

BUNDESDENKMALAMT * WIEN *

42-1/1990

Luminare maius.

Cinthus vt totum radiis illuminat orbem
Illuminat latebras ſic medicina tuas

Lumen Apothecariorum cum nónul-
lis expoſitionibus nouiter impreſſum.

Ex Bibliotheca Can: Reg: ad S[an]ctum ...

¶ Joannis iacobi de manlijs de boſcho Alexādrini ſup deſcriptiōes antidotarij ⁊ practice diui Joannis meſue ⁊ aliorum illuſtrium medicorum clariſſima interpretatio incipit. dicta Luminare maius.

Electuarium

de aromatibus. qd̄ ſcripſi .G. Recipe ligni aloes crudi. roſarum añ au. xij. gallie muſcate macis do ronigi piperis longi nu cis muſcate mente ſicce ſpice caſſie maſticis cina momi gariof. aſſari añ. auſ. iij. calami aromatici auſ. ii. croci. cardamo mi maioris ⁊ mioris: tri um ſandalorum: reubar bari: coſti: cubebe: zinzi beris ſeminis feniculi aneſi cheiſiz. añ. auſ. ij. zuccari. ℥. vi mive aromatice. ℥. xij. mellis diſpumati q̄ꝫtuꝫ ſufficit. do ſis eius a. ʒ. iij. vſqꝫ. ad auſ. vi.

Interpretaturi i pn̄tiaꝝ has dſcriptiōes diui Joānis me. ac alioꝝ medicoꝝ on' hūeris nr̄is ipar ſupplices deo voces reddim': vt ſui roris intima nr̄a aſperſione fecundet: vt tandem e vaſto pelago in ſecurum ſalutis portum nos redigat. Intendimus itaqꝫ in hoc ope deſcriptiones quaruncūqꝫ medicinarnm tā vſualiū q̄ꝫ non vſualium: tam ſolutiuarum q̄ꝫ non ſulutiuarum que communiter apud apothecarios haberi debent ex diuerſis omnium fere medicorum voluminibus excerptas aggregare. ⁊ ſimplicias in eis ingredientia: quoad ingenij. noſtri debilitas patietur declarare: eorum vꝫ complexionem electionem ⁊ cetera. vt legenti patere poterit. Et ſi de copiaꝫ ſimplici auctores diſſentire inter ſe videntur: ſi fieri poterit conciliare. quod ſi min' cui magis innitendum ſit dicere propoſuimus. Quod ſi qua minus bene dicta extiterint: quod quidem humanis ingenijs eſt familiare veniam poſtulantes ea lectoribus examinanda. ⁊ corrigenda propoſuimus.

In electuario igitur prime deſcripto multa ſimplicia ingrediunt que ſunt declaranda. Sed primo dicemus quare dicatur electuarium dicitur ergo electuarium quaſi electum quia ex multis ⁊ varijs rebus electuaria cōficiuntur ⁊ differentie iter ipa ſunt multe, qr q̄dā ſūt dulcia amara q̄dā acetoſa vt dia prunus vel damacenum prout apparebit in deſcriptione infra in antidotario Nicolai ⁊ diatamarindus qui ſit ex dactilis acetoſis ⁊ ſic de ſingulis. Secundum autem. Matheum ſiluaticum electuariū diaroma eſt eliū de romatib'.
¶ Recipe ergo ligni aloes crudi ideſt non cocti. quia coctum in medicina nullam aut paruam habet efficaciaꝫ. ⁊ poſſet dici ſicut dicit Meſue de roſa al. ⁊ de reubarbaro quod lignum aloes coctū in medicina eſt ſicut homo mortuus. de ligno aloes vide Matheum ſiluaticum in capitulo proprio auctoritate caſſij ſe icis vbi inquit. multi arabes faciunt ipſum bulire i aqua ⁊ illa aqua vtūtur ad multa tale ergo lignum aloes miſit virtutem ⁊ ſpiritum. Iſtud vero lignum eſt lignum arboris ſuauiſſimi odoris ſecundum quoſdam. ⁊ eſt lignum quod reperitur in magno flumine ſuperiori babylonie cui coniungitur fluuius paradiſi terreſtris. vnde quidam dicunt quod in pulſiōe fluuij ab arboribus terreſtris paradiſi conducitur nullus tamen huius arboris fertur vidiſſe originem. Alij autem dicunt quod in cacuminibus montiū ſupraſcriptorū locoꝝ circa predicta loca exiſtentiū oritur hoc lignuꝫ ⁊ i pulſiōe vētorum aut tpis vetuſtate cadit i fluuiū p̄dictū īfra i ꝯfectiōe de xiloaloes oſtēdā modū cognoſcendi bonū a malo.
¶ Roſarū. ſ. rubearū de q̄bus ſemper itelligit cum ſimpliciter roſe ꝓferunt. vnde Meſue in ca. ꝓprio de roſis inq̄t melior eſt rubea vere rubedinis. paucorum foliorum ⁊ planorum. ⁊ ex albis melior eſt bn̄s ſimilr. Bulcaſim qui ſeruitor dicit in tractatu ſcd̄o in ca. de modo deſiccandi roſis ⁊ reponendi eas ait. ſciēdum q̄ q ſiccauerit lib. ſo. roſarum mundatarum conuertentur ad. lib. i. quando erūt ſicce. ⁊ ſi roſe fuerint ex montibus poſſibile eſt q̄ remaneant plus ⁊ roſe de montibus ſunt fortioris odoris q̄ ortulane. ⁊ ita earum aque ⁊ ita ē de omnibus herbis ⁊ florib' quia que naſcuntur in montibus ſunt fortiores ortulanis ⁊ his que naſcuntur in locis depreſſis. ⁊ ratio eſt. quia in eis eſt minor humiditas ⁊ magis digeſta. ⁊ illa pauca nō impedit actionem partium calidarum. I.I.A. D. Aroma:

Ana grece ſignificat pariter ſiue equaliter. ⁊ ſic vbi hec dictio ponitur equale pondus de vnaquaqꝫ medicina nominata eſt aſſumendum.

Aureus ſcd̄m modernos eſt pondus dragme vnius cū dimidia. ⁊ ſimiliter ſolidus vt ait Simon Januen̄. vnde ſi ſolidum queris tres dragmas dimidiabis.

Gallia muſcata eſt quedam confectio que ſit in forma trociſcata. ſicut apparebit infra in tractatu de trociſcis.

Macis apud Aui. in ſecūdo can̄. ex auctoritate filij. meſangue eſt cortex nuciſmuſcate. ſꝫ ſcd̄m circa inſtāe non eſt veruꝫ quod infra in electuario de mace declarare intēdo.

Doronici ſiue doronigi ſunt quedam radices parue ſaporis dulcis ſimiles calamo aromatico in colore ⁊ figura. Serapio cap. de doronicis ingr. varonigi. i. doronicuꝫ ⁊ ſunt vene albe interius exterius v̊o ſunt ad citrinitateꝫ tendentes ⁊ defertur ex ſin ⁊ doronicuꝫ ex ſin eſt illud qd̄ magis adminiſtratur in medicina. ⁊ hoc ſatis notum.

Piperis longi quod apud arabes vocatur darfulfel. ſpecies vero piperis ſunt teres vt in diatrionpipereon deſcriptione apparebit.

Nuciſmuſcate. hec oibus nota eſt. quidam vocāt eā miriſticam. i. odoriferā ſiue redolentem inde charea miriſtica. i. nux odorifera ſiue nux muſcata. circa inſtans ait nux muſcata fructus eſt cuiuſdā arboris in india naſcētis tempore maturitatis colligitur ⁊ per ſeptem annos ſeruatur.

Mente ſicce. ſ. mente ortulane ſiue cōis ſiue odorifere. Hec apud Diaſco. vocatur ediomum. ponitur autem in hoc electuario ſicco quia virtuoſior eſt viridi. circa inſtās in capitulo de menta ait menta domeſtica viridis minorem habet efficatiam in medicina q̄ꝫ ſicca. ſiccatur autem in vmbra ⁊ per annum conſeruatur.

Spice. ſ. ſpice nardi vel ſpice aromatice ſiue ſpice auiuꝫ vt dicit Aui. ſcd̄o can̄. in cap. proprio. ⁊ ſic ſemper qn̄ reperitur ſpice ſimpliciter: de ſpica nardi intelligit ſcd̄m circa inſtās. ſpica per decē annos pōt ſeruari in loco ſicco.
¶ Caſſie. i. caſſie lignee. Aui. in ſecundo can̄. dicit q̄ ē cortex mori alicui. ⁊ eſt ſpecierum plurium quarum vna eſt rubea boni ſaporis ⁊ odoris ⁊ altera ſpecies eius eſt cuius ſapor eſt ſapor ſpice ⁊c. melior vero eſt illa que eſt rubei coloris. pura. plana. longi ligni groſſi canne ſubtilis foraminis. ſolida. groſſa. boni odoris que mordicat linguam. nigro vera eſt mala. Circa inſtans ait. Caſſia lignea eſt cortex cuiuſdam arboris naſcentis iuxta babyloniam. eſt autem caſſia duplicis maneriei ſcilicet caſſia fiſtula ⁊ caſſia lignea cum autem caſſia ſimpliciter iuenitur intelligendum eſt de caſſia lignea.

Maſtix eſt gūmi cuiuſdam ſpeciei lentiſci que naſcitur in ſola inſula chio vt eſt apud Simonē Januenſem ſed ſecundum Iſidorum in caplo de arboribus: maſtix arboris lentiſci gutta eſt. melior autem in chio inſula gignit odoris. vt Serap. in capitulo de maſtice auctoritate Gal. alb' ex maſtice eſt ille qui dicitur glutē romanum ⁊c. ⁊ melior ſcd̄m Aui. eſt ille qui eſt albus magnus mundus.

Cinamomum ſcilicet cinamomum ſubtile ⁊ electum ſpecies vero ipſius vt dicit Serap. in ſuo cap. ſunt multe ⁊ ibi dicitur ex auctoritate Dia. darſeni. i. cinamomuꝫ dicitur lingua perſica arbor ſeni ⁊ darſeni quideꝫ ſunt multe ſpecies denominantur pluribus nominibus ⁊ diuerſis ſecundum diuerſitates locorum infra in confectione de cinamomo etiam de ipſo aliquid oſtendam.

Garioſilorum ſiue charioſiloruꝫ vt dicit grecus ⁊ ſunt fructus ſatis noti oibus. tamen de ipſis melius declarabo infra in aromatici garioſilati deſcriptione.

Aſſarus. i. aſſara bachara quā multi garioſilataꝫ agre-

ſtaꝫ vocāt qdā aromatarioꝝ vtunt folijs ipſius in medicina ſed male faciūt. vide meſue in cap. de aſſaro vbi ſic ait. electio melior pars plāte iſti⁹ eſt radix ⁊ melior radix que eſt groſſa ſpiſſa. ⁊ cuius odor eſt ſuptilis ⁊ ſapor acutus cū ſtipticitate modica apud nos i locis humidis naſcit cui⁹ folia ſunt ſilia ciſſos. i. hedere ſicut eſt notū oib⁹ De aſſaro p ſimp. ſ. ſcripto. vide diaſcoridē. eſt. n. alia herba que a multis vulgari ſermone p vincula nuncupatur.

¶ Calamus aromaticus ſicut īqt Serap. ex auctoritate Dia. naſcit in īdia ⁊ melior ex eo ē cui⁹ color eſt ſicut iacintus ⁊ hꝫ nodos ſpiſſos. ⁊ qñ cōtūdit hꝫ in ſe neruoſitates ⁊ cāna eius ē plena quadā re ſimili texture aranee cuius color eſt albus ⁊ eſt viſcoſa. ⁊ in ſapore eius vt dicit Galie. eſt acuitas ⁊ punctio pauca.

¶ Dia. aūt de calamo duo cap. facit vnuꝫ de calamo aromatico q in īdia naſcit cui⁹ optim⁹ eſt in colore ruffus cū nodis ſpiſſis. ⁊ iſte ē ille q nobis vſu venit. aliud cap. facit ꝺ calamo agreſti. ⁊ iſte videtur eſſe ſpecies graminis ſicut pꝫ per Serap. ca. de gramine. ⁊ hec eſt planta venenoſa animalibus. qꝛ ibi Diaſ. ait calamus agreſtis maior eſt in oibus abaceotis quē ſi aialia comedūt citi⁹ affert mortē ⁊ maxime ille qui in vijs babylonie naſcitur.

¶ Croci. ſ. croci cōis ſiue oriētalis ſiue zehafaram vt dicunt arabes. ⁊ eſt ali⁹ q dicit ortulanus ⁊ infectiuus eo quod ex ipſo ſericum tingitur. ⁊ iſte flos carthami. Dia. in cap. de croco dicit croc⁹ eſt medicine vtilis ſed melior eſt recens boni coloris ⁊ ſuptilis odoris. ⁊ mediocriter ſubalbidus ⁊ longus non fragile ſed plenus cuius tactu inficitur manus. ⁊ qui non habet ſecum odorem viſcidū quod ſi iſta non habuerit ſignum eſt quod vetus. eſt autē infuſus.

¶ Cardamomum maius eſt heil vt reperitur apud Sera. in capitulo de cardamomo vbi īqt ſic cacolla. i. cardāomum. cardamomum maius eſt heil. ⁊ minus eſt hilbane ⁊ eſt maſculus Bartholomeus montagnana in ſuis conſilijs in tractatu vigeſimo primo de egritudinibus apparētibus in extremitatibus. ⁊ primo de hernia ⁊ de omnib⁹ ſpeciebus hernie ait. cobethague: ⁊ eſt in rei veritate maius cardamomum a vulgo nominatum melegeta ⁊ ſic ēt vide Aui. in ſecundo canone. quod de cobethague cap. facit ⁊ ibi dr quod eſt granum paruū ſimile cardāomo ꝙ defertur de ſclauonia. ⁊ ſic verum ē ꝙ cobethague ē nux ſarta que a vulgo melegeta dicit: eo ꝙ grana eius ſimilātur melice granis. ⁊ ſic hodie ab apothecarijs nobilib⁹ ponit pro heil ſiue cardāomo maiori ſiue grane paradiſi melegeta que apud omnes eſt ſatis nota.

¶ Cardamomi mioris ē hilbane: ⁊ nō hꝫ capita nec corticem. ⁊ hꝫ grana hñtia corticē: cui⁹ color ē ſic cardamomi maioris ⁊ ſuba ei⁹ ē ſubtilior ꝙ̄ ſuba maioris. ⁊ vt⁹ ei⁹ ē ſic vt⁹ illi⁹. ⁊ iſtud ꝭm itētionē modernoꝝ ē illud cardāomū q̄ cōiter vtimur. ⁊ iſtud itelligit qñ ſimplr ponitur nō aūt eſt nigella citrina nec nigra vt putauerunt qdam.

¶ Trium ſandalorum videlicet ſandali albi rubei ⁊ citrini qui ſatis ſunt noti.

¶ Reubarbarum vō vt dicit Meſue eſt ex medicinis benedictis ſolemnibus in quo aggregant multe ex itētioib⁹ q̄ queruntur in re faciēte mundificationē. reubarbaꝝ vō dr a reu qd ē radix: ⁊ barbaꝝ eo qꝛ in barbaria regiōe orītur ⁊ in īdia neqꝫ illud omittenduꝫ cenſui qd ammiamus marcellin⁹ de eodē refert tanai fluuio q europam aſiamqꝫ diſterminat vicinum eſſe amnem rha noie in cuius ripis ⁊ marginibus naſcit radix eiuſdē nois ex reubarbaro laudauerūt magis illud ex eis: qd eſt ſubnigrū declinans ad rubedinem īfra in cōfectiōe de raued ſeni melius docebo diſcernere bonum a malo ſi deus voluerit.

¶ Coſtus eſt radix amara reperitur aliquando in multis cōfectionibus ſcriptū coſtū dulce ſed nec vidi nec audiui aliquem qui dixerit ſe vidiſſe. de ipſo tamē apparebit iterum infra in confectione diacoſti.

Cubebe ē qdā fruct⁹ rotūd⁹ aliqñtulū depſſ ⁊ lat⁹ iter folia ei⁹ rept⁹ q qñ matur⁹ fuerit vgit ad rubedinē: ⁊ itra ipꝫ ē granū triāgulatū. auctor ē Serap. ꝭm circa iſtās cubebe ē fruct⁹ cuiuſdā arboris i īdia naſcētis pōt aūt ſuari p decē ānos. eligēda ē q̄ mediocrit hꝫ acutū ſaporē cū multa aromaticitate ⁊ modica dulcedine Aui. in ſcdo ait cubebe eius virtus eſt ſimilis rubee. verum tamen eſt ſubtilior ⁊ infra apparebit electuarium diacubebe. ⁊ ibi de ipſo iterum aliqua ſubiungam ſi deus voluerit.

¶ Zinziber eſt radix ſatis nota. circa inſtans ait: zinziber quidā dicunt ipm eſſe radicē arboris: alij dicūt ramuſculum arboris: ſꝫ ipſuꝫ eſt vena ſeu radix herbe naſcentis in tranſmaritimis partibus ⁊ in montibus ſclauonie.

Feniculi ſemen eſt illud qd apud grecos dicit maratrū vnde macer feniculum medici calidum ſiccum: que ſecundo dicunt eſſe gradu. maratrum grecus vocat illud.

Aniſi. ſ. ſemen ipſius Aui. in ſcdo cañ. cap. de aniſo. dicit ꝙ ſemen ipſius feniculi romani eſt ⁊ eſt minoris acuitatis ꝙ̄ nabathi ⁊ in ipſo eſt dulcedo ⁊ eſt acutius ꝙ̄ nabathi electio romanum ponderoſius eſt. ꝭm circa inſtans eius ſemen ſeruatur per quatuor annos.

Cheiſim vero eſt leuiſticū ſicut repit apud Simonē Januen. ſꝫ cheiſuꝫ eſt abrotanum ⁊ de forma ipſius plāte reperit apud Dia. ſub noie liguſtici: eo ꝙ plurima q̄titas ex eo naſcit in liguria prouincia: vñ nomen accepit. vnde Macer. A ligurum patria ſumpſiſſe liguſtica nomen dr ⁊c. ⁊ ſemen ipi⁹ eſt illud qd efficaciā hꝫ in medicina. Aui. in ſcdo cañ. de cheiſim cap. facit circa inſtās ait ſemen ei⁹ leuiſticus appellat ſemen nō herba vel radix in medicinis debet poni: quod per tres annos ſeruatur.

Zuccarum eſt mel cāne. Aui. in ſcdo cañ. de ipſo duo ca. facit vnū de zuccaro abſolute. ⁊ dicit ibi ꝙ eius arundo zuccari in nā exiſtit ⁊ aliud de zuccaro alhuſar qd eſt manna cadēs ſup alhuſar ⁊ eſt ſicut fruſtū ſalis ⁊ reperit alid zuccarum qd vocat zuccaruꝫ taberzet. i. albū vt eſt notū.

Miua aromatica. i. miua cū ſpēb⁹ ſiue miua aromatizata cuius deſcriptio appebit infra ꝭꝫ Meſue in tractatu de ſirupis. ſub h titulo modus condiri de citonijs ⁊c.

Mel apud Dia. eſt ros celeſtis que apes colligunt cui⁹ genera duo ſunt. vnuꝫ quidē qd cupiliōes apes colligūt. alid ꝙ ſub terra inuenitur. ⁊ atticū dicit quod variole ⁊ lanuginoſe ⁊ fortiores apes reponunt ⁊ habetur melius ad oculorum claritatem faciens ⁊c.

Meſue ponit ꝙ iſtud electuarium dꝫ fieri cū melle ſed hodie in noſtris partibus fit in morſellis cum zuccaro ſed tempore antiquo vtebant magis melle i electuarijs ac cōfectionibus ꝙ̄ noſtro tpe ⁊ hoc accidit qꝛ antiquo tpe nō habuerūt ita cognitionē cānaꝝ zuc. ſicut habēt moderni ſi aūt cū melle facere volueris hec eſt regula quod p vnaquaqꝫ libra mellis bñ diſpumati ponat ℥. iij ſpēꝝ tritarū ⁊ cribellatarū. ⁊ tūc fiet electuariū effect⁹ melioris ⁊ operatio medici nobilior: quidam ponunt i libra vna mellis diſpumati. ℥. i. ſ. pulueris ſpērum tritaruꝫ: ſed tunc confectio non eſt tante operationis ſed eſſet maior delectationis ad guſtum infirmi i lib. vna zuccari ſirupizati ⁊ cocti perfecte ponitur. ⁊ poni debet. ℥. i. ſpecierum ꝑparatarum ⁊ cribellataruꝫ. ⁊ tūc electuariū vel cōfectio erit perfectioris opationis ꝭꝫ itentionē medici ⁊ ſciētie. ſi autem in lib. vna zuccari ſirupizati vt dictum eſt pōat. ℨ. iiij. vel. iij. pul' ſpecierum dictarum tñ erit cōfectio melioris ſaporis ſed diminuet illius opatio ꝭm medicū ⁊ penes intentionem medicinalē. nos aūt volumus intelligere p puluerē. ſpecierum ꝑparatarū dia q̄ poſſunt cōteri. ⁊ ſi querit quare mel pōit in electuarijs. dico ꝙ trib⁹ de cauſis mel. pōit in electuarijs vt dicit Nicola⁹ in ꝓhemio ſui antidotarij. ꝑmo ad cōſeruādū electuaria. nā ꝑ ceteris liquorib⁹ mel ē bonū ad ꝯſeruādū. ſecūdario ponit. qꝛ mel ē valde mundificatiuum ideſt correctiuum molitie medicinaꝝ ⁊ ꝓprie ſolutiuarum. tertio quia ſua dulcedine amaritudinē ſpēruꝫ tpat. Doſis eſt limitata mēſura vel pōdus alicuius rei medicinalis ſimplicis vl ꝯpoſite, vꝫ ſpēꝝ herbarum aut electuariorū. ⁊ ſic de ſingulis meſue. hꝫ. doſis ei⁹. ſ. electuarij ē a. ℨ. ij. hoc ē qd pōt dari aut ſumi. ℨ. ij. ſine moleſtia.

Electuarium de gēmis.

℞. albaꝝ margaritaꝝ. ℨ. iij. fragmētorū zaphiri iacinti ſardinis granatarū feruzegi. i. ſmaragdi. añ. ℨ. i. ſ. zedoarie doronici corticū citri macis ſemis alfelenemiſcꝫ anaꝫ. ij corallorū rubeoꝝ karabe. limature eboris ana. ℨ. vni⁹ ptes duas been albi ⁊ rubei gariofiloruꝫ ziziberis piplis. lōgi ſpice folij croci heil. añ. ℨ. i. troc. diarodō. ligni aloes. ℨ. v. cinamomi galāge zurūbet. añ. ℨ. i. ſ. folioꝝ auri ⁊ argēti. añ. auſ. ſ. muſci boni. ℨ. ſ. ambre. ℨ. ij. cōfice cum melle emblicorum ⁊ colat a gelenlabin de roſis partibus equalibus quantum ſufficit.

Gēme ſunt lapides ꝑcioſi q igrediūt iſtud electuariū. Iſidorus in cap. de gēmis ait poſt marmoꝝ genera gēme ſequunt que multum aureo decoreꝫ tribuūt venuſtate coloꝝ ꝑmordia eaꝝ a rupe cauſali fabule fuerūt ꝓmetheuꝫ ꝑmū fragmēta ſaxi eiuſdē iclusiſſe ferro ac digito circundaſſe hoc fuiſſe anulū ⁊ gēmā vt tradit plini⁹ nālis hiſtorie libro. 7. genera gēmaꝝ inumerabilia eē tradunt. e quib⁹ nos ea tm̄ que pricipalia ſunt notiſſima annotabim⁹ gēme vocate ſunt ꝙ iſtar gūmi trāſlucēat. ꝑcioſi lapides iō dicti ſunt. qꝛ magno ꝑcio emunt ſiue vt a vilib⁹ diſcerni poſſint ſeu ꝙ rari ſint ⁊ iſtud electuariū apud nos ē in vſu ⁊ valet mirabiliter ad ea que dicit Meſue.

Albe margarite ſunt lapides dicti ple q i oſtreis reperiunt quedā ſunt pforate alie nō pforate ⁊ pforate vt dicit Mathe⁹ ſiluatic⁹ ſunt artificioſe facte ⁊ nō naturaliter ſꝫ nō pforate. que nāles ſunt meliores ſunt pforatis. ⁊ iō qñ i medicinis ponunt nō pforate itelligunt. ſꝫ ſunt aliq̄ obſcure ad citrinitatē tēdētes ñ pforate q̄ pforatis eqpollēt ⁊ iō eligēde ſunt clare ⁊ albe. que vero obſcure quaſi albide ſunt nō ſunt ponēde in medicinis. origo margaritarū īqt plinius cōche eſt haud multum oſtrearū conchis differēs dos ois in cādor magnitudie orbe ⁊ pōdet. vide ibi

¶ Fragmēta ꝭm Meſue ſiunt ex qnqꝫ lapidibus ꝑcioſis q oēs qnqꝫ iſtud electuariū igrediūt. ⁊ ſunt multum i vſu in medicinis cordialib⁹ ⁊ ad multas alias neceſſitates. ⁊ ſic qñ doctor ordinat fragmētoꝝ cordialiū aut ꝑcioſorū intelligitur de illis qnqꝫ que inferius nominabo.

¶ Saphir⁹ ſiue ſcirites vocat eo ꝙ in littore ſirtiū iuēiatur. ⁊ eſt lapis ſicut narrat Matheus ſil. ex auctoritate alberti q venit ab oriēte ⁊ india ⁊ in ipidomonio apud podium prouincie regione ⁊ ciuitate ſed non eſt. adeo precioſus vt per omnia ſit ſilis orientali. eſt autem coloris perſpicui ſicut celū ſerenatum. ſed vincit in eo flauus color melior autem eſt qui non ſatis eſt perlucidus. optimus autem qui habꝫ nubes obſcuras ad rubedinē declinātes Iſidorus ait. ſaphir⁹ ceruleū. ⁊ cū purpura hñs pulueres aureos ſparſos optim⁹ apud medos nuſquaꝫ tm̄ plucid⁹ hic lapis eſt apud nobiles notus.

¶ Jacintus lapis ē apud Serp. cui⁹ ſunt tres. vna earuꝫ eſt coloris rubei. ſcda ē coloris citrini. tertia vero coloris habali ⁊ coloris antimonij ſed nobilior omnibus eſt rubeus ⁊ qñ incenditur ignis ſuper eum rubeſcit multum. virtus iacinti eſt multum vulgata ⁊ honorata iter homines. vnde ſi quiſpiam iacinthum ſecum portauerit aut ſigillauerit aliquid. ⁊ portauerit ſigillationem illaꝫ ſecum ſi itrauerit in regione aliqua vel prouincia in qua cadūt fulgura multa ſeu in terra peſtifera nullatenus nocebunt ei ⁊c. eſt item iacinthus herba vt tradūt poete a nomie iacinthi pueri amati ab apolline ⁊ in florem ſui nominis conuerſi aut vt pli. refert a cruore ſanguis aiacis edito ita diſcurrentib⁹ venēis vt grecarū litterarū figura ea legat inſcripta qd ⁊ ouidi⁹ ⁊ virgili⁹ in bucco. teſtantur.

Sardonis ſiue ſardinis lapis ſecundum Matheum ſiluaticum ex auctoritate Albti eſt lapis ab antiquis inter precioſos lapides numeratus. eſt autem hñs ruboreꝫ ſpiſſum cum ſuba pua ſicut ſi pulieta imagietur in rubea terra. ⁊ ſecundum hanc diuerſitatem inuenit qnqꝫ modis ⁊ Iſido. ſar. ſūt. qnqꝫ ſpēs ſ. qōnis appellata ē ꝙ hēat i ſe ꝑmixtū cādorē i ſilitudie vnguis hūane. grci. n. vnguē onicē dicūt i īdia vl arabia gignit ⁊ aūt hāc lapidē accēdet aiuꝫ ad gaudiū. ⁊ acuet igēia. ſardis vō dcā ē eo ꝙ ꝑmū repta fuit a ſardis. vl dr ſardis a regiōe. vñ repit. hec rubꝫ (hꝫ colorē.

Granat⁹ lapis ꝭm Matheū ſiluaticū ex auctoritate Alberti ē ꝺ gener carbūculi. ē aūt lapis rube⁹ ⁊ plucid⁹ i colore ſimil' gtios. i. balauſtije. ē aūt rube⁹ aliq̄tuluꝫ obſcurior carbunculo ⁊ cū ſubijcit ei i ſigillis niger color inuenit quidā modus qui intra ruborem ſparſus habet viole colorem pp hoc genus violatū dr. ⁊ ē precioſior alijs granatis letificat cor ⁊ pellit triſtitiam.

Feruzegi ſicut dicit Meſue eſt ſmaragdus ⁊ ſic reperit apud matheum ſiluaticū in ca. de lapide ſmaragdi. mirandū eſt de ſimone Januen. igenioſo in ſimplicib⁹ q dixit ꝙ feruzegi eſt ſtannū ⁊ ꝙ in h nō ꝯuenit. poſtea ipemet i capl'o ꝺ lapide feruzegi. ſic ait. lapis feruzegi ꝭꝫ albani eſt lapis topaci⁹ ſi dicis feruzegi idē ē qd nō ē credēdū qꝛ intentio dñi meſue eſt ꝙ feruzegi ſit ſmaragdus ⁊ nō ſtānuꝫ nec lapis topaci⁹ cū ibi nō ꝯueniāt. Aui. aūt i tertio cañ. i fen. xi. i. ca. ꝺ medicis cordialib⁹ hꝫ feruzegi. ⁊ i qnto cañ. in ſimplicibus expōit qd ē ſmaragdus ⁊ ſic ē ſmaragdus aiaꝫ viriditate dr Sera. de lapide ſmaragdi dicit ꝙ ille q ē viridior ⁊ fortis viriditatis eſt melior alijs ⁊c. hic lapis ē ſatis notus. valet aūt ſmaragdus ad ꝑcogitationē futurorum auget ſubam compeſcit motus laſciuie tempeſtates eliminat emitritū ſanat ⁊ obſiſtit epilepſie.

Zedoaria ſiue zedoar arabice. Serap. aūt fac vnū cap. de zedoaria. ⁊ duo cap. de zurūbet ſed in vno ē ſcriptū ſic zurūbet de q̄ infra i ꝑdicta declaratiōe iſti⁹ electuarij vidbis qd eſt aliud cap. facit ꝙ dr zurūbeth cū h. ⁊ iſtud idem eſt ꝙ zedoaria tu vō ꝯſidera diam q̄ repit ꝑ vna ſyllaba ⁊ he ſunt radices rotūde ſiles radicib⁹ ariſtologie rotūde i rotunditate eaꝝ ⁊ ſunt ſimiles i ſapore ⁊ colore ziziberi ⁊ afferunt de ſeni. Aui. in ſcdo cañ. duo cap. facit vnū de zedoaria ⁊ aliud de zedoar quod vt dicit ſimon. Januen. ⁊ hec ſatis ſunt nota.

Cortex citri eſt fructus magnus ſic vocat⁹. Serap. cap. ꝺ citro. dicit atrogi. i. citrū. Gal. fructus hui⁹ arboris nominatur i greco pomū aque ⁊ cortex ei⁹ nō ē fridus imo ē aut eqlis ꝯplonis aut min⁹ eqlis paꝝ. ⁊ iſte fructus not⁹ oib⁹ qdā vō ꝺ nouo ſcribēs ititulat⁹ lumē apothecarioꝝ q potius eſt diſcere volentium tenebra. i hoc valde deceptus eſt. dicit enim corticuꝫ citri ideſt cedri quod ñ eſt bene expoſitum. quia vide Dia. quod vnum cap. fac de citro ⁊ aliud de cedro ⁊ ñ ſunt idem. meli⁹ vero ſi deus voluerit infra in mitridato quod Ni. ſcripſit declarabo quid eſt cedrus de quo ſit pix cedraria ſiue alchitran. quomodo āt citranguinum differat a citro vide i quinto cañ. ⁊ quod eius folia ſunt cordialia vide eundem xj. tertij.

Alfelienemiſch ſiue felienemuſch eſt ozimū gariofilatum. vt dicit Serap in cap. de ozimo gariofilato. ⁊ dr ꝙ folia eius ſunt parua quoruꝫ color eſt iter virorē ⁊ glaucedinem ⁊ odor eius herbe eſt ſilis odori gariofilorum ⁊ eius ſemen eſt minutum nigrum ⁊ colligitur in menſe iunij. Sciendū eſt quod quando reperitur felenlemiſch: ſiue ozimum ſiue baſilicon gariofilatuꝫ in ekaris ⁊ in cōfectionibus ſemper intelligitur ſed in vnguentis ⁊ ēplaſtris herba itelligit. hoc apud Aui. i ſcdo cañ. vocat falamemiſchi. ⁊ ibi. dr ꝙ ē ozimū gariofi. nā ipſius odor ē ſimilis gariofilo. ⁊ ꝭꝫ circa iſtās ei⁹ ſem̄ p tres ānos ſeruat

Corallus rube⁹ ē nobilior alijs Dia: corall⁹ quē multi lichodēdrō dicūt arborē i fundo maris q̄ dū velli ceperit accepto aere graueſcit. naſcitur vō multum i ꝓmōtorio ſicilie noie pachino. eligēd⁹ eſt colore coccineus. i. rube⁹ poſt in bonitate eſt albus. ⁊ deterior eſt niger.

Charabe ſiue cachabre eſt gummi ꝭm. A. ſic ſandaraca ideſt vernix tēdēs ad citrinitatē ⁊ albedinē ⁊ peruletatē ⁊ quādoqꝫ declinat ad rubedinem que attrahit paleas ⁊ fracturas plantaꝝ ad ſe. ⁊ ꝓpter hoc nominat charabe. i. rapiens paleas. pſice. ⁊ de hoc ſiūt pater noſter: qb⁹ vtūtur mulieres pro deuotione. ⁊ hoc gūmi ſatis eſt notum.

Limatura eboris. i. limatura ſiue raſure dētis elefantis. vñ vide ſimoñ. ianuē. i ca. de ebore vbi ait. ebur ē dēs elefātis ide eburne⁹. aptū ē medicie in mltis ꝯfectiōib⁹ igre

Beē albi ⁊ rubei ſūt q̄dā radices q̄ de ar (diēs ⁊ ſic ē menia deferunt. Serap. dic. ſpēs ei⁹ ſūt due. ſ. rubee ⁊ albe. ⁊ ſunt ābe vene i magnitudie radicis paſtinace pue. q̄ruꝫ q̄dā ſunt tortuoſe. ⁊ deferunt ab armenia odor ei⁹ ē bonus. ⁊ eſt i eis viſcoſitas moderni herbarū iuenerūt in noſtris ptib⁹ ꝺ vtraqꝫ ſpē ſꝫ i odore nō ꝯuēiūt vt i armēo

Folium ſiue malabatrū vt dic Sera. herba ē q̄ naſcit i

idiaꝛ ⁊ h̃ȝ folia q̃ expãdũt ſup faciẽ aq̃ i ſilr ptiſbus: ſic lẽticula aq̃. ⁊ ñ h̃ȝ radicẽ. ⁊ qñ colligiṫ iſeriṫ i filo. Sa. i. 7. ſimpliciũ igt malabatꝝ foliũ. i. foliũ idiãuȝ ſpice ſilẽ ẽ ḟȝ vtutẽ ⁊ ſic ẽ. Aui. i. 2. cañ. i. ca. ꝺ folio dicit ꝙ loco ei⁹ ponitur põd⁹ ipſi⁹ de mace aut ẽt de ſpica. ⁊ ſic fit. gdã mercatores vẽdũt folia gariofiloꝝ ꝑ vero folio. ſȝ veꝝ foliũ nũq̃ȝ vidi nec audiui aliquẽ citra mare vidiſſe. ẽ. n. ꝑcioſuȝ. ¶ Troc. diarodon. troc. aũt diciṫ a trocos: qꝺ eſt rota: qꝛ trociſc⁹ ẽ ſimilis rote currẽtis. diarodõ. i. de roſis ꝺſcriptio ipſi⁹ apparebit ifra. ¶ Galãge ſunt q̃dã radices odoꝛifere: ſicut ſũt note ifra apparebit diagalãga. ⁊ ibi melı⁹ oſtẽdeṫ. ¶ Zurũbet ẽ ſpẽs zedoarie. idẽ tñ nõ ẽ vt gdã volũt. i iſto eſio poſſum⁹ certificari ꝙ zurũbet nõ ẽ zedoaria: qꝛ Meſ. h̃ȝ zedoariã ⁊ zurũbet ꝙ nõ ſunt idẽ. radices ꝟo zurũbet ſṫ radices ſilẽ cipo i figura ſȝ mĺto maioꝛes ⁊ durioꝛes ſı⁹ ſub citrini coloꝛis odore ⁊ ſapore zedoarie. Serap. ca. ꝺ. zurũbet dicit ex auctoritate. G. zurumbet ex ſpẽb⁹ odoꝛiferis. ⁊ ꝑꝑ h̃ admiſceṫ ꝯfectiõib⁹ arõaticis. Aui. in. 2. can. dicit zurumbet eſt herba ſilis cipro ſed eſt maior ⁊ minus odorifera. ¶ Folia auri ⁊ argenti ſunt nota. ⁊ ambo debẽt eẽ mera. ¶ Muſcus apud Aui. in. 2. can. eſt foliculus animalis ſicut gazel ipſe niſi quia habet duos dentes albos flexos ad interiora ſicut duo coꝛnua. Seraꝑ. vero in ca. de muſco vult quod muſcus ſit foliculus gazel q cũ Aui. nõ ꝯuẽit. ego ꝟo iterrogãs q̃ndã mercatoꝛẽ ſi gazel ẽ aial ꝑferẽs muſcũ ipẽ rñdit ꝙ nõ ſȝ in ſilitudine differũt paꝝ. muſcus ꝟo melioꝛ ẽ ille q defert de regionib⁹ tũbaci vt dicit Serap. qꝛ illud aial in illis regiõib⁹ comedit ſpicã nardi ⁊ alias ſpẽs odoꝛiferas. ⁊ q̃ȝto muſc⁹ magis redolet tanto melioꝛ ẽ hodie raro repiṫ bonũ falſificaṫ. n. cũ epate lupi. ⁊ alijs reb⁹. Mel ẽblichoꝝ ẽ illud ꝙ docet Raſis in nono almãſoris i fine electuarij letificãtis ſicut apparebit infra. ¶ Colatura gelẽiabi ꝺ roſis ḟm modernorũ vſũ ẽ mel roſatuȝ colatũ. Aui. i. 2. cañ. i ca. de roſis ait aq̃ roſa. ẽ bõa capiti ⁊ ſtõ. ⁊ ꝯfortat q̃ ex ea nutrita ẽ cũ melle ſtõm ⁊ eſt gelẽiabin. i. 5. ꝟo cañ. i. diſtinctiõe de ꝯditis: ꝺ gelẽiabin loquiṫ Paulus i ca. de dolore ſtõi ait. addãṫ muraba. i. geleniabi. Mathe⁹ ſilua. i. littera muraba. dı̃c ꝙ ẽ ꝯditũ aliqꝺ ſicut roſe viole ⁊c̃. ⁊ ita dicit Simon. ianueñ.

Conf. Alchermes

Confectio

Alchermes. ⁊ ſunt grana tictoꝝ. ℞. ſete tincte ex chermes circiter lib. i. ⁊ ꝯꝑe ſup cui⁹ tictura nõ ꝑterijt ſpaciũ extẽſiũ. ⁊ ſubmerge eã i ſuco pomoꝝ dulciũ. ⁊ aq̃ roſata. añ. lib. i. 5. ⁊ dimitte die vna deide fac modicũ buliṙ donec aq̃ rubeat. deide extrahe ab ea ſetã. ⁊ exꝑme eã. ⁊ põe i ipſa zuccari tabarzet. ȝ. cl. ⁊ coque vſq̃ȝ ad ſpiſſitudinẽ mellis ⁊ remoue ab igne ⁊ ꝑijce in ea actu cal̃a ãbre minutiȝ inciſe. ȝ. iiij. ⁊ dimitte i eo liquefieri. deide ꝑijce ſup ipſuȝ puluerẽ haꝝ rerũ. ℞. ligni aloes crudi ⁊ darſeni. añ. ȝ. ij. auri boni. ȝ. i. muſci bõi. ȝ. vnius tertiam confice ⁊ fiat.

¶ Confectio. i. ſimul factio. ⁊ deriuaṫ a ꝯficio cõficis: qꝛ ex plurib⁹ reb⁹ ꝯficiṫ: ⁊ põt eſſe mollis ſeu ſolida ſeu dura hec apud nos ẽ i vſu ſed nõ mĺtũ. dñs Meſue in ca. de lapide ſtellato h̃ȝ cõfectionẽ lapidis lazuli. ⁊ idem eſt.

¶ Alahermes ſiue chermes ſũt grana tictoꝝ qb⁹ tiguṫ pãni. repiṫ aliqñ ſcriptũ cheſimes cũ. s. ⁊ tũc ſũt paſſule ſine oſſib⁹ de quib⁹ Ser. i. ca. de granis tinctorum cum quib⁹ tinguṫ panni inquit cherme. i. grana. in ca. ꝟo vite ⁊ ei⁹ ſpẽb⁹: ⁊ que ex eo ſunt: dicit ali⁹ ꝑhus alcheſmes ita noiatur in lingua feriſis ⁊ ſunt paſſule ſine granis ⁊ ſic ẽ Dia. vocat cocum infectiuum. i. quo igitur. ⁊ hec grana vt dicit Matheus ſilua. i qua tigiṫ ſcarlatũ. vñ dicitur de chriſto ꝙ fuit veſtitus veſte coccinea. i. tincta cocco. ſ. grana de ſcarla. ¶ Poma dulcia apud omnes poma piſana ſiue de ꝑadiſo ſũt magis laudata q̃ȝ alia põa ⁊ ſic illa h̃ñt ñ poteris accipiãṫ redolẽtia. q̃ ẽt ſũt laudata ad ꝯfortan. coꝛ. ¶ Zuccarũ tabarzet. i. zuc. albũ. de q̃ Math. ſil. i lr̃a tabarzet ait. tabarzet. i. album qꝺ ſit i illa regiõe ſic noiata. ¶ Darſeni. i. cinamomũ groſſũ ñ ẽ ãt foliũ vt exponũt ſinomina Nic. nec darſeni ẽ cinamomũ ſinũ vt gdã dicunt ifra apparebit ꝯfectio de cinamomo ⁊ ibi melius oſtendã. ¶ Lapis lazuli. ḟȝ circa iſtãs dtermiãṫ ab auctorib⁹ venatur ⁊ ẽ ꝺ q̃ ſit lazul⁹: ſilr lapis armen⁹ dı̃ qꝛ i armẽia repiṫ de mõ lauãdi lapidem lazuli ſcias ꝙ debet fieri ſic̃ ſit de lapide armeno vt docet Me. i ca. de lapide armeno ⁊ mod⁹ ei⁹ iſte eſt teratur lapis lazuli vel armẽi in vaſe lapideo vĺ in moꝛtario lapideo deinde fundatur ſuper ipm aq̃ dulcis. i. aqua cõmunis ⁊ lauetur ſic terendo ⁊ fiat illud trigeſies ſꝑ innouando aquaȝ ⁊ adhuc decies p⁹ illud laueṫ cum aqua roſ. ⁊ dixit alchid⁹ laueṫ cum aqua ro. ⁊ bugloſe poſt purgationem eius. acquiritur. n. mirabilis proprietas ex h̃ ad egritudines mĺicas. Meſ. de lapide lazuli loquitur in ca. de lapide ſtellato ⁊ ibi deſcribit confectiõem de lapide lazuli que vĩ eẽ eadem cum confectione de alchermes ⁊ ſic ſi legis iſtam deſcriptionem de alchermes cum illa de lapide lazuli videbis ꝙ in ſimplicib⁹ ⁊ in ꝟtute ⁊ i (oib⁹ ꝯuẽiũt.

Con. Xiloaloes

Confectio

ꝺ xiloaloes. ℞. ligni aloes crudi ⁊ roſe añ. ȝ. 8. gariofi. ſpice nardi macis nuciſmu. gallie muſcate cubebe cardãomi ⁊ heſi maſticis ciamõi cipi ſgnãti cedoarie beẽ albi ⁊ rubei folij ſete crude margaritarũ coꝛalloꝛũ rubeoꝛũ carabe folioꝛũ citri ⁊ corticũ ei⁹ ⁊ alfelẽgemiſch ſanſuci ſiſimbrij. mẽte ſicce piꝑis lõgi ziȝi. añ. ȝ. iiij. muſci bõi. ȝ. vnius tertiam ambre. ȝ. i. 5. ⁊. confice cum melle emblicoꝛũ ⁊ mirũ arõatizata. ¶ Confectio de xiloaloes. i. ꝯpõ de ligno aloes que ẽt ad foꝛmam electuarij reduciṫ. Aui. in. 5. cañ. ponit vnam aliam deſcriptionẽ ſed ñ ẽ eadẽ cũ iſta quã facit Meſue. Raſ. ẽt i libro ꝺ diuiſiõib⁹ h̃ȝ vnã deſcriptionẽ q̃ nõ ꝯcordat cũ iſta. tñ apud nos nulla illarũ in vſu ẽ.

Xiloaloes apud grecos ẽ lignũ aloes. ⁊ ſic repitur apud Aui. in ḟo cañ. q̃ȝuis Criſtophor⁹ de honeſtis ſup ꝯfectione ꝺ diamuſco credẽs ſe inuẽire ca^m ꝺ ligno aloes i lr̃a l ⁊ nõ aduertẽs ꝙ vocareṫ xiloaloes dı̃c. mirãdũ ẽ ꝙ Aui. nõ fac̃ ꝺ ipo ca. i ligno aloes i. 2. cañ. vbi ꝺ ſimplicib⁹ tractat ſȝ h̃ recte ñ dı̃c. qꝛ bñ Aui. i. 2. cañ. de xiloaloes loqṫ i lr̃a. x. ⁊ ibi docet modũ cognoſcẽdi bonũ a malo dicẽs vĺr meli⁹ xiloaloes ẽ illꝺ qꝺ magı̃ ſbmergiṫ i aq̃. natãs ꝟo ẽ ꝑuatũ vita ⁊ ſpũ Alio mõ cognoſciṫ. vȝ i coloṙ. qꝛ oȝ eẽ nodoſũ. fuſcũ obſcuri coloꝛis i odoṙ qñ cõburiṫ ſup carbõẽs fac̃ fumũ bõi odoꝛis ⁊ fac̃ velut ſpumã i ſapoṙ ꝙ ſit amarũ. ⁊ in põdei ſi natat ſup aq̃ȝ ẽ malũ ſi ſbmergaṫ ẽ bonũ.

Ciper⁹ ẽ ſpẽs iunci. ⁊ ſic a miĺtis triãgularis dı̃ apꝺ nos i ꝑtı̃ ac locis aq̃ſis naſciṫ. radix ꝟo ei⁹ ꝯpetit vſui medicie.

Sqnãtũ eſt palea cameloꝛũ. qꝛ cãeli eã cõedũt. circa inſtãs ⁊ Seraꝑ. ca. de ſqnãto dicũt quod de ipo adminiſtratur ſũt floꝛes ⁊ radices ⁊ folia. h̃ eſt notũ. ¶ Seta cruda. i. ñ cocta q̃ nullã aut paucã efficaciã haberet i medicia vt ifra i diãuſco melı⁹ oñdã. ¶ Sãſuc⁹. i. maioꝛana circa inſtãs i ca. de maioꝛana dı̃c. maioꝛana. i. ſãſuc⁹ floꝛes ⁊ folia vſui medicie ꝯpetũt. colligiṫ i eſtate cũ floꝛib⁹ ⁊ i vmbroſo loco ꝺſiccaṫ ꝑ ãnũ ḟuaṫ. Siſibriũ. i. mẽta aq̃tica. ſiue balſãita. A. i. 2. ca. dı̃c nemẽ. i. ſiſinbriũ ſed fuit erroꝛ trãſlatoꝛ vt puto qꝛ nemẽ apud Sera. eſt ſerpiliũ. ⁊ ſic eſt magis credẽdũ auctoꝛitati Serap. i. ſimplicib⁹ q̃ȝ Aui. vide ẽt apud Jo. archulanũ i ca. de cura cephalee. tã cal̃e q̃ȝ fri. q dı̃c nemẽ. i. ſerpiliũ. ⁊ ñ eſt ãnſibriũ. et ſic ẽ. licet Xpophoꝛus barzici⁹ ſup illo paſſu expõat nemẽ eẽ ſinſibriũ vĺ ſpiliũ ꝙ ñ (acceptaṫ.

Deſcriptõ

elarij ſarboꝛtẽg. ⁊ eſt leti ficãs ꝺſcriptõe hãc filij zacharie. ℞. roſarũ lig. aloes añ. ȝ. vj. macis nuciſmuſca. gallie muſcate. cardamõi heil. añ. ȝ. ij. cinamõi croci. añ. ȝ. ij. 5. cipi. ȝ. v. gario. maſticis ſpice aſſari. añ. ȝ. iij. fiat oĩuȝ trituratio bõa ⁊ ꝯfice cũ melle ẽblicoꝝ ⁊ arõatica ipȝ cũ muſci. ȝ. vni⁹ q̃rta. ¶ Iſta deſcrip. elarij ſarboꝛtẽg. i. letificãtis ḟȝ itẽtionẽ Me. ẽ deſcriptio hamec filij zacharie. i. Raſ. ſed ego ñ repi iſtã ꝺſcriptiõȝ apꝺ ipȝ verũ eſt ꝙ Raſ. i. 9. Al. h̃ȝ vnã ꝺſcriptionẽ q̃ ẽ nobilioꝛ iſta ſic̃ ifra oñdã illa ꝟo ſimplicia q̃ i iſto eſio igrẽdiũṫ ꝺclarata ſũt ſupi⁹. ¶ Trituratio ſit trib⁹ modis vt docet Me. i li. i. i ſũma ſcꝺa. ca. iiij. vbi docet de mõ triturãtiõis dicẽs ꝙ officiũ eſt neceſſariũ tripĺr.

Mod⁹ elarij de citro ex inuentione noſtra nõ ẽ i vſu.

Confect. di muſco dulci

Cõfectio

de muſco dulcis. ℞. croci doꝛõici zedoarie. ligni aloes macis. añ. ȝ. ij. albarũ margaritarũ ſete crude aduſte. karabe corali ru. añ. ȝ. ij. 5. gallie muſ. ozimi citraci omniũ. añ. ȝ. ij. 5. beẽ albi ⁊ ru. folij ſpice. garioſiloꝛũ. añ. ȝ. i. zinzibis cubebe. piꝑis lõgi añ. ȝ. i. 5. muſci. ȝ. vni⁹. ꝑtes. ij. cõfice cũ melle crudo qꝺ ſit q̃druplũ põderis oĩum: ⁊ pone i vaſe vitreo. ⁊ ſit doſis ei⁹ a. ȝ. i. vſq̃ȝ ad. ij. ſi aũt hãc ꝯfectiõeȝ amarã facere volueris valẽtioꝛ efficieṫ ad ea q̃ diximꝰ. ⁊ ad exſiccãdũ hũiditates ſtõi ⁊ putrefactiões ei⁹ ⁊ ꝑꝑrie ſi addaṫ in permixtiõe ei⁹ abſinthij roſe. añ. ȝ. iiij. aloes optimi abluti. ȝ. iiij. cheiſim. i. leuiſtici: caſtoꝛei. añ. ȝ. j. cinamomi. ȝ. j. 5. ⁊ fiat.

¶ Confectio ꝟo de muſco dulcis. a muſco dı̃ iſta ꝯfectio dulcis ãt dı̃. qꝛ ſi ſit ſine additiõe rerũ amaraꝝ: q̃ i fine ponunṫ deſcriptiõis. tũc appellaṫ diamuſcũ dulce. A. i qnto cañ. de hac h̃ȝ multas deſcriptiões: ſȝ nõ ſunt in vſu. Raſ. ponit vnã deſcriptiõeȝ: q̃ noiaṫ diamuſcũ ꝑcioſũ ſicut infra aꝑebit ſȝ iſta Me. apꝺ nos ẽ nobilioꝛ alijs ꝺſcriptionib⁹. haliab. ãt. i. 10. practi. ait. muſci medicamis dulcis ⁊ (ẽ q̃ſi idẽ.

Seta cruda aduſta ⁊ ñ cocta. repiũṫ ꝟo mĺti deceptoꝛes q faciũt ipaȝ bulire i aq̃. ⁊ tali aq̃ vtũṫ ad mĺta cõmoda: ſȝ tũc talis ſeta efficaciã nõ h̃ȝ in medicia: ſic̃ hõ moꝛtu⁹. ſcias ergo ꝙ ẽ gdã vermicul⁹ q texit ſetã ſup ſe. ⁊ fac̃ coopturã. ⁊ dimittit donec ꝑfoꝛat illã telã: ⁊ dimittiṫ ſoli dõec moꝛiṫ ꝟmis ⁊ iſta ſeta deferṫ de vltramaris ptibus. Me. h̃ȝ aduſte: ſȝ Seraꝑ. in ca. de ſeta ſic ait. ẽ bona coꝛdi: ⁊ ꝯfoꝛtat ſubaȝ: vel totalṙ ei⁹ ⁊ clarificat ſanguineȝ eius: ⁊ ꝑꝑ h̃ poniṫ in medicinis coꝛdis ⁊ precipue in diamuſco: ⁊ gdã ꝯburũt eã: vt poſſit facili⁹ teri ⁊ melius puluerizari ꝑꝑ deſiccationẽ. ⁊ qbuſdã nõ vĩ h̃ bonũ ne amittat virtutẽ ſuã: ſed melius eẽt incidere ipſam cũ foꝛficibus ⁊ poſtea teraṫ in moꝛtario cũ margaritis karabe ⁊ coꝛal̃. ⁊ tũc teriṫ facile Haliab. ibi dicit ſerici noui ⁊ nõ aduſti: ſi aũt ꝯburere volueris: oȝ vt accipias ſetã nouã nõdũ tinctã: ⁊ incidaṫ minuti. ⁊ põe ipaȝ i olla noua ⁊ põaṫ in furno pãis. ⁊ ibi dimittatur tm̃ ꝙ ſit paꝝ ꝯbuſta ⁊ nõ oȝ cõburere valꝺ ſȝ ſolũ aſſeṫ paꝝ vt poſſis terere ⁊ vteṙ vbi oȝ.

Ozimũ citratũ. i. meliſſa gdã ꝟo ꝺ nouo ſcribẽs ititulatus lumẽ apothecarioꝛũ i hac expõe ꝺcept⁹ eſt nã putauit ꝙ ozimũ citratũ ſint. ij. res. vȝ ꝙ ozimũ ſit baſilicõ ⁊ citratũ ſit meliſſa qꝺ nõ ẽ ꝟiſilẽ. nã qñ repiṫ ozimũ gariofilatũ nõ itelligim⁹ ozimũ ⁊ gariofilos. ⁊ qñ repiṫ ozimũ carmenũ nõ itelligim⁹ ozimũ ⁊ ciminũ carmenũ. ſi ꝯpoſitoꝛ dı̃c ozimũ citratũ. debem⁹ ĝ videre oẽs ſpẽs ozimi. ⁊ illꝺ qꝺ odoꝛẽ h̃ȝ citri itelligere debem⁹. ⁊ eſt ꝑꝑe melliſſa ꝙ ſi fricaueris folia ipi⁹ odoꝛẽ citri h̃ebũt. ꝑterea vlꝺ ſimo. Januenſ q igt turũgẽ ara. ẽ dcm̃ citraria. ẽ ãt melliſſa aut ozimũ citratũ qꝺ h̃ȝ odoꝛẽ citri ⁊ ſic volũt moderni doctores. ꝑterea vide ꝙ Aui. ẽt h̃ȝ ozimũ citratũ qꝺ idem eſt.

Been ibi oȝ ſcribi ꝑ duplex e. ad dr̃iã been ꝑ ſolũ e. qꝺ Dia. vocat balanũ repſicũ ⁊ nõ eſt cataputia vt expõit lumen apothecarioꝛũ. nã Meſue docet faceṙ oleũ de ben ⁊ de cherua. i. catapucia. hic etiã dı̃c ꝙ been coꝛdiale oȝ ſcribi ꝑ. h. quod apud ꝑbos medicos nõ repiṫ. Me. dı̃c ſi aũt hãc ꝯfectionẽ amarã facere volueris oȝ ꝙ accipiãṫ ſuprascripte ſpẽs diamuſci dulcis oẽs ⁊ ſupra ipſas admiſceantur res quas inferius ipſe deſcribit ⁊ tunc appellatur diamuſcum amarum ꝙ etiam in vſum venit.

Aloes optimi abluti. i. loti cum aqua endiuie. infra in lera Galieni oſtẽdam melius. optimum vero aloes ſecundum Meſue eſt ſuccotrinum. ideſt de illa prouincia.

Caſtoꝛeũ ſunt teſticuli aialis quod vocaṫ caſtoꝛ. vt dı̃c Serap. ⁊ hoc eſt ſatis notũ ipi⁹ teſticuli ẽt vocanṫ gendebeduſt. ⁊ ab aliquib⁹ ium debeduſt. de qua ifra in ꝯfectione Anacardina melius oſtendam ſi deus voluerit.

Cõfectio

teſticꝉoꝛũ vĺpis ⁊ ẽ ſatiriõ. ℞. ſatirionũ q abſcidũṫ a pr̃e ſuo lib. i. ⁊ terãṫ ⁊ coq̃nṫ cũ lacte ouio dulci i q̃ȝtitate ſufficiẽti ſup ꝑiũas q̃. uſq̃ȝ decocti ſint ⁊ ſit ꝯſũptũ lac ⁊ tũc funde ſup eos olei amigdala. dulciũ. ℥. iij. ⁊ agiteṫ ſic ꝯterẽdo cũ ligno: ⁊ poſtea fũde ſup totũ ſirupũ. cui⁹ deſcrip. tal̃ ẽ. ℞. ſucci bugloſe cocti ⁊ diſpũati lib. ij. ſucci pomoꝛũ dulciuȝ. ℥. xij. zuc. bõi albi lib. iij miſceãṫ agitãdo cũ ꝑdictis vſq̃ȝ dũ fiat ei⁹ ꝯpetẽs ꝺcoc. ⁊ depõaṫ ab igne ⁊ ꝑijciaṫ ſup ea ciamomi ſubtilis ⁊ electi. ȝ. v. beẽ albi ⁊ rubei añ. ȝ. ij ligni aloes. ȝ. iij croci ſãdali citrini dragagã. gũi ar̃. alfelẽgemiſch. i. ſeminis ozimi gariofi. cube. macis. añ. ȝ. i. 5. ꝯfice ⁊ põe i vaſe vitreo Me. h̃ȝ ꝯfectionẽ teſticuloꝛũ vĺpis. ⁊ dı̃c ꝙ ẽ ſatiriõ iſeri⁹ ꝟo h̃ȝ vnã aliã deſcriptionẽ. ⁊ hec dı̃ ꝙ ẽ diaſatirion ⁊ eſt illa qua nos vtimur ſicut oſtendã infra.

Satirion. i. teſticuli vulpis q abſcinduṫ a pr̃e ſuo. ſ. hec radix dcã teſticul⁹ vulpis. dixerũt gdã ſapiẽtes ſi vir cõederit ꝑtẽ maioꝛẽ ei⁹ gñat maſculos. ⁊ ſi minoꝛẽ cõedit gñat feminã. exꝑimẽtũ qꝺ repiṫ apꝺ Nicolũ floꝛẽtinũ i li. vj. i ca. de ſterilitate. vbi ſic ait. ex auc̃tate Raſis dicẽs. cũ volueris gñaṫ maſcꝉos. ℞. duos teſticulos aꝑ aſſos ⁊ cõede ⁊ eodẽ die cõedas. nã gñabis ſi ñ fuerit ꝺfect⁹ ex ꝑte mulieris ſi ſolũ vnũ teſticulũ cõederis naſciṫ ifans cũ vno teſti (culo.

Lac apud Aui. i. 2. cañ. ex trib⁹ ꝯpoſitũ ẽ ſubſtãtijs aq̃itate ⁊ caſeitate ⁊ butiroſitate ⁊ i vacio gdẽ multiplicatur butiroſitas. lac ꝟo camelaꝝ ꝑtul viciaꝝ min⁹ h̃ȝ butiroſitatı̃ ⁊ caſeitatı̃ ⁊ ẽ ſubtile valꝺ. ⁊ lac aſinaꝝ ẽt min⁹ exiſtẽs butiroſũ eſt ſbtile. caꝑrarũ ꝟo lac ẽ tꝑatũ. ⁊ lac ouinũ eſt groſſũ valde. ⁊ iſtud ẽ illud ꝙ igrediṫ hãc deſcriptiõȝ. ⁊ lac vacinũ eſt pigui⁹ ⁊ groſſi⁹. eq̃rũ ꝟo lac ẽ ſic̃ lac camelarũ ꝑtul viciarũ ſbtile. aq̃ſũ ꝟo meli⁹ eſt lac muliebṙ oib⁹ ſpẽb⁹ lactis. Iſidoꝛ⁹ i ca. de eſcis ait. lac a greco ḟmõe deriuatũ eſt ꝑ cãdoṙ. ¶ Bugloſa ꝟo eſt herba nota (greci. enĩ albũ glaucõ dñt. oib⁹. h̃ apud grecos vocaṫ bugloſa. apud nos ꝟo ligua bouis. vñ macer. ligua bouis gr̃co ḟmõe bugloſa vocaṫ. ¶ Dragãtũ ꝟo eſt gũmi dcm̃ apud Dia. tragagãtũ. ⁊ q̃ȝto albi⁹ tãto meli⁹ eſt. circa iſtãs i ca. ꝺ dragãto ait. eſt ãt eligẽdũ dragãtũ qꝺ nõ eſt obſcurũ ſȝ calaruȝ nihil terrenũ admixtũ ⁊ no. ꝙ albũ i fridis medicis ſub ruffũ ⁊ citrinũ i cal̃is dȝ (Gũmi arabicũ ḟȝ Serap.) põt. ꝑ ꝺcem ãnos põt ḟuari. ex auc̃tate Diaſ. eſt gũmi qꝺ repiṫ ſup arboreȝ acacie ſic̃ alie ſpẽs gũmarũ. ⁊ qñ ſimpĺr repiṫ gummi arabici intelligiṫ. ⁊ ḟm circa inſtans poteſt ſeruari diu in multa efficatia.

Conf. teſti. Vulpe

Cõfectio

Alia teſticuloꝛũ vulpis. ⁊ ẽ diaſatiriõ. ℞. ſecacul albi mũdi elixati i aq̃ cicerũ q̃rũ electa fuerit ꝑma aq̃. lib. i. teſticuloꝛũ vulpis. ℥. viij. radicis raſãi. ℥. iiij. lui. ꝑlãi. ℥. ij. terãṫ ⁊ ifũdãṫ ſup ea lactis vaccini aut ouini q̃ȝtitas q̃ ſupemiẽat radicib⁹ duob⁹ digitis ⁊ olei ſiſamini ⁊ butiri vacini recentis. ℥. iiij. ⁊ coq̃ṫ cũ facilitate vſq̃ȝ ad ſpiſſitudinẽ ⁊ ſi adhuc radices ñ bñ ꝺcocte ſint fũdaṫ ſup eas ex lacte ⁊ olo ⁊ butiro vſq̃ȝ dũ ꝑfecte ꝺcoc. ſint. ⁊ p⁹ h̃ fũde ſup h̃ totũ melĺ bõi ⁊ diſpũati li. vj. ſuci cepe hũide li. i. 5. decoq̃ oia ſiĺ vſq̃ȝ ad ꝑfectã decoctionẽ. tũc. n. depõe ab igne. ⁊ ꝑijce ſup eã puluerẽ. cui⁹ ꝯmixtio h̃ ẽ. ℞. caudarũ ſtici cũ renib⁹ ⁊ ſumie. ȝ. viij. ſeis eruce: ziȝibis beẽ al. ⁊ ru. ligue auiſ. ſeiſ naſturtij cinamõi piꝑis lõ. baucie ſeis napi ſparagi. añ. ȝ. iiij. ⁊ ꝯficiãṫ cũ eis. vltio ꝟo ponaṫ i medicamie pieãrũ mũdatarũ. lib. i. ſiſticorũ mũdatoꝝ. ℥. x. ceṙ. belloꝛũ paſſerũ. ℥. ij. cõficiãṫ oia bñ. ⁊ aromatizeṫ cũ. ȝ. i. bõi muſci. ⁊ vſui reſuã. ¶ Hec ꝯfectio eſt illa q̃ nos vtimur. ⁊ maxie ḟm iſtã deſcriptionẽ. Nicola⁹ i ſuo ãtido. h̃ȝ vnã aliã deſcriptionẽ: ſed ñ ſit apud nos tñ ſi faceṙ volueris deſcriptionẽ ſuã ifra aꝑebit ¶ Secacul ḟm moder. ẽ ſigillũ ſcẽ ma. ⁊ ñ irig⁹ vt gdã herbolarij volũt. q̃re Sera. aliud ca. fac̃ de ſecacul aliud de irigo. ꝑterea vide Sera. i ſeptio ca. de ꝯditis q igt ꝙ ſecacul ẽ radix ſic̃ ziȝib ⁊ aſpoꝛtaṫ ex idia. ⁊ ſit ex eo i gibo dũ eſt recẽs. ⁊ ſic ẽ ḟm ꝟitatẽ ꝙ ſecacul ḟm modernos h̃ȝ ſilem zinziber. ⁊ hec ẽ q̃ nr̃o idiomate vulgariṫ zonogello vocaṫ i ꝑtib⁹

Alia

Cicer ḟm ſera. ex auc̃ta (nr̃is. ⁊ in multa q̃ȝtitate repiṫ te gal̃. ciceꝝ tria ſũt gña. ſṫ. n. alba ⁊ nigra: ⁊ eſt alia ſpẽs q̃ dı̃ kerſẽne ⁊ cicera minuta q̃ dicũṫ cherſẽne ſũt alba ⁊ aſſilanṫ orobo ⁊ nigra noianṫ cubes ⁊c. Pli. ingt arietinũ ciceris gen⁹ ꝙ capiti arietis aſſilãṫ ꝙ ceteris magis diureticũ crediṫ ẽ ⁊ agreſte eſt ⁊ erraticũ ⁊ colũbinũ ꝙ alig venereũ dixerṫ cãdidũ rotũdũ leue aretino min⁹

Cicer erraticũ apꝺ Dia. vocaṫ a qbuſdã ſerpiliũ. Gal. i vj. ſimplici. ingt. cicera ſṫ ſpẽs legũinũ. ¶ Teſticuli vulpis ſṫ ſatiriõ. Dia. de ſatirio tria cap. facit ſb lr̃a ſatiriõ. ⁊ aliꝺ ca. fac̃ de orchis. ⁊ ibi põit duas ſpẽs ꝙ ẽt iter ſpẽs ſatirionis ſṫ i mira. ⁊ hoc apꝺ aui. vocãṫ teſticuli cãis. alij cioſoꝛchi. i. canis teſticuli. Iſi. i ca. de herb. aroma. ſiue cõib⁹ ait ſatiriõ dcã a ſatiris ꝑꝑ icẽdiũ libidis q̃ȝ vulg⁹ ſticũ vocat. venerẽ. n. ſuſcitat. eadẽ ⁊ oꝛchis: ꝙ radix ei⁹ i mõȝ teſticꝉoꝝ ſit q̃s gr̃ci cioſoꝛchi vocãt. i ꝑtı̃ apꝺ nos repiũṫ. circa iſtãs

ſatirion herba ē cuiꝰ radix vſui medicīe ꝯpetit dū ē recēs.
Raſanꝰ.ſ.radix dōeſtici.circa iſtās ait.raſanus ē herba cuiꝰ radix ſiſi noīe appellaꝛ.⁊ ꝑ ānū ꝟuaꝛ radix ꝯpetit vſui medicine.qdā de nouo ſcribēs intitulatꝰ lumē apothecariorū ſuper iſtā ꝯfectionē exponit ꝙ per radices raſani intelligunꝛ radices ſilueſtris ſed nō eſt vera expō. qꝛ regula eſtꝰ apud nobiles apothecarios quod quando reperitur raſani ſimpliciter de vſuali ſemper intelligitur.
Luf.i.planū dragontea. Me.in ca.de luf.dicit ꝙ eſt ſerpentaria.⁊ eſt plāta que dꝛ colluū draconis:⁊ ex ea alia eſt plana hñs folia.alia criſpa.⁊ melioꝛ totius pars plāte eſt radix circa inſtans ait ſerpentaria colubrina dragōtea crocodilla idem eſt.herba eſt cuius radix maxime vſui medicine competit.⁊ dicitur ſerpētaria . qꝛ maculas hʒ diſtictas ſicut ſerpens.vel qꝛ venenum ſerpentis fugat.infra in hiera hermetis oſtendā aliā ſpēʒ que vocatur iarus.
Siſamū eſt ſemen ex quo oleum ſiſaminum exprimitur ſicut infra in diſtinctione de oleis.
Butirū vacinū recēs. Aui.2.cañ.duo ca.fac.vnū de butiro qđ ē calʒ ⁊ hūidū i.i.⁊ eiꝰ gradꝰ in hūiditate ē altioꝛ. aliud cap.facit quod dicit butirū nō recēs ⁊ dicit qđ facit opōnē butiri crudi ⁊ ē fortiꝰ i maturatiōe h ē ſatꝭ notū
Cepe hūide.i.recētis Aui.i ſcđo ca.diꝛ bulbꝰ.i.cepe qđ cōedit. Iſi.in ca.de oleribꝰ dicit.cepe vocaꝛ qꝛ nō aliđ eſt niſi tuū caput. Ncola loco eiꝰ hʒ ſemē bulbi qđ idem eſt.
Stincꝰ cū renibꝰ ⁊ iumic.i.ab vmbilico ſʒ dia.ē qđdā aial qđ i idia iuēiꝛ ꝗdruplex ⁊ ſiſe lacerte.ſʒ multo maiꝰ ⁊ lōgiꝰ ⁊ vētoſiꝰ.hoc apđ Aui.vocaꝛ guaril i egypto capiꝛ. circa iſtās ait.ſtinci piſces ſūt q i fluminibꝰ ⁊ maxīe i aqs dulcibꝰ iuxta ſagittā iueniunꝛ ⁊ lacertis aſſilāꝛ ꝑ hyemē pōt ſeruari ifra vt i cāo de ſtinco de ipſo iterum oſtendā.
Eruce ſcđʒ matheū ſil.ſūt due ſpēs dōeſtica ⁊ ſilueſtris ⁊ ābe ſūt oībꝰ note.dōeſtica minoris eſt efficacie ꝗʒ ſilueſtris vſui medicīe ꝯpetūt ſeia ſic folia.Scđʒ vō circa iſtās e ꝯtriū qꝛ eruca dōeſtica maioris ē efficacie ⁊ ſilueſtris minoris vſui medicīe ꝯpetūt ſeia. Pli.ait in ca.de eruca ē ex ea dōeſtica ⁊ ſilue.miſceꝛ i ꝯdimētis i qbꝰ carnes ⁊ piſces ītiguꝛ tāta ſuauitas ei ē vt greci euzonomiā appellauerit.
Lingua auis ē ſemē fraxini. Chriſtophorꝰ đ hōeſtis ſup iſto paſſu exponit ꝙ lingua auis eſt ſemen de liagreſtis qđ ignoro. Aui.in.2.cañ.de ipā logꝛ ēt.i tertio i ſē.xx i ca. đ medicis ſingularibꝰ ad coitū īter medullas ꝯputat An.guaineriꝰ i ca.xxiiij.de pulueribꝰ ⁊ cōfectiōibꝰ alijs ab intra ſumēdis ꝗ adauget ad coitū ⁊ vbi pōit ad līam ꝙ lingua auis eſt ſemē fraxini.ꝑterea vide nicolaū q hʒ ꝑdictā deſcriptionē diaſatiriō ⁊ ibi hʒ linguā auis ⁊ in ſuis ſinoni. expōit ꝙ ē ſemī fraxini ⁊ ſic ē ſʒ modernos ſʒ ſʒ circa inſtā: ligua auis ē herba ſatꝭ cōis ꝗ folia hʒ ꝑua ⁊ acuta ſilia ligue auis.viridis mīte ē efficacie:⁊ ꝑ id credo ꝙ ignora.
Naſturtiū ſʒ circa iſtās qñ repiꝛ naſturtiū ſim (uit eā. pīr ſemē dʒ pōi ⁊ eiꝰ ſemē p.v.ānos ſeruaꝛ. h apud Dia. cardamꝰ vocaꝛ ⁊ ſpēs ſunt due.ſ.dōeſticꝰ ⁊ agreſtis.dōeſticꝰ vē ē ille cardamꝰ q itelligiꝛ. Silueſtris vō ē ſenatio ſiue criſones vt diꝛ mat.ſil.i ca.de carda.ifra i dianaſturtio de
Napꝰ ſʒ Iſi.i ca.de oleribꝰ a ſilitudīe (ipō meliꝰ oñdā. rape vocatꝰ niſi ꝙ hʒ radices ⁊ folia latioꝛa. Exiſtimāt qdā ꝙ Dia.vocat ipſum būas.i.napitiū.napi vō ſemē vſui medicine competit ⁊ ſunt ſemina nauoni domeſtici.
Sparagꝰ ſʒ circa inſtās fructus eius ⁊ ſemen medicine competūt Dia.dicit vocaꝛ aſparagus aſpratilis quā multi miacāton autimon appellāt. Gaꝛ.in.lib.de cibis.vocatur oīs ſumitas plante dūʒ eſt in teneritate: ſua aſparagi.
Fiſtici.i.piſtachia. Dia.ca de piſtachijs dicit. i ſyria naſcuꝛ ſilia ſtrobilibꝰ.i.ſeibꝰ pini ſūt ⁊ veniūt de damaſco. circa inſtās.piſtacee ſūt fructꝰ q vltra mare naſcuꝛ ⁊ ſunt ſimiles pineis ⁊ interioꝛ ſubſtantia ponitur in medicinis.

Confectio

đ galāga.℞.galāge ligni aloes añ. ʒ.vj.gariofi.macis cheiſin.i.leuiſtici añ.ʒ.ij.ʒiʒi.macropipis cinamōi pipis albi.añ.ʒ.i.ſ.calamēti ſicci mēte ſicce.añ.ʒ.i.heil.i.cardamōi maioꝛis ſpice.i.ſpice nardi ſeis apij feniculi carui aniſi añ.ʒ.j.calāi aroma.ʒ.i.ſ.zucca.taberzet.i.albi.℥.x.meliꝰ diſpūati.q.s.
Galāga ſm Sera.ex auctoꝛitate iſaac eben amara ē vena in groſſitudine caſſie lignee ⁊ cortex eius eſt rubeus ⁊ iterius eius eſt puluerulētus ⁊ deferꝛ ex ſim. Aui.de ipſa duo cap.facit.vnū de caſurudar ex auctoritate meſaugue ⁊ ingt ꝙ eſt galanga.aliđ ca.facit de galanga ſm circa inſtans galanga per quinqʒ annos ſeruaꝛ in multa efficacia
¶ Hec confectio reperitur etiam apud Aui.in .v .cañ.in tractatu.vj.de ventre inferioꝛe debilitatis ſtōaci.ſʒ nō eſt eadē.iſta vero eſt illa qua nos vtimur. Jo.angli.in ca.de paſſionibus ſtōaci ⁊ ponaꝛ manus calīa ſup ſtōacū diu illud ꝯfortat ⁊ calefacit ſtomacū caloꝛe nāli deinde detur diagalanga.vñ dicit verificatoꝛ.ꝯfortat ſtōacū diagalanga meū ⁊c.ibi deſcribit ſuā deſcriptionē ſʒ nō eſt ſimilis.
Macropip.i.pip lōgū ſiue darfufel vt dicūt arabes.albū vō pip appellaꝛ leucopip ifra i diatritu pipeō đclarabo
Calamentum ſiccum.i.vſuale ſiccū ⁊ nō viride. qꝛ maioꝛem efficatiā hʒ in medicina vt dicit etiam circa inſtās.
Apiū.ſ.ſemen apij domeſtici circa inſtās ingt cū autem inueniꝛ in receptis medicine apiū ſimpliciter ſemen apponendū eſt. Macer ait eſt apiū dictū ꝙ apex hoc ferrē ſolebat victoꝛis veterum fieret dum more triumphus ⁊c.
¶ Carui.ſ.ſemen ipſius. Dia. dicit careos ſemen eſt oībꝰ notū eſt alia ſpēs carui que diciꝛ agreſte ⁊ iſtud a modernis cordumenū dꝛ. Circa inſtans carui herba eſt ⁊ ſemen appellaꝛ in trāſmarinis ptibus ſicilie ⁊ in multa quantitate repiꝛ per quinqʒ annos in magna efficatia pōt ſeruari.

Diarodon

deſcriptiōe cōi.℞. folioꝝ roſaꝝ rubeaꝝ.ʒ.xxx.troc. diarodō. Trociſcorū de ſpodio ligritie añ.ʒ.iiij.goriofiloruʒ galie muſcate: añ.ʒ.iij.ſpodij croci maſticis ligni aloes añ.ʒ.ij.triū ſādalorū añ.ʒ iij.aſſari ſpice ind e macis cardamomi portulace lactuce ſcariole ſeminū cōmuniū maioꝛū frigidoꝛū.albarū margaritaꝝ alfelēgemiſch.i. ſeminis ozimi gariofilati raſure eboꝛis dragagāti gūmi ara.añ.ʒ.i. cāphoꝛe.ʒ.j.ſ.muſci.ʒ.vniꝰ ſextā ꝯfice cū ſirup.de roſis ⁊ aq̄ ro.
Diarodō dꝛ a roſis ꝗs recipit magis ꝗʒ de alijs ſpēbus Nicolaus hʒ vnā aliā deſcriptionē ꝗ noiaꝛ diarodon abbatis ⁊ ambe apud nos ſunt i vſu ifra appebit deſcriptio nicolai đſcrip.troc.đ ſpodio appebit ifra i tracta . de troc.
Ligritia eſt ꝗdā radix dulcis ſapoꝛis nota omnibus.
Spodiū ſʒ Aui.eſt radix cānarū aduſtarū.moderni vō pro ſpodio vtuꝛ eboꝛe ꝯbuſto ſiue oſſibꝰ elephātis ꝯbuſtis
Trium ſandaloꝛū.ſ.albi rubei ⁊ citrini qui ſunt noti.
Portulaca.ſ.ſemen ipſius circa inſtans dicit portulaca viridis multe eſt efficatie exſiccata vero non tante.
Lactuca.ſ.ſemen. Iſi.in capi.de oleribus dicit lactuca dicta eſt ab abundantia lactis exuberantis ſeu ꝙ lac multiplicat illis qui lactant puellas.
Scariola ſʒ Sera.ex auctoꝛitate Dia.ca.đ endiuia hēr duas ſpēs.vna eſt ex ea domeſtica ⁊ ſcariola.ſm vero Simonē ianuē.ē velut lactuca agreſtis.ſm circa iſtās ēdiuia ē ſcariola.moderni vō diſtinguūt ſpēs ſcariole endiuie ⁊ cicoꝛee ꝑ alia noia:tñ vna ꝑ alia pōt pōi.in bladis aūt ſca
Semia cōia maioꝛa frida ſunt ꝗtuoꝛ ad (riola repiꝛ num rū ⁊ ſunt ꝑprie melonis citruli cucūeris ⁊ cucurbite.ꝯfice cū ſirupo de roſis.i.quod ſʒ iſtā ꝯfectiōeʒ dʒ fieri cū ſirupo roſato cuius deſcriptio eſt hec.℞ aq̄ infuſionis roſarum ex quo ſit ſirupus ro.vt docet Me.in diſtinctiōe de ſirupis ⁊ clarificeꝛ zuccarū cū ꝑdicta infuſione ⁊ aq̄ roſa.⁊ ſimul coquanꝛ vſqʒ ad ꝯſūptiōeʒ aq̄ qñ ꝑdictus ſirupꝰ fuerit bñ coctus ſʒ artē addāꝛ ſpēs ⁊ fiat ꝯfectio in moꝛſellis vel in foꝛma ligda:ſʒ in moꝛſellis apud nos ſit.

Aromaticū

roſatū.℞.folioꝝ roſaꝝ rubea .ʒ.j.ſ.ligni aloes macis gario.troc.diarodon galie muſcate añ.ʒ.ij.ſ.ligritie.munde.ʒ.viij.cinamōi ſubtilꝭ ⁊ electi ʒ.iij.galāge ʒiʒibis nuciſmuſ. añ.ʒ.ij.ſ.heil ſpice añ.ʒ.j.ſirupi roſati ⁊ ſiru.corticū citri.q.s.
Aromaticū roſatum ſm iſtam deſcriptionem apud apothecarios non ſit nec apud medicos eſt in vſu .Simplicia vero que ipſum ingrediuntur ſunt declarata ſuperius.

Aromaticum

roſatū deſcriptiōe gabrieſ.℞.folioꝛum roſarum.ſ.rubearuʒ ʒ.xv.ligricie raſe mūde.ʒ vij.ligni aloes boni ſandaloꝛū mahazari añ.ʒ.iij.ciamōi bōi ſubtilꝭ ⁊ electi.ʒ.v.macis gariofiloꝝ añ.ʒ.ij.ſ.gūmi ara.dragaganti añ.ʒ.ij.⁊ ptes duas alterius nucim .cardamomi galange añ.ʒ.i. ſpice.℈.ij.muſci.℈.i.ābꝛe.℈.ij.ſirupi roſ.⁊ ſiru. corticū citri.q.s.
¶ Iſtud aromaticū eſt famoſū ⁊ ocioſū apud medicos ⁊ ſic gñaliꝛ ſecundum iſtā đſcriptōʒ ſit. ſimplicia vō que in ipſm ingrediūtur que nō ſunt declarata declarabo .
¶ Sādali machazari ſʒ modernos ſūt ſāda i citrini ⁊ ſic repiꝛ apud Gaꝛ.in ſuis ſecretis:in ca.de icteritia cāe calē in quadā cōfectione:qui ſic ait.machazari.i.ſandali citrini.⁊ ſic intelligimus nos. Partes duaʒ alteriꝰ.ſ.duas partes alterius dragme ⁊ ſunt.℈.ij.
¶ Aronaticū roſatū minus ſm iſtā deſcriptionē non eſt in vſu.ſimplicia vero declarata ſunt.dꝛ aūt minꝰ reſpectu ꝑcedētis qꝛ paucioꝛa ſimplicia igrediunꝛ ꝯpoſitiōeʒ ipſiꝰ.
¶ Arōmaticū muſcatum nec iſtud arōaticū apud nos ſit. muſcatum autē dꝛ a muſco in bona ꝗʒtitate ingrediente.

Aromaticum.

gariofilatuʒ.℞.gariofiloꝝ.℥.vij.macis zedoarie galāge ſādali machazari.i.citrini troc.diarodō cinamomi ligni aloes ſpice inde pipis lōgi heil añ.ʒ.i.roſarū.ſ.rubeaꝝ.ʒ.iiij.liquiricie gallie muſcate añ.ʒ.ij.folij cubebe ana ptes.ij.ʒ.vniꝰ ſirupi đ citro ꝗʒtū ſufficꝛ.ambꝛe.ʒ.i.muſci.℈.ſ.⁊ ſiat.
¶ Iſtud arōaticū ſʒ iſtā deſcriptionē apud nos nō eſt multū in vſu.tñ apud apothecharios reperitur ⁊ dꝛ aromaticū a roſis gariofilatū a gariofilis qui ingrediuntur.
¶ Gariofilis ſiue chariofilus arabes dicūt harūphel ⁊ ſic reperitur apud Serap.in cap.de gariofilo.⁊ ibi dꝛ ex auctoꝛitate Ga.qđ nomē ſuū in greco eſt foliū nucis ⁊c. ſm circa iſtās gariofilus per ſex annos ꝟuaꝛ in mīta efficacia. Auic.i.ſcđo.cañ.diꝛ ꝙ gariofilus eſt ſicut ſambucus ſed eſt niger ⁊ maſculus eſt ſicut nucleus oliue ⁊ lōgioꝛ ⁊ vehementi nigredis ⁊ eſt fructus arboꝛis in inſula indie ⁊ glutū ipſius exiſtit in virtute glutinis alboꝛim.i.terbētine. Electio.ille qui ē melioꝛ eſt ſilis nucleo ſicco ſuauis odoꝛis ⁊ acuti.ſed moderni opinātur ꝙ ille gariofilus qui eſt in magnitudine nuclei oliue non habet multā efficaciā in medicina.⁊ hoc eſt notū omnibus.⁊ ꝑdicti gariofili vocanꝛ a multis antophali.i . gariofili magni.illi vero quibus nos vtimur noti ſunt omnibus. ⁊ ſunt minoꝛes ſatis quam nucleū oliue. Sunt quidā floꝛes in aliquibꝰ partibus italie qui gariofili vocantur:eo ꝙ odoꝛē garioſ.ſpirant:quorū alij ſunt coloꝛis albi alij vero rubei ⁊ iſti apud lōbardos reperiunꝛ in multa quantitate ⁊ maxime apud nobiles viros đ nomine ſuo apud auctoꝛes nō reperi:ſed vidi depictum in libꝛo qui dꝛ manfredus đ mōte iperiali.⁊ ipē vocat tunici repiꝛ ēt herba que vocatur filiꝰ añ pſem.ſiue oculus chriſti ſiue oculus cōſulis vt volunt herbatici foꝛma vero ipſius repiꝛ apud matheū ſiluaticum ⁊ hec herba apud nos naſcitur in pꝛatis.

Aromaticū

nardinū.℞.ſpice inde.ʒ.ij.roſarū .ʒ.iiij.liquiritie.ʒ.ij.ſ.gallie ſebelie cubebe ligni aloes macis gariofiloꝛū cinamomi folij indi.i.malabatri aniſi corticū citri troc.diarodon.añ.ʒ.i.⁊ tertiā alterius pinearū purgatarū amigdalarū purgataꝝ a cortici bꝰ eiꝰ añ.ʒ.v.gūmi arabici dragagāti añ.ʒ . ij . muſci.℈.ſ.ꝯficiāꝛ cū ſirupo roſato.q.ſuffiꝛ. ¶ Iſtđ aromaticū nardinū.i.de ſpica nardi apud nos nō multū in vſu eſt ſimplicia vō ꝗ ipm igrediunꝛ ꝗdā ſunt declarata ꝗdā non
¶ Gallie ſebeline ſiue ſeben eſt quedam confectio que ſit in trociſis quoꝛum deſcriptionem deſcribit ipſe Meſue in diſtinctione de trociſcis vt infra apparebit.
¶ Pinee purgate.ſ.corticibꝰ ſuis. Aui.in.2.cañ.facit ca.de gelouꝛ ⁊ ibi dicit ꝙ eſt granū pini maioꝛis ⁊ eſt melioris nutrimēti ꝗʒ nux.poſtea vō aliud cap.fac de grano pini ⁊ dicit ꝙ eſt minꝰ ſiſtico ⁊ aliud ca.facit de pio.hoc eſt ſatis notū meliꝰ tñ oñdā ifra i loco de pino ſi đꝰ voluerit.
Amigdale purgate.i.a corticinibꝰ ſuis. Meſue hʒ amigdalarum et non dicit ſi ſint dulces vel amare. Pe. creſcētius in ꝑprio cap.de amigdalis ait amigdala eſt arboꝛ ſatis nō.⁊ ē ꝗdā dēſitas in eiꝰ fructu. qm ꝗdā faciūt fructꝰ dulces ꝗdā amaros.dulces vſui hoīuʒ i cibū ꝯpetūt amaꝛ ꝗ ſūt calidioꝛes magis ꝯpetūt vſui medicīe ⁊ ſic ē regula ꝙ amigdala dulcis ē ꝯueiētioꝛ i eſcis ⁊ amara i medicīa.

Diaciminuʒ

bonū.℞.cimini pꝛidie in aceto infuſi ⁊ exſiccati.℥.x.ʒiʒiberis cinamomi añ.ʒ.iiij.gariofiloꝛū ligni aloes macis ana.ʒ.ij.ſ.galange piperis longi cardamomi ana .ʒ.ij.muſci.℈.ſ.mellis diſpumati quantum ſufficit.
¶ Diaciminū dꝛ a cimino qđ recipit.hec deſcriptio repitur i multis alijs locis ſʒ diuerſos auctoꝛes.meſue hʒ diaciminum bonū.⁊ iferius hꝛ vna alia de qua i nfra.⁊ Aui. in.v.cañ.hʒ multas deſcriptiones ſed illa deſcriptio quaʒ ipſe vocat diaciminū gaꝛ.quod facit ad ventoſitates frigidas eſt diaſpoliticō ſicut infra oſtendā. Nicol.in ſuo antidotario hʒ vnā aliā deſcriptionē ſed nō eſt ſilis huic. In partibus noſtris generaliter ſm deſcriptiōeʒ Meſue ſit tñ etiam ſm deſcriptionē Nicolai ſi facere volueris infra apparebit deſcriptio ſua. ¶ Ciminū.ſ.ciminū vſuale qđ notū eſt.circa inſtans inquit.ciminū ſemē eſt herbe in multa ꝗʒtitate naſcēs nō ſophiſticaꝛ ꝑꝑ eius copiā per qn qʒ annos ſeruaꝛ. Aui.i.2.can.dicit ciminū aliud eſt carmenū ⁊ aliud ꝑſicuʒ ⁊ aliud enīū ⁊ aliud nabatiuʒ.carmenū vero eſt nigri coloꝛis ⁊ perſicū eſt citrini coloꝛis. ⁊ perſicuʒ eſt foꝛtius. nabatiū vero eſt illud qđ iueniꝛ in alijs locis. Serap.cap.de cimino ex auctoꝛitate gaꝛ.dicit ꝙ ex eo eſt domeſticū ⁊ agreſte.domeſticū vero eſt illud ꝙ magis adminiſtratur ⁊ ſic eſt.infundatur ergo ciminū per diē in aceto poſtea ad ſolē deſiccetur ſiue ad vmbrā ⁊ cū alijs teratur.
Mel ſm aui.eſt ros occultus cadens ſuper floꝛes ⁊ ſuper reliq̄ quod colligunt apes ſm intētioneʒ Meſue diaciminū dʒ fieri cū meile ſed hodie in partibꝰ noſtris generaliter ſit cū zuccaro ⁊ ſit in moꝛſellis ſeu in bolis.

Dianiſum

℞.aniſi.ʒ.xx liquiritie maſticis ana.ʒ.viij.carui.macis galāge zinziberis feniculi cināomi añ.ʒ.v. trium piperū calamēti.ſ.vſuaꝛ. piretri caſſie añ.ʒ.ij.heil.garioſiloꝝ cubebe croci ſpice añ. ʒ.i.ſ.nuc.℥.ij mellis diſpumati quantū ſufficit
Dianiſuʒ dꝛ ab aniſo quod ingrediꝛ magis ꝗʒ de alijs ſpēbus apud nos eſt multū in vſu ⁊ vʒ mirabiliter contra groſſas ventoſitates.
¶ Aniſum eſt ſemē oībus notū Ga.in.vj.de ſimplicibus inquit de aniſo.id quod valet ex hac plāta eſt ſemē eiꝰ.circa iſtans ait.aniſū.i.ciminū dulce ſemē itelligiꝛ i medicīa
Piretrū eſt radix ſatis no.hoc apud aui.vocaꝛ tarcō circa iſtās ait piretꝝ herba ē ſatis cōis cuiꝰ radix i medicina poniꝛ cum iuenitur in hyeme colligiꝛ. radix eiꝰ per.v.annos ꝟuaꝛ.eſt āt eligēdū quod eſt acutum ſolidū ⁊ non perfoꝛatum ⁊ cum frangitur non pulueriʒatur.

Diambra

℞.cinamomi doꝛōici garioſiloꝝ macis. nuciſmuſca. folij galāge añ.ʒ.iij. ſpice cardāomi maioꝛis ⁊ minoꝛis an.ʒ.i.ʒiʒiberis.ʒ.i.ſ. ſandaloꝛū citrinoꝛū ligni aloes piperis lōgi ana.ʒ.ij. ambꝛe añ i.muſci.ʒ.ſ.ꝯfice cū ſirupo roſato ⁊ aq̄ roſata.
Diābꝛa dꝛ ab ābꝛa igrediēte i bōa ꝗʒtitate.hec apđ medicos ē multū in vſu ⁊ maxīe iſta deſcriptio Meſue.auic. i.v.cañ. ingt.electuariū alchēſin dictū electuariū ambre ⁊ hoc electuario vſi fuerūt reges grecie nō ſit ſʒ auicē.ſic.
Cardamomū maius eſt heil vt dicit Serap.⁊ generaliter ponimꝰ loco eius grana paradiſi ſiue melegetā. ⁊ pro cardamomo minoꝛi ponimus vſuale.
Ambꝛa ſʒ Sera.ex auctoꝛitate dia.naſciꝛ i mari ⁊ gñaꝛ i eo ſicut gñaꝛ ſpēs fūgoꝛū i terra.⁊ qñ mare turbaꝛ eijcit a fūdo eiꝰ lapides magnos ⁊ cū eis eijcit fruſta ābꝛe.⁊ pluꝫ qđ ex ea egrediꝛ ex mari i terris ʒig.aui.i.2.ca.ait ābꝛa ſm ꝙ exiſtio ē manatio fōtis i mari.aliđ vō ꝙ dꝛ ꝙ ē de ſpūa maris aut ſtercoꝛe aialis maris lōgiquū.ē electio melioꝛ griſſia foꝛtis aſelehet deīde varia poſt cā citria ⁊ deterioꝛ ē nigra mala.mītotiēs aſſūtꝛ ex vētre piſcis q eā cōedit ⁊ moriꝛ circa iſtās ait.ābꝛa.i.ſpma ceti.i.balene. nō ē ĝ. gūmi vt qdā dicūt nec ē ſpūa nec ē ſtercꝰ aialis nec ē iecur piſcis vt qdā mercatoꝛes dicūt. Aureo.i.ſ.colli.ait:ābꝛa eſt vna ſpēbꝰ cāphoꝛe ꝗ oriꝛ i fontibꝰ maris ⁊ natat ſup aquā maris. Cōfice cū ſirupo roſato ⁊ aqua ro.vide ſupꝛa in confectione diarodō deſcriptiōe cōi vbi oñſum fuit de h.

Cōfectio

de cinamomo.℞.cināomi ſubtilis ⁊ electi.ʒ.xv.darſeni cimini enule añ.ʒ.

iiij.galāge.ʒ.vij.gariofilo℞ pipis lōgi.cardamōi.ſ.mioris ʒizibcris heil macis nuciſmuſcate ligni aloes añ.ʒ.iij. croci.ʒ.j.zuccari taberzet.℥.v.ꝯfice cum melle diſpūato ⁊ qñ ꝙ ponit in eo duplū pōderis medicinarū de zuccaro pulverizato ſine melle ⁊ accipit ſicut ſuffuf ⁊ alij addūt in eo muſci.ʒ.vnius partes.ij.⁊ pulverizet cum eo.

Hec cōfectio de cinamomo apud nos non eſt valde in vſu tñ ſimplicia que ipſam ingrediuntur declarabo. Aui. quinto cañ.hʒ vnā aliā deſcriptionē ſed nō eſt eadē cinamomi ſubtilis ⁊ electi.i.fini.ſerap.i cap. de cinamomo ex auctoritate Dia.ponit multas ſpēs ſecūduʒ diuerſitatem locorum. Aui.dicit cinamomum notum eſt.⁊ eius quidē ſpecies eſt vna bona ad aliquantulam declinās nigredinē Electio meli⁹ ē illud qd ē bōi odoris ⁊ acutuʒ hʒ saporē ſine mordicatione ⁊ color ei⁹ eſt pur⁹ ⁊ nō ꝯmixtus. aliud cap.facit de cherſe cinamōi.⁊ ibi dicit ꝙ ē d cinamomo.⁊ dicit ꝙ ē alterius gñis ⁊ ipm qdē ē durū ſicut ciamomū. d ipo tñ eſt qddā qd nō dureſcit. Sera.vo de cherſe loquitur i cap.d ciamomo.⁊ vult ꝙ ſit gen⁹ ciamōi.qñ autem repit cinamomū ſimplr de ſino itelligit. Auer in qnto col ait.canella vel ciamomū.i.recapaldereca.

Darſeni.i.cinamomi groſſum dcm̄ ſcanizū.nō ē aūt foliū vt exponūt ſinonia nicolai.vide Serap.i cap.d cināomo vbi ponit darſeni.i.cinamomū.pterea vide apud. Av.i qnto col vbi iquit.Darſeni.i.canella ſubtilis dulcis arōatica.In hac oʒ videre ſi darſeni ſit ciamomū ſinū aut nō ſm vo Meſue ē cinamomū groſſū qr ipe meſue i iſta ꝯfectiōe hʒ cinamomi ſubtil ⁊ electi ⁊ darſeni.i.cinami vl ciamōi groſſi ⁊ ſic credo qr Aui.in qnto cañ.i pdicta cōfectiōe hʒ cinamōi ⁊ loco darſeni hʒ.ciami qd idē ē. Preterea vide apd auēzoar i ſuo ātidotario i electuario ꝙ cōfert ſtōaco ⁊ adiuuat digōnē ⁊ eſt delectabile ad cōedēdū q ingt. Darſeni ⁊ eſt cinamomū nigrū ⁊ odoriferū vald Sapiētes dixerunt ꝙ qñ repitur i cōfectiōib⁹ cināomū itelligit d ſino ⁊ per darſeni de groſſo.

Heil ē cardāomū mai⁹ ſʒ lumē obſcuꝝ ſcripſit pdictā ꝯfectōeʒ ⁊ expoſuit ꝙ heil ē cardamomū min⁹ qd falſū ē qr ipemet i arōatico gariof.dic heil.i.cardāomū mai⁹ ergo ſibiipſi cōtradicit Serap.ſicut oñſum eſt ſupra vult ꝙ heil ſit cardamomum maius ⁊ ſic eſt ſecundum veritateʒ.

Cōfectio d grāis mirti.i.d ſemie mirtilo℞ apd nos nō eſt in vſu nec apud alios ſimplicia vo que ipſa igrediūtur declarata ſunt.

Diacalamentum deſcriptiōe Ga.℞.calamēti fluuialis ⁊ montani ſiſileos ⁊ petroſelini ana.ʒ.vi.zinziberis.ʒ.iij. ſeminis apij.extremitatuʒ alhaſce añ.ʒ.ij.cheiſin.i.leuiſtici.ʒ.vi.piperis.ſ.nigri.ʒ.xii.mellis dſpumati quantū ſufficit.

Diacalamentum dicitur a calamento ingrediente.hoc apud nos eſt multum in vſu ⁊ maxime ſecundum iſtā deſcriptionē. Me.dicit quod eſt deſcriptio Gal.ſed xpoforus de honeſtis dicit quod non ponitur ſicut Ga. ſed nō vidit bene galienum quia eſt verum quod Gal. cōpoſuit ⁊ ipſe deſcribit ipſuʒ in.4.de regimine ſani.⁊ videt cōcordare in iſto ⁊ maxie in ſimplicibus in ponder. vero non. Nicolaus vero in ſuo antido.habet vnam deſcriptonem ſed non ſit nec concordat cum iſta.tamen ſi facere volueris ſecundum nicolaū infra apparebit deſcriptio ſua. Auicen.in.5.cañ.habet elec. diacalamentum fluuiale ⁊ electuarium de calamento qd eſt quaſi idem cum iſto.

Calamēti fluuialis.i.aquatici. quidā herborari⁹ dicebat ꝙ calamentuʒ fluuiale eſt menta aquatica vel menta equeſtris qd nō eſt vide nicolaū q exponit ꝙ calamētū fluuiale eſt mētaſtrū.⁊ ſilr ait Petrus de creſcētijs ſicut oſtendā in cap.de calamēto montano.⁊ ſic volunt ſapiētes ꝙ calamentum fluuiale ſit verum mentaſtrum.

Calamentū mōtanū.i.nepita ſiue gattaria.qdaʒ dicunt ꝙ eſt origanū.alij.pulegiū qd nō eſt.ve℞ eſt ꝙ quidaʒ ponunt vnum p alio qr i oibus iſtis plātis nō curāt arabes ponere in medicinis vna p alia qr ipi iudicāt hēre eādem vtutē ſed ve℞ calamētū mōtanū eſt nepita ſiue herba quā ruſtici nri gatariā vel gatā vocant herbā.⁊ dr herba gata: qr gati libēter ipſaʒ comedunt. Dia.in cap.de calamento habʒ diacalamētuʒ ⁊ loco calamēti montani habʒ nepitā Nicolaus dicit ꝙ calamētum montanū eſt nepita. Item. Macer in cap.de calamēto ingt herb ā quā neptā vulgari ſepe vocamus.hāc medici greco calamētum noie dicūt Item vidi Pe.de creſcētijs i capi.de calamēto vbi ſic ait calamētū aliud eſt aqticū.i.fluuiale ⁊ vocat mētaſt℞ ⁊ aliud ē mōtanū ⁊ vocat nepita.⁊ ſic eſt ſecundum veritatem

Siſileos vel ſiler vl platociminū ē ſiler mōtanum. Pe. de creſcētijs dicit ſiler mōtanū ſiue ſiſileos.⁊ ſic eſt.

Alhaſce ſiue haſce eſt timus.extrēitates vero ipſi⁹ ſunt note quid ſint.

Diatriton pipereō.℞.trium pipe℞ ana auf. v. zin.aniſi haſce.i.thimi añ.auf.ij.ſpice amomi añ auf.i.caſie ſemis apij ſiſileos.i.ſileris mōtāi aſſari enule ſicce añ auf.ſ.ꝯfice cū melle diſpūato ⁊ fiat.

Diatriton pipereon dr a tribus generibus pipe℞ que ingrediunt ꝯpōnē ipſi⁹ ⁊ ſunt pprie nigrū albū ⁊ lōgum hoc apud nos ñ ē valde in vſu. Aui.in qnto cañ.hʒ vnā deſcriptionē que videt quaſi eſſe eadē cū iſta. Meſue hʒ haſce. Aui.vero no. Auicē.habʒ xilobalſami. Meſue nō i reliquis concordantur in ſimplicibus eius.

Piper ſʒ Serap.ex auctoritate Dia.eſt arbuſtū i regionib⁹ idie naſcēs hʒ ſemē qd in ortu ſuo ē lōgum ſile faſeolis ⁊ elōgat in forma ſua ⁊ in macropiper ideſt piper longum ⁊ intra ipſum ſunt grana parua ſimilia geguer es que quando maturantur ſit piper.⁊ hoc: quia ſeparatur ⁊ ſit ſicut racemus i quo ſunt grana parua primo.⁊ ſunt grana piperis.⁊ quādo colligitur perfecte maturum eſt piper nigrum.ſed quando collr ante maturationem eſt piper albū nam color eius eſt albus ⁊ non recipit in colore ſuo nigredinem añ.maturationem. Eligendum autem eſt ex pipere nigro illud quod eſt notum in quo nō ē res ſilis grāo furfuris ⁊ plenū.ſed ex pipe albo melius eſt illud qd nō ē rugoſum albū ⁊ graue:ſed ex pipe lōgo eligendum eſt illud ꝙ qñ frāgit apparet denſum hñs grana q ſunt itra ipm adinuicem iuncta ⁊ ſapor ei⁹ eſt acutus mordicās linguam.

Diaciminū ℞.cimini carmeni p die i acero infuſis exſiccati.ʒ.xx.ziziberis albaſce añ.ʒ.iij.pipis cinamōi añ.ʒ.ij.ameos.ʒ.i.ſ.folio℞ rute ſicco℞ baurach rubei añ.ʒ.iiij.ꝯfice cū melle diſpumato.

Diaciminū dr a cimio. vʒ a cimio carmēo qd intrat.ſʒ xpoforus d honeſtis dic.diaciminū.i.diaciamomū quod non eſt. Superius eſt poſitum diaciminum bonum. ideſt diaciminum quod ſit de ſemine cimini vſualis.hic vero habet diaciminuʒ.ideſt de cimino carmēo:quia ipſe Meſue non habet aliud ciminum niſi carmenū:ſed hoc apud nos non eſt in vſu. Ciminum carmenum ſecundum Gal. in ſuis ſecretis medicine quod incipit ſic. Herodi ad ſtōacum exponitur quod eſt ſiſileos. Serap.i capi.d cimino ex auctoritate Raſis dicit ꝙ ciminuʒ carmēuʒ ē agreſte. Auicen.dicit ꝙ eſt nigruʒ. Matheus ſiluati.in capitlo d cimino dicit ꝙ carmenum eſt ſiſileos.⁊ ſic volunt modern tamen ego non nego nec affirmo verum.vnum pro alio ponitur quandoqʒ.

Ameos dia.mlti ciminum ethiopicum dicunt aut baſilicon ſed ameos alterius eſt nature eſt.n. ſemen penes ethiopicos cimino ſile ſed minius ⁊ eſt albidius ⁊ quodaʒ modo ſpiſſi⁹ guſtum hñs ſileʒ origano. Serap.ex auctoritate Ga.dicit magis iuuatiuum quod eſt in eo eſt ſemen. eius ⁊ in ſapore ei⁹ eſt amaritudo pauca ⁊ acuitas.hoc eſt notum. Ruta.ſcilicet domeſtica.circa inſtans dicit rute folia ⁊ in ſemina competunt vſui medicine. Cum autem reperitur ruta ſola folia debent poni ⁊ per annum ſeruantur ſecundum dia.melior eſt ruta que naſcitur circa cucumeres Et ſm Auic.eſt melior q naſcif apud arborē fici. Inueit aūt alia ſpēs rute q vocat pigamū.⁊ vna alia q vocaf harmel d cui⁹ forma oñdā in tractatu de pillulis.

Baurach rubeum.i. ſal rubeū vl armenū vl afronitrū .i.ſpūa nitri vt dr a Serap.cap.de baurach. Meſue in ca. de baurach.dicit aliū eſt minerale.aliū artificiale. mierale aliud armenū.aliū africanum:aliud romanū aliud egyptiū ⁊c. Moderni apothecarij loco baurach ſūt q ponūt ſal pāis rubeū ⁊ ſūt q pōunt ſal nitrū q vtunf bōbardarij

Confectio de citonijs bona.i.de carnibus citonio℞ ē in vſu verum ſunt ex hoibus q faciunt eam cum ſpeciib⁹: ⁊ ſine ſpeciebus: ⁊ ſunt qui faciunt eam cum zucharo: et ſunt qui faciunt cum melle ſed cum zucharo eſt magis laudata:quia retinet mirabiliter fluxum ventris.

Io.aūt anglicus in cap.de paſſiōibus ſtōi ingt. ſed nota ꝙ diacitonitē parū valet in materijs calidis: ſʒ cū pipe ⁊ zinzi.in materijs groſſis fridis valet.eius deſcriptio eſt hec.℞. ſuci citoniorū acetoſorū vel aquoſorū parū ponticorū lib.i.vel de ſubſtātia eorū eodē mō melius ad calefaciendū zuchari ad infrigidādū lib.j. aceti fortis ⁊ boni lib.j.pparent ſup ignē lētū ⁊ caſe reponanf. Qd ſi vis fortius facere ad calefaciendum ponatur ibi zinziber ⁊ piper vñ apothecarij accipiunt citonia ⁊ ſcindūt p mediū ⁊ extrahunt grana ⁊ ſemina ⁊ arillos ⁊ medullaʒ eo℞ coquūt in aqua ⁊ addunt ſucū ⁊ piſtāt ſil in modū electuarij: et tūc vocaf caro citoniorū vel diacitonitē purū ⁊ cū ſpēb⁹ calidis ſic cōpoſitū de quo dixit verſificator in his verſib⁹ Si vis me mitē ſi vis diſſoluere litē. Da diacitonitem da mihi frater idē. Nec multū plangā ſi iungas diagalangā.

Cōfectio d ſeminib⁹ .i. diaſpmatō ſʒ matheum ſilua.in lra diaſpmaton dicit ipſe ꝙ ē ex ſemibus herbarū. Nicolaus florētinus in lib. v.in tractatu quarto in cap.de cōplōne ſtomaci nō pura in generali ingt.diaſpermatō.i.electuariū de ſeminibus quod deſcribit in antidotario meſue:⁊ ſic eſt:ſed non eſt in vſu.infra apparebit vna alia deſcriptio q eſt ex auctoritate Raſ. Nicolaus hʒ diaſpermaton:ſed non eſt in vſu.

Cōfectio de citonijs ſcā cum ſuco citoniorū excitans appetitū mortuū.℞. ſuci citoniorū ⁊ mellis añ.lib.iij. ita ꝙ ſit mel diſpumatum aceti boni puri lib.ij.deinde coquanf cum facilitate.⁊ ꝯtinue auferaf ſpuma eius ⁊ ſepe cū mellis ſpiſſitudinem hūeris pulverizenf ſup ipm pipis lōgi zinziberis cinamomi añ. ʒ.j.gariofilorū ligni aloes añ.ʒ.ſ.muſci.ʒ. vnius tertiā:⁊ qñqʒ ſit ſine ſpēbus ⁊ qñqʒ cū ſpēb⁹ alijs ſicut neceſſitas ꝯducit.⁊ qñqʒ ſit cuʒ zucharo ⁊ qñqʒ variaf alijs modis.

Iſta confectio de citonijs facta ex ſuco citoniorū Papie non ſit nec eſt in vſu:ſed apothecarij Mediolanenſes faciunt ipſam ⁊ illi medici vtuntur ea.

Acetum apud grecos dicif oxos. Serap.ex auctoritate Dia.dicit ꝙ acetum infrigidat ⁊ ſtipticat: ⁊ eſt bonuʒ ſtomaco ⁊ prouocat appetitum. Petrus de creſcentijs docet qualiter ſit acetum ⁊ de virtute aceti.

Electuarium de pomis non eſt in vſu tamē hic volo oſtendere quare dicif pomum ex auctoritate Iſidori dicens ꝙ poma ſunt dicta ab opimo.i.a copia ſeu vbertate. Meſue hʒ carnium pomorum dulcium que ſūnt dcā poma paradiſi ſiue parſiana.⁊ hoc pomum eſt magis laudatum qʒ ſint alia poma redolentia ⁊ ſic a vulgo vocantur.

Electuarium de perſicis nō ē in vſu pſicū āt apud multos inter genera eius ſomilorum ē poſitum. Iſido.i ca.de pprijs noibus arbo℞ habet cap.de malo pſico ⁊ aliud capīm hʒ de pſico ſolum in cap.vo de malo pſico ait.malum pſicum cuius breue ē quēadmodū vita conceſſa ē.⁊ tria genera dicunf.ſ. duracemum armeniacum et pſicum duracemū nūcupaf: eo ꝙ pomum eius in guſtu acorem referat in cap.vero de pſico dicit perſicum vocatū ꝙ eam arborē prius in egypto ſeuerint p ſe a quo ſe oriundos Ptolomei ferebant.

Electuarium quo vtunf reges ⁊ prelati nō eſt in vſu. Pinus arbor picea ab acumine foliorū vocaf pinum antiqui acutū noiabant pinum aūt alij pitin vocāt.greci peuceʒ vocant quā nos piceam dicimus:eo ꝙ deſudet picem . nam in ſpē ei⁹ differunt in germanie aūt inſulis huius arboris lachrima electrum gignit vt iquit Iſido. Sed miror ꝙ Iſido.dicat ꝙ lachryma huius arboris electrum gignit quod nō credo:qr ſimon Ianuenſis dicit electrum ſuccinum ⁊ charabe vel chachabre ꝙ idem ſunt ſimiliter dicit Matheus ſilua.ꝙ electrum ſuccinum et charabe idem ſunt. iſtud electuarium vocatur apud quoſdam electuarium de pineis.

Electuarium de fructibus magnum nō eſt in vſu.

Pirus vocata quaſi in ignis ſpeciem formata. naʒ hoc genus pomi ab amplo incipit ⁊ in anguſtum ſinit ſicut ignis.pirus arbor:fructus eius pira ſunt. Iſidorus.

Ponticus ſcilicet ſapor. Serap.in cap.de diuiſione generali ſcōm ſapores in vno cap.de ſtiptico ⁊ pōtico loquitur.⁊ ibi ſic ait.ſapor ſtipticus eſt ſapor ponticu. debiliſ.⁊ hi duo.ſ.ponticus ⁊ ſtipticus non differunt niſi in multa ⁊ pauca ſtipticitate.ponticum etiam appellatur in quadā inſula vbi reperitur reuponticum.

Confectio alia Gal.non eſt in vſu:ſed illa ſimplicia que ingrediūtur ⁊ que declarata non ſunt hic declarabo. Fauſel ſcōm Serap. eſt auellana indica.⁊ dicitur ꝙ ē ſicut dactilus:⁊ arbor ipſius nō eſt in terris arabum. Auic.in.ij.cañ.de ipſa duo capitula facit vnum de fauſel.⁊ ibi dicit ꝙ virtus eius eſt propinqua virtuti ſandali.aliud cap.facit de roba. ⁊ ibi dicit ꝙ eſt auellana indica quod dominus raſ.velle etiā vr.in lib. ſecundo aſſo in cura fluxus.fauſel vero ſecundum ſimonem Ianuenſem eſt fructus ſimilis nuci muſcate:niſi quia pars prima eius eſt aliqʒtuluʒ acutior ⁊ alia eſt plana ita ꝙ poſſit ſtare erect⁹ ſic calculus q i ludo dr pedes i ceteris ſnt⁹ ⁊ extra nuci muſcate ſilis ē ſine odore ⁊ ſapore naſcif incluſus in qdā lanugine ſimili folliculo ſerici. multotiēs deferf inter alias ſpecies aromaticas ⁊ ſimplicia maxime cum cinamomo ⁊ equiparatur ſandalis in frigiditate.

Bolus armenus ſiue lutū armenum eſt quedā terra rubea que deferf ab armenia. Circa inſtans dicit bolus eſt quedā vena terre que pcipue in armenia repif. vñ di: bolus armenus.nō ſophiſticaf pp multā eius copiaʒ.per centum annos poteſt ſeruari.⁊ hoc eſt ſatis notuʒ.

Acetoſa ſcōm Auicē.alia eſt domeſtica ⁊ alia ſilueſtris Dia.vero vocat eā lapatiū ⁊ illius ponit quattuor genera vnuʒ quod manducaf ⁊ iſtud eſt illud quo nos vtimur:⁊ eſt alte℞ qd dicitur oxilapatium ideſt acutum lapatiū.hoc eſt ſatis notum ſemen intelligitur alia legas ibi.

Rob eſt ſucus cuiuſdā fructus coctus ad ſpiſſitudineʒ vt ſeruari poſſit. Rob vero citri deſcriptio non reperif a Meſue ſed ſit ſicut rob de berberis quando autem reperitur rob abſolute ponitur ſapa vel carenum.

Confectio de prunis nō eſt in vſu.infra in antidotario Nicolai appebit diaprunis vel diamaſceon.⁊ ſecundum illā deſcriptionem ſit ⁊ poteſt fieri ſolutiuum ⁊ non ſicut poſtea oſtendam.

Pruna ſcōm Me.danf ad alterandū ⁊ ad ſoluendū.⁊ ſunt ex eis alba aut citrina aut rubea. Damaſcēa ⁊ armēa ſunt fortiora oib⁹ alijs. Iſido.dic cogmella qʒ latini a colore prunū vocāt.alij a mixtitudie enixi fruct⁹ nixā appelāt cuius generis damaſcena dcā ſunt a damaſco oppido.vñ pri⁹ aſportate ſunt cui⁹ ſolū pomū ſtomaco mederi pbaf

Muzū proprie dicitur cuius ſapor eſt cōpoſitio ex dulcedine ⁊ acetoſo.⁊ hoc dicitur arabice muz.

Electuarium de ſorbis.ſ.de carnibus ipſius non eſt in vſu.

Sorba ſecūdum Serap.ex auctoritate dia.eſt arbor ſpinoſa folia eius ſunt ſimilia nanarico ⁊ habet fructum paruum ſimilem malis paruis. bonum ad comedēdum eſt ⁊ vnuʒqdqʒ pomuʒ ei⁹ hʒ tria oſſa.⁊ id noiaf tricōiuʒ ⁊ ei⁹ expō eſt triuʒ granato℞. Serap.allegat de forma ſorbe ſʒ Dia.ꝙ apud ſʒ Dia.in cap.de ſorba nō repif ita.ſʒ vide cap.de meſpilis apud Dia cuʒ cap de ſorba apud Serap. videbis ꝙ in oibus idem ſunt. Auic.in ſcdo cañ.in cap.d zarur videtur loqui de ſorba qʒuis Serap.vult ꝙ zarur ſit ſorba vel ſpecies eius.

Tyriaca diateſſerō.℞.gentiane bacarum lauri. mirre.ariſtologie rotūde ana ptes equales cōfice cuʒ melle diſpumato ⁊ fiat confectio.

Tyriaca vo ſm quoſdā dr a tyro ſerpēte. alij dicunt ꝙ nō qr reperiunf multe alie tyriace qs nō ingredif tyrus vt eſt in tyriaca de terra ſigillata .⁊ iſta que ſit ex qtuor reb⁹ Pōt hñ aliqs dicere qd tyriaca dr a tyrō grece qd ē venenuʒ:qr oēs tyriace ſunt medicie q valēt ꝯ venenū vt lapis

bezaar. Jo. Anglicus in cap̄. de venenis. inqt. Si igit illa medicina faciat euadere ex venenis optima eſt. ⁊ de illis que faciunt euadere ex venenis hñtiuʒ venena que nõ cognoſcunt niſi per experimentum eſt tyriaca q̄ componit ex carne tyri que eſt venenoſa. tñ venenum ſuũ ẽ humiditas expulſa ꝑ vberationem ei⁹ vñ verſus. allea. nux. ruta. pira. rafanus ⁊ tyriaca. hec ſunt antidota contra mortale venenũ. dr̄ autem tyriaca diateſſeron. ideſt de quattuor rebus: naʒ theſſarõ grece: ideſt de quatuor rebus: deſcriptio ipſius reperitur in multis alijs locis. Nicolaus i ſuo antidotario habet vnaʒ deſcriptionem: ſed in ipſa quidã philoſophi poſtea addiderũt alias res ſicut fenugrecum nigellam zedoariam diptamũ ⁊c. Aui. in quinto cañ. habet vnam deſcriptionẽ que eadem eſt cuʒ iſta meſue: Raſis ẽt in. 8. Almãſ. in cap. de morſibus ſcorpionũ hʒ vnaʒ deſcriptionẽ q̄ ẽ eadẽ cuʒ iſta: ſed apud nos nõ ẽ in vſu.

¶ Gentiana ſecundũ Serap̄. eſt baſilica. idẽ dicit papias baſilica ẽt aliqñ iuenitur pro ſerpentaria. Aui. i ca. de gentiana dic̄ ꝙ non nominat gẽtiana niſi quia primus qui eã agnouit fuit gentinus rex. ⁊ ipſa quidem creſcit in mõtibus altis ⁊ ſic credo quia reperitur in multis confectionibus gentiana romana vt habet Auic. in predicta tyriaca illa eſt proprie gentiana q̄ reperta fuit a gentino rege romanorum radix ipſius cõpetit vſui medicine.

¶ Bache lauri ſiue granum lauri. circa inſtãs dicit. lauri folia ⁊ ſemina vſui medicine cõpetunt. infra apparebit electuarium de bacis lauri. ⁊ ibi melius oñdẽ ſi de⁹ voluerit

Trifera ſaracenica magna. ℞. chebulorum idorũ belericoꝝ emblicoꝝ ⁊ citrinoruʒ. añ. ʒ. v. Cinamomi trium piperꝝ ſecacl folij ſpice cardamomi maioꝛ. i. heil ⁊ minoris caſſie ſeitaragi indi ciperi apij lingue auis gariofilorum been albi ⁊ rubei zinziberis ana. ʒ. ij. ſpice nuciſmuſcate macis ſiſami excorticati ana. ʒ. iij. amigdalarum dulcium ⁊ amararum ana. ʒ. v. ligni aloes reubarbari ſeminis feniculi maſticis ana. ʒ. ij. Alfelẽgemiſch. i. ſeminis ozimi gariofilati mẽte ſicce origani perſici añ. ʒ. j. ſ. fricentur mirabolani cũ butiro vacino ⁊ cetere ſpecies cũ oleo amigdalino ⁊ cõfice cuʒ melle quod ſufficit.

Trifera grece eſt dicta delicata. ſaracenica: quia a ſaracenis inuenta fuit. Nicolaus in ſuo antidotario habet vnam deſcriptionem ⁊ dicitur trifera quia hominem iuuenem reddit. ſaracenica vero quia a ſaracenis fuit inuenta deſcriptio Nicolai non concordat cum iſta Meſue: nec fit ſcđm ipſum. ſ. nicolaum.

Chebuli alio nomine mirabolani chebuli vocãtur. Meſue de ipſis loquitur de tribus generibus in vno capi. ⁊ ſunt proprie citrini chebuli ⁊ indi: ⁊ laudat chebulos vt ſint groſſi ⁊ q̃to groſſiores tãto meliores ⁊ ſint ſubnigri declinãtes ad rubedinẽ ⁊ ſint graues in pondere cite ſubmerſionis in aqua ⁊ ſint hñtes ſpiſſitudinẽ corticũ ſuoꝝ.

¶ Indi ſcilicet mirabolãi dicti nigri vt dicit Serap. cap. de mirabolãis Meſue laudat nigros vt ſint groſſi ⁊ graues ⁊ carẽtes oſſib⁹. quãto ãt ab his elõgant ꝓprietatib⁹ tanto a bonitate remoti. Auicẽ. dicit nigri indi ſunt illi q vltimi ſunt in maturitate ⁊ ſunt pinguiores.

Belirici mirabolãi ſunt ex medicinis bñdictis vt dicit Me. ⁊ meliores ſũt groſſi ⁊ ſpiſſi põderoſi ⁊ dẽſi cortice.

Emplici mirabolani ſecundum meſue ſunt ex medicinis confortantibus ſtomacum cor epar ⁊ viſcera ⁊ meliores ex eis ſunt habentes fruſtra groſſa ⁊ denſa ⁊ grauia ⁊ que minus creſcunt in oſſibus ⁊ plus in carne rari quoq; non habent ipſum. Meſue ibi docet modum faciendi ſerẽblac. iſunde emblicos i lacte dulci ⁊ mutetur ſuper eo lac mane ⁊ ſero ⁊ hoc per triduuʒ ⁊ exſiccentur in vento ⁊ in vmbra ⁊ recondantur. Serap. in capi. de emblicis inquit. medici nominant emblicos ſiremblicos. ⁊ hoc. iõ ꝙ q̃ʒdo iſundunt in lacte in terra in q̄ naſcunt nolant ſirẽblẽgi ⁊ ipſi ponunt in lacte ſicut dixi.

Citrinos mirabolanos ſm̄ Me. laudauerũt ſapientes i colore vt ſint citrini mĩte citrinitatis dclinãtes ad viriditatẽ ⁊ ſint põdere graues ⁊ dẽſi ⁊ vt i ꝯfractis ſuis iueniatur ſicut gummoſitas ⁊ vt ſint groſſi ⁊ vt cortex eoruʒ ſit ſpiſſa denſa complens oſſa parua. ſiſr ait Aui.

Secacul. i. ſigillũ ſancte Marie ⁊ alio nomine. a vulgo dicitur zon egeto vt dictum fuit.

¶ Spica nardi ſiue ꝑcioſa. Meſue hʒ in iſta deſcriptione ſpicã. i. nardi ⁊ infra iterum hʒ ſpicam qđ ignoro. verum dixerunt quidam ſapientes ꝙ per vnum ſpica intelligitur ſpica nardi. ⁊ per aliud ſpica celtica. ⁊ ambe debent poni.

¶ Seitaragi aũt indi eſt genus eruce. Aui. in ſcđo canonis ait ſeitaragi ille qui eſt indus ẽ fruſtra ligna parua ſubtilia ⁊ cortices ſicut gariofili: neq; per id agnouit quid ſit Galie. in ſeptimo ſimplicium noiat lepidum ⁊ ibi dicit ꝙ eſt genus eruce ⁊ ſic eſt quid aũt ſit cõiter ignorat. ẽt Dia. vocat lepidum. ⁊ qui mihi nõ credit ꝙ lepidum ſit ſeitaragi indi legat cap. de lepido apud Dia. cũ cap. de ſeitarago apud Serap. ⁊ videbit ꝙ idem eſt. Simon vero Januenſis in cap. de hiberida cũ. h. deſcribit de forma. hiberidos quod eſt verum ſeitaragi. in fine cap. ipſe iquit. hec videt quã naſturtium agreſte nominamus in cap. vero de ibederidos per. i. ſeitaragi inquit ex auctoritate Pauli ibederidos herbe vſus quã ⁊ lepidũ alij võ agricardamũ. i. naſturcium agreſte appellant. in cap. đ ſeitaragi iterũ dicit ex auctoritate Pauli ꝙ in cap. de ſciatica iberidos inquit queʒ lepidum alij agricardamum appellant quidam vocant ipſum capſiam indam: tu vero inde certitudinem huius plãte qđ verum ſeitaragi ſm̄ paulum eſt agricardamum agreſte: ⁊ agricardamum agreſte eſt naſturciũ aquaticum ⁊ naſturcium aquaticum ſcđm circa inſtans eſt ſenation. ⁊ ſenation ſm̄ Dia. eſt illa herba quam lombardi vulgo creſonum vocant: ⁊ ſic ſine dubio ſeitaragi eſt ſpẽs naſturcij: qꝛ Serap. in ſuo cap. dicit ex auctoritate Galieni. virtus eius ⁊ ſapor ⁊ odor ſunt ſimilia virtuti ſapori ⁊ odori naſturtij. ⁊ ſic loco ſeitaragi indi põt poni ſemen naſturcij ꝙ eſt ſpecies eius infra in dianaſturtio de ipſo aliquid oſtendam. Siſamus. i. ſemen ex quo oleum ſiſaminuʒ exprimit tpe antiquo non reperiebatur iſtud ſemen in partibus noſtris: ſed hodie aliqui detulerũt ad nos ⁊ hodie reperitur in multa quantitate ⁊ ſiculi appellant illud giorʒolenam de mõ excorticandi docet liber qui dicitur bulchaſim in tractatu ſecundo. cuius modus eſt iſte. ℞. de ſiſamo ⁊ illđ purga a terra que eſt in eo ⁊ alijs ſuperfluitatibus ⁊ pone in vaſe fictili cum aqua frigida ⁊ dimitte per noctem ⁊ in mane colla ⁊ dimitte ſiccari parum ab humiditate aque ⁊ pone in pecia lini forti ⁊ liga os ⁊ percute ſiſamum ab oĩ parte eius donec excorietur totũ ⁊ ꝓijce ſuper ipſuʒ aquã frigidam ⁊ miſce bene. nam cum videbis corticem ei⁹ natare ſuper faciem aque ꝓijce cum aqua: ⁊ fiat ita quouſq; nihil remaneat ex cortice. deide ſicca illud ab aq̃ ⁊ ſeruet.

¶ Origanum perſicũ non repit ab auctoribus: q̃re ita appellet: moderni vero ꝑ origanum accipiunt quandam herbam quam lombardi vulgo cornabobium vocãt. circa inſtans inqt origanuʒ. i. golena exſiccatis folijs cũ floribus abiectis ſtipitibus in medicina dʒ poni: ꝑ annũ ſeruat. ſingulis annis renouet. Serap̄. in cap̄. de origano deſcribit multas ſpẽs illius ⁊ ponit diptamus inter ſpẽs origani.

Trifera muſcata quam fecit alcanzi. ℞. mirre chebulorum nigrorum. i. indi emblicorũ bellericoruʒ piperis macropiperis zinziberis ciperi caſſie ſpice ide añ. ʒ. v. ſeminis aneti ſeminis porri. añ. ʒ. ij: ſeminis baucie. roſarum. ſ. rubearum cinamomi nuciſmuſcate gariofilorum. añ. ʒ. j. ſ. macis heil galãge ligni aloes crudi ⁊ non cocti muſci. añ. ʒ. j. granorum naſturcij. añ. ʒ. x. confice cum melle diſpumato.

¶ Trifera. i. delicata muſcata dicitur: qꝛ recipit muſcum apud nos: videlicet in Papia non eſt in vſu: ſed in mediolano vtuntur ipſa multum.

¶ Anetũ ſm̄ circa inſtãs qñ ſimplr põit ſemẽ itelligit hoc ſemẽ ẽ ſatis notũ. de forma ipſius plãte nõ repit ab auctorib⁹: ſʒ folia hʒ ſic abrotanũ vel fenicul⁹ haſta ſilis feniculo ⁊ capitellũ ſile feniculo: ſemẽ võ ẽ min⁹ ⁊ i hortis repit.

¶ Porrum ſm̄ Serap. eſt ex eo domeſticuʒ ⁊ eſt hiſpanũ ⁊ eſt ex eo nabati ⁊ eſt montanũ ⁊ eſt porrũ vinee. Aui. dicit aliud ẽ ſcemiũ ⁊ aliud ẽ nabathiũ: ⁊ aliud ẽ ꝙ dr̄ porrũ ſilueſtre: ⁊ eſt illud qđ ẽ iter porrũ ⁊ alleuʒ qđ ẽ melius in medicina q̃ʒ in cibo ſed nabathiũ magis ingreditur in curationib⁹ q̃ʒ ſcemiũ. ſemẽ ipſius intelligitur.

Baucie. i. paſtinace de ſemine intelligitur vt infra apparebit baucie condite: ⁊ ibi oſtendam melius. Auerois i quinto col. vocat ipſam balgaʒar.

Triphera Galieni. Re. omniũ mirab. añ. ʒ. x. ziʒiberis maſticis cinamami gariofilorum añ. ʒ. vij. galange maratri aniſi apij ameos ſpice aſſari croci añ. ʒ. iiij. coſti piperis nigri ⁊ longi caſſie añ. ʒ. iij. nuciſmuſcate macis cardamomi maioris ⁊ minoris calami arõatici ligni aloes añ. ʒ. ij. tuderi albi ⁊ rubei alufulfumen ciperi añ. ʒ. iij. ſ. ambre. ʒ. vnius partes tres fricentur mirabolani cum oleo amigdalarũ dulcium ⁊ confice omnia cum melle diſpumato. ⁊ Galien⁹ quidẽ quãdoq; addidit ſcoriam ferri nutritam in aceto vini ſecundum menſuram medicinarum omnium: ⁊ quandoq; ſecũdum medietatem earum.

Hec deſcriptio iſtius triphere apud nos non eſt in vſu ſed ſimplicia q̄ ipſam ingrediunt declarabo ſi de⁹ voluerit.

Maratrum ideſt ſemen feniculi de quo Macer feniculum medici calidum ſiccumq; ſecundo. Dicunt eſſe gradu maratrum grecus vocat illud. Aueroys in quinto coliget dicit Alrigmeg. ideſt feniculum.

Ameos eſt ſemen notum omnibus Gal. in ſexto ſimpliciuʒ inquit enuchar. i. ameos magis iuuatiuum ex hac planta eſt ſemen eius. nota quod meo tempore vide multo herbaticos vendere Ameos apothecarijs indoctis pro apio ⁊ generaliter vltra padum apud ciuitatem Papieñ. vtunt in cõuiuijs folijs ameos ꝓ folijs apij. qđ erroneũ ẽ

Tuderi ſecunduʒ Aui. ex auctoritate Dia. eſt herba habens folia ſimilia praſſio ⁊ radicem quadratam ⁊ eius radix menſuram habet medij cubiti. ⁊ habet capita in quib⁹ ſunt ſemina longa nigra ⁊ eſt hec vſitata. tuderi ſilueſtris vero ſemen eſt rotundum. Auic. in ſecundo canonis declarat formam tuderi ex auctoritate Dia. ſed non reperitur ſub illo nomine quia a Dia. vocat orminon ⁊ latini emolam vel aurigalis ſiue reticialis ⁊. reperiunt ex eis duplices vnius cum flore rubeo ⁊ alter cum flore albo ambe apud nos naſcuntur in tectis ac parietibus ⁊ iuxta ortos abundanter inuenitur.

Alufulfumen ſiue fulfumen eſt radix piperis ſecunduʒ Serap̄. in capi. de radice piperis. Auicen in ſecundo cañ. ait. Fulfumen eſt radix piperis. Idem in ſinonis que ſunt in fine quinti cañ. dicit fulmine. i. radix piperis vel lignũ eius ⁊ ſic eſt ⁊ loco eius adminiſtratur piperis nigrum.

Triphera minor ex arte fenoris. Recip. mirab. chebulorum indorum belericorũ emblicorum nuciſmuſcate añ. ʒ. v. naſturtij. ſ. ſemẽ quod vocatur cardamum aſſari ſcilicet radix ipſius que competit vſui medicine origani perſici piperis olibani ameos. zinziberis carmezit ſpice ſquinanti ideſt palea camelorum ciperi ana. ʒ. iiij. ſcorie ferri nutrite in aceto diebus quinq; ⁊ aſſe. ʒ. 10. mirabolani aſſentur cum butiro vacino ⁊ inuoluantur cetera cum oleo amigdalarum dulcium ⁊ aromatizentur cum muſci. ʒ. i ⁊ confice cum melle diſpumato. ⁊ da poſt ſex menſes.

Hec deſcriptio iſtius confectionis apud noſtros medicos eſt multum in vſu valet mirabiliter ad corruptionem ⁊ exuberationem menſtruorum ⁊ emorroidarum.

Carmezit autẽ ſm̄ Serap. eſt fructus tamariſci nam ipſe Serap. in ca. de tamariſco inquit ex auctoritate. Dia. tamariſcus eſt arbor erecta que naſcitur in aquis ⁊ habet fructum qui aſſimilatur floribus ⁊ eſt ſimilis in fluxibilitate ſua vſnee. ⁊ eſt in babylonia ⁊ in ſceni.

Tamariſcus domeſtica que nominat carmezit ⁊ ſic eſt Auicẽ. in ſecũdo canonis dicit carmezit eſt fructus tamariſci. ⁊ quidã vocant nucẽ tamariſci ⁊ idem eſt Auerroys in quinto colliget⁹ ait. alcharfar. i. tamariſcus.

Ferrũ ſm̄ Aui. hʒ tres ſpẽs. ſ. ſeneburucã ⁊ lierenchẽ. ⁊ ſuluderh. aliud ca. facit de ſcoria ⁊ ibi dicit ꝙ fortioris exſiccatõis ẽ ſcoria ferri. idẽ ait ſarſar. i. ferꝝ. Iſidorus i ca. đ lignarijs iquit. claui aũt dicti q̄ſi halibi qꝛ ex chalibe ſiunt. i. ferro chalibs. n. ferꝝ ẽ. Serap. ex auctoritate Dia. dic̄ tubel ferri ẽ ſquãma ferri ſeu battitura. nutrit aũt ſcoria ferri per quinq; dies in aceto fortiſſimo omni die mutando acetum. poſt hoc proijciatur ſuper laminam ferream ignitam ⁊ torrefiat: deinde puluerizetur ſubtiliter ⁊ reſeruetur ⁊ vtere vbi oportet.

Triphera minor deſcriptione cognita nõ eſt in vſu. ſimplicia que ipſa ingrediuntur declarata ſunt.

Diacurcuma magna. Re. croci. aſſari. petroſilini. dauci. aniſi ſemis apij añ ʒ. iiij. rauedſeni meu. ſpice. añ. ʒ. vi. coſti ⁊ mirre caſſie ſquinanti carpobalſami rubee tinctorum ſuci abſinthij ſuci eupatorij olei balſami añ. ʒ. ij. calami aromatici cinamomi anna. ʒ. i. ſ. ſcordeon. ſcolopendrie; ſuci liquiritie ana. ʒ. ij. ſ. dragaganti. ʒ. i. confice cum melle diſpumato ⁊ fiat.

Diacurcuma autem dicitur a dia quod eſt cõfectio. curcuma dicitur quia in colore ſit ſicut curcuma. ⁊ eſt ſpecies celidonie non autem dicitur diacurcuma a radice curcume. ſed dicitur diacurcuma a croco quod recipit ibi bona in quantitate ⁊ in colore ipſius ſit citrina ſicut ipſa radix que dr̄ curcuma. ſed melius eſſet quod diceremus diacrocoma a croco quem recipit vt ait Saladinus Criſtophorus vero de honeſtis dicit quod diacurcuma ſumitur pro rubea tinctorum quod non credo Matheus ſiluaticus in lr̃a Dia. inqt ſic: ſed illa regula habet exceptionẽ i vno electuario poſito a Gali. i antidotario ſuo. ⁊ etiã i damaſceno qđ vocat diacurcuma ⁊ nõ ẽ electuariũ de curcũa qꝛ nõ recipit aliqd de curcuma. ¶ Ubi ſciẽdum ẽ ꝙ illud nomen fuit impoſitũ predicto electuario propter q̃ʒdã ſimilitudinem quam habet in colore cum curcuma quoniam recipit crocum cuius tinctura tigitur electuarium tãquã ſi receperit curcuma. ⁊ ob hoc diacurcuma vocatur quia recipit crocum qui tingit colore curcume Aui. in quinto canonis habet duas deſcriptiones ſilicet. maiorem ⁊ minorem ⁊ nõ habet curcuma. Meſue habet diacurcumam magnam ⁊ minorem ⁊ dicit quod minor valet ad ea ſicut maior ſed maior eſt illa que vſui venit curcuma eſt radix ſatis nota. Meſue laudat ipſam in cap. de ſcabie oculorum ſub nomine huruch. ideſt hauroch. ¶ Petroſelinum. ſ. ſemen eius. Iſido. in. ca. de oleribꝰ ait. petroſelinũ vocatũ ꝙ ſit ſile apio ⁊ naſcit i petris mõtibuſq; ꝑruptis quod nos petrapiuʒ dicere poſſum⁹. ⁊ hoc eſt ſatis notũ.

Daucus ſecundum Auic. in ſecundo canonis eſt ſemẽ baucie ſilueſtris. ⁊ ibi dicit diſtinctio eius dicet in capitulo baucie. ſilueſtris ſed non reperitur.

Raued ſeni. i. reubarbarum. Meſue. in capi. de reubarbaro inquit. electio ex ſpẽb⁹ raued aliđ. eſt quod naſcitur in india ⁊ eſt raued ſeni. ⁊ aliud eſt raued barbarum ⁊ aliud eſt raued turchinum ⁊ melius ẽ raued ſeni. Jo. Anglicus in libro quinto quaſi in fine ait. reubarbarum diuerſimode adminiſtratur aliquando in colatura tantum aliquando in electuaria ſubſtantia aliquando in pillulata aliquãdo i liquida ⁊ dicunt aliqui ꝙ in ſubſtãtia plus laxat ⁊ aliqui ꝙ in colatura eius plus.

Meu apud Auicen. vocat mu ⁊ dr̄ ꝙ eſt fruſtra diuerſe figure in colore agarici. Dia. dicit meu. ꝙ atamanticũ dr̄ quidã vero anetuʒ. ſilueſtre vocãt radix ipſius cõpetit vſui. medicine ſed lumẽ malelucens expoſuit. in predicto electuario ꝙ meu eſt ſemẽ aneti ſilueſtris cui⁹ falſa eſt opinio. ⁊ qui mihi nõ credit videat Aui. cap. de mu. i. meu ⁊ Sera. ⁊ circainſtãs oẽs volũt ꝙ radix ſit illa que eſt efficatior in medicina infra in ꝯfectione dicta aurea alexandrina de meu iteruʒ aliquid oſtendam ſi deus voluerit.

Mirre ſm̄ Aui. eſt gũma currẽs ſuper arborẽ in iamenia que dimittit donec ꝯgeletur deide colligit ſicut galbanũ ⁊ oppoponacũ in terra nr̃a grec⁹ appellat ſmirna.

Carpobalſamum eſt fruct⁹ ſeu ſemen balſami vt dicit Dia. in capitulo de balſamo. lignũ ipſius appellatur xilobalſamum. ſucus opobalſamũ.

Rubea tinctorũ ſm̄ Iſidorũ dicta eſt ꝙ radix eius ſic rubea vñ ⁊ colorare lanas perhibetur. Chriſtophor⁹ de honeſtis putauit ſed nõ recte ꝙ diacurcuma efficiatur in colore curcume propter rubeam tinctorũ ſed nõ en.

Abſinthiũ ſm̄ Meſue ẽ multiplex: ſed illud quod iten

dimꝰ eſt abſinthiũ romanũ ⁊ melius eſt illud qḋ eſt remotũ ab odore maris. et qḋ oritur in terris liberis ⁊ habet folia alba plana ⁊ leuia. hoc eſt ſatis notum. Iſte eſt modus opationis ſuci eius exṗme ſuci eiꝰ q̃ꝫtitatẽ q̃ꝫ volueris ⁊ ꝓprie in medio veris et purifica illud ſm artem ⁊ fac ſiccari i cinere calido i vaſe vitreo ſicut ſiccatur aloes.

Eupatoriũ ſm Seraṗ. eſt gaſit. non eſt ergo policaria vt dicunt quidam arabes. i iſta planta Meſue ⁊ Auicen. ſunt differentes. nam Meſue dicit quod ipſius flos eſt ſicut ſubcitrini. Aui. vero ait flos eius ſicut nenufer. igitur non concordant infra. iterum de ipſo loquemur. sucꝰ vero ipſius ſit ſic oportet vt terãtur folia ipſius ⁊ exprime ſucũ eius vſqꝫ ad quantitatem quam volueris ⁊ dimittatur ſoli donec ſiccetur vt poſſint fieri troc. ſunt etiam qui ponunt ſucum ipſuꝫ in veſica porci ⁊ ſiccant. liber qui dĩ bulcaſim in tracta. ſecundo docet modos exprimendi ſucum ex gaſit. i. eupatorio.

Oleum balſami quod ex ligno balſami manat. deſcriptionem ipſius deſcribit ipſe Meſue ſicut oſtendam ifra ſed quia illa deſcriptio Meſue nõ poteſt fieri apud nos: ego deſcribam vnam deſcriptionẽ q̃ reperitur apud Petrum de abano. ⁊ ſm illã facere debemꝰ ẽt ſi vis facere ꝑ alium modum vt docet Guliermus lõbardus de quo infra. Ioã. Anglicus in cap. de paraleſi inquit. Septẽ ſunt cara: q̃ꝛ ſunt bona vel q̃ꝛ rara. balſamꝰ ambra tirus caro lignum cãphora muſcus. per tirũ intelligit tiriaca vel trociſci de tiro quos recipit. ꝑ hoc nomẽ caro. caro leonis. ꝑ lignũ. lignũ aloes. ⁊ alia ſunt ſatis plana. ⁊ nota ꝙ balſamus eſt ſucus balſami. i. illiꝰ arboris que eſt ꝑua q̃ſi frutex circa babyloniã tantũ creſcens: ⁊ vocatur opobalſamus ⁊ lignum eius vocatur xilobalſamus. ⁊ eſt v̇ſus de hoc. Eſt opos ſucus xilo lignũ carpoqꝫ fructus.

Scordeõ ſm Aui. eſt aleum agreſte circa inſtans iquit ſcordeon eſt aleũ agreſte ſolus flos eius medicine. competit. Sera. in ca. de aleo ait ſed ſcordeõ eſt aleum agreſte ⁊ eſt fortius aleo domeſtico.

Scolopendria ſm modernorũ vſuꝫ eſt lingua ceruina. antiq aũt vtebantur alia ſcolopẽdria. ⁊ hec eſt illa quam hodie nos cetherac vocamꝰ. infra aparebit ſirupꝰ de ſcolopendria ⁊ ibi melius oſtendam ſi deus voluerit.

Diacurcuma minor eſt in vſu ſm itentioneꝫ Meſue minor valet ad ea ſic̃ maior ſꝫ nõ ſit. Sꝫ poterit dicerſ aliqs ſi meſue laudat minorẽ ergo poſſumꝰ facere minorẽ pro maiore. Ad h̄ dici poſſet qḋ ſic ioleuit vſus apḋ nos. et qḋ ẽt illa poſſꝫ fieri.

Diamoruſion ℞. croci acori aã. ʒ. ij. mirre. ʒ. iij. bacaruꝫ lauri. ʒ. ij. ſ. dauci cinamomi caſſie cimini carimeni. i. ſiſileos ſm matheũ ſiluaticum. carpobalſimi floꝝ ſquianti ſeminis aniſi apij. cordumeni ſpice mẽte ſicce marmacus ameos aã. ʒ. i. coſti triũ pipeꝝ. ſ. nigri albi ⁊ longi aã. ʒ. i. ꝯfice cũ melle diſpumato. ¶ Iſtud electuariũ apud nos non eſt in vſu.

Hec deſcriptio videſ ꝯcordare cum deſcriptione quaꝫ Aui. in quinto cañ. deſcribit ſub nomine homoruſia.

Acorus ſm Diaſ. eſt herba venerea vel affrodiſia vel piper apum ⁊c̃. radix ipſius cõpetit vſui medicie quidã vocant ipſum geliam alij gladiolum.

Dauci. i. ſemen dautie ſilueſtris Aui. in ṗdicto electuario habet dauce ⁊ ibi exponiſ ꝙ ẽ ſemẽ daucia ſilueſtris.

Carpobalſamus ſm Diaſco. in capi. de balſamo eſt ſemen balſami. ⁊ hoc ſatis ⁊ notum.

Cordumeni ſm Serap. eſt carui agreſte ⁊ a romanis dicitur karda. mirãdum eſt ꝙ Diaſco. concludit ſermonẽ de cardamomo cũ ſermõe de cordumeno apḋ Serap. quod nõ eſt credendũ ꝙ. ſint idem quidã vocãt ipſũ ſiler creuicum Matheus ſiluaticus vocat ipm cordilion. infra. in atanaſia magna oſtendam quid eſt ſi deꝰ voluerit.

Marmacur. i. maru. de quo auicen. in ſecũdo canonis ſpeciale cap. facit ⁊ ibi diſtinguit in plures ſpecies. ſecũdũ vero ſtephanũ eſt marubiũ. ſi autẽ repiſ marmacor eſt meliſſa Guliermus placentinꝰ ait. maru. eſt ſpẽs ligue bouis ⁊ vocaſ in Cremõa ſelarea. ſapientes dixerũt ꝙ ꝑ marmacur volumꝰ intelligere praſſium ſiue marubiuꝫ. ⁊ ꝙ marmacor volumus intelligere citrariã. i. meliſſam.

Dialacha magna. ℞. lacce ablute raued ſeni. ⁊ reubarbari ana. ʒ. iij. ſpice aromatice macis ſeminis apij ſquinãti abſinthij ſuci eupatorij Ameos ſauine amigdalarum amararum. Coſti mirre rubee tinctorum ſeminis feniculi aniſi aſſari ariſtologie gentiane croci cinamomi iſopi ſicce caſſie cimarum ſquinanti bdelij aã. ʒ. i. ſ. piperis zinziberis aã. ʒ. i. infunde mirrã ⁊ bdelium in vino ⁊ ceteratere ⁊ confice cuꝫ melle diſpumato. ¶ Dialacha magna dĩ magna q̃ꝛ ꝯpõneꝫ ipſius pl̃a ſimplicia ingrediuntur q̃ꝫ in minore. vel diciſ magna. q̃ꝛ hꝫ maiorẽ efficaciã. Aui. in q̇nto cañ. hꝫ duas deſcriptiões: que nõ ſunt ſimiles. ſed iſta meſue eſt illa qua nos vtimur ¶ Lacha ſm Serap. ex auctoritate Dia. eſt gũmi arboris cuiuſdam. ⁊ naſcitur in terris arabũ ⁊ eſt ſiſis mirre ⁊ ſtoraci ipſe Serap. quaſi in fine ait. lacca eſt res rubea. q̃ eſt ſuper ligna ſubtilia. ⁊ ſapor eius eſt bonus. ⁊ ipſa cogit ⁊ tingitur inde panni in rubeum colorem. ⁊ diciſ tinctura illa kermes. reperitur apud ipſum karmen quod ẽ grana tinctorum cũ quo tinguntur panni. Auicẽ. in. ij. cañ. duo cap. de ipſa facit. vnum ſub noie keiken: ſed in arabico eſt kankamõ. ⁊ dicit Aui. ꝙ eſt gummi horribilis ſaporis. ⁊ vĩ ignoraſſe gd eſſet. ⁊ quia ignorauit ſcripſit aliud ca. de lacca. ⁊ qui mihi non credit. videat ca. de laca apud Serap. cum ca. de kaiken apud Aui. ⁊ videbit ꝙ idẽ eſt. modum aũt ablutionis docet Seraṗ. in ꝓprio ca. de lacca in fine. ⁊ ſic ait. modus ablutionis eius ẽ ꝙ accipiunſ gũmi eius ⁊ teruntur ⁊ ꝓijciuntur ſuper aqua cal̃a in q̃ bulierint ariſtologia ⁊ ſqnantum. ⁊ mouetur bene cuꝫ piſtello ⁊ dimittiſ reſidere. ⁊ eijcitur aqua. deinde deſiccaſ in vmbra: ⁊ reponitur in vaſe vitreo. ſi non clarificaſ pri viceciãs ſcḃo. ⁊ de ṗdicta decoctiõe ſiunt troc. de lacca.

¶ Spice aromatice. i. nardi.

¶ Sqnantũ ſic̃ dcm̃ ẽ: ẽ palea cameloꝝ. Me. in iſto elio hꝫ ſqnãtũ. ⁊ inferius hꝫ cimaꝝ ſqnãti. ⁊ ambo dñt poni.

¶ Sauine ſꝫ circa inſtãs ſolũ folia ꝯpetũt vſui medicine. Macer ait. Bracteos grece ſauia vocata latie. Serap. ca. de ſauina diĉ. abel. i. ſauia: de q̃ mirãdũ ẽ ꝙ aui. i. ꝛ. ca. in ca. de abel ingt. abel ẽ fructus iunipi qḋ nõ ẽ veꝝ. q̃ꝛ ſicut dictum eſt Seraṗ. vult ꝙ abel ſit ſauina. ⁊ ſic magis eſt credendum auctoritati Seraṗ. in ſimplicibꝰ quã auic.

Ariſtologia. ſ. ariſtologia rotunda. de qua circa inſtans in ca. de Ariſtologia ait. ariſtologia rotũda magis medicine competit q̃ꝫ longa ⁊ radix intelligitur. ⁊ per tres annos ſeruatur. radix i autumno colligitur ⁊ ſiccatur.

Iſopus. ſ. herba ſicca dicitur ad differentiam humide que eſt pinguedo lanarũ. Aui. in. ꝛ cañ. duo ca. facit. vnũ de iſopo humido. ⁊ aliud de iſopo ſicco que eſt herba ſatis nota.

Bdeliũ ſm aui. aliud eſt bdeliuꝫ mechiũ. aliud eſt bdeliuꝫ iudaicũ. aliud eſt ſiculum ⁊ aliud arabicũ qḋ eſt aliḋ a bdelio palmarum ſilueſtrium ⁊ ambo ſunt ex palmis ſilueſtribus. mechium autem eſt ex fructu arboris palmarũ ſilueſtrium et non reperio aliquem auctorem dicentem qḋ bdelium ſiat ex fructu arboris palmarum ſilueſtriũ vt dicit aui. pli. ait in bacria naſcitur bdelium nominatiſſimũ. cuiꝰ arbor eſt magna magnitudie olee folijs arboris fructu caprifici. cuius gũmi alij precon appellant alij malachin i h̄ nomẽ arabes imitrãſ mochal alij maldacõ ⁊c̃.

Dialacha minor non eſt in vſu.

Cõfectio de raued ſeni nõ eſt in vſu ⁊ hec eſt cõfectio de rubarbaro.

Raued ſeni ſicut dictũ fuit eſt reubarbarum. ⁊ Auer. i q̇nto coll. inquit. raued. i. reubarbarũ. Iſidorus ait reubarbarũ ſiue reuponticũ ſed nõ recte illud qḋ trãs damnibiuꝫ in ſolo barbarico iſtud qḋ circa ponticũ colligiſ nominatũ eſt. reu aũt radix diciſ barbarũ gr̃ca: q̃ſi radix barbarica meſue laudat illud quod magis eſt ſubnigrũ declinãs ad rubedinẽ. ⁊ qḋ eſt tincture croci adulteraſ in illis ptibus. accipitur ex eo integro ſicut eſt quãtitas magna ⁊ ſubmergiſ in aq̃ per dies qnqꝫ. ⁊ dimittiſ aq̃ illa ſiccari. ⁊ ſiũt ide trociſci. ⁊ ſi ipi medicia regũ reubarbarũ ꝺo ſic catur ⁊ venditur ſicut eſt qḋ iam perdidit animam. ⁊ eſt ſicut homo mortuus. ⁊ illud in quo non cadit adulteratio eſt rarum ⁊ habet tincturam croci. adulteratum vero habet contrarium. conſeruatur per annos tres vel quatuor ſi ſepeliatur in pſilio aut in milio. ſicuti eſt cõſuetudo.

Diacoſtum ℞. coſti amari caſſie cinamomiana. ʒ. v. ſeminis aniſi apij cimaruꝫ ſquinanti reuedſeni ana. ʒ. iij. aſſari. ʒ. iiij. croci ariſtologie. ſ. rotũde mirre ana. ʒ. ij. mellis quantum ſufficit.

Diacoſtũ autẽ dĩ a coſto qḋ recipit. hoc apud nos non eſt valde in vſu. Aui. in q̇nto cañ. hꝫ vnã deſcriptionem que videtur quaſi eſſe ſiſis huic Nicolꝰ ꝺſcribit vnã aliã ꝺſcriptionẽ: ſed nõ eſt ſimilis iſti quã infra deſcribemus.

Coſtum autem eſt radix amara. hoc ſatis notũ eſt. reperitur aliquando in confectionibus coſtũ dulce: ſed nſi auctores de eo non loquũtur. nã vide Serap. in cap. de coſto ex auctoritate Ga. qui ingt ſapor eius. ſ. coſti eſt amarus multum fortis acutus. Macer ait. coſti ſunt gemine ſpecies grauis vna rubenſqꝫ. Eſt ⁊ amara nimis. he indica dicitur eſſe Altera vero leuis nec amara colore ſubalba. hanc arabes mitũt. prior vtilior medicine. ſ. ſecunduꝫ circa inſtãs coſtũ poteſt ſeruari per decẽ annos in virtute

Confectio electuarij ex inuentione nr̃a nõ eſt in vſu. ſed ſimplicia q̃ nõ ſũt declarata declarabo.

Alchol. i. ſubtile ſic̃ athomi ſolis.

Nicolaus florentinus in li. z. in capi. de curatione egritudinũ oculorũ inquit. adminiſtrãſ autem medicine oculis aut in forma pulueris ⁊ vocantur cohel vel coſel ſiue alchoel vel alchoſol ⁊ ſignificat puluerẽ debere eẽ ſubtiliſſimũ ſicut athomi qui apparent in ſpera ſolis. ⁊ ſic intelligere debemus per alcohol puluerẽ ſubtiliſſimum.

Balauſtia ſm Aui. Dia. ⁊ Serap. Iſidorũ eſt flos mali granati agreſtis. Iſidorus in cap. de proprijs nominibꝰ arboris ait. flores malorum a grecis appellati ſunt quitinos latini caducum vocant. agreſtium autẽ malorum flores greci balauſtion appellauerunt quorum alij albi alij purpurei alij roſei. reperiunſ ſimiles floribꝰ mali punici.

Concule apud nſos auctores reperiuntur multe ſpẽs. nam Serap. de ipſis diuerſa capl̃a facit. ipſe facit vnũ capl̃m de conchilio. ⁊ ibi ſic ait. hedeſ. i. conchilium: coclee parue ſicce q̃n aduritur cinis eorum ſm quod dictur eſt cinis multum adurens. aliud capl̃m facit de oſtracha marina ⁊ teſte conchilium. ⁊ ibi de ambabus loquitur dicẽs oſtracorum ex mari que dicuntur barcora non vſus ſub corporibus eorum niſi comburerentur ꝑus ea. q̃ꝛ ſunt teſta dura multũ ⁊c̃. etiam in capi. de blacte biſantie. i. purpura marina inquit. conchiliuꝫ eſt ex ſpẽbus oſtracorum ⁊ eſt ſimiliter de cõchilijs palpir ⁊ reperiunſ in regionibus idem in aquis iuxta q̃s oritur ſpica nardi ⁊c̃. Dia. facit capl̃m ꝺ coclea terrena. i. limacia que ẽt iter ſpẽs, cõchilium eſt poſita reperitur apud nos alia ſpẽs que naſcitur in aq̃s dulcibus ⁊ hec vocaſ cochula aque dulcis iueniſ alia ſpẽs cõcule quã peregrinãtes portãt de ſancto Iacobo. ⁊ iſte vocãtur venerie. Aui. aũt i. z canonis in ſen. xxi. in. ca. de cura. fluxus ſanguis. ⁊ in fine eius patiẽtis fluxum mẽſtruorũ inquit. concularũ marinarũ q̃ aſportanſ a ſcõ Iacobo aduſtarum'. adurunt ãt vt docẽſ bulcaſim. ⁊ modus ipſius iſte eſt terantur in primis ⁊ ponantur in olla munda. ⁊ ponatur in furno vna nocte. deinde extrahatur ſi ſunt cõbuſte ſic̃ cinis bñ. ſi nõ ãt ponat iterum in furno pãis. ⁊ dimitte dõec ſiat alba calciata ⁊ vtere vbi opꝰ.

Cõfectio alchãzi nõ ẽ in vſu. ſimplicia q̃ in ipſa igrediunſ declarabo. Aui. i q̇nto canonis hꝫ duas deſcriptiones eſarij alkhanzi. ſꝫ nõ ſũt i vſu.

Floꝝ alchel. i. floꝝ roris marini: ſiue corõe montis ſiue alcheliges. vt apḋ gr̃cos. ſi v̇o repies ſcriptũ in ꝯfectionibꝰ granoꝝ alchilil itelligitur granata ſilueſtria.

Confectio de aſſa. i de aſſa fetida nõ ẽ in vſu. auic. in quinto canonis habet vnaꝫ aliam deſcriptionem que eadem eſt cum iſta meſue.

Aſſa ſm Dia. eſt gũmi ſilſij apud Pli. interdũ vocaſ lacerpitiũ vel aſſa vĩ herba eius q̃dã eſt fetida. alia eſt dulcis quẽ apud ſimonẽ nũq̃ꝫ vide nec audiui aliquẽ vidiſſe ſed

Matheus ſiluaticus exponit ꝙ aſſa dulcis eſt gũmi liquiritie. Raſis in libro diuiſionum in capitulo de diminutione coitus inquit. altit. i. aſſa dulcis.

Confectio Anacardia. ℞. piperis. ſ. nigri macropiperis. ſ. piperis longi mirabolanorum chebulorum ẽblicorum belericorum idorum ⁊ ium de beduſt. ana. ʒ. ij. coſti. anacardi. zuccari taberzet. i. zuccari albi burungi bacharum lauri ana. ʒ. vj. ciperi. ʒ. iiij. tere anacardos per ſe. deinde medicinas alias. ⁊ ꝯfice cum butiro vacino ⁊ melle q̃ꝫtitate equali bulitis prius. ⁊ da poſt ſex menſes.

Confectio anachardina eſt cõfectio ſapientiũ. ⁊ illorũ qui deſiderant ſcire. acuit eni itellectũ Aui. in quito cañ. hꝫ duas deſcriptiões confectionis anacardine: ſed nõ ſũt ſiles huic: quã ſcripſit Meſue. inferius vero habet eliuꝫ anacardinũ quod ſubtiliat cogitationeꝫ ⁊ ſenſum. ⁊ eſt elium ſapientium. ⁊ dĩ ꝙ eſt ſalomonis. ⁊ hec deſcriptio videtur eſſe eadem iſti. Meſue ipſe Meſue in capitulo de egritudinibus neruorum ſcribit vnã aliam deſcriptionem de qua infra erit ſermo.

Ium de beduſt ſiue zum de beduſt ſunt teſticuli caſtorei q̃dã apothecariorũ falſo dixerũt ꝙ dꝫ dicere vinũ de beduſt ⁊ volunt intelligere per vinũ de beduſt duas res: ſcilicet ꝙ ium ſit vinũ ⁊ de beduſt ſit quedã herba ſed falſa ẽ opinio eorum. nam vide Aui. in predicta cõfectione ꝙ loco iuꝫ de beduſt hꝫ caſtorei. ſimiliter hꝫ Io. Serapio i ſuo antidotario. Itẽ vide in tertio prac. Haly in predicta ꝯfectiõe q hꝫ zunbeduſt. i. teſticuli caſtorei. ⁊ ſic moderni doctores volunt ꝙ intelligamꝰ per ium de beduſt teſticulos caſtorei ⁊ aial illud ſecũdũ Serap. vocaſ caſtor. ⁊ ſecũdũ Gulielmũ placentinũ eſt quoddã aial qḋ appellaſ bauera Nota ꝙ herba beduſter in ptibꝰ nr̃is vt dicit math. ſiluaticus non reperitur. meſue in cap. de debilitate viſus laudat ipſum vide Simonẽ Ianueñ. in. cap. de beduſter vbi ſic ait. beduſter apud aben meſue herba eſt quaꝫ ignoro. iuꝫ de beduſter ſunt teſticuli caſtorei. ⁊ ſic eſt. Item circa inſtans ait. caſtoreum eſt teſticulus cuiuſdam animalis dicti caſtor vel beũ. alij teũ quod idem eſt.

Anacardus ſm Nicolaum eſt fructus cuiuſdã arboris que pediculus elephãtis vocaſ. Circa inſtans dicit anacardi dicunt quidam ꝙ ſunt pediculi elephantis: ſed falſo. Serap. inquit. anacardi eſt fructus arboris ſimilis cordi auis. cuius color eſt rubeus paꝝ ⁊ inter ipſum eſt res ſiſis ſanguini ⁊ eſt id quod adminiſtratur in eo. Aui. dicit eſt fructus ſiris oſſi dactili ⁊ medulla eius eſt ſimilis medulle nucis dulcis. ⁊ ẽt ipe Aui. in q̇rto canonis enumerat anacordos iter venenoſas plantas ſed opꝫ anteq̃ꝫ adminiſtrẽtur in medicinis vt ꝑparentur. vt ifra oñdã in ṗdicta ꝯfectione naſcuntur in cicilia in mõtibus ignis. Auer. in quinto col. ait. baladoꝛ. ideſt anacardi.

¶ Burungi vel abrungi idẽ ſunt vt dicit ſimon. Serap. de ipſo capitulum facit ſub nomine abrũgi. ⁊ dicit qḋ eſt granum paruũ punctatuꝫ nigredine ⁊ albedine rotundũ ſicut granũ mes. i. robilie nullius odoris defertur de ſeni. in ſapore ipſius ẽ amaritudo ⁊c̃. nõ ẽ bedereg. ſiue eriſmon ideſt erucha gorgana. vt q̃dã apothecariorũ dicũt. nã Sera. aliud capitulũ facit de criſmon. ⁊ diĉ qḋ ẽ granũ ſic̃ granũ naſturtij. ergo ſi ꝯuenit bederegi cũ burugi. gẽtilis ſuper quintũ cañ. auicẽ. exponit qḋ burongi ẽ granũ i magnitudine piperis: ⁊ hoc ẽ modernorũ opinio nõ ẽ autem nigella vt exponit lumen maleluceus.

Nã raſis in nono almanſoris in capitulo de lumbricis ⁊ vermibus qui naſcuntur in ãno ⁊ in ventre habet burõgi excorticati ⁊ intellige ꝙ nõ ſunt idẽ. q̃dã. vero ſapientes dixerunt ꝙ verũ burongi ẽ mirtus alba ſiue mirtus agreſtis ⁊ ſic ſine dubio videtur: q̃ꝛ mirtus alba ẽ cubebe quod ẽ granum in magnitudine pipis. ⁊ ſic matheus ſiluaticus in capitulo de cubebe inquit.

Cubebe. i. damirta vĩ burõgi apud arabicos. ⁊ ſic noſtri doctores volunt qḋ per burongi ponimus cubebe: q̃ꝛ in iſta materia multũ valet ⁊ ſic eſt experientia apud multos qḋ ſi accipiſ cubebe ⁊ maſticeſ. ꝯuẽit memorie. Me. inquit ꝙ iſta confectio nõ dꝫ dari ſi nõ trãſiuerint mẽſes

ſex quidam admirantur talibus verbis dicentes ꝙ in ipſa non ingreditur opium ⁊ ſi opium non ingreditur. ergo poteſt dari in omni etate: ſed non valet hoc. nam in iſta cõfectione ingreditur in bona q̄ntitate de anacardis qui ſũt venenoſi: ⁊ oportet adminiſtrari ipſos preparatos: vt docet Rainaldus de villa noua in primo libro in capitulo de defectu memorie. ⁊ de iuuantibus ad memoriam vbi ſic ait. anacardi autem ante medicinas aliquas primo debent in hunc modum preparari accipiantur anacardi: ⁊ optime terantur in mortario: ⁊ in aceto fortiſſimo ponantur ⁊ ibi ſtent diebus ſeptem poſtea lento igne in predicto aceto coquantur quouſq; tertia pars aceti remaneat ⁊ cola fecem illam que in fundo vaſis remanſerit aceto extra colato ⁊ in medicinis pone. nunq̄ enim anacardi debẽt in medicinis poni niſi prius hoc modo preparentur ⁊ ſi mel anacardinum facere volueris pone cum ipſis anacardis cum predicto aceto coctis tantundem mellis diſpumati ⁊ bulliant ambo ſimul vſq; ad ſpiſſitudinem ⁊ habebis mel anacardinum quod in predictis egritudinibus operatur mirabiliter ⁊ ſic debent p̄parari in iſta ꝯfectione.

Confectio Philonij ex inuẽtione prima Meſue. ℞. piperis albi. iuſquiami albi. añ. ʒ. xx. opij. ʒ. x. croci. ʒ. v. ſpice: piretri: caſtorei. ana. ʒ. i. confice cum melle diſpumato quod ſit quadruplum ponderis omnium ⁊ ſunt qui ponũt muſci. ʒ. vnius tertiam.

¶ Hec confectio philonij eſt famoſa ⁊ maxime de iſtis duabus deſcriptionibus quas deſcribit hic meſue. verum reperiuntur alie deſcriptiones que etiam in vſu ſunt. vt eſt philonium perſicum Meſue quod deſcribit in ſua practica Auic. ⁊ etiam alij deſcribunt ſicut oſtendam infra ſi deus voluerit.

¶ Juſquiamus grece latine ſecundum Dia. dicitur canicularis. ſecundũ alios dens cabalinus ⁊ bengi apud arabes. Meſue habet iuſquiamum album. ⁊ apud omnes auctores eſt herba nobilior alijs ſpeciebus. ſed q2 in noſtris partibus non reperitur ponimus loco eius illum qui hꝫ ſemẽ ſubruffum. ſꝫ illa que habet ſemẽ nigrũ. eſt fugienda vt inq̄t macer. iuſqamum greci quã noſtri caniculatã dicunt. huic herbe virtus eſt frida valde: tres habet hec ſpecies ſemẽ profert prior album. Altera ſubruffum p̄ducit. tertia nigrum. nobilior reliqs eſt ſemen que gerit albũ. p̄ quo ſi deſit mos eſt apponere ruffũ nigrum vero frequẽs medicoꝝ reſpuit vſus. ⁊ iſta ẽ illa herba q̄ in Papia a vulgo herba pinula vocatur. idẽ ſentit Auic. ij. canonis.

¶ Opium ſcd̃m Dia. ſucus eſt herbe ⁊ lac papaueris qd̃ colligitur. vt ipſe ibi docet. opiũ aũt cõponiṫ ab opos qd̃ eſt ſucus ⁊ lachrima. apud Aui. eſt ſucus papaueris nigri ⁊ egyptij ip̄ꝫ ſeminãt. q̄nq; vero ſit opiũ etiã ex ſemine lactuce: agreſtis ⁊ eſt ſtupefactiuũ debile ſubtile: Sera. de opio nullũ facit cap. ſꝫ in cap. de papauere d̃ ip̄o loquitur ⁊ dicit. gũmi vero papaueris nigri ẽ opiũ. Auic. ⁊ Dia. nõ ponũt doſiꝫ opij. ſꝫ ꝙ dꝫ ſumi ſine nocumẽto: Sera. ãt in capi. allegato q̄ſi in fine iquit ⁊ doſis eiꝰ. ſ. opij. ẽ ab vno danich vſq; ad. ij. ⁊ q̄ntitas occidens ex opio eſt. ʒ. ij.

Confectio philonij d̃ſcriptiõe hamec ñ ẽ i vſu ſcd̃ꝫ iſtã deſcriptiõeꝫ ſicut dixi. ſimplicia que declarata non ſunt declarabo.

¶ Nigella ſm̃ Serap. ex auctoritate Dia. eſt quoddã ſemen nigrum: acutũ boni odoris quidã miſcẽt hoc ſemen cũ maſſa paſte ⁊ faciũt inde panẽ. moderni v̊o apothecarij vtunṫ quodã ſemine triangulato habente citrinũ colorẽ ⁊ odorẽ iocunduꝫ ⁊ de hoc noſtri auctores non loquũtur nam oẽs ſcribunt de nigella ⁊ non loquũtur niſi de illa nigella que vocatur melachion ſiue melantium: vt dicit Dia. ſapiẽtes vero dixerũt quod quãdo reperiṫ i receptis ſigella de citrina dꝫ intelligi: ⁊ quãdo reperitur melachiõ ſiue git itelligitur de nigra. nõ eſt illud git qd̃ diṫ giton: ſꝫ eſt aliud auerois in q̄nto colliget ait. ſcamũ. i. nigella. mãdragore. ſ. corticis ipſius. auic. vocat Jabrol: ⁊ dicit eſt radix mãdragore ſilueſtris: ⁊ eſt radix omnis mãdragore: ⁊ magne ſimilis forme hoĩs. ⁊ p̄pter hoc noiaṫ mãdragora eſt. n. nomẽ imaginis nãlis. ſ. ſiẽ plãta exñs i forma hoĩs ſm̃ Petrũ de creſcẽtijs v̊ba auic. ſunt male tranſacta: vt infra oſtendã in oleo de pomis Jabrol. Auer. in. v. col. appellat leſaba. Jo. Serap̄. in antidotario in confectione dicta keſkigerij inquit zuferand. i. radix mandragore.

Egetea vel ſagzenea. ℞. caſtorei mirre. opij. piperis. macropiperis. galbani coſti. cinamomi fu meu dauci aſſari croci ana. partes equales. confice cum melle diſpumato ⁊ fiat.

Egetea ſm̃ intẽtionẽ meſue eſt ſagzenea ⁊ ſic credo q2 Auic. in quinto cañ. habet ſagzeneã magnam ⁊ minoreꝫ que videntur eſſe idem. albucaſis autem in tertia particula azarauij inquit antidotum quod arabice ſagzenea maior ⁊ antiqua nominatur que ab antiquis multum experta fuit ⁊ dicitur quod ſagzenea infinitis confert paſſionibus ⁊c̃. ibi deſcribit ſuam permiſſionem que quaſi eſt eadem apud nos eſt in vſu maxime iſta meſue.

Galbanum ſecundum diaſcoridem eſt lachrimuꝫ: cuiuſdam herbe ſimilis ferule que in nicomedia naſcitur ⁊ ſiria cuius optimum eſt quod eſt mundiſſimum ⁊ ſimile armoniaco ⁊ hoc eſt ſatis notum Apud auero. in quinto col. galbanum appellatur halcaris.

Fu. i. valariana vel potẽtilla vel amãtilla ſecundũ Dia. fu. multi appellent nardũ agreſtẽ. Circa inſtãs dicit. fu intelligitur radix ⁊ ſic eſt apud nos naſciṫ iuxta foſſas: multi vulgares nomine vocant ipſam herbã benedictam.

Meu vt dicto q̄ñ ſimpliciter poniṫ radix itelligitur in medicina ſed. lumẽ tenebroſuꝫ ſe male lucẽs ſcripſit predictam confectionem. ⁊ exponitur ꝙ meu eſt ſemen aneti ſilueſtris cuius falſa eſt opinio ſicut eſt notum nobilibus apothecarijs Pli. ait. meu in talia non niſi a medis ſeriṫ.

Athanaſia magna. ℞. opij. croci mirre caſtorei iuſquiami albi coſti cordumeni ſeminis papaueris nigri ſpice ideſt nardi eupatorij epatis adib ⁊ cornu dextrum ex cornibus capre ⁊ in alio de cornibus cerui ſimiliter de ſingulis añ. partes equales. ⁊ tere que terenda ſunt ⁊ alia liqueſiant in vino ⁊ confice cum melle diſpumato ⁊ da poſt ſex menſes.

Atanaſia autem. magna dicitur reſpectu minoris eo ꝙ pauciora ſimplicia ingrediuntur. tñ meſue nõ deſcribit niſi magnam Aui. vero in quinto cañ. habet athanaſiã magnam ⁊ minorem que ſatis videtur concordare cũ iſta. ⁊ dicit ꝙ minor hꝫ illa iuuamẽta que ſunt in magna. Nicolaus in ſuo antidotario hꝫ athanaſiaꝫ de qua infra. ſꝫ iſta meſue eſt illa qua nos vtimur. haliabbas auteꝫ in decimo practice habet athanaſiam que cum epate lupi fit.

Cordumeni. i. carui agreſte. quidã de nouo ſcribens intitulatus lumen apothecarioꝝ ſuper iſtũ paſſuꝫ loco cordumeni poſuit carui. cuius falſa eſt opinio. nam aliud eſt carui agreſte. aliud eſt carui domeſticũ. q̄daꝫ dicũt ꝙ cordumeni eſt ciminella quod nõ eſt. alij cardamomũ. qd̃ nõ eſt. quibus mirandũ eſt quod illud cap. de cardamomo apud Dia. eſt idem cuꝫ cap. de cordumeni apud Serapi. ſed moderni diſtinguunt per alia nomina videlicet ꝙ aliud eſt cardamomum aliud eſt cordumeni. nã. Serap. duo capitula facit. in capitulo vero de cordumeni dicit ꝙ cordumeni eſt carui agreſte. preterea vide apud eundꝫ in ſuo antidotario in cõfectione tyriace qui exponit cordumeni. i. carui agreſte. ⁊ ſic dicit Gulielmus placentinus in p̄dicta confectione. Democritus vero ibidẽ dicit ꝙ eſt cheiſim campeſtre ſiue ſiler creticum. matheus vero ſiluaticus in cap. de cordilion inq̄t. cordilion grece latine v̊o carui agreſte vel ſiler corticum vel cordumeni ⁊ dicit ex auctoritate Dia. ꝙ eſt herba que naſcitur in cicilia eius fructꝰ eſt farmentoſus hñs ſemen rotandũ. ⁊ duplex ſicut eſt faba viſcidum ⁊ odoratũ. vide ergo ꝙ verũ cordumeni eſt carui agreſte. ⁊ ſꝫ Democritũ eſt cheiſim cãpeſtre. ⁊ cheiſim campeſtre ẽ leuiſticũ. ⁊ ſic eſt ſecundum veritatem.

Adib. i. lupus ſil̃r Auic. hꝫ epatis adib. q̄dam ſcribunt adip. ide epatis adib. i. lupi. haliabbas loco eius hꝫ epatis lupi. quod idem eſt. oportet anteq̄ꝫ adminiſtretur in medicinis optie lauẽṫ cuꝫ vino albo odorifero ⁊ bene mundetur eum ab omnibus ſtupefactionibus. deinde exſiccetur ⁊ inuoluatur abſinthio ⁊ ad vſum reſeruetur.

Reperitur quedam herba dicta adbil ꝙ Meſue in capitulo de egritudinibus oculorũ laudat: ⁊ eſt eufragia. ſecundũ Matheũ ſiluaticũ. Jo. aũt Anglicus in capitu. de debilitate viſus ⁊ cecitate accñtali inquit. herba adbilis: eſt herba lupi interficiens eum: ⁊ eſt ſatirion. ip̄e. n. ſꝫ omnem modũ adminiſtrationis eius eſt ſublimis in cõfortatione viſus. ſcd̃m aliquos eſt herba eufragite. ⁊ vtraq; eſt bona. verum ex meo iudicio herba adbil magis poteſt dici eſſe eufragia q̄ꝫ ſatirion. q2 in illa materia magis valet.

Diaſulfur ℞. piperis albi ⁊ longi. añ. ʒ. vj. ſulfuris citrini. thuris. meu. iuſqami albi. mirre. ſtoracis. cordumeni. añ. ʒ. viij. rute. coſti. ana. ʒ. vj. opij mandragore. añ. ʒ. iij. croci. ʒ. ij. ſ. caſſie. ʒ. vj. confice cum melle diſpumato ⁊ vtere poſt ſex menſes.

¶ Hec deſcriptio diaſulful apud nos nõ eſt valde in vſu. Auic. in. v. cañ. habet vnam aliam deſcriptionem que videtur eſſe eadem. Sulfur citrinum eſt ſatis notum reperitur aliud ſulfur quod a multis lapis ſulfuris dicitur ſiue ſulful viuum ſiue thiron apiron ideſt quaſi ſine igne. inde tibapiron. i. ſulfur. Papias dicit ſulfur dictuꝫ q2 igne accenditur. ignis enim eſt. nam vis eius in aquis feruentibꝰ ſentitur neq; alia res facilius accendiṫ fulgur quoq; ſulfuris odorem hꝫ ⁊ lux ipſa ſulfurea eſt. naſcitur autem in inſulis colijs inter ſiciliam ⁊ italiam ⁊c̃. poſt iterum ait. ſulfur dicitur quaſi ſoli pyr. i. terre ignis.

Cõfectio d̃ ſtorace. ℞. ſtoracis liq̄de. opij. aſſari. ſeminis iuſqami albi. caſtorij. croci. mirre. olibani. añ. partes equales mellis quantũ ſufficit.

Hec cõfectio apud nos non eſt valde in vſu. Raſis in nono almanſoris in ca. de fluxu ventris deſcribit vnam deſcriptionem que eſt eadem niſi in vna re. vꝫ ꝙ Meſue habeat crocum. Raſis non. in reliquis concordant.

Storax liquida ſm̃ Jo. Sera. in ſuo antidotario in cõfectione dicta kes. eſt mel ſtoracis calamite. ſp̄es vero ſtoracis tres ſunt. ſ. ſtorax calamite ſiue lubue ⁊ muſcata ⁊ iſta eſt illa que intelligitur quando abſolute ponitur. ⁊ eſt ſtorax liquida dicta ſigia. ⁊ iſta ſecundum quoſdam fit ex fructu q̄ naſciṫ i arbore lubue exprimiṫ. ⁊ ẽ ſtorax liq̄da ⁊ eſt ſtorax rubea dicta apud quoſdã corumbrũ vel thus iudeorum ⁊ ſecundum quoſdam omnes ſpecies ab vna arbore naſcuntur de qua ſtorace Nicolaus ait. ſtorax eſt triplex liquida rubea ⁊ calamita ⁊ omnes ſunt gumme de quadam arbore.

Confectio iere pigre galiẽi. ℞. cinamomi. maſticis. aſſari. ſpice. carpobalſami. croci. xiloaloes. caſſie. añ. partes equales ⁊ quidã addiderunt florum ſquinanti partem vnam. ⁊ quidam addiderunt abſinthium. ⁊ alij alia. aloes autem ſit duplum ponderis omnium.

Jera. i. ſacra. pigra. i. amara. inde iera pigra. i. confectio amara ſacra ſcd̃ꝫ intentionem Meſue ex auctoritate Galieni. ⁊ ſic eſt ꝙ Galienus compoſuit ipſam ⁊ deſcribit ipſam in tractatu ſecundo meimir. in cap. de dolore capitis qui a ſtomaco fit. Auic. in. v. cañ. habet vnam aliã deſcriptioneꝫ ⁊ eſt ſilis huic. ⁊ ibi inquit. hec eſt iera aloes ⁊ aſſociatur ei cinamomũ p̄p̄ ſubtilitatem ſuã ⁊ iuuamentuꝫ qd̃ facit viſceribus ⁊ ſtomaco ⁊ maſtix ſimiliter vt conſeruet ⁊ ſimiliter caſſia ⁊ crocus p̄pter digõnem ⁊ confortationeꝫ cordis ⁊ ſtomaci ⁊ fortaſſe crocꝰ facit incurrere in ea dolorẽ capitis. quare oportet vt minoretur põdus eiꝰ aut expellatur ⁊ aſſaꝝ. q̄ñ ineſt ei adiutorium ad ſolõneꝫ faciendã ⁊ precipitationẽ humiditatem. ⁊ quandoq; ponũtur loco eius cubebe. ⁊ ſunt ſubtiles. ⁊ carpobalſamus ⁊ xilobalſamus p̄pter confortationẽ ſtomaci ⁊ reſolutionem albezabarati ⁊ de hoĩbus ſunt quidã qui ponunt in ea florem ſquinanti: quare p̄hibet raſaruꝫ que timetur ex aloe ⁊ roſas vt expellant maliciã caliditatis aloes a ſtomaco ⁊ a capite Meſue in ſua deſcriptione non habet xilobalſamum. Auic. vero habet. ⁊ Auic. non habet xiloaloes ideſt lignum aloes. meſue vero habet. tu vero vides qd̃ Meſue vult ꝙ ingrediatur xiloaloes ⁊ non xilobalſamũ Auicẽna eſt contrarius. Galienus compoſitor nõ habet xiloaloes. ſed loco eius habet xilobalſamum. vt hꝫ Auicẽ. ⁊ ſi Galienus magis laudat xilobalſamuꝫ q̄ꝫ xiloaloes debetis ponere.

Gentilis ſuper quinto Auic. ait. intelligẽdũ eſt quod iera de aloe intelligit quia principalis medicina que ibi ponitur eſt aloes ⁊c̃.

Aloes ſecundum Jſidorum eſt ſucus herbe amariſſime panace meſue in capitulo de aloes inquit ꝙ vnum eſt ꝙ fit in ſuccutri regione. aliud in perſia. aliud i armenia aliud in arabia. ⁊ melius ex eis eſt ſuccotrinũ. poſt illud perſicum ⁊ illud ſecundum eſt epaticum deinde armenium. ⁊ deterius eſt arabicum. ⁊ iſtud apud quoſdam eſt cabalinũ ⁊ dicitur quod eſt fex alioꝝ. moderni vero cõiter vtũtur epatico pro meliori ſed meſue ⁊ alij auctores magis laudant ſuccotrinum quam epaticum. ſpecies vero aloes ſm̃ Meſue ſunt tres vel quatuor. ⁊ ſil̃r ponit Auic. ſed Dia. ⁊ Serap. non ponunt niſi duas ſpecies ſꝫ ſm̃ multos. ſpecies aloes ſunt tres. videlicet ſuccotrinum dictum ab illa prouincia ſic nominata epaticũ. q2 in colore ſuo aſſimilatur epati. ⁊ iſte due ſp̄es ſunt nobiliores alijs ⁊ eſt aliud quod dicitur cabalinũ ⁊ iſtud eſt fex alioꝝ ⁊ eſt deterius in medicina. meſue de forma ipſius herbe nõ deſcribit. ſꝫ vide apud Dia. ⁊ ibi reperias. ⁊ hec herba vocatur zabaera. ⁊ de modo faciendi ipſum docet albuchaſim in tractatu ſecundo de preparatione medicinaruꝫ que ſiũt ex plantis. Serap. laudat illd̃ aloes ꝙ eſt glutinoſum non habẽs in ſe lapides ſplendidum ad rubedineꝫ declinãs cito frangibile ⁊ fortiter amarum. quaſi in fine ponit modum faciendi iere pigre ſicut habet Galienus.

Meſue inquit ꝙ illa medicina in qua proijcitur aloes confortatior eſt. ⁊ ſi non ſit lotus illa efficitur plus ſolutiua ⁊ minus confortatiua.

Nicolaus florentinus in libro quinto in tractatu q̄rto in capitulo de complexione ſtomaci nõ pura in generali cum materia inquit in predicta confectione. ⁊ dixit Galienus aloe lotum efficacius eſt ad confortandum ſtomacum ſed non lotum efficacius eſt ad purgandũ ipſuꝫ. ⁊ dicit. ſi iera pigra data fuerit eſt ad purgãdũ ſtomacũ tp̄e cõgruo eſt efficacior oĩbꝰ alijs. ita tñ ꝙ patiẽs ambulet poſt potũ eius moderate. ⁊ p̄mutet aliquid in mẽſa regiminis eius. ⁊ dixit. nõ dꝫ pigra diſtemperari cum melle. cõfortatio ⁊ corroboratio quam facit in ſtomaco cum melle, fiet minoris effectus. iera quidẽ hec vocaṫ iera. Gal. ſimplex ⁊ a quibuſdã vocatur iera de octo rebus. ⁊ eſt illa de qua intelligitur cum abſolute ponitur. cuius deſcriptio reperitur duplex. vna cũ aloe loto alia cum aloe non loto.

Nicolaus autẽ dicit ꝙ iſta deſcriptio iere vocaṫ a quibuſdã iera de octo rebus. in hac neſcio q̄d dicaꝫ. nã Gal. compoſitor iſtius cõfectionis in capitulo noiato inq̄t ſic. peſſima aũt ſit diſpoſitio in prauis humoribus imbibitis abiectis i tunicis ventris. quoꝝ optimũ auxiliũ eſt id qd̃ per aloem farmacũ: quod vocant q̄dam pigram. alij auteꝫ ieram que per aloem. ⁊ ponunt quidem centum. ʒ. aloes. vj. vero de vnoquoq; aliorum que ibi miſcẽtur. que ſunt numero ſex. ſ. cinamomum. ſpica. xilobalſamuꝫ maſtix. aſſarus ⁊ crocus. vide ergo ꝙ meſue Aui. Nicolaus ⁊ alij ponunt in predicta confectione octo res ad numerum ſine aloe. ⁊ Gal. nõ ponit niſi ſex. vere credo ꝙ ſit error ſcriptoris. Scias quod de predictis ſpeciebus poſſunt fieri ⁊ fiunt pillule. que dicũtur de iera ſimplici vel de iera. Gal. ⁊ etiam ſit confectio iere Gal. que conficitur cum melle in modũ electuarij reperitur alia iera que dicitur iera magna. ⁊ iſta reperitur in antidotario Nicolai. ſicut infra oſtendam. Secundum intentionem Nicolai aloes debet eſſe lotus in iſta deſcriptione. ſed in alia non. ⁊ modus ablutionis eius ſit multipl̃r. nam quidam lauant ipſum cuꝫ aqua endiuie. alij cum aqua pluuiali. ſed melius eſt lauare ipſum vt docet bulcaſim in tractatu ſecundo vbi ſic ait modos ablutionis aloes ſeu preparationis ad expellendã maliciã ⁊ acuitatẽ eius ⁊ cõficiendi ipſum. ℞. de aloe ſuccotrino mundo ꝙ cito frangitur. ⁊ hꝫ colorẽ epatis. ⁊ cuius odor eſt bonus pondus libre vnius tere bene ⁊ cribra deinde accipe caſſie lignee. ſpice nardi. aſſari. ſquinãti. carpobalſami xilobalſami. cinamomi. ligni aloes. croci. maſticis lacce. añ. ʒ. iij. cõtunde ⁊ coque vt ipſe docet in fine eiꝰ capi. ait. ⁊ vtere eo. ſ. aloe in medicinis laxatiuis ⁊ ſpe-

ciebus iere. ⁊ aliis medicinis in quibus aloes ingreditur. item Sera. in cap. de aloe. quaſi in fine ait. ⁊ quando aliquis vult illum ſumere miſceat ipſum cum maſtice aut abluet ipſum cum aqua ſpecierum. ſicut ſpice maſticis aſſari ſicut dicit bulcaſim dominus Meſue in deſcriptione pillularum de aromatibus etiam de modo abluendi aloem oſtendit. ſed ſm illum adminiſtratur in predictis pillulis.

Jera hermetis eſt iera luf. ℞. aloes. ℥. j. trociſ. alādal. aur. viij. ſiue. ℥. j. ſ. turbith agarici. luf vtriuſqꝫ ſicce iereos ſerapini mira. citrinorum: chebulorum indorum. ana. ʒ. j. ſ. zinziberis. cinamomi. maſticis. bdelij. ellebori nigri. euforbij. aſſarij. caſſie lignee. ſalis indi: caſtorei. croci. apij. keiſim. ſeminis mezereon. ſtı. aň. ʒ. i. ſquille aſſate. ʒ. ij. ſ. ſcamonee bone. ʒ. ij. ſiat omnium contritio bona gūmi autem ponantur in vino odorifero. ⁊ inuoluaꝛ puluis in ſuco cucumeris aſinini quantitate qua bene inuoluatur ⁊ exſiccetur. ⁊ iteruꝫ denuo inuoluatur in predicto ſuco. ⁊ pauco oleo nucum. ⁊ iterum ſiccetur ⁊ conficiatur totum cum melle diſpumato quantitate qua ſiat totum ſicut paſta: ⁊ detur poſt ſex menſes.

Jera hermetis ſm intentionem Meſue eſt iera luf. hermetis autem dicitur a compoſitore. Aui. in quinto caň. habet duas deſcriptiones confectiōis que nominatur confectio hermetis: ſed non concordant cuꝫ illa Meſue. illa vero meſue eſt illa qua vtimur.

¶ Troč. Alādahal. i. trociſci de colloquintida: nā arabes vocant handal colloquintidam. deſcriptio ipſius reperitur apud meſue in diſtinctione de trociſcis. ⁊ ibi ait. Trociſcoruꝫ alādahal qui ponūtur in iera hermetis. ⁊ in aliis confectionibus loco colloquintide: vt infra erit ſermo.

¶ Turbith ſecundum meſue eſt radix herbe: cuius folia ſunt ſicut folia ferule. minora tamen: ⁊ eſt ex habentibus lac. ⁊ eſt ex eo ſilueſtre ⁊ domeſticum. ⁊ ex eo etiam eſt magnum ⁊ paruum. ⁊ adhuc ex eo aliud album aliud citrinū aliud nigrum: ſed melius eſt illud ꝙ ſit album ⁊ vacuum arundinoſum ⁊ gummoſum. ⁊ ſit cortex eius cineritius ⁊ planus ⁊ ſit recens ⁊ facile frangibile citrinum ē malum.

¶ Agaricus ſm Diaſ. eſt radix ſimilis ſilſio. i. radici antuden ſiue arboris aſſe fetide: ſed non eſt ſic dura. agarici genera ſunt duo: maſculus ⁊ femina. maſculus rotūdus eſt ⁊ in ſe collectus ⁊ maior. femina vero pectini ſimilis eſt: quo capilli diſcernuntur ⁊c̄. ⁊ ille qui eſt albus ⁊ leuis. ⁊ velociter frāgibilis ⁊ poroſus ⁊ rarus valde: ⁊ vt appeat dulcis in primo guſtu eius. deinde ſuccedat ei amaritudo iſta eſt femina vt dicit meſue ⁊c̄.

¶ Luf vtriuſqꝫ. ſ. luf maioris ⁊ minoris meſue de luf. capitulum facit ⁊ dicit ꝙ eſt ſerpentaria. ⁊ eſt planta que dicitur collum draconis. ⁊ ex ea alia eſt plana habens folia alia criſpa electio melior pars totius plāte eſt radix. ⁊ melior radix eſt groſſa completa ⁊ orta in locis liberis. ⁊ melius tempus collectionis ipſius eſt ver ⁊ principium eſtatis. Diaſ. facit vnum capitulum de aaron ideſt dragontea minori vel pes vituli. vel barba aaron. aliud capitulum facit de dragontea. ⁊ iſta eſt ſerpentaria maior ſiue colubrina: ſiue viperina ſiue biſſaria: ⁊ he ambe ſunt note. ⁊ in hortis reperiuntur. Petrus de creſcentiis in capitulo de ſerpētaria ait radix eius per fruſta minuta diuiditur ⁊ ſiccatur ⁊ pulueriſatur: ⁊ per pannum cribellatur ⁊ conſeruatur.

Jreos ſecundum Auicennam eſt radix lilij celeſtis. que ſatis eſt nota.

Serapinū ſꝫ meſue eſt gūmi alaſce hundeg. ⁊ eſt arbor ſimilis oleandro montano ⁊ melius eſt: cuius intra ſubrubeum ⁊ ſubalbidum eſt ⁊ quod hꝫ odorem porrorum ⁊ quod eſt facile reſolubile in aqua. ⁊ quod eſt clarum.

Euforbium ſecundum Auicen. eſt gummi calidum. cuius virtus alteratur poſt tres aut quatuor annos. circa inſtans in capitulo de euforbio ait ligendum quoqꝫ eſt groſſum ⁊ clarum ⁊ purum ⁊ lucidum in ſubſtantia in colore citrinum. ⁊ per decem annos ſeruatur.

Sal indus ſm Aui. in ſecundo caň. eſt ſal niger nō nigredine napticitatis que ſit in ipſo: ſed propter ſubam ipſius ⁊ marinus quidem cum aque obuiat illico liqueſit ⁊ non eſt ita terrenus. meſue in capitulo de ſpeciebus ſal. dicit ſalis indi alius ſubniger ali⁹ ſubruffus ⁊ obſcurus eſt. Serap. in capitulo de baurach de ipſo loquitur. matheus ſiluaticus dixit. ſal indus eſt in colore ſalis ⁊ dulcedīe mellis. vt Auic. in quarto caň. fen. i. de aſperitate lingue. ⁊ eſt zuccarum quod inuenitur coagulatum ſuper cannam melius in india ſicut ſal. loco eius ponitur zuccarum candidum. Aui. autem in quarto canonis. in capitulo alegato: ex auctoritate mathei ſiluatici non ita dicit. immo ait aut ſaltem qui aſportanꝛ de india ⁊ ſunt in colore ſalis ⁊ dulcedine mellis. per iſta verba non poſſumus intelligere: ſi ſal ſit zuccarum candidum. vt vult matheus ſiluaticus verum multi modernorum ſunt qui loco ſalis indi ponunt zuccarum candidum etiam ſunt qui ponūt ſal panis quis eſt ſpecies eius. ⁊ dixerūt ſapientes quod eſt melius ponere ſal rubeū ſeu ſal panis ꝙꝫ zuccaruꝫ candiduꝫ vel candū.

Mezereon. ſ. ſemen ipſius quod appellatur cocognidium. Dia. in capitulo de camelea. ideſt mezereon dicit camelea aut cocognidion non eſt ſemen laureole vt dicit circa inſtans in capitulo de laureola. Serap. de laureola loquitur in capitulo de lauro. alexander in capitulo de hydropeſi inquit camelea vnde cocognidium colligitur ⁊ eſt lacticinium folia oliue habens ⁊ ſic eſt. ⁊ propter id apud multos herbaticos vocatur herba oliuella propter ſimilitudinem foliorum ipſius.

Sticados ſcd̄m meſue laudant ſticados arabicuꝫ ⁊ melior pars plante eius eſt flos poſt hunc folia.

Squilla ſecundum Auic. eſt cepe muris eo ꝙ interficit mures. meſue in capitulo de ſquilla docet modum preparationis eius in aſſatione ⁊ eſt vt accipiantur lamine ipſius ⁊ ſeparatim inuoluantur in paſta ⁊ ſepeliantur in cinere calido donec coquantur ſufficienter. poſtea extrahantur ex paſta ⁊ adminiſtrentur vbi oportet.

Modus alius aſſationis ipſius ponatur in vaſe luteo vitreato ſtricti orificij ⁊ ſigilletur ligatione forti cum pergameno ⁊ dimittaꝛ diebus. xl. ⁊ proprie diebus maioris eſtus ⁊ moueatur vas ⁊ mutetur viciſſim omni hora. ita ꝙ equaliter in ſingulis partibus caleſiat. deinde extrahatur ſquilla ⁊ adminiſtretur vbi oportet. albuchaſis autem in libro ſecundo de preparatione medicinarū inquit. modus preparandi ſquillam in omnibus modis preparationis eius ⁊ eſt cepe muris. ⁊ primo de modo aſſandi ſquillam. vide ibi ꝙ eius modus eſt vt faciunt moderni.

Scamonea ſm meſue eſt ſolutiuū magnuꝫ. ⁊ dixit Democritus qd̄ eſt ſolutiuū anthonomaſice ⁊ ꝙ eſt genus ſolutiuorū ⁊ generale eſt ſuper omnia ſolutiua. Planta vero ipſius vt dicit meſue eſt ſpēs volubilis. ⁊ dicit ꝙ notatur dn̄s lacticiniorum laudatur antiochena ⁊ armena.

Cucumer aſininus eſt fructus ſicut cucumer paruus. ⁊ melior pars plante eius eſt fructus ipſius. ⁊ proprie eius completi ſucus. ⁊ poſt ipſum radix. ⁊ melior fructus eius eſt completus citrinus. iam expoliatus a viriditate. ⁊ qui eſt vere amaritudinis. ⁊ melius tempus operationis ſuci eius eſt finis eſtatis. ⁊ collectiōis radicis eius eſt finis veris. ⁊ modus operationis ſuci eius. vt docet ibi meſue. iſte eſt. Recipe ex ſuco eorum quantitatem quam volueris. ⁊ proprie quando citrineſcunt. ⁊ ſunt maturationis complete. ⁊ ſiat extractio ſuci cum facilitate. non cum cōpreſſione ⁊ expreſſione laborioſa ⁊ exſiccetur vt exſiccaꝛ ſcamonea ⁊ aloes.

Confectio hiere. archigenis deſcriptione vniuerſali non eſt in vſu. Aui. in quinto canoň. inquit. deſcriptio vl̄is hiere Archegenis ſi legis ambas deſcriptiones ſunt idem. Archigenes auteꝫ eſt cōpoſitor iſtius confectionis. de quo Papias ait. archigenes eſt princeps medicorum. Simplicia vero que in ipſa ingrediuntur declarabo ſi declarata non ſunt.

Praſſium. i. marubium album ſed praſſion eſt porrum Diaſ. de ipſo duo facit cap. vnum quod incipit marubiuꝫ quod greci praſſium vocant propter amaritudinem. Aliud capitu. facit de praſſio quod idem eſt hoc eſt ſatis notum. papias ait. Piolopes herba que eſt a grecis praſſios vocatur. a latinis vero marubium dicitur.

¶ Camedreos ſm Auice. eſt quercus terre que habet folia parua ſimilia foliis quercus Galienus placentinus dicit quercus terre vel quercula minor eſt camedreos. hec a lombardis vulgo calamandrina vocatur.

¶ Armoniacum ſiue amoniacuꝫ ſecūdū Serap. ex auctoritate Diaſ. eſt gūmi plante ſimilis plante galbani in figura ſua naſcitur in terra dicta a rege minoris. ⁊ eſt in partibus codi ⁊ dicitur herba eius grece aſios. hui⁹ radix vulneratur ⁊ egrediuntur lachrime que colliguntꝛ ⁊ ſeruanꝛ.

¶ Oppoponax ſm Diaſc. ſucus eſt herbe que panax dicitur Scd̄m Meſue eſt gummi plante cuiuſdam ſimilis ferule. Apud Auerroin in quinto coll. appellatur ihauſir.

¶ Polij. ſ. polij montani. Circa inſtans dicit polij montani diuerſa ſunt genera. vnde quando ſimpliciter ponitur montanum debet poni cum flores producit debent colligi. ⁊ per annum ſeruatur. Apud auic. in ſecundo canonis polium eſt ſpecies ſceha. i. ſandonici in qua eſt caliditas ⁊ acuitas pauca Auer. in quinto coll. dicit ſedes id eſt polium. ſ. polium montanum.

Hiera archigenis deſcriptione pauli nō eſt in vſu Auice. in quinto canonis habet vnā deſcriptionem: que eſt eadem cum illa Meſue.

Hiera diacoloquintidos iuentione Raſis non eſt in vſu Meſue dicit ꝙ eſt ex inuentione raſis: ſed ego nunquā vidi apud Raſim: ſed in antidotario vniuerſali eſt ſcripta vna deſcriptio.

¶ Colloquintida ſecundum Meſue eſt quam perſes cucurbitam deſerti vocant. etiam fel terre appellatur: eo ꝙ in toto ambitu ortus eius interficit herbas. ⁊ eſt ſicut venenum eis Meſue inquit colloquintide bone poſtea ait in loco colloquintide troc. alandal. ⁊ ſic eſt ꝙ in omnibus locis vbi ingreditur colloquintida poni debēt troc. alandal. Et ſi queratur ſi colloquintida debet poni in medicinis groſſo modo contrita: aut ſubtiliter pulueriſata. vide Meſue in ſuo capitu. vbi inquit ex auctoritate filij zezar. non oportet enim vt multum conteratur. vltima enim pulueriſatio eius excoriat vias ⁊ venas. ⁊ dixit filius Serap. oportet vt non perueniatur ad vltimum pulueriſationis eius. aliter enim vlcerat viſcera Meſue dicit ex auctoritate filij. Serap. ꝙ oportet vt non perueniatur ad vltimum pulueriſationis eius aliter vlcerat viſcera. Uide Serap. in capitulo de colloquintida: quaſi in fine qui dicit: oportet quidem ꝙ colloquintida non teratur multum ne adhereat inteſtinis vlcerando ⁊c̄. Meſue iterum inquit. ⁊ mihi videtur ꝙ in vltime pulueriſata confrangitur virtus a permixtione adiutorum eius ⁊ pertrāſit loca viſcerum abſqꝫ impreſſione nocumentorum in ipſis. ⁊ forſitan in ea in qua non exquiſita ſit illius pars ſenſata groſſa ex ea adherens in viis ⁊ in volutionibus apoſtematis. ⁊ vlcerat ⁊c̄

Hiera ex inuentione noſtra non eſt in vſu.

Hiera conſtantini a Conſtātino compoſitore dcā non eſt in vſu. ſimplicia vero que ſunt declaranda declarabo.

¶ Alſiracoſt alias xiracoſt ē ſpēs māne vt ait Aui. i ſecūdo canonis cap. de māna. Nā ipſe Auic. ait māna ē ois ros cadens ſup lapidē aut arborem ⁊ ſit dulcis ⁊ coagulatur ſicut mel ⁊ exſiccatur ſicut gūma: queadmodū tereniabin ⁊ alſiracoſt. ⁊ mel aſportatū de terra cuſura ſilueſtri. nos loco eius ponimus manna vſuale.

¶ Tamarindi ſm meſue ſūt dactili acetoſi ⁊ ſūt ex fructibus palmaꝝ ſilueſtrium in india. ipſi quoqꝫ ſunt ex medicinis nobilioribus in quibus non eſt exceſſus.

¶ Cheiron aūt ē quedā puincia vbi tamarindi ⁊ dactili abūdant Matiheus ſiluaticus in littera heirō ait: heirō vel cheirō ē regio in qua anthonomaſice dactili abūdant Serap. in capi de dactilis dicit: ex auctoritate aboaniſa. chairon eſt ſpecies dactiloꝝ. Ego autē puto ꝙ ē differentia in litteris. Nam heiron eſt regio ⁊ chairon ſcriptū per .a. eſt quedā ſpecies dactilorum: vt dicit Serap. Meſue laudat nigros non vere nigredinis cum luciditate ⁊ qui ſunt teneri ⁊ mixti cū villis qui ſūt ſicut radices ⁊ ſint recentes ⁊ pingues abſqꝫ deſicatione: ⁊ ſint cum dulcedine acetoſitatis pauce: veri puri ⁊ nō pmixti ⁊ ſūt ex adulteratoribus q eos falſificāt cū carne prunorum: ſed deoccultat fallaciā nigredo ſine luciditate in ipſis: qꝛ ſūt humoroſiores: ⁊ quia in eis eſt odor ⁊ ſapor prunorū auicen. in quarto canonis in fen prima in cap. regiminis ſitis eorū ſuperſlue. dicit almoſophat ⁊ ſunt tamarindi.

Hiera dracolocyn. [illegible]

¶ Caſſiafiſtula. ſ. medulla vel pinguedo ipſius ē ſatis notū verū reperitur aliquando caſſiafiſtula que poteſt capi pro caſſia lignea. Circa inſtans de vtraqꝫ capitulum facit zuccarū violatū ſiue cōditum violatū eſt cōditū qd̄ ſit ex tribus partibus zuccari ⁊ vna parte violaꝝ de quo infra in tractatu de conditis oſtendam ſi deus voluerit.

¶ Endiuia nomen latinuꝫ eſt poſt grecuꝫ intuba. arabee etiam poſt grecū hūdebe. ſm circa inſtans endiuia eſt ſcariola Petrus de creſcentiis dicit endiuia que alio nomie dicitur ſcariola vel lactuca agreſtis. veruꝫ moderni diſtinguunt per alia nomina. naꝫ aliud eſt endiuia. aliud eſt ſcariola. aliud cicorea. aliud eſt taraxacon quamuis vna pro alia poteſt poni vt infra apparebit in ſir. de cicorea ſecundum Nicolaū florentinuꝫ. ⁊ ibi ſi deus voluerit oſtendā ſpēs endiuie vel ſcariole que ſunt ad numerū ſeptem. Endiuia vero ſatis eſt nota.

¶ Mallum ſm Jſidorum in capitulo de ppriis nominibus arborū ingt. mallū a grecis dictum ꝙ ſit fructus ei⁹ pomoꝝ omniū rotundiſſimus. vnde ⁊ hec ſunt vera mala que vehementer rotunda ſunt meſue dicit ſuci malloꝝ. ſ. pomorum granatorum. vt dicunt quidam ſapientes acetoſorum. ſcilicet in ſapore ⁊ mucorum. i. ſaporis compoſiti ex dulcedine ⁊ acetoſo.

¶ Lupulus ſecundum meſue eſt ſpecies volubilis ⁊ eſt habens folia ſimilia foliis citruli cuius flos eſt ſicut ſunt ampule adherentes ſimul. Petrus de creſcentiis ait. humilis ideſt loleuertigo. ⁊ ſic eſt quod nos vulgo vocamus loleuertigo.

Capillus veneris ſꝫ Sera. eſt beſceguaſcen ſiue coriandrum putei ſiue capillus algol. ⁊ capillus porcin⁹ Auicē. in ſcd̄o canonis de beſceguaſcē ⁊ ſinace eſt capillus porcinus ⁊ arabice eſt capillus algul. meſue dicit. capill⁹ veneris dicitur apud quoſdā capillus fontium. ⁊ dicitꝛ capill⁹ hominis neoralis ⁊ ab aliis dꝛ coriandrū putei ⁊c̄. hec herba eſt ſatis nota. Auerrois in quinto coll. dicit cuſtarabber ideſt capillus veneris.

Triphera perſica. ℞. ſuci ſolatri ſuci endiuie. ſ. vſualis apij ⁊ ſuci lupi depuratoruꝫ ana. lib. i. ⁊ proiiciantur ſuper eos violaruꝫ ſiccarum aut viridium. ʒ. iij. foliculorum ſene. ℥. ij. agarici. ℥. i. prunorum damaſcenorum pinguium numero. 50. cuſcute. ℥. ſ. mira. citrinorum chebulorum indorum fricatorum in oleo violarum aut amigdalarum dulcium ana. ʒ. ij. ſpice aromatice. ʒ. iij. buliant ſuper prunas cum facilitate vſqꝫ dum remaneant lib. ij. ⁊ proiiciantur ſuper illa epithimi boni mundi. ʒ. xl. ⁊ buliant ebulitione vna ⁊ deponantur ab igne. ⁊ decolentur ⁊ diſſoluantur in vna parte iſtius colature tamarindorum bonorum recentium. ℥. iij. manne. ℥. i. ſ. pulpe caſſie. ℥. iiij. zuccari violati. ℥. xij. colentur ⁊ mundentur a granis. ⁊ ſcoſis. ⁊ in illa parte aque proiiciantur zuccari taberzet ideſt albi. lib. iij. aceti vini lib. i. coquantur cum facilitate. deinde proiiciantur ſuper illud quod diſſolutum eſt in ſucis ⁊ aggregentur ſimul in vnum. ⁊ coquanꝛ vſqꝫ ad mellis ſpiſſitudinē. vltimo vero pulueriſentur ſup illud raued boni. i. reubarbari electi. ℥. ij. mira. citrinorū. ℥. i. ſ. chebuloruꝫ indorum ana. ℥. i. belericoꝝ ēblicoꝝ aň. ʒ. iiij. granoꝝ fumiterre. troc. diarodō macis. maſticis. cubebe. ſpodi. ſādali. citrini. aň. ʒ. ij. ſ. quatuor granatorum ana. ʒ. ij. ſ. aniſi. ʒ. iii. ſpice. ʒ. ij. inuoluaꝛ tur in oleo violato: ⁊ repone in vaſe vitreo. ⁊ da cū aq̄ frida aut ſuco endiuie aut ſuco ſolatri.

Triphera dꝛ delicata ⁊ perſica dicitꝛ. qa apud pſas iuenta fuit. vel dꝛ pſica. qꝛ in illis partibus vtunꝛ ipſa ſic ſit in noſtris ptibus Nicolaus florētinus in libro qnto in capitu. de debilitate ſtomaci ingt ſic ⁊ medicamen perſaꝝ ⁊ pro ideſt triphera perſica eius deſcriptionem ipſe Nico-

lus deſcribit: ſed non concordat cuꝫ iſta. Meſue in ſimplicibus nec in reliquis ipſe nicholus habet mirabolanorum indorum aſſorum cum butiro vaccino: naſturtij ⁊c. ſꝫ iſta domini Meſue eſt nobilior illa.

¶ Solatrum. ſ. ſucus ipſius herbe. Diaſ. de ipſo quatuor ca. facit ſub nomine ſtrignum. ⁊ dicitur ꝙ prima eſt ortulana. ⁊ hec apud nos dicitur herba morella vulgo. Alia ſpecies eſt alchekingi dictum cacabum ſiue ſiacho a vulgo. Alia dicitur cabalaris vel a latinis lunaria. ⁊ iſta ē faba inuerſa. ⁊ eſt altera dicta manicō aut periſon ⁊c. Macer dicit. Herbam quam greci ſtrignū dixere latini Maureolam dicunt vis eius frida valde ſm Seraꝑ. ſolatꝝ eſt vua vulpis. alij vuam caninā vocant.

¶ Apij. ſ. ſucus ipſius. Iſidorus in ca. de oleribꝰ ait apium dictū: ꝙ ex eo apes. i. caput antiquorū triūphaliū coronabatur. Hercules aūt hāc herbaꝫ primus capiti circūtulit ⁊c. Auerois in quinto coll. dicit alcharſas. i. apium.

¶ Viola. ſ. vſualis Serapi. caplo ꝺ violis dicit ꝙ flos eiꝰ a proprietate ꝗ eſt in eo quādo bibitur cum aqua confert ſquinantie ⁊ epilenſie: que accidit pueris: ⁊ eſt illa quam vulgares nominant matrem puerorum.

¶ Foliculus ſene. Meſue de ipſo loquitur in capitulo de ſene dicens. ſene eſt foliculus plante: quam vocant perſes halzemer ⁊ eius ortus eſt ſecundum ſemitam orobi. ⁊ inuenit ex eo domeſticus ⁊ ſilueſtris. Electio melior pars plante eius eſt foliculus. deinde folia: ſed tamen in eis eſt virtus debilis valde ⁊ melior foliculus eſt cuius color tēdit ad viriditatem ⁊ ſubnigredinem ⁊c. Miror ꝙ Auic. eo vtitur in multis caſibus ⁊ nunquam de ipſo ſcripſit in ſecundo canonis. Secundum circa inſtans folia ſola cōpetunt medicine: ⁊ ponuntur in medicinis abiectis ſtipitibus. per decem annos ſeruatur.

¶ Pruna damaſcena apud omnes auctores ſunt magis laudata: ꝗꝫ alia pruna. Circa inſtās in caplo de prunis inquit pruna alia nigra alia rubea. que nigra ſunt. ⁊ aliquātulum dura magna vocant. ⁊ precipue damaſcena. cum matura ſunt colliguntur ⁊ ponuntur in ſole per decem dies. aſpergūt aceto. ⁊ ita ſeruāt in aliquo vaſculo p annū.

¶ Cuſcute. i. podraga lini eo ꝙ linū necat. Seraꝑ. capitulo de cuſcute dicit ꝙ in latino ē thima. ⁊ eſt herba inuoluēs eas. ſicut fila ſed in ſummitatibus habet fructum ſubtilem. ⁊ ipſa creſcit in arboribus ⁊ in vineis. Petrus de creſcentijs dicit cuſcute ideſt podagra lini vel gringus. ⁊ ſic eſt ꝙ cuſcute vulgo dicitur gringus.

¶ Epithimuꝫ ſm circa inſtans eſt herba precipue i locis calidis creſcens. herba autem iſta conuertitur circa thimū ſcilicet quandam herbam. ⁊ qui flos eius eſt epithimum qui ſuper thimum creſcens. flos auteꝫ in medicinis ponit ⁊ non herba. quādo ꝓducit flores colligit. Dia. āt dicit epithimū flos ē thimi ſimilis timbre. i. ſaturegie. meſue ait. laudatur illud qꝺ eſt ſubruffuꝫ cretēſe acuti odoris. forma vero ipſius eſt ſimilis cuſcute.

¶ Grana fumiterre ſunt ſemina ipſius fumiterre: ſecundum Meſue eſt ex medicinis benedictis. ⁊ eſt ex eo alius cuius flos eſt ſubalbidus cineritius. ⁊ alius cuius color eſt palens violaceus. Electio melior eſt cuius herba viridis tenera: ⁊ cuius folia ſunt plana ⁊ tenera. ⁊ cuius flos eſt violaceus. Criſpus vero non eſt bonus. ⁊ melius tempus collectionis herbe eius ⁊ operationis ſuci eius eſt principium veris: ⁊ ſeminis eius eſt finis ipſius veris.

¶ Quatuor granatorum aliquando reperitur quatuor granorum ⁊ ſunt quatuor ſemina communia maiora frigida ⁊ ſunt proprie melonis cucumeris citruli: ⁊ cucurbite.

¶ Citrulus autem eſt quedam ſpecies cucumeris ſed eſt longior ſatis noſtro. eius ſemen nigrum ſcilicet cortex ipſius. ſed ſemina munda ſunt alba.

Confectio electuarij alharif. ⁊ ē electuariū boni ſaporis non ē in vſu. Simplicia vero que ſunt declaranda declarabuntur.

¶ Nabeth ſm modernos eſt zuccarū cādidū. Mattheus ſiluaticus i lr̄a nabeth dicit ꝙ ē cādi. Preterea vide apꝺ Leonarduꝫ de ꝑda palea in cap. eradicatōis veſtigiorūꝫ q inquit anabeth zuccarū candidum. ⁊ ſic hodie intelligimus p nabeth zuccarū candidum. quod ſatis eſt notum.

Confectio electuarij indi maioris. ℞. cinamomi gariofilorum roſarum. ſ. rubearum. caſſie macis ciperi añ. ʒ. iiij. ſandalorum citrinorum ʒ. ij. ſ. ligni aloes nuciſmuſcate añ. ʒ. ij. turbith boni albi ⁊ gumoſi ⁊ arundinei. ʒ. ſ0. zuccari ⁊ penidiorū ana. ʒ. xx. galange heil. cardamomi aſſari maſticis añ. ʒ. i. ſ. ſcamonee bone ⁊ cocte in pomo. ʒ. xij. omnia cum oleo amigdalino fricentur. deinde recipe ſuci citoniorum ⁊ granatorum ſuci apij ⁊ feniculi ana. li. ſ. deinde pone ſucos cum melle diſpumato ad ſpiſſitudinem conuenientem ⁊ conſice cum ſpeciebus ⁊ fiat.

Iſtud electuariū indi maioris apud nos ē in vſu ⁊ maxime iſta deſcriptio. verū eſt ꝙ Meſue hꝫ maiorē ⁊ minorē. ⁊ dr̄ minor eſt aliqñ in intentione maioris. tñ qñ medicus ordinat electuariū indū de maiore intelligit. ille vero qui de nouo ſcripſit intitulatus lumen apothecariorū ſeu lumen fuſcuꝫ. dicit ꝙ qñ ſimplr̄ ſcriptū reperitur electuarium indū de minori eſt itelligēdū. qꝺ nō credit ſicut eſt notū apud medicos ⁊ apothecarios peritos.

Penidij. i. lenis confectio. Seraꝑ. ca. de zucca. ingt penidij ſunt calidi ⁊ humidi in primo gradu maxime albi. ⁊ ſunt groſſiores zuccaro. Liber qui dicitur albuchaſis in tractatu ſecundo docet modum faciendi penidios. Nam inquit penidij ſiunt ex melle. ⁊ ex puluere zuccari bono albo ⁊ mundo. ⁊ poſtea ſequitur modus ipſius. qui ſatis eſt notus aromatarijs. Etiam circa inſtans docet modum ipſius completum. ſicut ſiunt apud nos. Idem docet Joannes anglicus in libro quinto quaſi in fine dicēs. Nicolaus ponit diapenidion de quo infra. Heil ideſt cardamomum maius ſicut dictum eſt. verum illud lumen male lucens ſuper iſtum paſſum dicit heil. i. cardamomuꝫ maius. ⁊ poſt ſequitur dicens cardamomum. ſ. minus. i. melegeta. quod falſum eſt. nam ipſe in confectione de cinamomo dicit heil. i. cardamomum minus. ⁊ in iſta dicit ꝙ eſt maius. qr ſibiipſi contradicit.

Scamonea bona ⁊ cocta in pomo. ſ. in citonio. ⁊ tunc appellatur diagredium ſiue ſcamonea preparata Joannes anglicus in cap. de fluxu ventris ait. poſt aſſumptionem pillularum acutarum cum diagridio vel eſula. vel colloquintida. tamen diagridium eſt magis familiare. ⁊ ideo dicitur in verſibus. Si vis ſubſidium per fluxum ventris habere. Sume diagridium nec oportet plus adhibere. ⁊ capiatur in citonio vel in pomo cocto. ⁊ ſi arguitur colloquintida non debet multum conteri. Dia. in ca. de ſcamonea ait. eligenda eſt ſcamonea. que cum lingua tacta eſt ab ipſa alba efficitur. multi vero ſucum titimali cōmiſcēt ei ſed intelligit ꝙ linguam exaſperat ⁊ exardeſcit. naſcitur aūt in indis ⁊ in ſiria diagrediū ſed graue ⁊ ſpiſſum. ſ. diagrediū ꝙ ipſi adulterāt pmiſcent titimalum ⁊ polines herbi. liber qui dr̄ albucaſis docet modum extrahendi lac ſcamonee. ⁊ coquendi ⁊ preparādi eius malitiam auferēdi. quidā apothecariorꝝ preparāt ipſam cum vino citoniorꝝ poſito in veſica porci circūuoluta. ⁊ ſepeliūt cū paſta. ⁊ ponūt in furno tātū ꝙ ſit cocta paſta. poſtea extrahunt. ⁊ ſic vtūtur ea. ſꝫ ego dico ꝙ melius eſt coquere in citonio vt eſt notum apud nobiles apothecarios.

Granatū malluꝫ ſm Iſidorum in caplo de ꝓprijs nominibus arborꝝ igt mallū granatuꝫ dr̄ eo ꝙ iter corticis rotunditatem granorꝝ cōtineat multitudinē. arbor āt malli granati ē generis feminini. pomū vō neutri generis. vñ dicitur. mallus malla creat ſꝫ geſtat garbaſa malus.

Electuarium indū minꝰ hñs itētionē maioris. ℞. turbith. ʒ. vi. zuccari tantundem macis piperis. ſcilicet nigri zinziberis. gariofiloruꝫ. cinamomi. heil. nuciſmuſcate. ana. ʒ. vij. ſcamonee. ʒ. xij. conſice cum melle diſpumato.

Iſtud electuarium dicit minꝰ. qr pauciora ſimplicia ingrediuntur ꝗꝫ in maiori ſm intētioneꝫ meſue minoreꝫ habens intētionē maioris: tñ regula eſt a nobilibus apothecarijs ꝙ maius eſt magis in vſu ꝗꝫ minꝰ. Et quādo ſimpliciter medicus ordinat electuariuꝫ indū de maiori debemus intelligere. ⁊ ſic de electuario hamech. ⁊ ſic de ſingulis: ſimplicia ſunt ſupra declarata.

Cōfectio de dactilis. ⁊ eſt diaſinicon. ℞. dactilorum hairon infuſorū in aceto tribꝰ diebus ⁊ noctibus. ʒ. ſ0. penidiorꝝ ſihari. ʒ. xxv. amig. mundatarū. ʒ. xv. turbith. ʒ. xviij. ſcamonee. ʒ. xj. zinziberis: piperis longi. foliorum rute ſico. cinamomi. macis. ligni aloes. aniſi feniculi. dauci. i. ſeminis paſtinace ſilueſtris galange ana. ʒ. j. ⁊ gra. xv. ⁊ fiat de omnibus contritio bona ⁊ conſicē cum melle diſpumato quantum ſufficit.

¶ Diaſinicon autem dicitur a dia. quod eſt cōfectio ⁊ fenicon vel fenichion grece. i. dactilus inde ꝯfectio de dactilis. i. diaſinicon vt dicit Meſue. idē in cap. de turbith ait. inquit Johānitius dactilorum infuſorum in aceto die ac nocte partes cētum ⁊c. hoc videtur habere ſimilitudo diaſiniconis. Auic. in quinto canonis habet tres deſcriptiones. ſed non concordant cū illa Meſue. nec ſiunt ſm ipꝫ. iſta vero meſue eſt illa qua vtimur. hoc antidotum ſm intentionem. Me. eſt medicina ſecuritatis.

¶ Dactilus ſecundum Iſidoruꝫ dicitur a ſimilitudine digitorum. nam ſic nuncupati ſunt: quorum etiam eorū nomina variantur. nam alij appellantur palmemule ſimiles mirabolanis. alij thebaici qui ſunt Nicolai. alij nucales quos greci cariatos vocāt. Circa inſtans dicit oxifenicia ideſt fenicon indi vel dactili. Petrus de creſcentijs dicit. palma eſt arbor ferens dactilos. ſimiliter ait Auic. in capitulo de palma ⁊c. ſatis noti ſunt. Pli. in vno loco inquit palma que fert mirabolanum probatiſſima in egypto oſſa non habet.

¶ Cheiron vel hairon ſm Matheum ſiluaticuꝫ eſt regio in qua antonomaſice dactili abundāt. ⁊ oriūtur in ea meliores ⁊ pinguiores. dulciores omnibus alijs alia regiōuꝫ ⁊ ſunt mediocris figure non longi: neqꝫ multuꝫ parui pingues ſatis. ⁊ dulciſſimi. ⁊ meliores ex eis ſunt citrini ⁊ rubei. Matheus ibi ingt. iſtꝺ vocabulū ponit i antidotario meſue in eſio de dactilis: ⁊ etiam in loch de pino ⁊c.

¶ Rotab ſm matheum ſiluaticum. ⁊ ſm Simonem Januenſem ⁊ Serap. ſunt dactili. ſed miror ꝙ raſis in tertio almanſoris in cap. de virtutibus fructuum ⁊ pomorū inquit rotab. minus calidi ſint ꝗꝫ dactili. ergo rotab nō ſūt dactili: ſed maiores habent opinionem ꝙ rotab apud arabes ſunt dactili.

¶ Penidij ſecundum Aui. natura calidi ſunt ⁊ humidi in primo ⁊ proprie albi ⁊ ſunt humidiores alijs. Meſue inquit penidiorum ſihari. i. penidij qui ſiunt ex zuccaro diſſoluto in aqua decoctionis ordei. videlicet in aqua cōmuni. ſihari vel ſihar apud arabes eſt ordeum. nam vide Sera. in cap. de ordeo qui dicit ſahar. i. ordeum ſilr̄ dicit Nicolaus in ſuis ſinonimis.

¶ Amigdalarū mundatarū. ſ. a corticibus ſuis. meſue habet amigdalarū ſed non ſpecificat ſi debēt eſſe dulces vel amare ſecundum Pe. de creſcentijs debent eſſe amare etiam ſecundum Simonē Januenſem: amigdala dulcis eſui conuenit. amara medicine eſt aptior.

¶ Meſue in hac cōfectione inquit. mellis ꝗꝫtum ſufficit. hoc notū eſt ab aromatarijs expertis. ille vero qui de nouo ſcripſit intitulatus lumen apothecariorum inquit. mellis collati ⁊ diſpumati lib. i. ⁊ ℥. i. ſ. quod non eſt credendum ꝙ ſi feceris diaſinicon completum vt habet meſue. dico ꝙ ingrediuntur ad minus lib. iiij. mellis diſpumati ⁊ colati. idem etiam errauit in doſis ſcamonee.

Electuarium de pſilio. ℞. ſuci bugloſe domeſtice ⁊ ſilueſtris. ⁊ ſuci endiuie. ⁊ ſuci apij coctorꝝ ⁊ diſpumatorū ana. lib. ⁊ proijce ſuper ipſos cuſcute. i. podagre lini. aſini foliculorum ſene ana. ℥. v. capillorum veneris manipulū. i. ſuci fumiterre. ℥. iij. aſſari. ſ. aſſarabacare ℥. iiij. ſpice. ʒ. ij. ⁊ dimitte per diem ⁊ noctem poſtea bullat ebuliōe vna ⁊ ꝓijciat ſuper ea violarum viridiuꝫ vel ſiccarꝝ. ℥. iij. epithimi. ℥. ij. ⁊ bulliant adhuc alia ebulitione pua. deinde colent ⁊ exprimantur. ⁊ in colatura ponat pſiliū. ℥. iij. ⁊ dimittat per dieꝫ ac noctē omni hora. tñ agitādo illud cū ſpatula. deinde exprimat viſcoſitas eius tota. deinde accipiant huiꝰ viſcoſitatis lib. iiij. ⁊ ꝓijciat ſup eā zuccari albi. lib. ij. ſ. ſcamonee cocte in pomo. i. diagredij. ℥. iij. ſ. ⁊ decoquantur cuꝫ facilitate poſtꝗꝫ coctum fuerit ꝓijciatur ſuper ipſum pul. troc. diarodon ⁊ de ſpodio ⁊ raued ſen. i. reubarbari. añ. ℥. j. ſ. troc. de berberis. ℥. ſ. ⁊ voluit hamech confectioneꝫ hanc electuarium troc. ſunt alij qui addunt aceti libr. i. ſ. alij addunt ſuci violarum lib. i. ⁊ eſt medicamen nobile.

¶ Iſtud electuariuꝫ apud nos eſt in vſu ⁊ maxime ſꝫ iſtā deſcriptionem Meſue. Nicolaus in ſuo antidotario inquit. electuarium pſiliticum a pſilio dicitur. ſed non ſit ſic nec eſt idem cum illo Meſue.

¶ Bugloſa. ſ. domeſtica ⁊ eſt lingua bouis. Diaſco. vocat bugloſos. ⁊ dicit ꝙ habꝫ folia ſimilia ſiōmos. ideſt taſſo barbaſo. Macer ait lingua bouis greco ſermōe bugloſa vocatur. iſta eſt illa qua vtimur. ſilueſtris vō bugloſa vocatur. iſta eſt illa qua vtimur. ſilueſtris vō bugloſa eſt borago. Ego non reperio auctorem autenticum facientē capitulum de vtraqꝫ. nam qui ſcribit de vna nō ſcribit de alia. tamen he ambe ſunt note.

Manipulus intelligitur in receptis tantuꝫ quantū manu capi poteſt. Iſidorus inquit. manipulus ducentorꝝ eſt militum. manipuli autem dicti ſunt milites ſiue quia bellum primo manu incipiebāt: ſiue ꝙ anteꝗꝫ ſigna eēnt manipulos ſibi ideſt faſciculos ſtipule vel herbe alicuius p ſignis faciebāt. a quo ſigno manipulares milites cognominati ſunt ⁊c.

Pſilium dictū eo ꝙ ſemen eius pulicibus aſſimiletur. Iſidorus in capitulo de herbis aromaticis ſiue cōmunibus ait. pſileo dicta eo ꝙ ſemen eſt ſimile pulicis: vnde eā latini pulicarem vocant. miror tamen qꝺ matheus ſiluaticus in litterā dicat zacharon. ideſt pſilium. poſtea ait zacharie idem quod ſupra quod non eſt conſonum. quia zacharie apud nos eſt quedam herba que in pratis reperitur ⁊ ſm quoſdam eſt ſpecies ferule ⁊ ſic a multis vulgaribꝰ zacharie dicitur. ſed pſilium appellatur a noſtris ruſticis li noxella in bladis reperit. Auerois i quito colli. vocat beſcarcoton.

Electuarium eleſcop. ℞. ſcamōee antiochene bōe turbit. añ. ʒ. vi. gariofilorum. cinamomi. zinziberis. emblicorū ſcilicet mirra. emblicorū nuciſmuſcate polipodij. ana. ʒ. ij. ſ. zuccari albi. ʒ. vj. conſice cum melle diſpumato ⁊ fiat.

Iſtud elr̄ium eleſcoſ. ideſt electuariū epiſcopi eſt in vſu.

Scamonea de ipſa dictuꝫ eſt. antiochena. ideſt de illa ꝓuincia. nā vide Meſue in ſuo capi. qui ingt. melior eſt antiochea ⁊ armena eſt poſt iſtum que vero orit in partibus noſtris ⁊ coraſceni eſt mala prorſus ⁊c.

Confectio hamec. ℞. mirabo. citrinorū. ℥. iiij. chebulorū ⁊ nigrorum reubarbari boni. ana. ℥. ij. agarici. collogntide. polipodij. añ. ʒ. xviij. abſcinthij haſce. ana ʒ. vi. ſuci fumiterre lib. i. prunorum numero lx. paſſularum enucleatarum. ℥. vi. infundantur omnia in aqua caſei. ꝗtitate ſufficienti. ⁊ ponātur in vaſe vitreato ſtricti orificij. ⁊ obturetur os eiꝰ. ⁊ dimittatur per dies quinque. demuꝫ bulliant ebulitione vna. poſtmodum coletur. ⁊ in tali colatura ponantur caſſiefiſtule mūde ℥. iiij. tamarindorum. ℥. v. tereniabin. ℥. ij. fricentur manibus ⁊ colētur ⁊ proijciatur ſuper illud zuchari boni albi lib. j. ſ. ſcamonee. ℥. j. ſ. ⁊ coquantur vſqꝫ dum habeat ſpiſſitudineꝫ mellis. deinde pulueriꝫentur ſuper illud mirra. citrinorum chebulorum indorum. añ. ℥. ſ. bellericoruꝫ emblicorū: reubarbari: ſeminis fumiterre. añ. ʒ. iij. aniſi ſpice. añ. ʒ. ij. ⁊ fiat.

¶ Confectio hamec. i. illius hominis qui ipſam compoſuit. hec apud nos eſt in vſu. ⁊ maxime ſecunduꝫ iſtam deſcriptionem.

¶ Mirabolani nigri ſunt indi: vt ait ipſe in ſuo capitulo ⁊ ſunt ſine oſſibus.

¶ Colloquintide ſm meſue eſt quaꝫ perſes vocant cucurbitam deſerti ſm Serapi. colloquintida eſt melon agreſtis: meſue deſcribit trociſcos alandahal. ⁊ ibi ait ꝙ ponūtur in iera hermetis ⁊ in alijs confectionibus loco colloquintide. ergo in iſta confectiōe predicti trociſci dꝫ poni

Diaphenicon sic [illegible] For. ℞ pulpæ palmularum mundatarum ex hydromel. coctarum (infusarum in aceto per triduum facit [illegible], ait Plan.) [illegible], penidiorum recentium, ana ℔. ſ. amygd. purg. ℥. iij. ſ. [illegible] add. mellis despum. ℔. ij. [illegible] piperis, macis, cinam., fol. rutæ [illegible] fœnic. dauci, ana ʒ. ij. turpethi ʒ. 4. diadacrydij ʒ. i. ſ. Dosis [illegible] ʒ. iij. ad ʒ. ſ. Tota compos. ℔. 4. Doses 130. [illegible] cruda [illegible] expurgat, febrib. compositis [illegible] diuturnis [illegible] morbis [illegible] cruditate ortis, dolori colico flatulento [illegible] aptum.

[illegible] mirobalanis [illegible] Rhabarb. [illegible] ʒ. ij. chebulorum ⁊ nigrorum, violarum, colocynth., polyp. ana ʒ. i. ſ. absinthij, [illegible] ana ʒ. ſ. [illegible] ℔. ij. coq. ad ℔. i. [illegible] Colato add. succ. fumariæ [illegible] pruna [illegible] ana ℔. ſ. [illegible] ad mellis [illegible] agarici, [illegible] ana ʒ. ij. Rhabarb. ʒ. i. ſ. epithymi ʒ. i. diadacrydij ʒ. vi. Cinam. ʒ. ſ. [illegible] ʒ. ij. ſem. fumariæ, anisi, [illegible]

[illegible] ʒ. i. Dosis ʒ. iij. ad ʒ. ſ. [illegible]

¶ Polipodium ſecundum Meſue eſt radix plante. ⁊ ortus eius eſt ſuper arbores ⁊ ſuper lapides: ⁊ eam vocauit grecus filicem arborum. ⁊ melius ex eo eſt illud quod naſcitur ſuper arborem ferentem glandes. Circa inſtans inquit polipodium herba eſt ſimilis filici que creſcit ſuper quercus ⁊ muros ⁊ lapides. hoc apud herbaticos dicitur liquiritia ſilueſtris ⁊ ab alijs dicitur polipodium quercinum. Auerois in quinto colli. dicit beſgeg. i. polipodium.

¶ Haſce ſecundum Seraṗ. in capitulo de thimo eſt thimus aliquando inuenitur alhaſce vel. haſce quod idem eſt Aui. in ſecundo canonis ſpeciale facit cap. de haſce. ⁊ dicit ꝙ eſt herba habens florem album declinantem ad rubedinem. ſed apud Diaſcori. ⁊ Seraṗ. flos eius eſt purpureus. ergo non conueniunt cum Auicen. Preterea ipſe Auicēna dicit diaſ. dicit ꝙ eſt arbor cuius ſpine ſunt parue quod nō reperitur apud Diaſco. ſʒ ſit quomodocunqʒ thimus eſt ſatis notus.

Sene. ſ. foliculus ipſius ⁊ non folia. vt quidam apothecarij dicunt. nam Meſue in capitulo de ſene dicit melior pars plante eius eſt foliculus. deinde folia ſʒ tamen in eis eſt virtus debilis valde.

Aqua caſei ideſt aqua lactis ſiue ſerum ſecundum Matheum ſiluaticum. Meſue dicit aqua lactis eſt materia infuſionuʒ. ⁊ ipſa per ſe eſt medicina bona carens nocumento. melior eſt ſumpta ex lacte iuuenum caprarum ⁊ nigrarum. ⁊ boni paſtus in proprio capitulo ipſe ait. Operatio aque caſei ſi ſuci roſarum. ℥. j. miſceantur cum aqua caſei ⁊ pauca ſpica eſt ſolutiuum conueniens ⁊ ſimiliter infuſio. ℥. vj. foliorum roſarum in aqua caſei cum pauco melle ſoluit ſine moleſtia.

¶ Tereniabin ſm Auicen. eſt ros qui plurimum cadit in eo raſceni ⁊ in locis qui ſunt vltra fluuium. Et eſt manna vel ſpecies eius. Seraṗ. in cap. de tereniabin ait. expoſitio eius eſt de melioribus. ſic dixerunt mihi quidem ſapiētes: ꝙ tereniabin eſt manna purum. ⁊ eſt ex melioribus aliaꝝ ſpecierum. Auicenna in quinto colli. dicit tregebin. i. manna eſt ex ſpeciebus antiquis manne.

Confectio

alia hamech. ℞. mira. nigrorū. chebulorum indoꝝ epithimi aā. ʒ. 50. fumiterre. abſcinthij aā. ʒ. xx. haſce ideſt thimus calamenti. ſcilicet domeſtici camepitheos: bedeguard aniſi aā. ʒ. v. prunorum iuiube ſebeſten ana numero. lxx. paſſularū enucleatarum lib. i. coquantur in aqua ſufficienti vſqʒ ad conſumptionē tertie partis. ⁊ pone in ea rob. lib. ij. mellis lib. i. ſcamonee. ʒ. ij. coquatur cum facilitate quouſqʒ mellis ſpiſſitudinem habeat.

Secundum iſtam deſcriptionem apud nos non fit. ſimplicia vero que ſunt declaranda declarabo.

Mirabolani nigri ſunt mirabolani indi vt ipſe Meſ. dicit capitulo de mirabolanis dicit nigri. ⁊ ſunt illi q nominantur indi. Miror ꝙ meſue in iſta confectione habeat mir. nigrorum ⁊ indorum ex quo idem ſunt. ſʒ vere credo ꝙ eſt error ſcriptoris quia ipſemet ⁊ Serapio volunt ꝙ mirabolani indi ⁊ nigri idem ſint.

Camepitheos grece interpretatur infima pinus a came ⁊ pitheos quod eſt pinus. eo quod ſʒ omnes doctores vel aromatarios ſue ſpecies odorem habent pini. Colligenda eſt quando ſemen eius eſt maturum ⁊ eſt colligenda cum ſuo ſemine. Iſidorus in capitulo de herbis aromaticis ſiue cōmunibus dicit camepitheos a grecis dicta eſt quod terre adhereat ⁊ odorem pini habeat. hanc latini cucurbitatem vocant ꝙ ex parte odorem cucurbite referat.

Bedeguard ſm Diaſco. eſt achantis leuce ſiue ſpina alba etiam ſecundum Serapionem. Bedeguard ē ſpina alba. Auicenna duo facit capitula. vnum de bedeguard. aliud de ſpina alba. ꝙ idem ſunt. infra in ſirupo de eupatorio oſtendam formam bedeguard. ⁊ differentias que reperiuntur in ipſo ſi deus voluerit.

¶ Iuiube ſm Diaſco. ſunt ʒiʒifa. iſte eſt fructus ſatis notus ſebeſten ſm Serapionem ex auctoritate Aboanifa dicitur mokaiter fructificat fructus dulces ⁊ nomināt eos gētes pharas ſebeſten. Matheus ſiluaticus dicit ſebeſten in lingua perſica vocaſ mamilla canis. vñ ſebeſten mamilla canis fertur a perſica lingua. Rob quando abſolute ponitur eſt idem quod carenum. nos vero vocamus muſtuʒ coctum aliquando ſapam.

Electuarium

roſatum. ℞. ſuci roſarū rubearum completarum lib. iiij. ʒuccari taberʒet ideſt ʒuccari albi tereniabin puri ⁊ recentis dragme. vj. ſcamonee antiocene. ℥. j. ſ. coquantur omnia cum facilitate ſuper ignem qui ſit ſicut candela vſqʒ dum mellis habeat ſpiſſitudimē. deinde proijce ſuper illō troc. de ſpodio. ℥. j. galie ſcilicet muſcate. croci ana. ʒ. ij. troc. de berberis. ʒ. iiij. repone in vaſe vitreo ⁊ reſerua.

Iſtud electuarium eſt famoſum. ⁊ apud noſtros medicos in vſu eſt. Galienus in capitulo de medicinis ʒenonis in ſuis experimentorum libris habet electuarium roſarum ſed non eſt in vſu nec concordat cū illo meſue. iſtud electuarium poteſt appellari katarticum. nam katarticum grece eſt purgatorium. ⁊ ſic de predicto electuario conficiuntur pillule de hermodactilis minores. de quibus infra. Nicolaus in ſuo antidotario habet electuarium de ſuco roſarum quod etiam in vſu eſt. ſed quando medicus ordinat electuariuʒ roſatum intelligitur de illo meſue. ⁊ quando ordinat electuarium de ſuco roſarum eſt intelligendū de illo Nicolai. Ipocrates in libro ſuo afforiſmorum dixit. non oportet ꝙ detur medicina laxatiua quādo aſcendit ſahari. ⁊ in magna hyeme. ⁊ intelligitur in Iunio. iulio ⁊ auguſto. ⁊ per hyemem voluit intelligere nouembreʒ decembrem ⁊ ianuarium. In his igitur duobus temporibus anni non oportet quod deſ medicina laxatiua. ⁊ proprie acuta: ſed ſolum duobus temporibus alijs. volo dicere in vere ⁊ in autumno. quando igitur bibitur colloquintida in hora magni caloris nocet membris interioribus fortiter. nocet etiam ſtomaco. expellit ſanguineʒ per hora venarum abradendo ea. ⁊ quando datur in hora magni frigoris fatigat patientem fortiter. quia natura non aſſentit ei. quia facit tortiones.

Confectio

de alpheſcera non eſt in vſu. ipſe meſue in capitulo de alpheſcera habet vnam aliam que idem eſt.

Alpheſcera vel pheſcera ſecundum meſue eſt plāta quā vocant vitem albam. cuius radix eſt cerei coloris exterius. interius vero alba. Auicenna de ipſa duo capitula facit in ſecundo canonis vnum de pheſire. ⁊ ibi dicit ꝙ eſt alhaʒaraſim. ⁊ eſt vitis alba. poſtea aliud capitulum facit de heʒeriaʒen. vbi dicit ꝙ de ipſa loquitur exquiſite in capitulo de feſire. Item in tertio canonis in fen. xv. in capitulo de rationibus ſplenis dicit radix alfeſire ideſt radix vitis albe apud Diaſcoridem vocantur ampellos leuce aut brionia. aut cucurbita agreſtis ſiue vt latini vitis alba. Diaſcorides facit aliud capitulum de ampellos melana ideſt vite nigra ſiue feſireſin vt apud Auicennam ⁊ hec noſtro idiomate vulgariter vocaſ tanarus ambe iuxta hortos reperiuntur.

Confectio

manne ex inuentione Galie. nō eſt in vſu.

Confectio

de meʒereon ex inuentione noſtra ℞. foliorum almeʒereon preparatorum partes. x. carnium citoniorū elixatorum in aceto vini ⁊ ʒu. taberʒet. ana partes. lxxx. aque caſei infuſiōis agarici partes. xxx. tereniabin. i. manne partes. xl. olei almeʒereon partes. xxxij. diſſoluantur ʒuccarum ⁊ tereniabin in aqua caſei predicta. ⁊ miſceantur cum carne citoniorum. ⁊ coquantur cum facilitate vſqʒ dum mellis habeat ſpiſſitudinem. ⁊ inuoluatur puluis foliorum almeʒereon cū oleo iam dicto. ⁊ conficiatur cum eis.

Hec confectio apud nos eſt in vſu. ipſe Meſue in capitulo de meʒereon habet vnam aliaʒ deſcriptionem que idem eſt.

Almeʒereon vel meʒereon ſm Dia. eſt camelea vel cognidium. Auicen. aūt in quarto cañ. in fen. vj. inquit de almeʒereon ⁊ camelea. ⁊ earum cura hic videtur ſʒ intentionem Auicen. qȝ meʒereon ⁊ camelea idem non ſint: ſʒ contra eſt intentio Diaſ. ⁊ Serap. ſecundum autem meſue meʒereon eſt plāta vocata apud perſas rapiens vitā a quibuſdam faciens viduas. ⁊ a pluribus leo terre. Xpoforus de honeſtis ſuper iſtum paſſum errauit dicens ꝙ cōfectio de almeʒereon eſt de laureola: qȝ non eſt. nam moderni poſſunt certificari ꝙ meʒereon non eſt laureola: qꝛ meʒereon eſt camelea. ⁊ eſt planta habēs folia ſicut oliua. Laureola vero habet folia ſimilia folijs lauri. ⁊ ꝙ hoc ſit verū. vide Diaſ. caṗ. de dafnoides cum quarta ſpecie lauri apud Serapionem ⁊ videbis ꝙ idem ſunt. quidam ſapientes dixerunt ꝙ meʒereon habens folia parua eſt verum meʒereon ſed meʒereon habens folia magna eſt laureola apud herbaticos meʒereon dicitur herba oliuela ⁊ ſemen eius cocognidium.

¶ Preparaſ aūt meʒereon iſto modo accipiaſ meʒereon eſt q̄titas quam volueris ⁊ teraſ groſſo mō ⁊ infundatur in aceto fortiſſimo per diē vnum vel duos: poſtea exſiccetur ⁊ vſui reſeruetur. Deſcriptiōes olei almeʒereon. ideſt herbe oliuele deſcribit ipſe meſue: ſicut infra apparebit.

Confectio

de eupatorio nō ē in vſu. Gal. in ſuis expimētis hʒ electuariū de gaſit ideſt de eupatorio: ſed non eſt in vſu tamen ſimplicia que ſunt declaranda declarabo.

¶ Eupatoriū ſm Serap. eſt gaſit. Auer. in q̄nto dicit. olibarda. i. eupatoriuʒ. Miror ꝙ Aui. in ſcḋo cañ. ait ꝙ eupatorium hʒ florē ſicut nenufar: qȝ nō cōuenit cū ſententia Meſue: nec cōuenit cum illo quo moderni vtunſ. circa inſtans inquit. ꝙ ſaluia agreſtis eſt eupatoriuʒ qȝ non eſt. nā vide Simonē Ianuenſeʒ ⁊ Matheū ſiluaticū qui dicunt ꝙ non eſt coniʒa: vt quidam dicunt nec eſt marubiū. vt quidam dicunt nec eſt ſaluia agreſtis vt quidā dicunt. vnde miror qualiter medici noſtri temporis non aduertentes verba Dia. Aui. Pli. Gal. ⁊ Damaſce. credant potius herbolarijs ſaluiam agreſtem eupatoriuʒ eſſe. que nec in ſapore nec in odore cum eo conuenit.

¶ Eupatoriū v̊o dř ab eu qȝ eſt bonū ⁊ pacor qȝ ē epar vñ eupatorium. i. bonū epati apud nos naſciſ iuxta vias.

¶ Camelo duo ſunt gn̄a. ſ. maſculus ⁊ femina. Iſidorus dicit camelo cauſa nomen dedit ſiue ꝙ onerantur vt breuiores ⁊ humiliores fiāt accubāt: quia greci cami humile ⁊ breue dicūt ſiue quia curuaus eſt dorſo.

Alchelengi

medicamen eſt magnū ⁊ nō eſt in vſu. hoc medicamen videtur ꝯforme in multis proprietatibus illi quod Auic. nominat alchelchelengi. Simplicia que ſunt declaranda declarabo.

¶ Volubilis ſm meſue ſunt plures ſpēs. q̄rū vna eſt que dicitur funis arboꝝ. cuius flos eſt albus. ⁊ iſta eſt volubilis maior. ⁊ eſt alia ſpecies. cuius rami reperiunt ſuper terram ⁊ ſuper ramos plantarū cuius folia ⁊ flores ſunt minores. ⁊ dicitur volubilis minor ⁊ eſt alia habens folia ſubalbida lanuginoſa ⁊ habet lac ⁊ eſt ſpecies tertia. ⁊ eſt habens folia aſpera ſicut folia citruli cuius flos eſt ſicut ampule adherentes ⁊ vocatur lupulus. Et eſt alia ex qua fit ſcamonea. Serap. cap. de volubili ponit ciſſos. i. ederā inter ſpecies volubilis. Diaſco. vero in capitulo de ciſſos infunditur ſermo de hipoquiſtidos laudano volubili ⁊ edera arabes vocant lebleb. Ioā. anglicus in capitulo de ptiſi. inquit. volubilis maior ⁊ minor que funis paupis vel corrigia monachi vocatur apud nos volubilis diciſ. ⁊ naſcitur in vineis ⁊ ſuper arbores.

Confectio

de ʒinʒibere non eſt in vſu. Auicē. in quinto canonis hʒ electuarium de ʒinʒibere quod non eſt idem. etiam Gulielmus placentinus habet vnam deſcriptionem. ſed non eſt in vſu. Simplicia vero que ſunt declaranda declarabo.

¶ Mel taberʒet. i. album. auic. in ſecundo canonis in capitulo de melle. de melle taberʒet loquitur dicēs. mel vero taberʒet eſt mel album cadens de celo ad moduʒ roris ſm quoſdam. alij dicunt ꝙ eſt mel quod reperitur in illa regione ſic nominata. ⁊ ſic per mel taberʒet intelligiſ mel album. ego autē in partibus noſtris vidi mercatores vendere mel album. ſicut taberʒet. ⁊ erat artificiatum cum farina fabarum ⁊ aliarum rerum ſimilium. Si vero reperitur mel album quod ſit naturale habet efficaciam in medicinis. ſin autem non.

¶ Serap. in capitulo de melle docet modum cognoſcendi mel dicens ex auctoritate Diaſco. quod mel bonum eſt illud quod eſt dulce ⁊ in quo eſt acuitas aliquantula in guſtu. ⁊ habet odorem bonum. ⁊ color eius eſt vergēs ad rubedinem neqʒ eſt nimis liquidum. ⁊ quando miſeris in eo digitum adheret digito. ⁊ illud eſt bonuʒ ⁊ cetera. auero. in. v. colli. dicit. aloes ideſt mel.

Confectio

de iacur ſecundum intentionē Galie. eſt diacodion purum. ℞. decem capita papaueris albi: in quibus ſit mediocritas inter prauitatem ⁊ magnitudinem ⁊ humiditatem ⁊ exſiccationeʒ proijciatur ſuper ea aque ſextarium vnum. ideſt. lib. ij. ſ. ⁊ ſic aqua pluuialis. ⁊ ſi ſit humida plus q̄ ſicca dimittatur die ac nocte. ⁊ ſi ſint ſicciora dimittantur plus. tunc coque ea vſqʒ dum decocta ſint ⁊ aque due partes ſint conſumpte. tunc vero cola ſucum eius.

¶ Meſue inquit quod confectio de iacur ſecundum intētionem Galieni eſt diacodion purum. ⁊ ſic eſt ſecundum veritatem. ipſe vero Gal. in tractatu ſeptimo meimir habet diacodion. ⁊ ibi docet conficere per varias intentiōes vt docet Meſue. Nam ſcias quod deſcriptio ſupraſcripta nihil minuendo nec addendo eſt diacodion purum. Inferius vero oſtendam per ordinem conficere alia. Ipſe meſue in capi. de ptiſi: quaſi in fine habet confectionem de iacur. ſed non eſt in vſu. Nicolaus in ſuo antidotario habet diacodion. ⁊ dicitur a codia quod eſt papauer nigrum. ſʒ non eſt in vſu. Ioannes concoregius in capitulo de catarro dicit. Laudatur ⁊ conuenit electuarium quoddam ſeu loch deſcriptum a Meſue i ſuo antidotario quod dicitur confectio ſeu loch de iecure. ⁊ ſub iſto nomie ibi deſcribiſ ſed alio nomine dicitur diacodion. ⁊ ſic ab arōatarijs vocatur. meſue inquit. Et reſtat poſt illud duplex cōſideratio quōiam ſi catarrus ſubtilis fuerit ⁊ timetur fluxus eiꝰ ad pectus ⁊ pulmōem ⁊ cānam ⁊ timētur vigilie. oportet tūc vt miſceatur ex rob quātitas cuiꝰ ſit medietas aque ⁊ coquatur ſuper igne in quo non ſit flamma neqʒ fumus ſed ſuper prunas tantum. Intelligit autem hic dominus Meſue ſi i diacodiō puro miſceatur ꝙ qualibet libra. i. diacodion. ℥. vj. rob ⁊ coquātur ſimul ſuper prunas tunc appellatur diacodion cum rob. Et non conuenit in hac itentione mel quoniam mel eſt ex habentibus acumen. quare eſt ſubtiliatiuū ⁊ ē preter hoc qȝ intendius ⁊ quoniaʒ ē materis ſubtilis valde ⁊ mel eſt ex ſubtiliantibus. cum autē plenitudo cōtinetur in torace ⁊ pulmōe ⁊ velis medicamē facere abſterſiuum. tunc mel conuēientiꝰ eſt quoniam dormire facit ⁊ materias que ſunt in pectore ad expellendum habilitat. ⁊ quandoqʒ ſit medicamen ex vtroqʒ quando cadunt in occupatiōe duplicis intentiōis: ⁊ ſit doſis eius. ʒ. i. ⁊ plus ⁊ minus ſecūdū ꝙ exigit diſpoſitio. et oportet vt teneat eam patiens in ore ſuo ⁊ trāſglutiaſ inde modicuʒ ꝙ diſſoluitur ex ea cū ſaliua. Similiter nota ſi vis facere diacodion cum melle. fac ſicut feciſti aliud videlicet ſi in diacodion puro loco rob addatur mel tunc appellabitur diacodiō cū melle. Si autem velis vt ſit recentis nature ⁊ eruptionis ſanguinis a locis qui ſunt ſuper diafragma. ⁊ ab alijs locis manitionis ⁊ a partibus viſcerum tūc ad vnamquanque lib. ipſius proijciatur acatie rubee euphiſtides croci mirre balauſtie ana. ʒ. i. ⁊ ramich. ʒ. iiij. ⁊ adminiſtretur. Scias etiam quod pro qualibet libra vna diacodion puri addantur loco mellis ſpecies ſupradicte. tūc appellatur diacodion compoſitum. Ioan. Serapi. in ſuo antidotario habet diacodion compoſitū ⁊ ibi addit acatiam rubeam tinctorū ⁊ alias ſpecies ſicut facit meſue. Plinius inquit medicamentum quod diacodiō ⁊ aſterice vocatur vtiliſſimum ſit aut ex papaueris aut cuiuſcunque ſilueſtris capitibus. cxx. in aque celeſtis ſextarijs tribus biduo maceratis in eademqʒ decoctis deinde ſiccatis iterum cū melle decoctis ad dimidias partes vapore tenui addidere poſtea dragmas ſenas croci ipoquiſtidos thuris acatie ⁊ paſſi cretici ſextarium hac oſtentatiōe ſimplex qdē ⁊ antiqua illa ſalubritas papauere ⁊ melle conſtat.

¶ Accacia ſm Sera. eſt ſpina babylonica ⁊ eſt arbor gummi arabici. Iſido. ait licet qppe dicūt lignū licō dulce cu.

ſius arboris pomo ſucus expreſſus acatia a grecis dici‑tur moderni quia carent vero fructu acatie faciunt aca‑tiam ex ſuco prunellorum ſilueſtrium ⁊ acipiunt predi‑ctum fructum ⁊ exprimunt ⁊ ſic in ſole ſiccatur ⁊ ibi inue‑nitur idonea virtus liber qui dicitur bulcaſim in tractatu ſecundo docet modum faciendi acatiam dicens modus extrahendi ſucum prunoꝝ ſilueſtriuz ex quo fit acatia ⁊c̃.

¶ Rubea.i.rubea tinctoꝝ. Gal. i ſeptimo ſimplicium igt crocus vaſicus.i.rubea tinctoꝝ. hec radix a ruſticis dicitur rozia. Auerroys i quinto colliget ait. ena.i.rubea tinctorũ hec apud quoſdam vena tinctorum dicitur.

¶ Hẽſiſtides ſiue hauſiſtides. vt apud Aui.i ſecũdo can̄. habetur eſt ſucus plãte que dicit barba hircia. ergo ẽ ipo‑quiſtidos vt reperit apud Serap. cap. de ipoquiſtidos. fit aũt ipoquiſtidos ex quodam fungo qui naſcit i radice ro‑ſe canine: ⁊ ille fungus dicitur torathir. exprimit ſucus ⁊ ſiccatur ⁊ ille eſt ipoquiſtidos. Dia. in capitulo de ciſſos.i. edera de ipoquiſtidos loquitur. tamen Simõ Januẽſis in capit. de barba ircina: dicit ꝙ textus Dia. eſt falſus: quia ipoquiſtidos nõ eſt edera nec eſt ſpecies eius: vt dicit dia.

¶ Ramic eſt quedam confectio que fit in trociſcis cuius deſcriptionem deſcribit Meſue de qua infra. illud ẽ vlti‑mum ſimplicium quod ingreditur diacodium cõpoſitum nunc vero alia incipiã ſi deus voluerit. Et ſunt qui ponũt in iacur puro loco mellis penidias. Hic eſt notãdum ꝙ ſi ponantur in diacodion puro loco mellis penidie tunc eſt diacodion cum penidijs. Et ſunt qui ponũt zuccarum ⁊ quandoqȝ exigit diſpoſitio egritudinis que ẽ multe calidi‑tatis ⁊ acuitatis medicamẽ ex papauere nigro ⁊ ſunt eius capita vſqȝ. 50. ⁊ quandoqȝ ex albo ⁊ nigro ⁊ loco mellis ponitur zuccarum aut penidie: Etiam eſt notandum qꝺ ſi ponatur in diacodion puro loco pẽidiorum zuccarum tunc eſt diacodion cum zuccaro: in Mediolão reperitur de omni genere ⁊ in vſu ſunt.

Confectio de ſucis nucum ⁊ vocatur grece diacaridion. ℞. ſucci exteriorum corticum nucum in diebus canicularibus lib. iiij. decoq̃ ipſum bulitione vna deinde adde ei mellis lib. ij. ⁊ decoq̃ donec impinguetur ⁊ fiat ſicut mel ⁊ poſt illud nobis oc‑current intentiones quatuor. nã pro pueris ⁊ mulieribus ⁊ humidis natura ſufficit medicamen ſic factum ⁊ quan‑do morbus eſt in principio aliquid de ſtipticitate habenti‑bus miſceri oportet ſicut ſunt roſe ⁊ balauſtia ⁊ quando in ſtatu egritudo crocus ⁊ mirra miſcenda ſunt in declina‑tione vero baurach ⁊ ſal armoniacus ⁊ ſimilia ẽ enim me‑dicamen ſublime ⁊ expertum.

¶ Hec confectio de ſucis nucum ſecũdum intentionem meſue que a grecis vocatur diacaridion apud nos eſt in vſu Mathe⁹ ſiluaticus dicit diacareos dicit eo ꝙ de ſu‑co corticũ nucũ recentiũ fit diacareos ſm Simonẽ fit de ſuco corticum nucum recentium. Alexander deſcribit in capitulo de ſquinãtia carpocareos autem eſt cortex nucis regalis ſꝫ carpocanticos eſt ſemen ferule ſm Nicolaum.

Nux ſecundum Iſidorum in cap. de proprijs nomini‑bus arborum appellata eſt quod vmbra vel ſtilicidium fo‑liorum eius proximis arboribus noceat hanc alio nomi‑ne latini iuglandem vocant quaſi iouis glandem: eſt enim hec arbor conſecrata ioui. Petrus de creſcentijs dicit nux a nocẽdo dicta eſt eo quod eius vmbra noceat alijs arbo‑ribus. Dia. dicit carea baſilica ideſt nux alexandrina quã multi perſicam dicunt vbi ſciendũ quod nucis multe ſunt ſpecies ſed quando ſimpliciter ponit de vſuali itelligitur. Dies caniculares ſunt quadraginta. nam reperitur apud Dia. cap. de organo vbi ait. coques in ſole diebus canicu‑laribus per dies quadraginta. Serap. in eodem loco ex verbo Dia. dicit ponitur in ſole quadraginta diebus ſili‑cet in canicularibus. Matheus ſiluaticus dicit canicula eſt ſtella que dominatur diebus quadraginta. ſecundum Galienum. in libro de cibis. cap. primo de fructionibus hortarijs. ſapientes vero dixerũt quod dies caniculares ſunt viginti iulij ⁊ viginti auguſti. nam in illis dieb⁹ eſt maior calor quam in alijs diebus.

¶ Baurach eſt apud grecos affronitrum ⁊ eſt ſpuma ni‑tri. Sera. in cap. de baurach inquit ſic ex auctoritate Ga. ſi cõſideras aũt ſermonem Galieni in quarto de nitro ⁊ affronitro ⁊ comparas ipſum cum ſermone ſuo in. xj. de baurach affrice ꝙ eſt ſpumoſum ⁊ baurach. ſimiliter ⁊ ag‑gregas operationes eoruz ſcies pro certo quod intellexit per baurach affrice nitrum ⁊ per baurach affronitrũ ſpu‑mam nitri. ⁊ dixit quod affronitrũ eſt ſpuma nitri ⁊ ẽ bau‑rach armenũ. ſumit ergo p hoc qꝺ baurach ſꝫ Ga. ẽ bau‑rach ſiue ſal armenum.

¶ Sal armoniacus ſm Plini. inuenitur iuxta pleuſium. Ptolomeus rex cum caſtra faceret quo exemplo. poſtea inter egyptuz ⁊ arabiam ⁊ ſqualentia loca incepit inueni‑ret deractis arenis. ſecundum autẽ circa inſtans dicit ſal armoniacus: quia in armenia reperitur. Serap. ex auctori‑tate iſaach ebenamaram. in cap. de ſale armoniaco ait. eſt ſal albus ⁊ rubeus ⁊ extrahitur a lapidibus duris claris: ⁊ eſt ſalſus mordicans. multuz defertur ex raſceni ⁊ ſunt ex eo multi colores: ſed melior eſt ille qui eſt ſicut criſtal‑lus Matheus ſiluaticus in capitulo de ſalamoniaca ideſt herba quam Auicenna in ſecundo canonis. rhean ſalamo‑niaca dicitur. quia exiſtimant ꝙ ex eo fit ſal armoniacum aurifices vtuntur ipſo ſale etiam ſeparati idẽ eſt. liber qui dicitur albuchaſis in fine tertij tractatus: docet modum faciendi ſalem armoniacum ⁊ dicitur ꝙ fit ex lapidibus qui reperiuntur in ſterquilinijs balneorum qui incendun‑tur cum igne ſordiciei illius loci. ⁊ ſunt lapides nigri qui coagulantur ex virtute ſalſedinis que eſt in illa ſordicie ⁊ etiam vide ibi.

Expliciunt electuaria ⁊ confectiones ſuper antidota. Meſue ⁊ inferius deſcribam illa que ſunt in pͤctica ſua.

Confectio de ſticados in capi‑tulo ꝺ flegmatica ſco‑thomia ⁊ vertigine. ℞. iere pigre.i. ſpe‑cierum iere Galieni. ʒ. x. agarici epithi‑mi ana. ʒ. iiij. mira. chebulorũ idorũ em‑blicoꝝ belericoꝝ ſticados an̄. ʒ. iij. ſalis idi. ʒ. ij. cõfice cũ ſecaniabin .i. oximelle. Hec confectio non eſt in vſu.

Sticados.i. ſticados arabicũ. vt dicit Meſue eſt plan‑ta foliorum ſubtilium oblongorum habens ſtipitem ſub‑tilem cinericium: cuius eleuatio ſuper terram eſt in men‑ſura cubiti. ⁊ habet flores aſſimilantes ſpicis ſiliginũ: ſed ſunt breuiores ſine ſemine. ſimiliter ait Auicen. ꝙ eſt ſine ſemine miror tamen ꝙ Diaſcorides ⁊ Serap. dicãt ꝙ ha‑bet ſemen minutum: quia hoc non conſonat dictis Me‑ſue nec Aui. ſticados vero quo moderni vtuntur habet ſe‑men minutum: ſed non eſt verum ſticados de quo intelle‑xit Meſue ac Auicen.

Confectio Triphere de epithimo in ca. de cu‑ra manie ⁊ melancolie ſanguinee. ℞. chebulorũ.i. mirabolanoꝝ chebulorum emblicorũ be‑lericorum ⁊ idorum ana partes equales epithimi ſubtilis partes. ij. iere pigre partem. 5. cõfice cũ melle emblicorum aut chebulorum ⁊ da omni die.

Hec cõfectio in papia non eſt valde in vſu: ſed in Me‑diolano vtuntur ipſa magis. Epithimum ſecundũ Iſido‑rum. in capitulo de herbis aromaticis ſiue cõmunibus in‑quit epithimum grecum nomen eſt quod latine dicit flos thimi nam flos grece thimum vocatur. eſt autem flos tim‑bre. i. ſaturegie ſimilis

Mel emblicorũ de modo ipſius apparebit infra in tra‑ctatu Raſis in fine electuarij letificantis ſi deus voluerit.

Confectio Mirabilis ad epilenſiam in pprio capitulo de epilenſia. ℞. piretri ſi‑ſileos .i. ſileris mõtãi ſticados ana. ʒ. x. agarici. ʒ. v. cordu‑meni.i. carui agreſtis ſiue leuiſtici aſſe ariſtologie rotũde Afodili liquiritie carpobalſami.i. ſeminis balſami peonie ana. ʒ. ij. ⁊ accipe expreſſionis ſquille ⁊ mellis ptes equa‑les quibus coctis ad ſpiſſitudinem quantũ ſufficiat ad ag‑gregandum ea accipe: deinde reconde in vaſe vitreo.

Hec confectio apud nos nõ eſt valde in vſu. in mediola‑no vero vtuntur magis. verũ eſt ꝙ Raſis in nono alman‑ſoris deſcribit vnã aliã deſcriptionẽ que videtur eſſe eadẽ ⁊ non differunt niſi ꝙ Meſue adiungit in ſua deſcriptio‑ne liquiritiam carpobalſamum ⁊ peoniam: in reliquis ve‑ro idem ſunt. ⁊ ſic multi ſecundum deſcriptionem Raſis faciunt cuius infra apparebit deſcriptio.

Epilẽſia aũt ẽ morb⁹ caducus ⁊ vocat mater infantiũ.

Aſſe.i. aſſe fetide in quodam libro Meſue eſt ſcriptum haſce ideſt thimus. ſed vere debet dicere aſſe.i. aſſe fetide. Raſis habet aſſe optime quod idem eſt. preterea in iſta ma‑teria magis conuenit aſſa fetida q̃ȝ thimus.

Afodilus ſm Dia. eſt herba oĩbus nota folia habẽs ſi‑cut porrum virgam leuẽ quã multi abiutiũ.i. aleta dicunt ſm circa inſtans afodilis eſt quedaȝ herba que vocat cen‑tum capita: cuius radix vſui medicine cõpetit. hic textus eſt falſus. nã affodilus nõ eſt centũ capita vt videt p Se‑rap. cap. de aſtaraticon. ⁊ in cap. de aſtaraticõ. ⁊ in cap. de ſtringo. afodilus vero dicitur apud herbaticos herba por‑caria pp ſimilitudinem folloꝝ peonia ſm qꝛ dicit Auer. in quinto col. eſt roſa aſinoruȝ macer in capitulo de peo‑nia ingt. radix illius pueris ſuſpenſa caducis nõ modicuȝ prodeſt Gal. vt aſſerit auctor quendã ſe puerũ narrat vi‑diſſe caducũ etas cuius erat annorũ circiter octo. peonie puer hic radicẽ ferre ſolebat. appenſam collo quadaȝ vice decidit illa. moxqȝ puer cecidit, ſolito quo more. ligata pri‑nus euaſit. Galienus vero probare rem plene cupiens ra‑dicẽ denuo dẽpſit de collo pueri cecidit ſurgit que reſum‑pta cognita vis herbe fuit huius ſic manifeſte. ipſe Diaſ. cunctis ait eſſe caducis aptã ſi bibit vel ſi ſuſpenditur il‑la ſeminis illius ter qnqȝ rubentia grana ⁊c̃. Papias ait peonia grece qꝺ ſignificãtius latie dĩ cadauer ab eo ꝙ ca‑dat p mortẽ peonia haſta rubea eſt ⁊ coloris rubet herba.

Confectio de piretro ibidẽ. vȝ in ca. de epilen‑ſia. ℞. ſecacul libr. i. piretri humidi aut humectati. ℥. vj. mell. diſpumati lib. v. pinearum purg. lib. j. 5. condies cum zinziberis ⁊ piretri ana. ℥. i. gariofilo‑rum nucismuſ. cubebe an̄. ʒ. iij. cinamomi. ʒ. v. ⁊ in alio pi‑retri hueg aut humidorum aut humectatorũ an̄. ℥. iij. ⁊ eſt exptum bonum ⁊ alij addunt muſci. ʒ. j.

Hec confectio non eſt in vſu.

Piretrum vel piretron vt grece dĩ a pir qꝺ eſt ignis eo ꝙ igneaȝ virtutẽ habeat. Pli. ait piretron vocãt qꝺ nũq̃ȝ floret. Aui. in ſcꝺo can̄. duo cap. facit. vnum qꝺ incipit pi‑retrum aliud ꝙ dĩ tarcon. etiam tarcon aliqñ capitur pro quodã piſce de quo recitat Ioan. Anglicus in cap. paraleſis qui ſic ait ligatura tactus cuiuſdam piſcis qui vocatur tarcon ⁊ dicitur piſcis iſte merguri ⁊ ſm Auic. cap. de ſtu‑pore vocatur berile. hec radix eſt ſatis nota doloꝛib⁹ den‑tium medetur. piretruȝ apud Auerois in quinto coll. vo‑catur halacharta. Papias dicit. piretrum herba dẽtaria ignea. vnde ⁊ piropum dicitur. Haliabbas autem in ſecun‑do practice vocat ipſum. harcacharach.

Hueg vel huegi vel oegi eſt acorus. Galienus in ſepti‑mo ſimpliciuȝ dicit coegi. ideſt acorus ⁊ ex hac planta nõ vtimur niſi radice eius.

Confectio conditi ad egritudines neruorũ fri‑gidas mirabilis in ca. ſumma quar‑ta de egritudinibus neruoꝝ. ℞. ſecacul pineaꝝ mũdataꝝ radicũ acori an̄. lib. j. 5. ⁊ ſint ſecacul ⁊ acorus elixata ⁊ ex‑preſſa ⁊ miſce cũ eis preter pineas mellis diſpumati lib. x. ⁊ decoque lento igne vſqȝ dum ſpiſſitudinẽ acquirant. de‑inde deponatur ab igne ⁊ pijciantur ſuper ipſum pinee ⁊ miſceantur adinuicem poſt hoc puluetiza ſuper ea piperis .i. nigri. ℥. j. piþis lõgi gariofiloꝝ zinziberis macis. ana. ʒ. iiij. nucismuſcate galãge cardamomi an̄. ʒ. iij. miſce ⁊ fac.

Hec ꝯfectio apud nos nõ eſt multũ in vſu ſub illo noĩe .i. ꝯfectiõis ꝯdite. ſꝫ facimus ⁊ vtimur ſub noĩe ꝯfectio‑nis diacori. vñ Nico. florẽtin⁹ in li. iij. in ca. de cura egri‑tudinũ nuce ⁊ neruorũ in gñali ingt. ꝯfectio ſꝫ meſue cõ‑diti ad egritudines neruoꝝ frigidas. ⁊ ẽ diacorus ⁊ ſic ẽ Secacul.i. ſigillum ſancte marie ⁊ nõ eſt ſigillũ ſalomõis. vt qdã herbatici dicunt. liber q dĩ albuchaſis in tractatu ſcꝺo vbi docet formã deſiccãdi radices ait. ſecacul.i. ſigil‑lũ ſalomõis. qꝺ nõ eſt bñ expoſitũ qꝛ matheus ſiluaticus in ca. de daſmoides dicit ꝙ camedaſne vel daphinides ale‑xandrie eſt ſigillũ ſalomonis. ⁊ hoc eſt certũ de quo Se‑rap. in ca. de lauro deſcribit formã. ſigillũ aũt ſancte ma‑rie ſiue ſecacul ẽ radix ſimilis zinziberi dicta a modernis a vulgo zenogeto ⁊ granũ ei⁹ ſꝫ Sera. vocat granũ culcul

Acorus eſt radix ſatis nota. ſcꝺm Auic. eſt radix plante q̃ eſt ſicut papirus. non autẽ intelligi debet de papiro in qua ſcribimus que de pannis lineis fit. ſed quando repe‑ritur apud Auicennaȝ vel in alijs libris in medicinis de‑ſiccatiuis papirus intelligitur quedam herba que in aqua naſcitur ⁊ eſt iuncus vel ſpecies eius.

Confectio Anacardina ſcꝺȝ filiũ zacharie.i. ra‑ſim in ca. ⁊ ſumma ſupradictis. vȝ. in ſumma q̃rta de egritudinib⁹ neruoꝝ. ℞. zinziberis co‑ſti piretri nigelle piþis macropiþis hueg an̄. ʒ. x. mirre fo‑liorum rute aſſe gentiane ariſtologie baccarum lauri caſto‑rei tapſie ſinapis ana. ʒ. v. mellis anacardi. ℥. v. ⁊. iij. inuol‑uantur omnia cum oleo nucum ⁊ confice cum melle apuȝ ⁊ da ex eo in modum grani lauri.

¶ Hec ꝯfectio in Papia nõ ẽ valde in vſu: ſꝫ in Mediolano magis ſꝫ intẽtionẽ Me. ẽ ex auctoritate filij zacha‑rie ſiue raſis. ⁊ ſic eſt ſm veritatẽ ꝙ raſis compoſuit ipſaȝ ⁊ deſcribit eam in. viiij. Alman. in ca. de paraleſi. idẽ in li‑bro diuiſionum in eodem capi. vȝ paraleſis ait confectio anacardi que eſt tiriaca paraliſis. ⁊ illa idem eſt in omni‑bus vt iſta. ſupra etiam poſita fuit vna alia deſcriptio que poteſt vocari confectio ſapientum: ⁊ illa apud nos eſt ma‑gis in vſu. ⁊ eſt illa q̃ dȝ intelligi qñ abſolute profert.

¶ Hueg.i. acorus ſicut dictuȝ eſt aliqñ dĩ oegi. vt dicit ſi‑mon Raſis loco hueg hẽt ogi: qꝺ idẽ ẽ: ⁊ eſt certũ. qꝛ ipſe raſis in lib. diuiſionũ in eadẽ ꝯfectiõe loco ogi hȝ acorus.

¶ Aſſe.i. aſſe fetide nõ aũt dȝ dicẽre alaſſe vt quidã apo‑thecariorũ dicũt. vide ſilanum ſup nono almanſoris qui in predicta ꝯfectiõe hȝ aſſe fetide. ⁊ idẽ eſt. ⁊ ſic aſſa fetida magis conuenit in iſta egritudine q̃ȝ alaſſe.i. thimus.

¶ Ariſtologia ſimpliciter de rotunda intelligitur ſicut di‑cit circa inſtans.

¶ Tapſia ſm Diaſ. nominatur: eo ꝙ primo in tapſo inſu‑la inuenta fuit. arabes vero non potentes dicere tapſia di‑cũt theſixia de qua Auic. in ſecundo canonis capitu. facit ⁊ dicit ꝙ eſt gumma rute agreſtis. ideȝ in quarto canonis in fen. vj. inquit de theſixia ⁊ eius cura hec eſt gũma rute montane. ⁊ quandoqȝ ſentitur in ſapore eius ſicut ſapor albedarungi. ideſt ozimi fluuialis ſiue citrati.i. meliſſe. gen‑tilis ſuper quintum Auicen. exponit ꝙ tapſia eſt caſſia li‑gnea. Raſis in predicta cõfectione loco tapſie hȝ ſeitaran‑gi. tu vero vide ꝙ Meſue hȝ tapſie.i. gũmi rute agreſtis. vt dicit Auicen. ⁊ ſcꝺm Simonem Ianuenſem tapſia ex auctoritate haliabbatis ẽ ruta ſilueſtris ſiue becur ⁊ Raſis habet ſeitaragi.i. lepidum ſiue hibederidos. qꝺ idẽ eſt ſm Circa inſtans. tapſia vſui medicine competit. per tres an‑nos põt ſeruari. Plini. iquit tapſia ex genere ferule eſt fo‑lijs feniculi inani caule nec excedente baculi longitudinẽ ſemẽ quaſi ferule radix cãdida que inciſa lac emittit ⁊ cõ‑tuſo ſucconeum cortice ⁊c̃. ſcꝺm Serap. tapſia ſiue taſſia eſt tantum ſiue gingion. ergo eſt lepidum ſecundum Dia. meo tempore in predicta cõfectione vidi ponere loco tap‑ſie rutã ſilueſtrem que virtutem habȝ in ſubito veſicando illa vero deſcriptio que reperit apud eundem Raſim in li‑bro diuiſionum habet tapſie: vt habet Meſue. ⁊ ſecundũ intentionem ipſorum non eſt differentia inter ſeitaragi ⁊ tapſia: ſed ſiue ſit differentia ſiue non ruta ſilueſtris conue‑nit aut lepidum aut caſſia lignea.

¶ Sinapis.i. vſualis q̃ nigrũ colorẽ hȝ circa inſtãs dicit. ſinapis ſemel ponit in medicis. ⁊ p duos annos põt ſuari

¶ Mel anacardinũ fit ex quodã fructu cuiuſdaȝ arboris que pediculus elephãtis apud quoſdã vocat. de modo fa‑ciendi mel anacardinũ reperitur apud bulchaſim: ſꝫ ſm ip‑ſum apud nos nõ põt fieri: qꝛ oporteret habere anacardos recẽtes. ſꝫ qꝛ anacardos recentes hẽre nõ poſſumus in no‑ſtris ptib⁹ hic oñdã facere vt docet Gulielm⁹ placẽtinus in ca. vj. de cõfectionib⁹. ibi vero ipſe ſic ait. Mel anacar‑dinũ qꝺ intrat in electuario de anacardis ⁊ alijs cõfectio‑nibus ſic fit. tere anacardos ⁊ pone eos in aceto: ⁊ dimit

⁊ ſic dieb⁹.viij.⁊ coque eos lẽto igne ⁊ renoua acetũ ad duas ptes q̃ colate cũ linteo pone fecẽ i medicīa loco ana cardi ⁊ cũ aceto pone tantundẽ mellis ⁊ coque hec ſimul vſqꝫ ad ſpiſſitudinẽ.⁊ hoc erit mel anacardinũ.⁊ ſic fit.

℄ Mel apũ.i.vſuale. Dia.in cap.de melliſſofilos.i.meliſſa dicit meliſilõ dr.qꝛ apes ipſam diligũt q̃ſi apuꝫ amoꝛ Me.dicit ꝙ p̄dicta ꝯfectio daſ in modũ grani lauri: granũ vo lauri apđ Aui.eſt granũ ademeſt.⁊ ẽ ſicut auelana pua ⁊ coꝛtex eius ad nigredinẽ rẽdit:ſicut eſt notũ oibus.

Confectio Diairundinis in cap.de ſinũtia gutturis. ℞.aniſi ſeis apij ameos floꝝ ſquināti lilij celeſtis cinamomi amomi ariſtologie longe aluminis iameni armel mirre caſſie.i.caſſie lignee ligritie croci añ.auſ.ij.troc.croci⁹magnetis ſeis roſarum añ.auſ.iiij.coſti cineris irũdinis recẽtis añ.auſ.vj.ſpice amili añ.auſ.i.galaꝝ auſ.j.ſ.ꝯfice cũ melle ⁊ fiat confectio.

℄ Hec cõfectio apud nos nõ eſt valde in vſu: tñ reperitur apud apothecarios:deſcriptio vero ipſius reperitur apud multos alios auctoꝛes. Jo.Sera.in ſuo antidotario habꝫ vnam deſcriptionẽ que ſimilis eſt huic. Auic.in.v.canonis hꝫ vnã aliã que eadẽ eſt. Haliabbas aũt in decio practice ingt chatatici medicaminis aſſignatio ẽ gutturis ꝓdeſt doloꝛibus eſt idem cũ confectione diairundinis. alexander medicus in cap.de ſquinãtia hꝫ vnã aliã que eadẽ eſt.⁊ ſic poſtq̃ꝫ ego aggregaui predictam confectionẽ apđ auctoꝛes noiatos cũ vna ꝯfectione quã deſcribit Gal. in tracta.ſexto meimir que vocaſ diabiſſaſa vidi ꝙ idem eſt.

℄ Liliũ celeſte.i.ireos vt repiſ apud Aui.in ſcđo cano.in cap.de ireos.radix ipſius ꝯpetit vſui medicine. Galienus in predicta cõfectione loco lilij celeſtis habet ireos illice. quod idem eſt. Haliabbas habet ireos.

℄ Amomũ ſemen eſt minutũ qđ ab oꝛiente deferſ. Iſidorus in capitulo de arboꝛibus aromaticis dicit. amomum vocatum quod veluti odoꝛem cinamomi referat.

℄ Aluminis ſꝫ Dia.ſpẽs ſunt multe:ſꝫ medicine tres neceſſarie.ſ.rotũdũ ſciſſuꝫ ⁊ ligdũ:rotũdũ vo dr zuccarũ ob eius ſimilitudinẽ ſciſſuꝫ.i.iamenũ dictũ vulgo de pluma ligdũ ſiue humidũ ẽ illđ qđ dr de roca:ſeu lipparinũ. vide ꝙ̃ ꝙ meſue hꝫ aluminis iameni. Galienus hꝫ aluminis ſciſſi. Auic.aluminis iameni:qđ idẽ eſt:⁊ eſt alumẽ de pluma dictũ a uulgo. Dinus floꝛẽtinus in libꝛo ſcđo in cap. de cura ſcrofularũ dicit ꝙ alumen iamenij ẽ alumẽ ſciſſuꝫ

℄ Armel ſꝫ Math.ſil.eſt tertiũ genus rute ⁊ in fine cap. ait:ꝙ barmel ſcriptũ ꝑ h.ẽ cicuta.ſꝫ armel ſcriptũ ꝑ a.eſt illud genuſ ruthe q̃ꝫ nõ eſt credendũ.nã vide ꝙ Me.habꝫ hic armel ſcriptũ cũ a. Aui.hꝫ.harmel cũ h.haliabbaſ idẽ hꝫ. Gal hꝫ biſane ⁊ ibi ait.ꝙ quidam armel vocãt. Et idẽ Ga.in.lxx.ſimpliciũ ingt moli qdã hanc rutã ſilueſtrẽ nominant:quidẽ aũt armolã. Suriãi vo biſanã ſicut cappadocij moli.eo ꝙ in radice ⁊ molioꝛi.i.nigrũ.floꝛẽ vo hꝫ lacteũ. Simõ ianuẽ.dicit biſaria in antidotario oꝛibaſij in ꝯfectiõe diairũdinis quã vocat diatirinaſ ingt biſare quã alij armolã vocãt alij rutã agre.⁊c̃.ſine dubio opio mea ẽ ꝙ armel ſcriptũ cũ.h.ſit tertiũ gen⁹ rute cui⁹ in deſcriptione pillaꝝ aggregatiuaꝝ apparebit foꝛma vã ⁊ ibi videbis qđ harmel ſcriptũ cũ.h.nõ erit cicuta.vt dicit Mat.ſilua.

℄ Troc.croci magnetis. deſcriptio ipſius repiſ apđ oẽs auctoꝛes q ſcripſerũt ꝯfectionẽ diairũdinis.ſcias ꝙ Nicolaus in ſuo antidotario.hꝫ trociſcos croci magnetis.ſꝫ ponẽdi nõ ſunt in iſta ꝯfectione.ſꝫ deſcriptio que dꝫ adminiſtrari eſt iſta. ℞.cinamomi croci.añ.ʒ.ij.roſaꝝ.ſ.rubearuꝫ amomi coſti añ.ʒ.j.mirre.ʒ.iiij.radicũ ligritie folij.indi.i. malabatri pone loco eius ſpice aut macis.añ.ʒ.ij.ſ.aggrega cũ vino ⁊ fac trociſcos ⁊ exficcenſ i vmbꝛa vt ait Aui.

℄ Roſa.i.ſemen ipſius quod a multis modernis antera vocatur de qua Joannes anglicus ſiue roſa anglica in capi.de fluxu ventris in febꝛe inquit antera.i.ſemen roſaꝝ. preterea vide eundem in ca.de cura flu.ſanguinis que dicit roſa ⁊ antera.i.ſemen eius ⁊ ſic cõmuniter vtunſ antera pꝛo ſemine roſa.cuius fructus apđ Aui.vocaſ rub⁹. ẽt Sa in capitulo de ru.de ipſo loquitur ⁊ hic fructus apud Dia.vocatur cinoſbatus.

℄ Irũdo vero eſt auis ſatis nota. Dia.in ca.de lapide celidõio dicit lapis celidonius inueniſ in vẽtrib⁹ irũdinuꝫ cuius genera ſunt duo.ſ.nigrũ ⁊ ruffum q tolluntſ captis pullis irũdinũ ex nido ⁊ ſciſſis eoꝛũ vẽtribus ⁊c̃.modum cõburẽdi irundines Meſue in ſi.eiuſdẽ ꝯfectiõis docet q talis eſt opꝫ eas irũdines pꝛio decolari vt ſanguis earum fluat ſup alas ipſarum.deinde pulueriꝫeſ ſuper eas ſal:deinde mittaſ in olla vitrea ſtricti oꝛificij ⁊ coopiaſ ⁊ ſigilletur cum luto ſapientie.i.luto vñ fit foꝛma cãpane vt exponit Nicol.in ſuis ſinonimis ⁊ ponatur in furno vſqꝫ dum aduraſ ⁊ conſeruatur cinis earum:⁊ vtere cũ neceſſe fuerit. Gal.habet etiam de modo cõburendi in cap. allegato vbi eſt predicta confectio.ſimiliter habet Joã. Serap.

℄ Amilum.i.amidũ ſm Dia.appellatũ eſt ab eo ꝙ greci milos molam vocant.i.qđ ſine mola ſiat. eſt aũt vtile amilum quod ex tritico ſicamo fit ⁊ certioꝛ aut egyptiaco ⁊c̃.

Gallaꝝ.ſ.gallaꝝ aſinarum que ſunt nõ perfoꝛate. Dia. dicit cecidos.i.galla ſemen eſt cẽdrios.i.arboꝛis quercus cuius vnũ genus onfacitis dicitur ⁊ Serap.cap. de galla dicit eſt ex ea que accipitur ex arboꝛe ſua recens immatura parua rotunda nodoſa nõ perfoꝛata ⁊ grauis ⁊ eſt alia que eſt leuis perfoꝛata: ſed melioꝛ eſt non matura: ⁊ non perfoꝛata parua que pꝛimo dicta eſt.

Confectio medicaminis de gẽtiana in ca.de aſmate. ℞.capillorũ vene.ʒ.x. amigdalarũ amaraꝝ.ʒ.v.ireos.ʒ.iij.coꝛticũ radicũ caparoꝛum oꝛobi.ſeminis apij feniculi ana.ʒ.ij.gẽtiane ariſtologie rotunde ana.ʒ.v.confice cum melle diſpumato ⁊c̃.

Hoc medicamen de gẽtiana nõ ẽ in vſu. Aui. in.5.cañ. hꝫ artẽ medicine de gentiana ſed nõ cõcoꝛdat cũ illa Me. Nicolaus floꝛẽtinus in lib.v.in ca.de debilitate epatis hꝫ electuarium de gentiana ſed nulla iſtarũ concoꝛdat ſimul.

Capparus vel kaparus ſecundum circa inſtans radices folia floꝛes competunt vſui medicine.

Oꝛobus.i.herbilis. Dia.in cap.de herbo inquit. herbũ ſiue vt alij oꝛobũ naſcitur in lenticula. feriſ etiã cuius aliud eſt paliduꝫ aliud ſubꝛuffum ⁊ aliud album. Nicolaus in ſuis ſinonimis dicit.herbilia.i. oꝛobũ. infra apparebit electuarium de oꝛobo ⁊ ibi melius ſi deus voluerit.

Gentiana eſt radix amara ſatis nota. Pli. ait.hãc inuenit gentius illicoꝝ rex vbiqꝫ naſcentem in illirico . tamen pꝛeſtantiſſimã folia fraxini:ſed magnitudine lactuce tenere.policis groſſitudine cauo ⁊ inani ex interuallis foliato trium aliqñ cubitoꝛum radice lenta ſubnigra ſine odoꝛe aquoſa mõtibus ſubalpinis plurima vſus in radice ⁊ ſucco. Auic.in ſecundo cañ.cap.de gentiana ait quod nõ nominaſ gentiana niſi qꝛ pꝛimus q eã agnouit fuit gẽtinus rex.⁊ ipſa quidẽ creſcit in mõtibus altis. ⁊ eius radix ſm circa inſtans ſeruatur per tres annos in multa efficacia.

Electuarium de oꝛobo in capĩo de tuſſi hu mida. ℞. ſpice.i. nardi croci añ.ʒ.j.iſopi ſicce pꝛaſſij ana ʒ.iij.mirre ireos ana.ʒ.ij.farine oꝛobi.ʒ.vij.piperis.ſ.nigri.ʒ.j.ſ.keſmes ⁊ carnium dactiloꝛum ſicuum pinguium ⁊ pinearum mundatarum:añ. ʒ.vj.confice cum loch.de caulibus.

Iſtud electuariũ nõ eſt in vſu.ſcias ꝙ Meſue in ca.nominato nõ dicit eliũm de oꝛobo.ſed ipſe in ca.qđ incipit. Sermo in aq̃ cicerꝝ ait.⁊ huius ẽt intẽtiõis ẽ loch de caulibus loch de ſquilla ⁊ electuariũ de oꝛobo que nos ſcripſimus in cap.de aſmate ⁊ tuſſi.in capitulo vero de aſmate nullũ reperiſ electuarium in quo ingrediaſ oꝛobũ. ſed vide in cap.de tuſſi humida.nã habet per oꝛdinẽ loch de caulibus ⁊ loch de ſquilla:⁊ poſtea ſequitur electuarium de oꝛobo ⁊ deſcriptio ipſius illa eſt. p̄terea vide ꝙ in predicto electuario ingrediſ plus farine oꝛobi q̃ꝫ aliaꝝ reꝝ.

Oꝛobũ apud Dia.vocaſ herbũ. Aui.in ſcđo cañ.de ipſo duo ca.facit.vnũ de herbo.aliud de herba iudaica . qđ idẽ ẽ. Iſidoꝛus in ca.de leguminib⁹ dicit herbum a greco trahit vocabulũ.hoc.n.illi.oꝛobũ dñt qđ dũ ſit qbuſdã pecoꝛibus infeſtũ.muros tñ pingues efficit.ſinonima Nicolai exponũt ꝙ ẽ herbilia ⁊ ſpẽs ei⁹ tres ſunt.vnũ triãgulatũ.aliđ albũ.⁊ aliud rubeũ.nõ eſt aũt vicia vt qdã apothecarij dicit.apud auerro.in qnto col.oꝛob⁹ vocaſ alcharſenis. Papias ait. Oꝛobũ grecũ ꝟbũ ẽ.ẽ ãt gen⁹ leguminis. quod herbum dicitur.

Cheſmes aliquando alcheſmes ⁊ ſunt paſſule ſine oſſibus. Sera.in ca.de vitibus ⁊ eius ſpeciebus ⁊ que ex eis ſunt inquit philoſophus alcheſemes ita nominat in lingua fereſis ⁊ ſunt paſſule ſine granis ponunſ in ſole virides ⁊ paſſeſcunt ibi ſine grano ⁊ ſunt dulces. habitantes quidem in oꝛiente diligunt eas cũ zucca.nucibus amigdalis ⁊ auellanis ⁊c̃.chermes vero ſcriptuꝫ cum r. eſt grana tinctoꝛum qua tinguntur panni vt dictum fuit in eadem confectione. Deſcriptionem loch de caulibus deſcribit ipſe meſue in cap.vbi eſt predictum electuarium: de quo infra in tractatu de loch erit ſermo.

Confectio philonij pſict in ca.de fluxu ſanguinis ab oꝛe. ℞.pipis albi iuſquiami añ.ʒ.xx.opij terre ſigillate añ.ʒ.x.ſedenegi croci añ.ʒ.v.caſtoꝛei ſpice nardi eufoꝛbij piretri margaritarũ nõ pfoꝛatarum carabe zedoarie doꝛonici ramich ana.ʒ.j.camphoꝛe. ʒ.vnius tertiam.confice cum melle roſato colato.q.ſ.

℄ Hec confectio iſtius philonij apud nos eſt in vſu. exiſtimauerũt quidã ꝙ dr philoniũ perſicũ: qꝛ inuentuꝫ fuit in perſia:de qua Joãnes Cõcoꝛegius in capitulo de vigilia ⁊ ſahara inquit ꝙ due famoſe deſcriptiones ponuntur ab auctoꝛibus medicine de philonio.quod vbilibet generaliter ſm illas preparantur ⁊ habenſ in vſu.vna ipſarum ponitur a Nicolao in ſuo antidotario quam ipſe vocat philoniũ romanum.⁊ ponit cum auctoꝛitate Auic.quod infra ego deſcribã.⁊ ẽ alia famoſa d̃ſcriptio philonij:que multũ habetur in vſu ⁊ vbiqꝫ p̄paratur que poniſ a Meſue in ſuo de appropꝛiatis cap.de ſputo ſanguinis a pectore:⁊ vocat ipſum philonium perſicũ: qꝛ adinuentuꝫ eſt in perſia.⁊ iſtud philonium perſicum eſt multũ efficax. Joã. Sera.in ſuo antidotario habet vnam deſcriptionẽ ſed nõ eſt eadem. Auic.in quinto canonis habet philonium romanum ⁊ philoniũ perſicũ ſed non ſunt idẽ tamen deſcriptio Meſue ac Auic.ambe veniunt in vſum.

℄ Terra ſigillata diciſ eẽ rubei coloꝛis.vt pꝫ per Auicen. Serap ⁊ per Dia.cap.de lemnias. Auero.in quinto colli. ait thiriuacrum ideſt terra ſigillata.

℄ Sedenegi.i.lapis ematitis:ſed lumen tenebꝛum exponit in pꝛedicta confectione ꝙ ſedenegi eſt ſemen canapis cuius falſa ẽ opinio qꝛ omnes codices. Meſue hñt in predicta cõfectione ſedenegi ſine.h.⁊ ipſe lumen ſcripſit ſchedenegi cum .h. qđ eſt ſemen canapis . ⁊ ſic meo tempoꝛe vidi multos apothecarios in hac cõfectiõe ponere ſemen canapis qđ in hac non conuenit ſed ſedenegi verum eſt lapis ematitis.⁊ qui mihi non credit ꝙ ſedenegi ſine.h. ſit lapis ematitis ⁊ ſchedenegi cum h ſit ſemen canapis vide at Serap.qui de vtroqꝫ capi.facit in cap. de canape dicit ſchedenegi cum littera h eſt ſemen canapis in cap.vero de lapide ematitis habet ſedenegi.i.lapis ematitis.⁊ quãdo reperitur ſchedenegi cum h.tunc eſt ſemen canapis.etiam vide Auer.in quinto coll.ꝙ hꝫ ſcedenegi.i.lapis ematitis ſiue ſanguinaris. ⁊ dicitur ſanguinaris eo ꝙ trita ⁊ confricata ſanguinis coloꝛem repꝛeſentat que fluxui cuiqꝫ apta eſt a quacunqꝫ hoꝛum nomen accepiſſe poteſt . ⁊ ſic iſte lapis in iſta egritudine multum conuenit.

Electuarium ꝯciliatoꝛis in diſa.cxcvj. cui⁹ ꝑmixtio hec ẽ. ℞.ſuci pomoꝝ dulcium diſpuma.ſm artem.ſuci buglose diſpumati añ.ʒ. v.doꝛonici coꝛticum citri floꝛum boꝛaginis roſaꝝ rubearum been albi ⁊ rubei colati limature eboꝛis añ.ʒ.iiij.ſpodij macis gallie muſcate karabe oſſis de coꝛde cerui ſandaloꝛum rubeoꝝ añ.ʒ.iij.ſeminis baſiliconis folij mirtiloꝝ meliſſe coꝛiandri cinamomi galange zedoarie ſpice nardi ligni aloes minutiꝫ inciſi aut combuſti modicũ croci omnium ana.ʒ.ij omnium mirabolanoꝛum ana.ʒ.iiij. berilloꝛum ſmaragdoꝛum hiacintoꝝ ſardoni ſaphiroꝛũ granatoꝛum ana.ʒ.j.albarum margaritarũ.ʒ.iij.auri ⁊ argenti limatoꝛum ana.ʒ.ij.ſ.ambꝛe camphoꝛe ana.℈.v.muſci.ʒ. j.fiat electuarium cum zucca.arte ⁊ ingenio laudabile.

℄ Iſtud electuarium apud nos non eſt in vſu. nomen vero ſuũ eſt deriuatũ a cõpoſitoꝛe qui fuit inuentoꝛ qui vocatur conciliatoꝛ ſeu Pe.de abbano. h apud quoſdã medicos appellaſ eliũm letificãs conciliatoꝛis: qꝛ coꝛ letificat ⁊ confoꝛtat ipſum.eſt aliud eliũꝫ letificans qđ eſt ex auctoꝛitate dñi Raſis.ſicut infra appebit ſi deus voluerit.

℄ Poma ſꝫ Iſido.in cap.de arboꝛib⁹ dcã ab opimo .i.a copia vel ab vbertate.iter alia poma pariſiana ſunt magis laudata q̃ꝫ alia poma.⁊ ſi hꝛe nõ poteris habeas poma dicta redolentia que etiam ſunt laudata in iſta egritudine.

℄ Roſa rubea ſm meſue eſt melioꝛ quam alba. ⁊ dicitur ꝙ virtus faciẽs ruboꝛeꝫ eius plus impꝛeſſit quã amaritudinem.faciens pꝛopter quod in abſciſſione amaritudinis ipſius que remouetur per ſolam exficcationem eius nõ reſoluitur ſpecies:in abſciſſione vero rubedinis nõ plus eſt roſa quam homo moꝛtuus eſt homo.

℄ Coꝛallus .ſ.rubeus eſt nobilioꝛ albo ⁊ nigro.eligẽdus eſt autem coꝛallus rubeus groſſus ⁊ planus ⁊ clarus ⁊ quanto plus accedit ad rubedinem tanto melioꝛ eſt ⁊ qui nulla foꝛamina habet aut pauca.

Limatura eboꝛis ideſt raſura ⁊ eſt dens elephantis.

Os vero de coꝛde cerui eſt medicina mirabilis in iſta egritudine vt eſt notum circa inſtãs in cap. de oſſe coꝛdis cerui ait.in coꝛde cerui reperitur quoddam os in parte ſiniſtra i qua eſt quedam cõcauitas ad quam ſplen habet receptaculum ⁊ emittit ſuperfluitatẽ que pꝛopꝛiam ſiccitatem coꝛdis imittaſ in oſſuoſa ſubſtantia.os illud eſt quaſi cartilago.⁊ habet de carne.eſt aũt ſubꝛuffum de ſanguine coꝛdis ⁊ diſcerniſ a cartilagine que reperiſ in pectoꝛe caprarũ qua apothecarij vtunſ qꝛ nõ habet in carnem nõ eſt ita ſubꝛuffum ſed album ⁊ mollius per.xxx.annos ſeruatur.ſed debet pꝛimo aliquantulum deſiccari ad ſolem.

Baſilicon.ſ.ſemen eius quod appellatur ozimum gariofilatum vnde circa inſtans.ozimum alio nomine baſilicon appellatur. Matheus ſiluaticus in capi. de berengemiſch.i.ozimo gariofilato dicit ꝙ ozimũ in latino vocatur baſilicon gariofilatum:⁊ de ſemine ipſius intelligitur ⁊ maxime in electuarijs.ſed in emplaſtris herba.

Mirtus ſm circa inſtãs ſunt mirtilli cuius pꝛecipue in medicia ponũſ.mirti aũt ſꝫ modernoꝝ opinionẽ ſũt due ſpẽs ſcꝫ albi ⁊ nigri:albi vo ſũt cubebe.⁊ nigri ſũt mirtilli q ſatis ſũt noti. Auer.in qnto coll.dicit hes.i.mirtilla.

Meliſſa apđ Sera.ẽ bederãgie.i.turũgẽ. ⁊ dr marmacoꝛ.i.meliſſa ſꝫ.Simo.Januen.turungẽ ẽ ozimũ citratuꝫ qđ idẽ ẽ. Dia vo vocat ipſaꝫ meliſſophilos.nos vo nominamus citrariã a vulgo eo ꝙ folia ipi⁹ odoꝛẽ citri habẽt.

Coꝛiandrũ ſiue coliandrũ. Gal.in.vj.ſimpliciũ dicit coriandrum vel coriũ vel coꝛiandrũ vel qualitercũqꝫ nominare voluerint.ſemen vo ipſius adminiſtraſ in medicinis preparatum. ⁊ maxĩe in iſtis egritudinib⁹ ⁊ modus p̄parandi eſt ꝙ tu accipias de ſemine ipſius q̃titateꝫ quã volueris ⁊ ſuper aſpergaſ vinũ citonioꝛuꝫ ⁊ acetũ foꝛtiſſimũ ſicut eſt notũ.deinde exficceſ ⁊ vtaſ vbi oꝫ.ſi vo ponaſ ſemen coꝛiãdroꝝ in medicinis ante p̄parationẽ eſt venenoſum.de quo vide Auic.in q̃rto cañ. qui in numero venenoſaꝝ medicinaꝝ enumerat. Sera.i.ca.de coꝛiãdro ait in lib.venenoꝝ qñ bibunſ de ſuco ipſius recẽtis.ʒ.iiij.occidit eius planta dum eſt recens habet odoꝛem fetidum.

Oẽs mirabolani ſunt qnqꝫ ad numerũ ſm Me.⁊ ſunt ꝓpꝛie citrini.vꝫ.quoꝝ coloꝛ ſit citrinus indi.i. nigri chebuli dñt eẽ groſſi ⁊ quãto groſſioꝛes tãto melioꝛes emblici ⁊ belerici.iſte ſunt.v.ſpẽs mirabolanoꝛum qui dñt intelligi per omnes mirabolanos ⁊ oẽs qnqꝫ ſunt noti.poterit aliqs dicere ꝙ per oẽs mirabolanos intelliguntur omnes ſpẽs mirabolanoꝛum que ſunt ad numeruꝫ ſex.⁊ pro h vide. Sera.in ca.de emblicis de duobus generib⁹ loqſ in ca.vo de mirabolãis de q̃tuoꝛ loqſ ipſe addit ſexi ꝙ nõ reperitur apud dominum Meſue nec ſunt noti.

Berillus.ſ.lapis ⁊ hic eſt de genere criſtalli. ſꝫ ẽ obſcurioꝛ.⁊ ego vidi ⁊ habui.defertur autem a venetis ad nos. Iſido.in ca.de viridioꝛibus gẽmis inquit berilus in india gigniſ gentis ſeu lingue nomen habens viriditate ſimilis ſmaragdo.ſed cum paloꝛe.politur autem ab indis in ſex angulas foꝛmas vt hebetudo coloꝛis repercuſſione angulorum excitetur.aliter politus nõ hꝫ fulgoꝛẽ.genera eius nouẽ ſunt.criſoberillus dictus eo qđ pallida eius viridi

tas in aureum colorem reſplendeat. ⁊ hunc india mittit. alia ipſius genera vide ibi.
¶ Smaragdus eſt lapis cuius color eſt viridis: ⁊ quanto viridior tāto melior. hic Conciliator habet ſmaragdi hiacinti ſardoni ſafirorum ⁊ granatorum que poſſumus nominare quinqꝫ fragmenta cordialia de quibus Meſue in electuario de gemmis dicit fragmentorū: ⁊ ibi hꝫ quinqꝫ lapides precioſos vt habet Conciliator.
¶ Aurū ⁊ argentū eſt notū. Conciliator vero dicit auri ⁊ argēti limatorꝫ modū dat nobis liber qui di albuchaſim in fine primi libri vbi ſic ait: modus limature auri ⁊ argenti quibus vtimur in medicinis cordis. Recipe ergo de bono auro ⁊ puro fruſtū. ⁊ hēas corā te paraſidez cum aqua munda ac dulci ⁊ hēas pannū de lino aſperꝫ mundū cuius vnum caput teneas in manu tua. aliud ſtet mixtuꝫ fundo paradiſis in qua tunc frica aurꝫ vel argentū in pāno ſemper madefaciēdo pannū cū aqua ⁊ limatura deſcendet in fundo vaſis ſubtilis: fac ergo tādiu ꝙ limetur de auro illo quantū volueris. deinde dimitte per horā ⁊ ꝓijce aquā cū facilitate ⁊ ablue ter. ⁊ ſicca ⁊ ſerua. eodē modo fac de argēto ⁊ ſunt qui limāt cū lima ſubtili. ⁊ ſic vtuntur: verum ille eſt modus limādi ipſum. ſed apud modernos nō eſt multum in vſu. ſed hodierni apothecarij ponunt aurū ac argentū in iſto electuario iſto modo contrituꝫ. accipiamus ergo foliorū auri ac argēti finiſſimi quantū volueris ⁊ habeas paratū vnū lapidē marmoreū latū albū ab oībꝰ ſordibus ⁊ ibidē habeas paratū parū aque roſate. ⁊ ſuper ipm lapidē de ꝑdicta aqua aſpergaꝛ. deinde ponanꝛ ſupra folia auri aut argenti ⁊ cū vno alio lapide facto ex porfido teranꝛ vt faciūt pictores tm̄ ꝙ efficianꝛ ſicut linitiuꝫ. deinde accipiaꝛ illud ⁊ vtere dū neceſſe eſt. ⁊ iſto modo vidi apothecarios hiſpanos facere etiā apd̄ neapolitāos ſic fit. Auic. in q̄nto cañ. in ꝯfectione de hiacinto docet lique fieri aurum ⁊ argentum per alium moduꝫ. vt ibi videtur.

Confectio Diacaſſie fiſtule ſcd̄m Franciſcū de pedemōtiū in ca. de cura male ꝯplexiōis epatis ſimplicibꝰ ⁊ ꝯpoſite. ℞. mellis caſſie fi. li. ij. penidiorꝫ. ℥. iiij. ſuccꝰ violarꝫ. ℥. iiij. candi roſati. ℥. iij. tamarindorꝫ. ℥. iiij. ſirupi violati. ℥. ſ. fiat cū decoctiōe herbarꝫ frigidarū ⁊ q̄tuor ſeminū vſualiū ⁊ prunorꝫ quantū ſufficit ⁊ reubarbari. ℥. j. ⁊ ſunt q addūt māne. ℥. iiij. ⁊ fiat eliium.
¶ Hec cōfectio diacaſſie fiſtule apud nos nō eſt in vſu ſꝫ iſtā deſcriptionē: ſꝫ illa deſcriptio qua vtunꝛ eſt magiſtralis. ſed vere iſta Frāciſci eſt nobilior. Et credo ꝙ in ptibꝰ parauinis faciūt diacaſſiā ſcd̄m iſtā deſcriptionē. Pe. de tuſſignana in cap. paraleſis tremoris torture ⁊ ſpaſmi ⁊ repletionis hꝫ vnā aliam deſcriptionē. ſed nō eſt ſimilis huic. tm̄ parū differt ab ea. Joānes cōcoregius deſcribit vnā aliā de qua infra. Mel caſſie fiſtule eſt medulla ipſius meſue in ca. de caſſia fiſtula dicit ꝙ ſunt medicine in quibus eſt fiducia iuuamentorum ⁊ ſunt ſine nocumento carentes acuitate ⁊ mordicatione ⁊ omni exceſſu ledente ſuper cuius exhibitionez preſumitur in omni etate ita ꝙ pueris ⁊ pregnantibus. electio eius ꝯſtat vt ſit arundo eius groſſa plena ſplēdens ⁊ multi pōderis ⁊ ſit pulpa eius ſplēdēs ⁊ pinguis ⁊ hauſta ex arūdine ꝯſeruata in vaſis pigritaꝛ.
¶ Candū roſatū. i. zuccarū candidū duratū in fundo vaſis iulep roſati. ⁊ ſic qñ repiꝛ cādū violatū ſiꝛ intelligitur de illo zuccaro cādido i fundo vaſis iulep violati idurato
¶ Sirupus violatuꝫ. i. ille qui ſit per infuſionē violarū vt docet Meſue de quo infra habebimus ſermonem.
¶ Decoctio. i. apozima. nam apozima eſt decoctio diuerſarum medicinarum. ſ. aqua in qua coquuntur. Franciſcus dicit cum decoctione herbarum frigidaruꝫ que ſunt proprie endiuie ſcariole lactuce ⁊ portulace ⁊ hec quatuor ſunt que intelligi debent ſm ſententiam modernorum. Quatuor vero ſemina vſualia ſunt quatuor ſemina maiora frigida ⁊ ſunt melonis citruli cucumeris ⁊ cucurbite q̄ ſatis nota ſunt. Manna eſt ros cadens de celo ſuper lapides. deſcriptio diacaſſie fiſtule que ſit magiſtraliter. nō autem dico caſſiam fiſtulam que ſit pro cliſterijs quam non ingreditur manna. ſed Franciſcus ⁊ Petrus de tuſſignana ⁊ Joan. Concoregius laudant ipſam. ⁊ ſic ſapientes dixerunt ꝙ manna in diacaſſia poni debet.

Confectio de ſpica romana ſm eundē in capi. de opilatione epatis. ℞. ſpice romane. ℨ. iij. abſinthij. ℨ. j. terantur ⁊ cribellentur ⁊ confice cum melle diſpumato ⁊ adminiſtretur.
¶ Hec confectio non eſt in vſu apud nos. Spica romana ſcd̄m Sera. in cap. de ſpica. eſt ſpica celtica. Aui. in ſecundo canonis dicit. neridē dicꝛ in cap. de ſpica ⁊ ipſa eſt ſpica romana. in capi. d̊o de ſpica dicit ꝙ due ſunt ſpēs quarum vna eſt ſpica aromatica. ⁊ eſt ſpica auiū altera eſt neridem ⁊ eſt ſpica romana. Macer inquit. Eſt nardi ſpecies que celtica ſpica vocatur. Celtarum tantum quod naſciꝛ in regiōe. Omnia que nardus valet indica diciꝛ iſta Poſſe licet vires videatur habere minores.
¶ Hactēnus adducte ⁊ cōgeſte fuerūt deſcriptiōes electuariorꝫ ⁊ ꝯfectionū ⁊c̄. poſitorꝫ a dn̄o Jo. Meſue. ⁊ Franciſco de pedemontium. deinceps ſi deus voluerit aggregabo deſcriptiones ſaltem famoſiores poſitas a Nicolao.

Aurea alexandrina. ℞. aſſari carpobalſami. i. ſeminis balſami ana. ℨ. ij. ſ. gariofilorū opij mirre ciperi añ. ℨ. ij. balſami cinamomi folij zedoarie coſti corali albi ⁊ rubei caſſie lignee euforbij draganti turis ſtoracis calamite ſpice celtice meu cardamomi ſiſilei napei ſaxifragie aniſi aneti ana. ℨ. j. ligni aloes reubarbari alipte caſtorei gage oppopōaci anacardi maſticis ſulfuris viui peonie iringi roſe. i. roſarꝫ rubearꝫ thimi acori pulegij ariſtologie longe gentiane corticū mandragore camedreos ſubacarum lauri ameos dauci macropiperis leucopiperis xilobalſami carui amomi petroſilij ſemis leuiſtici ſeminis ruthe ſinōi añ. ℨ. ſ. auri cocti argenti meri albarꝫ margaritarꝫ blacte bizancie oſſis de corde cerui añ. ℈. j. gꝛ. xiij. limature eboris calāi aromatici piretri añ. gra. viij. mellis quod ſufficit. detur in modum auellane cum vino albo.
¶ Aurea alexandrina ſcd̄m intentionez Nicolai dicta eſt aurea ab auro quod recipit. alexandrina ab alexandro peritiſſimo medico ⁊ philoſopho a quo fuit inuēta. hec apd̄ nos eſt in vſu. ⁊ ſic ad laudem dei ⁊ virginis marie ſimplicia que ſunt declaranda declarabo.
¶ Balſamus aūt eſt liquor emanās a balſamo: ſꝫ in ptibꝰ noſtris raro repiꝛ. ſed moderni auctores ſcripſerūt olea ⁊ alia que poſſunt adminiſtrari in omnibus locis vbi ingreditur balſamus: ſicut apparebit infra in tractatu de oleis.
Coralli ſꝫ Aui. ſunt tres ſpēs. ſ. rubeus albus ⁊ niger. reperitur quedā deſcriptio iſtius confectionis vbi ingrediuntur niſi ſolū coralli. ſ. rubei ⁊ in alijs ingrediuntur albi ⁊ rubei ⁊ ambo ſunt laudati in hac ⁊ debent poni.
Spica celtica ſm Sera. eſt ſpica romana. Gal. in. viij. ſimplicium dicit. nardus celtica ſimiꝛ aliqualiter eſt ſꝫ genus in virtute predicte. reperitur aliq̄n in predicta confectione quod loco ſpice celtice habet ſaliuncam. ⁊ ſaliunca ſm ꝯpoſitorē eſt ſpica celtica. ſed ſcd̄m Dia. ⁊ Pli. aliud eſt ſpica celtica: aliud eſt ſaliunca. Jtez circa inſtans in ca. de ſpica celtica. eſt vt quidam dicunt ſaliunca quod mentiuntur: tm̄ hic ſpica celtica ſiue ſpica romana intelligitur.
Meu. i. ſiſtra vel ſiſterſinodi apd̄ Auic. vocaꝛ mu: ⁊ ibi dicitur. nō. n. adminiſtratur de eo niſi radix eius ⁊ multiplicaꝛ in terra megduna. Sera. i ca. de meu. dicit hꝫ radicē non ſubtilem. cuius alique partes diuiduntur in plures: quarum quedā ſunt tortuoſe ⁊ quedaꝫ recte longe. habet odorem bonū. ⁊ radix eius eſt que adminiſtratur. poſtea iterum ait ex auctoritate Gal. radix huius herbe eſt id in quo iuuamentū: ſiꝛ ait circa inſtans. ſꝫ lumen apothecariorum malelucēs in ꝑdicta confectione exponit meu. i. ſemen aneti ſilueſtris. cuius falſa eſt opinio. ſicut oñſum eſt per auctores ſupradictos. preterea eſt cōſuetum ab aromatarijs ꝙ meu ſit radix ⁊ nō ſemē vt dicit lumē malelucēs.
Siſilei. i. ſiſileos ſiue ſileris mōtani. vt repiꝛ apud Petrum de creſcentijs alij platocimini vocāt. Napei vel napiuꝫ eſt ſemen ſinapis. ſm cōpoſitorē. circa inſtās in ca. de ſinapi dicit. ſinapis ſemē poniꝛ in medicinis: ⁊ qñ inueniꝛ tur ſinapis vel napeos ſemen intelligiꝛ. Jtē Simon Janu enſis inquit. napion etiā vt dicit paulus in cap. de cephalea. ⁊ in ſuo antidotario aureo expōit napiō. i. ſemē. ſinapis: ⁊ ſic moderni loco napei ponunt ſemen ſinapis.
¶ Saxifragia ſꝫ cōpoſitorē tres hꝫ ſpēs. quarū vna habꝫ folia ſilia pimpinelle. ſed maiora ⁊ hec eſt nota. minor vero dicitur ꝙ eſt oculus chriſti. ⁊ ſi ſic eſt oculus chriſti vel oculus conſulis ſm matheū ſiluaticū eſt filius ante patrē. media dicitur ꝙ eſt tetrahit. i. herba iudaica: circa inſtans dicit ſaxifragia dicitur: quia ſaxum frangit viuum. radix ipſius ſolum in medicina competit.
¶ Alipta muſcata. i. mixtura muſcata: qꝛ recipit muſcuꝫ. Simon ianuēſis dicit. alipta eſt quedā cōfectio in antidotario Nicolai. ⁊ qꝛ muſcum recipit muſcata dicitur. lumē malelucens in predicta confectione deberet dicere alipte muſcate. ⁊ dicit galie muſcate. quod non eſt idem quia cōpoſitor ponit ambas deſcriptiones ſicut infra apparebit.
¶ Jringus aut irigion aut nux agreſtis. vt dicit Diaſco. ab alijs cardopanis dr̄. ⁊ eſt ſpēs cētū capitū vt appet apd̄ Sera. nā ipſe Sera. ait aſtariticon iſtd̄ cētū capita eſt celeſtis coloris inferius dr̄ iringi. ſꝫ cētū capita alba ē ſpēs ſpine. ⁊ ſic eſt ⁊ nō eſt ſecacul. vt q̄dā ſinonima dicūt. opinantur aliq ꝙ iringus ſit ſecacul. qd̄ falſuꝫ eſt. ſicē pꝫ p Sera. q de vtroqꝫ diuerſa facit cap. iringus aūt ſꝫ ſentētiā modernorū eſt planta ſpinoſa que in vijs ac pratis naſcitur.
¶ Ariſtologia lōga dr̄. qꝛ radicē hꝫ lōgā. altera rotūda. ſimiliter appellaꝛ. qꝛ radicē hꝫ rotundā. Nicolaus cōpoſitor vult ꝙ in iſta ꝯfectione ingrediaꝛ ariſtologia. ſꝫ lumen male lucens hꝫ ariſtologiā rotundā. quod nō eſt credēdū.
¶ Fu. i. valeriane. circa inſtās dicit fu. de radice intelligiꝛ.
¶ Petroſelini. ſ. ſemen petroſelini domeſtici: qd̄ ſatis eſt notū Simonū ſꝫ cōpoſitorē ⁊ Simo. Januē. eſt petroſelinum agreſte. ſm matheū ſiluaticū in ca. de apio eſt petroſelinū macedonicū. ⁊ ſi ſic eſt ꝙ petroſelinū agreſte ſit petroſelinum macedonicū. ego dico ꝙ eſt olixatrū. ⁊ cōpoſitor dicit alexādrū vel olixatrū. i. petroſelinū macedonicū. ⁊ ſic ponūt moderni. ille vero q de nouo ſcripſit intitulatus lumen apothecariorꝫ. ſed apud aromatarios eſt lumen malelucēs. ipſe. n. hꝫ loco ſinoni petroſilij. qd̄ eſt falſuꝫ.
Aurum coctum ſcd̄m Nicolaum eſt aurum puruꝫ ⁊ foliatum. Jſidorus cap. de auro dicit ꝙ aurū ab aura dictū. i. a ſplendore ꝙ repercuſſo aere plus fulgeat. vnde ⁊ Virgi. diſcolor. vnde aurum naturaliter. n. eſt vt plus fulgeat ⁊ alijs metallis ſplendidius ſit.
Argentū merū. i. purū. ⁊ foliatū ſcd̄m cōpoſitorē. Jſidorus in libro de potu inquit. merū dicimus. cū vnū purum eſt ſignificans. nā merū dicimus qcquid ſincerum vel purum eſt ſicut aquam merā nulli vtiqꝫ rei mixtā hinc ⁊ merenda dicta eſt eo ꝙ antiquitus id tēporis pueris ⁊ operarij tm̄ panis merus dabatur. aut ꝙ meridient eodeꝫ tēpore. i. ſoli ac ſeparatim. nō vt in prandio. aut in cena ad vnā menſam. inde credimus etiaꝫ illud tempus quod poſt medium diem eſt meridiem appellari. quod purum ſit.

Adrianum dictū ab adriano romanorū imperatore. qui illud cōpoſuit. nō eſt in vſu ſed ſimplicia que ſunt declaranda declarabo.
Opij thebaici. i. illiꝰ regiōis. ⁊ ſit ex lacte papaueris nigri. reperitur in multis alijs confectionibus vbi dicitur opij thebaici. ⁊ hoc eſt. quia eſt nobilius alijs. ⁊ in illa regione non ſit aliud opium. niſi de papauere nigro. Jſido. a regibus egypti dicitur thebaicus. ſed. a thebis cadmi dicitur thebanus. ⁊ iſtud eſt fortius narcoticum. vñ qñ ſimpliciter poniꝛ narcoticū forte vel aliud opiū dn̄t intelligi.
Reupōticū ſm Math. ſil. eſt herba ſiriſta. ⁊ eſt radix pōtica multū ſimilis reubarbaro. interius habet venulas diſtinctas vt reubarbarum. ſed non tingit vt reubarbarum ⁊ dicitur reuponticū eo ꝙ in pōto inſula reperitur. vel qꝛ ponticū hꝫ ſaporē. ⁊ reū tantum eſt dicere quantū radix.
Daucus creticus ſꝫ Simonem eſt ſemen daucie. i. paſtinace ortenſis. Math. ſil. in cap. lezar. i. daucus dicit ꝙ qñ reperitur daucus ſimpliciter intelligiꝛ paſtinaca ſilueſtris ideſt daucus aſininus.
Eliſfagus. i. ſaluia. Matheus ſilaaticus in fine capituli de eliſago dicit. ⁊ dicunt magi de ſaluia ꝙ ipſa putrefacta ſub ſimo generaꝛ auis quedā habens caudā ſerpētinā ⁊ albam merule ſimilis. de cuius cinere ſi ponatur in lāpade apparet ꝙ domus ſit plena a ſerpentibus.

Acariſtum ſine munere interꝑtaꝛ. ⁊ nō ē in vſu ſꝫ ſimplicia q̄ ſunt declarāda declarabo.
Olibanū ſm ꝯpoſitorē eſt thus muſculum.
Cicidon vel cicidos. vel kikidos grece eſt galla. ⁊ ſic reperiꝛ apd̄ Dia. c. de cicidos. Gal. in. vij. ſimpli. dicit cicis ideſt galla que quidem onfancina nominatur.
Abrotanuꝫ ſm Dia. multi eradiā dicunt. aut glatiaton ⁊ ſunt due ſpēs. ſ. maſculum ⁊ femina. Arabes vocant ipſum kaiſum. ſed non keiſim. qꝛ keiſim eſt leuiſticum. hoc apud Auic. in. ij. cañ. vocatur berengeſiꝛ. ſed non recte.
Bracteos. i. ſauina. de qua Sera. in. ca. de iunipo dicit ſꝫ ſauina eſt illa q̄ dr̄ bracteos. ⁊ ſic eſt. Pli. igt ſauina herba ſabina brathi appellata a grecis. duorꝫ generꝫ eſt. altera amarici ſimilis folio eſt. altera cupſſo. quā qdā creticā cupreſſuꝫ dixerūt. Gal. in. vj. ſimpliciū ingt. abhei. i. ſauina.
Ros ſiriacus ſm ꝯpoſitorē eſt flos orni. ſed roſſiriacus eſt ſumach. nā vide Dia. in ca. de origano ingt. ſi cuꝫ oleo cepullas ⁊ roſiriacus. Seraꝑ. vero in eodē ex verbo Dia. habet ſumach. ⁊ ſic eſt. verum eſt qd̄ repiꝛ herba ſiriace. ⁊ ſm Matheum ſiluaticum ⁊ cōpoſitorem eſt malua.
Micon. i. ſemen papaueris ſm Galienuꝫ in. vij. ſimplicium Dia. de miconio cap. facit. ⁊ eſt idem Elempni ſm compoſitorem eſt enula apud Dia. vocatur elenium.

Athanaſia . i. immortalis. ℞. cinamomi caſſie fiſtule. añ. ℨ. iij. gꝛ. 8. croci ſgnāti ſtoracis calamite fu. i. valeriane ſileris. i. ſileris mōtani. betonice iuſgami apij aniſi dauci opij añ. ℨ. i. ſ. gꝛ. iij. ſpice folij. caſtorei mirre lapidis ematitis ſanguinis dracōis. corallorum rubeorū coſti mumie boliaꝛ ſimphiti lempnias aſſari. i. acori mādragore polij bacarū lauri meu. i. radicis macropipis. i. leucopipis petroſelini. añ. ℨ. ſ. melliꝛ q̄ntū ſuffic.
Atanaſia ſicut inquit Nicolaus interpretatur immortalis. thanatos. n. grece morſ ⁊ a. i. ſine q̄ſi ſine morte. hoc eſt quod ſeptus liberat hominē ab extremis mortis. ſupra poſita fuit alia deſcriptio: q̄ eſt de mēte Me. q̄ vocaꝛ athanaſia magna. ⁊ ſic generaliꝛ ſm illā deſcriptionē faciūt. Et iſta deſcriptio ſit in aliq̄bus ptibus ſicut dictū fuit mihi. ⁊ ſunt multi q errauerunt in lempnias credētes quod etiam eſſet aurum pigmentū. quod non eſt. de quo infra Gulielmus placentinus habet vnā aliā deſcriptionez in qua aliqua ſimplicia mutat ⁊ aliqua dimittit athanaſia etiam eſt quedā planta amara que a quibuſdam athanacetū vocaꝛ. ⁊ hec videꝛ ſcd̄ꝫ intētionē Nicolai eē ſpēs artemiſie.
Lapis ematitis ſcd̄m Sera. eſt ſcedenegi ſine h ⁊ eſt lapis ſanguineus: cuius color eſt ſimilis colori ſanguinis ⁊ melior eſt ille qui cito frangitur cōpatione alicuius lapidis qui nō eſt ſcedenegi. hoc lapide pictores vtuntur.
Sanguis draconis eſt ſucus plāte. apud Sera. deſcribitur auctoritate Dia. q vocaꝛ ſuderitis ⁊ iſtd̄ nomē multis plātis attribuiꝛ. ſicut pꝫ apud Dia. ca. de ſideriti. Aui. dicit ſanguis dracōis ⁊ ē ſceni ⁊ eſt ſucus rubeus notus.
Mumia ſcd̄m Sera. ſepulcrorꝫ aloes ⁊ mirra ⁊ quod admiſcetur eis ex humiditate corporis humani ⁊ deſcendit de terris que dicunꝛ acolonie. Auic. in ſcd̄o cañ. dicit mumia ipſa eſt in virtute picis ⁊ aſpalti. inueniꝛ etiā mumia in ſepulcris balſamatorꝫ in quibus humor mortui cū aloes ⁊ mirra reſoluitur. quibus ipſa corpa cōdiebantur. vꝫ. vngebanꝛ. ſolebāt. n. antiq̄us corpora balſamo mirra ⁊ aloe condiri vel inungi. ⁊ adhuc ſit apud paganos ⁊ ſaracenos circa babiloniam vbi eſt copia balſami.
Bolus armenus eſt terra rubea que de armenia veniꝛ apud Auic. vocatur lutum armenum ⁊ hoc eſt notum.
Simphitum ſm Dia. eſt conſolida maior aut anagallicum Aui. vero ignorauit qd eſſet ſicut ſi legis cap. de ſimphito apd̄ Dia. cū ca. de ſucuto apud Aui. videbis ꝙ ideꝫ ſunt. ſi vero ſucutum eſt ſimphitum miꝛ. ꝙ Aui. inquit ꝙ eſt ſemperuiua ⁊ dicit ꝙ eſt ſpēs ſeminis mandragore ꝙ male traductus eſt textus eiꝰ. nā ſucutū in arabico eſt ſimphitum. i. ꝯſolida. ⁊ h̄ apud nr̄os ruſticos dr̄ anealco.
Lempnias ſm quedā ſinonima eſt aurū pigmētū rubeum. ſꝫ falſa eſt opinio eorꝫ. ſꝫ ſcd̄m veritatem eſt terra ſigillata. ⁊ ſic dictum fuit mihi ꝙ fuerūt qdā facientes pre

dictā cōfectionē qui poſuerūt aurū pigmētū rubeū qḋ nō ꝯuenit ſi bñ ꝯſideres. virtutē eius ⁊ ipſius opationē. Dia ait lēnias frigis terra ē: ⁊ hec eſt quā. A. vocat lutū ſigillatū .i. terra ſigil. Simō Janu. dič lēnias qdā falſo expoſuerūt auripigmētū rubeū: ⁊ ſic mlti poſuerūt i ꝯfectiōe atha naſie ſcripte i antidotario vlti: ſʒ lēnius ē terra ſigillata: et illa eſt que in dicta cōfectione dʒ poni. ⁊ Gulielmus loco lēnias hʒ auripigmentū: qḋ nō cōuenit vt dictū eſt ſupra.

Alcanchalon .i. nuciū. bonū. nō ē in vſu: hʒ ſimplicia q̄ ſunt declarāda declarabo. ℂ Nimphee. ſ. flos apḋ Dia. ē nimpha: ⁊ apḋ (alſqs eſt veneris. i. papauer paluſtre ſiue vt latini alga paluſtris. ⁊ nenufar apḋ Sera. ⁊ Nepita ſʒ ꝯpoſitorē ē calamentum montanum. de quo dictum eſt ſupra in diacalamento deſcriptione Meſue.

Antamaron .i. ꝯ mortē: non eſt in vſu: declarabo tñ ſimplicia: q̄ declarāda ſſ. ℂ Aaron. i. pes vituli ſiue dragontea, minor in iſta confectiōe ambe ingrediunt. ſ. maior ⁊ minor. Petrus de creſcētijs dicit iarus q alio noīe dī barba aarō vel pes vituli: ⁊ ſic eſt. ℂ Dragōtea ſʒ Dia. eſt colubrina vel vipina: ſed ſʒ Me. eſt luſiue ſerpētaria maior: ſiue colū draconū ambe radices vſui medicine ꝯpetūt ambe i hortis naſcūtur. ℂ Nitrū ſm ꝯpoſitorē eſt ſalindus. ſʒ Sera. in ca. de baurac nitrū eſt afronitū ſiue ſpuma nitri. Dia. de nitro ca. facit ⁊ dicit eligendū eſt leue. ⁊ colorē rubeū hñs aut albuʒ ⁊c. eſt baurac armenū ſicut dictū eſt. ℂ Alexādrū. i. olixatrum ſiue apiū macedonicū ſiue ſinonū: vt dicit Matheus ſilua. in ca. de apio extimaſ ꝙ illud ca. de ſmirnō apḋ Dia. ſit cap. de apio macedonico. ſiue ſit alexādrū qḋ notum eſt. ℂ Cocognidiū. i. ſemen camelee vt dicit Dia. in ca. de camelea. Alexander cap. de idropeſi ait. camelea vñ cocognidiū colligiſ. ⁊ eſt lacticiniū folij oliue hñs ſimilitudinem. ⁊ ſic eſt ſʒ veritatē qḋ cocognidiū folia hʒ ſicut foliū oliue ⁊c. infra in hieralogodion de ipſo itez oñdaʒ.

Antidotum emagogon. ℞. aſſari. acori. amomi ſeminis atriplicis maratri. i. ſe. feniculi. añ. ℈. j. gr. vj. aniſi. ℈. ij. ariſtologie lō. arthemi. caſſiefiſtule. añ. ℈. ij. ⁊ gr. xiiij. cētauree minoris. ℈. ij. gra. vij. dauci cretici. i. ſeminis. ℈. ij. elebori nigri. ℈. j. foliorū lauri. ℈. j. ſ. gr. iij. liquiricie. ℥. j. ℈. j. lupini. ℥. ij. melācij. ℈. ij. mirre. ℈. ij. ⁊ gr. xiiij. macedonici. ℈. j. orobi. i. herbi. ℈. j. ſtipteris. ℈. ij. piretri. ℈. ij. gr. xiiij. piperis nigri. ℥. j. ℈. ij. gr. vij. pulegij. ℈. ij. ⁊ gr. xiiij. peonie. ℈. j. gr. vij. ciperi. ℈. j. ſeminis ruthe ℈. ij. ⁊ gr. xiiij. ſpice. i. nardi. ℈. ij. ⁊ gra. xiiij. betōice. ℈. ij. ſqnāti. ℈. j. gr. xiiij. apij. ſauine. añ. ℈. j. xilobalſa. i. ligni balſami. ℈. j. ⁊ gr. xiiij. ʒinʒi. ℈. ij. gr. 14. gariofili. ℈. ij. radicuʒ caparis. cimini. añ. ℥. j. melli qḋ ſufficit. ℂ Antidotū. i. ꝯ latū emagogū. i. menſtrualē ſanguinē ducēs Math. ſilua. in littera emac ingr. emac interpretatur ſanguis. vnde emagogū quaſi ſanguinē educens ab emac quod eſt ſanguis ⁊ gois quod ē fluxus. ⁊ ob hoc dicitur emoragias vel emoraſagia ⁊c. hoc antidotū apud nos non eſt in vſu. valde tamen reperitur apud apothecarios. Papias dicit antidotum grece dicitur ex contrario datum. contraria enim contrarijs curantur.

ℂ Aſſarus. i. aſſara bachara. Dia. facit vnum capitulū de aſſaro ſcripto ſoluʒ cū vna littera. s. ⁊ eſt aſſara bachara. aliud capitulū facit de aſſaro ſcriptum cuʒ duobus. s. ⁊ illud apud quoſdam eſt herba dicta prouinga a vulgo.

ℂ Atriplex. ſ. ſemen ipſius qḋ apud Dia. vocaſ andraphaſis. Auic. de ipſo duo contraria. vnuʒ diciſ criſolacanna aliud quod dī cataſ. ſm inuentionē. Dia. andrafaxis oluſ eſt de genere duplici ſcʒ ortiuū ⁊ agreſte elixa ſic comeduntur ſine dubio apḋ modernos ꝯputāt ipʒ de gñe oleris, ſ. olus iamenū qḋ eſt blitis. naʒ hec plāta in hortis repiſ cuius lōgitudo eſt duoꝝ brachioꝝ aut plus. ſemē eius eſt ad modū paſtinace. ⁊ dū eſt recēs māducaſ ſic alia olera. Hortulani papiēſes atriplicē vocāt: ⁊ ab aliqb⁹ dī bleta alba ⁊ idē ē. Artemiſia ſʒ circa iſtās ē mr herbaꝝ. cui⁹ folia magis ꝯpetūt vſui medicine q̄ʒ radix. qdā expimētatores dixerūt. Si qs iter faciēs eā ſecū portauerit non ſentiet itineris laborē fugat. etiā demōia in domo poſita. prohibet etiam mala medicamenta: ⁊ auertit oculos malorū hec eſt ſatis nota.

Caſſia fiſtula. i. caſſia lignea vt dicit ꝯpoſita. ſcias ꝙ in tpe antiquo vocabāt caſſiā ligneā caſſiā fiſtulā. vt reperio apud Simonē Januenſeʒ. ⁊ ſic in iſta ꝯfectione pro caſſia fiſtula intelligiſ caſſia lignea. Centaurea minor eſt quaʒ alij fel terre vocāt. Iſido. in ca. de herbis aromaticis ſiue cōibus ingr. centaureā greci vocāt quā a chirone cētauro ferſ. ⁊ repiſ ipſa in limoſis qr locis humidis naſciſ. ⁊ iō dicitur fel terre propter amaritudinē eius. Lupinus apḋ Auic. eſt granū cōpreſſe figure amari ſaporis. percuſſuʒ in medio. ⁊ eſt faba egyptiaca. hic vero textus Aui. male tra ductus eſt. Na Gal. in libro de ali. dicit ꝙ faba egyptiaca nō eſt lupinus. vt putauerunt aliqui. ⁊ ibi fecit aliud cap. de lupinis. faba egyptiaca accipiſ aliquando pro pondere. lupinus vero eſt ſemen notū oībus ⁊ ſaporis amari. vt Uirgilius in georgicis. Triſteſqʒ lupini. i. amari.

Melanctiū. i. git ſiue melachion. Dia. de melācio. ca. facit. ſed apud Serap. eſt nigella. ⁊ ſi legis cap. de melancia apud Dia. cū ca. de nigella apud Serap. videbis ꝙ idem ſunt ſpēs ṽo nigelle ſm modernos ſunt due vna habens ſemen citrinū cū odore prioris ſed forma eſt vt eſt ſemen porri. ⁊ iſta eſt illa que dʒ poni in iſta cōfectione. Macedonicum ſm Nicolaum eſt ſemen alexandri ſiue apium macedonicum ſiue olixatrum.

Stipteris. i. alumen ſʒ nō dicit q̄le alumen ſit. ſpēs vero aluminis ſʒ Dia. ſunt multe ſʒ ſpēs ſunt tres q̄ neceſſarie ſunt in medicina. ⁊ ſunt proprie alumen iamenū. i. ſciſſum quod alumen de pluma a vulgo dī. ⁊ eſt rotundū qḋ ʒuccarinū vocaſ. ⁊ eſt liquidū ꝙ dī alumen de rocha ſiue lipariū. neqʒ per id cognoui quale ſit illud quod itelligi dʒ. ſed ſʒ Matheum ſil. intelligitur de alumine ſciſſio. iamenum. Betonica ſʒ Serap. eſt haſtarā. ⁊ id qḋ plurimuʒ accipiſ de ea ſūt folia. ifra i ſirupo de betōica meli⁹ oñdā.

Blanca dicta ē qr albos humores. ſ. flegmaticos purgat nō eſt in vſu. ſʒ ſimplicia que ſunt declaranda declarabo.

Terbētina ṽo eſt reſina terebinti arboris que apud arabes vocaſ glutē albotin ſiue gluten alimbat. Aui. in ſecundo cañ. vocat ſemen eius granū viride. ⁊ arbor diciſ nominari albotin. hec a multis dicitur largatum.

Antimonium. ſcḋm Aui. eſt ſubſtantia plumbi mortuſ ⁊ eius virtus eſt ſiīs virtuti plumbi aduſti. antimonium vero eſt vena terre ſimilis plumbo. verum eſt ꝙ antimonium teriſ ⁊ non fundiſ plumbū ṽo fundiſ ⁊ nō teriſ ⁊ hʒ in fracturis ſuis claritatē quando frangiſ: ⁊ illud eſt melius quod in fracturis nō habet aliquid ex terra nec ſordis.

Aſpaltum ſecundum Dia. eſt bitumen iudaicum. aliud eſt aridum aliud liquidum. Auicen. vocat ipſum bitumen iudaicum. ſtercus demonis napta ⁊ bitumen iudaicū vnius generis aiunt.

Paucedanū ſm Matheum ſil. eſt cauda porcina. ſʒ cauda porcina ſecundū Simonem vocaſ a quibuſdam miliū ſolis. Gal. in octauo ſimplicium farmacorū dicit ꝙ adminiſtratur ex hac planta eſt radix.

Feniculus algul. ſcḋm Math. ſil. eſt paucedanuʒ. qdam feniculū agreſtem vocant. Pe. de creſcētijs inquit. paucedanum eſt herba que alio nomine dī feniculas porcinus.

Benedicta ſimplex. ℞. turbit eſu. ʒuc. añ. ℥. x. diagredij hermodactili roſarū añ. ℥. v. gariofi. ſpice. ʒinʒiberis. croci. ſaxifragie. macropiperis. i. piperis lon. amomi ſelini ſpermatis ſaliigēme galange macis. carui. feniculi. ſparagi. bruſci. lithoſpermaton. polipodij. cardamomi. maſticis. ameos. lapis. lincis. ana. ℥. i. mellis quod ſufficit.

Benedicta dicitur qr omnibus a quibus ſumitur benediciſ. Giliber. de anglia in capitulo de cura aretice ſecundum magros hʒ vnam aliam deſcriptionem que eadē eſt. hec apḋ nos ē multū in vſu. ſed vere ego vidi de hac multas deſcriptiones que differunt inter ſe. ⁊ hoc aduenit errore tranſlatoris. ſed hec eſt optima de predictis ex ſpēb⁹ benedicte ſimplicis fiunt pillule que dicuntur de benedicta, de quibus infra in tractatu de pillulis.

Eſula ſecundū circa inſtans cortex radicis eius medicine cōpetit: apud meſue vocatur alſcebram: ⁊ dicitur quod eſt ſpecies laticiniorum ⁊ eſt ſolutiuū ruſticorū. reperitur alia herba que multū ſibi aſſimilatur: ſed nō habet lac vt hʒ eſula. ⁊ dī ṽſus: eſula lacteſcit ſine lacte linaria creſcit.

Diagrediū ſʒ vſū modrno. ē ſcāonea pparata i pomo Hermodactil⁹ eſt dcūs grece hermetis digit⁹ (citonio. Aui. l. 2. cañ. dič. digit⁹ hermetis ē flos hermodactili radix eius vſui medicine competit.

Selini ſpmatis ſm ꝯpoſitorē ē ſemē apij. nā ſelinū grece ē apiū. ⁊ ſic ponere debes ℂ Salgēma ſʒ meſ. in ca. de ſpēbus ſalis ē ſal ſič criſtall⁹ ſcidibiſ. ſal capadoci⁹ idē ē.

Bruſc⁹ ex oīb⁹ ē not⁹ mat. ſil. ex auctate pauli. dicit ꝙ folia ei⁹ ſūt ſiīa folijs mirti cū extremitatib⁹ ſpioſis faciētib⁹ plures ſtipites cū fructu rubeo. ſič fruct⁹ cerali. ſem ⁊ radix ipſi⁹ vſui medicie ꝯpetūt. Lithoſpmatō. i. miliū ſolis. vt dicit Sim. ia. i ca. ḋ lithoſpmatō. grece ē dicta lapideū ſem eo ꝙ ſit durū vt lapis Gili. ḋ āglia loco ei⁹ hʒ granuʒ ſolis qḋ idē ē Aui. i. ij. cañ. dicit calab. nō ē ſaxifragia. vt qdā dicūt. error ṽo i hoc ē qḋ repiſ i aliqb⁹ deſcriptiōib⁹ iſti⁹ ꝯfectiōis i q̄ igrediſ ſaxifragia lithoſpmatō ⁊ milium ſolis. ꝙ nō ē credēdū: qr lithoſpmaton ē miliū ſolis Bartho. montagnana in ſuis conſilijs. in conſilio de cura per medicinalia inquit. aqua ſublimationis lithoſpmatis eſt milium ſolis. ⁊ ſic eſt.

ℂ Lapis licis ſʒ nic. ē lapis q fit ex vria lupi cerueri. ſt āt aliq̄ deſcriptiōes i qb⁹ ingrediſ lapis lincis ⁊ aliq̄ in qb⁹ nō quod forſan potuit contingere errore ſcribentium.

Confectio alipte muſcate. ℞. laudāi puriſſimi. ℥. iij. ſtoracis. calamite optie. ℥. i. ſ. ſtoracis rubee. ℥. i. ligni aloes optimi. ℥. ij. ābre. ℥. i. cāphore. ℈. ſ. muſci. ℈. ſ. aque roſe qḋ ſufficit. ꝯficiāſ ſic. i dieb⁹ canicularibus ponatur ſtorax calamita ⁊ ſtorax rubea ⁊ laudanum in catino ad ſolē cooperto cuʒ ſubtiliſſimo pāno. ne puluis poſſit attingere. ⁊ cum mollificata fuerint ad ſolem pone in mortario eneo ⁊ concaleſcō ſiīr cū piſtello ſuo ferreo calefacto fortiter ſemel ꝯteranſ donec ad nigrum deueniāt colorē. ⁊ poſtea puluerem adde ligni aloes ſimul fortiter tere ⁊ cāphorā ſiīr. poſtea cōtere mltū i tribus. ℥. aque roſe. ⁊ ḋ hac aq̄ madefac aliquātulū marmor pri⁹ bñ ablutū ⁊ calefactū ad ſolē ⁊ accipe. ℥. i. cum tabula planiſſima de eadē aq̄ madefcā ſup marmore diu agitetur donec ad ſubtilitatē vnici deueniat. hoc mō facias ſp madefaciēdo marmor ⁊ tabulā. ⁊ de hac aqua ſupradicta. ⁊ cū repoſueris ſupaſperge de illa aq̄. valet enim. vt ſupius dixim⁹ accipe tabulā planiſſimā ſimiliter ablutā. ⁊ deſiccatā ad ſolem. Et humecta marmor: ⁊ tabulam de aqua roſa in qua reſolutus eſt muſcus ⁊ interpone ſupradicta tādiu agitando donec ad ſubtilitatem vnici deueniant ne ſemp adhereant cum ſupradicta aqua marmor ⁊ tabulam madefaciendo demuʒ duos funiculos ſimiliter torquet. ⁊ predictam aquam in vaſe mundiſſimo ⁊ bñ obturato vſui reſerua. ℂ Cōfectio alipte muſcate. i. miſture muſcate dī: qr recipit muſcum apud nos eſt in vſu tamē nō multū. ℂ Laudanū dictū eſt ab ea herba: vñ colligitur aquā i cipro ladā vocāt. ſm Sera. ex auctoritate Dia. laudanū colligiſ ex vna ſpecie ciſſi. i. edere ⁊ fortius ex laudano ē illud qḋ ē bōi odoris coloris ṽgētis ad virorē ſub molli tactu. ⁊ qñ malax. adheret m iib⁹ ⁊ nō ē in eo ſabulū ⁊ nō aſſimilaſ reſine pini ⁊ fit i terris arabū Aui. laudat illḋ qḋ ē pigue pōderoſū ⁊ cabroſi bōi odoris: qḋ ad citrinitatē declinat. ℂ Storax rubea ſm cōpoſitorē ē ꝯſita rubea. ⁊ ꝯſita rubea apḋ eūdē ē coʒūbrū ſiue thus iudeoꝝ. ⁊ ſic ē Cōʒūbrū vl̄ ſtorax rubea ē timiana ⁊ ē fex ſtoracis liqde nō ē ſtorax calamite vt dicūt qdā i hac poſſum⁹ certificari ꝙ idē nō ſunt qr nicolaus in pdcā cōfectiōe hʒ ſtoracem calamitā ⁊ ſtoracē rubeā. ⁊ dicit Nicolaus ꝙ ſtorax liquida rubea ⁊ calamite ſunt gūme cuiuſdam arboris.

ℂ Dies caniculares ſunt. xl. ſicut oſtenſum fuit ſupra in confectione diacaridionis.

ℂ Eneum vas vel mortariū ē vas vel mortariū factū de aramo vel ere. Mathe. ſilua in cap. de ere ingr. faciunt ex ere vaſa ad comedēdū vl̄ bibēdū ⁊ nocet eis mltū ⁊ maxime illis q aſſueuerūt. hoc diu. na: parati ſūt tales icurrere elephātiā ⁊ cācꝝ ⁊ dolorē epatis ⁊ ſplenis ⁊ maxie cōedētes i eis res acres ⁊ bibētes i illis via dulcia. ⁊ qñ cōediſ cib⁹ q ſtetit i eis die vna ⁊ nocte ⁊ ē pei⁹ mltū. ⁊ qñ pōiſ vas eneū ſup piſes aſatos calidos ſit venenū mortiferꝝ ⁊c.

Confectio cūinate alexādrine. ℞. cinamōi cardamōi galāg. añ. ℥. ij. gariof. folij. i. malabatri. macis pipis lō. añ. ℥. i. cimini. ℥. iiij. ⁊ aliq̄ʒtulū ſpice ꝯfice cū ʒuc. ⁊ fiat. ℂ In ptib⁹ mediolāi ē mltū i vſu.

Diamarga ritō. ℞. gariofi. cinamo. ſpice. galāge ligni aloes ligritie tro. diarodō troc. diani añ. ℥. i. ſ. nuciſmuſcate. macis alipte muſcate ⁊ ē ꝯfectio ſuprapoſita ʒedoarie reubarbari ſtoracis calamite añ. ℥. i. margaritaꝝ pforatarū ⁊ itegrarū. ʒiʒiberis oſſis ḋ corḋ cerui. raſuſ eboris. blacte biſātie añ. ℥. ſ. muſci: ambre. cardamōi leuiſtici ſeis baſilicōis. i. oʒimi gariofi. añ. ℈. i. minus gr. ij. cāphore gr. vj. mellis roſa. q. s.

ℂ Diamargaritō dī a duob⁹ gñib⁹ margaritaꝝ pforataꝝ ⁊ nō pforataꝝ Aui. i. iij. cañ. hʒ vnā aliā deſcriptionem q̄ eadē non ſunt. verū ſunt qui faciunt ſecundum deſcriptionem nicolai. ⁊ qdam faciunt ſʒ deſcriptionē Aui. ſič ē intentio medicorū. deſcriptio Auic. appebit inferius.

ℂ Trociſcoꝝ diarodō. i. ḋ roſis ḋſcriptio ipſi⁹ repiſ i āntido. meſue. ſʒ pōere nō ḋbes i iſta ꝯfectiōe. qr ipe nicola. deſcribit vnā aliā ḋſcriptōeʒ q̄ dʒ adminiſtrari i pdcā cōfectione vt dicit ipſe. ℂ Trociſcoꝝ diani. i. ḋ violis albis vt dicit nicolaus. ifra apparebit deſcriptio ſua.

Margaritarū. ſ. lapis hic nico. i iſta ꝯfectiōe hʒ margaritarū pforatarū ⁊ itegrarū. i. ñ pforatarū ſʒ matth. ſil. ſūt artificioſe ⁊ nō pforate nāqʒ nāles. qdā ṽo mercator dixit mihi ꝙ margarite pforate ſūt nāles ⁊ repiūſ i oſtreis ſic. tā pforate q̄ʒ nō vſui medicie ꝯpetūt ⁊ ſūt ꝑprie albe ⁊ clare. Obſcure ṽo nō ſunt ponēde in medicina. Stephan⁹ āt ſcripſit iulua ꝑ iulo ⁊ ē margarita. Blacte biʒantie ſūt cooptoria oſtracorū marinorū ſiīū limacijs ⁊ ſt ſiīes vngulis ⁊ ꝑpter id vocatur vngula arōatica albe odoriferē ſūt meliores Dia vocat purpurā marinā. ⁊ dicit alij blactā biſātiā appellāt eo ꝙ i biſātio ꝑmū ē iuēta: que iō blacta appellaſ eo qḋ q̄ſi blatula ſanguinis. quidā vngula ſāguinis. quidā vngulam aromaticam vocant.

Diacameron dī qr hoiem reducit de morte ad vitā nō ē in vſu: ſed ſimplicia q̄ ſunt declarāda declarabo. Saltūca ſʒ ꝯpoſitorē ē ſpica celtica. ⁊ ſic repiſ apḋ Matth. ſilua. in lra ſaltūce: ſʒ ſm Dia. ⁊ Pli. aliud eſt ſaliunca. Dia. dič. ſaltūca genus herbe eſt q̄ radiculas ⁊ folia: hʒ flores ſimiles viole ſpica celtica hʒ florē citrinū: q nō ꝯuenit cū colore viole verū ſicut dictū fuit loco Saliunce celtica ponatur.

Antophali. i. gariofili groſſi.

Amifructus ſm Nicola. eſt ſemē iuniperi ſeu fructus Aui. in ſcḋo cañ. dicit Abel eſt fruct⁹ iunipi ſimilis ʒarur hic text⁹ Auic. eſt corrupt⁹. nā fructus iuniperi dī halharhar. ⁊ Abel ē ſauia. ſicut pʒ apḋ ſera. i ca. ꝑprio de ſauia. nā Sera. maiorem auctoritatem hʒ in ſimplicib⁹ q̄ʒ Aui.

Dianthos ℞. florum roriſmarini. ℥. i. roſe. violarum ligritie añ. ℥. vi. gariofili ſpice. i. ſpice nardi nuciſmuſcate galange. cinamomi. ʒinʒiberis: ʒedoarie: macis. ligni aloes. cardamomi: aniſi. ideſt ſeminis feniculi romani: aneti añ. ℈. iiij. mellis quantum ſufficit.

Hoc antidotū apud nos eſt in vſu. dicitur autem dianthos: qr fit ex floribus roriſmarini qui libanotides nuncupatur. nam anthos apud grecos eſt flos. inde aloſanthos. i. ſalis flos Papias inquit anthos grece flos Gilbertus de anglia. in lib. ſexto in capi. de diſſenteria epatis calide ſiue frigide ⁊ humide inquit. dianthos beʒonie: ſʒ non eſt idem. ibi idem iterum ingr. diāthos vſualis: ſʒ nō eſt idē nec in vſu ſūt. Anthos ṽo ē flos roriſmarini q alio nomie flos alchilil diciſ vñ ʒuc. alchilil. i. de floribus roriſmarini. ⁊ hec apud Dia. libanotides: quā romani vocant rorēmarinum. ⁊ eſt planta quā multi ponūt in ſtis vel corouis. hʒ virgas multas nō groſſas flexibiles humidas ſup quas ſūt folia mlta idēſa ſubtilia. lōga: quorū co-

lor exterius ē alb⁹ ꝛ exteri⁹ viridis hñtis odorē fortē cū grauedīe quadā. Circa iſtās in ca. de rore marino ait flores ꝛ folia cōpetūt vſui medicīe. flos aūt dicif anthos vñ fit electuariū qḋ dicif diāthos. cū aūt reperif. ℞. Anthos vel roris marini debēt poni flores. vñ folia ꝛ flores collecta aliquātulū exſiccata ad ſolem per annum ſeruatur hec apud nos dicitur corona mortis ſeu montana.

Diaſatiriō ℞. teſticuloꝝ viridiū: ſatiriō. baucie: ſecacul: nucis indice: piſtaciarū pineaꝝ mūdataꝝ añ. ʒ. xij. gariofili: zizi. aniſi: ligue auis ſemis erucc. añ. ʒ. v. cinamōi. caudaꝝ ſticoꝝ recētiū: ſemis bulbi añ. ʒ. ij. ſ. muſci gra. vij. cōfice ſic. i tm̄ melſ diſpumati qḋ ſuffic̄ ponāf ſatiriōis teſticuli ꝛ baucie vnaq̄q̄ p ſe. bñ ꝑus cōtrita: ꝛ cū ſpatula bñ miſceāf ꝛ bulliāt aliq̄ztulū deinde apponāf pinee ꝛ piſtacee ſimlr bñ trite: ꝛ cum aliquātulū bullierūt ab igne deponāf. ꝛ puluis ſupradictarū ſpecierum ibi ponendo admiſceatur. ad vltimū vero muſcum cū aq̄ roſata apponatur ꝛ vſui reſeruetur.

¶ Diaſatirion aūt dicitur a ſatiriōis teſticulis ſatiriaſis grece latine dicif erectio virge Gilibertus de anglia in capi. de gomorea habet vnam aliam deſcriptionē ꝛ idem eſt ſupra eſt poſita confectio teſticulorū vulpis ſiue ſatiriōis ꝛ confectio alia teſticulorū vulpis. ꝛ hec ē diaſatiriō quo nos vtimur magis quā iſto. verū eſt ꝙ ſūt ex hominibus qui faciunt ſm̄ illam ſupra poſitam. ꝛ quidam faciunt ſecundū iſtam Nicolai. ſatirion autē ſunt teſticuli vulpis. qui ſatis noti ſunt ſupra. de ipſis melius oſtendi.

¶ Baucia. i. paſtinaca maxie domeſtica. Gal. i ſexto ſimpliciū inquit. lezar. i. paſtinaca que oritur in campis min⁹ iſta paſtinaca comeditur q̄z illa que ſeminaf i hortis ſed ē fortior q̄z hortulana i omnib⁹ reb⁹: ſꝫ hortulana comedif plus. ſed eſt debilior q̄z ſilueſtris. idē in octauo inquit ſtafilinus. i. paſtinaca domeſtica.

¶ Secacul. ſigillū ſancte Marie vt dictū fuit in cōfectione diaſatirion deſcriptione Meſue.

¶ Piſtacia. i. fiſtici. ſm̄ ꝯpoſitorē. iſti fruct⁹ ferūf de damaſco Iſidor⁹ piſtocha dñr. q2 hñt odorē nardi piſtici.

¶ Lingua auis. i. ſemē fraxini ꝛ nō ē lingua paſſeris vt qdā crediderūt. ſupra i alia dſcriptiōe d ipa melius oſtendi.

Eruca ſemē ē herbe q̄ nota ē dia. d ipa fac̄ duo ca. vnū de domeſtica vbi ingt. eruca mltū ꝯmeſta ventrē ſtimulat. aliud de eruca agreſti. ſeie mlti ꝑ ſinapi vtunf Pli. ait. eruce in ꝯdiēdis obſonijs. i. ſalſamētis in gb⁹ carnes ꝛ piſces itingunf tāta ſuauitas ē vt greci heuzomō appellauerit. idē in vno alio loco. ʒm. eruce ſemē optimū egyptium athenienſes napi appellauerūt alij tapſiū alij ſatirion.

Sticus eſt animal ſatis notum apud Aui. melius qḋ eſt in ipſo eſt illud quod in parte renum.

Bulbus ſecundū compoſitorem eſt cepe meſue loco ei⁹ habet ſuci cepe humide. i. bulbi recentis verum poteſt dici ꝙ omnis radix rotunda vocatur cepe. apud vero Pli. ſepe omnis radix rotunda ſimile cepe vocaf bulbus nec ꝑ nomina ſcio quia ſit proprie bulbus.

Diaprunis ℞. prunorum damaſcenorum viridium numero cētū ponantur in ſtannato in tantum aque ꝙ bene cooperiantur ꝛ bulliant: donec diſſolui videantur. tunc ab igne deponatur. cunq̄ aliquantulum tepefacta fuerint ab aqua extrahatur. ꝛ cribro ſuper cacumen poſito tam diu in ipſo cribro manib⁹ fricentur ꝙ nihil preter oſſa ꝛ cortices ibi remaneat in illa aqua in qua prius decocta fuerint ponatur. ℥. ſ. violaꝝ ꝛ iterum bulire permittatur. ꝛ fiat ſirupus cum duabus lib. zuccari in quo ſirupo lib. i. de pulpa prunorum ponatur ꝛ ad ſpiſſitudinem decoquatur incipiente quidem inſpiſſari addatur. ℥. i. tamarindorum ꝛ. ℥. i. medulle caſſie diſſolute ꝛ collate cū ſupradicta dcoctiōe prunoꝝ. memēto tñ ꝙ in aqua prunorū bulliat. ʒ. ſ. violarum vt ſupra dictū eſt cū aqua ad ſpiſſitudinem decoctōis ꝑuenerit cū ſpatula ſemper agitando harū ſpērū puluere ſuperaſperge qḋ. ℞. ſandali albi ꝛ rubei ſpodij reubarbari cinamōi añ. ʒ. iij. roſaꝝ violaꝝ ſeis portu. ſeis ſcariole ſberis ſuci ligritie diagagāti añ. ʒ. ij. ſeis citroli ꝛ ē quedā ſpēs cucūeris melonis ꝛ cucurbite mundate añ. ʒ. i. def in hora diei ſine diagredio ad modū caſtāee cū aqua frigida ꝛ ſi laxatiuum facere volueris ponatur ꝑ qualibet lib. i. ʒ. vij. diagredio prius q̄z ab igne deponatur.

Diaprunis aūt vel diamaſceō a prunis damaſcenis df ꝛ ipm̄ potes cōponere ſolutiū ꝛ nō ſolutiū ꝛ vtrūq̄ eſt in vſu Giliber. de anglia in ca. de cura artetice ſm̄ mſoe inquit diapruis ſed nō eſt idem. pruna vo apd Dia. vocanf cicimella dicens ꝙ eſt arbor quā latini prunā vocāt nota eſt oibus. cuius fructus iocūdus eſt ꝛ molliēs ventrē ſed cacoſtoacus eſt. verū illius q in ſiria damaſco naſcitur eſt aptior Petrus de creſcētijs. prun⁹ ē arbor nota ꝛ eius q de diuerſitates ſūt. q2 quedā ē dōeſtica q̄dā eſt ſilueſtris ꝛ domeſtice q̄dā faciūt prūa alba q̄dam nigra q̄dam rubea.

Scariola ſm̄ ꝯpoſitorē eſt endiuia vel lactuca agreſtis infra apparebit ſirupus de cicoria ꝛ ibi de generib⁹ ipſius faciā mētionē Nicolaus iquit detur omni hora diei ſine diagredio ad modū caſtanee cum aqua frigida hoc eſt de diaprūi nō ſolutiuo nā hoc antidotū poteſt componi cū diagredio ꝛ ſine diagredio vt ſupra dictum eſt.

Diapraſſium ℞. praſſij mundi viridis. ʒ. v. ſ. dragāti. pinearum mundatarū amigdalarum: piſtaciarum. i. fiſticorum. carnium dactilorum ficuum. i. caricarum. paſſularum añ. ʒ. iij. ſ. cinamomi gariofilorum: nuciſmuſcate: macis. ligni aloes: galange zedoarie: zinziberis ſpice. i. ſpice nardi: liquiritie. reupontici: Anacar. ſtoracis. calamite. maſticis. mirre galbani. terbentine. irei. i. ireos ſi diceret iari eſſet barba aaron. ſeu dragontea minor ariſtologie rotunde. radicis caparis. gētiane. melanopiperis. i. piperis nigri. aniſi. feniculi. aneti. apij. ſeminis macedonici. ſaxifragie añ. ʒ. ij. hermodactilorum. origani. peucedani. ſquinanti cardamomi. leucopiperis. i. piperis albi. carui. leuiſtici. vicetoſici añ. ʒ. i. ſ. ꝛ gra. ij. ſ. balſami. pulegij. diptami. coſti. piretri ſaturegie. baſiliconis. peoni. macropiperis. i. piperis longi amomi. petroſelini agreſtis. orobi. i. herbi añ. ʒ. i. gf. ij. ꝛ tertiam partem alterius. xilobalſami. caſſie. corali. ſ. rubei. raſure. eboris carpobalſami. dauci. cretici ana. ʒ. ſ. muſci. ambre. oſſis de corde cerui añ. gf. xiiij. mellis quod ſufficit. conficiantur ſic. in lib. iiij. mellis diſpumati pone praſſium viride aliq̄ztulum cōtuſum. ꝛ quartam partem pinee recentis cum raſina ſua ꝛ de vino vetuſtiſſimo optimo. ℥. iiij. ꝛ bulliant ſ lento igne vſq̄ ad ꝯſumptiōem caricarū ficuū pinguiū bñ purgatorū int⁹ ꝛ extra ꝛ de dactilis eodē mō purgatis ꝛ paſſis ſine granulis ſuis. i. paſſulaꝝ q̄ nominaf alchefimees. ſine arillis. i. ſine granis. ꝛ pinee ꝛ amigdale. ꝛ piſtacie. iſta oia bñ mūdata piſtenf tātū vnūq̄dq̄ ꝑ ſe. ꝛ poſtea ſil miſceāf in mortario. ꝛ addaf ibi terbētina. ꝛ ſimul piſtentur. ꝛ cum predicto melle calido in eodem mortario paulatim poſito diſtemperentur. ꝛ poſtea addatur puluis ſupradictarum ſpecierum ꝛ fiat.

Diapraſſiū aūt ſm̄ intētionē ꝯpoſitoris. df a praſſio viridi. qḋ ibi ponif plus q̄z de alijs Gilibert⁹ de anglia i ca. de ſtrictura thoracis. i. pectoris. habet vnam aliam deſcriptionem que eadem eſt.

Praſſiū vo virid ſꝫ ꝯpoſitorē ē flos eris. ſeu virid eris nō āt df diapraſſiū a marubio albo. ſꝫ df diapraſſiū a praſſio viridi qḋ ē flos eris. Hoc antidotū nō ē valde in vſu.

Vincetoxicū. i. antifarmacū ꝛ ē q̄dā plāta q̄ mltū iuſta elleborū inuenif q̄re putaf ſibi ꝯria. appellaf āt vicetoxicū eo ꝙ ꝯ toxicū ē. cui⁹ radix vſui medicīe ꝯpetit Nicolaus florentin⁹ in lib. 7. in ca. de antrace. ſiue althoin ingt. ꝛ ex dictis ē ꝯſolida mior dcā a qbuſdā vincetoxicū. ꝛ a nobis morella. ꝛ a qbuſdaꝫ df herba vēti vel herba ſci Laurētij. neq̄ per id Nicolaus cognouit ipſum.

Diptamum. i. pulegium indum apud Aui. in. 2. cañ. vocatur meſcatremeſcir Serap. autem de ipſo loquif in ca. de origano Antonius muſce inquit. herba diptami a grecis dicitur arthemideo creticon. alij bubulcos. alij efemeron. alij cleaecotoros. alij dorcariō. alij eululion. itali tuſſella ruſtica. ſithe emenipſe. alij dipſacos. romani labrum veneris. naſcitur autem in inſula crete. in monte ida ſecundum intentionem antonij labruꝫ veneris apud romanos eſt diptamum. ſed apud Plinium labruꝫ veneris eſt cimbalaria ſeu vmbilicus veneris.

Saturegia ē herba q̄ apd nos naſcif i hortis cui⁹ folia ſunt ſilia thimo. ꝛ qñ ē recēs mādu caf. Pli. ait timbra vo que ſit cunila hec apd nos habet vocabulū ꝛ aliud a ſaturegia dcā i cōdimētario genere ſerif mēſe februario ꝛc̄.

Petroſelinū agreſte ſm̄ ꝯpoſitorē ē ſinonū. circa iſtās ingt petroſelinū ē duplex. ſ. domeſticū ꝛ ſilueſtre. ꝛ ſilueſtre df ſinonū cui⁹ ſemē vſui medicine ꝯpetit.

Diaolibanum ℞. caſtorei: opij. iuſqami añ. ʒ. iiij caſie fiſtule. ʒ. ij. ꝛ. ℈. ij. folij. i. malabatri ponif macis loco ei⁹. croci thuris maſculi añ. ʒ. i. ſ. reupōtici amomi añ. ʒ. i. ℈. ij. mirre ʒ. i. ſpice piretri: euforbij: leucopipis añ. ℈. ij. ſ. peonie: ſtoracis: calamite: macropiperis añ. ʒ. i. mellis quod ſufficit.

¶ Diaolibanū aūt df ab olibano qḋ ibi ponif hoc apud nos nō ē valde in vſu. Raſis in libro diuiſionū ca. d medicinis ſtōi hꝫ vnā aliā deſcriptionē ſed non eſt eadem.

¶ Olibanū aūt ē thus maſculū Dia. ingt thus lacrymū eſt arboris: qḋ grece liban⁹ df. qḋ āt de arabia dferf cādidū e qḋ vo de idia ſubruffū: ſed vtrūq̄ maſculū df ꝛ ē tertiū gen⁹ minutū valde ꝛ ruffū de q̄ maxie fit ē ergo optimū thus qḋ maſculū df ſubalbidū ꝛ rotūdū ꝛ pigue nālr leue ꝛ fragile qḋ ab igne cito accēdif odorē ſuauē copioſe emittēs Macer ait. incēſo ſiue thure hoc ſatis eſt notū Gallie. in ſeptimo ſimplr ait. libanotus. i. thus.

Diarodon abbatis. ℞. ſandali albi ꝛ rubei añ. ʒ. ij. ſ. dragāti gūmi af. ſpodij añ. ℈. ij. aſſari. i. aſſare baccare: ſpice maſticis: cardamōi. croci xilloaloes: gariofili: galie muſcate: aniſi fēiculi: ciamomi: ſuci ligritie: reubarbari: ſeis baſſiliconis: berberis. ſcariole portulace. malue lactuce. papaueris albi. ſeis citōiorū citroli. i. citruli. mellōis cucumeris. ꝛ cucurbite añ. ℈. i. margaritaꝝ oſſis de corde cerui ana. ℈. ſ. zuccari cādi. i. nabati roſaꝝ añ. ℥. i. ꝛ ʒ. iij. cāphore gra. vij. muſci. gf. iij. ſ. ſirupi facti de aqua roſa qḋ ſufficit.

¶ Diarodon aūt df a roſis q̄ recipiunf ibi pluſq̄z de alijs ſpēb⁹. abbatis df ab abbate. qm̄ abbas d curia eū ꝯpoſuit ſupra poſita fuit vna alia deſcriptio que vocaf diarodon deſcriptiōe cōi ꝛ ambe ſunt in vſu: ſed qñ doctor ſimplr ordinat diarodon abbatis de hoc intelligitur.

¶ Gallia muſcata eſt quedam confectio que fit in trociſcis ꝛ eius deſcriptiones ſunt diuerſe ſecundum diuerſos auctores. nam Meſue in tractatu de trociſcis de gallia loquitur. ꝛ ibi ponit qualiter debet ipſa fieri ſed illa non debet adminiſtrari in receptis Nicolai. immo debet poni in ſuis receptis Nicolaus compoſitor idem deſcribit. ꝛ hec eſt illa que debet poni in ſuis receptis.

Diapenidion ℞. penidiaꝝ. ʒ. xvj. ſ. pineaꝝ ꝛ amigdalaꝝ mūdataꝝ ſeis papaueris albi añ. ʒ. iij. ſ. ꝛ. ℈. i. cinamomi gario. zinziberis ſuci liquiritie. draganti gummi arabi. amidi. ſeminis citruli melonis. cucumeris. ꝛ cucurbite purgatarum añ. ʒ. i. ſ. camphore tertiam partem vnius. ℈. ſirupi violati quod ſufficit. conficitur ſic. in vna lib. aque bulliant. iij. violarum donec aqua aliq̄ztulum inficiatur. i. tingatur poſtea coletur ꝛ colature addatur lib. i. zuccari ꝛ bulliant donec incipiat inſpiſſari. tunc addantur pinee. ꝛ amigdale. ſemina vnaquaq̄ per ſe bene contuſa cum ſpatula ſemper mouendo addantur penidie ſubtiliter puluerizate ꝛ cum liq̄facte fuerint illud quod ſupernatauerit groſſum cum cautia colādo in mortario iteꝝ bñ teraf. deinde cāphora amiſceaf ad vltimū puluis ſupradictarū ſpecierū cū ſupradicto ſirupo ſp agitādo in mortario moueaf donec incorporetur ꝛ poſtea vſui reſeruetur.

¶ Diapenidion aūt df a penidūs q̄ ibi itrāt plus q̄z d aliis ſpēb⁹ hoc ātidotū apd nos nō ē valde i vſu. ſcias ergo qḋ qñ doctor ordinat diapenidiō de h' itelligif. qñ vo ordināt penidios itelligif de illis q̄ ſiūt ex zuccaro diſſoluto in aq̄. aliqñ ſiūt ex zuc. diſſoluto in decoctiōe ordei. ꝛ tūc illi penidij dñr penid: ſibari. ꝛ iſti debēt poni in cōfectione diaſiniconis de quo ſupra.

Diaciminum ℞. cimini ꝑ diē i aceto iſuſi ꝛ exſiccati. ʒ. viij. ꝛ. ℈. i. ciamōi

gariofi. añ. ʒ. i. ſ. zinziberis melāopipis. galāge. ſaturegie ſalamēti añ. ʒ. i. ℈. ij. ameos leuiſtici añ. ʒ. i. gra. xviij. macropiperis. ʒ. i. nardi. i. ſpice nardi. nuciſmuſcate aniſi ana. ʒ. ij. ſ. mellis quod ſufficit.

¶ Diaciminū aūt df eo ꝙ ibi plus ponif de cimino q̄z de alijs ſpēb⁹. Gilibert⁹ de anglia i ca. de ſtrictura thoracis. i. pectoris hꝫ tres deſcriptōes q̄rū prima ē eadē huic. altera df diaciminū. ſed nō ē idē. altera df diaciminū ꝑcioſū ſed idē nō ē. Raſis i nono almāſoris i ca. de his q̄ ꝯfor āt ſtōꝫ ꝛ ciboꝝ pficiūt digōnē hꝫ vnā aliā deſcriptōeꝫ. ſed nō eſt eadē. in ptib⁹ vo nris ſūt ex hoibus q faciunt hoc antidotū ſcdm nicolaū. ꝛ ſunt ex hoibus q faciūt ſcdm deſcriptionē meſue quod intitulatū eſt diaciminū bonū.

¶ Saturegia herba ē ſatis nota Gilibert⁹ loco ei⁹ habet timbre qḋ idē eſt. nā ſaturegia apud grecos df timbra. vñ macer tibra ſolet grece dici ſaturegia latine. ꝛ hec apud lōbardos ſcegrezola vocatur.

Diadragantum ſfm. ℞. draganti albi. ℥. ij. gūmi arabici albi. ℥. ij. amili. ʒ. iiij. ligritie. ʒ. ij. ſeis citruli. melonis. cucumeris ꝛ cucurbite añ. ʒ. ij. penidiarū. ℥. iij. camphore. ℈. ſ. ſirupi gal. quod ſufficit ꝛ fiat.

¶ Diadragātū āt df a dragāto qḋ recipit. hoc antidotū apud nos ē mltū in vſu ſub noīe diadragāti ſfri ad dñā d ſcriptionis q̄ vocaf diadragātū calꝫ ꝛ h in Nicolao ñ reperif ſed Gilibert⁹ de anglia i ca. de ſtrictura thoracis hꝫ diadragātū ſfm qḋ idē ē idē hꝫ diadragātū calꝫ de q̄ ifra erit ſmo Nicola⁹ ꝛ Gilibert⁹ hñt dragāti albi. ℥. ij. lumē malelucēs hꝫ diadragāti gūmi af. añ. ℥. ij. ꝛ. ʒ. ij. qḋ falſū ē nō debet ꝯponi ſm̄ ipm̄ idē errauit in doſi cāphore.

¶ Dragātū vo ē gūmi qḋ apd Dia. vocaf tragagantū ꝛ meli⁹ dragagātū ē albū ꝛ tenue limpidū ꝛ lucidū ꝛ leue ꝛ mūdū Pli. tragagātū ē ſpine albe radice mltū plāta apud medos ꝛ caucaſū naſcif. Ga. i. 8. ſimpl. ait tragātū. i. dragātū hoc ſatis eſt notū apud nos fit antidotū i morſellis apud venetos fit quaſi in modū trociſci.

¶ Sirup⁹ alb⁹. Gal. i. iulep q ſolū fit ex aq̄ ꝛ zuccaro Gilibert⁹ loco ei⁹ hꝫ ſirupi iulep q̄ztū ſuffic̄. qḋ idē ē Io. āglicus in ca. de paſſionib⁹ ſtomaci in quodā antido. ait. fiat electuarium cum ſirupo qui vocatur iulep.

Diacaſtoreū ℞. caſtorei mirabolanoruꝫ citrinorum añ. ʒ. iij. minus gra. xv. aloes. ſ. aloes ſucotri. ʒ. i. ſ. folij antimonij. piretri. ligritie draganti. calami aromatici. nitri. i. affroniti. i. galbani. ſquinanti. ſpice croci. caſſie. i. caſſie lignee. piperis albi nigri ꝛ longi. carpobalſami. xilobalſami. coloquintide. oppoponacis. reupontici. ſerapini. ſtoracis. calamite zinziberis. cinamomi añ. ʒ. i. gariof. aſſe fetide mirre euforbij añ. ʒ. i. ꝛ gra. xvij. ſtafiſagrie. dauci. maratri. i. feni. apij ſileris. i. ſileris montani: daupno cocti ſimoni. i. petroſilij agreſtis petroſellini. i. ſeminis petroſelij domeſtici. ſtoracis rubee petrolei. ſanguinis draconis. cardamomi maioris ꝛ minoris. thuris agarici. maſticis. ſalis. armoniaci. zedoarie. aniſi añ. ʒ. i. gra. ix. ſaturegie. i. timbre yſopi: camedrei. i. camedreos: pulegij origani balſamite. i. mente aquatice. ozimi. i. ozimi gariofilati. brance vrſine. diptami ſeminis ruthe. ariſtologie longe ꝛ rotunde. aaron. mābathematicon. aſſari. ſaluie. roſe. bdelij añ. gra. xvij. epithimi. polipodij. oppobalſami añ. gf. xix. Alipiados. capparis añ. gra xi. anacardi. gentiane ſauine. corticum mandrago. añ. gf. xi. abſinthij paucedani añ. gf. vij. ireos gra. iij. ꝛ tertiam partem vnius grani mellis quod ſufficit.

Diacaſtoreum autem dicitur a caſtoreo quod recipit hoc antidotum apud nos non eſt in vſu Gilibertus de anglia in capitulo de paraleſi habet vnam aliam deſcriptionem que eadem eſt caſtoreum eſt quoddam animal quod caſtor appellatur. ꝛ iſtud animal viuit extra aquam ꝛ in aqua ꝛ nutritur ex piſcibus ꝛ cancris. eligendi ſunt autem ex his teſticuli gemini pendentes ex vna radice interius habētes ſic̄ mel ꝛ ipſi ſunt ſimiles cere in colore ſāguinis coagulati ꝛ q ſunt i pelliculis ſuis grauis odoris pigues ꝛ qñ ſepanf debēt mūdari ab ipſis pelliculi ꝛ ſic poni in medicinis Gulielm⁹ placētin⁹ igt caſtoreū ē teſti

culus aialꝫ marini ꝙ bauera appellaꝫ adulteranꝫ cū opio.

Dapnococci ſʒ ꝯpoſitorē ſunt bacce lauri.ſ.ſemē ipi⁹ circa inſtās iġt lauri folia ⁊ ſeīa vſui medicie ꝯpetūt. A.in 2. ca.j.de ipo facit tria cap. vnū qḋ icipit de meſt. aliḋ de granis lauri. aliud de lauro.ſ.gar. qḋ ſatis eſt notum.

Petroleū ſed modernorum ſententiam ē inter ſpecies bituminis iudaici ſeu aſpalti. A.in.ij.cañ. inquit petroleū album note ſpeciei eſt ⁊ nigrum ē calamētum picis babylonice ⁊ reliquarum bartholomeus montagnana in ſuis conſilijs in ꝯſilio de medicinis habentibus cōe iuuamentum ad nocumēta ſtōi viſus ⁊ auditus inġt. ē aūt oleū de napta oleū de petris ſcḋm.ſ.oleū petroleū. nos vō gn̄aliter ꝑ petrolio itelligim⁹ oleū petroleū qḋ ſatis ē notum.

Aarō.ſ.barba aarō. Dia. de aarō faċ ca. ⁊ iġt. aarō quā ſiriaticā vocāt folia hʒ dragōtee ſilia ſʒ maiora ⁊ ñ varia virgā hñs duoꝝ palmoꝝ ⁊ colorē purpureū atqꝫ ſeīn crocei coloris hʒ radicē albā ſilem dragōtee. ꝗ cruda ⁊ cocta mādurari pōt qꝛ nō ē valde veſtica folia ei⁹ ꝯpoſita i ſale māducanꝫ ⁊c. hec ē quā moderni ſerpētariā miorē vocāt ſeu dragunteā minorem ſeu pedem vituli.

Mābathēaticon ſm ꝯpoſitorē ē ſuc⁹ caulicli agreſtis qdā mābathēaticō vocāt qḋ idē ē. circa iſtās ait. ſtructiū .ſ. caulicul⁹ agreſtis. ſʒ hic textus eſt corrupt⁹. nā ſtructiū apḋ Dia. ſūt radices rotūde ⁊ oblōge qb⁹ lanarij vtunꝫ ad fumigādū lanas. qḋ fumigiū limpidat lanā. ſed eundē caulicul⁹ agreſtis naſciꝫ in locis maritimis. ⁊ deſertis albidior ⁊ longior domeſtico ⁊ amarior.

Opobalſamū.ſ. lachrymū balſami ꝯponiꝫ ab opos qḋ ē ſuc⁹ ⁊ lachryma Dia.ſ.ca. de balſamo inġt. ē.n. arbor tenera ⁊ aſpior ⁊ oblōga ſtipitē hñs ſilez ſūco arbor dꝫ balſam⁹. lignū xilobalſamū: ſemē carpobalſamū ſuc⁹ opobalſamū. balſam⁹ āt ſi pur⁹ fuerit tātā viꝫ hʒ vt ſi ſol incāduerit ſubſtineri i manu nō poſſit. ⁊ hoc ſuc⁹ apḋ nos nō iuenitꝫ. ſʒ ifra apparebūt olea ꝗ loco ei⁹ pñt adminiſtrari.

¶ Alipiados ſecundum compoſitorem ē mezereon: ⁊ ſemen ipſius cocognidium vocatur: ⁊ non eſt laureola. vt quidam extimauerunt hec planta apud Dia. vocatur camelea aut cocognidion. idem in cap. de oleo catholico inquit. tolle herbe catholice.ſ. alipiados. nam ſine dubio alipiados apud grecos eſt herba catholica ſeu camelea. verū ſapientes dixerunt: quando inuenitur in quodam antidoto. vbi ingrediatur alipiados: ⁊ cocognidium: dꝫ intelligi laureola ⁊ ſemen mezereon: hec apud herbaticos dꝫ herba oliuella. propter ſimilitudinem foliorum eius.

Diacatolicon Recipe folliculorū ſene pulpe caſſiefiſtule. tamarindorū añ. ℥.ij. reubarbari. violarū. polipodij. añ ℥.ſ. ligritie raſe penidioꝝ candi. q̄tuor ſeminū cōium frigidoꝝ mundatorū añ ʒ.ij. zuccari lib.ij. fiat decoctio: cū ʒ.vi. ſemis feniculi ⁊ ℥.iiij.ſ. polipodij: recentis diſtēpereꝫ caſſia. ⁊ tamarindi coquanꝫ lento igne ad ſpiſſitudinē. tunc recipe pulueres harū reꝝ. ⁊ fiat electuariū. cuius doſis eſt ℥.ſ. vſqꝫ ad ℥.j. cum aqua calida.

¶ Iſtud electuariū apud nr̄os doctores ē multū i vſu maxime ſcḋm iſtā deſcriptionē: dꝫ aūt catolicon ab inuētore deſcriptio vō quā ſcribit lumē maleluceñ ñ dꝫ fieri. qꝛ hodierni doctores non laudant ipſā Iſidorus in libro decio inġt. catholicus.ſ. vniuerſalis grecū eni nomē eſt charus grecū nomē eſt ſic ⁊ caritas. vnde ⁊ eucariſtia ſacrificiū .ſ. bona gratia hoc pōt accipi per diuerſa nomina.

Diacoſtum ℞. aniſi. adij. aſſari. añ ʒ.ij. ℈.ij. ſgnāti. melāo pipis. myrre. añ ʒ.ij.ſ. reubarbari croci. ariſtologie longe. ⁊ rotūde añ ʒ.j. ℈.ij. coſti ʒ.j.ſ. cinamomi caſſie lignee ana ʒ.j. ℈.j. mellis quod ſufficit.

¶ Diacoſtum autem dicitur a coſto. quod recipit. ſupra poſita fuit alia deſcriptio que eſt de mente Meſue que q̄ſi eadem eſt. tamen differt ⁊ ſic ſunt ex hoibus q cōponunt ipſum ſecundum iſtam deſcriptiōem. alij ſcḋm illā. coſtū autem eſt radix amara que ſatis eſt nota.

Diairis de melle. ℞. ireos ℥.j. pulegij. yſopi. ligritie añ ʒ.vi. draganti. amigdalaꝝ amararum pinearū cinamomi. ziziberis. piperis añ ʒ.iij. caricarum carnīū dactiloꝝ. paſſulaꝝ enucleatarū. añ ʒ.iij.ſ. ſtoracis rubee ſtoracis calamite añ ʒ.ij. ℈.j. mellꝫ qḋ ſufficit.

¶ Diairis aūt dꝫ a radice illa ꝗ ireos appellaꝫ Gilibert⁹ de anglia in ca. de ſtrictura thoracis hʒ vnā aliā deſcriptionē ꝗ eadē eſt. Itē Aui. in .5. canoñ in tractatu .vi. de ventre inferiore. ⁊ debilitate ſtōaci inġt medicamē qḋ dꝫ diaireos. ſed idē nō eſt deſcriptio vō lumis apotecariorū ſeu lumis maleluceñtis ē falſa. nā q̄dā ſimplicia ſubtraxit. diciꝫ diairis de melle ac dr̄iā deſcriptionis ꝗ fit de zuccaro. ⁊ eius mod⁹ eſt qḋ accipiaꝫ zuccarū depuratū ac clarificatū ⁊ coctū ad debitā cocturā. ⁊ qñ infrigidatū fuerit addaꝫ pulꝫ. radicū ireos q̄ntitas debita ⁊ fiat confectio in morſellis ⁊ id vocaꝫ diairis de zuccaro qḋ magis in vſu venit q̄ʒ diairis de melle.

¶ Ireos vō ſm modernorū opiōnē ē radix lilij celeſtis.

Carice ſm ꝯpoſitorē ſunt ficus pingues ſicce idē habet Gilibertus ſed lumē malelucens detraxit caricas carnes dactilorum paſſulas ⁊ alia multa.

Storax rubea.ſ. cozūbrū apud modernos eſt timiama ſeu fex ſtoracis liq̄de. ſtorax calamite ē ſatis nota. inueniꝫ q̄dā deſcriptio vbi nō ingrediꝫ niſi ſtorax rubea. ⁊ in aliqbus igrediꝫ ſtorax rubea ⁊ calamite in deſcriptione Giliberti non habetur niſi ſtorax rubea.ſ. cozūbrum ſed ſcḋm quoſdam ambe debent poni.

Diacalamentum ℞. calamīti pulegij. melano piperis. ſiſlei.ſ. ſileris mōtani. petroſellini añ ʒ.iij. ℈.ij. leuiſtici ʒ.j. ℈.j. ſe. apij ℈.j. amomos thimi aneti añ ℈.j. cinamomi. zinzibis añ ʒ.ij. mellis quod ſufficit.

Diacalamentum dicitur a calamento quod recipit. ſupra poſita fuit vna alia deſcriptio que eſt de mente Meſue ⁊ ſecundum illam deſcriptionem a multis fit. ⁊ apud quoſdā fit ſecūdum iſtam deſcriptionem ⁊ hoc eſt ſm voluntatem medicorum ac apothecariorum.

Diacodion ℞. capita papa. nigrorū nō nimis ſiccorū nūero .xiiij. roſa. ʒ.ij.ſ. croci. acatie. ligritie añ ʒ.j. boliar. ℥.ſ. cinamōi. ſimphiti. ipoqſtidos. balauſtie ana ʒ.j. mirtillorū ℥.j. coralli albi ⁊ rubei: ſumach ſanguis draconis lache. roris ſiriaci añ ℈.ij.ſ. ſe. portulace ʒ.ſ. conficianꝫ ſic capita papauerū ponanꝫ in tantum aque pluuialis ꝙ bñ cooperiantur ⁊ ꝑ tres dies ibi dimittantur ⁊ in ipſa aqua ad tertiam partē bullianꝫ. ⁊ poſtea colenꝫ. ⁊ in colatura lib. j.ſ. mellis mirtini addaꝫ. in tali melle ſupradicta admiſceanꝫ. ꝯfectio mellis mirtini talis eſt in duabus libris mellis diſpumati ponaꝫ lib.j.ſ. ſuci mirtini ⁊ coquaꝫ ad ſuci ꝯſumptionē. ⁊ poſtea coletur ⁊ hoc erit mel mirtinum.

Diacodion dꝫ a codia qḋ papauer nigrū interꝑtaꝫ qḋ ibi intrat. hoc apud nos nō ē in vſu. illa vō deſcriptio qua nos vtimur eſt ḋ mēte meſue quā ipſe vocat ꝯfectionē de iecur ⁊ ipe docet. ipʒ fieri diuerſimode. nā qñqꝫ fit ſimplex qñqꝫ ꝯpoſitū qñqꝫ fit cū melle qñqꝫ fit cū rob. qñqꝫ fit cū penidijs ⁊ ſic de ſingulis. ⁊ ſic vide ſupra qḋ oſtēdi ipſum ꝯponere ſeptim ſm diuerſitates ꝯpoſitionum.

Simphitū.ſ. ꝯſolida maior ſeu anagalicū de quo ſupra in confectione dicta athanaſia.

Roſſiacus ſecundum ꝯpoſitorem ē flos ozni ſecūdum vō ſimonem ianuenſem roſſiriacus ē ſumach: vñ mirādū eſt ꝙ Nicolaus in iſto antidoto habet ſumach ⁊ rorē ſiria cum ego idem nō ſunt. vitas autē ē ꝙ roſſiriac⁹ ē ſumach. ſed iſte textus ē corrupt⁹. dꝫ enim dicere herbe ſiriace ꝗ ē malua. Cōfectio mellꝫ mirtini eius modus eſt ſicut docet Nicolaus in iſto antidoto.

Diapapauer ℞. ſuci ligritie. draganti. gūmi ar. pēidij añ ʒ.x. amigdalaꝝ dulcium mūdatarū ʒ.v. amidi. ſeis citoniorū: portulace añ ʒ.ij.ſ. ſeis citrulli cucurbite. cucūeris ⁊ melonis lactuce. malue añ ʒ.j.ſ. fac puluerē ⁊ tēpera cū ſirupo violato vel cū ſapa. detur ante prandium vel poſt.

Diapapa. āt dꝫ a papaueꝫ albo qḋ recipit Gilibt⁹ ḋ anglia in ca. ḋ cāis tuſſis hʒ vnā aliā ḋſcriptōē ꝗ eadē ē me. indiſticte de loch inġt loch de papauere ⁊ ē diapapauer. ſed apḋ apothecarios modernos aliud ē loch ḋ papauere aliud eſt diapapauer. ⁊ ſic fit loch de papauere de mente Meſue ⁊ diapapauer de mente Nicolai.

¶ Sapa.ſ. muſtū coctū vſqꝫ ad ꝯſumptionez duaꝝ ptiū ⁊ ꝓpterea dꝫ triplicatū ſeu dulcor aliq̄ñ carenū Iſidor⁹ i ca. de potu iġt carenū dꝫ eo ꝙ feruēdo pte careat. tertia.n. pte muſti amiſſa qḋ remāſerit carenū ē: cui ꝯr̄ia ſapa eſt ꝗ feruendo ad tertiam redacta deſcenderit.

Diaſene ℞. ſene ℥.iij. ciamōi: gariofi. folij cardamōi: galā. macis: ligni aloes: pipis lōgi: ziziberis zedoarie ſpice.ſ. ſpice nardi: nuciſmuſ. añ ʒ.iij. boragi. calamētū adde ⁊c. ꝗ melācoliā purgāt: auellanaꝝ aſſatarū numero .l. ſcete cōbuſte ʒ.ij. lapidis armeni ʒ.j. lapis lazu. ʒ.iij. zuccari ℥.v. mellꝫ diſpumati quod ſufficit.

¶ Diaſene dꝫ a ſene quo ibi poniꝫ pl⁹ q̄ʒ de alijs ſpēbus Gilibertus de anglia i ca. de vitijs ſplenis hʒ eādē deſcriptionez ħ antidotū apud nos ē in vſu: ſʒ ego nō certificor ſi iſta deſcriptio ſit illa qua vtimur aut nō: qꝛ vidi fieri ſʒ iſtā deſcriptōēʒ ēt aliq̄s ꝯponētes ſm aliā deſcriptionē ḋ ꝗ infra erit ſmo: ⁊ credo qḋ vtraqꝫ ſit de mēte Nicolai.

¶ Sene vero ſm meſue ē follicul⁹ plāte quā vocāt pſes abalzemer ⁊ eius ortus ē ſm ſemitam orobi ⁊ inuenitur ex eo domeſticum ⁊ ſilueſtre. Electio. melior pars plante eius eſt foliculus: deinde folia: ſed tamen in eis eſt virtus debilis valde hic vero poſſumus certificari ꝙ intētio me. eſt ꝙ ſene ſit foliculus plante: ⁊ melior pars plante eius ē foliculus: ⁊ in folijs eius eſt debilitas: ⁊ propter id dico ꝙ per ſenem intelligitur folliculus: ⁊ non folia eius: vt faciunt quidam. ¶ Borago eſt herba ſatis nota.

¶ Cōpoſitor inġt boraginē ⁊ calamītū addūt qdā ⁊c. que meſiam purgāt in hoc ſapiētes intellexerunt ꝙ hec duo ⁊ cetera. addunt in hoc antidoto. propter malitiā que inuenitur in lapide armeno ⁊ lazuli: qꝛ in eo ſlori nō ponūtur imo hodierni doctores laudant ꝙ ambo debeant lauari ⁊ eius lotionis modum oſtendi ſupra.

Diaſene alia. ℞. ſene ℥.iij. auellanaꝝ aſſataꝝ nūero .l. ſerici cōbuſti ʒ.ij. lapidis armeni ʒ.ii. lapidis: lazuli zuccari ℥.vi. cinamomi ℥.j. gariofilorum galange. piperis. ſpice. ozimi.ſ. ſcis alfegemeniſch. ſiue baſilicon gariofilatum zinziberis. folij. cardamomi. croci. zedoarie. floris roris marini. macropiperis añ ʒ.ij. mellis qḋ ſufficit. conficiꝫ ſic cū melle auellane bene puluerizate diſpumate melꝫ ad ignez decoqtur. deinde puluis ſpēruʒ admiſceatur ⁊ fiat electuarium in bona forma.

¶ Diaſene. vt dictuʒ fuit dꝫ a ſene. qꝛ plus de ſene poniꝫ q̄ʒ de alijs ſpēbus. hoc antidotū dupliciter cōficiaꝫ. nam ſunt ex hoibus qui faciunt ipʒ ſcḋm primā ḋſcriptionē ⁊ ſunt ex hoibus qui faciunt ipm ſcḋm iſtā deſcriptionem ſcḋm diuerſitates prouinciarum.

¶ Sene autem eſt folliculus plante: vt dictum fuit ⁊ melior folliculus eſt cuius color trahit ad viriditatem ⁊ ſubnigredinem quadam ⁊ in quo eſt de amaritudinem res modica cum ſtipticitate ⁊ qui eſt magis completus. ⁊ in quo ſunt ſemina ampla compreſſa. ſubalbidus autem nō eſt bonus ⁊ incompletus ſiꝛr. ⁊ meliora folia ſūt viridia ſubalbida. ⁊ tenuia non bona. ⁊ antiquaruʒ ex eo eſt ſine ſpiritu. ⁊ ſtipites eius ſunt inutiles.

Eſdra ℞. alipte. muſcate. myrre. zuccari. foliorū rute. ſeminis apij. camedreos. fenugreci. ana ʒ.j. ℈.j. ⁊ gra.j. limature eboris. pigami. ſeminis liliſagi. balauſtie golene. añ ʒ.j. ⁊ gra. vij.ſ. cinamomi. gariofilorum. capparis. pulegij xilobalſami. ſpice. zedoarie. lacherose. abrotani. melanopiperis. petroſelini. oſſium dactilorum. añ ℈.ij.ſ. ⁊ gra. iiij. galange zinziberis. croci hortenſis anacardi. liptodemonis. mādragore. acori peonie thimi. iſopi. roris ſiriaci. baſiliconis. dauci. feniculi. ſeminis altee. oſſium dactilorum vini veteris optimi añ ʒ.ſ. ⁊ ℈.ſ. ⁊ gra.j. balſami. croci orientalis: folij coſti. ⁊ galle. caſſie fiſtule. mirab. omnium. nardi. celtice. xiloaloes. calami aromatici. draganti. coralli albi ⁊ rubei confice rubee. caſtorei. oppoponacis. bdelij. galbani. aſpalte. terbētine: tyriace. maſticis. adriani. ſplenis pultri. ventris merguli. reupontici. ariſtologie longe. aſſari. hermodactilorum. meu irei. piretri peucedani. gentiane. epithimi violarum artemiſie. chimolee. foliorum citri. laureole. mente malabatri. quinqꝫ folij. carpobalſami. aniſi. amomi. cimini. ſe. ozimi. platocimini. ruthe.ſ. hortenſis. bacarum lauri. ſanguinis draconis. lapidis magnetis. lapidis agapis oſſis de corde cerui muſcelini. petrolij. añ ℈.j. ⁊ tertiam partem alterius camphore ambre. margaritarum perforatarum balctebizantie. ſambuci. ſtoracis. calambite. ſerapini. ſulfuris viui. armoniaci. antimonij. acacie. betonice. caballi marini. ipoqſtidos. macis. licij. ſgnanti. herbe ſiriace. floris oleandri. fu. marubij. ſulfurate. abſinthij. alexandrini euforbij cardamomi. cardami. aneti. ſeminis ameos git. leuiſtici. ſeminis citri leucopipis nigelle. vziſur. corticum nere. mabathemathicō. aq̄ vitis añ ℈.ſ. gr. ij. litargirij. amidi. opij. tebaici. radicis iunci. calamēti. iuſquiami añ gr. vij. mellis quod ſufficit.

¶ Eſdra aūt dꝫ. qꝛ eſdra ꝓpħa iuenit eā. vt dꝫ i babylōia Gilbert⁹ de anglia i ca. de variolis ⁊ morbillis. hʒ vnā aliā ḋſcriptionē ꝗ eadē ē hoc ātidotū vꝫ eē ad modū tyriace ⁊ ſine dubio pōt ipe dici tyriaca. nā Auic. in .5. cañ. iġt tyriaca eſdre in cui⁹ deſcriptiōe ingrediunꝫ multa ſimplicia ꝗ ingrediunꝫ hāc deſcriptionē veꝝ i hac multa ingrediunꝫ. hoc ātidotū apud nos in vſu nō ē veꝝ q̄dā ſimplicia ſi deus voluerit breuiter declarabo.

¶ Alipta muſcata vel mixtura.ſ. ꝯfectio. que i modū trociſci reducitur cuius deſcriptio ſupra poſita fuit.

¶ Limature eboris.ſ. limatura oſſis vel dentis elefantis Iſidorus in ca. de beſtijs inġt elefātē greci magnitudine corpis vocatū putāt ꝙ formā mōtis ꝑferat grece.n. mōs elepho dꝫ apud indos āt a voce barro vocaꝫ. vñ ⁊ vox ei⁹ baritus dꝫ ⁊ dētes eius ebur. ide ebur.ſ. dens elefantis. limature eboris.ſ. raſure dentis elefantis.

Pigamū ſm ꝯpoſitorē ē rutha agriō.ſ. agreſtis gal. in .8. ſimplr̄ iquit pigamū.ſ. rutha ſilueſtris. Macer i ca. de rutha deſcribit diapigamū.ſ. electuariū de rutha ⁊ Dia. i eodē ca. deſcribit diaſpoliticō. qḋ idem eſt de quo infra.

Liliſagus.ſ. ſaliua.

Golene ſecundum circa inſtās eſt origanū quod exſiccatis folijs cuʒ floribus abiectis ſtipitibus in medicinis ponitur Petrus de creſcentijs origanum alio nomine dꝫ gollena cuius duplex eſt maneries.ſ. origanum agreſte qḋ latiora hʒ folia ⁊ fortius operatur ⁊ ē domeſticum quod in hortis repiꝫ. ⁊ miora hʒ folia ⁊ opaꝫ ſuauiter qḋ in medicinis poniꝫ. colliꝫ āt i tpe ꝓductōis floꝝ. i vmbra ſuſpēdiꝫ ⁊ ſiccatur. folia cū floribus debent in medicinis poni abiectis ſtipitibus. per annū ſeruaꝫ. hoc apud lombardos cornabolla vulgo dicitur.

Petroſellinum domeſticum quod notum eſt Iſido. in capi. de oleribus inquit. petroſellinum vocatum ꝙ ſit ſile apio. naſcatur in petris montibuſqꝫ preruptis quod nos petrapium dicere poſſumus.

Croc⁹ hortēſis.ſ. hortulan⁹ ſeu ifectiu⁹ eo qḋ de ipo tigiꝫ ſiricū ⁊ ē flos cartami. cui⁹ ſemē gineo dicit grec⁹ hoc apud Dia. vocatur cinicū. ⁊ de eo dictū eſt ſupra.

Liptodemonis ſʒ ꝯpoſitorē eſt lapis niger q de india venit quidā vocāt ipſū lapidē demonis ⁊ hic ē lapis q inuenitur ꝓut aſpaltū ⁊ quidā putauerūt eſſe idē ſed nō recte Nicolaus florentinus in ſmone .7. in cap. de curatione hernie ſiue ramicis hʒ glutinis litodēonū: ⁊ inġt litodemū.ſ. cū quo lapides ⁊ vrcei cōglutinantur.

Reſſiriacus ſm compoſitorez eſt flos ozni de quo abūde ſupra diximus.

Nardus.ſ. ſpica nardi ſeu aromatica apud Auic. dicitur ſpica auium.

Celtica.ſ. neridē ſeu ſpica rōana ⁊ ambe debēt ħ poni.

Conſita rubea. ſm ꝯpoſitorē eſt ſtorax rubea. ſm quoſdā eſt laudanū. nō eſt aūt ſtodax calamite vt quidā dixerunt nā infra iteꝝ poniꝫ ſtorax calamite. moderni vō opinanꝫ eē cozumbruʒ.ſ. fecē ſtoracis liq̄de. ⁊ ē thus iudeoꝝ qm̄ iudei vtunꝫ ad fumigiū in ſinagogis ſuis. hanc timiamam dicere poſſimus.

Tyriaca dicitur a tyro ſerpēte quidā dicūt ꝙ eſt tyriaca Gal. alij dicunt ꝙ per tyriacā intelligiꝫ vinū rubeū coctum cum caſtoreo.

[illegible]

[illegible]

¶Splen pultri nõ determinat̄ ab auctorib⁹ cuius cõplexiõis. ſit ſplen pultri: tū effect⁹ eius manifeſtat ꝙ ſit ꝺ maſſa ſanguinea. alij dicūt ꝙ eſt ſplen: ſʒ nõ recte: ſʒ noſtri doctores opināt̄ ꝙ ſit quedā ſuperfluitas cerebri pulli equi q̄ in tēpore ſue natiuitatis ꝑ motū ſuū ꝑ nares emittit ⁊ niſi ſtatim ab aliquo recipiatur mater pulli eā abſorbet. ſoli exponitur ⁊ ſiccatur ⁊ reſeruetur. ⁊ q̄to magis exſiccatur tanto ē melior. A. in tyriaca eſdre loco eius habet epris almelichi qꝺ reperio apud Gentilē eſſe epar pulli equi. idē in tertio canonis in fen. xv. in capitulo de curationibus ſplenis inquit. ſumat̄ ſplē aſini ſilueſtris: ⁊ ſplen equi. Simō Januēſis ī ca. de quebenomolet inqt quebenomolet vel quebelecmelet: in decimo practice: alia in cōfectione eſdre quā azere vocat eo loco apud Auic. eſt almelichi. ⁊ in pantegni eſt epar pulli eq: ſed in Antidotario illuz ſplē pulli eq habet Stephan⁹. ⁊ ſic ē qꝺ epar almelichi. ⁊ ſplen pultri. ⁊ epar pulli equi idem ſunt.

¶Mergulus ſm multos ē auis que vulgari noīe vocat̄ murgonus in aqs habitat: ⁊ ei⁹ color vergit ad nigredinē ⁊ oībus ſatis eſt notū. Raſis in libro Afforiſmoꝝ in libro quarto in ca. de dietis medicinis ⁊ cibarijs inquit. Altriar ideſt merulus auis. neſcio aūt an ſit idez tu conſidera.

¶Chimolea ſm ꝯpoſitorē eſt terra ſarda ſiue Jſpana. q̄dā terraz argentariam vocant Gilibert⁹ ibidē ait. chimolea. i. terra alba. Jo. Serap. in capl̄o de mulieribus qualiter ſignificet̄ ꝙ ipſe ſint pregnantes inqt. chimolea ē marmor inuentū in luto viridi. Jdē in iſulis ſimplicib⁹ ī cap. de chimolea inqt. ꝙ ſunt eius due ſpēs. vna ē alba olida alia eſt purpurea velut vnctuoſa. que qñ tangit̄ adheret digitis. ⁊ eſt melior alijs. hec apud Dia. vocatur gicimolia cuius alia eſt alba atq; denſa alia purpurea. ⁊ quaſi pinguis. apud Auic. vocat̄ lutū chimolee. q̄dā falſo putauerunt eſſe terram ſigillatam. quod non creditur.

¶Laureola ſcd̄m circa inſtans eſt cocognidiū ſemen ei⁹ hic textus eſt falſus. nā laureola apud Sera. iter ſpēs lauri deſcribitur ⁊ cocognidiū apud diaſcoridem vocatur camelea que alio noīe dicit̄ mezereon. vnde per hoc dico ꝙ laureola non eſt ſemen cocognidij. imo cocognidiū eſt ſemen camelee ſeu mamereon.

¶Platociminum ſm cōpoſitorem eſt ſiler. ergo eſt ſiler montanum. nam platociminum eſt dictum latum ciminum. quod eſt ſiſileos preterea Gilibertus ibidē ait Platocimini. i. ſileris montani.

Lapis magnes ſʒ Dia. gignit̄ atq; inuenit̄ circa littus oceani apud Ragodicas ⁊ in idia ab inuētore ſic vocat⁹. eſt aūt colore ferrugine⁹ magis hn̄s v̄tutes. ⁊ velut ſpiritū in attrahendo ferrū. hunc lapidē q̄daz ꝓbādi cā amoris virorū. Papias ait. magnes lapis indicus ab inuentore eiuſdē noīs dictus cui tanta vis eſt vt ferruz ad ſe trahat. ꝙ ſi iuxta eū adamas poſitus fuerit mox remittit.

Lapis agapis ſm compoſitorē eſt lapis agariſta. q̄dam falſo putauerūt eſſe lapidē iudaicuz. ſcd̄m Dia. ē lapis potentias habens maximas. ſed q colorē hʒ ſimilē pelli leonis valet ad morſum ſcorpionis.

Muſcelinū. i. oleuz muſcelinū qꝺ ex muſco. ⁊ alijs ſpēbus ſit cuius deſcriptio infra apparebit. quidā falſo oleū balaninum putauerūt: ſed nō recte. nā muſcelinuz dicit̄ a muſco ⁊ balaninum a granis been.

Petroleum. i. oleum petroleum quod a modernis dicitur eſſe napta ſeu ſpēs. ⁊ ab aliquib⁹ dr̄ ſtercus demonis Meſue in diſtinctione de oleis in confectione olei phoꝝ inquit. eſt autem eius aliud quod ſit a natura ⁊ perfert aliud minera. aliud mare. ⁊ eſt locus manationis eius in inſulis ⁊ ſcopulis maris. ⁊ vocatur napta. cuius tres modi ſunt. enim quoddā ſubalbidū. ⁊ quoddam inbrubeum tenue. ⁊ aliud groſſum ſubnigrum. ſubalbidū vero eſt melius alijs. ſubrubeum eſt poſt illud. aliud vero poſtea.

Caballi marini ſm ꝯpoſitorē ſunt piſces hn̄tes colluz ⁊ caput ⁊ roſtrū ad modū equi. ⁊ caudā ad modū lacerte reuolutā ſuper dorſum ⁊ iſti ſunt piſces q in mari iueniūtur dicit̄ vulgari noīe caballini. eo ꝙ caput habent ſimile caballi capiti. ⁊ pedes ſimili modo.

Liciū ſm eundez eſt ſucus de florib⁹ caprifolij vel oculus lucidus. ꝙ eſt ſucus matriſilue q̄ apꝺ nos iuxta hortos inuenit̄. infra in pillulis lucis minorib⁹ oñdā melius

Herba ſiriaca ſm eundē ⁊ Matheum ſiluaticū eſt malua. Gilibertus ibidē ait. herbe ſiriace. i. malue. ſi v̄o diceret roris ſiriaci non eſſet idē. nā roſſiriacus eſt ſumach. ⁊ herba ſiriaca eſt malua ⁊ ambo recipiunt̄ in hac ꝯpoſitiōe

Flos oleandri. i. nerion ſiue rodedrēdon. ⁊ eſt planta venenoſa cuius folia ſunt ſimilia amigdale ſʒ maiora ⁊ pinguiora. ⁊ flores rodon. i. roſe ſiles ſemen ē patēs ſicut cornu veluti lanā deintus habēs ſilez iacinto. ſ. herba eſt illi oblunga ⁊ anguſta ſalſa naſcitur locis aquoſis ⁊ maxime in maritimis hec apud quoſdam landrum vocatur Dia.

Sulfuracha ſm quoſdam eſt herba que odorem habet ſulfuris ⁊ dicitur qꝺ eſt ſpēs trifolij. Simō Januenſis ait dens equinus a quibuſdam vocatur ſulfuracha plāta iuxta fluuios naſcens: ſecundum vero Matheuz ſiluaticum dens caballinus vel dens equinus eſt caſſilago ſiue iuſquiamus. nam ſine dubio dens equinus dicitur a multis iuſquiamus. ⁊ eſt planta que naſcitur multuz iuxta fluuios ⁊ in ſterquilinis locis ⁊ eſt quam Papienſes herbam pinulam vocant.

Cardamus. i. naſturtiuz ⁊ eſt nomen grecū. Gilibertus ibidem ait. cardamuz. i. naſturtium. ſ. eius ſemen. miror ꝙ Galienus in ſeptimo ſimplicium dicat cardamus. ſ. crocus hortulanus. ⁊ eſt ex herbis ſpinoſis. qꝺ falſuz ē. nam cardamus eſt naſturtium. preterea idem in ſeptimo dicit. cardamus ideſt naſturtiū credo tñ quod hoc acciderit errore ſcriptoris. nam debet dicere cardamus ideſt crocus hortulanus. Diaſ. de cardamo duo facit capitula. nā eius ſpecies ſunt multe. eſt enim cardamus domeſticus dictuz naſturtiuz. ⁊ eſt cardamus aquaticus dictus ſenacion ſeu criſonum. ⁊ ſic de ſingulis.

Git. i. melantium ſiue melachion: ⁊ apud modernos eſt nigella nigra que apud Dia. vocatur melantiū. multi falſi apothecarij loco git vtunt̄ illo ſemine quod in bladis inuenitur. quod a multis gitono vulgariter dicitur. ſʒ nō recte. nam git que in medicina efficaciam habet eſt ſemen minutū ſimile ſemini porri cū odore iocundo hoc ſemen inuentū fuit ab hodiernis. ⁊ apud nos vltra padum in terra noīata pinaroli inuenitur. ⁊ vocant rochetā. antiquo vero tp̄e vtebantur nigella. que colorem citrinū habebat ac triangulatum cū odore priori. vnde ſapientes volunt ꝙ per git intelligatur nigella nigra. ⁊ per nigellam intelligatur nigella citrina ⁊ que hodie ambe note ſunt.

Uxifur ſcd̄m Gilbertū ibidē ē minutuz. ſʒ puto falſuz nec ſinopodia vt quidā dicunt. immo vxifur verū eſt cinabriū. Simon Januēſis inqt vxifar ſiue vrifur qꝺcunq; dicas corruptum eſt nam arabice zengifur dicunt ⁊ eſt cinabrium Bulcaſim in tractatu primo inquit. modus faciendi zenxifur ⁊ eſt cinaprium ergo vxifur eſt cinaprium ⁊ non minium nec eſt ſanguis dracōis vt q̄dā crediderūt.

Cortex nere ſecūdū ꝯpoſitorē ē cortex celari agr̄ſtis. ⁊ eius ſemen a multis modernis machaleb dr̄. Jo. Archulanus ī ca. de ſignis lapidis renū inquit. nere. i. ceraſorū ſilueſtriū. ſed platearius inquit. qꝺ ē arbor. in apulea iuenit̄ ꝓducēs fructū ad modū bacaruz lauri. qua vtuntur ſaraceni ad faciendū tincturaz. ſi ſic eſt ceraſa agreſtia non ſūt nere. ⁊ pro certo idem nō ē. q̄ mattheus ſiluaticus in ca. de machaleb inquit. machaleb eſt medula fruct⁹ ceraſi domeſtici vel ſilueſtris. ⁊ ē in veritate medula ceraſi ſilueſtris. cuiuſdam qua mulieres arabum vtunt̄ in oleo quo vngunt capillos ſuos. ⁊ alio nomie vocat̄ nere. ⁊ ē arbor ceraſi ſilueſtris apud nos defert̄ machaleb ex ianua cuius magnitudo non ē. vt dicit patearius.

Mabathematicon ſecundum compoſitorem eſt ſucus caulium agreſtium ⁊ ſic credo eſſe verum. ſecundum circa inſtans eſt ſtructum. quod non eſt. vide de ipſo ſupra. q̄ melius oſtenſum fuit.

Electuarium ducis. ℞. aniſi. ʒ. ij. gra. xv. liqritie maſticis. añ. ℈. ij. gr̄. v. camedreos. zinziberis. cinamōi. galāge. maratri. i. feniculi. caui. añ. ℈. i. gra. xv. calamīti. piretri. pipis albi. ⁊ lōgi. ciperi. ſqnanti. dauci. ireī. i. ireos. amonij. folij aſſari. añ. ℈. i. ſpice. croci. gūmi ara. dragāti. ſeis aneti calami. aromatici. cubebe. cardamomi. carpobalſami. leuiſtici. alexādri. iuniperi. ſileris montani. pentaſilon. ſeminis ſpargij. reubarbari vtrice. reupōtici. nucis miriſtice. ligni aloes. baſiliconis. milij ſolis. ſaxifragie. citri. ſeminis citruli. amēos. radicū ſparagi. melonis. cucumeris. ⁊ cucurbite. ſcariole. ⁊ petroſelini been albi. ⁊ rubei. ſtoracis. calamite. ana. gra. xv. penidiorum. ℥. ſ. ⁊. ℈. ij. ſ. mellis quod ſufficit.

¶Jſtud electuarium nō eſt in vſu. ſʒ intentionē cōpoſitoris dicitur ducis ab abbate de curia qui illud compoſuit ad opus rogerij ducis filij roberti guiſcardi.

Electuarium pliris arcoticon. ℞. cinamōi. gariofilorū. ligni aloes. galāge ſpice. nucis muſcate. zinziberis. ſpodij. ſqnanti. ciperi. roſarum rubearum. violarum. ana. ʒ. j. ⁊ gra. xv. folij. liquiritie maſticis ſtoracis. calamite. ſanſuci balſamite. baſiliconis. cardamomi. macropiperis. mirtilorum. corticū citri. añ. ℈. j. ⁊ gra. v. gēmarum been albi. ⁊ rubei. coralli albi. ⁊ rubei. ſete combuſte añ. ℈. j. gra. ij. ſ. muſci gra. vij. ſ. camphore gra. v. ſirupi roſati quod ſufficit.

¶Jſtud electuariū eſt in vſu. dr̄ aūt pliris. i. cōpleta medicina. arcoticon principiū interpretat̄. valet triſtib⁹ melancolicis. Gilibertus de anglia in ca. de diſſenteria inteſtinali. vel epatica hʒ vnā aliā deſcriptionē q̄ eadē eſt huic.

¶Sanſucus ſm Dia. a ſiculus amaracus nominatur. idē apud eundē centaurea minor ab aliquibus amaracus vocatur. quod falſum eſt. nā amaracus ſi eſt ſanſucus. nō eſt centaurea preterea ſm modernoꝝ opinionē generaliter tenet̄. ꝙ amaracus ſit alacoē ſiue vchuen. nā Auic. in q̄nto can. in deſcriptione tertia tro. alindaracaron ingredientiū in tyriaca magna. inqt amaracus. i. alacoen alba. ꝙ amaracus eſt matricaria. que apud Auicē. in ſcd̄o can. vocatur vchuen. ⁊ eſt herba que apud lombardos criſpula vocat̄. ſed ſanſucus eſt vera maiorana.

¶Balſamita ſʒ ꝯpoſitorē eſt mēta aquatica que alio nomine ſimſibriū vocat̄. veꝝ ſinſibrium apud Auic. in ſcd̄o can. vocat̄ nemē. ſed non recte. q̄ nemē eſt ſerpilium. balſamita vero eſt menta que odorem parum balſami reddit ⁊ eſt herba que apud nos iuxta aquas inuenitur.

¶Gemme ſecūdum noſtrorum doctorum ſententiā ſunt lapides precioſi quas Meſue in electuario de gēmis deſcribit. nam electuarium de gemmis dicit̄ ꝑꝑ lapides precioſos qui ipſo ingrediunt̄. ⁊ vocantur a multis fragmenta cordialia. ⁊ ſunt ꝓprie zaphiri. hiacinti. ſardini. granate. ⁊ ſmaragdi. ⁊ iſtos q̄nq; lapides meo tp̄e vidi in ipſo electuario ponere. q̄dā dicunt qꝺ per gēmas intelligūt̄ extremitates been albi ⁊ rubei. ſed prima opinio eſt melior. Conſtantinus in viatico in ca. de lachrymis oculoꝝ inqt gēmaꝝ nō pforatarū. ego exiſtimo ꝙ ſm ipſuz dn̄t eē margarite ſiue ꝑle. verū eſt ꝙ margarite ſunt laudate in iſto electuario: ſʒ magis laudantur illi lapides precioſi.

¶Sirupus roſatus ſit ex aqua infuſiōis roſarū ⁊ zucca. vt docet ꝯpoſitor. idem docet Meſue. opz aūt ſi hāc confectionem facere volueris ſm intentionē cōpoſitoris: ꝙ accipiatur infuſio roſarū de qua ſit ſirupus roſatus. ⁊ hec infuſio clarificetur ⁊ coquatur zuccarū ſm artez. ⁊ quando coctum fuerit adde ſpēs ſupradictarum rerum. ⁊ fiat electuarium in morſellis quod ſatis eſt notum.

Electuarium de ſuco roſaꝝ. ℞. zuccari. ſuci roſarū añ. lib. i. ⁊. ℥. iiij ſandali albi rub. ⁊ citrini. i. mabazari añ. ʒ. vj. ſpodij. ʒ. iij. diagredij. i. ſcamonee cocte in citonio. ʒ. xij. cāphore. ℈. i. tempera ad modum electuarij cum ſirupo facto de predicto zuccaro ⁊ ſuco roſarum. ⁊ fiat electuarium.

Jſtud electuariū eſt in vſu. dicit̄ autē electuariū de ſuco roſaꝝ ab eodez ſuco quod recipit Gilibertus de anglia in ca. de cura arthetice. ſʒ modernos hʒ vnā aliā deſcriptionem q̄ idē eſt. Petrus de creſcētijs in cap. de roſaria habʒ mel roſatū electuarium de ſuco roſaꝝ. ſirupum roſatuz. ⁊ oleum roſatum. que oīa ſunt ex auctoritate Nicolai. ſupra eſt poſitum electuarium roſatū. quod etiam eſt in vſu ſub nomine electuarij roſati Meſue. ⁊ iſtud eſt in vſu ſub nomine electuarij de ſuco roſarum qꝺ ſatis eſt notum.

F. [illegible] in forma [illegible]. ℞ [illegible] roſar. [illegible] tabella [illegible] ʒ. [illegible] Doſis [illegible] tabella vna. [illegible] ʒ. xxii Doſis. 70. [illegible] febricitantib⁹.

Electuarium diaiſopū. ℞. iſopi. ireos thimi melanopiperis. i. piperis nigri añ. ʒ. xx. gliconij. timbre. pingami. cimini. añ. ʒ. xx. carniuz dactilorum caricaꝝ pinguium. paſſularum enucleatarum maratri. i. feniculi ana. ʒ. x. zinziberis. aniſi. carui. leuiſtici ana. ʒ. v. mellis quod ſufficit.

Jſtud electuarium non eſt multū in vſu. Gilibertus de anglia in ca. de cauſis tuſſis. hʒ vnam aliam deſcriptionē que eadem eſt. iſopus autem eſt herba ſatis nota. ⁊ hec eſt iſopus ſicca. iſopus vero humida eſt pinguedo ſeu ſordicies lanarum ouium Auic. in ſcd̄o can. de vtraq; capi. facit circa inſtans inquit. iſopus herba eſt ſatis cōis virtutem hn̄t folia ⁊ flores. non autem radix. in eſtate cū flores producit colligitur in vmbroſo loco nō fumoſo ſuſpenditur ⁊ deſiccatur. in medicinis folia ⁊ flores abiectis ſtipitib⁹ ponunt̄. ꝑ annū ſeruatur. ſingulis annis renouantur.

Gliconium ſm compoſitorem eſt puleguz Gilibertus etiam in ſua deſcriptione poſuit gliconiū quod ſm quoſdam eſt mentaſtrum. alij dicūt ꝙ eſt calamentū montanū. ſed opinio modernorum eſt ſi intētio compoſitoria eſt ꝙ ipſum ſit pulegium nos poſſumus ipſum ſequi.

¶Timbra. i. ſaturegia. ſm macrū. idem inuenitur apud Serap. in cap. de ſaturegia. ⁊ hec eſt herba que in hortis inuenitur. circa inſtans ait. ſaturegia cum flores producit colligatur ⁊ in vmbra deſiccetur.

Pigamum eſt rutha agreſtis ſm Ga. in octauo de ſimplicibus. item inuenitur diapigamum. i. electuariū de rutha cuius deſcriptio infra apparebit.

Electuarium ad reſtaurationē humiditatis ℞. ligritie. roſe zuccari añ. ℥. ij. dragāti. gūi ar̄. ℥. j. ſandali albi ⁊ citrini añ. ʒ. vj. papaueris albi. ℥. j. ſ. ſuci ligritie. amidi. portu. ſcariole añ. ℥. ſ. ſpodij. gariofiloꝝ. floꝝ vuaꝝ agreſtiū añ. ʒ. iiij. cinamōi. ℥. j. ſtoracis. calamite. zinziberis añ. ʒ. ij. croci. ʒ. j. penidij. ℥. ij. ſe. citroli. i. citruli: melonis. cucumeris. ⁊ cocurbite añ. ℥. ſ. ſe. citonioꝝ. ʒ. iij. amigdalaꝝ. pinearuz. berberis. ſebeſten. ſe. malue. violaꝝ añ. ℥. j. ſirupi albi quod ſufficit.

Jſtud electuarium non eſt in vſu vua agreſtis. ſm compoſitorē eſt lambruſcha. Dia. in ca. de euāthio inqt. euanthiuz flos eſt vitis agreſtis. que cū ceperit florere colligendi ſunt flores ipſi ⁊ deſiccandi ⁊ in teſta reponendi. melius naſcitur in ſiria ⁊ cicilia. Pli. euantium flos eſt vitis agreſtis. que lambruſca dicitur. Jtem alibi oenantum vitis lambruſce. vua colligitur cum flore ⁊ deſiccatur in vmbra ⁊c̄. componitur autem ab inos quod eſt vinum grece: ⁊ anthos quod eſt flos.

Electuarium ꝯ lūbricos. ℞. herbe de mōte peſſulāo. i. ſantonici. lib. i. cornu cerui. vſti. ℥. iij. ſe. canapis. ℥. ij. cinamōi. ℥. ij. abrotani: abſinthij: origāi. carui. bacaꝝ lauri añ. ℥. ſ. thimi. zinci. git. i. nigelle nigre que melacchion appellat̄ lupinoꝝ. añ. ℥. ij. cardamomi. ℥. j. mellis decocti cū gramine qꝺ ſufficit.

Jſtud electuarium nō eſt in vſu. Rainaldus de villa noua in lib. ſecundo in cap. de lumbricis ⁊ aſcaridibus ponit electuarium ad lumbricos necandos expertū. ⁊ illud electuarium videtur in aliquibus rebus eſſe idem. verum Nicolaus in ſua deſcriptiōe plura ſimplicia habet.

Santonicū ſm ꝯpoſitorē eſt herba que inuenit̄ in monte peſſulano. Rainaldus loco ei⁹ habet cētonice que alio nomine herba babylonica appellat̄. ⁊ videtur eſſe ſpecies abſinthij. qꝺ apud Serap. ſchea. vocatur quod ſm eundez eſt abſinthiū marinū. ⁊ ſic eſt ſine dubio. hoc apud modernos eſt abſinthiū marinum. ⁊ eſt illud qꝺ hodie granella vocatur aut herba marina aut ſomencina. defertur de ianua ad nos. ⁊ ſunt qui vocant ipſam herbam zenuinam. ⁊ ab aliq̄bus dicitur ſemen ſanctum. Nicolaus florētinus in libro ſexto in capitulo de vermibus ventris ⁊ cura inquit. dixit iudeus ꝙ ſemen brau. alias beatum datum in quantitate. ʒ. v. emitti facit nidū vermiū qui appellantur cucurbitini penitus. ⁊ ego exiſtimo ꝙ ſit ſemen ſanctū qꝺ vocatur ſemen vermium. Jtē infra ibidem in vno electuario ait. ſeminis vermiū. qꝺ dicit̄ ſanctū a quibuſdam dicitur ſemen ſantonici. qꝺ idē eſt ſʒ modernoꝝ ſententiam.

Ceruus aial eſt ſatis notū. os q inuenit in corpe ipſius ⁊ cornu eius aduſtū. ⁊ alie ptes ipſi⁹ multa iuuamēta hñt in medicina: ſicut eſt notū practicātibus: modus aūt aduſtionis cornu eius eſt qꝺ accipiat cornu cerui. ⁊ incidatur minutim: ⁊ ponat in olla in fornace: ⁊ ibi dimittat die ac nocte. deinde extrahat. ſi eſt albū ſignū eſt qꝺ eſt ɔbuſtū: ſin aūt facias iterū tm̄ ꝙ ſit bñ albū: deinde reſeruetur.

Filoantropos ℞. folij. i. malabatri. ſqnanti. ciperi: aſſarij: euforbij: thimi. petroſelinij. macedonici. aneti: lapidis lincis. añ. ℈. iij. ſ. cinamomi. calami aromatici. polipodij. fiſalidos. melanopiperis. i. piperis nigri. leuiſtici. ſeis petroſelini. ſeis vrtice. lithos ſpmatis: bardāe. gūmi hedere añ. ℈. ij. galange. nardi. i. ſpice nardi. zedoarie. betonice. fu. i. valeriane. meu. ſparagi. cardamomi. apij. maratri. i. feniculi. eruce. ſinapis. orobi albi. ⁊ rubei. añ. ʒ. ſ. gario. zinziberis. coſti. caſſie lignee. piretri. celtice. mirabola. chebuloꝝ. corticuꝫ. olibani. leucopiperis. i. pipis albi. carpobalſami. carui. cimini. bacarum lauri. ſileris. i. ſileris montani añ. ℈. i. olei nardi. pulegij. ſambucini. i. de ſambuco. muſcelei. i. de muſco. añ. gra. xv. mellis quod ſufficit.

C Filoātropos amicus hoīs vel miſericors interꝑtat̃ h̄ antidotū apꝺ nos eſt in vſu. ſꝫ ei⁹ deſcriptiões ſunt diuerſe ſꝫ diuerſitatē locoꝝ. nā ſunt ex hoībus q faciēdo ipm errāt ſicut quidā Giliber. de anglia in ca. de ſignis diſcretionis lapidis renū ⁊ veſice hꝫ filoātropon maius ⁊ min⁹ q̄ fere idē ſunt. lꝫ qdā ſimplicia mutauerit qdā omiſerit.

C Filoantropos ēt aliqñ inuenit pro quadaꝫ herba q̄ eſt ſpēs lippagi. vñ Dia. in ca. de aparine inquit. aparie quaꝫ greci filoantropon vocāt latine purpurea. vel lappago dr̄ herba eius cuius formā ibi docet q̄ apꝺ nos circa hortos naſcitur. ⁊ muros. Pli. inquit. aparine aliqui onfacocarpon. alij filoantropon vocant. ramoſam yrſutam quinis ſeniſue in orbem ramoꝝ folijs. ꝑ interualla ſemen rotundum durum ⁊ concauum ſubdulce. naſcitur in frumentario agro. aut hortis pratiſue aſperitate veſtium tenaci.

C Folium. i. malabatrū ſunt ex hoībus qui loco eius ponunt folia gariofili. ſed hodierni doctores magis laudant ſpicā. aut macem quā folia gariofili. ⁊ ſic meo tempore in iſto antidoto macem vidi ponere.

C Aſſari. i. aſſarabacare. cuius radix vſui medicine cōpetit. Unꝺ Gal. in ſexto ſimpliciū. caſſaron. i. aſſarabacara iunamentum. quod eſt in hac planta ſunt radices eius.

C Petroſelinum macedonicum ſm ɔpoſi. eſt alexandruꝫ vel oliſantrū. cuius ſemen eſt nigrū. quod eſt ſatis notū. ſunt ex hominibus qui cōponunt in iſto antidoto ſemen petroſelini ⁊ macedonicum. ſed errant. nam ſapientes volunt intelligi ſolū petroſelinum macedonicū. quod eſt alexandrū. ⁊ hoc eſt verū. nā paulo inferius in deſcriptiōe huius antidoti recipit ſemen petroſelini. i. petroſelini vſual.

C Lapis lincis ſm ɔpoſitorē ē lapis q ſit ex vria lupi ceruarij coagulata in mōtibus. Enax in ſuo lapidario in ca. de lapide lincis. dixit ꝙ ſit de vrina lupi ceruarij. micta. ⁊ in montibus coagulata. que in domo ſeruata generat optimos fungos. Diaſ. facit capitulum de latio lincis. i. vrina lincis. quem multi ligurum vocant.

C Fiſalidos ſm compoſitorē eſt filipēdola. dant mihi admirationem verba Simo. Januenſis. qui dicit ſiſalidos. veſichago. chechengi. cacabū. idē ſpēs eſt ſolatri. ſm enim intentionem ſuam ſiſalidos eſt alchechengi. quod moderni nō approbant. ipſe etiā inet ſupra in ca. de filipendula inquit filipendula in antidotario Nicolai in confectione filoantropos. ſed manifeſtū eſt legētibus Nicolaū in predicto antidoto nō expreſſiſſe filipendulā. niſi ſub noīe fiſalidos. aut igit̃ eius eſt deprauatus. aut ſub noīe textus fiſalidos intellexit filipendula. ⁊ ſi ſic ſibipſi contradicit duꝫ dicit ꝙ eſt alchechengi. veritas autēꝫ eſt ꝙ filipendula ibi ponit̃ ſub noīe fiſalidos Matheus ſiluaticus in cap. de filipendula inquit filipendula fiſalidos patriſciria idē. Iteꝫ circa inſtās filipendula fiſalidos alio noīe appellat̃ in maritimis ptibus. ⁊ in apulia. ⁊ in montuoſis locis repit̃. radix eius precipue medicine cōpetit. per decē annos in multa efficacia ſeruat̃. in fine autūni colligit̃. Idē i fine ait. valet electuarium hoc apuꝺ ſit ex ea. ſ. filoantropos adꝺ. eadē apud nos etiam naſcitur. cuius folia ſunt ſimilia petroſelino. ſed plena ⁊ non expanſa cum capitello ſimile aneto habēte florem album. radicem habet factam vt peonia. ſꝫ minorem. hec apud nos in pratis inuenitur.

Lithoſpmatis ſm compoſitorem eſt milium ſolis. ſed Gilibertus ibidē hꝫ miliū ſolis ⁊ lithoſpmatis. ⁊ dixit ꝙ eſt ſaxifragia. quod credo eſſe falſum. ſicut appet apud Simonē ianuēſem in multis locis. vt in ca. de calib. ⁊ in ca. de litoſpmon. ⁊ ſic meo tempore concordati fuerunt doctores ponere in iſto antidoto pro lithoſpermate milium ſolis. ſunt ex hominibus qui ponunt ſelinum ſpermatis pro lithoſpermate ſed non recte. quia ibi hebet ſeis apij.

Bardana. i. lappago maior. quidā pſonaliā vocauerūt alij lappā vocāt. qdā ſapiētes dixerūt ꝙ bardana ſiue lappa ingredit̃ in iſto antidoto qꝛ filoātropos pro herba idē eſt. vnde. Iſidorus. lappa dicta ꝙ habeat caulē ingentem per terram diſpoſitum. hec a grecis filoantropos vocatur quod veſtibus hominum inhereat ob aſperitatem ſui.

Orobus albus. i. herbilia alba: orobus rubeus. i. herbilia rubea. de qua Dia. in ca. de herbo dixit herbuꝫ ſiue vt alij orobū naſcit̃ in lenticula. ſeritur etiam. cuius aliud palidum. aliud ſubruffum. ⁊ aliud album. ab Auicen. in ſecundo cañ. eodem noīe vocatur. ſed miror ꝙ ipſe in ſinonimis que ſibi attribuunt̃ dicat herbū. i. orobus. ⁊ eſt ameliciarda q̄ ē aurū romanū. ⁊ achiroſa. cuius gūmi di cabrabe. quod falſum eſt. nam herbū eſt orobū. ſed nō charabe ſunt qui ponūt viciā pro orobo. ſꝫ errāt. ⁊ miratus fui de quodā apothecario qui ponebat loco orobi viciā. ſm aūt Guliel. placē. herbū eſt robilia ſeu cicercula.

Gallia muſcata que intrat i ꝓcioſis medicinis et electuarijs ſic ſit. ℞. maſticis. ʒ. ij. gūmi. i. gummi ar. ʒ. j. camphore. ℈. j. hec aūt bñ terantur ⁊ cribelentur ⁊ trociſci informentur cum aqua roſata. ⁊ ſiccent̃ in vmbra. ⁊ poſtq̄ꝫ fuerunt deſiccati terantur ſubtiliſſime ⁊ miſceantur cum. ʒ. iiij. olei ſambucini colati. etiam bulliti ad medietatem cum ſpeciebus iſtis bene tritis. ℞. cinamomi gariofilorum nucis muſcate añ. ʒ. ſ. ex omnib⁹ iſtis bene manibus malaxatis ſiant trociſ. in medio concaui. ⁊ cum ſigillo ſigillati ad pondi añ. ʒ. j. ſ. ⁊ poſtea vngantur aqua roſata mixta cum muſco.

Gallia autē muſcata ſꝫ compoſitorē ſunt trociſci facti cuꝫ muſco ⁊ alijs ſpēbus. quidā dixerūt ꝙ dicitur gallia. quia primo in gallia prouincia fuit reperta. circa inſtans dixit. gallia muſcata quidā dicūt ꝙ fructus eſt. ſed falſuꝫ ſed eſt quedam cōfectio ex ſpeciebus aromaticis ⁊ muſco Meſue in diſtinctione de trociſcis poſuit aliā deſcriptionem que non concordat cum iſta. ⁊ ꝓpter hoc volunt medici ꝙ quādo inuenitur in receptis Nicolai gallia muſcata intelligamus de illa que ſit ſm hoc. idem intelligere debemus in receptis Meſue. apud arabes ſuch eſt gallia. infra apparebit deſcriptio Meſue in tractatu de trociſcis.

Oleum ſambucinum ideſt oleū quod ſit ex florib⁹ ſambach. ſeu zambach. ſeu vt vulgo geſeminū. cuius modus infra apparebit. hanc confectionem oportet conficere cuꝫ bona diligentia. ⁊ iſti trociſci debent ſigillari cum ſigillo facto. vt docet albuchaſim.

Aqua roſata miſta cū muſco ſic dꝫ fieri. ℞. aque roſate bone ⁊ electe lib. ij. muſci boni odoris. non falſificati aur. i. tere. ⁊ pone in bocia. de vitreo ⁊ diſtilla cum lēto igne paulatim. quouſqꝫ tota diſtilletur. poſtea repone eā in vaſe vitreo. ⁊ ſtringe os eius ⁊ vtere in iſtis trociſcis. ⁊ vbi oportet.

Juſtinum ℞. cināomi. folij coſti. nardi. i. ſpice nardi. caſſie lignee. ariſtologie rotunde ⁊ longe. elenij. yſopi. pulegij. artemiſie. pentafilonis. i. quinqꝫ folij. leucopiperis. i. piperis albi. orobi. i. herbilie. petroſelini. leuiſtici. i. cheiſim. macedonici. ſeminis vrtice ſeminis grani ſolis. citri. ſaxifragie. iuniperi ſeminis ſparagi. ſileris montani. apij. aneti. pigami. ideſt rute. feniculi. aniſi. bacarum lauri. añ. ʒ. i. ſ. mellis quod ſufficit.

Juſtinū aūt a iuſtino imparatore cōpoſitū ſeu inuentū di. Gilibertus de anglia in cap. de ſignis diſcretiōis lapidis renū ⁊ veſice hꝫ vnā aliam deſcriptionem que conuenit cum iſta hoc antidotum eſt multum in vſu.

C Elenij. i. enule cuius radix vſui medicīe ɔpetit. circa inſtans ait. enule duplex ē mãeries. ſ. hortulana ⁊ cāpeſtris. que maioris ē efficacie radix ei⁹ in medicis dꝫ poni nō folia. colligit̃ radix in ꝓncipio eſtatis. ⁊ ſoli exſiccat̃. ne hūiditate putreſcat. per duos annos ſeruatur vel per tres.

C Arthemiſia. i. mater herbarum ſiue berengeſis. Pli. inquit de artemiſia mulieris hāc gloriā affectauere in qbus arthemiſia vxor manſeoli regis adoptata herba hoc nomine vocatur. que ante paternis vocabat̃. ſunt qui ab arthemide que eſt diana arthemiam cognominatam putāt. qm̃ priuatim medicatur feminarum malis.

Ratarticum impiale. ℞. diagredij. mirabol. citrinoꝝ. hermodactiloꝝ. zuccari. añ. ʒ. iiij. ſ. cinamomi. nardi. ſaxifragie. polipodij. añ. ʒ. ij. cardamōi. zinzi. celtice. melanopipis. i. nigri. macropiperis. i. longi. gariofilorū. añ. ʒ. i. ſ. mellis quod ſufficit.

C Catarticū aūt imperiale. i. laxatiū pro imperatorib⁹ vel pro alijs delicatis hominibus interpretatur. Gilibertus de anglia in cap̄. de ſignis diſcretionis lapidis renū ⁊ veſice habet hanc eandem deſcriptionem.

Litontripon ℞. nardi. zinzi. xiloba. i. ligni balſami. acori. cinamomi. paucedani. meu. melanopipis. leucopipis. ⁊ macropipis ſaxifragie añ. ʒ. ij. ſ. carpobalſami. gario. coſti. reupō. ligri. dragan. alexādri. i. maced. camedrei. apij. ſeminis. ſpagi. baſiliconis ſeis vrtice. ſeis citri. añ. ʒ. j. ⁊ gr̃. xv. folij. croci. ſquināti. caſſie lignee. bdelij. maſticis. irei. i. ireos. amōi. leuiſtici. ſeminis grani ſolis. petroſelini. ſeminis ſinoni. cardāomi. aneti. euforbij lapidis lincis. olei nardini ⁊ muſcelini añ. ℈. j. minus gra. iiij. mellis quod ſufficit.

C Lintōtripon. i. conterens ⁊ frangēs lapidem interpretatur. Gilibertus de anglia in ca. ⁊ ſignis diſcretionis lapidis renū ⁊ veſice ponit hanc eādem deſcriptionem.

C Nardi. i. ſpice nardi. Auic. in libello de viribus cordis enumerās ſimplicia cordialia ꝓmittit ſe dicturū de cipero ⁊ mace. in ca. de ſpica nardi. ⁊ tñ de ea ibi nullū repit̃ feciſſe capl'm. qꝺ ex defectu trāſlatoris accidiſſe ſuſpicādū ē.

Paucedanū ſm compoſi. eſt feniculus porcinus. ⁊ apꝺ Serap. in proprio cap. eſt herbaturū. circa inſtans ait. paucedanum herba eſt que alio noīe feniculus porcinus dicitur. cum autem inuenitur in receptis medicine radix poni dꝫ: qꝛ plus habet efficacie. radix collecta per duos annos ſeruatur. ſed melius eſt vt ſingulis annis renouetur.

C Melāopip. i. pip nigrū. leucopip. i. album. macropip. i. lōgū. ⁊ hec tria inueniunt̃ aliqñ in receptis ſub noīe triuꝫ pipeꝝ qꝺ idē ſunt ex hoīb⁹ q nō ponūt in iſto antidoto niſi piper nigrū ⁊ albū. ſꝫ ſm plares tria debent ingredi.

Carpobalſami ideſt ſeminis balſami. ſunt ex hominib⁹ qui dicunt ꝙ debet dicere opobal. ⁊ eſt ſucus emanans ab arbore balſami. deus ſcit.

Reupōticū eſt radix ſilis reubarbaro. ⁊ dr̄ a reu quod eſt radix. ⁊ ponticum. qꝛ inuenitur in inſula pōti. vel dicit̃ ponticum a ſapore. circa inſtans inquit. reuponticum per decem annos pōt ſeruari. eſt aūt ſilē reubarbaro. ⁊ eligendum eſt qꝺ grauius eſt in ſuo gñe ⁊ amari ſaporis ɔtinuū hñs venulas ſicut reubarbarum diſtinctas nō tingit ſicut id. aliquantulum eſt amarū. ⁊ pōticum habet ſaporem.

C Baſilicon. i. ozimū gariofilatū vt dictū fuit. Aui. in libello de virib⁹ cordis teſtatus eſt. ꝙ ozimū eſt baſilicon.

Mitridatum magnuꝫ. ℞. ſtoracis. calamite. gariofiloꝝ. nardi. i. ſpice nardi xilobalſami. i. ligni balſami. orobi. lētiſci. lace. dragāti maſticis. galbāi. gūmi iunipi aſpalti. caſtorei. offei. bdelij. terre ſigillate. melliloti. laudani. oppopōaci. carmōiaci. opij. ſulfuris viui. ligritie. nitri. ipoqſtidos. acacie. roſe. camedreos. ipericon. abrotani. peonie. iſopi. origāi. elenij. i. enule. rami cedri. daphnidos. ariſtologie lōge. cipi paucedani. roris marini. radicū iringi. balauſtie. cimaꝝ mirti. pſidie ſeminis romei. ſqlle. carpobalſami. i. ſemis balſami. aniſi git. iuſqami. cimini. feniculi. cardamomi. ſileris mōtani. teſapij. ſeis ruthe ſimoni. i. petroſelini agreſtis. ſeis miconis leuiſtici. apij. dauci. i. ſeis paſtinace agreſtis. ſeis rape. macropipis. i. lōgi pipis ſeis vrtice amomi añ. ʒ. ij. acori illapheos. caſſami. catariace. zucozarie añ. ℈. ij. balſami. cinamomi. croci. coſti. ſquināti. zinzi. malabatri. mirre. terbētine. olibani. i. thuris caſſie lignee. agarici. ſpice celtice reupōtici ireos diptami praſſi. i. marubij albi cologntide ſticados arabici artemi. calamēti ſcordeō. i. alei agreſtis cāeptihos pipis albi pipis nigri ſeis petroſelini ozimi anagodā folij aqtici carthami. i. ſeis croci hortulāi pētafilōis añ. ℈. j. baca. lau. ℈. ſ. vini vetuſtiſſimi. ʒ. j. meli qꝫtū ſufficit.

C Metridatū aūt ſꝫ intētionē ɔpoſi. eſt mater omniū antidotoꝝ. Gilibertus de anglia in ca. de diſſenteria inteſtinali vel epatica dixit metridatū. i. mater oium, antidotoꝝ. vel a metridato rege dictū. ſine dubio metridatū ē ɔfectio magna ſicut tyriaca a metridato rege pōti inuētore dicta. nā cū metridates rex pōti in boſphoro vrbe a pompeio ac romanis obſceſſus eēt iā de ſeipſo deſperās venenū vxoribus pellicib⁹ ac filijs potandū dedit qꝺ cū ⁊ ipſe nouiſſimo ſumpſiſſet bñficio medicamiuꝫ qb⁹ vitalia ſua ꝓmuniuerat nequaqꝫ mori poterat ꝑinde tādē gallo cuidā militi q iā muro ɔfoſſo itrauerat vrbē iugulū ꝓbuit ſicqꝫ finiuit vitā. Aui. 15. cañ. hꝫ vnā aliā deſcriptiōeꝫ quā dı̄c ē eſſe deſcriptionē cōeꝫ. ſꝫ nō ē eadē. veꝝ ē ꝙ ſunt ex hoīb⁹ q faciūt ipm metridatū ſꝫ Nicolaū ⁊ ſunt ex hoīb⁹ q faciunt ipm ſm Auic. ⁊ pp id ambas deſcriptiones annotabo.

Orobus lētiſci ſꝫ ɔpoſito. eſt lacca. ſꝫ ſm ſapientes ille textus eſt falſus. qꝛ dꝫ dicere orobi ⁊ leuiſtici. ⁊ ſic credo eē veꝝ. qꝛ Giliber. ibidē dixit. orobi leuiſtici ex quo pꝫ ꝙ per orobum intelligitur herbum. ⁊ per lentiſci intelligitur leuiſticū. qꝺ alio noīe choiſim appellat̃. ⁊ ſic meo tpe concordati fuerunt doctores Papienſes eſſe tenendum.

Gūmi iuniperi ſm Matheū ſiluaticū eſt vernix. vt apparet in ca. de vernice vbi ſic ait ex auctoritate Pauli. vernix eſt gūmi cuiuſdā arboris q̄ in xpianoꝝ ptibus naſcit̃. que arbor iuniperus vocatur. ergo, pro gūmi iuniperi intelligitur ſandaraca ſeu vernix. verum aliqui in iſta deſcriptione loco gummi iuniperi ponunt gummi cedri. vt Gilibertus. ſi autem gummi cedri ponere volueris infra in littera de ramis cedri dicam quid ſit.

Offei ſm ɔpoſi. eſt gūmi hedere. Ideꝫ exponit Giliber tus ibidem. ⁊ hoc eſt gūmi ſatis notū. vocatur ab aliquibus opociſi. nam ciſſos apud Diaſ. eſt hedera.

Nitrū apud Aui. in. ij. cañ eſt baurach armenū Jo. Serap. in ſuo breuiario in ca. de egritudinibus q̄ generant̃ in aurib⁹ dixit ꝙ nitrū ē baurach rubeū. Idē Sera. in libro de ſimplicib⁹ i ca. de baurach ait, affronitrū baurach. i. nitrum ⁊ ſpuma nitri ſpēs baurach. ⁊ minere ipſius ſunt ſicut minere ſalis. nā ex eo eſt ad modū aq̄ fluēs. deinde petrificat̃. ⁊ ex eo eſt qꝺ eſt in minera ſua ſit lapis. ⁊ ex eo ē rubeum ⁊ ex eo ē albū ⁊ puluerulētū ⁊ multoꝝ coloꝝ. ⁊ nitrū q̄ꝫuis ſit ex ſpēb⁹ baurach. hꝫ tñ opatiōes alias a baurach. ⁊ ibi Sera. de eo multū loqt̃ i h̄ antidoto. ſunt ex hoīb⁹ q ponūt pro eo ſal panis ſunt etiā q ponūt ſalnitrū. q̄ vtuntur bōbardarij. ⁊ ſunt qui ponūt ſal rubeū vt eis placet.

Rami cedri ſm ɔpoſitorē ſunt rami iunipi ſed ignoro. veꝝ eſt ꝙ vnū pro alio pōt poni. rami aūt ſm Iſido. in ca. de arboribus dicit̃ ꝙ ſunt q de trūco manāt ſicut a ramuſculis cetera. ſed cedrus nō eſt iuniperus veꝝ eſt eius ſpēs Dia. de vtraqꝫ ca. facit. ⁊ inqt cedrus eſt arbor. vñ ſit pix cedria que eſt pua atqꝫ ſpinoſa ⁊ ſunt ei due ſpēs vna eaꝝ que gerit fructū ſileꝫ cupreſſo. ſed eſt minor eo multum ⁊ alia gerit fructū ſicut granū mirti. ⁊ hec eſt arbor que apꝺ Aui. in ſcꝺo cañ. vocat̃ ſerbin. ⁊ ipſe cōputat eā arborē inter gña arboris pini. eius lignū noīat̃ lignū mortuorum qꝛ ɔſeruat corpora mortua a putrefactiōe. ⁊ cuſtodit corpora mortuorū ⁊ deſtruit qꝺ ē in eis de hūiditate. Poſtq̄ꝫ dixi de arbore ipſius. nūc volo narrare de gūi ipſius qꝛ inuenit̃ aliqñ in iſto antidoto loco gūmi iunipi ſcribi gūmi cedri. ſicut ſupra ꝓmiſi dico ergo ꝙ gūmi cedri eſt quā Aui. in ſcꝺo cañ. vocat chitran. ⁊ dixit qꝺ eſt arbor q̄ noīat̃ alſcerbin ⁊ ṽtus fumi ei⁹ ē ſicut ṽtus fumi picis: ⁊ ſit ex eo oleum cui⁹ ſepatio ē cū lana. ſic ſepat̃ ex pice. idē in ca. de pice de ipſa loqt̃. idē in ca. de ſcerbin ait. Scerbin ē arbor al

chitrã: nos quidẽ iã locuti fuimus de alchitran. Serap. in ca. de chitrã dixit. eſt oleũ qđ egredif ex ſcerbin. ⁊ ſcerbin ſunt due ſpẽs. de quibus idẽ narrat qđ narrat etiã Diaſ. de cedro. melius aũt alchitran eſt illud qđ eſt ſpiſſum clarũ ⁊ hʒ fortẽ odorẽ cũ horribilitate. ⁊ qñ intingif digitus in eo nõ cito fluit ex digito pp ſuã ſpiſſitudinem. ⁊ quãdo ſtila eius cadit in loco remaneat collecta ⁊ nõ expãditur. hec a multis dicitur pix liquida ⁊ ab aliquibus vocatur picula. ⁊ ab alijs gummi cedri quod idem eſt.

¶ Daphnidis ſʒ ꝯpoſitorẽ eſt laurus. i. folia ipſius arboris. ⁊ nõ ſemen vt quidam crediderunt. qꝛ infra iter hʒ bacarum lauri que ſunt fructus eius arboris. Gal. in ſexto ſimpl. inquit. gar. i. laurus folia huius arboris ⁊ fructus eius ſunt bacce lauri. ẽ alia ſpẽs lauri nominata noĩe lauri ⁊ eſt planta parua que noĩatur laurus alexandrina.

¶ Irigus ſʒ Dia. eſt nux agreſtis ⁊ eſt herba ſpinoſa: cuius folia in initio cõedunf ⁊ i ſale ꝯponunf: ⁊ hec apđ Sera. eſt ſpẽs cuiuſdã herbe vocate cẽtũ capita alba: q̃ apđ nos dĩ a multis cardo panis: ⁊ eius ortus eſt in pratis ⁊ in locis fabuloſis. nõ eſt aũt ſecacul vt qdã crediderũt. Auerro. in. 5. col. dixit elgarzaria qđ iſpani vocãt panicaldi ⁊ i arabico alchartama. ⁊ alij ſecacul. ⁊ in latino iringi dicunf Bertolame. monta. in ſuis ꝯſilijs in cõſilio de ſterilitate dixit. ꝙ iringus eſt ſecacul. qđ eſt falſuʒ qꝛ Sera. de vtraqʒ ſepata facit cap. ⁊ h̃ ſatis eſt notũ apđ ſapiẽtes ꝙ iringus nõ eſt ſecacul. ¶ Pſidie. i. cortex mali granati ſʒ ꝯpoſitorem. ſi autem reperif pſigie intelligif ſtorax liquida.

¶ Romey ſʒ eundẽ ẽ ſemen raffani. Idẽ gilibertus dixit romey. i. raffani. ⁊ ſic meo tpe vidi ſemen raffani ponere.

¶ Git. i. melãciũ. Auic. in ſua deſcriptiõe hʒ melachion. ⁊ eſt pepiũ qđ falſum eſt. nam infra in eadẽ confectiõe hʒ opium quod non eſt conſonum. de quo infra. git autem ſm circa inſtans herba eſt que inter frumentum naſcitur: ⁊ ſemen hʒ nigrum triangulatum cũ in medicina reperif ſemen nõ herba dʒ poni. aliq̃ʒtulã hʒ amaritudinẽ. per hec verba videtur h̃ auctor denotare illud qđ inuenif in bladis. ⁊ comedif cũ frumẽto. ſʒ nõ recte. quia illud in medicina nullã aut paucã hʒ efficaciã. ſʒ git. qđ debemus intelligere eſt ſemen nigrũ ſilẽ ſemini porri cũ odore iocũdo ⁊ eſt nigella nigra. cuius capitulum inuenies apđ Diaſ. ſub noĩe melanciũ. Item Pli. git. eſt grecus melanciũ. alij melanſpermon vocant. ille qui de nouo ſcripſit intitulatus lumen malelucens dicit naſeos. i. lappa quod falſum eſt. nam infra babet illapheos quod eſt bardana.

Cardamus. ſʒ Gal. in. 7. ſimpliciũ ẽ naſtur. Idez dixit Gilib. in eodẽ loco ſʒ vo illđ lumẽ qđ voco malelu. ẽ cardamomũ. qđ falſuʒ aliđ. n. ẽ cardam⁹ ⁊ aliđ ẽ cardamõuʒ. ſic ẽ notũ ſapiẽtibus. teſapij ſʒ ꝯpoſitorẽ ẽ ſemen ſinapis pſualis ⁊ nõ ſemen ſinapis albe. vt dicit lumẽ malelucẽs.

Micon ſm compoſitorem eſt ſemen papaueris albi ſʒ lumen malelucens eſt ſemen papaueris nigri quod falſuʒ eſt. nam micon eſt papauer. ⁊ quando inuenitur papauer: ſimpliciter de papauere albo intelligitur.

¶ Leuiſticũ apđ. A. in. ij. cañ. vocaf cheiſiʒ ⁊ ſʒ q̃ſdã ẽ q̃ʒ Dia. liguſticũ vocat ſup̃ in iſto antidoto. dicez fuit ꝙ inueniunf multe deſcriptiões in qb⁹ nõ ingredif leuiſticũ. ſed in loco vbi dixit orobi lẽtiſci dʒ dicef orubi ⁊ leuiſtici qđ melius eſt.

¶ Illapheos ideſt bardana ſiue lapago maior ſeu preſonatis quod idem eſt.

Caſſamus ſʒ cõpoſitorẽ ẽ panis porcius. Gilibert⁹ dicẽ ciclaminis. i. caſſami. ⁊ ſic ẽ. nã caſſam⁹ panis porcin⁹: ⁊ ciclamẽ idẽ ſunt: hoc a Meſue vocaf Artãita. ⁊ ab algb⁹ vocaf malũ terre. ⁊ ab alijs buthormariẽ. apud romanos dicif tuber terre. ei⁹ radix vſui medicine cõpetit.

Carhariace ẽ raſura cornu cerui ſʒ ꝯpoſitorẽ. Gilibt⁹ dicẽ catariace vł canarij. i. cornu cer. zucozarie ſm p̃fatos auctores ẽ flos agni caſti. circa iſtãs ait. agn⁹ caſt⁹ frutex ẽ ſiue arbor. cui⁹ folia ꝯpetũt vſui medicĩe. ⁊ ei⁹ flores. nõ aũt radices. flos autẽ appellaf agn⁹ caſt⁹. a vulgarib⁹ aũt qbuſdaʒ ſalices marie vocãf. herba etiã vocaf agn⁹ caſt⁹. ⁊ vbicũqʒ i receptis ſimplicif agnũ caſtũ iuẽies. itelligas flores. agn⁹ caſt⁹ i omni tpe repif i aq̃ſis locis. flores i verẽ ⁊ i autũno colligunf. p ãnũ ⁊ nõ plus i multa efficacia ſernanf. viridis agnus caſtus maioris efficacie ẽ q̃ʒ exſiccat⁹

Balſamus ẽ liquor emanãs ab arbore balſami ſʒ Aui. in. 2. cañ. balſamus eſt arbor q̃ naſcif in egypto. i loco vbi dicitur oculus ſolis. ſʒ aũt Diaſ. naſcif ſolũmõ i iudea in curribus: vel i locis humidis. ⁊ ſũt ex hoib⁹ q ſophiſticãt ipʒ ſʒ põt pbari multis exẽplis. primo ex eo quod videmus adherere labijs vulnerũ eius ligni. a quo emanauit balſamus etiam i aq̃ diſſoluitur ⁊ ppterea dicũt auctores ꝙ facile de panno eo iſecto lauaf. Diaſ. aũt dicit in aqua iniectũ. primo petit funum. poſtmodum diſſoluitur. ⁊ totã aquã albã facit ⁊ ppterea vocat ipʒ lachrimũ. ⁊ grece dicif opobalſamũ. nam opos eſt lachrimus velut lac. ⁊ ſimiliter opofici vocatur lac ficul nec ab ipſo. ſed qꝛ in ptibus nr̃is verũ balſamũ nõ inuenif ꝯpoſuerũt auctores quedã olea q̃ poſſunt adminiſtrari in oib⁹ locis vbicũqʒ ingrediaf balſamus. de qbus infra in tractatu de oleis dicitur.

Malabatrũ. i. foliũ indũ. ⁊ nõ ſunt folia gariofilorum. vt qdam credũt. Gal. aũt in ſeptimo ſimpliciũ ingt. malabatrũ foliũ. i. foliũ indianũ. ſpice ſimile eſt ſʒ ṽtutẽ. Diaſ. autẽ de ipſo duo ca. facit. vnũ qđ incipit folium vel folia ſunt herbe q̃ in⁹ india naſcunf locis hũidis ⁊ paludoſis. colligunf aũt hec folia in aqua ſupnatãtia. eſt aũt optimũ foliũ qđ ẽ leue. ⁊ albidũ. viſcidũ. ⁊ ſuauiter olẽs in modũ ſpice. guſtũ nardi referẽs. ⁊ aliud cap. facit de malabatro: ⁊ ibi dicit. malabatrũ putauerũt multi eſſe nardi indici foliũ ſed fallunf ⁊c̃. circa inſtãs ait. malabatrũ ideſt folium paradiſi: vel foliũ albũ multũ eſt carũ. ſed illo caremus. cuius loco ponimus folia gariõfili. vel ſpicã nardi. Auic. in ſecundo cañ: in capitulo de folio in fine dixit. loco ei⁹ ponif pondus de mace: aut etiam de ſpica. ⁊ ſic hodierni loco folij indi ponunt ſpicam nardi aut macem.

Anagodã ſm ꝯpoſitorẽ eſt ſumach. idẽ expõit Gilibertus ibidem. ſumach aũt apđ aliquos roſſiaricus vocatur. foliũ aquatitũ apud auctores nõ repio cap. ſub illo noĩe. verũ ſʒ quoſdã foliũ aquaticũ eſt foliũ agreſte. ⁊ ſi ſic eſt. Dia. de ipſo facit capi. ſub noĩe folij agreſtis. cuius duo ſunt gña. maſculus ⁊ femia que ſaxoſis naſcif locis ſicut brion. i. herba epatica vel alia herba naſcens ſup lapides. ſed viridiora folia hʒ ſicut oliue ⁊ ṽgã tenerã ⁊ breuem ⁊ radicẽ tenuẽ ⁊ florẽ albũ ⁊ minutũ ſicut miconij. i. papauer. ⁊ ego vidi in ptibus nr̃is foliũ aquaticũ natãs ſuper aquã. cuius folia ſunt maiora folijs oliue qđ eſt notum.

Muſa enea. ℞. pipis albi gra. xvij. thuris maſculi. myrre. gẽtiãe. iuſquiami. añ. ℥. vj. opij. ℥. iiij. croci. ℥. iiij. minus gra. vij. euforbij. ariſto. lõge ⁊ rotunde. mandragore. añ. ℥. j. ⁊. ℈. mellis quod ſufficit.

Muſa enea aũt dĩ a pitiſſimo pho. muſa inuenta pp̃rie daf quartanarijs añ horam acceſſionis in modum auellane cum vino calido. Gilibertus de anglia in cap. de cura arthetice ſm magiſtros habet hanc deſcriptionem h̃ antidorũ apđ nos eſt in vſu maxie ſm iſtã deſcriptionẽ: quia Nicolaus hʒ vnã aliã deſcriptionẽ que vocaf muſa magna q̃ in vſu nõ eſt. repif ẽt qdã fructus vocatus muſa. ⁊ iſte eſt fructus in quo peccauit primus parens.

Micleata . ℞. mirabolanoꝝ indoꝝ chebuloꝝ. mũdatoꝝ ⁊ aſſatoꝝ. añ. ℥. ij. ʒ. bellericoꝝ. emblicoꝝ aſſatorũ. añ. ℥. ij. naſturtij. ℥. ij. ʒ. cimini. aniſi maratri. i. feniculi. ameos. carui. añ. ℥. j. ʒ. infuſa in aceto die ⁊ nocte dimittanf. ⁊ aſſata pulueriʒenf. tũc adde. ſpodij balauſtie. maſticis. ſumach. gũmi ara. añ. ℥. i. ⁊ gra. xv. fricenf oia cũ oleo roſato. ⁊ tẽperenf cũ ſuco mirtino.

Micleata aũt dĩ expta. pp̃e valet ad emoroidas. ⁊ ad vẽtris tortionẽ. ⁊ alia mlta. Giliber. de anglia i ca. de diaria hʒ vnã aliã deſcriptionẽ. q̃ ſimilis ẽ huic. itẽ Auic. in qnto cañ. hʒ vnã aliã. ſʒ nõ eſt ſimilis nec in vſum venit.

Mirabolani indi. i. nigri q ſine oſſib⁹ inueniunf chebuli ac alie ſpẽs ſunt note. ⁊ modũ aſſatiõis docet liber qui dĩ bulchaſiʒ in lib. ſcđo de p̃paratiõe mediciarũ q modus iſte ẽ. oʒ ꝙ imbibas mirabolãos indos vel chebulos vel citrinos vel bellericos. vel emblicos. in aq̃ citoniorũ. i. in ſuco citoniorum aut granatorũ acetoſorũ aut in ſuco vue acerbe deiñ ſicca eos bñ ⁊ madefac i oleo roſato vł i oleo de lẽtiſco aut oleo maſticio vel butiro vel oleo oliue. deinde aſſa ſuper patellã ferreã vel textã calefactaʒ primo: ⁊ caue ne adurantur ita vt deſtruatur virtus eorum.

Roſata nouella. ℞. roſaꝝ zuccari ligritie añ. ℥. j. ʒ. j. ℈. ij. ʒ. cinamõi. ℥. ij. ⁊. ℈. ij. ⁊ gra. ij. gariofiloꝝ: nardi. i. ſpice nardi. zinçiberis galange nuciſmuſcate zedoarie ſtoracis calamite cardamomi apij ana. ℈. j. ⁊ gra. ix. al. viij. mellis quod ſufficit.

¶ Roſata autẽ ſm ꝯpoſitorẽ dĩ a roſis ⁊ nouella reſpectu veteris que recipiebat tabar. i. ſulfur viuum tñ miror quia in ea ſulfur viuũ nõ ingreditur. Gulielmus placẽtinus in ſuo antidotario babet hanc eandem deſcriptionem.

¶ Apiũ herba eſt ſatis nota. ſm circa inſtans: qñ ſimpliciter ponif in receptis ſemen dʒ poni. Columella in ſuo li. de cultu hortorum inquit nunc apio viridi criſpef florida tellus nunc capitis porri longo reſoluta capillo.

Rubea trociſcata. ℞. ligritie cinamomi papaueris albi ana. ℥. iij. ⁊. ℈. ij. ⁊ gr̃. v. croci. roſe iuſquiãi ſeminis apij. añ. ℥. iij. ⁊ gr̃. xv. nardi violaꝝ. añ. ℥. j. ⁊ gr̃. vij. ʒ. gariofilorũ ſtoracis opij thebaici. i. illius puincie ana. ℥. ʒ. troc. croci. magnetis. ⁊ trociſci ydiocri mirre aniſi ana gra. xv. mellis quod ſufficit.

¶ Rubea aũt dicitur ab ipo colore trociſcata qꝛ in ea trociſci ingrediuntur. Gilibertus de anglia in ca. de cura artetice ſm magiſtros hʒ hanc deſcriptionem idem hʒ Gulielmus placentinus in ſuo antidotario.

Uiola apđ Dia. vocatur yon. ⁊ eſt flos herbe que ſatis eſt nota. columella in libro de cultu hortorum inquit ponatur viola ⁊ nimium roſa plena pudoris.

Tyriaca magna Gal. ℞. troc. ſqllitĩ. ℥. ij. ⁊. ℈. ij. piperis lõgi. ℥. ij. troc. tiri. tro. diacoralli. añ. ℥. j. ⁊. ℈. j. xilobalſami. i. ligni balſami. ℈. ij. ⁊ gr̃. vij. opij. iris. i. ireos. agarici roſe ſcordeon. i. alei agreſtis ſeis rape. ſilueſtris cinamõi opobalſami añ. ℈. i. ⁊ gr̃. xiiij. reubarbari croci ſpice coſti. ſquinanti zinçi. caſſie lignee ſtoracis calamite mirre terbentine thuris maſculi calamenti diptani. ſticados polij. radicum pentafilon petroſelini piperis apij añ. ℈. i. ⁊ gra. vij. folij. i. malabatri gummi ar. acori calcanti viti ſerapini terre ſigillate rubee ipogſtidos celtice. i. ſpice romane camedreos gentiane meu carpobalſami. i. fructus balſami. amomi apij. maratri. i. ſeminis feniculi carui ſilueſtris ſiſileos ideſt ſileris montani aneti ipericon. i. herbe ſancti Ioannis añ. ℈. j. mumie. caſtorei opoponacis. aſpalti. galbani. cẽtauree minoris. ariſtologie longe ⁊ rotunde. dauci ſiluatici añ. ℈. j. mellis quod ſufficit que terenda ſunt tere ⁊ gumimas in vino liquefactas cum puluere melle commiſce ſufficienti vel cum ſpeciebus terras da in modum auellane.

Tyriaca aũt magna Gal. ſm intentionem Nicolai dĩ tyriaca eſſe dña medicinaruʒ que ꝯpoſita fuit a Gal. ⁊ ſic eſt ꝙ Gal. cõpoſuit vnã deſcriptionẽ ſicut apparet apud ipſum in tractatu ſuo tiriacaliũ. ſʒ nõ videtur eſſe eadẽ cũ iſta ſed ſit quomodocunqʒ ab hodiernis practicãtibus magis eſt laudata deſcriptio andromaci quã Aui. in. 5. cañ. ex auctoritate Andromaci ſcripſit. q̃ʒ hec Ga. Andromacus fuit primus inuentor tiri. ac aliarũ rerũ que iuuatiue ſunt ſuper oia venena. nã ſicut narrat Aui. in. 5. cañ. in ꝯfectione metridati. dicit ꝙ metridates erat rex ponti ⁊ nominauit eam ſuo nomine ⁊ compoſuit ipſam. ⁊ infra ait. fuit ergo tyriaca magna in multitudine iuuamẽti. deinde poſtq̃ʒ accidit andromaco illud qđ exptus fuit ipſum ſuper iuuamentum carniũ ſerpentum ⁊ aliorum addidit in eo trociſcos de vipis ⁊ alteratũ ẽ parũ per additionẽ ⁊ diminutionem ⁊c̃. ¶ Si aũt queraf quare dĩ tyriaca. dico ꝙ tyriaca maxime illa que ſit ſʒ iſtã deſcriptionẽ dĩ a tiro ſerpente. Dia. aũt ꝙ tyriaca põt primo mõ dici quaſi tyrie caro qm̃ in ipo ponif caro tirie. i. ſerpẽtis feminine taliter nominati. que ẽt vipa ⁊ echidna ab auctoribus nũcupaf. pp quã precipue carnẽ tyriaca ponif valere ꝯtra venena p̃ſertim aialiuʒ venenoſoꝝ. ſcđo mõ põt dici tyriaca a tyros grece latine fortis. eſt nãqʒ fortis ⁊ validiſſima medicia. preſertim cõtra venena. Haliab. aũt. x. practice. cap. de tyriace vtilitatibus ⁊ pbatione eius in attrahẽdo ait. trahit enim. tyriaca ad ſe venena. alie autem tyriace in qb⁹ non

ingredif caro tiri dicunf eſſe medicina que valet ꝯ venenum. vt lapis bezaard q eſt medicina liberatiua a veneno. Aui. aũt in ſcđo cañ. ca. iiij. de opationib⁹ medicinaꝝ ſingulariũ inquit. Albezaar aũt ⁊ tyriaca ſunt oẽs medicine quaꝝ pprietas eſt vt ꝯſeruẽt ſanitatem ⁊ ṽtutez in ſpiritu vt ex eis expellat nocumentũ veneni a ſe. ⁊ quaſi nomen tyriace artificialibus dignius cõuenit. ⁊ nomen albezaar ſingularis cadẽtibus ſm naturã dignius. ⁊ videf ꝙ vegetabilia ⁊ mineralia ex artificialibus dignius nomen tyriace ſumãt mineralia nomen albezaar. ⁊ videf ẽt ꝙ non ſit inter ea magna differẽtia poſtq̃ʒ dixi de bezaard ex auctoritate Aui. idẽ volo dicere ex auctoritate Nicolai florentini vt ait in lib. quarto in ca. de medicinis bezaaralibus a venenis liberãtibus in generali quaſi in fine ca. inquit. ⁊ qꝛ iſte etiam aliqñ bezaar ſiue tyriaca tripliciter poſſunt ſummi vt innuit Serp̃. in ſimplicib⁹ ca. de lapide bezaar. vno mõ largiſſime pro omni medicia principalr̃ vel ſecundario faciẽte ad liberationẽ a venenis. alio mõ large pro medicinis bezaaralib⁹ ſupradictis. ⁊ tertio mõ ſtricte. verbi gr̃a. tyriaca pro tyriaca ipſa que ẽſt vna ꝯfectio dicta tyriaca magna vel liberãs. ⁊ dĩ tyriaca Gal. ⁊ eſt illa in qua ingredif caro tiri. ⁊ nõ ppterea vt multi credũt vocata eſt tyriaca. immo pp ſue virtutis tyriacalis excellãtiam nomen generis ſortita eſt ⁊ ſuo noĩe meruit appellari. ⁊ ẽ de qua intelligitur cũ abſolute pferef ⁊ ſimiliter bezaar ſtricte ſumptũ dĩ de quodã lapide q p excellẽtiã ſue bezaaralis virtutis noĩe generis ꝯſimiliter eſt vocatus. de quo lapide hic afferũt. que de ipſo ſcripſerunt ſapiẽtes. dixit Sera. bezaar eſt nomẽ perſicũ. ⁊ eius expoſitio eſt cõtra venenum vel expellẽs venenũ ⁊c̃. de lapide bezahar multuʒ loquif. ſed nõ notificat in quo loco generatus iſte lapis. ſed infra in alia deſcriptione tyriaca oñdaʒ. ſi deus voluerit. Si etiã queraf quomõ faciebãt antiqui medici medicari illis qui a morſibus venenatis fuerãt contaminati anteq̃ʒ habuiſſent noticiã tyriace. declarat Petrus de abano ſeu conciliator in tractatu ſuo de venenis qui ſic inquit. ſeptẽ ſunt herbe hñtes pprietatẽ liberandi a venenoſis cibis ⁊ potibus. ⁊ conferẽtibus morſibus: ⁊ vulneribus venenatis. quarũ pria eſt ipericon dicta herba ſancti Ioãnis. que alio noĩe dĩ perforata. quã achilles oraculo apollinis i exercitu troianoꝝ dĩ inueniſſe. ſcđa eſt vincetoſicũ. tertia eſt enula. q̃rta raffanus. qnta diptamus ſexta ariſtologia longa ⁊ rotunda. ſeptima lactucella. quaꝝ vna queqʒ dĩ equipollere tyriace. ita vt vulneribus venenoſis ſucus alicui⁹ predictaꝝ datus in potu vulnera veneno infecta purget ⁊ ſaluet ⁊ per iſtũ modũ oẽs antiqui talia curabant vulnera anteq̃ʒ tyriace habuerint notitiã. Itẽ quelibet p̃dictaꝝ curat morſus venenoſos loco tyriace ſuperpoſita.

¶ Trociſcus ſquilliticus: i. de ſquilla. idẽ hʒ Aui. ſqlla autẽ vocaf cepe muris. eo ꝙ mures interficit. eius ṽo deſcriptio infra apparebit. trociſcus tiri. i. de tiro ſerpẽte. Auic. hʒ trociſcos viperarũ. qđ idẽ eſt de quo infra. tirus autez eſt ſerpens dictus a multis ſcurzoni. Sera. in ca. de lapide ſmaragdi. ait ex auctoritate Raſis. ⁊ dixit in libro de proprietatibus. ſi cadat aſpectus tiri ſuper lapidem ſmaragdi diſſoluuntur oculi tiri ⁊ liqueſiunt.

¶ Trociſcus diacoralli. i. de corallo. Aui. loco eoꝝ hʒ trociſcos Aliãdaracaron q ſunt trociſci Andro. de q̃ infra.

¶ Rapa ſilueſtris ſm Nicolaũ eſt rapiſtrũ vel napus ſilueſtris. Aui. loco ei⁹ hʒ ſeis napi ſilueſtris rotũdi. qđ apđ multos idem eſt: ⁊ ſi ſic eſt quod rapa ſilueſtris ſit napus ſilueſtris. ergo eſt rapiſtrum quod a romanis aromorachia vocaf tñ qꝛ nõ ẽ aliqua auctoritas firma. hic deſcribã formã rape ſilueſtris ex auctoritate Serap̃. qui ſic inquit. de mente Dia. rapa agreſtis eſt planta hñs multos ramulos. quorum longitudo eſt vnius brachij. naſcif in locis ſiccis. ⁊ habet ſummitates leues ⁊ folia mollia quoruʒ latitudo eſt vnius policis aut amplius parum. ⁊ habet ſemen in vaginis. ⁊ eſt ſemen nigrũ paruum quod cũ frangitur eſt album interius. ⁊ hec a multis rapilla vocatur.

¶ Terbentina eſt raſina ſeu lachryma terebinti arboris que a vulgo largatum ſolet vocari. Auic. loco eius habet gummi albotim quod idem eſt.

Diptamum ſm Petrum de creſcentijs dicitur alio nomine fraſſinella. quia frondes habet ad modum fraſſini. Serap. de ipſo loquitur in ca. de origano. Auic. loco eius habet pulegium indum. quod idem eſt.

Acorus ſʒ Dia. eſt herba veneria vel aphrodiſia. vel piper apũ. qđ ſatis eſt notũ. Sera. in ca. de acoro ingt. hueg .i. acorus. ⁊ nominaſ ſpatella. Itẽ infra ait. ſucus radicis eius abſtergit obſcuritateʒ viſus. ⁊ radix quedam acori ingrediſ in ꝯfectionibus tyriacaꝝ ⁊ alioꝝ antidotoꝝ.

Meu apđ Auic. in ſcđo cañ. vocaſ mu. ⁊ id qđ de ipſa planta adminiſtraſ in medicina eſt radix. ille qui de nouo ſcripſit quẽ in pluribus locis vocaui lumen malelucens. in eadẽ ꝯfectione loco meu hʒ ſiſtrã .i. valerianã. qđ falſuʒ eſt. qꝛ ſi Nicolaus vult ꝙ ponamus meu. q̃re illud lumen malelucẽs vult ponere valerianã. que idem non eſt.

Amomũ ſemen eſt minutũ qđ ab oriente deferſ. Papias inquit amomũ dictũ ꝙ cinãomi odorẽ hẽat. frutex botruoſum ſemen redolẽs ſibi ꝯnexũ flore albo hoium ſomnos ſuauificat. Sera. in ca. de amomo ingt. ameme .i. pes columbi. ⁊ eſt amomũ idẽ infra ait. auctoritate humayn filij Yſaac in tyriaca. amomũ eſt ex rebus que inebriãt. eſt enim in ꝓprietate eius ꝙ inebriet ⁊ facit dormire.

Carui ſilueſtris .i. ſemẽ ipſi⁹. Aui. loco ei⁹ hʒ cordumeni qđ idẽ eſt. ⁊ ꝑ carui agreſte nõ itelligiſ ciminella. vt qdã crediderũt. imo itelligiſ ſiler creticũ. ſiue cheiſim cãpeſtre qđ alio noie leuiſticũ hortulanũ vocaſ. ſʒ lumẽ malelucẽs intellexit ꝑ carui ſilueſtre carui vſualr. qꝛ nõ cognouit differẽtiã q̃ eſt inter carui ſilueſtre. ⁊ iter carui domeſticũ. Si aũt q̃raſ q̃liter ipa tyriaca debeat ꝯfici infra oñdã alia deſcriptiõe. ⁊ ibi dabo modũ ipaʒ regulariter componendi.

Mel .ſ. mel apũ. Gaſ. aũt hʒ mellis attici .i. mellis athenienſis. nã vide qđ Dia. in cap. de melle ait. ꝙ eius genera ſunt duo. vnũ qđ cupſiones apes colligunt. que ſunt oblõga aliđ qđ ſub terra iueniſ. ⁊ atticũ diciſ. idẽ ifra ait. mel aũt atticũ quod elimaticũ appellaſ. ⁊ illud qđ appellatur ypleon bonũ eſt. ⁊ dulce. ⁊ odoratũ. ⁊ ruffuʒ. Itẽ Pli: mellis attici ſumma laus toto orbe exiſtimaſ. ſʒ thimum magis laudaſ quare in aliquibus antiquis antidotis mel atticũ mel thimũ expõitur ſine dubio mel atticũ vt dictũ fuit mihi dĩ ab attica .i. athenienſi regiõe vbi optimũ mel colligiſ. nã regio attica ẽ regio in qua abundãt ipſe apes. notandum eſt quod mel ponendum in cõſtructione tyriace non debet decoqui. ſed tantum ad igneʒ poni quouſqʒ eleuauerit ſpumã. ⁊ tunc illico ſine mora colari. aliter etenim conſtrui tyriaca non poſſet cum quantitate ſola mellis in ipſius deſcriptione poſita. Andromacus loca eius habet mellius alhaſſe. de quo infra.

Uinũ .ſ. vinũ odoriferũ vſuale. Gaſ. aũt hʒ vinũ falernũ .i. illius regiõis. vñ Papias neapolis oppidũ ꝓpe falernũ vbi optia vina naſcunſ. Dia. ingt vinũ italicũ qđ falernũ diciſ. vtilius eſt maxime vetus. idẽ infra. vinum albanũ fortius falerno. ⁊ guſtu ſubdulce ⁊c̃. ⁊ ſic per vinuʒ falernũ intelligiſ vinum quod ſit in illa regione. ⁊ vocatur vue falerne. qꝛ de eis eſt copia in regione falerni.

Trifera magna. ℞. opij. ʒ. ij. ⁊ gra. xv. cinamomi. gariofilorum galange. ſpice. ſ. ſpice. nardi zedoarie. zinziberis. coſti. ſtoracis. calamite. calami aromatici. ciperi. yreos. paucedani. acori. mandragore. celtice .i. ſpice celtice. roſe. piperis. aniſi. apij. petroſilij. feniculi. macedonici. apij montani. dauci. ideſt ſeminis paſtinace. agreſtis iuſquiami ozimus ideſt ſemen ozimi gariofilati añ. ʒ. j. mellis quod ſufficit.

Trifera aũt magna dicitur: qꝛ fructũ magnũ cõfert mulieribus. ⁊ proprie matricis earũ dando qñ dolorem matricis patiuntur cũ vino decoctionis altilie .i. matris herbarũ que alio noie artemiſa vocaſ. Gilibertus de anglia in primo lib. habet vnã deſcriptionẽ que idẽ non eſt. verũ idem in ca. de retentione menſtruorum hʒ vnã aliã que eſt ſimilis huic. Hʒ aũt antidotũ põt confici per duos modos. vʒ ꝙ ipʒ põt cõponi cũ opio. ⁊ ſine opio. ⁊ illa in qua poniſ opiũ appellaſ trifera magna cũ opio. ⁊ qñ nõ ponitur opiũ. tũc appellaſ trifera ſine opio. ⁊ qñ ſit ſine opio non ſubtrahaſ. niſi ſolũ opiũ ⁊ illa in qua ponitur opiũ nõ adminiſtretur ſi non tranſiuerint ſex menſes vt eſt notum:

Paucedanum ſm Serap. eſt herbaturũ ⁊ apud herbaticos dicitur feniculus porcinus: cuius radix ac ſemen vſui medicine cõpetunt. verum qñ ſimplr inuenitur paucedanum radix dʒ intelligi ⁊ quãdo inuenitur in vna recepta cheiſim ⁊ cordumeni intelligitur per cheiſim leuiſticum. ⁊ per cordumeni intelligiſ ſemen cheiſim mõtani qđ eſt ſemen paucedani. ⁊ hoc apud ſapientes eſt ex ſecretis ſimplicium. mandragora apud Aui. in ſecũdo canonis vocatur Iabrol. cuius radix vt dicit habet formaʒ hominis. quod non creditur. columella in libro de cultu hortorũ inquit. mandragore pariat flores moeſtamqʒ cicutam.

Triofilon ℞. piperis albi. ℥. ſ. piperis nigri. ʒ. ij. cimini aſſi. ℥. ſ. zinziberis. nitri .i. affronitri piretri añ. ʒ. ij. piperis longi. ʒ. ſ. petroſelini ameos. dauci: aniſi elemni ideſt radicis enule ſpice ciperi apij. ſiſilei .i. ſileris mõtani. coſti añ. ʒ. ſ. gariofi. ʒ. i. ⁊ gr. vij. ſ. dactiloꝝ nume. xij. floꝝ rute viridis. ℥. i. ſ. melſ qđ ſuffic.

Triofilon autem ſecundum compoſitorem dicitur a viridibus folijs rute que in ea ponuntur.

Ruta autem eſt herba ſatis nota columella in libro de cultu hortoꝝ ait. rutaqʒ palladie bacce victura ſaporem.

Triaſandali ℞. ſandali albi rubei ⁊ citrini roſarum. zuccari ana ſolidos duos reubarbari. ſpodij. ſucci ligritie ſeminis portulace ana ſolidũ .i. ſ. amidi gummi ara. draganti. ſeminis melonis: citrulli. ⁊ eſt ſpẽs cucumeris. cucumeris .ſ. vſualis ⁊ cucurbite. ſeis ſcariole añ. ſolidos .i. cãphore. ℈. j. ſ. alij quadruplicant pondus roſarum. ſirupi roſati quod ſufficit.

Triaſandali autem dicuntur a tribus generibus ſandalorum que ibi intrant ⁊ ſunt proprie albi dicti. leuci rubei roſacei citrini. dicti mahazari ⁊ omnes ſunt noti hoc antidotum eſt multum in vſu. ſolidus ſecuudum compoſitorem in tractatu de ponderibus eſt exagium ⁊ exagiũ apud eum eſt dragma vna cum dimidia ⁊ ſic moderni pro ſolido. ʒ. j. ſ. ponere ſolent.

Theodoricon Anacardinum. Recipe aloes epatici. ℥. j. ſ. ireos caſſie .i. caſſie lignee. añ. ʒ. vij. minus gra. xvj. zinziberis: anacardi. carpobalſami. ana. ʒ. iiij. ſ. folij. ſpice corticum mirabolanorum. ſ. omnium. meu epithimi. ana. ʒ. iij. ⁊. ℈. j. gariofili. reupõtici maſticis: ſqnanti. añ. ʒ. iij. ⁊ gr. iij. ſ. mellis qđ ſufficit conficitur ſic. accipe corticum radicis feniculi. bene abluti contriti li. i. ⁊ pone in duabus libris aceti. ⁊ ſtet ibi per ſeptem dies ⁊ poſtea tere ipſas radices. ⁊ in eodeʒ aceto coque vſqʒ ad tertiam partem. ⁊ cum omni diligentia cola per pannũ ⁊ pone in duabus libris mellis diſpumati ⁊ bulliat vſqʒ ad aceti conſumptionem. cum tali melle confice. ſupradicte radices colligantur in madio vel iulio. quia ante hoc tempus humide ſunt ⁊ poſt hoc ſicce.

Theodoricon autem anacardinum dicitur ab anacardis qui ibi recipiuntur. Auicenna in quinto canonis habet theodoricon magnum ⁊ multa alia ſed non ſunt idẽ. anacardus autem ſecundum compoſitorem eſt fructus cuiuſdam arboris que pediculus elefantis vocant. idem dicit Simon ianuenſis. ſed ſm circa inſtans hoc eſt falſum.

Feniculus eſt herba ſatis nota eius ſemen apud grecos maratrum vocatur. Nicolaus autem inquit accipe corticum radicis feniculi abluti ideſt loti ⁊ ſic generaliter apothecarij debent ſcire quod omnes radices. cortices. folia ⁊ rami non debent poni in medicinis nec debẽt deſiccari ſi ablute non ſint a terra. ⁊ ſordibus eorum. ⁊ deſiccantur in loco vbi non ſit humiditas.

Uomitus valẽs tertianarijs ⁊ quartanarijs ſed maxime cõpetit quottidianarijs. ℞. tapſie. ℥. iij. aſſari .i. aſſarebaccare. ℥. j. cinamõi mẽte vincetoxici .i. antifarmaci. croci hortulani .i. cartami. ſeis atriplicis añ. ℥. i. mellis qđ ſufficit.

Tapſia eſt herba de qua Rainal. de villa noua in lib. ſecundo. in ca. de ſcabie ⁊ pruritu ait. Et ſcias ꝙ tapſia q̃ in hoc vnguento intrat ẽ facta i modũ laſulate ſiue mente romãe. ⁊ vocaſ piꝑ. ⁊ loco pipis põiſ i ſalſa. ⁊ i foro iulij ⁊ i cãpo ſerici iuxta murũ repiſ ⁊ hʒ acuitatẽ ſicut piper: ⁊ eſt facta ad modũ lapacij acuti ſiue laſulate. alia ꝟo de tapſia vide ibi. đ tapſia. et vide ſuꝑ i ꝯfectiõe anacardia

[illegible]

Atriplex apud Dia. vocaſ andraſaſis Aui. i. 2. canoñ. duo cap. facit de eo. vnũ ſub noie cataſ. aliud đ criſolo cãna: ⁊ ibi ait ꝙ ẽ artriplex, q̃ plurimũ inueniſ in ſeni. Columella in libro de cultu hortoꝝ igt: Et grauis atriplici cõſurgit lõga faſelus. ⁊ hec ẽ herba q̃ apđ hortulanos papiẽſes bleta alba vocaſ. cui⁹ ſemẽ vſui medicine competit.

Ierapigra magna. ℞. cinamomi ſpice .i. ſpice nardi: croci ſqnãti .i. palee cameloꝝ aſſari: xilocaſſie .i. caſſie lignee: xilobal .i. ligni balſ. carpo .i. fructus balſami. violaꝝ abſinthij: epithimi: agarici: loco ei⁹ poniſ agaricũ trociſcatũ: roſarũ .ſ. rubeaꝝ: turbith colognide: ſed loco eius ponũtur trociſci: alandahal: maſticis ana. ℈. ij. aloes ad pondus omnium ſpecierum mellis collati diſpumati quod ſufficit.

Iera ãt .i. ſacra. pigra .i. amara. iđ ierapigra .i. ſacra amara. vocaſ ãt ierapigra magna ad drĩã alteri⁹ que diciſ ſimplex magna dr: qꝛ i ea plura ⁊ fortiora ſimplicia igrediũſ ⁊ vtraqʒ poſſunt cõfici. nã primo ex ſpẽbus iere magne ſit cõfectio cũ melle que appellaſ ierapigra. ꝑ cliſterijs. Item de p̃dictis ſpẽbus cũ melle roſato conficiuntur pillule q̃ dicunſ de iera magna ſeu de iera maiori: qđ ſatis eſt notũ de ſpeciebus aut iere ſimplicis ſit ierapigra cũ melle que vocaſ iera Gaſ. ⁊ hec comeditur. item de predictis ſpeciebus ſiunt cũ melle roſato pillule que dicũtur ob iera ſimplici: aut de iera Gaſ. vt dictum fuit.

Ieralogodion meſitũ. ℞. colognitiđ iterioris poliſpodij ana. ℥. ij. euforbij polij: cocognidij añ. ʒ. i. ſ. ⁊ gr. vj. abſinthij. mirſ añ. ʒ. i. ⁊ gr. xij. cẽtauree: agarici. armõiaci: thimiamatis: folij ſpice: ſqlle: diagrigij añ. ʒ. i. aloes: thimicomarini: caſſie: camedrei: bdelij: praſij añ. ℈. i. gr. xiiij. cinamõi: oppopõacis caſtorei. ariſtologie lõge. triũpipeꝝ. croci ſerapini. petroſe. ana. ʒ. ſ. ellebori albi ⁊ nigri añ. gr. vj. mellis qđ ſufficit.

Iera autem .i. ſacra. logos .i. ſermo meſituʒ .i. impeditũ Gilibertus de anglia in cap. de digerenda mã ⁊ euacuanda habet hanc deſcriptionem Ioan. concoregius in ca. de epilenſia inquit. electuarium ſolutiuum. quod diciſ ieralogodion. cuius deſcriptio ponitur a Nicolao ⁊ ſic apud omnes hec eſt illa que debet fieri.

Polliũ .i. polliũ mõtanũ circa iſtãs poli̇. diuerſa ſũt genera q̃ nota ſũt ex pte ſʒ p̃cipue poliũ mõtanũ ꝯpetit vſui medicie. vnde cũ ſimpliciter inueniſ poliũ mõtanũ dʒ intelligi ⁊ poni cum floribus. per annum ſeruatur.

Cocognidium .i. ſemen mezereon. circa inſtans in cap. de laureola. dicit laureola frutex eſt cuius ſemen vel fructus vſui medicine competit. ⁊ appellatur cocognidium. hic textus eſt falſus. nam cocognidium non eſt ſemen laureole. ſicut apparet apud Dia. in proprio ca. inquit enim camelea. aut cocognidion. ergo eſt mezereon. nam camelea eſt mezereon. ſeu herba dicta apud herbaticos oliuella propter ſimilitudinem foliorum.

Thimiamatis ſcđm compoſitorem eſt thus iudeorum Gilibertus ibi dicit thimiamatis .i. corumbri. ergo eſt fex ſtoracis liquide que alio nomine a multis modernis ſtorax rubea appellatur. Iſidorus in ca. de odoribus vnguentis ingt. odor vocatus ab aere thimiama lingua greca vocatur. ꝙ ſit odoribile. nam thimus dicitur flos. qui odorem refert de quo Uirgil. redolentqʒ thio flagrantia mella. item Papias thimiama grece diciſ ꝙ ſit odoribile. nã thimus diciſ flos. qm̃ odorẽ refert thimiama incenſũ .i. cõfectio odoris aromatum.

Thimicõarinuʒ .i. cima timi. ſʒ ſũt ex hoib⁹ q̃ dicũt ꝙ thimicõariũ nõ dʒ i iſto electuario igredi. ſʒ ñ recte. qꝛ Gi lib. idẽ hʒ p̃terea Mattheus ſilua in littera. t. inquit timicomarinũ .i. cima timi. vt i ãtidota. i ꝯfectiõe ieralogodiõ.

~~De electuarijs ac confectionibus ſuper antidotarium.~~ Io. Seraꝑ.

Onfectio đ electuarijs đ lacũa libeuãs ex venẽis pniciofis. ℞. luti de lacũa arciatidos ⁊ ẽ granũ iunipi. añ. aur. duo. coaguli. gazel aur. ſeptẽ. coaguli leporis aur. iiij. gẽtiane. baccaꝝ lauri. ariſtologie rotũde. ⁊ ſeis ruthe ſilueſtris. mirre añ. aur. vnũ. teranſ ⁊ cribellenſ ⁊ conficientur cuʒ melle diſpumato ⁊ detur in potu. cui⁹ ſit quantitas vt faba.

Iſtud electuarium non eſt in vſu ſecundum vero intentionem Ioan. Seraꝑ. eſt optimum contra venenum. dicitur autem electuarium de lacuna a luto de lacuna. quod eſt terra ſigillata. vnde electuarium de lacuna .i. electuarium de terra ſigillata Gaſ. in ſuis experimẽtis in ca. de medicinis zenõis hʒ electuarium luti. quod eſt lutum ſigillatum. ſʒ nõ eſt idẽ. Circa iſtãs dixit. terra ſigillata terra argẽtea ſaracenica idẽ ẽ. Ego credo ꝙ text⁹ ſit falſus. qꝛ terra argẽtea ẽ cimolea. ⁊ nõ ẽ terra ſigillata. nã terra ſigillata ẽ rubei coloris cimolea vero ẽ alba. ⁊ q̃ purpurea. veꝝ ẽ ꝙ ſm quoſdam terra ſigillata alba eſt cimolea.

Artiatidos ſm ꝯpoſitorem eſt granum iuniperi. granũ autem iuniperi apud Auic. in ſecundo cano. vocatur abel ſed male. nam abel non eſt fructus iuniperi. imo eſt bracteos ſeu ſauina.

Gazel ẽ aial quod in nr̃is ptibus nõ iueniſ Aui. i ſcđo cañ. i ca. de muſco ingt muſc⁹ eſt follicul⁹ aialis ſiĉ gazel: ⁊ habet duos dentes albos flexos ad iteriora. ſiĉ duo cornua Sera. in li. de ſimplicib⁹ in ca. de muſco ingt ex verbo almaſcadi in libro auri ⁊ minerarũ ⁊ margaritaꝝ terre in quib⁹ ſũt gazele muſci. ⁊ ſt regiões tũbaci. ⁊ ſeni ſũt terre ꝯfines. veꝝ muſc⁹ regiõis tũbaci ẽ melior muſco ſeni: qꝛ gazele đ tũbaci comedũt ſpicã nardi. ⁊ alias ſpecies odori. gazele vero de ſeni comedunt alias herbas ⁊c̃. o quanta diuerſitas inueniſ in iſto aiali. nã Aui. vult ꝙ ſit ſicut aial qđ facit muſcũ. iđ diſcordãt. ſed ꝟe ſiĉ dictũ fuit mihi gazel non eſt aial qđ facit muſcum verum habet ſimilitudinen. ſed idem non eſt.

Electuarium altaliſafar cõferens ad frigiditatẽ ſtomaci. ⁊ ventoſitates accidẽtes in epate. ⁊ in ſtomaco. ℞. taliſafar. ʒ. v. zinzibis. ʒ. xx. macropipis .i. pipis lõgi. ʒ. xij. heil ideſt cardamõi maioris. cinamõi. gariofilorũ oium ana. ʒ. vij. zuccari quantũ eſt pondus omnium medicinarum. terantur. cribellentur ⁊ confice cum melle ⁊ detur.

Iſtud electuarium non eſt in vſu. ſed ego ſoluʒ ſcripſi vt inoteſcat. nunquid taliſafar ſit macis vt quedã ſinonima dicunt Auic. in quinto canonis habet vnam aliam deſcriptionem que eadem eſt.

Altaliſafar ⁊ taliſafar apud Aui. in. 2. cañ. ſũt cortices indi. in quibus eſt ſtipticitas ⁊ acuitas. ⁊ odoris boni parũ ⁊c̃. Mattheus ſiluati. in lr̃a. t. dicit talaſſar .i. nux muſcata vel arbor. Poſtea ingt taliſafar idem eſt. qđ falſum. ſiĉ oſtendã Sera. in ca. de mace de taliſafar loquitur ⁊ credo ꝙ ſm ſuã opinionẽ taliſafar ſit macis vel ei ꝓximum in virtute. ſed idẽ nõ ſunt. ⁊ ob hoc poſſum⁹ dignoſcere ꝙ taliſafar nõ ſit macis. vt dicit Matthe. ſilua. ⁊ alij. Nam Io. ſerap. in ſuo antidotario ponit electuarium de taliſafar: ⁊ electuariũ de mace. qđ nõ faceret ſi idẽ eſſent. Franciſcus de pedemõtiũ. in capitlo đ fluxu vẽtris omniũ modoꝝ ⁊ curis eius ait. taliſafar eſt cortex citri. ꝙ nõ crediſ.

Electuarium de mace qđ cõfert ad frigiditatẽ ſtõaci. ⁊ ventoſitates ex malitia digeſtionis. ℞. macis gariofilorũ. cinami. heil. cinamomi. zinziberis. aſſari .i. aſſare baccare. omniũ. ana. ʒ. i. cardamomi. ʒ. v. piperis albi. ʒ. ij. zuccari. ʒ. ix. terantur. ⁊ fiat electuarium.

Iſtud electuarium non eſt in vſu. ſed in ipſo reperitur differentia. maxime in mace. nam macis apud Auic. in ſecundo cañ. ex auctoritate filij Meſangue eſt cortex nucis muſcate ſecundum vero circa inſtans. macis non eſt cortex nucis muſcate. Auero. in. 5. cor. ingt. beſbeſe .i. macis dicitur quod ſit cortex cuiuſdam fructus qui portatur de india Gulielm⁹ placẽtin⁹ iquit. macis ẽ cortex nucis muſcate declinãs ad rubedinẽ ⁊ citrinitatem. Dia. vocat eã machir. ⁊ dicit quod eſt corium ligni veniẽtis de barbarico coloris ruffi. cũ rubore ſolido ⁊c̃. Simon ianuenſis nõ negat nec affirmat. an macis ſit cortex nucis muſcate. aut non. Multi mercatores tenent quod macis ſit cortex vel

flos nucismuſcate.ſed ſit quocunq; macis nota eſt.
Heil.i.cardamomum maius.⁊ ſm Bartholomeū mōtagnanam eſt melegeta ⁊ ſic hodie tenetur.
Cinami.i.cinamomi groſſi.nō eſt ergo ciminū vt dicūt qdā nec ē cinamomū finū.qr ipſe Sera.i p̄dcō electuario inferi⁹ hꝫ cinamomi.ſ.fini nico.i ſuis ſinonimis dicit cinamū.i.cinamomū ſubtile ⁊ optimū:ſed apud ſera.ē ꝯtriū vt appet apud ipſum i ca.de cinamomo vbi dicit inueniſ alia ſpēs cinamomi q̄ diciſ vaſor ⁊ cinamū ⁊ ē groſſe plāte non habens fortem odorē ⁊ eſt debilis virtutis.⁊ hoc ē darſenſi.i.cinamomum groſſum dictum ſcauizon.

Electuarium de heil ad frigiditatē ſtōi bōuꝫ ē.℞.heil. cardamōi. nerēiſch cinamōi.macropipis.i.lōgi pipis ana.ʒ.v.ʒiʒi.ʒ.x.cinami.i.cinamomi groſſi.ʒ.iiij.zuccari lib.i.mellis q̄ꝫtū necē ē.
Iſtud electuarium i vſu nō ē.⁊ ē electuariū de cardamomo maiore qd hodie granū paradiſi vocamus.
Neremiſch ſm matthe.ſil.ē roſa aſini infra i cōfectiōe electuarij letificātis raſis oſtēdam quid ſit neremiſch.

Confectio de vſnee.℞.cinami.i.cinamōi groſſi vſnee calami aromatici.ſpice romane.i.celtice maſticis.caſſie lignee.oiuꝫ ana.ʒ.i.florū ſqnāti.coſti croci mirr oiuꝫ ana.ʒ.iij.heil.nucismuſcate.maſticis xiloaloes.i.ligni aloes muſci oiuꝫ ana.ʒ.ſ.terantur medicie ſicce ⁊ īfundanſ mirra ⁊ crocus cū aliquo potuū conuenientiū:conficiātur cum melle ⁊ adminiſtrentur.
¶ Hec cōfectio nō ē in vſu apd nos tñ pro declaratiōe vſnee. Aduerte ꝙ vſnee eſt muſcus quercus.⁊ dr̄ canianus Sera.ex auctoritate Diaſ.dicit vſnee.eſt res que reperiſ: naſcens ſuper arborē ſcerbin.ideſt cedri ⁊ nucis ⁊ glādiū ⁊ melius ex eo eſt qd reperiſ ſuper ſcerbin mōtana: ⁊ poſt illud quod reperitur ſup arborem nucis: ⁊ melius hoꝝ ē quod magis odoriferū ⁊ albioris coloris.nigrū vō ē malū Sera.aliud ca.facit de vſnee: ꝙ eſt herba kali naſcens in mari ſimilis vermiculari: ⁊ ē illa de q̄ ſit ſal alcali. Leonardus de p̄da palea in capi.de cura vindimie ingt vſnee eſt quedam ſuperfluitas oriēs in triuncis arborum: ſꝫ alij dicunt quod ſunt flores auellanarum. ⁊ dicitur vulgari ſermone gazelli.

Confectio tyriace contra ſcorpionum morſus.℞.calamenti fluuialis.i. aquatici quod alio nomine mentaſtrum appellatur calamenti mōtani.i.nepte añ.ʒ.iij.gentiane.ʒ.pipe: oppoponacis ana.ʒ.v.confice cum melle quantum neceſſe eſt ⁊ detur.ʒ.i.cuꝫ vino pontico ideſt forti.
¶ Hec cōfectio nō eſt in vſu ſed ſm intentionē Joā.ſera. valet contra morſum ſcorpionum mirabiliter.diciſ āt iſta cōfectio tyriaca nō.ꝙ ipſam ingrediaſ tirus: ſed ſolūmodo diciſ tyriaca a tyron quod eſt ꝯ uenenum.
¶ Scorpiones ſicut ingt Aui.in.iiij.cañ.in fen.vj.in tractatu qnto in ca.de punctura paruorū venenoſorū morſu eoꝝ loquens de ſpeciebus ſcorpiōis ſilueſtris.
¶ Dixerunt quidam ꝙ ſcorpio femina maior eſt maſculo.maſculus eniꝫ extenuatus eſt ⁊ minutus ⁊ femina pinguis magna ⁊ aculeus femine eſt ſubtilis ⁊ maſculi aculeus eſt groſſus.⁊ inferius ait.extimauerunt quidā ꝙ ſcorpiones ſunt nouem colorum.ſ.albi citrini rubei ⁊ cineritij ferrandi ⁊ virides ⁊ de eis ſunt aurei habentes nigras caudas ⁊ extremitates caudarum ⁊ de eis ſunt vinoſi coloris in quorum percuſſione ſentitur punctura acus ⁊ dolor nociuus.⁊ de eis ſunt fumoſi ⁊ accidunt de morſu eorum riſus ⁊ permixtio rationis ⁊c̄.
¶ De proprietate que reperitur in radice coloquintide contra morſum ſcorpionis ait Serap.in cap.de colloquintida ex auctoritate raſis dicens.dixit mihi quidam ꝙ radix colloquitide eſt melior medicina que eſt poſſit punctūre ſcorpionis ⁊ arabes habent ipſam pro cōi ⁊ manifeſta medicia ad hoc.⁊ dixit mihi arabs ꝙ ſcorpio pupugerat filium ſuum in quatuor locis corporis ⁊ dedit ſibi in potu.ʒ.i.de radice colloquintide ⁊ ſedata ſunt ſtatim omnia que patiebatur: etiam Aui.in capitulo de cura ſcorpionū ſupradictorum ſimiliter ait.

De electuarijs ac ꝯfectiōib⁹ ſꝫ raſiꝫ i qnto almāſoris.

e

Lectuarium ad ſcabiē ⁊ pruritū valens i tractatu.5. Almāſoris in cap.d̄ pruritu ⁊ ſcabie ⁊ magis puſtulis.℞. mirabolanoꝝ citrinoꝝ ptem vnaꝫ.ſene.fumi terre añ.ptem mediā.ſuci abſinthij quantum ad eorū ſufficit ꝯſperſionē.aliquotiēs aūt addiſ huic medicie abſinthij quātū q̄rta pars mirabolanoꝝ ⁊ ꝯficianſ oia cū melle ⁊ ſumaſ ex ea quottidie quātū eſt auelane magnitudo.
¶ Iſtud electuariuꝫ nō eſt in vſu ſꝫ generaliter loco hui⁹ electuarij vtimur vnguento quodam ꝑ ſcabie cuius compoſitio nota eſt aromatarijs.
¶ Auelana aliqñ ſumiſ ꝑ fructu aliquādo ꝑ pondere: vt apud Aui.in diſtinctiōe de ponderib⁹.⁊ eſt pondus aurei vnius ergo eſt.ʒ.i.ſeminis vnius dragme.vt dicit ſimō ianuenſis. Auelana vero ꝑ fructu ſm Iſydorū diciſ ab auelano cāpanie oppido vbi abundant hec a grecis pōtice appellantur.eo quod circa ponticū mare abundāt Raſis dicit quod de p̄dicto electuario daſ quantū eſt auelane magnitudo.magnitudo auelane apud Aui.eſt ſicut granum lauri vt dicitur in ſuo capi.

Electuariū d̄ nucleis fructū i tractatu.5.almāſoris in ca.de his q̄ augēt ſpma ⁊ q̄ valēt ad erectionē vge.℞.amigdalaꝝ auelanaꝝ nucis idice pineaꝝ enucleatarū. granorū chilchil: grāorū zeilē: grani viridis.oium ana partes equales. zinziberis pipis lōgi.ſeminis peonie.ana tertiā partis.penich ex zuccaro tantū ꝙ tēperari poſſint.ſumatur ex eo in mane quottidie ad oui magnitudinem: ⁊ in ſero tantundem.
Iſtud electuariū non eſt in vſu.ipſe enim raſis appellauit iſtud electuarium de nucleis fructū: ſed ſm intentiōeꝫ meā videſ eē idē cū illo qd repiſ apd Aui.in.3.cañ.qd nominaſ ꝯfectio d̄ medullis.⁊ ſine dubio idē ſūt: ſꝫ differūt ſolū in re vna ⁊ hoc ē qd raſis habet auelanarū Aui.loco eius hꝫ fiſticorū.⁊ vt certior reddaris infra ponā deſcriptionē do.Aui.⁊ videbis in quo ca.ipſe deſcribat eam. Simplicia vero que ſunt declaranda declarabo.
Nux indica ſm Sera.eſt neregil.⁊ ſic credo eſſe bñ expoſitū.nā Aui.in cap.de nuce indica in ſcdo cañ.dicit ꝙ nux indica ē neregil.p̄terea Aui.in eadē cōfectiōe hꝫ neregil.quod idem eſt ſicut infra oſtendam.
Grana alchilchil: vel chelchil ſunt ſemina granati ſilueſtris: vt reperio apud Joannem Serap.in capitu.de fluxu menſtruorum qui inquit.ſumantur grana ſilueſtria.⁊ ſunt grana alchilchil. Etiam vide apud eundem in capitulo de egritudinibus gingiuarum ꝙ ſilr dicit. Itē Aui.in.2.cañ.in capi.de grano alchilchil ſic ait.granū alchilchil eſt ſicut piper album maius cartamo.nō pure rotundū: ⁊ frāgiſ a medulla vnctuoſa boni ſaporis ⁊c̄.poſtea ſtatim ibi dicit qdā autem dixerūt ꝙ eſt ſemen granati ſilueſtris ⁊ dixerunt iſti ei⁹ radix ē almugat.⁊ ſic eſt ꝙ granum alchilchil eſt ſemen granati ſilueſtris.
Granum alzeilem ſecundum Auicen.eſt piper nigrum ⁊ ſic dicit Mattheus ſiluaticus.ſed ambo errant ſalua ipſorum reuerentia.nam Serap.de grano azelem capitulum facit dicens.ꝙ eſt granum pingue in magnitudine piperis citrinum.⁊ habet bonum ſaporem. defertur ex terris barbarie.⁊ nominatur piper.nigrorum.poſt ſtatiꝫ ait: verum ſm veritatem piper nigrorū ē aliud ⁊ ſic eſt ſꝫ opinionē Simonis ianuēſis Bartholomeus mōtagnana in ſuis ꝯſilijs i cōſilio ſterilitate ait.granū alzeilē ſūt radicule parte cōtorte.nodoſe ſubcitrine i ſapore nobiliter dulces.ſubſtātie viſcoſe.quas icole veronēſes ſutraſiū vocātur eius ponuntur teſticuli vulpis.
Granū viride apd Aui.eſt fructus arboris terbentie ⁊ arbor ipſi⁹ apd Arabes dr̄ botin Serap.ca.de terebito dicit.ꝙ ſunt duarū ſpēꝝ.ſ.domeſtica.⁊ ſilueſtris: domeſtica vero eſt botin ſm veritatem ⁊ fructus ei⁹ ē granū viride ⁊ ſilueſtris eſt lentiſcus.⁊ ambe habent gū mi.ſm Iſidorū gūmi lentiſci eſt maſtix.
Peonie.ſ.ſemē ⁊ ſatis ē notū Aui.loco peonis habet neremiſch: quod idē ē Antoni⁹ muſce ingt.nomen herbe peonie a grecis dicitur pētborobō.alij bicliodenum.alij aglaofotis. Itali peoniam vocant.
¶ Penith.ex zuccaro ſunt penidie Aui.loco penith hꝫ penidiorum.nam idem eſt.

Electuarium de ſeminib⁹ i qnto almāſoris in ca.de his q̄ augent ſperma. ⁊ que valet ad erectionē virge.℞.ſeminis baucie.i.paſtinace.ſeis napoꝝ.cepaꝝ ac raphane ⁊ ſparagi atq; ſeminis alphaſaſa: ⁊ eruce ſeminis pineaꝝ medulle iterioris.grāorum chilchil ideſt granati ſilueſtris. granoꝝ ceilē: tuderi. lingue auis ideſt ſeis fraxini ſecacul ideſt ſigilli ſante Marie.been albi ⁊ rubei.ſatirionis ideſt teſticuloꝝ vulpis coſti dulcis.zinziberis macropiperis.i.pipis lon.naſturtij: omniū ana.terantur: ⁊ cum melle conficiantur.
¶ Iſtud electuariū apud nos nō ē in vſu: Meſue in ſuo antidotario habet vnā aliā deſcriptionē: ſed nō ē ſimilis huic ſm vero Nicolaū florētinū. Electuarium de ſeminibus ē diaſpermaton: ſicut oſtenſum fuit.ſimplicia q̄ ſunt declaranda declarabo.
¶ Alfaſaſa ſm Sera.eſt chahodad.ſed ſm Auic.eſt cot.⁊ ibi dicit ꝙ ē aliſtiſcat.⁊ nomināt alfaſaſat. Aliud cap.fac̄ de ipſo in littera.r.quod diciſ ratuba.hec in hiſpania naſcitur.⁊ ē ſpēs trifolij.vt apparet apud Simonē ianuēſeꝫ in ca.de ratha. Dia.vocat ipſam medicam Iſidorus vero medicam inter legumina ſcripſit.
¶ Tuderi ſic ē nominatū apud Aui.in ſcdo cañ: ſed apd Dia.eſt orminon.de quo ſupra in triſera Galieni.

Cōfectio tyriace de terra ſigillata in octauo almāſoris in ca.de venenis ⁊ venenoſorū morſib⁹.⁊ eoꝝ curatiōe ⁊ cautella.℞.terre ſigillate. bacarū lauri vtriuſq; ptes eq̄les terāſ.⁊ cū butiro vaccio iniunganſ: ⁊ cū melle ꝯficianſ ⁊ recondantur.ē.n.nobile.
¶ Deſcriptio iſtius tyriace apud nos nō eſt valde in vſu: tamen reperitur apud apothecarios maxime mediolanenſes Gulielmus placentinus in ſuo antidotario deſcribit vnam aliam deſcriptionem: que eadem eſt: illa deſcriptio eſt ex auctoritate raſis Auic.in fen.vj.quarti cañ.in ca.d̄ canone curationis eius qui in potu ſumpſit venenum.habet vnam aliam deſcriptionem: ſed non eſt ſimilis huic: tamen differūt parū inter ſe. Nam Auicen.in ſua deſcriptione hꝫ ireos. Raſis vero nō. Aui.etiā dicit cōficiāſ cū oleo raſis vero dicit cū melle. In reliquis vero nō differūt: tñ illa Raſis eſt nobilior q̄ꝫ illa Auic.
¶ Terra ſigillata eſt terra rubea que omnibus nota eſt. apud Auicē.vocatur lutuꝫ ſigillatum. Serap.ex auctoritate Diaſc.inquit.terra ſigillata eſt ſigillum marinum ⁊ eſt ſigillum lacce.⁊ eſt vna ex terris alimairim ⁊ multi ex lutis aſſimilantur illi ⁊ ſigillantur: ⁊ color eius eſt ſimilis colori magre.i.ſinopodie.

Confectio tyriace ad morſū rutelle vtilis ⁊ fuit approbata in.viij.almāſoris i ca.de morſibus rutelle ⁊ ſibth ⁊ aranei.℞.nigelle.ʒ.x.dauci.cimini ana.ʒ.5.ſeis habel.gallarū cipreſſi ana.ʒ.iij. ſpice i baccarū lauri ariſtologie longe carpobalſami: ideſt ſemis balſami cinamomi gētiane ſeminis andacoche.ſeis apij ana.ʒ.ij.confice cum melle ⁊ detur ex eis ad nucis magnitudinem cum vino veteri.
¶ Hec confectio apud nos non eſt in vſu: ſed qr Raſis dicit que vtilis ⁊ approbata ſcripſi illam. Nicola.florentinus in libro quarto in ca.de punctura aranei ⁊ rutelle deſcribit vnam deſcriptionem que eſt ex auctoritate raſis ⁊ eſt eadem huic.
¶ Rutella āt ſm raſim ē aial paruo araneo aſſimilatū qd ꝓhibit.muſcas venari ſolitū. Aui.i quarto cañ.i fen.vj.in ca.de ſpecie aranearū ⁊ alſceibent ⁊ rutellarū dicit rutella eſt animal ſimile aranee que nominatur alſehed ⁊ eſt venatrix muſcarū ⁊ ſpecies eius ſunt plures.⁊ ſm quod dicit Gal.ſunt duodecim ſpecies ⁊c̄.ibi. Aui.de omnibus ſpeciebus loquitur ⁊ deſcribit formas ipſarum.
¶ Abel ſm Sera.ē ſauina ⁊ ſic exponūt.Simō ianuē.ſed apd Aui.eſt fructus iuniperi.qd credo ſit errore trāſlatoris. Nico.vō florentinus in predicta cōfectione loco abel hꝫ ſeminis iuniperi quod nō eſt bene expoſitū.nam certū eſt ꝙ Serap.⁊ ſimon ianuenſis habent maiorem auctori-

tatem in ſimplicibus q̄ꝫ Auic.ac Nicolus. ſcias aut ꝙ expoſitio falſa nicoli eſt ex auctoritate Auic.
Galla cupreſſi.i.nux cupreſſi. Aui.in ſcdo dicit cupreſſus nominaſ in ſyria arbor altem ⁊ romane cupreſſus hec arbor ſatis eſt nota.
Handacocha ſm Aui.alia ē ſilueſtris ⁊ alia eſt domeſtica ⁊ alia egyptiaca ⁊ ſit ex ſemine ei⁹ panis.eſt autē trifolium.vel ſpecies eius ſicut apparet apud ſerap.in capi.de andacocha.naꝫ ipſe Sera. ſine dubio vult ꝙ andacocha ſit trifolium ⁊ ſic eſt. Etiam nicolaus in predicta ꝯfectione loco andocoche hꝫ ſeminis trifolij: quod idem eſt.

Confectio electuarij letificātis i nono almāſoris in ca.de melancolia.℞.meliſſe.i.ozimi citrati.corticum citri.garioſilorum.gallie muſcate maſticis croci orientalis cinamomi nucismuſcate cardamomi: neremiſch: been albi ⁊ rubei: zedoarie: doronici ſe.ozimi maioris: ſeis ozimi garioſilati: oium añ.ptes eq̄les muſci q̄ꝫtum eſt decima pars vnius.deinde ſumātur chebuli.xx.⁊ emblici.xx.tereantur in tribus lib.aque decoquantur donec ad vnam redeant ⁊ colentur.in colatura vero.mittatur mellis lib.i.deinde bulliant donec aqua conſumpta ſit.poſt ex hoc melle conficiantur predicte ſpecies.quod tamen in pondere ſit triplicum ad ſpēs.de quo cū neceſſe fuerit ad magnitudinem auelane ſumēdū eſt.
Iſtud electuariū eſt illud quo nos vtimur meſue in ſuo antidotario hꝫ vnā deſcriptionem que nominaſ electuariū farborteng.ſꝫ nō eſt ſimilis huic.ſꝫ vna alia deſcriptio que reperiſ apud eundē in cap.de mania ⁊ melia ſanguinea videſ quaſi eſſe eadē cū iſta Bartholome⁹ mōtagnana in ſuo antidotario hꝫ vnā aliā deſcriptionē.⁊ eſt ex auctoritate Raſis.ſed nobilior omnium eſt iſta. Scias ēt qd raſis in lib.diuiſionum in loco vbi ait.melancolia timor habet vnam deſcriptionem.ſed non eſt eadem.nec ſit ſm illam deſcriptionem.
Crocus orientalis.i.crocus cōmunis ſeu vſualis.alter vō crocus dr̄ hortulanus ⁊ infectiuus.eo quod ex ipſo ſericū tingitur.⁊ eſt flos cartami: cuius ſemen appellaſ ginco.⁊ Dia.vocat ipſum cinicum.
Neremiſch.apud Aui.in.2.canoñ.eſt flos ⁊ cortex ⁊ capita ſimilantur maci.ſed eſt minus rubeus ad citrinitatem declinans.⁊ eſt aromaticus ⁊c̄.neque per id cognouiſ quid ſit. Simon Januenſis inquit neremiſch.ſed in arabico neremiſch.eſt vt Aui.deſcribit.ſed nec Simon videtur cognouiſſe quid eſſet mattheus ſiluaticus dicit quod neremiſch eſt ſemen roſe aſini vel flos ipſius Aui.in ſuis ſimplicibus in fine antidotarij ait.neremiſch.i.muſaha. ⁊ eſt flos peonie vel peonia.⁊ ſic credo eſſe bene expoſitū. nam ſicut dictum eſt mattheus ſiluaticus dicit.quod neremiſch eſt flos roſe aſini. Auerroys vero in.5.col. dicit peonia.i.roſa aſinorum.preterea vide apud Jo.arculanū in capitulo de melia qui deſcribit predictum electuariuꝫ ex auctoritate Raſis.⁊ ibi inquit neremiſch.i.ſemen peonie Bartholome.montagnana habet loco neremiſch peoniam.que idem eſt. Gentilis vero ſuper.5.cano.Auicen. ignorauit quid eſſet neremiſch. Dicit enim ibi ꝙ Conciliator dicit falſum in cap.de colica dum dicit ꝙ neremiſch eſt ſemen peonie.⁊ ſic ego reperi apud Conciliatoreꝫ dr̄ia ducenteſima nona que eſt penultima omnium ſuarū differentiarum.dicit enim ibi neremiſch.i.peonia.⁊ ſic ex meo iudicio conciliator ⁊ alij bene dixerunt.ſed Gentilis non bene dicit.ſicut oſtendi ſupra per ſupradictos auctores.que verum neremiſch eſt flos peonie vel ſemen ipſius. Preterea vide etiam quod raſis in electuario de nucleis fructuum habet ſeminis peonie.⁊ Auicē.in eadem confectione habet neremiſch.quod idem eſt.
Ozimū mai⁹ de ipſo neſcio quid dicā.qr de ipō inter doctores reperio varias opiniones.ſꝫ Gentilem dicitur ozimum mai⁹.qr maiora folia habet alijs ſpēb⁹ ozimi ꝙ non creditur meſ.in ſua pratica in capl̄o d̄ mania ⁊ melia ſanguinea in quodā antidoto inquit ſceſſabram ideſt ozimi maioris Serap.vero de ipſo ſpeiale capl̄m facit ſub nomie ozimi carmeni.⁊ ibi dicit ſceſſabrā.i.ozimū carmenum.ēt Auicen.in.vij.cañ.de ipſo capitulo facit ſub no-

mine hoalmaram: ⁊ dicit ꝙ ſceſſabram. Neqꝫ p id cognoui quid ſit. Mattheus vero ſiluati. in capitu. de ſenatiõe dicit ꝙ ſceſſabram. i. naſturtiũ aquaticũ ſiue criſonum: ⁊ ſic credo eẽ bene expoſitũ: ⁊ q mihi nõ credit videat ꝑmo ꝙ meſue vult ꝙ ſceſſabrã ſit ozimũ mai⁹. Et apud Sera. eſt ozimũ carmeniũ: ⁊ apud Aui. eſt hoalmarã: ⁊ apḋ Mattheũ ſil. eſt ſenatiõ: ſi vero legis capitulũ de ozimo carmeno. i. maiore Sera. ca. de hoalmarã. Apud Aui. ⁊ cũ cap. de ſenatione apud Mattheũ ſiluaticũ videbis ꝙ in rei veritate vere idem ſunt. Quidam putabant ꝙ eſſet ſcebrã id eſt eſula. ſed non eſt conſonum: qꝛ Auic. in. 3. cañ. in capi. de medicinis cordialibus hꝫ alſceſhebram ⁊ ſemẽ eius ⁊ tamẽ ibi eſula nõ ꝯueniret. Poſtqꝫ oſtẽdi de ozimo maiori ſcḋm auctores ſupradictos ⁊ feci videre ꝙ voluerit ꝙ ſit ſenation: ſed ſꝫ ꝯpoſitorẽ aliud eſt vt reperit apḋ ipm Raſis in libro ſcḋo aphoriſmorũ de experimẽtis ⁊ ꝯfidẽtijs in quodam emplaſtro inquit. ſeminis baſiliconis gariofilati ſeminis baſilicõis maioris qḋ vocat burungi. i. cubebe ſm Mattheum ſiluaticum. tu vero conſidera.

¶ Ozimũ gariofilatũ apḋ Sera. ẽ berẽgemiſch eo ꝙ odorẽ hꝫ ſimilẽ gariofilis. Raſis i electuario tres ſpẽs ozimi ponit. ſ. meliſſam. i. ozimũ citratum ozimũ maius ⁊ gariofilatũ due alie ſpecies ozimi reperiunt. ⁊ ſunt ꝓprie amechin ⁊ bedarog ideſt ozimum nos gariofilatum.

¶ Emblici vero ſunt mirabolani emblici. Raſis igt ſumantur chebuli ⁊ emblici ⁊ terãtur ⁊ in trib⁹ libris aque decoquantur donec ad vnam redeant ⁊ colentur. in colatura vero mittatur mellis lib. i. deinde bulliant donec aq̃ conſumpta ſit. ⁊ hoc mel apud modernos appellatur mel amblicoruꝫ ⁊ ſic apud omnes eſt certum ꝙ Raſis vult ꝙ iſte ſit modus faciendi mel emblicorum de quo vide Joannem mattheum gradi in capitulo de vermibus qui in ventre naſcuntur qui ſic ait. ꝙ intelligere debeamus per mel emblicorum quod reperitur in fine capituli electuarij quod vocatur letificans. ibi. n. ipſe Raſis docet conficere mel emblicorum hoc modo ℞. mirabolanorum emblicorum recentium numero. xx. terantur ⁊ in trib⁹ libris aque coquãtur donec ad vnam libram redeant: deinde fortiter exprimantur ⁊ in illa colatura addatur mellis diſpumati libra vna. ⁊ ſimul coquantur donec aqua conſumpta fuerit: tunc deponatur ab igne ⁊ illud erit mel emblicorum quod ingreditur in electuario gemmis: ⁊ in triphera de epithimo: ⁊ in alijs confectionibus. ſi autem mel chebulorum facere volueris facias ſicut mel emblicorum apponẽdo chebulos loco emblicorum.

Electuarium ꝙ oĩ epilepſie ſpeciei remediũ affer in nono almãſoris i capitulo ꝓprio de epilẽſia. ℞. piretri ſiſileos ſticados oiuꝫ añ. ʒ. x. agarici. ʒ. v. cordumeni. i. carui agreſtis recẽtis ⁊ acuti aſſe optime. i. aſſe fetide. ariſtologie rotũde oium añ. ʒ. i. ʒ. v. deinde extrahatur ſucus ex ſquilla ⁊ mixtus cum pari quantitate mellis coquatur ⁊ conficiantur ex eo: ſpecies ⁊ fiat electuarium. ex quo patiẽs quotidie ſumat ⁊ caueat ſibi a groſſis cibis.

¶ Iſtud electuarium apud nos non eſt valde in vſu. ſed Mediolanenſes eo magis vtuntur: maxime ſecundum iſtam deſcriptionem ſupra in tractatu Meſue ſcripſi vnã aliam. ſed non eſt ſimilis huic ſicut oſtendi. Raſis vero in libro diuiſionum in eodem capitulo ſcribit vnam aliam: ſed non eſt eadem: ſed illa videtur magis concordare cum illa Meſue qꝫ iſta.

¶ Epilepſia vel epilenſia. ſ. morbus caduc⁹. eo qḋ cadat patiens cũ ea capit. pedicon a pueris qbus facilius ⁊ ſepius accidit. nã pedia grece puer. Raſis ibi ait. cũ aliquis cadit in terram ⁊ torquetur ⁊ cõmouetur ⁊ intellectum amittit dicimus ipſũ epilenticũ eſſe quod ſi ſpuma exit ꝑ os: aut ſe cõmingit aut ſperma egreditur: aut egeſtio paſſio. tunc eſt prauior ⁊ vehementior.

¶ Experimẽtũ mirabile ad epilenſiaꝫ: quod allegat. Serap. in cap. de lapide ſmaragdo dicens. ⁊ qui defert i anulo ſmaragdũ ꝓſeruat illũ ab epilẽſia qñ iduit eũ i ſuo digito añqꝫ ſupueniat ei epilẽſia. ⁊ ꝓpter hãc cãm docẽtur reges ꝙ ſuſpendant ſmaragdos ad colla ſuoꝝ filioꝝ ſtatim quando naſcuntur ne ſuperueniat eis epilenſia.

¶ Siſileos ideſt ſileris montani. Miror ꝙ ipſe raſis in libro diuiſionũ in ꝑdicta ꝯfectiõe dicit ꝙ ſiſileos ẽ aniudẽ romanũ. etiã Aui. in. 2. canoñ. ait ſiſileos eſt alaniuden romanũ. ſed hi viri nõ bñ ſenſerunt aut quod eoꝝ littera eſt corrupta. nõ. n. ſiſileos eſt aniuden vt iſti dixerũt. qꝛ alaniudẽ apud Sera. in ꝓprio ca. dicitur ꝙ eſt foliũ arboris aſſe fetide. Preterea vide apud eũdẽ i ca. de agarico qui ingt ex auctoritate Dia. agaricũ eẽ ſimilẽ radici aniudẽ. ideſt arboris aſſe. ſ. aſſe fetide ⁊ ſic eſt. Itẽ Stephanus ſcripſit hardelum ꝓ aniudẽ quod eſt ſilphium. infra apparebit eliũ de aniudẽ ⁊ ibi melius oſtẽdã ſi deus voluerit.

¶ Aſſe optime. i. aſſe fetide in deſcriptione Meſ. reperit aliquando ſcriptũ haſce quod eſt thimus: ſed debet dicere aſſe vel aſſa ideſt aſſa fetida.

Electuarium diamuſcũ ꝑcioſũ i nono almãſoris in ca. de tremore cordis ℞. maſticis cinamomi ſeis ozimi maioris. de quo dictuꝫ eſt ſeis ozimi gariofilati. i. baſilicõis ſeis meliſſe. i. ozimi citrati vl' citrarie. ſeis ſiſimbrij ſeis ſaſuci macropipis omniũ ana ptes eq̃les ex qbus oibus puluerizatis. ʒ. x. ſumãtur margaritaꝝ minutaꝝ coralli rubei carabe ſete crude beẽ albi ⁊ rubei folij oium ana ʒ. x. muſci tubaci. cortõij puri. ʒ. v. Conficiãtur cũ melle de mirabolanis chebulis hoc enim electuarium ad frigiditatem ſtomaci ⁊ digeſtiue egritudinem optimum exiſtit.

Iſtud electuarium diamuſci ꝑcioſi apḋ nos nõ eſt i vſu ſed illa deſcriptio qua nos vtimur eſt ex auctoritate Meſue: ⁊ ſm illam põt fieri dulce ⁊ amaꝝ ſicut apparet ſupra in iſto ꝟo Raſis igrediunt q̃dã ſimplicia q̃ declarabo.

Simſibrum. i. menta aquatica ſiue balſamita vt dictũ eſt ſupra in confectione de xiloaloe.

Sanſucus. i. maiorana ſiue per ſe que ſatis eſt nota.

Muſci tubaci. i. illius regionis. nã reperitur apud Serap. id proprio cap. de muſco. Muſcus regionis tubaci ẽ melior muſco ſeni duabus cauſis vna eſt qꝛ gazelle tubaci comedunt ſpicam nardi ⁊ alias ſpecies odoriferas. Gazelle vero de ſ ni comedunt alias herbas ab iſtis quas diximus odoriferas.

Confectio de ſcorea ferri i nono almãſoris in ca. de emorroidibus ⁊ fiſtulis ⁊ ragadijs que in anno fiunt. ℞. mirabolani nigri ideſt indi. vt reperitur apud Serapi. ⁊ Meſue belerici emblicorum omnium añ. ʒ. v. ſpice ſquinanti ciperi zinziberis piperis ameos olibani ideſt thuris boni omnium ana. ʒ. ij. ſcorie infuſe in aceto per hebdomadam vnam ⁊ poſtea torrefacte. ʒ. i. v. conficiantur omnia cum melle ſpumato quod fuerit coctum cum apozimate emblicorum ſicut in capitulo de melancolia nominauimus. de quo quotidie ad nucis magnitudinem ſumatur.

Hec confectio apud nos non eſt in vſu. ⁊ maxime ſecũdum iſtam deſcriptionem. Ipſe vero Raſis in nono Almanſoris in cap. de his que confortant ſtomacum. ⁊ ciborum perficiunt digeſtionem habet vnam aliam deſcriptionem. ſed non eſt eadem. nec fit. Item apud eundem in libro diuiſionum capitulo de medicinis ſtomaci habentur tres deſcriptiones. quarum vna valet ad debilitatem ſtomaci. ⁊ hec conficitur cum melle. alia cum lacte acetoſo. alia cum vino ſed non ſunt in vſu.

Meſue in ca. de vlceribus auriũ habet confectiõem de ſcoria ferri. ſed illa adoperatur cum licinio qḋ non fit.

Scoria ferri de ipſa dictũ eſt. ⁊ ſimiliter de preparatiõe ⁊ de torrefactione. Raſis vero ingt. quod iſta cõfectio debet cõfici cum melle diſpumato. quod fuit coctum cũ apozimate emblicorũ. ſicut in capitulo de melãcolia nominamus ibi vero nõ reperitur apozima emblicorũ verum eſt quo ipſe in capitulo nominato de melãcolia habet decoctionem de epithimo ⁊ ſi facere volueris predictã ꝯfectionem. oportet facias predictã decoctionem. ſicut infra oſtẽdam. vt ipſe Raſis deſcribit.

Electuarium de bacis lauri. i nono Almãſoris capitulo ḋ colica. ℞. foliorum rutbe ſicorum. ʒ. x. ameos. cimini nigelle chehn ideſt leuiſtici. origani. carui. alexandrini. amigdalarũ amararũ melanopiperis. ideſt piperis nigri. macropiperis. mẽtaſtri dauci. acori. bacarũ lauri. caſtorei omnium ana. ʒ. ij. ſerapini. ʒ. iiij. oppoponacis. ʒ. iij. cõfice cũ melle diſpumato eiuſdem ponderis.

Iſtud electuariuꝫ apud nos eſt multũ in vſu. idem Raſis in libro diuiſionũ caplo de medicinis colice. hꝫ vnã aliã deſcriptionem. ſed nõ eſt eadeꝫ nec fit ſcḋm illã. Etiã Gulielmus placentinus in ſuo tractatu de cõfectionibus habet vnam aliã deſcriptionem que eſt eadem. ⁊ eſt ex auctoritate Raſis qui fuit primus inuentor.

Alexandrinum. ſ. ſemen eius quod a modernis macedonicum vocatur ſiue petroſellinuꝫ macedonicũ. ⁊ eſt quoddam ſemen nigrum: quod apud omnes ſatis eſt notum. Ille vero qui ſcripſit librum intitulatum lumem apothecariorum. ſed eſt maleluceus in predicta confectione non poſuit ſemen alexandrinum. cum in ea rationabiliter debeat poni Nico. floren. i tractatu. 7. qnti libri i ca. de ꝓſeruatione a generatione lapidis ingt macero ideſt alexãdri. in alijs habe macedonicum. i. alexandrum.

Oppoponax eſt gummi ſatis notum. arabes vocant iãſur vel ianſir. de quo dixerunt mihi quidam ſapientes ꝙ illud vocabulum. quod reperitur apud Auice. in. 3. canonum. in Fen. xxi. in capitulo de cura prefocationis matricis vbi ait: alſoſir vero cuꝫ ex eo in potu ſumitur. eſt in eo ſanitas. eſt corruptum. nam debet dicere ianſir. i. oppoponax. ⁊ ſic vide quod ipſe in ſecundo. in capitulo. de oppoponaco quod mirabiliter laudat illum in illa materia. quidam exiſtimauit ꝙ eẽt zedoaria. ſed ignoro. quia ipſe Auicẽna in ca. de zedoaria de ipſa non loquitur in illa materia ſicut facit de oppoponace.

Cõfectio de enula in libro diuiſionum in cap. de medicinis epatis. ℞. ariſtologie. ſ. rotũde zinziberis. enule ſicce. iſtirgar. eruce. ſeminis apij. feniculi. aniſi. ameos ana. partes equales terant ⁊ aggregentur cum melle ⁊ fiat.

Hec confectio apud nos nõ eſt in vſu. tamen ſimplicia que ſunt declarãda declarabo.

¶ Enula apud Dia. vocat ellenũ. Macer dicit enula qꝫ vulgus enulã vocat. que dicit a medicis eſt forma cognita cunctis Iſidor⁹ in ca. de olerib⁹ dicit. inula quã ruſtici alan vocant Pe. de creſcẽtijs dicit enula nõ ſeritur: quia ſemen non habet. ſed plãtatur. Corona eius tota vel maior pars eius in terra pingui. ⁊ alte foſſa radix ei⁹ ſꝫ circa inſtans cõpetit vſui medicie. Papias ait alan herba radicis aromatice ⁊ ẽ inula Pli. iquit inula quoqꝫ a ieiunijs cõmanducata dentes ꝯfirmat ſi vt eruta eſt terrã nõ attingit condita tuſſim emundat.

¶ Iſtirgar ſm mattheũ ſiluaticũ ẽ ſalſa q̃ ſit ex aniuden. hoc apud Auic. in ſcḋo vocat aſtirgar. ⁊ dicit ꝙ eſt propinqua aniuden. ideſt plante cuius gũmi eſt aſſa fetida. ſꝫ nõ affirmo ꝙ iſtigar ſit aniudẽ. ſed loco eius ponitur gummi ipſius quod eſt aſſa fetida.

Confectio ad crepatos in libro diuiſionũ ca. ḋ medicinis vrine. nõ ẽ in vſu: ſimplicia vero que ſunt declaranda declarabo.

¶ Cipreſſus apud Auic. nominatur in ſiria arbor. alten: ⁊ romane cupreſſus. Raſis dicit cipreſſi nucis: ſed ego puto ꝙ vult dicere nucis cipreſſi: que ſunt note.

¶ Sanſuci. i. maiorane ſicut dictum ẽ ſupra.

¶ Mugath. i. radix granati ſilueſtris Aui. in ſecundo de ipſo ſpeciale capitulum facit: ſed ignorat quid eſſet: ⁊ redarguit dicentes: ꝙ eſſet radix granati ſilueſtris. ipſe etiam in capitulo de grano alchilchil. i. granati ſilueſtris dicit. ⁊ dixerunt iſti eius radix eſt almugath. vide etiam de mugath apud ſimonem ianuenſem.

¶ Gluten piſcium. i. colla piſcium q̃ ſit ex inteſtinis piſcium. hec apud grecos ictiococolla dicitur Nicolaus florentinus in libro ſeptimo in capitulo de curatione hernie ſiue ramicis ait. glutinis ſcriptis. a. l. piſtatorum ideſt colle de piſcibus ⁊c.

¶ Finita ſunt electuaria ⁊ cõfectiones Raſis. nunc vero incipio ab Aui. ſeu abboali ſup ſuo antidota. i. 5. canoñ.

Iriaca ſm Auic. ⁊ eſt deſcriptio Andromaci. ℞. trociſcoꝝ ſquille: ana. ʒ. xlviij. trociſcorũ vipere. ʒ. xxiiij. trociſcorum alindaracaron piperis nigri opij añ. ʒ. xxiiij. cinamõi. ʒ. xij. roſarũ. ʒ. xij ſeis napi ſilueſtris: ſcordeon: radicis lilij celeſtis: agarici ſuci liquiricie: ole balſami ana. ʒ. xij. mirre electe croci ziziberis reubarbari pentafilonis calamẽti montani praſſi ſeminis macedonici ſticados coſti amari pipis albi macropiperis pulegij indi olibãi. i. thuris ſgnãti gũmi albori caſſie lignee nigre ſpi. i. nardi ſpolij mõtani oiuꝫ ana. ʒ. vi. ſtoracis liq. ſeminis apij ſiſileos. i. ſileris mõtani ameos camedreos: amepiteos: ſuci hippoquiſtidos ſpice celtice ſchee montane. folij gentiane. ſeis feniculi: terre ſigillate rubee. colcotar: aduſti: amomi: acori: naſturtij. albi: cãpobalſami iperi cõ: ſu. gũmi arabici. cordumeni. aniſi. acatie. dauci. bdelij ana. ʒ. iiij. bezard. aſpalti oppopõacis. cẽtauree mino. ariſtologie rotun. omniũ añ. ʒ. ij. caſtorei. ſerapini ana. ʒ. iiij. mellis diſpumati lib. x. vini ãtiqui odoriferi lib. iij. liquefiant q̃ de eis liqueſcũt ⁊ infundant que ifũdunt ⁊ terantur ſicca ⁊ cribellent ⁊ ꝯficiant cũ melle: ⁊ ponant i vaſe vitreo aut plumbeo. aut argẽteo ⁊ nõ ipleat vas. imo ſit i eo ſuperfluitas vt reſpiret medicia. ⁊ omnes medicie preter mel ⁊ vinum ſunt. lxiiij. medicine.

¶ Atyro ſerpente dicitur tyriaca. ⁊ maxime ſm iſtam deſcriptionem. qꝛ reperiuntur multe alie tyriace que non dicuntur atyro. vt ẽ tyriaca diateſſaron. i. de quatuor rebus ſicut dictum fuit. ⁊ ẽ tyriaca ruſticorum quod eſt aleum agreſte ⁊ eſt tyriaca de fuſſio. i. alchaochion. ⁊ ẽ tyriaca de terra ſigillata ⁊ multe alie tyriace reperiuntur quarum deſcriptiones non ingreditur tyrus. vnde per hoc moderni diſtinguunt ꝙ tyriaca dicitur medicina que valet contra venenũ. vt bezahar. quod apud arabes ſignificat omnem medicinam liberantem a veneno. vide Aui. in. 2. canoñ. pri. ca. de areolis venenorum qui inquit. tyriaca bezahar interficit venenoſa ⁊ expellit venenum Serap. dicit lapis bezahar. i. lapis liberans a venenis. nam tyriaca albezahar ẽ nomen perſicum. ⁊ eſt expellens nocumentuꝫ ⁊ hoc nomen cadit ſuper duo. vnum eſt ꝙ cadit ſuper omnem medicinam conuenientem alicui veneno. eo ꝙ reſiſtit virtuti ei⁹ ⁊ expellit nocumẽtũ ab eo ꝑ proprietatẽ q̃ eſt in ea. ⁊ ſm ẽ ꝙ cadit ſup lapidẽ notũ quod conuenit oibus venenis. ipſe Sera. ibi non loquitur in quo iſte lapis iueniat veꝝ ipſe docꝫ diſcernere ab alijs lapidib⁹ ei ſimilantib⁹ in fine ꝟo ait abdalaanarach. vidi lapidẽ bezahar filius almirama murũ cuſtoditionis legis dei ⁊ ẽ verum ꝙ ipſe emit lapidẽ iſtũ ⁊ dedit pro precio lapis bezachar placatũ cordube in ꝑncipio belij. Et iſte lapis. vt dicẽnax in ſuo lapidario. eſt qdam lapis multũ carus regib⁹ qui generat in oculis ceruorũ. in oriente qui cuꝫ ſerpẽtes comedunt deponẽtes ſenſũ vt fortiores fiant intrant flumẽ vbi morant imerſi vſqꝫ ad caput tãdiu quſqꝫ ſentiãt virtutẽ veneni ſeparatã. iterea lachrymã emittũt q̃ coagulata in oculis interdũ vſqꝫ ad magnitudinẽ nucis deſiccatur donec cadat cũ de flumine exierint. ⁊ ſic inuenit. ⁊ hec dicitur venenorum tyriaca.

¶ Hec deſcriptio iſtius tyriace reperitur in multis alijs locis. nam Raſis in. 8. Almanſoris in ca. de morſibus viperarum habet vnam deſcriptionem Gulielmus placentinus in ſuo antidotario habet vnam aliam Jo. Serap. in ſuo antidotario habet vnam aliam Haliabbas in decimo practice habet eadem Nicolaus etiam in ſuo antidotario habet vnam aliam. ſed illa eſt ex auctoritate Galieni ſicut dixit. ⁊ dicitur ꝙ eſt domina medicinarum. ⁊ Galienus ipſam compoſuit. ſed in veritate ſicut inquit Auice. Haliabbas ⁊ alij auctores dicunt ꝙ deſcriptio radicalis eſt andromaci ⁊ eſt melior alijs deſcriptionibus. ſed verũ eſt ꝙ fuerunt plures medicorum. ſicut Gal. democritus. ⁊ alij qui voluerunt in ea addere vel minuere de pondere. ſed neceſſitas non erat. quia Andromacus predictam deſcriptionem compoſuit cum tanta diligentia quod non erat neceſſitas ꝙ aliquis aderet nec minueret aliquid. in tẽpoꝛ ꝟo ãtiq̃ accidit Badro. illḋ qḋ exptũ fuit ſup ſuamẽ

tuꝫ carniū ſerpētū ⁊ aliorū:addidit in eo trociſcos de vi
peris.i.de tyro:in reliquis vero non diminuit metridatū
a tyriaca niſi in re vna:ꝙ ē venenū ſerpentū: ⁊ ſic iſta de-
ſcriptio dñi Auic.ē deſcriptio radicularis andromaci:ipſe
Aui.habet tres deſcriptiones:ſed prima ē nobilior alijs:
⁊ ſic hodie noſtri medici volūt ꝙ iſta deſcriptio ſit illa q̄
vti debemus:ſed in nr̄is partibus reperiunt rari apothe-
carij faciētes ipſam.ſed emūt a mercatoribus Januenſis
que nō hȝ tātā virtutē quātā dixerūt auctores eā habere
⁊ hoc ē vt credo:qꝛ nō faciūt ipſam ſʒ itētionē androma
ci.⁊ ſcias ꝓ certo ꝙ allocutus fui illos q faciunt ipſam.⁊
ſcio ꝙ decipiunt in multis ſimplicibus ⁊ nō cognoſcunt
certitudinem rerum:ſed quomodo debeat experiri ⁊ ꝓba
ri bonitas tyriace ſtatim declarabo.
¶ Experiētia tyriace:ſi erit bona aut mala: vt docet an-
dromacꝰ Aui.Jo.Sera.Gulielmꝰ placēti.⁊ Haliabbas
ē talis:dicūt accipiaf gallus ſilueſtris vel domeſticꝰ:ſʒ ſil-
ueſtris eſt melior:⁊ exiſtimant quod ſit ſaſianus.quia ipſe
eſt ſiccioris complōnis q̄ȝ domeſticus:⁊ mittaf ſuper ipȝ
animal venenoſū: vel ponaf de aliquo veneno i vulnere
paruo facto ſup alā ſiniſtrā ꝓpe coxam ⁊ poſt hoc def i po
tu cū vino de tyriaca.⁊ pōatur de ea ēt in vulnere poſt ve
nenū ſpecialiter cū aīal icipit debilitari.tūc ſi animal vixe
rit erit tyriaca bōa ⁊ bone etatis.ſi morif erit praua:Alia
ꝓbatio.ſi def tyriaca illi q ſumpſit opiū vl iuſquiamū ni
grū.vel corticē mādragore.⁊ ſi tyriaca deſtruxerit virtutē
alicuiꝰ iſtoꝝ venenoꝝ erit bōa.Alia ꝓbatio ē.vt ſi homo
ſumet chatarticū ⁊ ꝯſideref tūc ſi ſoluerit eū ſumat i potu
tyriacā.⁊ tūc ſi retinet eū ē recēs ⁊ bōa.⁊ ſi nō ē mala.Ui
de ergo ſi cognoſcef volueris tyriacā bonā a mala.Poſt
q̄ȝ oſtēdi ꝺ ꝓbatiōe ipſius.nūc volo oñdere quāto tpe de-
bet permanere ipſa tyriaca anteq̄ȝ diſpenſetur.
¶ Sciendū eſt igitur ꝙ ſecundum Andromacū ⁊ Auic.
debet ſtare per ſex menſes anteq̄ȝ bandiatur ad minus.vñ
quando eſt infans ſcilicet ante ſex menſes ſtupefacit de
qua Gentilius ait.dicunt quidaȝ ſapientes ꝙ tyriaca no
ua ſtupefacit per opium quod natura ſeparat ab alijs.⁊
mandat illud per partem dolentem.
¶ Si queraf quot res igrediant i iſta tyriaca dicaf ꝙ cō-
putatis ſimplicibus ⁊ cōpoſitis ipſam igrediētibꝰ ſūt ad
numerū.lxiiij.duobus liquoribꝰ.ſ.melle ⁊ vino exceptis.
¶ Si etiam queratur in quo vaſe tyriaca melius conſer-
uetur.in hoc eſt regula.qꝛ communiter conſeruāt ipſam
in vaſis plumbeis ſed male.qꝛ plumbum attrahit ad ve-
nenoſitatem.nec debet eſſe de ferro.quoniam pars vaſis
que vacua remaneret poſſet fieri eruginoſa.⁊ illa erugo
propter permixtionem tyriace oportunam ⁊ ipſius ty-
riace ebulitionem comunicare poſſet ipſi tyriace aliquid
de venenoſa natura ſua.nec debet eſſe ꝺ auricalco quoni
am ipſum principaliter ſit ex ere.nec dȝ de eē cupro.q̄niā
ipm ſit ex pte eris.dȝ eē de peltro.q̄niā ipm ꝯponit ex pte
plūbi.imo ꝯſeruetur aureo vel aurato argento vel argēta
to ſtāneo.vel ſtānato vitreo.vel vitriato.vel marmoreo
ſeu de alabaſtro bene polito ⁊c̄.
¶ Si etiam queratur quot annis durat tyriaca dicatur
quod Auic.ibi de ipſa loquitur dicēs.⁊ tyriace quidem
adſunt infantia ⁊ pubertas ⁊ adoleſcentia ⁊ ſenectus ⁊
mors.⁊ ſit infans poſt ſex menſes.deinde incipit i puber
tate ⁊ augumento vſq̄ȝ ad tempus in quo ſtat per decem
annos in regionibus calidis.⁊ viginti annos in regioni-
bus frigidis.deinde ſtat aut decem annis.aut viginti.de-
inde declinat.aut poſt viginti ānos.deinde poſt.xl.annos
deinde expoliaf virtute tyriace.aut poſt.xl.ānos.aut poſt
.xl.⁊ ſit vna cōfectionū ꝺclinata a guſtu tyriace.⁊ opor
tet.vt def in potu morſo de illa q̄ ē recēs ⁊ fortis ⁊ relīq̄s
gbus i potu daf de illa que ē debilior.⁊ fortaſſe ē neceſſe
vt in potu def morſo recēti ex medio aureo vſq̄ȝ ad aur.i.
⁊ ex eis quibꝰ diſtinguif iter illā q̄ ē recēs ⁊ fortis.⁊ iter
antiquā ⁊ debilē ⁊ malā dictū ē paulo ſupiꝰ.vbi diximꝰ
de eius expientia.Cōiter āt tenetur ꝙ tyriaca duret i bōi
tate ānis triginta aut quadraginta poſt illud eſt debilis.
Notādū eſt ꝙ melius tēpus cōſtruēdi tyriacā eſt tēpus
veris ⁊ tēpus eſtatis.qꝛ tyriaca iuxta auctorum ſniam ſex
mēſibus permanet anteq̄ȝ perfectiſſime cōmiſceaf.quod
egdē albucaſis quarta ꝑticula azarauij.poſt deſcriptiōes
tyriace.⁊ omniū trociſ.ipſaȝ igrediētiū exꝑſſe iuenit dicēs
ꝙ poſt ſex mēſes cōplef tēperamētū tyriace.⁊ fermenta-
tio.⁊ ad minꝰ poſt ſex mēſes adminiſtrari pt.vt dcm̄ fuit.
Poſtq̄ȝ dixi de ꝓbatiōe ipſius ⁊ alia.nūc volo oſtēdere
de mō conficiēdi ipſā.vt docēt Andromacus ⁊ Raſis di
cētes.neceſſitas ē vt ſumamꝰ opiū.⁊ mirrā.ipoquiſtidos
⁊ ſerapinū.ſucum.liquiritie.⁊ ſtoracem liquidam.⁊ aca-
tiam.⁊ oppoponacuȝ.⁊ omnia hec in mortario poſita cū
pauco melle diſpumato moueantur donec moleſcant.de
inde ex vino infundantur.⁊ per tres dies in vaſe vitreato
manere permittantur.poſtea ſpica.⁊ cinamomum.⁊ zinzi
ber.⁊ caſſia lignea ⁊ naſturtium atq̄ȝ caſtoreum ⁊ folium
⁊ terra ſigillata.⁊ colcotar ⁊ aſpaltum ac amomum.nam
hec trita in mortario commiſceantur.⁊ ex vino aſpergan
tur donec vniantur.deinde mel ⁊ gummi arabicum ⁊ ter
bentina ⁊ galbanum ⁊ balſamum ſumantur ⁊ in cazola
poſita donec mixta ſint aggregentur que taliter preparata
alijs medicinis que in mortario ſunt adiungantur ⁊ cum
omnia ſimul fuerint terantur ⁊ agitentur donec bene ſint
mixta.deinde quod ex eis ſit in piſide argentea aut in va-
ſe plumbi que medicamen hoc in duabus partibus ſui ca
pere poſſit reponatur.vas autēȝ in quo ponatur nō opor
tet ꝙ ſit plenum cuius os cum corio optime legetur quot
tidie tamen diſcooperiatur ac per vnam horam manere ꝑ
mittatur.ex hac quoq̄ȝ etiam medicina non niſi poſt ſex
menſes alique ſumant ⁊ illo mō fiat.⁊ ſcias ꝙ in primo
menſe omni die bis.vȝ mane ⁊ ſero per mediam horaȝ vl
circa tyriaca ipſa eſt fortiter agitanda ⁊ cōmiſcēda.⁊ ſem
per poſtea ſuo coopertorio obturanda ac ſigillanda Scd̄o
autē menſe oī capite quatuor dieꝝ ſemel tyriaca ipſa eſt ꝑ
mediā horā ſiꝉr bñ agitanda ⁊ ꝯmiſcēda.In tertio v̄o mē
ſe oī capite ſeptem dierū ſemel ipſa eſt cōſiꝉr cōmiſcenda.
Quarto aūt mēſe oī capite decēȝ dieꝝ ſemel ſiꝉr ꝑ mediā
horā eſt ꝑmiſcenda.Quinto v̄o menſe ſiꝉr qndecim dieꝝ
capite eſt cōmiſcenda.In capite aūt ſexti menſis ſiꝉr ſemel
per mediam horam eſt permiſcenda.poſtmodum vero tan
q̄ȝ ꝑfecte commixta dimittenda eſt optime obturata.ali-
quando tamen in temporis proceſſu cum oportunum
videretur precipue ꝓpter ebulitionem ipſius ꝑ cauma-
tis factam non conuenit ipſam aliqualiter permiſcere.
Poſtq̄ȝ oſtendi conficere ipſam nunc vero itentio mea eſt
declarare illa ſimplicia que magis difficilia ſūt ⁊ primo in
cipio a trociſ.ſquille.quorum deſcriptio infra apparebit.
Haliabbas hȝ troc.hauſali.qꝺ idēȝ ē.nā hauſal ē ſquilla.
Troc.ꝺ viperis.i.ꝺ tyro.ſ.de femia eſt certū ꝙ tyriaca
dicif a tyro ſerpente.Haliabbas hȝ trociſcos tyrie ⁊ idēȝ
eſt.infra in ſua deſcriptione meliꝰ oñdā ſi deus voluerit.
Troc.alindaracaron.i.andromaci Gal.loco troc.alin
daracaron habet troc.diacorali.de quibus infra.
Napus ſilueſtris eſt rapiſtrum ſiue rapiſtri.ille vero q
de nouo ſcripſit lumen malelucens habet ſenem ſinapis
quod nequaquam bene factum eſt ſicut oſtendam.Gen-
tilis autem ignorauit quid eſſet.ſed ego aggregaui aucto
res qui ſcripſerunt predictam deſcriptionem.⁊ vidi in-
tentionem omnium.nam vidi ꝙ andromacus habet rapi
ſtri Auicen.napi ſilueſtris.etiam Gulielmus placentinus
habet napi ſilueſtris.⁊ ibi dicit ꝙ eſt rapiſtrum.Democri
tus vero habet rapiſtrum ꝙ idem eſt.Haliabbas autem
habet ſeminis rape ſilueſtris quod ſecundum quoſdam
eſt idem.Ergo ſi napus ſilueſtris eſt rapiſtrum ego dico
ꝙ eſt raphanus agreſtis ⁊ ꝙ hoc ſit verum vide Simo-
nem Januenſem qui dicit.ꝙ rapiſtrum aromorachia.⁊
raphanus agreſtis idem eſt ſimiliter ait Matthe.ſiluati.
Raſis in ſuis ſinonimis in fine dicit.napi ſilueſtris.i.ra-
piſtri.Sinonima Nicolai aiunt.napi ſilueſtris.i.rapiſtri
poſtea in littera.r.ait rapa ſilueſtris.i.rapiſtrum vel napi
ſilueſtris.⁊ ſic ſi bene conſideretur videbis ꝙ napus ſilue
ſtris ⁊ rapiſtrum eſt raphanus agreſtis que alio nomine
a romanis aromorachia dicitur.⁊ ſic meo tempore vidi
ponere ſemen aromarazij.
Poſtq̄ȝ dixi de napo ſilueſtri.tūc vero mea intentio eſt
narrare vnam aliā ſpeciē napi que a multis vulgari nomi
ne vocatur rampōculus.⁊ nomen ſuum ſʒ pluriū medico-
rum modernorū opinionem eſt illud quod ab Auic.in ſe-
cundo vocatur melha:ſed non recte.nam ſi legis bene illꝺ
capitulum de melha.videbis ꝙ rampunculus non conue
nit.nam ipſe Aui.ait.ꝙ eſt ſicut rānus.rānus vero apud
Serap.eſt hauſegi.⁊ hauſegi apud Aui.eſt rubus qui ram
punculus nō eſt.ſed ſit quomodocunq̄ȝ rampunculus eſt
ſpecies napi.de quo Nicolaus florentinus in libro quar-
to in tractatu quarto in ca.de preuiſione cautelis ⁊ cuſto-
dia a venenis ⁊ eorum nocumentis.in generali ait.ſemen
napi parui ⁊ exiſtimant quidam ꝙ ſit rāpunculus q come
dit cōmuniter.Bertholameus montagnana in ſuis conſi-
lijs in conſilio rerum preſeruantiū ab oppilationibus ⁊ a
tenſione magna in ſtomaco ingt ſic.melius tamen ſalati-
cum eſſet locuſte.i.ramponzeoli ſuo tempore.reperitur au
tem quoddam animal nominatum locuſta ⁊ illud eſt gril-
lus viridis.vt dicit Nicolaus.
¶ Scordeon ſm̄ Auic.⁊ circa inſtans.⁊ Gulielmū lom-
bardum eſt aleum agreſte.⁊ ſm̄ circa inſtans ſolus flos cō
petit vſui medicine.Pe.de creſcētijs dicit ſcordeon.ideſt
aleum agreſte.ſolus flos eius competit medicine.⁊ eſt ty-
riaca ruſticorum ſm̄ Ga.macer inquit.Scordeon argiue
ſunt alea dicta latine.Lilium celeſte apud Auic.eſt ireos
cuius radix vſui medicine competit.
¶ Oleum balſami eſt quod ex ligno balſami manat.An-
dromacus habet olei balſami.ſed Raſis ⁊ Guliel.hebent
balſami puri.Haliabbas vero habet olei balſami optimi.
idem hȝ Joan.Sera.ſed pro certo auctores qui de ea lo-
quuntur non intelligunt oleum balſamum factum artifi-
cialiter ex multis.verus eſt quia balſamus apud nos raro
reperitur.auctores moderni ſcripſerūt olea ⁊ alia que poſ
ſunt adminiſtrari in omni loco vbi ingrediatur balſamus
prout infra apparebit.
Pentafilon.i.quinq̄ȝ folium.Jſidorus in ca.de herbis
aromaticis ſiue cōibus dicit pentafilon a numero foliorū
dicta.vnde ⁊ eam latini quinq̄ȝ folium vocant.reperitur
vna alia planta que multum ſibi aſſimilatur ſed habet ſe-
ptem folia ⁊ hec vocatur eptafilon ambe in pratis reperi-
untur.Jo.Serap.inquit.albetafilon ⁊ eſt quinq̄ȝ folium.
¶ Praſſium.i.marubium.vt dictum fuit.haliabbas ibi-
dem dicit praſſium.i.porrus montanus.
¶ Macedonicum.i.apium montanum ſiue alexandrum:
Raſis loco eius habet olixatri.Jo.Sera.habet apij.mon
tani quod idem eſt ſm̄ Matheum ſiluaticum.
¶ Pulegium indum.i.pulegium ceruinum.naȝ Raſis ⁊
Gulielmus habent pulegium ceruinū ⁊ Jo.Serap.habet
alchatamum.⁊ dicitur ꝙ eſt pulegiam ceruinum.In ter-
tia vero deſcriptione Auice.ait tuctaminis ⁊ eſt pulegiū.
⁊ ipſum diptamum ſine dubio eſt ſpecies pulegij.vt patet
apud Serapio.in capitulo de origano.vbi de diptamo lo
quitur.ſine dubio ex meo iudicio credo quod verum pule
gium ceruinum ſit diptamum.nam Jſido.in capl̄o.de her
bis aromaticis ſiue communibus ait.diptamuȝ herba no
men accepit.propter quam apud virgilium cerua vulne-
rata ſaltus.⁊ item Haliabbas loco pulegij indi habet di-
ptamum quod idem eſt.Papias dicit.pulegium martis
diptamum eſt.ſed lumen malelucens putat ꝙ pulegiū in-
dum ſit pulegium vſuale.ſed non cognoui quid eſſet.meo
vero tempore pro pulegio indo diptamum vidi ponere.
¶ Gummi albotin ideſt terbentina.nam ſi cōſideretur be
ne gummi.albotin eſt terbentina dictum largatum.Raſis
loco eius habet terbentinam.Auicen.in ſecūda deſcriptio
ne habet glutis alinbac.quod idem eſt.Haliabbas habet
gumme botani.quod idem eſt fructus ipſius vocanf gra-
na virida ⁊ arbor botin.
¶ Storax liquida.i.ſigna.Jo.Serap.in predicta deſcri-
ptione dicit.ſtoracis liquide.⁊ eſt mel alubne.⁊ in confe-
ctiōe chefete ingt.ſtoracis hūide.⁊ ē mel ſtoracis calamite
Jpoquiſtidos eſt ſucus cuiuſdā rei que aſſimilatur fun-
go que naſcitur in radice roſe canine.ſeu barbe hircine.
Aui.in capitulo de barba hircina dicit.qꝺ radix eius eſt
fortioris ſtipticitatis.⁊ ponitur in tyriaca.⁊ ſic eſt.Fran

ciſcus de pedemontium in capitulo de fluxu ventris om-
nium modoruȝ ⁊ curis eius ait.barba hircina ⁊ flos eius
⁊ ſucus qui eſt ipoquiſtidos.
Scheē montane.non inuenitur ſic apud alias.veruȝ eſt
ꝙ Haliabbas habet ſici montani.quod idem eſt.tamen ſi
intentio andromaci eſt quod ponamus ſcheam debemus
eam ponere.pro ſchea intelligitur ſandonicum.vt reperi-
tur apud Serapionem in proprio capitulo de ſchea.⁊ di
cit quod eſt abſinthium marinuȝ ⁊ ſic eſt.⁊ eſt illud quod
hodie herbam ſauinam dicimus aut ſomenzinam aut ſe
men ſanctum defertur de ianua ad nos.⁊ mirabiliter va
let ad vermes interficiendos.
¶ Colcotar vero apud Auic.in ſecundo canonis cap.de
attramento.eſt vitriolum citrinum.Jo.Serap.habet cal-
cadis.Gulielmus lombardus dicit quod vitriolum adu-
ſtum de quo ſit encaſtruȝ vocatur colcotar.Haliabbas ve
ro habet vitri aſſati quodammodo non ad perfectionem.
Ego credo quod iſta ſententia ſit falſa.quia non eſt con-
ſonum dicere vitri aſſati.immo debet dicere vitrioli aſ-
ſati.⁊ ſic hodie loco colcotar ponitur vitriolū viride adu
ſtum.Andromacus dicit quod aduſtio ipſius non ſit vlti
ma.ſed aduratur ſecundum medietatē ad hoc vt poſſit cō-
teri.oportet ergo accipere vitriolum ⁊ ponere ipſuȝ in pa
tella ad ignem donec igneatur ⁊ continue vitriolum vol-
uatur.⁊ tādiu hoc facias ꝙ eius color mutetur.⁊ tunc de
ponatur ⁊ vſui reſeruetur.etiam.Joan.Seraꝑ dicit ꝙ cal
cadis debet eſſe vſtū ſecundū medietatem ſue aduſtionis.
Naſturtium albuȝ de ipſo neſcio quid dicam.quia ſa-
pientes dixerunt ꝙ naſturtium album eſt naſturtium ba-
bylonicum quod non cōſonat.quia Raſis ⁊ Gulielmus
ambo habent in predicta tyriaca.ſ.naſturtium album ⁊ na
ſturtium babylonicum ergo non ſunt idem.Auicen.in ſe-
cunda deſcriptione tyriace dicit.alme ⁊ alſeis ⁊ eſt naſtur
tium album.Jo.Serap.in eodē loco habet ſeminis azuf-
fere.neq̄ȝ per id cognoui quid ſit Matheus ſiluaticus in
littera aleis inquit.aleis ideſt naſturtium babylonicuȝ.⁊
eſt naſturtiuȝ orientale.Seraꝑ.vero in capitulo de naſtur
tio.formā naſturtij oriētalis deſcribit ex auctoritate Dia.
ſed apud Diaſ.non reperitur ſub nomine naſturtij orien-
talis.ſed meo iudicio credo ꝙ illud capitulum de brion
herba apud Diaſ.ſit idem cū naſturtio orientali apud Se
raꝑ.⁊ ſic ſine dubio ſi legis capitulū de brion apud Diaſ.
cum cap.de naſturtio orientali apud Serap.videf ꝙ idēȝ
ſunt.Sunt etiam qui loco eius ponunt naſturtium aqua
ticum quidam naſturtium vſuale.Haliabbas autem loco
naſturtij albi hȝ cardamomū quod eſt naſturtiū vſuale.
Gummi.ſ.gūmi arabici.⁊ hoc reperitur ſuper arborem
ex qua ſit acatia ſicut reperiunf alie gūme.vt dicit Sera.
Haliabbas in multis locis dicit gūma zabara.i.arabica.
Cordumeni ideſt carui agreſte vt dicit Jo.ſera.in pre-
dicta confectione ſimiliter ait.Gulielmus ⁊ ſecundum
Matheum ſiluaticum eſt cordilion ſeu ſiler creticum.⁊ ſe
cunduȝ Democritū eſt cheiſiȝ cāpeſtre q̄ eſt leuiſticū.vide
ſupra in ꝯfectiōe athanaſie magne vbi melius oñſum fuit.
Bezaard ideſt galbanum.quia alij auctores loco eius
habent galbanum.Preterea Serap.in capitulo de galba-
no dicit ꝙ bezaard.eſt galbanum ſimiliter dicit in deſcri-
ptione tyriace.etiam vide ꝙ Auic.in tertia deſcriptione
in fine ait.ad litteram bezaard.⁊ eſt galbanum ⁊ ſic eſt.
Alia vero ſimplicia ſatis declarata ſunt.Liber qui dicitur
bulchaſis in tractatu.ij.docet formam extrahendi ſucum
galbani ⁊ inquit.recipe bauciam ſilueſtrem ſetentem cum
ſuis ſummitatibus ⁊ inciſe vide ibi.
Mel.ſ.mel apū.qꝺ eſt notū.Auic.Raſis.Guliel.habēt
mel ſcilicet vſuale.Andromacus aūt hȝ mellis alhaſce ⁊ di
cit qꝺ eſt mel qꝺ ſugunt apes ex herba que dꝛ alhaſce.ergo
debet eſſe mel ꝙ apes colligūt ab alhaſce quod eſt thimus:
Joan.Serap.ibi dicit mellis ſilueſtris mūdi qꝺ colligunt
apes ex alhaſce.Halib.aūt dicit mellis qꝺ apes ex plan-
tis colligūt.Gal.in ſua deſcriptiōe hȝ mel atticū de quo
ſupra.Notādū ꝙ regula multoꝝ modernorū eſt ꝙ in ipſa
tyriace ꝯſtructiōe ponūt multo plus mellis q̄ȝ debeat po-
ni.ſʒ ſi vis ꝙ tyriaca ſit laudabilis ponaf pro q̄libet li.mel

lis.ʒ.vij.ſpēꝝ ad minus.⁊ hoc fuit approbatuꝫ meo tempore in alijs confectionibus nō ingredit̄ tantum ſpecieꝝ.

¶ Vinum antiquum odoriferū ⁊ optimū hoc eſt ſatis notum. Auic. Andromacus. Raſis. Gulielmus. ⁊ Joan. Serap. ponunt in ſuis deſcriptionibus vinum odoriferuꝫ. ⁊ non exponunt ſi deberet eſſe coctū aut non. ſed ſꝫ opinionem meam debet eſſe coctum ⁊ iſtud vinum debet fieri ex vuis electis albis factum ⁊ coctum vſqꝫ ad conſumptionem vnius tertie partis eius vel plus quouſqꝫ habeat prefati mellis collati conſiſtentiam. ⁊ dꝫ eſſe trium annorum vel circa. quod equidem vult expreſſe albucaſis q̄rta particula azararij ca. primo inquiens debere ſumi catenum vetus de tribus annis. ⁊ Haliabbas decimo practice cap. de tyriaca dicit. ſume canū.i. vinū dulce coctū. quod appellatur muſtum vetus de tribus annis. Galie. loco eius habet vinum falernum de quo ſupra.

Confectio metridati ex deſcriptione cōi omnium. ℞. mirre. croci. agarici. zinziberis. cinamomi. dragaganti. oiuꝫ. ana. ʒ. x. ſpice olibani. Alſeis ⁊ eſt naſturtiū babylonicū. ſquinanti. xilobalſami. ſticados. ſiſileos. coſti. camepitheos. galbāi. nebeſcet. macropipis. ⁊ ſuci; barbe hircine caſtorei. melachion. ⁊ eſt opiuꝫ folij indi. i. malabatri. i. ſtoracis. oppoponacis. an̄. ʒ. viij. opij. ʒ. v. caſſie leucopiperis. melanopiperis. hermodactilorum. polij ſcordeon dauci. mellilotí. gentiane olei balſami. carpobalſami. ſ. ſeminis balſami. troc. chochiō. bdelij. omniuꝫ. an̄. ʒ. vij. ruthe. ʒ. ij. armoniaci. ſpice romane. i. celtice. maſticis. gummi. arabici. petroſelini. cordumeni. i. carui agreſtis. ſeminis feniculi. omnium an̄. ʒ. v. aniſi. acori. meu. ſerapini. aſſari. an̄. ʒ. iij. roſaꝝ rubeaꝝ pulegij. omniū an̄. ʒ. v. fu. acatie ⁊ vmblici. ſtinci. ſeis pici. oiuꝫ an̄. ʒ. xlv. vini odoriferi antiqui in quo infundantur ea que opꝫ infundi mellis diſpumati. quod ſufficit miſceatur ⁊ reſeruetur ⁊ adminiſtretur poſt ſex menſes. ⁊ ſit doſis ſicut auellana cum eo quod eſt conueniens de potionibus.

¶ Hec confectio metridati ſicut inquit Auicē. eſt ꝯfectio quam fecit metridates rex ponti ⁊ nominauit ſuo noīe ⁊ compoſuit ipſaꝫ. ⁊ eſt ex medicinis expertis ſuper venena proprie ⁊ ſuper egritudines alias. vt eſſet aggregatiuū iuuatium iuuamenti venenorum diuerſorum ⁊ egritudinuꝫ diuerſaꝝ. fuit ergo ipſum tyriaca in illo tempore. deinde poſtq̄ꝫ accidit Andromacho illud quod expertus fuit ipſum ſuper iuuamentum carnium ſerpentum ⁊ aliorum addidit in eo trociſcos de viperis ⁊ alterū eſt paruꝫ per additionē ⁊ diminutionē. fuit ergo tyriaca magna in multitudine iuuamenti. verūtamen tyriaca magna eſt magis iuuatiua ipſo in re vna ⁊ eſt venenū ſerpentum. in reliquis vero nō diminuitur metridatū a tyriaca. ⁊ propter id ego dico ꝙ tyriaca magna dicitur a tyro ſerpēte. vt dictū eſt. Raſis in primo tractatu octaui Almanſoris de venenis ⁊ venenoſorū morbibus. ⁊ eoꝝ curatione ⁊ cautella habꝫ vnā deſcriptionē que eadē eſt. Guliel. placentinus in ſuo tractatu de confectionibus habet vnam aliam que eadeꝫ eſt. Haliabbas in decimo practice habet eādem. etiā vide ſupra vbi poſui vnā aliam deſcriptionem que eſt ex auctoritate Nicolai. Et dicitur ꝙ eſt mater omniū antidotoꝝ. ſꝫ non eſt eadē. generaliter autem conficitur ſm̄ deſcriptionem Auic. iſtā. ⁊ maxime apud Mediolanenſes. Simplicia que declaranda ſunt declarabo ſi deus voluerit.

Alſeis ſm̄ intentionē Aui. eſt naſturtiū babyloni cuꝫ ⁊ ſm̄ Matheū ſiluaticū eſt naſturtium orientale. ipſemet in ca. de cardamomo. i. naſturtio inqt. ſed naſturtium cōmune notū eſt melius illud qđ deferī a babylonia. Hic intelligendū eſt ꝙ naſturtiū babylonicū eſt cōe. ſꝫ babylonicū eſt nobiliꝰ nr̄o. Dia. in ca. de cardamo. i. naſturtio ait. cardamus vtilior eſſe dī babylonicus omnibꝰ. nos vero ponimus de noſtro quo vtimur. ⁊ ſunt qui ponūt de aq̄tico.

¶ Nebeſcet vel tebeſcet. i. glutē alimbat. ⁊ eſt terbentina. nam Raſis. Gulielmus. ⁊ Jo. Sera. in eodem loco habēt terbentinam. ⁊ idem eſt. Haliabbas auteꝫ loco eius habet ratinegi. ergo eſt colophonia. vt videtur apud Auic. in ſecundo can̄. ſed in iſto antidoto terbentina intelligitur.

¶ Barba hircina eſt planta ſm̄ Auicen. ex qua fit ipoquiſtidos. ⁊ ſic credo. quia Haliabbas ibi dicit. haſaph. i. ſuci ipoquiſtidos idē eſt conſonū propter alios auctores. ⁊ nos vocamus ipſam roſam caninā in cuius radice diſtante a ſtipite plante eius naſcitur quedam res ad ſimilitudinē fungi cuius forma eſt ac ſi plures balauſtias infigeres vnam in aliam. ⁊ dicitur taratich qui fungus tonſus ⁊ expreſſus ſucum emittit. deinde ad ſpiſſitudinem coctus ⁊ ſiccatus ipoquiſtidos efficitur.

¶ Melachion ſm̄ Auic. eſt opiū. ſed eſt textus corruptus nā ipſe in predicto metridato inferius hꝫ opiū. ergo melachion non eſt opiū. Nicholaus in ſua deſcriptiōe loco melachion hꝫ git. ergo eſt nigella que vocatur melantiū. naꝫ vide Pli. qui ait git ex grecis: alij melantium. alij melanſpermon vocant. ⁊ nō eſt illud git. qđ reperitur in noſtris partibus in bladis. ſed git eſt melachion. ⁊ eſt nigella nigra. cuius ſemen eſt odoriferum cū odore iocundo. ⁊ eius ſemen habet ſimilitudinem ſeminis porri. hanc vltra padum ruſtici vocant rochetam.

¶ Opiū apud ipſum eſt ſucus papaueris nigri. qđ egyptij ſeminā t vide ḡ ſi eſt cōſonū ꝙ melachion ſit opiū. naꝫ ſupra eſt poſitū melachion. i. nigella. ſꝫ ipſe dicit ꝙ eſt opium quod credendum non eſt. inferius vero iterum habet.

¶ Oleum balſami. quod ex ligno balſami emanat deſcriptio ipſius reperitur apud Meſue. ſed non poteſt fieri apđ nos. tn̄ infra apparebit oleum quod in omnibus locis poteſt adminiſtrari ſicut balſamus.

Trociſcus chochion eſt tyriaca que vocatur defuſſio. nā poſtquā aggregaui iſtos trociſcos apud Aui. cuꝫ tyriaca defuſſio apud Raſim ⁊ Gulielmū vidi. quod idē ſunt. Haliabbas habet trociſcos meſrinoſerſion quod ideꝫ eſt. pulegiuꝫ. ſ. pulegiū indū. vt habetur apud alios auctores ſicut eſt Raſis ⁊ Gulielmus ⁊ eſt pulegiū martis ſiue cerminum. i. diptamum. ſicut dictum eſt in tyriaca preterea Jo. Serap. loco eius habet meſcatrameſcir. quod eſt verū diptamum: vt pꝫ apud Gal. in. vj. ſimplicium.

Fu. i. valeriana cuius radix vſui medicine cōpetit. Raſis vero in ſua deſcriptione non habet fu. ſed loco eius ponit fauſel. i. auellanā indicam.

Vmblici ſtinci. i. ſumen ſiue venter ſtinci vt dicit Gentilis Raſis loco eius ponit inguina ſtinci. i. guarſi. Jo. Serap. hꝫ pinguedis ſtinci. Haliabbas aūt hꝫ caudaꝝ ſtinci.

Ipericon apud ipſum in ſcđo can̄. eſt vna de mōis Auerroys in. v. coſ. ait. heufericon. i. ipericon nelifricon. ⁊ qdā appellāt hanc herbam cordialē eo q: aſſimilat̄ cordi. eius ſemen apud Pli. vocatur caros. ⁊ eſt herba ſancti Joannis dicta fuga demum ſiue perforata que ſatis eſt nota.

Confectio filonij romani. terſenſis. ℞. leucopiperis. ſeis iuſquiami albi. ana. ʒ. xx. opij. ʒ. x. croci. ʒ. v. euforbij. ſpice: piretri ana. ʒ. i. caſtorei: zedoarie: doronici: margaritarum non perforatarum ſel. an̄. ʒ. ſ. mellis diſpumati quantum ſufficit.

Hec confectio in Papia nō ē valde in vſu ſed in Mediolano magis Aui. narrat filonium dicens. inquit Gal. in libro decem tractatuum in quo narrauit narrationem filonis. inquit enim Gal. in perſona filonij. ego ſum de expoſitione filonis medici tarſenſis. ⁊ meum quidem iuuamentum ad eum cui dimiſſa eſt mors eſt iuuamentum maximum. ⁊ rectifico dolores antecedētes in egritudinibus pluribus ⁊c̄. Joā. Serap. in ſuo antidotario habet vnam aliam deſcriptionem. ſed non eſt eadem, tamen ibi Joannes Serap. ait filonium tarſenſe. ⁊ dicitur filoniuꝫ romanū. Joā. cōcoregius in cap. de vigilia ⁊ ſahara. inquit de virtute iſtius filonij romani: ⁊ dicit quod fuit inuentum a filone medico romano. propter quod appellatuꝫ eſt filonium romanum. valet aūt ad ſomnum inducendum.

Sel apud Aui. in ſecundo eſt medicina inda ſimilis zinziberi. qđ aūt ſit cōmuniter ignorat̄. ſꝫ Sera. de ipo etiam loquitur. ⁊ in vno ca. confunditur ſermo de bel ſel ⁊ phel ⁊ dicit ꝙ ſunt medicīe inde. ⁊ dī ꝙ ſel eſt citoniū indum. Matheus ſiluaticus de citonio indo ca. facit ⁊ ibi dicit. bel vel ſel ē citoniū indū. ⁊ ſic qdā ſapiētes dixerūt qđ bel vel ſel in v̄tute ſunt ꝯuenientes. ⁊ exiſtimāt qdā eē idē. Serap. vero in capi. de darſiſahan. i. arbore granati ſiluestris ait. quod fructus ipſius arboris eſt bel. ergo bel vel ſel eſt arbor granati ſilueſtris. ⁊ dixit Gētilis ꝙ bel eſt herba de qua fit licium. ⁊ ſic eſt quod moderni faciunt licium de arbore mali granati. i. amiberberis. quedam falſa ſinonima exponunt quod ſel eſt ſambucus. quod non eſt credendū.

Confectio filonij perſici. ℞. piperis albi. ſeminis iuſquiami albi. an̄ ʒ. xx. opij. terre ſigillate. an̄. ʒ. x. croci. ʒ. v. euforbij. ſpice. piretri. an̄. ʒ. ij. caſtorei. ʒ. j. zedoarie doronici margaritarum non perforatarum. muſci. an̄. ʒ. ſ. camphore ſextam ⁊ ſeminis. ʒ. j. mellis diſpumati colati quantum ſufficit.

¶ Hec confectio apud nos non eſt in vſu. ſed in mediolano magis: ſupra poſita fuit vna alia deſcriptio que valet ad fluxum ſanguinis nariuꝫ ⁊ ad multa alia. ⁊ iſtud valet ad fluxum menſtruorum ⁊ emorroidarum ⁊ ad alia. veruꝫ generaliter ſecundum deſcriptionem ſuperius poſitam eſt in vſu. Joannes Serap. in ſuo antidotario habet vnam aliam deſcriptionem. ſed non eſt eadem. ſimplicia ingredientia declarata ſunt.

Confectio de iacinto Auic. ℞. fracturā iacinti ⁊ proprie rubee granate ⁊ ei ſimilium aur. j. que ponatur in inſtrumento terendi ⁊ incipiat̄ eius contritio cū facilitate ſubtiliter vt alterentur deinde ponatur in tabula ⁊ preparetur ſuper ea ad terēdum ⁊ ſumat̄ lapidis alluminis. ʒ. j. halakic. alias alachie. ʒ. i. ⁊ auri liquefacti in crucibulo ſuo liniro cū litargirio donec aurum ſiat ſicut vitrum ⁊ terat̄ pondus tertie. ʒ. j. ⁊ argenti vitreati cum odore ſtanni pondus ſexte. ʒ. i. ⁊ fiat cuꝫ vno quoqꝫ eorum de contritione ⁊ puluerizatione illud quod fit in iacinto. deinde ſumatur ſumma eorum ⁊ proijciatur in tabulā vitreataꝫ ⁊ inuoluatur in vino odorifero ⁊ teratur donec exſiccetur. ⁊ teratur donec fiat puluis ſubtiliſſimus. deinde ſumatur ⁊ reponatur. ſit ergo ſumma pars. i. deinde ſumatur agarici. epithimi. piperis. ſ. nigri. zinziberis. garioſilorum. ſanſuci. i. maiorane. oium. ana. pars. ſ. ⁊ ſumatur lapidis armēi. lapidis lazuli. ſalis naptici. zedoarie. doronici. been albi ⁊ rubei. lingue bouis. omniuꝫ ana tertia partis. i. deinde ſumatur ſpice celtice. ⁊ eſt neridem. amomi. acori. folii. i. malabatri. cinamomi. origani. haſce. iſopi. cimini. omnium ana q̄rta partis. i. deinde ſumatur pulegi. petroſelini. lapidis iudaici. ſeis apij. mirre. olibāi. croci piperis. albi. oium an̄. ſexta pt̄ s. i. ⁊ ſumatur oſſiū elephantis tertie partis. i. fere ḡ oēs has medicinas. ⁊ p̄ijce ſuper has calcem lapidum ⁊ tere ⁊ conſice cum melle emblicorum quod ſit pondus dupli eorum. ⁊ fiat.

¶ Hec ꝯfectio apud nos non eſt in vſu tn̄ in Mediolano vtuntur ⁊ ſic ſimplicia que declaranda ſunt declarabo.

Jacintus lapis eſt cuius ſed Ser. ſpecies ſunt tres. quarum vna eſt coloris rubei. ſcđa eſt coloris citrini. tertia eſt coloris chaballi. ⁊ coloris antimonij. ⁊ melior eorum eſt rubeus. ſicut dictū eſt. virtus aūt iacinti eſt multuꝫ vulgata ⁊ honorata inter homines. reperitur etiam quedā herba que vocatur iacintus que florem purpureum habet. ⁊ radicem ſimilem bulbo. vnde Jſido. in cap. de herbis aromaticis ſiue communibus inquit. Jacintus herba eſt habens florem purpureum. traxit auteꝫ nomen a puero quodam nobili qui in ſaltibus inter purpureos flores repertus eſt interfectus. deditqꝫ nomen herbe puerilis funeris caſus. eſt auteꝫ radice ⁊ flore viole ſimilis pueros a pubertate retinens. etiam Diaſ. de ipſa loquitur. vide ouidium in libro metamorphoſeos.

¶ Lapidis alumis eſt alumen ſciſſum vt inquit Gentilis ⁊ eſt illud qđ vulgo de pluma vocatur. Alexander in cap. de collirijs ad cicatrices in collirio dicto diatici ait lithofiton. i. lapis alumis. ⁊ credo q: ſiſiō apđ grecos ē alumē.

¶ Halakic vel ſalachil eſt lapis ſicut repit̄ apud Serap. dictus lapis corneolus. ſpēs eius ſunt multe. defertur. n. ex terris iameni. ⁊ ex maritimis romanorum ⁊ melior ex eo eſt ille qui magis vergit ad rubedinem. etiam Simon Januenſis dicit halachil ideſt lapis corneolis.

¶ Aurum liquefactum cuius liquefaciendi modus alchimiſtis notus eſt. dicit Auic. donec aurum fiat ſicut vitruꝫ videlicet taliter ꝙ poſſit teri vt vitrum.

¶ Argenti vitreati ſecundum Gentilem ideſt exſiccati indurati taliter ꝙ poſſit teri vt vitrum. ⁊ ſic cum odore ſtanni quod ſm̄ alchimiſte docent.

¶ Lapis armenus ſm̄ Auic. in ſecūdo eſt in ipſo aliquantulum azuli coloris nō tn̄ eſt in colore azuli ⁊ nec in eius ſoliditate ſed in eo arenoſitas quedā ⁊ q̄nqꝫ vtunt̄ eo tinctores ⁊ pictores loco azuli ⁊ eſt lenis tactus nō poſſum dicere diuerſitates q̄s vidi de hoc lapide ita qđ nō certificor de eē ipiꝰ. pictores ſine dubio pigūt cū eo loco auzuli

¶ Sal napticus ſm̄ Meſue in cap. de ſpeciebus ſalis eſt niger habens odorem napte. Auic. in cap. de ſale inquit ſal napticus eſt niger cuius nigredo eſt ex parte napticitatis que eſt i ipſo qui cum tādiu ſuffumigatur donec ab eo napticitas remoueatur remanet ſicut ſal gemma.

Lingua bouis. i. bugloſa Papias dicit arnogloſa lingua bouina herba eſt iſte textus eſt corruptꝰ nā arnogloſa apud Dia. eſt plantago ſiue lingua arietis vt apud Auic. ⁊ apud omnes habetur.

Haſce. i. thimus ſicut pꝫ apud Sera. in cap. de thimo.

Lapis iudaicus ſecundum Jſidorum eſt lapis albus ad modum glandis in q̄ꝫtitate ſcripturis quibuſdaꝫ inſertus quas greci grāmas vocant dicitur autem iudaicus quia inuenitur in terris iudeorum ⁊ in india.

Oſſium elephantis. i. raſure eboris vt inquit Gentilis quidam vocant ebur ⁊ eſt dens elephantis ⁊ hec medicina eſt apta in medicinis magnis odoriferis.

Mel emblicorum de modo ipſius vide ſupra in tractatu Raſis in fine electuarij letificantis.

Electuarium de granis viridibus. ℞. granorum viridiuꝫ mellis anacardi ſiſami. excorticati. an̄. ſextaria. vj. zuccari taberçet. ideſt albi ſextaria. xxiiij. mira. chebu. bellericorum. emblicoruꝫ ablatis nucleis zinçi. macropi. burungi. folij. indi. cpaſie. an̄. ʒ. iiij. pipe. ſanſuci ideſt maiorane. an̄. ʒ. ij cōfice has medicinas cū melle diſpumato ⁊ butiro vaccino. ⁊ vtere poſt ſex menſes. Jſtud electuarium non eſt in vſu ſed ſimplicia que ſunt declaranda declarabo.

Granū viride apud Auic. in ſcđo can̄. eſt fructus arboris terebinthi. vnde terbentina colligitur vt pꝫ in ſuo capitulo ⁊ arbor ipſius vocatur botin. Sera. cap. de terebinto dicit botin. i. arbor grani viridis. ⁊ ſic eſt.

Mel anacardinum qualiter fiat vide ſupra in tractatu Me. in confectione anacardina. ſextarium vero eſt pondus ſm̄ gentilē. ʒ. vj. Auic. in fine quinti canonꝭ in deſcriptione de ponderibus dicit ſextarium eſt. ʒ. vj. ⁊ daul. ij. aut aur. q̄tuor. ſimpliciter ait Jo. Sera. moderni v̄o dixerunt ꝙ ſextariū medicine eſt pōdus duaꝝ librarū cū dimidia: ⁊ ſic q̄n reperitur in receptis ſextarium vini vel aque vel olei vel aceti intelligitur duaꝝ librarum cuꝫ dimidia. ſed quando reperitur ſextarium cinamomi garioſiloruꝫ. ⁊ ſic de ſingulis intelligitur. ʒ. vj. tu vero conſidera.

Berungi. i burūgi. ⁊ dicit Gentilis qđ eſt granū in magnitudie piperis. ⁊ ſunt qui vocāt mirtū albū. ⁊ ſꝫ intentionē Mathei ſiluatici eſt cubebe. ⁊ ſic eſt opinio multorū ſapientum de ipſo vide in confectione anacardina.

Capſie. i. ſeiteragi ⁊ eſt plāta quaꝫ Dia. lepiduꝫ vocat. ⁊ eſt tapſia ſꝫ Genti. ipſe Aui. in iſto canone in cōfectiōe electuarij. Alfagiꝰ hꝫ capſie idē. Jo. Sera. i ſuo antidota. in eodē loco hꝫ ſeiteragi. qđ idē ē. ⁊ ē agricardamū agreſte, ſiue naſturtiuꝫ aq̄ticū vt dictū eſt in triſera ſaracenica.

Electuarium Aniuden. ℞. ſeminis apij. piperis. an̄. ʒ. xij. Aniuden nigri ʒ. xiiij. petroſelini. celidonie. calamenti. haſce. i. thimi. ſiſileos. an̄. ʒ. viij. cheiſin. i. leuiſtici. ʒ. xiij. aggrega has medicinas tritas ⁊ cicotrigonizatas. ⁊ confice cum melle diſpumato. ⁊ repone in vaſe ⁊ vtere cum neceſſe fuerit.

Jſtud electuarium in vſu non eſt. ſed ſcripſi ſolū vt certificeris ꝙ aniuden non eſt ſiſileos. vt ipſe Auic. dicit. Aniuden apud Auicēnam in ſecundo eſt planta cuius gummi eſt aſa. tamen in capitulo de ſiſileos dicit ꝙ ſi ſiſileos eſt alaniudē romanū. ſimiliter in tertio in fen. xiiij. in cap. de cura aſclitis dicit ſiſileos ⁊ eſt aniudē romanū. Et Raſis in lib. diuiſionū in ꝯfectione ad epilēſiā dicit. ſiſileos

qđ eſt aniuden romanū.ſʒ ꝙ hi tāti viri ſalua tamen coꝝ
pace non bene ſenſerint preſentis electuarij deſcriptio no
bis manifeſtat:in quo aniuden ⁊ ſiſileos ingrediuntur ꝙ
fieri in his que idem important non cōtingit. preterea vi
de quod Raſis in libro diuiſionum in cap.medicinarum
ſtomaci in confectione de ſcoria ferri cum vino inquit.an
iuden.i.radix herbe de qua fit aſſa fetida.Item Serap. de
aniuden.⁊ aſſa ſimul capitulum facit ⁊ inquit aniuden.i.
folium arboris aſſe.poſtea iterum in cap. de agarico dicit
eſt ſimile radici aniuden.i.arboris aſſe.Diaſco.dicit.eſt ſi
milis ſilfio.i.lacrimo laſar ⁊ eſt aſſa fetida ſecundum veri
tatem.vide Franciſcum de pedemontium in cap.de dolo
re humeri ⁊ ſpatule ⁊ medicinis eius in ſpeciali qui inqt
radix aligath.i.herbaruʒ de qua fit aſſa ⁊ eſt aniuden. Gu
lielmus placentinus in ſuo tractatu de ſimplicibus dicit.
aniuden eſt de qua fit aſſa.

¶ Siſileos.i.fileris mōtani.vide ergo ſi poſſibile eſt ꝙ an
iuden ſit ſiſileos.vt dicūt Auic.⁊ Raſis in aliquibus.

Electuarium de camphora.

℞. camphore.
croci xiloaloes.i.ligni aloes.
cardamomi.⁊ girboe.cubebe.cheiſiʒ.cinami.i.darſeni.ga
rioſi.vſnee.ſpice macis.ſandali albi. macropiperis. cina
momi.capſie ſeitaragi neremiſch.i.roſe aſini.ſecacul.i. ſi
gilli ſancte marie galange.nuciſmuſcate.ʒinʒiberis.ciperi
fulfumine.omnium partes equales ʒuccari q̄ʒtum eſt ꝓon
dus medicinarum omnium.

¶ Iſtud electuariū nō eſt in vſu. Auic. habet tres deſcri
ptiones.⁊ differunt vna ab altera ſed in vſu non ſunt.

¶ Camphora ſm̄ Serap.⁊ Aui.eſt gūmi arboris. neſcio
medicinam in qua plura ſint miracula.nā cū in tertio gra
du frigida iudicetur nihil odoratius eſt igniqʒ amicabili
us.cito enim inflāmatur ⁊ preclaram flammaʒ per ſe emit
tit.que niſi pſilio obruatur euaneſcit natura ſublimata ſa
poris acuti cum amaritudine.⁊ hoc eſt notum.

¶ Girboe.i.elbue.vt inqt Gētilis Aui.in.ij. de elbue ca
pitulū facit ⁊ dicit ꝙ eſt viʒbue ⁊ eſt ſubtilior q̄ʒ chacula
.i.cardamomum vſuale vel cardamomi ſpecies. nos loco
eius ponimus grana paradiſi.i.melegetam.

¶ Fulfumine apud ipſum in ſecūdo eſt radix piperis. Se
rap.de radice pipis capituluʒ facit.⁊ dicit fufulmine ideſt
radix piperis.⁊ ſic eſt.

Electuarium de ſtinco.

℞.ſe.ſparagi.ſe. ce
pe ſe.alrotab.ſe.porri.ſe. bau
cie.ſe.eruce.ſe.vrtice.granoꝝ viridiū.i.granoꝝ arboris al
botin. huius gūmi eſt terbētina.lingue auis.i. ſeis fraſini
ſiſami excorticati.ſeis raffani.tuderi vtriuſqʒ amigdalarū
.ſ.amararū.pineaꝝ.granoꝝ naſturtij ana.ʒ.iij.ʒinʒiberis.
ſecacul.galāge macropipis ana.ʒ.v. cinamomi. nuciſmu
ſcate.been.vtriuſqʒ.ſ.albi ⁊ robei ana.ʒ.ij.ſtinci.ʒ.v.ſqlle
aſſate.ʒ.iij.peniđioꝝ quantū pōdus haꝝ oium medicina
rum.tere ⁊ cribella.⁊ confice cum melle diſpumato.

¶ Iſtud electuarium apud nos non eſt in vſu.

Alrotab ſiue rotab idē eſt ſm̄ Simonē Januē. ſunt da
ctili qui tamar vocanẛ.ſiſr ait Matheus ſiluaticus.ſʒ Ra
ſis in tertio Almanſoris in capitu. de virtutibus fructuū
⁊ pomorum inquit.rotab minus calidi ſunt quaʒ dactili.
ergo rotab non eſt dactilus.Serap.in cap. de dactilis di
cit.rotab.i.dactili.ſic generaliter habetur opinio.

Stincus eſt animal de quo Aui.duo capitula facit vnū
de guarſi. Aliud de ſtinco qđ idē eſt. ⁊ melius quod eſt in
ipſo eſt illud qđ eſt in parte renū.Dia.ait.ſtincus eſt quod
dā animal qđ in india inuenitur quadruplex ⁊ ſiſe lacer
te,ſed multo maius ⁊ lōgius ⁊ ventroſius hoc eſt ſatis no
tum.etiam de ipſo dictum fuit ſupra in diaſatirionis.

Trifera maior.

℞.mirabolanoꝝ nigrorum
bellericorum.emblicoꝝ.ma
cropiperis.i.longi piperis nigri an̄.ʒ.iij.ʒinʒiberis.buzei
dē.ſireblengi.capſie inde.i. agricardami agreſtis. ⁊ in de
ſcriptione alia macis.omnium ana.ʒ.j.tuderi albi.⁊ rubei
lingue auis.ſeminis granati ſilueſtris. ⁊ eſt aſſe hedenegi.
⁊ granorum alkikil ⁊ eſt perſice. darſiſahan ⁊ ſiſami ex
corticati.ʒuccari taberʒet omnium ana.ʒ.ij.been albi ⁊ ru
bei ana.ʒ.ſ. tere ⁊ ſicca per ſe ⁊ ſiſami per ſe.⁊ inuolue cū
butiro ⁊ confice cum mellē diſpumato ⁊ fiat.

Trifera grece eſt delicata.hoc apud nos non eſt in vſu.
nec credo apud alios.ſed ille deſcriptiōes quibus nos vti
mur ſunt ex auctoritate Meſue ac Nicolai. vt apparet
in ſuis locis. ſed ſolum iſtam deſcriptionem ſcripſi pro
pter quidam ſimplicia.

Buzeiden ſʒ Gal.in libro ſecretoꝝ in medicamine ad
ſciaticaʒ exponit qđ eſt ſatirion. ⁊ ſic meo iudicio eſt. qđ
buzeidē eſt ſatirion vel ſpēs eius.nā cap.ſuum reperies in
Serapi.⁊ ibi inquit.buzeiden eſt ſpecies ſatirionis ⁊ ſunt
radices dure albe ſimiles been ⁊ ſi ſic eſt verum ego exiſti
mo ꝙ planta ſit illa que a modernis palma citri vocatur.
nam ſine dubio palma xp̄i eſt ſpēs ſatirionis.

Sireblengi ſm̄ Meſue ſunt emblici infuſi in lacte.naʒ
ipſe domi. Meſue in capitulo proprio de emblicis dicit.
modus faciendi ſeremblac infunde emblicos in lacte dul
ci ⁊ mutetur ſuper eos lac mane ⁊ ſero ⁊ hoc per triduum
⁊ exſiccenẛ in vento ⁊ in vmbra ⁊ recundantur. Serapio
in capitulo de emblicis quaſi in fine ait.quidā medici no
minant emblicos ſit emblicos ⁊ hoc ideo quod quando
infunduntur in lacte in terra in qua naſcuntur nominan
tur ſiremblici ⁊ ipſi ponunt in lacte.

Semen granati ſilueſtris ſm̄ intentioneʒ Auicenne eſt
aſchedenegi . ſed textus ē corruptus.naʒ ſchedenegi eſt ſe
men canapis ⁊ granata ſilueſtria ſunt grana alchilchil:po
ſtea ipſe Auicenna ſequitur ⁊ dicit. granoruʒ alchilchil ⁊
eſt perſice darſiſahan : vide quod poſſibile non eſt quod
ſemen granati ſilueſtris ſit alſchedenegi.quia ſemina gra
nati ſilueſtris ⁊ granoꝝ alchilchil idē ſunt. ꝑterea vide in
ſeptimo Joā.Serap.in eadē confectione qui inquit bun
dach ⁊ eſt ſemen granorū ſilueſtrium.⁊ ſunt grana alchil
chil.⁊ ſic reperitur in multis alijs locis apud eundem.

Grana alchilchil ſicut dictum eſt ſunt grana ſilueſtria.
vt patet apud Joānem Sera.in ca.de egritudinibus gin
giuarū.⁊ in cap.de fluxu menſtruorum.⁊ in cap.de ſputo
ſanguinis qui inquit.ſumātur grana ſilueſtria. ⁊ ſunt gra
na alchilchil. Auic.in ſecundo de grano alchilchil.cap.fa
cit ⁊ redarguit dicens quod ſit ſemen granati ſilueſtris.vi
de ergo ꝙ textus hic Auic. eſt corruptus . nam ipſe vult
quod ſemina granatorum ſilueſtrium ſint aſchedenegi.i.
ſemen canapis.qđ nō eſt credendum ſicut oſtendi ſupra.

Expliciunt confectiōes.⁊ electuaria ſuper antidotariū
Auic.tā vſualia quā non.nūc vero mea intentio eſt oſten
dere quedā alia que reperiunẛ in tertio can̄.ac.in quarto.

Electuarium de paſſulis

in fen.xiiij. tertij.
in ca.de cura debilitatis epa
tis.℞.paſſularū enucleatarum aur.xxv.croci. aur.i. cala
mi aromatici aur.ij. bdelij iudaici aur.ij.ſ. cinaomi aur.
caſſie medietatem aur.ſpice aroma.aur.iij.ſquināti aur. ij.
ſ.mirre.aur.iiij.gūmi albotin aur.iiij. darſiſahan aur.ij.
mellis aur xvj.vinum q̄ʒtum ſufficit ⁊ fiat.

Iſtud electuarium apud noſtros medicos eſt multuʒ in
vſu ⁊ ſecundum intentionem Aui.eſt ex medicinis lauda
bilibus prelatis alijs in fine deſcriptionis iſtius electuarij
ait ⁊ exiſtimat Gal.quod hoc medicamen compoſitum
eſt ex medicinis cōuenientibus cū ſuis proprietatibus epa
ti.⁊ ſic credo ꝙ valet ad ea que dicit Auic. ex auctoritate
Gal.quia predictum electuariū reperiẛ apud Gal.in octa
uo de meimir de quo infra.ſed ipſe Gal.uocat ipſam con
fectionem chiſodea.⁊ ſi legis illam deſcriptionem de chi
ſodea apud Gal.cū electuario de paſſulis vẛ de vino apđ
Auic.videbis ꝙ idē eſt ſicut in ſuo tractatu oſtendam.

Darſiſahan ſecundum Serap. eſt arbor granati ſilue
ſtris que apud diaſco.vocatur aſpalium vide Gal. quod
loco darſiſahan habet limaturam aſpalegi quod idem eſt
infra melius declarabo.vinum notum eſt.hic vero opor
tet ꝙ apothecarios in coquēdo ſit pfectus. qꝛ predictum
electuariū opʒ facere coquere ipſum cū lento igne ſine fu
mo aliter nihil faceret propter vinū ⁊ paſſulas que ibi in
grediuntur.⁊ vocatur electuariū de paſſulis. vel de vino.

Electuarium de cineribus

in fen.xviij. in ca
pi.de medicinis conuenienti
bus lapidi.℞.cineris vitri.cineris ſcorpionuʒ. ⁊ cineris
radicum caulium nabati.⁊ cineris leporis. ⁊ lapidis ſpon
gie.ſanguinis hirci exſiccati ɔtriti.⁊ cineris corticuʒ ouo
rum de quo pullus egreſſus eſt lapidis iudaici. gūmi nu
cis acori an̄.ptes equales.petroſelini.dauci. pulegij. gūmi
arabici.ſeminis altech.piperis an̄. partem.i.ʒ. conficianẛ
cum melle ⁊ fiat.cuius doſis ſit vſqʒ ad aur.ij.⁊ ſupra cuʒ
aqua tribulorum decoctorum cum cineribus nigris.

¶ Iſtud electuarium apud nos eſt in vſu.⁊ mirabiliter va
let ad ea que dicit aboali.⁊ oportet facere ipſum cum ma
gna diligentia.⁊ multi ſunt qui faciunt.ſed nihil faciunt.
predicta deſcriptio reperitur etiam apud Franciſcum de
pedemontium in capi.de opilatione renum ⁊ veſice ex la
pide ⁊ medicinis eius.ſʒ eſt ex auctoritate Aui. ſiue aboa
li.vt dicit Franciſcus. Michael ſauonarola in cap. de la
pide renū hʒ eandeʒ.ſcias ꝙ de predictis cineribus ſiunt
trociſci de cineribus ſicut infra oſtendam.

¶ Cinis vitri ſit cū magna diligētia ſicut oſtendā.ſʒ prio
volo narrare de vitro dicens ꝙ vitrū ſm̄ Auic.inter lapi
des eſt ſicut ſtultus inter homines. Sera.ca.de vitro dicit
ꝙ eſt ex eo lapidoſuʒ.⁊ ex eo arenoſum.vtraqʒ autem ſunt
multi coloris.nā ex eis eſt albuʒ fortiter ſiſe criſtallo. ⁊ ex
eo eſt rubeum ⁊ eſt citrinū ⁊ viride. ⁊ aʒulinū ⁊ vitrū eſt
lapis magnus ſtultius alijs lapidibus. ⁊ eſt inter lapides
ſicut hō ſtultus inter homines criſtallus etiā ſpēs vitri. ſʒ
melius vitrum eſt albū.ſimiliter ait Auic.in iſto capl̄o de
modo vero conuertendi vitrum in cinerē reperitur apud
Bulcaſim ſed nō poteſt fieri ſm̄ illum modū etiaʒ lumen
mal.lucēs ponit modū ɔburēdi qui poſſibilis nō eſt. ⁊ ſic
multi credūt ipſum cōburere ſʒ illuʒ moduʒ.ſʒ nihil faci
unt.comburatur autem vitrum vt docet Bertholomeus
mōtagnana in ſuis cōſilijs in cōſilio de inſtrumentis lapi
dis ⁊ arenaꝝ ⁊ trumboꝝ cōminutiuis inquit.modus ve
ro aduſtiōis vitri eſt talis. ℞.vitri albi ⁊ clari. ignīaẛ vſqʒ
quo rubeſcat in fornace accēſa.inde ſubmergatur in picē.
⁊ totiēs ſit hoc quotiēs erit facilis ipſum ⁊ in cinere con
uerti.alius modus nobilior vt docet Auenʒoar in cap.de
lapide veſice vbi ſic ait.vitrū aūt aduſtū qđ ſuperius dixi
multi medicoꝝ ſic id credūt adurere.ponunt .n. ipſum ad
ignē donec rubicundū efficiẛ ⁊ extinguūt in aquā frigidā
⁊ hec plures ſic faciunt.⁊ cū credūt aliqua facere nihil fa
ciunt.cōburitur aūt iſto modo.accipe vitrū ⁊ vnge ipſam
cū alchitrā.i.oleo qđ egrediẛ ex ſerbin.i.credo.⁊ eſt pix li
quida que nr̄o idiomate pecula vocaẛ ſubtili. ⁊ pone in
ignē donec rubeū ſiat poſtea cū tenaculis recipias eum ⁊
extingue in aqua ⁊ ablue eū ibi.⁊ iterū inunge ex alchitrā
⁊ repone in ignem.⁊ extingue in aqua ⁊ ablue eum poſtea
in aqua.⁊ ſic ſepties facies ⁊ erit combuſtum.

¶ Cineris ſcorpionis.ſpēs aūt ſcorpionis multe ſunt. vt
dictū eſt.ſed ille que nobis vſui veniunt ſunt ille que no
te ſunt oibus.de modo cōuertendi ipſos in cinerē ſunt dif
ficiles.ipſe Auic.in ꝓprio capitulo docet de modo ipſius
etiam in quinto can̄.in tractatu ſexto.de ventre inferiore
debilitas ſtomaci.hʒ etiā liber qui dr̄ albuchaſim.docet
etiā.modus iſte eſt. accipianẛ ſcorpiones viui in quanti
tate quā volueris.⁊ pone ipſos in olla noua munda.⁊ li
niaẛ olla ex maſſa tritici.ſiue cū paſta.ſiue cū luto ſapiētie.
deinde ponaẛ olla i furno panis calido.⁊ dimittaẛ ibi die
ac nocte.deinde extrahatur.⁊ cinerem ipſorum habebis.

¶ Cineris radicum cauli nabathi.i.de illa regione. vnde
caules nabatij ſunt caules orientales que iacēt inter iude
am arabiā ⁊ ſic Auic.vult ꝙ per caulē nabatij intelligim⁹
de illis qui naſcuntur in illis regionibus. vn̄ Joā. Sera.
in ſuo breuiario in capl̄o de diſtillatione vrine ⁊ lapide in
quit in quodā medicamine vt iſtud ⁊ ibi hʒ caules naba
tij vel armenij.⁊ ſic eſt ꝙ per caules nabatij vel armēij. in
telligendū eſt de illis regionib⁹.ſʒ lumen malelucēs putat
ꝙ ſint caules nō tranſplātati qđ nō eſt credendum. Scias
pro certo qđ in tp̄e antiquo predicti caules non reperie
bantur in nr̄is partibus.ſʒ moderni detulerunt ipſos ad
nos.⁊ ſic hodie in partibus nr̄is reperiunẛ fortiores ſunt
in illa materia q̄ʒ noſtri. ⁊ forma ipſius eſt quod habent
ſtipitem longum duorum brachiorum.aliquando ſūt mi
norē ſʒ diuerſa loca in quibus naſcuntur in ſtipite ipſius

naſcitur quedam res ad ſimilitudinem rape hortulane,no
ſtri ſeminant ⁊ recoligunt.modus conuertendi ipſas radi
ces in cinere eſt quod accipias radices ipſius.⁊ munda ip
ſas a terra ⁊ ſordibus earum.deinde incidanẛ minutiʒ. ⁊
ponantur in olla.cooperiatur olla copertorio pforato.ita
vt fumus poſſit exire.⁊ ponatur olla in furno panis cali
do.⁊ dimittatur per diē.ſero vero remoueatur.⁊ reperias
quod dicte radices ſient ad ſimilitudineʒ carbonum.poſt
hoc predictos carbones tere bene.⁊ in alia olla parua re
pone ⁊ cooperi ipſam totam.⁊ iterum pone in furno ⁊ di
mitte tantum ꝙ predicti carbones in cinerem album effi
ciantur.⁊ de illa cinere pone in predicto electuario.

¶ Cineres leporis.ſ.leporis qui manducatur. ſeruitor in
tractatu tertio inquit.forma comburendi leporem pro il
lo qui habet lapidē.℞. ergo leporem ⁊ decola ⁊ pone in
olla noua cum ſuo corio ⁊ alijs.⁊ combure donec fiat ci
nis.deinde tere cinerem ⁊ vtere vbi opʒ. Joan. Anglicas
in cap. de lapide renum inquit.iteʒ lapis vnus integer po
natur in olla in furno calido quouſqʒ aſſetur in tantum ꝙ
poſſit pulueriʒari.⁊ tunc de iſto detur.ʒ.i.⁊c̄.

¶ Lapis ſpongie adherens non omnis qui in cauernis
ſpongie inuenitur.ſed proprie aui. naturaliter adherebat
in ſaxo dum viueret ⁊ eſt aſper ⁊ durus valde. Serap.cap.
de ſpongie inquit. ⁊ lapis inuentus in ſpongia habet vir
tutem que deſiccat.⁊ contingit ex virtute eius ꝙ frangit
lapidem generatuʒ in veſica ſicut dixerunt. Auic. de ipſa
ca.facit ⁊ dicit ꝙ eſt lapis inuētus in corpore ſpongie.

¶ Sanguinis hirci exſiccati ⁊ etiā preparati vt oſtendaʒ.
hircus vero ſm̄ Iſidorum in capl̄o de pecoribus ⁊ iumen
tis inquit.hircus laſciuum animal eſt petuleum ⁊ feruēs
ſemper ad coitum.cuius oculi ob libidinem in trāſuerſuʒ
aſpiciunt.vnde ⁊ nomen traxit.nam hirci ſunt oculorum
anguli ſecundū Suetoniū.vt virgilius in bucolicis. trāſ
uerſa tuentibus hircis. cuius natura adeo calidiſſima eſt
vt adamantem lapideʒ que nec ignis nec ferri domare va
let materia ſolus huius cruor diſſoluat.maiores hirci ci
niſi dicuntur. A fluuio cinife in libia vbi grandes naſcun
tur o quantum eſt magnificata virtus ſanguinis hirci in
predicta egritudine.eſt tam magnificata ⁊ in tanta nobili
tate.quod apud Auic.nominatur manus dei.propter ſu
am nobilitatem ⁊ eſt medicamen theſauriʒatum de regi
mine ipſius potu cā preparandi ipſum ſanguinem ⁊ exſic
candi.ipſe vero Auic.in predicto capitulo docet modum
exſiccandi ipſum.ſed de modo cibandi non loquitur. Rai
naldus de villa noua in lib.ſcđo in capi. de vitio lapidis
in renibus ⁊ veſica clare loquitur dicēs.ſanguis hirci nu
triti per.xv.dies.vel.xxx.ex frōdibus hedere vel ſaxifra
gie in diebus canicularibus interfecti exſiccatus ⁊ pulue
riʒatus poſtea iterum inquit.ſanguis hirci in diebus cani
cularibus interfecti prius per.xxx.dies.cū frondibus he
dere vel ſaxifragie nutriti.⁊ ſic faciunt quidam.alio mo
do vt reperiẛ apud Gordoniū dictū iſtiū medicine in cap.
de dolore renum periodali . ꝑꝑ eorum opilationem vbi
ait vſus tro.ſanguinis hirci per ſe curat.℞. igiẛ hircū an
tiquū ⁊ nutriaẛ ordeo feniculo petroſelino pimpinella ſa
xifragia milio folis berbena filipēdula ⁊ ſimilibus diure
ticis ⁊ poſt longū tp̄s huius acceptionis decoletur ⁊ pri
mus ſanguis ⁊ vltimus abijciatur ⁊ modus reſeruetur.⁊
ſiāt trociſci.⁊ deſiccenẛ in vmbra in loco ſicco nō vētoſo
⁊ vngaẛ cū balſamo. Jo. Arcula.in cap.de lapide renū in
quit.ſanguis hirci ꝑparatus ſm̄ artē eſt fortis. ⁊ modus
ꝑparatiōis eſt vt eligaẛ hircus quatuor annoꝝ aut circa
rubeus.⁊ nutriaẛ per menſeʒ ex herbis ⁊ graminibus pro
prijs in hoc ca.⁊ ſunt hec betonica.pētaſilon.capillus ve
neris.grana ſolis.ſaxifragia.ſcolopēdria. hedera etiā va
let petroſelinū.apiū.feniculus ⁊ ſilia in potu dabis vinū
albū bonū odoriferū claꝝ ⁊ ſubtile.⁊ poſt iugulet de men
ſe auguſti.⁊ extrahatur ſanguis.cuius prim⁹ abijciatur ⁊
poſtremus.medius vero reſeruẛ ⁊ fiat eius ꝑparatio bo
na. Nicola.florē.in lib.v.in ca.de cura lapidis per ꝓpotio
nē inqt.hircus gdē melior eſt q ſumiẛ in hora in qua colo
raẛ vua.ſ.de mēſe auguſti.qꝛ tūc ſanguis eſt acutior. que
re ğ ollā lapideā qꝛ eſt melior .⁊ hircus ſit quatuor anno

rum.modū vero exſiccandi quere ab alijs.

¶ Cineris corticū ouorꝫ de quo pullus egreſſus eſt. hoc eſt qñ filij ſui naſcunt. modus cōuertendi ipſos in cinerez eſt difficilis. oꝫ enim ꝙ accipiatur cortex ouorū a quo pullus egreſſus fuerit ⁊ teratur bene. deinde ponatur in olla noua ⁊ obturetur os eiꝰ. ⁊ ponatur in furno ⁊ dimittatur per diem vnū ſi ſint cinerate bene bonū eſt. ſin autez ponatur iterum in furno ⁊ ibi dimittat vſqꝫ ꝙ ſint bene incinerate. ⁊ quando fuerint ad ſuum terminum ꝙ color eorum ſit albus extrahantur ⁊ vtere vbi oportet.

¶ Lapis iudaicus dr̄ qꝛ in terris iudeorū inuenit. Aui. in ſcdo can̄. dicit ꝙ eſt lapis ſicut nux parua ad lōgitudinem paucā declinās ꝓximus figure amigdale aut dactili ⁊c̄. o quāta vtus ē in iſto lapide ꝯ lapidē renū. extrahit. n. ipm.

¶ Gūmi vero nucis ſm quoſdā eſt fungus qui reperitur ſuper arbores diuerſas. huius color eſt ad ſimilitudinem ſpongie. ſed non recte ſentiunt. qꝛ illa res vocat narcotica nucis. gūmi vero nucis ſm veritatē eſt gūmi quod reperitur ſuper arbores ferentes nuces ſꝫ in partibus nr̄is nō reperiuntur. ego aūt vidi ꝑdictū gūmi qd̄ in colore eſt ſilis colori mirre groſſe ſꝫ odorē nō hꝫ. defert de apulia ad nos ⁊ in illis ptibus inuenit. Auic. dicit ꝙ doſis iſtius electuarij ſit vſqꝫ ad aur. iij. ⁊ ʒ. iij. ⁊ ſupra cū aqua tribuloꝝ decoctorum. i. tribuloꝝ marinorū quos ipſe in ſcdo vocat haſek. ⁊ ſunt qui nomināt ipſos vulgo caſtaneolos lacus.

Electuarium

de margaritis in. xxj. tertij. in ca. de regimine vniuerſali pregnantis. ℞. margaritaꝝ nō perforataꝝ. piretri an̄. ʒ. j. zinziberis. maſticis an̄. ʒ. iij. zedoarie. doronici. ſeis apij. rapſie. cardamomi. nuciſmuſcate. macis. cinami. an̄. ʒ. ij. been albi ⁊ rubei piperis. ⁊ macropiperis an̄. ʒ. iij. cinamomi. ʒ. v. zuccari ſulimeni quantum omnia. ⁊ fiat electuarium cuius doſis ſit coclearium vnum.

¶ Iſtud electuarium apud nos eſt in vſu. ⁊ valet mirabiliter ad ea que dicit Aui. ſupra in tractatu Nicolai. eſt alia deſcriptio que dr̄ a duobus generibus margaritaꝝ. ſ. perforatarum ⁊ nō perforatarū. tn̄ Aui. in ſua deſcriptiōe nō hꝫ niſi non perforatarū ⁊ ſunt qui faciunt ſm deſcriptionē Nicolai. ⁊ ſunt qui faciunt ſm deſcriptionē Auic. ſm volūtatē medicoꝝ ⁊ ambe deſcriptiōes apud diuites apothecarios reperiuntur. Io. Serap. in ſuo breuiario in cap. de mulieribus qualiter ſignificetur ꝙ ipſe ſint pregnantes hꝫ vnā aliam deſcriptionem que quaſi eadem eſt.

¶ Margarita lapis eſt. Iſido. in ca. de lap. precioſis cādidis dicit. margarita prima cādidaꝝ gemmarū quam inde margaritam aiunt vocatam ꝙ in cōculis marinis hoc genus lapidum inueniatur. ineſt enim in carne cochlee calculus natus ſicut in carne oſtree precioſiſſima margarita reperiri dicitur. vel ſicut in cerebro piſcis lapillus gignitur ⁊ meliores ſunt candide ⁊ albe.

¶ Tapſia quā arabes corrupte dicūt teffiſie. vt dictum fuit in ꝯfectione anacardina que cōfert egritudinibꝰ neruoꝝ.

¶ Cinami. i. cinamomi groſſi ⁊ alio nomine darſani vocat vt dictū eſt. tn̄ ꝑꝑ ignorantiā aliqui apothecarij aliqñ ponunt in iſto electuario loco cinami ciminū. ſꝫ nō recte. quia ſpēs cinamomi ſunt multe. vt pꝫ per Diaſ. ⁊ Serapionem Serap. ait inuenitur alia ſpecies cinamomi que dicitur vaſoth. ⁊ eſt cinamum. ⁊ eſt groſſe plante non habens fortem odorē. ⁊ eſt debilis virtutis. etiā Pli. inquit cinamomū ⁊ cinamum naſcitur in ethiopia. ⁊ conſideretur bene ꝙ cinamum ⁊ cinamomum idē ſunt. Raſis etiā in tertio Almāſoris in fine ca. xvij. ingt. cinamomū cinamomo vicino exiſtit. ſꝫ eo ſit debilius. ignorantia vo apothecariorum eſt. qꝛ in iſto electuario ingredit cinamū ⁊ cinamomū ex quo videtur diuerſificari. verū per primū intelligimus cinamomū groſſuꝫ. ⁊ per ſcdꝫ cinamomū finum.

Zuccarum ſulimenum. i. illius regionis. vt dicit gentilis. nos loco eius ponimus zuccarum taberzet. i. album. Ioan. Serap. loco. eius habet mundum.

Confectio

de medullis in. xx. tertij. i ca. de medicinis ſingularibus ad coituꝫ. ℞. amigdalarū excorticatarū ſiſticoꝝ nerigil excorticatoꝝ cōtritorum. ⁊ amigdalarū pini. ⁊ granorū alchilchil ⁊ ſunt granata ſilueſtria. ⁊ granorum azelē. ⁊ granorum viridiū. i. ſeminum arboris dotim. cuius gūmi eſt terbentina partes eq̄ales. neremiſch. piperis longi. zinziberis. omnium an̄. partes. x. ⁊ plus parū terantur oīa ⁊ cōficiantur cū penidijs de quo ſumatur omni die quantum eſt ouū vnū.

Iſta confectio nō eſt in vſu. ſꝫ ideo eā deſcripſi vt oſtenderem ꝙ cōfectio de medullis Apud Auic. eſt eadem cum electuario de nucleis fructuū apud Raſiꝫ vt dictū eſt. nec differunt: niſi qꝛ Auic. loco auellanarum poſuit ſiſticos.

Neregil. i. nux indica. vt dicit Aui. in ca. de nuce indica ⁊ ſic eſſe credo. qꝛ Raſis loco eius habet nucem indicam.

Grana Azelem. ſm ipſum in ſcdo dicit piper nigruꝫ. ſꝫ non intelligimus de vero pipere nigro. ſed de alia re ſimili de qua ſuperius oſtenſum fuit clare quid ſit.

Neremiſch. i. roſa aſinoruꝫ ſiue peonia. Raſ. loco eius hꝫ ſemen peonie quod idem eſt. vide ſupra qꝛ diffuſe declaratum eſt.

Medicamen

de marchaſita in quarto can̄. in fen. iij. in. cap. de cura eruptionis exiturarum. ℞. lapis marchaſite. ʒ. xij. armoniaci tantundem farine fabarum. ʒ. vj. miſceantur cuꝫ raſina humida ⁊ limatur ſuper cutem ⁊ ponatur ſuper ſaniem donec cadat per ſe ⁊ oportet vt adminiſtretur ſtatim.

Iſtud medicamen reperitur aūt apud Franci. de pedemontiū in cap. de appropriatis ꝯpatum ſm diuerſitatem membrorum in quibus ſiūt. ſꝫ eſt ex aucto. Auic. quia idē ſunt. Lapis marchaſita apud Diaſ. vocat pirrites ex quo eramen ſit eligendus eſt colorem eraminis hn̄s. ⁊ ibi Dia. tradit modum comburendi ipſum. Auic. ait vocat marchaſita. ⁊ dr̄ ꝙ ſunt plurīū ſpērum. alia enim eſt aurea. ⁊ alia argentea. ⁊ alia erea ferrea. ⁊ ſunt qui nominant eam lapidem luminis propter iuuamentum quod viui affert. piretes vero dicitur a pir quod eſt ignis. quia ꝑcuſſus ferro ignem emittit. Meſue de ipſa loquitur in capitulo de lapide ſtellato.

De tribus generibus confectionum ſecundum Antonium guainerium Papienſem.

Confectio

mixture cordialis in ca. ſexto de ſignis tā ꝓnoſticis q̄ꝫ demonſtratiuis febris peſtilentialis ⁊ eius cura. ℞. conſerue roſarum bugloſati boraginis ⁊ violati ana. ℥. ſ. cōſerue. floꝝ nenufare. ʒ. ij. manuſxp̄i cū perlis lib. ſ. fragmentorū oīum precioſoꝝ. ʒ. ij. margaritarum ſubtiliter tritarum. ʒ. ſ. folioꝝ auri numero. xvj. fiat mixtura deaurata de qua ſepe comedat ⁊ de ea bibat cum aqua zuccari ſi libuerit.

Hec cōfectio apud nos nō eſt in vſu ſm illā deſcriptionē. illa vero qua generaliter vtimur eſt magiſtralis. ⁊ non eſt eadē: ſꝫ pro nobilibꝰ iſta ē nobilior illa ſic infra appebit

Conſerua roſata. i. ex roſis ⁊ vocatur çuccarum roſatum. ⁊ ſit ex tribus partibus çuccari ⁊ vna roſarum.

Bugloſatū ſiue diabugloſatū. i. conſerua que ſit ex floribus lingue bouine. ⁊ modus eius eſt ſicut roſarum.

Boraginatum ſiue diaboraginatum. ideſt cōſerua que ſit ex floribus boraginis. Et modus ipſius ſit ſicut roſarum.

Violatum ſiue çuccarum violatum i. conſerua violarū quod ex floribus ſit. ⁊ modus eius eſt ſicut roſarum.

Conſerua florum nenufaris. ideſt ex floribus nenufaris. ⁊ vocatur çuccarum nenufarinum. ⁊ modus eius eſt ſicut roſarum.

Fragmentorum omnium precioſorum ſcdm generalez regulam ſciendū eſt ꝙ per fragmenta precioſa intelligunt quinqꝫ genera lapidū precioſorum. ⁊ ſunt proprie illa que Meſue in electuario de gemmis nominat. ⁊ ſunt zaphiri. iacinti ſardinis granate feruzegi. ideſt ſmaragdi. ⁊ de omnibus iſtis oſtenſum fuit ſupra.

Confectio

manuſxp̄i cū perlis in cap. quarto de cura quartane a melancolia ſanguinea prouenientis. ℞. margaritarum ſplendidarū tritarum ſubtiliſſime. ℥. ſ. çuccari in aqua roſata diſſoluti lib. ſ ⁊ fiat decoctio in plata ⁊ vſui reſeruetur.

Hec deſcriptio iſtius ꝯfectiōis que vocat manuſxp̄i cū perlis eſt deſcriptio ꝓ nobilibus: qꝛ cōſuetudo apothecarioꝝ eſt facere manuſxp̄i ſine plis: ſed loco eiꝰ ponūt puluerem cordialē. alij ēt fragmēta ſꝫ neceſſitatē: ⁊ poſſunt fieri cum aqua roſata. tunc vocant manuſxp̄i roſate. fiunt etiā cum aqua violarum: tunc vocātur manuſxp̄i violate. fiūt etiam cū aqua bugloſe: tūc vocāt manuſxp̄i bugloſate aliqñ fiūt cū aqua capilloꝝ veneris ſm diuerſas īfirmitates ⁊ eius forma eſt ad modū rotule: ⁊ id eſt ſatis notum.

Confectio

diacorali i. c. 8. d̄ ſignis ⁊ cura cauſonidis. ℞. coralloꝝ rubeoꝝ. ʒ. iij. zuccari. lib. ſ. diſſolue zuccarū in aq̄ roſa i aq̄ in īfuſiōe ſteterit. ʒ. i. ſandalorū machazari. i. citrini: ⁊ gr̄. iiij. camphore ⁊ iſtorū forti facta exp̄ſſione in illa aqua zuccarū diſſoluatur: ⁊ fiat confectio in morſellis.

¶ Hec ꝯfectio apud nos nō eſt in vſu. Nicola. in ſuo antidotario deſcribit troc. diacorali q̄ ingrediuntur in tiriaca Gal. ſed non ſunt idem: de quo infra.

¶ Corallus rubeus eſt nobilior albo. ⁊ albus nigro. rubeus autem confert omnibus egritudinibus ſtomaci ſi ſuſpendatur ſuper ipſum directus. vn̄ Gal. ingt. ego expertꝰ fui ipſum ⁊ ſuſpēdi ipſū in collo eius q̄ habebat dolorē ſtomaci: ita vt eſſet corallꝰ ſup os ſtomaci ⁊ remotꝰ fuit dolor cū ergo accepi ipſum redit ſicut exꝑtus fui lignū crucis in habēre epilēſiā: ⁊ q̄ ſuſpēderit i collo ſuo in diebꝰ ſanitatis ſue corallū rubeū ſecurꝰ erit a dolore ſtomaci ⁊ ꝓpter hoc mulieres appēdūt eū in collis puerorū. Buſadū aūt ſcripſit ſtephanus ꝑ baſſed: qd̄ eſt corallus.

¶ De electuarijs ac cōfectionibus ſm Ioannē anglicū: q̄ alio noīe roſa anglica nominatur.

Electuarium

de caulibus in ca. de cura lepre. ℞. ſuci caulīū lib. i. buliat ⁊ exprimat: croci. ʒ. iij. panis zuccari: ⁊ mellis an̄. lib. ſ. fiat electuarium cum leui decoctione.

¶ Iſtud electuarium apud nos nō eſt valde in vſu: tn̄ reperitur apud aliquos apothecarios.

¶ Caulis ſecundum Aui. alius eſt domeſticus ⁊ alius ſilueſtris: ⁊ alius marinus: ⁊ alius caulis aq̄. Caul vo apud Dia. vocatur braſſica. vn̄ macer. caulis romana grecorum braſſica lingua. Agreſtis apud quoſdam putatur condiſi: ſed non eſt: canabit etiam eſt ſpecies caulis dictus capucinus. vel caulis capitatus. vel imperialis. Petrus de creſcentijs dicit gambuſij ſunt de natura caulium. ⁊ habent formam caulium donec clauſi fuerint. ſed poſtq̄ꝫ clauſa ſunt folia ipſoꝝ ſiūt q̄ſi alba ⁊ groſſa ſicut tunice cepaꝝ ⁊ criſpa ⁊c̄. ēt Sera. in ca. de caule de canabit loquit. Simon ianuenſis dicit ꝙ Aui. de canabit ſingulare facit capi. qd̄ nō reperit. verum eſt ꝙ Aui. in ca. de caule. de canabit loquitur. Io. arculanus in caplo de epilenſia dicit. canabit q̄ eſt caulis imperialis. i. capucium carnebū ſcripſit Stehanus pro corno. quod eſt caulis.

Confectio

diagarici optimi in capl de veruca in oculis ⁊ cura a nobis. ℞. agarici boni albi leuis ⁊ puluericabilis. ℥. ſ. turbith zinzi. an̄. ʒ. ij. nuciſmuſcate. auelanarum. ʒ. iij. miſce ⁊ cū zuccaro lib. ſ. fiat confectio.

¶ Hec confectio apud nos nō eſt in vſu. ſed vtus agarici eſt magnificata apud noſtros auctores.

¶ Agaricus ſecundum Meſue eſt ex medicinis magni iuuamenti: cuius ortus eſt ſecus arbores magnas quibus iam accidit corroſio ⁊ putrefactio. ⁊ eius generatio eſt ſicut generatio fungorum ⁊ propter id vocatur a multis fungus abiectis. Gal. in libro ad partenianum inquit. agaricus ab arboribus excreſcit prout tubera. i. fungus dictꝰ teratur apud lombardos.

Electuarium

diacubebe in. c. de idropiſi in cura generali. ℞. ſanda. oīum. ſ. albi ru. ⁊ ci. an̄. ʒ. ij. ſpo. raſu. eboris an̄. ʒ. i. ſ. ozimi. ſ. gariofilati cubebarū an̄. ℥. ſ. vel. ʒ. iij. ſi ſit caliditas mixta q̄tuor ſeminū frigidorū mūdatorū an̄. ʒ. ij. ſeis endiuie portulace an̄. ʒ. i. ligni aloes: nuciſmuſcate an̄. ʒ. ſ. zuccari lib. i. ⁊ diſſoluantur cū decoctione endiuie. vel cū aqua endiuie ⁊ vtuntur mane. ⁊ eſt expertum.

¶ Iſtud electuariū i Papia nō ē i vſu. ſꝫ in mediolāo vtūtur ipſo. ſed nō faciūt ipſū ſm d̄ſcriptionē Ioā. angli. ſꝫ illa d̄ſcriptio q̄ vtunt reperit apud theſaurū pauperū ſic infra apparebit. tamen iter ipſas eſt parua differentia.

Cubebe ſiue cubebe. ⁊ nō cubeze: qꝛ cubeze apud Auic. eſt malua vel ſpēs eius. Sera. in capitulo de cubebe ait. ego poſtquam aggregaui Diaſco. ⁊ Galienum ſuper omnem herbam inueni ꝙ Galienus non memorauit mirtuꝫ agreſtem. ⁊ Dia. non memorauit cubebas. ⁊ uidi ꝙ d̄ſcriptio Dia. ſuper mirtum agreſtem ⁊ deſcriptio Gal. ſuper cubebas idem ſunt.

Cubebe Dia. mirta agria ⁊ eſt mirtus ſilueſtris ſiue mirtus alba. vt dicunt moderni. ⁊ ſm Matheū ſil. eſt abrongi Stephanus vocat ipſum carpiſion.

Confectio

alia diacubebe ſm theſaurū pauperū in capitu. de hydropiſi de frigida cauſa. ℞. oium ſandalorum ana. ʒ. i. ſpodij. raſure eboris ana. ʒ. i. cubebe. ʒ. iiij. ſeminum cōmuniū frigidorū an̄. ʒ. i. ſ. ſeminis endiuie ⁊ portulace ana. ʒ. i. zuccari li. i. fiat cū decoctione endiuie. ⁊ fiat electuarium.

Iſta deſcriptio theſauri eſt illa qua vtuntur Mediolanenſes. tamen vt dictum eſt inter ipſas eſt parua differentia. Gilibertus de anglia in capitulo de cura ſpecierum habet vnam aliam deſcriptionem que valet ad ea ad que diſlaca. ſed non eſt eadem.

Dianaſturtium

ſcdm Ioā. āgli. in ca. de ſterilitate. ℞. cōſolide maioris ⁊ minoris an̄. m. i. coralli albi: ⁊ rubei. ſandalorū alborū ⁊ rub. ana. ʒ. i. roſarū. ʒ. iij. ſpodij. gariofi. margaritarū integraruꝫ ana. ʒ. i. charabe. ʒ. ij. ſemis naſturtij agreſtis. ʒ. ſ. radicum ſanguinarie pimpinelle. paritarie ana. ʒ. zuccari alexandrini lib. ij. fiat electuarium. quia tamen illud foret magnum de conſolida ponatur. ʒ. ſ. ⁊ de aliis proportionaliter diminuatur. ita ꝙ ad. ʒ. i. pulueris ponatur lib. i. zuccari vel mellis ⁊ voco illud dianaſturtium quod valet in omni fluxu ſanguinis mēſtruorum ⁊ emorroidarum ⁊ ventris ⁊ eſt mihi valde ſpeciale.

Iſtud antidotum apud nos non eſt in vſu. ſm āt ꝯpoſitorem valet mirabiliter in illa materia.

Naſturtium autem herba eſt ſatis nota maxie domeſticū. Hic Ioā. angli. ſeu cōpoſitor hꝫ naſturtium agreſte. qd̄ naſturtiū domeſticū nō ēxiſtimo ſm quoſdā eſt naſturtiū aq̄ticū. qd̄ alio noīe ſenation vocatur. ⁊ hoc apud multos ē certū. vide aūt de eo apud matheū ſiluaticū in ca. de cardamo. i. naſturtio vſuali. qui ſic ait.

Cardamus agreſtis quem multi ſenatiō vel criſium vocant. vel naſturtium aquaticum. ⁊c̄. Hoc apud Auicen. in ſecundo can̄. vocatur pupilla oculi. ⁊ apud Diaſ. eius ſemen vocatur lepidum. ⁊ herba apud eundem ſenation. etiam apud Serap. ſeitaragi. ⁊ apud arabes dicitur ſceſcebrā ⁊ ab aliquibus dicitur ſaxabram: de qua nunq̄ꝫ inueni vllum habere certitudinem quid ſit ſceſcebram. quidam credunt. ſed non recte ꝙ eſſet eſula quod non eſt. qꝛ Auicen. in tertio can̄. in capitu. de medicinis cordialibus habet in quodam antidoto ſceſcebram. ⁊ ſemen eius. ergo eſula ibi non conuenit idem in quarto can̄. in fen. ij. in capitu. de cura ethice ſceſcebram laudat ⁊ ſecundū quoſdā medicorum eſt granatū ſilueſtre quod non credo. nec gentilis ſuper illum paſſum cognouit certitudinem. Scias quod in hoc ſunt diuerſe opiniones. ſed hic ſi deus voluerit declarabo de ipſo opinionem doctorum multorum. Et primo dico quod poſtq̄ꝫ ego vidi in practica domini Meſue capitulum de cura manie ⁊ melie ſanguinee in quodam antidoto. quod incipit. filius zacharie modus confectionis conferentis melie ⁊c̄. ⁊ ibi habet ad litteram. ſceſcebram ideſt ozimi maioris. Ozimum autem maius apd̄ Serapionem vocatur ozimum carmenum. ⁊ ab Auicen. i ſcdo can̄. vocat ohalmarā vt apd̄ Mattheum ſil. eſt ſenation. ⁊ qui mihi non credit videat. Meſue in capitu. allegato ait. quod ſceſcebram eſt ozimum maius ⁊ ozimum maius apud Serap. eſt ozimum carmenū. ⁊ apud Matheū ſil. eſt ſenatiō ſiue naſturtium aquaticū. ⁊ ſic lege illd̄ cap. de ozimo carmeno apd̄ Sera. ⁊ capit. de ohalmaram.

apud Auic. cū ca. de harochalchal apud Mattheum ſilua ticum: ꝛ videbis ꝙ idem ſunt.
¶ Notandū eſt ꝙ hec herba plura noīa hȝ. nā ſenatiō eſt lepidū: ſeitaragi indū: hibederidos: agricardamū agreſte: capſia ſcripta cū. c. naſturtiū aquaticū ozimū malus: ozimū carmenū: pupilla oculi: ſceſcebrā: eius radix medeť dolorib9 dētiū. Etiā de ipſo dictū fuit in electuario qđ dř letificans almāſoris ꝛc. ꝛ hoc apud me fuit ſecretum.
¶ Sanguinarie autem apud moder. ē burſa paſtoris que mirabiliter valet contra fluxum ſanguinis. verum eſt ꝙ inuenitur alia ſanguinaria que vocatur corigiola: ſeu virga paſtoris: ſed hic Joannes anglicus per ſanguinariam intelligit burſam paſtoris: ꝛ ꝙ ſit verum vide apud eundem in lib. primo in ca. de accidentibus febris qui ſic ait modo de empericis videamus vade ad locum vbi creſcit ſanguinaria. i. burſa paſtoris: ꝛ genibus flexis dicas ter pater noſter ꝛ aue Maria: ꝛ iſtum verſiculum. Te queſimus domine famulis tuis ſubueni quos precioſo ſanguine redemiſti: ꝛ ſic dicendo collige vnam herbā vel duas. Sed ſi multas colligas oȝ orationes iterar͂: ꝛ tunc ſuſpende herbam circa collum patientis a quo fluit ſanguis vel circa membrum a quo fluit: ꝛ ibi dimitte: ꝛ ſtringet certiſſime: ſi vis ne homines cognoſcant herbam tuam frica eam inter manus tuas: ꝛ poſt ſuſpende eam in aliquo panno. ꝛ vel in ſindone. vel in aliquo tali. Item Nicolaus dicit burſa paſtoris ideſt ſanguinaria vel capſella aut ſcindi vulua ſine dubio eſt conſonum ꝙ burſa paſtoris ſit capſella: qꝛ eius ſemē fert in capſellis: ꝛ propter id apud lombardos dicitur herba gugarola. ipſa enim in vijs ac ciuitatibus inueniť ꝛ comeditur cū eſt recens ſicut alia olera.

¶ De quatuor generibus cōfectionū ſm̄ Petrum de tuſignana ſuper nono almanſoris.

Confectio diarob cū reubarbaro in tractatu ſcđo i ca. ſi de ſolutiuis. ℞. turbith albi gumoſi cānuloſi. ℥. i. zinziberis. ℥. ſ. reubarbari. ℥. i. ſpice. ʒ. ſ. cinamomi: garioſi. aā. ʒ. ij. galange: piperis lon. macis aā. ʒ. i. diagredij. ʒ. iij. ſ. zuccari albi. ʒ. xvj. cū vino citoniorum fiat confectio. doſis a. ʒ. ij. ad. vj.

¶ Hec cōfectio diarob cū reubarbaro eſt in vſu. ꝛ fit aliquādo cū reubarbaro aliquādo ſine. tamē cū reubarbaro eſt nobilior. de hac reperiunť varie deſcriptiōes. ego meo tempore vidi fieri diarob cū reubar. i. confectionē delectabilem ſm̄ Bartho. monta. quā ipſe vocat cōfectionē dia turbith cum reubarbaro. de quo infra.

Confectio diarob cū turbith ibidē. ℞. turbith albi gūmoſi ꝛ cānuloſi. ℥. i. zinzi. ʒ. ſ. cinamōi. garioſ. aā. ʒ. ij. galāge. piperis lon. macis aā. ʒ. i. diagredij. ʒ. iij. zuccari lib. i. fiat cōfectio cū vino citoniorum ꝛ aqua cōmuni. doſis vt precedens.

¶ Ego vidi multotiens aliquos non facientes differētiā inter diarob cū turbith. ꝛ inter diarob cum reubarbaro. ſed errant. nam aliud eſt diarob cum turbith. aliud eſt diarob cum reubarbaro.

¶ Hec confectio ſolutiua reperitur etiam apud Joannem concoregium in capitulo de paraleſi ꝛ iectigatione. tamen differt notabiliter ab iſta. ſed vna deſcriptio que inuenitur apud leonardum de preda palea in capit. de cura ſcrophularum eſt huic ſimilis.

Confectio diarob cū agarico ibidē. ℞. agarici. ʒ. i. ſalis gēme. ʒ. iij. ſpice nard. ʒ. iij. ſ. ciamōi. garioſi. macis galāge aā. ʒ. ij. diagredij. ʒ. iij. polipodij. ʒ. i. ſ. zuc. albi lib. i. ſ. cū vino citoniorum. ꝛ aq̄ cōi fiat confectio. doſis vt precedentis.

¶ Hec ꝯfectio nō eſt in vſu. Leonar. de p̄da palea i ca. de cura ſcrophularum hȝ etiā hanc deſcriptionem. Jo. ꝯcoregius in ca. de paleſi ꝛ iectigatione hȝ vnā aliā deſcriptionē ſed non eſt eadem.

Confectio diarob cū ſene i ca. đ paraliſi tremore tortura ꝛ ſpaſmo đ repletiōe. ℞. ſene munde. ℥. i. cinamōi. garioſi. macis. maſticis aā. ʒ. ſ. diagredij. ℈. ſ. ꝛ cum zuccaro fiat cōfectio cū vino granatorum doſis eius ab. ℥. ſ. ad. ʒ. vij.

¶ Hec confectio non eſt in vſu.
Sene vō qđ đ arabia đferť magis laudať q̄z illđ de mecha. Miror ꝙ Aui. i. 2. cañ. vbi de ſimplicib9 tractat ꝙ de ſene nō fecerit cap. cū ipſe i multis locis eo vtať. Meſue laudat foliculos ſene. ꝛ dicit ꝙ ē melior ps ipſius plante.

De confectionibus ac electuarijs ſuper antidotarium Bartho. montagnana.

Confectio de fiſticis. ℞. fiſticorum mūdatorum ꝛ tritorum. ℥. iiij. zuc. albi lib. i. icorporenť ſil i mortario cū aq̄ roſata quātū ſufficit. ꝛ coq̄nť ſup ignē: ꝛ fiat ꝯfectio cū ſpēb9 triaſandalorum aliq̄ñ ꝛ aliq̄ñ cū cinamomo ponēdo de quolibȝ iſtorum. ʒ. i. ſ. ꝑ tota iſta recepta. Pōt ēt fieri ſolutiua vt ſcis. valet. i. in ꝯfortādo epar frigidū q̄ñ fit cū cinamomo. ꝛ epar calidū q̄ñ fit cū ſpēbus triaſandalorum ꝛ ipſius opilatiōes ſemper aperit.
Hec cōfectio apud nos nō ē in vſu. ſed credo ꝙ in partibus venetiarum vtantur illa.
Fiſtici ſȝ dia. ſt piſtachie q̄ i ſiria naſcūť ſilia ſtrobilib9. i. pineis. Raſis āt in lib. afforiſmorum i ca. de fructib9 ait. ꝛ comodere cinamomū cum oleo alſalforat illud remouet. alforat. i. fiſticus ē arbor cipreſſo ſilis.
Piſtachie ſȝ Nico. ſt fruct9 q̄ veniūt de damaſco q ſatis ſūt noti. Pli. piſtachia eoſdē vſus ꝛ effect9 hn̄t quos pine i nuclei p̄terq̄z ad ſerpētū ict9 ſiue edanť ſiue bibanť.
Tria ſandali dn̄r trib9 gn̄ib9 ſandalorum q̄ ibi itrať deſcriptio ipſorum ē poſita ſupra. ꝛ eſt ex auctoritate Nicolai.

Confectio diamuſci m̄ricalis. ℞. ſpērū diamuſci dulcis. ʒ. i. diābre. ʒ. ij. ligne aloes. i. ſeis fraxini. raſure eboris nepite aā. ʒ. ſ. zuc. albi. ℥. v. fiat cōfectio ſolida cū aqua matricarie in rotulis.
Hec ꝯfectio diamuſci matricalis apđ nos nō ē i vſu. illa vero deſcriptio qua nos vtimur ē diui Meſue q docet facere diamuſcū dulce ꝛ amarū. ſicut oſtenſū fuit. ſpecies vero diamuſci dulcis. que ibi igrediunť ſūt ſpecies diamuſci Meſue. ꝛ ſimiliter ſpecies diambre.
Nepita eſt herba dicta neuida ſiue gataria. ꝛ ſm̄ macrū eſt calamentum.
Matricaria eſt apud Aui. in. 2. cañ. vocata vchuen ꝛ eſt ſpecies arthemiſie. ꝛ ē illa que a lōbardis criſpula vocať. Sapientes dixerūt ꝙ iſta deſcriptio diamuſci dicitur matricalis ꝑpter aquā matricarie que ingreditur. Bartho. inquit. quod predicta confectio debet fieri in rotulis ſicut fiunt manuſ͡cp̄i.

Confectio pro vermib9 coīs apoſtolorum. ℞. ſemis alexādrini. ʒ. ij. cornu ceruī vſti corticū granatorum aā. ʒ. i. diptami. garioſi. reubarbari aā. ʒ. ſ. centonici. ʒ. i. ſ. cinamōi. ʒ. iiij. croci. ʒ. ſ. zuccari lib. i. ſ. fiat cōfectio ſolida cū aqua abſinthij vel graminis.
Hec confectio apud nos non eſt in vſu. ſed valet mirabiliter pro vermibus. ſimplicia que ſunt declaranda declarabo. ipſe Bartholomeus habet vnam aliam deſcriptionē. ſed iſta eſt nobilior illa.
Alexandrum apud modernos eſt ſemen macedonicum. ꝛ non eſt ſemen ſanctum. vt quidam dicunt. quod in iſta confectione poſſumus videre. qꝛ hoc Bartholomeus ambo in iſta confectione ponit.
Centonicum ſiue ſandonicum idem eſt. ꝛ eſt ſpecies abſinthij. ſicut patet apud Serap. in ca. de abſinthio. Preterea ipſe Serap. in cap. de ſceba inquit. ſceba. i. ſandonicuȝ vt in cap. de abſinthio ꝛ dicitur ex auctoritate Dia. ſandonicum eſt planta ꝛ eſt abſinthium marinum ꝛ ſic mea opinio eſt ꝙ ſceba ſiue ſandonicum ſit abſinthium marinum quod alio nomine herba marina appellatur ꝛ ſic reperitur apud Michaelem ſauonarolam in ca. de vermibus q inquit: Quidam dant ſemen ſanctum ſiue ſemencinaȝ qđ idē eſt Jo. mattheus gradi in ca. de vermib9 qui in ventre naſcunť dicit ſeis ſancti vel herbe ſanuine vel ſoch qđ idē eſt ſȝ vult dicere ſceba. Infra hȝ qđdā emplaſtrum: ꝛ dicit ſeis alexādrini qđ cōiter appellant herbā ſanuinaȝ ſed falſū eſt. nā ſemen alexandrinum nō eſt herba ſanuina ꝑ hoc vide ꝙ in iſta ꝯfectione ingrediunť ſemē alexandrinuȝ. i. macedonicū. ꝛ centonicū. i. ſemē ſanctū. qđ nō ſit in his q̄ idē ſūt. tu vō vide ꝙ ſemē ſcm̄ ē verum ſādonicū ſiue ſceba ſiue ſemēcia ſiue granella. ꝛ hec ē approbata ꝙ mirabiliť valet ad iterficiendū vermes defertur de ianua ad nos.

Confectio diaturbith cū reubarbaro. ℞. ſādalorū alborum ꝛ rubeorum. violarū. zinziberis aā. ʒ. i. ſ. aniſi. cinamomi. croci. maſticis aā. ʒ. ſ. turbith hermodactilorum ana. ℥. i. reubarbari electi. ʒ. x. diagredij. ʒ. iiij. zuccari albi. lib. ij. fiat confectio ſolida.
¶ Hec ē ꝯfectio diaturbith cū reubarbaro. ꝛ ſūt ex hoib9 qui vocant ipſā diarob cū reubarbaro. alij confectionem delectabilem: vt dictū eſt ſupra. ꝛ ſunt ex hoibus qui faciunt ipſam cū reubarbaro. ꝛ quādoq̄z ſine reubarbaro ſm̄ diuerſitates deſcriptionum que reperiuntur.

Electuarium de ouis. ℞. albuis ouorū lib. ij. mellis cocti diſpumati lib. i. miſceāť ſil. ꝛ diu agiteť cū ſpatula agitādo vſquequo ſpiſſenť. deinde addanť he ſpēs. ℞. zedoarie. ʒ. ſ. cinamōi garioſ. ſpice ligritie. zinzi. piperis galāge. roſarū. ſandalorū rubeorum aā. ʒ. i. miſce ꝛ fiat electuarium.
¶ Iſtud electuarium non eſt in vſu apud nos.
¶ Oua ſm̄ Aui. meliora ſunt oua galinarum recentium. ꝛ melius quod eſt in eis eſt vitellus. ꝛ melius eorum artificium eſt vt non cum alio congelentur. poſt autem oua galinarum ſunt oua auium que curſu eius procedunt ſicut antenderam: ꝛ adoram: ꝛ alcubugi. i. perdicū: ꝛ atenugi. oua vō anatis ꝛ ſimilium ſunt mali humoris Serap. dicit ex auctoritate Gal. illa que eligimus ſunt oua galinarum. non ergo oȝ ꝙ narremus nām aliorum fiat confectio ſolida cum aqua matricarie in rotulis ouorum. qꝛ natura eorum eſt eadem natura iſtoruȝ ꝛc. Raſis autē in tertio Almāſoris in ca. de alijs ouis ait. oua plus oibus ꝯuenientia galine ſunt ꝛ perdicis ꝛc.

Electuarium de lepore cōbuſto. ℞. lapidis iudaici ꝛ ſpōgie aā. ʒ. i. pulueris leporis cōbuſti ſm̄ artē. ʒ. ij. ſpērū electuarij litōtripō. đ ſcriptione Nicolai. ʒ. ij. zuccari. ſcđe decoctiōe. ℥. iiij. cum aq̄ ſaxifragie. fiat ꝯfectio i rotulis. i. in forma manuſ͡cp̄i.
¶ Iſtud electuarium non eſt in vſu.
¶ De lepore Auic. in ſcđo cañ. duo capl'a facit. vnū de lepore ſiluetri: aliud de lepore marino. quē q̄dā exiſtimant eſſe cuniculū quē dixit Aui. eē aial oſtracū. lutoſum. declināns ad rubedinē aliquātulū inter partes cuius ſunt quedam ſimilia folijs aluſnen. i. herbe chaluſlum vero quē hic intelligimus eſt ille qui oibus eſt notus. de modo cōburēdi vide ſupra in electuario de cineribus.
¶ Litontripon. i. cōterens ꝛ frangens lapidē. interp̄tatur deſcriptio ipſius poſita fuit ſupra ex intentione Nicolai.

Electuariū de ſebeſten. ℞. ſebeſten recentis. ℥. v. infundantur in lib. i. aque violarum ꝛ bulliant: deinde coletur ꝛ predicte collature addatur aqua yris ideſt yreos ꝛ angurie ana. ℥. vj. tamarindorum prunorum ſiccorum contuſorum. aā. ℥. v. violarum ſeminum communium frigidorum ana. ℥. ſuci mercurialis. ℥. iiij. coquantur ſimul vſq̄z ad conſumptionem medietatis: ꝛ fortiter exprimanť ꝛ colentur ꝛ collature addať penidiorū. ℥. viij. diaprunis non ſolutiui lib. vna ꝛ media: pulť. diagredij. ʒ. iij. miſce ꝛ fiat electuarium.
¶ Iſtud electuarium apud nos non eſt in vſu: ſed in Mediolano vtuntur ipſo. Scias ꝙ ego vidi predictum electuarium ſcriptum: ſed non apud auctorem autenticum ꝛ ibi ingreditur quedam herba que nominatur chachile quam Bertolameus in ſua deſcriptione non habet: tamen ſi eſſet aliquis qui vellet eam ponere declarabo quid ſit chachile: eſt quedam herba que reperitur in partibus rome in loco qui dicitur cornetum: folia habet ſimilia vmblico veneris. ꝛ hec a modernis ſoldanella vocatur. ꝛ eſt alia ſpecies chachile habens folia ſimilia vermiculari ꝛ naſcitur in ſterquilinijs locis. iſta vero non eſt ita nota vt altera.
¶ Sebeſten. i. māmilla canis. Sera. ca. de ſebeſten narrat arborem ipſorū ꝛ de fructu ipſius dicens ꝙ mochatita ē rech in arabia ꝛ eſt arbuſtū altum ſuper terram habēs corticem cuius color vergit ad albedinē. ꝛ fructus ipſius eſt

ſicut granum oliue. iſte fructus colligiť ꝛ exſiccatur donec corrugetur. ꝛ eſt illud quo vtuntur in medicina.
Aqua violaruȝ intelligitur eſſe illa que fit ex florib9 violarum per ſublimationem in alembico.
Anguria eſt melon magnus viridis qui apud Auicen. in ſecundo canonis vocatur bateg. in tempore antiquo in partibus noſtris non reperiebantur: ſed hodie deferuntur ex venetijs.
Mercurialis eſt herba ſatis nota. hec apud Dia. vocať linozotis Galienus etiam in ſeptimo ſimplicium dicit. linozoſtida. i. mercurialis Pli. linozoſtis ſiue ptent9 a mercurio inuentus eſt: iō apud grecos ermiporona diciť. nam multi ex noſtris vocant mercurialem.
Diaprunus vel diamaſceon a prunis damaſcenis diciť deſcriptio ipſius eſt poſita ſuperius auctoritate Nicola. ꝛ ibi videbis ꝙ fit ſine diagredio: ꝛ cū diagre. illud vero qđ fit ſine diagredio appellatur non ſolutiuū: quando fit cuȝ diagredio appellatur ſolutiuum.

Electuariuȝ de polipodio ad meliā. ℞. aniſi liquiritie: dauci: ſemis leuiſtici: ameos: florum eupatorij aā. ʒ. i. ſ. acori. zinziberis: cinamōi: croci aā. ℈. ij. ſemis aneti: petroſeli. apij aā. ℈. i. hermodactilorū. ʒ. i. ſ. turbith. ʒ. vj. diagredij. ʒ. iij. polipodij q̄rcini. ʒ. ix. thimi: epitimi aā. ʒ. v. lapidis lazuli: hematitis p̄paratorum ana. ʒ. vj. penidiorum. ʒ. iij. zuccari lib. iiij. coquanť zuccarū ꝛ penidij cum aqua ſublimationis ireos vſq̄z ad decoctionem zuccari: ꝛ fiat confectio ſolida. poteris ēt facere in forma liquida ad modum electuarij: deinde zuccaro liquefacto addantur pulueris.
Iſtud electuarium non eſt in vſu.
Polipodium autem dictū eſt a ſimilitudine flagellorū polipi piſcis in eminentijs q̄ ſunt in ipſis flagellis ſeu pedibus. ſed pedes dici poſſunt. nā radicibus polipodij ſūt ſimiles eminentie. vñ polipodiū quaſi polipes. Dia. dicit ꝙ polipodiū naſciť in parietib9 humectis ꝛ in ripis. ꝛ circa radices arborum vetuſtatum ꝛ in quercubus. ꝛ ꝑpter id dicitur polipodium quercinū. hoc quidam herbatici liquiritiam ſiluſtrem vocant.
Hematites. i. lapi qui dicitur ematites ſiue ſāguinaris. hoc lapide pictores vtuntur.

De confectionibus ac electuarijs ſecundum Nicolaum florentinum.

Confectio diacartami in ſermone ſecūdo in ca. de cura emitritei valet in euacuatōe colore ꝛ flegmatis. ℞. ſpecierum diagraganti frigidi. ℥. i. carnium citoniorum. ℥. ij. zinziberis albi. ʒ. i. medulle cartami. ℥. ſ. turbith electi. ʒ. ij. diagredij. ʒ. v. manne granate. mellis roſati ad ſolem purificati ana. ʒ. iij. zuccari albi. ℥. xv. fuit confectio in bollis. quorum vnuſquiſque ſit. ʒ. iiij.
Hec ꝯfectio apud nos non eſt in vſu Petr. argilata in ca. de podagra ſiue gutta calida habet vnā aliā deſcriptionē que eadē eſt. Lumen malelucens deſcribens hāc confectionē dixit eā eſſe magiſtralē cū nō ſit. vt ei9 deſcriptiōeȝ ſibi vendicaret. ꝛ quidem indigne.
Cartamus eſt croc9 hortulanus. cui9 flore tingit ſericū ei9 ſemē inter laxatiua ponitur hoc gincus vocat grecus Dia. vero cinicū Auer. in quinto coľ dicit elcratis alcartamū. i. ſemen papaga. ego credo ꝙ vult dicere. qꝛ illđ aial qđ vocať papaga comedit ipſum libenter. Meſue de ipſo loquiť dicens. melius eſt illđ qđ ē albuȝ ꝛ planū groſſū ꝛ plenū. cuius medulla eſt vnctuoſa pinguis ꝛc.

Electuariū ſublime cōſeruās ſanitatē oculorū. ꝛ cōfortās ſpiritū viſibilem in claritate ſua in libro tertio in ca. de cuſtodia ſanitatis oculorū. ꝛ de iuuantibus ꝛ nocētibus oculis. ℞. herbe adhil. ℥. ij. ſeis feniculi. ʒ. ſ. macis. cubebe. cinamomi. piperis lōgi gariofilorū aā. ʒ. i. piſtenť ꝛ cribellētur. ꝛ accipe mellis diſpumati lib. i. ſuci fēniculi cocti ꝛ diſpumati. ℥. i. ſuci celidonie ſimiliter cocti. ℥. ſ. coquātur ſuci cū melle quouſque mel habeat ſpiſſitudinē. ꝛ conficiantur cum eo ſpēs. ꝛ reſeruentur in vaſe vitreato.

Electt. diacimen F. ℞ ſpr. cld. diatrag. frig., nardulli (?) ſ. cmini, hermodactyl. aā ʒ. ſ. roſar. rub. ſuc. glycyrrh. cinam. aā ʒ. ij. turpith. ʒ. i. diacrydij ʒ. ſ. ſacca. alb. aq. roſ. ſolut. lb. j. par. tabellae pond. ʒ. iij. ſ. Doſis tabella vna ...

¶ Iſtud electuarium non eſt in vſu: ſed Nicolaus ipſum laudat mirabiliter.

¶ Herba adhil ſecundum Nicolaum in libro ⁊ cap. predictis eſt herba de qua quidaȝ dicunt ꝙ eſt herba quaȝ comedunt aquile ⁊ confricant oculos ſuos: ⁊ dicitur ꝙ eſt eufragia. poſtea iterum ait. verum alij dicunt ꝙ eſt q̄dam ſpẽs herbe albe: cuius folia q̄n rumpuntur in loco rupture faciunt fila q̄ſi ad modum bombacis: ⁊ ē amari ſaporis ab Aui. vocata bõbacum. a quibuſdā caſſilago: a q̄buſdā dr̄ herba verula ⁊ poſtea dicit. verula ē auis ⁊c̄. neqȝ p id Nicolaus cognouit qd eſſet herba adhil. ipſe dicit ꝙ ab Aui. vocata eſt bõbacū: de quo nõ repir̄ vllū feciſſe ca. in ſcđo cañ. vbi de ſimplicib⁹ tractat: ⁊ dicit ꝙ a q̄buſdā caſſilago dr̄: qđ nõ credo: q͛ caſſilago ē iuſq̄am⁹: ſed ſit quomo ꝯ cūqȝ p̄ria expoſitio eſt melior: hoc eſt ꝙ herba adhil eſt eufragia: q͛ in hoc m̄ltū valet. Preterea Matth. ſil. in cap. de eufragia inq̄t ſic. eufragia latie arabice herba adhil Meſue in ca. de eg̃ritudinib⁹ oculorū laudat ipſam ſȝ cõtradicit Jo. ꝯcoregius in cap. de debilitate viſus: q inq̄t. herba adhil. i. iua muſcata: ſed ſȝ aliquos eufragia: qđ nõ creditur: ſed mea opinio ē quod adhil ſit eufragia.

¶ Celidonia ſm Iſido. ſõ dicir̄ vel ꝙ aduētu hirūdinum videtur erūpere: vel ꝙ pullis hirūdinū ſi oculi auferantur matres eorū illis ex hac herba mederi dicunt̄. liber qui dicitur bulcaſim in tractatu ſcđo in ca. de mõ colligendi lac celidonie: ⁊ extrahendi ſucū eius inquit principiū ortus celidonie eſt quando hirundines īcipiunt apparere: ⁊ q̄n deſinunt apparere deſiccat̄ ⁊ nõ apparet. ⁊ ꝓpter hoc appellatur herba hirundinum ⁊c̄.

Diabutiruȝ exptū in lib. 4. i. c. đ tuſſi. ℞. mell' diſpūati. ⁊ butiri añ. ℥. iiij. cimini aniſi añ. ℥. ſ. liquiritie. ℥. i. ꝯfice in forma loch.

¶ Iſtud electuariū nõ ē in vſu. ⁊ ſicut reperi apđ Oribaſium in ca. de tuſſi. eſt ex auctoritate ipſius.

¶ De butiro Aui. in ſcđo cañ. duo capitula facit. vnū de butiro ſimplr̄: aliud de butiro nõ recēti Sera. de butiro lacte ⁊ caſeo in vno caplo loquitur: ⁊ ſic iq̄t. libē. i. lac. ludō. i. caſeus: zebd. i. butirū. ſerum. i. mātega. Papias dic̄ butiruȝ pinguedo q̄ ex lacte colligitur eſt tamē pinguis. ⁊ ſolidius oleum ex butiro ſit.

Diapigamum in libro q̄nto in ca. de īflatione ⁊ tenſiōe ſtomaci. Recipe nitri piperis. cimini infuſi in aceto ⁊ poſtea torrefacti añ. ʒ. iiij. foliorꝫ ruthe ſiccorum ad pondus omnium. Conficiatur cum melle ⁊ ſiat.

¶ Hec confectio apud nos eſt multum in vſu. ſed nõ ſub hoc nomine diapigamū. immo ſub nomine diaſpoliticõ. quod idem eſt. Ipſe Nicolaus in eodem libro inquit diapigamum. i. electuarium de rutha. poſtea i capitulo de debilitate digeſtionis ponit electuarium de rutha quod idē eſt cum diapigamo. ⁊ ſic dico ꝙ electuarium de rutha ſm Nicolaum diapigamum ⁊ diaſpoliticon idē ſunt. de quo infra in diaſpoliticon Diaſco. in capitulo de rutha. ponit deſcriptionem diapigami que eadem eſt Macer in ca. de rutha deſcribit diapigamum in verſiculis incipiendo. Ex hac antidotuȝ non paucis vtile cauſis. Conficitur. medici dicūt diapigamon illud. Pigamō in greca nr̄a. q͛ rutha vocatur. Illius antidoti confectio talis hr̄. Pondere iungē pari nitrum piper atqȝ ciminū. De tribus his tantum de rutha ponito quantū. Sed prius ex acri vino macerare ciminum. Conuenit. ⁊ ferro poſt aſſari calefacto. oīa deinde ſimul bene trita ex melle ligabis ⁊c̄.

¶ Nitrum ideſt affronitrum. in iſta confectione laudatur ſalnitrum qua vtuntur bombardarij. quia eſt fortius quam ſal panis.

Electuarium de ficub⁹ in eodē libro in cap. de cura colice ex fece ⁊ ē vtile ſenibus. ℞. croci hortenſis. zinziberis albi mundi añ. ℥. ij. terant̄ ⁊ cribellent̄. ficuū albarū pinguiū numero xxx. terantur i vao mortario ligneo i modū ꝙ nõ appareāt grana. ⁊ ſi non poſſunt teri bene ferueāt modicū ⁊ ponat̄ cū eis de baurach. i. affronitro ⁊ fece argenti añ. ℥. ſ. ⁊ piſtēt̄ oīa ſimul ⁊ incorporentur cū melle diſpumato in quo miſceatur de aqua in qua decocte fuerint ⁊ ſiat.

¶ Iſtud electuarium non eſt in vſu. ſed ſecundum itentionem Nicolai eſt vtile ſenibus.

Crocus hortenſis eſt crocus affricanus ſiue hortulan⁹. cuius ſemen gincus ſeu cartamus dicitur.

Ficus. i. caricar Iſido. inq̄t ficus a fecūditate vocatur ē. n. arboribus ceteris fecundior. nā terqȝ quaterqȝ per ſingulos annos generat fructū. atqȝ altero matureſcēte. alter aboritur. hinc ⁊ carice a copia nominate ⁊c̄. eſt alia ficus dcā pharaonis ſiue ficus fatua ſiue ficoromus. ⁊ eſt nomē ꝯpoſitū a ficos grece qđ eſt ficus ⁊ moro latine ⁊c̄. Inde ſicophanta. i. comeſtor ficuū vt apud terentium.

Fex argēti ſm Nicolaum eſt ſcoria argēti. ego puto ꝙ ſit merdaſengi qđ alio noīe litargirium appellatur.

Electuarium de cicadis i eodē lib. in. c. đ cura lapidis. ℞. cicadarꝫ abiectis capitibus: alis ⁊ pedib⁹. granorꝫ ſo lis. ſcis ſaxifragie añ. ℥. i. piperis galange cinamōi añ. ʒ. ij. ligni aloes. ʒ. ſ. mellis quod ſufficit.

Iſtud electuarium non eſt in vſu. Iſidorus in capitu. de minutis volatilibus inquit. Cicade ex cuculorum naſcuntur ſputo. he in italia apud reginos multe ſūt. nec vſq̄ȝ alibi. Ortus medicine ait. cicade ſunt vermes ad ſimilitudinem locuſte. ⁊ habitant in locis calidis. quidam v̇o ſapientes dixerunt ꝙ cicada eſt animal paruū vergens ad nigredinem que in capite ipſius habet duo cornua minuta ⁊ in tempore eſtatis maioris caliditatis apparet. ⁊ volat ſuper cacumina domorꝫ vel aliarū rerꝫ. ⁊ ibi ſtat ⁊ garrit quouſqȝ ſol amittat ſuā caliditatē. ⁊ p̄dictū aīal a m̄ltis vulgari nomine ſic eſt vocatum.

Grana ſolis. i. milium ſolis ſiue lithoſpermon Serap. in capl. de milio ſolis inquit ex auctoritate Gal. in tranſlatione batarie liſacos. ꝙ eſt ſemen quod aſſimilatur lapidi. ⁊ eſt chulb. i. milium ſolis. ⁊ ſemen herbe que dicitur ſtroncos. ꝙ ſi bibitur frangit lapidem ⁊ prouocat vrinam Sera. iterū ait ex auctē abē meſuai calbaſari. ꝙ a chulb defertur ab india. ⁊ aſſimilatur ſemini lini. niſi q͛ eſt maius Miror tñ ꝙ Sera. dicat ꝙ milium ſolis hȝ ſemen ſimile ſemini lini ⁊ tñ illud quo nos vtimur non aſſilatur ſemini lini. hec herba i nr̄is hortis naſcitur ⁊ abūdat plurimū q̄uis dicat Sera. ꝙ defertur ab india.

Medicamen de ſifileos in lib. ſexto i. c. de ſterilitate. ℞. ſifileos. liature eboris radicū ⁊ granorꝫ peonie. darſiſahā añ. ʒ. i. ſ. cinamomi ciperi. calami. aromatici. ſquināti. artemiſie añ. ʒ. i. nardi. ſ. ſpice gariof. folij. maſticis. olibani añ. ʒ. ſ. ambre puriſſie ℈. ij. mellis quantum ſufficit.

Iſtud medicamen de ſifileos. i. ſileris mõtani nõ ē i vſu. Darſiſahā eſt cortex radicū buzie. ſiue cortex radicū mali granati agreſtis. apud Diaſ. vocat̄ aſpaliū. de quo dictū fuit in electuario de vino.

Artemiſia. i. mater herbarum.

Maſtix eſt gūmi lētiſci vl̄ ſpēs eius Dia. in. c. de thure ait. thus lacrimū ē arboris que grece libanus dicitur.

Electuarium de iua in lib. 7. i. c. de p̄ſeruatione a dolorib⁹ iunturarꝫ. ℞. iue recentis ſubtiliſſime inciſe: ⁊ conficiatur cuȝ melle ⁊ ſiat ſecundum artem.

Iſtud electuarium apud nos eſt in vſu. ipſe enim Nicolaus non ponit doſim iue. ſed proportio mell' ad iuaȝ apothecarijs eſt nota.

Iua ſȝ Simonē ianuē. ē iua. vt dicit ſup̄ i camepiteos. ipſe vero in ca. de cāepiteos ait. quaſi in fine. vide ꝙ nulla iſtarū ſpērū ſit illa q̄ moderni vtuntur ꝑ camedreos. Arbitratus fui ꝙ prima iſtarū ſit planta illa. quā iuam moderni vocant pp ſilitudinē hui⁹ deſcriptiōis cū ea. ⁊ ꝓpter experientiā q̄ inuenit̄ in ipſa in ſciatica q̄ ipſa laudat̄. poſtea vero intellexi ꝙ apud grecos ſiculos maxime ipſā iuā cāepiteos vocāt. ⁊ ſic ex meo iudicio credo ꝙ v̇a iua ſit camepiteos. ⁊ qui non credit ꝯſideret formam camepiteos. qđ apud Dia. vocat̄ camepitis. ⁊ ponit ſpēs tres. q̄rū vna ē ſpāſa ſup terrā. ⁊ giberoſa habēs folia. alzo minori. i. ſemp uiue minori ſiue ꝟmiculari ſimilia. ſȝ tenera ⁊ piguiora ⁊ aſpera ⁊ ſpiſſa circa virgas odorē redolētia pini ramulos mittit oblõgos ⁊ curuos i ſilitudie ancuſe. i. lactuce aſini ⁊ frondiculū tenuē: vel ſemen cū tenui coma flores minutos ⁊ mellinos ꝓfert: ⁊ ſemē nigrū: odorē pictuinū. i. raſine pini. vide ergo illā iuā q̄ vtimur: ⁊ aggrega ipſā cū illo capitulo de camepiteos. ⁊ videbis ꝙ i odore ⁊ i oib⁹ iua ē camepiteos: ⁊ oēs ſpēs habēt odorē pini: ſȝ nobilior eſt q̄ magis odorē pini refert. illud vero camepiteos quo vtūt̄ moderni nõ hȝ formā camepiteos: vt đſcribūt nr̄i auctores ſicut eſt notū eruditis apothecarijs. Meſue in cap. de egritudinib⁹ laudat ipſā ſub noīe ziȝimā: ⁊ eſt iua.

Electuarium de anagalico ſilueſtri i lib. 7. i ca. đ cura eminētie ūbilici. ⁊ ē m̄ltū vtile. ℞. radicū ei⁹ bñ decoctarꝫ i vino auſtero: ⁊ poſtea optie ꝯtritarū. ⁊ mellis diſpumati añ. lib. ij. ⁊ coquantur lento igne vſqȝ ad ꝑfectionē: ⁊ tūc ſupponat̄ puluis q ſic ſit ſanguis draconis. ʒ. ſ. maſticis. ⁊ pilorꝫ leporis iciſorū añ. ʒ. ij. gūmi arabici. ʒ. ij. lapidis emātis. ʒ. i. nucis ciꝑiſi. ʒ. ij. gariofilloruȝ: macis: cinamomi: nuciſmuſcate añ. ʒ. iiij. piperis. zinziberis: croci añ. ℈. i. ⁊ bene incorporentur ⁊ ſiat electuarium.

¶ Iſtud electuariū nõ ē i vſu: ſȝ ſȝ itētionē Nico. ē vtile.

¶ Anagali ſecundum Dia. ſunt due ſpecies: vna eſt que florem iacintinum profert: ſed apud Serap. habet florem celeſteȝ. altera eſt cuius flos dactili colorē habet: ſed apud Serap. habet florem rubeum ⁊ eſt plantula habens folia ſubtilia parua: ⁊ ramos quadrangulatos. ⁊ ambe habent ſemen rotūdū. ſimile ſemini coriandri apud nos i pratis ac vijs reperitur. Quidam expoſuerunt ꝙ eſſet cicorea: qđ non eſt. alij ꝙ ſit maiorana: quod non eſt: alij auricula muris dicunt. quod non eſt. Auicenna in ſecūdo cañ. capitulum vnum facit de auricula muris. aliud de anagalo i capitulo de anagalo inquit eſt duobus modis. vnus eorum eſt cuius flos eſt citrinus. ⁊ alius cuius flos eſt celeſtis hic textus Auicen. videtur corruptus dum non dicit. ꝙ prima ſpecies angali habet florem rubeum. vt dicit Serap. Galienus in ſexto ſimplicium inquit. anagalus. i. morſus galline. ⁊ dicitur ꝙ vna habet florē celeſtis coloris ⁊ alia rubei. ⁊ ſic eſt ſecundum veritatem ⁊ eſt quam noſtro idiomate morgelinam aut morſum galline vocamus. aliquando ipiā Matthe. ſilua. dicit morſus galline vocatur a quibuſdam anagalus qui ipia vocatur quidam morgelinam vocant ⁊c̄. Nicolaus dicit electuarium de anagalico ſilueſtri. i. de illo qui florem rubeum gerit ⁊c̄.

Confectio boli armeni in libro quarto i ca. de preuiſione cautellis. ⁊ cuſtodia a venenis ⁊ eorū nocumētis in generali. ℞. boli armeni: terre ſigillate ana. ʒ. i. granorū iuniperi. ʒ. ſ. Conficiantur cum melle. doſis eſt. ʒ. ij. cum vino.

¶ Hec confectio apđ nos nõ eſt in vſu: bolus armenus ē quedā vena terre q̄ reperit̄ p̄cipue in armenia ⁊ eligendū eſt ſubrubeū. apud Auic. vocatur lutum armenum.

Electuarium de moris ſm michaelem ſauonarolam in capitulo de diſſenteria inteſtinali. Recipe carnium mori imaturi. ℥. iiij. zuccari lib. i. coque cum facilitate. deinde proijce ſtiptica calida aut frida vt exigit diſpoſitio. ⁊ ſiat electuarium quod apud nos in vſu non eſt.

Confectio chiſodea ſȝ Galienum in tractatu octauo in meimir in capit. de cura paſſionū epatis. ℞. carnium paſſularꝫ. ʒ. xxv. croci. ʒ. i. calami aromatici. ʒ. ij. bdelij iudaici. ʒ. ij. ſ. cinamomi. ʒ. i. caſſie. ſ. lignee. ʒ. ſ. ſpice. ſ. nardi. ʒ. iij. ſquināti. ʒ. ij. ſ. mirre. ʒ. iiij. ⁊ in alio. ʒ. iij. terbētine. ʒ. iiij. liature aſpaltri. ʒ. ij. mellis. ʒ. xvj. vini. quod ſufficit ⁊c̄.

¶ Iſtud el̄rium apđ nos ē in vſu. ſed nõ vtimur ſub noīe chiſodea. imo vtimur ſub nomine electuarij de vino. ipſe Gal. deſcribit ibi duas deſcriptiones. quarum prima ē nobilior. ⁊ dicit ꝙ chiſodea nominat̄. ⁊ enim in odore. ⁊ in guſtu ſimilis eſt vocato ab egyptijs chiſi qui primo cõpoſuerunt hoc ⁊ vtunt̄ eo. Idem in partibus noſtris facim⁹ ⁊ ſic poſtq̄ȝ ego aggregaui iſtud electuarium de chiſodea apud Gal. cum vno electuario qđ habetur ab Auic. in textio quē nos facimus ſub nomine electuarij de paſſulis ſeu de vino. vidi ꝙ idē ſunt. ⁊ ſic vt melius ⁊ apertius rem dignoſcas lege illā deſcriptionē quā ſuperius poſui ſub nomine electuarij de paſſulis cū iſta ⁊ videbis ꝙ eadem eſt. Franciſcus de pedemõtiū. in capitulo de debilitate epatis habet eandē. Michael ſauonarola in caplo de debilitate epatis habet eadem.

¶ Limatura aſpaltri ſeu aſpalei. i. raſure aſpaleos. ⁊ hec ē arbor ſicut narrat Dia. que naſcitur in aſia: ⁊ rhodo. cui⁹ ſpecies duplex eſt. Eſt enim vna ſpinoſa fructicē ⁊ tirſum grauem habens ⁊ depoſitum cum cortice purpureo vel rubro. ⁊ depreſſo odoris ſummi ⁊ amari. altera eſt alba. ligноſa ⁊ imbecillis ⁊c̄. quid autem ſit fere ab omnib⁹ ignoratur ſecundum aliquorum modernorum medicoruȝ opinionem tenetur ꝙ ſit aſpaltum. i. bitumen iudaicum. ſed non recte. nam ſi Gal. hȝ aſpaltri fuit errore ſcriptoris. q͛ dȝ dicere limature aſpalei. ⁊ eſt quedam arbor que apud Serap. ⁊ Auic. vocatur darſiſahā. ⁊ ſic eſt ſm veritatem. nam ibidem Aui. loco eius habet darſiſahā. quod idem ē Michael ſauonarola loco aſpalei habet radicem ſpine. inde ⁊ ibi ait. loco eius põt poni xilocaracta. vt vult Simõ ianuenſis. verum Aui. loco eius ponit fruct⁹ aliēbuch. i. xilocaracte. ⁊ hoc aduenit q͛ ipſe ignorauit quid eſſet verum. loco eius xilocaracta põt poni. tamen idem nõ eſt. ſȝ Sera. v̇e agnouit ipſū dicēs ꝙ eſt arbor granati ſilueſtris ⁊ ſic eſt ſm veritatem. nā ſi legis capitulū de aſpaleos apđ Diaſ. cū capitulo de arbore granati ſilueſtris. ſeu darſiſahā videbis ꝙ idē eſt. Preterea Joānes arculanus in cap. de debilitate epatis inquit. darſiſahan. i. arbor granati ſilueſtris. ſm vero modernorū ſentētiam granati ſilueſtris due ſunt ſpēs quarū vnū ē darſiſahā. ſeu arbor dicta ami berberis. cuius fructus dicitur abel. ⁊ de hoc a multis licium efficitur. vñ Raſis in ſinonimis ſuis dicit liciū loch de aqua i aqua cortices berberis coquūtur: ⁊ ſic approbatū fuit ꝙ arbor berberis in debilitate epatis. ac i fluxu epatico multū valet. Aliud eſt xilocaracta. ſi e ſiliq̄. ſiue charubie que ſunt idē. ⁊ ſic a modernis vnum pro alio ponit̄ ſed debent ponere corticē buzie. i. corticē radicis mali granati ſeu berberis. ⁊ eſt arbor dicta apud herbaticos criſpinus. hec duo apud ſapientes ſunt ex ſecretis aliorum.

¶ Vinum ſatis notum eſt Sera. de ipſo loquitur in capitulo di vite ⁊ eius ſpeciebus. ⁊ que ex eis ſunt. Iſidorus ait vinum dictum eſt. eo ꝙ eius potus venas ſanguine cito repleat. hoc alij ꝙ nos curis ſoluat lieuȝ appellant. alij lineum a leniendo veteres vinū venenum vocabant. ſed poſtq̄ȝ inuentum eſt virtus letiferi ſuci. hoc vinū vocatū eſt illud venenum. vnde ⁊ Hieronymus in libro quem de virginitate conſeruanda ſcripſit: adoleſcentulas dixit ita vinum bibere debere fugere vt venenum. ne pro etatis calore feruenti bibant ⁊ pereāt. Inde eſt ꝙ apud veteres romanos femine non vtebantur vino. niſi ſacrorum cauſa certis diebus. hodie vero inueniuntur homines multi. q ſi non biberent vinum defficerent oino. Joannes anglicus in cap. de paſſionibus ſtomaci recitat hos verſus. Dat vinum purū tria nobis cõmoda primū. Confortat ſtomacum: cerebrum. cor dat tibi letum. Vires multiplicat. ⁊ viſcera plena relaxat. Efficit audacem. ſudorem ꝓuocat aptat. Ingeniuȝ tali luſus cõgaudet amico. Sit mēſura comes ne violet̄ opus. Nā ſine menſura deperit omne qđ ē.

¶ Dicitur autem electuarium de vino quod ingredit̄ ⁊ debet coqui cum magna diligentia.

Confectio diaſpoliticon ſm eundē in tractatu quarto de regimine ſanitatis. ℞. cimini. pipis lõgi. foliorꝫ rute. nitri añ. ʒ. iiij. terāt̄ groſſo mõ ⁊ cū melle bñ diſpumato quātū ſufficit ſiat ꝯfectio.

¶ Hec confectio eſt in vſu. ipſe vero Galienus in ſexto de regimine ſanitatis ipſam deſcribit. ⁊ ſolet confici dupliciter. Quidam enim componūt ipſam ex. ℥. iij. ruthe viridis: ⁊ aliorum equali pondere. ſed ſecundum modernos ex omnibus componentibus ſumitur equale pondus ⁊ conficitur. ⁊ ſunt ex hoībus qui vocāt iſtam confectionem ſiue iſtud antidotū electuarium de rutha. verum ipſe Gal. in capl. de medicinis zenonis in ſuis experimentis

habet electuarium de rutha: quod idem non eſt. forſan illo tempore non erant idem: ſed apud multos modernos idem ſunt. nam Petrus argillata in cap. de duritie ſplenis inquit. confectio diarutha: ⁊ ibi habet eius deſcriptionem ſicut habet hic Galienus in fine eius deſcriptionis dicit. ⁊ Gal. appellat hoc diaſpoliticum Nicolaus florentinus in libro quinto in cap. de inflatione ⁊ tenſione ſtomaci ait: diaſpoliticon. i. electuariū de cimino. nam apd̄ medicos vocatur hoc electuarium de cimino cum ſpeciebus groſſis Auic. in quinto can̄. habet diaciminuꝫ Galieni quod idem eſt. Dias. in ca. de rutha habꝫ idem Macer in eodem cap. habet idem ſub nomine diapigami. vnde ꝑ hoc poſſumus dicere diaſpoliticon confectio de diarutha diapigamum: ⁊ electuariuꝫ cum ſpeciebus groſſis eſſe idē vide ſupra in diapigamon.

¶ Ciminum. ſ. ciminum vſuale. hic Ga. non dicit ſi ciminum debet poni infuſum in aceto: ⁊ torrefactum: aut nō. verum noſtri doctores magis laudant ipſum debere poni in infuſum in aceto ⁊ torrefactum q̄ꝫ non infuſum. nam Petrus argillata Nicolaus Dias. Macer ⁊ Aui. habent omnes ciminum infuſum: ⁊ idem volunt facere hodierni ⁊. modus eſt ꝙ accipiatur ciminum: ⁊ mundetur a ſordibus eius: ⁊ ſuperponatur acetum quantitatis ſufficientis: ⁊ ibi dimittatur per diem ⁊ noctem: deinde extrahatur ⁊ deſiccetur: ⁊ eius torrefactio eſt quod ponatur ſuper patellam ferream latā. ⁊ calefiat ipſa ſine cimino. deinde auferatur ab igne: ⁊ ſtatim cito ſuperponatur ciminum ⁊ ipſum miſceatur ⁊ voluatur ſemper cum aliquo: ⁊ hoc fiat bis vel ter quouſqꝫ eius torrefactio ſit completa ⁊ vtere vbi'oꝫ. idem poteſt fieri de alijs ſeminibus. Species piperis note ſunt. ac eorum nomina ⁊ greca. ⁊ latina: per piper vero abſolute piper nigrum intelligimus: aut q2 nobilius: aut q2 fortius eſt alijs. aliquando tamen ſcd̄m diuerſas intentiones in aliqbus electuarijs ac cōfectionib⁹ magis ꝯuenit piper albū aut longū q̄ꝫ nigrū: ſicut in ꝯfectiōe ꝑme deſcripta in qua licet aliq dicāt debere poni nigrū plurimi tn̄ ac fere oēs laudāt apponēdū eē piper longū. ab aliquibus vō magis laudatur piper album.

¶ Rutha ē herba ſatis nota Dia. āt laudat illā q̄ naſcit̄ circa cucūeres Aui. vō laudat illā q̄ naſcit̄ circa arbores ficus. hic Gal. nō dicit ſi rutha debeat eē ſicca. aut viridis verū moderni doctores laudāt mediā iter viriditatē ⁊ ſiccitatē Dia. i eodē ātidoto dicit ruthe viridis petr⁹ argill. dicit ⁊ vult qd̄ rutha nō ſit ſicca nec viridis: ⁊ ſic debēt facere apothecarij.

¶ Nitrū. i. affronitrū Aui. loco ei⁹ hꝫ baurach. i. ſal rubeum. idē ingt. baurach eſt fortius ſale ⁊ eſt de genere virtutis ei⁹. idē in caꝑ. de nitro ait. nitrū eſt baurach armenū. i loco eius ſunt ex hoibus qui ponūt ſal panis: ⁊ ſūt ex hominib⁹ q ponūt ſal nitrū quo vtunt̄ bōbarderij. ⁊ hoc eſt fortioris virtutis in hac materia.

diacapparis

ſm Giliƀtū d̄ anglia in capitu. de vitijs ſplenis. ℞. capparis. ℥. iiij. ſquille. i. cepe muris aſſari: centauree. piretri piperis. ſ. nigri thimi. apij. ſemis git. agrimōie radicis an̄. ℥. i. mellis quod ſufficit.

¶ Iſtud electuariū nō ē i vſu. apud nos capparis ſeu capparis cū. k. eſt plāta vel frutex ſpinoſa ſpanſa ſuper terram ſpinis vncis plena ſic̄ rubus. folia ſimilia citonio fructuꝫ ſimilem oliue qui ſi aperiat̄ emittit florē albū. ſi vero ceciderit de planta ſua apparet long⁹ vt balanus. ⁊ tūc ſi aperiat̄ inueniunt̄ in eo grana minuta: ⁊ hoc i alexādria maiori reperit̄. ⁊ in magna copia Haliabbas in ſcd̄o practice capi. de radicibus vocat ipſum bubugi.

¶ Git ideſt ſemen nigelle nigre que vocatur melachion de qua ſupra dictum fuit.

Diaceraſeos

ibidē. ℞. ſuci ceraſorū. lib. iiij. mellis li. iij. diagredij. ʒ. xxviij. cinamomi. maſticis an̄. ℥. i. cōficiāt̄ ſic. ſucus cum melle lēto igne ad ſpiſſitudinē decoquet̄ ⁊ i eo pulueres terēdos tempabis cū. ʒ. iij. māne ⁊ ieiunet vſqꝫ ad ſero.

¶ Diaceraſeos āt d̄ a ſuco ceraſoꝝ quē recipit pluſq̄ꝫ de alijs reb⁹. ceraſa ſm Sera. ſunt grana parua ſilia pinis. ⁊ ſunt in oriente ⁊ eſt granū regū. ⁊ ē illud qd̄ apud nos ē intelligendū eſt iuxta auctoritatē Sera. granū reguꝫ duo ſignificare eteni ſm ipm ſignificare videt̄ ceraſa ſm vō illuſtres medicorū ſic̄ Aui. in. 2. canon̄. caplo de mehembethene. ⁊ Meſue caplo d̄ albemeſuch eſt cherua ſiue cataputia maior. Iſidorus in caplo de ꝓprijs nominib⁹ arborū inquit. ceraſuſa ceraſo vrbe ponti vocata. naꝫ lucullus cū ceraſum ciuitatem ponti deleſſet hoc genus poni inde adiuenit ⁊ a ciuitate ceraſum appellauit. arbor enim ceraſus pomum ceraſum dicitur.

Diadragantum

caſm ſm eundē i capi. de ſtrictura toracis. i. pectoris. ℞. draganti triduo in aqua infuſi tēperati. ℥. iij. ⁊ iſopi. ℥. i. ⁊. ʒ. ij. cinamomi. ℥. 5. zinziberis. ʒ. ij. liquiritie ⁊ ſuci eius an̄. ʒ. i. ⁊ gr̄. xv. confice cum calamento dragante cum ſufficienti melle ⁊ lento igne ad ſpiſſitudinem decoquas poſt ab igne depoſito ⁊ puluere ſpecierum adde ⁊ vſui reſerua da in modum caſtanee.

¶ Diadragantū āt d̄ a dragante qd̄ recipit. d̄ caſm ad dr̄iā alterius deſcriptiōis que d̄ diadragātū ſr̄m que ſuperius poſita fuit. ⁊ dixerūt qdā ꝙ ambe deſcriptiōes ſūt de mente Nicolai poſſunt etiā eſſe ambe de mēte giliƀti. nā Gilibertus in caplo allegato ambas deſcriptiōes ꝯpoſuit. ille vero quē voco lumē malelucēs ambas poſuit deſcriptiōes de mente vt aſſerit Nicola. ⁊ tamen ambe a vera deſcriptione declinant nec ſecundum eius deſcriptiōes debent conſtrui dicte confectiones.

Diapente

ſꝫ eūdē in ca. de cauſis tuſſis. ℞. ſtoracis optie. mirre: draganti galbani. croci. opij ana. ʒ. xvj. balſa. aut olī nardini mell̄ qd̄ ſuffic̄.

Iſtud electuariū in vſu nō eſt. Nicolaus florēti. in lib. 5. in ca. de tuſſi hꝫ electuariū diapente qd̄ quaſi idē eſt verū Nicolus ponit iuſquiamū albū. Gilibertus loco eius hꝫ opiū Nicolaus hꝫ ciminum torrefactuꝫ Gilibertus habꝫ crocum. in reliquis idem ſunt.

Diacaſſia

fiſtula ſꝫ Jo. cōcoregiū in ca. de paraleſi ⁊ ſectigatione. ℞. prunoꝝ damaſcenorum violarum ana. lib. 5. buliant in libris. v. aque vſqꝫ ad conſumptionem tertie partis ⁊ colature addatur manne caſſie pinguis ⁊ munde ana. lib. 5. tamarindorum. ℥. v. lento igne ⁊ claro vſqꝫ ad ſpiſſitudinem. deinde addatur candi puluerizati. i. zuccari candi. ℥. iij. penidij. ℥. ij. zuccari rubei lib. i. ſirupi violati. ℥. x. fiat eleceua. ⁊ ē ꝑ delicatis ⁊ eius doſis eſt. ℥. i. vel. ℥. i. 5.

Diacaſſia āt d̄ a dia qd̄ eſt ꝯfectio. caſſia d̄. q2 in ipſa caſſia ingreditur. ſuꝑ poſita fuit vna alia deſcriptio q̄ eſt ex auctoritate franciſci de pedemōtiū que apud nos non eſt in vſu. verū nr̄i doctores magis laudāt iſtā deſcriptionē. q2 eſt confectio leuis. ⁊ ſit pro delicatis.

Electuarium

lēitiuū. ℞. paſſulaꝝ. ℥. ij. capillaꝝ vene. viola. ordei an̄. M. ⁊c. iuiubaꝝ ſebeſtē an̄ numero. xx. ligritie. ℥. 5. prūoꝝ tamaridoꝝ an̄. ʒ. vi. foliculorū. ſene polipodij an̄. ℥. ij. miſce ⁊ fiat decoctio ad ꝯſumptionē tertie ptis. deinde addat̄ mercurialis. M. i. 5. buliāt bulitione vna ⁊ colet̄ ⁊ diſſoluat̄ pulpe caſſie. tamaridoꝝ. prunorū zuccari fini. zuccari uiolati an̄. ℥. vj. coquēdo lento igne ſꝑ mouendo cū ſpatula i fine adde ꝑ qualibꝫ libra electuarij. ℥. i. ʒ. iij. foliculorū ſene. ⁊ fiat electuarium ſecundum artem.

Iſtud electuarium apud auctores non inueni. nec apud noſtros doctores eſt in vſu. ſꝫ vtunt̄ ipſo in partibus venetiarum ⁊ vtuntur ipſo in illis partibus ſicut nos vtimur diapruni non ſolutiuo.

Mercurialis ē herba q̄ in nr̄is ptib⁹ in ciuitatib⁹ inuenit̄ iuxta muros: ⁊ d̄ vulgo mercorella hec apd̄ Dia. vocat̄ linozotis. ⁊ ſic eā vocat Gal. in. 7. ſimplicitū. Pli. ait linozoſtis ſiue ptenius a mercurio inuent⁹ eſt. id̄ apd̄ grecos ermiporona d̄. nā multi vocant merculiale.

Electuarium

d̄ farfara. ℞. radicū farfare li. i. lauēt̄ bn̄ i aq̄ ⁊ d̄coq̄nt̄ optime. deīde piſtēt̄ cū. ℥. iij. paſſulaꝝ ⁊. ℥. iij. pieaꝝ i mortario lapideo poſt h̄. ℞. zuc. albi lib. ij. ⁊ diſſoluat̄ i ꝑdicta decoctione farfare. ⁊ coquat̄ ad formā elij. deīde addantur

pulueres infraſcripti. ℞. draganti albi. ʒ. ij. cinamomi. macis. croci. ana. ʒ. i. ſuci liquiritie. ʒ. i. 5. nuciſmuſcate. ℈. i. miſce. ⁊ fiat electuarium.

¶ Iſtud electuarium apud medicos papienſes nō eſt multum in vſu. ſed medicos Mediolanenſes magis.

¶ Farfara vero a modernis dr̄ vngula caballina. qdā mali herbatici crediderūt ꝙ hec in vineis inueniat̄. ſꝫ falſo. nam apud nos eius ſpēs ſunt due. quaꝝ vna hꝫ florē albū ⁊ hec dicit̄ nenufar. ⁊ eſt illud qd̄ magis vſui medicine cōpetit. altera hꝫ florē rubeū. ⁊ eſt apta in medicina ſꝫ nō tantum. ⁊ vtraqꝫ in aquis inuenit̄ apud ſapientes note ſunt. apud Aui. in ſcd̄o canon̄. vocat̄ nenufar. ⁊ dicit ꝙ Gal. vocat ipſuꝫ caulē aque. ⁊ noīat granum eius granū ſpōſi. hec apud Dia. vocat̄ nimphea ſiue vt alij cacabus veneris. i. papauer paluſtre ſiue vt latini alga paluſtris. Antonius muſce inquit. nomen herbe nimphee a grecis dr̄ prothea alij cacabos. alij litometra. alij androcinos. alij. idrogotos. alij heracleos. alij arnenon. itali nimpheā vocant.

Electuarium

cōtra peſtē ſꝫ dn̄m bn̄dictum de Murſia phicū illuſtreꝫ. ℞. boli arme. diptami albi. myrre. pimpinelle. zedoarie. an̄. ℥. j. tyriace. ſ. tyriace andromaci. diſtēperate cū aqua vite optimi vini. ⁊ diſtillate i balneo marie. ℥. 5. croci. ℈. j. camphore margaritarū nō perforataꝝ ſmaragdi. an̄. ʒ. iij. tormentille. ſigilli marini. an̄. ℥. ij. ſeminis citri. ℥. j. 5. oīa pulnerizent̄ ⁊ incorporentur cū ſirupo de acetoſitate citri. ⁊ ex eis fiat electuariū de quo detur. ℥. 5. cū aqua meliſſe ieiuno ſtomaco certe tollit fetorē peſtilentie ⁊ extinguit omne venenum in corde ⁊ toto corpore.

¶ Iſtud electuarium in tempore peſtilentiali valet mirabiliter ad ea que diximus ⁊ eſt optimum in illo caſu.

¶ Diptamū albū credo ꝙ ſit vſuale. naꝫ illud diptamum quo vtimur hodie eſt albū ſm Dia. diptamū multi dicit̄ pulegiū agreſte. ⁊ deſcribit tres vel quatuor ſpēs quarum prima ſpēs dicit̄ ꝙ nec florē nec ſemē hꝫ ſꝫ illud diptamū quo vtimur hodie habet florem purpureū ac ſemen nigrū quod apud omnes eſt notū. Seraꝑ. de ipſo loquit̄ in cap. de origano. Simon Januenſis in cap. de aldhatami ingt. ꝙ Seraꝑ. in capitulo de calamento de diptamo loquitur quod non eſt verum diptamū apud Auic. in ſecundo vocatur meſcatrameſcir. Aqua vite eſt aquā diſtillata facta ex vino optimo ⁊ quanto vinum eſt bonum tanto melior erit aqua. ⁊ eius modus eſt notus. Rainaldus de villa noua in libro primo in capitulo de paſſionibus auriuꝫ. ⁊ primo de ſurditate tinnitu ⁊ ſonitu inquit. dixit mihi quidā predicator in vrbe ꝙ impoſuit de aqua que dicitur aqua vite quam ponit Ariſtotiles in libro. xij. de aqua ⁊ vere: ſed ſi hoc ſit verum non vidi.

¶ Hic huius diſtinctionis calcē attigimus annuēte altiſſimo. Pientiſſimaqꝫ eius genitrice. que cuiuſlibet generis confectiones ac electuaria. vꝫ ſolutiua ⁊ nō ſolutiua dulcia amara opiata ⁊ nō opiata rationabiliter complectitur q̄ꝫuis diuus Meſue in tres diſtinctiones ſecuerit. Initiū vero nunc dabimas ſubſequēti ſectioni que eſt de conditis. ſi opifex ille rerum cōditorqꝫ vniuerſi cunctorūqꝫ initiū mentem noſtram ſuo lumine illuſtrauerit vt tandē omnia in illius decus atqꝫ laudeꝫ ſicut par eſt ſint euaſura. accedamus iam igitur ad propoſitum negotium.

¶ De decē gn̄erib⁹ ꝯditoꝝ ſꝫ Meſue tā vſualiū quā nō.

Ecacul

cōditū. ℞. radices ei⁹ albas groſſas ⁊ teneras ⁊ radatur cortex eius cineritius ⁊ elixentur ⁊ mundentur a venis interioribus ⁊ incidantur in fruſta ſicut eſt mēſura policis. ⁊ ponatur in eius vacuitatibus arūdinoſis fruſtū zinziberis hūectati ſicut dicemus in cap. de zinzibere ꝯdito ⁊ garioſilus vnus humectatus. ⁊ accipiatur ad omne pōdus eoꝝ mellis pondera. iij. ⁊ alij ponūt mellis pōdera duo. ⁊ zuccari pōdus. i. ⁊ poſtq̄ꝫ fuerit coctū cum facilitate proijciatur ſuper illud ſpērum elefanginarum partes conuenientes ⁊ fiat.

¶ Secacul ſicut dictū fuit eſt ſigillū ſancte marie. Math. aūt ſilua. nō cognouit eū. q2 ipſe in lr̄a. e. ingt ſigilluꝫ ſancte marie. i. ſecacul. Itē ait. ſecacul. i. yringue. idē ſentit in cap. de aſtaraticon. ſed ſi legis caplm de aſtaraticon apud ipſum ⁊ caplꝫ de aſtaraticon apud Serap. videbis ꝙ yringus non eſt ſecacul nec ſpēs eius. ſiqs recte ꝯſideret capi. de grano culcul apud Mathe. ſiluati. deprehendere poterit ea que dicit de grano culcul cōuenire cū caplo de ſecacul apud Serap. ⁊ ꝙ idem ſunt. lꝫ ipſe nō videat̄ cognouiſſe. ē. n. granum culcul fructus ipſius ſecacul. ⁊ ꝑꝑ verba Matthei ſiluatici ſunt qdā apothecarij qui falſo opinant̄ yrungum eſſe ſecacul. qd̄ nō eſt. q2 Seraꝑ. reponit yringū inter medicinas fridas ſecacul vero inter calas. iteꝫ vide apd̄ Manfredū de mōte imperiali. qui de formis vtriuſqꝫ ſcripſit ⁊ ibi cōprehendit̄ yringum eſſe ſpēm ſpine. ſed ſecacul eſt radix quē moderni zenogello vulgo dicūt. ⁊c. Aui. in ſcd̄o canon̄. in cap. de conditis hꝫ etiā de modo condiendi. ⁊ dicit qd̄ ſecacul eſt vena ſicut çinçiber ⁊ affertur e india. hodie in noſtris partibus reperitur in multa quantitate. ⁊ eſt multum in vſu apud nos.

Conditū aūt. i. preparatū. ⁊ ſunt multiplicia. nā q̄dam ſunt ex radicibus. q̄dam ex floribus quedā ex fructib⁹. nā ex radicibus ſunt ſicut zinziber. ſecaul. yringus ⁊ ſilia. de floribus ſunt ſicut viole roſe. de fructibus ſic pira citonia emblici chebuli ⁊ ſilia. Matthe. ſilua. in ca. de rapa igt ex auctoritate Gal. rapa multiformiter aūt ⁊ hāc hoīes preparāt vſqꝫ ad hoc ꝙ cōponunt eam cū garro. i. almuri qd̄ vulgariter nūcupat̄ ſalmuria ⁊ aceto vt habeāt ꝑ vſu per totū annū credo ꝙ h̄ ſit illud qd̄ cōiter comedit̄ in q̄dragesima. Iſidorus ait. conditum vocatū qd̄ non ſit ſimplex ſed cū mixtione pigmentorum compoſitum. Pli. in capitulo de vinis ficticijs ſiunt. inquit alia vina ⁊ nunc ex pipere ⁊ melle ⁊ alijs ſpeciebus de quibus ſupra dixi que inquit. alij cōdita alij piperata vocant. Meſue inquit ꝙ ſuper ſecacul proijciantur ſpecies elefangine ideſt de aromatibus. ⁊ ſunt ille ſpecies que ingrediūtur in miua citoniorum. i. conditum de citonijs ſicut infra apparebit.

Zinziber

cōditū. ℞. zinçiberis recentis ſi haberi poteſt vel ſaltē humectati ꝑ artē parteꝫ vnā mellis ptes tres. ⁊ çuccari partē vnā coquat̄ ſicut ſecacul ⁊ quidā accipiūt ſicut ſecacul. ⁊ çinçiberis humectati an̄. partē. 5. ⁊ ſit delicatius. ⁊ quidā ſuper cōdiunt cum ſpeciebus elefanginis. ⁊ quidā faciunt aliter. Modus autem humectationis eius eſt vt infundatur in aqua. deinde ſepeliatur in arena ⁊ ſit çinçiber album ⁊ mundū ⁊ recēs humectatur zinziber vt docet ipſe de chebulis.

Zinziber ſiue zengibel ſm Dia. arbor eſt naſcēs in arabia plurimū. cuius coma frequēter vtunt̄ incole ſicut nos rutha in bibendo ⁊ mādu cando. ſunt vero ei radices minute ſicut in ciperi ſubalbido colore hn̄tes ſicut peris guſtū eligēde ſunt nō pforate ſꝫ graues. has multi comedunt vel ꝯdiūt. i. ne putreſcāt. ⁊ mittūt in vas cui addūt mel coctū. ⁊ ſic reponūt. Gal. ingt. radix huius plante defert̄ ad nos ab india. ⁊ ē id in quo eſt iuuamentū. Papias ait. zinziber qui ⁊ artemiſia genera hꝫ tria menogloſſa tāgētes ⁊ leptophilos miror ob talia verba. infra vō dicit. zinziber genus pigmēti eſt qd̄ in india naſcit̄. lingua eoꝝ ita dicit̄.

Cōditū. i. ꝑparatū. vt dcm̄ eſt. Aui. in. 5. can̄. etiā docet modū ꝯdiendi zinçiber ⁊ dicit ꝙ çinziber eſt vena de ventre terre ſicut vene tinctoꝝ. Nicolaus in fine ſui antidotarij ēt docet modū ꝯdiēdi zinziber ⁊ ingt. ℞. yringorum qui hn̄t folia ad modū cretani marini. quod ſaraceni ſecacul vocant. verba hec inferūt mihi admirationē. quia yringus nō eſt ſecacul nec folia habet ſicut cretanus marinus ſicut patet ꝑ Sera. cap. de iringo. ⁊ per cretanū marinum apud Dia. quē ipſe vocat crithimon tn̄ hic declarare volo ꝙ cretanus marinus eſt quedā herba que in tpe antiquo naſcebat̄ in maritimis locis. ſed hodie delata eſt ad nos ⁊ naſcitur in nr̄is ptibus: ⁊ eſt illa que noſtro idiomate baxigia vulgariter vocatur. mirabiliter valet doloribus renum ac lapidis exiſtimāt quidā ꝙ hec apud Auic. in ſcd̄o canon̄. vocat̄ alblage. Meſue dicit ꝙ zinziber condiatur cū melle ⁊ zuccaro. Auic. vero dicit apud nos affert̄ conditum cū melle aut cū aqua rizi. Sera. in ꝓprio caplo de zinzibere inquit. ſunt quidā condientes zinziber cū melle quidam cū rob. i. ſapa. moderni vero generaliter cōdiunt

ſolum cū zuccaro. ⁊ eſt nobilioꝛ modus. defertur de Damaſco ad nos. ⁊ quanto albius tanto melius.

Baucie condite valēt ſicut ſecacul. ⁊ eius modus eſt ſicut ſecacul. i. ſigilli ſancte Marie.

¶ Baucie. i. paſtinace cōditū apud arabes nominaꝛ algin gibel. Aui. in qnto cañ. docet modū ꝯdiēdi. ⁊ dicit ſumantur de duris clari coloꝛis munde. paſtinacā aūt ſm Iſidorum in cap. de oleribus dicit ſic vocatā. qꝛ radix eius precipuus paſtus ſit hoīs. vñ macer ſic ait. ꝙ paſtum tribuat eſt paſtinaca vocata eſt. n. odoꝛatu iocūda. cibo delectabilis. reperitur alia ſpēs que dr̄ ſilueſtris que vocatur Daucus apud Aui. in ſcđo canoñ. quidā crediderūt ꝙ baucia eſſet charīota. quod nō credo. naȝ Galienus in libro ſcđo de alimentis facit vnum cap. de paſtinaca ⁊ dauco ⁊ chariota quod non faceret ſi eſſent idē. ſȝ ſit quomodocunqȝ hic volo declarare ꝙ charīota eſt ſpēs paſtinace. cuius radix eſt citrina bona ad manducandum ⁊ eſt illa quaȝ lombardi vulgariter gniffo vocant. Pli. ait. alterum genus eſt ſtaphilinos quam paſtinacam craticam vocant.

Acorus conditus valet egritudinibus cerebri. ⁊ neruoꝝ. ⁊ eius modus eſt ſicut ſecacul cōditi. Addunꝛ tñ ad oēȝ ptē eius ſecacul boni partes due.

¶ Acorus. i. piper apum vel affrodiſia vt dicit Diaſ. conditum ideſt pꝛeparatum hoc apud nos eſt multum in vſu. reperitur etiam vna confectio conditi ad egritudines neruoꝛum frigidas mirabilis quam ipſe deſcribit in ſumma quarta de egritudinibus neruoꝛum ⁊ eſt confectio diacori: que etiam in vſu eſt. vt dictum fuit.

Zuccarum roſatū. ℞. folioꝝ roſaruȝ albarum aut rubeaꝝ quantitatē quā volueris. ⁊ expandanꝛ ſuper tabulas in vmbra vſqȝ dū ſupfluuȝ humiditatis ipſaꝝ reſoluaꝛ. ⁊ ſint roſe habentes medietatem inter cōplementum ⁊ acerbitatem ⁊ terantur in vaſe lapideo. deinde ꝓijciatur ſuper eā zuccarum taberzet. i. album triplum ponderis eaꝝ. ⁊ reponātur in vaſe vitreato ⁊ obturetur os eius cū pergameno ⁊ apponatur ſoli menſibus tribus omni die ſepe agitādo illud. deinde remoueatur a ſole ⁊ ſeruetur. ⁊ quidam faciunt illud cum roſis non habentibus aliquid de complemento ⁊ inuenitur magis ſtipticum. ⁊ ſunt qui non terunt roſas ſed incidūt cuȝ foꝛficibus ⁊ fricant manibus fricatiōe vltima roſas ⁊ zuccarum. deinde exponunt ſoli.

¶ Zuccarum roſatum ſiue cōditum roſatum ſiue cōſerua. roſarum idem eſt. Nicolaus in ſuo antidotario ait. rodozachara ideſt zuccarum roſatū. ſed non ſit ſicut dicit Meſue. Petrus de creſcentijs in cap. de roſaria. i. roſa hȝ vnā aliam deſcriptionem. ſed non eſt eadem: moderni vero generaliter faciunt. vt docet hic Meſue.

Zuccarum violatū eius modus eſt ſicut zuccari roſacei. indigent tñ viole expāſione longioꝛi ⁊ expoſitione pꝛolixioꝛi ſoli.

¶ Zuccarum violatum. i. conditum violatum ſiue cōſerua violarum. quod ſatis eſt notum.

Zuccarum bugloſatum eius modus eſt ſicut zuccari roſacei.

¶ zuccarum bugloſatum ſiue diabugloſatū dicitur a floribus lingue bouis que alio nomie bugloſa vocaꝛ. Auic. in ſecundo cañ. de lingua bouis capitulum facit. ſed vere credo ꝙ illa qua vtuntur moderni non ſit illa de qua loqtur Auic. ipſe autem Aui. ponit ꝙ ſit genus almaru. i. marmacoꝛ. vt dicit in capitulo de maru. Meſue nō ponit modum conficiendi zuccarum boꝛaginatum quod ſit ex floꝛibus boꝛaginis que eſt ſpecies bugloſe. tamen ſi diaboꝛaginatum facere volueris facies illo modo ſicut bugloſatū. Criſtophoꝛus de honeſtis putauit. ſed non recte ꝙ zuccarum alchilil ſit zuccarum de floꝛibus boꝛaginis. quod nō eſt. apparebit infra conditum de bugloſa quod eſt conſerua vel diabugloſatum.

Zuccarum alchilil ſtomacum cerebꝛum. ⁊ coꝛ confoꝛtat ventoſitates fugat. ⁊ eius operatio eſt ſicut zuccari roſati.

¶ zuccarum alchilil. i. zuccarū qđ ſit ex floꝛibus roriſmarini qui alio noīe coꝛona montis vocaꝛ. Criſtophoꝛus de honeſtis dicit. zuccarū alchilil. i. zuccarum factum ex floribus boꝛaginis: ſed nō eſt vera expoſitio. vt pȝ apud Matheum ſiluaticum in littera kinkil. vbi ſic ait. chinchil. i. roſmarinus illud vocabulum ponitur in antidotario damaſceni. i. Meſue ſeptimo. que incipit zuccarū alchilchil. ⁊ poſt ſex qui incipit zuccarum bugloſatum. ⁊ ſic eſt qđ alchilil vel alchilchil. flos eſt roriſmarini. ſed grana alchilchil ſunt grana ſilueſtria.

Conditum de citro. ℞. corticuȝ citri. ℥. vj. bugloſe. ℥. j. ſ. marmacoꝛ. i. meliſſe. ℥. ſ. gariofilorum aur. i. ligni aloes aur. ſ. terantur ⁊ ꝓijciantur ſuper ea vini boni lib. iiij. ⁊ dimittatur diebus tribus. deinde pꝛoijciatur ſuper ea zuccari taberzet. i. albi li. ij. ⁊ aromatizetur cum gallie bone aur. ſ. croci. ʒ. i. quarta. maſticis. ʒ. i. muſci. ʒ. i. ſexta.

¶ Conditum. i. pꝛeparatum Meſue in diſtinctione de cōditis ponit citra cōdita ⁊ in diſtinctione de ſirupis habet duas deſcriptiones cōditi de citro. ſed ille due deſcriptiones nō ſunt in vſu. ego vero ſcripſi ſcđam deſcriptionē vt declararem quid ſit marmacoꝛ. marmacoꝛ ſm intentionē Meſue eſt meliſſa ⁊ ſic credo eſſe bene expoſitum qꝛ Serap. in capitulo de meliſſa inquit benerangie. i. turungen. ⁊ dicitur marmacoꝛ. i. meliſſa. Auic. in. ſcđo cañ. in caplo de maru de marmacoꝛ loquitur. ⁊ ibi diſtinguit in plures ſpēs ⁊ ponit linguam bouis. i. bugloſam inter ſpēs eoꝝ. Stephanus iudeus affirmabat ꝙ eſt marubium qđ ignoro. veꝝ ſapientes dixerunt ꝙ marmacoꝛ eſt meliſſa. ⁊ marmacur eſt marubium. Gulielmus placentinus dicit marmacoꝛa. i. marubium ſiue praſſium quod idem eſt.

Modus conditi de bugloſa boni. ℞. bugloſe mente ſicce folioꝝ roſaꝝ: corticum citri aut foliorum eius añ. ℥. iij. alfelengemiſch. i. ſeis ozimi gariofilati. ʒ. j. trium generum citonioꝝ. triū generū pomorum añ. ℥. j. ſ. ſete crude inciſe. nuciſmuſcate. zedoarie. galange. been. vtriuſqȝ. ſ. albi ⁊ rubei. ſandali citrini. croci añ. ℥. j. ſ. ligni aloes. ʒ. ij. vini ⁊ aque añ. ℥. vj. mellis li. viij. aromatizetur cum muſci. ʒ. i. tertia. ⁊ gallie. ʒ. ij.

Conditū. i. pꝛeparatarū de bugloſa. i. lingue bouis. cōditū aūt de bugloſa non eſt zuccarum bugloſatū qđ ſit ex zuccaro ⁊ floꝛibus bugloſe vt quidam crediderunt.

Trium generū citonioꝝ vel triū ſpērum citonioꝛū. greci vero ponunt ipſas in numero maloꝛum ⁊ genera ipſorum ſunt multa: quoꝛum quedaȝ ſunt dulcia quedā acria quedam muza ⁊ ſic de ſingulis. ſed hic ſoluȝ intelligimus tria genera que ſunt dulcia acetoſa ⁊ muza. i. quod ſapoꝛ ipſius ſit compoſitus ex dulcedine ⁊ acetoſitate.

Trium generum pomoꝛum ſimiliter intelligitur de tribus generibꝰ pomoꝝ ⁊ ſunt ꝓpꝛie dulcia acetoſa ⁊ muza.

Sete crude ⁊ nō cocte vt dictum fuit. Papias inquit. bombices dicuntur apud ſeres frondiū vermes qui ſericū creant ex cuius tinctura bombicinus ſit.

Hic ſectio de cōditis complementū ſuſcipit ſm. d. Meſue nunc vero aggrediamur ſectionē de ſpēbus loch ſcđm eundem. Nobis igitur adſit datoꝛ auxilij deus terrarum celiqȝ ſatoꝛ rerumqȝ omnium opifex ⁊ conditoꝛ.

Loch de pino. ℞. granoꝛum pini. ʒ. xxx. amigdalarum dulciuȝ auelanarum aſſatarū. dragagāti. gūmi arabici. liquiritie. ⁊ ſuci eius amili. capilloꝛum veneris. radicum lilij celeſtis. i. ireos. añ. ʒ. iiij. carnium dactiloꝛū chairon. i. illius regionis. ʒ. xxxv. amigdalarum amararum. ʒ. iij. mellis paſſularum zuccari taberzet ideſt albi butiri recentis ana. ʒ. iiij. mellis taberzet quantum ſufficit ſumatur ex eo quaſi lambendo.

Loch aūt eſt medicina liquida in modū ſirupi: ſȝ eſt inſpiſſata valde. aliqualiter viſcoſa apta vt lambaꝛ deglutiendo ipſam paulatim contra diſpoſitionē pectoꝛis ac pulmonis valet. Lāfrācus chirurgicus in cap. de gibboſitate impartiri habet vnū medicamen ⁊ inqt. ſiat loch. i. medicina ſpiſſa ſicut mel liqdū ſeu crudū mitigās tuſſiȝ apđ nos iſtud loch eſt multū in vſu. Auic. in. v. cañ. in tractatu tertio de auris doloꝛe habet vnā aliam deſcriptionem: ſȝ nō eſt eadem. Jo. Sera. in ſuo antidotario habet vnam aliaȝ deſcriptiōeȝ que vocatur loch de granis pini. ⁊ ibi inquit. aſtroculibe ⁊ ſunt grana pini.

¶ Pinus arboꝛ. Scđm Iſido. in ca. de ꝓpꝛijs noībus arboꝛū vbi inquit. pinus arbor picea ab acumine folioꝛum vocata. pinū. n. antiqui acutū nominabant pinū aūt aliaȝ pitim. aliā greci peucē vocant quā nos piceā dicimus eo ꝙ deſudet picē nā in ſpē ſibi differūt. in germania aūt inſulis huius arboꝛis lachꝛima electuariū gignit. hic textus Iſidoꝛi nō acceptaꝛ. nā electuariū nō eſt lachꝛima pini ſed potius agiros ⁊ eſt gūmi dictū charabe vt pȝ apđ Simonē Ianuē. Aui. in ſcđo cañ. facit vnū cap. de grano pini. ⁊ aliud de geloū. ⁊ ibi dicit ꝙ eſt granū pini maioꝛis certe illud nomen de gelou apud arabes eſt de auellana maioꝛe q̄ȝ nos nucellā dicimus. hoc granum ſatis eſt notum.

¶ Auellane note ſunt. Joan. Sera. in ſuo antidotario in confectione alchechingi inquit. abuſe ⁊ ſunt auellane aſſate. Petrus de creſcentijs ait. auellane ex eis quedam ſunt ſilue. que in nemoꝛibus ⁊ ſepibus naſcuntur quedā domeſtice ſilueſtres ſunt parue ſapoꝛoſe groſſam teſtam habentes. Domeſtice vero quedam ſunt rotūde groſſe. ⁊ quedā longe ex quibus longe ſapoꝛoſioꝛes ſunt ⁊ citius maturantur. ⁊ aſſantur auellane. vt dictum fuit de cimino.

¶ Ligritia eſt radis dulcis ſatis nota. Albuchaſis in tractatu ſcđo docet modū faciendi ſucuȝ ipſius. ⁊ dicit ꝙ ſit de menſe iulij. qꝛ tūc planta eius eſt plena ſuco. caſſius felix. ca. đ glicoꝛitia inqt glicoꝛitia grece ex eo dicta ꝙ dulcē radicē hȝ. glieȝ. n. grece dulce dr̄. Gal. ait. maius iuuamentū qđ eſt in liquiritia eſt in ſuco radicis eius quidaȝ praue ſophiſticant ſucum ipſius ex puluere ipſius ⁊ melle.

¶ Amilū. i. amidū. Sera. in ca. de frumento docet duos modos faciendi amilū ſiue amidum. Gal. in lib. ad partenianum dicit amilū oībꝰ notū. eſt. n. q̄ſi medulla frumēti.

¶ De melle paſſulato ſeu paſſularū ingrediente cōpoſitionem huius loch. contrarietas exiſtit aliqñ inter apothecarios non parua. aliqui. n. male accipientes verba Meſue apponunt mel ⁊ paſſulas pro loch conficiendo quod minime facere conuenit. qꝛ hec nō eſt intentio. d. Meſu. nā nec ipſe nec alij poſt mel vix vnq̄ȝ medicinas aliquas in ſuis compoſitionibus ſubiungunt. ſed per mel paſſularum intelligere debemus cū paſſulis confectū ſicut etiā conficiꝛ cū emblicis ⁊ anacar. ⁊ alijs rebus. ⁊ modꝰ ipſius eſt qđ accipiantur paſſulaꝝ mundatarum a ſoꝛdibus eoꝛum. ℥. iiij. aque cōmunis lib. i. coquantur ſimul vſqȝ ad cōſumptionem aque. deinde ſiat foꝛtis expꝛeſſio cui addaꝛ mellis duplum pōderis hoc eſt pro qualibet lib. i. carniū paſſularuȝ addaꝛ lib. ij. mellis bene diſpumati ⁊ iterum ſimul coquātur vſqȝ ad neceſſitatem deinde deponatur ab igne ⁊ vſui reſerua in vaſe vitreato. id erit mel paſſulatum. ſi etiā mel mirtinum facere volueris de modo ipſius docet Nicolaus in ſine diacodion vt oſtenſum fuit.

Loch de papauere ⁊ eſt diapapauer. ℞. papaueris albi. ʒ. xxv. amigdalaꝝ dulciū excoꝛticataruȝ granoꝝ pini gummi arabici. dragaganti ſuci liquiritie añ. ʒ. x. amili. ʒ. iiij. ſeis poꝛtulace ſeis lactuce ſeis citonioꝛuȝ añ. ʒ. iiij. croci. ʒ. j. penidioꝛū alboꝛū. ℥. iiij. ſirupi de papauere q̄ȝtum ſufficit. etiam ſit pꝛopꝛie ſirupus ex capitibus papaueris albi ⁊ nigri ⁊ ſemine lactuce ⁊ violis.

¶ Loch de papauere ſȝ intētionē Meſue eſt diapapauer: ſed ſȝ intētionē apothecarioꝝ aliud eſt loch de papa. aliud eſt diapapauer. tñ vnū pꝛo alio poteſt dari. Ipſe in ſua pꝛactica deſcribit multas deſcriptiones diapapaueris vt in caplo de tuſſi ⁊ in ca. de fluxu ſanguinis ab aure ſed nō ſunt i vſu. alia vō deſcriptio quā nos hēmus in vſu ex auctoꝛitate Nico. de q̄ ſupꝛa. A. in. v. cañ. hȝ vnā deſcriptionē loch de papauere ſȝ nō ſunt idē. iſta vō eſt nobilioꝛ illa.

Loch de ſquilla. ℞. ſquille mellis diſpumati partes conueniētes decoquantur in ſubſtantia loch. ⁊ accipiatur ſic lambendo.

¶ Iſtud loch apud nos eſt multum in vſu idem Meſue deſcribit aliā deſcriptionē in cap. de tuſſi humida. ſȝ eadē eſt. Aui. in. v. cañ: hȝ vnā aliā deſcriptionē que eadē eſt.

Squilla apđ Aui. in ſcđo cañ. eſt cepe muris eo ꝙ interſicit mures. circa inſtās. ſqlla alio noīe. cepa maria dr̄ illa

que ſola reperiꝛ niſi ſit plantata moꝛtifera eſt. Sucus autem ſquille iſto modo ſit opꝫ vt mundetur ſquilla cū cultello ligneo ex coꝛticibus ſuperioꝛibus ⁊ poſtea inuoluaꝛ illa recte in paſta facta ex farina frumenti vel cherſene. i. ſigillinis ſm albuchaſim ⁊ ponantur in furno panis temperato non nimis calido nec nimis frigido ⁊ ibi dimittatur vſqȝ ꝙ paſta erit cocta. deinde extrahatur. ⁊ accipianꝛ lamine ſquille ita calide. ⁊ habeas paratum moꝛtariū lapideū calidū cū piſtello ligneo ⁊ bene cōtundanꝛ. poſtea cuȝ pecia lini ſubtilis expꝛimanꝛ foꝛtiter ⁊ ſucus extrahatur.

Loch de Alfeſcera valet ſicut loch de ſquilla ⁊ eius modus eſt ſicut in illo. ⁊ eſt medicamen expertum.

Iſtud loch de Alfeſcera non eſt in vſu. ideo nō eſt neceſſe vt ipſum deſcribam. feſcera vero ſm Meſue eſt vitis alba que alio noīe bꝛiona vocaꝛ. hec apđ Dia. vocaꝛ ampelos leuce. ⁊ apud herbaticos cucurbita ſilueſtris dicitur.

Loch ſanum ⁊ expertum. ℞. cinamomi. yſopi ſicce. liquiritie ana. ℥. ſ. iuiube ſebeſtē añ. numero. xxx. paſſularum enucleatarum. ſicuum ſiccaruȝ. ⁊ dactiloꝛum pinguium ana. ℥. ij. fenugreci. ʒ. v. capilloꝛum veneris. m. i. aniſi. feniculi. ireos. calamenti. ſeminis lini. ana ℥. iiij. hec omnia coquantur in lib. iiij. aque vſqȝ dum remaneant lib. ij. ⁊ pꝛoijciantur ſuper ea penidioꝛum lib. ij. ⁊ coquantur ⁊ impinguentur vſqȝ ad ſpiſſitudinem mellis. deinde pꝛoijciantur ſuper eum pinearum mundatarū. ʒ. v. amigdalaꝝ mundatarum. liquiritie. dragaganti. gummi ara. amili. ana. ʒ. iij. ireos. ʒ. ij. miſceantur omnia ⁊ agitentur vſqȝ dum medicamē maceret ⁊ albū ſiat ⁊ reſerua.

Iſtud loch apud nos eſt multum in vſu. ⁊ eſt ſanum et expertum ad tuſſim ⁊ ad raucedinem vocis.

Loch ad caliditatem ⁊ aſperitatem pectoꝛis ⁊ ad tuſſim calidam ſed non eſt in vſu.

Cheſmes ſunt paſſule ſine oſſibꝰ. ⁊ melioꝛes ex eis ſunt ille que veniunt de oꝛiente que ſatis ſunt note.

Loch Aliud ex intentiōe noſtra ħ nō eſt in vſu. ſimplicia tñ que declaranda ſunt declarabo.

Per tria grana ſecundum quoſdam intelliguntur tria ſemina ex ſeminibus q̄ttuoꝛ maioꝛibus frigidis. ſ. ſemina melonis citruli ⁊ cucumeris. ⁊ qñ reperiꝛ q̄ttuoꝛ granoꝝ vt eſt in triſera pſica q̄ttuoꝛ ſemina cōmunia maioꝛa frida intelliguꝛ. ſ. melonis citruli cucumeris ⁊ cucurbite.

Loch bonum conferens ethicis ⁊ conſumptis ⁊ ptiſicis. ℞. papaueris albi. ſpodi. ſeminis lini toꝛrefacti. croci. amigdalaram dulcium ana. ʒ. iij. amili dragagāti. gūmi. ſ. gummi arabici. ſeminis citonioꝛuȝ. ſeminis citruli. quod eſt ſpecies cucumeris ana. ʒ. vj. granorum naſturtij coctoꝛum. amigdalarum amararum fabarū ana. ʒ. j. ſ. penidioꝛum. ʒ. lx. diſſoluantur penidie in aqua fontium ⁊ coquantur ⁊ conficiantur cum eis cetera.

Iſtud loch in vꝛbe Ticinenſi nō ē valde in vſu. ſed in vrbe Mediolano magis. ipſe Meſue in capi. de ptiſi quaſi in fine habet vnam deſcriptionem ex auctoꝛitate ſaboꝛ qđ dicitur loch conferens ptiſicis ⁊ cōſumptis. ſed non ſunt eadem. nec ſit ſecundum illam deſcriptionem.

Granis naſturtij. contrarium euenit ei quod aduenit ligno aloes. nam iſtud per decoctionem debilitatur. immo extinguitur. illa vero ſiunt virtuoſioꝛa. naſturtium vero apud Dia. vocatur cardamus. Gal. in ſexto ſimpliciuȝ inquit. cardamus ideſt crocus hoꝛtulanus ⁊ ē ex herbis ſpinoſis. hic textus Gal. non videtur bene ſonare. ſed credo ꝙ fuit error ſcriptoꝛis. nā ipſemet in ſeptimo inquit: cardamus. i. naſturtium. ⁊ ſic eſt ſm veritatem. ſed ſicut dicit cardamum debet dicere cartamum. i. crocum hoꝛtulanuȝ. Meſue inquit grano ⁊ naſturtij coctoꝛū non intelligitur ꝙ debeant coqui in aqua. ſed intelligitur ꝙ ſint bene cocta ideſt matura ad ſolem.

Loch Ad aſma bonū. ℞. ſquille aſſate. ʒ. iiij. radicis lilij celeſtis. ʒ. ij. yſopi. pſſij. i. marubij. ana ʒ. j. mirre: croci. añ. ʒ. ſ. confice cum melle. ⁊ ſiat.

Iſtud loch apud nos ē multū in vſu. idē in ca. de aſmate hȝ vnā aliā deſcriptionē ex auctoꝛitate Joā. Sera. que eadē ē. de mō aſſandi ſqllā vide ſupꝛa vbi oñſum fuit.

Loch de amigdalis. ℞. amigdalaꝝ dulciū ⁊ amararū ſeis lini torrefacti. granorum pini. aniſi dragaganti gummi arabici ſuci ligritie ⁊ radicis cuius. añ. ʒ. j. ſ. zuccari penidioꝝ. añ. ʒ. iij. cōficiant cū melle. ⁊ ſuci feniculi. ⁊ ſuci apij. prius bullitoꝝ quātitate ſufficienti.

¶ Iſtud loch apud nos eſt in vſu. Amigdala ſm Iſidoruʒ apud grecos idē ſonat qđ latine nux longa hāc alij nuclicam vocant quaſi minorē nucē. amigdala etiā pro morbo aliqñ accipitur ⁊ ſunt due eminētie iuxta radicē lingue in faucibus ſimiles capitibus māmillaꝝ ⁊ dicunt branci.

¶ ~~Secundum eundem in ſua practica.~~

Loch de aleis in cap. de tuſſi humida. ℞. aleorū mundatoꝝ lib. ſ. ⁊ elixa ea in aqua decoctionis cicerum. ⁊ yſopi ſicce vſqȝ dum ſint bene decocta. deinde colentur ⁊ terant alea ſicut medulla: ⁊ proijce ſuper ea mellis ⁊ butiri. añ. ℥. vj. ⁊ decoquantur lēto igne vſqȝ ad terminum loch. ⁊ vtere bonum eſt.

¶ Iſtud loch apud nos non eſt in vſu. Aleum ſecundum Iſidorum in capi. de oleribus dicit. aleum dictuȝ ꝙ oleat vlpicum appellatum quod alei odorem habeat. Papias inquit. aleum dictum ꝙ oleat. cuius odoreȝ venenata ferre non ſuſtinent. leo quoqȝ ⁊ pardus fugiunt. corporibus tamen humanis ſalubre eſt: nam ſui calore deducit ⁊ interius medicat doloribus oculis vero in cibo crebrius ſumptum caliginem inducit. Aui. in quinto canoñ. habet vnā aliam deſcriptionem que eadem eſt.

Loch de caulibus in eodem capi. ℞. ſuci caulium lib. v. lento igne coque auferendo ſpumam eius vſqȝ dum redeat ad lib. ij. deinde coquatur cum rob. i. muſto cocto ſiue ſapha. ⁊ mellis lib. i. vſqȝ duȝ ingroſſetur ⁊ bonum eſt.

¶ Iſtud loch apud nos eſt multū in vſu. Io. Sera. in ſuo breuiario in capitulo de ptiſi abſqȝ febre habet vnam aliā deſcriptionem. ⁊ eſt fere eadem.

¶ Caulis a greco caulos quod eſt haſta haſtile ⁊ virga virilis. i. veretrū. vñ. caulis eſt tirſus cuiuſlibet plante. Iſidorus inquit. caulis eſt generalr herbaꝝ ⁊ olerū medius frutex qui vulgo tirſus dr̄ qđ a terra ſurſum conſcendat. eſt autem generale nomen. omnis enim frutex caulis dicitur. caulium autem genera quinqȝ. cumanum. i. pompeianum arcinū ſabellicū bruciuȝ Apud Dia. caulis vocat braſica.

Loch de pulmone vulpis in cap. de ptiſi. ℞. pulmonis vulpis ſicci. ſuci ligritie. capillorum veneris. ſeis feniculi ana. ʒ. iiij. confice cum zuccaro decocto cum aqua quantum ſufficit. ⁊ quandoqȝ conficit cum rob mirtino. ⁊ eſt confortatiuum amplius.

¶ Iſtud loch apud nos eſt multū in vſu. ſm intentioneȝ Meſue. ⁊ eſt medicamen Gal. Auic. decima tertij in capitulo de cura vlcerum pectoris ⁊ cura ptiſis hȝ vnaȝ aliam deſcriptionem que eſt eadē. ſed lumen malelucens inquit. loch de pulmone vulpis magiſtrale. vȝ. qđ nō reperitur ab auctoribus ſed falſa eſt opinio ſua. nam vide ꝙ ſua deſcriptio eſt eadē cum iſta. preterea Nicolaus florentinus lib. tertio. in cap de catarro ⁊ coriza ponit ad litteraȝ loch de pulmone vulpis ⁊ ibi nec additur vel minuit aliquid. immo eſt eadem deſcriptio. Pulmonē vulpis anteqȝ adminiſtretur in medicinis oȝ primo preparari: ⁊ modus eius eſt ꝙ accipias pulmoneȝ vulpis ⁊ mundetur optime ⁊ incidatur per venas. poſtea abluatur cū vino albo odorifero parum calido. hoc fiat tantum ꝙ pulmo vulpis efficiatur ſine putredine. poſtea ponatur in olla ⁊ exſiccet in furno leniter calō. ⁊ poſt ipſius exſiccationem reſeruetur. ſed prius inuoluatur cum abſinthio ⁊ vtere vbi oportet. Dia. ait. pulmo vulpis cum vino nigro aſmaticis ſubuenit.

¶ Vulpes eſt aial ſatis notū. Iſidorus dicit. vulpes dicta quaſi volupes eſt. n. volubilis pedibus. ⁊ nūqȝ rectis itineribus. ſed tortuoſis anfractibꝰ currit. fraudulentū aial inſidiſqȝ decipiens. nā dum nō habuerit eſcā fingit morteȝ. neqȝ deſcendētes quaſi ad cadauer volucres rapit ⁊ deuorat. hoc apud arabes vocatur thaleb. Sera. in ca. de amigdalis inquit. ⁊ qñ vulpes comedit amigdalam amaraȝ cū aliquo cibo moritur. Meſue ac Auic. volunt quod predictum loch conficiatur cum zuccaro. ſed hodie generaliter conficiatur cum melle. etiam Nicolaus vult ꝙ conficiatur cum zuccaro. Meſue inquit. etiam ſi conficitur cū rob mirtino eſt confortatiuum optimum.

Loch de ſemine lini ad illum qui tuſſit in antidotario. Io. Sera. ℞. ſeis lini torrefacti. ʒ. iiij. confice cum melle. ⁊ fiat loch.

Iſtud loch eſt multum in vſu. tñ ego vidi ipſum fieri ex farina ſeminis lini nō torrefacti. ⁊ melle ⁊ eſt mirabile ad tuſſim puerorū. Aui. in quinto cañ. in trac. quinto de alohocat ad ſpūalia habet loch ad tuſſim ſiccam. ⁊ eſt ideȝ cū deſcriptione Seraꝑ. Linum ſcilicet ſemen medicine aptū eſt ad multa. Iſidorus in capitulo de linis inquit. linū ex terra ſpecie mittēti oritur. defluxumqȝ nomen eius ex greco eſt. nam linum greci linarin dicunt ſiue ꝙ ſit molle ⁊ leue. Petrus de creſcētijs in cap. de canabis dicit. qđ eſt de natura lini. torreſit autem ſemen lini ſicut alia ſemina.

Loch ~~Albotin ſm Auic.~~ in quinto canonis. ℞. ſeminis lini torrefacti. paſſularum mundatarum añ. lib. j. amigdalarum pini. ⁊ amigdalarum dulciuȝ. amigdalarum amararum mundatarum añ. ℥. vj. auellanarum torrefactarum. glutinis albotin. radicum lilij celeſtis ideſt ireos añ ℥. i. mirre. croci. thuris maſculi ana. ℥. ſ. terere ⁊ cribellentur ⁊ inuoluantur cum lacte aſinino. ⁊ cōficiatur cum eo ⁊ fiant trociſci ⁊ exſiccentur in vmbra. deinde terantur ⁊ conficiantur cum melle.

Iſtud loch apud nos non eſt in vſu.

Albotin vero eſt terbentina que alio nomine largatuȝ dicitur. ⁊ granum ipſius ſcđm Auic. in ſcđo cañ. vocatur granum viride. ſm circa inſtans terbentina melior eſt albida vel citrina ⁊ clara ſine putredine per centum annos ſeruatur. Sera. in capitulo de terebinto dicit. qđ ſunt due ſpecies. ſ. domeſtica ⁊ ſilueſtris. domeſtica eſt botin ſecundum veritatem. ⁊ fructus eius eſt granum viride: ⁊ ſilueſtris eſt lentiſcus ⁊ ambe habent gūmi. Gal. in ſuis ſecretis in capitulo de dolore capitis ⁊ ſplenis ⁊ multorū aliorum inquit. cere elchalimbac ideſt terbētina vel albotin.

Amigdale pini ſunt grana ipſius vel ſemia que alio nomine nuclei pinearū dicitur: greci vero dicūt ſtrobilia.

Loch de ~~farfara magiſtrale.~~ ℞. radicum farfare ℥. vj. lauentur bene a ſordibus earū. deinde buliant bene donec ſint bene cocte. deinde bene piſtentur. prius cum dicta aqua diſſoluantur zuccari li. j. ſ. coquantur vſqȝ ad formam electuarij. deinde addatur pinearum mundatarum. ℥. j. ſ. paſſularum. ℥. ij. piſtentur in mortario lapideo ⁊ miſce cuȝ ſirupo ſupraſcripto. deinde adde croci gariofilorum. ana. ℈. ſ. ſuci liquiritie. ʒ. i. gra. xv. cinamōi. macis. añ. ℈. j. miſce ⁊ fiat loch i forma bona

Hoc medicamen in Papia nō eſt in vſu. Immo magis eſt in vſu in partibus mediolanenſibus. ſed deſcriptio ipſius ab auctoribus non reperitur. farfara vero ſecundum modernos eſt vngula cabalina ſiue vt alij dardanam vocant. ſpecies ipſius due ſunt. vna eſt iam proxime dicta altera vocata nenufar. vtraqȝ in aquis naſcitur. vna cuȝ flore albo. altera cum flore rubeo. vt dictum fuit ſupra in electuario de farfara.

~~Perfecimus fautore domino ſectionem de loch:~~ proſequamur nunc circa ſectionem ſiruporum ⁊ iulep. preſtet igitur altiſſimus nobis gratiam. ⁊ ſub vmbra alarum ſuarum protegat nos. ~~De Iuleb ſirupis ac rob. ſecundum. d.~~ Meſue ⁊ alios doctores per ordineȝ. ſi deus voluerit deſcribam. que ſunt in vſu. ⁊ que non.

Modus operationis iuleb conferentis aduſtioni febrium. Recipe aque infuſionis roſarum. lib. v. zuccari lib. iiij. coquātur cuȝ facilitate. ⁊ adminiſtretur cum aqua frigida.

Iuleb vel iulep arabice eſt ſirupus ſimplex ex ſola aq̄ ⁊ zuccaro vel adhibita aliqua parte aque roſacee. vt inquit Ioā. Sera. in ſeptimo Gentilis ſuper quinto cañ. Auic. dicit. iulep arabice iubel grece eſt ſirupus ex ſola aqua roſata vel cōmuni ⁊ zuccaro. iſtud iulep apđ nos eſt multuȝ in vſu ſȝ nō vtimur ſub nomine iuleb. verū eſt ꝙ facimus ⁊ facere debemus ⁊ vtimur ſub noie ſirupi roſati ex infuſiōe roſaꝝ. ⁊ ꝑdictā infuſionē ipſe docet inferiꝰ. qñ vō medicus ordinat Iuleb non intelligitur de iſta deſcriptiōe: ſed illud iuleb quo vtimur appebit infra ſub noie Iuleb. aliud roſarum. Nicolaus ponit ſirupū roſatū cuius infuſio eadē eſt cū illa Meſue. tñ in doſi non concordant.

¶ Infuſio roſarum eſt illa quam docet idem ſub nomine operatio infuſionis roſarum aut violarum.

Operatio infuſionis roſaꝝ aut violarū. ℞. foliorꝝ roſaꝝ aut violaꝝ recentium lib. vj. ponantur in vaſe vitreato terreo ſtricti orificij. ⁊ fundantur ſuper ea aque calide lib. xv. ⁊ ſtringatur orificium vaſis ⁊ dimittatur per horas octo. tunc denuo colentur. ⁊ in vaſe iterum tantundem foliorum roſarum recentiū aut violarum immittantur. ⁊ denuo eadem aqua calefacta ſuper ea mittatur ⁊ ſtringatur orificiū ſimiliter per octo horas. deinde coletur. ⁊ ſi cōſeruare volueris ponatur in vaſe vitreato ſtricti orificij ⁊ diſtilletur oleū in orificio eius ⁊ ſtringatur caput eius ⁊ exponatur ſoli diebus. xl. ⁊ dicitur illud mucharus roſaꝝ aut viola. Hec operatio infuſionis roſaꝝ aut violarū eſt illa de qua fit ſirupus roſatus ex infuſione roſaꝝ. etiā illo mō fit infuſio violarum pro faciendo ſirupū violatū ex infuſione violarū vt dictū fuit ſupra. ⁊ qñ predicta infuſio eſt cōpleta pōt conſeruari in vaſe vitreato ⁊ nō in vaſe terreo q: putreſit. ⁊ in hac infuſione zuccaro diſſoluto ⁊ cocto ſm artem poſſunt fieri confectiōes ⁊ alia vt ē diarodon deſcriptiōe cōi ⁊ ita de alijs.

Modus iuleb violati cōferēs ad febrē ⁊ inflammationeȝ ⁊ aſperitatem pectoris ⁊ tuſſim ⁊ pleureſim. ⁊ eius operatio eſt ſicut iuleb roſati.

¶ Iuleb vt dictum fuit eſt ſirupus ſimplex ex ſola aqua ⁊ zuccaro. ⁊ pp id dñs Meſue dicit iuleb violatuȝ quod fit ex infuſione violarum. ⁊ nos facimus ⁊ nominamus ſirupum violatum ſimplicem ſiue ſirupum violatum ex infuſione violarum ⁊ eius modus eſt ſicut modus ſirupi roſati hoc eſt ꝙ pro lib. v. infuſionis violarum addantur lib. iiij. zuccari. ⁊ fiat ſirupus violatus ex infuſiōe. ⁊ eſt ille de quo intelligitur quando medicus ordinat iuleb violatuȝ ſimplr. infra apparebit vna alia deſcriptio que vocatur ſirupus violatus compoſitus qui etiam in vſu eſt. etiam apparebit aliud iuleb roſatum vel violatum ⁊ fit vterqȝ ex aquis diſtillatis ⁊ non per infuſionem.

Iuleb aliud roſarum. ℞. aque roſarum lib. iiij. zuccari lib. ij. ⁊ fiat iuleb.

¶ Iſtud iuleb quod fit ex aqua roſata diſtillata ab elembico eſt ille quo vtimur pro iuleb roſato ⁊ eſt ille de quo intelligitur quādo abſolute ponitur. due deſcriptiōes iuleb poſite fuerunt que fiunt ex infuſione florum ſiue roſarum ſiue uiolarum: ⁊ nominantur ſuo nomine. Auic. in quinto cañ. etiam docet facere iuleb cum aqua roſata.

Iuleb violatum. ℞. aque violarum lib. iij. zuccari lib. ij. coquantur. ⁊ fiat vt ſupra.

¶ Simili mō iſte iuleb dȝ fieri ex aqua violaꝝ diſtillata ſicut fit iuleb roſatū qđ etiā in vſu eſt. in fundo vaſis iuleb violati vel roſati aliqñ inuenit zuccarū induratū in fundo vaſis. qđ vocāt moderni candū violatuȝ vel roſatum.

Iuleb alcheſmes ſm eundē in ſua practica caꝑ. ſermo i aqua cicerum ⁊c̄. ℞. alcheſmes ⁊ decoquātur in aqua decoctione ſufficiēti ⁊ recipe huius aque partē. i. penidiorum partem. ſ. decoquantur vſqȝ dum ſufficit. ſm eundē modū fiat iuleb quod in vſu non eſt.

¶ Alcheſmes vel cheſmes ſcriptū vt h cum littera. s. ſunt paſſule ſine arulis. ſed chermes ſcriptū cum. r. eſt grana cū qua tinguntur panni. ⁊ apud Dia. vocatur coccus.

ſirupus de pomis. ℞. ſuci pomoꝝ dulciū ⁊ acetoſoꝝ añ lib. v. coquat ſucus vſqȝ ad cōſumptionem medietatis ipſius ⁊ dimittatur per dies. ij. vſqȝ dū clareſcat. deinde colet ⁊ cū li. iiij. zuccari fiat ſirupus. ⁊ ſunt q ſubmergūt in ſuco ſetā tinctā ex chermes. i. granis cū quibus tinguntur panni ante ſuci depurationē vſqȝ dū rubeat ⁊ recipiat virtutē tincture. ⁊ eſt excellētior.

¶ Iſte ſirupus apud nos eſt multum in vſu. ⁊ maxime ſm iſtam deſcriptionem qua dr̄ ſirupus de ſuco pomoꝝ vel ſirupus de pomis ſimplex ad diīam alterius deſcriptionis que vocatur de pomis compoſitus de qua infra.

¶ Sucus ſm Iſido. in cap. de potu dictus eſt ꝙ ſuco exprimatur vt ptiſane. Pli in ca. de generibus ſucoruȝ ⁊ de odore ait. interim que ſunt cōia ex pomis omnibus ſucis ſaporum genera tres decem reperiūtur dulcis ſuauis pinguis amarus auſterus acer acutus acerbus ſalſus ⁊c̄.

Meſue inquit ꝙ ſunt aliqui qui ſubmergunt ſetaȝ tinctam ex chermes in iſto ſirupo. ⁊ eſt excellentior. ſed raro apud apothecarios fit per illum modum.

ſirupus de piris modus eius eſt ſicut ſirupi de pomis. ſed non eſt in vſu.

Auic. in quinto canonis habet vnam aliam deſcriptionem que eadem eſt idem in quarto canonis in fen. prima in capitulo de cura morbili. laudat ipſum ſub nomine ſirupi de altelea. naȝ altelea vt exponit in ſuis ſinonimis ſunt pira. ⁊ ſirupus de altelea. i. de piris vt exponit etiam Ioā. arculanus ſuper illo paſſu.

Pirus vocata videt ꝙ in igne ſpēm formata. nam hoc genus pomi ab amplo incipit ⁊ in auguſtum finit ſicut ignis. pirus autem arbor. fructus eius pira ſunt.

ſirupus de citonijs valet ſicut ſirupus de piris ⁊ eſt idem modus vtriuſqȝ hoc eſt pro qualibet. lib. i. ſuci citoniorum purificata adde lib. j. ſ. zuccari ⁊ fiat ſm artem ⁊ vocetur ſirupus de ſuco citoniorum.

Citoniū vō eſt fructus ſatis notus: Meſue hȝ hoc ſirupum de citonijs qui apud quoſdā eſt miua citonioꝝ ſimplex. tñ idē iterum ponit deſcriptionē miue citonioꝝ. que poteſt fieri cum ſpēbus ⁊ ſine ſpeciebus. Auic. in. v. diſtinctione de ſirupis hȝ ſirupum de citonijs. ⁊ dicit ꝙ eſt miua. quidam ſapientes dixerūt ꝙ ſi neceſſitas fuerit in operando loco ſirupi de ſuco citoniorum. poteſt dari miua citoniorum ſine ſpeciebus. tamen differunt inter ſe.

ſirupus de ſuco acetoſe. Recipe ſuci acetoſe purificati lib. iij. zuccari lib. ij. fiat ſirupus ſecundum artem.

Iſte ſirupus eſt multuȝ in vſu. acetoſa vero eſt herba ſatis nota. cuius hortus eſt in pratis folia ipſius dum ſunt viridia manducant apud Dia. ⁊ Seraꝑ. vocatur lapaciuȝ ſicut patet ſi legatur vtriuſqȝ caꝑ. de lapacio cum acetoſis apud Auic. Gulielmus placentinus inquit. ribes. i. acetoſa vel acetoſella. hic textus Gulielmi eſt falſus. nam ribes non eſt acetoſa ſicut patet per Serapionem ac Aui. qui de vtraqȝ capi. faciunt verum ad neceſſitatem vnum pro alio poteſt poni. tamen idem non ſunt.

ſirupuſ de ſuco cucurbite. Recipe cucurbitā magnam ⁊ inuoluātur paſta ⁊ decoquat in furno ⁊ recipe expreſſionis eius lib. v. zuccari albi libr. iij. miſce ⁊ fiat ſirupus. Iſte ſirupus non eſt valde in vſu. Cucurbita vero cōmuniter ſatis eſt nota. reperitur alia cucurbita dicta ſilueſtris apud herbaticos. ⁊ hec apud Diaſco. vocatur ampellos leuce ideſt brionia.

ſirupus de granatis acetoſis valet contra febres colericas. ℞. ſuci. granatoꝝ acetoſorum purificatorum lib. v. zucc. albi lib. iij. ſirupus ſm artem.

Iſte ſirupus ſecundum plurimum eſt ille qui nobis eſt in vſu. tamen quia idem deſcribit vnam aliaȝ de granatis dulcibus ambas deſcribam.

Granatū maliū. i. pomū granatū. Sera. ca. de granatis ex auctoritate Gal. ingt. ꝙ ſunt ex eis acetoſa ⁊ dulcia ⁊ virtus cuiuſqȝ eoꝝ eſt ſȝ ſuū ſaporē ⁊ ſapor totius granati ⁊ granorū ipſius ē plꝰs ſtipticus qȝ ſapor ſuci eius ⁊ pluris deſiccationis. reperitur aliud granatum. cuius ſapor eſt muzus. i. cuiꝰ ſapor ē mixtus ex dulcedie ⁊ acetoſitate.

ſirupus de granatis dulcibus. ℞. ſuci granatorū dulcium purificatorum lib. v. zuccari lib. iij. ⁊ fiat vt ſupra. ſed ſunt qui emergunt in ſuco ſetam tinctam ex chermes. i. grana cum qua tinguntur panni. ⁊ excellentior inter has duas deſcriptiones ſirupi de granatis ſed ſecundum plures prima eſt nobilior.

Petrus de creſcētijs ingt. mala punica ſunt mala granata q̄ nota ſunt. ex qbꝰ q̄dā ſunt dulcia. q̄dā acria ſiue acetoſa. q̄dā mediocris ſaporis inter dulce ⁊ acrū cōpoſita.

ſirupuſ de corticibus citri. ℞. corticum pomoꝝ citri recentium lib. i. decoque cum lib. v.

fol. 35.

aque fontium vſq ad conſumptionem duarum partium. ⁊ cum lib. j. zuccari fiat ſirupus ⁊ condiatur. i. aromatizetur cum gra. iiij. muſci: ⁊ ſunt qui in iuleb proijciuntur ex corticibus citronorum partes cõuenientes ⁊ proprie quando vicinatur cõpletioni cocture eius eſt delectabilis. ⁊ quando ſubmergitur in aqua decoctionis citri ſeta tincta ex chermes. i. granis tinctorum tunc eſt excellentior.

Iſte ſirupus apud nos eſt in vſu. citrum vero apud arabes vocatur hateogi. Serapio in capitulo de citro ait. ex auctoritate Gal. fructus huius arboris nominatur in greco pomum aque. Item in ſeptimo inquit. mille medica. i. citrus huius fructus nondum pomū medicum ſed citrū ab omnibus nominatum.

Sirupus de acetoſitate citri. ℞. ſuci acetoſitatis citri. lib. xij. decoque in vaſe vitreato ſuper prunas cum facilitate vſq dum cõſumatur tertia pars ipſius. deinde coletur ⁊ dimittatur donec clarificetur ⁊ accipe ex eo quod eſt clarum lib. vij. ⁊ funde ſuper ipſum ex iuleb claro ⁊ depurato lib. v. ⁊ coquatur donec inſpiſſetur: ſi autem eſtas fuerit dimittatur in ſole donec eius acetoſitas conſumatur.

¶ Iſte ſirupus de acetoſitate citri eſt multū in vſu. ⁊ debet fieri cum magna diligentia. apud nos generaliter faciunt ipſum in hiemali tempore apud feſtum natiuitatis domini noſtri ieſu chriſti. quia illo tempore citri deferuntur ex ianua ad nos: tunc faciunt ſirupum.

Sirupus de agreſta modus operationis eius eſt ſicut ſirupi de acetoſitate citri: ⁊ quidam condiunt cum gariofilis.

¶ Iſte ſirupus eſt in vſu. Auic. in quinto canon. habet vnam aliam deſcriptionem ⁊ eſt fere eadem. Etiā Franci. de pedemontium in capitulo de cura male cõplexionis ſtomaci cum materia ſimplicis ⁊ compoſite habet vnam aliam deſcriptionem que eadem eſt cum illa. d. Auic.

¶ Meſue dicit ꝙ modus operationis eius eſt ſicut ſirupi de acetoſitate citri. ⁊ ſic eſt ꝙ accipiatur lib. xij. ſuci vue acerbe ⁊ decoquantur lento igne vel ponantur ad ſolem vſq ad conſumptionē tertie partis. deinde coletur ⁊ dimittatur donec clareſcat tunc accipe ex eo. ſ. ſuco quādo erit clarus lib. vij. zucca. clarificati ſicut iuleb lib. v. ⁊ coquātur ſimul vſq ad perfectam cocturam ⁊ reſeruentur.

¶ Vue plura ſunt genera ſed hic intelliguntur ille que in colore ſunt citrine ⁊ ruffe. ⁊ dicunt ſapientes ꝙ predicte vue dicūt eſſe ex illis ex quibus fit agreſta. Albucaſim in tractatu ſcḋo docet modū extrahēdi ſucū vue acerbe. Pet. de creſcētijs inquit: agreſtū fit duplex liquidū ⁊ ſiccū. agreſtum liquidum fit hoc modo. cum vue ſunt acerbe vſq ad debitum vel quaſi peruenerint ad auguſtum colligūtur ⁊ piſtantur ⁊ in maſtellū vel tinaz vel aliud vas ponuntur ad ſolē ⁊ in eis aliquid de ſale ponatur. poſtq̄ duos dies vel tres ad ſolem ſteterint accipitur ſucus ⁊ repoſitus vſui reſeruatur. ⁊ quidā ſal non ponunt. ſed cum eo melius reſeruatur ⁊c̄. ibi etiam docet facere agreſtum ſiccum.

Sirupus de granis mirti. ℞. ſuci granorū mirti purificati lib. vij. zucca. albi libr. v. fiat ſirupus ſecundum artem.

¶ Iſte ſirupus apud nos eſt in vſu: mirtus ē arbor. ſemen vero ipſius dicitur mirtillus. ſpecies eius due ſunt. ſcilicet alba ⁊ nigra. idem poſſes dicere domeſtica ⁊ agreſtis: domeſtica vero eſt mirtus que ſemen nigrum habet. agreſtis eſt cubebe. que alio nomine mirtus alba appellatur. ⁊ ambe ſunt note.

Sirupus de albalac. ℞. albelac ⁊ enucleentur ⁊ cõterantur ⁊ coquantur vſq ad cõſumptionem duarū partiū. ⁊ fiat ſirupus cū zuccaro ſm artem.

¶ Iſte ſirupus apud nos non eſt in vſu. Ioā. Serapio in ſuo antidotario habet vnam aliam deſcriptionem albelac vel belac ſecundum opinionem plurium doctorum ſunt dactili immaturi. alij dicunt ꝙ ſunt anacardi: quod ignoro. Matheus ſiluaticus inquit. albelac eſt ſpecies dactilorum ⁊ ſunt dactili immaturi. i. acetoſi. Nicolaus florētinus in libro quarto i capitulo de ſquināntia dicit albelac. i. aldela. i. dactili immaturi. ⁊ hec communis eſt opinio.

Sirupus de papauere. ℞. papaueris albi ⁊ nigri ⁊ proprie capitū eorū an̄. ʒ. lx. ⁊ decoquantur in libr. iiij. aque pluuialis vſq dum redeat ad lib. j. ſ. ⁊ cum zuccari albi. ⁊ penidiorum an̄. ℥. iiij. ⁊ fiat ſirupus.

¶ Iſte ſirupus ſecundum intentionem doctorum non eſt ille quo vtimur. ſed ille quo vtimur eſt ſirupus de papauere compoſitus. cuius deſcriptionem idem deſcribit. de quo infra. Nicolaus habet vnam deſcriptionem. ſed non eſt in vſu. Auic. habet duas in quinto canonis. ſed non concordant cum iſta nec in vſu ſunt. Miror ꝙ illud lumen vel verius tenebra apothecariorum poſuerit deſcriptionem ſirupi de papauere ex auctoritate Meſue. ſed non concordat deſcriptio ſua cum illa domini Meſue. Raſis in libro diuiſionum in capitulo medicinarum tuſſis aſmatis ⁊ saniei habet vnam aliam deſcriptionem ſed non eſt eadem.

Papauer quando ſimpliciter reperitur de ſemine papaueris albi intelligitur. Macer inquit. Dicunt vim gelidā ſiccamq papaueris eſſe. Tres illi tribuūt ſpecies. flos vnius albus. Alterius roſeus rubeus paleniſq minoris flos eſt. hanc vulgo dicunt agreſte papauer. Nobilior cunctis eſt ſemen que gerit album. ⁊ florem. hoc eſt notum.

Sirupus denarij. ⁊ eius interpretatio ē ſirupus de biſantijs. Recipe ſuci endiuie ſuci apij. ana lib. ij. ſuci lupuli. ſuci boraginis aut bugloſe. an̄. lib. j. bulliant ebulitione vna ⁊ diſpumentur ⁊ depurentur. Recipe eorum depuratorū lib. iiij. zuccari taberzet. i. albi lib. ij. ſ. ⁊ coquatur cum facilitate donec fiat ſirupus. ⁊ quandoq ad omnem partem ſuci depurati ponitur aceti boni albi ⁊ clari pars. ſ. ⁊ quandoq bulliant in ſucis foliorum roſarum. ℥. ij. liquiritie. ℥. ſ. ſpice. i. nardi. ʒ. j. aniſi feniculi. ſeminis apij ana. ʒ. iij. ⁊ eſt mirabilis.

Iſte ſirupus eſt in vſu. ſub nomie ſirupi de biſantijs. nō autē dicitur ſirupus de biſantijs ꝙ in ipſo blactebiſantie ingrediuntur. ſed poteſt dici de biſantijs a loco quodam nominato bizantium in cõfinio macedonie. vt dicit Gentilis ſuper quinto canonis. A Diaſco. autem in capitulo de purpurea marina ideſt blacta bizantia ait. ꝙ bizantium eſt quidam locus in quo primum inuenta fuit blactabizantia. ⁊ ideo bizantia a quodam loco poteſt appellari. Papias etiam dicit bizantium eſt vrbs thracie a pauſania rege ſparthanorum condita. poſt a Conſtantino principe in maius aucta conſtantinopolis nuncupata. eſt totius caput orientis. Ioannes tortelius inquit. bizantium prima cum y greco ſequentem conſonante. penultima cum t. exili ⁊ i. latino ſcribitur. vrbs eſt thracie maritima a pauſania ſparthanorum rege prius condita. vt teſtatur Iuſtinus libro ſuo epithomatis nono. nunc vero conſtantinopolis a Conſtantino imperatore qui eam adauxit ⁊ exornauit vocatur. idem etiā notat ſupplementū cronicarū libro quarto. etiam alio vocabulo poteſt dici ꝙ biſantium eſt genus denarij vel ducati. Unde Guarinus veronenſis ait. bizantium vel bizante olim dicta eſt conſtantinopolis inde bizantius bizantia bizantium vel bizanteus bizantea bizanteum. ideſt conſtantinopolitanus. hinc etiam adhuc moneta iſtius ciuitatis dicitur hic bizanteus vel hic bizantius. ⁊ ſic Meſue vult ꝙ per biſantium intelligamus denarium. ⁊ hoc quia iſte ſirupus apud medicos eſt cariſſimus. ⁊ etiam apud infirmos propter vtilitatem que reperitur in ipſo ſicut bizantij vel denarij. ſunt cariſſimi apud homines. ⁊ iſte ſirupus poteſt fieri cum aceto ⁊ ſine. ſed ſine aceto eſt magis in vſu.

Si autem ſirupum de biſantijs cum aceto facere volueris addatur pro qualibet libr. ſirupi de biſantijs ſine aceto lib. ſ. aceti boni. ⁊ iterum coquatur quod tunc appellatur ſirupus de biſantijs cum aceto. ſed quando doctor ordinat ſirupum de biſantijs ſimpliciter de illo qui fit ſine aceto intelligitur. ⁊ illos ſucos qui in ipſo ingrediuntur. oportet conſeruare per totum annum ad neceſſitatem trociſcorum de eupatorio ac aliorum.

Sirupus acetoſus. ℞. zucca. boni albi libr. v. ⁊ funde ſuper illud in vaſe lapideo aque fontiū dulcis ⁊ clare li. iiij. ⁊ decoq̄tur ſēp abijciēdo ſpumā eius ⁊ ſit ignis in quo coquitur prunarum aut tenuis flāme ſine fumo ⁊ decoque hoc modo donec clarificetur ⁊ diminuta ſit aq̄ ſic medietas eius. deinde funde ſuper ipſum aceti vini albi clari lib. ij. in leui ⁊ forti lib. iiij. ⁊ in mediocri lib. iij. ⁊ da ei poſt illud perfectionem ⁊ cocturam.

Iſte ſirupus ē multū in vſu. Meſue dicit. ſermo i ſirupo acetoſo dicēs ꝙ iā magnificata ē inter vnificatores vt' ſirupi acetoſi. ⁊ excellentia eius. ſ. in cõitate ⁊ poſſe ipſius in materias calidas ⁊ fridas ⁊ ſubtiles ⁊ groſſas ⁊ viſcoſas ſiue adherentes ⁊c̄. iſte eſt ſirupus acetoſus ſimplex Galienus in libro ſecretorū habet vnā deſcriptionem ſirupi acetoſi que cõſeruatur ſanitas corporis. ſed nō ſūt idem Aui. in. 5. habet multas deſcriptiones. ſed non ſunt in vſu.

Acetum. i. oxos. oxi vero grece eſt acutum Sera. ca. de aceto ex auctoritate Dia. dicit quod infrigidat ⁊ ſtipticat ⁊ eſt bonum ſtomaco. ⁊ prouocat apetitum. Petrus de creſcentijs docet qualiter fit acetum ⁊ de virtute eius. Liber qui dicitur albulchaſis in tractatu ſecundo in capitulo de preparatione medicinarum que fit ex plātis inquit. modus diſtilandi aquam ex ſquilla que occidit mures ⁊ que ponitur in medicinis: ex qua fit ſirupus acetoſus hic intelligitur quod ex aqua diſtillata ex ſquilla debet fieri ſirupus acetoſus. ſed iſta non eſt intentio dn̄i Meſue ipſe dicit aceti vini albi clari. ⁊ non dicit aquam factam ex ſquillis. vt vult Albulchaſis Gal in ſuis ſecretis dicit. ſaturelli ideſt acetum acetoſum. ⁊ hoc eſt in capitulo de ſtrictura anhelitus. ⁊ doloris ſtomaci.

Sirupus acetoſus cum radicibus. ℞. aq̄ fōtiū clare lib. x. ⁊ proijce ſup ipſā radicis feniculi. apij. endiuie. an̄. ℥. iij. aniſi ſemis feniculi. apij an̄. ℥. viij. ſeis endiuie. ℥. ſ. coquatur cum facilitate vſq dū veniat ad lib. v. tunc proijce ſuper ipſam zuccari boni lib. iij. ⁊ clarificetur ſicut prius. deinde funde ſuper ipſam aceti boni quantitatem ſufficientem iuxta modum ſuperioris doctrine ⁊ da vbi oportet.

Iſte ſirupus eſt in vſu. ſed non vtimur ſub nomine ſirupi acetoſi cum radicibus generaliter faciunt: ⁊ facere debent apothecarij ſub nomie ſirupi acetoſi cõpoſiti vel ſub nomine ſirupi de duabus radicibus: tamē Meſue habet tres radices: quod non eſt conſonum: ſed error hic eſt ꝙ radices cõmunes ſunt ad numerū quinque videlicet feniculi: apij: petroſilij. bruſci: ⁊ ſparagi: de quarum ex iſtis quinque niſi due ingrediūtur in iſto ſirupo: ⁊ propter id nominatur ſirup' de duab' radicib'. endiuia vero nō ponitur in numero iſtarum quinque.

Sirupus de cānis. ℞. ſuci granorū dulciū lib. iij. aque malorum de ſeni: ⁊ aqua cānarum zuccari aut penidiorum ana. lib. i. ſ. ⁊ fiat ſirupus.

¶ Iſte ſirupus non eſt in vſu. Meſue habet ſirupum de cannis. ſcilicet de canna de qua fit zuccarum. quidam mel canne vocant. hec in Sicilie partibus reperitur. Sicilia inſula eſt prope ſardiniam. ab oriente cingitur mari adriatico. a meridie africo ⁊ ab occidente forma cannarum zuccari eſt ſicut forme cannarum mellice fortis ⁊ intus: ſed ſi canna mellis dulcem guſtum reddit. canna vero mellice habet contrarium.

¶ Malum ſeni ſiue mororum de ſeni ſunt moroni groſſi de quo fit diamoron.

Sirupus de portulaca. Recipe ſuci endiuie cocti depurati lib. iiij. ſeminis portulace ℥. xij. terantur ſemina ⁊ fundatur ſuper ea ſucus ⁊ dimittatur in vaſe lapideo per diem ⁊ noctem ⁊ coquatur cum facilitate vſq ad medium: ⁊ addas zuccari lib. ij. fiat ſirupus: ⁊ quandoq additur aceti lib. i. aut ſuci malorum granatorum acetoſorum lib. i. fiat ſirupus.

¶ Iſte ſirupus nō eſt valde in vſu: ⁊ poteſt fieri per duos modos. videlicet. ſi accipiatur ſucus endiuie coctus ⁊ depurat' ⁊ addas zuccarū tunc eſt ſirupus de ſuco endiuie: ſi autem addas alia tunc eſt ſirupus de portulaca.

¶ Portulaca ſm circa inſtās habet maiorem efficaciam viridis q̄ ſicca Sera. cap. de portulaca nominatur herba ſtulta parpitella. Hec apud Dia. vocatur andragne. Macer ait. andragnis grece que portulaca latine dicitur hec vulgi pes pulli more vocatur.

Sirupus de viol. ℞. violarum. ℥. ij. ſeminū citoniorū ſeminū malue an̄. ʒ. viij. iuiube ſebeſten an̄. nūero. xx. ⁊ coq̄ cū lib. vj. aque cucurbite vſq ad tertiā partē. ⁊ cū lib. i. ſ. zuccari fiat ſirupus.

¶ Iſte ſirupus eſt in vſu. ſub nomie ſirupi de violis cõpoſiti: ſed quando doctor ſimpliciter ponit Recipe ſirupi de violis: intelligitur de illo qui fit ex infuſione violarum: cuius deſcriptionem vide ſupra. idem Meſue i ſua practica in capitulo. ſermo in aqua cicerum habet duas deſcriptiones: ſed iſta eſt nobilior illis.

¶ Viola ſm Meſue ē medicina temperata cõueniēs ⁊ fit per eam male qualitatis permutatio ⁊ nē ſolo melior eſt q̄cūq eſt ex primis: quam non inuenit calor reſoluēs vtutē aut pluuia diſſipans. Iſidorus inquit. viola propter vini odoris nomē accepit cuius genera ſunt tria. ⁊ ſūt hec purpurea leuce. i. alba. cheiri. i. viola citrina dicta ſaracēica: ⁊ omnes ſunt note: ſecundum circa inſtans omni anno viola debet renouare.

¶ Malua. i. ſemen quod ſatis eſt notū: Pli. ait malue ſatiue ⁊ ſilueſtris duo ſunt genera amplitudine foliorum diſcernuntur maiorem greci malopen vocant in ſatiuis alteram a molliendo ventrem malachen vocant e ſilueſtribus cuius grande folium ⁊ radices albe altera vocatur ab excellentia effectus Sera. ca. de malua dicit chubeze: ideſt malua. Auicenna in ſecundo de cubeze capitu. facit ⁊ inquit: ꝙ eſt ſpecies malue: ⁊ dicunt ꝙ cubeze eſt ſilueſtris ⁊ maluchia eſt domeſtica ⁊ cubeze quidem eſt ſpecies quedam que dicitur muluchia arborea: ⁊ ipſa eſt altea ⁊ eſt olus iudaicum: ⁊ non eſt longum qum ſit ſpecies eius ⁊ eſt melior que fit in ipſa ⁊c̄.

Sirupus de iuiubis. Recipe iuiubarū lib. x. violarū: ſeminis malue an̄. ℥. v. capillorum veneris. ℥. i. ſeminum citoniorum papaueris. ſ. ſemen papaueris albi. melonis. lactuce. dragaganti an̄. ʒ. iij liquiritie. ordei mundi ana. ʒ. viij. decoque in lib. iiij. aque fontiū ⁊ cum lib. ij. zuccari fiat ſirupus.

Iſte ſirupus eſt in vſu. ⁊ maxime ſm iſtam deſcriptionē. Idem in ſua practica in cap. de aſmate habet vnam aliam deſcriptionem ex auctoritate hamec ⁊ eſt fere eadem. tamē iſta eſt nobilior illa.

Iuiube apud Auic. in ſexto canon. meliores ſunt maiores earum Dia. nominat zizifa: ſed de forma ipſius non loquitur. Auenzoar in ca. de fractura oſſis cauſa doloris dicit iuiube q arabice dicuntur aupini habet fruct' ſicut cornu ꝙ apud omnes ſatis eſt notum.

Capillus veneris ſecundum meſue dicitur apud quoſdam capillus fontium. ⁊ dicitur capillus hominis nemoralis. capillus veneris vero eſt debilis in aqua ⁊ virtus eius cito tollitur.

Sirupus de papauere. ℞. papaueris albi ⁊ nigri an̄. ʒ. l. capillorum veneris. ʒ. xv. liquiritie. ʒ. v. iuiube numero. xxx. ſeminis lactuce. ʒ. xl. ſeminis malue: ſeminis citoniorum an̄. ʒ. vj. coquantur in lib. iiij. aque vſq ad duas. ⁊ cum zuccaro ⁊ penidiorum an̄. ℥. viij. fiat ſirupus.

Iſte ſirupus eſt ille qui nobis ſecundum plurimum vſu venit ſuprapoſita fuit alia deſcriptio ex auctoritate eiuſdem. ſed non eſt ita in vſu. idem in cap. de tuſſi habet tres deſcriptiones. ſed non ſunt in vſu. nec eadem.

Papauer ſicut inuenitur in. 7. ſimpliciū apud Gal. ſunt multe ſpēs. nā inquit micon. i. papauer. ſ. albū micon carati des. i. papauer cornutū noiatū. quidē ſic a fructu breuem cõnexionē habēte. ſicut fenugrecum. vt aſſimiletur cornu bouino vocatur. ⁊ eſt aliud quod dicitur micō irathia. i. papauer herchuleū vocatur. aūt ⁊ ſpumoſū. qm̄ totū albū eſt ⁊ ſpumoſum paruum. ſm circa inſtans ſemē papaueris albi ⁊ nigri ſeruatur per decem annos.

Sermo in aq̄ mellis. ℞. melli bōi ⁊ mūdi. ⁊ proprie cui' color ē ſicut color palee. ⁊ qḋ eſt inter tenue ⁊ ſpiſſum. ⁊ qḋ eſt boni odoris. ⁊ quod eſt modice acuitatis. ⁊ quod non eſt antiquum. ⁊ ſit ei' lib. i. ⁊ pone pſum in vaſe lapideo aut vitreato. ⁊ funde ſup ipſū aque fontis dulcis. ⁊ clare lib. viij. Et coque ipſum cum facili-

tate: ⁊ auferatur ſpuma eius: ⁊ nõ dimittatur ſuper ipſum multiplicari: immo quancito apparet auferaẜ. deinde coletur colatorio denſo de panno ⁊ vtere ſecundum ꝙ ipſe docet. Et ſunt ex hominibus qui aromatizant illam cum ſpeciebus alefangineis: ſicut zinzibere: croco: cinamomo mace ⁊ ſimilibus: ⁊ ſunt qui aromatizant cum galla muſcata ligno aloe ⁊ ſimilibus.

¶ Meſue inquit quod poſuerunt antiqui diuerſitatem in aqua mellis: qui locuti ſunt de ipſa: ⁊ ſcripſerunt ei iuuamenta plurima que ſunt in ea: quia ſitim ſedat ⁊ multa alia: vt videtur ſibi: hec apud nos eſt in vſu. quidam exiſtimant quod ſit mellicratum: quod ignoro: quia idez aliud capitulum facit de mellicrato. de quo infra etiam idromel apud grecos eſt aqua mellita. Raſis in nono Almanſoris in capitulo de collica habet modum faciendi idromel. ⁊ eſt quaſi idem. Auicen. in quinto cañ. habet duas deſcriptiones ſirupi de fauis mellis: ⁊ idem eſt cuz idromelle ſecundum deſcriptionem Ioã. Serapi. ⁊ ſic ſi legis vtriuſqz deſcriptiones videbis ꝙ ſirupus de fauis mellis apud Auicen. cum idromelle apud Ioã. Sera. ſunt idem.

¶ Mel ſecundum Diaſ. eſt ros celeſtis quem apes colligunt. Iſidorus in cap. de eſcis dicit. mel grece appellatum eſt quod ab apibus nomen habere probatur. nã apis grece mel eſſe dicitur ⁊c. Mel ſecundum intentionem Meſue melior eſt quod dolorem palee habet: ⁊ quod eſt inter tenue ⁊ ſpiſſum: ⁊ quod eſt boni odoris. ſecundum autem ſerapionem. bonum eſt cuius color tendit ad rubedinem neqz eſt nimis liquidum: ⁊ quando imiſeris in eum digitum adheret digito ⁊ venit cum eo: ⁊ melius quidem mel eſt mel veris. deinde mel eſtatis. mel vero hiemale eſt malum Aui. laudat illud quod eſt vere dulcedinis. boni odoris declinantis ad acredinem: ⁊ ad rubedinẽ: ⁊ quod eſt vt palea in colore. quod non eſt ſubtile. viſcoſũ qđ nõ abſcinditur. ⁊ melius eſt vernale. deinde eſtiuum. hiemale autem eſt malum. idem ait Serap.

Secaniabin purũ. ℞. mellis boni lib. ij. aceti boni lib. i. aque fontiũ clare ⁊ eſt dulcis lib. iiij. ⁊ quandoqz exigit diſpoſitio vt addatur ad quantitatem aceti. ſicut te ſcire fecimus in capi. de ſirupo acetoſo. ⁊ operatio eſt vt accipiatur mel ⁊ aqua. ⁊ abijciatur ſpuma eius. deinde fundatur ſuper illud acetum ⁊ decoquantur. ⁊ non dimittatur eleuari. ⁊ excreſcere ſuper ipſum ſpuma eius immo auferatur omni hora ⁊ clareſcat. ⁊ cum coctum fuerit reconde.

¶ Iſte ſecaniabin vł ſquingebin ẽ in vſu. ſed nos vtimur ſub nomine oximellis ſimplicis. Simon ianuenſis dixit. ſquingibin arabice eſt ſirupus acetoſus ſiue mellinus. qđ eſt oximel ⁊ ſic ſapientes hodierni faciunt oximel ſimplex ſecundum iſtam deſcriptionem de ſecaniabin puro. ⁊ ſic debet fieri: vide Nico. in ſuo antidotario. nam habet ſcriptum oximel ſimplex. quod idem eſt.

Secaniabin đ radicib᷒. ℞. corticũ radix apij feniculi añ. ℥. ij. ſeis aniſi. feniculi. apij ana. ℥. i. mundentur cortices. conteranẜ. ⁊ proijciaẜ ſuper eas in vaſe lapideo aceti boni antiqui ⁊ albi lib. x. aque lib. xij. ⁊ dimittatur ꝑ diem ac noctem. deinde coquatur donec eius tertia conſumatur. poſtea coleẜ ⁊ proijciaẜ ſuper ipſum mellis quod ſit medietas eius. coquatur cum facilitate. ſicut ſuperius diximus.

¶ Secaniabin ſicut dictum fuit eſt oximel. ⁊ propter ſecaniabin de radicibus eſt oximel. ⁊ ẽ quo moderni ꝓ oximelle compoſito vtuntur. oximel vero ſm Iſidorum appellatum. ꝙ aceti ⁊ mellis permixta conficiatur materia vnde ⁊ dulcedinem retinet ⁊ acorem. idem in capitulo de pleureſi habet vnam aliam deſcriptionem ex auctoritate Gaľ. ⁊ ibi habet mellis ⁊ zuccari ſulemeni. i. illius regionis. ſz non ſunt idem nec vtimur illa.

Sirupus de mẽta ex intẽtione nr̃a. ⁊ eſt excellentior priore. ℞. ſuci citonioꝝ muzorũ. ⁊ eſt ſapor cõpoſitus ex dulci ⁊ acetoſo ſuci citoniorũ dulc. ſuci granatoꝝ acetoſoꝝ. ⁊ dulciũ ⁊ muzoꝝ ana. lib. i. ſ. ꝓijciatur ſuper eos mẽte ſicc. lib. i. ſ. foliorũ roſarũ. ℥. ij. ⁊ dimittanẜ per diem ⁊ noctem: deinde coquantur cum facilitate vſqz ad mediã. ⁊ cũ mellis vel zuccari lib. ij. fiat ſirupus ⁊ aromatizetur cum gallia. ſ. gallia muſcata.

¶ Iſte ſirupus eſt ille qui eſt in vſu. idem habet vnam aliam deſcriptionem. ſed iſta eſt excellentior priore. Auicenna in quinto canonis habet vnam deſcriptionem. ſed non vtimur illa.

¶ Menta apud Dia. vocatur edioſmum. mente aũt genera ſunt quinqz. ſ. mẽta domeſtica que ꝓprie hortulana dicitur vel cõis. vel odorifera. ⁊ ẽ alia ſiluatica que mẽtaſtrũ ſiue calamentũ fluuiale dicitur. ⁊ eſt alia dicta balſamita ſiue menta aquatica. ⁊ hec iuxta aquas reperitur. ⁊ ẽ alia cuius folia ſiunt nigriora alijs. ⁊ hec dicitur menta romana vel ſaracenica. ⁊ eſt alia dicta menta non odorifera. ⁊ hec eſt calamentum. ⁊ omnia iſta quinqz genera debẽt poni in vnguento marciaton de quo infra.

Sirupus de abſinthio. ℞. abſinthij romani lib. ſ. foliorũ roſaꝝ. ℥. ij. ſpice. ʒ. iij. vini albi boni antiqui ⁊ odoriferi. ſuci citoniorum añ. lib. ij. ſ. ⁊ dimittantur per diem ⁊ noctem in vaſe lapideo. deide coquantur cum facilitate vſqz ad medietatem. ⁊ cum mellis lib. ij. fiat ſirupus expertus ⁊ nobilis.

¶ Iſte ſirupus eſt ille quo vtimur idem deſcribit vnã aliã deſcriptionẽ. ſed iſta eſt nobilior. Abſinthium ſm eundez Meſue ẽ multiplex. ſed illud quod intendimus nunc ẽ abſinthium romanum. Iſidorus ait abſinthiuz grecũ nomẽ cuius ꝓbabilius eſt ꝙ in ponti regione naſcitur. vnde abſinthium ponticum nominatur. Diaſco. abſinthiũ eſt omnibus notum cuius probabilius ẽ ponticum ⁊ cappadocium naſcens in monte. vnde nomen accepit. Haliabbas i practica vocat ipſum bulengi.

Sirupus de fũoterre maior. ℞. mirab. citrinoꝝ chebuloꝝ añ. ʒ. xx. boraginis vł bugloſe. violaꝝ abſinthij cuſcute. i. podagř lini añ. ℥. i. ligritie roſarũ ana. ℥. ſ. epithimi poliſpodij ana. ʒ. vij. prunorum numero. c. paſſularum enucleatarum lib. ſ. tamarindorũ caſſie fiſtule ana. ℥. ij. hec omnia buliant in aque lib. x. vſqz dũ deueniant ad lib. iij. ⁊ cum ſuci fumiterre cocti ⁊ depurati ⁊ zuccari ana lib. iiij. fiat ſirupus.

¶ Iſte ſirupus de fumoterre maior eſt ille qui ẽ in vſu ⁊ habet maiorem efficaciam qȝ minor. Fumuſterre ſecundum eundem ponitur inter medicinas benedictas. ſed de forma herbe ipſius non loquitur. ⁊ hoc eſt quia credo qđ ſit nota omnibus. Circa inſtans dicit. fumuſterre dicitur quaſi fumus a terra in multa quantitate emittitur. dicitur autem fumuſterre. qꝛ generatur a quadã groſſa fumoſitate a terra reſoluta ⁊ q̃ʒto viridior ẽ tanto melior. ⁊ in ſicco nulla ẽ efficacia. Aui. in ſcđo cañ. inqt fumuſterre melior eſt ille q ẽ viridis recens acutus amarus ⁊c. Meſue dicit boraginis vel bugloſe quaſi dicat. pone vnũ ꝓ alio ex iſtis duob᷒. qꝛ i virtute ⁊ ſpem fere conueniunt. ambe confortant cor. ſicut ẽ notum.

Sirupus de ligritia. ℞. ligritie. ʒ. ij. capillorum veneris. ℥. i. yſopi ſicce. ℥. ſ. ꝓijce ſuper illud aque lib. iiij. ⁊ dimittantur die ⁊ nocte. deinde coq̃ntur vſqz ad mediam partem. deinde ꝓijce ſup illđ mellis ⁊ zuccari. ⁊ penidiorũ ana. ℥. viij. aque roſate. ℥. vj. fiat ſirupus ⁊ adminiſtretur.

¶ Iſte ſirupus apud nos eſt multum in vſu.

Liquiricia vero apud Diaſ. vocatur gliquiritia. glicoricia vero reperitur in multis libris de greco tranſlatis. qđ eſt dictum dulcis radix. nam glicon dulcis riza radix. Iſido. inquit gicirica grece ex eo dicta ꝙ dulcem radicẽ habeat eadem ad ipſos. qꝛ ſitientibus ſitim ſedat. hec eſt ſatis nota. Galie. in ſeptimo ſimplicium ait. ghus. i. liquiritia id quod eſt vtile de hac planta eſt ſucus radicis eius. Meſue habet in iſto ſirupo aque roſate ꝙ ſapientes volunt intelligi aquam roſatam diſtillatam per elembicũ. quidam vero dixerunt ꝙ intelligitur de aqua que ſit ex infuſione roſarum. ſed non eſt credendum.

Sirupus de yſopo. ℞. yſopi. ſice. radicũ apij. petroſelij. fenic. ligritie ana. ʒ. ſoꝯ. ordei mũdi. ℥. ſ. ſeis malue. dragãti. ſeis citoniorũ ana. ʒ. iij. capillorũ veneris. ʒ. vj. iuiubaruz. ſebeſtẽ añ. numero. xxx. paſſularũ enucleatarũ ʒ. xij. ficuũ ſiccarũ ⁊ dactiloꝝ pinguiũ añ. numero. x. albarum penidiarũ lib. ij. ⁊ fiat.

Iſte ſirupus eſt in vſu: ⁊ maxime ſm iſtã deſcriptionez. Idem Meſue in capitulis de tuſſi habet quatuor vł quinqz deſcriptiones ſirupi de yſopo. quarum nulla cõmixta concordat. nec etiam inter ſe.

Yſopus ſicca ad differentiã yſopi humide diciẜ. que eſt ſordes aggregata ſup lanã. Iſidorus yſopus herba puigãdis pulmonibus apta. vnde ⁊ in veteri teſtamẽto ꝑ yſopi faſciculos aſpergebantur agni ſanguine. quos mundare volebant. de ipſo vide ſupra in diaysopo.

Sirupus đ praſſio. ℞. praſſij. ℥. ij. yſopi capillorũ veneris añ. ʒ. vj. ligritie. calamẽti. aniſi. radicũ apij. feniculi añ. ʒ. v. ſeis malue. fenugreci. ireos añ. ʒ. iij. ſeis. lini. ſeis citoniorũ añ. ʒ. ij. paſſularũ enucleatarũ. ℥. ij. ficus ſiccas pingues numero. xv. penidiorũ lib. ij. mellis boni diſpumati lib. ij. ⁊ fiat.

Iſte ſirupus eſt in vſu. ⁊ maxime ſecundum iſtam deſcriptionem. Idem in capi. de aſmate habet duas deſcriptiones ex auctoritate hamec. ſed cum iſta non concordant. nec in vſu ſunt.

Praſſium. i. marubiũ albũ. Pli. ait greci periſiõ vocãt alij linoſtrofon. nõnulli philopede aut philogares. Circa inſtans ait. marubiũ herba eſt que alio nomine praſſiũ dicitur. folia eius medicine cõpetunt. herba collecta. ⁊ i vmbroſo loco ſuſpenſa per annũ ſeruari poteſt. ẽ aliud praſſium qđ vocatur praſſium viride. ⁊ hoc ſm intẽtionẽ nico. eſt flos eris. praſſon apud grecos eſt porruz. praſſiũ v̊o eſt marub. album: ⁊ eſt herba ſatis nota.

Sirupus de calamẽto cõfert ſpleneticis. ℞. calamẽti dõeſtici. ⁊ ſil. añ. ℥. ij. keiſiz. i. leuiſtici: dauci: ſquinãti añ. ʒ. v. paſſularũ enucleatarũ lib. ſ. ⁊ mellis lib. ij. ⁊ fiat ſirupus.

¶ Iſte ſirupus eſt ille q cõiter eſt in vſu. idẽ habet vnã aliã deſcriptionẽ: ſʒ hec ẽ nobilior illa. Gaľ. in lib. ſecretoꝝ hȝ vnam aliam: ſed non eſt eadem: nec eſt in vſu.

¶ Calamẽtũ domeſticũ ſcđm modernos ẽ vſuale. Circa inſtans calamẽtũ inqt herba ẽ que alio noie nepita dicitur.

¶ Calamẽtũ mõtanũ meli᷒ eſt: qꝛ ẽ magis ſiccũ. cũ flores ꝓducit dȝ colligi. Dia. ait calamitẽ quã pulegium agreſte multi dicũt: ⁊ ipſa mõtuoſa eſt ⁊c. calamẽtũ v̊o agreſte ſm intentionẽ Nicolai eſt nepita ſiue herba dicta a vulgo gataria ſiue neuida. nã ſine dubio nepita eſt calamẽti ſpecies. vñ macer. Herbã quam neptã vulgari ſepe vocam᷒. Hãc medici greco calamenti nomine dicunt.

Sirupus de eupatorio. ℞. radicum apij: feniculi: endiuie añ. ℥. ij. liquiritie. ſquinanti: cuſcute: abſinthij: roſarũ añ. ʒ. xvj. capillorum veneris: bedeguar: ſuchaa: florum bugloſe aut radicum eius: aniſi: feniculi: eupatorij ana. ʒ. v. raued: ideſt reubarbari: maſticis ana. ʒ. iij. ſpice aſſari: ideſt aſſarebacare. folij ana. ʒ. ij. coqz in aque lib. viij. vſqz ad tertiam: ⁊ cum lib. iiij. zuccari fiat ſirupus addendo ſuci apij endiuie quantitatem ſufficientem ⁊ vſui reſeruaẜ

¶ Iſte ſirupus apđ nos eſt multũ in vſu: ⁊ magnificata ẽ virt᷒ ei᷒ vt docet experiẽtia. ſed nõ ſolũ in oppilatiõibus epatis. vt in alijs ꝓprietatibus: ſed ſunt qui faciũt: ⁊ quãdo credunt aliqua facere nihil faciunt: ⁊ hoc eſt ꝓpter ſimplicia que in ipſo ingrediuntur. vt oſtendam.

¶ Bedeguar ſiue bedeguard idem ſunt: ⁊ eſt quam Diaſ. Acanthis leuce vocat: ſed apud Serapio. eſt ſpina alba de qua ipſe Serapio ſcribit in littera. b. bedeguar. ⁊ in littera. s. ſcribit ſpina alba. que idem eſt. ſimiliter facit Auicen. in ſecundo canonis ſed opinio ignorantium apothecariorum multorum eſt quod bedeguard ſit quedam res ſimilis ſpongie. que naſcitur ſub quadam planta que apud Diaſco. vocatur cinoſbatus ideſt rubus canis ⁊ in ea aliquando reperiuntur vermes. ⁊ ſic meo tempore vidi multos eam ponere in iſto ſirupo loco bedeguar. ſed decipiuntur. nam vide Nicolaum florentinum in libro ſeptimo in capitulo de cancro qui dicit. dicunt quidam experimentatores ꝙ fiat puluis ex ariton. qui oritur ſuper rubum canis qui a quibuſdam ſed nõ recte ponitur ꝓ bedeguard. Moderni generaliter in puluere qui ſit contra bocium gule habet bedeguard. ſed littera non eſt bona. quia predictus puluis reperitur apud Rainaldum de villanoua in capitulo de botio gule. ⁊ ibi dicit. ℞. ſpine roſarum ⁊ credo ꝙ ſit illa ſpongia que falſo bedeguard dicitur. Ille qui de nouo ſcripſit lumen apothecariorum dicit ꝙ bedeguard eſt radix cardonis benedicti maſculi. quod non eſt credendum. ſed vt veritati aptior ſit via. hic volo ſcribere formam veri bedeguard. ⁊ ꝙ debet adminiſtrari i iſto ſirupo ſecundum Sera. ex auctoritate Dia. qui dicit bedeguar. i. ſpina alba. Dia. nominat acantis leuce. ⁊ i greco eſt ſpina alba. ⁊ ẽ planta que naſcitur in montibus zagial. ⁊ habet folia ſimilia cameleunte albe. niſi qꝛ ſunt ſtrictiora ⁊ albiora ⁊ ſuper ea ẽ ſimile borre. ⁊ ſunt ſpinoſa ⁊ habet ſtipitem longum duobus brachijs in groſſitudine digiti policis vel plus. color eius eſt vergens ad albedinẽ. ⁊ ſuper ſũmitates eius ſunt capitella ſpinoſa ſimilia ericio marino. niſi quia ſunt minora ⁊ oblonga. ⁊ flos ei᷒ eſt coloris purpurei ⁊ ſemẽ eius ẽ ſimile grano cartami. ſed apđ Dia. eſt ſimile grano ginco quod idem eſt. niſi quia eſt rotondius eo. ⁊ id quod adminiſtratur ex ipſius planta eſt radix. vide ergo ſi bedeguard eſt illa ſpongia. vt volunt ignorantes.

¶ Suchaha eſt etiam ſpecies cardoni ⁊ eſt propinqua bedeguar. ⁊ eſt quam Dia. vocat acanthis arabicam. i ſpinã arabicam ⁊ eſt ſimilis ſupradicte ideſt ſimilis bedeguar. naſcitur ſpinoſa ⁊ alba. Matth. ſil. vult ꝙ ſuchaa ſit cameleunta alba quod nõ credo. nã Dia. ⁊ Sera. de vtraqz faciunt diſtincta capľa. ⁊ ſm Chriſtopho. de hone. ſuchaha bedeguar. qđ non eſt. ⁊ ſm lumen eſt radix cardonis benedicti femine. qđ nõ reperio apud auctores. ſed ſit quõcũqz ſuchaha apud Dia. eſt acanthis arabica. ⁊ ſm Sera. ẽ ſpina arabica. ⁊ ſm Raſim eſt megailez. ⁊ idem Sera. ex auctoritate galieni ait. hec herba eſt ſimilis plãte bedeguard niſi qꝛ virtus ei᷒ deſiccat ⁊ diſpticat plus eo. ⁊ fructus. ⁊ radix ei᷒ ẽ fortior. ſcđm Paulum ſuchaha eſt herba dulcis que extenditur ſuper terram. ⁊ facit capita groſſa ꝓpe radicem. ⁊ exeunt ex illis capitibus flores ſanguinei. ⁊ ſic eſt ſecundum veritatem ꝙ ſuchaha eſt herba ſpinoſa alba expandens ſe ſuper terram. cuius flos ẽ in colore ſanguinis ⁊ hec eſt proprie ſuchaha que adminiſtratur in ipſo ſirupo radix eius vſui medicine competit.

¶ Poſtqȝ dixi de bedeguar ac ſuchaha que ſunt ſpecies cardonis. etiam mea intentio eſt declarare quaſdam alias ſpecies que ponuntur in numero cardonum. nam primo eſt cameleunta alba ⁊ nigra. ſed de alba Serapio dicit ꝙ ſunt homines qui nominant eam acatiam. ⁊ de nigra dicit ꝙ nominant eam homines cameleuntam propter varietatem floꝝ eius. quia ex eis reperiuntur virides multũ ⁊ aliqui ad albedinem declinantes. ⁊ aliqui ad celeſtez colorem. ⁊ quidam ad rubedinẽ ſanguinis ſm diuerſitatem locorum. in quibus naſcuntur. ⁊ ẽ alius cardus q alio nomine ſcolimas vocatur. ⁊ iſte apud quoſdã eſt cardus dictus arcoſof. ſed ignoro verum. Serap. in ſuo capitulo ait in fine capituli de cardo. comeditur planta iſta recens ſicut comeduntur ſparagi. ego vero nec nego nec affirmo ꝙ ſcolimas ſit arcoſof. i. artigioch. ſed nomen ſuum verũ eſt chinera. aut alio nomine dicitur alcorſof. de quo vide Raſim in tertio almanſoris qui virtutem eius deſcribit. ſed formam non tamen iſte cardus eſt ſpinoſus cuius capita comedunt deferuntur de ianua Auicen. in ſecundo canonis dicit. cheucherzed eſt gumma alcorſof. Ioannes Serapio in ſuo antidotario in fine inquit cancarzed. ideſt gummi alcorſof. Auerrois in quinto colli. inquit harchaẜ ideſt cardus alchi vult dicere archigioco. ⁊ eſt alius cardus quo vtuntur homines ad gargellandum pannos ⁊ bireta ⁊ ſimilia. ⁊ iſte apud Diaſcori. vocatur diſpacus ⁊ a multis ignorantibus virga paſtoris. ⁊ eſt alius cardus dictus aſtaraticon. ſiue cẽtumcapita celeſtis coloris. ⁊ iſte apud nos naſcitur iuxta vias. ⁊ eſt alius qui dicitur cẽtũcapita alba. ⁊ hec eſt iringus. ⁊ ẽ ali᷒ qui a modernis cardus benedictus appellatur ⁊ iſte eſt quẽ hodie herbã turchã vocant ſiue ſedum. vt apud Diaſcor. ſiue eregeron. vt

apud Pli. flos bugloſe. aut radicū eius. flos vero vt vult
Papias dictus eſt ꝙ cito fluat. quaſi fluor. Iſidorus vero
inquit. flores nominantur ꝙ cito defluant de arboribus.
quaſi fluores ꝙ cito fluantur.
¶ Foliū. i. malabatrū ī hac deſcriptiōe loco eiꝰ ponit ma-
cis. vt dicit Aui. in. 2. cañ. ca. de folio. ſi vero in ipſo ingre
deretur ſpica poteſt poni. ſed q̄ꝛ ſpica ingredit macis.

Sirupus de thimo. ℞. extremitatū thimi. ℥. ij. ca
lamēti: mēte ſicce ana. ʒ. v. ſeminū aniſi
feniculi: apij: dauci añ. ʒ. iiij. paſſularꝫ enucleatarū. ℥. iiij. ⁊
cum lib. ij. mellis fiat ſirupus ⁊ aromatizetur cum. ʒ. ij. gal
lie muſcate.
¶ Iſte ſirupus ē in vſu. Thimus ſm̄ Iſidorū appellatū eſt
ꝙ flos eius odorē refert: de quo Virgi. Redolēt q̄ thimo
fragrantia mella. Pli. thimū flore ſato naſcitur: nec durat
niſi ī afflatu maris. ꝓpter thimū. n. qd̄ in attica regiōe abū
dat mel atticū ſūme laudis in toto mūdo ē. Meſue in ca.
de yſopo quē vocat haſce ingt. dicūt qdā ꝙ ē yſopus hor
tēſis. ⁊ dicūt alij ꝙ eſt vna ex ſpēbus origani: ⁊ in fine for
me p̄dcē plante ait ⁊ plāta eiꝰ vt dicit ē mater epithimi: er
go ē thimus. nā ſine dubio haſce ē thimꝰ: ⁊ flos ipſiꝰ ē epi
thimꝰ. qdā thimū policariā maiorē vocāt alij haſce. meſue
hꝫ hic extremitatū thimi. ⁊ ē melior pars plante eius.

Sirupus de epithimo. ℞. epithimi boni horten
ſis. ʒ. xx. mirre: citrinorū indorū añ. ʒ.
xv. cuſcute fumiterre añ. ʒ. x. thimi. bugloſe: calamēti. em-
blici: bellerici ligritie: polipodij: agarici: ſticados añ. ʒ. vj.
roſarum ſeis feniculi: aniſi añ. ʒ. ij. ſ. ꝑnorū nūero. xx. paſ
ſularū enucleatarū. ℥. iiij. tamarin. ℥. ij. ſ. ſuc. lib. iij. rob. i.
vini cocti lib. ij. ⁊ fiat ſirupus.
¶ Iſte ſirupus eſt in vſu. Epithimū vero ſm̄ meſue eſt ex
herbis ſupra creſcentibus alijs herbis: ⁊ eſt ſimile cuſcute
ſm̄ Dia. epithimi eſt flos thimi ſimilis thibre ideſt ſature-
gie. Iſidorus ingt. epithimū grece qd̄ latie dr̄ flos thimi.
nam flos grece thimum vocatur. eſt aūt flos thimbre ſimi
lis. circa inſtans epithimū flos ⁊ nō herba medicie compe
tit: ⁊ qñ producit flores colligi debent. Meſue laudat ſub
ruffum cretēſe acuti odoris. Aui. laudat cretenſe ⁊ hiero-
ſolimitanum: ⁊ eſt decliue ad rubedinem.

Sirupus de ſticados. ℞. florū ſticados. ʒ. xxx. ha
ſce. i. thimi: calamēti: origani ana. ʒ. x.
aniſi piretri añ. ʒ. vij. pipis lōgi. ʒ. iij. zinziberis. ʒ. ij. paſſu-
larum enucleatarum. ℥. iiij. mellis lib. v. ꝯdias cū cinamōi
calami aromatici. ſpice. i. nardi croci. zinziberis. pipis ni-
gri ⁊ lōgi añ. ʒ. i. ſ. liga in panno raro: ⁊ ſuſpēde in ſirupo
doſis eiꝰ eſt. ℥. i. cū aqua decoctionis ſpice ⁊ florꝫ alchilil
. i. chilchil. ⁊ eſt flos roriſmarini.
¶ Iſte ſirupus eſt in vſu maxie ſm̄ deſcriptionē idē. Me.
in ca. d̄ egritudibꝰ neruorꝫ hꝫ vnā aliā d̄ſcriptiōeꝫ ex aucte
iudei ⁊ dic̄ ꝙ ē medicia mirabil ꝯferēs oibꝰ egritudibus
neruorꝫ. ſꝫ nō ē eadē nec ī vſu. tñ ibi hꝫ ꝫiniā qd̄ ē iua ſiue
camepitheos. vt dictū fuit in electuario de iua.
¶ Sticados ſcd̄m Meſue medici laudant arabicū ⁊ meli
or pars plāte eſt flos poſt folia Dia. dicit ſticados ab iſu-
la galatie que ſticados dicit nomē accepit. in rei veritate
illud ſticados quo moderni vtuntur non eſt verum ſtica-
dos de quo intelligunt Meſue ⁊ Aui. vt dictum fuit in
confectione de ſticados.

Sermo i mellicrato cōdito ⁊ ſūt q vocāt mellicra
tū ſirupū factū ex vino ⁊ melle ⁊ ꝯditum
vocant quidā ꝙ fit ex melle ⁊ vino ⁊ ſunt ex hoibus q vo
cāt vtrunqꝫ vtroqꝫ noie. ⁊ modi eorꝫ ſūt diuerſi. ℞. vini
boni antiqui lib. x. mellis boni ⁊ diſpumati lib. ij. ꝓijc ſu
per ea cinamōi bōi ⁊ ſubtilis. ʒ. v. ſpice aromatice. i. nardi.
. ʒ. i. gariofilorū. zinziberis. ligni aloes. macis añ. ʒ. iiij. he
il. i. cardamōi maioris. ʒ. ij. croci. ʒ. i. ſ. tere cōtritiōe groſ
ſa ⁊ coletur cum colatorio groſſo de pāno. ⁊ aromatizet
cum muſci. ʒ. vnius tertia.
¶ Mellicratū ſcd̄m Dia. eſt mulſa ⁊ ipſe docet facer. ſed
non hoc modo. mellicratū vero ſcd̄m Simonem ē vinū
ex melle ⁊ aqua factum ⁊ vocat mulſa. ſ. ex tertia pte mel-
lis ⁊ duabus aque. differt aūt ab idromelle. eo ꝙ idromel
plus aque habeat. quaſi ipſa ſit aq̄ mellita. mellicratū vo
eſt vinum ex melle a craſis quod eſt vinū. ⁊ ipſa ē mulſa.
Iſidorus imbuit. mellicratū vinū melle mixtum medius
quaſi melleus: quia ex melle fit ſicut calamitas ꝑ cadami
tas. non eſt aqua mellis vt quidam crediderunt. nam ſu-
pra etiam poſita fuit deſcriptio aque mellis.

Modus conditi de citonijs ⁊ ē miua. Recipe ſu
ci citoniorū acetoſorū lib. xx. vini antiq
boni lib. x. coquantur cum facilitate vſqꝫ dum conſūpta
ſit eius tertia ſemper auferendo ſpūam eius. deinde colet
⁊ dimittatur reſidere ⁊ clareſcat. poſtea ꝓijce ſuper illud
mellis boni ⁊ diſpumati lib. vi. ⁊ iterum buliant ⁊ aufera
tur ſpuma eius. ⁊ coq̄ntur vſqꝫ dum habeat perfectam co
cturam ⁊ reſeruetur.
Conditū ex citonijs ſm̄ ītētionē meſue eſt miua. ſed ſm̄
Aui. ⁊ Gulielmū placentinū ē ſirupꝰ de citonijs. tñ Meſ.
ponit ēt deſcriptionē ſirupi de citonijs q aliud ē hec. ſ. mi
ua poteſt fieri cū ſpeciebus ⁊ ſine ſpeciebus ⁊ ambe ſunt ī
vſu. ſed iſta eſt miua citoniorum ſine ſpēbus. Raſis āt in
nono Almāſoris in ca. de his q̄ cōfortāt ſtomacū. ⁊ cibo-
rū ꝑficiūt digeſtionē. hꝫ deſcriptionē miue ⁊ ſirupi acetoſi
de citoniis. Idē ī libro diuiſionū in ca. d̄ medicinis ſolu-
tiōis vētris ait ꝯfectio miue ꝯſtrictiue. q ē ſirupꝰ d̄ citōijs.
Citoniū ē pomū notū. Petrus de creſcē. dicit coctanū
ſiue citoniū ē arbor nota. ⁊ ex his quedā ſunt q̄ faciūt pi
ra citonia. ⁊ he arbores maiores ſūt. ⁊ minora habēt folia
⁊ quedā ſunt arbores minores ⁊ latiores habentes fron-
des. quarū fructꝰ ꝓprie vocant coctana. Papias ait mala
cidonia eſſe dicta ab oppido in inſula creta.

Miua citoniorū cū ſpeciebꝰ. ℞. vini citoniorꝫ ace-
toſorū lib. xx. vini boni antiqui lib. x. coquā
tur cū facilitate vſqꝫ dū cōſumpta ſit eius tertia ſemꝑ au-
ferando ſpumā eius deinde colet ⁊ dimittat reſidere ⁊ cla
reſcat. ⁊ ꝓijce ſuꝑ illud mellis boni ⁊ diſpumati lib. vj. ⁊
iterū buliat ⁊ auferat ſpuma eius ⁊ ꝓijciantur ſuper illud
ſpēs aleſangine ligate ī pāno ſuſpēſo ſuꝑ illud medicamē
⁊ ſunt ꝓprie cinamomi. ⁊ heil añ ʒ iij. gariofilorū. ʒ. ij. zin
ziberis. maſticis añ. ʒ. i. ſ. croci. ʒ. ij. ligni aloes macis ana.
. ʒ. i. ſ. omnia p̄ter crocū terantur cōtritione groſſa. ⁊ ſuſpē
dantur in panno ſicut diximus omni hora fricādo illud
ſuper medicamine donec fiat ei ſpiſſitudo. deinde aroma-
tizetur cum. ʒ. vnius tertia muſci hoc eſt: ℈. i. ⁊ gallie. ſ. mu
ſcate. ʒ. ij. ⁊ reſeruetur.
Hec vero eſt miua citoniorum cum ſpeciebus. ſiue mi-
ua aromatizata ideſt ꝙ ſupra miuam citoniorum ſimplicē
adduntur quedam aromata. i. quedam redolentia. ⁊ ſunt
proprie illa que in panno ligantur. ⁊ de predictis aroma-
tibus. aromatizātur etiam quedaꝫ alia condita. vt eſt ſeca
cul conditum. ⁊ alia huiuſmodi.
Heil ſicut dictum fuit ex auctoritate Serapio. eſt car-
damomum maius. de quo miror quod Auicen. in predi-
cta confectione habet cardamomum maius ⁊ minus ⁊
heil. Chriſtophorus de honeſtis in predicta confectione
dixit ꝙ heil eſt ſpecies cardamomi quam non habemus
hic. ſed loco eius aſſumitur cardamomum maius. quaſi di
cat ꝙ heil non eſt cardamomum maius. hoc affert in du-
bitationem. Gulielmus placentinus eodem loco habet
cardamomum maius ⁊ minus. ⁊ melegetam. etiam tex-
tus Gulielmi ſecundum opinionem Bartholomei mon-
tagnane eſt falſus. nam ſicut dictum fuit ſupra in electua
rio de aromatibus cardamomum maius eſt melegeta. ⁊
ſic hodie generaliter habetur opinio. ꝙ heil ſit cardamo-
mum maius. ſiue melegeta. que alio nomine grana para-
diſi vocantur. etiam Mattheus ſiluaticus in capitulo de
cardamomo errauit dicens ex auctoritate Serapio. quod
heil eſt cardamomum minus. nam Serapio non dicit
ꝙ heil ſit cardamomum minus. immo dicit quod eſt ma
ius. ⁊ ſic eſt.

Sermo In aceto ſqlllitico. ℞. ex laminis ſqlle. ⁊
ꝓprie q̄ ſunt medie inter corpus ⁊ corticē
ipſius quantitatem quam volueris. ⁊ conſue eas ſepara-
tim in filo cū ſtillo ligneo. ⁊ dimitte ſiccari in ūbra diebꝰ
. xl. poſt illō cōminue eas ī fruſta cū inciſorio ligneo. ⁊ po
ne ad omnem libram eius aceti boni albi lib. viij. ⁊ pone

in vaſe vitreo ſtricti orifici. ⁊ ſtringe caput eius. ⁊ dimitte
in ſole per alios dies quadraginta poſt illud cola ⁊ admi-
niſtra vbi oportet.
¶ Meſue inquit quod concordati ſunt antiqui ſuꝑ iuua
mēta aceti ſquilllitici ad egritudines multas. deſcriptiōem
ipſius deſcribit etiam Sera. in cap. de ſquilla: ⁊ ſirupum
de ſqlla ⁊ multa alia liber q dicitur albuchaſim docet mo
dū preparandi. ⁊ deſiccandi. ⁊ de forma caſtrandi ſquillā
⁊ conficiendi acetū ſquilliticum. ⁊ diſtillandi aquā ipſius
⁊ de modo albificādi acetum ſquilliticū. ⁊ ſic de ſingulis.
ſquilla dicitur cepe muris: eo quod interficit mures.

Oximel ſquilliticū. deſcriptione Democriti. ℞.
origani: yſopi ſicce: alhaſce. i. thimi: chei
ſim: cordumeni: ſticados ana. ℥. v. coquant ī tribus libris
aque vſque dū deueniant ad lib. i. ⁊ ꝓijce ſuper ipſū mel
lis lib. ij. mellis paſſulati lib. ſ. ſuci alfeſcer. ℥. v. aceti ſquil
litici lib. i. ſ. auferatur ſpuma eiꝰ omni hora: ⁊ coquat ad
perfectam decoctionem.
¶ Oximel grece eſt ſirupus acetoſus tam cum zuccaro fa
ctus q̄ꝫ cum melle. idem habet duas alias deſcriptiones:
ſed non ſunt in vſu: vt eſt iſta: ⁊ ſunt qui faciūt ipſum: ſed
decipiuntur: vt oſtendam.
¶ Cheiſim ideſt leuiſticum hortulanum. ⁊ eſt aliud chei-
ſim dictum campeſtre: ⁊ iſtud eſt cordumeni: quod apud
ignorantes non eſt notum: ſupra oſtendi quod cordume-
num eſt carui agreſte ſiue leuiſticum: tamen opinio multo
rūm eſt falſa: quia hic Meſue in iſto oximelle habet chei-
ſim ⁊ cordumenum. ergo non ſunt idem: ſed error eſt ho-
rum: qui non cognoſcunt ſpecies leuiſtici: ſed ſecūdū mo-
dernorum ſententiam ſunt due ſpēs. ſ. hortulanum ⁊ cāpe
ſtre hortulanū vero eſt illud quo cōmuniter vtuntur. cāpe
ſtre vero eſt cordumenum: ⁊ eſt leuiſticum campeſtre ſiue
montanum: ⁊ eſt ſemen quod reperitur ſub planta que di-
citur paucedanum: ⁊ ſic eſt opinio herbaticorū: tamē ſcias
quando reperitur in confectione aliqua vbi ſolū igredia-
tur cordumenum: intelligitur de hortulano: ſed hic ambe
ſpecies debent poni.
¶ Mel paſſulatum eſt medicamen. quod fit ex melle ⁊
paſſulis expreſſis vt oſtendi ſupra in confectione loch
de pino.
¶ Alfeſcera vel feſcera eſt vitis alba que alio nomie brio-
nia vocatur ſiue ampellos leuce. vt apud Dia. Gal. in ſex
to ſimplicium inquit carinablat ideſt vitis alba ⁊ dicit al
feſire. hanc plantam quidam nomināt brioniam. ⁊ quidā
abradentes cutem ſūmitates eius comedunt in principio
ſui ortus ſicut mos eſt.

Oximel iuliani ſecūdum Gal. in tractatu ſcd̄o ad
glauconem in cap. de cura podagre facte
ab humore colerico. ℞. foliorum rute origani añ. ʒ. iiij. ra-
dicis mandragore aneti añ. ℥. ij. ireos. ℥. i. agarici. ℥. ij. tede
pinguis lib. i. cocognidij. ℥. iij. lacteridarum alipiados añ.
. ℥. ſ. polipodij. ℥. ij. folij coſti. ſpice nardi añ. ℥. i. reupontici.
℥. i. ſquille interioris. cimarum ebulli ana. ℥. iij. aſſari. i.
aſſare bacare. ʒ. i. canopi. ℥. iij. epithimi. elebori. acori añ. ℥.
. ij. yſopi amomi ſpici. cimini ana. ℥. i. aniſi. ℥. ij. aceti acris
lib. i. mellis lib. ij. confices autem hoc modo lacterides. ⁊
coſtum cocognidium. ⁊ ſpicam nardi teres diligenter. ce-
teras autem herbas infundes in aceto per dies tres. ⁊ po
ſtea coques donec media pars aceti decoquatur. ⁊ tunc ꝑ
fectis herbis mittes. ⁊ cum iterum decoctuꝫ fuerit ad ſpiſ
ſitudinem mellis ſupraſcriptas ſpecies tritas miſcebis. ⁊
vtere vbi oportet.
¶ Iſtud oximel apud nos non eſt in vſu. Nicolaus ī ſuo
antidotario habet vnam aliam deſcriptionem q̄ quaſi ea-
dem eſt. Alexander ī ca. de chacarticis ad podagrā ex fleg-
mate habet vnam aliam q̄ eadem eſt. ſimplicia autem que
declaranda ſunt declarabo.
¶ Teda pinguis eſt nomen qd̄ apud ruſticos appellatur
theia. ⁊ eſt lignuꝫ pingue pini. vel abietis. ⁊ vtunt ipſo ad
faciendum lumen pro candelis. Sera. in ca. de pino ingt.
quod vna eſt ſpecies pini. ex cuiꝰ ſudore extrahit pix. ⁊ cū
ligno ſuo fit lumen ſicut cum cera.
Cocognidiū ſicut dictum fuit eſt ſemen mezereon.
Lacterides. Ioā. Sera. in. 7. cap. de laxatiuis ſimplici-
bus inquit. lacterides ē mēdana q̄ dicit fructus amarus.
hec eſt quā Aui. in ſcd̄o canoñ. vocat mehēbethene. ergo
eſt cataputia minor. nā vide Sera. in ꝓprio caplo de cata
putia minore. qui inquit. Mēdana. i. cataputia minor. ⁊
eſt planta quā multi cōputāt inter ſpēs lacticiniorꝫ. ⁊ hec
plāta apd̄ nr̄os ruſticos dr̄ cagarola. ⁊ in hortis abūdat.
Alipiados ſm̄ Nicolaū eſt cocognidiū vel laureola. qd̄
non videt eſſe verū. nam ſi conſideret bene inpredicto oxi
mele ingredit cocognidium. i. ſemen mezereon. ⁊ etiā ali-
piados. quod nō fieret ſi idem eſſent. ſed cōiter tenetur ꝙ
alipiados ſit laureola.
Canopis ſm̄ Nicolaum eſt medianus cortex ſambuci.
ſimiliter ait Gal. quidam crediderunt ꝙ eſſet canapis. qd̄
non eſt. nam etiam alexander inquit. Canopis ē cortex me
dianus ſambuci.

Acetum paſſularū ſm̄ Antoniū cermiſonū in ca.
de egritudinibꝰ capitis. ℞. acetū vini nō
multū vinoſi lib. ij. paſſularū. ℥. ij. buliāt vſqꝫ ad ꝯſumptio
nem tertie partis aceti. deinde coletur. ⁊ fortiter exprimā-
tur paſſule. deinde iterū paſſule terant in mortario. ⁊ fiat
earū expreſſio. ⁊ acetum tali vſu reſerua. ſed apud nos tale
acetum non eſt in vſu.

Sirupus conferens ad ea que diximus ⁊ nobile
⁊ expertum. ⁊ confert quartane. In pra
ctica Meſue in ca. de ſoda frigida ab humore melancoli-
co. ℞. capillorum veneris. radicum bugloſe domeſtice ſil
ueſtris. ⁊ florum earum polipodij. epithimi añ. ℥. i. folicu-
lorum ſene. camepitheos. ſticados añ. ʒ. vij. camedreos. ſq
nanti. elebori nigri añ. ʒ. iij. fumiterre. ʒ. viij. eupatorij. ʒ.
. iiij. ſuci pomorum dulcium. ℥. viij. omnia preter epitimū
⁊ ſucum pomorum buliant in lib. iiij. aque vſqꝫ ad lib. ij.
deinde buliat in eo ebulitione vna epithimū ⁊ colet. ⁊ cū
ſuco pomorū ⁊ lib. i. zuccari fiat ſirupus.
Iſte ſirupus eſt ꝓcioſus ac digniſſimꝰ ꝯtra quartanā ⁊
ſuo noie ab apothecarijs nō eſt ſic appellatū. ſed ad melio
rem declarationē feci ſub iſto nomine. quia in mediolāo
multi medici ordināt ſirupū ad quartanā. ſed apud apo-
thecarios ſit ſub noie ſirupi de pomis cōpoſiti. ⁊ idem eſt
Franciſcus de pedemōtiū habet vnā aliā deſcriptionem
ſirupi ad quartanam que non eſt eadem. nec eſt in vſu ſi-
cut infra oſtendam.
Bugloſa eſt lingua bouis. ⁊ proprie domeſtica. ſilue-
ſtris vero bugloſa eſt borago. cuius herba cibo apta ⁊
medicine. flos. ⁊ folia. ⁊ ſemen. ac radix in iſto ſirupo de-
bent poni.
Pomū vo ab opimo. i. a copia. i. vbertate eſt dictū iter
alia poma pariſiana ſunt magis laudata q̄ꝫ alia. poſt hec ē
pomum dictum redolens.

Sirupus de pſilio ſm̄ eundē ī ca. de ptiſi. ℞. ſpo
dij. ſemē portulace. ſeis citoniorū papa
ueris albi añ. ʒ. ij. pſilij. mundi. ʒ. v. ſuci arnogloſe cocti ⁊
deſpumati. ʒ. xx. cancrorum fluuialium lotorū ſm̄ doctri-
nā. ʒ. xx. decoquātur in lib. aque vſqꝫ ad lib. i. ⁊ cum lib. i.
zuccari fiat ſirupus.
Iſte ſirupus apud nos nō eſt valde in vſu. Rainaldꝰ de
villanoua in libro quarto in capitulo de ethica habet vnā
aliā deſcriptionem. ſed non eſt eadem. pſilium vero eſt ſe-
men ſimile pulicibus. ⁊ laudabile eſt ad conſeruādum cā-
phoram. in bladis ac vijs abundat. ⁊ vulgari ſermone li-
noſella dicitur.
Arnogloſa ſecundum Papiam in littera. a. inquit. ꝙ
eſt que a latinis dicitur plantago ideſt lingua agni in lit-
tera. p. ait. plantago a romanis dicta ꝙ planta eius cito
terre adhereat. herbe quam greci arnogloſam vocāt. Ma
cer. Herbam que noſtra lingua plantago vocatur. Hanc
arnogloſam grecus vocat. eſt quia lingue agnine ſimilis
folijs plantaginis huius. Sunt gemine ſpecies. ſed maior
prima vocatur. Altera vero minor. quam vulgo lantio-
latam dicunt ⁊ ſic eſt. plantago vero maior ſecundum
opinionem modernorum eſt quam noſtri ruſtici bletam
ſilueſtrem vocant. minor eſt quam falſi herbatici linguam
caninam vocāt; ſꝫ decipiūt. i pratis ambe ac vijs repiunt.

Sir. de pomis compositis

Cancer fluuialis eſt notus Aui. in ſcdo can̄. dicit. Cancer fluuialis notus ē. aliud capitulū facit de cancro marino: ⁊ ibi inquit. cū dicit̄ cancer marinus nolumus intelligere per hoc omnem cancrum maris. imo ſpeciem cācri que ꝑ p̄te habet omnia membra dura vt lapis.

Sirupus ſabor ſm eundem in ca. de mania ⁊ melancolia ſanguinea. ℞. ſuci bugloſe domeſt ce. i. vſualis ⁊ ſilueſtris. i. boraginis an̄. lib. ij. ſuci pomorū dulciū redolētiū lib. iiij. foliculoꝝ ſene. ℥. iiij. croci. ʒ. ij. zuccari taberzet. i. albi lib. iij. fit āt ſic ſene ꝓijciantur in ſucis ꝑ diē ⁊ noctē poſt contritionē eius. deinde buliat ebulitione vna aut duabus deīde cum zuccaro fiat ſirup⁹. crocus aūt confricetur in panno ⁊ eius decoctione ꝑ fiat.

℃ Iſto ſirupo in partibus mediolani vtunt̄ apothecarij: q̄dā crediderunt ꝙ eēt ſirup⁹ de pomis ꝯpoſitus: ſ; aliud ē Io. ꝯcoregius i ca. de mania ⁊ melācolia inqt. Sarbor rex medoꝝ qui ab hodiernis praticātibus penitus habet̄ in vſu quo vt plurimū vtor ⁊ in quo multā iueni vtilitatē.

Sirupus de berberis ſm Frācīſcū de pedemōtium in ca. de cura vomitus ſanguinis. ℞. ſpodij. ʒ. iiij. berber. ℥. iiij. vue acerbe. ℥. ij. cicoree. m. ſ. zuccari lib. ij. fiat ſirupus ſecundum artem.

℃ Iſte ſirupus non eſt in vſu.

℃ Berberis eſt fructus rubicund⁹ ſatis notus apud Auicen. in ſecūdo can̄. vocat̄ amirberis: ſed apud Dia. vocat̄ oxiachanthos. ⁊ eſt arbor minuta ſpinoſum habens fructum rubicundum. ⁊ ex eo fructu a modernis conficitur litium: ⁊ arbor ipſius vocatur darſiſahan. Ab alijs criſpinus arbor. Negant quidam quod hec arbor ſit darſiſahā: ſed errant: vt dictum fuit. domi. Petrus de creſcentijs inquit berberi ſunt fructus cuiuſdam arboris parue valde ſpinoſe ſicut arbor mali pūici ideſt arbor mali granati domeſtici: ⁊ ſunt rotundi rubei: quaſi ſubnigri ſicut fructus ſpine albe aliquantulum oblongi ⁊c̄.

Sirupus de endiuia: ſecundum eundem Franciſcum in cap. de cura male complexionis epatis ſimplicis ⁊ compoſite. ℞. endiuie vtriuſq; an̄. m. i. ſeminum communium recentium. ℥. ij. aceti albi. ℥. ij. zuccari taberzet. i. albi lib. i. ⁊ ſirupizetur cum aqua ordei ⁊ aromatizetur cum ſandali vtriuſq;: ⁊ ſpodij an̄ ʒ. i. ⁊ vſui reſerua.

℃ Iſte eſt ſirupus de endiuia compoſit⁹ ad differētiā ſimplicis qui fit ex ſuco ⁊ zuccaro ſicut oſtēdā infra in tractatu de magiſtralibus. gentilis ſcripſit vnam aliā deſcriptionē ⁊ ſcḋm illā generaliter faciunt ſirupum de endiuia cōpoſitū ſecundum gentilem: cuius infra apparebit deſcriptio: ſunt quidam qui faciunt ipſum ſecūdum Franciſcū quod etiam eſt laudabile.

℃ Endiuia ḃ; Gal. i octauo ſimpliciū ē ſerio Dia. vocat ipſam ſeridis: ⁊ iſta eſt illa q̄ cōiter vtunt̄. Hic Franciſcus habet endiuie vtriuſq;: qḋ intelligitur vſualis ⁊ cicoree que flores azuriuos habet Aui. in ca. de endiuia in ſecūdo can̄. ait ꝙ magis iuuatiua ex eis epati eſt illa que ē magis amara. ego exiſtimo quod ipſa ſit cicorea: q̄a ē magis amara: ⁊ mirabiliter confert epati.

Sirupus de epatica ſm eundē in eodē ca. vbi eſt ſirupus de endiuia. ℞. epatice. m. i. lenticlaꝝ aq̄. m. i. floꝝ cucurbite. violaꝝ ro. an̄. ℥. i. ciaꝝ ſgnāti. ʒ. i. zuccari taberzet. i. albi lib. i. irroret̄ cū ſuco granatorū. ℥. iiij. ⁊ aromatizet̄ cū ſandali ⁊ ſpodij an̄. ʒ. i. ⁊ fiat.

℃ Iſte ſirupus non eſt in vſu.

℃ Epatica vero eſt herba naſcens ſuper lapides ſemper madidos iuxta flumina ⁊ fontes ſuperextenſa lapidibus. Serapio. capitu. de epatica ex auctoritate Gal. inquit. naſcitur in lapidibus humectatis: ⁊ cadit ſuper ea ros. ⁊ eſt ſimilis lenticule aque. hec eſt illa quam dia. vocat licent̄. circa inſtans ait. epatica herba eſt: ⁊ quanto maiora folia habet tanto melior eſt: ⁊ dicitur epatica. q̄ꝛ principaliter eſt iuuatiua epati. arabes vocant ipſam azezal ſahel. ruſtici noſtri fragidariam dicunt.

Lenticula aque. ſm Dia. ſup aquā inuenit̄ natans: rotūda eſt ſicut lenticula. colorē viridē habens. Serap. dicit ꝙ eſt ex ea marina. ⁊ eſt ex ea aque dulcis. ſed illa q̄ eſt dulcis vtuntur vt plurimum.

Sirupus de nenufare ſm eundē Franciſcum. ⁊ i eodē ca. vbi eſt ſirupus de epatica. ℞. florū nenufaris. ℥. ij. vngule caballie aquatice. pſilij. itegri. acetoſe an̄. ℥. i. ſeminū cōium. ʒ. ij. ſeminū frigidoꝝ. ℥. ſ. radicū feniculi. ℥. i. buliāt i aqua ordei: ⁊ addat̄ lib. i. zuccari aceti albi. ⁊ ſuci granatoꝝ an̄. ℥. ij. ⁊ aromatizetur cum ſandali ⁊ ſpodij ana. ʒ. i. ⁊ addatur parum ſpice ne frigiditate opilationem inducat.

Iſte ſirupus non eſt valde in vſu. Gal. placētinus i ſuo tractatu de confectionibus habet vnā aliam deſcriptionē ſed non eſt eadē. ipſe Gul. facit ſuam deſcriptionē ex decoctione florum nenufaris incorporata cū zuccaro ⁊ albumine ouorū. ⁊ fit ſirupus ſm artē iſto mō vt docet Gul. idē ait circa inſtans: in cap. de nenufare.

Nenufar. i. nimphea apud Dia. ⁊ naſcitur i aquis ſtātibus ſicut dictū fuit. ſpecies eius ſunt due. ſ. vna vue in medio floris croceū ḃ; colorē. ⁊ ē proprie nēufar ſiue vngula caballina. alia vō ḃ; florē albū. ⁊ iſta ē nēufar vſuale ⁊ ambe i aq̄s naſcūt̄. vide de ipſo in electuario de farfara.

Ungula caballia aquatica ē nenufar ſcḋ; modernos q̄ florē croceū habet. ⁊ eius folia ad ſimilitudinē nenufaris albi. ⁊ iſta ē illa que apud herbaticos farfara vocatur. non naſcitur autē in vineis. vt quidā falſo crediderūt. imo hec duo genera i aquis currentibus ⁊ nō currētib⁹ reperiunt̄. hic Franciſcus habet ſemia cōia. ſed nō ſpecificat ſi debēt eē ſemina cōmunia maiora vel minora. ſed ſpēs volūt qḋ ſint ſemia cōia minora frigida. ⁊ ſunt hec. ſ. portulace. ſcarole. lactuce. ⁊ endiuie.

Semia frigida ſimpliciter intelligunt̄ ſemina cōmunia: maiora. frigida q̄ ſunt ad numerū quatuor. ſ. melonis cucumeris. citrulli. ⁊ cucurbite. ⁊ ſic i iſto ſirupo ſemia minora ac maiora frigida debent poni.

Sirupus ex inuentione noſtra expertus ad quartanam ſm eundem in ca. de medicinis febrium melancolicarum. ℞. kalendule leuem pimpinelle lupuli. quinq; folij. i. pentafilon. trifolij. lingue arietis. capillorum veneris. endiuie cum radicibus boraginis. fumiterre. radicum bugloſe vtriuſq; ⁊ florum earum. cicoree. epatice. bedeguar. i. ſpine albe quercule maioris ⁊ mīoris caparorū recentium. ⁊ corticum radicum eoꝝ corticū ſeis tamariſci. ſcolopendrie cū radice an̄. m. i. violarum: florū boraginis ana. ℥. ij. prunorū ſebeſten ana. numero. xxxv. ſene cuſcute. thimi epithimi aniſi feniculi an̄. ℥. ſ. ligritie. paſſularū. ſticados an̄. ℥. ſ. ordei mundi pugillū vnū. ſeminū cōiū. corticū citri an̄. ℥. ij. ſgnāti. ʒ. ij. q̄nq; radicū cōiū reſidentiū in aceto. ℥. ij. predicta buliāt in aque lib. vj. vſq; ad mediū. deīde collētur. ⁊ colature addat̄ ſuci bugloſe. ſuci pomoꝝ dulciū an̄. lib. i. ſ. ⁊ diſſoluāt̄ in eis zuccari lib. ij. ⁊ mellis roſati lib. ſ. aceti p̄dictarū radicū. ℥. iiij. ⁊ aromatizet̄ cū ſandali. ʒ. i. gariofilorū. ligni aloes ana. ʒ. ſ. ⁊ fiat ſirupus ſm artē ⁊ vſui reſerua.

Iſte ſirupus ſm intentionem Franciſci eſt ſirupus expertus ad quartanam. qui apud nos in vſu non eſt maxime ſecundum iſtam deſcriptionē. ſed ſupra fuit poſita vna deſcriptio huius ſirupi. que confert quartane. ⁊ ille ē quo vtimur ſub nomine ſirupi de pomis compoſiti. ſed q̄ꝛ in iſto Franciſci ingrediuntur quedam ſimplicia que declarata non ſunt. ideo declarabo.

Calendula vel kalendula ſecundum Nicolaum ⁊ Manfredum de monte imperiali eſt herba dicta herba blanca. de qua Mattheus ſiluaticus ſpeciale facit capitulum ex auctoritate Plinij. ⁊ vocat ipſam charamos. quidam crediderunt ꝙ eſſet primula veris ſiue herba paraleſis. ſed falſo. nam ſecundum opinionem modernorum vera chalendula eſt herba dicta apud nos herba blancha. in hortis reperit̄. cuius folia comeduntur. ſicut aliorum olerum. Ioannes anglicus in capitulo de paraleſi dicit. chalendula ideſt ſolſequium vel primula veris. Idem in capitulo de ſterilitate ait. ⁊ chalendula creſcit in hortis portans florez rubeū vel croceū. de quo flore faciunt puelle coronas ⁊ in mulieribus in quibus aliquando inflantur māille ꝓpter retentionem menſtruorū; tunc dent̄ flores chalēdule cum ſpica ⁊ vino. q̄ꝛ tumorem ſedat. ⁊ mēſtrua ꝓuocat.

℃ Laureola ſm Matheum ſil. eſt primula veris. ſed non ſcribit de forma ipſius. ſed lauendula ſcḋm modernos eſt planta ſicut libanotides: cuius folia ſimilia ſunt rozimarino. ſed albiora cum flore purpureo paruo apud nos in hortis reperitur cum odore iocundo. hunc florem mulieres ponunt in pannis propter odorem ſuum.

℃ Pimpinella eſt herba facta ſicut ſaxifragia ſed minora folia habet. hec apud omnes eſt nota.

℃ Trifolium ſecundum Sera. eſt handachocha ⁊ ſpecies eius ſunt plures. nā eſt trifolium trigonum. vel poliſilon quod latini trifolium odoratum dicunt. ⁊ eſt trifoliū acutum ⁊ eſt trifolium leporium. ⁊ eſt alia ſpēs a modernis dicta plauta leonis ſiue herba flaura. ⁊ ſic de ſingulis. Iſidorus inquit. trifolium eſt quod greci triſilum vocant quod ſit folijs trinis per ſingulas annotationes.

℃ Lingua arietis. ſm Auic eſt duorum generum. ſ. parua ⁊ magna. hec eſt quā Dia. arnogloſam vocat ſiue alio nomine plantaginem ſiue bletam ſilueſtrem. minor dicitur a falſis herbaticis lingua canis. ſed aliud eſt.

℃ Quercula maior ſecundum Simonem Ianuenſem eſt camepitheos ⁊ interpretatur apud grecos infima pinus ⁊ cami. ꝙ eſt breue ⁊ pitheos qḋ eſt pinus. eo ꝙ omnes ſpecies ipſius odorem pini habeant. hec a modernis eſt vera yua quam Meſue in cap. de egritudinibus neruorum laudat ſub nomine ziniam. ⁊ idem eſt.

℃ Quercula minor eſt camedreos. ⁊ nō camepitheos. vt dicit Matheus ſiluaticus. Gulielmus placētinus inquit. quercus terre vel quercula minor eſt camedreos. ⁊ eſt dicta infima quercus a cami. i. infima ⁊ dris dris greci. i. quercus inde camedreos. i. infima vel parua quercus, q̄ꝛ folia ſunt ſimilia folijs quercuū. in antidotario vniuerſali poſitum eſt triſogum. i. camedreos. Pli. camedreos eſt herba quam latini querculam dicunt. Aui. in ſcḋo can̄. in cap. de camedreos. dicitur ꝙ nominatur quercus terre. ⁊ hec eſt quam hodie calamandrinam vulgariter vocant.

℃ Quinq; radicum apothecarij generaliter debēt ſcire ꝙ per quinq; radices cōes intelligūtur radices feniculi apij. petroſelini bruſci ⁊ ſparagi. ⁊ ſic iſte quinq; poni debēt in iſto ſirupo. radix autem ſcḋm Iſidorum appellatur ꝙ quaſi radijs quibuſdam fixa terris in profunda dimergatur. nam phyſici dicunt parem eſſe altitudinem radicum ⁊ arborum alij radicem a ſimilitudine radiorum dictam putant. vel quia ſi eradatur non repululat.

Diamoron Nicolai. Recipe mororum celſi li. ſ. mororum bati lib. j. mellis lib. ſ. ſape. ℥. iij. Confice ſic. ſucum mororum cum melle ⁊ ſapa in vaſe eneo ſtannato ad prunas leues ad perfectam decoctionem bulire deſine. cum autem ſcire volueris ſi coctum ſit pone guttaz ſuper marmor. ⁊ inclinato marmore ſi ſe vt mel retinuerit coctū eſt ⁊ tūc cola. ⁊ in ſtannato vaſe vſui reſerua.

Diamoron ſecundum intentionē Nicolai dicitur a moris celſi batinum a moris rubi. Meſue in ſuo antidotario in diſtinctione de loch habet confectionez de moris. ⁊ dicit ꝙ eſt diamoron ⁊ ſic eſt. nā ſua deſcriptio cum iſta Nico. concordat. ſed generaliter conficitur ſecundum iſtam deſcriptionem. ipſe Meſue in practica in cap. de ſinantia gutturis habet vnam aliam deſcriptionem ex auctoritate Alexandri: ſed non eſt in vſu. in eodem capitulo ḃ; vnam aliam quam dicit diamoron. quā Gal. compoſuit ſed nō eſt in vſu. Gal. vero in tractatu ſexto de meimir deſcribit duas deſcriptiones. quarum vnam ipſe compoſuit. aliam compoſuit Andromacus. ſed non ſunt vſuales.

Mora celſi ſunt fructus arboris ſic dicte. ⁊ ex folijs huius arboris paſcunt̄ vermes qui generāt ſericū. Iſidorus in ca. de nomibus arborum inquit. ſicomorus ſicut ⁊ morus greca nominata ſunt dicta aūt ſicomorus. eo ꝙ ſit folijs ſimilis moro. hāc latini celſam appellāt ab altitudine q̄ꝛ nō eſt breuis. vt morus. ſicomorus vero ſm ſententiam modernoꝝ eſt nomen compoſitū a ſicos grece qḋ eſt ficus ⁊ moro latine. ⁊ vocatur ficus fatua. ſiue ficus pharaonis. Meſue loco eius habet mororum de ſeni. quod idem eſt.

Morus batus. i. mora. Meſue habet mororum dulciū ⁊ idem ſunt. ⁊ eſt rubus ferēs mora. eſt aliud rubus canis qui apud Diaſco. cinoſbatus vocat̄. ⁊ eſt ſpina que noſtro idiomate roſagna vocatur. Iſidorus ait. morus a grecis vocata quam latini rubum appellāt. Gal. in ſexto ſimplicium inqt. in laich eſt rubus. vel de bato qui dicit̄ rubus.

Sapa ſecundum compoſitorem eſt vinum coctum ſiue muſtum coctum vſq; ad conſumptionem duarum partiū. Meſue loco eius habet rob. i. carenum ſiue triplicatum. ⁊ dicitur carenum. eo ꝙ feruendo parte careat tertia. Matheus ſiluaticus inquit. ſapa eſt muſtum coctum ad conſumptionem trium partium.

Uas eneum. i. vas de aramine. Nicolaus vult ꝙ predictus ſirupus fiat i vaſe eneo ſtannato. ⁊ hoc ē. q̄ꝛ generaliter apothecarij faciunt ſirupos in cazijs de ere que non ſunt ſtannate. ⁊ ibi coquunt. ſed faciūt male. quia ille cibus vel potus qui coquitur ⁊ ſtat in illis vaſis ſi comeditur facit aliquando incurrere elephantiam. ⁊ cancrū ⁊ dolorem epatis. ⁊ ſplenis. ⁊ malitiam complexionis. Iſidorus in cap. de vaſis olearijs inquit. lenticula modicū vas eneum vel argenteum quadrangulum latere apertum. qḋ ⁊ lechitum. eſt enim vas olei quo reges ⁊ ſacerdotes vngebantur a liniendo dictum.

Mel roſatum Nicolai. ℞. mellis albi diſpumati. lib. x. ſuci roſarum recentium lib. i. ponantur in caldario ad ignē. ⁊ cuz bulire inceperit viridium roſarum cum forficibus. vel cum cultello inciſarum libr. iiij. addantur. ⁊ tādiu buliant quouſq; ad ſuci deueniant conſumptionē. ⁊ dum bulierit ſemp agitet̄ cum ſpatula. ⁊ cum coctum fuerit in ſubtili vaſe rotūdat̄.

Mel vero roſatum ſm intentionem Nicolai apud grecos appellatur rodobel. quidam gelenīabin vocāt. meſue in antidotario. in diſtinctione de conditis habet vnaz aliam deſcriptionem. ſed iſta Nicolai eſt illa. qua generaliter vtimur. tamen inter ipſas eſt parua differētia. circa inſtās in cap. de raſis. habet vnam aliam deſcriptionem. ⁊ eadez eſt. Iſidorus inquit in cap̄. de potu. rodomel dicitur. eo ꝙ in ſuco roſe mel admiſceatur caleniabin. ⁊ chaliebinuz reperio in practica Haliabbatis pro geleniabin. ⁊ ſunt roſe condite. hodie vero pro geleniabin mel roſatū intelligūt ſi mel violatum facere volueris eodem modo fit. ſed non eſt tantum in vſu vt eſt roſatum.

Orizachara Nicolai. ℞. zuccari li. j. ſuci malorum granatorum. ℥. viij. aceti. ℥. iiij ponantur ſuper ignem in vaſe ſtannato. ⁊ tandiu buliat cum ſpatula ſemper agitando donec ad quantitatē zuc. veniat. ⁊ i piſſide poſſit ꝑportari ad modū electuarij.

Oxizachara ſm intentionē Nicolai dicitur ab oxi qḋ eſt acetum ⁊ zuccaro. ipſe Nicolaus habet vnā deſcriptionem que dicitur oxi. ſed hec dicitur ab acetoſo ſuco malorum granatorum. ſed in vſu non venit.

Malumgranatum eſt pomum granatum. quod ſatis eſt notum. Papias inquit. mala granata. i. punica dicta. qḋ interius grana habeant olentia que comeduntur. ⁊ ſignificant eccleſiam de multis gentibus congregatam. vel gratias habentes

Acetum quod oxos dicitur. Iſidorus in capitulo de potu. Nicolaus vult ꝙ oxizachara coquatur tantum ꝙ poſſit ferri in piſide ad modum electuarij. ſed nos generaliter facimus ipſam ad formam ſirupi. ⁊ non ad formam electuarij. Iſidorus in capitulo de vaſis olearijs inquit. piſides vaſcula vnguentaria ex buxo facta. nam quod nos buxum greci pixum vocant.

Sirupus de mirabolanis citrinis ḃ; Raſim in tractatu de egritudinibus iuncturaꝝ in cap. de medicinis mundificantibus ſanguinem ⁊ coleram. Recipe mirabo. citrinorum. ʒ. centum ⁊ ablue cum aqua calida. reubarbari. ʒ. centum. mitte in aquā frigidaz ita ꝙ aqua ſuperemineat duobus digitis. poſtea in eſtate pone ad ſolem per quatuor dies. deinde aquam abūce iterum. ⁊ remaneāt mirabolani. ⁊ iterum mitte in aliā aquā ⁊ dimitte tādiu donec amittant ſaporē ſuū ⁊ albeſcāt. deinde aggrega primam ⁊ ſcḋam aquā. ⁊ cum. ʒ. centū man-

ne albe coque ad ignem ⁊ remoue ſpumam donec fiat ſi-
cut iuleb. ⁊ ſi vis acue eum cum ſcamonea. ſuper qualibet
lib. pone. ʒ. vnam ſcamonee ⁊ ſuper qualibet lib. pone. ℥. j.
aque roſe ⁊ vtere quando volueris.

Iſte ſirupus nõ eſt in vſu. credo ꝙ ſit ex carioribus alijs
Mirabolani citrini magis ſunt laudati illi qui in colore
ſuo ſunt citrini multe citrinitatis declinantes ad viridita
tem ⁊ in pondere ſint graues ⁊ groſſi ⁊ cortex ipſorum ſit
ſpiſſus denſus completus oſſa parua. Gulielmus placen-
tinus inquit. mirabolani ſunt quinqꝫ ſpecierum. ſed citri
ni ſunt meliores omnibus alijs.

Sirupus de turbith. ſcd̃m eundem in eodẽ tra-
ctatu in capi. de medicinis que pur-
gant flegma. ⁊ crudos humores. ℞. turbith. libram vnã ⁊
mitte in tribus libris aque frigide. ⁊ moret vna die ad ſo
lē. deinde cola. ⁊ deinde ſi ſaporē amiſerit proijce. ⁊ aquã ſerua.
ſin autem appone aliam aquam. ⁊ iterum appone ad ſolē
donec amittat ſaporem. poſtea aggrega illas duas aquas
⁊ mitte lib. vnam zuccari. ⁊ coque donec fiat ſicut iulep.
educit multotiens humorem flegmaticum. ⁊ ſi volueris
citius facere coque ad ignem. quoniam eſt debilior a prin
cipio. ſed poſtea non eſt ita clarus.

Iſte ſirupus non eſt in vſu.

Turbith ſꝫ meſue eſt radix herbe. cuius folia ſunt ſicut
folia ferule minora tamen ⁊c. Diaſ. de ipſo capi. facit. ſed
non inuenitur ſub nomine turbith. ſed ipſe vocat tripoli-
on. quapropter miror ꝙ matheus ſiluaticus de tripolion
capitulum facit. ſed non cognouit quid eſſet. ſꝫ poſtq̃ꝫ ego
aggregaui cap. de tripolion apud Diaſ. cum capi. de tur-
bith apud Sera. vidi ꝙ idē ſunt. ſcias ꝙ flos ipſius mutat
colorem ſuum ter in die. naꝫ mane eſt albus. ⁊ in meridie
declinant ad colorē purpureū. in veſperis vero fit rubeus

Sirupus de vua ſm Auic. in quinto cañ. ℞. ſu-
ci vue pōtice ſtiptice lib. vj. ⁊ decoqua
tur vſqꝫ ad tertiā: ⁊ fundaſ ſuper ipꝫ mellis li. i. ſumac ra-
dicis ligritie. gallaꝝ balauſtiarū ⁊ ſupioris roſaruꝫ oium
añ. ſextarium vnū ⁊ eſt. ʒ. ſex ſcd̃m Gentilē croci. ʒ. ij. mir-
re aluminis iameni. añ. ʒ. j. decoquatur ⁊ coleſ ⁊ potetur.

¶ Iſte ſirupus apud nos nõ eſt in vſu. Frāciſcus de pede
montium. in cap̄. de ſolutione continuitatis ſtomaci ⁊ vl-
ceribus. ⁊ ruptura. ⁊ eius cura habet vnam aliam deſcri-
ptionem. ſed eſt ex auctoritate Auic. ⁊ eadem eſt.

¶ Vua pontica ſtiptica. i. in ſapore. non autem intelligiſ
pontica ab illa regione. ſed dicitur. ⁊ intelligiſ ponticum:
qꝛ ponticum. i. fortem habet ſaporē. Petrus de creſcētijs
docet modū conſeruationis vuarū. ⁊ de virtutibus. ⁊ de
apparatu vindemie. ⁊ de tp̄e vindemiandi. ⁊ ſic de alijs.

Sirupus de fructibus ſecundum eundem in eo-
dem canone. Recipe ſucos cidoniorūꝫ
⁊ malorum pirorum. ⁊ granatorum. murorum. ⁊ ſumach
⁊ zarur. ⁊ decoquantur leui igne donec ingroſſentur. ſi au
tem vis dulcorare ipſum proijce ſuper ipſuꝫ zuccari quan
tum vis ⁊ bulli ipſum. ⁊ cola. ⁊ vtere.

¶ Iſte ſirupus non eſt in vſu. idē habet vnam aliam deſcri
ptionem inferius. ſed non eſt eadem. Gal. in lib. ſecretorū
habet vnā aliā que eadem nõ eſt. nec alique ſunt vſuales.

¶ Fructus. Iſidorus in cap. de arboribus ait. ꝙ fructus
nomen accepit ab eminente gutturis parte qua veſcimur
inde ⁊ fruges. fructus autem proprie dicuntur agroruꝫ ⁊
arborum quibus vtimur. in animalibus vero abuſiue ⁊
tranſlatiue vocari fructum dicimus.

Zarur ſm Auic. in ſecundo cañ. eſt nominatū triangu-
lus latinoꝝ. ⁊ zarur eſt ſpecies quam nominãt greci teleſi-
mon. ⁊ ſentabinum. ⁊ qñqꝫ nominant eā malū ſiueſtre za
ror vel zarur ſm ſententiā modernoꝝ eſt fructus ſimilis pi
ro in figura ſua. ſed eſt minor. quidam putauerunt ꝙ eſſet
ſorba. ſed nõ eſt. verū eſt ꝙ loco zarur ponit ſorba. Serap̄.
ait. c. de ſorba ait. zaror. i. faciens appetitum. ⁊ eſt ſorba. ⁊
ibi deſcribit formam ipſius. ſi zarur ſit ſorba aut nõ. nõ ne
go nec affirmo. ſed vnū pro alio poteſt poni. zaror ſecun-
dum Matheum ſiluaticum eſt meſpilluꝫ ſiue auzarola vel
tricoctum. Gal. in ſeptimo ſimplicium inquit. meſpillum
quod tricoctuꝫ nominatur. eo ꝙ tria habeat oſſula omnia
inter ſe. Ioannes arculanus in cap. de opilatiōe epatis in-
quit. zaror. i. ſorba. Nicolaus florentinus in libro quarto.
capitulo de ſquinantia dicit. ꝙ zarur eſt meſpilla.

Sirupus de fructibus alius ſm eundem. ſed nõ eſt
in vſu. ſed quia ibi ingrediuntur quedam
ſimplicia que non ingrediuntur in alia deſcriptiōe. ego ſo
lum illa declarabo.

¶ Alnabach. i. nabach ſm eundem in ſecundo cañ. eſt fru
ctus arboris dicte ſadar. ⁊ hec eſt quam Diaſ. agrifolium
vocat. cuius ſemen eſt ſimile piperi dulcis ſaporis. idem
aliud capitulum facit de lotheos. ⁊ dicit ꝙ caligarij roſuꝫ
vocant. Ioã. concoregius in cap. de capillis dealbādis ⁊
denigrādis inquit. Recipe folioꝝ roci de quo preparan-
tur coria. hec non ſunt agrifoliū nec lothos. vt quidā vo
lunt. Serap̄. de nabach ſpeciale capitulum facit ⁊ inquit.
nabach eſt cortex ſimilis cortici mori. ⁊ odoris boni. hoc
non eſt capi. de vero nabach. ſed eſt capitulum de naſcati-
mon. ſicut patet ſi legis illud capitulum de nabach apud
eundem cum cap. de naſcatimon apud Diaſcoridem vide
bis quod idem ſunt. ſed textus Serapio. ibi eſt falſus. naꝫ
ipſe Serap. in capitulo de ſadar inquit. Sadar eſt arbor ⁊
fructus eius eſt nabach. ergo eſt agrifolium. ⁊ non eſt cor-
tex. ⁊ hec arbor naſcitur in partib⁹ Ianuenſibus: ſemē eſt
rubicundum maius pipere comeſtibile. ⁊ vocāt ipſuꝫ her-
batici laurum ſilueſtrem.

¶ Amiberberis ſcd̃m eundem in ſcd̃o cañ. eſt azataraſch.
⁊ eſt ex eo rotundum. rubeum. campeſtre. ⁊ nigrum. lungū
arenoſum aut montanum. ⁊ eſt forte hec arbor eſt quam
Diaſ. oxiachantos vocat. ⁊ eſt arbor dicta apud herbati-
cos criſpinus ſiue berberi. ⁊ ſatis ſunt noti.

Sirupus ſancti Ambroſij ſcd̃m magiſtrum An-
tonium guainerium. in capi. primo de
febre tertiana pura interpolata ⁊ eius cura. ℞. parum mi-
lij a cortice ſuperiori depillati. qđ piſtum appellatur. ⁊ de
coqui facies in aqua donec crepetur. quia cito decoqui-
tur deinde de tali bulliente brodio accipiantur. verbi gra-
tia. ℥. iiij ⁊ imponantur. ℥. ij. vini. ⁊ ita calidum bibatur. ⁊
mirabiliter ſudorem prouocat. ⁊ ſedat ſitim.

¶ Iſte ſirupus ſm intentionem domini magiſtri Antonij
mediolanenſes tempore magni eſtus vtuntur eo. ⁊ cōiter
appellant ipſum piſtum vini. ⁊ ſic adhuc generaliter vtun-
tur ipſo. ſicut eſt notum apud ipſos.

Milium. i. milium quo vtimur generaliter. Serap̄. cap.
de milio inquit ex auctoritate Dia ꝙ ſunt due ſpecies vna
earum eſt aſperum habens granuꝫ ⁊ eſt illud quod poteſt
teri ⁊ a quo aufertur cortex. ſicut ſit a rizi. ⁊ alia ſpecies eſt
fortiſſimi ⁊ aſperrimi grani. ⁊ non poteſt ab eo auferri cor
tex. Gal. in. vij. ſimpliciū inquit. dogni. i. miliū. hoc granū
eſt de ſpēbus granoꝝ. ⁊ eſt ſimile panico. quod notum eſt.

Sirupus de pimpinella ſecundum Ioannem an
glicum que alio nomine roſa anglica
nominatur in capitulo de cura ptiſis. ℞. pimpinelle. con-
ſolide maioris conſolide minoris conſolide medie. yſopi
recentis. politrici ceterac. adiātos ſcariole radicis vngule
caballine aquatice. i. farfar. añ. m. i. capillorum veneris. m.
iij. violarum. ʒ. ij. foliorum nenufaris quatuor ſeminum
frigidorum mundatorum liquiritie munde. ana. ʒ. j. candi
ideſt zuccari candi. penidiorū medulle ſeminis bombacis.
ſeminis citoniorum. boli ar. ſeminis lactuce portulace pa
pauer is albi mirtillorum ſuci liquiritie. ana. ℥. ſ. dragagan
ti. gummi ara. amidi foliorum roſarum rubearum ſpodij.
ſanguinis draconis. añ. ʒ. iij. ſeminis altee. ſeminis malue.
vue paſſe mundate ab arillis. ideſt a granis. pinearum. cari
carum. i. ficuum. ana. ʒ. ij. ordei mundi lib. j. zuccari lib. iij.
fiat ſirupus cum aqua pluuiali. ⁊ bene clarificetur ⁊ detur
mane ⁊ ſero.

Iſte ſirupus non eſt in vſu. Pimpinella eſt herba: cuius
folia ſunt ſimilia ſaxifragie. ſed minora hanc generaliter
lombardi in hortis habent. Matheus ſiluaticus inqt pim
pinella eſt herba multum ſimilis ſaxifragie. vnde verſus
pimpinella pilos ſaxifragia non habet illos.

Conſolida maior eſt herba que a vulgo ancalcho diciſ
Diaſ. de ipſa cap. facit ſub nomine ſimphitum: ⁊ ibi deſcri
bit duas ſpēs. quarum prima naſcitur iuxta riuos. cuius
flos eſt albus radicem hꝫ ſubnigrū. ⁊ eſt illa que iuuamen
tum habet in medicina. Auic. in ſcd̃o cañ. de ipſa capitulū
facit ſub nomine ſucutum ſed in arabico eſt ſimphitum. ⁊
ſic apparet manifeſte ꝙ illud cap. de ſucutum apud Auic.
cum cap. de ſimphito apud Diaſ. ſunt idem: ſed ipſe Auic.
non habuit perfectam notitiam quid eſſet. qꝛ dicit eſt ſem
peruiua. ⁊ dicitur quod eſt ſpecies ſeminis mandragore. ⁊
dicitur aliud. nec Gulielmus placentinus agnouit eam ſi
cut patet in capi. de anagalo. ⁊ in capitu. de ſucuto. hanc
quidam anagalium conſolidam vocant.

¶ Conſolida minor eſt herba habēs folia ſimilia artetice.
ſed non ſunt ita nigra ſicut artetice. ſed flos ipſius eſt pur
pureus factus in modum floris ſticados. hec herba in pra
tis ac vijs naſciſ. hāc ruſtici papien. ſoda vulgariter vocāt

¶ Conſolida media de iſta pauci auctores ſermonem fa-
ciunt: ſed vide de forma ipſius apud manfredum de mōte
imperiali. ſi vero non poteris habere ponatur loco eius ra
dix conſolide maioris in pondere.

¶ Politricum vel politricon grece dictū multaꝝ coma-
rum. nam greci thrix comam ſeu capillum vocant. Pli. po
litrica diſtant a gallitricis. ꝙ iuncos habeant alboe. ⁊ fo-
lia plura maiora que fructice quoqꝫ maiora ſunt. Dia. in-
quit. adianton ſiue galitricon. vel politricon. ſed aliud eſt
⁊ ſic ex iſto ſirupo poſſumus certificari ꝙ adianton nõ eſt
capillus veneris. nec politricon. vt quidam volunt.

¶ Ceterach ſm modernorum ſententiaꝫ eſt herba que in
muris humidis ⁊ in lapidibus naſcitur. ⁊ ſecunduꝫ inten
tionem meam eſt ſpecies ſcolopendrie. verum moderni di
ſtinguunt aliter. videlicet ꝙ ceterac eſt herba dicta apud
herbaticos adorata ⁊ ſcolopendria lingua ceruina. infra
apparebit deſcriptio ſirupi de ſcolopendria. ⁊ ibi melius
oſtendam ſi deus voluerit.

¶ Adiantum. Dia. inquit. adiantū ſiue galitricon vel po
litricon folia hꝫ coriando ſimilia ſciſſa in ſummitate habet
ramos ſubtiles duos longitudine vnius palmi nigros. ⁊
non habet ſtipitē nec florē nec ſemen. hoc eſt cap̄. de capil-
lo veneris ſicut patet ſi legis capl̄ꝫ de capillo veneris apđ
Auic. ⁊ Serap̄. videbis ꝙ idē ſunt. ſed moderni diſtingu-
unt per diuerſas herbas. vꝫ ꝙ aliud eſt adianton. aliud eſt
capillus vene. aliud eſt politricon. aliud ē galitricon. licet
tres prime ſpecies habeant quaſi eandem virtutem.

¶ Bombax vel bombix ſm quoſdam eſt vermis qui fa
cit ſericum Papias inquit. bombix grece vermis eſt. pe-
nultima producitur Serap. inquit. coton. i. bombax. Aui.
in ſecundo canonis vocat ipſam kotum ⁊ ait. ꝙ eius ſe-
men eſt calefactiuum lenitiuum. hoc eſt notum.

¶ Altea ſm Gal. in. vij. eſt malua ſilueſtris. Macer inqt.
Alteam malue ſpēm nullus negat eſſe Alteramqꝫ vocant
illam ꝙ creſcat in altum. Hanc ipſam dicunt euiſcum ꝙ
quaſi viſco illius radix contrita madere videtur. A mul
tiſqꝫ ſolet agreſtis malua vocari.

Sirupus de lilio ſecundum eundem in eodē ca.
hoc eſt in cap. de cura ptiſis. ℞. radicū
enule campane. ireos añ. ℥. j. yſopi calamēti. adiantos añ.
m. i. ſucorum caulium. galitrici ana. ʒ. ij. carnium dacti
lorum. ſuci liquiritie añ. ℥. j. mucilaginis. ſeis lini. ⁊ fenu
greci añ. ℥. ſ. mell. diſpūati li. i. ⁊ ſi nõ abhorreat amara tūc
addaſ de praſſio. i. marubio ⁊ gramine añ. ʒ. iij. ⁊ fiat.

Iſte ſirupus apud nos nõ eſt in vſu. ſꝫ intentionē Ioã.
anglici ſiue cōpoſitoris eſt ſirupus de lilio qui florem pur
pureum gerit. ſed generaliter habetur opinio ꝙ quādo re-
peritur ſirupus de lilio ſimpliciter đ lilio albo intelligi de
beat. tamen ħ Ioannes habet ſirupum de lilio. ⁊ ibi non
habet niſi ireos quod eſt radix lilij celeſtis. ⁊ propter hoc
dico ꝙ iſte eſt ſirupus lilij purpurei. ſi aliquis voluerit fa-
cere ſirupum de lilio albo infra apparebit eius deſcriptio.

Enule campane nõ aūt eſt enula que elenū diciſ. ſꝫ po
tius eſt quedam ſpecies panacis de qua Dia. ca. facit ſub
nomine panax chironia dicitur quia naſcitur in mōte pe-
lion. folia habet amaraco ſimilia. ⁊ florem auroſum ⁊ radi
cem tenue. hec apud nos non eſt cognita.

Ireos apud Auicen. in ſecundo canoñ. eſt radix lilij cele

ſtis. vide ergo ꝙ iſte ſirupus eſt verus ſirupus de lilio cele-
ſti ſeu purpureo. generaliter moderni admirantur quod
Meſue in capitulo de ireos dixerit ireos due ſunt ſpeci
es. Vna que florem habet purpureum. ⁊ alia que habet al
bum. Electio. habens florem albuꝫ melior eſt in omni re.
hoc eſt ireos qui florem gerit albuꝫ eſt melior q̃ꝫ qui gerit
purpureum. quod non reperitur eſſe verum. circa inſtans
inquit. lilium eſt domeſticum ⁊ ſilueſtre. ſed ſilueſtre albū
gerit florem purpureum efficacius eſt. ⁊ ſic hodie pro lilio
celeſti ſiue ireos accipitur radix lilij quod florem purpure
um facit ⁊ non album. vt dicit Meſue.

Galitricon ſiue centrum galli. eſt plāta quaꝫ multi mo-
derni vulgari nomine boromo vocant. eius ſpecies ſunt
due. vna que in hortis naſcitur que comediſ ſicut alie ole
ra. alia naſcitur in pratis. ⁊ hec eſt ſilueſtris. ⁊ eſt illa quaꝫ
ruſtici noſtri vulgariter ſcarlezam dicunt. ⁊ iſta ſecundum
plures eſt nobilior in medicina q̃ꝫ hortulana. circa inſtās
dicit galitricum. i. centrum galli.

Sirupus digeſtiuus ſm eundem in capitulo de
cura paraleſis. ℞. ſeminis feniculi pe-
troſilij. dauci. i. ſeminis paſtinace ſilueſtris. aniſi. ſaluie. ori
gani lauendule. primule veris. betonice. ſilueſtris monta-
ni. ſticados. ſanamunde. abrotani. iuniperi añ. m. j. zinzi-
beris piretri coſti. nigelle. piperis nigri ⁊ longi. ozimi. ru-
the ſicce. baſiliconis. maiorane. ariſtologie rotunde. baca-
rum lauri. ſinapis. gentiane ana. ʒ. ij. piſtētur ⁊ coquantur
⁊ colentur. ⁊ fiat ſirupus cum melle quantum ſufficit vel
cum lib. ij. mellis ſi vis vel cuꝫ lib. i. ſi patiens ſit robuſtus
⁊ rudis. tamen ſi patiētis ſit delicatus ponatur minus de
abrotano. Et ſi vis adde acetū ſquilliticum. Et voco iſtū
ſirupum de ſanamunda.

Iſte ſirupus non eſt in vſu. ſm intentionem compoſito
ris eſt ſirupus digeſtiuus. Ideꝫ inferius in ipſa deſcriptio
ne ait. voco iſtum ſirupum de ſanamunda ideſt gariofila-
ta de quo infra.

Lauendula ſm Math. ſilua. eſt primula veris. ſed non
credo. qꝛ in ħ poſſumus certificari ꝙ lauendula nõ ſit pri-
mula veris. quia in iſto ſirupo habet lauendulam ⁊ primu
lam veris. ꝙ ſi eſſent idem non reputarentur.

Primula veris. ſm Nicolaum eſt herba ſancti Petri.
ſiue herba paraleſis quod idē eſt. Moderni vero ponunt
quod de hac reperiuntur maior ⁊ minor. ⁊ maior ſm veri
tatem eſt herba ſancti Petri que omnibus eſt nota. mi-
nor vero eſt illa que in pratis ac vijs reperitur. cuius folia
comeduntur ſicut aliorum oleruꝫ. Et iſta a vulgo dicitur
herba margarita. ab alijs el primo fiore.

Sanamunda. i. gariofi. non eſt pes leporinus. vt quidā
ignorantes herbatici volunt. ſed gariofilata ſiue ſanamun
da ſiue auātia eſt herba ſimilis agrimonie. cui⁹ radix odo-
rem habet gariofili. hec apud nos naſcitur iuxta hortos
⁊ in campis. hanc adoleſcentes ſuo tempore euellũt ⁊ por
tant ipſam in manibus propter odorem. folia ipſius ſunt
illa que habent efficaciam in medicina. de qua ait circa in
ſtans. gariofilata vel gariofilatum dicitur proprie quedaꝫ
confectio ex gariofilis confecta. vnde folia ⁊ ſi radices in
medicinis ponuntur. ⁊ quanto eſt recens tanto melior eſt.
Pli. aūt vocat ipſam gethim hic ſirupus ſm intentioneꝫ
cōpoſitoris eſt ſirupus de ſanamunda. i. gariofilata.

Ozimū. i. ozimū gariofilatū. qđ alio nomine alſelenge
miſch vocatur. hic Ioan. anglicus in iſto ſirupo hꝫ ozimū
⁊ inferius hꝫ baſiliconē qđ idē eſt. tñ ſpēs ozimi ſunt pleꝫ
⁊ ſic hic pro ozimo poſſumus intelligere ſemen ozimi ga-
riofilati. ⁊ pro baſilicone poſſum⁹ intelligere herbā ipſam
ozimi vel quādā ſpēꝫ ozimi vt ē ozimū citratū. i. melliſſa.

Sirupus de raffano ſm eundē in ca. de cura pa-
raleſis. ℞. radicū raffani. lapacij acuti.
lilij. peonie. añ. partē j. temperenſ cū vino ⁊ aceto per diē
⁊ noctē. tunc recipe ſaluie eupatorij camedreos. cāepithe-
os calamēti. pētaphilōi. yſopi. añ. m. j. aniſi. maratri. i. fe-
niculi carui peonie. añ. ʒ. j. acori: ſqnāti. añ. ʒ. ij. nucis mu-
ſcate. cinamomi. añ. ℥. ſ. foliorum boraginis. ℥. j. corticis
fraxini. ⁊ arboris tremule. añ. ℥. ſ. mellis lib. j. decoquanſ
iſta in aq̃ extinctiōis ferri. ⁊ in tp̄e calido ⁊ in eſtate iuuen

tutis poſſet addi ſcolopendria cum herbis predictis:

¶ Iſte ſirupus non eſt in vſu. Diaſ. in capitulo de raffano inquit. raffanum greci. nos vero radicem vocamus. eo q̄ tota deorſum mittitur cum reliqua olera magis ſurſuʒ proſiliant ⁊c̄. infra ponit q̄ eſt aliud genus raffani quod multi aromarachion dicunt ⁊ ſic inuenitur apud Serap̄. in cap. de ſemine raffani vbi ſic ait. ſed raffanus agreſtis quem romani vocent aromorachion. Gali. in octauo inquit. raffanus. i. raffanida. Iſido. ait. raffanum greci. nos radicem vocamus. eo q̄ totus deorſum mittitur.

¶ Fraxinus eſt arbor ſatis nota. Pet. de creſcentijs inqt. fraxinus eſt arbor ſatis magna que in pinguibus ⁊ humidis nemoribus delectaꝛ. eius lignū ſatis igni ꝯpetit ⁊ eſt optimū pro circulis vegetū ⁊ tinaꝝ. eiꝰ ſemen ē factuʒ ad modū lingue paſſeꝝ. ⁊ pp id apȯ nos vocaꝛ lingua auis

¶ Arbor tremula ſm opinionem plurium modernorum eſt arbor granati ſilueſtris. ſed ſm opinionem Bartholomei montagnana aliud eſt. nam ipſe Bartholomeus in ſuis conſilijs in conſilio de regimine ardoris vrine per medicinalia inquit. ibi adminiſtratio eſt trociſcorum de charabe ⁊ proprie qui ſcribuntur nono Almanſoris alleg. cap. quorum deſcriptio hec eſt. ℞. charabe. gummi arboris tremule. ⁊ eſt populus. ſed in veritate iſte textus eſt falſus. nā Matheus ſil. in littera inquit. arbor tremula. i. arbor granati ſilueſtris. Ioan. arculanus in capi. de mictu ſanguinis ⁊ ſaniei ait. gūmi tremule arboris. i. granati ſilueſtris Raſis in ſuis ſinonimis in fine ſimiliter ait.

Sirupus de mezereon ſm eundem in cap. de fluxu ventris. ℞. radicum feniculi. petroſelini. bruſci. radicum peonie. lapacij acuti. ariſtologie rotunde añ. ʒ. j. yſopi. pulegij montani. penthafilonis camedreos. camepitheos. thimi. roſarum añ. m. j. mente modicum ſucorum boraginis. ſcabioſe. fumiterre ana. ʒ. ij. ſeminis peonie. aniſi. maratri. carui. añ. ℥. j. ameos. ʒ. ſ. cuſcute. ʒ. vj. viſci. quercini. epithimi. ſene. foliorū ſticados. arabici añ. ℥. j. polipodij. ʒ. j. ⁊ ſi ſit in eſtate ponatur iter herbas ſcolopendrie. corticum geneſtre. fraxini ana. ℥. j. mezereon boni. ℥. j. mellis roſ. libram vnam. ſ. fiat digeſtiuum quod vocetur ſirupus mezerinus.

¶ Iſte ſirupus apud nos non eſt in vſu. Mezereon auteʒ herba eſt que apud Diaſ. vocaꝛ camelea. ⁊ eius ſemen eſt cocognidiū. Uide ſupra de ipſo in electuario de mezereō.

Sirupus de rubea tinctoꝝ ſʒ eundē in capitulo de ſterilitate. ℞. arthemiſie rubee maioris ſauine ana. lib. ſ. tamen ſauina amara eſt iō pōt poni in minori quantitate. foliorum mente. foliorū abſinthij. ſummitatum origani. ⁊ calamenti añ. ʒ. ij. ſpice nardi. ʒ. j. ſquinanti. ʒ. ij. calami aromatici. ʒ. iij. aniſi. maratri. carui añ. ʒ. . i. ſileris montani. ameos ana. ʒ. ij. peonie. ʒ. ſ. mellis ro. li. ij. fiat ſirupus quo vtatur mane ⁊ ſero.

¶ Iſte ſirupus non eſt in vſu. Rubea autem maxime tinctorum eſt herba cuius radix vſui medicine cōpetit. Diaſ. autem de ipſa duo capitula facit. vnum ſub nomine eriſtrodanum. aliud ſub nomine rubea. ⁊ hec herba apȯ ruſticos dicitur roſa. ⁊ ab aliquibus dicitur vena tinctorum. ſʒ vena citrina aliud eſt.

Sirupus macedonicus ſm eundem ⁊ ibidē. ℞. radicum petroſelini domeſtici. ⁊ macedonici. apij. feniculi. ariſtologie lōge. ireos. lilij. enule campane rubee maioris. añ. m. ſ. arthemiſie. pulegij. calamenti yſopi. epatice. origani. diptami. ſolſequij. ana. m. j. cinamomi. aniſi. carui. peonie. dauci. maratri. ſ. ſemis ameos. ana ʒ. j. ſpice celti. ʒ. ij. ſpice nardi. ʒ. j. caſſie lignee. coſti. ana. ʒ. ſ. liquiritie. ʒ. ij. mellis quod ſufficit ⁊ fiat.

¶ Iſte ſirupus apud nos non eſt in vſu. macedonicum autem eſt olixatrū. ⁊ eſt ex ſpēbus apij. ⁊ eſt quā Dia. hipoſelinū vocat. alij apiū agreſte vocant. ſiue vt latini obſaſtrū melius eſt hortino. ⁊ albidius. radix eſt illi groſſa ⁊ alba ⁊ mollis. folia habēs obrotunda ⁊ viridia. in capite plenum eſt flore. in quo ſemen eſt viride ⁊ oblongū ⁊ viſcidū aromaticū habēs odorē. radix eius odorata ⁊ alba ⁊ euſtomacaꝛ naſciꝛ in locis vmbroſis humidis ⁊ in hortis. herba hec cibis apta eſt cruda ⁊ cocta comeditur ſicut apium. Hec apud modernos alexandrum vocatur. Nicola. etiā dicit alexandrum vel olixatrum eſt macedonicū ſeu petroſelinum macedonicum quod idem eſt. Matheus ſiluaticus de ipſo loquitur in capitulo de apio.

¶ Solſequium ſcd̄m Simonem Ianuenſem a multis vocatur intuba. ergo eſt endiuia. nam incuba eſt nomen grecum. ſed a latinis endiuia nūcupatur. circa inſtās in capitulo de ſponſa ſolis ait. ſponſa ſolis eliotropia intuba cicorea dioniſia ſolſequium idem ſunt. Mat. ſil. in ca. de cicorea dic̄ cicorea latine vel ſponſa ſolis vel ſolſequia. ſm Nicolaum ſolſequiū eſt miraſol. i. ſpōſa ſolis ſiue cicorea. hic textus Nicolai nō videtur ſonare bene. quia miraſol non eſt cicorea. immo eſt pentadactilus. hic vero plāta ab aliquibus pentadactilis vocatur ⁊ ab alijs eliotropia. Ioan. vero anglicus ſeu compoſitor in cap. de paraleſi ait kalendula. i. ſolſequium vel primula veris. ergo eſt herba dicta a vulgo herba blanca. ⁊ hec videtur habere plura nomina. nam cicorea poteſt dici ſolſequium elitropia idem. kalendula idem. ſed quia intentio compoſitoris eſt q̄ ſolſequium ſit kalendula ergo debemus eam ponere.

Sirupus de pulegio ſm eundē ibidē. ℞. arthemiſie. i. altilie. m. iij. ſanamunde calamenti. caprifolij. origāi. pulegij. camomille. meliſſe. coſti. balauſtiarum. ſinſibri. i. mente aquatice: radicum feniculi petroſelini leuiſtici. i. cordumeni lapacij. radi. lilij. capillorum veneris recentis adianthos. enule campane añ. m. . j. maratri. ſeminis petroſelini. calāi. aromatici. vtriuſq̄ ſticados anthos thimi. epithimi. nuciſmuſcate. macis ſeminis baſiliconis. camedreos. endiuie. paſtinace ana. ʒ. ij. mellis lib. ij. zuccari lib. ij. vini albi quar. i. ſ. fiat ſirupus ſecundum artem.

Iſte ſirupus non eſt in vſu. ſecundum vero intentioneʒ compoſitoris iſte ſirupus eſt de mente albuchaſim qui ipſum deſcribit in ſua practica.

Pulegium aūt herba eſt ſatis nota. circa inſtans in ca. de pulegio ait: pulegium in tempore florum colligitur. per annum ſeruatur. Diaſ. in capitulo de diptamo dicit. diptamum multi dicunt pulegium agreſte eſſe. ſine dubio pulegium eſt ſpecies diptami ſicut apparet apud Serapio. in capitulo de origano. Idem in capi. de calamento de pulegijo loquitur. Plinius iquit. pulegium femina efficacior eſt autē flore purpureo. mas candidum habet ⁊c̄. ſilueſtri ea que de domeſtico dicta eſt efficacior vis eſt q̄ ſi mille eſt origano minoribus folijs q̄ʒ ſatiuū ⁊ a quibuſdam diptamos vocatur. guſtatum a pecore capriſq̄ʒ balatum cōcitat. vnde quidā greci litteras mutantes ibeconon vel bliconō vocauerunt. ſm autem modernos pulegiū regale eſt vſuale. ſed pulegium indum ſeu ceruinum eſt diptamum.

Sanamunda. i. gariofilata ſeu aſſara bacara agreſtis ſiue auātia. vt inquit compoſitor in cap̄. de vulneribus recentibus in carne ⁊ neruis. ⁊ hec apud herbaticos dicitur pes leporinus. ſed non recte. vide in ſirupo de ſanamunda quod de ipſa aliquid oſtendam.

Caprifolium ſm Nicolaum eſt matriſſilua. matriſſilua auteʒ apud Dia. periclemenon vocaꝛ. ⁊ ex folijs ipſius apud quoſdam ſit licium: ⁊ eſt herba que iuxta hortos inueniꝛ ⁊ eſt illa quā ruſtici vocant cezolo infra in vnguento de matriſſilua melius oſtendam ſi deus voluerit.

Adianthos ſeu adianthos ſm Dia. adiāthum ſiue galitricon ſiue politricon eſt herba que habet folia ſimilia coriandro ſciſſa in ſummitate habet ramos ſubtiles duos in longitudine vnius palmi nigros ⁊ non habet ſtipitē. neq̄ʒ floreʒ neq̄ʒ ſemen hoc vı̄ eſſe capi. de capillo veneris: nam adiāthos ſeu politricō. ſpecies ſunt capilli veneris. ⁊ ſunt ex hominibus qui ponunt vnum pro alio. Hic compoſitor in iſto ſirupo habet adiāthos quod poteſt dici eſſe florem roriſmarini. vel poteſt dici adianthos confectio de floribus roris marini. ſed quia compoſitor in iſto ſirupo iterum inferius habet anthos. ideo idem non ſunt.

Anthos vero apȯ grecos ē flos. vñ anthos. i. flos roriſmarini ⁊ adianthos: eſt ſpēs capilli veneris. de qua vide circa inſtās in cap. de roremarino q ſic ait. cū aūt reperiꝛ. recipe anthos vel roriſma. debēt poni flores. ⁊ ſic eſt.

Sirupus columbinus ſecundum eundem in capitulo de ſterilitate. ℞. radicum feniculi petroſilij. yſopij recentis radicum lilij. radicum apij. capillorum veneris recentium ceterach. i. aſplenon. politici adianthos. radicum ſcabioſe bugloſe. ana. m. j. herbe ſancti chriſtofori. amaruſce. pedis columbini. pimpinelle. conſolide minoris. vtriuſq̄ʒ lactis corticum mori celſi fumiterre ipericon. ideſt herba ſancti Ioannis ana. m. ſ. liquiritie munde. ʒ. j. maratri ideſt feniculi florum boraginis florum camomille. ſeminis bruſci. ſeminis. ſparagi. florum violarum. ana. ʒ. j. zuccari libra. ij. fiat ſirupus quo vtatur mane ⁊ ſero.

¶ Iſte ſirupus non eſt in vſu. ſm aūt intentionem cōpoſitoris curat omne apoſtema. ⁊ omnem inflationem tempore frigido. ⁊ a veneno liberat. dicitur auteʒ ſirupus columbinus a pede columbino qui ingreditur.

¶ Pes aūt columbinus ſm Serap̄. eſt amomū. ſed hic alius intelligitur. apud modernos pes columbinus eſt herba de quo infra in troc. diacoralli de forma ipſius apparebit

¶ Herba ſancti Chriſtofori. ſm Nicolaum eſt filius ante patrem vel oculus conſulis. ſecundum vero Matheuʒ ſilnaticū filius ante patrē eſt herba que ex auctoritatē Pli. dicitur gariofilon. ⁊ eſt herba faciens florem ſicut butalmos cuius ſtipites faciunt ramulos plurimos. ſed ramus poſt natus excedit longitudine ante natuʒ. ⁊ ob hoc filius ante patrem vocatur. Similiter oculus chriſti. hec herba apud nos in pratis inuenitur. ſed flos eius non eſt ita. vt inquit Matheus ſiluaticus. quia eius flos nō eſt ſicut butalmos. nam butalmos habet florem citrinum ſimile flori camomille ⁊ oculus conſulus habet florem nigrum. ergo nō ꝯueniunt. ſed error eſt hic. nam butalmos ſecundum antiquam tranſlationem habebat flores nigros. ſicut habet oculus chriſti. ſed ſecundum tranſlationem noſtram butalmos ſiue oculus bouis hʒ flores citrinos. ⁊ oculus chriſti ſeu herba ſancti Chriſtofori hʒ flores nigros vt ē notū.

¶ Amaruſcus ſeu amaracus ſm Diaſ. ⁊ Pli. ⁊ Iſido. eſt ſanſucus que alio nomine maiorana vocatur. ſm aūt modernorum opinionem amaracus eſt alachoen ſeu vchuen vt apud Auicen. in ſecundo canonis. ⁊ eſt illa que a Diaſ. parthemon dicitur. ⁊ apud Serap. matricaria. ⁊ ſic credo quod intentio compoſitoris ſit q̄ amaruſcus ſit matricaria. quia in illa materia multum valet.

Sirupus de ſcolopendria ſecundum magiſtrum Petrū de tuſſignana in capitulo yctericia. ℞. ſcolopendrie. lingue ceruine. endiuie. epatice. abſinthij. cicoree ana. m. ſ. cuſcute. ʒ. j. ſeminum cōmunium . ſ. maiorum. florum boraginis. bugloſe ana. m. j. capillorum veneris. radicum feniculi. petroſilij. bruſci. ana. m. ſ. ⁊ cum zuccaro fiat ſirupus ſecundum artem qui aromatizetur cum iſto puluere. ℞. folij loco eius ponitur macis. ſpice. ſ. nardi. lacce. caſſie lignee ana. ʒ. ij. ligentur in panno lineo ⁊ bullant in ſirupo ⁊ vſui reſerua.

¶ Scolopendria ſm Sera. auctoritate Diaſco. nominatur hoc nomine propter ſimilitudinem cuiuſdam vermis dicti ſcolopendria. ⁊ eius expoſitio eſt quatuordecim pedum habet folia multa egredientia ex vna radice ⁊ naſcitur in petris in muris edificiorum. ⁊ non habet ſtipitem nec florem. nec ſemen. ⁊ folia eius ſunt ſicut folia polipodij ⁊ pars eius inferior eſt quaſi rubea. ⁊ pars ſuperior viridis ⁊c̄. hec eſt quā Diaſ. aſplenon vocat ⁊ ſic ſi legis bene illud capitulum de aſplenon apud Diaſcori. cum capitulo de ſcolopendria apud Serapioneʒ videbis quod idē ſunt. ſed moderni pro aſplenon intelligunt ceterach. ſed ego credo q̄ in tempore antiquo vera ſcolopendria erat ceterach que a modernis herba dorata vulgariter vocaꝛ. ⁊ ſic in iſto ſirupo pro ſcolopendria intelligitur ceterach ſiue herba dorata. alia vero ſcolopendria que inuenta fuit a modernis vocatur lingua ceruina ⁊ ambe in iſto ſirupo ingrediuntur.

¶ Lingua ceruina. ſm modernorum opinionam eſt vera ſcolopendria que folia magna longa ⁊ lata habet ab vno latere rugoſa. ⁊ hec ſecūdum herbaticos eſt vera ſcolopendria alie vero ſpecies non habent cognitionem per ſcolopendriam. ſed ſi tu vocas ceterach ſcolopendriam negant. ⁊ falſa eſt opinio vt oſtenſum fuit.

Sirupus de ſebeſten ſecundum Bartholomeum montagnanam in ſuo antidotario Recipe ſebeſten. ℥. ij. rubee tinctorum. ℥. ſ. aniſi. cimini. liquiritie. ſeminis lactuce. melonis. cucumeris. maluarum ana. ℥. ij. alchechingi. fenugreci. ſticados. praſſij ana. ʒ. iij. ſeminis apij. ameos. ſeminis petroſellini. radicum tribali marini. dauci. feniculi. meu. ʒ. ij. ſanguinis ericij. preparati ſcordeon ana. ʒ. v. lapis ſpongie. iudaici. corticum auellanarum ana. ʒ. vj. coquantur in libr. ij. aque vſq̄ʒ ad conſumptionem medietatis. deinde coletur ⁊ colature addatur aceti ſquilliticí. ℥. ij. ſ. zuccari ſecunde decoctionis lib. ij ſ. coquatur lento igne. ⁊ fiat ſirupus.

Iſte ſirupus apud nos in vſu non eſt. Sebeſten ſicut dictum fuit in electuario de ſebeſten quidam fructus ſicut granum oliue. hic fructus colligitur ⁊ exſiccatur donec fiat paſſus. ⁊ ſic vtimur.

Tribuli ſecundum Diaſ. genera ſunt duo ſiccus ⁊ humidus. ſed humidus eſt ille quo nos vtimur. ⁊ gerit ſemen ad modum caſtanee. ⁊ propter id a multis caſtaneolus dicitur. ⁊ dum ſunt recentes comeduntur. ⁊ dixit Matheus ſiluaticus q̄ ex ſemine eius ſit panis. nam ipſe eſt dulcis ⁊ nutrit ⁊ ſic vtimur loco panis tritici. ⁊ apud Auicennam in ſecundo canonis vocatur haſck.

Ericius alius eſt marinus alius eſt terrenus. Iſido. ait. eritius animal ſpinis coopertum qȯ exinde dı̄ nominatū: eo q̄ ſubrigit ſe qñ ſpinis ſuis claudiꝛ quibus vndiq̄ʒ protectum eſt cōtra inſidias ⁊c̄. Aui. in ſcd̄o cañ. dicit eritius ſilueſtris eſt notus ⁊ mōtanus eſt alduldul habens ſpinas ſagittales propinquus nature ſilueſtris vel terreni. ille vȯ qui eſt marinus eſt ſpecies habentium oſtraca. Guliel. placenti. dicit eritius eſt trium ſpecieruʒ. vnus qui eſt notus alius qui habet ſpinas ſagittales. ⁊ appellatur porcus ſpinoſus. ⁊ alius eſt marinus. ⁊ eſt ſpēs piſcium habentium oſtracum. ille qui eſt notus eſt ille quem intelligere debemus. ⁊ de modo preparandi dicunt quidam ſapientes q̄ modus preparandi eſt ſicut modus ſanguinis hirci.

Iudaicus. ſ. lapis qui dı̄ iudaicus cuius figura eſt ſimilis glādi albus bone figure multum habens lineas angulatas in longitudine protendentes ⁊ nominatur ſummitates lacerate ⁊ eſt lapis qui diſſoluiꝛ in aqua. ⁊ nō habet ſaporem. ⁊ diciꝛ iudaicus. q2 in partibus iudeorū reperiꝛ.

Sirupus de cicorea ſm Gulielmum placentinū in ſuo antidotario. ℞. foliorum cicoree. m. i. foliorum boraginis. lactucarum. violarum. ſcariole. lingue bouine. i. bugloſe acetoſe bactiſoſere. ⁊ eſt herba cuius flos eſt celeſtis ⁊ eius ſemen eſt vt ſemen ſcariole. ⁊ agreſtis. ſed non eſt album neque nigrum. ⁊ naſcitur in bladis vt plurimū. credo q̄ ſit ſcariola agreſtis. añ. m. ſ. reubarbari. ʒ. ij. piſtentur herbe ⁊ coquatur in lib. ij. aque donec tertia pars cōſumpta fuerit ⁊ coleꝛ. ⁊ addanꝛ in illa aqua lib. ij. zuccari. ⁊ cuʒ diſſolutū fuerit zuccarū ad ignē cum aqua iterū coleꝛ ⁊ ponaꝛ ad ignē cū reubarbaro pulnerizato ⁊ ligato in vna pecia. ⁊ ſepe exprimaꝛ cuʒ manu pecia reubarbari. tandiu permittatur decoqui q̄ bene ſirupizatum fuerit totum. ⁊ tunc ab igne deponaꝛ ⁊ reſeruꝛ.

Iſte ſirupus eſt ille quo vtimur ⁊ maxime ſm iſtam deſcriptionem. ⁊ ſic adhuc in mediolano vtuntur ipſo. ⁊ ſic faciunt in alijs ciuitatibus. ſed colegium noſtrorū doctorum papienſium magis laudat vnam deſcriptionem quaʒ deſcribit Nicolaus florentinus. ⁊ dicunt q̄ illa Nicolai eſt nobilior iſta Gulielmi. ⁊ hoc eſt q2 ipſe Nicolus habet plura ſimplicia in ſua deſcriptione q̄ʒ Gulielmus. ⁊ ſic de reubarbaro maiorem quantitatem habet Nicolus q̄ʒ Gulielmus. Si autem facere volueris ſirupum de cicorea ſm Nicolaum infra apparebit eius deſcriptio.

Cicorea ſm quoſdaʒ eſt intuba. alij ſolſequiū. alij. ſponſam ſolis vocant. Columella in libro de cultu hortorū ait. Cicorea iā teneris frōdens lacticula fibris. Pli. ait. Intubum erraticum apud nos quidā ambulant. In egypto cicorium vocant ⁊c̄. Cicorea vȯ ſʒ ꝯpoſitorē eſt roſtrū porcinum. ⁊ eſt herbā. cuius flos eſt celeſtis. ⁊ ſic eſt ſʒ verita-

tem ꝙ vera cicorea ſm ſententiam modernoꝝ habet flo-
res azurinos. ⁊ eſt ſpẽs endiuie. de qͥbus Guliel. in iſto ſi
rupo nõ hꝫ niſi tres ſpẽs. ſ. cicoream. endiuiã. ⁊ ſariolã. ſꝫ
Nicolaus in ſua deſcriptione habet ſex. de qua infra.
¶ Scariola etiã eſt ſpẽs endiuie vel cicoree. Matheus ſil.
in cap. de lactuca inquit. ꝙ ſunt eius tres ſpecies. vna eſt
que vocatur agreſtis. quam greci ſarraliam vocant. nã ſi-
ne dubio ſarralia ſm Iſidorum eſt lactuca agreſtis. vt ait
in capi de oleribus vbi inquit. lactuca agreſtis eſt quã ſar
raliam nominamus. eo ꝙ dorſum eius in modum ſerre
eſt. Simon ianuẽſis dicit. ſcariola ſm modernos eſt velut
lactuca agreſtis. niſi quia in dorſo coſtarum habet ſpinas
paruas. pro endiuia ponitur ſm Serap. ⁊ circa inſtãs. ſca
riola eſt endiuia. ⁊ ſm Petrum de creſcentijs. endiuia eſt
ſcariola vel lactuca agreſtis. infra in alia deſcriptiõe de ſpe
ciebus endiuie ſi deus voluerit oſtendam.
¶ Bactiſoſere apud noſtros auctores non reperio aliquẽ
de ipſo loqui. ſed ſm intentionem ꝯpoſitoris eſt quedam
herba. cuius flos eſt celeſtis. ⁊ eius ſemen eſt vt ſemen ſca-
riole agreſtis. ſꝫ nõ eſt albũ neqꝫ nigruꝫ. ⁊ naſcit in bladis
vtplurimũ. ⁊ credo ꝙ ſit ſcariola agreſtis. qd aũt ſit cõiter
ignorat. ſꝫ ſm plures eſt illa herba que in bladis reperitur
quã nos vulgo moneghetaꝫ vocamus. ⁊ ſic meo tpe vidi
eã poni in iſto ſirupo. ſed ſꝫ plures ſapientes errãt illi apo
thecarij qui ponũt ipſam. etiã male faciunt medici qui di-
mittũt ipſam poni. ⁊ hoc aduenit. qꝛ non hñt cognitionẽ
quot ſpẽs endiuie vel ſcariole ſint. ſed ſm modernoꝝ opi-
nionẽ ſpẽs ſcariole ſunt. vj. vel. vij. de quibus tres vel q̃tu
or ſunt que faciũt florẽ celeſtẽ. ⁊ vna de ipſis hꝫ florem ac
ſemen. vt dicit cõpoſitor. ⁊ in bladis repit ſicut moneghe-
ta. Uerum exiſtimauerunt aliqui ꝙ monegheta ſit bactiſo
ſere. eo ꝙ apud tuſcos ita vocetur. ſed error eſt. nec eorum
ſermo apud ſapientes acceptatur. nã opinio compoſitoris
eſt apte ꝙ ſit ſcariola agreſtis que ſilis eſt mõeghete. vt in-
nuere videt in preſenti loco. Si ergo compoſitor credit ꝙ
bactiſoſere ſit ſcariola agreſtis nos debemus itelligere ſca
riolã agreſtẽ que formã hꝫ vt ipſe docet. ⁊ non moneghe-
tam. que nõ hꝫ nec odorẽ nec saporẽ ⁊ pro bactiſoſere ſiue
ſcariola agreſti intelligit cicorea agre. ſiue ſcariola agreſtis
que florem celeſtem gerit. preterea omnes ſpecies endiuie
vel ſcariole vel cicoree ſunt laudate in iſto ſirupo.

Sirupus de opio ſm eundeꝫ in eodem tractatu
. ℞. opij. pondus gr. ordei. iiij. iuſquia
mi. pondus gra. viij. ordei. corticuꝫ mandragore. gr. j. ſ. ſe
minis apij. ℈. iij. ſeminis papaueris. ſeminis lactucarum
añ. ℥. j. ſ. foliorum lactucarum endiuie. vel cicoree. añ. m. j.
folioꝝ papaueris. ⁊ mercurialis añ. m. j. piſtent groſſo mo
do ⁊ bulliant in lib. iij. aque donec conſumatur medietas
⁊ colet ⁊ addatur zucca. ⁊ inſpiſſet ⁊ clarificet ⁊ reſeruet.
¶ Iſte ſirupus in vſu nõ eſt. Opiũ ſꝫ Aui. in ſcđo cañ. eſt
ſucus papaueris nigri ⁊ egyptij ipꝫ ſeminãt. Macer in ca.
de tribus generibus papaueris inqͭ. ex vulſis teneris opiũ
faciunt capitellis. inciſa leuiter ſumma cute lacqꝫ quod in
de deflũt excipiũt cocleis ſiccũ ſiccũqꝫ reſeruãt. antidotis
multis aptũ varijſqꝫ medelis ſunt q ꝯtundũt cũ lacte ſuo
capitella. de quibus expreſſum ſiccãt in ſole liquorem ⁊c̃.

Sirupus de plantagine ſm Raſnal. de villa no
ua in lib. ij. in cap. de diſſenteria epati-
ca ⁊ inteſtinoꝝ. ℞. ſuci plantaginis depurati. ℥. iiij. aque
pluuialis vel roſarum quod melius eſt. li. i. ſpodij. nucis
cipreſſi. balauſtie. ſumac ſanguinis draconis. gummi ara-
bici. maſticis thuris. gallarum ipoquiſtidos. lapidis ema-
titis raſure eboris añ. ʒ. ij. terantur omnia in predicto ſu-
co ⁊ aqua roſata vſqꝫ ad medietatem coquantur ⁊ addito
zuccaro fiat ſirupus.
¶ Iſte ſirupus apud nos non eſt in vſu. Plantago vero
apud Auic. in ſcđo cañ. vocatur lingua arietis. ⁊ ſunt ei
due ſpecies. ſ. maior ⁊ minor. maior eſt quam ruſtici noſtri
bletam ſilueſtrẽ dicunt. ⁊ minor eſt quinqꝫ neruia que alio
nomine lãceola vocatur. ⁊ hec eſt illa que apud falſos her
baticos pro lingua canis habetur. ſed errant. Diaſco. ait.
vocatur arnogloſa ſiue eptapleuros. i. ſeptem coſtarũ. Se
ra. ait. liſen alkamel ideſt lingua arietis ⁊ dicitur arnoglo

ſa. ⁊ eius expoſitio eſt lingua agni. ideo quod greci nomi
nant arnon agnum ⁊ gloſam linguam. ⁊ dicitur etiã epta
pleuron. ideſt habens ſeptem coſtas. nã in folio eius ſunt
ſeptem coſte ⁊ epta in greco eſt ſeptem ⁊ pleura. i. coſta.

Sirupus de iua ſm Nico. florenti. in lib. tertio
in capitulo de paraleſi. ℞. iue. m. ij. ſal
uie. maiorane. roriſmarini. polij. ideſt polij montani. origa
ni. calamenti. mentaſtri. pulegij. yſopi. thimi. ruthe dome-
ſtice. ⁊ ſilueſtris. betonice. ſerpilij ana. m. j. radicum acori.
ariſtologie longe ⁊ rotunde. paucedani valeriane brionie
gentiane diptami. ana. ℥. ſ. radicum feniculi. petroſilij. apij
ſparagi. bruſci. ana. ℥. j. ſticados. aniſi. feniculi. leuiſtici. ſa-
meos. carui ſileris montani ana. ʒ. iij. piretri. ℥. i. ſ. paſſula-
rum. ℥. ij. aque ⁊ mellis quantũ ſufficit ⁊ aromatizẽtur cũ
cinamomo. nucemuſcata. ⁊ cubebis. ⁊ fiat. Iſte enim ſiru-
pus in hac materia eſt optimus.
¶ Iſte ſirupus nõ eſt in vſu. Iua vero vt dictũ fuit eſt ve-
rum camepitheos ⁊ nõ eſt camedreos. vt quidaꝫ credide-
runt generaliter tenetur ꝙ iua nõ ſit camepitheos. ſed er-
rant. Nam ego vidi apud multos apothecarios in ſaccu-
lis cãepitheos. ſꝫ nec in ſapore nec in odore nec in forma
non eſt caempitheos. de quo loquunt noſtri auctores. ſed
loco camepitheos hñt camedreos. vñ per hoc dico ſi aſpe-
xeris illã iuam qua moderni vtuntur pro iua muſcata. vi-
debis ꝙ in forma ⁊ in reliquis eſt verum camepitheos.
¶ Ioan. angli. in ca. de dolore iuncturaꝝ ait. ꝙ ꝓdeſt gut
toſis. vñ verſus. Si capias iuaꝫ guttam tolet tibi viuam
¶ Serpiliũ ſꝫ Pli. a ſerpendo putant dictũ ꝙ in ſilueſtri
euenit in petris maxie ſatiuũ nõ ſerpit. ſꝫ ad palmi altitudi
nẽ creſcit. dia. ſerpillũ ſiue vt alij herpillũ latini cicer erra-
ticum vocant ⁊c̃. folia ⁊ florẽ ſꝫ circa inſtãs medicine cõ-
¶ Ualeriana ideſt fu. (petunt.
¶ Brionia ideſt cucurbita agreſtis. Papias ait ampellos
leucos ſeu brionia quam latini albam vitem vocant vide
de ipſa in confectione de alfeſtera.

Sirupus de lilio ſecundum eundem in lib. quin
to. in capi. de bolis. ℞. flores lilij. albi.
⁊. decoquant in aqua nã quidẽ ſoli qꝛ nocent. ſto. cũ. pro-
prietate eoꝝ. ſed cũ alijs aroma. corrigentibus malicia eo
rũ ⁊ fiat ſirupus cũ zuc. ⁊ decoctio eorum ſm artem.
Iſtius ſiru. ſicut inquit. ibi Nico. non reperitur deſcri-
ptio apud aliquos auctores. ſecundum intentionem ipſi-
us poteſt fieri ſicut ipſe docet.
Liliũ. ſ. liliũ albũ qđ florem albũ gerit. Roſa anglica hꝫ
vnã deſcriptionem ſirupi de lilio. ſed ibi non habet niſi ire
os. i. lilium celeſte. ⁊ ꝓpter id ille eſt ſirupus de ireos vt di
ctũ fuit. Macer ait. lilia iure ſequi que nec ſpecie nec odo
re. cedere credũtur roſeo colata decori. nec minus in mul-
tis hominũ ſunt apta medelis eius radicis bulbus qui li
lia profert ⁊c̃ hoc lilium ſatis eſt notum.

Sirupus optimus ad oẽm emoroſagiam vnde-
cunqꝫ fiat ſꝫ eundẽ in lib. qnto in ca.
de preſeruatione a ſputo ſanguinis ⁊ cura eius. ℞. ipoqui
ſtidos chimolee. boli armẽi. acatie. coralli albi ⁊ rubei. mu
mie. pſidie. galle. mẽthe. balauſtie. gũmi arabi. dragãte. ſim
phiti. corigiole. ſeis arnogloſe. i. ſeis plãtaginis. ſumach.
radicum pẽtaphilonis. i. quinqꝫ folij. ſanguinis draconis.
ana. ℥. j. decoquantur in aqua pluuiali vſqꝫ ad tertiã ⁊ co
lentur ⁊ addantur libr iij. zuccari. ⁊ fiat ſirupus.
Iſte ſirupus apud nos non eſt in vſu. ſed ſm intentio
nem Nicolai eſt optimus in illa materia.
Chimolea ſꝫ Dia. eſt gicimolia cuius alia eſt alba atqꝫ
denſa alia purpurea. Apud Auic. vocatur lutuꝫ chimolea
vide de ea ſupra in confectione eſdre.
Pſidia eſt cortex maligranati ſꝫ pſigia eſt ſtorax ligdar
Simphituꝫ de ipſo dictũ fuit ꝙ eſt conſolida maior ſi-
ue anagalicũ. vide de ipſo in ſirupo de pimpinella.
Corrigiola. i. poligonia ſiue centũ nodia ſiue virga pa-
ſtoris. Dia. vocat ipaꝫ poligonos maſculũ. ⁊ ibi ẽt deſcri-
bit aliã que dr̃ poligonos femina. Petrus de creſcentijs
inquit. virga paſtoris eſt cardus ſilueſtris. ille textus non
videtur bene ſonare. nam virga paſtoris nõ eſt cardus vt
ipſe ⁊ alij dicũt. nã ſi legis capl̃ꝫ de poligonos apđ Dia

cũ cap. de virga paſtoris apđ Sera. ⁊ Aui. videbis ꝙ idẽ ẽ
⁊ idẽ Ioã. Sera. i ca. de lapide vocat ipſã dimiriſiõ: ⁊ hec
herba in vijs mltũ reperit. Matthe. ſil. in cap. de dipſaco
. i. cardo fulonũ dicit ꝙ eſt virga paſtoris: ſed non recte.
Quidã vocãt corrigiolã ſanguinariã: ſed ſm aliquos ſan
guinaria eſt illa herba quã hodie burſam paſtoris vocamꝰ
ſiue a vulgo herba gugiarolla.

ſirupus aromaticꝰ ſꝫ eũdẽ i eodẽ libro i caplo de
debilitate digeſtiõis. ℞. cubebaꝝ: garioſi
lorũ. zinzi. cina. nuciſmuſca. cardamõi: macis: cãlami aro
matici ana. ʒ. i. ſ. ſpice maſticis: aſſari ſquinãti folij ana. ʒ.
. vi. amomi: ameos: coſti: cipi carpobalſa. i. fructꝰ balſami
xiloaloes. i. ligni aloes ana. ʒ. iiij. ſuppiſtata infundant in
vino albo veteri põderis lib. x tribꝰ diebꝰ decoquat ad ter
tiam partẽ ⁊ cũ frigeſcũt manibus fricentur ⁊ colentur ⁊
cũ lib. iiij. mellis decoquant in vaſe bene obturato repo-
nantur ⁊ cum muſco aromatizetur.
¶ Iſte ſirupus non eſt in vſu. dicitur autẽ aromaticus ꝑꝑ
ſpecies odoriferas que in eo ingrediuntur. Iſidorus in ca
pitulo de arboribꝰ aromaticis inquit. aromata ſũt queqꝫ
fragrantis odoris q̃ india ⁊ arabia mittit ſiue alie regiõis
nomẽ aũt aromata traxiſſe videntur ſiue quod aris impo
ſita diuinis inuocationibus apta videantur: ſeu quod ipa
aeri iſeri ac miſceri ꝓbãt. nã qd eſt odor niſi aer cõtactꝰ.

ſirupus de cicorea ſm eundẽ in eodẽ libro in capi
tulo de opilatione epatis. ℞. endiuie do-
meſtice ⁊ ſilueſtris: cicoree ⁊ taraxacõ añ. m. ij. cicerbite:
epatice: ſcariole: lactuce. fumiterre. lupinorũ añ m i. ordei
nõ excorticati alchechingi ana. ℥. iiij. liquiritie. capilloruꝫ
veneris. ceterach. politrici. adianti. cuſcute ana. ʒ. vi. radi
cum feniculi. ⁊ apij. ⁊ ſparagi ana. ℥ ij. ferueant in aq̃ ſuf-
ficienti ⁊ colentur. ⁊ cum zuccaro albo ſolido fiat ſirupus
ꝑ cuius vnaquaque libra ponat ad coquẽdũ. ʒ. iiij. reubar
bari electi ⁊. ℈. iiij. ſpice ligate in pecia rara que ſepe expri
mat donec ſirupꝰ ſit ꝑfecte decoctus. doſis. ʒ. iij. cũ aqua
mulſionis ſeminum cõmuniũ frigidorum.
¶ Iſte ſirupus ſm collegium noſtrorũ doctorũ ticinenſi-
um ẽ ille quo vti debemus. aliqui tamen magis laudãt de-
ſcriptionem Gulielmi placentini. ⁊ ea vtunt ſicuti medio
lanenſes qui deſcriptionem Guliel. ꝑparãt. Io. Matthe-
us gradi in capitulo de cura malarũ diſpoſitionuꝫ epatis
habet vnam aliã deſcriptionem que quaſi idem ẽ cum illa
Nicolai licet aliqua ſimplicia mutauerit: aliqua omiſe-
rit. nunc vero intendo declarare omnes ſpecies endiuie
cicoree vel ſcariole.
¶ Endiuia nomen latinũ eſt poſt grecũ intuba. arabes eti
am poſt grecum hundebe dicunt. In hac vero volo oſten
dere oẽs ſpẽs cicoree vel endiuie vel ſcariole. ſꝫ primo vo
lo oſtendere illas ſpẽs de quibus ipſe Nicolꝰ in ꝓprio li-
bro loquitur. nam i capi. de debilitate epatis ait ſic dixit.
Auicenna teraxacon quam Gentilis dicit eſſe cicerbitam
ſiue roſtrum porcinum. ⁊ Guliel. dixit ipſam eſſe cicore-
am: ⁊ eſt illa ſpecies que a multis vocatur planta leonis:
hic textus Nicoli videtur corruptus. nam ipſe Nicolus
debebat dicere ꝙ dens leonis que eſt ſpecies cicoree ⁊
non plãta leonis que eſt herba dicta ſlaura vl̃ herba mau
ra que odorem aſpalti habet. ⁊ hec eſt ſpecies trifolij qđ
eſt conſonum. idem in capitulo de opilone epatis dicit. te
raxacon eſt ſpecies ſponſe ſolis ⁊ inferius in eodem ca. in-
quit. roſtrum porcinum eſt ciberbita ⁊c̃. habita opinione
Nicoli ſequitur opinio Ioannis anglici in cap. diſcraſie
calide epatis que eſt quod altaraxacon eſt roſtrum porcinuꝫ
vel cicorea. idem ſentit in capitu. de ſiſtula vlcere cancro
⁊ ſanie oculorum.
¶ Poſtquam oſtendi verba Nicolai ⁊ Ioannis anglici
de taraxacon ⁊ roſtro porcino etiam volo oſtendere opi-
nionem aliorum. ⁊ dico quod ſpecies endiuie vel cicoree
ſunt ſeptem ad numerum de quibus ipſe Nicolus ſex ſpe
cies in iſto ſirupo ponit. Guliel. autem in ſua deſcriptio-
ne non ponit niſi tres. ſcilicet cicoream ſcariolam ⁊ bacti-
ſoſerẽ ⁊ per ordinem oſtendam.
¶ Endiuia dõeſtica. i. vſualis ẽ herba ſatis nota. ſilueſtris
vo põt dici ꝙ ſit criſpinꝰ herba. cicorea vero ſm ſniaꝫ mo

dernoꝝ hꝫ flores azurinos vertentes ſeipſos ad ſolem q̃re
ſpõſaꝫ ſolis ⁊ ſolſequꝫ vocauerũt. de q̃ circa inſtãs ait. ſpõ
ſa ſolis ẽ cicorea vel ituba vl ſolſequꝫ hec ẽt ſatis ẽ nota.
Sera. i ca. de endiuia inqͭ. vndebe ſũt ſpẽs. nã ẽ ex ea dõe-
ſtica ⁊ ẽ ſcariola. ⁊ ẽ ex ea ſilueſtris q̃ ẽ taraxacõ. ⁊ ẽ tertia
ſpẽs q̃ dicit cãdarec. ⁊ ẽ amirõ. etiã ſm circa inſtãs ⁊ Pe-
trũ de creſcẽtijs. endiuia ẽ ſcariola Bal. in octauo ſimpli-
ciũ dicit. ſeris. i. endiuie inferius dicit.
¶ Condrine eſt ſpẽs cicoree vel lactuce. Aui. i ſcđo cano. i
cap. de endiuia ait. ꝙ ẽ ex ea ſilueſtris ⁊ hortulana ⁊ ẽ dua
rũ ſpecieꝝ. ⁊ magis iuuatiua ex eis epati ẽ illa q̃ ẽ magis
amara. ego credo ſit cicorea. idem aliud capitulum facit
de taraxacon: ⁊ dicit quod eſt ſpecies endiuie. Etiam iſta
nota eſt.
¶ Scariola vero ſm Simonẽ ianuenſeꝫ eſt velut lactuca
agreſtis. niſi quia in dorſo coſtarum habet ſpinas paruas.
ſed Mattheus ſiluaticus. ⁊ Iſidorꝰ volũt ꝙ lactuca agre
ſtis ſit ſcariola. vt dictũ fuit: ẽt hic dicã herba Iſidori q̃ in
ca. de oleribus dicit lactuca agreſtis ẽ quã ſarraliaꝫ nomi-
namus: eo ꝙ dorſum eius in modũ ſerre eſt. Simõ in hac
errat. nã in capitulo de ſcariola dicit ꝙ ipſa eſt velut lactu
ca agreſtis. ⁊ in cap. de ſarralia inquit. ex auctoritate Iſi-
dori ꝙ ſarralia eſt lactuca agreſtis ⁊ in fine dicit ꝙ eſt ſca-
riola ⁊ ſic volunt multi moderni.
¶ Cicerbita vero ſicut dicit Nicolus ẽ roſtrum porcinuꝫ
ſecundum gulielmum eſt cicorea. ⁊ eſt herba. cuius flos eſt
celeſtis etiam reperiuntur due alie ſpecies que florem cele
ſtem habent. ⁊ omnes in bladis reperiuntur. ⁊ ſic ſi bene
conſideretur videbis ꝙ ſpecies endiuie vel cicoree ſunt ſe
ptem. ſunt iſte videlicet endiuia domeſtica: ideſt vſualis ci
corea que ab omnibus nota eſt. roſtrum porcinum ⁊ dens
leoninus differunt parum inter ſe ſecundum modernoruꝫ
opinionem in pratis reperiuntur cum flore croceo. niſi ſo
lum in folijs differunt. poſt maturationem ſlorum produ
cunt quandam lanuginem albam que cum tangitur euo-
lat. ⁊ alia eſt dicta criſpinum a vulgo ⁊ hec apud quoſdaꝫ
eſt lactuca aſini. quod non credo. ſicut patet ſi legis capi-
tulum de anchuſa apud Diaſcori. videbis ꝙ cum capitu.
de criſpino non conuenit. ⁊ eſt alia ſpecies que dicitur ci
coriaſtrum ⁊ eſt ſcariola que in bladis reperitur ⁊ omnes
iſte ſpecies vocantur endiuia vel cicorea vel ſcariola. ⁊ he
note ſunt apud ſapientes.
Alchechingi vel chechingi eſt ſtrignus agreſtis. ſecun-
dum Dia. ⁊ eſt herba proferens granum rubicundum ſi-
mile ceraſo in veſica incluſum citrina in colore que a mľ
tis veſicaria dicitur. ſed apud lombardos ſiacho nomina
tur ⁊ in vijs reperitur. Aduertendum eſt in deſcriptione
pñtis ſirupi ꝙ in omnibus codicibus Nicolai quos vidi
deficit doſis ordei ⁊ alchechingi ingredientium dictã de-
ſcriptionem quod credo accidiſſe errore ſcriptoris potius
q̃ꝫ alia cã: ſed vt haberetur modus doſandi predicta duo
ſimplicia volui conferre hanc deſcriptionem cũ illa quaꝫ
ponit Ioã. Mattheus gradi qui etiam predictum ſirupuꝫ
deſcribit. ⁊ inueni eas in ordine pondere ⁊ in oĩbus alijs
concordare ⁊ ipſum doſare ꝑdicta duo ſimplicia hoc mõ
ſumit enim ordei non excorticati. ℥. ij. Alchechingi capil.
veneris ⁊c̃. ſm ordinem Nicoli ana. ʒ. vi. iõ ⁊ nos debe-
mus ẽt ꝓculdubio eo mõ doſare illa duo. vꝫ. ordei nõ ex-
corticati. ℥. ij. alchechingi. ʒ. vi. quãuis preter noſtrã volũ
tatẽ appoſuerint impſſores equale põdus eorũ. nã ſi ſume
remꝰ. ℥. ij. hechingi excederet debitũ põdus. ne bene pro-
portionaretur alijs.
Ceterach. ſicut dictũ fuit in ſirupo de ſcolopẽdria ẽ her
ba que a modernis herba dorata dicitur. politricõ eſt her
ba que in puteis ⁊ in locis humidis reperit: vt dictũ eſt ſu
pra in ſirupo de pimpinella.

Sirupus de ficubꝰ ſꝫ eũ in eodẽ libro i ca. de cu
ra colice ex fece. ℞. ficuũ albaꝝ: ℥. i. aq̃
. ℥. x. coquant ad lentum ignem vſqꝫ quo venerint ad ſtatũ
iulep de quo accipiat omni die. ℥. iij.
Iſte ſirupus apud nos nõ eſt in vſu. Ficus. i. cariaca. Se
rap. in cap. de ficu ex auctoritate Gal. inqͭ ꝙ ficut ex eis
domeſtice ⁊ ſilueſtres ⁊ montane: ⁊ ex domeſticis quedaꝫ

ſunt recentes. ⁊ quedā ſicce. virtus recētium ē debilis. qꝛ admiſcef eis de humiditate. ſicce ſunt meliores maxie carnoſe. ſiluestris vero ficus ſm quoſdā vocaf caprific⁹. ⁊ dicit Pli. q huius fructus nunquam matureſcunt.

Sirupus de arthemiſia ſm eūdē in lib. vj. in ca. de retētiōe menſtruoꝝ ꝑter nām. ℞. arthemiſie. m. ij. pulegij. calamēti. mētaſtri origani. meliſſe pſicarie. ſauine. ſanſuci. i. maiorane. camedreos perforate camepitheos. matricarie cū flore. cētauree minoris. ruthe betonice. meliſſe ana. m. i. radicū feniculi. apij. petroſilij. ſparagi. bruſci. ſaxifragie. enule. diptami. ciperi rubee tinctoꝝ. ireos. peonie ana. ʒ. i. ſeis iuniperi. leuiſti. petroſilij. apij. aniſi: nigelle: carpobalſami: coſti: aſſari. i. aſſarebacare piretri: caſſie: lignee: cordumeni: calami aromatici: ſu. i. valeriane ana. ℥. 5. cōquaſſentur ⁊ infundanf in aqua pluuiali ſufficiēti ꝑ diē ⁊ noctem. poſtea decoquantur ad medietatis aque cōſumptionē. tūc deponaf ab igne ⁊ dimittaf donec aqua tepuerit. tūc manib⁹ in ipſa aqua poſitis fricētur. poſtea colef: ⁊ in colatura addaf mellis vel zuccari q̄ꝫ tum ſufficit: ⁊ fiat ſirup⁹. ⁊ ſi humor fuerit viſcoſus acetoſetur cū aceto acuto vel ſquillitico. ⁊ fiat ſirup⁹ aromatizatus cū cinamomo ⁊ nardo. i. ſpica nardi. cui⁹ doſ ſit. ℥. ij.

℃ Iſte ſirupus apud modernos in vſu nō eſt: ⁊ maxie ſm iſtam deſcriptionē: ſed illa deſcriptio q̄ vtimur ē magiſtralis quā moderni practicātes maxie Papienſes multū laudāt: ⁊ multū valet ad ea q̄ dicit Nicolus. Io. Mattheus gradi in capitulo de ꝓuocatiōe menſtruoꝝ hꝫ vnā aliā deſcriptionem que ab hac non differt.

℃ Arthemiſia ſm circa inſtans eſt mater herbarum cuius folia magis cōpetūt vſui medicine q̄ꝫ radix. Dia. in caplo de arthemiſia dicit. arthemiſie tria ſunt genera. vnū eſt q vocaf arthemiſia monodos. i. mater herbarum que eſt fructuoſa ⁊ ſimilis abſinthio. folia piguiora ⁊ maiora habēs ⁊ haſtas lōgas. naſcif i maritimis locis lapidoſis ⁊ ſabuloſis. altera arthemiſia tagetes noiatur q̄ tenera eſt: ſemē habens minutū: ⁊ vnā haſtā folijs plenā ⁊ nos lingua latiā vocamus tanaſiam: vel ſm quoſdā athanaſiā: eſt ⁊ tertia arthemiſia q̄ leptafilos dr. naſcif circa foſſas ⁊ agros floſculū eius ſi cōtriueris ſanſuci odorē hꝫ. Gal. i. 6. ſimplicium ait. berēgeſif. i. arthemiſia: ſed textus. Aui. 2. canonis: non videf multū conſonus. qꝛ ponit q eſt abrotanū q cōmuniter nō credif niſi ſumpſiſſe abrotanū ꝑ arthemiſia.

℃ Melliſſa ſꝫ modernoꝝ ſniaꝫ eſt ozimū citratū. cui⁹ folia odorē citri hñt ēt citraria dr miror q Nicol⁹ in iſto ſirupo habeat. ℞. melliſſe ⁊ iferi⁹ iterū replicat eādē. credo q ſit error ſcriptoris vt oſtendā in alia littera.

℃ Perſicaria. i. herba ſcē Marie. ⁊ ē herba q̄ hꝫ folia ſimilia pſicis ſignata. apō nos iuxta hortos reperif. exiſtimāt quidā q hec ſit zinziber caninū vt videf ſentire. Aui. i. 2. canon. ēt putauerūt qdam q ipſa ſit piper aque.

℃ Perforata. i. herba ſancti Ioā. ſiue fugademonum ſiue ipericon. ⁊ dicitur perforata. qꝛ folia ei⁹ hñt foramina pua in locis domeſticis reperif. Auerroys in. v. col. ait heuſericon. i. ipericon nelifricon. ⁊ quidam appellant hāc herbam cordialem eo q aſſiſtatur cordi.

℃ Matricaria etiam ē arthemiſia. ⁊ ē illa quā Dia. vocat leptafilos. ſed Aui. in. 2. canon. vocat ipſam vehuen aliqñ alacoen. ⁊ hec eſt quam lombardi criſpulam dicunt. de ipſa melius oſtendam infra in capitu. de trociſcis alindaracaron. ſi deus voluerit.

℃ Melliſſa vt dictum fuit eſt ozimum citratum. miror q Nicolus in iſto ſirupo hꝫ ſuperius melliſſam ⁊ inferius iteruꝫ hꝫ melliſſam. ſed exiſtimo q ſit errore ſcriptoris. nā Io. Mat. gradi loco eius hꝫ abugilliſſam. i. lactucam aſini. ſicut pꝫ apud Aui. in. 2. cañ. in ꝓprio ca. de abugilliſſe. ⁊ idē de ipſa quatuor ca. fac vnū ſub noie abugilliſſe. aliō ſub noie hearſelli. aliō ſub noie lactuce aſini. aliō ſub noie ſciniar. ⁊ hec apō Dia. vocaf ancuſa. ſapiētes vō exiſtimāt q Nicol⁹ volebat dicere abugilliſſe. vt dic̄ Io. matthe⁹ ⁊ dicūt q loco eius pt poni lactuca vſualis.

℃ Leuiſticum apud Aui. vocatur cheiſim. ⁊ ē ſemen ſatis notum. ſed eius genera ſunt duo. ſ. hortulanū ⁊ campeſtre hortulanum vero eſt proprium illud quod notū eſt. cāpeſtre ſcōm modernoꝝ opinionē ē cordumenum ſiue carui agreſte. ⁊ ambe in iſto ſirupo ingrediuntur.

℃ Cordumenū ſm Sera. ē carui agreſte. Ioā. archulan⁹ in ca. de epilenſia in electuario qꝺ valꝫ ad omnē epilēſiaꝫ inquit qꝺ cordumenū eſt cardamomū. ſed mihi non placet. liber qui dr albuchaſis in tractatu. 2. in ca. de forma ſtī pticādi oleū ad faciēdū oleū de lino ait. carui agreſte. ⁊ eſt cordumenū. ſic ait. Sul. pla. in diſtinctione de tyriaca vt dictū fuit. ⁊ ꝑ pro cordumeno intelligit ſemē leuiſtici campeſtris. ⁊ hoc ē ſemē quod reperif ſub planta paucedani. ⁊ hoc eſt ex ſecretis ſimpliciū.

Sirupus de endiuia cuius inuentor fuit gētilis ō fuligico. ℞. ſuci endiuie. ſuci epicē. an. lib. iij. clarificentur predicti ſuci ad ignem vt expedit. roſarū violarū. lenticule. ordei mūdi. ſeminū cōiū maioꝝ frigidoꝝ an. ʒ. i. fiat ſirupus cū zuccaro. q̄tū ſufficit ſecundum artē ⁊ aromatizetur cum ſandalis albis ⁊ rubeis ⁊ berberis ſeminū citoniorū. ligni aloes. cinamoī. corticū citri anʒ. i. ⁊ vſui reſeruetur.

Iſte ſirupus ſm plurimū eſt iſte q̄ vtimur ꝑ ſirupo ō endiuia ꝑpoſito. tñ ſūt q̄ faciunt ipſm ſm deſcriptionē quaꝫ ſuperius poſui ex auctoritate Franciſci de pedemontiū. ⁊ ſic ābo hñt efficaciā. Epatica ē herba ſatis nota Dia. vocat ipſā licenā. vt dictū fuit in ſirupo de epatica.

Sirupus ad matricem magiſtralis. ℞. matricis carpobalſami. calami arōatici. xilobalſami. ſileris montani. caſſie lignee ana. ʒ. iij. aniſi. feniculi ſeminis carui. pulegij. calamēti. roriſmarini. ſerpilli ana. m. i. ligni aloes. dronici. cinamomi an. ʒ. ij. ſemis agni. coſti. cuſcu. an. ʒ. iij. radicū mādragore iuſquiami an. ʒ. 5. mellis deſpumati. quātū ſufficit fiat ſirupus ſm artē. dentur mulieribus habentibus malum ſtomacū ſm ⁊ ad paſſionem matricis mirabiliter valet.

Iſte ſirupus ſm iſtam deſcriptionem eſt in vſu. In partibus mediolanenſibus ⁊ debet fieri decoctio cum aqua ferrea ad pondus lib. i. vini albi odoriferi. ⁊ omni coquantur vſq; ad conſumptionem medietatis. Mattheus ſiluaticus de ipſa loquitur in littera ferugo. matricaria ē arthemiſia ⁊ illa quam Dia. vocat parthemon. ſed Aui. vocat ipſam vehuen. aliquando alacoen. q idem eſt. ⁊ hec eſt herba quā lōbardi criſpulam vocant.

Agnus caſtus. i. ſemen notum eſt. Dia. inquit agnus ſiue aliqos latine alexādrina appellata. Sera. ō ipſo duo capitula facit. vnum de arbore qꝺ dicit agnus caſt⁹. aliꝺ de pipperelle que ē ſemē eius. ſicſra apparebit ſcriptio troc. de agno caſto. ⁊ tūc meli⁹ oſtendam ſi dño placuerit.

Sirupus de arthemiſia. ℞. floꝝ arthemiſie. m. i. calamēti. folij ſaturegie. origani. thimi tamariſci. ſticados ana. m. i. florum camomille. florum melliloti. ſanſuci. i. maiorane. anthos ana. ʒ. i. blacte biſancie. calami aromatici añ. ʒ. ij. celtice. i. ſpice celtice. ʒ. i. camedreos. matricarie minoris. betonice. abrotani ana. m. 5. acori. paſſuli. foliorum rubee maiorum. ſileris montani ana. ʒ. i. aſſari ſquinanti. aniſi. marathri idest feniculi. ameos ana. ʒ. vj. fiat decoctio ex iſtis ⁊ cum melle q̄tum ſufficit fiat ſirupus.

Iſte ſirupus eſt ille qui generaliter in vſu ē. tñ hodie ſunt vnā aliam deſcriptione quā deſcribit Nicolus ſloretinus que ē eſt laudata apud nros doctores. de q vide ſup. tñ vide vtranq; ⁊ elige quam volueris.

Arthemiſia. i. altilia ſiue berengeſif. Papias ait. arthemiſia ab inuētore dicta. vt Pli. placet herba a gentilibus diane conſecrata. nā grece arteme dicitur diana dicitur. Macer inquit in principio libelli ſui herbarū quaſdaꝫ dictur⁹ carmine viſo. herbarū matrē dedit arthemiſia nomē. cuius ſermo iuſtum puto ponere primo. hui⁹ opē fertur prior inuenitſe diana arthemis grece que ſit ideq; nomē herba tenet ⁊ c. ſm circa inſtans eſt mr herbarum.

Foliū. i. malabatrum. loco eius ponaf ſpica aut macis ſaturegia. i. timbra Pli. inquit timbra vero q̄ ſit cuniſla hec apud nos hꝫ vocabulum ⁊ illud ſaturegia dicta ī gdi mētario genere ſerif menſe februario.

℃ Anthos grece ē flos vn alofanthos. i. ſalis flos. ſꝫ hic ꝑ athos intelligif flos roriſmarini. inde Nico. dīathos dicit q̄ ſit de floribus roriſmarini. et flos eius dicitur alchilil.

℃ Matricaria minor hꝫ plurimū eſt ſecūda ſpecies arthemiſie. Dia. de forma ipſius deſcribit. ⁊ hec eſt illa que dicitur tanacetum ſiue taneta vocant.

℃ Abrotani herba ē ſatis nota. Ioan. Sera. i capitulo ō retētiōe mēſtruoꝝ ⁊ cura ei⁹ ingr. ſanguaſora ē abrotanū i antidotario i decoctiōe ad idropicos dicit: belēgeſif ē ſguaſora hic textus. Sera. nō vr verue: nā ipſe vult q ſanguaſora ⁊ abrotanū ⁊ berengeſif ſint idē: ſed nō eſt: quia berengeſif: apud Gal. ac Simonem eſt arthemiſia ⁊ non eſt abrotanum vt dicit Ioan. Sera. ⁊ Auic.

Sirupus cordialis. ℞. melliſſe: lingue bouiſe. i. bugloſe: boraginis: endiuie: lactuce an an. m. ij. ſeminū cōium frigidoꝝ maioꝝ ſandaloꝝ rubeoꝝ acetoſe ana. ʒ. ij. fiat decoctio cū aq roſata: aq melliſſe aq bugloſe: aq endiuie: aq boraginis: vini granatoꝝ: vini berberoꝝ: agreſti: ſuci citrioꝝ ana. ʒ. vj. zuccari albi lib. vj. miſce. ⁊ fiat ſirupus ſm artem.

℃ Iſte ſirupus in Papia nō eſt valde in vſu: ſed in Mediolano magis. ⁊ ſine dubio eſt cordialis: q̄ cōfortat cor ⁊ cuſtodit pericula que accidunt in corde.

Sirupus de acoꝝ: ſm intentionem dñi magiſtri Hieronymi ō caſali phyſici clariſſimi. ℞. radicū acori. ʒ. iij. yſopi: calamēti: origāi ſicce. melliſſe bugloſe ana. m. 5 ſticados. arabici. polipodij. piretri. boꝝ ana. ʒ. vij. piperis longi ⁊ nigri ana. ʒ. iij. cinamōi ſini ʒ ſi beris ſini. ſene bone ana. ʒ. 5. mirab. chebuloꝝ. indoꝝ. emblicoꝝ ana. ʒ. i. 5. ſanſuci. i. maiorane. ruthe. betonice pulegij. hiſſopi ana. ʒ. vi. haſce. epitimi ana. ʒ. i. zuccari lib. iiij. fiat ſirupus ſecundum artem.

℃ Iſte ſirupus a modernis practicantibus non eſt valde i vſu. ſed tpe dñi magiſtri Hieronymi magis erat in vſu. ⁊ ipſe laudat eū ad egritudines neruoꝝ. ⁊ ad multa alia. Acorus ſm Dia. eſt herba venerea vel affrodiſia ſiē piper apū Pli. ſuper hoc ait. qꝺ ſemp i aquoſis naſcif ſtca dicit hueg. ℃ Acorꝰ ⁊ nominaf ſpatella quā vocāt ipſum gelia. ⁊ ab aliis gladiol⁹ paluſtris. dr. arabice vo noiaf huegi vel ogi. radix e⁹ vſui medicie competit.

℃ Haſce. i. thim⁹ Io. Sera. i ca. de retentione mēſtruoꝝ dicit. alfohura. i. albaſce. quod idem eſt.

Sirupus ō ſcabioſa. ℞. ſuci ſcabioſe ꝺpurati li. i aque decoctionis ordei capillorum veneris ana. quantum ſufficit. zuccari lib. ij. diſſoluti in predicto ſuco. ⁊ decoctione. cui addantur corallorum rubeorum tritorum. ʒ. iij. ligatorum in pecia rara. ⁊ ex eis fiat ſirupus.

Iſte ſirupus in partibus noſtris nō eſt valde in vſu.

Scabioſa vō eſt herba ſatis nota. ſed miror q nſi auctores de ipſa non loquunt. tñ ſm intētionē Matthei ſil. dicit q ſcabioſa latine grece ſtibes vel ſtibeos. ⁊ ibi loquitur de ſcabioſa ex auctoritate Dia. ſub littera ſcabioſa. qꝺ nō reperif. verū ē q Dia. ca. vnū facit de ſtibeos. ſꝫ ignoro q illud ſit de ſcabioſa. ſed ſm intentionem Matthei idē eſt.

Concoregius in capitulo de tuſſi in fine capituli ſiquit ſic. ſed quia ſcabioſa confert in hac paſſione. ⁊ parum de ea dicitur ab auctoribus. ideo hos verſus nota. Urbanus per ſe neſcit precium ſcabioſe. Nam purgat pectus quod comprimit egra ſenectus. Purgat pulmonem lateris q ſimul regionem. Rumpit apata leniſ virtute probata. Emplaſtra foris necat antracem tribus horis. Intus potatur. ⁊ ſic venus euacuatur.

Sirupus de betōica. ℞. betonice. m. i. ruthe celidonie. fragrarie. eufragie. leuiſtici. pulegij. camedreos. roriſmarini. origani. foliorum lauri. ſalue yſopi. liquiritie rubee. i. rubee tinctoꝝ. gariofilate. i. ſanamunde ana. m. 5. ſeis aniſi. ameos. petroſilij. lactuce ana. ʒ. i. 5. roſarū florū boraginis añ. ʒ. i. fiat ex ipſis decoctio ⁊ cum zuccaro albo fiat ſirupus.

Iſte ſirupus apud nos non eſt in vſu. Sed in mediolāo vtuntur ipſo.

Betonica vō eſt herba ſatis nota Dia. vocat ipſā betonicam. Sera. in cap. de betōica dicit. plurimū quod ex ea adminiſtraf ſunt folia. Galie. in ſeptimo ſimplicū dicit. ceſtrum latine dictū betonica. Macer ait. Betonicam ſolis ſunt ceſtron dicere greci. Pli. vetones in hyſpania eā que betonica dicitur in gallia. ⁊ Italia aut ſarratula. a grecis ceſtron dicitur. Auerrois quito col. ait. alchiſom que in latino dicitur betonica ⁊ in perſica lingua berahuem.

℃ Fragraria herba eſt ferēs fragra. ⁊ granum ipſum ſm Mat. ſiluaticū eſt granū acetoſum eius planta ſimilis pētafiloni eſt: quapp Pli. in cap. de quinq; folio dicit. qꝛ q folium fragra gignere: non eſt qꝛ ſic: q ſi non eſt q nō vtimur in medicinis: ſed ad e⁹ ſimilitudinē. ⁊ a numero folioꝝ quinq; foliū appellauit. apud nos vero fragra ſunt fructus: q quādo matureſcūt rubicundi efficiunt. ⁊ ſatis nō ſunt.

℃ Eufragia eſt herba que in pratis ac alibi inuenit. ⁊ ſm Mattheum ſiluaticum eſt herba adhil. ⁊ laudat ipſam. q medetur egritudinibus oculorum.

Sirupus de lupulis. ℞. ſuci lupuloꝝ lib. iij. ſuci fumiterre lib. i. purificentur ſuci ⁊ cū lib. iij. zuccari fiat ſirupus.

Iſte ſirupus apud nos eſt in vſu. Lupulus vero ſecundum Meſue eſt ſpecies volubilis ⁊ eſt habens folia ſimilia citrulo. cuius flores ſunt ſicut ampulle adherentes. ipſa vero planta dum eſt recens in principio vtuntur comedite cima ipſius. Petrus de creſcentijs dicit humilus. i. leuertigo flos eius propter ſiccationem maximam ſuam ſeruatur per longiſſimum tēpus in virtute ſua. ita q vulgaris opinio eſt q nūquā putreſcat. ⁊ eſt acuti odoris ⁊ fortis hec apud nos in hortis reperitur.

Sirupus de bugloſa. ℞. ſuci bugloſe. ſuci boraginis ana. lib. ij. ſuci pomorum dulcium lib. i. 5. folliculorum ſene. ʒ. iij. croci. ʒ. ij. folliculi ſene ⁊ croci ponantur in infuſione per diem ⁊ noctem in parum aque ⁊ cum illa infuſione fiat decoctio: ⁊ cum ſufficit lib. iij. zuccari fiat ſirupus ſecundum artem.

Iſte ſirupus in vſu non eſt apud nos bugloſa vero herba eſt ſatis nota. Galie. in. vi. ſimpl. dicit liſen althaur. i. lingua bouis. Iſidorus ait bugloſa a grecis dicta eo q folia aſperrima ad modum lingue bouis habeat. Auicen. in. ij. cañ. de ea loquitur in tribus locis vꝫ in cap. ō chen zaugen. ⁊ in capitulo de lingua bouis: ⁊ in ca. de maru. ⁊ ſecundum quod habetur opinio q ipſe Auicen. non cognouerit veram bugloſam.

Sirupus de ſuco endiuie. ℞. ſuci endiuie depurati lib. viij. zuccari taberzet lib. v. 5. fiat ſirupus ſecundum artem.

Iſte ſirupus apud oēs generaliter eſt in vſu. ⁊ miror q deſcriptio ſua ab auctoribus aucteticis nō reperiaf. q nō doctoꝝ ordinat ſirupū ō endiuia ſimplr ō iſto ſemp intelligit. ⁊ ē ſirupo de endiuia ſimplex vel ſirupus de ſuco endiuie ſupra poſite fuerunt due deſcriptiones. ſed ſunt deſcriptiones ſirupi de endiuia compoſiti.

Sirupus roſat⁹ ex infuſione roſaꝝ ſiccaꝝ. ℞. infuſionis roſarū ſiccarū zuccari ana. lib. ij. coquat ⁊ coletur ⁊ fiat ſirupus ſm artem.

℃ Modus aūt faciēdi infuſionē roſarū ſiccarū eſt ſicut fit ex roſis viridibus: cuius deſcriptiones ipſi⁹ ſupra poſui. ⁊ ſcias quod ē iſta deſcriptio aliqñ vtimur. tñ raro. ſi eſt aliquis q velle facere ſirupū roſatum ſolutiuum videat deſcriptionem ſuā apud Aui. in tertio cañ. in Fen. xxj. i. ca. de ſolutiuis: ſed non eſt in vſu.

Rob de Ribes. ℞. ſuci ribes lib. x. decoquatur cum facilitate vſq; dum conſumatur tertia ipſius. deinde coletur ⁊ dimittetur reſidere vſq; dum clareſcat. deinde coquatur cum multa facilitate in vaſe vitreo vſq; dum habeat ſpiſſitudinem aut exponatur ſoli vſq; dū pingueſcat ⁊ conſeruetur.

Rob vō apō arabes eſt ſucus cuiuſdā fruct⁹ coct⁹ ad ſpiſſitudinem vt ſuari poſſit. Aui. in. 5. cañ. in. vi. tractatu ponit diſtam q̄ eſt inter ſirupū ⁊ robub. ⁊ ait q ſirupi ſunt decoctiōes ⁊ ſuci ſpiſſati cū dulcedine ⁊ robub ſunt ſuci ſpiſſati per ſeipſos Gal. in lib. ſecretoꝝ in ca. de freneſi ⁊ tuſſi ſicca ⁊ febre cōcluſā ait. coagulatū ⁊ rob. ꝫi ſcias.

quãdo ſimpliciter reperitur rob intelligitur muſtũ coctũ.
¶ Ribes ſecundum Serap. eſt planta habens capreolos recentes rubeos ad viriditatem tendentes. in fine cap. ait ⁊ putauerunt aliqui medicorum ꝙ ſit illa quam nos nominamus acetoſam. i. lapacium: ⁊ putauerunt alij ꝙ ipſa ſit granum acetoſuʒ quod defertur ex coraſceni ⁊ Gulielꝰ. placen. ait ribes. i. acetoſa vel acetoſella quod non creditur. nam aliud eſt ribes aliud eſt acetoſa. verum eſt ꝙ ambe videntur habere eandem virtutem: ſed non ſunt eedem. Auic. in. ij. canoñ. in ca. de ribes ait. ineſt ei virtus acetoſitatis citri agreſte. ⁊ fit in Damaſco ſirupꝰ de ribes qui defertur ad nos ⁊ vtimur ipſo.

Rob de agreſta modus eius eſt ſicut rob de ribes ſed in vſu non eſt.

Rob de cornibꝰ valẽs ſicut rob de agreſta. ℞. ſuci corniũ. ⁊ ꝓprie qbus ẽ mediatio iter maturitatẽ ⁊ acerbitatẽ ⁊ opatio eiꝰ ẽ ſicut rob. de ribes.
¶ Cornu eſt fructus ſimilis oliue: ſed oblõgius apud nos in hortis naſcitur. hoc apud Dia. vocatur carnea arbor. i. cornea. ſemen habet ſimile oliue ſed paulo oblongiꝰ ⁊ viride: qḋ cum maturuʒ fuerit ob ruffi coloris eſt. exiſtimãt qdã ꝙ iſte ſit fructus q apud Aui. in. ij. canoñ. vocaꝛ. mauran. Ouidius metha. primo ait. Corna ꝗ ⁊ in duris herẽtia mora rubetis: ⁊ Virgi. Victũ infelicem bacas lapidoſaqꝫ corna. Dant rami.

Rob de ſumach nõ eſt i vſu: ſumach ſm Aui. aliud eſt coraſceni: ⁊ aliud eſt ſeni minus coraſeno rubeum: lentis ſĩitudinem habẽs: ⁊ eſt conueniẽs ei cui conueniunt acatia: ⁊ roſa ⁊c. Sera. ca. de ſumach dicit ex auctoritate Dia. ſumach ſũt qdã q noiant ipm adiuratio ⁊ eſt ſumach cibus in arabico ⁊ eſt planta ꝗ dr ros barſodiſticos: ⁊ eſt in arabico ſumach corioꝝ: ⁊ eſt arbor naſcẽs in locis ſaxoſis: cuiꝰ lõgitudo ẽ duoꝝ brachioꝝ folia habẽs oblõga: quoꝝ color vergit ad rubedinẽ ſanguinis grana hʒ in magnitudine lẽtiſci aliquãtulũ lata. iuuamentũ eius eſt in cortice granorũ Gal. melius qḋ eſt in tota arbore ẽ cortex grani eiꝰ ⁊ ſucꝰ eiꝰ ſm circa inſtãs eius granum per quatuor annos ſeruatur.
¶ Rob de moris ſceni. i. moris celſi non eſt in vſu.
¶ Sectioni de ſirupis ⁊ robub ſecundum intentionem diui Meſue ⁊ aliorum doctorum hoc loco finem imponimus vertamus modo ſermonem noſtrum in ſectionem de decoctionibus. Illuminet igitur ſenſus ⁊ corda noſtra ille qui eſt lux veritas ⁊ vita.
¶ De decoctiõibus ſm diuũ Meſue ac alios doctores.

Decoctio capillorum ve. Meſue. in ſuo antidotario. ℞. capil. ve. ℥. i. ſ. fumiterre. ℥. i. lupuli violarum ſiccarum ana. ʒ. viij. prunorum numero. xl. iuiube numero. xx. coquantur in lib. iij. aque cum facilitate vſqꝫ dum redeant ad lib. i. ⁊ proijce in ea caſſie fiſtule: mundate a cortice ſuo. ℥. iij. tamarindoruʒ. ℥. ij. ſiracoſt. ℥. i. reubarbari boni. ʒ. iij. fricetur manibus ⁊ coletur ⁊ ꝓpinet in in mane: ⁊ qñqꝫ ponitur loco aque ſeri caprini. i. aque lactis vel caſei lib. iiij.
¶ Decoctio vero eſt apozima diuerſaꝝ medicinarũ. ſ. aq̃ in qua medicine coquunꝛ. idẽ in ca. de tuſſi humida hʒ vnã aliam deſcriptionẽ: ſed non eſt eadẽ in fine decoctionis dicit: ⁊ ſi volueris accipe ex hac decoctione lib. ij. ⁊ cũ meibueg. i. vino cocto ⁊ zuccari. ℥. x. fiat ſirupꝰ ⁊ ꝑ iſta verba que dicit Meſue exiſtimant: quidã ꝙ ex illa decoctiõe põt fieri ſirupus de capillo veneris.
¶ Capillus veneris apḋ Aui. in ſcḋo cañ. vocaꝛ beſcegnaſcen. ⁊ dicit ꝙ eſt coriãdrũ putei ⁊ ꝑſice ẽ beſcegnaſcen. ⁊ ſiriace ẽ capillus porcinꝰ: ⁊ arabice ẽ capillꝰ algul. Iſidorus dicit capillum veneris vocatũ ſiue ꝙ elapſos poſt alopiciam capillos recreat. vel ꝙ capillorũ fluores coerceat vel ꝙ ſit virgulis nigris leuibus cum ſplendore quaſi capilli eius ſpẽs ſm modernorũ opinionem ſunt tres. ſ. capillus veneris q ſatis eſt notus. politricum qḋ herba eſt que in puteis reperitur. ⁊ adiãthon qḋ ſimilitudinẽ hʒ capillorum veneris. ⁊ hec iuxta foſſos reperiꝛ. ⁊ ſic iſte tres ſpẽs in virtute differunt parum abinuicem.
¶ Siracoſt eſt ſpẽs mãne ſicut apparet apḋ Aui. in ſecundo cañ. in ca. de mãna: ⁊ dicunt quidã ſapiẽtes ꝙ ſiracoſt eſt deterior alijs ſpẽbus manne.

Decoctio de epithimo ſm Raſiʒ in nono almãſoris i ca. ḋ melãcolia. ℞. mira. idorũ. ʒ. x. polipodij. ʒ. v. ſene. ʒ. viiij. turbith. ʒ. iiij. ſticados. ʒ. x. paſſulaꝝ enucleataꝝ. ʒ. x. epitimi. cretẽſis. ʒ. x. oia excepto epithimo in tribꝰ libris aque coquẽda ſũt donec ad vnã librã ⁊ mediã redeãt. ⁊ cũ hoc factũ fuerit addaꝛ epithimũ ⁊ illico ab igne remoueãtur ⁊ dimittãtur donec infrigidari ceperint cumque ĩfrigidata fuerint manibus fricata. colentur ⁊ vſui reſeruentur.
Hec decoctio de epithimo ſm aliquos. eſt illa de qua intellexit Raſis in hoc nono in cap. de emorroidibus ⁊ fiſtulis. ⁊ ragadijs in fine confectionis de ſcoria ferri. cum dixit. conficiatur cum apozimate emblicorum. ſicut in capitulo de melancolia nominamus. ſed ſi bene conſideremus iſta non eſt apozima emblicorum. de quo Raſis intelligit. quia ibi non ingrediuntur emblici. verum potius apozima de qua intelligere debemus. eſt illa que ponitur a Raſi. in fine dicti capituli de melancolia. in deſcriptiõe electuarij letificantis in qua ingrediũtur mirabolani. chebuli. ⁊ emblici hoc modo. ℞. mira. che. embli. ana numero. xx. terantur. ⁊ in tribus lib. aque coquantur donec ad vnam redeant. ⁊ colentur. ⁊ profecto de iſto apozimate intelligere debemus. vt volunt ſapientes. ⁊ eam ponere in dicta confectione de ſcoria ferri ⁊ non decoctioneʒ de epithimo que non cõuenit. ⁊ in caſu. lʒ in declaratione dicte confectionis. dictum ſit debere intelligi decoctionem de epithimo ſuperius ſcriptam.

Decoctio cõmunis ſm magiſtrũ Petrũ de tuſſignana in cap. de paraleſi. tremore. tortura. ⁊ ſpaſmo de repletione. ℞. ordei. ℥. iiij. prunorum numero. xij. liquiritie. tamarindorum. aniſi feniculi ana. ℥. ſ. aque lib. iij. buliant ſil vſqꝫ ad ꝯſumptionem tertie partis lento igne. ⁊ conſeruetur.
Hec decoctio apud nos eſt multũ in vſu. ſʒ ſũt ex hoibꝰ q faciũt ipſã ꝑ aliã ſm voluntatẽ doctorũ. ⁊ ſi ſm iſtã deſcriptionẽ facere volueris addãtur in fine decoctionis iã dicte bugloſe ⁊ boraginis ana. parũ ⁊ vſui reſꝟua. ⁊ q̃nto recentior tanto melior. in ãpullis de vitro mellꝰ ꝯſuaꝛ: Iſido. dicit ꝙ ampulla ẽ dicta q̃ſi ampla bulla. ſilꝭ eſt eniʒ in rotũditate bullis ꝗ ex ſpũis aq̃rũ ſiũt. atqꝫ ita iſlanꝛ vẽto.

Decoctio pectoralis ſm Bart. montagnanã in ſuo antidotario. ℞. caricarũ pinguiũ. i. ſicuũ ſiccarũ. ʒ. vi. dactilorũ pinguiũ. praſſij. ʒ. i. ſeminis apij. feniculi paſſularũ. capillorũ veneris. yſopi. liquiritie ana. ʒ. v. coquãtur oia in lib. xiiij. aque vſqꝫ ad ꝯſũptionẽ medietatis. ⁊ coleꝛ. ⁊ fiat decoctio.
Hec decoctio fit ex varijs intentionibꝰ. ſunt qdaʒ qui faciunt ipſã magiſtraliꝛ. ⁊ ſunt qdã qui faciũt ipſã ſm aliã deſcriptionẽ ſicut ẽ intentio medicorum.
De trociſcis ſm ſniaʒ dñi Meſue ⁊ aliorũ doctorum.

Onfectio gallie muſca. ℞. xiloaloes crudi bõi ⁊ electi. ʒ. v. ãbre. ʒ. iij. muſci bõi. ʒ i. glutis. draganti. ʒ i. gũmi dragãti. ⁊ aq̃ roſate quãtũ ſufficꝛ ad miſcẽdũ ea. fiãt troc. ſimiles folij mirte ⁊ ſigillẽtur ⁊ reponanꝛ in vaſe vitri. ⁊ adminiſtrẽtur. ⁊ apḋ alios diſſoluaꝛ ambra i vaſe vitreo cũ oleo de ben pauco. ⁊ ꝯſiciantur cetera cum eo.
Hec confectio apud apothecarios eſt multum in vſu. ⁊ maxime ſecundum iſtam deſcriptionem. ⁊ dixerunt ſapiẽtes ꝙ iſta deſcriptio debet poni in confectionibus ac electuarijs ꝗ ſũt ex auctoritate ipſius meſue Nicolaus i ſuo antido. hʒ aliam deſcriptionẽ cõfectionis gallie muſcate ꝗ etiã ẽ in vſu. ⁊ ſapiẽtes dixerũt ꝙ etiã ſm illã deſcriptionẽ dʒ fieri ⁊ adminiſtrari in cõfectionibus ac alijs ꝗ ſunt ex auctoritate Nicolai ſunt ex hoibus q vocãt trociſcos de gallia muſcata meſue. ⁊ dicũt ꝙ gallia dr a q̃dã ꝓuincia ſic noiata Gulꝛ. placẽtinus inquiꝛ. gallia dr a q̃dã herba ꝗ galla odorifera appellaꝛ Sera. de gallia ca. facit. ⁊ dic ꝙ ẽ ſuch. Raſis in nono almãſoris deſcribit trociſcos muſcatos. ſed non ſunt idem. de quibus infra.

Trociſcus aũt dr a trocos qḋ ẽ rota. qr trociſcꝰ ẽ factꝰ ad modũ rote. Simon Januẽ. ingt trociſcꝰ dictꝰ a trocos greco qḋ ẽ rota vel aliqd ſile rotũdũ. Meſue dicit ꝙ fiãt tro. ſiles folijs mirthi hodierni apothecarij ñ faciũt ipſos illo mõ. ſʒ faciũt ad modũ rote currẽtis. vt ẽ notũ. me. dicit ꝙ predicti troc. debẽt ſigillari. liber ãt q dicitur bulchaſiʒ in tractatu ſcḋo docet modũ faciẽdi ſigillũ quo ſigillãtur trociſci. ⁊ fit ſigillũ ex ligno ebani aut buxi. aut eboris aut alteriꝰ rei. ¶ Oleũ de ben. i. de granis bẽ qḋ vocaꝛ balaninũ ⁊ nõ muſcelinum vt quidã putauerũt eius faciendi modum ponit meſue de quo infra.

Confectio gallie ſebeline nõ ẽ in vſu. tñ igreditur in ꝯfectiõe aromatici nardini. ſed loco eius ſunt qui ponunt galliam muſcatam.

Confectio gallie aleſangine. ⁊ ẽ eiꝰ iterꝑtatio ḋ aromatibꝰ. ⁊ ẽ illa de q̃ antiq ꝯſiderant. ⁊ de qua plurimũ loquunꝛ. ℞. bonoꝝ emblicorũ ablectis oſſibꝰ. ℥. iiij. cõteranꝛ cõtritiõe groſſa. ⁊ ponantur in vaſe vitreo ⁊ fundatur eos aque roſate bone ⁊ electe infuſionis roſarum ſiccarum ⁊ corticum citrorum lib. ſ. ⁊ ſtringatur os vaſis ⁊ dimittatur per dies tres: deĩde fundãtur in eis aque predicte infuſionis. ℥. iiij. ⁊ in craſtinum fiat ſilr vſquequo emblicorum virtus in aq̃ ipreſſa ſit. tũc vero. ℞. ligni aloes boni. ʒ. viij. ramic. ℥. i. ſ. roſarũ. ʒ. x. gariofi. ʒ. x. ſpice inde. ʒ. ſandali citrini aromatici ʒ. iiij. gummi ara. ʒ. vi. teranꝛ omnia ſicut alcohol. i ſubtiliter: ſicut ſunt athomi ſolares ⁊ fundaꝛ ſup ea paꝝ ſuci iſuſionis ꝑdicte ẽblicoꝝ ⁊ terãꝛ cũ eo vſqꝫ dũ totũ i eo paulati fũdaꝛ vltio ṽo aromatizeꝛ cũ. ʒ ſ. camphore ⁊ ambre. ʒ. ij. muſci boni. ʒ. ij. fiant inde trociſci ⁊ ſigilleꝛ. ſicut diximꝰ ⁊ ponatur in vaſe vitreo ⁊ adminiſtrentur.
¶ Hec confectio iſtius gallie ſm intentionẽ Meſue eius interpretatio eſt de aromatibus ꝗ apud nos eſt in vſu. Liber qui dicitur bulchaſis docet modum faciẽdi trociſcos de gallia ⁊ inquit: ſi vis facere trociſcos alios de ſuch. i. gallia: ſed non ſunt idem. infra ait. quando auteʒ tranſiuerit ſuper eos annus erit gallia bona: ⁊ quanto amplius tẽpus habuerit tanto erit gallia melior ⁊ gallie quatuor ſũt ſpecies. ſ. gallia ex muſco ⁊ gallia ex ventribus ⁊ ex corio ⁊ ex aqua operatio. gallie ex muſco eſt illa quam dixi: ⁊ iterabo operationem eius breuiter quando ramich fuerit ſiccum ⁊ eſt ꝙ accipias ex muſco ⁊ teras ipſum per ſe: ⁊ terras ramich per ſe ⁊ cribra cum cribro medioeri ⁊ ꝓiice ſuper ipſum muſcum ⁊ malaxa in vaſe quod arabice dicitur ſalachia cum oleo de cheiri aut zabath: ⁊ fac trociſcos ⁊ exiſtimant qdã ſapientes ꝙ iſti trociſci ſũt illud qḋ nos zebeth vocamus. Simon Januenſis inquit. in littera gallia muſcata dicebat iudeꝰ vocari zebeth arabice nos ſenetam vocamus ⁊c.

Confectio trociſcorũ diarodon. ℞. foliorũ roſarũ rubearum aur. vj. ſpice aromatice. i. nardi aur. ſ. ligritie aur. iij. ligni aloes aur. ij. ſpodij aur. i. croci aur. ſ. maſticis. ʒ. ij. confice cum vino albo. ⁊ fiant inde trociſci.
¶ Trociſci diarodon ſecundum Mattheum ſiluaticum ſunt trociſci de roſis: tamen ſecundum intentionem Meſue aliud ſunt troc. diarodon: ⁊ aliud ſunt troc. de roſis: vt apparebit quod ipſe Meſue aliã deſcriptionẽ facit. ⁊ ḋ hac debẽt fieri due deſcriptiões quarũ vna ẽ iſta dñi Meſue: que ſolum debet adminiſtrari in ſuis confectionibus vt ẽ in diarodon. ⁊ in electuario de gẽmis: ⁊ in alijs. Alia vero deſcriptio eſt ex auctoritate Nicolai. ⁊ illa debet adminiſtrari in ſuis confectionibus vt docet ipſe Aui. in qnto canonis habet trociſcos de roſis nominatos diarodõ: ſed non ſunt in vſu.

Confectio troc. de roſis. ℞. foliorũ roſaꝝ. ʒ. x. ligritie. ʒ. v. ſpice aromatice. i. nardi. ʒ. ij. ſ. cõfice cũ vino albo. ⁊ ſi laxatiuũ facere volueris addé ſcamonee. ʒ. iij. ⁊ reſeruentur.
¶ Iſti troc. ſunt illi quibus nos vtimur. idẽ iferiꝰ hʒ vnã aliã deſcriptionẽ: ſed hec eſt nobilior illa. Aui. in quito canonis hʒ multas deſcriptiones: quaꝝ pria deſcriptio ẽ de roſis vniuerſalis. ſcḋa eſt de roſis aſclepiadis. tertia ẽ ḋ roſis cum ſcamonea: ⁊ iſte eedem ſunt cum illis dñi Meſue addendo ſcamoneã: vt dicit ipſe: alij faciunt cum ſpodio: alij cum ſpica: ⁊ ſic de ſingulis: ſed non ſunt in vſu. Raſis in nono almãſo. in ca. de his que cõfortãt ſtomacuʒ. ⁊ ciboꝝ ꝑficiunt digeſtionem. habet vnã aliã deſcriptionẽ ⁊ i decimo Almanſoris in ca. de quottidiana ꝗ vocaꝛ flegmatica habet vnã aliam deſcriptioneʒ quã nominat de roſis completis: ſed non eſt in vſu.

Confectio troc. de roſis ⁊ de eupatorio. ℞. folioꝝ roſaꝝ. ʒ. viij. ſpice. ʒ. iij. rauedſeni. i. reubar. ʒ. iiij. ſpodij. ʒ. i. ſ. ligritie. ʒ. iij. ſ. ⁊ ſuci eupatorij. ʒ. x. fiant troc. cum tereniabin. i. mãna.
¶ Hec deſcriptio iſtorum trociſcorum de roſis ⁊ de eupatorio apud nos eſt multum in vſu. roſa flos eſt ſatis notũ Pli. ait. roſa naſcitur ſpina verius q̃ʒ fructice: i cibo quoque prouenſens illic etiam iocundi odoris q̃ʒ vis anguſti ſecundum circa inſtans roſa ſicca ⁊ viridis competit vſui medicine ⁊ eſt magne efficacie. ſpecies autem roſe ſunt multe. nam eſt roſa aſini que neremiſch dicitur ſiue peonia: ⁊ eſt roſa regia. i. ſtraphiſagria: ⁊ eſt roſa vinee. i. flos ſpine ⁊ albe: ⁊ eſt roſa zamen. i. maluauiſci: ⁊ eſt roſa perſica. i. rubea: quoniam a ꝑſia habuit ortum. ⁊ eſt roſa canina. i. planta in cuius radice naſcitur fungus ex quo fit ſpoquiſtidos: ⁊ eſt roſa marina que apud quoſdaʒ corona mõtis ſiue roſis marini dicitur. ⁊ ſic de ſingulis.

Trociſci de roſis. ℞. roſaꝝ. ʒ. iiij. ligni aloes. ʒ. ij. maſticis ʒ. i. ſ. ſpice. ſ. nardi. cĩamõi. caſſie lignee. florum ſquinanti ana. ʒ. i. fac troc. ʒ. ij. cũ vio antiquo ⁊ aqua decoctionis radicum.
¶ Iſta vero deſcriptio apud nos nõ eſt in vſu. ſed illã qua vtimur. ſupraſcripſi. Meſue ingt quod ꝑdicti troc. debẽt fieri cum vino ⁊ aqua decoctionis radicum. ſed nõ ſpecificat ꝗ ſint ille radices que debẽt poni: ſed ſapiẽtes credunt ꝙ qñ ſimpliciter reperitur radicũ intelligitur de quinqꝫ que ſũt ꝓprie iſte. ſ. feniculi. apij. bruſci. petroſelini ⁊ ſpagi ⁊ ſic iſte qnque radices debẽt bulire in aq̃. ⁊ de illa aq̃ que erit decoctio debent fieri predicti trociſci.

Sucahal ertiꝛ. ⁊ eſt gallia magna ſiue regalis. ℞. ſuci albelach lib. vnã buliat. ebulitiõe vna. deinde coletur ⁊ proijciatur ſuper ipſum gallarum recentium contritarum contritiõe vltima. ℥. iij. ⁊ buliat donec fiant ſicut mel currens. deinde. ℞. foliorum roſarum ℥. ſ. cardamomi. lingue auis. i. ſeminis fraxini. gariofilorum. nuciſmuſcate. maſticis ligni aloes añ. ʒ. vij. ſ. darſeni. ʒ. iij. ſãdali. mahazari. i. citrini. ʒ. v. croci. ʒ. v. gũmi ara. ℥. i. terantur ⁊ cribelentur: ⁊ miſce cum predictis. ⁊ expãde ſuper marmore inuncto oleo amigdalarum donec ſiccetur. deinde puluerizetur ſicut alcohol. ⁊ aromatizetur cum muſci auꝛ. ſ. deinde cum aqua roſata fiãt trociſci ſubtiles ⁊ ſiccentur in vmbra.
¶ Hec deſcriptio iſtius gallie non eſt in vſu ſm intẽtionẽ meſue eſt gallia magna ſiue regalis. i. iperialis.
¶ Albelach ſm multos ſunt dactili immaturi. Supra poſui ſirupũ de albelach. ⁊ ibi oſtendit ꝙ Aui. in ſcḋo cañ. i ca. de gallia ingt. gallia vera ẽ ſinia facta ex emblicis nũc autem quoniã illud eſt difficile ſumitur pondus ipſorũ ḋ gallis ⁊ albellam. quod ẽ albelach. vt dicit gentilis. ⁊ ſũt ꝓprie dactili immaturi.
Darſeni eſt cinamomum groſſum. ſed lumen apothecariorum vel verius tenebra exponit quod eſt cinamomum electum quod non eſt ſicut oſtenſum fuit ſupra in confectione de cinamomo.

Confectio ramich ꝗ eſt medicina cõpoſita. ⁊ recipitur in alijs medicinis. ℞. ſuci herbe acetoſe. ℥. xvi. buliat ebulitione vna cũ. ℥. i. roſarũ ⁊. ℥. ij. granorũ mirtilorũ. ⁊ coletur. ⁊ miſce cũ eo gallarũ recẽtiũ ⁊ humidarũ tritarũ vltima cõtritione. ℥. iij. ⁊ coquatur adhuc deinde pulueriseꝛ ſup ea foliorũ roſarũ. ℥. i. ſãdali mahazari. i. citrini. ℥. i. ⁊ quarta. i. ʒ. iij. gũmi arabici. ℥. i. ſ. carniũ ſumach. i. roris ſiriaci. ſpodij ana. ʒ. viij. ſuci agreſte. ʒ. vij. ſuci granorũ mirti tritorum cõtritione vltima. ʒ. iiij. ligni aloes. gariofilorum. macis. nuciſmuſcate ana. ʒ. iiij. inuoluantur omnia ſimul. ⁊ expande in ſcutella lapi-

dea vſq; du₃ ſiccetur. deinde tere ſicut alcohol.i. ſubtiliter ſicut athomi ſolis. ⁊ cū cāphore aure .i. ⁊ aqua roſata fac troc. ſubtiles ⁊ exſicca i vmbra. ⁊ apud alios loco ſuci acetoſe ponit̄ ſuci citonioꝝ acetoſorū imaturorū tātūdē. ⁊ q̄dam ſunt qui aromatizant cum muſci.ʒ. vnius quarta.

¶ Hec cōfectio ramich ſeu trociſci ď ramich ⁊ apđ nos ē multū in vſu: ⁊ vtimur multū in alijs ꝯfectionib⁹ ſ₃ ďſcriptiones ipſius ſūt diuerſe ſm̄ diuerſitatē medicoꝝ. nā ei⁹ deſcriptio reperit̄ etiā apud Sera. in ſuis ſimplicib⁹: q̄ ſic ait. ramich eſt gallia ſeu materia ex qua ſit gallia: ⁊ dicit ꝙ accipit̄ ex multis ſpēbus: ⁊ aliquādo accipitur ex dactilis imaturis: ⁊ aliquādo accipit̄ ex galiis: ⁊ aliquādo accipit̄ ex corticib⁹ granatorū ⁊ ex herbis aſperis ⁊ oēs ſpecies ei⁹ ſūt frigide ⁊ ſtiptice ⁊ ipſū ē radix ſuch. i. gallie ⁊c. Inferius docet modū faciēdi: ſed non ē ſimilis iſti. Meſue liber q̄ dr̄ albuchaſis in tractatu ſecūdo habet vnā aliā deſcriptionē que ſit ex paſſulis bonis rubeis ⁊ alijs: ſed non ſit. nobilior vero omnium eſt hec. ď. Meſue.

¶ Meſue igit: ſuci herbe acetoſe. i. lapacij acuti q̄dā crediderūt ꝙ eſſet ribes: ſed nō ē: ſi autē habere nō poteris ſucū acetoſe pōe ſucū citoniorū immaturorū ad pond⁹ eorū₃.

Trociſci de camphora. ℞. foliorū roſarū. ʒ. iiij. ſpodij. ʒ. ij. ſādalo. citri. ʒ. ij. ſ. croci. ʒ. i. liquiritie. ʒ. ij. ſeminis citrulli. melōis cucumeris ⁊ cucurbite: dragāti: gūmi. ſ. gūmi ara. ſpice añ. ʒ. i. ligni aloes: cardamomi: amili. i. amidi: cāphore ana. ʒ. i. partes duas ſcilicet. ℈. ij. zuccari taberzet. i. albi. ⁊ terenſabin. i. māne añ. ʒ. iij. cōfice cū mucillagine pſilij: ⁊ aqua roſata.

¶ Hi trociſci apud nos ſunt in vſu. ⁊ maxime ſecundum iſtam deſcriptionem Aui. in q̄nto canonis habet quinq; deſcriptiones: ſed non vtimur illis etiam. Raſis i decimo almanſoris in capitulo de febre ethica habet vnā aliā deſcriptionem: ſed non eſt in vſu.

¶ Camphora ſm̄ Auic. ⁊ Sera. eſt gūmi arboris. ſed Serapi. de ipſa melius loquitur dicens. ꝙ camphora eſt gūmi arboris naſcens in partibus illis. ⁊ eſt gummi maculati coloris rubei ⁊ lignum eius eſt album tenerū quaſi velit fieri nigrum. ⁊ camphora reperitur in corde ligni arboris in pecijs ligni que ſunt ibi intus extenſe. Auerrois in quinto colliget dicit. ambra eſt vna ex ſpēbus cāphore q̄ oritur in fontibus maris.

¶ Modus faciendi mucillaginē pſilij qđ ē ſemē factū ađ modū pulicis op₃ ꝙ accipiat̄ pſiliū ⁊ mūdetur a ſordibus ſuis in pōdere lib. i. ⁊ poſtea ponat̄ ſupra ipſum aq̄ calide lib. iiij. aut minus. ſm̄ ꝙ tu volueris magis vel min⁹ pinguem mucillaginē. ⁊ dimitte per noctē in mane vero calefacias parum predictum pſilium cū aq̄ poſt hoc pone ipſū in pecia. vl' ſaculo facto ex tela lini forti noua ⁊ groſſa ⁊ ſtrīge os ſuū cū ligamēto fortiter ne aliq̄d de pſilio lubricet extra. deīde fortiter exprimat̄ tantū ꝙ ibi nihil de mucillagine remaneat. ⁊ vtere vbi oportet.

Trociſci de Reubarbaro. Recipe raued boni. i. reubarbari. ʒ. x. ſuci eupatorij. ʒ. iiij. roſarum. ʒ. iij. ſpice aniſi. rubee tinctorum. ſeminis apij. abſinthij. aſſari ana. i. amigdalaꝝ amara. ʒ. iiij. ⁊ fiāt troc. au͞r. i.

¶ Hi trociſci apud nos ſūt multū in vſu: ⁊ maxīe ſm̄ iſtā deſcriptionem Aui. in quinto cañ. habet vnā aliā deſcriptionem que quaſi idem eſt. Raſis in nono Almanſoris i cap. de dolore epatis habet troc. de raued. i. de reubarbaro ſed non ſunt in vſu. Meſue non ponit cum quo liq̄re debeant fieri iſti trociſci. ſed ſcđm quoſdā debēt cōponi cum ſuco de eupatorio. ⁊ ſic conficiuntur.

Trociſci de ſpodio. ℞. ſpodij. ʒ. iiij. roſaꝝ rubearū. ʒ. vij ſeminis portulace. ſuci liquiritie ana. ʒ. ij. confice cū mucillagine pſilij ⁊ fac trociſcos. ʒ. i. ⁊ da cū ſuco maligranati. ⁊ alij addiderūt q̄tuor ſeminū gūmi ara. draganti. croci ana. ʒ. i. ſ.

¶ Iſti trociſci ſunt in vſu. ⁊ maxīe ſcđm iſtā deſcriptionē ipſe meſue dicit qđ debent fieri predicti trociſci ex illis q̄tuor rebus iferius vero ait. qđ alij addiderūt q̄tuor ſeminum. i. quatuor ſemina cōia frigida maiora. gūmi ara. dragātum ⁊ crocū. ⁊ ſic debent fieri. quia ſūt multe efficatie Auic. in quīto cañ. habet vnā deſcriptionē. ⁊ dicūt troc. de ſpodio cū terenſabin. ⁊ ſūt q̄ſi idē. Raſis in. 9. Almāſoris in ca. de fluxu vētris h₃ vnā aliā. ⁊ in decio almāſoris in ca. de febrib⁹ ex q̄b⁹ accidit frig⁹ ⁊ calor ſimiliter habet vnā aliā. ⁊ in eodē tractatu in cap. de febre ethica h₃ vnā aliam. ſed non ſunt in vſu.

¶ Spodiū ſm̄ Aui. in ſcđo cañ. eſt radix cannarū aduſtarū Auer. autem in quinto colliget. dicit tñ baiſir. i. ſpodiū carbo eſt nodorū arundinū aduſtarū. nos v̄o loco ſpodij vtimur oſſe elephantis cōbuſto. de quo circa inſtans ait. ſpodium os eſt elephantis cōbuſtum. elefas habet oſſa ſolida. vt ſunt dētes. ⁊ illa nō cōburuntur. ſed ad diuerſa officia ⁊ artificia ſeruantur. ſophiſticantur ſepe ex radice cuiuſdam cāne cōbuſte. q̄nq; ex oſſibus canis cōbuſtis. q̄nq; ex marmore cōbuſto. ſed hoc nimis ponderoſū ē. vnde eligēdū ē ſub albidū ⁊ valde leue ⁊ groſſū. q: in puluere facile adulteratur ⁊ vix cognoſcitur.

Trociſci de ſpodio cū ſemine acetoſe. ℞. roſarū rubearū. ʒ. xij. ſpodij. ʒ. x. ſei₃ acetoſe. ʒ. vj. ſeminis portulace. ſcis coriādorum iſuſorū in aceto ⁊ torrefactoꝝ. ⁊ pulpe ſumach añ. ʒ. ij. ſ. amili. aſſi. balauſtiarū berberoꝝ añ. ʒ. ij. gūmi ara. aſſi. ʒ. i. ſ. ꝯfice cū ſuco agreſte.

Iſti troc. etiam in vſu ſūt Aui. in quinto cañ. hab₃ iſte. troc. de ſpodio cū ſale acetoſe. ſed idē non ſunt.

Coriandrum eſt ſemen ſatis notum. Infuſorū in aceto. i. preparatorū. modus terrefaciendi coriandrum o₃ calefacere patellam ad ignem. deīde ſupra ſemē coriādri ponatur. ⁊ cū aliquo inſtrumēto miſceat̄. ⁊ hoc facias tātū ꝙ ſit bene torrefactum. ⁊ vtere vbi oportet.

Gūmi arabicum ſm̄ Sera. ex auctoritate Dia. eſt gūmi quod reperit̄ ſup arborē acatice ſicut alie ſpēs gūmi. ⁊ melius ex eo ē illud qđ ē ex hac arbore qđ ē ſile vermiculis i figura ſua. color eius eſt ſicut vitrum clarum. ⁊ non h₃ lignum. Modum aſſandi ipſum docet liber q̄ dr̄ bulchaſis in tractatu ſecundo. ⁊ eius mod⁹ iſte ē. accipiat̄ gūmi arabicum ⁊ frangatur in fruſta ad magnitudinem orobi. deinde accipiatur patella ⁊ calefiat. ⁊ auferatur ab igne. ⁊ ponatur ſuper ea gūmi arabicū ⁊ miſceatur bene ſine itermiſſione donec albeſcat. ⁊ ſi nō albeſcit pria vice fiat iterū vt prius donec fiat album. eodem mō de dragāto ac gummi amigdalarum dicendum eſt.

Trociſci de berberis. ℞. berberorū aut ſuci eorū ſpodij. ſuci. liquiritie. ⁊ ſeminis portulace añ. ʒ. iij. roſaꝝ. ʒ. vi. ſpice. croci amili. i. amidi. draganti ana. ʒ. i. ſeminis citruli. ʒ. iij. ſ. cāphore. ʒ. ſ. confice cu₃ terenſabin. i. manna.

Iſti troc. apud nos ſunt in vſu: maxime ſecundum iſta₃ deſcriptionem. q: idem inferius deſcribit vnam aliam deſcriptionem ſed iſta eſt nobilior Aui. in q̄nto cañ. h₃ ſeptē deſcriptiones que in vſu non ſunt. ēt Raſis i nono almāſoris in ca. de dolore epatis h₃ vnam aliā deſcriptionem que non eſt in vſu.

Berberi apud Aui. in ſecundo cañ. nominantur amirberis ⁊ apud Dia. vocant̄ oxiachantos. i. ſpina acuta. ⁊ ē arbor que in partibus noſtris iuxta aquas naſcitur eius fructus exprimitur. ⁊ ſit ex eo vinum. quod apud herbaticos dicitur vinum de criſpino. etiam apud modernos ex ſuco ipſius ſit litium. ⁊ ſcđm multos hec ē arbor maligranati ſilueſtris que a ⁊ era. darſiſahā vocat̄. Sapiētes habent hoc pro ſecreto.

Citrullus ē cucumer. cui⁹ forma lōgior ⁊ maior ē nr̄o ⁊ ſunt q̄ loco ei⁹ ponūt ſemina cucumeris vſualis: ille v̄o q̄ de nouo ſcripſit dicit ſeminis citrulli añ. ʒ. iij. ſ. ille textus huius tenebre eſt falſus. nā regula ē inter medicos ac apothecarios ꝙ ana ſignificat duas vl' plures res eē acceptas ſed hic non intelligit̄ niſi ſemē citrulli. quapropter illa dictio ana non conuenit.

Trociſci ď abſinthio. ℞. roſa. abſinthij. aniſi añ. ʒ. ij. raued. i. reubarba. ſuci eupatorij. aſſari. apij. amigdalarū amararū. ſpice maſticis. ⁊ folij añ. ʒ. i. fac troc. cum ſuco endiuie.

Iſti troc. in vſu ſunt. ⁊ maxīe ſm̄ iſtā deſcriptionē Aui. in quinto canonis habet duas deſcriptiones. ſed nulla earum eſt eadem huic.

¶ Abſinthium ſm̄ Dia. eſt notū. cuius ꝓbabilius eſt ponticum ⁊ capadocium naſcens in montibus. vñ nomen accepit a terra. infra habentur due alie ſpēs. Pli. dicit plura ſunt eius genera ſandonicum appellatur a ciuitate gallie ponticum de ponto. vbi pecora illo pingueſcūt. ⁊ ob id ſine felle reperiuntur. neq; aliud preſtantius multum italico amarius. ſed medulla pontici dulcis. ſed illud abſinthium quod hic intendimus eſt abſinthium ponticum vel romanum vel commune. quod ſatis eſt notum.

¶ Folium. i. malabatrum. raro inuenitur. ſed loco eius ponimus macem. aliquando ſpicam.

Trociſci de eupatorio. ℞. terenſabin. i. māne. ſuci eupatorij. añ. ℥. j. roſarum. ℥. ſ. ſpice. i. nardi. ʒ. iij. raued. i. reubar. aſſari. i. aſſarebacare. aniſi. ana ʒ. ij. ſ. ſpodij. ʒ. iij. ſ. fac troc cum ſuco herbarum.

¶ Iſti tro. ſunt in vſu. Eupatorium vero ſm̄ Guliel. placenti. ⁊ circa inſtans eſt ſaluia agreſtis. ſed hoc videt̄ alienum a ſententia Dia. nam dicit ipſe eupatorium vocant greci radicem agrimonie. eo ꝙ diuretica ſit valde. etiam ſecundum eundem marubium. quidam eupatorium vocauerunt. ſed moderni diſtinxerūt per alias herbas. Gal. in ſexto ſimplicium inquit. caſich ideſt eupatorium. ſed melius eſt dicere gaſith quod idem eſt Meſue inquit. quod predicti troc. debent fieri cum ſuco herbarum. ſed non ſpecificat cum quo ſuco herbarum fieri debeant. ſed ſecundū modernorum opinionem fieri debent cum ſucis qui fiunt ex quatuor herbis. ⁊ ſunt proprie ille que ingrediūtur deſcriptionem ſirupi de biſantijs. ⁊ ſunt iſte endiue. ⁊ apij. ℥. j. lupuli ⁊ bugloſe vel boraginis. ℥. ſ. ⁊ ſimul miſceātur. ⁊ fac troc. de eupatorio ⁊ alios. ⁊ quando non habemus predictos ſucos loco eius ponatur ſirupus de biſantijs.

Trociſci de aniſo. ℞. aniſi. eupatorij. ana. ʒ. ij. ſeminis aneti. ſpice. maſticis. folij. i. malabatri. abſinthij. aſſari. ap j. amigdalaꝝ amara. añ. ʒ. ſ. aloes ſcilicet ſuccotrini. ʒ. ij. confice cū ſuco abſinthij ⁊ apij.

¶ Iſti troc. ſunt in vſu. ⁊ maxime ſcđm iſtam deſcriptionem Auicen. in quinto canonis habet vnam aliam deſcriptionem que quaſi eadem eſt.

Trociſci alij de aniſo ⁊ ſunt de decem medicinis ℞. aniſi. ʒ. iiij. maſticis. ſpice. apij. abſintij romani. aſſari. folij. añ. ʒ. j. amigdala. amara. ʒ. i. ſ. aloes boni. ʒ. ij. ſuci eupatorij. ʒ. iiij. ꝯfice cū decoctiōe abſinthij.

¶ Iſtis troc. vtimur ſub nomine troc. de decem medicinis. ⁊ nominantur de decem medicinis. quia ibi nō ingrediuntur niſi decem ſimplicia ad numerum. Auic. in quinto canonis quaſi in fine habet troc. de decem medicinis. ⁊ idem ſunt. oportet autem ſcire ꝙ quando doctor ſimpliciter ordiat trociſcos de aniſo de pria deſcriptiōe itelligi o₃.

Trociſci de lacca. ℞. lacce munde. ſuci liquiritie abſinthij berberis ſuci eupatorij. raued ideſt reubarbari. ariſtologie lon. coſti. aſſari. amigdalarum amararum. rubee tinctorum. aniſi. apij. ſquinanti ana. ʒ. j. fac troc. de. ʒ. j.

Iſti troc. ſunt in vſu maxime ſm̄ iſtam deſcriptionē. Aui. in quinto canonis habet vnam aliam. ſed eadem non eſt. Raſis in nono almāſoris in capitulo de dolore epatis habet vnam aliam ſed non vtimur illa.

¶ Lacca v̄o eſt gūmi rubicundū quo tincture fiunt. arbor eius eſt in arabia ſilis arbori mirre. dixerūt q̄dā ſapientes ꝙ lacca nō d₃ poni in medicinis ſi abluta nō fuerit. ⁊ eius modum abluendi oſtendi ſupra in confectione dialacce. ⁊ de predicta decoctione. poſſunt etiam fieri iſti trociſci.

Trociſci de terra ſigillata ex inuentione noſtra. ℞. ſanguinis draconis. gummi arab. aſſi. ramich. folioꝝ roſaꝝ ⁊ ſeminū earum. amili. aſſi. ſpodij acatie. ipoquiſtidos. lapidis ematitis. balauſtie. boli arme. terre ſigillate. ſehedenegi coralli. ſ. rubei. charabe. ana. ʒ. ij. margaritarum draganti. papaueris nigri ana. ʒ. j. ſ. portulace. aſſe. cornu cerui aduſti. thuris. gallarum. croci ana. ʒ. ij. fiant troc. cum aqua arnogloſe.

Iſti troc. ſunt in vſu. Terra ſigillata ſm̄ Dia. ⁊ Aui. eſt terra rubea. ſ₃ hodie quidā₃ vtunt̄ vna alia que eſt albi coloris. ſed nō eſt tāte virtutis. Serap. in cap. de terra ſigillata ait. ꝙ eſt ſigillum marinum. quidam ſigillū laice vocāt.

Semen roſe ſm̄ plurimum eſt illud ſemen. quod reperitur in fructu cinoſbatu. Ioānes anglicus in capitulo de fluxu ventris in febre inquit. anthema. i. ſemen roſarum.

Sehedenegi ſecundum Auic. eſt ſemen arboris canapis etiam Serapio in cap. de canape dicit ſchedenegi eſt canapis. ſi autem reperitur ſcriptum ſcedenegi ſine. h. nō eſt idē ſed eſt lapis ematitis. Chriſtoforus de honeſtis ſuper hoc paſſu dicit. ꝙ ſedenegi eſt fumuſterre. ſed hoc mihi nō multum placet. quia ſed ſi diceret ſceheteregi bene eſſet fumuſterre. ſed compoſitor dicit ſchedenegi. quod eſt verum ſemen canapis. ⁊ ſic debet poni.

Trociſci halandahal qui ponuntur in ſera hermetis ⁊ in alijs confectionibus loco coloquintide. ℞. pulpe coloquintide albe ⁊ leuis. ⁊ munde a granis. ℥. x. incidantur cum inciſorio inciſione conuenienti ⁊ fricentur cum. ℥. i. olei roſati. deinde recipe draganti. gummi bdelij. ana. ʒ. vj. infundantur cum aqua roſata per dies quatuor ⁊ conficiantur coloquintida inciſa cum glutino eorum. ⁊ fiant inde troc. ⁊ exſiccentur in vmbra. deinde iterum terantur contritione bona. ⁊ iterum confice cu₃ glutino eorum. ⁊ fiant troc. ⁊ adminiſtrentur.

Iſti troc. ſunt in vſu ſub nomine trociſcorum. Alandahal. ⁊ ſub nomine troc. de coloquintida. ⁊ ſm̄ intentionē ipſius debent poni de ſera hermetis ⁊ alijs cōfectionibus loco coloquintide. ⁊ ſic genrealiter faciunt apothecarij.

Gummi. ſ. gūmi ara. quidam crediderunt ſed non recte ꝙ eſſet gummi bdelij. ſ. lachrimum eius quod non eſt.

Trociſci de ſandalis. ℞. trium ſandalorum ana. ʒ. viij. ſpodij. ſeminu₃ cucumeris. cucurbite. citruli. portulace añ. ʒ. iiij. roſarum. ſ. rubearum. ʒ. vij. camphore. ʒ. i. berberorum aut ſuci eius. ʒ. vj. boliar. ʒ. iiij. confice cum aqua portulace.

Hos troc. nos nō habemus nec ſunt valde in vſu Meſue habet duas deſcriptiones: ſed iſta eſt illa qua magis vtimur.

Sandalus ſm̄ Seraꝑ. defertur ex ſin. ⁊ eſt album rubeum ⁊ citrinum. ⁊ idem Seraꝑ. ex auctoritate iſahac eben amram inquit: ſandalum eſt lignum quod defertur ex ſin: ⁊ ſpecies eius ſunt tres. ſ. album rubeum ⁊ citrinum. ⁊ omnes ſandali competunt vſui medicine. ⁊ ſic hic per trium ſandalorum de illis tribus intelligitur.

Trociſci de ciperis. ℞. zinziberis: heil. i. cardamomi maioris. nuciſmuſcate: cubebe. macis gariofilorum gallie. ſ. muſcate añ. au͞r. i. corticum citri: maſticis: florum ſquinanti. ciperi ſpice. cinamomi: emblicorū extremitatum mirthi ana. au͞r. ij. ⁊ in alio muſci charates. ij. confice cum melle paſſularum ⁊ fiant.

Iſti trociſci ſunt in vſu. Ciperus ſecundum modernorū ſententiam eſt iuncus triangularis in pratis ac iuxta foſſos reperitur. Galienus in ſeptimo ſimpliciu₃ inquit. ciperi vtiles maxime ſunt radices. Circa inſtās in capitulo de cipero ait. eſt autem radix iunci triangularis que in tranſmaritimis partibus naſcitur. eius radix cōpetit vſui medicine per annum ſeruatur. Haliabbas autē in tertio practice ſcripſit ſuadum pro cipero. Differentia aute₃ magna eſt inter ciperum cupreſſum ⁊ ciprum. quia ciperus eſt iuncus triangularis. cupreſſus eſt arbor ex qua fiunt capſule ſic odorif. ri. ⁊ gerit fructum dictum nux cupreſſi. Ciprius etiam eſt arbor que apud arabes alchanna vocatur. vnde oleum de alchanna grece vero vocatur oleum ciprinum.

Charates vl' cherates ſiue chirat eſt pondus ſumptū a ſemine xilocaracte ſiue ſilica. Iſidorus dicit. ſilica vigeſima pars ſolidi eſt ab arbore ſuum vocabulum tenens. Charactes oboli pars media eſt habens ſiliquam vnam ſemis. hinc latinitas ſemibolum vocat. cherates autem grece latine ſilica cornu interpretatur. nos vero vocamus chirat pondus quatuor granorum ordei.

Trociſci de capparibus. Recipe corticum capparis. ſeminis agni caſti. ana. ʒ. vj. nigelle calamenti. ſuci eupatorij. acori. amigdalarum amararum. naſturtij. armoniaci. foliorum ruthe. ariſtologie rotunde. ana. ʒ. ij. ciperi ſcolopendrie ana. ʒ. j. armoniacu₃ diſſolua-

tur in aceto.⁊ aliarum rerum puluis conficiatur cum eo:
ſunt qui duplicant armoniacum ⁊ eſt melius.
¶ Iſti troc.apud no[n] ſunt in vſu.maxime ſm iſtam deſcri
ptionem Auicen.in [q]uinto canonis habet vnam aliã de-
ſcriptionem.ſed eadem non eſt ſed vna deſcriptio que re-
peritur apud raſim in nono almanſoris in capitulo de do-
lore ſplenis videtur quaſi eſſe eadem.
¶ Capparis ſm circa inſtãs cortices radices folia ⁊ flores
competũt vſui medicine.debet colligi cortex in vere.⁊ in
vmbra ſuſpendi ⁊ deſiccari.vel etiaʒ ad ſolẽ.per ſex annos
in multa efficacia ſeruatur.Columella in li.de cultu horto
rum ait.Capparis ⁊ triſtes inule feruleqʒ minaces.

Trociſci de charabe.℞.charabe aur.vj.cornu
ceruĩ aduſti.gũmi.ſ.arabici.coralli.adu-
ſti.draganti.acatie.ipoquiſtidos.balauſtie.maſticis.lacce
papaueris nigri.aſſi.añ.aur.ij.thuris croci.opij.añ.ʒ.j.ſ.
fac trociſcos cum mucillagine pſilij.
¶ Iſti troc.ſunt in vſu.maxime ſcðm iſtam deſcriptionẽ.
Raſis in nono almãſoris in capitulo de mictu ſanguinis
⁊ puris habet vnam aliam deſcriptionẽ.ſed non eſt in vſu.
apud noſtros doctores.
¶ Charabe vel cacabre eſt gummi arboris ſm Auic.⁊ Se
rap.dicte haur romi.⁊ ſm Diaſ.eſt ſpecies populi arboris
iuxta rhodanum fluuium naſcentis ſm Simonem ianu-
enſem electrum eſt.charabe ⁊ eſt gummi arboris dicte agi
ros.apud.Diaſ.⁊ eſt ſpecies populi arboris.Iſido.in capi
tulo de pino dicit in fine.huius arboris lachrima electruʒ
gignit.Bartholomeus montagnana in conſilio de regi-
mine ardoris vrine p medicinalia dicit.adminiſtratio eſt
troc.de charabe ⁊ proprie illorum qui ſcribuntur nono al
manſoris allegato cap.quorum deſcriptio hec eſt.℞.cha-
rabe gũmi arboris tremule ⁊ eſt populus.hic textus Bar
tholomei non videtur ſecurus.nam arbor tremula non eſt
populus.ſed arbor maligranati ſilueſtris vt dicit Mathe
us ſiluaticus.charabe auteʒ dicitur quaſi rapiens paleas.
¶ Corallus eſt arbor naſcens in mari ⁊ eius ſpecies ſecun
dum Auicennam ſunt tres.ſ.albus rubeus ⁊ niger ⁊ mo-
dus combuſtionis ipſorum eſt.vt docet bulcaſis in tracta
tu primo.⁊ eſt iſte.terantur coralli groſſo modo ⁊ ponan-
tur in olla terrea ⁊ ponantur in furno per noctem.ſi bene
comburuntur bene eſt.ſi non autem iterum ponantur do-
nec comburantur ⁊ reſeruentur.

Trociſci de alchechingi.℞.granorum alchechingi
ʒ.iij.ſeminis citruli ⁊ albatheche.cucur
bite añ.ʒ.iij.ſ.boliarmeni.gũmi ara.thuris.ſanguinis dra
conis.papaueris albi.amigdalarum amararuʒ.ſuci liqui-
ritie.draganti amili.granorum pini añ.ʒ.vj.ſeminis apij.
charabe boli.iuſquiami.opij añ.ʒ.ij.⁊ fiant trociſci.da.ʒ.
ij.cum iuleb.aut cum aqua mellis.
¶ Iſti troc.ſunt in vſu.maxĩe ſm iſtã deſcriptionem.⁊ poſ-
ſunt fieri cum opio ⁊ ſine opio ſm voluntatem medicorum.
Auic.in.v.cañ.habet duas deſcriptiones.ſed non ſunt in
vſu etiã Raſis in lib.diuiſionum.in cura medicinarũ vri-
ne hʒ vnã aliã deſcriptionẽ que eadẽ nõ eſt.nec eſt in vſu.
¶ Alchechengi vero eſt ſpecies ſolatri ſicut apparet apud
Diaſ.in cap.de ſtrigno.⁊ ipſa eſt ſcða ſpecies ſtrigni.i.ſo-
latri.eius granum inuenitur in quadam re ſimili veſice ru
bicundũ.⁊ eſt id quod a noſtris ruſticis fiacho vulgariter
dicitur.Haliabbas autem in quarto cap.de electione gra
natorum ſcripſit caquenegi pro alchechengi.Simon ianu
enſis dicit ꝙ troc.diaſiſalidos ſunt trociſci de alchechen-
gi.qð nõ nego.nec affirmo ſicut oñſuʒ fuit in ſiloãtropos
Albatheca ſiue batheca.vt apud Auic.in ſcðo cañ.quid
ſit cõiter ignoratur.Gulielmus lombardus inquit.batheca eſt
quedã ſpẽs melonis.⁊ ſic eſt.ego exiſtimo ꝙ ſit anguria.⁊
ſine dubio ſic eſt.ſicut reperitur apud Guainerium in capi.
de tertiana cõtinua.⁊ eius cura qui inquit.batheca eſt me-
lon magnus qui a venetis vocatur languria.Auenzoar in
cap.de ſahaphat dicit.℞.cucumerũ ſaracenorum.i.anguria-
rum.Simon ianuenſis dicit.batheca arabica eſt melõ ma-
gnus viridis qui anguria a qbuſdã dĩ.⁊ ſic eſt ſm moder-
norum opinionem.eius ſemen vſui medicine competit.
Bolus vel boli quidã falſo putauerunt ꝙ iſte bolus nõ

debet hic ingredi.⁊ dicunt ꝙ eſt bolus ar.quod non credi
tur.nam ſupra in pdictis troc.habet.Recipe boli ar.⁊ in
ferius iterum habet boli.quod indicat.ꝙ idem non ſunt.
Sapientes vero exponũt ꝙ boli ſit terra rubea qua vtun-
tur carpentarij ad ſignandũ ligna.Auerois in quinto col.
dicit balmogra.ideſt bolus cum quo tinguntur muri ſeu
parietes.Item aggregator patauinus dicit.bolum ideſt ſi
nopodia vel macra lutum carpentariorum.vel lutum pi-
ctorum.⁊ ſic eſt.⁊ hec terra eſt quam Auic.vocat macra.
⁊ apud Diaſcori.multa ſinopodia.⁊ apud Serap.dicitur
ſinopodia.⁊ ſic ſi legis illa capitula videbis ꝙ eadeʒ ſunt.
verum moderni loco eius ponunt terram ſigillatam rube
am.quia exiſtimant ipſam eſſe ſpeciem.
Opium ſucus eſt papaueris nigri.vt dictum fuit predi-
cti troc.poſſunt fieri cuʒ opio ⁊ ſine opio.ſi ſine opio face-
re volueris non diminuatur ex illa deſcriptione niſi opiũ.
⁊ tunc dicuntur troc.de alchechengi ſine opio.⁊ debet fie
ri cum aqua mellis.

Trociſci alchadicon in practica Meſue in capi-
tulo ð poliſpo.qui ſit in naribus.Recipe
calcis non extincte.arſenici.citrini añ.ʒ.ij.colcotar.floris
eris.aluminis.ſ.aluminis iameni añ.ʒ.j.gallarũ.chachie.
balauſtie.añ.ʒ.ſ.tere ea in mortario eneo.i.eraminis cum
aceto forti contritione vltima vſqʒ ad quinqʒ dies.deinde
fiant ex eis tro.⁊ cõſeruentur in vaſe vitreo in loco frido.
Iſti troc.apud nos non ſunt in vſu.Ioannes Serapi.
in capitulo de alcola dicit.calidicon ſunt troc.facti cuʒ ar
ſenico.⁊ ſecundum Almanſorem dicũtur achali.quod re-
cipit.tamen Meſue in ſua deſcriptione non habet chali.
verum eſt ꝙ vnam deſcriptionem que reperitur apud Di
num florentinum ingreditur chalide quo infra declarabo
quid ſit ſi deus voluerit.
Calcis ſecundum Auicennam in ſecundo canonis per
calcem ſignificatur cinereitas corporũ lapidoſorũ ⁊ oſtra-
corum natura.illa quidem quam non tetigit aqua.⁊ illa
quam aqua tetigit cum remanet extincta duobus diebus
aut tribus.tunc non adurit.immo calefacit.tamen ablu-
ta quidem eſt ſicca ⁊c.
Arſenicum ſm Dia.naſcitur in metallis vbi ⁊ ſandara-
co verum optimum eſt latiores laminas habens.⁊ aureũ
colorem.⁊ venas ſeparabiles ſe vt ſeparari videãtur mun
dum ſine ſorditie.tale in heleſponto naſcitur.cuius gene
ra ſunt duo.vnum eſt equale ſupradicto ⁊ aliud fuſcũ apð
Auic.ſunt tria genera.ſ.album.citrinum.⁊ rubeum.albuʒ
vero ſm modernorum opinionem eſt arſenicũ criſtallinũ
rubeum eſt rezagala.citrinum eſt auripigmentum vſuale.
⁊ omnia tria nota ſunt.
Colcotar apud Auicennam in ſecundo canonis.in ca-
pitulo de atramento eſt vitriolum citrinum.⁊ ibi ponit ꝙ
ſpecies vitrioli ſunt quatuor.ſ.colcotar ideſt citrinum.cal
cadis.i.album.calcantum ideſt viride.alſurit ideſt rubeũ.
Ioãnes arculanus in capitulo de ſ[a]bel dicit.colcotar vſtũ
ideſt vitriolum romanum.⁊ hoc eſt notum.
Flos eris ſm intentionem Simonis nõ eſt viride eris.
ſed moderni generaliter loco floris eris ponũt viride eris
Sera.in capitulo de ziniar inquit.ziniar.ideſt erugo eris
ſiue viride es.quod idem eſt in capitulo vero de ere.⁊ que
ex eo fiunt docet modum faciendi florem eris.de quo in-
fra in emplaſtro apoſtolicon erit ſermo.
Chachie credo ꝙ vult dicere acatie.nam Dinus ⁊ alij
loco eius habens acatie.⁊ ſecundum modernoruʒ ſenten
tiam ſucus prunellorum ſilueſtrium.vt eſt notum.

Trociſci orobi in cap.de vlceribus ⁊ vulneribus
gingiuarum.℞.farine orobi qʒtum volue
ris ⁊ miſce cũ ea tm̃ mellis.vt confici poſſit ex eis ſicut pa
ſta dura.⁊ fac troc.⁊ pone ſuper laterem ⁊ mitte in furnuʒ
vſqʒ dum maturantur.bonam faciunt naſci carnem.
Iſti trociſci apud nos non ſunt in vſu.Raſis in octauo
almãſoris in capitulo de morſibus viperarum habet vnã
deſcriptionem troſ.de herbo ideſt orobo.ſed eadem non
eſt.de qua infra.orobus ideſt herbum ſiue herba iudai-
ca.de ipſo vide ſupra in electuario de orobo.Raſis in li-
bro de experimentis in capitulo de medicinis que ornat

faciem dicit ꝙ orobus dicitur carthena.Bulchaſis docet
modum faciendi amidum ex orobo.

Trociſci de gariofilis in capitulo de fetore oris.
Recipe gariofilorum corticum citri.ci-
peri ſpice.nucis muſcate.ſuchelemeſe.xiloaloes.i.ligni alo-
es cinãomi.macis.heil.cubebe.ana.ʒ.j.muſci chirat.i.fac
ex eis trociſcos cũ aq̃ malorum.⁊ teneat in ore ſuo ſup cibũ.
¶ Iſti troc.nõ ſunt in vſu.Aui.in tertio capitulo de cura
fetoris oris hʒ deſcriptionem pillularum de gariofilis de
quibus infra.Gariofilus vel chariofilus eſt ſatis notus.
¶ Suchelemeſe.i.gallie muſcate ſicut reperiẽ apud Sera.
in pprio capitulo de gallia.Liber qui dicitur bulchaſis in
tractatu ſecundo inquit.modus faciendi troc.de gallia.ſʒ
ſi vis facere troc.alios de ſuch.ideſt gallia.⁊ ſic arabes di-
cunt quod ſuch eſt cõfectio ex qua fit gallia vel ipſa gallia
grecus vocat ſocum.
¶ Chirat ẽ pondus grão[rum] q̃tuor ordei.vt dcm̃ fuit ſupra

Trociſci de violis in cap.de aſmate.℞ foliorum
violarum mediocriũ in exſiccatõe ⁊ hume
ctatione.ʒ.vj.turbith bõi arundinei.ʒ.iiij.ſuci liquiritie
terenîabin.i.manne.añ.ʒ.ij.ſcamonee.ʒ.ij.⁊ fiant troc.
¶ Iſti troc.ſunt in vſu.maxime ſm iſtaʒ deſcriptionẽ.ſunt
ṽo ex hoibus qui faciũt troc.de violis ſm vnaʒ ðſcriptio
nẽ qʒ idem in cap.de turbith ponit ex auctoritate hamech.
ſʒ iſti ſunt nobiliores.Raſis in li.diuiſionũ ca.ð medicis
colice hʒ duas deſcriptões.ſʒ nõ ſunt eedẽ.nec in vſu ſunt

Trociſci nri de agarico ſm Pe.de ebano i ca.de
vomitu.℞.agarici boni vigorati.ʒ.v.
zin.ʒ.i.ſaliſgẽme.ʒ.i.ſ.maſticis.ʒ.i.calami arõati.ʒ.i ſ.tur
bith.ʒ.ij.aniſi.ʒ.i.aceti.ʒ.ij.fiant ex eis tro.da cũ aq̃ calida
¶ Iſti troc.apud nos non ſunt in vſu.maxime ſm iſtam
deſcriptionem.illa vero deſcriptio que ẽ magis vſualis eſt
vna deſcriptio quam deſcribit Meſue in lib.de cõſolatio
ne medicinarum in proprio cap.de agarico qui ſic inquit
⁊ Gal.dixit.fiant troc.ex eo.ſ.agarico cũ vino infuſionis
zinziberis in quo puluis ipſius ſepe ſubmergatur.⁊ fiet
operatio eius completa.⁊ ex rebus ſibi additis vigoranti-
bus ipſum eſt ſpica ⁊ aqua caſei.⁊ proprie ſumpta ex ca-
pris.Gal.non ponit in ipſis ſalgẽma.ſed generaliter mo-
derni addunt cum infuſione zinziberis parum ſaliſgẽme
⁊ fiunt inde trociſci.⁊ ad minus debent fieri tribus vici-
bus.⁊ ſi predicti troc.fiunt cũ agarico prauo.tũc illi troc.
in colore efficiuntur nigri.⁊ quando fiunt cum agarico al
bo leui ⁊ frangibili ⁊ dulci in primo guſtu.tunc in colore
ſunt albi.⁊ etiam ſunt meliores.dicunt quidam differenti
am eſſe inter trociſ.de agarico ⁊ agaricum trociſcatum.ſʒ
medicorum modernorum opinio eſt vera ꝙ inter agaricũ
trociſcatum ⁊ troc.de agarico nulla ſit differentia.maxi-
me ſi fiant ſm deſcriptionem quam dixi de mente Gal.ſei
as etiam ſi loco infuſionis zinziberis addas oximel.⁊ faci
as inde trociſcoſ.ſicut priores.tũc vocaẽ agaricũ trociſca-
tum cũ oximelle.cuius etiã eſt magnificata operatio.De-
mocritus autem dicit ꝙ agaricus eſt medicina familie.qa
ad ſingulas partes corporis commoditatem affert.

Trociſci de ſpica ſecundum Fran.de pedemonti
um in capitulo de medicinis apoſtema-
tum ſtomaci.℞.florum ſquinãti.tapſie.ligni aloes.cina.
reubarbari.añ.ʒ.iij.croci.mirre.apij.aniſi.pipis.coſti ana
ʒ.j.ſeminis calami aromatici.ſpice nardi.añ.ʒ.iij.bdelij.
ſubalbidi.ʒ.ij.maſticis.ſtoracis liquide añ.ʒ.j.armoniaci.
ʒ.ſ.fiant troc.in pondere.ʒ.j.
Iſti troc.non ſunt in vſu.Raſis in nono almanſoris in
capitulo de dolore ⁊ apoſtemate ſtomaci habet vnam aliã
deſcriptionem ⁊ fere eadem eſt.
Spica.ſ.ſpica nardi ſiue ſpica aromatica.ſiuẽ ſpica auiũ
vt dicit Aui.Macer inquit.Eſſe gradu primo calidã ſic-
camqʒ piti.Teſtanẽ ſpicã que dĩ indica nardus.Iſido.nar
dus ẽ herba ſpicoſa.vñ a grecis nardos tacos appellata.
quarum alia indica alia ſiriaca vocatur.non ꝙ in ſiria na
ſcatur.ſed ꝙ mons in quo inuenitur alio latere indiã ſpe-
ctat alio ſiriam.Gal.in octauo ſimplicium inquit.nardo-
ſtochis.i.nardus ſpicatus ſiue ſpica nardus celtica ſimilis
aliquantulũ eſt ſm genus in ṽtute predictis.nardus oria

que in thilaricis ⁊ piricis noiaẽ generaĩ qdẽ in ſicilia ⁊c.
Tapſia dĩ qr primo in tapſo inſula inuenta fuit.arabes
corrupte dicunt teſſiſie.vt apud Auic.in ſcðo cañ.⁊ expo-
nit qð ẽ gũmi ruthe agreſtis.⁊ ſm cõpoſitoreʒ eſt ſetara-
gi.vt dicit in capitulo de cura opilonis ſplenis.
Setaragi vero vt dictũ eſt in triſera ſaracenica eſt hibe-
ridos.i.naſturtiũ agreſte ſiue ſenatiõ.Raſis loco eius ibi-
dem hʒ xillocaſſie.i.caſſie lignee.tu vero cõſidera ꝙ opi-
nio frã.eſt ꝙ tapſia ſit ſeitaragi.⁊ opinio Gẽtilis eſt ꝙ ſit
caſſia lignea.credo ipſa nõ inueniẽ certitudo quid ſit:ſed
hodie ſunt qui loco eius ponunt caſſiam ligneam:quidaʒ
ſenation quidã ruthã agreſtẽ.vt dictũ fuit ſupra in confe
ctione anacardina conferens ad egritudines neruorum.
Seminis calami puto ꝙ vult dicere calami aromatici.
nam loco eius habet calami aromatici.

Trociſci de ſiliquis ſm eundẽ in ca.de tenaſmo-
ne ⁊ medicinis eius.℞.gallaruʒ ſiliqua
ruʒ.nabati.fructus tamariſci.thuris balauſtie añ.ʒ.j.gum
mi.ſ.gummi arabici.opij.añ.ʒ.ſ.fiant troc.cum aqua plu-
uiali ponderis.ʒ.ij.ſ.⁊ vſui reſeruentur.
Iſti troc.nõ ſunt in vſu.Siliqua nabatia.i.ſeptẽtriona
li parte ſiue regione.⁊ eſt fructus lõgus ad ſĩitudineʒ fabe
magne.ſed magis ſunt lõgiores.groſſiores.intus habent
ſemen ad modũ caſſie fiſtule.⁊ hic fructus deferẽ de ianua
ad nos.⁊ vocamus ipſuʒ carobas.quidã vocãt barlamas
marinas.⁊ eius arbor eſt ſpecies darſiſabã.Iſido.ingt.ſili
con quã latini corrupte ſiliquam vocãt.ideo a grecis tale
nomen accepit.eo ꝙ ligni eius fructus dulcis eſt.Serap.
vocat ipſam xilocaractã.Dia.ſiliquã.Gal.in.vij.ſimplici
um inquit.ceratonia.i.arbor xilocaracte.Siliqua etiã eſt
pondus ⁊ ponderat vigeſima quarta pars ſolidi.

Trociſci de alumine ſm eundẽ in cap.ſupradicto
.℞.gallarum.aluminis.acatie.balauſtiarum
corticis granatorum.ſuci ipoquiſtidos añ.partes equales.te
rantur ⁊ cliſterizentur cũ decoctione mediã corticis glan
dium balauſtiarum ⁊ roſarum.⁊ fiant inde troc.
Iſti trociſci nõ ſunt in vſu.Raſis in libro diuiſionuʒ in
capi.de medicinis ſolutionis ventris habet vnam aliam
deſcriptionem que eadem eſt.
¶ Aluminis ſm Dia.ſpẽs ſunt multe.ſed medicine tres
ſunt neceſſarie.ſcilicet rotũdum ſciſſum ⁊ liquidũ.rotun-
dum dĩ pp ſimilitudinem zuccari.ſciſſum.i.iamenum di-
ctum a vulgo de pluma.liquidum.i.de rocha vel lippari-
num.quando vero ſimpliciter reperitur alumen de ſciſſo
intelligitur.vt dicit Math.ſilua.in cap.de alumine.⁊ per
alumen ſciſſuʒ intelligiẽ alumen dictũ de pluma.qð apud
quoſdã dĩ fiore de preda.⁊ qñ extinguiẽ ipm in oleo facit
lumen ſicut bombax.⁊ non conſumitur.

Trociſci de dactilis ſm eundẽ in capitulo de cu-
ra ethice febris.℞.dactilorum immatu
rorum.ʒ.ij.ſpodij armeni.i.illius regionis aur.iiij.roſa-
rum.ʒ.vj.portulace citruli ⁊ eſt ſpecies cucumeris cucur-
bite charabe añ.ʒ.iiij.fiant ex eis trociſci.
Iſti troc.apud nos non ſunt in vſu.dactilus ſm Aui.⁊
Pe.de creſcentijs ſunt fructus palmarũ.Circa inſtãs ait.
oxifenicia.i.fenicon indi vel dactili.dactilus apud medi-
cos venetos ſignificat vnum bollum caſſie.

Trociſci diarodon ſm Nicolauʒ.℞.croci.℈.ij.
gr.vij.cãphore.gr.xij.roſarũ viridiũ.ʒ.
iiij.ſpodij.ʒ.ij.ſandali rubei.ʒ.j.ſ.gr.vij.ſandali albi.ʒ.i.
gr.xij.conficiantur ſic in marmorea pila recentis roſe ſine
intermiſſione terãtur:deinde ceterarum ſubtiliſſimus puluis
ſpẽrum ſuper ponatur.⁊ cum ſufficienti rodoſtomate con
ficiantur ad vltimũ adhibeatur camphora:deinde troc.in
formentur ⁊ ad vmbram exſiccentur ⁊ vſui reſeruentur.
Trociſcus ſm intẽtionẽ Nicolai eſt rotũda cõfectio vt
dictũ fuit.Iſti troc.reperiunẽ ẽt in antidotario Meſue:ſʒ
nõ ſunt idẽ:⁊ pp id ambe deſcriptiones debent fieri.nam
iſta deſcriptio Nicolai nõ debet adminiſtrari niſi ſoluʒ in
ſuis receptis:vt eſt in diamargariton:⁊ in diarodõ:deſcri
ptio Meſue nõ dʒ adminiſtrari niſi i receptis ſuis.ſʒ ſunt
quidã q faciũt vnã pro alia.⁊ nõ faciũt differẽtiã ponere
troc.diarodõ deſcriptiõe Nico.in receptis Me.⁊ deſcri

ptione Meſue in receptis Nicolai.ſed recte non faciunt.
¶ Rodoſtoma ſm compoſitorē eſt aqua roſa. quidam di-
xerunt ꝙ eſt mel roſatum.ſed non credo qꝛ idem in deſcri
ptione pillularum de cinogloſa inquit. temperentur cum
rodoſtomate.i.cum aqua roſata.⁊ ſic eſt.

Trociſci diani ſʒ eundē Nicolaū.℞. floꝝ viola-
rum albaꝝ viridiū.ʒ.v.amili.i. amidi.ʒ.
iij.ſeminis papaueris albi.ʒ.ij.⁊.℈.j. balſami.℈.j.reubar-
bari.℈.j.ſeminis plantag nis.ʒ.j.rodoſtomatis.i.aque ro
ſe quod ſufficit conſice ad modum precedentium.
¶ Iſti trociſci ſm intentionem Nicolai dicūtur a violis
albis que ibi ingrediuntur.⁊ ſic debēt fieri de violis albis
⁊ debēt poni in diamargariton.⁊ predicte viole apđ Dia.
vocantur leucis.nam leucos album interpretatur.

Trociſci idiocri ſm eundem.℞.amomi.ʒ.j.cina
momi.croci.folij.mirre caſſie.i. caſſie li
gnee añ.ʒ.ſ.ſpice.ſ.nardi.℈.j.opobalſami.i.ſuci balſami.
coſti.ſgnāti.calami aromatici.xilobalſami.i.ligni balſami
aſſari.fu.i.valeriane.añ.gr.xv.maratri.i.feniculi.maſticis
añ.gr.x.tamariſci.gr.vj.vini aſcalōis qđ ſufficit.hec oia te
re cū vino albo.trociſcos iforma.⁊ cū fumo ſtoracis ſicca.
¶ Iſti trociſci ſunt in vſu.ſed non multum. ingrediuntur
in rubea trociſcata ⁊ in ſotira. Gilibertus de anglia in ca
pitulo de cura arthetice ſm magiſtros habet vnam aliam
deſcriptionem que eadem eſt.⁊ dicuntur idiocri a compo
ſitore qui idiocritus dicebatur. Guliel.placentinus habet
vnam aliam deſcriptionem que eadem eſt.
¶ Uinum aſcalonis ſecundum compoſitorem eſt vinum
optimum tendens parum ad rubedinem. Gilibertus eodē
loco habet halcaloni. Guli.autem ait. conficiantur cū vi-
no in quo diſſoluta eſt ſtorax ſicca.i.calamita.

Trociſci croci magnetis ſʒ eundē.℞.croci.ʒ.iij.
roſarum ameos.mirre añ.ʒ.j.ſ.xiloalo-
es.i.ligni aloes.℈.ij.informentur cum aqua roſa.
¶ Iſti trociſci ſunt in vſu.qꝛ ingrediuntur in rubrica tro-
ciſcata ⁊ dicūtur a croco qui ibi ingreditur. Iſido.inquit.
crocū magna expreſſus aromatibus crocini vnguenti atqꝫ
informato ſedimine in pānuſculos fit.⁊ id ſic appellatur.
Auic.in ſcđo cañ.ingt crocoma eſt fex olei de croco. repiť
etiā vna deſcriptio troc.croci magna.ſʒ nō eſt eadē. ⁊ am-
be debēt fieri.ſed vna ingrediť in rubea trociſcata.alia in-
greditur in confectione diarundinis. vt oſtenſum fuit.

Trociſci diacoralli ſm eundē.℞.coralli rubei ci
namomi.mirre.amomi papaueris añ.ʒ.
iij.ſquināti.croci añ.ʒ.ij. calami aro.xilobalſami.i. ligni
balſami caſſie.folij. maſticis. fu.i. valeriane. polij.i. polij
montani.aſſari.i.aſſarabacare.pedis columbini añ.ʒ.j. de
illis omnibus facto puluere cum vino tēpera.⁊ troc. pen-
ſantes ſolidos ſingulos informa ⁊ in vmbra ſicca.
¶ Iſti trociſci ſunt vſuales apud illos qui facere volūt ty-
riacā que fit de mēte Gal. Andromacus loco troc. diaco-
ralli hʒ troc.aliandaracaron.ipē Gal.in tractatu ſeptimo
memiri.in cap.de expuitiōe ſanguinis hʒ vnā aliaʒ deſcri-
ptionē.ſʒ nō eſt eadē nec in tyriaca illa deſcriptio dʒ poni
¶ Amomū ſemen eſt minutū nigrū qđ ab oriente deferť.
Serap.in cap.de amomo dicit.ameuie.i. pes colūbi. ⁊ eſt
amomum. miror verbis Serap.nam in iſtis troc. ingredi
tur amomum ⁊ pes columbinus.ergo non ſunt idem. Ue
rum eſt ꝙ pedis columbini ſunt ſpecies quatuor.de quaꝝ
vna illarum poteſt dici ꝙ ſit amomum.
¶ Pes vero columbinus ſm Serap.eſt amomū. ſʒ vero
opinionē eſt herba habēs folia rotunda. pua diuiſa in ma
gnis ⁊ paruis inciſuris.ſtipites ipſius ſunt ſubtilis colo
ris ſubrubei hñtes nodos raros.in quibꝰ ſunt duplicia fo
lia.⁊ ſemina tria vel quatuor vel qnqꝫ cōiuncta in medio
eoꝝ ſicut acus. Hec apđ nos naſciť in vijs ac pratis. Aue-
rois in quinto colľ.dicit.elnegat.i.pes colūbinus eſt qua-
tuor ſpērum ⁊ parum diuerſificantur vna ab alia.
Solidus ē pōdus ſʒ ꝯpoſitorē dragme vnius cū dimi-
dia.ēt exagiū ē idē.vñ exagiū a ſolido differt in noie ſolo.

Trociſci de tiro ſm eundē inuenias tiros longi
tudine vnius palmi. oculos rubeos ha-
bentes.⁊ linguā mobilē.⁊ cornua in modū grani frumen
ti.caput ⁊ caudā tribus digitis menſuratis: abſcinde me-
diū qđ remanet excoria.⁊ inteſtinis proiectis optime dul-
ci aqua laua.⁊ ſic coque donec ſpine a carnibus ſeparenť.
⁊ ſpinis proiectis caro in marmoreo mortario terať ⁊ cō
miſceať tantundē de farina orobi vel panis aſſi.⁊ cum iu-
re ipſoꝝ tempera. ⁊ fac trociſcos penſantes ſolidos ſingu
los.⁊ diligenter ſiccentur in vmbra.⁊ vſui reſeruentur.
Hos trociſcos apud nos habemus in vſu.
Tirus autem eſt animal.cuius forma eſt.vt dicit Nico-
laus.eius ſpecies ſunt tres.ſ.thirus vipa ⁊ idria. Andro-
macus inuentor iſtius animalis ſcripſit etiaʒ de forma ip
ſius ⁊ ait.quod tyriaca nō dicitur niſi a tiro ſerpēte Aui.
in quinto cañ.ponit trociſ.de viperis. ⁊ ibi deſcribit for-
mam vipere ⁊ idem eſt.de quo infra. Iſidorus in capi.de
ſerpentibus dicit.vipera dicta quod vi pariat. nam cum
venter eius ad partum intumuerit catuli non expectantes
maturaʒ nature ſolutionē corroſis eius lateribus vi erum
punt cum matris interitu. Lucanus. Uiperei coeunt abru
pto corpore nati. Fertur autem quod maſculus or inſer-
to vipere ſemen expuat. Ex vipera autem fiunt paſtili qui
tiriaci vocantur a grecis. Nicolaus dicit.admiſceatur cuʒ
tiro panis aſſus. Andro. Aui.habent tortellas.i. tortellas
de ſeni.de cuius modo infra apparebit.

Trociſci de herbo ſm Raſim in octauo almāſo-
ris.in capitulo de morſibus viperaruʒ.
℞.ſeminis andachoche.ariſtologie rotunde.pigami.fari-
ne herbi.omnium añ.partes equales.ex iſtis tritis: ⁊ cum
aceto commixtis fiant trociſci.de quibus pondus vnius
aurei cum vncia vini veteris in potu tribuatur.
Iſti trociſci non ſunt in vſu. Supra poſita fuit vna de-
ſcriptio trociſcorum de orobo ideſt herbi. ſed eadem non
eſt herbum apud Auicennam eſt herba iudaica. ſed apud
Diaſcoridem herbum eſt orobum.
Andachoche vel andachocha. vt apud Auic.⁊ Serap.
eſt trifoliū:cuius alia eſt ſilueſtris ⁊ alia domeſtica. ⁊ alia
eſt egyptiaca.⁊ fit ex ſemine eius panis.
Ariſtologia rotunda dicitur ꝙ radicem rotundam ha-
beat. Iſidorus inquit.ariſtologia dicitur ꝙ mulieribus fe
tis optima ſit.nam ſuperſeſſa poſt partum matricem bene-
ficio vaporis expurgat. ⁊ ſunt due ſpecies. vna eſt rotun-
da dicta propter ꝙ rotundam radicem habeat.altera lon-
ga quia longam radicem habeat. Dia.habet tertiam ſpeci
em que dicitur dermaticis.
Pigamum ſm Gal.in octauo ſimpliciū eſt rutha ſilue-
ſtris. Macer in ca.de rutha quaſi in fine ait. Pigamuʒ in
greca noſtra quia rutha vocatur.ſine dubio pigamū eſt ru
tha.nam greci pigamum ruthā dicunt. Itē circa inſtās in
capi. de rutha ait.ruthe duplex eſt maneries .ſ. domeſtica
⁊ ſilueſtris que pigamum dicitur.⁊ cum inuenitur. Reci-
pe pigami folia.ſilueſtris ponuntur cuʒ ſemine.pigami ſe-
mina collecta per quinqꝫ annos ſeruātur.

Trociſci muſcati ſm eundem in cap̄.de tremore
cordis.℞.maſticis ſpice.ſ.nardi.xiloa-
loes.i.ligni aloes.cinamomi gariofiloꝝ gallie muſcate nu
cis muſcate cubebe cardamomi maioris.⁊ ibelohe.corticis
citri.omnium añ.pondus vnius aurei. muſci ſextā.ʒ.j.ex
iſtis omnibus cū vino redolente conſperſis fiant trociſci.
Hos trociſcos nō habemus in vſu.ſupra habita eſt cō-
fectio gallie muſcate Meſue. ⁊ confectio gallie muſcate
Nicolai.⁊ ſm illas deſcriptiones facimus.
Ibelohe vel ibeleuche eſt cacula vel cardamomum mi-
nus ⁊ eſt illa qua nos pro cardāomo magſaliter vtimur.

Trociſci de olibano ſm eundē in nono Almāſo
ris in ca.de paſſiōe colerica.℞.bolli co
raſceni.i.cretēſis inſule.thuris amboꝝ.añ.ʒ.x. cubebe.car
damomi ana.ʒ.ij.ſ.cāphore.gallie.gariofilorum omnium
añ.ſextam.ʒ.j.fiant trociſci pondere aurei vnius.
Hos trociſcos nō habemus in vſu. Raſis vero inquit.
trociſcorum de olibano.ſʒ nō habet olibanū : verum loco
eius hʒ thus.qđ idem eſt.tñ quidā admirantur dicentes ſi
trociſci de olibano ⁊ trociſci de thure ſunt idē. quare idē
ponit ēt troci.de thure.vnde ad hoc dico ꝙ ſi doctor ordi
nat trociſcos de olibano nō dēt intelligi troci.de thure. ſi
niſi modo eſt differētia inter pillulas de raued ⁊ pillulas
de reubarbaro. ſed moderni non habent cognitionē verā.

Trociſci de agno caſto ſecundum eundem Ra-
ſim in nono almanſoris in capitulo de
dolore ſplenis.℞.ſeminis agni caſti.ſeminis tamariſci.i.
carmezith añ.ʒ.x.ſeminis endiuie.ſeminis portulace añ.
.ʒ.v.ex his fiant trociſci.de quibus quotidie detur vnus
cum ſirupo acetoſo de zuccaro.cuius pondus ſit.ʒ.iij.
¶ Iſti trociſci ſunt in vſu multū apđ nos. Frāc. de pede-
montium in cap.de cura opilationis ſplenis habet vnam
aliam deſcriptionem que eſt eadem.
Agnus caſtus ſecundum. Serap.ex auctoritate Diaſc.
ſunt ei due ſpecies. ⁊ dicitur chiſtos.eo quod religioſi ſter
nunt hanc plantam ſub lectis ad refrenandam libidinem.
⁊ nominatur login propter duriciem virgarum eius.⁊ eſt
planta in magnitudine arborum.naſcitur prope aquas. ⁊
in locis equeſtribꝰ. Gal.ait.id quod adminiſtratur ex hac
arbore in medicina ſunt folia.⁊ ſemen eſt factum ad mo-
duʒ piperis.⁊ propter id vocatur piperella. Auerois in. v.
col.inquit pentaſuer dicitur a perſis arbor abraham. ⁊ in
latino dicitur agnus caſtus.

Trociſci de balauſtijs ſcđm Raſim i nono alman
ſorie in cap.de fluxu ventris.℞.gallaꝝ
ſilliquarum.nabati.ſeminis tamariſci. olibani.i.thuris.ba-
lauſtie.omnium ana partes equales.opij.gummi ara.am-
borum ana partem mediā.informētur troc.pondere .ʒ.ij.
¶ Hos trociſcos nō habemus in vſu. Aui.in. v.cañ habet
vnā aliā deſcriptionē ſʒ nō eſt eadeʒ. Idem deſcribit Ale-
xander in cap.de troc.ad diſſenteriam ⁊ diſſenteria.
Balauſtia vero apud Auic.in ſecundo cañ. eſt flos ma
ligranati ſilueſtris perſici aut egyptij.aliud de ipſis cap. fa
cit in littera haſceh. Dia. in capitulo de malogranato di-
cit agreſtum autem malorum flores greci balauſtion voca
uerunt.ſed Gal.in ſeptimo ſimplicium dicit contra.in ca
pi.de iulinar.qui ſic inquit.iulinar eſt flos maligranati ſil
ueſtris.ſicut balauſtia eſt flos maligranati domeſtici. nam
iulinar apud arabes ē balauſtia. Haliabbas autē gñari ſcri
bit.ſine dubio balauſtia qua apothecarij vtuntur. eſt flos
maligranati domeſtici ſeu vſualis.
Siliqua nabatia.i.illius regionis. ⁊ eſt faba marina vel
bazlane maritime.vel carobie.vel charub. vel xilocaracta
que idem ſunt. Supra de ipſis dictum fuit diffuſe.

Trociſci de thure ſm eundē Raſim in nono Al-
manſoris in cap.de ſingultu.℞.thuris.
ʒ.ſ.enule.ʒ.iij.mentaſtri foliorum ruthe ſicce.amili.i.ami
di.ana.ʒ.ij.ſeminis nemen.ʒ.iij.ſ.informentur ex his tro-
ciſci pondere vnius aurei.
Hos troc.non habemus in vſu. Dia.in ca. de thure in-
quit.thus eſt lachrimum arboris.qđ grece libanus dicit.
qđ autem de arabia deferť candidum eſt.qđ vero de india
ſubruffum.ſed vtrunqꝫ maſculū diciť.eſt ⁊ tertium genus
minutum valde ⁊ ruffum. de quo mānā maxime ſit.ergo
optimum thus qđ maſculū diciť ſubalbidū eſt ⁊ rotundū
Iſidorus.thus maſculū appellatur.eo ꝙ ſit natura rotun-
dum in modum teſticulorum.generaliter habetur opinio
ꝙ olibanum ⁊ thus idem ſunt.⁊ ſic eſt verum.
Nemen ſm Serap̄.in cap.de ſerpillo dicit.ꝙ nemen eſt
ſerpillum.ſeu Auicen.vel tranſlator ipſius errauit in hoc
in ſcđo cañ.vbi cap.facit de nemen . ⁊ exponit ꝙ eſt ſinſi-
brium.quod falſum eſt. Nam Ioannes arculanus in cap.
de cura cephalee tam calide qꝫ frigide ꝙ nemen eſt ſerpil-
lum ⁊ non eſt ſinſibrum.

Trociſci de mirra ſm eundē in nono Almāſo.in
cap.de puocatione menſtruoꝝ.℞.mir-
re.ʒ.iij.ſupinoꝝ optie tritoꝝ.ʒ.v.folioꝝ ruthe mentaſtri.
pulegij.cimini.rubee.de qua tingiť.aſſe ſerapini.opopona
cis añ.ʒ.ij.informenť troc.pōderātes.ʒ.iij.ex qbus detur
vnus in die cuʒ aqua.in qua ſemen iuniperi coctū fuerit.
¶ Hos trociſcos habemus multū in vſu. Guliel. placēti-
nus in ſuo tractatu de cōfectionibus habet vnā aliam de-
ſcriptionem que eadem eſt. Bartholomeus montagnana
in ſuo antidotario habet vnam deſcriptionē troc.optimo
rū ad prouocādū menſtrua.⁊ eſt eadem. Nicolaus florēti

nus in ſermone ſexto in cap. de retentione menſtruorum
preter naturam inquit.dixit Almanſor.trociſ. đ mirra. ⁊
ibi deſcribit infra etiam Almanſor in libro diuiſionum in
capitulo medicinarum menſtruorum ⁊ emoroidarum ha-
bet vnam aliam deſcriptionem.ſed prima eſt nobilior.
¶ Mirra latinum eſt.grecus ſmirna dicit ſecundū Auic.
mirra eſt gumma currens ſuper arboreʒ in iamēni que di-
mittitur donec congeletur . deinde colligitur ſicut galba-
num.⁊ eius quidem alia eſt pura ⁊ alia adultera. Melior
eſt illa que ad albedinem declinat ⁊ rubedinem.non com-
mixta ligno.⁊ cuius arbor eſt boni odoris.
Lupinus ſecundum Serapionem ex lupinis ſunt qui-
dam qui dicuntur regales.⁊ quidam ſunt domeſtici.⁊ do
meſtici comeduntur poſt eorum elixationem.⁊ infundun-
tur in aqua pluribus diebus.
Rubea ſcilicet rubea tinctorum. ita habent alij docto-
res.radix eius herbe eſt id quod eſt iuuatiuum in medici-
na. Pli.ait erithrodanis quam aliqui erenthodanum vo
cant nos rubeam qua tinguntur lane pelleſqꝫ perficiūtur
in medicina vrinam ciet.
¶ Aſſe.ſ.aſſe fetide.nam Bartholomeus loco eius habet
aſſe fetide quod idem eſt.in hac deſcriptione codices Ni
coli floren. depravati eſſe cernuntur.nam vbi deb nt dice
re aſſe.ſ.fetide ſcribitur haſce.quod eſt thimus.ſʒ hic ma-
nifeſte comprehendi poteſt eſſe ſcriptoris male intelligen-
tis.debemus autem ponere aſſam fetidam.⁊ non thimuʒ.
Raſis non ponit cum quo liquore debeant fieri. Bartho
lomeus dicit quod debent fieri cum decoctione ſauine ſe-
cundum artem.⁊ ſic apud nos generaliter fit ex illa deco-
ctione.etiam ſunt qui faciunt ipſos cum aqua decoctio-
nis rubee tinctoꝝ vel iuniperi.ſed prima eſt nobilior.

Trociſci de alcarmeſcit ſm eundem in libro diui
ſionum in cap̄.medicinarū ſplenis. Re-
cipe ſeminis alfagradi.ſeminis tamariſci.ſeminis endiuie
añ.ʒ.iij.ſcolopendrie quartam vnius.ſ.dragme. fiant tro-
ciſ.auř.ij.ſumatur cum ſirupo acetoſo.
Hos troc.non habemus in vſu. Raſis nominat trociſ.
alcarmeſcit ſed ibi alcarmeſcit non ingreditur. ſʒ loco eius
habet ſemen tamariſci quod idem eſt Auicen. in ſecundo
canonis inquit.charmezik eſt fructus tamariſci.etiā Se-
rap.in capitulo de tamariſco idem dicit. vnde trociſci de
carmeſcit ideſt de tamariſco.
Alfagradi vel alfagdi eſt ſemē agni caſti ſicut reperitur
apud Galie.in ſexto de ſimplici medicina in proprio cap.
de agno caſto.⁊ credo eſſe bene expoſitum.nam agnus ca
ſtus in iſta materia multum valet.

Trociſci Aliandaracaron ſm Auic.in.v.cañ.℞.
corticū radicis darſiſahan.ʒ.vj. ſuperio-
ris ſquināti.ʒ.xij.calami aromatici coſti.xilobalſami.i. li
gni balſami.aſſari.myrre.amomi polij.i.poli mōtani om-
niū añ.ʒ.xxiiij.maſticis emeruchit.⁊ eſt alacoē alba.fu.i.
valeriane añ.ʒ. vj.ariſtologie rotunde.ʒ.xx.reubarbari xi-
locaſſie.i.caſſie lignee.⁊ cinamomi.ana.ʒ.x.ſpice inde fo-
lij.ideſt malabatri.añ.ʒ.xvj.croci.ʒ.xij.teratur totuʒ ⁊ cri
belletur per ſe.⁊ conficiātur cum vino odorifero antiquo
declinante ad dulcedinem:⁊ fiant trociſci ⁊ exſiccētur in
vmbra ⁊ conſeruentur ſicut fit in trociſcis de viperis.
¶ Hos trociſcos habemus in vſu:maxime quando face-
re volumus tyriacam que eſt de mente andromaci. Auic.
ibi habet duas alias deſcriptiones ſed hec eſt prima ⁊ eſt
nobilior alijs.nam Ioan. Serap. Raſis Guliel. plancen-
tinus iſti omnes habent primam deſcriptioneʒ ſed lumen
apothecariorum vel verius tenebra ſcripſit tertiam deſcri
ptionem iſtius trociſci qui in vſu non eſt.
Galienus aūt loco troc.alindaracaron.i.andromaci hʒ
troc.diacorali ſupra in tyriaca Auic.poſui auctores q ſcri
bunt iſtā tyriacā.⁊ in quo cap.deſcribūt . Darſiſahan eſt
cortex radicis arboris maligranati ſilueſtris.ſʒ nec Auic.
nec Gētilis cognouerūt certitudinalr quid eēt darſiſahā.
ipſe aūt Auic.in ſcđo cañ.ponit loco darſiſahan fructus
aliēbuc.i.xilocaracte.ſʒ per illa verba nō cognouit qd eēt.
⁊ gentilis credidit quod darſiſahā intelligereť darſeni.i.
cinamomū,quod nō eſt.nam Gul. placentinus in predi-

ctis trociſcis inquit. ⁊ intellige per darſiſahā habentē arborem ſpinas magnas. que appellatur ſpinū album. Preterea Sera. in cap. de darſiſahan dicit ibi quod eſt arbor granati ſilueſtris ⁊ habet ſpinas in fine cap. dicit ingredif in trociſcis tyriace. ⁊ nominant eum in barbaria albal. lumen maleluceus inquit quod darſiſahan eſt arbor cornuta vel neſpilli quod eſt falſum. hec arbor apud modernos dicitur criſpinus ſiue amiberberis. i. ſpina acuta.

¶ Emerukit ſcd̄m intentionem Auicen. eſt alacoen alba. Andromacus hꝫ amaracū. Raſis hꝫ cotillam albam. Jo. Serap. habet coen rubeam. Guliel. placentinus hꝫ flores cotille albe. ⁊ dicit ꝙ appellaf anatellū fetidū. Gul. habet amaricū. Auicen. in ſecūda deſcriptione habet alacoen. in tertia hꝫ amaracon. ⁊ dicit ꝙ eſt alacoen alba. hic poſſumus videre ſi andromacus compoſitor ⁊ Auic. volunt ꝙ ipſa ſit alacoen. ſiue vchuen. vt apud ipſum Auicen. in ſecundo cañ. quid autē ſit cōmuniter ignoratur. maleluceus habet amaricū. ⁊ dicit ꝙ eſt maiorana. ſed eſt falſum. Gentilis in tractatu de febribus dicit. amaracum eſſe maioranam. Que di vchuen ſed nō eſt maiora que di ſanſucus. Matheus ſiluaticus dicit. alacoen. i. pes coruinus. qđ eſt falſum. nā pes coruinus eſt ſolutiuus. ⁊ alacoen nō. nec eſt camomilla vt quidā putauerunt. ſed veritas eſt ꝙ alacoen ſiue vchuen. ſiue partemon. vt apud Dia. ſiue matricaria idem ſunt. ⁊ qui mihi nō credit videat bene cap. de matricaria apud Sera. ⁊ videbit quod idem ſunt. preterea vide ꝙ Nicolus florentinus in lib. vij. in cap. de apoſtematibus emunctoriorū ſiue de bubonibus dicit. alacoen. i. matricaria. ⁊ ſic eſt. ⁊ hec eſt illa que a lombardis criſpula vocatur. ⁊ ſic iſta in predictis troc. debet poni.

Trociſci ſquille ibidem oꝫ vt eligant de ſquillis humidis illa que eſt grauis. ⁊ nō eſt magna ⁊ nō linias ipſam cū luto. qm̄ illud facit eam rancidā. ⁊ corrumpit ipſam. immo linias eā cū fermento. ⁊ aſſa eā in olla. donec coquatur. aut in furno iā calefacto. ⁊ extracto cinere eius. aut in patella de terra. ſuper quam coquef panis eius cum ergo extrahetur inde. tunc ſumaf interius eius leue. ⁊ teraf optime. ⁊ miſceaf cūꝫ eo farina orobi recens ſm̄ virtutē ſquille. ⁊ exitus eius. Andromacus vero miſcebat cū parte vna ſquille duas partes farine orobi. ⁊ alij equalē menſurā. cū ergo permixta eſt ſqlla cum farina orobi. tūc fac ex ea tro. ſubtiles. ⁊ vnge manus tuas. ⁊ facias ex ea troc. cū oleo roſato. ⁊ exſicca eos. ⁊ cōſerua eos ſicut dicā inferius in deſcriptione troc. de viperis.

¶ Iſti trociſci ſunt in vſu apud illos qui faciunt tyriacā.

¶ Squilla autem ſecundum Auicennam eſt cepe muris eo ꝙ interficit mures Raſis nominat predictos troc. tro. ſquilliticos. ⁊ vult ꝙ ſumatur ſquilla tempore meſſium. ⁊ oportet ꝙ ſquilla non ſit minima neqꝫ paruiſſima. Raſis ac Gulielmus volunt ꝙ ſquille ſit pars vna. ⁊ farine medis. etiam Auicenna dicit ꝙ medici ſui temporis accipiūt ſquille partes duas. ⁊ farine herbi partem vnam. ſed Andromacus dicit contrarium. hoc eſt ꝙ ſquille addere debemus duplum farine orobi. ⁊ ſic fiat.

Trociſci de viperis eiuſdē. accipiant vipere cūꝫ eſt finis veris. ⁊ incipit eſtas. ⁊ ſi fuerit ver hyemale. dimittant vſqꝫ quo cōſequaf eſtas. ⁊ vipere quidē ſunt ſerpētes capita hñtes plana que ſunt lata proprie apud propinqtatē colli minuti ſubtilis valde quorū caude ſunt curte ſtrepitū facientes. ⁊ ſonitum in inceſſu. ⁊ iſtis quidem trociſcis nō ꝯueniunt oēs vipere. imo flaue. ⁊ de flauis femine ⁊ earū ſignū eſt ꝙ maſculi in omni latere hñt vnū dentē. ⁊ femine plures vno. ⁊ oꝫ vt alienenf cornute ⁊ varie ⁊ aſpides decliues ad albedinē. ⁊ nō capiatur ex piſcinis ⁊ littoribus fluuiorꝫ ⁊ aquarꝫ. ⁊ neqꝫ petroſe. qm̄ in eis ſunt quercine facientes ſitim. immo capiāt in loco lōginquo ab humoroſitate. ⁊ nō capianf ille que ſunt debilis motus immo eligant ille que ſunt velocis motus hñtes caput eleuatū. ⁊ oꝫ vt nō morenf capiuntur ſi poſſibile eſt. ⁊ abijciaf a parte capitis eius quatuor digiti ⁊ ſimiliter a pte caude ipſius. ⁊ ani eius. ꝙ ſi currerit ⁊ ex ſanguinis plurimus. ⁊ fuerit motus eius in illa diſpoſitione plurimus. ⁊ mors ipſ⁹ tarda tūc erit electa. ⁊ ſi fuerit paruī motus. ⁊ pauci ſanguinis velocis mortis. tunc erit mala. ⁊ de ſignis eius iterum eſt. vt ſit motus eius velox ⁊ aſpectus eius aſpectus audacie ⁊ preſumptiōis. ⁊ ſit egreſſio fecis eius ex poſtremo caude eius. cūqꝫ mortua eſt. extrahantur viſcera eius. ⁊ proprie fel ipſius. ⁊ abluaf cū aqua ⁊ ſale ablutione exquiſitiſſime facta. deinde decoquantur in aqua ⁊ ſale. ⁊ ſi cū ea fuerit anetū nō erit malū in eo decoctiōe decoquente cū q̄ leuis fiat collectio carnis eius ab oſſe ipſi⁹. mūdificef ꝙ caro ipſius ab oſſe. ⁊ pijciaf in mortario. ⁊ teraf bene. ⁊ precipiaf illi qui facit illud vt odoret oleū balſami ⁊ ſimilr inungat ipꝫ ſup digitos. cū ergo cōtrita eſt miſceaf cū tortellis ſm̄ deſcriptiones diuerſas. ⁊ nō eligaf ſupra deſcriptionē Andromaci. deinde fiāt ex ea troc. minuti ſubtiles. ⁊ exſiccenf in vmbra. ⁊ reponanf in repoſitorio. ⁊ oꝫ vt nō cadat ſuper eos radius ſolis omnino. neqꝫ añ exſiccationē. neqꝫ poſt ipſaꝫ. ſol nāqꝫ deſtruit. ⁊ expoliat eos a virtute appropriata carnibus viperarū interficiente venena que ſunt ex morſione ⁊ ebibita.

¶ Iſti trociſci ſunt de vipera. i. de tyro. ⁊ ſic ꝓpter iſtā deſcriptionē iſtius troc. tyriaca deriuaf ab eis. qdā crediderunt quod trociſci de viperis nō eſſent troc. de tyro. ſꝫ errant. nā Andromacus vult qđ vipa ſit hui⁹. ⁊ vult ꝙ tro. de viperis ſit troc. de tyro. eiuſdē opinionis ē Haliabbas qui dicit ꝙ tyriaca. dꝫ eſſe in etate adoleſcens ſexu femina nō maſculus. vide ēt ſupra vbi poſita fuit deſcriptio troc. de tyro. ꝙ ſunt idē. Andromacus ⁊ Raſis melius oñdūt de forma vipe. qꝫ Auic. Raſis in tractatu tyriace inquit. ſumanf vipere femine que in hoc diſcernuntur. ꝙ plures duobus hñt dentes. maſculi vero ſexus duos tm̄ hñt dentes. ex quibus eliganf ille tm̄ que ruffo vicinantur colori ⁊ ſunt cito mobiles caput frequēter agitantes. ⁊ que ſunt bone habitudinis. ⁊ pingues. oculos hñtes rubeos. ⁊ capita lata. quarum anus iuxta caudam inuenitur. in tpe veris colliganf in eius. ſ. medio. ille tñ que in litoribus maris moranf. aut in lacubus. vel in locis que aque ſalſe vicina exiſtūt. nequaqꝫ accipiāf ſimiliter ait Andromacus. Nicolus florētinus in libro quarto. in cap. de ſpēbus ſerpentū ingt. ex eis eſt ſerpēs puus dictus tyrus vel tyriaca. cuius eſt quedā ſpēs. que ēt tactu occidit. vñ Gal. de tyriaca ad ceſarē ait. dictū regina egyptiqꝫ interfecit ſeipſaꝫ per impoſitionē manus ſup tyriā. que ipſa hora appoſitionis mortua eſt. ⁊ hoc volūtarie fecit. qr rex qui inuaſerat regnū mittebat eā cape. ⁊ dixit Ga. ego vidi hāc tyriam in alexādria. ⁊ interficere feci eā ſine mora. ⁊ poſtea iterꝫ ait de vipis ēt maris reperiunf alique apđ nos. ⁊ ex iſtis ſunt quedā curte ⁊ groſſe dicte nr̄o idiomate ſcorzoni vel ſcurtij. Scias qđ predicti tyri ſpēs ſunt tres. quarꝫ vna vulgari noie dī vipa. alia dī tyrus. alia hydria. in nr̄is partibus bone raro reperiunf. immo hodie reperif ſerpens dictus ſcurtinus qui pro tyro habef. ſꝫ credo ꝙ hodie ſint ex hominibus qui faciūt tyriacā tyro. verū tpe quo p̄dicti tyri nō reperiebanf collegiū medicorꝫ venetorꝫ ordinauit vnā deſcriptionē trociſcorꝫ qui poſſunt poni in tyriaca loco tro. de tyro. ſꝫ melius eſt ſi poſſibile eſſet ponere de tyro. ſꝫ adminus malū eſt ponere illos trociſcos. quorū modus iſte eſt. ℞. tortellarū de ſeni. i. panis aſſi. ℥. iiij. ſ. farine orobi. ℥. xxij. ſ. tormentille diptami. añ. ℥. iiij. fiant trociſci ex eis cum vino in quo infuſum ſit gummi ara. ſiccētur ⁊ reſeruentur. Auicen. dicit. miſceatur cū tortellis ſm̄ deſcriptiones diuerſas. Nicolaus loco eius habet panē aſſum. Gulielmus placentinus habet ibi tortellas. ⁊ dicit per tortellas intelligas panē de fumēto coctū. vt poſſit cōteri. ⁊ in quo nō ſit multū fermēti. immo vicinef pani azimo. ita quod nō habeat aliqđ acetoſitatis in ſe. immo ſit perfecte exſiccatiōis teraf ille panis vt alchool. i. ſubtiliter ⁊ reſeruef. moderni nō faciūt ip̄, ſm̄ illū modū. verū eſt ꝙ opꝫ ꝙ ipe ſit panis azimus. ſꝫ ſit cū decoctiōe maſticis ac paſſularū. ſicut oñdā infra in emplo diaſinicōis ſi deus voluerit.

Trociſci cochiō adminiſtrati in metridato ibidē ℞. paſſularꝫ rubearū enucleatarū. ʒ. iiij. gluctinis albotin. i. terbentine. ʒ. xxiij. ſquināti. mirre añ. ʒ. xij. cinamomi. bdelij ſubalbidi. blacte bizantie. ſpice romane. i. celtice. caſſie meliloti. cipi. baccarꝫ lauri. añ. ʒ. iij. calami arō. xt. ci. ʒ. ix. croci. ʒ. i. bituminis iudaici. ʒ. ij. ſ.

¶ Hec deſcriptio eſt ſabor filij ſehel in qua eſt additū bitumē iudaicū: ⁊ in deſcriptiōe alia eſt addif darſiſahā pōdus. ʒ. ij. ſ. ⁊ in deſcriptione alia ſunt addite aſſari. ʒ. ij. ſ.

¶ Iſti trociſci de cochion ſunt in vſu apud illos qui facere volunt metridatum ſecundum deſcriptionem communem. Raſis ⁊ gulielmus loco eius habent tyriacam diffuſio: ⁊ idem eſt. Aui. vero inquit ꝙ hec deſcriptio eſt ſabor filij ſehel in qua eſt additum bitumē iudaicum: ⁊ in deſcriptione alia darſiſahan: ⁊ in deſcriptione alia aſſarum. iſta vero duo ſimplicia Raſis ⁊ Gulielmus non habent. Auicen. non ponit modum ipſos conficiēdi: ſed Raſis ⁊ Gulielmus dicunt conficiantur ſic. ea qua mollificari poſſūt in vino veteri poſita reſoluantur donec liquida fiant. alia aut omnia trita ⁊ cribellata cum eis iungantur: ⁊ cū melle diſpumato cōfecta ⁊ mixta reponantur. Gulielm⁹ dicit. medicine eius confectionis preter mel ⁊ vinuꝫ ſunt. xiiij. hoc. n. electuarium. ſ. metridatum ſic confectum ponif in oīre loco auree alexādrine ⁊ adriani: q̄ ābe i antido. Nicolai ponunf. ¶ Bitumē iudaicū. i. aſpaltū. nā alij hñt loco ei⁹ aſpaltū: ꝙ idē eſt. Dia. aūt ingt aſpaltū. i. bitumē iudaicum. aliud aridum: aliud liquidum.

Trociſci de mezereon ibidē. ℞. aniſi: ſeis apij: calamēti hortulani: mēte: petroſelini: ameos ana. ʒ. vi. opij: caſtorei: piperis albi: ⁊ macropipis: ſiſibrij: mirre: abſinthij añ. ʒ. iiij. corticū caſſie. ʒ. ij. ꝯficiāf cū melle. ⁊ fiant trociſci.

¶ Iſti trociſci nō ſūt in vſu. ipſe Aui. hꝫ vnā aliā deſcriptionē. ſed hec ē nobilior. ſꝫ dubitaf cur iſti trociſci dicāf de mezereō cū illorꝫ dſcriptionē mezereō nō igrediaf ad h̄ pōt dici vꝫ qdā ꝙ ē nomē equiuocū. forſā. n. ſignificat nomē cōpotētis. Raſis āt in. 9. Almāſoris i ca. de hydropiſi habet vnā aliā deſcriptionē. ⁊ ipſe habet mezereon.

Trociſci de rubea ibidē. ℞. rubee. ʒ. xij. corticū radicū capparis. ariſtologie lōge. radicū liquiritie añ. ʒ. i. conficiantur cū ſirupo acetoſo. ⁊ iformentur troc. ponderis. ʒ. i.

¶ Hos troc. nō habemus i vſu. ¶ Rubea. ſ. rubea tictorꝫ qdā vocāt venā tictorꝫ. ⁊ dr̄ rubea. qr radix ei⁹ ē rubea. vñ ⁊ i colorādo lanas adhibef. Gal. i ſexto ſimplicium dicit falma. i. rubea hec medicina eſt rubea qua vtuntur tinctores in ſeptimo dicit. cocus vaſicus. i. rubea tinctorū. hec medicina apud lōbardos dicif roſani vel roſa.

Trociſci de cuſcute ibideꝫ. ℞. ſeminis citrulli. ſeminis portulace. ſemis alſecheſabrā añ. gipſi eius ſimilitudine ē vt alumē ſcariola. ⁊ hec terra añ. ʒ. iij. ſuchas. i. achantis. arabice bedoard. i. ſpine albe. fumi multis a vulgo in lombardia talcho vocatur. ⁊ ſic trociſci đ terre ana. ʒ. iiij. dragāti amili gūmi ana. ʒ. i. ſ. ſpodij turbith. ſeminis cuſcute ana. ʒ. iiij. terenſabin. ʒ. xxx. zuccari Albuſar. ʒ. xxx. croci. ʒ. iij. conficiantur cum aqua ⁊ melle ⁊ fiant troc. ⁊ adminiſtrentur.

¶ Hos trociſcos non habemus in vſu.

¶ Cuſcute vero eſt herba q̄ inuoluif circa alias herbas. ſicut circa linū. ⁊ ꝓpter id a multis podagra lini dr̄. Sera. i cap. de cuſcute. dicit ꝙ in latino vocaf tima. apud nos dr̄ a vulgo grengo eius forma eſt ſicut epithimi.

¶ Alſecheſabrā vel ſcecheſabrā. idē Auic. in ſcđo cañ. hꝫ ca. in littera. o. qđ dicif. o. almaram. ſed nō declarat quid ſit. Gentilis ſuper iſto verbo dicit. ꝙ ē herba ſimilis paritarie. neqꝫ per id credo ꝙ Gentilis cognouerit quid ſit. ſꝫ verū ſceſabram eſt ozimū carmenum. ſicut reperitur apud Sera. in proprio ca. de ozimo carmeno. de quo ſupra ē dictum in electuario quod dicitur letificans.

¶ Zuccarū albuſar apud eundē in ſcđo cañ. habef qđ eſt māna cadēs ſuper albuſar. ⁊ ē ſicut fruſta ſalis. ⁊ in ipſo quidē eſt cū abſterſione ⁊ reſolutiōe pōticitas ⁊ amaritudo. ⁊ de ipſo aliđ ē ſamenū albū. ⁊ aliud ē agizium ad nigredinē declināſ. aliud ca. facit de hauſurū. ⁊ dicit qđ ē arbor arabica armena. ⁊ eſt vnū de lacticinijs ⁊ quidaꝫ dixerūt quod deſurum eſt quedā ſpēs interficiēs ſedentem in vmbra eius. ⁊ hec arbor videtur habere ſimilitudinē cuiuſdā plante que apud Dia. vocaf taxus ſub cuius vmbra ſi quis dormiuerit aut ſederit ſtatim ſupuenit picculū vite ſic dicit Aui. Sera. i ca. đ zuccaro đſcribit formā zuccari albuſar.

Trociſci ſtelle ibidē. ℞. mirre caſtorei. ſpice. ſ. nardi caſſie. i. caſſie lignee terre ſigillate corticū mādragore añ. ʒ. iiij. opij. croci coſti. ſtelle. terre añ. ʒ. v. papaueris albi. ʒ. vi. dauci aniſi ſiſileos. i. ſileris mōtani ſemis iuſquiami albi. ſtoracis liquide. ſeis apij añ. ʒ. viij. infūde gūmas i vino odorifero. ⁊ tere medicinas. ⁊ ꝯfice cū eo. ⁊ fac troc. pōderātes. ʒ. ſ. ⁊ exſiccenf in vmbra.

Hos troc. hēm⁹ i vſu. ſꝫ nō mltū Jo. Sera. i ſuo ātidota. hꝫ vnā aliā dſcriptionē q̄ eadē ē. ēt Bartho. mōtag. i ſuo ātidota. hꝫ vnā aliā dſcriptiōeꝫ q̄ eadē ē. ſꝫ ſua dſcriptio i vno loco ē falſa. credo tñ ꝙ h̄ fuerit error ſcriptoris. ⁊ ifra oñdā errorē vbi ſit. Raſis i lib. diuiſio. i ca. medicis. ſtomaci. ponit hāc eādē dſcriptionē. dñs Me. i ca. đ tuſſi hūida ait. Gal. trociſci cognoiati aſſem⁹. ⁊ ſūt troc. ſtelle cōferūt tuſſi iuuamētū ſublime. Mathe⁹ ſil. in littera. t. ait. trociſci ſtelle. ⁊ antiq medici nominauerūt eos aluirola cance huiuſmodi nō permittūt vitā recedere.

Stella terre apđ ipſū in ſcđo cañ. vocaf lutū ſamiuꝫ. ⁊ ibi ingt ex auctate Gal. nos vtimur eo ex hoc qđ noiatur ſtella ſamia. ego āt dico ꝙ hoib⁹ videf ꝙ illud ſit talk. verū de talk iā dixerūt veridici ꝙ ipꝫ iuenif i terra grecorꝫ i iſula cipri i tertio cañ. i ca. de cura ſputi ſāguis. iterū ait lutū ſamiuꝫ. ⁊ exiſtimauerūt qdā ꝙ noiaf grece ſtella terre. ⁊ noib⁹ noiaf plurib⁹ ⁊ videf ꝙ ſit nomē altalk. ⁊ hec eſt qꝫ Dia. vocat giſſamiā. ⁊ eligēda eſt alba valde ⁊ leuis lingue adherēs leuis ⁊ aſpgēs ſe ſup chartā. ⁊ fragilis q̄lis ē ꝙ mlti colerio dicūt duo ſūt genera ei⁹. vnū ꝙ p̄dictū ē ⁊ alterū ꝙ dr̄ aſter placodes quod ē laminoſū. ābo vere đtutis ſūt aſter đo placodes ē dicta ſtella lata vl̄ plana Jo. Sera. ibidē hꝫ ſtellā terre. ſꝫ Bartho. dicit troc. ſtelle. ſed nō debet ſic dicere. imo debet dicere ſtelle terre. ⁊ hanc terraꝫ multi moderni dicunt eſſe ſpeciem de ſtella terre ſunt trociſci de talcho. idem Auerroys in quinto coll. dicit terra ſtelle. ideſt talch.

Trociſci de croco ſm̄ eūdē in lib. tertio i fen. i. in ca. đ cura ſode calide abſqꝫ materia aut aduſtione ſolis ⁊ reliqs ex materia calida aut ſanguinea. ℞. croci auf. vij mirre auf. ij. expreſſionis agreſte calcadis ana. auf. i. ſ. aluminis iameni. i. ſciſſi ſiue de pluā auf. viij. colcotar auf. v. medicine iſte bene pulueriꝫate cū vio pōtico temperentur. ⁊ ex eis troc. informentur.

Hos troc. nō habemus in vſu. Alia deſcriptio reperitur etiā in antidotario Bartho. de mōtagnana q̄ eadem nō eſt. idē dñs Meſue in ſua practica in ca. de emigranea calida ingt. Alexā. ꝯfectio troc. quib⁹ ſit linimentū ad emigraneā idē ſūt. niſi in vna re. ⁊ hoc eſt ꝙ Aui. nō hꝫ gūmi ar. Meſ. đo hꝫ i reliqs reb⁹ idē ſūt. Sed iſurgit dubitatio ex eo ꝙ dñs Me. dicit in practica ſua i cura ſode fride hec verba formalia. eodē mō trociſci de croco dci in ātido. ⁊ tñ in ātidotario nuſqꝫ repio illorꝫ deſcriptionē. tu igif ꝯſidera. Mat. ſil. i ca. de calcitis dicit Jo. meſ. i troc. de croco. ponit colcotar ⁊ calcadis. Gentilis in tractatu de febribus ait. troc. de croco. i. ſief. de croco nō iuenif ꝓpria deſcriptio. ſed neſcio cur hec verba protulerit.

Croc⁹. i. zafarā. Jſi. igt crocū dcm̄ ab opido ciliſie quod vocaf coriciū. qꝫqꝫ ⁊ alibi naſcaf. ſed nō tm̄ vel tale q̄le in cilitia. vñ ⁊ a potiori pte nomē accepit.

Agreſtū aūt ſit ex vuis imaturis. ⁊ pt̄ appellari onfāciū Diaſ. ingt onfanciū ē ſuc⁹ vuarꝫ albarꝫ imaturarꝫ. q̄ vue añ dies calculares colligēde ſūt: onfanciuꝫ āt pt̄ capi multis modis. nā pt̄ dici ꝙ onfanciū eſt oleū quod ſit ex oliuis imaturis. etiā pt̄ dici ꝙ onfanciū ē ſuc⁹ exp̄ſſus vl̄ liqr amarus ⁊ acerb⁹. vñ Gal. i lib. dinamidiarꝫ dicit onfanciū ſic ſit a cimis vue agreſtis exp̄ſſis. carnes ipſarꝫ ⁊ nucleos in ſole ſiccatos tāde. ⁊ fac pulnerē. ⁊ erit onfāciū. ēt ſit ex fructu vitis imature. exp̄mif eni ei⁹ fruct⁹ anteqꝫ matura ſit. ⁊ ſuc⁹ inde factus iſpiſſaf ⁊ reconditur.

Calcadis apud ipſum i ſecūdo cañ. in. ca. de atramēto ē vitriolū albū. qdā crediderūt calcadis ⁊ colcotar idē eſſe. ſed nō recte. nā in iſtis troc. poſſumus certificari ꝙ idē nō ſunt. verū vnū pro alio pōt pōi Jo. Sera. in cap. de erup-

tione ſanguinis ex matrice inqͥt ꝙ calcadis eſt calcātū cu ius color ē viridis. ⁊ qñ antiquaẜ calcadis fit colcotar. Jo an. arculanus in ca. de vngula ait. quatuor ſūt ſpēs vitrio li. ſ. colcotar qḋ ē citrinū: calcātum viride: calcadis quod eſt albū. alſurit rubeū. ſimiliter ait in ca. de atramēto.

¶ Colcotar. i. vitriolū citrinū apud ipſū in ca. de atramē to. Et idē dīc Nicolaus. Jo. arculan⁹ in ca. de ſebel. dīc ꝙ colcotar eſt vitriolum romanum.

¶ Vinum ponticum. i. forte vel acutū. non aūt dicitur pō ticum a ponto inſula: ſed hic dicitur ponticū in ſapore: ⁊ idem dominus Meſue loco eius habet vinum forte aut acetum: quod tantum valet.

Trociſci de eleboro in . iiij. tertij. i ca. de cura. opi lationis accidētis in aure. ℞. elebori al bi. auẜ. iij. nitri. i. ſalis nitri auẜ. xvi. croci auẜ. iij. cōſtringā tur ⁊ terantur cum aceto: ⁊ fiant inde troc.

Hos trociſcos non habemus in vſu.

¶ Eleborus ſecundū Meſue eſt herba alfugi: ⁊ eius due ſunt ſpecies. nam alius ē albus alius niger. ⁊ niger incolu mior eſt albo. Gal. in libro ad partenianū dicit. velatrum . i. eleborus. Auerroys in qnto colẜ. dicit cōdiſi. i. elebor⁹: quod non videtur verū ſicut pꝫ ꝑ Dia. ⁊ Aui. q de vtroqꝫ faciunt capl'a. eleborus vero apud teutonicos vocaẜ ve lax. ſi detur in potu de radice ipſius galinis interficit ipſaſ de qua vide Sera. in ca. de ellō nigro. in fine ait. meſaru gie elleborus albus eſt fortioris operationis qꝫ niger: ⁊ ti mor eſt ne ille qui ſumit elleborū incurrat ſpaſmū. ⁊ ipſe occidit columbos quādo infunduntur fabe aut frumentū in aqua in qua infundiẜ eleborus ⁊ datur columbis aut pullis ad comedendum.

Trociſci ḋ bdelio ſm eundem in libro tertio. in fen. xiiij. in ca. de cura apoſtematum d i rorum. ℞. roſarum tritarum. ʒ. x. ſpice aromatice: ideſt in de. ʒ. ij. mirre. ʒ. i. coſti. ʒ. i. ſ. maſticis. ʒ. i. amigdalaruꝫ ama rarum. ʒ. i. ſ. bdelij. ʒ. iij. terantur medicine ⁊ diſſoluatur bdelium cum vino: ⁊ conficiantur cum eo medicine: ⁊ fi ant inde trociſci.

¶ Hos trociſcos non habemus in vſu. Raſis in lib. diui ſionum in ca. de egritudinibus epatis habet vnam aliam deſcriptionem que eadeꝫ eſt. bdelium vero eſt gummi qḋ ſatis notum eſt. Galẜ. in ſexto ſimplicium inquit mochl. i. bdelium due ſunt eius ſpecies. vnum eſt ſethelina: ⁊ ē ma gna ⁊ mollior altera: ⁊ eius virtus eſt mollificatiua. altera vero ſpecies eſt arabica.

Trociſci de charta cōbuſta in eodē lib. i fen. xvi. i ca. de cura excoriatiōis iteſtinoꝝ ⁊ vlce rū. ℞. arſenici aduſti. ʒ. x. corticis eris: alumis iameni. gal larū calcis q̄ nō eſt extincta oiuꝫ añ. ʒ. xij. fiāt ex eis troci ſci cū ſuco arnogloſe. i. plātaginis: quorū vnuſqſqꝫ pōde ret. ʒ. iiij. ⁊ parū ex eis adminiſtretur.

¶ Hos trociſcos nō hēmus i vſu. dñr aūt trociſci de char ta: licet illorū deſcriptionē charta nō ingrediaẜ. idē ṽo i ſe cūdo cañ. de charta ca. facit. idē i ca. de papiro ait: ꝙ ex ip ſa qdē fiūt charte. ⁊ ipſa qdē ē i potētia charta ⁊ qḋ ex ea aduſtū ē: ē vehemētioris exſiccatiōis Dia. inqͥt papir⁹ vñ charta alexādrina fit vtile ē. Serap. i ca. de burchdi dicit: burchdi ē notū: ⁊ ex eo fiūt charte. ⁊ vtūẜ eo medici qñ vo lūt dilatare orificia fiſtularū. idē Sera. ait ⁊ kirtas qdē cō buſtū eſt fortioris oꝑationis qꝫ burchdi cōbuſtū. Etiā di cit Gal. hec herba nō admiſtraẜ in medicia ſola. idē Sera. infra ait burdi vis. i. iuncus. hec vero plāta ē quedā ſpēs iunci i aqs naſcētis. nō āt intelligiẜ de charta i q̄ ſcribim⁹ q̄ de pānis lineis fit. ſed ſapiētes credūt ꝙ hec ſit quedam herba i qua arabes faciūt ſextariola in qbus inuoluūt ſpe cies. ⁊ q̄ ē qdā herba viſcoſa naſcēs in paluſtrib⁹. vñ Aui. pria quarti tractatu ſcḋo ca. x. de curationib⁹ febriū acu tarum ſic inquit. ⁊ ſi domus eſt proximi temporis ex quo linita fuerit luto. ⁊ proprie illo in quo ponitur loco palee cortum papiri tunc eſt melius.

¶ Es apud ipſum Aui. in. 2. cañ. aliud eſt rubeū ad citrini tatē declinans. ⁊ eſt alchabruſi. qḋ ē melius. ⁊ aliud ē ru beū clarū. ⁊ aliud rubeū ad nigredinē declinans. ⁊ eſt ge nus eris qḋ dẜ talacon Dia. Es vſtum quod alij calcuce camenon vocāt. Sera. iqͥt in caplō de ere. dicit phus q dā faciūt ex ere vaſa ad comedēdū ⁊ bibēdū i eis ⁊ nocēt eis valde ⁊ hoc notum eſt.

¶ Troc. de cineribus deſcriptio horū ab auctorib⁹ nō re peritur: ſed noſtri medici clariſſimi faciūt ipſos cōponere cū ſpēbus electuarij de cinerib⁹ quoꝝ deſcriptio ē poſita ex auctoritate Aui. ⁊ ſic ordināt. ℞. ſpērū cōpletaruꝫ ele ctuarij de cinerib⁹. ℥. i. cū vino albo odorifero quātū ſuẜ ficit. fiant trociſci ⁊ ſiccentur. ⁊ vſui reſerua.

trociſci alcadicon ſm Dinū florentinū i ſuo tracta tu de cōpōnib⁹. ℞. calcis viue. ʒ. i. arſenici rubei ⁊ citrini. chali acatie añ. ʒ. ſ. oīa hec trita cōficiaẜ cū aqua que vocatur prima ⁊ in vſu reſerua.

¶ Hos trociſcos nō habemus in vſu. ipſe Dinus inferi⁹ deſcribit vnā aliā deſcriptionē. ſꝫ eadē nō eſt. cadicō vt di ctū fuit ex auctoritate Jo. Sera. ſunt troc. facti ex arſeni co. ⁊ ſm Almanſorem dicunẜ achali qḋ recipit. Nicolus florentinus in lib. 7. in ca. ḋ medicina diminutiua carnis ſiue corroſiua eius habet vnā aliā deſcriptionē que eſt ex auc. Galẜ. que eadem eſt.

Arſenicum rubeum ideſt arſinagal. Nicolus loco eius habet auripigmentum rubeum. credo ꝙ idem eſt. ⁊ per ar ſenicum citrinum intelligitur auripigmentum citrinum. ſeu vſuale ⁊ per arſenicum rubeum intelligitur arſenicum dictum arſinagal.

Kali vel alkali. vt hꝫ Nicolus eſt quedaꝫ plāta q̄ in lit toribus maris naſcitur ſimilis vermiculari. i. ſemperuiue minori. pinguis ⁊ ſalſa. ⁊ de cinere ipſius fit vitrū. Sera. in ca. de vſnen inquit. vſnen eſt herba chali. Auic. in ſcḋo canoñ de vſnē. ca. facit ⁊ dicit. ꝙ eſt plurium ſpecierum ⁊ ſubtilior earū eſt alba. ⁊ nominaẜ ſtercus paſſerū. nō eſt vſ nee vt quidam crediderunt. nā vſnee eſt res collecta ſuꝑ arbores glandium. ⁊ alias arbores.

Acatia ſm Aui. eſt ſucus alchariſti exſiccatus. deinde i troc. mutatus. ⁊ melior ex ea eſt que ē melioris odoris vi ridis declinans ad nigredinē pōderoſior ⁊ durior. meſue loco eius hꝫ chachie. qḋ idem eſt.

Aqua prima ſecundum intentionem compoſitoris ſic fit. ℞. calcem viuam ⁊ chali. ideſt herbaꝫ vſnen añ. partes equales ⁊ terantur. ⁊ ſeptuplum precedens ipſorum ex aq̈ eius admiſceatur. ⁊ ſeptuplum precedens ibi moreẜ quo tidie agitando. ⁊ poſtea coletur ⁊ ex ea conficianẜ. ⁊ fiant troc. ⁊ reſeruentur. Nicolus loco eius hꝫ capitellū cōmu ne qḋ fit ex cinere fabarū. ⁊ ſtiptibus eius. ⁊ calcis viue. ⁊ coletur ad modum lixiuij.

trociſci de celidonia pro ruptorio leui ⁊ bono ſecū dū Bartholomeū mōtagnanā in ſuo anti dotario. ℞. ſuci radicū celidonie. vrine pueri añ. ℥. iiij. cal cis viue. ℥. iij. arſenici citrini. ℥. i. ruptorū de capitello bulli ant ſimul ſucus ⁊ vrina: deinde ſuperaddaẜ calx. ⁊ coqua tur ad ignem lignorum. vſqꝫ ad ꝯſumptionē ſuci ⁊ vrine ⁊ reliqua addanẜ cum calce. ⁊ fiant trociſci.

Hos trociſcos non habēus in vſu. idē inferi⁹ deſcribit vnam aliam deſcriptionē. quā vocat trociſcos de celido nia cauterizatiuos: ſed idem non ſunt nec in vſu.

Celidonie vero ſm Sera. in cap. de curcuma due ſunt ſpēs. ſ. maior ⁊ minor. ⁊ dicit ꝙ nominaẜ hoc noīe. eo ꝙ icipit apparere añ aduētū hirūdinū. ⁊ deſiccaẜ qñ recedūt putāt aliq etiā ꝙ ſic noieẜ ꝓpterea ꝙ qñ exſiccanẜ pulli hi rundinū. defert eis mater hāc herbā. ⁊ dat eam illis in ci bum. ⁊ reddit viſus irūdinibus. de qua etiā Jo. Anglicus in ca. de ſterelitate inquit. ⁊ eſt hic notāduꝫ ꝙ celidōia di citur quaſi celi donū. qꝛ ipſa aufert maculaꝫ oculorū. ⁊ iō hirundo querit eā qñ pulli eius nō vident. ⁊ matricē mū dificat conceptioneꝫ preparat. hicteritiam curat ⁊ ſcabie. ſucus eius ſuppoſitus curat ⁊ aufert. vnde verſus. Icteri cos per ſe ſanat celidōia. ſucus Iniectus oculis maculas diſrumpit eorum. Aufert. ⁊ cancros qualiſcūqꝫ capiatur maior vero celidonia eſt nota minor eſt illa que apud ara bes memitem aut memite dicitur. Leonardus de preda pales in capitulo de formica ait foliorūꝫ domini dei ideſt celidonie.

Capitellum ṽo apud nos vocatur aq̄ fortis ſaponario rum. lixiuiū eſt de quo fit ſapo. ⁊ eius cōpoſitio eſt diuer ſa: ſed illud capitellum qḋ ibi ingreditur fit hoc modo. ℞. aq̄ prime ſaponis lib. ij. bulliant longa ebulitiōe vſqꝫ ad cō ſumptionē tertie partis. deinde addaẜ calcis viue. ℥. i. opij . ℥. ſ. ⁊ decoquantur. deinde addatur auripigmēti. ℥. ſ. ⁊ re ſerua ⁊ de hac facias trociſcos de celidonia.

Trociſci de calcamento ſecundum Gulielmum placentinuꝫ in ſuo antidotario. ℞. eris vſti vitrioli: de quo fit encauſtrum añ. ʒ. vi. floris eris. ʒ. ij. ſalis armoniaci: baurach. i. ſalis rubei: ſeu afronitri arſeni ci ſublimati ana. ʒ. i. ſ. terantur ⁊ dimittantur ſic per heb domadam: ⁊ fiant ex eis trociſci cum ſuco ruthe.

¶ Hos trociſcos in vſu non habemus. Gulielmus nomi nat iſtos trociſcos de calamento. i. de calcanto qḋ ē vitrio lum: de quo fit encauſtrum: ſed non recte. nam hec confe ctio eſt ſieẜ de calcanto: ſicut apparebit infra ex auctorita te. Raſis ⁊ videbis quod idem eſt.

¶ Flos eris non eſt viride eris ſecundū Simonem ianu enſem. verum multi moderni loco eius ponunt viride eris Raſis loco eius habet ziniar ideſt viride eris. ſꝫ opinio Gu lielmi eſt ꝙ flos eris ⁊ ziniar idem ſint.

¶ Arſenicum ſublimatum ſecundum quoſdam eſt argen tum ſublimatum. liber qui dicitur bulchaſis in libro pri mo docet modum ſublimandi arſenicum. vide ibi.

Trociſci de ſcolopendria ſecundum Nicolum florentinum in libro quinto in capitu lo de opilatione ſplenis. Recipe ſcolopendrie: yſopi: praſ ſij: ideſt marubij: fructus tamariſci: ideſt carmezit. corti cum radicum capparis ana. ℥. ſ. ſeminis agni caſti: ſemis ruthe: gentiane. ariſtologie rotunde. florum geneſtre añ. ʒ. ij. ſ. armoniaci diſſoluti in aceto. ʒ. i. ſ. cū quo reliqua cō ponantur ⁊ fiant trociſci.

¶ Iſti trociſci in vſu ſunt. Jo. Serap. in ſuo antidotario habet vnam aliam deſcriptionem. ſed eadem non eſt.

¶ Scolopendria vt pluries dictum eſt. eſt lingua ceruina.

¶ Geneſtra eſt frutex omnibus nota: exiſtimant quidam ꝙ hec apud Diaſ. dicitur ſpartus: eius ſemen affertur in folliculis ſicut faſeolus Gal. in octauo ſimplicium ait: ſpargamum. i. geneſtra infra de ipſa apparebit melius in vnguento geneſtrato.

¶ Armoniacum gummi eſt ſatis notum Gal. in. vi. ſim plicium inquit. armoniacum eſt gummi daltala: quod eſt vnum ex gummis arboris. idem in libro ad parthenia num ait. armoniacum eſt quaſi lacrymum herbe. que gre ce aſilius appellatur.

Trociſci de cicadis. ſcḋm eundē in eodē lib. i ca. de cura lapidis ꝑ potionē. ℞. milij ſolis pentafilonis. ſeminis vrtice. nucleoꝝ ceraſorū ſeminis na ſturtij. petroſelini alexandri. i. macedonici. tartari. vini al bi ana. ʒ. ſ. ſāguis hirci. cicadarū ana. ʒ. iij. galāge. ℥. i. olei muſcelini. ⁊ nardini. i. de ſpica nardi. ⁊ balſa. añ. ʒ. i. ſ. ſuci ſaxifragie. ʒ. iij. miſce. ⁊ fiant trociſci: ⁊ ſiccētur in vmbra. Hos trociſcos non habemus in vſu.

¶ Cicade ſunt quedā animalia de quib⁹ ſupra dixi. ex itē tione Iſidori ac aliorū. hic vero volo dicere de mēte Pli. quod cicade non naſcuntur in raritate arborū. iccirco nō ſunt cirenis circa oppidum. nec in cāpis. nec in fridis aut vmbroſis nemoribus. eſt quedam ⁊ his locorū differentia in mileſia regiōe paucis ſunt locis. ſed in cefalenia nimis. quidam penuriam earū. ⁊ copiaꝫ dirimit: ac in regio agro ſilent omnes ⁊ vltra flumen in locis canunt. pēnarū illis natura que apibus. ſed pro corpore ampliores.

¶ Vrtica ē herba ſatis nota. Diaſ. dīc acalifex. ſiue vt alij ignidia. latine dicitur. vrtica eius altera maior que ⁊ vſua lis eſt ⁊ ſimplex cū tenui ſemine ac folijs minutis aſpis. al tera agreſtis ē denſiorib⁹ folijs atqꝫ latiorib⁹ nigrioribus. Etiam Aui. in ſcḋo cañ. ait caliſe. i. vrtice. eſt etiā alia vrti ca dicta mortua. ⁊ hec apḋ modernos diciẜ Angelica ſeu archāgelica. ⁊ ē alia dicta vrtica mora. cui⁹ folia magna ac nigriora ſūt. ⁊ hec diciẜ millemorbia ſiue herba ficaria. ſed a latinis dẜ ſcrofularia.

Tartarum generatur in vino in fundo. ⁊ laterib⁹ vege tis. ⁊ eſt fex vini. vel aceti. Cōcoregius i cap. de ſurditate

in ſpeciali iqͥt. tartari qḋ adherēt in parietib⁹ vegetis in trinſecis. hoc notum eſt.

Sanguis hyrci. de ipſo dictum fuit. Nicolus non dicit hic ſi debet eſſe ꝑparatus aut non. ſed in hoc eſt regula ꝙ ipſum non oportet adminiſtrari in aliquibus medicinis ſi preparatus nō fuerit. ⁊ modus eius eſt multiplex. ſupra dixi de ipſo in electuario de cineribus ſecundum intentio nem plurium doctorum. etiam hic iterum volo oſtendere de modo ipſius ex auctoritate Jo. Sera. in ca. de illis in quibus generatur lapis. ⁊ magnificatur qui ſic inqͥt. me dicamen cum ſanguine hirci ad dolorem renum ⁊ lapidē ⁊ non eſt ei ſimile. ⁊ eſt mirabile. ⁊ modus eius iſte eſt quā do incipit vua denigrari ſumatur olla noua a figulo. ⁊ fū datur i ea aqua. ⁊ ferueat donec auferatur ab ea terreſtrei tas. deinde decoletur hircus. ⁊ accipiaẜ ex medio ſāguis qui currit ex eo in ollam. ⁊ nō accipiatur primus ſanguis neqꝫ poſtremus eius. ⁊ dimittamus ipꝫ donec coaguleẜ. deinde incidamus ipm in paruas partes eo exiſtente in cō cauitate olle. ⁊ cooperiamus ipm cū reti ſtricto. aut cū pā no ſubtili raro. ⁊ dimittam⁹ ipm ſub celo donec recipiat radios ſolis ⁊ lune. ⁊ dimittam⁹ ipm donec exſicceẜ bñ. ⁊ caue ne veniat ei humectatio ex rore. deinde teraẜ multū. ⁊ ſerueẜ ⁊ detur ex eo coclearium vnū cum decoctiōe dul cis aque. Idē Jo. Sera. ait. ⁊ ſm illud ꝙ dixit filagri⁹ in plurio ſermonū ſuorū necēe eſt vt ſit hirc⁹ iuuenis i etate ſua ex eis qbus aduenerūt q̄ſi q̄tuor anni. ⁊ ꝓijciamus in hoc medicamie foliū indū. ⁊ amomū ⁊ ſpicā ⁊ que ſunt il lis ſiſia donec aromatizetur odor eius.

Oleum muſcelinū a muſco dictū ē deſcriptio ṽo ipſi⁹ ſm quoſdā ſapientes reperiẜ in antidotario Galẜ. ꝙ apud nos nō ē. tñ deſcriptio infra apparebit. quidā moderno ꝝ crediderūt ꝙ oleū balaninū. i. de granis de been eēt oleū muſcelinum. ſed non recte.

Trociſci affodillorum ſecundum eundem in lib. ſeptimo in ca. de medicina diminutiua carnis ſiue coroſiua eius. ℞. ſuci radicum affodillorū. ℥. ſ. calcis viue. ʒ. ij. auripigmēti. ʒ. i. ꝯficianẜ ⁊ exſiccenẜ ad ſolem in menſe auguſti.

Hos trociſcos in vſu non habemus. domin⁹ magiſter Petrus argillata in capitulo de medicinis corroſiuis ha bet vnam aliam deſcriptionem. ⁊ idem eſt. Affodillus cir ca inſtans affodillus eſt centum capita. cuius radix compe tit vſui medicine. idē dicit Petrus de creſcentijs. ſed vter que falſum dicunt dicentes ꝙ affodillus ſit centum capi ta. nam ſi vis videre certitudinem. vide in ātidotario Ga lieni. in quodam antidoto. quod incipit. antidotum quod facit epilenticis. ⁊ ibi habet centum capita ⁊ affodillos. quod non eſſet ſi eſſent idem. veritas autem eſt. affodillus eſt herba dicta apud nos porrago propter ſimilitudinem foliorū. ⁊ ſm Papiā affodillus herba quā latini albuciā vocant. ⁊ centū capita eſt vna ſpēs yringi ſicut patet apḋ Serap. in ſuo caṗ. de yringo.

Trociſci de calce in eodē libro. ⁊ in eodem ca. ℞. calcē viuā puluerizataꝫ. ⁊ cōmiſce cum melle. ⁊ cōmixta in olla noua. pone in clibano. ⁊ dimitte donec comburatur. ⁊ vſui reſeruetur.

Hos trociſcos non habemus in vſu. Petrus argillata in caplō de medicinis corroſiuis habet vnam aliaꝫ deſcri ptionem que eadem eſt.

Calx ſm Gulielmū placētinū per calcem ſignificam⁹ ci nereitateꝫ corporū lapidoſorū. ⁊ oſtracorum extinctam ⁊ nō extinctam. Auerroys in quinto colẜ. inquit. mura ideſt calx viua. ⁊ eſt calx lapis decoctus.

Superno numine ducti compleuimus ſermonē i ſectio nem trociſcorum prolixam aliquantiſper. verū cōpēdioſā ſupramodū. erit vero nūc ſermo noſter circa diſtinctionē ſieẜ ſecūdū mentem diui Jo. Meſue ⁊ Raſis.

¶ De ſieẜ ſm ſententiam Meſue ⁊ Raſis.

Jeſ citrinū. Meſue in ſua practica i. c. de obtalmia. ℞. climie lote. deinde adu ſte ⁊ extīcte i lacte mulieris. ʒ. viij. ceruſe lo te. ʒ. xvi. croci. ʒ. iiij. opij. ʒ. i. dragagātis. ʒ. ij. aq̄ pluuialẜ. qḋ ſufficit vtere cū albumine oui.

¶ Sief vero apud nos ē ꝯfectio ocularis formata ad modū nuclei dactili q̄ fricaẜ ſuper cotē cū aliquo liquore cōuenienti hanc medicinam quidam coliriū vocant.
¶ Climia ſeu cadimia: vt apud Dia. dicitur quod bona eſt ciprla ⁊ botiriades: ⁊ que ſpiſſa fuerit. Serapi. capitu. de climia inquit quod eius ſpecies ſunt due: eſt lapis repertus in cipro in curſibus aquarum: ⁊ eſt petroſa: ⁊ melior alijs ſpeciebus climie: ⁊ alia generatur in fornacibus: ⁊ aggregatur in tecto fornacis quando purgatur es: ⁊ generatur ex ere quando ponitur in fornace: ⁊ liqueſit. nam reſoluitur fumus ab eo: ⁊ adheret parietibus fornacis in tecto eius ⁊c. ſecundum modernorum opinionem climia eſt fuligo: vel fumus qui adheret ſuperioribus partib⁹ fornacis in purificatione auri ⁊ argenti: vel aliorum. vnde dicitur climia auri vel argenti: de qua vide in ſecundo cañ. Auicen. qui capitu. de vtraque facit. ille lapis quem dicit Serap. credo quod ſit lapis dictus a vulgo calamina: ſeu calaminarias. de quo tingitur es.
¶ Modus autem lauandi climiam. ⁊ adurendi habetur in libro qui dicitur albuchaſis in libro primo in ca. de modo preparandi katimiam. i. tuciam. nam climia eſt ſpecies tucie: ⁊ preparaẜ ſicut tucia etiam Sera. in ca. de tucia hꝫ modū lauādi tuciā. ⁊ dicit abluitur ſic climia lauatur etiā tucia ſimilr̄: ⁊ in iſta materia lauaẜ ipſa cum aqua roſata.
¶ Ceruſa. i. biacha que ſatis eſt nota de modo abluendi docet ſeruitor in ſuo primo libro. ⁊ eius modus iſte eſt tere ceruſam in aqua ſepe. ⁊ proijce ſupra aquam ſepe. ⁊ fiat hoc ſepe tandiu quod nō appareat ſuper aquam aliquid putredinis deinde collige. ſicca ⁊ reſerua. ⁊ bona ceruſa eſt que multum eſt candida ⁊ partes eius ſunt de ſe clare. ⁊ quando tangis eam digito inuenies partes eius lenes ſine aſperitate.

Sief roſatum ibidem. ℞. folioꝝ roſarū. ſ. rubearū. ℥. xv. croci. ℥. viij. opij. ℥. ij. ſpice inde. ℥. ij. gūmi ar. ℥. viij. aque pluuialis quantum ſufficit.

Sief albū. Raſis i nono Almāẜ. i ca. ꝺ obtalmia. ℞. ceruſe ablute. ℥. x. ſarcocolle groſſe. ℥. iij dragāti ℥. i. opij. ℥. ß. fiant ex eis forme lenti ſimiles
¶ Iſtud ſief apud nos non eſt multum in vſu. ⁊ eius modus ē duplex. vꝫ quod ipſum poſſumus facere cum opio ⁊ ſine opio. ſi cum opio facere volueris addatur de opio in pondere. vt dicit compoſitor. ſin autem ſine opio facere volueris non ponitur aliquid opij. Meſue in cap. de obtalmia habet multas deſcriptiones. quarum vna eſt deſcriptio filij zacharie que eadē eſt niſi in vna re. hoc eſt ꝙ Meſue habet amilū. Raſis vero nō in reliquis ſunt idē.
¶ Sarcocolla ſecundum Auicen. eſt gummi arboris ſpinoſe. ⁊ in ipſa eſt amaritudo. ⁊ melior ex ea eſt illa que ad citrinitatem declinat. ⁊ eſt ſimilis olibano. i. thuri. medici noſtri dixerunt quod hāc medicinam in colirijs nō oportet ponere. ſi nutrita non fuerit in lacte aſine. Et eius modus iſte eſt. accipe de ſarcocolla bona alba groſſa. ⁊ pone eam in vaſe vitreo amplioris orificij. ⁊ mulge ſuper eam lac aſininum in quantitate pauca ne infundatur in ea. ⁊ liqueſiat. ſed remaneat ſic. ⁊ pone ſubito in ſole. vt cito deſiccetur. ⁊ quando erit ſicca. ⁊ oportet vt iterum mulgias ſecundum quātitatem prioris. ⁊ ſemper caueas ne cooperias eam lacte. ne aceſcat lac antequā deſiccetur ⁊ deſtruatur. ⁊ fac ita quater. ⁊ cū ħ feceris ſicca bene ⁊ conſerua: ⁊ ſi nutrire volueris in lacte mulieris eadem forma ⁊ modo facias.

Sief de thure ſm eundē in nono Almanſoris in ca. de vlceribus oculorum. ℞. armoniaci. ſarcocolle. ana. ℥. ß. thuris. ℥. x. croci. ℥. ij. conficiantur cum mucillagine fenugreci. ⁊ fiant ex eis ſief.
¶ Iſtud ſief non eſt valde in vſu. Meſue in capitulo ꝺ vulneribus ⁊ vlceribus oculorum habet vnam aliam deſcriptionem que eadem eſt.
¶ Thus vͦo eſt olibanum de quo ſupra in troc. de olibāo.

Sief de plūbo ſm eundē i eodē cap. ℞. plūbi aduſti antimonij. tucie ablute calcucecumenō gummi ara. draganti. añ. ℥. viij. opij. ℥. ß. terantur. ⁊ cum panno ſericino. i. de ſerico qui ſit ſubtiliſſim⁹ cribellētur ⁊ cōſpergantur ex aqua pluuiali: ⁊ fiant ex eis ſief.
Iſtud ſief in vſu non eſt. Meſue in ca. de vulnerib⁹ ⁊ vlceribus oculorum habet vnam aliā ex auctoritate filij zacharie. i. raſis que eadem eſt.
Plumbū ſpecies eſt antimonij. Plini⁹ vocat plūbum quādam egritudinē oculi que curatur cum quadā herba que grece dicitur molēdina quod ē dictu plūbago Auic. in ſcꝺo dicit. alaunoch ⁊ alahabat vtrūqꝫ eſt plumbum nigrū. in quo ē ſubſtātia aquoſa multa quā ꝯgelauit frig⁹. modū aūt aduſtionis eius docet bulchaſis in libro primo q̄ eſt iſte. ℞. laminas plūbeas. ⁊ pone in olla fictili. ⁊ ꝓijce ſuper eas parū ſulfuris radendo ipſum ſulfur ſup eas. deinde accipe alias laminas plūbi. ⁊ pone ſuper primas. ⁊ itē radas ſuper eas de ſulfure. ⁊ iterū alias laminas ſuper pōe ⁊ ſulfur rade. ⁊ fac ita quouſqꝫ olla ſit plena. deīde accēde ſuper eas ignem. ⁊ quando videris plūbū iſlāmari oportet ꝙ cōmiſceas cum virga ferrea donec plūbum conuertatur in cinerē. ita ꝙ nihil remaneat de ſubſtātia plūbi q̄n ſit totū in cinerē cōuerſum. ⁊ q̄n erit ita aufer ab igne ⁊ dimitte infrigidari. ⁊ oportet ꝙ ille q̄ hoc facit cooperiat faciem ſuam. nā odor multum nocet. ⁊ ſic vtere.
Antimoniū vene ē terre ſimilis plūbo. ſꝫ ātimoniū teritur ⁊ nō fundiẜ. plūbū vͦo fundiẜ ⁊ nō teriẜ Dia. vocat ipſum ſtibū. ⁊ ingt. ſtib⁹ formoſus ē ⁊ lucidus. ⁊ qui radioſus apparet cū fract⁹ fuerit. ⁊ guſtu ſalſus ⁊ fragilis nihil habens terroſuꝫ aut ſordidū. hunc multi obtalmon nominant. hec eſt medicina ocularis. que eſt ſatis nota.
Tutie vͦo nomē cadit ſuper tres res. primo ſuper id de quo Auic. in ſcꝺo cañ. propriū cap. facit ſub nomīe tutie. Et Dia. ſub nomine pōfolix. cui ſunt due ſpēs. vna quarum dicitur pōfolix a Dia. alia ſpodium. que ab Aui. dicitur ſuccudus. ⁊ ambe ſunt fuligo ex fumo eleuato in fornace. in qua ſit auricalcum. ⁊ eleuatur ille fumus a lapide calaminaris. quo es tingitur. ⁊ ſit auricalcum moderni generaliter loco ſpodij vtūtur oſſe elefantis cōbuſto Gal. in octauo ſimpliciū dicit. chadimia. i. tutia ꝺ modo ipſā abluendi vide albuchaſiꝫ in lib. i.
Calcucecamenon. i. es vſtuꝫ. ⁊ eſt nomē cōpoſitū a charcos quod eſt es cecamenon incenſuꝫ Dia. in caplo de ere. dicit es vſtum quod alij calcucecamenon vocāt. Circa inſtans es vſtū. i. calcecumenon. Auerroys in quinto colliẜ. ait. calcecumenon. i. es vſtū. idē ait. Leonar. ꝺ preda palea in capi. de vlceribus putredinis. ⁊ ſic eſt ſecundū veritatē modum aduſtionis eius docet Diaſ. in proprio ca. de ere. ⁊ idem facit Serap.

Sief rubeū ſm eundē in nono almaẜ. in ca. de ſcabie ⁊ ſebel. ℞. ematicis colcotar cōbuſti. i. vitrioli citrini añ. ℥. iij. eris vſti. ℥. ij. mirre croci añ. ℥. i. piperis. lō. ℥. ß. ꝯſpergaẜ ex vino veteri: ⁊ fiant ex eis ſief.
Iſtud ſief in vſu non eſt. ⁊ dicitur rubeū a colore ipſius propter lapidem ematitem: ideſt ſanguinariam qui ibi ingreditur. Meſue in capitulo de ſcabie oculorum habet vnam aliam deſcriptionem. ⁊ loco ematitis habet ſedenegi. quod idem eſt.

Sief viride in nono Almanſoris in capitulo de vngula. Recipe ziniar. ℥. iij. cholcotar. vſti. ℥. vi. arſenici rubei baurach. ſpume maris añ. ℥. i. ſalis armoniaci ℥. ß. armoniaci. ſ. gummi. ℥. ij. armoniacum in ſuco ruthe diſſoluatur. ⁊ ſpecies ex eo conſpergātur. ⁊ fiāt ex eis ſief. eſt enim mirabile.
Iſtud ſief apud nos nō eſt in vſu. Meſue in ca. de ſcabie oculorū habet vnam deſcriptionem ⁊ eadem eſt.
Ziniar. i. erugo eris. Liber qui dẜ bulchaſis in libro primo docet modū faciendi ipſum: ⁊ abluendi ⁊ colligēdi ex eo quod eſt bonuꝫ. Auic. in ſecūdo cañ. de ziniar capitu. facit ⁊ dicit ſpecies faciēdi ziniar ſunt cū exaſpatiōe eris i fece aceti. ⁊ rotatiōe limature eius cum aceto. ⁊ ſepultura ipſius in loco humoroſo. ⁊ inclinaẜ vas ereum ſuper vas in quo eſt acetū. ⁊ dimittatur quouſque in ipſo fiat ziniar Auerroys i quinto colli. dicit ziniar ideſt viride es. ⁊ ſic ē ſecundum veritatem meſue loco eius habet florem eris ⁊ idem nō eſt. vt dicit Simon Ianuenſis. verum hodie vnū pro alio ponitur.

¶ Spume maris ſm Aui. ⁊ Sera. ſūt q̄nqꝫ ſpēs. Idē dic̄ Dia. ꝙ ipſā vocāt alcioniū: ſꝫ Pli. q̄ ſilr̄ vocat q̄tuor ſpecies tm̄ ꝺſcribit Gal. i tractatu p̄io de memitri: i ca. de ſcriptis i alopicia ⁊c̄. ait adarchā: ⁊ i medio eoꝝ ē vocata ſpuma maris. Din⁹ florē i lib. 2. i ca. de cura ſcrofularū dic̄ pumicis. i. ſpūe maris: ſed nō mihi placet. nā vera ſpuma maris ē ſpiſſa ſolida grauis habēs odorē piſciū putridorū ſimilis ſpongie: ⁊ inueniẜ in littoribus maris.

Sief de calcāto ibidē. ℞. eris vſti calcāti ana. ℥. ß. ziniar. ℥. ij. ſalis armoniaci: baurach: arſenici ſublimati añ. ℥. i. teranẜ. ⁊ p hebdomadā vnā dimittanẜ: deinde fiant ex eis ſief ⁊ fricetur vngula cum eis.
¶ Iſtud ſief i vſu nō ē Gul. lōbard⁹ vt dcm̄ fuit deſcribit trociſ. ꝺ calamito. i. ꝺ calcāto. ⁊ idē ſūt cū ſief ꝺ calcāto: bdnō recte. Nā aliꝺ ē ſief: aliꝺ ē trociſc⁹ vt oſtēſum fuit.
¶ Calcātū apud Aui. in caplo de attramēto ē vitrio ſi viride. Idē facit aliud caplm de calcāte Ioā. arculan⁹ in capitulo de vngula dicit. calcātū. i. vitriolū viride idē. Dicit Gal. in octauo ſimplicium. ⁊ idem Gal. dicit calcantos. i. eris flos. ⁊ eſt nomē ꝯpoſitū a calchas grece qꝺ ē es. antos vero flos. vñ calcātos. i. eris flos: ſed calcātū ē vitriolū viride de quo ſit encaſtrum.

Sief de fellibus i nono almāſoris in ca. de aq̄ deſcēdēte i oculū. ℞. fellis gruis: fellis ſabot: felli ircini: fellis accipitris: fellis aqle: fellis pdicis oiuꝫ ſicoꝝ vnū aut plura ſumanẜ q̄ꝗ p oib⁹. ℥. x. iſtoꝝ ſiccoꝝ euforbij: colloqntide: ſerapini omniū ana. ℥. i. trita aggreganẜ ex ſuco feniculi teneri: ⁊ mittantur in oculos.
¶ Iſtud ſief non eſt valde in vſu: ⁊ hoc venit qꝛ ſimplicia que in eo ingrediuntur difficilia ſunt inueniri tpe debito. aliter magis in vſu eſſet. Meſue in caplo de debilitate viſus ait. ingt Galie. fella oīa abſtergunt oculuꝫ: ⁊ clarificāt viſum: ⁊ eligantur ex animalibus. ibi dn̄s Meſue allegat quedam ſimplicia que etiam in iſto ſief ingrediuntur: de quibus infra.
¶ Grus eſt auis volatilis. cuius forma oībus nota eſt.
¶ Sabot ē piſcis. nā Meſue dicit: ⁊ ex piſcibus eſt fel. ſabot quid ſit generaliter ignoratur. Bartho. montagnana in ſuis cōſilijs. in cōſilio de medicinis cōmunis iuuamētis ad nocumēta ſtomaci viſus ⁊ auditus i quodā colirio bono habet fellis ſaboth: ⁊ inquit ꝙ eſt piſcis nominatus lucius. idem in cōſilio ad malā cōplexionē frigidam ⁊ humidam ſtomaci ⁊c̄. dicit fellis piſcis ſabot: ⁊ eſt lucius vl' vairolus. iſta verba nō conueniunt eſſe idem. nā aliud eſt lucius aliud eſt vairolus. verum autē eſt ꝙ ipſe eſt vairolus: ⁊ eſt piſcis nominatus labrax. ⁊ habet plura nomina ſꝫ prouincias. nā ſabot apud romanos vocatur ſpinula a venetis vairolus. ⁊ ab alijs louacius.
¶ Accipiter auis eſt quam nos in manu portam⁹ in ciuitabus ac alijs locis. Iſido. ait. accipiter dicitur accipetris ab capiendo. eſt enim auis rapiēs alias. auis auida. ideoqꝫ vocatur accipiter hoc ē raptor. qꝛ rapit ſiquis accipit ipſū. fertur autem accipitres circa pullos ſuos impios eſſe. naꝫ dum viderint eos poſſe tentare violatus nullas eis prebēt eſcas. ſed verberant pennis. ⁊ a nido precipitant. atqꝫ a tenero compellunt ad predam ne forte aduſti pigreſcant. vñ hec auis ſatis nota eſt.
¶ Aquila eſt auis ex volatilibus quam domini italici pro ſigno victorie portant. Meſue idem laudat. hec vero auis reperitur in partibus indie. ⁊ iuxta littora oceani. etiam inuenitur apud nos tamen raro. Serapio. facit capitulum de lapide aquile. ⁊ inquit quod eſt lapis indus qui quando agitatur auditur intra ipſum lapillus alius. ⁊ minera eius eſt in montibus Indie inter chinoas ⁊ ſaradin. ⁊ greci nominant eum antarront. ⁊ expoſitio eius eſt alleuiane partum.
Perdis auis eſt que genere eius coturnix nuncupaẜ. eſt enim auis que ſatis nota ē. hec apud Aui. in ſecundo cañ. vocaẜ cubugi. Gētilis ſuper tertio cañ. ꝺ cura lubricitatis ſtomaci ait. cubugi. i. perdix. Simon ianuē. ait. cubugi. af. perdix ⁊ algel. Itē Mattheus ſil. in litterā. c. ait. cubugi. i. pdix Io. angli. in ca. de debilitate viſus. ⁊ cecitate accidētali ingt. ℞. fellis galli aut pdicis. aut faſiani qui vocatur alcubugi a Meſue. ⁊ quod cubugi ſit capo ſeu gall⁹. ⁊ ex hoc colligi videtur. nā Aui. in ſecundo cañ. in ca. hermel allegans verba Dia. dixit quod ipſa trita cum melle ⁊ vino. ⁊ felle alcubugi ⁊ gallinarum. ſed patere poteſt legenti quod Diaſ. in loco allegato non habet fel alcubugi. ſed caponis. Sera. vero etiam eodem loco ex verbo Diaſ. habet fellis galli. Item Dia. in ca. de felle laudat fel cubugi. Serapi. eodem loco auc. Dia. laudat fel galli ex quibus poſſumus comprehendere. itentionem Aui. fuiſſe quod cubugi ſit capo. ⁊ Sera. quod ſit gallus. ſed intellexit vt opinor ꝺ gallo ſilueſtri. qui faſianus appellatur. quem aliqui dicūt eſſe cubugi. licet velit ſimon quod non ſit capo. ⁊ meſue quod non ſit gallus nec perdix. nam Meſue in ca. allegato ſcripſit cubugi ⁊ galli ⁊ perdicis ex quo apparet qꝺ ſecundum eum idem non ſunt. tamen intētio arabum eſt ꝙ cubugi eſt algel aut perdix.

Sief memite ſꝫ eundem in ſinonimis que ſunt i fine ſui libri ſit hoc mō. exprimiẜ ſucus memithe. ⁊ in ſole deſiccatur. ⁊ ex eis informantur pillule in modum nuclei dactilorum. vel informantur magdaleones parui.
Iſtud ſief non eſt in vſu. tamen eius compoſitio in alijs colirijs multum operatur. Memithe vero ſcꝺm Sera. ex auc. Dia. eſt ſucus herbe eiuſdem nominis que eſt ſimilis in folijs ſuis herbe ſpēi papaueris dicti ceratides i. cornuti. niſi quia eſt in ea humiditas adherens manuẜ. ⁊ eſt propinqua terre. ⁊ hꝫ grauē odorē hꝫ multū ſucū. ⁊ color ſuci eius eſt ſimilis colori croci. hec apud Dia. ſub iſto nomine non reperitur. verum eſt quod Dia. de ipſa facit ca. ſub nomine glaucium quod idem eſt. q̄d aūt ſit cōmuniter ignoratur. ſed ſcꝺm eſtimationem modernoꝝ eſt ſpecies celidonie. ⁊ ſine dubio hoc ſonat. nam Sera. in ca. de curcuma. i. celidonia iquit minor chilodomō. ⁊ eſt memithe.
Nicolus florentinus in libro quinto in caplo de hidropiſi in ſpeciali dicit memithe. i. volubilis minor. ſed nō bn̄ ſonat hic textus. nā idem in ſeptimo libro in ca. de apoſtematibus emunctoriorum ſiue de bubonibus ait memithe. i. celidonia quod recte dicit Ioānes arculanus in ca. de cura cephalee. tam calide quam frigide dicit ſief memite. i. ſucus memithe. per decoctionem inſpiſſatus vel ad ſolem ⁊ eſt herba ſimilis papaueri dicta glaucinum. ⁊ eſt ſpecies celidonie. Ille autem ſucus ſic inſpiſſatus dicitur ſief. vꝫ. ſief memithe. ⁊ eſt medicina ocularis. Item Ioānes anglicus in cap. de ſurditate debilitate auditus ait. ſucus memithe. i. celidonie agreſtis.
Gulielmus placentinus ait. memithe eſt ſimile glandinibus coloris citrini. ⁊ eſt fructus cuiuſdam herbe que naſcitur in littoribus aquarum. Idem dicit Aui. in ſecundo canoñ. bulchaſis in libro ſecundo docet modum exprimendi ſucum ex memithe. ⁊ ignorat de ipſa inuenire veritatē q̄d eſſet. moderni vͦo habent ipſam per cognitionē verā. nā vt dictum fuit de mente Sera. ipſe vult ꝙ ſit celidōia minor. ⁊ ſic hodie generaliter habetur opinio. quāuis aliqui ꝯtradicant dicentes qꝺ memite non eſt celidonia. nā celidonia eſt calide complexionis memite vero frigide quib⁹ reſpondetur. quod ⁊ ſi celidonia ſit calide complexionis. ꝓpter hoc tamen non tolliẜ q̄n memithe ſit ſpēs celidonie vꝫ. celidonia minor. nā qui dicunt ꝙ celidonia eſt calide complexionis forte intelligunt de celidonia maiori. vel de eius ſuco vel radice. ſed hoc nullam includit repugnantiā ꝙ celidonia minor nō ſit frigide v̄tutis. non. n. repugnāt in eadem ſpecie eſſe indiuidua ſeu ſimplicia diuerſe ꝯplexionis. ⁊ hec apud lōbar. reperitur i hortis ac locis aquoſis. ⁊ eſt quam angelicam ſiue archangelaꝫ vulgo vocam⁹ ⁊ ſic ſi legis bene illa ca. videbis qꝺ angelica ē memithe i folijs in colore in radice: ⁊ in reliquis p̄terea in folijs mlt̄um ſimilatur celiꝺ. ma.
Habita ſectione ꝺ ſief cōſequenter elucubrabim⁹ ſectionem de pillulis ſecundum mentem diui Meſue. ⁊ aliorū doctorū clariſſimorū. Si modo tenues vires noſtras paululum refocillauerit. ipſe deus bonoruꝫ omniū largitor. ſine cuius nutu que ſiunt omnia caſſa atque irrita extāt. Is igitur adiutor ac protector noſter adſit.

¶ De pillulis.

Pillule alefangine ex inuentione meſue quartū interꝑtatio ait. pillule de aromatibus. ℞. cinamōi cubebe.i.mirti albe ligni aloes calami arōatici.macis: nucis muſcate: cardamōi: gariofiloꝝ: aſſari: maſticis: ſquinātī.ſpice.carpobalſami añ.ʒ.i.abſinthij.ſuci roſaruʒ añ.ʒ.v.terantur contritione groſſa: ⁊ fundaſ ſuper ea aq̄ lib.xij.⁊ coquantur vſqʒ ad conſumptionem duarum partium. deinde fricentur manibus ⁊ colentur: ⁊ exprimatur aquoſitas eius ⁊ recipe aloes ſuccotrini boni lib.i.⁊ lauetur in ſcutella lapidea vitreata cum aqua pluuiali lauationis pluribus. deinde exſiccetur ⁊ fundatur ſuper ipſum.expreſſionis predicte circiter lib.ij.⁊ terātur in ſole. deinde admiſceantur cuʒ aloe: mirre: maſticis ana.ʒ.v.croci.ʒ.iij. tere contritione bona.deinde predicte expreſſionis reſiduum ſuper ea fundatur: ⁊ conuertantur vſqʒ dum ſiccentur: ⁊ fiant ex eis pillule in modum ciceris. ⁊ da ex eis a.ʒ.ij.vſqʒ ad aur.ij.

¶ Iſte pillule apđ medicos nr̄os ſunt nobiles: ⁊ ipſis vtūtur mltū ſub noīe pullularū alefanginarū. ⁊ de aromatibus quod idem eſt.pillula āt a rotunditate dr̄.nā eius forma ē vt pila qua luditur etiā pōt dici ꝙ dn̄r pillule a piſtādo.nā ipſe fiunt cū piſtello in mortario cū mlto labore.in aliquibus libris īuenitur pillula ꝓ cataputia. Papias catapodia dicta.eo quod modica potetur vł inglucíatur ⁊ ē pila.in libris de greco tranſlatis reperitur ſepe catapodia pro cataputia. Sūt ex hoībus qui fortaſſe queritabūt: q̄re īnoleuit vſus quod pillule dentur in numero impari laxatiue. Ad hoc rn̄det. Conciliator dr̄ia.xlix.circa mediū differentie dicēs qđ ille pillule debēt agere.actionis āt ratio ſumitur a forma tanq̄ʒ ab eo quod ipſius eſt principiū ſuſtentatiuū ⁊ nō a materia. Impar vero habet rōnē forme ⁊ multa alia dicit que videas.

¶ Aloes ſuccotrinus ſm ipm meſue eſt nobilior alijs ſpēbus aloes: ⁊ dicit ſuccotrinū quia fit in ſuccutri ꝓuicia: ⁊ hec planta apud arabes vocaſ ʒambaera. Iſidor.in cap. de herbis aro.ait.aloe herba amariſſimi ſuci panace. Papias aloe ſpēs arōatica amariſſimi ſuci herba reſiſtēs vermibus: ⁊ putredini.ſi abluere vis aloeʒ qui ibi ingreditur fac ſcđm formam quā tradit. Meſue ibi.ſcđm quoſdam predictus aloes locutus debet poni in iera Gal.ac i alijs locis.ſed ſupra oñdi per aliā viā in iera Ga.vt docet bulcaſis in tractatu ſcđo qui inferius in cap.allega.inquit: ⁊ vtere in medicinis laxatiuis.⁊ in ſpēb⁹ iere.⁊ in alijs medicinis in quibus aloes ingreditur.

Pillule ſtomatice caput ⁊ ſtomacū mūdificāt. ℞. iere pigre.ſ.iere ſimplicis Gal.ʒ.viij.triū mira.ana.ʒ.iij.agarici.ʒ.ij.turbith bōi.ʒ.x.epitimi cretenſis.ſ.illius inſule ana.ʒ.ij.ſ.ſalis indi.ſ.ſalis nigri.ʒ.ij.abſinthij.ſcamonee ana.ʒ.iij.pēidiarū.ʒ.iij.⁊ fac pillulas cū ſuco ſcariolarum doſis eius eſt.ʒ.ij.

¶ Iſte pillule ſecundum quoſdam ſunt quibus vtimur. Meſue autem in diſtinctione de pillulis habet multas deſcriptiones ſub nomine pillularum ſtomaticarum ⁊ omnes differunt inter ſe.verum omnes ſtomacum mundificant.⁊ propter id ſunt qui faciunt vnam deſcriptionem ꝓ alia.moderni vero doctores laudant primaʒ deſcriptionē ⁊ penultimam.i.ex his que in hac diſtinctione ponūtur ⁊ ſic infra apparebit alia deſcriptio. Meſue habet trium mirabolanorum qui ſunt iſti.ſ.citrini chebuli ⁊ indi.nā belerici ⁊ emblici nō ꝯputanſ inter ſpēs mirabolanorum q̄re idē ⁊ Sera.de illis trib⁹ in vno caplo loquunſ: ⁊ alijs ſeparata faciunt capitula.

¶ Scariola de ipſa dictū fuit in ſirupo de cicorea.

Pillule Aggregatiue ex inuentione noſtra. ℞. mirabolanorum citrinoruʒ.rauedſeni ana.ʒ.iij.ſuci eupatorij.ſuci abſinthij ana.ʒ.ij.ſcamōee anthio. cocte in pomo.ʒ.v.chebulorum indoruʒ. agarici. collogntide.poliſpodij ana.ʒ.ij.turbith boni.aloes ana.ʒ.vi.maſticis.roſarum.ſalis. gemme.epithimi.aniſi.ʒinʒiberis ana. ʒ.i.electuarij.roſati q̄ʒtum ſufficit ad aggregationeʒ fiāt pillule groſſe.da.ʒ.i.vel aureum vnum.

¶ Iſte pillule ſunt ex inuentiōe Meſue: ⁊ ſic ſcđm iſtā deſcriptionē fūt apud quoſdā i vſu.ſed medici moderni laudāt magis aliā deſcriptionē q̄ dr̄ deſcriptio pillularū aggregatiuaꝝ maiorū.⁊ ſic deſcribā ipſas. Aui.in.v.canoñ. habet vnā deſcriptionē.⁊ dicunſ pillule aggregatiue filij hilgeben.ſed idē non ſunt: nec ſunt in vſu.

¶ Scamonea anthiochena.i.illius prouincie.idē in ca.đ ſcamonea magis laudat anthiochenā ⁊ armenā: ⁊ laudat illā que eſt in colore clara ſicut gūmi ſubalbida.⁊ ſi tāgatur cū aq̄ vel ſalius fiat ſicut lac.⁊ ſit tenera ad frāgēdū ⁊ pulueriʒādū: ⁊ in pōdere ſit leuis.⁊ ſit i odore bōa nō grauis: remota vo ab his ꝓprietatib⁹ nō ē bōa. Cōſeruaſ quoque ꝑ annos.xx.verū quāto antiq̄or.tāto nobilior.

Pillule aggregatiue maiores. ℞. bdelij.mirabolanorum nigrorum.i.indorum. belicorum. emblicorum añ.ʒ.iiij.turbith boni ⁊ electi.ʒ.xiij.ſeminis apij.feniculi.aniſi carui.ameos. origani.roſaruʒ.ſeitaragi indi.harmel.hermodactili.ſalis indi.i nigri. maſticis.armon.añ.ʒ.i.ʒinʒiberis.cina.carda.croci.ſpice acori.caſſie añ.ʒ.ſ.ſerapini.ʒ.iiij.colloquintide.ʒ.iij.penidiarum al.ʒ.iiij.aloes ſucotrini ʒ.xv.confice cum ſuc.caulium ⁊ vngue manus tuas cum oleo ſambucino.

¶ Iſte pillule apud noſtros phiſicos ſunt vſuales. dicunſ aūt maiores ad differentiā minorū.eo ꝙ plura ſimplicia i grediānſ. Supra poſita fuit alia deſcriptio pillularū ex inuentione ſua.que etiā ſunt laudate.

¶ Seiteragi indū.vide de ipſo in cōfectione triſere ſaracenice. Hec eſt quā Dia.lepidū vocat.⁊ ſm Paulū ē hibederidos ſcđm Pli.hibederidā quāquā ficto noie iuentioni eius aſſignato carmine. naſciſ maxime circa vetera monumēta parietinaſqʒ ⁊ occulta iterū flores ſemp folio naſturtij caule cubitali.ſeie tñ paruo vt vix aſpici poſſit. radici odor naſturtij.vſus eſtate efficacior ⁊ recēti tm̄.hec eſt quā lōbardi criſonem vocant.

¶ Harmel.i.tertium genus ruthe ſecundum Mattheum ſilua.harmel ſcriptum cum.h.eſt ſemen cicute.⁊ armel ſcriptum ſine.h.eſt genus ruthe.eandem habet opinionem lumen tenebrum.ꝙ harmel ſit cicuta.ſed falſum eſt.ſed harmel cum.h.eſt tertium genus ruthe.nam Diaſ.in cap.de rutha quaſi in fine ait. Alterum genus ruthe ꝙ naſcitur in macedonia ⁊ galatia.quam molin ciues appellant. Idem in fine ait.rutham multi armolam vocant ſirū vaſaſa.naſcitur in locis cultis. Auicen.in ſecundo canonis inquit. rutha ſilueſtris vehementioris eſt nigredinis quaʒ alchermel cum.h.item lege caplm de harmel ſcriptum cum littera.h.apud eundem eſt idem cum cap.de armola apud Diaſco.idem in quarto cañ.in ca.de curatione morſus viperarum cum eo quod ſicut Canon ait.rutha ſilueſtris.⁊ nō eſt alharmel ſecundum ꝙ exiſtimauerunt quidam.imo eſt ſpecies ruthe ipſius.⁊ ſic eſt ſine dubio.ſed Auerroys in quinto col.ait alharmel.i.cicuta.quod falſum eſt.nam ſʒ plures ſapiētes crediſ ꝙ harmel cum.h ⁊ ſine.h.idem ſit ⁊ poſſibile nō eſt ꝙ harmel cum.h.ſit cicuta.nā Sera.de harmel cū.h.capl.facit cui⁹ formā hic volo deſcribere.vt magis appareat veritas.⁊ hec ē harmel ſm Sera.noiatur molli.⁊ noiant eā multi rutham ſilueſtrem.⁊ eſt planta q̄ egreditur ex vna radice cum multis ramiculis.⁊ habet folia longiora folijs ruthe alterius ⁊ meliora habentia grauem odorem.⁊ habet florem album ⁊ capitella maiora ſatis q̄ʒ capitella ruthe domeſtice diuiſa tribus diuiſionib⁹ in quibus eſt ſemen amarum.eius color eſt ad rubedinem decliuis.habet tres angulos.⁊ eſt id quod de plāta venit in vſum medicine.⁊ ipſum maturat ⁊ colligitur in autūno.⁊ ſic eſt ſi aggregaueris rutham ſilueſtrem.qua vtunſ moderni eadem eſt cum illa.

Sambac ſiue ʒābac.i.ieſeminuʒ.⁊ fit oleū de ei⁹ florib⁹ ſicut infra oſtendam ſi deus voluerit.

Pillule de eupatorio maiores. ℞. mira. citrinoꝝ ſuci eupato.ſuci abſinthij añ.ʒ.iij. raued ſeni.ʒ.iij.ſ.maſticis.ʒ.i.croci.ʒ.ſ.aloes bōi.ʒ.v.ꝯfice cuʒ ſuco endiuie.doſis ei⁹.ʒ.ij.cum aqua caſei.

Has pillulas apud nos nō hēmus in vſu. maxīe ſcđm iſtā deſcriptionē.idem deſcribit vnā aliā deſcriptionē pillularū minorū.ſed in vſu non ſunt Auic.in q̄nto canonis habet vnam aliam deſcriptionem.ſed eadem non eſt.

¶ Eupatoriū.i.gafit. Pli. eupatoriū regiam hʒ auctoritatem caulis lignoſi nigritātis.irſuti cubitalis.aliq̄ñ ⁊ amplioribus folijs per interualla quinqʒ vt canapis per margines inciſis nigris.⁊ ipſis plumoſis radice ſupuacua.

Pillule de reubarbaro. ℞. rauedſeni.ʒ.iij. ſuci liquiritie.ſuci abſinthij.maſticis añ.ʒ.j. mira.citrinoꝝ.ʒ.iij.ſ.ſeminis feniculi.apij.añ.ʒ.ſ.troc. diarodon.ʒ.iij.ſ.hiere pigre.i.ſpēruʒ hiere Galieni.ʒ x. confice cū aqua feniculi ⁊ da.ʒ.ij.cū aqua caſei calida in ſero.

¶ Has pillulas hēmus in vſu. Meſue inq̄t ꝙ ſunt pillule de reubarbaro.ſed loco reubarbari hʒ rauedſeni.qđ idē eſt.ergo poſſumus dicere ꝙ pillule de reubarbaro ⁊ pillule de raued idem ſunt.⁊ ſic meo tpe vidi apothecarios dare pillulas de reubarbaro pro pillulis de raued. ſed errat multū.nam ſi vides bene Meſue in hac diſtinctiōe de pillulis habet deſcriptionē pillulaꝝ de reubarbaro que cōferunt ad febres antiquas.⁊ pillularū de rauedſeni que conferunt ad opilatiōes ſplenis.que nec i virtute nec in alijs concordāt.⁊ ſic apothecarij.⁊ etiam medicus debent ſcire differentias que ſunt in ipſis.⁊ ſic in multis alijs.

¶ Reubarbarū ſm Iſido.eſt reuponticum. ſed non recte. vide de eo in confectione de rauedſeni.

Pillule de alchechingi.ex inuentione nr̄a. ℞. abſinthij ⁊ ſuci eius.⁊ ſuci eupatorij. aloes. mirab.citrinoꝝ.maſticis.croci.rauedſeni.lacce ablute. niſi aſſari.caſſie fiſtule.ſeminis fumiterre añ.ʒ.ij.hiere pigre. ʒ.iij.confice cum aqua ſolatri.⁊ ſi eſt tuſſis cum febre pone venarum liquiritie.ſunt enim ſane ⁊ experte.

¶ Has pillulas habemus in vſu.ſed nō multū. Occurrit hic dubitatio ſimilis ei que occurrit i diacurcuma in quā licet dicaſ curcuma.non tamen ingreditur curcuma. ſic in his pillulis licet non ingreditur alchechingi. dicuntur tamen pillule de alchechingi.ſed ſecundum quoſdam poſſunt dici a compoſitore.vel ꝙ vitio ſcriptoruʒ deſcriptio non eſt integra.vel potius quia conficiuntur cuʒ aqua ſolatri quod eſt ſpecies alchechingi.

Pillule inde quas ſcribit Hali. ℞. mirab.nigrorū ellebori nigri.poliſpodij ana.ʒ.v. epithimi ſticados ana.ʒ.vj.agarici.lapis laʒuli loti.i.abluti. colloquintide.ſalis indi añ.ʒ.iiij.ſuci eupatorij. ſpice añ.ʒ.iij. gariof.ʒ.j.hiere pigre.ſ.hiere galien.ʒ.xij. fiant pillule cū ſuco apij.doſis eius eſt a.ʒ.ij.vſqʒ ad aur.ij.

¶ Has pillulas hēmus in vſu.dixerunt quidā ꝙ dicunſ inde.q̄r in partibus inde ſunt magis in vſu q̄ʒ in ꝑtibus alijs.alij dixerūt ꝙ dicunſ inde ꝑꝑ ſal indū qđ recipiūt ⁊ per ſal indū intelligiſ ſal nigrū.ſed cū caremus eo.ſapientes voluīt ꝙ loco eius ponamus ſal rubeū.quidā ponunt ʒuccaꝝ candidū.ſed non eſt ei proximū vt eſt ſal rubeū.

Pillule de ſarcocolla.⁊ ſunt pillule albe. ℞. ſarcocolle .ʒ.iij. turbith.ʒ.iiij. coloquītide.ʒ.j.ſ.ʒinʒiberis.ʒ.j.ſ.ſalis gemme.ʒ.j.ſ. diſſolue ſarcocollā in aqua roſata.⁊ cōfice alia cum ea ⁊ fiant pillule.ſunt .n. ſane ⁊ expertē. Doſis.ʒ.j.

¶ Has pillulas hēmus in vſu.ipſe Meſue in capitulo de ſarcocolla habet vnam aliam deſcriptionem ex aucto. Haliſenis ⁊ idem ſunt.ſarcocolla eſt gūmi arboris que eſt ſicut frutex ⁊ eſt ſpinoſa cuius rami ſunt nodoſi. ⁊ colligiſ ex ea gummi.⁊ eſt eius aliud album ſicut thus ⁊ aliud ſub citrinum. Electio.fortius eſt ſubcitrinuʒ albo ⁊ quod eſt amarus melius.⁊ modus nutriendi ipſaʒ eſt ꝙ infundantur in lacte aſine per quatuor vel quinqʒ dies. ⁊ ſemp infundēdo lac ſuper eam.⁊ hoc facias in ſcutella lapidea.ſupra de hoc in quodam hieſ melius oſtendi.

¶ Sal gemma.i.ſal capadociū. Meſ. in capitulo de ſpeciebus ſalis dicit ꝙ ſal gemma eſt ſicut chriſtallus ſcindibilis. Idem dicit Auic.in ſecundo cañ.in cap.de ſale.quidam dixerūt ꝙ ſal gēma di. q̄r eſt clarum vt gemma ⁊ eſt vena terre.⁊ hʒ effectum ſalis armoniaci.de quo circa inſtans ait.ſal gēma dr̄.q̄r gemme aſſimilatur. vel q̄r claruʒ eſt vt gēma.⁊ de eo fiunt ſuppoſitoria vt eſt notū oibus.

Pillule fetide maiores. ℞. ſerapini.armoniaci.opoponacis.bdelij.colognīde.harmel aloes.epithimi añ.ʒ.v.hermodactiloꝝ.alſcebram.añ.ʒ.ij.ſcamonee.ʒ.iij.cinamomi. ſpice.croci.caſtorei.añ.ʒ.j.turbith ʒ.iiij.ʒinʒiberis.ʒ.j.ſ.euforbij.dragme vnius ꝑtes.ij. diſſoluatur gūmi in aqua porri ⁊ fiant pillule.da.ʒ.ij.

¶ Has pillulas habemus in vſu. Fetide autem dicuntur quia fetidos ⁊ corruptos humores educunt.vel dicuntur fetide.quia ingrediuntur quedam fetida.idem in capitulo de egritudinibus neruorum habet quatuor deſcriptiones quarum vna eſt maior.⁊ hec eſt ex auctoritate Galie. alia eſt minoꝝ.⁊ credo ꝙ non ſit ex auctoritate eiuſdē. poſtea alie due deſcriptiōes ſūt ex auctoritate filij Zacharie ſiue Raſis.⁊ ſic ſine dubio Raſis in nono almanſoris in capitulo de paraleſi poſuit pillulas fetidas quas ipſe compoſuit.ſed non ſunt in vſu. Idem in libro diuiſionum habet vnam aliam deſcriptionem. Auicen. in quinto canonis habet quatuor deſcriptiones que in vſu non ſunt.

¶ Alſcebrā.i.ſcebram. Auicen.in ſecundo canonis dicit. ſcebrā quidē oriſ in hortis hñs cānam ſubtilē. equalem ⁊ habet pilos ⁊ folia ſunt ſicut tarcon ſm ꝙ exiſtimo: ⁊ habet lac ſine dubio ſcebrā hʒ lac.⁊ eſt ſpēs lacticinioꝝ. ſed non computaſ inter ſeptē ſpēs titimaloꝝ que a Dioſ. ⁊ Serap.deſcribuntur. Meſue ait.alſcebrā eſt ſpēs lacticiniorum ⁊ eſt ſolutiuum ruſticoꝝ.⁊ eius aliud eſt magnuʒ hñs radices rotundas ⁊ groſſas.⁊ aliud eſt paruū habens radices ſubtiles.⁊ eſt tenuis corticis.magnū eſt malū.paruum vero eſt illud quod eligitur ⁊ melior pars plante eſt cortex radicis eius.⁊ lac eius eſt acutius ⁊ fortius. Hec eſt quam nos eſulam vocamus.nam arabes vocant ipſam xebram.nos vero eſulam.hec apud nos in pratis ac alijs locis inuenitur eſt ſimilis linarie.ſed ipſa nō habet lac.vñ dicitur eſula lacteſcit.ſine lacte linaria creſcit.⁊ eſt medicina ruſticorum vt ſupra dixi. Differentia autē eſt inter ſcebram ⁊ ſeſcebrā.nam ſcebram eſt eſula ⁊ ſeſcebram eſt ozimum carmenum de quo vide ſupra in dianaſturtio.

Pillule de ſerapino. ℞. ſerapini.armoniaci.bdelij oppoponaci.aloes.caſtorei. harmel añ.ʒ.ij.coloquintide.ʒ.iij.fiant pillule cum aqua porri.

¶ He pillule raro habenſ in vſu.illa vero deſcriptio que eſt magis in vſu.eſt vna alia quam idē inferius deſcribit. Aui.in quinto cañ.habet vnam aliam deſcriptionem.ſed non eſt in vſu. Serapinū apud Diaſcori.vocaſ.ſagapinū. ⁊ eſt lachrymum ferule naſcēs in india. eligendū eſt limpidum foris ruffum intus album odorē ſilfij.i. aſſe fetide ⁊ galbani habens guſtum viſcidum. Meſue autem ait. ſerapinum eſt gummi alaſce hundeg.⁊ eſt arbor ſimilis oleandro.i.nereon montano ⁊ melius eſt cuius intra ſubrubeum ⁊ ſubalbidum: ⁊ ꝙ habet odorem porrorū. ⁊ quod eſt facile reſolubile in aqua.⁊ ꝙ eſt clarum.ibi Meſue docet de modo preparandi ipſum duobus modis.

Pillule de euforbio. ℞. euforbij: colognīde.agarici.bdelij.ſerapini.añ.ʒ.ij.aloes.ſ.ſucotrini.ʒ.v.fiant pillule cū aq̄ porri portio eſt a.ʒ.ſ.vſqʒ ad.j.

Has pillulas habemus in vſu.maxime ſm iſtā deſcriptionē. Auic.in quinto cañ.habet vnā que eadē eſt in ſimplicibus.ſed differt in vno.vʒ.q̄r Meſue vult ꝙ cōficiantur cum aqua porri. Auicen.vero cum aqua caulium.

Euforbiū ſm Meſue eſt gūmi excedens oia gūa gūmi in calefaciēdo ⁊ ſubtiliādo.⁊ melius ex eo eſt leue frangibile hñs colorē paleare ⁊ clarū.⁊ qđ ē vehementis acredinis ⁊ odoris valde acuti.⁊ qđ eſt recens. ſuper qđ iā preterijt annus.recens vero anni ſui eſt ſicut venenū ⁊ ignis.

Pillule de rauedſeni. ℞. rauedſeni.ʒ.vij.armoniaci.ſerapini.bdelij.añ.ʒ.x.lacce.ʒ.viij.opoponaci.ʒ.iiij.meʒereō gūmi.ſ.gūmi ara.añ.ʒ.iiij. turbith ʒ.x.ſpice nardi.polij.i.polij montani.aloes añ.ʒ.v. maſticis.ʒ.ij.mirabolanoꝝ citrinorū.ʒ.x. diſſolue i vino gummas: ⁊ fac pillulas: doſis eius eſt.ʒ.ij.cum aqua caſei.

Iſte pillule ab apothecarijs tenētur ꝑfecte ⁊ ſunt in vſu ſub nomine pillularū de rauedſeni: nō autē iſta deſcriptio debet dari pro pillulis de reubarbaro quia licet rauedſeni ſit reubarbarū.tamen pillule de reubarbaro nō ſunt eedē vt dictū fuit ſupra. Raſis in nono Almanſoris habet vnā deſcriptionem in cap.de hydropiſi: ſed non eſt in vſu.

Pillule de mezereon. ℞. fol. meze. infuſorum in aceto exſiccato. ʒ. v. mirabola. citrinoꝝ ʒ. iiij. chebulorum. ʒ. iij. confice cum terenſabin. i. manna ⁊ tamarindis diſſolutis in aqua endiuie.

¶ Has pillulas habemus in vſu. dicuntur aūt de mezereon q2 ibi magis ingredit mezereon ꝙ aliud ſimplex. Chriſtoforus de honeſtis inquit. pillule de mezereon. i. de laureola ſed falſum eſt nam mezereon vt dictum fuit in confectione alme;ereon non eſt laureola.

Pillule lucis maiores. ℞. roſarum violarum abſinthij. coloquintide. pro qua pone troc. alandahal. turbith. cubebe calami aro. nucis muſcate. ſpice epithimi. carpobalſami. xilobalſami. ſileris. ſeminis ruthe. ſquinanti. aſſari. maſticis. garioſiloruꝫ. cinamomi. aniſi. feniculi. apij. caſſie. croci. macis aā. ʒ. ij. mirab. citrinoꝝ. chebulorum indorum. emblicorum. bellericorum. rauedſeni. ana. ʒ. iiij. agarici ſene ana. ʒ. v. eufragie. ʒ. vij. aloes ſucotrenſis. ad pondus omnium confice cum ſuco feniculi. doſis eius eſt a. ʒ. ij. vſqꝫ ad. iij.

¶ Iſte pillule apud nos ſunt in vſu. dr̄ aūt lucis. q2 valent ad oculos medendos. vel dr̄ lucis. quia obſcuritatē oculorum prout ſol noctem remouēt. ⁊ de ipſis reperiuntur ibi maiores ⁊ minores. ſed maiores ſunt ille quas noſtri medici laudant. verum ſunt ex hominibus qui faciunt vnam deſcriptionem pro alia. eo ꝙ in minoribus pauciores res ingrediunt. ⁊ propter id ambas deſcribam.

¶ Eufragia eſt herba que apud nos in pratis reperitur. ⁊ eſt minuta herba. mirabiliter medetur egritudinibus oculorum ⁊ propter id Meſue in ſua practica in capitulo allegato. vocatur ipſam herbam adhil. feniculus ſimiliter valet in illa materia. vnde verſus. Feniculus verbena roſa celidonia rutha. Ex iſtis fit aqua que lumina reddit acuta. ⁊ non eſt completus verſus niſi addat capillus veneris eufragia ⁊ betonica.

Pillule lucis minoris intentiōe maioꝝ. ℞. xilobalſami. i. ligni balſami. carpobalſami. aā. ʒ. j. celidonie. ʒ. v. roſaꝝ. violaꝝ. abſinthij. eufragie. aā. ʒ. iij. ſene epithimi. mirabo. citrinorum. chebulorum. indorum. bellericorū. emblicorum. agarici. coloquintide. ſquinanti. licij. lapidis lazuli ana. ʒ. j. ſ. aloes boni ad pondus omnium confice cum ſuco feniculi aut celidonie.

¶ Celidonia ſecundum Plinium genera ſunt duo. Maior fructicoſo caule folio paſtinace erratice amplior ipſa altitudine duorum cubitoruꝫ color albus. flos luteus. minor folia hedere rotundiora minus cādida ſucus vtriuſqꝫ croceus mordax ſemen purpureum. florent aduentu irundinum diſceſſu marceſcunt.

Licium Diaſco. eſt eligendum intus colore ruffo. ⁊ de foris nigro quod diuiſum brumum habet ſtipticum eſt. ⁊ coloris ruffi ⁊ crocei apparet cū guſtui amaro ſicut eſt indicum quod ⁊ melius arbor. vnde fit eſt lithios appellata ſiue exacanton folia buxo ſimilia atqꝫ ſpinoſa generās. naſcitur in dumoſis locis. cuius folia ⁊ grana ⁊ radix i vnū contunduntur ⁊ ex aqua dulci coquuntur vſqꝫ ad craſſitudinem. apud Serapio. vero ſunt folia ſpinoſa. ⁊ habet ramos longitudine duorum brachiorum. Plini. autem ait. fit ex arbore ſpinoſa fructu ſimile piperi precipue amaritudinis folijs paruis. Aui. in ſecundo canonis. de ipſo duo facit capitula. vnū quod incipit feluzeharagi. aliud quod incipit licium. Joannes Serap. in antidotario in capitulo de epitimatibus ait. licium. i. feilneragi. liber qui dicit Bulchaſis in tractatu ſecūdo ait. ſunt qui faciunt licium ex radice arboris que dicit curtan. ⁊ ſpecies eius licij nominatur cohaculem. ⁊ eſt quodam quod affertur ex aliemen. ⁊ ſunt qui faciunt licium ſecundū hunc modū vt ibi docet. neqꝫ per id cognoui quid ſit. Gentilis ſuper quintū Auicen. in fine inquit. bel eſt herba de qua fit liciū in vno alio loco ſuper quodam paſſu quarti ait. liciuꝫ fit ex arbore ſpinoſa que vocat azaraſch ſiue oxilacantos ꝙ eſt notū Gulielmus placentinus ait. licium eſt ſucus granorū cabroſie vel cornaſtrelli. Nicolaus dicit licium eſt ſucus de floribus caprifolij vel oculo lucidi. Idem in littera o ait. oculus lucidus. i. caprifolium vel matriſilua. vide ergo ſi bene cōſideretur capl̄m Diaſ. de licio ꝙ eius arbor eſt ex acanthos ⁊ ſecūdum Gentilem eſt azaraſch ſiue oxilacanthos ideſt ſpina acuta. ergo liciū fit ex arbore ſpinoſa que apud nos berberis vocatur. nam ſine dubio eſt conſonum quia vt dictuꝫ fuit Gentilis in vno loco allegato dicit ꝙ bel eſt herba. ſed debet dicere arbor de qua fit licium. bel vero apud Serap. eſt arbor granati ſilueſtris quod idē eſt ⁊ ſic meo tempore vidi facere licium ex fructu arboris granati ſilueſtris que proprie eſt berberis quod apud Diaſcoridem oxiacāthos dicitur. ⁊ hoc licium eſt optimum verū ſunt ex hominibus qui faciunt licium. vt dicit Nicolaus de quadam herba que mater ſiluaruꝫ vocatur. ⁊ hec apud nos iuxta hortos naſcitur. cuius folia ſunt ex vno latere ſubalbida ⁊ ab altero viridia ſe adherens ⁊ inuoluens ſepius ſuper alias plātas. ⁊ hec a noſtris ruſticis dicit ſcizo ſed eſt debilius priore. etiam ſunt ex hominibus qui faciunt licium ex fructu nigro cuiuſdam arbuſti ꝙ quidam luſtragum vocant. cuius folia ſunt ſimilia folijs buxi ramuli recti quibus cauee anicularum fiunt ſuco granorum expreſſo ⁊ cocto in quo etiam inuenitur idonea efficacia. vt habet licium primum ⁊c̄.

Pillule ſtomatice noſtre ſtomacum ⁊ caput mundificant ⁊ accipiuntur omni tēpore. ℞. turbith. ʒ. x. maſticis. ʒ. iiij. roſarum. ʒ. iij. aloes optimi ad pondus omnium cōfice cum ſuco abſinthij.

Iſte pillule cum alia deſcriptione ſuprapoſita ſunt ille quibus vtimur.

Pillule alandahal. ℞. troc. alandahal. ʒ. x. ſalis gemme. ʒ. j. laudāi. ʒ. xij. olei roſati quantum ſufficit. ⁊ ſunt experte.

Has pillulas habemus in vſu. ſub nomine pillularum alandahal ſiue hermetis. ⁊ non debemus vti ſub nomine pillularum alandahal. vt quidam credūt. nā vide ꝙ Meſue in ſua diſtinctione de pillulis habet pillulas alādahal hermetis. ⁊ pillulas alādahal ſiue hermetis. ergo differūt inter ipſas. ⁊ per troci. alandahal intelligūtur troc. de colloquintida. quorum deſcriptio ſuperius eſt poſita.

Pillule de agarico. ℞. agarici. maſticis aā. ʒ. iij. radicis lilij celeſtis. praſſij. i. marubij aā. ʒ. i. turbith. ʒ. v. hierepigre. ʒ. iiij. coloquītide. ſcariole aā. ʒ. ij. mirre. ʒ. j. Confice cum robub. ideſt rob. ⁊ eſt muſtum coctum.

Iſte pillule ſunt multū in vſu. Idem Meſue in capitulo de aſmate habet vnā aliam deſcriptionem que eadē eſt. Aui. in tertio cañ. in fen. x. in capitulo de cura aſmatis habet vnam aliam deſcriptionem que eadem eſt.

Agarici autem virtus eſt magnificata vt docet experientia. nō ſolū in euacuādo flegma qḋ a pdominio euacuat. verum etiam alios humores farmaco educibiles.

Lilium celeſte apud Auicen. eſt yreos. Meſue in alia deſcriptione habet yreos. quod idem eſt.

Pillule de turbith. ⁊ dicuntur pillule auree. ℞. turbith boni. ʒ. xvj. aloes. ℥. i. ſ. maſticis. roſarum ana. ʒ. vij. mirabolanorum. citrinorum. ʒ. x. croci ʒ. iij. Confice cum ſuco abſinthij.

Has pillulas habemus in vſu ſub nomine pillularū turbitharum. etiam ſunt in vſu ſub nomine pillularū aurearum Meſue. tamen quando medicus ordinat pillulas aureas intelligitur ſecundum deſcriptionem que eſt de mente Nicolai. Joannes Serap. in antidotario ait pillule albeen. ⁊ dicuntur pillule auri. ſed non ſunt in vſu.

Pillule de lapide lazuli. ℞. lapidis lazuli abluti ʒ. vj. epithimi. polipodij aā. ʒ. viij. ſcamonee. ellebori nigris. ſalis indi. i. ſalis nigri. aā. ʒ. ij. ſ. agarici ʒ. viij. garioſiloruꝫ aniſi ana. ʒ. iiij. hiere pigre. i. hiere. Gal. ʒ. xv. confice cum ſuco endiuie.

Has pillulas habemus in vſu lapis lazuli ſm̄ Serapi. oportet ꝙ eligatur color cuius eſt celeſtis multum. ⁊ eſt lenis ſine aſperitate ⁊ ſine mixtione alterius lapidis. ⁊ qui non frangitur facile. ⁊ cuius fruſta ſunt magna. Meſue de ipſo loquitur in capitulo de lapide ſtellato. modus aūt abluendi eum dictus eſt ſupra. ⁊ ſicut abluitur lapis lazuli. ſic etiam abluitur lapis armenus.

Pillule de lapide armeno. ℞. lapidis armeni loti ⁊ pparati. hiere pigre. aā. ʒ. v. epithimi polipodij. aā. ʒ. viij. ſcamonee cocte in citonio. i. diagredi. ʒ. iij. garioſilorum. ʒ. ij. ſalis indi. ʒ. j ſ. confice cum ſuco ſolatri. i. herbe more vel morelle.

¶ Has pillulas habemus in vſu. ſed raro. Idem Meſue in capitulo de ſoda frigida ab humore melancolico habet vnam aliam deſcriptionem que eſt ex auctoritate Alexandri. ſed non idem eſt.

¶ Lapis armenus ſm̄ Meſue. melior eſt habens coloreꝫ medium inter viridem ⁊ obſcurum terreum ⁊ induꝫ ⁊ hꝫ macularū diſtinctiones virides ⁊ nigras. Auicenna ait in ipſo eſt aliquantulum azuli coloris. ⁊ non tamen eſt in colore azuli. ⁊ nō eſt in eius ſoliditate. ⁊ modus abluendi ipſuꝫ ē ſic̄ abluit lapis lazuli. cuiꝰ modus ſupra fuit poſitus.

Pillule ad omnes morbos catarri ⁊ corize ⁊ tuſſis catarralis. ℞. mirre pure. ʒ. vj. olibāi. ideſt thuris. ʒ. v. opij. iuſquiami. aā. ʒ. iiij. croci. ʒ. i. ſ. radicum lingue canis. ʒ. iij. ſ. fiant pillule ⁊ adminiſtrentur.

Iſte pillule apud nobiles medicos ſunt multum in vſu. ſub nomine pillularum ad omnes morbos catarrales. etiā ſunt in vſu. ſub nomine pillularum de cinogloſa. Sꝫ hoc eſt ex ſecretis medicine ⁊ a multis cognite non ſunt. Nicolaus habet vnam aliam deſcriptionem. ſed ſue proprie vocantur pillule de cinogloſa. ſed non ſunt in vſu. tamen infra apparebit earum deſcriptio. Etiā infra apparebit vna alia deſcriptio pillulaꝝ que dr̄ pillule de alchaſber. i. de cinogloſa. ſed non tenent confecte. Lingua canis. i. cinogloſa. ⁊ cōponitur a cinos qḋ eſt canis ⁊ gloſa quod eſt lingua. inde cinogloſa. i. lingua canis. Joannes anglicus in capitulo de ſciſſuris labiorum inquit. cinogloſa. i. lingua canis. Meſue non ponit cum quo liquore debeant fieri. ſed vidi ipſas confici ex ſuco radicis ipſius cinogloſe.

Pillule de ſerapino expte. ℞. ſerapini. armoniaci. oppoponaci. bdelij. aā. ʒ. ij. ſ. ſemis apij. ameos. armel. aniſi aā. ʒ. j. acori. ſeiteragi indi. i. lepidi. calamenti. folij cētauree. polij. coſti. ſalis gēme. aā. ʒ. ſ. aloes ʒ. vj. coloquintide. ʒ. v. fiant pillule ⁊ adminiſtrentur.

Iſte pillule ſunt ille quas noſtri doctores laudāt. ſupra poſita fuit vna alia deſcriptio ex auctoritate eiuſdem. ſed non ſunt ita laudate.

¶ Armel vero ſcriptum ſine littera h ſm̄ Matheum ſiluaticum eſt tertium genus ruthe. ſed harmel cum h eſt cicuta. ſed falſo. nam harmel tam cum h ꝙ ſine h idem importat vt dictum fuit ſupra. de forma ipſius in confectiōe pillularum aggregati. maiorum apparebit.

Folium. i. malabatrū. loco eius a modernis multis macis ponitur aut ſpica nardi.

Centaurea. i. centaurea minor. ſunt. n. due ſpēs ſꝫ Meſue maior. i. ⁊ minor inter quas diſtinguūt pprietates note electio. minor melior eſt in omni re. cuius flores ⁊ crura colorē hn̄t citrinū paleare ⁊ melior ps plante ſunt flores ⁊ ſeia ipiꝰ ⁊ meliꝰ tp̄s collectiōis ipius eſt principiū eſtatis.

Pillule de bdelio maiores. ℞. bdelij. ʒ. xij. ameos ʒ. iij. chebuloꝝ indorum. beliri. embli. venarū aduſtarum. charabe aā. ʒ. ij. ſ. infundatur bdelium in ſuco porri. ⁊ fac pillulas in modum ciceris.

Iſte pillule ſunt ille quibus communiter vtimur. dicuntur autem maiores ad differentiam minorum. eo ꝙ plura ſimplicia ingrediantur. idem habet vnam aliā deſcriptionem ⁊ ſunt ex inuentione ſua. ⁊ hec ſunt apud quoſdā in vſu. Joan. Serap. in ſuo antidotario habet tres deſcriptiones. ſed non ſunt in vſu. Raſis in nono Almanſoris in capitulo de emoroidibus ⁊ fiſtulis ⁊ ragadijs que in anno fiunt. habet vnam deſcriptionem. ſed idem non eſt.

¶ Bdeliū ſm̄ Pli. in britania naſcit. cuiꝰ arbor eſt nigra magnitudine olee folijs arboris ⁊c̄. Diaſ. aūt in armenia illud naſci dicit. ⁊ laudat illud qḋ lucidū eſt. ⁊ ſubalbiduꝫ lene equaliter cereū ⁊ ꝙ facile molit ⁊c̄. Aui. diſtinguit in iudaicū ⁊ mechiū. ⁊ dicit ꝙ ambo ſunt ex palmis ſilueſtribus. laudat aūt illam ſpēm que eſt clara ⁊ amari ſaporis. ⁊ eſt munda a lignis. ⁊ eſt facilis reſolonis boni odoris. cuius fumus hꝫ odorē picis. ⁊ cū antiquat bdeliū iudaicum egreditur a lenificatiōe ad exſiccationē. Dinus florētinus in libro ſcḋo in ca. de cura ſcroffularū ait. almugath. i. bdelium qḋ falſum eſt. nā almugat ſiue mugath eſt radix granati ſilueſtris de qua Aui. in ſcḋo cañ. ſpēale facit ca. ⁊ redarguit. ſꝫ male eos qui dicūt ꝙ ē radix granati ſilueſtris.

¶ Venarum aduſtaꝝ. notādum qḋ vena per varias intentiones accipit. de qua Gentilis in tertio cañ. ſup ca. de canonibus generalibus curatiōis egritudinū oculoꝝ inqt. ꝙ vena aliquando accipit pro vena tinctoꝝ. i. rubea tinctoꝝ. aliqñ pro vena celidonie. aliqñ pro mineralibus terre. aliqñ ſumitur vena pro vermibus terreſtribus. alij vero per venas intelligunt radices feniculi ⁊ petroſelini ⁊c̄. ſꝫ in iſto loco per venā aliud intelligitur. eſt. n. littera corrupta. nā dꝫ dicere auellanarum aduſtarum ſicut teſtat Matheus ſiluaticus in littera vena. vbi ſic ait. vena eſt radix plantarum vel vena corporis. verum eſt ꝙ in antidotario damaſceni. i. Meſue. in receptione pillularum de bdelio ponit venaꝝ aduſtarum. quod contingit ex errore ſcriptoris. q2 dꝫ dicere auellanaꝝ aduſtarum que omnibus note ſunt. lumen apothecariorum dicit quod debet dicere veneriarum aduſtaꝝ. i. radicū acori. ſed hoc falſum eſt. vt patet ex ſentētia Mathei ſiluatici qui alterius eſt auctoritatis ꝙ iſtud fuſcum lumen. vel adhuc verſus tenebra.

Pillule de bdelio ex inuētione noſtra. ℞. mirabolanorum nigroꝝ emblicorum bellericoruꝫ ana. ʒ. v. bdelij. ʒ. x. ſcorie ferri. ſeminis porri. aā. ʒ. iij. coralli aduſti. karabe concule aduſte ana. ʒ. i. ſ. margaritarū. ʒ. ſ. confice cum aqua porri.

¶ Has pillulas habemus in vſu. ſed non tantum vt maiores. corallus ſecundum Diaſ. arbor eſt que in fundo maris naſcitur. quando autem ſimpliciter reperitur corallus de rubeo. intelligitur modus autem aduſtionis ipſius talis eſt. oportet ꝙ terantur groſſo modo. ⁊ ponantur in olla terrea. ⁊ ponantur in furno per noctem. ſi bene comburitur bene eſt. ſi non iterum ponātur donec comburantur. ⁊ melior corallus eſt qui eſt vere rubedinis. ⁊ qui nulla aut pauca foramina habet.

Pillule de collogntida. ℞. collogntide. ʒ. vj. mirabolanoꝝ nigroꝝ citrinoꝝ. ſerapini. bdelij ſarcocolle aā. ʒ. vij. nigelle. cimini. carmē. origani. pſici. naſturtij. albi. ſalis gēme. viſci romani aā. ʒ. j. infunde gummas in aqua porri. ⁊ fac cum ceteris pillulas.

Has pillulas hēmus in vſu. ſed non multū. Collogntida ſm̄ intentionē Meſue eſt fel terre. ſꝫ vero intentioneꝫ Iſidori fel terre pprie eſt cētaurea. Idē ſentit Simon Ianuēſis. Circa inſtās aūt ait. collogntida pomū eſt cuiuſdā fructus in tranſmarinis partibus naſcentis circa regioneꝫ hieruſalem. ⁊ cucurbita alexandrina dicitur. ⁊ nota ꝙ taꝫ pomum ꝙ fructus dicitur colloquintida.

¶ Naſturtiū album. i. naſturtium babylonicum. Auic. in quinto cañ. in metridato inquit. alſeis. i. naſturtium babylonicum ⁊ ſm̄ Matheum eſt naſturtium orientale. de eo dictum fuit ſupra in confectione metridati.

¶ Viſcum romanum. i. glutē romanū. ⁊ glutē romanum apud Serap. eſt maſtix. Auicenna. maſtix alius eſt romanus albus. ⁊ alius eſt nabathi ad nigredinem declinans. ⁊ melior eſt ille qui eſt albus mundus ⁊ magnus.

Pillule de oppoponaco. ℞. oppoponaci. hermodactili. ſerapini. bdelij. armōiaci. collogntide aā. ʒ. v. croci caſtorei. mirre. zinziberis. piperis macropiperis. caſſie. mirab. citrinoꝝ indoꝝ bellericoꝝ emblicoꝝ aā. ʒ. j. ſcamōee. ʒ. ij. turbith. ʒ. iiij. aloes. ʒ. xij. infundatur gummi. in aqua caulium. ⁊ fiant ex eis pillule.

Has pillulas habemus in vſu. maxime ſecundum iſtam deſcriptionem. ipſe in cap. de paraleſi habet vnam aliam deſcriptionem. ſed non eſt eadē. ⁊ Auicēna in quinto cañ. habet aliam ⁊ eſt eadem.

¶ Oppoponacum ſcḋm Meſue eſt gūmi plante cuiuſdā ſilis ferule. cuius ſtipites eleuantur ſup terrā circiter cubitū vel duos. ⁊ melius ex eo eſt qḋ eſt citrinū extra ⁊ ſubalbidū intus. ⁊ qḋ eſt amarū. Auic. ait oppoponax eſt arbor que non eleuat a terra ⁊ ſimilant ipſius folia folijs ficus. idē in ca. de kemeſcir ait. qḋ ē in diſpoſitiōibꝰ alieuſir. i. op

poponacis. ⁊ aliquando vocatur alſoſir.

Pillule de hermodactilis maiores. ℞. hermodactiloꝝ. aloes. mirabo. citrinoꝝ. turbith. colloquintide. cuius loco poſſunt poni troc. alādahal. bdelij. ſerapini. aī. ʒ. vi. caſtorei: ſarcocolle. euforbij. oppoponaci. harmel. i. tertij generis ruthe: apij ana. ʒ. iij. croci. ʒ. j. ſ. confice cum ſuco caulium. ⁊ fac pillulas:

Iſte pillule ſunt ille quibus vtimur. dicunt aūt maiores ad differētiam minoꝝ. eo ꝙ plura ſimplicia ingreditur pillulas maiores ꝗ̃ minore ⁊ ambe ſunt in vſu. ⁊ ex inuentione ſua ſunt in vſu. Raſis in nono Almanſoris hʒ vnaʒ aliam deſcriptionem. ſed apud nos non eſt in vſu. tamen infra deſcriptio ſua apparebit.

Infra fol. 51 A.

Hermodactilus ſm Meſue eſt radix herbe montane. ⁊ eius alius eſt longus ſicut digitus. ⁊ alius rotundus eſt. ille de quo ipſe intelligit eſt alius albus. alius rubeus ⁊ alius niger. melior ex eis eſt ille qui habet proprietates tres bonas. ſ. qui eſt albus ⁊ vere albedinis intra ⁊ extra ⁊ qui eſt groſſus ⁊ qui eſt duriciei mediocris. Auicēna in ſecundo canonis duo facit capitula vnum de flore qui dicitur digitus hermetis: aliud de hermodactilo. hec apud nos in locis aquoſis naſcitur: ſed non eſt valde vtile. ille vero qui in montibus reperitur eſt nobilior. hec radix vtilis eſt quidem egritudinibus iuncturarum. Ga. autem in cap. de medicinis zenonis in ſuis experimētis in electuario de cētaurea pro hermodactilo ſcripſit zurugen qđ idem eſt.

Pillule de hermodactilis minores. ℞. hermodactilorum. ʒ. v. ſcamonee. ʒ. ij. ſ. mirabolanorum citrinorum. ʒ. iij. roſarum. ʒ. ij. aloes. ʒ. x. confice cum chatartico roſato.

Iſte pillule ſm iſtam deſcriptionem non ſunt in vſu. poteſt autem dici ꝙ dicuntur minores. eo ꝙ pauciora ſimplicia ingrediantur ad differentiam maiorum. vel dicuntur minores. quia habent minorem efficaciam.

Chatarticum vero apud grecos eſt purgatiuum. ⁊ ideo hoc Meſue docet cōficere predictas pillulas cū chatartico roſato. i. cū purgatiuo facto cū ſucco roſaꝝ. qđ vocatur electuariū roſatū ex auctoritate ipſius. ſʒ electuariū de ſuco roſaruʒ eſt ex aucto. Nicolai. ſed hic de illo quod ſit de mente Meſue debet intelligi ⁊ poni. ⁊ non aliud.

Pillule de hermodactilis ex inuētione ſua. Recipe hermodactilorum. aloes aī. ʒ. v. mirabolanorum citrinorum. turbith ana ʒ. iiij. zinziberis. ʒ. ij. fac pillulas cum electuario roſato da. ʒ. ij.

¶ Iſte pillule que ſunt ex inuētione Me. apđ nr̄os medicos ſunt multū in vſu. ſunt. n. expte ad ea que dicit Meſue ⁊ ſic etiā maiores ſunt expte. ſed minores nō tantum.

Pillule ſebelie. ℞. ſpice inde. ʒ. v. ſpice romane. ʒ. ij. raued. agarici. epithimi. aī. ʒ. iiij. coſti. maſticis. camedreos. amomi. aī. ʒ. iij. croci. ʒ. ij. mirre. cinamomi. garioſiloꝝ. ſquināti. aī. ʒ. j. aloes. ʒ. x. fiāt pillule cū vino antiquo. ⁊ da. ʒ. ij. cum vino permixto.

Has pillulas habemus aliquando in vſu. ſm quoſdam dicuntur ſebelie a compoſitore.

Spica romana apđ Auic. eſt ſpica celtica. idē ait Sera. in cap. de ſpica. vide de ipſa in ꝯfectiōe de ſpica romana.

~~Hic eſt finis impoſitus diſtinctiōi pillulaꝝ q̄ poſite ſunt in antidota. Me. nūc alias ab eo ⁊ alijs alibi colligemus.~~

Pillule bichichie. Meſue in cap. de tuſſi ſicca. ℞. ſuci ligritie. zuccari. taberzet. i. albi. ana. auf. vj. ſiue. ʒ. viiij. amili dragagāti amigdalaꝝ dulciū aī. ʒ. iiij. confice cum mucilagine pſilij vel citoniorum.

¶ Has pillulas habemus in vſu maxime ſecundum hanc deſcriptionem idem in capi. de reucedine vocis habet vnā aliam deſcriptionem. ſed nō eſt in vſu. Raſis in nono Almanſoris in cap. de tuſſi habet vnam aliam deſcriptioneʒ. ⁊ eadem eſt. Auic. in tertio canonis in fen. x. in cap. de cura tuſſis ⁊ ſputo ſanguinis habet vnam aliam deſcriptionem. ſed nō eſt eadem. lumen malelucens deſcribit vnam deſcriptionē ex auctoritate Meſue. ſed falſa eſt deſcriptio ſua in pōdere. ⁊ nō debent fieri.

¶ Pillule aūt bichichie vel bechias ē ꝯpoſitio ad tuſſim c̄ eaꝝ fora ē vt lupin⁹ aut trociſc⁹ tenēt ſub ligua lābēdo.

Pillule de croco. Meſue in ca. de raucedie vocis. Recipe croci. ʒ. iij. cubebe. ʒ. j. ſ. ſuci liquiritie. olibani. i. thuris ana. ʒ. j. fac pillulas cum rob. i. vino cocto ⁊ ſunt pillule magne ⁊ teneat patiens vnam ſub lingua ⁊ glutiat ſaliuam eius ⁊ ſunt experte.

Has pillulas nō habemus in vſu. Crocus. ſ. orientalis qui vulgo dicitur zaffaram. Io. Serap. in ſuo breuiario in cap. de egritudinibus que generantur in auribus ait. zaffaram ideſt crocus orientalis. idem dicunt arabes.

Pillule alie conferētes ad omnes reumaticas pulſiones. ⁊ ſunt de libro Alexādri medici ⁊ eas deſcribit Meſue in capitu. de cura catarri. quarū hec eſt pmixtio. Recipe mirre. ʒ. iij. thuris maſculi. ʒ. ij. ſ. opij. iuſquiami. radicum alcalchar ſicce ana. ʒ. ij. confice cum ſuco alchazaber humide. da ex eis a tribus vſqʒ ad. v. in ſero ſunt enim mirabiles.

¶ Iſte pillule ſecundum intentionem meſue ſunt ex auctoritate Alexandri medici. ⁊ ſic credo. quia idem in capitulo de tuſſi ait. Alexander confectio pillularum ad tuſſim catarralem ⁊ eſt ex medicimis benedictis. ⁊ eſt ex ſecretis artis. ⁊ conferūt ad omnes egritudines catarrales. ⁊ vocantur pillule alchaiber. ⁊ dicte ſunt in capitulo de catarro. ⁊ ſic eſt quod hec eſt deſcriptio pillularuʒ de alchaiber ⁊ qđ ſit alchaiber generaliter ignoratur. Ioan. Arculanus in capitulo de catarro ait. pillule alchaiber ſecundū deſcriptionem Alexandri medici apud meſue in fine cap. de catarro ſunt preſtantiſſime. ⁊ per alchaiber intelligitur cinogloſa ſiue lingua canis. ⁊ ſic eſt ſecundum veritatem ꝙ hec eſt deſcriptio pillularum de cinogloſa. ſed apud nos nō ſunt in vſu. illa vero deſcriptio qua vtimur eſt illa quaʒ ſuperius ſcripſi ſub nomine pillularum ad oēs morbos catarri.

Alcalcachar ſiue calcachar eſt lingua canis ſiue cinogloſa. ⁊ componitur a cinos grece quod eſt canis. ⁊ gloſa qđ eſt lingua ⁊ nota ꝙ meo tempore vidi multos herbaticos vendentes ignorantibus apothecarijs quinqʒ neruiā ſiue plantaginem minorem pro lingua canis. ſed aliud eſt. hic vero per alcalcachar ſiccam intelligitur radix ipſius pulueriʒata ac contrita.

Alchazaber humida. i. recens. ⁊ lingua canis ſeu cinogloſa. ſed generaliter dubitant aliqui an alcalcachar ⁊ alchazaber ſint idem. ſed ſine dubio idem ſunt. verum eſt ꝙ per alcalcachar intelligitur radix ipſius. ⁊ per alchazaber intelligitur ſucus ipſius. ſimiliter in antidotario Nicolai in confectione pillularum de elacterio. Nicolaus dicit de elacterio ꝗ̃tum de pulueribus hoc eſt de puluere radicum elacterij. ⁊ eſt radix cucumeris aſinini. poſtea ait cōfice cuʒ ſuco ſicidis ideſt cum ſuco cucumeris aſinini. tamen idem debet intelligi.

Pillule de ſtorace. Me. in ca. de tuſſi. ℞. ſtoracis ligde albe. olibani. mirre. ſuci liquiritie. opij. aī. ʒ. iiij. fiant pille ſicut cicer. doſis eius. ij. aut. iij.

Has pillulas nō hēmus in vſu. Raſis in nono Almanſoris in caplo de tuſſi. hʒ vnam aliam deſcriptionē que eadem eſt. idē in libro diuiſionum in capi. medicinarum tuſſis aſmatis ⁊ ſaniei habet vnam aliam deſcriptionem.

Storax liquida eſt ſatis nota.

Pillule de hiera ſimplici. Meſue de mente Gal. ℞. ſpēꝝ hiere pigre Ga. ℥. j. cōficiant cum melle dico geleniabin ꝗ̃tum ſufficit. ⁊ fiat magdaleon.

Iſte pillule ſunt multum in vſu. deſcriptionē vero ſpecierū vide ſupra in tractatu de electuarijs in loco vbi eſt hiera pigra. ſicut dictum fuit de ſpeciebus hiere pigre. ſit confectio hiere pigre cum melle ſecundum artem. ⁊ hec dicit a doctoribus hiera pigra Gal. ⁊ quādoqʒ de predictis ſpeciebus completis cum geleniabin ſit paſta bona. ⁊ tunc a doctoribus vocantur pillule de hiera Galie. ſeu de hiera ſimplici. ⁊ de iſtis debet intelligi quando ſimplr̄ medicus ordinat hieram infra apparebit vna alia deſcriptio pillularum de hiera compoſita. que etiam ſunt in vſu.

Pillule maſticine ſm Conciliatorem in capi. de indigeſtioue ſtōi. ℞. maſticis. ʒ. iiij. aloes electi. ʒ. x. agarici boni. ʒ. iij. cōfice cum ſuco altilie ⁊ fiant.

Iſte pillule ſunt ille quas noſtri doctores laudauerūt in multis proprietatibus. Franciſcus de pedemontiū in capitulo de medicinis appetitus corrupti ponit hanc eandem deſcriptionem. Idem Franciſcus in capitulo de nocumentis digeſtionis. ex quibus eſt debilitas deſtructio. ⁊ corruptio. ⁊ cura eius habet aliam. Meſue in ſuo grabadim in capitulo de caputpurgijs conferentibus ſode frigide habet vnam aliam deſcriptionem. ⁊ dicit ꝙ mundificāt ſtomacum ⁊ caput ⁊ accipiuntur omni tempore. ⁊ dicuntur pillule de maſtice. ſed non ſunt in vſu.

¶ Altilia aut altimilia idem eſt. o quanta differētia reperitur in hac maxie ab ignorātibus apothecarijs ac medicis vt eſt lumen malelucens nam ipſe dicit ꝙ altile eſt vinum vel ſapa vel rob. qđ falſum eſt. verum ſi conciliator diceret. conficiant cō tile eſſet vinū coctū. ſed ait cuʒ ſuco altilie. i. artemiſie. nā iſtud vocabulū ſicut dictū fuit mihi eſt quaſi vulgare. qꝛ in partibus hiſpanie dicunt altimilia ideſt artemiſia. preterea Auic. in qnto canonis in tyriaca eſdre ingt ſuci altilie ⁊ eſt albelengeſif. ⁊ dī abrotanū ſilueſtre. q̄ eſt artemiſia. nam belengeſif apud Gal. in vj. ſimpliciū eſt artemiſia. preterea cōciliator ſeu Petrus de ebano dicit ꝙ cōpoſitio haꝝ pillularū eſt medicina matricis vicioſe ⁊ viſceꝝ interioꝝ artemiſia ad idē mirabiliter valet. ⁊ ſic eſt ꝙ altilia eſt mater herbarum ſiue artemiſia. loco eius poteſt poni ſirupus de ſticados.

Pillule de quatuor rebus ſecundū Franciſcuʒ de pedemontiū in cap. de dolore inteſtinoꝝ ⁊ medicinis eius ⁊ ſunt expertiſſime. ℞. collogntide. loco eius troc. alandahal. ſerapini. ſalis gemme. diagredij cocti ana. ʒ. ij. terantur ⁊ conficiantur cum ſuco porri.

¶ Iſte pillule non ſunt in vſu apud nos. dicuntur autem de quatuor rebus a quatuor ſimplicibus que in ipſis ingrediuntur ſine liquore.

Pillule de benedicta. Recipe ſpecierum benedicte ſimplicis completaruʒ. ʒ. vj. fiāt ex eis pillule cum geleniabin. i. melle roſato.

Pillule de ſpica ſm Franci. de pedemon. in capitulo de hydropiſi. ℞. ſpice. ʒ. iiij. agarici. amomi. raued. i. reubarbari. epithōi. maſticis. coſti. camedreos. ana. ʒ. iij. mirre. cinamomi groſſi. ſquinanti. garioſilorum ana. ʒ. j. aloes. ʒ. viij. fiant pillule.

¶ Iſte pillule non ſunt in vſu. Spica. ſ. ſpica nardi. Diaſ. nardus herba eſt ſpinoſa. nam a grecis nardoſtachios appellatur. eius genera ſunt duo vnum indicū. ⁊ aliud ſiriacum. ſed non quia in ſyria inuenitur. ideo. nomen accepit. ſed qꝛ mons vbi naſcitur pars eius in indiā porrigit ⁊c̄.

Pillule ſine qbus eſſe nolo ſm Nicolaū. ℞. aloes optimi abluti ⁊ odoriferi. ʒ. xliij. qnqʒ mirabolanoꝝ reubarbari maſticis abſinthij roſe violaruʒ. ſene. ſ. foliculoꝝ ſene. agarici cuſcute aī. ʒ. j. temperent cū ſuco feniculi in quo ſint ſcamonee bene trite. ʒ. vj. ſ. admiſceantur. ita tm̄ ꝙ puluis ſcamonee per pannū in ipo ſuco ſit expreſſus. ⁊ ſit tm̄ ſuci qđ ſufficiat ad cōfectionē pillularū ad modū ciceris informent manib⁹ cū oleo violato vnctis vel oleo cōmuni abluto ſʒ doctrinā ⁊ vſui reſerua.

¶ Pillule a rotūditate dicunt. ſine qbus eſſe nolo pp magnā efficaciā virtutē quā hn̄t ad purgandos humores. etiam valēt ad obſcuritateʒ oculoꝝ. Gilibertus de anglia in cap. de ſcothomia ⁊ vertigine hʒ vnā aliā deſcriptioē que eſt conformis huic. qnqʒ mirabolani ſunt proprie citrini chebuli nigri. i. indi emblici ⁊ belerici. ⁊ ſic iſte qnqʒ ſpēs dn̄t intelligi per quinqʒ mirabolanos. ſm. n. quoſdā ſapientes ſpēs mirabolanoruʒ ſunt tm̄ tres. ſ. citrini chebuli ⁊ indi. nā alias duas ſpēs nō cōputant inter mirabolanos. quare Meſue ſeparata de ipſis facit capl'a. moderni vero addiderunt belericos ⁊ emblicos. ⁊ ſic per qnqʒ mirabolanos de iſtis qnqʒ itelligit. vñ verſus. Mirabolāoꝝ ſpēs dic qnqʒ bonoꝝ. Citrin⁹ chebulus beleric⁹ emblicus indus.

¶ Scamonea eſt ſolutiuū magnū anthonomaſice. ſecundum intentionē Nicolai in iſtis pillulis debet eſſe bene trita. ſed ſecundum opinionem aliquorum doctorum debet eſſe groſſa duʒ ponitur in pillulis ac electuarijs. ⁊ inqunt ꝙ ratio hec eſt primo ꝙ ſcamōea eſt venenoſa ⁊ eſt valde nociua ſtomaco ⁊ furioſa. vñ ſi bene trituraret intraret po

roſitates ſtomaci ⁊ longo tempore ibi maneret. apothecarij vero moderni ſic faciunt. ſed loco eius ponunt diagredium. i. ſcamoneam preparatam coctam in pomo citonio antiqui dicebāt diacrediū vel acridiū moderni diagrediū.

Pillule auree. ℞. aloes diagredij. aī. ʒ. v. roſe ſeminis apij ana. ʒ. ij. ſ. aniſi feniculi maſticis. ana. ʒ. j. ſ. croci colloquintide interioris. ʒ. j. informentur, ad modum ciceris cum aqua infuſionis draganti.

¶ Has pillulas habemus in vſu. dicuntur autem auree. quia ſicut auruʒ inter omnia metalla precioſius eſt. ſic iſte pillule inter omnes alias precioſe habentur. Gilibertus de anglia in capitulo de ſcothomia ⁊ vertigine habet vnam aliam deſcriptionem que eadem eſt. ſuprapoſita fuit vna deſcriptio ſub nomine pillularum de turbith. ⁊ ſunt de mente Meſue qui dicit ꝙ ſunt pillule auree. ſed non ſunt tante dignitatis vt iſte.

Pillule de caſtoreo. ℞. caſtorei. piretri. opij. croci zinziberis. euforbij. elacterij. mathematicon leucopiperis. i. albi. nigelle. ſaxifragie. epithimi. ſpice ſcilicet nardi. ellebori albi ana. ʒ. j. confice cum ſuco blete. in forma ad modum piperis.

¶ Iſte pillule non ſunt in vſu. Caſtoreum aūt eſt animal qđ apud Serap. caſtor vocatur. Auic. aūt ait. caſtoreū eſt teſticulus animalis marini qđ ſubmergitur. ⁊ inuenit par ſuſpenſum ex radice vna ſicut duo fella vaccina exſiccata. ⁊ habet corticem ſubtilem qui quolibet tactu frangit. electum ex eo eſt quod duo teſticuli ſunt ſimul adherētes pares. illud enim non adulteratum eſt. ⁊ eius quidem adulteratio ſit ex oppoponaco ⁊ gummi confectis cū oleo ⁊ pauco caſtoreo. ⁊ deſiccatur in veſica.

¶ Elacteriū eſt ſucus cucumeris aſinini ſʒ cōpoſitorem. idem dicit Dia. infra in pillulis de elacterio melius oñdā.

¶ Mabathematicō. i. ſucus cauliculi agreſtis. ſm Nicolaum. caulis vero agreſti ſm Diaſ naſcitur in locis maritimis ⁊ deſertis. albidior ⁊ longior domeſtico. ⁊ amarus. quidam putant. ſed non recte ipſum eſſe cōdiſi ſeu ſtructium. de quo circa inſtans. ſtructium eſt cauliculus agreſtis ſed falſum dicit. ideʒ ibi ait vbi inuenitur. ℞. mabathematicon ſucus ponitur qui ſic appellatur. veritas tamē eſt ꝙ mabathematicon eſt ſucus cauliculi agreſtis. ſed non eſt ſtructium ideſt condiſi.

Pillule optomere. ℞: aloes diagredij. aī. ʒ. ij. colloquintide interioris. epithimi cretici. i. illius inſule. agarici. chebuli. maſticis. abſinthij aī. ʒ. j. temperentur cū ſuco ſtrigni. ⁊ in modum ciceris informētur.

Has pillulas non habemus in vſu. dicuntur autem optomere. i. de octo rebus.

Strignus ſm Dia. ſpēs habet quatuor. quarum prima eſt hortulana. odoris iocundi. hec comedit. ⁊ hec eſt quam nos ſolatrū vocamus. aut morellam vulgo. macer. Herbā quam greci ſtrignū dixere. latini Maureolam dicunt. ſm Serap. ſolatrum eſt vna vulpis. ſm vero Meſue vna vulpis aliud eſt vt apparet apud ipſum in capi. de alfeſſera. ſʒ maior pars ſapientum tenet hanc opinionem ꝙ vna vulpis ſiue vna canina ſit ſtrignum ſeu ſolatrum.

Pillule ſtiptice valent contra fluxum ventris. ℞. mirtilorum. balauſtie. pſidie. ſimphit. ſanguinis draconis. bolliar. acātie. roſarum. tartari. i. lapidis vini ipoquiſtidos. ſumach. i. roris ſiriaci. croci. gallie muſcate. galāge. cinamomi. ſpodij. macis. gummi ara. aī. ʒ. j. opij thebaici. ʒ. ſ. temperentur cum ſuco cimarum mirte. vel lentiſci vel plantaginis. ⁊ fac pillulas in modum ciceris. non ſunt tamen in vſu apud nos.

Pſidia. i. cortex granati. pſigia vero eſt ſtorax liquida.

Simphitum. i. conſolida maior ſeu anagalicum. Aui. in ſecundo canonis ſcribit ſucutum. ſed eſt ſimphitum. dicit quod eſt ſemperuiua. ⁊ dicit ꝙ eſt ſpecies ſeminis mādragore. idem in tertio canonis in fen. x. in capitulo de cura ſputi ſanguinis ait. ſucutuʒ ⁊ eſt ſemperuiua. ⁊ dixit vir in quibuſdam que aggregauit quod eſt ſpecies calamenti naſcens inter lapides que teritur ⁊ comeditur cuʒ ſale. ⁊ nominatur nimuſil albure ſilueſtre. ⁊ in hoc eſt conſideratio neqʒ per id Aui. cognouit quid eſſet.

¶ Lentiſcus arbor eſt nota. Iſido. in ca. de ꝓprijs noībus arboꝝ ait. lētiſcus dī ꝙ cuſpis ipſius lētus ſit ⁊ mollis. nā lentū dicimus quicqd flexibile eſt. vñ ⁊ lētū vimē ⁊ vites. Uirgilius ⁊ lente vites. i. flexibiles. cuius fructus oleum deſudat cortex reſinam que maſtix appellatur. cuius pluri ma ⁊ melior in chio inſula gignitur.

Pillule de qnqȝ gñeribus mirabolanoꝝ. ℞. oium mirabolāoꝝ. agarici. diagredij. collognti de. ſene añ. ʒ. j. ſ. epithimi. turbith. aniſi. maratri. maſti. lapi dis lazuli añ. ʒ. ij. ſ. gr. v. aloes ℥. i. conficiantur cum ſuco abſin. Has pillulas nō hēmꝰ in vſu. Bartho. montag. in ſuo antidota. habet vnā aliam deſcriptionem ⁊ eadem eſt. Nicolaꝰ dicit ꝙ ſunt pillule ꝺ quinqȝ generibus mirabola. poſtea ait. ℞. oium mirabola. quod nō ē ſic dicēdū. nā per qnqȝ mirabola. itelligūt citrini chebuli. idi ēblici ⁊ beliri ci ⁊ p oēs mirab. itelligūt ſex. nā Serap. ponit ſeni qꝺ non repit apꝺ Meſue. verū hodie p omnes mirabolāos qnqȝ mirab. intelligi volūt. ſ. citri. chebu. indos. belle. ⁊ embli.

Pillule artetice valēt ɔ̄ artericā ⁊ podagrā. ℞. her modactiloꝝ. turbith. agarici. añ. ʒ. iiij. caſ ſie ſpice. garioſili. xilobalſa. carpobal. zinzi. maſti. feni. ani. ſaxifragie. ſeis ſpagi. bruſci. roſe. granoꝝ ſolis. i. milij ſolis ſalis gēme. añ. ʒ. ſ. aloes ad pōdus oiuȝ ɔficiant cū ſuco fe niculi vel iue. Has pillulas habemus in vſu. dicunt autē artetice. qꝛ valēt ad arteticā paſſionē. i. ad paſſionē iunctu rarum. nō aūt dicunt artetice ab herba que artetica dī. cu ius forma eſt ſicut cōſolida minor cū floſculo celeſti. iuxta vias hec naſcit. Giliber. de anglia in cap. de cura artetice ſm magros ait. pillule artetice magiſtroꝝ ſalernitanoꝝ. ⁊ idē ſunt. Nico. florēti. in lib. x. in ca. de ꝑſeruatiōe a dolo ribus iuncturaꝝ ait. pillule ſalernitanoꝝ q̄ vocant pillule artetice. ⁊ idē ſunt. Jua. i. zinīā. Me. laudat ipaȝ in ca. de egritudinibꝰ neruoꝝ. gñalr apothecarij faciūt ipas pillu las cū ſuco feniculi. ſȝ Giliber. ac Nico. laudāt magis ſu cū iue. ⁊ eſt cāepitheos. ſed hec a multis cognita non eſt.

Pillule ante cibū ⁊ poſt. ℞. maſticis. granoꝝ ſolis. i. milij ſolis. croci. ſpice. ſ. nardi. nucis mu ſcate garioſiloꝝ. macis. zinziberis. galange. iuniperi. apij. petroſelini. feni culi. ſparagi. bruſci. ciperi. carui. cubebe. xi lobalſa. camedreos. camepitheos. thimi. epithimi. ſene. co ſti. ſaxifragie. lapidis licis. pulegij. ſileris mōtani. turbith. ameos. amomi: ſeminis aneti. portulace. lactuce. zedoarie. ana. ℈. j. reubarbe. ad pondus oiuȝ. aloes ad pondus reu barba. ⁊ oium aliorū conficiunt cū vino veteri rubeo.

¶ Jſte pillule apud nos nō ſunt in vſu. ſȝ ſm intentionem luminis tenebroſi ſant in vſu ſub noīe pillulaꝝ impialiū. ſed non recte. nā iſte nō ſunt pillule imperiales. qbus gene raliter vtimur vt eſt notū doctoribus ac apothec. illaȝ ve ro deſcriptionē pillula. impialiū qbꝰ vtimur inferius ſub

Pillule de electuario ſeu elacterio. ℞. (iungā. aloes. ℥. ij. maſticis. ℥. j elacterij ɔ̄ditum de puluerib9. ſ. ℥. iij. ɔfice cū ſuco ſicidis vel cū ſuco actis vl cameactis. ⁊ da. ʒ. iij. vel. v. ſuauiter enim ſoluūt ⁊ princi paliter melancoliā ⁊ flegma purgant. ſecundario coleraȝ. ¶ Has pillulas habemus in vſu tñ nō multū ſub nomine pillulaꝝ de cucumere aſinino. nam elacterium eſt ſucus cu cumeris aſinini ſicut apparet apꝺ Diaſ. in ꝓprio ca. de ela cterio. preterea Sera. ca. de cucumere aſinino ait elacteriū fit ex fructu cucūeris amari in hūc modū. accipe de cucūe ribꝰ iſtis anteqȝ veniāt ad plenā maturitatem ⁊ coacerua eos. ⁊ dimitte ſic nocte vna. poſtea in meridie pone coram te vas. ⁊ pone ſup cribrū nō ſpiſſuȝ ⁊ reſupina ſup ipȝ cul tellū ⁊ fac ſic docet ibi Sera. ⁊ meliꝰ elacteriū eſt illud qꝺ vergit ad colorē albū leue amaꝝ hūidū. ⁊ qñ appropiquat lumini accēdit. Petrus de creſcē. ait. cucūer agre. ē herba nota. ex cuius ſuco fit elacteriū. idē ait circa inſtās. lacteri des aūt aliud eſt. vt apparet apꝺ Diaſ. ⁊ eſt cataputia.

¶ Sicidis. i. cucumeris aſinini. ⁊ hic intelligit de radice. ignorantes apothecarij mirant qꝺ elacteriū ſit ſucus cucu meris aſinini ⁊ ſicidis ſit radix ipſius. ⁊ dicūt ꝙ poſe non eſt ꝙ in iſtis pillulis ingrediat ſucus fructus cucumeris ⁊ radix ipſius. ſed tales ignorant. nam experientia reperitur eadē i pillulis alchaiber. i. de cinogloſa vt dictū fuit ſupra.

Actis. i. ſambucus cameactis. i. ebulus q̄ſi īfima ſeu hu milis actis a chame qꝺ eſt infimū. qui aūt dicit. ebulus eſt actis ſambucus eſt chameactis. non dicit veritatem. ⁊ hec apud noſtros ruſticos lorex dicitur.

Pillule de cinogloſa. ℞. cinogloſe. opij ſeis iuſqa mi añ. ʒ. iiij. mirre troclitem. ʒ. vj. olibani. ʒ. v. garioſi. ʒ. ij. cinamōi. corūbri añ. ʒ. ij. ɔfice cuȝ rodoſto mate. i. cū aq̄ roſata. ⁊ forment inde pille ad modū ciceris ex qbꝰ. v. aut. vij. eūti dormitū exhibeāt. Jſte pille apꝺ nos ſunt i vſu ſȝ nō vtimur ipis ſȝ iſtā deſcriptiōeȝ. Jlla vō de ſcriptio q̄ vtimur fuit poſita ſupra ſub noīe pillula. ad oēs morbos catarrales. etiam ſupra fuit habita vna alia de ſcrip. de mēte Alexan. medici. vt ſupra oñſuȝ fuit. Giliber. de ang. in ca. de cauſis tuſſis hȝ vnā aliā deſcri. ⁊ eadē eſt.

Cinogloſa ē herba dicta ligua canis ſilis cīogloſe. i. plā tagini maiori: niſi qꝛ nō ſūt ei coſte appētes in folijs eiꝰ. ſȝ ſūt leuia ſatis. & apꝺ nos i ꝑtis ac iuxta vias naſcit cū flo re purpureo tēdēte aliqȝtulū ad rubedinē. falſi aūt herbatici ignorātibꝰ apothecarijs vēdūt ꝓ ligua canis qnqȝ neruiā ſeu lāceolā. ſȝ ignorātia ē i vtriſqȝ. Corūbri. i. fex ſtoracis liqde. ſȝ ɔpoſitorē ē ſtorax rubea ſeu timiama ſeu thꝰ iudeo rū i medio ſtoracis calāi. aliqñ corūbrū iueniſ ei adherēs.

Mirra torrentidē. i. mirra troclites ſiue ſmira ſiue mir ra rotunda minuta optia ac odorifera. circa inſtās ait. mir ra gummi eſt cuiuſdā arboris. cuius eligenda eſt clara ⁊ ci trina. vel ſubruffa interius aliquantulum lucida ⁊ groſſa: alia eſt mirra minuta: alia eſt groſſa. ⁊ illa mirra troclitem dicitur vel a loco. vt quidam dicunt dicitur mirra trocliti dem. poteſt ſeruari per centum annos.

Pillule arabice. ℞ aloes. ℥. iiij. brionie. qnqȝ mi rabolanorum. maſticis. diagredij. aſſari. ſ. aſſarabacare. roſarum añ. ʒ. viij. confice cū ſuco cauliū vel abſinthij addendo croci. ʒ. i. caſtorei. ʒ. iij.

Has pillulas hēmus in vſu. Giliber. de anglia in ca. de cura artetice ſm magiſtros hȝ vnam aliā deſcriptionez. ⁊ eadem eſt. illa vero deſcriptio quā ſcribit lumen malelu cens nō eſt fienda: qꝛ deficit crocus in pondere.

Brionia. i. cucurbita agreſtis. hec apud Diaſ. vocat am pellos leuce. vide in ipſa confectione dealfeſcera.

Pillule de hiera magna. ℞. ſpēꝝ hiere pigre magnē ʒ. iiij. cum melle roſatō fiant pillule. aut cum ſuco abſinthij.

Jſte pillule ſunt in vſu ſub noīe pillularuȝ de hiera ma gna: quidam vocant ipſas de hiera ɔpoſita. cuius deſcri ptio fuit ſupius poſita ſub noīe hiere pigre magne. ⁊ iſte omnes pillule ſupradicte ſunt de mente Nicolai.

Pillule ad febrē q̄rtanā in antidotario Jo. Sera. ℞. coſti amari ſpice aromatice. cāedreos cinamōi croci aſſari cimarū ſqnāti carpobalſami amomi ſcordeō folij ariſtologie rotūde polumaſticis garioſilorū gētiāe ellebori nigri añ. ʒ. ſ. epithimi cretēſis agarici poli po. mirre. añ. ʒ. iij. aloes abluti. ʒ. ix. terant ⁊ cōficiantur.

Has pillulas habemus in vſu ⁊ valēt mirabiliter cōtra quartanā. idē Jo. Serap. hȝ vnam aliam deſcriptionem. ſȝ hec eſt nobilior. dixerunt quidaȝ experimentatores ſi acci piantur cum vino albo quatuor folia pentafilonis pulue rizati iuuant ⁊ deſtruunt quartanam in matutinis tribus aut q̄tuor. ⁊ ſi dent de ipis folijs tria valēt tertianarijs in fra appebit vna alia deſcriptio haꝝ pillaꝝ q̄ ēt ſunt optie.

Pillule cōes ſȝ Raſiȝ in. iiij. Almāſo. in capi. de peſtilētia. ⁊ eiꝰ cautela. ℞. aloes. ſ. ſucco tri. ʒ. iiij. croci oriē. i. cōis. mirre. añ. ʒ. ij. dent ex eis i pric.

¶ Jſte pille apꝺ nos ſūt i vſu ſub noīe pillula (peſtilētie. rū cōiuȝ: ēt ſūt i vſu ſub noīe pillaꝝ ſine cuſtodia. Auic. in lib. iiij. i cap. de pſeueratiōe a peſtilētia hȝ vnā aliā deſcri. ſȝ ipē nō pōit doſim ſpēꝝ. Frāc. de pedemō. in ca. de cura paſſionū cordis ex aere peſtilētiali hȝ vnā aliā deſcriptio nē ſic doſādo. ℞. aloes croci añ. ʒ. ij mirre. ʒ. j. ſ. moderni gñalr faciūt ipas vt docet Raſis. ⁊ dūt ɔfici cū vīo albo claro ſubtili ⁊ odorifero. Frāci. āt vult ꝙ ɔficiāt cū aceto.

Pillule chochie ſȝ Raſiȝ i. ix. i ca. ꝺ cephalea ⁊ emi grāea. ℞. pulueris pigre. ʒ. x. collogntide. ʒ. iij. ⁊ tertiā ſcamōee. ʒ. ij. ſ. turbith ſticados. añ. ʒ. ſ. miſce ⁊ fiant pillule ex iſtis. ⁊ ſunt doſes decem.

¶ Has pillulas hēmus in vſu maxime ſȝ iſtaȝ deſcriptio nem. dñr aūt cochie. i capitales a cochos grece ꝙ ē caput: eo ꝙ mūdificant caput. apud haliabbatē pillule cōcā ſunt pillule cochie. Meſue in ſuo grabadin in ca. de caputpur giis ɔferentibꝰ ſode fride hȝ vnā aliā ꝺſcriptionē q̄ ſūt ex auctoritate filij zacharie ⁊ eſt eadem in ſimplicibꝰ: ſed non in pōdere nō ipſe Meſue adiūgit pōdus ſtichados ⁊ tur bith. idē in ca. de ſoda ex aggregatiōe colore ⁊ flegmatis hȝ vnā aliā deſcriptionē q̄ eſt ex aucto. Gal. ſȝ eadē nō eſt. Nicolaꝰ habet vnā aliā deſcriptionē q̄ ē de mēte raſis q̄ i ſimplicibꝰ eadē ē: ſȝ i pōdere adiūgit vt Meſue. idē hȝ vnā aliā q̄ ē de mēte Gal. ſed nō ē in vſu. ſi vō intētio medico rū ē ꝙ ipē debeāt fieri ſm intētionē Ra. non opȝ addere nec minuere doſim ſpecierum. ſi vero intentio eorū ſit ali ter facias vt precipiunt.

¶ Pigra. i. amara. o quanta diuerſitas opinionū inueniſ in hac puluere pigre. vȝ qs ē ille puluis pigre quā itelligit Raſis. gnālr habet opinio ꝙ ipē ſit puluis ſpērū hiere ſimplicis Ga. ⁊ ſic vult lumē malelucēs: ſȝ ñ recte: qꝛ Ra. in. 9. Almāſo. i ca. de dolore ⁊ apate ſtomaci hȝ vnā ꝺſcri ptionē pulueris pigre. ⁊ hic ē q̄ adminiſtrari dȝ i iſtis pil lulis. ⁊ ꝺſcriptio hec ē. ℞. pulueris roſaꝝ rubeaꝝ ſpice ma ſticis xilobalſami carpobalſami ciamōi xilocaſſie. i. caſſie lignee aſſari añ. ʒ. i. ſ. aloes ſucotrenſis ad duplū pōderis oiuȝ: qꝺ bñ tritū cū alijs miſceat medicinis tritis. ⁊ hic ē puluis ꝺ q̄ itelligiſ. verū ē ꝙ ipē ꝺſcriptiōes nō differūt ni ſi i vna re. vȝ. ꝙ Raſis hȝ roſas. Galie. nō Gali. hȝ crocū. Raſis nō in reliquis concordant.

¶ Colloquitida. i. cucurbita dſerti. Me. loco eiꝰ hȝ tro ci ſcos alādahal. ʒ. viij. Scamonea ē ſucꝰ cuiuſdā ſpeciei vo lubilis. Raſis āt ſcamoneā. Meſ. hȝ ſcamoneā. anthioche nā coctā i citonio. ergo ē diagrediū ⁊ ꝑdicte pillule ſȝ plu rimū debēt fieri cū ſuco abſinthij aut cū vino albo.

Pillule de hermodactilis maiores ſȝ eūdē. Ra. in nono Almā. i ca. ꝺ podagra ⁊ ſciatica. ℞. hermodactiloꝝ ſatiriō meiziahara añ. ʒ. v. hiere pigre. ʒ. x. collogntide cētauree miorisañ. ʒ. v. euforbij. ʒ. ij. turbith. ʒ. x. ſeiteragi. i. ziziberis ſinapis pipis caſtorei añ. ʒ. i. iform tur ex eis pillule ex qbꝰ a duabꝰ. ʒ. 2. ſ. ad tres ſumantur.

¶ Jſte pillule apꝺ nos nō ſūt i vſu ſȝ iſtā ꝺſcriptionē. idē i lib. diuiſionū circa finē hȝ vnā aliā ꝺſcriptiōeȝ q̄ q̄ſi eadē ē. Jlla vō ꝺſcriptio q̄ vtimur ē ꝺ mēte Me. vt oñſum fuit. Hermodactilꝰ grece ē dictꝰ hermetis digitꝰ. Dia. ꝺ ipō vi deſ loq ſub noīe colrico ſicut apparet apꝺ Sera. ca. de her modactilo. Satiriō ē radix dicta ab Aui. teſticulꝰ vulpis. Pli. ait ſatiriōis duo ſūt genera. vnū lōgioribꝰ folijs olee caule quatuor digitoruȝ. flore purpureo radice gemia ad formā hoīs teſticulorū. alterū vide apud eūdē. de quo ēt dictū eſt in diaſatiriō.

¶ Mizaran. ideſt meizaram. ⁊ dicunt quidam ꝙ eſt tap ſia ab aliquibus dicitur eſſe mezereon ꝙ etiam videtur vo luiſſe Raſi. nam in deſcriptiōe pillulaꝝ ꝺ hermodactilis i fine lib. diuiſionū loco meizahara poſuit mezereō. Aui. in ſcꝺo cañ. vocat ipaȝ mehezeregi: ⁊ dicit. ē arbor ſcebrā. i. eſule. verūtamen ē longior: in cuius colore ē cinereitas ad citrinitatem declinans. quidam vero homines numeraue runt ipſam inter laticinia. Sera. de hac dicit ꝙ confert do loribus iuncturarum ⁊ articulorum: ⁊ addit. ⁊ dixerunt qdā quod viderunt in folijs huius plante id quod dixi in arbore agie. ⁊ hoc eſt ꝙ quādo ponitur in fluuijs inebriat piſces neqȝ per id cognoui qd ſit. Jo. arculanꝰ in ca. de po dagra dic meizara. i. ſene. qꝺ deꝰ ſcit. ¶ Sataragi idum. i. agricardamū agreſte. Ra. i li. diuiſionū: vbi vt diximꝰ ſcri bit aliā deſcriptionē pillulaꝝ de hermodactilis loco ſeite ragi idi poſuit tapſiā idā: ex q̄ apparet ipȝ velle qꝺ ſeitera gi idū ſit tapſia ida. eādē opinionē habuit Frā. ꝺ pedemō. in deſcriptiōe trociſcoꝝ de ſpica vt oñſū fuit ſupra.

Pillule de tapſia maiores ſm Aui. in qnto cañ. ℞. ſerapini: armoniaci: euforbij: bdelij: oppopo nacis añ. ʒ. i. aloes: epithimi agarici añ. ʒ. i. ſ. ariſtologie rotūde: centauree. ſ. mioris: caſtorei añ. ʒ. ij. macropipis. i. longi: zinziberis: cimini: ameos: ſeminis aniſi: apij: mirre

croci añ. ʒ. i. mirab. citrioꝝ: hermodactiloꝝ: almchelzaēgi añ. ʒ. ij. ſ. ſinapis capſie: pulueris collogntide: ligni aloes acori: ſalis indi. i. ſalis nigri añ. ʒ. i. ɔfice cū aq̄ alchechigi . i. ſolatri mioris: ⁊ fiāt ide pille. ¶ Has pillas ñ hēmꝰ in vſu. dicūt ꝺ capſia maiores ad dr̄ā mioꝝ eo ꝙ plra ſimpli cia igrediūt. capſia āt ē ſeitaragi ⁊ ē quā Dia. lepidū vocat ⁊ ſȝ gal. ē genꝰ eruce: ⁊ ē agricardamū agreſte. i. naſturtiū aq̄ticū ſeu ſenatiō. vt oñſū fuit ſupra in trifera ſaracenica.

Pillule ꝺ dēde ſȝ eūdē. ℞: cina. excorticati a cortice ſuo ſupiore. ꝺ q̄ ꝓijciāt ligue repte iter duo fruſta granoꝝ. deīde ſuci lig. aga. albi cheiati. ⁊ herbe eupa torij abſin. aloes añ. ptes eq̄les tere ⁊ ɔfice cū aq̄ apij: ⁊ in formēt pillule pue. ⁊ ille q ꝺ eis facit pillulas inungat ma nū ſuā oleo balſami odorifero. ¶ Has pillas nō hēmꝰ in vſu. Frāc. de pedemō. i ca. de doſi hȝ vnā aliā deſcriptiōeȝ q̄ eadē eſt. ¶ Dēde vel dendē. ſm Aui. i ſcꝺo cañ. ē ꝑaſce ni. ex ea eſt ſicut ſiſtici: ⁊ alſcetrie eſt ſilis alcherua rubea hñs puncta nigra: ⁊ inda ē minor alſceni: ⁊ maior alſetrie eius medulla eſt cineritia declinans ad citrinitatē idē ait. Sera. ſed dicit aliud eſt ſceni: ⁊ aliud nō qdā amicus fide liter dixit mihi ꝙ iſtud granū reperiſ in hyſpania ſuper ar bore dicta ſcortanum: ⁊ ipſo ligno vtuntur tinctores ad tingendum pannos. tamen deus ſcit ſecundum Franci ſcum eſt ſpecies graminis vel cataputia quod ignoro. ve rum aliquando reperitur. deinde pro cataputia. i. cherus. Alcheiati alias cheiati. Franciſcus loco eius habet alche chingi. ergo eſt ſolatrium minus: ſed Gentilis ſuper hoc canōe dicit alcheiati. i. galbana.

Pillule de garioſilis ſm eundē. in tertio in fen. vi. in ca. de cura fetoris oris. ℞. garioſilorum galange añ. ʒ. ſ. muſci: cāphore añ. danic. i. piretri. ʒ. i. alo es. ʒ. iij. ſinapis. ʒ. i. fiant pillule cum vino.

Has pillulas non hamus in vſu. Meſue in eodem ca pitulo habet troc. de garioſilis. Nicolaus florentinus in libro tertio in capitulo de fetore oris habet vnam aliam deſcriptionem: ⁊ eſt eadem huic. Danic. eſt pondus octo granorum ordei.

Pillule de ſandaracha. in eodē libro in fen. xvij. in caplo de liquidis que ponant ſuper eas ⁊ quibꝰ embrocantur. ℞. ſandarache. corticis. ouorum: fu miterre: ſeminis porri ana. ʒ. iiij. ſalis armoniaci. ʒ. ij. ſco rie ferri. ʒ. iiij. fiant ex eis pillule ſicut nabac.

Has pillulas non habemus in vſu. Franciſcus de pede montiū in caplo de emoroidibus ⁊ medicinis eius habet vnā aliā deſcriptionem que eſt ſimilis huic. ſandaracha vero ſecundum modernorū opinionem eſt vernix: non eſt autem auripigmentum rubeū vt dixerūt quidam ⁊ arbor ferens vernicem iuniperus vocatur.

Pillule de fumoterre. ſm Aui. in lib. iiij. in fen. vij. i ca. de cura ſcabiei. ⁊ pruritꝰ. ℞. mirab. citri norū chebuloꝝ nigrorū añ. ʒ. v. aloes ſucoterēſis. ʒ. vij. ſca monee. ʒ. v. ſine ceſſatiōe. ɔfice cū aq̄ fumiterre ⁊ fiant.

Has pillulas habemus in vſu. Nicolaus in ſuo antido tario habet vnam aliam deſcriptionem que videtur quaſi eſſe eadem: ſed hec eſt qua vtimur. Fumuſterre eſt her ba que habet folia ſimilia dauco: niſi quia ſunt magis mi nuta ⁊ amariora. ⁊ habet radicem: cuius color vergit ad albedinem. hec apud nos in vijs ac pratis ⁊ in rupibus inuenitur. Galien. in ſexto ſimplicium dicit xeitarig. ideſt fumuſterre ſicut in ſapore xeiterig arabes vocant ipſum ſceheterig.

Pillule de opio. ſm Petrū de tuſſignana in capitu lo de freneſi. ℞. opij. croci caſſie lignee ana. ʒ. iiij. fiant pillule cum vino albo.

Has pillulas non habemus in vſu.

Opiū ē ſucus ſatis notū. Sera. in cap. de papauere ait gūmi vō papaueris nigri eſt opiū. liber q dr̄ bulchaſis do cet modū ipſius ⁊ dicit ꝙ fit ex lacte papaueris nigri. opi um vō ab opos ꝙ eſt lachrymū nomē extrahit.

Pillule de reupōtico ſm Bartho. mōta. in ſuo an tidotario. Recipe ſuci cucūeris aſinini: ar thanite ana. ʒ. i. ſ. reupōtici. ʒ. ij. aloes ſucotrini. ʒ. i. diagr dij. i. ſcamonee cocte in pomo. ℈. i. orobi. ideſt herbi ſiſile.

os ſpice ligni aloes ana.℈.5.fiant pillule cũ ſuco apij.
¶ Iſte pillule apud nos non ſunt in vſu. Reuponticum vero eſt barba ſiriſta: ⁊ eſt radix ſilis reubarbaro: ⁊ ꝑpter id multi mercatores ignorantibus apothecarijs vendunt mixtum vnum cum alio: ſed pt cognoſci qꝛ reubarbarum optimum: qñ maſticatur cauſat ſaliuam rubeuꝫ ſimilẽ tincture croci: reupõticũ võ hꝫ cõtrariuꝫ. dicit aũt reupõticũ a reu qḋ ẽ radix ⁊ põticũ: qꝛ i põtico iſula reperit. Dia. ãt ait. reupõticũ naſcit in boſſoro. ⁊ ẽ radix ſimilis cẽtauree maiori. Sera. nec de reupõtico nec ḋ reubarbaro facit ca. verũ facit ca. de reu. ⁊ dicit raued. i. reu. ⁊ dicit idẽ ꝙ dicit Dia. de reupõtico: ſed moderni p rauud nõ intelligũt reuponticũ imo reubarbarũ de quo vide Meſue in ca. ꝓprio de reubarbaro. Credo ꝙ antiqui vtebantur pro rauud reupontico. ¶ Arthanita ideſt panis porcinus de quo infra in vnguento de arthanita.

pillule de diamuſco ibidẽ. ℞. muſci: mirre ana.℈.iiij. ſticados rubee tinctorũ pulegij corticis citri: piperis lon. corticũ caſſie lignee: corticũ caſſie interioris: granorũ peonie: calami aro. ana.ʒ.vi. ſpice.ʒ.5. fiãt pillule cũ ſuco artemiſie. i. matris herbarũ vel altilie.
¶ Has pillulas nõ habemꝰ in vſu. idẽ in ſuis cõſilijs i cõſilio de ꝓfocatiõe matricis ex nocumẽto ipſiꝰ habet vnaꝫ aliã deſcriptionẽ: ſed differt ab hac. mater herbarũ adoptata herba que anteptemis vocatur.

pillule Aſſaieret. ſꝫ eundẽ ⁊ ibidẽ. ℞. hiere pigre. ſ. hieragalieni.℥.i. maſticis: mirabolanorum citrinorum ana.ʒ.iiij. aloes epatici.℥.ij. fiant pillule cum ſyrupo de ſticados.
¶ Has pillulas hẽmus in vſu. ⁊ ſunt ex aucto. Aui. ſicut reperit in.iij. canonis in fen. i. in cap. de canõibus vlibus curationis. nã ibi igt. ſ. ſolutiua vero facilia ad purgãdum caput vel aſceiaret ſunt ex quibus ſumatur pillula magna vt paruũ pondus opationem efficiat ſufficiẽtẽ cũ mora ⁊ nõ noceat ꝑpter paruitatẽ ſuã iteratio ⁊ dormiat ſup ipſa nec deſtruãt motus ⁊ vigilie eiꝰ opationẽ. ⁊ Canõ gdẽ in eis ẽ aloes ⁊ hiera: deide cadit in eis maſtix ad ꝯfortandũ ſtomacum ⁊ recipiuntur in eis mirabolani vt ꝓhibeãt vaporẽ acutũ ⁊c. ipſe Aui. nõ ponit doſim ipſarum rerũ: ſed Gentilis loco allegato ponit doſim ipſarũ rerũ. ⁊ ẽ ſicut ẽ doſis Bartholomei. ⁊ ſic generaliter ſm iſtam diſcriptionem conficiuntur.

pillule Imperiales magiſtrales. ℞. cinamomi: amomi: aniſi. maſticis: cardamomi: zinziberis: zedoarie: macis. nuciſmuſcate. gariofilorũ. croci. cubebe. ligni aloes. turbith. terenIabin ideſt mãne pure. agarici. ſoliculorum ſene. ſpice nardi. quinqꝫ mirabolanorũ añ.℈.i. reubarbari ad pondus omnium aloes ſucotrini ad põdꝰ ſupraſcriptarum receptarũ. cõficiant cum ſyrupo roſato ⁊ violato quantum ſufficit.
¶ Iſte pillule apud nos habemus in vſu. maxime ſm iſtã deſcriptionem. ſm quoſdã dñr imperiales. qꝛ inuente fuerunt a quodã imperatorẽ vel dñr impiales. qꝛ ſunt in vſu multũ apud reges: tñ eius deſcriptionẽ ab auctoribus nõ reperi. verũ ſm quoſdã iſte pillule dicũtur deſcribi a Rainaldo de villa noua. ſed ego in practica Rainaldi qua vtimur nõ repperi. Criſtophorus ãt de honeſtis poſuit pillulas magiſtrales ꝓregibus inuentas. nec reperit a quo auctore ſint deſcripte. tñ ibi deſcribit ſuam deſcriptionẽ. ⁊ ẽ eadẽ cum iſta niſi ſolũ in vna re. ⁊ illa ẽ ſpica nardi. ſm ãt lumẽ maleiucens pillule imperiales iueniunt in Nicolao ſub nomine pillule alie ante cibum ⁊ poſt cibũ. ſed videt eẽ falſus textus. nã ille pillule quas deſcribit Nicolaꝰ ſub noĩe pillule. alie ante cibũ ⁊ poſt cibũ non ſunt pillule imperiales. quibus vtuntur medici. Et ſi tu legis deſcriptionem pillularum imperialium vl pillularum ante cibum apud lumen apothecariorum non ſunt pillule imperiales nec pillule ante cibum nec poſt cibum. ſed iſtam deſcriptionem aggregaui cum multis alijs deſcriptionibus. ⁊ inueni eam optimam. ⁊ ſic ſecundum iſtam confici volũt noſtri medici.

pillule ad quartanam magiſtrales. Recipe ſerapini bene gummoſi. colloquintide ana.ʒ.ij. diagredij.ʒ.ij. ſalis gẽme.ʒ.i. fiant pillule cũ vino albo ad modum ciceris. capiat vnam ſingulo die vſqꝫ ad viginti dies ſaluo ꝙ non capiatur illa die qua febris ventura eſt.
¶ Iſte pillule valent multũ ad quartanam. verum eiꝰ deſcriptiones ſunt diuerſe ⁊ differunt inter ſe. Suprapoſita fuit vna alia deſcriptio q̃ ẽ de mẽte Ioannis Sera. ſed ille non ſunt valde in vſu. Io. Mattheus gradi in ſua practica habet vnã aliã deſcriptionẽ ſed non eſt eadem.

pillule de hiera compoſita ſecundum Bartholomeum montagnanam in ſuo antidotario. Recipe aloes epatici.ʒ.xiij. cinamomi. ſpice nardi. coſti. ſquinanti. xilobalſami. xilocaſſie. maſticis. aſſari. roſarum. cinamomi. abſinthij ana.ʒ.i. agarici. colloquintide. turbith bdelij mollis ana.ʒ.i. fiant pillule cũ ſyrupo de ſtichados.
¶ Iſte pillule ſunt in vſu. tamen non valde. Quidã apothecariorum dant pillulas de hiera magna ꝓ pillulis de hiera ꝯpoſita. ſed nõ ſunt idẽ. ſm intẽtionẽ Bartholomei vt pꝫ ſi legis iſtã deſcriptionẽ de hiera ꝯpoſita cum deſcriptiõe de hiera magna q̃ ſuperius poſita eſt.
¶ Cinamomum. ideſt canella fina ſubtilis ⁊ electa. vt eſt notum.
¶ Hic Bartholomeus in iſta deſcriptiõe pillularũ de hiera cõpoſita ponit bis cinamomũ. cuius cãm ignoro. ſed ſꝫ quoſdã dꝫ dicere cinamum. i. cinamomũ groſſũ. aut põt dicere amomũ. vt volunt multi.
Aggregauimus in hac diſtinctiõe diuerſarũ deſcriptionũ pillulas ex illuſtriũ medicorũ libris excerptas q̃ deſeruire poſſunt intentioni cuiuſlibet practicãtis. Tranſibimus nunc ad ſectionẽ de ſuffuf ⁊ pulueribꝰ ſi nos direxerit ille q celi condidit ornamenta.

De ſuffuf ſm Meſue in ſuo antidotario.

Suffuf de ligno aloes. ℞. ligni aloes.ʒ.iij. cardamomi. mẽte ſicce. ſpice marmacur. ciperi. corticis citri añ.ʒ.ij. gallie ſquinanti ana.ʒ.i. maſticis. aniſi. apij añ.ʒ.ij. zuccari ad pondus oium. da cũ mina.
Suffuf aũt iſtḋ i vſu nõ ẽ. valet ãt tm̃ dicere ſuffuf quãtũ puluis ſubtiliſſimus ſicut alcohol.
Marmacur apud Aui. vocatur maru. ⁊ ibi diſtinguit i plures ſpecies. ⁊ ſcḋm opinionẽ iudei eſt marubiũ. ſꝫ ſi diceret marmacor eſſet meliſſa ſiue citraria.

Suffuf aromaticũ non eſt in vſu. ℞. aniſi aur.xij. ſeis feniculi aur.iiij. ligritie. ziziberis ana. aur.iij. gariofilorum. macis. cinamomi: electi. galãge añ. aur.ij. gallie muſcate aur.i. ligni aloes. corticis citri añ. aur.i.5. muſci boni.ʒ.i. quartam. zuccari taberzet. ideſt albi pondus omnium. zuccari nabet. i. zuccari candidi medium pondus omnium.

Suffuf bonum impinguatiuum. Recipe farine cicerum infuſorum in lacte dulci ⁊ exſiccatorum. ⁊ iterum infuſorum in lacte ⁊ exſiccatorum. ⁊ ſic fiat terſio. deinde coctorum.℥.vi. rizi abluti multotiens.℥.ij. tritici. ⁊ ordei excoriatorum ⁊ ablutorum multotiens exſiccatorum. ⁊ multotiens infuſorum in lacte ⁊ exſiccatorũ ana.℥.iij. amigdalarũ dulcium.℥.v. papaueris. tortellarũ de ſemi. i. panis aſſi ana.℥.iiij. zuccari taberzet lib. i. terantur ⁊ da vt ſorbeat omni die mane.iiij. poſtq̃ꝫ decoquitur cum lacte aut cum aqua ciceris.
Rizũ ſemen eſt notũ. greci vocant ipſũ oriza granum: ⁊ Aui. in.2. cañ. vocat rizon. idem in.4. cañ. in fen. vi. ingt cũ alicui dat in potu cortex rizi. ſm ꝙ dixerũt qdam primorũ accidit ſtatim dolor ore ⁊ in lingua ⁊ apoſtemat lingua eius. deinde extenditur dolor in vmbilico ⁊ ſtõaco ⁊ inteſtinis eius ⁊ inflamatur totum corpus eius. ⁊ noiat eũ i venenis. de cura vide ibi.
Triticum. i. frumẽtũ. Iſido. ait. triticũ vel a tritura dictum ꝙ puriſſimum horreo condatur vel quia granũ eius commolitur ⁊ teritur.

Suffuf de grãis mirti. ℞. granorũ mirti. ⁊ granorũ granatorũ acetoſorũ. toſtorũ añ.ʒ.xx. cimini carmeni. iſuſi die ac nocte in aceto. ⁊ exſiccati. ⁊ coriãdri ſicci ſimiliter iſuſi ⁊ exſiccati ⁊ torrefacti. ⁊ ſauich. anabac charub de ſpinis ſumach glãdiũ ana.ʒ.x. curth. ⁊ tarathit. añ.ʒ.v. confice ⁊ da.
Ciminũ carmenũ. ſm Sera. ex auctate Raſis ẽ ciminũ agreſte: ⁊ ſm Aui. ẽ nigrũ ⁊ ſm Matthe. ſil. eſt ſiſileos ſed nõ recte verũ hodie loco eiꝰ ſiſileos ponit.
Sauich. i. ordeũ ⁊ ſm Raſim ẽ ordeũ vel triticũ fractũ in pua fruſta. Aui. in.2. ingt. ſauich iã dictũ eſt in ca. tritici ⁊ ordei. in ca. vero de ordeo dicit. aqua ordei eſt nutribilior ſauich. Auerroys in ſexto col. frumẽtum fractũ poſt lotionem in aq̃ infuſum. deinde coctũ ſauich vocatur. hec ẽ polẽta. Nã vbicunqꝫ in Dia. habet polenta. Sera. codẽ loco ex verbo Dia. habet ſauich. ⁊ hoc nomen cadit ſup multas res. nam põt fieri ſauich ex ſiligie ⁊ ex cucurbita. vñ circa iſtãs i ca. de ordeo narrat. ex ordeo multa ſiũt q̃ ꝯpetũt vſui medicine. ſ. polẽta far ⁊ faria ⁊ aq̃ polẽte fit ex farina ⁊ aqua. ⁊ ſic de ſingulis. Moderni per ſauich ſimpliciter volunt intelligi ordeum immaturum.
Anabac ſiue nabac ẽ fructꝰ arboris dcẽ apḋ Dia. agrifoliũ. ⁊ apḋ Aui. ẽ fructꝰ arboris dicte ſadar. ⁊ h̃ fructꝰ plura noĩa hꝫ. nã Dia. vocat ipꝫ agrifoliũ ⁊ lothos. Pli. lothos ſiue fabã grecã Iſi. ait mella q̃ꝫ greci lothõ appellãt q̃ vulgo pp formã ⁊ colorẽ faba ſiriaca dr: gdã vocãt ipſũ granũ aneſcẽ ⁊ ẽ fructꝰ rubicũdꝰ quã noſtri herbatici laurũ ſilueſtrẽ vocãt gdã vocãt iuiubas ſilueſtres. ſed pria expoſitio ẽ melior. vide de ipſo in ſirupo de fructibus.
Charub apud arabes dicit xilocaracta. ergo eſt ſiliqua ſiue bazlana que in maritimis ptibus inuenitur. Auic. in tro. alindaracaron. i. andromaci putauit ſed non recte ipſum eẽ darſiſahã: ⁊ poſuit xilocaractã ibi loco darſiſahã qḋ ẽ cortex bucce quod non creditur.
¶ Curt. i. gũmi arabicũ ⁊ eius arbor ſm Sera. eſt arbor acatie. Gentilis ſuper tertio cano. in cura lubricitatis ſtomaci dicit alchort. i. acatia. verum moderni eo carẽtes veram acatiam faciunt ex fructu prunellorum ſilueſtrium ⁊ inuenitur idonee virtutis.
¶ Tarathit eſt ſilis fungo que in radice plãte dicte barba hircina ſeu roſa canina naſcitur. ⁊ fit ex eo ipoquiſtidos. apud Auic. vocatur henſiſtides. Io. Sera. i ſuo breuiario in capitu. de egritudinibus que accidunt in naſo dicit ꝙ ipoquiſtidos eſt barba hircina.

Puluis capitalis ſm mõtagnanã in ſuo antidotario. ℞. pulegij: calamenti: corticis citri: maiorane: ſticados. betõice: ſandarace gario. añ.ʒ.ij. miſce ⁊ fiat puluis ⁊ ponat ſup caput in loco cõmiſſure egrotan.
¶ Sandarax ſiue ſandaracha ſm moder. eſt vernix (tis. ſcriptorum vt inquit Serapio.

puluis pro oculis ibidem. ℞. ſiſileos: eufragie: feniculi: cubbarũ. añ.ʒ.5. granoruꝫ paradiſi: macis añ.ʒ.i. cinamomi: cimini.ʒ.ij. foliorum roriſmarini.℥.i. aniſi.℥.5. miſce ⁊ fiat puluis ſubtilis.
¶ Grana paradiſi eſt nux ſarta que alio noĩe melegeta vocat: ⁊ eſt quã Aui. in ſcḋo cañ. vocat cobꝫbague: ⁊ dr melegeta: eo qḋ hꝫ grana ad ſimilitudinẽ grani melice. hec apud modernos vocatur heil ⁊ eſt cardamomum maius: vt oſtenſum fuit ſupra in electuario de gemmis.

puluis ꝓ bono ſcḋꝫ Rainaldũ de villa noua i lib. ſcḋo in ca. de botio gule. ℞. ſpongie marie palee marine: oſſis ſepie: piperis lon. ⁊ nigri: zinziberis: cinamomi: ſalis gemme. piretri boni: gallarum: ſpine roſarũ añ. omniũ.℥.ij. hec omnia pulueriꝫentur excepta ſpongia marina: ⁊ palea que debent ꝯburi. ⁊ cinis ex eis factus cũ predictis debet admiſceri: ⁊ oĩa debent cribrari: ⁊ de hoc puluere pluries in die teneat in ore: ⁊ in nocte. Iſte puluis debet ſeruari in piſſide ligni: vel in ſacculo de corio. ⁊ dꝫ cooperiri ne virtutem eius amittat.
¶ Iſte puluis per me fuit expertus mirabilr i illa materia valere. ⁊ egomet de ipſo feci plura experimẽta. verũ iſte puluis inuenitur etiã in antidotario Bartholamei de mõtagnana: ſed non valet tantũ. idẽ inuenitur in antidotario dini florentini qui minus valet.
¶ Palea marina ſm modernorũ opinionẽ eſt balla marina cuius forma eſt rotunda ꝓut balla. ⁊ eiꝰ ſimilitudo eſt ſicut borra. ⁊ hec inuenitur in partibꝰ ianue citra mare: ⁊ inuenitur ſuper quadam planta que folia habet lõga ſicut corigia ⁊ in fundo ipſius plante iuenitur quedã tuberoſitas groſſa facta in modũ fungi: ⁊ hec apud multos mercatores ſpuma maris vocat: ⁊ ſupra hãc plantã naſcitur quidã globus in modũ pile rotũde factꝰ in colore ſupradcõ: ⁊ hec eſt palea marina ſeu balla maria: ⁊ ẽ id qḋ de illa plãta adminiſtratur. hanc gdã mercatores ianuenſes algã vocant. ⁊ hec ẽ quã Dia. aloſat ne iſidens vocat: ⁊ modꝰ aduſtionis ipſius ẽ iſte incide cã minutim cũ manibꝰ i quãtitate quã volueris. deide pone ipſam in olla terrea ⁊ ponat i furno panis p duos dies ⁊ totidẽ noctes tm̃ ꝙ i colore efficiat nigra vere nigredis. poſtea depone ⁊ vſui reſerua: ⁊ eodẽ mõ ſit de ſpõgia. verũ ſpõgia nõ efficiatur tã nigra in colore. imo parũ ad rubedinem declinans.
¶ Os ſepie eſt os qḋ inuenit in corpore cuiuſdã piſcis ſic vocati. Iſidorus in cap. de piſcibus inquit. ſepia dicit qꝛ ſepibus intercluſa facilius capit. in coeundo obſcenũ genus. ore enim concipit ſicut vipera. Circa inſtans ait. os ſepie inuenitur in ventre ſepie.
¶ Spina roſarũ ſm modernorũ opinionẽ ẽ q̃dã res ſilis ſpongie que naſcit circa hortos ſup quadã plãta que apḋ Dia. vocat cinoſbatus: ⁊ hec ẽ ſpõgia q̃ vtunt aliqñ in eccleſijs ad aſpergendum aquam: ⁊ ẽ illa que a multis bedeguard vocatur: ſed non recte. Dinus floren. loco eius hꝫ bedeguard. quod credit eſſe idem ſed non recte: ẽt mlti medicorũ putant ꝙ bedeguard ſit illa ſpongia ſed errant vt oſtẽſum fuit in ſirupo de eupatorio.

puluis cordialis cõfortãs cor ſm Nicolũ florẽ. in li. iij. i ca. de ſincopi. ℞. lapidũ ꝑcioſorũ iam pluries dictorũ añ.ʒ.5. amborũ corallorũ añ.ʒ.ij. oſſis de corde ceruí: ſpodij. limature auri ⁊ argẽti. charabe añ.ʒ.ij. croci: xiloaloes. i. ligni aloes ana.ʒ.i. ciamomi electi.ʒ.iij. ⁊ ſunt qui addũt criſtalli ⁊ ambre añ.ʒ.ij.
¶ Iſte puluis ſcḋm intentionem Nicoli eſt exptꝰ ad ꝯfortandum cor. Hodiernis tamen partibꝰ diuerſimode ſit iſte puluis ſm diuerſitatem regionũ ⁊ deſcriptionũ. p lapides võ ꝑcioſos itellige fragmẽta gnqꝫ lapidũ ꝑcioſorũ poſitorũ a diuo Meſue in electuario de gemmis.

puluis ad ꝓuocãdũ mgralis. ℞. ſeminũ paſtinace: ſeis napi: ſeis raphãi. ſeis aniſi: feniculi: apij aneti ana.ʒ.ij. ruthe: farine cicerum: cinamomi: ſinapis albe ana.ʒ.i. criſtalli.ʒ.iiij. ſalis gemme.ʒ.iij. zuccari.℥.i. pulueriꝫentur hec omnia ſubtiliter ⁊ vtatur ſepius cũ brodio cicerum: ⁊ eſt expertus.
Paſtinaca alio nomine baucia vocatur eius ſemẽ vſui medicie ꝯpetit. Macer ẽ paſtinace võtus i ſeie tm̃ ⁊ radice
Napus. ſ. napus domeſticus q alio noĩe nauoni (ſua. dñr. Pli. naporum duas dñas in medicina greci ſeruant anguloſis foliorum caulibus florentes ⁊ quod humõ vocant. Diaſ. autem in cap. de bumas inquit. bumas. i. napicium ⁊ eſt vt rape radix que elixa comeditur: vt eſt notum apud omnes ſecundum Bartholomeum montagnanam in ſuo antidotario,

Sacculus temperatus ꝓ corde calo. ℞. ſãdalorũ amborũ: roſarũ: corallorũ: ãborum ſpodij: camphore: foliorũ mirti: boraginis añ.ʒ.i. beẽ albi ⁊ ru. corticũ citri: nuciſmuſcate: ſere ꝯbuſte: ſpice: oſſis de corde ceruí: grane tinctorũ. foliorũ lauri. garioſ. zedoarie. ligni aloes. ozimi. i. baſiliconis gariofilati. roriſmarini. cubebarũ. meliſſe ana.℈.i. muſci gra.iiij. ãbre. croci ana. gr. iij. cõtundantur. ⁊ fiat ſacculus.
Iſte ſacculus apud nos nõ eſt in vſu. tñ nri doc. laudãt ipſum. nã ſcias qḋ ſacculorũ ſiunt plura genera ſm diuerſitatẽ infirmitatũ ⁊ ꝑpter id generalr medici ordinãt eos ſm ſuã volũtatẽ. dr aũt ſacculus. qꝛ ille res i vno ſacculo ponuntur ⁊ ſuper dolorem apponuntur.
Grana tinctorũ ſunt grana dicta chermes ⁊ ſunt grana quibus vtunt tinctores ad tingẽdũ ſcarlatũ. ⁊ hoc eſt qḋ apud Dia. cocus infectiuus vocatur. inde de dño. dicitur ꝙ habeat veſtem coccineam. i. de ſcarlato.

Sacculus frigidꝰ ꝓ corde ibidẽ. ℞. roſarũ. bugloſe. florũ boragis añ.ʒ.ij.5. corticuꝫ citri. fol. mirti. corallorũ amborum. coriandri preparati añ.ʒ.i.5. camphore.℈.ij. ſandalorum. vtriuſque añ.ʒ.i.5.

miſce ⁊ fiat ſacculus.

Sacculus carminatiuus ꝑ ſtomaco ibidē. ℞. ſeis apij. aniſi. ſiſileos. feniculi macedonici. i. apij macedonici ruthe. ſ. ſeminis ipſi⁹ añ. m. ſ. ori gani. calamēti ana. m. i. ſ. yſopi. pulegij. ſticados. ruthe. ſic ce. camedreos. camepiteos añ. m. i. abſinthij. m. ſ. calami aromatici. cinamomi. fruſtorū. gariofilorū ana. ʒ. ij. macis. ʒ. iij. contundantur omnia. ⁊ fiat ſacculus.

Sacculus pro ſtomaco frigido ibidē. ℞. puluerīs mēte. abſinthij. lābruce. calamēti pulegij añ. ʒ. ij. gariofilorū. ℈. iiij. nucis muſcate. maſticis macis añ. ℈. ij. galange. ʒ. ſ. roſarū rubearū coriādrorū ꝑparatorū ana. ℈. ij. gallie muſcate. ʒ. i. miſce.

Mētha eſt herba ſatis nota maxīe hortulana ſiue communis. Pli. ait mētha pianta vel ſi nondū germinat ſpō gia min⁹ hec hūidō gaudet eſtate viret hieme flaueſcit genus ei⁹ ſilueſtre mētaſtrū ē mēte nomē ſuauis odoris apd grecos mutauit: cū alioquin mintha vocaretur.

Sacculus pro ſtōaco ibidē. ℞. ligni aloes abſinthij: calamēti: betōice: maſticis turis: ciperi: coſti: cimini: feniculi: roſarū viticelle ana. ʒ. i. cubebarū: macis: cinamōi: gariofilorū ſpice: nucis muſcate piperis albi: ⁊ lōgi añ. ʒ. ſ. calami aro. caſſie lignee: corallorū rubeorū. añ. ℈. ij ex his pⁿuerizatis fiat ſaccul⁹ i forma ſcuti.

Viticella ſm Mattheum ſiluaticum eſt feſcera ſiue feſire. ergo eſt brionia que apud Dia. ampellos leuce vocatur: ſed ſecundum Simonem ianuenſem eſt feſireſin. i. vitis nigra ſiue ampellos melana vt apud Dia. i hac diſcordia neſcio quid dicam: quia ſm intentionem Matthei ſiluati. eſt brionia ſiue vitis alba: ⁊ ſm Simonem ē vitis nigra. nō igit cōcordāt. verum ſm plures viticella ē vitis nigra ⁊ eſt planta q̄ iuxta hortos naſcitur. ⁊ eſt quā lōbardi tanero vulgari nomine dicunt.

Sacculus ad fluxū vētris ſuper quo īfirmus ſedere debet ibidē. ℞. origani: ſumach: mirtillorū: coriandri: camomille. ideſt bebonigi: ana. m. i. ſ. balauſtiarū: corticum granatorū. ipoquiſtidos. ſeminis roſarum ana. m. i. radicum taſſibarbaſi. cardōis. corticis. ⁊ radicis mori añ. m. ij. contūdanī contūdenda ⁊ reliqua incidantur. ⁊ buliant in vino nigro. deīde depōe in ſacculo. ⁊ fac ipſum ſedere ſuperius.

Taſſus barbaſus ē plāta oibus nota. hec apud Dia. vocaī floſmos. ſed apud Aui. in. 2. cañ. vocaī buſiri. Iſido. floſmos quā latini herbā lucernarē vocāt ab eo ꝙ ad lichinia ꝑficiat. hec planta apud nos naſciī ſuper muros ⁊ i cāpis ⁊ vocant eam ruſtici auidon ſiue auion.

Cardo. ſ. cardus qui apud Dia. vocatur dipſacus cui⁹ fructex eſt ſpinoſa. ⁊ iſte frutex gerit quandā rem qua vtūtur fullones ad garzandū pānos ⁊ biretas. Gal. ēt in ſexto ſimpliciū farmacorum dicit. dipſacus. i. cardo. Pet. de creſcen. inquit. virga paſtoris. i. cardus. ſed falſum dicit. ꝙ virga paſtoris eſt herba que vocaī corrigiola ⁊ differt multum. ſicut patet apud Dia. cap. de dipſaco. ⁊ apud Sera. cap. de virga paſtoris.

Pomum de laudano ſm magiſtrū Ioannē cōcoregiū in ca. de catarro. ℞. laudani. ℥. i. ligni aloes. ſtoracis. calamite. coſti. ſpice. olibani. i. thuris añ. ʒ. ſ. nucis muſcate. nucis cipreſſi. ſandarace. i. vernicis ſcriptorū ana. ʒ. i. nigelle cinamōi gariofilorū ana. ʒ. ij. gallie muſcate myrre añ. ʒ. ſ. ambre. ℈. i. muſci gra. iij. vel iiij. pulueriʒentur pulueriʒanda ⁊ cum aqua roſata ⁊ vino odorifero ⁊ modico cere fiat pomum.

Iſtud pomum eſt in vſu ſed non valde.

Laudanū autē ſʒ Sera. colligiī ex vna ſpecie ciſſus. i. hedere. ⁊ inquit. ex hac quidē ſpē accipiī laudanū. qm̄ qñ capre paſcuntur ea adheret. humiditas eius pillis earū q̄ ē ſicut viſcus. quare apparet in coſſis earū ⁊ in barbis. ⁊ iō ſunt homines qui colligunt illam humiditatem ⁊ mundificant eam ⁊ faciunt trociſcos ⁊ reponūt. ⁊ ſūt hoies q accipiūt fūes ⁊ trahūt ipſos ſup plātaʒ iſtā ⁊ qđ adheret eis de illa hūiditate emungunt a fune ⁊ colligunt ⁊ faciūt trociſcos. ⁊ forti⁹ ex la idāo ē illđ ꝙ ē bōi odoris coloris vergētis ad viror: ē ſub molli tactu. ⁊ qñ malaxaī adheret manibus. ⁊ nō eſt in eo ſabulum. ⁊ nō aſſimilaī reſine pini. ⁊ cipreſſe ē h⁹. ⁊ ꝙ fit i terris arabū ⁊ alibi ē groſſi⁹ ⁊c̄. Sa. aūt in libro ſecretorū in ca. ad omnes egritudines inquit. glutinis pillorū barbe hirci. i. laudani. hec herba i cipro inuenitur. ⁊ vocant eam ladam.

Pomum odoriferum contra peſtem ſecundū Bartho. montagnanam in ſuo antidotario. ℞. ſtoracis. calamite. florum bugloſe añ. ℈. ij. gariofilorū. ʒ. i. ben albi ⁊ rubei ana. ℈. i. ligni aloes. ℈. ij. mirre. calami aromatici. nucis muſcate. ſpice. thuris. vernicis. maſticis añ. ℈. i. ambre. muſci ana. ℈. ſ. charabe. croci ana. ʒ. ſ. acedule. ʒ. iij. camphore. ℈. ij. tria ſandalorum ana. ʒ. i. roſarum rubearum. ʒ. iij. ſuci portulace. ſuci aranciū añ. ℥. iiij. nenupharis. coriandri torrefacti añ. ʒ. ij. corallorū rubeorum. ſpodij añ. ʒ. ſ. ſirupi de citro. boli armeni añ. ʒ. iiij. terre ſigillate. ʒ. ij. miſce omnia que pulueriʒanda ſunt preter ambram. ⁊ muſcum que duo de per ſe pulueriʒentur. ⁊ poſtea admiſceantur. deinde recipe laudani infuſi in aqua roſa. ⁊ aceti. ʒ. iiij. terbentine lote cum aqua roſata quantum ſufficit ad continuationem ⁊ mollificationem ad omnia iſta. ⁊ fiat pomum.

Iſtud pomum eſt optimum contra peſtem ⁊ eſt in vſu. Meſue i capitulo de cura catarri deſcribit tres deſcriptiones pomorum que cum predicta non conueniunt. Verum ibi habet quedam ſimplicia que difficilia ſunt inueniri. ſʒ quedam hic declarabo. primo in prima deſcriptione habet faufel quod eſt auellana inda. ⁊ ſandali. mahazir ingt ſunt ſandali citrini. in ſecūda deſcriptione habet ſandarace q̄ eſt vernix ſcriptorum. ⁊ habet bucur. i. ziſenide. ⁊ ſm plures iſta ē alipta muſcata. in tertia deſcriptiōe habet bucur ſendē qđ ſm plures ē idē tñ non recte. qr ibi dñs Meſue inquit. bucur ſenden añ. partes. viij. ergo ſunt due res quarum bucur ē alipta ⁊ ſendē eſt ſadurā ſiue algalia habens bonū odorem. tamen deus ſcit.

Acedule vero nomen multis herbis attributum eſt in diuerſis regiōibus. nam acetoſa acedula poteſt dici idem trifolium acetoſum ſiue panis cuculi ſiue alelma idem. Macer autem de acedula ſpeciale capitulum facit. inquit diximus acedulam quam grecus dicit aiʒon. ergo eſt ſemperuiua. Nam aiʒon apud Diaſcori. eſt ſemperuiua. ⁊ componitur ab ai quod eſt ſemper ⁊ ʒon quod eſt viua. verum ſecundum Modernos acedula eſt acetoſa. aut eſt idem in virtute.

Trazea confortans ſtomacum ſm Frāciſcū de pedemōtiū in ca. de cura paſſionū cordis per ꝯpaſſionē ad ſtomacū. ℞. coriandri preparati. ℥. ij. ſeis meliſſe. ℥. ſ. cinamomi electi. ℥. i. ʒuccari taberʒet. ℥. iiij. pulueriʒentur ⁊ miſceantur. doſis. coclear vnum poſt cibū non ſequēte potu. ⁊ eſt ſana ⁊ experta.

Trazea aūt ſunt pulueres facti ex varijs reb⁹ vt ē notū apud apothecarios. Hec apđ apothecarios papiēſes nō ē in vſu ſed in ptibus mediolanēſib⁹ ea vtunī. ⁊ valet mirabiliter ad cōfortādū ſtomacū. infra apparebit vna alia deſcriptio que valet contra ardorem vrine.

Coriandrum ſiue coliandrum eſt ſemen ſatis notum. Eius autem preparatio fit cum vino citoniorum. ⁊ aceto vt oſtenſum fuit ſupra.

Meliſſa eſt herba que alio nomine citrina vocaī eo qđ folia ipſius odorem citri habēt. hec apud Dia. vocaī meliſſofilos. quidam vocant eam bederangiam. ⁊ ab aliquib⁹ oʒimum citratum vocatur.

Trazea valens ardori vrine ſm Nicolum florētinū in libro quinto in capitulo de ardore vrine. ℞. ſeminis cucumeris. cucurbite. citrulli. melonis: portulace. malue. ⁊ papaueris albi ana. ʒ. i. draganti. gummi arabici. violarū. amidi. ſpodij. boli armēi añ. ʒ. vi. ʒuccari ad pondus omnium.

Trazea eſt confectio reducta in puluere. ⁊ hec eſt in vſu ad illos qui patiuntur ardorem vrine. ſupra eſt poſita vna alia deſcriptio que valet ad confortandum ſtomacum. ⁊ vtreque ſunt vſuales.

Medicamen de turbith ſm Aui. in libro. 4. in fen. i. i ca. de cura flegmatice. ℞. ʒinʒiberis: maſticis. amborum ana. ʒ. x. turbith ſicut alcohoſt ideſt ſubtiliter triti. ʒ. x. ʒuccari taberʒet: ideſt albi quantum omnia: ⁊ fiat.

Iſtud medicamen eſt in vſu: maxime ſecundum iſtam deſcriptionem. Meſue in capitulo de turbith inquit. filius ʒeʒar medicamen bonum de turbith. ⁊ eſt idem in ſimplicibus. Nicolus autem florentinus in libro ſecundo in capitulo de cura febris flegmatice pure per potionem habet vnam aliam deſcriptionē. ſed nō eſt eadem tamē parū differt ⁊ differūt ſolū: qr Aui. habet maſticē. Nicolus āt nō habet. idē Nicol⁹ deſcribit vnā aliā deſcriptionē q̄ eſt fortior altera. ſed non eſt in vſu.

Puluis cōtra dolores poſt partū mgfalis. ℞. corticū caſſie ſi. ⁊ caſſie lignee: ⁊ cinamōi capillorū veneris añ. ʒ. ij. ſeis aniſi. paſſularū añ. ʒ. iiij. teranī ſubtiliter ⁊ detur cum vino albo ⁊ eſt optimus.

Puluis ꝑ fluxu ſpmatis exptus mgfalis. ℞. mente ſicce. ʒ. iij. ſeis agni caſti. radicū ireos ana. ʒ. ij. ſeis ruthe. ʒ. i. ſeis lactuce. ʒ. ij. ſ. ʒuccari albi ad pōd⁹ omniū fiat puluis ſubtilis de quo ſumat cū vino albo coclear mediū ante cibū per duas horas.

Puluis expertus ad epilenſiam puerorum. ℞. coriandrorum ꝑparatorū cū aceto ⁊ vino citoniorum. ʒ. ij. ſeminis peonie: ſeminis portulace añ. ʒ. i. vngularum aſini vſtarum. ʒ. iiij. miſce ⁊ fiat puluis: ⁊ detur parum cum aqua ruthe. vngula aſini in illa materia multum valet: ⁊ modus aduſtionis ipſius eſt ꝙ ponatur in olla ⁊ ponatur in furno panis ⁊ dimittatur tantū ꝙ eius aſſatio ſit cōpleta. Sera. in cap. de vngula ait. quidam vero exiſtimantes hoc accipiunt vngulā aſini ⁊ adurunt ⁊ curant cum ea epilenſiam magnam.

Puluis ad frāgēdū lapidē in veſica exptus. ℞. milij ſolis. i. litoſpmatis ſaxifragie: cinamōi: capillorū veneris: ſeminis aniſi ana. ʒ. ſ. liquiritie raſe. ʒ. i. ſ. lapidis lincis: lapidis iudaici añ. ℈. i. ſeminis ſpargorū: ſeminis melonis añ. ʒ. i. miſce ⁊ fiat puluis capiat cum modico vini albi odoriferi.

Puluis ꝑ exitu inteſtini. ℞. maſticis: thuris: nucis cupſſi ātimōij: corticū granatorū: balauſtiarū: glādiū añ. ʒ. ij. miſce ⁊ fiat puluis ⁊ vtere ⁊ eſt bonus.

Puluis pro ſtomaco. ℞. cinamomi electi. ℥. i. ſ. ʒinʒiberis: pipis: ligritie ana. ʒ. ij. piperis lon. gariofilorū galāge macis: cardamomi melegete: nucis muſcate ana. ʒ. i. ſpice. ʒ. ſ. miſce ⁊ fiat puluis addendo in hieme. ℥. i. ʒuccari albi pro qualibet. ʒ. i. ſ. ſpecierū: ⁊ in eſtate adde. ℥. i. ʒuccari pro. ʒ. i. ſpecierum.

Puluis ducis ordinatus ꝑ illuſtriſſimū dominum Robertum ſanſeuerinatem. ℞. cinamomi gariofilorū: corticū interiorū cinamomi: amomi: melegete: triūpiperū: ʒinʒiberis: folij: ligni aloes macis ana. ʒ. ſ. cardamomi. i. cubebe añ. ʒ. i. ſpice nardi. ℈. ſ. muſci gr. iiij. nucis muſcate. ʒ. ſ. ʒuccari albi boni. ℥. vj. foliorū lauri numero. vi. miſce: ⁊ fiat puluis ſubtilis.

Puluis galatine. ℞. pipis lib. j. ʒinʒiberis fini lib. ij. ciamomi. ℥. ix. fuſti gariofilorum. ℥. iiij. nucis muſcate. ℥. iiij. miſce ⁊ fiat puluis ſubtilis: iſte vero fit ex ſpeciebus aromaticis vt eſt notus omnibus inuenitur autem galatina piſcium que fit quando piſces coquūtur in aceto ⁊ poſtea cōgellatur acetū cū quo coquunī: ⁊ eodem modo fit cum carnibus.

Puluis piperatus cōis. ℞. piperis lib. i. ſ. ʒiʒiberis fini lib. iij. croci infuſi in vio rubeo ꝑ noctē ℥. i. ⁊. ʒ. i. miſce: ⁊ fiat ſecundum artem.

Epithima ꝑ corde: ſm Barth. mōtagna. i ſuo antidotario. ℞. quaꝝ. bugloſe acetoſe añ. ℥. iij. aquarum: florum ſalicis: roſarū: abſinthij: graminis: meliſſe: lambruſce añ. ℥. ij. ſpecierum cordialium tēperatum credo quod ſit puluis cordialis aut fragmentorū cordia. ʒ. i. ſ. croci gra. viij. mirre: diptami: gentiane: ligni aloes: ſandalorum: citrinorum: ſeminis alfelengemiſch. i. ſeminis oʒimi gariofilati: been albi ⁊ rubei: iaciti: ſmaragdi ana. ℈. ſ. ſuci limonum. ℥. iij. aceti. ℥. i. vini maluati. ℥. v. miſce: ⁊ fiat epithima.

Epithima āt apđ grecos ē ſuppoſitio ſiue empl̄m molle vel aquoſū. apud nos epithima eſt medicamētū aquoſū qđ ſtomaco cordi ac epati ſupraponiī cū panno tinctū ex chermes ſcilicet ſcarlato ⁊ eius modus eſt diuerſus ſcđm diuerſa loca ac infirmitates.

De cerotis factis cū yſopo humida ⁊ ſine ſm ſniam diui Meſ. in ſuo antidotario ac aliorū illuſtriū doctorū.

Y **Sopi** cerotū deſcriptione Ga. ℞. cere citrine: olei camōille. ⁊ olei irini añ. ℥. vi. maſticis. ℥. i. ſpice. ʒ. ij. ſ. croci. ʒ. i. terbētine. ℥. i. reſine. ℥. ſ. yſopi hūide. ʒ. x. ⁊ fiat.

Iſtud cerotum apud nos non eſt in vſu: illa vero deſcriptio qua nos vtimur eſt deſcriptio filagrij. de qua infra.

Cere citrine. i. vſualis. Sera. laudat ex ea que eſt groſſa munda a ſorde: ⁊ in cuius odore eſt parum odoris mellis ⁊ in colore cuius eſt parum rubedinis. ⁊ illam que eſt alba per cocturam ⁊ pinguis eſt poſt ipſam. Reperitur etiā alia cera dicta propolis ⁊ hec eſt fex alnearis apum que apud arabes mum vocatur.

Oleū ꝓprie ſumpto vocabulo ē omne oleū cuiuſcūqʒ ſit rei vt oliuarū ac aliarū reꝝ deſcriptio olei camōille īfra apparebit ēt deſcriptio olei irini ſubiungeī ⁊ ē oleū de ireos qđ florē purpureū gignit.

Reſina. ſ. reſina pituina. i. pini. Pli. reſine ſūme ſpēs ſt due ſicca ⁊ liqda. ſicca e pino ⁊ picca fit. liqda terebinto larice lētiſco cupreſſo. nā ⁊ he fuerūt i aſia ⁊ aſſiria: fallun tur q eandē putant eē e picea atqʒ larice. picea. n. pingue ⁊ tirſo mō ſucoſam fūdit. larix gracilē ⁊ mellei liquoris virus redolentē. medici liqda raro vtunī. moderni ꝑ pice liquida chitran accipiunt. ⁊ eſt gūmi qđ egrediī ex arbore dicta ſerbin ſeu cedrus.

Operatio yſopi hūide. ℞. lanarū ouiū ſucidarū circiter lib. lx. ⁊ funde ſuper eas aque fontium calide quātū ſufficit ad infundendum ⁊ dimitte per horas. viij. deinde buliat ebulitiōe vna exprimaī aq̄ lanarū ⁊ coleī aq̄ ⁊ coquaī cū facilitate in vaſe ſtānato agitando ſemp fundū vaſis cum ligno amplo ne recipiat de veſtigio aduſtionis aliquid ⁊ coquatur vſqʒ duʒ fiat ſicut mel currens ⁊ ſeruetur.

Hec eſt operatio yſopi humide ad diām yſopi ſicce q̄ ē herba. de vtraqʒ Aui. in ſecūdo cononis facit capitulū dicens. ꝙ yſopus humida eſt ſordes aggregata ſuper lanam ouium in armenia: ⁊ ſternitur ſuper herbas titimallorum ⁊ accipit virtutes ⁊ lac earum: ⁊ fortaſſe eſt currens. ergo coquitur ⁊ preparatur ibi. Diaſcorides autem yſopi cerotum eſt quaſi ſordes ex ſuco lanarum ſucidarum: vt docet ipſe ibi Plinius. Yſopum eſt ſordes pecudum. ſudorque femorum: ⁊ aliarum adherens lanis yſopum vocant meliori maritis omnibus genitus fit pluribus modis: ſed probatiſſimum lana ab his partibus recēti capta: aut quibuſcunque ſordibus ſucidis ⁊c̄. Melior autem eſt que non habet odore aſtaros: ⁊ ſit mollis quando tangitur ſine aſperitate habens odorem lane ſucide: ⁊ quando diſſoluiī in coclea munda non apparebit ibi aliqua groſſities: ſicut apparet quando eſt adulteratum cum cera aut ſepo diſſoluto cum oleo vt faciunt multi herbatici maligni. liber q dicitur bulchaſis quaſi in fine docet modū ſeruandi ʒuccarach: ideſt yſopum humidam.

Yſopi cerotum deſcriptiōe Philagrij. ℞. croci. ʒ. v. bdelij. maſticis. armoniaci. aloes. ſtoracis liqde añ. ʒ. viij. cere citrine li. i. terbētine. ℥. i. ſ. medulle cruris vacce. adipis. anſeris añ. ʒ. xv. yſopi hūide lib. i. ſ. olei nardini ideſt de ſpica nardi quantū ſufficit. bdelliuʒ armoniacum. ⁊ aloes diſſoluantur in aqua infuſionis fenugreci. ⁊ camomille ⁊ cum ceteris fiat vnguentum. ⁊ poſt filagrium addiderunt expreſſionis ſquille. ℥. iij. olibani. ideſt thuris. ℥. i. ſepi vituli. ʒ. xv. ⁊ in alio cere lib. i. minus quarta ⁊ eſt conueniens.

Hec deſcriptio iſtius yſopi ceroti deſcriptiōe filagrij ē illa quam laudāt magis noſtri doctores. ⁊ ſic generaliter iſta deſcriptione vtuntur.

Vacca eſt animal quadruplex omnibus notuʒ. modus

faciendi medullam ex cruribus eſt talis. oꝫ primo ꝙ eligatur tempus in fine eſtatis: qꝛ in alijs tēporibus reperitur in eis ſuperfluitas ſanguinis que congelatur in loco cum medulla: ⁊ non nouit hoc niſi ille qui aſſueuit frangere oſſa: ⁊ extrahere medullas: ⁊ oēs ſpecies medullarum ſunt mollificatiue reſolutiue: ⁊ modus extrahendi eſt ꝙ accipias medullas recentes ⁊ purges a ſanguine ipſius: poſtea lauetur cum aqua ⁊ diſſoluatur ad ignem leuem ⁊ dimitte donec lique fiat medulla ⁊ coletur i vaſe. deinde accipe illud colatum clarificatum ⁊ pone in vno alio vaſe terreo nouo. ⁊ quando apparet ſordes colligatur: ⁊ ibi dimittatur donec fiat rubea: deinde accipitur: qđ eſt deſup ex quo eius ⁊ quod eſt in fundo: ⁊ nō purū abijcitur. Aui. in. 2. cañ. i ca. de medullis laudat medullaz vitulorū ⁊ cerui. deide thauri: ⁊ poſtea caprarū. deinde ouiū ⁊ medulla quidē hircorū cū teſticulis ⁊ tauroꝝ ꝓprie nō caſtratorū ē magis ſicca ⁊ medulla extremitatū eſt magis pinguis.

¶ Anſer eſt auis cuius genera ſunt duo. ſ. domeſtica ⁊ ſilueſtris. Domeſtica ē qua generaliter vtimur que moratur in locis domeſticis. ſilueſtris vero eſt illa que i locis ſiluestrib⁹ moratur. ⁊ ãbe ſunt note. ⁊ modū ꝑparatiōis ei⁹ docet bulchaſis i tractatu tertio qui iſte ē. accipe adipes anſeris quando eſt recenter occiſa ⁊ purga bene a pelliculis ſuis. ⁊ pone in olla noua terrea. capacitas ſit dupla quantitati adipis ⁊ cooperi vas⁹ ⁊ pone in ſole calidiſſimo ⁊ aufer quod diſſoluetur. ⁊ pone in alio vaſe. ⁊ fac ita aſſidue ad illud ſecundum clarificandum ꝙ egreditur ex eo donec nihil de eo remaneat. deinde accipe quod clarificatum fuerit ⁊ repone in loco frigido: ⁊ vtere vbi oportet. ⁊ ille qui vult facere opus cum preparatione oportet ꝙ diſſoluat eum in olla duplici ſecundum formam. vt ibi docet. eadē ſit preparatio de adipibus anatis.

Yſopi cerotū deſcriptiōe pauli nō eſt in vſu. Tamē pmixtio hec ē. ℞. armoniaci. ʒ. x. bdelij. ʒ. v. ſigie. ʒ. iiij. croci. ʒ. i. ſ. aloes. ſ. ſuccotrini. maſticis. olibāi: ideſt thuris aā. ʒ. ij. ſ. cere. ʒ. iij. ſ. ſepi: ⁊ medulle vituli aā. ℥. ij. yſopi hūide. ʒ. xl. irileon quantum ſufficit.

¶ Sigia: ideſt ſtorax liquida non eſt ſtorax calamita vt quidam dixerunt. Auicen. in ſecundo canoñ. inquit lubne eſt arbor ſigie. ergo ſigia eſt ſtorax liquida: ⁊ hec apud quoſdam eſt mel ſtoracis calamite. Item circa inſtans ait. in capitulo de ſtorace. i. ſtorax alia calamita: alia liquida que proprie ſigia dicitur: ſtorax autem liquida in calabria reperitur: ſtorax calamita nō a calamo ſed a calo quod eſt bonum dicitur ⁊ micos quod eſt gutta per decem annos ſeruatur.

¶ Irileon. i. illirica ⁊ eſt oleuz de ireos que florē purpureum gerit. naz Dia. in ca. de balano repſico. i. ben ⁊ ē ſemē arboris ait. quod ex eo. ʒ. i. bibita cū puſca ſplen ſiccat cū iris illirica mixtus ⁊ in cataplaſmatibus poſitus ⁊ mulſa adhibita dolores podagricos mitigat ⁊c̄. Illirica mixtus Sera. eodē loco ex ṽbo Dia. habet ireos quod idē eſt. Iſidor⁹ iris illirica a ſimilitudine iris celeſtis nomē accepit. vñ ⁊ a latinis argumē dicitur iris qđ flos eius coloris varietate eundē arcū celeſtē imitetur. Illirica autē dr. qꝛ in illirico plurima naſcitur.

Yſopi cerotū diateſſarō deſcriptione dmocriti. ℞. cere citrine. i. vſualis terbētine ana. ʒ. xij. olei irini. i. de ireos. ℥. iiij. yſopi hūide. ℥. ij. ſ. ⁊ fiat ex eis vnguentū ⁊ adminiſtretur.

¶ Iſtud cerotū apud nos nō eſt valde in vſu. ⁊ ſunt ex hominib⁹ q vtuntur ipſo ſub noie ceroti de yſopo humida: dicitur aūt diateſſaron a teſſara grece qđ eſt quatuor vnde diateſſaron. i. de quatuor reb⁹. idē dicitur de tyriaca diateſſaron. Ioānes anglicus in capitulo de dolore iuncturarum in cura gutte melācolice habet vnam aliā deſcriptionem que eadem eſt.

¶ Yſopus humida vt dictū fuit eſt quaſi ſordes ⁊ ſuc⁹ lanarū ſucidarum. Joannes anglicus ibi ait. yſopi humide. i. viſcoſitatis lane ⁊ nō lote prius. deinde decoque ⁊ qđ ſuper natat colligatur ⁊c̄.

Cerotum Gal. ſtomacū cōfortās ⁊ emēdās vicia ſtomaci. ℞. roſarū. ſ. rubeaꝝ. ʒ. xx. folioꝝ abſinthij ſicci. ʒ. xv. maſticis. ʒ. xv. ſpice idē. i. nardi. ʒ. x. tere ſubtiliter ⁊ accipe cere mūde. ℥. iiij. olei roſati li. i. ſ. diſſoluantur in igne lauationib⁹ plurib⁹ in aq̄ roſata deinde iterū diſſoluantur ⁊ lauentur in vino veteri ⁊ ſuco citoniorū ⁊ aceto pauco: deinde miſceantur cum puluere rerū ⁊ fiat cerotū ⁊ adminiſtretur.

¶ Iſtud cerotum. ſm intentionē Meſue eſt de mēte Ga. tamē apud ipſum Galienū nō reperi. hoc apud nos eſt mltum in vſu ſub nomine ceroti. Gal. emendantis vicia ſtomaci nō aūt eſt vnguentū ſtomaticum vt quidā dixerunt ⁊ ſunt ex hoibus qui vendūt vnū pro alio: ſed non recte. Moderni doctores exhibent iſtud cerotū ad cōfortādū ſtomacum addendo parum gallie alefangine inuenitur in ipſo virtus mirabilis.

Cerotum diapēte. ℞. cere citrine. ℥. iij. ſigie. i. ſtoracis liqde. ℥. i. partē tertiā. terbētine. ℥. i. mucilaginis. glutinis. zanach. ℥. v. olei irini quātū ſufficit ⁊ expertus eſt.

¶ Iſtud cerotum eſt in vſu. ſed non multum.

¶ Gluten zanach aliquando gluten alchanac quid āt ſit generaliter ignoratur. ego āt teſtor nunquā vidiſſe auctorē autenticū de ipſo loqui. verū ſm Modernorū opinionē eſt colla piſcium. quod a multis creditur ⁊ a multis non. ſed an ſit idem aut non infra in emplaſtro diaquilon magno iterum de ipſo oſtendam.

Cerotum alexādrinū optimū ſtōmacicōfortat. ℞. cimaꝝ abſinthij. oliba. ana. ʒ. x. armoniaci: ſtoracis. calamite ana. ʒ. xij. ſpice. ſ. nardi. ʒ. iij. cere. ℥. iiij. olī camōille quātū ſufficit olibanū ⁊ armōiacum i vino ſufficiēti per diem ⁊ noctē infunde. abſinthiū autem ⁊ ſpicam tere ⁊ cribra. oleū vero ⁊ ceram ſolue ſuper ignē ⁊ cum eis reliqua miſce.

Iſtud cerotum apud practicantes papienſes non eſt multum in vſu apud nos. ſed apud Mediolanenſes eſt multum in vſu. ⁊ valet multum ad illa que dicit dominus Meſue.

Abſinthinm. ſ. abſinthium romanum cimas. i. comas. Iſidorus in capitu. de arboribus inquit. cimas vocatas dicunt quaſi comas.

Cerotum ƌ ſādalis. ℞. roſarū. ſ. rubeaꝝ. ʒ. iij. ſandalorū rubeoꝝ. ʒ. x. ſādali albi ⁊ citrini. ſ. mahazari ana. ʒ. vi. boli ar. ʒ. vij. ſpodij. ʒ. iiij. camphore. ʒ. ij. cere albe. ʒ. xxx. olei roſati lib. i. cōficiātur ⁊ adminiſtrentur. ⁊ ſunt q lauāt oleū ⁊ ceram prius. ⁊ poſtea permiſcent cum alijs ⁊ eſt melius.

Iſtud cerotum eſt multū in vſu ſub duobus nominib⁹ vz. ſub nomine ceroti ſandali ⁊ ſub nomie vnguēti ſandalini. ſed cōmuniter ordinatur ſub nomie vnguēti ſandalini magis q̄z ſub nomine ceroti. dicitur aūt ſandalinū ꝓpter ſandalos quos recipit.

† **Cerotū** Galiēi albū. ℞. cere albe. ℥. i. olei. roſ. ℥. iiij. ⁊ ſit radix olei. oleū omfancinū. aque fontium clare. ⁊ proprie vehemētis frigoris q̄ntū ſufficit. oleum multionis bñ lauetur lauationib⁹ multis. ⁊ qñ magis elaboratur in lauādo illud ſit excellentius. vltimo vero cōquaſſetur cū aceto albo claro ⁊ pauco ⁊ ſeruetur.

Iſtud cerotū eſt mltū in vſu ſub noie vnguēti al. Ga. dicitur aūt albū quis eius color eſt albus ꝓpter cerā quā recipit. ⁊ quāto albius tanto melius.

Cera alba. i. cera artificialis ⁊ ſit ex cera cōi. cui⁹ mod⁹ venetis eſt notus ⁊ ipſa faciūt in multa quātitate. iſber q dicitur bulchaſis in tractatu tertio dat duos modos faciendi ceram albam: ſed non oportet ſcribere de mō ipſius: qꝛ ſatis manifeſtus eſt.

Oleū roſatuz ꝙ ſit factum ex oleo onfancino. i. ex oliuis immaturis. Iſido. ait: oleū ſpanum qđ ex albis oliuis ſit qđ a grecis onfacō appellatur. ꝙ aūt ex fuluis ⁊ nō maturis fuerit expreſſum viride appellatur. qđ vero ex nimiū maturis cōe dicitur. hoc ad nos defertur a partibus ianue. ⁊ ibi vocant oleum onfancinū. i. oleū de oliuis nō maturis.

Aqua ſꝫ Papiā eſt ſapiētia. Dia. de aquis duo ca. facit vnum de aqua marina. aliud de aquis omnibus. ⁊ ſic ait aquarū oium nā frigida ⁊ humida. aqua q̄ de lapide emanat leuior ⁊ limpidior eſt. ⁊ ventrem ⁊ vrinam prouocat. aqua que ƌ lapidibus argilloſis emanat grauior eſt. A. autem in primo libro in fen. j. doctrina. ij. in capitulo. de diſpoſitionibus aquarum ait. aqua vnum exiſtit elementorū que ſola inter omnia elementa habet proprium. vt in eo quod comeditur ⁊ bibitur. ⁊ ibi Auic de aquis multum loquitur. idem facit in ſecundo cañ. ſed nō tantū. Meſue pōit ƀ aquā fontiū. ſed moderni doctores magis laudant aquam roſatam. ſic hodie generaliter ſit ⁊ cerotū ſandalinum. ⁊ hec multū ſunt in vſu pro renibus vngēdis.

Iſta ſupraſcripta cerota reperiuntur in antidotario diui Meſue ⁊ inferius apparebit alia deſcriptio que inuenitur in ſuo grabadin.

Cerotum de euforbio in ca. de ſpaſmo. ℞. olei de cinamomo. aut olei antiqui lib. i. cere citrine. i. vſualis. ℥. ij. euforbij boni ⁊ recentis. ℥. j. miſce ⁊ fiat cerotū. ⁊ vngatur ſpaſmatus locus ⁊ eſt mirabile.

¶ Iſtud cerotum non eſt multum in vſu.

¶ Euforbium vero eſt gūmi excedens oīa genera gummi in calefaciendo ⁊ ſubtiliādo. Pli. ait. rex iuba inuenit herbam euforbiā medici ſui fratris nomine. cuius regis de ea volumen extat. inuenit eam in monte athlante. Spectatur folijs acantis eius tanta eſt vt ſucus eius vel longinquo recipiatur inciſa conto ſuſcipitur ventriculo edino locato humor lactis videtur effluere.

Cerotum pro capite ſꝫ Bartholomeū montagna. in ſuo antidotario. ℞. laudani. gūmi. elemi. ſandarace. i. vernicis olibani. ſtoracis liqde. ⁊ ſicce reſine. i. pini. aā. ad libitū. miſce. ⁊ fiat cerotū pōt addi mirra ⁊ eſſet fortius. ⁊ hoc fac apud neceſſitatem.

Iſtud cerotum eſt in vſu multū apud chirurgicos.

¶ Gummi alemi. apud noſtros auctores non reperio ſcriptum aliquid. de eo tamen eſt notum omnibus. ſm quoſdam eſt gummi cuiuſdam arboris que reperitur in regiōe ſic appellata. alij dicūt ꝙ eſt gummi arboris dicte elimus. alij dicunt ꝙ eſt gummi cuiuſdam arboris reperitur in terris indie. cuius fructus liniei appellantur. alij dicūt. ⁊ hoc vidi ſcriptum in vno loco ꝙ gummi elemi eſt gummi citrinam ſine dubio gummi elemi eſt coloris citrini. ſed hoc nō eſt affirmatum.

¶ Storax liquida. i. ſigia. ſtorax ſicca. i. calamita in iſto ceroto debent poni ſtorax liquida ⁊ ſicca. i. calamita.

Cerotum de ſtorace ibidez. ℞. laudani. aſpalti. arthanite. mirre. calami aro. ſqnanti aā. ℥. ſ. ameos. amomi ana. ℥. ſ. picis naualis. ℥. viij. fiat ex eis cerotū ſm artem ſupra addatur ſtorax calamita.

¶ Iſtud cerotum non eſt in vſu. Storax ſꝫ Dia. lachrimū eſt arboris eiuſdē nominis. eligenda eſt aūt ſtorax que eſt ruffa ⁊ pinguis ⁊ reſine ſimilis fruſtatim ſubalbida ⁊ odore plena ⁊ perſeuerabilis. que cū malaxatione humiditatē dimittit ex ſe ſimilē melli viſcida naturaliter ⁊ odorata calefaciens. Auicenna in ſecundo canonis tria capitula de ſtorace facit. vnum quod dicitur lubne. i. arbor ſigie. aliud de ſtorace. ⁊ ibi ait. ex mente Dia. quod ipſa eſt ſpecies ſtoracis. ⁊ apud quoſdam eſt gummi oliue. ⁊ ipſius quidem ſuffumigatio ponitur loco ſuffumigationis thuris in omni re infra habet aliud cap. de ſtorace. ⁊ ibi ait. ſtorax humida alia eſt que extrahitur per ſeipſam gūma. ⁊ alia eſt que extrahitur cuz decoctione. per ſe aūt extracta eſt citrina. ⁊ quando antiquatur declinat ad aureum colorem. ⁊ eſt abundans. ſed que extrahitur ex cortice eſt nigra.

¶ Aſpaltum ſm Dia. eſt bitumen iudaicū ⁊ eius aliud eſt aridum aliud liquidū. ſed aridum gignitur in iudea fenice ſidonia. qđ eſt primū ⁊ tondi poteſt vt cetera pigmēta. liquidum vero generatur in babylonia ⁊ polonia ⁊ ſicilia. reperitur autem innatās in fontibus. ⁊ infra ſcribit aliud genus qđ neqꝫ ferrū neqꝫ aqua rumpere poteſt niſi tantum menſtrua mulierum aut ſanguis hircoruz. ⁊ ſi volueris rumpere ſic rumpe. tolle filū laneum ⁊ intinge eū in ſanguie. ⁊ ſic hinc inde circumponendo. Pli. bituminis ſulfuri proxima eſt natura. eſt alius ſimus a iude lacu emergens in ſiria circa ſidonem oppidum maritimum. aſpaltum vero quod ⁊ bitumen iudaicū eſt ſtercus demonis vocatur a quibuſdam. eſt napta ⁊ petroliū vnius generis ſunt. Bartho. montagnana in ſuis ꝯſilijs in ꝯſilio de medicinis hñtibus cōmunem iuuamentū ad nocumēta ſtomaci viſus ⁊ audit⁹ ait. ē aūt oleū de napta oleū de petris factū. ⁊ ē oleū petroleū.

¶ Pix naualis ideſt pix vſualis que nigra eſt. Pli. pix liquida in europa teda coquitur naualibus muniēdis multoſque alios ad vſus. lignum eius conciſum furuus. vndiqꝫ igni extat circūdato ferro. vt primus ſudor aque modo fluat canali hec in ſiria cedrū vocatur vel cedria cui tāta vis eſt vt in egypto corpora hominum defunctoꝝ eo pfuſa ſeruentur. Auic. pix eſt duarum ſpecierum. vna eſt marina nigra liqda que ponitur in emplaſtris. ⁊ eſt de genere picis. ⁊ alia eſt montana ſilueſtris. ⁊ ſilueſtris alia eſt liquida. ⁊ eſt ex arbore aliembuc ⁊ modis alijs pini.

Cerotum de galbano ſm eundē in ſuis cōſilijs in cōſilio de prefocatione matricie ex nocumento ipſius ℞. Galbani electi. ℥. j. bdelij. mollis ⁊ ſub albidi. ʒ. ij. puluerū matricarie. ʒ. j. ſ. mirre. ℈. ſ. diſſoluatur galbanū in aceto ⁊ diligenter coletur. deinde ſuperaddantur pulueres ſupraſcripti. ⁊ fiat cerotum.

Iſtud cerotum apud nos non eſt in vſu. ipſe Bartholo. in ſuo antidotario habet vnam aliam deſcriptionem ſed non eſt eadem. quia illa ſolum ſit ex galbano extenſo ſolū ſuper vno corio in forma rotunda ad modum vnius nebule. galbanum vero gummi eſt ſatis notum.

Matricaria ſm Seraꝑ. eſt acauē ⁊ dicit de mēte Diaſ. ꝙ habet folia ſimilia folijs coriandri. ⁊ florē albū circumquaqꝫ ⁊ in medio citrinum. ⁊ hꝫ grauē odorē ⁊ in ſapore eius eſt amaritudo. hic Serap. allegat hec verba de mente Diaſ. ſed ſub iuſto noie nō reperitur. veruz eſt ꝙ Diaſco. de ipſa facit cap. ſub noie Parthemon quod idem eſt.

Cerotum optimum ad crepatos cū pelle arietina ſm Rainaldū de villa noua in li. ij. in cap. crepatura. ℞. litargij. opij. lapidis. ſedenegi. i. lapidis ſanguinaris. ſanguinis draconis. boli armeni. maſticis. armoniaci. numie. galbani. thuris. coſti. lumbricorum terreſtrium ana. ʒ. ſ. picis naualis ideſt vſualis. colofonie. cere albe ⁊ aqua. ʒ. i. radicis cōſolide maioris medie ⁊ minoris. ana. ʒ. ij. roſarum. mirre. aloes. aā. gra. xv. palee. marine combuſte galle. balauſtiarum ariſtologie rotunde aā. ʒ. vj. viſci quercini. ʒ. ij. ſanguinis hominis ruffi lib. i. minus quarta. conficiantur hoc modo accipe vnam pellem edinam vel arietinam cum omnibus pilis ſuis. ⁊ decoquatur quaſi bulliendo per totum diem quouſqꝫ quaſi tota liquefacta ſit. ⁊ fiat ſicut colla ⁊ paruz vel nihil de aqua ibi remaneat. deinde ex illa aqua accipe libri. i. optime cū ſtaminea vel panno colatam. ⁊ adde cum eo viſcū quercinū. ⁊ in olla noua lento igne fac liquefieri ⁊ bullire. ⁊ cum baculo ſemper ⁊ continue ducas. aut per aliam ducere facias. deinde lumbricos terreſtres poſt ceraz ⁊ picem addas. deinde adde terbentine. i. gummi albotin. ʒ. ij. poſtea colofoniam maſticem myrram armoniacum ⁊ galbanum adde ⁊ liquefac in ſimul. ⁊ cum baculo ſemper ducantur. ⁊ ſignum qñ erit coctum eſt ꝙ ponatur vna gutta ex eo ſuper lapidem marmoreum ſeu ſuper cultellum oleo vnctuz qđ cum infrigidatum fuerit ſi malaxetur ⁊ optime coaguletur. tunc ſignum eſt perfecte decoctionis. ſinautem lento igne bulliat. ⁊ fiat ⁊ vſui reſerua.

Iſtud cerotū eſt illud quo generaliter vtuntur doctores ſub noie ceroti ad crepatos vel ſub nomine ceroti cū pelle arietina. ibi Rainaldus dicit. ꝙ crepatura accidit ſepe iuuēibus ⁊ robuſtis viris qui volūt nimis ſaltare vel currere vel maxima pōdera portare. vel petras groſſiſſimas iactare. vel eas viriliter eleuare. vel ex nimio ⁊ alto clamore. ⁊ Bartho. montagnana in ſuo antidotario hꝫ vnum emplaſtrum vſuale pro crepatis. ſed idez non eſt verū. differunt parum de quo infra. Gentilis in ſuis cōſilijs in cōſilio primo habet vnam aliam deſcriptionem. ſed non eſt eadem nec in vſu apud nos eſt. moderni vero practicātes magis laudant deſcriptionem Rainaldi q̄z alias.

¶ Litargiriū eſt nomen cōpoſitū a lithos quod eſt lapis ⁊ giros qđ eſt argentū. vñ litargiriū. i. ſpuma argēti. Dia litargirium naſcitur ex arena molopdinis que cōbuſta lique

fit. ⁊ ſic refunditur. multi ex argento hoc faciūt. ⁊ ex plumbo. melius eſt tamen acticum ſm hiſpanum. tertium ſiculum. quia ibi plumbum abundat. ruffum vero ⁊ limpiduꝫ criſtis dicitur exalbidum argiritis. qꝛ ex argento fit. aliud capitulum facit de ſpuma argenti. que etiaꝫ litargirios appellatur. Pli. ſpuma argenti genera eius ſunt tria optima que criſti vocatur que ⁊ acticaeſt. hec ex ipſa vena fit ſꝫ argiritim vocant que hiſpanenſis eſt. hec ex argento fit ſicut dicit Diaſ. de litargirio. alias duas ſpecies vide ibi.

¶ Lumbrici terreſtres ſecundum Serapio. ſunt vermes quando foditur terra. vel aratur inueniuntur quando ipſi teruntur ⁊ ponuntur ſuper neruos inciſos cōferunt iuuamento manifeſto. hi apud Auicen. in ſecundo canonis vocantur charathin. ⁊ ſatis noti ſunt.

¶ Colofonia. i. pix greca. Auicenna in ſecundo canonis. in capitulo de ratinigi ait. ratinigi nominatur colofonia. ⁊ eſt gumma pini. ⁊ nominatur arbor eius in ſceni alherē. Joan. Sera. in ſuo breuiario in capitulo de paleſi inquit. gummi granorum viridium quod nominatur ratenigi. ergo ratenigi eſt terbentina idem in capitulo de aſmate ait. accipe granorum pinearum ſuper quas eſt ratinigi. veruꝫ hoc gummi cadit ſuper omnes gummas. ſed ratenigi magis conuenit eſſe colofoniam q̄ꝫ terbentinam.

¶ Cera rubea ſm quoſdā eſt cera viſualis. ſm quoſdā eſt cera qua vtimur ad ſigillandū litteras. ⁊ hec eſt opinio plurium qꝛ ibi ingreditur cera alba. i. cera artificialis ſicut eſt notum ⁊ cera rubea. i. artificiata ⁊ propter id ſi ponitur cera alba que eſt artificialis non debet intelligi cera rubea. que fit ex cinaprio terbentina ⁊ cera ⁊ oleo. vt eſt notum apud apothecarios tamen hoc non eſt firmum. vꝫ. ſi cera rubea ſit cera viſualis aut cera qua ſigillātur littere.

¶ Conſolida maior apud Dia. vocatur ſimphitum. ⁊ ibi ponit ꝙ eius ſpecies ſunt due. tamen apud modernos inuenitur alia que media dicitur: ⁊ raro apud nos inuenit. ſed ſunt ex hominibus qui loco eius ponunt pōdus equale maioris ſed haberi poterit eſt melius.

¶ Palea marina. i. balla marina. alij auctores hanc non ponunt eſt autem quedam res rotunda ſicut bora defertur a ianua ad nos. ⁊ ibi eius herba algora vocatur. hec balla ingreditur puluerem qui fit contra borium gule. vt dictuꝫ fuit. ⁊ ibi melius oſtendi.

Viſcus quercinus. i. dabac ſm Dia. lachrymus eſt arboris lenis ⁊ viridis coloris deintus obtuſſum ⁊ nihil aſperum colligitur ⁊ de ſemine ob rotundo quod in arbore drij. i. quercus naſcitur folia habens ſimilia buxo. hoc ſemen primo tunditur ⁊ lauatur. ⁊ poſtea coquit. multi vero illum maſticando cōquaſſant. fit etiam ex arbore matiani. ⁊ de piro. ⁊ ex diuerſis arboribus. aliquando ⁊ in radice arborum ⁊ in fructice inuenitur apud Aui. eius fructus eſt ſimilis ciceri nigro nō ſincere rotunditatis. virgularis frangibilis. ex quo manus inuiſcantur. eius autem minera eſt arbor ferens glandes ⁊ malus ⁊ pirus in quo ſunt virtus aerea ⁊ aquea mltiplicate valde. ⁊ qui ex eo bonus eſt recens planus coloris puri interius viridis exterius teritur ⁊ lauatur deinde coquitur hodie multi apothecarij qui ſe omnia ſcire fatentur loco eius ponunt viſcum quo vtuntur noſtri ruſtici ad capiendas aues. ſed verus viſcus quercinus fit ex quodam fructu ſimili piro qui reperitur ſuper arbores ferentes glandes ſeu arbores quercus. ⁊ pp id viſcus quercinus appellatur. defertur a venetis ad nos in formis rotundis prout ſucus liquiritie.

Sanguinis hominis ruffi. Bartholomeus hꝫ ſanguinis humani ⁊ idem eſt. ſed noſtri doctores magis laudant ſanguinem ſeu robuſti q̄ꝫ non ruffi. ⁊ oportet ꝙ extrahatur ab homine colerico. quia eſt fortioris proprietatis in iſta materia. ⁊ oportet ꝙ iſte ſanguis ſit fleobotomatus in vna ſcutella lapidea vitreata. ⁊ ibi dimittatur ſiccari tantum ꝙ veniat ſicut eſt ſanguinis dracōis poſtea vtere vbi oportet. Nicolaus florentinus in libro quarto in capitulo de nocumentis prouenientibus ex ſanguine hominis. ⁊ ſanguinis ⁊ lactis congellatorum inquit. ſanguinis hominis colerici ruffi extractus ab eo dum fuerit ab ira ⁊ furore ſemotus ſi ſumptus fuerit in cibo vel potu. quia ipſe pro tunc eſt vehementis coloricitatis ⁊ inflammatiōis in ſtomaco exiſtens magnam efficit ⁊ acutam effumationem ad caput ⁊ cura eius ſi non fuerit cōgellatus eſt vomitus. ſi vero fuerit congellatus educatur fluxu ventris.

Cerotum de bdelio ſm Leonardū de preda palea patauinum in cap. de cura ſcrofularum. ℞. armoniaci. galbani. ⁊ bdelij an̄. tantundem cuius confectio eſt vt recipiantur ex his tribus gummis partes equales. ⁊ in aceto vini fortis vſqꝫ ad tertiam diem dimittantur quouſqꝫ liqueſiant. deinde adde parum ſulfuris. ⁊ fiat cerotum.

Jſtud cerotum non eſt in vſu. cerotum vero ſꝫ Matheum ſiluaticum dicitur a cera. quia omne cerotum recipit ceram vel aliquid loco cere. ⁊ ſic iſtud dicitur cerotum nō ꝙ recipiat ceram. ſed loco eius habet gummas que liquefiunt prout cera. ⁊ nota ſecundum Saladinum ꝙ ſicut aloes vt plurimum eſt materia pillularum. ita cera vt plurimū cerotum vel vnguentorum eſt materia.

Cerotum conciliatoris coadunatiuum ſiſſi cranei in differentia eiuſdem. clxxxj. Recipe gūmi elemi. ℥. iij. raſine puriſſime. ℥. iiij. cere. ℥. vj. olei roſa. ℥. iij. ſ. armoniaci. ℥. ij. terebentine. ℥. iij. ⁊. ℥. ſ. fiat vnguentum.

Cerotum aliud eiuſdem ibidem. ſimilis intentionis. Recipe gummi elemi. ℥. iij. opoponaci. ℥. ij. bdelij. ℥. ſ. raſine pini. ʒ. j. cere quantum ſufficit fiat vnguentum.

Poſtq̄ꝫ expediuimus duce xp̄o cerota equū eſt vt tranſeamus ad vnguenta ſi idem annuet.

De vnguentis ſuper antidotarium diui Meſue. ac aliorum doctorum.

Unguentum diaſinicon. ℞. adipis cirbi antiqui mundi ⁊ colati. ⁊ adipis vituli antiqui mundi ⁊ colati an̄. li. j. ſ. colcothar. i. vitrioli citrioli citrini. ℥. iiij. olei antiqui. ⁊ litargirij mundi ana lib. iij. terantur litargirium ⁊ colcothar contritione vltima ⁊ mundentur per pannum ſubtilem ⁊ ſpiſſum. deinde terantur cum oleo ⁊ elaboretur in premixtione eorum ante parum ex oleo addendo. ⁊ fiat illud. deinde coletur ſuper illud adeps. ⁊ coquatur cum facilitate agitando illud ſine intermiſſione cum ramo palmaruꝫ ⁊ extremitate eius groſſa abiecta cute eius. ⁊ ſint rami ſuper quorum inciſione nō preterierit ſpacium. ⁊ quotiens exhauritur humiditas rami a medicamine. iteꝝ alterius humidi extremitate agitetur. nec nō ⁊ alioꝝ ramorum partes humidiores incidantur in fruſtra ⁊ ponant in medicamine. deinde mutentur dū exſiccant. ⁊ hoc fiat donec perficiat eius decoctio ⁊ fiat in termio hore ignis aut ſic prune aut flāmetemus.

Jſtud vnguentum apud nos eſt multū in vſu. Unguentum aūt dicitur ab vnguēdo. Jſidorus in ca. de odoribus ⁊ vnguentis inquit. vnguentū vero eſt omne quod ex cōmuni oleo confectum aliarum ſpecierū cōmixtione augetur odoris iocunditatē ſumens. ⁊ longius redolens. vnguenta aūt quedam dicuntur a locis. vt telinū cuius Julius ceſar meminit dicēs corpus que ſuaui telino vngimur hoc cōficiebat in inſula telo. que ē vna ex cicladibus. ſunt ⁊ quedā ab inuentoꝝ noīe vt amaricinū. nam quidaꝫ tradunt regium quendam puerū amaricinum noīe complura vnguentorum genera furentem caſu prolapſum eſſe ⁊ maiorem ⁊ commixtione odorem creaſſe. vñ nunc optima vnguenta amariciana dicunt. ſunt autem ex genere florū.

Diaſinicon dicitur a dia ꝙ eſt confectio ⁊ finicon. i. de dactilis. nam fenicon eſt dactilus. tñ Meſue hꝫ vnguentū diaſinicon. non autem hoc dicitur a dactilis. ſed potius a palma ſm Matheum ſiluaticum diaſinicon vocatur vnguentum palme quod diacalcadis dicitur. verū eſt ꝙ poſſunt ſic dici. tñ Meſue iterum ſcribit vnguentum palmeum quod non eſt idem differunt inter ſe. hoc vnguentum dicitur diaſinicon. quia conficitur cum ramis palme.

Zirbus eſt pinguedo inuoluens inteſtina. ⁊ hec pinguedo in terra noſtra nominatur radicella.

Unguentum arabicū. ℞. foliorum cheiri. ſaluie. traſiliō. acetoſi. acori. an̄. li.

. j. terantur contritione bona ⁊ funde ſuper ea in vaſe lapideo olei roſati. aut mirtini. ⁊ adipis zirbi antiqui. ⁊ colati ana. lib. ij. ſ. dimitte per dies. viiij. deinde accipe mirre mande. aloes ſuccotrenſis. an̄. auř. viij. ſarcocolle auř. vij. terantur ⁊ cribelentur. ⁊ proijciantur ſuper ea in vaſe alio lapideo. vini albi. aut ſuci arnogloſe longe. i. plantaginis maioris in quo cocta fuerint ex folijs earundem herbaruꝫ an̄. ℥. iij. ⁊ ſit vini aut ſuci. quod funditur ſuper ea quantitas ſufficiens ad diſſoluendum ea. ⁊ dimitte per dies ſex. deinde redeas ad herbas ⁊ decoque cum oleo ⁊ adipe ebulitionibus duabus ⁊ cola ⁊ exprime oleum ⁊ adipē. ⁊. ℞. eius expreſſionis lib. iij. ſ. litargirij mundi ⁊ triti contritione vltima lib. ij. ⁊ in alio lib. iij. ſ. calcadis. i. vitrioli albi ℥. iiij. ⁊ terantur ⁊ coquātur ſicut ſuperius diximus in vnguento diaſinicon.

¶ Jſtud vnguentum ſm intentionē Meſue eſt vnguentū diaſinicon. poſtea ait. ꝙ hec eſt deſcriptio arabica: eſt vnguentum arabicum. non autem dicitur arabicum a gūmi arabico. ſed dicitur arabicū. quia in illis partibus fuit inuentum. ⁊ vtuntur ipſo. ſed nos raro.

¶ Cheiri arabice. eſt planta que flores citrinos ſeu aureos producit ⁊ eſt viola citrina. Auerroys in. v. coľ. ait. alcheiri eſt viola de romania. Serap. cheiri eſt planta nota hñs diuerſitatem in ſpē ſua que a diuerſitate florum cognoſcitur. nam quedam habent album. quedam purpureū. ⁊ quedam citrinum. que habet citrinū melior eſt ⁊ optior in medicina. ⁊ ſatis eſt nota.

¶ Triofilon acetoſum. i. trifolium acetoſum. quidam dicunt quod eſt falſum. quia reperitur in Nicolao triofilon ⁊ ibi dicitur ꝙ triofilon dicitur a viridibus folijs ruthe que in eo ponuntur. ⁊ dicunt ꝙ hic idem intelligitur. ſed ignoro. nam in aliquibus codicibus Meſue antiquis inuenitur trifolium acetoſuꝫ quod melius eſt. ⁊ eſt herba dicta alleluia ſiue panis cuculi que in ſapore eſt acetoſa. preterea vide apud Matheum ſiluaticum in capitulo de pane cuculi que dicit de iſto trifolio.

Unguentum ceraſeos magnū. ℞. armoniaci. ℥. i. bdelij. olibani maſculi. i. thuris. ariſtologie. i. rotunde. ſarcocolle an̄. ʒ. v. mirre galbani ana. ʒ. iiij. litargirij. ʒ. xv. aloes. oppoponacis ana. ʒ. iiij. reſine ʒ. xiij. cere albe. ℥. ij. olei q̄ꝫtum ſufficit. armoniacum ⁊ bdelium diſſoluantur in aceto. litargirium teratur ⁊ decoquatur cum oleo donec liqueſiat. ⁊ tunc remoueatur ab igne donec infrigidetur purum. ⁊ proijce ſuper ipſum armoniacum ⁊ bdeliuꝫ diſſoluta in aceto. ⁊ reduc ad ignem donec coaguletur. ⁊ poſt illud proijce ſuper ipſum reliquas medicinas. ⁊ adminiſtretur.

¶ Jſtud vnguentum apud nos non eſt in vſu ſub iſto nomine verum ſecundum chirurgicos eſt in vſu ſub nomine vnguenti apoſtolorum. ⁊ ſic ſine dubio ſi legis hāc deſcriptionem cum deſcriptione vnguenti apoſtolorum quam Auic. deſcribit videbis ꝙ fere ſunt idem. Petrus argillata in capitulo de medicinis mundificatiuis vel abſterſiuis habet vnguentum apoſtolorum mundificatiuum. ⁊ eſt deſcriptio Auicen. ⁊ in fine eius deſcriptionis ait. ⁊ ſi bulliat vſqꝫ ingroſſationem vocat ipſuꝫ Meſue ceraſeos. ⁊ dominus magiſter Antonius de ianua gr̃a dei qꝛ mire recrificat vlcera maligna. Nicolaus florētinus in libro. vij. in cap. de medicina abſterſiua ait. ſic aliud de gummis ad mundificandum ſaniem groſſam. ℞. galbani. armoniaci. reſine. ⁊ terbentine ⁊ cetera. poſtea ait. cōficiatur vnguentum ex eis. ⁊ eſt vnguentum apoſtolorum. ⁊ hoc vnguentum qñ decoquitur donec nigreſcat vocatur a Meſue vnguentum ceraſeos. ⁊ a quibuſdam vocatur gratia dei. qꝛ mirabiliter mundificat vlcera maligna. ſed vnguētuꝫ gratia dei eſt aliud apud nos. de quo infra.

Unguentum de arthanita magnum. ℞. ſuci arthanite li. iij. ſuci cucumeris aſinini lib. i. olei. yrini. i. de yreos lib. ij. butiri vaccini lib. ij. pulpe colloquintide. ℥. iiij. polipodij ℥. vj. euforbij ℥. ſ. que terenda ſunt tere ⁊ ſubmerge in ſucis ⁊ oleis. ⁊ pone in vaſe vitreato ſtricti orificij ⁊ ſtringe caput eius. ⁊ dimitte per dies viij. deinde bulliat totum ebulitione vna ⁊ coletur. ⁊ proijce ſuper colaturam ſerapini auř. v. mirre auř. ij. ita ꝙ reſoluat prius in aceto vini. ⁊ aggrega omnia ſimul ⁊ bulliant agitando ſemper cuꝫ fuſte vſqꝫ ad ſuci fere conſumptionem. tunc proijce ſuper ea cere. ℥. v. fellis vaccini auř. vj. ferueat cum eis. vſqꝫ duꝫ liqueſiat cera. deinde pulueriza ſuper ea ſicut conterēdo ſcamonee aloes mezereon. i. herbe oliuelle colloquintide ana. auř. v. euforbij auř. ij. ſalis gemme auř. iij turbith. auř. v. piperis longi. zinzi. camomille an̄. auř. ij. conficiantur ⁊ adminiſtrentur.

¶ Jſtud vnguentum eſt in vſu maxime ſm iſtā deſcriptionem que magnum nuncupatur. paruum vero non tantū. ideꝫ Meſue in capitulo de arthanita hꝫ duas alias deſcriptiones que idem ſunt.

¶ Arthanita. ſm Auic. in ſcd̄o cañ. eſt buchormarien. tñ miror ꝙ idem in tertio cañ. in fen. xvj. in capi. de compoſitione ſolutiuorum eius qui habet colicam ex ventoſitate aut materia flegmatica de quibus fiunt cliſteria ponit ibi buchormariē ⁊ arthanitā. ergo falſus eſt textus ſecundi canonis. Raſis in nono Almāſoris in capitulo de colica habet. idem in capitulo de appopleſia in cliſterijs ideꝫ habet. Auic. autem in ſecundo cañ. dicit arbor marie eſt buchormarien. ⁊ iam dictum eſt de ea. ⁊ eſt trium ſpecierum. vna ſpecies eius ſine fructu ⁊ due cum fructu. ego non intelligo quid velit Auic. per talia verba. nā arbor marie eſt roſmarinus. ⁊ buchormariē ſm ipſum eſt arthanita quod nō eſt poſſibile. error vero qui inuenit in ipo apud me nunq̄ꝫ ſeparabitur. hodie generaliter habetur opinio. quod Raſis in illo loco errauerit ponere buchormariē ⁊ arthanitaꝫ ſed non recte. quia in hac inuenitur differentia que reperitur inter ſcedenegi ſine h. ⁊ inter ſcedenegi. cum h ſimiliter eſt differentia inter buchormarien ſcriptum cuꝫ littera t ⁊ inter buchormarien ſcriptum cum littera c nam ibi Raſis habet buchormarien ſcriptum cum litera c ⁊ hec eſt arbor marie ſiue roſmarinus. ſi vero reperias buchormarien eſt vera artanita de qua vide Serap. in cap. de ciclamine qui inquit buchormarien. i. ciclamen in ca. vero de arbore marie dicit. ꝙ eſt libanotis. ergo eſt roſmarinus. ⁊ ſic ſi bene legeris videbis ꝙ buchormariē eſt arbor marie ⁊ buchormariē eſt ciclamen ſeu arthanita. Franciſcus de pedemontium in capitulo primo de dolore inteſtinorum ⁊ medicinis eius ait. buchormarien eſt radix piretri vel mali terre. quod eſt falſum. nam buchormariē non eſt piretrum. verū ſi diceret buchormarien eſt malum terre. ſed non piretruꝫ.

Unguentum de arthanita paruū. ℞. ſuci arthanite ⁊ viſcoſitatis que mulgetur ex radice filicis. ⁊ ſuci. chameneř. ana. ℥. viij. ſuci extremitatum tamariſci. ℥. ij. olei irini. lib. ij. yſopi humideꝫ ʒ. v. armoniaci. bdelij. ana. ʒ. j. ſ. aceti quantuꝫ ſufficit. cere citrine. ℥. vj. corticis radicis caprorum. ℥. j. ſ. ſpice. i. nardi ʒ. iij. fiat ſicut ſuperius diximus.

¶ Jſtud vnguentum de arthanita paruū nō eſt in vſu. Verum ſunt ex hoibus qui faciunt vnum pro alio. qꝛ in iſto pauciora ſimplicia ingrediuntur. ſed non recte faciunt.

¶ Filix ſm Jſidorum a ſingularitate folij dicta deniqꝫ ex vna virgula altitudine cubitali vnum ſciſſuꝫ folium gignitur res applicata velut pēna. Dia. aūt de ipſa duo facit ca. vnum de dipteris. aliud de feliteron. ſm vero Matheum ſilua. dipteris eſt polipodiū. ſed non recte. nā ſi legis ca. de dipteri apud Diaſ. cum cap. de filice apud Serap. videbis ꝙ idem ſunt. ipſe vero Sera. in vno cap. loquitur de maſculo ⁊ femina. Auic. in ſecundo cañ. duo cap. facit. vnum de cildaru. ⁊ aliud de ſarace. hec apud Diaſ. naſcitur ſine ſemine: ſine flore. ⁊ ſine haſta. ſed quidam modernorum dixerunt ꝙ in nocte ſancti Joan. aliq vadunt ad locum vbi filix naſcitur ⁊ ibi ſtant per horas tres. ⁊ dicunt quod cito in illa hora filix gerit florē. poſt ſemē. deus melius ſcit.

Chamenelis iſtud vocabulū eſt corruptū. nā quedā deſcriptiones dicūt cauchenzigh. q̄dā camaelis. quedam cameactis quod melius eſt. ⁊ ſic hodie habet opinio quod debeat dicere cameactis. q̄ eſt ebulus cuius ortus eſt iuxta foſſos. columella in libro de cultu hortoꝝ ait parturit ⁊ rutilas ebuli creat vuida buccas. nam neqꝫ ſicca placet. nec que ſtagnata palude. perpetit querule ſemper guttis rane.

tam que ſpōte ſua frondoſas educat vlmos. hec eſt ſpecies ſambuci. ⁊ eſt quam noſtri ruſtici loricem dicunt.

Unguentum albariel. ℞. albariel. recētiuꝫ. ʒ. x. aſſungie porcine. ʒ. xlv. terantur ſimile ⁊ dimittātur marceſcere per dies. vij. deinde bulliant ⁊ colentur. ⁊ ſeruetur vnguentum in vitri vaſe. ⁊ adminiſtretur vbi oportet.

¶ Iſtud vnguentū apud nos non eſt in vſu. verum vt dictum fuit chirurgici vtuntur ipſo ſub nomine ruptorij de cantaridibus. ⁊ dicunt ꝙ albariel ſunt cantarides. ſine dubio videtur habere eandem virtutem. preterea in fine practice dini florentini. vꝫ. in antidotario habetur vnguentū albariel. ⁊ ibi ponit ad litteram ꝙ ſunꝫ cantaridibus. ergo vnguentum de albariel eſt vnguentum de cantaribus. infra apparebit vna alia deſcriptio ſub nomine vnguenti de cantaridibus. ſed non erit eadem.

Unguentum roſatꝫ. ℞. aſſungie porcine recētis quantitatē quam volueris ⁊ lauetur in aqua calida nouies. ⁊ tantundē cum aqua frigida lauatione vltima. deinde terātur cū ea roſaruꝫ rubearum recentium quantum ipſa. ⁊ dimittanſ marceſcere per dies. vij. deinde coquantur cum facilitate. ⁊ colētur. ⁊ iterum tantundem roſarum terantur. ⁊ dimittātur per alios ſeptem dies ⁊ fundantur ſuper ipſum ſuci roſaruꝫ circiter partem. 5. olei amigdalini partes. vj. ⁊ iteruꝫ coquatur cū facilitate vſqꝫ ad ſuci conſumptionem. deinde reponatur ⁊ adminiſtretur. ⁊ quandoqꝫ diſrumpitur in aqua roſata parum opij. ⁊ proijcitur in decoctione. ⁊ eſt mirabile. vbi oportet. ⁊ proprie quando vigilie adſunt.

¶ Iſtud vnguentum eſt in vſu. dicitur autem roſatū propter roſas quas reperit. Dia. roſa aquoſa colore mixta ē. due generantur in ea qualitates alterne. ſcilicet ſtiptica ⁊ amara. flores autem eius plus ſunt ſtiptici. ⁊ ideo plus deſiccatiui.

¶ Aſſungia porcina pinguedo eſt ſatis nota. Serap. ex auctoritate Gal. ait in cap. de pinguedine. quādo animal eſt humidum generatur in eo pinguedo. ſicut porcus. ⁊ quando eſt ſiccum generatur in eo adeps ſicut thaurus. capra ⁊ alia que habent cornua. Dia. in ca. de aſſungia cum tunica ait in illo cap. de confectio. que ſine ſale eſt peſſarijs miſcetur aſſungia porcina ⁊ vrſina conficitur ſic vt docet ibi.

Unguentum violatum valet ſicut roſatuꝫ ⁊ confert pleureſi ⁊ inflāmatiōi pectoris: ⁊ fit ſicut vnguentum roſatū. hoc apud nos non eſt in vſu vt eſt roſatum.

Unguentum baſilicon magnum. Recipe cere albe. reſine. ſ. raſine pini. ſepi vaccini. picis. ſ. naualis. glutinis olibani. mirre an̄. ℥. i. olei quantum ſufficit in alio cere. ℥. iij. ⁊ aliorum ana. ℥. j. ſ.

¶ Iſtud vnguentum eſt in vſu. maxime ſecundum iſtam deſcriptionem. aliud vero quod dicitur minus nōn tantū Auicenna in quinto canonis habet duas deſcriptiones ſicut habet Meſue. ſed non concordant cum iſtis. verū differunt parum dicitur autem baſilicō. nō ꝙ baſilicon. i. optimum ingrediatur. ſed ſecundum quoſdam dicitur baſilicon ſuo compoſitore. nam baſilicon ſeu vaſilicon interpretatur regale ſeu imperiale nam greci vaſilea regem ſeu imperatorem dicunt. inde baſilicon vnguentum regale eſt terafarmacum.

¶ Gluten olibani. i. thus. quidam autem crediderunt ꝙ per gluten olibani intelligerentur due res. vꝫ. per gluten terbentina. ⁊ per olibanum thus. ⁊ hoc approbant. quia Auicen. ibidem habet loco eius glutinis alimbac. ideſt terebentina. ſed veritas eſt ꝙ per gluten olibani intelligitur ſolum thus. quod ſatis eſt notum. ſed Leonardus de preda palea in cap. de cura vlcerum in generali. ibidem habet glutinum albotin ⁊ olibanū. ergo debemus ponere in iſto vnguento terbentinam. ⁊ thus quia ſatis cōuenit. tamen ſecundum intentionem Meſue ſolum thus debet poni.

Unguentum de bdelio. ℞. bdelij. ʒ. vj. euforbij. ʒ. iiij. caſtorei. ʒ. j. ſerapini. ʒ. iiij. cere. ʒ. xv. olei ſambucini. aut olei de chiri. ʒ. x. bdeliuꝫ ⁊ ſerapinum diſſoluantur in aqua ruthe agreſtis. i. armole. cetera liniantur cum aqua calida. ⁊ fiat vnguentum ⁊ liniatur cum eo.

Iſtud vnguentum eſt in vſu.

Bdelium eſt gummi arboris que naſcitur in terris arabum ⁊ melius ex eo eſt illud quod eſt amarum. clari coloris in ſe non habens ligna nec ſordes.

Unguentum filagrios ad ſpaſmum. Recipe cere. ℥. iij. yſopi humide. ſuci ruthe agreſtis ana. ℥. ij. euborij. pipis armoniaci. croci. olei balſami. caſtorei. glutinis alimbac. ideſt terebentine. oppoponaci an̄. ʒ. ij. ſtigie. ideſt ſtoracis liquide. ʒ. ij. ſ. olei quantum ſufficit.

Unguentum aureum. ℞. cere citrine. i. vſualis. ℥. vio. olei boni lib. ij. ſ. terebentine. ℥. iij. reſine colofonie. i. picis grece an̄. ℥. j. ſ. olibani. maſticis ana. ℥. j. croci. ʒ. i. miſce ⁊ fiat vnguentum.

Iſtud vnguentum eſt in vſu. dicitur autem vnguentum aureum. quia eſt optimum ⁊ excellentius inter alia vnguenta. ſicut eſt aurum precioſum inter metalla. Leonardus de preda palea in capitulo de vlceribus ambulatiuis habet vnam aliam deſcriptionem. ſed non eſt eadem. Nicolus florentinus in libro ſecundo in capitulo de maturatione variolarū ⁊ cura ipſarum poſt apparitioneꝫ inquit ſic. ⁊ quandoqꝫ cōfectio vnguenti de ceruſa ⁊ litargirij. ⁊ vnguenti rubei eſt bona ad vlcera variolarum. ⁊ hoc vnguentuꝫ eſt illud quod ponitur in antidotario. ⁊ hoc vocat ibi vnguentum aureum. hoc ego ignoro. quia Auicenna in quinto canonis habet vnguentum rubeum. quod ideꝫ nō eſt. Gilibertus de anglia in capitulo de cura arthetice. ſecundū magiſtros habet vnā deſcriptionē vnguenti aurei. ſed non eſt eadem.

Unguentum de ceruſa ad flegma ſalſum. ⁊ ſcabiem ſiccam. Recipe ceruſe. merdaſengi. ana. ʒ. vj. plumbi aduſti. ſcorie argenti. ana. ʒ. iiij. maſticis. olibani. ʒ. ij. ſ. olei roſati. ⁊ aceti quantum ſufficit. terantur in mortario ⁊ ponatur prius oleum poſt acetum. ana. parum infundendo. ita quod ſine intermiſſione teratur. nūc hoc nūc illud īfundendo donec impinguatur. ſi autem eo indiget pruritum habens argēti viui. ʒ. v. adde ⁊ adminiſtra. ⁊ quandoque apud neceſſitatem adde ziniar. ʒ. ij.

Iſtud vnguentum eſt in vſu. ſolum ſub nomine vnguenti de ceruſa ad flegma ſalſum. ſed quādo medicus ordinat vnguentum de ceruſa ſimpliciter intelligitur vna alia deſcriptio que inferius apparebit. Bartholomeus montagnana in ſuo antidotario habet vnam aliaꝫ deſcriptionē: ſed non eſt eadem nec in vſum venit.

Ceruſa ſm̄ Auic. eſt cinis plūbi. aut alaunoch. ⁊ tamen in ea que fit ex alaunoch. multum elaboratur in adurendo fit aſreng. ⁊ acquirit ſuperfluam ſubtiliationem. quādoqꝫ vero fiunt omnes ceruſe cum aceto. ⁊ quādoqꝫ cū ſalibus ⁊ quādoqꝫ fiunt pluribus modis ſm̄ ꝙ ſcitur in libris huius artis. Leonardus de preda palea in capi. de inflammationibus ⁊ veſicis inquit. ceruſa ideſt biaca.

Merdaſengi ideſt litargirium ſicut inueniſ apud Auerroym in quinto col. Auicēna in ſecundo canonis ait. merdeſen eſt plumbum aduſtum. ergo litargirium ſecundum Auicennam eſt plumbuꝫ aduſtum. tamen hic aliud intelligitur. quia ibi ingreditur merdaſengi. ⁊ plumbum aduſtū. que idem non ſunt. Leonardus de preda palea in capitulo de inflammationibus ⁊ veſicis in quodam vnguento inquit. merdaſengi. i. litargiriuꝫ ⁊ ſic hodie loco merdaſengi litargirium ponunt. plumbum aduſtum ſecundum Auicen. in ſecundo canonis eſt merdeſen. i. litargirium. ſed hic aliter intelligitur. Gal. in libro ſecretorum in cap. de ſquinantia ait. merdaſengi. ideſt plumbum. plumbum vero vena eſt terre ſimilis antimonio ac litargirio. ⁊ ſatis notum eſt. ⁊ modus aduſtionis eius ſuperius habitus eſt.

Scoria argenti ſm̄ Serap. ex auctoritate alcanzi eſt ſtercus argēti. ⁊ eſt bona ſcabiei ⁊ pruritui. quidam litargiriū putauerunt quod nō eſt. liber qui dicitur bulchaſis in tractatu primo inquit. doctrina qualiter aduruntur ſcoris argenti ⁊ auri ex libro almeiamir quibus vtimur in colirijs

Recipe de ſcoria cabruſie quantum vis. ⁊ tere ipſam groſſo modo. ⁊ confice cum melle ipſam. ⁊ pone ipſam in vaſe fictili nouo. ⁊ fac vt ibi docet Auicē. in capitulo de ere de alcabruſſi loquitur.

¶ Argentum viuum aliud eſt minerale aliud artificiale. artificiale conficitur ex minio ⁊ cinabro. minerale autem inuenitur in mineris metallorum. ⁊ propter id inter genera metallorum eſt poſitum. quorum ſpecies metallorūꝫ ſecundum Iſidorum ſunt ſeptem. ſ. aurum. argentum. plumbum. ſtannum. es. ⁊ argentum viuum. ⁊ ferrum. quidam poſuerunt argentum ſublimatum. ceruſam ⁊ litargirium inter genera metallorum. Gilibertus de anglia in capitulo de cura lepre in generali dicit. ꝙ fit de mercurio ideſt argento viuo. hoc autem cōſeruatur in vaſis plumbeis: aut vitreis aut in vaſis de terra vitreata. aut in veſicis. quia alia vaſa corrodit. ⁊ ipſum computantur inter venenoſas medicinas.

Unguentum egyptiacum magnum. ℞. flores eris. auř. v. mellis auř. xiij. aceti fortis auř. vij. coque ſuper ignem donec inſpiſſetur. ⁊ ſunt qui addunt in eo olibani maſculi triti auř. ij. ſ.

¶ Iſtud vnguentum eſt in vſu. maxime ſm̄ iſtā deſcriptionem Raſis in lib. diuiſionum in fine in cap. de medicinis algebra habet vnam aliam deſcriptionem que eſt quaſi eadem. Leonar. de preda palea in cap. de vlceribus profundis habet vnam aliam deſcriptionem que eadem eſt. Forma autem iſtius vnguenti efficitur in colore rubeo. nā qn̄ flos coquitur colorem rubeum acquirit.

Unguentum triaſarmacum. ℞. litargirij triti ſicut alcohol. i. ſubtiliter. ſicut athomi ſolares partem vnā. ⁊ funde ſuper ipſuꝫ nunc oleum. nunc acetum. ⁊ teratur. ⁊ adequaſ. ⁊ proprie quantum ſufficit. ⁊ adminiſtretur.

¶ Iſtud vnguentum ſub iſto nomine non eſt in vſu. verū ſecundum chirurgicos eſt in vſu ſub nomine vnguenti de litargirio. tamen inferius iterum apparebit deſcriptio vnguenti de litargirio qua generaliter vtimur. dicitur auteꝫ triaſarmacum a tribus medicinis que in ipſo ingrediuntur. Auicenna in quinto canonis habet deſcriptionem vnguenti nigri. ⁊ eadem eſt huic.

Unguentum alfeſericon relatum ad alexandruꝫ. Recipe ceruſe. litargirij. alfeſericon. aloes boni croci. argenti viui extincti an̄. partes equales. olei de oleandro. ⁊ aceti quantum ſufficit fiat ſicut vnguentum de ceruſa.

¶ Iſtud vnguentum non eſt in vſu. Aui. in ſecundo canonis de ipſo facit cap. ſub nomine faſuricon dicit. ꝙ eſt medicina ad ſcabiem facta ex litargirio calcadis. i. vitrioli ⁊ aceto ſine dubio alfeſericon eſt medicamen compoſitum. cuius deſcriptionem Meſue inferius deſcribit. ⁊ ſi facere volueris vnguentum alfeſericon ſimiliter oportet facere confectionem de alfeſericon.

¶ Oleander apud Diaſco. vocatur nereon. Iſidorus ait. rodādarum quod corrupte vulgo lorandrum vocatur ꝙ ſit folijs lauri ſimilis. florem vt roſe. arbor venenata. interficit enim animalia ⁊ medetur ſerpentum vexationibus. deſcriptionem autē olei ipſius deſcribit Raſis de qua infra erit ſermo.

Confectio alfeſericon quod eſt medicamen cōpoſitum. Recipe litargirij albi. calcanti. i. vitrioli viridis. de quo fit encauſtrū an̄. partē vnā. floris eris partem mediam. terantur cum aceto vehementer forti in ſole tempore eſtiuo fere per diem vnam ſemper ante modicum addendo acetum. deinde ponatur in vaſe vitreo. ⁊ ſtringatur os eius. ⁊ ſepeliaſ in fimo diebus. xl. deinde adminiſtretur.

Unguentum palmeum. Recipe olei veteris lib. iij. aſſungie veteris depurate a ſale lib. ij. litargirij. lib. iij. vitrioli ℥. iiij. conficiantur ſic oleum ⁊ aſſungie mittantur in ſtannato ſupra ignem ⁊ liqueſiant. deinde addatur litargirium ⁊ vitriolum. ⁊ ducantur continue cum tribus ramis palme. ⁊ accipe vnum ramum palmarum minutatim inciſum. ⁊ intromittatur ⁊ tādiu bulliat ſupra ignem lentum factum de lignis ſiccis donec inſletur ⁊ redeat ad ſuuꝫ ſtatum ⁊ inſpiſſetur ⁊ denſitatem habeat.

¶ Iſtud vnguentum non eſt in vſu ſub iſto nomine. verū eſt in vſu apud chirurgicos ſub nomine vnguenti de colcotar. ⁊ ſic ſine dubio poſſunt vti ſub nomine. nam vide quod Nicolaus florentinus in libro ſeptimo in capitulo de curatione flegmonis inquit. ſic eſt emplaſtrum de colcotar. ⁊ eſt illud quod vocat Serapi. in ſuo antidotario diapalma. Leonardus de preda palea in capitulo prio de flegmone ait. vnguentum de palma ideſt de colcotar relatum ab Auic. ⁊ hic eſt ꝙ Auicen. in quinto habet vnguentum de calcadis. quod quaſi idem eſt de quo infra.

Unguentum de flore eris in ſuo grabadin in capitulo de vulneribus neruū. Recipe cere. ℥. iiij. olei antiqui vel facti ex oliuis immaturis. ideſt olei onfancini. ʒ. xvj. floris eris puluerizati ſicut alcohol ideſt ſubtiliter. ʒ. ij. fiat ex eis. ⁊ vtere cum licinio. ⁊ quandoqꝫ additur ⁊ minuitur ex flore eris ſecunduꝫ qđ exigit neceſſitas.

¶ Iſtud vnguentum non eſt in vſu Auic. in quinto canonis habet vnam aliam deſcriptioneꝫ que eadem eſt. niſi ſolum in vno. ⁊ hoc eſt ꝙ Meſue non ponit reſinam. Auic. vero ſic in reliquis idem ſunt. Joannes Serap. in ſuo antidotario habet vnguentum de ziniar. quod eſt idem cum vnguento de flore eris apud Auicen.

Flos eris ſecundum Simonem ianuenſem non eſt viride eris. verum hodie ponunt loco eius. quia reperitur in multis locis vbi vnus doctor habet florē eris in vno alio loco habet viride eris. nam vide raſim ſi es de calcādo vbi habet ziniar ideſt viride eris. Gulielmus placentinus loco eius habet florem eris. Petrus de argillata in capitulo de medicinis mundificatiuis vel abſterſiuis in vnguento apoſtolorum habet. Recipe viride eris. Auicenna in quinto idem habet. Recipe floris eris. Item Joannes Serap. in ſuo antidotario habet vnguentum de ziniar. Auicenna in quinto canonis habet vnguentum de flore eris quod idem eſt. ⁊ ſic hodie vnum pro alio ponunt. Sera. dat modum eius ſicut apparebit infra in emplaſtro apoſtolicon ⁊c.

Unguentum alabaſtri. nardi ſpicati. ſecundū Nicolaum. Recipe ſauine viridis. ℥. v. hedere terranee. viridis. mille folij. artemiſie. ideſt matris herbaruꝫ. galle cupreſſi. fenugreci. herbe benedicte ſeminis lini. roriſmarini. omniū octo. ℥. vj. pone hec omnia ſimul trita in aque ſextarijs duodeciꝫ ⁊ dimitte macerari vſqꝫ ad tertium diem. poſtea adde olei ſextaria quinqꝫ diligenter cū cautella tandiu quoqꝫ vſqꝫquo ad oleū perueniat remota aqua remoto vero ab igne. ⁊ colato per ſacculum nitidum adde cere. ℥. vij. colofonie terbentine galbani. maſticis gummi. hedere. reſine. olibani. mirre. ana. ℥. v. ſtoracis calamite. corumbri. ſpice nardi. omnium trium ana. libr. vnam balſami. ℥. iiij que terenda ſunt tere que liqueſiēda ſcilicet liquefac in ſimul mixtis omnibus diu agitando cum ſpatula miſce. deinde vſui reſerua ⁊c.

Iſtud vnguentum alabaſtri eſt in vſu. Appellatur auteꝫ vnguentum alabaſtri nardi. non quod alabaſtrum ingrediatur. hodierni autem vtuntur vnguento alabaſtri. ⁊ in eo ponunt alabaſtrum quod eſt genus marmoris. ſed non recte. quia ex meo iudicio alabaſtrum in hoc nō debet ingredi. nam hoc vnguētum inuenitur in libro ſeptimo Giliberti anglici in capitulo de retentione menſtruorū quod alabaſtrum non habet. Papias vero ait. alabaſtrū genus marmoris. vnde fit vas in quo de intus vnguenta conſeruantur. ⁊ ideo pro vnguento ponitur. nam ſine dubio hoc dicitur alabaſtrum quia ipſum cōſeruari debet in vno vaſe facto ex alabaſtro. preterea vide in paſſione domini noſtri Jeſu chriſti. ſecundum Marchum vbi dicitur. ⁊ cum eſſet Jeſus betanie in domo Simonis leproſi ⁊ recumberet venit mulier habens alabaſtrum vnguenti nardi ſpicati precioſi. ⁊ fracto alabaſtro effudit ſup caput eius. ⁊ hoc eſt illud vnguentum in quo vtebātur Maria ⁊ Martha

ſorores. vnde per hoc vide apud Leonardum de preda palea in capitulo de caſu ⁊ offenſione propria doctrina vbi ſic ait. nota de vnguento alabaſtro quod operatur mirabiliter in confuſione ⁊ attritione ⁊ caſu offenſione. ac etiam in verberatis ⁊ flagellatis ⁊ tortis cum tortura. ⁊ ſimilibus ⁊ vocatur vnguentum alabaſtrum nardi de ſpica nardi precioſa. quia romani a hieruſalem attulerunt tempore quo dominus noſter Jeſus Chriſtus crucifixus fuit. Bonum ⁊ probatum in omnibus febribus ⁊ rigoribus ⁊ calculoſis doloribus lumborum petram de veſica rumpit. renum dolorem auferet. ⁊ emigraneum dolorem amputat caſibus matricis optime ſubuenit. Maria ⁊ Martha ſorores Lazari hoc vnguento vſe fuerunt omnibus diebus vite ſue. Scias autem ꝙ veritas eſt ꝙ hoc vnguentum dicitur alabaſtrum nardi ſpicati. q̄r conſeruatur in vaſe alabaſtro. propter ſpicā nardi quam recipit. ⁊ dicunt ſapientes ꝙ hoc poteſt dici vnguentum de ſpica nardi conſeruato in vaſe alabaſtro.

¶ Sauine viridis. i. recentis.

¶ Hedera apud Diaſcoridem vocatur ſciſſos. Plini. hedera ſpecies habet tres. candidam. nigram. ⁊ elix. ⁊ he in ſpecies alias diuiduntur. Galienus in libro ad partenianum ait. hedera naſcitur in diuerſis arboribus. parietibus vel petris. ⁊ terra. ſed hic intelligitur de illa que in terra reperitur. que ſatis eſt nota de qua antiquitus coronabantur poete. vnde Virgilius in bucolicis. Paſtores hedera creſcentem ornate poetam.

¶ Galla cupreſſi ſcilicet fructus, eius qui aptus eſt in medicina. Iſidorus in capitulo de proprijs nominibus arborum inquit. cupreſſus grece dicitur, ꝙ caput eius a rotunditate in acumen erigitur. vnde ⁊ canon vocatur. ideſt alta rotunditas. hic ⁊ fructus eius conus. quia rotunditas eius talis eſt vt conum imittetur. vnde conifere ciparissi dicuntur. huius lignum cedro pene proximam habet virtutem templorum quoq̄ʒ trabibus aptum. impenetrabili ſoliditate. nunq̄ʒ oneri cedit. ſed ea qua in principio fuerit firmitate perſeuerat. Antiqui cupreſſi ramos prope rogum conſtituere ſolebant vt odorem cadauerū dum vrerentur comprimerent iocunditate odoris ſui.

¶ Millefolium eſt herba que omnibus nota eſt. Diaſco. miriofilos ſiue vt latini mille folium ideſt ſupercilium veneris. naſcit̄ in paluſtribus locis. tirſum habet ex vna radice mollē ⁊ ſubruſſum. ⁊ quaſi manibus linitum. ⁊ folia ſimilia feniculo. Plini. miriofilon quod noſtri millefolium vocant.

¶ Herba benedicta ſecundum compoſitorem eſt fu. que alio nomine valeriana vocatur. Simon vero ianuēſis ait. terra benedicta in antidotario olim in vnguēto alabaſtri. quod ignoro. verum eſt ꝙ Gilibertus loco herbe benedicte habet terram benedictam. ſed Leonardus habet herbā benedictam. ego vero ignoro quid ſit terra benedicta. ſed herba benedicta eſt valeriana quam meo tempore vidi apponi in hoc vnguento.

¶ Roſmarinus ſecundum Diaſcoridem eſt libanotides. ſecundum vero Serapionem eſt arbor marie. de qua miror ꝙ ipſe Serapio in ſuo breuiario in capitulo de emoroidibus inquit ꝙ arbor marie eſt arthanita. quod nō recte dicitur ab aliquibus corona montis vel mōtana. eius flores alchilil dicuntur. vnde zuccaruʒ alchilil ideſt de floribus roriſmarini.

Sextarium vero ſm compoſitorem Auicen. Serap. eſt pondus ſex dragmarum. ⁊ danich duorum ſm Gentilem eſt pondus. ʒ. ſex. Leonardus idē inquit. ſextarius eſt pondus aur. iiij. aureus vero eſt quarta pars vncie. ⁊ in vncia ſunt octo dragme. hodierni vero generalis quando reperiunt in receptis ſextarium vini vel aque intelligunt duas lib. cum dimidia. ſed per ſextarium piperis vel cinamomi ſex dragmas intelligunt. deus melius ſcit.

Colofonia ideſt pix greca. Dinus florentinus in primo libro in capitulo de eruptionibus exituralibus ait. picis pece. ideſt pice grece. Item circa inſtans. colofonia. ideſt pix greca. eſt autem gummi cuiuſdam arboris que in greca reperitur. vnde pix greca dicitur etiaʒ. reperitur in alijs locis. Pli. vocat eam briciam dicens. bricia ſit epicea raſina. in hiſpania autem e picea noſtris minime laudata. eſt enim reſinarum amara. ⁊ arida. graui odore. vnde reſina frixa. pis bricia. pix romana: colofonia idem ſunt.

Corumbrum ſm compoſitorem eſt cenſura iudeorum. vel timiamatis. vel thus iudeorum. Leona. ibidem inquit corumbrum ſunt feces ſtoracis liquide. ergo corumbrum eſt ſtorax rubea qua vtuntur iudei in eccleſijs pro fumigatione. etiam corumbrū poteſt dici quod interpretatur omne fumigium odoriferum.

Spica nardi. ideſt aromatica. iſtud vero vnguentum dicitur alabaſtrum nardi propter ſpicam nardi quam recipit in multa quantitate. ⁊ conſeruare debes in vaſe facto ex marmore dicto alabaſtrum.

Balſamus ideſt opobalſamum. naʒ opos eſt balſamus vel vt lac. ⁊ ſimiliter opoſici vocatur lac ficulnee ab ipſa. Plinius autem ait. ſed omnibus odoribus prefertur balſamum vni terrarum iudee conceſſum quondam in duobus tantum hortis vtroq̄ʒ regio altero iugerum. xx. non amplius. altero pauciorum. oſtendere arbuſculam hanc vrbi imperatoris Veſpeſiani clarumq̄ʒ dictu a Pompeo magno in triumpho arbores quoq̄ʒ diximus. ſeruit nunc hec ⁊ tributa pendit cum ſua gente in totum. alia eſt natura quam noſtri externi que prodiderant. hoc precioſuʒ eſt. in noſtris partibus raro inuenitur. ſed infra deſcribam quedam olea que poſſunt poni in omni loco vbi ingreditur balſamus.

Vnguentum

martiaton ibidem. Recipe cere albe libr. ij. olei lib. viij. ruthe. ℥. vij. maiorane. ℥. vj. tamariſci. ℥. vj. eſbrij. roriſmarini. foliorum lauri ana. ℥. viij. ſauine. ideſt bracheos. balſamite. liliſagi. ozimi ideſt herbe que baſilicon odoriferuʒ vocatur polij ideſt polij montani. calamenti. arthemiſie. enule. betonice. brance vrſine. ſpergule. herbe venti. pimpinelle. agrimonie. abſinthij. herbe paraleſis. herbe ſancte marie. cinarum ſambuci: herbe graſſule. millefolij. ſemperuiue. camedreos. centumneruie. centauree. fragule. quinq̄ʒ folij. tetrait ana. ℥. iiij. ſ. radicum euiſci. cimarum mirti. ideſt foliorum mirtilorum. ana. ℥. iij. fenugreci ℥. j. ſ. butiri. ℥. j. ʒ. ij. vrtice violarum papaueris nigri menthe ſaracenice. ⁊ alie menthe lapacioli politrici. carduncelli. matriſſilue. maturelle. herbe muſcate. aleluie. lingue ceruine. criſpule camphorate. ſtoracis. calamite. medulle ceruine. an̄. ℥. ſ. adipis vrſi. adipis galline. maſticis. ana. ℥. j. thuris. ℥. ſ. olei nardi ʒ. ij. colligātur omnes herbe in menſe madij. ⁊ in vno die aut in duobus ſi poteſt ab hora tertia vſq̄ʒ ad meridiē conficiantur ſic. herbas tritas diebus ſeptem in optimo odorifero vino infunde. octauo autem die coquantur lento igne. ⁊ cum vinum aliquantulum inceperit conſumari addatur ſupradictum oleum ⁊ bulliant donec herbe incipiāt dimitti. deinde ſtudioſe colentur ⁊ proiectis herbis iteruʒ ſuper ignem ponantur ⁊ cum bulire inceperit ponatur ſtorax ⁊ cum modicum bulierit ponatur butirum ⁊ aſſungia contuſa ⁊ oleum nardinum ideſt de ſpica nardi. ⁊ maſtix. ⁊ olibanum. ⁊ poſtea cetera. ⁊ cum cera liquefacta fuerit bene cum ſpatula ſemper agitando ab igne deponantur. ⁊ cum coagulatum fuerit in vaſe reponatur.

Iſtud vnguentum martiaton dicitur a martiatone peritiſſimo medico a quo fuit inuētum. hoc apud multos apothecarios in vſu eſt. ſʒ pauci ſunt apothecarij qui ipſuʒ faciant. immo emunt a merchatoribus Ianuenſibus. ⁊ hoc aduenit. quia ibi ingrediuntur multa ſimplicia que difficilia ſunt inueniri. ſʒ ego cōſideraui dicens. ſi in partibus ianue ac in alijs faciunt. nōne idē poſſumus cōponere nos. nā ſine dubio idē nos poſſumus componere. ⁊ melius. q̄r ego fui in partibus ianue. ⁊ interrogaui apothecarios qui cōponunt predictū vnguētū qui in multis ſimplicibus errant. ⁊ ponūt in eo quid pro quo ideſt vnaʒ rem pro alia: ſed ego taliter agam ꝙ nos. ⁊ alij apothecarij facere poterunt. Gilibertus de anglia in capitulo de cura artetice ſm magiſtros habet vnā aliam deſcriptionem que eadem eſt. eandem habet Leonardus de preda palea in capitulo primo de contuſione ⁊ attritione.

¶ Ruthe. ſ. ruthe domeſtice. hec ſatis nota eſt. Secunduʒ circa inſtans: ſi quis eſt totus circūdatus rutha viridi ſecure poteſt accedere ad interficiendū baſiliſcū: ſed hoc credo ꝙ apud ipſum nunquam fuit probatum nec apud me.

¶ Maiorana herba eſt ſatis nota. hec eſt quaʒ Dia. ſanſucum vocat. Pli. amaracū. Diocles medicus ⁊ ficulagrus appellauere quod egyptus ⁊ ſiria ſanſucuʒ. In hac ſunt diuerſe opiniōes. nā Gili. loco ei⁹ hʒ armōiacū. Leonar. nō habet maioranam: nec armonincum: ⁊ ſic meo tempore vidi facere ipſum ſine maiorana: ⁊ ſine armoniaco: tamen fac vt tibi placet.

¶ Tamariſcus apud Dia. vocatur mirica. Pli. muricem in italia naſci quā tamaricem vocant certum eſt achia aut brion ſilueſtrem inſignem: ⁊ quod eam ſatiuā tantū ferat cui galle ſimilis fructus i ſiria ⁊ egypto copioſus. Gal. in libro. ad partenianum inquit. miricas fructiculum afferre mollem: frangibilem ⁊ veluti florē tantū egypto quidem ſimilem galle. huius igitur ſucus in qua fuerit coct⁹ pediculos occidit: ⁊ culices ⁊ pulices fugat. Hec apd̄ nos iuxta aquas naſcitur.

¶ Eſbrium ſecundum compoſitorem eſt flos ſaluie. ſecundum vero Matthe. ſiluati. eſt maiorana: quod non creditur. nam Leonardus loco eius habet flores ſaluie: quod idem eſt.

¶ Balſamita idem habent alij: eſt mēthe aquatica ſeu ſinſibrinum. in hac errauit tranſlator Auic. in ſecundo can̄. in capitulo de nemen dicens, ꝙ nemen eſt ſinſibrium. qd̄ non eſt. nam nemen apud Serap. eſt ſerpillum. Balſamita vero ſiue mentha aquatica eſt herba habens folia ſimilia folijs menthe: ſed maiora cum flore celeſti. iuxta aquas naſcitur. Multi autem ignorantes apothecarij credunt: ſed non recte: ꝙ balſamita ſit quedam herba inuoluens circa muros quam nos vulgo balſaminam dicimus: ſed aliud eſt ſuum vero nomen de balſamina in latino eſt dictum memordita ⁊c̄.

¶ Liſifagus ideſt ſaluia. vnde Macer. Liſifagus grece: ſʒ ſaluia dicta latine. Dia. eliſagus: aut liliſagus: aut fagnō. Pli. bechion que ⁊ ſaluia dicitur: alias tuſſilago. duo ei⁹ ſunt genera: ſilueſtris vbicunq̄ʒ naſcitur ſub eē aquas credunt ita altera a quibuſdā ſaluia appellat̄ ſilis verbaſco.

¶ Calamentum eſt herba ſatis nota. Iſidorus mētha agreſtis quā greci calamentū noſtri vulgo. neptaʒ vocauerunt eſt maioris virtutis ⁊ vehemens in calore.

¶ Brancha vrſina ſecundum Petrū de creſcētijs calida eſt ⁊ humida in primo gradu virtutē habet molliendi ſecūdum moder. due ſunt ſpecies: quarum vna habet folia magna: ſicut folia caulis: ſed inciſa ſicut brācha vrſi. i medio eorū ſtipes: in cuius capite ſunt multi flores purpurei ſpinoſi ⁊ concluſi. hec vero naſcit̄ in mōtibus i locis vmbroſis. Altera vero ſpecies habet folia ſimilia folijs paritarie: ſed longiora: ⁊ in ipſis folijs oriunt̄ flores concluſi: ſicut priores purpurei: ⁊ quando ſiccātur efficiunt̄ ſpinoſi. hec apud nos iuxta hortos inuenitur: ⁊ ponitur hec ſi habere non poteris priorem.

¶ Arthanita ſecundum Auic. in ſecundo can̄. eſt buchormarien. tamen miror ꝙ idem in tertio canonis in fen. xvi. in capitulo de compoſitione ſolutiuorum eius qui habet colicam ex ventoſitate aut materia flegmatica. de quibus fiunt cliſteria ponit ibi buchormarien ⁊ arthanitam. ergo falſus eſt textus ſecundi canon̄. Raſis in nono Almanſoris in capitulo de colica idem in capitulo de popleſia in cliſterijs idem habet. Auicen. autem in ſecundo can̄. dicit arbor marie eſt buchormarien. ⁊ iam dictu eſt de ea. ⁊ eſt trium ſpecierum. vna ſpecies eius ſine fructu ⁊ due cū fructu. ego non intelligo quid velit Auicen. per talia verba. nam arbor marie eſt roſmarinus ⁊ buchormarien ſm ipſum eſt artania qd̄ nō eſt poſſibile: error vō q̄ inuenitur in ipſo apud me nunq̄ʒ ſeparabitur. hodie generaliter habet̄ opinio quod Raſis in illo loco errauerit ponere buchormarien ⁊ arthaniteʒ: ſed non recte q̄r in hac inuenit̄ differentia que reperit̄ inter ſcedenegi ſine. h. ⁊ inter ſchedenegi cum. h. ſimilr̄ eſt dr̄ia inter buchormarien ſcriptū cum littera. t. inter buchormarien ſcriptum.

Spargula ſecundum compoſitorē eſt rubea tinctorum minor: ⁊ ſic hodie habet̄ ſimilis opinio. Dia. vocat rubeā ⁊ inq̄t rubeā quā alij erithordanum: latini vero rubricam dicunt. herba eſt omnib⁹ nota. eius ſpecies ſunt due: vna agreſtis: alia que appellatur ſparthos: ramulos ſiue tirſos habens tenues: ⁊ quaſi nodoſa folia: per interualla diſtantia: atq̄ʒ per ſingulas enodationes. veluti ſtellarum imaginē mentientia: fruct⁹ ſiue ſemen rotūdū eſt. ⁊ viride dehic rubrum. aut circa maturitatē nigrū. radicem habet tenuē. ⁊ paruam. ⁊ rubicundam ⁊c̄. hec eſt forma rubee tinctoꝝ. ſi autem habere non poteris minorem ponas maiorem. minor vero non eſt illa herba quam noſtri ruſtici raſparellam dicunt. ſed eſt aliud.

Herba venti. ſ. herba venti maior. ⁊ eſt paritura. ei⁹ ſpecies due ſunt. ſ. maior ⁊ minor. maior vero ē paritura ſiue vitriola. ſiue aliſineʒ. vt apud Dia. ſiue herba vitri. vt apd̄ Aui. idem circa inſtās ait. paritaria herba eſt que alio nomine dicitur viriola. qa optime vaſa mundificat. hec apd̄ nos in muris naſcitur. ⁊ dicit̄ a vulgo veraxium. minor vero eſt cōſolida minor habens florem ſicut artetica. ſʒ ſūt purpurea. ⁊ dicunt ſapientes quod vtraque in hoc vnguēto debet poni.

Agrimonia herba eſt ſatis nota. apud nos in pratis reperitur. Dia. autem inquit. agrimonia herba omnibus nota que feraria minor dicitur. naſcitur in campis vel circa ſepes. cuius radix greco nomine eupator. ſi dicitur eo ꝙ diurectica ſit valde apud modernos. eupatoriuʒ eſt aliud. Gal. in lib. ad partenianum de agrimonia. ⁊ eupatorio in vno cap. loquitur in fine vero ait. huius igitur radicem greci eupatorium dicunt.

Herba paraleſis ſecunduʒ compoſitoreʒ ē herba ſancti Petri. ſiue vt alij primula veris. eius ſpecies ſunt due. ſ. maior ⁊ minor. maior vero eſt herba ſancti petri q̄ in hortis naſcitur cum folijs viridibus. parum inciſis. hec nota eſt omnib⁹. minor ē illa quā hodie generaliter herbā margaritam dicimus. cuius flos ſimilis camomille eſt huius. in pratis plurimum eſt.

Herba ſancte Marie ſecundum eundem eſt perſicaria. ſeu ſanguis Xp̄i ſecundum vero Mattheum ſil. eſt herba ad albedinem tendens cum folijs rugoſis. ſicut herba que dicitur floſinos. ideſt taſſus barbaſus. ſed non recte dicit. quia ſi compoſitor dicit ꝙ eſt perſicaria eius forma non eſt. vt dicit Mattheus. preterea Leonardus ait. herba ſancte Marie ſiue perſicaria. ⁊ ſic eſt ſecundum veritatem ⁊ eius forma eſt. ꝙ habet folia ſimilia folijs perſici. intra que ſunt puncta nigra apud nos iuxta hortos naſcitur. inuenitur alia ſpecies que caret maculis. ſed hec non eſt tante virtutis: quidam vocant ipſam zinziber caninum. alij perſicariam cum ſigillo. ſecundum. Petrum de creſcentijs. herba ſancte Marie eſt mentha romana vel ſarracenica. quod falſum eſt. Nam in iſto vnguento vtrunque ingreditur.

Sambucus eſt actis. Sera. in capitulo de ſambuco inq̄t. quod due ſunt ſpecies. quorum vna dicit̄ in greco actis ⁊ in latino ſaboca. vult dicere ſambucus. ſecunda nominatur in greco chameactis. ⁊ eſt eius intentio terrena. vel infima actis. ⁊ in latino dicitur abolas. vult dicere ebul⁹. ⁊ eſt arbor ebuli. vnde verſus ſambucus eſt actis. ſed ebulus eſt chameactis.

Herba graſſule ſecundum cōpoſitorem eſt faba graſſa cuius ſpecies ſunt tres. ſ. graſſula maior, ideſt faba graſſa. minor vero eſt vermiculus. media eſt cardus benedict⁹. ſʒ lumen verius tenebra apothecarioruʒ exponit ꝙ ē vermicularis. ſed falſum eſt. naʒ vera graſſula eſt herba habens folia virida ⁊ pingua vt ſēperuiua cū flore tendenti ad albedinem. naſcitur autē apd̄ nos iuxta foſſos ⁊ ē illa quaʒ noſtri ruſtici vulgo fabā dicunt. ſed non recte. quia aliud non eſt. ſed debent dicere fabā graſſam. Infra apparebit oleum frigidiſſimum viride ⁊ ibi meli⁹ certificabo quod

craſſula non eſt vermicularis: vt dicit lumen malelucens.
¶ Semperuiua apud Auicen. vocatur ſuccutum. ſed non recte: quia ſuccutum eſt corruptum: ⁊ debet dici ſimphitum. ergo eſt conſolida maior: ſed ipſe ignorauit quid eſſet apud Diaſco. vocatur aizon. Macer ait. Diximus acidulam quam grecus dicit aizon. Sic dici credunt ſapor illi ꝙ ſit aceti. inferius idem ait. Altera vero minor ſpecies eſt illius herbe. quam ſemperuiuam dicunt. quoniam viret omni tempore. herba iouis vulgari more vocatur.
¶ Camedreos eſt herba dicta apud nos calamandrina. Pli. camedris herba eſt que latine triʒaga dicitur. aliqui camacropem: alij teucriam appellauere.
¶ Centumneruia ſecundum compoſitorem ac Gilber. eſt arnogloſſa ſiue plantago maior. hec apud Auicen. vocatur lingua arietis ⁊ eſt herba quam noſtri ruſtici bletam ſilueſtrem vocant. illud vero lumen fuſcum loco centumneruie habet centauream: quod non recte actum eſt. nam in iſto vnguento ingreditur ⁊ centumneruia ⁊ centaurea.
¶ Centaurea ſcilicet minor: ſed lumen malelucens inquit. centaurea ſcilicet maior: ſed non recte. Nam vide ꝙ Meſue in capitulo de centaurea ait. ꝙ eius ſpecies ſunt due ſcilicet maior ⁊ minor. minor vero eſt melior in omni re. Iſidorus centauream greci vocant que a chirone centauro fertur reperta eadem ⁊ limnoſios. quia locis humectis naſcitur eadem ⁊ fel terre: propter amaritudinem dicta eſt.
¶ Fragula eſt herba gerens fragra. Unde Ouidius metamorphoſeos. Montana que fragra legebant. ⁊ Uirgilius. Qui legitis flores: ⁊ humi naſentia fragra. Apud nos omnes hec naſcitur iuxta foſſos: cuius fructus comeduntur in ſuo tempore.
¶ Quinque folium. ideſt pentafilon. Auicenna in ſecundo canonis duo capitulo facit: vnum de pentafilon: aliud de quinque folio: quod idem eſt. dicitur autem pentafilon a numero foliorum: quia per ſingulas anotationes habet quinque folia. Auicenna in capitulo de lacticinio ponit pentafilonem inter ſpecies eorum.
¶ Tetrait ſeu herba tetrait: vt dicit Leonardus ſecundum Gilibertuʒ eſt herba iudaica. Idem ait compoſitor: ſed multi hodierni apothecarij credunt ꝙ dicat torathit: ſed non recte: quia torathit eſt fungus naſcens in radice roſe canine ſiue barbe hircine. ex quo fit ipoquiſtidos: ⁊ hoc multi ponunt qui errant. nam aliud eſt tetrait: aliud eſt torathit. Si vero compoſitor vult ꝙ tetrait ſit herba iudaica. ergo eſt herbum. nam Auicenna in ſecundo canonis inquit. herba iudaica. ideſt herbum: ⁊ herbum apud Diaſco. eſt orobum. cuius aliud eſt palidum: aliud ſubruffum: ⁊ aliud album. Circa inſtans dicit. tetrait eſt herba iudaica: ⁊ ſic eſt ſecundum veritatem ꝙ tetrait eſt herba iudaica ſiue herbum ſiue orobum. ergo eſt herbilia: aut illa herba quam ruſtici elmocho vulgo dicunt.
¶ Euiſcus. ideſt maluauiſcus ſeu altea. Auicen. in ſecundo canonis ait. altee nomen in greco deriuatum eſt ex nomine plurimum iuuamentorum.
¶ Mentha ſarracenica. ideſt mentha romana ſeu nigra. Nam eius planta eſt nigra ad ſimilitudinem ſarracenorum. cuius folia maiora ſunt quam menthe hortulane. hec apud nos iuxta aquas inuenitur. Petrus de creſcentijs in capitulo de mentha ait. menthe tres ſunt ſpecies. eſt enim quedam domeſtica que proprie hortulana dicitur: ⁊ eſt alia ſilueſtris que menthaſtrum dicitur: ⁊ eſt mentha que longiora latiora ⁊ acutiora habet folia: ⁊ hec eſt mentha romana: vel ſarracenica: ⁊ vulgariter herba ſancte Marie vocatur: quod falſum eſt. Nam ſupra in iſto vnguento poſita fuit herba ſancte Marie. ergo non eſt mentha ſarracenica: vt inquit ipſe. Hic Nicolus dicit ⁊ alie menthe. idem dicunt alij: vt Gilibertus. ⁊ Leonardus ⁊ ſignificat alias ſpecies menthe quas ipſe non nominauit. Nam ſpecies menthe ſunt quinque de quibus tres nominauit ſupra: ⁊ alias duas non nominauit: ſed illas quas intelligere debemus per alias menthas eſt mentha communis ſeu hortulana: ⁊ menthaſtrum ⁊ ſic meo tempore vidi in hoc ponere quinque ſpecies menthe que ſunt mentha hortulana ſiue communis. vel odorifera. ⁊ ſiluatica. ⁊ eſt menthaſtrum. ⁊ eſt alia que dicitur ſarracenica ſiue romana. ⁊ eſt alia que dicitur aquatica ſiue balſamita. ⁊ eſt alia que dicitur mentha non odorifera. ⁊ hoc eſt calamentum. ⁊ ſic omnes iſte quinque debent poni in iſto vnguento. ſed lumen de quo ſupra inquit. ꝙ per alias menthas non intelligitur niſi mentha domeſtica. ſed non recte. vt eſt notum apud omnes ſapientes.

Politricum herba eſt minuta. cuius ſtipes vergit ad nigredinem. in puteis hanc vidi ⁊ in muris. ac in locis humidis. ⁊ hoc eſt ſatis notum.

Lapaciolum ſiue lapacioli ſecundum compoſitorem ac Giliber. eſt lapacium acutum. ergo eſt acetoſa qua generaliter vtuntur. ⁊ ſic eſt ꝙ illa acetoſa qua vtimur eſt acutior omnibus lapaciorum ſpeciebus. Macer ait. Herba ſolet lapaci vulgo pari tella vocari. illius ſpecies dicuntur quatuor eſſe. idem ait. Diaſcori. in capitulo de lapacio. Circa inſtans inquit. lapacioruʒ triplex eſt maneries. ſcilicet lapacium rotundum acutum. ⁊ domeſticum. lapacium folia habens acuta. efficacius eſt lapatio rotundo. minus efficax eſt lapacium domeſticum. quod folia habet aliquantulum lata. ⁊ magna vſui medicine competunt.

Carduncellus ſecundum Gilibertum eſt cardus benedictus. idem dicit compoſitor. ergo eſt quem Pli. erigeron ſiue ſenection vocat. de qua Iſidorus. erigonon a grecis dicitur. ꝙ vere primo ſeneſcat. vnde ⁊ eam latini herbam ſenectionem vocant. non intelligitur de ſenatione quod dicitur creſſonum. ſed de alia herba de qua Macer ait. Egrigeron greci ſenectio noſque vocamus. Quid canis ſimilis videatur flore capillis. Naſcitur in muris. ⁊ in hortis. ⁊ tagulatis. hec apud Diaſcoridez vocatur ſedum. ⁊ apud Galie. in libro ad Partenianum vocatur ſudeo quam alij ſention vocant. hec vero eſt herba que in numero cardonum eſt. apud nos hortis ac in muris inuenitur. ⁊ quam lombardi herbam turcham vulgariter dicunt.

Matriſſilua ſecundum compoſitorem eſt oculus lucidus ſeu caprifolium. ⁊ de hac apud quoſdam ſit licium. ſed illud licium eſt debile. Hec herba apud nos iuxta hortos inuenitur. cuius folia ſunt ab vno latere ſubalbida. ⁊ ab altero viridia. ſe adherentes ⁊ inuoluentes ſepius ſuper alias plantas. vt eſt notum. Et eſt quam Dia. periclimenon vocat. ⁊ noſtri ceſoli vulgariter dicunt.

Maturella ſecundum compoſitorem eſt potentilla ſeu amantilla ergo eſt valeriana ſeu fu. Mattheus ſiluaticus dicit martorella. i. valeriana. vel fu. vel herba gatte: ſed herba gatte apud nos etiam. habet aliam ſignificationem. nam ſignificat nepitam ſeu calamentum montanum valeriana apud theutonicos dicitur thamara. hec herba omnibus nota eſt. Circa inſtans ait. fu intelligitur radix in medicina. Lumen malelucens non poſuit in ſua deſcriptione maturellam. forſan ignorauit quid eſſet.

Herba muſcata. ſ. herba muſcata maior. Leonard⁹ loco eius habet herbã gariofilatam. ſed non recte. Gilibertus habet herbam muſcatam ſecundum compoſitorem eſt maior ⁊ minor. maior autẽ facit actus ⁊ nõ redolet. minor nõ facit actus ⁊ redolet. quid autẽ ſit cõmuniter ignorat. nõ enim eſt iua muſcata. vt quidam dicũt. nec eius forma eſt vt dicit lumen malelucẽs. veritas autẽ eſt ꝙ herba muſcata maior eſt herba dicta ſecabrion que folia habet ſimilia petroſelino aliqualiter piloſa florem habet paruum tendẽtem ad rubedinem. ⁊ quando flos decidit facit quandã rẽ ad ſimilitudinem acus acutã. vel ad ſimilitudinẽ roſtri ciconie. hec ſuo tempore dũ eſt recens comeditur. in vijs ac pratis inuenit. hanc vulgares roſtrũ ciconie vocãt. ⁊ hãc meo tempore vidi ponere in hoc vnguento.

Aleluia idem dicit Leonar. Gilber. dicit aleluia ẽ ſpecies trifolij. ⁊ eſt herba acetoſi ſaporis. ergo ẽ pãis cuculi. vnde meo tempore vidi multos in hac errare. reperit aũt ſuper arborem vlmi. quedaʒ res ſimilis veſice. ⁊ hec apud malignos herbaticos panis cuculi vocatur ſed nõ recte: qꝛ panis cuculi eſt aleluia: ⁊ eſt herba q̃ ſaporẽ habet acetoſum habens tria folia ſicut trifoliũ: ſed ſunt parua ⁊ tripliciter diuiſa ⁊ in cacũine cuiuſlibet partis ẽ inciſa ſemia ipſius ſunt in vaginis ſimilib⁹ cornib⁹ q̃ cum tanguntur tempore maturationis euolant ab eis ſemina ſicut handacoche. ideſt trifolij tendentia ad rubedinem. hec raro in pratis inuenitur.
¶ Lingua ceruina ſm̃ modernos ẽ ſcolopẽdria q̃ generaliter vtunt: vide de ipſa in ſirupo de ſcolopendria.
¶ Criſpula idem habet Leonardus. Giliber. dicit criſpula. i. oculus bouis: ſecundum autem compoſitorem eſt herba cancri: quid autem ſit generaliter ignoratur: ſed qꝛ Gilibertus dicit ꝙ criſpula eſt oculus bouis. ergo eſt quedam herba que apud Diaſco. vocatur butalmos: cui⁹ folia ſunt ſimilia folijs maratri: ideſt feniculi: flores habet nigros. Hic textus Diaſ. eſt corruptus: debet enim dicere ꝙ habet flores citrinos plus flore camomille. vt dicit Serap. ex verbo Diaſco. in capitulo de cotula que idem eſt. Auicen. in ſecundo canonis ait bichar ⁊ eſt illa que vocatur cheuſem ſcilicet oculus vacce roſa eius eſt citrini coloris rubea in medio groſſior roſa camomille. ⁊ ſic eſt. vide ergo quod criſpula eſt oculus bouis ſeu butalmos ſiue cotula. ⁊ hec apud nos in ciuitatibus ⁊ in vijs naſcitur. Raſis in libro afforiſmorum in libro quarto de dictis medicinis ⁊ cibarijs inquit landion: ideſt oculus bouis ſeu oculus vacce qđ idem eſt hanc noſtri ruſtici cotulã dicũt.
¶ Camphorata ſecundum compoſitorem eſt abrotanum ſilueſtre: ſed lumen malelucens loco eius poſuit cãphoraʒ ſed nõ recte factũ eſt. nã Gilber. ac Leonar. poſuerũt cãphoratã ideſt abrotanũ ſilueſtre: cuius folia folijs camõille loco eius vidi ponere abrotanum vſuale.
¶ Medulla ceruina ſeu cerui. Sera. in cap. de medulla oſſium inquit. ⁊ illa que eſt melior per experientiam eſt medulla oſſis cerui: ⁊ poſt ipſam medulla vituli. Idem dicit Auice. in cap. de medullis in ſecundo canoñ. Dia. ait medulla omnis recens ſine ſale mollitiue atque mirifice virtutis eſt inueterata ſine ſale ſumpta recorporatiua efficitur laxando. veruʒ de omnibus medullis melior eſt cerui na: ſecundo vitulina.
¶ Adeps vrſi ſecundum Serapio. facit oriri pilos in alopitia: ⁊ eſt conueniens ſciſſuris que ſiũt a frigore: ⁊ apriatibus ſanguineis. Auicen. ait. adeps vrſi. ⁊ adeps anſeris conferunt alopitie.
¶ Adeps galine nota eſt. Diaſ. in cap. de aſſungia inquit aſſungia omnis vtilis eſt matrici: maxime recens anſerina vel galinacea ſine ſale condita. Nam ſalita contraria eſt matrici.

Unguentum aragon ibideʒ. ℞. roriſmarini maiorane: radicis iari: ſerpilli: ruthe: radicis: ſiccidis ana. ℥. iiij. ſ. folioꝝ lauri: ſaluie: ſauine ana. ℥. iij. policarie maioris: policarie minoris añ. ℥. iiij. brióie. ℥ ij. laureole. ℥. ix. nepte. ℥. vj. fol. ſiccidis. ℥. vj. maſticis: olibani ana. ℥. vij. piretri: euforbij: ʒinʒiberis: piperis ana. ℥. i. olei muſcelini. ℥. ſ. petrolei. ℥. i. adipis vrſi: olei laurini añ. ℥. iij. herbe ⁊ radices colligantur ⁊ i madio: ſicut dictũ eſt. nã in menſe iunij non ſunt apti niſi primus vel ſecundus dies. deinde fortiter tonſe: in mortario ponantur in oleo per ſeptem dies. ſeptimo vero die ſuper ignem ponantur donec coquantur bene: poſtea ſuper ſaccuʒ colent ⁊ tunc ſuper ignem ponantur. ⁊ cũ inceperint bulire addãtur butiri. ℥. iiij. olei comunis lib. v. cere li. i. ℥. iij. ⁊ cera liquefacta: ponatur petroleum: ⁊ muſcelinum. ad vltimuʒ maſtix: ⁊ olibanum: ʒinʒiber: piper: ⁊ piretrũ: tunc ab igne deponantur ⁊ recondantur.
¶ Iſtud vnguentum eſt in vſu Aragon. ideſt adiutoriuʒ. Gilibertus de anglia in capitulo de dolore renum habet idemmet. Leonardus de preda palea in cap. de cura. caſus ⁊ offenſionis ponit vnguentuʒ aliud magiſtrale mirabile quod vocatur aragon. ⁊ eſt idem. niſi ꝙ ipſe nõ ponit policariam maiorem. nec minorem in reliquis idem ſunt. vnde meo tempore multos in hac vidi errare: ⁊ hoc eſt in poſcaria de qua infra.

¶ Radicum iari ſiue iarus eſt dragontea minor. ⁊ eſt quã Dia. vocat aaron. Petrus de creſentijs inquit. iarus alio nomine dicitur barba aaron. vel pes vituli. quod idem ẽ Gal. in ſexto ſimplicium ait. luf. i. iarus aaron.
¶ Radicum ſiccidis. ideſt radicũ cucumeris aſinini. cui⁹ ſucus elacterium dicitur. Leonardus ibi dicit. radicũ ſiccidis. i. cucumeris aſinini.

Policaria maior apud grecos coniſca vocatur. ſed apđ Dia. coniʒa. cuius alia maior atqꝫ odoris grauioris. alia minor ⁊ odoris iocundi. inter has alia eſt media grauioribus odoribus. quorum prima appellata eſt etiam coniʒa lata ſiue vanitatis. vel vt latini armentalis. Item ſecunda vocatur libanotis ſiue vt latini pix marina. vel ſiriſcarum media. appellatur etiam coniʒa cephaleos. ſiue vt latini timus minor maior ⁊ minor coniʒa folia oliue ſimilia habent. ſed aſperſa ⁊ piguia. minoris vero folia odorata ſũt maioris vero grauis odoris. que etiam in fructice maior eſt. Dia. ponit quod ſpecies coniʒe ſunt tres. ſed Pli. non ponit niſi duas. quid autem ſit comuniter ignoratur. ſecũdum intentionem luminis apothecariorum eſt eleborus. quod falſum eſt. nam generaliter apud peritos tenetur ꝙ coniʒa ſit policaria. vt inuenitur in ſeptimo ſimplicium apud Gal. ⁊ ſi coniʒa eſt policaria. ⁊ ſecundum intentionem Dia. ſunt tres ſpecies. ſ. maior. minor ⁊ media. Ipſe autem Dia. dicit ꝙ media cephaleos ſiue timus minor. ⁊ timus maior apud moder eſt ſaturegia. ergo per policariam minorem intelligitur ſaturegia. ⁊ per policariam maiorem intelligitur coniʒa maior. ſeu timus maior. i. viſualis. ⁊ ſic ſi bene conſideretur videbis ꝙ policaria maior eſt timus. ⁊ policaria minor eſt ſaturegia.

Policaria minor ſecundum intentionem Dia. eſt ſicut maior in folijs. ſed eſt odoris grauioris. ⁊ ſic eſt ꝙ policaria minor ideſt ſaturegia ſeu timbra habet maiorem odorem ꝙ̃ maior. in folijs idem ſunt. ⁊ in veritate ſunt quaſi idem. in partibus rome vnus grecus dixit mihi ꝙ policaria minor apud ipſos vocatur coniʒa ſeu timbra. ⁊ fecit verſiculos ſic dicens. Timbra ſolet grece ſaturegia dicta latine. Timbra ſolet grece policaria dicta minor. Timus dictus haſce nos policariam maiorem nominamus. ⁊ ſic meo tempore pro policaria maiori timum vidi ponere. ⁊ pro policaria minori ſaturegiam.

Laureola apud Dia. vocatur daſnoides: Serapi. vero inter ſpecies lauri laureolam deſcribit. ⁊ eſt quam dicit eſſe gar. eſt ſpecies alia que dicitur daphnides. ⁊ eſt arbor parua. cuius altitudo eſt vnius brachij. habet virgas multas ſubtiles a medietate. ſupra quibus ſuperius ſunt folia ⁊ virge eius non facile frangibiles. ⁊ ſuper ea eſt cortex fortiter adherens ligno. ⁊ folia eius ſunt ſimilia folijs lauri. niſi quia ſunt molliora ⁊ tenaciora. ⁊ ad frangendum difficiliora mordicantia ⁊ pungentia linguam. ⁊ linguam ⁊ gulam exaſperantia. ⁊ habet flores albos. ⁊ grana quando ſunt matura ſiunt nigra. ⁊ habet radicem nullius valoris in medicina. naſcitur in locis mõtuoſis. Ioãnes anglicus in cap. de paraleſi dicit. ſemen laureole. ⁊ vocatur cocognidium quod non eſt credendum.

Nepta ſecundum compoſitorem eſt calamentum mõtanum. ſine dubio eſt conſonum ꝙ nepta ſit calamentum. ⁊ eſt herba que a lombardis gattaria ſeu neuida dicitur.

Unguentum dialtea ibidem. ℞. radicum euiſci lib. ij. ſeminis lini. fenugreci. ana. lib. i. ſquille. ℥. vj. olei. lib. i. terbẽtine. gummi hedere galbani ana. ℥. ij. colofonie. i. picis grece. raſine ana. ℥. vj. nota vero ꝙ ſi ita ponatur radix. ſ. actis. ideſt ſambuci. aut ciclamis valet conſolidationem vulnerũ. omnes radices bene abluantur ⁊ terantur. poſtea totũ in lib. vij. aque per tres dies ponantur ⁊ buliãt donec incipiãt inſpiſſari paulatim põantur in ſacco. cũqꝫ exprimere volueris adde aliquantulum aque feruentiſſime ab extractiõe illius ſuci de ſuco iſtorum accipe lib. ij. ⁊ mitte in lib. iiij. olei ⁊ buliat vſqꝫ ad conſumptionem ſuci. poſtea addatur cera ⁊ cũ liquefacta fuerit addantur terbentina galbanum. ⁊ gũmi hedeŕ. ad vltimum ponatur puluis raſine colofonie ⁊ cocum ab igne deponatur.

Iſtud vnguētū eſt multū in vſu. Dialtea autem a radice euiſci dr̄ malaſticū .i. mollificatiuū. Leonar. de ꝑda palea in ca. de cura caſus ⁊ offenſionis inq̄t. vnguentū malaſticum dictū dialtea a radice illa euiſci. ⁊ eſt idem.

Euiſcus ſm ꝯpoſitorē eſt altea ſeu malua agreſtis. Iſi. inquit altea ē malua agreſtis ſiue maluauiſcus: ſed altea ꝙ in altū ſurgat: ⁊ euiſcus: q2 glutinoſa eſt dr̄. Gal. in ſeptio ſimplicium ait. malua ſilueſtris .i. altea. Leonar. de preda palea in capitulo de medicinis faciētibus naſci carnem in ſpeciali inquit. Recipe radicum herbe que vocatur falcumē. aliter vocaꝛ herba vngarica ⁊ aſſimilaꝛ maluauiſco: ⁊ in folijs: ⁊ in radice. ſecundo vero cōpoſitorem vngariaca eſt malua agreſtis ſeu bis malua.

Unguentum citrinū qđ fit in pomo citrino ibidē. ℞. boracis. ʒ. ij. cāphore. ʒ. i. coralli albi. ℥. ß. amēti dulcis. ℥. i. vmblici marini: dragagāti albi: amidi: chriſtalli: anthali: dentali: olibani: albi: nitri an̄. ʒ. iij. marmoris albi. ʒ. ij. gerſe ſerpentarie. ʒ. i. ceruſe cōmunis. ℥. vj. hoc modo fit tere dragagantū album ⁊ vmblicos marinos in mortario marmoreo. piſtello ferreo in ſimul cetera ſigillatim in eodem mortario terantur: ⁊ cum panno ſubtiliſſimo cribellenꝛ ⁊ cum aſſūgie nouelle porcine albiſſime. li. i. ß. ſepi caprini: vel pecorini. ʒ. i. ß. aſſūgie galinacie. ℥. i. ꝯfice ſic. Caldariū plenū aq̄ ſuꝑ igneʒ bulliat ⁊ cacabus cū aſſūgijs in caldario pendeat in ipſa aq̄ vt ꝺ calore ipſius aſſūgie liqueſiant ⁊ liquefacte per ſubtilem pānum colentur in catinum ⁊ mox totus puluis apponatur preter cāphoram ⁊ boracem cū ſpatula ſemꝑ agitādo vt oīuʒ bona fiat incorporatio hoc facto i vino citro hoc eſt in vno pomo citrino cauato vel duob⁹ ponanꝛ cū ſpatula ſemꝑ agitando: ⁊ cū īceperint bulire iterū in caldario ponanꝛ: ⁊ cū ſpatula ſemꝑ agitando pulueres cāphore ⁊ boracis apponanꝛ: ⁊ donec īcipiat frigeſcere agitenꝛ: ⁊ cū infrigidatū fuerit recondanꝛ. Et nota ꝙ ꝑ libra vna pulueris libras octo aſſūgie ponere debemus.

¶ Iſtud vnguentū eſt in vſu. diciꝛ aūt citrinum: q2 coquitur in pomo qđ citrū diciꝛ ⁊ nō cedrus. nō aūt diciꝛ citrinum a colore vt quidā crediderūt. nā eius color ē albus. Gul. lōbardus in ſuo antidotario hʒ vnā deſcriptionē q̄ idē eſt. Leonar. de ꝑda palea in ca. de erradicatiōe veſtigiorū eandē ponit. ¶ Inuenitur aliud vnguētū noīatū citrinū a colore. vn̄ q̄n medicus ſimpliciter ordinat vnguētū citrinū de illo itelligitur: ſed q̄n diciꝛ vnguētū citrinū coctū in pomo citrino: de iſto intelligitur.

¶ Borax .i. capiſtrū auri. Sera. in cap. de borax inq̄t inicar .i. borax: ⁊ eſt ex ſpēbus ſalium: ⁊ in ſapore ſuo repitur de ſapore baurach: ⁊ hʒ cū eo parū amaritudinis: ⁊ eſt minerale ⁊ artificiale: ⁊ minera ei⁹ eſt in riperijs maris. Idē Sera. ex auctoritate Raſis ait. ꝙ radix eius eſt vrina īfantium: ⁊ intelligo eius qđ eſt artificiale: ⁊ eſt glutē auri. hec apud Diaſ. vocaꝛ criſocolla: que in principio hʒ colorē viridē valde. melior ē armena: ſecūdo macedōica ⁊ ciprīa eligenda vō eſt munda ſine lapide ⁊ ſine terra. Auic. in ſcđo can̄. duo facit capitula. vnū de eo quo aurū adheret. aliud de tincar: ⁊ eſt capiſtrū auri: eo ꝙ cū ipſo aurifabri aurū: ac alia metalla cōſolidant. ſm aūt circa inſtās borax ē gūmi cuiuſdā arboris que in partib⁹ tranſmarinis naſciꝛ: ⁊ in eſtate effluit: hoc ſatis eſt notum.

¶ Amentum dulce ſm ꝯpoſitorem eſt gipſū coctū quidā crediderunt ꝙ eſſet quidā lapis albus qui de vitro cocto fit ſed ignoro. Sed ſi ꝯpoſitor vult ꝙ ſit gipſū coctū. ergo idē debet poni. ⁊ ſic meo tempore vidi gipſuʒ coctū ponere: ⁊ modus coctionis eius eſt ꝙ ponatur gipſum ſuper ignem ⁊ ibi dimittatur tātum ꝙ in colore efficiaꝛ album ſicut fit de alumine roche.

¶ Umblici marini .i. bellerici marini. eorū forma ē quaſi ſicut forma vmbilici hominis. ⁊ ſunt lapides parui. ⁊ albi ⁊ inueniunꝛ in ripis marinis coherentes ſicut dētales. deferuntur a venetis ad nos ⁊ ſunt noti.

¶ Chriſtallus .i. lapis chriſtallus eſt de gn̄e berilli. ipſū .n. reperiꝛ in fluuijs. hoc notū eſt eius puluis lac mulieribus ꝓbet. ſm Sera. chriſtallus eſt de genere vitri.

¶ Anthali ſūt oſſa facta. ſicut dētali vtcūqʒ maiora. ſʒ nō habent ſuperficiem leuem ſicut dentali. ſed virgulā ⁊ totā albam oriuntur ſicut illi. ⁊ eandem habent virtutē in ꝑtibus marinis inueniuntur.

¶ Dentali ſunt oſſa ſatis alba. ⁊ ſunt ſicut canini dētes ſʒ longiores. ⁊ intus ꝑforati ⁊ inanes .i. vacui. oriūtur in cauernis lapidū exiſtētiū in ꝓfundo maris. ⁊ ſunt noti.

¶ Marmor album inter genera marmorea lapis alabaſtrum eſt poſitum. ⁊ hec eſt opinio cōpoſitoris. Item vide apud Ioānē anglicū in cap. de lepra ait enim ſic ⁊ aliquādo aliqui addunt de lapide alabaſtri. qđ idem eſt cuʒ marmore albo. ħ vero lapis naſcitur in alabaſtria egypti ⁊ damaſco. Iſidorus in cap. de marmoribus ait. Poſt lapidū genera veniemus ad marmora. Nam inter lapides ⁊ marmora differentia eſt. Naʒ marmora dicuntur eximij lapides que maculis in coloribus cōmendantur. marmor ſermo grecus eſt a viriditate vocatus. marmorum colores ⁊ genera innumerabilia ſunt. idem ibidē ait. alabaſtrides lapis candidus. intertinctus varijs colorib⁹. ex quo euāgelici illius vnguenti vaſculum fuit. cauant enim ad vaſa vnguētaria. quoniam optime ſeruare incorrupta dr̄. na. cih circa: thebas egypticas ⁊ damaſcū. ſiriē ceteris cādidior. ꝓbatiſſimus vero in india ⁊c̄.

Gerſe ſerpentarie ſm ꝯpoſitorē ē lac ſerpentarie. vl' columbarie vel vipine. quidam crediderūt ꝙ eēt ceruſa cōis ſʒ nō recte. nā ibi ceruſa cōmunis ingrediꝛ. Circa inſtans inquit. ceruſa eſt flos plūbi ſiue gerſe appellaꝛ. Uerū gerſe dici poſſet ceruſa ſi illud nō ſubiungeret. ſed hic dicit gerſe ſerpentarie. quod aliud eſt. Gilibertus autē de anglia i ca. de pilis ⁊ rugis tollēdis ait. gerſe fit ex iaro vl' de viticella. ſicut de ſerpētaria extrahitur ſucus radicis: ⁊ colatur ⁊ poniꝛ ad ſolē: ⁊ cū receſſerit aqua ſuperior ꝓijciꝛ. ⁊ ponitur aqua alia ⁊ reſidet ⁊ ꝓijcitur. ⁊ ſic fit quouſqʒ ſubſtātia exſiccaꝛ. ⁊ eſt gerſa calida ⁊ ſicca. ſed ceruſa eſt frigida. meo tpe vidi facere gerſam ex ſerpētaria minori. hoc mō puluis ſubtiliſſimus ex radice ipſius conficitur cū aqua roſata. ⁊ ponitur ad ſolem donec aqua ex toto conſumaꝛ. ⁊ ita fit quater vel q̄nqes tātū ꝙ eius puluis efficiꝛ albus. ⁊ vſui reſeruaꝛ. ⁊ vocaꝛ gerſe ſerpētarie ſiue ceruſa ſerpētarie. idem poteſt fieri de ſerpentaria maiori.

Unguentum fuſcū .i. nigrū. ibidē. ℞. olei li. i. ß. cere noue. ℥. iiij. colofonie .i. picis: naualis collate ana. ℥. ij. maſticis. galbani. olibani. terbentine ana. ℥. i. confice ſic. oleum in olla ſuper ignem mittatur ⁊ buliat tunc apponatur cera. deinde colofonia q̄ liq̄facta ponatur pix naualis poſtea gūmi ſerapini terbētine. ita tamen vt omnia teranꝛ prius ꝑter picē naualē ⁊ terbentinaʒ. pul' maſticis. ⁊ olibani. ⁊ cū ſpatula agitando ſemꝑ donec oīa liqueſiant. ⁊ bene coctū ſit. deinde cū īfrigidatum fuerit vſui reſeruetur.

Iſtud vnguentum apud nos nō eſt in vſu. Fuſcum dicitur q2 eſt nigrum. Raſis in ſeptimo Almanſoris in ca. de medicinis generantibus carnem ponit vnguentum nigrū quo vtendum eſt cum vulnus ē ſiccū. ſed non ē idem. Nicolus florentinus in lib. ſeptimo in ca. de vulneribus euenientibus pectori habet aliam deſcriptioneʒ huic conformem niſi in vna re. ⁊ hoc eſt quod Nicolus habet armoniacum. Nicolaus non. Leonardus de preda palea in ca. de cura vlcerū in generali ponit vnguentū fuſcū .i. nigruʒ ⁊ eſt idem. Ideʒ hʒ Gilibertus de anglia in ca. de vulneribus capitis ⁊ eorum curis.

Unguentum populeō. ibidē. ℞. oculoꝝ ppl'i lib. i. ß. folioꝝ papaueris nigri. folioꝝ. mandragore. cimaꝝ rubi tenerrimaꝝ. folioꝝ iuſqami. ſolatri. vermicularis. lactuce. bardane. ſempuiue viole ſcatuncelli an̄. ℥. iij. aſſūgie nouelle porcine. ſine ſale li. iij. oculi populi per ſe bene piſtentur ⁊ magdaleones iformēꝛ per duos dies dimittanꝛ. tertio vero die omnes herbe ſupradicte colliganꝛ. per ſe bene terantur. ⁊ cum magdaleōibus iterū terantur. ⁊ miſceantur ⁊ formatis magdaleonibus per nouē dies reſeruentur. poſtea vero magdaleones illi fruſtatim in caldario cū lib. ij. vini optimi odoriferi ponanꝛ. ⁊ bulliant vſqʒ ad cōſūptionē vini cum ſpatula ſemꝑ agitando. ⁊ poſtea per ſaccum bene expreſſum cola. ⁊ colatum dimitte infrigidari. ⁊ in vaſe reconde.

¶ Iſtud vnguētū eſt in vſu. Dr̄ aūt populeō: q2 fit de oculis arboris q̄ ppl's nomiaꝛ: ⁊ fit in tpe veris. Leonard⁹ de preda palea in ca. de īflationib⁹ ⁊ veſicis hʒ idē. ppl's aūt ē arbor ſatis nota. ei⁹ ſpēs due ſūt ſicut pʒ ꝑ Dia. q de ipo duo facit ca. vnū ſub noīe agiros. aliud ſub noīe ppl's. i capitu. vō de agiros ait. aliq ēt ꝓhibēt ei⁹ lachrimū .i. gūmi arboris i rhodanū diſtillatū ⁊ coagulatū ⁊ ſucinū facere hic videtur ꝙ hec ē arbor ꝺ q̄ fit charabe. nam ſine dubio charabe eſt gummi arboris ſm Auic. dicte haur romanū que iuxta rhodanum eſt naſcens.

¶ Papauer nigrū .i. papauer q gerit ſemē nigrū. nā inter papauer albū ⁊ nigrū in folijs ē ꝑua differētia ⁊ ſūt ex hominib⁹ qui ponūt vnū pro alio. nā nō diſtiguūꝛ niſi i ſeie tantū hodierni apothecarij ſi nigrū hr̄e nō poſſūt: ponunt rubeū ſed nō recte. ⁊ hec eſt que a Diaſ. animōis vocaꝛ: ⁊ a noſtris ruſticis diciꝛ roſella: ſed hoc nō ꝯuenit: q2 papauer nigrum eſt frigidū: ⁊ rubeū calidum.

¶ Mandragore .i. folia apud nos raro iueniꝛ: ſed moderni herbatici reperiūt ſpeciē vnā mādragore in ꝑtib⁹ comi ⁊ illa vtunꝛ: ⁊ ſic hanc habere nō ꝑūt ponūt folia brionie. Leonardus aūt ibi inq̄t. foliorū mādragore: ⁊ loco ei⁹ fabe iuerſe. faba vō iuerſa apud Dia. iter ſpēs ſtrigni deſcribitur: ⁊ eſt tertius ſtrignus .i. ſolatrium.

¶ Rubus aliusbatus fei ens mora. alius rubus canis: qui apud Diaſ. cinoſbatus vocatur. ſed hic intelligitur de rubo qui fert mora.

¶ Iuſquiamus .i. dens equinus ſiue ſimphoniaca: ⁊ ē herba que i ſterquilinis locis inuenitur: apud nos iuxta hortos: ac in ciuitatibus inuenitur. hanc Papiēſes vulgo herbam pinulam dicunt.

¶ Uermicularis ſm ꝯpoſitorē ē ſēperuiua minor: qdā porulacā agreſtē vocāt. hec apud Dia. aizon min⁹ vocaꝛ. naſciꝛ in parietib⁹: i ciuitatib⁹: ⁊ ſuꝑ tecta. hec nota eſt.

¶ Bardana ſm ꝯpoſitorē eſt ilapheos ſeu lappa: qdā lapagonē maiorē dicunt. Iſido. ait. lappa dicta. quod habeat caulē igentē ꝑ terrā diſpoſitā. hec a grecis filoātropos vocaꝛ ſupra de ipo dictu eſt in filoātropo antidoto.

¶ Scatuncellus ſm ꝯpoſitorē eſt vmblic⁹ veneris. Idē dicit Leonar. de ꝑda palea ibidē: ſed hodierni apothecarij maxie ignorātes loco eius ponūt illū cardū q a Dia. vocatur dipſacus: cuius frutex eſt ſpinoſa hn̄s folia ſim ilia lactuce: ⁊ hoc vtūtur fulōes ad garzādū pānos ⁊ biretas: ⁊ ſic meo tpe vidi multos ipſū ponere: ſed errāt. nā vt dictū fuit. Nicolaus ꝯpoſitor vult ꝙ ſcatūcellus ſit vmblic⁹ veneris. Idē dicit Leōardus: ⁊ ſic ē ſm veritatē. hec a Dia. vocaꝛ cotilidō. apud nos naſcitur in tectis domorū: ⁊ eccleſiaꝝ: ac alijs locis ⁊ vocāt ipſū vulgo herbam ronudellam: aut cimbalariam.

Unguentum agripe. ibidē. ℞. briōie .i. cucurbite agreſtis lib. ij. radicis ſicidis .i. cucumeris aſinini lib. i. ſqlle. ℥. vi. ireos. ℥. iij. radi. ſilicis. ℥. ij. radi. ebuli. ʒ. ij. tribuli. marini. ℥. ij. omnes radices ter vel quater abluantur ⁊ terantur in pilla marmorea: ⁊ in lib. iiij. olei de leuco vel lentiſcini ponatur per duos dies. 3°. die ſuper igneʒ ponantur ⁊ tātum buliant donec incipiāt radices dimitti. poſtea ponantur in ſacco: ⁊ exprimendo colenꝛ. ⁊ cū colata fuerit iterum ſuꝑ ignē mittātur: ⁊ cū bulire inceperint ponanꝛ. ℥. xv. cere albiſſime liquefacta cera ab igne deponatur. ⁊ dum infrigidatum fuerit collige in vaſe ⁊ ſerua.

¶ Iſtud vnguētū ē in vſu. dr̄ aūt agrippa: q2 agrippa rex vtebaꝛ: vel q2 ab eo: vel eius cā fuit iuentū. Leonar. de preda palea in ca. cura caſus ⁊ offenſionis habet idem.

Ebulus eſt ſpecies ſambuci: ⁊ eſt chameactis. de forma ipſius apparebit infra in vnguento ebulino.

Tribulus marinus .i. cicer ſpiale. hic apđ Aui. i ſcđo canon̄. vocaꝛ haſech. eius ſpēs due ſunt .i. domeſticus ⁊ agreſtis: ſʒ ille q hic intelligiꝛ eſt ille q fert quēdā fructū ad ſimitudinē caſtanee: ⁊ ꝓpter id multi vocāt ipſum caſtaneolū. ⁊ iſti fructus abūdant in locis vicinis ſācte marie ꝺ mōte. ⁊ ibi vocāꝛ lagani ab incolis: ⁊ ſunt ꝑmo viridis coloris deīde nigreſcūt: ⁊ habent āgulos acutos. apđ nos idē iueniunꝛ vltra padū: maxie in aquis: ⁊ hic fruct⁹ piſcatorib⁹ nocet: eo ꝙ inuoluiꝛ circa rhete ⁊ piſces fugiunt.

Oleum de leuco .i. oleū albū de oliuis. nā leucos grece albū interꝑtatur: ⁊ tale eſt oleū antiquū: q2 quāto oleū eſt antiqui⁹ tāto albius eſt in hac ſunt diuerſe opiniōes. nam ſm multos non dʒ ingredi niſi oleū de leuco .i. albū: ſʒ in iſta deſcriptione hʒ oleū de leuco. vl' lētiſcinū. ⁊ hec lr̄a vt puto fuit ſupraaddita. nā i codicib⁹ Nico. vetuſtis nō reperitur niſi oleū de leuco. verū hodie generaliter ponunt oleum de lentiſco. ſed non recte faciunt.

Lentiſcus autem arbor eſt que in noſtris partibus non reperitur. imo niſi in chio inſula. huius arboris lachrimū maſtix eſt. vt volunt moderni. Serapi. in cap. de terebinto de lentiſco loquitur. in iſto vnguento ingreditur oleum de leuco .i. album vel lentiſcinum .i. de granis lentiſci. ſed melius eſt ponere ſolum de leuco. vt dictum fuit. ſi tamen ponere volueris oleum de lentiſco. Modum ipſius inuenies apud Diaſco. ſub nomine olei ſquinini. huius modus eſt ſicut olei laurini .i. de ſemine ipſius. in chio inſula fit in multa quantitate. ⁊ vtuntur ipſo in conuiuijs loco olei oliuarum. ⁊ ad faciendum lumen hoc defertur de ianua ad nos. ſed raro vtimur.

Unguentum de diaponfoligos ſm Gal. i tractatu ſcđo ad Glauconē. i ca. ꝺ curatiōe cācri. ſeu cācroſi vlceris. ℞. pulueris plūbi vſti lauati. pōfoligos. olibani ana. ℥. iij. abſinthij. ℥. ij. cere. ℥. iij. olei roſati. ʒ. v. vue lupine. ex fructu ſuci quod ſufficit. ⁊ coques ⁊ facies vnguentum.

Iſtud vnguentum non eſt in vſu. ſub noīe vnguēti ponfoligi. imo apud cirurgicos eſt in vſu ſub nomine vnguēti de tutia. nā ponfoligos aut ponſilix eſt tutia. ſicut patet ſi legis capl'ʒ de ponſilix apud Dia. cū caplo de tutia. apđ Sera. ⁊ Aui. videbis ꝙ idē ſunt. ſed dinus florētinus in ſuo antidotario hʒ predictū vnguētum. ⁊ inquit ponfoligos vel ſpodiū. qđ nō eſt bene dictuʒ. vt iaʒ dixi. ipſe Gal. in libro ſecretorū in ca. de conſeruanda ſanitate oculi inq̄t alceonie .i. tucia inda idē in octauo de ſimplicibus ait. chatimia .i. tucia. vnde per hoc dico ꝙ vnguētū diapōfoligos eſt vnguentum de tutia.

Uua lupina .i. ſolatrum ſm modernos non eſt ſtraſiſagria. vt quidam crediderunt. miror ꝙ Meſue in ca. de alfeſcera dicat. naſcunꝛ ſuper ea botri. ſicut botri vuarum ⁊ vocāꝛ vue lupine. ſed apud modernos nō recte. nā vua lupina apud Sera. ca. de ſolatro eſt idē. Auerroys in q̄nto col'. inq̄t. hupne phatahalep .i. vua vulpis que in latino nomiaꝛ vua canina hec herba .i. vua vulpis vel maurella. ꝑterea Aui. in ca. de chechingi ait. virtus eius eſt proxima virtuti vue lupine. ⁊ ꝓprie virtus foliorū eius. nā ſine dubio chechingi eſt ſpēs ſolatri ſiue vue lupine. qđ idē ē. Itē circa inſtans ſtrignū vua lupina ſolatrū morella ideʒ eſt. ⁊ ſic ex meo iudicio dico ꝙ vua lupina eſt ſolatrū que apud Diaſc. ſtrignus vocatur. a vulgo dicitur herba mora. Papias ait. vua lupina dicta ꝙ ſemen eius vue ſimile eſt. hec ſtrignos grece dicitur.

Unguentum de ʒiniar ſm Io. Sera. i ſuo antidotario. ℞. ʒiniar. ʒ. ij. cere reſine .i. pini an̄. ʒ. v. miſce. ⁊ liqueſiat cū oleo ⁊ adminiſtreꝛ.

Iſtud vnguētū nō eſt in vſu. Hoc vnguētū videꝛ cōcordare cū vnguēto de flore eris qđ deſcribit in q̄nto canon̄ Aui. ⁊ ſic ſine dubio idem eſt.

Ziniar aūt ſm intentionē Simonis Ianuēſis non eſt flos eris. vt apparet in ca. de erugine eris. ⁊ in ca. de flore eris. ergo vnguentum de ʒiniar non dʒ eſſe vnguentum ꝺ flore eris ſed moderni generaꝛr loco floris eris ponunt ʒiniar .i. viride eris ⁊ ſic ſi conſideras intentionem Aui. ac Serapi. videbis ꝙ ʒiniar ⁊ flos eris idem ſunt. Ioan. Anglicus in capitulo de vlceribus ⁊ vulneribus naſi dicit ʒiniar .i. viride eris. ſciniar aūt eſt ancuſa .i. lactuca aſini. vt apud Aui. i ſecundo canonis.

Unguentum de melle ſm Raſim in ſeptio almāſoris in ca. de carbūculis. ℞. ſarcocolle. mellis ꝑtes eq̄les. deinde ſarcocolla puluerizata cū melle miſceatur ⁊ recondatur.

¶ Iſtud vnguentuꝫ non eſt in vſu. Dubitant noſtri cirurgici an iſtud vnguentum ſit vnguentuꝫ de melle an de ſarcocolla quod ignoro: quia ſecundum intentionem Raſis eſt de melle ⁊ ſic credo: quia iſtud vnguentum inuenitur apud Nicolum florentinum in libro ſexto in capitulo de ademul ⁊ forunculo ſpina ſiue claua vbi ponit vnguentū de melle: quod idem eſt.

Unguentum de flore eris ſm Auic. in quito cañ. ſeu i ſuo ãtidotario. ℞. floris eris. ʒ. ij. cere reſine ana. ʒ. v. teratur flos eris: ⁊ liqueſiant relique medicine cum oleo menſura que eſt neceſſaria ⁊ proijciatur deſuper flos eris: ⁊ commoueatur donec eq̄tur ⁊ adminiſtretur.

¶ Iſtud vnguentum nõ eſt in vſu. Meſue i ſuo grabadin deſcribit vnã aliam deſcriptionẽ: ſed nõ eſt idem. vt dcm̄ fuit tñ differt parū. Jo. anglicus in cap. de vlceribus naſi hꝫ idem: ſed non eſt ſile. imo eſt idẽ cū illo. Me. Jo. Sera. in ſuo antidotario hꝫ vnguentum de ziniar: qd̄ idẽ eſt in oib⁹: ⁊ ſm itentionẽ vtriuſqꝫ flos eris ⁊ ziniar idem ſunt.

Unguentum de calcadis ibidẽ. ℞. adipis zirbi. i. piguedinis ſeu pãniculi cooperientis inteſtina antiqui lib. iij. olei antiqui lib. iij. calcadis. ℥. iiij. liqueſiat adeps: ⁊ teratur calcadis: ⁊ miſceatur cum lib. iij. olei ⁊ terantur lib. iij. litargirij: ⁊ miſceantur cum eis: ⁊ cum adipe in mortario. deinde ponatur in frixorio mundo: ⁊ permiſce ea cum ſpatula que ſit abſciſſa ex palma donec equetur ⁊ adminiſtretur.

¶ Iſtud vnguentum in vſu non eſt ſm Leonardū de p̄da palea in ca. de flegmone: eſt vnguentū de palma. nam ibi inquit. vnguentum de palma. i. de colcotar relatū ab Auicen. in ſuo antidotario.

¶ Calcadis v̈o apud Aui. in ſcd̄o cañ. in ca. de atramento eſt vitriolū albū. Leonardus loco calcadis hꝫ vitriolū. ſupra fuit poſitum vnguentum palmeū: quod idem nõ eſt.

Unguentum rubeū ibidẽ. ℞. litargirij cõtriti ⁊ cribellati eminã. i. olei oliue lib. ij. aceti lib. x. cõcutiant donec coagulent ⁊ ponãt ſup ipſa poſtqꝫ coagulantur lib. i. de venis tinctorum.

¶ Iſtud vnguentū nõ eſt in vſu. ſm itentionẽ Nico. flo. eſt vnguentū aureū. tñ Meſue ponit vnguentū aureū qd̄ idẽ non ẽ: vt oñſū fuit. Leonar. de preda palea i ca. de medicinis faciẽtib⁹ naſci carnẽ. hꝫ idẽ quod ẽ huic ꝯforme.

¶ Emina ſm ipſū Aui. maxie rõana ẽ. ℥. xx. ſꝫ emia italica ⁊ egyptiaca ẽ. ℥. xvj. ⁊ ſic ſm modernos emia ẽ. ℥. xvj.

¶ Uena tinctorū ſm itentionẽ Aui. eſt rubea tinctorū q̄dã crediderūt ipſã eẽ venã citrinã: ſed nõ recte. ſm intẽtionẽ Nicolai. vena tinctorū eſt rubea tinctorū: ⁊ vena citrina eſt radix celidonie: ſeu curcuma.

Unguentum apoſtolorū ibidẽ. ℞. terbẽtine cer albe: reſine. ſ. pini añ. ʒ. xiiij. oppoponaci: floris eris añ. ʒ. ij. armoniaci. ʒ. xiiij. ariſtologie longe: thuris maſculi ana. ʒ. vi. mirre: galbani ana. ʒ. iiij. bdelij. ʒ. vj. litargirij. ʒ. ix. infundatur bdelium in aceto vini: ⁊ coquantur in eſtate cum duabus lib. olei: ⁊ in hieme cum lib. iij.

¶ Iſtud vnguentū ſm intẽtionẽ Aui. eſt vnguẽtū apoſtolicon: ⁊ nominaſ vnguentū veneris. ⁊ dr̄ ꝙ eſt medicina duodecim aploꝝ. Petrus argillata cirurgic⁹ in ca. de medicis mūdificatiuis ⁊ abſterſiuis hꝫ idẽ in fine v̈o ei⁹ dſcriptiõis ingt. vocat ipm meſue ceraſeos: ⁊ magr̄ Antonius de ianua gr̄a dei. qꝛ mirre rectificat vlcera maligna: vt dictū fuit in vnguẽto ceraſeos. Leonar. de p̄da palea in ca. de vlcerib⁹ virulentis hꝫ idem: ⁊ eſt ſile: ⁊ ſic apud nos eſt multum in vſu.

¶ Flos eris loco eius. Petr⁹ argillata hꝫ viride eris. ergo eſt ziniar: ⁊ ſic moderni viride eris in ipſo ponunt.

Unguentum de calce ſm eundẽ in q̄rto cañ. i fen. 4. in ca. de medicinis q̄ ſūt ad cõbuſtionẽ ſm intentionẽ ſcd̄am. ℞. calcẽ: ⁊ abluaſ ſepties donec ſeparef ei⁹ acuitas tota. deide cõquaſſef cum oleo roſato aut oleo oliue: ⁊ pauca cera ſi indiget ea. ⁊ fortaſſe adduntur ſuper ipſum chimolea ⁊ albumen oui: ⁊ parum vini: ⁊ ſiat vnguentum.

Iſtud vnguẽtum non eſt in vſu. idem hꝫ vnã aliã deſcriptionem ibi ſubſeq̄ntẽ: ⁊ vtraqꝫ eſt optima contra combuſtionem ignis. Bartholomeus mõtagnana in ſuo ãtidotario hꝫ idẽ. Leonar. de preda palea in ca. de cõbuſtiõe ignis vel aque vel olei. ponit vnguẽtū mirabile de calce q̄ vſus fui in abbate: quẽ afflauit flumen: ⁊ ille abbas erat de villa cararie paduanenſi: ⁊ cõbuſtus erat ab vna parte itegre ꝑ mediū corporis. ⁊ ꝑ mãmillam cordis. ⁊ deſtruxit ferrū id flumen abſqꝫ leſione vagine. ⁊ cõbuſſit camiſiam abſqꝫ leſione alioꝝ pannoꝝ. ⁊ ante ipſum a latere mortuus eſt vnus ſuus famulus. ⁊ mortui ſunt duo canes diſtantes ꝑ xx. pedes ⁊ plus. ℞. calcem viuã ⁊ decies extinctã in aq̄ feruentiſſima. ⁊ poſtea exſiccatam ſparſa aqua cum pecia. ⁊ exſiccatam calcem ad vmbram reſerua. ⁊ tempore q̄ volueris vti. vtere vt ibi docet.

Unguentum comitiſſe ſm Gul. varignanã i ca. xx. de his q̄ a cõmuni nã magis ſiſtunt menſtrua mulierum. ℞. corticum medianorum caſtanearum. ⁊ glandium. ⁊ arborum glandium. mirtinorum. caude caballine. gallarum. corticum fabarum. acinorum vuarum. ſorbellarum ſiccarum. meſpillorum maturorum. radicum celidonie. foliorum prunorum ſilueſtrium ana. terantur groſſo modo. ⁊ coquantur in aqua plantaginis. ⁊ colentur. recipe ergo tūc cerã q̄ꝫtū vis. ⁊ diſſolue illã cū ol'o mirtino. ⁊ laua eã nouies cū p̄dicta aq̄ ſemꝑ innouãdo aquã qualibet vice. poſt hoc recipe iterū cortices p̄dictoꝝ. i. caſtanearum. ⁊ glãdiū. ⁊ arboris glandiū añ. partem vnã. cineris oſſiū cruris bouis. mirtilorū. acinoꝝ vuarū añ. partẽ mediam. teranſ. ⁊ ſiat puluis. recipe ergo hui⁹ pulueris partes duas. trociſcoꝝ de charabe partẽ vnam miſceaſ ⁊ cū p̄dicta cera ⁊ oleo mirtio. ⁊ oleo maſticio añ. q̄ꝫtū ſufficit ſiat vnguẽtū ex quo cū expedit renes ⁊ pectꝰ ⁊ oẽs partes circunſtãtes inungantur.

Iſtud vnguentum eſt multum in vſu. maxime ſecundū deſcriptionem iſtius auctoris. hoc multi moderni faciunt per aliam viam. ſed iſta deſcriptio eſt nobilior alijs. qꝛ inuentor primus iſtius vnguenti fuit. Gulielmus. nam ibi Gulielmus ſic ait. ego vero in reſtrictione menſtruorum mirabilem habeo experientiam cum hoc vnguento. quod propria induſtria iueni pro comitiſſa vadre ipſa. n. p̄gnãs exñs propter p̄ſſuram gentium ſibi factam in feſto ſancti Griſogoni iam inceperat abortiri. ⁊ ſanguis ⁊ aqua iã in magna q̄ͭitate ea reſſa fuerant. punxit ergo ſe tãtum ſemel cum ipſo ⁊ ſanata eſt partum ꝯſeruãs vt debuit. ⁊ poſtea ſemper ꝓpterea vocaui ipſum vnguentum comitiſſe. ⁊ cū ipſo etiam poſtea plurimas alias ſanaui. ⁊ ſi ex eo ⁊ renes a ſurſum vſqꝫ deorſum inungantur ſiſtit emoroydes. ⁊ ibi ponit duo experimenta mirabilia in reſtrictione menſtruorum. magr̄. Jo. cõcoregius in ca. de partu in nãli hꝫ idẽ. ſꝫ iſtud ẽ nobilius. Nicolus florentinus in libro ſexto in ca. de fluxu hūiditatum a matrice ponit vnguentuꝫ vtile quo vtebatur duciſſa auſtrie. ⁊ a q̄buſdã dr̄ vnguentū comitiſſe. ⁊ eſt idem. ſed Nicolus non fuit primus inuẽtor. magr̄ Antonius guainerus in ca. de approximandis ab intra ⁊ cura ſꝑfluitatis menſtruorū ab emoroidib⁹ matricis ꝓuenientibus ſeu rupture vene frigide deſcribit h̄ idẽ. ſcias ꝙ multi hodierni medici ac apothecarij querebant p̄dictum vnguẽtū i Gulielmo lõbardo. ⁊ hoc aduenit. qꝛ nõ habuerūt cognitionẽ gulielmi de varignana.

Caſtanea. fructus eſt ſatis notus. Jſido. ait. caſtaneã latini a greco appellant vocabulo. hãc greci caſtaneã vocãt ꝓp quod fructus ei⁹ gemini in modū teſticulorū itra folliculū recõditi ſūt. qui dum eijciūtur q̄ſi caſtrantur.

Glans nota eſt. Sera. de glãde ⁊ caſtanea i vno ca. loq̄tur. ſic ẽt Aui. in. 2. cañ. Gulielmus ingt ⁊ glãdiū. hoc eſt mediani corticis glãdium. ſicut hꝫ Nicolus.

Arbor glandis ſeu glãdiū nota ẽ omnib⁹. Gulielm⁹ igt ⁊ arborū glãdiū. i. corticū medianorū arboris glãdiū ſiue quercus. Nicolus loco arboris glãdiū igt. ⁊ iterū cupularum glãdiū. ſed hoc Gul. nõ hꝫ veꝝ ẽ ꝙ hodierni cupulas glandium in ip̄o ponūt que ſūt laudate.

Caude caballina eſt cauda equis. ⁊ ẽ quã Dia. hipporiꝫ vocat. Nicolus loco eius hꝫ caudã equinam. q̄ idẽ ẽ. Serap. in ca. de cauda equina inquit. aliquãdo vero egrediſ a muris in quibus naſcitur. ⁊ declinat inferius ꝓp ſimilitudinem filiorum que ſunt ſicut coma. vt videaſ velut cauda pendens in muro. ⁊ ꝓp hoc ſic nominaſ. moderni autẽ duas ponunt ſpẽs. vna eſt maior. ⁊ aſperior. qua tornitores ſeifos poliunt. ⁊ alia tornatilia. aliquando aſprella dicitur. aliq̄n troxia. Gul. lombardus ait. cauda equi eſt aſprella. hec apud nos in foſſis ac iuxta aquas inuenitur.

¶ Faba. ſ. corticū iparuꝫ. Jſido. in cap. de leguminib⁹ inquit. faba greca ethimologia a veſcẽdo vocabulū ſumpſit. quaſi fagos. fage. n. grece comedere diciſ. primum. n. homines hoc legumine vſi ſunt. cuius ſpẽs ſunt due. quarū altera cõis. altera egyptiaca faba ſiſſa dicta. eo ꝙ eam hoies frendant. i. frangant. ⁊ molendo comminuant. ipſe Jſido. deſcribit fabam grecam inter ſpecies leguminis. ſed ſecundum modernorū opinionem faba greca eſt fructus cuiuſdam arboris magne que apud Diaſ. griſolium vocatur.

¶ Acini vue ſm quoſdã ſunt acini vue dicte lambruſche. quia hꝫ maiorẽ ſtipticitatẽ q̄ꝫ alie. Nicolus ⁊ magr̄ Antonius guainerius loco acinoꝝ vuarū hñt arilloꝝ vuarū. ergo ſunt grana vue ſeu ſemina que magis laudata ſunt.

¶ Sorba vero apud Serap. eſt zarur. ſꝫ apud modernos non recte. verū eſt ꝙ ponunt vnum pro alio. ⁊ eius arbor ſicut narrat Serap. eſt ſpinoſa. cuius formam vide in electuario de ſorbis. Gal. in octauo ſimplicium ait. nix. i. ſorba arbor eius fructus a multis dicitur omnia.

¶ Meſpilla ſm Dia. ſemen hꝫ rotūdū ⁊ minutū matião ſiſe tria oſſa hñt. vñ ⁊ triconū dr̄. ⁊ alia q̄ in hiſpania naſcitur. quã multi epinelidã vocãt ſemẽ rotūdū hñs hoc aptū eſt ad edendū. ⁊ ſtipticū. ⁊ tarde matureſcit. ⁊ hec apd̄ Serap. eſt ca. de ſorba. ⁊ ſic ſi legis ca. de neſpilla apd̄ Dia. cū ca. de ſorba apd̄ Sera. videbis ꝙ idẽ eſt. Jſido. ait neſpilla arbor ſpinoſa fructui ſimilis maloꝝ. ſꝫ paulo breuiore. vñ ⁊ appellata ꝙ pillule formã hẽant. eius poma. Gul. ꝯpoſitor ⁊ magr̄ Antonius guainerius ponūt meſpilla. ſꝫ Nicolus habet meſpillam. ⁊ ſic hodie neſpillam in eo ponunt.

¶ Pruna ſilueſtria ſm modernoꝝ opinionẽ ſunt fructus ex quo acatia ſit. de qua liber qui diciſ bulchaſim inquit. modus extrahendi ſucuꝫ prunoꝝ ſilueſtriū ex quo ſit acatia. lumen malelucens loco eius habet folia pini ſilueſtris. ſꝫ nõ recte. qꝛ ꝯpoſitor ⁊ Nicolus hñt folia prunorum ſilueſtriuꝫ. compoſitor auteꝫ Nicolus ⁊ magiſter Antonius guainerius non ponunt doſum ipſarum rerū. tñ notuꝫ eſt ꝙ q̄ñ dicitur ana ſignificat equale. ⁊ ſic in predicto vnguento idẽ intelligitur. ⁊ põt fieri in magna quantitate. ⁊ in parua. ſꝫ magis ſit in magna q̄ꝫ parua. ſi vero facere volueris iſtud vnguentum de manipule duobus pro qualibet rerum ſupradictaꝝ doſim cere ac aliaꝝ reꝝ oñdaꝫ infra.

¶ Plãtago herba eſt ſatis nota. ꝯpoſitor ait. coquanſ in aq̄ plãtaginis. Nicolus ingt. coq̄nſ in ſuco vel decoctiõe plãtaginis. cera. ſ. cera vſualis. ꝯpoſitor ⁊ alij inquiūt. cere q̄ꝫtuꝫ vis. hoc eſt q̄ͭtū oꝫ. ſupra dixi ꝙ ana ſignificat equale. ⁊ ſi predictū vnguentum facere volueris de manipulis duobus cuiuſlibet predictaꝝ rerum oꝫ poni libra vna. ⁊ ℥. iiij. cere noue. ⁊ diſſolue ipſaꝫ. vt docet compoſitor.

¶ Olei mirtilloꝝ deſcriptionẽ docet dñs Meſue in tractatu de oleis. de quo infra compoſitor. nec alij nõ ponūt doſim iſtius olei. ſed generaliter poniſ tantum olei q̄ꝫtum cere. poſtea dicit cere q̄ꝫtum vis. ⁊ diſſolue illam cuꝫ oleo mirtino. ⁊ laua eam nouies cum predicta aqua ſemper innouando aquam qualibet vice. Nicolus dicit ſemper innouãdo eaꝫ vnaquaqꝫ vice accipiendo de ipſa omni vice portionem eius ſufficientem ad lauãdum ⁊ hoc facto. ℞. vt dicit cõpoſitor ana. i. equaliter cõpoſitor ait. ana partem vnã. ſ. rerū ſupradictaꝝ. ⁊ dñt eſſe pro qualibet. ʒ. ij. ⁊ per partẽ mediã que poniſ inferius. intelligiſ. ℥. j.

Troc. de charabe. deſcriptio inueniſ in pluribꝰ auctoribus. vt dictū fuit. ſꝫ generaliter faciūt ſm deſcriptionem Meſue. quã ſuperius poſui. dr̄ aūt charabe quaſi rapiens paleas. ⁊ eſt gūmi arbori dicte haur romanū. Jo. angli. in ca. de feb. ethica ait. charabe. ⁊ ẽ charabe idẽ qd̄ vernix. ſꝫ charabe idẽ ꝙ ambra põdus eoꝝ oꝫ eẽ. ℥. iiij. ʒ. vj. Oportet iterū addere oleū mirtinū. ⁊ oleū maſticinū. ſed compoſitor non dicit ſi debent eſſe lota aut nõ. Nicolus aūt ait. oleo mirtino loto addito eis oleo maſticino nõ loto. q̄daꝫ tñ lauant ipſum ſimul cum illud poſtq̄ꝫ omnia ſunt ſimul cõmixta. ⁊ confecto vnguento ex quo vnguento vnganſ renes a ſurſum vſqꝫ deorſum. doſis vero iſtoꝝ duorū oleorum. ſ. mirtini ⁊ maſticini. ſ. de maſtice debent eſſe an. libr. ij. ⁊. ʒ. iij. ⁊ ſiat iſtud vnguentū oꝫ cõfici cū optima diligentia propter optimam vtilitatẽ que in opitmo inuenitur.

Unguentum pſilotrum ſm Dinum florentinū in ſuo antidotario. ℞. calcis fortis ſupra quaꝫ ponaſ ſeptuplū aque ⁊ ꝑ tres dies ſicut dimiſſa coleſ. poſtea in hac aqua vi. ptis calcis ponaſ. ⁊ per tres dies morentur. his geſtis ſexta pars arſenici citrini in predicta aqua mittatur. ⁊ tandiu ad ſolem dimittantur donec penna immiſſa depilletur. cum extrahitur vero locus fricetur. id enim cito abradit pillos.

Iſtud vnguentum non eſt in vſu. liber qui dicitur bulchaſim in tractatu primo ſcribit modum pſilotri noti. ſed non eſt idem verum ſuperius poſuit modum faciendi medicinam depillantẽ pillos vna hora ⁊ hoc videtur eſſe melius vnguentum pſilotrum pro pſilotro intelligitur medicamen depilatorium.

Unguentum geneſtricum commune ſm Jo. anglicum eſt ca. de cura quartane. ℞. florū geneſtre ℥. vj. butiri maij. ſ. facti de mẽſe maij. vel alterius ſi hoc haberi non poſſe aſſungie porcine recentis lib. ſ. modicum vel ſiat liquidum. vel poteſt confici cū oleo camomille. ⁊ tunc cera plus valebit. ibi conterantur flores cum iſtis predictis vel cum aliquo iſtorum. ⁊ tunc iſta per. x. dies continue agitando. ⁊ ad ſolem ponendo. ⁊ tunc vltimo ponantur in patella ferrea ad ignem ⁊ diſſoluantur. ⁊ liqueſiat pinguedo vel butirum. ⁊ tunc deponatur ab igne. ⁊ cito poſt coletur per medium panni linei bene comprimendo. ⁊ erit vnguentum.

Iſtud vnguentum apud nos non eſt in vſu. Jdem in eodem capi. deſcribit duas alias deſcriptiones que idem nõ ſunt. ego vero ſolum ſcripſi iſtam deſcriptionem. quia cõpoſitor intitulat ipſum vnguentum geneſtricū commune.

Geneſtra aūt frutex eſt oibus nota. h̄ apud Diaſ. vocaſ ſpartus. Pli. geneſtre vinculi vſuꝫ preſtant. flores apibus gratiſſimi. dubito an hec ſit quã greci auctores ſarton vocant. quidã miricã vocãt. ſed nõ mirice. Meſue inquit. albrachin eſt capiſtrum arboris. ⁊ eſt arbor montana. ſuper cuius ſtipitem eleuatur denſitas fuſtium multe rectitudinis. ⁊ dum plicantur non potiunſ fracturas. vñ ligãtur ex eis arbores. ⁊ producunt flores figure lunaris citrinitatis multe. ⁊ profert folliculos ſm ſemitam orobi habentes ſemina diſtincta ſicut lens. ſed in lingua latina geneſtra ſiue mirica appellatur. Electio vltramarina eſt melior. ⁊ omnes que in partibus orientalibus oriuntur. Galie. in octauo ſimplicium ait. ſpargamum ideſt geneſtra.

Unguentum de talpa. ſm eundẽ in ca. de cura lepre. ℞. talpã combuſtã. cortices auellanarum. nucū maiorū. caſtanearū. ⁊ cū his apes ⁊ muſcas ⁊ oia iſta cõburantur. deinde. ℞. capillorum veneris recentiū. ſpice nardi. laudani. bulliant omnia in oleo laurino ⁊ addatur cera. ⁊ ſiat vnguentum.

Iſtud vnguentum non eſt in vſu.

Talpa aial eſt qd̄ vocatur irbea: ⁊ ẽſt notū. Papias inquit. talpa dr̄ ꝙ ſit dãnata cecitate ꝑpetua. eſt. n. abſqꝫ oculis terrã ſemꝑ fodiens. que gre. dr̄ talpas. Jſido. in. cap. de minutis aialibus ingt. talpa dicta ꝙ ſit damnata cecitate perpetua ⁊ tenebris. eſt. n. abſqꝫ oculis ſemper terrã fodit. ⁊ humum egerit. ⁊ radices ſubter frugibus comedit. quaꝫ greci aſſalan vocant. comburatur autẽ iſtud animal vt cõburitur lepus. cuius modus patuit ſupra.

Apes ſunt poſite inter minuta aialia. ⁊ he note ſunt. Jſidorus inquit. apes autem dicte vel ꝙ ſepedibus inuicẽ alligent ⁊ vel pro eo ꝙ ſine pedibus naſcanſ. nã poſtea ⁊ pedes ⁊ pẽnas accipiūt. he ſolertes i generãdi mellis officio aſſignatas incolūt ſedes. domicilia in narrabili arte ꝯponunt ex varijs floribus fauū ꝯdunt. textiſqꝫ ceris in numera ꝓle caſta replẽt exercitū. ⁊ reges hñt p̄lia mouẽt. fumu

fugiūt.tumultu exaſpant.has plerīq; expti ſunt naſci de bove ⁊ cadaueribus.nā pro his creādis vituloꝝ occiſoꝝ carnes verberant.vt ex putrefacto cruore v̄mes creentur: que poſtea efficiunt apes.ꝓprie tn̄ apes vocant orte de bobus.ſic crabrões de eq̄s.fuci ꝺ mulis.veſpe ꝺ aſinis.Dia. in ca.de melle inq̄t.mel eſt ros celeſtis.quē apes colligūt.

¶Muſca apꝺ oēs nota eſt.Iſido.muſca ex greco venit.ſicut ⁊ mus.hec ſic̄ ⁊ apes necate in aqua aliq̄tiēs poſt .i. hore ſpaciū reuiuiſcūt.reperit alia ſpēs muſce q̄ vocat cinomia apꝺ gre.⁊ ē muſca canis.nā cinos gre.canis vocatur.

Unguentum de caſtoreo ſm eundē in ca.de ſpaſmo.℞.piperis.nigri.caſtorei euforbij.an̄.ʒ.ij.piretri.coſti amari.an̄.ʒ.ij.coſtuȝ reſoluat in.ʒ.iij.vini albi per vnā diē ⁊ noctē in craſtino addat .℥. iiij.olei.⁊ buliant vſq; ad conſumptionem vini.⁊ poſtea addantur pulueres.⁊ fiat vnguentum.

¶Iſtud vnguentum apud nos non eſt in vſu.verum ſcđm intentionem compoſitoris eſt expertum in illa materia.ipſe vero in principio non dicit ꝙ iſtud ſit vnguentum de caſtoreo.immo in fine eius deſcriptionis ait.⁊ fiat vnguentum quod ego voco vnguentum caſtorinum.

Unguentum ebulinum ſecundum eundeȝ in capitulo de dolore iuncturarū.℞.foliorum ebuli.m.iij.coquātur in aqua diu.deinde extrahantur ⁊ conterantur ſicut vt deberent comedi.piſtentur in mortario.⁊ tunc modicum aſſungie porci vel butiri de malo.⁊ flores geneſtre miſceantur vt per medium panni linei extrahantur.⁊ erit vnguentum optimum in cauſa frigida.ſicut ego probaui in vno podagrico ⁊ ſciatico pingui valde.nec valuit ſibi aliquid aliud.

¶Iſtud vnguentum non eſt in vſu.tn̄ ſm intentionem cōpoſitoris eſt mirabile in illa materia.Ebulus aūt eſt ſpēs ſambuci.vn̄ verſus.Sambucus eſt actus.ſed ebulus eſt cameactis.de quo Serap.in capi.de ebulo de vtraq; loq̄tur ⁊ ibi deſcribit de forma ipſoꝝ dicens ꝙ illa ſpēs que dī cameactis eſt minor prima.⁊ hȝ ramos magis herbe ptinentes quadratos in quibus ſunt multi nodi.⁊ folia inuicem diſtantia in ſingulis nodis ſimilia folijs amigdale in ſummitatibus ſuis:niſi q2 hȝ venas.⁊ ſunt longiora eis hn̄tia grauē odorē.⁊ in ſummitatibus ramoꝝ ſunt capitella ſeu corone ſiles corone ſupradicte ſpēi.⁊ flos ſilr:⁊ hȝ radicē longam in groſſitudine digiti.⁊ apꝺ nos in vijs ac in multis locis naſcitur:⁊ vocant ipſum ruſtici lorex.

Unguentum quercinum ibidē.℞.viſci quercini rubee minoris ebuli ⁊ mediāi.corticis ſambuci.an̄.℥.ſ.coquant in aqua.camomellina.⁊ fiat vnguentum quercinum:eſt.n.ſecretiſſimum.

¶Iſtud vnguentum non eſt in vſu.

Viſcus auteȝ quercinus ſm Sera.ex auctoritate Dia. Melior ex eo eſt nouus q eſt ſimilis in colore ſuo porris.exterius v̇o ſubrubeus ſine aſpitate.⁊ ſine furfureitate.⁊ fit ex fructu rotūdo q naſcit in arbore glādiū.idē Sera.dicit.reperit aūt in arbore maloꝝ ⁊ piroꝝ.⁊ alijs multis arboribus.ego v̇o vidi p̄dictū fructū q eſt in groſſitudine ciceris.⁊ parū plus.etiā.ſunt ex hoibus qui dixerūt ꝙ inuenit aliq̄n eius fructus in magnitudine piri pui.⁊ aliq̄n in magnitudine ciceris.ſed parū plus ſm diuerſoꝝ locoruȝ varietatem:⁊ naſcit ſup quercū.cuius folia ſunt citrina longiora ⁊ paruiora.⁊ inuenit in hiſpania.ꝯpoſitor in fine deſcriptionis iſtius vnguenti ait.⁊ tn̄ loco viſci quercini pōt poni viſcus alteriꝰ arboris.⁊ quoddā viride inter ramos arboris naſcēs.⁊ p totū annū eſt viride.⁊ habet baccas ⁊ grana ſicut ſolatrū.⁊ folia talia qualia craſſula maior.ſed ſunt ſtrictiora.⁊ valet in omni gutta fomētata ⁊ emplāta.⁊ inūcta vt ſatis vidi ⁊ viſcus q̄rcinus ē optius in epilenſia.⁊ vocat ab Aui.ſcđo can̄.ca.de corallis lignū crucis.

Unguentum de euforbio.ſcđm Petrum de tuſſignana in ca.de paraleſi tremore tortura ⁊ ſpaſmo ex repletione.Recipe olei antiqui multum libr.i.cere rubee.℥.ij.liquefiat cera cum oleo ad ignem.⁊ proijciantur deſuper euforbij.℥.j.caſtorei.℥.ſ.⁊ fiat vnguentum.hoc enim mirabile eſt in paſſionibus neruorum apud nos in vſu eſt.

Unguentuȝ de corticibꝰ caſtanearū ſm Bartho.mōtag.i ſuo ātidotario.℞.olei de maſtice lib.i.olei mirtini.citrōiorum ana.℥.vi.maſticis acatie.ſanguinis dracōis ana.℥.i.coralliorum rubeorum.℥.i.charabe:terre ſigillate an̄.℥.i.corticum caſtanearum:ſcorie ferri preparate.videlicet in aceto.vt oſtenſum fuit an̄.℥.ij.ſ.reſine ſcilicet pini.℥.i.cere quantum ſufficit:⁊ fiat vnguentum.

Iſtud vnguentū non eſt in vſu:maxime apud nos.

Caſtanea eſt fructus omnibus notus.Serap.de caſtanea ⁊ glande in vno cap.loquit.apud Auic.de caſtāea nō inuenitur cap.immo de ipſa loquit in cap.de glande.glās .n.generale eſt vocabulum ad plures fructꝰ ſicut ad caſtaneas nuces ⁊c̄.vnde nucē dicimus iuglandē quaſi iouis glandeȝ cui eſt dicata.Pet.de creſcen.in lib.quinto in capitulo.de natura arborum:⁊ de vtilitate fructuum ipſorum inquit.caſtanea eſt arbor nota.⁊ earum quedam domeſtice.quedam ſilueſtres.⁊ domeſtice quedā mediocres fructus facientes.que caſtanee dicuntur.⁊ quedam faciunt fructus valde groſſos.quos Mediolanenſes marones vocant vulgariter.

Unguentuȝ pro vermibꝰ ibidē.℞.fuci pſicarie.abſinthij.abortāi.cētauree minoris.maliterre.folioꝝ pſici.folioꝝ lupinoꝝ.radicū ebuli corticū granatoꝝ an.ʒ.i.porroꝝ nō trāſplātatoꝝ:ſūt porri dicti puriſilli.℥.ij.naſturtij aquatici lib.i.aceti fortiſſimi .℥.iiij.cere quantum ſufficit fiat vnguentum.

Iſtud vnguentū eſt in vſu.tn̄ non valde.idē cōpoſitor deſcribit duas alias deſcriptiones.ſed hanc opinātur eſſe nobiliorem alijs.

Perſicaria ſm Nicolauȝ eſt herba ſancte marie.cuius folia ſunt ſimilia folijs perſicoꝝ.naſcēs iuxta hortos.eiꝰ ſpecies due ſunt.quarū vna i medio filioꝝ hȝ maculā fuſcam.alia vero eſt abſq; macula.ſed prima ⁊ melior ē quā perſicariam cum ſigillo vocant.

Malū terre eſt ciclamē aut bucho2marīē.

¶Naſturciū aq̄ticū.i.ſēatiō.h apꝺ Auic.i ſcđo can̄:vocat pupilla oculi:ꝺ naſturtio aq̄tico vīꝺ ſup̄ i dianaſturtio.

Unguentū ꝺ mucillaginibus.ibidē.℞.mucilaginis:fenugreci:ſeminis lini altee ana.lib.ſ.coquantur donec inſpiſſentur:⁊ qando coquitur ſemper aſpergatur cū aceto.deinde ſumatur lib.ſ.merdaſengi.i.litargirij ⁊ coquatur in li.i.olei ſiſamini:lento igne:deinde proijciatur ſuper ipſum mucillago:⁊ proijciatur ſuper marmor:⁊ malaxetur cum manu:⁊ fiat vnguentum mollificatiuum ⁊ lenitiuum.

¶Iſtud vnguentū de mucillaginibus ſȝ modernos ē diaquilō:⁊ ſic ſunt ex hoibus q faciunt iſtā deſcriptionē ſub noīe diaglon ſine gūmis:nā Matheꝰ ſil.i littera diaglon ait.diaglon eſt male ſcriptum.⁊ dȝ dicere diaglō.i.cōpoſitio facta cū ſucis vel mucillaginibus.pterea Io.Serap.in ſuo antidotario inq̄t.vnguētū de mucillaginibus.⁊ ē diaquilō:idē dicit Gētilis ſup q̄ntā can̄.Auic.īfra apparebit emplaſtrū diaglon magnum:⁊ ibi melius oſtendam.

Unguentum pectorale ibidē.℞.piguedinis anatis.piguedinis galline an̄.℥.i.ſ.butiri recentis.℥.i.croci.ʒ.olei violati.℥.ij.cere albe .℥.vij fiat vnguentū molle quod poſtea lauetur duabꝰ vicibus cum aqua ordei tepida.

¶Iſtud vnguentum eſt multū in vſu.ſȝ ſunt ex hoibus q faciunt ipſum ſm iſtam deſcriptionē.⁊ ſunt ex hominibꝰ q faciunt ipſum ſm aliam deſcriptionē.tamē moderni doctores laudant iſtam deſcriptionē adiungēdo in ipſo mucillaginis fenugreci.⁊ ſeminis lini ana.ʒ.v.Meſue i capitulo de aſmate habet vnam aliam deſcriptionem que ſatis lauda eſt vt apparet in capitulo allegato.infra apparebit vna alia deſcriptio.

Unguentuȝ mirabile de eleboro ad tineā ibideȝ.℞.olei laurini.℥.ij.mirre eleboro albi ana.ʒ.i.ſ.litargirij.ʒ.ij.ſ.miſce ⁊ fiat vnguentum molle.

¶Iſtud vnguentū nō eſt in vſu apud nos.

¶Eleborꝰ ſm Meſue eſt barba alfugi ſcđm Auerroym in quinto col.elleborus ē condiſi:qꝺ non creditur:verū multi moderni computant cōdiſi iter ſpēs ellebori:eo ꝙ ſternutationē cōmouet:tn̄ noſtri doctores nō ponūt ſpēs ellebori niſi duas.ſ.albū ⁊ nigrū,qui ſatis noti ſūt:īfra in oleo de euforbio oſtendā meliꝰ:ꝙ cōdiſi non ē elleborus ſm ītētionē Meſue.qn̄ niger naſcitur apud radices arboris fructuoſe ſunt fructus eius ſolutiui.Pipias inquit Anticira ē inſula vbi abūdat ellꝰus ad capitis purgatōeȝ neceſſariū:⁊ ponit ꝓ elleboro antiqua pte tēpli q̄ orꝰ reſpicit:hec ab aliq̄bꝰ dr̄ velax:⁊ ab aliq̄bꝰ dr̄ ſtranudella eo ꝙ puluis ipiꝰ in naribꝰ poſita ſternutationē cōmouet.

Unguentum de ſempuiua ibidē.℞.olei violaruȝ:olei roſaꝝ.an̄.℥.i.pinguedinis anſeris ʒ.vi.ſucci ſempuiue.℥.iij.buliant vſq; ad conſumptionē ſucci.poſtea adde croci.℈.i.⁊ fiat vnguentum.

¶Iſtud vnguentum non eſt in vſu.

¶Sempuiua.ſ.maior ſm circa inſtās dī.q2 ſemp viridis reperit.Auicen.in ſcđo inq̄t:ſempuiua eſt ſuccutuȝ.in cap̄.vero de ſuccuto inquit.ſuccutū dr̄ ꝙ eſt ſempuiua:⁊ dr̄ ꝙ ē ſpēs ſeminis mādragore:ſed nō recte:q2 illud ca.de ſuccuto ē corruptū:nā apud arabes ē ſimphiuū ergo ē cōſolida maior:⁊ ſic ſi legis illud cap.de ſuccuto apud Auic.cū ca.de ſimphito apꝺ Dia.videbis ꝙ ideȝ ſunt ſempuiua apud Dial.vocat aiȝon maius.dicit ꝙ oi tpe folia virida hȝ:dr̄ ⁊ butalmon:qꝺ nō ē.nam butalmon eſt oculus bouis:aut ȝotalmon aut amborſia qꝺ nō ē aliud facit cap.de aiȝon minori:⁊ hec ē vermicularis:⁊ ambe note ſunt.aiȝon v̇o ē ꝓpe nomē ſuū:q2 cōponitur ab ay qꝺ ē ſemp:⁊ ȝob qꝺ ē viua.vn̄ ſempuiua dr̄ q2 ſemp folia virida hēt naſcitur ſup tegulas plurimū:⁊ in locis quibus ſtercora proiecta fuere:⁊ alibi.

Unguentum de ſucco enule.ibidē.℞.ſucci radicū enule:⁊ lapicij.an̄.℥.vi.ſalis nitri.ſarcocolle:merdaſēgi.i.litargirij:maſticis.ana.ʒ.ſ.vitrioli aluminis iameni.an̄.℥.iij.picis naualis.℥.ij.⁊ fiat vnguentū.butirū ⁊ terbentina diſſoluantur ſimul.deinde cū eis incorporētur ſpēs oēs:⁊ vltimo oia cū ſuccis buliant lento igne vſq; ad cōſumptionē ſuccorum:⁊ ſerua.

¶Iſtud vnguentum non eſt in vſu.

¶Enula eſt herba oibꝰ nota.vide de ea i ellectuario de enula.Sal nitrū ſm modernoꝝ opinionē ē ſal qꝺ igneȝ accēdere facit:⁊ ē ſal quo bombardarij vtūtur:naſcit in muris veteribꝰ:qꝺ q̄dā florē parietis vocāt:liber q dicitur bulcaſim in tractatu ſecundo ponit opationē ſalis alchali:⁊ eſt ſal nitrum qꝺ ingreditur in medicinis multis:⁊ hoc ſal vt docet ibi fit ex cinere cuiuſdā herbe q̄ vocat chali:ſeu vſnen:vt apud Serap̄.⁊ eſt ſtercꝰ paſſarū.

¶Argētū viuū iter metalla ē cōputatum:mortificat āt argentū viuū cū ſaliua ſm artē.Auicen.i q̄rto can̄.in fen vi.de argēto viuo loq̄tur.dicēs ꝙ plurimi q bibunt ipȝ nō ledūtur eo.egredit.n.cū diſpoſitōe ſua ꝑ inferiorē regionē ⁊c̄.Nicholaus āt florentinus in lib.q̄rto ad vltimū īquit.argētū viuū interias cum ſumit ſicut eſt.ſm plurimū nulla aut paruā efficit leſionē:⁊ per hanc cām exiſtimauerūt q̄dā:ꝙ argētū viuuȝ nō ſit in numero venenorū:verū veritas eſt ꝙ eſt venenū:īmo vt dicitur multa venena ex eo conficiuntur:⁊ ſi maneret in ſpatio ſufficiēti:⁊ non egrederetur:velociter iterficeret:vt fuit de quodam apothecario qui ſitiens in nocte bibit argētū viuū:⁊ mane mortuus eſt.⁊ ipſum quidem extinctum cū ſaliua deterioris eſt venenoſitatis.

Unguentum de amilo ibidē.℞.olei ſambacini.℥.i.olei violati roſati.an̄.℥.i.ſ.ceruſe.ʒ.x.thuris maſticis:ana ʒ.i.camphore.℈.i.amili.ʒ.x.aq̄ roſaꝝ.℥.i.albumina duoꝝ ouoꝝ.cere.℥.v.coquantur ſimul oleū ⁊ cera.deinde addantur ſpēs alie prope īfrigidatōeȝ poſtea īcorporētur ſimul albumina:⁊ vltīo addātur boli armeni.ʒ.x.diligenter agitādo cū ſpatula:⁊ fiat

¶Iſtud vnguētū nō ē in vſu.Amilū.i.amidū.Gal.ī libro ad parthenianū inq̄t.amilū oibus notū eſt.eſt.n.q̄ſi medulla frumēti:nā apud nos amilū ē ſuccus frumēti in aqua diu macerati collectus ⁊ deſiccatus:amidū autem apud apothecarios noſtros nō ē valde in vſu:ſed i ptibꝰ venetiaꝝ apothecarij magis vtuntur i faciendo quandā miſturā q̄ fit ex zuccaro albo aqua roſa:⁊ amido.⁊ hec tria bene coquuntur ſimul addendo ſi erit neceſſitas paruum olei amigdalaꝝ dulciū recentiū:⁊ fiat inde confectio in morſellis.quam veneti ſauoniam vocant.

¶Oleū ſambacinū.i.oleum qꝺ fit ex floribus ȝābac:cuius deſcriptio inferius apparebit.

Unguentum terbētina ibidē.℞.pulueris ſerpētarie.ʒ.i.ſarcocolle ablute.ʒ.ij.ſ.ſandarace.i.v̇nicis.℈.iiij.tutie p̄parate:vȝ.vt docet bulcaſiȝ.℈.ij.terbētine lote cū aqua fumiterre lib.iiij.ſ.cāphore.℈.ſ.vnguēti de ſucco enule.℥.vi.miſce ⁊ fiat vnguētuȝ.

¶Iſtud vnguētū apud nos non ē in vſu.Terbētina lachrymū ē arboris ſatis notū.hāc q̄dā vulgo largatuȝ vocant:moderni multi computāt abiectū inter ſpēs terbētine:eo ꝙ manibꝰ cito inuiſcat.arbor āt terbētine botin dr̄:⁊ eiꝰ fructꝰ granuȝ viride.Matheus āt ſiluaticus in littera.t.inquit terbētina eſt gūmi arboris que vocat terebintus.ideȝ in littera.g.dicit gūmi alboun.i.lacca.vide ergo ꝙ ſibijpſi contradicit.

¶Serpētaria.i.draguntea maior ſeu colubrina:vide ꝺ ipſa in hiera hermetis.

¶Sarcocolla abluta.i.lota aut nutrita in aqua roſata aut in lacte aſine vel mulierum:vt oſtenſum fuit.

¶Unguentum de ſucco enule:ideſt elenij:eius deſcriptio fuit poſita ſuperius ſm ipſum.

Unguentum viride ſm cirurgiā ibidē.℞.celidonie:leuiſtici:herbe centrigalli lilifagi ideſt ſaluie ana.m.ſ.mirre.℥.iiij.cere terbentine an̄.li.i.pinguedinis anatis lib.iiij.olei cōis lib.vij.aloes.℥.v.fiat vnguentum.

¶Iſtud vnguentum apud nos non eſt in vſu.tamen ſȝ intentionem compoſitoris eſt quoddam vnguentum viride quo vtuntur cirurgi.

¶Cetrūgalli.i.galli criſta:⁊ ē quā gallitricū vocamus:reperit ex eo domeſticū ⁊ ſilueſtre.de quo vide ſupra.

Unguentum de ceruſa ſm Guiliel.lombardum ſeu placētinuȝ in antidotario.℞.ceruſe.ʒ.v.litargirij.ʒ.ij.ſcorie argēti aur.i.dragāti.ʒ.i.terantur ⁊ cribellētur ⁊ ſumat cere albe.℥.i.liquefiat cum .ʒ.iij.olei roſati:⁊ ꝓijciantur:⁊ īcorporētur medicine in mortario.remouet eniȝ excoriationē ⁊ aduſtionē ignis.

¶Iſtud vnguētuȝ ē multuȝ i vſu:ſed hodierni apothecarij nō faciunt ipm̄ ſm iſtā deſcriptionē:illa v̇o deſcriptio qua gn̄aliter vtuntur ꝓ vnguēto de ceruſa cocto:fit ſoluȝ ex ceruſe ⁊ olei roſati:an̄.ptibus eq̄libꝰ:⁊ ābo buliant ad ignem lenē:⁊ fiat ex eo paſta i magdaleonibus:⁊ vſui reſeruet:q̄dā addunt in ipſo paruȝ litargirij:ſȝ raro Leonardꝰ de p̄da palea in ca.de medicinis cōſolidatiuis ponit cerotū ſiue vnguētuȝ duꝝ de ceruſa coctuȝ cuȝ ſepo caſtrati.iſtud ē veꝝ vng.de cereſa coctuȝ adminnatur ſepuȝ i reliq̄s ē idē cuȝ deſcriptiōe q̄ oibꝰ cōiter eſt in vſu:⁊ hoc ſatis ē notū:reperit alia deſcriptio que dr̄ a multis vnguētuȝ de ceruſa cruduȝ:⁊ a multis dī vnguētuȝ albuȝ:⁊ ab aliq̄bꝰ dī vnguētuȝ de biacha cruduȝ.et ambe deſcriptiōes ſunt in vſu:ſed hec deſcriptio īfra apparebit ꝓ vnguento albo:quod idem eſt.

¶Ceruſa.i.biacha:⁊ ē erugo plumbi apꝺ Auic.i ſcđo can̄.ē cinis plumbi:aut alannocb:qꝺ idē ē.Scđm circa iſtās ceruſa ē flos plumbi ſiue gerſa.gerſa āt fit ex ſucco ſerpentarie ſicut dictuȝ fuit i vnguēto martiatonis.

Unguentum pro capite pueroꝝ contra groſſam et cruſtoſam ſcabiem ſm Rainaldum de villanoua in lib.ſcđo.i ca.de ſcabie ſeu pruritu.℞.butiri recentis terbētine aſſungie galline recētis olei violati.an̄.℥.i.cere.q.ſ.⁊ fiat vng.quo vngat caput ter in die:⁊ pꝰ ſuppōat foliū ſicle.i.blete aut braſice.i.caulis.

¶ Iſtud vnguētū ē ī vſu: ſed non valde: ſed vere a me
fuit probatū contra cruſtam ⁊ ſcabiem pueroꝝ mira-
biliter valere vtendo ipſo: vt docet compoſitor.

Unguentum de cicuta ſm Nicho. floren. in libro
quīto. i cap. de duritie ſplenis. ℞. de
tota herba cicute. oñ. vi. armoniaci dimittātur nouē die
bus in aceto. nono die buliant ad ignē donec armonia-
cum bene diſſoluatur. poſtea colentur per pannum for-
tem: ⁊ illa liquoſitas iterum buliat: ⁊ addito oleo ⁊ ce
ra fiat vnguentum: eſt. n. potiſſimum cōtra oēs durities.
¶ Iſtud vnguentū apud nos nō ē ī vſu. magiſter. Pe.
argillata in cap. de duritie ſplenis hʒ vnū qd̄ idem eſt.
¶ Cicuta v̄o aut ſucharū ē herba ſatis nota: apud Dia.
vocatur contos: haſtas habet nodoſas ſicut maratrum
folia ſimilia ferule: ſed anguſta apud Auicē. in ſecundo
canonis vocatur ſucharam: ⁊ inquit ſic. inquit Diaſco.
crus huius plante eſt ſicut crus ferule: ⁊ folia eius ſunt ſi
cut folia cucumeris. Hic textus Auicen. ē corrupt⁹: quia
debet dicere haſtas hʒ nodoſas ſicut maratrū. folia ſilia
ferule. ſicut dicit Diaſ. Liber qui dicitur bulchaſim in
tractatu ſcd̄o inqt: forma extrahendi ſuccū ex ſucharā. i.
inſqamo. qd̄ falſū ē. nā Serap. in cap. d̄ cicuta ait. ſucha
rā ſic nominatur apud medicos: ſed arabes nominant
eā ſcicharā vel zucharā: ⁊ ſic eſt ꝙ zucharā vel ſucharā
ē cicuta. Idem Serap. in fine eius capl̄i inqt. ⁊ qñ pōit
cicuta ſup teſticulos pueroꝝ nō dimittit creſcere eos: me
lio: ãt ex hac planta ē illa q̄ naſcit̄ in creta ⁊ in chio. ⁊ in
attica: ēt apud nos ī multis locis hec reꝑitur. vñ ſi frica-
neris folia ipſius recentia grauem odorem referūt ⁊c.
¶ Armoniacū lacrimū ſeu gumin eſt ſatis notū. Nicho
lus: ⁊ magiſter Petrus argillata non ponūt doſim ar-
moniaci: ſed ſi ipſuʒ facere volueris. adde. ʒ. iiij. armo-
niaci: ⁊ confice: vt ipſe Nicholus docet.

Unguentum de ranis vltimū in libro ſeptimo ī ca
pi. de curatione doloꝝ iuncturaꝝ
per medicinas conferentes a ꝓprietate. ℞. ranaꝝ fluuia
lium euiſceratarū ⁊ excorticarū qd̄ volueris. ⁊ laua eas
nouies in aqua dulci ⁊ olla lapidea in ſolo ſufficienti co
quātur vſqʒ ad cōſumptionē vel diſſolutionē carniū eaꝝ
poſtea colentur ꝑ pānū raꝝ fortiter manib⁹ exprimendo
carnes earum: hoc. n. oleum pedibus vnctum: ⁊ iūctu-
ris optime: confert etiam locis cancroſis inunctum.
¶ Iſtud vnguentum apud noſtros doctores eſt in vſu:
tñ non valde: ſed vtuntur magis medici Mediolanen-
ſis: q: ī ipſo īuenīūt mirabilē experientiā in illa mā: verū
eſt ꝙ hec deſcriptio non ē illa que ī vſu eſt. nā Nichol⁹
dicit ꝙ ē vnguētū de ranis: īfra v̄o dicit. hoc. n. oleū pe-
dibus iunctū: ⁊ iūcturis optime confert. ergo deſcriptio
Nicholi reducit̄ ad modū olei: vel ad modū apozima-
tis: ſed melius ē fieri vnguētū de ranis. ſm ītētionē Pe-
tri de tuſſignana poſitam apud eum in capi. de podagra
ſciatica ⁊ arthetica. quorum hec ē deſcriptio. ℞. ſepi ra
naruʒ. oñ. i. ꝭ. butiri agrippe. ſ. vnguenti de agrippa añ.
oñ. i. olei camomille. olei aneti coſtini ana. oñ. ij. olei ro
ſati. oñ. iiij. vitrioli. oñ. ij. cere albe. oñ. i. reſine. oñ. ij. et
miſce. fiat vnguētū: ⁊ vngat̄ locus: hec v̄o deſcriptio a
Modernis doctorib⁹ ꝓ vnguēto magis laudata ē q̄ȝ illa
Nicholi. verum īfra apparebit vna alia deſcriptio que ē
magiſtralis: ⁊ hec ē illa q̄ oibus vſitatur: de qua infra.
¶ Rana ſm quoſdam eſt de genere piſcium que ſatis
note ſunt omnibus. Ipſe Nicholus ī lib. quarto ī ca. de
ſpeciebus ſerpentum facit ca. de ranis ⁊ buffonibus ⁊ i-
quit buffo. eſt de ſpeciebus ranarum: ⁊ rana magna a q-
buſdā dicta botrax: ⁊ eſt turpis aſpect⁹ ventrem hñt latū
⁊ groſſū: ⁊ cutē duriſſimā difficiliter penetrabilē: ⁊ color
ei⁹ declinat ad citrinitatē obſcuraʒ: ⁊ oculi eius ſunt val
de lucentes ⁊c. idē in ca. de aīalib⁹ aq̄ticis venenoſis in-
quit: ⁊ ex eis eſt rana quedā rubea maligna inuadens
animalia pertrāſeūtia vt mordeat ea: ⁊ ſi nō poſſit mor-
dere īſufflat ad ipa ſicut buffo īſufflatiōe nociua: ſine du-
bio ſpēs ranaꝝ ſunt multe. ſed nō vtimur niſi quadā ſpe-
cie earum que morātur in paludibus: que note ſunt.

Unguentum diuinū optimū ſm eundē in eodē li-
bro in capitulo de medicina genera-
tiua carnis. ℞. pimpinelle: verbene: betonice añ. m. i. te-
rātur ⁊ buliāt i vino optio albo vſqʒ ad cōſūptionem q̄rte
ꝑtis vini. deīde colet̄: ⁊ poſt colationē ſumat̄ tota ſuba
dictaꝝ herbaꝝ: ⁊ ponat̄ ī ſaculo de pāno lineo: ⁊ fortiter
ſtrigēdo ꝑmat̄ ē torculari vl̄ baculis ſupra aliqd̄ vas do
nec tota ſuba herbaꝝ cadat in eo. deinde recipe de tota
ſuba herbaꝝ ⁊ terbētine ana. oñ. vi. cere virginis. oñ. iiij
⁊ pone in vaſe terreo nouo ad ignē donec diſſoluant̄: et
miſceant̄: cū dcā ſuba herbaꝝ: deinde ſupmittat̄ maſti-
cis. ʒ. i. ⁊ lactis mulieris. ʒ. ij. ⁊ bulliāt oīa ſufficiēter do
nec ſit coctum qd̄ cognoſcit̄ qñ modicū ex eo ꝓiectū ī aq̄
frigida adheret digito tangentis.
¶ Iſtud vnguētū apud nos ē ī vſu: ſed nō valde. ſʒ quā-
uis nō ſūt valde in vſu apud nos: forſan eo in alijs locis
magis vtūtur. Leonar. de ꝑda palea ī tractatu d̄ neruis
in cap. de vulneribus ponit vnguētū diuinū a deo datū:
⁊ ē magiſtrale: ibi hʒ vnā deſcriptionē: ſed nō eſt idem.
¶ Uerbena ſeu berbena ē herba q̄ apud Dia. gerebota
nū vocat̄: qdā vocāt ipaʒ ſacraʒ herbā q̄ ſaginē. i. ſancti
men antiq̄t⁹ dicebat̄. eo ꝙ pagani ī ſacrificijs ⁊ oib⁹ ex-
piationib⁹ ca. vtebāt̄. hec ãt herba ide nomen accepit ꝙ
ſacerdotes eā purificationibus adhibere conſueuerūt. in
paſſionario habet̄ ꝙ ſi medic⁹ viſitando īfirmū ipam in
manu portauerit egroto īſciēte: ⁊ dicet egroto q̄liter ha
bes: ſi eger dicet bñ ſanabit̄: ⁊ ſi dicet male moriet̄: hec
apud nos ī ciuitatib⁹ naſcit̄. hāc qdā ruſtici herbā ſancti
Joannis vocant: ſed non recte. Papias berbena herba
ſaginē dr̄ dicta quaſi pura: hec ⁊ gerebotane dr̄ grece.

Unguentum de lilio ſiue de radice lilij in eodeʒ li-
bro in cap. de ſudationibus. ℞. radi-
cis lilij in aqua decocte: ⁊ optime trite. oñ. i. incorporen
tur cū. oñ. axungie recētis liquefacte: ⁊ colla ⁊ cū. oñ. i.
aque roſate: deinde ſuperaddātur ceruſe puluerizate. ʒ.
ij. pulueris maſticis olibani ana. ʒ. ꝭ. cāphore. ʒ. i. ⁊ opti
me incorporentur ⁊ vſui reſeruetur:
¶ Iſtud vng. nō ē ī vſu: maxime apud nos. Liliū plāta
ē cui⁹ ſpēs ſūt multe: de q̄ Serap. in ſuo cap. loquitur.

Unguentum albū in eodem libro in capitulo d̄ cō
buſtione ignis vel rei ardētis aq̄ fer-
uentis vel olei ⁊ ſimilium. ℞. olei roſati. ʒ. iiij. cere albe
ʒ. ij. ceruſe. q. ſ. ad incorporandum ⁊ inſpiſſandum: ⁊ in
fine addantur duo albumina oui.
¶ Iſtud vnguētū ē multū in vſu: verū ē ꝙ ſunt ex hoib⁹
q vtunt̄ ipſo ſub illo noīe: quidā vtūtur ſub noīe vnguēti
de biacha crudi. aut de ceruſa crudi ad dr̄iam cocti: ꝙ
ſuperi⁹ ſcripſi. Raſis in lib. de diuiſionib⁹ ī ca. d̄ aduſtio-
ne inqt cōfert aduſtioni ignis. vnguētū d̄ calce: ⁊ vnguē
tū d̄ ceruſa: ⁊ magis vtimū: qd̄ exꝑti ſum⁹. ad hoc ē vn
guētū albū: ⁊ cū ē res magna pluria indiget flebotomia
ex latere diuerſo aut oppoſito. deīde curet̄ cū vnguēto al
bo volo ꝙ ītelligat̄ ꝑ vnguētū albū: qd̄ ē factū d̄ ceruſa.
oleo roſato: ⁊ cera: ⁊ nō de plurib⁹. idē hodierni faciūt.

Unguentum de cātaridib⁹ ī eodē lib. in cap. de ſa-
phati tinea ⁊ alijs puſtulis capitis.
℞. cātaridaꝝ purgatarū puluerizatarū. oñ. ij. ſulphuris
oñ. ꝭ. corticū nucis. ſ. nucis cōis victe carea baſilica ſeu
regalis. oñ. ij. ſinapis: mirre ana. ʒ. i. mellis ⁊ aceti quā-
tū ſufficit: ⁊ fiat: ⁊ teneat̄ ſup locuʒ ꝑ vnū dieꝫ: poſtea eo
amoto ſupponantur folia ſicle. i. blete vel caulium.
¶ Iſtud vnguētū nō ē ī vſu apud nos Giliber. de āglia
ī cap. de paraleſi hʒ idē: ſed non ē oīno ſilē. Hoc vnguē-
tuʒ ſʒ ītētionē Dini florentini. ē vnguētū albariel: hanc
ītentionē hñt hodierni cirugici: ⁊ ei⁹ deſcriptionē deſcri
bit Meſue in ſuo antidotario: de quo vide ſupra.
¶ Cātarides ſm Nicolaum ſunt muſce virides: quarū
ortus eſt in frumētis ac alijs locis ſʒ ītētionē cōpoſito-
ris debent eſſe purgate. vʒ a malitia ſua. Diaſco. īqt can
tarides v̄tutē hñt putrefactiuam: ſūt ãt bone ad repoſitio
nem in triticea ſegete colligūtur: q̄ miſſe in vaſe fictili: et
deſup ligato pāno īponuntur ſupra calabū vbi acetū bu-
liat: vt vapore aceti bulientis eedē incluſe necentur: que
poſtea lino inferunt̄ vel in vaſe non picato. i. vitreato re
ponunt̄. meliores ãt ſunt varie groſſe ⁊ longiores: q̄ ſup
teſtā poſite cōbuſte v̄tutē hñt ſtipticā. Liber q dicit̄ bul-
chaſiʒ. i. ſeruitor in tractatu tertio docet formā colligēdi
cātarides: ⁊ reponendi eas: ſed eius forma non eſt vt do
cet Diaſ. ipſe vero loco aceti ponit oleū vetus. Moder-
ni vero ponunt acetum ⁊ non oleum.

Unguentum de plumbo ſm Leonardum de ꝑda
palea. Paduanenſem in cap. de heri
ſipilla. ℞. plumbi vſti cum ſulphure ſm ſeruitorē. oñ. ij.
litargirij. oñ. ij. ceruſe: ātimonij. añ. oñ. i. olei roſati quā-
tum ſufficit: fiat vnguentum molle.
¶ Iſtud vnguētū ē in vſu: maxīe ſm iſtā deſcriptionem.
Idē ī cap. de cura cācri hʒ idē: idē ī cap. de vlcerib⁹ ābu
latiuis hʒ idē. Sʒ vterqʒ ab iſto differt. Plūbū v̄o apd̄
Auic. vocat̄ alaunoch: ⁊ alhabar. vſtum v̄o cuʒ ſulphu
re ſm ſeruitorem ſuperius in quadam hec oſtendi.

Unguentum de litargirio ſm eū ī cap. de pruna ⁊
igne ꝑſico. ℞. pulueris litargirij. oñ.
ij. ceruſe. i. biache. oñ. ꝭ. olei ro. ⁊ aceti. ana q̄ȝtū ſufficit:
fiat vnguentum in catia decoctum ad ignem: ſed meli⁹
adhuc eſt vt fiat in mortario ſine decoctione.
¶ Iſtud vnguētū ē ī vſu maxīe ſm iſtā deſcriptionem.
Pet. argillata in primo cap. de flegmone hʒ idē: ⁊ ē ſilē
niſi ꝙ deficit acetū. Raſis in ſeptimo Almāſoris in cap.
de his q̄ vlceris ꝯſolidāt: ⁊ in vlcerib⁹ multā hñtib⁹ hu-
moroſitatem carnē generāt: ⁊ ipoꝝ remouēt humoroſi-
tatem: hēt idē: ſed non eſt in vſu: idē hʒ Gul. placētin⁹.
¶ Litargiriū ſm Dia. ē ſcoria argēti: idē ē ſm Pli. ei⁹
vero ſpēs ſūt multe: q: q̄dā ſpēs ei⁹ ē q̄ fit ex plūbo: ⁊ que
dā fit ex argēto: ⁊ q̄dā fit ex auro: ⁊ q̄dā ex eis ē nigri co-
loris: ⁊ q̄dā aurei: q̄ qdē melior ē ceteris: nā vnguenta q̄
fiunt ex tali litargirio declinant ad albedinem ⁊ ſunt no
biliſſime bonitatis: ſed ſi litargiriū fuerit nigrū aut hñs ī
ſe aliquid plumbi erit vnguentum quod fiet ex eo nigrū
⁊ turpe: hoc ē ſatis notū.

Unguentum diabution ibidem. ℞. miniū ⁊ indi-
cū ⁊ terrā nigrā: de q̄b⁹ trib⁹ pingunt
pictore. ana. oñ. ꝭ. olei. oñ. iij. ſalis cōis bene piſtati. ʒ. ij.
pone hec omnia ad ignem in catia lento igne ſemꝑ ſpa
tula agitando ⁊ decoquant̄ donec ad formaʒ: quamuis
vt reducatur: ⁊ maxime ad formam ceroti.
¶ Iſtud vnguentuʒ diabution nō ē in vſu. Auic. ī li. 4.
in fen. ij. in cap. de curatione prune ⁊ ignis ꝑſici: in fine
capi. inquit. cū ergo qeſcit īflāmatio: ⁊ remanent vlcera
curent̄ cū eis q̄ ſūt ſicut empl̄a de merdaſengi: ideſt de
litargirio ⁊ emplaſtra diabuticiaron. Auic. ibi nō ponit
deſcriptionem ſed ſolum de ipſo loquitur: ⁊ ſi facere ipʒ
volueris deſcriptionem habebis.
¶ Miniū ē res rubea q̄ pictores vtūtur. Galie. in li. ad
parthenianū inqt: armenianū vel miniū optimū dicim⁹
qd̄ ē leue equale ceruleuʒ frāgibile ſine lapidibus vires
hʒ eriſocolle: hoc apud Diaſ. vocat̄ armeniuʒ. nam ibi
Diaſ. dicit idē qd̄ dixit Gal. ſʒ Simon ñ cognouit ipʒ.
¶ Endicū ſiue idicū ē q̄dā res q̄ vtunt̄ pictores ad pin-
gendū colorē turchinū: ⁊ ei⁹ color tēdit q̄ſi ad celeſtē. Pi
ctores de ipſo hñt cognitionē: q: eo vtūtur: ⁊ hoc notuʒ ē
⁊ fit de flore cuiuſdā herbe quo arabice dr̄ nil. quo pāni
tingūtur. Macer vocat ipʒ oſatiʒ: vñ v̄ſus. Oſatis a gre-
cis ē vulgo guaido vocatus. Nō modicū queſtū ꝑbens
tinctoribus herba. Moderni exiſtimāt ipm ee veꝝ gual
dum ſeu telaſſam: ⁊ eſt herba cuʒ aqua tingit̄ blaueuʒ.

Unguentum mirabile de cācris fluuiabus. ſʒ eun
dem in cap. de cura cancri. ℞. de ci-
nerib⁹ cācroꝝ fluuialiū recētiū: ⁊ de climia auri: ⁊ d̄ aq̄

ſolatri qd̄ ſufficit fiat vnguētū ꝑ optime ducēdo ī morta-
rio de plumbo cuʒ piſtello aut ſup tabulaʒ plumbeam.
¶ Iſtd̄ vnguētū non ē in vſu. Cancri maxime fluuiales
noti ſunt. Liber q dr̄ bulcaſiʒ. i. ſeruitor ī tractatu tertio:
ponit formā cōburēdi ſartas. i. cācros: ⁊ ait: accipe can-
cros fluuiales viuos qñ ſol fuerit in ſigno arietis. xiij. de
menſis ītelligo lunaris: ⁊ pone in furno panis quouſqʒ
cōburant̄: ⁊ non conuertantur in cinerem.
¶ Climia auri. ſm Auic. melior ē illa q̄ aurea ē vt cinci-
nus glatiei cineritij coloris recens: ⁊ laminoſa groſſior.
Guliel. lombar. inqt climia auri ē ſupfluitas q̄ adheret
parietibus vaſi in quo purificatur argentum: vltimo fit
climia ex ere: ⁊ marcheſita ē ſicut climia auri.

Unguentum de dragātibus ſm eundeʒ in cap. de
medicinis faciētibus naſci carnē. ℞.
dragāti. oñ. ꝭ. ⁊ ponat̄ ad mollificādū ī aqua calida ad
tantā quātitatē vt reduci poſſit ad formā colle: nā iſtd̄ vn
guentum eſt valde conglutinatiuum: ⁊ ſi vis potes adde
re de ſanguine draconis: ⁊ ſarcocolle ana parum.
¶ Iſtud vnguētū non eſt in vſu. ſm intentionem lumi-
nis maleluccētis. hoc vnguentū nō reperit̄ ab auctorib⁹.
¶ Dragantū gūma ē q̄ apud Diaſco. vocatur dragātū.
ſed apud Serap. dragagātuʒ. Pli. ait dragagātū ē ſpi-
ne albe radice multum plātata apud medos ⁊ caucaſuʒ
naſcitur. eligendum eſt dragantum album ⁊ limpidum
⁊ lucidum ⁊ dulce ⁊ leue. hoc ſatis eſt notum.

Unguentum incarnatū ſm eūdē: ex auctoritate Eſ
culapij primi medici bonum in cap.
de incarnatiuis in generali. ℞ herbe dicte litij: q̄ herba
ē añ ꝓprietatis ꝙ cecatia pullis arūdines tangūt oculos
cū dictis folijs: ⁊ faciūt cū dcā herba reuidē. ⁊ dicta her
ba reducat̄ ad formaʒ pulueris: ⁊ reſine pini. añ. oñ. ij.
olei ⁊ cere quātū ſufficit. ⁊ fiat vnguētū: qm̄ ē mirabile.
¶ Iſtud vnguētū non ē ī vſu. ſed ſm ītētioneʒ Leonar. ē
ex auc. Eſculapij primi medici: qd̄ vʒ mirabil̄r ī illa ma
teria: ⁊ ē certū ꝙ Eſculapius ꝑmus medic⁹ fuit inuentor
medicine vt exiſtimāt hodierni: Iſido. īquit medicine ãt
artis auctor ac reꝑtor apd̄ grecoſ ꝑhibet̄ apollo. hāc fili⁹
ei⁹ Eſculapi⁹ laude ⁊ oꝑe āpliauit: ſʒ poſtq̄ȝ fulmis ictu
Eſculapi⁹ īterijt: īterdicta fert̄ medēdi cura: ⁊ ars ſil̄ cū
auctore deficit. Latuitqʒ ꝑ annos pene qngētos vſqʒ ad
tp̄s artaxerxis regis perſarū: tunc eam reuocauit ad lucē
Hyppocrates Aſclepio patre genitus in inſula choo.
¶ Litiū apud Moder. fit ex ſucco fruct⁹ arboris q̄ dar-
ſiſabā dr̄. qdā hāc vocāt bugiā ſicut Matth. ſil. in lr̄a. p.
q ait: puluis bugie. i. puluis de radice arboris berberis
ipſe Leonar. in cap. de vindemia inqt. Litiū ē ſucc⁹ fru-
ctus cornaſtrelli: de ipſo v̄o vide ſupra ī deſcriptiōe pil
lularum lucis minorū vbi melius fuit oſtenſum.

Unguentum de floribus ſalicis: ſm eūdē. ī cap. de
incarnatiuis in generali. ℞. florū ſa-
licis vel ſucci foliorū ipſi⁹. oñ. ij. lachrimi vel terbentine
loco eius. oñ. ij. aſpalti: vernicis humide ana. oñ. i. colo-
fonie. i. picis grece. ʒ. ij. olei ⁊ cere. q. s. ⁊ fiat vng.
¶ Iſtud vnguētū nō ē ī vſu. Salix ãt ē arbor q̄ ī aquoſis
locis ſemꝑ naſcit̄ vt ē notū oib⁹ Serap. ī cap. d̄ ſalice di
cit ꝙ flos ⁊ roſa ipius adminiſtrantur ab oibus medicis
ī vnguētis deſiccatiuis. Iſido. ait: ſalix dicta ꝙ celeriter
ſaliat hoc ē velociter creſcat: arbor lēta vitib⁹ habilis vin
ciēdis Auic. ī ſcd̄o cañ. tria de ipo facit cap. vnū ſub no-
mine ata: ⁊ ibi dicit ꝙ ē algarab dicta ī ca. de gami aliō
cap. facit de garab qd̄ ē ſalix vel ſpēs ei⁹: ⁊ aliō ſub noīe
ſalicis. hec apud grecos ita vocat̄. Circa iſtans ait. ſalix
cortex ⁊ flores ⁊ folia vſui medicine cōpetūt. Petr⁹ de
creſcētijs dicit ſalix ē arbor nota ſic dicta eo q: ei⁹ plāta ī
altū ſalix ē arbor nota ſic eo q: ei⁹ plāta in altū ſalit. Pli.
ſalicis fructus ante maturitatem in arenam abit.
¶ Lachrymū. i. lachrymū arboris balſami. nā ipe Leo
nar. ī ca. d̄ fiſtulis ait: olei vitij ſeu lachrymū: qd̄ idē ē vl̄
terbētine loco lachrymi ſine dubio ſm ītētionē compo-

ꝛoꝛis lachꝛymum eſt opobalſamum: q; ipſe dicit ꝙ loco
eius ponitur terbentina vt faciunt multi alij.

Unguentum de pulegio ibidē ℞. ſucci pulegij mō/
tani: ſucci calamētī: ſucci cētauree vel
pul. iſtoꝝ ana. ʒ. i. olei mirtini: ⁊ cere. q. ſ. ⁊ fiat.

¶ Iſtud vng. ñ ē i vſu. Pulegiū herba ē ſatis nota ma
xime pulegiū cōe. i. pulegiū regale. Iſido. īqt. pulegiū
apud idos pipere precioſius ē. Circa inſtās ait: pulegiū
in tpe floꝝ colligit. ꝑ ānū ſeruat. folia cū floꝛibꝰ abiectis
ſtipitibus in medicina ponūtur. gliconiū ēt eſt pulegiū.

Unguentum de cētaurea: ſꝫ eūdē i ca. de medici/
nis ꝯſolidatiuis. ℞. cētauree minoꝛis.
oñ. i. ariſto. lon. ℥. v. vene tinctoꝝ. i. rubee tintoꝝ ⁊ lacce
añ. ʒ. ij. terbentine. ℥. i. olei maſticis. i. cere. q. ſ. fiat vng.

¶ Iſtud vnguētū nō ē i vſu. Cētaurea vero herba ē nota
Jo. angelicus in caꝑ. de fluxu vētris ponit verſus de cē/
taurea ꝙ ipſa optime valet ī emoꝛroidibus.

¶ Cētaurea iuuat neruos pectuſq;: ſꝫ. i. ſcōinā. Eiicit et
vulnus ſolidat viſuꝫ melioꝛat. Inciſas carnes radix cō/
trita reducit. Tuſſibus atq; ſcit valet ⁊ muliebꝛia ducit.
Si deſiccet ⁊ poſt bñ puluerizet. Stringit emoꝛroidas
oleo ſi ꝯmiſceat. Pli. īqt cētaurea hac dī curatus Kirō
cū herculis exceptꝰ hoſpitio ꝑtrāti arma ſagitta ei excidiſ
ſet i pedē: q̄re aliq chiromō appellāt. alia ē cētaurea ma
ioꝛ: ſꝫ iſta ñ ē nota: nec fuit nota tpe macri. nā macer īqt:
ſūt cētauree ſpēs maioꝛq; minoꝛq; vt ſupꝛadictis dixit de
ꝑlibus herbis: ſꝫ q; ꝑ paucas ſpēs ē cognita maioꝛ hanc
ꝑtermittēs vires narrabo minoꝛis: quā notā coctis cre/
do vulgaribꝰ ipſis: apud nos in locis aquoſis naſcitur.

Unguentum citrinū ibidē. ℞. terbētine. oñ. ij. ceru
ſe. ʒ. i. olei mirtini. oñ. ij. argē. viui cū
ſaliua extīcti. ʒ. ſ. cere. q. ſ. ⁊ fiat vnguētū i moꝛtario ſine
igne ꝑꝑ argētū viuū ne ſaliat.

¶ Iſtō vnguētū ē i vſu: ſꝫ ſūt ex hoibꝰ q ꝯponūt ꝑ aliū
modū: dī āt citrinū: q; eiꝰ coloꝛ efficit citrinꝰ gul. lōbar.
hēt idem ſꝫ non ē i vſu: inenit aliō vnguētū dēꝫ citrinū:
q; coqt i pomo citrino: ſꝫ ħ ñ hꝫ coloꝛē citri. imo eiꝰ coloꝛ
tēdit ad albedinē: cuiꝰ vnguēti dſcriptio ſupiꝰ oñſa fuit: in
fra apparebit vna alia deſcriptio q̄ gñalr̄ vſui venit ⁊c.

Unguentum de hedera ſꝫ eū i. ca. ō ꝯbuſtōe ignis
vl̄ aq̄ vl̄ olei. ℞. granoꝝ ⁊ folioꝝ he/
dere ⁊ piſtent ꝑ optie ⁊ extrahat ſuccꝰ olei cōis añ. ꝑtes
eq̄les: cere albe. q. ſ. oia iſiml̄ decoq̄nt vſq; ad ꝯſūptōeꝫ
ſucci ⁊ poſtea ꝓijciat ſup̄ acetū albū ⁊ malaxet illō vng.

¶ Iſtud vnguētū ñ ē i vſu Hedera apō Auic. i ſcōo cañ.
vocat cuſſus: ⁊ ſūt eiꝰ ſpēs tres. ſ. nigra alba ⁊ ru. ⁊ oēs
ſūt acres ſtiptice: ⁊ vna qdē ſpēꝝ eiꝰ ē qddā qō noiat lau
danū: ⁊ cuſſus qdē i radice ē laudanū aūt aliō. ābo. n. ſt
ꝓpiq̄rū deſcriptionū. Serap. ō hedera logt i ca. de vo/
lubili i fine eiuſdē capituli īqt. edē. i. laudanū colligit ex
vna ſpē cuſſuſ ⁊ noiat laudanū. apō Dia. hedera vocat
ciſſos: ⁊ dicit ꝙ multe ſūt ſpēs: ſed tria ſūt gña. ſ. alba ni
gra ⁊ elix. Hec ab Auic. dī rubea. alba vō ſemē affert al
bū nigrū aut croceū: quā multi dioniſiā vocāt: elix vō ñ
hꝫ ſemē: ibi a Dia. cōfūdit ſmo de hedera volubili ipo
qſtidos ⁊ laudano ex quo videt textꝰ falſus: volubili nā
ipoqſtidos ñ ē hedera: nec ē ſpēs eiꝰ. vide Serap. ō ipoq
ſtidos ſeparatū cap. facit: ⁊ illō qō dicit Dia. i caꝑ. ō ciſ
ſos. idē dicit Serap. ex auctoꝛitate ipiꝰ i ca. ō ipoqſtidos
⁊ ſic ſi bñ ꝯſideret videbis ꝙ ille textus Dia. ē coꝛruptꝰ
Gal. i ſeptio ſimpliciū īqt. ciſſus vl̄ laudanū infra ait. ciſ/
ſus vel hedera. Idē i lib. ad ꝑtemanū īqt. Hedera na/
ſcit i diuerſis arboꝛibꝰ parietibus vl̄ petris vel in terra.
Iſidoꝛꝰ hedera dicta qō arboꝛibꝰ reptādo adhereat. dr̄
ēt hedera: quia libēter a capꝛis editur: vel dī hedera eo
ꝙ hedis lactis abundantiam in eſcam teneris pꝛebeat.

Unguentum de vitro ſm eūdē i ca. de eradicatōe
veſtigioꝝ. ℞. vnū colū angieſtare vi
tri albi: ⁊ accendat in igne ⁊ tinguat nouies in ſucco li/
monū: ⁊ hoc facto vitrū ſubtiliſſime tere: ⁊ loco ipiꝰ va/
let ſpuma vitri. ⁊ eſt melius ſi hēri pōt. ſi āt nō pōt acci/
pite ſupꝛadictum vitrū. ℥. ij. pulueris ſandaloꝝ alboꝛū ⁊
pul. criſtalli. añ. ʒ. i. ⁊ diu oia ſuꝑ poꝛfidū. i. lapidē q̄daꝫ
ſic vocatū bene ducātur cū aqua limonū: donec tu ſcias
vnguētū extēdibile ſuper locum qñ volueris extēdere.

¶ Iſtud vnguentum non eſt in vſu. Colum vnuꝫ angie
ſtare dī vulgari nomine: ſed latinis dicitur infula. ⁊ hic
eſt ſermo venetoꝝ ⁊ aſtantium regionum.

¶ Uitrum maxie albū ē laudabile: ſꝫ Auic. vitrūꝫ ē iter
lapides ſicut ſtultꝰ iter hoies: ſpēs āt vitri ſunt multe: nā
eſt vitrū albū: rubeū citrinū: viride: ⁊ azurinū: ſed nobi/
lioꝛ cunctis, eſt illud quod coloꝛem habet album.

Unguentum de ſandaracha. mirabile: ſm eūdē i
cap. de cura vulnerū. ℞. cere albe. ℥.
iij. terbentine lote. ℥. viij. maſticis. ℥. i. ſ. ſandarache ſar
cocolle: thuris. añ. ʒ. vij. miſce ⁊ fiat vnguentū malaxan
do in foꝛti aceto: vel in bono vino mōtano albo. ⁊ hēas
ipſum pꝛo ſecreto quia bonam operationem facit in oi/
bus membꝛis carniformibus neruoſis.

¶ Iſtud vng. ñ ē i vſu. ſꝫ Leonar. hūit ipm pꝛo ſecreto.

¶ Sādaracha ſꝫ Dia. i eiſdē locis naſcit i qbus auruꝫ
pigmētū eligenda quoq; ē q̄ coloꝛe ē ruffa valde ⁊ facile
terribilis mūda coloꝛē cinabꝛij hñs: hāc multi greci cre
diderūt eē aurūpigmētū: rubeū: ſed nō recte. nā apō ara
bes ſandaracha ē vernix: ⁊ idē apud moder. Itē Sera.
i ca. de vnice ait. ſandarax. i. vernix. Itē Jo. angli. i caꝑ.
de reuinate ait vernix q̄ vocat ſandaracha penultia ġū
ꝓducta: q; ipa breuiata vl̄ coꝛrepta tūc ē idē qō auripig/
mētū: vñ vſus ē ſādaracha vernix medicoꝝ ñ tictoꝝ. Sā
daracha. ſ. auripigmētū rubeū vel citrinū: q; coloꝛ citri/
nꝰ aliqñ vocat rubeꝰ apō grecos: ſꝫ ñ recte vt dictū fuit.

Unguentum de vulpe: ſꝫ eūdē i ca. vt ſupꝛa vꝫ in
cap. de cura vulnerū. ℞. olei iuniꝑi.
terbētine ſublimate añ. ℥. vi. aſungie poꝛci. ℥. ij. piretri:
gētiane: piꝑis lō. bacaꝝ lauri ariſtologie. ſ. rotūde: caſto
rei: mirre: ſalis añ. ʒ. ij. adipis vꝛſi: adipis gatti: adipis
taſſi: mellis crudi: cere rubee añ. ʒ. ij. armoniaci: aſſe fe/
tide. galbani ſerapini: olei petrolei añ. ʒ. i. euſoꝛbij nigel
le: ſinapis: laudani: maſticis: olei. ſ. cōis añ. ℥. i. ſ. omnia
ſuo mō terātur ⁊ ponāt i vulpe ad ignē ⁊ coquantur bñ
donec vulpes bñ cōſumpta ſit cum oibus ſupꝛadictis re
bus ⁊ fac vng. ſm artē ex ingenio mirabile.

¶ Iſtud vnguētū apō apothecarios Moder. Papien
ſes nō ē i vſu: ſꝫ mediolanēſes vtūtur ipo magiſter Pe.
argillata i ca. de podagra ſiue gutta frigida pōit vng. de
vulpe ipiꝰ Meſue. ℞. vulpē itegrā iterioꝛibꝰ euuiſis et
pone i vaſe cū aq̄ calida vino ⁊ oleo: ⁊ vltra hoc pone i
iſto vaſe ſaluiā roꝛē marinū iuniperū anetū oꝛiganum ⁊
maioꝛanā. oia iſta bulliāt vſq; ad vini ꝯſūptionē ⁊ aq̄ ⁊
tātū ꝙ caro vulpis ab oſſe ſeparet: ⁊ poſtea i cocleari ex
ꝓmat ⁊ colet: ⁊ ex iſta colatura fiat vnguētū. hec deſcri/
ptio magrī Pet. vr̄ eē oleum vulpinū q̄ ē de mēte Me
ſue. ſꝫ apud nos aliud ē vnguētū de vulpe aliō ē oleum
vulpinum: verū qdā ſapiētes dixerūt ꝙ ſi addat in illa
collatura cere quātitas cōueniēs pōt dici vng. ō vulpe.

¶ Uulpes apō arabes vocat thaleb. Auic. i ſcōo cañ.
narrat vtutē ſuā dicēs ꝙ qñ vulpes coquūt in aq̄ ⁊ em/
bꝛocantur iūcture doloꝛoſe ex ea ꝯfert vehementer ⁊c.

Unguentum mirabile qō vocat irinū ꝑꝑ coloꝛē iri
nū ſꝫ eū i ca. de vlceribꝰ virulentis.
℞. olei irini. i. facti de folijs lilioꝝ celeſtiuꝫ. ℥. ij. ponat
dictū oleū i bacili bñ terſo ⁊ mūdo: deide recipe ſalis ar
moniaci. ℥. i. ſ. ⁊ frica tādiu i oleo donec illud oleuꝫ re/
maneat celeſtis coloꝛis: deide recipe reſine pini, ⁊ terbē/
tine añ. ℥. i. pul. idici. ℥. ſ. ⁊ cere. q. ſ. ⁊ fiat vng.

¶ Iſtud vnguētū ñ ē i vſu: iſra apparebit aliō vng. qō
vocat ō ireos: ſꝫ iſtō ſit ex puluere radici ireos ō q̄ iſra.

Unguentum de minio: ſꝫ Petrū argillatā in caꝑ.
i. de flegmone. ℞. minij. ʒ. i. olei roſa
ti. vel mirtin, ſm quē vis. ʒ. ij. ſꝫ q̄titatem q̄ vis facere.

miſceantur omnia in cazola ⁊ buliant ad ignē cum par/
uo ⁊ lēto igne vſq; ad ꝯſumationeꝫ olei ⁊ ſemꝑ miſce cū
ſpatula ne aduratur fiat vnguentum bona foꝛma.

¶ Iſtud vnguētum non eſt in vſu apud cirurgicos ac ali
os. Leonar. de pꝛeda palea in cap. de medicinis conſoli
datiuis ponit cerotum de minio: ⁊ eſt idem.

¶ Miniū vō apud Aui. in ſcōo cañ. vocat ſircurgi. Se
ra. vō vocat ipm miniū ⁊ īqt aſrēgi. i. miniū. Alexāder
paulas ⁊ Alchindus dictū ꝙ ipm ē azarcon: ⁊ alii dicūt
ꝙ eſt aſrēgi: ⁊ ſit ex plūbo quādo ponitur i igne ⁊ flatur
⁊ ſit rubeum: eſt pictoꝛes eo multum vtuntur.

Unguentum de ireos: ſm eū i ca. de medicinis fa
cientibꝰ naſci carnē. ℞. ſepi vaccini.
oñ. vi. olei roſa. ℥. ii. cere. oñ. ii. radicū ireos oñ. i. thuris:
maſticis: ſarcocolle: aloes. ſ. ſucotrini: ariſtologie. ſ. rotū
de añ. oñ. i. terbentine. ʒ. ii. ⁊ fiat vnguentum.

¶ Iſtud vng. nō ē i vſu. Bartho. mōtagna. in ſuo ātido
tario hꝫ idē Leonar. de ꝓda palea i ca. alleg. hꝫ vnguē.
irinū qō eſt factū de oleo irino facto de floꝛibꝰ lilioꝝ ce/
leſtiū. ¶ Ireos vō ē radix lilij celeſtis. Sera. in caꝑ. de li
lio īqt. ꝙ hꝫ ſtipitē ſuꝑ quē flos hñs coloꝛes diuerſos: ⁊
ſūt albꝰ citrinꝰ purpureꝰ ⁊ celeſtis: ⁊ ꝑꝑ diuerſitatē iſto/
rū coloꝝ noiat ireos. i. arcus demonis. ſ. ab illo arcu de
monis q appꝑet in aere tpe pluuioſo: ⁊ hꝫ radices duras
nodoſas que habēt odoꝛē bonū: ⁊ hec ſatis eſt nota.

Unguentum gr̄a dei ſꝫ eūdē ⁊ ibidē valet i cap. de
medicinis faciētibꝰ naſci carnē. ℞. ce
re albe: raſine. ſ. pini. armoniaci añ. oñ. vi. terbētine. oñ.
iij. galbani: olibani: maſticis: mirre clare ana. oñ. ſ. ari/
ſtologie rotūde. ʒ. ij. terēda terāt ⁊ iſundāt i vio i q̄ deco
cta fuerit betonice vbū: ꝯſolide maioꝛis: ⁊ minoꝛis: cen
tauree: pipinelle: ipericō herbe gr̄a dei hautie ana. m.
i. ⁊ poſtea extrahātur ⁊ malaxētur cū lacte mulieris. hoc
vnguētū gñat carnē ⁊ ꝯſolidat: ⁊ ē cōe ad oia vulnera.

¶ Iſtud vng. gñalr̄ ē i vſu: ſꝫ Moderni ñ cōponūt ipꝫ ſꝫ
iſtā dſcriptionē. illa vō dſcriptio q̄ vtūt ē magrālis q̄ ab
auctoꝛibꝰ nō repit: ſꝫ hodierni cirurgici mirabilr̄ iſtā de
ſcriptionē laudāt: q; mirabilr̄ gñat carnē ⁊ ꝯſolidat: ⁊ ē
cōe ad oia vulnera. faſciculꝰ medicie i ſua anotomia hꝫ
idē: ſꝫ ñ ē ſil̄e. iutl̄s diuerſitas iter mltos ē i ħ vng. nā qdā
dicūt ꝙ dī gr̄a dei. i. a deo datū. alij dicūt ꝙ dī gr̄a dei a
q̄dā herba q̄ gr̄a dei vocat q̄ eiꝰ cōpoſitionē itrat: cuius
foꝛmā iſra oñdā: ⁊ ſine dubio ē ꝯſonū ꝙ debeat dici. vn/
guētū gr̄a dei: ab illa herba quā recipit: vt dicimꝰ vnguē
tū de litargirio a litargirio qō recipit dī: ⁊ ſic ō ſingul: ſꝫ
q; ħ dſcriptio i vſu nō ē valde: ħ aduenit: q; pauci inuene/
rūt eiꝰ dſcriptionē. iſra vō apꝑebit alia dſcriptio q̄ ē ma/
giſtral̄. ħ vnguētū apud quoſdā dī vnguētū ceraſeos.

¶ Herba gr̄a dī apud moder. herbaticos vl̄go ſic ē voca
ta: ⁊ ē herba: cuiꝰ lōgitudo ē vniꝰ palmi: aut paꝝ plus.
folia hꝫ ſilia yſopo. floꝛē hꝫ inter folia ꝑuſi: cuiꝰ coloꝛ ten
dit ō bicoloꝛibꝰ ad albū ⁊ purpureū: ſic herba q̄ dī volu
bil̄ q̄ i vineis naſcit. radicē hꝫ ꝑuā ⁊ paucā. apud nos in
pꝛatis valde abūdat ⁊ cognoſcit: ꝑꝑ ſapoꝛē folioꝝ. nā fo
lia ipſiꝰ hñt amaritudinē ꝓut cētaurea mioꝛ aut paꝝ plꝰ.

Unguentum de climia ſm eūdē in caꝑ. de medici
nis cicatrizatiuis. ℞. climie aduſte
colcotar aduſti. añ. oñ. ij. ceruſe litargirij. añ. oñ. iiij. pul
uerizentur: ⁊ cum oleo mirtino ⁊ aceto vini granatoꝛuꝫ
⁊ vino ſtiptico. i. foꝛti miſceantur ⁊ fiat vnguentum.

¶ Iſtud vnguētum non eſt in vſu. Climia vero ſm mo/
dernos eſt res ſicut fuligo que aderet ſuperioꝛibus parti
bus foꝛnacis in depuratione auri: ⁊ tūc dicitur climia au
ri vel argenti: tunc dicitur climia argenti vel alioꝛum: ⁊
moduꝫ eius aduſtionis docet liber qui dicitur bulchaſiꝫ
in pꝛimo tractatu.

¶ Colcotar eſt vitriolū citrinū. Gal. i lib. ſecretoꝝ i ca.
ad oēs egritudines dicit ꝙ eſt atramētū albū: ergo eſt vi
triolum album: ſed non recte. Jo. angelicus in cap. de vl
ceribus ⁊ vulneribꝰ naſi ait. colcotar. i. atramētū citrinū
⁊ ita dicit Auicē. in caꝑ. de atramēto. nos vero loco eius
vitriolū viride generalr̄. aut vitriolū romanū ponimus.

Unguentum de vermibus incarnatiuū ſm eūdeꝫ
in caꝑ. de medicinis īcarnatiuis. ℞.
vtriuſq; ꝯſolide piloſelle vtriuſq; plantaginis añ. m. i. ver
minū terreſtriū. oñ. vi. terant oia ⁊ ponātur i lib. i. ſ. olei
cōis ꝑ ſeptē dies: deide bulliāt modicū ⁊ colet ⁊ expꝛi/
mat: ⁊ tūc addat ſepi arietini mūdati lib. i. picis naualiſ
oñ. vi. pi. grece. oñ. iij. armoniaci: galbani. oppoponaci:
terbentine: añ. oñ. i. thuris maſticis. añ. oñ. ſ. diſſoluant
gūmi in aceto ⁊ fiat vnguentum: qō mirabiliter valet.

¶ Iſtud vnguētuꝫ nō eſt in vſu. Uermes. ſ. terreſtres ne
vllo cōcubitu gignūtur: ſꝫ nomē qō ⁊ de ouis naſcūtur vt
ſcoꝛpio: ſūt aūt vermes aut terre: aut aque: aut aeris: aut
carniū: aut frōdiū: aut lignoꝝ: aut veſtimētoꝝ. O quanta
admiratio eſt ꝙ i coꝛꝑe humano gñant lūbꝛici lōgitudi
nis duodeci bꝛachioꝝ: ⁊ iſti vermes apud q̄ſdā vocātur
ſolea piſcis. Serap. de vermibꝰ duo fecit capitula: vnuꝫ
de lūbꝛicis terreſtribꝰ vbi dicit iſculi vel lūbꝛici terrei. ali
ud de vermiculis vaſoꝝ q̄s dic̄ eē vermiculos ꝑuos: q qñ
tāgūtur inoluūt ſeipſos ⁊ ſūt virides. Aui. I ſcōo cañ. vo/
cat ipſos charathin: ⁊ ſunt lūbꝛici terreſtres Leonar. de
pꝛeda palea. in cap. de medicinis ⁊ ſolidatiuis īqt. pul
uis vene terre. i. lumbꝛici terreſtris hi ſatis noti ſunt.

¶ Pilloſela herba eſt ſatis nota. dī aūt pilloſela ꝓpter
abūdātiā pilloꝝ quos in folijs hꝫ. ego nō īueni auctoꝛeꝫ
auctēticū q de ipſa ſpāle faceret ca. ſꝫ apud moder. pillo
ſela ē herba naſcēs i locis lapidoſis ſiccis cū folijs q̄ expā
dūtur ſuꝑ faciē terre: ⁊ ſuꝑ ipſa folia hꝫ pillos ab vno la/
tere: ⁊ ab alio cū floꝛe rubeo. hec a multis dum eſt recēs
comeditur exiſtimauerūt qdam ꝙ hec ſit q̄ꝫ Aui. in ſcōo
cañ. vocat fiſtulam: ſed non appꝛobo.

Unguentum de matriſilua ſm eundem in cap. de
fractura cranei. ſ. oſſis capitis. ℞. ex
matriſilua recenti: ⁊ fac ipſam bulire in vino vſq; ad cō
ſumptionem medietatis: deinde coletur: ⁊ in ipſa cola/
tura addatur oleuꝫ ⁊ cera: ⁊ buliat vſq; ad conſumptio
nem: ⁊ pone ſuper durum matrem.

¶ Iſtud vnguentū nō eſt in vſu. Leonar. de pꝛeda pa/
lea. in. c. de cura vlceꝝ in generali hꝫ idē: ſꝫ nō eſt cōfoꝛ/
me: veꝝ differt parū ħ vnguētū videtur eē idē cū vno em
plaſtro qō ſcribit Nicolaus floꝛētinꝰ ſub noie emplaſtri
bonum quo cōiter vtūtur: cuius deſcriptio iferius appa/
rebit. ¶ Matriſilua apud Diaſ. vocatur ꝑiclimenō ſi/
ue ſplenīō ſiue ſpenaria: ⁊ eſt herba ſeu frutex: vt dictuꝫ
fuit ſupꝛa in vnguēto marciatonis. Leonar. īqt. matriſ
ſilua. i. capꝛifolium. idem dicit Nicolaus de hac multi
faciūt liciū: ſed eſt deterioꝛ in bonitate alijs ſpēbus licij.

¶ Olei. ſ. olei oliue: cere. ſ. vſualis hic magiſter Petrus
nō ponit doſim de iſtis duabus rebꝰ: ſed Leonar. ponit
olei cōis. oñ. vj. cere. oñ. iiij. Nicolaus vō ponit cere ci/
trine: terbētine. añ. ʒ. iiij. olei roſati. ʒ. ij. Magiſter Pet.
nō hꝫ reſinā: nec terbētinā. Leonar. hꝫ reſine terbentine.
añ. oñ. iij. buliant omnia ad conſumptionem medietatis
ſucci ⁊ fiat vnguentum.

Unguentum de veſpertilionibꝰ ſm eum in cap. de
podrgra ſiue gutta frigida. ℞. veſper
tiliones numero deceꝫ: ⁊ pone in caldario: ⁊ cooperi cū
aqua pluuiali: ⁊ coque vſq; ad medi. conſumptionem
aque: ⁊ cola. fiat vnguentum ⁊c̄.

¶ Iſtud vnguentum non eſt in vſu.

¶ Ueſpertilio eſt animal qō de nocte ſiat. Auic. in ſcōo
cañ. de veſpertilione ſic ait: dī ꝙ ſcrirazirac, eſt lac eius:
⁊ dicitur ꝙ eſt vrina eius. Lafrancus chirurgicus in
cap. de panno. lentiginibus gutta roſacea cicatricibus vl
cerum: ⁊ eoꝛum cura inquit. puluis patuoꝛum mutium
ſiue veſpertilionum. quod idem eſt.

Unguentum de foꝛmicis ibidem. ℞. terre foꝛmica
ruꝫ cū ouis ⁊ toto. oñ. iij. farine oꝛdei
⁊ fabaruꝫ. añ. oñ. roſarum. oñ. ſ. malue mādragoꝛe. añ.

ʒ.vj.coque roſas maluam ⁊ mandragoram in tribus li/
bris aque vſq; ad medietatẽ: ⁊ cola: ⁊ confice cum reli/
quis medicinis in mortario pulueriȥatis addẽdo tria al/
bumina ouorum ⁊ vtere.

¶ Iſtud vnguentum non eſt in vſu.

¶ Formica eſt aĩal puum oibus notum. etiã formica ali
qñ accipit pro q̃dã egritudine: de qua Aui. in q̃rto cañ. i
ſen in cap̃. de formica militari inq̃t. formica eſt puſtula.
aut puſtule que egrediũtur ⁊ faciũt accidere apã puruȥ
⁊ ambulãt: ⁊ fortaſſe vlcerant: ⁊ fortaſſe reſolũtur: ⁊ tu
iã ſciuiſti cãm cuiuſq; illoꝝ: ⁊ color q̃dẽ formice ad citri
nitatẽ eſt decliuis: ⁊ eſt inflãmata cum ſubſtãtia verruca
li ⁊ rotũda: ⁊ ſm plurimũ hȥ radicẽ latã. niſi q̃dam ſpẽs
ei⁹ acrubaurod: ⁊ eſt radicis parue quaſi ſit pẽdẽs: ⁊ ſen
titur in ol formica ſicut punctura formice ⁊c̃. Leonar. de
preda palea in cap. de formica inquit. formica dicitur eẽ
puſtula parua granata de colera aduſta denominata ſic
tali noie per formã coloris citrini: ⁊ per quãtitatẽ parui/
tatis ⁊ ſilitudine ill⁹ aĩalis apparet. ſ. in colore formice ci
trine ⁊ paruitate illi⁹ animalis ⁊ punctione.

¶ Poſtq̃ȥ dixi de formica que puſtula vocatur: nunc ve
ro volo narrare de natura que inuenitur in formica. naȥ
Iſidorus inter minuta animalia computat ipſam ⁊ in/
quit. formica dĩ eo ꝙ ferat micas farris: cuius ſoleritia
multa eſt. puidet enim in futurũ: ⁊ preparat eſtate ꝙ hye
me comedat. in meſſe antẽ eligit triticuȥ: ordeum non tã
git dum pluit: ⁊ ſuper frumentuȥ totum eijcit. dicuntur
in ethiopia eſſe formice ad formam canis: que harenas
aureas pedibus eruunt: quas cuſtodiunt ne auferantur:
captanteſq; ad necem perſequuntur.

¶ De vnguentis magiſtralibus.

Unguentum de adipibus magiſtrale qd̃ in vſu eſt ℞. olei camomille olei vio. añ. oñ. vj.
butiri recẽtis adipis galline. añ. lib. i. cere. q̃ȥtũ ſufficit.

Unguentum gratia dei. ℞. galbani: oppopacis: vi rio eris: thuris aſtrologie lõge: maſti
cis: myrre. añ. oñ. i. armoniaci. oñ. ij. ʒ. ij. cere. oñ. viij.
olei cõmunis: litargirij. añ. oñ. xviij. bdelij. oñ. ij. adamã
tis calamite: lapidis ematitis: ideſt ſanguinaris. añ. ʒ. i.
ↄficiantur ſm artem addendo. oñ. vj. terbentine. ʒ. iij.
abieȥij: ⁊ fiat in magdaleonibus: vt eſt notum.

¶ Iſtud vnguentum eſt in vſu. generaliter: veruȥ eſt ꝙ
ſunt ex hoibus qui cõponunt ipſuȥ ſm iſtã deſcriptionẽ
⁊ ſunt ex hoibus qui cõponunt per aliam deſcriptioneȥ
ſm diuerſitatẽ locoꝝ: quãdo aũt hoc facis eius color eſt
tripliciter. ſcias auteȥ ꝙ hodierni cirugici laudãt vnguẽ
tũ gratia dei: ſm deſcriptionem Petri argilate: ⁊ illud
vocatur vnguentum gratia dei. propter herbam gratia
dei: quam recipit de quo ſupra.

¶ Thus dĩ a vuulgo incẽſo. Circa inſtãs ait: olibanum
idẽ ẽ qd̃ thus: gũmi eſt cuiuſdã arboris: iuxta Alexãdriã
naſcit qd̃ alexãdrinũ dĩ: ⁊ eſt melius ⁊ puri⁹: naſcitur ẽt
iuxta damaſcũ: ⁊ damaſcenum dicitur qd̃ eſt albũ puꝝ:
⁊ inuenitur thus groſſum ꝙ thus maſculum dicitur.

¶ Adamas. ſ. lapis adamas. Sera. i cap. de lapide ada
mas dicit: ꝙ lapis adamas eſt mes fluminis in quo ẽ la
pis demes: ⁊ eſt flumen ad qd̃ nunq̃ȥ iuit aliq̃s niſi Ale/
xander ⁊ eſt in fimb⁹ coraſcen. ⁊ color eius approximat
colori ſalis armoniaci: nõ eſt lapis magnes: vt quidam
putauerũt. Simon ianuenſis ait: adamas lapis duriſſi/
mus: inter precioſas gẽmas cõputatus ſex angulos ha/
bẽs ferruginei coloris: qd̃ multi mẽtiti ſunt nõ poſſe fran
gi niſi cũ ircino ſanguine: aut plũbo: quod auri fabri ex/
perti negãt. aliq̃ñ adamas magnes vocatur: ſed falſo.

¶ Calamita. ſ. lapis calamite que a multis vulgari noie
ſic eſt vocata: ſed apud Diaſco. vocatur lapis magnes:
⁊ eſt lapis q̃ iuenitur circa littus oceani apud rogoditas
⁊ in india ab inuẽtore ſic vocatus. iſte eſt lapis q̃ attrahit
ferrum ſicut eſt notum oibus. Auic. in ſcd̃o canonis inq̃t
magnes eſt lapis qui attrahit ferrum. cuȥ ergo aduritur
ſit ematites. dant mihi admirationem verba Auic. dicẽ/
tis ꝙ quando magnes aduritur fit ematites. ſ. lapis ema
tites: quod ignoro: q: lapis ematites eſt in colore rubeo:
⁊ magnes nigro: quod non cõuenit: niſi forte vt arbitror:
acquireret illum colorem ex aduſtione.

¶ Abiecinuȥ eſt gũmi abietis: ⁊ eſt ſicut terbentina: ſed
nõ ẽ ita ſubtilis: vt eſt notũ. Iſido. in cap. de ꝓprijs noi
bus arborum inq̃t. abies dicta ꝙ preceteris arborib⁹ lõ/
ge eat: ⁊ in excelſum ꝓmineat: de q̃ Uirgil. ait. Et caſus
abies viſura marinos: q: ex ea arbores nauiũ fiũt. hanc
q̃dã gallicũ vocãt ꝑꝑ cãdorẽ. Pet. de creſcẽ. dicit. abies
picea ⁊ arexes ſeu larices quaſi eadem arbores ſunt.

Unguentum ſtafiſagriũ. ℞. ſtafiſagrie: ſapõis mol lis añ. ℥. ij. aſſungie porce. ℥. iij. argen
ti viui extincti. ℥. i. ſ. miſce ⁊ fiat vnguentum.

¶ Iſtud vnguentum eſt in vſu ſub noie vnguenti ſtafiſa/
grij aut ſub noie vnguẽti ꝑ piatellis: aut pro pediculis:
aut pro ſoldatis: quod idem eſt.

¶ Stafiſagria aũt ſcd̃m Serap. eſt granũ capitis: ⁊ ẽdi
cta paſſula mõtana. Aui. i. ij. cañ. ait ſtafiſagria ẽ vua paſ
ſa mõtana: ⁊ ẽ granũ capitis i mõte libano iuenit de eo
plurimũ: ⁊ ẽ granũ nigrũ ſicut cicer nigrũ. circa inſtãs in
quit ſtafiſagria q̃ ẽt caput purgiũ dĩ: ſemẽ ⁊ herba ſili no
mine appellãtur. dĩ. n. caputpurgiũ: q: caputpurgat: mľ
te ẽ efficacie: ſemẽ vſui medecie cõpetit ꝑ decẽ ãnos du/
rat. Iſi. ſtafiſagria: h̃ ẽ herba quq; digitoꝝ hui⁹ ſemẽ ⁊c̃.

Unguentum optimũ magnũ de antera. ℞. antere ʒ. vi. roſarũ rubeaꝝ: balauſtiaꝝ: corti
cũ granoꝝ: galloꝝ nucis cipreſſi: gũmi af. mirre: mirtilo
rũ: dragãti: terre ſigillate: coliandroꝝ ꝑparatoꝝ: boli af.
ſandaloꝝ rubeoꝝ. añ. ʒ. iiij. ſanguinis draconis: maſti/
cis: thuris: ipoq̃ſtidos. añ. ʒ. iij. ſ. acatie ſumach. añ. ʒ.
v. bdelij: ſpodij: coraloꝝ rubeoꝝ añ. ʒ. ij. cãphore. ℈. i. co
pulaꝝ: gĩadiũ. ʒ. vi. charabe: ſeminis plãtaginiſ añ. ʒ. iiij.
olei roſati li. i. olei mirtiloꝝ: olei citrinoꝝ: olei maſti. añ.
vi. miſce ⁊ fiat vnguentum ſm artem.

¶ Iſtud vnguẽtũ ẽ in vſu: ſed ſunt ex hoibus q̃ cõponũt
ipſum ſm iſtã deſcriptionẽ ⁊ ſunt ex hoib⁹ q̃ cõponũt ip/
ſum ꝑ aliaȥ: tñ iſta deſcriptio apud hodiernos doctores
multũ eſt laudata: ⁊ ſunt ex hoibus qui vocãt hoc vnguẽ
tum ↄſtrictiuum: infra apparebit vna alia deſcriptio.

¶ Antera autẽ ſm cõeȥ opinionẽ eſt ſemẽ cuiuſdã fruct⁹
q̃ dĩa vulgo gratacu. Jo. angelicus in cap̃. de fluxu ven
tris i febre inq̃t. antera. i. ſemen roſaꝝ. idẽ dicit in cap̃. de
cura fluxus ſanguinis. circa inſtans. antera dĩ flos roſe:
eſt autẽ q̃dã ꝙ reperitur inter roſaȥ eius fruct⁹ apud Aui.
in ſcd̃o cañ. vocatur rub⁹: cuius fruct⁹ eſt ſicut oliua ha/
bẽs iterius lanã. idẽ Serap. in cap. de rubo inq̃t: ſed ru/
bus canis ẽ maior rubo ſatis. nã aſſimilat in magnitudi
ne ſua arborib⁹: ⁊ folia ei⁹ ſunt latiora folijs mirti in ra/
mis ei⁹ ſũt ſpine dure: hȥ florẽ albũ: ⁊ fruct⁹ ei⁹ ẽ oblon/
gus ſilis nucleo: q̃ qñ maturauerit ſit rubeus: ⁊ hȥ interi
us ſile lane q̃ qñ deſiccat auferiur ꝙ interius ẽ ⁊ hec eſt
plãta q̃ apud Diaſ. vocat cinoſbatus: in cui⁹ ſummitate
naſcit q̃dã res ſilis ſpõgie: ⁊ in ea iterdũ vermes iueniũ
tur: ⁊ h̃ apud ignorãtes ſpina alba ſeu bedeguard vocat.

Unguentum aliud de antera. ℞. olei roſati. ℥. vi. ce re: antere. añ. ℥. i. acatie. ʒ. iiij. ſandalo
rũ rubeorũ: roſaꝝ rũ. añ. ʒ. ij. boli af. ʒ. i. miſce ⁊ fiat vng.

Unguentum rubeuȥ cãphoratũ. ℞. olei roſati. lib. i. ℥. viij. litargirij. oñ. ij. minij. ℥. ij. ſ.
ceruſe. i. ſ. tutie: cãphore. añ. ʒ. iij. cere. oñ. ij. in eſtate ⁊
hyeme. oñ. i. fiat vnguentum in mortario plumbeo cum
piſtello plumbeo: ⁊ ſunt qui addunt chimolee. ʒ. vi.

¶ Iſtud vnguẽtũ eſt in vſu: maxime apud cirurgicos. dĩ
autem vnguentum rubeum camphoratum ad differen/
tiam alterius deſcriptionis quod dicitur album:

¶ Cãphora ãt apd̃ Sera. ⁊ Aui. ẽ gũmi arboris: vt dcm̃
fuit: ſȥ ſȥ circa iſtãs. cãphora ẽ ſucc⁹ cuiuſdã herbe q̃ in
fine veris colligit: ⁊ terit: ⁊ ſuccus ei⁹ exp̃mit qd̃ ſecu/
lentum eſt reſidet ⁊ abijcitur. ꝙ puꝝ ẽ ⁊ liq̃dũ retinetur
ſoli exponitur ⁊ deſiccatur: ⁊ reducitur in ſubãm cãpho/
re. Jo. angelicus in cap. de ſterilitate ait ſilr̃ cãphora fre
quẽter odorata multũ impedit erectionem: ⁊ iõ dĩ in ver
ſu cõi. camphora per nares caſtrat odore mares.

Unguentum aliud de camphora albũ. ℞. olei roſa ti lib. i. cere noue albe. oñ. iij. ceruſe.
oñ. xij. albumina ouoꝝ nũero. vj. i q̃bus diſſolute ſint. ʒ.
ij. cãphore cum aqua roſata: ⁊ fiat vnguẽtum ſm artem.

Unguentum pectorale. ℞. mucilaginis pſilij: dra/ gãti: gummi af. ſeminis lini fenugre/
ci añ. oñ. i. pĩguedinis galine. medule vituli: butiri recen
tis loti cũ aq̃ violaꝝ añ. oñ. i. ſ. olei violati: olei amigda
larum dulcium añ. oñ. i. cere albe quantuȥ ſufficit: ⁊ fiat
vnguentum molle pro pectore.

¶ Iſtud vnguẽtũ eſt illud q̃ generalr̃ vtunt: veꝝ ſupra ẽ
poſita vna alia deſcriptio: que ẽ ex auctoritate Bartholo
mei mõtagnane: ſed nõ eſt idẽ. veꝝ eſt ꝙ hodierni aucto
res laudãt ẽt illã: ſed in vſu non eſt tantũ. hec deſcriptio
in partibus mediolanẽſibus eſt multum in vſu.

Unguentum de lapacio. ℞. olei violati. oñ. vj. cere virginis. oñ. ij. ſucci lapatij in aceto
iſuſi. oñ. vj. ceruſe. litargirij añ. oñ. ij. ⁊. ʒ. ij. cãphor. ʒ. ij.
miſce fiat vnguẽtũ ⁊ lauet cũ aqua ſolatri: ⁊ optimũ eſt.

¶ Iſtud vnguẽtũ eſt in vſu: maxime ſm iſtã deſcriptio/
nẽ eius aũt deſcriptionẽ nõ reperui ab auctoribus: veꝝ ẽ
ꝙ Petrus argillata i ca. de corroſionibus capilloꝝ lau
dat vnguẽtũ vnũ factũ de ſucco lapacij ſcriptũ ab ipſo: vt
inq̃t infra in ca. de tinea. ego aũt vidi p̃dictũ ca. totum: ⁊
p̃dictũ vnguẽtũ nõ reperui: veꝝ ẽ ꝙ ipſe in illo ca. deſcri/
bit duo vnguẽta: ⁊ i vtroq; illoꝝ igredit ſuccus lapacij:
ſed non habeo certitudinẽ ſi ſint de lapacio: aut nõ lapa/
cium autẽ eſt rumex: qd̃ apud cẽs notũ eſt.

Unguentum ꝑ iſtõ qd̃ i vſu ẽ. ℞. maſtici. oñ. i. alo/ es. ℈. ij. garioſiloꝝ cinamomi calami
aro. añ. ℈. iiij. aq̃ roſe ⁊ vini citonioꝝ. añ. ʒ. iij. olei maſti
ci. ʒ. iiij. cere q̃ȥtũ ſufficit ⁊ fiat vnguẽ. qd̃ ẽ bonũ ⁊ exptũ.

Unguentum citrinũ vſuale qd̃ in colore citrinũ effi citur. ℞. terbẽ. olei cõis añ. oñ. vi. ra
ſe pini. oñ. iiij. cere citrine. oñ. iiij. ſ. gummi elemi. oñ. ſ.
miſce ⁊ fiat vnguentum ſm artem.

Unguentum ad ſcabiẽ quo ſi plãte pedũ ⁊ manuũ vngãtur oẽm ſcabiẽ delet. ℞. olei lau
rini. oñ. iij. thuris albi: cere munde. añ. ʒ. ij. argenti viui
mortificati: cũ ſaliua. oñ. ij. pinguedinis porci mũde. oñ.
v. ſalis cõis triti. oñ. viij. ſucci plantaginis: ⁊ fumiterre
ad libitũ oĩa miſceãtur: ⁊ fiat vnguentuȥ ⁊ eſt mirabile.

Unguentum mollitiuũ quo vtuntur veneti. ℞. mu cillaginis altee mucillaginis fenugre
ci ⁊ mucillaginis ſeis lini. añ. oñ. vj. litargirij auri lib. ij.
terbẽ. medule crurisvace. añ. oñ. ij. cer. oñ. iiij. ireos pul
ueriȥati: olei ſeis lini. li. ij. ſ. miſce ⁊ fiat vng. i bõa forã.

¶ Utilis tractatus de vnguẽtis coadiuuante vniuerſi or
bis ↄditore feliciter expletus eſt ſeq̃tur nũc tractatus de
emplaſtris ſuper antidotarium. D. Meſue ac alioruȥ do
ctorum in ſacra medicina ſcribentium.

e **Emplaſtrum** diaglon magnũ. ℞. litar/ girij mũdi triti ⁊ cribella/
ti. oñ. xij. olei trini. i. de ireos: ⁊ camomel/
lini: ⁊ anetini. añ. oñ. viij. mucillaginis ſeis
lini: mucillaginis fenugreci: ⁊ radicũ altee: ⁊ mucillagi
nis: ſicuũ pinguiũ: mucillaginis paſſulaꝝ: ⁊ ſucci ireos:
⁊ ſucci ſquille: ⁊ yſopi humide: ⁊ glutinis alchanac. añ.
ʒ. xij. ſ. terbentine: oñ. iij. reſine pini: ⁊ cere citrine. añ. ℥.
ij. ↄficiãtur hoc modo. litargiriũ: ⁊ ſupraſcripta olea diu
in mortario lapideo cuȥ piſtello ferreo ↄquaſſentur. per
ſpaciũ medie hore: deinde buliant ſuꝑ ignẽ leuẽ cũ facili
tate ſemꝑ agitãdo cũ ſpatula donec coaguleẗ totũ tũc de
ponat ab igne ⁊ dimittatur ifrigidari: deinde. ℞. mucil
lagines ac alia ⁊ ſimul iteꝝ buliãt donec efficiat ei⁹ for/
ma dura: deinde ab igne deponat ⁊ ponat ſuꝑ marmor
⁊ fiat i magdaleonib⁹ inq̃t fili⁹ ȥacharie acq̃rit ei ex dcõ
ctione vt deſcẽdat a mollitie ⁊ accedat ad ſpiſſitudinẽ vn
guẽtoꝝ ⁊ liniatur in pãno ⁊ ſuperponatur vbi oportet.

¶ Iſtud emplm̃ ẽ i vſu. maxĩe ſm iſtã deſcriptionẽ ipſe
autẽ Meſue ĩtitulat hoc emplm̃ diaglon: ſed ſm moder
noꝝ opinionẽ dȥ dicere diachilõ. i. cõpoſitio facta ex mu
cillaginib⁹ ⁊ ſuccis: ⁊ ꝑꝑ hoc a mľtis dĩ cerotũ de mucil
laginib⁹ ſine gũmis: aut diaglon gũmis. ⁊ ſic ſi bñ legis
expõnes oĩonũ doctoꝝ videbis ꝙ emplm̃ diaglon ma/
gnũ: ⁊ cerotũ de mucillaginib⁹: ⁊ vnguẽtum diaglon ſi/
ne gũmis: idẽ ſũt: ⁊ q̃ nõ credit videat in antido. Jo. Se
rap. qd̃ dicit vnguẽtũ de mucillaginib⁹ ⁊ ẽ diaglon: idẽ
dicit gẽtilis ſuꝑ quituȥ cañ. Aui. magr̃ Petrus argilata
in cap. de ſcrofulis ponit vnguẽtũ diaglon qd̃ idẽ eſt: ⁊
ibi docet ipſum ↄficere cũ gũmis. de quo infra ſupra eſt
poſitũ vnguẽtuȥ de mucillaginib⁹ ex auctori. Barth. mõ
tagnane: qd̃ põt fieri ꝑ diaglon ſine gũmis. Scias auteȥ
qd̃ generalr̃ apothecarij maxĩe apud nos faciũt empla/
ſtra in forma molli ⁊ cerota in forma dura de quo apo/
thecarij neapolitani admirãtur: q: ipſi faciũt ↄtrariũ: nã
emplr̃a faciũt i forma dura ⁊ cerota in forma molli. Leo
nardus de preda palea in cap̃. de vlcerib⁹ ꝓfundis ponit
emplaſtrũ diaſinicon deſcriptione Alexãdri: ſed dr̃ em/
plaſtrũ. i. dura ↄfectio. eadẽ eſt opinio Micholai.

¶ Gluten alchanac ſiue alchamech ſiue alȥanac q̃d ſit
generalr̃ ignoratur vere nunquã vidi nec audiui ab ali/
quo vidiſſe auctorẽ auctẽticuȥ de eo mẽtionẽ facere. veꝝ
ſm ↄſuetudinẽ apothecarioꝝ eſt colla piſciũ: qd̃ nõ nego
nec affirmo. certe in partibus rome dictũ fuit mihi qd̃ in
rei veritate glutẽ alchanac eſt q̃dã viſcus q̃ reperitur in
arabia ſuꝑ arborẽ aſſe fetide: tñ de⁹ ſit magr̃ Petrus ar
gilata: q̃ ſepe ⁊ ſepius vtit iſto vnguẽto ꝙ ipſe deſcribit
i cap. allegato: ⁊ ibi loco glutinis alchanac ponit viſcuȥ
cũ quo capiunt aues: ſȥ nos itelligimus viſcũ quercinuȥ
ꝙ ↄuenit in iſto caſu: tñ ego nõ affirmo q̃d ſit: ſed genera
liter loco ei⁹ ponitur colla piſcium: ſed itẽtio nroꝝ cirugi
coꝝ viſcus quercinus ẽt valet. Si aũt facere volueris vn
guẽtũ diaglon ſeu emplm̃ de mucillaginib⁹ cũ gummis
oȥ facere: vt docet magr̃ Petrus argilata in ca. allega.
vbi ſic ait i fine dẽſcriptiõiſ dicẽs. ↄficiat ſicut ipẽ Meſue
docet i antidotario: ⁊ ſic cũ iſtis addat bedelium ſerapi/
nũ armoniacũ. añ. oñ. i. erit diaglon gummatũ ſiue cum
gũmis aut cerotũ de mucillaginib⁹ ſine gũmis illas tres
gummas quas noiaui: tunc erit diaquilon cuȥ gummis.

Emplaſtrum de granis lauri. ℞. olibani: maſticis mirre añ. oñ. i. granoꝝ lauri oñ. ij. ci/
peri: coſti añ. oñ. ſ. mellis collati. q. s. ad aggregandum
extẽdatur in pãno: ⁊ calidum ſupponatur vbi opȥ: ſi au/
tẽ triplr̃ cipeꝝ ⁊ de ſtercore vacarũ aut capraꝝ ſicco ad
põdus oium inuenitur mirabile ad hydropiſim.

¶ Iſtud emplm̃ ẽ i vſu tñ nõ valde. Petrus de creſcen
tijs inq̃t. laurus ẽ arbor ſatis magna. cui⁹ frõdes ſunt late
⁊ lõge: ⁊ folia ſꝑ virida odorifera valde: q̃ arbor bachus
fac: q̃ ſunt fruct⁹ ꝑui nigri: quoꝝ magnitudo ẽ ſicut auela
ne ꝑue ſuꝑ q̃s ſunt cortices nigri ſubtiles q̃ cõpreſſiõe frã
guntur i duas ꝑtes: ⁊ ille ſunt q̃ cõpetunt medicine.

Emplaſtrum de galia. ℞. galie muſcate: ſquinanti añ. ʒ. i. ſ. ramich: ſumach. acatie: ipo
quiſtidos: laudani: galaꝝ nõ ꝑforataꝝ calami aro. roſaꝝ
⁊ ſeis ei⁹: qd̃ antera a multis modernis dĩ: ſandaloꝝ al/
borũ ⁊ albeoꝝ: maſticis: xiloaloes. i. ligni aloes: gario.
ſpice nardi: olibani: mirre: coſti: cipi abſinthij. añ. ʒ. ij. ſi
at eoꝝ ↄtritio bona: deide accipe: ſucci folioꝝ: mirre hu/
mide: folioꝝ lauri: aque roſate ⁊ vini põtici añ. on. i. ſ. ⁊
ſubmerge in eis calefactis tortellaꝝ de ſeni. ʒ. iij. dactulo
rũ ſiccoꝝ numero. xij. dimittãtur per diẽ ⁊ noctẽ: deinde
terantur ⁊ fiat ſicut puluis ⁊ miſceatur cuȥ mine aroma
tice. i. cũ ſpẽbus. oñ. iij. aut. iiij. gũmi aſſi. ſ. gummi ara.
ʒ. vij. coquãtur oĩa lento igne vſq; ad ſpiſſitudinẽ mellis

deinde aggrega cuz puluere rerũ ⁊ tere diu in mortario
donec fiat totũ viſcoſum: deinde lini ex eo ſuper lamina
⁊ ſuffumiga cum ligno aloes ⁊ epithimetur cum eo.

¶ Iſtud emplm̃ non eſt in vſu. dixerunt autẽ ꝙ appella
tur emplaſtrũ de galia propter troc. de galia quos reci/
pit alij dixerunt qd̃ dicitur de galia: q: in galia ꝓuincia
repertũ fuit: ⁊ vtitur ipſo Bartholameus montagnana
i ſuo adidotario hꝫ vnguẽtũ de galia muſcata ꝙ i vſu ñ ẽ.

¶ Ramich vero eſt quedã ↄfectio facta ex varijs rebꝰ.
⁊ reducta ad formã trociſcoꝝ ſicut apparuit ſupra. galla
ſcꝫ galla aſiana gallaꝝ alie ſunt perforate alie non: ſꝫ per
forate: ſunt magis laudate in medicinis quod ꝑforate: cir
ca inſtans ait galla eſt fructus quercus. quedã inueniũtur
groſſa ⁊ leuis ⁊ ꝑforata que modicũ valet: alie reperiun
tur i aſia ⁊ africa: ⁊ dicũtur aſiane: q: parue ſũt: ⁊ nõ ꝑfo
rate: que vero iter eas ineniũtur groſſiores meliores ſũt.

¶ Tortelle de ſeni. i. panis aſſi: ſiue panis biſcotelus: ⁊
eiꝰ modũ oſidã ifra i ↄfectiõe empl̃i diaſinicõ. Vinũ põ
ticũ. i. forte. nã põticus eſt ſapor dictus fortis. põt etiam
dici põticũ ab iſula quã ſic noiata: ſed nõ eſt ad ꝓpoſitũ.

Emplaſtrum relatũ ad ãdromacũ. ℞. ſepi arietini picis ana. ʒ. xviij. aur. pigmẽti rubei
⁊ citrini aluminis iamẽti. i. aluminis ſciſſi: calcis nõ extincte
añ. ʒ. xv. armoniaci. ʒ. ij. diſſoluat armoniacũ cuꝫ vino
rubeo: ⁊ diſſoluat i igne: ⁊ diſſoluat cũ eo li. ij. ⁊ pulue/
rizãda pulueriẑetur: ⁊ aggrega oia ſimul ſcdm decẽtem
ꝑparationis eius: ⁊ vtere vbi oportet expãſum in lamia.

¶ Iſtud emplaſtrum non eſt in vſu.

¶ Aurũpigmentũ latinũ nomẽ eſt ab aureo colore. Iſi/
do. in ca. de coloribus iquit: arſinicum quod latini ob co
lorẽ auripigmẽtũ vocãt: ſine dubio aurũpigmẽtũ ⁊ arſe
nicũ eiuſdẽ ſunt generis: ſicut pꝫ ſi legis cap̃. de arſenico
Diaſ. cũ ca. de auripigmẽto apud Serap. videbis ꝙ idẽ
ſũt ſpẽs aũt arſenici vel auripigmẽti ſꝫ Dia. ſũt due. ſ. ru
beũ ⁊ citrinũ: ſꝫ ſꝫ Auic. ſũt tres. ſ. albũ citrinũ ⁊ rubeũ.
de quo vide ſupra. liber q vocat bulchaſis. in libro p̃mo
docet modũ cõburẽdi ⁊ albificãdi auripigmẽtũ: ⁊ ſubli/
mãdi ipꝫ: ⁊ cõburẽdi ⁊ vtẽdi citrinũ i rubeũ: ⁊ de ſubli/
matiõe arſenici: ⁊ d mõ vtẽdi arſenicũ citrinũ in rubeũ.

Emplaſtrum ſinapis mũde: deſcriptiõe Democriti. ℞. ficuum ſiccarũ pinguium par
tem vnã: ⁊ infunde in aqua tepida per diẽ ⁊ noctẽ: tunc
exprime fortiter: vt nullus humor i eis remaneat. deide
ſinapi trita cũ aceto cũ eis miſceas diligẽter diu cõmiſcẽ
do: ⁊ ſit ſinapis ꝑs vna ⁊ ficuũ ꝑs alia. ſi vehementioris
ṽtutis facer̃ volueris pone d ſinapi ꝑtes duas. ſi ãt minꝰ
ex ficubꝰ ꝑtes tres: ⁊ ex ſinapi ꝑtẽ vnã. qñ ãt applicat lo
co dimittat i eo: ⁊ auferat anteꝙ̃ vulneret locus: ⁊ ꝓpt̃
qñ ſolũ calefacere opꝫ: ⁊ qñq̃ꝫ dimittit donec vulneret:
⁊ ꝓpt̃ qn ꝓfundaꝝ materierũ excluſionez queris ſicut
in talibus. i defectu ṽo. ſinapis ſquibale caprine ponant
ꝑdie in aceto iſuſe: ⁊ eſt ad hydropiſim ⁊ duritiẽ ⁊ dolo
rẽ ſplenis efficax: ⁊ qñq̃ꝫ addit i eis fimus colũbaꝝ. agre
ſtiũ: ⁊ radix enule: ⁊ ſemẽ naſturtij: ⁊ grana lauri: ⁊ cõ/
fert ad frigidas ⁊ vẽtoſas egritudines viſceꝝ ⁊ ſplenis ⁊
hydropiſim ⁊ ſiſia: ⁊ eſt expartum ab antiq̃s medicinis.

¶ Iſtud empl̃m apud nos nõ eſt multũ in vſu. dñs Ra
ſis in libro diuiſionũ in ca. de ſciatica ⁊ dolore iuncture
anchẽ hꝫ ẽt hoc empl̃m. ſinapis aũt ſemẽ eſt ſatis notum
columella in libro de cultu hortoꝝ iquit. ſe que laceſſenti
fletũ factura ſinapis. hec apud arabes cardeldel dĩ. Se
rap. autẽ in cap̃. de ſinapi ex auctoritate Diaſ. ingt eligẽ/
dũ eſt illud qd̃ nõ eſt ſiccũ nimis neq̃ꝫ extenuatũ habẽs
granũ groſſum: ⁊ qñ frãgitur eſt albũ interius ⁊ eſt hu/
midum: nam iſtud tale eſt nouum bonum.

¶ Sqbale caprine. apud auctores nõ iuenit cap̃. ſub h̃
nomine: ſed ſquibale apud grecos ſtercora ſũt: vñ ꝑ ſq/
balas caprinas itelligũtur ſtercora capraꝝ: ⁊ ſub iſto vo
cabulo Auicẽ. ⁊ alij de eis loqtur. ¶ Columbi agreſtes
ſꝫ multoꝝ ſentẽtiam ſunt columbi quos ruſtici fauacios

dicunt quoꝝ ortus ſunt in arboribus. dñs. Raſ in li/
bro p̃mo afforiſmoꝝ iquit alchenebir. i. colũbe ſiluestres
extimauerũt quidã ꝙ columbus ſiluestris ſit ille q apud
Aui. in ſcdo cañ. dĩ guareſeen: ſed non eſt certum.

Emplaſtrum diaſinicon dſcriptione Alexãdri. ℞. dactiloꝝ viciorum maturitati ſine oſ/
ſibus. ℥. v. tortellaꝝ de ſeni. ℥. i. citõioꝝ ⁊ ꝓpt̃e carnium
eoꝝ decoctoꝝ i vino ſtiptico. i. forti. ℥. i. ſ. ſtoracis. ſ. cala
mite. maſticis. laudani añ. ʒ. iiij. acatie: ſucci agreſte. flo
rũ vuaꝝ agreſtiũ: roſaꝝ: ſandaloꝝ citrinoꝝ: marchaſite:
ramic: mirre: xiloaloes añ. ʒ. iiij. cere. ℥. iiij. olei roſati. ℥.
xv. vini pontici quantũ ſufficit ad infundendum infundẽ
da: ⁊ confice ipſum ſm artem ⁊ lini ex eo ſuper laminã
⁊ cum xiloaloes ſuffumiga ⁊ ſuperpone.

¶ Iſtud empl̃m eſt multum in vſu. maxime ſm iſtã de
ſcriptionẽ que eſt de mẽte Alexãdri. ipſe vero Meſue de
ſcribit vnã aliã deſcriptionẽ: ſed non eſt tante vtilitatis:
vt eſt iſta. tamen infra apparebit.

¶ Tortelle de ſeni. i. panis aſſus ⁊ ab aliqbꝰ vocat pa/
nis azimꝰ. ⁊ ab alijs biſcotelus: ⁊ eiꝰ modꝰ ẽ mũtiplex ſꝫ
diuerſa loca. nã ſꝫ q̃ſdã ẽ panis biſcotꝰ factus de flore fa
rine de illa ↄ̃ta vel de illa regiõe q̃ dĩ ſeni. Ioan. mathꝰ
gradi in cap̃. de fluxu vẽtris i gñali ingt. huic quoq̃ꝫ ad/
dat panis biſcotꝰ de ſyria ſuꝑ. qñ itẽdimus facere ↄfecti
onem ad modũ empl̃i ad magis icorporãdum. naꝫ talis
panis ſic biſcotꝰ ifundit i vino vel aceto: ⁊ cũ puluerībꝰ
facta exꝑſſiõe reducit ad formã empl̃i: ⁊ talis panis bi/
ſcotus appellat tortelle de ſeni. ⁊ a Meſue ponuntur in
empl̃o diaſiniconis. ſiue dubio tortelle de ſeni in empl̃o
diaſiniconis itrãt: ſed eiꝰ modus nõ ẽ: vt docet Io. mathe
us gradi ⁊ ignorat qd ſit. Gulielmus placẽ. i troc. de vi
peris docet modum faciẽdi: vt oñſum fuit ibidẽ: tñ meli
us ifra iteꝝ oſtẽdã. Mathꝰ autẽ ſi vaticus ingt paſſiue
i. tortelle panis azimi biſcocte de ſeni. i. de terra hierula
lẽ. qm̃ ibi arabes ipaſtãt eas cũ aq̃ decoctiõis maſticis ⁊
paſſulaꝝ: veꝝ ſũt ex hoibꝰ q ſolũ ipaſtãt cũ aq̃ decoctio/
nis maſticis: ſꝫ nõ recte: nã hodierni maxie ſapiẽtes im/
paſtãt: vt dixi: ⁊ eiꝰ modus eſt ꝙ accipiat farine frumen
ti purgata a furfure q̃ꝫtitas quã volueris: ⁊ ipaſtet ea cũ
aq̃ decoctiõis maſticis ⁊ paſſularũ q̃ꝫtum opꝫ: ⁊ fiat ex
eis panis in forma panis q mãducat ⁊ decoque i furno
tm̃ ꝙ in colore efficiatur niger: ⁊ ꝙ facilꝰ teratur: ⁊ po/
ſtea vtere vbi opꝫ. Iſidorus. panis azimus eſt panis nõ
fermẽtatꝰ. nã azimꝰ ẽ ſine fermẽto ſincerus acrizimus le
uiter fermẽtatꝰ: q̃ſi acroazimꝰ. flores vue agreſtis ſũt flo
res lãbruſce: ⁊ hec eſt quã Dia. enarchium vocat. Ma
thꝰ ſiluaticus in cap̃. de enantio ingt ex aucto. Dia. enã
tiuꝫ flos ẽ vitis agreſtis q̃ cuꝫ fecerit flores colligẽdi ſunt
⁊ deſiccãdi: ⁊ alio noie vocat vitis: flores eiꝰ optie redo
lẽt ⁊ ſiccãtur i vmbra ⁊ i teſta reponãdi ſunt. meliꝰ naſci
tur i ſyria. idẽ in lr̃a ait. inãtum. i. flos lãbruſce: ⁊ ẽ flos vi
tis agreſtis. idẽ dicit in lr̃a maſſatis marchaſita eſt lapis
qui ab aliqbus vocatur luminaris eo ꝙ percuſſus ferro
ignẽ emittit. dñs Meſue in ca. de lapide ſtillato de ipſo
loqtur: ⁊ hic eſt lapis q a Diaſco. vocatur lapis pirrites
⁊ dĩ a pir qd̃ eſt ignis: q: ꝑcuſſus ferro ignẽ emittit.

Emplaſtrum diaſinicon ↄfortatiuuꝫ ſtomaci. Prius fiat ceroium cum cere. ℥. ij. olei ro
ſa. olei nardini añ. ℥. iiij. d inde. ℞. dactiloꝝ ſiccoꝝ nume
ro. xl. tortellaꝝ de ſeni. i. panis viſti. ʒ. v. deinde funde hi
duo in vino odorifero ⁊ accipe carnium citonioꝝ deco/
ctoꝝ in vino. ʒ. viij. ⁊ tere cum dactilis ↄtritione viſia ⁊
miſceãtur cum ceroto ⁊ ↄfundãtur in mortario donec ag
gregẽtur. deide proijce ſuꝑ ea maſticis: olibãi: abſinthij
romãi ſicci. añ. ʒ. ij. ſ. ligni aloes. macis: mirre: aloes: ſpi
ce acatie: galie: ramic: calami aro. añ. ʒ. i. laudani. ʒ. ij. ⁊
iteꝝ ↄterãtur donec ꝑmiſceãtur: deide lini ſuꝑ lamina ex
eo ⁊ ſuffumiga cũ xiloaloes ⁊ pone ſuꝑ ſtomacũ ⁊ epar
⁊ viſcera. de meliori ãt opatiõe ẽ: vt maſtix ⁊ laudanuꝫ
cũ cera ⁊ oleis miſceãtur: ⁊ ſic cũ ceteris empl̃m fiat.

¶ Iſtud empl̃m eſt in vſu. ſed non tantum vt predictũ: qd̃
dicitur eẽ ex deſcriptione Alexãdri. dr̃ aũt exẽplum diaſi
nicõ. i. d dactilis. ſpecies aũt dactiloꝝ ſecũdũ modernoꝝ
opinionem due ſunt. ſ. domeſtici ⁊ ſiluestres. domeſtici au
tem ſunt fructus ex palmis dõeſticis. ⁊ iſti ſunt noti. ſilue
ſtres vero ſunt dactili dicti acetoſi. ⁊ iſti ſunt tamaridi vt
allegat dominus Meſue in ca. de tamaridis: eius arbor a
multis alcori vocatur. vñ Io. Serap. i capitu. d debilitate
ep̃is inquit: oleum de calcala. i. oleũ de floribꝰ dactilorum

Emplaſtruz filij zacharie. ℞. cere citrie. ℥. iij. medulle cruris vacce: adipis gal
line: mucillaginis ſeminis lini añ. ℥. iij. olei de lino quãtũ
ſufficit. ſi autẽ fortiꝰ facere volueris adde mucilaginis al
tee: ⁊ mucillaginis fenugreci partes ↄuenĩẽtes: ⁊ pro oleo
de lino ponatur oleum de cheiri citrina. i. de viola citrina
vel vtrũque: ⁊ ſi adhuc fortiꝰ facere volueris adde yſopi
humide: ⁊ glutius danaham quantũ de vna mucillaginũ
⁊ miraberis effectum ad ea que diximus.

Iſtud empl̃m apud medicos Papienſes nõ ẽ multum in
vſu: imo ẽ in vſu apud medicos Mediolanẽſes: q: in ip̃o
inuenitur virtus mirabilis. nã lenit duritiẽ nodoſitatũ iũ
cturarum: ⁊ multa alia operatur. ¶ Gluten aũt danahã
vel zanach. de ipſo vide in emplaſtro diaquilon ſupra.

Emplaſtrum de aleis deſcriptione Alexandri. ℞. ſpicarum alei mundata
rum. ℥. iij. ſ. ſtoracis. aloes boni. bdelij añ. ℥. iij. terbentine
℥. iiij. aſſungie porcine recentis. adipis anſeris añ. ℥. v. ma
ſticis: olibani añ. ℥. i. ſ. euforbij. ℥. i. croci. ℥. ſ. cere citrine.
℥. xij. olei nardini. ideſt de ſpica nardi. ⁊ vini odoriferi añ.
quantum ſufficit.

Iſtud emplaſtrum non eſt in vſu. Aleum autẽ dr̃ ꝙ ole
at: maxime aleum domeſticum. ⁊ eſt illud qd̃ intelligit qñ
ſimpl̃r ponit ⁊ ẽ aliud aleũ quod agreſte vocat. ⁊ iſtud ap
pellat ſcordeõ ſeu tyriaca ruſticorũ. Sera. in ca. de aleo. ex
auctoritate Dia. ingt. aleũ aliud eſt domeſticũ ⁊ aliud agre
ſte. ⁊ ẽ qd̃dam ex eo qd̃ inuenit in babylonia qd̃ nõ ẽ diui
ſuꝫ i dentibꝰ ⁊c̃. columella in lib. de cultu hortorũ igt. alea
que in fractis ſpicis ⁊ olentia ⁊c̃.

Emplaſtrum relatum ad ariſtarcum. ℞. cere citrine. ℥. i. terbẽtine. ℥. vi. aſſũ/
gie porcine recentis. adipis anſeris. medulle. cruris vacce
añ. ℥. iiij. bdelij. mirre. olibani. ſtoracis. oppoponacis. alo
es. maſticis añ. ℥. i. ſ. armoniaci. ℥. iij. colofonie. i. picis gre
ce. ℥. vij. aluminis. ſ. aluminis qd̃ a vulgo de pluma voca
tur. ℥. i. ſpice. ʒ. vi. folij. i. malabatri. pone macem loco eius
calami aromatici. euforbij. granoꝝ. lauri añ. ʒ. vij. olei bal
ſami lib. i. olei nardini. ⁊ vini odoriferi. q. ſufficit ↄfice ſi
cut ſepe narrauimus ⁊ vtere.

¶ Iſtud emplaſtrũ apud medicos Papienſes nõ eſt mul
tum vſuale. ſed apud medicos Mediolanenſes magis.

Emplaſtrũ de melliloto. ℞. melliloti. ℥. vj. florũ camõille fenugre. granorũ lauri
radicũ altee ⁊ abſinthij. añ. ʒ. iij. ſeis apij. cordũeni. ireos.
ciperi. ameos aniſi. i. ſeis feniculi romãi. ſpice. caſſie. añ. ʒ.
i. ſ. ſanſuci. ʒ. iij. armoniaci. ʒ. x. ſtoracis. bdelij. añ. ʒ. v. ter
bentine. ℥. i. ſ. ficuum pinguium numero. xij. ſepi caprini.
reſine. añ. ℥. ij. ſ. cere. ℥. vi. olei ſanſuci ⁊ olei de ſpica. q. s.
aqua decoctiõis fenugre. ⁊ camomille ⁊ meliloti. q. s. ad
infundẽdũ infuſiõe diligẽti miſceat ⁊ ↄficiãt ⁊ epithimen
¶ Iſtud empl̃z ẽ in vſu apd̃ oẽs maxie ſꝫ iſtã ↄficitur cũ eo.
deſcriptionem. q: inueĩt i ipſo mirabile iuuamẽtũ ad om
nẽ duritiẽ que eſt in ſtomaco ⁊ ad multa alia. Bartholo.
montagnana in ſuis ↄſilijs in ↄſilio de indigeſtiõe hꝫ hãc
deſcriptionẽ. ſed non eſt oino ſimilis nec vſualis. Ioannes
concoregius in cap. de ſpaſmo ⁊ tethão ⁊ cuze: põit ẽpl̃m
etiam molitiuũ compotẽs. ⁊ eſt empl̃m de melliloto. põit
a Meſue in ſuo antidotario: ⁊ ſic iſta deſcriptio Me. eſt
nobilior alijs. mellilotuꝫ aũt eſt nomen cõpoſitũ a meli ⁊
lothos quod ẽ trifoliũ. vñ mellilotũ iter ſpẽs trifolij enũ
meratur. quidã ſertulã cãpanã vocãt: eo ꝙ ſerto antiq co
ronabant: ⁊ ꝑp id vocat etiã corona regia. Serap. in cap.
de melliloton ex auctorita: Iſaac eben amarã inquit. elchi
lelmelich eſt herba que hꝫ folia rotunda viridia ⁊ ramuli

eius ſunt ſubtiles multum. ⁊ folia rara ⁊ fructus habens
vaginas ſubtiles rotoudas ſicut virge puerorũ paruuloꝝ
⁊ ſunt in eis grana pauca glauci coloris rotunda maiora
granis ſinapis. ⁊ qd̃ de ipſa adminiſtrat. ſũt ille vagine cũ
eo qd̃ ẽ i eis ex granis. minor ꝙ hodierni generaliter iſta
herba nõ vtunt niſi floribus ⁊ nõ ſeminibꝰ vt vult Iſaac.
⁊ Auerroys i quito colliget ait. alchelilacmelec. i. mellilo/
tũ vel corona regia. circa iſtãs ait. mellilotũ herba ẽ. cuiꝰ
ſemẽ ſimili nomine appellatur corona regia ſemia cũ ipſis
cornibus colligunt. ꝑ quatuor ãnos ſeruat. ſemẽ cũ corti/
ce in medicinis ponit. ob qd̃ miror vt dictum fuit. q: apo
thecarij id nõ faciunt. hec ãt herba apud nos in ciuitatibꝰ
inuenitur cũ flore croceo boni odoris vt eſt notũ.

Cordumeni. i. carui agreſte. ⁊ alio noie a romanis char
da vocat: ſed apud nos cheiſim campeſtre dicirur.

Sanſucus ſm Dia. a ſiculis amaracꝰ nominat. herba ẽ
ramoſa. multas virgas ſuper terrã ſpanſas hñs cuꝫ folijs
paruis ⁊ rotundis nõ diſſimilibꝰ nepte. i. calamẽto mõta/
no. ⁊ hec herba que a nobis maiorana vocat q̃ nota eſt.

Mixtura ad vulnera ſananda. ℞. gariofilate ra/dicum arthemiſie. pinpinelle. camomil
le. pentafilonis: violarum. herbe venti. caulis rubei. cana/
pis renate omnium añ. m. i. rubee. quantũ de omnibꝰ hec
oia buliant in vino vſq̃ꝫ ad medietatem. poſtea cola ⁊ co/
lature adde tertiam partem mellis. ⁊ cum eo buliat. dein/
de cola ⁊ vſu reſerua.

Gariofilata herba eſt ſimilis agrimonie: cuiꝰ radix odo
rem gariofiloruꝫ refert. hec apud nos iuxta foſſos inueni
tur. ⁊ a multis ſanamunda vocat. ⁊ apud herbaticos dici
tur pes leporinus. quod falſum eſt.

Herba venti. ſ. herba venti maior que paritaria vocatur
minor autem vocatur conſolida minor. vt dictum fuit ſu
pra in vnguento martiaton. paritaria aũt apud Auicẽ. in
ſecũdo cañ. vocatur herba vitri. ſed apud Diaſ. vocatur al
ſinen aut parthemon quod falſum ẽ. q: ꝑthemon apud ip
ſum eſt herba que a modernis vchuẽ vocat. ⁊ apud Sera.
mr̃icaria. ⁊ ſic ſi legis ca. de ꝑthemon apud Diaſ. cũ ca. de
matricaria apud Sera. videbis ꝙ idẽ eſt. ergo ꝑthemõ nõ
eſt paritaria. hec paritaria apud nos naſcit in tectis. ⁊ vo/
cant eam ruſtici veraghium.

Caules rubei ſunt caules ſic nominati. q: eorũ color ru
beus eſt. in hortis inueniuntur. quorum folia ⁊ ſtipites ru
brum habent colorem.

Canapis renata. i. ſiluestris. ſm quoſdã iſte textus ẽ cor
ruptus. q: debet dicere canapis ſiluestris aut ſũmitates ca
napis. Dinus aũt florentinꝰ in ſuo antidotario habet ean
dem mixturã. ⁊ loco eius habet ſummitates canapis.

Rubea. ſ. rubea tinctoꝝ de qua diximꝰ ſupra.

Emplaſtrum apoſtolicõ ſm Nicolaũ in ſuo antidota. ℞. litargirij. ℥. vi. cere
rubee. colofonie. i. picis gre: añ. ℥. ij. propolei viſci querci
ni añ. ℥. i. armoniaci lapidis calaminaris añ. ʒ. vj. maſticis
olibani. mumie añ. ℥. i. terbẽtine. galbani. bdelij. mirre. cal/
cucecumenon. ſarcocolle. lepidos calcis. diptami. ariſtolo
gie longe praſſij viridis. oppoponacis añ. ʒ. iij. conficitur
ſic. galbanum. armoniacum ⁊ oppoponacum aliq̃ꝫtulum
contuſa ponantur in vino vna nocte. ita vt bñ coopiant ⁊
mane buliant donec liquefiant. per catiaꝫ colẽtur. ⁊ iterũ
buliant ad conſumptionem vini deinde litargiriuꝫ in ſub
tiliſſimũ puluerem redactum cum ſufficienti oleo in calda
rio diſtemperetur. ⁊ ſuper ignem mittatur. ⁊ cum ſpatula
agitando tandiu buliat donec ſuper poſitũ lapidi in mo/
dũ cere inſpiſſetur. ⁊ ſtatiꝫ addat cera. q̃ liq̃facta addat co
lofonia. poſtea addat maſtix olibanũ ⁊ mirra. ⁊ facto iter
uallo ponatur bdeliũ ⁊ viſcus quercinꝰ. liquefacto viſco
ponat terbentina. ea liquefacta ponat caldariũ in terra: ⁊
tunc gũme in ipſo caldario paulatim ponant iterũ ſuper
ignem ponantur ⁊ cũ ſpatula agitando aliquãtulũ dimit
tantur bulire. poſtea addatur ſarcocolla. deinde lapis cala
minaris. facto interuallo ponat flos eris ⁊ lepidos calcis
poſt hec calcucecumenon ſemꝑ cũ ſpatula agitãdo. donec
aliquantulũ rubere iceperit ad vltimũ diptamũ ⁊ ariſtolo
gia rotũda. deinde infundant in aq̃ frigida ⁊ ab aq̃ abſtra

etum manibus exprimendo ⁊ malaxando ita tractetur vt tota aqua inde exiat. ⁊ inűctis manibꝰ oleo laurino magdaleones informentur: ⁊ vſui reſeruentur.

¶ Empl̃m dicitur dura ꝯfectio. apoſtolicõ .i. ſuprapoſitũ vel ſupra miſſum interpretatur. Gilibertus de anglia i ca. de vulneribus in partibus interioribus habet vnã aliã deſcriptionem que eadem eſt. hoc empl̃m eſt in vſu.

¶ Propoleum vel propoleos ſm compoſitorem eſt fauꝰ ſiue cera. Giliberius ibidem dicit ꝙ propoleos eſt cera alba: ſed hoc non approbatur a ſapientibus. nam propoleos eſt ſordicies aluearioꝝ apum que vocatur mum: qd̃ patet per Diaſcori. qui de cera propoleni ſingulare facit cap. ⁊ inquit quod vtilis eſt ruffa: ⁊ odorata ſicut ſtorax. ⁊ mollis non valde quam manibus ſi volueris duces vt ſtoracem. hec videtur eſſe cera que apud Auicen. in ſecundo cañ. vocatur mum: vbi ſic inquit ꝙ mum puruz eſt parietes domorum apum in quibus faciunt oua ⁊ pullos: ⁊ adducunt eis mel: ⁊ mum quidem nigrum eſt ſordes feneſtrarum intrinſecarum: ⁊ forinſecaruz. Auerroys in quinto colli alitalumen .i. cera citrina. Serap. in cap. de cera de ipſo mum loquitur: ⁊ inquit ex auctoritate Diaſco. ſed mum eſt ſuperfluitas ⁊ ſordes quam apes ꝓiciunt extra domicilia ſua: ⁊ reperitur in aluearijs. ⁊ melius ex mum eſt illud quod eſt rubei coloris: odoris boni ſimile ſtoraci non dure ſubſtantie: ſed poteſt malaxari ſicut ſtorax. hec ẽ ſordes vaſorum apum que inuenitur in orificijs aluearioꝝ ipſarum apuz: ⁊ hanc vidi ponere in dicto emplaſtro non inconuenienter. nam emplaſtrum ex ea redditur attractiuum vt vult compoſitor.

¶ Viſcus quercinus lachrymum eſt arboris leue: ⁊ viridis coloris: intus obruſſũ ⁊ nihil aſperũ hñs. ſupra de ipſo melius oſtenſum fuit in vnguento quercino.

¶ Lapis calaminaris ſm ꝯpoſitorẽ eſt lapis magnes. Gilibertus ibidem dicit. lapidis calaminaris .i. calamite que apud modernos ignoratur communiter: quia lapis calaminaris non eſt lapis calamite .i. magnes. imo lapis calaminaris eſt lapis qui a vulgo calamina dr̃: quo tingit̃ es. in antidotario vero vniuerſali in eodem emplaſtro eſt poſitum giro .i. lapis calaminaris. lapis vero calamite eſt lapis qui attrahit ferrum ſm intentionem Simonis Januenſis. lapis calaminaris eſt ſpecies tutie: ſicut apparet in cap. de cadimia: ⁊ apud nos eſt notũ ꝙ lapis calaminaris ⁊ lapis calamite idem non ſunt.

¶ Calcucecumenon .i. es vſtũ. Gilibertꝰ ibidẽ dicit. calcucecumenon .i. eris vſti. Diaſ. in cap. de ere vſto dicit ꝙ alij calcucecumenon vocant. ⁊ ſic eſt.

¶ Lepidos calcis vel lepidos calcu .i. ſquãma eris. inueni͠t aũt in aliquibus deſcriptionibus iſtius ẽplaſtri ſcriptum lapis calcis: ſed dꝫ dicere lepidos calcis: qꝛ Gilibertꝰ ibidem dicit lepidos calcis .i. batiture eris. Diaſ. in ca. de lepida dic̃ bona ẽ q̃ ex acutis ciprinis fit q̃ ⁊ patia dr̃ aut eliti. nugax q̃ ex tenero carmie fit. hec apud arabes tubel vocat̃ ſeu ſquãma ſeu batitura eris ſeu cuiuſqꝫ metalli. circa inſtãs dicit. ferri ferrugo ⁊ ſquãma ferri eiuſdẽ ſunt virtutiſ. idem dicit Mattheus ſiluati. iñ aliud eſt erugo aliud ferugo. ⁊ aliud ſquãma ſcoria. nã ſquãma vel ſcoria eſt illud latũ vel tenue qd̃ euolat p ꝯcuſſionem a ferro. ferugo eſt que per excoctionem liqueſcit a ferro. alia vide ibi.

¶ Praſſium viride ſm compoſitorez eſt flos eris. praſſiũ autem album eſt marubium. flos autem eris apud multos eſt viride eris: ſed ſm Simonem ianuenſem aliud eſt viride eris. aliud eſt flos eris: verum hodie pro flore eris viride eris ponitur. inuenitur autez in antidoto. Jo. Sera. vnguentum de ziniar .i. viride eris. Auic. in .v. cañ. hꝫ vnguẽtuz de flore eris: quod idez eſt. ergo flos eris ⁊ viride eris idem ſunt. vt oñſum fuit ſupra. verum eſt qd̃ Sera. in lib. de aggregatione ſimpliciũ facit cap. de ziniar: idest erugie eris ſiue viridis eris. ⁊ aliud ca. fac̃ de ere. ⁊ q̃ ex eo fiũt: ⁊ ibi docet modũ faciendi eriſ. ⁊ inqt. flos eris fit ſm hũc modũ: qñ liquefit es in botis metallorũ ⁊ extrahitur a climia. ⁊ botis aliqꝫtulum terra incenſe de ſubtus in fundo. ⁊ es purificatum diminuitur in loco vbi colatur. tunc purificatores eius proijciunt ſuper ipſum aquã dulcẽ donec coaguletur. ⁊ faciũt hoc donec infrigidet̃. ⁊ eſt aqua clara ex hoc ergo qd̃ accidit eri ex aggregatiõe partiũ adinuicẽ fit hec ſubſtantia. ⁊ eſt flos eris. alia vide ibi.

Emplaſtrum oxicroceũ ibidez. ℞. croci picis naualis: colofõie: cere ana ℥. iiij. terbẽtine: galbãi: armoniaci. mirre: olibãi: maſticis añ. ℥ .i. ⁊ ʒ. iij. fiat aũt hoc mõ galbanũ ⁊ armoniacũ cõtuſa i ſufficiẽti aceto ponãt̃ per noctẽ. ⁊ mane ponãt̃ ad ignẽ vſqꝫ ad liquefactionẽ ⁊ liq̃facta colẽtur per catiã paruã. ⁊ coquant̃ iterum vt aliquãtulũ cõſumat̃: tũc addat̃ pix naualis bene colata. liquefacta pice adde cerã ⁊ ea liq̃facta addatur colofonia ⁊ terbẽtina interuallo facto ponat̃ maſtix olibanũ ⁊ mirra. ⁊ ſemper cuz ſpatula agitãdo ad vltimum cũ fuerit bene coctuz in aqua frigida infundãtur. ⁊ ab aqua extracta manibus exprimãtur vt aq̃ inde exeat ⁊ ſuper marmor inunctuz oleo laurino cũ puluere croci ſuppoſito malaxetur ⁊ factis magdaleonibꝰ vſui recõdatur.

¶ Iſtud empl̃m ẽ in vſu. ⁊ maxiẽ ſm iſtã deſcriptionẽ. dr̃ aũt oxiceroceũ ab oxi qd̃ ẽ acetũ. ⁊ croceũ a croco dr̃. valet ꝓpriẽ ad fracturã oſſiũ ⁊ ad dolorẽ eorũ ⁊ ad multa alia. Gilibertus de anglia in ca. de vulneribꝰ in partibus interioribus hꝫ vnã aliã deſcriptionẽ que idẽ eſt. Bartholomeus mõtagnana in ſuo antidotario hꝫ vnã aliã. ſed non eſt ſimilis huic nec in vſu eſt. crocus aũt de quo itelligit̃ ẽ crocus orientalis ſeu cõis q a vulgo zaffrã dicit̃. Papias ait. crocus dicitur ab oppido cilicie qd̃ vocat̃ coricium.

Emplaſtrum de caſeo ſꝫ Raſiz in lib. d̃ egritudinibꝰ iũcturarũ i ca. d̃ cura ꝓpa lapidei tatis. ℞. caſeũ ãtiquũ lõgi tp̃is ⁊ naſturtiũ. ⁊ pſuerizã. fit. poſtea accipe pedes porci antiq ſalſi ⁊ coq̃ ⁊ cũ illa aq̃ accipe naſturtiũ ⁊ miſce caſeũ ⁊ fac empl̃m ſup iuncturas lapideas. ⁊ rũpet̃ cutis ⁊ exibit ventoſitas omnis. ⁊ ſic patiens ſanabitur. ⁊ expertus ſum illud ſepe.

¶ Iſtud empl̃m non eſt in vſu. Caſeus ſm Auicen. in ſecundo cañ. quinque fit ex lacte quandoqꝫ ex ſero. ⁊ eſt ille qui nominat̃ recocta natura. recens vero eſt frigidꝰ ⁊ humidus in tertio ⁊ ſalitus antiquus eſt calidus ⁊ ſiccus in eo. Iſidorus in capitu. de eſcis ait caſeus vocatur. ꝙ careat ſero. quaſi carenum.

Emplaſtrum mirabile relatum ad andromacũ ſm Aui. in ſuo antido. ℞. granorũ q̃ inueniũt̃ in fructu plãte que dr̃ aumeli. baurach rubei .i. ſalis rubei. ſalis armõiaci. ariſtologie cretice. ⁊ radicis cucũeris aſinini. ⁊ gũmi alboti diuz añ. aur̃. xx. piperis ⁊ macropipis. armõiaci. ⁊ amomi ⁊ xilobalſami ana. aur̃. x. thuris. maſculi. ⁊ mirre. ⁊ reſine. ſicce ⁊ aldabac ſicde ⁊ aur̃. x. lactis arboris mori aur. x. cere aur̃. xxx. ⁊ adipis capre auri. xv. amurce olei de lilio q̃tũ ſufficit ad ꝯficiendũ medicinam. terantur medicine ſicce ⁊ fricent̃ etiã ⁊ inũgat q fricat eas manus ſuas ex amurca olei de lilio. ita vt cũ pmixta fuerint oĩa bñ reponant̃ ⁊ reſeruent̃. ⁊ cũ nẽce fuerit vti eo ad auferendã laxitudinẽ. tũc ſumat̃ de eo. ℥. iij. ⁊ adipis anatis. ℥. iij. ⁊ olei de alcãna. ℥. iij. ⁊ pmiſceantur ⁊ adminiſtretur.

¶ Iſtud empl̃m non eſt in vſu. hic Auic dicit. ℞. granorũ que inueniũtur i fructu plãte que dicitur aumeli ſꝫ nõ dicit q̃ planta ſit. verum ipſe in tertio cañ. de ea cap. facit dicens. ꝙ aumeli ẽ olm̃ dulce valde ſpiſſum ſic̃ mel ⁊ ſpiſſꝰ eo extrahit̃ ex crure arboris q̃ ẽ in terra murzie dulcis. ⁊ fit ex eo oleum ⁊ cum eo admiſcetur ẽt oleũ de flore eiꝰ. ⁊ noiatur aumel ⁊ oleũ mellis ⁊ melius ex eo ẽ qd̃ ẽ magis clarũ ⁊ ſpiſſuz. ⁊ ãtiquus ẽ. neqꝫ p id cognoui qd fit. Iſidorus iquit. oleamella naſcitur in palmaria ſyrie ciuitate ex eo ita appellata. ꝙ ex trunco oleum defluat in craſſitudine mell̃ ſaporis ſuauis. Aldabac ſiue dabac ẽ viſcus quercinus ſicut apparet apud Serap. in ca. de viſco. Idẽ dicit Auicen. in ſuis ſinonimis

Amurca olei de lilio .i. fex olei de lilio. Dis. iqt amurca fex ẽ olei nigra ⁊ aquoſa cũ primit̃. q̃ coq ſolet ad mellis ſpiſſitudinẽ. ⁊ ſic vetuſtatẽ accepit. Leonar. de preda palea in capitu. de cura ſcrofularũ inquit. amurca olei antiqui idest fex olei. Item Jo. anglicus in capi. de paraleſi. dicit fex olei oliuaruz que vocatur amurca. Serap. in capitulo de oliuis dicit. amurca olei qñ cogitur in vaſe eris cabruſei quouſqꝫ ingroſſetur ⁊ fiat ſicut mel.

¶ Oleum de alcãna .i. oleum de ciprino. vnde oleũ de alcãna .i. oleum ciprinum: ⁊ modus eius infra apparebit.

Emplaſtrum aureum ſecundum eundem in libro quarto in fen. iiij. in ca. de curatiõe eorũ que ſunt difficilis cõſolidationis: ⁊ aliorum que ſunt in vltimo malitie. Recipe merdaſengi aurei boni eminam vnam cere. ⁊ radicis almezereon añ. aure. xxxvj. floris eris aur̃. xviij. limature auri triſte limature almerdaſengi añ. aur̃. xl. olei antiqui lib. iij. ponantur ſuper ipſum in primis merdaſengi. ⁊ aurum. ⁊ flos eris. deinde relique medicine. ⁊ iterum ſumatur oſtracum furnorum. ⁊ cinis venarum. ⁊ plumbum combuſtum ablutum. ⁊ fiat ex eis emplaſtrum cum oleo mirtino. ⁊ oportet vt ſit illud oleum inſpiſſatum cum merdaſengi. verbi gratia. ℥. i. ⁊ aceti acuti i triplo ipſius. ⁊ ex oleo aut oleo mirtino. aut oleo aneti. ℥. i. moueantur cum facilitate donec reſoluatur merdaſengi. ⁊ inſpiſſetur. ⁊ non aduratur. ⁊ altereuati de eis cortices eris. ⁊ flos eris. ⁊ calx abluta ſine exquiſitiõe fiat ex eis paluis. ⁊ antecedat ⁊ liniat ea cũ melle. deĩde puluerizetur ſuper hunc puluerem contrituz eris partes. ij. cere. x. diſſoluantur digitis in ſole. ⁊ adminiſtretur. aut ceruſe ⁊ aluminis ana partes. viij. corticũ eris. ſalis gẽme. thuris floris eris. corticũ granatorum omnium añ. partes. ij. calcis partem vnam. cere partes. x. olei mirtini quantum ſufficit. ⁊ iterum merdaſengi olei añ. lib. i. gallarum nõ pforatarum. ariſtologie ana. ℥. i. armoniaci. ℥. i. minuti thuris. ℥. ij. fiat ex eis linimentum ſuper ignem. ⁊ moueatur cum radice canne.

Iſtud emplaſtrum non eſt in vſu. dicitur autem emplaſtrum aureum ab auro. eo ꝙ limatura auri ingreditur. non dicitur autem a litargirio auri. vt quidam crediderunt. aurum autem inter metalla eſt poſitum. Plin. ait aurum effeſo ineſt argentum verio pondere alibi dena alibi octaua parte. in vno tamen gallie metallo quod vocant albucrarenſe triceſima ſexta portio inuenitur vbicunque vna argenti portio eſt. electrum vocatur ⁊c̃. electrum etiam vocatur ſucinum idest chachabre. circa inſtans ait. aurum temperatius eſt alijs metallis aurum de vena terre fit per decoctionem ⁊ in decoctione id quod ſuperfluum eſt ab auro ſeparatur ⁊ catimia ſeu ſpuma auri vocatur. Serap. in capi. de auro inquit limatura auri confert cardiace melancolice. infra ait. ⁊ dixerunt antiqui quando accipitur anulus aureus aut argenteus ⁊ ponitur in igne ⁊ cauterizantur cum eo ale columbarum veniunt cito. ⁊ libenter ad turrim ſuam ⁊ non ſeparantur ab ea.

Merdaſengi aureum .i. litargiriũ aureum. nã merdaſengi apud Auerois in quit colli. eſt litargiriũ. idem dicit Joan. anglicus in ca. de vlceribꝰ ⁊ vulneribꝰ naſi. ide merdaſengi aureum .i. litargirium aureũ. infra in iſto emplaſtro habet almerdaſengi. credo ꝙ ſit litargirium argenti. Almezereon .i. mezereon.

Emplaſtruz de violis ſm Barthol. mõtag. i ſuo antido. ℞. violaꝝ ſiccarum. ʒ. vj. roſarum. ʒ. ij. ſ. ſpice maſticis añ. ʒ. i. ſ. florũ camõille .i. bebõigi ⁊ melliloti .i. corone regie farie ordei. ſeis altee añ. ʒ. x. farine ſeis lini. ℥. i. ſqnãti. cipi. calami aro. añ. ʒ. i. fiat empl̃m cũ aq̃ cõi qd̃ applicetur omni die ſemel.

Emplaſtrum de eupatorio. ibidẽ. ℞. eupatorij. m. ij. camõille. melliloti añ. m. ſ. ciperi maſticis. ſquinanti. ſpice añ. ʒ. i. ſãdali albi ⁊ rubei. calami aro. abſinthij ana. ℈. ij. ſpodij. ℈. i. muccilaginis altee. ℥. iij. olei de maſtice. de ſpica: farie ordei añ. ℥. ij. aceti paꝝ. ⁊ fiat emplaſtrum cũ decoctiõe eupatorij.

Iſtud emplaſtrum non eſt in vſu. Eupatoriũ aũt eſt herba que apud arabes gaſit vocatur ſm vo circa inſtans eupatoriũ eſt ſaluia agreſtis. qd̃ non eſt. vt oñſum fuit ſupra in confectione de eupatorio.

Emplaſtrum vſuale p crepatis ibidẽ. ℞. picis naualis .i. vſualis. ℥. ij. litargirij. armoniaci. galbani. maſticis añ. ℥. ij. cere albe ⁊ rubee colofonie .i. picis gre. aloes. ariſtologie lõge ⁊ rotũde ana. ℥. iij. viſci. quercini boli añ. ℥. vj. giphi. mirre. thuris añ. ℥. ſ. glutinis alboti loti cum aceto. oñ. iij. lumblicorum terreſtrium oñ. iiij. radicis conſolide maioris ⁊ minoris añ. oñ. ſ. munie. ſanguinis draconis. bdelij. añ oñ. i. pellis arietine a pilis mandate ⁊ fruſtatim inciſe partem vnam ſanguinis humani lib. j. cõficit̃ ſic. bulliat pellis in aqua quouſqꝫ ſit liquefacta. poſtea ſupra addatur predicte glutinis ſcriptorum glutinis caprini glutinis piſcium. añ. oñ. ij. bene incorporentur omnia ⁊ ceteris gummis liquefactis ſimul ⁊ pulueribus additis fiat emplaſtrũ ⁊ malaxetur cum oleo mirtino ⁊ fiat magdaleones. ⁊ ponant̃ in vaſe terreo vel ereo. ⁊ vſui reſeruent̃. ⁊ cũ opus fuerit ſup corio extendatur.

¶ Iſtud emplaſtrũ ſm intentionẽ ꝯpoſitoris eſt vſuale pro crepatis. ⁊ eſt illud quo vtimur. verũ ſupra eſt poſitũ cerotũ ad crepatos cũ pelle arietina. ⁊ ſꝫ illã deſcriptionem a multis fit. ſed qꝛ etiã iſta deſcriptio eſt laudata in illa materia eam ſcripſi. ⁊ fac illam deſcriptionez, que tibi placet. quoniam ambe ſunt optime.

¶ Gluten ſcriptorũ ſm multos eſt colla que vocatur taurocolla que fit de corijs. ſed Michol. floren. in libro. vij. in capitulo de curatione hernie ſiue ramicis inquit. addatur gluten carpentariorum .i. quo ligna cõnectuntur ad inuicem. ⁊ glutis ſcriptorũ alias piſtatorũ .i. colle de piſcibus. ergo gluten ſcriptorũ ſꝫ intentionẽ Nicolai eſt colla piſcium. ſed ſꝫ intentionẽ Bartholomei aliud eſt. qꝛ in iſto emplaſtro vtrunqꝫ glutẽ ponit̃. ergo non ſunt idem.

Emplaſtrum de cruſta panis ibidẽ. ℞. maſticis. mẽthe. ſpodij. corallorum rub. ſandaloꝝ rub. ⁊ laborũ. añ. ʒ. i cruſte panis aſſi infuſe in aceto per mediã horã. oñ. ij. olei de maſtice. ⁊ citrinorũ ana. oñ. j. farine ordei quantũ ſufficit ⁊ fiat emplaſtrum.

¶ Iſtud emplaſtrum apud nos non eſt in vſu. Panis aũt ſm Auicen. in ſecundo canonis. oportet ꝙ ſit panis mundus ſalitus. maſſam habens confectã fermentatus coctus bene in tanor vltime vna nocte permanens. ⁊ non comedatur calidus ſicut eſt electio panis de ſimula nutribilior eſt alijs. ⁊ eius nutrimentum eſt melius. ſed eſt tardioris penetrationis.

Emplaſtrum de caricis ſecundum Leonardum de preda palea in cap. de cura carbunculi. ℞. caricarum bene pinguium ⁊ ſiccarum li. i. ſinapis. oñ. iij. farine fenu greci. ⁊ ſeminis lini añ. oñ. j. bdelij. armoniaci. galbani. ana. oñ. i. diſſoluantur gũme in oleo linorum. ⁊ poſtea ſimul omnia miſceantur pinguedinibus prius colatis ⁊ fiat emplaſtrum addẽdo farine ordei quod ſufficit ad inſpiſſandum.

Iſtud emplaſtrum apud cirurgicos eſt multum in vſu. ſub nomine emplaſtri de ficubus. nã carice ſunt ficus ſicci pingues de quibus Joãnes anglicus in capitulo de lapide renum inquit, fiat emplaſtrum de caricis .i. de ficubus ſiccis. Ficus autem pro morbo vocantur duricies vlceroſe habentes in ſe grana ſicut ficus. hec apud quoſdam veruca .i. porrus vocatur.

Emplaſtrum mirabile de pentadactilis. ſm eundem in cap. de medicis maturatiuis. ℞. granorũ miraſolis mundatorũ numero. xxx. amigdalarum dulcium numero. xx. foliorum ruthe. ⁊ cicute: ⁊ celidonie ana. m. ij. aſſungie porci. ʒ. iij. olei cõmunis quod ſufficit. ⁊ fiat emplaſtrum ſm artem.

Iſtud emplaſtũ nõ eſt in vſu. ſed ſm intentionẽ Leo. eſt mirabile in illa mã. ipſe vo Leonar. inqt. emplaſtrũ de pentadactilis. ⁊ poſtea dicit. ℞. miraſolis .i. granoꝝ ipſius ⁊ idẽ eſt. Idẽ in cap. de vlceribus putridis inqt. alcherua .i. miraſol q̃ eſt cataputia maior. liber vo q dr̃ bulchaſim .i. ſeruitor in tractatu ſc̃do ponit formã excoriãdri grana alcherue: ⁊ vt inquit ipſe eſt cataputia maior ſiue pẽtadactilus ⁊c̃. eius aũt ſp̃es due ſunt .ſ. maior ⁊ minor: de q̃ Serap. duo cap. facit: vnũ in quo dicit cataputia maior eſt arbor ſic̃ ficus: cuiꝰ ſemen eſt factũ ad modũ zechiaron: que inueniũt̃ ſub ventre beſtiarũ. minor vo eſt planta hñs folia lõga in lõgitudine vnius digiti aut duorũ. ⁊ ambe in hortis naſcunt̃. Et minor apud ruſticos herba chagarola vocat̃: ⁊ ambe ſunt note. Me. de vtriſqꝫ loqt̃ in cap. de albemeſuch. Dis. aũt vocat eam cici ſiue ſiſamum agreſtem.

¶ Cicuta autem herba eſt q̃ apud Diaſco. conios vocaꝛ. ⁊ apud. Auic. ſucharã. ſed ipſe ignorauit eam. vt dem̃ ẽ in vnguento de cicuta. Iſido. cicuta autem eſt dicta ꝙ inter cannarum nodos lateat in indicis ſtagnis naſci arũdines calamiqꝫ dñr. ex quorum radicibus expreſſum ſuauiſſimũ ſucum bibunt. vñ ⁊ varro ait. Indica non magnuꝫ i arbore creſcit arundo Illius ⁊ lentis premitur radicibus. humor. Dulcia cui nequeunt ſuco cõcedere mella.

Emplaſtruꝫ de cẽtaurea ſm Pet. argillatam in cap. de fractura cranei. i. oſſis capitis. ℞. centauree minoris .m. vj. temperenꝛ per vnã noctem in vino albo. deinde coquanꝛ vſqꝫ ad ꝯſumptionem medietatis vini. deinde coleꝛ: ⁊ colatura bullat vſqꝫ ad mellis ſpiſſitudinem. de qua accipias. ℥. i. cere noue virginis ʒ. ij. lactis mulieris. ℥. ij. terbẽtine lib. i. cere noue. ℥. iij. reſine. ℥. i. ß. thuris: maſticis: gummi arabici ana. ℥. miſce. ⁊ fiat emplaſtrum ⁊ mirabiliter valet.

¶ Iſtud emplaſtrum apud nos non eſt in vſu.

¶ Centaurea aũt maxime minor eſt herba que ſatis eſt nota. Serap. aũt duo cap. facit. vnum de cẽtaurea maiore aliud minore. ſed maior apud nos non inuenitur nec inuenta fuit tpe macri. Minor vero naſciꝛ in locis aquoſis ⁊ ẽ ſimilis herbe ypericon. aut pulegio mõtano. habet virgã longam quadratam vnius palmi. ⁊ florem rubeum vergẽtem ad purpureitatem ſimilem flori plãte que dicitur ambes. ⁊ habet folia parua oblonga ſicut folia ruthe. ⁊ ſemẽ ſicut granum frumenti. ⁊ habet radicem paruã in qua nullum eſt iuuamentum. Idem in fine ſui libri de virtute centauree loquitur.

¶ Lac mulieris ſm Auic. i ſecũdo cañ. in cap. de lacte ait Lac quod melius eſt omnibus eſt lac muliebre. ⁊ melius ẽ quod ex vbere ſuggẽdo bibitur aut ſicut mulgeꝛ. ⁊ meliꝰ ipſius eſt quod eſt vehemẽtis albedinis equalis eẽntie qꝺ ſuper vnguem diſtillatum figiꝛ ⁊ nõ currit ⁊ ẽ paſtus animalis ipſius planta bona ⁊ nõ eſt in ipſo ſapor extraneus declinans ad acetoſitatem aut amaritudinem aut acredinem aut odor extraneus horribilis.

Emplaſtrum de bethonica ibidem ℞. ſuci betonice. ſuci plantaginis. ſuci apij. colatorum ana. lib. i. reſine. cere noue ana. ℥. iij. terbentine lib. i. coquantur primo vſqꝫ ad ſucorũ ꝯſumptionẽ. vltimo addaꝛ terbẽtina ⁊ fiat empl̃m.

¶ Iſtud empl̃m eſt in vſu. maxime apꝺ Mediolanẽſes.

¶ Betonica vͦo eſt herba q̃ apud Dia. vetonica vocatur. Auerroys in. v. colli. inq̃t alchiſon q̃ in latino dꝛ betonica ⁊ in perſica lingua berahuẽ. Apud quoſdam dꝛ etiam lingua bubali. ⁊ ab aliquibus dꝛ lingua equi. vide ſupra in ſyrupo de betonica. quia etiam aliquid de ea oſtendi. Hec eſt herba que apud nos in pratis inuenitur.

Emplaſtruꝫ bouinũ quo cõiter vtimur nos apothecarij. ſm Nicolaum florentinum in lib. vij. in caplͦo de cura fracture cranei ꝑ potionem. ℞. matriſilue recentis vel paſſe vel etiam ſicce ad libitum ⁊ decoque in optimo vino donec minuatur tertia pars ipſius. deinde coletur ⁊ tunc habeas terbentine. ⁊ cere citrine ana. ʒ. iiij. olei roſa. ʒ. ij. liquefiant. ⁊ coletur ſupradictum vinum. deinde tandiu cum ipſo vino ducatur cum ſpatula donec infrigidatum fuerit. ⁊ tunc collige ⁊ vtere.

¶ Iſtud emplaſtrum ſecundum Nicolaum eſt emplaſtrũ bonũ quo cõmuniter vtimur. ego vero exiſtimo qꝺ iſtud emplaſtrum ſit in vſu. in partibus florentie ſub nomine emplaſtri bouini. ſed apud nos eſt vnguentum matriſilue ⁊ ſic ſi legis iſtud emplaſtrum bouinum cum vnguẽto matriſilue quod ſupra poſitum fuit videbis quod quaſi idẽ ſunt.

Emplaſtrũ de adipibꝰ ſm Galie. in libro ſecretorũ. ℞. adipis agni. adipis porci vrſi vituli. cerui. hirci. aſini ſilueſtris. anatis. gallie. vulturis ana omnium. ℥. i. olei ſiſamini. olei de cherua. olei lentiſcini. medulle cruris vaccini. olei amigdalarum amararum. cere albe omnium ana. ℥. ß. cere rubee. butiri vaccini omnium ana lib. i. liquefiat. ⁊ coletur ⁊ adminiſtretur.

¶ Iſtud empl̃m non eſt in vſu. veꝝ loco eius vtimur vnguẽto qꝺ appellaꝛ vnguẽtũ de adipibꝰ de quo vide ſupra.

¶ Agnus autẽ ac porcꝰ. vrſus vitulꝰ ceruus hircus ſunt animalia que omnibus nota ſunt.

¶ Aſinus ſilueſtris: de aſino ſilueſtri nullum auctorẽ inuenio mentionẽ facere. Auic. vͦo in. ij. cañ. facit cap. de aſino ſed non dic̃ an ſit domeſticus an ſil. ⁊ dicit ꝙ cinis carnis aſini ⁊ epatis eiꝰ cũ oleo valet ſuppoſitus ſiſſuris frigoris

Vultur eſt auis maligna q̃ alias aues offendit vngulis ipſius ac cum roſtro vt ẽ notũ apud aucupes. Papias inquit vultur a volatu tardo nomiata dꝛ. ideꝫ iſta vultures ſicut ⁊ aquile vltra maria cadauera ſentiunt.

Oleum ſiſaminuꝫ. i. de granis ſiſami. oleuꝫ de cherua. i. de pẽtadactilo ſeu cataputia maiori: oleum lẽtiſcinũ. ideſt de granis lentiſci que in inſula chio inuenitur. ⁊ ſm multos gummi ipſius arboris maſtix appellatur. ⁊c̃.

Expleta ſectõe de vnguentis emplaſtris ac cerotis. eã que vltima eſt iuxta ordinem premiſſum. ſectionẽ de oleis agrediemur. ſi nos oleo gratie ſue perfuderit dominus: cuius in fluxu deficiente in nihilum tẽdunt vniuerſa. qua exacta huic operi noſtro finem ſtatuemus. ad alia forſan non viliora acceſſuri.

O Leum de amigdalis dulcibꝰ. oleum ꝺ amigdalis amaris. oleũ de nucibꝰ. oleũ de auelanis. oleũ de criſomilis oleum de perſicis. oleum de been. oleum ꝺ cherua oleum de carthamo. oleum de nuce indica. oleum de cereſis. oleum de amachaleb. oleum de granis citri citrangulorum. oleuꝫ de fiſticis. oleum de pineis ⁊ ſic de ſingulis.

Oleoꝝ genera ſunt multiplicia. quedã ſunt que ab ipſis ſeminibus fiunt. ⁊ hec ſunt ſimplicia ſicut oleũ de amigdalis dulcibus ac amaris. ac alia ſupradicta. quedã ſunt compoſita que artificialiter per impoſitionem medicinaꝝ in oleo antiquo fiunt. non oportet enim narrare modũ ⁊ formam faciendi olea ſupradicta. fiunt enim ꝑ expreſſionem eorum vt docet Meſue ad quem ſi neceſſe fuerit recurraꝛ. hec autem olea plurimis nota ſunt.

Amigdala dulcis dꝛ ad dꝛatiam amare. Amigdalꝰ aũt arbor ẽ. eius folia fructus ⁊ gummi medicine competũt.

Amigdala amara aptior eſt in medicina. ſed dulcis eſui. Pe. de creſcentijs ait. amigdalus ẽ arbor ſatis nota. eiꝰ quidẽ diuerſitas in fructibꝰ due ſunt quoniã q̃dã faciũt fructus dulces q̃dam amaros. Dulces eſui bonũ in cibũ cõpetunt amari. quia ſunt callidiores magis cõpetunt vſui medicine. Item quedam ſunt valde groſſum ⁊ durum hñtes corticẽ quedã ſubtilem. ⁊ quedam amigdala ẽ longa. quedaꝫ quaſi rotunda. ⁊ quedã groſſa. quedã parua eligende ſunt groſſum rotundum ⁊ ſubtilem corticem ſeu teſtam habentes. amant aerem clariſſimum.

¶ Nux groſſa. i. vſualis. vꝫ. illa que comeditur de qua fit oleum. quo aliquando vtimur pro faciendo lumen loco olei ſeminis lini. aliquãdo vtimur i cibarijs loco olei oliue. ⁊ hec nux eſt illa que apud Diaſ. vocaꝛ carea baſilica. i. alexãdrina q̃ꝫ multi pſicã dicũt. quidã vocãt ipſaꝫ nucẽ regaleꝫ que idem eſt. Petrus de creſcen. inquit nux a nocẽdo dicta eo ꝙ eius vmbra noceat alijs arboribꝰ. Io. anglic. in cap. de diſcraſia calida epatis laudat ipſaꝫ. ⁊ facit verſiculos ſic Nux homini ſalus ẽ ſi ſumitur vt medicia Si velut eſca daꝛ non eſt ſalus imo ruina.

¶ Auelana aũt ẽ fructus ſatis notus. maxĩe auelana vſualis. Iſido ait. auelane ab auelano cãpãie oppido vbi abundant cognoiate ſunt. he a grecis pontice appellanꝛ. eo ꝙ circa ponticum mare abũdãt. Auelana aliq̃ñ pro põdere ſumitur. Io. anglicus in cap. de diſcraſia calĩa epatis laudat auelanã. ⁊ eſt verſiculꝰ ſic. Dic auelanas epati ſemper fore ſanas. Sanãt reumaticos fridos ⁊ hydropicos. ſi q̃ñ aſſanꝛ. Idẽm in cap. de paſſiõibꝰ ſtomaci ait. dico tm̃ hic de auelãis. ꝙ inter fructꝰ poſt ficus ⁊ vuas ſunt meliores

¶ Criſomila apud nos eſt fructus ſimilis perſicis. ⁊ computant ipſam iter genera ipſius. Pet. de creſen. vocat ipſã moniachã. ⁊ ait. moniacus ẽ arbor quedam quaſi ſimilis pruno. ſꝫ eſt magis nodoſa. ⁊ eiꝰ fructꝰ eſt magnitudinis omnium prunoꝝ. ſed ſimilis fructui perſicorum in forma eſt tamẽ valde odoriferum ⁊ i colore auri. Bartholomeꝰ mõtag. in conſil. ijs de exiccatiõe ⁊ ꝯſumptione emorroydarum: ⁊ reſtrictione immoderati curſus earuꝫ inquit. approbatum eſt oleum de criſomilis. ⁊ ſunt fructus parui ꝑſicis aliqualiter ſimiles coloris aurei cum matureſcunt. ⁊ ideo nominantur criſomila a cris grece quod eſt aurum: ⁊ milon malum. vnde criſomila quaſi aurea mala: ex quorum nucleis tale perficitur oleum. vt dicit Meſue. Galie. in libro ſecũdo de alimẽtis ait. armeniacis ⁊ precHochijs . i. criſomilis. Iſido. armenſacum dicit quod primum genus eius ab armenia ſit adductum.

¶ Perſica fructus ſunt ſatis noti. Pli. aũt a regionibus diſtinguit eius genera. Pet. de creſcen. ait. pſicus ẽ arbor nota. que parua eſt. cito tñ creſcit. ⁊ paruo tẽpore viuit.

¶ Been. i. de granis been. hoc oleuꝫ a multis ignorãtibꝰ dꝛ muſcelinum. ſed nõ recte. nam muſcelinum dꝛ a muſco Meſue de ipſo facit cap. ⁊ inquit. been eſt granũ almeſus ⁊ eius aliud magnũ aliꝺ paruuꝫ. magnũ aũt eſt in magnitudine fructus auellane triangulatũ. paruum vero ẽ ſicut cicer. ⁊ vtrũqꝫ hꝫ medullã vnctuoſam leuẽ ⁊ albã. ⁊ ꝟ apꝺ Dia. vocatur balanus reperſicus. cuius ſemen ẽ ſemini arboris ſimile miriſtico. i. tamariſco. vt hꝫ Serap. in eodẽ capitulo ex verbo. Diaſ. Auic. in. ij. canoñ. de been duo facit capitula vnũ de ben ſcriptũ cum vno e tm̃. ⁊ hoc ẽ granũ ben. aliud. ſcribit cũ duobꝰ e. ⁊ iſte ſunt ille radices q̃bus generaliter. vtimur pro been albo ⁊ rubeo. Ioannes anglicus in capitulo de ſterilitate inquit oleum de been. i. de pipere albo eſt optimum in illo caſu. item Dinus floren. in lib. ij. in ca. de cura apatis duri inquit. oleum de been. i. cataputia illa alba groſſa quam ſpeciarij piper album vocant. hic textus eſt falſus. nam oleum de been non eſt de cataputia. nec aromatarij eius ſemen vocant piper albuꝫ ⁊ et opinio luminis male lucentis eſt quod been ſit ſemẽ catapucie. quod nõ eſt qꝛ vide ꝙ hic Meſue docet modũ faciendi oleum de been ⁊ oleuꝫ de cherua. i. catapucia: ergo nõ ſunt idẽ. nec ẽ pip albuꝫ. qꝛ pip albũ apꝺ oẽs eſt notũ ⁊ vocaꝛ leucopip. ꝺ quo infra in oleo de piperibꝰ. deſcriptio ipſius olei inuenitur. idẽ reperitur apud Diaſ. ſub nomĩe olei balanini. quod ꝯficitur vt amigdalinum.

¶ Cherua. i. cataputia maior. Meſue de ipſa facit capitulũ ſub noĩe albemeſuch. ⁊ dicit ꝙ eſt granũ regũ. ⁊ ẽ ex eo aliud magnum aliud paruũ. ⁊ dꝛ ꝙ magnũ eſt cherua magnum ⁊ paruũ ꝯpetũt vſui medicĩe. Auic. in. ij. canoñ. i. ca de oleis inquit. oleum de cherua eſt bonum lentiginibus ⁊ panno idẽ in. v. habꝫ duas deſcriptiones. de hoc oleo eſt vnum compoſitum quod in vſu nõ venit. Aliud ſimplex quo magis vtimur. hic poſſumus videre veritatem quod been non eſt catapucia vt dicunt multi. cherua autem apꝺ Dia. vocatur cici ſiue ſiſamus agreſtis. ſed apud Serap. vocatur catapucia maior. ⁊ ab aliquibus dicitur pentadactilus. ⁊ ab alijs miraſol. ⁊ ab aliquibꝰ cuſtos horti. ⁊ ab aliquibus ſolſequia. minor vero eſt ſicut planta habens folia longa. ⁊ in hortis naſcitur.

¶ Nux indica. i. nux magna q̃ de india venit. apud. Aui. nux indica eſt neregil ⁊ bona ex ea eſt recẽs vehemẽtis albedinis. ⁊ aq̃ que in ipſa ẽ: ẽ ſuauis. ⁊ cũ in ipſa nõ iueniꝛ aqua ſignificaꝛ ꝙ ẽ antiqui. ⁊ oꝫ quideꝫ vt ab ea tollatur cortex medulle eiꝰ. hãc nucẽ ego vidi tante magnitudinis ꝙ ex ea põt formari vaſculũ qꝺ iplebaꝛ vino loco cãtari.

¶ De cereſis habitus fuit ſupra ſermo diffuſius. Recurre lector ad id loci.

¶ Machaleb ſm Nicolaũ ẽ granũ ceraſi ſilueſtris. ⁊ de eo in ꝓxibus abũde diximus in eſdre deſcriptione.

¶ Citrus ſm Dia. eſt arbor cui oĩbus ptibus ſuis nõ vna eademqꝫ vͦtus cõtineꝛ. ⁊ hoc eſt pomũ dictũ citrũ. ꝺ acetoſitate cuius ꝯficitur ſirupus in tpe hiemali qui appellatur ſirupus de acetoſitate citri. Nõ eſt aũt cedrus vt q̃dam crediderunt. nam Dia. aliud facit cap. de cedro cuiꝰ gũmi a moder. alchitrã ſeu pix liquida dꝛ. Meſue inq̃t hic oleum de grãis citri ⁊ citranguloꝝ. i. citrõloloꝝ inferius hꝫ oleũ ꝺ põis citrãguli. ⁊ hoc ẽ pomũ apꝺ moder. dictũ arãcius.

¶ Fiſtici. i. piſtacia. Dia. inquit piſtacia q̃ in ſiria naſcunꝛ

ſilia ſtrobilibus. i. pineis ſunt. Aui. fiſticum natura diciꝛ ꝙ eſt vehemẽtioris caliditatis q̃ꝫ nux ⁊ amigdala ⁊ ẽ calidũ in fine ſecundi. ⁊ eſt in ipſo humiditas: ⁊ exiſtimauerũt quidam ꝙ eſt frigidum ſed errauerunt.

¶ Pinus arbor nota eſt cuius fructꝰ pinee dicũtur Dia. pinee ex nucleis fortiſſimꝰ cibꝰ eſt ⁊ humores optimos gignit. Aui. in. ij. cañ. inquit. geloũ eſt granũ pini maioris ⁊ eſt melioris nutrimẽti q̃ꝫ nux: ſed ẽ tardioris digõnis. Infra aliud facit cap. de grano pini. ſed ſi bñ ꝯſidereꝛ videꝛ ꝙ illud cap. de geloũ ſit cap. de auellana maiori.

Oleum laurinum. ℞. de granis lauri maturis quantum volueris ⁊ dum adhuc ſunt recẽtia tere in pila: ⁊ fac bulire cum aqua in caldario. deinde exprime in zainari plano non hñte concauũ ⁊ collige ex aqua qꝺ ſuper natat oleum. deinde iterum exprime grana ꝯtrita in zainari hñti vacuum ⁊ infunde aquam calam ⁊ collige oleũ ⁊ repone ⁊ adminiſtra vbi oportet. oleũ de granis viridibus. ⁊ oleum de ſtinco eodem modo fiunt.

¶ Iſtud oleũ eſt in vſu ꝓ oleo de bacis lauri. idẽ ẽ in vſu. ꝓ oleo de vrbagis. eius deſcriptionem idẽ Dia. deſcribit.

¶ Laurus arbor ſatis nota eius granum apud Aui. ẽ granum ademeſt. hoc granum ſatis notũ meliꝰ de ipſo dñſuꝫ fuit ſupra in electuario de bacis lauri.

¶ Granum viride: ſm Aui. in. ij. cañ. eſt fructus arboris terebinti. vñ terbentina colliꝛ. Mattheus ãt ſil. in lr̃a. g. ait. gũmi albotin. i. lacca: qꝺ ignoro. vide ſupra in vng. de terbẽtina: qꝛ ſibiipſi ꝯdicit. nõ eſt ãt raſina vt q̃dã putauerũt.

¶ Stinchus: ſm Dia. eſt aial. qꝺ in india inuenitur. vide in ipſo electuario de ſtincho.

Oleum de balſamo fit ex planta longitudinis cubiti vnius aut duorũ ad plꝰ ſimili ruthe agreſtis cortici cuiꝰ ſi accederit ſcarificatio aut ſcalpellatio ex pte ortus ſolis fluunt ſicut lachryme pinguedinis ⁊ eſt dimel balſen. i. piguedo balſami. ⁊ q̃ñqꝫ accipiũt plamites plãte in pricipio veris ⁊ terũt i pila ⁊ coquũt i aq̃ ⁊ exprimũt in zainari. ⁊ vocaꝛ oleũ balſami. ⁊ q̃ñqꝫ terũt palmites ⁊ fundiꝛ ſup eos oleũ antiquũ ⁊ poniꝛ in ſole diebꝰ. xl. deĩde coquiꝛ in duplici vaſe. ⁊ iterũ inouãtur i eo alij palmites: ⁊ ita tertio. deinde colatur ⁊ reconditur.

Hoc oleum ſecundum iſtam deſcriptionem eſt illud quo vtimur. ſed apud nos poteſt confici. qꝛ eius planta non reperitur in partibus noſtris.

Balſamus aũt ſm Aui. ẽ arbor egypti naſcẽs i loco q̃ dꝛ oculus ſolis. ſed qꝛ in ptibꝰ nr̃is ꝑdictũ oleũ nõ põt cõfici. hodierni doctores ꝯpoſuerũt olea q̃ poſſunt adminiſtrari in oĩbꝰ locis vbi igrediꝛ balſamus. ⁊ doc. iſti ſunt. Pet. de ebano. Guliel. placen. ẽt Bartholomeꝰ mõtagnana ſcripſit modũ faciẽdi balſamũ artificioſũ. qꝺ in oi ꝓbatione valet vt balſamus. de quo infra.

Oleuꝫ de granis ſiſami. oleũ de ſemine lini. oleũ de granis papaueris. oleũ de ſemine lactuce. oleũ de ſeĩe cucurbite. oleũ de ſeĩe citrulli cucumeris. ⁊ melõis hec omnia fiunt eodem modo.

Iſtud oleum quod fit de granis ſiſami ingreditur in multis confectionibus. ſed hodierni apothecarij non cognoſcunt ipſum. Ego vero hũi predictum ſemen delatum ex venetijs. ⁊ fieri feci predictum oleum. ſicut oleuꝫ de amigdalis. ⁊ inueni eum optimum ⁊ in cibis delicatiſſimum. ⁊ in colore clarum. vnde per hoc dico ꝙ bonum eſſet ꝙ omnes idem facerent ⁊ vterentur vbi opꝫ. Pli. ait. ſiſama ab indis venit ex ea oleum faciunt. color eius eſt candidus. Mattheꝰ ſil. in lr̃a. ſ. ait ſeſudegi. i. ꝯfectio de melle ſic penidie ⁊ in lingua noſtra vocaꝛ ſiſami.

Oleum de ſemine lini eſt in vſu. ⁊ eſt duplex. vnũ qꝺ ſolum fit ex ſeĩe ipſius. ⁊ hoc dꝛ oleuꝫ linoſe puꝝ qꝺ aptuꝫ ẽ eſui. aliud fit cũ aq̃ tñ nõ multũ. ⁊ hoc dꝛ oleũ linoſe ꝯpoſitũ. hoc lucerne aptũ ẽ. Iſi. i ca. ꝺ linis ait. linũ ex terra ſpẽ intendi oriꝛ deflexũqꝫ nomẽ eiꝰ ex greco. nã linũ greci linarin dicũt ſiue ꝙ ſit molle ⁊ lene hoc olim a quibuſdã diciꝛ oleum lineleon.

Oleum roſatum cõpletũ. ℞. oleũ de oliuis. aut oleũ ſiſaminũ recẽs ⁊ laueꝛ cum aq̃ fontium lauationibus pluribꝰ. deinde accipe folia roſaꝝ rub. recẽtiũ cõ

tuſarum quantitatem ſufficientē ꝛ ſepelias in oleo quod
modo lauaſti ꝛ reconde in vaſe vitreo ꝛ obtura orificium
eius ꝛ exponas ſoli dies.vij.deinde coque in vaſe duplici
per horas tres.deinde fac permutationem foliorum roſa-
rum ꝛ vtere alijs recentibus ꝛ dimitte per alios dies.vij.
deinde exerce coctiōem in eo ſicut feciſti prius ꝛ fac denuo
ꝑmutatiōeꝫ foliorū roſarū ꝛ ꝓijce ſuper illud aq̄ infuſiōis
roſaꝝ quā tradidim⁹ i ca.de ſirupis ſic ē quātitas olī ꝛ ſtri
ge orificiū vaſis ꝛ dimitte i ſole ꝑ dies.xl.deinde excola ꝛ
iterū expone ſoli ꝛ dimitte tpe extēſo ꝛ vtere vbi oportet.
¶ Iſtud oleum apud nos eſt multum in vſu.ſm aūt inten
tionem Meſue eſt oleum roſatum completum.ipſe.n.do
cet facere ipſū tribus modis:ſed ſolū ſcripſi vnū modū:q
ab hodiernis in vſu nō eſt ſm illū modū. Nicolaus hꝫ ole
um roſaceū.i.roſatū qđ magis apud modernos in vſu eſt.
verū eſt ꝙ ſunt ex hoībus q accipiunt foliorū roſarū recen
tiū ꝛ cōminuūt cū forficib⁹ quātitatē quā voluerit.ꝛ ſup
ponūt oleū cōe.ꝛ exponūt ſoli per dies.xl.deinde admini
ſtrāt vbi oꝫ. Circa inſtās in ca.de roſis igt.oleū roſatū ſic
fit.gdā decoquūt roſas cū oleo ꝛ colāt ꝛ reſeruāt. alij te
rūt roſas virides ꝛ ponūt in oleo.ꝛ in vaſe vitreo ſoli per
xl.dies exponūt.ꝛ hoc optimū eſt. Dia.aūt hꝫ oleum ro.
ſed non eſt idem.verum ipſe docet ipſum componere trib⁹
modis.vt facit meſue.

Oleum camomillinū eſt oleū benedictū.ꝛ mod⁹ ope
rationis eius eſt ſicut olei roſati preterquam
oportet vt fiat cū oleo de oliuis cōpleto.aut oleo ſiſamio
cū illis modis ꝑparationum quos diximus.
¶ Iſtud oleū eſt in vſu.ſed eius modus apud modernos
non eſt idē.vt docet Meſue.verū eſt ꝙ faciunt ipſuꝫ ſic di
xi de oleo roſato. Meſue ingt ꝙ oleū camomillinū ē oleuꝫ
benedictū. Io.anglic⁹ in ca.de dolore iūcturaꝝ ait. Itē in
gutta indurata valet oleū camomillinū in quo coquāt flo
res iacinti creſcētis in cāpis voco iſtud oleum iacinti.

Oleum violatū ꝛ modus operationis eius eſt ſicut
olei ro.excepto ꝙ đbet fieri cū oleo rudi aut
amigdalino:aut ſiſamino cum illis modis operationum
quos enarrauimus.
¶ Iſtud oleū eſt in vſu ſm intētionē meſue fit ſic roſatuꝫ
excepto ꝙ dꝫ fieri cū oleo rudi.i.oleo de oliuis imaturis
qđ onfācinū appellaꝉ.nā idē in ca.de oleo ro. ingt rudis
aūt mā eſt ex oliuis.quib⁹ nōdū accidit ꝯplexio ꝛ matura
tio.ꝑterea Simon ianuenſis inquit oleuꝫ violaceū.i.de
violis ex onfācino oleo fieri dꝫ.ꝛ ſic itelligēdū eſt ꝓ oleo
rudi oleū oliuarum immaturarum.
¶ Viola autem flos ē ſatis notus. Bulchaſis.i.ſeruitor
in tractatu ſecundo in ca.de modo deſiccandi violas di
cit.qui vult colorem ꝛ odorem earum ſuare ſicut ē viole
montium ſunt meliores hortulanis.ꝛ lib.x.ex recentibus
conuertuntur ad vnam quando ſicce fuerit.

Oleum anetinum.ꝛ modus operationis eius eſt ſic
olei camomille.
¶ Iſtud oleum eſt in vſu.ꝛ modus eius apud modernos
eſt.accipiantur flores aneti ꝛ ſimilitudinē hꝫ cuꝫ feniculo
ꝛ aſſimilatur plāte ipſius.ꝛ ponāꝉ flores cū oleo.ꝛ expo
nāꝉ ſoli per.xl.dies.deinde vtere vbi oportet.

Oleum de lilio. ℞.ex folijs lilioꝝ.ʒ.ix.maſticis:ca
lami aromatici.coſti:carpobalſami.i.ſemis
balſami aā.ʒ.i.gariofiloꝝ.ciamomi electi aā.ʒ.ſ.croci.ʒ.
iij.oīa preter folia lilioꝝ īfundātur i aq̄ ſufficiēti.ꝛ dimit
tātur die ac nocte:poſtea bulliāt ebulitiōe vna.aut duab⁹.
deinde ꝓijce olei ſiſamini ſup ea.aut olei de oliuis ꝯpletis
lib.ij.ꝛ pōe in vaſe vitreo cum folijs lilioꝝ.ꝛ dimitte i ſo
le ꝑ dies.xl.deinde cola ꝛ adminiſtra.
¶ Iſtud oleū eſt in vſu ſub nōine olei lilioꝝ cū ſpēb⁹ aut
ſub noīe olei de lilijs compoſiti ad differentiā alteri⁹ đſcri
ptionis ſm quā fit oleū de lilijs ſimplex.cui⁹ deſcriptio i
uenitur in antidotario Io.Serap.de qua infra. Diaſ.hꝫ
idem ſub nomine olei ſuſini.i.de lilijs.

Oleum irinum. ℞.radicū ireos quātitatē aliquā.ꝛ
florum ei⁹ duplū.ꝛ aque decoctiōis radicū
ei⁹.q.ſ.ꝛ funde ſup ea olei ſiſamini.aut de oliuis maturis
quantū oꝫ:ꝛ decoque in duplici vaſe.deinde ꝑmuta radi
ces ꝛ folia liliorum.ꝛ fac vt diximus de oleo roſato.
Iſtud oleum eſt i vſu ſub noīe olei đ ireos.aut irini.aut
lilioꝝ purpureoꝝ.nā oleum irinū eſt oleū factū cū radice
ireos.ꝛ ē radix lilij ꝙ purpureū florē gerit. Gali.ingt.ire
os ad ſilitudinē iris quē i celo videm⁹ diciꝉ.ꝛ hic cogno
minaꝉ:quōiā illa plures ꝛ diſſimiles hꝫ colores.ſic ꝛ vari
os.ꝛ differētes mittit flores.aliqui eni ſunt albi.aliqui ce
rulei.ꝛ aliqui purpurei.vnde Virg.đ iri loquēs ait.Mil
letrahens varios aduerſo ſole colores.

Oleum de cheiri quod eſt ex cheiri citria eſt meli⁹ ꝛ
ſubtili⁹.deinde qđ ex alba eſt autem oleū de
cheiri reſolutiuū ſedatiuū doloꝝ q fiunt in neruis ꝛ iūctu
ris ꝛ pectore.rēib⁹.ꝛ veſica.ꝛ eius mod⁹ ē ſicut olei de ca
momilla.
Iſtud oleum eſt in vſu.ꝛ debet fieri.quia ingreditur in
multis locis.
Cheiri autem eſt viola citrina dicta apud quoſdam ſar
racenica. Auero.i.5.col.igt.alcheiri.i. viola de romania.
hec apđ nos in hortis ac bladis inueniꝉ. Aui.i.3.can.i fen
xxij.i.c.de potionibus falſus.nam mandragora non eſt ſi
cut forā hoīs:vt appet eis igt.albeſed đ q̄ dixit gdā.ꝙ eſt
alcheiri rubea. Hic tex. Aui.apđ arabes ē corruptus.nam
albeſed eſt corallus.ſic appet apđ Sera.i ꝓprio ca.đ coral
lo. Ni.flo.i.lib.vij.i.ca.đ cura doloꝝ iūcturarū in ſpāli.ꝛ
ꝓprie ſciatici inquit. Dixit Gali.medicamē ꝯfectum cum
cheira citrina pluries diſſoluit apāta dura accidētia in ar
ticulis. Idē ibi ait. inquit Dia.hec eſt deſcriptio medicā
nis cheiri citrini qualiter dꝫ fieri.ꝛ debet intelligi de flo
eius.qui ꝛ appellaꝉ cheiri ruffa.ꝛ appellatur baſſad. Simi
liter textus nicholi eſt corruptus dicentis ꝙ cheiri ruffa
appellatur baſſad.nam vide in oīb⁹ libris de arabico tranſ
latis in latinum.ꝛ videbis ꝙ baſſad eſt corallus.ꝛ alcheiri
eſt viola citrina que ſatis eſt nota.

Oleum de mellilloto non eſt in vſu. Mellilotū aūt
ꝯponitur a melli ꝛ lothos qđ eſt trifoliū.nā
ſine dubio mellilotū eſt ſpecies trifolij.ꝛ dꝫ ꝙ eſt trifoliū
odoratū.vt dictū fuit in emplaſtro de mellilloto.

Oleum de nenufare ꝯfert ſicut oleum violatū.ꝛ fit ſi
cut illud qđ apud nos eſt i vſu. Sed compo
nunt ipſuꝫ ex floribus nenufaris.ꝛ oleo onfancino poſito
ſoli per dies.xl.ꝛ poſtea vtuntur.
Nenufar aūt apđ Dia.vocaꝉ nimphea ſiue vt alij cacab⁹
veneris.i.papauer paluſtre ſiue vt latini alga pactuario de
farfara.qꝛ ibi clare determinatum eſt de eo.

Oleum de citonijs. ℞.carnium citonioꝝ tritoꝝ.cū
cortice ſuo quib⁹ media accidit maturatio ꝛ
ſuci eorum.aā.ꝑtes equales.olei ex oliuis incōpletis q̄ꝫtū
ſufficꝫ.pōe i vaſe vitreo ꝑ dies.xv.ad ſolē.deīde coq̄ i vaſe
duplici ꝑ horas q̄tuor.poſt illđ fiat ꝑmutatio citōioꝝ.ꝛ ſu
ci eoꝝ ꝛ fiat.ſic dixim⁹ bis vel ter:deīde cola ꝛ recōde.
¶ Iſtud oleum ē in vſu. Citoniū aūt fruct⁹ ē ſatis notus.
exiſtimāt āt gdā ꝙ iſtud oleū ſit illđ ꝙ a Dia.mellinū di

Oleū mirtinum fit ſicut oleum de citonijs.
¶ Iſtud oleum apud nos ē in vſu. Mirt⁹ vero
eſt arbor.cuius ſemen mirtilus diciꝉ.eius ſpēs ſꝫ moder.
due ſunt.ſ.alb⁹ niger.albus aūt eſt cubeba ſeu mirt⁹ agre
ſtis niger eſt ille qua vtimur gnāliꝉ. Iſido.ait.mirt⁹ a mari
dcā.eo ꝙ magis litorea arbor ſit.vnde ꝛ virgili⁹. Littora
mirt etis letiſſima ꝛ amantes littora mirte. Hinc eſt quod
a grecis mirene dicitur. Medicorum aūt libri hāc arborē
aptā ſcribūt mulieꝝ neceſſitatibus plurimis.

Oleum de pomis iabrol ꝛ ſunt pōa mādragore. ℞.
expreſſiōis eoꝝ ꝯpletoꝝ.ꝛ olei ſaſamini aā.
ꝑtes equales.decoque in vaſe duplici vſqꝫ ad ſuci cōſum
ptioneꝫ.deinde cola ꝛ recōde in vaſe cum eiuſdē ſuci exꝑſ
ſione.ſicut quarte partis ꝛ vtere.
¶ Iſtud oleum non eſt in vſu. Nicola⁹ in ſuo antidotario
habet hoc oleum.ſed non eſt omnino idem.
¶ Pomū iabrol eſt pomum mandragore ſm intentionē
Meſue. Aui.in ſcđo cāo.inquit.iabrol ē radix mādragoꝛ
ſilueſtris.ꝛ eſt radix oīs mādragore magna ſimilis forme
hoīs.ꝛ ꝑp hoc nōinaꝉ mādragora.ē.n.nomē imaginis nā
lis.ſ.ſicut plāta exiſtēs in forma hominis.hic text⁹ Aui.ē
falſus.nam mandragora non eſt ſicut forma hominis:vt
apparet apud Diaſcori.ꝛ Serapi. preterea Pet. de cre
ſcentijs inquit.mandragora non determinatur ab aucto
ribus.cuius due ſunt ſpecies.ſcilicet maſculus ꝛ femina:
ꝛ quidam vt Auicen.ꝛ alij dicunt feminam formatam eſ
ſe ad modum femine maſculum ad modum viri.quod fal
ſum eſt.ꝛ ſic certum eſt ꝙ mandragora non eſt in ſimilitu
dine forme hominis.veruꝫ itali herbatici ꝛ maxime falſifi
catores accipiunt radicem brionie.ꝛ cum certis inſtrumē
tis faciunt quandam imaginem ad ſimilitudinem forme
hominis.ꝛ dicunt ꝙ illa eſt vera mandragora.quibus nō
creditur. Serap.in capitu.de mandragora narrat de po
mo ipſius de mente Raſis.ꝛ ibidem dicit. dixerunt mihi
quidam ex antiquis babylonie ꝙ puella quedam come
dit quinque poma mandragore ꝛ cecidit ſincopizata ꝛ fa
cta eſt tota rubicunda.ꝛ quidam ſuperueniens effudit ſup
caput aquam niuis totiens donec ſurrexit.

Oleum de enula. ℞.radicis enule contuſe ꝛ ſuci
eius radicis.ꝛ olei ſiſamini ana partes eq̄
les.vini odoriferi partem.5.fac ſicut diximus in oleo mir
tino. Alius modus operationis eius eſt.adde permixtio
ni predicte foliorum lauri.cordumeni.ideſt cheiſim hortu
lani.ſpice inde.calami aromatici ana ſextam partem vni⁹
ꝛ decoque ſicut diximus.
¶ Iſtud oleū non eſt in vſu. Enula eſt herba ſatis nota.

Oleuꝫ de cinamomo confert ſicut oleum de enula
ꝛ modus operationis eius eſt ſicut illius.
Iſtud oleum non eſt in vſu. Diaſcori.habet deſcriptio
nem huius olei ſed non eſt eadem huic. Cinamomi autem
ſecundum Serap.ſpecies ſunt plures ſicut apparet in ſuo
capitulo. Macer autem inquit.cinama tres ſpecies dicun
tur habere.ſed harum eſt precioſa magis que plus ſubtilis
habetur.ꝛ que plus mordet mixta dulcedine linguam ꝛc.
ſecundum intentionem Macri eius ſpecies ſunt tres.ſed
ſecundum Serapionem ſunt plures. Ioan.anglicus in ca
pitulo de paſſionibus ſtomaci inquit.item vtantur homi
nes frequenter cinamomo.quia os redolere facit ꝛ valet
contra reuma frigidum ꝛ preſeruat a corruptione humo
rum.ꝛ ideo dicitur cur morietur homo qui ſumit de cina
momo ſuppoſito bono regimine.

Oleum de rutha modus operationis eius eſt ſicut
olei mirtini.
Iſtud oleum ſecundum intentionem Meſue fit ſicut
oleum mirtinum.fit autem ſicut oleum de citonijs. hoc
eſt ꝙ accipiantur foliorum ruthe ꝛ ſuci eorum ana partes
equales.olei oliuarum incompletarum quantum ſufficit
ponantur hec tria in vaſe per dies.xv.ꝛ obturetur os eius
deinde coque in vaſe duplici per horas quatuor.poſtea co
lentur fortiter manibus comprimendo ꝛ bis vel ter hoc
reiteretur.deinde cola ꝛ reconde.
Rutha autem herba eſt ſatis nota.

Oleum nardinum eſt oleum benedictum. Recipe
ſpice aromatice.ʒ.iij.vini ꝛ aque ana.ʒ.
iij.5.olei ſiſamini.ʒ.vj.decoquatur in vaſe duplici lento
igne quaſi per horas quatuor ꝛ frequentur moueatur om
ni hora.
Iſtud oleum eſt in vſu maxime ſecundum iſtam deſcri
ptionem.verum eſt ꝙ Meſue ponit ꝙ ipſum poteſt fieri
duobus modis.ſed primus eſt magis in vſu.ſi autem face
re volueris iuxta ſecundum modum infra apparebit.
Olei autem nardini.i.de ſpica nardi.ſeu ſpica aromati
ca. Auic.in.5.canonis habet vnam deſcriptionem.ſed nō
eſt idem. Raſis in.9. Almanſoris in capitu.de dolore ſto
maci prouenſente ex apriate indurato ponit oleum nardi
num ſed non eſt in vſu. Dia ait.oleum nardinum diuerſe
conficitur cū folio malabatri ꝛ ſine iſto miſcetur. Ioā.an
glicus.in capitulo de modo abluendi oleum habet deſcri
ptionem huius olei.ſed non eſt ſimilis.
Oleum ſiſaminum.i.oleum quod fit ex granis ſiſami
cuius modus ſuperius fuit poſit⁹.ſed nō oportebat ꝙ de
Meſue dicere oleum ſiſaminum.qꝛ hodierni apothecarij
apud nos generaliter ponūt loco olei ſiſamini oleū oliua

rum pro hoc oleo conficiendo.ſed errant errore maximo.

Oleuꝫ nardinum ſecundum alium modum. ℞. ſpice
inde.i.nardi.ʒ.iij.ſanſuci.i. maiorane:xiloalo
es.i.ligni aloes:enule.folij indi calami aro.foliorum lau
ri.ciperi ſquinanti cordumeni.i.carui agreſtis.ſeu ſileris
cretici aā.ʒ.i.5.proijciantur ſuper ea pluſquam fuerint cō
trita vini ꝛ aque fontis.q.s.olei ſiſamini lib.vj.deinde ſi
at ſicut primum.ꝛ coquatur horis ſex ꝛ agiteꝉ omni hora.
¶ Iſtud oleum ſecundum iſtam deſcriptionem apud nos
non eſt in vſu.idem Meſue ponit quod ipſum poteſt fieri
per tertium modum.ſed non eſt in vſu.

Oleum maſticinum: ℞. maſticis.ʒ.iij. olei ſiſamini
kiſti.coque in vaſe duplici. Secundus mo
dus operatiōis eius eſt. ℞.olei roſati.ʒ.xij.maſticis.ʒ.iij.
vini bōi.ʒ.viij:decoque ſicut primū ad vini ꝯſumptionē.
¶ Iſtud oleum eſt in vſu.ſecundum intentionem Meſue
poteſt ipſum cōfici duobus modis.ſed primus apud nos
non eſt in vſu.immo ſecundus eſt ille quo generaliter vti
mur Auicene.in.5.cañ. habet vnam deſcriptionem que
eſt eadem cum prima.
¶ Maſtix vero gummi eſt ſatis notum. Iſido.maſtix ar
boris lentiſci gutta eſt.melior autem in chio inſula gigni
tur odoris boni.ſm Galie. maſtix eſt gluten romanum.
¶ Chiſt eſt pondus ſecundum modernorum opinionem
libre.i.cum dimidia. Auic.in.5.cañ.in tractatu de ponde
ribus inquit.chiſt apud gētes q̄ lingua greca loquuntur
cognitum eſt ſuper menſuram vero non conueniunt om
nes.ꝛ illud eſt.quoniam quidā eorū vtūtur alia quā vtā
tur alij. Chiſt enim apud romanos capit lib.i.5.ꝛ ſextam.
quare eſt.ʒ.xx.ꝛ chiſt.italicuꝫ lib.i.5.ꝛ lib.eſt.oñ.xij.

Oleuꝫ de ſtorace. Recipe olei ſiſamini.ʒ.xij. ſtoracis.
.ʒ.iij.fiat ſicut oleum maſticinum.deinde cole
tur ꝛ adminiſtretur.
¶ Iſtud oleum nō eſt in vſu.idem Auic.in.5.cañ.hꝫ vnā
aliāꝫ deſcriptionem que eadem eſt. Dia.habet deſcriptio
nem huius ſed non eſt eadem.
¶ Storax.i.ſtorax calamite que ſatis eſt no.meſue in ſuo
grabadin in capitulo de egritudinibus neruorum habet
duas deſcriptiones olei de ſigia ꝛ eſt ſtorax liquida.ſꝫ nō
ſunt in vſu.

Oleum coſtinum. ℞.coſti amari.ʒ.ij.caſſie.i.caſſie li
gnee.ʒ.i.exterimiatū ſāſuci.ʒ.viij.vini odo
riferi quantum ſufficit ad infundendum noctib⁹ duabus
olei ſiſamini lib.iij.đcoquaꝉ ſicut oleū nardinū horis ſex.
¶ Iſtud oleum eſt in vſu. Auic.in quinto cano.habet du
as deſcriptiones.ſed non ſunt eedem.
¶ Coſtum vero eſt radix amara.

Oleum de alcāna ℞.florum alchāne.ʒ.iiij.olei anti
qui.oñ.x.fiat ſicut oleum ro. In defectu au
tē floꝝ fiat cū folijs ꝛ itereꝉ decoctio ei⁹ cū modico vini.
Iſtud oleum non eſt multum in vſu. Dia.habet aliā de
ſcriptionem ſub nomine olei ciprini.quod idem eſt.nam
oleū de alcāna apud arabes eſt oleū ciprinum apđ grecos.
Idem Dia.aliud de ipſo facit ca.ſub nomie cipri arboris:
cuius folia ſunt oliue ſimilia.ſed viridiora ꝛ paulo groſſi
ora ꝛ ſemen nigrum ꝛ florē album germinat cum odore
bono apud modernos due ſunt ſpecies.ſ.alba ꝛ rubea.al
ba vero ſecundum exiſtimatiōem plurium modernorum
eſt fructex ſicut arboroſa que iuxta hortos ac in campis
inuenitur.ꝛ eſt quam noſtri ruſtici caueroxi vulgariter di
cūt.de cuius flore mulieres iſiciūt capillos.rubea vo apđ
nos non inuenitur.

Oleuꝫ đ ſanſuco fit ſicut oleū de mirtho videlicet fit
ex folijs ſanſuci ꝛ ipſius ſuco ſecundū modū
ſupradictum in oleo de citonijs.
Iſtud oleum non eſt in vſu. Dia.habet vnam aliā deſcri
ptionem:ſed non eſt eadem huic.
Oleum vero ſanſucinū eſt oleum de maiorana. Dia.in
quit ſanſucus a ſiculis amarac⁹ nominaꝉ. Idē dicit Pli.
ſed ſecundum Auic.amaracus eſt alacoꝛ ſiue vchuē vt ap
paret apud eundem in quinto canonis in trociſcis.anda
racharon.verum generaliter:hodierni habēt opinionē ꝙ

amaracus ſit maiorana. verum cõtraria eſt opinio Simonis ianuenſis. in capitulo de alaceon. Iſidorus dicit ſanſucus eſt quem latini amaracũ vocãt. cuius nomine vſus eſt. Virgilius etiam ad venerem referens vbi mollis amaracus illum floribus ⁊ dulci aſpirans amplectitur vmbra. vnde ⁊ nomẽ traxit amaracus a puero cuiuſdã regis qui caſu lapſus dum ferret vnguẽta nomen ⁊ gratiſſimum ex effuſione vnguenti odorem creauit.

Oleum de mezereon. ℞. foliorum mezereon. ℥. iiij. ⁊ proiice ſup ea aque dulcis lib. i. dimitte die ac nocte deinde infundantur ſuper ipſum lactis dulcis ⁊ recentis oñ. vi. olei ſiſamini. oñ. viij. coquantur vſque ad lactis ⁊ aque conſumptionẽ. deinde coletur ⁊ reponatur.

¶ Iſtud oleum eſt in vſu: ⁊ debet fieri ſecundum iſtam deſcriptionem. Idem in capitulo de mezereon habet vnam aliam deſcriptionem: ſed non eſt eadem huic. Leonardus de preda palea in capitulo de fiſtulis habet vnã aliam deſcriptionem que eſt eadem.

¶ Mezereõ apud Diaſcoridem vocatur camelea ſiue cocognidium vt dictum fuit in electuario de mezereon.

Oleum de haſce ⁊ eſt oleum ſericinum. Recipe haſce. oñ. iiij. zinziberis. oñ. i. ſ. funde ſuper ea in vaſe vitreato ſuci extremitatũ halaſce. oñ. iiij. olei ſiſamini. oñ. xiiij. aque dulcis quantum ſufficit decoque vſque ad aque conſumptionem.

¶ Modus alius. Recipe olei ſiſamini. ⁊ ſuci halaſce. ⁊ lactis vaccini recentis ana. lib. ij. albarum penidiarum. ℥. v. zinziberis albi. ʒ. xij. ⁊ decoquantur vſque ad ſuci ⁊ lactis conſumptionem ⁊ adminiſtretur.

¶ Iſtud oleum non eſt in vſu. ſecundum autem intentionem Meſue oleum de haſce eſt oleum ſericinum. ⁊ ſic credo quia Ioannes Serap. in ſuo antidotario inquit. oleum alſek in fine deſcriptionis ait. coquatur donec conſumatur aqua ⁊ remaneat oleum ſericinum ⁊ ibi docet ipſum facere duobus modis. vt facit Meſue. Auicẽ. in quinto canonis habet tres deſcriptiones. Meſue vero dicit. Recipe haſce. Ioannes Serap. dicit alſek. Auicen. haſce. ſi hec tria idem ſunt eſt thimus. ſi autem non eſt yſopus yſualis. nam in iſto oleo primo habet haſce. inferius habꝫ extremitatum halaſce ideſt thimi. ⁊ ſic quidam ſapientes dixerunt ꝙ per haſce intelligitur yſopus. ⁊ per halaſce thimus. Meſue ponit in alia deſcriptione penidios. vnde Ioannes Serap. inquit in deſcriptione alia non dicitur vaccinum. ⁊ dicitur ꝙ illud accipitur ex penidijs.

Oleum de cucumere aſinino. Recipe ſuci cucumerorum eius completorum olei ſiſamini ana. ℥. vj. coque vſque ad conſumptionem ſuci ⁊ vtere.

¶ Modus alius. Recipe ſuci radicum eius. ⁊ radicũ eius contritarum ana. oñ. vj. olei ſiſamini lib. i. coquatur ſicut diximus ⁊ adminiſtretur.

¶ Iſtud oleum eſt in vſu. tamen non multum. Dia. habet vnam aliam deſcriptionem ſub nomine olei ſicionij ideſt olei de radice cucumeris aſinini. eius ſucus apud eundeꝫ electerium dicitur. Meſue in capitulo de cucumere aſinino inquit. cucumer aſininus eſt fructus ſicut cucumer paruus qui ſatis eſt notus ⁊ melior pars eius plante eſt fructus ipſius ⁊ proprie eius completi ſucus ⁊ poſt ipſum radix. ⁊ melior fructus eius eſt completus citrinus iam expoliatus a viriditate ⁊ qui eſt vere amaritudinis. ⁊ cuius ſucus eſt albus habens ſicut de pinguedine aliquid. Incõpletus vero eſt malus. ⁊ melius tempus operationis eius eſt finis eſtatis. ⁊ collectionis radicis eius eſt finis veris.

¶ Operatio ſuci. Recipe ex ſuco eorum quantitateꝫ quã volueris ⁊ proprie quando citrineſcunt ⁊ ſunt maturitatis complete: ⁊ fiat extractio ſuci cũ facilitate nõ cũ compreſſione ⁊ expreſſione laborioſa. ⁊ exiccetur ſicut exiccatur ſcamonea ⁊ aloes. ⁊ conſeruatur ſucus eius triẽnio. ⁊ eſt adminiſtrandus poſt ſex menſes.

Oleum de pomis citrãgulis. ℞. poma citringulorũ numero. xij. ⁊ ſint ꝓprie antiqua. ⁊ pone ea integra in vaſe figuli vitreato funde ſuper ea olei de oliuis aut olei ſiſamini. ℥. xxvj. aut plus ſecundum magnitudinem. ⁊ paruitatem citrangulorum ⁊ aque fontis ⁊ aq̃ maris ana. lib. v. coquatur ad conſumptionem aque. deinde funde ſuper ipſum aque dulcis clare lib. i. ſ. ⁊ proiice ſuper ea penidiarum albarum. ʒ. viij. decoque vſque ad aq̃ cõſumptionẽ ⁊ adminiſtretur in potibus ⁊ cibis ⁊ pulmentis de farina.

¶ Iſtud oleum non eſt in vſu. Superius fuit poſitum oleum de granis citri ⁊ citrangulorum. ⁊ hoc eſt de pomis citrangulis: ⁊ de hoc pomo teſtatur Simon Ianuenſis ꝙ nunquam inuenit aliquem de eo mentionem feciſſe. ſed ſecundum Modernorum opinionem eſt pomum dictum arancium. Mattheus ſiluaticus inquit. pomum arancie. ideſt citrangulum vel citroniolum. nam hoc pomum in colore eſt citrinuꝫ. Auicen. in libro primo in fen. 2. doctrina. 3. capitu. 2. de ſignificationibꝰ coloris vrine inquit. ex coloribus vrine ſunt gradus citrinitatis ſicut palearis. deinde citrinus. poſt flauus. deinde ruffus. poſtea citrangularis. poſtea igneus qui tincture croci aſſimilatur.

¶ Vas figuli: ideſt terra argille. Iſidorus in capitulo de vaſis eſcarijs ait. vas dictum a veſcendo: ꝙ in eo eſſe apponantur: cuius diminutiuum vaſculum quaſi veſculuꝫ. Meſue habet in vaſe figuli: ideſt de argilla ſiue terra figuli. vnde vaſa ſiunt dicta ab argis vbi primo ipſa vaſa facta ſunt. Papias argilla terra humida ab argis dicta: apud quos primum ex ea vaſa facta ſunt.

Oleum de croco. Recipe croci. ℥. i. mirre pure. ʒ. iiij. cordumeni ideſt leuiſtici hortulani. ʒ. ix. calami aromatici. ʒ. viij. infundantur medicine in aceto diebus quinque preter cordumenum. die ſexta proiiciatur ſuper ea cordumenum. ⁊ dimittatur die vna. deinde fundatur ſuper ea olei lib. i. ſ. ⁊ coquatur lento igne vſque ad aceti conſumptionem. ⁊ ſunt qui loco aceti vinum ponunt.

¶ Iſtud oleum eſt in vſu. tamen non multum. Auicen. in quinto canonis habet vnam aliam deſcriptionem. ſed nõ eſt eadem huic. Crocus ideſt zaffaram. ⁊ eſt crocus orientalis ſeu cõmunis. inuenitur alius crocus qui hortulanus dicitur. ⁊ hic eſt carthamus.

Oleum de piperibus. Recipe trium piperum ana. ʒ. iij. chebulorum: bellericorum. emblicorum. ⁊ indorum añ. ʒ. v. radicum apij. feniculi añ. ʒ. iij. ſ. ſerapini. opoponaci. iuſquiami albi añ. ʒ. ij. ſ. turbith. albi boni. ʒ. xij. zinziberis. ʒ. iij. caulis recentis. haſech. humidi. foliorum ruthe humide. quantum de ſingulis capi poteſt. decoquantur omnia poſt contritionem earum cum aque lib. xxiiij. vſque ad tertiam partem. deinde coletur ⁊ proiiciatur ſuper ea olei de cherua emine. ij. ⁊ coquatur vſque ad conſumptionem aque: ⁊ ſunt ex hominibus qui addunt in eo ireos. ʒ. vj. tapſie. ʒ. ij. aniſi cordumeni ideſt carui agreſtis añ. ʒ. i. ſ. calami aro. ʒ. ij. ſ. ſpice inde. ideſt nardi. ʒ. i. expreſſionis alaſce. ſextaria tria. ⁊ adminiſtretur vbi oportet. ⁊ ſunt qui loco olei de cherua ponunt oleum irinum ideſt de ireos. aut oleum de cheiri ideſt de viola citrina. aut oleum de amigdalis amaris. aut ex omnibus partes conuenientes.

¶ Iſtud oleum eſt in vſu: maxime apud Mediolanenſes. dicitur autem de piperibus propter tria genera piperis q̃ in eo ingrediuntur. ⁊ ſunt proprie albi dicti leuci. nigri dicti melani. lõgi dicti macri. ⁊ hec tria genera nota ſũt apothecarijs. ſed apud medicos nõ tñ. qꝛ opinio multorum medicorum eſt quod piper album ſit cataputia. aut granum been. quod non eſt credendum. ⁊ ego ſumme admiror ꝙ doctores ſupradicti in deſcriptione olei de been ſint decepti in re tam facili. cum habeant capitulum ſpeciale ⁊ clariſſimum a Serapione qui hec tria genera apertiſſime declarat.

¶ Haſce humide. ideſt recentis ⁊ eſt thimus. nam inuenitur in aliquibus codicibus meſue vbi dicitur haſce humidi. ergo haſce eſt verus thimus ſicut apparet apud Sera. in capitulo de thimo. quidam dixerunt ꝙ eſt yſopus deus vero nouit.

Oleum de cherua eſt oleũ quod ſit ex ſemine: quod dicitur granũ regũ ſiue cataputia maior: vt apparet ſupra. Emina ſm Aui. in q̃nto cañ. in cap. de põderibus emina italica ⁊ egyptiaca eſt. ℥. xvj. ⁊ emia rõana eſt. ℥. xx. Papias ait. emina appendit librã vnã que geminata ſextarium facit: habet dragmas centum.

¶ Tapſia ſm Diaſ. dr̃ tapſia: qꝛ primo in iſula tapſo fuit inuẽta ab Aui. vocaĩ thexiſiſie: ⁊ dic̃ ꝙ ẽ gũmi ruthe agreſtis: ⁊ ſecundũ haliabbatem tapſia eſt rutha agreſtis. Auerro. v. col. inquit tapſia ideſt gũmi ruthe agreſtis ſecunduꝫ quoſdam medicos. quidam praue crediderunt ꝙ eſſet rubea tinctorum: ſed non recte: verum eſt ꝙ tapſia ſꝫ Simonem ex auctoritate pauli eſt rubea tinctorum. ſed aliud eſt Auic. in quinto cañ. in capitulo de cura alguada ⁊ albaras in quodã medicamine habet tapſiam ⁊ rubeam tinctorum: quod non eẽt ſi eſſet idem. ſunt ex hominibus qui loco tapſie ponunt ruthã ſilueſtrem: ⁊ ſunt ex hoibus q̃ ponunt caſſiam: ⁊ ſunt ex hoibus qui ponunt lepidum qđ eſt genus eruce ſiue ſeitaragi indi.

¶ Sextariũ ſm Auic. in quinto cañ. i ca. de põderibus eſt. ʒ. vj. idem dicit gentilis ſuper illum paſſuꝫ. moder. vero generaliter opinantur ꝙ ſextarium ſit pondus duarum librarum cũ dimidia: maxime quando inuenitur ſextarium vini vel aque vel ſuci. ſi vero inuenitur ſextarium cinamomi aut piperis intelligitur pondus dragmarũ ſex. in hoc ſunt diuerſe opiniones.

Oleum de euforbio. ℞. euforbij. ℥. ſ. olei de cheiri. i. olei qđ ſit ex viola citrina. ℥. v. vini odoriferi. ℥. v. decoque vſque ad vini conſumptionem ⁊ vtere.

¶ Iſtud oleum eſt in vſu. Meſue ponit ꝙ iſtud oleuꝫ poteſt fieri duobuſ modis. ⁊ ſic eſt ꝙ ſunt ex hominibꝰ qui faciunt ipſum ſm primum modũ: ⁊ ſunt qui faciunt ipſũ ſecundum alium modum. verum noſtri doctores mag. laudant ſm modum q̃ꝫ primum. Auicẽ. in quinto cañ. habet vnam aliam deſcriptionem que videtur eſſe eadem cum ſecunda deſcriptione: ⁊ ſic aliam ſcribam.

Oleum de euforbio ſm alium modum. Recipe ſtaſiſagrie: condiſi ana. ʒ. iij. piretri. ʒ. vi. calamẽti mõtani ſicci. ʒ. xij. coſti. ʒ. x. caſtorei. ʒ. v. tere ⁊ decoque in vaſe vitreo cum vini odoriferi lib. iij. ſ. poſtquã infuſa fuerint in eo diebus duobus vſque ad mediũ vini. deinde frica manibus fricatione vehementi: ⁊ cola ⁊ fundes ſup ipſuꝫ olei de cheiri. i. de viola citrina aut olei ſiſamini li. i. ſ. ⁊ decoque vſqꝫ ad conſumptioneꝫ vini. deinde ꝓiice ſuper ipꝫ euforbij recentis ⁊ albi. ʒ. iiij. trita cõtritiõe vltia ⁊ coquatur cum eo ⁊ vtatur.

¶ Iſtud oleũ eſt illud qđ magis laudant noſtri doctores.

Euforbium vero eſt gũmi ſatis notum.

Staſiſagria ſm Aui. in ſcđo cañ. eſt vua paſſa mõtana ⁊ eſt granũ capitis ⁊ in monte libano iueniĩ de ea plurimũ ⁊ eſt granum nigrũ: ſicut cicer nigruꝫ: ⁊ hec ab aliquibus dicitur pedicularia: eo ꝙ pediculos occidit.

¶ Condex. i. condiſi ⁊ eſt id ꝙ Diaſ. vocat ſtructiuꝫ ⁊ ſũt radices quibus vtuntur lanarij ad ſuffumigandum lanas ſm intentionẽ Diaſcori. nunquaꝫ potui cõponere eã virtutem. etiaꝫ habet ad prouocanduꝫ ſternutationem. ⁊ ꝑꝑ id multi crediderunt ipſum eſſe eleborum album: ſed non recte ſicut patet per Diaſc. propterea macer vocat id ſtructiũ: ⁊ inquit ꝙ non minus ꝓuocat ſternutationem q̃ꝫ eleborus albus. Dinus autem florenti. in lib. 2. in capitulo de cura ſcrofularum inquit. condiſi. ideſt eleborus albus quod falſum eſt. idem dicit Auerro. in quinto col. vide ẽt Auicen. in quarto canoñ. in fen. vj. in ſumma ſecunda venenoruꝫ ex plantis qui ait de condiſi ⁊ eleboro albo. ergo idem non ſunt. verum hodierni putant ipſum eſſe ſpeciem elebori: ⁊ loco eius poteſt poni eleborus eo carẽtes ⁊ nullo modo audeant huius interius propinare.

Oleum vulpinum. Recipe vulpẽ integraꝫ: cuiꝰ interiora ſint euulſa. ⁊ pone i vaſe ⁊ funde ſuper ipſã aque fontiuꝫ ⁊ aque marine ana. kiſt. i. lib. i. ſ. olei antiqui clari kiſt. ij. ſ. decoque lento igne cum ſalis. ℥. iij. vſqꝫ ad aque conſumptionẽ. deinde pone in vaſe ⁊ ꝓiice ſuper ipſam herbe aneti ⁊ alaſce ideſt thimi ana. lib. i. ⁊ funde ſuper ea aque dulcis vbi cocte fuerit ex eiſdeꝫ herbis añ. m. i. manipulis eſt tantum quantũ capi poteſt vna manu. d̃coque ſicut prius vſqꝫ ad aque cõſumptionẽ ⁊ adminiſtretur. eſt. enim mirabile. ⁊ quãdoqꝫ preter oleum coquitur vulpes i aqua fontiuꝫ ⁊ aqua ſalſa. ⁊ ſit aq̃ quãtitas multa cum eiſdem herbis ⁊ adminiſtretur lauãdo in tina ⁊ eſt efficax: hoc quoqꝫ nõ pretermittimus quod vulpes tãdiu debet coqui ſiue in faciẽdo oleũ ſiue. aquã ad abluẽdum dõec ſic cocta ſit vt eiꝰ artus omnes laxẽtur ⁊ diſſoluãtur.

¶ Iſtud oleum eſt multum in vſu. Ioãnes anglic. in capitulo de dolore iuncturarum inquit. oleum vulpinum eſt medicamen vltimum ad arteticam. ⁊ podagram ⁊ doloreꝫ renum. ⁊ dorſi. quod ita ſit vt dicit Meſue. Petrus argillata in cap. de podagra ſiue gutta frigida ponit vnguentum de vulpe ipſius Meſue. Recipe vulpem integram euulſis interioribus ⁊ pone in vaſe cum aqua ſalita vino ⁊ oleo. ⁊ vltra hoc pone in iſto vaſe ſaluiam rorẽmarium iuniperum anetum origanum ⁊ maioranã omnia iſta bulliant. vt docet ipſe ibidẽ. miror ob tali verba. nam primo Meſue non ponit vnguentum de vulpe. preterea deſcriptio olei vulpini non eſt eadem. ſꝫ vide ſupra in vnguento de vulpe. vulpes vero apud arabes diciĩ thaleb. Gul. narrat virtutẽ ipſius dicẽs. ꝙ oleũ i quo decoquitur vulpes cõfert multũ doloribꝰ iuncturarum. ⁊ multi medicoꝝ ponũt ipſaꝫ viuã in vaſe cũ oleo ⁊ decoquũt ⁊ quidã põunt eã mortuã ſꝫ hoc oleũ nõ eſt plus reſolutiuũ q̃ꝫ oleũ in q̃ coquitur adeb. nã quãdo cogtur i oleo ẽ virtus eiꝰ reſolutius multũ. ⁊ nos q̃dem diximꝰ ꝙ medicie que hoc faciunt attrahunt ab interioribus corporis

Oleum de ſcorpionibꝰ. Recipe ſcorpiões circiter. xx. vel plus vel minꝰ ſecũdũ quãtitatẽ coꝝ ⁊ pone in vaſe vitreo. ⁊ funde ſup eos olei amigdalaꝝ añ. lib. ij. ⁊ ſtringe caput vaſis. ⁊ dimitte i ſole diebus. xxx. deinde cola ⁊ vtere.

Iſtud oleũ eſt in vſu. Meſue docet ipſum cõpõere duobus modis. ⁊ ſic ſunt ex hominibꝰ qui cõponũt ipſuꝫ ſecũdũ primũ modũ. ſꝫ noſtri doctores magis laudãt ſecundam deſcriptionẽ quam primã. ⁊ ſic illam deſcribam.

Oleum de ſcorpionibꝰ ſecundũ aliũ moduꝫ. Recipe ariſtologie ro. gentiane. ciperi. corticũ radicis capparis. añ. ℥. i. fũde ſup ea olei amigdala. amararũ kiſt. i. ⁊ põe in ſole. xx. dieb. deĩde proiice ſup ea ex ſcorpionibꝰ a. x. vſque ad. xv. ⁊ iteꝝ ſtringe orificiũ vaſis. ⁊ dimitte i ſole ꝑ dies. xxx. deĩde cola ⁊ reſeruetur. ẽ. n. mirabile.

Iſtud oleum maxime ſecundum iſtam deſcriptionẽ ẽ illud quod magis laudãt noſtri doctores. vide etiã apud raſim in libro de diuiſionibꝰ in capitu. medicinarum vrine vnam deſcriptionẽ que eadem huic eſt. Ioannes ãglicus in cap. de lapide renum habet hanc deſcriptionẽ. ſcorpiones autẽ ſatis nati ſunt ſupra narraui de ipſis in cap. de tyriaca. que valet contra ſcorpiones

Oleum de ſerpentibꝰ. Recipe ex ſerpẽtibꝰ nigris circiter li. ij. ſint ſerpẽtes nigris itegri. ⁊ funde ſup eos olei ſiſamini. kiſt. i. ſ. ⁊ põe in vaſe terreo vitreato ſtricti orificij. ⁊ ſigilla orificiũ vaſis. ⁊ d̃coqꝫ lento igne vſqꝫ dũ diſſoluantur ſerpẽtes. ⁊ caueat ſibi operator a vapore eius. ⁊ cum coctũ fuerit dimittatur infrigidari ⁊ recondatur in vaſe vitreo. ⁊ adminiſtretur liniendo cũ penna.

Iſtud oleum non eſt in vſu.

Serpens autem accepit nomen: qꝛ occultis acceſſibus ſerpit. Auic. in quinto cañ. habet vnam aliam deſcriptionem que eſt ſimilis huic. idem habet Leonardus de preda palea in capitulo de fiſtulis. Gilibertus de anglia in capitulo de paraleſi habet vnam aliam deſcriptionem. ſed non eſt ſimilis iſti. ſpecies autem ſerpentum multe ſunt. Auic. in ſecundo canoñ. de ſerpente facit capitu. ſed ibi non narrat eius ſpecies. verum idem in quarto. in fen. vj. in. capi. de ſpẽbus ſerpentum de ipſis loquitur ⁊ narrat de morſu baſiliſci. i. reguli quoniam habet coronam. cuius longitudo ẽ duorum palmorum. ⁊ caput eſt acutum valde. ⁊ oculi eius ſunt rubei. ⁊ color eius ad nigredinem ⁊ citrinitatem decliuis eſt. qui adurit totũ ſuper quod incedit. ⁊ nõ

oritur in circuitu cauerne eius aliquid. ⁊ cuꝫ opponit habitationi eius auis moritur ipſa auis. ⁊ ſm plurimū qui tangit eum cum virga moritur. ⁊ eſt mediāte virga. ⁊ propter illud iam tetigit illum miles quidā cum lancea ſua ⁊ ſtatim mortuus ē miles ⁊ animal eius: ⁊ tetigit ipſe labiū equi. quare mortuus eſt equus ⁊ miles. ⁊ hi quidem ſerpētes multiplicantur terra aroth ⁊ nubie. verum de numero ſerpentum primi ordinis reponūtur ſpecies quedam draconum interficientium ſicut baſiliſcus flatu eoꝝ. d eoruꝫ numero fuerunt dracões de quibus recitat Ariſtoteles in libro de proprietatibus electuarioꝝ ⁊ plantarū. ꝙ tempore regis Philippi erant in duobus montibus inter quos montes erat poſita via ducēs ad ciuitatē. ⁊ quotquot per illam viam tranſibant quando erāt inter illos duos montes moriebanf. ⁊ tunc Socrates ingēiatus eſt ad mortem ipſorum ⁊ facit fieri caueam vitreā ⁊ intrās in eam illuc perrexit. ⁊ vidit illos quoruꝫ flatu inficiebatur aer. per cuius reſpirationem ⁊ contactum inficiebātur trāſeuntes ⁊ moriebantur. dicunt etiā quidam quod regulus ſerpens interficit ſuo ſibillo ⁊ ſuo viſu. regulꝰ etiā eſt auis paruiſſima omnibus nota. nullius effectus ad opera medicine.

oleum de ranis. Recipe ranarum aquaticaꝝ capita circiter. ℥. vj. ⁊ funde ſuper ea in vaſe vitreo olei ſiſamini. lib. ſ. ⁊ obtura orificium vaſis. decoqꝫ ſicut diximus in oleo ſerpentino. ex multis auteꝫ rebus ſiunt olea ſecundū hunc modum que rerum ex quibus ſiūt virtutem habent. de quibus multi ex ſcriptoribus ſcripſerunt in quibus ſermonem non extendimus.

Iſtud oleum non eſt valde in vſu. Joan. anglicus in ca. de dolore iuncturarum habet deſcriptionē huius olei. ſpecies autem ranarum multe ſunt. Aui. in ſcdo can. de ipſis loquitur. ſed non diſtinguit ſpecies earum. veruꝫ idem in quarto canonis in fen. vi. in tractatu ſcdo de venenis ebibitis que ſunt ex animalibus loquif de ranis lacunalibus viridibus ⁊ marinis rubeis. ⁊ de ranis citrinis. ⁊ ibi loquitur de venenoſitate que eſt in ipſis. nā ſine dubio oēs rane ſunt venenoſe. Serap. in cap. de ranis inquit ex auctoritate Dia. rane que ſunt in paludibus quando coquūtur cuꝫ ſale ⁊ oleo ⁊ adminiſtrantur in cibo ſunt bezaar venenis. nam bezaar eſt tyriaca contra venenum. etiam bezoar eſt lapis cōtra venenū. Iſido. in cap. de piſcibus inquit. rane a garrulitate vocate eo ꝙ circa genitales ſtrepunt paludes ⁊ ſono vocis importūis clamoribus reddunt. ex his quedā aquatice dicunf qdā paluſtres quedā rubete. ob id qꝛ in vepribus viuūt grādiores cunctaꝝ alie calamites vocanf qm inter harundines ⁊ fructices viuūt minute oium ⁊ viridiſſime mute ⁊ ſine voce ſunt. agridule rane pue in ſicco vel agris morātes. vnde ⁊ nuncupate. negant quidē canes latrare. quibus in offa rana viua fuerit data.

oleum de ouis. ℞. vitella ouorū elixatorum circa. xxx. ⁊ cōminue ea manibꝰ ⁊ pone i ſartagine lepida ⁊ frige ſuper ignē mouendo cum ligneo aut ferreo cocleari donec rubeſcant ⁊ reſoluatur ab eis oleum. ⁊ tūc exprime ea cum cocleari ⁊ manabit abunde.

¶ Iſtud oleū nō eſt in vſu. ſm intentionē Meſue pōt cōponi tribus modis. Leonar. de pda palea in ca. de fiſtulis habet etiam hanc deſcriptionem.

¶ Ouoꝝ ſpēs ſunt plures. Aui. in. 2. cañ. ait. oua nota ſūt ⁊ meliora ex eis ſunt oua galline recētia. meliꝰ qd in eis ē. eſt vitellus. ⁊ melius eoꝝ artificiū eſt vt nō cū alio cōgelētur. Galie. ait inquit. oua que eligimus ſunt oua gallinaꝝ non ergo oꝫ ꝙ narremus naturam aliorum ouorum.

oleum de frumento. modus opationis eius eſt. pone frumētuꝫ ſuper laminā ferream ignitam non multum ⁊ comprime ⁊ manabit oleuꝫ. ſecundus modus ponatur frumentum excorticatū in vaſe ſublimationis. ⁊ fiat ſicut dicemus.

¶ Iſtud oleū eſt in vſu. Leonar. de preda palea in capitu. de fiſtulis habet huius olei deſcriptionē. Frumentū. i. triticum Iſido. ait frumenta ſunt proprie que ariſtas habēt. fruges autem reliqua. frumenta autem vel fruges a fruendo hoc eſt a veſcēdo dicta ſūt. nā frument. dicitur ſumma pars gule. primitiue proprie que ſunt de frugibꝰ pcipiunf. triticum vel a tritura dictū. quod puriſſimum horreo condatur vel qꝛ granum eius cōmolitur ⁊ teritur.

oleum ſinapinū. modus eiꝰ ē ſicut olei de frumēto.
¶ Iſtud oleū eſt in vſu ſꝫ intētionē Meſue eius opatio eſt ſicut opatio olei de frumento. ego aūt vidi fieri oleū de ſinapi ſicut fit oleū de amigdalis. ſinapis autē due ſunt ſpēs. ſ. nigra ⁊ alba. nigra aūt eſt illa que intelligitur qñ ſimpliciter ponitur. ⁊ vtraqꝫ nota eſt.

oleum de iunipo. ℞. ex lignis iunipi quātitatē ſufficiētē ⁊ ſcinde in fruſta ⁊ imple ex eis doliuꝫ magnū vitreatū interius. cuiꝰ orificiū ſit artū. ⁊ fac foueā in terra. ⁊ prepara pietes eius cuꝫ terra figuli. deinde pone ollā vitreatā ex directo in fundo fouee hñtē in orificiū amplū. ⁊ cooperiaf lamina ferrea ſubtili pforata foraminibꝰ multis ſicut cribratoriuꝫ tritici. ita ꝙ lamina vndiqꝫ olle orificiū coopiat. deinde ſuper laminā preparef orificiū dolij ex inuerſo. ⁊ preparef cuꝫ terra figuli vt nihil ex vtriſqꝫ orificijs reſpiret. poſt illud accēde ignē ſuper totū corpus dolij. ⁊ dimitte ardere ſic per oras duas. manabit enim ex arte hac oleum quod reconde ⁊ adminiſtra vbi oportet.

¶ Iſtud oleum eſt in vſu. Leonar. de preda palea in capi. de fiſtulis habet etiam hanc eandem deſcriptionem.

¶ Iuniperus autem apud Auicen. eſt cupreſſus ſilueſtris. ⁊ eius quidem alia eſt parua alia magna ⁊ arbor multiplicaf in terris romanoꝝ ⁊ occidēte. ⁊ aſſumunf ex ea ligna ad fabricas magnas. granuꝫ ipſius apud eundem vocatur abel. ſed ille textus eſt corruptus. nam abel eſt ſauina que vocatur bracteos. ⁊ ſic ſi bene legis illud cap. de abel apd Auicen. videbis ꝙ eſt falſuꝫ nam Serap. in cap. de iunipero inquit ex auctoritate Diaſco. iuniperus eſt vna ex ſpēbus cupreſſi maſculi. ⁊ oēs ſunt quatuor ſpecies. ⁊ ſunt iuniperus. i. pinus indus ⁊ abel. i. ſauina. ⁊ ſorbin ⁊ gar. vꝫ iuniperus que noiatur arconas. ⁊ gummi ipſius ſm Moder. opinionem eſt ſandaraca ſeu vernix ſcriptorum.

Terra figuli. i. terra ſeu argilla. vñ vaſa ſiūt. Iſido. in ca. de pulueribus ⁊ glebis terre ingt. argilla ab argis vocata apud quos primū ex ea vaſa confecta ſunt. creta ab inſula creta vbi melior eſt. Joan. anglicus in capitulo de ſterilitate ait. argilla anglice clei. ⁊ eſt terra rubea viſcoſa ⁊ tenax.

oleum fraxininum valet ſicut oleum de iunipero ⁊ confert ſpleni. ⁊ fit ſicut illud.

Iſtud oleum apud nos non eſt in vſu.

Fraxinus autem eſt arbor ſatis nota eius ſemen apud modernos di lingua auis de fraxino apud noſtros doctores repiunf varie opiniões. quidā voluīt vt Mat. ſil. ꝙ hec arbor ſit illa que ab Auic. in ſcdo cañ. di arbor cimicum; ſed non recte. verum Matheus ſiluaticus inquit dirdam vel dirdar eſt arbor cimicuꝫ ſiue fraxinus. quod falſuꝫ eſt. nam dirdar eſt ptelea. ⁊ ptelea apud grecos eſt vltimus. ⁊ ſic eſt ꝙ dirdar ſiue arbor cimicum eſt vlmus. fraxinus autem ſm Iſidorum vocari fertur quod magis in aſperis locis montaniſqꝫ fragis naſcitur. hinc per deriuationē fraxinus ſicut a monte montanus.

oleum de gagatis ⁊ eſt oleū ſacratū. ℞. ex lapidibꝰ gagatis qꝫtū vis. ⁊ fac ex eis ſic diximus in olo de iunipo. ſcdꝰ modꝰ ē cū ope ſublimatiōis. vt dicemꝰ

Iſtud oleum non eſt in vſu. ſm intētionem Meſue eſt oleum quod ſit ex lapidibus qui gagates dicūtur ⁊ ipſuꝫ eſt oleum ſacratum.

Gagates aūt ſꝫ Diaſco. eſt lapis qui inuenitur in licia circa rippaꝫ que ganges appellaf. colore niger ⁊ aridus ⁊ quaſi luminoſus mediocriter leuis valde. ⁊ eſt melior q ſacile exarſerit igne. ⁊ odorem aſpalti hñs ſm Pli. optimus eſt qui ad lucernā accenditur. quidam extimauerūt ipſuꝫ eſſe oleū petroleū. alij dixerunt ꝙ eſt carabe. ſed aliud eſt.

oleuꝫ philoſophorum. ℞. ex lateribus antiquis multe antiquitatis. ⁊ proprie factis ex terra rubea. ⁊ cōminue eos in fruſtra ⁊ accēde ſuper eos ignē carbonū ſine fumo abſqꝫ dū inflāmentur ⁊ rubeant. deinde ſubmerge eos in cōca plena oleo de alchechil. aut oleo antiquo claro vſqꝫ dū imbibanf imbibitiōe vltia. ⁊ pone in cazola ⁊ permitte exſiccari per ſe. poſt illd cōminue eos cū minutione vltia. ⁊ ponei caciola ⁊ ſigilla orificiū caciole cum orificio alembici. ⁊ ſigilla cū luto alchimiſtarū. ⁊ pone in fornace: cuius ignis ſint prune. ⁊ coquaf vſqꝫ dū diſtillet oleū. ⁊ tu ordinabis vas ſub roſtro alēbici. i quo recōdis. ⁊ adminiſtra vbi oꝫ. ⁊ quāto antiquiꝰ tāto melius.

¶ Iſtud oleū eſt in vſu. ſed oportet ipꝫ fieri cū bona diligētia. ſm itētionē Meſ. eſt oleū i quo cōcordati ſūt antiq ⁊ verificauerūt eē oleū ſecretoꝝ iuuamētoꝝ. alij illud oleū ſapiētie dixerūt: ⁊ alij oleū bñdictū. ⁊ alij diuinū: alij vero ſanctū: ⁊ a pluribꝰ oleū pfecti magiſterij vocatum eſt. ipſe Meſue in ſua diſtinctiōe de oleis ponit duas alias deſcriptiones olei q vocanf oleū benedictum: ⁊ ſunt oleū camomille ⁊ oleum nardinū: ⁊ hoc quia ſunt olea multe vtilitatis: ſed proprie oleū benedictum eſt oleū philoſophorum. nam vide apud Raſim in ſuo tractatu de oleis q habet oleum benedictum ⁊ eſt idem. in fine vero eius deſcriptionis inquit. hoc oleum eſt de ſecretis philoſophorum ⁊ valet ſicut oleū balſami. liber q dicif bulchaſim. i. ſeruitor in tractatu ſecundo habet vnā aliā deſcriptionē que eadē ē. de iſtis; verū Meſue dicit ꝙ accipiantur ex lateribꝰ antiquis. multe antiquitatis. Albuchaſim autem inquit. accipe lateres rubeos nouos quos aqua non tetegit. Leonardus de preda palea in capitu. de fiſtulis habet vnā aliā deſcriptionem que ē ſimilis huic quam ponit Meſue. Joannes anglicus in capitulo de colore iuncturarum ait. petroleuꝫ: ⁊ eſt oleum benedictum factum de lacteribus: tamen fetidū eſt. ſed ſumme penetratiuum.

oleuꝫ alchichil. ideſt oleum quod ſit ex floribus roriſmarini bulchaſis: ideſt ſeruitor habet oleuꝫ vetuſtiſſimum. Leonar. habet oleum oliue vel oleum antiquū clarū: ſi vero componere vis cū oleo de alchichil accipiaf floꝝ alchichil i. roriſmarini. ℥. x. ⁊ pijciaf in lib. ſ. ʒ. olei oliue aut ſiſamini. ⁊ dimittatur ſoli donec accipiat virtutē roriſmarini: ⁊ poſtea colef ⁊ adminiſtretur.

oleum balſaminuꝫ ſm Petrū de ebano in capi. de egritudine cordis. ℞. mirre electe: aloes epatici: ſpice nardi: ſaguinis draconis: thuris: mumie: opoponacis: bdelij: carpobalſami. i. ſeis balſami: armōiaci ſarcocolle. croci. maſticis. gummi ara. ſtoracis liqde añ. ʒ. ij. laudani electi: ſuci caſtorei ana. ʒ. ij. ſ. muſci. i. ſ. terbentine ad pondus ſingulariū rerū. miſce oia hec pulueriẑāda cuꝫ terbentina. ⁊ pone hoc totū in alembico ⁊ ingenioſe diſtilla. eſt eniꝫ ars ſicut de aq roſata. ⁊ poſtea vſui reſeruef.

¶ Iſtud oleū eſt illud qd meo tpe vidi cōponere ⁊ vidi ipſuꝫ poni in tyriaca. metridato diacucurma aurea alexādrina ac alijs cōfectionibꝰ in qbꝰ ingredif balſamꝰ. verū ſupra fuit poſita vna alia deſcriptio olei qd ex ligno balſami manāt. ⁊ illa ē nobilior iſta. ſed quia illud apd nos nō poteſt fieri. nſi doctores cōpoſuerūt deſcriptiones olei cū tāta diligētia ꝙ poteſt poni in oi loco vbi ingredif balſamus. ⁊ ſic iſta deſcriptio magis ē laudataqꝫ alie deſcriptiones. ſin autē ſm iſtā deſcriptionē facere nolueris infra apparebit alia deſcriptio ex auctoritate Gulielmi placētini. ⁊ oleū qd ſit ſm illā deſcriptionē pōt poni in oi loco vbi ingredif balſamꝰ. etiā oñdaꝫ facere balſamū artificioſum ſicut docet Bartholomeus mōtagnana. ſuci caſtorei. hec littera eſt corrupta. debet. n. dicere ſicci caſtorei. aut caſtorei ſicci. qd ideꝫ eſt. caſtoreꝫ aūt eſt animal quod vocatur caſtor. Gal. in libro ad partenianū inquit: caſtoreū animaliculum quadrupes. ⁊ caſtor appellaf teſticulus eius.

oleuꝫ frigidiſſimum viride ſic ſit ſm Nicolaum. ℞. olei cōmunis albi vel alburi lib. iij. cimarum rubi. tenerimarum. foliorū violaruꝫ. vermicularis. cimbalarie. ſemperuiue. ſolatri. foliorum papaueris iuſquiami. mandragore. craſſule maioris. portulace. lactuce. bardane. omnium ana. ℥. iij hec omnia ſimul terantur. ⁊ ſupradicto oleo mittantur per tres dies. poſt tres vero dies ſup ignē ponatur ⁊ vſqꝫ ad ſpiſſitudinem buliant. poſtea colentur bene expreſſa cū pāno. deinde iterum in ſtānato vaſe ponātur ſuper ignem ⁊ buliant ad ſuci conſumptionē tunc ab igne deponanf ⁊ reſidere pmittanf. ⁊ illud clarū qd ſuper natat colligatur ⁊ vſui reſeruetur.

¶ Iſtud oleū non eſt in vſu. dicitur oleū frigidiſſimum viride ab herbis frigidis ⁊ viridibus que in ipſo ingrediuntur. ⁊ ſic ipſas herbas que difficiles ſunt declarabo.

Vermicularis ſcdm compoſitorem eſt ſempuiua minor aut portulaca agreſtis in tectis domorū naſcitur. ſm autē lumen maleluces eſt craſſula. quod falſuꝫ ē. qꝛ in iſto oleo vtrunqꝫ ingreditur. Macer ait. ſempuiua minor ſpecies ē iſtius herbe. quā ſempuiuam dictum quōiam viret omni tempore. barba iouis vulgari more vocatur. ſm intētionē macri barba iouis eſt ſempuiua mior. ſm vero Mattheū ſiluaticū barba iouis eſt herculis vel bonades. i. ſticados citrinum. ſm autem Nicolauꝫ eſt ſticados citrinū ſeu ſantonicum marinū. ergo eſt herba marina. i. herba lumbricorum. aduertenduꝫ eſt autem ꝙ macer dicit ipſam vocari barbam iouis niſi a vulgaribꝰ. ſed deus hoc nouit.

Cimbalaria vmblicus veneris ſcatuncellus idem apud Dia. vocatur cotilidon. ſiue vt alij cimbaliō. ſiue vt latini vmblicus veneris. hec eſt herba que foliaꝰ habet rotūda ⁊ lata que in muris naſcitur. ⁊ eſt quam noſtri ruſtici herbā rotundellam vulgariter dicunt.

Graſſula maior ſm compoſitoreꝫ eſt faba graſſa. ſm aliquos eſt ſempuiua maior. ſꝫ nō recte. nā in iſto oleo poſſumus certificari ꝙ idē nō ſunt. qꝛ in hoc ambe ingrediunf. craſſule vero ſpecies tres ſūt. ſcilicet maior mior ⁊ media. maior vero eſt herba que habet folia viridia ⁊ piguiora. vt ſempuiua. ⁊ florē tendentē ad albedinem. naſcitur aūt apud nos iuxta foſſos. ⁊ hec eſt faba graſſa. minor vero eſt vermicularis. ⁊ media ſm ꝯpoſitorē eſt cardus benedictꝰ.

oleum de lilijs purum. ſm Joan. Sera. in ſuo antidotario. ℞. ex lilijs albis mundatis. ℥. ij. ſ. proijciantur in lib. iij. olei ſiſamini ⁊ manent donec accipiant virtutem liliorum. ⁊ coletur. ⁊ adminiſtretur.

Iſtud oleum eſt illud quod apud nos eſt in vſu. ſub nomine olei d lilijs puri. aut ſimplicis. Guli. pla. in ſuo antidotario habet oleum de lilijs ſimplex. quod idē eſt. ſupra fuit poſitum oleum de lilijs compoſitum. quod etiam eſt i vſu ſed non tantum.

oleum darſiſabaꝫ. ibidē. ℞. ſcelib ⁊ eſt darſiſabā. ℥. vi. caſſie lignee. ℥. viij. coſti. ℥. iiij. cinamomi. ℥. v. calami. aroma. ℥. ij. olei lib. vij. ſ. decoquāf oia bene lento igne ⁊ coletur ⁊ adminiſtretur.

¶ Iſtud oleū nō ē i vſu. Darſiſabā vero ē arbor que apud Dia. vocaf aſpaliū. vt dictū fuit i ꝯfectione de chiſodea.

oleum fenugreci. ſm Raſim i ſuo tractatu d oleis Recipe fenugreci lib. i. elacterij. lib. viij. cipi lib. ij. calami aro. lib. i. pone i oleo per decē dies quotidie mouetur ⁊ exprime oleum ⁊ reſerua.

¶ Iſtud oleum non eſt in vſu. Diaſcori. habet vnam aliā deſcriptionem ſub nomine olei telini. ſed nō eſt ſiſe huic.

¶ Fenugreci farinā multi buceron. aut egloc raeraut locon appellauerunt. vide apud Gal. in octauo ſimplicīū ꝙ telinum eſt fenugrecum. ⁊ iſta noia nō ſunt referēda farine ſed ipſi fenugreco. bucerō. eni ſonat bouis cornu eglocerō vero capre cornu. nā ſemina ipſius in corniculis ſimilibꝰ faxeolis ſunt. ⁊ hoc ſemē notū eſt. inuēitur apud nos quedā herba q multū ſibi aſſimilaf i folijs ⁊ i reliquis ⁊ hec apd quoſdā dicif capricornu. ⁊ d hoc ſeis multi falſi herbatici vēdūt arōatarijs ignorātibꝰ loco fēugreci ſꝫ errāt.

¶ Electuarium ſiue electuariū vt apud Diaſc. ⁊ eſt ſucus cucumeris aſinini. vide ſupra vbi poſite fuerūt pillule de elacterio. ⁊ ibi melius oſtenſum fuit.

oleum ſalmente ibidem. Recipe ſalmentam. ⁊ piſta ⁊ pone i aqua. coque. ⁊ pone oleum ⁊ coque ad ignem ⁊ ſerua colatum.

Iſtud oleum non eſt in vſu. ſm intentionē raſis eſt oleū de ſalmēta. ſꝫ textꝰ eſt corruptꝰ. dꝫ. n. dicere oleū d ſaliūca. i. ſpica celtica. ſm Mattheum ſiluaticū ſꝫ nō recte. quia Dia. ac Pli. de ſaliūca ſpāle faciūt cap. ⁊ eſt aliud ſed ſm plurimū loco ſaliūce ſpica celtica pōif. ⁊ ſic hodie herbatici vendunt apothecarijs ſaliūcā p ſpica celtica que idem non eſt vt dictū fuit tamen pōt poni loco eius. licet ſit debilior. hanc teutonici. ⁊ alie gentes apud quas naſcif ſaliuncam vulgari noie appellāt. naſcitur apud teutōicos plurima alpibus Italie ⁊ in montibꝰ pireneis in deſertis ⁊ aſperis ſūmitatibꝰ mōtiū. ⁊ eſt cibus caprearū ſiue dāmaꝝ.

Oleum de oleandro ſbidez. ℞ecipe ſuci oleandri lib. i. roſarum lib. ſ. olei onfancini lib. ij. coque donec cõſumatur ſucus cola ⁊ ſerua: nam valet ſcabiei ⁊ aufert eam omnino.

¶ Iſtud oleum non eſt in vſu.

¶ Oleander autẽ ſm Auic. in. ſcðo cañ. eſt ſilueſtris ⁊ fluuialis. ⁊ ipſe ꝯputat ipm iter ſpẽs venenoꝝ. idẽ in quarto in fen. vj. in cap. ſumma. ij. venẽoꝝ ex plãtis inquit. oleander plurimũ iterficit homines ⁊ aĩalia. ⁊ hec plãta ẽ quã Diaſ. nereõ vocat. hec plura nõina habet nã ab aliqbus dicit nereðẽdrõ. ⁊ ab alijs rododaphin. ⁊ ab alijs nereo eiꝰ folia ſunt ſimilia amigdale. ſʒ maiora ⁊ piguiora ⁊ florem hʒ ſimilẽ roſe. i locis maritimis naſcit. Leõardꝰ ð pda palea i ca. ð prũa ⁊ igne pſico iqt. oleũ ð dãdrod. i. ð oleãdro

¶ Oleũ onfancium. i. oleũ de oliuis non maturis. Auic. in ſcðo canonis in cap. de oliuis inqt. oleum quãdoqꝫ exprimitur ex oliuis vltime maturis ⁊ oleũ onfancinũ eſt illud quod expreſſum ẽ ex imaturis. ⁊ qñqꝫ exprimit ex oliuis rubeis medijs inter imaturas ⁊ vltime maturas.

Oleum de vſnee. ſm Auic. in qnto cãoñ. ℞ecipe vſnee ſextaria. v. coſti. ʒ. x. caſſie. i. caſſie lignee calami aro. añ. ʒ. iiij. marmacor. ʒ. ij. ſtoracis. ſ. calãite. ʒ. v. olei mirtini lib. i. ſ. terant medicine ⁊ infundant i aceto ⁊ dimittatur tribus diebꝰ ꝯtinuis: ⁊ coquant cũ oleo donec cõſumat acetũ ⁊ remaneat oleũ. ⁊ colet: ⁊ recõdat.

¶ Iſtud oleum non eſt in vſu. de vſnee vide in electuario de vſnee qꝛ ibi ample determinatum eſt.

¶ Marmacor. i. meliſſa. qdã crediderũt eẽ marubiũ. ſʒ nõ recte. nã vide Sera. in ca. de meliſſa q inqt. bederãgie. i. turungẽ ⁊ dr marmacor. i. meliſſa. Aui. in. 2. cañ. i ca. de maru. inqt. maru. dicũt indi ꝙ ſũt ſpẽs plures. eſt. n. qdã ſpẽs eius q eſt boni odoris ⁊ eſt marmacor. ibi ipẽ Aui. in plures ſpẽs diſtinguit. Leonar. de pda palea in ca. de ademenul inqt. ſemẽ almariũ. i. ſemen bugloſe ſiue lingue bouis ſine dubio almarũ eſt eius ſpecies: ſʒ p marmacor itelligitur meliſſa ſiue ozimum citratum.

Oleuʒ de ſtafiſagria ſm Ioã. angli. in ca. de cura tinnitus aurium. ℞ecipe ſtafiſagrie. ℥. i. ſ. coquatur in ſuco ruthe vel in aqua feniculi. deinde ponatur oleum laurinum vel nardinum ad pondus. ℥. vi. vel lib. i. coquãtur vſqꝫ ad conſumptionem quarte partis ⁊ coletur ⁊ fiat oleum de ſtafiſagria.

¶ Iſtud oleum nõ eſt in vſu. Stafiſagria apud Aui. ẽ vua paſſa mõtana ⁊ eſt granũ capitis. Dia. ſtafiſagria quã latini pediculariam vocãt: ⁊ nominatur hoc nomine: qꝛ iterficit pediculos lendines. quidam vocant ipſam caput purgium. eo ꝙ caput a pediculis purgat.

Oleum de laudão ſm eundẽ in lib. v. in ca. de modo abluẽdo oleũ. ℞. laudãi. oñ. i. olei laurini li. j. ꝯficiant ſimile ⁊ eſt oleũ de landano ſimplex quod valet in ꝯfortatiõe ſtõi mollificati ⁊ capillos cadẽtes detinet.

Iſtud oleũ non eſt in vſu. Itẽ in cap. de lepra hʒ h oleũ. Laudanum autem eſt notum.

Ad faciẽduʒ balſamũ ſʒ Batho. mõta. i ſuo antidota. ℞. terbẽtine. li. i. thuris albi. oñ. iiij. gũmi elemi. oñ. vi. granorum lauri. i. bacarum lauri. oñ. iiij. maſticis. galange. garioſilorum. cinamomi: zedoarie. nucis muſcate. cubebe. ligni aloes bene triti. ana. oñ. i. omnia ſimul mixta ponantur ad diſtillandũ primo cum lento igne ⁊ prima aqua dicitur aqua balſami. ſecundo iteruʒ pone aliã. ⁊ fac ſic ter ⁊ tũc veniet balſamus in omni probatione. ſed quanto plus diſtillatus fuerit tanto erit fortior ſerua in vaſe bene obturato.

Iſte eſt modus artificij balſami ſm quẽ ſm intentioneʒ Bartholomei veniet balſamus in omni probatiõe prout balſamus nãlis. verũ ſupra eſt poſitũ oleũ balſaminuʒ qð apud noſtros doc. ſatis eſt laudatum: ſi aũt illã deſcriptionem facere nolueris fac iſtam Barthola. ſi autẽ iſtã Barthola. facere nolueris fac deſcriptionẽ Gul. de q̃ infra.

Oleum quod ponit loco balſami ⁊ eſt nobilius ſm Gulie. placentinũ. ℞. mirre. carpobalſami ideſt ſeminis balſami. nucis inde ana. oñ. ſ. ipericon. ideſt perforate. ʒ. ij. terantur groſſo modo ⁊ miſceãtur cũ oñ. v. olei vel. ℥. j. ſ. largati ⁊ in fine addãt gra. v. muſci. ⁊ gr. iij. ambre ⁊. ℥. i. olei de lateribus. hoc. n. loco balſami põt poni in omni loco. facit. n. operationes vt balſamus.

¶ Iſtud oleũ maxime ſm iſtaʒ deſcriptionẽ poteſt poni in omni loco vbi balſamus ingredit. ⁊ ſm intentionẽ Gulielmi. facit operationes vt balſamus. verũ ipſe Gulie. deſcribit duas alias deſcriptiones olei qui ponitur loco balſami. ſed ſm intentionẽ ſuã ac moder. doctorũ ex illis tribus hec eſt nobilior. ſed ipſe Gulie. non ponit qualiter ipſum oleũ debeat cõponi. verum eſt ꝙ in ſcða deſcriptione melius docet ⁊ eſt ꝙ omnia bene terantur ⁊ malaxentur adinuicẽ in mortario ⁊ ponãtur in vaſe alembici. ⁊ diſtillentur vt aqua roſacea. Lumen maleluceꝯ habet vnã deſcriptionem ſm intentionem Gulie. ſed ipſe Gulie. non ſcripſit talem deſcriptionem in ſuo antidotario.

¶ Alargatum. i. largatũ ⁊ eſt vulgare vocabulũ. ſed a latinis terbentina nuncupatur. ⁊ non raſina. nam in multis locis vbi ipſa inuenitur vocatur largatum.

¶ Oleum de lateribus. i. oleũ philoſophorũ ſeu oleuʒ benedictũ. eius. n. deſcriptionẽ deſcribit idẽ. ⁊ eſt ſimilis deſcriptioni que inuenit in antidotario Me. de qua ſupra.

Oleum de calce ſm Leonar. de preda palea paduanẽſem in cap. de curatiõe corruptionis oſſis. ℞. calcis viue vnũ fruſtum integrum anteqꝫ diſtillet ⁊ infundatur in oleo cõi donec diſtillet ⁊ calx in puluereʒ reducat. ⁊ poſtea pone in alẽbico vitreo ⁊ diſtillet emanebit oleum. quod vocatur oleum calcinum.

¶ Iſtud oleum nõ eſt in vſu. tñ ſm intentionem compoſitoris valet mirabiliter in illa materia.

¶ Calx ſm Sera. ex auctoritate Diaſ. quedã eſt que fit ex conchilijs marinis. ⁊ quedã que fit ex lapidibꝰ. ⁊ quedam fit ex marmore. qñ hec comburũtur in igne donec fiunt alba intus ⁊ exterius ⁊ fiunt calx. ſed melior oĩbus ex calx que fit ex marmore.

Oleum de tartaro ſm. Pe. argil. in capi. de his que abſtergunt faciem. ℞. tartarum pulueriʒatũ ⁊ funde in aceto poſtea ponatur in panno lini. deinde ponatur in ſtupis balneatis. ⁊ ponatur ſub ciner. bus. poſtea ponatur in ſcutella vitreata per tres dies. ita tamen ꝙ ſcutella ſtet plicata ⁊ diſtillabit. quedã humiditas magna vergens in ſubruffum. ⁊ hoc eſt oleum de tartaro.

¶ Iſtud oleum eſt in vſu. maxime apud proſtitutas. eo ꝙ ex ipſo liniunt faciẽ. Dinus floren. in ſuo antidotario habet hoc. ſed lumen tenebroſum inquit: ꝙ hoc oleuʒ eſt magiſtrale quod falſum eſt.

¶ Tartarũ vero ſm Nicolaũ eſt lapis vini apud nos vulgariter dicit greppo. Leonar. de preda palea in cap. de remotione carnis ſuperflue inquit. pul. tartari. i. fecis vini adherentis parieti. vʒ. vaſis vbi collocatur vinũ qꝛ vulgari ſermone dicitur greppo de hoc inuenit albũ ⁊ rubeum. ſed album magis ad faciendum hoc eſt laudatum.

Tractatus de oleis magiſtralibus.

Oleum de ipericon mirabile. ℞. ſumitatuʒ ipericon. ℥. iij. infundant in vino odorifero. q. s. tribꝰ diebꝰ ⁊ noctibꝰ. deinde buliãt in duplici vaſe. i. in balneo marie bñ obturato. fiat expreſſio fortis. poſtea. ℞. totidem ipericon bene ꝯtuſi ⁊ infundat in ſupraſcripto vino diebꝰ ⁊ noctibus. deinde addant terbẽtine. ℥. iij. olei antiqui. ℥. vj. croci. ℈. i. ⁊ miſceant. ⁊ coquantur in bocia in duplici vaſe ad cõſumptionẽ vini. deinde reſeruet in vaſe vitreo.

Iſtud oleum non eſt multum in vſu.

Ipericon autẽ herba eſt ſatis nota. que a Dia. vocatur ipericon. Auic. inqt. ipericon noiat arabice alhariſ. ⁊ nominat ſyriace vua demonis. Dia. de ipericon facit tria ca. ⁊ diſtinguit ipſas ſpẽs. vnũ facit ſub nomine aſquiron. aliud ſub noie coriũ. quod eſt rapa ruſtica. aliud de ipericon. ſed Serap. in vno cap. de omnibus loquitur. ſed illud ipericon quo vtimur hʒ folia parua. ⁊ in eis foramina minuta. ⁊ pp id vocatur perforata ſiue herba ſancti Ioannis. ſiue fuga demonum. apud nos in ciuitatibus naſcitur.

Oleum de ſulfure. ℞. ſulfuris citrini: terbẽtine ana oñ. iij. vini boni: oñ. ij. olei. roſa. lib. i. buliãt oĩa ad cõſumptionẽ vini lento igne. ⁊ fiat oleũ de ſulfure.

¶ Iſtud oleum eſt in vſu. maxime apud mediolanenſes.

¶ Sulfur citrinũ. i. vſuale. quod ſatis eſt notũ Dia. dicit ſulfur eligendum viuũ. colorẽ habẽs limpiduʒ. ⁊ reſplendens. ⁊ perlucidũ. ⁊ ſine lapide. quod miſſum in focum viridem ⁊ pinguẽ colorẽ facit. naſcitur. in meloſda ⁊ liparſa iſtud eſt capitulum de ſulfure viuo. quod hic nõ debet intelligi de ipſo vide in diaſulfur.

Oleum de caparibus. ℞. corticũ radicum caparorũ. ʒ. viij. ireos agni caſti: tamariſci a. ʒ. iiij olei cõis lib. ij. vini. oñ. iiij. hec omnia buliãt ſimul vſqꝫ ad cõſumptionem vini. deinde coletur ⁊ reſeruetur.

¶ Iſtud oleum eſt multũ in vſu. Miror tamẽ ex quo apð doc. moder. ⁊ antiquos erat multuʒ vſuale ꝙ eius deſcriptio apud auctorem autenticum non inueniatur. verꝫ liber qui dicitur aggregator paduanẽſis inquit in illo capi. vbi hoc valet. oleum de capparibus põit Gal. ad Glauconem. ego autem miratus fui. qꝛ legi omnia ca. Gal. q ſunt ad Glauconẽ. ⁊ id non repperi. tamen iſta deſcriptio fuit approbata in duricie ſplenis. quod multũ valet.

¶ Cappares ſiue kappares noti ſunt Serap. autẽ in cap. de capparo inqt in fine ex auctoritate Raſis attulit mihi quidam amicus meus confectionem quãdam capparoꝝ recentium: ⁊ cum comediſſem ex eis induxerũt mihi tenaſmonem. ⁊ conſueui facere cliſtere ad ſciaticam cum ſuco capparorum. ⁊ iuuat multum.

Tamariſcus eſt arbor ſatis nota. Dia. dicit mirice. i. tamariſcus. Iſido. mirice qꝫ latini tamariciã vocãt ex amaritudine nominata. guſtus. n. eius nimis amarus ẽ. hec arbor in ſolitudie ⁊ ſaxoſo humo naſcit. ex qua etiã arbore maleficijs artis miniſtra. i. odia concitari dicuntur.

Oleum muſcelinũ. ℞. olei cõis li. vj. li. iij. folij ſpice coſti. maſticis ana. oñ. i. ſ. ſtoracis. calamite: croci. mirre. caſſie lignee. xilobalſami. i. ligni balſami ana. ʒ. vj. garioſiloꝝ. carpobalſami. i. ſeminis balſami. bdelij. ana. ʒ. iiij mucilaginis. oñ. i. alij dicunt ꝙ debent dicere muſcilaginis. ʒ. i. neregil. ʒ. ij. hec omnia terantur groſſo modo. ⁊ buliãt ſimul ad ꝯſumptionẽ aque. deide coletur ⁊ reponatur in vaſe bene obturato.

Iſtud oleum eſt in vſu. dicitur autem muſcelinũ pp muſcum quod recipit. quidam praue putauerũt hoc eſſe oleũ balaninum. ideſt de granis beẽ. ſed non recte. ille vero qui dedit mihi iſtam deſcriptionẽ iſtius olei. dixit quod ipſuʒ inuenitur in antidotario Galieni. ⁊ dixit quod Galie. cõpoſuit ipſum.

Neregil. ideſt nux indica ſm Serapionem in capitulo de nuce indica. vt dictum eſt ſupra.

Oleum de caſtoreo bonum ⁊ expertum. ℞. caſtorei. ſtoracis. calamite. galbani. euforbij. caſſie lignee croci: eppoponacis. carpobalſami. ſpice nardi. coſti ana. ʒ. ij ciperi. ſquinanti piperis lõgi. bracteos: piretri: piperis nigri ana. ʒ. ij. ſ. olei oliuaꝝ lib. iiij. vini albi ⁊ bõi li. ij. buliãt oĩa ſimul ad ꝯſũptionẽ vini. deiñ exprie ⁊ reſeruet

Iſtud oleũ eſt in vſu. valet. n. in oĩbus egritudinibꝰ. ⁊ ꝯfert trẽori. ⁊ terão. ⁊ doloribꝰ neruoꝝ ⁊ iuncturatum.

Caſtoreum autem ſm Serap. ſunt teſticuli aĩalis: quod caſtor appellatur. vide de ipſo in diacaſtoreo.

Bracteos. i. ſauina: ſicut apparet apud Serap. in capi. de iunipero. idem eſt ſm intentionem macri.

Oleum ſambucinum. ℞. florum ſambaci. ℥. ij. ponãtur in lib. i. olei oliuaꝝ. ⁊ dimittantur in ſole per dies quinque. deinde buliant cum lento igne. poſtea colent. ⁊ vſui reſeruentur in ampula tantũ dʒ conſeruari.

Iſtud oleum eſt in vſu.

Sambac vel zambac idem eſt. ſed apud Serap. vocatur ieſeminum. ⁊ inquit ieſemin. ideſt zambac. quoddã ex eo eſt album habens florem. ⁊ quoddã citrinuʒ ⁊ citrinũ eſt minus in caliditate: ſiccitate qꝫ album. ⁊ ſimiliter eſt minus in operatiõe ſua ⁊ citrinũ reperitur in babylonia. eſt etiã ſpecies alia ex eo cuiꝰ flos eſt celeſtis coloris. ſm intẽtionẽ Serap. huius tres ſunt ſpecies. ſed apud nos credo ꝙ nõ repiatur niſi albũ ⁊ a vulgo nominat geſemin. Bulchaſis. i. ſeruitor in libro ſecundo capi. de modo colligẽdi herbas medicinales ait. zambac. i. ieſemini. Itẽ Chriſtoforus

barzicius in cap. de cura cephalee ait. ⁊ Raſis laudat epithima ex oleo ſambacino. ⁊ fit ex floribus ſambaci ſiue geſſimini. Auic. in. v. cañ. in tractatu de colirijs in colirio quodã ſic ait. coliriũ iuuamentũ factum cum ienſemin ⁊ ait. ℞. acatie ⁊ ſuci ſambac. vide hic ꝙ loco ienſemini habet ſambac. quod idem eſt. Gal. in ſeptimo ſimplicium ait lenconia. ideſt ieſeminum. Auerois in quinto col. geſemini. i. viola vltramarina. apud nos in hortis reperitur.

Oleum pro doloribus pueroꝝ optimũ ⁊ expertum ℞. olei aneti. olei camomille. ana. ℥. vj. olei ruthe. ſtoracis liquide. añ. ℥. iij. pul. cimini. ℥. ij. buliãt omnia vna ebulitione. deinde coletur ⁊ vſui reſeruet. ⁊ quando oportuerit vngatur locus doloroſus. ⁊ expertum eſt.

Encaſtrũ nigrũ. ℞ecipe aque pluuialis bocalis lxiiij. galeti rupti lib. vj. coquantur ad conſumptionem medietatis. tunc addãtur gummi ara. li. iiij. vitrioli piſti lib. iii. miſce ⁊ fiat ſecundum artem.

Encaſtrum autem ſcriptorum multis modis conficitur. nam Diaſco. in ca. de atramẽto ſcriptorũ inquit. ꝙ fit ex teclarũ lignis cuius vncijs tribus vna admiſcetur gummi. conficitur. preterea ex ligno reſine: ⁊ ex pictorum fauilla. eius. n. centũ ⁊. xx. ʒ. accipiũt gummi ⁊ taurini glutinis. ʒ. vj. ⁊ atramẽti ſutorijs ʒ. i. ſ. ⁊ adaptant admixta ſtipticis medicaminibꝰ que diſſenterie cõueniunt. Itẽ Dia. aliud cap. facit de atramento ſutorum quod foditur in metallis. Pli. atramentũ ſutorũ quod calcantum vocant eſt vitriolũ viride de quo fit encaſtrũ. Papias aũt dicit atramentũ dictũ ꝙ ſit atruʒ. cuius ſpẽs picture ⁊ quotidiano vſui neceſſaria eſt huiꝰ vas atramentum dicitur. Auic. in ſcðo cañ. de atramẽto facit cap. facit differentiam inter attramenta alba. ⁊ rubea. ⁊ citrina ⁊ viridia. ⁊ inter colcotar ⁊ calcadis ⁊ calcantũ ⁊ alſurie. nam colcotar eſt vitriolum citrinum. calcadis eſt album calcantum eſt viride. ⁊ alſurie eſt rubeum.

Caſſia fiſtula pro cliſterijs magiſtralis. ℞. prunoꝝ viridiũ lib. iiij. tamarindoꝝ. lib. ij. paſſularũ ℥. vj. liquiritie. ℥. ij. violarũ. capillorũ veneris. blete. cẽtauree minoris. mercurialis. malue. añ. m. ij. ſ. ordei. lib. i. buliant hec oĩa in. xvj. lib. aque vſqꝫ ad cõſumptionẽ medietatis. deinde fit bona cõtritio ⁊ infuſio ſupradictarũ rerũ ⁊ aque. cui aque calide diſtemperent caſſie fiſtule extracte li. vi. mellis diſpũati lib. xij. ⁊ oĩa ſimul ponantur ad ignem. ⁊ coquant vſqꝫ ad ſpiſſitudinẽ mellis ⁊ vſui reſeruetur.

¶ Hec deſcriptio iſtius cõfectionis eſt multũ in vſu. Ego non reperi aliquẽ auctorem auctenticũ ponere eius deſcriptionem. ſed vidi aliquos eam cõponere ſʒ iſtã deſcriptionẽ. verũ ſunt ex hominibus qui faciunt ſm iſtã deſcriptionẽ. ⁊ ſunt q faciũt ſm aliã ſm diuerſa loca. ⁊ dicitur pro cliſterijs. eo ꝙ ea vtplurimũ ponit in cliſterijs eo ꝙ ipſa ponit in quodam inſtrumento facto de corio. Matheus ſil. dicit cliſtere eſt quoddã inſtrumentũ medicoruʒ omnibus notum. ſed ſm aliquos debet dicere cliſtere per li clepo clepas quod eſt furor furaris ⁊ ſtercus. inde hoc cliſtere huius cliſteris. vel cliſteriũ eſt inſtrumentum qð ſtercus infirmi in ventre induratum facit exire. ſic dictum cliſtere. quaſi clepens. i. furans ſtercus. vel dicitur cliſtere quaſi colus ſtercoris. quia per ipſum colatur ſtercus extrinſecus. vel dicit cliſtere a cleo cleo quod eſt inclinari. qꝛ ſtercus facit inclinari. Iſta habentur in catolicon. in lra cli. vel dicit criſtere p r ſm quoſdã: ⁊ componitur a criſi ⁊ tergo tergis. nam criſis habet tria ſignificare. ſ. aurũ iudaicuʒ ⁊ ſecretũ vnde criſtere componitur a criſi qð eſt ſecretũ. ⁊ tergo. inde criſtere. i. ſecreta terſio.

¶ Si queratur quanta ſit virtus cuiuſdã auis que nominat trigulus in frangendo lapidẽ in renibus. dicat qð eſt eſtimata magni valoris. ⁊ hanc auẽ allegat Ioan. Serap. in ſuo breuiario in capi. de illis in quibus generatur lapis ⁊ magnificat. ⁊ ſic inquit. ad frangendũ lapidem in veſica eſt auis que noiatur atruguldutis. Eſt enim auis in forma ſua minor reliquis auibus. pter auem que nominat baſilia. cuius intẽtio eſt regulus. Item Rainaldus de villa noua in capit. de vicio lapidis in renibus ⁊ in veſica laudat eam mirabiliter. ⁊ ſic meo tempore vidi in ipſa mirabilem

experientiã in illa egritudine. ⁊ exiſtimo q̃ iſta ſit illa auis que ab Auic. in ſecundo canonis vocatur ſafuruhũ. ⁊ dicit q̃ eſt auis cuius nomen eſt hoc nomen in frãcia. ſed an ſit illa aut nõ melius idẽ declarat in tertio can. i fen. xviij. in cap. de medicinis cõminuentibus lapidem. vbi ſic ait. ⁊ melior oium eſt auis que grece noiatur tragulidos: ⁊ auis eſt de genere paruarũ minor oibus auibus excepta aue regia. ⁊ color corporis eius eſt inter viridẽ ⁊ cinericũ. ⁊ citrinũ. ⁊ ſup alas eius ſunt penne auree. ⁊ ſup caudã ipſius ſunt alba puncta. ⁊ plurimũ apparitiõis eius eſt in hyeme ⁊ apud piſcinas. ⁊ apud parietes. ⁊ ipſius volatus apd̃ parietes nõ eſt fixio. imo volat parũ ⁊ cãtat ⁊ garrit ſemp ⁊ mouet caudã. ⁊ ipſa comeditur cruda ſicut eſt. qd̃ melius eſt. ⁊ comeditur elixata ⁊ aſſata ⁊ ſalif. ⁊ reſeruatur. vt caro ſalita. ⁊ qñq̧ aduritur ſicut eſt in furno qui nõ ſit cum illa caliditate. ſ. cum quantitate qua dominetur ei aduſtio: ⁊ deſtruaf virtus. ⁊ ſit in vitreato vaſe. ⁊ ſm̃ modũ qui dictus eſt ad ſcorpiones ⁊c̃. hec vero eſt auis que apd̃ nos multum inuenitur in eſtate ac hieme. verũ in eſtate nõ vadit in ciuitates. imo in hieme volat in ciuitatibus ⁊ piſcinis. ⁊ eſ⁹ forma ẽ ſicut dicit Aui. ⁊ hec auis apd̃ Lõbardos vulgo cauda tremula vocaf. ⁊ ab aliquibus beuerina.

Hic diſtinctio de oleis tractatũ noſtruz cõcludit i quo aggregauimus ex varijs auctorum voluminibus ea que intentioni cuiuſlibet practicantis ſatiſfacere. ac eis ſubſeruiẽtibus apothecarijs neceſſaria videbanf. pijſſimi ſaluatoris ac eiuſdem glorioſe matris auxilio mediante. quibus infinitas habeo gratias. nunc equum eſt vt parum quieſcamus. vt quiete reſtaurati. ad alia non minus vtilia accingamur.

Finis.

¶ Ioannis Iacobi Manlij de Boſco in opus Luminaris maioris ad Bernardinum nigrum ciuem Papienſez prohemium feliciter incipit.

Cum pleraque in medicorum antidotis peruerſe intelligi a plurimis animaduerterẽ. tuz q̃ grece arabiceq̧ ſcripta vocabula peſſime acciperent. tum q̃ operandi artẽ modũq̧ penitus ignorarẽt. olim ego iuuenili etate concit⁹ breues ac ſuccintas annotationes conſcripſeram. mox vero ſuccedẽtibus annis coeptũ a me ſtudium in magnis meis occupationibus depoſuerã penitus. tãetſi eius ſemp animi fuerim vt quoad fieri poſſet de poſteris bene mererer. Tua tñ me volũtas nuperrime impulit. Bernardine vti munus a me antea ſuſceptũ non modo nõ obliterari paterer. ſed ⁊ in corpus redigerẽ adderẽq̧ plurima que poſterior etas excitiumq̧ quottidianũ cõtulere. Itaq̧ factũ eſt vt q̃ breuiſſimũ fuerat volumẽ lõge amplius excreſceret. vtq̧ ſuſcepte a me prouincie modus ordoq̧ ſeruaref diui Meſue in primis exponẽdũ opus mihi propoſui. occaſionez vero nactus nõnulla ſubieci a reliquis medicis cõfuſe vageq̧ cõſcripta. factũq̧ eſt vt hoc vnũ opus pro alijs multis ſufficere videatur. tam late tãq̧ abunde in hac antidotarũ materia ſumus euagati q̃ citra arrogantiã dictũ ſit. ſz ⁊ veritas nuſq̧ reticenda. Scio ego incõparabilẽ egris iacturã eximijs doctoribus illatũ eſſe dedecus nõ ſui culpa. verũ ob miniſtroruz potius inſcitiã. Dehinc aũt vt arbitror fore cõfido vt aromatariorũ quiſquis noſtrũ hoc opus diligenter tenuerit tuto aggredi poſſit omnes veteres cõpoſituras. Que vt recte fieret huius gratia negocij Galienũ. Diaſcoridẽ. Serapionez. Raſim. Auicen. Auerroym. Conciliatorẽ. Gulielmũ placentinũ. Gentilẽ. Micholũ. Franciſcum pedemontanũ. Nicolaum. Michaelem ſauonarolam. Simonẽ Ianuenſem. alioſq̧ permultos exquiſitiſſime perlegi. eorũq̧ ſentẽtias huic noſtro volumini inſerui. quã tibi Bernardine niger dedico ac nomini tuo inſcribo vt fautorem aſſertoremq̧ elucubrationes mee te recognoſcant obſeruent ac venerentur. nam cuius auxilium fauoremq̧ potiſſimum implorauerim quam eius qui de me locupletiſſime ſemper ſit benemeritus. Uale.

¶ Opus hoc vndecim ſectionibus diſtinguitur. Prima electuaria cõtinet. Secunda conditorũ formã inſinuat. Tertia ipſa loch enumerat. Quarta ſyrupos ac robub cõplectif. Quinta decoctiões inſtruit. Sexta trociſcos cõprehendit. Septima de ſief inſcribitur. Octaua pillulas componit. Nona de ſuffuf agit. Decima vnguenta cerota emplaſtra inſtituit. Undecima de oleis tractatum claudit. ¶ Diſtinctio autem hec perutilis ſubdita eſt ne lectoribus tediũ generetur

TABULA

¶ Tabula electuarioꝝ ꝯditoꝝ loch ſiruporũ ⁊ ceterarũ deſcriptionũ. q̃ in hoc antidota. repiunf. Et prio de electuarijs.

Electuariuz de aro-		Cõfec. de granis mirti	4	Diamoruſion	6	Hiera cõſtantini	9
matibus fo.	1	Diacalamẽtũ. deſc. Gal.	4	Dialaca magna	6	Triphera perſica	9
Electuariuz de gem-		Diatrionpiperon	4	Cõfec. de rauedſeni	6	Cõfec. elec. alharif.	9
mis	1	Diaciminum	4	Diacoſtum	7	Cõfec. elec. indi magna	9
Cõfectio alchermes	2	Cõfectio de citonijs	5	Cõfec. elec. ex inuẽtio. nr̃a	7	Electuariũ indũ minus	9
Cõfectio de xiloaloes	2	Cõfectio de ſeminibus	5	Dialacha minor	7	Cõfectio de dactilis. ⁊ eſt diaſſi-	
Deſcriptio elec. ſarbotẽg	2	Confectio de cito. cum ſu-		Cõfectio anacardina	7	nicon	10
Modus elec. de citro	2	co citoniorum	5	Cõfectio alchanzi	7	Electuariũ de pſilio	10
Confectio de muſco dul.	2	Electuariam de pomis	5	Cõfectio. i. de aſſa	7	Electuariũ de eleſcof.	10
Cõfectio teſticuloꝝ vulpis	3	Electuarium de perſicis	5	Cõfectio filonij. ex inuen-		Cõfectio de alpheſcera	10
Confectio alia teſticulorum		Elec. q̃ vtunf reges	5	tione prima	7	Confectio manne ex inuentio-	
vulpis	3	Electuariũ de fructibus	5	Cõfec. filõij. deſ. hamec	7	ne Gal.	10
Cõfectio de galanga	3	Cõfectio alia Gal.	5	Egepta. i. ſagzenea	7	Cõfectio de eupatorio	11
Diarodõ deſcriptiõe cõl	3	Cõfectio de prunis	5	Athanaſia magna	7	Alchelengi	11
Armoniacũ roſatum	3	Electuariũ de ſorbis	5	Diaſuſphur	8	Cõfectio de zinzibere	11
Aromaticũ roſatũ. d̃ſcriptio-		Tyriaca diateſſaron	5	Confectio de ſtorace	8	Confectio hamec	11
ne gabriel.	3	Triphera ſarra. magna	5	Cõfectio yerepigre Gal.	8	Cõfectio alia hamec	11
Aromaticũ rodminus	3	Triphera muſcata	5	Hiera hermetis	8	Electuariũ roſatum	11
Aromaticum garioſi.	4	Triphera Gal.	6	Cõfec. hiera archigenis	8	Cõfectio de mezereon	11
Aromaticum nardinũ	4	Triphe. minor ex artẽoris	6	Iera hermetis ſm̃ intẽtio-		Cõfectio de iacur ſiue diacidiõ	
Diaciminũ bonum	4	Triphera grece	6	nem Meſue	8	multis modis p̃parata	11
Dianiſum	4	Triphera minor	6	Hiera archigenis	9	Cõfec. de ſucis nucũ	11
Diambra	4	Diacurcuma magna	6	Hiera diacolognticidos	9	Cõfectio de ſticados	11
Cõfectio de cinamomo	4	Diacurcuma minor	6	Hiera ex inuẽtiõe nr̃a	9	Cõfec. triphere de epithimo	11

Confectio mirabilis ad epi-		Confectio electuarij de lacu-		Electuarium de ſuis	28	ſirupus de papauere	33
leſiam	11	na	21	Electuariũ de anagallico	29	ſermo in aq̃ mellis	33
Confectio de piretro	12	Electuarium altaliſafar	21	ſilueſtri	29	ſecaniabin purum	33
Cõfectio conditi ad egritudi-		Electuarium de mace.	21	Confectio boliarmeni	29	ſecaniabin de radicibus	33
nes neruorum	12	Electuarium de heil	21	electuarium de moris	29	ſirupus de mentha ex inuen-	33
Confectio anacardina ſecun-		Confectio de vſnee	21	confectio de chiſodea	29	tione noſtra	33
dum Raſim.	12	Confectio tyriace cõtra ſcor-		confectio diaſpoliticon	29	ſirupus de abſinthio	33
Confectio diairundinis	12	piones	21	Diacapparis	29	ſirup⁹ d̃ fumo terre maior	33
Cõfectio medicaminis d̃ gen-		Electuarium ad ſcabiem	21	Diaceraſeos	29	ſirupus de ligritia	33
tiana	12	Electuarium de nucleis fru-		Diadragantum calidum	29	ſirupus de yſopo	33
Electuarium de orobo	12	ctuum	21	Diapente	29	ſirupus de praſſio	34
Cõfectio filonij perſici	13	Electuariũ de ſeminibus	21	Diacaſſia fiſtula	29	ſirupus de calamẽto	34
Electuariũ [illegible]	13	Confectio tyriace de terra ſi-		Electuarium lenitiuum	29	ſirupus de eupatorio	34
Cõfec. diacaſſia fiſtula	13	gillata	22	electuarium de farfara	29	ſirupus de thimo	34
Confec. de ſpica romana	13	Confectio tyria. ad morſum		Electuarium ꝯ peſtem	30	ſirupus de ſticados	34
Aurea alexandrina	13	rutelle	22	¶ De conditis	30	ſirupus de epithimo	34
Acariſtum	14	Cõfectio elec. letificãti	22	Secacul cõditum	30	ſermo i melicrato cõdito	34
Adrianũ dictũ ab adrião	14	Electuariũ q̃ ol epilẽſie	22	Zinziber conditum	30	modus conditi cum citonijs	
Blanca	14	Electuariũ precioſum	22	Bautie condite	30	⁊ eſt miua	34
Athanaſia	14	Confectio ad crepatos	22	Acorus conditus	30	Miua citoniorũ cũ ſpẽb⁹	34
Alcanchalon	14	Confectio de ſcoria ferri	22	Zuccarum roſatum	30	ſer. in aceto ſqilitico	34
Anthamaron	14	Electuariũ de bacis lauri	22	Zuccarum violatum	30	Oximel ſqiliticũ. d. d̃mo.	35
Antidorũ emagogum	14	Confectio de enula	23	Zuccarum bugloſatum	30	Oximel iuliani	35
Benedicta ſimplex	14	Tyriaca pria Auic.	23	Zuccarum alchilil	30	Acetum paſſulatum	35
Cõfec. alipte muſcate	15	Confectio metridati de com-		conditum de citro	30	ſirupus conferens ad ea que	
Confectio cuminate alexan-		muni	24	conditum de bugloſa	30	diximus	35
drine	15	Confectio filonij romani tar-		¶ De loch		ſirupus de pſilio	35
Diamargariton	15	ſenſis	24	Loch de pino	30	ſirupus ſabor	35
Dianthos	15	Confectio filonij pſici	25	Loch de papauere	31	ſirupus de berberis	35
Diaſatirion	15	Confectio de iacinto	25	Loch de ſquilla	31	ſirupus de endiuia	35
Diaprunis	15	Elec. de granis viridibus	25	Loch de alfeſcera	31	ſirupus de epatica	35
Diapraſſion	15	Electuarium aniſuden	25	Loch ſanum ⁊ expertum	31	ſirupus de nenufare	35
Diaolibanum	15	Electuarium de caphora	25	Loch ad caliditatem	31	ſir. ex inuẽtiõe noſtra expertus	
Diarodon abbatis	15	Electuarium de ſtinco	25	Loch aliud ex inuentione no-		ad quartanam	35
Diapenidion	16	Trifera maior	25	ſtra	31	diamoron	36
Diaciminum	16	Electuarium de paſſulis	25	Loch bonum ꝯferens e. hicis		Mel roſatum	36
Diadragantũ frigidũ	16	Electuariũ de cineribus	25	⁊ conſumptis	31	Orizachara	36
Diacaſtoreum	16	Electuariũ d̃ margaritis	26	Loch ad aſma	31	ſirupus de mirabolanis citri-	
Diacatholicon	16	Confectio de medullis	26	Loch de amigdalis	31	nis	36
Diacoſtum	16	Medicamẽ d̃ marchaſita	26	Loch de aleis	31	ſirupus de turbith	36
Diairis de melle	16	Confectio mixture cor.	26	Loch de caulibus	31	ſirupus de vua	36
Diacalamentum	16	Cõfec. manuſxp̃i cũ pliis	26	Loch de pulmone vulpis	31	ſirupus de fructibus	36
Diacodion	16	Confectio diacoralli	27	Loch de ſemine lini	31	ſirupus de fructib⁹ ali⁹	36
Diapapauer	16	Electuarium de caulibus	27	Loch alborin	31	ſir. ſancti ambroſij	36
Diaſene	17	Cõfectio diagarici	27	Loch de farfara	31	ſirupus de pimpinella	36
Diaſene alia	17	Electuarium diacubebe	27	¶ De iuleb ſirupis ⁊ rob		ſirupus de lilio	37
Excra	17	Confectio alia diacubebe	27	Modus optiõis iuleb	31	ſirupus digeſtiuus	37
Electuarium ducis	17	Dianaſturtium	27	Opatio infuſionis roſaꝝ	32	ſirupus de raſano	37
Elec. pliris arcoticon	18	Confectio diarob cũ reubar-		Modus iuleb vio.	32	ſirupus de mezereon	37
Elec. de ſuco roſarum	18	baro	27	Iuleb aliud roſatum	32	ſiru. de rubea tinctorũ	37
Electuariũ diayſopum	18	Cõfec. diarob cũ turbith	27	Iuleb violatum	32	Sirupus macedonicus	37
Electuarium ad reſtauratio-		Confectio diarob cum aga-		Iuleb alcheſmes	32	Sirupus de pulegio	37
nem humiditatis	18	rico	27	Sirupus de pomis	32	Sirupus columbinus	38
Electuariũ ꝯ lumbricos	18	Cõfectio diarob cum ſene	27	Sirupus de piris	32	Sirupus de ſcolopẽdria	38
Filoantropos	18	Cõfectio de ſilicis	27	Sirupus de citonijs	32	Sirupus de ſebeſten	38
Galliamuſcata	18	Confectio diamuſci matri-		Sirupus de ſuco acetoſe	32	Sirupus de cicorea. Gal.	38
Aqua roſata	18	calis	27	Sirup. de ſuco cucurbite	32	Sirupus de opio	38
Iuſtinum	18	Confectio p̃ vermibus	27	Sir. de granatis acetoſis	32	ſirupus de plantagine	38
Catarticum imperiale	19	Confectio diaturbith cũ reu-		Sir. de granatis. dulcib⁹	32	ſirupus de iua	38
Litontripon	19	barbaro	28	ſirupus de corticib⁹ citri	32	ſirupus de lilio	38
Mendaton magnum	19	Electuarium de ouis	28	Sir. de acetoſitate citri	32	ſirupus optimus ad omnem	
Muſca enea	19	Electuarium de lepore com-		ſirupus de agreſta	32	emoroſaginam	38
Micleta	19	buſto	28	Sir. de granis mirti	32	ſirupus aromaticus	39
Roſata nouella	20	Electuarium de ſebeſten	28	ſirupus de alberach	32	ſirupus de cicorea Mic.	39
Rubea trociſcata	20	Electuario de polipodio	28	Sirup. de papauere	32	ſirupus de ficubus	39
Tyriaca magna Gal.	20	Confectio diacartami	28	ſirupus. dinarij	32	ſirupus de artemiſia	39
Trifera magna	20	Electuarium ſublime conſer-		Sirupus acetoſus	32	ſirupus de endiuia	39
Triſilon	20	uans ſanitatem oculoruz	28	ſirupus acetoſus cum radici-		ſirupus ad matricem	39
Triaſandali	20	Diabutirum	28	bus	32	ſirupus de arthemiſia	39
Theodoricõ anacardinũ	20	Diapigamum	28	ſirupus de cãnis	33	ſirupus cordialis	40
Comitus valẽs tertiane	20	electuarium de ficubus	28	Sirupus de portulaca	33	ſirupus de acoro	40
Ierapigra magna	21	Electuarium de cicadis	28	ſirupus de viole	33	ſirupus de ſcabioſa	40
Eralogodion meſitum	21	Medicamen de ſiſileos	28	Sirupus de [illegible]	33	ſirupus de betonica	40

Sirupus de lupulis 40
Sirupus de bugloſa 40
Sir. de ſuco endiuie 40
Sirupus roſatus 40
Rob de ribes 40
Rob de agreſta 40
Rob de cornibus 40
Rob de ſumach 40

De decoctionibus

Decoctio capilloꝝ vene. 40
Decoctio de epithimo 40
Decoctio cõmunis 40
Decoctio pectoralis 40

De trociſcis ſeu confectionibus troc.

Confectio gallie muſcate 40
Confectio gallie ſebeline 41
Cõfec. gallie aleſangine 41
Confectio tro. diarodon 41
Cõfectio tro. de roſis 41
Confectio troc. de roſis. ⁊ de eupatorio 41
Trociſci de roſis 41
Sucahal. ertif 41
Confectio ramich 41
Trociſci de camphora 41
Trociſci de reubarbaro 41
Trociſci de ſpodio 41
Trociſci de ſpodio cum ſemine acetoſe 41
Trociſci de berberis 41
Trociſci de abſinthio 42
Trociſci de eupatorio 42
Trociſci de aniſo 42
Trociſci alij de aniſo 42
Trociſci de lacca 42
Trociſci de terra ſigil. 42
Trociſci alandahal 42
Trociſci de ſandalis 42
Trociſci de ciperis 42
Trociſci de capparibus 42
trociſci de carabe 42
trociſci de alchechingi 42
trociſci alchadicon 42
trociſci orobi 43
trociſci de gariofilis 43
trociſci de violis 43
trociſci nři de agarico 43
trociſci de ſpica 43
Trociſci de ſquillis 43
trociſci de alumine 43
trociſci de dactilis 43
trociſci diarodon 43
trociſci diani 43
trociſci idiocri 43
trociſci croci magnet. 43
trociſci diacoralli 43
trociſci de tiro 43
trociſci de herbo 43
trociſci muſcati 44
trociſci de olibano 44
trociſci de agno caſto 44
trociſci de balauſtijs 44
trociſci de thure 44
trociſci de myrrha 44
trociſci alcarmeſcit 44
trociſci alindacaron 44
trociſci ſquille 44
trociſci de viperis 44
trociſci chochion 44
trociſci de mezereon 45
trociſci de rubea. 45
trociſci de cuſcute 45
trociſci ſtelle 45
trociſci de croco 45
trociſci de elleboro 45
trociſci de bdelio 45
trociſci de carta cõbuſta 45
trociſci alchadicon 45
trociſci de celidonia 45
trociſci de calcamento 45
trociſci de ſcolopendria 46
trociſci de cicadis 46
trociſci affodillorum 46
trociſci de calce 46

De ſief

Sief citrinum 46
Sief roſatum 46
Sief album 46
Sief de thure 46
Sief de plumbo 46
Sief rubeum 46
Sief viride 46
Sief de calcanto 47
Sief de felibus 47
Sief memite 47

De pillulis

Pillule aleſangine 47
pillule ſtomatice 47
pillule aggregatiue ex inuentione noſtra 47
pille aggregati. maiores 47
pille de eupatorio maio. 48
pillule de reubarbaro 48
pillule de alchechingi 48
pillule inde 48
pillule de ſarcocolla 48
pillule fetide maiores 48
pillule de ſerapino 48
pillule de euforbio 48
pillule de rauedſeni 48
pillule de mezereon 48
pillule lucis maiores 48
pillule lucis minores 48
pillule ſtomatice nře 48
pillule alandahal 48
pillule de agarico 48
pillule de turbith 48
pillule de lapide lazuli 48
pillule de lapide armeno 40
pille ad oẽs morbos catar. 49
pille de ſerapino expte 49
pillule de lilio maiores 40
pillule de bdelio ex inuentione noſtra 49
pillule de collogntida 49
pillule de opoponaco 49
pillule de hermodactilis maiores 49
pillule de hermodactilis minores 49
pillule de hermodactil' ex inuentione ſua 49
Pillule ſebelie 49
Pillule bechichie 49
Pillule de croco 49
Pillule alie conferentes ad omnes reumaticas paſſiones 49
Pillule de ſtorace 49
pillule de iera ſimplici 49
pillule maſticine 49
pillule de quatuor rebus 50
pillule de ſpica 50
Pillule ſine quibus eſſe nolo 50
pillule auree 50
pillule de caſtoreo 50
pillule optomere 50
pillule ſtiptice 50
pillule de quinq; generibus mirabolanorum 50
pillule de benedicta 50
pillule artetice 50
pillule ante cibũ ⁊ poſt 50
pillule de electerio 50
pillule de cinogloſa 50
pillule arabice 50
pillule de iera magna 50
pillule ad febrẽ quartanã 50
pillule de gariofilis 50
pillule cõmunes 50
pillule cochie 50
pillule de hermodactil' 51
pillule de tapſia 51
pillule de vende 51
pillule de ſandaracha 51
pillule de fumo terre 51
Pillule de opio. 51
pillule de reupõtico 51
Pillule de diamuſco 51
pillule aſſaieret 51
pillule imperiales 51
pillule ad quartanã 51
pillule de iera ꝯpoſita 51

De ſuffuf ⁊ pul'

Suffuf. de ligno aloes 51
Suffuf aromaticum 51
Suffuf bonum 51
Suffuf de granis mirti 51
Puluis capitalis 52
puluis pro oculis 52
puluis pro bocio 52
puluis cordialis 52
puluis ad ꝓuocãdũ lac 52
Sacculus temperatus pro corde 52
Sacculus frigidus pro corde 52
Sacculus carminatiu⁹ 52
Sacculus pro ſtomaco frigido 52
Sacculus pro ſtõ. alius 52
Sacculus ad fluxum ventris 52
pomum de laudano 52
pomum odoriferum contra peſtem 52
Trazea confortans ſtomacum 52
Trazea valẽs odori virile 52
Medicamẽ de turbith 52
Puluis contra dolores poſt partum 53
Puluis expertus ad epilenſiam 53
Puluis ad frangenduz lapidem 53
puluis ꝑ exitu inteſtini 53
puluis pro ſtomaco 53
puluis dulcis 53
puluis galatine 53
puluis pipatus cõis 53
Epithima pro corde 53
Operatio yſopi humide 53

De cerotis

Iſopi cerotum 53
Iſopi cerotum. d. filagrij 53
Iſopi cerotũ. d. pauli 53
Iſopi cerotuz diateſſeron 53
Cerotum Galieni pro ſtõ 53
Cerotum diapente 53
Cerotum alexandrinum 53
Cerotum de ſandalis 53
Cerotum Gal. 53
Cerotum de euforbio 54
Cerotum pro capite 54
Cerotum de ſtorace 54
Cerotum de galbano 54
Cerotũ opti. ad crepatos 54
Cerotum de bdelio 54
Cerota duo ꝯciliatoris 54

De vnguentis

Unguentuz diaſinicon 54
Unguentum arabicum 54
Unguentum ceraſeos 55
Unguentũ de arthanita magnum 55
Unguẽtum de arthanita paruum 55
Unguentum alhariel 55
vnguentum roſatum. 55
vnguentum violatũ 55
Unguentum baſilicon 55
Unguentum de bdelio 55
Unguentum philagrios 55
Unguentum aureum 55
Unguentum de ceruſa 55
Unguentum egyptiacũ 56
Unguentũ triafarmacũ 56
Unguẽtũ alfeſericon 56
Confectio alpheſericon 56
Unguentum palmeũ 56
Unguentũ de flore eris 56
Unguentum alabaſtri 56
Unguentum martiacon 58
Unguentum aragon 58
Unguentum dialtea 58
Unguentum citrinum 58
Unguentum fuſcum 58
Unguentum populeon 58
Unguentum agrippe 59
Unguẽtũ diaponfoligos 59
Unguentum de zinziar 59
Unguentum de melle 59
Unguentũ de flore eris 59
Unguentum de calcadis 59
Unguentum rubeum 59
Unguentum apoſtoloꝝ 59
Unguentum de calce 59
Unguentum comitiſſe 59
Unguentum philotrum 60
Unguentum geneſtricũ 60
Unguentum de talpa 60
Unguentum de caſtoreo 60
Unguentum ebulinum 60
Unguentum quercinũ 60
Unguentũ de euforbio 60
Unguentũ de corticibus caſtanearum 60
Unguentum pro vermibus 60
Unguentũ de mucillaginibus 60
vnguentum pectorale 60
vnguentum mirabile de elleboro 60
vnguẽtum de ſempuiua 61
vnguentũ de ſuco enule 61
vnguentum de amilo 61
vnguẽtum de terbentina 61
vnguentum viride ſecundum cirrurgicos 61

vnguentum de ceruſa 61
vnguentum pro capite puerorum 61
vnguentum de cicuta 61
vnguentum de ranis 61
vnguentum diuinum 61
vnguentũ de lilio 61
vnguentum album 61
vnguentũ de cãtaridib⁹ 61
vnguentũ de plumbo 62
vnguentũ de litargirio 62
vnguentum diabution 62
vnguentum mirabile 62
vnguẽtũ de dragagãtib⁹ 62
vnguẽtũ incarnatiuum 62
vnguentũ de flore ſalicis 62
vnguentum de pulegio 62
vnguentũ de cẽtaurea 62
vnguentum citrinum 62
vnguentum de hedera 62
vnguentum de vitro 62
vnguẽtũ de ſandaraca 62
vnguentum de vulpe 62
vnguẽ. mirabile ꝺ cãcris 62
vnguentum de minio 62
vnguentũ de ireos 63
vnguentum gratia dei 93
vnguentum de climia 63
vnguentũ de vermib⁹ 63
vnguentũ de matriſſilua 63
vnguẽtũ de veſptilliõb⁹ 63
vnguentũ de formicis 63
vnguentum de adipibus magiſtrale 63
vnguẽtũ aliud gr̃a dei 63
vnguentũ ſtafiſagriũ 63
vnguentuz optimuz magnũ de antera 63
vnguẽtũ aliud de antera 63
vnguentum rubeuz camphoratum 63
vnguentum aliud de cãphora album 64
vnguentum pectorale 64
vnguentum de lapacio 64
vnguentum pro ſtõ 64
vnguentum citrinum 64
vnguentum ad ſcabiem 64
vnguentum mollitiuum 64

De emplaſtris

Emplaſtrum diaquilon magnum 64
Emplaſtrum de granis lauri 64
Emplaſtrum de gallia 64
Emplaſtrum relatum ad andromacum 64
Emplaſtꝝ ſinapis mũde 64
Emplaſtrum diaſinicon de ſcriptiõe alexãdri 64
Emplaſtrum diaſinicon cõform ſtomaci 64
Emplaſtrũ filij zacharie 65
Emplaſtrũ de alcis 65
Emplaſtrũ relatuz ad ariſtarcum 65
Emplaſtrũ de melliloto 65
Mixtura ad vulnera ſananda 65
Emplaſtruz apoſtolicon 66
Emplaſtrum oxicroceũ 65
Emplaſtrum de caſeo 65
Emplaſtrũ mirab. relatũ ad andromacũ 65
Emplaſtrum aureũ 66
Emplaſtrum de violis 66
Emplaſtrũ de eupatorio 66
Emplaſtrũ pro crepatis 66
Emplaſtrum de cruſta panis 96
Emplaſtrum de caricis 66
Emplaſtrum mirabile de pẽtadactilis 96
Emplaſtrũ de cẽtaurea 66
Emplaſtrũ de betonica 66
Emplaſtrum bouinuz 66
Emplaſtrũ de adipib⁹ 66

De oleis.

Oleũ ꝺ amigdal' dulcib⁹ 66
De amigdalis amaris de nucibus ⁊c. 66
Oleum laurinum 67
Oleũ de balſamo 67
Oleum de granis ſiſami 67
Oleum de ſemine lini 67
Oleum roſatũ cõpletũ 67
Oleum camomellinũ. 67
Oleum violatum 67
Oleum anetinũ 67
Oleum de lilio 67
Oleum irinum 67
Oleum de cheiri 67
Oleum de melliloto 67
Oleum de nenufare 67
Oleum de citonijs 67
Oleum mirtinum 67
Oleum de pomis labrol' 67
Oleum de enula 68
Oleum de cinamomo 68
Oleum de rutha 68
Oleum nardinum 68
Oleum nardinũ aliud 68
Oleum maſticinum 68
Oleum de ſtorace 68
Oleum coſtinum 68
Oleum de alcãna 68
Oleum de ſanſuco 68
Oleum de mezereon 68
Oleum de haſce 68
Oleũ de cucũere aſinino 68
Oleum de pomis citrangulis 68
Oleum de croco 68
Oleum de piperibus 68
Oleum de euforbio 69
Oleũ de euforbio aliud 69
Oleum vulpinum 69
Oleum de ſcorpionibus 69
Oleũ de ſcorpiõib⁹ aliõ 69
Oleum de ſerpentibus 69
Oleum de ranis 69
Oleum de ouis 69
Oleum de frumento 69
Oleum ſinapinum 69
Oleum iuniperũ 69
Oleũ fraxininum 69
Oleum de gagatis 70
Oleũ philoſophorum 70
Oleum alchichil 70
Oleũ balſaminum 70
Oleum frigidiſſimum 70
Oleũ de lilijs purum 70
Oleum diaſiſaham 70
Oleum fenugreci 70
Oleum ſalmente 70
Oleum de oleãdro 70
Oleum de vſnee 70
Oleum de ſtafiſagria 70
Oleum de laudano 70
Ad faciendũ balſamum 70
Oleum quod ponitur loco balſami 70
Oleum de calcẽ 70
Oleum de tartaro 71
Oleum de ipericon 71
Oleum de ſulphure 71
Oleum de caparibus 71
Oleum muſcelinum 71
Oleum de caſtoreo 71
Oleum ſambucinum 71
Oleum pro doloribus puerorum 71
Encauſtrum nigrum 71
Caſſiafiſtula ꝑ cliſterijs 71

FINIS TABULE.

Regiſtrum totius operis a b c d e f g h i k l m Omnes ſunt terni preter m qui eſt quaternus.

Hieronymus Surianus phyſicus clariſſimi quondam artium ac medicine doctoris domini magiſtri Jacobi Suriani de ariminio filius lectori felicitatem.

VOlui ⁊ quiriſci lumen erroribus plurimis obfuſcatum iamdiu ad priſtinum tibi reddere deductum candidiſſime lector. poſt plurima enim que in logica phyſica medicinaq; taz quidẽ theorica ꝙ practica laboribus inenarrabilibus correcta emendataue imprimi curaui vt facile tibi reſtari, poſſunt apolinaris in poſteriora Albertutius de celo. Jacobus de Forliuio in aphoriſmis. Thegni: ac primi primam. abhomeron Auenzohar. Auerroys colliget. Super totũ Auicennam Gentilis. vna cum Jacobo de partibus. ac Galieni opera oĩa nouiſſime nudus impreſſionis ſecunde. Uolui quippe ⁊ ad particularia emendanda me vertere: nihilq; Apothecariorũ lumine vna cũ maiore luminari gratius tibi porrigendũ cenſui. legas igitur luminaria tanta ſi tenebras excutere emẽte velis tua Uale.

Hoc opus Impreſſum fuit Uenetijs per Albertinũ de Liſſona Uercellenſem M.ccccc.iij. die. xxij. Auguſti.

Opus pandectarum Matthei ſiluatici cum Simone ianuenſe et cū quotationib⁹ auctoritatū Plinij galieni ⁊ aliorum auctorū in locis ſuis

A In
Alef ara
Alpha gre

¶ Opus pandectaruꝫ quod aggregauit Eximius artiū ⁊ medicine doctor Matheus Siluaticus ad sereniſſimū ſicilie Regē Robertū. qui fuerūt anno mūdi. 6516. anno vero xpi. 1317. coeui Petro de Abano. Dino de garbo. Hētili. Bonauenture. Franciſco mayroni ⁊ Nicolao de lira Additur Simon Ianuenſis vbiqꝫ per alphabetum.

A Littera quā arabes alif vocant ſepiſſime apud eos ſonat a. interdū tantū e. vt elkilelmelich qđ eſt mellilotū ſic ꝓferūt ⁊ tamē ꝑ alif ſcribūt. Aliqñ ſonat. i. vt ille dicūt ⁊ ſcribunt alla qđ eſt deus. Aliquādo ſonat o. vł u. vt vſnee vſnen. ⁊ buchuen q̄ omnia ſcribunt̄ i littera alif ⁊ ab ea incipiunt. diſtinguunt tamē hoc totum ꝑ certas notas. Grecuꝫ vero alfa in nullo/a noſtro a. differt poteſtate.

Aachiam. i. caſtoreum
Aagi. ideſt ebur. pro quo .l. hafir.
Aakade. i. bakade bachađ
Aamkarok. i. cinamum.
Aamſangilem. i. ſarcocola.

¶ Capitulum. I.

Aaron gre. ara. ſiricantica. latine vero barba aarō vel iarus: vel ſerpētaria minor vel luf. minor Aaron. herba ē habēs folia dragontee ſilīa ſed minora ⁊ plana nō varia habēs virgā duarū palmarū ⁊ colorē purpureū: cuius ſemē coloris ē crocei: ⁊ hꝫ radicē albā: habentē bulbi rotunditatē ſimilē dragōtee q̄ cruda ⁊ cocta māducari pōt. qꝛ nō eſt valde amara folia eius poſita in ſale māducant̄. Eſt calide ⁊ ſicce cōplexiōis i pmo gradu ꝟtutis diſſoluēdi: laxādi: ⁊ extenuādi. GALIE. libro ſecūdo de cibis: circa finē cap. de aaron. Eſt qdē radix huiꝰ plāte cōſimilis comeſta ei que rape. Et ſbdit. ⁊ oportet q dē priorē ipſius effundere aquā ſcdꝫ elixationē. deiñ in alterā calidā itromittere: vt i caulibꝰ ⁊ lenticula dictū eſt. Et idē li. ſexto đ ſimplicibꝰ pharmacys cap. aaron. Aarō ſiue ſꝑentaria minor. hec. n. ex terreſtri ꝓceſſit ſubſtātia calida: ⁊ iō abſterſiue ꝟtutis eſt nō tñ violēter ſicut dragontea: ſꝫ i calefaciēdo ⁊ ſiccādo primi gradus ſecūdum vtrūqꝫ ſꝫ vtiliores ſunt radices ipſiꝰ. Pli. li. 19. ca. 5. in fi. ⁊ lib. 24. ca. 16. in ꝑn. PAV. cap. aaron. Aaron ē ca. ⁊ ſic. cōplexiōis in pmo gradu. POSSE. ad mēſtrua ꝓuocāda ſuccus eiꝰ ꝑ peſſariū inyciat̄. Cōtra iflatiōes auriū tuberoſitates aarō cū ipſa herba buliāt cū vino. ⁊ oleo cōi: addito cimino. fiat inde emplaſtrū. Cōtra emoroides vel ficus herba ipſa ⁊ tapſus barbaſſus decoquantur in vino vel aqua ⁊ fiat ſuꝑ eis encatiſma. Cōtra frigida apoſtēata herba ipſa cū tuberoſitatibꝰ cū axungia veteri teratur ⁊ i teſta calida ponat̄: ⁊ ſupponat̄. Cōtra ſcrofulas nouellas. herba ipſa ⁊ ſquilla cū axūgia vrſina veteri ſupponatur. Ad faciē depurandā ⁊ cutim ſubtiliandā: ex tuberoſitatibꝰ ſuis đſiccatis: fiat puluis ſubtiliſſimꝰ ⁊ cōficiatur cū aq̄ ro. ⁊ ponat̄ ad ſolē donec aqua ex toto conſumat̄: ⁊ ita fiat ter vel quater vel ampliꝰ: ⁊ ex puluere ſolo: vel cōfecto cū aq̄ ro. illiniat̄ facies. ⁊ hec vocat̄ gerſa vel cerūſa ſꝑētarie miōris. ⁊ ſilr pōt fieri đ maiori. DIASCO. ca. aaron. virtus ē in ſemie radice ⁊ folys ſilīs dragontee que mixta fimo bubalio ⁊ cathaplaſmatibꝰ adhibita podagricis medet̄: radix eius extenuat pingues hūores nō mediocriter: vnde ad expellendū toracis hūorez vtiliſſima ē. tota herba extenuatoriaꝫ hꝫ ꝟtutē: ſꝫ nō fortē ſicut dragontea ſic tñ calefacit. Radix eiꝰ collecta reponitur ſicut dragontea ⁊ ciclamis. GALIE. ſecūdo de cibis. Eſt. n. ipſiꝰ nutrimētū bonū: ſi aliqs ex pectore ⁊ pulmōe aliqd expellere vellet i ipſis collectoꝝ ⁊ groſſoꝝ ⁊ viſcoſoꝝ humoꝝ iā cōeſta. GALIE. de ſim. phar. Radices aaron comeſte incidūt icisione ꝑpata humorū groſſitiem quare ⁊ excreationibꝰ que ex torace ſunt idonee. Dragōtea vero ad hoc magis eſt idonea.

Aatim. ideſt nux muſcata.

¶ Capitulum. II.

Abaiſir ara. gre. ⁊ latine ſpodiū. Spodiū qdaꝫ dicunt ꝙ ē ebur cōbuſtū: qdaꝫ radicē cuiuſdaꝫ cāne vltramarie cōbuſtā: ſꝫ falſo. imo ſpodiuꝫ ſcđm Sera. in aggre. ſuis. capitulo abaiſir. ē fuligo q̄ inuenit̄ in domibꝰ: vbi fundunt̄ metalla: que poſtquā ceciderit: dicitur ſpodiū: coherens vero tecto dicit̄ ponfiligos. vnde Galie. Nunqꝫ ſpodio vſus ſuꝫ qꝛ ſatis habui ponfiligos. Nos tñ pro eo ebore cōbuſto vtimur: vel quod melius ē cinere. q inuenit̄ ſuꝑ fornaces argentareoꝝ q lauat̄ vt ferugo. Et ideꝫ auc. Galie in eo ē ifrigidatio ⁊ repcuſſio: ⁊ i ſapore eiꝰ eſt amaritudo aliq̄ ⁊ ſtipticitas. ⁊ ꝑꝑ hoc deſiccat: Et iā declaratū eſt ꝙ in eo ē ꝟtus cōpoſita ſicut in roſis ⁊ nō eſt i eo tantū ſtipticitatis quātū i roſis. AVIC. lib. ſecūdo. cap. de ſpodio. Spodiū eſt radix cānaꝝ aduſta. dicit̄. n. ꝙ ipſa adurit̄ ꝑꝑ fricationē ſuaꝝ extremitatū cū ventꝰ eis ꝑflat. fri. ē in ſecūdo. ſic. in tertio: ⁊ i ipſa ē ſtipticitas: ⁊ ē paꝝ reſoluēs. ⁊ eiꝰ ifrigidatio ē pluria: ⁊ ipſiꝰ reſolutio eſt ꝑꝑ amaritudinē paucā in ipſa. ex reſolutiōe igit̄ ⁊ ſtipticitate fit ipſius exiccatio fortis: ⁊ ē cōpoſitaꝝ virtutū ſicut roſa. PAV. cap. đ ſpo. Spodiū ē fri. ⁊ ſic. cōplexiōis ⁊ ponit̄ in ſyru. ad infrigidandū. POSSE. Puluis eius cū ſuc. plātaginis dat̄ ꝯtra diſinteriā ⁊ emoroicā paſſionē cōtra fluxū ſanguinis nariū: puluis eius naribꝰ ipoſitus ſanguinē ſiſtit. SERAPIO. auc. Diaſ. Spodiū ꝯfert apatibꝰ calidis oculoꝝ ⁊ cōfert inflāmationi colere. ⁊ ꝯfortat ſtomachū ⁊ ꝯfert vlceribꝰ oris. ⁊ ē bonū colere ⁊ ſincopi. ⁊ cōtra bothor q̄ fiunt in ore ifantiuꝫ. Et idē auct. Alcāſi. Spodiū ē bonū cardiace ⁊ ſtringit ventrē. Et idē auc. Raſis. Spodiū ꝯfert vlceribꝰ oris ⁊ inflāmatiōi colere: ⁊ ꝯfortat ſtomachū ⁊ ꝯfert ſincopi quādo dat̄ in potu ex eo: ⁊ cardiace calide: ⁊ bothor oris ifantiū. AVIC. Spodiū cōfert alcole ⁊ melīe ꝓueniēti ex ſolitudine: ⁊ cōfert apoſtematibꝰ oculi cal. ⁊ ꝯfortat cor: ⁊ ꝯfert tremori cordis ⁊ ſincopi facte ex effuſione colere ad ſtomachū bibitū ⁊ linitū: ⁊ ꝯfert timori đ preteritis ⁊ de futuris ⁊ confert tuſſi: ⁊ inflammationi ſtōi: ⁊ debilitati eius: ⁊ prohibet effuſionem colere ad ipꝫ: ⁊ cōfert turbationi ⁊ prohibet ſolutionem colericam: ⁊ confert febribus antiquis.

Abalzar. i. cataputia.
Abani. i. marubium.
Abaniſa. i. ſene.
Abaneſira eſt quedam medicina inda.
Abanatib. alcutub. vel cutubub. Akantib. cutub. Auic. li. 3º. ca. 10. ſunt ſpecies melancolie.
Abarum abar. albar. ideſt plumbum.
Abalaroſa. ideſt ſemē mādragore.
Abcauſe. i. arbor ſebeſten.
Abcer. ideſt cera.
Abcella. ideſt agrimonia.
Abchios. i. barba iouis.
Abdamiſſemen. ideſt carpobalſamum.
Abdios ſiue tigris. ideſt barba iouis.
Abebei. i. boni odoris.
Abebene. i. nux muſcata.
Abedēgenus. i. tornaſolis.
Abefanida qd ē. L. heali.
Abel. ideſt actis pro ſauina L. Abbel.
Abelli. ideſt ſauina.
Abellaſafaget. i. citonia.
Abellador. i. anacardi.
Abeleſon. i. carpobalſamū
Abeleſen. i. amigdale.
Abeleſet. i. mirtus.
Abelcara. i. cucurbita.
Abelcaraſis. i. ſemē apy.
Abelſamia. i. granū idici.

Abaiſir
Spodius
Ebur cōbuſtū
fuligo inferior forte

ponfiligos fuligo ſuperior fortis

Aaron
Siricantica
barba aaron
Serpentaria bor

Abelal.ideſt edera.
Abeldemen.i.flos vlmi.
Abelchadealchar.i. bacce lauri.
Abelſenebarſiar.ideſt granum pini.
Abel nil babel nil.i.granũ indũ ⁊ ẽ cartamũ induʒ.
Abel meluch.i.kerua catapucia granũ regũ.meſue
Abelatrone.i.grana citri
Abeldras.ideſt grana ſtaphiſagrie.
Abeltul.i.cartamus.
Abes.ẽ flos cuiuſdaʒ herbe q̄ ara.dr̃ guzen.⁊ eo arabes vtunt̃ i balneis:
odoꝛ eius ẽ ſic̃ odoꝛ thimi apparet vt ſtichados arabicus. hãc herbã tunecí ml̃totiẽs vidi.l.Buzema.⁊ puluis bugie.
Abeſt⁹.⁊ abeſti.idẽ.i.calx.
Abeſtos albeſtos ẽ gẽma coloꝛis ferri: ⁊ ẽ vocata lapis abeſtari. Pli.37.cap.io.
Abetengi ſemen eſt cuiuſdam herbe alexandrine qua caremus.
Abetronigi ideſt baſilicõ cum latis folijs
Abbarbar.i.fruct⁹ iunipi

℄ Capitulum. III.

Abel ara.gre.brachi.lati.ſauina.Sauina ẽ arboꝛ cuius folia ſũt ſil'ia folijs tamariſci: ⁊ magis ſpinoſa.hñs bonũ odoꝛẽ:⁊ arboꝛ iſta creſcit magis in latũ q̃ʒ in longũ.ẽ ca.⁊ ſic.cõplexiõis i tertio gradu.ERAPIO. li.aggre. ca.abhel.Abhel.ſunt eius due ſpẽs vna cui⁹ folia ſunt ſil'ia folijs cipſſi:⁊ magis ſunt ſpinoſa q̃ʒ alia: hñs bonũ odoꝛẽ:⁊ arboꝛ hui⁹ ẽ foꝛtis ⁊ creſcit magis i amplũ q̃ʒ in lon gũ ⁊ fruct⁹ ei⁹ ẽ ſicut ʒaroꝛ ꝓ quo.l.habilhalach Et qdã vtunt̃ folijs eius ꝓ fumigio.Sʒ alteri⁹ ſpẽi folia ſunt ſil'ia folijs tamariſci ⁊ ſapoꝛ ei⁹ ẽ ſicut ſapoꝛ cipꝛeſſi hec latiẽ vocat̃ ſauina cui⁹ ſubſtãtia ẽ ſubtilis ⁊ i odoꝛe ei⁹ eſt aromaticitas ⁊ calefacit:⁊ deſiccat i tertio gradu.

AVICE. li.z.cap.Abhel.Abhel ẽ fruct⁹ arboꝛis ſimilis iunipero:fact⁹ ſicut ʒaroꝛ ſʒ tñ vehementer ẽ niger boni odoꝛis ⁊ acuti ſapoꝛis:⁊ iſta arboꝛ ẽ pꝛia ſpẽs ſauine poſita ꝑ Sera. GALIE. 6.ſim.phar.ca.de ſauia.Brachi ſiue ſauina de ſiccãtib⁹ foꝛtiter ẽ ſm̃ tres ſapoꝛes q̊s in guſtãdo mõſtrat eq̃li ⁊ cipſſo niſi inquãtũ ẽ acrioꝛ eo:⁊ vt vtiq; dicat qs aromatica.hui⁹ ergo ⁊ ipſi⁹ q̃litatis particeps eſt.vʒ.acris ſtiptica cõplexiõe ca.Adhuc aũt i amaritudine ⁊ ſtipticitate debili⁹ ẽ q̃ʒ cipſſus:quantũ.n.ſupat cipſſuʒ acredie tãto diminuit̃ i ſtipticitate q̄ patet q̄ calidius ẽ cipſſo:⁊ ideo magis diafoꝛeticũ.igit̃ ſolidare qdeʒ nõ ꝑꝑ ſtipticitatis robur ⁊ caliditatis.i tantũ.n.ambob⁹ his pticipat: vt iã tenſiuũ ⁊ iflatiuũ exiſtat.Putrefactionib⁹ vero cõfert ſic̃ cipſſus:ponat̃ aũt h̄ farmacũ i tertia ſubſtantia ſm̃ calefacere ⁊ ſiccare ens iter ea q̄ maxime ſunt ſubtiliũ partiũ. POSSE. Cõtra tenaſmonẽ de frigida cã:fiat decoctio eius i aceto ⁊ vino:⁊ fumũ patiẽs recipiat:herba ipſa narib⁹ cathaplaſmata valet ꝯtra frigidũ reuma ponit̃ ẽt i vnguẽtis bene trita ꝯtra ſcabiem ſanioſaʒ.vinũ decoctiõis ei⁹ valet ꝯ doloꝛẽ ſtomachi ⁊ iteſtinoꝝ ⁊ ꝯtra ſtrãguriã ⁊ diſuriã:ſʒ cathaplaſmata valet ꝯtra doloꝛẽ biliacũ.eſt ẽt diafoꝛeticũ ⁊ diuerticũ fomentũ ex aq̃ decoctiõis eius vel vino.eſt.n. ſauina ex ſpẽbus iuniperi:vt apparet i.l.habilhalach. SERAPIO. auc. gal.ṽtus eius ẽ q̄ diſſoluit ⁊ abſtergit putredinẽ vlceruʒ putridoꝝ maloꝝ coꝛrodẽtiũ antiq̃ꝝ ⁊ ipſa ſil'r mũdificat vlcera melãcholica ſoꝛdida qñ ponit̃ cuʒ melle ⁊ aufert heriſipillã:⁊ ꝑꝑ cãʒ ſue ſubtilitatis ꝓuocat mẽſtrua plus omni alia medicia.⁊ ſic facit mingere ſanguinẽ:⁊ iterficit fetũ viuentẽ:⁊ expellit moꝛtuũ:⁊ ingredit̃ in vnguentis odoꝛiferis:⁊ ponit̃ ꝓ amomo vel cinamomo.duplũ ponderis ei⁹.Et idẽ auc.Diaſ.folia ambaꝝ ſpẽꝝ ꝓhibẽt dilatationẽ vlceꝝ coꝛrodẽtiũ:⁊ ſedãt apoſtẽata coꝛroſiua.Et qñ fit emplaſtrũ cũ eis:aufert liuoꝛẽ cutis ⁊ ſoꝛdiciẽ ei⁹ que accidit ꝑꝑ ſupfluitates coꝛpoꝝ ⁊ aufert eſcarã ignis ⁊ quando bibit̃ facit cum vꝛina exire ſanguinẽ:⁊ expellit fetum:⁊ quando naſcale fit ex ea:facit hoc ⁊ ingreditur in confectionibus vnguentoꝛum calidoꝛum.

Abhonſol.ideſt ſquilla.
Abhobo.i.lac acetoſuʒ d̄ q̊ extractũ eſt butirum.
Abhul.ideſt iuniperus.
Abian.i. pentadactilus
Abliopinatos ideſt habentes alopiciam.
Abmucaſis.i. foꝛma q̄ apparet in modũ epatis.
Abnani. ideſt abani : ⁊ eſt marubium.
Abnechel.i. fruct⁹ iunipi.
Abneleiten.ara.i. alumen affoꝛ.Sera.cap.aſnen
Abnuden eſt herba cuius gummi eſt aſſa fetida.
Abnus.i.eben⁹ arboꝛ cui⁹ lignũ iterius eſt nigrum exterius ſubalbidum.
Aboanifa.ideſt athel.
Aboaniſe.i.ſoldanella
Abofeſas ẽ ſcarabe⁹ oĩb⁹ notus.li.de doctria ara.
Abogebaran.i ſcarabe⁹.vl' armoniacũ.aboꝛeg ideʒ.
Abꝛãiſa ẽ quoddã gen⁹ dactili longi ⁊ maturi.
Abreng ẽ ſemẽ cuiuſdam herbe eiuſdẽ nominis.
Abrengi.i.ſerapinũ.
Abꝛehen.i.oleũ deben ⁊ ẽ oleum muſcelinum.
Abꝛeugiug. i. lignũ aloes.
Abꝛeudinarij aſtãgẽs ſũt due medicine inde.
Abꝛicha. abꝛioch ẽ quoddã gen⁹ idrie.ſ.vas aque
Abꝛiton.i.ſqtinos:⁊ eſt balauſtia.vel id ex quo fit ipogſtidos.Dia.ca.yſcos

℄ Capitulum. IIII.

Abꝛotanum gre.⁊ lat.ara.vero heſuʒ. Abꝛotãi due ſunt ſpẽs.nã ex eo ẽ maſcul⁹ ⁊ femia.femina frutex ẽ cũ folijs albis diuiſis ⁊ minutis hñs floꝛes croceos:⁊ in eſtate naſcentes ⁊ hñt grauẽ odoꝛẽ:⁊ ẽ amariſſimi ſapoꝛis:⁊ talis ſpẽs noſtro ideomate vocat̃ tenacetũ.i.maſculus. frutex ẽ ſarmẽtoſa:hñs minutũ ſemẽ ſicut abſinthiũ.flos ei⁹ ẽ ſicut flos pucide naſcit̃ d̄ eo multũ i terris maritimis. SERA. li.aggre. ca. heſuʒ.Sũt ei⁹ due ſpẽs:vna dr̃ maſculus ⁊ alia femia: ſʒ femina ẽ fere ſic̃ maſculus ⁊ differũt i h̄ q̄ ipſa ẽ plãta ſil'is arbuſto hñs folia alba ⁊ ẽ plena folijs q̄ ſũt ſuper ramos ei⁹:ſciſſa ꝑua ſciſſura ſic̃ folia ſaricõ:⁊ i ſũmitate ei⁹ ẽ flos ad rotunditatẽ tẽdens aurei coloꝛis apparẽs i eſtate:⁊ hʒ odoꝛẽ bonũ cũ pauca grauedie amari ſapoꝛis. maſculus vero hʒ ramos lignoſos aliquãtulũ ⁊ ſubtiles:⁊ ẽ hñs ſemina ꝑua:ſicut abſinthiũ. DIASCO. ca.de abꝛotano Abrotanũ qd̄ ml'ti heradeã dicũt aut gliciaconõ:⁊ ẽ feia ⁊ ei⁹ frutex ẽ cũ albis folijs ⁊ minutis ⁊ diuiſis ſicut eriſi co circa ipſa:floꝛes hñs auroſas ⁊ i eſtate naſcẽtes ⁊ ipſa ẽ odoꝛata cũ aliq̃ grauedie:guſtũ hʒ amariſſimũ: tale eſt eni ſiculũ abꝛotanũ.Eſt ẽt aliud gen⁹ qd̄ maſculũ dicũt hñs fruticẽ ſarmẽtoſã ſemẽ hñs minutũ ſicut abſinthiũ multũ naſcit̃ i capadocia:⁊ i ceteris regionib⁹ ⁊ i ciuitate ripia. GALIE. 6.ſim.phar.ca.i.Abꝛotanũ ex eo ẽ maſculus ⁊ femia:⁊ ipſi⁹ ſb̃ſtãtia ẽ terrea:quã ſubtiliauit caloꝛ:⁊ ſapoꝛ ei⁹ ẽ amarus:⁊ ẽ i eo paꝝ ſtipticitatis ⁊ ẽ ca.in tertio gra.⁊ ſic.i ſecũdo.⁊ ẽ calidi⁹ abſinthio ⁊ min⁹ ſtipticũ ⁊ acerbũ:⁊ ẽ cũ q̃dã ſalſedie ꝑꝑ qd̄ cacoſtomaticũ ẽ.ſʒ abſinthiũ euſtomaticũ ẽ ꝑcipue ponticũ. AVIC. li.z. ca.de abꝛotão.Abꝛotanũ.ẽ ca.⁊ ſic.in ſecũdo.⁊ ẽ ſubtile amaꝝ.⁊ i ipſo ſunt terreitas ⁊ ſubtiliatio. POSSE. Si ex abꝛotão fiat cinis:⁊ ex eo facto lixiuio caput lauet̃:curat allopiciã.h̄ opat̃ ſil'r ipſa herba in lixiuio bulita:ſemẽ eius in aq̃ bulitũ:curat aſma:⁊ pectoꝛis ꝯſtrictionẽ. abꝛotani fumigiũ ſ̃pentes excludit. Succus ei⁹ bibit⁹ valet ꝯtra venenũ reptiliũ.Encatiſma ex aq̃ ebulitiõis ipſius factũ ꝓuocat mẽſtrua.ipſa herba cũ oleo veteri trita:⁊ ꝑ uncta:frigoꝛa tipica febꝛiũ curat. GALIE. abꝛotãi folia ⁊ floꝛes vlceꝝ mũdificatiua apparẽt:⁊ exacerbatiua:gnetiã quotquot ſm̃ ꝑiodos occupant̃:ſi ẽt ſupfricaueris ante iuaſionẽ min⁹ rigebũt:q̄ aũt lũbꝛicos occidat decẽs eſt eo q̄ ipm̃ ſit amaꝝ. Et elixũ cũ malo citonio vel pãe appoſitũ ſanat iflatiões oculoꝝ:⁊ cõfert puſtulis cruda ipſa herba ⁊ elixa. Abꝛotanũ vſtũ ca.ẽ ⁊ ſic.ṽtutis pluſq̃ʒ cucurbita ſicca vſta:iõ iſta vlcerib⁹ hũidis ꝯuenit ſicut in flãmatiõe:⁊ maxie ei q̄ in ꝑputio pudẽdi exigere cernitur Abꝛotãi vero cinis moꝛdax oĩb⁹ vlcerib⁹ ẽ.⁊ iõ ad allopicias ꝯfert cũ oleo veteri.ſ.anetio aut ſiſamino.ẽ.n.ſubtilium partiũ moꝛdicatiuũ ⁊ caliduʒ. DIASCO. ſemen abꝛotani elixũ in aq̃:aut crudũ ifuſuʒ i aq̃ oꝛtomicis medet̃:ꝯquaſſationib⁹ pleureticis ⁊ paraliticis cũ betonica ⁊ ꝯdito data:⁊ ſciaticis ⁊ diſſurie ſingulare ꝑſidiũ ẽ.Iteʒ menſtrua ꝓuocat cũ oleo trita ⁊ ꝑuncta frigoꝛa tipica ꝓhibet:⁊ fumigio ſuo ſerpẽtes de domib⁹ excludit: ⁊ bibitũ moꝛſib⁹ ſ̃pẽtũ ⁊ venenis medet̃:tumoꝛẽ ocl'oꝝ elixũ cũ pane appoſitũ curat:puſtulas coꝛpoꝛis vt cataplaſma adhibitũ detergit.amaritudie ſua lũbꝛicos excludit ⁊ occidit. AVIC. Abꝛotanũ aduſtũ ꝯfert allopicie ꝓpꝛe cũ alkerua aut oleo de raffano.Et abꝛotanũ cõfert ad h̄ vt naſcat̃ barba q̄ tarde ẽ natiuitatis qñ cogtur cũ qbuſdã oleis ꝑꝑ ſuã aptionẽ ⁊ ꝯſtringit ſanguinẽ gingiue ⁊ reſoluit apoſtẽata flegmatica.Et qñ decoquit̃ cũ citonijs cõfert apatib⁹ difficilis reſolutiõis:⁊ nõ ẽ ꝯueniẽs recentibus vulnerib⁹ imo moꝛdicat ea.⁊ eius decoctio ꝯfert cõtuſiõi lacertoꝝ ⁊ ſciatice antiq̃ difficili.Et qñ cog̃t cũ ol'o calefacit caput ⁊ remouet frigiditatẽ ei⁹: ⁊ eius decoctio confert difficultati anhelitus:⁊ decoquitur cũ oleo et calefac̃ ſtõm:et remouet fritatem eius.et abꝛotanũ ꝓuocat mẽſtrua: ⁊ extrahit fetũ:⁊ frangit lapidẽ veſice ⁊ renuʒ:⁊ oleũ eius calefactũ cõfert coartatiõi matricis ⁊ difficultati vꝛie ⁊ cõfert rigoꝛi:qñ cõprimẽdo ex eo cũ oleo fit inunctio ⁊ qñ bibit̃ cũ vino cõfert venenis:⁊ quando in domibus ſternitur interficit vermes venenoſos. Pli. lib.zi.ca.io.in fi.⁊.cap.zi.in fi.

Abꝛog.ſʒ Sera.li.aggre.ca.Abꝛog.Eſt granũ ꝑuũ punctatũ nigredine:⁊ albedine rotundum ſicut granuʒ mes nullius odoꝛis.Affert̃ de ſeni:in ſapoꝛe ipſius eſt amaritudo.ca.⁊ ſic.in ſ̃o.ſoluit ventreʒ ⁊ expellit lumbꝛicos ⁊ aſcarides ⁊ ſoluit ſuperfluitates flegmaticas ab inteſtinis.iſto ſemine caremus in partibus iſtis.

Abrũgi ẽ qd̄dã granũ laxatiuũ ⁊ ẽ ſpẽs cartãi. Ser.
Abꝛucaci.i.auellana.
Abs eſt quedã ſpecies caſſie lignee.
Abſcecella.i.agrimonia

℄ Capitulum. V.

Abſinthium lat.gre.abſinthion.ara.ſaricõ.abſinthiũ quoddã dr̃ abſinthiũ dulce: ⁊ ẽ anetũ quoddã abſinthiũ marinũ.⁊ ẽ ſticados citrinũ:⁊ quoddã cretẽſe vl' nabati vl' ponticũ qd̄ oꝛit̃ i ſeptẽtrionali pte:vel capadociũ vel romanũ:⁊ illd̄ ẽ abſinthiũ cõe q̊ vtimur.Et ex eo meli⁹ ẽ:qd̄ remotũ ẽ ab odoꝛe maris ⁊ quod oꝛit̃ i terris liberis ⁊ qd̄ hʒ folia alba ⁊ lenia ⁊ plana.Aſpeꝝ vero ẽ malũ:⁊ meli⁹ tẽpus collectiõis eius ẽ ver.⁊ floꝝ eius ꝑncipiũ eſtatis.hʒ.n.abſinthiũ duas virtutes ꝯ̃rias.ſ.laxatiuã ⁊ ꝯſtrictiuã.cõſtrictiuã ex groſſitie ſb̃ſtãtie ⁊ põticitate:laxatiuã ex caliditate ⁊ amaritudie. amara.n.⁊ põtica groſſaʒ dicũt̃ habere ſubam:q̃re ſi recipit̃ iterius mã exñte cõpacta eandẽ groſſitie ſua cõpactioꝛẽ reddit ⁊ caliditate ſua alios hũoꝛes diſſoluit:⁊ ſic cõtraria opat̃:quare nõ eſt dãda niſi materia exñte digeſta

SERAPIO. in aggre.ſuis ca. de abſinthio. Abſinthiũ ẽ cuſcute romanũ ⁊ alij dicũt q̄ eſt ſceha romanum ⁊ ẽ ſpẽs eius:⁊ ſpẽs ei⁹ ſunt tres.vna ẽ q̄ noiat̃ noie generali:⁊ eſt abſinthiũ in veritate.Et ẽ ex eo cretẽſe:⁊ ẽ melius:⁊ illd̄ ẽ abſinthiũ põticuʒ.Et ẽ alia ſpẽs q̄ noiat̃ ſaricõ Et ẽ alia q̄ noiat̃ ſandonicũ.Et ſũt ex hoĩbus q nominãt ſceba.Et ſaricõ abſinthiũ ⁊ naſcit̃ i montib⁹ regiõis que dr̃ chirochia:⁊ i locis q̄ dicunt̃ hoſir:⁊ i regiõe babilonie ⁊ eſt herba ſubtilis in folijs ſil'is herbe que dicit̃ abꝛotanuʒ plena ſemie ſapoꝛ eius vergit ad amaritudinẽ nociuam grauis odoꝛis ⁊ qñ aĩalia comedũt ipſaʒ maxie in chirochia ipinguant̃:vñ ſapoꝛ eius ẽ ſalſus cũ amaritudine ⁊ ſtipticitate pauca ⁊ eſt calidioꝛ abſinthio ⁊ debilioꝛ abꝛotano ⁊ eſt mala ſtomacho.Et ſceha ſil'atur abſinthio in figura ⁊ ſapoꝛe.⁊ dr̃ia iter ea ẽ q̄ nõ ẽ ſtipticũ ſicut abſinthiũ ⁊ q̄ calefacit plus eo ⁊ amaritudo ei⁹ plus ẽ cum pauca ſalſedine:⁊ illud ẽ abſinthiũ citrinũ quod latiẽ vocat̃ ſtichados citrinũ ꝓ quo.l.aſcuchodos . Et ẽ ſpẽs abſinthij tertia q̄ naſcit̃ in regiõe dicta gallicia:q̄ ẽ coꝛã loco q dicit̃ cal.⁊ noiant ipʒ icole illi⁹ loci ſandonicũ ⁊ traxit h̄ nomẽ a loco dicto ſindonis et ẽ ſil'is abſinthio et hʒ multũ ſemẽ et vergit ſapoꝛ ei⁹ ad amaritudinẽ. hec i lingua nr̃a vocant̃ cẽtonica. GALIE. 8.de ſim.phar.ca. ſceba.Sceba ſil'is ẽ abſinthio ſm̃ ſpẽm et ſm̃ guſtum:tñ differũt i guſtu et ṽtute.In guſtu qdẽ i eo q̄ ſtipticat magis calefacit et amaricat cũ q̃dã ſalſedine.In ṽtute vero in eo q̄ cõmenſuratũ ẽ magis abſinthio:interficit lũbꝛicos extrorſuʒ appoſitũ et iter coꝛp⁹ aſſumptũ et qdẽ calefacere in ſecũdo gra.itenſe ponendũ ẽ id: ſiccare vero in tertio.Et idẽ li.6.de ſim.phar.ca.de abſinthio.Abſinthium ſtipticũ ẽ et amaꝝ et acrẽ ſimul ſapoꝛẽ hʒ calefaciẽs ſimul abſtergẽs ꝯfoꝛtãs et ſiccãs:et iõ conſiſtens colericos hũoꝛes i ventre ꝑ ſeceſſuʒ educit.nec nõ ꝑ vꝛinas euacuat.maxie aũt purgat ꝑ vꝛinas qd̄ in venis ẽ colericuʒ. ꝑꝑ h̄ aũt eadẽ flegmate i ventre ꝯtẽto idigeſto ꝓpinatuʒ nil ꝓdeſt:ſicut ẽt ſi in toꝛace vel pulmõe fuerit. nã ſtiptica q̄ in eo virtus foꝛtioꝛ ẽ q̃ʒ amara. In eo aũt q̄ cuiuſdã acredinis ꝑticeps ẽ:plurimũ mẽſura calidũ q̃ʒ frigidum eſt.ſi ṽo op⁹ ſit vl'r ꝯpꝛehẽdẽdo cõplexionẽ eius:ſʒ ꝑmas diſtinguere ṽtutes:cuʒ diſſil'ium ſit ꝑtiũ: ſic ca.qdẽ ſcd̃m ꝑmã ſubſtãtiã dicemus ipʒ eſſe:ſiccũ vero ſm̃ tertiã.ſuccus vero eius multũ calidioꝛ ẽ herba . Et idẽ.xi.d̄ ige.ſa. ſpẽs abſinthij oẽs nãliter ſunt ex duabus qualitatib⁹ et duab⁹ ṽtutibus ſʒ hũc modũ. HIPO.6⁹ epidimiaruʒ. Sapoꝛ abſinthij ẽ ſtiptic⁹ amarus ⁊ acut⁹: ſtipticitas ei⁹ ẽ foꝛtioꝛ ſua amaritudie.Eſt ca.i ꝑmo ſic.in ſcd̄o. Io.me. ca.de abſinthio.Abſinthiũ multiplex ẽ : ſʒ quod q̃rimus ẽ abſinthiũ romanũ:⁊ meli⁹ ex eo ẽ qd̄ ẽ remotũ ab odoꝛe maris:⁊ quod oꝛit̃ i terris liberis:⁊ quod hʒ folia alba lenia ⁊ plana.Aſpeꝝ vero ẽ malũ.ca.in ꝑmo.ſic.i ſecũdo. Eſt aũt ꝯpoſitũ ex ſubſtãtia calida dãte amaritudinẽ ſibi:⁊ faciente illud apitiuũ opilationũ ⁊ ſolutiuũ:nãe ⁊ ex ſubſtãtia terrea ſtiptica ꝑ quã acqrit̃ ei vt ſit membꝛoꝛũ ꝯfoꝛtatiuũ ⁊ ꝑtiuʒ laxaꝝ aggregatiuũ : ſʒ ſtipticitas plus eſt amaritudie ſua:⁊ adhuc plus in eo q̄ exiccatiuuʒ eſt ſʒ ſubſtãtia calida magis ẽ in ſupficie dñans ꝑꝑ quod pꝛima ſua opatio q̄ obuiat coꝛpoꝛi ſunt veſtigia caliditatis q̄ ſciuiſti:⁊ ſecũda ſua opatio ſunt veſtigia ex ſubſtãtia ſtiptica ꝓdeũtia ipꝛimere:⁊ nõ ẽ i eo nocumñtũ apparẽs: ſuccus tñ eius nocet ſtomaco ꝑꝑ hauracitatẽ ſuã:⁊ ẽ debilis ſolutõis ⁊ ex reb⁹ adiũgendis melioꝛãtib⁹ illud eſt roſa:⁊ ex vigoꝛãtibus opatõeʒ ei⁹ ẽ fumus terre ⁊ aqua caſei: ⁊ ſpica addit ei bonitates notas:⁊ paſſule enucleate emendãt cõditões ei⁹.Modus opatõis ſucci ei⁹.Exꝑme ſucci ipſius quãtitatẽ quã volueris:⁊ ꝓpꝛie in medio veris et purifica illuʒ ſm̃ modos notos ⁊ fac ſiccare in ſole vel cinere calido in vaſe vitreo ſicut ſiccat̃ aloes.Aq̃ aũt ſublimationis eius fit ſicut aq̃ roſ.⁊ ſil'ia q̄ fiũt in vaſis ſublimatiõis.Abſinthiuʒ aũt ſuſtinet de decoctiõe mediocrẽ rem. Pli.li.z7.ca.7. POSSE.Cõtra lumbꝛicus ſuccus abſinthij cuʒ puluere betonice vel cẽtauree vel ꝑſicarie vel nucleoꝝ ꝑſicoꝝ ſucco vel ſuoꝝ folioꝝ det̃.Cõtra ſuffocationẽ ex fungis detur ſucc⁹ abſinthij cũ aceto ⁊ cum puluere diptami . Cõtra ebꝛietatẽ det̃ ſucc⁹ eius cũ melle.Cõtra vermes auriuʒ.Diſtillet̃ ſuccus eius i aure.ſuccus eius potat⁹ viſuʒ clarificat. ipoſitus ruboꝛem ⁊ pan

nuʒ aufert. Abſinthiū libꝛos et pānos a murib⁹ et tineis
tutos reddit. Cōtra liuoꝛē et doloꝛē mēbꝛoꝝ ex ꝑcuſſiōe
ex ſucco abſinthy cū puluere cimini ⁊ melle fiat emplm̄
Cōtra duritiē ſplenis abſinthiū coctū i oleo cataplaſmet̄
vel iungat̄ ex vnguēto facto de eius ſucco ⁊ aceto armo
niaco ⁊ cera ⁊ oleo. Cōtra opilationē ſplenis det̄ ſucc⁹ ei⁹
cū puluere coſti. Itē valʒ ꝯ opilationē epatis de frigida
cā. ad mēſtrua ꝓuocāda fiat ſuppoſitoriū ex abſinthio ⁊
arthemiſia coctis in oleo nucis. Jo. meſ. Abſinthiū educ̄
colerā a ſtōacho ⁊ iteſtinis ⁊ epate ⁊ extēdit̄ opatio eius
ad venas ⁊ mūdificat eas ab hūoꝛe colerico ⁊ aq̄ſo ⁊ iter
dū ducit ipſʒ ꝑ vias vꝛie: ⁊ ꝑſeruat abſinthiū a putrefactio
ne ⁊ ꝓpe pot⁹ ifuſiōis ipſi⁹ i vino ꝺcoctiōis ſingulis die
b⁹ circiter. i. aut. ij. vel aq̄ ſublimatiōis ei⁹ ⁊ ꝓhibet pan
nos a tineis ⁊ vermib⁹: ⁊ ꝯficit̄ cū oleo ⁊ inungitur cū eo
coꝛp⁹ ⁊ ꝓhibʒ cimices appꝛoximari ad ipſū. Et qn̄ aq̄ ei⁹
cōmiſcet̄ cū encauſtro ſcriptoꝝ ꝓhibet libꝛos a coꝛꝛoſio
ne muriū ⁊ ꝯfert abſinthiū iuuamētū magnū ꝯtritiōi et
ꝯcuſſiōi mēbꝛoꝝ: ⁊ ꝓpꝛie cū melle aut vino ⁊ pauco cimi
no ⁊ oleū ex eo factū ꝯfert doloꝛi auris ⁊ tinnitui ⁊ ſurdi
tati: ⁊ colluit̄ os cū aceto ꝺcoctiōis ei⁹ ⁊ coꝛticū citri ⁊ cō
fert fetoꝛi eius. Succ⁹ aūt eius cū nucleis ꝑſici interficit
vermes i aure. Et abſinthiū coꝛꝛoboꝛat ſtomachū ⁊ epar
⁊ excitat appetitū moꝛtuū opilatiōes apit ⁊ moꝛbos opil
lationū curat ſic̄ ē icteritia ⁊ idropiſis ⁊ vermes iterficit
⁊ educit ꝓpe emplm̄ in hūc mōʒ. Abſinthy. ʒ. ij. euforby
ʒ. i. coꝛnu cerui vſti. ʒ. 5. mellis quātū ſufficit. Cōfert ⁊ ab
ſinthiū iuuamētū magnū febꝛib⁹ lōgi tꝑis ⁊ fe. opilatio
nū. doſis ipſius decocti aut īfuſi potio ē a. ʒ. v. vſqʒ ad. vij.
pulueris eius a. ʒ. ij. vſqʒ ad tres.

Abſinthiū dulce. i. anetum
Abſinthium marinū. i. ſti
cados citrinum.
Abſinthium: ponticū. cretē
ſe. cōmune idem.
Abſius. Aui. ē medicīa kar
mena ⁊ perſica. ara. dicta
Abunchal.
Abſtantia. ideſt gradus.
Abſtirgar. ideſt iſtirgar
Abthios. i. barba iouis.
Abuc. ideſt yſopus.
Abugul. i. iuniperus.
Abugeliſſe. i. lactuca aſini
vel dr̄ ſumarē ⁊ zurarē a
dia. dr̄ ăchuſa. ⁊ ē ŧa ſpēs
ei⁹. l. lactuca aſini. Auic.
4. fac̄ capl̄a. hearfel⁹
Abulos. i. pellicula q̄ inter
coꝛticem ⁊ fructum glan
dis vel caſtanee eſt.
Abumera. ideſt ſiringa.
Abundacati. i. auellana.
Aburahil ē q̄dā confectio
que ꝺ liui cum lana fit q̄
non eſt in vſu.
Abuſe. ideſt auellana aſſa
ta. vel alkekengi.
Achabel. ideſt enula.
Acacalis. Ste. ē ſpēs tarfe
Et tarfe eſt tamariſcus.
Acades. ideſt atralia.
Acadar. ideſt viride.

Acaid eſt gummi arboꝛis
grani viridis.
Acal. ideſt anetum.
Acalapis vel acalifes vel
acaliſtis. i. vꝛtica Aui. igri
da knidi. Dia.
Acalantia vel acalantes hi
xina. i. auis cardella. ve
ꝑibus aſſueta.
Acalamia. ideſt cadimia.
Acalantos. gre. carduellus
albus. aly dicūt acantos.
Acalta ē herba ꝓxima vio
lis cū coloꝛis amplitudi
ne ⁊ grauis odoꝛis. vincit
numero folioꝝ marinaʒ
ꝑli. li. zi. cap. 6.
Acaltici. ideſt aſſa fetida.
Acaluem. ideſt durungi
Acal̄i. ideſt amoniacū. Gal.
6. ſim. phar.
Acametren eſt ſpēs ſam
buci ſilueſtris. ꝑli.
Acamiʒmel. i. ſine fame.
Acanil. ideſt carbunculi.
Acanos. Step. ē herba dcā
efferenum agreſte.
Acanon ē quedā argilla ſa
tis deſiccatiua in coꝛaſce
ni reperta: ⁊ ſimiliter vo
cat̄ acanoꝛ iſtrumentuʒ
factum ex ipſa quo diſtil
latur aqua roſata.

Capitulum. VI.

Acantos gre. vel pederoca vel melāphilos ara.
babe vel chachita: vel aſtuded. latine
vo planta gūmi draganti. Dragātū ē gūmi plāte q̄ vocat̄
babe: cui⁹ triplex ē maneries. ſ. albū qꝺ meli⁹ ſi claꝝ ſit ⁊
puꝝ: ⁊ ē ſubruffū ⁊ ē citrinū: qꝺ āt albū ē i frigidis medi
cinis pōi dʒ: ſubruffū āt ⁊ citrinū i cal̄is. ꝑ. 40. annos pōt
ſuari: v̄tutē hʒ ifrigidādi mūdificādi humectādi ⁊ ꝯglu
tinādi. DIASCO. ca. acātos. Acātos naſcit̄ i parieti
bus i locis lapidoſis ⁊ hūidis cui⁹ ſpēs ſunt due. vna ſpi
noſa ac bꝛeuis. Alia thirſoſa. vñ dr̄ melāphilos: eo qꝫ fo
lia nigra hʒ veluti pigmētū nigrū ⁊ diuiſa ſic̄ eruca lōgio
ra ⁊ latioꝛa lactucis v̄gas hʒ duoꝝ cubitoꝝ in groſſitudi
ne digiti: ⁊ i capite v̄ge ipſi⁹ folia hʒ minuta in q̄ caput eſt
vt cardus: coloꝛis iacinti flos ē illi alb⁹ ⁊ ſemē coloꝛ] mel
lini cū radice mucillaginoſa ⁊ ruffa ⁊ lōga gūmi ipſius eſt
dragātuʒ. Eſt alia agreſtis ſil̄is colimo ſpinoſa ſʒ bꝛeuioꝛ
ſupꝛadictis. SERA. li. aggre. cap. habe. Habe ē arboꝛ
cuius gūmi ē dragātū: cui⁹ radix groſſa lignoſa ⁊ vocatur
dragātuʒ: ex q̄ apparet res q̄dā ſuꝑ terrā. vñ egrediunt̄
rami eius ⁊ ſunt rami ſeu v̄ge bꝛeues duri extēſi ſuꝑ faci
em terre i q̄bus ſunt folia gracilia ꝑua plurima ⁊ iter ipa
ſunt ſpine albe eq̄les dure. q̄ tegunt̄ ⁊ occultant̄ ab ipſis
folijs. dragātuʒ ē humiditas q̄ emanat ex radīce ipſa qn̄
vulnerat̄ ferro et tꝑe ſue maturatiōis apparent qn̄ vulne
rat̄ i loco ſciſſure ⁊ radix ipa vocat̄ ara. chachita. Et meli⁹
ex dragāto ē claꝝ puꝝ ſubtile cui⁹ ſapoꝛ v̄git ad dulcedi
nē: qꝺ ara. vocat̄ ſichiraitiʒ. gre. tragātuʒ. lat. v̄o dragātū.
GALIE. 8. ſim. phar. cap. de dragāto. Dragātū v̄tus ē
ei⁹ p̄ma q̄ deſiccat ⁊ ŧa glutinat. ⁊ tertia ē q̄ frāgit acuita
tē reꝝ cal̄aꝝ. ⁊ acutaꝝ fri. i ŧo gra. hu. i p̄mo. POSSE.
Aq̄ oꝛdei in q̄ coctū fuerit dragātū ꝑ noctē remouet ſiti
Cōtra ſciſſuras oris ⁊ labioꝝ ⁊ palati vlceratiōes vl̄ exco
riatiōes diſſoluat̄ dragātū i aq̄ ro. ⁊ ꝑ pānū exp̄mat̄: ⁊ cū
gluctinoſitate ꝯficiat̄ puluis amidi ⁊ iungat̄ petia: ⁊ illi
niat̄ lingua vel labiū ſepe ⁊ cito curant̄. Ad faciē ꝺalban
dā ⁊ pānū ſuꝑfluū remouendū ponat̄ dragātuʒ in aq̄ ro.
ꝑ noctē mane addito boꝛace vl̄ cāfoꝛa i ꝑua q̄ntitate ⁊ fa
cies freq̄nter illiniat̄. Cōtra ſiccitatē pectoꝛ] aq̄ oꝛdei ꝺ
coctiōis dragāti ⁊ gūmi arabici det̄. Ad curādā cal̄am et
ſiccā tuſſiʒ det̄ aq̄ ꝺcoctiōis oꝛdei ⁊ ſucci ligritie in q̄ diſ
ſolutū fuit dragātū ꝑ noctē vnā: vel al̄r in aq̄ ro. diſſolua
tur dragātū ꝑ noctē poſtea ꝑ pānū exp̄mat̄: ⁊ cū viſcoſita
te ipſi⁹ dragāti cōficiāt ⁊ fiāt pill̄e q̄s teneāt ſub ligua: q̄
diſſolute trāſglutiant̄. valēt ēt ꝯ tuſſiʒ ⁊ ſiccitatē ſpūaliū
Ellectuariū ꝯfectū ex duab⁹ ꝑtib⁹ dragāti ⁊ tertia ligri
tie cū ſirupo ſimplici valʒ ꝯtra p̄dictā tuſſiʒ. Cōtra diſin
teriā diſſoluat̄ dragantū i aq̄ pluuiali ⁊ i eadē decoquat̄
pullus q̄ det̄ patiēti: eadē aq̄ aliq̄ntulū tepida ꝑ cliſtere
inyciat̄ det̄ ſil̄r ſucc⁹ plātagis i q̄ ꝑ noctē fuerit diſſolutū
dragantū. Sʒ attēde qꝫ qn̄ dragātuʒ i medicis ponit̄ per
ſe dʒ teri qꝛ ꝯtritiōi reſiſtit. Si. n. cuʒ alijs ſpēbus ꝯterat̄
p̄us i fumuʒ reſoluent̄ alie ſpēs q̄ʒ dragātum conteratur.
DIASCO. Dragātuʒ i puluerē redactū ⁊ cū cal̄a aq̄
potatū: eos q̄ ſpaſmū patiunt̄ vel q̄b⁹ aliq̄ itrinſec⁹ vene
crepuerit ſil̄r ſanat. SERAPIO. auc. Diaſ. v̄tus eſt ei
gluctinatiua ſic̄ v̄tus gūmi ara. ⁊ ipm̄ admiſtrat̄ in cohol
oculoꝝ ⁊ i medicis tuſſis ⁊ aſꝑitate cāne pulmōis ⁊ abſci
ſiōe vocis ⁊ curſus catarri i vulua qn̄ fit ex eo ꝯfectio cū
melle ⁊ ponit̄ ſuꝑ liguā ⁊ trāſglutit̄ qꝺ ꝺ ipſo diſſoluitur
aut dat̄ de ipſo. ʒ. i. poſtq̄ʒ ifundit̄ i vino cocto dulci: ⁊ tūc
ēt valet ad doloꝛē renuʒ et vlcera veſice. qn̄ miſcet̄ ei ex
coꝛnu cerui aduſto et paꝝ alumis iameni: pꝛohibʒ nocu
mentū moꝛſus ꝑpētū. Et idē auc. albugerig. Dragantū eſt
frigidū: et ē in eo hūiditas q̄ laxat vētrē et cōfert tuſſi et
vlcerib⁹ oculi et lippitudinib⁹ ei⁹ et rep̄mit acuitatē me
diciaꝝ laxatiuaꝝ. Et idē auc. meſarugie ē bonū vlcerib⁹
veſice et aſꝑitati gutturis et ligue: et idē auc. Abix. ē in eo
res modice caliditatis et hūiditatis et laxat vētrē et cō

fert tuſſi ⁊ vlcerib⁹ pulmōis ⁊ glutiat vlcera iteſtioꝝ niſi
qꝛ addit i ſolutiōe: ⁊ ꝯfert vlcerib⁹ ocl̄i ⁊ lippitudini qn̄ i
fūdit̄ ⁊ diſſoluit̄ ⁊ coliriʒat̄ cū aq̄ ei⁹: aut pōit̄ i puluerib⁹
⁊ ꝯuēit ⁊ miſcet̄ cū medicis acutis laxatiuis qꝛ pꝛohibet
nocumētū eaꝝ ⁊ pꝛohibet aggrauationē ipſius medicine
ſupꝛa naturaʒ ſi deo placuerit. Formā aſſandi dragantū
inuenies. infra. l. gūmi arabicum.

Acantū. i. ſemen vꝛtice.
Acantum. ideſt incubus.
Acantiſleuce vel acātaleu
cri. i. ſpina alba ⁊ ē bede
guar. l. bemedato.
Acantū terminū vel yera
ideſt ſucha.
Acantum. ideſt vꝛtica ni
gra marina.
Acantis arabica ſil̄is ē acā
tiſleuce ⁊ eſt ſucaba.
Acantabaniqui. ideſt ſpina
iudaica ⁊ ē ſucaba. Ste.
Acantil. ideſt poꝛcus.
Achātis leuce. ſpina alba.
Bedeoard. Echinū. Dia.
Acātis egiptia. ideſt achan
tis arabica.
Acātiſꝑma. i. vꝛtice ſemen
Acāthociros. i. ſpīoſus poꝛ
cus q̄ lat. vocat̄ yſtrice.
ab achāta qꝺ ē ſpīa ⁊ chi
ros poꝛcus ⁊ oīa hec ꝑ. k.
⁊ th. melius ſcribuntur.

Capitulum. VII.

Acanug ara. vel carabuth gre. ariſtō. vl̄ fetalogos
vl̄ apiſtō vel panodracia latīe v̄o ariſtolo
gia. Ariſtologie due ſūt ſpēs: lōga ⁊ rotūda. Rotūda hʒ fo
lia ſil̄ia hedere mollia ⁊ lenia ⁊ hʒ ramulos lōgos egredi
entes ab vna radice ⁊ floꝛē albū hñs it⁹ rubeū fetidi odo
ris ⁊ hʒ radicē rotūdā. ſʒ lōga hʒ folia lōgioꝛa q̄ʒ rotūda
⁊ v̄gas ſb̄tiles lōgas ad mēſurā palmi flos ei⁹ ē coloꝛ] pur
purei ⁊ odoꝛis fetidi ⁊ hʒ radices lōgas. Ambe calide ſūt
i p̄. ſic. i 2°. q̄dā dicūt qꝫ ſūt ſicce i 3°. Rotūda magis cōpe
tit medicīe: magl v̄o radix folijs. Radix colligit̄ i hyeme
añ ꝓductiōeʒ floꝝ: hʒ āt v̄tutē diſſoluēdi ꝯſumēdi ⁊ ex
pellēdi venenū. Poſſūt āt ꝑ bieñiū ſuari. SERA. in
aggre. ſuis: ca. Acanug. ſūt ei⁹ due ſpēs maſcul⁹ ⁊ femia ⁊
lōga ē maſcul⁹ ⁊ rotūda feīa. Rotunda v̄o duas hʒ ſpēs.
vna folia hʒ ſil̄ia ciſſos q̄ſi rotūda odoꝛifera mollia ⁊ le
nia ⁊ hʒ ramulos oblōgos egrediētes ab vna radice ⁊ flo
rē hñs albū iteri⁹ rubeū fetidi odoꝛis ⁊ nulli⁹ vtilitatis ⁊
hʒ radicē rotūdā ſil̄eʒ rape: ſʒ lōga hʒ folia lōgioꝛa q̄ʒ ro
tūda. ⁊ v̄gas ſb̄tiles lōgas circiter palmi mēſurā flos ei⁹
ē coloꝛis purpurei ⁊ odoꝛ] fetidi q̄ ē i ſua oꝑatiōe ſil̄is flo
ri herbe q̄ dr̄ accu ⁊ hʒ radices i lōgitudie vnius palmi ⁊
plus: ⁊ i groſſitudie digiti: ⁊ qꝺ ē īter radices eſt ſil̄e ligno
buſſi: ⁊ odō ei⁹ ē piguis ⁊ ē ariſtologia lōga. Eſt ⁊ alia ſpēs
rotūde q̄ hʒ v̄gas ſb̄tiles ſuꝑ q̄s ſūt ml̄ta folia rotūda ſi
milia folijs ſemꝑuiue mioꝛis ⁊ flos ei⁹ ē ſil̄is floꝛi rute: et
radix ei⁹ ē lōga ſb̄tilis ſuꝑ quā ē coꝛtex groſſus boni odo
ris: q̄ appotecary vtunt̄ i ꝯfectiōib⁹ vnguētoꝝ ⁊ electua
rioꝝ. DIAS. ca. de ariſtologia. Ariſtologia dr̄ a gre. ſe
talogos ⁊ apiſtō. cui⁹ tria ſīt genera. rotūda. lōga. ⁊ clema
tic⁹. Rotūda appellat̄ feīa folia hñs hedere ſil̄ia: odoꝛa
ta cū viſcitudie obꝛotunda ⁊ mollia ⁊ lenia tactu. multas
hñs v̄gas ex vna radice oblōgas floꝛē albū ⁊ rotūdū hʒ
i medio floꝛē croceū: ſʒ ē iutilis radix ē illi rotūda ⁊ odo
re nō iocūda guſtu tñ bꝛamoſa: lōga v̄o ariſtologia maſcu
lus ē q̄ ⁊ dactil̄ dr̄: folia hñs oblōga ⁊ v̄gellas tenues lon
gitudie duoꝝ palmoꝝ floꝛē purpureū ꝓfert radix ē illi
roboꝛe digitali ⁊ odoꝛis bōi. Illa q̄ dr̄ clematic⁹ v̄gas hʒ
tenues ⁊ lōgas folia rotūda ſil̄ia oꝛidio minoꝛi ⁊ floꝛē ſi
milē rute radicē oblōgā ⁊ tenuē coꝛiū hñtē groſſuʒ ⁊ odo
ratū: quā pigmētary ad ꝯfectionē oleoꝝ miſcēt: ⁊ religs
medicaminib⁹ ſic̄ rotūdā. GALIE. 6. ſim. phar. ca. de
ariſto. Ariſtologie radix vtiliſſima ē ad curas amara ⁊ ſb̄
acris extn̄s magl āt ſb̄tiliū ꝑtiū ex eis ē q̄ rotūda ⁊ ꝑ oīa ef
ficacioꝛ. Ceteraꝝ v̄o duaꝝ clematic⁹ q̄dē odoꝛifera magl
vt ad pigmēta vtant̄ pigmētary illa: ad curas v̄o ꝺbilioꝛ
ē. lōga v̄o minus q̄dē ē ſb̄tiliū ꝑtiū q̄ʒ rotūda: nō tñ ipa in
utilis ē imo ē abſterſiue ⁊ calefactiue v̄tutis ⁊ min⁹ q̄deʒ
q̄ʒ rotūda abſtergit: ⁊ euapoꝛat. calefacit āt nō min⁹ ſʒ foꝛ
te magis vñ i q̄b⁹ op⁹ ē mediocriter abſtergere lōga ē me
lioꝛ ſicut i vlceꝝ icarnatiōib⁹ ⁊ ſecūdinaꝝ perirys: i q̄b⁹
v̄o volum⁹ groſſuʒ hūoꝛē foꝛti⁹ ſubtiliare: rotūda ē opus.
AVER. li. colliget: ca. ꝺ ariſtolo. Ambe ſpēs ei⁹ ca. ⁊ ſic.
i 2°. POSSE. Cōtra aſma hūidū due ꝑtes pulueris ari
ſtol̄. ⁊ dimidia gētiane ꝯficiat̄ cū melle ⁊ tale electuariū
det̄. Cōtra epilenſiā ariſtol̄. ro. euforby caſtoꝛei ſulfuris
viui fiat ꝺcoctio i oleo petroleo vel muſcellio vel ſaltem
cōi ⁊ inūgat̄ ſpīa a collo iferi⁹. Ipſe ēt puluis ꝯfect⁹ i ace
to saniē ⁊ ſcabiē curat. Cōtra venenū ⁊ moꝛſuʒ venenato
rū aīaliū det̄ puluis ei⁹ cū ſucco mēte vel vino. puluis ei⁹
moꝛtuā carnē coꝛꝛodit: ſiue ſit i vulnere ſiue ſit in fiſtula.
foꝛmet̄ liciniū ſm̄ ꝓfunditatē ei⁹ ⁊ melle iunctū aſꝑgat̄
puluere ariſto. ⁊ imitat̄. Ad expellēdū fetū: ſiue viuū ſiue
moꝛtuū coquat̄ radix i vino ⁊ oleo ⁊ fiat fomētū. DIA.
moꝛſib⁹ venenat] cū vino ariſto. ro. i. data medet̄ ⁊ impo
ſita id p̄ſtat ēt. Secūdinas depōit aboꝛſuʒ fac̄ bibita cuʒ
piꝑe ⁊ mirra peſſario adhibita hʒ ſimilē effectuʒ: lōga ſic̄
rotūda ſʒ rotūda plus aſmaticis ꝯfert: ⁊ ſb̄gluctiōib⁹ ⁊ fri
goꝛib⁹ ⁊ pleuretic] cū aq̄ bibita ſingulariter medet̄. Infi
xa coꝛpoꝛi euocat: vulnerib⁹ ſoꝛditiē ⁊ putredineʒ tollit:
alta vulnera replet melli ⁊ iriſilillici mixta gigiuas ⁊ dē
tes a putredie purgat v̄t⁹ ē oīb⁹ ſpēb⁹ ei⁹ cal̄. ⁊ feruēs. fa
ciūt deniqʒ ad putredies ⁊ purgamēta oſſiū ꝺſpuēda ⁊ ad
frigidas febꝛes: ⁊ ſolitā i ſemis purgationē ꝓuocat potui
data. ʒ. i. vl̄ cataplaſmatib⁹ ipoſita. Ad vſuʒ tñ medicine
aptioꝛ ē rotūda guſtu amara. H. n. i empl̄is miſſa caua vul
nera replet fac̄ ⁊ ad viꝑaꝝ moꝛſuʒ ⁊ ad alia venena extrī
ſec⁹ poſita ⁊ doloꝛē ꝺ vētoſitate pigui ⁊ indigeſta curat ⁊
adiuuat ēt aſmaticos cū aq̄ bibita. Epilēticos ex acri hu
moꝛe factos curat. Ad reuma ⁊ ſpaſmata ſuꝑ oē medica
mē vtilis ē frigoꝛe exuſtos i ol̄o vl̄ axūgia poꝛcīa cocta ca
lefacit Cancrinomata q̄ i narib⁹ naſcunt̄ cū cipero ⁊ dra
gūtea femia cū melle trita ⁊ i narib⁹ ſemel ⁊ iteꝝ vl̄ ter
tio ipoſita ꝑfecte ſanat. In febꝛib⁹ acerrimis ariſtologiā
ſiccā ſuffumiga fugatqʒ demōia: ⁊ hilarioꝛē facit ifanteʒ
ſuffumigata. Radix ei⁹ purgat fiſtulā ⁊ ad ſanitatē ꝑduc̄
⁊ podagricis cū aq̄ dat̄. GAL. Ariſtologia q̄ ꝑꝑ opilatio
nē doloꝛes fiūt vl̄ aliq̄ʒ groſſitiē ſpūs rotūda ſanat magis
q̄ʒ lōga ⁊ ſtimulos educ̄ ⁊ putrefactionē ſanat ⁊ ſoꝛdida
mūdificat vlcera ⁊ dētes ⁊ gigiuas clarificat. Adiuuat āt
aſmaticos ⁊ ſingultiātes ⁊ epilēticos ⁊ podagricos cū aq̄
bibita ſʒ ⁊ rupturis ⁊ ꝯq̄ſſatiōib⁹ ſuꝑ aliqꝺ aliud farma
(cū idonea eſt.
Acapnū mel. i. ſine fumo i antidotis
adriano Acharnis vl̄ baharnis gre. piſcis dict⁹ acema.
Acapos gre. i. ſine fructu: ſic dr̄ q̄dā ſpēs libāot] ⁊ edere.

Capitulum. VIII.

Acar ara. gr. micete vl̄ mikute. lat. v̄o fūg⁹. SERA.
li. aggre. ca. acar. auc. Dia. Acar ſīt due ſpēs ei⁹.
vna ē apta cibo: alia nō. qꝛ occidit. GALIE. cōplexio
eoꝝ frigida ⁊ hu. multū: ꝑꝑ H ſūt ꝓpe medicias moꝛtife
ras: ⁊ ꝓpe q̄ꝝ ſb̄ſtātie admiſcet̄ aliq̄ putrefactio. Et dixit
in. li. de dieta. boni ex eis ſūt nō nociui ⁊ ſūt frigidi: ⁊ ſi q̄s
vtit̄ eis nimis generāt hūoꝛes malos. Et ex eis ſunt ſpēs
male moꝛtifere: ⁊ iam vidi hoiem q̄ paſſus ē ab eis anxie
tatē anhelitus ⁊ coartationē ⁊ ſincopim ⁊ ſudoꝛeʒ frigi
dū ⁊ euaſit poſtq̄ʒ potauit ſquingebin in quo decoctum
fuit pulegiū ⁊ ꝓiectū eſt ſuꝑ ipm̄ baurach: ⁊ ſic euomuit
fungos illos: ex q̄bus generati fuerūt hūoꝛes groſſi i ſto
macho: vñ q̄ fungos cōedit ſibi accidit ex eis colica ⁊ ſuf
focatio. Et via tardādi nocumētū ipſoꝝ ē dare i potu vi
nū puꝝ aut aquā ciceris cū aceto ⁊ ſale ⁊ decoctionē ſatu
regie ⁊ oꝛigani: ⁊ ſterc⁹ gallie cū aceto mixtū ⁊ melle et fa
ctū ide lohoc. Et fungi q̄dē nutriūt nutrimēto ſuꝑfluoni

Longa
Ariſtologia
rotunda
Acanug
Carabuth
Ariston

ſi q: ſũt difficilis digõnis ⁊ egrediunt̃ cũ ſtercoꝛe ĩtegri ſi ne ĩmutatiõe et nimietas fungoꝝ generat ſtrãguriaꝫ. Et idẽ auc. Aben meſuay. meliꝰ ẽ ꝙ fungi ꝑmo coquant̃ cuꝫ piris ſiccis aut recẽtibꝰ et bibat̃ poſtea vinũ puꝝ et ꝓpe tas eoꝝ ẽ ꝙ generãt ſuffocatiões. GALIE. 7. ſim. ꝓbar. ca. mikite. Mikite. i. fungi frigidi et hũidi ſufficiẽter ſũt. vñ ꝓpe dlicteriosã ṽtutẽ attigũt et maxie q̃cũq; naturã ꝑmixtã hñt putredinali alicui q̃litati. Et idẽ li. z. ð cibis ca. de fungis. fungi bñ buliti vel ðcocti ĩ aq̃ veniunt ꝓpe edula apoia: nõ tñ ſic tñmõ vtunt̃ eis hoĩes. ꝓparãt autẽ et cõcedũt multiformiter. flegmaticũ aũt ẽ qð ex ipſis nutrimẽtũ ẽ: et palã ꝙ frigidus et hũidus: et accidit ex ipis malus chimꝰ. maxie qdẽ g̃ inocui alÿs fungis ſũt boleti: et ego vidi quoſdã boletoꝝ q innocuiſſimi vident̃: cum plures nõ bñ ðcoctos cõcedũt. vñ quẽdã ex eis vidi afflictũ ĩ oꝛe vẽtris et g̃uatũ ⁊ ãguſtiantẽ et vix reſpirantẽ et ſpũ ðficiẽtẽ et frigidũ ſudãtẽ et vix ſaluatũ ꝑ oblationeꝫ ſedãtiũ groſſos hũoꝛes: q̃le ẽ oximel ꝑ ſe: et cuꝫ yſopo et oꝛigão mediocriter ðcoctis in ipo. Eteni ille ſũpſit et vomuit huiuſmõi ſpũaꝫ poſtq̃; vomuit cõcſtos fungos iam aliq̃lr ĩ flegmaticũ chimũ ſuffocãtẽ et frigidũ et groſſuꝫ ꝑmutatos. ALMAN. tra. 3. cap. ð fungis. Fũgi tuberibus valde ſunt ðteriores q̃ruꝫ qdã hoĩes ſtrãgulãt atq; occidunt. qui aũt ex illis boni exiſtunt in coꝛpoꝛe viſcoſũ generãt flegma. Eſt ⁊ aliud genus fungoꝛum quod cõiter nominatur tubera: pro quibus. l. hameh.

Acharachie. i. acantos.
Acarcare. ideſt filtrum.
Acardilon. ideſt ſiſeleos.
Acardelẽtes. i. auis cardela
Acarlicon eſt ſpecies teſticuli canis.
Acaron. ideſt anagallus.
Acarpos. ideſt ſine fructu.
Acarta. ideſt ſarcocolla.
Acaſen. ideſt meu.
Acata. i. arboꝛ thuris
Acateruꝫe. i. podagra lini.
Acates. i. lapis qdã circulis nigris ⁊ albis variatus ⁊ eſt lap. gagathes.

℄ Capitulum. IX.

Acacia altarti

Acatia gre. ⁊ lat. ſꝫ ara. altarti. Acatia ſcðꝫ q̃ſdaꝫ eſt ſuccꝰ prunelloꝝ imaturoꝝ q̃ latine vocãt̃ atrinee ſꝫ ſl'o: q: vt ait Sera. li. aggr. Acatia fit ex fructu cuiuſdã ſpioſe arboꝛis gũmi ara. q̃ noiat̃ amgailein ſicut appet i. l. gũmi arabicũ. AVI. li. z. ca. de acatia dic̃ ꝙ eſt ſuccꝰ altarti: ß aũt carẽtes: facimꝰ de ſucco prunelloꝝ vt ſupra. DIAS. ca. ð acatia fructꝰ ẽ arbor̃ ſpioſe q̃ maxie ĩ egipto naſcit̃: hic fructꝰ velut oliua ꝑmit̃ ⁊ ſuccꝰ ĩ ſole ſiccat̃. Eſt g̃ optima q̃ ẽ leuis ⁊ ſubruffa cũ ſuauitate odoꝛis ſbacida ⁊ guſtu valde ſtiptica: hec. n. maxie ð imaturo fructu ꝑmit̃. nã nigra ẽ ð maturo fructu. oĩs ãt ſtrĩgit ⁊ ðſiccat nimis ⁊ ifrigidãt abũdãter: fri. ẽ in. z. ſic. i. 3. Succꝰ eiꝰ collirÿs miſcet̃. HVMAY. in li. ð tiriaca. acatia terminꝰ eiꝰ ẽ qð ẽ foꝛtiſſime ſtipticitat̃. GALIE. 6. ſim. ꝓbar. ca. ð acatia. ⁊ ipꝫ qdẽ foliũ ẽ arboꝝ ⁊ fructꝰ ⁊ ſuccꝰ. g qdẽ ⁊ lotꝰ ðbilioꝛ ſil' ⁊ minꝰ mordicatiuũ efficit̃ quãdã acredinẽ ĩ lotura abÿciẽs. Si ṽo ⁊ ſbungat̃ alicui mẽbꝛo ſano ſtatĩ illð ſicciꝰ ⁊ aridiꝰ oñdit. Et caliditat̃ qdẽ ſenſuꝫ nũq̃; fert: frigiditatẽ ṽo nõ valde vehemẽter hꝫ. palã g̃ ꝙ frigidus ⁊ terreſtre ẽ farmacũ admixta ſibi ẽt q̃dã aq̃ſa ſbſtãtia: putabit̃ aũt nec ſbtiliũ ꝑtiũ eẽ: ſꝫ hr̃e q̃ſdã ꝑtes diſꝑſas ſbtiliũ ꝑtiũ caliditate ĩ lotura decedẽte. põat̃ ãt ⁊ huiuſmõi tertÿ qdẽ gradus ſiccãtiũ. ꝓi ṽo ifrigidãtiũ poſtq̃; fuerit lota. Pli. li. z4. ca. iz. POSSE. DIA. acatia ignẽ ſacrũ extiguit ⁊ ꝑniones ſanat. pterigia occul' tollit: vulneribꝰ ⁊ tũoꝛibꝰ oculoꝝ mirifice prodeſt profluũ mulieris ſtringit. ſtericis ſubuenit: fluxum ventris bibita et ſuppoſita pꝛohibet capillos inficit. ⁊ lota ſicut cadimia: ſolet oculoꝛum confectionibus miſceri.

Acatia arſa. ideſt dura.
Acatilis. ideſt ſpẽs tarſe.
Acatie. i. medicina acuta q̃ nõ bibit̃ ꝑꝑ ſui acuitateꝫ.

Acatis vl' acata. i. ſic̃ cũ pedes ⁊ caput agni cuꝫ aceto coquunt̃ ⁊ ꝯgelantur ⁊ noſtro ydeomate vocatur gellatina.
Acato. ideſt guttur.
Acatutes. ideſt boꝛax.
Acatutos. ideſt ſtoꝛax.
Acauem. i. pucida q̃ gre. vocat̃ parcenidõ ⁊ ẽ cotula fetida vchuẽ achaubam pthemon leuchãtemon Sera. Dia. Amaracũ alachoen. alba matricaria. Acabauẽ. Gal.
Acceptaculũ ẽ mẽſura quãtũ teſta oui capiti
Ace. ideſt thimus.
Acedoꝛucuꝫ. acedonicum. acetoſuꝫ. acidũ. Alex.
Acedul. ideſt aleluia.
Acedula oĩs herba acetoſi ſapoꝛis ſic vocari põt: ⁊ põt dici acetoſella ⁊ verius ẽ oĩbꝰ nota parua hñs folia ⁊ pĩguia cuꝫ ſtipite tenui gracilibꝰ ſemibus pleno: ⁊ ẽ fri. ⁊ ſic. cõplexionis. Alterat caliditatẽ ſtõi ⁊ epatis ⁊ coꝛdis: excitat appetitũ ⁊ iſta ẽ acetoſa minoꝛ vl' acetoſella: ſꝫ acetoſa ĩ oĩbꝰ ẽ melioꝛ ⁊ vocat̃ acetoſa maioꝛ vt apparet in. l. humad.
Acetabulũ nomẽ ẽ mẽſure q̃rtã ꝑtẽ emine ꝯtinẽtis ⁊ ẽ ſm yſidoꝝ. iz. 3. ꝓꝫ aliq̃s quãtũ teſta oui capit.
Acerdech. qd ẽ. l. aꝫardach
Acefali. i. ſemẽ apÿ mõtãi.
Aceſes. i. nux romana.
Acegi. i. atramentum.
Acelea. acilia. ideſt pſilotrum. Dia.
Acelk. ideſt bleta.
Acer ẽ arboꝛ q̃dã ſic vocata. Pli. li. 16. ca. 16.
Acerbe. ideſt galla.
Aceris. i. palea vl' purgamẽtum milÿ.
Acerina ẽ qdã piſcis ſic vocatus. ⁊ oꝛphos. Alex. de doloꝛe oculorum.
Acerodion. i. ſine duritie.
Aceſim eſt ſpẽs criſocolle. Pli. 33. ca. 5.
Acetoſa quid eſt. l. humad. lappago.
Acetuꝫ qd eſt. l. chal.

℄ Capitulum. X.

Accbafar ara. gre. blactabiſãtia lat. vngl'a arõatica ad farialtaib. SERA. l. agg. c. Achafar. ẽ ꝯchiliũ ex ſpẽbꝰ oſtracoꝝ ⁊ eſt ſilr ð ꝯchilÿs purpureis ⁊ repiũt̃ ĩ regiõibꝰ idie ⁊ ĩ aq̃s iuxta q̃s oꝛit̃ ſpica nardi. Odoꝛ ãt eiꝰ arõaticꝰ ẽ qñ ipꝫ aĩal comedit nardum: ⁊ ipſa colligunt̃ ĩ tꝑe eſtiuo qñ aq̃ ðſiccat̃ ⁊ repit̃ ẽt ex eis ĩ littoꝛibꝰ maris aꝫimũ. Et coloꝛ eiꝰ ẽ ðcliuis ad albedinẽ ⁊ ambe ſũt melioꝛes ⁊ ẽ piguis. Sꝫ illa q̃ naſcit̃ ĩ babilonia ẽ ſbnigri coloꝛis ⁊ ẽ mioꝛ illa: ⁊ oẽs hñt bonũ odoꝛem. Et qñ fumigat̃ domꝰ cuꝫ eis ſentit̃ odoꝛ eaꝝ ſic̃ caſtoꝛei.
SERA. li. aggre. ca. obſtracoꝝ. Blaccebiſãtie ſũt ex vngulis oſtracoꝝ ⁊ ſũt coopcula qbꝰ tegunt̃ ĩ foꝛamine ſuo: ⁊ melioꝛes ſunt q̃ ṽgũt ad albedinẽ ⁊ ſũt odoꝛifere. q̃ruꝫ odoꝛ trahit aliquãtulũ ad odoꝛẽ caſtoꝛei. POSSE. GAL. ca. oſtracoꝝ. Qñ blaccabiſantia ſumit̃ cũ aceto in potu attenuat ſplenẽ: ⁊ qñ fumigant̃ cũ eis mulieres hñtes ſuffocationẽ matricis ꝯfert eis: ⁊ iſte fumus excludit ſecũdinã: et qñ ex eis fumigat̃ epilẽticꝰ excitat ipm.

Achababa. ideſt camiſia ſubucula.
Achal. i. aquila.
Achalimia. ideſt ſuperfluitas argenti.
Achanagia. i. ambꝛoxia.
Achani ẽ quoddã aĩal: ⁊ eſt auis omnibus nota ⁊ vocatur picha achani.
Achãta g. ſpia ꝑ. k. melius ſcribit̃ latini achãti dicũt
Achãtos qd ẽ. l. acãtos.
Achãtiõ. Pli. z4. ca. iz.
Achãtꝰ arboꝛ in egipto ſẽꝑ frõdẽs ſic dcã q: ſpinis ẽ plena ĩ q̃dã li. ãtiq̃ r̃pi ꝙ ẽ arbõ mirte ſꝫ ratũ ñ hẽo.
Achantina. i. veſtis cedata vel ſimulata.
Acharõ qdã ſic vocãt hbã anagallꝰ anacala. Pli. li.
Achates. qd ẽ. l. lapis achates
Achauem. i. vchue. acauẽ. Stephanꝰ acauanum. z5. c. xi. acaieh ara. vua.
Acharachie. i. dꝛagantum.
Achararich. i. cantarides.
Achariſtũ. i. ſine gratia vel ſine remuneratiõe. Naꝫ kariſma gre. gr̃a dr̃. ſic voluit noĩari opiatã quãdã auctoꝛ eiꝰ eo ꝙ opationi eiꝰ grates condigne non reperiantur.

Achenchbaracha. i. piretrũ.
Acheregũ. i. citrum.
Acheremata. i. aꝑa qð cum frãgit̃ emittit ad modũ humiditatis putrefacte.
Achech. i. abſinthium.
Achia vl' achios. i. glutẽ romanũ ⁊ ẽ maſtix.
Achil. i. cauda.
Achilea. mirofilon. i. mille foliũ. Pli. li. z5. ca. 5.
Achimo. Achimerõ. i. hermodactilus.
Achinos. i. raffanꝰ agreſt̃.
Achin eſt ſpẽs hedere.
Achiroſa. Agiros haur. i. karake. vel arboꝛ eiꝰ.
Achiron gre. i. palea.
Achirochia. i. ifuſio q̃ fit ſuꝑ aliqð membꝛũ cuꝫ aq̃ calida de alto.
Achiraraba. i. piretum.
Achirionata. i. ackeremata. i. acheremata.
Achira. i. ſcrofa.
Achitis. i. ſambucus.
Achium. i. caſella.
Achꝛab. i. ſcoꝛpio.
Achub. i. butiruꝫ.
Acia. i. rãnus.
Acida. i. acetoſa: ⁊ eſt etiaꝫ nomẽ pꝛopꝛiuꝫ loci.
Acidas. i. veruce que dicũtur ficus. l. veruca.
Acinatiũ. i. vinatia.
Acinus. Diaſ. herba cũ folÿs ⁊ ſeie minutis quam multi in coꝛona cõponũt ſilis ẽ oꝫimo. ſꝫ a ſuꝑioꝛe ẽ odoꝛata quã multi ĩ oꝛtis ſeminant.
Acinũ vue granũ ſiue botrus ipſe totꝰ vl' ĩteriꝰ eiꝰ granũ qð ẽ ſemẽ gre. dictũ giganta. Acinatiũ ṽo ab acinis ipm dr̃ reſiduũ racemoꝛũ exꝓſſo muſto qð ⁊ vinatia dicit̃.
Acireti. i. ſubꝛuffi.
Ackeremata. i. achireonata ⁊ eſt acheremata.
Aclas li. de doctrina gre. i. piraſtꝝ ⁊ ẽ pirꝝ ſilueſtre
Aclis. i. vlcus qðdã oculi.
Aclodi. i. fuligo.
Acoclaſſa. i. cathinum.
Acof. i. cataif.
Acoibar. i. coꝛiandrum.
Acomel. i. lapſana.
Acontia. i. iaculus ſerpẽs.
Acomlinthos ẽ lapis in q̃ acuit̃ ferrum. l. cos.
Aconis patromos. i. raſura eris. Ste.
Aconeicos li. ð doctri. gre. i. cibus indigeſtus.

Aconnitũ. licoethero Dia. i. ſtrangulatoꝛ adib: vel leopardi.
Acopon. i. malua terratica
Acopon. i. mitigatiñ ab a. qð ẽ ſine ⁊ copos qð ẽ laboꝛ ĩde miracopon. i. mire mitigatiñ ſic̃ ẽ medicamẽ remouẽs doloꝛem Gal'. 7. memiri. ca. ꝑ.
Acoꝛan. i. iaculus ſerpens.
Acoꝛeas. i. malua.
Acoꝛad. i. poꝛrus.
Acoꝛa. i. tubera capit̃: ⁊ ſũt furfura capitis: vñ Diaſ. c. ð ficu dic̃ ꝙ acora ⁊ ptiria ⁊ ſcabꝝ ſt̃ idẽ: ⁊ ptiria ẽ furfur capit̃. vt idẽ ca. de felle. Sꝫ ſer. dic̃ ꝙ ſũt vlcera capit̃ hũida. Ale. Caſſiꝰ felix. Gal'. li. de facile acq̃ſibilibus.
Acoꝛes: idẽ qð ſupꝛa. Acraſia ẽ ĩtẽperãtia ꝯpl'onis.
Acoꝛus. i. ſpantana. Gal'. in expĩmẽt̃. l. Glaſpatella. Gladiolus. Dexeris. Platearius.
Acoꝛthiã. i. mucillago. Haly ſcða teg. cõmẽto. 34.
Acratas eſt nomen cuiuſdam lapidis.
Acreta. Theo. Priſ. i. clauſura vulue mulieris.
Acre. i. acutuꝫ.
Acriſagia. i. acuta cibaria Alexan.
Acrigariſtuꝫ. i. ſine gr̃a ⁊ ſine remuneratione.
Acrimilacet. i. git.
Acrinus. i. toꝛtura.
Acrimia. gre. i. acuitaſ. Ale.
Acrides. i. locuſte. Gal.
Acrob. i. ſcoꝛpio.
Acrocoꝛdines ſũt ſpẽs verrucaꝝ. ſ. poꝛri. Oꝛibaſius Johãnitiꝰ. Caſſius felix Ga. ſuꝑ affo. z7. ꝑticl'e. 3.
Acromus. i. coꝛpꝰ minimũ ⁊ eſt diuiſibile.
Acrotan. i. acrioꝛ.
Acros. i. acredo. Alexã.
Acrufex. i. nux romana.
Acrumina. gre. acuta: vt cepe. Alea. ⁊ ſil'ia.
Acſin ẽ ſpẽs volubilis. Sera. ca. ð lebleb. auct. Dia.
Acſimen. i. pondus.
Actago actagis ẽ auis optimas hñs carnes ⁊ abundãter ipe iueniũt̃ chodi de q̃ hieronymꝰ epl'a. 15. ad aſellã de fictis amicis ait. Tu actaginẽ eructuas ⁊ de cõeſto anſere gularis. Quidã dicũt ꝙ ẽ faſianꝰ qdã dñt ꝙ ẽ ꝑdix: ſꝫ ſl'o: qñ Gal'. ĩ li. diamidiarũ. ca. ð eupact̃ põit actaginẽ: ⁊ faſianũ ſil'. ⁊ ſic nõ ſũt idẽ. ſil'r nõ eſt ꝑdix q: idẽ ſil'r eodẽ ca. põit actaginẽ ⁊ ꝑdicẽ: ſꝫ ꝓꝫ ṽitatẽ ẽ auis q̃ a qbuſdam vocat̃ frãchili: ⁊ ẽ q̃dã auis magnitudis faſiani: ſꝫ nõ hꝫ ita caudã ⁊ hꝫ pẽnas vario mõ coloꝛatas ſic̃ gallina idic: iterdũ tñ coloꝛis viridis ⁊ cẽleſtis: ⁊ ẽ ſapidioꝛ oĩ aue. l. coturnices: ⁊ latamie.
Actanãtia. i. auis gardella.
Actanaca. i. ꝯfectio actanaſie quã iuenies ĩ añdotario Gal'. ⁊ ẽt damaſceni: vl' actanaſia ẽ q̃dã herba ſic vocata quã iuenies. ĩ l. arthemiſia. vñ qñ ĩ aliq̃ Reca ponit̃ actanaſia ſine determiatiõe aliq̃: dꝫ põi herba: q: qñ dꝫ poni ꝯfectio ponitur cum tali determinatione.
Actia ẽ qðdã gũmi qð iuenit̃ ĩ radice cameleonte.
Acti capharíaꝝ. Ste. i. poꝛtulaca agreſtis.
Acticũ mel. ſm Diaſ. ẽ illð qð ſub terra inuenitur. l. mel acticum.
Actionũ. i. bonũ ad agẽdũ.
Actiros. i. miluus auis.
Actis. gre. i. ſambucꝰ. Dia.

Actis terrenus. i. ebulus.
Actrahigi. i. teſticuli gallorũ. ſꝫ ſl'o. ĩmo ẽ faſianꝰ.
Actriocia. i. conſtrictio.
Actriplex qd ẽ. l. ãdrafaſis
Actriplex marina qd eſt. l. molochia albacharis.
Actu. i. herba violaria.
Acuch qd ẽ. l. camelcõhãte
Aculeſet eſt pondus.
Aculpalea vl' ſacupalea. i. rubus caninꝰ vl' cinoſbatus. Dia.
Acuratrod. ẽ q̃dã ſpẽs eris
Acus aceris. purgamẽtum frumenti. Pli. li. 18. ca. x. verſus finem.
Acuſaceros. i. purgamẽtũ frumenti.
Acuſticꝰ neruus. i. neruus audibilis. Pau.
Acut. i. anabaſis ⁊ eſt ypuris. Ipuris.
Ada. i. fluxꝰ lachꝛymaꝝ.
Adabes. i. nux muſcata.
Adalafi. i. vngula capꝛa.
Adamas ẽ qdã lapis.
Adamis. i. panis poꝛcinus Xꝑoforus de hon.
Adanaelfara. Aliabas. i. auricula muris.
Adanar ẽ radix arthanite Haliabas ĩ ſcðo pꝛatice.
Adar eſt quedam herba ſicut yſopus ſatis ſtiptica.
Adarcha. i. calamꝰ arõaticꝰ
Adaraſta. i. ellebozus albꝰ

℄ Capitulum. XI.

Adarce vl' adarc̃. i. flos aq̃ marie vt fũgꝰ mar̃ q̃ ẽ velut ſpũa. Sꝫ Dia. dic̃ ꝙ adarce ẽ caro q̃ naſcit̃ ſuꝑ terrã loc̃ ſalſis ⁊ aq̃ſis cãnet̃ ſe applicãs ⁊ feno Eſt ãt ſpũa ĩ ſpẽꝫ ſpõgie. coloꝛ eſt ſil'is lapidi aſiani ⁊ altionio. ẽ ṽo mollis ⁊ inanis ab intꝰ: naſcit̃ ⁊ ĩ ſtagnis. POS. vngues lepꝛoſos excludit: maculas ⁊ lẽtigies ipoſita tollit vtꝰ ẽ illi viſcida: ⁊ metaſincretica. Sciatic̃ impoſita medicat̃ coꝛꝑi ꝯfricata: aut ſmigmatibꝰ mixta cũ magno caloꝛe coꝛpꝰ ꝯdenſat: q: vt ignis calefacit: miſcet̃ ãt acopis medicinis: eſt aũt leuis valde. Plinius li. 3z. ca. 6. in fi.

Adare ẽ qðdã genꝰ lacerte
Adarmus. i. lupinꝰ.
Adarſeſalꝫan vel adarſeſibam. i. ſilfium.
Adatinarche. i. cõfectio rubee trociſcate.
Adbe. i. galla egyptiaca.
Adber. i. aromaticum.

℄ Capitulum. XII.

Adcher Adhechaꝝ Adẽchari. gre. ara. ſquinũ. lat. ſqnãtũ dr̃. palea camelloꝝ: q: camelli eã comedũt. Eſt. n. ca. ⁊ ſic. ꝯpl'onis ĩ ꝑ̊ g̃du ⁊ repit̃ ĩ affrica ⁊ ĩ apulia: ꝑ decẽniũ ꝓuat̃. Et eligẽdũ ẽ qð ſubalbidũ ẽ. Si ãt ĩuenit̃ qðdã duꝝ ſic̃ lignũ circa ſtipitẽ abyciat̃: ⁊ ſtipes eiꝰ ẽ ſil'is ſtipiti cipꝛi vt appet i. l. ſapurios. DIA. ca. ð ſqno. Sqni duo ſũt gña vnũ oxiſchimos appellat̃ q: acutuꝫ: hꝫ ſemẽ. Alteꝝ ṽo ſemen hꝫ nigrũ rotũdũ ⁊ groſſiꝰ ꝑdicto. et ẽ foꝛte. tertiũ genꝰ ſqni: paulo groſſiꝰ ſupꝛadict̃: g creticꝰ ſiue oloſgnus dicit̃. SERA. li. aggre. ca. adcher. Adcher. i. ſqnãtũ ⁊ ẽ herba hñs radices ſub terra ⁊ ramos ſubtiles ⁊ ẽ ſic̃ radix culẽ: niſi q: ẽ latioꝛ ⁊ hꝫ fructũ fere ſil'eꝫ floꝛibꝰ cãnaꝝ niſi q: ẽ ſubtilioꝛ ⁊ mioꝛ: naſcit̃ ĩ iſulis ⁊ ꝓrat̃ ⁊ foꝛ

tasse ex eo replet̃ tota terra vbi naſcit̃:⁊ qñ deſiccat̃ fit albū.Et idē auc.iſaac hebenaran. Sgnātū ē herba palearꝫ ⁊ hꝫ ramulos ſubtiles duros i capitibꝰ ramuloꝝ ſūt ſpice piloſe ⁊ illi pili ſūt flores eiꝰ:⁊ hꝫ bonū odorē ⁊ vene corticis eiꝰ ſūt nigre ⁊ iteriꝰ albe ⁊ ſapor eiꝰ ē amarꝰ:⁊ qd̄ de ipō admiſtrat̃ ſūt flores radices ⁊ folia. GAL.florꝫ eiꝰ ſuba ñ ē lōginq̄ a ſubtilitate ⁊ i ſapore eiꝰ ē ſtipticitas pauca minor caliditate ⁊ vtꝰ ipſiꝰ ē vtꝰ q̄ calefac̃ caliditate pauca ⁊ ſubtiliat. GAL.8.ſim.far.ca.ſgnātū.ſgnātū calefac̃ moderate ⁊ ſtipticat moderatiꝰ adhuc:⁊ ſubtiliū ꝑtiū ſba ñ alienū

SERA.auc.Dia.meliꝰ ex eo ē notū i q̄ ē rubedo pluriū floꝝ:⁊ qñ ſcindit̃ appet i eo color purpureꝰ:⁊ ē ſubtile ⁊ in odore ſuaue:⁊ qñ defert̃ i maībꝰ hꝫ odorē bonū ⁊ qñ maſticat̃ mordicat liguā ⁊ pūgit pūctiōe pauca ⁊ qd̄ i vſu veīt ex eo ē flos eiꝰ ⁊ cāne radicꝫ ipiꝰ. AVI.auc.Dia. Sgnātū ē duaꝝ ſpēꝝ: vna eaꝝ ē q̄ ñ hꝫ fructū nigrū ⁊ hꝫ folia ſicut cauda eqna.Et idē opiniōe ꝓpa. Sgnātū ex eo aliō ē arabicū ⁊ ē bōi odoris .Et aliō ē agimiū qd̄ ē miutū ⁊ ē duriꝰ ⁊ ē groſſū ⁊ ē terreū ⁊ ñ hꝫ odorē. Meliꝰ ex eo ē arabicū rubeū fortioris odoris ſꝫ illō qd̄ ē ſupra ipꝫ ad aliquātulā decliat rubedinē:⁊ cū ſcidit̃ fit purpureū mordicās linguā ⁊ adurēs eā ſua acuitate ⁊ i agimio ē vtꝰ ifridatiua:⁊ eiꝰ radix ē vehemētioris ſtipticitatꝫ ⁊ eiꝰ flos calefac̃ paꝝ ⁊ eiꝰ ſtipticitas ē mior calefactiōe ipſiꝰ:⁊ ē aliō arabicū. ſꝫ in ſua nā ē calꝫ ⁊ ſic.i ſcd̄o. POS.Sgnātū i vino decoctū ⁊ cataplaſmatū pudēdis mēſtrua educ̃:ſtrāguriā ⁊ diſſuriā ſoluit. SERA.Sgnātū ꝓuocat vrinā ⁊ mēſtrua qñ bibit̃ aut fit ex eo emplꝫ ⁊ ꝯfert apatibꝰ epatꝫ ⁊ ſtōi ſꝫ radicꝫ eiꝰ ſtipticitas ē amplior ſtipticitate floris ⁊ caliditas eiꝰ ē minor caliditate ipſiꝰ:⁊ ꝓp iſtā ſtipticitatē accidit ꝙ admiſtrat̃ ad fluxū ſanguīs. DIA.ca.de ſgnāto flos eiꝰ ē ſtipticꝰ ſtipticitate pauca calefactiuus maturatiuꝰ mollificatiuꝰ frāgēs lapidē apitiuꝰ orificioꝝ venaꝝ ꝓuocatiuꝰ vrine ⁊ mēſtruoꝝ:⁊ reſoluit iflōnes:⁊ iducit grauedinē capitꝫ ⁊ ꝯfert ſputo ſanguīs ⁊ dolori ſtōi ⁊ ꝯfert pulmōi ⁊ renibꝰ.⁊ miſcetur i ꝯfectiōibꝰ mediciaꝝ multaꝝ ⁊ radix eiꝰ ē ſtiptica ⁊ ꝓpterea dat̃ ex ea. Pōdꝰ aur̃.i.cū tm̄dē pipis aliquot diebꝰ hñtibꝰ nauſeā:⁊ hydropicis ⁊ hñtibꝰ ꝯq̄ſſatiōez i neruis ⁊ decoctio eiꝰ ꝯfert apatibꝰ mr̃icis qñ fit ſeſſio i ea ⁊ oleū ſgnāti ꝯfert oibꝰ ſpēbꝰ pruritꝰ ⁊ illi q ē i aīalibꝰ ⁊ expellit laſſitudinē ⁊ ē ꝯueniēs ad albaras. GAL.Sgnātū ē vrinatiuū ⁊ mēſtruoꝝ eductiuū i peſſarys ⁊ potatōibꝰ ſūptū. iuuat āt eos q ħm epar ⁊ ſtōm ⁊ vētrē flegmōes.Eſt āt radix eiꝰ magꝫ ſtiptica q̄ꝫ flos.ſꝫ flos calidior.In oibꝰ vō ꝑtibus eiꝰ alys q̄dē magꝫ:alys āt minꝰ appet q̄dā guſtātibus ſtipticitas ꝓp quā ⁊ pharmacis q̄ emoptoicis fiūt miſcet̃.

AVI.Sgnātū in eo ē ſtipticitas q̄ꝓp ꝯfert eiꝰ flos fluxui ſanguis vndecūq; fit:⁊ i eiꝰ oleo ſūt reſolō ⁊ attractio: ſꝫ ipſiꝰ radix ē fortior i h̄ ⁊ ꝯſtrīgit nāꝫ:⁊ i ipō ſūt digō ⁊ lenificatio ⁊ orificia venaꝝ apit ⁊ ſedat dolores itrinſecos ⁊ ꝓpe i mr̃ice ⁊ reſoluit vētoſitates.Eiꝰ oleū ꝯfert pruritui ⁊ eiꝰ decoctio ꝯfert apatibꝰ calīs ⁊ duriciebꝰ itrinſecis:bibitū ⁊ ſuppoſitū ꝑ emplō ⁊ decoctū ⁊ apatibꝰ frigidis i viſceribꝰ:⁊ ꝯfert lacertis cōquaſſatꝫ:⁊ ꝯfert ſpaſmo:cū ex h̄ bibit̃ q̄rta pars aurei cū pipe:⁊ ipm remouet laſſitudinez ⁊ grauat caput:⁊ ꝓprie illud qd̄ eſt ex eo agimiū : ſed minutū eius facit ſodā:⁊ groſſioris ſemē facit dormire ⁊ ſtupefacit ⁊ totū ipſiꝰ ꝯfortat carnē rubeā q̄ eſt inter gingiuas ⁊ deſiccat:humiditates ipſaruꝫ.Et ei s flos purgat caput:⁊ ſquinātū confert dolori pulmonis ⁊ eius flos confert ſputo ſanguinis:⁊ radix eius confortat ſtōm ⁊ appetitum ⁊ ſedat nauſeā:accepto aureo ex eo ꝓprie cum pondere ſui de pipere.Et ipſiꝰ flos ſedat dolores ſtōi ⁊ ꝯfert apatibꝰ eiꝰ:⁊ apatibꝰ epatis ⁊ ſgnātū ꝯfert doloribꝰ mr̃icis ⁊ encatiſma ex decoctiōe eiꝰ apatibꝰ mr̃icis calīs cū diſtillat̃ in eā aut vaporat̃ cū aq̄ eius ⁊ frāgit lapidē ⁊ ſtringit naturā ꝓprie qd̄ ex eo eſt agimiū:⁊ abſcindit fluxū ſanguinis matricis: ⁊ ꝓprie eiꝰ flos.Et ꝯfert doloribꝰ renuꝫ:⁊ fluxui ſanguinis ipſoꝝ ⁊ cū bibit̃ ex radice eius aureus cū pipere ꝯfert hydropicis.Et ipſius flos ꝯfert apatibꝰ ani. Spēs eius groſſa cum ex folys recentibus que ſunt iuxta radicem fit emplaſtrum eſt iuuatiua morſure venenoſorum.

Addas.i.potio.
Adduguardemel eſt infirmitas q̄ orit̃ in palpebris itus ⁊ nō ꝑmittit aperire oculū ⁊ rubet.
Adeam.i.allium.
Adebe.i.galla egiptiaca.
Adeditach eſt quoddam genus lupi.
Adeleem.i.ſatirion.
Ademil: vel adememil.i. furūculi vel carbūculi.
Ademeſt vl' ademer.i.laurinuꝫ vel granum lauri.
Adembri.i.corruptio ſtōi.
Adene gre.carnes glanduloſe vt mām̄ille ⁊ teſticuli.Gal.li.de alimentis.
Adenes.i.ſcrofule.
Adeps anthali.i.pulpa colloquintide.In diſpoſitione regali.
Adeps.i.ſepum.ꝓ quo.l. querim vxoboan.
Aderet.i.fluxꝰ ſanguinis ꝑ anū tñ nō eſt diſſenteria niſi eſſet ab epate.
Adeſcatio.ideſt dieta cibatio.Alex.
Adeſtia citrina ē cibꝰ q fit ex lentibus cū aqua quibus addit̃ paꝝ ʒafrani.
Adgeraxat eſt genus ſcorpionis qui trahit caudaꝫ poſt ſe reuolutam.
Adhab.i.dab.
Adhaleriꝫ.i.ſenectꝰ i decrepita etate i q̄ hō ſe mouere nō pōt: ⁊ oēs virtutes ſunt deſtructe.
Adhel.Adhael.vel Athel .i.fructus iuniperi.
Adhelem eſt plāta indici.
Adhelbre.i.ſatirion.
Adhibis.i.viſcus quercinꝰ Auicē.de cura ſcrofulaꝝ.
Adheret.ideſt fluxus ſanguinis epaticus.
Adhil i practica hebē meſue cōmēdat̃ valere viſui. Adhel. Neſcit̃ āt q̄d ſit:i ſera.i aggre. ſim.mediciaꝝ vocat̃ athel q̄ viſui ēt laudat̃ ſed mihi vr̃ ꝙ ſit eufragia ⁊ ſic ē ħm veritatem
Adhip.i.lupus.
Adhubulet.i.adubelet.
Adhulbus.i.adualdul.
Adiātō.Capillus ere.Gal.

DIA.ca. Adiāton ſiue gallitricō vl' pollitricō:vbi ſciēdū ē ꝙ oia illa noia ſūt ſynonima idē ſignātia.nā ſignificāt capillū venerꝫ vñ noia q̄ i tricō deſinūt capillū dicūt vt pollitricō gallitricō.i.capillus venerꝫ:lꝫ moderni ꝑ diuerſis accipiāt ad vnā tñ ꝯcordāt vtutē.faciūt.n.ad augmētū capilloꝝ.vñ Dia.Adiātō ſiue gallitricō vl' pollitricō folia hꝫ coriādro ſilīa ſciſſa i ſūmitate:haſta ipſiꝰ lōga duabꝰ palmis hñs ſup ſe capitella nigra q̄ herba ſemē ñ hꝫ radix ē illi iutil.vtꝰ eiꝰ ē i folys ipſiꝰ.Pli.li.22.ca.21.vſus ſi.PAV.ca.Adiātō.adiātō ſiue capillꝰ veneris fri.ē ⁊ ſic.tēꝑate tñ ex ſubtili ſuba vtutē hꝫ diureticā ꝓ capillo venerꝫ.l.Berſcegaſcem pro adianton.l.diantos pro pollitricō.l.pollitricon.Gal.6.ſim.far.

Adiantꝰ.i.herba capillarꝫ.
Adib.ara.eſt lupus.
Adibe.i.viſcus.
Adiben.i.ſatirion.
Adicaſugeg.ideſt gallus ⁊ gallina.
Adibalartoris vl' adidalātros.i.calcutecumelon.
Adib ſilīs ē lacerte magne ⁊ morat̃ in aquis.
Adich.i.febris ethica.
Adieſtiones.i.opationes.
Adilios.gre.Ste.ideſt ſanguis draconis.
Adileſmelich.ideſt alilemelibe.
Adintori.i.ſumach.
Adipſa vel adipſos.i.glicoriʒa:⁊ ē ligritia.ab a.qd̄ ē ſine ⁊ dipſa ſitis eo ꝙ valet ſiti.
Aditrigi.i.faſianus.
Adoch.i.lac.
Adoeg.i.vas.
Adobobo vel adobobe.i. lac acetoſum de q̄ extractū eſt butirum.
Ador ē genꝰ farrꝫ ide adoreus panis q ex eo fit.
Adorenū.i.far ordei.
Adorā ē locus q̄daꝫ ſic vocatꝰ ⁊ ē ſilr q̄dā auis q̄ recepit denoiatiōez a loco quā nō hēmꝰ i ꝑtibꝰ nr̄is.

Adraguls.i.portulaca.
Adraſes.i.teſticuli vrſi.
Adrere.i.puluis arōaticꝰ.
Adria.i.rubea tinctoꝝ.
Adrianū ē qd̄dā añdotuꝫ opiatum in antidotario Gal.poſitum.
Adricon.i.ſuccus frumēti.
Adrion irigeron.Ste.i.ſgnātū.Erigerō.Aladrion.
Adris.i.aſperum.li.de doctrina gre.
Adrichaſa.i.poliū mōtanū
Adrice adrioch.adruma adrumas.i.arthanite.
Adrūgi.i.faſianus.
Adſtōatica.i.erꝫ farmaca.
Adrim.i.allium.
Adrimia.de hac Aui.facit ꝓpriū cap.⁊ videt̃ ꝯuenire cū ciclamine.
Adrimulon q̄d ſit Aui.vocat bipēnis.lib.de medicina antiqua hediſcaron qd̄ dr̃ elicinus ex vtraq; ꝑte acutuꝫ.huiꝰ fructicis ſemē colorē rubeū habet quēadmodum bipennis quā gre.pellatiā vocant. Ara.dicitur androſaron neq; noui quid ſit.
Adualdul.i.eritius habēs ſpinas ſagittales:⁊ in lingua noſtra vocat̃ iſtricte Adubucha.i.lūbi.
Adubel.i.muſca.
Adubul.i.ſcd̄a ſpēs ethice.
Adubul.i.adualdul.
Adububa vl' adulma.i.lupi.
Adulbub.i.mercurialis adulbubub.idē.
Aduiden.i.ſilfium.
Adumul ē genꝰ apatꝫ calī.
Aduranti.aduratici adurcandi.i.perdix.

¶ Capitulum. XI.

Aec. ara.gre.auchuſal.lat.lacca. Lacca eſt gūmi arboris qd̄ d̄fert̃ a ꝑtibꝰ vltramarinis q̄ tigūt̃ pāni colore rubeo.hꝫ vtutē extenuatoriā ⁊ ē ca.⁊ ſic.ꝯplōnis in.3.gra. SERA.li.aggre.ca.aec.auc.Dia.Aec ē gūma arboris q̄ naſcit̃ i terrꝫ.arabū.⁊ ē i ea ſilr myrrhe ⁊ ſtoraci ⁊ hꝫ vtutē extennādi:⁊ idē auc.Gal.lacca ē gūmi arboris q̄ naſcit̃ i arabia:q̄ ē ſilīs mirrhe hñs odorē bonū ⁊ admiſtrat̃ i fumigys ⁊ tigūt̃ ex ea pāni rubei coloris ⁊ dr̃ tictura illa karras ⁊ defert̃ ſilr de armenia ⁊ ē ca.⁊ ſic.ꝯplōnis i.3.Et idē auc.Gal.i trāſlatiōe a batarich.lacca ē gūmi arboris q̄ naſcit̃ in arabia:⁊ eſt ſilīs myrrhe hñs odorē bonū.Et idē auc.Raſ.lacca cadit ex celo ſup ramos arboris gubera.i. meſpili i ꝑtibꝰ ſire.i iſulis marꝫ.⁊ ē ca.⁊ ſic.ꝯplōnis. AVI. li.2.ca.de lacca. Lacca dixerūt q̄dā de q̄bꝰ ē. PAV.ſi gūma herbe ſilīs myrrhe bōi odorꝫ.⁊ oꝫ ꝙ admiſtret̃ cū cautela.Aly vō errauerūt ⁊ dixerūt ꝙ ē karabe.veꝝ lacca in pleriſq; ē vtutꝫ karabe:⁊ ē extenuatiua virtute vehemēti. POS.Lacca ꝯfert aſmati ſi puluis eiꝰ cū ouo ſumat̃ ieiuno ſtō:⁊ ꝯfert ſpleneticꝫ i ſirupo ſi pōat̃:⁊ ꝓuocat mēſtrua ꝯfortat viſū ħꝫ oēꝫ modū admiſtratiōis eiꝰ:⁊ ꝯfortat ſtōꝫ: ⁊ apit opilationē ſtōi ⁊ epatꝫ.⁊ curat icteritiā ex opilatiōe.

SERA.Lacca hꝫ vtutē extennādi pigues:⁊ bibūt ō ea ſplenetici ⁊ aſmatici:⁊ ꝯfert ⁊ qñ bibit̃ cū mellicrato ꝓuocat mēſtrua:⁊ abſtergit maculas q̄ fiūt i oculis abſterſiōe veloci ⁊ curat ōbilitatē viſus qñ miſcet̃ cū vio:⁊ fit ide colliriū.⁊ ē bōa dolori dētiū:⁊ apit opilatiōes ⁊ fortificat viſcera ⁊ tingūt̃ ide pāni colorꝫ rubei ⁊ apit opilatiōez ſtōi ⁊ ꝯfortat eū ⁊ ꝯfert icteritie.⁊ modꝰ ablutiōis eiꝰ ē:ꝙ accipit̃ gūmi eiꝰ ⁊ terit̃ ⁊ ꝓycit̃ ſup ea aq̄ calida in q̄ bullierit ariſtologia ⁊ ſgnātū ⁊ mouet̃ cū piſtello ⁊ dimittit̃ reſidere:⁊ dr̃ aq̄ deinde deſiccat̃ in vmbra ⁊ reponit̃ in vaſe vitreo ⁊ ſi nō clarificat̃ ꝑma vice facias ſcd̄o. AVI.lacca ꝯfert tremori cordis:⁊ epati:⁊ ꝯfortat ſtōm:⁊ ꝯfert icteritie ⁊ hydropiſi ⁊ doloribus epatis.

Aech.i.centonica.
Aegida.gre.laricꝫ ſpēs feia Pli.li.16.ca.40.i ꝑnꝰ.
Aedionela expōit grecus. Ste.ꝑ arabicū cadite leiel vtrūq; ignoro.
Aemacameleantos.Ste, ſanguis ericy dr̃ anil.
Aegilos.i.auena.
Aegiros.i.populus arbor.
Aegiſtros.i.ꝓpoleos.
Ael.i.arbor thuris.
Aelip.i.india.
Aeliſſacos.i.ſaltꝫia.
Aemaʒameleantos.i.ſanguis ericy.
Aeray.i.egritudo frā.⁊ ē titillatio vge i virꝫ ⁊ orꝫ matricis mulierꝫ: accñs i vaſis ſꝑmatis ⁊ mollificatio ⁊ ſpaſmus ipſoꝝ ⁊ inflat̃ venter eorum.

¶ Capitulum. XII.

Aeris erugo gre.ara.ʒiniat.vl' heas erugo la.vō viride eris vl' eris erugo. DIA.ca.aeris erugo alia ē raſicia alia granata:apud aurifoſſores:alia vmiculoſa appellata ob ſilitudinē forme eiꝰ cuiꝰ alia ē cōfectibilis: alia foſſibilis:fit āt raſicia h̄ mō:ſūme vas cui ſit os eq̄le cū cetero corꝑe ⁊ adiecto aceto acerrimo imittas ſq̄mā ꝑpurgatā eris cipri:⁊ ſuſpēde i vaſe ne aceto tāgat̃ ⁊ ſic muni ne i aliquo loco ſpiramē admittat ⁊ poſt.x.dies apias:⁊ rade qd̄ adheret lapidi ⁊ qd̄ radit̃ hēto ꝓ erugine eris.ē ⁊ alia ꝯfectio q̄ ſic fit.mitte acetū fortiſſimū in vas eneuꝫ ⁊ coopi alio vaſe eneo:ſꝫ melius ē vt ꝯcauū vas ſit ad minꝰ eq̄le:⁊ ſic muni vt ſupra:⁊ poſt dies.x.rade vas ipm:⁊ collige eruginē q̄ i vaſe fuerit.Et ē tertia ꝯfectio q̄ i hūc modū fit.fac laminā eneā ⁊ in vaſe vbi acetū eſt mitte ita vt acetū nō tāgat ⁊ muni vt ſupius ⁊ poſtea collige.idē ēt facere poteris cū vinacia accekere cepit:ſubmittēs lamias vinacie ⁊ poſt dies.x.colligens.fit ēt ⁊ delimatura examinis ſic.mittit̃ acetū ⁊ agitat̃ decies in die i vaſe ſimul miſſa limatura:⁊ ſic exprimit̃ ⁊ colligit̃.dr̃ ēt ꝙ naſcit̃ i metallis:vnū āt genꝰ ē cipace erugis:qd̄ ſup eramē inuenit̃.Aliud qd̄ in ſpelūcis diſtillare dr̃.qd̄ ſup eramē ē:paꝝ ē:ſꝫ bonū qd̄ diſtillat albū ē ⁊ nigꝝ.adulterat̃ ēt plībꝰ admixtis .ſ.pumice aut marmore tonſo aut calcanto ſꝫ citiꝰ h̄ agnoſci pōt:tacto hūore duobꝰ digitis:cū fricāt̃ aut ſi marmor albū aut pumicē hūerit nō ſe ſoluet:ſi vō calcātū nigreſcit in digitis.aeruginis vmiculoſe gñā ſūt duo.vnū genꝰ ē qd̄ fodit̃:alteꝝ vō qd̄ ꝯficit̃ ſic.mitte in mortariū eneū piſtelluꝫ eneū acetū albū fortiſſimū q̄ſi cotilā dimidiā ⁊ tādiu tere q̄ꝫdiu inſpiſſet̃:poſtea vō mitte ſtipterie rotūde.3.iy. ſalis marini optimi:⁊ ſalis nitri eq̄le pōdus ⁊ tere diebꝰ canicularibꝰ q̄ꝫdiu iſpiſſet̃.⁊ colorē eruginis faciat:⁊ ſic vmiculos fac.⁊ ſi voluerꝫ vt limpidū exeat ⁊ lucidū mitte aceti ꝑteꝫ vnā ⁊ olei veteris ꝑtes duas ⁊ oia ſupradicta eq̄lr: mlti vō accipiūt eruginē raſiciā.⁊ mixto gūmi faciūt vmiculos ⁊ vēdūt:ſꝫ iutilis ē.iſte ꝯfectiones erugis vtutē hñt eris vſti ſꝫ fortiorē:oibꝰ aūt melior ē illa q̄ fodit̃.ſcd̄a q̄ radit̃.tertia q̄ ꝯficit̃.Bulcaſiꝫ eben aben aʒerin.li.q vocat̃ ſeruitor.Sūt multi q adulterāt ʒiniar:cū multꝫ rebꝰ ſicut cū pumice:⁊ cū marmor̃ piſtatꝫ.⁊ ſūt q miſcēt cū calcāto ⁊ q vult cognoſcere illud qd̄ ē adulteratū cū pumice vel cū marmore madefaciat manū ſuā in aq̄ ⁊ ponat ſup ipm q̄ ſtati diſſoluet̃:⁊ ſūt q maſticāt ex eo cū dētibꝰ ⁊ ſic ꝑcipiūt lapides.Et diſcernit̃ id qd̄ ē adulteratū cuꝫ vitriolo ponēdo ipſuꝫ i lamina ferrea ſup ignē ⁊ ſi ꝯtinet aliq̄d vitrioli: qñ erit cōbuſtū fiet rubeū:ſꝫ illō qd̄ ñ ē adulteratū remanet in ſuo colore ⁊ ſua figura.⁊ meliꝰ ex eo in nr̄is ꝑtibꝰ eſt qd̄ magis viride fortioris odoris adurēs guſtū fortis oꝑatiōis.POSSE.DIA.oēs erugines virtutē habent ſtipticam termanticā caliginē oculoꝝ detergūt lachrymas ꝓuocāt cicatrices oculorū attenuāt paſcētia vulnera curāt ⁊ ſine tumore ea ꝯſeruant melle ⁊ oleo addito.⁊ cera cicatrices iducēdo vulnera ſordida ſanāt guta armoniaci mixta ⁊ fcā ſicut colliriū fiſtulas curāt.duras cicatrices molliūt ⁊ gigiuis putridis ⁊ carceratꝫ vtiliſſime adhibent̃ palpebras attenuāt melle mixto ⁊ inuncto.Mixta vō reſina terbētina ereuſto ⁊ nitro leproſos curat.fiſtulas admixto ſale armoniaco medicat̃.groſſas quoq; ⁊ aſꝑas palpebras cū melle curat:cōburit̃ vō ſic mitte in ſartagine minutas ꝑtes erugis ⁊ pōe in carbōibꝰ igneis q̄ꝫdiu colores cineris fiāt ⁊ poſtea cū friguerit vtere.multi vō in cacabū cruduꝫ mittūt ⁊ ſic ꝯburūt.Bulcaſiꝫ eben aben aʒerin li.q vocat̃ ſuitor.ꝯburit̃ ʒiniar i hūc mōꝫ.accipe ʒiniar ⁊ pone in patella terrea ſup ignē ⁊ miſce q̄uſq; videas colores eiꝰ imu

tari:qꝛ vtiť ad colorē tucie ꝛ poſt aufer ab igne ꝛ ſine tepe
ſcere ꝛ collige ꝛ ſerua ꝛ vtere. ꝛ hēas de ziniar qđ gñať in
mineris i iſula cip:qđ apparet ſup aliquos lapides i qbus
eſt es:ꝛ eſt ꝙ extillat a ſpelunca ꝛ id qđ ex eo apparet ſup
lapides ē pax.vex id qđ iueniť in mineris ē maioris q̃ti
tatis ꝛ eſt pulchri coloris ſed non eſt bonū propter nimiaꝫ
quantitatem que admiſcetur ei ex lapidibus.

℄ Capitulum. XIIII.

Aerma vel aerba.ara.gre.aſſax lat.bachara. ꝛ qdā vocāt ipam nardū agreſtē. Aerma hꝫ folia ſiľia hedere niſi qꝛ ſūt ſatis minora ꝛ rotūdiora ꝛ nō frāgibiliora ꝛ ē hñs radiculas ſiľes grami minutas ꝛ nodoſas ꝛ ſuauiter olētes vt nardus remordētes linguas cū ſufficiēti calefactione iuxta quas eſt flos eius cuius color eſt purpureus ſiľis i figura flori iuſgami ꝛ ſemē ꝯtineť i eo vuis ſiľe.naſciť aūt in locis vmbroſis:ꝛ mōtuoſis ꝛ maxie i italia.ē ca.ꝛ ſic.cōpľonis in.3. DIA.ca.de aſſaro.aſſax quē multi nardū agreſtē appellāt folia hꝫ ſiľia cuſſo tenuia ꝛ rotūda florē iter folia iuxta radicē purpurei coloris in ſimilitudinē iuſgami:ſemē ſiľe vuis hꝫ ēt radices plurimas tenues ꝛ nodoſas ꝛ geniculoſas ſiľes agreſti ſuaues odore ꝛ remordētes liguā cū ſufficiēti feruore.calefactoriā.n. hꝫ vi ꝛ cū acrimonia relaxātes vires. SERA.li.aggre. ca.aerma.aerma hꝫ folia ſiľia folȳs cuſſus:niſi qꝛ ſūt minora ſatis ꝛ rotūdiora ꝛ nō frāgibilia.ꝛ hꝫ florē iuxta radices eius color ē purpureus ſiľis i figura flori iuſgami:ꝛ hꝫ ſiľe cartamo:ꝛ hꝫ radices multas in qbꝰ ſūt nodi tortuoſi ſiľes gramini niſi qꝛ ſūt ſubtiliores ſatis:ꝛ hꝫ odorē bonū ꝛ naſciť in mōtibꝰ in qbꝰ ſūt multe arbores. GALIE. 6.ſim.phar.ca.de aſſaro. Illđ qđ ē iuuatiuū i eo ē radix.ꝛ ē ca.ꝛ ſic.i.3. AVI.li.2.c.de aſſaro. Aſſax herba ē hñs ſemina pluria:radicū cuiꝰ nodꝰ ē tortꝰ.ſimilanť pipi bōi odoris mordicās linguā ꝛ hꝫ florē iter folia apud radicē ſuaꝫ: cuiꝰ color ē purpureꝰ ſiľis flori iuſgami:ꝛ radix ipſiꝰ ē magis iuuās q̃ꝫ aliud qđ ſit in ipſo: ꝛ eiꝰ virtꝰ ē vtus acori aut ē eo fortior. Ex eo meliꝰ ē qđ ē ſubtilis odoris.ca.ē ꝛ ſic.in 3°.ꝛ dř ꝙ eiꝰ ſiccitas ē maior caľitate ipſiꝰ. Caſſiꝰ felix.ca.đ aſſaro. Aſſax naſciť in vmbroſis montibꝰ.folȳs caſſilaginis ſiľibꝰ:iter q̃ flos iuxta radicē purpureus ꝛ ſemē ꝯtinetur vuis ſiľe ꝛ radicibꝰ plurimis atqꝫ tenuiſſimis ꝛ redolētibꝰ vtutē ſiľeꝫ nardo. Pliniꝰ ca.de aſſaro. Aſſax ē herba habēs radiculas minutas ꝛ nodoſas ꝛ ſuauiter olētes: vires calefaciēdi ꝛ acriter relaxādi. IO.ME.ca.de aſſaro. Aſſax ē radix herbe mōtane cuiꝰ folia ſūt angularia ſic folia hedere:ꝛ flores eiꝰ ſicut flores iuſgami:ꝛ tota plāta eiꝰ aromatica mordicās guſtū.melior pars eiꝰ plāte ē radix ꝛ melior radix ē q̃ ē groſſa: ſpiſſa cuiꝰ odorē ſubtilis ꝛ ſapor acutus cū ſtipticitate modica ē ca.ꝛ ſic.in 3°. Et dixit Diaſ. ē i ſcđo gradu ca.ꝛ ſic.i 3°.ꝛ q̃ſi vtus. POSSE. Aſſax i collirȳs ſubtiliat tunicā oculox: ꝛ i ſyrupis poſitū curat icteritiā ex opilatōe:ꝛ egritudines ex opilatōe factas: ſic ſunt febres acute ꝛ curat opilatiōeꝫ epatis ꝛ ſplenis ꝛ duricieꝫ cox ꝛ clarificat viſum. DIA.aſſax ꝓuocat vrinā ꝛ mēſtrua ꝛ ad totū corpꝰ facit cū vino ꝛ oleo inūctū calefaciēdo:ꝛ hydropicis ꝛ ſciaticis ꝓdeſt:mēſtrua ēt depōit: ſi ex eo.3.7.cū mulſa dederis:ꝛ vētrē purgat ſic ellus albꝰ:miſceť ēt diuerſis oleis odoratiuis. SERA.qñ pōiť aſſax i muſto:ita ꝙ cū eo bulliat ꝛ poſtea deť hydropico cōfert ei:ꝛ ſiľr curat hicteritiā:ꝛ ꝯfert fe.antiqs multū.nā aperit opilatōes epatl ꝛ ſplenis:ꝛ ꝯfert duriciel eiꝰ:ꝛ fortificat renes ꝛ veſicā:ꝛ ſedat dolorē mēbrox itriſecox: ꝛ qñ poniť in collirȳs attenuat tunicā q̃ dř cornea ꝛ clarificat viſum. PLI. Aſſax ꝓuocat vrinā ꝛ mēſtrua hꝫ vires ſiľes nardo. AVI. Aſſax apit ꝛ ſedat dolores itriſecos: oēs ꝛ ꝓprie eiꝰ ifuſio ꝛ ſubtiliat ꝛ reſoluit ꝛ calefacit mēbra frida ꝛ abſtergit ꝛ ꝯfert ſciatice ꝛ dolori anchax antiq̃ ꝛ ꝓpē eiꝰ ifuſio ꝛ ꝯfert groſſitudini cornee ꝛ opilationi epatl ꝛ duriciei ipſiꝰ ꝛ hictericie ꝛ hydropiſi ifuſiōis eiꝰ tres aurei i.iz. cotiľ.muſti pꝰ duos mēſes coleť. ꝛ iuuamētū eiꝰ ē i febribus valde. ꝛ duriciei ſplenis:ꝛ ꝓuocat vrinā ꝛ ꝯfortat veſicā ꝛ renes:ꝛ ſic ſoluit ſic elleborus albꝰ i purgatiōe vētris ꝛ eiꝰ potio ſit.7.aureox cū aq̃ mellis. ꝛ i ſpmate augmētū efficit. IO.ME.meliꝰ qđ ei miſceť ad ſolutionē faciēdaꝫ ē aq̃ caſei cū ſpica ꝛ aq̃ mellis. ꝛ qdā ifūdūt aliqd ex eo in muſto ꝛ ꝯſeruāt i vaſe p.3.mēſes. ꝛ ē illud vinū medicina ad hydropiſim ꝛ ſplenē. Suſtinet aūt aſſax de decoctiōe ꝛ ꝯtritiōe rē mediocrē ꝛ elaboratiuo ꝛ ꝯtritiōe eiꝰ facit ipꝫ magis ꝓuocatiuū q̃ꝫ ſolutiuū:ꝛ ē ex rebꝰ faciētibꝰ vomitū ꝛ educit ꝑ vētrē ꝛ ē ꝓuocatiuū vrine ꝛ educit colerā ꝛ flegma:ſꝫ de eiꝰ opatōe i flegmate ē manifeſtiꝰ. Et educit ex anchis ꝛ iūcturis mās ꝛ ꝯfert doloribꝰ earuꝫ ꝛ ꝓpē ifuſio eiꝰ.alȳ modi adminiſtratiōis ipſiꝰ: ꝛ ē ex rebꝰ bōis i qbꝰ ē ſpes iuuamētox ad opilationē epatis ꝛ ſplenis:et duriciē cox et morbos opilationū.ſic ē hidropiſis et hicteritia et duricies ſplenis et ꝓpē vinū ifuſiōis eiꝰ qđ diximꝰ:ꝛ ꝯfert iuuamētū magnū febribꝰ opilationuꝫ ꝛ febribꝰ antiqs et inūgiť dorſuꝫ ꝛ ſpia ex oleo ipſiꝰ cū laudano et facit ſudare:et cōfert opilatiōi febriū et ꝓuocat vrinā: et in ſpmate augmētū facit. Doſis eius ifuſi potio eſt ab aur.ȳ.vſqꝫ ad 3.iȳ. ꝛ pulueris eius.ana.3.i.vſqꝫ ad aur.ȳ.

Aerugo ferri.gre.ara.erugo haid.latine vero erugo ferri vbi ſciēdū ꝙ erugo ferrugo ſquama ferri vľ ſcoria ferri ꝛ ferrū eiuſdē vtutl ſūt.tñ aliđ ē erugo ꝛ aliđ ferrugo ꝛ aliud ſq̃ma vel ſcoria. Nā ſq̃ma vľ ſcoria ē illđ latuꝫ ꝛ tenue qđ euolat ꝑ ꝯcuſſionē a ferro. Ferrugo ē q̃ ꝑ excoctiōeꝫ liq̃ſcit a ferro. Erugo ē illđ qđ ꝑ antiqtatē oriť i ferro: ꝛ fit aliqñ artificiaľr.ſic fit erugo erl. Ferrū āt eſt illđ qđ remanet:qđ oibꝰ ē notū:vex oiuꝫ iſtox vtutē iuenies ſi.l.l.haid

Aes vſtum.i.es vſtum.
Aethiopis. Ste.ē ſpēs buſani ꝛ cinami ab aethiopia.
Aezops.ē ſpēs arbox glandiferarum.i.pānos. Pli. li.6.ca.9.
Afacatē. Pli.eſt plāta admodū tenuia folia hñs ꝛ puſilla altior lēticula ꝛ ſiliquas maiores fert in qbus tria aut q̃tuor ſemia ſunt nigriora ꝛ madidiora ꝛc.li.27.ca.5.
Affadius.altin. ſūt ſerpentes magni q egredi faciunt ſanguinē ex oibꝰ porl
Affalax.i.talpa.
Affani.i.hedera.
Affarnal.i.cipreſſus.
Affaſo. Ste.i.aſſarum.
Affaſure.i.radix vitl albe.
Affatatib.i.blaccabiſantia
Affebere ē vna de.28.māſionibus lune.
Affegumati ſūt oēs ſpecies bōi ſaporis q̃ cibis admiſcenť vt piper ꝛc.
Afeca.i.aptio.
Afemē vľ affeſeꝫ.i.butyx.
Aferiſis.i.paſſula ſine gñis
Afferiat.i.aloes.
Affenis.i.palma.
Afferuſius eſt quedaꝫ ſpecies lacticinȳ.
Affeſura.i.diſcraſia.
Affebeleza.i. mādragora.

℄ Capitulū. XV.

Affegi. albach.vľ affēg.ara.grē.trages latie vo ſpongia marina. SERA.li.aggre.ca.affegi albach affegi albach.i.ſpōgie marine.duo ſūt gña.ſ.maſculꝰ ꝛ feia.maſculus dř q ꝑcuſſuras hꝫ minutas ꝛ ſpinas ꝛ albas.feia vo rotūdas cauernas ꝛ maiores hꝫ. ſꝫ addiť tertiuꝫ genꝰ duros lapides itra ſe hñs ꝛ plurimas cauernas. cōburiť vo ſic calcedoniū. Melior ē illa q̃ ē ꝓpinq̃ ſue acceptiōi.ꝛ ē adhuc reſeruās de virtute in ea quaꝫ acqſiuit ex mari.ſꝫ qñ ꝓlōgať tps ſue collectiōis euaneſcit virtus eius ꝛ nō eſt ꝯueniēs vt adminiſtreť in ope niſi priꝰ lauetur cū nitro aut baurach vel cū aq̃ cineris q̃ dř diſtillata. AVI.li.2.c.de ſpōgia. Spōgia eſt corpꝰ marinū laxum rax ꝛ dř ꝙ hꝫ aial in eo cui adheret ꝛ nō ſepať ab eo ꝛ illa q̃ ē recēs ē fortior ꝛ vehemētioris exiccatiōis ꝑꝑ fortitudinē nāe maris, ꝛ ē ca.in ꝑ.ꝛ ſic.i.2.ꝛ ipſiꝰ lapis ē ꝓpiquꝰ ꝛ minꝰ calidꝰ ꝛ ē fortl exiccatiōis: ꝓpē qđ ex ea ē recēs qñ aduriť cū oleo:ꝛ ſiľr eiꝰ cinis. DIA.ca.de ſpōgia. Spongie ſūt duo gña maſculꝰ ꝛ feia.maſculꝰ hꝫ foramina minuta ꝛ ſpiſſa ꝛ alba.feia vo hꝫ foramia rotūda ꝛ magna. ꝛ addiť tertiū genꝰ hñs itra ſe lapides duros ꝛ plurias cauernas. POS.SERA.auc.Hal.vtutē hꝫ exiccatiuā manifeſte ꝛ iđ virtꝰ eiꝰ ē q̃ ꝯſolidat vlcera recētia cū ſuo ſanguine.cū madefit i aceto mixto aq̃ vľ vino ꝭꝫ diuerſitatē corpox ꝛ abſcidit fluxū ſanguinis q ex iciſiōe accidit vľ cōbuſtiōe:qñ accipiť ſicca nō hñs hūiditatē i ſe ꝛ ibibiť i aſpalto iudaico:aut i pice ligda ꝛ pōiť ſup locū fluxꝰ ꝛ ignis in ea accēdiť ꝛ valꝫ vt cauteriū ſꝫ ſpōgie cōbuſte vtꝰ ē reſolutiua.ꝛ lapis q iueniť i ſpōgia hꝫ vtutē q̃ deſiccat:ꝛ frāgit lapidē q ē i rēibꝰ cātꝰ:ꝛ idē auc.Dia.q̃ ex ſpōgia ē noua.ꝛ ſicca ñ cū ſua pinguedie ꝯfert vlceribꝰ ꝛ reſoluit apata flatica ꝛ ꝯglutinat vlcera recētia qñ ſuꝑponiť cū aceto vľ aq̃ icarnat vlcera antiq̃:qñ appōiť eis cū melle cocto ꝛ apponiť cū aq̃ ſola. Sꝫ ex ſpōgȳs illa q̃ ē ſubtilis leuis nō hꝫ iuuamētū.ꝛ vtimur ſpōgia noua ſicca in pāno lineo ligata q̃ ſola fcā forma licinȳ ꝛ intromiſſa apit orificia vulnex qñ ſūt clauſa.ꝛ qñ poniť ſicca in vlceribꝰ antiqs hūidis ad q̃ fluūt hūiditates ab alȳs mēbris exiccat ea ꝛ diminuit humiditates cox.ꝛ appōiť cū aceto ꝛ abſtinet mēſtrua. ꝛ qñ cōburiť ſic cōburiť ſpuma maris ꝯfert obtalmie ꝛ abſtergit oculū.ꝛ qñ lauať poſt cōbuſtionē eiꝰ eſt magl iuuatiua i medicinis oculox.ꝛ qñ cōburiť cū pice ꝯfert fluxui matricis.ꝛ lapis q inueniť in ſpōgia frāgit lapidē veſice qñ bibiť cū vino. AVI.qñ ſpōgia aduriť cū oleo ꝛ ſiľr eiꝰ cinis ꝯfert diſruptiōi ſanguinis ꝑꝑ iciſiōeꝫ ꝛ aptionē. Inflāmať ēt ex ea ignis ſuꝑ locū ꝛ cauterizat cū h̄ ꝙ ipa ē ſuba retinēs ſanguinē.ꝛ ex ea fiūt licinia q̃ i orificȳs venax ponūť:ꝛ retinēt ſanguinē ꝛ fluxū ſanguiuis. Et eiꝰ lapis ſubtiliat abſqꝫ calefactiōe ꝛ exiccat ꝛ abſtergit:ꝛ exiccat apata flegmatica:ꝛ ifundiť i aceto ꝛ poniť ſuꝑ plagas ꝛ ꝯſolidat eas ꝛ decoqť cū melle ꝛ ꝯſolidat vlcera ꝓfūda:ꝛ ſiľr ponitur ſicca ſup ipſa:ꝛ ifuſa in aqua aut vino deſiccat vlcera hūida antiqua:ꝛ qñ ſpōgia aduriť cū oleo ē ꝯueniēs curationi ſputi ſanguinis.ꝛ lapis in ea inuentus frangit lapidem in veſica:apud aliquos. Sed Hal.ait ꝙ frangit lapidem renum tantum quia non tranſit vſqꝫ ad veſicam.

Afficbimon.i.epithimum.
Afficbimie.eſt ſpēs exiture oculi:vlcus.ſ.aduſtiuum.
Affid.i.ſemen ſinapis album.

℄ Capitulum. XVI.

Affidhegi. ara.vel aluſiregaliroꝫaꝫ gre. vero ꝛ lat.ceruſa fit in hunc moduꝫ. acetum acerrimū fundiť in cāfora vſqꝫ ad dimidium.deinde plūbuꝫ decolatū extenuatū ſup acetū ſuſpendiť:ꝛ ſic vi aceti ipſa remiſſa in anforā veluti fex ſubſedit:quā fecē delimpidato aceto leuigamꝰ ꝛ in ſole ſiccatā terimus. SERA. lib.aggre.ca.affidhegi. Ceruſa fit ꝭm hūc modū. Accipe laminas plūbeas quadratas in quātitate libre ꝛ pone in vaſe terreo ſuperius mediocriter anguſto in latitndine pedis vniꝰ ꝛ dimidȳ vaſe cū prius impleto aceto fortiſſimo: pone baculos ſup orificia vaſoruꝫ ab vna extremitate ad aliā:ꝛ ſuſpende laminas plumbeas perforatas per ſpaciū quatuor digitox ab aceto cū filo:ꝛ poſtea cooperi orificia vaſox:ꝛ pone in obſcuro loco ꝛ dimitte per quatuor menſes.in fine quarti menſis aperi os vaſis vt fortius vis aceti exalet:ꝛ inuenies quaſdā tuberoſitates ꝛ mucillagines circa plūbū qđ inueniť minoratū.illas primo cultello abrade ꝛ pone in vas magnuꝫ ꝛ appoſita aqua manibus vel pedibus malaxa:poſt aquā abȳce ꝛ pone ſubaꝫ que remanet in vas aliquātulū cōcauū ꝛ appoſita aqua ſoli exponatur.aqua aūt illa cōſumpta aliā appone ꝛ ita facies quouſqꝫ fiat albiſſima:poſtea depone a vaſe illo:ꝛ pone in minꝰ

ꝯcauū.vnde ceruſa rotunda fiat. Sed ſciēduꝫ ꝙ hi q ceruſam faciunt ſepe incurrūt paleſim apopleſiā:ꝛ arteticā ꝓpter frigiditatē aceti diſſoluētē.virtus eius eſt fri. ꝛ ſic. in.2. Ceruſa aſſatur in hunc modū. Accipe teſtā nouaꝫ ex terra archichi ꝛ ponať ſup prunas:ꝛ pulueriześ ſup ipſaꝫ ceruſa poſtq̃ꝫ fuerit trita:ꝛ moueatur ſine intermiſſione ꝛ qñ fuerit ꝯuerſa in colorē cineris auferať ab igne ꝛ infrigideť ꝛ adminiſtreť. Et aduriť itex in hūc modū. Ponať in vaſe ꝯcauo poſtq̃ꝫ teriť:ꝛ moueať donec fiat ſicut auripigmentū rubeū:deinde auferať ab igne ꝛ adminiſtreť:q̃ ſic preparata ab aliquibꝰ diciť ſandirich. DIA.ca.de ceruſa. Ceruſa fit in hunc modū. Mitte in vaſe fictili acetū acerrimuꝫ:ꝛ cooperi plumbo in tenuitate deducto ꝛ muni argilla vt ſpiramē nō admittat donec plumbū ipſuꝫ vi aceti liqueſcat ꝛ euaneſcat: poſtea vo quod ſupernatauerit aceto:ꝛ quod reſederit ſubtus liqua ꝛ ifunde. ꝛ ſic i vaſe nouo refunde ꝛ ſicca in ſole:ꝛ poſtea tere ꝛ cribella facieſqꝫ hoc ter vel quater. Primū vo quod exit per cribruꝫ virtuti colliriox ſeruať.ſcđm vero ſecundaꝫ virtutē hꝫ.ꝛ ordo iſte ſeruať hodie. Alȳ vero vas implent aceto vehementer acerrimo:ꝛ ſuppoſito flabro calami ritu deſuper plumbū in tenuitatē deductū cōponunt addito coopercul o ꝛ munito argilla ſinunt ſic eſſe donec ſolutū in āphoraꝫ veluti fex reſideat:quod limpidato aceto leuigať ꝛ in ſole ſiccāt:ꝛ terūt ex aq̃ tādiu lauātes quouſqꝫ nil habeat aſperū:ꝛ ſic leuigata aqua in ſole ſiccāt.qui vo addito aceto voluerit trociſcos facere ꝛ i ſole ſiccare melius facit.fit āt h̄ melius in eſtate vt niuea ꝛ limpida exeat. Multi ēt i hyeme ꝯficiūt ſiľi mō ſupra ꝛ ponūt ſupra balneum vt calore eius ſicceť.vtilis eſt vo q̃ in rhodo ꝯficiť ꝛ in corintho. Aſſať vo ſic.pone teſtā mundā ꝛ nouā ꝛ magis acticā igneis carbōibꝰ:ꝛ ſupaſpge tritā ceruſaꝫ ꝛ moue frequēter q̃ꝫdiu colorem mutauerit fingēs colorē ſandarace:hec ꝭm aliq̊s vocať ſandix. Lauať vt chachimia vel tucia. Alȳ vo in cacabo nouo mittūt:ꝛ ſup focū ponūt ꝛ frequēter agitāt q̃ꝫdiu colorē ruffuꝫ faciūt:ꝛ h̄ multi dicūt ſandicū eſſe. Alȳ vo vas mediū iplēt de aceto deinde plūbū delatū ꝛ extenuatū ſup acetū ſuſpēdūt:ꝛ ſic qđ remanet in plumbo vľ ſupſederit in fundo lauant ꝛ ſiccāt in ſole.eſt aūt optima ceruſa cādidiſſima:ꝛ nō grauiſſima ꝛ q̃ linguā mundataꝫ nō denigrat.virtus eſt illi mallactica ꝛ ſtiptica ꝛ lentintica ꝛ plerotica ꝛ leuiter cataſtaltica ꝛ catilotica.cerotl pinguibꝰ miſceť:ꝛ medicaminibus ꝛ trociſcis. AVI.li.2.ca. de Ceruſa. eſt cinis plūbi aut alānoch ꝛ in ea q̃ fit ex alānoch vehemēter elaborať:ꝛ adurēdo ſit ꝛ afreg acqrit ſuꝑfluā ſubtilitatem:qñqꝫ vo fiunt oēs ceruſe cum aceto:ꝛ qñqꝫ cuꝫ ſalibꝰ:ꝛ qñqꝫ fiunt pluribus modis:ꝭm ꝙ ſciť in libris huius artis fri.eſt ꝛ ſic.in.2.ꝛ que fit cū aceto eſt vehementis ſubtiliationis ꝛ magis profundans ꝛ in alia nō eſt vehemens ſubtiliatio ꝛ eſt glutinatiua ꝛ ꝓprie afreg.
POS. Ceruſa mūdificat ꝛ abſtergit ſuꝑfluitates ꝛ ideo vtunť ea mulieres ad decorandam faciē quā preparāt in hunc modum. Accipiunt ceruſam cuꝫ aqua ro. ꝛ exponūt eam ſoli ꝛ maxime in eſtate qua aqua conſumpta aliaꝫ apponunt:ꝛ h̄ faciunt donec albiſſima fiat ꝛ aliquantulum aromatica:poſtea informant pillulas ꝛ faciei apponunt liniendo. Alȳ autem cum ea puluerem apponunt floracis vel camphore vel belliculi marini vel omnium ꝛ melius operatur. Sed que longo tpe ceruſa vtuntur ad decorem dolorē dentiū incurrunt ꝛ.putrefactioneꝫ oriſqꝫ fetorem.
SERAP. Ceruſa replet vlcera carne ſubtili ꝛ aufert carnem ſuperꝑfluā ab vlceribus ꝛ incarnat ea:quādo ponitur in cerotis ꝛ in vnguentis.eſt autem cuꝫ hoc ex medicinis iterficiētibꝰ. DIAS.ceruſa ſola accepta hōicidiū ꝑpetrat. AVICEN.lenificat apata fri.ꝛ dura ꝛ poniť i emplis ꝛ replet vlcera ꝛ corrodit:ꝛ ꝓpē afreg.carnē ma

lā.ꝛ ē fortioꝛ ī gn̄atōe carnis.ꝛ ꝯfert bothoꝛ oclī:ꝛ ē ex medicis q̄ ꝯueniunt fiſſuris ani:ꝛ eſt ex venenis.

A fietbaſia.gre. mel marinū lib.de doctrina.gre.
A ffilonū vl'affion.i.opiuꝫ.
A fimerinos.gre. anfimerinus.i.quottidianus.
A ffinis ē lapis ſup quē naſcitur ſal cuius flos noiatur aſius.
A firatos ꝛ azimos gre.īfermētatus azimus.
A fir.quid eſt.l.hafir.
A fis.i.vipera ſerpēs.
A fflamā.i.dies.40.in tpe cāis.ꝛ.20.ſūt July ꝛ aly.20.ſunt auguſti ꝛ dicunt aſamanux.i.moleſti.
A floſmi.ideſt tapſus barbaſſus.

Capitulum. XVII.

Affodillus. albutiū.lappa.aſtula regia idē. herba ē folia hn̄s ſicut porrus virgā lenē hn̄s quā multi albutiū dicūt.ſupra quā virgā ſemē hꝫ: qđ ſemē antericō dr:radices hꝫ lōgas ꝛ obrotūdas balano ſilēs.cui radici vtus ē ca'a ꝛ viſcida vrinā ꝓuocat mēſtruis impat doloꝛē lateris tollit ꝛ ꝯquaſſatiōibꝰ tuſſiētes medicaꝛ bibita vſq; ad.ʒ.i.cū tepida lētā diē ducit morſibus venenatis occurrit.folia ꝛ radix eius cataplaſmatibꝰ adhibita flores ſilr cū vino paſcētia vulnera ꝛ ſordida ſaluberrime curant:tumorē teſtiū ꝛ māmaꝝ ipoſita ſpargit puſtulas ꝛ ordeolos adhibita ſtrigit maxie ſi cū fece vini cocta ꝛ impoſita fuerit addito vino ꝛ dulcore ꝛ myrrha ꝛ croco ꝛ cocta ſimul oculis maxie p̄ſtat effectū dolores auriū ꝛ ſanies vino addita ꝛ libanoti et melle ꝛ mixta detergit auribꝰ tepidus īfuſus ſuccus eiꝰ ſi dextre ptis dens doluerit ſiniſtre auri īfuſus medeꝛ cinis radicis eiꝰ allopitias emēdat radix excauata ꝛ cū oleo calefacta ꝑmenonibꝰ ꝛ doloribꝰ auriū ſingulare p̄ſidiū ē.Radix eiꝰ maculas albas ī ſole factas emēdat.Radix eiꝰ bibita cū aqua vētrē mollit ſemē eius ꝛ flos ſerpentibus contrariū eſt.ſi cū vino bibitum fuerit.Plinius li.2i.ca.i7.

A ffor.Affarū. Affar.i. crocus ortulanus.Ste.
A forocb.i.a morte liberās
A fforalbū.i.vſnen.
A fforiſmus gre.ē ſermo in cuiꝰ pauca ſerie vtus eſt magna.Hal.i.4.regi.acutoꝝ cōmento.i6.in prinᵒ.
A framia.i.cibꝰ de agreſta.
A ffrangens eſt quedā medicina inda.
A frinus.i.lupinus.
A friza.i.horror.
A fro.i.ſinapi albū.
A frodiſia vel afrodiſiū.i. acorus. vnde Diaſ. Acorus herba venerea vel afrodiſia.Et afrodiſia diciꝛ ꝙ ē q̄dā ſpēs ſatiriōis q̄ ab eodē Dia.ſic vocaꝛ in proprio ca.
A fronitrū gre.deſcēdit ab afros qđ ē ſpuma ꝛ nitrū ide afronitrū.i. ſpuma nitri: ꝛ qđ ē.l. baurach. alr Hal.3.memiri.ca.p̄.
A fros.gre.i.ſpuma.
A froſi.i.venꝰ.ide deſcēdit
A froſia.i.etas venerea vl' pubeſcendi.
A froſtrodon.i. vlpicum ꝛ eſt lapago.

Capitulum. XVIII.

Affroſelinū gre.lat. lapis lune. DIAS. ca.de afroſelino.Afroſelinū eſt illud qđ apud Aui.in.2.can.dr lapis lune:vt ex amboꝝ ꝯcordia apparet.Et iō dicit afroſelinū ī egypto tātūmō īuenit qđ ita creaꝛ.Ros celeſtis ad lune claritatē poſitus in ſpēm lapidis quē ſpecularē vocamus coagulatꝰ ꝯſtringiꝛ. Optimū ē āt qđ ē colore ceruleo ꝛ lucido.Ḃ eni fit ſil'e gypſo lipido ꝛ ſpecularis lapis dr.Pliniꝰ ca.de afroſelino. Afroſelinū ita creaꝛ.Ros celeſtis ꝯgelaꝛ ad lune claritatē ī modū lapidis ſpecularis:vn̄ nomē ſūpſiſſe vr.Afroſelinū.vl' ſelinites.i.ſpuma argēti.Hal. POSSE.DIASCO.Afroſelinū oīa vitia capitis emēdare pōt potatū ꝛ cephalargicl ꝛ epilenticis creditur prodeſſe.

A froton.gre.ſpumeus.
A fruiton.i.ſceba.
A ffudius ē ſerpēs magnꝰ q egredi facit ſanguineꝫ ex poris omnibus.
Affugi.vel affugilla.i.raffanus.
A ful vel aphul.i.iunipex.
A ffum vel affur.i.crocꝰ ortulanus.
A ffurūcum:nomen eſt cuiuſdam electuary.
A ffurſungi.i.ſpagus.
A ffuſdecha.i.ozimū.
A galam vel agalugim.i.lignum aloes.
A galictinon.i. lac acetoſū
A gapis lapis.quid. eſt.l.lapis agapis.
A garab eſt apa fiſtuloſum in lachrymali.

Capitulum. XIX.

Agaricus gre.ꝛ lat.ara. vo garicus. Agaricus q̄ſi fungꝰ creſcēs circa radicē arboris maxime in babilonia vl' ī lōbardia.Duo eiꝰ ſūt gn̄a.ſ.maſculus ꝛ feia:q̄ melioꝛ eſt ꝛ hꝫ formā rotūdā:deſiccaꝛ ꝛ fit albiſſimꝰ.Maſculus hꝫ ſubam lōgā ꝛ nō ē adeo albꝰ. Feia vo eſt albꝰ leuis ꝛ fragibilis hn̄s q̄ſdā tuberoſitates intus ꝛ fruſtula quaſi poroſa. SERA.li. aggre.ca.garicꝰ. auc. Diaſ.Garicus ē ſil'is radici anuidē ſed ē minꝰ durꝰ q̄ȝ ipa ꝛ ſpōgioſus:ꝛ putāt qdā ꝙ ſit radix herbe ꝛ qdā dicūt ꝙ generaꝛ ex putrefactōe arboꝝ ſic̄ fungꝰ.Et iā reptꝰ ē ſup arbores ſcerbi:niſi qꝛ ē facile frāgibil' ꝛ ōbil' fortiꝛ ꝛ ē radix ſpōgioſa moll' ſbe:ꝛ ē duaꝝ ſpēꝝ.maſculꝰ ꝛ feia: ſꝫ feia hꝫ q̄dati ī ſe ſic̄ tunicas:maſculꝰ vo n̄ hꝫ tūicas ſꝫ ē tota ſuba eiꝰ ꝯtiua:ꝛ feia ē maior. GAL.6.ſim.phar.ca.de agarico. Agaricꝰ ē ſic̄ radix aut ē plāta q̄ naſciꝛ ſup arbores aliq̄s ꝛ ē ſube ſubtilis ī ſua ꝯpoſitōe:ꝛ ſuba eiꝰ ē ꝯpoſita ex ſuba aerea ꝛ terrea quā ſubtiliauit calor nec in eo ē aliqd aq̄ſitatl oino.ꝛ ī ſapoꝛ eiꝰ dulcedo aliq̄ ī p̄mis cū obuiat guſtui ſcdario vo ē ſubamarꝰ:ꝛ ī eo appet aliquātulū acuitatl cū ſtipticitate ꝛ vtꝰ eiꝰ ē ca.ꝛ ſic.ex qbꝰ oibꝰ ꝯpoſitū ē pharma cū ex ſuba aerea ꝛ terreſtri a calore ſbtiliata. neq̄q̄ȝ vo ꝑticeps ē aq̄ſe:ꝛ ꝓpterea diaforeticꝰ ē ꝺꝫ vtutē ꝛ groſſiciē iciſiuꝰ. DIA. ca.ꝺ agarico.Agaricꝰ ē ſic̄ radix ſil'is ſilfio ſꝫ n̄ ſic dura cuiꝰ gn̄a ſūt duo.maſculꝰ ꝛ feia.Maſculꝰ rotūdꝰ ē ī ſe collectꝰ ꝛ maior.feia vo pectini ē ſil'is q̊ capilli diſcernūꝛ.radios mittit:cū albedie glauca vr. Ambabꝰ guſtꝰ ē vnꝰ.p̊ dulcl:poſtea amaricās. Naſciꝛ ī arabia ꝛ ī ſamaria ꝛ in pōto q ē oibꝰ melior:ē ei vtꝰ ca. ꝛ ſtiptica ꝛ diaforetica. IO.ME.ca.ꝺ agarico.Agaricꝰ ē ex medicis magni iuuamēti cuiꝰ ortꝰ ē ſecꝰ arbores qbꝰ accidit corroſio ꝛ putrefactō ꝛ eiꝰ gn̄atio ē ſic̄ gn̄atio fūgoꝝ ꝑꝑ qđ qdā extiauerūt ꝙ ſit fūgꝰ:ꝛ vr ꝙ ſit.ꝛ qdā dixerūt ꝙ ſit ſic̄ apa factuꝫ ex putrefactiōe.Eiꝰ āt duo ſūt gn̄a.ſ.maſculꝰ ꝛ feia.Maſculꝰ vo ē malꝰ.ꝛ ē ille q ē lōgꝰ ꝛ q̄uis ꝛ hꝫ ī fracturis ſuis ſic̄ ꝓducētes neruoꝝ ꝛ ē durꝰ ꝛ dēſus. Agaricꝰ āt quē ſapiētes laudauerūt ē feia hn̄s ꝓꝑetates qnq; bōas:ꝛ ꝓꝑe vt ſit albꝰ:ꝛ leuis ꝛ velociter frāgibil' ꝛ poroſus ꝛ rarꝰ valde:ꝛ vt appeat in p̄nᵒ dulcl guſtꝰ eiꝰ:deiꝺ ſuccedit ei amaritudo ꝛ ſtipticitas.Et melior ps totiꝰ corpis ē ſupior ps ipſiꝰ. ꝛ ſtipes eiꝰ ē n̄ bonꝰ hn̄s q̄ſi ſemitā ligni putreſci:ꝛ corroſū ex eo ē malū.ē ca.ī.i.ſic ī.2.Eſt āt ꝯpoſitū ex ſuba aerea poſita ī ſupficie ipſiꝰ a q̄ p̊ ſētiꝛ dulcedo ī guſtu ꝛ ex ꝑtibꝰ terreis ſbtilibꝰ dātibꝰ ei ſtipticitatē:ꝛ ex ꝑtibꝰ igneis qbꝰ ſētiꝛ ī eo ꝺ amaritudie.ꝛ iō ē īciſiuꝰ ſbtiliatiuꝰ ꝛ ſolutiuꝰ nāe ꝛ carmiatiuꝰ vētoſitatū groſſaꝝ ꝛ apitiuꝰ opilationū oiuꝫ.ē pauci nocumēti ꝺꝫ ſapiētes niſi qꝛ īpmit leſiōeꝫ viſceribꝰ debilitātē ea:qđ qdē cū ꝑmixtiōe abſtergētiū cū ipo vt n̄ ꝓfūdeꝛ vtus eiꝰ ī ipas tolliꝛ:ꝛ ē debilis tardans opōnē ſuā. DIA. igt.tarda ē ꝛ debil' opatio eiꝰ ſꝫ icolūis ꝓpterea qđ ī eo ex dulcedine ꝛ ſtipticitate aggregāꝛ ꝑtes cōueniētes.vex vigoraꝛ opatō eiꝰ:ſi addaꝛ ei tertiū ipſiꝰ ſalis gēme ꝛ fiāt ex eis trociſci cū ſecaniabin.Et dicit humay:mellicratū iunctū ei vigorat opationē eiꝰ. Et dicit haly.Si ex eo ꝛ ſexta ꝑte ex keiſiꝫ aut dauci ꝛ q̄rta ipſiꝰ ſaliſgēme fiant trociſci cū viſcoſitate polipody recētis fit mirabil' ꝯſecutio opatiōis eius ad ea q̄ oꝫ.ꝛ dixit Judeus cū oximelle ſqllitico magnificaꝛ opatio eiꝰ.Et dicit ad huc haly.aliqd cū vtute acuta admixtū ei ē ex addētibꝰ vtuti ipſius.Et dic̄ Ha. fiāt trociſci ex eo cū vino īfuſo zinzibere ī q̊ puluis ipſiꝰ ſepe ſubmergaꝛ:ꝛ fiet opatio ipſiꝰ cōpleta.ꝛ ex rebꝰ vigorantibꝰ ipm eſt ſpica ꝛ aqua caſei ꝛ ꝓprie ſūpti ex capris ꝛ ſcito ꝙ de decoctiōe ꝛ trituratiōe ſuſtinet rē mediocrem

POSSE. ad mēſtrua ꝓuocāda.Acc̄.ſubtiliſſimū puluerē agarici ꝛ ꝯfice cū ſucco ciclamis ꝛ oleo. ꝛ calefac ad ignē ꝛ cū bōbice ītincta ſupponaꝛ.Cōtra fiſtulā.accipe ſalē coſtū tartaꝝ ꝛ agaricū ꝛ facto ſubtiliſſimo puluere cū melle ꝯfice ꝛ tētā iunge ꝛ ſuppōe.oſſa fracta exhabit: ꝛ carnē malaꝫ corrodit ꝛ fiſtulā ſanat.Cōtra morfeā albā puluerē ſalis coſti tartari ꝛ agarici pone ſup morfeā p̄us fcā ſcarificatiōe. DIASCO. tortionibꝰ.ʒ.i.agarici fert opē ꝑ ventrē.hūores crudos depōit.de alto cadētibꝰ vtiliter adhibeꝛ.bibitl obolis duobꝰ cū vino ſi nō febriūt.ſi febriunt cū aqua calida epaticis aſmaticis diſſurys ꝛ nefreticis ꝛ hictericis maximū preſtat effectū accepta de eo.ʒ.i. Malū colorē emēdat:pthiſiꝫ medicaꝛ. pleureticl cū oximelle auxiliaꝛ. Agaricꝰ cōeſtus reyciētibꝰ ſanguinē abſtinet.digeſtionē celebrat.obolus vnus cū aqua acceptꝰ dolorē arteticū cōpeſcit. epilēticis cū puſca vtiliter datur. Mēſtruis impat.ſtericas īflationes ꝓhibet.Morſibus venenatis tribꝰ obolis cū vino acceptis ſubuēit.ꝛ oēs cauſas ītraneoꝝ doloꝝ curat ꝺm vtutē hoīs vel etatis datꝰ nā alys cū aqua dandus:alys cū vino:alys cū oximelle: alys cū mulſa. SERAPIO. auc.Hal.Agaricꝰ reſoluit ꝑtes groſſas ꝛ apit opilatiōes q̄ ſunt ī epate ꝛ ī renibus ꝛ curat hictericiā q̄ accidit ab opilatiōe epatis:ꝛ cōfert epilēſie:ꝛ curat rigores febriū q̄ cōtingūt ab hūoroſitatibꝰ groſſis:ꝛ ꝯfert morſibꝰ tyri vl' alteriꝰ aīalis venenoſi: qn̄ pōiꝛ exterius loco emplaſtri ꝛ bibiꝛ de eo quātitas aurei vnius cū vino mixta aq̄:ꝛ ē medicia laxatiua.Et idē auc. Bedigoras.ꝓꝑetas eius ē ꝯtra flegma ꝛ melācholiā. Et idē auc.Raſis īueni vniuerſaliter ab oībꝰ hoibꝰ ꝙ purgat hūores nociuos. Et idē auc.Humai ī li. ꝺ tiriaca.Expellit hūores a neruis ꝛ cerebro cū ꝓꝑetate mirabili: q̄ ē ī eo.Et idē auc.Aben meſuai.De eiꝰ ꝓꝑetate ē laxare flegma ꝛ ē ꝯtriū venenis.Et idē auc.Abix.Agaricus purgat colerā ꝛ flegma ſimul ꝛ fortificat medicias magnas qn̄ miſceꝛ cū eis:ꝛ fac̄ eas penetrare ad extrēa corpis:ꝛ ē ꝯtriꝰ medicis mortiferis:qn̄ bibiꝛ aut miſceꝛ cū alys medicis. GALIE.expurgat opilatiōes q̄ ī viſceribꝰ:ꝛ iō ictericos ſanat q ſic ex opilatiōe laborāt epatis. Cōfert ēt epilēticis ob eandē vtuteꝫ. Rigores ēt q ꝺꝫ periodū: qcūq; ex groſſis aut viſcoſis naſcunꝛ hūoribꝰ ipſe ſanat.Cōfert ēt eis q morſi ſunt vel ꝑcuſſi ab īferētibꝰ frigiditatē: ꝺforis qdē appoſitū. Jntra corpꝰ ēt ſūptū pōdere vniꝰ.ʒ.cū vīo lipbato.ꝛ ē ēt purgatiuuꝫ. IO.MESVE. Agaricꝰ ſolutiōe educit flegma groſſuꝫ ꝛ colerā ru.Et idē auc.Ha.Solutiōe educit vtrāq; colerā ꝛ flegma ꝛ hūores viſcoſos ꝛ putridos:ꝛ eiꝰ ꝓꝑetas ē mūdificare cerebruꝫ ꝛ neruos ꝛ mēbra ſenſuū ꝛ lacertos ꝛ educere māꝫ q̄ ſunt ī nucha ꝛ finibus eiꝰ ꝛ mūdificat pulmonē ꝛ pectꝰ ab hūoribꝰ groſſis viſcoſis ꝛ putridis ꝛ mūdificat ſtōm epar renes ꝛ ſplenē ꝛ matrices mulieꝝ ꝛ educit māꝫ a iuncturis: ꝑꝑ quod vocauit eā democritꝰ medicinā familie.ꝛ valꝫ ad oēs dolores ītriſecaꝝ ꝑtiū corpis ꝛ ad ſodā antiquā ꝛ epilēſiam ꝛ vtiginē: ꝛ ꝓꝑe ꝯfert manie ꝛ melācholie ꝛ apatibꝰ cerebri ꝛ ē bona medicia aſmati ꝛ difficultati hanelitꝰ ꝛ vlceribꝰ pulmōis ꝛ pectoris ꝛ ſanat dolorē ſtōi ꝛ viſceꝝ ꝛ eſt medicia magna oiuꝫ opilationū ꝛ ꝯfert dolori epatis ꝛ ſplenis ꝛ renū: ꝛ curat apata coꝝ:ꝛ ꝓuocat vrinā ꝛ menſtrua ꝛ mūdificat mrīcē:ꝛ vſus eiꝰ acqrit corpi bonū colorē:ꝛ ꝯfert febribꝰ antiqs diuerſaꝝ materieꝝ ꝛ typo illarū: ꝛ ē ex medicis ꝯfortātibꝰ neruos:ꝛ ꝯfert ſciatic̄e ꝛ dolori iūcturaꝝ:ꝛ eſt medicamē magnū:ꝛ ꝓprie cū eo qđ cōuenit ex potibꝰ.Quātitas āt q̄ pōt ꝯueniēter dari ꝛ ē ꝯtriti potio a.ʒ.i.vſq; ad duas.ꝛ in decoctionibꝰ a. ʒ.y. vſq; ad qnq;.conſeruatur per quatuor annos.

A gaſti.ſunt cancri marini in antidotario vl'i.
A gedeguil.i.vene q̄ ꝓtendunꝛ in ꝓfundo ab īteſtinis ad ep ꝑ q̄s tranſmittitur ſuccoſitas ad epar.ſ. meſeraice vene gedeguil. adgedeguil.
A geſos.i.peonia.
A geſmin.i.eritius.
A ger.i.petra.
A geratō.Dia.frutex ē ſarmētoſa duobꝰ palmis lōga ſil'is origano capſtellū hꝫ ſupra in quo eſt flos aureus ſꝫ paulo minor in colore.Hal.6.ſim.far.
A geſtim.i.ſerpēs.
A gi.vel agilopa.i.ebur.
Agilopa dr ab agi qđ eſt caro ꝛ lepo qđ ē oculus.Jnde agilopa.i.carnes molles in oculis.
A gilops.i.auena.
A giologia.eſt modus cyrurgie q adhibeꝛ in epiforis oculorum.
A ginū.i.de terra mecha.
A girū.i.ꝯfortatiuū.
A giratos.eſt medicina reſtringens vuluam.Pau.
Ste.helfa.ara.vermicularis ꝺm aliquos ꝺꝫ alios lapis vel ſil'e lapidi vt pumex.Hal.6.memiri.ca.3.
A giros ē populꝰ arbor cuiꝰ gūmi ē karabe.i.electrū.
A glofores.i.peonia.
A gma.gre.i.fractio.fractō
A gmulatum.i.git.
A gnolachanō.i.olus ruſticū ꝛ ē caulis ſiluꝛ. ꝑ q̊.l. corabin.
A gnoſpinos.i.ſemē ſalicis
Agnꝰ caſtꝰ qđ ē.l.amarikeſt
A gogodie.i.nodi q ſūt ī collo ꝛ in gulla ꝛ ſubaſell' ꝛ inguinibus.
A gnoctiuꝫ. i.agnus caſtus maxime ſemē.
Agnitl.vl' angitl.Dia.eſt q̄dā ſpēs ſpice nardi.
A goniſticum.i.forte.
A griaca.i.hicteritia vidis.
A griartimaū.i.cānabū ſilueſtre. et ē cāna varia.
A grielea.i.oliua ſilueſtris ꝑ q̄.l.cayt.ayton.zambugi.Dia.Cathim.

Capitulum. XX.

Agrifoliū gre.vl' lothos vl' mella vl' locrus vl' ſidra ara.ſadar.vl' nabach.lat.vo cicera ſo. SERAPIO.lib.aggre.ca.ſadar.Sadar ē arbor cuius fructꝰ vocaꝛ nabach:cuiꝰ due ſūt ſpēs.vna ē afri.ꝛ alia ē dabal.ſꝫ afri n̄ hꝫ ſpinas ſꝫ acuta folia. Et folia alterius ſpēi.ſ.dabal ſt lata ꝛ rotūda:ꝛ eiꝰ arbor hꝫ ſpias. ꝛ nabach et afri ſūt ꝑui ꝛ meliores ex eis ſūt illi q ſūt ex illa regiōe ꝛ ſūt dulciores oibꝰ alys ꝛ mediocris odoris ꝛ aromatizātos comedētl ſic̄ alia aromatica ꝛ nabach ex dabal ſūt maiores.ꝛ idē auc.yſaac eben aragi.nabach ē ſic̄ ſorba ī fridītate ꝛ plꝰ ea ī ſiccitate.Ste.lothos todrēdon.iteriſū benacū.GALIE.7.ſim.phar.ca.lothos.fada greca lotos granū aneſeen.lothos arbor ſtiptica qdē n̄ multū ꝑticipat caliditate.ē āt ꝛ ſbtiliū ꝑtiū ꝛ ſiccatiuꝰ. POSSE.SERA. auc.Dia.qn̄ cogꝛ agriſoliū vl' ſadar cū aq̄ aut cū vīo ꝺꝫ neceſſitatē ꝯfert fluxui mrīcis ꝛ fluxui vētris qn̄ fit cliſtere cū ea ꝛ ſtrigit radices capilloꝝ ꝛ ꝓhibet caſus eoꝝ.Decoctio frature ligni eiꝰ qn̄ bibit ꝛ fit cliſtere cū eo ꝯfert vlceribꝰ ꝛ curſui hūiditatū mrīcis antiq̊ ꝛ rubificat capillos ꝛ ꝯſtringit radices eoꝝ ne cadāt.Et idē auc.Abenguefit.nabach dulcis laxat colerā q̄ ē ī ſtō ꝛ īteſtis: ꝛ repmit calitatē.Et idē auc.Albaſari.nabach ſtrigit vētrē ꝛ repmit colerā ꝛ ē q̄uis digōni.ꝛ qn̄ n̄ bn̄ ē maturꝰ ē ſtipticꝰ ꝛ retinet vētrē fortiter ꝛ maturus dulcis ē ramis ſtipticus oibꝰ alys: ꝛ citius deſcendit ab ore ſtomaci ꝓpter dulcedinē q̄ ē ī eo. ſtrigit ꝛ reprimit colerā:ꝛ vſus eiꝰ nimiꝰ iducit faſtidiū.Et idē auc.yſaac ebenarā.Quando nabach comediꝛ ante cibū eſt melior ꝛ ꝓuocat appetitū:ꝛ hꝫ res q̄ ſunt nimis ſicce.qn̄ iueniūt hūiditatē ī ſtomaco aut ī īteſtis p̄mūt eas ꝛ iducūꝛ fluxū vētris ꝛ folia eiꝰ ꝯterunꝛ ꝛ ponūꝛ ſup apata calida mollificant ꝛ reſoluūt ea.GALIE. Serrature lignoꝝ eius ad fluxum muliebrē ꝯpetunt.ꝛ ad iliacas diſpoſitiones.Coquunꝛ aūt ꝛ q̄nq; qdē in aq̄:q̄nq; āt ī vino

ſicut neceſſitas iubet ꝛ non imittiť ſoluz ſed bibitur. At
vero pro eo ꝙ defluentes capillos detinet nō modicum
ſignum eſt:quoniam ſtiptice gdez cū eo ꝙ ſiccat modera
te ē virtutis. Dictū eſt enim in ſermone qui de laudano.
talis eſſe oporteret virtutis quod debet detinere capil
los defluentes.

Agrimonia quid ē.l.arge
monia.Eupatorium.
Agrimomu.i.lappa iuerſa.
Agrimolatum.ideſt git.
Agrioſtaphilon.ideſt dau
cas creticas.
Agrioſtiſibuz.i.paſtinaca.
Agriontaphilō.ideſt paſti
naca ſilueſtris.
Agriophiros. aper gre. i.
porcus ſilueſtris vrus.
Agriocanna.i.cantabrum.
Agriolochāna.i.olus ruſti
cū ꝛ eſt caul' ſilueſtris.l.
combin.
Agriomena.i.ſerpilluz.
Agrippa.ē quoddā vnguē
tum in antidotario Gal.
poſitum.
Agripina.i.vigilie cuz ſol
licitudine perſeuerātia.
Agripine.i.apa capitl com
poſitum ex colera ꝛ fle
gmate.dr̃ ſic ab accidēte
ideſt vigilātia ſōnolenta
hz nāqꝫ cōpoſita accidē
tia ex freneſi ꝛ litargia
Agroli.ideſt ſenation.
Agroſion. idem quod ſe
men ſalicis.

Capitulum XXI.

Agroſtis gre.ara.negen.vel thel.vel negil.Teil
theilū Ste.Auic.lat.vero gramē. Gra
men ē herba ſatis nota hn̄s ramos rotūdos nodoſos ſup
terrā expādētes:ꝛ a nodis rānoꝝ exeūt radices terrā in
grediētes dulces cū abhomiatiōe cuius folia parua ſunt
ad ſimilitudinē cāne minoris.ē fri.ꝛ ſic.in prin.primi gra.
Pli.li.24.ca.19.ante me. SERAPIO. li.aggre.ca.negē
Negen ē herba hn̄s ramos hn̄tes nodos q expādunť ſup
faciē terre.ꝛ ex ramis ei⁹ gnānť radices exeūtes a nodis
ipi⁹ figētes ſe i terra ꝛ radices ei⁹ hn̄t nodos:folia ei⁹ ſūt
oblōga acute extremitatis ſicˇ foliū cāne pue.eſt alia ſpēs
cui⁹ folia rami ꝛ radices ſūt maiores ꝙ̃ ſupradicte. imo
ſūt folia ſil'ia hederˇ q̄ qn̄ cōedūt aialia ea occit:ꝛ maxie il
lud qȯ naſciť i babilōia i vijs ꝛ qȯ naſciť i ſicilia qn̄ cōedi
tur a bob⁹ apanť. ꝛ iſtā ſpēz iuenies i littera haſap.ſꝫ illȯ
qȯ naſciť i coſos hz plures ramos ꝙ̃ alia ſpēs ꝛ hz folia
ſimilia folijs lebleb:ꝛ florē albū boni odoris ꝛ ſemē mi
nutū in quo eſt iuuamentū ꝛ radices quinqꝫ aut ſex i groſ
ſitudie digiti albas molles dulces ꝛ fetētes. GALIE.
6.ſim.phar. ca.agroſtus. Suba eius eſt ſubtilis ꝛ ſapor
eius eſt dulcis ꝛ eſt in eo parum acuitatis cum ſtiptici
tate pauca.ꝛ radix eius habet ſaporem abhominabilē.ꝛ
virtus eius ē fri.ꝛ ſic.cū tēperamento. DIASCO. ca.
agroſtus. Agroſtus v̄gas hz nodoſas ꝛ ſpāſas ſup terraz
ſupra quas v̄gas folia ſunt acuta ꝛ lata ꝛ dura ſicut canne
minoris. Radix ē illi nodoſa ꝛ dulcis quam boues ꝛ alia
aialia paſcunť. POSSE. Aqua d̄coctiōis ei⁹ valet cōtra
diſſuriā ſi bibať ꝛ frangit lapidē ꝛ curat vulnera veſice ꝛ
prouocat vrinā ꝛ ē ꝯglutinatiua.radix ei⁹ ꝛ curat reuma
ventris. SERAPIO. auc.gal.v̄tus eius ē q̄ ꝯglutinat ꝛ
ideo ꝯglutinat vulnera recētia duz ſunt ſanguinolenta ꝛ
cogtur ꝛ bibiť eius aqua ꝛ frangit lapidē. Sꝫ ſemē eius
qȯ ē i coſos ꝓuocat vrinā ꝛ deſiccat qȯ currit ad ſtoma
cuz ꝛ inteſtina ex hūiditatib⁹ qꝛ virtus eius ē deſiccatiua
ſubtilis ſine ſtipticitate. GALIE. Radix eius ſangui
nolētoꝝ vlcerū ē ꝯſolidatiua:ipſa gdē herba cataplaſma
ta īfrigidat gdez nō vehemēter.cōſiſtit aūt in medio hu.
ꝛ ſic. Mordicatio aūt q̄ in radice ē ſubtilitas partiū gdē
eſt pauca.ꝯſueuit āt vt ꝛ lapides frangat ſi gs decoquat
eaz ꝛ bibat. Semē eius debile ē ꝛ tn̄ diureticū ꝛ deſiccat
reumata ventris ꝛ ſtomachi.v̄tus ē eniz ipſius deſiccati
ua ſubtiliuz partiuz. DIASCO. Herba ipſa cataplaſ
matibus adhibita vl'neribus pacoleſim facit. Elixatura
ei⁹ bibita tortiōib⁹ ꝛ diſſurie medicať:vulnera veſice opti
me curat ꝛ calculos frāgit ꝛ vrinā ꝓuocat. Canes qn̄ vo
lūt purgare ſe hāc herbā māducant. In ſplenis dolore co
que eā ꝛ cū ei⁹ flore tere ꝛ in pāno lineo ipone:nā mot⁹ ſen
tiet bn̄ficiū ad epiforas oculoꝝ.gramē qȯ in ſe trifurcatū
hz.nā in plura diuidiť decreſcēte luna ſublatū quātū vo
lueris ꝛ repoſito habeto diligēter ex his lippis incipiētib⁹
ad collū ligatū celeriter epiforas deſiccat. Agroſtis man
ducabiles hz radices dulces ꝛ aquoſas i guſtu ꝛ ſtipticas
vulnera fauciū glutinātes. Radix fri.ꝛ ſic.ē ꝛ ꝑꝑ hec glu
tinatoria eſt recētiū vulneꝝ ꝛ leptomeris eſt modice. Ipa
aūt herba ꝑfecte ē aquoſa ꝛ cataplaſmata infrigidat.non
tn̄ fortiter:ſemē aūt eius ibecille eſt:ꝛ tn̄ diureticū. Reu
ma vētris deſiccat vel ſtomaci virtus ē ei calida deſicca
tiua ꝛ leptomeris extenuans partes. AVICEN. lib.2.
ca.de graie. Gramē facit coherere plagas ſanguineas. Et
decoctio ei⁹ extrahit lapidē ꝛ ſemen ei⁹ ꝓuocat ꝛ ꝯſtringit
Et idē auc.Gal.decoctio radicū ei⁹ facit id qȯ ipſa herba
ꝛ eius ſemen prouocat vrinaz prouocatione forti ꝛ abſcin
dit vomitum ꝛ fluxum.

Agruſichi.cucūer agreſtis.
Aguardiana. ideſt celido
nia maior.
Aguaſion.i. herba amphi
merina ꝛ eſt cētūnodia.
Agumenos.i.gaudiū.
Agurion.i.fortuna.
Aguſtrin.i.lādirus.
Aguus.i.lenticula.
Abal eſt ſpēs agrifolij.
Abalzemer.perſice eſt plā
ta ſene.Meſ.ca.de ſena.
Abaoban ē herba que vo
catur pes corui.
Abauen. Sera.lib. aggre.
auc.Diaſ.ca.abauē.Aba
uen ē habēs folia ſil'ia fo
lijs coriādri ꝛ florem ab
vnaquaqꝫ pte ꝛ in medio
citrinū ꝛ hz grauē odorē
ꝛ in ſapore eius ē amari
tudo ꝛ virtus ei⁹ ē q̄ cale
facit.in.3.ꝛ deſiccat in.2.
ꝛ purgat flegma ꝛ melan
coliam ſicut epithimuz.
Abaial.i.agrifolium.
Abiabi.i.papauer paluſtre
ꝛ eſt nenufar.
Abobo vel aboboc. ideſt
lac acetoſum.
Abu.i.bonitas.
Abumich.i. agnus caſtus.

Capitulum. XXII.

Albacheſt. ara.gre. Idargiros lat.argētū viuuz.
DIASCO.ca.de argēto viuo. Ar
gētū viuū qȯdā eſt artificiale.qȯdā minerale. Artificiale
ꝯficiť ſic:mittiť miniū ꝛ ciabriū i cacabū teſteuz: ꝛ ferreo
coopculo murať argilla ꝛ pōiť i foco ꝛ p⁹ duas horas apiť
ꝛ qȯ coopculo ihеſerit:h̄ colligiť:qꝛ h̄ ē argētū viuū. Mi
nerale āt iueniť i minerl metalloꝝ. Argētū viuū ſuādū ē
i plūbeis vaſis aut vitreis:qꝛ alia vaſa cōedit ꝛ pit. Auer
rois.5.colliget.ca.9.ē fri.ꝛ hu. PAV.ca.de argēto viuo.
Argētū viuū ca.ꝛ hu.ē i.4.nā ex effectu cognoſciť ꝙ ſit ca
lidū:qꝛ diſſoluit icidēdo ꝛ penetrat. ALMAN.trac.3.
ca.d̄ argēto viuo.argētū viuū qn̄ extiguiť ardēs ē.POS.
Sera.li.aggre. ca. albacheſt. Argentum viuum eſt occi
dens quando bibiť ſua grauitate ꝛ corrodit omne cui ob
uiat ex mēbris itriſecis:ꝛ ꝯfert ꝯ nocumēta ei⁹ lac ſūptuz
in multa ꝗ̄titate.argētū viuuz qn̄ mortificať ꝛ miſceť cū
oleo ro.occidit pediculos ꝛ curat ſcabiē qn̄ miſceť cū me
dicinis valētib⁹ ad hoc. Aſſiduatio ad fumū eius inducit
paraleſim ꝛ aufert ſenſuz ꝛ motū ꝛ nocet viſui ꝛ auditui ꝛ
expellit oia venenoſa.ꝛ ſumētes argētū viuū mortificatū
moriunť ex iliaca paſſione ꝛ ipm ſublimatū cōburit ꝛ oc
cidit ſicut ignis ꝛ corrodit carnē ꝛ deſtruit fiſtulas ꝛ occi
dit mures ꝛ qȯcunqꝫ aial qȯ ſumpſerit ipſum. DIAS.
Uirtus argēti viui eſt homicidialis pōdere ſuo ſcindēdo
iteſtina vnde euadere poterit q h̄ biberit lac plurimū bi
bēdo ꝛ mouēdo ſe.ſil'r dať vinū addito abſinthio ſinapi
aut iſopo. PAV.ꝯ ſcabiē oleo nucis paꝝ calo admiſce
acetū deinde litargiꝝ ꝛ ceruſaz puluerizatā in ꝗ̄titate ca
dē buliāt ad ſpiſſitudinē mellis ꝛ refrigeratis ipone argē
tū viuū cōmiſcēdo ꝛ vſui reſerua. Argētū viuū cū aſſūgia
gallinacea ꝛ ceruſa ꝯficiať:ex hoc facies iuncta clarifica
tur ꝛ dealbať:vl' ſic. Accipe ceruſam oleū ro.ꝛ bellicollos
marinos:ꝛ adipē gallinaceā reſolutā ad ignē ꝛ colatā pre
dictis appone. ꝛ vltio argētū viuū mortificatū cōmiſce.
Contra pediculos capitis farina lupinoꝝ amaroꝝ decoq̈
tur i aceto fortiſſimo vſqꝫ ad ſpiſſitudinē ꝛ additis.ʒ.iij.
argēti viui extīcti fiat imixtio ꝛ caput patiētl iungať. Ex
tinguiť āt argētū viuū cū ſaliua:vl' ꝯfricať cū cinere ꝛ ſali
ua. Signū bone extinctionis ē cū alteri pōt cōmiſceri.

Aibaſcos.i.virga paſtoris.
Aimaco.i.medulla.
Ail.ara.ceruus.verū bar
bari vocāt bacar alubaſe.
Aioderab.i.ſinopida.
Airac.i.arbor granati ſil
ueſtris.
Airaniſa.i.ciclamen.
Airas. i. arbor piroꝝ ſilue
ſtrium.
Airon.i.oliua.
Aiſdo.i.ſempuiua. pro qua
lege herbā graſſula.
Aiſpenali. i.ſpinachia.

Capitulū XXIII.

Aitruad. ara.gre.antimonos. lati.v̄o antimoniū.
Antimoniū ē vena terre ſil'is plūbo. ve
rū ē ꝙ antimoniū teriť ꝛ nō fūdiť:plūbū v̄o fundiť ꝛ nō
teriť:ꝛ hz i fracturis ſuis claritatē qn̄ frāgiť.ꝛ illud ē me
li⁹ qȯ in fracturis nō hz aliqd ex terra vel aliq̄ ſorde. ꝛ iȯ
ablutū ꝛ mūdū dꝫ poni i medicis:ē fri.ꝛ ſic.in.3. SERA.
li.aggre.ca.aitruad.vl' antimoniū ē vena terre ſil'is plum
bo. ꝛ ē medicina ocularis:qȯ decerniť a metallo. qꝛ anti
moniū teriť:metallū v̄o nō.ſil'r metallū fūdiť.ātimoniū
aduriť.antimoniū ꝗ̄to clari⁹ tāto meli⁹. Et idez auctori
tate Diaſ.meli⁹ ex eo eſt forti⁹.ꝛ eſt illud quod frangiť. ꝛ
habet in fracturis ſuis claritatē ꝛ luminoſitatē.ꝛ qȯ eſt i
teri⁹ mūdū.ꝛ nō hz aliqd admixtū ex terra vl' ſorde aliq̄
ALMAN.trac.3.ca° de antimonio. Antimoniū fri. ē ꝛ
ſic.i.3. Plini⁹ li°.33.ca°.6.poſt ꝑncipiū Stibia. POSSE.
Ad emoroidas exiccādū inyciať ſucc⁹ peucedani ꝑcliſte
re.ꝛ poſtea ſi ſint exteri⁹ pone puluerē antimonij deſup.
Si ſint iteri⁹ puluis inyciať cū calamo poſita i veſica in
flata.puluis ei⁹ cū ſapone ſpatarēto vel gallico cōficiať ꝛ
liciniū i eo itinctū orificio fiſtule imiſſuz curat:puluis ei⁹
i cācro poſit⁹ comedēti aut carni ſuperflue optima eſt cu
ra.ꝯ polipuz magdaleon ex apoſtolicon formatus ſparſo
puluere antimonij narib⁹ imittať. ꝛ aufert ipm colliriuz
ex puluere antimonij ꝛ puluere nuclei mirabolanoꝝ ci
trinoꝝ equo pōdere addita aqua ro.vl' pone de tutia cuz
antimonio. Bōbix itincta i ſucco ſanguinarie cū puluere
ātimonij narib⁹ imittať ꝛ remouet fluxū ſanguis ab ipo
Ad cohibēdū ſanguinē puluis ātimonij i ſucco tapſi bar
baſſi cōficiať. ꝛ tūc bōbix itincta ſupponať. SERA.auc.
Gal.i hac medicina ē v̄t⁹ ſtiptica ꝛ cōglutinatiua ꝛ ifrigi
datiua aufert carnē ſupfluā q̄ ē in vlcerib⁹ ꝛ icarnat ꝛ cō
ſolidat ea.ꝛ mūdificat ſordities eoꝝ.ꝛ ſtringit fluxū ſan
guinis nariū:ꝛ ꝓꝑetas ei⁹ ē cōferre epil'ie ꝛ ſupfluitatib⁹
groſſis. ALMAN. Antimoniū oculū efficiēs robuſtum
ipſi⁹ cuſtodit ſanitatē:ſuppoſitū quoqꝫ mēſtrua cōſtrigit.
PAV.ca.de antimonio. Antimoniū ſua frigiditate ꝛ ſic
citate ſanguinē de naribus ſtringit.ꝛ valet ſi miſceť colli
rijs oculorum. Seniores eo vtētes habēt oculos incolu
mes.qꝛ neruos confortat.ꝛ omnem maculā ꝛ nocumen
tum aufert maxime ſi parum de eo miſcetur.

Aiume .i.mumia.
Aiçon.gre.i.ſemperuiua.
Pli.li°.25.ca°.ii.
Aiçumeſt nomen loci.
Akacia .i.accatia.
Akantis ſperma.i. ſemē vr
tice.

Cap. XXIIII.

Achanedi. vel alſabota.ara.gre pſicū. vel milea
pſica.lat.v̄o pſicū. DIASCO.ca.d̄
pſicis. Perſica euſtomacati ſūt. SERA. li.aggre.ca. aka
nedi. In ſapore arboris pſice ꝛ ramoꝝ ꝛ folioꝝ ē amari
ritudo ꝛ abſtergit ꝛ reſoluit. GALIE.li.ſcȯo de cibis.ca.

de pſicis.vidi ꝛ hāc arborē in alexādria magnā.narrāt āt
fructū ei⁹ ſic prauū exiſtere in pſide .vt ꝑimat comeden
tes. In egiptū aūt delatū eſibilē fieri:ſil'rqꝫ comedi: vt pi
ra ꝛ poma.ꝛ quoꝝ ſm magnitudinē ē:q̄ ſiue poma voca
re volueris:ſiue milea ſiue pſica fructuz iſtū:ſiue ſimpl'r
pſica codē mō modernis grecis:ſiue aliqd aliud antiquū
velis q̄rere i ipſis licebit tibi h̄ agere i ml'to ſtudio. Id āt
ſcias vtili⁹ noib⁹:ꝙ ꝛ hoꝝ ſucc⁹ velut caro facile corrupti
bilis ē.eteni glibꝫ ꝑus:q̄re nō oꝫ ſicut gdā poſt aliud ali
mentū offerre.corrūpunť.n.ſupnatātia. Meminiſſe aūt
hui⁹ oꝫ:qȯ ē cor in oib⁹ q̄cūqꝫ cachochimia.hūidaqꝫ ꝛ lu
brica.ꝛ facil'r ſubire potentia.ꝛ ꝓpterea h̄ comedere ipſa
ꝑora alijs.ſic.n.ipſa celeriter ſubeūt.ꝛ alijs viā faciūt. vl
timo aūt aſſūpta ſil' corrūpūt ꝛ alia.v̄tus eoꝝ eſt fri.ꝛ hu.
Et idem li.7.de ſim.phar.ca.de pſico. Milea pſica.i.per
ſicū que vocatur aſſuete ab oibus iam perſicū ſolum di
centibus h̄ ſimilea. AVICEN.li.ſecūdo ca. de perſicis
Perſica ſunt frigi.in fine ſecundi.humi.in primo in fine.
POSSE.DIASCO. Perſica molliūt ventrez maxi
me ſi matura fuerint. Immatura v̄o abſtinēt vētrē ꝛ ma
xime ſi ſiccata fuerit. Elixatura coꝝ reuma ſtomaci ꝛ vē
tris cōpeſcit folia eius cōſtrictiue ſunt v̄tutis que ſiccata
atqꝫ locis patiētibus aſperſa fluorē ſanguis cohibēt. Mi
crotera.i.minora pſica euſtomatica ſunt ꝛ faſtidiū tollūt
melius ꝙ̃ ſupradicta:pro quibus.l.Ceſmes. SERAP.
In folijs ꝛ ramis pſici eſt amaritudo.ꝛ ideo qn̄ teruntur
occidūt lumbricos ꝛ ponunť ſup vmbilicū. Matura ex
eis ſunt bona ſtomaco ꝛ molliunt ventrē. Immatura v̄o
ſtringūt ꝛ qn̄ deſiccanť ſtringūt fortius ꝛ decoctio perſi
coꝝ qn̄ bibiť confert humiditatum curſui ad ſtomacuz:
ꝛ qn̄qꝫ ſicca pulueriçanť ſup locuz vnde fluit ſanguis ab
ſcindūt eū. Et idē auc. Abē meſuay qn̄ terunť folia eius
ꝛ flos eius ꝛ exprimiť ꝛ bibiť expreſſura illa eycit aſcari
des cū fluxu. Et qn̄ ſuccus folioꝝ eius inyciť in aurē occi
dit vermes qui ſunt in ea:ꝛ qn̄ liniť ſup pectinē abſcindit
ardorē pſilotri:ꝛ oleum nucleoꝝ pſicoꝝ cōfert dolori au
riū ꝛ ſabaphati qn̄ liniť cū eo. Et idē auc.meſcechc. Per
ſica remouēt ſitim factā a caliditate ꝛ fetorē oris:ꝛ cōfor
tāt ſtomacū. GALIE. Arbor ipſa pſicoꝝ in pullulatiōi
bus ꝛ frondibus dn̄antē hz amarā qualitatez:ꝛ ꝓpterea
ei⁹ folia lumbricos iterficiūt cū terunť ꝛ vmbilico appo
nunť:ꝛ aliqn̄ diaforeticū eſt farmacuz:fructus v̄o eius q
eſt eſibilis vocať pſicum:ꝛ eſt fri.cōpl'onis. AVICEN.
Perſica que humida ſunt velocis ſunt putrefactōis leni
ficatiua ꝛ in ipſis eſt ſtipticitas aliquantula:ſed ex eis ſti
ptica ſunt ea q̄ ſunt iciſa ꝛ ſiccata:ꝛ in ipſis ē ꝓhibitio cur
ſus:ꝛ in ſua natura ſunt ſtiptica.ꝛ folia eius qn̄ ex eis fit li
nimētū abſcindūt ardorē pſilotri:ꝛ diſtillať ſuccus folio
rū eius in aurē ꝛ iterficit vermes. Et ꝯfert oleū nucleoꝝ
coꝝ emigranee ꝛ dolorib⁹ auris calidis ꝛ frigidis. Et pſi
ca ſunt bona ſtomaco. Et in eis eſt v̄tus faciēdi appetituz
cibi:ꝛ oꝫ gdē vt nō comedanť poſt aliū cibū:qm̄ corrum
punť poſt eū ꝛ corrūpūt ipꝫ:ſed ꝑcedāt an̄ cibū oēm:ꝛ ea
q̄ ſicca ſunt tarde digōnis ſūt:ꝛ nō ſūt boni nutrimēti:ꝙ̃
uis ſūt plimi nutrimti. Et idē in.4.ca.de q̄rtana ait:ꝙ va
lēt ꝯtra q̄rtanā de colera aduſta. Pli.lib.15.cap.12.

Akec. Akes.i.rothab.
Akeſemati.i.ſpēs vt piper.
Aket.i.rānus.
Akeſtis vl' akris.i.locuſta
piſcis.
Akilas.i.ꝑme glandes.Gal'.
li°.de euchimia.
Akris.i.ſambucus.
Akrimia.i. fructus ligni a
loes.
Alaaffar.i.croc⁹ ortulan⁹.
Alaagen vel alaagep.i.her
ba violaria.
Alabach.i.lapis corneolus.
Alababar vel alaboar vel
alabachar: vel alabachre
alaunoch:abaꝝ.i. plūbuz
nigrū in quo ē ſuba aquo
ſa ml'ta qȯ ꝯgelauit frig⁹.
Alabachal eſt quedaz paſ

Aitruad
Antimonos
Antimon

ſio que hoc mõ ↄtingit a
cerebro ꝑ aliquã fiſſurã
diſtillat ſl'a ad tracheaȝ
artariam. ꝛ fit in nocte
tuſſis ꝛ artaria paſſio. ꝛ
dr̃ ſtilla vl' ſtillicidiuȝ.
Alabalblet. ẽ ſpẽs volubil'
q̃ habet lac.
Alabaelfaſa: vel albael fa
ſer. i. diptamus.
Alabaſtrũ gen⁹ eſt limpidi
marmoꝛ ꝛ albi qð viſui
Al ꝛ el articu (ẽperuiũ.
lus apud arabes ſignifi/
cat id qð apð nos vulga
riter addim⁹ ꝑponendo
noibus la. le. li. lo. vñ ple
rũqȝ repiunt̃ noia arabi
ca ſine illo al ꝛ eadeȝ ali
bi cũ al ꝛ ideȝ ſunt. vt ki/
tran. ꝛ alkitran. kali ꝛ al
cali. Albaſce: haſce.
Alabati vl' alaban. i. plũbũ
Alabel. i. iuniperus.
Alabit eſt ſpẽs ida ſimilis
hermodactilo.
Alaboniſi. i. loc⁹ triũ oſſiũ
laterũ que ſunt inferius
in cauda.
Alabuch. A. dicit ꝙ ẽ aſa/
dar. ꝛ ẽ arboꝛ nabath.
Alacabas. i. reptile.
Alacamaris. quid eſt. L. al
ga marina.
Alacaſemen. i. ſule.
Alac. i. ſanguiſuga.
Alaccethemilba. i. cotula.
Alach. alacũ. Aulech. i. glu
cten. Steph.
Alachati. i. prunella. vnde
fit acatia.
Alachich. i. lapis corneol⁹.
Alachiſat. i. mice panis fri
xe. deide poſite in melle.
ꝛ frixe cum eo.
Alachoe. i. granata.
Alachoen. i. herba ſil'is co/
tule fetide. ꝛ gdã dñt ꝙ
ẽ pollicaria maioꝛ: ſȝ ſm
veritateȝ eſt herba que
vocatur pes coꝛuin⁹. L.
vehuẽ.
Alacoder vl' alactemilla. i.
cotula.
Alacuot. ara. vl' alcoit. i. cũ
aliqs ĩ coitu emittit ſter
Alacrobi. i. ceterac. (cus.
Alada. i. pollium.
Aladeatamon. i. pulegiuȝ
ceruinum.
Aladion. Adrion.
Aladrion. i. ſquinantum.
Aladurochũ. i. ſpuma que
generat̃ ĩ circuitu cãne.
Et adarchi vl' Adarcis.
Alfanca. i. mentaſtrũ.
Aafegneat. eſt ſpẽs q̃ ſunt
vt piper ꝛ ſimilia.
Alafegmati. idem.
Alafit. i. trociſcus.
Alaſos. i. ceruus.
Alafſaſcetui. i. gala ð ſceni
Alafſe. ẽ galla nõ ꝑfoꝛata.
Alafſure. i. radix vitl albe.
Alafũge ẽ nom̃ cuiuſdã la
Alagatiȝ. i. parua (pidis.
animalia: vt aranea.
Alagil. i. diabetes.
Alagil. ꝛ cadumil gre. cir/
cuit⁹ ara. ꝛ ẽ rota molen
dini.
Alababaar. vl' alabãoech
vl' alabarbar. i. plũbũ ni
grum ĩ quo eſt ſubſtãtia
aquoſa multa quod cõ/
gelauit frigus.
Alabacap. eſt ligamẽtũ qð
ad muſculũ nõ extẽdit̃:
ſȝ tm̃ qð eſt iter duo oſſa
ↄtinuat aut iter alia mẽ/
bꝛa. ꝛ vnam rẽ aliȷ firmi
ter annectit.
Alabacul. i. alabacal.
Alabacal. i. diſtillatio.
Alabacoan vl' Alabacolen
. i. pes coꝛuinus.
Alabari. i. plumbum.
Alabaſech. i. alfeoꝛua. Se
ra. ca⁹ de retẽtiõe men/
ſtruoꝝ. i. tribul⁹ l' tbim⁹.
Alabaumach. i. rub⁹ qui fa
cit moꝛa.
Alabuc ẽ de magnis arbo
rib⁹. ꝛ vocatur lilialis: q̃
caremus.
Alabura. vl' alaburiȝ. i. pu/
Alaiabi. i. papauer (legiũ.
paluſtre.
Alalablet eſt ſpecies volu
bilis habens lac.
Alamlag. ideſt mirabola/
ni emblici.
Alam. i. enula.
Alan. i. aniſum.
Alanaria. i. languena.
Alancethabon. gd eſt. L.
dex domeſtica. Mance
thabon.
Alaniden. i. ſiſeleos. (tes.
Alaphur. i. ſoꝛbitões ꝛ pul/
Alapis. i. axungia poꝛcina.
Alapſa. i. galla.
Alar. i. hedera.
Alarar. ẽ qðdã genus ligni
Alarac. i. ſudoꝛ hoĩs.
Alariſmi. i. enula.
Alarmech. i. plumbuȝ.
Alarnabe: ideſt baccarine
ideſt lepus marinus.
Alarthanite. i. radix drago
gontee.
Alartir: ideſt auſa vel ebu
lus ſm alios.
Alarum. i. vir ignarus.
Alas. i. ſal vel lactuca.
Alaſalabeoſebar. ideſt di/
ptamus.
Alaſap. i. deſudatio.
Alaſabeoaar. i. diptam⁹
Alſamin. i. armoniacuȝ.
Alaſachel maius ideſt ſpi/
ca celtica.
Alaſee. i. hiſopus. Din⁹. b.
ſm alios. thimus.
Aleſcheten. i. cameleonta:
que idem eſt ſm quoſdã
ꝙ ſpia alba vl' bedeguar
ſed falſo. naȝ bedeguar
nõ ẽ idem qð cameleon
ta. ſed eſt illud quod ſcri
bitur in. L. bedeguar.
Alaſche. i. fic⁹ bothoꝛ i ma
trice q̃ ſic dicunt̃. q2 ſunt
ſil'ia capitib⁹ alabaſce.
Alaſcem. i. armoniacũ.
Alaſcaſti: vel alaſtarni. i.
exercitualis.
Alaſek. i. thimus.
Alaſcaiem vel alaſeiem. i.
armoniacum.
Alaſef. i. pũcta rubea que
fiũt vt pulicis moꝛſus. ꝛ
fiũt in omnibus mẽbꝛis
ꝛ precipue in oculis. ꝛ ci/
to recedunt.
Alaſet. i. tribulus.
Alaſir. eſt quoddaȝ lactici
nium moꝛtiferuȝ.
Alaſiet. i. puluinar.
Alaſoꝛicton. i. ſal qui fodit̃
ex montibus.
Alaſoꝛ. i. yſopus oꝛtulan⁹
Alaſſcoꝛoni. i. galla.
Alaſten. i. tribulus
Alaſue ẽ ſpẽs exiture ocu/
li expãſa occupãs locuȝ
magnũ ꝛ foꝛtaſſe nomi/
natur catarnen.
Alatamon. i. pulegium cer
uinum.
Alathabag. i. reptile.
Alathiche. i. vetus.
Alatine. i. ameos.
Alatuot. i. ille qui cuȝ coit
ſterc⁹ ſuũ deſcẽdit cũ ſꝑ
mate ꝛ nõ regit anũ ſuũ.
Alauda. i. vpupa auis.
Alaubabic. vl' alanbak. i.
rubus qui facit moꝛa.
Alauis vl' alauiſna. i. finis
oſſis: ꝛ vetula q̃ ad fineȝ
tendit. ꝛ eſt fons.
Alaui eſt plãta que eleuat̃
ſupra ſtipitẽ circiter cubi
ti vnius mẽſurã: ĩ cui⁹ ex
tremitatib⁹ ſũt ramuſcu
li: ſicut floꝛes coꝛiãdri ꝗ
terunt̃ ꝛ miſcent̃ cuȝ al/
chãna ꝛ tingũt vt alchã/
na. ꝑ ſe ṽo tigũt coloꝛe ci
trino. ꝛ ide tingunt̃ pãni.
Alaunoch. vel alauſegi vl'
alababar. i. plumbum.
Alurid. i. meſeraice.
Alauſegi. i. rãnus.
Alaurant. i. melancolie.
Alaymis. i. oculus.
Alaçabar. i. dilatatio pupil
Alaçiſen. i. feſire. (le.
Albac. i. mare.
Albaccare. i. vacca.
Albadib. i. rãnus.
Albada. alchoꝛaſena. i. ra/
pa caulis: ꝛ ẽ rapa hñs fo
lia ſimilia cauli.
Albaficet. i. puluinar.
Albages. i. cretan⁹ marin⁹.
Albagla. i. poꝛtulaca. alba/
gla. achanea. idem.
Albababar. i. plumbum.
Albaiadata. i. album.
Albaſra eſt locus vnus vn/
de venit caſſiafiſtula.
Serapio.
Albaiat. i. ceruſa.
Albalaaros. i. grana ſponſi.
Albaluati: eſt vlcus cũ bo/
thoꝛ ꝛ cruſtis: ꝛ eſt ſimile
ſabaphati mal'. albalkia
ti. Raſ. lib⁹ diuiſ. capi/
tulo. i33. in pꝛincipio.
Albalubiati. i. herbe q̃ na/
ſcunt̃ in aqua ꝛ in lapidi
bus ꝛ faciũt labi: ꝑ qua
L. muſcus
Albanoçirus eſt quedã me
dicina inda.
Albaras eſt ſpẽs moꝛfee al
be: ꝛ differt ab alguada.
qm̃ pili qui naſcunt̃ ĩ ea
ſunt albi. ꝛ eſt icurabilis
vel quaſi.
Albarabaſion. i. apes.
Albarangi digitoꝝ. i. extre/
mitates oſſiũ q̃ iungunt̃
cũ digitis ꝛ apparẽt cum
ſtringũtur manus in doꝛ
ſo manus.
Albaſal: vel albaſale: vel al
baſille. i. cepe.
Albaſan. i. kambel. dr̃ a lo/
co: ꝛ ẽ ſemẽ lumbꝛicoꝝ.
Albateg. i. melon.
Albatham. i. batham.
Albathegi. i. citrulli.
Albaudari: eſt vena trãſiẽs
ꝑ min⁹ foꝛamẽ velamis.
Albaurach. i. nitruȝ: ſed fal
ſo. imo eſt afronitrum.
Albaudach. i. auellana.
Albauſegi. i. feretrum.
Albearmeçael ideſt nux ta
mariſci.
Albedçhabar. ẽ lapis ꝗ oi

reſiſtit veneno. iõ voca/
tur veneno reſiſtẽs. ꝛ eſt
lapis beçaar.
Albedeſenanen. i. rubedo
extrãca ſil'i ſ rubedini ei⁹
ĩ quo icipit lepꝛa q̃ appȝ
ſup faciem eius.
Albeduſter. i. caſtoꝛeum.
Albedarat. i. malua.
Albedidi. ſumac cum quo
parantur coꝛia.
Albediben. i. icubus.
Albedarogi. ideſt oçimuȝ
fluuiale.
Albederigi. vl' albetaragi.
vl' albetarogi. i. baſilicon
cum latis folijs.
Albeguis. ideſt etas a. 9. an
nis vſqȝ ad. 50.
Albegiatu. i. allues. ꝛ ſt̃ dul
cia ſic̃ cõfectio de melle.
Albegele. i. mons.
Albehikil. vel alibiſul. i. ſe/
mẽ cuiuſdã arboꝛis q̃ ca/
Albeimepes. i. vua (rem⁹
Albela. vel albelab. i. dacti
li immaturi. A.
Albelladhoꝛ. vel albellato
rium. i. anacardus.
Albellultimo. i. terbẽtina.
Albelengeſif. i. oçimum cũ
folijs nigris.
Albel. Albene. i. lac.
Albelengi. i. ſidra.
Allebelladoch. vel albella
doꝛium. i. anacardi.
Albelladoꝛt. idem.
Albem. i. gũmi pini.
Alben. i. floꝛes palmaruȝ.
vel piper album.
Albẽgue vl' albẽça. i. iuſga
Albene. Albel. i. lac. (m⁹.
Alberdi. i. papirus.
Alberegi. i. cipꝛeſſus.
Alberadul. i. cõfectio ana/
cardina.
Alberiſif. ideſt oçimuȝ cũ
folijs nigris (con.
Albered. i. ꝑfoꝛata vl' iperi
Alberbutimo. i. terbẽtina.
Albeſcen. i. calx viua.
Albeſet dixit qdã ꝙ eſt al/
kaleſti ꝛ rubei floꝛis. i. al
mea. qdã dñt ꝙ eſt arno
gloſſa: nam ambe multũ
ſimilantur.
Albeſadaru. i. ṽga paſtoꝛl.
Albes eſt ſpẽs iuſgami.
Albothatogi. i. oçimũ com
mune Bethatogi.
Albeſtũ. i. calx viua ñ exti/
Albet. i. caſeus. (cta.
Alberecehẽs eſt ſpẽs ſola
tri: ꝛ lat. vocat̃ alkekẽgi.
Alberhomada. ideſt baſili
con cum latis folijs.
Albetar⁹ vl' albeçadus: vl'
Albeçart. i. galbanũ.
Albeçarabard. i. veneno re
ſiſtens.
Albeçarin. i. diafoꝛetica
Alibiad. i. album.
Albida. i. parua
Abin. i. marubium.
Albiſheſach. i. macer.
Albit. i. oua.
Albicidion. albitiduȝ. abu/
giliſſe ẽ ſcða ſpẽs anchu/
Alblage. ẽ ĩ media ma (ſc.
rina ſil'is alcot. ꝛ ẽ creta/
nus marinus.
Albolullibe. i. grana pini.
Albochoen. i. herba fetida
Albege eſt herba q̃ orit̃ in
vere in locis marinis. ꝛ ẽ
ſil'is ãdacuche plurimos
hñs ſtipites. ꝛ eius ſemẽ
eſt ſicut ſemen baucie cõ
fert ſpleni valde. (mũ.
Boleſten. i. carpobalſa/
Albolam. i. bedegeſif.
Albolõgue. i. aſpaltũ. (nũ.
Alboꝛẽcafron. i. alumẽ bo/
Albotin. Alimbat. i. terbẽ/
Albouene. i. caſu. (tina.
Albꝛati. i. vmbilicus.
Albꝛulaich. i. rub⁹ q fac̃ mo
Albꝛũgi. i. ſemen. (ra.
Albucon. eſt herba de qua
fit aſſa. (cucumer.
Albudeghe vel albutega. i.
Albudacatini vl' albũdica
ti. i. auellana.
Albuſſe. Serap. in. 7. ideſt
auellana aſſata.
Albug. vl' albutiũ. Dia. H.
ad patern. i. affodillus vl'
virga eius.
Albugiliſſe. i. lactuca aſini.
Albule. i. macule ocl'i albe.
Alburna eſt quedam ſpẽs
calamenti.
Albundec idi. i. nux ĩdica.
Albulbub. i. bulbud.
Albufac. i. ſulfur.
Albuçaram. i. çedoaria.
Alcabat. i. terbẽtia. Step.
Alcabi. i. calcanei. A. quar/
ta p̃mi. ca⁹ ð flebotomia.
Alcacer leudi. i. lapis ĩdus.
Alcacer frãge. i. lapis ſpon
Alcacia. i. moꝛb⁹. (gie.
Alcadis. i. roſe.
Alcadas ẽ ꝑuatio ſenſus ꝛ
motus arabice.
Alcaffra illabud. i. colloſo/
Alcafar. i. capparis. (nia.
Alcaguaumich ſũt ea q̃ cõ/
Adiũt cũ muri vt oliue ꝛc̃.
Alcagoerçiurbedigi. i. myr
Alcageralchaia (rha.
. i. petra ſerpentina.
Alchagera moꝛa falebere
. i. petra lactea que cũ fri
cat̃: q̃ſi lac emanat ṽt⁹ ei⁹
eſt vt ematitis.
Alcabel ẽ qñ qs icipiẽs loq
in p̃ncipio impedit̃.
Alcabad. i. cauilla.
Alcababi. i. calcanei.
Alcababe. i. cabalef. ꝛ ẽ pã
nus in facie.
Alcabalfe. i. vrtica.
Alcaiaſimu. i. ſtrictura na/
Alcaiçardan. i. pedi/ (riũ.
culus q naſcit̃ ĩ iguine ꝛ
ſubaſſellis: ꝛ ẽ plactillus
Alcale. i. mulgali.
Alcalambar. i. terbẽtina.
Alcalae. ẽ q̃dã ſpẽs fũgi in/
terficiẽt] ex q̃ accidit co/
Alcali. ẽ qð fit ð fili/ (lica.
ce iſto mõ. ↄbure filicẽ. ꝛ
poſtea dimitte frigeſcer̃.
ꝛ quod fict accipe illð. ꝛ
vtere. hoc eſt alcali.
Alcalai. i. ſtagnuȝ.
Alcalcalis. i. calcadis
Alcamita. i. rimes.
Alcamula. eſt beſtiola hñs
ml'tos pedes acuti vene
Alcamari. ara. i. tur/ (ni.
di. l. latamie.
Alcamſoꝛ vl' alcãſud. ideſt
camfoꝛa.
Alcanna gd ẽ. l. henne. Cy/
pꝛus. gre. ara. alkenne. in
de oleũ ciprinũ. i. de alcã
Alcãnub. i. anabatiẽ. (na.
Alcanerie. i. tribuli.
Alcanabatis. i. altumbar.
Alcanabes. eſt mica panis
p̃us frixa ĩ olo. ꝛ poſtea ĩ
melle poſita ꝛ frixa cũ eo
Alchaiſat. idem.
Alcantum. i. calcantũ.
Alcandricon. i. medicamẽ.
Alcarpſe. i. apium.
Alcaratir ẽ iſtrm̃ ad extra/
hẽdũ lapideȝ veſice. i. ſi/
ringa. Haly. 3. tegni com
mẽto. 67. i fi. Alcathatit.
Alcarabſi. i. opiũ album.
Alcabarab ẽ ſpẽs cuiuſdã
Alcarad. i. cimices. (piſcis
Alcaraſcon. i. calaris.
Alcardol. i. ſinapis.
Alcarine. i. hedera.
Alcaric. i. altarti.
Alcariſim. i. ſaturegia.
Alcarineſik. i. fruct⁹ tama/
Alcaris. Caris. (riſci.
Charis. i. Alcharis.
Alcarith. i. ypericon.
Alcarifar. i. camfoꝛa
Alcarub. i. arboꝛ carubie.
Alcarumbas. i. caulis.
Alcaſeralaſa auard. i. lapis
laçuli.
Alcaſi. i. renum.
Alcaſim. i. enula.
Alcaſar. i. capparis.
Alcaſſiaſim. i. ſupioꝛ ꝑs na
Alcaſina. i. granũ. (riũ.
Alcaſt. i. coſtus.
Alcaſeen. i. meu.
Alcaſali ſũt dactili nõ car/
Alcatar ẽ iſtrm̃ ad (noſi.
remouẽdũ lapideȝ haly.
tertia tegni: ↄmẽ. i37.
Alcatine: gd ẽ lege faſſaſe
melca cot.
Alcatim. i. icubus.
Alcatim. i. renum.
Alcatan. ideſt picula.
Alcatures. ideſt ſtoꝛax.
Alcaurt. i. meſeraice.
Alcauſigi ẽ qðdã genus pi/
Alcaçẽ. i. alcoçodie. (ſcis.
Alce. i. thimus.
Alcea: gd ẽ. ꝑli. 27. capl'o
quarto. circa medium.
Alceloc: eſt auis quedaȝ.
Alcemati. i. pus gñatũ ĩ tu
Alcena. i. ↄctio. (nicl ocl'i.
Alcerbutino. i. terbẽtina.
Alchab. i. cauilla.
Alchachi. i. calcãei p⁹ aluũ
Alchacherabates: ideſt la/
pis gagates.
Alchachoan. ẽ herba q̃ dr̃
pes coꝛui. (chabes.
Alchachei vel alchaes. i. al
Alchachat vel alchatathir
vl' alchatir. i. ſiringa.
Alchadas. i. laceratiões q̃
fiũt ĩ facie cũ vnguibus.
Alchadamir: eſt locus vbi
ↄiungit̃ collum capiti.
Alchaeda: ẽ loc⁹ vbi ↄiun/
git̃ collũ capiti poſteri⁹.
Alchafas. i. apium.
Alchafar. i. alchar.
Alchage ẽ q̃dã ſpẽs fungi.
Alchaga. i. vtẽs tha. cũ loq
Alchabal. i. acetuȝ. (tur.
Alchachaba. i. lẽticula aq̃.
Alchaiſeruȝ. i. bꝛuſſi.
Alchaib eſt locus vbi cõiũ
guntur furcule doꝛſo.
Alchalai. i. ſtagnum.
Alchali. i. alumen.
Alchalaſim. i. faucum.
Alchalel. i. alchabel: eſt qñ
qs icipiẽs loq ĩpedit̃ ĩ lo
Alchalaie: ẽ ſpẽs (quutõe.
fũgi iterficientis ꝛ aduc
nit ex eis collica paſſio.
Alchamita. i. ferramẽtuȝ.
Alchamena: vl' alchemẽia
ĩueĩt̃ ĩ tritico ĩ cãpis. ṽt⁹
ei⁹ ẽ ſic̃ ṽt⁹ ſumach magl
deſiccat ꝛ plus digerit.
Alchabarti. i. putrida. hal

tertia tegni.cōmen.192.
Alchamari.i. turd⁹ auis.l.
latamie.
Alchamu.i.albedo vincēs
vt qñ aliqs aſpicit colo/
res ⁊ imagiatur ꝙ ſuper
eos ſit albedo.
Alchā.i.thimus planta.
Alchanar.i.tornaſolis.
Alchāſnt anagit.alzcid ſūt
ſpecies canfore.
Alchācalā.i.vtuoſa quedā
confectio.S.
Alchanchanuch.i.medici/
na manſiua.
Alchandaro.i.thus.
Alchāna: quid ē.l.benne.
Alchanaab:eſt nomen cu/
iuſdam piſcis.
Alcharis charis.i.gellatia
fcā ex capite ⁊ pedib⁹ por
coꝝ ꝟ agni cocti cū aceto.
Alcharibanaçec.i. nux ta/
marindi vl' dactilus ci⁹.
Alcharnich:vl' alcharicha:
qd eſt.l.buthormarien.
Alcharcharatha.i. piretꝝ.
Alcharra.i.ſciſſa.
Alcharfar.i.tamariſcus.
Alchartul.i.fructus tama
riſci.
Alchar.i.blaccebiſātie.
Alcharmochoch.i.nux ta/
mariſci.
Alchararich ē qðdā vnguē
tū ruptoriū ſic noiatū pp
alchararich qð recipit: ⁊
ponit̄ a Dama.i ātidota.
Alchartbi.ara.ſuccus aca/
tie.Auicen.
Alchas.i.culcaſia.
Alcaſſacon.i.calaris.
Alchaſech.i.tribuli.
Alchate.i.lactuca.
Alchates.i.citruli. (mich.
Alchaugamich.i.alcaguau
Alchaugi.i.ficedula auis
Alchauuꝫ eſt loc⁹ q eſt ſub
quinqꝫ ſpondilibus.
Alchay.i.ſaturegia.
Alchea.i.berbēna.Dia.
Alcheb.ideſt ariel.
Alchecb vel alchoel.i.loc⁹
inter duas ſpatulas.
Alcheel eſt loc⁹ inter duas
ſpatulas ſub collo.
Alchebeligi.ē auis q̄dam.
Alcheil ē loc⁹ vbi cōiungit̄
Alchel.i.cō/ (collū dorſo.
chilium marinum. (tū.
Alchelialmetha.i. mellilo
Alcheiri:ē berba triplicis
colorl:q̄ qñqꝫ fac̄ florē al
bū:qñqꝫ violaceū qñqꝫ ci
trinuꝫ: ⁊ vocatur cheiri.
Alchelac.i.dactilus.Meſ.

in ſy⁹
Alchema.ē berba acetoſa.
Alcheratid.i. herba citria.
Alchernoas.i.caldaria.
Alcheum⁹.i.diuiator ⁊ iter
pretator ſomnioꝝ.Hal'.p
regi.acu.commento.16.
Alchichan.i.cib⁹ cōgelat⁹.
Alchichy.i. argilla ſbterra
Alchida vl' alchāna (nea.
eſt puluis vnde tingunt̄
vngule.⁊ qd eſt.l.benne.
Alchir.ideſt furnus.
Alchiraſtarū.i.carbones
Alchilac. eſt pondus triuꝫ
granorum ordei.
Alchimar.i.pix liquida.
Alchimeta.ideſt aſma.
Alchintar.i.gūmi tapſie.
Alchirinabe.i.vlcera nigra
melica q̄ ſunt ad ſanādū
difficillima.⁊ ē ẽpetigo.
Alchiſab.ideſt canna.
Alchiſac. ideſt alcanabes.
Alchiſira.i.dragantum.
Alchit.i.aſſa fetida
Alchitran:qd eſt.l. bictan.
Alchochat.i. elletia q̄ lābū
Alchochil.i.alchaib. (tur.
Alchoel.i.loc⁹ ı̄ter ſpatulaſ
Alchobol.i.pul/ (ſb collo.
uis ſbtiliſſim⁹ ad oclos.
Alchoboma.i.rumex.
Alchome.i.lignum de quo
fiunt lanterne vt os.
Alchon.i.palma ſilueſtris.
Alchoti.idem.
Alchozat.ideſt porrus.
Alchoſſos.i. cauda vel os
Alcia.i.ſpelta. (caude.
Alcibiadon.ideſt laaca.
Alcidi.ideſt ceterac.
Alcilolata.i.granata ſilue/
Alcila.i.alcola. (ſtria.
Alcima. Almea.Diaſ.i.gū/
mi cedri.Alr ·pli⁹.li⁹.25⁹.
ca.9.circa medium.
Alciomion.ideſt ſiricon.
Alcionet⁹.i.veſptilio auis.
Alcioniū.ſm alexādrū idē
ē qð artis qð idē ē qð ca/
ro marina:ſꝫ ſm Diaſ.eſt
ſpuma maris:⁊ qd ē.l.çe/
bus albach.·pli⁹.li⁹.32⁹
ca⁹.5.in pncipio.
Alcoap.ideſt cauilla.
Alcobiſſe.ideſt panis.
Alcobeis.ideſt malua.
Alcocol. i. alcobol. Alcho/
Alcocoſus vl' alcor/ (bol.
ſoſ.vel alcorſos. i. capita
cardinum que comedun
tur.⁊ eſt bedeguar.
Alcodat.ideſt litium.
Alcoben.i.terbentina.
Alchoatbar . i. vulneratio

que fit a ſella cū qs male
egtat.⁊ alijs ſimilibus.
Alcoit vel alacuot.ara.i.cū
aliqs ı̄ coitu emittit ſter/
Alcola.i.puſtule al/ (cus.
be que in ore fiūt ⁊ potiſ/
ſime ı̄fantiū.⁊ lingua.
Alcolad.ideſt porrus.
Alcomabe.ideſt rumex.
Alconoch.ideſt plumbū.
Alcozat ſūt fruſta ſubtilia
q̄ ı̄ diſinteria egrediunt̄.
⁊ ē aial factū vt cimex.le
cti:qð exiſtit ı̄ lectis.⁊ vo
cat̄ ēt igil.⁊ eſt rubeū.
Alcorde.Alcordine.i.tutie
ide Hali. in libro ſecreto/
rum in alcobol viſus.
Alcordu.eſt animal qð no
minat̄ feſeſis.i.cimex.
Alcorſe.ideſt ſpata.
Alcorōbos.ideſt caulis.
Alcor vel alcorſaf. Alcono
far. ideſt cardamuꝫ. cui⁹
capita eduntur.'Raſ.in
3⁹ Almāſoris.ca⁹.18.
Alcorça.ideſt ſtannum.
Alcoſtan.i.lilium album.
Alcos.i. tediū vl' triſtitia. ⁊
facit dormire.
Alcoſodar. i. coriandrum.
Alcaton.ideſt bombix.
Alcot.ideſt cot.
Alcoꝫē vel alcoçodic.i.no/
di q ſunt in collo ⁊ gulla
⁊ ſubaſſellis ⁊ iguinibus
⁊ ſunt glandule.
Alcuabe.i.empetigo.
Alcubeb:vel alcubet.i. ca/
ro ſuper prunas aſſata.
Alcubula.i. lauda capitis.
Alcubi.i.pdix:aliqui dicūt
ꝙ eſt faſianus.
Alcubd.i.butirū crudum.
Alcuet.i.fricatio cū māib⁹
Alcufē:aliari.almari: emc
igi:ſekinfon aſiralinada
ſueca tōturcfule:cauſigi:
thebeul. dutaras ſūt.iz.
genera piſcium.
Alcuis tria dicit:ē eni fōs.
os:⁊ vetula q̄ ad finē tē/
Alcuia.i.puc puſtule. (dit
Alcuiaſari .i. ſtrictura na/
rium.
Alcula:vel alcola .i. puſtu/
le vlceroſe que in ore et
lingua fiunt.
Alculeſct.i.pōdus ſilique.
Aluiſugi.idem.
Alcul ē nom̄ cuiuſdā piſcis
Alculba.i.fenugrecum.
Alcum:colias.ara. limatia
coclea.
Alcumini.i.cibarium.
Alcūbar vl' alcūdar.i.thus

Alcūdex.i. radix ellebori.
Alcunadamaſionliton. id/
eſt almea. (riſci.
Alcunefic.i.fructus tama/
Alcunati.i. pus generatuꝫ
in oculorum tunicis.
Alcurmeſit.i. fructus tha/
marindi.
Alcurat.i. vrtica.
Alcurati vl' alcozati.i. fru/
ſta ſubtilia ı̄teſtinoꝝ q̄ ı̄
terdū in diſinteria emit/
tuntur.
Alcurub:alcutrub.i.lāpas
Alcurſuma.i.herbilia.
Alcuſt.i.coſtus.
Alcuſcur eſt ſpēs cuiuſdaꝫ
piſcis. (nis.
Alcuſcur.i.furfur groſſi pa
Alcuſem vel alcuçem.i.al/
coçodie.
Alcutub ⁊ cutubub ſūt ſpe
cies melie.Auic.
Alcuçeç.ara.eſt tetanus.
Aldenalfar . ara. auricula
muris latine.
Aldabach.i.glueten.
Aldachatamin:diptamū:⁊
thuctamenis.idem.⁊ eſt
ſpēs pulegij.
Aldacum.i.gūmi cedri.
Aldabai.i.viſcus.
Aldani:qd ē.l.darſiſabā.
Aldebei.i.boni odoris.
Aldeguaurich.i. decem li/
bre de baldach.
Aldebemeſt.i.laurus.
Aldelep.i.caſtanea.
Aldemenul.i.furūculi.
Alderū.i.gūmi lētiſci:⁊ eſt
maſtix. (gnea nigra.
Aldacaramon .i. caſſea li/
Aldibic.i.glucten.
Aldic.l.pulegiū ceruinum
vel febris ethica.
Aldulac.i.arbor dactili.
Ale ſunt oſſa poſita in ſpō/
dilib⁹ a dextrl ⁊ a ſiniſtrl
Aleafar.i.capparis.
Aleatin.i.renes.
Aleba eſt piſcis quidam.
Alebet vel alebret .i. fru/
ctus ſorbe.
Alēbicū eſt vas diſtillato/
riū in quo fit aqua ro.
Albregi.i.albederigi. baſi/
licon cū latis folijs.
Aleca.i.ſanguiſuga.
Alecenula.i.cotula.
Alechaidos.i.roſe.
A lectati.i.apoplexia.
Alector.i.gallus gallinace⁹
Alectoros ſcopos.i.gallitri
cum.i.centrū galli:cui⁹ ſe
mē caliginē trahit ad ſe.
·Plini⁹.27.cap.5.in fine.

Alfegianti.Alefāgium vel
alefāgine: vel alefegeati
vel alefeueati.i.ſpēs odo
rifere qbus ꝯdiunt̄ ciba/
ria vt pip ⁊ ſilia. alefiāti.
Aleficabegi vl' alefidabeçi
.i.mirabil' cib⁹ in q̄ ē caro
Aleſſuit.ara.barmel.
Alegen.i.nux.
Alegibas ē illō de quo fiūt
vaſa.⁊ eſt alemu.
Alehacatur.i.ſiringa.
Alehaiſat.i.alcanabes.
Aleharis eſt genus cibarij
factum cuꝫ aceto vel ſu/
mach vel agreſta:vel ſuc
co limonū:vel ſucco gra/
natorum acetoſorum.
Alehebeh. ideſt tamariſc⁹
maſculus.
Aleblebil.i. gūma napelli.
Aleibe.ideſt antarme.
Aleis.i.naſturciū babiloni
cū.⁊ ē naſturtiū.oriētale.
Alekes.i.ꝑpatōes coriorū.
Alekati.i.narium caro.
Alekiſi.i.ꝑpatōes tunicaꝝ
Alekil.i.tripoda.
Alelica.ideſt ſanguiſuga.
Alelio ſcalara.i.gummi he
dere.
Alleluia . panis cuculi . eſt
herba acetoſi ſaporl ſpe/
cies.trifolij veri.
Alema capitis.i.acumē ca/
Alemaſimu.i.ſtri (pitis.
ctura narium
Alembich. arab.eſt ſupius
cooptoriū vaſis ad aquā
roſatā. ⁊ alia huiuſmodi
diſtillandum.
Alemu:vl' alenuimura: eſt
ſpēs argille ð q̄ fiūt vaſa
Aleordia.ideſt tutia.
Aleotis.ideſt gentiana.
Aleptofilon.ideſt bugloſſa
Alepturos.i.cauda vulpia.
Alerdela .i. faſſaſe. melca.
medica.
Alereçe.i.pdix maſcu.ſex⁹.
Ales.i.ſalicis arbor.
Aleſanthos.i.flos ſalicis.
Aleſſuis vl' aleſſius.i.pſiliū
Aleſſa.ideſt galla.
Aleſebran. quid eſt. l. her/
ba graſſula.
Aleſit:vl' aleſſide: vel aleſ/
ſud.i.bannel.
Alefreng.ideſt afreng.
Aleſim.i. medicamē pene/
Aleſtu.i.pſilij. (tratiuū.
Aleretkuaria.i.qñ exit cā/
fora pmixta cum ſuba li/
gni per ſublimationeꝫ.
Aleſis.i. naſturtiū babilo/
nicum.⁊ eſt orientale.

Aleſigniati.i.alefanginū.
Aleſmati.ideſt rime.
Aleſcudrion : vel Aleſcen/
don vl' Aleſcudion. ideſt
ſcordeon.
Aleſalati.i. herpeſtiomen⁹.
Aleſſudabegi.i.iura in qb⁹
ſunt carnes.
Aletha.i.ſanguiſuga.
Alethcli .i. tamariſcus.
Aletiati.i.apoplexia.
Aleuron.i.faria.S.c.maça
Aleuſt.ideſt coſtus.
Alexābi. ideſt flos ſalicis.
Alexādria.i.agn⁹ caſt⁹.dia.
Alexandrū.i. petroſelinuꝫ
macedonicū:ſꝫ falſo: ſed
quid eſt.l. Apium.
Aleçeid.ideſt camfora.
Aleçereaſcen.i.vitis alba.
Alfachi:ē qui docet matri/
monia ꝯhere arabes: ⁊ q̄
liter debeāt orare. ⁊ ē do
ctor legis:q nō ꝑbat qc/
quā. Nā pcepti legis cre
dere oportꝫ ſine argumē
tatione. Mutali vero eſt
pħs q ꝑbat quod docet
neceſſarijs argumētis.
Alfacit.i. medulla panis.
Alfacan vl' alfacatā cordis
.i.mot⁹ vl' tremor: vl' ſal/
tus cordis.
Alfadagij eſt quoddam ge
nus cibarij ſic vocatum.
Alfagaket:eſt quoddā ani/
mal ex quo extrahit̄ ſeta
Alfagd. vel alfagidi . ideſt
agnus caſtus.
Alfangiākeſt.Ha. ſim. far.
Alfaginati.i.alefangium.
Alfabax.ideſt tirus.
Alfamani.i. dies canicula/
res.
Alfaneria.arab.paſtinaca.
Jezar lezar.
Alfanta vl' alfanea.i.mētū
Alfarfadat.ideſt mora.
Alfarcaron.i. almarach.
Alfararati.ideſt eximach.
Alfarſas.i.napellus.
Alfarac.i.manna.
Alfarma.i. cib⁹ de agreſta.
Alfarfungi.i.ſperagus.
Alfargi.ē portulaca habēs
lac: q̄ ē laxatiua. ⁊ vocat̄
latine fellichiū.⁊ gre. pel
liū:de q̄ herba Hal'. dicit
i de ſim.phar.ca.pelium.
·Peliū opiū hꝫ: ⁊ hic fru/
cticulus ē ſic̄ ⁊ titimall⁹
⁊ naſcit̄ vt plīmū ſec⁹ lit/
tus maris:radicē qdē in/
utilē hñs ſic̄ peplus:opiū
ð forte.nō āt valde vti/
le:ſꝫ ſemē vtile ⁊ viſcoſū:

ſil'e ſemini pepli:purgās.
Alfaſtaſa:hūida.'Rodbab
idem.Sera.Aket.
Alfaſal.i.cepe.
Alfaſitricon.i.faſuricō. fu/
Alfaſat.i.cot. (ſiricon.
Alfaſure.i.radix vitl albe.
Alfaſe.i. cū caro ı̄terior eſt
corrupta.⁊ fit nigra.⁊ eſt
ibi ſolo cōtinuitatis.⁊ fit
qñqꝫ ex pcuſſione qñꝫ ex
Alfatl.i.veccia. (vulnere.
Alfaton.i.bitumen.
Alfecati.i.digitale ſutoꝝ.
Alfed vl' alfel.i. cameactl.
Alfegi.i.alefangium.
Alfegilifil:vl' alfelēgeſis.i.
Alfegekeſt:vl' (abrotanū
alfeiekeſt.i .agn⁹ caſtus.
Alfel:vel alferiſe: vl' Alfe/
ſiriſten.i.vitis nigra.
Alfelēgia.ideſt baſilicon.
Alfelēgemiſc.i.oçimuꝫ ga/
riofilatū.Xpoforus.
Alfeludegi.i.cib⁹ cū amilo
⁊ çuccaro ꝯfect⁹ ſic̄ peni/
Alfelingemiſchich (die.
ideſt ſpica celtica.
Alfelud: ſūt lamīe ð ferro
ſubtiles fcē p malleatōꝫ.
Alfemati: vl' alfemicati .i.
Alfēzaria.i. (Alefāgiū.
fortes ſpēs: vt pip ⁊ alia.
Alfēgliar.i.coagulū leporl
Alfenid.i.penidie.
Alferud.idem.
Alfer.i.alumen.
Alferutem:vl' alferuzegi.i.
ſmaragdus.
Alfes.i.macule albe.
Alfeſera.i.vitis alba.
Alferuch.arabice. i. tyria/
ca magna.Auer.7.col'.
Alfeud.i.os ſtōi.Ha.tertio
pnoſticoꝝ. cōmento.39.
Alforat.i.fiſticus.'Raſ.li⁹

primo affōx.
Alfeſis.i.cimices rubee et
tenere:dñr alpheſiſis.
Alfeſe.i.cū aliquis vult lo
qui:⁊ dicit femur.
Alfeſur.i.radix vitis albe.
Alfi.i.morphea vl' albaras
Alfia.i.merulus auis.
Alficā:eſt granū viride qð
ı̄uenit̄ apð nurſiā.l. gra/
num viride.
Alfina.i.fiſtula paſtoris.
Alfirſadu.i.arbor celſi.
Alfirfedij:eſt ſpēs more q̄
eſt dulcis.l.hoc.
Alfita.i.ſanic. ⁊ ſi dicas ſa/
nick:nō peccas : ⁊ eſt ſm
Ha.ı̄ li⁹.dinamidiarū : qð
fit ſic.ordeū cū cepit hrē
q̄ſi lac mitte ı̄ furno ⁊ cū
deſiccatū fuerit a paleis
mūda ⁊ fac farinā. Et q/
dā loco ei⁹ ponūt farinaꝫ
ordei.Hal'.primo alimen
toꝝ.cap.6.⁊ ad glau.
Alfius.i.pſilium.
Alfoach.ara. ſingult⁹. gre.
lix ligmos.
Alfooraſicō.Aui.2⁹.canoñ.
Alfor.i.crocus ortulanus.
Alforua:haaxe.ara.thim⁹.
Alfos leucas gre. macle al
be. Alfos melāos nigre.
Alfos ſpēs.i.corſone fortiſ
Alfoſat.i.rapa. (ſimus.
Alfrafrāgi.i.ſperagus.
Alfred.i.murechion.
Alfudēgi.i.decoctio mēta/
Alfued.i.os ſtōi. (ſtri.
Alful.i.faba. (tertiā.
Alfulafeti.i.vinū coctū ad
Alfulfulen vl' alfulfumen
.i.oçimum.
Alfumis:vl' alfluis.i.pſiliū
Alfus leuce.i.morfea alba
⁋ Capitulum. XXV.

Alga maria.gre.vl' aloſachne.ara.alf.lat.alaca. Ala
ca ē herba maris hñs folia longa veluti corri/
gie: ⁊ nr̄o idiomate vocat̄ alga: q̄ mari eiecta ı̄ littorib⁹ ı̄ue
nit̄. PLI.li⁹.13⁹.ca⁹.25.de alga. Alga naſcit̄ ı̄ aqs ſtātib⁹
ita deniqꝫ nomē ſūpſit ab algore aq̄: vl' ꝙ alliget pedes q̄
craſſa ē folijs aq̄ꝫ ex pte ſupantib⁹. DIAS. Aloſachne:
ı̄cidēs qdē ē veluti ſpūa marl q̄ petris ı̄ſidet ⁊ remāet: qð
nos algā vocam⁹. POSSE. DIASCO. Uirt⁹ ei⁹ eſt
ſil'is ſali: inijcit̄ ⁊ p cliſtere ı̄ paraleſi: ſeu ex putredine vi/
tiatis ı̄teſtinis: alienitatē circūſcribit: virtutē habet ſimi/
leꝫ ſali ⁊ nitro: ſtipticā: ſmicticā: ⁊ leptinticā: diſintericis ⁊
ſciaticis ātiqs ꝯfert cliſtere ei⁹: fomēto ſil'r vtilis eſt.

Alga paluſtris.i.vinſea ⁊ ē
nenufar alio noīe vocat̄
caccab⁹ veneris vl' papa/
uer paluſtre.
Algafit.i. eupatorium.
Algagodie.i.nodi vl' glādu
le q̄ fiūt ı̄ collo gula ⁊ ſub
aſſellis: ⁊ ı̄guinib⁹ ⁊ circa
ea loca.
Algahan.i. conquaſſatio.
hali tertia tegni. ꝯm̄.117.
Algaham.i.appetitus ma/
lus cōedēdi lutū: ⁊ ſilia.
Algahogin.i. arbor guina/
bar: ⁊ eſt cocognidium.
Algairam.i.pecora.

Algalaic .i.plumbum.
Algallia: eſt inſtr̄m quo li/
quores in veſicā mittun
tur. Et algalia.i.galia.
Algara.i.ſalicis frondes.
Algarab.ara.gre. egilopa.
.i.fiſtula lacrimal'.Gal'.
Algae.i.obtuſio.haly. ſcḋa
tegni.cōmento.3z.
Algalab.Halab.i.Almes ī
Algarduione:ē plāta (dū/
quā qñ excecat̄ pull⁹ hy/
rūdinis affert ei mater.ꝛ
redit ad ipm viſus ꝛ ad/
ditur vtus ei⁹: propter h̄
vocat̄ hyrundo. ꝛ Diaſ.
ca. de celidonia. ꝛ ē vna
ex ſpēbus celidonie.
Algari.i.algabam.
Algaria.eſt medicina odo
rifera: ꝛ vocatur ſencta.
Algatrob.i.karubia.
Algaſalmata: ē caro pāni/
culoſa ī palato ſub vuea
pēdens coopiens caput
cāne ❡ Ca. XXVI.

Algaſcen: vel alguaſcen.ē herba lilialis. ꝛ vocat̄
lilialis.q2 ei⁹ flos ē ad figurā floris lily
lȝ ſatis puus minor flore ſambuci: ſȝ ſtipes ꝛ folia ſimilā/
tur rubee.ei⁹ radix dr̄ yreos. AVI.eſt herba ſil'is lilio.
pp h̄ dr̄ lilialis. In arabico vō ſcribit̄ aluſen. ꝛ ē tapud .H.
ī greco.ḋ ſim.medicinis.vbi dic̄ ꝙ ſic vocat̄ pp iuuamētū
qḋ effic̄ in morſu canis rabidi. Aliſoneā plini⁹ vocat ꝛ dic̄
ipſaȝ ſimilē rubee.li.4.ca.ii.circa mediū. POSSE. lilia
lis valet ſatis appoſita ꝛ comeſta ꝯ morſuȝ canis rabidi.

Algaſſeguſti .i. tenebroſi/
Alge.i.atramētū. (tas.
Algebra ara.diſlocatio mē
brorꝫ īterdū p ipſoruȝ re
ſtauratiōe accipitur.
Algebenech.i.gebēech.Al
geberich.Almā.7.ca.zi.
Algebim.i.duo cornua frō
tis.Ga.3º.pnoſt.cōm.39.
Algedeguil.ideſt gedeguil
Agedeguil
Algefar alabiat.i.bē albū.
Algelire eſt emplm̄ ſic vo/
catū: qḋ valet ꝯ cōcuſſio/
nē fracturā ꝛ diſlocatio/
nem. ꝛ aliquādo accipit̄
pro egritudinib⁹ dictis.
Algeleniabin.i.geleniabin
Algelid.i.melō īdus.
Algemur. ē caro ꝯtinēs ra/
dicem dentium.
Algemare.i.carbones .
Algema ē ſpēs almeçereō.
Algenars.i.milium.
Algera vl' alga. Aloſarchne
.i.flos ſalis. vl' alicamarl
Algere almas.i.lapis gito.
Algere eſt cōfectio q̄dā po
ſita in q̄nto Aui.
Algerarat: vl' Algetarat. i.
paruorꝫ ſcorpionuȝ poſt
ſe trahentiū caudaȝ.i.ra/
ſtellatoriū hn̄s corp⁹ gib
boſum caudā acutā. ꝛ ei⁹
venenum eſt calidū.
Algia.i.dolor cordis vl' ſtōi
Algibar.eſt ſpecies argille.
de qua fiunt vaſa.
Algidon.gre.i. cardiaca vl'
dolor cordis.
Algifedi.i.pāniculus
Algingiati.i. caſſia lignea.
Algir.i.calx.
Algiſtros.i.propoleos.

Algithira.i. dragantuȝ.
Algom.i. vitriolum.
Alguaair.i.qñ hō loq̄t̄ pla/
ne ꝛ q̄ſi cum terrore.
Alguada: vel Algueda eſt
ſpēs morfee albe.
Alguaemi ē qñ facta ē cō/
cuſſio ī ligamēto oſſiū: ſȝ
nō eſt pfecta diſlocatio.
Alguafedi.i. paxillus.
Alguaſet: eſt illa egritudo
q̄ mltiplicat̄ in hora vna
ꝛ in regiōe vna eſt pnecā
bilis. ꝛ nos vocam⁹ eā pe
ſtilentiā. h̄ vocabulū po/
nit̄ ab Yip.pmo regimis
acuto.textu cōmē.9.ꝛ.zº.
re.acu.ꝯmē. 47. vſus fi.
Alguafit.i.eupatorium.
Alguefit.idem.
Alguabam.i. algabam.
Alguarſegues.i.mel'ia ꝛ in
quietūdo qñ.ſ.hō loq̄t̄ ſe
cum ꝛ non pōt dormire.
Galie.tertio pnoſticorꝫ.
textu ꝯmēti.30. in fi.
Alguarda.i.roſa.
Alguardeniti eſt īfirmitas
q̄ orit̄ in palpebris intus
ꝛ non dimittit apire ocu
lum ꝛ rubet.
Alguariſen: vel Algueſion
eſt gen⁹ columbarꝫ gene
rantiū ſemel in anno.
Alguaſegues : vel algueſ/
gues.i.alienatio mētis ꝛ
ingetudo.Gal.liº.ſecre.
Alguaſath.i. armoniacū.
Alguaſagnati.i. tenebroſi/
Alguaſeȝ.i.guaſeȝ. (tas.
Alguaſcenes.i.alienatio.
Alguaſcen: qd ē.l. algaſcen
Aluſen. ara.
Algubere.i.ſorbe l'neſpilla

Alguben. idem.
Alguata.i. hereda.
Algue.i. ingetudines.
Alguedi : ē humor ille qui
egredit̄ cuȝ aliq̄s tangit
mulierē. Albertus pmo
de aīalibus tractatu zº
ca.z4. ꝛ li.4.ca.pmo.
Alguafit.idem.
Alguidegi.i.guidegi.
Alguinium: vel algulniuȝ
.i.lacualis.
Algulenati.i.etas in qua e/
gredit̄ ſpina. Reac.idē.
Algumar: vel algumur: vl'
algumiut.i. carnes q̄ ſūt
in gingiuis.
Alguradaiane.i. celidonia
magna.
Alhabac.i.baſilicon.
Alhaba.i. decollatio: ꝛ iō ē
apa in quo videtur hō ꝙ
decolletur.
Alhabeab: vel alhabehal.
ideſt alphe ſeſis.
Alhabaçach.centaurea.
Alhacdanai: vel alhacda/
nagi.i.loca que ſunt poſt
aures.
Alhacatir.i.ſambucus vel
ebulus.
Alhacaraſen .i. vitis alba.
Alhacoen: qd eſt.l. vchuē.
Alhadachati.i.pāni.
Alhadurek .i. ſpuma q̄ ge/
nerat̄ in carne mortua.
Alhaedam.i.loc⁹ vbi iūgit̄
collum capiti poſterius.
Alhafar.ē paſſio inguis qñ
minuit̄ caro vl' ꝯcauitas
Alhabaar.i. alarmoch: ꝛ ē
nigrū plūbū in quo ē ſub
ſtātia aquoſa multa quā
ꝯgelauit frigus.
Alhabatl.i.cētaurea mīor.
Alhabazis vel alhabazim
Alhabaiſca.i.ſētrix. (idē.
Alhailion.i.ſperagus.
Alhami: eſt quidam liber
ſic vocatus.
Alhanlaic.i. abſinthium.
Alharaſa.i.oxillum: ꝛ ē os
qḋ eſt coram alanum in
parte anteriori.
Alharbe: eſt quedā auis q̄
in nr̄a lingua vocat̄ arpa
q̄ eſt facta vt miluus.
Alharib: qd ē.l.duniſacarl.
Alharſandaluȝ.i.virga pa/
ſtoris: ꝛ eſt herba.
Alhaſe.i.thimus.
Alhaſce.i. yſopus . Dinus
pmo cap.ſup Me.
Alhaſef.i. puncta rubea q̄
ſunt vt pulicis morſus: ꝛ
fiūt ī oīb⁹ mēbris: ꝛ preci

pue ī ocl'o ꝛ cito recedūt.
Alhaſahach.i.tribulus.
Alhaſcehundeg ē arbor ſe
rapini. Me.ca.ḋ ſerapio
Alhaſiet.i.puluinar.
Alhaſafa.i.ſudatio fetida.
Alhaſegi.i.rubus.
Alhatoran .i.herba q̄ voca
tur pes corui.
Alhatal.i.catarrus. (cō.
Alhatib: vel alharib.i.ypi/
Alhauri.i.vua demonis.
Alhaben alhebel. i. ius ci/
bi cū acetoſis ꝯditū. ꝛ di
cūt q̄dā cum agreſta vel
ſucco limonū vel grana/
torꝫ acetoſorꝫ : vel aceto
ꝛ croco: vel ſumach.
Alheffe.ara.i. cortex radi/
cis capparis.
Alhebear.i.ſemina.
Alheceraſcen .i. raffanus.
Alhaum: vel alhantim.id/
eſt pulegium.Serap.
Alhel.i.cotula maior: ꝛ eſt
cotula fetida.
Alhelb.i. cotula maris: ꝛ ē
ex ſpēbus conchily.
Alhema.i.vrtice.
Alhemie.i.alcāna.
Alherchi.i.ramnus.
Alhercis .i. pultes que de
frumento fiunt.
Alheriçati .i. frumentum
depilatuȝ ꝛ coctū in aq̄.
Alheſter .i. cortex radicis
caparis (culi.
Alhetili . i. tamariſci maſ/
Alhiati: vel Alhigati ē ge/
nus lacticiniorꝫ.
Alilmē. Albilmera.i.accu/
alibus: vel acupectalis:
vel clipealis.i. cartilago
que peruenit ad compo/
ſitionem epiglotis
Alhimia.i.alchāna.
Alobench. vl' Alhobuoch:
vel Alhonoc.i. plumbū.
Alhocorꝫ.i.cotula fetida
Alhocer .i. excoriatiōes q̄
fiunt in coxis ſubaſſellis
ꝛ alys partib⁹ in infanti/
bus cum faſſiantur.
Alhofal.i.deſudatio.
Alhofar.i.paſſio iguinis.
Alhohocat.i. el'aria que lā
buntur.
Alhoif: vl' Alhorf. ideſt na
ſturtium.
Alholue: vl' Alhotoen.i.fe
nugrecū ꝛ q̄dam dicunt
ꝙ eſt maior policaria
Alhoros.i.amomū.
Alhorf.i.naſturtiū.
Alhoſelengi.i.ſquilla.
Alhoſmi.i.inflatio.

Alhoſor.i.amigdala vl' ſq̄l
la māna. Dinus ca. pmo
ſuper Meſue.
Alhoſos.i.cauda.
Alhulaic.i.cretani marini
Alhulub: ꝛ ellub.i. mercu/
rialis. ꝛ aliq̄ dicūt ꝙ eſt
ſpēs baucie agreſtis fetē
tis de qua fit galbanū.
Alhumor.i. caro q̄ eſt iter
dentes rubea.
Alhuzema.i.lauāda.
Aliadaid.i. taraſcō amara
Alica genus frumenti: ſm
quoſdā ſpelta. Pli.li.zz.
ca.z5.ter.poſt pncipium.
Alictinos.i.verax ꝛ pſcūs.
Alicacabon .i.fiſalida.
Alicacauos alcacabons.i.
grana caquenigi mōtani
ꝛ eſt alkekengi.
Alices: ſunt extēſiōes oīuȝ
mēbrorꝫ que voluntarie
fiunt poſt ſomnū maxīe
vt q̄buſdā placet ex gra/
ui fumoſitate flegmatis
ad mēbra pueniente.
Alidicen .i. grana ſolis.
Alidiciū.i.croc⁹ romanus.
Alidrion.i.affodillus.
Alidice.i.git.
Aliembut. Jembut. Alcar

nub.i. xilocaracta gēbut
Alietū.ara.teſiſie.i.tapſia.
Gal.pº. de ſimplici medi/
cina caº.z.diſtinctōis.3ᶜ.
Alieduar eſt ſpecies que/
dam volubilis.
Alieguanfet.i. electuariuȝ
Aliefos vel alietifos.ideſt
peonia.
Aliemen.eſt nomen cuiuſ/
dam fluminis. vnde ve/
nit caſſiafiſtula. Sera.
Aliefenon eſt ſpecies ſecū
da aconiti.
Alifen: vel aliſe.i. pānus q̄
opilantur vaſa vt nō poſ
ſit īde exire: quod in eis
continetur.
Alifon.qd eſt. Pli⁹.z7.caº
4.circa medium.
Aligam.ara.alneger.guire
felin. ꝛ eſt pulegium.
Aligos.gre.i. agn⁹caſtus.
Aliga paluſtris.i. papauer
paluſtre.
Alihatalnon .i . pulegium
ceruinum.
Alihiful eſt ſemē cuiuſdaȝ
arboris: qua caremus.
Alilee.i.mirabolani.
Alilmen.i.alhilmera.
❡ Capitulū. XXVII.

Alilelmeliche. ara. vel alchelilamech. vel al/
chilelmelich.gre. mellilotum.
lati. vō corona regia ſic dicit̄.q2 vagine ſeminū eius for/
mate ſunt in modū ſemicirculi que cū ſuis ſeminib⁹ ponū
tur in medicinis : herba ipſa hȝ folia rotūda viridia: ꝛ ra/
mi eius ſunt ſubtiles multū. ꝛ folia ei⁹ rara: ꝛ ſemina eius
habent vaginas ſubtiles rotūdas: ſicut virge puerorum
paruulorꝫ in q̄bus continentur. Et ſunt illa ſemina pauca
glauci coloris rotūda minora granis ſinapis. Et quod de
ipſa adminiſtrat̄ ſunt ille vagine cū eo quod eſt in eis ex
ſeminibus vel granis. flos eius eſt citrinus boni odoris.
eſt ca. ꝛ ſicca in pmo. virtutē habet cōfortādi: ex ſua aro/
maticitate. ꝛ eſt diureticū ex ſubtilitate ſubē. hec habent̄
a Sera.caº.alchelialamech. DIASCO.ca.de mellilo
to. Mellilotū diaforeticū eſt ꝛ modicū digeſtoriuȝ eſt cū
nimietate caloris. GALIE.7.ſim.phar.ca.de mellilo/
to. Mellilotū mixte eſt v̄tutis.habet.n.q̄d ſtipticū ꝛ dia
forat.digeritq3.plus.n.ē in eo calide ſubē q̄3 frigide.
AVIÇEN.ſcḋo liº.ca.de melliloto. Mellilotū eſt flos
plāte coloris palee.in quo eſt figura lunaris cuȝ raritate
ſua quandam habēs duriciē. Et ex eo q̄dē aliud eſt albuȝ
ꝛ aliud eſt citrinū: ꝛ ex eo melius eſt qḋ eſt durius. ꝛ eius
color ad albedinē parūper declinat. ꝛ ſapor eius amarior
ſentit̄. ꝛ cuius odor eſt manifeſtior. Et idē auc. Diaſ. me/
lius ex eo eſt in quo eſt croce⁹ color. ꝛ eſt acutioris odoris
quāuis eius odor in pncipio ſpēi ipſi⁹ ſit paruus ꝛ debilis
ꝛ ſic in colore eius color fenugreci. Eſt ca. ꝛ ſic.in pncipio.
Et ad vltimū eſt compoſitū. ꝛ eſt ipſi⁹ caliditas dominan
tior frigiditate ipſius. Et idē auc. Diaſ. eſt equale in cali/
ditate ꝛ frigiditate. ꝛ eſt in eo ſtipticitas pauca cum reſo/
lutione. ꝛ ppter illud digerit. Eſt liquefactiuum ſupflui/
tatum. Et aly dixerunt ꝙ ſuccus eius cum careno remo/
uet dolores. ꝛ eſt reſolutiuū ſubtiliatiuū ꝛ confortatiuuȝ
mēbrorum. POSSE. vinū decoctionis eius confortat.
ꝛ ventoſitatem īcluſam expellit. opilationem renuȝ ꝛ ve/
ſice aperit. ſemē eius in brodio poſitū ipſum facit boni ſa
poris ꝛ odoris. Iteȝ ſi manus alicuius vngant̄ ſucco mel
liloti audacter ꝛ ſine leſione poterit portare ferrum can
dens ītra manus. Et potiſſimū eſt mellilotū ad emorroi/
das cancrum ꝛ fiſtulam. Sciendū ꝙ eius opatio eſt con
traria operationi camomille. q2 ſuffumigatio ei⁹ facit ad
impregnationem ꝛ retentionem fetus: ſed ſuffumigatio
camomille operatur contrarium. ꝛ prohibet īpregnatio/
nem. ꝛ facit aborſum. SERAP.auc. Diaſ. Mellilotuȝ
eſt ſtipticum ꝛ mollificatiuū apoſtematum calidorum. ꝛ
maxime apoſtematū oculorum ꝛ ani ꝛ teſticuloruȝ. ꝛ qñ
coquitur cū rob. ꝛ fit cum eo emplaſtrum. ꝛ forſitan mi/
ſcetur cum vitello oui aut farina fenugreci aut ſe.lini aut
pulueris molendini. aut cū papauere ſolū: cum aqua con
uenit vlceribus que nominantur faul. ꝛ quando miſcet̄
cum bolis qui aſportantur de terra que dicitur horā: aut
miſcentur cum eo galle. ꝛ diſſoluuntur cum vino. ꝛ liniū/
tur cum eo vlcera humida que fiūt in capite curat ea. Et
ponitur coctum ꝛ crudum in vino cū aliquo illorum: que
diximus ſup ſtomacuȝ: ꝛ ſedat dolorem eius. Et quando
exprimitur ab eo ſuccus coctus. ꝛ miſcetur cuȝ rob. ꝛ ſtil/
latur in aurem ſedat dolorem eius. Et quandoq3 fundi/
tur ſuper caput cum aceto ꝛ oleo roſato. ꝛ ſedat dolorem
eius. DIASCO. Mellilotum decoctum cū vino dul
ci vel lini ſemine. aut cum ouorum aſſatorum vitellis cō/
mixtum cataplaſmatibus facit tumentibus oculis atq3
matrici ꝛ teſtibus. mitigat etiam auricule dolorem diſtil
latum aut perfuſum cum vino dulci: ſpargit ſimiliter oēs
tumores mixtuȝ medio oui aſſi ꝛ polline fenugreci aut ſe
minis lini aut tritici aut careni. omnia predicta ad ſani/
tatem perducit: dolorem ſtomaci cum vino adhibitum
mitigat: ſuccus ipſius dolorem aurium tollit dulcore ad/
dito: dolorem capitis mixto oleo roſa. ꝛ aceto. ꝛ fomento
adhibitum compeſcit. naſcitur in campanea ſimilis fenu
greco crocinum habens colorem. naſcitur in calcedonia:
ſed vtilius eſt omnibus acticum. AVICEN. Melli/
lotuȝ ꝯfert apatibus calidis ꝛ duris ꝛ pprie cuȝ careno ꝛ
etiā permixtū cū vitello oui ꝛ farīa fenugreci: ſe.lini: aut
papaueris ſm locū ꝛ ꝯfert vlcerib⁹ humidis: ꝛ pprie lini
tum cū aq̄ ꝛ cum aliquo deſiccatiuorꝫ appoſito cuȝ eo qḋ
fit ſicut galle. ꝛ lutū lene ꝛ lentes. Et ꝯfert apoſtematib⁹
auriū ꝛ dolorib⁹ ancharꝫ ſuppoſito emplaſtro ex eo cum
careno ꝛ reliq̄s que dicta ſunt. Et diſtillatiōe facta in eis
ex ſucco. ꝛ eius iuuamentum in doloribus eſt veloci⁹: ex
ipſo quoq3 fiunt embroce ꝛ ſedant ſodam. ꝛ confert apo/
ſtematibus oculi facto emplaſtro ex eo cum careno ꝛ cū
eis que dicta ſunt vel decocta cum vino. ꝛ cōfert apoſte/
matibus ani ꝛ teſticulorum facto emplaſtro cuȝ eis que
dicta ſunt. loco eius ponitur quantum eſt pondus ipſius
de camomilla: aut eius medium de folys fici.

Alima. Alima.gre.i.vnguē
tum vel linimentum . ꝛ
apud Plinium eſt que/
daȝ arena que inuenitur
in aurarys metallis: qua
fit plumbum.
Alimgath. i.radix granati
ſilueſtris.
Alimbat.albotin.ideſt ter
bentina.
Alimiaari.i.argentum.
Alimiçum . ideſt aqua de
raſon.
Alimnati: vel aliocb.i.tur/
batio in vere.

Alimus apud Dia. eſt quā
.A.vocat meha. Step. ꝛ
alimos. Dia. frutex ē cir/
ca ortos naſcens: ſicut rā
nus ſine ſpinis folia ha/
bēs ſicut oliua: ſed latio/
ra naſcitur in maritimis
locis. ꝛ circa ortos cuius
folia elixa mādicāt̄. ꝛc̄.
Alina: hoc fit de çuccaro: ſi
cut ſiſamum de melle.
Alinon.i. acer arbor. Pli⁹
liº.i6.caº.i6.
Alintifac.i.apoſtema ī pal
pebra cuȝ pruritu quod

ſirſen oculi nominatur.
Alinçiſar.i.vt fiat foꝛamē vt foꝛamen vuee.
Alinarat.i.litargirum.
Aliobene.i.caſeus.
Aliotica v̄tus.gre.digeſtiua vel ſanguinis factiua.
Alipiados.Camelea.mezereō.herba catholica.laureola.idem.cuius ſemen cocognidium dicitur ſm quoſdā:ſed falſo:ſed qd ē cocognidiū.l.cocognidiū
Alipiō.Dia.ē herba ſarmētoſa ruffa tenera hn̄s folia ⁊ ſemē minutū ⁊ floꝛē mollez ⁊ lenē.radix ē illi lōga ⁊ groſſa ⁊ plēa hūoꝛe viſcoſo:ſic̄ epithimum naſcit̄ ī locis maritimis.loc̄l libie.⁊ ml't̄l alijs loc̄l
Alipta.i.mixtura.ſaladinꝰ.
Alipta eſt quedā confectio que qꝛ muſcuʒ recipit:dicitur alipta muſcata.
Aliptidemēte.i.rape.
Alipꝛeni.i.inguina.
Alipodus.i.camelea.
Alippa vel aliptis.i.alipta
Aliq̄.i.alica. (Rapa.idē.
Aliſcus:ē inſtrm̄ medicoꝝ ⁊ ē illud quo inyciunt̄ liq̄res in aurem.L.Auliſcꝰ.
Aliſma.i.fiſtula paſtoꝛis.l.Almea.
Aliſon qd eſt.l.Algaſcen.
Aliſſum idem.
Aliſticos.Aliſcos.gre.Auliſcus.i.criſtere.Eſt autez oīs cannula qua aliqs liquoꝛ inycit̄ vl̄ attrahit̄.
Aliſtimbꝛe.eſt cū qs bene digerit.⁊ īmutat cibum.
Aliſmen:aut perdition aut pthemō aut ſideritis:aut eraclea:aut cōueſtē agreſte:aut libanotida:aut poliominon.i.paritaria ſm Dia.vbi notādū q̄ Diaſ.ꝯſueuit adducere oīa nomina qbꝰ noiant̄ alique plāte apud diuerſos:q̄ꝫuis nō ſint eiuſdē nāe:vt facilius cognoſcant̄ vbiq̄ꝫ p qua.l.Alſmē.
Aliſtiſta.Aliſtica.Alitiſca.ideſt hydropiſis.
Aliſtirgar.i.yſtirgar.
Aliſticot.i.cot.
Aliſſodilidos.i.alkekengi.
Aliſmi.i.auricula muris.
Aliſonitus.i.ſal coſtus de monte.
Aliſtos.i.miliū ſolis.
Aliſturchia.i.litargia.Gali.3º.ꝯpl'onum.caº.z.in fine.

Aliſtis eſt ſpēs trifolij.
Alitinſar.i.dilatatio pupille.p̄ter nāz īpediēs viſuz.
Alitinon.i.v̄itas.Alithinos.i.ventꝰ altheuma:ſerioſa ſtudioſa.
Alithinos.p̄fectus.verax.ſincerus.ſimplex.qꝛ Alithia.i.veritas.
Alitho.i.oppoꝛtunus.
Alithimū qd ē.l.ochachiū.granum culcul.
Alitheas.i.cibꝰ cōgelatus.
Aliud.i.ſcollopēdria.Auic.ca.ſcolopendriā.in p̄nº
Alixanti.i.flos ſalicis.
Alkabꝛit.i.ſulfur.
Alkabꝛa.i.botin.
Alkabach.i.terbētina.
Alkachic.i.ſpuma ī ſpē ſpō
Alkadās.i.laceratio (giennes q̄ fiūt cū vnguibꝰ.
Alkadres.i.pira ſilueſtria.Gal'.3º.de alimē.capi.de decoctione
Alkafoꝛ:vl̄ Alkaphoꝛ.i.cāfoꝛa.
Alkakil.i.alchichil. (foꝛa.
Alkakalata.i.granata ſilueſtria.
Alkali.i.ſal alkali. (ſtria.
Alkale.i.alcale.
Alkalabel.i.ſemē lūbꝛicorū.
Alkalkal ē qōdā (rū.genus lapidis.
Alkandindiçen.i.medicamen acutū. (mariſci.
Alkameſic.ara.i.fructꝰ tamariſci.
Alkares.i.kait frigida.
Alkarapſe.i.apium.
Alkar.i.īfectū vl̄ turbidū.
Alkarſin.i.ōſtrutio olfatꝰ.
Alkhas.i.lactuca.
Alkaſchar.i.papauer.
Alkaſab.i.dactili nō carnoſi.ſ.albi ⁊ ſicci.
Alkaſcen.i.ſtricture nariū.
Alkaſimū:ē nomē ſaliētis ad duas ptes. (cula.
Alkaſſum.i.cibꝰ factꝰ ō lēticula.
Alkatengi.i.panis ſiccus.
Alkeam.i.ben.
Alkeder vel Alkeret:vl̄ Alketela.i.citrulus.
Alkederi.i.cucumer lōgus
Alkedra.i.īpꝛegnationes.
Alkebidi:vel Alkeketeconic.i.citruli.Alketed.idē
Alkeber.vl̄ Alkel.i.mediū
Alkehedit.i.napi. (colli.
Alkeidedi ſm Gera.ca.de hernia eſt ſumach p̄pato
Alkei.ara. (rum coꝛy.meſcehe.gre.maſtix lati.
Alkenebir.i.columbe ſilueſtres.Raſis p̄ liº.affōꝝ.
Alkenebit.i.colūbꝰ.Raſis 4º.afforiſmoꝝ.

Alkeilken:vel alkeleſt:vel Alkeſtri.i.almes.
Alkekengi:eſt ſpēs ſolatri.⁊ lati.vocatur ſolatrū vē taticum ⁊ eſt habens fructum rubeū ad modū ceraſi in tunica īuolutuz.⁊ vocatur alkekengi.
Alkek:vl̄ Alkeilin.i.rānus
Alkelac.i.dactilus.Meſ.in ſyº.
Alkelel.i.ſemē Alaagep
Alkelilgebel.i.roſmarinuz coꝛona montis.
Alkeni.i.coꝛallus.
Alkeo.i.īpeteno vel vitreo vn̄ alkeo vaſa terrea.i.īpeteno vaſa terrea:vl̄ vitreo cum petano.
Alkeri.i.maſtix
Alkered.i.ſemia citruli.
Alkeſaindaru.i.v̄ga paſtoris herba.ſ. (nis.
Alkeſmes.i.paſſ'e ſine grana.
Alkeſir.vl̄ Alkeſt.i.ſiſamū
Alkher.i.ſquinantum.
Alkiba.i.ius colatū de aceto.⁊ dicitur q̄ eſt cibꝰ factus de aceto ⁊ croco.
Alkibꝛit.i.ſulfur.
Alkibat vl̄ Alkilibat.ideſt terbētina.
Alkidan.gd ē.l.biectan.
Alkidach.i.in quo īuoluuntur capilli vel manus vl̄ aliquod membꝛum.
Alkifine.i.paſſe ſine nucleis.
Alkikilita.i.granata (is.ſilueſtria.
Alkilkil.i.granatuz ſilūſe.
Alkilare.i.ſeia vue. (ſera.
Alkil.i.kilkil.
Alkilat ē pōdꝰ triū granoꝝ
Alkien.i.belua. (oꝛdei.⁊ eſt aīal quoddam.
Alkikil.i.mirabolāi citrini
Alkilil.i.kinbil.
Alkimia.i.alacris vl̄ alacrē faciēs:qm̄ de futura ſpe leticiam infert.
Alkimiſtarum.i.carbones
Alkimamatur.i.marrubiū
Alkindi.i.vitrum.
Alkiomon.i.ſpūa maris.
Alkiri.eſt ſpēs floꝝ q ō nocte ſatis redolēt.⁊ eſt viola de romania que vocat̄ (chiri.
Alkir.i.hernia.
Alkiſtus.i.papauer.
Alkiſmum.eſt nomē cuiuſdam ſerpentis.
Alkiſin:eſt ſupioꝛ ps nariū.ſ.vbi ē deſtructio olfatꝰ
Alkit.i.carbones:vl̄ radix
Alkitimi.i.altea. (altee.
Alkitran.gd ē.l.hictan.

Alkolilis gre.ara.çinian.lati.yua.
Alkre.i.cardus. (ti.yua.
Alku.i.furnus.
Alkuabe.i.empetigo.
Alkuomon.Alkiomon.i.ſpūa marl̄.çebed albaba
Allabada ē cibꝰ gdam.
Allaietiem:vel Allaſtrico.ideſt armoniacum.
Allakaliki.ideſt aues noctiluce.
Allarū.i.ſeminū vue.
Allati.i.rapa.
Allearia.i.rima marina.
Allectoꝛ.i.gallꝰ gallinaceꝰ.
Alledana.i.laudanum.
Allefos.i.peonia.
Alleſianti:vel allefeminati.i.alefangium.
Alleluia gd ē.l.Bathaelh.
Alleleng.i.loleng.
Allelah.i.albelach.⁊ ſūt dactili īmaturi.
Allepꝛeni.i.īguina.
Alleſu.i.vt liget̄ lingua.
Alleum gd eſt.l.taum.
Alleuʒ ſerpentis.i.alleum ſilueſtre.
Allexicterijs.i.medicinis ꝯ venenū:vt tyriaca.Ga.liº.de euchimia.
Alliamū eſt quedā ſpecies calamenti.
Alliada.i.polium.
Alliatum.i.hedera.
Alliū.ara.i.elioſa ſpagus.
Alli.i.acetum.
Alliotica.i.retentiua
Alliū poꝛcinū gd ē.l.taum.⁊.l.curat.
Allogallica.i.gētiana.
Alloꝺleng.i.lobleng.
Alloleng.i.loleng.
Allolac.i.ſpina alba.
Alloiſol.i.ſquilla.
Allues.i.dulcia ſic̄ ꝯfectio
Alluf.i.dꝛagōtea.(ō melle
Allufa:vel alluſie.i.poma mandragoꝛe.
Alluſul.i.quādo apparent radices piloꝝ albe cum extremitates ſint nigre.
Alluthit.i.fructꝰ tamariſci
Aluthium.i.ſperagus.
Alma.i.aqua.
Almabucaſe.i.exercitium in quo cōtinet̄ ſerpēs.
Almacus.i.ſanſucus.
Almacharoth.ideſt herba aſſe fetide.
Almacidati:eſt nomen inſtrumenti.
Almacaſaruel.i.gūmi cipſi.
Almada vl̄ almadi: (ſi.eſt qōdam genꝰ piſcis.
Almagra.i.magra.

Almabalep ideſt ceraſum ſilueſtre:cuius arboꝛ vocatur nere.
Almabaſeni:vel almabeſez.i.iūctura que eſt iter bꝛachiū ⁊ manum.
Almaius ſpica celtica.
Almalte.Alimus.Melba ideſt almius.
Almalbis.i.cuiꝰ ſapor non cōpꝛehenditur:vt aqua.
Almalud ideſt pira.
Almamacur:vl̄ almaru.i.marrubium.
Almamut.i.coſtbarcoſt.
Almanuſtariti:vel.Almaraſian.i.hoſpitale.
Almaſeani.idem.
Almani:eſt medicina ſimilis cinamomo.
Almaride.i.rotunditas in q̄ continetur oculus.
Almargē:vel almargel:vl̄ almargeu.i.coꝛallus.
Almarac.i.lac femineum.
Almaroch.i.radix alchit.
Almarmeur.i.almalu d ſilueſtre.
Almarij caro trita cū vuis acerbis.
Almarij.i.centrum galli ⁊ eſt herba.
Almartar:vel Almata.i.litargirum.
Almaſticis:vl̄ Almaſiche ideſt maſtix.
Almaſa:vel Almaſis:vel almaſal ideſt cibus ō lacte ⁊ farina oꝛdei.
Almaſire.i.a꞉pa cal'm.
Almaſus ideſt caſſia.
Almathema.i.duobꝰ āgul' ocl'i interioꝛi ⁊ exterioꝛi.
Almaʒar.i.cibus de lacte aceto ⁊ farina oꝛdei.

Capitulum.XXVIII.

Almea lati.vel arnogloſſa maioꝛ.gre.damaſimon vel damaſſomum vel altiſima.ara.carʒumbꝛum vel fiſtula paſtoꝛis. DIASCO.cap.Almea.Almea habet folia ſimilia arnogloſſe:ſed anguſta ⁊ ſup terram ſpanſa.haſtam tenuem ſolam vnius cubiti ⁊ ſuper ipſum capitellum floꝛem viridem pꝛoferens:radices tenues habet ſicut elleboꝛus odoꝛatas ⁊ viſcidas ⁊ pigues naſcitur in aquoſis locis. POSSE.DIASCO.Radicis eius cum vino bibita.℥.i.⁊ mellis.ʒ.i.bibentibus lepoꝛem marinum:⁊ miconium ⁊ opium medetur:toꝛtionibus ſubuenit:diſinterie maxime pꝛodeſt ſola cum dauco bibita equo ponere ſingulare pꝛeſidium eſt.doloꝛem lateris compeſcit.ſtericas cauſas ſoluit:ipſa herba bibita ventrem abſtinet menſtruis imperat:puſtulas cataplaſmatibus adhibita purgat. GALIENVS.ſexto ſimpl.pharmaco.cap.damaſſomuʒ ſeu altiſſima.De hac herba narrat Diaſco.q̄ eius radix ſi bibitur ſanare diſinterias ventremq̄ꝫ ſtringere ⁊ tumoꝛes ſedare poteſt:nos tamen hoc non experti ſumus.Palam autem q̄ habet quandā abſterſiuam virtutem. AVICEN lib.ſecūdo capi.de fiſtula paſtoꝛis virtus eius eſt abſterſiua reſoluit apoſtemata fluxa ⁊ grauia in viſceribus confert lapidi renuʒ ⁊ frangit ipſum decoctio eius.⁊ radix ipſius confert vlceribus inteſtinoꝛum.

Almacaleſſis ideſt naſturtium album.
Almeabocilach:vl̄ almea aſilla.i.ſtoꝛax ligda.
Almea aſeglia.idem.
Almea allenita ideſt ſtorax calamita.
Almebe.ſal lucidum.
Almecenō.i.fellichinum.
Almefemur.i.claui.
Alme:vl̄ almes ideſt paſſi vuarum.
Almeſea idem.
Almegibuctegi.vl̄ Almeibuthegij.i.rob de muſto.ſ.carenum.
Almegabem.i.fauces.
Almehemur:vocātur medicine compoſite.
Almeibinegi.i.muſtuʒ coctū vſq̄ꝫ ad medietatez.Sapa.Carenum.Triplicatū.Dulcoꝛ.Tyle.
Almeirim.i.ſandaraca.
Almeiſus vl̄ Almeſcenus.ideſt portulaca agreſtis laxatiua.
Almelaiādi.i.ſal indum.
Almelea.Almes.ara.gre.Iſaac.i.pixa vel robilie.
Almeluſis.i.naſturtium.
Almele.i.quodlibet ſal.
Almelich eſt herbū ſilueſtre ideſt oꝛobus.
Almelina.i.ſauina.
Almeleti.i.abſq̄ꝫ coꝛpe.
Almelea ideſt almes.
Almeneſin vel Almeneſi ideſt calamentuʒ fluuiale.Serap.
Almen.i.cinogloſſa maioꝛ
Almenie.i.almeos.
Almenis:vl̄ almeſis ideſt naſturtium.
Almenea.i.ptes q̄ ſūt ſup anchas vſq̄ꝫ ad renes.
Almereime:eſt nomen cuiuſdam piſcis.
Almeri ſimiliter.
Almes.Mes meiſe meleba.piſa robilie almelea.
Almeſen.ara.Alkom.gre.Cos lati.ſ.lapis q̊ acuit̄.
Almeſtad.i.caro ſalita.
Almeſindū.i.naſturi ſemē
Almeſu.lapis lumbedhigi.i.lapis ſmirillus.
Almeſire.i.a꞉pa calidum.
Almeſus.Meſ.de been.
Almetō ideſt papauer coꝛnutum.
Almeu eſt quedaʒ ſpecies lacticinij famoſi:⁊ ē poꝛtulaca habens lac.
Almeuicte eſt herba lacticinioſa moꝛtifera:⁊ ē fellichinum.
Almeʒereon.i.meʒereon.
Almeʒeʒeb ideſt locꝰ q eſt a centura inferius.
Almeʒeʒeb:vl̄ almeʒeret.i.res hn̄s acetoſitatē cū dulcedīe vt malagrana(ta.
Almeyſus.i.Almaſa
Almaiaſiche.i.maſtix.
Almiachaſif ē tertia ſpēs ethice ī qua apparet foꝛnia q̄ eſt in decrepitis.
Almifeti.i.vinū coctuʒ vſq̄ꝫ ad tertiam partem.
Almilis.i.grana ſolis.
Alimiram:vel alminiran ideſt celidonia.
Almina ideſt folia mirti.
Almiron ideſt ſalſus.
Almiremie.i.res ſalſe.
Almirogarꝰ:dr̄ a garo qō ē liquoꝛ:⁊ almiron qō eſt ſalſuʒ ide liquoꝛ ſalſus.Almuri obſomogarum.
Almiſmar ideſt nodus rotundus ſimilis capello.
Almiſmoꝛ ideſt claui.
Almiſe ideſt muſcus.
Almiſar ideſt dilatatio pupille.
Almiſafaca.i.oblōgū multum vtrūq̄ꝫ planum.
Almitaſa ideſt eminentia vlceris vel oculi.
Almiʒadir ideſt ſal armoniacum.
Almodo ideſt bdellium.
Almodius ideſt iunctura:cuiꝰ vnūquodq̄ꝫ os habʒ vacuitates ⁊ dētes ſicut ſerra.⁊ dentes vnius taliter ſunt parati q̄ alterius oſſis vacuitates ingrediunt̄ ⁊ hec iunctura vocatur ſenen ⁊ decen.
Almoguadir ideſt illa que ſale condiuntur vt oliua capparis ⁊ ſimilia.
Almonda.i.rotunditas.
Almoꝛ ideſt mirra.
Almoꝛoſirim.i.ſanſucus.
Almoſos vl̄ Almoſus:hoc eſt ſicut columba coquitur in aceto vel ſumach vel agreſta vel ſucco limonum vel granatoꝛuʒ acetoſoꝛuʒ in cuius ventre ponitur menta.
Almoſofat vel almoſoſat ideſt thamarindi.Almoloſat.
Almubaciem ideſt inteſtinum rectum.
Almubeſcemati ideſt oculus adherēs ſuo intuitu vni loco.
Almucati ē pāniculus circundās caput exteriꝰ inter craneū ⁊ cutiʒ picraneon dcm̄ a Galie.liº.de anatho.oculoꝝ.
Almuda ideſt oculus.Auicenna quarto cap'o ſumme ſecūde doctrine grte primi.
Almuri vel Almuria.i.ſal ſamentū:⁊ vocat̄ garus.i.gatus.⁊ lege muri.
Almuten:eſt herba ō qua fit aſſa.
Almutil eſt ſpecies mel'ie.
Almubathar ideſt inteſtinum rectum.
Almuchaſiſa ideſt in quo appet foꝛma que eſt ad moduʒ epatis quantum ad coloꝛez ⁊ ſiccitatē.
Almuet eſt nomen cuiuſdam inſtrumenti.
Almugat ideſt mugath.
Almugath ideſt teſticulus vulpis ⁊ eſt ſatirion.
Almugati.i.cibus factus ex almes.
Almumcan.i.celidonia.
Almumuch.i.coſtbarcoſt.
Almuoꝛati ideſt medium coꝛpoꝛis ⁊ vtriuſq̄ꝫ lateris menſura nouem digitoꝛum delaboꝛati.
Almurmar ideſt claui.
Almuſatagi.i.ruptura coꝛnee quando illud qō apparet de ea res modica

⁊ vocat̃ formicalis.
Almuſoſat ideſt brodium cibabile quod lat. vocat̃ amoruſia.
Almuſca ideſt macer.
Almuſaragi.i. vuee egreſſio: aliqui dicũt ꝙ eſt dilatatio pupille.
Almuſafata.i.caput oblongum multuꝫ: ⁊ vtriq̃ laterum planum. vt coopertura domus.
Alnathin.i.vlcera melica: ⁊ apparẽt i crure ex eadẽ mã ex qua fiũt varices.
Alnazit ideſt ſercocolla.
Alnan. Alnegen quid ſunt
lege diptamum.
Aluedeſmõ: eſt genus draconum.
Alnei meroſcẽi ideſt loca in quibus ſunt ſcole.
Alnemo: vel alneme ideſt ameos.
Alneregil.i.nux muſcata.
Alneſti ideſt amili.
Alnocati.i.poſtrema pars capitis. vel pãniculus tegens craneũ exteriꝰ ſub cute tamen.
Alnus arbor. Iſidorus ſic dr̃ ꝙ amne alatur hanc populum vocant.

Capitulum. XXIX.

Aloa vel agalaym.i.arbor ſuauiſſimi odoris. vnde grc. ſic nominatur. arabice vero hoad. lati. lignum aloes: vel xiloaloes. Aloa dicit̃: eo ꝙ lignuꝫ tale altaribus adoletur. reperitur aũt in magno flumine ſuperioris babilonie cui coniungit̃ fluuius paradiſi. vñ quidam dicunt ꝙ impulſione fluuij ab arboribus terreſtris paradiſi cõducitur. nullus tamẽ huius arboris fert̃ vidiſſe originem. Alij dicunt ꝙ in cacuminibus montiuꝫ ſupra ſcriptoꝝ locoꝝ circa ꝓdicta loca exñtium oriat̃ hoc lignuꝫ: ⁊ impulſu vẽti aut tẽporis vetuſtate cadit in fluuiũ. eſt cali. ⁊ ſic. in ſecũdo. Sed ſciendu ꝫ ꝙ ſunt aliqui deceptores q accipiunt radices camelee in montibus amalfie: ⁊ qm̃ vident̃ aſſimilari vtrũq̃ in colore pondere ⁊ ſapore cum ligno aloe ſophiſticant ipſas ponendo in vino ebulitionis pulueris ligni aloes per aliquos dies: quod deo ⁊ hominibus abhominabile eſt: quoniam camelea multum laxatiua eſt. lignuꝫ aloes ṽo eſt ſtipticum. Et camelea de ſe nullum habet odorem: ſed lignũ aloes eſt ſuauiſſimi odoris.

CASSIVS felix. ca. de ligno aloes: lignũ aloes tribus modis eſt: vno mõ fit in quadam regione ⁊ dr̃ carme. Eſt aliud qđ fit in inſula idie maioris ⁊ vocat̃ camar. Tertiũ oritur in quadã regiõe indie ⁊ dicitur ſales. Lignũ tamẽ aloes videtur calm̃ ⁊ ſiccũ in ſecũdo. Eligendum aũt eſt lignũ aloes qđ non eſt coctum in aq̃. nam arabes faciunt ipm̃ bulire in aqua ⁊ illa aqua vtũtur ad multa cõmoda. Tale ergo lignũ amiſit ſpm̃ ⁊ paucam aut nullã hꝫ operationeꝫ. SERAP. lib. aggre. ca. de ligno aloes. auc. Diaſ. lignũ aloes eſt lignum qđ fertur ab india ⁊ terris arabuꝫ ⁊ hꝫ corticem velut coriũ cuius odor eſt bonus ⁊ in cuius ſapore eſt amaritudo ⁊ ſtipticitas ⁊ maſticat̃ vt bonũ inferat odorem ori. Et in arabia nõ naſcitur ex plantis eius aliquid. veꝝ lignũ: qđ ibi naſcitur ꝓpinquat aliq̃bus ſpeciebus eius. Et quãuis plures eius ſpecies ſint in india. vna tñ ex ſpeciebus eius hꝫ cõmunitatem cuꝫ eis in hoc nomine. adeo ꝙ non dignoſcit̃ per hoc nomen. ſicut ſi nomines mirabolãos nigros indos. ⁊ reperitur ex ligno aloes etiã in inſula que dicitur ſurinda in india. ⁊ melius ex eo eſt nigrum trahens ad varium colorem habens multam aqueitatẽ: duruꝫ graue ⁊ groſſuꝫ in quo nulla eſt albedo ⁊ quod remanet multũ ſuper igneꝫ. Et poſt ipm̃ eſt induli ⁊ eſt ipm̃ nominatum a terra indie que dicit̃ minidel. ⁊ poſt ipſum eſt ſciſſi. ⁊ eſt de bonis ſpeciebus ligni aloes: ⁊ ſubmergitur in aquã propter ſui grauitatem ⁊ humiditatem. Et ex iſto eodem melius eſt groſſuꝫ in quo eſt aquicitas multa. ⁊ poſt eſt abione ⁊ eſt minoris bonitatis q̃ꝫ ſciſſi. Sed cuꝫ hoc melius ex ligno aloes eſt indũ. ⁊ poſt ipm̃ eſt ſufere: ⁊ ſignum in hoc eſt ꝙ in ipſo eſt aliquantulum luti: q꞉ ſepelitur in terris ſyri. ⁊ poſt ſufere eſt tuti: ⁊ ſunt eius due ſpecies quaruꝫ vna dicitur cacbile: ⁊ eſt melior altera: ⁊ alia eſt ſuferi ⁊ eſt minoris bonitatis. ⁊ poſt ipſuꝫ eſt ſeni: ⁊ in eo eſt ſupfluitas humida. ⁊ ipſum eſt minus bonum q̃ꝫ ſufere. ⁊ poſt eſt albe quod defertur ex terris ſufere. ⁊ eſt ſimilis ſpeciebus ligni aloes: preter illud de ſyri. ⁊ poſt ipſum eſt alcholeb. ⁊ eſt in maioribus fruſtis q̃ꝫ aliquid aliud ex ligno aloe. nam ex ipſo fiunt poſtines ⁊ tabule. ⁊ dicũt ꝙ lignũ aloes iciditur ex arbore ſua ⁊ ſepelitur per annum vnũ. corroditur ergo a terra quod nõ eſt lignuꝫ aloes purum: quia de puro nõ minuit terra aliquid. Et dicũt ꝙ ramuli ex arboribꝰ ligni aloes indi frangunt̃ in terris illis: ⁊ cadunt in fluminibus: ⁊ currunt cuꝫ eis: ⁊ deferuntur per regiones. Et dicunt qđ alkirina eſt fructus eius arboris: ⁊ figura eius eſt ſicut piper minutũ: niſi quia eſt coloris rubei ⁊ nominat̃ piperella. ⁊ melius ex indo ẽ nigrum trahẽs ad varium colorem habẽs multam aquoſitatem: graue durum ⁊ groſſum. in quo nulla eſt albedo: ⁊ quod remanet multũ ſuper ignem: ⁊ ſubmergitur in aqua propter ſui bonitatem ⁊ grauitatem. Et ex illo eodem melius eſt groſſuꝫ in quo eſt aqueitas multa. Et cognoſcitur indum: quia in ipſo eſt aliquantuluꝫ luti. ⁊ hoc ideo q꞉ ſepeliunt ipſum in terris ſuis. Et idẽ aucto. Atabari eſt calidum ⁊ ſiccum ⁊ ſtipticum. ⁊ idem auctor. Raſis eſt calidum ⁊ ſiccum. ⁊ idem auctori. Iſaac abenaram. eſt calidum ⁊ ſiccum in ſecundo. AVICEN. libro ſecũdo cap. de xilo aloes. Xilo aloes eſt calidum ⁊ ſiccum in ſecundo. ⁊ eſt ſubtile aperitiuum opilationũ frangitiuum ventoſitatum. POSSE. Lignum aloes valet contra debilitatem cordis ſtomaci epatis ⁊ cerebri contra cardiacam contra retentioneꝫ menſtruorum ⁊ cõtra omnes paſſiones ⁊ debilitates cordis potiſſime ex frigiditate. vinum decoctionis eius digeſtionem confortat ⁊ ſtomacum infrigidatuꝫ calefacit. ⁊ ſi abhominabile fuerit ponatur parum ligni aloes integri in vino per nocteꝫ: mane vinum exhibeatur. ſuffumigium ex eo factuꝫ: ⁊ receptum inferius a muliere per embotuꝫ prouocat menſtrua ⁊ ſuffocationes matricis medetur. ſimiliter trifera magna ſumpta cum decoctione ligni aloes mẽſtrua prouocat. fumus eius per nares receptus cerebrum confortat. ſimiliter ſi accipitur puluis ligni aloes ⁊ gariofiloruꝫ ⁊ oſſis de corde cerui ⁊ conficiantur cum oleo ⁊ inungatur caput gallii in die illa ⁊ nocte non ceſſabit cantare.

CASSIVS felix. lignũ aloes cõfortat ſtomacũ. ⁊ oĩa mẽbra interiora ſuperfluã corporis humiditatem expellit maxime de ſtomaco ventoſitatem diſſoluit. opilationem aperit ventrem conſtipat fluxui vrine repugnat.

SERAP. Lignum aloes eſt competens multum habentibus egritudines in epate ⁊ ad diſinteriã ⁊ ſedat dolorem lateris. ⁊ eſt ex fumigijs bonis: ⁊ datur ex eo auſ.i. ⁊ remouet putredines a ſtomaco ⁊ fortificat ipm̃: ⁊ quando bibitur cum aqua confert dolori lateris ⁊ epatis ⁊ vlceribus inteſtinoꝝ ⁊ tortionibus ventris. ⁊ idem auctor. Atabari. lignum aloes ſtringit ventrem ⁊ corroborat viſcera: propter virtutem ſtipticam que eſt in eo cum aromaticitate ⁊ eijcit ſuperfluitatem humiditatum corruptarum a corpore: ⁊ idẽ auctoritate Raſis. Lignũ aloes eſt bonum ſtomaco humido. ⁊ idem auctori. Iſaac abenaram. Lignũ aloes eſt bonuꝫ cerebro ⁊ fortificat viſcera ⁊ expellit ſuperfluitates hũidas: ⁊ facit deſcendere flegma a cerebro quando ſuffumigatur cum eo: ⁊ maxime illud flegma qđ generatur ex vaporibus aſcendentibus a ſtomaco. ⁊ expellit vẽtoſitates: ⁊ aperit opilatões: ⁊ ſtringit ventrem ⁊ prohibet fluxũ vrine qui fit a frigore ⁊ debilitate veſice: ⁊ habet bonũ odorem: ⁊ aromatizat os. ⁊ quãdo bibitur ex eo. ʒ.i. ʒ. expellit humiditateꝫ corruptã q̃ eſt in ſtomaco ⁊ corroborat ſtomacuꝫ: ⁊ ꝯfert hñti egritudinẽ in epe ſuo: ⁊ ad diſinteriã: ⁊ ſedat dolorẽ mẽbroꝝ.

AVICEN. Lignũ aloes remouet ſupfluitates humiditatis ⁊ ꝯfortat viſcera ⁊ prohibet irã ⁊ maſticatio eius facit oris odorẽ bonum: ⁊ ꝯfortat neruos ⁊ acqrit eis vnctuoſitatẽ ſubtilẽ: ⁊ confert cerebro valde ⁊ confortat cor ⁊ letificat ipſum. ⁊ ſi bibatur de eo. ʒ.i. remouet humiditatẽ putrefactiuã ſtomaci ſtatiꝫ ⁊ ꝯfortat ipm̃: ⁊ cõfortat epar ⁊ in ipſo eſt virtus ꝯſtringens naturã ⁊ ꝯfert diſinterie melice. Et idẽ in de viribꝰ cordis dic̃ ꝙ ꝯfortat cor.
Aloarar ideſt iuniperus.
Aloban. eſt genus piſcis.
Alob ideſt gentiana.
Alobachia.i.morbus contagioſus.
Alocateralſtior.i.pumex.
Alocrocta eſt mutatio coloris oculi. in diuerſa aliquãdo nigraꝝ partium intra circulũ pupille aliqñ ceteraꝝ dmoſtenes.
Alocuen ideſt herba cotule fetide.
Allocolabri vel alodoch.i. ciconia.

Capitulum. XXX.

Aloe grc. ⁊ lati. Arabice vero ſabet vl̃ cantarramar. Aloe fit ex ſucco herbe q̃ aloen dr̃ q̃ herba ñ ſolũ in india pſia ⁊ grecia reperit̃: veꝝ ẽt in apulia. Aloes tria ſunt genera. epaticũ ſuccotrinũ ⁊ caballinũ. Modus aũt factõis eius diuerſimode credit̃. quidam dicũt ꝙ herba ipſa terit̃ ⁊ ſuccus ex̃hibitur: ⁊ ad ignẽ ponitur quouſq̃ buliat. ⁊ poſtea ſoli exponitur ⁊ exiccat̃. Illud eni qđ ſupius colligit̃ ꝓus appellat̃ ſuccotrinũ: qđ in medio minus purum eſt: epaticũ dicit̃: qđ in fundo feculẽtũ vocat̃ caballinuꝫ. aliq aſſerũt aloes diuerſas maneries fieri ex herbis diuerſis non genere ſed bonitate: ex q̃bus iſte tres maneries fiũt aloes. Alij dixerũt ꝙ aloes tribꝰ modis eſt vnuꝫ rubeũ de q̃dã inſula indie q̃ dr̃ ſcotra: aliud nigꝝ de pſia: aliud citrinũ: ⁊ fit in arabia. q̃bus oĩbus laudabiliꝰ eſt ſcotrenſe ꝓcipue ſi fuerit prelucıduꝫ ⁊ rubeum q̃ſi color epatis: citoq̃ frãgibile ⁊ odorifeꝝ ⁊ amariſſimũ: ſed ꝓma opinio melior. Diſcernitur aũt qđ eſt optimũ ſuccotrinuꝫ ex citrino colore ſeu ruffo ⁊ ꝓcipue cũ frãgit̃ eius puluis apparet q̃ſi puluis croci: ⁊ qđ leuiter frangit̃ nec ſit fetiduꝫ nec valde amaꝝ. Epaticuꝫ aũt colori epatis ſimilat̃. ſ. qđ eſt ſubnigrũ: ⁊ hinc inde hꝫ foramina vt ora venaꝝ ⁊ obtuſam hꝫ ſubam ⁊ nõ clarã. Caballinũ aũt eſt nigrũ ⁊ obſcuꝝ ⁊ feculentã hꝫ ſubam amariſſimã: ⁊ horribilem portendit odorem: q꞉ valde fetidũ eſt. Sed attende ꝙ illud qđ de natura ſua eſt aromaticũ: q̃ꝫto eſt aromaticiꝰ tanto melius. Et qđ eſt fetidũ: quãto fetidius tãto melius: excepto aloe. Similiter omne qđ dꝫ habere aliqueꝫ ſaporem q̃ꝫto in ſuo ſapore eſt intẽſius tãto meliꝰ excepto aloe. nã cum ſit de natura reꝝ amaritudinẽ hñtiuꝫ quãto minus amaꝝ tãto laudabilius. Et eſt ſciendũ ꝙ quãdo aloe ſimpliciter ponit̃ ꝓ ſuccotrino intelligit̃. lꝫ ſm̃ Alexandruꝫ intelligat̃ ꝓ epatico. SERAP. lib. aggre. ca. ſabet auct. Diaſco. aloe fit ex plãta que hꝫ folia ſimilia folijs ſquille in q̃bus eſt humiditas viſcoſa multa tenax adherẽs manui: ⁊ ſunt latiora folijs ſquille paꝝ ⁊ q̃ſi rotunda ⁊ indurant̃ ⁊ inclinãtur ad poſteriora: ⁊ ſunt in eis ſpine q̃ egrediunt̃ ab eis breues ⁊ rare ⁊ hꝫ ſtipiteꝫ ſimilẽ ſtipiti affodilloꝝ ⁊ tota herba hꝫ odorẽ graueꝫ ⁊ ſaporẽ amaꝝ multum: ⁊ radix eiꝰ eſt vna ſimilis cãnicule lignee. Naſcitur multũ in india ⁊ in terris arabũ ⁊ in terris dictis atima ⁊ in maritimis ⁊ ripis ⁊ inſulis q̃ dicunt̃ ancoras: ⁊ nõ ſolũ eius gũmi eſt iuuamẽti magni: ſed etiã flos eius. nã q̃ꝫdo terunt̃ ⁊ ponũtur ſup vulnera faciunt ipſa adherere. Et aloes ſunt due ſpẽs quaꝝ vna eſt arenoſa ⁊ eſt fex ⁊ alia ẽ epatica. Illud aũt aloe qđ meliꝰ eſt: eſt illud qđ eſt gluctinoſum nõ hñs in ſe lapides ſplendidũ ad rubedinẽ declinans cito frangibile ⁊ fortiter amaꝝ. ⁊ qñ ſup ipm̃ anhelatur cito humectat̃: hñs odorẽ bonum ⁊ velut aromaticum: ſed illud qđ eſt nigrum duꝝ ad frãgendũ eſt adulteratum cũ gũmi: ſed diſcernit̃ per ſaporem amaritudinis ⁊ per odorẽ fortẽ: ⁊ ꝙ non frãgitur digitis neq̃ ſepatur in partes minutas: ⁊ qđ manibꝰ retentũ nõ coheret. Et q̃dã ſunt q admiſcẽt ei acatiã. Et idẽ auc. Raſ. Radix hꝰ plãte vulnerat̃ ⁊ egredit̃ inde lacrimus q colligit̃ ⁊ folia eiꝰ ꝯterunt̃ cũ tota plãta ⁊ exprimit̃ ſuccus q deſiccat̃ ⁊ reponit̃. ⁊ idẽ auc. Ha. Sapor eiꝰ eſt amarus amaritudie forti cũ ſtipticitate. ⁊ ṽtus eiꝰ eſt q̃ calefacit in ꝓnº ſcđi gradus. ⁊ ſiccat in 3º. ⁊ incarnat ⁊ abſtergit abſterſiõe forti. ⁊ idem auc. Raſ. Aloe ablutũ eſt plus laxatiuũ q̃ꝫ nõ ablutũ. In ablutõe. n. amittit̃ de laxatiua virtute ſatis ⁊ elõgat ipm̃ ablutio adeo a virtute medicinaꝝ quouſq̃ nõ calefacit.

GALIE. 6. ſim. phar. cap. de aloe. Aloe hec q̃dẽ herba nõ nimiũ orit̃ apud nos q̃ aũt in magna ſyria naſcit̃ aquoſior ⁊ debilior ṽtute eſt: vſq̃ adeo in tãta ſiccitate nata ẽ vt ꝯſolidet vulnera. In calioribus ṽo regionibꝰ quaꝝ eſt ꝓfunda ſyria ⁊ arabia multo melior ẽ. optima aũt ea q̃ in idia cuiꝰ ꝩ liquor ẽ. hinc q̃dẽ affert̃ ꝩ pharmacũ qđ aloe appellat̃: vtilitatẽ multis ꝓbens ex eo ꝙ ſine mediocritate ſiccat. eſt aũt nõ ſimplicis nature: ſꝫ ſic̃ guſtꝰ teſtat̃ ſtipticat ſil' ⁊ amaricat. ſtipticat q̃dẽ mediocriter. ẽ ãt vehemẽter amaꝝ ſoluũt̃ ẽt vẽtres ex pharmacijs eiꝰ q̃ vocãt̃ effocalia. vñ palã ex dictis: ſiquidẽ meminimus demonſtrationũ in quarto ſermone: ꝙ tertie q̃dẽ abſtãtie eſt ſiccantiũ farmacoꝝ: calefaciẽtiũ ṽo vel ꝓme intẽſe vl̃ ſcđe remiſſe. Mixtiõi aũt ſiue hꝰ ṽtuti atteſtant̃ ⁊ particulares operationes: eſt. n. euſtomachũ farmacũ: ſicut ⁊ aliquid aliud ⁊ vlcerũ ſolidatiuuꝫ. IO. MESVE. capº de aloe. Aloe eſt de ſublimioribꝰ medicinis ⁊ melioribꝰ hñs prorogatiuã ſup alias medicinas. nã q̃ꝫq̃ꝫ intẽtio vniuſcuiuſq̃ ſolutiui ſit ſm̃ plurimũ debilitare ṽtutes ⁊ mẽbra q̃ ſunt minere ṽtutũ. hec tñ intẽtio cadit ab aloe: q꞉ nõ ſolũ non nocet. imo iuenit̃ ad ꝯfortationẽ membroꝝ debiliuꝫ addere. eſt tñ ad vnũ nociuũ: q꞉ aperit orificia venarũ apertiõe ſanguinẽ manare faciẽte: ⁊ ipm̃ eſt aliarũ medicinarũ ſolutiuarũ rectificator bonus: ⁊ ꝓprie cũ eis cõmixtũ. Tria ſunt in eo in q̃bus cadit correctio: qm̃ ẽ de tarde ſolutionẽ faciẽtibus: q̃re oꝫ ꝙ ſumẽs ipꝫ cibari differat. Et ſcđm eſt q꞉ ſua operatio nõ multũ extẽdit̃ in corpore ⁊ vix ꝑtrãſiens eſt epar niſi in quãtitate exuberet. Et tertiuꝫ ẽ q꞉ venarũ aperit orificia aptiõe ſanguinẽ manare faciente: ⁊ nos obuiamus his tripliciter rectificãdo ipm̃: vnde acquirimus ei citã ⁊ facilẽ operationẽ cuꝫ ſpẽbus aleſangie ſubtilibus ⁊ acumẽ hñtibꝰ: ſicut cuꝫ mace ⁊ nuce muſcata ciamomo ſpica calamo aromatico cubebis ſq̃nãto aſſaro maſtyce ⁊ gariofil'. de q̃bus ſint ꝑtes equales ⁊ croci pars. 5. q̃ bulliãt in ſextuplo earũ aq̃ vſq̃ ad tertiaꝫ eiꝰ cũ facultate. ⁊ accipe pro q̃libet libra illiꝰ aque aloes. ʒ. 6. ⁊ ꝑmitte ſiccari in vmbra ꝓus ⁊ ꝑfice exiccationẽ eius in ſole. Acgrimus aũt ei vt extẽdat̃ ad ꝑtes remotas cũ rebus q̃ addũt in vigorẽ eius ſicut collogntida turbith: ⁊ ſimilia. Remouemus aũt ab eo nocumẽtũ qđ iprimit i venis rectificãdo ipm̃ cũ admixtõe bdelij dragãti maſticis ⁊ ſimiliũ: ⁊ aliqñ ſunt in eo ꝑtes imũde: q̃re eſt ꝯturbans faciẽs dolorẽ vẽtris ⁊ nocẽs ſtomaco ⁊ epati: ⁊ ſoluendo laborẽ imꝓmit in ſtomaco ⁊ viſceribꝰ: ⁊ aliqñ facit ſol'one exire ſanguinẽ: ⁊ maxime nocẽs eſt emorroidibꝰ ⁊ ano: et nos rectificamus hꝰ laudãdo lauatiõe qua partiũ imundarũ fiat abſterſio ⁊ ĩfundẽdo in aq̃s ſpẽrũ ſupradictarũ ⁊ adiũgẽdo ei qđ cito lubricare faciat. ⁊ nihil ẽ tã magnificum ex rectificãtibus ſicut bdeliũ ⁊ dragãtuꝫ: ⁊ ſi ſup ipꝫ bibat̃ aqua ordei cũ oleo nucuꝫ: aut aqua decoctiõis paſſularũ cũ aqua tepida ⁊ mel trãſmittit audaciã eiꝰ a corpore. eligẽduꝫ eſt aũt aloe: qđ laudat̃ in quinq̃ ꝓprietatibus: colore: odore: ſapore: põdere: ⁊ ſubſtãtia. in colore vt ſit coloris citrini declinãs ad rubedinẽ in quo ſit claritas ⁊ ſit in eo denſitas ⁊ ſi ſit in colore ſicut ẽ color epatis de-

clinauit eiꝰ bonitas ab illo qui eſt clarus.⁊ opꝫ vt ſit odo/
ris boni ꝓprijs nõ extranei acqſiti ꝑ adulteriū.⁊ ſapoꝛ eiꝰ
ſit ĩ ꝓmo guſtu dulcis declinãs ad amaritudinẽ ⁊ ſit pon/
dere leuis ⁊ quãto leuioꝛ tãto melioꝛ.⁊ ſit in ſubſtãtia ſua
habilis ad frangẽdum.Sophiſte eniꝫ lauant cū lauatõe
qua partes eius immũde ⁊ groſſe ſeparenꝉ: deinde lauãt
in aq̃ maris ⁊ pauci croci lauatõibꝰ pluribꝰ acquirẽtes ei
per hoc luciditatem ⁊ coloꝛẽ citrinum ⁊ odoꝛem bonum.
veꝝ odoꝛ deoccultat fallaciã.eſt ca.in ſecundo ⁊ ſic. in.3º.
POSSE.Purgat coleram ⁊ flegma. viſum clarificat
opilationem ſplenis ⁊ epatis aperit.menſtrua prouocat
ſuperfluitates circa pudenda ſi ſint ex frigida cauſa ex
tergit: ⁊ ſcabiẽ curat.Coꝛpꝰ diſcoloꝛatuꝫ coloꝛatū reddit.
ꝯ ſcabiẽ ⁊ putredinẽ pudendoꝝ ⁊ pꝛuritū digitoꝝ q̇ fit ex
ferionibꝰ.Aloe cū aceto ꝯfectū ⁊ ſic inunctū valet.Cõtra
artetic ã deꝉ cū ſucco bardãe. Cõtra allopiciã ⁊ caſū capil
loꝝ ĩ foꝛtiſſimo buliat aceto radix oliue vetuſte. ⁊ poſtea
coleꝉ ⁊ in colatura ponãꝉ due ꝑtes farie lupinoꝝ amaro/
ruꝫ: ⁊ tres aloes q̃ ſilꝛ ꝯficianꝉ ⁊ addaꝉ puluis ſaxifragie ⁊
inũgaꝉ caput ꝑ diſcriminalia.Aloes puluis optĩe diſtẽpa
tus cū vino albo ⁊ aq̃ ro.multū valet ad pꝛuritū oculoꝝ.
Suppoſitoꝛiū fcm̃ ex trifera magna cuꝫ puluere aloes ⁊
maſtice ꝓuocat mẽſtrua.Puluis eiꝰ cū melle datꝰ lũbꝛi
cos ĩterficit.Et cū ſucco pſicarie auribꝰ inſtillatꝰ vermes
necat. DIASCO.ca.de aloe.virtus eſt ei ſtiptica ⁊ me
diocriter ca.⁊ ſic.vẽtrẽ nimis mollit. purgat putredinẽ ⁊
colerã ⁊ flꝛa deducit ſtõaticis ⁊ epĩcis maximū adiutoꝛiū
eſt: ⁊ ſanguinẽ reyciẽtibꝰ ſubuẽit.hictericis medeꝉ mixtꝰ
catarticus ſtõum repat ⁊ ꝯfoꝛtat: vulnera nãlꝛ ſicca adhi
bitū curat vulneribꝰ.poſt ſuturã opitulaꝉ: ⁊ ꝯdilomatibꝰ
fluxū ſanguĩs vulneꝝ ſiſtit friga finiendo detergit melle
addito oẽs liuoꝛes tollit:pꝛuriginẽ oculis amputat: dolo/
rẽ capitis ſolutꝰ cū aceto ⁊ oleo ro.⁊ frõti linitꝰ lõgiꝰ arcet
vino addito capillis fluẽtibꝰ occurrit fauces ⁊ gingiuas ⁊
oĩa vulnera oꝛis ſaluberrime curat.Aliq̇ poſt cenaꝫ bina
vlꝛ trina grana ad ciceris magnitudinẽ deuoꝛãt. qñ coꝛpꝰ
ꝓcurat ⁊ eſcã nõ coꝛrũpit ⁊ ſi ſitis aderit extĩguiꝉ. Extri/
ſecus illinitū efficaciter ſtringit. ſtõ ſuꝑ oĩa valꝫ.vulnera
q̃ difficile ꝯgluctinanꝉ ſanat ⁊ maxĩe circa anū ⁊ veretꝝ.
Juuat ⁊ ad inflatiões ibidẽ factas.cū aq̃ ſolutꝰ gluctinat
plagas.⁊ ad oꝛis vlꝛ nariū vel oculoꝝ inflatões ſic fac̃ oĩa
repꝛimit digerit.⁊ ꝓycit. GALIE. Aloe ſanat difficile
cicatrizabilia vlcera ⁊ ꝑ ſertiꝫ q̃ in ano ⁊ pudẽdis . Cõfert
ẽt flegmoni eoꝝ collectū cuꝫ aq̃.eodẽ quoqꝫ mõ vulnera
ſolidat. Cõfert vtẽti ſilꝛ in flegmõibꝰ q̇ in oꝛe ⁊ naribus ⁊
oculis.eteni repcutere ſilꝛ.⁊ ꝯſumere natꝰ ẽ necnõ expur/
gare paulatiꝫ inquãtū nõ eſt moleſtū mũdis vlceribus.
IO.ME.Aloe ſolõne educit colerã ⁊ flꝛa ⁊ mũdificat ca
put ab eis ⁊ ſtõm.⁊ ꝯfert iuuamẽtū magnū doloꝛibꝰ eoꝝ.
⁊ ꝯfert ẽt inflatõi ſtõi ⁊ ſiti ⁊ doloꝛi eiꝰ ex colera factis.⁊ q̇
aſſiduat acceptõeꝫ eius diebꝰ ꝯtinuis nõ videbit in coꝛpe
ſuo ⁊ in inſtrĩs ſenſuuꝫ eiꝰ egritudinẽ q̃ nõ ſit habilis ſana
ri.⁊ ꝑ ſeruat a putrefactõe ita ꝙ ẽt cadauera ⁊ ꝓpe mixtū
cū mirrha ⁊ mixtuꝫ cū ſanguine dracõis.⁊ myrrha ſanat
vlcera putrida ⁊ mala . exiccat enĩ ſine moꝛdicatione.Et
ablutio ĩfuſiõis eiꝰ in vĩo cū aq̃ ro.aut ſucco fenicli depu
rato abſtergit oculos ⁊ addit in viſu ⁊ ſtringit lachrimas
⁊ ĩpm q̇dẽ acuit ſenſuꝫ ⁊ rõnẽ: ⁊ ꝯfert epati: ⁊ aufert hicte
ritiã:nocet tñ emoꝛroidibꝰ ⁊ ano q̃ꝓpter caueant ab eiꝰ
acceptõe patiẽtes leſionẽ in ĩpis.Caue id dare tꝑibus fri
goꝛis.excoꝛiat.n.a ſolõne educit ſanguinẽ.quãtitas q̃ põt
admĩſtrari ex eo.eſt ab auꝛ.5.vſqꝫ ad.3.ij.⁊ in ĩfuſiõibꝰ ab
auꝛ.i.vſqꝫ ad.3.iij. SERAP.lib.aggre.ca. ꝓpꝛio multa
dicit de aloe.q̃ omnia ſunt de mente Diaſco. Halieni aut
alioꝛum hic implicite vel explicite tacta , quare ꝓpter
bꝛeuitatem ea hic ponere omitto.

Aloes ſigem vel ſegẽ ideſt
aloes epaticum.
Aloes ſcotoꝛenſe ideſt ſuc/
cotrinum.
Aloctis ideſt gentiana. Al
logalice idem.
Alobaris ideſt alcharis.
Alohocar.i.electuaria que
lambunꝉ.Alohocac idẽ.
Alohoſos ideſt cauda vel
os caude.
Alolac ideſt ſpina alba.
Alonomie ideſt aaron.

Alopathiã dixerunt q̇daꝫ
moꝛbū ꝯtagioſuꝫ ab vno
ad alium tranſiens.
Alopecuros ẽ cauda vulpi
na.Pli.li.zi.ca.17.in ꝓñº.
Alopis.i.vulpis inde alopi
tia.i.tinea capitꝇ alba cū
caſu capilloꝛum.
Aloꝛas ideſt amigdale.
Aloꝛom ideſt riſi.
Aloſague vlꝛ aloſanchne ẽ
ſpẽs altionij.vel alga.
Capitulum. XXXI.

Aloſantus

.i.flos ſalis: ⁊ inueniꝉ ſuꝑ petras nili flumĩs ⁊ ĩ ſtagnis veluti pinguamen
aq̇s ſuꝑnatãs.Eligẽdus võ ẽ coloꝛe croceus odoꝛe grauis
vnū hñs coloꝛẽ ⁊ piguẽ cū guſtu moꝛdaci:ſꝫ qui coloꝛẽ ru
beū hꝫ aut glomeroſus ĩutilis ẽ.vtilis aũt q̇ miſſus ĩ oleo
ſtatĩ ſe diſſoluit.ĩutilis võ q̇ nõ facile ſoluiꝉ. hec Diaſ.ca.
aloſantꝰ. PLI.cap.aloſantꝰ.Aloſantꝰ ẽ q̇dã pinguamẽ
qd̃ aq̇s ſtãtibꝰ ſuꝑnatat.poꝛro extat coloꝛe croceato . Op
timū ẽ qd̃ in nilo flumĩe colligiꝉ.ħ.n.⁊ coloꝛatiſſimū ẽ et
cū aliq̃ piguedĩe aquoſū ⁊ pene putridū.põt g̊ acriter ⁊ vi
ſcide calefacere: ⁊ q̃ſi ſal aliena ꝯſumere. CAS.felix ca.
de aloſachne.Aloſachne ẽ velut ſpuma q̃ ĩ petris reſidet
⁊ ꝑmanet.vires hꝫ ſic̃ ſal ⁊ nitruꝫ. POSSE. DIAS.
Aloſantꝰ facit vulneribꝰ fraudulẽtis ⁊ paſcẽtibꝰ vulneri/
bꝰ veretri:pus auriū purgat:caligĩes oculi ⁊ glaucomata
⁊ albedĩs cicatricū detergit ẽplꝛis ⁊ ꝯfectiõibꝰ oculoꝝ mi
ſceꝉ cū oleo ro.ſudoꝛes cõmouet:vẽtrẽ purgat cū vino et
aq̃ potatꝰ:ſꝫ ſtõm vexat acopis nec̃io miſceꝉ: capillos te/
nuat:maxĩe vtus ẽ ei recoꝛꝑatiua viſcida pirotica vt ſal.
Adulteraꝉ aũt teſta cõfricata ⁊ alijs rebus:ſed diſcerniꝉ
ſolutus aqua:ſincerus enim oleo ſoluiꝉ: ⁊ eſt pꝛobabilioꝛ
pinguis guſtum moꝛdens.

Aloſanti.idẽ quod ſupꝛa.
Aloſin vlꝛ aloſui.i. triſtitia
de ꝑterito ⁊ fac̃ doꝛmire
Aloſos.i.locꝰ q̇ ẽ poſterius
ꝑueniẽs vſqꝫ ad finẽ doꝛ
ſi ⁊ oſſilij: ⁊ oſſilium ẽ os
qd̃ coꝛã alanum eſt ĩ par
te anterioꝛi.
Aloſte.i.yſopus oꝛtulanus
Aloud.i.lignum aloes.
Aloçat.i.amigdale.
Aloçuen eſt herba que vo/
catur cotula fetida.
Alphas.i.moꝛphea. ide al/
phas melancolica.i.moꝛ
phea nigra. (alba.
Alphas leucus.i.moꝛphea
Alphaſap.i.deſudatio.
Alphaic.i.caput cãne meri
Alphar.i.cot.
Alphãdarigi.i.medicĩa ad
memoꝛiam valens.
Alphebeſis ſunt ſpẽs cimi
cū rubeaꝝ ſãguĩeaꝝ de/
biles hñtiuꝫ cutes quos
foꝛſan deſtruit tactus.
Alphematus.i.ꝯfectio.
Alpheme.i.penidie. (gra.
Alphes mlꝛica.i. moꝛfea ni
Alpheſera.i.vitis alba.
Alphita.i.alfita: ⁊ ẽ ſanie.

Alquikil.i.roſmarinum.
Alredradu .i. piſces parui
petroſi.
Alreadedi.arab.eſt ſumac
pꝛeparatoꝛ coꝛij.Serap.
cap.de hernia.
Alrachabi.i.hñs alas.
Alrakenefati:vlꝛ alraſene/
ſac.i.palma agreſtis.
Alramap.i.cineritius.
Alratati.i.cacefan.
Alrauſaſlagi.i.vua.
Alrefium.i.capitale.
Alſabatalabã. almoꝛeme.
alebamotimi alcanacab
⁊ alcul hec nomina ſunt
genera piſcium.
Alſabarachen . eſt ſpecies
dactiloꝝ.Serap. in ꝯfe/
ctõe electuarij d̃ dactilꝛ.
Alſabota.eſt arboꝛ que eſt
in ꝑſia venenoſi fructus
⁊ quãdo plãtatur in egy/
pto eſt fructꝰ eius de his
que comedunꝉ ⁊ eſt per/
ſicum ſm̃ ꝙ recitat Hal.
ſecundo de cibis vt ap/
paret in.l.alknedi.
Als.ara.eſt radix.
Alſaguaſſoꝛa.i.agnꝰ caſtus
Alſabage.eſt ſpẽs fungi.

Alſacraiati. eſt nomẽ pon/
deris granoꝛum . 1800.⁊
alibi.Alſacraiati magna
granoꝛum.168.parua võ
granoꝛum.88.
Alſatil.ara.eſt nomen pon
deris granoꝛum.528.
Alſamuet.i.elilifagus. liº.
de doct.gre.⁊ ẽ ſaluia.
Alſait.i.pultes multū ſpiſ/
ſe ex aqua ⁊ farina.
Alſaker . Azezalſacher id/
eſt epatica licena.
Alſarica ideſt epilenſia.
Alſathel.eſt almai.i . ſpica
celtica trita ſine luto.

Alſatraiati.eſt nomen pon
deris granoꝛum.1800.
Alſebꝛan ideſt eſula.
Alſed ideſt caifir.
Alſefur.i.radix vitis albe.
Alſeig ideſt ruſne.
Alſeis.ara.i. naſturciū ba/
Alſileb.i.ruta. (bilonicū.
Alſicelios.i.ſiſeleos.
Alſigibar. eſt ſpecies argi
le de qua fiũt vaſa.
Alſine . Aldenalfar.arabi.
.i.auricula muris. Plin.
lib.27.cap.4.
Alſiracoſt ideſt manna.
Capitulum. XXXII.

Alſmen

gre.aut ꝑtenio aut ꝑdicali:aut ꝑditio:aut ſideritꝭ aut eraclia: aut gaſtri agreſte:aut
libatiã:aut poliominõ.ara.tugegraria.lati.ꝑitaria. Pari/
taria ſiue vt latini aliq̇ vitriola viridis hꝫ vtutẽ ⁊ nõ ſicca.
folia eiꝰ ſũt ca.⁊ ſic.in 3º.vtutẽ hꝫ diafoꝛeticã . ſemẽ eiꝰ eſt
fri.⁊ hu. DIASCO.ca.alſmẽ ſiue ꝑitaria herba ẽ q̃ na
ſciꝉ ĩ tectis aut ꝑietibꝰ:haſte ſunt illi minute ⁊ ruffe: folia
ſilꝛia allimos aſꝑa ⁊ circa ipſiꝰ haſtas ſemẽ aſpeꝝ hñs re/
bus adherẽs.virtꝰ ẽ eiꝰ ſemini ſtiptica ⁊ fri. Pli.li.27.ca.
4.ĩ meº ⁊.li.22. ca.17. GALIE.6.ſim.phar.ca.eliximẽ
q̇dã eū ꝑdiciū noĩant.Alij ãt ꝑthericū.Alij aũt ſiriditen.
ſũt ãt alij q̇ noĩant hãc eracleã.ĩeſt ãt ſemini eiꝰ vtꝰ expur
gatiua leuiter ⁊ ſtiptica.fri.cū hu. POSSE.Paritaria ĩ
teſta calefcã ſine liquoꝛe loco dolẽti ſupponiꝉ:vel ẽt d̃co/
cta ĩ vino qd̃ meliꝰ eſt ⁊ cū furfure in vino albo aliq̃ꝫtulū
acido mlꝛtū ꝯfert. Curat ẽt ſic ꝑparata ꝑitaria:fritatẽ ſtõi
⁊ inteſtinoꝝ ⁊ doloꝛẽ eoꝝ.Cõtra ſtrãguriã ⁊ diſſuriã ꝑita
ria in aq̃ ſalſa coquaꝉ ⁊ oleo ⁊ cataplaſmeꝉ.ipſa ſilꝛ cocta
⁊ comeſta valet ꝯ doloꝛẽ ſtõi ⁊ inteſtinoꝝ ex frĩate ⁊ vẽto
ſitate.Et eriſipille ex ea fcẽ: ⁊ comeſta valet ꝯ ꝑdicta : ad
eos q̇ ſanguinẽ reyciũt.ꝑitariã tere ⁊ extrahe ſuccū ⁊ bibãt.
DIASCO.Semẽ eiꝰ cataplaſmatibꝰ adhibitū igneꝫ
ſacrū extĩguit ꝯdilomata ſꝑgit ⁊ cõbuſtionibꝰ medeꝉ.tu/
moꝛes oẽs ꝯpeſcit puſtulas emẽdat . Succꝰ eiꝰ cū ceruſa
mixtꝰ ignẽ ſacrū extĩguit ⁊ herpetas ſi vnctꝰ fuerit poda
gricis medeꝉ cū ceroto ciꝑno:aut cū axũgia apꝛina.Suc/
cus folioꝝ eiꝰ in q̃ꝫtitatẽ ciathi vniꝰ acceptꝰ tuſſiẽtibꝰ an/
tiq̇s opitulaꝉ tumoꝛes fauciū gargariſmo:aut ſuꝑunctus
compeſcit:doloꝛẽ auriū cum oleo roſa.mixtus mitigat.
GALIE.Semẽ eiꝰ ſanat vniuerſos flegmões in ꝓñº ⁊
augm̃to vſqꝫ ad ſtatū ⁊ ꝑcipue ꝯbuſtiõibꝰ ſupplaſmatus.
Sꝫ ⁊ ſuccꝰ eiꝰ igni ſacro ⁊ doloꝛibꝰ auriū flegmonoſis cõ/
uenit.Succꝰ eiꝰ folioꝝ tumoꝛes fauciū gargariſmo ꝯpe/
ſcit.Et q̇dã medicoꝝ his q̇ lõgo tꝑe tuſſierũt ꝓpinauerũt
eū.ꝙ ãt abſtergat euidẽtẽ ꝓbꝫ expientiã ĩ vitreis vaſis.

Alſodaira.eſt ſpẽs lepꝛe.
Alſodi dicunꝉ cibi qui ven
trem inflant.
Alſoꝛdij.i.coꝛdis. Halie.3.
ꝑno.textu ꝯmenti.32.
Alſto.i.ſinapi album.
Alſuccaram.i.rannus.
Alſuchacute . Serapi , eſt
Alebꝛue.
Alſul ideſt ſaba.
Alſulafen ideſt vinum co/
ctum ad tertiam.
Alſurogen.i. partes q̃ ſunt
in circuitu ani.
Alſuul.i .oculi qui ſunt in/

ter variū ⁊ nigrū medij.
Alta ideſt vulua.
Altades ideſt roſa.
Altage.eſt ſpecies fungi.
Altahul.i.rana ĩ aq̇s d̃gẽs
Altahiegi. vel altamegi. i.
faſiani.
Altaion.i. apa cõe qd̃ oꝛiꝉ.
in carne glanduloſa.
Altaib ideſt odoꝛifera.
Altai.i.calcaneus vel talo.
Altakij.i.melões indi.
Altamuga. i.poꝛcꝰ luti.⁊ ẽ
beſtiola habens multos
pedes acuti veneni.

Altãtik. ẽ q̇dã herba q̃ na/
ſciꝉ in locis deſertis ſine
folijs ⁊ eiꝰ ſtirpes ẽ rube
us ⁊ aſſilꝛaꝉ vetro canis.
Altanabotes vel altanuꝫ
ideſt calamentum.
Altarapſe ideſt apium.
Altaraſati.i.pũctꝰ ſanguĩs
q̇ fit in cõiunctiua oculi.
de quo.A.facit caplꝛm.
Altarti eſt ſuccus fructus.
vnde fit acatia.

Altaraxacõ ideſt endiuia
agreſtis ⁊ eſt cicoꝛea .
Altariti.i . locus doꝛſi vbi
ſunt ſuꝑioꝛes anchaꝝ ex
tremitates.
Altamezit . i. fructus tha/
mariſci.
Altaſin ideſt enula.
Altas ideſt inflatio.
Altaſefati.i.patella gẽiclꝛi.
Altatum ideſt incubus.
Capitulum. XXXIII.

Altea

malua hiſpanica:malua agreſtis.maluauiſcꝰ hibiſcus euiſcus.lati.ara.criſtoſtos ſhoboꝛe/
titã roſa ſamẽ.gre.võ molochia agria.maluauiſcꝰ folia hꝫ
rotũda ſic̃ panis poꝛcinus.flos eiꝰ roſe ſilꝛis.radix eius eſt
mucillagĩoſa.ẽ ꝯplꝛo eiꝰ calꝛa cū eq̃litate. DIASC.cap.
altea. Folia ſunt ei rotunda ſilꝛia ciclamini floꝛẽ hꝫ roſis
ſilꝛeꝫ haſtã duobꝰ cubitis lõgã.radix ẽ illi mucillagĩoſa ⁊
ĩtus alba.⁊ dꝛ altea:eo ꝙ ſurgat ĩ altū: euiſcus qꝛ glutĩat.
SERAP. liº.aggre.caº.de maluauiſco. Radix maluaui
ſci hꝫ vtutẽ ſtipticã.⁊ totiꝰ herbe volo diceꝉ radicis ramo
rū floꝝ ⁊ folioꝝ ſeminū.vñ vtus eius ẽ q̃ deſiccat:veꝝ ra
dix ⁊ ſemẽ ſunt magis deſiccatiua ⁊ plus ſubtiliatiua.
GALIEN. ſim.far.ca.euiſcus.Euiſcus ſiue altea ⁊ eſt
malua ſilueſtris diafoꝛetica eſt ⁊ laxatiua non vrens ab/
ſterſiua mitigatiua : digeſtiua võ difficile digeſtibilium.
GALIE.7º.ſim.far.cap.de malua altea.ſiue maluaui/
ſcꝰ magis diafoꝛetica ẽ q̃ꝫ malua. AVICEN.liº.2º.cap.
de altea.ca.eſt cū eq̃litate:vñ in ĩpa ẽ lenificatio ⁊ reſolu/
tio: ⁊ ſemẽ ⁊ radix ipſiꝰ ſunt ĩ vtute eiꝰ foꝛtioꝛa plurimū ⁊
plurimū exiccatiua ⁊ reſolutiua. Pli.libº.20º.ca.21º.in ꝓñº.
POSSE. Folia eiꝰ trita cū axungia: ⁊ aliq̃ꝫtuluꝫ calefa
cta ⁊ ſuppoſita apata maturãt duriciẽ relaxant ⁊ mollifi/
cãt. Jtẽ herba cū ipſa radice decoquaꝉ fere ad ꝯſumptio
nẽ: ⁊ ſic appebit q̃dã viſcoſitas q̃ ſupponaꝉ: ⁊ apata matu
rat duricies remollit ⁊ relaxat: ⁊ aq̃ ẽt eius addita cera: ⁊
oleo fit cõpetẽs vnguẽtū ad ꝑdicta. Aq̃ decoctionis ſemi
nū ipſiꝰ ⁊ malue valet ꝯ tuſſim ſiccã ⁊ ꝯfert ethicis . Se/
mĩa ẽt euiſcerata ⁊ in oleo decocta duritiem ſoluunt.
DIAS.capi.Molochia.Altea ſiue molochia cū adipe
anſeris genitali ꝑti ſuppoſita aboꝛſuꝫ facit:ĩutilis eſt ſtõ
vẽtrẽ mollit. Jtẽ vulnera recẽtia folijs eius curanꝉ.folia
eiꝰ trita ⁊ ſuppoſita ſcoꝛpionibꝰ credunꝉ afferre toꝛpoꝛẽ.
Eadẽ femoꝛi alligata ſtimulat in venerẽ. Eadeꝫ nigre la
ne obuoluta ⁊ alligata mãmarū vitia cõpeſcit. Et idẽ ca.
altea.flos eius in mulſa coctꝰ aut vino ⁊ tunſus ĩpoſitus
vulnera curat.ſcrofas ſpargit.ani doloꝛẽ mitigat. ꝯquaſ/
ſatõibꝰ ꝑſtolaꝉ:tumoꝛes ſpargit.tõſiões neruoꝝ relaxat.
apata rũpit aut frãgit.cicatrices vulnerū curare fac̃. Eli/
xa võ ⁊ trita addita axungia poꝛcina aut anſerina reſina
⁊ terbẽtina tumoꝛes ſtoꝛicos ⁊ offocatiões appoſita me/
deꝉ. Elixatura eiꝰ hec oĩa facere nouit ⁊ ſecũdinas exclu
dit ſola ĩ aq̃ cocta ⁊ fomẽtata ĩteſtinoꝝ doloꝛẽ tertio die
ſanabit. Nos ĩpa exꝑti ſumus ꝙ trita cū axungia veteri
⁊ ĩpoſita:podagrã tertia die ſanat: ⁊ multi dicũt auctoꝛes
collectiões oẽs vlꝛ durities q̃ in coꝛpe naſcunꝉ d̃cocta cū
fenugreco ⁊ lini ſemine polline ĩpoſita aufert. Elixa ĩ aq̃
⁊ cū axũgia ſine ſale trita ⁊ lĩtheolo mũdo ĩpoſita pãnicu
los apit ⁊ recludit ⁊ ſanat. Radix eiꝰ ⁊ ſemẽ extenuãdi et
ſiccãdi poſſidẽt vtutẽ vt alfos tollãt.hꝰ radicis elixatura
cum vino bibita ad diſinteriã in ꝑſenti iuuat.ſanguinem
reyciẽtibus ꝓpter quãdã ſuã ſtipticã vim multum con/
gruit.diſſurijs medicaꝉ.calculoſis opitulaꝉ.ſciaticis ⁊ di/
ſintericis ⁊ tremoticis ⁊ de alto cadẽtibꝰ ſubuenit.doloꝛi
dentiuꝫ cum aceto elixa ⁊ gargariſmo adhibita opitulaꝉ

Parita ria

ſemen eius viride ſiccū cum aceto ⁊ oleo tritū ⁊ punctuꝫ maculas tollit ⁊ moꝛſibus venenatis occurrit. Elixatura ſemis eius diſintericis ⁊ ſaniē reycientibus ⁊ in ſolutione vētris accepta ſubuenit. Cōtra oīa venena cū puſca bibita opitulat̄ cicatriꝫat ⁊ caua vulnera cū melle trita hoꝝ qui carnes molles habēt vt ſunt pueri femine ⁊ eunuchi. Dēm etiaꝫ duriciē mollit ⁊ rigoꝛē relaxat. Folia eius cū oleo cocta ⁊ cataplaſmatibꝰ adhibita moꝛſibꝰ venenatis occurrūt ⁊ cōbuſtiōibus p̄ſtant effectū: ⁊ ipſa radix ſimiliter facit trita ⁊ mixta in aq̄: q̄ coagulat̄ mucillagine ſua. Altea agreſtis cum vino bibita aut cum aqua diſſintericis ⁊ cōquaſſatōibus ſubuenit. SERAP. Altea ꝓhibet apata ⁊ ſedat doloꝛē ⁊ maturat exituras dū eſt recēs ⁊ radix qdē eius ⁊ ſemē. q2 in eis ē virtꝰ abſterſiua curat moꝛfeā: ⁊ ſemē eiꝰ frāgit lapidē renū: ⁊ aq̄ in qua decoquit̄ radix eiꝰ: ꝓpter ſtipticitatē q̄ eſt in ea vlceribꝰ inteſtinoꝝ ⁊ fluxui vētris ⁊ ſputo ſanguīs cōfert: ⁊ qn̄ cogt̄ ſola ⁊ terit̄ ↄfert exituris ⁊ ↄfert apatibꝰ q̄ apparent poſt aurē: ⁊ ſcrofulis: ⁊ ↄfert apatibus ani calidis. ⁊ ſil'r tenſiōi neruoꝝ ⁊ reſoluit: ⁊ maturat: ⁊ apit apata qn̄ coquit̄ ſicut diximus cū mellicrato: aut cū vino ⁊ terit̄ cum ſepo anatis ⁊ glutine albotin ⁊ fiūt inde naſcalia. ⁊ ↄferūt cōcuſſionibꝰ matricis. Radix eiꝰ qn̄ coquit̄ ⁊ bibit̄ cū vino ↄfert ſtranguriē ⁊ lapidi ⁊ ſupfluitatibꝰ crudis: ⁊ ſciatice. ⁊ vlceribꝰ inteſtinoꝝ ⁊ tumoꝛibꝰ ⁊ conq̄ſſatōibꝰ neruoꝝ: qn̄ coquit̄ cū aceto ⁊ fit cū eo collutio oꝛis: ⁊ ſedat doloꝛē dētiū ⁊ ſemē eiꝰ recens aut ſiccū qn̄ terit̄ ⁊ cogt̄ cū aceto ⁊ fit cū eo linitio in ſole eradicat moꝛfeā: ⁊ qn̄ miſcet̄ cum oleo ⁊ aceto: eradicat ſil'r: ⁊ ponit̄ ſup locuꝫ ⁊ ↄfert moꝛſibꝰ venenoſis: ⁊ ↄfert vlceribꝰ inteſtinoꝝ ⁊ ſputo ſanguīs ⁊ fluxui ventris: ⁊ qn̄ decoctio eius bibit̄ cū aceto mixto cuꝫ aq̄: ↄfert pūcturis apuꝫ: ⁊ fit emplm̄ cū folijs eius mixto paꝝ oleo moꝛſibꝰ venenatis: ⁊ ↄfert cōbuſtionibꝰ ignis. Et qn̄ terit̄ radix eiꝰ: ⁊ miſcet̄ cū aq̄ ⁊ vino ⁊ gramine ↄgelat aquam. Et idē aucto. Meſarugie. Hūmi maluauiſci eſt frigidū ⁊ ſedat ſiti. GALIE. Radix maluauiſci ⁊ ſemē maluauiſci viridia: intēſius qdē opant̄ q̄ꝫ herba: ⁊ magis abſterſiuā oñdunt virtutē vt moꝛfeā abſtergant: ⁊ ſemē diuidat lapides ī renibꝰ ↄſiſtētes. Radix āt eiꝰ ⁊ diſinterie ⁊ diarie: necnō emiſſiōibꝰ ſanguīs ē vtilis: ⁊ eſt hn̄s q̄ꝫdā ſtipticaꝫ v̄tutē. AVICEN. Radix althee linit̄ cū aceto ſup moꝛfeā: ⁊ ſiccat̄ in ſole: ⁊ ſemē eiꝰ eſt foꝛtiꝰ in illo ⁊ mollificat apata ⁊ ꝓhibet ea ⁊ reſoluit ſanguīea ⁊ maturat vulnera: ⁊ ↄfert apatibus inflatis: ⁊ ſcrofulis: ⁊ ſupponit̄ cū gūmi albotin ad duriciē mr̄icis: ⁊ ponit̄ cuꝫ caulibus ſup ſcrofulas: ⁊ ſedat doloꝛeꝫ iuncturaꝝ cum adipe anſeris: ⁊ ↄfert ſciatice ⁊ tremoꝛi ⁊ attritioni lacertoꝝ: ⁊ extenſioni neruoꝝ: ⁊ qn̄ fit emplm̄ cū ea: ↄfert apatibꝰ q̄ fiunt in gula ⁊ in glandulis auriū ⁊ reſoluit tumoꝛē ⁊ inflāmatōeꝫ q̄ ſunt in palpebꝛis: ⁊ ſemē eius ↄfert tuſſi calide: facile efficit ſputū: ⁊ ↄfert ſputo ſanguīs cū virtute ſue ſtipticitatis q̄ eſt in ipſo: ⁊ ↄferūt folia eiꝰ apatibꝰ mammillaꝝ: ⁊ ponitur in emplaſtris pleureſis: ⁊ pipl'onie. ⁊ gūma eiꝰ ſedat ſitim: ⁊ decoctio radicis eius ↄfert qn̄ bibit̄ ardoꝛi vrine: ⁊ ardoꝛi inteſtinoꝝ: ⁊ apatibꝰ ani: ⁊ ſil'r folia eius: ⁊ ſil'r ſolutioni male ſupponit̄ ſemē eiꝰ cū gūma albotin ad duriciē matricis ⁊ coartationē eius: ⁊ ſil'r decoctio eius mundificat ſupfluitates fetaruꝫ: ⁊ decoctio radicis eius qn̄ datur in potu cuꝫ vino cōfert difficultati vrine ⁊ lapidi ⁊ ꝓpꝛie ſemē eius: ⁊ gūma eius retinet ventrem: ⁊ quādo linitur cū aceto ⁊ oleo ꝓhibet nocumētū venenoſoꝝ vermium: ⁊ cōfert decoctio eius cū aceto cōmixto aut cū vino puncture apum: ⁊ illud medicamē fit liniendo.

Altecl.i.locꝰ īter duas ſpatulas ſub collo.
Altei.i.ꝑdix maſcl'ini ſexꝰ.
Alteiem idem.
Alteidedi.i.ſumach quo coriarij operantur.
Altertus.i.iuſquiamus.
Alteria.i.aromaticuꝫ.
Alternale.i.vlcera nigra mel'ica q̄ ſunt ad ſanādū difficilia. vt empetigo.
Altetemi.i.maluauiſcus.
Althabaro.i.lentiſcus.
Althabaleb.ara.vulpis.
Althaga.i.vtēs tha cū logt̄
Althabalub. ē quedā herba que naſcitur ſup aq̄s ⁊ vocatur lēticula aque.
Althal.i.diſtillatio.
Altheil ara.cauda equina. deneb.
Althefir.i.alchefir.
Althefen.i.cibꝰ factus ex oꝛdeo.
Althuoth. eſt ille q cū coit ſtercꝰ ſuū cū ſꝑmate deſcēdit ⁊ nō regit anū ſuū.
Altib. vel altich dulcis.i. aſſa dulcis. eſt.n.aſſa fetida ⁊ aſſa dulcis.
Altica montina.i.laſſar.
Altibic.i.ſquinantum.
Altili.i.fructꝰ thamariſci.
Altimategi ſūt q̄dā vene.
Altimat.i.antimoniuꝫ.
Altinagi.i.perdix.
Altioniuꝫ.i.ſpuma mar'.ſꝫ falſo: qm̄ dꝫ dicere altioniū vt ſupꝛa i.l. Alcionū. zebus albach. Plin.lib. 32.cap.5.in pꝛincipio.
Altiſma.i.almea.
Altit.eſt medicia īda ſimilis hermodactilo. Et altit.i.aſſa.ara. Altit.i.aſſa dulcis. Raſis libꝰ diuiſ. capl'o.79.
Altoꝛehuc.i.herba cuius gummi eſt armoniacū ⁊ eſt ſpecies ferule.
Altoꝛfili.i.carui.
Altmiden.i.herba de qua fit aſſa fetida.
Altuabe.i.empetigo.
Altula.i.floꝛes dactiloꝛū.
Altumeli.i.aqua de raſon.
Alturat. ſūt fruſta ſubtilia q̄ ī diſinteria egrediunt̄.
Alturola.i.ampula.
Alturſuma.i.herbilia.
Aluala.i.anataria. Raſ. liꝰ ſecundo affoꝝ.
Aluinis.i.coeliac.
Aluam.i.pulegiū agreſte.
Aluaſet.i.deſideriū amor'
Aluāteg.i.quedam vene.
Aluaniſtus.i.altea.
Aluad.i.flos rubi.
Alubari.i. d̄ plūbo aduſto.
Alubuati.i. egrituꝰ accn̄s ei q aſſueſcit vt ſup eū iaceant homines.
Alubira.i.ſulfur.
Alublep.i.coꝛrigiola.auer. 7ꝰ collꝫ.c.9.circa mediū.
Alucuben vel alucubꝛen.i. ſcolopendria.
Aludē.i. ī q̊ ponit̄ faſianꝰ.
Aluden.i.herba de qua fit aſſa fetida.
Aluc vel aluē.i.palpitatio.
Alucgē.i.pulegiū agreſte.
Alueme.i.amcos.
Alues.i.dulcia.
Alueſen.i.ſulfurata.
Alueſkle: leguariuꝫ.i.dulcia ſic̄ ↄfectōes d̄ melle.
Alueabinar.i.balauſtie.
Aluhumeta.i.variole q̄ noſtro idcōate vocāt̄ cocl'e.
Aluia.i.de zuccaro ſicut ſiſanium de melle.
Aluiaſie.i.apa cal'm. (rij.
Aluifidabeg it: ē genꝰ cibarij.
Alūdobadeſter.i.leuiſticū
Aluiſac.i.armoniacum.
Aluiſe.i.abꝛotanū femīa.
Aluitamis yamen.i.aluminis iameni.
Alulbub.i. baucia agreſtis vel mercurialis.
Alumati.i.cibi cū aceto.
Alumē aluſſur.i.kali cali.

Capituluꝫ. XXXIIII.

Alumen

lat.gre.ſcipterea.ara.v̄o ſebel vel alfar. vl' alumaic. alumē ē vena terre q̄ ꝑ nimium caloꝛē in albū coloꝛē trāſducit̄. Et fit alumē in regionibꝰ valde calidis: ⁊ ꝑcipue in locis ſulfureis ⁊ ignitis: qd̄ albū eſt illud meliꝰ ⁊ acutū ⁊ ſalſugini admixtū. qd̄ āt terreū ē ⁊ feculētū īpurū ⁊ nō bonū diu abſq3 coꝛruptiōe ſeruat̄. Cuiꝰ tres ſūt ſpēs medicie apte. ſ. ſciptereū ide ſcipreatiſtis: ⁊ illd̄ ē qd̄ dr̄ Jamenū: ⁊ iſta ē ſpēs q̄ dr̄ alumen ſciſſuꝫ qd̄ de pluma vl' ſcalola vulgo dr̄. ⁊ ē ſcd̄a ſpēs q̄ dr̄ alumē rotūdū: qd̄ zuccarinū vocat̄ ob ſil'itudinē zuccari: ⁊ ē tertia ſpēs q̄ dr̄ alumē liq̄dū: qd̄ vocat̄ alumē de roca vl' lipparinū: vt caſſiꝰ felix ca. de ſtōi moꝛbis. Sciendū q̄ qn̄ alumē ſimpl'r ponit̄: d̄ ſciſſo ītelligit̄. iuenit̄ ēt aliđ alumē qd̄ vocat̄ alumē affoꝛ. qd̄ iuenies i.l. vſnē. Eſt alumē ca. ⁊ ſic. in.4. hꝫ virtutē exiccādi vehemēter ⁊ ↄſumēdi. PLINIVS. lib.35.cap.15.in meꝰ de alumie ē ſalſugo terre. plura eiꝰ genera ſunt in cipꝛo candidū ⁊ nigruꝫ exigua coloꝛis dr̄ia. fit aūt oīno ex aq̄ limoq3: hoc eſt exudant'. nā coꝛriuatū hyeme: eſtiuis ſolibꝰ maturatū qd̄ fuerit ex eo pꝛecox candidū fit. Signit̄ in hiſpania egypto armenia macedōia pōto africa inſulis ſardinia melo lippara ſtrongile. laudatiſſimū qd̄ eſt in egypto. huic ꝓximuꝫ in melo. huius quoq3 due ſunt ſpēs. liq̄dum ſpiſſumq3: liquidi pꝛobatio eſt: vt ſit limpidū lacteūq3 ſine offenſis fricātiū cū quodam igniculo caloꝛis. hoc phoꝛimon vocat. Alteꝝ genus pallide ſcabꝛeq3 nature. ⁊ qd̄ inficitur galla. iđq3 hoc vocant paraphoꝛon. ⁊ infra vnū aliud genus ſchiſton vocant greci: in capillamēta quedam caneſcentia dehiſcēs. vnde quidaꝫ trichitin potius appellauere. hocq3 fit ex lapide ex quo ⁊ id calcitis vocat̄ vt ſit ſudoꝛ quideꝫ eius lapidis in ſpumā coagulatus. ⁊ eſt alteꝝ genus qd̄ ſtrigilin vocant. Due ſunt eius ſpēs fungoſuꝫ atq3 oīum oꝛe dilui facile qd̄ in totum dānatur. Melius eſt pumicoſum ⁊ foraminū fiſtulis ſpongie ſimilē rotunduꝫ. nam candidioꝛi ꝓpius cū quadā pinguedine inherens fricabile nec inficiens nigritia: optimū ex oībus qd̄ melinū vocat̄ a melo inſula vt diximus. DIASCO. ca. de alumie. Aluminis ſpēs ſunt multe: ſed medicine tres neceſſarie rotundum ſciſſum ⁊ liquidū. Rotūdi aluminis ꝓbabilius eſt qd̄ naturali fuerit rotūditate foꝛmatū ſubalbidū ⁊ non lapidoſum fricabile ⁊ aliq̄ ex parte calidū pingue ⁊ vehemēter redarguēs ⁊ non lapidoſuꝫ albos capillos veluti pectinatos ſil'ans: ⁊ nō in glebas cōpꝛeſſum. deinde liq̄di alumīs melius eſt qd̄ eſt leue ꝑlucidū in ſummo aliq̄d in moduꝫ floꝛis quaſi lac habens. SERAP. lib. aggre. cap. ſeben. Seben.i. alumen hꝫ ſpecies multas: ſed ille que adminiſtrant̄ in medicinis ſunt tres. vna eaꝝ eſt illud quod dicitur iamenū ⁊ eſt melius. ⁊ melius eſt illud quod eſt nouū album foꝛtis albedinis facile ſe diuidens hn̄s in ſe velut capillos albiſſimos quos ventus rapit: ⁊ eſt acre multuꝫ ⁊ ſtipticū nō hn̄s lapides: defertur hoc tale ex babilonia. ⁊ 2ᵐ eſt rotundū ⁊ eſt 2ᵐ in bonitate: ⁊ melius ex eo eſt illud qd̄ eſt ſil'e tutie: ⁊ rotundū natural'r ⁊ nō artificialiter factum: cuius caloꝛ eſt albus ⁊ ſtipticum valde: ⁊ eſt in eo paꝝ citrinitatis ⁊ cito frangibile. Eſt aūt hoc ex babilonia. ⁊ tertiū eſt humidū: ⁊ melius ex eo eſt claꝝ hn̄s ſup ſe velut floꝛem ſimilē lacti equalium partiū: ⁊ eſt totuꝫ humidū nō hn̄s lapidem ⁊ odoꝛatur ex eo odoꝛ velut igneꝰ. Et idē aucto. Hal'. Suba oīum ſpecieꝝ aluminis eſt groſſa: ⁊ ſubtilius ex eis eſt iamenū: poſt ipꝫ rotundū. Alie v̄o ſpēs omnes ſunt groſſe multū: ⁊ in ſapoꝛe eius ſtipticitas multa. AVICEN. lib.2.cap. de alumie. Alumē eſt cal. ⁊ ſic. in.3. POSSE. Puluis aluminis ⁊ carnis marie cōfectus cū vermibus inuētis in pingui terra impoſitus valet ad cancrum. liciniū in tali confectione intinctuꝫ ⁊ oꝛificium fiſtule immiſſum cōfert. Balneū aque aluminoſe confert hidropicis ſcabioſis ⁊ arteticis. ſi tamen nō natural'r inuenit̄ fiat artificioſe. hoc modo. Sal ⁊ alumē buliant in aqua ⁊ feruentibus lapidibus fundo imiſſis ſupſpargat̄ aq̄ cal'a ⁊ patiens in medio vaſis ſedeat. ⁊ poſtea ex aqua lauet̄. liciniū invnctū melle ⁊ ſuperſpſo puluere aluminis imittat̄ oꝛificio fiſtule ⁊ confert: ſed ꝑus lauet̄ locus cum aceto. Alumen ſanat inflatōes gingiuaꝝ abluto oꝛe ex aceto ⁊ alumine fiat ablutio pꝛecedente tamen appoſitōe ventoſaꝝ cum ſcarificatione circa colluꝫ ⁊ ſpatulas. vel ſic. ſcarifices ꝑus poſterioꝛē partem capitis tertia die poſt ſcarificationem appoſitis ſanguiſugis in ipſis gingiuis: deinde lauetur os bis vel ter in die ex illo aceto ⁊ ita lauetur vſq3 ad q̄ttuoꝛ dies: q2 multuꝫ valet. Itē fit puluis ſatis expertus ad leuandam vucam. ℞. aluminis iameni balauſtie coꝛticuꝫ granatoꝝ acetoſoꝝ roſaꝝ ⁊ ſeminum eius gallaꝝ cinamomi groſſi curcume piperis piretri. ſalis armoniaci. ana. Item alumen bulituꝫ in vino ſi ex eo tepido abluatur os mire curat vlcerationes palati pꝛecedente appoſitione mucillaginis gummi dragantī in aqua roſa. diſſoluti. DIASCO. Omne alumē virtutem habet conſtrictiuaꝫ. medetur deniq3 putredines ⁊ ſanguinis fluoꝛes gingiuas humectās ⁊ dentes mobiles cum aceto vel melle. Item auriū fluoꝛes admixto ſucco poligonie herbe curat putredines cum ſali duplici modo fagedenica quoq3 vlcera admixtum gallis ſimili pondere carnes ſuperfluas ⁊ ſudoꝛes alaruꝫ ſeu inguinū ſanat. SERAP. auctoꝛi. Diaſcoꝛ. virtus omnium ſpecierum aluminis eſt ca. ⁊ ſtiptica ⁊ abſtergit obſcuritatem viſus ⁊ aufert bothoꝛ que fiunt in facie ⁊ coꝛrodit carnem ſuperfluam in ſcabie. ⁊ alijs vlceribus ⁊ ꝓhibet vlcera fraudulenta ne augeantur in coꝛpoꝛa ⁊ abſcindit fluxuꝫ menſtruoꝝ ⁊ reſtringit gingiuas a q̄bus fluit ſaliua nimia: ⁊ qn̄ miſcet̄ cū aceto ⁊ melle ↄfirmat dentes cōmotos: ⁊ qn̄ miſcetur cū melle ↄfert alcole: ⁊ quādo miſcetur cuꝫ ſucco virge paſtoꝛis ↄfert bothoꝛ ⁊ curſui hūiditatis ex auribus: qn̄ coquit̄ cū folijs vinee cum melle confert ſcabiei vlcerate: ⁊ qn̄ coquit̄ cū aqua ⁊ linit̄ ſup pꝛurituꝫ aut ſup vngues lepꝛoſos: aut ſup panaritiuꝫ: aut ſup excoꝛiatōes que fiunt a frigoꝛe cōfert: ⁊ qn̄ miſcet̄ cū fece aceti ⁊ cum quātitate ſui ex galla cōfert vlceribus coꝛroſiuis fraudulentis: ⁊ qn̄ lauat̄ caput cū aqua eius occidit pediculos ⁊ lendines: ⁊ naſcale ex eo cōuenit fluxui mēſtruoꝝ ⁊ ꝓhibet impꝛegnationē: ⁊ eſt bonū apatibus gingiuarū ⁊ vulue: ⁊ confert doloꝛi aurium: ⁊ doloꝛibus qui fiunt in collo matricis ⁊ ſciſſuris eius ⁊ doloꝛi teſticuloꝝ: ⁊ cōfert combuſtionibꝰ ⁊ liniunt̄ cū eo apata flegmatica ⁊ cōfert: ⁊ qn̄ linit̄ ex eo pecten ⁊ ſubaſſelle aufert fetoꝛē eoꝝ. Et idem auc. eiuſdē. Adurit̄ omne alumē ⁊ aſſat̄ ſicut adurit̄ ⁊ aſſatur colcotar: vel calcit'. AVICEN. decoctio alumīs ↄfert qn̄ ex eo colluit̄ os doloꝛi. Bulcaſin. li. qui dr̄ ſeruitoꝛ. adurit̄ alumē ſic̄ calcātū: niſi q2 nō fit rubeū ſic̄ illud. DIASCO. Urit̄ āt oē alumē ſiue aſſat̄ vt calcitheos.

Alum quid eſt. Plinius libꝰ 27.cap.6.in pꝛincipio.
Alytel: eſt inſtrumētum ſublimādi alkimiſtarum.
Alumfac: eſt apoſtema in palpebꝛa cum pꝛuritu.
Alūpnati: eſt diſpō cum qua fit hō peſſime effeminatus.
Alumnus fructus eſt circa oꝛtos naſcēs ſicut ramus ſine ſpinis folia hn̄s ſic̄ oliua ⁊ latioꝛa: naſcitur ī marinis locis ⁊ circa hoꝛtos: eius folia elixa mādicāt̄. Radices eiꝰ cū mulſa bibite ſpaſmatis reſtituūt ſanitatem: reuma ꝓhibent ⁊ lac mulieribus ꝓuocāt. hec Diaſco.
Alūdobadeſte.i.coſtus.
Alūtcurac. ſunt fruſta ſubtilia que īterdum in diſinteria emittunt̄: ⁊ ſūt ſuba ipſoꝝ inteſtinoꝝ.
Alupiſon. vel alupta.i.lenticula aque.
Alupſulide: vel aliſſediles .i.alkekengi.
Alupum.i. turbit.
Aluruitarā. qd ē.l. carchas
Aluſne: vel aluſue: ideſt vſnee.
Aluſen. lilialis. Algaſen.i. alguaſen.
Aluſnē.i. ſulfurata: ⁊ ſꝫ q̄ſdā ē herba d̄ q̄ fit alcali.
Aluſines.i.paſſule ſine granis.
Aluſtas.i.papauer.
Aluta ē coꝛiū ſup qd̄ cerotaria extēdunt̄. Et aluta eſt herba iſatis.
Alutdobādeſt.i.coſtus.
Aluthili vel aluthilia.i. fructus tamariſci.
Alluthan.i.oleaſtrum.
Aluthi meroſcen.i. nomen loci in quo ſunt ſcole.
Alutrica.i.galla.
Alutut.i.lēticula aquatica.
Aluum.i.venter.
Aluxufentu.i. aqua de caſan.
Aluzumet.i.vnctuoſa ⁊ pinguia.
Alyab.i.balauſtia.
Alyada.i.polium.
Alyana.i.enula.
Alyar.i.vt nō videat ī die.
Alyari vel alyare eſt genus piſcis.
Alybien.i.iringion.
Alybleb.i.mercurialis.

Alybia.i.apa omne qđ oriť in carne glandoſa.
Alybſillide: vľ alibſillidos .i.akekengi.
Alyca.qdā dicūt ꝙ eſt ſpelta ⁊ eſt vex.ſilr qđdā genus frumti qđ ſpelte ſimilať vocať alica.ſʒ qñ inueniť alica ſimplr de ſpelta intelligitur ꝑ qua.l.futa.
Alichiſe ideſt abrotanuʒ feniceum.
Alycta ē qdam ꝯfectio que muſcum recipit.inde dicitur alipta vel alicta muſcata vel alipta.
Alyxatanos.i.alkekengi.
Alzachanan.i.hedera.
Alzampfer.i.cāfora.
Alzanarai.i.gūmi hedere.
Alzas.i.amigdale.
Alzaſtac eſt ſpēs trifolij.
Alzcderach.i.cedrus.
Alzemet.quid eſt.l.ſene.
Alzena.i.contractio.
Alzhema.ē ſpēs mezereō.
Alzil.i.calx.
Alzim.i.indicus.
Alzima ideſt flos eris vľ es vſtum.
Alzingiati: vel alzinglati.i. caſſialignea nigra.
Alzufex.eſt gen⁹ elleborı.
Alzumet.i.vnctuoſus.
Ama auis nocturna q̄ gre. dicitur.ſtrix.
Amamoſis.i.perfectum videndi impedimentū ſine maxima paſſione.
Amandal.i.colloqntintida rectificata.
Amanis vľ amays ideſt ſpica celtica.
Amancū.i.gypſuʒ lucidū d quo fiunt feneſtre.Ga.
Amanaſueti.i.nigella.
Amanaram.i.aconitum.
Amanthina.i.arthemiſia.
Amantilla: potentilla.i.fu. valeriana.
Amaracus.i.ſaturegia.
Amaracus vel amaratus: vel amaric: vel amarion.
Amarac⁹.Achanē.i.vchuē. Plini.lib.zi.cap.xi.in pn⁰
Amaris amaritu.amaritū .i.ſanſucus vel maiorana.
Amarola.i.camodrea.
Amarantiū.i.arthemiſia.
Amarantū.criſogonuʒ.griſanthū.Miſchesto.Plinius lib.zi.capi.8.i.herba craſſula.
Amarigaco grece cliſtere.
Amaracti.i.ſarcocolla.

Cap. XXXV.

Amarichest. ara.vel pētaſilem.gre.aligos vel ligos.lati.agnus caſt⁹ vľ ſalix marina vel alexādrina vel arbor abac.Agn⁹ caſt⁹ frutex eſt ſarmtoſa cui⁹ ſtipites ſunt recti ⁊ duri ad frangēdū folia ei⁹ ſilia folijs oliue niſi qꝛ ſunt maiora molliora ⁊ longiora:flos ei⁹ eſt purpure⁹ ⁊ aliqñ albus.⁊ ſemen eius ſilē piperi.folia ei⁹ medicine cōpetunt ⁊ nō radices ⁊ flores magis.⁊ vbicūqꝫ agn⁹ caſtus ſimpliciter inueniť florē intelligas.Agnus caſtus.n.omni tpe iueniť viridis ⁊ in aquoſis locis magis q̄ʒ in ſiccis q viridis maioris ē efficacie q̄ʒ exiccatus.dr.n.ꝙ libidinē reprimendo caſtum reddit vt agnus ca.eſt ⁊ ſic.in ſcđo gra. SERAP.li.aggre.ca.amarikeſt ſiue amarichest.auc.Diaſco.amarikeſt.i.agnus caſtus ⁊ eſt arbor abrahe:ſemē eius dr ſemē agni caſti.⁊ nominať piperella:⁊ eſt piper eunuchoꝝ.Et ſunt ei due ſpecies ⁊ dicitur kiſtos:eo ꝙ religioſi ſternūt hāc plantā ſub lectis ad refrenandam libidinē ⁊ nominatur login ꝑpter duriciem virgaꝝ eius.⁊ eſt planta in magnitudine arborum.Naſciť ꝑpe aquas ⁊ locis aqueſtribus hʒ virgas duras ad frangendum ⁊ folia eius ſunt ſimilia folijs oliuaruʒ:niſi quia ſunt lōgiora maiora ⁊ molliora:⁊ quedā ſpecies huius plante hʒ florē purpureū ⁊ quedā hʒ floreʒ album:⁊ hʒ ſemen ſimile piperi.Et idē auc.Galie.qđ adminiſtratur ex illa arbore eſt ſemē folia ⁊ flores.Et ſeminis qdem ⁊ floꝝ ſubſtātia eſt ſubtilis valde ⁊ eſt ca.⁊ ſic.in.3. DIASCO.ca.agnus.ſm trāſlatōeʒ noſtraʒ.Agn⁹ ſiue aligos lat.appellata eſt alexandrina.agnus dr ꝑpter caſtitatē nomine greco ſi qdem ſubſtrata corporibus potētiā venereā tollit id ⁊ ſemen eius potui datū idem operatur.aligos aūt dicta eſt ꝑpter ſuauitatē ⁊ eſt frutex arboris ⁊ naſcitur circa flumina vel in campis aquoſis lōgas mittēs virgulas que difficile franguntur folia eius maiora atqꝫ molliora hʒ.Eius ſpēs ſunt due:altera eſt cum flore purpureo altera cum albo:ſemē quoqꝫ hʒ tanq̄ʒ piper ⁊ virtutis feruētis. AVICEN.lib.2.cap.de agno caſto. Agnus caſtus cali.in primo.ſic.in.2.⁊ eſt reſolutiuus ſubtiliatiuus diſgregatiuus ventoſitatum:⁊ in ipſo eſt apertio cum ſtipticitate:⁊ eſt remotiuus doloris. GALIE.6. ſimpli.phar.capitľo de agno caſto.Id quod adminiſtratur ex illa arbore in medicina ſunt ſemē ⁊ flos.⁊ ſeminis quidem eius ⁊ floris ſubſtātia eſt ſubtiliſſima:⁊ in ſapore ei⁹ ē acuitas ſiue acredo ⁊ ſtipticitas ⁊ virt⁹ ei⁹ ē cal.⁊ ſic. in.3. POSSE. Lect⁹ ex eo fact⁹ reprimit libidinē.fomēteť ⁊ genitalia ex aqua decoctiōis ipſi⁹.⁊ ſuccus ēt paretur contra gomorream.flores eius vel folia decoquanť in aceto ⁊ addito caſtoreo cataplaſmenť genitalia.valet enim agnus caſtus mirabiliter ad libidinis extinctioneʒ inaniēdo ſpūs ⁊ cōſumēdo ſperma.hoc ſimiliter facit ruta:maiorana ciminum calamentū ⁊ anetū:ſed in hoc potentior eſt agnus caſtus.ſed enim iſta ca.aperitiua ⁊ extenuatiua.Sunt etiam alia que extinguunt libidinē inſpiſſando ſperma ⁊ ꝯgelando vt pſilium:ſemē lactuce citrulli melonis cucumeris portulace ſcariolarū acetum agreſta ſumach ⁊ canfora ⁊ ſimilia.In ſucco agni caſti ſeminū feniculi.3.iij.⁊ eſule.3.ij.coquantur ⁊ mane colatura leucoflegmatico detur.vinuʒ etiā decoctiōis agni caſti multum confert.agnus caſtus dimittať in amurca olei vt putrefiat ⁊ addito vino forti fiat decoctio:coleť ⁊ addita cera ⁊ oleo fiat vnguentū:cuius inunctio ſplenis duritiem vel ventris remollit.Fomentū factū ex aqua decoctiōis agni caſti matricem exiccat ⁊ eius ꝯſumit ſupfluitateʒ et ipſius orificiū anguſtat.Ad mēſtrua ꝓuocāda fiat fomētum ex aqua decoctionis ipſius ⁊ cētrū galli.Cōtra letargiā fiat decoctio cum agno caſto apio ⁊ ſalua in aqua ſalſa:⁊ fortiter fricetť ex ea poſterior pars capitis. SERA. auc.Gal.agnus abſcindit libidinem coitus.⁊ maxime qñ comediť ſemen eius:⁊ ꝓuocat mēſtrua ⁊ reſoluit apoſtemata dura que fuerit ī membris corporis. DIASCO. agnus caſtus perhibeť mederi ſerpentū morſum. Item ſemen eius bibitum hydropicis ⁊ ſpleneticis medicatur: morſibus venenatis occurrit.lac mulieribus ꝓuocat.mēſtruis imparet bibitum.3.i.cum vino veteri extinguit venerē.dolorē capitis cōmouet adhibens ſomnū.Elixatura ſeminū ⁊ folioꝝ eius tumores ſtericos diſſoluit fomēto vel diſpergit pulegio mixto vel bibito aut fomētatiōe adhibitum mēſtrua ꝓuocat ⁊ dolorē capitis tollit ⁊ cataplaſmatibus mixto oleo ⁊ aceto litargicis ⁊ freneticis ꝑſtolať.vtilem fomētationē capiti ꝑſtat ſub lecto poſitus ſerpentes longius arcet ⁊ fumigatiōe ſua id ꝑſtare nouit durities teſtium tollit cōbuſtus ⁊ pāpino addito ragadias ſanat ani.ſemen eius cataplaſmatibus recte miſcetur folia eius papulas corporis leniūt:cocturā itineris ſanāt. ſemen flores ⁊ folia ca.ſunt ⁊ ſic.virtutis ⁊ in ipſa ſubſtātia ſubtiliandi habet facultatē:etenim vtētibus ea in guſtu videnť acria ⁊ ſtiptica.Nā ſi māducanť calefaciunt nimis ⁊ capitis dolorem excitāt.Reprimunt ergo folia flores ⁊ ſemina:qꝛ ſtiptica ſunt venereos actus:⁊ ſi folia ⁊ flores in lecto ſubſternanť eadem faciunt non ſoluʒ viris:ſed etiam mulieribus:ſic etiam māducata ⁊ bibita faciunt.Inde ergo arbor dr agnus caſtus:qꝛ id facit.Naʒ ⁊ ſemen eius ad epatis ⁊ ſplenis ſclirofim vel ꝯſtipata humoribus loca iuuat.indurata digerit loca.⁊ qꝛ virtus eius leptomeris eſt non ſolum non cōmouet libidinem:ſed etiā reprimit ſicut etiā ruta:ſed calidior ⁊ ſiccior eſt agnus caſtus ⁊ virtute abundātior:ſed nō diſſimilis qualitate.eſt auteʒ ſpecialis virtus eius. GALIE.Agnus caſtus abſcindit libidinē coitus ⁊ maxime quādo comeditur ſemē eius.⁊ agnus caſtus a mulieribus athenienſibus in lecto ſterniť ⁊ reprimit libidinem.agnus caſtus ꝓuocat menſtruā ⁊ reſoluit apāta dura q̄ ſunt in mēbris corpis:ꝙ aūt caput tāgat nō ē ꝑpter multitudinē ſpūs vaporoſi orti ex eo magis q̄ʒ ꝑpter caliditatem rōnabilem ⁊ partiū ſubtilitatem.Si enim generatiuus inflatiuus ſpūs eſſet inflaret vtiqꝫ ventrem ⁊ augmētaret impetū coitus velut eruca:ſed nedum ꝙ ꝓuocat:ſed ſedare aptus natus eſt coitum.eſt aūt comeſtibilis eius fructus palāqꝫ calefaciens cum eo ꝙ doloreʒ capitis faciens eſt:minus tñ ſi aſſetur. Nam ſic cum trāgematibus manducať ⁊ minus doloreʒ capitis facit:non eſt aūt inflatiuus ventris etiam qui nō eſt torrefactus:compeſcit libidinis impetum tā torrefactus q̄ʒ nō torrefactus cōpeſcit fruct⁹. AVICEN. Fit ex agno caſto emplaſtrū cum folijs ſuis torſioni neruorū ⁊ remouet laxitudinē ⁊ facit ſodam ⁊ bibitus ſubet facit: ⁊ qñ ex eo fit emplaſtrū facit ſodam.Et eſt ex eis q̄ multiplicant lac minorando ſperma:ſitqꝫ eius potio duaruʒ.3. vſqꝫ ad.3.iij.⁊ aperit opilationeʒ epatis ⁊ ſplenis:⁊ valde iuuat ad remouēdū coꝝ duritiem ⁊ cuʒ bibiť ex eo cum oximelle quātitas duarū.3.ꝯfert hydropiſi.⁊ ſedeť in ei⁹ decoctiōe ꝑpter doloreʒ matricis ⁊ apāta eius:⁊ bibitus cuʒ mētaſtro ⁊ euaporatus deſiccat ſperma:⁊ qñ ex ſtipitibus eius ſterniť ſub dorſo ꝓhibet pollutionem ⁊ virge erectionē:⁊ ſuffumigenť mulieres cuʒ vehemens deſideriuʒ adeſt coitus ⁊ remouet illud:⁊ ꝯfert precipue ſemen eius fiſſuris ani:⁊ fit ex eo emplaſtrū cuʒ butiro duritiei teſticuli ꝑcipue cuʒ ſemine eius:⁊ ꝯfert morſui ſerpentis cum bibiť ex eo.3.i.⁊ ſimilr morſui canis ⁊ lupi ſuppoſito ēplō ⁊ fumigatōe facta ex eo:⁊ eius folia fugāt venenoſa. Et idem Serap.auc.Diaſ.Semen ipſius qñ ſumiť in potu cōfert morſibus venenoſis:⁊ ꝯfert ad hydropiſim qñ ex eo ſumunť.3.ij.cuʒ vino ⁊ ꝓuocat vrinam ⁊ mēſtrua: ⁊ debilitat virtutem ſpermatis:⁊ inducit ſodam:⁊ qñ ſemen eius bibiť cuʒ pulegio:aut fit fumigatio cuʒ eo:aut naſcale ꝓuocat mēſtrua:⁊ qñ fit emplaſtrū cuʒ eo curat ſodam:et qñ fit cum ſemine eius ⁊ aqua emplaſtrum ſedat dolorem ragadiarū ani.⁊ ipſuʒ ſemen cuʒ folijs curat exituras ⁊ torſiones neruoꝝ et vulnera:⁊ putāt aliqui ꝙ ſi viator faciat ex ligno eius baculū quē deferat ſecuʒ in itinere cuſtodit eū ab offenſiōe lapidis et aliarū rerum ⁊ ab excoriatiōe que fit ꝑ ꝯfricationē membroꝝ.

Amaſates.i.ebulus.
Amatrum.i.ſanſucus.
Amauroſis.Pau.eſt perfectum vidēdi impedimētū ſine manifeſta paſſione cum difficili motu.
Ambelos.grece vitis ampelos.
Ambagum.i.trufarium vľ vagum.
Ambat.i.ſambucus.

Caplm.XXXVI.

Ambra vel ambar.grece ⁊ latine.ara.vō hambar. Ambra ſm quoſdā eſt ſperma ceti piſcis:⁊ ſm quoſdam eſt fructus arboris ſub mari creſcentis:vľ gūmi vel manacor fontis in mari.et ſm quoſdā eſt iecur piſcis.⁊ ſm quoſdaʒ ſpuma maris.et ſm alios eſt ſtercus animalis maris:ſed falſo:qm ambra generať ſub mari in ſpēm fungoꝝ qui generanť in terra.ca.eſt in ſecūdo.ſic.ī primo circa finem.Sophiſticať autem ambra cum ligno aloes ſtorace calamita ⁊ laudano reſolutis addito muſco reſoluto ī aq̄ ro.et appoſita aq̄ in ꝑua q̄ʒtitate.Sʒ cognoſciť qꝛ ſophiſticata pōt malaxari ſicť cera:vera āt ābra nō. SERA.li⁰.aggre.cap.hambar.Hambar.i.ambra naſcitur in mari et generať in ſpēm fungoꝝ qui generantur in terra:⁊ quando mare turbať eijcit a fundo eius lapides magnos et cuʒ eis eijcit fruſta ambre:et plurimuʒ ex ea egrediť in mari:qđ eſt in terris gingios:⁊ in occidente et illa deferť almacadie:deferunt enim illuc homines qui nominanť mihere.i.veloces qñ nouerunt ꝙ mare coruʒ eiecit ambraʒ.Melior aūt ex ea eſt illa que inuenitur in inſulis illarum regionum:⁊ in littoribus ipſius cum figura rotunda coloris celeſtis.Illa vō que eſt alba ſicut ouū ſtructionis:eſt mala ⁊ eſt illa quā deuorāt quidam piſces magni qui dicunť açel qui cuʒ deglutiunt eam occidunť ab ea ⁊ natant ſup aquas mortui quos vidētes homines de gingios proijciunt ſup eos vncos ferreos ⁊ extrahunt ipſos de mari ⁊ extrahunt ambrā de ventre coꝝ et ē ambra nō bona:maxime que in ventre reperiť:et nominant eā apothecarij perſie maioris madi:verū illa que reperiť iuxta ſpinam dorſi eſt pura et munda multuʒ et bona valde.eſt ca.⁊ ſic.et hoc ſm q̄ʒtitatē more quā facit in vētre piſcis. DIAS.Ambra ca.eſt et ſic. AVICEN.lib⁰.2. cap.de ambra.Ambra ca.eſt ⁊ ſic.⁊ dr ꝙ ſit caliditas ei⁹ ī ſecūdo:et ſic.in primo. POSSE. Contra ſincopim.acć. .3.i.ambre.⁊.℥.5.ligni aloes.et.℥.ij.oſſis de corde cerui q̄ omnia reſoluanť in aqua ro.⁊ fiant pillule ⁊ ꝓpinentur. Contra epilenſiā pone ambrā ⁊ cornu cerui in vaſe vitreo ſuper carbones ⁊ patiēs ſuſcipiat ꝑ os ⁊ nares fumū ⁊ multuʒ valet. Cōtra ſuffocationē matricis que opprimit ſpūalia ponať ſimilr in vaſe vitreo cum alijs aromaticis et recipiať fumus per os vulue. SERAP.Ambra confortat cerebrum ⁊ corroborat ipſuʒ ⁊ ſenſus omnes ⁊ cor ⁊ confert ſenibus et frigidis complexione.

DISACO.Ambra virtuteʒ cerebro preſtat ⁊ ceteris ſenſibus ſeu cordi adiuuat quoqꝫ ſenes ⁊ illos qui a frigidis humoribus poſſidenť. AVIC.Ambra confert decrepitis ſubtilitate ſua:et ꝯfert cerebro et ſenſibus ⁊ confert pectori.et idem de viribus cordis ait:ꝙ ꝯfortat cor.

ALMAN.tractatu tertio.ca⁰ de ambra.Ambra ca.ē: cerebrum quoqꝫ atqꝫ cor robuſta efficit.

Ambra mella.i.nigra.
Ambidexter.i.qui vtraqꝫ manu pro dextra vtiť.
Amblegi.amelegū.Step. ēblicū corrupte ſcripſit.
Amblem:radix viua interpretatur.
Ambilops.ampliopia.ambliops: vel ambliopia.i. amiliops.i.luſcus qui in die paruʒ videt a cā non manifeſta.li⁰.de doc.gre.
Amboloſagine.ideſt vitis agreſtis.
Ambolopraſſum.ideſt porrum agreſte.
Ambor.i.ſerpillum.
Ambriſubet.i.ſene.

Caplm.XXXVII.

Ambrosia eſt ſpēs arthemiſie.⁊ latine dr athanaſia.ſed ſm Diaſ.Ambroſia eſt ayſdo.quere Diaſ.in ꝓprio cap.qui vocat ayſdo Ambroſiā: et eſt ayſdo ambroſia maior.vbi ſciendū ꝙ ambroſia eſt duplex.ſ.maior et minor:maior eſt ayſdo:minor vō ambroſia:quā nominat Diaſ.ca⁰.de ambroſia:eſt ſpēs arthemiſie que vocať tanacetum.⁊ ideo dicit.Ambroſia:quaʒ multi botruʒ vocāt:aut arthemiſiā frutex eſt multas virgas habēs longas palmis tribus:et folia in initio minuta ſimilia rute.virge ſunt plene ſemine quaſi acimis odorē vini habēs que nō floreſcit.radix eius tenuis eſt et longa duobus palmis.naſciť in capadocia:que circa ſe inuenerit ꝯplectiť.vtus eſt illi ſtiptica ⁊ caſtaltica ⁊ cataplaſmatibus adhibita:omne reuma prohibet corporis.

GALIEN.6.ſim.phar.cap.de ambroſia.Ambroſia ſiue apiū ſiluaticum ſiue apium ruſticum ſiue botrus ſiue temidis et eſt tanacetum.cataplaſmata vō habet vim ſtipticantem ⁊ repercutientem.

Abrotoſtonus:ideſt curuatio anterior.
Amdropluſius.i.ībecillis.
Amechim.i.oçimum citrarium.
Ameis.i.extremitas vite.
Amelbacarim.ideſt lepus marinus.
Amellētū.i.ſine inguine.
Amelonſis ſilueſtre:ideſt naſturtium.
Amemē.i.papauer agreſte
Amemel.i.carbūculi.
Amenonis.i.folia papaueris:ſʒ meli⁹ amenonis.i. papauer nigrum.
Almēſus ē genus cibarij.
Amene.i.ſiſimbrium.

Amentū .i. nitrum coctuz .l. baurach. ꝑpe finem.

Ameos: qd eſt .l. nachana.

Ameos emithetinis .i. alumen ſciſſuz: vl' ſcipterea.

Ameracū .i. albacoen alba lege vchuē.

Americ: ideſt maiorana.

Amerina arbor eſt nō multuz a ſalice diſtans. Pli. libro .z4. cap. 9.

Ames eſt ſerpens quidam diuerſoꝝ coloꝝ.

Ameſe: ideſt a medio.

Ameſates: ideſt ebulus.

Ametiſtus quid eſt lege ametiſtus lapis.

Ameus vl' ameu: ideſt redi domū vel morula vel ſemen morule rubi.

Amfaricon: ideſt ypericō.

Amfemerina: ideſt lilialis et eſt alгueſcen.

Amfeſibeemba ē qðdā genus ſerpētis. Pli. 8. c. z3.

Amfima .i. caſtoreum vel quodcūqȝ animal degēs in aquis ⁊ in terra.

Amfimerina febris .i. quottidiana ab amphi gre. qð eſt circū ⁊ imera dies: eo ꝙ ſingulos dies circuit.

Amfitraros: ideſt ſpagus.

Amfodillus albutiū: ideſt imbecillis.

Amgailem cort. arab. i. arbor gūmi arabici ſpinoſa: cuius lanugo eſt ſicut cotum ex cuius fructus ſucco fit acatia.

Amgiulanauum. amgailē ideſt ſpina egyptiaca.

Ami eſt ſpēs cimini vl' fruct⁹ iuniperi. Pli. zo. c. i5.

Amiacy eſt medicia ida q̃ eſt ſil'is cinamomo.

Amiantum annara .i. teſte ouoꝝ quibus pulli excluduntur in nidum.

Caplm. XXXVIII.

Amiberberis. ara. gre. rarach: vel oxiacantū. lat. vō berberi. SERAP. li° aggre. ca° amiberberis .i. berberi: ⁊ eſt rubus achiſſa: ⁊ eſt dictū acutū: et acſa: ⁊ eſt dictū ſpina. ğ vult dici ſpina acuta: ⁊ eſt illa q̃ facit fructū qui dr̃ zachuch ſiue zaitab: ⁊ eſt amiberberis et deferṫ a coraſceni: et eſt arbor ſil'is arbori piroꝝ ſilueſtriū: q̃ dr̃ abbinus ſiue abaras: niſi qr ē minor et habet multas ſpinas: et habet fructū ſimilē grano mirti: niſi qr eſt maior et rubeus facile frāgibilis: ⁊ hꝫ iteri⁹ grana: ⁊ hꝫ radicē hn̄tē multas radiculas īfixas terre.

GALIE. 8° ſim. phar. ca° oxiacantū: hec arbor eſt ſimilis virtute et ſpē arbori archandi: ideſt piroꝝ ſilueſtriuz: niſi qr arbor piroꝝ eſt ſtiptica ſtipticitate forti: ſed in fructu eius cuz ſtipticitate eſt res incidens ſubtiliter.

AVICEN. li° ſcðo. cap° de berberis. Amiberberis eſt azaraſch: ⁊ ex eo eſt rotundū et rubeū cāpeſtre: et aliud ē nigrū longū arenoſuz aut montanuz: ⁊ eſt fortius. fri. eſt et ſicca in fine tertij: et eſt vincens coleram valde.

POSSE. SERAP. Fructus eius qn̄ bibiṫ: aut etiam comediṫ abſcindit fluxū antiquū et humiditates antiq̄s que fluunt a matrice. Et qn̄ fit emplaſtrū cuz eo trito attrahit ſagittas que ſunt infixe carni ⁊ aſtellas et ſpinas ⁊ alia ſimilia: et qn̄ percutiṫ venter mulieris p̄gnantis cuz radice huius ter: aut fit inunctio cum ea expellit fetuz: et eſt frigida et ſicca in ſecūdo: ꝓhibet ⁊ incidit ſitim calidam et fortificat ſtomacū et epar. Et ꝓprietas eius eſt ꝙ cōfert apatibus calidis: et hec auc. Aben meſuay. Et idez auc. armaſios: fructus eius retinet et ꝓhibet oēs egritudines que fiunt a fluxu ventris. AVICEN. Fructus amiberberis cōfert apatibus calidis ex eis emplaſtrum ſuppoſitum: et confortat ſtomacū et epar: et abſcindit ſitim valde: ⁊ confert raſure et fluxui ſanguinis inferius.

Amichas. gre. ideſt ſcarificatiōes. Caſſius felix. capitulo de igne ſacro.

Amictas .i. lūbrici vētris. Caſſius felix.

Amiceticū .i. recorꝑatiuū.

Amicroteum vel amicrotero .i. facile ad cognoſcēdum: vt in Alexādro de tuſſi. mālis aūt ⁊c.

Amicticuz .i. mitigatoriū.

Amictica virt⁹: ideſt laceſſitoria: irritatoria: aperitiua.

Amidron .i. obſcurū min⁹ appens. Et amidros pulſus .i. ībecillis ſeu ðbilis.

Amidū .i. amilum.

Amifructus .i. iuniperus.

Amigdaleon .i. oleū amigdalarum.

Amigdalus arbor: et amigdala fruct⁹ qd ſunt .l. lauet: leum. ara.

Amigdale pro morbo ſunt due eminētie iuxta radices lingue in faucibus ſimiles capitibus māmillarum ⁊ dicunṫ branci.

Amigdalen .i. arbor ſpinoſa vn̄ emanat gūmi arabicum.

Amilnus .i. camomilla.

Caplm. XXIX.

Amilum vel apoyois. gre. ara. viſce. latine vō amidum. Amidū vel amibus eſt ſuccus frumēti: ⁊ dr̃ amilū ab a qð eſt ſine: ⁊ melos gre. i. mola: eo ꝙ ſine mola fit: vn̄ amilū eſt medulla frumēti: qð infundiṫ ⁊ tondiṫ donec furfur ſuū dimittat: deinde cū aqua mittiṫ in ſportulā: et cū preſſura colaṫ: ⁊ cū in vno vaſe velut fex reſederit aqua effuſa ī ſole ſiccaṫ poſt hoc leuiter ſtringaṫ. CASSIVS felix. ca° de amilo. Amilū tēperate caliditatis eſt: ⁊ hu. qð ſic fit: frumētū in aqua frigida ponatur per diē et noctē: et de die in diē aqua remoueaṫ quouſqȝ frumētuz videaṫ putrefieri: deīde aqua remota optime teraṫ ⁊ cuz eadē aqua optime ꝯfectuz per pannum exprimaṫ ⁊ ſoli exponaṫ vt exicceṫ vſqȝ ad aque conſumptionē: ⁊ frequēter remoueaṫ aqua frigida donec dealbeṫ: qð reſidet deſiccaṫ ⁊ induraṫ. SERAP. li° aggre. cap° de amilo. Amilū infrigidat ⁊ deſiccat pluſq̄ frumētū. Et melius ex eo eſt illud qð fit in eſtate ⁊ modus operationis eius eſt vt accipias de frumēto: ⁊ ip̄m bn̄ purges ⁊ infundes in aqua dulci ⁊ laues ipſuz cum ea: ⁊ poſt ꝓyce aquā illā cuz qua ipſuz lauaſti: ⁊ funde ſup ipſum aquam aliā: ⁊ facies ita quinquies in die ⁊ ſi potes in nocte ſimiliter: ⁊ quādo mollificaṫ oportet ꝙ eijcias aquā eius cum facilitate ſine agitatōe aliqua: ne cū aqua egrediaṫ aliqd de lacte. Et poſtq̄ hoc feceris calca cuz pedibus ⁊ ꝓyce ipſaz aquā ⁊ qð ſupnatauerit ſuper aquā ex furfure collige cuz caccia ꝑforata ⁊ abyce reſiduū: poſtq̄ vō purgatū fuerit a furfure ⁊ colatuz pone ſup lateres nouos ⁊ expone ſoli calido ⁊ ſi remāſerit in eo aliqua humiditas pone ſup ignē. Et ſapor eius eſt acetoſus ⁊ virtus eius eſt pauce caliditatis: ſed eſt cōpoſitū ex virtutibus cōtrarijs. nā vna eſt frigida ꝓpter acetoſitatē que eſt in eo: ⁊ alia ca. a caliditate eius que eſt a farina: q̃ eſt in eo a calore putrefaciēte. GALIE. p̄mo de cibis. Amilū habet virtutē lenitiuā exaſperatoꝝ: exiſtit aūt cōe: hꝫ opus oībus ſubſtātijs: quecūqȝ ſicce ſm̄ ꝯſiſtentiā exn̄tes: neqȝ ſtipticitatez habēt: neqȝ aliquā aliā qualitatē manifeſtā vel virtutē: ⁊ vocant ipſuz apoyoys .i. ſine qualitate merito exn̄tem talez vt ad ſenſuz eſt ⁊ in humidis ſubſtātijs aliqua talis: cōſimile aūt eſt v̄tute ablutis panib⁹: minus tn̄ alimentum dans corpori. DIASCO. cap° de amilo. Amilū appellatū eſt ab eo: qð greci milos molā vocant .i. ꝙ ſine mola fiat: eſt aūt vtilius amilū: qð ex tritico fit cretico aut egyptio. Accipe triticuz ⁊ laua in aqua bona infunde ⁊ muta ei aquā limpidā quinquies in die vt diligētius fiat: ⁊ nocte mutabis ei aquā: ⁊ liqua qn̄ molleſcit: ⁊ manibus confrica ⁊ adde aquā poſtq̄ cōfricaueris ⁊ liquaueris: pone ad ſolē colatū: ſꝫ nō multā habeat aquā cū liquas. Eſt āt optimū amilū recēs ⁊ cādidū ⁊ lene ſine vllo accore ⁊ inquinoſo odore. POSSE. DIASCO. Amiluz facit ad abſtinendum reuma oculoꝝ: alta vulnera oculis replet. aſpredinem oculoꝝ tollit ſanguinem reycientibus bibitum ſingulare preſidium eſt. Aſpredines arteriarū diſſenit. iuſſello lactis miſceṫ: ⁊ ꝓfluum ventris ſtringit valde: poteſt aūt leuiter ſtrīgere: ꝓpter qð in collirijs lachrymas ſtringentibus miſceṫ. valet ſimiliter contra apoſtemata ſpūalium: ⁊ tuſſim coctum in aqua ordei cum lacte amigdalarum additis penidijs. SERAP. Amilum cōfert humoribus currentibus ad oculos: ⁊ vlceribus que dicuntur felſcoles: ⁊ qn̄ bibitur abſcindit ſanguinē q venit a pectore ⁊ lenit aſperitatē gutturis: ⁊ qn̄ miſceṫ cū lacte in aliq° cibo: ℞ idē facit.

Aminuit .i. coſt barcoſt.

Amineū .i. ſine rubore: vn̄ amineū vinū ſm̄ Diaſ. i. ſine minio ⁊ ſine rubore tendens ad album.

Amiplius: ē genus cimini ⁊ inuenitur in egypto.

Amiron: eſt ſpēs ſcariole.

Amiriſim .i. ſuppoſitio carnis q̃ fit in ꝯſolidatione: vn̄ fit ibi tumefactio carnis: qr nō eſt aliud cōſolidatio niſi appoſitio carnis ſupius: que illas partes ſic tenet: ⁊ vocatur a Hal. aporiſmum. Et ab Auic. dr̃ mater ſanguis.

Amiſul .i. qn̄ apparēt radices capilloꝝ albe ⁊ extremitates ſunt nigre.

Amitaſay .i. eminētia vlceris vel oculi.

Amitrocita .i. obſcuritas.

Amitroceta: ideſt debilitas epatis.

Amitrocena .i. tenēs mēſuram.

Amiçen: qd eſt .l. Aec.

Capitulum. XL.

Amleg. ideſt mirabolani emblici belliget .i. mirabolani bellirici. vbi ſciēdū ꝙ mirabolani emblici ⁊ bellirici ſunt ex alia arbore ꝓducti q̄ alie ſpēs mirabolanoꝝ: ſicut apparet in .l. halilig. ⁊ iō hic determinaṫ de iſtis: ī lr̄a vō halilig determiaṫ de alijs ſpēb⁹ mirabolanoꝝ. SERA. li° aggre. cap° de amlegbelliget. Amlegbelliget .i. mirabolani emblici ⁊ bellirici ſunt fri. ⁊ ſic. in fine tertij: ⁊ extinguunt acuitatē ſanguinis a caliditate colere ⁊ auferunt ſitim ſua frigiditate ⁊ p̄parāt ſtomacū: ꝓuocāt appetitū: ⁊ ſtringūt vētrē ꝓpter eoꝝ ſtipticitatē.

IOAN. MESVE. cap° de mirabolanis. Mirabolani emblici ſunt ex medicinis ꝯfortātibus ſtomacum ⁊ cor ⁊ epar ⁊ viſcera. Et meliores ex eis ſunt hn̄tes fruſta groſſa ⁊ denſa ⁊ grauia: que minus creſcūt in oſſibus ⁊ plus ī carne: rari quoqȝ nō hn̄t ſp̄ſ: ⁊ ſunt fri. cōpl'onis parū ⁊ ſic. in primo gra. ⁊ ipſi ſunt cōfortatiui mēbroꝝ ipſoꝝ ⁊ coadunatiui partiū eoꝝ. Et ſunt de extinguētibus inflāmationē in ſtomaco ⁊ epate: ⁊ ipſi nutriti maioris ſunt opatiōis ⁊ minoris corrugatiōis. Modus nutriēdi emblicos. Accipe ex eis quātitatē quā volueris ⁊ ſubmerge in aqua et expone ſoli vſqȝ dum tumefiant ⁊ humectenṫ: poſt exprime ⁊ pone in aqua mellis ⁊ dimitte ꝑ dies duos: ⁊ deinde coque cuz facilitate ⁊ poſtq̄ cocti fuerint dimitte parum refrigerari: ⁊ adde cū eis mellis tabarçet ſic̃ quartā partem totius ⁊ recōde: ⁊ quidā ſupcōdiūt cū ſpēbus aromaticis cōfortatiuis ſicut cū cinamomo xilloaloe gallia cardamomo ⁊ croco ⁊ ſimilib⁹. Bellirici ſunt ex medicinis hn̄dictis: expectaṫ eniz ꝑ eos confortatio. meliores ſunt groſſi ponderoſi ⁊ denſi corticis. fri. ſunt in primo. ⁊ ſic. in ſcðo. In poſſe ⁊ ꝓprietatib⁹ alijs ſunt ſicut emblici.

POSSE. SERAP. auc. Hal. Emblici ⁊ bellirici habēt ꝓprietatē denigrādi capillos ⁊ ꝓhibēt caſuz ipſoꝝ ⁊ ꝯferunt emorroydib⁹ ⁊ ipſi tumeſcūt in aqua: ⁊ cōditi ex eis faciūt opationes mirabolanoꝝ nō conditoꝝ: niſi qr ſunt debiliores eis: ⁊ in belliricis maior ē ꝓprietas in acumīe q̄ in emblicis. Et idem auc. Bedigaras. Emblicoꝝ proprietas ꝯfortat ſtomacū ⁊ ꝓhibent corruptionē ab eo: fortificant ſtomacū ⁊ augent appetitū cibi: ⁊ incitāt coitum: ⁊ abſcindūt ſputū ⁊ vomitū: ⁊ ſedant ſitim ⁊ augēt operationē ſenſus: ⁊ bellirici ſunt ꝓpinqui in opatiōe citrinis. Mirabolani emblici bellirici ⁊ kebuli mixti cum oleo amigdalaꝝ dulciū ⁊ cū melle tigūt capillos colore nigro.

IOAN. MESVE. Mirabolani emblici educūt ſolutiōe flegma ⁊ ſunt ex rebus valde cōfortātibus cerebrū ⁊ neruos ⁊ augēt intellectū ⁊ ꝯfortant cor: ⁊ cōferunt tremori eius ⁊ mūdificāt ſtomacū a putrefactione ⁊ confortant ipſum ⁊ ſedant feruorem in eo ⁊ auferunt ſitim ⁊ addunt in appetitum ⁊ ſedant vomitum.

Ammiſenie .i. ſiellach.

Amocua: vel Amoma: ideſt armoniacum.

Amoi .i. radix quecūqȝ.

Amolach: ē ſpēs bubonis.

Amolēten .i. ſine inquinatione: vt in alexādro.

Amolentū. Amoliptū .i. qð eſt ſine inquinatōe vt cerotum aliqð qn̄ digitos nō ingnat. Caſſius felix.

Amola vel amolella: eſt qðdā potagiuz medicinale ſatis expertū ꝯtra vomitū īfantiū ⁊ pueroꝝ cauſatū ex frigiditate: cuius receptio eſt hec. ℞. cinamomi ſpice croci ligni aloes maſticis nuciſmuſ. gariof. terre ſigil. calami aro. çinçiber. roſa. macis cardamomi maioris ⁊ ēt minoris. an̄. ʒ. .i. bulliant cuz aqua ro. in vna fiala vitrea ī cinere calido poſtea coleṫ ⁊ paulatim cum cocleari potui ꝓpinetur.

Amomin ꝓpriū nomē eſt.

Amomim .i. ſine rubore: vt in alexandro.

Amomides eſt plāta ſatis ſimilis amomo: qua caremus in partibus iſtis.

Amoniatuz: tumamathos .i. confectio ſubtilis: pro qua .l. timiama.

Caplm. XLI.

Amomum. gre. lat. pes columbinus. ara. hameien. DIAS. ca° de amomo. Amomū genus eſt odoratiſſime herbe: cuius frutex ē ſimilis botruo in circuitu cuiuſlibet arboris naſcēs: ramulos hꝫ ſiccos et duros v̄gulis ſimiles: coloris ſubruffi: circa quos folia iūcta ⁊ copioſa: ex tirſo botruoſuz ſemē reddēs et ſibi cōnexuz: florem albuz: veluti viole folijs ſimilib⁹ brionie. Cuius triplex daṫ ſpēs. eſt enim qð appellaṫ armenū ceteris melius auroſi coloris vel flaui odoris boni. Alið eſt qð appellaṫ medicon p̄mo inferius naſciṫ in locis humectis: et ꝓpterea forma maius atqȝ viride ⁊ lene tactu ſaporē origani habēs. tertiuz vō qð appellaṫ ponticū ruffum eſt et nō longū nec difficile frāgibile botruoſo ſemine plenū et odore ꝑcuſſibile .i. ſtipticū: eligēduz eſt aūt recens et albū virgas purpureas habēs expanſuz ⁊ ſemine plenuz ſimile botruo: ⁊ ponderoſuz ſuaue qð maſticatuz linguā remordet: vnū colorē hn̄s nō variū: vires hꝫ calefaciētes et ſtringētes ⁊ ſiccas. PLINIVS. li° iz. cap° i3. de amomo. Amomū vocaṫ eo ꝙ velut odorem cinamomi inferat: naſciṫ in ſyria et armenia: frutex eſt botruoſū ſemē reddēs ſibi cōnexuz: flore albo veluti viole figura folijs ſil'ib⁹ brionie: odore ēt bono ſomnū īcitat: ⁊ eſt ca. ⁊ ſic. in tertio. SERA. li° aggre. cap° de hameme. Hameme .i. pes colūbinus et eſt amomū: ⁊ eſt planta ſicut racemus ſemē ſibi hn̄s cōnexuz hn̄s florē paruuz ſimilē flori plāte dicta loctidā: quoꝝ color trahit ad rubedinez: ⁊ circūquaqȝ ſunt folia multa cōglobata ⁊ ſemē eius in racemis ⁊ hꝫ florē albū ſimilē flori viole in figura. Et melius eſt armenū cuius color eſt valde aureus: et color ligni ei⁹ eſt ad ruborē vergēs: et hꝫ odorē bonū valde. Sed illud qð eſt aquaticuz naſciṫ in locis petroſis ⁊ humidis et eſt debilius altero et eſt magnū: cui⁹ color eſt ad viriditatez tendēs: ac molle tactu: et lignū eius eſt valde ſquamoſuz et in odore ſuo eſt ſil'is odori rute: et in ſapore ſuo eſt ſil'is ſapori origani: ſꝫ illud qð eſt ex terra q̃ dr̃ pōtus: lignū eſt hn̄s ad rubedinē decliue nō longū nec difficile frāgibile: et eſt ortus eius ſicut racemi: et eſt plenū ſemine: et odor eius eſt purus ſtipticus: et illud qð eſt potētioris odoris ē nouuz albū et eſt optimū et hꝫ ramulos coloris ſanguis: et qn̄ nō eſt maturū eſt expanſuz et plenū ſemine et racemis paruis ſimile grauē hn̄s odorē bonū multum mordicans linguā: et color eius eſt vnicus nō diuerſus. et qdaz adulterāt amomū cuz planta que dr̃ amomides: eo ꝙ ſimilaṫ amomo: niſi qr nō hꝫ odorē eius nec tale ſemen: ⁊ naſciṫ in armenia: et flos eius eſt ſimilis flori origani. Si vis nō decipi ab hac vel a ſimilib⁹ caue a plāta q̃ ē nimis iuuenis: et elige illā cuius rami egrediunṫ ab vna radice virtus eius eſt calefactiua. GALIE. 6° ſim. phar. cap° de amomo. Amomū hoc quidē videṫ ſm̄ virtutē aſſimi/

lari acoꝛo:niſi ꝙ ſiccus plus eſt acoꝛus: digeſtibilius vͦo amomũ. et dixit Gal. in qnta affõꝝ. ꝙ oĩa alia calida forti caliditate ſunt ſilĩa. ſ. in ħ amomo: ſic ſunt caſſia lignea capſus cinamomũ ꝛ faciũt ſodã. et ſilr faciũt plures alie ex ſpẽbus q̃ ſunt ſubtiles ꝛ calide. AVICEN. liͦ. ſcðo. cap. de amomo. Amomũ eſt arboꝛ ſic botrus ligni ſic rethe iuoluti ꝛ hꝫ floꝛẽ ſimilẽ emathi in coloꝛe et folia eius ſunt ſic folia vitis albe: quoꝝ coloꝛ ẽ ſicut aurũ: ꝛ coloꝛ ligni ẽ ſicut hyacinti boni odoꝛis: ẽ ſpẽs eiꝰ alia viridis groſſa naſcẽs in locis hũidis: ꝛ eiꝰ odoꝛ rute: et ẽ ſpẽs alia egyptiaca q̃ nõ eſt lõga neq; lata neq; debilis neq; grauis ad frãgẽdũ. imo ſilĩs vue: ꝛ odoꝛ eiꝰ exuberat ſup trãſitum vue. ca. ẽ ꝛ ſic. in ſcðo. ſubtiliat ꝛ maturat ꝛ ĩ ipo ẽ ſtipticitas: et vͦtus eiꝰ ẽ ſicut vͦtus acoꝛi. imo ẽ vehemẽtioꝛis digõnis ꝛ maturõnis: ſꝫ acorꝰ ẽ vehemẽtiꝰ exiccatiuꝰ q̃ ipꝫ.

POSSE. DIAS. Amomũ eſt pſtãs ſõnuꝫ: tumoꝛes ẽt cataplaſmatibꝰ admixtũ ſedat: ictibꝰ ſcoꝛpionũ cũ ozimo tritũ: et vt cataplaſma ĩpoſitũ occurrit: ex aq̃ eiꝰ oculi tumẽtes releuant̃: tumoꝛes viſcerũ vue paſſe mixtũ ꝛ vt cataplaſma ĩpoſitũ ſedat. muliebꝛia feminaꝝ fomẽto cõpeſcit: ꝛ huiꝰ aq̃ cal'a potata nefreticis ꝛ epaticis ꝛ podagricis ꝓdeſt: miſcet̃ diuerſis antidotis ꝛ miris: ꝛ varys odoribꝰ grate miſcet̃. SERAP. Amomũ ĩducit ſomnũ ꝛ ſedat ſodã qñ emplm̃ cũ eo fit ſup frõteꝫ et maturat apata calida ꝛ ɔfert pũcture ſcoꝛpiõis qñ fit emplm̃ cũ eo ꝛ bedarogi. i. ozimo et ponit̃ ſup locũ pũcture et cõfert apatibus oculoꝝ tumidis qñ fomẽtant̃ ex decoctiõe eius: ꝛ cõfert apatibꝰ ĩtriſecis qñ cũ eo exteriꝰ ſupponit̃ facto emplo cũ paſſulis: ꝛ ɔfert doloꝛi matricis qñ fit naſcale cuꝫ eo: ꝛ qñ fit encatiſma ex decoctõe eiꝰ: ꝛ qñ bibit̃ decoctio eiꝰ ɔueniẽs illi cuiꝰ epar ẽ ĩfirmũ: ꝛ ɔfert egritudibꝰ renũ ꝛ podagre: ꝛ ipm̃ ĩgredit̃ in ɔfectiõibꝰ multis ꝛ magnis et odoꝛiferis. Et idẽ auc. humaym yſaac. Amomũ ẽ res que inebꝛiat: eteni de ꝓprietate eiꝰ ẽ ꝙ inebꝛiat ꝛ facit doꝛmire. Auic. Amomũ maturat apata calida: ꝛ eiꝰ decoctio bibit̃ ad podagrã ꝛ ſedat̃ in ea: ẽt ad illud grauat caput: ꝛ facit ſodã ꝛ facit ſomnũ ꝛ ẽ ex inebꝛiãtibꝰ ꝛ doꝛmire faciẽtibus: et fit embꝛoca ex decoctiõe eius obtalmie ca. ꝛ ɔfert pleureſi ffe: ꝛ apit opilatiões epis: ꝛ ẽ plurime digõnis q̃ acoꝛus: ꝛ ɔfert doloꝛibꝰ matricis. ꝛ ĩtrat in peſſarys matricis: ꝛ ſedet̃ in decoctiõe eius ad doloꝛẽ renũ: ꝛ bibit̃ ex eo ad doloꝛẽ matricis oẽm. emplm̃ ex eo factũ cũ pedarogi valet pũcture ſcoꝛpiõis. ALMAN. trac. 3. caͦ. de amomo. Amomũ ca. ẽ ꝛ ſic. qð opilationẽ epis ex frĩditate eſt ꝓficiẽs doloꝛẽ aufert matricis: in capite tñ grauedinẽ et doloꝛẽ atq; ſcotomiã gñat.

Amonades. i. arthemiſia.

Amoneabiel. i. ciminuꝫ album.

Amoniſi. i. calamentuꝫ fluuiale.

Amoniacũ qd eſt. l. vaſac.

Amoꝛellũ frutex ẽ ſarmẽtoſa hñs folia ꝛ floꝛes ſicut oliua ꝛ ſemina nigra curãs cãcros ſcabiẽ et leprã ꝛ ponit̃ in ſyrupo magiſtri vrſonis: poſito ĩ antidotario Gal. minoꝛi.

Amoꝛiſubet. i. ſene.

Amoꝛoſia ẽ q̃dam ɔfectio quã ponit Aui. ĩ ãtidotario ſuo. ꝛ amoꝛoſia ẽ qdã ſapoꝛ arõaticus ſic dictꝰ.

Amoꝛeſia. gre. ẽ qñ ex ſciſſura arterie fit collectio ſanguis extra arteriã: qð etiaꝫ dr̃ apoꝛiſma. Amariſma: mater ſanguĩs.

Amotua. i. armoniacum.

Amphoꝛa. i. quadrantal.

Amphibia. gre. aĩalia ĩ terra ꝛ in aqua viuentia.

Ampeleos melana. i. vitis nigra ꝛ ẽ viticella. Diaſ.

Ampeleos leuce. i. vitis alba ꝛ eſt bꝛionia. Diaſ. ẜm alios cucurbita agreſtis. Aui. feſire. ara. kãbayde.

Ampeleos agria vel agreſtis. i. vitꝭ agreſtis: q̃ alio noĩe dr̃ lãbꝛuſca: cuius flos vocat̃ ynãtus vl' ynãtum: ꝛ eiꝰ ſunt due ſpẽs. l. haarim. Pli. 27. cap. 7. ꝛ liͦ. 23. caͦ ſcðo: poſt pꝛincipiũ. Diaſ. Clematis. ꝛ flãmula eſt ſpẽs eius.

Ampeleos ynoferos vl' vinoferos. i. vitis vinifera: ꝓ qua. l. haarim. Diaſco.

Ampelopꝛaſſon. gre. Diaſ. i. aratillus: ꝛ ẽ poꝛruꝫ vinee. nã gre. pꝛaſuꝫ poꝛrũ dicũt. Pli. liͦ. 24. capͦ. 15. in medio.

Ampleopia: eſt obſcuritas vidẽdi q̃ fit ab aliqua nõ manifeſta cã. Pau. Demoſthenes. Alexan. Ambliopia.

Ampirepi ſecon balan o. i. mirabolani indi.

Amplemon vl' amplenon. i. ſcolopendria.

Ampliopia. i. obſcuritas viſus ꝛ ẽ luſcus q in die parũ videt a cã nõ manifeſta: vt Oꝛibaſius in Alexandro de oculis.

Amphebe: Anphna. arab. coagulum.

Ampurias. i. cauda equina

Amuberis. i. berberis.

Amuden. i. amiden.

Amulumet. i. pondus. ʒ. ij. minus. ʒ. iij.

Amuletũ vel amũ. i. ciclamen. Pli. liͦ. 25. cap. 9. ante medium.

Amurca. i. fex olei ĩferioꝛ: ſꝫ murca ẽ fex olei ſupioꝛ ꝛ qd eſt. l. Cahit.

Amuri. i. almuri.

Amuriſma. i. amoꝛeſia.

Amruditis. i. ſerpẽs cuius longitudo eſt vſq; ad cubituꝫ ꝛ coloꝛ eius ẽ coloꝛ arene: ꝛ ſup ipſius coꝛpꝰ ſunt veſtigia.

Amzen: quid eſt. l. Aec.

Ana: ſurſuꝫ vel eq̃le ĩterp̃tat̃ vel rectũ vel pariter: reintus ſimiliter.

Anabaſis vl' Acut. i. ypurꝰ ꝛ eſt cauda eqna. Diaſ. et Anabaſis gre. aſcẽſio vel aſcenſus: ꝛ capͦ. 13. Pli. li. 26. caͦ. 7. ante medium.

Anabach: vel anabacie vel Alcãnub. i. carrubie.

Anabroſis: vl' diabꝛoſis vl' coꝛroſio idẽ. nã roſis iciſio vel ruptura: ita dicit alexãder. Demoſthenes Anabꝛoſim dicimus ſcabꝛoſaꝫ palpebꝛaꝝ paſſionem.

Anabula: ẽ ſpẽs titimalli.

Anababe: eſt fructus arboꝛis q̃ vocat̃ agriſolium.

Anactiron. i. cultre. Ga. 3. ð ingenio ſanitatis. cap. 4. ante medium.

Anacalla. Pli. Anagallida aliq acoꝛon vocãt ꝛc̃. lib. 25. caͦ. 11. in pꝛincipio.

Anacardus: pediculus elephãtis: ab impitis dr̃: qð eſt falſuꝫ: ſed eſt fructus cuiuſdã arboꝛis que vocat̃ pediculus elephãtis ara. beladar.

Anacaroes. i. muroꝝ pfoꝛatio.

Anachochi. i. bacce lauri.

Anacollima. gre. i. medicamẽ ſtrictoꝛiũ: qð fronti ꝛ timpoꝛibꝰ ſupĩducit̃ ad ꝓhibẽdũ humoꝝ fluxuꝫ ad oculũ. Demoſthenes Anacollema vocat acolla: qð eſt glucten. Herodius idem.

Anacriſis. i. pfoꝛationes et ſcarificationes.

Anada. i. liq̊r vel hũiditas coꝛdis.

Anadach. i. frad.

Anadagoꝛ. i. ſumach.

Anadoſis. gre. i. redditio vl' eq̃lis diſtributio.

Anadoxis. gre. receptio. liͦ. de doc. gre. Gal. 7. memiri. capitulo ſecundo.

Anadromes. gre. i. r̃curſus

Anadromes. i. capparis. Alexan. cap. de epil'ia.

Anafriogos. i. ſpagus.

Anafiticatos idem.

Anagalion. i. ɔſolida mioꝛ.

Anagarꝫa qd eſt. l. bothoẽ.

Anacati. i. auis mouens caput.

Anacaros: ẽ nomẽ cuiuſdã ĩſule.

Anacafa. i. muſa.

Anagalliris. i. ſimphitũ vl' confirmatum vel conſolida maioꝛ ꝛ minoꝛ.

Anagallidos. i. ſemen miri ce. Diaſ. ❡ Cap. XLII.

Anagallus gre. vel mioſchays: vl' xantala. ara. ippia. lat. vͦo auricula muris dr̃ ẜm aliquos. Anagalli ſunt due ſpẽs: vna ẽ auricula muris: et eſt maioꝛ: ꝛ alia ẽ moꝛſus galline ſiue moꝛgellina ꝛ eſt minor: ꝛ maioꝛis due ſunt ſpẽs: vna q̃ facit floꝛẽ celeſtis coloris: ꝛ ẽ alia q̃ facit floꝛẽ rubeũ ꝛ hñt folia pua ꝛ rotũda et ramos q̃drατοs ꝛ ſemẽ rotũdũ. Mioꝛ vͦo facit floꝛẽ albũ cuiꝰ folia ſũt ſilĩa ſupꝛadicte. DIAS. cap. de Anagallo. Anagalli. ſ. maioꝛis ſũt due ſpẽs: vna ẽ q̃ floꝛẽ hyacintinũ ꝓfert: q̃ femina ẽ. Altera eſt q̃ ꝛ floꝛẽ dactili coloꝛẽ hñteꝫ ꝓfert q̃ ꝛ maſculus ẽ. Ambaꝝ vͦo frutices ſunt mioꝛes ꝛ ſup terrã ſpãſe: ſubq̃dratas hñtes vͦgulas: ſemẽ hñtes de ſup obrotũdũ. Raſ. ſcðo affõꝝ dic̃ anagallus. i. mr̃ ſilua.

SERA. liͦ. aggre. caͦ de anagallo. Anagallus ẽ planta q̃ hꝫ folia ſubtilia pua ꝛ ramos q̃dratos: ꝛ ſemẽ ſil'e ſemini coꝛiãdri: ꝛ maſculus ex ea noĩat̃ ĩ greco xantala: ꝛ femina cardabella: ꝛ ẽ herba de bauleic. Idẽ auc. Diaſ. ẽ herba cꝰ due ſũt ſpẽs. vna ipaꝝ hꝫ floꝛẽ celeſtini coloꝛis ꝛ ẽ femĩa. altera vͦo hꝫ floꝛẽ rubeũ ꝛ ẽ maſculus: ꝛ ſunt due plãtule expãſe ſup faciem terre hñtes folia pua ꝛ rotũda ſilĩa folys herbe q̃ dr̃ lactin: ꝛ hꝫ ramulos q̃drãgulatos ꝛ ſemen rotũdũ: ſubtilẽ radicẽ. Et idẽ auc. Gal. vͦtus eiꝰ ẽ q̃ calefac̃ parũ ꝛ deſiccat ſine moꝛdicatõe ꝛ abſtergit abſterſiõe foꝛti ꝛ attrahit. GAL. 6. ſim. phar. caͦ. anagallus. Anagallꝰ vtraq;: tã q̃ fuſcũ hꝫ coloꝛẽ q̃ q̃ rubicũdũ: abſterſiue ſatis vͦtutis ſunt: hñtes q̃dã occultã caliditatẽ attractiuaꝫ. Et idẽ in. 7. caͦ. myoſchays ſiue myſothis. Anagallus ſiccat ĩ ſcðo: cal'itatẽ aũt nullã manifeſtã hꝫ. POSSE. Emplm̃ ex anagallo factũ curat tumoꝛeꝫ ani: ꝛ ſuccꝰ eiꝰ curat oculoꝝ caligines: ɔfert hydꝛopicis ꝛ calculoſis ꝛ epicis: ꝛ herba ipa ɔtuſa ꝛ ſup vulnꝰ ĩpoſita attrahit ĩfixa coꝛpoꝛi.

DIAS. Ambe ſpẽs anagalli vulneribꝰ pſtãt effectũ: tumoꝛeꝫ nõ admittũt: ꝛ ĩfixa coꝛpi euocãt: paſcẽtia vulnera abſtinẽt: ſuccꝰ eoꝝ doloꝛẽ dẽtiũ ꝓhibet: ſi ꝓ dextro dẽte ĩ ſiniſtra nare fuerit ĩmiſſus. hic ſuccus cũ melle actico coctꝰ ꝛ adhibitꝰ oẽs caligĩes oculoꝝ ſiue vitiũ eoꝝ qð vocat̃ argemõ ſiue argema detergit: moꝛſibꝰ venenatis bibitus medicat̃: nefreticis: hydꝛopicis ꝛ epicis: ꝛ renali paſſione defectis pſtat auxiliũ: ano tumẽti ĩpoſitꝰ medicat̃. Itẽ ſuccus naribꝰ ĩfuſus putredinẽ capitis purgat: hꝫ. n. deſiccatiuã vͦtutẽ abſq; moꝛdicatiõe: vñ ꝛ vulnera gluctinat ventrẽ q̊ꝫ deducit mulſe admixtꝰ ꝛ potui datꝰ: herba ɔtuſa ꝛ ĩpoſita ſtipites educit de coꝛpe. SERAP. Spẽs anagalli cuiꝰ flos ẽ celeſtis: ɔfert exitui ani: ꝛ illa cuiꝰ flos ẽ rubeꝰ facit anũ egredi ſi fit cũ ea ẽplm̃. GALIE. Ambe ſpẽs anagalli hñt occultã caliditatẽ attractiuã vt ꝛ ſtimulos ĩfixos euellãt. earũ vͦo ſuccus a naribꝰ purgat ꝑꝑ eãdẽ cãꝫ: ꝛ vl'r loquẽdo ſiccatiuã hñt vͦtutẽ: q̃pꝛopter etiaꝫ vulnera ſolidant: ꝛ putreſcentibus conferunt.

Anagiros. Anagiris. Acopon. i. maluaterrẽa. Dia. frutex ẽ folys ꝛ vͦgis ſilĩs agno arboꝛi: grauis odoꝛis plenꝰ floꝛe ſilĩ bꝛaſice ſemẽ in foliculis ꝛc̃. Pli. lib. 27. cap. 4. in fi.

Anagit. i. canfoꝛa.

Analus. i. nõ ſalitꝰ. Gal'. 12. terapen. caͦ. vltimo.

Anatiros. i. argalia veſice. Gal'. 5. de ingenio ſanitatis. caͦ. 5. in medio.

Anago. gre. i. deductio.

Anagoge vl' anagogẽ. i. eductio ſãguĩs ꝑ os. Oꝛibaſius. Caſſius felix.

Anagodan. i. ſumach.

Anagogũ. i. ſputũ educens vel ſpuere faciens. Ale.

Anaguid. i. nouiter de furno egredientium.

Anabada. i. cibꝰ ſic phelu den: niſi qꝛ cũ eo ponit̃ çiçamũ. Almãſ. trac. 3. c. 13.

Analbarã. i. moꝛfea alba.

Analenſia eſt ſpẽs epilẽſie vitio ſtomaci.

Analipſis. gre. Anacalipſis. i. refectio.

Ananſi. i. arundo.

Anãtia. i. pes lepoꝛis gariofilata ſanamũda. ideꝫ. l. gariofilata.

Anapetica. Anapeptica. gre. bona digõ vel recta digeſtio.

Anapleuretica ſunt q̃ alta vulnera cõplẽt ꝛ lĩpidãt.

Anapopletica. gre. que replent vulnus carne.

Anapletotica ſunt q̃ cicatrices groſſant ꝛ alta vulnera cõplẽt ꝛ limpidant.

Anaſatha. i. hydꝛopiſis carnoſa.

Anaſarcha ẽ ſpẽs hydꝛopiſis: ꝛ fit qñ ſupfluitates groſſe nõ expellũt̃ ad cutim: ſed iux̃ carnẽ: vñ dr̃ ab ana qð ẽ iux: et ſarcos qð ẽ caro. iõ dr̃ hydꝛopiſis carnoſa: et vocat̃ ſil'r hypoſarcha. Pau.

Anaſtomaſis eſt cũ oꝛa venaꝝ aꝑtioꝛa effecta ſanguinẽ emittũt: vl' eſt ſupflua elargatio. Gal. 7. memiri. capͦ. 2. in pꝛincipio.

Anas qd eſt lege har.

Anathimaſis. i. delatio fumi ſurſuꝫ a ſtõ ad caput. eleuatio exhalatio euapoꝛatio fumoſitas.

Anathimiaſis idem.

Anatif vel anãſi. i. arundo

Anathomia. i. ꝓpoꝛtiõalis vl' equalis ſectio: nã thomi ſectio.

Anatrel'. i. neruoꝝ pfoꝛatõ

Anatrepſis. gre. i. nutrimẽtũ. li. de doc. gre.

Anatircon. Steph. eſt flos aſeſoꝛi: vel axeras: ꝛ ẽ binach ſeu affodillus. lege Antericon.

Anatropha. i. conuerſi ſtõi ſurſuꝫ: ꝛ ẽ vomitus: ſubuerſio euerſio ĩappetibilitas nauſea. Gal. 8. memiri. ca. 3.

Anaxilis. i. ɔſolida minoꝛ.

Anaçet. i. iuiube.

Anaceto. i. ſarcocolla.

Anchiani. i. caſtoꝛeũ.

Anchili. i. flos.

Anchuſa. Abugiliſe. ſimar. i. lactuca aſini. bearfelꝰ.

Anchuſal. i. aec.

Ancias. gre. tumoꝛ durus: iuxta pariſtimias.

Anciſtrũ. Demoſthenes ẽ inſtr̃m cirurgicũ ſic vncinus cuiꝰ qðdã ẽ hñs ĩ ſũmitate cauernã ſeu foꝛamẽ ꝑ qð filũ trãſire poſſit. gre. velãgiſtrũ dr̃ ꝛc̃.

Ancoꝛa herba ĩ locis cultꝭ ꝛ oꝛtẽſibꝰ ĩuenit̃ naſcẽs raro: niſi cũ floꝛe. Butãnicus de ipſa loquitur.

Ancoꝛa. i. ſpelta.

Ancoꝛia. i. vlcus excoꝛiationũ.

Anchoꝛiſmata. gre. tumores: vt in libͦ. antiquo de ſimplici medicĩa reperi.

Anchemida. i. camomilla. Gal. ſcðo memiri. cap. 2ͦ

Andachocha. i. bandachucha.

Andacote. i. ſuffurate.

Andale. i. colloquintida.

Andalartos. i. calcutecaumenon.

Andaran. i. alumen.

Andarante. i. ſal lucidum.

Andaracaton ẽ tertia ſpẽs trociſcoꝝ tyriace. nã ĩ ea ſunt trociſ. ſquillitici. trociſ. tyri: ꝛ ẽ tertia ſpẽs. ſ. trociſ. diacoꝛalli.

Andechocha. i. ſaturegia.

Andocoꝛe. i. ſulfurata.

Andoture. i. mãdragoꝛa.

Andracacara qd ẽ. l. herba graſſula. ❡ Ca. XLIII.

Andrafaſis vel androfaſis gre. ara. araf. lat. vͦo atriplex. SERA. liͦ. aggre. capl'o araf. auc. Diaſ. Araf. i. andrafaſis olus ẽ de gñe duplici oꝛtiuũ ꝛ agreſte. fri. ẽ: ſꝫ domeſtica multo frĩdioꝛ ẽ agreſti.

GALIE. 6. ſim. phar. c. andrafaſis. andrafaſis ſiue atriplex ſiue criſolocãna fri. ꝛ hu. vͦtutis ẽ. hu. qdẽ in ſcðo gradu a medys. fri. ĩ pmo: quã qdã tepidã dicebamꝰ eẽ q̃litatẽ qualis ꝛ nr̃is roſis damꝰ: niſi qꝛ nõ ẽ ꝑticeps ſtipticitatis: ſꝫ ẽ aquoſa ꝛ mĩme terreſtris ſicut malua: ſꝫ ẜm vẽtrẽ facile trãſit ſic illa ꝑꝑ viſcoſitatẽ: oĩno aũt modicuꝫ quid diafoꝛeticũ ẽ ei: ſunt ẽt ꝛ oꝛtulane tã malua q̃ andrafaſis multo hũidioꝛes ꝛ frĩdioꝛes agreſtibꝰ. POSSE. DIA. Andrafaſis cataplaſmatibꝰ adhibita cruda ꝛ cocta papulis ĩpoſita medet̃. ſemẽ eoꝝ cũ mulſa bibitũ ycteriços curat: eiꝰ vͦtus ẽ leptinitica cũ polẽta cataplaſmatibꝰ adhibita ꝛ ĩpoſita doloꝛẽ capitis tollit tumoꝛibus oculoꝝ nec̃ia adhibet̃ ꝛ fatigationẽ ſtõi ĩpoſita tollit: ſemẽ eius nefreticis medet̃: ꝛ folia eiꝰ cõtuſa ꝛ ĩpoſita ignẽ ſacrũ ɔpeſcũt. folia eiꝰ comeſta doloꝛes veſice ãputãt: ſil'r ꝛ reuma ſtõi ꝛ vẽtris ꝓhibẽt. Comeſtũ febꝛes acutas extĩguit ꝛ lũbꝛicos rotũdos educit: ſãguinẽ reyciẽtibꝰ ꝓdeſt. diſintericis comeſtuꝫ auxiliat̃: cataplaſmatibꝰ oculoꝝ vtil'r adhibet̃. reumatiſmũ ĩteſtinoꝝ: ſi adhibet̃ ɔpeſcit. doloꝛes matricis ſuppoſitũ mitigat. Eſt. n. andrafaſis hũida abũdãter fri. mediocriter: nil hñs ſtipticũ: ſꝫ aquoſa ẽ vt malua: domeſtica ãt multo frĩdioꝛ ẽ: ꝛ iõ ĩflãmationibꝰ in initio expedit. In ſtatu vͦo ꝛ declinatõe ſilueſtris: ſemẽ vͦo eaꝝ ꝓiectoꝛiã hꝫ vͦtutẽ: vñ ycteriçis ꝛ epicis: ſi ẽ ex epis emfraſi vtilis ẽ. Cruda ſiue cocta durities oẽs ꝛ furũculos ſanat. ꝑmonibꝰ qdẽ añq; in vulnus erũpãt vtiliter imponitur.

Scabras vngues ſine iniuria vlceris detrahit.podagre
feruorē cū nitro ⁊ aceto ⁊ melle extinguit.ſolutoria eſt.
SERA.auc.Raſ.Semē eiꝰ facit vomere fortiter:⁊ vi
di hoīez q bibit ex ea.ʒ.ij.⁊ aſſellauit vſqꝫ ad debilitatem
magnā. GALIE.Andrafaſis domeſtica multo frīdior
eſt agreſti:q̄propter ⁊ flegmōibꝰ ēt frīdis:icipiētibꝰ qdē ⁊
creſcētibꝰ ac mollibꝰ adhuc:⁊ q̄ſi feruētibꝰ hortulana:eis
vō q̄ in ſtatu ⁊ dclinatōe:⁊ idureſcētibꝰ ⁊ frigeſcētibꝰ agre
ſtis ſunt cōuenietiores:fructus eius abſterſiue vtutis eſt.
vnde ⁊ ad hictericos ex opilatiōe epatis vtilis exiſtit.
ALMAN.trac.3º.caº.de atriplice.Atriplices fri. ſunt ⁊
hu.q̄ ventrē mollificātes bene nutriunt:hictericis quoqꝫ
⁊ calidꝫ hn̄tibus epar beneficium preſtant.
Andrago vel andragne:ideſt portulaca.
Andragne.Andrachni agreſte.i.portulaca ſilueſtris:et ē
ſoldana:q̄ ē lacticinioſa:⁊ ē laxatiua.p q̄.l.chachille.
Andragines:ideſt capparis.
Andraginos:vł Androgines.i.nenufar vel nimphea.
Andrarane.i.ādracacarē. Andraſemō ē ſpēs yperici.
Androſaches quid eſt.Pli.27.caº.4.circa medium.
Androſtica.Ga.6.ſim.phar.cº.androſtica.Androſtica q̄ ⁊
pitars:⁊ leuki:⁊ challaſia vocat:vt actis ē herba.pōt āt
deſiccata ⁊ bibita.ipa vō nō fructꝰ ipſiꝰ vrinas ꝓuoca
re ſufficiēter palam.quoqꝫ ꝙ ēt diaforare ⁊ ſiccare.
Androſemō didimo maſculus:vel aſgron:vł androſemi
dadion vel dadis maſculus. PLINIVS.cº ādroſemō.
Androſemō ē herba ſil'is ypicon cauliculis molliorībꝰ et
dēſioribꝰ ⁊ magis rubētibꝰ:folia alba:rute figurā hꝫ:ſem̄
papaueris magis ſil'e.Come eiꝰ trite ſanguineū emittunt
ſuccū.gignit in vineis:medio autūno fodit et ſuſpendit.
GAL.6.ſim.phar.c.androſemi. Androſemi fructicoſa
plāta duplex ē nā.Alter qdē alkita:ſeu alkaides vocatū.
alter āt qd a qbuſdā dioniſia nuncupat. POS.GAL.
Fructꝰ qdē eor purgatiuꝰ.frōdiū vō vtus ſiccatiua ⁊ ab
ſterſiua mediocriter:q̄obrē ⁊ q̄ ſunt vſta igne ſanāt.cocta
vō in auſtero vino ſolidāt. PLI.li:27.ca.4.poſt mediū.
Fructꝰ eius ē vtilis ad purgādū aluū magnor vlcer qd
eius vinum indicat. Anegibus.i.camellus.
Anech.i.vſnee. Aneide.i.anetum.
Anefi.i.roſe. ⁋Capitulum. XLIIII.

A nisum

Aneiſim vel aneiſum ara.gre.vō ⁊ latine aniſum.
DIAS.cº.de aniſo. Aniſuꝫ feruētis eſt
vtutis.ſ.ca.⁊ ſic.⁊ nature mixtualis ⁊ ſcarotice.i.iciſiue.
SERA.liº.aggre.c.aneyſim.auc.Diaſ.Aneyſin qd de eo
eſt recēs ē bonū hn̄s groſſa grana plena ⁊ nō excoriat qn̄
fricat excoriatiōibꝰ ſil'ibꝰ furfuri:⁊ hꝫ odorē bonū fortē.
Et illud qd ē ex iſula cretēſi ē meliꝰ:⁊ poſt illud ē babilo
nicū:hiſpanicū vō ē deteriꝰ:⁊ qd ex plāta eiꝰ ē magis iuua
tiuū ē ſemē eiꝰ. GAL.6.ſim.phar.c.de aniſo.Sapor eiꝰ
eſt acutꝰ amarꝰ modicū:⁊ vtus eiꝰ ē q̄ calefacit ⁊ deſiccat
in.3º.ꝓpterea ꝙ ⁊ diureticū ē:vētoſitati āt q̄ ſm vētrē reſi
ſtit. AVIC.liº2º.c.de aniſo.Aniſum ē ſemē feniculi ro
mani acuitatis maioris q̄ꝫ nabati:⁊ ex eo meliꝰ ē qd ē pon
deroſuꝫ:⁊ ē ca.⁊ ſic.i.3º. POSSE.DIA. Aniſuꝫ qꝛ mix
tualis vtutis ē hictericis medet:ſitim tollit:bibitū vene
nis occurrit:iſl'ones āputat:vētrē ſtrīgit:mēſtruis iperat:
lac mulieribꝰ ꝓuocat:⁊ auget bibitū:venerē ſtimulat:fu
migatōe naribꝰ adhibitū dolorē capitis tollit:auriū dolo
rē cū oleo ro.adhibitū mitigat:vētoſitatē vētris tollit et
dolorē.Optimū aūt ē creticū:deīde egyptiū.gallicū vero
inertiſſimū. PAV.c.de aniſo. Cōtra liuorē ex ꝑcuſſiōe
ꝯterat ciminū ⁊ aniſuꝫ:⁊ icorꝑent cū cera ⁊ calidū ſuppo
nat.Aniſuꝫ ſil'r auget lac ⁊ ſꝑma apiēdo meatꝰ ⁊ mundat
hūiditatē m̄ricis. ALMAN.trac.3.c.de aniſo.Aniſum
calidū eſt:qd vētoſitatis diſſolutiuū exn̄s:ēpis apit opila
tionē.coeūdi ꝑterea volūtatē ſtimulat. SERA.li.aggr.
auc.Dia.virtꝰ eiꝰ ē deſiccatiua ⁊ calefactiua:⁊ expellit vē
toſitates a corꝑe:⁊ ſedat dolorē:⁊ ꝓuocat vrinā:⁊ ſudorē.
ꝯfert hydropiſi:⁊ abſcindit ſitiꝫ q̄ fit ab hūoribꝰ ſalſis qn̄
ſumit in potu:⁊ ē ꝯueniēs venenis ⁊ iſl'onibꝰ:⁊ ſtrīgit vē
trē:⁊ abſcīdit hūiditates albas a matrice fluētes:⁊ ꝓuo
cat lac:⁊ excitat libidinēꝫ:⁊ qn̄ attrahit odoratu fumiga
tio vaporis eiꝰ ſedat ſodā:⁊ qn̄ terit ⁊ miſcet cū oleo ro.⁊
diſtillat i aurē:curat qd itra ipaꝫ accidit ex caſu aut ꝑcuſ
ſiōe:⁊ ſedat dolorē eiꝰ.Et idē auc.abugeri.apit opilatiōeꝫ
ēpis ſplenis ⁊ renū ⁊ m̄ricis:⁊ mūdificat vias q̄ ab hūori
bꝰ opilant:⁊ ꝑp h̄ ꝯfert febribꝰ antiqs:⁊ hꝫ i ſe acuitatē ꝓ
piquā aduſtiōi q̄ reſoluit vētoſitates:maxie cū ipꝫ aſſat.
AVI.Aniſuꝫ ē apitiuū cū ſtipticitate ꝑua:⁊ ē ſedatiuū
dolor:⁊ reſolutiuū vētoſitatū:⁊ ꝓpe ſi aſſet:⁊ in ipo qdē
eſt acuitas q̄ medicis adurētibꝰ fit vicinū.Cōfert in fl'oni
in facie ⁊ apatibꝰ extremitatū.Si ex eo fiat opō:⁊ naribꝰ
eiꝰ vapor attrahat:ſedat ſodā ⁊ vertiginē:⁊ ſi terat et mi
ſceat cū oleo ro.⁊ diſtillet in aurē ſanat:qd accidit in ite
riori ꝑte eiꝰ ex ſoda a cōpreſſiōe:aut ꝑcuſſiōe:aut dolores
eiꝰ ēt:⁊ ꝯfert ſebel antiq̄:⁊ ꝓuocat lac:⁊ abſcīdit ſiti factā
ex hūiditatibꝰ bauracbijs:⁊ ꝯfert opilatiōi ēpis ⁊ ſplenis
gn̄ate ex hūiditatibꝰ:⁊ ꝓuocat vrinā ⁊ mēſtrua:⁊ mūdat
m̄ricē a fluxu hūiditatū albar:⁊ ē motiuum coitꝰ:⁊ qn̄qꝫ
ꝯſtrigit vētrē:⁊ adiuuat ipꝫ ad illd eiꝰ ꝓuocatio:⁊ apit opi
latōes renū ⁊ veſice ⁊ m̄ricis:⁊ ꝯfert āntiq̄ febri:⁊ expellit
nocumentum venenorum ⁊ venenoſoruꝫ:loco ipſius po
nitur carui quantum eſt ipſum.
Anemo anemonis.i.rub. papauer.Pli.li.21.c.23.Diaſco.
anemōis duo ſt gn̄a ⁊c.ara.xachaich.Ga.p memiri.c.3.
Anemora.i.ſiſimbrium.
Anemul ſunt oſſa ſubtilia q̄ ſūt in extremitatibꝰ digitor
Anergil.i.nux indica. Anes.i.robilie:⁊ eſt legumē.
Aneſis.i.reges ab a.qd ē ſine:⁊ nefos labor:vł morbꝰ ide
anetica.i.mitigatiua vł getica:requiē.ſ.iducētia:q̄ ano
dina vocamꝰ:⁊ anetica dies in febribꝰ dr̄ iterpolatiōis.
liº de doc.gre.Aneſis itermiſſio:remiſſio: refrigerium:
pauſatio:iterpolatio.Johānitius de mōis feb.Gali.ad
glauconem.capitulo.ii.diſtin.q̄rta.⁊.12.capitulo.
Aneſme.i.thit. Anethoſaſis.i.apertio.
Anetica.i.mitigatiua vel quietica.
Anguria.i.bathecca:cucumer ſaracenicꝰ.Auer.7.collꝫ.c.
.9.circa mediū.Auēzohar.li.p.c.7.l.dullaſia.
Anetum.i.abſinthium dulce.⁊ quid eſt lege vebet.
Anetum agreſte.i.meu. Anfaſtas.i.tegula.
Aneuſa.i.lacca. Anfe.i.coagulum.
Anfeagidi.i.coagulum ceruinum.
Anfecalferas.i.coagulum caballinum.
Anfioma.i.ſinopida.
Anfraliafres.Diaſ.eſt ſpēs ſex titimallorum.quā ⁊ den
drodes vocat.i.arboreum.
Anforiſmus.i.afforiſmus.n an̄ f.gre.ſcribit.
Angailē ē arbō naſcēs i idia i locis ruſticor:⁊ ē fri.⁊ ſic.⁊
Angākeſt.i.agnꝰ caſtꝰ.Ga.6.ſim. far. (ē ſatis ſtiptica.
Angaſtus.i.bartacū. Angerl.i.ell'eria ſtō ꝯueniētia
Ange.i.cardus. Angelica.i.archa angelica.
Angedis.i.terreſtris. Anges.i.Emaſum.
Angiologia.gre.ē cyrurgia q̄ fit in arterijs tēpor ꝑp flu
xū lachrymarum. Angimonia.i.ſarcocolla.
Angina ē apa qd naſcit ſub faucibꝰ:⁊ dr̄ ab ango angis:ꝙ
morbus maxime porcis accidit:⁊ qn̄qꝫ hoībus.
Agnitl vel angitis ē q̄dā ſpēs ſpice nardi. Diaſcorides.
Angolus vel angulus.ideſt citrullus.
Angonum.Pli.Anconin.libro.27.cap.4.verſus finem.
Anguarte:ideſt ſarcocolla.
Anguaſcen:ideſt herba lilialis:⁊ eſt anfimerina.
Anbar.i.locus qui eſt in inferiori parte gule.latine ſonat

vulneratio cum lancea:eo ꝙ camellus ibi cum lancea
percutitur et ſic moritur.aliter non.
Anicetum.i.aniſum.Pli.libº.20.capº.17.poſt mediuꝫ.
Anichmos.gre.ſiccus:al's ſuccus.
Anigailen.i.arbor gūmi arabici.
Anil.i.indicum. Animitos.i.febris fl'atica.
Animcos.i.gūmi arabicū. Animoda.Dia.vge ſunt ei
duor palmor ⁊ paulo maiores fruticeſqꝫ vge nodoſe i
qbꝰ ſūt capitella minora folia minuta ſic̄ lenticule aut
Animon vł anemoa.i.papauer rubeū. (rute ⁊c.
Animones qd ē.l.Otonia. Aniotos.Aniatos.gre.i.in
Aniſſi.i.ſerpens. curabilis inſanabilis.
Aniſum ciminum dulce ſemen feniculi romani idem.
pro quo lege Aneiſim Aniudē.i.Antiiden.
Anlicetati.ideſt aniſum. Annara.i.teſta duor vnde
pulli excludūt.amiātū. Annemula.i.matriſiluia.
Anneſtin.i.flos prati. Annoticū.i.recorporatiuū
Annia.i.ꝑuatio anhelitus. Anocazna.i.cantabrū.aliq
Annomen.i.roſa canina. dicūt ꝙ eſt ſiſimbrium.
Annoſader.i.ſal armōiacū ſed prima melior.
Anoch.ideſt arthanite.
Anodinum:ſedatiuum:ideſt mitigatiuum.
Anodormon matricis.i.aſcenſus matricis ad ſuperiora.
Anodoſis.i.diſtributio nutrimenti in membra.
Andromū.i.recurſor. Anoen ē ꝓpriū nomē loci.
Anoloſoch.i.obolus:⁊ eſt pondus.12.granor ordei.
Anora.i.calx. Anore.i.medicamē pilos auferēs.
Anoreſia.i.faſtidiū vel priuatio appetitꝰ.Atrophia.
Anori eſt quedam ſpecies dactili.
Anoſtomaſis.i.aſcenſus matricis ad ſuperiora.
Anoſtomizare.i.aperire venas que ſunt in ano.
Anonis.dixit Step.ꝙ ē ſpēs Acuā.i.Achauē.vchuē.
Anoſtris.Anofris.lycos:ideſt lupus.
Anphna.Anphebe.ara.ideſt coagulum.
Angnopa.i.ferox. Anrioch.i.plumbum.
Anſe eſt modus ligationis ⁊ nodationis qui vulgo dicit
aſola:quaſi nodus qui imediate cuꝫ quis vult ſoluit.
Anſea.i.lilium. Anſtonlocia.i.cappinꝰ arbor.
Anſali.Anſel.ara.ſquilla.Daliabbas.
Antali:ſūt oſſa ſcā ſic̄ dētali vtcūqꝫ maiora: ſꝫ nō hꝫ ſuꝑ
ficiē lenē ſic̄ dētali:ſꝫ vgulatā ⁊ totā albā.oriunt ſic̄ et
illi.⁊ eādē hn̄t vtutē.ponunt in antido.Gal.in vnguen
to citrino:qd interꝑtat vnguētū de citro.
Ankiſtron.gre.hamus vocat.agkiſtron ſcribunt:ſꝫ anki
ſtron ꝓferūt.Nā vbicūqꝫ gāma an̄cedit kapa ipm gā
ma tranſit in ſonum n.lr̄e. (dr̄ xebeth.
Anthion.gre.anetū.ide anethileō olim ide factū.ara.vō
Antali.Andhel.ara.collogntida.baliabas. (lore.
Anterōata.gre.tūores cuti ſil'es.ſꝫ alios tūores ſine do
Antera vł antira.i.ſemē roſe:⁊ ē illd qd remanet de roſa
⁊ rubet ⁊ matureſcit:qd āt ē itus.ſ.ſemē lanuginoſuꝫ ē
antera:lꝫ cōiter teneat ꝙ antere ſunt pipuli roſarum.
Antefl'or qd eſt.l.enantium.haarim.in principio.
Anterion vel antericon.i.flos affodili.vł ſemē.Diaſco.
Antereon eſt pars gutturis ſub mento.Caſſius felix.
Anthali.i.colloquintida. Anthoriſmata.i.tumores.
Anthora ē herba ſic dcā q̄ſi ꝯ thorā:q̄ thora ē ſatis vene
noſa:⁊ dr̄ anthora ab anthi qd eſt ꝯ ⁊ thora:vn̄ anthora
.i.ꝯ thorā.vn̄ notādū ꝙ anthora ⁊ thora ſunt due her
be q̄ oriunt in vna ꝑte ſimul:et hn̄t folia q̄ſi folia vio
lar:ſꝫ magis rotūda et modicū iciſa:et flores ſunt eis
ſic̄ flores panis porcini:niſi qꝛ thora facit eos hn̄ viola
ceos:ſꝫ anthora facit eos ſubrubeos.vna ear eſt iterfi
ciēs.ſ.thora.alia aūt eſt ſanans.ſ.anthora.
Anthos.i.flos oīs:ſed ponitur cōiter pro flore roriſmari
ni.inde dianthos confectio.
Anthrakion.i.gēma carbūculus:⁊ eſt etiā vlcus oculi.
Anthrataos.i.febris flegmatica periodica.
Antias.i.tumor durus.pariſtinon.Pau.
Anti.greca ꝑpō.i.ꝯ.vt antixp̄s.i.ꝯ xp̄ꝫ.ātipapa.i.ꝯ papā.
ātidotū.i.ꝯ datū:eo ꝙ ꝯ paſſiōes dat remediū medica
men leuamen adiutorium.libº.de doct.gre.
Antichiſis.gre.i.limatia. Anticat.i.borax.
Antidaſis.i.emach. Anticrocū.i.floſ albucij.i.car
Antifaare.Buſacli.i.corallus.Steph. (tami.
Antifarmacū.i.vicetoxicū:⁊ ē ex toxiū.herba ē cuiꝰ folia
ſūt q̄ſi folia ꝑſici ⁊ ſtipes ſubtil' tēdēs ad colorē viola
ceū.p q̄.l.vincetoxicū. ⁋Caplm. XLV.
Antifilos vł antill'.gre.ara.vſnē.lat.ſalſola:⁊ eſt
herba d q̄ fit ſal alkali. DIAS.Duo
ſūt eiꝰ gn̄a.vnū hꝫ folia lēticulis ſil'ia.alia hꝫ folia ſil'ia ca
mepithi.ꝑma hꝫ haſtā altā duobꝰ palmis erectā cū folijs
mollibꝰ:radix ē illi minor ⁊ tenuis:naſcit i locis herboſis
⁊ ſolanis guſtu ſalſa.ſcda ē q̄ folia ⁊ haſtas ſil'es camepiti
hꝫ.ſꝫ aſꝑiora ⁊ minora:florē purpureū ⁊ odorē grauēꝫ:ra
dix cicoree ſil'is. GALIE.6.ſim.phar.c.antill'.Antillis
duplex qdē ē.ābe tn̄ mediocriter ſiccāt ⁊ vlcera ſolidāt.
Altera vō q̄ camepitheos aſſil'at plus vtiqꝫ q̄ꝫ alia ſubti
liū ꝑtiū ē vt epilēticis ꝯferat.hec aūt abſterſiuior q̄ꝫ alte
ra ē. ALMAN.trac.3.c.vſnen.ca.eſt ⁊ ſic.que purgat ⁊
apit opil'onē:carnēqꝫ corrodit ſupfluā.vlr aūt oīuꝫ iſtarū
herbar bonū hn̄tiū odorē q̄ꝫplures cal'e ſūt:niſi ille ex q
bus ſentit illd qd diximꝰ.ſ.frīditas māifeſta ſic̄ ſētit i aq̄
Antille eſt qdā lapis. (ro.⁊ cāfora atqꝫ ſandalis.
Antiloblefarus.i.cum palpebre ſimul caſu congluctinā
tur:aut ipſa palpebra albo oculi.
Antilops vel Antinops.i. egilops:⁊ eſt collectio apoſte
moſa circa angulum maiorem oculi.
Antimonium vel Antimonis quid eſt lege aitruad. Sti
bia.Plinius.33.capitulo.6.poſt principium.
Antimiō vł Antimō.i.mādragora.⁊ Antimō.i.canis ca
Antin algin.i.teſticulus caſtorei. (put.
Antinꝰ vł Antimꝰ.i. camomilla:vł gamilla: vł camele
Antiocum.i.flos ſambuci. (on.l.hebonig.
Antion:eſt planta vnde colligitur laudanum:et eſt ſpēs
roſe canine.vt Diaſco.capº.ciſſos.
Antipaſis.i.ꝯria detractio:methaſinthesis:linearis.
Antipathia dr̄ id quod obtūdit violētiā alteriꝰ medicie.
Antiqui.i.oſtrea. Antirina.i.ſauina vł bracheos.
Antillilis:ideſt ſatercelisſium.Steph.
Antilos gre.Diaſ.gn̄a eiꝰ duo.vna ē q̄ folia lēticule ſil'ia
hꝫ ⁊c.Pli.li.21.ca.29.Auic.vocat zabarath
Antimis.i.camomilla.Diaſ. Antira.i.ſemen roſe.
Anthillion quid eſt. Pli.libro.26.capº.8.verſus finem.
Antifraſis.i.oppoſita detractio.Galie.4. de ingenio.ca
pitulo ſexto.vltra medium.
Antirenū.Antiquꝰ liber de ſimplici medicia:ē plāta dcā
cinocephalū.i.canis caput ramoſa p totos ramos folia
minuta ⁊ oblōga ⁊ dēſa:florē ꝑuum colore auroſo hn̄s
ſemē vitulinis naribꝰ ſil'e.Pli.li.25.c.9.vltra medium.
Antirinō:aut araninō.Dia.ml'ti lignidā agreſtē dixerūt:
herba ē ſil'is anagallidi folijs ⁊ haſtis flores hꝫ croce
Antiſpaſis:ideſt contraria euerſio humorum. (os ⁊c.
Antiſpodia:ē cinis factꝰ ex folijs ſtipticis.ſ.mirte oliuar
⁊ ſimiliū.⁊ dr̄ ſic:eo ꝙ ponit loco ſpodij.Dia.c.de antiſ
podio.dr̄ eo ꝙ ꝓ ſpodio mittat:qꝛ ſil'is ē vtutis:⁊ cōfi
cit ſic.Accipe mirtā imaturā cū floribꝰ ⁊ baccis imatu
ris ⁊ mitte i cacabū nouū crudū:⁊ coopi ꝑtuſū cooꝑcu
l'o ⁊ mitte i fornacē cacabū:⁊ aſſa q̄ꝫdiu caccabꝰ ipe ꝑ
coquat:⁊ iter cacabo crudo refūde:⁊ ſil'r coq̄ ⁊ reijce
⁊ laua cinerē diſciplina ſpodij.⁊ ſil'r de folijs oliue an
tiſpodiā facere potes.ſed meliꝰ fit de oleaſtro cū flore

ſuo.multi võ citonia minutis ptib⁹ icisa ſemie piecto ſil'r
ↄficiũt.ſiccamina multi in ſole ſiccata ſic ↄficiunt. multi
võ buſſi folia ꝛ ſtinci ꝛ ſcini cũ flore ſuo aut caprifici folia
ſicca in ſole ſil'r ↄficiũt.aly võ taurocollã aut lanas ſucci-
das ĩtinctas ĩ pice liqda:aut melle cõburũt ſili diſciplĩa.

Antiſtrum eſt inſtrumentum cyrurgici ſicut vncinus.

Antofali:ſunt gariofoli groſſi tuberoſſi.ꝛ dicuntur antofali:ideſt ante nati:ſicut calumbria ante ficus.

Antopirus panis.i.fermentatus:ꝛ eſt contrarius opiro.

Antrakes.Anthrakia.gre.i.carbones incenſi.pruna.

Antraphapheos.ideſt mandragora.

Anthracoſim.gre.rubor nimius palpebrarum et ex longo tempore lippientium.Demoſth.

Anthrax.Antrax.i.carbũculus vl'apa venenoſũ:qd ẽt dr̃ bonũ malanũ:vel malum malanum.Gal.

Antropa.i.conuerſio ventris ſurſum per vomitum.

Antromata.i.alba apata. Antropomorfon.i.mãdragora.

Antroſia:eſt qdã egritudo q̃ dr̃ atroſia.

Anubel.ideſt iuiube.

Anuen.i.color qui fit ex ſanguine cõchily.ſʒ falſo:qm̃ eſt color qui fit ex cocco. ℂ Capitulum. XLVI.

Anuiden ara.vel heltif.gre.laſar.vel ſilfiuʒ vl'ſil faſilfiũ.latie võ gen⁹ ferule:cui⁹ gũmi ẽ
aſa fetida.Sciẽdũ q̃ aſa ẽ gũmi qdã qd vocat̃ aſa:ꝛ hu-
ius q̃dã ẽ odorifera:q̃dã fetida:ꝛ dr̃ odorifera:qꝛ puuʒ hʒ
fetorẽ vel puũ odorẽ.Et dr̃ fetida:qꝛ p excellẽtiã hʒ feto
rẽ:ꝛ ẽ gũmi herbe anuidẽ:ꝛ ẽ hñs vehemẽtẽ igneitateʒ.ſʒ
aſa odorifera fit ex ſucco ipſi⁹ herbe hñs aliq̃lẽ odorẽ her
be p̃dicte. SERAP.li.aggre.c.anuidẽ. Anuidẽ.i.plãta
c⁹ gũmi ẽ althith.i.aſa fetida.radix ei⁹ dr̃ mabaroth. plã-
ta ei⁹ hʒ ſtipitẽ q dr̃ maſtates:ꝛ ẽ ſil'is ferule:ꝛ folia ei⁹ ſũt
ſil'ia folys apy:ꝛ ſemen ei⁹ latũ ſil'e ſemi nigẽ mẽgitagas.
GALIENVS 8.ſim.phar.c.d ſilfio.Suba ei⁹ ẽ aerea
et v̉tus gũmi ei⁹ qd ẽ aſa:ꝛ v̉tus ramoꝝ ꝛ radicũ:ꝛ floris
ei⁹ ẽ q̃ calefacit calefactõe forti.ꝛ ẽ ca.ꝛ ſic.in.3⁰.ꝛ illud qd
eſt de ipo maioris ſaporis ẽ gũmi:ꝛ ipa plãta ẽ cal'ior ꝛ ſb-
tilior aliaꝝ plãtaꝝ oĩuʒ.ꝛ ppterea hec ẽ magis reſolutiua
ꝛ ita lac aliaꝝ oĩuʒ:ꝛ ẽ in fine cal'itatis:ꝛ ẽ ſub'e venenoſe
niſi qꝛ ẽ plus in ea ſuba ignea aerea.et idẽ ſm aliã trãſla-
tionẽ ſilfy:calidiſſim⁹ qdẽ opos:gnĩmo folia ꝛ ſtipes:ꝛ ra
dix calefacit generoſe.ſũt aũt vẽtoſioris ſub'e oĩa:ꝛ ſm ꝟ
difficile digeſtibilia.extrorſuʒ tñ corpi appoſita opatiora
ſũt:ꝛ maxie oĩum opos attractiue ſufficiẽter exñs v̉tutis
ꝛ ↄſumere carnẽ ꝛ deſtruere hʒ pp p̃dictã ei⁹ cõpl'onem.
DIASCO.ca⁰.ſilfiũ.Silfiũ oĩb⁹ ẽ notũ:cui⁹ lachrymũ
laſar noĩat̃ acriter calefaciẽs ꝛ veſicã ledẽs:ſʒ vẽtrẽ pur-
gãs.hec aũt herba calefacit fortiter ĩflãmatiua ẽ ei⁹ v̉tus
oĩno.naſcit̃ in ſiria ꝛ armenia ꝛ libya:cui⁹ v̉ga ſpleon ſiue
ſpletẽ vocat̃.q̃ ſil'is ẽ ferule.folia hñs ſil'ia apio ꝛ ſemẽ la
tũ.Et idẽ ca⁰.laſar.laſar.i.aſa fetida.lachrymuʒ herbe ẽ q̃
ſil'r appellat̃ q̃ in multis locis in ſil'itudinẽ ferule creſcit
folia hñs circa ſe maiora q̃ȝ apiũ:ſʒ ſemẽ ſil'e ẽ ei. eſt ãt op
timũ laſar:qd cyrinaicũ dr̃ ſubruffuʒ ꝛ plucidũ et it⁹ exal
bidũ odore viſcido:et qd hũore cito reſoluit̃ ꝛ in guſtu ſta
tim hũorẽ puocat:vires hʒ acerrimas:vñ cũ magnis ve-
xatiõib⁹ calefacit ꝛ relaxat. Adulterat̃ aũt dũ viridis eſt
ſuccus cũ ſerapino et fabe farina:qd facile ↄprehẽdit̃ gu
ſtu odore ꝛ viſu.Sol'one in oĩb⁹ medicis vſui ſucc⁹ nec̃ius
eſt.v̉t⁹ ẽ illi viſcida iflãs ſtõʒ. AVICEN.li⁰.z.c.de aſa.
Aſa eſt duarũ ſpẽꝝ q̃rũ vna eſt fetida ꝛ altera odorifera:
nõ fortẽ hñs odorẽ:ſʒ calidior eaꝝ eſt fetida:ꝛ ẽ herba ve
hemẽtis igneitatis in ſe tota:ꝛ plurimũ qdẽ h⁹ ſpẽi eſt ciri
nẽſe:ꝛ eſt gũma almarach.eſt ca.in primo ꝛ ſic.in ſecũdo.
POSSE.DIASCOR.cap⁰ ſilfiuʒ. Uirtus eius radi-
cis eſt termãtica ꝛ exarãtica.ſtõm iflat.ructationes puo-
cat.idigeſtibilis eſt et veſice ↄ̃ria accepta.cerotis mixta ꝛ
ipoſita puſtulas ꝛ ſcrofas ſpgit.oleo addito liuores corpo
ris lipidat.oleo ciprino vel irino addita ſciaticis ſrm hũo
rẽ ſiccat.in aceto cocta ꝛ cataplaſmatib⁹ impoſita ani cãs
ↄpeſcit. bibita venenis occurrit:euſtomaca ẽ mixta ſemi
nib⁹ et nobilib⁹ oxigaris ſale addito comedit̃:virga ei⁹ di
uiſa lachrymũ qd ex ſe dimiſerit neceſſarie colligit̃:qd la
ſar dr̃.i.aſa fetida.Et idẽ cap⁰.laſar.vino additũ alopitias
emẽdat meli⁹ id agẽs ſi piper ꝛ acetũ accepit ſuffuſiones
oculoꝝ in initio detergit:melle caligines oculoꝝ lipidat.
pcuſſoꝝ dentiũ dolorẽ mitigat:cũ thure mixtũ ꝛ ore retẽ
tũ ſil'r p̃ſtat.poſitũ ſup morſũ rabidi canis curat:venenis
acceptis facit nitro et rute ꝛ melli additũ carbũculis ſin-
gulare p̃ſidiũ eſt.duricies vulneꝝ ſoluit:clauos tollit:ca-
ricis additis ꝛ cerotis oĩa ſupiora facere põt.aceto mixtũ
zernas tollit:et polipũ et creſcẽtes in narib⁹ carnes flori
eris ꝛ erugini cãp̃ne additũ:oĩa ſil'r facere nouit. Sarco
colle additũ et ĩpoſitũ oxicatha curat:aſpredines fauciũ
ꝛ vocis lipidat:maxime cũ aqua ꝛ melle:ppẽdentẽ vueã
ſuſpẽdit:gargariſmo cũ mulſa frequẽter ſumptũ coloreʒ
limpidũ facit.in ouo ſorbili tuſſiẽtib⁹ pdeſt:pleureticis ꝛ
hydropicis cũ caricis ſiccis auxiliat̃:cũ pipe ꝛ ruta bibit̃
addito vĩo ꝛ typicos frigores excludit tetanicis ꝛ ſplene-
ticis ꝛ opiſtonicis põdere vlicis vnius additũ cere ꝛ glu-
tituʒ medet̃:ſanguiſugas bibitas aceto mixtũ excludit.
Coagulatũ lac ſtõ ſoluit .aſperitatẽ artarie p catarũ lõgi
tpis vel vocẽ amputatã curat:epilẽticis cũ puſca bibituʒ
medicat̃:cũ mirra ꝛ pipere bibitũ mẽſtruis impat:vẽtrẽ
mollit:et d alto cadẽtib⁹ opitulat̃:oxigarys miſcet̃:amig
dalis amaris ꝛ rute mixtũ in oĩb⁹ cauſis neceſſarie come
dit̃.cũ ficu atq̃ȝ yſopo decoctũ ꝛ collutiõi oris adhibituʒ
eroſos dẽtes medet̃. AVICEN.Aſa diſrũpit vẽtoſita
tes et effugat eas pp reſol'onẽ ſuã:ꝛ eſt cũ ꝟ iflatiua:et icĩ
dit ꝛ reſoluit ſanguinẽ in vẽtre ↄgelatũ:ↄfert allopitie il-
linita cũ aceto ꝛ pipe:ꝛ qñ admĩſtrat̃ in cibarys facit bo-
nũ colorẽ:ꝛ abſcindit verucas q̃ ſunt vt claui:et cũ icidũ-
tur fraudulẽta apata mortificãtia mẽbrũ:ſi põat̃ aſa ſup
ea ↄfert:ꝛ eſt bona in cura dubelet appentiũ:ꝛ oculoꝝ cõ
fert empetigini:qñ bibit̃ cũ aq̃ granatoꝝ ↄfert ↄtritioni
lacertoꝝ:ꝛ ↄfert dolori neruoꝝ ſic̃ tetano ꝛ paliſi:ſi acci-
piat̃ ex ea aureus:ꝛ miſceat̃ ſm q̃ dr̃ cũ cera ꝛ ↄglutiat̃:
aut ſi bibat̃ cũ vino pipe ꝛ mẽta:ꝛ iplent̃ ea mole in ore
et cõmiſcet̃ cũ thure:ꝛ ponit̃ ſup dentẽ:ꝛ efficit opationẽ
peonie in epilẽſia:ꝛ cũ ex ea fit gargariſmus eradicat ſan
guiſugas gutturi annexas:ꝛ ẽ bona ĩ initio aque alcohol
facto ex ea ꝛ cũ melle ꝛ cũ diſſoluit̃ in aq̃ ꝛ fit ex ea gar-
garizatio ꝛ ſorbet̃ clarificat vocẽ ſtatiʒ:ꝛ ↄfert aſperitati
gutturis:ꝛ ſi ſorbeat̃ cũ ouis ↄfert tuſſi ãtiq̃ ꝛ pleureſi ſrẽ
ꝛ efficit opõnẽ fenugreci in apate vulue:ꝛ ſi admĩſtrat̃ cũ
ficub⁹ ſiccis ↄfert hyctericie:ꝛ ipa qdẽ eſt ex eis q̃ nocent
ſtõ ꝛ epi:ꝛ ↄfert emorroydib⁹:ꝛ in coitu fortitudinẽ p̃bet:
ꝛ puocat mẽſtrua ꝛ vrinã:ꝛ ↄfert dolori vẽtris pũgitiuo:
ꝛ vlcerib⁹ iteſtinoꝝ.Et Ga.qdẽ extimauit in ipa eẽ v̉tutẽ
ſolutiuã parũp cũ ſtipticitate ſua.ſʒ ſcituʒ eſt apud oẽs q̃
ipa ↄfert ſol'oni antiq̃ ſrẽ:ꝛ eſt bona febri q̃rtane:ꝛ ponit̃
ſup morſuʒ canis rabioſi:et vermiũ venenoſoꝝ et rutele
ꝛ ↄfert oĩbus illis:bibita ꝛ linita cũ oleo:ꝛ expellit nocu-
mẽtuʒ ſagitte venenoſe.Sed loco fetide equale pondus
ipſius de odorifera:ꝛ põdus ſeminis de ſerapino tãtũdẽ
de anarech:ꝛ medietas põderis eius de gumma rute.
SERAP.auc.Diaſ.Radix h⁹ arboris ẽ dſiccatiua dif-
ficilis digõnis:ꝛ ẽ nociua veſice:qñ miſcet̃ cũ ceroto reſol
uit ſcrofulas ꝛ exituras.ꝛ qñ ex eo fit empl'm cũ oleo au-
fert liuorẽ q fit ſub oculo:ꝛ qñ cogt̃ in aceto ꝛ cortice gra-
nati:ꝛ fit inde ẽpl'm:curat emorroydas ani:ꝛ qñ bibit̃ cũ
tyriaca eſt medicamẽ mortiferoꝝ ꝛ venenoꝝ:et ipſa p̃pa
rat̃ ꝛ comedit̃.ſ.cum ſeminibus ꝛ ſale:ꝛ eſt bona ſtõ:ſine
his aũt eſt inflatiua et facit ructuare:ꝛ omnes ſcindunt
ſtipitem ꝛ radicem:et egredit̃ inde lachrymus qui colli-
gitur ꝛ ſiccatur:ꝛ eſt illud quod dr̃ aſa. Et melior ex aſa ẽ
illa que vergit ad rubedineʒ:et eſt clara ſimilis mirte ha
bens bonum odorem non ſimilẽ odori porri nec odorem
horribilem ſubito:et quãdo teritur et infunditur cito re-
ſoluitur:et quãdo tenet̃ in ore prouocat ſaliuam cito:for-
tius autẽ quod ẽ in hac tota planta eſt gũmi.et poſt illud
folium:et poſt illud eſt ſtipes.gummi autẽ eſt acutum in-
flatiuum:quod quando miſcetur cum aceto vino et pipe
re:et ponitur ſuper alopiciam curat eam. Alia aũt que di
cit Serapio:ſunt hic poſita ſm mentem Diaſco.Galie.et
Auic.quare pro nunc tranſeo.

Anuiden romanũ.i.ſiſeleos. Anuloſet.i.obolus.

Anzadarahce:ẽ arbor folia hñs lucida:vt pẽna pauonis ſemper virens. Anzarola qd eſt.l.zaror.

Anzerutũ.ãzarat vl'anzarut.ara.i.ſarcocolla.ãgelut gre.

Anzbaratha:eſt inſtr̃m de vitro ſcĩn:p qd pueri attrahũt aquã et violenter cuʒ volunt expellunt p foramen.

Anzicu:herba falios.falcios.flos ſambuci idem.

Aoloſia.i.bdelium. Aonich.i.agnus caſtus.

Aolos.i.diptamus. Aoria.gre.immaturitas.

Apaki.gre.longum inteſtinum.li⁰.de doct.gre.

Apalos.i.mollis vel ſine pelle:ꝛ inde dñr oua apala.ſ. ſine teſta. Jnde ꝛ apala ſarcos.i.mollis caro ab a. quod eſt ſine:ꝛ ſarcos caro.

Apalotis mollities.Apallos.i.mollis leuis tener.

Apate:eſt ſpecies intubi.Theofraſtus.

Aparine purpurea.ideſt lapago.lege Aproparme.

Apartias.ideſt ſerpens vel ventus ſeptentrio.

Appendix ſpina eſt.Pli.libro.z4.cap⁰.iz.añ medium.

Apentiſemenon.gre.i.inteſtinum rectum.Alexan.

Apepſia.gre.incrudatio.i.indigeſtio vel mordicatio.

Aperificis:eſt ſpecies titimalli.

Aphriges.ideſt biſcoctum.Galie.6.ſim.phar.

Aphodos.i.ſtercus.Gal. Apiaſter.i.apium riſus.

Apia.i.mala valde dulcia. Apinalfac.i. laieralmariẽ.

Apiretios.gre.ſine febre vel ſine feruore. Ga.ad glauco.

Apiſton.gre.fetalogos.i.ariſtologia.

Apiuntanũ.i.zinzania. ℂ Capitulum. XLVII.

Apium lat.gre.ſelinum.ara.kaſpar.vel karſi.Apy plures ſunt ſpecies.nam eſt apium dome
ſticum vel hortiuuʒ.et eſt apium raninum ſiue apium ri-
ſus:ꝛ eſt apium emorroydarum.ꝛ eſt apiuʒ quod dicitur
cerofolium:ꝛ eſt apium campeſtre:ꝛ eſt apium hyſpanũ:
ꝛ eſt apium perſicum.ꝛ eſt apium agreſte:ꝛ eſt apium mõ
tanum:ꝛ eſt apium aquaticum.ꝛ eſt apium ruſticum:ꝛ eſt
apium quod dicitur regalia. Apium domeſticum omni-
bus notũ:qd Diaſ.vocat hortiuũ:q d calidũ eſt in p̀ncipio
terty gradus.ſic. in medio eiuſdem: cuius ſemen eſt ma-
ioris efficacie.ſecundario radix.tertio herba. Cum auteʒ
in medicinis receptio apy ſimpliciter inuenitur:ſemẽ ap
ponendum eſt quod a multis ſelinum appellatur:licet to
ta herba ſic vocetur. Apium raninum ſiue apium riſus
vocatur a Diaſco.Botrachion:vel natrachion . ꝛ dicitur
apium raninum:quoniam in gurgitibus in quibus degũt
rane naſcitur.ꝛ ideo vocatur natrachion. nam natragos
gre.ideſt rana.et vocatur ſimiliter herba ſcelerata. vl'pa
ronichia vel vnguis leproſus.et dicitur apium riſus:quo-
niam moritur ex eo homo ridendo.
GALIENVS.octauo ſim.phar.capitulo paronichia.
Uocat apium riſus paronichiam dicens. Paronichia.i.
vnguis leproſus nominata eſt ſic ab auctore . ſanat enim
paronichias ſicut ait Diaſco. virtus autẽ eius ſubtilium
partium eſt ꝛ ſiccatiua:non mordax.talia enim eſſe opor-
tet paronichiaruʒ farmaca.palam autẽ eſt:quoniam hoc
tale diaforare ſufficiens eſt omnes paſſiones quecunq̃ȝ
diaforari egent.talia enim omnia ſunt quecũq̃ȝ terty gra
dus exiſtunt in calefaciendo ꝛ ſiccando : ſicut et in ſubti-
lis partis ſubſtantia.huiuſmodi apy ſunt quattuor ſpẽs.
vt inquit Diaſcor.vna eſt que folia habet coriandro ſimi
lia ſed latiora:alba et pinguiora:et florem mellinuʒ:ꝛ ali-
quantulum purpureum virgam non longam:ſed breueʒ
radicem albam et non amaram fixam ſicut ellebori:vir-
tus eſt eius viſcida et vulneratica.locis aquoſis naſcitur.
Secũda ẽ longioris tyrſi.et folys irtis multis locis icĩſis
guſtu acerrimis. hec multum in ſardinia naſcitur. quam
ſardi apium agreſte dicunt.huic virtus eſt viſcida valde.
Tertia ſpecies eſt folia habens paruiſſima vel breuiſſi-
ma tetri odoris atq̃ȝ incendioſa floribus auroſis.Quarta
ſpecies botrachion:quod ſtaticen dicit̃:naſcit̃ locis ſabu
loſis:ꝛ cãpis arenoſis florẽ hñs lacteuʒ: radix eius eſt ar-
ticulo ſimilis:que radiculas paucas ꝛ tenuiſſimas habʒ.
GALIENVS.ſexto ſim.phar.capitulo botrachion.
Botrachion ſiue apium riſus:vel herba ſcelerata:quat-
tuor quidem habet ſcđm ſpeciem differentias. Omnes
tamen acres vehementis potentie ſunt vt vlcerent cum
dolore.calida ꝛ ſicca eſt vehementer radix.et ſimiliter to
ta herba. Apium emorroydarum eſt cum folys guttati-
cis.guttis quaſi ſanguinis melancolici. Apium quod dici
tur cerofolium habet folia minuta ſicut folia fumiterre.
ſed minutiora.vnde cerofolium eſt ſpecies apy.vt Yſaac
in dietis particularibus.capitulo de apio.
GALIENVS.ſexto ſim.phar. capitulo de cerofolio.
Gingidium vel cerofoliũ:ſicut in guſtu particeps eſt ama
ritudinis ꝛ ſtipticitatis.ſic in complexiõe ſiccitatis ꝛ cali-
ditatis eſt particeps.Eſt autẽ ſiccatiuum ſm vtraſq̃ȝ qua
litates:nec cacoſtomaticum eſt:eo q̃ non paucam ſtiptici
tatem ſortituʒ eſt : caliditatem quidem non minus mani
feſtam poſſidet:ſiccat autem ſm ſecundam ſubſtantiaʒ.
Apium campeſtre.i.agreſte vel yposelinum ꝛ eſt olixan-
tum:vel alexandrum radix eſt illi groſſa alba ꝛ mollis et
odorata folia habens rotunda ꝛ viridia in capite plenuʒ
eſt flore:que capita clauſa ſunt:in quibus ſemen eſt viri-
de ꝛ oblongum ꝛ viſcidum aromatis habens odoreʒ:eu-
ſtomaca eſt. Naſcitur locis vmbroſis ꝛ in ortis et in omni
bus locis. Hec herba eſt cibis apta cruda ꝛ cocta:comedi
tur ſicut apium. GALIENVS.octauo ſim.phar.capi
tulo ſinirinũ.ſinirinũ aly ſelinũ equinũ vel ſilueſtre.Aly
vero alexandrinum nominant , Ex eodem genere eſt:et
hoc cum ſelino ꝛ petroſelino macedonico:ꝛ erit quidem
ſelino fortius:petroſelino võ debilius.menſtruorũ vtiq̃ȝ
ductiuũ eſt.et vrinatiuũ.et eſt ca. ꝛ ſiccũ in tertio gradu.
quod vero in ſicilia petroſelinum nominant:ꝛ in amano
fiens eſt equidem ꝛ id ſinirinum:minus vero eſt acre pe-
troſelino ꝛ ſinirino:ꝛ propterea in vulneribus apponi po
teſt in eo q̃ ſiccat ꝛ incarnat:ac per hoc diaforeticum eſt
induratorum.Alia vero virtus eſt ſimilis ſelino ꝛ petro-
ſelino:quocirca et ſemine eius vtimur ad menſtrua vri-
nas et aſmata. DIASCORIDES.capitulo Siniri-
non.Smirinon:ideſt alexandruʒ.herba eſt apio ſimilis:
ſed folia habet latiora et ſubruffa:et quaſi pinguia ꝛ ſua-
uiter olentia. Et ramulos et capitellum vt aneti. ſemen
rotundum et nigrum et radicem lenem ꝛ mollem ꝛ ſuc-
coſam:odorem ſuauem cum cortice nigro intus viridis ꝛ
exalbida. Nam herba guſtu amariſſima eſt. vires ha-
bet acres:et ſudorem prouocantes.eſt enim valde calida
et ſicca.Apium hyſpanum idem eſt qd campeſtre. Apiuʒ
perſicum idem eſt qd campeſtre.Apium agreſte.i.apium
campeſtre.Apiuʒ montanuʒ.i.petroſelinuʒ agreſte:et eſt
petroſelinũ macedonicũ:vl'ſynonũ qd naſcit̃ in macedo
nia in criptis ꝛ ſpelũcis.ſemẽ eius eſt minutũ ſil'e apio et

ameos odoratū.⁊ viſcidū ⁊ arōaticū.vt⁹ eſt illi diuretica.

PLINIVS.ca.de petroſelino macedonico.Petroſelinū macedonicū naſcit̃ circa petras:⁊ ē optimū macedonicū:qꝺ ē odoratū ⁊ ſubdulce:eſt autē diureticum valde.

CASSIVS.felix ca⁹.de macedonico.Petroſelinū macedonicū ſic ē vocatū:eo ꝙ ſit ſil'e apio.naſcit̃ ī petris mōtib⁹ ⁊ rupib⁹:qꝺ nos petrapiū dicere ꝯſueuim⁹:⁊ in lĩgua latina vocat̃ petroſelinū agreſte.et alio noīe ꝺr ſinomūz.vn̄ aliq ponūt alexādrinū ꝓ macedonico ĩpo carētes:qm̄ ſūt eiuſdē vtutis.Sz notādū ꝙ cū ponit̃ ī deſcriptionib⁹ apiū ſiluaticū ꝺz ītelligi illꝺ qꝺ forti⁹ opat̃:h⁹ ē apiū riſus

GAL.8.ſim.phar.c.de ſinono vel de petroſelino macedonico.Sinonū ca.⁊ ſubamarꝫ ē guſtu.apiū aq̃ticū eſt ſenatiō quē multi creſſonē vocāt.naſcit̃ ī aq̃ fruticē hn̄s piguē ⁊ ramulos lōgos:⁊ folia miūta ſil'ia ipoſelino:q̃ cū maſticata fuerint odorē ſuauē hn̄t.Apiū ruſticū.i.ābroſia:ꝓ q̃.l.Ambroſia.Apiū qꝺ ꝺr regalea:hz vgā ſil'ez apy cū mltis ramulis:et folia latiora q̃ declināt vſus terraz:et ſunt ꝺclinātia ad rubedinē:⁊ hz coronā ſil'ez corone aneti:⁊ folia ei⁹ ſil'ant̃ folys alexādrini:⁊ orit̃ in locis humidis.

SERAP.li.aggre.ca.kaſpar ſiue karfs.i.apiū:ſūt ei⁹.v.ſpēs.eſt.n.domeſticū ⁊ ē notū oib⁹.Eſt alia ſpēs q̃ ꝺr aſal.et ē apiū qꝺ naſcit̃ ī aqs et in locis hūidis:⁊ ē mai⁹ dōeſtico:ſz vtus ei⁹ ē ſic̃ vtus illi⁹.Eſt alia ſpēs apy q̃ ꝺr ſalis et eſt apiū orietale vel mōtanū.nā ē mai⁹ dōeſtico apio:⁊ color ei⁹ vgit ad albedinē:hz vgā ꝯcauā ⁊ lōgā in q̃ ſunt velut lr̃e:⁊ folia latiora folys dōeſtici cū viditate declinātia ad albedinē:⁊ hz comas ſil'es comis herbe q̃ ꝺr linoſiſtis vel linogitl:et hz multa capitella a qb⁹ egredit̃ flos:et ſemē nigrū lōgū acuti ſaporis ⁊ odoriferꝫ:et hz radicē albā ⁊ odoriferā qn̄ guſtat̃ nō groſſā.naſcit̃ ī locis vmbroſis ⁊ hūidis:iſta plāta admīſtrat̃ ī cibo ſic̃ apiū dōeſticū cruda ⁊ ēt cocta:⁊ radix comedit̃ ⁊ coquūt̃ folia ei⁹ ⁊ ſūmitates ramorꝫ eorꝫ et comedūt̃.Et aliqn̄ comedūt̃ cū piſcib⁹ et ꝯdiunt̃ cruda cū ſale et admīſtrant̃ ſic̃ alia olera:et alia ē q̃ vocat̃ ateſelinū:et alia q̃ vocat̃ yposelinū:⁊ ſt̃ ſpēs ſil'es apio cōi ī vtute:niſi ꝙ illꝺ qꝺ ꝺr ateſelinūz ē debili⁹ eo:et opat̃ ad illꝺ qꝺ ꝺr yposelinū:qꝺ ē forti⁹ eo.⁊ yposelini ſem̄ qn̄ bibit̃ cū oximelle aut cū vino ꝓuocat vrinā ⁊ mſtrua:et qn̄ ſumit̃ ꝑ os:aut fit ex eo iunctio calefac̃ īfridatos:et ꝯfert diſtillatōi vrine:et radix ei⁹ ſil'r fac̃ h:⁊ qn̄ ſemē ei⁹ dat̃ ī potu cū vino ꝯfert pūcture ſcorpiōis ⁊ morſui canis et qn̄ radix ei⁹ coqt̃ ī vino et ſumit̃ ī potu frāgit lapidē et expellit cū vrina:et ꝯfert dolori laterꝫ ⁊ lūborꝫ:⁊ qn̄ terit̃ et exhibit̃ ſucc⁹ ei⁹ ⁊ ſumit̃ ī potu aut linit̃ ex eo corp⁹ calefacit ipz:et expellit ēt frig⁹.⁊ mōtanū ēt facit h cui⁹ tres ſūt ſpēs:⁊ vna ſpēs ex eis ē q̃ vocat̃ oreoſelinū:et ē plāta hn̄s vgā lōgā vni⁹ palmi aut circa h:q̃ egredit̃ a radice vna ſbtili:a q̃ pl'es ꝑue virge egrediunt̃ et a vga ramuli pl'es ſuꝑ quos ſūt capitella ſil'ia come:niſi q2 ſūt miora ſatis et rotūda:et ē ſemē lōgū aliqn̄ ſubtile:et ē acuti ſaporis ⁊ boni odoris ſil'is odori cimini:⁊ naſcit̃ ī locis mōtuoſis:vt⁹ ei⁹ eſt ſil'is vtuti apy dōeſtici:niſi q2 ē fortior:et vtus ſeīs ⁊ radicis ei⁹ ē ca.et nō oz ꝙ putet̃:q̃uis noiet̃ oreoſelinū:ꝙ nō naſcat̃ niſi ī mōtib⁹.ſil'r ēt illꝺ qꝺ ꝺr petroſelinū cum noiet̃ h noīe:q2 nō oz ꝙ nō naſcat̃ niſi in petris:ſz iſtꝺ petroſelinū naſcit̃ ī petroſis locis et ī rupib⁹:et hz ſemē ſic̃ ameos:niſi q2 hz meliorē odorē et acutiorē saporez.et eſt arōaticū aliq̃ztulū.⁊ meli⁹ qꝺ ē ex eo ē ſem̄:⁊ ē acutū amarū:ē et alia ſpēs apy q̃ ꝺr ſarmocidē:et hz vgā ſil'ez apy cū ramulis multis et folia latiora folys apy:⁊ qꝺ ē ex folys ꝺclinat vſus terrā cū vtit̃ ad exteriora:et ſūt ꝺclinātia ad rubedinē et in eis ē hūiditas pauca q̃ adheret manui hn̄tia odorē cū acuitate:et ſapor eorꝫ ē ſic̃ ſapor alteri⁹ ſpēi et ſuꝑ ſūmitates ramulorꝫ eorꝫ ē corona ſil'is corone aneti:⁊ hz ſemē rotūdū ſil'e ſeī cauliū nigri coloris et acuti ſaporis:et odor ei⁹ ē ſic̃ odor myrrhe:et radix ē mollis ſaporis et odoris bōi:cui⁹ cortex ē niger:īteri⁹ vō vidis ad albedinē vgēs.naſcit̃ ī locis petroſis.et idē auc.Hal.hec plāta ē media īter plātā apy dōeſtici et plātā apy mōtani:calefacit et deſiccat ī tertio:iſta eſt plāta q̃ vocat̃ latine regalia.

POSSE.Apiū dōeſticū ꝓuocat vrinā et mēſtrua et reſoluit vētoſitates et ꝓp̄e ſemē eius:ſuccus ei⁹ in q̊ ſaxifragia decocta fuerit ſtrāguriosis et diſſurioſis ſubuenit:vel ſaxifragia grana ſolis filipendula et lapis lincis coq̃nt̃ in ſucco apy et in colatura addito çuccaro fiat ſyrup⁹:q mane det̃ cū calida.Succ⁹ apy agreſtis vl' acetū ⁊ oleū oliuarū vl' ro.miſceant̃ et bulliāt ī vaſe vitreo ad ignē:et cū tali oleo cal'o caput patiētis īungat̃:valz ꝯ litargiā et freneſim ꝑ̇us capite raſo.ſucc⁹ decoctōis apy et tamariſci ſplenis:et ep̄is opil'onē ſoluit et duritiē:ſz ꝓp̄e ſplenis.Aliud ſumat̃ decoctio radicis apy feniculi petroſelini fiat ſyrupus ꝯ hyctericiā ex ſucco apy ⁊ ſcariolarꝫ:et det̃ cūz cal'a.ꝯ hydropiſim radix apy ⁊ feniculi bulliat in ſucco fumiterre et in aq̃ decoctiōis addito çuccaro.fiat ſyrupus miro mō ꝯſumit fl'a.fiāt ēt iſti leucoflegmaticis et hypoſarcha laborātib⁹.℞.ſucci apy lib.i.ſucci ſcariolarꝫ lib.ſ.maſticis.ℨ.i.fcā decoctōe colet̃:⁊ poſtmodū addito çuccaro fiat ſyrupus.ī fine decoctiōis addant̃ pulueris eſule.ʒ.y.et pulueris reubarbari.ℨ.ſ.mane cū cal'a exhibeat̃ ꝯ amphimerinā p̄cedat purgatio:deīde coquat̃ agaric⁹ cū ſucco apy in pomo collogntide vl' in malo terre vacuato ſeu cauato:et ꝺcoctio talis det̃ q̊ttidie patiēti. Nota ꝙ apiū nocet p̄gnātib⁹:q2 vtute ſua diſſoluit retinacula fet⁹.Epilēticis ſil'r obeſt:q2 diſſoluit et ꝯfortat māz ad actionē et mouet ad ſuꝑiora.Nocet ſil'r pueris ꝑꝑ humiditatū abūdantiā ⁊ vtutū debilitationē ⁊ meatuū ꝯſtrictionem.

DIAS.Apiū riſus vulnerib⁹ cū axūgia ſine ſale īpoſitū putredines vl' ſordes expurgat:ſz nō diuti⁹ in loco ſtet ne carnē ſanā vlceret:hec ē q̃ ſcelerata ꝺr:q̃ cū fimo porcino trita ⁊ īpoſita furūculos vl' ap̄ata īfra paucas horas apit.Apiū riſus faciēs florē lacteum vngues leproſas extollit acoras expurgat:ſtigmata tollit:alopitys medet̃.Elixatura ei⁹ adhibita fomēto ꝑmonib⁹ opitulat̃.radix ei⁹ ſternutamēta ꝓuocat.ſicca vō adhibita dētiū dolorē ſenſum auferēdo tollit.Nā dens dolēs ex ipa tact⁹ nō alit̃ et euz frāgit:q̃ſi cauteriū adhibitū eſſet.folia vō eius cruda cataplaſmatis īpoſita puſtulationē faciūt abſq3 eſcara.Itē mirmiceas ⁊ acrocordinas ꝯciſa atq3 īpoſita excidēdo radicit⁹ aufert vt nō renaſcant̃:mutat ēt alopiciā:ſed detrahat̃ ꝑ̇us q̃z vlceret. GALIE.6.ſim.phar.c. botrachiūz.Botrachiū moderate vtentib⁹ ſcabies ⁊ lepras excoriat:q̃ mouet ⁊ vngues leproſos:ſz ſtigmata diaforat ⁊ mirmicas tollit:q̃netiā alopicys ꝯfert modico tp̄e ſuppoſitū.nā ſi diu extiterit:ne dū excoriat̃ coriū.imo adurit̃.hec ergo oīa cime ⁊ foliorꝫ viridiū ipāꝫ plātarꝫ opa.Radix vō ſiccata ſternutatiuū eſt pharmacū.ſil'r ceteris oib⁹ q̃ violenter ſiccāt:ſz etiā dolorē dētiū adiuuat ꝯſtringēdo ipos vehemēter.ſ.exiccādo.Apiū emorroydarꝫ in vino coctū cataplaſmet̃ naribus emorroydas inflatas ⁊ fl'aticas excitat.Cauēdū tn̄ eſt ne eis fluētib⁹ h fiat ſi ſine fluxu cū tumore ⁊ dolore ⁊ extēſiōe illarꝫ venarꝫ fuerit dolor mitigatur ⁊ tumorē ſiccat.Et ob h apiū emorroydarꝫ ꝺr. Apiuz qꝺ ꝺr cerofoliū vires hz igneas valde.curat cancros cūz melle poſitū.bibitum cum vino ſedat dolorem lateris.⁊ cum mulſa bibituz ſoluit noxia pituite.coctuz in oleo et inunctū valet cōtra frigora febriētiū.tritū ⁊ ſuccus ei⁹ cū aceto mixtus ⁊ potatus lūbricos expellit. Itē cum vino ſumptuz ꝓuocat vrinā et purgat menſtrua.Et ſi de elixatura eius caput lauet̃:vel cūz aceto inungat̃ valet cōtra tineā:⁊ cū cera virginea mixtū:vel cū axūgia veteri parotidas ſanat.elixatura eius vrinaz ꝓuocat.Yſaac in dictis ꝑticularib⁹:in cap⁹.de apio.Cerofolliū calidū ē in tertio:ſiccū ī ſcꝺo:qꝺ potui datū cū mellicrato vrinā ⁊ mēſtrua ꝓuocat:laterꝫ dolorē renū atq3 veſice placat:ventris tortionē de groſſa vētoſitate mitigat ſtōi ēt vētoſitatē ⁊ oiuz viſcerꝫ diſſoluit ⁊ opationē apit.Apiū cāpeſtre vtutē hz ī ſemīe eius talē ꝙ cū vino bibitū mēſtruis īperat frigorib⁹ acceptū medet̃ ⁊ ꝑunctū ſtrāgurys vtilis ē.Radix ei⁹ ſil'r oīa curat.ſcorpionū ictib⁹ ⁊ morſui canis ſemē ei⁹ cū vino datū occurrit.in mulſa decoctū atq3 potatū difficultatib⁹ vrine medet̃.tormēta vētris ⁊ ceteras iteſtinorꝫ q̃relas codē mō ſanat.Radix in vino decocta calculos pellit.lateris ⁊ lūborꝫ dolorib⁹ eiſdē poſitōib⁹ ſuccurrit.apiū mōtanū.i.petroſelinū macedonicū m̄ſtruis īpat.īflatōes ſtōi ⁊ colli cōpeſcit calefaciēdo ⁊ nimis ſiccādo.tortiōib⁹ ſubuenit.dolorē lateris mitigat.nefreticis ⁊ veſice dolori ſubuēit.ꝓuocat abūdāter vrinā:maxīe cū vino datū.vn̄ diureticis antidotis miſcet̃. GALIE.8.ſim.phar.c.de ſinono vel petroſellino macedonico.Sinonū vrinatiuūz eſt digeſtiuū ⁊ mēſtruorū ꝓuocatiuū ⁊ deſtructiuū oiuz q̃ ſm̄ viſcera obſtructionū.Apiū aq̃ticū valet ad multa:ꝓ q̊.l.herochalchai.Apiū ruſticū valet ſil'r ad multa:ꝓ q̊.l.ābroxia.Apiū qꝺ ꝺr regalia:ē herba cui⁹ ſuccus īgredit̃ ī q̃dā ꝯfectōe ad ſcabioſa vlcera ī antidotario virili:ſucc⁹ ei⁹ radicis cū aceto fricat⁹ valet ꝯ ſcabiē. DIAS.ca⁹.de apio.Oēs ſpēs apy mixtualis ſūt vtutis:domeſticū vō vl' ortiuū pani mixtū ⁊ īpoſituz tumorē oculorꝫ ſꝑgit.ſil'r id facere pōt ſi polēte mixtū cū cataplaſmatib⁹ addit̃ coctū in aq̃ ⁊ bibitū:eſtuationē ſtōi cōpeſcit:tumentib⁹ mām̄is vtil'r apponit̃.vrinā ꝓuocat:elixatura ei⁹ radicis bibita venenis occurrit:vomitū ꝓhibet:vētrē ſtrigit.ſemē eius plus diureticū ē.morſib⁹ venēatis occurrit:⁊ eos q bibūt ſpumā argēti medicat̃ vētū ⁊ īfl'ones ſtōi tollit.Antidotl anodinis necīe miſcet̃:⁊ tyriacis.tuſſiētib⁹ p̄ſtat effectū.Et idē auc.Ha.in li⁹.de agricultura.Apiū excitat libidinē in viris ⁊ mulierib⁹:⁊ ꝑꝑ hāc cāz ꝓhibet̃ nutricib⁹:q2 ꝓuocat libidinē ⁊ abſcīdit lac earꝫ.Et ip̄m facit oris odorē bonū:q̃propter ſumūt ipz in cibo hn̄tes fetorē oris:maxime qn̄ volūt loq cū p̄ncipib⁹.Et idē auc.hachi.Ingenioſi medici ponūt apiū ca.⁊ ſic.Et idē auc.humay.in li⁹.de tyriaca.ꝓp̄etas apy mōtani ē ꝙ laxat vētrē in colica.Et idē auc.aben meſuay ꝯfert īflationibus vētris:⁊ aq̃ eius fac̃ nauſeā:⁊ eius radix ē fortior:ſemīe ⁊ ſemē fortius ē q̃z folia:⁊ ipz ē malū epilēticis:radices oiuz cōferūt ſtomaco.

Apla qꝺ ē.Hal.li⁹.de catarticis. ❡Caplm̄.XLVIII.

Aplenon vel aplinium gre.ſplemō.aut ſcolopendrion.ara.vō ⁊ lat.ceterach. DIA.c⁹.aplenon.Aplenō folia hz ſcolopendrie venenoſe ſil'ia:naſcit̃ ī locis ſaxoſis vel pietibus ex lapide fabricatis:folia eius ſunt multa ex vna radice aſcēdētia diuiſa ſic̃ polipodiū ſubt⁹ ruffa ⁊ aſꝑa ⁊ ſuꝑ viridia:ē vō ſine haſta ſine flore ⁊ ſine ſemīe. GAL.6.ſim.phar.c.aplinū.ſubtiliū partiū q̃dē:nō tn̄ calide vtutis ē herba. POSSE.DIA.folia eius elixa cū aceto ⁊ bibita.30.dieb⁹ ſplenē ſiccāt.Itez folia ipſius vino addito vt cataplaſma īpoſita ſpleni ſingulare p̄ſidiū ē:yſopi folia cū aplenō folys trita cū leuiſſima vini bibitōe ſplenē ꝯſumūt ſtrāgurys ⁊ ſubgluctiōib⁹ ⁊ hictericis ꝓdeſt.bibita calculos frāgit.ꝺr ꝙ ſola cū ſplene mule collo ſuſpēſa mulierē gn̄are nō ſinit.ſane nocte ſuſpēdēda ē ⁊ obſeruādū ne luceat luna:aut de die ſuſpēde:⁊ ſi hō ꝓ muliere eādē foderit:⁊ aſſit alius q dicat ī defodi te vt illa nō gn̄et:ēt h ꝺr ꝓdeſſe. GAL.Apliniū lapidem frangit ⁊ ſplenem ſubtiliat vel attenuat.

Apocruſtica .i. repcuſſiua vel redarguētia.Diaſco. Caſſius felix.Ha.quarto memiri.capitulo quīto.

Apochimatos .i. ſemen de naui intus raſum.

Apocopa.i.quedā figura ī grāmatica q̃ tollit finez.

Apockon vel apocraon .i. repercuſſionē.

Apodhia vocāt̃ aues ſil'es hyrūdīb⁹ maiores tn̄:plurimū volātes ſic dicte:q2 vſu pedū carēt apud plures dardani vocant̃ vulgo.Pli.lib⁹.io.cap⁹.39.

Apodulō.i.medula ferule

Apodiſmō.Demoſthenes .i.ambulō retrograda.

Apoforeſi.i. larga ſanguīs detractio.

Apoflegmatiſm⁹.i. gargariſm⁹ vel deductio larga flegmatis a capite.ſ.ꝑ os vl' nares ſic̃ caputpurgia

Apogens.i.locus ſubterraneus.

Apockinū.i.crinōcrauilia.Pli.libro.24.ca.ii.vltra medium.

Apoia.gre.ſine q̃litate ſenſibili vt inſipida.Apopia non qualia.

Apolaxamō.i.durā carnē habentes.

Apolinaris .i. mādragora:eo ꝙ apollo iuētā tradidit Aſclepio.

Apolinarius.i. iuſqamus.Pli.li.25.ca.4. Halie.capitulo cucurbite.

A poma.i.ꝑ̇uatio anhelit⁹.

❡Caplm̄. XLIX.

Apomel ſm̄ Diaſ.ca⁹.apomeli.Apomeli vel apomel qn̄ fauū mellis in aq̃ fr'a abluit̃.Illud mellitū ꝺr apomel.Sz notādū ē ſꝫ Diaſ.ꝙ fauū mellis nō aſperꝫ eē ꝺz:ſz mellitū ⁊ nō aquoſū.Multi vō ad illud totū reponūt:verꝫ oib⁹ egrotātib⁹ inutile ē:q2 ceram mixtā hz:quā notū ē oib⁹ ꝯriā eē ītraneis.maxīe ē eligendū mūdū ⁊ dulce ⁊ ī odore nō hn̄s fetorē nec cere mixturā:⁊ qꝺ nō īflat hypocūdria nec turbat vrinā.hec oīa ſi ſanus eē volueris obſuāda ſunt:hydromel hz ipz mel ꝯpoſitū cū aq̃ fr'a ſine oī decoctiōe:nec hz certā ꝓportionem mellis ad aquā:mulſa vō fit ex.8.ꝑtibus aq̃ ⁊ nouē mell' diſpumati:⁊ coquit̃ ad ꝯſūptionē tertie ꝑtis illi⁹ totius.ſi aūt plus hz aq̃ ⁊ mellis minus:ꝺr mulſa aquoſa:⁊ iſta vocat̃ aq̃ mellita:q̃ ſm̄ maiorē ⁊ minorē q̃titatez mellis:ꝺr aq̃ plus vel minus mellita.ſi aūt fiat eq̃tio ꝺr mulſa mellita.melicratū idē ē qꝺ mulſa aquoſa:q2 in eo ē plus aq̃ q̃z mellis:vt in alexādro de oculis:ſz in ſcꝺa aſſōrꝫ ꝓ mellicrato accipit̃ hydromel.Quidā cōponūt mellicratū cū vino ⁊ melle.nā cromō vinū iterp̄tat̃.vt Io.me.in antidotario ſuo vbi loqt̃ de ſyrupis circa finē.⁊ ſm̄ illū modum fiet ꝯditū.differūt tn̄:q2 ī ꝯdito ponunt̃ ſpēs:⁊ illud ē nectar:ſz in mellicrato nō.Et ſunt q̃dā qui vocant vtrunq3 vtroq3 modo.

Aponſina.i.amoroſia.

Apoparecara.i.cucurbita.

Apoya.Apoya gre.i.ſine q̃litate ſenſibili:vt īſipida

Apoplexia.i.collectio q̃dā capitis ⁊ eſt opilatio ventriculorꝫ cerebri cū ꝑ̇uatiōe ſenſus ⁊ motus.

Aporia.i.dubō vel penuria Hal.iz.terap.cap.q̄nto.

Aporior.i. dubito vel q̃ro.

Apoqſtidos ſucc⁹ ē lini:ſed ſꝫ q̃ſdā ē ſordes manuū.

Apognat⁹.i.ſordimē it⁹ de naui:vl' raſura ꝑtis exterioris.Dia.Apozima.

Aporiſma vl' aporiſmuz.i.amariſma.Amoreſia.cō ſtantinus.

Aporrema.i.qn̄ oculi fiūt ꝓminētes ex vomitu vl' alia cā:deīde fiūt ꝯcaui.Demo.

Aporenſis.i.eruptio anguli oculi.Demoſthenes.

Apoſiatic⁹ ē oē qꝺ ꝑ os vel nares fl'a deponit a capite ſiue gargariſmus ſiue maſticatio:ſiue fricatio īterioris oris:ſiue ſternutatorium:ſiue qꝺcūq3 caput purgat:et ꝺr ob opo qꝺ eſt de:⁊ ſelen qꝺ ē deponens flegma.

Apoſtema apoſtaſis idez.⁊ iterp̄tat̃ collectio.gre.Apoſtaſeos.

Apoſtema multorꝫ peduz.i.polipus:⁊ iſtꝺ vocabulū ponit̃ in lr̃a luſ.

Apoſgias . Apozias gre.i.deferueſcēs.Apozeo deferueſco.

Apoyays.i.ſine q̃litate ſenſibili.

Apozio.i.deferueſco.

Apozima vl' apozimia.i.deferueſcēs ab apo qꝺ ē de ⁊ zeo zeos qꝺ eſt ferueo ferues:nos āt ītelligim⁹ decoctionē.ſ. aquā ī qua coquunt̃ diuerſa medi-

camina.aliter Diaſ.
Apoaloſarton.i.hñs glau/ cos oculos.

Appella.i.ſine pelle.
Appia vel appida.i. petra.
¶ Capitulum. L.

Appios ideſt camebalāos:ſʒ q̊ſdā dr̄ raffanꝰ agreſtis:⁊ dico ſm̄ q̊ſdā:qm̄ ſm̄ vitatē raffanꝰ agreſtis ē ille q ſcribit ī lr̄a finel. DIAS.caꝰ.appios.Appios haſtas hʒ duas vl̄ tres viſcoſas ⁊ teneras ⁊ ruffas:folia ſūt ei rute ſilīa.oblōga viridia ⁊ pua:ſemē puū:cuiꝰ radix ē affodillo ſilis:ſʒ obrotūda ſili pile: lachꝛymo plena: deforis nigra:ītus alba. Radices eiꝰ due ſūt ſup terraʒ:q̄ accepte vomitū faciūt colerā ⁊ fl̄a excludunt. Radices eiꝰ id deſubtꝰ faciūt:oīa v̊o tonſa ⁊ accepta oīa ſil̄r facere nocuit:lachꝛymū eiꝰ ſic colliges:īcide radices ⁊ ī aq̄ mitte qd̄ ſupnatauerit cū pēna collige.ſicca et repone.
POSSE.DIAS.ſi obulo ſemi triū mō datū potui per ventrē purgationē facit:herbe aūt ipſiꝰ ſupioꝛa vomituʒ faciūt:⁊ īferioꝛa ventrē purgāt.l.raffanus agreſtis.
Apoꝛficus.i.ficus agreſtis. ¶ Caplm̄. LI.

Aproſtilla. PLINIVS.liꝰ26.ca.8.vltra mediū capꝰ aproſtilla. Juncos duos vl̄ tres ſpgit in terra rubeſcētes:folia hʒ rute ſilīa:radices vt cepe:ſʒ āplioꝛes:quā qdā raffanū agreſtē vl̄ ſilueſtrē vocāt: ītus hʒ medullā cādidā:ex̄ coꝛtices nigros.naſcit ī mōtibꝰ ⁊ aſpis aliqñ ⁊ vmbꝛoſis locis. POSSE.PLI. Purgat inferius ⁊ ſuperius.

Apꝛotanū.i.abꝛotanum.
Apꝛoximon .i. aggregatio mēbꝛi:ita ꝙ nec ſem̄ emittit nec mēbꝛum erigit.

Apꝛocimerō.Apꝛoximerō .i. ipotētia actꝰ venerei.
Apſinthion.gre.abſinthiū
¶ Capitulum. LII.

Aproparme ſiue aparme vel apoꝛma gre.filātropos ara.lat.v̊o purpurea vl̄ lapago. DIAS.caꝰ.apꝛoparme.Apꝛopma ē herba virgas multas hñs lōgas ⁊ q̄dratas ⁊ aſpas:folia tria ⁊ in oꝛdie poſita:ſemē ē ei albū ⁊ rotūdū ⁊ puū ī medio ptuſatū:ſic vmbilicus floꝛē hʒ albū:folia eiꝰ veſtibꝰ trāſeuntiū inherēt.naſcit circa muros ⁊ oꝛtos.hac v̊ba paſtoꝛes pro liq̄torio vtunt lac liquētes. GAL.6.ſim.phar.caꝰ.apoꝛina. filoātropos vl̄ filotropi dicūt.dr̄ ēt lapula minuta ⁊ purpurea mediocriter abſtergit ⁊ deſiccat:hʒ aūt ⁊ aliqd ſubtiliū ptiū. POSSE.DIAS.Succus hꝰ herbe ⁊ v̊gaꝝ ⁊ ſemis eiꝰ moꝛſuʒ mitigat ſpalāgionis cū vino bibitꝰ ⁊ venenis occurrit hic ſuccus auribꝰ infuſus caꝝ doloꝛē mitigat:hec herba cū axūgia mixta ſcrophas ſpgit. folia autē eiꝰ ꝯſtrigētis ſunt v̊tutis:⁊ ppterea fluoꝛē ſāguis cataplaſmatibꝰ īpoſita medent:⁊ rei coherenti miſcent.

Apꝛulones.i. mentaſtruʒ.
Apꝛuna.i.ceraſa.
Apꝛupimētaꝝ.i.gētiana.
Aq̄ aliqñ ponit pro ſucco vt aqua abſinthy.i.ſuccꝰ abſinthy vt aqua albederogi.i.ſuccus fluuialis.
Apta vel aptha.i.putredo vel vlcera mala vel alcola.Diaſco.Oꝛibaſius.
Aqua cōis gd eſt.l. ydros.
Aqua caſei vl̄ lactis.i. ſeꝝ.
Aq̄ carnis ſʒ Aui.ī de v̊ibꝰ coꝛdis ē ſuccꝰ p decoctionē extꝰa carnibꝰ cōmuntꝭ p eo ꝙ d̄ſudādo ab eis fluat vl̄ ꝯterit caro cꝰ colatura potui admiſtrat.
Aqua imbꝛilis.i.pluuialis. Caſſius felix. Demoſth.
Aq̄ mellita gd ē.l.apomel

Aq̄ oꝛdei ſm̄ Auic.4.cañ. fen.i.d̄ cura febꝛiū ī gñali ſic fit.nā d̄bēt eē.20.ſatiriati aq̄ ⁊ oꝛdei ſatiriati vnuʒ:⁊ coq̄t vſq̧ q̊ rubeſcat ⁊ reducat ad ſatiriati quinq̧.
Aq̄ relup.i.lenticula aque,
Aqua roſata oībus eſt nota:pro qua lege hard.
Aqua roſata d̄ mucaro:gd eſt lege mulachlach.
Aq̄ ſalmacina.i.aq̄ fcā ſalſa artificial̄r.ſ.cū mixtione ſalis : loco cuiꝰ ponit aq̄ marꝭ. pli.li.31.c.6.ī fi.
Aqua termaꝝ.i.aqua balnei naturaliter calidi.
Aquehala vena.i. vena ciuilis. Haliabas.
Aqueelmelich.Achileme/

lich.i.mellilotū. Steph.
Aqueſutū.i.cuſcuta. Ste.
Aquelogos. Pli.folia ſunt ei maiuſcl̄a q̄ʒ hedere.v. aut.7.ſubalbida ⁊c̄.li.26 caꝰ.6.ē vngula caballina.
Araatidos ſūt grana cedrini vel iuniperi.
Ara albactata: ideſt, ſtercꝰ vaccinum. (la.
Ara amata.i. panis d̄ ſimu
Arabich.i.chalādris. Raſ. libꝛo primo affoꝝ.
Arachinde ē arboꝛ hñs radices ramoſas ac multiplices nō folium nec herbā hʒ ⁊ māducat. Pli.li. 21.cap.15. ante medium.

Aracos idem.Archos.
Arachib.i.iſtr̄o poſito a poſterioꝛibꝰ tēdēte īterius ⁊ poſtea recedēte retro,
Aracano.i.folia perſici.
Arach.i.aqua lactis.
Arachi.i.flos ſalicis quo tictoꝛes vtuntur.
Aradabꝛi.i.tenta: ⁊ ſil̄r eſt qd̄dā inſtr̄m cyrurgicoꝝ
Araf.i.atriplex.
Araficua.i.cibus.
Arafaſoni.i.gūmi alcūbar.
Aragne.gre.ſpalāgiō.i.aranea.ara.rutela.l.hamdehut.
Araiedū.i.ātimoniū.
¶ Capitulum. LIII.

Arachos. GALIE.p̊ d̄ cibis. caꝰ.de arakis ait. vltimā ſillabā hꝰ nois arakos p k.ſcriptā iuenimꝰ ī olkaſibꝰ ariſtophanis:vbi ait arakos:frumtū ptiſanū ꝯdrū:cemā:loliū.ꝯſil̄e aūt ē ſemē ei qd̄ lachiro rū.i.cicercule:⁊ aly dicūt nō eē alteꝝ genꝰ:nā viſus eius ſimilis:⁊ v̊tus ſil̄r ꝯſil̄is lachiroꝝ:niſi q̄ʒtū durioꝛes ⁊ difficiliꝰ decoq̄biles:⁊ pp̄ h̄ īdigeſtibilioꝛes lakiris ſunt:arak aūt apd̄ nos ē qd̄dā ſilueſtre ⁊ durū ⁊ rotundū oꝛobo minus ī domeſticis fructibꝰ iuētū qd̄ noīant arachon : nō p k.vltimā ſyllabā:ſʒ p h.aſpiratā ꝓferētes:⁊ abyciūt ipm colligētes ſicut pellichinū.

Aram.i.ſpēs pini.
Aranud.i.achantig.
Aranieum.i.ſine ruboꝛe.
Aranu.i.ſida.
Arādilon.i.ſpēs ſiſeleos.
Aranza vel aranzilis.i.ariſtologia rotunda.
Araneas.i.ſerpuſcl̄os.Caſſius felix.
Aranea gd ē.l. hamdebut.
Arar.i.ſauina.
Araraic.i. gallia muſcata
Ararzinzalon .i. ariſtologia lon.
Araſtade vel araſtion.i.naſturtium.
Araſed idē.
Araſin.i.enula.
Araſaracoti.i.ſcariola
Aratano.i.folia perſici.
Aratilli.i.poꝛri vinee.Ampelopꝛaſon.
Aratillus.i.cepe canis.
Arathamati.i.frāgēs oſſa.
Aratrifagi.i.canicularia.
Arazarati.i.fruſta ſubtilia
Arazhati:ideſt formica habens alas.
Arbei.i.planta fructifera.
Arbeni.i.lapis armenus.
Arboꝛ aſſe fetide quid eſt lege anuiden.
Arboꝛ abꝛahe.i.agnꝰ caſtꝰ.
Arboꝛ cimicum. Dirdar.i. fraſſinus.
Arboꝛ cimicū.i.vlmus.
Arboꝛ coꝛnuta.i.xiliqua.

Arboꝛ dactili.i.palma.
Arboꝛ grani viridis eſt arboꝛ terbentine:⁊ eſt zappinꝰ:vt appet in.l.botin.
Arboꝛ granati ſilueſtrꝭ gd eſt lege darſiſaban.
Arboꝛ gūmi arabici gd eſt lege acatia. (los;
Arboꝛ glādifera gd ē.l.bul
Arboꝛ gūmi dragantis gd eſt lege acantos. (nig:
Arboꝛ iachne gd ē.l. hatro
Arboꝛ mella.i.xiliqua.
Arbor marie ſm̄ Aui.ē buthomarie:ſʒ falſo:qm̄ buthomarie ē herba nō arboꝛ:ſic pʒ in.l. buthomarien:ſed arboꝛ marie eſt roſmarinus:pro qua.l.laieralmariem.
Arboꝛ maſticis ē lētiſcus:
Arboꝛ ppl̄s gd ē.l. Electꝝ
Arboꝛ ſceni.i.darſen.
Arboꝛ ſebeſten quid eſt lege ſebeſten.
Arboꝛ thuris gd ē.l.rōder.
Arboꝛ tremula.i.arbō granati ſilueſtris.
Arboꝛ vulpis .i. liquiritia. Serap.
Arcela vel arcelon .i. argemonia.
Arceotidas vl̄ arceotides .i.iunipi fructꝰ cum ſunt pfecti.Diaſ.Alex. libꝰ.de doct.gre. Arkeutos ē arboꝛ iuniperi.arkeutides fructꝰ eius.Gal. libꝛo de

alimentꝭ.
Archangelica . angelica .i. vrtica moꝛtua.
Arciotidos .i. grana cedri vel iuniperi.
Arction.Dia.ꝓſopidia aut pſopion dr̄:folia hʒ ſil̄ia cucurbite oꝛbue ⁊c̄. Pli. liꝰ.25.caꝰ.9.añ mediū.pſolata.⁊ liꝰ27.c.5.Arcturiō
Archādi.i.pira ſilueſtria.
Archia.i.merulus auis.
Archileta .i. fructus mandragoꝛe.
Archimeron .i. hermodactilus.
Archimom.i.maluʒ terraneum.
Archiritica.i.artetica.
Archirocha.i. infuſio q̄ fit duobꝰ modis vl̄ cū aq̄ vl̄ liquoꝛ aliqs ab aliq̊ fundit ſup mēbꝛū in q̊ ē neceſſitas vl̄ pānus īfuſus ī eis ſupponit iterādo ſe/
Arciabiadicō.i.lacca. (pe
Arcis.i.adarce.
Archos.gre.arcus.i.podes anus. Pau.
Arcos.i. pꝛinceps inde poliarchion.i.plures pꝛincipatus obtinens.
Arcōdes.i.iunipi fructus.
Arcotica.i.diſtractoꝛia.
Arcleatis:gd ē.l.kameactꝭ
Arcuatus moꝛbus.i.hicteritia a coloribus yris.
Arcolabū.gre.Demoſth.ē ferreū iſtr̄m cyrurgicoꝝ ad aliqd apprehēdēduʒ.
Arculabum eſt ferreuʒ inſtrumētum cyrurgicoꝝ.
Arcutiō ē ſil̄is folys artiō.
Ardēquearde.i.roſa.
Ardifigai vel ardifigi.i.arboꝛ ſimilis cappari in folys qua caremus.
Ardillus.i.poꝛrū ſiluaticū vel vinee.
Ardrias.i.miluus.
Area.i.carta.
Aretica.gre.virtuoſa.areti

praxis.v̊tus.induſtria.
Arectica.i.virtuoſa.
Arefaſa.i.oleū de ſiliquis.
Areffatum.i. rotula genu.
Areges.i.ſcotomie.
Aregiō.i.tertia ſpēs vlceꝝ coꝛnee.
Arelas archiā.i. ſerpilluʒ.
Arclea.i.pira.
Arença.i.ariſtologia rotūda.
Arenat.i.bolum vel lutuʒ armenum.
Arenoſthus.gre.nā Aryn. gre.maſculus.i.thus maſculum.Oꝛibaſius.
Aren.i.draco marinus.
Arena maris que ī littoꝛe maris eſt ſole calefacta carnes humidas deſiccat.hec Diaſco.
Arena arigirinde eſt q̄daʒ arena rubea que inuenitur ī hiſpania: que valet ad faciendum minium.
Areopagita.i.virtuoſa.
Areoptica.gre.i. rarefactiua.Alexan.
Ares.i.virtus.
Areſtion.gre.ara.buſinuʒ. Steph.
Arf.i.gūmi alcūbar vel ſemen altanabotis. (tꝰ.
Arfert.i.piſcis magnꝰ ſali/
Argalia.i.iſtr̄m in q̊ liquoꝛes inyciunt in veſicam qd̄ etiam ſiringa dr̄.
Argamen.i. vlcus coꝛnee oculi. Pau.
Argaſin eſt ſpēs myrrhe.
Argema.i.albugo.Gal.
Argemata vel argemon.i. vlcus in circulo oculi occupās de pupilla ⁊ cōiunctiua.
Argentea.i. oculoꝝ caliginēs.Gal.
Argoba.arab.batitura.ſq̄ma.Zubel.
Arrenicū.i.arſenicum auripigmentum.
¶ Caplm̄. LIIII.

Argemonia vel volucruʒ minꝰ.gre.araſcelen. lat.v̊o agrimōia vl̄ ferraria minoꝛ.
DIA.caꝰ.argemōia.Argemōia ē herba oībꝰ nota:q̄ ferraria minoꝛ dr̄:ſil̄is ē in oībus agreſti papaueri vl̄ animon herbe:ſʒ diſcernit ꝙ caput ſupius latꝰ hʒ ⁊ ſeriꝰ floꝛeſcit:⁊ neq̧ ita feniceū facit floꝛē:ſʒ croceū. Radix ē illi d̄ſurſuʒ rotūda:ex q̄ dimittit croceū ſuccū acris v̊tutis q cōuenit nebulis oculoꝝ ⁊ agrimōi ī oculis noīate paſſiōi. Naſcit in cāpis vl̄ circa ſepes:cuiꝰ radix greco noīe eupatoꝛiū dr̄.
PLI.li.25.c.9.argemōia.ī p̊n.Argemonia folia hʒ equalia diuiſa apy:eo mō caput in cauliculo papaueris ſilueſtris:radicē hʒ cuiꝰ ſuccus ē crocei coloꝛis acris acutꝰ: naſcit in areis apd̄ nos. POSSE.DIA.Eſt diuretica valde:q̄ viridis trita ⁊ potata antracos.i. puſtulas malas ſanat ⁊ ad ſerpētiū moꝛſū ⁊ canis ⁊ hoīs rabidi:⁊ ꝯ venena valet:facit ⁊ ad vētris doloꝛē ſic potata. Jtē vulnera canceromata viridis trita et īpoſita ſanat. Jtē ſerpentiū moꝛſuʒ.ʒ.y.cū vini ciatis duobꝰ data diſcutit:mirifice ad venenū pcuſſuʒ ferro ⁊ aceto īpoſita facit.verucas tollit.ſic ſil̄r ad ſplenis doloꝛē in cibo ſumpta ſplenē ꝯſumit.radix eius in vino cocta ⁊ potata paliticis ꝓdeſt. GALIE.liꝰ dinamidiaꝝ.caꝰ.de cācro.Dicit ipſā valere ꝯ cācruʒ p os ſumpta. PAV.caꝰ.de agrimonia.Agrimonia ca.ē et ſic.

Argentū quid eſt.l.felch.
Argentum viuum quid ē lege aibacheſt.
Argilites.i.mercurialis.
Argilla terra mūda terra figuli:vñ vaſa fiūt dicta ab argis.i.pꝛimo vaſe qd̄ ex ipſa factū: qd̄ ſic vocabat.argillos dic̄ grecus:
Argimona: vel argimonis .i.lapis inuerſa.
Arginomina.i.agrimonia.
Argioꝛa.i.vrtica.
Argiphoꝛa gemma margarita pua alba: aibica.idē qñ ſimpl̄r ponit pro non pfoꝛata intelligitur.
Argirofoꝛa.i. ꝯfectio quedam in antidotario maioꝛi dicta ab argento.
Argiros.i.argētū:īde litargirū.i.ſpuma argenti:q̄ſi litos argirites.i.lapis argenteus.
Argomela.i.volētina . aly ſerpillū maioꝛem.i. valeriana.amātilla:potētilla
Argumen.i.yris.
Arib.i.boni moꝛes.
Ariccabo.i.ferula.
Aridal.i.colloquintida.
Arilli ſunt arida vuaꝝ grana dcā ab ariditate: que grece vocantur gargata: gigarta.
Arimech : rimech ē herba q̄ naſcit ī ptibꝰ iamē hñs odoꝛē cinamomi: q̄re cō

ſolidat ⁊ d̄ſiccat vlcera ⁊ ꝓhibet putrefactionem membꝛoꝛum.
Arimel.i.grana ſolis.
Aringus dʒ dicere yrigus: pro quo.l.aſtaruticon.
Ariocindin.i.belladhoꝛ.
Arion eſt q̄dā ſpēs dactili.
Ariothides.i. ſemē iunipi.
Aripu.i.res odoꝛifere.
Ariſtellus.i.ſcoꝛdeon.
Ariſtolocia.i.zappinꝰ arbō
Ariſtologia vl̄ ariſton gd ē .l.acanug.zaraud.ara.
Aritillū. Aratillū poꝛrū vinee.Ampelopꝛaſon idē.
Arkeotidas.i.fructꝰ iunipi vt Ga.in libꝰ.de cibis vel alimentis.
Arkeutros.i.arboꝛ iunipi.
Armarmarcur.i.marubiū
Armarathes.i.herba cuius gūmi eſt aſſa fetida.
Armary.i. medicina inda ſimilis cinamomo.
Armation. Pau.caꝰ. de tracomatibus.
Armech.i. herba tamena boni odoꝛis ſimilis cinamomo groſſo ē bona vt dicūt vlceribꝰ oꝛis pꝛohibēs dilatationē coꝝ. vide an ſit coꝛtex bucee. Steph.ſcripſit armacū.
Armeoniū.i.miniū.Gal.6. ſim.phar.
¶ Caplm̄. LV.

Armel ideſt tertiū genꝰ rute:et vocat a Diaſco.armola caꝰ.de ruta:⁊ vocat eā ſic ſil̄r Gal.vt appet in.l.ruta:q̄ ſpēs iuenit apd̄ toletū:⁊ in maçedonia ⁊ in gallatia:cuiꝰ flos ē albus:⁊ ſemē eiꝰ obruffuʒ ⁊ trigonū ⁊ guſtu amaꝝ ca.cōpl̄onis ⁊ magnū vt pip in autūno colligit. SERA.liꝰ.aggre.caꝰ.armel.Armel noīat moli ⁊ noīant eā multi rutā ſilueſtrē:⁊ ē plāta q̄ egredit ex vna radice cū multis ramulis:⁊ hʒ folia ſil̄ia folys rute alterius mollioꝛa hñtia grauē odoꝛē:⁊ hʒ floꝛē albū ⁊ hʒ capitella maioꝛa ſatis q̄ʒ capitella rute domeſtice diuiſa tribꝰ diuiſiōibꝰ in qbꝰ eſt ſemē:cuiꝰ coloꝛ ē ad rubedinē d̄cliuis hñs tres āgulos amaꝝ:⁊ eſt illud qd̄ de tpa plāta venit in vſuʒ medicine ⁊ ipm maturat:⁊ colligit in autūno:⁊ ē ca. ⁊ ſic.in p̊mo. POSSE.DIAS.Semē eius addito mel le.vino.felle capōis : ⁊ croco ⁊ ſucco maratri caliginē oculis detergit. SERAP.Jncidit humoꝛes groſſos ⁊ expellit eos per vrinam.Et idem auctoritate Albugerig.facit vomere:⁊ inebꝛiat potantem ſe.Et per iſtam virtuteʒ ꝯfert patientibus amorem.que dicitur hereos.nam facit

eos dormire. et dicit quidā experimētatoꝛ ꝙ ſumebat de eo in potu a.ʒ.5. vſqꝫ ad.i. ⁊ faciebat eū dormire. Et idem auc. Habix. Armel facit euomere et inebriat ſicut vinū vel ꝓpe: ⁊ eſt bonū meľie et purificat ſanguinē. Sꝫ ſciendū ꝙ armel ē cicuta ſcriptū ꝑ h. ut appet in.l. harmel: ſꝫ armel ꝑ a. eſt illud genus rute de quo dictū eſt nunc.

Armello.i.grana amara.
Armenū: quid eſt lege canarmenum.
Armentalis eſt quedā ſpecies policarie.
Armentā.i. vitrū coctum.
Armeritrias. grece arabice kali.
Armeſios.i.dragantum.
Armola: qd eſt lege armel Ermola. Biſara.
Armoni.i.ficus lupi.
Armoniacum.i.genus mali granati.
Armoniacū: qd eſt.l. vaſac
Armoratia.i. rapeſta ſilueſtris lapſane: ⁊ eſt raffanus agreſtis. Diaſco.
Armoriaca.i.ſem̄ rapeſte.
Arnabati: ideſt ſemen ſpatarelli.

Caplm̄. LVI.

Arnaben harneb. ara. gre. leges. lat. vō lepꝰ. ſilueſtris. ALMAN. trac. 3. caº de vtute carniū. Leporina caro ꝑcipue melācolicū gn̄at ſanguinē et ipſa plus alijs melancolie generatiua exiſtit.

Arnaben harnet lepus dasis gre

POSSE. SERAP. liº aggre. caº arnaben. auc. Diaſco. Quādo aſſat̃ et comedit̃ cerebrū eius ꝯfert tremori qui accidit poſt egritudines: et qn̄ liniunt̃ gingiue infantium ꝯfert dolori: qui accidit eis qn̄ oriunt̃ dētes: et facit facillime natiuitatē eoꝝ ⁊ cōburit̃ caput eius et cōficit̃ cum adipe vrſi aut aceto et curat alopitiā: et quādo bibit̃ coagulū eius tribus diebus poſt mundificationē matricis ꝓhibet impregnationē et purgat curſū humiditatū mēſtruoꝝ ⁊ ſtringit ventrē: et qn̄ bibit̃ cū aceto ꝯfert epľie: et eſt beçoar oībus medicinis mortiferis: ⁊ proprie lacti coagulato in ſtomaco et morſui vipere: et qn̄ fit linitio cū ſanguine ipſius calido mūdificat morfeā ⁊ impetiginē et bothor lacteam. AVIC. liº. 2. caº de lepore. Sāguis eiꝰ mūdificat pānū ⁊ cinis capitis eius eſt medicamē bonū hn̄ti alopitiā: et ꝓprie marini leporis: et venter leporis ſi ſumit̃ ſic ē cū viſceribꝰ ⁊ frigēdo ſub ſartagine adurit̃ ē medicamē origini piloꝝ ſup caput cū cōficit̃ ⁊ adminiſtratur cū oleo ro. et eius cerebrū aſſatū ꝯfert tremori accidēti in ſucceſſiōe egritudinis: ⁊ cū inungunt̃ gingiue infantiū ex cerebro ipſius ex ꝓprietate que in ipſo ē velociter oriunt̃ dētes ⁊ facile exeunt ſine dolore. et ſilr̄ cū ſoluit̃ butiro veteri aut recēti aut melle: et cū bibit̃ eius coagulū cū aceto ꝯfert epilēſie: et coagulū eius mūdificat ſtomacū ⁊ cū bibit̃ tribus diebus cū aceto poſt purgatiōē mēſtruoꝝ ꝓhibet impregnationē ⁊ mūdificat humiditatē ex matrice currentē: ⁊ coagulū qdē leporis cū aceto eſt tyriaca ⁊ beçoar venenis. Et ſāguis leporis frixus cōfert veneno ſagitte armenie: ⁊ ſāguis qdē leporis frixus ꝯfert diſinterie ⁊ apati inteſtinoꝝ: et ſolutioni antique.

Arnaberri.i.lepus.
Arnebus idem.
Arnabum.i.vlmus.
Arnegil.i.nuces indice.
Arnich: ideſt herba iamena bōi odoris ſimilis cinamomo groſſo.

Caplm̄. LVII.

Arnogloſa ideſt plantago vel quinqneruia vel lingua agni vel lingua arietis. latine gre. arnogloſos: vel eptapleuron. ara. liſen albamel. vel liſemalbamel. arnogloſa.i. plātago cuiꝰ tres ſunt ſpēs: vna eſt femina: cuius folia ſunt lata hn̄tia quaſi fila in fractura ſua. Alia eſt hn̄s folia ſtricta q̄ lanceola vocat̃ ⁊ eſt maſculus ⁊ hꝫ fila vľ neruos in fractura ſua: vt ſupra: ⁊ ob id qnqꝫneruia vocant̃ et hn̄t ſtipitē mediū ſemibus plenū. fri. ⁊ ſic. in ſcd̄o. eſt alia ſpēs q̄ vocat̃ plātago aquatica: ꝑ qua lege barba ſiluana. SERAP. liº aggre. capi. liſen.i. lingua arietis: et eſt plātago. Et ſubiūxit auc. Diaſ. dr̄ aūt arnogloſſa: et eius expō eſt lingua agni: ideo ꝙ greci arnō agnum vocant: ⁊ gloſſos linguā. et dr̄ etiā eptapleuros.i. ſeptē coſtas hn̄s. nā in folijs eius ſunt ſeptē coſte. ab epta in greco.i. ſeptē ⁊ pleuros coſta: qꝛ habet ſeptē neruoſitates manifeſtas in ſimilitudine coſtarū laterū animaliū: cuius due ſunt ſpēs.ſ. maior ⁊ minor: ſed minor habet folia ſubtiliora ⁊ minora et leniora q̄ꝫ folia maioris: ⁊ habꝫ virgā que inclinat̃ verſus terrā multos ramulos hn̄tem: et flos eius eſt croceus: ⁊ ſemē eius eſt in radice lingue.i. folij. Maior vō habet virgas aſperiores ⁊ folia lata ſimilia oleribus que comedunt̃: ⁊ virga eius eſt anguloſa ad rubedinem declinans: cuius longitudo eſt vnius brachij ſup quā eſt ſemen in figura ſua a medietate ipſius ſupra: et habꝫ radices molles ⁊ plures ſup quas ſunt pili albi vt groſſitudo digiti: ⁊ reperit̃ in locis lapidoſis et humidis ⁊ vallibus ⁊ ortis et in pratis. Et illa quidē maior eſt maioris virtutis q̄ꝫ minor. DIASCO. caº arnogloſſos. Arnogloſſos ſiue eptapleuros nomen ſumpſit a ſimilitudine agnine lingue. nam greci arnon agnum appellāt ⁊ gloſſos linguā: ſiue rurſus ꝙ ſepe adnata habet germina in longitudine ſeptē lateribus ſimilia: ⁊ ideo eptapleuron vocatur. eius genera ſunt duo. vnum dicit̃ polipleuron. eſt etiam aliud ſed minus. Minus vō habet minuta folia et anguſta ⁊ leuia: virga eius multos habet angulos inclinata ad terrā. florem viridē habens ⁊ ſemen ſup ipſā virgam. Naſcitur vō in cardiarijs locis. Alterum genus plantaginis folia habet lata: ⁊ ornatiora ⁊ neruoſa. huius virge anguloſe ſunt ⁊ ruffe hn̄tes longitudinē vnius cubiti ⁊ a media virga vſqꝫ ſurſum ſemine eſt plenū. Radices multas ⁊ teneras habet ⁊ aſperſas ⁊ albas in groſſitudine vnius digiti in locis aquoſis naſcit̃ ⁊ in vallibus ⁊ in ortis ⁊ in pratis. melior eſt tamen que eſt maior.

Arnoglossa plantago lisen albathel lisemalhamel lanceola quinquenervia plantago aquatica barba siluana lingua arietis lingua agni

GALIEN. 6. ſim. phar. cap. de arnogloſſa. Arnogloſſa ſiue plantago maior. hec plāta mixte cōplonis eſt. habet enim quid aquoſum frigidū. habet aūt quid ⁊ auſterum qd̄ eſt terreſtre frigidū ⁊ ſiccū: quare īfrigidat ⁊ deſiccat et ſm̄ ambo ſecūde eſt abſtātie. quecunqꝫ aūt ſtipticitate pharmaca deſiccant omnibus malis veteribus vlceribꝰ ⁊ reumatibus ⁊ putrefactionibus cōueniunt. et ideo etiā diſſinterijs. nam fluxus ſanguinis figunt: et ſi quod peruſtum eſt refrigerant: et conſolidatiua ſimul ſunt malorum vlcerum: tam recentium q̄ꝫ veterum. In omnibus autē huiuſmodi pharmacijs vel prima vel nulla vltima arnogloſſa eſt propter proportionem complexionis. nam ⁊ ſiccitatis participat et frigiditatis non ſtupefactiue: ſed ⁊ fructus eius et radices conſimilis virtutis ſunt: niſi ꝙ ſicciores ⁊ minus frigide: ſed fructus quidem plus ſubtilium partium eſt: radices vero plus groſſarum. ipſa vero folia herbe deſiccate plus ſubtilium partium ⁊ nimis frigide ſunt virtutis eius exalata ⁊ euaporata ſuperfluitate aquoſa ipſorum. propterea quidem ergo radicibus quidam ad dentium dolorem vtuntur maſticando: et lotionibus ipſarum decoctarum ad opilatiōes et epatis et renum vtuntur eis: ſed et folijs: et multo magis adhuc fructu: participant autem hec omnia abſterſiue virtutis quantum decet ea ſm̄ eſſe et in ipſa herba putatur ſuperari tamen a multudine humiditatis.

POSSE. Arnogloſſa eſt vtilis ad ſiccandum vulnera: ⁊ mundificandū putredinē eorum epar confortat repugnat ſacro igni ne corpus ambiat. valet etiam emorroidibus omnē dolorem qui eſt ex ignis aduſtione refrigerat. Succus eius cum albumine oui ſumptus liberat hictericum. vtilis eſt emoptoicis ⁊ diſſintericis: et quibus fluunt menſtrua vel emorroide: vulnera pulmonis curat. radix eius in aqua cocta dolorem dentium mitigat ſi os ex illa aqua lauetur. Succus eius valet contra opilationē renū. delet maculas nigras ⁊ ſtringit ſanguinē. herba ipſa

maſticata dolorē dentiū tollit vulneri circa oculū vel naſū: ſuccus eius cū luna ꝑ nouē dies apponit̃ ſuccus eius datus quartanario ante duas horas acceſſionis confert: valet etiam ad vulnera recentia cum axungia.

SERAP. auc. Gal. virtus eius eſt que incarnat ⁊ ꝯfert vlceribus corroſiuis oībus et putredini coꝝ. Et propter hoc ꝯfert vlceribus inteſtinoꝝ et incarnat fiſtulas: ⁊ alia vlcera antiqua: ⁊ ſemē eius ⁊ radix ſunt ꝓpinqua huic virtuti: niſi qꝛ ſunt ſicciora ⁊ fortiora: ⁊ ſemē eius eſt ſubtile multū: ⁊ radix eius eſt groſſe ſube: ⁊ ipſa cōfert dolori dētiū qn̄ maſticat̃: ⁊ qn̄ fit collutio oris cū aqua eius: ⁊ ſemina quidē ⁊ folia ⁊ radix ſunt aperitiua opilatiōis epatis ⁊ renū ꝓpter abſterſionē que eſt in eis: niſi qꝛ ſemē eiꝰ eſt fortius in hoc ſatis: qꝛ in oībus iſtis ē vtus que abſtergit ſatis. Et fortaſſe eſt vtus in hac herba duꝫ ē recēs: niſi qꝛ vincit̃ ab humiditate que ē in ea: vn̄ nō eſt manifeſta ſua opatio: ꝓpter ſuā victoriā humiditatis: ⁊ qn̄ deſiccantur folia eius: fit virtꝰ ei ſubtilior ⁊ minꝰ frigida: qm̄ aquoſa ſupfluitas que ē in ea: reſoluit̃ ⁊ deſtruit̃. Et idem auc. Abex. Arnogloſa retinet ventrē qn̄ bibit̃: ⁊ fit cliſtere cū ea: ⁊ cōfert febri tertiane ⁊ quartane qn̄ bibit̃ ſuccus eiꝰ.

DIASCO. caº de arnogloſſa. Arnogloſſa cataplaſmatibus adhibita: ſordida vulnera purgat: ⁊ reumata ſiccat ꝓfluētibꝰ ſanguinē occurrit. maculas nigras ⁊ epinticas curat: ⁊ cicatrices vulnerū facile ducit: ſemē eius tōſū et in puluerē redactū ⁊ vulneri aſperſū ipſū ſanat. chironibus vulneribꝰ medicat̃. vſtionibꝰ ſingulare ꝑſidiū ē: morſibꝰ canis auxiliū ꝑſtat: ⁊ tumoribꝰ ⁊ ſcrofis maxime ſi cū ſale iponat̃. Cocta vō folia ipſius cū aceto ⁊ ſale diſſinterijs ⁊ ciliacis opitulant̃: maxime ſi cū lenticula adhibeantur. hydropicis cocta ſuccurrit epilēticis ⁊ aſmaticis prodeſt accepta: ſuccus eius ſordida vulnera oris purgat gargariſmo cū cimolea ⁊ abſinthio: ſuccus mixtꝰ ignē ſacrū extinguit. fiſtulas ꝑ cliſtere ſi adhibet̃ medet̃. dolori aurium infuſus ita ꝑſtat. dolorē oculoꝝ inunctus tollit: ſuccꝰ ipe collyrijs neceſſarie miſcet̃. gingiuis ſāguinē abſtinet. ptiſicis ⁊ ſanguinē reijciētibus neceſſarie adhibet̃. diſſinterijs ꝑ cliſtere adhibitus maximū remediū ē. offocationes ſtericas cū lanis adhibitꝰ ſoluet. matricis reumatiſmū ſiliter ſuſpēdit: ſemē vō eius cū vino bibitū ſolutiōē vētris ſtringit: et reijciētibus ſanguinē mire ꝓdeſt: herba ipſa cū vino vel aceto id ꝑſtat. Elixatura radicis eius oīa ſiliter facere pōt: cruda cōmaſticata dentibus dolorē tollit: renū dolorē ⁊ veſice mitigat. dicūt alij ꝙ tres radices eius in vini ciatis tribus: ⁊ aque ciatis tribꝰ elixe ⁊ comeſte ⁊ bibite fe. tertianas curat: ſimili mō ⁊ q̄ttuor radices eius quartanis mederi. Multi dicūt radicem eius collo ſuſpēſam ſcrophas naſci nō dimittere: minoris vō plantaginis ſuccus collutiōi dat̃ oris ex folijs ⁊ ſanguinātes gingiuas curat. Item ſuccus tepefactꝰ fomēto vētris dolorē tollit. Succus bibēdus eſt eis qui purulēta reijciunt cū ſanguine. in ſerpētis morſu plātago trita cū vino ſumit̃. Comeſta aūt ſola vel cū lenticula cocta ⁊ oleo viridi cū aceto diſſintericos ⁊ ſtomaticos curat: ſi cui vulnus ſecus oculū vel naſū natū fuerit ſuccus eius cū lana molli īpoſitꝰ per dies nouē curat. Item ſucci coeleariū vnū bibitū lumbricos excludit: ſilr̄ facit piſtatura in vmblico poſita. Si qua durities in corpore naſcit̃ herbā ipſam piſtatā cū axungia ſine ſale quaſi malagma ipone. Succū eiꝰ in aqua mulſa ante duas horas acceſſiōis potui da quartanarijs ⁊ miraberis eius effectū. ad podagrā ⁊ oēm neruoꝝ dolorē vel tumorē folia eius piſtata cū modico ſale optimū eſt: vulnera recētia cū axungia veteri curat ſic ⁊ parotidas. Si cui pedes doluerint ex itinere cū aceto īpoſita tumorē ⁊ dolorē tollit: fiſtulas tonſa ⁊ īpoſita facillime ſanat oēs difficultates veſice: folia ⁊ radix eius potata fortiter medent̃: qꝛ abūdanter infrigidāt ⁊ deſiccāt ⁊ reprimunt: ꝓpter qd̄ ad vlcera maligna ⁊ reumata ⁊ putrida iuuāt: herba ipſa diſſintericos iuuat ⁊ emorroydas reprimit vſta īfrigidat ⁊ gluctinat: deſiccat enī abſqꝫ mordicatiōe: ſemen aūt eius ⁊ radix ſimilia ſunt virtute: propter qd̄ ſicciora ſunt ⁊ minus frigida. Semen ꝑterea hꝫ ſubtiliādi virtutē: folia extenuādi: radix impinguandi: q̄ maſticat̃ in dolorem dentium ad oris etiam lauationem facit: ⁊ epatis ⁊ renum enfraſim: hec predicta etiam Serapio refert. auc. Diaſco. licet per alia verba.

Arnos.i.agnus.
Aroc.i.tyri.
Arobonarij.i. egritudo ī q̄ homo ſemꝑ ridet. baronati. Raſ. liº diuiſ.
Aroma vel aromach vľ aromati.i. quedā ꝯfectio.
Aromata ſunt oīa odorifera: vnde dn̄r aromata eo ꝙ aris impoſita diuinis inuocationibus apta videntur: vel ꝙ aeri miſceri probantur.
Aromaticū. Auic.i. calamꝰ aromaticus. Diaſco. alr̄.
Aromorachion.i. raffanus agreſtis: ⁊ eſt rapeſta.
Armorchion: qd ē.l. finel.
Aron.i.vſnen.
Aronarmeni.i. bolum vel lutum armenum.
Aronis vel aaronis barbaiarus: quid eſt.l. aaron.
Arophagia.i.ſicca eſca.
Aroſachie.i.ſpuma maris ſiccata in petra reſidēs.
Aroſticis. Aroſticos. gre.i. egrotatiuis.
Aroſtos. gre.i. eger.
Arotion artion arcution.
Aroç.i.yris.
Arpa auis. lat. ſic vocatur. gre. herba auis ē facta vt miluus eius virtutes inuenies in.l. latamie.
Arpinas.i.cauda equina.
Arrec.i.charta.
Arrocerkbtaga.i.es vſtū.
Arſa.i.ſpina.
Arſafam.i. gūmi alcūbar.
Arſanum.i. calamentum.
Arſef. Arxof.i. cardus. Almanſor. in tertio.
Arſen.i. ſemen mādragore Pli. libº. 25. cap. iiº.
Arſenicū.i. auripigmētum ⁊ eſt ex eo citrinum ⁊ rubeū: ⁊ auripigmētū qn̄ ꝑ ſe ponit̃ citrinū ītelligit̃: ⁊ qd eſt.l. harnech.
Arſimegā: qdā dicūt ꝙ eſt laurus: qdā ꝙ eſt cepe: qdā ꝙ eſt amigdala: qdā oliua: ſꝫ ꝑma melior.
Arſimago vľ arſimagē. gre. .i. arſenicū. Caſſius felix.
Arſof.i. cardus vľ ſpēs eiꝰ.
Arſonegon. Diaſ.i. folium quod maſculum vocāt.
Arſuc.i.gallia muſcata.
Arſtum.i.lappa.
Artagena. grece ortix.i. coturnix.
Artātus.i.calamētum.
Artecal.i. vndimia mollities. Gal. ſcd̄o ꝓnoſticorum. cōmēto. 25.
Arteriaca paſſio dr̄ qn̄ reuma ad tracheā artariam deſcēdit: ⁊ inde raucedo fit vocis. Pau. ⁊ ē ēt ꝯfectio ad hanc paſſionem.
Arteriotomia. gre. eſt arteriarū inciſio: que in certis cauſis habet fieri. alexañ. ⁊ Demoſth.
Arteſides.i. bacce iunipi.
Artelā.i.agrimonia.
Artetica et primula veris idē: ⁊ eſt herba ſicut ꝯſolida minor: niſi qꝛ habet folia q̄ſi nigra ⁊ pinguia cum floſculo celeſti. medetur doloribus articulorum: ⁊ eſt ca. ⁊ ſic.
Arthanita.i. buthormariē.
Arthanextiden.i.ſepare.
Arthemita vel arthemon .i.ciclamen.

Artetica primula veris

Caplm̄. LVIII.

Arthemiſia vľ mr̄ herbaꝝ vľ mr̄icaria lat. gre. tagetes. ara. vō berēgeſif vľ leptafilos. arthemiſia herba ē fructuoſa ſiľis abſinthio vľ abrotano: ſꝫ vaſtior ē: ⁊ folijs latior: ſꝫ aſpectu fere talis nō ē albi coloris vt abſinthiū ē hn̄s grauē odorē guſtu amara: haſtas habet longas: floreſcit tempore eſtatis floribus ſimilibus floribꝰ camomille graue olentibꝰ ⁊ amaris: naſcitur maxime locis maritimis: ē ca. ⁊ ſic. in ſcd̄o. Et dr̄ arthemiſia: qm̄ ſic vocabat̃ vxor regis mauſoli: q voluit eā ſic vocari: q̄ antea: vt inqt Pli. liº. 25. caº. 7. ꝑthemis vocabat̃: ⁊ ſunt qui ab arthemide. arthemiſiā cognominatā putāt.

Arthemisia mr herbarum matricaria tagetes berengesif leptafilos

quoniā priuatū medicatᷓ feminarū malis. DIAS.ca.ď arthemiſia. Arthemiſie ſunt tria gñā. vnū eſt qđ vocatᷓ arthemiſia monodos.i.mater herbarū que eſt fructuoſa et ſiſ'is abſinthio. folia maiora et pinguiora hñs ⁊ haſtas lõgas naſcitᷓ in maritimis locis lapidoſis ⁊ ſabuloſis. floreſcit aūt eſtatis tpe florib⁹ albis paruulis graue olētib⁹ amaris. Altera arthemiſia tagetes noiatᷓ: que tenera ē ſemen hñs minutū ⁊ vnā haſtā folys plenaꝫ. Naſcitᷓ in locis mediterraneis et altiorib⁹ florē mellinū atqꝫ tenuē ⁊ iocundiorē cõparatione ꝓoris ferēs. hec a grecis vocatur tagetas vel tenacetū: et nos in lingua latina vocamus eā tanaſiā: vel ſm quoſdā attanaſiā. Eſt ⁊ tertia arthemiſia que leptafilos dr̄: naſcitᷓ circa foſſas ⁊ agros floſculū eius ſi ꝯtriueris ſanſuci odorē habet ⁊ ipſa amara: has ſpēs arthemiſie dianā dicūt inueniſſe ⁊ ṽtutes earū et medicamīa chirōi cētauro tradidiſſe. hec herba ex noīe diane: q̄ arthemis dr̄ accepit nomē arthemiſia: q̄ calefacᷓ ⁊ ſiccat. GALIE.6°ſim.phar.capi.de arthemiſia. Arthemiſia duplex gdē eſt herba. ambe tñ calefaciūt mediocriter et ſiccāt: et ponantᷓ in calefaciēdo gdē ſecūde abſtātie: in ſiccādo ṽo ꝑme intēſe vel ſecūde incipiētis: ſunt quoqꝫ mediocriter ſubtiliū partiū. POSSE. Arthemiſia valet cõtra ſterilitatē factā ex humiditate. nā ſi eſſet ex ſiccitate obeſſet: qđ pōt ꝑpendi ex cõpl'one mulieris ſi ſit pinguis aut macilēta. vñ debet pulueriçari arthemiſia cū biſtorta ⁊ nuce muſcata in eadē quātitate: ſil'r conficiatᷓ puluis cū melle vel ſirupo ſimplici: deturqꝫ in modū electuary mane et ſero cū vino decoctiōis arthemiſie: ꝓdeſt tamē ſi balneetᷓ magis in aqua vbi cocta eſt arthemiſia et lauri folia. vel fomētetᷓ vulua ex tali aqua: valet ēt arthemiſia cocta in oleo oliue: vel nucis ad mēſtrua ꝓuocanda: ſi fiat peſſariū ex ea. ¶ Cõtra tenaſmonē ex friditate recipiat patiēs ꝑ anū fumū colophonie poſite ſup carbones: deinde calefiat arthemiſia ſup teſtā: ⁊ calefacta ponatur ſup lapidē molarē ⁊ deſup ſedeat patiēs: ꝓbatū ē. ¶ Cõtra glādulas q̄ dñr attrici: q̄ naſcuntᷓ circa anū fiat ꝑus ſcarificatio circa eas poſtea ſupponatᷓ puluis arthemiſie et marruby. ¶ Cõtra emigraneā ⁊ cephaleā detᷓ opiata cū vino decoctiōis arthemiſie. DIAS. Arthemiſia ṽtutē hꝫ acerrimā hꝫ purgatiuā attenuātē calidā et liptinicaꝫ. Elixatura ei⁹ cās mulieris mitigat: ⁊ mēſtruis impat. ſecūdinas excludit. mortuos īfantes in vtero deponit conſtrictōes matricis reſoluit: oēs tumores ſꝑgit accepta calculos frāgit: vrinā ꝓuocat: herba ipſa tonſa ⁊ in vmblico poſita mēſtruis impat. Succus eius myrrhe mixt⁹ ⁊ matrici ſuppoſit⁹ oīa ſil'r facere nouit. Coma eius ſicca bibita.ʒ.iy. ſtericas cās cõponit. Siquis iter faciēs eā ſecum portauerit nō ſentit itineris laborē. Fugat ēt demonia in domo poſita: ꝓhibet ēt maledicamenta: ⁊ auertit oculos maloꝝ. Itē ipſa tonſa cū axungia ⁊ ſuppoſita pedū dolorē ex itinere tollit: in puluere redacta: et cū aqua vel mulſa potui data inteſtinoꝝ dolorē tollit. Arthemiſia q̄ tagetes noiatᷓ facit ad veſice dolorē ⁊ ſtrāguriā ſucco dato ex vino.ʒ.y. febricitāti ex aqua calida ciatis.y. potui datᷓ hic ſuccus: tonſa cū axungia ⁊ aceto coxarū dolori medicatᷓ ligata vſqꝫ in tertiū diē: vt infantē hylarē facias intēde et ſuffumigabis: et oēs īcurſiones maloꝝ auertet ⁊ hylariorē facit infantē: neruoꝝ dolorē et tumorē trita cum oleo bñ aſſata mirifice ſanat dolorē pedū grauiter vexatis radicē eius da cū melle mādūcare: et ita ſanabitᷓ: vt vix credi poſſet eā tantā ṽtutē habere ſucco eius cuꝫ oleo ro. febriēs punctus curat ea. hāc herbā ſi cõfricaueris laſaris odorē habet. Tertia que dr̄ leptonfillos tonſa et cū oleo amigdalarū bñ ſubacta ⁊ more malagmatis pāno īuncta et īpoſita ſtomaci dolorē infra quinqꝫ dies ſanat. h⁹ radix ſup limen edificy ſuſpēſa facit vt nullus domi nocere valeat. Succus eius cuꝫ oleo ro. mixtus et ꝑunctus neruoꝝ tremorē et omne vitiuꝫ tollit. GALIE. Ambe ſpēs arthemiſie ꝯueniūt lapidib⁹ in renib⁹ exñtib⁹ et ad calefactiones ⁊ extractiones ſecundinarum.

Arz
oriza
risum

Arthritica.gre.artetica.artritikinoſos: arteticus.
Arthomeli.gre.panis cum melle factus. Alex.
Arthomata.gre. Pau.cap. ꝓde cyrugia capitis ſunt articuli.
Arti.i.cypreſſus.
Artiatides.i.grana iunipi.
Articulātes.i.iuncture.
Artitomia.i.artarie icīſio.
Artion: ſil'is eſt folys ṽbaſco. niſi qꝛ irſutiora ſunt caule lōgo molli: ſemine cimini: naſcitᷓ in petroſis locis radice alba dulciqꝫ decoquitᷓ in vino ad dolorē dētiū. Pli.li.27.c.5.
Artis.i.adarce.
Artododoris.i. iuniperus.
Artomā.i.granū cuius ſt⁹ eſt ordei: īmo eſt mediuꝫ īter triticū ⁊ ordeum.
Artomata.i.articuli.
Artomen.i.attomus.
Artumen.i.iris illirica.
Artus.i.anus podex.
Artiça.i.ariſtologia rotunda.
Aruab.i.pſilotrū.
Arucuſu faratron.i. herba vnde tingitur reubarbarum qua caremus.
Arui.i.maſculus.
Aruiatum.i.inſtr̄m in quo ſuſpenduntur homines.
Aruncus.i.citrum.
Aruſcula: ē nomē d̄monis.
Arxos.i.ſpēs cardi.
Arꝫ.i.cedrus arbor.

¶ Caplm. LIX.

Arz. ara.gre.aroça.latine ṽo riſi. GALIE.ꝑmo de cibis.capi.de riſo. In ſapore eius eſt ſtipticitas. ⁊ ideo retinet ventrē retētione tēperata: et in cortice ei⁹ eſt rubedo magis manifeſta q̄ꝫ in ipſomet: aut in reliquo corporis eius ⁊ minus nutrit q̄ꝫ frumētū. et idem Gal. de ſim.phar.cap.oroça. Oroça.i.riſuꝫ hꝫ quidē ſtipticū q̊ circa ventrē moderate detinet. Et idē lib°. ꝑdicto de cibis. ꝗ ſemine oēs ad reſtrictionē ventris vtuntᷓ. delectationeꝫ ipſius ſimilē faciētes chondro. Eſt aūt indigeſtibili⁹ chōdro ⁊ nutriēs minus ſicut ad delectationē eduly ōficiēs ab ipſo plurimū. SERA.li.aggre.ca. Arç ſunt calide et ſicce cõpl'onis in ꝑmo. ALMAN.trac.3.capl'o de riſo. Riſuꝫ tēperiei que eſt inter ca. ⁊ fri. vicinū exiſtit: ⁊ ventrē ſtringit. Solitis aūt colicā pati nocet: eo ꝙ lꝫ nutriat: de ventre tñ non facile deſcēdit niſi coquatᷓ cum aliquo multuꝫ vnctuoſitatis habēte: ꝙ quādo cum lacte coquitᷓ ⁊ cuꝫ zuccaro comeditᷓ: plurimuꝫ nutrit: atqꝫ ſanguinem augmētat. POSSE.SERAP. Quādo ſani egent pultibus eius: ꝓpter punctiōes quas hñt in vētre: aut propter fluxū multoꝝ humoꝝ ſup quos vincit colera: aut aliqua alia de cā ſil'i huic: coque riſi quouſqꝫ diſſoluantᷓ ⁊ fiant ſicut aqua ſpiſſ: ⁊ da in potu. hora ꝯueniētior vſus eius tꝑus eſt humidū: ⁊ qñ ſtomacus eſt fortis ṽtutis ad cibos. Et idē auc. Diaſ. eſt pauci nutrimēti ſtringit ventrem auget ſperma ⁊ minorat feces ⁊ vrinaꝫ ⁊ ventoſitates: eſt enim completum in ſtipticitate. et ideo eſt bonum vlceribus inteſtinorum ⁊ punctionibus eorum quādo bibitᷓ: aut fit cliſtere: ⁊ rubeum eſt cõſtrictiuum plus.

Arçilla.i.bedegati.
Arçolla.i.agrimonia.
Arçon.i.ſempuiua. Galie. ad glauc.diſtinct.prima. trac.ſcđo.cap.6.
Arçul.i.bedeguar.
As.ara.mirt⁹ ribam.gre. mirſine.

Aſa eſt quoddam gūmi. nam ex ea eſt quedaꝫ odorifera: quedam fetida: que eſt odorifera paruum habet odoreꝫ: ſed calidior earum eſt fetida: ⁊ eſt ex herba vehementis igneitatis: vnde gūmi iſtius plante eſt ſatis fetidum. ⁊ iđ vocatur aſa fetida: ſed aſa odorifera eſt ſuccus predicte herbe expreſſus. ⁊ ſoli coagulatus habens aliquē odoreꝫ ſicut herba predicta. quando ṽo ſimpliciter ponitur in receptis aſa. fetida intelligitur. Eſt ergo aſſa fetida. gūmi ꝑ excellentiam fetidum: ⁊ vocatur laſar. ⁊ gūmi quirinaceum: ⁊ herba eius vocatur filfium: vt in alexandro de d̄etibus. Aly vocāt hāc herbā aniuden vel anudē.ſ. anuidē.

Aſarū

Aſa dulcis.i. gummi liquiritie.
Aſabota.i.arbor que eſt in perſia venenoſi fructus. ⁊ quādo plantatur ī egypto eſt fruct⁹ eius de his que comeduntᷓ. ⁊ ē ꝑſicū
Aſach.ideſt arbor thuris. ſm ſaladinuꝫ.i. tribulus marinus.
Aſacrios.i. babanſalamodica.
Aſachaſara.i.radix porri.
Aſacū vocat Stepħ. amoniacum.
Aſadan vel aſadar.i. lactuca aſini.
Aſaer.i.aerona.
Aſafati.i.rubor puſtuloſus qui apparet in facie.
Aſagen.i.aſa.
Aſagas.i. ſanguis dracōis.
Aſabic.aſabit.aſaic.aſait.i. pultes multum ſpiſſi ex aqua ⁊ farina.
Aſaka.i.radix lily.
Aſakel.i.ſpica celtica.
Aſame.i.ſanies.
Aſamentuꝫ.ſ.ıgdam piſcis magnus ſalitus.
Aſamanux.i. moleſti dies .ſ.calidiſſimi ⁊ fridiſſimi
Aſanery eſt gdā piſcis magnus ſalſus. Almāſor tractatu.3°.ca.19.
Aſane. ſcripſit Stepħ. pro aſuech qđ eſt vſnee.
Aſange.i.ſanguis draconis
Aſara bachara. aſara aſarū. a ſaron aſarus. vel bactara vultigo gariofilata agreſtis: centūneruia cētucerria: vulgagens. Aerma. idem: ſed alia herba eſt bachar vel b acharis. ⁊ ideo Diaſco. facit aliud capituluꝫ de aſaro. ⁊ aliđ de bacharas.
Aſar. Aſach. Axach. ideſt armoniacum.
Aſaray vel aſarugi.i.virga paſtoris.
Aſarica.i.epilenſia.
Aſarten. ideſt piſcis magnus ſalitus.
Aſarus ſm Dia. ē alia herba a ꝑdicto aſaro.
Aſarual.i.cipreſſus.
Aſas.i.morbillus vel exitura. ſicut empetigo.
Aſather.i.origanum.
Aſatharai. ideſt virga paſtoris.

¶ Capitulum LX.

Aſathartur. ſiue aſathartar. ara. gre. glio. lati. ṽo ſero ſordicies ſemicupei balnei. SERA.lib.aggrega.ca.aſathartar. Eſt ſordicies nigra: que reperitᷓ in balneis: ⁊ in fundo ſemicupei balnei. ⁊ idē auc. Gal'. ṽtus eius eſt que calefacit in ꝑncipio terty. ⁊ abſtergit abſterſiōe nō multa: ⁊ attrahit fortiter. DIAS. ca.glio. ſordicies que in balneo colligitur: que nominatur glio. virtutē habet calidam ⁊ malacticā ⁊ diaforeticam. POSSE. SEARP. auc. Gal'. attrahit ſagittas īfixas corpori. ⁊ curat tuſſim antiquā. quando fit fumigium cuꝫ ea. ⁊ quando ponitur ſuper empetiginem aufert eam. DIASCO. vtilis eſt ficubus ⁊ ragadys ani vnguento ⁊ ſi ei addatur cinis condilomata diſſoluet. pro alys ſordiciebus.l.vaſacbi.

Alſaungi.i. puluis q cadit de palea.
Alſauregi.i.puluis q cadit de parietibus ſalis
Aſbedarugi.i.baſilicon.
Aſbeſus. Aſbeſtus.i. calx Aſueſtos.
Aſbeton.i.calx vina.
Aſcabalos.i. cancer cū venit membrū ꝓpter ipm ad īſenſibilitatem.
Aſcak.i.tribulus herba.
Aſcakabos.i. vbi deſtruitᷓ caro ſic ꝙ ipſa ſe quitur vſqꝫ ad os ſiue ſit īcipiēs aut ſuccedens ipſi.
Aſcala.i. lactuca agreſtis.
Aſcalia.i.tenita.
Aſcalanonti.i.ſtincus aial valēs ad coitū. Pau. Aſcabanotiꝫ. Aſchanotim.
Aſcani ē arbor q̄ carem⁹.
Aſcarades.i.atralia.
Aſcaragum pro aſtero reperitur. baliabas.
Aſchas. Pau. ca°. ď ranula ſub lingua.
Aſchiron. ⁊ aſgroida ſimilia ſunt īter ſe: ſed aſchiron maiores hꝫ ramos. Pli° li°.27.ca°.5.
Aſcap.ara.ambra. Auerrois.5°.colliget.
Aſcarides.i. lumbrici lati.
Aſcatatios.i.tepidū tenēs mediū īter frm̄ ⁊ calm̄.
Aſce. Daſce. Axe.i.tymus.
Aſcech. baſcech. gd ē.l.tribulus. Gal'. lib°. de facile acquiſibil'.i.alcola.
Aſcebete.i.anetum.
Aſcherere.i. vna de.28. māſionibus lune.
A ſcehedenigi. quid eſt.l. Scehedenigi.
Aſceidit. eſt id qđ a cubito vſqꝫ ad raſetam exiſtit.
Aſceleth.i.fuligo.
Aſcera.i.canis ſidus.
Aſceracoct.i.tereniabin.
Aſcet.i.balauſtia.
Aſch.i.ſandico.
Aſchil. Aſthil.i.cepe murl.
Aſciadigni vel aſciadegni ideſt canabum.
Aſciran.i.aſcebran.
Aſcil.i.ſquilla.
Aſcili.i.criſta galli.
Aſcigaſet.i.eupatorium.
Aſciſion. eſt quedaꝫ medicina inda.
Aſclepias tertia ſpēs origani. vel dragontea. Diaſc. Pli⁹.27.ca.5.
Aſcocodos.i.ſticados.
Aſcoli.i.fuligo.
Aſcolocondrion.ara.i. ſcolopendria.
Aſcos.i.vter. inde aſclites ab aſcos: quod eſt vter. Pau.ca°. de idropiſi.
Aſcuded. ideſt arbor gummi. draganti.l. Acantos.
Aſcufo.gre.aufarſi.ara. ⁊ ē ipericon. Step.

aſclites

¶ Capitulum. LXI.

Aſcuchodos. ara.gre.ſahadis.lati. vero ſtichados. Sticados ē qđdā arabicū. ⁊ eſt illud qđ ara. nominatᷓ aſcukodos. ⁊ eſt quoddam citrinum. ⁊ eſt illud qđ nominatᷓ lati. barba iouis: vel ſticados citrinū. ara. ſceba. vñ Sera.lib. aggre. facit de ſtichados duo capitula. vnū de ſtichados. ara. quod incipit aſcukodos: ſiue aſtochodes. ⁊ aliud de ſtichados citrino: quod incipit ſceba. eſt aūt ſtichados arabicū calidū. ⁊ ſic. in tertio SERAP.li.aggregato.ca.aſcucados.i.ſtichados arabicum naſcitᷓ in īſula: que gre. dr̄ ſahadis in regiōe gallatic. eſt herba ſubtiliū ramoꝝ hñs comā ſatureie ſimileꝫ: niſi qꝛ folia eius ſunt lōgiora folys ſatureie. ⁊ eſt acuti ſaporis cū pauca amaritudine. DIASCO.ca. de ſtichados naſcitᷓ in īſulis gallatie circa maſſiliā: que īſula ſtichados nominatᷓ. vnde ⁊ nomē accepit. eſt autē herba tenuis. ſemen minutū habens cum folys ſil'ib⁹ thimo: ſed oblōga. ⁊ guſtu acriora ⁊ ſubamara. liber antiquus de ſim. medi. ſicas.i.ſtichados. ramulos mittit tenues ⁊ oblōgos circa quos folia oblōgiora q̄ꝫ thimo. ſed nō diſſil'ia ſemē plurimum minutū. tota herba odore eſt ſuaui guſtu acri ⁊ ſub amaro ⁊c̄. In hoc cõueniūt oēs ꝙ vnam ſpēm eius ſolaꝫ ponūt. GALIE.8.ſim.phar.ca.ſtichados. eius gdē ad guſtū amarus ſapor eſt ⁊ ſubſtipticitās moderate. cõplexio eius compoſita eſt ex frigida terreſtri ſuḃa pauca a q̄ ſtipticat. ⁊ alia ſubtili ignea ampliori: a qua amaricat. ⁊ ꝓpter vtrūqꝫ vero deobſtruere ⁊ ſubtiliare dicitᷓ ⁊ abſtergere ⁊ fortificare nata eſt viſcera omnia. ⁊ totius corporis ambitū. monſtratū.n. eſt ⁊ in anteriorib⁹ quoniā quecūqꝫ pharmaca compoſita ſunt ex talibus ſubſtantys predictis energias operantᷓ. IO. ME.ca. de ſtichados: quod medici laudāt ē arabicum. ⁊ ē planta folioꝝ ſubtilium: ⁊ longoꝝ hñs ſtipitem ſubtilē cineritiū. cuius eleuatio ſup terram ē in menſura cubiti. ⁊ hꝫ flores aſſimilatos ſpicis filiginū: ſed ſunt breuiores ſine ſemine. ⁊ ca. in ꝑmo. ſicca in ſcđo. ⁊ ē compoſitū ex partib⁹ terreis frigidis dantib⁹ ei ſtipticitatē paucam: ⁊ ex partib⁹ igneis ſubtilib⁹ a qbus īſunt ei acuitas ⁊ amaritudo: ſed acuitas plus ē amaritudine ſua: ⁊ amaritudo plus ē ſtipticitate ipſius ꝓpter qđ ē ſubtiliatiuum reſolutiuū aperitiuū opilationum abſterſiuum ⁊ ſolutiuū nature. ⁊ ē preſeruatiuū ꝓhibens a putrefactione. ⁊ ē ex parte ſtipticitatis pauce in eo confortatiuum cordis ⁊ cerebri. ⁊ neruoꝝ ⁊ viſcerum: ⁊ hoc ē eſſe ⁊ ꝓprietas eius. ꝓhibendū ē habentibus colerā in ſtomacho. cõturbat.n. eos īducēs ſitim: ⁊ vomitū ⁊ eſtuationeꝫ laborioſam. Nocet ēt calidā habentib⁹ ⁊ ſiccā ꝯpl'onem. ⁊ que ſunt in ꝑtāte colere. ipm quoqꝫ ē ex debil'r ſoluentibus: ꝓpter qđ m iſcēdū ē ei ſalgēma ⁊ mirabolani nigri.

Aſcuchodos
Sahadis
Stichados arabicū
barba iouis
Sticados citrinū

cum eo aut kebuli.magnificāt enim operationem eius.⁊
ſil'r ſquilla.⁊ ꝓprie in egritudinib⁹ capitis.⁊ īfuſum gdez
in aquā caſei melioraꝛ̄ in cōditionibus ſuis.⁊ paſſule ſine
īterioꝛib⁹ ſil'r ſunt ex his que emēdant.ſil'r ⁊ ſalgēma re/
ctificat illud.⁊ ꝓpe ad oēs partes ei⁹ ſextuplum ipſius ⁊
ſuccus pomoꝝ dulcium in decoctionib⁹ eius rectificat il
lud. AVI.li.z.ca.ſtichados eſt planta hn̄s ſpicam:ſicut
eſt ſpica grani oꝛdei.ſ; eius folia ſunt bꝛeuioꝛa:⁊ in ipſo ſti
pites ſunt cinericij: ſicut in epithimo:⁊ eſt ſine ſcie. acut⁹
cu; amaritudine pauca.compoſitus ex ſuba terrea frigi/
da:⁊ ignea ſubtili.calidū in p̄mo.ſic. in ſcđo. nō cōcoꝛdat
cum Dia. neq; alijs. SERAP.li.aggre.ca.ſceba.i.ſtica/
dos citrinū.⁊ eſt abſinthiū marinū habēs minutū ſemē
ſimile ſemī plāte:que dr̄ abrothanū:⁊ nō ē ita amara her
ba:ſicut abſinthiū.⁊ h; odoꝛē grauē.figura ei⁹ eſt in appa
rētia.ſicut plāta abſinthij:⁊ ſapoꝛ ei⁹ eſt ſicut ſapoꝛ abſin/
thij:niſi q2 nō eſt tāte ſtipticitatis:⁊ calefacit pluſq̄ abſin
thium:⁊ in ea plus de amaritudine eſt q̄ in abſinthio cū
pauca ſalſedine ⁊ calefacit ⁊ deſiccat in tertio: ſed virtus
eius eſt diuerſa a v̄tute illius:nā nocet ſtomaco.vnde oc/
cidit vermes in vētre pluſq̄ abſinthiū:quādo ponitur ex
tra aut ītus.Et idē auc.Diaſ.ſapoꝛ eius eſt amar⁹. ⁊ hab;
grauē odoꝛē.⁊ eſt herba ſtiptica.Et idē auc.Hal. 8. epidi/
miarū.Sceba ſimilaꝛ̄ abſinthio in figura ⁊ ſapoꝛe:ſ; dif/
ferētia iter ea eſt:ꝙ nō eſt ſtiptica ſicut abſinthiū. ⁊ cale/
facit plus eo:⁊ amaritudo ei⁹ eſt plus cū pauca ſalſedine
⁊ idē auc.Hal'.8.ſim.phar.cap.ſceba ſil'is eſt abſinthio in
ſpecie:⁊ ſm guſtū:tamē differūt in guſtu ⁊ v̄tute. in guſtu
gdē in eo ꝙ cū ſtipticitate magis calefacit ⁊ amaricat cu;
quadā ſalſedine. In virtute v̄o in eo ꝙ cōmēſuratū eſt. ⁊
magis abſinthio īterficit lūbꝛicos extroꝛſum appoſitū.⁊
ītra coꝛp⁹ aſſumptū:⁊ gdem calefacere in ſcđo gra. īten/
ſe ponēdū eſt id.ſiccare v̄o in tertio. GALIE.8.ſimpli.
phar.ca.chruſicos ſiue barba iouis vocaꝛ̄ acrem ſimul ⁊
ſtipticā p̄eualentē h; virtutem. POSSE. SERAP.
auc.Hal'.decoctio ſtichados arabici cōfert doloꝛi pecto/
ris ſicut yſopus.⁊ in cōfectionib⁹ medicinarum h; vires
acriter relaxātes cū odoꝛe ſuaui.vn̄ ⁊ mēſtrua ꝓuocat.
IO.ME. fit ex ſtichados arabico. ⁊ ſpica ⁊ oleo veteri
oleum bonū iuuatiuū voci.floꝛes gdē eius de decoctiōe
ſuſtinēt plus q̄ folia ſolone educit colerā nigrā ⁊ flegma
⁊ mūdificat neruos ⁊ cerebꝝ ⁊ mēbꝛa ſenſuū. ⁊ cōfoꝛtat
ea ⁊ cōfert iuuamētū magnū egritudinibus frigidis.⁊ h̄
ſm oēm modū vſus eius: ſiue in potibus: ſiue in fomētis
⁊ lauacris.Et oleū ipſius cōfoꝛtat cerebꝛū ⁊ neruos. ⁊ ca/
lefacit eos ⁊ viuificat.in medicinis aūt ſtichados ſi iun/
gatur ſquilla aut eius acetum eſt medicina bona epilēſie
⁊ vertigini.⁊ cum lapide laꝫuli aut ſale indo. aut alijs va/
lētibus ad ea cōfert mel'ie.⁊ egritudinibus timoꝛis.⁊ mi/
ſceatur ei bugloſſa aut ſuccus eius aut ſuccus pomoꝝ dul/
cium ad egritudines coꝛdis:⁊ mel'iam:⁊ euapoꝛatio deco
ctionis eius aperit opilationes nariū. ⁊ eſt medicina bōa
opilationibus epatis ⁊ ſplenis ⁊ viſcerū.⁊ eſt ſedatiuū do
loꝝ q ſunt in neruis ⁊ in īſtrumētis iūcturaꝝ.⁊ in laterib⁹
ſm oēm modū adminiſtratiōis ei⁹.⁊ cōfoꝛtat iterioꝛa oīa
que a frigiditate leſa ſunt:⁊ ꝓpꝛie mālī:⁊ ꝓhibet a putre/
factiōe:⁊ ipſius ſyrupus.⁊ alij modi adminiſtratiōis eius
ſunt medicina bona q̄rtane ⁊ febꝛib⁹ lōgi tēpoꝛis. ⁊ pro/
pꝛie flegmaticis.Doſis decoctiōis ei⁹ ē potio.a.ʒ.iiij.vſq;
ad.vij.⁊ pulueris eius a.ʒ.ij.vſq; ad.v. AVICEN.Sti
chados arabicū reſoluit ⁊ ſubtiliat amaritudie ſua . ⁊ ſil'r
eius ſyrup⁹ aperit opilationes. ⁊ abſtergit. ⁊ in ipſo gdez
eſt ſtipticitas pauca.⁊ confoꝛtat coꝛ ⁊ viſcera. ⁊ pꝛohibet
putrefactionē.⁊ eius decoctio ſedat doloꝛes neruoꝝ ⁊ iū/
cturaꝝ ⁊ laterū. ⁊ ipſius ſyrupus eſt res magis iuuatiua
egritudinū frigidarū:⁊ neruis.quare opoꝛtet vt eo quoti
die vtatur qui neruos habet debiles:⁊ q ex frigiditate in
ipſis patitur.⁊ cōfert melancolie ⁊ epilenſie.⁊ nocet habē
tibus calidā ꝯplexionem.⁊ facit eum vomere.⁊ eſt ex eis
que faciūt ſitim.⁊ cōfoꝛtat īſtrumenta vrine. ⁊ ſoluendo
educit flegma ⁊ mel'iam. GALIE.v̄o non dixit hoc eē
eius.⁊ vltima gdē poꝛtio ipſi⁹ eſt.iz. keſumē cu; vino pu
ro ⁊ oximelle.⁊ modico ſale.Sticados citrinū quod ara/
bice vocatur ſceba.v̄tutē h; diureticā :vn̄ vinū decoctio/
nis eius.⁊ draganti ſpūalia calefacit.ad iliacā paſſionem
valet.⁊ cōtra ſtranguriā ⁊ diſſuriā ⁊ opilationē ſplenis ⁊
epatis.⁊ cū īfirmus ſurgit ab īfirmitate ad neruoꝝ cōfoꝛ
tationē abluantur extrema in aqua decoctiōis eius. Itē
ad duriciē neruoꝝ decoquatur ſtichados citrinum ⁊ cau
les in aqua:⁊ ablue ⁊ ſuffumiga membꝛū:q2 multū molli
ficat ⁊ cōfoꝛtat. SERAP.ca.Sceba vel ſtichados ci/
trinū.coquitur ſola ⁊ bibitur ⁊ interficit vermes.⁊ expel/
lit eos cū laxatione leui.⁊ quādo coquiꝛ̄ cum lentib⁹ ⁊ bi/
bitur facit hoc:⁊ pecudes īpinguanꝛ̄ quādo comedūt eā.
⁊ idem auc.Hal'.virtus ſcebe diuerſa eſt a virtute abſin/
thij.Nam ſceba nocet ſtomaco. ⁊ occidit vermes pluſq̄
abſinthium quando ponitur exterius: vel ſumitur intus
⁊ eſt ca.in ſecundo.ſicca in tertio.

Aſdepias.i.dꝛagontea.
Aſe.i.yſopus.
Aſeac.i.coagulum.
Aſeb.i.alumen.
Aſebꝛan.i.eſula.
Aſech.i.ſandico.
Aſecremia.i.comeſtio que
fit de acatia.
Aſed.ara.i.leo.
Aſedenegi.i.ſemē cānabi.
Aſedenagi vel aſedenlati.
.i.lapis ematites.
Aſefara.i.cantarides.
Aſebet.i.abſinthiū.
Aſebeſafrem.ara. eſt her/
ba ſimilis paritarie.
Aſeid.ſaid.ara.i.bꝛachiu;.
Auicē.⁊ Hal'.ſcđo de iu/
uamentis membꝛoꝝ.
Aſeieth.i. fricatio dentiu;
⁊ gingiuarum ⁊ labioꝛū
interius.
Aſek.i.tribuli.⁊ ē herba.
Aſelch.i.fuligo.
Aſemen.i.butirū coctū.
Aſſen.i.ap̄a molle inflati/
uum.haly ſecūda tegni.
commento.3i.
Aſenicula.i.herba paleſis.
Aſenablum.i.ſatureia.
Aſenbendegi.i.lapis quo
alij lapides ⁊ inciduntꝛ̄.
Aſencaſine.i.viſcus quer/
cinus.
Aſeneſu.i.abſinthiu;.
Aſenereu.i.quidam piſcis
magnus ſalitus.
Aſſerinamon.Plini⁹ libꝛo
.14.caplo.16°.circa p̄nci
pium.eſt quodda; vinū
facticium.
Aſeras.i.affodillus.
Aſerebum exponit Step.
ꝙ eſt ſtannum vel plum
bum album: ſed puto ꝙ
voluit dicere aſreng: qđ
eſt minium:cuius mate/
ria eſt plumbum:nā ſtā
num arabi.dicitur raſas
caçdir. libꝛo de doctri/
na gre.
Aſeroſi. Aſeſoꝛi. Axeras.
Anterion . Affodillus.
Anatericon.binach.
Aſerengi. ideſt plumbum
vſtum
Aſeſab.i.peccola. ⁊ eſt gū/
ma abietis.
Aſet.i.argentū viuum.
Aſetaragi.i.tapſia.
Aſethesſafeni.calx viua.vl'
lapis archadie qui accen
ſus non extinguitur. ⁊ ē
verius.
Aſſa.i.aer.
Aſſaltos gre. i.aſpaltum.
Aſſaric.i.aſmentum
Aſſatis.i.vectia.
Aſſaxfaſa.i.rothaba.
Aſſear.i . viſcus quercin⁹.
Aſſeng.vl' aſſengi.arabi.i.
ſpongia marina.
Aſbagari.geſaſe.ſedſe. ſe/
daſſengi ē a greco coꝛru
ptum.f.pꝛo.p. littera po/
ſita qua carent:nam gre
ce ſpōgos dicitur.
Aſſidi.ideſt ſinapi albū.
Aſſidegi.ara.ceruſa.
Aſſinach.ara.ſpinachia.f.
pꝛo p.
Aſſodillos.gre.aſſodillus
Plinius libꝛo.zz.ca.zz.
in p̄ncipio.
Aſſro.ideſt ſinapis alba
Aſſulbaſeb .i. teſtudo ma/
rina.
Aſſur.aſſarū.Daſſur.ara.

ideſt crocus oꝛtulanus.
Steph.
Aſſuſoba.i.vngula oculi.
Aſgaragum.i.aſarum.
Aſil.i.ſquilla.
Aſilus.gre. Oeſtru;.ideſt
tabanus.
Aſilonis.i.armoniacū.Ha.
ad paternianum.
Aſiniach .i. additio mate/
rie pinguis cōtingens in
palpebꝛa ſupioꝛi: grauat
palpebꝛā in apertione. ⁊
facit ipſam quaſi mollifi
catā.⁊ eſt coniuncta non
mota ſicut nodus.
Aſimar.i.amigdala.
Aſinamon.i. vinū ficticiū.
⁊ fit qn̄ .xx. ſextaria mu
ſti cu; dimidio aque fer/
uent . ⁊ poſtea datur in/
firmis.
Aſintheſim.gre.ſ; Alexā/
drum ca.de ſignis humi
de diſtemperantie epa/
tis:eſt dictū nō extenua/
tus ab a qđ eſt ſine: ⁊ ſin
theſis extenuatio: quaſi
ſine extenuatione.
Aſinthiaca.i.decoctio her
barum in aq̄ calida.
Aſios.ſ; Diaſ.eſt arboꝛ vl'
herba armoniaci.
Aſinus quid eſt.l.habeçel.
Aſira.i.farina oꝛdei.
Aſir.eſt qđdā genus piſcis
parui.⁊ ſunt mele marie
Aſir.eſt quedam ſpecies ci
ceraſi.
Aſireg. Aſiregi. i. partes q̄
ſunt in circuitu ani.
Aſirengi.ara. aſreng. Açꝛa/
ron.⁊ eſt miniū quod fit
ex ceruſa. ⁊ per decoctio
nem rubei coloꝛis aptu;
pictoꝛibus.
Aſires.i.affodillus.
Aſiſibaſit.i.eupatoꝛium.
Aſithemon.i.epithimum.
Aſit eſt ſpēs nenufaris.
Aſitia.gre.i.ieiunia.
Aſitios.gre.i.ieiunus.
Aſius gd ē.l.lapis aſius.
Aſkil.i.ſglla.ara.hanſel.
Aſkincoꝛ.ara.i.ſtincus.
Aſkis.i.alcola.Hal'.6°. me/
miri.ca°. z°.
Aſlicon.i.bitumen.
Aſma . i. offenſio anhelit⁹
cu; ſonitu. vnde aſma. i.
cantus.Aſma oꝛthomia
diſnia.idē in gn̄e.li°.ꝺ do
ctrina gre.i pſalterio vbi
nos habemus canticum
vel cantu;. grecus hab;
aſma.Pau.
Aſmach.i.alſinach.
Aſmaroch.i.herba cui⁹ gū/
mi eſt aſſa fetida.
Aſmatum.dixit Step. vo
cari abſinthium: ſed ne/
ſcio qua lingua.
Aſmelegen.i.napus.
Aſmen.i.alſmen.
Aſmihal.i.ſpica inda.
Aſnem vſne;.i.puluis ab/
ſterſiuus: quo ſaraceni
vtuntur ad mūdificatio
nē manus.⁊ ſunt ei mul/
te ſpecies: quarum vna
fit ex kali.
Aſnee.Aſnea.i.lanugo ve/
tuſtarum arboꝛum.⁊ eſt
vſnee.Steph.
Aſobꝛan.i.eſula.
Aſoſol.i.aurum.
Aſogiros . i. ruta agreſtis.
vel capꝛaria.
Aſokir.eſt ſpēs lepꝛe
Aſolipidios.ara.dicitur ca
tarbā.Steph.
Aſolatoꝛſe. ideſt radix af/
fodilli.
Aſolaſonalchame.i.plāta/
go
Aſonia.i.cantus.
Aſoꝛmac.i.atriplex.
Aſoꝛretus. ideſt flos ſalis
montani.
Aſoſati.i.pleureſis.haly.ſe
cunda tegni. cōmēto. 3i.
Aſoth.i.argentū viuum.
Aſoton . ideſt capillus ve/
neris.
Aſpaltū.i.bitumē iudaicū
qđ iueniꝛ̄ natās in fonti
bus.⁊ ē ſpēs napte. ⁊ vo/
catur ſtercus demonis.
nā napta eſt petroleum
vnius generis.l.bꝛafalē/
di.Plini⁹ libꝛo.35.ca°.15.
Hal'.ſcđo de ſimp. medi.
ca°. p̄.diſtinctiōis tertie.
Aſpalatus.i.tapſus.
Aſpaliū eſt granatu; ſilue
ſtre.ꝓ quo.l.darſiſaban.
Dia.dicitur in barbaria
Aſdani.
Aſpalarus. vel aſpalatru;
ideſt geneſtrella.
Aſpamata.i.tenſiones.
Aſparag⁹.ſm Hal'.in li°.de
cibis vocaꝛ̄ oīs ſūmitas
plante dum eſt in teneri
tate ſua:ſic̄ ⁊ ſparagi ſū/
mitas quando comediꝛ̄:
ſed ſ; modernos eſt ve/
re ſparagus.
Capitulū. LXII.
Aſpergula. Spargula ſic vocaꝛ̄ a gbuſdam ru/
bea minoꝛ:ſil'is eſt rubee. non tamē
aſpa:nec adeo creſcit:eſt herba minuta hn̄s folia vt liba
notides:ſed ſtrictioꝛa hn̄s ſtipitē nodoſum. ⁊ in quolibet
nodo folia in giro poſita gnq; vel ſex. vel ſeptem oꝛdina/
ta ad modum ſtelle.ſicut herba que dr̄ rubea:vel ſicut al
guaſcen.⁊ ab eiſdē nodis ꝓcedunt alij rami ſimili modo
facti cum nodis ⁊ folijs vt ſupꝛa cum floꝛibus paruis al/
bis ſicut floꝛes oliuarum:eſt .n.ca. ⁊ ſic.complexionis.
POS.oēm duritiem ⁊ ap̄ata dura reſoluens eſt.

Aſperos.i.ſparagus.
Aſpialas.i.talpa.
Aſpiſtica.i.ſerpēs qui ſtat ī
aqua ꝓpter vehementiā
ſiccitatis ſue.
Aſplemon.vl' aſplenu.i.ſco
lopendrie venenoſe:⁊ eſt
aplenon.Dia.plini⁹ libꝛo
27.ca°.5.
Aſpleniridion.herba eſt in
foꝛma ⁊ virtute ſil'is ſco
lopendrie.i.lingue ceruī/
ne.⁊ eſt idē qđ ſupꝛa.
Aſpleos leuci.i.vitis alba.
Aſplimium.i.ceterac
Aſperach.i.ſpēs yperici.
Aſpꝛatiles dicunꝛ̄ gda; pi/
ſces ſic noīati ab aſperita
te ſquamarū: vel a locis
in gbus degūt. vn̄ aſpira
tilis.i.aſp.⁊ iō Dia.vocat
ſperagum Aſpiratilem.
Aſpiros.gre.i. albus. ſil'r ⁊
lenis.alias leucos .
Aſgron.Dia.ca.aſgron ſpe
cies eſt yperici:vel dr̄ an/
draſemon:ſed virgis ma
ioꝛ eſt yperico:ſarmētoſa
feniceū hn̄s coloꝛē ⁊ flo/
rem mellinū: ſemē ſimi/
le ypico: ſed mai⁹ qđ cu;
fricatū fuerit odoꝛē reſi/
ne emittit ſanguineu; ēt
facit coloꝛē fricatu; . vn̄
ara.dicitur aſbirac. ⁊ an/
draſemon dictum eſt.
POSSE DIASCO.
ſemē eius cū ydromelle
bibitū ad modū duaru;
cotillarum coleram ſcia/
ticis deponit.
Aſreos gd ē.l.cānabit.
Aſrengi.ara.miniu;. ⁊ Açꝛa
reon.qđ ex ceruſa fit per
decoctionem dictū ſiren
gi Aſirengi.
Aſſa dulcis ⁊ fetida gd ſūt
.l.anuiden.
Aſſa.aſſa.i.ruboꝛ puſtulaꝝ
que in facie apparēt.
Aſſabota.i.perſicum.
Aſſabot eſt nomen cuiuſ
dam piſcis.
Aſſafir.i.aurum.
Aſſagen.i. ſanguis dꝛacōis
Aſſaguaſſoꝛa.i.agn⁹ caſtus.
Aſſ.i.radix que comeditur
⁊ eſt raffanus.
Aſreg. Aſrengi. ideſt cinna
barum.
Aſſalgem.i.napus.
Aſſamia.i. cibariū factū cū
carne cocta cū aq̄ cui ad/
miſceꝛ̄ ſuccus agreſte.
Aſſamim.ideſt dies canicu
lares in eſtate moleſti . ⁊
dies alij ī hyeme moleſti
Aſſanti.i.faſſale.
Aſſamregi.i.puluis q cadit
de parietibus ſalis.
Aſſara.i.virga paſtoꝛis: vel
ſ; Aui. eſt puſtula parua
lata ſicut veſice ad aliq̄/
tulā tēdēs rubedinem ⁊
pꝛuritū faciēs ⁊ anguſtiā
veniēs ſubito ſ; plūimu;:
⁊ accidit quādoq; vt cur
rat ab ea hūiditas: ⁊ foꝛ/
taſſe eſt ſanguinea. ⁊ ſm
plurimu; fit vehemēs in
nocte ⁊ cauſa eius eſt va
poꝛ calidus eleuat⁹ in coꝛ
poꝛe ſubito aut a ſanguie
colerico: aut a flegmate
baurachio.
Aſſarie.i.tetramentum.
Aſſegeten.i.miraculum.
Aſſebedenigi.ideſt ſemē ca
napis.
Aſſebaꝫa.vl' aſſebeçi.vl' aſ/
ſebeleꝫi.i.mādragoꝛa.
Aſſeiſe.i.ſpata.
Aſſeigi.i.caput.
Aſſeid.i.bꝛachium.⁊ potiſſi
me pars poſterius ei⁹ vbi
eſt coniunctio duoꝛu; ſo
cilium.
Aſſemen.i.butirum.
Aſſemine.i.lubee.
Aſſenar.i.aloes.
Aſſena.i.vſnee.
Aſſenedonegi.i.ſemina gra
nati ſilueſtris.
Aſſedetindi.i.nux īdica.
Aſſerebum.i.ſtannum.
Aſſet.i.emplm.
Aſſeteragi.i.capſia
Aſſideg.i.ceruſa.
Aſſinach.i.ſpinachia.
Aſſindi.i.ſinapis albi.
Aſſiradix.i.gladiolus
Aſſiregi.i.partes que ſunt ī
circuitu ani. Aſireg.ide;.
Aſſiſa dicuntur que ven/
trem non inflant: vt cimi
num leuiſticum.

Aſſonticon eſt nomē cuiuſ dam electuarÿ.
Aſonanti. Sonāti. ara. Samudurne. Sera.
Aſſuc. i. gallia muſcata.
Aſſugilla. i. radices que comedunṫ. ⁊ eſt raffanus.
Aſſubul. i. oculi q ſunt medÿ iter variū ⁊ nigrum.
Aſſum. i. galla.
Aſſurex. peonia.
Aſſurſumigi. i. ſperagus
Aſſur. i. flos fraxini.
Aſſurbalatib. i. ſpica nardi
Aſſus. i. lapis.
Aſſnum. i. pondus.
Aſta alexandrina. i. camedaphnes. Dia.
Aſtachy. i. os locuſte marine.
Aſtacodum. ideſt ſticha dos. Steph.
Aſtacoſichitl. Aſtatia. gre. i. locuſta piſcis: carauꝰ.
Aſtafida vel aſtafiſis. gre. i. vua paſſa. Pliniꝰ. libº. 23. caº. 2. libro de doctrina gre.
Aſtareta. i. cucumer.
Aſtaros. ideſt cenfara fabis.

Capitulū. LXIII.

Aſtaraticon

vel aſtaruticon. arab. vel ſecacul. gre. biomon. lati. vō centuncapita vel yringus. nō eſt aūt affodillus: vt qdā dixerūt: ſed vocanṫ due plāte. quaꝝ vna eſt yringus. vt pꝫ p Sera. ca. ꝓprio. ⁊ alia eſt vna alia herba: q̄ ſibi ſatis ſimilaṫ. itē Pliꝰ. liº. 22. caº. 8. i pnº. ⁊. 7. ca. poſt ſermonē d̄ yringo. Ex his ingt. ſ. yringū cādidū: queꝫ centūcapita noiant oēs effectus eoſdē cauſat. ⁊ radices in cibis grecoꝝ recipiunṫ ſiue crudis ſiue coctis. vt Dia. ca. de yringis. ꝑterea ī antidotario virili in quodā antidoto qd̄ icipit. antidotū qd̄ facit epilēticis recipiunṫ ⁊ cētūcapita. ⁊ affodili: q̄re nō ſunt idem.

SERA. liº. aggre. ca. aſtaruticon. i. centūcapita. alia eſt celeſtis coloris: ⁊ alia albi coloris: ſed q̄ ē celeſtis coloris: eſt herba hn̄s ſtipitē durū ⁊ aſperū: ⁊ in ſūmitatibꝰ eius ē flos glaucꝰ ſilr̄is flori camomille. ⁊ aliqs ex floribꝰ hꝫ colorem purpureū. ⁊ hꝫ folia ſciſſa ⁊ capitella ſilr̄ia ſtellis: ſed folia q̄ ſunt in ramis tendūt ad lōgitudinē. ⁊ hꝫ velut pilos. Et idem auctoritate Gal'. traxit nomē ab eo ꝙ curat. apata qn̄ fit emplr̄m deforis cū ea: aut ſuſpendiṫ ſup ipſa vtus eiꝰ īfrigidat ⁊ deſiccat nō fortiter ⁊ maxime duꝫ eſt recēs: ſed cētūcapita albi coloris eſt yringus. ⁊ ē ſpēs ſpine. ⁊ ſumiṫ foliū eius cū ſale cōditū in ꝑncipio ſui augmēti. Et folia eius ſunt folia aſpa aromatica in ſūmitate qn̄ guſtanṫ. ⁊ in ſūmitatibꝰ eius ſunt capitella rotunda ſicut ſunt ſtelle: ⁊ in circuitu eoꝝ ſunt ſpine. ⁊ ſtipes eiꝰ durꝰ ⁊ color eius capitelloꝝ ē ſimilis colori oleandri: ⁊ fortaſſe aliqn̄ ſicut color iacinti: ⁊ hꝫ radices lōgas nigras deforis ītus albas in groſſitudine pollicis boni odoris. naſciṫ ī locis arenoſis ⁊ aſperis. Et idē auctoritate Ga. vtus eiꝰ ē cōpoſita. q: īfrigidat ⁊ reſoluit reſol'one pauca. PAV. ca. de yringo. yringus: ſecacul: aut yringion herba ē ſpinoſa: radix eius cū aliquali aromaticitate comediṫ: ⁊ conficiūtur cū melle ⁊ çuccaro radices ꝑdicte. ⁊ comeduntur.

DIAS. ca. de yringo. yringꝰ ſechacul. aut yringion herba eſt ſpinoſa: radix eiꝰ cū aliq̄li aromaticitate comediṫ. ⁊ ꝯficiunṫ cū melle ⁊ çuccaro radices ꝑdicte ⁊ comedūṫ.

DIAS. ca. de yringo. yringꝰ aut yringion. aut nux agreſtis herba eſt ſpinoſa. folia eiꝰ in initio comedunṫ. ⁊ in ſale cōponunṫ: que folia lata aſpera ſunt: guſtum aromatis hn̄tia: que cū creuerint obruffum colorē hn̄t cum multis virgis in qbus ſunt capitella rotūda ſpinoſa: haſtam hn̄t duram in giro. ⁊ qn̄qꝫ albā ⁊ viridē cū colore iacinti. ⁊ radix eſt illi oblonga ⁊ nigra deforis deintus alba aromate plena. naſciṫ in locis lapidoſis ⁊ cāpis ⁊ littoribꝰ. hꝫ radix eius vtutem calefactiuā. AVICEN. li. ſcd̄o. ca. ſecacul Secacul eſt cal'm in ſcd̄o ad humiditatē quādā tendens ⁊ in ipſo eſt leuitas. ⁊ vtus eius ſicut virtus haucie.

POS. yringus ⁊ maxīe radix eius cruda comeſta curat gomoreā. SERA. auc. Dia. folia huiꝰ plāte cōferūt īflationi ſtomaci ⁊ apatibꝰ oculi ⁊ alÿs apoſtematibꝰ calidis ⁊ qdam dicūt ꝙ flos huiꝰ herbe: cuiꝰ color ē purpureꝰ: ſi bibaṫ cū aqua cōfert ſgnātic ⁊ epil'ie q̄ accidit īfantibus qn̄ fit emplr̄m cū ea humida cōfert apatibꝰ calidis lumborum: ⁊ dicūt ꝙ ſi ille q habet apata in lumbis ſuis acceperit florē eiꝰ ſiccū cū manu eiꝰ ſiniſtra. ⁊ poſuerit ſup apata ſedat pulſationē eoꝝ. ⁊ idē auc. Diaſ. qn̄ bibiṫ ſuccus eius radicis q eſt albi coloris ꝓuocat vrinā ⁊ menſtrua diſſoluit tortiones ⁊ īflationes ſtomaci. ⁊ qn̄ bibiṫ cū vino confert dolori epatis ⁊ morſibꝰ venenatis. ⁊ qn̄ empl'ꝫ fit cuꝫ eis reſoluit exteriora apata: aut quādo ſuſpēdiṫ ſup ipſa. ſicut quidam putauerunt. AVICEN. Secacul habet virtutem haucie. ⁊ excitat appetitum coitus ⁊ loco eius ponitur buçiden.

Aſtas. i. īflationibus.
Aſtatia: vl' aſtati. i. laguſta: vel locuſta piſcis.
Aſtena. i. vſnee.
Aſter. gre. i. ſtella. Plinius liº. 27. ca. 5.
Aſteratica. ara. bubomon. virga eſt eni lignoſa: que ſup ſe hꝫ florem mellinū ſicut antemis ⁊ capitellum diuiſum folia aſteri ſimilia: ſed ad radiceꝫ folia ſunt illi lōga ⁊ aſpa
Aſter acticus. i. aſterion.
Aſteron. i. arthemiſia.
Aſter placidos. gre. talk. i. geſſamia. giſaſteros. i. ſtella lata vel dilatata. vel ſtella terrea: vl' terra aſtrea: vel ſtella plana.
Aſterice. i. diacodion. ⁊ eſt electuariū de papauere poſitū in antidotario. G. minori. Pliniꝰ libro. 20. caº. 19. in fi.

Capi. LXIIII.

Aſterion.

gre. vel aſter acticꝰ vl' buboniū lati. inguirialis vel ſtellaria. PLI. ca. aſtericon. naſciṫ ītra petras ⁊ loca aſpera. hec herba nocte tāq̄ꝫ ſtella in celo lucet: adeo: vt eā vidētes ignorātes putēt ſe fantaſma videre a paſtoribꝰ maxime videṫ. PAV. ca. aſter. Aſter vel aſterion ē q̄dā herba radiata. vt ſtella. folÿs oblōgis duabꝰ aut tribꝰ in cacumine capitella ſtelle mō radiata. POS. GAL. 6. ſim. phar. ca. aſter acticꝰ. Aſter acticꝰ. alÿ vō buboniū noiant: qd̄ nō ſolū ſup plaſmatū: ſꝫ ēt ꝓpinatū crediṫ bubones ſanare: hꝫ aūt qd diaforeticū: hꝫ ēt nō minꝰ refrigeratiuū qd ⁊ repcuſſiuum vt mixte ſit potētie: ſicut roſa. nō tn̄ ſic ſtipticat. Et idē codē li. magis īfra. caº. buboniū ſiue aſter acticus nominatꝰ eſt ex eo ꝙ crediṫ cōferre bubonibus tā cataplaſmatum q̄ꝫ aſſumptū. ē aūt mediocriter diaforeticū: eo ꝙ mediocriter eſt calidum. ⁊ neqꝫ vehementer neqꝫ intenſe deſiccat. maxime cum adhuc tenerum eſt ⁊ recens. dictum eſt autem prius de ipſo. hec Galie.

Aſtima. grē. aura flatus. i. anhelitus. ſpiritus ſpiraculum.
Aſtrigar. Aſtigar ara. ideſt ſilfium.
Aſtitus. i. lapaciolum.
Aſtobatea. i. anetum.
Aſtochodos. ara. i. ſtichados.
Aſtomatha. i. oris pharmaca.
Aſtorab. gre. i. ſtorax. mihera. ara. Miha. Diaſc.
Aſtorcos qd ē. l. culb
Aſtra. i. rubea.
Aſtracū. ē pauimētum domus. Alexā. vō pro pauimēto laros accipit.
Aſtractis. gre. yringi. atraciſus.
Aſtrafactus. Andrafraxis. i. attriplex. Steph.
Aſtragallus. ideſt cardellus auis.
Aſtragabos. i. pes porcinꝰ.
Aſtragalinos. gre. liſſinia cardus albus. Auis acalantia vel Achalantes. Carduelus.
Aſtragolos. Stragulus. i. calcaneꝰ vl' talus. Pau. Ga. li. de facile acqſibil.

Capitulū. LXV.

Aſtragullus.

vel aſtragallos herba eſt que folia hꝫ lōga cū iciſuris multis obliqua circa radicē caules tres aut q̄tuor: floreꝫ iacinti: radices villoſas īplicatas rubeas ꝑduras hꝫ. naſciṫ ī petroſis ⁊ aſperis locis. Pliniꝰ libro. 26. capitulo. 8º circa ꝑncipiū GALIE. 6. ſimpli. phar. capi. aſtragallus. Aſtragallus ſiue ficꝰ terre ſiue glādula. fructiculos eſt habēs radices ſtipticas: quapropter exiccantibus eſt. POS. GALI. non debil'r cicatriçat vulnera vetera. ⁊ ventrē fluentem ſtringit: ſiqs radicem eius coquēs in vino bibat. Naſciṫ autem plurima hec herba in neuete arabie.

Aſtraktis: vel aſtranticos. i. yringus. Atraciſcus.
Aſtrobilie: vel aſtroculibe vl' aſtrodilibe. i. grana pini. gre. Sera.
Aſtrodimie ſunt piſces degētes in cōchÿs. ⁊ habēt durum corium.
Aſtrolinos. i. auis cardella
Aſtron. gre. ſtella.
Aſtroquiron aut quarton: aut pardalicōtes aut gnoton: aut gnoctambin dicunt frutex eſt longas virgas hn̄s cū graui odore ⁊ nō fragilis folia edere ſimilia: ſed molliora ⁊ oblōga. ⁊ graui odōe mucillaginoſa lachrimo plena mellino. ⁊ ſemen in folliculis habēs ſicut folia miuta ⁊ nigrū ⁊ duꝝ.
Aſtufo. i. ipericon.
Aſtula regia. i. Molochiſagria. i. affodillus in quodā liº antiquo. Pli. liº. 21. ca. 17. vſus finē.
Aſuac. i. gūmi alcumdar.
Aſuber. ideſt arbor granati regis.
Aſuc. i. gallia muſcata.
Aſueſtim. i. calx.
Aſueſtas. i. calx viua.
Aſueum. i. lilium.
Aſugeg. i. vitrum.
Aſui. i. crocꝰ ortulanus.
Aſumas. ara. ideſt mirtus Steph.
Aſumac. i. lactuca aſini.
Aſuoli. exponit Stephanꝰ. i. attramentum. ⁊ in antiqs ſinonimis ē fuligo.
Aſurie. ideſt attramentuꝫ rubeum.
Aſurticum eſt nomē cuiuſ dam electuarÿ.
Aſus. i. planta vel herba ſuper quā naſciṫ ſal. cuius flos noiaṫ aſuris.
Aſuſchelhar. i. caſtoreum.
Aſutibendegi. i. lapis cum quo alÿ lapides icidunṫ. ⁊ in lingua noſtra vocaṫ ſmirillo.
Ata. i. algarab. Aui. garab.
Atab eſt arbor idie: cuius fructus multū nutrit.
Atabaſir. i. ſpodium.
Atabitū: eſt arbor taxica.
Atacuigi: vel atage. i. actagos.
Actafacan. i. cardiaca.
Atafiſagria. i. ſtafiſagria.
Atala. i. flores dactiloꝝ.
Atamāticuꝫ. Atamaticiū
Atamaticon. ideſt meu.
Atanaſia. īmortalis idem. ⁊ eſt quedā cōfectio optima que ſic vocaṫ. ⁊ ſil'r q̄dā herba. ⁊ alio noie vocaṫ tanacetum: ⁊ eſt vna ex ſpēbus arthemiſie.
Atanil. i. carbunculi.
Atanita. i. ciclamen.
Atarafa vel atāfam. i. punctus ſanguinis recentis rubei currētis a qbuſdā venis ruptis in oculo ꝓpter pcuſſionem.
Ataraic. eſt herba cuiꝰ ſtipes naſciṫ in locis deſertis ſine folÿs. ⁊ aſſimilatur veretro canis. h lati. vocatur cancellaria.
Atarakie. i. adrache. Adaras.
Athalub. i. lenticula aque. Gal'. libro ꝑmo de ſimp. medi. ca. 2. diſtinctionis ſecunde.
Atarcora mōtana: eſt herba cuius radix ē piretꝝ.
Atarmus. i. lupinus.
Atebi. i. boni mores.
Atednim. i. faſianus.
Ateſitie. i. ruta.
Atehemigi. i. actago.
Atemediū. artinat. i. antimonium.
Atenalarmem. ideſt bolū armenum.
Atenegiſis. i. enula.
Atera. qd eſt. Pliniꝰ. li. 22. ca. 25. circa ꝑncipium.
Aterela. i. yringus.
Ateregū. Atrogi. i. citrum.
Ateromato. i. alba apata.
Ateſifia. i. ruta ſilueſtris.
Atgiros. i. populus arbor.
Athab. i. lacertos.
Athabaſir. i. ſpodium.
Athacie. i. acatia.
Athadar. i. viride.
Athadros. ſm Gal'. 6. ſim. phar. ca. athrados. athrados eſt piraſter ſtipticās plus alÿs ⁊ ſiccās. ⁊ ideo ꝯſolidat magna vulnera reumata remouens.
Athabam. i. ruge.
Athale. i. ſaltus faciei: qui ſi multū ꝑſeuerat denūciat torturā oris.

Athamara. i. antimoniū: ſꝫ Aui. liº. 2. ca. athamara videtur dicere ꝙ ſit herba naſcēs in īdia hn̄s operationē peonie. Naꝫ ex folÿs eiꝰ fit epithia ei ad cuius caput eleuaṫ vapor. ⁊ ꝓhibeṫ epilepſia.
Athanagia. i. tanaceti cōfectio.
Athare. i. lentiſcꝰ.
Atharo. idem.
Atharal. i. diſtillatio.
Atharica. i. vngula caballi
Athariuri: ē q̄dā medicina acutiſſima q̄ nō bibiṫ ꝓpter ſui acuitatem: ſed epithimata cōfert lētiginibus: ⁊ panno: ⁊ ſcabiei vlceroſe: ⁊ empetigini. ⁊ emplaſtruꝫ ex ea cōfert ſciatice.
Athaugamium. ideſt ſinthomaticum.

Capitulū LXVI.

Athel

athalū ericl vl' tarmeçit. ara. gre. nadahar. lati. vō tamariſcꝰ domeſtica: ſic īuenies ī. l. caſa.

SERAP. li. aggre. ca. athel. i. aboaniſa: ⁊ ē arbor multū lōga. vſqꝫ ad celū dura rectilinea: folia eiꝰ ſunt lōga ſubtilia ſtricta. ⁊ nō hꝫ ſpinas. ⁊ ex ligno eiꝰ fiūt parapſides: ⁊ īciſoria. ⁊ ēt vaſa alia. ⁊ ipſa eſt magna athel. ⁊ gre. vocaṫ nadahar. Et oēs arbores ex qbꝰ fiunt vaſa hꝯ noianṫ nachaa. ſꝫ eſt athel aliquātulū arbor rubea: q̄ſi coloris ſcorpionis. Et idē auc. Diaſ. Athel eſt ſil'is thamariſco. ⁊ eſt in babilonia. ⁊ aq̄ īfuſionis eiꝰ ponitur in ſief: q̄ adminiſtrātur habētibꝰ debilitatē viſus. Et idē auc. Gal'. athel ē ſpecies thamariſci: ⁊ eſt arbor: q̄ magis vēto agitatur: q̄ꝫ arbor thamariſci. ⁊ hꝫ lignū ⁊ ramos vides maculatos rubore. ⁊ folia plurima hꝫ ſil'ia folÿs thamariſci. ī ſapore eiꝰ eſt ſtipticitas. ⁊ nō hꝫ florem. ⁊ hꝫ fructū rotūdū: ſic cicer habētē colorē cineritiū ad glaucedinē tendētē ītra q̄ ſūt grana pauca īuicē cōglobata ⁊ iuncta: q̄ noianṫ grana dulcia. Colligunṫ in mēſe februarÿ. eſt ca. ⁊ ſic. in ꝑmo. virtutes eius īuenies in. l. caſa. Pli. liº. 13. ca. 21.

Atheleigi. ideſt apoſtema molle inflatiuuꝫ. haly. ſecūda tegni. cōmento. 31.
Athelia: vl' atheliaquea. i. thamariſcus.

Cap. LXVII.

Athemon

ara. gre. epithimon. lati. vō epithimū ca. ē ⁊ ſic. ī ſcd̄o. eſt q̄ſi flos thimi que ꝑcipue ī calidis locis creſcit: herba āt ipſa repiṫ circa thimum. vn̄ diciṫ epithimū q̄ſi ſupcreſcēs flos thimi. ⁊ flos ipſa. ⁊ nō herba in medicinis poniṫ: pro quo qn̄qꝫ cuſcute poniṫ: cū ꝓducit flores colligiṫ. SERAP. li. aggre. caº. athemon. i. epithimū ē flos cuiuſdā herbe. q̄ eſt ſil'is timbre. ⁊ hꝫ capitella parua leuia rotūda hn̄tia caudas ſil'es capillis. DIAS. ca. de epithimo. Epithimū flos ē thimi ſil'is timbre: ſunt vō capitella leuia ⁊ rotūda caudas habētia. Pli. liº. 26. ca. 8. ante mediū. GAL. 6º. ſim. phar. ca. d̄ epithimo. Uirtus epithimi. ē que calefacit. ⁊ ſiccat ī tertio. ⁊ eſt ſil'is vtute aſce. i. thimi. In oibus vō ē fortior vtute eiꝰ. IO. ME. ca. de epithi. Epithimū naſciṫ ſil'e vt cuſcute. plāte autem qbꝰ ſupexcreſcit ſunt alkal ⁊ alaſce. Et q̄dā ſpēs origani. eiꝰ aūt aliud ē cretēſe: aliud ſyricuꝫ. Meliꝰ eſt qd̄ eſt cretēſe acuti odoris. ⁊ qd̄ naſciṫ ī ſyria ē poſt illud: ſꝫ ē meliꝰ ruffū: ⁊ meliꝰ ē adhuc. qd̄ ē completū pōderoſius: ⁊ melior ps eiꝰ ſunt extremitates groſſe: que ſunt ſicut flores: ſubcitrinū aūt ⁊ ē pallidū minꝰ bonū. calide cōplexionis ē ⁊ ſic. in ſcd̄o. ⁊ ē ꝯpoſitū ex ꝑtibꝰ igneis a qbꝰ ieſt acuitas. ⁊ ex terreis ſubtilibꝰ a qbꝰ ieſt ei ſtipticitas pauca. ⁊ ipm qdē ē ſubtiliatiuū reſolutiuuꝫ apitiuum opilationū ⁊ cōfortatiuū viſceꝝ. facit ſiti. ⁊ generat eſtuationē in corpibꝰ calidis. ⁊ eſt ex debil'r ⁊ tarde ſoluentibꝰ: ꝓpter qd̄ ꝓhibēdū ē ſub dn̄io caliditatis ⁊ ſiccitatis poſitis. Cōfortaṫ aūt opatio eiꝰ ī multitudie quātitatis ipſiꝰ. ⁊ ī aſſociatōe rei cū eo magnificantis effectū eiꝰ: ſicut ſūt mirabolani nigri ⁊ īdi. aut ellebori nigri q̄ꝫtitas pua. aq̄ aūt mellis cū pauco ſale. aut aq̄ decoctiōis paſſularuꝫ cū ſale ſil'r: aut aq̄ lactl caprini vigorat opationē eiꝰ. Salgēma vō: aut ſal indi: aut ſal napti ſunt ex rebꝰ q̄ ſibi addita

addũt ỽtuti ipſiꝰ:citã aũt ⁊ facilẽ facit opatiõnẽ eius ſi ei aliqd ỽtute acutũ miſceť ſic piper lõ.çinçiber ⁊ ſilia.⁊ nõ ꝑtermittas qn cadat ĩ potibꝰ eiꝰ oleũ de amigdalis dulcibꝰ ĩ q̃ ĩuoluať.⁊ ĩ decoctiõe ipſiꝰ paſſule ſine ĩteriorıbꝰ: qm̃ addũt ei ad bonitatẽ leniẽdi.qð timeť ex nitroſitate ipſiꝰ.⁊ ne ignores qm̃ epithimũ de decoctiõe modicũ ſuſtinet:q̃re oꝫ vt fiat aliud ſm legẽ. Prerogatiuaꝫ aũt hꝫ ſup oĩbꝰ ſolone educẽtibꝰ melĩaꝫ.educit.n.eã facile ſine moleſtia. AVICEN.li.z.ca.de epithi.ẽ ſemen ⁊ flos.⁊ ſũt ſtipites parui cõfracti.⁊ ẽ acutũ cal'm:pũgitiui ſaporis ſeia hñs rubea cuiꝰ plante ỽtus ẽ ſic ỽtus albaſce:verũtñ albaſce ẽ debilior eo.⁊ qð ex eo bonũ ẽ:ẽ cretẽſe ⁊ hyeroſolymitanũ.⁊ ẽ decliue ad rubedinẽ.⁊ qð ẽ vehemẽtiꝰ rubeũ ⁊ acutioris odoris ẽ ẽt meliꝰ:⁊ meliꝰ ẽ illud qð afferť de ĩſula crete:⁊ qð afferť ex locis domꝰ ſancte. ⁊ alijs vicinis ſibi:ſꝫ rubedo pmi ẽ fortis.⁊ ſil'ať ſemini cuſcute. eſt ca.⁊ ſic.ĩ.ʒ.ſm Gal.⁊ dixit humay:ꝙ ẽ ca.i.ʒ.ſic.ĩ fine pmi POSSE. Epithimũ ỽtutẽ hꝫ purgãdi f'la ⁊ melĩam ⁊ pſe ⁊ cũ adiũcto.ſ.cũ medicis purgãtibꝰ melĩaꝫ. Cõtra q̃rtanã fiet decoctio ĩ aq̃. ʒ.i.epithimi buliat.⁊ ĩ tali aq̃ ponãtur.ʒ.ij.lapidis laçuli:vl' armenici.⁊ digeſta mã deť patiẽti.multi.n.liberanť.valet ſil'r tal' decoctio patiẽtibꝰ emorroidas ex mel'ico ſanguie. DIASC. Epithimuꝫ viride acceptũ ſtõꝫ vexat.⁊ vomitũ mouet.vẽtrẽ puocat ⁊ nauſeã fac̃ ac deducit f'la:⁊ colerã ⁊ maxie nigrã.dať ad purgãdũ thoracẽ cuꝫ melle ⁊ yriſillirica more el'arij accipiť. Alteriꝰ ãt thimi flos albꝰ ẽ atq; aſper:ſꝫ ãbo eq̃lẽ hñt ỽtutẽ:nã p os purgãt flegma.⁊ per vẽtrẽ colerã nigrã dať in qbꝰ pcordia pfocanť ⁊ epaticis ⁊ ſuſpirioſis. SERAP. auc.Dia.qñ bibunť de eo.ʒ.iij.cuꝫ melle ⁊ modico ſale.⁊ aceto purgat col'am ⁊ mel'iam.⁊ cõuenit ꝓpe mel'ie ⁊ ĩflationibꝰ ⁊ ỽtigini:ſꝫ ipm fac̃ nauſeã.⁊ maxime viride.⁊ qñ miſceť cũ radice yreos ⁊ melle.⁊ dať ſic ad modũ el'arij educit hũiditates a pectore.⁊ idẽ auc. Abix. ỽtꝰ epithimi ẽ fortis ĩ educẽdo mel'iaꝫ a corpibꝰ: ⁊ qñ dať de eo colericis ĩgroſſat epar eoꝝ.⁊ accidit eis diſpõ cuꝫ anxietate.⁊ fortaſſe fac̃ eos vomere.⁊ ipm qdẽ multũ cõfert ſenibꝰ.⁊ multi curati ſũt cũ eo a mel'ia:⁊ qñ miſceť cum eo abſinthiũ.⁊ qñ bibiť ſimplex oꝫ ꝙ iungať cũ oleo violarũ aut amigdalaꝝ.⁊ doſis eiꝰ ẽ.a.ʒ.i.vſq; ad.ij.ſꝫ cũ alijs ẽ.ʒ.i.ſolũ. IO.ME. Quidã dicũt epithimũ educit de flegmate aliqd.⁊ dixit paulus ꝙ ſol'one educit hũores aduſtos.⁊ ðclinauit ab eo qð ꝯphẽdit vniuerſitas.⁊ ego nõ inueni ꝙ fieret illud.ptãs aũt eiꝰ ſup hũore mel'ico.⁊ egritudinibꝰ magna ẽ.⁊ ꝓpe ĩ egritudinibꝰ capitis:ſic̃ eſt mel'ia.epil'ia alguelgues timor ỽtigo ⁊ dolor capitis:q̃rũ mã eſt mel'ia. valet ẽt ad tremorẽ cordis ⁊ ſincopim ⁊ egritudines melãcholicas in eo.⁊ eſt medicina magna opil'oni ſplenis ⁊ egritudinibꝰ ĩ eo.⁊ cõfert egritudini ypocũdrioꝝ ⁊ opil'oni renũ:⁊ frequẽs vſus potiõis eiꝰ ẽ medicina ſolẽnis cãcro.lepre.⁊ vlceribꝰ nigris.⁊ ſoluit q̃rtanã. Doſis potio ẽ ĩ decoctiõe a.ʒ.v.vſq; ad.xx.⁊ pulueris eiꝰ a. ʒ.iij. vſq; ad .vij. Illi aũt q ſumũt ipm vitẽt acceptionẽ eius in eſtate. AVICEN. Sedat ĩflationẽ.⁊ cõuenit cõſiſtẽtibꝰ ⁊ ſenibꝰ:⁊ remouet egritudines opil'onis.⁊ confert ſpaſmo ⁊ mel'ie ⁊ epilẽſie.⁊ facit cõturbationẽ ⁊ nauſeã. ĩ quoꝝ cõplexionibꝰ col'a rubea vincit.⁊ ẽ ex eis q̃ ſitire faciũt. Potio epithimi ẽ q̃tuor aureoꝝ.⁊ bibiť cũ melle ⁊ ſale.⁊ ſoluẽdo educit mel'iaꝫ fortiter.⁊ educ̃ ẽt f'la.qdã ỽo dixerũt ꝙ ex eo bibiť ſic vſq; ad.ij.ʒ.⁊ ſi decoctũ ſit vſq; ad q̃tuor ⁊ oꝫ ꝙ voluať qð ex eo bibiť in oleo amigdalino: ⁊ nõ oꝫ vt in decoquẽdo ipm multũ elaboretur.

Ather.i.ſquinantum.
Athfar.ara.i.vngula. inde athfar altaib.i. vngl'a aromatica. ſ. blattabiſantia
Athiada.i.cibꝰ ſicut pheludes ĩ quo poniť ſiſamũ.
Athigat. i. ramus arboris mortue:quã ignoro.
Athinat vl' athiet.i. ãtimoniũ.
Athir.i.ſgnãtũ.
Athitum.i.cõfuſum.
Athomus.i.fauille ſolis.fiſelle ſolis.
Athonia oculorũ. Demoſthenes ẽ ingt iugis oculoꝝ hũectatio roſida.ita vt ſplẽdidaꝫ ferre nõ valeãt lucẽ:nll'a alia manifeſta obſtãte paſſione.
Athoris.i.affodilli.radix.
Athurchar .atabarçels. i. çuccarum album.
Atib.i.boni mores.
Aub.idem.
Atibu.i.res odorifere qbꝰ fit ſuffumigatio.
Atinias eſt q̃dã ſpẽs vlmi excellẽtior alijs. Piniꝰ libro.16.ca.18°.
Attincar.i.borax.
Atine.i.ficus ſicce.
Atinſa.tiſa.ara.i. cocodrillꝰ. Raſis.4.afforiſmoꝝ.
Atleiar.i.merulꝰ auis.
Atirimana.i.ſauina vl' bratheos,p qua.l. Abhel.
Atis.i. Abies. Gal.li°.de facile acqſibil'.ca.28. ĩ pñ°
Atoma.gre.defectꝰ. ĩbecillitas.debilitas. Ga.8.memiri.ca.2.12.⁊.12.terapẽ. ca.5.
Atomon.gre.i.ĩdiuiduũ. li°. de doctrina gre.
Atra.i.color niger.
Atragabulides . ideſt tragalidutes.
Atralia vl' atralis. Acades ſunt flores dactilloꝝ.
Atrogõis ſiue tragion. Plinius li.27.ca.vltimo.

Capi. LXVIII.

Atramentum.i.çeg.ſꝫ attẽdẽdũ ꝙ çeg.ſic̃ apparet in.l.çeg.hꝫ tres ſpẽs. vna earũ ẽ çeg.nigrũ:⁊ iſta ẽ marchaſita q̃ diſſoluta fit encauſtrũ:qð vocať a ſerapiõe çeg nigꝝ:qð cũ vino vl' aceto diſſoluiť ĩ nigrũ colorẽ.⁊ ab Aui.li.z.ca.de atramẽto vocať atramẽtũ albũ:q: nõ diſſoluta videť.albi coloris eſt alia ſpẽs q̃ vocať colcotar:vel calcitis.⁊ illa ſm Diaſ. ẽ citrini coloris vt appet in.l.calcitis.⁊ ẽ tertia ſpẽs q̃ dř çeg. viride.⁊ ẽ calcantũ.i.vitriolũ.veꝝ ẽ ꝙ ſꝫ Aui.ca.pdicto auc. Gal' addiť q̃rta ſpẽs q̃ dř çeg rubeũ vl' attramẽtũ rubeũ q̃ vocať aſurie.⁊ illud generať ex colcotar vl' calcitis.vñ illa atramẽta ſũt ſube recipiẽtis ſol'oneꝫ pmixte lapidibꝰ nõ ſuſcipiẽtibꝰ ſol'onẽ.⁊ ille recipiẽtes ſol'onẽ ſunt ſube q̃ fuerant liqde:⁊ cõgelauerũt ſe:⁊ ſoluunť ĩ aq̃ ⁊ decoctiõe ꝑter aſurie.ipꝫ.n.ẽ vehemẽtis corpeitatis ⁊ cõgelatõis.⁊ viride ẽ vehemẽtiꝰ cõgelatũ:q̃ꝫ citrinuꝫ. ⁊ vehemẽtiores hꝫ tunicas:vbi notãdũ ꝙ atramẽtũ cũ ſimpl'r poniť:debet itelligi de nigro ab atro colore q gre.dř color niger.⁊ huiꝰ atramẽti nigri qðdã ẽ atramẽtũ ſutoꝝ:⁊ tinctura ſutoꝝ:⁊ ẽ calcãtũ. Pliꝰ.lib.34.ca°.11.ỽſus fi. Et qðdã ẽ atramentum ſcriptorum.⁊ eſt encauſtrum. omnia auteꝫ hec diffuſius habentur in litteris ꝓprijs.

Atractali quã ml'ti medõ agreſte vocãt:frutex eſt ſpine ſil'is miora hñs folia ⁊ minuta ſupra ipſas ỽgas.⁊ oĩs ỽga nuda ẽ q̃ mulieres ꝓ fuſis vtunť. ſup quã virgã coma ẽ ſpinoſa:ĩ q̃ flos ẽ viridis.radix ẽ illi tenuis ⁊ vtil' ⁊c̃.
Atratili.i. medion agreſte frutex ẽ ſpine ſil'is minora hñs folia ⁊ minuta ſupra ipſas ỽgas: ⁊ oĩs ỽga mũda ẽ q̃ mulieres p fuſis vtũť:ſup quã ỽgã coma ẽ ſpinoſa: ſup quam flos ẽ viridis.⁊ radix eiꝰ eſt ei tenuis ⁊ ĩutilis.
Atratiſus . Aſtracticos .i. yringus aſtractis.
Atria.gre.fila lõga.i. tri. ð paſta açima.
Atrici.i.cõditomata.
Atricũ.ypericon.hiumi.faleſtrũ.ſcopa regia.idem.
Atriplex qd eſt.l.andraſaſis. Criſolocãna. Aureuꝫ olꝰ.ara.kataf. Sarmeth Sermach. Steph. coatutum.
Atrofaſes.i.atriplices.
Atrofia.i. extenuatio corporis:vl' ſine cõuerſione qñ nutrimẽtũ nõ ꝯuertitur in ſubam mẽbri.⁊ dř ſintheſis.q: nõ põt trãſire:puatꝰ aq̃ſitate. L.trofas. Ga.12.terapẽ.ca.5.
Atrofia oculi fit ex nimio dolore capitis ĩ acutis febribꝰ: ⁊ ẽ qñ fit totiꝰ oculi dimiutio cũ obtuſiõe viſus.⁊ ipſiꝰ pupille breuitate.

Atrogonis. Trageon naſcitur ĩ crete tm̃ ĩſulis maritimis iunipero ſil'is ⁊ ſemie ⁊ folijs ⁊ ramis:⁊ ſuccus eius lacteus
Atrogi.ara.citꝝ.ſic̃ ẽ apud Aui. ĩ.z°.cañ. ide turungem poſſeſſiuũ .i. citratũ ſic vocať q̃dã ſpẽs oçimi.
Atroba.i.ꝯuerſiõe.ſ. qñ aliqd pmutať ⁊ poſtea ꝯuertiť.
Atronc.i.citrũ.
Atropa.i.extenuatio.
Atropomeros. i. mãdragora.
Atuboni.i.apa extñs in membris.
Atuchion.i.antrax.
Atublub.i.lẽtigo aque.
Atumone.i.papauer.
Atumeli.i.aq̃ ð fauis mell'.
Aturdilon.i.ſiſeleos.
Aturmus.i.lupinus.
Aturchar.i.çuccarũ.
Atuſa aron.i.aaron.
Atuſaron.i.luf minor iarꝰ.
Auafa.i.ebulꝰ vl' ſambucus.
Auãtia.i. ſana mũda.i .pes leporis vel gariofilata.
Auaſac.i.armoniacum.
Aub vl' Atib.i. boni mores
Aubel.i.butirũ crudũ.
Aubtilon. i.plãta q̃dã qua caremꝰ ſil'is cucurbite.
Aucata.i.ameos.
Auculi ẽ nomẽ põderis.⁊ ẽ granoꝝ ordei nouẽ.
Andriſurũ.i.arbor arabica ⁊ eſt vnuꝫ de lacticinijs. quo caremus.
Andriꝰ ẽ ſerpẽs ĩ aqs ðgẽs.
Auellana.darkinie ẽ nomẽ põderis ⁊ ẽ auř .i .q eſt .ʒ.
Auellana fructꝰ.i. ⁊ ſemis ctꝰ qd ẽ.l.nux auellana.
Auellana ĩdica.ara.roba.i. fauſel.roba.
Auena ſemẽ.i.deuſer.i. egilops. Diaſc.
Auetrion.i.eupatoriũ.
Auſa.i.ſambucꝰ vl' ebulus Sera.ca.de hidropiſi.eſt albacartir. ⁊ ẽ plãta cuiꝰ ſuccꝰ educit aquã citrinã
Auſa.i.lac camellinum.
Auſa arabica.i. ſudor ouiũ inter coxas.
Auſeac.alanerb.i. coagulũ ceruinum.
Auſurũ.i.tapſus.
Augma.gre.i.augmentum ab augeo.
Augmaſtica ⁊ cremñtũ idẽ. inde adoloſcẽtia.⁊ ẽ etas augmaſtica q: tũc creſcit ĩde febris augmaſtica .i. creſcẽs.⁊ epomaſtica .i. decreſcẽs:ſꝫ augmẽtũ aliqñ ĩterpťať ſtatꝰ.vñ iuuẽtus dř etas augñtata. q: in illa ſtat aĩal:nec creſcit
Augmatũ.i.bonum malanum. amplius
Augmẽtatiões q̃ fiũt ĩ cruribꝰ aĩaliũ ad qd valẽt .l.
Auiden.i.herba haſir. de q̃ fit aſſa fetida.
Auilimar .i. flos mali granati.
Auis arba:ẽ auis q̃ in lingua noſtra vocať arpa q̃ facta ẽ ſicut miluꝰ ⁊ eſt vtcũq; maior.
Auis cauda trẽula: vl' auis ſpĩc:qd ẽ.l.tra gũlytides.
Auis pelargie.ideſt ciconia auis.l.fimus.
Auis regia. ẽ auis quã nos vocamus regillum
Auis tarda.i.auis q̃ degit ĩ aq̃:que biſtarda vocať.
Auiſſa.ỽga ẽ ſarmẽtoſa. folia hñs rotũda.ĩ q̃ ỽga ſemen pfert ĩ modũ capitl' aſpidis.⁊ lata naſciť locl' mõtuoſis ⁊ aſperis.
Aukos.gre.piſa legumen.
Aulbax.i.ſemẽ vue.
Auliſcꝰ ẽ canella: q̃ aliqd ĩ aure extñs ſugiť ide auliſchꝰ ochitꝰ.i.illud ĩſtrm p qð liquores ĩmittunť in aures.ochis.n.auris dř.
Auliſcꝰ ẽt ẽ piſcis qdã. Gal. p regi.acu.cõmẽto.27.
Aumeh.i.iuiube.
Aumeli:ẽ oleũ dulce valde ⁊ ſpiſſũ:ſic̃ mel. ⁊ extbiť ð arborl' fructu q̃ dř aumeli q̃ caremꝰ ẽ ca.⁊ ſic.in.ʒ. Aui.ait ꝙ ꝯfert allopitie linitũ cũ aceto ⁊ ſciatice. Diaſ. Pliꝰ.li°.15.ca°.7.ĩ fi.
Aunici.i.limatie terrene q̃ degũt ĩ plãta agnicaſti.
Aunoch.i.plumbum.
Auofil.i.ellebotus.
Auocticon.i.eupatoriũ.
Auotian.i.ſiliqua.
Augne gre.ẽ nãlis ꝯglutinatio palpebre.
Auram. ara.apa.li°. ð doctria ara.
Aura.i.flatꝰ vl' ſpiraculũ.
Auradregi.ſ.ſtipticũ valde
Aurea alexãdrina. eſt q̃dã confectio nicolai.
Aureꝰ. Darkimie.i.põdus. .ʒ.i.5. Auellana.
Aureũ olus.i.atriplex.
Aurigalis:vel Aurigia. ſm Diaſ.ẽ ormion. ⁊ ẽ herba faciẽs florẽ aureum:magne figure:vt calix: ĩ medio floris:velut formice nigre puas alas hñtes: ⁊ nño ydeomate vocať aurigia vl' eniola.l. Elleniũ.
Aurigo a colore auri .i. hictericia. Caſſius felix.
Auricula murl'.i.maiorana ſꝫ falſo. põt bñ dici ꝙ eſt maiorana arabica: q̃ dicitur anagallꝰ mioſata.miota. Pliꝰ.li°.27.ca°.12. in pncipio. Diaſ. Gal'.
Auricalcuꝫ.i. es artificial'r coloratũ:vt appꝫ in.l. Cadimia:q̃ſi aureũ es.cõpoſitũ ex greco ⁊ latino.naꝫ calchos.gre.es.
Aurilli.i.claudi.
Auripigmẽtum çarnech .i. harnech.gre. arſenicum. Dia. Açarnech. Arſinagõ
Aurig.ẽ granũ puũ pũctatũ nigredie ⁊ albedine. ⁊ rotũdũ ſicut granũ geos. nulliꝰ odoris.afferť ð ſeni.⁊ ẽ ca.⁊ ſic.in ſcðo.
Aur romanũ.i.achiroſa:⁊ ẽ
Aurũ qd ẽ.l.de ob. haur. Pli.li.33.c.4.vltra meꝰ.
Auſanthea:ẽ herba cꝰ flos ẽ aurei coloris. ⁊ eſt ſpẽs nenufaris.⁊ lati.vocatur vngula caballina.
Auſegi.i.rubus.
Auſeni.i.ruptorium.
Auſig. vl' Auuſigi. Auſegi. .i.rãnus. Auuſig idẽ.
Auſtera.i.ſtiptica. G.6.memiri:ca.3. ⁊ ſũt illa q̃ ſunt parũ põtica cũ aliq̃li dulcedie ⁊ nõ multũ ſtiptica vt apparet in.l.cuſa.
Autanite ẽ q̃dã herba lacticinioſa mortifera. ⁊ ẽ ſpecies titimalli.
Auteros.i.ceruꝰ.
Autriſon.i.eupatorium.
Auutuli.ẽ nomẽ põderis.i. auculi.ſ.granoꝝ ordei.9.
Auçẽ.qd ẽ.l.theutimolia.
Axe. Aſce.haſce.i. thimus.
Axebran.i.eſula.
Axetarcon.i.ordeum.
Axican.i.raffanus. ba.
Aximo.i.mordicatio. Dri.
Axion.ẽ noctuaꝝ genꝰ maxime cuius pluma aurea videť. Plinius.29.ca°.6. poſt pncipium.
Axleon.i.lilium.
Axũgia oĩbus eſt nota p q̃ .l.querumuxobam

Capi. LXIX.

Aynech. ara.vl' aluſue.gre.brion.vl' briũ. vel licena.lati.ỽo vſnee vl' muſcꝰ arboꝝ. Uſnee. ara.vſnee vl' briõ qðdã oriť.ĩ arboribꝰ ſic̃ lanugo.⁊ qðdã ẽ vſnee.vl' brion maris.⁊ ẽ lanugo ſupra petras maris. SERAP.li.aggre.ca.aynech. Aynech.i.muſcꝰ q̃rcꝰ. ⁊ ẽ res q̃ repiť naſcẽs ſup arborẽ ſerbin:⁊ nucis ⁊ glandiũ: ⁊ ſup lapides.⁊ meliꝰ ex eo ẽ qð repiť ſup arborẽ nucl'.⁊ meliꝰ hoꝝ ẽ:qð ẽ magis odoriferũ ⁊ albidioris coloris:⁊ peiꝰ ex eo ẽ qð ẽ ad nigredinẽ tẽdẽs.ſapor eiꝰ ẽ ſtipticꝰ tpate.⁊ ỽtꝰ eiꝰ ẽ q̃ nõ ẽ ſrã frĩditate forti:ſꝫ ꝓpe tepiditate:⁊ ỽtus eiꝰ alia ẽ q̃ reſoluit ⁊ mollificat:⁊ ꝓpe illð qð repiť ſup arborẽ ſerbin. GALIE.6.ſim.phar.ca.briũ vl' brion marinũ.ꝯpoſitũ ẽ ex terreſtri ⁊ aq̃ſa ſil' ſuba vtriſq; frĩdis.ſtipticat.n.comeſtũ.⁊ quotquot cal'a ſũt cataplaſmatã manifeſte ĩfrĩdat ⁊ adiuuat.⁊ ẽ alið brion. Ebriũ qð a qbuſdã ſpelticũ:repiť qdẽ ĩ q̃rcubꝰ ⁊ pinis ⁊ lenkis.hꝫ ãt ſtipticatiuã ỽtutẽ nõ vehemẽtẽ:neq;.n.ſufficiẽter frĩda ẽ:ſꝫ q̃dã mõ medijs apprinquat.q̃re ⁊ diaforeticã ⁊ mollificatiuã poſſidet viꝫ.maxie qð ĩ cedrinis lignis ĩueniť. DIA. .c.ð licena.licena q̃ ſup petrã marinã naſciť briõ ẽ. AVI. li.z.ca.vſnee.vſnee ſũt cortices ſubtiles circũuolute ſup arborẽ ferẽtẽ glãdes ⁊ pinũ.vl' nucẽ.⁊ hꝫ odorẽ bonuꝫ: q̃ ex ea bõa ẽ:ẽ alba:⁊ nigra ẽ mala. In ipa ẽ frĩditas pauca ad debilitatẽ declinãs: ⁊ ſtipticitas eq̃lis: ⁊ extimauerũt qdã ꝙ ẽ ca.ĩ p°.ſic.ĩ.z°.iqt alcauſi : ẽ ſrã vehemtl' ſiccitatl': ĩſũt ei ỽtꝰ ſtiptica ⁊ reſolutio ſil' ⁊ lenificatio.pcipue ẽ ð pino.⁊ eiꝰ ſtipticitas ẽ eq̃lis. POS.SERA.auc.Diaſ. Aynech ẽ muſcꝰ quercus: ⁊ cõfert doloribꝰ matricis.⁊ qñq; cogť ⁊ ſedẽt mulieres ĩ decoctõe eiꝰ:⁊ ꝯfert ml'tũ qñ admiſceť ĩ fumigatõibꝰ ⁊ vnguẽtis q̃ fiũt ad reſoluẽdã laxitudinẽ: ⁊ ĩgrediť ĩ ꝯfectõe olei de ben: ⁊ in alijs vnguẽtis pp ſtipticitatẽ q̃ ẽ ĩ eo:⁊ ĩfundiť ĩ vino diebꝰ aliquot.⁊ illð vinũ fac̃ dormire dormitione forti.⁊ qñ ĩfundiť vino ſtiptico cõfert ſtõ.⁊ curat excuſſionem vẽtris.⁊ aromatiçat

ſtōm.⁊ abſcindit vomitū. DIASCO.licena ē muſcus maris:que cataplaſmatib⁹ adhibita fluxuz ſanguinis abſtinet.tumores cōpeſcit:zernas emēdat.hictericis opitulaſ:melle addito aſpredinē oris ⁊ lingue diſlenit. reumatiſmum compeſcit.qr ſtiptice eſt v̄tutis ⁊ ſiccantis.

ALMAN.trac.z.ca.vſnee.Uſnee vel muſc⁹ quercus parū exiſtit calīn:qd ⁊ vomitū abſtinēdo ſtōm efficit rigidum. AVICEN.vſnee aromaticū eſt.apit opilones. ⁊ ſtrīgit carnes mollificatas.⁊ linitur ſup apata calida.⁊ ſedat ea.⁊ reſoluit duricies.⁊ ſedat apata carnoſa fluxa.cadit in vnctionib⁹ laxitudinis.⁊ reſoluit duriciē iūcturar. Et ſilr ei⁹ decoctio cū īfundiſ in vino facit dormire potātem ipm.⁊ abſtergit viſum.⁊ confert tremori cordis: retinet vomitū.⁊ cōfortat ſtōm.⁊ remouet īflāmationē eius: pcipue ei⁹ īfuſio.in vino ſtiptico.⁊ ꝯfert dolori epis debilis.aperit opilonē matricis.⁊ qn̄ ſedeſ in aq̄ eius confert dolori matricis.⁊ puocat mēſtrua.Et loco eius poniſ pōdus ipſi⁹ cordumeni.Et idē in de virib⁹ cordis. vſnee ca. eſt in p̄mo.ſic.in ſcdo.⁊ hz cōfortare cor.

Ayra.i.lolium.
Ayſron.i.peonia.
Ayſdo: vel ayzon.vel ambroſia maior.i.ſemperuiua.⁊ dr̄ ab ay qd eſt ſemper.⁊ zoe qd eſt vita.
Azabac.i.oleum.
Azadachi.i.acetoſa.
Azadarach.i.magna arbor.⁊ eſt cedrus
Azaffa.i.tinea.
Azabaſer.ara.mu.i.meu.
Azamach.ara.gū (Serami arabicum.
Azam.i.lilium.
Azame.i.pinee.ipſe que in arbore ſe diuiſere.
Azamphar.i.veſpa.
Azamet: vel Azaruc: vel azarnech.vl̓ azarueth.i. auripigmentum.
Azaran.eſt nomē cuiuſdaz inſule.
Azaraſch.zereſqa.i.arbor berberi.Steph̄.
Azaracha.i.iſtr̄m de vitro factū ſil̓e cāne:p qd pueri attrahūt aquā.⁊ violēter cū volūt expellūt p fo (ramē.
Azaraſen.vl̓ azareaſen.i.briōia vl̓ feſire
Azardach.acetoſella.acetoſa mōtana.idem.
Azaracades.i.piretrū.
Azarcon.Aſrengi.Sirengi (idē.
Azarenū.i.viola.
Azarnab.i.pſilotrum.
Azaron.i.minium.
Azaroth.i.ſarcocolla.
Azarū.i.vulgago.⁊ ē aſarabachara.vel aſſarum.
Azaſter.i.gen⁹ ellebori.
Azaz qd ē.l.chachille.
Azarach.i.berberi.
Azedarab.i.locus qdam.
Azedarach.i.arbor habēs fructū ſil̓ez nabach.⁊ nominānt eaz iudei mirabolanū.⁊ eſt arbor magna. fructus eius ca.in ſcdo.⁊ ſic.in fine p̄mi fruct⁹ ei⁹ ſm plurimū ē malus ſtō ⁊ fortaſſe interficit.flos eius aperit opilationē cerebri.Radix ei⁹ cū vino interficit pediculos.⁊ auget capillos.
Azederaz.Adoraz.Abenagi aues ſunt.
Azegera.i.cantarides.
Azegi.i.atramentum.
Azecherech.ē ſpēs vitrioli
Azel.ē nomē piſcis magni deuorātis ambram.
Azelen.i.indicium.

Capi. LXX.

Azemalſacher. azez.ſiue azezalſacher.ara:lati.epatica.epatica eſt herba q̄ oritur in lapidib⁹ humidis.⁊ eſt ſimilis lenticulis aque.

SERAP.li.aggre.ca.azezalſaker. azezalſaker naſciſ i lapidibus humectis.⁊ cadit ſup eam ros:vel gutta aque. ⁊ eſt ſil̓is lenticule aque:⁊ q̄to maiora hz folia.tanto melior eſt.fri.eſt et ſic.in p̄mo. POS. Epatica valet contra opilationē ſplenis et epatis ex calida mategia.et ꝯ omnē egritudinem epatis ca.et contra apoſtemata ca. ſuperpoſita trita.eſt enim repercuſſiua.SERAP.auc.Diaſc.virtus eius eſt que īfrigidat frigiditate pauca. et deſiccat et abſtergit.et emplaſtr̄ cū ea factuz abſindit menſtrua.et poſita aut cataplaſmata etiā ſedat apata ca.et curat empetiginem.et cōfert hictericie.et conficiſ vel miſceſ cuz melle aſpredinē oris et lingue diſlenit et p̄hibet fluxum humiditatū ad mēbra.eſt.n.fri.et ſic.et ſtiptica.

Azerabaſen.i.vitis alba.
Azercazen.i.vitis alba.
Azereon.i.ſiringi.
Azenza.i.cātarides.
Azena.ara.ꝯctio.Azeméa.
Azerenū.i.viole.
Azelim.i.granū azelim.
Azibū.i.vua paſſa.
Azir.i.cepe.Gal̓.6º ſimpli. pharmacor.
Aziuazar.vel azinizar.i.bu (xus.
Azibū.i.vua paſſa.
Aziffa.i.tinea.
Azim.i.indicus.
Azimiar.i.es vſtū: vel fex (ei⁹.
Azimithe.i.memithe.
Aziniar.i.viride eris.
Azirnab.i.pſilotrum.
Azizin.i.īdicus.
Azon.i.ſemperuiua. Azo Gal̓.ad glauco.ca.4.tractatus ſcdi.diſtin.p̄me.
Azubd. vl̓ zubdi.i.butirū crudū.Almanſor.
Azuc.i.fricatio cuz corticibus.Azulet.idē.
Azufere.i.gen⁹ ellebori.
Azul.lazurd.ara.i.lapis la (zuli.
Azuri.i.nabach.
Azureti.i.vitrum.

B **Litterā** greci ita vocāt.⁊ in ſono.u.ꝯſonātis pferūt. Nā dicūt vaſilica nos baſilica.al̓r aūt greci lr̄am.b.nō pferūt niſi quādo.m.antecedit.p.tūc illud.p.in ſono.b. pferūt.nā ſcribūt ampelos.⁊ legūt ambelos.b.v̄o arabes ſcribūt ⁊ pferūt verū ſepe ſine vocali aliq̄ p additionē notarū variatur.⁊ facit ba be bi bo bu.vt cetere conſonantes eorum.

Capitulum. LXXI.

Baadh ara.gre.albid.vl̓ cephalican.vl̓ albair.⁊ lati.ouū. SERAP.li.aggre.ca.baad.auc. Gal̓.q̄ eligim⁹ ſūt oua gallinarū:nō q̊ oz vt narrem⁹ aliorum ouor v̄tutē.qr eor nā eſt eadē cū nā illoruz:⁊ ꝯpl̓o qdez oui eſt frigidior tpato corpe.nā īfrigidat īfrigidatōe tēperata:⁊ deſiccat ſine mordicatiōe.Et opz vt adminiſtrenſ ex eis illa q̄ ſunt recētia.qr vetera non ſunt bona.Albugo qdē oui adminiſtraſ in dolorib⁹ oībus in qbus eſt neceſſaria medicina:que nō mordicet ſicut ſunt dolores oculorum:⁊ apata ani ⁊ pectinis:⁊ oīa vlcera fraudulēta mala ⁊ cū medicinis que abſcindūt ſanguinē: q fluit a mirigis cerebri.⁊ quādo ībibiſ in eo lana:⁊ poniſ ſup cōbuſtionē ignis aut aque buliētis cōfert multū.⁊ ē bonū in emplis: que ponunſ ſup frontē:⁊ facit adherere pilos: quor ort⁹ nō eſt direct⁹ in palpebris poſtq̄z miſceſ eis ꝯueniēs medicina ad hoc ſicut olibanū.⁊ maxie pingue ex eo q ē antiquū neq̄z nimis ſiccū.⁊ iuuamētū eſt in hoc nō pter cōplexionē q̄ eſt in eo:ſz pter viſcoſitatē. vitelli v̄o ouorū ſuba ſil̓is eſt ſube albuminis.Et pter hāc cām miſceſ cū cerotis q̄ nō habēt mordicationē poſtq̄z fuerit elixatum: aut aſſatū.parū.n.aſſatuz deſiccat ſupfluitates paucas.⁊ nos qdē eſtimauim⁹:q hoc qd acqriſ ex hac v̄tute egreſſum ē a ſua ꝯpl̓one.⁊ miſceſ ſil̓r in empl̓is q̄ p̄hibent apata ca.totū v̄o ouū adminiſtraſ poſtq̄z miſceſ cū oleo ro.in īcurſione apatuz q̄ fiūt in mamillis ⁊ palpebris.⁊ aurib⁹. qn̄ apata fiūt ex pcuſſiōe:aut alia quacūq̄z cā.⁊ vtimur ēt eo in medicatione membror neruoſorū:ſicut ſunt iūcture ⁊ chorde.⁊ ſi decoquaſ ouū ſicut eſt.⁊ comedaſ cū aceto ſedat hūores ad ſtōm ⁊ īteſtina.⁊ ſi cum eo miſcueris aliquā ex medicinis que cōferunt ad ventris fluxū ⁊ dolorez eius ⁊ des in potu:aut coques ſup ignē ſine fumo:⁊ dederis īfirmo in cibo confert ei iuuamento nō pauco.⁊ meliores medicine q̄ ei in hoc caſu cōmiſcenſ: eſt ſuccus vue.acerbe et ſumach.et quando aſſatur ouum: aut coquatur aliter acquirit per decoctionez aut per aſſationem diuerſitatem non paucam.Et idem auc.Diaſ. Ouū ſemicoctum ſorbile eſt magis nutritiuum: q̄z alio modo confectum:et vitellū oui elixatum quando miſcetur cum croco et oleo ro.cōfert pulſatōi oculi.et admiſcetur ei melliloium ⁊ cōfert apatibus ani ⁊ apoſtemationi emorroidarum.⁊ quādo liniſ albumē eius ſuper combuſtionē ignis in principio eius non ſinit locū deſiccari.⁊ quādo linitur cum eo facies prohibet ſolis cōbuſtionem:⁊ quādo conficitur cum eo thus ſolum:⁊ poniſ ſuper frontē p̄hibet curſum humorū ad oculos.⁊ ſorbetur tepidum ouum ⁊ confert ardori veſice ⁊ vlceribus renuz: ⁊ aſperitati pectoris ⁊ expuentibus ſanguinē:⁊ catarro deſcendēti ad pectus: ⁊ apoſtematibus amigdalar.Et quādo diſtillatur modicum ex albumine eius in oculum ſedat dolorem eius. Et quādo frigitur cum ſumach ⁊ galla ſtringit ventrez. ⁊ qn̄ comediſ ſolū facit h̄ aſſatura eius ſi albumen eius quando diſtillatur in aurez apoſtematā calido apoſtemate infrigidat ⁊ ſedat dolorem eius:⁊ ſimiliter quādo poniſ ſuper apata ca.oculi confert.⁊ quādo ſorbentur oua cōfert morſui animalis quod dr̄ amolos: ⁊ quādo ſorbeſ ouum crudū ꝯfert apatibus amigdalar. DIASCO.ſm trāſlationē noſtram ca.de ouis.habet.n.ouum effectū duplicem.ſi.n.ſemicoctum bibaſ virtutez ſtomaco prebet ⁊ lenit:qr lene eſt.Crudum aūt potatum brāchos emēdat: lachrymum eius tepidum in oculis dolentibus iniectuz ſalutem reſtituet.vitellus aūt extrinſecus illinitus in aliq̄ parte corporis ſtipticus inuenitur. Coctuz vero in aceto: vt ſit durum diſſintericis pdeſt.virtute aūt ſua ouum ſorbile cibi ⁊ potus virtutem preſtat.Crudum bibituz ſitim prohibet:facit ⁊ non ſolum ad oculos veruz etiam vbi ſine mordicatione neceſſariū eſt medicamentuz:vt in ano ⁊ veretro vlcerato: aut ad omnia malicioſa vulnera: vnde cum oleo ro.mixtū adhibetur ad palpebras ⁊ māmillas inflatas:⁊ ad oīa pcuſſa loca in corpore aut alio quolibet modo factas inflāmatōes in neruoſis locis. ſ.cubitis vel digitis ⁊ genubus ⁊ articulis pedum ⁊ manuum. Ad vſturas crudi oui vitellum vltimū medicamē eſt cum lana vel etiā albumē:infrigidat.n.mediocriter ⁊ ſiccat ſine mordicatione. ALMANSOR.tracta.z.cap. de ouis. Oua plus alys conuenientia galline ſunt ⁊ perdicis. poſt que oua anatis in bonitate exiſtunt:quanuis malum efficiant nutrimentuz.Alia vero oua ſicut oua que ſunt paruarum auium:aut magnar comedenda non ſunt niſi medicine cauſa.duo vero ouoruz prius dicta genera galline videlz atq̄z pdicis ſperma valde augmētāt atq̄z ad coitū ſtimulando incitant.Anſerū autem oua faſtidium faciūt grauem habētia odorez.Sed galline ⁊ perdicis oua temperata ſunt ⁊ ꝯuenientia.vitellus quoq̄z oui in caliditate temperatus exiſtens bene nutrit.Albumen vero frigidū eſt ⁊ viſcoſuz dureq̄z digeritur. ſanguis etiam ex eo generatus non eſt bonus.Oua cū elixantur:⁊ dura fiunt plus nutriunt: ad digerenduz tamē ſunt duriora tardiuſq̄z de ſtomaco deſcendunt:mollia vero ad deſcendendum velocia his a quibus ſanguis fluxus eſt multū aut vires fuerunt imminute conferunt.Tremula vero que neq̄z dura ſunt neq̄z mollia inter illa duo media exiſtunt:oua preterea gutturis ⁊ pulmonis cōferūt aſperitati ex quibus ſanguis temperatus ac multarū viriuz generaſ. Ipſa quoq̄z aliquando vicem carnis tenēt:quibus valde pingues vti non debent. AVICEN.lib.ſecūdo.cap.de ouis.Meliora ex eis ſunt oua galline recētia.⁊ melius quod eſt in eis eſt vitellus.⁊ melius eorum artificium eſt vt nō cum alio congelentur.poſt oua autem galline ſunt oua auium que curſu earum procedūt ſicut atederā.adoram.⁊ alcubugi ⁊ atthehemigi.Oua vero anatis ⁊ ſimiliuz ſunt mali humoris.Oua ſunt ad equalitatem tendētia: ſed ipſor albumen ad frigiditatem ⁊ vitellus ad caliditatem ⁊ ambo ſunt humida:precipue albumē. Et ex eis ſicciora ſunt oua anſeris ⁊ ſtruty. In ouis eſt ſtipticitas ⁊ proprie in vitello eorum aſſato.Eorum autem albumē ſedat dolores

mordicatiuos propter ſui gluctinationem: quoniā ipſum tenet ⁊ remanet:quia non remouetur velociter ſicut lac. Coagulata vero ſunt tardioris digeſtiōis. plurimi aūt nutrimenti.⁊ meliora ſunt ſorbilia cocta in aqua:⁊ ſunt velocioris penetrationis. fit epithima ex albumine eorum. ⁊ tunc prohibet corruptionez coloris a ſole ⁊ remouet eam ⁊ cum vitellus aſſatur ⁊ teriſ eius epithima eſt vtile panno ⁊ nigredini. Oua autez auis turde ſunt tinctura bona ſecūdum q diciſ ⁊ experitur hora qua preparata ſunt ad illud cum filo lane penetrante in eis ⁊ dimittitur donec conſidereſ an nigreſcat.⁊ ſimiliter oua alodoc ſecunduz q diciſ:⁊ ponuntur oua in emplaſtris apoſtematum ⁊ in cliſteribus pter vlcera ⁊ apoſtemata:⁊ liniuntur ſup heriſipillam cum oleo.⁊ conferunt exituris ani ⁊ pectinis ⁊ aduſtioni ignis:⁊ conferunt ad vlcera. ⁊ ſimiliter in aduſtione aque:⁊ leniunt neruos:⁊ cōferunt omnibus doloribus iuncturarum.⁊ ponūtur in medicamētis abſcindēdi fluxum ſanguinis panniculi cerebri:⁊ conferunt corize. ⁊ vitellus oui galline confert apoſtematibus ca. in aure. Et diciſ q oua teſtudinis ſilueſtris conferunt epilenſie. Albumen oui ſedat dolorez oculi:⁊ vitellus cum croco ⁊ oleo roſa.confert percuſſioni oculi.⁊ cum ex eo fit emplaſtrum cum farina ordei prohibet fluxum ab oculo.⁊ ſimiliter linitur cum thure ſuper frontem propter fluxuz ad oculuz.⁊ conferunt oua ſorbilia aſperitati pectoris ⁊ pulmōis ⁊ gutturis ⁊ tuſſi ⁊ pleureſi ⁊ ethicis ⁊ raucedini vocis ex caliditate ⁊ ſtricture anhelitus ⁊ ſputo ſanguinis pprie cum ſorbetur vitellus ipſorum tepidus. ⁊ oua quidē teſtudinis ſilueſtris expta ſunt tuſſi infantium. ⁊ oua cocta in aceto prohibent fluxum ventris ⁊ diſſinteriam. ⁊ ipſorum vitellus confert vlceri renum ⁊ veſice precipue ſi ſorbeatur crudus.⁊ que ex eis ſunt aſſata ſuper cinerez ſine fumo conferunt ſolutioni vētris ⁊ diſſinterys quando comeduntur cum aliquibus ſtipticis ⁊ aqua agreſte.⁊ conferunt aſperitati inteſtinoruz ⁊ veſice. ⁊ ex albumine quidem ipſor fit cliſtere cum melliloto pter vlcera inteſtinorum ⁊ putrefactionem eorum:⁊ conferūt exituris ani ⁊ pectinis:⁊ ſuperponitur licinium infuſuz in eis. ⁊ in oleo roſa.pter apoſtemata ani ⁊ percuſſionem eius. ex albumine preterea ouoruz fit peſſarium cum oleo de alchāna ⁊ cōfert vlceribus matricis ⁊ lenit matricē. ⁊ quādo ſorbetur ſicut eſt crudum confert fluxui ſanguinis. Amplius omnia oua precipue oua paſſerum augmentuz faciūt in coitu.⁊ dicitur q cum oua anſeris miſcentur cū oleo ⁊ diſtillantur tepida in matricem puocant mēſtrua poſt quattuor dies.Et idē in de virib⁹ cordis dicit q confortat cor. RABI moyſes ca.de ouis.Oua in ſe recētia ſunt cibus propīquior ſanguini:ſed oua dura aſſa ſunt ex cibis groſſis viſcoſis.⁊ oua iuuant ad coitū ⁊ maxime cū cepis ⁊ rapis. GALIE.ſup illo afforiſ. Eorū q̄ nutriūt oua nutriunt parum ⁊ tarde ⁊ maxime in aqua cocta. ⁊ oua ſunt groſſius cibus ſicut ius tritici ⁊ piſces.vitella eorum cum oleo roſa.⁊ croco remouent dolorem podagricorum:⁊ ſi multum doluerint miſceatur modicum opy ⁊ inungantur.Contra incendium ignis fiat vnguentum ſatis probatum ex vitellis ouorum recentium oleo roſa.cera alba ⁊ ſepo arietino.Ad idez valet ſuccus plantaginis cum albumine ouorum recentium ⁊ ſucco cucurbite. Albumen oui cum vitello in vrinali poſitum. alicuius ſuſpecti qui quouis modo ſumpſit venenuz interius infra certas horas illud patefacit vbi ſit quoniā ſi ſit vltra gibbum epatis ſcilicet in venis vel vys vrinalibus nigreſcit ⁊ fetet. Si vero ſit citra concauum eius vt in orobo vel inteſtinis alys rugatur ⁊ citrineſcit:ſed non fetet. hoc reperitur in margine cuiuſdam Serap.apud capituluz de vrina.ideo hoc etiā hic addo.

B aam.i. cū multe placēte ponunt̃ in patella vnaꝫ ſup aliaꝫ locādo: ⁊ melle inter oēs duas poſito atqꝫ ſic ſimul coquūtur.

B aaral vel baſirac ideſt ſemen lucarie.

B aaracothon.i.pſiliuꝫ.

B abalanus mepſico.i. bubalanus repſico.

B abargematicon.i.ſuccus cauliculi agreſtis.

B abebot eſt quedaꝫ auis calidioꝛ omnibus auibꝰ: quaꝫ nō cognoſco faciēs augmentum in coitu.

B ablericuꝫ. Bablegum.i. bellirid.

B abunagium.i.iſopus.

B abunegum. Bebonigi.i. camomilla.

B achal.ara.ouis.

B achile.ara.faba. Bachali.Stephanus.

B achaſis . arabi.buxus arboꝛ vel ipſum lignum.

B acidē ē teſticlus vulpis.

B aca vel bacca vel bacha vel bachar.i.fructꝰ oliue vel lauri vl'hedere ⁊ ſūt fructꝰ vel grana rotūda.

B acat vl'bachat.i . pōdus.

B acanum.i.raffanus.

B achaꝫ.ara.bꝛeſillū lignū rubicūdū quo tingit̃.

B achanon.i.raffanus.

B abar.ara.mare.

B abar alkauem. ara. ſtercus animalium.

B achar.ara.vacca.

B achala. Bakle iaminia.ē blitus olus iamenum.

B acchala bn̄dicta . i . olus benedictum.

B achantis.quid eſt.l.Acc.

B achara . Diaſco.i. aſſa ꝑ. ꝓli.lib.xi.cap.6.

Capitulum. LXXII.

Bachaelb. gre.lati.luxula vel panis cuculi luxula eſt herba acetoſi ſapoꝛis.foliuꝫ eiꝰ eſt paruuꝫ.⁊ tripl'r diuiſuꝫ: ⁊ in cacumine cuiuſlibet ptis eſt alia inciſura.ſemina eiꝰ ſunt in vaginulis ſimilibꝰ coꝛniculis: q̄ cū tangunt̃ tēpoꝛe maturatōis euolāt ab eis.ſemina ſimilia andachuche tendētia ad rubedinē: ⁊ vocat̃ trifoliū acetoſum ſicut apparet in.l.andachucha.⁊ talis ē trifoliū: qđ ponit̃ a damaſceno in vnguēto diaſinicō ⁊ vocat ipm trifoliū. PLINIVS.cap.bachael. Bachael folia cime floꝛes ⁊ fructꝰ ſunt fri.⁊ ſic.folia tn̄ ſunt humidioꝛa p̄dictis fructꝰ vel ſemīa eius matura aliqualē hn̄t dulcedinē. POSSE.luxula medet̃ vlceribus oꝛis ⁊ fiſtulis ſimilat̃ in virtute acetoſe ſilueſtri.ē ſtiptica.ꝯſolidat vulnera ⁊ vlcera.ſuccus eiꝰ valet vlceribꝰ oꝛis antiqs ⁊ alcole ⁊ rob eius confert alcole. PLINIVS.cap.bachaelb. Bachaelb pꝛopter acetoſitateꝫ exiſtentem in ipſo valet ad alcola ⁊ alias egritudines oꝛis.

B acia.i.baucia.

B acoꝛa catona. i . pſilium.

B acoꝛa citona idem.

B actitura ſeu ſquama metalloꝝ gre.dr̄ lepidos.

B acuch marina.i. buthoꝛ marien.Stephanus.

B accula ideſt bacca.

B adabas eſt regio quedā:

B adhar.i. ſtercus aīaliuꝫ.

B adrabarac ideſt reſiſtētia veneno.

B abacha.i.cibus qui fit ex tritico lacte ⁊ zuccaro.

B aderugū ideſt bedarungi.Stephanus.

B afacarem.i.pſillium.

B abaſce: ſil'is v̓tuti lētiuꝫ.

B akakat.i.baſilicon.

B akilla eſt faba.

B akim ideſt pꝛaſſium.

Caplm̄. LXXIII.

Bachade. ara.vel adria.ochaxa vel ſcede.gre.poliō.lati.v̓o poliū mōtanū. Poly diuerſa ſunt gnā: ſed mōtanū cōpetit vſui medicine.vn̄ cū ſimpliciter poliū inuenit̃ montanū dꝫ ītelligi.cū floꝛes pducit colligat̃.p annū ſuat̃. virtutē hꝫ diſſoluēdi ⁊ ꝯſumēdi: ⁊ hꝫ v̓tutē diureticā ex ſubtili ſuba. SERAP.li.aggre. cap.bakade.auct.Dia. Due ſunt ſpēs.ſ.magnū ⁊ paruum. paruū eſt quo vtunt̃ medici ⁊ ē plāta ſubtilis. paruū cuiꝰ lōgitudo ē circa palmū ⁊ ē plena ſemine. Magnuꝫ v̓o eſt ſup cuiꝰ ſūmitatē ē capitellū puuꝫ rotūduꝫ ſimile capitello ſpine albe: odoꝛē hꝫ grauem cū pauca aromaticitate: ⁊ magnuꝫ ē debilioꝛis odoꝛis. DIA.ca.polion. Poliū eſt mōtuoſuꝫ ⁊ ē alteꝝ. Mōtuoſum v̓o eſt qđ nobis venit in vſuꝫ.frutex ē alba ⁊ tenera folia hn̄s lōga vniꝰ cubiti ſuꝑ q̄s virge ſunt cuꝫ capitellis ſemine plenis a quo lanities exit alba ⁊ lōga velut capilli odoꝛeꝫ hn̄s cū ſuauitate. GALIE.s.ſm̄.phar.cap.de polio. Poliū amaꝝ guſtantibꝰ ē moderate acre magis aūt virtuoſuꝫ qđ minus eſt. h̓ in ātidotis vtimur.⁊.n.acrius ⁊ amarius eſt q̄ꝫ illud qđ maius ſit vt ex tertio gradu ſit ſiccatiuū. ex ſcđo v̓o iā cōpleto calefaciētiū. POSSE.vinū decoctionis eius ⁊ paſſulaꝝ valet cōtra frigiditatē pectoꝛis ⁊ vinū decoctionis eius valet cōtra doloꝛē ex vētoſitate ⁊ opilatiōe ſplenis epatis renū ⁊ ꝯ ſtranguriā ⁊ diſſuriā ⁊ doloꝛes ſtomaci ex vētoſitate. SERAP.virtꝰ eius eſt q̄ abſtergit ⁊ ꝓpꝛie illud qđ ē minoꝛis ſpēi qn̄ deſiccat̃ ⁊ īcarnat ⁊ aperit opilatōes membꝛoꝝ intrinſecoꝝ ⁊ ꝓuocat vrinā ⁊ menſtrua ⁊ curat vulnera ⁊ vlcera maligna qn̄ puluerizatur ſup ea ⁊ ꝓpꝛie qđ eſt minoꝛis ſpēi quādo eſt ſiccū: ſed maioꝛis ſpēi qn̄ eſt recēs incarnat vulnera magna ⁊ vlcera. ⁊ quādo decoctio amboꝝ bibit̃ cōfert moꝛſibus venenoſis ⁊ hydropiſi ⁊ icteritie etiā quādo bibitur cū aceto confert apoſtematibꝰ ſplenis.veꝝ facit ſodim ⁊ eſt malū ſtomaco ⁊ relaxat ventreꝫ ⁊ ꝓuocat mēſtrua.⁊ qn̄ ſternitur ſub lecto fugat aīalia venenoſa. ⁊ q̄ꝫdo fit emplm̄ cuꝫ eo cōglutinat vulnera humida ⁊ ipm̄ mundificat caput ⁊ ꝓuocat vrinā ⁊ refrenat libidinē. DIASCO.elixatura eius moꝛſibus venenatis occurrit.hydꝛopicis magnum pꝛeſidiū eſt.aceto mixtū ſpleni vtiliter adhibet̃ . doloꝛeꝫ capitis cōmouet: ⁊ cacoſtomaticū eſt.vētreꝫ mollit. menſtruis impat; res venereas extinguit caput purgat ⁊ vrinam mouet. Et ſtrato ſuppoſito lōgius arcet ſerpētes: cataplaſmatibus adhibita vulneribꝰ pacoleſim facit: arcuato moꝛbo ſuccurrit. GALIE. Polium quia amaruꝫ ⁊ moderate acre deobſtruit omnia viſcera: ⁊ vrinas ⁊ menſtrua pꝛouocat. ⁊ viride quidē adhuc exiſtens conſolidat magnas plagas ⁊ maxime fructicoſa ſpēs eius. Siccum vero factū ſanat male moꝛigerata vulnera: quādo apponit̃.magis aūt hoc efficit qđ minus eſt.

B akcha.gre.ideſt vacca.

B akche aliēdi vel baklēs ideſt olus iudaicuꝫ.herebum oꝛobum.

B akim vel bakinon ideſt bꝛaſil ⁊ eſt babaç.

B akle hanicha . ara . olus fatuum ⁊ eſt poꝛtulaca dicta olus benedictum.

B alana.Stephanꝰ eſt herba dicta hebelatribus. ⁊ retilia.

B ala.i.ſuccus palme in q̄ dactili naſcuntur.

B aladhar.ara. anacardus

B alab.i.dactili īmaturi.

B alanon baleh balat ballanos baloch ballot idē ſcilicet glans.

B alanos.i. glans ⁊ eſt etiā caſtanea grece valaxos ara.bullot.babaluſtum. Diaſco.Stepha.Ha.14. terap̄.caplo.16.

B alanus ſoꝛdiāos ideſt caſtanea.

B alamtephus ideſt elleboꝛus.

B alātha . ſpina piſcis quedam q̄ inuenit̃ in fronte piſcis degēti in cōcha rotunda ⁊ toꝛtuoſa ꝯcaua: ſꝫ nos vtimur blaccebiſantia q̄ fert̃ de ſancto.

B alanus.i.ſuppoſitoꝛium.

Caplm̄. LXXIIII.

Balanus vel balāomiris repſico vel balanꝰ mopſica vel pigmētaria gre.ara.heben.latine v̓o ben. Ben ē ſemē arboꝛis mirice.fructꝰ eiꝰ ſic̄ auellane hn̄tes itus medullā q̄ exprimit̃ ⁊ egredit̃ hūiditas q̄ īgredit̃ i nobilibꝰ ꝯfectōibꝰ p oleo. Naſcit̃ i ethiopia ⁊ in egypto ⁊ in īdia ⁊ paleſtīa.ē aūt ben aliđ qđ ē granū triāgulatū albū puū ſil'e cartamo: ſꝫ maiꝰ vtcūqꝫ nec ita oblōgū quo multi vſi ſūt p pipe albo: lꝫ decipiant̃ a qbꝰ exprimit̃ oleū dcm̄ muſcelinū vel balaninū.nā arabes vocant illud ſemē muſcelinū. DIASCO.ſm̄ trāſlatōeꝫ nr̄aꝫ. ca.balanꝰ. Balanꝰ repſico.i.ben ē ſemē arboꝛis ſimilis arboꝛi mirice nuces hn̄s abintus.q̄s cū digitis ꝯfricaueris humoꝛē eyciūt qui cōfectiōibus miris ⁊ nobilibꝰ multis miſcet̃ p oleo. Naſcit̃ v̓o in ethiopia et ī arabia et ī locis īdie. Ipſe ſuccꝰ melioꝛ eſt q ē recēs et odoꝛe plenꝰ et albꝰ.

SERAP.liº.aggre.cap.haben.auc.Diaſco.haben.i.granū ben ⁊ eſt fructꝰ arboꝛis ſil'is thamariſco ⁊ ē ſil'is auellanis.medulla eius exprimit̃ ſicut amigdale ⁊ egreditur aliqđ loco olei ⁊ naſcit̃ hᶜ arboꝛ ī terris hababes ⁊ ī babylonia ⁊ in locis arabū ⁊ ī terris paleſtine q̄ noīant̃ nitrā ⁊ melioꝛ ex eo ē nouus plenus albꝰ facilis excoꝛiationis. Et idē auc. Ha.medicina defert̃ ad nos ex terris arabū: ⁊ pigmētarij vtunt̃ ſucco medulle eiꝰ loco olei: ⁊ ꝯpl'o eiꝰ ē ca.

IO.MES.cap.ben. Ben eſt ſemē cataputie. Xp̄ofoꝛus de honeſtis eſt granū almahaſus ⁊ eiꝰ aliud magnū aliud paruū. Magnū aūt ē in magnitudine fructꝰ auellane triangulatū.paruū aūt eſt ſicut cicer ⁊ vtrūqꝫ hꝫ medullam vnctuoſaꝫ lenē ⁊ albā: ſꝫ maius īcolumius eſt puo.paruū v̓o eſt malignū: magnuꝫ aūt melius: cuius albꝰ eſt coꝛtex: planus tenuis: ⁊ cuiꝰ medulla ē alba lenis multe vnctuoſitatis.⁊ qđ eſt antiquū melius eſt recēti.⁊ paruū melius eſt ſubnigrū declinās ad albedinē: ⁊ cuius medulla ē vnctuoſa alba ⁊ lenis: ⁊ antiquuꝫ meliꝰ eſt recenti acuto: magnū eſt ca.in p̄ncipio tertij ſic.in ſcđo: ⁊ in ip̄o eſt hūiditas ſupflua cum acredīe: ⁊ eſt inciſiuū ⁊ mūdificatiuū abſterſiuum: apitiuum opilationuꝫ ⁊ viſceꝝ ꝯturbatiuū ꝓpter humiditatē ſupfluam pꝛeparās ad vomitū: ⁊ minus ē foꝛtius in omni re: faciēs opatōes difficiles laboꝛioſas pducentes ad caſum virtutis ⁊ ſudoꝛē fri. Et iō parui ꝓhibenda eſt adminiſtratio: niſi in emplaſtris ⁊ fricatōibꝰ ⁊ oleū ipſius in vnguētis. Magni aūt malicia coꝛrigibilis eſt: ⁊ hec ſunt coꝛrigibilia in ip̄o. Nocet.n. ſtomaco faciēs ſubuerſionē in eo: ⁊ eſt laboꝛioſe ſol'onis ⁊ tarde. Et qđē dixi-mus in canone ꝙ aſſatio eius ab eo reſoluit ⁊ maturat ſupfluā humiditatē aptā ad ſubuerſionem nauſeā ⁊ vomitum: ⁊ dimittit ei vt ſit p ventrē ſolutiuū tantū. Semē āt feniculi ⁊ aniſi cū eo rectificant nocumētū p̄muꝫ ⁊ ꝓpꝛie mixta coctōi ipſius. Et fiunt ex medullis eiꝰ poſt coctōeꝫ ipſius ⁊ medio pōderis eiꝰ ex amigdalis dul. ⁊ melle paſſulaꝝ foꝛme ſicut auellane ⁊ ſunt iuuamēti magni vbi oꝫ. Opatio decoctōis eius eſt. Accipe ex eis integris q̄ꝫtitatē quā volueris ⁊ īuolue eos in paſta ⁊ coque in cinere cal'o ⁊ tere ꝯtritōe multa ⁊ pone ex ſemībꝰ ⁊ ſpēbus aliquas ⁊ īuolue in pāno ⁊ deſuper īuolue paſtā ⁊ fac ſicut ſupius. oleum autem eius extrahitur ſicut oleū de amigdalis.

POSSEDIA. Ex ea.ʒ.i.bibita cum puſca ſplē ſiccat cū yris illirica mixtus ⁊ in cataplaſmatibꝰ poſitus ⁊ mulſa adhibita doloꝛes podagricos mitigat.aceto aūt mixtꝰ lepꝛas ⁊ maculas ⁊ puſtulas coꝛpis tollit. Acceptus ſol'onem vētris facilē pſtat: mulſe mixtus nauſeā ꝓuocat cacoſtomaticus eſt.oleū qđ ex ip̄o ſemine exit acceptū ventrem mollit.coꝛiū radicis eiꝰ ſtipticū eſt.expꝛeſſus ſuccus eius vtilis ē vt aſpꝛedinē ⁊ pꝛuriginē coꝛpis mirifice purgat. SERAP. Ben cōfert empetigini ⁊ lentiginibus q̄ ſunt in facie ⁊ ſcabiei ⁊ pꝛuritui ⁊ egritudini cuꝫ q̄ eleuat̃ cutis cū aceto ⁊ attenuat duriciē epis ⁊ ſplenis ſi eis ſupponat̃ cū aliq̄ pharmacia ex deſiccantibꝰ: ſed in ſucco eiꝰ eſt paꝝ ſtipticitatis. Mouet vomitū qn̄ bibit̃ ex eo cum melle ⁊ laxat ventrē laxatione foꝛtioꝛi: ⁊ aufert cicatrices multū oleū eiꝰ iunctū.coꝛtex exterioꝛ ipſiꝰ grani adminiſtrat̃ qn̄ indigemus ſtipticatiōe multa. IO.MES. Ben p vomitū ⁊ p ventrē educit flegma crudū groſſuꝫ ⁊ ē medicina mirabilis ad colicā flegmaticā ⁊ vētoſam. Et etiā criſterizat̃ ⁊ ſupponit̃: ⁊ fit ex medullis eiꝰ emplm̄ ⁊ farina oꝛdei ⁊ melle ſoluit apata dura ⁊ ſcrofulas: valet ad egritudines neruoꝝ frigidas ſicut eſt ꝯtio ⁊ ſpaſmus. calefacit.n.eos ⁊ lenit duriciem eoꝝ ⁊ nodoſitatē ⁊ emplaſtrat̃ ſup epar ⁊ ſplenē ⁊ ꝓpꝛie cuꝫ farina lupinoꝝ ⁊ ſpica ⁊ ꝯfert duriciei ⁊ opilationi coꝝ. Ben aūt paruuꝫ emplaſtrat̃ in egritudinibus p̄dictis ⁊ eſt virtuoſius: ⁊ ſil'r eius oleum. Oleū aūt de ben notū ꝯfert veſtigijs vlceꝝ ⁊ lentiginibꝰ ⁊ feditati eius ⁊ moꝛfee ⁊ diſtillat̃ in aurem ⁊ cōfert doloꝛi eiꝰ ⁊ ſonitui in ipſa ⁊ ſurditati . doſis eius eſt a ʒ.5.vſqꝫ ad.ʒ.i.5. AVICEN.li.2.ca.de ben. Ben ē mundificatiuū ⁊ ꝓpꝛie eius medulla: ⁊ inciſiuū humiditatum groſſaꝝ: ⁊ apit cū aceto ⁊ aq̄ opilatōes viſceꝝ.⁊ in arboꝛe ipſius eſt amaritudo ⁊ ſtipticitas.⁊ ꝓpter hoc eſt i ip̄a virtus cauterizatiua.⁊ eius coꝛtex eſt ſtipticus plus . ⁊ oleuꝫ ipſius nō euacuat̃ a ſtipticitate. Et in ipſo toto eſt abſterſio ⁊ inciſio.ſemē eius ꝯfert lentiginibꝰ magnis ⁊ paruis et pāno et moꝛfee et veſtigijs vlceꝝ.et ſil'r eiꝰ oleū: et cōfert apatibus duris omnibus cum ponit̃ in emplaſtris et vnguētis et ꝯfert cū aceto excoꝛiatiōi et ſcabiei vlcerate. et ꝯfert bothoꝛ lactee et aſahaphati et calefacit neruos ⁊ lenificat ſpaſmū et duriciē neruoꝝ et ꝓpꝛie oleuꝫ eius.et ꝯfert doloꝛi auris et tinnitui q eſt in ip̄a cū adipe anatis. Ex decoctio radicis eiꝰ ꝯfert doloꝛi dentiū ſi cū ea os colluit̃. Et ꝯfert duriciei ſplenis qn̄ bibit̃ cū aceto mixtū ex eo in pōdere duaꝝ.ʒ.qn̄qꝫ etiā ꝯiungit̃ cū fermēto aut farina loly et aqua alkaratin aut farina oꝛdei aut farina lupini et fit ex eo emplm̄ ſpleni.et ip̄m qđē eſt malū ſtomaco faciens nauſeā et ſi bibat̃ ex ſucco eiꝰ aureus.i.cū melle facit vomere foꝛtiter et ſoluēdo educit flegma cruduꝫ cū bibit̃ cū melle.et ſil'r eiꝰ oleū: et ſil'r cū ſupponit̃ liciniū īfuſuꝫ in ip̄o loco eiꝰ ponit̃ q̄ꝫtū ip̄ꝫ eſt de rubea: et medietas ſui de coꝛtice caſſielignee.et decia pōderis eiꝰ macis.

B alanoc eſt ſpēs canfoꝛe.

B allariana ideſt ſu.

B alas ē cū multe placēte in oleo frixe ponūt̃ in patella vna ſup aliā locādo

Caplm̄. LXXV.

Balauſtia. lati.gre.balauſtion.arabi.lulitia. Balauſtia eſt flos mali granati caducus quē Diaſco. vocat qtinū.cap.de malogranato.fri.ē et ſic. in.2. SERAP.li.aggre.ca.lulitiar.i. balauſtia . et ē flos mali granati.et ex maliſgranatis quedā ſunt domeſtica q̄dā ſilueſtria: ſed flos ſilueſtris dr̄ balauſtia: quaꝝ q̄daꝫ inuenitur alba quedam purpurea et quedam roſacea.

AVI.li.2.ca.đ balauſtia. Balauſtia flos ē granati ſilueſtris pſici aut egyptij: et ipſa qđē qn̄qꝫ ē rubea . qn̄qꝫ alba et qn̄qꝫ roſea.et ſucci eiꝰ natura ē ſic̄ ſuccꝰ barbe hircine. fri.ē in fine p̄mi.ſic.in.2. GAL.6.ſm̄.phar.cap.balauſtiū. Balauſtiū ē flos mali granati ſilueſtris q̄lis domeſtico vicinus: vehemēter aūt ſtipticat guſtū.nec nō deſiccatiue et ſtiptice v̓tutis ē.palam quoqꝫ ꝙ eſt groſſaꝝ partiū ſi recolamus dicta in q̄rto hoꝛuꝫ monumentoꝝ cum oſ̄debamus omne ſtipticū terreſtre eſſe et frigidū. Nullius aūt alterius ſapoꝛis hꝫ indicium: et ideo ponet vtiqꝫ hoc aliquis ſiccare et infrigidare nō debiliter ſi quidē nō male oſ̄debat̃ a nobis in quarto hoꝝ nocumētoꝝ ineſſe ſtipticitatē terreſtribus et frigidis coꝛpoꝛibus: deinde et apparētia teſtant̃. Et.n.ſi paratritionibus et alijs vlceribus id apponas: citius quidē videbis ad cicatricē ꝓcedere.hinc eſt.n.ꝙ emittētibꝰ ſanguinē et diſſinterijs: adhuc in fluxibus qui in ventre et matrice nō eſt aliquis medicoꝛum ſcribētium curatiuum negocium qui nō vtat̃ hoc pharmaco. POSSE SERAP. Balauſtia incarnat et ſtringit et curat tenaſmonem et conſolidat vlcera inteſtinoꝛum: et confert ſputo ſanguinis ⁊ fluxui menſtruoꝛuꝫ ⁊ confert ad omnia ad que confert hypoquiſtidos.

AVICEN. Balauſtia eſt gluctinatiua et retinet oēm fluxū ſanguinis et generat melācoliam et eſt bona gingiue ſanguinolēte et cōſolidat plagas et vlcera antiqua et alhocoꝛ.et ꝑcuſſionē puluerizata deſuper: et firmos efficit dentes motos: et ꝓhibet fluxum ſanguinis. et ſtringit fluxum inteſtinoꝝ et fluxum matricis ſanguineum.loco eius ponatur coꝛtex glandis et caput granati.

B alanſtum.i.quercus.
B aluſti.idem.
B albaiati.eſt gen⁹ apoſtematis corroſiui.
B aleccara vel balecara. ē animal ſimile lacerte: ſʒ vētricoſius ſatis qđ īuenit̃ barbarie ⁊ ſardinie: ⁊ ē coloris lacerte.l.dab.
B alfel ſunt quidā̃ fructus vt apparet in.l.bule.
B alialmō.i.colen ⁊ eſt fel.
B alifen.i.poꝝ greci dicūt q̄ ē herba fructuoſa angulosis caulibus nigris.
B alliocē. Pli.li°.27.cap.8. circa principium.
B alkati eſt genus apatis.
B alſamita.mēta aquatica quid ſunt. l. ſiſimbrium ſiſnabar.aribiec. (ſa.
B alſamita aq̄tica.i.meliſ
B alſamū qd eſt.l.ielefem.
B alſales ideſt bulbus belbeſum. ⁊ eſt balſalalʒir.
B alſaton.ſunt capilli q inueniunt̃ in arbore balſami. vt appet.i.l.icleſſeʒ.
B altat.bar.barar.i.anas auis.
B altonica.i.camomilla.
B aluan ideſt faciens mordicationem ſtercoris.
B aluū in Aui.buſuris non bñ ſcriptū ē naʒ ara.ſcribit̃ balach. ⁊ ſic ēt ſcribitur in cap.de gallia p̊. nā duo ð ipa facit capitla: ſʒ ſcribit̃ albella.ſunt dactili immaturi.
B aluum eſt cibariū qđ fit ex tritico lacte ʒuccaro.
B anaich.i.ebullus.

Caplm. LXXVI.

Bara. vel bara.vel baratl.ara.gre. cucurbita genella: vel collogntida lati.cucurbita. Cucurbita fri.ē ⁊ hūida.in cibis ⁊ medicis cōpetit ⁊ p̄cipue ſemia ei⁹ q̄ ante maturitatē colligunt̃ ſemia aūt ipſa diuretica ſūt ꝑpter ſubtilitatē ſube eoꝝ ⁊ p̄cipue medicine competūt. Cōtra calefactōeʒ epatis raſura cucurbitaꝝ ꝯterat̃ ⁊ ſuccus exprimat̃ ⁊ addito aceto vel agreſta pānus intinctus ſuperponat̃. Cucurbita cocta cuʒ carnib⁹ maxie ꝯfert colericis ſanis ⁊ eſtate acutiſſime febriētib⁹. Elixe cucurbite ſine cōdimēto vel cū lacte amigdalaꝝ: ⁊ ēt aſſate cum agreſta ſūt cib⁹ ⁊ medicia. Silr coque cucurbitā in paſta ⁊ bñ diſſoluat̃ in aq̄ ⁊ ex illa aq̄ ⁊ ʒuccaro fiat ſyrup⁹. optimus eſt acutiſſime febriētib⁹ epaticis ⁊ ethicis. ⁊ pōt dari a p̊n°: q: mām digerit ⁊ purgat p vrinā. aliquantulū laxat ēt. ꝯ opilationē epatis ⁊ renū ⁊ veſice ⁊ ꝯtra apata pectoris valet. ſemina eius mundata ſi cōterant̃ ⁊ in aq̄ ordei coquant̃ ⁊ aliquantulū ablactent̃ ⁊ aq̄ ipſa colata cū ʒuccaro mixta patientib⁹ det̃: vel ex aq̄ illa fiat ſyrupus. ⁊ nota q̄ maiorē ṽtuteʒ hñt ſi ablactent̃ ſemina q̄ʒ ſi coquantur. valet ſilr p̄dictus ſyrup⁹ in febrib⁹ acutis. Silr notādū q̄ poſt maturitatē dʒ cucurbita colligi ⁊ ſuſpēdi cū ſeminib⁹ vt ſuba deſiccet̃ ꝑpter ꝯglutinatōeʒ eius: deinde cū aq̄ lauet̃ ⁊ ſoli exiccet̃ ⁊ in loco ſicco ꝯſeruet̃ ne ꝑpter hūiditatem multā corrumpat̃. SERAP.li°.aggre.cap. bara. ṽtus ei⁹ eſt fri. ⁊ hu.in ſcđo: ⁊ ſuccus abraſionis eius ꝯfert dolori auriū q accidit ab apatibus qñ adminiſtrat̃ cū oleo ro. ſilr aūt caro ipſius cucurbite qñ fit emplm cū ea extinguit ⁊ infrigidat apata calã infrigidatiōe ⁊ extinctōe cū tēperamēto. ⁊ dixit. cucurbita eſt minoris malitie q̄ʒ fruct⁹ eſtiui oēs qñ bñ digerit̃: ſed ſi corrūpat̃: ⁊ nō bñ digerat̃ ⁊ nō deſcēdat a ſtō cito corruptio ei⁹ ē mala valde. GALIE.6.ſim.phar.ca.collogntida. Cologntida.i. cucurbita fri. ⁊ hu. eſt ꝯplonis eſt ꝭʒ tertiū in ambob⁹ graduʒ. vñ ⁊ raſure ei⁹ ſuccus ad auriū dolorē q ſ̃m flegmonem ꝯfert vtentib⁹ cū rodino. ita ṽo ⁊ tota cataplaſmata calidos flegmōes infrigidat moderate. eſt aūt ⁊ cū comedit̃ mollificatiua ⁊ ſiticuloſa. DIASCO.ca. de cucurbita. cruda trita ⁊ cataplaſmatibus adhibita papulas corporis amputat. apati calõ maximū preſidiū eſt. ſuccus raſure eius dolorē calm auriū mitigat cū oleo ro. mixtus ⁊ aurib⁹ inſtillatus ⁊ cerebro appoſitus eſtuatōes infantiū mitigat ⁊ confert apatibus calidis q̄ ſunt in cerebro coꝝ tumoribus oculoꝝ opitulat̃. podagricis maximū p̄ſidiuʒ eſt. elixa quoqꝫ ⁊ exp̄ſſa melle ⁊ nitro addito ⁊ bibita ventrem mollit. cruda ⁊ excauata ⁊ vino impleta ſi ſic manſerit vna die ⁊ vna nocte. ⁊ poſtea bibat̃ ſimiliter ventrem mollit. crude ⁊ trite leniunt oēm tumorē. ſuccus eius dolorē dentiū mitigat: ſi diutius in ore teneat̃: ſed oleo roſa. mixtus ex vnctōe corporis admotus febriū reſtringit ardorem. ⁊ qñ fit emplm cū raſura eius ⁊ medulla panis ſuper podagram ca. aut ſup heriſipillaʒ confert. cinis aridi corticis efficaciter pōt ſanare combuſta. eundē cinerē dicimus ab expertis vulnera in veretro iam in putredinē ṽſa purgare: ⁊ ad cicatricē ꝑducere podagre eſtuanti ⁊ ignib⁹ ſacris cortices virides ſubueniūt. ſemini ſicco illa vis traditur: vt in puluerē tonſum ⁊ impſum impleat vulnera que cauata ſunt: in cibo ſumptū ſtomacū relaxat. bibēdi deſideria nō excitat: ſuccus tepefactus dolori auriū q ex inflamatione caloris fit infundit̃: humectat aūt ⁊ īfrigidat abundanter ⁊ ptiriaſiʒ infantiū raſura depellit cū polēta. Hec eadē dicit Sera.auc. diaſco. ſub alys ṽbis. ⁊ idē Sera.auc. Aben meſuay. Sanie cucurbite ꝯfert tuſſi ⁊ dolori pectoris q ꝑuenit a caliditate ⁊ abſcindit ſitiʒ. Et idē auc. Meſarugie. qñ cucurbita inuoluit̃ in paſta ⁊ aſſat̃: deinde exprimit̃ eius aqua ⁊ dat̃ in potu cōfert febr. acutis ⁊ tuſſi ⁊ ſedat ſitim. ⁊ quādo ſumitur cum ʒuccaro mollit vētreʒ mollitōe leni. ALMANSOR. tracta. 3°.cap. de cucurbita. Eſt frigi. ⁊ humi. que ſtomaco mala exiſtēs appetitū deſtruit. ſitim quoqꝫ ſedat ⁊ epatis ⁊ ſtōi ardorem extinguit quādo in eis abundat calor.

B ar. vel barar. vel baltat ideſt anas auis.
B arach kebuli. eſt qđdam ſemen induʒ ⁊ ſunt eius due ſpēs quaruʒ vna eſt parua abſqꝫ rugis ⁊ alia magna cū rugis. Et earū melior eſt parua eradicat flegma ex iuncturis. ſoluit fl̃a ex inteſtinis. ⁊ ṽmes ⁊ aſcarides ⁊ ī ꝭ ē valde bōa ⁊ ē cataputia.
B arachion.i.apoſtema.
B araſen vel baraſeil ideſt lentigio aque.

Caplm. LXXVII.

Bararichichene ſiue baʒarichichen. arabice gre. ⁊ latine ſemen lini. GAL.7.ſim.phar.ca.ð ſemie lini. Semē lini ca.in p̊.in ſic.ē mediū. ⁊ ſi comedit̃ inflat. ⁊ cū toto ꝭ q̄ aſſat̃ īflat. hu. ⁊ q: ipʒ ē plenū hūiditate ſupflua. SERA.li°.aggre. auc. Ha. ṽtus ei⁹ eſt q̄ ſubtiliat ⁊ ꝑuocat vrinā ⁊ mēſtrua. ⁊ qñ bibit̃ ⁊ fit cuʒ ea emplm ꝯfert apatibus epatis ⁊ orificio ſtomaci ⁊ ipſi ſtomaco: ſed radicis ei⁹ ſtipticitas eſt amplior ſtipticitate floris: ⁊ caliditas eius eſt minor caliditate ipſius. ⁊ ꝑpter eius ſtipticitatē acqrit q̄ admiſcetur cū medicinis que adminiſtrant̃ ad ſputū ſanguis. Et idē auc. Diaſco. flos eius eſt ſtipticus ſtipticitate pauca calefactiuus maturatiuus ⁊ eſt cali. q̄ſi in p̊mo. ⁊ eſt medium in hūiditate ⁊ ſic. Et ſcđa virtus ei⁹ eſt q̄ ē mollificatiuū. ſedatiuū doloꝝ ⁊ ꝯfert egritudinibus interiorib⁹: niſi q: eſt minus in hoc q̄ʒ camomilla ⁊ ē mediū inter laxatiuuʒ ⁊ ſtipticū ⁊ admiſcet̃ in eo paꝝ virtutis ꝑuocatiue vrine. ⁊ hoc quidē apparet in eo manifeſte qñ comedit̃ aſſatuʒ. ⁊ tūc eſt magis ꝯueniēs ad ſtrīgēdū ventrē. Et dixit in li° de ꝯſeruatōe ſanitatis. q̄ qñ ſemen lini decoquit̃ in aqua eius decoctio eſt infrigidatiua. Et idē auc. Diaſco. ṽtus ſeminis lini eſt ſimilis virtuti ſeminis fenugreci. ⁊ qñ admiſcetur cum aqua melle ⁊ oleo ⁊ ꝯficit̃ reſoluit apoſtemata calida ⁊ mollificat ea ſiue ſint interius ſiue exterius. ⁊ qñ fit ex eo emplm cū ficubus ⁊ nitro delet pānū ⁊ puſtulas albas faciei. i. papulas ſ̃m trāſlatiōeʒ noſtrā Diaſco. ⁊ qñ ꝯficit̃ cuʒ aq̄ reſoluit apoſtemata que ſunt in radice auris ⁊ apoſtemata dura. ⁊ quādo coquitur cum vino eradicat formicaʒ ⁊ ſpecies vlceruʒ que dicuntur faui. ⁊ qñ miſcetur cum melle ⁊ pipere et vtitur quis eo mouet coitum. et qñ miſcet̃ cum naſturtio quātitate equali cōfert ſciſſuris vnguium et earum exoriationi. et fit cum decoctione ei⁹ criſtere ad mordicatōeʒ inteſtinoꝝ: ⁊ matricis ⁊ mollit ventrē: qñ mulieres ſedēt in decoctōe eius ꝯfert apatibus mr̃icis ſicut fenugrecū. Et idē auc. Aben Meſuay ꝓprietas ei⁹ eſt ⁊ ṽtus vt qñ fit ex ea emplm mixta cera ⁊ melle ꝯfert ardoribus vnguiū. ⁊ ideʒ auc. Atabari. Si ponit̃ ſup vngues equat ineq̄litates eaꝝ. Et idē auc. Abugerig ꝯfert vlcerib⁹ veſice ⁊ renuʒ ⁊ maturat apata qñ fit cū eo emplm. Et qñ bibit̃ torreſcm̄: ꝯfert tuſſi fri. ⁊ hu. Et idē auc. Meſarugie expellit fetuʒ cito. ⁊ idē auc. Alcanʒi. Nō ē ei par ad expellēdū cito fetū ⁊ expellēduʒ aq̄ʒ. ⁊ idē auc. Raꝭ. ſedat dolores ⁊ ꝯfert pūctōib⁹ inteſtinoꝝ. PAV.ca.ð lino. linū qñ ꝯburit̃ fum⁹ ei⁹ ē ſubtilis ⁊ ꝯfert corize ⁊ ſuffocatōi mr̃icis. AVICEN.lib.ſcđo. cap. de ſemie lini. ṽtus ē eis ꝓxima ṽtuti fenugreci ca. in p̊mo. cōmenſuratū hūiditate ⁊ ſiccitate. Et dr̃ qdeʒ q̄ decoctio lini eſt decoctio recentis ei⁹. in ipſo. n. eſt hūiditas ſupflua eſt maturatiuū ⁊ abſtergit ⁊ īflat ꝑpter hūiditatem ſuā ſupfluam ita q̄ illud qđ ex eo frixuʒ eſt. hoc agit cū ſtipticitate q̄ in frixo manifeſte cōmenſurata ⁊ in non frixo manifeſte ꝑmixta cū lenificatione ⁊ eſt ſedatiuū doloꝝ minus q̄ʒ camomilla. ex ipo fit emplm cū nitro ⁊ bolo ⁊ lenit pānū ⁊ ꝯfert ꝯctioni vnguiū: ⁊ ſciſſuris ⁊ fracturis eaꝝ. ⁊ qñ ꝑmiſcet̃ cū eq̄li mēſura naſturty ⁊ ꝯficit̃ cū melle. lenit apata calã exteriora ⁊ interiora: ⁊ apa qđ eſt poſt aures cū aq̄ cinerl ⁊ apata dura ⁊ ꝓhibʒ ſpaſmū ⁊ ꝓprie ꝯctōeʒ vnguiū cū ꝑmiſcet̃ cū cera ⁊ melle eius ſuffumigatio ꝯfert corize. ⁊ ſilr fumigatio ipius lini ꝯfert tuſſi flegmatice ⁊ ꝓprie qđ ex eo eſt aſſatū. ⁊ eſt malū ſtō ⁊ eſt difficilis digōnis ⁊ ē pauci nutrimēti. qđ aūt ex eo frixū ē ꝯſtringit ventrē: ⁊ nō frixū eſt cōmenſuratū: ⁊ ei⁹ ꝑuocatio ē debilis: ſʒ ꝯfortat̃ cū aſſatōe. ⁊ qñ inungit̃ cū melle ⁊ pipe mouet coitū. ⁊ cū decoctōe ipſi⁹ fit peſſariū matrici ⁊ ſedet̃ in ea ⁊ iuuat̃ a mordicatōe q̄ eſt in ipſa ⁊ apatib⁹. ⁊ ſilr in iteſtinis ⁊ ex ea fit iuuam̄tū ad vlcera veſice ⁊ renū ⁊ cū ex decoctiōe qdē ſemis lini fit cliſtere cū oleo ro. magnificat̃ iuuamentū ei⁹ in vlceribus inteſtinoꝝ.

B araſicam.i.bdellium.
B araſmas quid eſt lege titimallus.
B aras ē q̄ſi morfea alba. ſ. q̄ īficit carnē ⁊ cutiʒ. ⁊ in hoc differt a morfea ī q̄ tm̄ īficit̃ cutis. vñ cū pūgitur morfea emanat ab ea ſanguis: ī baras nūq̄ʒ exit: ⁊ eſt in eo caro infecta vſqꝫ ad os ⁊ eſt quaſi incurabilis.
B arba aarō. Jarus.i.aarō. pes vituli. Dragōtea minor. Dia. cātica aſiris.
B arba algus.i.eleborus.
B arbachi vel barbaki ideſt meatus inguinis.
B arba hircina quid eſt. l. ciſſos hypoquiſtidos.
B arba iouis herba herculis vel bonades. i. ſtichados citrinū. hʒ. n. capitelluʒ florib⁹ plenū citrinis odoriferis. nō ē. n. ſtichados: ſed ei ſimilis.
B arbaſc⁹ ṽbaſcū. i. capſus barbaſſus. flōmos. Buſiū Buſiri. Pli.li. 25.ca°.9. Molena. Dia.
B arbol ideſt adiantum ſiue pollitricon.

Barba ſiluana ē plātago aq̄tica q̄ iuxta aq̄s naſcitur: cuius folia ſunt oblōga in acutū tendētia erecta ſup aquā ſilĩa folys plantaginis: niſi q: nō ſunt ei coſte appentes ſicut plātagini. vñ in dinamidys ſcribit Ha.ca. de curis genitaliū valere ad impregnādū. ⁊ idē dic̃ eodē li° de epilēſia q̄ barba ſiluana ē centūmeruia aq̄tica ⁊ ponit̃ ſilr barba ſiluana ī antidotario Ha. minori ī quodā medicamine qđ incipit medicamē ad incipiendum.

B arbatus.i.elleborus.
B arbalon. i. vritides pori Hali 2°. tegni. ꝯmen. 15°.
B arbar Bartha. nomē eſt emplaſtri ſcripti in antidotario virili.
B arch ideſt oua.
B ariliez. arabi. torpedo piſcis ſtupefaciens.
B arſceguanſcen. ara. capillus algol. capillus viridis ſyriace capillus porcinus. Aui. coriādrū putei Dia. Adiātū. Pollitricō
B ardenedia.i.meliſſa. ha (li.
B arob.ara.oua.
B arſace qd eſt.l.veſaſa.
B arcatartaba. Barcāchara ideſt piretrū. barchar karaba. Archaba.
B arce vel bare.i.ſyrico.
B arceoſan vl' barſeoſen.i. capillus veneris.
B archim ideſt lippari ⁊ ē nomen loci.
B archora.qd ē.l.oſtracoꝝ
B ardana quid eſt.l.lappa. Xp̄ofor⁹ ð honeſtis lappa iuerſa a bardana nō ſunt idem.
B arinium.i.affodillus.
B arocha. Melliſophilos .i.meliſſa. Macer. Bardenebia. Hali.
B arochion.i.botracion.
B arſa auerſcere ideſt capillus veneris.
B aruc ideſt pſinthium.
B aruli. barulos. barulios ſunt macule que fiūt in facie maxime infantiuʒ propter comeſtioneʒ panis coroſi a murib⁹. yontos dcē. Dentib⁹ muris
B arʒi ideſt dulb. (idē.
B aſac.i.ſaliua hoīs ieiuni.
B aſalas ideſt gentiana.
B aſale ideſt cepulla.
B aſalum. Stephanus.

Caplm. LXXVIII.

Baſal. ara.gre.bulb⁹.lati. ṽo cepe. DIA.cap.bulbus. Ei⁹ ſpēs ſūt due. vna q̄ hʒ ruffuʒ bulbū q bon⁹ eſt ex terra pingui ē: ⁊ collect⁹ euſtomatic⁹. alia ē ſpēs bulbi plus iſto euſtomatic⁹. Oēs. n. bulbi cali ⁊ viſcidi ſūt comeſti erigūt liguā ⁊ fauces exaſpant ſtōm inflāt cataplaſmatib⁹ adhibiti laxatōibus ⁊ dolorib⁹ iūcturaꝝ ⁊ podagricis maximū p̄ſtāt effcm̄ corpi infixi euocāt ſoli ⁊ melle addito id facere pn̄t tumores hydropicis bulbus impoſit⁹ ſpgit: caninis morſib⁹ ſubuēit: addito melle ſtōi dolorē ꝯpeſcit: ⁊ furfures ⁊ acoras nitro addito purgat: liuores ⁊ maculas tollit. medio oui addito ⁊ aceto ⁊ melle: lētigines corpis emēdat ꝯquaſſatōib⁹ auriū ⁊ vnguiū cū polēta bñ adhibet̃. coct⁹ in cinere calõ ⁊ polēta addita ⁊ capitib⁹ minoꝝ piſciū nigris cicatricib⁹ reddūt coloreʒ ⁊ maculas nigras aceto ⁊ altomio mixto nefelin tollēt: cocti ⁊ comeſti dolorē lateris ꝯpeſcūt: ſʒ nō mltū comedēdi ſūt: q: neruis ꝯry ſūt ⁊ ſiccatie ṽtutis. GALIE.7.ſim. phar.ca. de cepa. Ex q̄rto gra. eſt calefcm̄. ſuba ṽo ei⁹ groſſaꝝ ꝑtiū ē magis. vñ emoroydas apit appoſita aut cū aceto illinita in ſole alfos abſtergit: ⁊ fricata ī allopicys citi⁹ q̄ʒ altioniū ꝑuocat capillos. ſi ṽo ſepauerit qs ſuccū ei⁹ totū q̄ʒtū eſt reſiduū ſufficiēs ē terreſtris ſube. Ipſe āt ſuccus aquoſe ⁊ aeree ē calĩtatis. ita āt ⁊ ſuffoſos ⁊ abliopinatos p̄ groſſitie humoꝝ iuuat vnct⁹. Ex hõ aūt ꝯplone tota cepa īflatiua ē cōeſta. ⁊ ꝑpterea q̄cūqꝫ ſicciora ſunt ꝯplone minus vētoſa: ꝭ idē dicit Dia. in. 6. ca. bulb⁹ comeſtiu⁹ frīdior ē vomitiuo ⁊ groſſi nec nō viſcoſi hūoris eſt generatiuus. Nā digeſtibilis ē ⁊ īflatiu⁹ ⁊ libidinoſus ſupplaſmat⁹ aūt: eo q̄ amaritudis atqꝫ ſtipticitatis ꝑticeps ē abſterſiuus ⁊ ſolidatiu⁹ efficit̃ ⁊ ſiccatiu⁹. Oñſuʒ ē. n. q̄ amarus qdē ſapor in abſterſiuis ſubys eſt. ſtipticitas ṽo in ſolidatiuis. ſiccitas ṽo eſt in vtraqꝫ. ⁊ idē ī li° de cibis. Cepa calefacit corp⁹ ⁊ ſubtiliat in ipſo groſſos hūores ⁊ incidit viſcoſos. Cruda ⁊ cocta pauciſſimū dat corpori nutrimentū. nocet colericis ſʒ his q flegmaticū humorē: aut crudū groſſuʒ ⁊ viſcoſuʒ collectū habuerit ydonea talia eduliorū ſunt. SERAP.lib.aggre.auc. Diaſco.cap.baſal. lōge ex cepis ſunt acutiores q̄ʒ rotunde ⁊ plus ſtiptice. ⁊ ille q̄ ſunt rubei coloris ſunt acutiores q̄ʒ albe ⁊ ſicce q̄ʒ recētes ⁊ crude q̄ʒ aſſate ⁊ q̄ʒ p̄parate cū ſale ⁊ aceto: ⁊ cepe qdem mordicat ⁊ generat vētoſitatē ⁊ ſubtiliat hūiditatē facit ſitiʒ. mollit vētrē. qñ aūt volumus adminiſtrare cepe. auferimus cortices exteriores ⁊ īteriora eius ⁊ fit ex eis ſuppoſitoriū. ⁊ qñ ex ſucco ei⁹ fit cohol cū melle ꝯfert debilitati viſus ex vlcerib⁹ q̄ fiunt in oculo. ⁊ p̊ncipio deſcēſus aque ad ipm ⁊ admiſcet̃ in caputpurgys ⁊ mūdificat caput: ⁊ ponit̃ in medicinis ſquinātie ⁊ adminiſtrat̃ empla

ſtrum ex eius aq̄ ſale ⁊ ruta ad moꝛſum canis rabidi. Et
qñ miſcet̃ cū thucia ſedat pruritū oculi q fit a flegmate
ſalſo. ⁊ qñ miſcet̃ cū ſale aufert verrucas. ⁊ mixtuꝫ adipe
gallie aufert callos q ſunt ī pedibꝰ ꝑꝑ calciamēta. ⁊ qñ di
ſtillat̃ ex ſucco eiꝰ in aurē ꝯfert debilitati auditꝰ ⁊ tinitui
eiꝰ ⁊ aque q̄ deſcēdit ad eā. Et qñ miſcet̃ cū eo ſpuma ma
ris ⁊ fricat̃ cuꝫ eis allopitia multiplicat ⁊ auget capillos.
vſus qdē eiꝰ in cibo īducit ſodā: nimiuſq̄ꝫ vſus eiꝰ inducit
egritudinē galargas.i.litargiā: ⁊ fac̃ doꝛmir̃ qñ comedit̃.
apiunt ēt oꝛificia venaꝝ q̄ ſunt in ano qñ applicat̃ in loca
⁊ ꝓuocat mēſtrua. ⁊ qñ diſſoluit̃ in aceto ⁊ linit̃ ī moꝛfea
in ſole aufert eā. ⁊ qñ linit̃ cū eo allopitia facit in ea oꝛiri
pilos citiꝰ q̄ꝫ ſpuma maris. Et qñ comedit̃ gnāt vētoſita-
tē ꝑꝑ hūiditatē q̄ eſt in ea. PLINI.ca.cepe. v̄tutē bꝫ in-
ciſiuā ⁊ oblōga plus ē ſtiptica q̄ꝫ rotūda ⁊ q̄ coloꝛē ruffuꝫ
hn̄t q̄ꝫ ille q̄ albū. Sicce aūt viſcidioꝛes ſunt q̄ꝫ virides ⁊
crude plus viſcide q̄ꝫ cocte. Comeſte inflatiōes p̄ſtant. fa
ſtidiū tollūt. ſiti ꝓuocāt: ⁊ tollūt oꝛis fetoꝛē: cuſtomatice
ſunt. emoꝛroydas impoſite ꝓhibēt. ſuccus eiꝰ īmiſſus na-
ribꝰ caput purgat. moꝛſibꝰ caninis occurrit: melle ⁊ ruta
⁊ ſale addito cuꝫ ſepo gallinaceo auriū doloꝛē ⁊ ſupfluos
ſonos cōpeſcit: ⁊ ad vlceratōes ēt auriū ꝓdeſt. Cruda v̄o
fricata allopitias emēdat: cū altiōio fricata cremīta capil-
loꝝ p̄ſtat. puluis eiꝰ comeſtꝰ doloꝛē capitis remouet. ſuc-
cus eiꝰ optime caput purgat naribꝰ attractꝰ colicis ꝯrie
flegmaticis vtiles ſunt. Capitulum. LXXIX.

Baſal alzir. arabice vel varies. grece bulbus emati
cus vel bulbus vomiferus. latine vero nar-
ciſcus vel cepe ſine tunicis vel cepe marinum.

DIASCO.ca.narciſcus. Bulbꝰ ematicus vł bulbꝰ vo
micus folia bꝫ poꝛro ſilīa: ſꝫ minuta. haſtas bꝫ duoꝝ pal-
moꝝ q̄ ianes ⁊ ꝯcaue ſunt ⁊ ſine folijs. flos ē illi albꝰ in gi
ro: in medio croceꝰ. ⁊ eſt q̄dā ſpēs cuiꝰ illud mediū purpu
reū eſt: radicē bꝫ albā rotūdā ſicut bulbꝰ ⁊ ſemē nigruꝫ ⁊
oblōgū vt in mēbꝛanulis. Naſcit̃ ille q eſt melioꝛ in locis
mōtuoſis: cuiꝰ flos ſuauē lōge iactat odoꝛē: in reliq̄s autē
poꝛri bꝫ ſilitudinē ⁊ viridis ē. v̄tus eiꝰ eſt q̄ abſtergit ⁊ in-
carnat ⁊ deſiccat: ⁊ illud qd̄ de eo adminiſtratur ē radix.
SERAP.li.aggre.ca.baſal alzir.i.narciſcꝰ ⁊ ē bulbꝰ ſi-
ne tunicis: ⁊ ī ſapoꝛe eiꝰ ē amaritudo cū ſtipticitate. ⁊ idē
aucto. Aben Meſuai Narciſſus eſt cali. ⁊ ſic. in ſecundo.
GALIE.8.ſim.phar.cap.bulbꝰ vomitiuꝰ ſiue cepe ma
rinū calīs ē multo plus cōplōne bulbi p̄dicti.ſ.cepe coīs.
POSSE.DIA. Radix eiꝰ bibita ⁊ comeſta ⁊ cocta vo
mitū ꝓuocat trita cū melle cōbuſtiōibꝰ medicat̃ neruos
īciſos ꝯſolidat. laxatos ꝯponit: antiq̄s doloꝛibꝰ articuloꝝ
p̄ſtolat̃ melle mixtus effelidas ⁊ oēs maculas vultibus
tollit: mixtus ſemini vrtice aceto melle ⁊ herbo vulnera
ſoꝛdida purgat: a͞pata dura rūpit: īfixa coꝛpoꝛi impoſita
euocat cū iris illirica melle mixto. Jtē collectōes erūpit:
atq̄ꝫ ſtipites euocat: ⁊ ſi q̄ ſūt aliēa cū faria ⁊ oleo admix-
to melle. SERAP.auc.Ga. v̄tus eiꝰ eſt q̄ deſiccat ⁊ ab-
ſtergit: ex̄hit ⁊ īcarnat vlcera magna ⁊ īcarnat īciſiōes in
lacertis fcās. ⁊ mixtꝰ cū oꝛobo mūdificat ſoꝛdes coꝛpis ⁊
apit a͞pata ⁊ qñ comedit̃ ex radice. narciſci aut bibit̃ cō-
mouet vomitū. ⁊ trita cū melle ꝯfert cōbuſtionibꝰ ignis:
⁊ qñ fit ex ea empl̄ꝫ: ꝯglutinat vulnera neruoꝝ. ⁊ idē auc.
Aben Meſuy Narciſcus facit opatōeꝫ ieſimini: niſi q̄ ē
debilioꝛ eo ⁊ ꝯfert doloꝛibꝰ q fiūt in flegmate. Et oleū eiꝰ
eſt bonum ad hoc: ⁊ radix eius incarnat vlcera neruoꝝ ⁊
bꝫ virtutē lauatiuā. GALIE.8.ſimp.phar.ca.narciſcꝰ.
Narciſcus radix ſiccatiue eſt virtutis intātum vt cōſoli-
det plagas maximas vſq̄ꝫ ad abſciſionē que circa tenan-
tos. bꝫ aūt quid abſtenſiuum ⁊ attractiuum.

B aſara.i.ſemē. Beſer idē.
B aſara aſifigemti ideſt ſe-
men maratri.
B aſara alcobeth.i. ſemen
malue oꝛtulāe vł mīoꝛis
B aſara achiro ideſt ſemē
vrtice.
B aſara ataba ideſt ſemen
trifolij. (lij.
B aſara aleoꝛaf.i. ſemen fo
B aſara alkangi ideſt ſemē
iuſquiami.
B aſara alcomach ideſt ſe
men lapatij.
B aſara araſien ideſt ſemē
naſturtij.
B aſara albaſal ideſt ſemē
cepulle. (ni.
B aſara alchiten.i. ſemē li-
B aſara catona ideſt ſemē
pſilij.
B aſara chete ideſt ſemen
melonis.
B aſara curcumeri ideſt ſe
men carui ſilueſtris.
B aſara faſageneſcheſe id-
eſt trifolium.
B aſara gergir ideſt ſemen
eruce.
B aſara guira ideſt ſemen
vrtice.
B aſara liſen.i.lingua agni.
B aſara neriges.i. narciſcꝰ.
B aſara ſadal ideſt ſemen
ſinapis.
B aſara ſebeꝫ.i. ſemē aneti
B aſara thethimi ideſt ſe-
mē malue maioꝛis ⁊ eſt
biſmalua.
B aſara vlcas ideſt ſemen
lactuce.
Capitulum. LXXX.

Baſſat. ara. gre. lithodēdon. lati. v̄o coꝛallus. Coꝛal
lus ē q̄dā terrea ſuba q̄ repit̃ ī locis maris
⁊ montibꝰ maxime cauernoſis locis ⁊ in mari exn̄tibus.
q̄dā.n. hūoꝛoſa glutinoſitas lapidibus adherens ex ſicci-
tate ꝓpꝛia ⁊ maris caliditate ⁊ ſiccitate cōdēſata in ſubaꝫ
lapideā trāſmutat̃. ⁊ q maioꝛē ſiccitateꝫ bꝫ fit rubeus; q
maioꝛē aquoſitatē fit albꝰ. fri. eſt ⁊ ſic. in ſcd̄o: ſed albꝰ fri-
gidioꝛ eſt rubꝛo: ſed rubeꝰ minus fridus ſiccioꝛ magis al
bo: ſed tā rubeus q̄ꝫ albꝰ vſui medicine cōpetit: ſed nunq̄ꝫ
albꝰ poni dꝫ in medicinis niſi cū determinatōe: vn̄ cū in-
uenit̃ ſimpl̄r coꝛallus: rubeus dꝫ poni. Eſt ergo eligēdus
rubeꝰ q groſſius eſt ⁊ planus ⁊ clarus ⁊ q̄ꝫto plus accedit
ad rubedinē tāto melioꝛ ⁊ qui nulla foꝛamīa bꝫ aut pau-
ca. albus eligendus eſt groſſus q eſt planus ⁊ quanto ma-
gis intēdit̃ ad albedinē tanto melioꝛ; ⁊ q ēt nō eſt ꝑfoꝛatꝰ
paruis foꝛaminibꝰ virtutē bꝫ ꝯſtringēdi ⁊ ꝯfoꝛtādi conſu
mēdi ⁊ depurādi. SERAP.lib.aggre.cap baſſad. q̄deꝫ
eſt qd̄ eſt nigen ſiue mergen. nā nigen eſt radix ipſiꝰ arbo
ris: ⁊ baſſad eſt rami eius. ⁊ naſcunt̃ ſicut rami aliaꝝ ar-
boꝝ terre naſcētiuꝫ ⁊ fit nodoſus ab aq̄ marina: ⁊ in fun
do maris ⁊ qñ exit e mari ⁊ occurrit ei aer ſtringit ip̄m ⁊
indurat̃: ⁊ repit̃ in aliq̄bꝰ littoꝛibus: ⁊ melioꝛ ex eo eſt ru
beꝰ q ſimilat̃ aſſarig. aut cinabꝛio bene coloꝛato cito fran
gibilis ⁊ ī partibꝰ ſuis eq̄lis: ⁊ in odoꝛe ſuo ſil̄at̃ odoꝛi lēti
cule marine: ⁊ ī figura ſua ē ſil̄is arboꝛi caſſie lignee hn̄s
ml̄tos ramos: q aūt ē petrificatꝰ ē malus. ⁊ ſunt ex eo ſpe
cies alie nigri coloꝛis hn̄tes pl̄es ramos q̄ꝫ rubeꝰ: ⁊ odoꝛ
coꝝ ē foꝛtioꝛ q̄ꝫ illiꝰ. v̄tus rubei fri. cū tēꝑamīto ⁊ deſic
cat deſiccatōe foꝛti. DIASCO.ca.coꝛallus. vel litho-
dēdron arboꝛ ē in fundo maris naſcēs q̄ dū velli cepit ac
cepto aere graueſcit. Naſcit̃ v̄o multū in ſicilia. Eligēdus
eſt aūt coloꝛe coccineo aut ſandicino vnum hn̄s coloꝛē ⁊
fragilis odoꝛis gratifici ⁊ q̄ſi cinamomi: ⁊ q h̄ nō habue-
rit īutilis ē. virtꝰ eſt ei fri. ⁊ ſtiptica. Reprobādus eſt aūt
ſcabꝛoſus vel lapidoſus aut fiſtulatim ꝑfoꝛatus vł diffu-
ſus mollis q̄dē eſt coꝛallus nā: ſꝫ poſt extractōꝫ ex mari-
nis aq̄s dureſcit ſiue lapideſcit. AVICEN.liᵒ.2.ca.de
coꝛallo. Naſcit̃ in maribꝰ: q̄ ſunt in africa. Et ex eo alius
eſt rubeꝰ alius niger: aliꝰ albꝰ. fri. in p̄mo. ⁊ ſic. in ſecūdo.
POSSE. Coꝛallus bꝫ virtutē occultā contra epilēſiam
⁊ conſeruat domum a fulgoꝛe contra fluxum ſanguinis
narium imponatur puluis eius cum ſucco ſanguinarie ⁊
pillule inde facte naribus apponātur cōtra fluxum men
ſtruoꝛum. puluis eius cum athanaſia ⁊ ſucco plantaginis
⁊ puluis eius ſolus cum bombice citius cōſtringit. cōtra
coꝛroſionem gingiuarum ⁊ oꝛis precedēte ablutione cuꝫ
aqua ſalmacia vel aluminoſa conficiatur puluis de dua-

bus partibus coꝛalli ⁊ tertia roſaꝝ: ⁊ ponatur ſuper gingi-
uas: contra fluxū ſanguinis gingiuaꝝ puluis coꝛalli ⁊ an-
tere ſupponat̃ vel cum melle conficiatur: ⁊ illiniātur gin
giue: puluis coꝛalli imponit̃ vlceribus ⁊ ea ꝯglutinat. con
tra emoptoicā paſſioneꝫ.i. ſputū vel vomitū ſanguinis ſi
fiat vitio ſpūaliuꝫ. ex duabꝰ partibus coꝛalli ſubtiliſſime
pulueriꝫati fiat confectio cū aqua oꝛdei infuſiōis dragā-
ti ⁊ fiant inde pillule quas teneat patiēs ſub lingua ſingu
las diu in oꝛe reſolutas trāſglutiat. ſi fiat vitio nutritiuo-
rū detur puluis eius cū ſucco plātaginis. eodē modo valꝫ
ꝯtra diſſinteriā vitio ſuperioꝝ. Ad idē det̃ puluis eius cū
ouo ſoꝛbili. ſi fiat vitio inferioꝝ inijciatur ꝑ cliſtere cū ſuc
co plātaginis. SERAP. Coꝛallus deſiccat deſiccatiōe
foꝛti. vnde abſtergit pectus ⁊ cōfert diſſurie ⁊ ſpuētibus
ſanguinē abſtergit viſum ⁊ eſt bonꝰ lachrymis ⁊ deſiccat
deſiccatiōe foꝛti. DIASCO. Coꝛallus carnes ſupflue
creſcentes depaſcit cicatrices oculis curat. Alta vulnera
replet: emoptoicis mire ſubuenit: diſſurijs medicatur cū
aq̄ bibitus. ſplenē ſiccat. ſtomaci ⁊ vētris doloꝛē ſedat cū
aqua pluuiali bibitꝰ. nā hoc ꝓbatū eſt. ꝓfluuiū mulieris
ſiſtit ſi cuꝫ coꝛnu ceruino vſto ⁊ aq̄ tepida bibatur. contra
ictus fulminis grādinis facit. Et idē ca. lapis coꝛallus. oīa
ludibꝛia ſōnioꝝ repellit. ⁊ eſt maximuꝫ tutamē aduerſus
iras demonioꝝ ſcripto noīe noctiluci: hoc eſt echare vel
goꝛgone ꝑſona. Nā eū poꝛtans nūq̄ꝫ capiet̃ ab vllo medi
camine nec a fulminea vmbꝛa. Jn bellis maximū adiuto
riū eſt victoꝛiā p̄bens ⁊ facilitatē impetratiōis ⁊ introitū
loci. Preterea ꝯtritus ⁊ ſeminatus cū frumēto vel ēt pul
uerizatus ⁊ cuꝫ aqua in arboꝛibꝰ aſꝑſus fructus multipli
cat ⁊ amouet de terra grādines: ſic in vineis ⁊ oliuetis. in
domo aūt poſitꝰ ab omni maleficio ⁊ vmbꝛis demonuꝫ ⁊
inanibꝰ ſōnijs cuſtodit habitātes: ⁊ fulminibꝰ in naui ven
tis ⁊ tēpeſtatibꝰ reſiſtit. AVICEN.li.2.cap.de coꝛallo
ſi terit̃ ⁊ impleant̃ ex eo ꝯcauitates dentiū īfirmoꝝ erra
dicat eos ⁊ ꝯfoꝛtat gingiuas: ⁊ ē ſūmus in ꝯfoꝛtatiōe gigi-
ue. ⁊ Ga. q̄dē extimauit q̄ cū coꝛallo aduſto ⁊ abluto ſi ſu
mat̃ pōdus.ʒ.i. cū quo terat̃ danich gūmi ara: ⁊ ꝯficiat̃ cū
albumine oui ⁊ bibat̃ cū aqua frida ꝯfert ſputo ſanguīs.
⁊ coꝛallus ꝓpꝛie ru. ꝯfert oībꝰ egritudinibus ſtōi ita vt ſu
ſpēdat̃ ſup ip̄m directus. ⁊ dixit Galie. ego exꝑtꝰ fui ip̄m
⁊ ſuſpēdi ip̄m in collo eiꝰ q hēbat doloꝛē ſtōi ita vt eēt co-
rallus ſup os ſtōi ⁊ remotus fuit doloꝛ: cū ergo accepi ipꝫ
redijt: ſicut exꝑtus fui lignū crucis in hn̄te epilēſiam. ⁊ q
ſuſpēderit in collo ſuo ī diebꝰ ſanitatis ſue coꝛallū rubeū
ſecurus erit a doloꝛe ſtōi. ⁊ ꝑꝑ hoc appēdunt̃ ī collis pue-
roꝝ: coꝛallus quoq̄ꝫ ꝓhibet fluxū ſanguīs. ⁊ abſcindit car
nē additā: ⁊ ꝯfoꝛtat ſtōm abſtergēdo ⁊ ſiccādo humidita
tes infixas in eo ⁊ ꝓpꝛie qd̄ eſt aduſtū ex eo: ⁊ qd̄ ē ablutū
abſtergit veſtigia vlceꝝ: ⁊ eſt ꝯueniēs lachrymis retinet
ſputū ſanguīs: ⁊ adiuuat ad ſpuēdū: ⁊ ſil̄r niger: ⁊ qd̄ ex eo
p̄cipue ablutū eſt ⁊ aduſtū: ⁊ ē ex medicinis ꝯfoꝛtātibus
coꝛ: ⁊ ꝯfert tremoꝛi coꝛdis: ⁊ bibit̃ cuꝫ melle ꝓpter a͞pata
ſplenis ⁊ eſt iuuamētū eiꝰ ⁊ ꝯfert a͞patibus inteſtinoꝝ.

B aſed. ara. beſed ideſt co-
rallus.
B aſedion ideſt roſa aſini.
B aſienici.i. maratrum.
B aſileꝰ.i. impatoꝛ vel rex.
B aſilicō vaſilicō.i. oꝫimuꝫ
⁊ gre. dr̃ regale ſeu īꝑia-
le. nā baſileus rex vł im-
peratoꝛ dicit̃ ⁊ quid ē.l.
berengemiſch.
B aſilicon entaticon q̄d eſt
.l. medion. Dia.
B aſilicon vnguētum.i. vn-
guentum regale ⁊ eſt te-
trapharmacum.
B aſilicen. Dia. multi ame-
os dicunt.
B aſilica.i. ſerpentaria. dra
cōtea colubꝛina ſ̄ꝫ quoſ
dam. veꝝ aliā colubꝛinā
vidi d̄pictā ī liᵒ. antiquo.
B aſilica ēt ab antiq̄s gētia
na vocabat̃. ī lib. aliquo
de ſimplici medicina.
B aſion. Stepha. ē herba q̄
atanauiſſa dicitur.
B aſiliſca.i. regia vł gentia
na ſ̄m quoſdam: ſed ſ̄m
veritatem eſt palma xp̄i
.l. chaſialkiel.
B aſilicus ideſt regulus ⁊ ē
ſerpens quidam.
B aſis ideſt plāta pedis vel
radix.
B aſdh ideſt baad.
Capitulū. LXXXI.

Baſtarem. ara. vel caſtaron gre. vectonicō. lati.
vero betonica. Betonica ca. ē ⁊ ſic. in
p̄mo: cuius folia p̄cipue viridia competunt vſui medicie
exiccata ēt ſunt multe efficacie. vn̄ cū inuenit̃ in receptis
folia ponēda ſunt. SERAP.liᵒ. aggre.ca.baſtarē. auct.
Diaſco. herba eſt q̄ naſcit̃ omni āno hn̄s virgā ſubtilē cu-
ius lōgitudo ē vnius bꝛachij aut plus ⁊ ē q̄drāgulata ⁊ bꝫ
folia mollia ⁊ lōga ſil̄ia ī ſua figura folijs arboꝛis glādiū
in ſciſſuris ſuis odoꝛē bonū hn̄tia. Et folia que ſunt ꝓpin
qua terre ſunt maioꝛa alijs: ⁊ in ſūmitate v̄ge ē ſemen col
lectū in ſe ꝓpe collectōeꝫ ſpice frumēti ⁊ aſſil̄at̃ ſaturegie
folia eius colligunt̃ ⁊ deſiccant̃ ⁊ ſic ſeruāt̃. Nā qd̄ ex eo
plurimū adminiſtrat̃ ſūt folia ⁊ bꝫ radices ſubtiles ſicut
radix ellebori. DIASCO.cap.vectonicon ſ̄m tranſla
tionē nr̄am. herba eſt oībus nota. v̄gas hn̄s tenues ⁊ lon-
gas vniꝰ cubiti ⁊ q̄drata folia longa ⁊ tenuia ſimilia oꝛio
obꝛotūda ⁊ diuiſa ⁊ odoꝛata. Radices ⁊ folia ſunt ei īfini
ta: ſemē eius ē vt ſpica ſil̄e timbꝛe: folia eiꝰ collecta ſiccan
tur ⁊ vſui nec̄aria ſunt. Radices bꝫ tenues ſic̄ elleboꝛus.
GALIE.7ᵒ.ſim.phar.ca. ceſtrū ſiue ceſtron. gre. latine
dcm̄ betonica virtutē bꝫ inciſiuā ſic̄ oñdit guſtus: amara
eſt ⁊ ſubacris hec herba ſicut indicat ⁊ q ſ̄m partē actus.
POSSE. Ad doloꝛē capitis ſcm̄ ex frida cā fiat garga-
riſmus ex collatura decoctōis betōice cū ſtafiſagria ī ace
to ſi fiat vicio ſtōi det̃ decoctio ipſiꝰ cū ſucco abſinthij cū
cal̄a ſi adſit vehemēs ꝯſtipatio vt in iliaca paſſiōe p̄cedē
te cliſteri. fiat idē remediū ad matricē mundificandū: ad
ꝯceptū adiuuādū fiat fomentū ex decoctōe eiꝰ. fiat etiā
ſuppoſitoꝛiū: det̃ ēt el̄ium ꝯfectū ex puluere eiꝰ ⁊ melle.
SERAP.aucto.Gal̄. betonica īcidit ⁊ abſtergit ⁊ īcidit
hūoꝛes groſſos frangit lapidē renū ⁊ mūdificat ⁊ abſter-
git pulmonē ⁊ ꝓuocat mēſtrua ⁊ ꝯfert epilēſie ⁊ curat ci-
catrices neruoꝝ ⁊ lacertoꝝ. ⁊ qñ ponit̃ ſup moꝛſuꝫ alicu-
ius aīalis venenoſi fraudulenti ꝯfert. ⁊ qñ ſumit̃ in potu
ꝯfert ſciatice ⁊ eructuatiōi acetoſe. DIASCO. Radi
ces eius accepte in potu cū hydromelle nauſeā ꝓuocant.
folia eiꝰ dant̃ ad ꝯquaſſatōes: ⁊ de alto cadētibꝰ medent̃:
⁊ offocatōes ſtericas ſoluūt. ʒ.i. cum mulſa accepta moꝛ-
ſus venenatos cū vino bibita ſaluberrime curat. Quiſq̄s
aūt hāc herbā biberit viꝫ veneni nō admittit. vrinā ꝓuo
cat. Epilēticis cū aq̄ bibita maximū p̄ſidiū ē. epicis ⁊ ſplē
neticis cuꝫ oximelle. ʒ.i. accepta efficm̄ ſanitatis exhibet.
digōneꝫ celebꝛat. ſi āt in modū grani fabe accipiat̃ īdigō-
nibꝰ ꝓdeſt ſtomaticis. dentibꝰ ꝯquaſſata ⁊ glutita medi-
cat̃. vīo poſtea glutito. emoptoicis vtiliter dat̃. ʒ.i. cū vīo
tēꝑata vel lacte recenti capno. ſciaticis nefreticis obulos
duos accepta cū aq̄ medicat̃ ⁊ veſice doloꝛeꝫ cōpeſcit. hi
dropicis febꝛiētibꝰ. ʒ.ij. cū mulſa dant̃: nō febꝛiētibus v̄o
cū vīo ⁊ melle. hictericis ſubuēit. mēſtruis impat. olca.i.
cū vino bibita vētrē mollit: ⁊ olcis q̄tuoꝛ cū vino ⁊ mulſa
ciatis.x. exbibita: cū melle v̄o ꝯpoſita ſic̄ electuariuꝫ ⁊ ac-
cepta ptiſicis ⁊ emoptoicis maxie ſubuēit. ī itiner̄ doloꝛe
ex herba iſta. ʒ.iij. cū aq̄ cal̄e ciatis q̄tuoꝛ dant̃ cū vīo de-
cocta ⁊ potui data ſplenetic̄ ꝓdeſt. ʒ.ij. ex ea cū ml̄ſa ciat̄
duobꝰ bibite lūboꝝ vł coxaꝝ renūq̄ꝫ doloꝛē curant. ʒ.iij.
cū vīo veteri ciat̄. iij. ⁊ gr̄. pipis. 17. ꝯtrita ⁊ calefcā ⁊ acce
pta lateris doloꝛibꝰ ſubueniūt. Jn fractura capitis herba
ꝯtuſa ⁊ ſup caput vbi ꝑcuſſio ē impoſita vulnꝰ mira cele-
ritate glutinat: ⁊ id meliꝰ fit ſi trita recēs imponat̃. Eſt āt
ſibi data vis vt oſſa fracta extrahat. Radices quoq̄ꝫ eiꝰ
cū aq̄ decocte vſq̄ꝫ ad tertiā ex illa aq̄ oculos foue. Jpſiꝰ

autem folia trita ſuper frontē impone ⁊ ſanabitur dolor oculoꝝ: dolorē dentiū aufert cuꝫ aqua calida ciatis quattuor.ʒ.i.accepta a ieiuno omnē oculoꝝ caliginē extenuat ⁊ claritatē facit. reumaticis.ʒ.ij.cū aqua calida dant̃. mulierib⁹ que partu laborāt ⁊ febricitant datur vt ſupra. nō febricitantibus cuꝫ mulſa ad neruos inciſos imponit̃ trita ⁊ in locis que frigore vexant̃. ebri⁹ ne fias ṗus ipſaꝫ accipe cū aqua. ad carbunculos ponitur cū aqua ⁊ axungia trita vice emplaſtri. datur etiā his qui de via laſſi ſunt. datur cū aqua calida ad eos qui cibū retinere non poſſunt: ⁊ eyciūt. Ad ventris doloreꝫ vel tumoreꝫ cum vino trita imponit̃. In canis rabidi morſu contuſa ⁊ alligata expurgat venenum. febrientibus cū aqua cali. datur. ipſa etiaꝫ trita ⁊ īpoſita podagricis mire dolorē lenit podagricoꝝ. hec dicit Serap. ca. ꝓprio. lꝫ per alia verba.

B aſtiridon ideſt ruſtici. ⁊ eſt rubus caninus.
B at. ara. i. anas auis.
B atat. ara. ventus.
B ateca. ara. melo magnus viridis anguria a qbuſdā. vt Aueroy. 7. colligꝫ. cap. 9. circa mediū dr̃ vl̃ alius melo apud tuneciꝫ ſic dictus. Cucumer ſaracenicus. Auēzoar. lib. primo. capi. 7. l. dullaſia.
B atrabēteꝫ. i. capillus ve.
B atale ideſt faba.
B atalme ideſt feniculus.
B atan. i. venter ⁊ ſtomac⁹.
B atanum. i. raffanum.
B atāgliſcos quid ē. l. culb.
B athala bñdicta. eſt oleuꝫ benedictum.
B athala iamenia. i. blitis ⁊ ē olus iamenum.
B athanon. i. raffanus.
B athal ideſt olus.
B athāglioſti. i. miliū ſolis.
B ataꝝ eſt eminentia q̄dā in vulua quarundā mulierum que aliquādo in tantuꝫ magnificat̃ vt ſit velut virga viroꝝum.
B athara. i. aſaꝝ vel briſelliū ⁊ eſt rubicūduꝫ lignū quo tingit̃ ⁊ latine vocatur barzi.
B atartiū metallitiuꝫ. i. ciprū.
B atheka ideſt quoddam quod componitur ex lacte citro ⁊ zuccaro.
B ather. i. puſtula vel eminentia carnis fetida.
B atheta. i. melōes maturi
B athetb. i. meló magn⁹ viridis ⁊ ē melon indus.
B atibiridō. i. rubus ruſticus.
B athle. i. mirtilli.
B athrocos vatrachos grece ideſt rana.
B atrachi campice agredine rane pue virides agrorum.
B atraxiō. Ste. vardebeb. ⁊ eſt quengeum.
B aul. arabi. vrina.
B ati vel batus batis ideſt Raya piſcis.
B athus ideſt buſſus arbor vel ipſius lignum.
B athi. i. more rubi vl̃ rub⁹ ipſe. Hal̃. 8. memiri. ca. 8.
B atill's. i. gabata teſtea vbi aurum purgatur.
B atin. Dia. Batiꝫ ideſt diptamus.
B atim vel botiꝫ arbor terbentine.
B atitura metalloꝝ qd ē. l. lepidos. gre. ara. tubel.
B atofilla. i. cima rubi.
B aton. i. rubus teſtinus.
B atra. i. apium ruſticum.
B atrachion vel batrachiū. i. apium raninum. Dia.
B atrabitos. i. lapis ſimilis teſte laminis ſciſſily.
B atuꝫ Batus ideſt rubus ferens mora que bati dicuntur. l. ſillach. Halie. ſecundo memiri. cap. ſcđo.
B aualmays. i. vrīa capre.
B aucia ortēſis. i. paſtinaca domeſtica ꝑ q̄. l. lezar.
B aucia agreſtis ideſt paſtinaca agreſtis ⁊ daucus.

Caplm. LXXXII.

Baul arabi. vel hirne. gre. lotium. lati. vero vrina. SERAP. lib. aggre. capi. baul. aucto. Halic. virtus vrine eſt ca. acuta. ⁊ eſt in eo abſterſio magna ⁊ ꝓpter hanc cām vtunt̃ ea lauatores pannoꝝ lauantes cū ea pānos: ⁊ auferūt ab eis maculas ⁊ ſordes: ⁊ ex ea eſt ex aīalibus fortis caliditatis maioris eſt caliditatis. ⁊ econtra. Et vrina hominis debilior eſt omnibus alys ṗter vrinam porci caſtrati. Ipſa enim eſt in debilitate ſicut hominis vrina. vrina auteꝫ verris fortior eſt vrina hominis ⁊ vrina apri fortior eſt his. ⁊ ſignum in hoc eſt acuitas odoris poſtq̄ꝫ non pōt temptari per ſaporē vel potū ꝓpterea vero ꝙ viderunt medici ꝙ vrina multuꝫ abſtergit curat cū ea vlcera profunda ⁊ ſaniē ⁊ vlcera multe ſordis: ⁊ propterea adminiſtratur in vlcerib⁹ teſticuloꝝ circa loca illa exiſtentibus que ſunt multum humida ⁊ in vlceribus auriū ⁊ abluunt cū ea caput ⁊ mūdificat furfures q ſunt in eo ⁊ lentigines faciei ⁊ curat empetiginē ⁊ ſerpigineꝫ ⁊ ſahaphati capitis: ⁊ quandoqꝫ adminiſtrant eaꝫ coacti nō potentes habere medicinā aliā in ruſticis ⁊ curat egritudines coꝝ: ⁊ accipitur etiā petia ⁊ ligatur ſuper exituram aut ſuper vlcera que generātur in manibus ⁊ pedibus ligatione forti precipiendo infirmo ꝙ continue mingat ſuper loco illo non diſſoluendo donec curetur ⁊ confert ⁊ curantur: ⁊ medicina que ſumitur ex vrina infantiū ⁊ eſt dicta criſocolla: eo ꝙ aurifices vtūtur ea ad auꝝ ſolidandum: eſt multū iuuatiua in vlceribus fraudulentis ⁊ difficilis conſolidationis. Qui ergo vult facere hāc medicinam recipiat mortariū ex cupro ⁊ piſtellū ex eodē ⁊ mingat in eo puer non pollutus ⁊ piſtetur cōtinue in ſole aut in loco calido donec diſſoluatur ex ſubſtantia eris ⁊ erit magni iuuamenti in vlceribus dictis. Fex aūt vrine alba reſidēs in fundo eius ſm ꝙ dicitur cōfert heriſipille. Et vrinam pueroꝝ iam biberunt quidā in paſſionibus prouenientibus ex corruptione aeris ⁊ extimauerunt ſe propter hoc fuiſſe curatos. DIASCO. cap. lotiū. Quiſqs biberit lotiū percuſſuꝫ vipere ſanat. venenis bibitis prodeſt. hidropes in initio curat. punctiōes ethimi ⁊ ſcorpionis marini. ſil'r ⁊ draconis maritimi punctū curat. Canina vrina nitro admixta ⁊ inde medicamentū fcm̄ lepras prurigines tollit. Et vrina hominis quādo cū nitro miſcetur: cōfert ſi ponatur ſuper morſum canis rabidi ⁊ ſcabiē vlcerataꝫ ⁊ ſupra pruritū. Et vrina hominis ſenis que nō eſt recēs eſt melior in vlceribus humidis ⁊ in furfuribus capitis ⁊ empetigini ⁊ ſerpigini. ipſa quidē furfures ⁊ acoras ⁊ ſcabies ⁊ pannaritia vulnera medicanda: curat putredines veretri: ⁊ puſtulas auriū ſanat. vermes aurium excludit: ⁊ curat cuꝫ corio mali granati ſi fuerit decocta. Pueri vrina ortopnoicos curat cuꝫ melle in vaſe ereo cocta peruncta vulnera gingiue compeſcit. caligines oculorum tollet in eramine miſſa ⁊ cocta vt ipſuꝫ coagulare faciat: ⁊ puluis eius in oculis aſpergat̃: quod in vaſe ex vrina reſederit: ignē ſacrum compeſcit. Caprinū lotiuꝫ in vaſe coctum: ⁊ cū lanis peſſaryꝭ adhibituꝫ dolores ſtericos curat. vulnera oculoꝝ tollit. prurigines palpebraꝝ compeſcit. vrina taurina cuꝫ myrrha adhibita dolores auriū mitigat. vrīa capña hec oīa facit: bibita v̓o calculos frangit ⁊ excludit. leporinum lotiū bibitum cuꝫ ſpica nardi ⁊ aqua ciatis duobus hidropes curat. Infantibus vrinam prouocat: ventrē mollit dolorem auriū compeſcit. lincus vrina: quem multi ligurum vocant mox vbi minxerit lapis fit: quē multi elecoꝝ vocant dolores ſtomaci compeſcit: ventris abſtinet reumatiſmū. Aſininum vero lotiuꝫ bibituꝫ nefreticos curat. hec ſententialiter dicit Serap. auctori. Diaſco. cap. proprio. licet ſub alys verbis.

B aulſabil. i. vrīa pueroꝝ.
B aulcebul idem.
B aulbacca. i. vrina vacce.
B aulbulis. i. vrina bouis.
B auleb. i. vrina canis.
B aulunſeni. vrina boīs.
B aulurus gemel ideſt vrina camelli.
B auma ideſt pix.
B aurach rubeum ideſt nitrum.

Cap. LXXXIII.

Baurach. ara. gre. afronitrum. lati. vero ſpuma nitri. Baurach aliud minerale: aliud artificiale. minerale: aliud armenum aliud africanū: aliđ romanū aliud egyptiū. Armenū eſt laminoſuꝫ albuꝫ habēs permixtionē rubedinis ⁊ aliquid purpureitatis ⁊ eſt mordicatiuū ſalſum. Alie v̓o ſpēs in his ꝓprietatib⁹ erūt remiſſiores ⁊ debiliores. vñ baurach. i. afronitrum qđ eſt ſpuma nitri armeni q̄ ē alba lenis ⁊ ſalſa mordicatiua. Et eſt aliud ſicut artificiale ſicut flos parietis q eſt ſic̃ flos ſalis. Ex eo artificial'r fit ſal nitrū. Et eſt ſil'r baurach artificiale qđ fit ſm Hal̃. li. dinamidiaruꝫ. ca. de afronitro ſic. Accipe partes nitri duas ſaponis ꝑtem vnā. diſtēpera cū capitello. ⁊ fac trociſcos. Illud v̓o quod eſt minerale ſm Diaſ. ca. de afronitro: dicit̃ afronitrū veri⁹. ⁊ eſt ca. ⁊ ſic. in ſcđo. SERAP. li. aggre. ca. de nitro. Nitrū ⁊ baurach. i. nitrū ⁊ ſpuma nitri. ſpēs baurach ⁊ minere ipſi⁹ ſunt ſicut minere ſalis. Nam ex eo ē aqua fluēs: deinde petrificat̃. ⁊ ex eo eſt qđ in minera ſua eſt ſic̃ lapis. ⁊ ex eo eſt rubeuꝫ ⁊ ex eo eſt album ⁊ purulentū. ⁊ multoꝝ coloꝝ. vñ nitrū hꝫ ſpēs multas. vna earum dicit̃ baurach armenuꝫ. ⁊ defertur ab armenia. ⁊ eſt alia q̄ dicitur nitrū. ⁊ defertur ab rabath. ſunt eius due ſpēs album ⁊ nigrū. ⁊ eſt ſil'e ſalib⁹ minerarū. ⁊ ſapor eius eſt īter ſalſedinē ⁊ acetoſitatē. ⁊ dixit qdā medicus ꝙ baurach ſunt due ſpēs. ſ. artificialis et nālis: ⁊ nālis eſt illa que naſcit̃ in mineris. ⁊ ſunt ei⁹ due ſpēs. ſ. armenicū ⁊ babilonicum: ⁊ armenicū eſt melius: ⁊ eſt illud qđ vidimus apud nos: ſed babilonicum eſt illud qđ defertur ad nos. ⁊ ſunt eius due ſpēs. vna nominatur nitrū. ⁊ eſt ſal petroſum cuius color eſt ad rubedinē tendens: ⁊ ſapor ad ſalſedinē cum amaritudine pauca ſignificās ſupfluam aduſtionē: ⁊ ſpēs alia dicitur baurach panis. q̄r in maſſa vtunt̃ in pane: ⁊ hoc q̄r homines ipſi⁹ terre diſſoluunt ipm̄ in aqua: ⁊ liniūt ex eo panem anteq̄ꝫ coquant. recipit. n. ab ipſo claritatem quādam: ſed baurach artificiale generat̃ ex materia nitri humiditate plumbi. ⁊ hec cōmiſcent̃ adinuicē. ⁊ ponunt̃ ad ignem. ⁊ iſtud nominat̃ nitrū. ⁊ eſt ſal petroſuꝫ īciſiuuꝫ ⁊ abſterſiuū exñs. ide vna ex ſpēb⁹ baurach artificialis eſt baurach album ⁊ eſt illud artificiale qđ eſt ſpumoſum. ⁊ eſt melius omnibus: ⁊ color eius eſt terreus purulentus trahēs plus verſus rubedinē. ⁊ ex eo ſumitur quod fit ex ſigillatione.

DIASCO. ca. de nitro. Nitrū eligi oportet qđ eſt lene ⁊ color eius ſit ſicut color roſe. aut albū. ⁊ ſit plenum foraminib⁹ ſicut ſpongia: ſed medicina que dicit̃ afronitrum. ⁊ eſt eius expoſitio ſpuma nitri. ⁊ eſt illud qđ putāt qdaꝫ eſſe baurach armenū: ⁊ melior ex ea eſt. q̄ eſt lenis multū ⁊ exiſtēs in laminib⁹ cito frangibilis. ⁊ in colore ſuo ē purpureitas: ⁊ eſt ſil'is ſpume mordicās linguā queādmoduꝫ eſt illa que defert̃ a philadelfia: ⁊ a candia: ⁊ poſt hanc in bonitate eſt illa que defertur a babilonia: vel ex egypto. Pli⁹. liᵒ. ʒi. caᵒ. io. SERAP. auc. Hal̃. differētia eſt inter baurich africe: quod dicit̃ ſpumoſum: ⁊ nitrum: vel nitri ſpumā. ꝙ ſpuma baurach eſt medicina deſiccatiua. ⁊ color eius eſt ſil'is farine frumēti. ⁊ eſt alba. ⁊ nō eſt ſic̃ flos lapidis aſy: neqꝫ talis coloris: ſed baurach ſpumoſum nō eſt ſicut farina: ſed eſt coagulatū ⁊ aggregatuꝫ: ⁊ eſt illud quo vtuntur hoīes quotidie ad lauādū ſordes. ⁊ ad auferēdū pruritū. ⁊ poſtq̄ꝫ res eſt ſicut diximus īueniunt ipaꝫ medici eſſe vnaꝫ ex medicinis reſolutiuis: ſed ſpume baurach eſt v̓tus. ⁊ natura eſt eadē quaꝫ hꝫ baurach: niſi q̄r eſt ſubtilior. ⁊ poſtq̄ꝫ dixim⁹ ꝙ natura baurach eſt media īter naturā baurach affrice ⁊ naturaꝫ ſalis. ⁊ hoc q̄r in baurach affrice eſt v̓tus que abſtergit ſolū. ⁊ in ſale ē virtus ſtiptica. ⁊ in baurach ſunt iſte due v̓tutes ſimul: niſi q̄r virtus eius eſt ſtiptica pauca: ſed v̓tus abſterſiua eſt multa. ⁊ dixit ꝙ virtus baurach eſt media īter v̓tutem baurach affrice ⁊ ſalis. Et quādo comburit̃ eſt ꝓpinquus illi affrice. ⁊ hoc ideo q̄r ſubtiliat: ⁊ ꝓpter hanc cauſam deſiccat ⁊ reſoluit. ⁊ ſi ſumitur de eo aliqđ per os incidit ⁊ ſubtiliat humores groſſos pluſq̄ꝫ ſal: ſed baurach affrice nō vtuntur interius niſi īdigeamus medicina forti. q̄r ipm̄ cōmouet nauſeam ⁊ vomitū. ⁊ niſi eſſet ꝓpter hoc darem⁹ ipm̄ in humoribus groſſis. Quidam v̓o vtuntur iſta baurach affrice in medicinis que dant̃ illis qui ſumpſerunt fungos ſtrangulantes: ⁊ curat eos ſtatī: ſed ⁊ nos adminiſtramus baurach aduſtum ⁊ nō aduſtū. ⁊ maxime ſpumam eius in iſta ſtrāgulatione. ⁊ iſta ſpuma nomine greco: ⁊ cōpoſito afronitrum dicit̃. ⁊ eſt magis abſterſiuuꝫ q̄ꝫ ſal. q̄r nō ſtipticat. ⁊ ſunt amara multū. Et poſt dicit ꝙ ſal amarum mediū eſt īter ſalem durū ⁊ afronitrū bonum: eo ꝙ afronitri ſunt ſpēs. q̄r ex eo eſt durū groſſum: qđ nō diſſoluitur in aqua cito. ⁊ nō eſt ſermo medius hic in ſpeciebus illis ex eo: ſed ſermo ille eſt medi⁹ in hoc qđ ſignificat nomen ſuū volo dicere ſpumā ſube eius: que eſt ſicut ſpuma quia nitruꝫ eſt ſicut petra: ⁊ iſta ſpuma eſt ſicut ſpuma in ſupficie exiſtens. ⁊ ideo nitrum eſt minus calidū q̄ꝫ afronitrum. ⁊ ꝓpter hāc cām aufert carnem que creſcit in vlceribus: ⁊ deſtruit eā abſqꝫ nocumēto aliquo: ſꝫ flos nitri ⁊ ſil'r ipm̄ nitrum vlcerū mordicat carnes. ⁊ dicit conſiderator hoꝝ ſermonū. quādo diligēter cōſideras ſermoneꝫ Hal̃. in. 4. ca. de nitro ⁊ afronitro: ⁊ ꝯparas ipm̄ cū ſermone ſuo in. ii. ca. baurach affrice. qđ ē ſpumoſum ⁊ baurach ſimpl'r. ⁊ aggregas opationes īuenies pro certo: ꝙ intellexit per baurach affrice nitruꝫ. ⁊ per baurach afronitrum ſpumā nitri. ⁊ dixit ꝙ afronitrū eſt ſpuma nitri. ⁊ eſt baurach armenū. ſumitur ergo per hoc ꝙ baurach ſꝫ Hali. eſt baurach armenū. ⁊ pro certo ſcias ꝙ intellexit per baurach armenuꝫ afronitrū. Comburit̃ nitrū ſic. ponatur i olla terrea: ⁊ ſepeliatur in prunis: ⁊ dimittat̃ donec caleſcat: ⁊ poſtea auferatur ab igne: ⁊ reponatur: ⁊ illud eſt qđ vocatur amentuꝫ. Bulcaſim li. qui dicitur ſeruitor. Sal nitrum comburitur ſicut ſal. POSSE. SERAP. auc. Diaſc. virtus omnis nitri eſt deſiccatiua: ⁊ quando bibit̃ ex eo incidit ⁊ ſubtiliat humores groſſos viſcoſos pluſq̄ꝫ afronitrū. ⁊ datur aduſtū ⁊ nō aduſtū ad ſuffocationē fungorum pernicioſoꝝ. Sed v̓tus ſpume nitri que dicit̃ afronitrum eſt ſil'is v̓tuti ſalis aduſti. ⁊ aduſtio ei⁹ eſt ſic̃ aduſtio illius niſi ꝙ afronitrū valet plus ſale ꝙ in hoc ſedat tortiones ventris. ⁊ miſcet̃ cū aliqb⁹ vnguētis: ⁊ iungitur ex eis patiēs febres periodicas. ⁊ aufert rigoreꝫ earum ſi fiat inunctio ante paroxiſmū apud ignem. ⁊ īgredit̃ etiā vnguēta que fiūt ad ſcabiem vlceroſam ⁊ pruritū ⁊ morfeam: et quādo afronitruꝫ et ſpuma nitri: qđ eſt baurach armenū diſſoluit̃ in aqua aut vino: et diſtillat̃ in aurē ſedat dolorem eiūs et vētoſitates que ſunt in ea. et ſibillū: ⁊ cōfert humorib⁹ fluentibus ad ea. et quādo diſſoluit̃ in aceto mūdificat ſordes que ſunt in ea: et qñ miſcetur cuꝫ adipe anſerino: aut axūgia porcina curat morſus canis: et quādo miſcet̃ cum terbētina curat orificia furūculoꝝ: et fit emplm̄ cuꝫ eo et ficubus ſupra ventrē hydropici. et fit cum eo et melle cohol acuens viſum: et quādo bibit̃ cuꝫ aceto et aqua cōfert ſuffocationi fungoꝝ ꝑnicioſorum: et quādo bibit̃ cum aqua cōfert nocumēto ſpecierū cantaridarū que dicit̃ buſſraſitis: et ſumitur cuꝫ aniden. et confert nocumēto ſanguinis nariū. et cōfert ad extenuāduꝫ et fit emplaſtrū paradiſi que facit declinare caput ad poſteriora: et torſionib⁹ neruoꝝ confert. et miſcet̃ puſca et aqua: et fit panis habēti paraleſim lingue.

B aurac. babaſur eſt q̄daꝫ ſpēs baurach
B aurach kebuli ſemen indum eſt.
B aurati. i. mediū vētris.
B auratus. i. deſiccatus et induratus.
B auratania. i. vitis agreſtl
B autamia. i. viticella. et ē vitis alba.
B autia. iezar. Iezarum. i. paſtinaca vel vitis alba. l. lezar.
B azadarab. i. galbanum.
B azaracaton. ara. pſilliuꝫ. Bezarachatime.
B azarachiten. ara. ideſt ſemen lini.

B azaredū. Bezard ſcripſit Stephanꝰ pro bazarat: ⁊ eſt galbanum.
B azbe.i.yſopus.

B azbel.i.thimus.
B dela.grc.ſanguiſuga.

Cap. LXXXIIII.

Bdelium. lati.gre.bdellas vel bdelliū. ara. vero melealyend. vnde ſciēdū ꝙ bdelliuꝫ qõdam eſt iudaicū.⁊ eſt gūmi cuiuſdā arboris:que vocatur melealyend:⁊ illud eſt bdelliū iudaicū. ⁊ arabicū: qõ naſcitur in iudea ⁊ arabia. Et eſt aliud bdelliū ſm̄ Sera. li.aggre.ca.melk.qõ dicitur bdellium de melka:qõ eſt ex arbore noīata melk que oritur in meka:que arbor eſt ſatis ſtiptica:cuiꝰ fryctꝰ maturaẗ in meka:⁊ comediẗ dulcl ſed in hyſpania nõ maturatur.ſed eſt fortiter põticꝰ pauce aquoſitatis ⁊ aſper.⁊ talis arbor:⁊ eius gūmi vocaẗ de meka:⁊ eſt bdelliū qõ ſcribiẗ in pͥncipio geneſis.ca. ſcdo. qõ eſt in paradiſo voluptatis:cuiꝰ fructꝰ ſatis eſt dulcis.⁊ de illo bdellio facit Aui.ſuffuf.cõtra fluxū in ethica circa finē vbi ponit curā cõtra ſinthomata ſupueniētia ethice ⁊ iſtud bdelliū eſt frigidū ⁊ ſiccū:⁊ cõſtringit ventreꝫ:ſed bdelliū iudaicū.ē ca.in ſcdo.humiduꝫ in pͥmo.vnde qꝛ in receptis īuenitur bdelliū cõſtringere ⁊ relaxare ⁊ calefacere ⁊ īfrigidare ⁊c̄.qñ volumus aperire mollificare ⁊ reſoluere ⁊c̄.ponatur bdelliū iudaicū.quādo vero volumꝰ cõſtringere ⁊ īfrigidare ponatur bdelliuꝫ de meka.⁊ tale bdelliū eſt celeſtinū.i.coloris celeſtini:ſed bdelliū iudaicum eſt ſubnigrū:ſiue ſubalbidū verū antiq noſtri carentes bdellio de meka loco eius ponebāt quandam aquoſitatem cõglobatā que īuenitur in veſciculis ylmi.

SERAP.li.aggre.ca.mekalyend.i.bdelliū iudaicuꝫ. ⁊ eſt gūmi arboris que naſcitur in terris arabū. Et meliꝰ ex eo eſt illud qõ eſt odoris boni tenax interius cite diſſolutionis ad albedinē declinās nõ habens in ſe ligna nec ſordicies aliquas.⁊ quādo fit fumigium cum eo eſt ꝑferens odorē bonū ſil'em odori blaccebiſantie. Reperiẗ autem quoddā ſorduꝫ:cuiꝰ odor eſt ſicut darſiſaban. aut odor corticis capparis qõ defertur ex regiõe que diciẗ batonomis ſil'e reſine pini:cuiꝰ color eſt ꝓpinquus colori:meloniane.⁊ eſt ſecūdum a bono in v̄tute.adulteraẗ aūt bdellium cum gūmi arboris quādo admiſcetur ei. ⁊ nõ habet talē amaritudinē qualē hꝫ nõ adulteratū:⁊ cum fit fumigiū cum eo nõ hꝫ odorē bonū. Et ideꝫ auc.Gal'. Bdelij iudaici ſunt due ſpēs.ſ.ſiculū.⁊ eſt ſubnigrū: ⁊ mollius alio: ⁊ v̄tus eiꝰ eſt v̄tus mollificatiua.⁊ opatio in hac v̄tute eſt opatio fortiſſima.⁊ aliud eſt arabicū qõ eſt lucidius ⁊ eſt ſiccius illo:ſed v̄tus illius qõ eſt recēs humiduꝫ:quod qñ mallaxatur diſſoluitur totū eſt v̄tus fortiſſima in mollificādo.⁊ quādo plus veteraſcit fit ſapor amarior ⁊ calidior ⁊ acutior.⁊ virtus eius eſt ca. deſiccatiua. AVICEN. li.ſcdo.ca.de bdellio. Bdelliū iudaicū aliud eſt ſiculuꝫ. ⁊ aliud eſt arabicū:⁊ ambo ſunt ex palmis ſilueſtribꝰ.mekum aūt eſt ex fructu arboris:⁊ nõ palmarū ſilueſtrium. Melior gūmaꝝ duaꝝ eſt illa que eſt varia clara.⁊ amari ſaporis.⁊ munda a lignis.⁊ eſt facilis reſol'onis:⁊ eſt boni odoris:cuius fumꝰ hꝫ odorē picis: ⁊ cum antiquaẗ bdellium iudaicū egrediẗ a lenificatiõe.⁊ tendit ad exiccationem. Mekum eſt frig.⁊ ſiccū. Et aliud eſt ca.in fine pͥmi lenitiuū.⁊ ꝓprie ſiculū. DIAS.ca.bdellium.lachrima eſt arboris que in arabia naſcitur: ⁊ que in moduꝫ raſine manat:⁊ ē ꝓbabilis q̄ fuerit lucida ſubalbida lenis eq̄liter cerea:⁊ que facile mollitur:pinguis vt criſocolla ſine ligno:⁊ ſordibꝰ in fumigatõe ſil'is nigelle.⁊ eſt guſtu amara.⁊ odoris boni ⁊ ē arabica.ex idia aūt defertur ſordida nigra:⁊ maiori gleba odorē aſpalti habēs. Adulteraẗ aūt gūmi admixto:ſꝫ nõ ita amaricat in guſtu:ſed eſt glutinoſa nõ boni odoris.mollitur aūt cõtuſa:⁊ ſupfuſa vino aut aqua imbrili. PLINIVS.li.iz.caº.9. bdelliū eſt calidū in ſcdo.hu.in pͥmo. ALMANSOR tractatu.3.ca.de bdellio.bdelliū iudaicū.ca.eſt.bdelliū tñ de meka fri. ē ⁊ ſic. POSSE.SERAPION.auc.Gal'. Bdelliū ſtringit ventrē ⁊ fortificat ſtõm diſſoluit apata q̄ ſunt in cāna pulmonis.⁊ tumorē q fit ī crepatura īteſtinali. aliqñ diſſoluitur cum ſaliua hois ieiuni:donec fiat ſicut vnguentū vel emplīm.frāgit lapidē renū quādo ſumiẗ in potu.ꝓuocat vrinā:⁊ diſſoluit apata cruda groſſa:⁊ vētoſitates neruorum. DIASCORIDES. Bdelliū ſoluit neruoꝝ cõmodationes:duricies mollit:ſudorem mouet:mām menſtrualē atqꝫ vrinā ꝓuocat.ſingultus atqꝫ ventoſitates ſoluit:⁊ lapides in veſica frāgit:miſcetur in tyriacis medicaminibꝰ.tumores ſoluit. duricies hydrocellicis medicaẗ. anaſtomatica eſt ſaliua ſoluta īdigeſtionē cõpeſcit matrices ſuffumigādo ſuccurrit eis.aborſuꝫ ſuppoſita facit:humores exiccat.veſice calculos frāgit:tuſſim mitigat.morſibus venenatis occurrit:doloribꝰ lateris fert auxilium īflāmationibus neceſſario admiſceẗ:neruoꝝ īdigeſtionē mixto vino aut aqua depellit.hec oīa operaẗ.qꝛ mallactice ⁊ aperitiue v̄tutis ē.⁊ ideo põt īſtāter calefacere: ⁊ ſtricturā relaxare.⁊ ea que ſinus vlceruꝫ ⁊ collectiones hūt euaporare. GALIENVS.6.ſim.phar.ca.de bdellio. qdam aūt eo vtunẗ:⁊ maxie arabico in brõtonlolis.i. hernys īteſtinalibꝰ ieiuna ſaliua madefaciētes donec perueniat ad cõſiſtētiā emplaſtri. Arabicū v̄o et lapides q ſunt renibꝰ īfringere bibitū:necnõ vrinas ꝓuocare. et diſcurſus īdigeſtibiliū ſpuūꝫ ſanare:necnõ laterū dolores et rupturas. ALMANSOR. Bdelliū iudaicū dura diſſoluēs apata emorroidibꝰ vtile iudicaẗ.bdelliū õ meka ventrem ſtringit. AVICENNA. Bdelliū reſoluit ſanguinem cõgelatū.et eſt lenitiuū:et maturatiuum diſrumpit vētoſitates.et ſiculū eſt vehemētis lenificationis. Et arabicū eſt ſicciꝰ eo niſi recēs.⁊ reſoluit apata dura. et ꝓprie diſſolutū cuꝫ ſaliua ieiuni.et ſil'r reſoluit reliq̄ ſfra:et mekum qõ nõ eſt ex fructu palmarū ſilueſtriū eſt ſtipticum. bdeliū iudaicū reſoluit ſcrofulas:et bibiẗ decoctum ad apata dura:que ſunt ītrinſecꝰ.et linitur cum aceto ſup ſahafati:cõfert ꝯtuſioni lacertoꝝ et ſpaſmo et duriciei neruoꝝ et cõgelationi ipſoꝝ:et cõfert doloribꝰ cāne pulmonis et apatibus eius et tuſſi antique et doloribꝰ matricis et apatibus epigloti et gutturis et emorroidibꝰ bibitū et ſuppoſitū et ſuffumigatū: et retinet ſanguinē earuꝫ:et cõfert lapidi renū:et quādo poniẗ in ſolutiuis ꝓhibet abraſionē īteſtinoꝝ:et ꝓuocat vrinā et mēſtrua. et de meko ēt exiſtimauerūt ꝙ ipm ꝓuocet:ſed nõ dubitaẗ qn ipſuꝫ ſtringit et frāgit lapidē. Bdeliū v̄o ara.clarū rubeuꝫ qñ teriẗ ex eo quātitas duoꝝ aureoꝝ.et bibiẗ cū aqua mell: minuit flegma . et bdelium vtrūqꝫ reſoluit ramicē aque ⁊ aperit os matricis clauſum.et educit fetum: et mūdificat matricem.et reſoluit apoſtemata ani et teſticulorum et confert morſui vermium venenoſorum.

B eal.i.dactili īmaturi.
B ear.i.citrulli.
B eberis.i.ſemīs endiuie.
B ebili.vel bebilis .i. papauer contuſum.
B eboch.eſt proprium nomen loci.

Cap. LXXXV.

Bebonig. vel bebonigi:vel bebonici:vel bebonugi:vel bebunegiemara.grec.arthemis vel antimus.vel leucātimos:vel gamilla: vel heranthemidē:vel chamelon.vel melantemon:vel criſocomon.lati.v̄o camomilla. Anchemida. Gal'.ſcdo memiri.ca. ſcdo. et.3.ſimpl'.phar.ca.3.diſtin.ſcde. SERAPION.liº.aggre.ca.bebonig. Bebonig.ſunt eius tres ſpēs:et diſcernūtur ſm̄ colores floꝝ ſolum et ipſa herba habēs virgas lõgas circiter palmū vnum fructicoſos habētes ramulos et folia parua minuta gracilia et capitella rotūda parua: in aligbus quoꝝ flores albi.et in aliquibus aurei coloris ⁊ flos qui apparet ſub capitello eſt rotūdus hñs circūq̄qꝫ floſculos ſimiles floribꝰ rute:⁊ color ipſoꝝ eſt aut citrinꝰ aut purpureus:⁊ naſciẗ in locis aſperis: ⁊ ſup mare. colligitur in vere:⁊ oportet ꝙ reponātur folia:⁊ flores poſtq̄ꝫ teritur quodlibet de perſe:et fiant inde trociſci.

DIASCORIDES.caº. antimus ſm̄ tranſlationem noſtrā.huius herbe tria ſunt genera habentia in flore diſtantiā.haſte ſunt illi duarū palmaꝝ fructicoſe ramulos multos cū viminibus plurimis ac tenuibꝰ.folia generāt citrina parua atqꝫ anguſta ⁊ tenera.ſuperiꝰ capitellū rubicūdum cum quadā rotūditate habēs deintus aureū florem qui exterius folioꝝ abiectione tegiẗ alboꝝ:aut mellini aut purpurei coloris magnitudine rute ſimilantium. Naſciẗ vero locis aſperis:vel circa vias ⁊ ſemitas.colligitur maxime vere.v̄tus eius calefacit ⁊ deſiccat in primo. Et genus qõ hꝫ flores albos:vocaẗ lati:camomilla:q̄ oībꝰ eſt nota. Aliud genus qõ hꝫ florē purpureū vocaẗ exantimon:⁊ eſt efficacior oībus. Aliud genus qõ eſt mellini coloris vocaẗ leucantimon vel criſocomon. GALIEN. 6º.ſimpli.pharma.ca.antimus:ſeu camomilla:dcīn qdeꝫ eſt in.3.tractatu de hac herba latius.dicaẗ aūt ⁊ nūc ſummarie ꝙ calefacit ⁊ deſiccat in pͥmo.eſt aūt ⁊ ſubtiliū partium:⁊ ꝓpterea diaforetica necnõ ⁊ rarefactiua ⁊ laxabil' v̄tutl. AVICEN.li.z.c.de camomilla.ex ea alia ē cuiꝰ flos ē citrinꝰ:⁊ alia ē cꝰ flos ē purpureꝰ:⁊ alia ē alba:cuiꝰ ē albꝰ.⁊ hec eſt nota:⁊ folia qdē ipſius ⁊ flos reſeruantur:ſi fiāt ex eis trociſci:⁊ ipſiꝰ radix deſiccaẗ.⁊ ipſa qdeꝫ ē ſm̄ Gal'.ꝓpinqua v̄tuti roſe in ſubtiliatione ſua:ſed eſt calida ⁊ ipſiꝰ caliditas eſt ſicut caliditas olei cõueniēs.ca.ē ⁊ ſic. in pͥmo eſt aperitiua ⁊ ſubtiliatiua ſpiſſitudinis mollificatiua reſolutiua cū pauca attractione:īmo abſqꝫ attractione.⁊ hec eſt proprietas eius inter medicinas. POSSE. DIASCORIDES.v̄tus eſt radici ⁊ flori eius. ⁊ omni fructui terminātica ⁊ leptintica bibita:⁊ ſuppoſita fomēto mēſtruis īperat. aborſuꝫ celebrat.calculos frangit.vrinam ꝓuocat:tortionibꝰ ⁊ inflationibus auxiliatur.hictericis ſubuenit.epaticis maximū preſidiuꝫ eſt. elixatura v̄o eius fomento adbibita hec oīa facere põt. vñ calefacit ⁊ deſiccat mediocriter:ē aūt ⁊ leptomeris .i. extenuatoria. ⁊ ꝓpterea diuretica ⁊ calaſtica ē.i.relaxatiua cõdenſat ⁊ arefacit.⁊ ideo in doloribꝰ iuuat.igiẗ relaxat q̄ tenſa ſunt ⁊ mollit mediocriter:que dura ſunt relaxando in febribꝰ viſcerū iflāmationeꝫ tollit:⁊ maxime his q̄bus ex colerico humore ⁊ ſpiſſata cute cõſiſtit.eſt ⁊ hypocūdrys aptiſſima ſup oīa. Exantimata autē in febribꝰ in cute facta ex ebulitione humoꝝ in corpore ipſo.camomilla ſiqdeꝫ viridis aut ſicca in oleo cocta reprimit ⁊ digerit ea que accidūt ⁊ īſurgūt ī capite:dolorē oculoꝝ curat:epaticis febricitantibꝰ ſuccus eius potui datus cū aqua cal.mirifice ꝓdeſt. ad venenū etiaꝫ cum camedaſne ⁊ camedreos:⁊ camepitheos eq̄s põderibus tonſa:⁊ molliſſime cribrata:et ieiuno bibita cū vino coclearia q̄nqꝫ optie facit. Mirifice etiā oēm aquā de corpore per vrinā extrahit. Iteꝫ mouet purgationē menſtrualē ſiue vrinaꝫ: ⁊ excludit fetum mortuū in vtero decocta atqꝫ vaporibꝰ admota.yliacam etiā paſſionē releuat. Aliud genus qõ vocaẗ exantimon egilopas cataplaſmata eadē die curat ⁊ calculoſis opitulatur. Aliud genus quod vocaẗ lentantimon vel criſocomo vrine difficultatē ſoluit.lapides in veſica generatos excludit:in cataplaſmatibus egilopas curat. ſquamas in vultibꝰ natas limpidat.multi oleo mixto terūt:⁊ perungunt medicātes febres periodicas. Seruanda eſt radix ſiccata ſeparatim ⁊ flores: folia v̄o tõdēda ſunt aut in trociſcis redigēda: datur.n.plurimis in vino temperato .ʒ.i. vnde ſi florē nõ habueris eius folia ⁊ radix eius v̄tutem iplent. Nā due partes folioꝝ īplent v̄tutē floꝝ.eſt aūt tetri ſaporis. AVICENNA. Camomilla ſedat apata calida mollificādo ⁊ reſoluēdo ipſa. ⁊ lenificat dura q̄ non ſunt ſtricta valde. Et bibiẗ ꝓpter apata viſcerū ſpiſſa mollificat tetanū: ⁊ confortat mēbra neruoſa omnia. ⁊ eſt ex medicinis plus cõferētibus laxitudini q̄ꝫ reliquie:qm̄ caliditas eius eſt ſil'is caliditati aīalis:eſt cõfortatiua cerebri cõferēs ſode frigide.⁊ ad euacuādū materias capitis:qm̄ reſoluit abſqꝫ attractione.⁊ hec eſt eius ꝓprietas. ⁊ ꝯfert puſtulis oris.ſanat algarab diſtēperata:et more empl'i ſuꝑpoſita. alleuiat ſputū:aufert hictericiā: ꝓuocat vrinā. egredi facit lapidē:et ꝓprie que ex ea ē purpurei coloris: ⁊ cū camomilla qdem euaporaẗ veſica ꝓpter dolores frigidos:⁊ ꝓuocat mēſtrua bibita:⁊ ſedēdo in aqua ipſius.⁊ educit embrionē ⁊ ſecūdinā: et cõfert yliace:⁊ fit iunctio ex oleis eiꝰ in febribꝰ piodicis:et bibiẗ ꝓpter febres antiquas in fine earū:et cõfert omni febri abſqꝫ forti acuitate cū nõ eſt apa cal.in viſceribus:et quādoqꝫ cõfert apati cū nõ eſt ca.et eſt eius maturatio. loco ipſiꝰ poniẗ in confortatione cerebri et iuuamēto qõ cõfert in ſoda berengeſif.et eſt abrotanū. SERAPION.auc.Gal'. v̄tus camomille eſt q̄ reſoluit et fluxa membra cõfortat: et laſſitudini confert plus omni alia medicina.ſedat dolores: et mollificat mēbra dura:et lenit ſpiſſitudinē cutis paucaꝫ: et expellit fe.q̄ fiūt ab humoribꝰ colericis :et ꝓpter ſpiſſitudinem cutis qñ in viſceribꝰ nõ eſt apa cal'm:et iā facta eſt digõ:ſed et febres que fiūt a flegmate et mel'ia aut ꝓpter apata que in viſceribus ſunt qñ exhibeẗ iuuat iuuamēto manifeſto multū.et ideo cõtingit ꝙ ipſa eſt vna de fortioribꝰ medicinis in ſedādo dolores:et de melioribus mollificatiuis ex medicinis cõuenientibus mēbris īteriorībus que fiūt poſt myrach:et ipſa et oleū eius cõferunt ſode frigide:nā curat hu.q ſunt in capite per reſolutionē ſine attractione. Et hec opatio eſt ſibi magis ꝓpria q̄ꝫ alicui alteri medicine:⁊ qñ fit empl'm cum ea curat ſcabieꝫ oculi et palpebrarū:et cõfortat cerebrum.

B ebuneos.i.acorus.
B ecaca.i.linguacanina.
B ecarog.i.ocimū cõe.
B echūs. Caſſius felix.ca.õ tuſſi humida. antiq̄s tuſſes: quas greci chrõicas bechas vocant ⁊c̄. Inde exrothecas tuſſis arida. et inde pillule bichichie q̄ ad tuſſim fiunt.
B echat.i.catapucia.
B ecardumē. idest cardus ſilueſter.
B eci:vel bechi. Bechas.i. tuſſis.
B echion. Meſchatrameſir.i.diptamus vl' ſaluia. Steph.
B echion apud Pliniū dicitur ſaluia.li.z6.capi. 6. Diaſ.al'r.
B echiar. Bechur.i.tapſia. al's ruta agreſtis.
B econ.i.caſſilago.
B ectaca.i.lingua canina.
B edemeregi eſt confectio in antidotario.
B edeoar eſt ſpina alba.
B edil . ideſt papauer cordoſum.
B edanien.i.bedenac.
B edangi. ideſt origanum fluuiale.
B edaragi. vel bedarongi. ideſt ocimuꝫ fluuiale.bederabin ſm̄ quoſdam et Alabiſt.

Cap. LXXXVI.

Bedarungie. bederambia.ara.vel cirūgemil: vl' marulmabor.gre.melliſophilos:vel melliſofillum.lati.v̄o citraria vel melliſſa. Meliſſa ſil'is eſt praſſio habēs tamē citri odorē ca.et ſic.in.zº

SERAPION.li.aggre.ca.bedarūgie.auc.Diaſ. Bedarūgie vel melliſophilos : quod ſic diciẗ eo ꝙ libēter eam apes māducēt.herba eſt tirſos hñs quadratos:irtos plurimos ex vna radice:et folia ſil'ia hublote:maiora tamen et tenera et nõ ſic aſpera vt citrū ī odore. In alio Sera. habeẗ ſic. Melliſophilos herba eſt ſup quam apes delectanẗ ſtare.et virge ipſiꝰ:et folia ſimilanẗ virgis et folys marubij ſilueſtris:et virge eius et ſtipites ſunt anguloſi

quadrāguli:⁊ folia eiꝰ ſunt maiora folijs marrubij ſilue/ ſtris:⁊ nō ſunt piloſa ſicut folia ipſiꝰ:⁊ odor eius eſt ſicut odor citri. GALIENVS. 7.ſim.phar.ca. melliſofillū praſſio qdē eſt ſilē:deficit qdē ab eo multū in vtute. ⁊ ꝓpterea neq; aliqs vtit̄ eo:ſuperfluū .n.eſt praſſio exiſtēte ita copioſo vbiq; terrarū melliſofillo vti. ſi vo aliqñ non affuerit praſſium:lʒ hoc vti in oībus in qbus vtimur illo ſciētes:ꝙ ab actu deficit. POSSE. SERAP. folia eiꝰ cū vino bibita:⁊ in cataplaſmatibꝰ vim ſcorpiōis ⁊ ſpalangionis optime curat. Caninos morſus ad ſanitatē perducit. Elixatura eius id facere poteſt:cuiꝰ elixatura fomēto adhibita mēſtruis lōgiſſimi tēporis iperat. ore retēta dolorem dentiū mitigat diſſintericis opitulat̄:⁊ q a micetis ſuffocati ſunt ſubuenit nitro addito:folia ipa oīa ſilr facere pñt:tortionibꝰ recte adhibet̄:⁊ vt electuariū orthonoicis ꝓdeſt ſale addito:⁊ anhelosis:⁊ q nō poſſunt iacere. ⁊ in cataplaſmatibꝰ adhibita ſcrofas ſpargit. vulnera purgat:atricis opitulat̄. ⁊ qñ fit emplm̄ cū ea ſedat dolorem iūcturarū. Et idē auc. Aben Meſuai. ꝓprietas eiꝰ eſt letificare aiam. ⁊ idē auc. Yſaac:qñ comedit̄ bedarūgie in ieiunio:cōfert ſtō fri. ⁊ hu. ⁊ facit digeri cibū groſſum ⁊ aperit opilōnes cerebri: ⁊ de ꝓprietate eiꝰ eſt cōferre debilitati cordis:⁊ aufert cardiacā:⁊ remouet afflictōes ſollicitudines ⁊ timores qui accidūt a melia ⁊ humore aduſto: qbus nō poſſunt dormire. AVICENNA. de viribus cordis dicit ꝙ confortat cor.

B edaʒahar.i. beʒaar. Beʒaar. Bedeʒahar.idē.
B edaramue: vl̄ bederētegium.i.oʒimū fluuiale.
B edegard. ara. Achantleuce ſpina alba. ⁊ ē ſilis albaſechen albe.
B edegati.i.ſeia alba qbꝰ caremus: ſed qdā dicūt ꝙ ſunt grana ſolis.
B edeguard:quid eſt. l. bemedato.
B edella.i.ſanguiſuga.
B eden.i.radix keiri. Bēde
B edenerambula .i. baſilicon cū folijs paruis.
B edenar.i.odor roſe.
B edenac.i. ſemina granatorum ſilueſtriuʒ: q̄ ſunt grana kilkil.
B edenuti.i.camomilla.
B edembue. vl̄ bederābona.i.melliſſa. Bederengeum.
B ederabina.i.baſilicō minutum.
B ederambia.i.melliſſa.
B ederambina. ideſt origanum fluuiale.

¶Cap. LXXXVII.

Bedereg. irion.berongi.vel būderegi.arab. gre. criſmon.lati. vo erucha geratina vl̄ tortella. SERAPION.li.aggre.ca.bedereg.auc Diaſ.bedereg naſcit̄ i locis habitatis:⁊ iuxta muros:⁊ ſeminat̄ in ortis.hʒ folia ſilia folioꝝ eruce agreſtis:⁊ hʒ virgas ſubtiles ſiles vgis eruce agreſtis: ⁊ in ſūmitate virgarū ē flos citrinus. ⁊ ſunt ei vagine ſiles cornibus:⁊ ſiles vaginis fenugreci in qbꝰ eſt ſemē paruū.ſile ſemini naſturcij mordicans linguā. GALIENVS.6.ſim.phar.ca.eriſmon.ſeminis huiꝰ herbe ſapor ē ſilis naſturtij. ⁊ vtus eiꝰ eſt ſimile vtuti illiꝰ niſi qꝛ eſt ca.iflatiua. Pliniꝰ.libro.zz.cap.z5. POSSE.SERAPION.auc.Gal.confert qñ ponit̄ in lohoc tuſſi:⁊ ad excreādū hūores groſſos viſcoſos q aſcēdunt a pulmone. ⁊ cōfert apatibꝰ duris q̄ fiunt in radice auris ⁊ duriciebꝰ antiqs:q̄ fiūt in mamillis ⁊ teſticulis: ⁊ qñ oʒ eam adminiſtrari in lohoc opʒ ꝙ ponat̄ in aq̄ ⁊ bulliat:cataplaſmatibꝰ cancros optime curat.

B ederet.ideſt panis de ſimula.
B edias corōas.i. tuſſis humida antiqua.
B edikies.i.herba.
B ederengi . eſt ſpēs ierſimini:⁊ eſt ex aromatibꝰ reſoluit iflationē in oī loco embrocata.loco eius ponit̄ in letificando pondus ipſius de ſeta. ⁊ ptes ponderis eius de cortice citri.
B eden vel bedom. i. caſſilago alba.
B eduſter.ē herba qua ī noſtris partibꝰ caremus.
B eem.qd ē.l.behemen.
B eelliligi . ideſt bellirici ⁊ emblici.
B efa.i.ferrum.

¶Ca. LXXXVIII.

Behemen vel lienten.ara. gre. vo ⁊ lati. behen. SERAPION.li.aggre.c.behem.⁊ ſpēs eiꝰ ſūt due.ſ.rubea ⁊ alba. ⁊ ſunt ambe vene i magnitudine radicis paſtinace pue:q̄rū q̄dā ſūt tortuoſe. Behē deferunt̄ ab armenia odor earū eſt bonꝰ. ⁊ eſt in eis viſcoſitas quedā. Ambe ſpēs ſunt ca. ⁊ hu. AVICENNA. li.zºca.behē. Behē ſūt fruſta aſpſa.q̄ ſunt radices exiccate cōtracte ⁊ ſunt duarū ſpērum:quarū vna eſt alba: ⁊ altera ru.eſt cali. ⁊ hu.in ſcdo. POSSE. SERAPION. Ambe augmentū faciūt in ſpermate. AVICENNA. Behē eſt īpinguatiuū ⁊ cōfortat cor valde. ⁊ confert tremori cordis:⁊ manifeſte augmētat ſperma. loco eius ponit̄ q̄ʒtū ipm ē de tuderi. ⁊ medietas pōderis lingue auis.
B ehemurem.i.radix que ab armenia defertur. ⁊ ē de ea alba ⁊ nigra ⁊ rubea quam ignoro.

¶Capitulum. LXXXVIIII.

Bel vel ſel. SERAPION. lib.aggre.ca. bel. auc. Yſaac benarā.eſt citoniū indū. ⁊ eſt fructꝰ rotundus ſicut auellana nō hñs corticē ſup ſe:i quo ē ſemē ſile dore:⁊ eſt illud qđ de ipſo adminiſtrat̄:⁊ vtus eiꝰ eſt ſicut virtꝰ ʒinʒiberl.ca.ē i.3. ⁊ hu.i pmo. POSSE.SERAP. ſubtiliat chimos groſſos:⁊ ↄfert duriciei nerуoꝝ: ⁊ valet vētoſitati emorroidaꝝ ⁊ augmētū fac̄ in ſpmate: ⁊ valet ſic̄ fel.arbor eiꝰ vocat̄ darſiſabā: vt appet in.l. darſiſabā.

B eherengi.i.genſemin ſpecies ʒambach.
B ekat.i.citrullus.
B eladur.vl̄ belador.i.anacardus.
B elachim.i.ceruus.
B ella.i.ſanguiſuga.
B ellaria. lati. genicularis: quā greci linchis vel linchitis vocant pro qua.l. linchinis.
B elbulidus.i.alkekengi.
B elengeſif . i . arthemiſia. Gal.6.ſim.phar.
B eleon.i.flos cartami.
B elleſem.vel belſeri.ideſt balſamum.
B eleſſen. vel beleſen . vel ducumbelſen.i. balſami lignum.
B elfel ſunt qdā fructꝰ pro qbus.l.bule.
B elledariū.vel belledhar .i.anacardus.Steph.
B eleſſis eſt lapis cōferens ad dolorez ſtomaci cum ſuſpendit̄ ſuper ſtōm. ⁊ eſt corallus.
B elgam.i.flegma.
B eliget.qd ē.l.amleg.Belliget idē.Belliligi.
B ellircus genus eſt mirabolani.

¶Cap. XC.

Belliculi marini:vel bellirici marini:vl̄ belbꝰ. lati.arab.aſtor.Bellirici marini ſūt quaſi vmblici hoīs ꝭm figurā:⁊ ſunt lapides parui ⁊ albi q īueniunt̄ in ripis marinis coherētes ſicut dētales.ſunt fri. ⁊ ſicci. ſʒ eoꝝ exceſſus ab auctoribꝰ nō determinat̄ ponuntur in vnguētis ad faciē clarificādā. POSSE.puluis eorum ſubtiliſſimꝰ reſoluatur cum axungia gallinacea pns reſoluta:⁊ fiat vnguentum pro facie abſtergenda. ponuntur in antidotario Galie.in vnguento citrino quod interpretatur vnguentum de citro.

B elemon.i.titimallus qui ſimilatur portulace ſilueſtri.
B ellis. Pliꝰ.li.z6.ca.5º
B elliſebēdū.eſt qđdā colliriū armenicū qđ ignoro.
B eliat aligena .i. galbanū.
B el ſel.i.bel.
B elulidus . phiſalides. alkekengi.
B emaſtrū.i.arthemiſia.
B emebaracha. i . ſanguis vaccinus.

¶Capi. XCI.

Bemedato vl̄ bedeguarara.gre. vo acātiſleuce. lat. vo ſpina. SERAP.li.aggre.ca. bemedato.auc.Diaſ. bemedato noīat̄ in greco acātiſleuce:⁊ ē in latino ſpina alba. Naſcit̄ in mōtibꝰ ʒagial. hʒ folia ſilia cameleōte albe:niſi qꝛ ſunt ſtrictiora ⁊ albiora cū ſummitatibꝰ ſpinoſis. ⁊ ſup ea eſt ſilē borre. ⁊ ſunt ſpinoſa hñtia ſtipitē vniꝰ brachij vel duoꝝ in groſſitudine digiti policis vl̄ plus color eiꝰ ē vergēs ad albedinē in ſūmitate eiꝰ ſunt capitella ſilia ericio marino. niſi qꝛ ſunt minora ⁊ oblonga:⁊ flos eiꝰ eſt coloris purpurei. ⁊ ſemen eiꝰ ſile grano cartami:niſi qꝛ ē rotūdiꝰ eo. DIASCOR. ꝭm trāſlationē noſtrā ca.acantiſleuce:ſiue vt latini ſpina alba. Naſcit̄ in mōtibꝰ atq; ſilueſtribus locis viſcidis. folia hʒ vt cameleonta:ſʒ anguſtiora ⁊ albiora ⁊ ſpinoſa. virgam cubitis duobꝰ longā in groſſitudine maioris digiti.interius inanē:hñs in ſūmitate capitellū ſpinoſum ſic̄ echinus marinꝰ:⁊ oblongū.florē hʒ purpureū:in quo ſemē gingco ſilē:ſed rotūdius. GALIENVS.6.ſim.phar.c. acāthaleuchi:ſiue ſpina alba.hāc qdā leucadā appellāt.ē aūt huiꝰ radix ſiccatiua ⁊ mediocriter ſtipticās ꝭʒ ſaporē. ⁊ ē abſterſiua ⁊ cōfortatiua. PLINIVS.ca.de acātiſleuce .i.bedeguard. ⁊ ē cardus cū aculeis.i.folijs albis. ſicut apparet ſi .l.l.cardus ſilueſtris.ē fri.in p̊. ⁊ medius iter hu. ⁊ ſic. AVICENNA.li.z.ca.bedeguard ē ſpina alba: ⁊ ē ſilis alefebachati:verūtñ eſt vehemētiꝰ alba. ⁊ hʒ longiores ſpinas.ſilanturq; eiꝰ ſpine folijs amomi: verūtñ ſunt ſubtiliores ⁊ vehemētiꝰ eſt alba:⁊ eius qdē ſtipes peruenit vſq; ad duos cubitos: ⁊ eiꝰ flos eſt purpureus: ⁊ ſemē eiꝰ eſt ſicut ſemē carthami:verūtñ eſt maioris rotūditatl ⁊ in radice ipſiꝰ eſt īfrigidatio cū reſolōne quadam: ſemē vo eiꝰ eſt ca. ⁊ ſubtile. ⁊ dixerūt qdā ꝙ tota ē ca. valde:⁊ i ipſa eſt vtus reſolutiua ⁊ aperitiua: ⁊ ꝓprie in ſemine eiꝰ. ⁊ in ea ēretētio fluxus ſanguinis: ⁊ eius retētio eſt eq̄lis. POSSE.SERAPION.Bemedato ↄfert fluxui ventris ⁊ debilitati ſtomaci. ⁊ abſcindit fluxū ſanguinis. ⁊ ponitur exteriꝰ ſicut emplm̄:⁊ deſtruit apata mollia:⁊ qñ fit collutio oris cum aq̄ eius in qua coquūtur cōfert dolori dentiū:ſʒ ſeminis eiꝰ ſuba eſt ſubtilis:⁊ cōfert habentibꝰ ſpaſmū qñ ipm bibit̄ ⁊ cōfert ſputo ſanguīs ⁊ dolori ſtōi ⁊ fluxui antiquo:⁊ ꝓuocat vrinaʒ ⁊ delet apata flatica. ⁊ qñ bibit̄ ſemē eius cōfert pueris hñtibꝰ ſpaſmū: ⁊ illi q ē morſus a cane rabido: ⁊ qñ ſuſpēdit̄ ſup aīalia venenoſa amittūt toxicū. DIASCORIDES.radix eius bibita emoptoicis ꝓdeſt:ſciaticis ⁊ ſtomaticis fert opē:vrinam ꝓuocat:tumores oēs in cataplaſmatibꝰ ſpargit.elixatura eiꝰ dētiū ↄpeſcit dolores:ſemē eiꝰ bibitū ↄctos īfātes ſalubrrime curat.morſibꝰ venenatis occurit:⁊ q eaʒ in collo portauerit incurſum ſerpētū non timet. Radix deſiccat mediocriter ⁊ ē ſtiptica. ⁊ iō ciliacos ⁊ ſtomatichos iuuat ſanguinis eductionē repmit. ⁊ tumores vice cataplaſmatis ſpargit. Semē eiꝰ leptomeris ⁊ ca.ē vtutis:putrefactl mēbris iuuat potatū:⁊ fluorē ſanguīs medet̄: ⁊ ſic intraneoꝝ reumatiſmū.iteʒ feſſionibꝰ quas greci enchatiſma vocāt fluores matricis abſtringit:cataplaſmatibꝰ miſcet̄ cōſtrictiue medentibꝰ. GALIENVS.Achātaleuci cōfert iliacis ⁊ ſtomaticis emiſſionē quoq; ſanguīs cohibet tumores ēt cataplaſmata ↄhit.iuuat ēt dētes dolentes:ſi gargariʒat̄ de decoctiōe.Semē vo ſubtiliuʒ partiū. ⁊ ca. vtutis ē:q̄re ⁊ ſpaſmātes bibitū iuuat. AVICENNA. bedeguard cōfert apatibꝰ flegmaticis:pp id qđ eſt in ipſa de reſolōne ⁊ ↄctione qñ fit ex eo emplm̄: ⁊ ex radice eiꝰ ꝓprie:⁊ cōfert ēt ſpaſmo pp id qđ ē in ipſo de ↄctiōe eq̄li cū reſolōne:⁊ ſemē eius cōfert īfantibꝰ qñ bibūt pp corruptionē in motibus lacertoꝝ. ⁊ collutio oris facta ex ſucco eiꝰ ſedat dolorē dētiū. ⁊ cōfert ſputo ſanguīs:⁊ ꝓpe radix eiꝰ cōfert debilitati ſtōi ⁊ apit opilōnes. ⁊ cōfert ſolōni antique:⁊ p̄cipue ſtomatice:⁊ p̄cipue radix eiꝰ: ⁊ eſt ꝓuocatiua:⁊ valet febribꝰ flegmaticis lōgis: cuiꝰ cā eſt debilitas ſtōi ⁊ oībus febribꝰ antiqs. ⁊ cōfert ſi maſticat̄:⁊ ſi ponat̄ ſup puncturā ſcorpionis attrahit venenū. ⁊ ſi bibat̄ ſemē eius confert morſure venenoſorum reptilium. loco eius in febribus ponitur fumus terre.

B enneſſegi.ara. beneſegū .i.viola.
B enāgeſif.i.cepe qđ comedit̄ paruum ſimile cepe narciſci.
B enaſpis:vel benepſete.i. granū albū. vnde oleuʒ fit. ⁊ eſt ben.
B en qd ē.l.balanꝰ repſico. ~~eſt ſemē catapucie~~. Xp̄oforus de honeſtis.
B ende. beden. ideſt radix keyri.
B enden.i.radix alkean.
B endocū.gelouſiuʒ.gelou͂. carea pōtica.auellana.
B enedach.i.ſemē granatorum ſilueſtriū:⁊ ſunt genera kilkil.
B enecheſt.fameche ſt.ara. agnus caſtus.
B enedicta herba vel plāta.i. fu. naſcitur in locis agreſtibus ſiluoſis ⁊ humectis.
B eneguar.i.bedeguar.
B enegum:vel bengi.ideſt iuſquiamus.
B eneiſegi.i.viola.
B eneran.i.periſterion.

¶Cap. XCII.

Benetguariden. ara.lati.ſcarabei q naſcūt̄ in balneis. AVICEN. li.ſcđo.ca.de ſcarabeis.Scarabei ↄferūt doloribꝰ matricum:⁊ ꝓuocāt vrinā ⁊ mēſtrua. ⁊ faciūt aborſum:⁊ cū cordumeni valent emorroidibus:⁊ conferunt rigori:⁊ conferunt venenis ex venenoſis animalibus . ⁊ oleum in quo frangitur valet ad dolorem aurium.

B eneʒin vel beneʒimuʒ.i. ſambucus.
B engenebeſt.i. agnꝰ caſtꝰ.
B enge.i.ſpelta.
B eng.i.pſorata.gnida. ginga.ioſtriamon.
B engi.Benegū.Steph.

¶Cap. XCIII.

Beng ara.vel elfoʒiū.gre.ſimphoniaca.lati. vo iuſgamus.vl̄ caſſilago:vl̄ caulicaria. SERA. li.aggre.ca.bēg.auc.Diaſ.eſt arbuſtū paruū hñs ſtipitem groſſum:⁊ folia lata ⁊ lōga ſpiſſa in ſummitate q̄rum color vgit ad ignē:⁊ ſup ipm ē de borra:⁊ ſup ramos eiꝰ in lateribꝰ ē ſilis fructui balauſtie i figura ſua ſortitos ſup ramos ipſos eq̄diſtātes p ordinē ſup quē fructū ē coopculū ſile ſcuto. ⁊ ille fructꝰ ē plenus ſeie ſili ſemini papaueris: ⁊ ſūt eiꝰ tres ſpēs:vna eaꝝ hʒ flores purpureos: ⁊ folia ſimilia folijs plāte dicte ſancinalchos. ⁊ ſemē nigrū: et fructus i q̊ ē ſemē:hʒ corticē durū ſpinoſuʒ.et ſile balauſtie. Alia vo ſpēs ē hñs florē mellini coloris:⁊ folia ⁊ flores ſūt molles:⁊ hʒ ſemē:cuiꝰ color tēdit ad rubedinē ſile ſemini plāte dicte aniſmat. ⁊ iſte ābe ſpēs īflant:⁊ tumere faciūt ⁊ īducūt ſubet:⁊ nō ſūt ↄueniētes medicine.Sʒ ē tertia ⁊ illa ē i q̄ ē iuuamētū i medicia:⁊ ē remiſſioris vtutl ⁊ mollior tactu:⁊ hʒ folia pinguia ⁊ plena hūiditate:⁊ ſup ea eſt borra:flores eiꝰ ſūt albi ⁊ hʒ ſemē albū:⁊ naſcit̄ ꝓpe arbores ⁊ ſterq̄linia:⁊ ꝓpe mare:⁊ i rupibꝰ: ſemē vo huiꝰ meliꝰ ē magis albū.ſi aūt hri nō pōt:pone loco eiꝰ illā:cuiꝰ flos ē rubeꝰ:ſpēs vo eiꝰ cꝰ ſemē ē nigꝝ ē fugiēda. Pli.li.z5.c.4. i fi. DIASCORIDES. ꝭʒ trāſlationē nr̄aʒ.c.đ iuſgamo.frutex ē paruꝰ haſtā groſſiorē hñs folia lata oblonga diuiſa nigra ⁊ aſpera iuxta cuiꝰ haſtas ſūt capita plena ſemine ſicut miconos.Sʒ iuſqami tria ſūt gnā. vnū purpureū florē habens ⁊ ſemē nigrum folliculos duros ⁊ ſpinoſos. Alteꝝ vo flores mellinos habʒ ⁊ folliculos molles.ſemē obruffuʒ ſic̄ eriſmon. Ambe vo iſte maniā pſtāt ⁊ narcotice ſūt ⁊ minꝰ vſuales.tertiū vo genꝰ ē cuiꝰ vſus freq̄ntat̄ folia hʒ pinguia ⁊ mollia:⁊ chili.i.ſucci plena:flores albos:⁊ ſemē albū ꝓferēs. Naſcit̄ locis maritimis et in ripis ſemē vo vtile ē albū qđ minꝰ ſi iuētū fuerit ruffum ſecūdat̄. Nigrū vo iutile ē.ſemē eiꝰ et folia exiccant̄. haſta ipſiꝰ tōſa et expſſa. hic ſuccꝰ i ſole ſiccādus ē. qꝛ vtilis eſt vſui poſt ānū:ſemē eiꝰ ſiccū i cala miſſuʒ cōdit̄ et expmit̄ ē vo ſuccꝰ melior viridis q̄ʒ ſiccꝰ.mlti vo farie triticee ſuccū eiꝰ admixtū fcis trociſcis reponūt. GALIENVS. 8ºſim.phar.ca.de iuſgamo ꝭʒ trāſlationē arabicā. Iuſga/

mo ſm trãſlationẽ arabicã. Juſgamus cuius ſemẽ nigrũ
eſt ⁊ ſignũ ſup hoc ꝙ ſit ſemẽ nigrũ: eſt ꝙ flos eiꝰ ṽgit ad
rubedinẽ facit maniã ⁊ ſubet. ille ṽo cuiꝰ ſemẽ ſubruffuꝫ
ẽ cognoſcit̃ in hoc ꝙ flos eiꝰ ẽ citrinꝰ. ⁊ eſt ꝓpinquus ꝑ in
ṽtute. ⁊ ꝑꝑ hoc oꝫ ꝙ caueat̃ ab his ambabus ſpẽbꝰ: ⁊ non
vtat̃ eis qs: q2 nõ ẽ iuuamẽtũ ĩ eis: ſꝫ occidũt. iuſgamꝰ ṽo
hñs ſemẽ albũ ⁊ florẽ albũ ẽ cõueniẽs vſui medicine: ⁊ ẽ
fri. in. 3. ſic. in ſcd̃o. POSSE. DIASCORIDES. vtil'
eſt ſuccꝰ ſemini viri ĩuolũtario. Cõfectionibꝰ colliriorum
mixtus reuma viſcidũ ⁊ cal'm cõpeſcit. dolores auriũ mi
tigat ſtericas cãs medẽdo cõpeſcit. mixtꝰ polẽte velut ca
taplaſma adhibitꝰ tumores podagricos ſpargit: ſemẽ eiꝰ
oĩa ſil'r facere nouit. maxie tuſſientibꝰ ſubuenit: ⁊ catarꝝ
ſoluit. reuma oculoꝝ ⁊ dolorẽ cõpeſcit obulo. i. cũ ſemine
miconis ⁊ mulſa mixtꝰ ⁊ bibitꝰ fluxui matricis ⁊ ſanguinẽ
reicientibꝰ opitulat̃. Semẽ eius ſolũ podagricis auxiliũ
eſt. vino mixtũ ⁊ cataplaſmatibꝰ adhibitũ tumorẽ teſtiuꝫ
⁊ mãnarũ ſoluet: multis alijs cataplaſmatibꝰ neceſſario
miſcet̃: folia eiꝰ maxie cũ polẽta mixta: ⁊ ĩ cataplaſmati
bus adhibita dolorẽ tollũt: ⁊ cuꝫ vino bibita ter aut q̃ter
febres empialas ꝓhibent: cocta ſicut olus: ⁊ comeſta ſta
tim maniaꝫ faciunt. Radix eius cocta in aceto oꝛi reten
ta dolorem dentium mitigat.

- B ennigi. ara. li. ð doctrina ara. i. pannicum.
- B enus citrina. herba ẽ cuius duo ſunt genera celeſtis ⁊ citrina: quã ignoro
- B erandaru. i. ṽga paſtoris
- B eraniten. ideſt capillus veneris
- B erberie. i. berberi pro quibus. l. amiberberi. arbor eius dicitur çeraraſch: ⁊ gre. oxiachantum.
- B erbena: ṽbaſcum verbena. i. gerebotanũ. i. ſacra herba: que ſangmina vl' ſanguimẽ. antiquitus dicebant̃: eo ꝙ pagani ĩ ſacrificijs ea vtebantur.

PLINIVS. ca. de berbena. hanc ligati ad hoſtes ferre ſolebãt. hac iouis ara verit̃ domus purgant̃ luſtraturq̃. li. 25. c. 9. in ꝑncipio. ⁊ liº. 22. ca. 2. ĩ fi. Sꝫ ſciẽdũ ꝙ Diaſ. facit capl'm he gerebotano: ⁊ ſemotim facit capitulũ de piſterion. ideo diuerſa ſũt. ⁊ lꝫ dicat ꝙ prima ſpẽs eiꝰ dicant̃ piſterion nõ loqtur ſm ꝓpriã opinionẽ: ſed voce multoꝝ vt in ca. piſterion apparet. l. gerebotanũ. ⁊ latius iuenies de berbena veruetia colũbaria.

- B erbillum. i. ſerpillũ.
- B erchamichi. vel bernagi. i. origanũ fluuiale.
- B erciticon. gre. ṽciticon. i. piſcis turdus.
- B erengeſif. i. arthemiſia. i. abrotanum. Bereniaſeton. haliabas.
- B erenetia. i. periſtereon.
- B erengi. i. ſerapinum.
- B eregil. ara. liº. de doctrĩa ara. i. petroſelinum. Aui. aliter.
- B erechidies. ꝑdiciados. i. paritaria. Aui. ca. de glutinatõe lactis. ſic vocat eã. q2 valet ꝯ lactis coagulationem.
- Beremaſetũ. l. arthemiſia.

Cap. XCIIII.

Berengemiſch.

ara. gre. oçimũ. lati. ṽo baſilicõ gariofilatũ. Oçimũ qõdam ẽ gariofilatũ qõdã cõe: ⁊ qõdã latũ ẽ plus alijs qõ citrariũ vocat̃. Oçimũ gariofilatũ ẽ illud qõ ab auctoribꝰ
laudat̃. Oçimũ citrariũ ⁊ cõe vituperant̃ ab oĩbꝰ: ẽ. n. oçi
mũ gariofilatũ cõpetẽs medicine ⁊ herba ⁊ ſemẽ: cuꝫ aũt
ſimpl'r ponit̃ in medicina: ſemẽ debꝫ ĩtelligi: ⁊ potiſſime
in el'arijs: ſꝫ ĩ vnguẽtis ⁊ in empl'is herba ĩtelligit̃. eſt ca. ⁊
ſic. ⁊ ſemẽ hꝫ ṽtutẽ cõſtringẽdi ⁊ cõglutinãdi: qõ pꝫ ex eo
q2 ſi ponat̃ in aq̃ ſtatim ĩgroſſat̃. ⁊ fit q̃dã ꝯgluctinoſitas.
herba ipſa ex aromaticitate hꝫ ṽtutẽ cõfortãdi ex q̃lita
tibus ſuis diſſoluẽdi cõſumẽdi ⁊ abſtergẽdi ⁊ mũdificã
di. SERAPION. li. aggre. ca. berẽgemiſch. auc. Yſaac
Berẽgemiſch ẽ oçimũ gariofilatũ: ⁊ folia eiꝰ ſũt ꝑua: q̊rũ
color ẽ mediꝰ ĩter rubore ⁊ glaucedinẽ huiꝰ herbe odorẽ
ſilĩs gariofiloꝝ: ⁊ ſtipes eiꝰ ẽ q̃drãgulatꝰ: cuiꝰ color eſt ſic
color folioꝝ ipſiꝰ: ⁊ ſemẽ ẽ minutũ nigrũ: ⁊ colligit̃ in mẽ
ſe iulij: ⁊ ẽ ca. ⁊ ſic. ĩ fine ſcd̃i. DIASCO. c. oçimũ. Oçi
mũ cuiꝰ ṽtutis ſit penitꝰ iter medicos opio ẽ ĩcerta: naꝫ q̃
auctore criſippo criminant̃: hi eiꝰ vitia ꝑcenſent ꝙ ſit ſtõ
ĩutilis ꝙ oculos ebetat ꝙ iſaniã faciat iecori obſiſtat. ad
dũt ꝑterea. ſi tritũ lapide cõtegat̃ ſcorpiones gigni: cõmã
ducatũ: ⁊ ĩ ſole poſitũ vermes creare: pediculos enutrire.
Affri ẽt putãt hoc eẽ ꝑſuaſum ꝙ ſiqs eo die q̊ oçimũ ſũ
pſerit a ſcorpione feriat̃ nõ poſſe ſaluari. Sꝫ q ĩ diuerſa ⁊
vera opione ſũt hec oĩa falſa aſſeuerãt. qnĩmo ſtõ ꝓdeſt:
eo ꝙ ifl'ones eiꝰ diſſoluit: ⁊ fac̃ alia iuuamẽta q̃ ſm ipm ĩ
feriꝰ dicent̃. POSSE. Cõtra ſincopim ⁊ cardiacã paſſio
nẽ det̃ aq̃ ro. decoctõis herbe ipſiꝰ. ad idẽ valet vinũ ðco
ctiõis ĩ q̊ herba ipſa ſtetit ꝑ noctẽ. ipſa herba valet ꝯ frigi
ditatẽ ſtõi h̃ mõ. decoquat̃ in multa q̃ꝫtitate ĩ vino: ſꝫ me
lius ẽ ĩ muſto. ⁊ poſt decoctionẽ addat̃ vinũ albũ ĩ multa
q̃ꝫtitate. tale vinũ ẽ cõfortatiuũ multũ ⁊ aromaticũ. ⁊ va
let ꝯ ꝑdicta: ⁊ ꝯ ĩdigõnẽ ex friditate. vinuꝫ ẽt decoctionis
ipſiꝰ herbe cõfortat digõnẽ. Cõtra fluxũ vẽtris ex frigidi
tate ſemẽ oçimi cũ modico puluere acatie decoquat̃ ĩ aq̃
pluuiali: ⁊ det̃ patiẽti. Ad matricẽ mũdificam ⁊ mẽſtrua
ꝓuocãda: fiat decoctio eiꝰ ĩ aq̃: ⁊ fiat fomẽtũ: ⁊ ſuppoſito
riũ ex teneritate ipiꝰ herbe ſuccꝰ ipiꝰ herbe pl'uericatꝰ m̃ri
cẽ mũdificat ꝯceptũ adiuuat: ⁊ m̃ſtrua ꝓuocat. herba ipa
ðcocta ĩ vio ⁊ oleo ⁊ natibꝰ ⁊ anchis cataplaſmata valꝫ ꝯ
tenaſmonẽ. Pliꝰ. liº. 20. ca. 12. 13. DIASCORI. Oçi
mũ ſtõ ꝓdeſt qõ iflatiões eiꝰ diſſoluit: ⁊ coctũ ĩ aceto ⁊ ſũ
ꝑtũ aluũ fluẽtẽ repmit: ſemẽ eiꝰ tritũ ⁊ hauſtũ naribꝰ ſter
nutamẽta ĩducit: ṽrucas tollit attramẽto ſutorio tꝑatũ.
Oçimũ ṽo ml'tũ comeſtũ caliginẽ oculis ĩfert: vẽtrẽ mol
lit: ĩfl'ones vẽtris cõmouet: ⁊ diureticũ ẽ. lac mulieribꝰ ꝓ
uocat: cũ polẽta ⁊ oleo ro. vt cataplaſma adhibitũ cũ ace
to modico tumoribꝰ opitulat̃. ꝑcuſſuꝫ ſcorpij mitigat: cuꝫ
vino bibitũ dolores oculoꝝ tollit: ſuccꝰ eiꝰ inũctus caligi
nes detergit: reuma ꝓhibet: ſemẽ eiꝰ bibitũ mel'icis maxi
me ꝓdeſt: diſſurie medicat̃ ifl'onibꝰ ꝓdeſt. naribꝰ applica
ta ſternutamẽta ꝓuocat. et herba ipſa id facere poteſt.
SERAPION. Oçimũ gariofilatũ cõfert ſtõ. et fac̃ di
gerere cibũ groſſũ: et cõfert epati et cordi: et aufert triſti
tiã et ſollicitudinẽ: et odoriferas facit eructuatões: et ape
rit opil'onẽ cerebri. et ꝯfert cardiace: q̃ a fl'ate et mel'ia fit
⁊ qñ comedit̃ aut odorat̃ cõfert opil'oni nariuꝫ. Et idem
auc. Sandarag. auget colerã: et ẽ bonũ emorroidibꝰ. ⁊ eſt
magis tꝑatũ q̃ꝫ maiorana: et q̃ꝫ ſiſimbriũ: nec ẽ ĩ eo de ſic
citate q̃ꝫtũ ĩ illis. Et idẽ Sera. Oçimũ nõ gariofilatũ: nõ
ẽ alicuiꝰ iuuamẽti ĩteriꝰ ſũptũ. ĩmo ẽ grauis digõnis. et ẽ
de cibis q̃ nimiũ generãt colerã. et idẽ auc. Aben meſuai
Oçimũ gariofilatũ acuit viſuꝫ multũ ſubtil'r: et de eo co
medit̃ cũ bedareg. et raffano: et ẽ bonũ fl'aticis ⁊ apit opi
lationẽ cerebri et capitꝭ q̃ fiũt a flegmate. et cõfert catar
ro hũido. Et idẽ auc. Hyp. Oçimũ nõ gariofilatũ ẽ ſiccuꝫ
ĩ nã ſua. et retinet vẽtrẽ. et dixit ruffus ꝙ ẽ ſiccũ ĩ nã ſua:
et cõuertit̃ ad colerã velociter: et mũdificat hũiditates
pectoris: cũ fit empl'm cũ eo qõ reſoluit et maturat et nõ
ẽ alicuiꝰ iuuamẽti ĩteriꝰ ſũptũ. et dixit in liº. de cibis: ꝙ eſt
malũ ĩ cibo ſũptũ et graue digõni: et idẽ auc. Diaſc. qñ ſu
mit̃ multũ ĩ cibo de eo ĩducit obſcuritatẽ viſus. et mollit
ventrẽ: et gñat vẽtoſitatẽ et ꝓuocat vrinã et lac. et ẽ diffi
cilis digõnis. Et qñ fit empl'm cũ eo et alzarton cuꝫ oleo
ro. et aceto ꝯfert ap̃ati ca. et empl'm ex eo confert morſui
ſcorpionis. et eiꝰ ſuccꝰ qñ aufert̃ eiꝰ ſpuma abſtergit viſũ.
et ſemẽ eiꝰ qñ bibit̃ cõfert illi in cuiꝰ corꝑe gñat̃ mel'ia: et
ꝯfert ſtrãguriẽ. et qñ odorat̃ fac̃ ſternutare. et h̃ ẽt fac̃ be
darogi. ſ. herba ipſa. et oꝫ ꝙ ſtringant̃ oculi eius q ſternu
tat hora ſternutatiõis: et multi qdẽ abſtinẽt ab eiꝰ come

ſtione ꝓpterea q2 qñ maſticat̃: ⁊ ponit̃ in ſole generãtur
ex eo ṽmes. ⁊ hoĩes regiõis lyonoy dicũt ꝙ ſi qs comede
rit bedarogi ⁊ pũctatꝰ eadẽ die a ſcorpiõe nõ euadit mor
tẽ ex pũctura illa. Et idẽ auc. humaym. Quãdo repimus
aliquos ex antiqs ph̃is dicẽtes ꝙ ſtringit vẽtrẽ: ⁊ aliquos
dicẽtes ꝙ laxat: videt̃ hoc eẽ ex h̃ ꝙ hẽat in ſe duas ṽtu
tes ꝯrias: ſic̃ caules: qñ q̊ iueĩt ṽtutẽ expulſiuã fortẽ ĩ cor
pore adiuuat ad fluxũ. Et qñ ĩuenit ṽtutẽ retẽtiuã forteꝫ
adiuuat ad retẽtionẽ. iõ q2 ĩ eo ſũt due ṽtutes. ſ. laxatiua
⁊ retẽtiua. Et dixit. bedarog qñ nõ bñ cogtur eiꝰ vapores
nocẽt ſtõ ꝑꝑ mordicationẽ q̃ ẽ in eis. Et dixit ꝙ calefacit
ſanguinẽ: ⁊ deſiccat deſiccatiõe forti. ⁊ idẽ auc. Aben me
ſuay de ſatureia dixit ꝙ acuit viſum ſubtil'r. ⁊ iõ comedit̃
cũ bedarog. ⁊ raffano: ⁊ ẽ bonũ fl'aticis: ⁊ apit opil'ones ce
rebri ⁊ capitis q̃ fiũt a fl'ate: ⁊ cõfert catarro hu. ⁊ idẽ auc.
Alkalamẽ. ⁊ magis tꝑatũ q̃ꝫ maiorana: ⁊ q̃ꝫ çinçiber. nec ĩ
eo ẽ tñ de ſiccitate q̃ꝫtũ ĩ illis. GALIENVS. ĩ lib. de
cib. ca. de oçimo. ſ. nõ gariofilato: peſſimi qdẽ chimi ẽ: ⁊ ꝓ
pter h̃ ĩfamãt qdã ipm dicẽtes ſi tritũ ĩmittat̃ olle vacue
celerrime generat ĩ paucis diebꝰ ſcorpiones: ⁊ maxie qñ ĩ
ſole qs quolibꝫ die calefecerit ollã: ſꝫ hoc qdẽ chachochi
mũ ẽ ⁊ malũ ſtõ. ⁊ ĩdigeſtibile. holus ṽo ita dicemꝰ ipm ẽ
ca. ĩ ſcd̃o: ⁊ hꝫ hũiditatẽ nõ nãlẽ. Et idẽ. 8. ſim. phar. caº. pe
nultimo. Oçimũ. ſ. nõ gariofilatuꝫ ex 2º ẽ gradu calef. hꝫ
aũt hũiditatẽ ſupfluã: vñ nec vtile ĩtra corpꝰ aſſũptuꝫ. ca
taplaſmatũ ṽo exteriꝰ vtile ad cõſumẽdũ. ALMAN.
trac. 3. c. albetarogi qõ exponit̃ oçimũ nõ gariofilatũ ca. ẽ
qõ ⁊ doloreꝫ efficit capitꝭ. ⁊ male nutrit: cuiꝰ comeſtio vtẽ
tis viſuꝫ turbat qñ eo multo vtit̃. ſpma quoq̃ ⁊ lac deſic
cat ori tñ ſtõi ꝯfert. cõroborat. n. ipm atq̃ cordi auxiliat̃.

- B erco. vl' biſſion. i. flos cardi: vnde coagulat̃ lac.
- B erilie. i. piſa legumẽ.
- B erilion ara. i. herba paleſia.
- B erilis. i. corallus.
- B eringi. i. iuſgamꝰ albꝰ.
- B erillus lapis de gñe criſtalli: ſꝫ obſcurior eo ꝓ q̊. l. lapis berillus.
- B eriterõ. i. ſcd̃us pãniculꝰ ſup vẽtrẽ ĩterior: ⁊ noĩatur rotũdus. q2 q̃ſi ſingulatꝰ ab eo qõ tãgit. ipm ẽ ſicut ſpera ſup queꝫ ſunt ſumen ⁊ additiões molles ⁊ foramina.
- B ernanich. i. betonica.
- B ernia. i. pix.
- B ernis. qd ẽ. l. ſandaros.
- B erõgi. i. tortella pro quo l. bedereg.
- B eror. i. ſemẽ magnũ.
- B eronice. ideſt bernix. vel vernix.
- B ers. i. ṽga paſtoris.
- B erſandaru. ideꝫ. vel berſciedumi. berſiendari.
- Berçiadarni. bibac.
- B erſceoſcẽ. Berſeſanum. Berſaſanum.

Cap. XCV.

Berſcegaſten.

ꝑſice: ſꝫ ara. capillꝰ algel. vl' capillus algil. lati. coriãdrũ putei vl' capillus porcinꝰ vl' capillus veneris. gre. ṽo adianton.
SERAP. li. aggre. ca. beſcegaſten. auc. Diaſ. i. capillus
veneris ẽ herba cuiꝰ folia ſil'ia ſũt folijs coriãdri. ⁊ hꝫ ſti
pites duros ſubtiles lõgitudine palmi vniꝰ: ⁊ nõ hꝫ crus
neq̃ florẽ: neq̃ fructũ ſiue ſemẽ. ⁊ hꝫ radicem in q̃ nõ eſt
vtilitas. Naſcit̃ locis vmbroſis ⁊ parietibꝰ ſpelũcaꝝ hũi
darũ. Et idẽ auc. Gal'. ṽtꝰ eſt ei deſiccatiua: ſꝫ nõ hꝫ frĩdi
tatẽ neq̃ caliditatẽ: ⁊ nõ eſt ĩ eo caliditas appens: ſꝫ eſt ĩ
ter duas q̃litates oppoſitas exñs ĩ gradu medio ĩter eas.
vñ ſubtiliat ⁊ diſſoluit. Stephanꝰ de capillo ven. Ab anti
qs vocabat̃ adianton ſiue politricon: vt pꝫ ꝑ Diaſ. ⁊ ꝑ Ale
xandrũ. vñ oĩa iſta. ſ. capillus ve. adianton. politricon ac
cipiunt̃ ꝓ codeꝫ. q2 oĩa hec noĩa q̃ intricon deſinũt. capil
lũ ſonãt. nã tris gre. capillus. trica capilli. vñ gallitricon.
pollitricon. adianton. oĩa illa ab effectu ideꝫ ſũt. ſtringũt
enim capillos: ⁊ multiplicant: caſumq̃ eorũ prohibent.
IO. MESVE. ca. de capillo ven. dr̃ apud quoſdã capil
lus fontiũ ⁊ capillus hoĩs nemoralis. Et ab alijs coriãdꝝ
putei: ⁊ eſt herba cuiꝰ folia ſũt ſil'ia folijs coriãdri viridia
⁊ tenuia: cuiꝰ ſtipites ſũt ĩ lõgitudine circiter mediũ cubi
tũ: ⁊ ſũt ſic̃ pili porcini: ⁊ ſunt ĩ colore iter rubedinem ⁊ ni
gredineꝫ: ſꝫ magis declinãt ad nigredineꝫ. ⁊ ꝓꝑe iuxta ra
dicem eoꝝ: ⁊ quanto magis ꝓcedunt: declinãt ad nigre
dinem: ⁊ ſunt ſine floribꝰ: ⁊ eoꝝ ortus eſt in puteis fõtibꝰ
⁊ locis aq̃rũ. meliores ſũt viridiora hñtes folia: ⁊ q̃ vbe
riores ſũt ſm omnes ꝑtes plãte ipſoꝝ. ſubtiles ṽo ⁊ graci
les ⁊ declinantes ad citrinitatem nõ habent ſpiritum.
GALIENVS. mixta eſt eoꝝ ꝯpl'o. ſunt aũt ꝯpoſiti ex
ꝑtibꝰ terreis ſubtilibꝰ mediocriter aqueis a qbꝰ ieſt ei ſti
pticitas: ⁊ ex ꝑtibꝰ calidis ſubtilibꝰ valde ꝑꝑ qõ ṽtꝰ eoꝝ
cito reſoluit̃ debilis. ṽtꝰ. n. ĩ ðbili ſtõ cito tollit̃: ſꝫ ꝑtes ca
lide poſite ſunt ĩ ſupficie: q̃re vehementiꝰ fit illud. ⁊ h̃ eſt
illud qõ videt̃ oñdere ꝯpl'oneꝫ ipſoꝝ declinare ad latꝰ ca
liditatis: quãuis dicat Gal'. ipſos eſſe eq̃les: ⁊ ieſt eis ex ꝑ
tibꝰ calidis in ipſis vt ſint reſolutiui ſubtiliatiui ⁊ apitiui
opil'onuꝫ: ⁊ ſolutiui nãe: ⁊ ꝓꝑe q ex eis ſũt recẽtes. ſicci ṽo
ſũt ꝯſtrictiui ⁊ ꝓhibitiui curſuũ. nõ eſt ĩ eis malitia: debi
liter tñ purgãt: ſꝫ ꝯfortãt oꝑatiõeꝫ eoꝝ viole: ⁊ caſſiafiſtu
la ⁊ tereniabin: ⁊ qñ ſit ĩfuſio eoꝝ ĩ aq̃ caſei vigorat eos ĩ
ſoluendo: de decoctione autem modicum ſuſtinet.
POSSE. SERAPION. auc. Gal'. Capillus veneris fa
cit oriri capillos ĩ allopitia: ⁊ diſſoluit ſcrofulas: ⁊ qñ bibi
tur frãgit lapidẽ: ⁊ iuuat ad educendũ ſcreatũ hũoꝝ groſ
ſoꝝ q ſunt ĩ pectore ⁊ pulmone. ⁊ ſtringit ventreꝫ. ⁊ idem
auc. Diaſ. elixatura eiꝰ qñ bibit̃ cõfert diſnoicis hictericꝭ
dolori ſplenis ⁊ ſtrãguriẽ: ⁊ frãgit lapidẽ: ⁊ ſtrĩgit ventrẽ.
⁊ qñ bibit̃ cũ vino ꝯfert morſibꝰ venenoſoꝝ: et fluxui ſu
perfluitatũ ad ſtõꝫ: et ꝓuocat menſtrua: et mũdificat pu
erperas: et abſcindit fluxũ ſanguis. et fit empl'm cũ eo vl
ceribꝰ fraudulentꝭ peſſimis: et fac̃ oriri pilos ĩ alopitia: et
diſſoluit ſcrofulas. GALIENVS. 6. ſim. phar. ca. adiã
tũ. ſiccat: ſb̃tiliat: diaforat: nã alopitias curat et ſcrofulas
et ap̃ata diaforat: lapideꝫ bibitũ frãgit. necnõ emiſſiõibꝰ
viſcoſoꝝ et groſſoꝝ q̃ ex thorace et pulmone ꝯfert: ſtrin
git fluxũ ventris. non tamen caliditatem aliquã ĩfert.
DIASCORIDES. ṽtꝰ eiꝰ eſt ĩ folijs ipſiꝰ q̃ elixa ĩ aq̃
et bibita ipa aq̃ aſmaticis diſnoicis hictericis: et diſſurijs
medicat̃. calculos frãgit: ventreꝫ ſtrĩgit: morſus caninos
ad ſanitateꝫ ꝑducit: reuma ſtõi ꝯpeſcit: cũ vio bibitꝰ men
ſtruis ĩpat: aborſũ fac̃: ſãguinẽ reijciẽtibꝰ ſb̃uenit: morſibꝰ
venenatꝭ opitulat̃. alopitias et vlcera q̃ acoras vocãt gre
ci ephticimis purgat. ſcrophas ſpargit ĩpoſita trita et mix
ta lixiuio addito cinere ⁊ laudano et ol'o mirtino ⁊ ſuſino
et vino: capilloꝝ flores coercet ſi caput inde lauet̃. elixa
tura eiꝰ addito cinere et vino id ꝑſtat. A pullis comeſta
ꝯfortat ipſos ad pugnã. vtil'r etiã comedit̃ a pecoribꝰ. Na
ſcit̃ ĩ locis vmbroſis et aq̊ſis et parietibꝰ hũidis et circa
fõtes. Alij tãq̃ recorporatiuã ðcoctõeꝫ ĩ tardis paſſiõibꝰ
laborãtes potãt. ſ. anheloſis ſtõatichis ventris fluori. et ĩ
difficultate mictꝰ: ðſiccat. n. et extenuat. et iõ chiradas di
gerit ap̃a et lapides rũpit ĩ veſica potatꝰ. Ad hũores etiã
gluctinoſos et pingues: aſcendentes etiã a thorace et pul
mone bñ iuuat: et reuma ventrꝭ ꝯſtrĩgit. mediꝰ eſt ãt ĩter
ca. et fri. ꝯpl'onẽ. ĩ colli dolore folia ꝯtrita cũ pipis granis
noueꝫ: et de ſeĩe coriãdri granis noueꝫ cũ vino optĩe dat̃
ad bibendũ ĩtroeũti balneũ: fac̃ etiã ad capillos mulieꝝ
nutriendos ſi ĩ oleo decoquat̃. IO. MES. Sol'one edu
cunt col'aꝫ et fl'a et hũores groſſos et ĩbibitos: et mũdifi
cãt pectꝰ et pulmonẽ. et educũt mãs ꝯtẽtas ĩ eis: et mũdi
ficãt ſanguinẽ ⁊ clarificãt eũ: ⁊ clarificãt colorẽ: et faciũt
acgrere bonitateꝫ anhelitꝰ: et mũdificãt ſtõꝫ et ventreꝫ
et epar: et ꝯferũt dolori eoꝝ: et ſunt medicĩa bona opil'o
ni ẽpis ſplenis ⁊ hicteritie ꝓꝑe: et oĩuꝫ egritudinũ et opi
lationũ: et ꝓꝑe ĩfuſio eoꝝ ĩ aq̃ apij et endiuie: aut ĩ aq̃ ci

cerū nigroꝝ: aut ĩ aq̄ ſeminū q̄tuoꝛ. aut ĩ aq̄ lactis ꝓpē: ꝛ
delet cū oleo camomille ſcrophulas: valꝫ ēt ſyrupus eoꝝ
pleureſi ꝛ pipleumonie ꝛ ꝓuocat vrinā: ꝛ vſus decoctōis
eoꝝ frāgit lapidē: ꝛ purgat matrices fetaꝝ: ꝛ hoc ē de poſ
ſe eoꝝ de eo qđ ptinet ad eos ex ptib⁹ calidis: ſꝫ ex pte ſti
pticitatis eoꝝ ꝓhibēt curſuꝫ materieꝝ. ꝛ abſcindunt ſan
guinē: ꝛ ꝯfortāt ſtōm ꝛ vētrē ne recipiāt ſupfluitates ꝛ ꝓ/
hibēt caſuꝫ capilloꝝ: ꝛ ꝯfortāt radicē eoꝝ. imo faciūt eos
creſcere ꝛ multiplicāt eos ĩ locis vbi oꝫ: ꝛ ꝓpē cū oleo mir
tino aut oleo laudani. ꝛ vīo ſtiptico: ꝛ puluis eoꝝ aduſtio
nē fac̃. ſilr̃ ꝛ abluit̃ ex decoctiōe ipoꝝ ĩ vino caput: ꝛ abſcĩ
dit furfures. Et ſil'e fit ex cinere ipſoꝝ: ꝛ cinis eorū ſanat
fiſtulas lachrimales. Doſis. Potio decoctōis ipſoꝝ qñ q̄/
ritur ꝑ ipſos ſol'o per ventrē eſt circiter lib.i.

B ertaciū.i.ſiler creticū.
B ertal.ara.i.paſſer.li.ō do
ctrina.ara.
B ertanich.i.betōica. Diaſ.
B ertbanichi.i.alleluya.
B erules.i.aq̄a gingiue: cali
dum ꝛ ꝓfundum.
B erulie.i.piſcĩ ſtupefaciēs
q̄ vocat̃ corpigo.
B erꝫ.i.berzad. ꝛ eſt galba/
nū pp excellētē ei⁹ v̄tutē
berzad ſilr̃ dicit̃ kēne. ꝛ
eſt gdam lapis multū ca
rus regib⁹ pro quo.l. ken
ne.bezaad.
B erziticon.i.piſcis dictus
turdus. (rans.
B erziabar.i.a morte libe/
B eſagū. Biſbegi.vel beſſa
gū vel beſtaguum.i.poli
podium.
B eſed.vl' keſeld.ara.ideſt
corallus.non alkeiri ru/
bei floris.
B eſel.i.lapis. (nuꝫ.
B eſera.luchelula.i.galba/
B eſer.i.ſemē. Baſara.ideꝫ
B eſer aſtorech.i.ſemē vrti
ce. (pulle.
B eſer albaſar.i.ſemē ce/
B eſer alchite vel alkite.i.
ſemen lini.
B eſer algoſarel.buſtari.i.
ſemen dauci.
B eſer albada.ideſt ſemen
portulace.
B eſer andebe.ideſt ſemē
ſcariole.
B eſer arſimach.i.ſemē atri
plicis.
B eſer afulgel.i.ſemē raffa
B eſer archenige.i. (ni.
ſemen citri.
B eſer artabul.i.ſemē trifo
lij acuti: ꝛ ē trifoliū ſilue
ſtre.l.handachucha.
B eſer aldel.i.ſemē ſinapis
B eſer altomat.i.ſemē lapa
B eſer batan.i.ſemē (ty.
malue maioris.
B eſer caraſcis.i.ſemē apij.
B eſer coſtum vel cotum.i.
ſemen pſilij.
B eſer culbe.ideſt ſemē fe/
nugreci.
B eſer cheſiti vel theſi.i.ſe
men ſileris montani.
B eſer culbar.ideſt ſemen
coriandri.
B eſer cuctimeri.i.ſemē car
ui ſilueſtris.
B eſer garfi.i.ſemē eruce.
B eſer gheteſt.i.ſemen cu/
iuſlibꝫ ſpēi trifolij.
B eſer liuar.i.ſemē roſe.
B eſer raſina.ideſt ſemen
maratri.
B eſer roſat.i.tandachoa.i.
ſemen naſturtij.
B eſer.vl' ſeth.ſobar.i.ſemē
aneti.
B eſer ſedef.i.ſemē rute.
B eſer thaſas.ideſt ſemen
papaueris.
B eſical'.vel beſſicalis.i.fi
ſalida vel fiſalidos.
B eſpillus.i.ſerpillum.
B eſtarcoton.i.pſilium.
B eſte.i.polipodium.
B eſteſe. Biſteſe.ideſt ma/
cis. Steph.
B eſteſem.i.v̄ga paſtoris.
B eſteguaſten.ideſt capilli
veneris.
B eſulidus.ara.pfiſalidos
.i.alkekengi.
B eſuſtidos.i.nenufar.
Cap. XCVI.

Beta vel bleta.lati.gre.ſtellē.ara.v̄o helk.vel ſelet.
Beta.alia cādida.alia nigra: alia ſilueſtris. itē
greci duo gn̄a faciūt nigrā ꝛ cādidā quā ꝓferunt̃ pciſſimi
ſeminis appellātq̄ʒ firlon: ꝛ ē beta agreſtis q̄ ē beta lata q̄
facta ē ſic̃ ellus alb⁹: vt appꝫ ꝑ diaſ.ca.de elleboro albo. ꝛ
iſta vocat̃ blitis.pro q̄.l.ſachiliemenie. ꝛ lꝫ Diaſ.faciat ſe/
motim capl'm de bleta ꝛ de beta: error ſcriptoris fuit vel
trāſlatoris.nam idē dicūt ꝛ debēt ꝯtinuari illa capitula.
Plinius libro.20.capitulo.8°. ꝛ libro.19.capitulo octauo.
POSSE. SERAPION. li°.aggre.ca.de bleta.ex ea eſt
alba ꝛ nigra: ꝛ in ſapore eius eſt nitroſitas. ꝛ virtus eius ē
que abſtergit ꝛ reſoluit: ꝛ expellit ſupfluitates caliditatꝭ:
quando cum ea fit ſternutatoriū. ꝛ quando bleta coquit̃
egriditur ex ea viſcoſitas ꝛ acuitas: ꝛ fit virtus eius que
ꝓhibet generationem apoſtematis: ꝛ reſoluit reſolutiōe
pauca. in alba vero eſt de virtute abſterſiua ꝛ reſolutiua.
in nigra eſt res ſtiptica: ꝛ ꝓprie in eius radice. Et idē auc.
Gal'.in.li.de cibis. In ea exiſtit humiditas abſterſiua ab/
ſterſione tēperata. ꝛ cum illa humiditate laxat ventreꝫ: ꝛ
mollificat iteſtina: ꝛ ſtōꝫ. ꝛ maxime cū fuerit boni ſenſus.
ꝛ ideo accidit φ bleta eſt mala ſtō. ꝛ ꝓprie illi qui eſt ſicut
dixi quādo vſus eius eſt nimi⁹: ꝛ nutrimentū eius eſt pau
cū ſicut eſt nutrimētū aliarū herbaꝝ. Sꝫ bleta gdē ē ma
gis iuuatiua q̄ʒ molochia in apiendo opil'ones epatis. Ni
gra aūt ſtringit ventrē ſicut lens: ꝛ maxīe quādo cogt̃ ra/
dix eius eſt plus ſtiptica conſtrictiua ventris: ꝛ alia ſpēs
eius ſoluit ventrem. ꝛ ambe gdem ſpecies eius ſunt mali
chimi ꝓpter nitroſitatem que eſt in eis. ꝛ ideo quando fit
ſternutatoriū cum ſucco eius ꝛ melle mundificat cerebꝝ
ꝛ confert dolori aurium: ꝛ quando ex decoctione blete ꝛ
radicis eius abluit̃ caput: aufert lendines: ꝛ mundificat
ipſum a furfuribus: ꝛ quando proijcit̃ ſuper ſciſſuras que
fiunt a frigore confert eis: ꝛ quando coquitur cum folijs
eius curat bothor: ꝛ valet ad combuſtionē ignis ꝛ heriſi/
pillam. Et ideꝫ auc. Aben meſuay. quando coquitur ꝛ co/
meditur cuꝫ fabis digerit cito. GALIENVS.6.ſim.
phar.ca.bletū. Bletū eſt olus comeſtibile fri. ꝛ hu.ꝯplo/
nis in ſcđa manſione a temperata abſtātia. Et idem li.2°
de cibis.ca.de beta. Succus bete eſt mediocriter abſter/
ſiuus qui ꝛ ventrē ad egeſtionem excitat: ꝛ ſtomacuꝫ ali/
quando mordicat: ꝛ maxime illorum gcūq̄ʒ facile paſſibi/
lem habent ipm: ꝛ ꝓpter hoc ipſum eſt eduliū maluꝫ ſto/
maco amplius comeſtum. Alimentū autem ab ipſa mo/
dicum magis ydoneum eſt q̄ʒ malua ad opilationes que
ſm̄ epar. adhuc aūt magis quādo cum ſinapi aut oīno cū
aceto comeditur ꝛ ſpleneticis eodeꝫ modo comeſta ſunt
bona medicina magis q̄ʒ alimētuꝫ. DIASCORI.ca°
de beta. Jecore laborantib⁹ ꝛ ſpleneticis cum ſinapi vti/
liſſime eſui datur. ignes ſacros ꝛ que aduſta ſunt cum al/
bumine illinita reſtringit: vlceribus in capite mananti/
bus facit. item allopitijs cruda trita optime illinit̃. aqua
in qua eſt cocta furfures capitis eliminat. ꝑnonibus aūt
in fomēto adhibet̃. Jniecta cum melle onera ventris de
ponitur. item elixe ꝛ cocte maxime cum lenticula abſcin
dūt ventrē: ꝛ ſine ipſa molliūt ventrem: ſꝫ ambe cacoſto/
matice ſunt. humores nutriūt malos: ſuccus earū narib⁹
ĩfuſus caput purgat: ꝛ ĩfuſus in auriculas mitigat dolorē.
cū radicibus ſuis elixe lēdines mūdāt. fomēto zernis ꝑ/
ſunt alopitijs. antecedente ſcarificatione ĩpoſita capillos
reſtituēt: paſcētia vulnera cōpeſcunt: iteꝫ folia cruda ca/
taplaſmata cicatricib⁹ nigris reddūt colorem.
B etas.i.tuſſis ſicca ꝛ arida. vnde pillule betholie.i. que
fiunt ad tuſſim.
B etadorē.vl' bethadore.i.
ocimum magnum.
B eteta.i.herba q̄ vocat̃ lin
gua cania: ꝛ ē cinogloſſa.
B etharog.vl' bethaogi.i.
ocimū commune.
B ethem gd ē.l.hauud.
B etheth.vel betheſth.i.oē
genus melonis.
B ethera.i.melon.
B ethion.i.ſaluia ſꝫ pliniū
eo φ tuſſi cōferat.
B ethlen.idem.
B ethonia.i.polium.
B etonica.gd eſt.l.baſtarē.
ceſtron.ara.caſtram.ve/
ctonica. Diaſ. Pſyceo tri
phon. Steph.
B ezaar.i.lapis viridis qui
valꝫ ꝯ venenū in q̄ ē tā/
ta v̄tus vt expellat vene
nū.l.lapis bezaar.

B ezaard.vl' bezadarad.vl'
bezarat.i.galbanū.
B erzarad.kēne.berꝫ.idē.
B ezar.i.bautia.
B ezachar.ideſt omnis me
dicina ſimplex cōtra ve/
nenum. Bezardem ty/
riaca.
B ezearicum vel bezeat id
eſt bezaar.
B ezel.i.iſtm̄ vel ꝑforatio
ventris hydropicorum.
B ezer albachat: alij alen/
geſne vel albedanigi id/
eſt baſilicon.
B ezerra catima.i.pſilium.
Bazaracaton.
B iacō.i.ꝯfectio ad tuſſim.
B ibac.i.v̄ga paſtoris bers.
berſandaru.berſicadari.
B ibach. Sera.li.aggre.ca.
bibach.auct. Diaſ.affert̃
ab india ꝛ ſimilis cortici
ſicut cortex mori ꝛ odo/
ris boni: ꝛ habꝫ v̄tutē ca
lefacientē ꝛ fiūt cū eo fu
migatiōes ꝛ ponit̃ in ꝯfe
ctiōibus vnguētoꝝ. ꝛ in
alijs ꝯfectōib⁹ calefacto
rijs: ꝛ hꝫ v̄tutē ſil'eꝫ v̄tuti
calami aromatici: ꝛ q̄ʒdo
fit fumigatio cū eo valet
tortiōi mr̃icis qñ ē ſiccū.
B ibech ideſt tuſſis.
B ibemum.i.almea.
B ibiliſſa.i.papauer ꝯtuſū.
B ibimō vel biblimō.i.por
tulaca hñs lac q̄ vocat̃ al
farfac ꝛ ē ſatis laxatiua.
B iblakiuꝫ vel biblatim.i.
oleander.
B iblas: eſt ſpecies canne
lege baſap.
B iblion vel biblos biblus
.i.papirus. vñ carte fiūt
inde biblos grece liber a
quo bibliotheca.
B iblue ideſt cardamomū
minus.
B ibon.i.camomilla.
B ibone.i.lapatiuꝫ agreſte.
B ibu.i.cepe paruum.
B ica ideſt affodillus.
Capitulū. XCVII.

Bichar vl' bihar.ara.gre.butalmos.lat.v̄o oculus
bouis ven vacce vel cotula. SERAPI.
lib.aggrega.cap.bichar.aucto. Diaſco. Bichar habet ſti/
pitem molleꝫ ꝛ folia ſimilia folijs maratri. ꝛ flos eius eſt
citrinus plus flore camomille ſimilis flori cotule. ꝛ ideo
nomināt eam hoc nomine. Et idē aucto. Galie. Acuitas ꝛ
mordicatio ſunt in ea pluſq̄ʒ in camomilla: ꝛ reſolutio ei⁹
eſt amplior reſolutiōe ipſius. DIASCORI.ca.butal
mos.ſm̄ tanſlatiōem noſtrā herba eſt mollis: cuius folia
ſunt tenuiter ſciſſa: maratro ſimilia: ꝛ caulis eius mollis
naſcēs circa muros ciuitatis. flores citrinos hñs ꝛ vehe/
menter ſplēdētes ac in oculoꝝ ſimilitudinē rotūdos. vñ
ꝛ nomē traxit: floribus camomille ſimiles: ꝛ illa ē herba
que vocat̃ lingua noſtra pucida vel cotula fetida. Et alia
butalmos habens folia coriandro ſimilia naſcens iuxta
muros ciuitatis: cuius flores ſunt ex toto citrini. ꝛ iſta eſt
herba que vocat̃ in lingua noſtra oculus bouis: vel cotu/
la. lege butalmos: ꝛ inuenies cōtrouerſiam in dictis Dia/
ſcoridis de illa herba ꝓpter corruptam tranſlationem.
GALIENVS.6.ſimpli.phar.cap.butalmum ſiue ſe/
men incorruptū vel cappocoronia: vel oculus bouinus.
nominatū quidē eſt ita a floribus qui vident̃ ſecundū fi/
guram ſimilari oculo bouis. ſecundū colorē vero ſimilis
eſt arthemidi: magis auteꝫ multo ꝛ acrius eſt ob hoc ma
gis diaforeticum vt ꝛ ſanet duricies admixtū ceroto.
PLINIVS cap.de butalmo. Butalmo florē hꝫ croceū
oculo bouis ſimilē. vnde ꝛ a grecis nomē accepit: ꝛ eſt hu
ius caule molli folijs coriādri ſimile. naſcit̃ iuxta muros
ciuitatis. AVICENNA lib.ſcđo.ca.bihar. Bihar eſt
que nominat̃ keuſen.i.oculus. roſa eius eſt citrini coloris
rubea in medio. groſſior. roſa camomille ca. eſt in ſecūdo
ſic. in ꝑmo. POSSE. DIASCORI. folia eius trita ꝛ
ceroris addita puſtulas ꝛ duricies apoſtematū ſpargit. ꝛ
ſi flores eius terunt̃ cū croco: affirmant aliq φ ſi poſt la/
uacrū ꝛ balneū eundē quis biberit bonū colorē reſtituet
ꝛ facit ipſuꝫ vomere ꝛ maxime arcuato morbo infectos.
acris eſt. ꝛ ideo diaforetica: ꝛ ꝓpterea ſchetemata ſoluit
cum ceroto. tyrſi eius in cibū ſumūt̃. AVICENNA.
Odor eius cōfert ventoſitatibus groſſis in capite.
B ichicon ideſt confectio ad tuſſim.

B ichi. Bechas. bechi gre.
tuſſis. ide pill'e bichichie.
B iciden.i.ſatirion.
B ida vel bidal ideſt virga
paſtoris.
B idelic.i.balſamum.
B idella.i.ſanguiſſuga.
B idellium.i.bdellum.
B idema.i.albutij radices.
B iſare vl' biſere. dñr arbo
res que bis in anno fru/
ctificant. biſbaſe.
B iſer.i.cardamomum.
B ilaue vel bilauue. Bilbe
ue. Bilue vel bibleue.i.
cardamomū minus.
B ilhiū.i.herba q̄ vocat̃ vn
gula caballina. tuſſilago.
B ilibus ideſt coleris.
B ilimen vel bilimon. bilo
mō.i.portulaca hñs lac.
Pli.li.22.ca.22. poſt ꝑn/
cipiuꝫ. ꝛ vocat̃ alfarſagi.
Bibimon. Bacchlanica
Auicen. (ma.
B iliofiſſima.i.colericiſſi/
B ilis.i.triſtitia vel colera
ſecūdum plinium.
B ilibris. Jſidorus. Sexta
rius duarum.ll. eſt q bis
aſſumpt⁹ dr̃ bilibris.
B iſcoctū.i. Aphriges Gal'.
B iliſcone.i.pulegium.
B imion vel biminio ē ſpe/
cies napi.
B imo.i.affodillus.
B inablon ideſt cotula.
B inamflore.i.de arbore.
B inchum mirti: puto φ ſit
ſup virgultuꝫ mirti hñs
formam plante manus
B ineni vel bineny.i.lapis
barchim. Bireni ideꝫ.
B inꝫ.i.iuſgamus albus.
B ireni.i.lapis de barchiō.
B irenū vas.i.de lapide ꝛ ē
lebes ſuſtinens ignem.
Galie.lib.ſecre.
B ir ſen ē dictio ꝑſica. bir.i.
pectus. ꝛ ſen.i.aq̄a. inde
birſen.i.aq̄a pectoris.
Haly. ſcđa tegni. ꝯmē.31.
B iruach vel birutar ideſt
affodillus.
B irziden.i.herba que vo/
cat̃ teſticulus vulpis.
B iſace vl' biſaſe.i.ruta agre
ſtis q̄ ſm̄ Diaſco.cap.de
ruta. Armel dr̃ moli. Ha.
.6.memiri.cap.ꝑmo. ꝛ.2.
memiri.capl'o.4.
B iſalon viſalon.later.i.te/
gula.lib.de doctri.gre.
B iſancia.i.ſuccus herbaꝝ
diureticarum.
B iſara.i.armel. ꝛ ē ſpēs ru/
te agreſtis quā. Diaſ.vo
cat moli. Armola. Orib.
Alexan. harmola veſa/
ſa. Diaſcori.
B iſſarim vel biſſaruꝫ.i.ru/
ta ſilueſtris.
B iſaxi.i.hermodactili.
B iſbaſe ideſt biſare.
B iſbreci beſſagū.i.polipo/
diū. Biſbeigi ideꝫ. Ste.
B iſbeſe. Biſbaſſe.arabi.i.
macis. Stephanus.
B iſbeig.gd eſt.l.dipteris.
B iſion.i.flos cardi. vñ tin/
git̃. ꝛ eſt flos cartami.
B iſmalua: gd eſt.l. Altea.
B iſmius.i.napellus. Biſ/
ſum.idem.
B iſexi.i.hermodactili.
B iſrigi.i.polim.
B iſſum.i.nappellus. Biſ/
mi⁹ idē. Bis. Hali. Bix.
B iſſion.i.flos cardi. vnde
coagulatur.
Caplm̄. XCVIII.

Biſtorta vel cōſolida rubea.lati.gre.cataphilon.
vel tormētilla: vel porētilla.ara.buſeke.
Biſtorta eſt herba ſimilis pētafilon: niſi qr̄ hꝫ ſeptē folia:
vtrinq̄ʒ piloſa: ꝛ ideo vocat̃ eptaphilon: cuius radix eſt ru
bea ꝛ tortuoſa ſimilis galāge: ſed nō hꝫ acumen. flos eius
auroſus ꝛ ipa iudicat̃ fri. ꝛ ſic. in tertio. Sed notandū φ
eſt ſpēs biſtorte hñs folia ſimilia lapatio acuto: niſi qr̄ co/
lor folioꝝ ex vno latere eſt celeſtis. ꝛ ex alio viridis. flos
eius rubeus ꝛ radix rubea q̄ ab aliquibus vocatur barda
na minor: ꝛ ab aliquib⁹ lappa minor: virtus eius in omni/
bus ſicut virtus ꝑme ſpeciei: ſed remiſſior. POSSE hꝫ
virtutē ꝯſolidādi: ꝛ ꝯfortādi ꝯceptū. ꝯtra diſſuriā det̃ pul
uis biſtorte cū ſucco plantaginis: ad cōſtringēdum men/
ſtrua fiat fomentum ex aqua pluuiali decoctiōis pulue/
ris eius vel ex duab⁹ partibus ei⁹ ꝛ vna ſpice: fiat puluis
qui aſpergat̃ ſupra ventreꝫ ipſo ꝑus melle calido empla/
ſtrato ꝛ iuuat cōceptū. Ad cōceptum iuuandū fiat empla
ſtrū ex puluere eius: ꝛ alijs ſpēbus aromaticis: puluis ei⁹
vulnera cōſolidat: cōtra vomitum ex debilitate ꝛ furore
colere puluis eius cōficiatur cum albumine oui: ꝛ coqua/
tur ſuper tegulam ꝛ detur patienti.

B iſus ideſt pinus magna que ſic dicitur.

B itar vel bithath. Auicē. .i. virga paſtoris.

B itich. i. herba ſaponaria vel herba fullonum vel herba borich.

B itrias: qd eſt. l. zeg.

B itumen iudaicū dcm̄ eſt ſm̄ Dia. ꝙ in iudea inuenit̄. ſ. in ſtagno qḋ dr̄ mare mortuū. l. braſalendi. Aſpaltū ſtercus demōis

B iumi. i. ypicon atricuʒ faleſtrū. iſaricon. ſcopa regia. herba ſcī ioānis. pſo

B ix. i. napellus. (rata.

B ixis ideſt tora.

B iziden ideſt ſatirion.

B laca terrēa. i. terra rubea

B lactaria ē ſil'is vbaſco q̄ ſepe fallit ꝓ ea captaſolys minus candidis cauliculis plurimis. flore luteo hec abiectas blactas ī ſe ꝯtrahit. ideo blactaria dr̄. Plinius. 25. caꝰ. 9.

B lactabiſantia vel blactebizātia. qd ē. l. acchafar.

B lactini vel blactinō ideſt purpurea maritima.

B lāca eſt q̄dā ꝯfectio poſita in antidotario minori Gal'. ⁊ dr̄ blanca per antiphraſim: eo ꝙ ē nigra vl' dr̄ blāca. i. alba: nō ꝙ ſit alba: ſʒ qꝛ purgat humores albos ⁊ flegmaticos.

B lediū. i. pulegiū. Diaſco.

B leſara ideſt tinctura oculos tingens.

B lefaricō. Belefaricon. i. raniculus viridis.

B lefaronxiſta. i. inſtrm̄ ad ſcalpendū palpebras.

B leſi. i. hn̄tes crura retorta verſus intus.

B letus ideſt blitus.

B leta ſicla: ſʒ blitꝰ olus coxilides. idē ⁊ qḋ ē blicus. l. ſachilemenie. ⁊ qd eſt bleta vel blitū. l. betaʒ.

B leta acriō. i. ſicla ſilueſtri ꝓ q̄. l. ſachillemenie.

B liconos vliconos. i. pulegiū lib. de doctrina gre.

B liſaton. i. corroboratiuū.

B liton vel blitus vliton. i. ſachiliemenie.

B oa ideſt rubētes papule. Plin. lib. 26. cap. xi. in fi. ⁊ lib. 24. cap. 8. in. fi.

B oachis. i. bedeguar.

B oaherech arabice. i. criſtallus.

B oaraʒ. ara. tuſſis. al'. i. criſis. lib. de doctrina ara.

B oatrū. i. ydria ſiue lodria

B obas. Bobles. i. bulbus herbeſum. ⁊ eſt balſales baſaleus.

B oblos ematicꝰ. i. bulbus vomificus. ⁊ ē narciſcus

B oblos. Bulbꝰ vl' bobos. Bolbos. i. balſales. voluos grece cepe.

B ocarion vel bocaron. i. pars gutturis vel canna pulmonis.

B ochiron vel bocirō ideſt canna pulmonis.

Capitulum. XCIX.

Boeboengi. ſʒ Aui. li. 2. eſt gūmi horribilis ſaporis. apportat̄ de regiōe occn̄tis ⁊ extimauerūt quidā ꝙ eſt ſandaraca: ſed non eſt firmū. Cōfert aſmati ⁊ vtunt̄ ea luctantes extenuat ſplenem ⁊ ꝓuocat menſtrua.

Capitulum. C.

Boeiſſe aromaticū. AVICENNA lib. 2. capi. boeiſſe. Boeiſſe ē cortex groſſus hn̄s colorem purpureū hn̄s ſaporē gariofoli abſq; dulcedine cinamomi q̄ʒuis ſit dulcior q̄ʒ gariofilus. ⁊ eſt debilior in operationibus ſuis q̄ʒ gariofilus. eſt ca. ⁊ ſic. in ſecundo.

B oen auguē. i. ligua bouis.

B oeteſum. eſt arbor cuius gūmi eſt dragantum.

B olarcos. i. anetem.

B olbos grecꝰ dicit voluis ⁊ eſt bulbus ſpēs cepe.

B olena ī antidotario vl'i. i. quercus nouella.

B oletus. Bolites. volitis. i. ſpecies fongi. Bolos idem. Bolicos Bobletus.

B oliſmus. ē magnꝰ appetitꝰ cauſatꝰ ex inanitōe mēbroꝝ ⁊ repletōe ſtōi: ꝓpter quā inanitōeʒ multū appetunt. ⁊ ꝓp repletiōeʒ ſtōi paꝝ accipiūt: imo minꝰ q̄ʒ appetūt. ⁊ iō dr̄ boliſmus. i. minus bolus: qꝛ minus ſumunt bolū q̄ʒ appetūt. Gal'. ad glauconē. cap. 3. diſtinctōis tertie.

B olus. i. lomorſo del cibo. vnde boliſmus. i. minor bolus. ⁊ bolus. i. terra ſigillata. Saladinus.

B olus romanus vel bolū. eſt q̄dā vena terre q̄ ꝑcipue in armēia repit̄. ⁊ iō dr̄ bolū armenū: ꝓ q̄. l. canarmenū.

B om ideſt bubo. amobach alia ſpecies.

B oma. i. bombix.

B ombas quid eſt. l. goron bombix. vomuix.

B onades. i. barba iouis.

B onaides. Bonades. i. ſemen apy. Oriba.

B ombix. qd eſt. l. goron. ⁊ bōbix. ſil'r vocat̄ vermis q facit ſericum.

B ondacten vel bondachaten ideſt genus pōderis quantum auellana.

B ondata. i. q̄ʒtitas auellāe

B ondoch vel bonoch arabice. i. auellana.

B onich. i. botim.

B oniō. Bomon. ara. i. ꝑdix auis. vel caput eius.

B orabaſis. i. bombix.

B orac. idē eſt qḋ baurach. ⁊ eſt ſpuma nitri.

B orada. alforza vel affella. i. limatura argenti.

B orra ē q̄dā albedo cū aliquali piloſitate vt apparet in folys calamenti ⁊ iuſquiami ⁊ alys.

Capitulum. CI.

Borrago. herba ē ſatis nota. ca. ⁊ hu. ī medio primi. hʒ. n. v̓tutē gn̄andi bonos hūores. valʒ ſʒ Dia. ꝯualeſcētibꝰ ⁊ ſincopātibꝰ cardiacis melicis comeſta cū carnibꝰ. Cōtra ſincopiʒ fiat ſyrupꝰ ex ſucco eiꝰ ⁊ zuccaro. fiat ſil'r ꝯ cardiacā paſſionē addito puluere oſſis de corde cerui. valet ſil'r contra melancoliam.

B oras qd eſt. l. criſocolla.

B orras. Borax. tincar arabice. i. capiſtrum auri.

B orathum ideſt baurach armenum.

B orcas. i. ventus aglonis.

B orebos. i. armoniacum.

B orettra. i. afronitrum.

B orec armini vel boria. i. baurach armenū. Boracum. Stephanus.

Capitulū. CII.

Borich vel oſatis. gre. ara. agiſdo. lati. ſapōaria: vl' herba fulonū. ⁊ ē de q̄ paniculos faciunt: quos herbaticos vocāt ⁊ ſiccāt eos ⁊ ꝑ ſapone vtūt̄. hyeremias ſi laueris te nitro ⁊ ml'tiplicaueris tibi herbā borich maculata es iniqtate tua. PLINIVS ca. ō borich. Borich ē herba ſatis nō q̄ ſatis ꝯgruit ad abſtergēdū pannos. ⁊ iō ipa ml'tū fullōes vtūt̄. Ex folys eiꝰ fcm̄ cataplaſma vulnera magna gluttīat ⁊ cruorē illoꝝ ſiſtit ⁊ reꝑmit tumores: q̄ trita cū melle purgat vulneroſa ſordida ⁊ mūdat maculas. ⁊ mixta cū albumīe oui ſubuenit igni ſacro.

B oringi vel borāgi ē qḋdā ſemē quod venit de ſceni ⁊ ē amaꝝ. ⁊ lati. vocat̄ tortella. l. bedereg.

B oſas vel boſtes vl' boſos ideſt feniculus.

B oſteiedary. i. v̓ga paſtoris

B otāi. votani. gre. i. plāta.

B othor bather. i. eminentia carnis vel puſtula.

B othomarien quid eſt lege buthomarien.

B othor. i. eminētie in cute non nāles ⁊ ſunt puſtule albe pue ⁊ alterius coloris: vel ſūt puſtule pue q̄ ſunt in pueris ꝓpter q̄s iuſſit Ga. infantē ſale trito ſaliri ⁊ faſſiari ⁊ reſoluunt̄ in aq̄ citrina ⁊ variole ſunt huiꝰ generis.

Capitulum. CIII.

Botim ara. gre. terebinthuʒ vel albotin. lati. v̓o arbor grani viridis ⁊ ē arbor. vn̄ emanat terbentina illa qua vtunt̄ arabes eſt dure ſubſtātie tribilis.

SERAPION li. aggre. ca. boti. Botin ē duaꝝ ſpēruʒ domeſtica ⁊ ſilueſtris. domeſtica. ſ. arbor terbētine ⁊ ē botiʒ ſʒ v̓itatē vl' terbētinū: ⁊ ē capinꝰ cuiꝰ lachrimꝰ ē terbētina ⁊ ab eo orit̄ pix ⁊ raſa: vt ap̄pet i. l. teſt. ⁊ fructꝰ eiꝰ eſt granū viride. ⁊ ſilueſtris ē lētiſcꝰ arbor ī mōtibꝰ naſcēs. ⁊ dixit mihi qdaʒ arabs. lētiſci arbor ē ſic̄ arbor glādiū magnaꝝ: niſi qꝛ ē pulchrior ſūmitate. ſ. qꝛ ſūmitates eiꝰ ſunt ad rubedinē ꝺclīues ⁊ ſt̄ folia lenia ⁊ fructū fac̄ ī racemis ſic̄ botrꝰ magnitudinis grāoꝝ granatoꝝ ſilueſtriū: ⁊ qn̄ maturat̄ fructꝰ ⁊ ſunt rubei ⁊ folia eiꝰ ſil'r rubeſcūt: ⁊ qn̄ fructꝰ ꝑfecte maturāt̄ ſūt vtpl'm nigri ſic̄ ap̄pet i. l. maaleb. Sciēdū ꝙ iſta arbor lētiſci: ē arbor q̄ gre. vocat̄ ſcinꝰ cuiꝰ gūmi ē maſtix ſic̄ ap̄pet i. l. meſcehe. folia eiꝰ ſt̄ ſic̄ folia ſorbi: ⁊ odor eiꝰ ē odor ſtinci. nā ſtincꝰ vocat̄ plāta: quā nos regnicole vocamꝰ lētiſcū: īcōgrue tn̄: ex cuiꝰ fructu ex̄hit̄ oleū de ſtico: ſʒ ſcinꝰ ē v̓e lētiſcꝰ. ⁊ ē botī ſilueſtris. Pli. li. 12. ca. 6. GALIE. 8. ſim. ꝓhar. c. de lētiſco. echinꝰ. i. lentiſcus frutex hic ex aquoſa ſuba remiſſe cal'a virtute ⁊ terſtri fri. nō multū cōpoſita ꝓpterea ēt ſtipticat moderate. ſiccat ḡ in ſcḋo iam cōpleto vel tertio īcipiēte. In ea v̓o q̄ ſʒ caliditatē ⁊ fri. ꝺria medius aliq̄liter ē cōmoderatus. ſil'eʒ āt in oībꝰ hʒ eiꝰ ſtipticitatē in radicibꝰ ⁊ ramis in extremis ī pullulatōibꝰ in frōdibꝰ. adhuc aūt in fructu ⁊ cortice. ⁊ ſuccus in folys eius viridibꝰ expreſſus ſil'is erit gradus ſtipticās moderate. vn̄ bibit̄ per ſe ⁊ cū alys pharmacys quaſcūq; diſſinterias ſanans. Et ſubdit. ⁊ ſchimelias. i. ſtinci mōtani. alia quidē exichinus. alia v̓o oligoſchinꝰ nominat̄. maior ⁊ qdē durior ē exichinos. grauior v̓o ⁊ laxior oligoſchīos: fructus āt oligoſchonis ſōniferus ē. oxichinos v̓o due ſunt ſpēs. vna qdē nō fructuoſa cuius nullus vſus ē ad curas. Alia vero fructicoſa ⁊ ſomnifera ⁊ eiꝰ fructus: ſed minus q̄ʒ oligoſchinos ꝯpl'o eoꝝ eſt cōpoſita ex terreſtri ſubſtantia remiſſe frigi. ⁊ aquoſa remiſſe cali.

DIASCORI. ca. terrebinthi. ſ. domeſtici folia ſemē ⁊ coriū ſtiptica ſunt. ſil'i diligētia colligunt̄ ſicut ſcinus. ſemē eius cachoſtomaticum eſt. eſt enim ca. ⁊ diureticum.

POSSE. GALIE. qn̄ bibit̄ lētiſcus per ſe vel cū alys pharmacys q̄ſcunq; diſſinterias ⁊ vētrales diſpōnes curat. ac ēt ad ſanguīs ſpuitiōes ⁊ emoroſagias q̄ ex mr̄ice ⁊ ꝓcidētias ani ⁊ mr̄icis idoneus eſt ꝓprie ypochiſtidos: ſʒ ⁊ ſcimelias. i. ſtincus mōtanus cū ſuis ſpēbus ſi fuerit torrefacti cū vino ⁊ bibant̄ fluxū qui ſm̄ ventreʒ deſiccāt ⁊ fluxū rubeū detinēt ex qbus manifeſtuʒ eſt: qm̄ ꝯpl'o eorū eſt cōpoſita ex ſuba terreſtri remiſſe fri. ⁊ ſuba aquoſa remiſſe cali. ad ſiccandum redolent: ⁊ ad caput vapores mittunt: remiſſe fri. quibus ⁊ ſomnolentos operantur.

DIASCORI. terrebinthū domeſticū vētrē ſtimulat vino mixtū: morſibꝰ occurrit eiꝰ reſina eligenda ē alba ⁊ limpida vitreū hn̄s colorē ⁊ odorē terebīthi retinēs. vtilior eſt oībus reſinis. ſcḋa poſt iſtā reſinā vtilis eſt reſina ſcini. ſicut ap̄pet in. l. hatronig. lʒ aliter dicat̄ i. l. meſcehe. tuſſi ⁊ ptiſicis medicat̄ more ellectuary melle addito toracis vitia cōpeſcit. ventrē mollit erugine campane ⁊ ere vſto ⁊ calcāto vel nitro adiuncto lepras corporis purgat. pus auriū melle ⁊ oleo mixto detergit pruriginez nature nō admittit ꝓfūdas plagas ⁊ vulnera replet ⁊ purgat malaxātibus medicaminibꝰ necc̄ie miſcet̄ dolorē lateris ꝓhibet reſina molli. i. pictuita ⁊ colofonia q̄ ex loco nomē accepit hec vt electuariū data tuſſiʒ medent̄. oēs reſine nō ſunt vnius coloris. nā aut albe ſunt aut mellinū hn̄t colorez. fit. n. reſina liqda de cipreſſo. duriores v̓o reſine ſunt ſtrobillina peſcilina pictuina ⁊ elatina. Eligēda eſt q̄ fuerit odorata vel līpida. ⁊ nō liqda valde: ſʒ vt cera ſit ⁊ nō valde frāgibilis. Melior ē oībꝰ pictuina ⁊ elatina: qꝛ odorate ſunt ⁊ thuris hn̄t odorē. peſcina v̓o ⁊ ſtrobolia ⁊ cipſſina nimiā in ſe hn̄t virtutē. nā ſcinina eſt ſil'is terbētine. lētiſci ſemē folia coriū ramuli vnā hn̄t virtutē cū radice. i. ſtipticā. de cuius corio ſuccꝰ fit: de folys ⁊ de cortice ſic. folia cime radices ⁊ cortex in aq̄ vehemēter decoquant̄ ad ſpiſſitudinē mellis. eſt. n. aq̄ ipſa ſtiptica res. dat̄. n. cuʒ puſca frīda emoptoicis diſſintericis ⁊ ſol'oni vētris ⁊ ē illis ſingulare ꝑſidiū. fluxū mr̄icis ſtringit. cās ſtericas curat ⁊ ꝓpendentia ani. Elixatura folioꝝ eius diuretica eſt de q̄ ſi fractura freq̄nter fom̄tet̄ celerius ſolidat̄. ſuccus folioꝝ eius dentes ꝯfirmat ſi ſepius ī ore teneat̄ q virtutis ē ſtiptice ⁊ ſimilibꝰ cauſis ꝓdeſt: ligno eiꝰ viridi dētes fricati cādidant̄. fit quoq; oleū de ſemine eiꝰ ſil'ibus cauſis neceſſariū: ⁊ capillis cadentibꝰ inunctum ꝓdeſt: eo ꝙ cal'am ⁊ ſtipticā habeāt vim. hanc reſinā maſticeʒ vocāt. emoptoicis vetuſtis cū aqua frīda ſeu puſca ꝑſtolat̄. tuſſiʒ ſedat cū mulſa. cal'o ſtomaco vtiliſſima eſt: ⁊ ructuationibus fetidis ꝓdeſt maſticata. dentifrigys vtiliter adhibetur. candiduʒ vultum facit. fetidum odorē oris longius arcet. gingiuas cōfirmat: pilos qui in oculis naſcūtur contrarios acu vel ſtilo calefacto optime colligit.

B otrachion vl' botracion vel botracium. i. apiū riſus. vatrachion. Pliniꝰ lib. 25. capi. vltimo in fi. Diaſco. kebikegi. Auicē.

B otrea. i. cētaurea maior.

B otrichis vel botricio. i. apium raninum.

B otrion ē ꝑma ſpēs vlceꝝ oculi ⁊ eſt vlcus ī cornea cauum ſtrictū ⁊ mundū. ſecunda vocat̄ lamamoma latius ſuꝑiori minus ꝓfunduʒ. tertia ſpēs vocat̄ argemon in circulo oculi vlcus occupans de pupilla ⁊ ꝯiunctiua. q̄rta dr̄ epithamia. ⁊ ē vlcus ſordidum ⁊ rabidū.

Capl'm. CIIII.

Botris vel botrin. DIASCORI. ca. botris. Botrix eſt herba fructicoſa tota ſpanſa ſuper terraʒ colorē mellinum habēs per interualla furcata virge eius in omnibus ramis ſemine plene. folia habet ſimilia intubo agreſti cum maximo odore ⁊ bono nō inuenit̄ in partibus noſtris: multi ꝓ ſuauitate odoris rebus alys eam adiungūt: naſcitur in locis cultis ⁊ paſcuoſis. Capadocy vero eam ambroſiam dicunt. Pliniꝰ libro. 25. ca. 7. ⁊ lib. 27. cap. 8. POSSE. SERAPION cum vino bibita orthonoicis prodeſt. ſuccus eius bibitus in balneo ictericis colorem reddit. Sed notanduʒ ꝙ plures herbe non inueniuntur in partibus noſtris: ⁊ ideo noſtro ydeomate non poſſunt nominari.

B otrus. i. forma vue cōpoſita ex racemis.

B ouis cornu. i. fenugrecuʒ ſic dcm̄ a ſil'itudine baccaꝝ eiꝰ ad cornua bouū.

B ouis coſta. i. dupleuron. ⁊ eſt dulbub.

B raca ideſt bacca.

B racatos ideſt rana.

B rachium aſeid. ideʒ. ⁊ eſt omnibus notum.

B racon ideſt viſcus.

B radipora. i. grauātia ⁊ ad egeſtionē tardantia iſto vocabulo vtit̄. Gal. lib. dinamidiaruʒ particula prima. cap. de braddiporis. Oriba vero bradipora. i. gn̄ātia poros.

Capitulum. CV.

Braſalendi. ara. gre. aſpaltū. lati. v̓o bitumē iudaicū: ſic dictū: eo ꝙ ī iudea iuenitur. ſ. in ſtagno quod mare mortuuʒ dicit̄ in quo ingredit̄ flumē Jordane: ⁊ ipſuʒ eſt ſpēs napte: ſed non napta: qm̄ napta eſt petroleū vel ſtercus demonū qḋ eſt idē ⁊ eſt ſic̄ oleū liqdū: ſed bitumē iudaicū vel aſpaltū vel braſalēdi q̄ idē ſunt eſt duꝝ vtcunq; qḋ pōt puluerizari: ſʒ nō reſoluit̄ ⁊ hʒ vtcunq; fetorē napte: vt pʒ ꝑ Serap. ⁊ per cōcordiā. Aui. cap. de petroleo. qḋ idē eſt qḋ napta. Adhuc ſciēdū ꝙ aſpaltū ⁊ napta bitumen iudaicū: petroleum ſtercꝰ demonis ⁊ braſalēdi ſunt idē: ⁊ eſt oleū petroleum vel napta ⁊ ſtercus demonis antiquatū ⁊ induratū: qꝛ qn̄ petroleuʒ eſt recēs liquidū eſt ſicut oleū: ſed cū antiquat̄ induratur. Eligendum eſt petroleū qḋ eſt album vel citrinū: vel clariſſime ſuhe: ⁊ qḋ eſt fetidiſſimū: hʒ aūt virtutem igneā. ſ. diſſoluendi ⁊ ꝯſumēdi ⁊ attrahēdi. ⁊ eſt ca. in fine terty ſic. in. 4. SERAPION lib. aggre. cap. braſalēdi. Braſalēdi eſt aſpaltū vel bitumen iudaicū rubeū. Eſt āt in ſicilia hūiditas quedā natās ſuꝑ aquas fontiū quā ponunt hoīes illius regiōis in lampadibꝰ loco olei. ⁊ vocant ipm̄ oleū ſicilinū: ⁊ ipſi qdem errāt in hoc ꝙ ipſa eſt ſpēs aſpalti hūidi ⁊ napte. Aſpaltum v̓o babilonicū quoddaʒ eſt clarificatū ⁊ color eiꝰ eſt albꝰ: quoddā ex eo eſt nigrū. Et idē auc. Ga. q̄dā eius ſpēs generat̄ in flumibꝰ. ⁊ iō repitur hoc maxime natās ſuꝑ cham ⁊ albollōgue. ⁊ in aſlos ⁊ in alys locis pluribus natās ſicut butiꝝ: ⁊ dū permanet ſuꝑ aquā eſt humidū ⁊ liquidū: poſtea deſiccat̄ ⁊ fit duꝝ. ⁊ generatur ex eo in mari mortuo ⁊ eſt mare ſalſuʒ vltra terrā ſeni: ⁊ nō eſt ī eo aīal aliqḋ: ⁊ venit ad ipʒ flumē Jordāe. CASSIVS felix ca. de petroleo. Petroleū. i. oleū petre. Jnuenit̄ aūt in locis ſulfureis. fit. n. cum pinguedo

terre ⁊ aque actione caloris ad igneas cōuertitur partes. inuenit̄ etiā ſuper lapides quod quidem per eos reſudat ⁊ in eis eſt ⁊ ſuper mare īuenit̄: ſed id eſt nigrū. poſtea vero ꝑ excoctōem fit albi coloris: q̄nq̄ etiā citrini. in grecia ⁊ ī marinis partib⁹ iſta opant̄. DIASCORI.ca. aſpaltum. Aſpaltū ē bitumē iudaicū: ⁊ ei⁹ aliud eſt aridū. aliud liquidū. vn̄ bitumē iudaicū qḋ fit in lacu iudee q dr̄ aſſaltiten: coagulatio eius ꝑ ripā ipſi⁹ lacus inuenit̄ ⁊ naute vadunt cū ſtafa: ⁊ ſic eā colligunt ⁊ ſiccant ⁊ vendūt. Aliud genus eſt qḋ neq̄ ferꝝ neq̄ aqua rumpere poteſt niſi tm̄ mēſtrua mulieꝝ aut ſanguis hircoꝝ. Et ſi volueris rumpere ſic rumpe: tolle filū de lana ⁊ intinge ipm̄ in ſanguine ⁊ ſic incide. Eſt aūt bitumen ſummū purpureū odoris grauioris: reprobabile autem nigrū eſt. Adulteratur aūt pice mixta. Reperit̄ autem babilonicū bitumen album ſeu nigrū lōgo interuallo rapiēs ad ſe ignē. omne vero bitumen hꝫ virtutē malacticā ⁊ diaforeticā ⁊ hꝫ vires viſcide ⁊ etiam efficaciter relaxantes. Eſt etiā acris ⁊ ſtiptice qualitatis: ⁊ per hoc ꝙ auſterium infrigidat: deſiccat vero in vtroq̄: ⁊ ideo ad putredinē ⁊ ad reuma vtile eſt. liqdum vero bitumē in babilonia generatur ⁊ alopinia ⁊ ſicilia. reperit̄ etiā natans ſepe in fontibus recorporatiuā habēs virtutē. AVICENNA. Petroleū album note ſpēi eſt: ⁊ nigrū eſt colamentum picis babilonie. ca. eſt ⁊ ſic. vſq̄ ad quartū: eſt ⁊ ſubtile ⁊ ꝓprie albū reſolutiuum liquefactiuum aperitiuū opilationū. POSSE. Contra arteticam podagram: ciragrā paraleſim yliacā paſſionē ſtranguriam ⁊ diſſuriā fiat partium dolētium inunctio. Contra yliacam paſſionē quidam dant in quantitate. ℈.i. ⁊ ad plus. ℈.ij. ⁊ multotiens curantur: ſed non debꝫ dari ī eſtate nec colerico nec debili: niſi ſit materia frigida. Cōtra fortē podagram ⁊ yliacam buliat in ſucco ebuli petroleum ⁊ colatura det̄ patienti. Contra vitium lapidis ſummū remediū eſt puluis lapidis lincis buliat in petroleo ⁊ colatura per ſiringā inijciat̄. lapis enī confirmatus frangit̄. ꝓus tamē dꝫ fomētari virga ex aqua decoctiōis malue ⁊ olei: vt extendantur ⁊ aperiant̄ meatus. Contra ſuffocationem matricis fumus eius poſiti ſuper carbōes ꝑ nares recipiat̄. Cōtra caſum matricis fiat ſuppoſitoriū ex bombice intincta in petroleo. Cōtra aſma ⁊ tuſſim antiquā pectus ꝓus inungat̄ bene vt bene digerat medicinam ⁊ det̄. ℈.i. vel. ij. Cōtra vehemētem frigiditatē ſtōi inungat̄ ex eo ſtomacus. Sed notandū ꝙ quādo dat̄ petroleum debet poſtea dari aliqd frigidū ⁊ humidū: q2 petroleū excoriat. fri. ṽo. ⁊ hu. lenit. DIASCORI. Aſpaltum tumores reprimit: offocatiōibus ſtericis occurrit cadentes m̄rices ſubleuat fumigādo epilēticos. fumus ei⁹ ꝓuocat cum caſtoreo. mēſtruis impat: tuſſim ſedat. aſmaticos ⁊ diſnoycos ad ſanitatē perducit. morſibus venenatis occurrit: ſciaticis ꝑſtolat̄. ciliacis datur in modū cataputie ⁊ maximū ꝑſtat effectum. coagulatū ſanguinem cū aceto reſoluit. diſſintericis cum ſucco ptiſane ſuppoſitus curat. Catarꝝ ſuffumigatione compeſcit. dentiū dolorē appoſitum mitigat. podagricos ⁊ arteticos cū nitro ⁊ cera vt malagma impoſitū curat. AVICENNA. Confert doloribus anchaꝝ ⁊ doloribus iuncturaꝝ ⁊ ꝓprie album ⁊ cōfert doloribus auriū frigidis ⁊ confert albugini oculi ⁊ aque deſcēdenti. Et nigrū ex eo ēt confert aſmati ⁊ tuſſi antique. bibit̄ enī paꝝ ex eo cum aqua ca. ⁊ ſedat dolorem ventris pungitiuum: ⁊ ventoſitates: ⁊ quādo fit ex eo licinium interficit vermes ⁊ proprie nigrū. ⁊ comeditur pōdus. ʒ.i. de eo ⁊ frāgit ventoſitatē veſice ⁊ frigus matricis: ⁊ confert puncture epithimatum.

B raſil ideſt bratan.

B ragina. i. comiſſura duarū cellulaꝝ ī ſummo capitis vbi ē v̄tus fātaſtica

B rain. i. corroboratiuum.

B rameatis. i. ſimile lane.

B ramia vel braſſia ideſt ſemen vitis.

B ranca leōis. i. herba flaura.

Capitulum. CVI.

Branca vrſina. herba eſt. cuius folia ſunt magna ſicut folia caulis: ſed inciſa ſicut branca vrſi. in medio corum orit̄ ſtipes in cuius capite ſunt multi flores ſpinoſi concluſi. calida eſt ⁊ humida in ſecundo. virtutem habet mollificandi ⁊ maturandi ⁊ leniendi.

POSSE. Cōtra ariditatem membrorum ⁊ vitium ſplenis fiat vnguentum ex branca vrſina ꝯtrita ⁊ macerata diu in oleo ⁊ colature addatur cera ⁊ fiat vnguentū contra vitium matricis ex frigiditate ⁊ ventoſitate. ℞. ſucci brance vrſine. ℥.iiij. herbe ſauine ſaluie maluarum maiorane roriſmarini pulegij arthemiſie abſinthij abrotani. añ. M.ij. gariofilorum. ℥.ij. cinamomi. ʒ.ij. ſpice. ʒ.ij. ciminī. ℥.i. picis grece. ʒ.i. galange. ʒ.ij. thuris maſticis. ana. ʒ.iiij. boli. ℥.i. cere albe. ℥.viij. vini greci. lib.ij. lardi ſcrofe rotulum. i. predicte herbe piſtentur cum lardo predicto: deinde ponantur ſuper ignē cū vino ⁊ ſucco predicto donec coquat̄ vſq̄ ad cōſumptionem vini: deinde coletur ⁊ iterꝝ reſoluat̄ in igne ⁊ addita cera eliquata ponant̄ ſpēs predicte ⁊ dimittant̄ coagulari ⁊ vngat̄ venter.

B randiſpoſia. i. tarda digeſtio. Sa. 8. memiri. ca. iz.

B ranci patho grece ꝓ morbo dicitur.

B ranhiaſis. gre. raucedo.

B rancus catarr⁹ vel branchos. i. apa fauciū. ⁊ ſunt amigdale. Salie. 7. memiri. cap. primo.

B rania vl' bratia cobrania ideſt ruta agreſtis.

B raſaueſten ideſt capillus veneris.

B raſſica. i. caulis. vnde macer. caulis romana grecorum braſſica lingua ꝓ q̄ lege combin. Plini⁹ lib. zo. cap. 9. in principio.

B raſſica ruſtica ideſt apokimum.

B rata. ſm̄ Pli. li. iz. ca. i8. vltra mediū eſt arbor in bellincos naſcens ciꝑſſo ſilis: exalbidis ramis: iocundi odoris vt odor cedri accenſo igne. ⁊ illa eſt prima ſpecies ſauine.

B rachi vel bratreos. eſt ſecunda ſpecies ſauine.

B rateos vel bratheos. gre. i. ſauia vracteos macer.

B ratea. i. aurea lamina.

B regma ideſt mucus naſi digeſtus.

B requequiō. Prequegon ideſt antepſica.

B reſillum ideſt batam.

B retima capitis. qdam dicunt ꝙ eſt occipitiū capitis. qdā ꝙ ē comiſſura: qdā ꝙ ē mediū capitis.

B retrachiū. i. ſiler creticū.

B ribetmē. i. ſifac qḋ ē ſup zirbū: ⁊ ſup ipꝫ ē mirach ⁊ lacertus ventris.

B ritonica ē radix piſtereō

B rio. Diaſco. cap. brio. herba eſt duoꝝ cubi. longa. v̄gas multas ⁊ teneras hn̄s in qbus folia naſcunt̄ lepide ſimilia mollia ⁊ alba ⁊ in ſummo v̄gaꝝ ꝓfert ſemē florē albū hn̄s. POSSE. DIASCO. virtus eius eſt q̄ cū ſucco ptiſane cocta a cappadcoys comedit̄ ꝓpter frigiditatē ſtōi ⁊ ſemie ei⁹ ꝓ pipe vtunt̄: miſcētes in cocturis ⁊ reliqs eſcis. Alij memorāt hāc empetigies mederi.

B rionia. i. vitis nigra q̄ gre. dr̄ ampeleos melena: ⁊ ē idē qḋ ſicida vel cucurbitinus vel cucurbita ſilueſtris.

B rion. i. muſcus ſtāgnus. i. vſnee herba ē duoꝝ cubitoꝝ lōga v̄gas multas ⁊ tenues hn̄s ī qbus folia naſcūtur lepido ſil'ia mollia ⁊ alba ⁊ in ſūmo v̄gaꝝ ꝓfert ſemen florē albū hn̄s. Et ſic hoc nomē ꝯuenit trib⁹ rebus.

B rion maritimū vel briū. i. herba q̄ naſcit̄ ſup ſaxa ī mari ſm̄ ꝙ dicit Diaſco. in cap. de licena: qm̄ licenā vocat brion: ⁊ eſt facta ſicut vſnee. vn̄ brion. i. vſnee maris: ⁊ nō eſt alga. vt qdā dicunt: qm̄ Diaſco. facit caplm̄ aliō ſemotim de alga. ⁊ cap. de licena. Nam ponit caplꝫ de aloſachne. i. de alga. ſicut apparet ſi leges in Diaſco. literam aloſachne: ſed pro brion. l. aynech. Plini⁹ li. z7. caplō. 8. poſt principium. ⁊ libro. iz. capi. z9. in ꝑncipio. Salic. primo memiri. caplō primo.

B riocteris. DIASCO. ca. briocteris. herba eſt cuius radix aſꝑſa ⁊ ſtricta ⁊ ſibi coherens guſtu dulcis facit haſtas duoꝝ cubitoꝝ ſpinoſas. Naſcitur in locis algoſis que cataplaſmatibus adhibita omnibus vulneribus impoſita ⁊ quottidie mutata medet̄.

B riſara. i. mons quidam.

Capitulū. CVII.

Britanica DIASCO. cap. brictanica. Brictanica herba eſt hn̄s folia ſimilia lappatio aggreſti: ſꝫ paulo nigriora lanoſa guſtu ſtiptica. haſtā vero hꝫ lōgā ⁊ radicē paruā ⁊ tenuē. folia eius exiccant̄ ſuccus eius collectus in ſole ponit̄ ⁊ ſiccat̄ ⁊ eſt illa virtus ſtiptica. Plinius libro. z5. cap. 3. Auicen. dicit bertanich. a quibuſdā damoſamos in modum lactuce creſcit in locis montuoſis humidis argiloſis ⁊ aſpis. POSSEDIA. ſuccus eius ſiccatus in ſole ꝓdeſt vulneribus vel cancris oris ⁊ faucium cum vino ⁊ his qui ptiſim incurrunt. quidam dicunt ꝙ eſt lapatium acutum.

B rizia. i. liquiritia.

B rocata. ē qḋdā cataplaſma qḋ recipit abſinthiū rutā arthemiſiā ide eq̄liter. piſtātur ſubtil'r ⁊ miſcent̄ cū melle ⁊ oleo ⁊ cimino ⁊ buliūt aliq̄liter ⁊ tepidū cataplaſmat̄ ſup membrū ⁊ mirabiliter ab eo remouet dolores.

B rochicon. ⁊ vroco. gre. ꝑs gutturis vl' cāna iꝑa pulmonis. Pau.

B romos. Ste. ē hamemanum maſſum. Pli. li. zz. cap. vltimo ꝓpe fi.

B rococelon. i. tumor creſcens intra ceruicē ⁊ tracheā artariā. Cor. celſus

B romis vel bromus. i. auena. lib. de doctria greca.

B romū. i. ſpuma mari: qm̄ dr̄ eſſe plena bramo. Alexāder cap. de diſſinteria qn̄ ingt cū ea febris adeſt. vlcera imbromidantur ⁊ ſordidāt̄. ⁊ ſꝫ Diaſ. eſt ſcḋa ſpēs altionij que eſt ſpuma maris.

B ronchos grece ideſt brāchos.

B rothus arthemidis ideſt botris.

B ruca. bruca erecta. brueria ideſt thamariſcus.

B ruach ideſt affodillus.

B rucus ideſt ramus.

Caplm̄. CVIII.

Bruculus. eſt ſpēs locuſtaꝝ que aliquando intātum abūdant in terris arabū ꝙ terram tegūt ⁊ fruges comedūt. ⁊ herbā. quare ꝯtra eas cōgregant̄ ſicut in exercitū ipſoſq̄ colligunt ⁊ comedūt inſalſos ⁊ ſalſos. Et ego vidi eos ſalerni āno dn̄ice incarnationis. i z97. ALMANSOR trac. 3. ca. de bruculis. Bruculi qui ſaliti nō ſunt paꝝ calefaciunt ⁊ inflatiui exiſtētes ſꝑma augmētant. ſaliti v̄o plus calefaciūt ⁊ ſitim efficiūt ⁊ ſunt mali nutrimēti: ſanguinē quoq̄ adurunt.

B rumaria. i. lētopodiō. ⁊ ē ciclamē vl' bothormariē Dia. artāita leucopodiō.

B runeria vel brunete: idē quod ſupra.

B runcus podagra lini. haſta lini cuſcuta idem.

B runō talaſumi. Brion. i. muſc⁹ mari thabelebū.

Caplm̄. CIX.

Bruſcus vel bruſus oībus ē not⁹. PAVLVS cap. de bruſco. Bruſcus folia ei⁹ ſunt ſicut folia mirti cū extremitatibus ſpinoſis faciēs plures ſtipites cum fructu rubeo. ſicut fructus ceraſi. ⁊ eſt tēperati caloris. vt Hyp. ⁊. G. teſtāt̄. POSSE. PAVLVS ſuccus folioꝝ eius expreſſus in ore tentus oris vitia emēdat: ꝓdeſt ſtomaco ⁊ dolori ventris ⁊ colere temperatus cum lacte ⁊ inunctus vitia oculorum emendat: potatus cum zuccaro emoptoicos ſanat ⁊ petram frangit: ſuccus eius coctus ⁊ bibitus coleram ⁊ mēſtrua expellit: puluis radicis eius vulnera bene ſanat.

B uatim ideſt panicum.

B ubanum ideſt olibanum Halyabbas.

B ubas ideſt napo.

B ubeſtin. dic̄ Pli. li. zz. ca. zz. añ me^m ꝙ ē planta q̄ q̄uis a greco in cibis laudet̄. bouū tn̄ eſt venenū. ⁊ eſt herba coriandri.

B ubezs ideſt adarcis.

B ubignon. bubognon. bubognum. i. mādragora.

B ubleſtis. i. aīal raꝝ qḋ eſt in italia ſil'imū ſcarabeo lōgipedū duoratū tacto felle ita inflāmat vt rumpat. Pli. lib. zz. cap. zz.

B ublotē. i. marrubium nigrū. ſiue ſilueſtre ⁊ marrubiaſtrum.

B ubo. i. apa inguinis.

B ubo auis. i. lobuffo.

B ubomon eſt hertomū. i. actimus. Stephanus.

B ubon ideſt inguen.

B ubona ideſt carbūculus durus vel diuturnus.

B ubonium. i. inguinale.

B uboncelent vocant greci quando tibie varicib⁹ implicantur vel inguen. Cornelius celſus.

B ubonocilli dn̄r hn̄tes rupturā inguinis. Paulus.

B ubue. i. fenugrecum.

B ubagi. Bubugi. i. radix capparis. Haly.

B ubul. i. cepe ſilueſtre.

B uburiſm⁹. i. rugit⁹ inteſtinoꝝ: ⁊ ē nomē fictitium.

B uchada ideſt parue eminentie ſicut puſtule.

B uceron ideſt fenugrecū. Plinius. zi. cap. 7.

B uchida. i. buchada.

B uchormariē ideſt buthomarien.

B ucholide. buchōlies. bucolide. i. herba ſimilis camomille ⁊ ē cotl'a fetida

B uchuch. i. cime vel lecti.

B uchurſudel ideſt fumigatio nigra.

B uchum vel bucum ideſt manthethabon.

B uchor. ara. vapor fumigiū.

B ucie ideſt vitis albe.

B uctida. plāta ē q̄ carem⁹ ſatis ſtiptica ⁊ vulnerū ſolidatiua cortex eius laxat ventrem.

B udacogi vel budaregi. i. ozimum.

B uderegi ē ſil'is eruce quā Dia. eriſmō vocat ⁊ ē bedereg. Budericis idem.

B uctim. i. panicum.

B ugamis. i. amomum.

B ugamum ideſt aſara.

B ugee. i. herba de bugea. q eſt loc⁹ barbarie ī littore africāo. l. abes ⁊ guzema ⁊ plūis bugie. darſiſabā Almāſor. Buzee.

B ugenis. Buyanis. i. paucedanum herbaturum. Serap. Auicen.

B ugetigi. vel begerigis. hꝫ cepas paruas ſimiles cepis croci. folia ſil'ia folijs porrorū. flores ſimiles floribus viole. ⁊ dr̄ ꝙ eſt ſpēs hermodactili.

B ugi ideſt alcubigi.

B ugieniſum. i. cerefolium.

B ugiliſſe. i. lactuca aſini.

B ugloſſa. bugloſſos. bugoſſos. i. ligua bouis. Eufroſinū. Pli. li. z5. cap. 8.

B ugloſſon. gre. i. piſcis dictus ſolea.

B uguridis ſunt ea q̄ fiunt campeſtribus armis.

B uheregi. ē ſimilis zedoarie qua caremus.

B uiat ideſt quercus.

B uincli eſt q̄dā ſpēs fraxini.

B ul. i. mirica ſiles. Albma. lib. zz. cap. equi.

B ulatriron. i. polium.

B ulb. i. milium ſolis.

B ulbe. i. fenugrecum.

B ulb⁹ eſt oīs radix tunicata apud Pliniū maxīe.

B ulbus agreſtis quid ē lege coliticon.

B ulb⁹ benetatio ideſt alumen ſciſſum.

B ulb⁹ ematic⁹. i. radix narciſci. ſic vocat eā Dia. ca. ḋ narciſco ⁊ vocat̄ ab eodē bulb⁹ ematic⁹. ſil'r q̄dā q̄ noīat̄ hermocales.

B ulbub vel bulbul. i. cepe ſilueſtre vel cepe canis.

B ulbus fiſticus ideſt ſcilla vel ſquilla. l. baſal. bulb⁹ ruffus idem.

B ulb⁹ merepſic⁹ quē Dia. nauſcatilem vocat folia ei⁹ ſūt ſil'ia bulbi nr̄i in q̄ fructice eſt bulb⁹ niger.

B ulb⁹ ſtudiū. i. flos lupuli.

B ulb⁹ vomicus vel vomitorius. i. narciſcus. Bulbus emeticus. Diaſco.

B ulceis. i. adarcis.

B ulcus ideſt flos.

B ulc. i. cucumeres indi ⁊ ſūt ſil'es fruct⁹ capparis ⁊ ſunt amari ca. ⁊ ſic. ī ſecūdo. ⁊ vocāt̄ bel. ſel. fel. ſil' deſcripti a ſerapiōe.

B ulge ideſt citonia.

B ulgij afrac. i. lappago.

B ullos ideſt bullos ⁊ ē arbor glandis.

B ulmos. i. boliſmus vel fames vaccia. bulimos vulimos grece.

B ulogos ideſt lippum.

B ulufar ideſt nenufar.

B ulus grece napo.
B uloquinum ideſt man/ dragoꝛa.Diaſco.
B ulot.ara. glans vel caſta nea.⁊ eſt ſpēs eius.
B ulengi ideſt abſinthiuꝫ. Halyabbas.
B ulunge.arabice ciconia.
B unca ideſt bunchū. bun/ cheum. Auicen.
B umon.i.action.Diaſco.
B union.grece napus.
B ulzuzemet.i. vrīa catuli.
B umas.Bubas.i.nap⁹ vel rapa agreſtis.Stepha.
B undata.bunadata. bun/ data. i. auellana. Bun/ duc ſimiliter.
B unc.i.affodillus.
B umeliā.i.furunculuꝫ.Et bumelia ē vna ſpēs fra/ xini.Pli.lib.16.cap.14.
B umelianos.i.tapſia.
B umodes.i.pix marina. ⁊ eſt pix naualis.
B umodes.i.marin⁹ piſcis.
B umonides.i.policaria.
B umos vel buntos.i.flos.
B unigi.i.boꝛongi.
B unicuꝫ mirti.i. illud qͦ ē ſup virgultuꝫ mirti hñs formā plante manus.
B unum ideſt polium.
B upluró. Plini⁹ li.22.ca⁹ 22.i me⁹ de herbis ſpōte naſcētib⁹ bupluro in nu/ mero herbaꝝ ſponte na/ ſcētiū hāc greci hñt cubi tali caule folijs multis longiſqꝫ capite aneti lau datū in cibis ab Hyp.in medicīa a glaucone ⁊ in ꝯdro ⁊c.ſonat ī greco bo uis coſta vl' coſta bouis.
B upſtim vel b ubtiſti qd ē .i.bubeſtin. Bupꝛiſides
B upuró.i.puplitró. (idē.
B urachet.ara.i.anax.Aui/ cenna hac.
B urachum ideſt baurach. Halyabbas.
B urame.i.alfeſire.⁊ eſt vi/ tis alba.Serapion.
℄ Capitulum. CX.

Burchidi vel burchdi.ara.gre.papir⁹.lat.vͦ car tafilago vel papir⁹ paliur⁹ vapoꝛium.
SERAP.li.aggr.c.burchdi. Burchdi.i.papir⁹.vñ fiūt charte ⁊ alio noīe vocat̄ carta.vñ cartaſic ſcribit̄ a paulo ꝙ ē qdā plāta iūcoſa paluſtris quā arabes burchdi vocāt ⁊ ē papir⁹ ex q̊ fiūt charte ad ſcribēdū.⁊ ſubdit. Eſt ⁊ ali⁹ papir⁹ q dr̄ burachi ⁊ ē herba naſcēs ī locis hūidis hñs fo lia lōgā vt gladiolus:ſꝫ nō ſūt acuta.⁊ ē ali⁹ a papiro ſupio ri.Et ē alius papir⁹ quē latini vocāt papiꝝ:vel chartafila go q̊ vtunt̄ ſacerdotes ꝓ viuificādo lumina in eccleſijs.
PLINIVS li.13.ca.xi.i 2.de papiro.Eſt herba de q̄ fiūt charte velut iūcus latus q̊ faciūt arabes chartas ⁊ ſexte/ riola pua vbi ſpēs iuoluūt̄:q̄ ſexteriola dñr kirtas ⁊ lōgū īde ſmonē facit ī alani. POSSE SERAP.aucto.Dia. Burchdi.i.papir⁹.vñ fiunt charte vel ē plāta aq̄tica de q̄ fiūt charte:⁊ ē notū:qꝛ ex eo fiūt charte ⁊ vocat̄ fiſtula:qꝛ vtunt̄ ea medici qñ volūt dilatare oꝛificia fiſtulaꝝ: ⁊ qñ volūt ea vti īfundūt eū ꝑmo in aq̄.⁊ poſtea ligāt ſup eū li gnū ⁊ dimittūt donec deſiccant̄:⁊ poſtea diſſoluunt ⁊ po nūt in fiſtulis:qm̄ qñ manet ī eis implet̄ hūiditate. ⁊ tūc hūefit ⁊ dilatat̄ ⁊ radix ei⁹ nutrit nutrimento pauco: ⁊ de ſiccāt eā babilōici ⁊ ꝓjciūt ſubaꝫ ei⁹ ⁊ vtūt̄ ea ī ptib⁹ illis:
DIASC.ſm trāſlatōꝫ nr̄aꝫ ca.papir⁹. Papir⁹ vñ char ta alexādrina fit vtilis ē. Nā cineres ei⁹ vulnera ſoꝛdida oꝛis ⁊ toti⁹ coꝛpis limpidat.hec charta ꝯbuſta facere no/ uit. GALIENVS.8.ſim.phar.cap.papir⁹. Papir⁹ hec herba nō adminiſtrat̄ in medicīa ſola:ſꝫ poſtq̄ īfundit̄ ⁊ cōburit̄.⁊ hec īfundit̄ ī aceto ⁊ vino:vel cū vino ſolo īcar nat vulnera recētia ⁊ maxīe in circuitu appoſita: ſed hec gdē mā eſt velut q̄dā ſuſceptiua ſanatiuoꝝ pharmacoꝝ.
AVICENNA li.2.ca.papir⁹. Papir⁹ ꝯfert fluxui ſan guīs ⁊ ꝓhibꝫ eū ipſi⁹ cinis ⁊ pulueriꝫat̄ ſup vulnera recē/ tia ⁊ cōſolidat ea.qñqꝫ vͦ īfundit̄ in aceto ⁊ exiccat̄ ⁊ in/ tromittit̄ fiſtulis oībus vulnerib⁹ ambulatiuis ⁊ vlceri/ bus. ei⁹ cinis ꝯfert coꝛroſiōi oꝛis ⁊ retinet ſputū ſanguīs. Sumat̄ ⁊ inuoluat̄ lino.⁊ dimittatur donec exiccetur:de inde ſuper emoꝛroidas ponat̄. ⁊ tunc cōfert eis.
B urdo ideſt miluus.
B urma vel burmati.i.vas terreum inuitreatum.
B urida.Buchiſa eſt ſemē nigꝝ ſil'e pipi q̊ carem⁹.
B urot.i.glās ⁊ ſm quoſdā caſtanea ē ſpēs eius.
B uruch.i.affodillus.
B uruma ideſt medicīa in/ da ſic vocata.
B urūgi. abrongi.i.boꝛōgi. ſemē baſilicōis maioꝛis. Raſis ſcdo affoꝛiſmoꝝ.
℄ Capitulum. CXI.

Buſach ideſt ſputū. SERAP.auc. Gal'.lib. ſim. phar.c.buſach. Buſach.i.ſputi hñtl ſtōꝫ re pletū cibo:ē valde debilis v̄tutis.ſputū vͦ famelici ē foꝛ/ te:⁊ ē reſolutiuū abſterſiuū. POSSE SERAP. Curat vmbilicū infantis qñ linit̄ cū eo omni die:⁊ qñ maſticat̄ frumēto:⁊ ponit̄ ſupꝛa apata coꝛpoꝝ ruſticoꝝ maturat ⁊ reſoluit ea ⁊ abſtergit maculas coꝛpis ⁊ faciei ⁊ lētigies ⁊ empetigines ⁊ pānum ⁊ ſanguinē moꝛtuū ſub cute.⁊ ſpu/ tū gdē hoīs eſt ꝯ̄rium omnib⁹ aīalib⁹ hñtib⁹ venenū oc/ cidens ipſum hominem ⁊ occidit ipm̄ ſcoꝛpionem.
B uſadum.baſſed ideſt co/ rallus.
B uſamis.i. paucedanum.
B uſcuaſen.qd ē.l.azaſter. Buſtuaſcen idem.
B uſfarſaris. ē ſpecies can/ taridarum.
B uſiꝝ ſūt dactili īmaturi. Buſuꝝ. Baluꝫ. tamar.
B uſius.i.cepa ſilueſtris.
B uſſi.i.raffanus.
B uſius.i.arboꝛ buſſi.⁊ ē fa ciēs folia ſicut viſago ⁊ li gnū ei⁹ ē citrini coloꝛis.
B uſtalmon agnon ideſt ar themiſia.
B uſur. Buſir vl' buſſuri.i. flogmos qͦ latini tapſū barbaſſuꝫ vocāt de q̊ dic̄ Auicen.ꝙ flos ei⁹ eſt hñ apparens.⁊ in alio dr̄ au/ reus.l.flogmos.
B utalmeo.i. aiſdo maius.
℄ Capitulum. CXII.

Butalmos vel butalmon.herba eſt cui⁹ flos dr̄ oculus bouis vel vacce ⁊ hꝫ floꝛes nigros ſm antiq̄ꝫ trāſlatōeꝫ. Pli.li.25.ca.8.circa ꝑncipiū.
DIASCO.ca.butalmos. Butalmos q̄ trāſlatio coꝛru pta:qm̄ Sera.ex v̄bis Dia. ſꝫ aliā trāſlatōeꝫ dia.dic̄ ꝙ hꝫ floꝛes citrinos ſil'es floꝛib⁹ camomille:⁊ ħ veꝝ ē:nā dicit trāſlatio quā allegat Sera. Butalmos haſtā eijcit mollē folia maratri ſil'ia floꝛē mellinū hñs ſic̄ antimius ⁊ maio rē oculo bouis ſil'em.vñ ⁊ nomē accepit naſcit̄ in ciuitati bus ⁊c.ſed ſm trāſlatōeꝫ nr̄am Diaſ. butalmos hꝫ duas ſpēs.vna eſt q̄ hꝫ folia ſil'ia maratro ⁊ floꝛes ſil'es floꝛib⁹ camomille ⁊ iſta vocatur cotula fetida ⁊ lati. dr̄ pucida ⁊ Diaſco.vocat eā partemon.l.ꝑtemon. Alia ē q̄ hꝫ folia ſi/ milia coꝛiādro ⁊ floꝛes citrinos naſcēs iuxta muros ciui/ tatis ⁊ vocat̄ cotula nō fetida.⁊ lati.dr̄ ocl'us bouis.⁊ gre. ſil'r ita ſonat butalmos:ſed ara. vocat̄ bibar.i.oculus vac ce:⁊ iō dicit ad lr̄aꝫ butalmos:eſt herba mollis antimo ſi milis lenes emittēs tyrſos ⁊ folia tenuiter ſciſſa ⁊ mollia. ſil'r maratro floꝛes citrinos ſil'es floꝛib⁹ camomille:⁊ iſta ſm v̄itatē eſt cotula fetida q̄ alio nomīe vocat̄ pucida: ⁊ ſubdit ē alia butalmos caulis mollis:folia coꝛiādro ſil'ia. floꝛes citrīos hñs naſcēs iuxta muros ciuitatis ⁊ iſta vo/ cat̄ ocl'us bouis vl' cotula nō fetida:⁊ de iſta herba ē hec v̄itas clare ītuētibus quā latius inuenies in.l.bichar.
B utalmuagiró.i.arthemi/ ſia.
B utartū.i.baurach.
B uthichin.i.panicum.
B uthoꝛ vel butrioꝛ. i. va/ poꝛ vel fumigium.
℄ Caplm̄. CXIII.

Buthomarien vel alcharincha vel artanita. ara.gre.lētopodiō vel adami nus lati.vͦ panis poꝛcin⁹. Pli.li.26.cap.8. poſt ꝑnᵐ. ⁊ lib. 25.cap.9.circa mediū.vbi ſciēdū ꝙ Auicen.lib.12.cap.de artanita.dicit ꝙ alcharincha vel artanita eſt ciclamen.
SERAPION li. aggre.ca.buthoꝛmarien.i.ciclamē dicit Almāſoꝛ ca.de apoplexia. ī cliſteri nāqꝫ qͦ facit po/ nit artanicā ⁊ buthoꝛmarien.credo ꝙ ſit erroꝛ in ſcriben do:qm̄ Buthoꝛmarien ſm Sera.ē ciclamē ⁊ artanita ſꝫ Aui.ē ciclamē.vñ Sera.li.aggre.ca.buthoꝛmariē.i.cicla mē auc.Dia.⁊ hꝫ folia ſil'ia plāte q̄ dr̄ ſciſſus.i. hedera ni/ ſi qꝛ ſūt maculata maculis albedini trahētibus:⁊ hꝫ vir/ gā ad nigredinē tendentē ſine folijs cui⁹ lōgitudo ē quat tuoꝛ digitoꝝ ⁊ ampli⁹ ſupꝛa quā ē flos ſil'is roſe rube⁹ aut purpure⁹ ⁊ hꝫ radicē nigrā groſſaꝫ rotundā latā ⁊ ꝑſſaꝫ ſi milē rape. naſcit̄ ī locis vmbꝛoſis maxīe ad vmbꝛā arbo rū ⁊ īcidit̄ hec radix ⁊ ſiccat̄ ſic̄ ſqlla. DIASCO.ca.de ciclamīe ſm trāſlatōeꝫ nr̄a.folia hꝫ ſil'ia ciſſos ⁊ vario co loꝛe picta inter q̄ ſūt ⁊ alba folia.tyrſus ei ē nudus ſine fo lijs vni⁹ palme hñs in ſūmo floꝛes roſeos vel purpureos cui⁹ radix eſt nigra:int⁹ vͦ alba ⁊ groſſa ⁊ lata ſicut rapa.
GALIE.7.ſim.phar.ca.de ciclamīe.varius v̄tute eſt. eteniꝫ abſtergit ⁊ īcidit attrahit ⁊ diafoꝛat. Palā.n.eſt ex actib⁹ q ſꝫ ꝑtē.⁊ ſubdit.alius vͦ ciclamin⁹ quē qdā ciſſan chomiū noīant:eo ꝙ odoꝛe ⁊ floꝛe aſſimilat̄ radicē īutilē hñs: fructū vͦ hꝫ opatiuū ſufficiēter. PLI.ca.ō ciclami ne.in folijs ē ſil'e ciſſos in figura ⁊ ſunt coloꝛe varia radix nigra ⁊ rotūda in medio dep̄ſſa ē ei tirſus nudus cū floꝛe purpureo. Et eſt aliud gen⁹ ciclaminis qͦ appellāt cicla/ temon. folia hꝫ ciſſo ſimilia:ſed minoꝛa.haſtā groſſam ⁊ nodoſam q̄ haſta ſi arboꝛē ꝓximā habuerit adheret illi. floꝛem hꝫ albū ⁊ odoꝛatū:ſemen lubutruoſum ⁊ ſil'e vuis ⁊ velut ſciſſos.guſtū hñs mucillaginoſum ⁊ viſcidum: ſꝫ inutile locis aſꝑis ⁊ aridis naſcit̄. Ciclamen cali.eſt ⁊ ſic. in.3.q ⁊ caſſamus:panis poꝛcinus:⁊ malū terre appellat̄. Radix eſt ei⁹ tuberoſa:q̄ q̄to maioꝛes tāto melioꝛes: ſic ꝙ ipſa radix recens ⁊ exiccata magnā hꝫ efficaciā. ſed re/ cens maioꝛē hꝫ.dꝫ aūt circa finē autūni colligi ⁊ in q̄tuoꝛ ꝑtes ſcindi ⁊ cū filo ſuſpendi ⁊ paꝝ ad ſolē ponat̄: ⁊ in vm bꝛoſo loco exiccet̄:hꝫ aūt v̄tutē diſſolutiuā ⁊ ꝯſumptiuā.
POSSE. Ad emoꝛoidas inflatas ⁊ nō fluētes:ſed exte/ rius apparētes ſuperaſpergat̄ puluis eius vel illiniat̄ ex ſucco ei⁹.ſi interi⁹ latitant injciat̄ in modica q̄titate ꝑ cli ſtere. Ad mēſtrua ꝓuocāda ⁊ matricē mūdificandā trife raꝫ magnā reſolue in oleo muſcellino vel cōi ⁊ buliat ad ignē in ciclamine ⁊ de bōbace in ħ intincta fiat ſuppoſito riū. Cōtra tenaſmonē ex flegmate vitreo ſucc⁹ radicis ei⁹ cū oleo cōi in ipſo pomo buliat ⁊ bombix intīcta ſuppona tur. Cōtra vitiū ſplenis malū terre in multa q̄titate mū/ datū ⁊ cōtritū per.6.dies in vino ⁊ oleo moꝛet̄ vt ibi mar ceſcat: cui⁹ colature addat̄ cera ⁊ paꝝ aceti ⁊ decoquat̄ ad ſpiſſitudinē ꝑcedētib⁹ alijs mollificatiuis. hoc efficax eſt ſi poſtea inungatur: vl' ex ſucco eius vel ex puluere ſi deeſt ſuccus ꝯfice cum oleo ⁊ cera in modū vnguēti ⁊ in/ unge egꝝ ſepe. Cōtra apata ex cā frigida que nō pñt rum pi pꝛe ſpiſſitudine cutis.pomū ipꝫ ꝯterat̄ ⁊ in oleo buliat ⁊ calm̄ ſupponat̄ aut ꝑ exterioꝛa purgabit̄. Cōtra fiſtulā tēta de radice ei⁹ facta ſi imponat̄ os amplificat̄ ⁊ os ali/ qͦ ſi interi⁹ fuerit attrahit ⁊ melius cū tenaculis attrahi poterit.puluis eius carnē ſuperfluā coꝛrodit. Cōtra poli/ pū:puluis ei⁹ ſupaſpergat̄ ſup ſtuelluꝫ q in narib⁹ ponat̄.
SERAP. virtus h⁹ plante eſt q̄ abſtergit aperit ⁊ reſol uit.vñ ſi bibit̄ de ſucco eius plurib⁹ dieb⁹ cū.ʒ.ij.vini cu rat ſplenē duꝝ ⁊ ꝓuocat vrinā. Et mollit ventrē ⁊ expel/ lit ſecūdinā:⁊ ꝯfert aſmaticis. DIASCO. Radix eius cum aq̄ bibita flegma ⁊ tumoꝛes ꝑ ventrē deponit men/ ſtruis impat ſuppoſita ⁊ bibita. Et dr̄ ſi ſup radices ei⁹ ali qua mulier ꝑgnās trāſierit aboꝛſuꝫ facit.diu ꝑturiētibus ſub femoꝛe poſita citius parere facit. ⁊ ēt cū vino bibita. venenis ꝯ̄ria eſt:quāmaxime bibētib⁹ lepoꝛē marinū.ca taplaſmatibus adhibita moꝛſus venenatos ſaluberrime curat. vino mixta aut bibita cū paſſo aut cū mulſa aq̄ta ī modū.ʒ.ij.ictericos purgat ⁊ ſpleneticos.⁊ ſi in loco cal'o coopti fuerint vt ſudare poſſint bonū ē quo ſudoꝛe inue/ nies colerā ruffaꝫ deponere.ſucc⁹ ei⁹ melli mixtus ⁊ nari bus īmiſſus caput purgat. tōſa ⁊ ano ſuppoſita hūoꝛes de ponit. trita ⁊ vmbilico īpoſita ⁊ ſup pectinē vētrē mollit. aboꝛſuꝫ facit. ſucc⁹ ſuffuſiōes ⁊ caligines oculoꝝ iunctus

detergit maxime ſi melli fuerit addit⁹:medicaminib⁹ re/ cte addit̄ ad aboꝛſuꝫ ꝑparatis.puluis ei⁹ ꝓſus anū ꝓpen/ dētē reuocat. id facere pōt ſuccus eius q tōſus ⁊ exp̄ſſus nečarie ſuat̄ quo liuoꝛes inuncti curant̄:puſtulas curat. vulnerib⁹ cū aceto medicat̄.ſola radix cū melle ħ facere pōt.cataplaſmatib⁹ adhibita tumentē ſplenē attenuat: ⁊ ſucci ei⁹.ʒ.ij. accepte cū vino modico hec potiſſime facit. ipſa ēt radix cum melle cataplaſmata allopitias emēdat: maculas ſoꝛdidas limpidat. podagricis ſubuēit. ꝑmōib⁹ veretro ⁊ effelidis ⁊ vulneribus ſoꝛdidis nečarie adhibe tur. vulnera capitis ſanat:ſꝫ opꝫ eius decoctōeꝫ fomento ꝑ̂us adhibere.⁊ ſic oleū ī quo ꝑcocta ſit illinire. circūcidi tur.n.interi⁹ donec ꝯcauet̄:⁊ ſic oleo īpleta cineri īponit̄ cal'o donec oleū ſtertere tēptet.mittit̄ aliqñ ēt cere paꝝ: ⁊ ita illinit̄.elixatura ei⁹ fomēto adhibita parmonib⁹ ſa/ lutare ē maxime ſi fuerit cuꝫ oleo cocta ⁊ puncta. Radix ipa collecta ⁊ ſiccata nečarie ſuat̄. GALIE.ſucc⁹ cicla minis emoꝛroidas apit ⁊ ꝓuocat violēter ad egeſtionē in licinio appoſitus.ita aūt ⁊ cū his q̄ in ſclirata ⁊ ſcrofulas ⁊ oēs alias duricies euapoꝛāt ⁊ ſuffuſis ꝯuenit cū melle vn ctus:⁊ vltra ħ ēt nares purgat.foꝛtis aūt ē ei v̄tus vt ēpla ſtro vnct⁹ ventrē ſubducat ⁊ embꝛionē iterficiat.⁊.n.⁊ ali ter ē coꝛruptiuū embꝛionū foꝛte in peſſario appoſitus. to ta vͦ radix ſucco gdē eſt debilioꝛ: foꝛtis āt eſt.⁊ ipa.n.mē ſtrua mouet bibita ⁊ appoſita ⁊ ictericos iuuat nō ſolum expurgās ħ viſcus;ſed eā q̄ in toto coꝛpe eſt colerā exhēs ꝑ ſudoꝛē. vñ potatōe coopiri opꝫ eū vſqꝫ ad ſudoꝛis gnā/ tionē. opꝫ aūt vt puto eē bibēdū aquā ei⁹ vſqꝫ ad.ʒ.tres. vel cū vino dulci vel cū mellicrato.abſtergit aūt cutim ⁊ in allopitijs ⁊ ephelidibus: ⁊ oēs exfloꝛatōes curat.iuuat aūt ⁊ induratos ſplenes emplaſmata recens ⁊ ſicca. dant aūt qdā hāc radicē ſiccā aſmaticl. Et ſubdit.ē alia ſpēs ci claminis cui⁹ radix ē inutilis fruct⁹ vͦ eſt opatiuus ſuffi/ ciēter:q̊ circa ⁊ cū vini albi ciatis duob⁹ bibitus pluribus dieb⁹ ſanat ſplen mouēs ⁊ vrinas ⁊ vētrē ſubducēs.exhibit aūt ⁊ ſecūdinas ⁊ aſmaticos iuuat.q̄litas vͦ ei⁹ cū guſtat̄ acris ⁊ ſubuiſcoſa eſt. AVICENNA li.2.ca.de artani ta. Artanita illud qͦ de ea admīſtrat̄ ē radix ei⁹ q̄ eſt īci/ ſiua reſolutiua ⁊ eſt bona doloꝛib⁹ iuncturaꝝ ⁊ vtriuſqꝫ anche ⁊ facit ſternutatōeꝫ ⁊ vehemēter apit opilatiōeꝫ ⁊ ꝯſtrictōeꝫ nariū ⁊ colatoꝛij ⁊ ꝯfert ſingultui ⁊ eijcit ſemē. ⁊ ei⁹ decoctio valet pūcturis venenoſis.⁊ ſil'r ſyrup⁹ eius loco eius ponit̄ in iuuamēto qͦ efficit in venenis pōdus equale de ariſtologia longa.⁊ ſemine citri ⁊ mentaſtro.
IO.MESVE.ca.ō artanita. Artanita ē panis alcuruit vel panis poꝛcin⁹ ⁊ ab alijs panis fauni dr̄:⁊ īuenit̄ ex eo paruū ⁊ magnū. Magni aūt radix eſt in modū rape rotū de cui⁹ ꝑs exterioꝛ ē terra nigra.īterioꝛ āt alba.⁊ eleuant̄ radices ſup frōdes ⁊ floꝛes ſm ſemitā violaꝝ ſubalbida rū ſine eleuatōe ſtipitis ſupꝛa radicē. paruū aūt hꝫ radi/ ces ſubterraneas plurimas ī modū auellane ⁊ ciceꝝ. ca. ⁊ ſic.ꝯpl'onis ē in ꝑnͦ. tertij.⁊ ē īciſiuū ſubtiliatiuū calefa ctiuū reſolutiuū abſterſiuū mūdificatiuū ⁊ apitiuū opila tionū:⁊ eſt ex reb⁹ ſudoꝛē exuberare faciētib⁹ ⁊ ex maxīe mūdificātib⁹ cutiꝫ ⁊ reſoluentib⁹ feditatē ei⁹ de rectifica tiōe recipit ħ qͦ dr̄ in ca.de luſ.⁊ ī ca. ō alfeleſera. ⁊ dixit Serap. Accipe ſucci ei⁹.ʒ.iij.et diſſolue cū ꝫuccaro et coq̄ vſqꝫ ad tertiā ꝑtē et ꝓpinat̄ ī mane.ē.n. medicīa certa ad icteritiā et dixit grec⁹. Succus ei⁹ cū mellicrato aut ſeca/ niabī et ꝓꝑe de quolibꝫ ꝑtes eq̄les cocte ⁊ ſūpte ſꝫ ſupio rē decoctōeꝫ ſunt medicīa exꝑta ad icteritiā citrinā. Po/ nit quoqꝫ Meſ.ī eodē ca.duas deſcriptōes vnguēti ō ar/ tanita q̄s ibi regre. POSSE. Solutione educit flegma mucillaginoſuꝫ ſumptū et ſuppoſitū.et etiā linitū ſup fe/ mur ylia et ꝑtes adiacētes eis.apit opilatōes viſceruꝫ et ſplenis et ꝓꝑie ſumptū cum oximelle. et ſil'r emplaſtra/

tũ.⁊ confert colice flegmatice ⁊ ei que fit ex retentiõe fecis.⁊ eſt ex rebus mundificantibus caput ⁊ oculos:⁊ ꝓprie purgat caputpurgio ex eo facto:⁊ abſcindit emigraneam frigidã ⁊ ſodã ⁊ cõfert tremori ⁊ paraleſi ⁊ ad egritudines corporis flegmaticas ⁊ ꝓprie ſi fiat caputpurgiũ ex eo poſt aſſumptõem yere aut theodoricon aut pillularum fetidaꝝ aut ſimiliũ.⁊ confert caputpurgiũ ex eo factum debilitati viſus ⁊ aque que deſcendit ad oculũ:⁊ eſt res experta ad icteritiam cõuertens in vaporem fumũ ⁊ ſudorem materiã eius ⁊ ꝓprie ſuccus eius cũ ſecaniabim aut mellicrato:⁊ opꝫ vt ſumẽs ipm̃ cooperiat̃ multum ⁊ ſedet ſudore vehementi citrino.Et ſm̃ oẽm modũ adminiſtrationis ipſi⁹ cõfert duriciei ſplenis ⁊ maioꝝ apatuꝫ:⁊ ſcrofulis ⁊ ꝓuocat bibitum ⁊ ſuppoſitũ mẽſtrua. Et ex maxime aperientib⁹ orificia emorroidaꝝ exiſtit.Et dr̃ ꝙ ſi ſuſpendat̃ in collo mulieris radix eius: ipa nõ concipit. Et linitur ex eo anus ⁊ confert egreſſioni eius.doſis eius eſt ab aur̃.ij.vſq; ad.iiij.⁊ ꝓprie ſucci eius.

Buthur ideſt lapis viridis contra venenum.
Butiracum.i.oua churchi.
Butirum quid eſt.l.lelen.
Butruas.i.bitumen iudaicum.
Buum.i.ypericon.
Buxade vel buxarion.i.ſatirion.Buxide idem.
Buxida ideſt almea.
Buzabaram.vl̃ buznaraꝫ ideſt zedoaria.
Buzeidez.dicebat iudeus ꝙ eſt hiſtoria extimatione poti⁹ q̃ꝫ ꝙ ſciret.i glo. vo Almãſoris li.3.ſuper ſatiriõ ſcribit̃ ꝙ eſt ſpẽs ſatiriõis cuius radix eſt velut digitus que vocat̃ in lingua noſtra palma xp̃i.Nam ſine dubio palma xp̃i eſt ſpẽs ſatiriõis ſicut apparet in.l.chaſialkel.Hal.lib.ſecretl.

℄ Caplm̃. CXIIII.

Buzeiden, ara.ſũt radices albe SER AP.lib⁰ aggre.cap.buzeidẽ. Buzeiden eſt ſimile been albo:⁊ eſt medicina indie qua nos parum vtimur.⁊ quidã vero detulerũt ipſam ad nos ⁊ vidimus eã ſepe.⁊ meli⁹ eſt ex eo qꝺ eſt albũ hñs lignũ groſſuꝫ ⁊ multas virgas.illud vero qꝺ eſt ſubtile lignũ hñs ſuperficieꝫ lenem ꝑue albedinis eſt non bonũ ⁊ nullius iuuamenti. POSSE SER AP.aucto.habix.eius iuuamentuꝫ eſt ſicut hermodactilorum ad remouẽdum dolorem iuncturarum ⁊ podagre laxat aquam citrinam.

Buzẽma eſt proprie herba que vocatur proprio nomine guzema.Abes.
Buziden vel buzimen ideſt teſticulus vulpis ⁊ eſt ſatirion.
Buzuaria.i.abrotanum.
Buzuariam.i.zedoaria.

C Littera greci oĩno carent ⁊ eius ſono:latini vo ipa in grecis dictõibus vſi ſunt vbi greci.k.vel.x. quechi apud eos.a.ſonat ſcribunt.b.ſꝫ arabes.c.lr̃am eo ſono quo nos proferimus ⁊ ipſi ꝓferũt aliqñ maxime accñtales orientales vero eidem.t.lr̃e ſonum attribuunt ſemper.vnde orientales dicunt catin qꝺ accidentales cacin vocant ⁊ eſt annulus.

Caballia herba.cauda equina.i.ypuris.libro de doctrina greca.
Cabezi.i.cubeze.Stepha.
Caazaben vel caazabaen ideſt diptamus.
Cabalicis.i.ſpẽs ſtoracis.Diaſco.ca.de ſtorace vtitur iſto vocabulo.
Caballus marinus iuenit̃ in ypotamo.ypotamus ẽ fluuius in meſopotamia que ẽ regio media iter duo flumina.ſ.ſcitrim ⁊ eufratem.l.ypothanos.
Cabat.Cabar.b.ꝑ.p.ara. ideſt capparis.
Cabdatim.i.thamarindi.
Cabet.i.ſquama ferri.
Cabher.i.lingua canis.
Cabis ideſt caulez.
Cabria ideſt braſſica.
Cabroſi ideſt ciperum.
Cabruſiuꝫ.i.medicina de inſula cipri.vnde ara.cabros.i.ciprẽſe.vñ Auicẽ. quando dicit de aliq̃ medicina ꝙ eſt cabruſſa intelligenduꝫ eſt de cipro.
Cacabre ſiue karabe gummi eſt qꝺ vocat̃ electrũ.
Cacaballus eſt nomen lacticiniꝫ qꝺ ſimilat̃ mirto ⁊ ẽ forti⁹ lacticinioꝝ.
Cacabus veneris ideſt papauer paluſtre ⁊ ẽ nenufar nimphea.
Cacaſen.i.ferrugo ferri.
Cacabũ.i.ſpẽs ſtrigni que vocat̃ kekẽgi.⁊ cacabuꝫ aliter appellatur quedã plãta venenoſa q̃ a Dia. dorignum vocatur ⁊ eſt landrus.l.kacabum.
Cacetica.i.mala hitudo vl̃ cacetica.i.ſordida.vñ cacefia.Et Diaſco.capi.de aloſantos vlcera cacetica.Caſſius felix.
Cacetos.ſm̃ Diaſco.vocatur ſemen cuiuſdam ſpeciei libanotidis in ca.de libãotide.⁊ dr̃ kakerios.
Cacetium.i.ſordidum.
Cacera.i.mala vexatio.
Cacharich eſt ſpecies teſticuli canis.
Cachetis ideſt mala habitudo ⁊ eſt cachochia.
Cachita.i.dragantum.
Cachoſtomacum.i.debilitatiuum ſtomaci.
Cachotrophia.i.malignitas paſſiõis alicuius Demoſthenes.
Cachochim⁹.i.malus chimus.i.hũor malus:nã cachos gre.malus chimus.i.hũor.vñ cachochim⁹.i.hñs malos hũores inde cachochimia.kakochimon.i.plenitudo malorum humorum.
Caci ideſt cancrum.
Cacile eſt hñs in ſe ſalſedinẽ ⁊ ſimilat̃ vinen ⁊ purgat aquam citrinam.
Cacoctica ideſt cancer.
Cacoetes.i.qꝺdã vlc⁹ ocli.

℄ Caplm̃. CXV.

Cacolla. ara.vel heil vel bibar.gre.⁊ latine cardamomũ.ca.⁊ ſic.in primo.ſemen qꝺ ꝓducitur ex q̃dam arbore faciẽte quaſdã tuberoſitates ſicut ſemẽ rute in q̃bus ſemina ipſa ꝯcludunt̃. SER AP.lib. aggre.capi.cacolla.Cacolla ⁊ heil.i.cardamomũ minus ⁊ meli⁹ dr̃ bilbane ⁊ eſt maſculus.Et idẽ aucto.Iſaac benaram.ſunt ei due ſpẽs:maius ⁊ minus.maius hꝫ cortices ⁊ capita ſic̃ roſa ⁊ hꝫ grana magna fere ſicut nabacha aut maiora paꝝ ⁊ circa ipſa ſunt granula ꝑua anguloſa boni odoris pinguia pulueruléta ⁊ ipm̃ ẽ melioris odoris atq; delectabilioris q̃ꝫ minus:⁊ in ſapore eius eſt ſtipticitas ⁊ acuitas.veruꝫ qñ compat̃ minori eſt acuitas eius minor ⁊ ſtipticitas maior ⁊ cortex ⁊ capita ſunt ſtipticiora q̃ꝫ ipꝫ.⁊ eſt ca.⁊ ſic.in p̃mo.Min⁹ vo vocat̃ bilbane:⁊ nõ hꝫ capita nec corticẽ:⁊ hꝫ grana hñtia corticeꝫ cui⁹ color eſt ſicut color cardamomi maioris ⁊ ei⁹ ſuba eſt ſubtilior q̃ꝫ ſuba maioris.⁊ virtus eius eſt ſicut virtus ipſi⁹:niſi q; propter ei⁹ ſubtilitatẽ ꝯfert plus digõni ⁊ eſt magis deſiccatiuũ. AVICEN.lib.ſcꝺo.cap.de cardamomo.Aliud ẽ magnũ ſicut cicer nigrũ:qꝺ cũ frangit̃ interi⁹ hꝫ granũ albũ mordicãs linguã ſicut cubebe.in quo eſt aromaticitas.⁊ aliud eſt paruũ ſicut lens.aromaticum eſt cali.⁊.ſic.in.3. DIASCO.cap.de cardamomo.ſemẽ eſt qꝺ naſcit̃ in arabia ⁊ in alijs locis:ſed eligendũ eſt frãgibile ⁊ flauum plenũ graue ⁊ duꝝ ⁊ quaſi lentũ:ſꝫ nõ rugoſuꝫ ⁊ ſi frangatur pulueroſum eſt ⁊ guſtu ſubamaꝝ calefaciens odore ſuaui. GALIE.7.ſimpli.ꝑhar.cap.de cardamomo.eſt quippe ⁊ hoc calide ſubſiſtẽtis ṽtutis:non tñ adeo fortis ſicut naſturtiũ:ſed q̃ꝫtuꝫ delectabili⁹ ⁊ aromatici⁹ exiſtit naſturtio intm̃ ⁊ calida ṽtute ĩbecilliori ꝑticipat:nõ tñ vlcerare ſufficiẽs ẽ.ipm̃ ꝑ ſe cataplaſmatũ.hꝫ aut q̃d amaritudinis illatũ in ſe ꝑꝑ quã ⁊ lũbricos interficit ⁊ pruritũ ſufficiẽter abſtergit cũ aceto.Sed attendẽdũ eſt ꝙ pñs ca.Diaſco.q; videt̃ eſſe de cardamomo nõ eſt:ſed de cardumeni:quoniã ſi tu legas illud ca.cum caplo de cordumeni in Auicẽ.lib.2⁰ ⁊ cũ.c.Serapiõis libro aggre.quod incipit hardameni.videbis ꝙ idem dicunt.veritas eſt ꝙ greci cordumeni vocãt cardamomũ ꝓferẽtes da ſillabã accẽtu acuto ſeu ꝓducto.mo vo correpto cardamomuꝫ vo ꝑ cardumemi da accẽtu graui.mo vo correpto.vt nos cõiter ꝓferimus.quare.Plinius libro.12.capitulo.13. DIASCO.ꝓ cardamomo cardumenũ.vel fuit error trãſlatoris vel ſcriptoris. POSSE.SER AP.Uirt⁹.ſ. maioris eſt q̃ reſoluit fortificat ꝯfortat ſtõꝫ.valꝫ digõni.ꝯfert ſincopi ⁊ vomitui:⁊ maxime qñ bibit̃ cũ ſuo cortice ⁊ ſuis capitib⁹ cũ maſtice ⁊ ligno aloe ⁊ cũ ſucco mẽte:aut cũ vino granatoꝝ ⁊ cũ mẽta.ꝯ ſincopim et cardiacã paſſionẽ ex fr̃a cã fiat decoctio eius in vino odorifero addita aq̃ ro.⁊ det̃ patiẽti ad ꝺbilitatẽ ſtõi ⁊ digõnẽ ꝯferẽdũ.puluis cardamomi cũ ſemie aniſi det̃ in cibo vel potu ad appetitũ ꝓuocãdũ vel ꝯfortãdũ.⁊ ꝯ vomitũ ex fri.cã.puluis ei⁹ cũ ſucco mẽte ꝯficiat̃ et offerat̃.Itẽ puluis cardamomi cũ mẽta viridi vel ſicca in aceto ⁊ aq̃ ſalmacina coquat̃ ⁊ ſpõgia ĩtincta ori ſtõi ſupponat̃.ꝯ debilitatẽ cerebri puluis eius narib⁹ apponat̃ ſi fiat reuma.puluis eius cũ oleo muſcellino ĩ teſta oui ſup cineres calꝺos apponat̃ vſq; q̊ bulliat.poſtea ĩungat̃ caput. AVIC.ĩ ipo cũ calefactõe ẽ ſtipticitas:⁊ ꝓpe in eo qꝺ hꝫ caput.⁊ ꝓpe ĩ capite ipo.⁊ ꝯfert vomitui et nauſee cũ aq̃ maſticis ⁊ aq̃ vtriuſq; granati.

Cacos.gre.i.malum.
Cacrelegus.i.acetũ ſm̃ Haliabatẽ ca⁰.de ſuccis.ſꝫ in tertio eiuſdẽ de effimera ab opilõne dicit vngat̃ cuꝫ oleo cacreligi.q̃re nõ videt̃ eẽ acetũ.Itẽ in ca⁰.de apatibus cuꝫ pane inquit.cacrelegi et farina ordei.
Cacreos canios.i.ſpẽs ferule:cui⁹ ſemẽ dr̃ cacreos.et ſuccus eius ẽ galbanũ.greci vocãt hãc ferulã narteços.
Cachri.i.ſemen piretri.Hal.
Cacrios.kakrios.i.roſmarin⁹:vl̃ ſemẽ cuiuſdã ſpẽi eius.
Cacrõ. PLINIVS.li⁰.16.ca⁰.9.de his q̃ ferunt quercus ꝓter glãdes ferũt ingt robora ⁊ cacron.ita vocãt pillulã in medicina vrẽdi viꝫ hñtẽ.gignit̃ ⁊ in abiete larice tilia platano.poſtq; folia ceciderunt hyeme durãs cõtinet nucleum pineis ſimilem.is creſcit in hyeme aperitur vt pillula tota caditq; cum ceperit creſcere.
Catamonidas.i.ellectuarius niger.
Cacibum rupis quid eſt lege calaris.
Cacul vel cacule.Cacole.i.cardamomum.
Cacule vel pirati.ideſt ſtercus caprinum.Halie.
Cacuma.i.aduſtio.
Cacumacule.i.cancri.
Cadaka quid eſt lege ſadaram.
Cadarmaezin.i.placẽtis cuꝫ oleo frixis ⁊ in melle diſpumato poſitis.et ibidẽ parũper coctis poſt ſup ſedatiuũ ponunt̃ vt mel ꝑ foramina exeat.⁊ ſic comedit̃ calidũ vt de pane.
Cadbab quid eſt lege rata.
Cadia.i.flos papaueris.
Cadimia.katimia.i.tutia.Ha.
Cadimia ꝓprie eſt ſpuma auri.Platearí⁹.imo argenti. Hal.4.memiri.cap⁰.4.

℄ Caplm̃. CXVI.

Cadimia vel cadymia vl̃ cachimia gre.ara.cadimia vel calimia.latie vo climia.Simõ de ianua oĩa illa noĩa cadũt ſup tres medicinas.vna q̃rũ eſt fumus q eleuat̃ a quolibꝫ metallo qñ purificat̃ in fornace ſiue ſit aurũ:⁊ tũc ẽ climia auri ſiue argẽtũ:et tũc eſt climia argẽti ſiue es.vt pꝫ ꝑ Diaſ.cap⁰.de cadimia.et per Aui.ca⁰.de climia.Alia ẽ lapis calaminaris:q vulgo marchiſita dr̃:quo tingit̃ es:ſicq; auricalcũ:cui⁹ fumus ſublimat⁹ eſt.ſicẽ pꝫ ꝑ lib.ii.azarabij q ẽ de ꝑparatõe medicinarũ ſimpliciũ.Alia inuenit̃ in mineris metalloꝝ:maxime eris.ſicẽ pꝫ ꝑ Diaſ.ca⁰ de cadimia.in quo cadimiã ẽt vocat tutiã ſolidã:q̃ fit ꝑ ſublimationẽ qñ fit auricalcũ:quã alexãdrinã dicimus.et h̃ tãgit ẽt ĩfra cũ dicit.Multi vo ponũt ferreas haſtas ⁊c̃.Dicit q̃ cadimia bona ẽ cipria et botrides.⁊ q̃ ſpiſſa fuerit et grauis mediocriter.fit autẽ vel gñat̃ in metallo eris vl̃ parietib⁹.ex argẽto fit leuior atq; albidior ⁊ ĩferior ṽtute.hꝫ aũt cadimia ꝑtẽ ſupiorẽ ſicẽ botros.de ĩtus tñ cũ fracta fuerit cineroſa ẽ.deforis colorez cineritiũ hñs:et ex vna ꝑte colorẽ hñs lapidis onochitis.talis vo ẽ cadimia q̃ in veteri metallo fodit̃.eſt ⁊ alia cadimia q̃ ⁊ placodes dicta eſt:q̃ q̃ſi picturas habꝫ ſicut zona:quã multi zonicẽ dicũt.eſt ẽt alia q̃ dr̃ obſtractis tenuis ⁊ nigra colorẽ terreũ et teſte hñs.oẽs iſte nigre ſũt.eſt ⁊ alba ſed nugax.vtilis eſt aũt botrix.⁊ que onochites dr̃ cõfectiõib⁹ oculoꝝ.Reliqua vo ad medicamina ⁊ ad vlcera ſiccãda ꝓficiũt.Naſcit̃ etiaꝫ cadimia ex cõbuſtione eris vſti.ĩtelligo auricalci vſti:cui⁹ fumus parietib⁹ ĩheret.hic fumus collect⁹ cadimia appellat̃.Multi vo ponũt ferreas haſtas lõgas in q̃b⁹ fumus ipe coheret.alij ꝯficiũt illã de mõte q dr̃ picterides:in quo ſunt lapides q cõburunt̃:in quo ẽt mõte ĩueniunt̃ multa metalla in diuerſis locis ſicut eſt calciten et miſteos et pſori et malãteria quiamũ criſocolla calcãtũ ⁊ de frigis.Inuenit̃ ꝑterea q̃dã lapis in metallis cadimie ſil̃is apreſiemini:ſed diſcernit̃ ꝙ ſit leuior cadimia ⁊ maſticatiõi dentiũ nõ cedit:deĩde fractus atq; igni ĩpoſit⁹ reſileat et fumũ ſimileꝫ igni faciat.Cadimia dũ ꝑſeuerat igni varij coloris nitorẽ facit:atq; in ſole cũ aceto trita in erugineã venit q̃litatẽ.in h̃ ſmone videtur tãgi oẽs ſpẽs cadimie ſi bñ ĩtelligant̃:tã vere q̃ꝫ falſe.Eſt etiã ex climia in mineris:vñ effodit̃ argẽtũ qñ purgatur ⁊ affinat̃ gñat̃ climia.⁊ qñ diſſoluit̃ lapis qui dr̃ marchiſita fit climia.⁊ q noĩant hãc climiã lapidẽ bñ dicunt.Ego vo tpe quo aſcẽdi in ĩſulã cipri nõ erat in domib⁹ fornacis ex illa climia:niſi res modica in fornacib⁹.⁊ ego reperi ab hoĩe fideli ex illis mineris lapidẽ qui repit̃ in mõtib⁹ vel in curſib⁹ aquaꝝ.⁊ qñ poſtea dedi hũc lapidẽ cuidã medico italie qui erat amicus meus:extimauit ꝙ dederiꝫ ſibi magnũ donũ:q; illa ſpẽs climie ẽ nobilior ⁊ melior oĩbus alijs ſpẽbus.Plinius libro.34.capitulo.10. POSSE. SER AP.li⁰.aggre.ca⁰ de cadimia.auc.Diaſ. Uirt⁹ oĩs climie ẽ ſtiptica.replet vlcera.et purgat ſordes vlceꝝ putridoꝝ:⁊ deſiccat carnẽ ſupfluã q̃ fit in eis et cõſolidat ea.adurit̃ aũt climia in hũc modũ.ponit̃ ſup prunas et dimittit̃ donec ĩflãmat̃ ⁊ cãdeſcat:et appareãt in ea veſice ebuliẽtes ſicut ſunt in ſcoria ferri:deinde extrahit̃ ab igne ⁊ extinguit̃ in vino:⁊ ſi ĩdigeret̃ ea pro ſcabie oculoꝝ extinguit̃ in aceto.q̃dã vo accipiũt ipſã aduſtã et terũt cũ vino ⁊ ponũt in vaſe terreo:⁊ adurũt eam donec fiat cinis ⁊ adminiſtrãt eã ſic ꝑparatã loco tutie.

Cadimiale.i.corium mali granati.
Cadichelcil.gre.aedion elaſu.Steph.
Cadmialis tortoria.i.metallũ vbi cuprũ ⁊ argẽtũ coquit̃ ⁊ conflatur.
Cadog.i.lac acetoſuꝫ ſine butiro.
Cadocon.vel caduca mali.vel caducum.i.flos mali granati.⁊ eſt ille qui vocatur balauſtia.lꝫ falſo.
Cadra.i.viride.
Cacos.i.malum.
Cadus gre.vas vinariũ
Cacria.i.vlcera fauos dicta.
Caeſaben vel caezaben.i.diptamus.

℄ Cap.CXVII.

Caſa. ara.gre.mirica vel bruca vel mirchi.latine vo thamariſcus:cui⁹ q̃dã eſt maſculus et ẽ athel et vocat̃ ſil̃r thamariſcus domeſtica.⁊ q̃dã ẽ femina:et ẽ illa arbor quã nos cõiter vocam⁹ thamariſcũ:⁊ iſta vocat̃ ſil̃r thamariſcus agreſtis. SER APIO.li⁰.aggre.ca⁰.caſa.Caſa.i.thamariſcus agreſtis:⁊ ẽ arbor erecta q̃ naſcit̃ ĩ aq̃s.et hꝫ fructũ qui ſimilat̃ florib⁹:⁊ ẽ ſil̃is in fluxibilitate ſua vſnee:⁊ illa ſpẽs vocat̃ ab aliq̃bus bruca.Eſt in babylonia et in ſeni.alia thamariſcus q̃ eſt domeſtica q̃ nominat̃ cermezit et athel.et ſimilat̃ agreſti in oĩb⁹ ꝑterq; in fructib⁹ et in lõgitudine:q; fruct⁹ eius ẽ rotũdus ſil̃is gallis dẽtatis:⁊ ẽ ſtipticus:et ponit̃ loco gallaꝝ in medicinis.Et ſciẽdũ ꝙ iſta eſt arbor quã noĩat ipe in.l.athel.de qua dr̃ ꝙ ẽ arbor magna vſq; ad celuꝫ q̃ vocat̃ athel.ꝑ q̃.l.athel. GALIENVS.7⁰.ſim.ꝑhar.ca⁰ de thamariſco.ſ.agreſti in ſapore ei⁹ ẽ ſtipticitas:⁊ ẽ ṽtus eius q̃ ĩcidit et

medicina cabruſſa

abſtergit:ſꝫ folioꝝ eiꝰ ⁊ radicũ ⁊ ramoꝝ ſubtiliatio ẽ plus
ſubtiliatõe fructꝰ eius. AVICEN. li°.z.ca.de thamari-
ſco.i ipa ẽ ſtipticitas et abſterſio ⁊ mũdificatio abſqꝫ exic
catõe vehemẽti:⁊ eius aq̃ ẽ abſterſiua deſiccatiua: cuius
abſterſio plus ẽ deſiccatõe eius.et ipſius exiccatio ẽ cũ ſti
pticitate:ſꝫ eius fructus ẽ vehemẽtioris ſtipticitatis.Et ĩ
thamariſco gdẽ ẽ ſubtilitas pauca ⁊ in reliq̃s rebus alijs
admiſtraẽ loco galle viridis. PLINIVS.li°.iz.cap°.zi,
de thamariſco.ca.ẽ ⁊ ſic.in.z°. POSSE.SERAP.auc.
Diaſ.radix thamariſci poniẽ ꝓ gallis in medicis oculoꝝ
⁊ oris.et ẽ ꝯueniẽs ſputo ſãguĩs ⁊ potaẽ in fluxu antiquo:
⁊ ꝯfert hyctericis:⁊ illis quos momordit mutela.Et qñ fit
ẽplm cũ ea diminuit apata ſlatica:⁊ cortex eius opaẽ ſic
fructus eius:nec plus nec minus:⁊ folia eius cocta cũ aq̃
⁊ bibita ipa aq̃ extẽuat ſplenẽ:⁊ qñ fit cũ eo collutio oris
ꝯfert doloribꝰ dẽtiũ:⁊ ẽ ꝯueniẽs mulieribꝰ hñtibꝰ fluxuꝫ
hũiditatũ antiquũ:qñ fit ſeſſio in decoctõe eius. ⁊ ꝓycit
decoctio eius ſup illos in gbus gñanẽ pediculi ⁊ lẽdines.
et iuuat multũ.Cinis ligni thamariſci qñ ſupponiẽ cõfert
hñtibus hũiditates matricis:⁊ fiũt ex ſtipite arboris tha
mariſci ſciphi:cũ gbus bibũt ſplenetici:⁊ vinũ ẽ iuuatiuũ
eis.Et idẽ auc.Meſarugie.cinis eius deſiccat oĩa vlcera.
et ꝓp̃e illa q̃ fiunt ab aduſtiõe ignis:⁊ ꝯfert apatibꝰ frĩdis
qñ fumigaẽ cũ eo.Dixit mihi hõ fidelis ꝙ fuit q̃daꝫ mu-
lier ſupra quã appuit lepra et datũ fuit ei de decoctiõe ra
dicis thamariſci cũ paſſulis ſepe ⁊ curata ẽ.Et nos gdem
expti fuimus illud ĩ muliere alia ⁊ curata eſt. et h̃ fuit qꝛ
egritudo eius p̃ma fuit apa in ſplene:⁊ pp opilõnẽ eius:q̃
gdẽ fuit cã nõ attrahẽdi meliaꝫ ⁊ nõ mũdificãdi vel cla-
rificãdi ſãguinẽ.⁊ fuit cã apparitiõis lepre ſup eã.qñ g̃ re
ſolutũ fuit apa ⁊ opilõ pp opationẽ iſtius medicine in eo
qd̃ fuit õ nã ſua ĩcidere ⁊ abſtergere reuerſe ſunt ad eaꝝ
ſanitatẽ.Et idẽ auc.Gal.in li°.ſuo ad glauconẽ qñ ſcripſit
ei ſigna apatis duri in ſplene ꝙ melior medicina eius eſt
cortex radicis capparis ſcolopẽdria ⁊ cortex thamariſci ⁊
ſũmitates eius ſi coquantur in aceto et ſquingibram.

GALIENVS.7.ſim.phar.Qñ cortex thamariſci coq
tur cũ vino ꝯfert ſpleni duro:⁊ ꝯfert ⁊ expellit dolorẽ dẽ-
tiũ:ſꝫ in fructu eiꝰ ⁊ in cortice ẽ ſtipticitas nõ pauca q̃uſqꝫ
ṽtus eius ẽ ꝓpinq̃ ṽtuti gallaꝝ viridiũ:niſi qꝛ in gallis vi
ridibꝰ manifeſtaẽ ſtipticitas ſolũ. cõplõ fructus thamari
ſci ẽ cõplõ ineq̃lis:⁊ poſſumus eis vti ꝓ gallis:⁊ cinis tha
mariſci qñ cõburiẽ hꝫ ṽtutẽ deſiccatiuã fortẽ: ⁊ ẽ ĩ eo ab-
ſterſio ⁊ ĩciſio.Et idẽ eodẽ li°.c.de mirica. Mirica et tha-
mariſcus abſterſiue ⁊ ĩciſiue ẽ ṽtutis abſqꝫ ꝙ ſiccet mani
feſte.hꝫ ãt aliquã ſtipticitatẽ pp hꝯ q̃litates ⁊ ṽtutes.ſple
nes gdẽ ſufficiẽter iuuat ſcliratos aceto ⁊ vino radicibus
vel ramis vel folijs coctis.ſanat aũt ⁊ dentiũ dolorẽ.fru-
ctus ṽo eius ⁊ cortex nõ paucaꝫ hñt ſtipticitatẽ:vt prope
gallã oĩfariã accedat excepto ꝙ ſtipticitas euidens in gal
la:in fructu ṽo bruce cõplõ ẽ ineq̃lis. ꝑmixta.n.ẽ nã eius
cũ abſterſiuitate:qd̃ nõ ĩeſt galle.vti tñ poterit gs eo non
p̃ſente galla:in oĩbꝰ in gbꝰ vtimur illa.Et cinis combuſte
bruce ſiccatiue ẽ ṽtutis hñs mltũ gd abſterſiuũ ⁊ ĩciſiuũ
paucũ ṽo ſtipticũ. DIASCO.ſm trãſlationẽ nr̃aꝫ ca.
mirice:foliũ elixũ:⁊ ipa elixatura bibita cuꝫ vino ſplenis
tumorẽ cõpeſcit:dolori dẽtiũ ſubuenit:eius elixatura peſ
ſarijs adhibita hũores matricis ꝓhibẽdo ꝯſtrigit:pedicu
los ⁊ lẽdines ꝑnecat. cinis eiꝰ ſilr mẽſtrua ſtrigit.Cõficiẽ
ex ligno eius calix in q̊ vtilr bibiẽ. AVICEN.eius de-
coctio admiſtraẽ in embroca ad pediculos ⁊ ĩterficit eos.
⁊ ex eiꝰ folijs fit ẽplm ſup apata fluxa:⁊ eius fumus exic
cat vlcera hũida ⁊ variolas ⁊ ſpgiẽ gdẽ qd̃ ex eo tritũ ẽ:⁊
cinis eius ſup aduſtionẽ ignis ⁊ vlcera hũida difficilia:et
corrodit carnẽ additã.⁊ decoctio eius folioꝝ ꝯfert cũ vi-
no dolori dẽtiũ colluto ore ex ea:⁊ ꝓhibꝫ corroſionẽ coꝝ
⁊ ꝓp̃e fructus eius.eius fructꝰ ſtat loco litij ⁊ galle in egr
tudĩbꝰ oculi:⁊ ꝯfert ſputo ſanguĩs antiquo:⁊ ꝓp̃e fructus
eius.Et eius rami diſſoluti in aceto ẽplõ ex eis facto:⁊ ad
ſplenẽ bibiẽ vinũ in quo decocta ſunt folia eius ⁊ ipſiꝰ vir
gulta:⁊ faciũt ſplenetici ex ligno eius vaſa:⁊ ꝯferũt ſolõ-
ni antique:⁊ ſedẽt in decoctõe eius ad curſuꝫ matricis et
ſupponiẽ gũmi eius ⁊ bibiẽ fructꝰ eius ẽt.⁊ ꝯfert fructus
eius morſui vipe. PLINIVS.ca°.de thamariſco dome
ſtica.hꝫ ṽtutẽ eãdẽ ſicut ſilueſtris:niſi qꝛ eſt magis ſtipti-
ca et minus incifiua et abſterſiua.

Cafacalis.i.iezarum agreſte bautia.Steph.
Cafacan.ideſt tremor ſtomacalis.
Cafagati.i.tremor. Cafarũ.kafr.i.aſpaltum.
Cafandar.i.galanga. Cafatalus.i.laſar.
Cafelreſet.ara.i.ſcolopendria.Steph.
Cafeti manibus.eſt ſpecies exercitij.
Cafitium.i.fimus colũbinus.alr̃ Galie.primo de diebus
creticis.cap°.9.vltra medium.
Cafron.Diaſco.multi nacafron ⁊c̃.
Cagalla vel cagulla.i.cardamomum.
Cabaam.eſt quidã locus. Cabai.i.cuſcute.
Cabab.eſt locus in crure vel pede.
Cabaduc.i.occiput. Calef.i.pãnus faciei.
Cabapham.ideſt oleum indum ⁊ eſt oleum nucis indic.

¶ Capitulum. CXVIII.

Cabarliub.

ara.Carnub.gre.xilocaracta vel ſili
qua vel keratiũ:vel keraca:vĺ faba
ſiliqua latine vaginella vel carũba. SERAP.li.aggre.
ca.Cabarliub.Sapor eius ẽ ſtipticus:cũ pauca dulcedie:
⁊ ṽtus earũ q̃ nõ ſunt recẽtes:ẽ ſiccatiua.naꝫ q̃ deſiccanẽ
ſtrigũt ſicut faciũt ceraſa:qꝛ hũiditas earũ reſoluiẽ:⁊ re-
manet ſuba terreſtris q̃ õſiccat: ſꝫ arboris eaꝝ ẽ ṽtus de-
ſiccatiua ⁊ ſtiptica. GALIEN.z.de cibis.cap.de ſiliq̃s
peſſime ſenſit:q̃uis digeranẽ ⁊ vẽtrẽ ſtrigãt:⁊ hũores no
xios nutriãt.Et idẽ in lib.de chimis:ẽ kerachiũ edulium
pauci nutrimẽti ⁊ ligneũ ex neceſſitate:⁊ ĩdigeſtibile.nul
lũ.n.ligneũ bñ digeſtibile:ſꝫ ⁊ nõ egeri celeriter nõ paruꝫ
ipſis exiſtit malũ:q̃re meliꝰ eſſet ipſa:neqꝫ deferri ad nos
ex oriẽtalibus locis in gbus naſcunẽ.eſt.n.cibus mulierũ
⁊ puerorũ effrenatorũ nihil vtile ad ſanitatis ꝯſeruatõeꝫ:
neqꝫ euſtomacus eſt.Alimẽtũ aũt palã ꝙ ⁊ ipꝫ dat paucũ
corpori.Et idẽ in lib.de ſim.phar.cap.de xilocaracta.Ar-
bor ſilocaracte q̃ vocaẽ centenicen:eſt ſiccatiue ⁊ ſtiptice
ṽtutis:ſicut ⁊ fructus eius q vocaẽ ſilocaracta: ꝑticipans
vꝫ de dulcedie q̃dã.patiunẽ aũt ⁊ hec ſiĺe ceraſi.hũide.n.
magis ſubducũt ventrẽ.ſicce aũt ſiſtunt magis expirata
gdẽ humiditate.terreſtri aũt ſubſtantia remanente.

PAVLVS.cap.de ſiliqua.Eſt quoddã genus ſilique
que vocaẽ ſiliqua caprina:cuiꝰ fructus ẽ ſic̃ mirtꝰ ⁊ folia
ſic̃ tracion.fructꝰ eius ẽ in vaginis.ſic̃ lupinus hñs formã
faſeoli. POSSE.DIASCO.cap.de ſiliq̃s.Siliq̃ recẽ-
tes ſtõm euertũt.eedẽ ſiccate in ꝯtriũ poſſunt.cibus earũ
ad vrinã ꝓficit cõmouẽdũ.tradiẽ ad ſtõi dolorẽ nõ leue
p̃ſidium eſſe ſi in ſextario aque ad dimidiũ coquanẽ. iſqꝫ
ſuccus per dies quinque continuos hauriatur.

PAVLVS.Siliqua capꝛna ſufficiẽter cãcros medeẽ.
¶ Cabatutum.i.atriplex. Caber.i.lingua canis.
¶ Cabeaug.i.ſenacioli.

¶ Caplm. CXIX.

Cabit

aiton.ara.gre.eleon.vel eladin.latĩe ṽo oleũ
oliuarũ.vñ cabit.i.oleũ aiton.vel ʒaiton vel
ʒarcon.ara.gre.olea.latine oliua. SERAP.li.aggre.ca.
cabit aiton.i.oleũ oliuarũ.Et oliuarũ q̃dã ẽ dõeſtica q̃dã
ſilueſtris:q̃ gre.vocaẽ agriela.Et idẽ auc.Ga.6.ſim.phar.
Oliuaꝝ domeſticarũ folia ⁊ cime qñ ſũt hũida hñt ſapo-
rẽ ſtipticuꝫ.⁊ ṽtus earũ p̃ma eſt q̃ infrigidat ea q̄ꝫtitate q̃
ſunt ſtiptice.Et idẽ auc.Diaſ.ṽtus folioꝝ domeſtice ſimi

laẽ virtuti folioꝝ agreſtis:niſi qꝛ virtus folioꝝ domeſti-
ce eſt debilior:et ſunt ꝯueniẽtiora oculo q̄ꝫ agreſtis:quia
ſunt ſecuriora et leuiora ei q̄ꝫ agreſtis.Et idem Serapio.
Agreſtium oliuarum folia ſunt ſtiptica:qñ piſtanẽ ⁊ fit ĩ-
de emplaſtrũ ſup beriſipillã ꝯfert:neqꝫ ſinit ipſam auge-
re:⁊ ꝯfert formice ⁊ vlceribꝰ que noĩanẽ antrax:et vlceri
bus frauduletis et panaritio:et qñ ex eis fit emplaſtrum
cũ melle occidit aſcarides:⁊ ꝯfert apati qd̃ noĩaẽ duo vl-
cera et apoſtematibꝰ calidis:et facit adherere cutim ca-
pitis qñ ſepaẽ ab oſſe:et qñ maſticaẽ ꝯfert vlceribꝰ oris ⁊
alcole:et qñ ex eis fit emplm cum farina ordei:ꝯfert flu-
xui vẽtris ãtiq̃ ⁊ hũiditatibꝰ ãtiq̃s q̃ a mr̃ice emanãt ⁊ flu
xui ſanguinis:et ſanat eminẽtiã oculi:et ꝯfert vlceribus
cis que noĩanẽ calcatalia:⁊ alijs vlceribꝰ.et ꝯfert fluxui
humiditatũ antiquarũ ad oculũ.et ideo ponunẽ in rob q̃
adminiſtranẽ corroſioni palpebrarũ:⁊ ꝯfert auribus:ex
quibus fluit ſanies et auribꝰ vlceratis:et qñ volueris ex-
trahere ſuccuꝫ ipſoꝝ tere ea et in piſtatiõe aſpge ſup ea vi
nuꝫ vel aquã:et poſtea exprime et deſicca expreſſuraꝫ in
ſole:et fac trociſcos:et qñ fit cuꝫ vino eſt fortior q̄ꝫ cũ aq̃:
et melior ad reponẽdũ:et ꝯfert ſaniei aurium: et iaꝫ gdã
cõburunt folia ipſa cũ flore:⁊ poniẽ cinis eius loco tutie:
et fit in hunc modũ.ponunẽ in olla terrea cruda et obtu-
raẽ os eius:et dimittiẽ in fornace donec illa coquaẽ:deĩ-
de ꝓyce ſup ea vinũ quouſqꝫ infrigideẽ:et ꝯfice ſimul.et
iterũ cõbure ſicut p̃us:et poſtea laua ſicut lauaẽ ceruſa:⁊
fac trociſcos.et crediẽ ꝙ qñ cõburiẽ in hunc modũ non ẽ
eius ṽtus minor ṽtute tutie in iuuamẽto oculi.et ideo cõ
cediẽ ꝙ ṽtus huius ſit ſicut ṽtus illius.Et idẽ auc.Gal.6.
ſim.phar.fructus eius qñ eſt maturus cõplete ẽ calidus
caliditate tẽperata:et qui ex eo ẽ imaturus ẽ frigidior et
ſtipticior.Et idẽ Serap.qñ fit ex fructu eius emplm cu-
rat furfures capitis et vlcera frauduleta:ſed oliue aqua-
tice qñ piſtanẽ nõ ꝑmittunt in cõbuſtione ignis puſtulas
fieri:et mũdificãt vlcera ſordida:et oliue noue:quarũ co
lor eſt ſmaraldinus:ſtringũt ventrẽ:et ſunt bone ſtoma-
co.Sed oliue nigre mature ſunt parate corruptiõi:⁊ ſunt
male ſtomaco incõueniẽtes oculo:et qñ fit ex eis emplm
ꝓhibẽt vlcera:quoꝝ nomẽ eſt antrax:et medulla que eſt
inter ipſam qñ miſceẽ cũ ſepo et farina eradicat albaras
vnguiũ:et aqua ſalſa in qua ꝯdiunẽ oliue cũ fit ex ea col-
lutio oris reſtringit gingiuas ⁊ dentes cõmotos.Et idem
auc.Aben Meſuay.virides ex oliuis ſunt fri.⁊ ſic.ſtrigũt
ventrẽ:⁊ p̃parãt ſtõm:⁊ oliue aq̃tice excoriãt ſtõꝫ pp eoꝝ
põticitatẽ:⁊ qñ ponunẽ in aceto ſunt plus excoriatiue ſto
maci.⁊ nigre ex eis ſunt ca.cum pauca ſtipticitate indige-
ſtibilis plus alijs.⁊ humor qui gñaẽ ex oliuis vituperaẽ:⁊
q̃ cõedunẽ ĩ medio prãdij acuũt appetitũ:⁊ magne ex eis
ſunt maioris opatiõis. GALIEN.ſcd̃o de cibis.ca°.de
oliuis. Oliue paucũ oĩno alimentũ dant corpori:⁊ maxi-
me que ſunt mature.comedũt aũt hoĩes has cuꝫ pane q-
dã magis.ſiue aũt pane almadas ⁊ koliuiadas ſic voca-
tas gr̃a ſubductiõis vẽtris:cũ garo aũt ante cibũ.ſic autẽ
que ſunt mature in arbore plurimũ vnctuoſuꝫ:ſicce ſtipti
cũ chimũ hñt:ꝓpter qd̃ ⁊ roborãt ſtõꝫ excitant appetitũ.
idoneiſſime aũt ad hec ſunt que cũ aceto repoſite. multi-
plr̃ ãt hec p̃parãt q ſtuduerũt circa pulmẽtariã expiẽtiã.

ALMAN.trac.3°cap.de oliuis.Oliue de aqua ca.ſunt
⁊ ſic.que ſi añ cibũ comedunẽ ventrẽ mouẽt:⁊ os ſtõi ro-
buſtũ reddũt.Oliue aũt de oleo calidiores ſunt: que ⁊ os
ſtõi minus corroborãt ac ventrẽ minus fluere faciunt.

SERAPIO.Gũmi oliuarũ ꝯfert obſcuritati viſus qñ
fit ex eo cohol ⁊ abſtergit ſordes vlcerũ:q̃ ſordes noĩanẽ
lacoma.i. lippitudo que ẽ in oculis:⁊ ꝓuocat mẽſtrua et
vrinã:et qñ poniẽ in locis corroſis:dentiũ ſedat dolorẽ:⁊
excludit ebriationẽ:⁊ curat empetiginẽ ⁊ ſcabiẽ vlceratã,
⁊ noĩaẽ inter medicinas mortiferas.Et idem auc.Pauli.
Gũmi oliuarũ poniẽ ad cicatrices vlcerũ cornee:et delet
eas:⁊ delet albedinẽ oculi ⁊ telã:⁊ valet dolori dentium
corroſoꝝ qñ poniẽ in corroſione.Et idẽ Serap.Gũmi oli
uarũ agreſtiũ ſimilaẽ ſcamonee.⁊ in colore ſuo ſimilatur
hyacinto rubeo:⁊ eſt cõpoſitũ ex lachrymis minutis ⁊ pũ
git linguã:ſed illud qd̃ aſſimilaẽ gũmi in magnitudine la
chryme lenit ſine pũctione:⁊ oliue ſilueſtres ⁊ domeſtice
ſunt:ex quibꝰ colligiẽ gũmi.Et idẽ auct.Gal. Oleũ qd̃ ſu-
miẽ ex oliuis maturis:quoddã eſt nouũ:quoddã eſt vetꝰ.
Eius ṽo qd̃ eſt nouũ calefacit calefactiõe tẽperata ⁊ hũe-
ctat:ſed vetus ex eo calidius ẽ ⁊ magis reſolutiuũ:ſꝫ illõ
qd̃ accipiẽ ex oliuis recẽtibus ĩmaturis:dr̃ oleũ expãſaꝝ:
⁊ eſt oleũ onfancinũ:⁊ in nouo aliqua exiſtit ex eo de frigi
ditate q̄ꝫtitas q̃ ẽ in eo de ſtipticitate.⁊ vetꝰ ex eo dũ ĩ ipõ
ꝑſeuerat ſtipticitas ẽ ṽtutis deſiccatiue donec ſtipticitas
recedit ab eo:qꝛ tũc fit ſiĺe oleo qd̃ accipiẽ ab oliuis dulci
bus:⁊ oleũ qd̃ accipiẽ ab oliuis in ſũmitatibꝰ ſiĺe eſt ⁊ pro
pinquũ in ṽtute oleo expãſarũ.et vlr̃ pone ꝯſideratioñeꝫ
tuã in oĩ oleo qd̃ guſtabis:qꝛ eadẽ q̄ꝫtitas quã in eo inue-
nies de ſtipticitate:ẽ ibi de frigiditate:et ſi nõ ĩuenies ĩ eo
ſtipticitatẽ oĩno:ſed ĩuenies ipꝫ delectabile vere delecta-
tiõis:dic ipm calm cũ tẽperamẽto.⁊ ſi tu ĩuenies cũ h̃ ipꝫ
ſubtile:⁊ illud qd̃ eſt clarũ de quo ſi accipias parũ ⁊ ponis
ipm ſup mẽbrũ:vel corpus extẽdiẽ ſupra corpus:⁊ dilata
tur multuꝫ abſqꝫ eo qd̃ imbibiẽ in eo:⁊ abſcindiẽ.ſcias ꝙ
illud ẽ bonũ valde.et bonitas q̃ ꝯuenit oleo ẽ in ipſo:⁊ qñ
abluiẽ oleũ nõ mordificat.Et idẽ auc.Diaſ. Oleuꝫ qd̃ fit
ex oliuis nõ bñ maturis eſt oleũ expãſarũ:⁊ ẽ ꝯueniẽs ſa-
nis:⁊ ꝓprie illud qd̃ eſt nouũ ex eis ſine putrefactione bo
ni odoris:⁊ ex illo qd̃ eſt hꝯ fiunt olea aromatica:⁊ eſt bo-
nũ ſtomaco ꝓpter ſtipticitatẽ q̃ eſt in eo:⁊ reſtrĩgit gingi-
uas:⁊ ꝯfortat dẽtes qñ teneẽ ĩ ore:⁊ ꝓhibet ſudorẽ:⁊ oleũ
vetus oliuarũ maturaruꝫ ꝯuenit in medicinis:⁊ oẽs ſpẽs
olei ſunt leniẽtes corpus:⁊ ꝓhibẽt aduẽtũ frigoris corpo
ri:⁊ faciũt ipm habilẽ ad motũ:⁊ molliunt ventrẽ:⁊ debi
litãt ṽtutẽ medicinarũ vulnerãtiũ.⁊ daẽ in potu ꝯ medi-
cinas mortiferas vt euomaẽ cũ eo:⁊ fit cũ hoc aſſidue.et
qñ bibunẽ ex eo.℥.9.cũ tantũdẽ aque ordei vel aque caĺe
laxãt vẽtrẽ:et qñ decoquunẽ cũ ruta:⁊ bibunẽ ex eo caĺo
.℥.9.ꝯfert tortioni vẽtris:⁊ expellit lumbricos:⁊ qñ fit cũ
eo cliſtere ꝯfert colice que fit ab apate ĩteſtini : ⁊ opilõne
que fit a ſtercore duro:⁊ antiquũ ex eo eſt calidius ⁊ plus
reſolutiuũ:⁊ fit cũ eo cohol ad acuẽdũ viſuꝫ:⁊ ſi nõ habes
et neceſſario ĩdiges eo coque ipſuꝫ donec fiat ſicut mel ⁊
vtere:⁊ ṽtus eius eſt ſicut ṽtus veteris:⁊ oleũ oliuarũ ſil-
ueſtriũ eſt ſtipticũ:⁊ iuuamẽtũ eius eſt in medicina minꝰ
iuuamẽto ſupradicti olei.⁊ iuuamẽtũ eius ẽ ſicut iuuamẽ-
tũ olei ro.⁊ ſtringit ſudorẽ:⁊ ꝓhibet caſuꝫ piloꝝ:⁊ purgat
furfures capitis:⁊ cõfert ſcabiei ⁊ poꝛris:⁊ ꝓhibet canos
qñ ex eo fit collutio oris.valet ad apata gingiuarũ:⁊ con-
fert dẽtibus cõmotis:⁊ iaꝫ p̃paranẽ ex eo epithimata ad
gingiuas qñ humores currũt ad eas.⁊ oꝫ ꝙ accipiaẽ lana
et ĩuoluaẽ ſupra ſtilũ ⁊ madefiat in oleo feruẽti:et ponaẽ
ſup gingiuas ſepe donec albeſcant.Et idẽ auc.Gal.Amur
ce olei ſuba eſt terrea:et calefacit ⁊ õſiccat in ſcd̃o:et reſol
uit ⁊ curat vlcera q̃ ſunt in corporibꝰ ſiccis:et vlcera facit
in humidis furere:et qñ coquiẽ ẽ groſſius et magis deſic
catiuũ:et qñ coquiẽ in vaſe eris quouſqꝫ ĩgroſſeẽ:et fiat ſi
cut mel ẽ ſtipticũ:et ꝯfert ad ea ad q̃ ꝯfert litiũ:et ſupat li
tiũ in bonitate in hoc ꝙ qñ miſceẽ cũ aceto aut vino ſim-
plici:aut cũ oximelle:et liniẽ cũ eo:cõfert doloribꝰ dentiũ
et apatibꝰ:et miſceẽ in medicinis oculoꝝ. Et qñ fit ex eo
cliſtere ꝯfert ano apato:et collo matricis et apatibus ma
tricis.Et qñ coquiẽ cũ aqua agreſte donec fiat ſicut mel:
et liniunẽ dentes corroſi cũ eo eradicat eos.⁊ miſceẽ cuꝫ

cameleonta et cum aqua in qua lupini ſteterūt ad dulco/
randum: ⁊ liniunt̄ ex ea animalia: aufert ſcabie₃ coriū. et
illa que eſt noua abſq₃ decoctione quādo caleſit: ⁊ proyci
tur ſupra podagram ⁊ dolorē iuncturarū ꝯfert: ⁊ quando
extendit̄ ſupra coriū ⁊ ſupra ventre₃ ponit̄ hydropicorū
minuit tumorē ipſoꝝ. GALIENVS.6.ſim.phar.cap°
amurca. Amurca ſm̄ tranſlationē noſtrā terreſtris ē ſub
ſtantie.non tamē adeo caliditatis participat vt mordicet
euidenter: ꝗ ſi decoquat̄ multo magis adhuc erit groſſa/
rum partium: ⁊ ſicca erit vtiq₃ ſecundi gradus calefacien
tiu₃ ⁊ deſiccantiu₃: inteſi magis: ſic itaq₃ vlcera ſiccarum
cōplonum corpoꝝ curat: que vo in ceteris oībus exacer/
bat: ſiccatiua nāq₃ eſt: vt reſina et pix liquida et aſpaltu₃:
ipſe etiā corpoꝝ qdē valde ſiccoꝝ: ſiue vulnus būtiu₃: ſi/
ue ſinus ſolidatiue ſūt. cetera vo cūcta tēdit ⁊ exacerbat.

Caiban.i. mentaſtrum.
Caiſeſe.i. veſpertiliones.
Cailen.i. ſempuiua.
Caina.ſm̄ Diaſco. eſt ſicut triticum. apud Sera. vo catur cartamum.
Cairion.i. piſcis habēs oculum in capite.
Caiſarbanum.Caiaſarbarum.i. caſſiafiſtula.
Cakele.i. herba ſimilis vermiculari. acetoſum hñs ſaporem ⁊ ſalſum.
Cakiar.i. cucumer.
Cakur.idem.
Cakiroſion.ideſt cucumer agreſtis.
Calab. vel calap.i. almes iadi.
Calcatum.i. calcantum.
Calafion.i. ꝯſiſtentia hūo/ris circa palpebras.
Calagie.i. kalangie.
Calach vel calachi.i. nux vomica.
Calamādria.i. camedreos
Calamas gre.i. calamus.
℄ Caplm. CXX.

Calamentum

ara. gre. calamitatis. latine vo nepita vel mēta nō odorifera.
Sciēdu₃ eſt ꝗ in ſcđo canonī. Aui. cap° de calamēto. ꝯfun
dit̄ ſermo de calamēto pulegio mētaſtro ⁊ origano. i. cala
mēto hirci. capi. vo qđ de origano apud eunde₃ exponit̄
nō eſt de origano: ſed de ſaturegia. de pulegio vo nunquā
apud eum caplm inuenies. hec oīa patebunt ſcrutāti di
ligēter verba Diaſco. Serap. cu₃ verbis Auic. in omnib⁹
iſtis plātis non multum curant arabes: quare vnum pro
alio ponunt: ex quo iudicāt habere eandem virtutem.
SERAPIO. lib° aggre. de calamēto. auc. Diaſco. ex co
eſt qđ dr̄ calamētu₃ montanū: ⁊ dr̄ ab aliquibus pulegiū
agreſte: ſed falſo. debet dici calamētu₃ eſſe pulegiū viſua/
le: ⁊ eſt aliud calamētu₃ qđ dr̄ fluuiale: ⁊ illud eſt pulegiū
agreſte: ⁊ ſūt ei tres ſpēs. vna habet folia ſimilia folys be
derog. i. ozimi: quoꝝ color vergit ad albedinem: et habet
ramos cu₃ multis nodis quadrangulatos ⁊ flores purpu
reos: ⁊ ex eo eſt aliud ſimile pulegio in odore ſuo et in fo/
lys ſuis: niſi ꝗ ſunt maiora folys pulegy. ⁊ nominat̄ illud
aliqui pulegiu₃ agreſte: et romani vocant illud nepitam
ex folys ſuis: niſi ꝗ ſunt maiora folys pulegy. et eſt ſecū
da ſpēs que proprie nominat̄ nepita. ⁊ eſt. 3. ſpēs que eſt
ſimilis mēte agreſti: niſi ꝗ folia ſunt longiora folys men
te: ⁊ virge ipſius ⁊ ramuli ſunt maiores virgis et ramulis
aliaru₃ ſpērum: ⁊ virtus eius eſt debilior virtute aliarum
ſpērū. Radix vo eius nullius eſt iuuamēti: naſcit̄ in cam
pis ⁊ in locis aſperis ⁊ aquoſis. DIASCO. ſm̄ tranſla
tionē nr̄as ca° de calaſito: qđ mlti pulegiū agreſte dicūt:
⁊ illō ē calamētū fluuiale: ⁊ aliō calamētū qđ dr̄ mōtuo/
ſu₃: ⁊ illud eſt pulegiū viſuale. S₃ calamēti fluuialis tres
ſunt ſpēs. eſt enim ſilueſtris cum folys ozimo ſimilibus
atq₃ ſubalbidis et ramis geniculatis vel angulofis cū flo
re purpureo. folia eius odore pulegy ſimilia: tamē ſunt in
forma maiora. Item ſcđa ſpēs appellatur pulegium agre
ſte: quā ſpecialiter latini nepitam vocant: ⁊ illud ſupple ē
calamentum fluuiale. i. cōmune: vt patet ſi legatur cōfe/
ctio diacalamenti in antidotario virili cum eo qđ ſcribit̄
in antidotario Johannis. Serap. ⁊ Auicen. ⁊ eſt maius ⁊
minus. maius eſt quo vtimur: minus eſt quo purgantur
gatte. tertia eſt edioſmo agreſti ſimilis cu₃ folys oblon/
gis: cuius virga ⁊ rami maiores ſunt: ſed virtute inferio/
res. Naſcitur in campis et aſperis locis et aquoſis.
GALIENVS.7°ſim.phar.cap. de calamēto. Subſtā
tia eius eſt ſubtilis: ⁊ in ſapore eius eſt acuitas ⁊ caliditas
manifeſta. ⁊ breue quid amaritudinis habet. eſt calida et
ſicca in tertio. experiētibus vo illud: ⁊ corpus offerentes:
primo quidem exterius appoſitum calefacit ⁊ mordicat
valde: ſcalpit etiam corpus: ⁊ tandem vlcus efficit. Intra
vo corpus per ſeipſu₃ ⁊ mellicratu₃ calefacit manifeſte.
POSSE. SERAP. auc. Gal. quādo bibitur ſuccus eiꝰ cu₃
aqua mellis. diafozat totum corpus: ⁊ prouocat ſudore₃:
⁊ teritur cum oleo: ⁊ coquitur: ⁊ inungit̄ corpus: ⁊ confert
rigoribus periodicis: ⁊ quādo fit emplaſtru₃ ſup ſciā₃ ba/
bentibus ſciaticum dolorem confert valde. ⁊ trahit enim
funditus ad extrinſecam ſuperficiem: ⁊ calefacit totū ar/
ticulum. ſupincendit aūt manifeſte cutim. Et ſumptus in
potu vel appoſitus prouocat mēſtrua efficaciter: et eſt de
medicinis quando ſumit̄ magis cōferentibus leproſis re
ſoluēdo humores reſolutione forti: ⁊ aufert liuorem qui
fit ſub oculo ⁊ ypopia diafozat. Et tu dbes ſcire ꝗ oēs me
dicine que terunt̄ ⁊ hñt acuitatē attrahunt cito ex ꝓfun/
do corporis humiditates q̄s recipiunt in locis illis. Et me
lius quidē in his eſt vino decoquentes cataplaſmare ipm
viride magis q̄ ſiccu₃ vehemētius poſtq̄ deſiccatum et
promptius ad vrēdu₃: ſicut que cauſtica: ⁊ quecūq₃ pharmacoꝝ calida ſunt ⁊ acria: ⁊ ſubtiliu₃ partiu₃ facile attra
hentia funditus ad ſe totā adiacentē humiditatē. Amari
tudo aūt que ineſt ei breuis quide₃ oīno eſt. operat̄ aūt in
quibuſdā: ſicut que violentius. ⁊ cohe ſiſtit vehemēti cali
ditati cum ſubſtātia ſubtiliu₃ partiu₃. et ideo ꝗ ſumitur
in potu eius ſuccus aut fit cliſtere cū eo occidit aſcarides
⁊ lumbricos: ⁊ valet ad morſum feraru₃. ⁊ occidit ſimilr̄
vermes qui generant̄ in auribus ⁊ in vlceribus profun/
dis: ⁊ ꝗ fit naſcale cum eo aut ſumit̄ in potu occidit ⁊ ex/
pellit fetu₃. Igit̄ inciſiua quidē vtus ineſt ei ꝑpter calidi
tatem eius ⁊ ſubtilitatē partiu₃ ⁊ amaritudinem ſolam:
itaq₃ propter oīa p̄dicta confert omnibus aſmaticis ⁊ by
ctericis ꝑpter amaritudinē: maxime ſicut ⁊ pene oīa ce/
tera purgando ⁊ mundificādo epatis opilationes. eſt aūt
ad omnia predicta efficacius quod monſtratum eſt.
DIASCOR. Uirtus oīum ſpērum eius viſcida eſt ⁊
ſicca nimis: ⁊ calidā partem hñs extenuatoriā. vnde bibi
ta ⁊ impoſita venenatis morſibus occurrit. vrinā prouo/
cat: cōquaſſationibus vtiliter adhibet̄: lacertis dolorem
tollit: orthonoicis ⁊ tortionibus ſubuenit. venenum cum
vino amputat. hyctericis vtilis eſt lumbricos ⁊ aſcarides
cum melle ⁊ ſale accepta cruda ⁊ cocta ſubuenit comeſta
⁊ bibita ſtomaticis p̄ſtat effectū: mēſtruis ipat: ⁊ appoſi/
ta in ore matricis extrahit fetus ⁊ abortu₃ facit: fumigio
ſuo ſerpētes de domibus fugat. viridis in vino cocta ⁊ ca
taplaſmatibus impoſita nigras cicatrices claras: ⁊ ſui co/
loris reddit: liuores detergit ſciaticis vtiliter adhibetur
carnem cōburens. ſuccus eius auribus immiſſus: vermes
occidit. vnde nepita magne virtutis ⁊ vehemētis in calo
re eſt. vnde nobiliſſimis antidotis meruit aſcribi. ex qui/
bus vnum notādu₃ putaui: qđ vſq₃ hodie a medicis dia/
calamētu₃ p̄dicatur. ℞. nepite petroſelini piperis pulegy
ane. ℥. vi. ſeminis apy. ℥. ℥. leuiſtici. ℥. ℥. omnia tonſa ⁊ tri/
ta melli optimo mixta diutiſſime coquātur digeſtionem
facit ⁊ ſtomaco ⁊ pcordys vtile eſt pituitas tonſa ac ca/
pitis diſſoluit aut purgat iecori medet̄: calculos expellit:
vrinam concitat: cōmouet mēſtrua. nepita ſicca ⁊ potata
in mulſa calefacit valde: ⁊ ſudorem mouet per totu₃ cor/

pus. quapropter aliqui vtūtur ea ad frigus: ⁊ rigorē co
quētes eam in oleo ⁊ extrinſecus vngētes totum cor/
pus fricatiōe forti. Intrīſecus aūt potui data: vt ſupra:
⁊ per totā coſſam cataplaſmata: vt ſupra: ſciaticis ma/
gnū fit adiutoriu₃: ꝗ de profundo extrahit humores:
non ſolū ſubtiles digerit: verūetia₃ pingues et ſpiſſos
extenuat ⁊ proycit: ſuccus eius regiū morbū emēdat.
Ite₃ ſuccus ipſius ꝑ cliſtere iniectus aſcarides ⁊ lum/
bricos occidit: ⁊ in vlcere etia₃ putrido: ⁊ in omni mē
bro vbi vermes ſunt occidit propter amaritudinē. ⁊ iō
enfraſis cpīs purgat ſtomaticis et hyctericis ſicut alia
amara iuuat: ⁊ potiſſime quādo eſt cu₃ epatis enfraſi.
Calamiton vocant greci ranulā quandā: eo ꝗ inter arū/
dines frutices viuat minima omniu₃ ⁊ viridiſſima. Et
calamiton etiam eſt ſpēs calamenti. vt Diaſco. in pro/
prio caplo. ⁊ eſt pulegium agreſte. Et aliqui vocant eū
calamentum montanu₃: ſed falſo: ꝗ calamētu₃ monta/
nu₃ nō eſt pulegiu₃ agreſte: ſed pulegiu₃ viſuale.
Calamitan: ideſt nepita.
Calamitem. gre. ranula quedā: eo ꝗ inter arūdines fru/
ticeſq₃ viuat minima omniu₃ ⁊ viridiſſima.
Calamos fragitas. i. caſabi begum. Steph.
Calamon melan. gre. i. caſſiafiſtula.
Calamus: qñ eſt ſimpliciter prolatus cāna vocatur. pro
qua lege baſap. Et quidā eſt agrias vl agreſtis. qui ſm̄
Diaſco. eſt ſpēs graminis: ſicut patet per Serap. caplo
de gramine. ⁊ etiam nomen ſonat. nam agreſtis grece
eſt gramē. Et ſm̄ Diaſco. eſt venenoſa planta animali/
bus: ⁊ maxime qđ naſcit̄ in egypto. pro qua lege agro/
ſtis ⁊ baſap. Eſt alius calamus quē vocat̄ calamus aro
maticus. pro quo lege baſabel derire.
Calamus fraginar°. i. barūdo. Gal. 6. ſim. phar.
Calamus. Calamos gre. i. cāna. arundo.
Calamus agros. vel calam° offe. i. calam° agreſtis. Ste.
Calamus agreſtis eſt calamus hoboſfe.
Calaris: eſt quedā ſpēs ſtrigni qui yponoticus dr̄ a Diaſ.
i. ſomniferus quem latini vocant rupis gomalios gy/
laſion: cacabum vel rupis concauum: ꝗ in rupis orit̄.
eſt herba vel frutex hñs haſtas ſpiſſas ⁊ multas ſarmē
toſas ⁊ nō frangibiles: ⁊ folia pinguia cu₃ flore ruffo et
maiori. naſcitur locis aſperis ⁊ petroſis. cortu₃ radicis
eius cum vino bibitum ſomnu₃ preſtat.
Calaſa. Calaza eſt excreſcētia in palpebris rotunda. albi
da p̄ſpicua ſimilis lapidi grādineo. Claſſia. Cornelius
Celſus. Demoſth. poros eſt ſupradicte ſimilis denſita
te concretus: ſed multo durioꝛ ſupradicta.
Calaſma. i. extenſio ſupioꝛis palpebre: qua ſepe inuerſio
fit ad interiora naturaliu₃ capilloꝝ: ꝗ non niſi digito
ſubleuari poſſit palpebra. differt a paraliſi: ꝗ paraliſis
eſt cum continuo motu.
Calaſion. grece glandula. ꝑau. Demoſthē. dicit chalaza.
Calaſticū. relaxatiu₃ intermiſſiuū. i. mollitiuū laxamentum.
Calaſtica. remiſſiua. attenuatoria. i. reſolutiua relaxatiua.
Calata. i. relaxata.
Calatium in oculo. i. grando in oculo. Halie. 4. me miri. cap°5.
Calatus vel calathi. eſt caniſtru₃ in fundo ſtrictu₃ ⁊ in orificio latum.
Calauſac. i. litium.
Calb. ara. i. cor.
Calbabanir. i. capillus veneris.
Calcala caucalis. i. cardamomū. ꝑli. li°25. cap°9. verſus finem.
Calcalia. i. mercurialis.
Calcadis qđ eſt. l. calcitis.
Calcatis idem.
Calcaſit. Calcauil. i. ozimū montanum.
Calcamil idem.
Calcandi. i. medicina inda qua caremus.
Calcalla. eſt ſemē quoddā margaritis ſimile depen dens inter folia grandia in montibus ſemp vere inuenit̄. l. Calcala.
Calcabzia. ē genus caulis albe.
Calca. i. butalmos.
Calcadi calcantum cui°co loꝛ ē viridis: ⁊ qñ antiq̄tur fit colcothar: vel calcitis. lege calcitis.
Calcātum. i. eris flos. i. vitriolū. al'r Hal. li°ſecret. ⁊ in ſim. phar.
Calcarerem: vel calcatarē. i. qñ ſanies eſt in ſifac ⁊ corrodit̄ cum ea pars.
Calcauil. ē ozimū montanum. Auic. in. 5°
℄ Caplm. CXXI.

Calcitis

eſt ſpēs vitrioli: ⁊ vocat̄ colchotar calcātum. Calcididos. tenens mediū inter calcitis ⁊ vitriolu₃: vt apparet in. l. 3eg. in qua oia iſta audi/ manifeſtant̄. de quo Diaſco. caplo calcitis: dicit ꝗ eſt gleba. que in cypro in metallis iuenit̄: vt in fine huius lře patebit. vnde calcitis eſt ſpēs vitrioli. vt p₃ per Serap. cap. de 3eg. ⁊ ipm eſt colchotar ⁊ calcitis. Nā vidi apud Diaſ. cap. de alumine vbi habet̄. Adurūt ſpēs aluminis ſicut calcitis vel calcidis. In Serap. codē loco habet̄ calcidis vel colchotar. Item Joā. Meſue in trociſcis de croco ponit colchotar ⁊ calcadis. DIASCOR. cap°calcitis. Eſt gleba nālis que in cipri inſula in metallis inuenit̄ colorē ſubauroſo fragilis intus hñs venas diffuſas vt alumen ſciſſum in modū ſtellarū fulgētes: cuius eſt optimum qđ eſt recens noua mundiſſima: ⁊ equaliter fragilis. virtus eſt ei ſtiptica termātica ſcarotica. POSSE. DIAS. purgat palpebras ⁊ oculos: ⁊ eſt ſubmordax: ignē ſacrū extinguit: herpetes curat. fluxu₃ ſanguinis matricis abſtinet. micetis cu₃ ſucco marrubu₃ occurrit. gingiuaꝝ reuma et fauciū impoſita abſtinet: paſcētia vulnera ad ſanitatē ꝑducit: coctu₃ vo oculis medet̄. trita melle addito ⁊ iniuncta palpebris groſſis ⁊ aſperis ſeu calloſis aptatur: ꝗ areſcere eas facit. fiſtulis collirý more iniecta medetur.
PAVLVS. cap. Calcitis. eſt ca. ⁊ ſic. ꝯplonis in tertio.
Calcede. i. ſaluia.
Calcalion. eſt medicina in da. Serap. in. 7°
Calciſraga. i. empetrū. herba ſancti petri. ꝑli. libro 27. cap. 9. poſt ꝑncipium
Calcitroſa apata ſunt duri ties iunctura₃. ſ. lapidationes que ꝯtinent in ſe ſicut calcem vel gipſu₃. Alexan.
Calcecucamenō. gr. chalkoſcecaumenō. i. es vſtū vel incēſum a calkos qđ eſt es ⁊ cecaumenon incenſum.
Calianim. i. trāquillitatē.
Calda. i. calla. ide caldariū qñ ſimplr̄ ponit ꝑ calla aqua intelligitur.
Calc. i. herba ſimilis vermiculari acetoſum hñs ſaporem ſalſum.
Calca. i. cardus maior.
Calebi. i. grana ſolis.
Calebū. i. milium ſolis.
Calef. vel Caleph. i. pānus facici.
Calefum. calef. Sapſaru₃ i. ſalix. Steph.
Caleiebinum. vel Calenia bim. i. geneliabim.
Calengi. i. colica paſſio.
Calenebim. chalcibmū. i. geleniabim.
Caleos. i. es.
Calchei. i. vena terre qua caremus.
Calcbeos. i. 3iniar. vl'iarin
Calculi maioꝛis. i. cardamomum.
Cali. i. cinis q fit de quadā herba ſalſa. ⁊ vtunt̄ eo ti ctores. ⁊ eſt vſinen. herba ipa de q̄ fit ſal alcali.
Calchit. vel Chalcitheos. i. calcitis.
Calchel idem.
Calcithei. i. bactitura eris.
Calcithbeum. i. qđā gleba ⁊ eſt calcis flos.
Calcule: vocant̄ cōche qđ mūdat vitrū. ⁊ naſcit̄ in mari iuxta ſibiliam.
Calculus. i. cardamomum min°⁊ callus. i. pu° lapis
Calcutecaumenon. ideſt es vſtum.
Calib. Calibin. kulb. i. miliū ſolis. lithoſpmon.
Calibi. i. inſtrumentum.
Caliblefara. i. palpebrarū decoratiua. Halie. 6. ſim. phar. cap. de amoniaco.

Caliber.i.ligua canis que eſt herba.

Calicaria.Cancalion.Caucalin.i.Caucalis.Diaſco.

Calicularis.gre.i. iuſquiamus.Diaſco.Macer.

Calidicon.eſt medicamē de arſenico:cuius diuerſe ſunt deſcriptiones. vt in ſeptimo Serap.in trociſ.de arſenico.⁊ dicitur ſic a kali qđ recipit.

Calicaris calidaris:eſt fructus pinus.

Califer.i.nux muſcata.

Calimon.i.mentaſtrum.

Caliptelo.i.pētafilon.Dia.

Calitricon.Trichomanes gallitricum.i.politricon. Adiantum. Gali.ſecūdo memiri.cap.ſcđo.

Calitroſa apoſtemata ſūt durities iuncturarum.ſ. lapidationes que continēt in ſe ſicut calcem vel gipſuꝫ.vt Alexander capitulo de porris iuncturarum.

Callion.Callionis piſcis. Pli.libro.3z.capi.4.circa mediū. vraneſcopos. ⁊ caplo.7ꝰ

Callum.vel chal.ideſt acetum.Steph.

Calkamoanon.i. auricalcū.lib.de doc.gre.

Calkos.gre.es.

Calmana.i. muſcꝰ quercꝰ.

Calmētis.i.malum terre.

Calos.i.bonum.inde ſtorax calamita.i. bona gutta non a calamo vt qdaꝫ dicunt.nichos enim gutta.inde calo verbuꝫ neutrum.i.depono.inde caloticum.i. mitigatiuum doloris:qꝛ deponit dolorem.

Caloſtrum.i.lac nouum.

Calſa duorūꝫ generuꝫ eſt. vna ſimilis aaron. naſcitur in arationibus: colligitur antequam creſcat. vſus eoſdeꝫ habet quos arſa. Alterꝝ genus eſt qđ anchuſaꝫ qdā vocāt aliȷ ricidinoſiam folia lactuce longiora plumoſa radice rubea. Pli.li.z7.ca.8.ante medium.

Calſam.eſt ſpēs conchiliȷ: lege Oſtracoꝝ.

Calſamum.i. vitiū qđ fit ī caruncilis que ſimilant̄ papillis.

Calſamus.i.ciclamen.

Caluf. vel caſus idem eſt qđ ſumenet duo. ⁊ ſumenet idem eſt qđ obulus. iſta vocabula ponuntur in lege caxchax.⁊ in lege radeb.

Calufar.i. oleum de nuce indica.

Calx quid eſt.i.borach.

Camacropē.i. cametopea.

Camakach.i.illa q̄ ſeruantur in ſalmoria.

Camaregum.i. fructꝰ thamariſci.

Cambri.Cambria.Cābris .i.braſſica caulis.

Cambil.i.terra rubea minuta que affertur de mecha vt arena:⁊ ē Cābil.

Cambitus.i.Carabitus.

Camehumile.gre. īfimuꝫ vel depreſſum vel terrenum latine vt cameatis .i.infima actis.i. infima ſambucus ⁊ eſt ebulus.

Cameactꝰ.i. ebulus. actis .i.ſambucꝰ.vnde verſus ſambucus eſt actis: ſed ebulus eſt cameactis .i. viuus ſambucus qui eſt ebulus.Halie.

Camebalanos.i. raffanuꝫ agreſte.⁊ ē appios. Diaſ.

Cameciparīſon. eſt quedā planta ad ſimilitudineꝫ foliorum cypreſſi. Pli.libro.z4.cap.i5.

Camburola.i. iuncꝰ obtuſe ſūmitatis. Oxiurola vero acute.

Caplm. CXXII.

Camecissos ſonat ex vocabulo infima vel terrena hedera.vnde cameciſſos vocant greci hederam non extollentem ſe a terra. Pli.libro z4.cap.io.⁊.i5. DIASCOR.cap.de cameciſſos. folia habet ſimilia tritico:ſed oblonga ⁊ tenera:⁊ multas virgas duaruꝫ palmaruꝫ.folia ex vna virga hñs quinqꝫ vel ſex:⁊ florē ſimilē ozimo:ſed minoreꝫ.guſtu eſt amara valde:radices ſunt ei tenues ⁊ inutiles:naſcit̄ in locis cultis.

POSSE.DIASCO. Folia ipſius cuꝫ aqua ciatis tribus bibitur diebus.6o.hyctericis preſtat effectum:⁊ ſciaticis medicatur diebus ſex aut ſeptem bibita.

GALIENVS.8.ſim.phar.caplo cameciſſos. Flos eiꝰ amarus ſufficienter exiſtit ⁊ deſtruit ea que ſm̄ epar. quidam vero ⁊ ſciaticis eam dant.

Cambil.i.ſemen arenoſum qđ cooperit rubedo que eſt minor rubedine lapidis in felle bouis reperti.pro quo lege kanabel.⁊ Cambil eſt terra rubea minuta que affertur de mecha:vt arena:que cū fricatur ſuper manū ingreditur cito.de qua fit vnguentum penetratiuum. et mundificat ſatis.

Camedafnes.vel camedaphni.i.parua laurus. Dafnes enim laurus.Diaſco. Plinius libro.i5.caꝰ3o.⁊ libro.zi. capitulo.ii.⁊ libro.z4.capitulo.i5.

Camedera ſm̄ Diaſ.eſt quedam planta que noiat̄ cimolea ⁊ eſt camedreos.timelia. Pli.liꝰi3.capꝰzi.

Camedurus.idem.

Capitulum. CXXIII.

Camedreos vel cameh gre.vl' cameropa.ara. hamedreos.latine vero quercula minor.vbi ſciendu ꝙ camedreos dictuꝫ eſt infima quercus.nam came.i.infima.⁊ dris dria.gre.quercus:inde camedreos.i.īfima vel parua quercus.vnde folia eius ſunt ſimilia foliȷs quercus.⁊ ideo latini ipſam quercuꝫ vocāt.

PLINIVS.libro.z4.caꝰi5. Camedreos eſt herba que latine quercula dicitur. ⁊ ab aliquibus trizaoga. Folia habet magne mente ſimilia et diuiſa quercus flore pene purpureo.aliȷ ipſam ſerratam dicunt:⁊ ab ipſa ſerram inuentam eſſe. SERAPI.libro aggre.capꝰ hamedreos. auc.Diaſ. Hamedreos noiat̄ quercus terre. Naſcit̄ in locis petroſis ⁊ aſperis.⁊ ē herba parua lōgitudine vniꝰ palmi:habens folia parua ſimilia in figura in ortu ſuo foliȷs quercus.flos eius ē coloris purpurei paruus. Et tempus colligendi eſt quando ſemen eſt maturuꝫ: ⁊ colligēda eſt cum ſuo ſemine. DIASCO.capꝰcamedreos. ſm̄ trāſlationem noſtram naſcitur locis ſaxoſis ⁊ aſperis:frutex eſt bipalmis cū foliȷs minutis ⁊ mēte ſimilibus vel drio ⁊ amaris.florem habet purpureum ⁊ minutum:ſed colligenda eſt cum ſemen maturum eſt. GALIENVS.8ꝰ ſim.phar. caplo camedreos. Ponit eā quis in tertio gra. ca.⁊ ſic.⁊ plus in eo in ſiccitate q̄ꝫ in caliditate.

POSSE.SERAPI.aucto.Albugerig. Fit ſyrupus ex ea ad tuſſim antiquam ⁊ ad corruptionem digeſtionis: ⁊ in principio hydropiſis:⁊ ad ſpaſmum:⁊ quanto ſyrupus eius erit vetuſtior:tanto erit maioris virtutis ad ea que diximus.⁊ herba ipſa contrita confert fiſtulis lachrymalium:⁊ eius decoctio confert hycteritie nigre.

GALIENVS. Predominantem habet amaruꝫ ſaporem.eſt aūt ⁊ acre quodāmodo:ex quibus.vꝫ. ſplenem liquefacit ⁊ vrinas:⁊ menſtrua mouet:⁊ groſſitiem humorū īcidit:⁊ eas que in viſceribus obſtructiōes expurgat.

DIASCO.caꝰcameropa.ſꝫ trāſlationē noſtrā. Cameropa.i.camedreos viridis ⁊ ſicca bibita cū aq̄ ꝯquaſſationibꝰ⁊ tuſſiētibꝰ valꝫ:⁊ ſplenis duricies ſoluēdo medicat̄. In initio hydropicis iuuat:menſtruis imperat: aborſum excludit:cum aceto bibita ſplenem ſiccat:morſibus venenatis occurrit cum vino bibita ⁊ cataplaſmatibus adhibita:omnia ſimiliter facere pōt.melle addito antiq̄ vulnera purgat.trita:⁊ oleo mixta caligines oculoꝝ detergit omni corpori trita ⁊ puncta calefactionem preſtat.

Cameis.i.ſemen ferule.

Camelarum vue.i.rob.

Caplm. CXXIIII.

Camelea. gre.vel chamelea.ara.mezereon. lati. vero cocognidium.⁊ eſt planta que vocatur oliuella. Camelia gre.quaſi īfima oliua dicta:eo ꝙ folia ſimilia oliue habet.hec eſt que dicitur mezereon et cocognidiuꝫ.vnde cocognidiū mezereon ⁊ camelea ſunt idem.vt apparet per Diaſ.⁊ Serap. DIASCO.cap.camelea.ſm̄ trāſlationē noſtrā. Camelea aut cocognidion haſtas habet ſuper terram ſpāſas palmis duobus lōgas.

frutex eſt ipſius ſarmentoſa:folia habet ſimilia oliue:ſed tenuiora ⁊ ſpiſſa guſtuꝫ mordentia ⁊ gulaꝫ exaſperantia.

SERAP.libro aggre.cap.mezereon.auc.Diaſ. Mezereon.i.camelea ē arbuſtuꝫ paruū cuius rami ſunt apti ad ignem accendenduꝫ:⁊ ſunt ipſi rami extenſi ſuper terraꝫ longitudine duoruꝫ palmorum habentes folia oliue:niſi quia ſunt ſubtiliora eis mordicātia ⁊ exaſperātia linguaꝫ ⁊ ſunt ſup ramos denſa. GALIENVS.7ꝰſim.phar.capitulo camelea. Predominantem habet qualitateꝫ:quocirca ⁊ vlcera quecunqꝫ maximas eſcaras habent cū melle expurgare pōt.Simon de Janua. Cocognidiuꝫ nō eſt laureola vt quidam putant:quoniā cocognidium vt iam dicit Diaſco.in preſenti.l.idem eſt qđ camelea:⁊ camelea idem eſt qđ mezereon.ſm̄ Serap.in preſenti.l.⁊ eſt plantula que vocatur oliuella:vt iam dictum eſt. vnde ꝙ hoc ſit veruꝫ ſm̄ ipſuꝫ.quoniā Diaſco.facit aliud capitulū de mezereon a cocognidio vel camelea que idem dicunt:et aliud de laureola. Nam capituluꝫ de camelea que eſt mezereon vel cocognidiū incipit. Camelea.ſecundū caplm. de laureola incipit.Daſnoides.i.laureola.⁊ ideo non ſunt diuerſa laureola ⁊ mezereon ſm̄ ipſuꝫ.preterea dicit ipſe camelea.i.mezereon.vl' herba catholica:vl' adimpiados. ⁊ licet Diaſco.dicat in oleo catholicon.tolle herbe catholice alimpiados:⁊ ſequitur in aliquibus exemplaribus:q̄ ⁊ laureola vocatur non eſt de ſuo. Nam non eſt vera expoſitio. Nam alimpiados vel herba catholica ara.eſt mezereon:quā ponit Diaſco.caplo de camelea:ſed in alio capitulo Diaſco.vocat laureolā daſnoides: ⁊ ſic de laureola:⁊ mezereon facit diuerſa capitula.ſed falſa eſt illa opinio Simonis.quoniā laureola eſt mezereon:cuius ratio eſt:quoniā Joan.Meſ.capitulo de mezereon dicit ꝙ mezereon eſt planta cuius ſtipites eleuantur ſuper terram: circiter cubitos duos:folia eiꝰ ſunt ſimilia foliȷs oliue ⁊c̈. propter quod ſcienduꝫ ꝙ ſm̄ verba Meſ.Cocognidium ⁊ laureola ſunt ſpecies mezereon. Nam dicit ꝙ vna ſpēs mezereon eſt habens magna folia:⁊ iſta eſt laureola:quā ſcies ſi.l.l.Daſnoides.Alia ſpecies eſt habens folia parua ſimilia foliȷs oliue:⁊ illa eſt camelea vel cocognidiū:quē noſtro idiomate vocatur oliuella. Et ideo Diaſcor.facit de eis diuerſa capitula.quoniā ſunt diuerſarum ſpērum: licet ſint omnes ſpecies mezereon. Et laureola ſimiliter eſt mezereon.⁊ licet cocognidium ⁊ laureola differāt ſm̄ ſpeciem:conueniunt tamen ſm̄ genus:qꝛ ambe ſunt mezereon:ſed quando ponitur mezereon ſimpliciter intelligitur laureola:quoniā mezereon habens folia magna et viridia eſt melius alio ſm̄ Meſ.Et propter hoc quando Simon dicit ꝙ laureola non eſt mezereon falſum dicit: quoniā vt oſtenſuꝫ eſt:eſt ſpecies eius.verum eſt ꝙ non ē mezereon habens folia parua:ſed eſt mezereon habens folia magna.Credo ꝙ parū aduertit generis p̄dicationē.

IOAN.MESVE.capitulo de mezereon.Eſt plāta vocata apud plures rapiens vitam: ⁊ a quibuſdam faciens viduas:⁊ a pluribus leo terre vocatur: ⁊ eſt planta cuius ſtipes eleuatur ſuper terram circiter cubitos duos.Et eiꝰ folia ſunt ſimilia foliȷs oliue:ſed maiora:⁊ producit grana magna in magnitudine fructus mirti:⁊ eſt plāta lacticinioruꝫ mater:cuius ſpecies ſunt plures.eſt enim quedā magna habens folia ſubtilia:⁊ eſt parua habens folia ſicut folia oliue ⁊ ſpiſſa nimis.Et eſt habens criſpa folia et aſpera.Et ex eis eſt habens aut colorem viridem aut colorem ſubnigruꝫ producens colorē pauonis:⁊ melius eſt magna habēs folia tenuia ⁊ viridia: ⁊ que oritur in locis liberis ⁊ in vicinitate plantarum ſpērum eius:⁊ quando oritur planta vna in toto ambitu eius eſt mortalis: ⁊ quādo oritur in locis termaruꝫ eſt ſicut venenū:⁊ habēs parua folia ⁊ ſpiſſa eſt maluꝫ.⁊ ſimiliter habens criſpa ⁊ aſpera:⁊ qđ eſt ſubnigruꝫ ſimiliter ca.⁊ ſic.in quarto.⁊ dixit filius zezar eſt in fine tertiȷ:ſed non verificatur illud.eſt.n. in ea virtus acuta ignea ⁊ acrimonia vehemens:⁊ eſt excoriatiuuꝫ vlceratiuuꝫ ſeroſuꝫ inflāmabile: ⁊ eſt conſumptiuuꝫ ⁊ diſſolutiuuꝫ virtutis:⁊ eſt proximuꝫ veneno nocens membris que ſunt minere virtutuꝫ ⁊ debilitans ea ⁊ diſſoluens. Conamur ergo frangere acuitatem ⁊ malitiam eius:⁊ hec faciemus cuꝫ auxilio reruꝫ eam frangentiuꝫ ⁊ permutantium inflāmationem ⁊ ſeroſitatem ſicut ſunt olea frigida proprie:⁊ res extinctiue ſicut eſt mucillago pſiliȷ:⁊ ſuccus portulace: ⁊ ſuccus endiuie proprie. ē enim mirabilis:⁊ aqua alkekengi:⁊ aqua ſolatri humidi: ⁊ altaraſacon:⁊ aqua berberis:⁊ frāgunt adhuc acuitatē eius res inſpiſſantes ⁊ ponticitatē habētes ſicut mirabolani:ſunt enim ſublimes ad illud: ⁊ dixit filius zezar dupluꝫ ipſius ex abſinthio iunctuꝫ cuꝫ eo emendat malitiā eius.⁊ dixit Diaſco. Infundūtur folia eius die vna in aceto ⁊ ſiccantur:⁊ frangitur cū hoc virtus ſua.ſ.ſeroſa ⁊ īflāmabilis:⁊ dico ꝙ ſi in aceto coquantur aut infundantur citonia aut maciana aut berberi erit melius. ſigillatur al mezereon bonitas ad ea que oportet:⁊ ſi ex aceto infuſionis eius aut decoctionis ipſius fiat ſyrupus acetoſus:inuenitur expertoruꝫ iuuamentoruꝫ vbi oportet:⁊ ex rebꝰ adhuc emendantibus ⁊ remouentibus malitiaꝫ eius eſt vt infundatur eius foliuꝫ in lacte dulci aut acetoſo.⁊ proprie ſumpto ex aſina ⁊ capris:⁊ quandoqꝫ ponuntur folia mezereon in aqua lactis:⁊ bulliunt cuꝫ facilitate:⁊ auffertur ſpuma eius:⁊ colatur:⁊ propinatur cuꝫ ſecuritate. Et dixit Hal. Infundantur folia eius in ſyrupo roſato paruꝫ anteq̄ꝫ terminetur decoctio ipſius:⁊ propinetur vbi oportet ſyrupus:non enim in eo eſt timor.⁊ dicit iteruꝫ.coquatur in iure galloꝝ antiquoꝝ:⁊ eſt ſine nocumento:⁊ quādoqꝫ oleum mezereon adminiſtratur cum permixtione aliaruꝫ medicinaruꝫ habentiuꝫ virtutem eius fractiuā: ⁊ eius operatio eſt talis. Accipe folioruꝫ eius.ʒ.4o.⁊ pyce ſuper ea aque dulcis.lib.iȷ.⁊ dimitte die ac nocte:deinde fac bullire lento igne donec redeat ad lib.i.5.⁊ colature eius miſce olei ſumpti ex amigdalis dulcibus.℥.8.⁊ bulliat cuꝫ facilitate vſqꝫ ad aque conſumptionem:⁊ ſi ponatur oleuꝫ cuꝫ foliȷs ⁊ aqua:⁊ bulliant ſimul vſqꝫ ad aque cōſumptionē erit in virtute fortius.Et dixit Ruffus.ſubmergat̄ ex foliȷs eius quātitas circa.℥.iȷ.in cado magno muſti ⁊ dimittatur menſibus tribus:⁊ erit res mirabilis ad hydropiſim:expellit enim aquam citrinam ſine nocumento.Confectio Almezereon ex inuentione noſtra.Accipe folioruꝫ almezereon preparatoꝝ partes.x. carnium citonioꝝ elixatoruꝫ in aceto vini ⁊ zuccari tabarzeth añ. partes.7o.tereniabin partes.4o.aque caſei īfuſiōis agarici partes.3o.olei almezereon partes.iz. diſſoluatur zuccarum ⁊ tereniabin in aqua predicti caſei:⁊ miſceatur cū carne citonioꝝ:⁊ coquatur cū facilitate eius vſqꝫ ad mellis ſpiſſitudineꝫ ⁊ inuoluatur puluis folioꝝ almezereon cuꝫ oleo predicto:⁊ conficiat̄ cuꝫ eis.eſt enim bonuꝫ medicamen benedictuꝫ ad hydropiſim.Confectio pillulaꝝ almezereon valentiuꝫ ſimiliter ⁊ expellentiuꝫ aquaꝫ cū fortitudine ſine timore.Accipe folioꝝ eius preparatoruꝫ .ʒ.ȷ.mirabolanoꝝ citrinoꝝ.ʒ.iiȷ.kebuloꝝ.ʒ.iȷ.ꝯfice cuꝫ tereniabin vel thamarindis diſſolutis in aqua endiuie:⁊ ſcire debes ꝙ almezereon de decoctione paruꝫ ſuſtinet: ⁊ contritio laborioſa deſtruit eius virtutem: expellit aūt nocumenta eius a corpore aqua ordei ⁊ aqua endiuie: et altaraſacon aufert inflāmationem relictam ab eo in corpore.⁊ ſciuiſti ꝙ medicine cōpreſſiue a corpore expellunt audaciā medicinarū. POSSE.DIASCO. Camelea accepta coleram ⁊ flegma deponit.debēt vo fieri trociſci ex his admixto abſinthio duplici mēſura:⁊ vna parte ca

melee et cataputie iuncto melle vel aqua. folia eius ſpoſita vulnera ſordida curãt. IOAN.MESVE. Mezereon ſolutione educit aquã citrinã cũ fortitudine vehementi. Et dixit Alexander. mixtũ cũ rebus educentibus melancoliã educit ipſam: ⁊ abſinthiũ duplicatũ ei cum mirabolanis addunt ei bonitates notas: ⁊ faciunt educere colerã. Maius autẽ iuuamentũ qđ ex eo expectant ẽ ad hydropiſim. educit enim aquã cõgregatã in ventre. nocet tñ epati: imo oĩbus mẽbris nutritionis: ⁊ interficit lumbricos ⁊ vermes: ⁊ ſolutione educit eos ⁊ ſerpẽtes viſcerũ. ⁊ ſi fiat vnguẽtũ ex eo ⁊ melle curat fiſtulas ⁊ vlcera fraudulẽta: ⁊ fit ex aqua decoctionis ipſius ablutio: ⁊ ꝯfert dolori dentiũ: ⁊ eoꝝ corroſioni ⁊ gingiue ſanguinee ⁊ mollificationi: ⁊ fit ex eo vnguẽtũ ⁊ aceto ⁊ oleo et cera ad ſcabiem bonũ: ⁊ fit ex eo linimẽtũ ex ſulfure et melle ⁊ aceto forti ad morfeã: ⁊ lentigines ⁊ baras ⁊ delet eas. ⁊ qñq; fit ꝯfricatio ſuper morfeam ⁊ baras cũ folijs eius: ⁊ aceto forti. ⁊ eſt vltimum. Et dixit Johãnitius valet ad quartanã. Doſis eius eſt a.ʒ.5. vſq; ad.i. ⁊ hoc in ꝯfectionibus. pulueris eius a karatis.ij. vſq; ad qnq;.

¶ Capitulum. CXXV.

Cameleombante. ara. vł ſuchaa. gre. cameleonta alba vel ſpina iudaica vel ſcoltea vel acãtabaniqui vel Acantis egyptiaca vel ſpina arabica. latine cardus vel ſpẽs eius: ⁊ eſt cardus albus vel ſuchaa. Sciẽdum ꝙ cameleon eſt ſpecies cardonis ſilueſtris qui cardus habet plures ſpẽs inter ſe differẽtes: ſicut apparet in.l. cardus ſilueſtris. vnde bedeguar. i. ſpina alba differt a cameleon: qꝛ in folijs nõ habet aculeos: ſed bedeguar habet in folijs aculeos: ſicut apparet in.l. ſupradicta. Cardus ſilueſtris eſt vna ex ſpẽbus cameleon: ſed cameleonta alba eſt ſuchaa: de qua proſequitur i iſta.l. SERAP. l. aggre. ca. cameleõbãte. Cameleõbante. eſt duplex. ſ. nigra ⁊ etiam alba. Alba dr̃ cameleonta alba. nigra dr̃ cameleon. i. Cameleõta nigra. Cameleõbante. i. cameleonta alba noĩant eam hoĩes accia: ⁊ xion ꝑpter id qđ ĩueniri ſolet: maxime in radice eius quo mulieres maxime ꝓ maſtice vtunť: ⁊ eſt viſcoſitas que inuenit in radice eius: ⁊ folia eius ſunt ſimilia folijs ſpine quẽ homines oriẽtis noĩant acufh. ⁊ folijs ſpẽi ſpine que dicitur ſcolimias vel ſcolopias: ⁊ folia eius ſunt aſperiora: et acutarũ ſummitatũ magis q̃ʒ cameleonta nigra: ſed non habet virgã: naſciť in medio eius. ſpina ſimilis eritio marino: aut ſpine que dr̃ alkreſan: in qua eſt flos coloris purpurei ſpiſſius paruus ſiue ſubtilis ſicut capilli: ⁊ ſemẽ eiꝰ eſt ſimile grano cartami: ⁊ radix eius quãdo oritur in bona terra pingui: eſt groſſa: ⁊ quãdo oritur in locis aſperis eſt ſubtilis: ⁊ color eius eſt interius albus: ⁊ in odore ſuo ẽ odor grauis ⁊ aromaticus ſimilis ſicut cera: ⁊ dulcis ſaporis: ⁊ iſta ſpẽs ſupple dr̃ arabice ſuchaa. Cameleõ. i. cameleonta nigra: noĩant eam hoĩes ꝑpter proprietatẽ florũ eius qui de eis repiunť virides multũ: ⁊ flores aliqui ad albũ declinãtes: ⁊ alij ad celeſtẽ colorem: ⁊ quidã ad rubedinẽ ſanguinis: ⁊ eſt planta cuius folia ſunt ſimilia folijs ſpine que dr̃ ſcolimias: niſi qꝛ ſunt minora eis ⁊ ſubtiliora: ⁊ eſt rubedo tendẽs ad rubedinẽ ſanguinis: ⁊ habet ſtipitẽ in groſſitudine digiti: ⁊ longitudine vnius cubiti in qua eſt flos ſubtilis ſimilis in colore flori herbe que dr̃ bachis: ⁊ ſunt in eo macule: ⁊ radix eius eſt groſſa ⁊ nigra ⁊ veluti tortuoſa: color cuius eſt ĩterior decliuis ad rubedinẽ ⁊ qñ maſticať mordicat linguã. naſciť in locis petroſis. Et idẽ auc. Gal. Calefacit ſupple cameleonta alba: ⁊ ẽ ſuchaa in fine ſecũdi. ⁊ ſiccat in tertio. DIASCO. caꝰ. Cameleonta alia nigra alia alba. Cameleonta nigra quã multi fon: aut xion aut ozimũ dixerunt: folia habet ſcolimo ſimilia: ſed tenuiora ⁊ ruffa. virga eſt eius digiti vniꝰ mẽſura groſſa ⁊ vnius cubiti longa ⁊ obruffa. florẽ habet ſpinoſũ ſimilẽ hyacinto: ⁊ variũ qꝛ viridem albũ ⁊ ruffum hyacinto ſimilẽ. Radix eſt illi groſſa ⁊ nigra ⁊ ſpiſſa ⁊ diuiſa: ⁊ ſubruffa: guſtu mordaci ⁊ ſerantico: naſciť locis montuoſis ⁊ maritimis. Cameleonta alba quã maxime multi xion dixerunt. qꝛ qđ inuenire ſolet maxime in radice eius mulieres pro maſtice vtunť. folia circa radicẽ ſuã in terra ſimilia hʒ ſilino aut ſcolino aſpera et acuta ⁊ fortia: ſed non habʒ virgã. eſt ei in medio velut ſpina ſimilis eritio maritimo aut cardo cũ flore purpureo denſo ⁊ minuto ſicut capilli: ſemẽ eſt ei ſimile ginco: ⁊ radicẽ habet in terra pingui albã ⁊ groſſam ⁊ tenerã odoris grauis et aromatizantis guſtũ dulcẽ. Sapor cameleonte albe eſt amarus: ⁊ pluris amaritudinis q̃ʒ nigra: ⁊ ipſa calefacit in ſecũdo prope finẽ: ⁊ deſiccat in tertio: ⁊ illa ẽ quã arabes vocant ſuchaa. In radice nigre cameleonte eſt res occidens: ⁊ ꝑpter hec adminiſtrať exterius tantum. virtus eius eſt que calefacit in tertio proprie: ⁊ deſiccat in p̃mo.

GALIENVS. octauo ſim. phar. caplo de Cameleonta. Nigra calida eſt in tertio: ⁊ ſicca in primo. Cameleonta alba eſt ſicca in tertio. in calefaciẽdo võ eſt in ſecundo completo. PLINIVS. libro. zz. cap. i8. de cameleonta. herba eſt non vna ſpecie. Inueniť enim nigra ⁊ alba. Nã albida habet folia circa radicem ſuã diffuſa in terrã: varia et dẽſa ⁊ aſpera: et quaſi ſpinoſa in medio hñs encinũ acutũ cardo ſimilẽ: et florẽ purpureũ denſũ minutũ ſubalbidũ: ſemine ginco ſimile: radicẽ vaſtã et mollem: vt malua grauiter redolentẽ guſtu ſubdulci. Nã illa que nigra eſt folia habet tenuiora pauca et rubicunda: tirſũ oblongũ groſſitudine digiti: ruffum in ſummitate habẽs florẽ ſpinoſe. hyacintũ colorẽ. radicẽ vaſtam nigrã vel variã guſtũ ſubmordẽs. ORIBASIVS. capitulo cameleon: aliqui xion dicunt duo genera cãdidiora aſpera: habʒ folia ſerpit in terra eſchimi modo: ſpinas erigẽs: radice dulci odore grauiſſimo: quibuſdã locis viſcũ gignit albũ ſub folijs maxime circa canis orticũ: quã tyri naſci dicuntur ⁊c̃. Et infra ex nigris: aliqui marẽ dixerunt: cui flos purpureus eſſet: et feminam cui violaceus ⁊c̃.

PAVLVS. capitulo ſuchaa. Eſt herba dulcis que extendiť ſup terrã: et facit capita groſſa prope radicẽ: ⁊ exeunt ex illis capitibꝰ flores ſanguinei. vñ ſuchaa. dr̃ ara.

SERAPIO. liꝰ aggre. caplo ſuchaa. auc. Gal. Suchaa ideſt ſpina arabica vel herba. eſt ſimilis plante bedeguaris: niſi quia virtus eius eſt virtus que deſiccat ⁊ ſtipticat plus eo: et fructꝰ et radix eius eſt fortior res que ſit in ea.

POSSE. DIASCO. Cameleonte albe. i. ſuchaa bibita oxifabo vno: et maxime cũ vino auſtero: aut cũ origano lumbricos latos excludit. Elixatura etiã eius ex his vtiliter datur hydropicis cũ vino medetur vel cũ paſſo ſic et vrinã mouet diſſuriã bibita ſiccat. Elixatura etiam maxime ꝓdeſt venenis: ⁊ cum polenta accepta canes et porcos occidit in aqua et oleo cocta ſorices necat. Naſcitur locis montuoſis. Radix cameleonte nigre admixta calcanto et cedria: ⁊ axungia ſcabijs medeť. zernas purgat maxime ſi additũ fuerit ſulfur et aſpaltũ. elixa cũ aceto id preſtat. elixatura eius ore retenta dolorẽ dentiũ cõpeſcit cũ pipere et cera dentes cõmotos ꝯfirmat: et calefacit: et ſi cũ aceto cocta et ore retẽta fuerit cõbuſta carbonibus ſanat dentes ĩpoſita ſtringit. maculas emendat cũ ſulfure viuo medicaminibꝰ ſtipticis adhibeť. fagedenica et ſordida vulnera ĩpoſita curat. dr̃ aũt cameleon ꝓ varietate floꝝ eius: qꝛ virides albos hyacinto ſiľes: aut ruffos. facit etiã ad vulnera maligna que greci cacoctica dicunt. lentigines tollit. et deuorat alijs rebus mixta.

PLINIVS. capitulo cameleonte. albe. i. ſuchaa cũ paſſo mixta vrinã mouet. hydropicũ deſiccat. lũbricos occidit. nam illa que nigra eſt facit ad malignã vulnera: que greci vocant cacinaculas: ⁊ lentigines aufert.

GALIENVS. Cameleonte nigre radix habet quid delicterioſũ. vñ extrinſecus eſt vſus eius ad ſcabiẽ ⁊ empetiginẽ ⁊ alfos: ⁊ oĩno oĩa que abſterſione egẽt: ⁊ mollitiuis: ⁊ diaforeticis miſceť pharmacis: ⁊ fagedenica vlcera ſanat cataplaſmata. Albe võ cameleonte radix ad lũbricos rotundos dať in q̃ʒtitate oxifabi cũ vino auſtero. aſſerũt aũt ⁊ hyctericis ſimilẽ exiſtentẽ radici magis: attamẽ amarior illa eſt. SERAP. Radix eius ꝯfert fluxui nimio matricis: ⁊ ꝯfert oĩbus egritudinibus in quibꝰ ꝯfert: bedeguar. ⁊ fructꝰ eius: ⁊ radix ꝯferunt apationi vulue et ani. ⁊ radix eius ĩcarnat vlcera: qꝛ in ipſa eſt ṽtus ꝯſolidatiua cũ tẽperamẽto. Et idẽ aucto. Diaſco. hꝫ herba ſm ꝙ eſtimo eſt prope naturã bedeguar. ⁊ eſt ſtiptica. ⁊ ſemẽ eius eſt fortius ſatis: ⁊ ꝯfert relaxationi vulue ⁊ fluxibilitati ani: ⁊ gluctinat vlcera. qñ ſtipticitas eius ẽ pauca ſine ſupfluitate: ⁊ radix eius ꝯuenit curſui humiditatũ antiquarũ matricũ: ⁊ fluxui nimio menſtruorum.

Cameleontis. i. laureola. Gal. libꝰ de facile acqſibilibus. ⁊ qnto memiri. caꝰ 3ꝰ ⁊ decimo memiri. ca. 3.

Cameleuce. eſt quedã ſpecies taſſi.

Cameleucen. ẽ vngula caballina. Pli. libꝰ z4. caꝰ i5. Naſciť ſecus fluuios: cuius radix ꝑ infudibulũ bibiť ad veterẽ tuſſiʒ. ⁊ alio noĩe phartanũ ſiue farfugiũ vel tuſſilago ⁊ ẽ ſpẽs nenufaris: vt apparʒ i.l. nenufar. farfara.

Camezeleon. i. pẽtafilon. Pli. libꝰ z5. cap. 9.

Cameleon. i. citraria. ⁊ ſcribiť pro planta ⁊ pro aĩali. pro aĩali eſt camellus. pro plãta ẽ camomilla.

Camemilon. Camomilla vel antimꝰ vel bẽbonig. Diaſco.

Camemurſine. gre. i. mirtus ſilueſtris. Pli. liꝰ z3. cap. 5ꝰ in medio.

Camemilem. i. camiblem.

Cameos. i. gũmi arabicũ.

Camepida. i. camedreos.

Camepitas vel camepito. i. cypreſſus.

¶ Capitulum. CXXVI.

Camepithis vel camepitis. vel Camepita: vel Camepitheos. gre. arabi. hamepitheos. latine quercula minor. Camepitheos gre. ĩterp̃tať infima pinus a came: ⁊ pitheos qđ eſt pinus: eo ꝙ ſm oẽs ſui ſpẽs odorẽ habet pini. Sed ſciẽdũ ꝙ camepitheos ⁊ camedreos vnã ⁊ eandẽ habẽt ṽtutẽ ⁊ cõplonem: ⁊ ſunt cali. ⁊ ſic. in tertio. Colligẽda eſt qñ ſemen eius eſt matuꝝ ⁊ eſt colligẽda cũ ſuo ſemine. SERAP. lib. aggre. caplo hamepithis. aucto. Diaſco. eſt herba que naſciť omni anno: ⁊ dilatať eius origo ſup faciẽ terre vndiq;. Et ſunt eiꝰ tres ſpẽs. vna earũ eſt fortior alijs ⁊ habʒ folia ſimilia folijs belabes. i. ſempuiue. niſi qꝛ ſunt minora eis: ⁊ hʒ ſup ſe hũiditatẽ tenacẽ: ⁊ ſunt piloſa: ⁊ ſunt folia illa circa ramos ſpiſſa: ⁊ odor eius ẽ ſicut odor reſine pini: ⁊ habet flores minutos glaucos: ⁊ radices ſimiles radicibus herbe dicte picorion: ⁊ ſemẽ eius eſt nigrũ: cuius odor ẽ ſic̃ odor reſine pini: ⁊ rami eius ſunt aliquãtulũ longi ⁊ curuati ſicut rami herbe que dr̃ haucafa. Scđa ſpẽs eſt que habet virgas longas longitudine vnius brachij: ⁊ ramulos ſubtiles. folia võ ⁊ flores in odore ſimilia ſupradicte: et ſemẽ eius eſt nigrũ. tertia võ ſpẽs que dr̃ maſculus habet folia ſubtilia minuta albida piloſa: ⁊ habʒ virgã aſperã albã: ⁊ florẽ albũ minutũ ſup ramulos: ⁊ odor eiꝰ ẽ ſic̃ odor p̃ine.

GALIENVS. octauo ſim. phar. caplo camepitheos. eſt in deſiccando tertij gradus: in calefaciẽdo võ ſecũdi.

DIASCO. ſm trãſlationẽ noſtrã caplo Camepithis. Eius ſpẽs ſunt tres. vna quarũ eſt ſpanſa ſup terrã habẽs folia aizo minori ſimilia: ſed tenera ⁊ pinguia ⁊ aſpera et ſpiſſa circa ṽgas odorẽ habẽtia pini ramulos emittit oblongos ⁊ curuos in ſimilitudinẽ anchuſe: ⁊ fructiculũ tenuẽ: vł ſemẽ eius tenui coma flores minutos ⁊ mellinos ꝓfert: ⁊ ſemẽ nigrũ odorẽ pictuine hñs. Radix eſt illi ſicuti corio. Eſt alterũ genus camepithis qui maſculus appellať virgas hñs cubiti vnius lõgas teneras ⁊ obtortas ſed comã ſuperiori ſimilẽ hñs ⁊ florẽ nigrũ: ⁊ ſemẽ ſimiliter nigrũ odorẽ habet reſine: ⁊ folia tenuiora ⁊ quaſi piloſa. tertiũ genus quaſi in terrã repit ꝯtinuo tractu. hoc etiã ſidericis dr̃: folia habet ſimilia cardis: ſed quaſi pinguiora et veluti piloſa cum floſello auroſo. reſine pictuine habens odorem: virtus eſt ei equalis vt ſupra.

POSSE. Cõtra opilatiões epatis ſplenis ⁊ renũ herba ipſa in vino ⁊ oleo decocta ſup locũ cataplaſmeť. Contra vitiũ lapidis deť electuariũ qđ ꝯficiť ex melle ⁊ tribꝰ partibus pulueris eius: ⁊ vna parte lapidis lincis: ⁊ alia parte ſaxifragie ⁊ erit mirabilis. ſiľr cõtra ſtranguriã ⁊ diſſuriã: ⁊ cõtra duritiem ſplenis ⁊ epatis fiat decoctio pulueris eius in oleo: ⁊ locis infirmis ſupponať. Cõtra ſtranguriã ⁊ diſſuriam ⁊ iliacã paſſionẽ ⁊ opilationẽ epatis ⁊ ſplẽnis ipſam herbã in aqua ſalmacina coque: pudendi pectini ⁊ renibus cataplaſmeť. detur etiã vinum decoctionis eius cõtra iliacã paſſionem. Puluis eius cũ aqua ſalmacina melle ⁊ oleo inijciať per cliſtere. Item hec herba ponať in vino per dies. io. vt ibi cõputreſcat. poſtea bulliant ad ꝯſumptionẽ ſubſtãtie: poſtea exprimanť per pãnũ laneũ ſolidũ ⁊ fortẽ vt tota humoroſitas exeat ex illa humoroſitate ⁊ oleo ⁊ cera fiat vnguẽtum ad ſplenẽ ⁊ epar. probatũ eſt. Cõtra vomitũ factũ ex anatropa vel alia frigida cauſa. coquať herba ipſa vel puluis in aqua ſalmacina vł aqua nãliter ſalſa ⁊ oleo addito ⁊ modico aceto fiat cataplaſma ſup ſtomachũ. maximũ remediũ eſt. puluis eius etiã cũ melle datus lumbricos occidit. Cõtra catarrũ ponať talis puluis in ſacello ⁊ capiti ſuperponať optimũ eſt cõtra furfures capitis vel barbe. farina lupinorũ amaroꝝ coquať in aqua ſalſa addito aceto ⁊ in colatura ponať puluis ipſius herbe ⁊ caput laueť. Cõtra paraleſiʒ herba ipa cocta in vino loco dolenti ſupponať: vlcera et vulnera ꝯſolidat: puluis eius ſupaſpſus. Ad matricẽ mũdificãdũ ⁊ mẽſtrua ꝓuocãda ⁊ ad matricẽ infrigidatã ex ſupfluitatibꝰ flegmaticis calefaciẽdam. coquať herba ipſa diu in aqua: ⁊ fomẽteť inde mulier: ⁊ herba ipſa cataplaſmeť ſup pudẽda: puluis etiã in oleo decoquať: ⁊ bombax itincta ſupponať vel puluis conficiať cũ ſucco mali terre ⁊ ſupponať. SERAPI. aucto. Gal. Camepitheos ſi ſumať in potu mundificat aperit ⁊ abſtergit mẽbra iteriora qñ eſt herba ſicca: ⁊ incarnat qñ eſt recens: ⁊ cõfert ſuper omnẽ medicinã habentibus hycteritiam. ⁊ vniuerſaliter oĩbus habentibus opilationẽ epatis: ⁊ ꝓuocat mẽſtrua quãdo bibitur cũ melle: ⁊ quãdo fit naſcale: ⁊ ꝓuocat vrinam: et coquiť cum mellicrato: ⁊ bibiť: ⁊ ꝯfert ſtrãguirie: ⁊ quãdo eſt recens habet ṽtutẽ multã ꝯgluctinãdi et incarnãdi vulnera magna: et curat plagas: ⁊ ſoluit durities mãmillarũ. DIASCO. Radix eius bibiť diebꝰ ſeptem. hyctericis medeť diebus. 30. bibita. ſciaticis fert opem: maxime cũ mulſa. epaticis ⁊ diſſurijs ⁊ nefreticis preſtat effectũ: tortionibus ſubuenit. hac. n. maxime vtũtur in ponto. elixatura eius dať contra vim aconiti: cataplaſmatibus adhibita cũ polẽta ⁊ elixatura eius mixta: oĩa ſiľr facere põt: trita cũ caricis: ⁊ dura in modũ catapuʒtie ventrem mollit: cum reſina tepida impoſita ſordida vulnera purgat. melle addito cauſas matricis cõponet. durities vulnerum ſoluet: et paracoleſim preſtat.

GALIE. Camepitheos ĩ guſtu qdẽ fortiorẽ hʒ saporẽ q̃ʒ acrẽ. in energia võ abſtergit vlcera pluſq̃ʒ calefaciat: ꝓpea ⁊ arteticis ⁊ oĩno qbꝰ obſtruũť faciľr epa bonũ ẽ farmacũ: ducit ãt ⁊ mẽſtrua bibitũ ⁊ cũ melle appoſitũ. ẽ võ diuṙticũ farmacũ. qdã võ dãt ſciaticꝭ coq̃ntes ĩ melicrato

virtus vero huius herbe magna vlcera ſanare poteſt. ⁊ putridoſa vlcera ſanat. duricies que in mamillis diſſorat. Pli. lib. 24. cap. 5. vltra medium.

Camer eſt herba cuius folia ſunt ſimilia folijs lentis: quā ignoro.

Cameropa. vł cameropia .i. camedreos. Diaſ.

Cameropos. ē ſpecies palmarum maiorib⁹ ⁊ mollioribus folijs. Pli. li⁰. 13. cap. 4. circa medium.

Camereon. i. cardus ſilueſtris.

Cameſic vel cameſich .i. fruct⁹ thamariſci domeſtice. Pli. lib. 24. cap. 15.

Cameth. i. illa que ſeruantur in ſalmuria vt oliue capparis ⁊ ſimilia.

Camezelas. Chamokelas .i. calandrus auis.

Camezillūm. i. poligonia.

Canibaduci. i. omnia que aceto ⁊ ſale condita ſunt vt capparis oliue ⁊ reliqua ex quibus fiunt ſalſe vt ſinapis ⁊ eruca ⁊c̄.

Canfor qd eſt. l. canfor.

Camic vł camich. i. capparis que ꝯdit̄ ſalmuria.

Camici. i. ebulus.

Camicalcapar. i. ſalmuria capparis condita.

Camidria. i. camedreos.

Camiliben. i. diſpoſitio cui admiſcetur caliditas nō perueniens ad hoc vt ſit febris: ⁊ ſociatur ei laxitudo: ⁊ pigritia ⁊ alices ⁊ ſaltus: ⁊ cōmotio ſomni ⁊ vigilia: ⁊ ꝯſtrictio anhelitus ⁊ tenſio venarum hypocundriorū ⁊ dolor capitis. Almililatu. alr̄.

Caminiden. i. amidum ſale conditum.

Camiſia. ara. Achababa: Subucula.

Caplm̄. CXXVII.

Contra tussim liuorē

Ciminū semen multe virtutis

Camin. ara. gre. ⁊ latine ciminū. Ciminū quoddā eſt qđ d̄r ciminū carmenū. quoddam qđ dicitur ciminum regale. quoddā qđ d̄r ciminum album: quoddam qđ d̄r ciminum ruſticorū: quoddam qđ dicit̄ ciminū ethiopicū. quoddam qđ ciminum baſilicū dicit̄: quoddam qđ d̄r ciminū egyptiū: quoddam qđ d̄r ciminum dulce: quoddam qđ d̄r ciminum agreſte: ⁊ quoddam qđ d̄r platociminū. Ciminū carmenū. i. ſiſeleos. ciminū album idem. ciminum dulce idem. ciminum ruſticorum idem. ciminum ethyopū eſt quoddā ſemen ſimile ameos: ⁊ eſt git ſicut apparet ſi. l. l. naucana. ciminum baſileū idem qđ ſupra. ciminum egyptiū eſt ciminum vſuale. ciminū agreſte eſt illud qđ per Diaſco. infra in caplo iſto deſcribitur platociminum. i. ſiſeleos. ciminum vſuale eſt ſemen herbe in multa quantitate naſcens virtutē habet diureticam ⁊ ſubtiliandi fumoſitates. eſt calida ⁊ ſicca in tertio. ⁊ quidam dicunt ꝙ eſt ſicca in ſecundo.

SERAP. libro aggre. caplo camin. auc. Diaſco. camin .i. ciminū noſtrū qđ vocatur egyptiū. ⁊ eſt aliud ciminū qđ d̄r carmenum. ⁊ eſt aliud qđ d̄r agreſte: ⁊ eſt quoddam ex eo boni ſaporis. ⁊ eſt proprie carmenū: ⁊ ipſius expoſitio eſt regale. ⁊ poſt ipſū eſt babylonicū. Et idem aucto. Gal. ex eo eſt domeſticū ⁊ agreſte. domeſticū v̄o eſt qđ magis adminiſtrat̄. ⁊ maxime ſemē ſicut adminiſtratur ſemen aniſi ⁊ leuiſtici ⁊ carui ⁊ apij montani. virtus eius eſt ca. in tertio. DIASCOR. caplo de cimino. ſm̄ trāſlationem noſtram quoddā eſt vſuale: quoddā egyptiū: ⁊ quoddam oritur in alijs partibus: ⁊ iſtud eſt ciminū noſtrū qđ communiter habemus in vſu: ⁊ euſtomacū eſt: ſed plus illud qđ oritur in egypto. qđ hyppo. baſilicū vocat. vnde tale ciminū vſuale in omnibus prouincijs inuenitur: ſed ciminū agreſte naſcit̄ in calcedonia ⁊ in hiſpania virgam habens duobus palmis longā: in qua folia naſcuntur quatuor aut quinq̄: ⁊ tenuiſſima ⁊ diuiſa ſicut gingidiū: in qua virga ſunt capitella quinq̄ aut ſex rotūda ⁊ mollia in quibus eſt ſemen: qđ ſi guſtui applicaueris viſcidior eſt noſtro. Naſcitur locis humectl. ciminū noſtrū vſuale habet virtutē ſeranticam ⁊ feruentē et mictualem ⁊ ſtipticā. GALIENVS. 7⁰. ſim. phar. capitulo de cimino. ſemīe maxime vtimur ſicut ⁊ aniſi ⁊ leuiſtici ⁊ carui ⁊ petroſelini. eſt aūt calefactiue virtutis ſicut illoꝝ ſingulū ⁊ diuretice ⁊ deſtructiue ventoſitatis de tertio gradu exn̄s calefaciētiū. POSSE. Ciminum ſumptū in cibis ⁊ potibus ⁊ ſalſamētis virtutē habet ꝯfortandi digeſtionē. vinū decoctionis eius ⁊ ſeminū fenugreci dolorem ſtomaci ⁊ torſionem inteſtinoꝝ ex ventoſitate mitigat. Contra ſanguinem oculorū poſt principiū dum nō eſt fluxus: puluis cimini cum vitello oui ſuper teſtam calidā ponatur ⁊ diuiſū in duas medietates ſuperponat̄ ſepe. Item puluis eius conficit̄ cum canfora: ⁊ calidū ſuperponat̄. Item teneat̄ ciminū inter dentes ter maſticatū ⁊ inſufflet̄ in oculū. Contra liuorem ex pcuſſione vel alio modo factū dū recens eſt: puluis eius ſubtilis cū cera ad ignē confectus ⁊ ſepe appoſitus eſt certū remediū. vſus frequens eius inducit diſcolorationem. Contra frigidā tuſſim detur vinū decoctionis ficuū ſiccarū ⁊ cimini. Ad idem. electuariū cōfectū ex cimino ⁊ ſemīe fenugreci hruſſi ⁊ melle vtile eſt ꝯ frigidā tuſſim. Cōtra tumorē fauciū ⁊ dolorē ficus ⁊ ciminū decoquātur bene trita in vino: ⁊ inde emplaſtrū factū in loco dolenti ponat̄. Cōtra frigidū reuma puluis eius ⁊ baccarū lauri ſimul trita ⁊ in teſta calefacta in ſacello ponatur et capiti ſuperponat̄. Contra ſtranguriā ⁊ diſſuriam ⁊ alios dolores ex frigiditate ciminū in vino coctū ſupponat̄.

DIASCOR. Ciminū noſtrū in oleo coctum tortionibus ⁊ inflationibus ſuperpoſitū medet̄ cataplaſmatibus miſceat̄ ortonoicis cū puſca neceſſarie datur. morſibus venenatis cū vino opitulat̄. tumorē teſtiū admixta pollina fabe ⁊ vue paſſe: ⁊ cerotis impoſitum medicat̄ aceto mixtū mēſtrua abſtinet ⁊ ſanguinē nariū ꝓfluentem ſic ſtringit potui datū ſiue inunctū pallorem facit: ⁊ qꝛ calidiſſimū eſt dolorē veſice placat: ⁊ calculos iuuat. Semen cimini agreſtis torſiones ⁊ inflatiōes aque mixtū ſaluberrime curat: cū aceto v̄o ſubglutientibus opitulat̄: venenis occurrit: dolorem ſtomaci cōpeſcit. maſticatum ⁊ impoſitum liuores detergit: melle addito ⁊ vua paſſa: omnia ſimiliter facere nouit. in hoc flos naſcitur niger veluti ſemen qui bibit⁹ ſimilis eſt melantio. morſib⁹ venenatis occurrit: ſtrāgurijs ⁊ doloribus veſice preſtat effectū: ⁊ coagulatū ſanguinem per vrinā mingi facit. maxime ſingulare preſidium eſt ſi bibitum fuerit cū elixatura apij. AVICEN. libro ſecūdo. capitulo de cimino. Ciminum ſcilicet noſtrum vel vſuale expellit ventoſitates: ⁊ reſoluit: ⁊ in ipſo eſt inciſio ⁊ excitatio: ⁊ in ipſo eſt ſtipticitas. cū lauatur facies ex aqua ipſius clarificat eam. ⁊ ſimiliter eius acceptio ⁊ vſus ipſius cū menſura. eius nanq̄ nimius vſus faciem citrinat: ⁊ adminiſtratur cum ceroto aut oleo aut melle conſolidat vulnera ꝓprie ſilueſtre: cuius ſemen eſt ſimile ſemini lini: cum ex eo implentur vulnera cum teritur ciminū cum aceto: ⁊ fit odoramentū ex eo abſcindit fluxum ſanguinis narium: ⁊ ſimiliter cum ex eo intromittitur licinium in naribus: et quandoq̄ maſticatur ⁊ miſcetur cū oleo ⁊ diſtillat̄ ſputum ſuper vngulam ⁊ ſuper coagulatum ſanguinem ſup oculo ⁊ confert: ⁊ quandoq̄ maſticatur cū ſale ⁊ diſtillatur ſputum ſuper ſcabiem ⁊ ſebel ⁊ vngulam abſciſſam: ⁊ prohibet adherentiam: ⁊ ſuccus ſilueſtris abſtergit viſum: ⁊ attrahit lachrymas: ⁊ nominatur gre. fumus: ⁊ ipſ etiam ponitur in cauterijs euulſionis pilorum in oculo ⁊ non naſcitur: ⁊ quando bibitur cū aceto mixto cū aqua: ⁊ confert difficultati anhelitus: ⁊ tremori cordis frigido: ⁊ adminiſtratur cum oleo ſuper apoſtemata teſticuli: et quandoq̄ adminiſtratur cum aceto: ⁊ quandoq̄ adminiſtrat̄ cū oleo ⁊ farina fabarū: ⁊ frangit lapidem ⁊ ꝓprie ſilueſtre: ⁊ cōfert diſtillationi vrine: ⁊ mictui ſanguinis: ⁊

dolori pungitiuo ventris ⁊ inflationi. et ſuccus ſilueſtris triti cum aqua mellis ſoluit ventrem. inquit ruffus. ciminum nabatiū ſoluit ventrem. karmenum v̄o non ſoluit. imo ſtringit: ⁊ herba ſilueſtris prouocat colerā in vrina ⁊ datur in potu cū vino ad morſū vermiū venenoſoꝝ: ⁊ proprie ſilueſtre: cuius ſemen eſt ſimile ſemini lini.

SERAPIO. aucto. Diaſco. Uirtus cimini eſt ca. deſiccatiua ⁊ ſtiptica: ⁊ prouocat vrinā. quando coquitur cū oleo aut fit cliſtere cum ipſo: aut emplaſtrum cum farina ordei torſionibus ⁊ inflationibus: et datur de eo in potu cum aceto temperato cū aqua aſmaticis: ⁊ confert: ⁊ datur ſimiliter in potu cum vino ad morſus venenoſorum: ⁊ confert apoſtemationibus teſticulorum quando admiſcetur cum oleo ⁊ farina fabarum: ⁊ paſſulis: ⁊ cera: ⁊ ſupponitur: ⁊ quando miſcetur cum aceto abſcindit mēſtrua ⁊ fluxum ſanguinis narium tritum cum aceto: ⁊ quando linitur cum eo corpus: aut ſumitur de ipſo nimis in potu facit croceum colorem cutis: ⁊ confert dolori veſice propter ſuam caliditatem: ⁊ confert lapidi renum.

Caminella. i. ameos.

Camitamuden. i. anuidē ſale conditum.

Camitharcapa. i. camicalpar.

Camiſice. Campſice. i. canſice. Sicem. Diaſco.

Camomilla quid eſt lege bebonig.

Camum. i. potus qui fit de ordeo et alijs frugibus. ſm̄ Diaſco. vocatur fucca. arabes v̄o vocāt ipm̄ foca. ⁊ eſt ceruiſia vł ſpecies eius.

Canna. i. cartamum. Serapio. Diaſco.

Cananda eſt cibus factus ſicut phheludem: niſi qꝛ i eo ponitur ſiſamum.

Canabil. i. cambil.

Canabs canabuen. canabum cannabum. idem. ſ. canapis. pro quo lege ſechedenchi. Pli. lib. 20. c. 23. in medio.

Canabit vel canauit. i. caulis imperialis. ⁊ ē caulis vſualis. ⁊ eſt alba hn̄s folia collecta in globum.

Can. i. lutum.

Canacella. ideſt cauda equina. vel arpinus. vel hyppuris.

Canapion vel canopis .i. cortex median⁹ ſambuci. vt in Alexādro de podagra.

Canar. i. aloes.

Caplm̄. CXXVIII.

bolus armenus

Canarmenum. ara. latine lutum armenum. vel bolum armenum: et eſt quedam vena terre que precipue in armenia inuenitur. vnde habet virtutem conſtringendi. Eſt autē eligendū qđ ſubrubeū eſt ſm̄ omnes partes non habens colores diſtinctos aliquantulū fragile. frigidū eſt ⁊ ſiccū in ſcđo.

SERAPI. lib. aggre. caplo canarmenum. i. lutum armenum ⁊ eſt ingimbar: color eius eſt vltra croceitatem ⁊ rubedinem tendens: ⁊ teritur cito ſicut teritur calx: et eſt lene ſine lapide: virtus eius eſt que deſiccat deſiccatione forti. AVICEN. libro ſcđo. caplo de luto armeno. Eſt rubeum declinans ad citrinitatem notū: ⁊ alemu eſt ei propinquum in operatione. frigidū eſt in primo. ſiccū in ſecundo. Plinius libro. 35. capitulo ſexto. in fine.

POSSE. Pillule facte ex bolo ⁊ gūmi arabico: ⁊ penidijs cum aqua or. infuſionis draganti valent contra emoroicam paſſionem vitio membrorum nutritiuorum miſceatur eius puluis cū gūmi draganti exuſto ⁊ confecto cum ſucco plantaginis ⁊ potui detur. ⁊ valet bolum contra diſſinteriam ⁊ fluxum ventris ſanguinis cū ouo: vel per cliſtere vel in emplaſtris. Contra fluxum menſtruoꝝ fiat ex eo puluis cōmixtus cum ſucco plantaginis ⁊ bombice ⁊ ſuppoſitorium inde factum ſupponatur. Cōtra ſanguinem narium confice bolum cum ſucco ſanguinarie et fac ſtuellum: ⁊ impone naribus vel puluis ſolus cū bombice naribus imittatur. Bolum tritum ⁊ diſtemperatū cum vino mixtum aqua roſ. ⁊ acceptum valet contra febres peſtilentiales. SERAP. aucto. Galie. Bolum vel lutum armenum ciliacis ⁊ diſſintericis preſtolatur. ſpleneticis colericis ⁊ ſtomaticis vtiliter medetur: ⁊ ſolutū ſtomachū reficit. Et valet contra ſputū ſanguinis: ⁊ cōfert fluxui mēſtruoſo ⁊ catarro deſcendenti a capite ⁊ vlceribus putridis que fiunt in ore ⁊ deſiccat exituras que indigēt deſiccatione: ⁊ confert illi cui a capite humor deſcendit ad pectus iuuamentum magnum et coartationi anhelitus. ⁊ ideo confert ptiſicis. ⁊ hoc ideo quia deſiccat vlcera pulmonis intantū ꝙ non tuſſiūt niſi errent in dieta ſua errore magno: aut permutet̄ aer ſubito ad cōplexionē malam: ⁊ qui patiuntur coartationē anhelitus antiquam cū bibunt ex eo curant̄ cito: ⁊ qui non iuuabitur per hanc medicinā nunq̄ iuuabitur ꝑ aliquā aliā: ⁊ ſumatur de eo in potu cū vino ſubtiliſſimo mediocriter linfato quando eger non febrit vel parum febrit: ſed ſi fuerit febris multa detur cū vino mixto multa aqua ne febris augeatur: ⁊ quando bibitur in hunc modū confert febribus peſtilentialibus valde: ⁊ qui aſſueſcit potui eius tempore peſtilentiali preſeruat̄ a nocumento peſtilentiali: et iam vidi multos euadere tempore peſtilētiali per ipſū: ⁊ iam ſunt multi qui ſumūt ipſū cū vino mixto aque ro. cōfert quādo febris adeſt. AVICEN. Lutum armenum retinet ſanguinem: quoniā exiccatio eius eſt in vltimo: ⁊ confert apoſtematibus peſtilentialibus bibitū ⁊ linitum: ⁊ prohibet ambulationem putredinis membroꝝ: ⁊ mirabile eſt in re vulnerum: ⁊ prohibet catarrum: ⁊ cōfert colericis: ⁊ eſt bonum ſputo ſanguinis ptiſici: propterea qꝛ deſiccat vlcus pulmonis: ⁊ eſt cura ſtricture anhelitus ex catarris. ⁊ eſt bonum vlceribus inteſtinorū ⁊ ſolutioni ⁊ fluxui ſanguinis matricis: ⁊ confert fe. ethicis et peſtilentialibus proprie. ⁊ plures quidē iam ſanati ſunt ex peſtilentia magna propter conſuetudinē bibendi ipm̄ cum vino ſubtili: ⁊ ſi bibitur in fe. peſtilentie neceſſariū eſt vt vinum perducat ipſū ad cor: ⁊ miſceat̄ vinū illud cū aqua ro. Et idē primo canoñ. fen quarta. caplo qnto. Odor boli coraſceni ꝓhibꝫ nauſeā. BVLCASIM. li⁰ qui dicitur ſeruitor. Comburitur ſic bolum. frange ipſū in fruſta ad quantitatem fabe: et pone ſuper teſtam ⁊ ſup laminam ferream: et miſce ſicut erit tibi voluntas comburendi vel aſſandi.

ꝙ pessim...

febrim pestil.

Cancamon. Diaſco. lachrymus eſt arboris ſimilis mirte guſtu brumoſo. ꝟ maxime timiamatibus admiſcetur mirra ⁊ ſtorace admixtum vt gratius fumiget. lege timiama. ⁊ eſt lacca.

Canchar. i. cardo aſinin⁹. Almanſor tractatu tertio. capitulo. 18. ⁊ ſecūdo afforiſmoꝝ. Raſis. Cancar. i. cataputia.

Cancarzedin. Serap. eſt gūmi alcorzof. vel harzof. ⁊ eſt cardus vel ſpecies eius. Candarzedū. Haliabas.

Cancoliā. Diaſ. aut leonticē folia habet ⁊c̄.

Cancer quid eſt. l. ſartan.

Cancrena. i. caro premortua.

Cancrinomata narium. i. polipus narium.

Canchi eſt ſpēs mirre.

Canci. i. affodillus.

Cancil. i. rapa.

Cancipontici. i. daucus.

Cancitan. i. aaron.

Cancida. i. inſtr̄m ocularibus morbis idoneum.

Cancolon. i. cantarides.

Cancrena. i. vlcus corroſiuū. Gal. de mala cōplone diuerſa. cap. primo.

Cancrocella vel cācrocoſſa. i. ſalſamēta inciſiua vt in Alexandro de ſit.

Canda eſt genus cardi.

Candarcl. ē ſpēs ſcariole. pro qua. l. cicorea.

Candarum. Cadare. i. olibanum. Steph.

Candelabra. i. teſtudo.

Candelabralis. herba. i. lichinida.

Canderas vel canderos. i. ſiricum.

Candinifior. eſt ſpecies q̄dam vini.

¶ Candaros vl' cādaruſiū.ara.gre.cādros vl' cōdros.Diaſ. lati.vō triticum romanum vel ordeum romanū:⁊ eſt ordeum cui non eſt cortex. SERAP.libro aggre.ca°. candros.i.candaruſum.Et Halie.primo de cibis.cap°. de candaruſo.Eſt cibus bonus ſicut triticum:propter ſuam viſcoſitatem eſt maioris nutrimenti eo: ſed ſm viam medicine virtus eius eſt virtus tritici:niſi q2 eſt maioris viſcoſitatis eo.pro quo lege condros.

¶ Cancſis vel canceſebu.i.ſcarabeus.

¶ Caneni.i.lauda. ¶ Canetum.i.qñ homo videt̃.

¶ Canfor.i.planta cuius gūmi eſt canfora:⁊ eſt lignū albū frāgibile leue:in cuius ramis ꝯtinet̃ aliqd de veſtigijs canfore ſic:ꝙ inde exit canfora ꝑ ſublimationē:vñ qñ ſine ꝑmixtione ſubſtātie ligni exit ꝑmixta vocatur aleſcret truaria. ¶ Capitulum. CXIX.

Canfora

gre.⁊ latine.ara.vō canfor. Canfora ē frigida ⁊ ſicca in tertio:⁊ eſt quoddā gūmi arboris ſm Aui.⁊ Serap.dr̃ canfor.qd̄ niſi cum efficacia ſeruetur facile perditur.pōt aūt ſeruari in vaſe marmoreo cum pſilio aut ſemine lini aut milio per.40.annos.ſ3 pro certo neſcio herbam in qua ſit tale miraculum.nā cū in tertio fri.⁊ ſic.iudicetur.nihil eſt odoratius igniq3 amicabilius:cito enim inflāmatur ⁊ preclaram flāmā per ſe emittit:que niſi pſilio: lini ſemie: aut milio obruatur eua neſcit.nā ſublimata defertur ad nos:⁊ propterea eſt ſaporis acuti cu3 amaritudine. SERAPI.lib.aggre.cap.cāfor.i.canfora almazodi terre panzor ſunt inſule que ſunt propinque regionibus ſardinij.⁊ ideo dr̃ canfora de panzor.⁊ in annis qbus fiunt multa fulgura ⁊ tonitrua ⁊ multi terremotus generatur ibi multa canfora.in illis vō annis in quibus non fiunt hec non fit multa canfora. vnde defertur ex regione faſella ⁊ ex regiōe dedabab ⁊ arig.⁊ plurimu3 qd̄ defertur ex ea eſt ab arig:⁊ eſt minor ſui: ⁊ ē ipa gūmi arboris in illis partibus naſcentis:⁊ eſt gummi coloris rubei maculati:⁊ lignum eius eſt album teneru3 quaſi velit fieri nigrum.ſed ⁊ reperitur canfora in colore ligni arboris in pecijs ligni que ſunt ibi intus extenſe:ſed melior ex ea ē nach:⁊ eſt illa que naſcitur ⁊ egreditur ex ligno per ſe in ſua arbore:⁊ color eius eſt rubeus maculatus que poſtea ſublimatur ibi ⁊ fit canfora alba.⁊ dicitur nachim:eo ꝙ ꝑmus qui regnauit ibi nominatus ē nach: ⁊ nomen loci in quo reperitur dr̃ panzor.⁊ ideo nominat̃ canfora de panzor canfora illius loci:⁊ eſt melior ⁊ ſubtilior maioris durabilitatis ⁊ albior ⁊ maius fruſtu3:qd̄ ex ea reperitur eſt ſicut dorna vna.poſt ipſam vō in bonitate eſt illa que dr̃ fauzen:⁊ eſt groſſa habēs aureu3 colorē: nec eſt clara ſicut nach.⁊ poſt ipſam eſt canfora que dicit̃ canſab:⁊ eſt fuſca:⁊ eſt minoris precij q3 nach.Et poſt hāc eſt illa que dicit̃ balomich:in qua ſunt admixta fragmenta ligni canfore.⁊ eſt vnctuoſa gūmoſa:⁊ reperitur in fruſtis quātitatis vnius amigdale:aut ciceris:aut lentis:aut farris:⁊ eſt bona ad aromatizandum cum aromatizatur cum fumigatione ex coſto ⁊ mirra:⁊ omnes iſte ſpēs clarificantur per ſublimationem:⁊ egreditur ex eis canfora alba in laminis albis ſimilibus in figura ſua paraſcidib⁹: ad quas aſcendit.vnde canfora ſublimata vocatur canfora operata.Et idem auc.Halie.cōplexio eius eſt frigida ⁊ ſicca in tertio.et ideo ꝯfert calefactis. AVICEN.lib°. ſcd̄o.caplo de canfora.Spēs eius ſunt alcanfori ⁊ ariane. deinde alzeior ⁊ alefazer varia:⁊ eſt illa que eſt permixta ex ligno ſuo:⁊ ex eo qd̄ ſublimatu3 eſt ex ligno eius. Quidam aūt dixerunt ꝙ eſt arbor magna faciens vmbrā hominibus cui leopardi adherent.non ergo peruenitur ad eam niſi noto tempore anni:⁊ eſt ſpongioſa marina. hoc eſt ſm ꝙ extimauerunt quidam:lignu3 vō eius iam multotiens vidimus.⁊ eſt lignu3 album frangibile leue:in cuius ramis quādoq3 continet̃ aliquid de veſtigijs canfore eſt fri.⁊ ſic.in tertio. POSSE.Contra calefactionē epatis puluis eius cum ſucco ſolatri conficiat̃:in quo plagelle ītincte ſepius epati ſuperponant̃.Cōtra fluxum ſanguinis e naribus fiāt magdaleones ex puluere eius ⁊ puluere ſeminis vrtice vſti confecto cu3 ſucco ſanguinarie naribus imponat̃. Si autē3 fiat ſanguinis fluxus ex ipſius ebulitione vel ex epate cum aqua frigida conficiatur puluis canfore ⁊ plagelle infuſe fronti ⁊ temporibus ⁊ gulle ſuperponat̃.Contra gomorreā puluis canfore diſtemperetur cum mucillagine pſilij vel cum agreſta vel cu3 ſucco ſolatri:⁊ intinctis plagellis ponatur ſuper pectinem et renes ⁊ pudenda.contra diabetem idem facias.poſtea ſuperponat̃ lamina plumbea.Contra macula3 oculoru3 cōficiatur puluis eius cum aqua ro.⁊ addito ſucco feniculi ponatur in vaſe eneo.Contra pannu3 faciei ⁊ ad faciē clarificanda3 ⁊ depurandā conficiatur canfora cu3 aqua ro. ⁊ addito melle albo ⁊ mundiſſimo facies lauetur.Contra libidinem odoretur canfora.ſimiliter ſatis competenter ponit̃ in ſyrupis contra acutas egritudines.ſimiliter prouocat ſternutamenta.valet ſimiliter ad ruborem oculorum.habet enim virtutem infrigidandi ⁊ reſtringendi.

SERAP.auc.Yſaac.Canfora confert calefactis habētibus ſodam colericā quando odorat̃ ſimpliciter.aut cu3 aqua ro.aut cum ſandalis.Et odor eius abſcindit deſiderium coitus:ſed potio eius in hoc eſt fortioris operatiōis ⁊ ſtringit fluxum colericum quando ex ea parua quantitas miſcetur cu3 medicinis.vſus eius facit accelerare canos:⁊ facit dormire:⁊ reprimit caliditatem cerebri3:⁊ abſcindit fluxum ſanguinis nariu3 quando miſcetur cū ſucco vue acerbe ⁊ imponitur naribus:⁊ ſtringit ipſu3 vndecunq3 fluat. Et canfora ingredit̃ confectiones ſuffumigationu3:⁊ vnguentoru3 preterq3 in gallia ⁊ diambra.Et idem aucto.Raſ.eſt frigida ſubtilis:⁊ confert ad ſedandum egritudines calidas que fiunt in capite ⁊ toto corpore.⁊ qui nimis vtitur ea perdit vigilias:ſi ſumatur in potu infrigidat renes ⁊ veſicam:⁊ coagulat ſperma:⁊ generat egritudines frigidas precipue in regionibus frigidis. Et idem aucto.Meſarugie.Sumpſit ex ea quida3.6.aureos tribus vicibus:⁊ deſtruxit eius ſtomachum adeo ꝙ non potuit digerere cibum:⁊ abſcindit ſperma. Et idē aucto.Aben Meſuay. Stringit vētrem:⁊ potus eius facit accelerare canos:⁊ cōfert apoſtematibus calidis. Et idē aucto. Yſaac benaram. Canfora frigida eſt ⁊ ſicca in tertio.⁊ confert calefact cum aqua roſ.⁊ fortificat ſenſus et membra coru3.⁊ quando miſcetur ex ea quātitas parua cum medicinis que fiunt ad ſtringendu3 fluxu3 ventris qui fit a colera confert. AVICEN.Uſus canfore facit canitiē:⁊ prohibet apoſtemata calida:⁊ cu3 aceto prohibet fluxum ſanguinis nariu3:aut cu3 expreſſione dactiloru3 immaturoru3 aut cu3 aqua mirti:aut cum aqua albedaroç.⁊ confert ſode calide:⁊ remouet vigilias:⁊ cōfortat ſenſus calefactoru3:⁊ confert alcole vehemēter:⁊ confert in medicinis obtalmie:⁊ abſcindit coitu3: ⁊ generat lapidē renū ⁊ veſice:⁊ ſtringit fluxū vētris colericū.

¶ Canforata eſt planta quedam que ingredit̃ in vnguento marciaton: hñs colorem canfore: cuius folia facta ſunt ſicut vna ex ſpeciebus abrotani:ſ3 albidiora ſimpliciter facta eſt ſicut tanacetū medetur doloribus.

¶ Canheang.i.ſenationes.

¶ Caniſis.i.oſtrea.

¶ Canihaſnemar. Ha.6.ſim. phar.ē ingt ſtrāgulator.

¶ Caniculata.vl' canicularis .i.iuſquiamus. Macer.

¶ Canicula eſt ſtella que dominatur diebus.40.ſm Hali.in libro de cibis.capitulo primo de fructib⁹ borarijs.

¶ Canioſa tuſſis.i.canina.

¶ Canis caput.herba ē que cinocefalon grece.⁊ antimon dicitur. Anturinon Antirenum.

¶ Canirti.i.ebulus.

¶ Canna pſidis qd ē.l.haſap

¶ Canna varia:eſt herba q̄ſi alba ⁊ inciſa vt cānabū: cui⁹ ſemia lūbricos occidūt ⁊ exhūt de corpore.

¶ Cangir.ara.aper.chabeli.

¶ Canicalnemer.eſt ſtrāgulator leopardi.ſ. ſpecies aconiti.Hal.6.ſim.phar.

¶ Cani vetule quid ſunt lege vſnee.

¶ Canium qd eſt.l.foca.

¶ Cāncella.i.darſen.

¶ Canon.arab.i.norma vel regula.

¶ Canopum.i.ſambucus.

¶ Canopis eſt cortex medianus ſambuci.Halien⁹ad glauconem.cap.vltimo.

¶ Canobaſilicon.i.auellana

¶ Canſab eſt ſpēs canfore.

¶ Caplm. CXXX.

Canſice

aut ſicen. DIASCO.cap.campſice.haſtas habet longas digitoꝝ quatuor in terra ꝓiectas lachrymo plenas.folia ſunt ei lenticule ſilr̃ ⁊ peplo:ſed minora et tenuiora.ſemē h3 ſub folijs rotundū ſicut peplū:⁊ eſt ſine flore.radix eſt illi tenera et inutilis.

POSSE.DIASCO. Haſta eius trita cum vino:⁊ vt peſſariū ſuppoſita dolorē matricis mitigat. cataplaſmatibus adhibita tumores ſpargit.clauos corpis tollit. mirmiceas mūdat.cocte ⁊ comeſte ventrē ſoluūt. idē ſuccus ipſius facere pōt.ſuccus ipſe punct⁹ ſcorpionū ictus mitigat.ſuffoſſiōes et caligīes oculoꝝ detergit.cicatrices oculoꝝ addito melle curat.naſcit̃ vō ſaxoſis locis et aſperis.

¶ Cantabricies. Alex.i.ptiriaſis.farfuriſca.

¶ Cantabrices.i. furfures capitis q̄ gre.ptiriaſis dr̃.

¶ Cantabricium idem.

¶ Cantabrica. Pli.libro.25. cap.8.poſt ꝑncipium.

¶ Caplm. CXXXI.

Cantabrum.

gre.ara.nochale. latine vō furfur tritici.qd̄ calidū eſt et temperate ſiccū.eſt aūt diaforeticū in aqua cal'a diſſolutū reddit eā mitigatiuā et humidā.vñ aqua illa nimiū hūida iudicat̃.

POSSE.Ualet ꝯtra iliacā paſſionē ſtrāguriā et diſſuriā.talis eius vſus ꝯficiat̃ cū vino ſubtili albo mediocriter acido.poſt decoquat̃ diu:et pāno impoſito loco dolenti ſupponat̃. Item valet hoc ꝯtra dolorē ſtōi:ex frigida cā vel vētoſitate.ꝯtra iliacā paſſionē inijciat̃ per cliſtere colatura eius.mollificat.n.ſatis ꝯtra tuſſim ſicca3:et etiam frigidā et peripleumoniā ⁊ pleureſi3:fiat hoc in aqua decoctionis ordei bene mundati et triti:et collata diſſoluit̃ cantabrum.et iterum ſuper ignem aliquantulum bulliat et talis aqua tepida detur patienti.

¶ Cantarica.i.aaron.

¶ Cantaram.i.nux vomica.

¶ Cantalides ē colliriū fcm̄ ad glaucona oculorum. Et fit ex plāta ſilī fenicu lo breui caule.flore candido.Ego autem ſemen iſtud feci ferri de grecia ſeminaui ⁊ collegi.

¶ Cantaris. Cantarida.ara. dherire.Auic.

¶ Caplm. CXXXII.

Cantarides.

latine et gre.ara.derarie vl' drane. Cātarides ſunt aīalicule:quarum ſunt efficaciſſime:q̄ in ſpicis frumēti adhuc florētis inueniunt̃.ſunt he varie ⁊ q̄ſi circa pēnulas ſuas ſtricte ⁊ oblōge.he.n.vapore aceti ſuffocant̃:⁊ in vaſe non picato reponunt̃.ſunt ca.⁊ acutiſſime:que l3 ſcabiei veſice ꝯferāt.veſicā tñ ſi ex eis multa ſumat̃ q̄ntitas vulnerāt atq3 ſāguinē mingere faciūt et interficiunt:ex qbus parua accepta vrinā ꝓuocant vehemēter atq3 cu3 aceto epithimate remediū ꝯferūt vehemēter morfee albe:⁊ albaras ⁊ lepre.

SERAP.li°.aggre.cap.dherarie.auc.Hal.experti ſum⁹ experiētia nō modica in vnguib⁹ leproſis: ⁊ inuenim⁹ ꝙ qñ ponit̃ ſup eas cum ceroto.ꝯfert multum aut cum vnguēto.auferūt enim vnguē ⁊ faciunt eā cadere totā.et cātarides ingrediunt̃ in cōmixtione vnguentoꝝ ⁊ medicinaꝝ que fiunt ad ſcabiē et ad egritudinē cu3 qua eleuat̃ cutis ⁊ in medicinis que euellunt verrucas:que dñr capita clauoꝝ.et ſunt qdā ex magiſtris noſtris qui dabant ex eis in potu miſcētes parū ex eis ad ꝓuocādū vrinā. et quidam accipiebāt alas ⁊ pedes ipſarū ſolum.dicētes ꝙ hec ꝯferūt illis qui ſumpſerūt corpora ipoꝝ ⁊ erit eis bezoar. et alij dicebant ꝯ̄rium huius.v3.ꝙ corpora ipſarū ſola iuuabant eos qui ſumpſerūt alas ⁊ pedes earū. Ego vō miſcui oīa ſimul corpora cū pedibus ⁊ alis ⁊ dedi. Ille autē que ſunt magis iuuatiue ex eis ſunt ille que reperiunt̃ in tritico:in quarū alis ſunt linee citrine in latitudine protēſe:⁊ ꝓprie qñ ꝓijcis eas in olla terrea noua:⁊ claudis orificium olle cum pāno lineo ſup vas in quo ſit acetum feruēs donec ſuffocentur ⁊ moriant̃.et ſilr̃ oportet ꝙ fiat ex animali qd̄ dr̃ xofoſtis qñ volumus ipſu3 reponere.⁊ ſilr̃ eſt ſpēs animalis ſimilis cātaridibus in figura ⁊ virtute. et ſilr̃ vermis viridis qui reperitur ſup arborem pini:virtus eius eſt ſicut virtus earum:poſtq3 vō ſunt cantarides mortue iſerant̃ in lino ⁊ reponant̃. DIASCOR.capitulo cantarides.Meliores ex eis ſunt que ſunt diuerſorum coloꝝ:⁊ in alis earum ſunt linee tranſuerſe citrine ⁊ ſunt groſſe ⁊ oblonge.operatio autē illaru3 que ſunt vni⁹ coloris eſt debilis:⁊ virtus cantaridaru3 eſt putrefactiua calefactiua ⁊ vlceratiua.et propter hoc miſcent̃ cum medicinis ꝯueniētibus apoſtematibus cācroſis ⁊ ad ſcabiē vlceratam ⁊ empetiginem:⁊ qñ ponunt̃ in naſcalibus ꝓuocant menſtrua:⁊ extimauerunt quidā ꝙ qñ miſcent̃ cum aliquibus ꝯfectionibus ad hydropiſim ꝯferunt propter v̄tutē earū quā habent in prouocando vrinam.

AVICEN.libro ſcd̄o.cap.cantarides. Dixerūt quidā ꝙ ſunt ſuperflue caliditatis. Et dixerūt alij.ſunt ca.⁊ ſic. in tertio.ſed primu3 eſt verius.⁊ cantaris eſt acris acuta putrefactiua aduſtiua:⁊ eradicat verrucas linita: ⁊ fit ex ea cerotum:⁊ linit̃ ex eo albedo vnguis:⁊ ꝯfert ei ⁊ eradicat vnguem mollificatā velociter qñ fit ex ea emplaſtrū ⁊ remouet morfeam ⁊ albaras linita cum aceto:⁊ quādo ex ea trita cum ſinapi fit linimentu3:facit naſci capillos. ⁊ ſimiliter quādo coquitur cum oleo donec inſpiſſetur et linitur ſup apoſtemata canceroſa:⁊ reſoluit ea:⁊ linit̃ ſup ſcabiem ⁊ empetigine3. Inquit filius Meſarugie ipſa incidit vngulam valde:⁊ parum de ea ꝓuocat vrinam valde ⁊ parum de ea adiuuat medicinas ꝓuocatiuas ad prouocandum abſq3 nocumento:⁊ prouocat menſtrua:et facit aborſum.dixerunt quidam.datur in potu vna earū ei qui cōqueritur de veſica ſua:⁊ ꝯfert. dantur in potu tres taſanagi de ea:⁊ exulcerat veſicā.inquit Halie.ipſa exulcerat veſicā ⁊ eſt ꝓpterea:q2 facit mās acutas declinare ad eā:a qbus corpus nō euāt̃ cū ꝓprietate que eſt in ipſa.

¶ Cantariū.cātaron. cantauron.i.centaurea. Cantorium.Steph.

¶ Cantarum.ideſt foliū nil. al's milij.

¶ Cantarzed eſt cardus vel ſpecies eius.

¶ Canterinus.i.lapatiū acutum.a canterio dr̃ qd̄ eſt iumentum caſtratu3:vt aſinus mulus vl' equus.

¶ C'anthar.i.libanus.

¶ Canti. in ſcd̄o practice regalis diſpōnis. dr̃ ꝙ eſt afferaſum:⁊ ipm̄ eſt chutem.i. affodillus: ſed vide ne ſit iarus dict⁹ a diaſco.Cantica.

¶ Cantica.iarū.aaron.Diaſ.

¶ Cantida. eſt genus ferramenti oculoru3 morbis idoneum.Demoſth.

¶ Cantoriū.i.cētaurea.Ste.

¶ Caolēgi.ara.colica paſſio.

¶ Canu.i.ſileos.

¶ Canzu.i.aper.

¶ Caocule:vel caokale:ideſt cardamomum.

¶ Capalagia.vel caphalagia .i.inductiua ſtuporum.

¶ Capadocius ſal.i. ſalgēma .l.afronitrum. Pau.cap°. de albugine oculi: cum Auic.ibidem.

¶ Caplm. CXXXIII.

Capparis

vl' cappar⁹ lat.ara.hapar cabar kabar gre.vō kinoſbatō.Capparis vl' capar⁹

frutex eſt qui in multis partib⁹ reperit̃. Flores ⁊ folia ci/
bo cõpetũt. Cortex. radix. flos ⁊ folia vſui medicine: preci
pue tñ cortices radicis qui debẽt colligi in pñ° veris et in
vmbra ſiccari. eſt aũt eligẽdus cortex eius qui cuz frãgit̃
nõ pulueriʒat̃: ⁊ qui aliq̃ʒtulũ ſubruffus eſt ⁊ ſubamarus.
flores aũt ei⁹ cũ adhuc ſunt tuberoſi ⁊ nõ dilatant̃ debẽt
colligi: qꝛ cũ dilatati ſunt nõ valẽt: ꝯdiunt̃ cũ ſale ⁊ aceto:
capparis calida ⁊ ſic. in ſcðo. multi caprion vocant.
DIASCOR. ca° de capparo. Capparus ẽ frutex ſarm̃/
toſa ſpãſa ſup terrã reuolutiõis rotũde ſicut ſentex. folia
ſiĺia citonio hñs ſemẽ ſicut oliua: qð aptũ florẽ hʒ ĩtus al/
bũ qð ſi ceciderit vt balanus ĩuenit̃ oblongus. ꝙ ſi apiat̃
inuenit̃ in illo ſemẽ ſicut mali granati purpureũ ⁊ minu/
tũ: radices hʒ maiores ⁊ multas. Naſcit̃ in locis aridis et
viſcidis: et maxime in muris. SERAPI. lib° ag. ca. hap
par. i. capparus: ẽ plãta ſarmẽtoſa q̃ extẽdit̃ arcualr̃ vl̃ cir
culariter ſupra faciẽ terre: cuius ſpine reuoluunt̃ v̾ſus ſe/
men ſicut ſpine rubi: ⁊ hʒ folia ſiĺia citony in figura ſua: ⁊
fructũ ſimilẽ oliue: qð ſi apiat̃ in arbore ſua emittit florẽ
albũ: ſʒ ſi exciderit ex arbore ſicut ẽ ĩuenit̃ clauſus ad lõ/
gitudinẽ decliuis: ⁊ tũc ſi apiat̃ ĩueniunt̃ in eo ſemina mi
nuta ſiĺia granulis balauſtie coloris rubei verſus purpu/
reũ: ⁊ radices ei⁹ ſunt plures magne ⁊ lignoſe. Naſcit̃ in
locis ſiccis: ⁊ ꝓprie muris. GALIENVS. 7. ſim. phar.
ca° ð capparo. Radicis qdẽ cortex amarã hʒ q̃litatẽ. Se/
cũdo v̾o acrẽ q̃litatẽ: deinceps huic ponticam velut ex di
uerſis repugnãtibus cõpoſita ẽ v̾tutibus. abſtergere eniʒ
põt et expurgare ⁊ ĩcidere cũ inexñte amaritudine: cale/
facere v̾o et ĩcidere ⁊ diaforare cũ acredine: colligere aũt
⁊ dẽpſare ⁊ ꝯſtringere cũ põticitate. Et idẽ lib. ſcðo de ci/
bis. cap. de capparis. Eſt ſubtiliũ partiũ ſufficiẽter: ⁊ ꝑꝑ ꝟ
nutrimẽtũ minime tribuit in corpus aſſumptũ ipm ſicut
alia oĩa ſubtiliũ partiũ: ſʒ fruct⁹ eius ſalſus qñ comeditur
abſq; ꝙ abluat̃ laxat ventrẽ: ⁊ poſtq̃ʒ abluit̃ nutrit paruʒ
ſicut alia ſubtilium partium: et excitat appetitum cibi.
AVICEN. li° 2° ca° de capparibus. Eſt frutex et habʒ
radicẽ: et hʒ fructũ aliũ qui eſt ſicut cucumer: et eſt acris
calida: q̃ ponit̃ in muſto: et ſeruat ipm ab ebulitõe ſicut ſi
napis: et radix eius ẽ amara acris: ⁊ q̃dã ſpẽs eius ẽ culʒu
mia faciẽs in ore bothor vſq; ad terminũ q̊ veſicet̃ ⁊ apo
ſtemat gingiuã: et iuuãtius qð in ipſa ẽ ſunt cortices radi
cis eius: ⁊ gñata in terra calida ẽ calidior: ⁊ eius caliditas
eſt in ſcðo: ⁊ ẽ reſolutiua apitiua abſterſiua: et ipſi⁹ radix
eſt ĩciſiua ſubtiliatiua mũdificatiua apitiua: in cui⁹ radi/
cis cortice ẽ ſicut amaritudo et acrimonia et ſtipticitas ⁊
nocumẽtũ. fruct⁹ eius eſt parũ ꝑcipue cũ ſalit̃: et qð ex eo
humidũ eſt magis nutritiuũ eſt q̃ʒ qð ſiccũ eſt. Pli. lib. i3°
cap. 23. POSSE. Succus foliorum capparis auribus ĩſtil/
latus vermes necat: ⁊ puluis corticũ in oleo decoquatur
et colatura auribus inſtillet̃: nõ ſolum vermes necat: ſed
etiã ſurditatem remouet. Ad lumbricos puluis eius ꝯfe/
ctus cũ melle detur patiẽti. flores eius ꝯditi virtutẽ hñt
incitãdi appetituʒ et digerẽdi humorẽ exñtem in ore ſto/
maci. ſtõm ꝯfortãt: ⁊ infrigidatũ calefaciunt: cibus ſunt ⁊
medicina: lʒ parum nutriãt. Contra vitium ſplenis ⁊ epis
duritiem valet vinuʒ decoctiõis capparis. Unguẽtuʒ ad
idẽ. puluis eius in magna q̃ʒtitate ꝯficiat̃ cuʒ ſucco mara
tri: poſt addito vino ⁊ oleo fiat decoctio vſq; ad ſpiſſitudi
nẽ ⁊ addito aliquãtulo cere fiat vnguẽtũ. Jtẽ ellectuariũ
ad idem. Accipe pulueris corticis radicis capparis. ʒ. ij. et
corticis thamariſci. ʒ. ij. ꝯficiant̃ cum melle et decoctione
thamariſci ꝯtra ſcrofulas nouellas detur aqua decoctio/
nis corticũ capparis bruſci et ſperagi: et hoc vnguẽto vn/
gat̃. Accipe ruffum ſerpentẽ: et incide caput ꝑ ſpaciũ qua
tuor digitorum poſtea in olla inferius minutatim ꝑforata ĩ/
põne et pone ſup orificiũ alterius olle ſane. poſtmodum
ita ponat̃ ĩ caldario aqua pleno et bulliat diu: vt ſic ex ca
lore aque reſoluat̃ ſerpẽs: ex cuius pinguedine ⁊ puluere
ellebori nigri et puluere corticis radicis capparis fiat vn
guẽtuʒ quo vngant̃ ſcrofule nouelle. Cõtra iliacã paſſio/
nẽ et arteticã. Accipe lib. pulueris corticis radicis cappa/
ris ⁊ coquat̃ in ſucco radicis ebuli et addat̃ ʒuccarũ ⁊ fiat
ſyrupus. det̃ aũt bis in ſeptimana ſero et mane cũ calida.
Sed attẽdẽduʒ cuʒ reperit̃ eius receptio in medicĩa cor/
tex radicis eius debʒ poni. DIASCO. Capparus ex lu
ctãtibus cõponit̃ virtutibus. ꝓijcere enim et purgare et
extenuare et euẽtare acredines ⁊ ſimul abducere et con/
ſtringere: ⁊ ꝓpterea ſcliroſi ſplenis ſup oĩa medicamina
iuuat. ſemen eius ſi in ſale cõponat̃ eſcis aptum eſt. ven/
trẽ mollit comeſtũ cacoſtomaticũ eſt. Radix ei⁹ ⁊ ſemen
bibita cuʒ vino. ʒ. ij. diebus. 30. ſplenẽ attenuat: vrinã ꝓuo
cat: ſanguinẽ deponit: ⁊ educit egeſtiões ſanguinolentas
ſciaticis et paraliticis bibita mirifice ꝓdeſt: ⁊ attritionib⁹
neruorum. mẽſtruis imperat: apoflegmatis bene miſcet̃: ſe/
men eius vel fructus cũ aceto coctũ et ore retẽtũ dolorẽ
dentiuʒ mitigat: ſiĺr et corium radicis iſta oĩa facere põt.
folia eius cruda recẽtia ſi terant̃ et miſceant̃ cum farina
ordei et fiat empĺm: cõfert apati ſplenis: maxime puluis
adhibitus flegmaticis vulneribus ſordidis antiq̃s et du/
ris opitulat̃: cataplaſmatibus adhibit⁹ ſpleneticis portat
auxiliũ: dolorẽ dentiũ cõpeſcit. ſi radix eius ipa maſticet̃:
maculas albas cũ aceto emẽdat. folia et radix eius trita
et ĩpoſita durities ⁊ ſcrofas ſpargit. Succus eius auri ĩfu
ſus vermes occidit: et qñ radix eius coquit̃ cum aceto ci/
radas et tumores duros digerit aut oximelle vl̃ ſicca tri/
ta: et admixto oximelle aut aceto et in potione accepta
euacuat gluttinoſos ⁊ pingues hũores. i. flegmaticos: nõ
ſolũ ꝑ ventrẽ: ſed etiã per vrinã: verum cuʒ vrina educit
multotiens egeſtionẽ ſanguinolentã vt diximus: ⁊ ſic ſe/
dat dolorem ſciatice: et etiam extenuat ſplenem.
GALIENVS. 7° ſim. phar. loq̃ns de capparo ait. ſple/
ni qdẽ ſclirato ſup aliqd aliud hoc pharmacũ ꝯfert extri/
ſecus cuʒ aptis cataplaſmatibus mixtum: ⁊ intra corpus
aſſumptũ coctũ cuʒ aceto et oximelle: et talibus vel ſicca
tuʒ abſciſſuʒ et mixtuʒ cũ eis. etenim euacuat manifeſte
viſcoſos ⁊ groſſos humores: ita ſumptũ nõ ꝑ vrinas ſolũ:
ſed ꝑ ventrẽ. multotiẽs aũt ⁊ ſanguinoſa egerũt: in quib⁹
ſplenes iuuant̃: ⁊ dolores q ſ̃m vertebrũ: ac etiã mẽſtrua
mouet. vñ cataplaſmat⁹ male morigeratl vlcerib⁹ cortex
radicis bonũ pharmacũ: ceu abſtergere potens: ⁊ ẽt ſicca
re fortiter: et dentiũ dolorẽ etiaʒ ſ̃m ꝑdictas q̃litates iu/
uat aliqñ in aceto coct⁹: aliqñ aũt ĩ vino. Palã g̊ ex dictis
ꝙ ĩciſiua q̃dã in ea eſt v̾tus et abſterſiua et diaforetica. et
inde alfos tollit et ſcrofulas et tumores duros. Diaforat
aũt qñq; cuʒ ꝑdictis idoneis ad hec pharmacis ꝓmiſcet̃.
fruct⁹ v̾o eius ꝓportionabiĺr ſemẽ hʒ in v̾tute cũ cortice
radicis excepto ꝙ debilior ẽ ad oĩa. at v̾o frondes et ſtipi
tes eius ſiĺis ſunt v̾tutis. Et ego vidi qñq; cũ frondib⁹ dia
forare in paucis ſcliroſas durities. miſcemus aũt cuʒ eis
aliqd obtõdẽtiũ vehemẽtiã v̾tutis. Nullũ aũt mirabile
eſt ſi ⁊ vermes qui in aurib⁹ ſuccus ĩterficit ꝓpter amari
tudinẽ que ẽ in eis: qꝛ in valde calidis regionib⁹ gñantur
cappares: ſicut ẽ que in arabia multũ: ea que apud nos ẽ
acrior. vñ ⁊ ſtiptica plurimũ participat v̾tute. Et idem ſe/
cũdo de cibis. capparis abſtergit qð ẽ in ſtomaco ex fleg/
mate: et expellit ipm ꝑ ſeceſſuʒ: et apit opiĺonẽ ſplenis ⁊
epis: et ſũmitates et fructus eius ꝑparant̃ cũ ſale ⁊ admi
niſtrant̃ cũ cibo: et qñ comedunt̃ laxãt ventrẽ: et nocent
ſtomaco et faciũt ſitim: et qñ comedunt̃ cocti ſunt melio
ris ſaporis q̃ʒ crudi. Et bibit̃ ſuccus eius et mollit vẽtreʒ.
ALMAN. tractatu tertio. cap. de capparib⁹. Capparis
ſalmuria ꝯdita: calida ẽ ⁊ ſic. q̃ ſtomaco mala exñs ſitim
inducit atq; corpus macreſcere facit. Et ſubdit parum ĩfra:
capparis cum aceto cõditus minus cali. eſt ea q̃ in ſalmu/
ria ponit̃. opilationi quoq; epatis et ſplenis congruit.
AVICEN. Radix eius reſoluit ſcrofulas et durities
⁊ admiſcet̃ ei qð frãgit v̾tutẽ eius: ⁊ folia ei⁹ iã expta ſunt
ad illud. cortices radicis eius ponunt̃ ſup fraudulẽta et
ſordida vlcera. Cortices radicis eius ꝯferũt ſciatice ⁊ do
lori anche. ⁊ qñq; fit cliſtere ex ſucco eius: ⁊ cõfert ei val/
de: ⁊ ꝯferunt paraliſi ⁊ ſtupori: ⁊ ꝯſtringit mẽbra ꝓpe ſti/
pticitatẽ q̃ fit in ipſa. Et ſiĺr ꝯferũt cõtritioni accñti in ca/
pitibus lacertorum ⁊ in medio eorum. cortices eius maſticate
extrahũt hũiditatẽ ex capite: ⁊ ſedãt dolorẽ frigidũ ĩ eo:
⁊ eius ſuccus diſtillat̃ in aurẽ ꝓpter vermes: ⁊ qñq; ſtrin
git̃ cortex radicis eius cũ dẽte leſo: ⁊ ꝯfert: ⁊ ꝓprie cũ eſt
humida aut folia eius. ⁊ ſiĺr collutio oris cũ aceto cũ quo
coquit̃: aut vino: aut qñq; aceto ꝯfert qð ex eo ſalituʒ eſt
patientibus aſma. ipſa eſt res magis ꝯferens ſpleni ⁊ du/
ritiei eius bibita ⁊ more empĺi ſuppoſita cũ farina ordei
⁊ ſiĺibus: ⁊ ꝓprie cortex radicis eius: ⁊ multotiẽs euacuat
ex ſplene mãm groſſaʒ meĺicã ⁊ ſuccedit ei ſanitas. So/
lutiõe educit hũores crudos groſſos: ⁊ ꝓuocat menſtrua
⁊ ĩterficit ſerpẽtes. i. lũbricos latos ⁊ lõgos ⁊ v̾mes ĩ iteſti
nis: ⁊ ꝯfert emorroydib⁹: ⁊ augmẽtat coitũ: ⁊ qð ex eo ſali
tũ eſt añ cibũ ſumptũ ſoluit: ⁊ eſt etiã tyriaca ꝯ venena.
SERAP. auct. Gal. in cortice radicis eius vincit ſapor
amarus: deĩde ſtipticus ⁊ calefacit ⁊ deſiccat: ⁊ abſtergit
⁊ mũdificat: ⁊ ĩcidit: ⁊ apit ſua amaritudine; ⁊ reſoluit ſua
acuitate: ⁊ aggregat ſua ſtipticitate: ⁊ ꝯfert ſpleni plus oĩ
alia medicĩa qñ ponit̃ in ẽpĺis: ⁊ qñ ſumit̃ cũ aceto ⁊ mel
le iterius poſtq̃ʒ deſiccat̃ ⁊ terit̃. ⁊ ꝟ qꝛ ĩcidit hũores groſ
ſos viſcoſos: qñ bibit̃ ĩ hũc modũ: ⁊ expellit eos ꝑ vrinã:
⁊ ꝑ ſeceſſuʒ egõnes ſanguineas: et ſic cũat egritudies ſple
nis: ⁊ ſiĺe facit ĩ dolore ſcie: et cũ toto ꝟ ꝓuocat mẽſtrua.
Et idẽ auct. Aben Meſuay. Jlli qui comedunt̃ cum ſa/
le faciũt iſtas opatiões dictas: ſʒ ſũt mala ſtõ malitia pau
ca: ⁊ illi q ꝯdiunt̃ cũ aceto fortificãt ſtõm: ⁊ ꝓuocãt appe/
titũ: qm̃ acetũ ꝓhibet nocumẽtũ eorum a ſtõ. Et idẽ auct.
Raſ. attulit mihi qdã amicus medic⁹ ꝯfectionẽ quãdaʒ
capparorum recẽtiũ: ⁊ cũ comediſſem ex ea ĩduxit tenaſmo
nem: ⁊ ꝯſueui facere cliſtere ad ſciaticã cum ſucco cappa/
rorum et iuuit multũ. Alia quedã dicit Serap. cap° ꝓprio q̃
dicta ſunt hic de mẽte Diaſ. ⁊ Gal. lʒ ſub alys verbis.
Capparuella. i. lapatium acutum.
Caperũ. i. radix plante ſimilis porro: ſuccus eius eſt cro/
ceus: quã ignoro. ¶ Capĺm. CXXXIIII.

Capilli hoĩs q ara. vocant̃ ſcabare: oĩb⁹ ſunt noti.
POSSE. SERAPIO. auc. Ga. c. ſcaba
re vel ſcabar. i. capilli qñ adurunt̃ fit v̾tus eorum ſiĺis v̾tuti
lane aduſte. volo dicere ꝙ calefaciũt et deſiccãt fortiter.
AVIC. li. 2° ca° de capillis. Capilli aduſti ſũt calef. exic
catiui fortiter ⁊ aduſti abſtergũt dẽtes: ⁊ aq̃ eorum naſci fac̃
capillos. exiccãt capilli aduſti vulnera humida ſordida ⁊
mollia fortiter: ⁊ capilli hoĩs cũ aceto in modũ ẽpĺi ponũ
tur ſup morſuʒ canis rabidi ⁊ ꝯferũt. Et idẽ dicit Serap.
Capillus veneris quid eſt lege berſcegaſten.
Capillus alcol. capillus algul. capillus fontium.
Capillus hominis nemoralis. capillus porcinus idem.
Capinoſa. i. fumoſa acuta.
Capios. i. ſtercus. inde egiops. i. fex conficte.
Capirpedicon. i. epilẽſia. Capiſteũ arboris. i. geneſtra
Capitellũ. aq̃ ſaponariorum. i. lixiuiũ. eſt q̊ fit ſapo dcm̃ gut
ta prima aqua prima. Capitulũ qd eſt. l. fen.
Capitulum faricos. i. febris aduſtiua. ſ. cauſon.
Capiti eſt vna ex ſpeciebus maſticis.
Capnos qd ẽ. l. ſterig. ſteng. kapnos. i. fumus vapor. Diaſ.
Pli. lib. 25. cap. ii. Caploiunga. i. gũmi pini.

Capocareos. i. ſemen ferule.
Caprific⁹. i. fic⁹ agreſtis. cui⁹ fruct⁹ nũq̃ʒ matureſcũt. Pli.
li° 15. ca° 19. in principio. ¶ Capĺm. CXXXV.

Caprifolium ⁊ materſiluarum. lat. ara. grimath.
piclimenõ. grc. v̾o pidemõ. vl̃ li/
ceos: vl̃ exacãton. Pli. li° 27. ca° i2. DIAS. ca° liceos vl̃
exacãton. folia ſunt buſſo ſiĺia atq; ſpinoſa. grana ei⁹ viri/
dia: ⁊ cũ maturauerit ceraſis ſiĺia. Naſcit̃ ĩ ſiluoſis locis:
cui⁹ folia ⁊ grana ⁊ radix ĩ vinũ ꝯtũdunt̃: ⁊ cũ aq̃ dulci co/
quunt̃ vſq; ad groſſitudinẽ. hec aq̃ eſt deſiccatiue v̾tutis
et ex ꝯrys cõpoſita: qꝛ. ſ. ẽ extenuatoria digeſtoria caĺa ⁊
fri. ſtipticã hñs vim. ⁊ iõ diaforeſiʒ facit. fac̃ ãt herpetas ⁊
ad vlcera ẽpis: ⁊ ad ꝑocidas: ⁊ putrida vlcera ex ſucco fru
ct⁹ ei⁹ fit litiũ. ꝑ q̊. l. hadadh. Caprion. i. capparis. Diaſ.
Capſete. i. ebulus. Capſitis idem.
Capſia. i. ſeitaragi. Diaſco. lepidum ſceitaragi. albaui. ge/
um elatamil.
Caquia. i. acatia. Steph. Caquenegi. i. kekẽgi. haliab.
Captilus. i. auis quã venat̃ draco cuʒ debilitat̃ in venã/
do edos et arietes: et comedit epar eorum: ⁊ redit virtus
eius et excitatur eius appetitus.
Caput qd eſt. l. ras. Caputpuluis. i. ſtafiſagria.
Caput purgiũ vel capupurgiũ. i. liquores q ꝑ nares mit/
tunt̃: vel qcqd maſticat̃ vel gargariʒat̃ et apoflegma/
tiſmum facit. i. a capite flegma deducit.
Carabites. carabinthũ. carabitũ. i. freneſis.
Carab⁹ vl̃ caran⁹. i. locuſta piſcis. Carabadũ. i. carui.
Carab: ideſt fiſtula veniens in angulis oculi.
Caraba: ideſt karabe. Electrum.
Carabis. i. cũ multe placente de paſta parue ĩ oleo frixe
ponunt̃ in patellã vnam ſup aliam locando mel inter
omnes duas ponendo atq; ſic ſimul coquendo.
Caracem. i. carſites. Caraſie. i. ceraſum.
Carãbe: eſt tertia ſpẽs braſſice. Pli. li. 20. c. 9. in ꝑ̃ncipio.
Carãbus. i. globus. Gal. ſup affũm. 69. particule quarte.
Caranodi. i. carenuʒ. Caran⁹: ẽ locuſta piſcis a ſꝑrim⁹
Caraſcon: ideſt calcaris.
Caras. i. ſurditas: ⁊ caras eſt cum quis vult loqui et non
poteſt niſi multotiens mouendo os ⁊ linguam.
Caraſex. gre. latine ſcarificare. caraſſare.
Caraſu. i. apium. Caraſtos. i. ſerpẽs cornut⁹.
Caraſtes. i. cornutũ. a cheros qð ẽ cornu ⁊ raſtos ⁊ multa
Caratic: vel caratim. i. calam⁹ aromatic⁹. (ſimilia.
Caratir. vel caratu. i. ypogſtidos. carathith idẽ.
Caratini. l. lumbrici terre qui vocant̃ iſtula. yſculi
Carates. i. pondus: pro quo lege chirates.
Caratus: ideſt pupilla oculi.
Caraund. i. ariſtologia. Galie. ſexto ſim. phar.
Caraxis. i. acutiſſima egritudo. Gal. 8. terap. ca. 3. ꝓpe fi.
Carax quid eſt lege cãne. Carba. i. karabe. Steph.
Carbatũ. i. elleborus. Step. Carbeſte. i. calcis viue.
Carbaũ. carbũ. i. euforbiũ. Ste. Carbella. i. caprifoliũ.
Carbo eſt puſtula corroſiua adurens.
Carbunculus: ideſt caro ignita: et eſt apoſtema calidiſſi/
mum. Conſtantinus.
Carcinon cartinon. gre. cancer morbus. karcinon.
Carchibaduti. i. omnia que aceto ⁊ ſale condita ſunt: vt
capparis et oliue et reliqua ex parte quibus fiunt ſal/
ſe: vt ſinapis ⁊ eruca.
Carcetum. i. bombix. Carcios. i. cacreos.
Cardamen: aut ſyon: ideſt ſiſimbrium.
Cardamomum quid eſt lege cacola.
Cardaben. i. ſapor factus ex careno ⁊ dabem. illud voca
bulum ponit Aui. primo canoñ. fen quarta. cap. ii. ⁊ li°
ſecundo. cap. galline. et nominant ipſum effidebeg. qð
idem eſt. ¶ Capitulum. CXXXVI.

Cardamus gre.ara.ioꝛbalſathefe vl' madiera: latine vo naſturtium. Nota herba eſt ca.⁊ ſic.in tertio.ſemen ꝑcipue cõpetit medicine. Gal. 7°.ſim.phar. Herba eius viridis multe eſt efficacie. ſicca vo modice. DIASCORIDES.ca°.cardamus. Cardamus.i. naſturtiū quoddã ē domeſticū ⁊ quoddã eſt agreſte.⁊ ideo facit duo capitula de eis. vnuꝫ qđ incipit cardamus et eſt naſturtiū domeſticū. aliud qđ incipit cardamꝰ agreſtis ⁊ eſt naſturtiū agreſte. et ideo dicit cardamus.i. naſturtiū domeſticū. vtilioꝛ dr̃ babylonicus oĩbus. ſemē eius calidiſſimū eſt cauſtica participãs vtute viſcidum ⁊ cacoſtomaticū ventrē turbans. Cardamus agreſtis queꝫ multi ſenation vel criſſion vocãt: vel naſturtiū aquaticū. naſcit̃ vbiqꝫ et plurimū locis aquoſis: cuius frutex longitudinē cubiti vnius hñs folia minuta ypoſellino ſimilia: ſed minoꝛa: cuius virtutes inuenies in.l. herochalchayti.

SERA.li°.agg.c°.ioꝛſalbathefe. Joꝛſalbathefe.i.naſturtiū ⁊ ex eo ē naſturtiū tectoꝝ ⁊ naſturtiū oꝛiētale ⁊ cõe notū. Naſturtiū tectoꝝ ē plãta hñs folia ſtricta ⁊ longa duo bꝰ digitl ĩ ſūmitate acuta ⁊ ſciſſa ⁊ piguia: et extēdunt̃ ſup terrã ⁊ hꝫ in medio virgã ſubtilē duobus palmis longaꝫ: paucos habens ramulos ſup quos ſunt pile hñtes denſaꝫ ſūmitatē: in quibus eſt ſemē ſimile ſemini naſturty: cuiꝰ eſt figura ſicut figura rutele: ita eſt depreſſum. naſcitur in vyis ⁊ parietibus domoꝝ. Naſturtiū oꝛientale eſt planta duoꝝ brachioꝝ lõga: hñs ramos ſubtiles ⁊ multos: in q̄bus ſunt folia ſilĩa folys ſeitaragi: niſi qꝛ ſunt albioꝛa et mollioꝛa: ⁊ in ſūmitatibus ramoꝝ ſunt capitella ſilĩa plãte actis: ⁊ habet floꝛes albos: ſemen huius ponit̃ in cibis loco piperis. Sed naſturtiū cõe notū eſt melius illud qđ defert̃ a babylonia. ALMAN.tract.3°.cap°.de naſturtio. Naſturtiū ca.eſt ⁊ ſic. appetitū adiuuat. ſꝫ ĩflãmatõeꝫ ⁊ capitis efficiat doloꝛē. digeſtiuã ꝑterea retardat.

POSSE.SERAPIO.auc.Gal. Semē naſturty ē ca. ⁊ ſic. ſicut ſemen ſinapis: et incidit inciſione foꝛti: et adurit: et ſedat doloꝛes ſciaticos ⁊ doloꝛeꝫ capitis: ⁊ quãlibet egritudinē in qua opꝫ calefacere: et miſcet̃ ſemen eius in medicinis aſmatis: qꝛ ipm incidit inciſione foꝛti: ⁊ adurit humoꝛes groſſos. Et dr̃ ꝙ qñ naſturtium deſiccat̃ fit eiꝰ virtus ſicut ſeminis eius: et duꝫ eſt recēs ꝑpter humiditatem aquoſam que eſt in eo habet virtutē debilioꝛē virtute ſeminis eius. Cõtra ſtranguriã herba ipſa decocta in vino ⁊ oleo ſuppoſita valet cõtra tenaſmonē ex humiditate: puluis naſturty ſupponat̃ ano: renes etiaꝫ vngant̃: et ſupaſpergat̃ puluis ſeminis eius ⁊ cimini et colofonie contra paraleſim lingue cuꝫ opilant̃ nerui ex humoꝛe vt ſolet cõtingere in acutis febꝛibus: ſemen naſturty maſticet̃ ⁊ lingue ſupponat̃. contra paraliſim alioꝝ membꝛoꝝ ſemen eius in ſacello ponat̃ in vino decoctuꝫ et membꝛo dolenti ſupponat̃. Jpa ēt herba cruda ⁊ cocta. valet etiã cõtra frigiditatē ⁊ humiditatē cerebꝛi. ⁊ etiam litargicis pꝛo ſternutatione puluere eius naribus appoſito ad eleuationē vuee gargariſmus factus ex aceto decoctionis ſeminū eius ⁊ ficuuꝫ ſiccarū. ꝯtra iliacã paſſionē ex frigida cã: ſemina eius in ſacello poſita et vino decocta membꝛo dolēti ſupponant̃. DIASCOR. Naſturtiū lumbꝛicos expellit et ventrē turbat. ſplenem attenuat cuꝫ aceto: et aboꝛſuꝫ facit. venerē ſtimulat. ſimile eſt ſinapi et eruce: ⁊ impoſitū lepꝛas ⁊ ꝫernas emēdat. melle addito duricies ſplenis compeſcit. ſoꝛdida vulnera purgat. ſi ſuccus adhibeat̃: moꝛſibus venenatis bibitū occurrit. fumigatio eiꝰ ſerpentes fugere facit: vel fluentibus pꝛofluis ſucco linito occurrit. carbunculos rumpit cuꝫ polenta et aceto coctum. ſciaticis vtiliſſime cuꝫ aceto ⁊ polenta auxiliat̃ tumoꝛes ⁊ duritïes ſpargit. remouet oꝛdeola matura cū ſalſa aqua impoſitū. Jn doloꝛe coꝛdis coquit̃ in lacte caprino et dat̃ ad bibendū. doloꝛē oĩs loci tollit puluere ſeminum aſperſo: ſed pꝛius melle vncto loco. ſcabiē cuꝫ aceto ſanat. Nã cardami virtus cauſtica eſt: ⁊ tñ vſus eius venerem videt̃ inbibere: nõ ea foꝛtaſſe rõne qua etiam ruta q̄ nimia vi caloꝛis ſemen genitale ꝯſumit. fermēto mixtuꝫ ⁊ appoſitū furūculos et carbūculos ꝑuocata ſuppuratõe diſrūpit. ſuccus eius infuſus auribus doloꝛē dentiū mitigat. ſemen partus necat qđ cuꝫ vino auſtero bibituꝫ aialia ventris extinguit: pꝛuriginē cuꝫ anſerina adipe tergit. aluum purgat: ſoꝛbitiõibus mixtū pituitã pectoꝛis ſoluit: doloꝛes pectoꝛis cū lacte capꝛino coctū mitigat a ieiunis cuꝫ melle ſumptū tuſſiētibꝰ ſalutare ē. coꝛpus rubere facit. et iđ ceſalicis: et ad ea q̄ calefieri opus ē: ꝯgruit. herba eiꝰ oĩa hec facere nouit: ſꝫ paulo minus efficaciã habet.

GALIENVS.7°.ſim.phar.cap.de naſturtio. Semen naſturty habet virtutē que calefacit ⁊ deſiccat ſicut ſinapis. et ꝑpterea ſciaticos et doloꝛes capitis: ⁊ qđcūqꝫ alioꝝ indigētiuꝫ rubificatiõe calefacit cū eo ſicut eſt ſinap. miſcent̃ aūt cuꝫ eis quecūqꝫ aſmaticis dant̃ pharmacis: ceu vꝫ icidere foꝛtiter groſſos humoꝛes potens ſicut ⁊ ſinap. aſſimilat̃ enim illi per oĩa. herba vo ipſa ſicca eſt ſimilis ĩ vtute ſemini. humida aūt duꝫ eſt viridis ꝑpter ꝑmixtionē aquoſe hūiditatis ðficit plurimū: ⁊ ita ē moderata ĩ ℞ ẜm moꝛdicationē vt cū pane pole ſit ea vti ſicut opſon.

AVICEN.ꝑmo canoñ.fen.quarta.cap.7. Naſturty ſemina toꝛrefacta mixta cum adog conſtringunt fluxuꝫ ſuperfluum pꝛouenientem ex catartico.

Cardar.i.moꝛbus in quo eſt pꝛiuatio motus.
Cardel.kardel.ara.ſinapis.
Cardina.i.coꝛ.Gal.8.memiri.cap.3.in pꝛincipio.
Cardumides.Cardamilidos.i.ſenation.
Cardellum.ara.i.napo.Steph.
Cardia.Cardina.i.coꝛ.Gal.8.memiri.cap.3.in pꝛincipio.
Cardialgia.gre.doloꝛ coꝛdis.i.doloꝛ oꝛis ſtomachi.antiqui enim id coꝛ vocabant.Galie.affoꝛiſmoruꝫ.17.⁊.65. particule quarte.
Cardi põtici.i.dauci ſilueſtris.
Cardo vel cardus fullonum.i.virga paſtoꝛis.
Cardo benedictus vel carduncellus benedictus qui ponitur in antidotario virili in vnguento marciatõ quid eſt.lege erigion.ſenetion.
Cardus quid eſt lege cameleombante.Cuncar.
Cardumen.i.carui ſilueſtre.⁊ ē coꝛdumeni.

Capitulum. CXXXVII.

Cardus ſilueſtris. PLINIVS.lib.20.cap.vltimo in fi.⁊ lib.21.cap.16.in ꝑncipio de cardo ſilueſtri. Cardoꝝ ſilueſtriū duo ſunt genera. vnuꝫ fructuoſius altero. Alteruꝫ vnicaule craſſius vtriqꝫ folia ſpinoſa muricatis cacuminibus: ſed alterū floꝛē purpureuꝫ mittit inter medios aculeos celeriter caneſcentē ⁊ abeuntem cuꝫ aura. ſcolimon gre. vocat̃ ⁊c̃. Jtē alibi. Cardus ⁊ folia et caules ſpinoſas lanugines habet. Jtem in anchoꝛa leucãtos. eſt dictū ſpina alba ⁊ cademietos policãtos. eſt dictuꝫ ſpinarū pluriū amopigos beliſenes ſcolinas ca meleon in folys nõ habet aculeos: ſed leucantes ſic. ē aūt alia dr̃ia ꝙ qdã in his multicaulia ramoſaqꝫ fiunt. vt cardus. vno aūt caule nec ramoſo nec enetos. q̄dã cacumine tantū ſpinoſa ſunt vt tringil: q̄dã eſtate floꝛēt: vt terralis ⁊ elixenes ſcolinos ⁊c̃. GALIENVS.7°.ſim.phar.ca° ſcolimi. Scolimos.i. cardus ſilueſtris cuius radix multitudinē vrinarū educit fetidarū: ſi qs in vino coquens eã bibat: ⁊ ꝑpter hoc fetitudines ſanat: aſſellarū ⁊ totiꝰ coꝛpoꝛis purgatiuo ℞ pharmaco talis hūoꝛis ex tota ſubſtãtia exñte: que vo ẜm q̄litatē energia gdē ca. in tertio. vel incipiente indicat hoc pharmacū. ſic. aūt in ſecundo.

Carea põtica: ē bēdocū. geloū: nucella. auellana. gelouſū.
Carea. karion vel careon.i. nux. inde leptacareon.i. nux minuta ⁊ ē auellana. naꝫ lepta.i. minutū ⁊ diacareon.i. rob de nucibus vt in alexandro de ſquinantia.
Carea baſilica.i.nux auellana.nux regalis.
Carea miriſtica.ideſt nux muſcata.Conſtantinus.
Carenū dulcoꝛ triplicatū eſt muſtū: qđ coquēdo tertiam partē amittit. vnde Yſidoꝛus. carenū dr̃ eo ꝙ feruēdo careat tertia parte. tertia.n.ꝑte muſti amiſſa qđ remanet carenū eſt. Sapa eſt eo ꝙ feruēdo ad quartã partē redacta ſapa dr̃. ſꝫ idem eſt qđ carenū. qꝛ eius cõſumit̃ tertia pars. Sꝫ rob ē muſtū coctū ad tertiã ſic ꝙ ꝯſumpte ſunt due ꝑtes. Gal.li.ſecretoꝝ. Sꝫ puſca eſt vinuꝫ 2ᵘ qđ ſcðario emittitur a vinatia: ⁊ eſt puceolū: ſꝫ ẜm Gal. in li. dinamidiarū puſca fit ex duabꝰ partibus aq̄. ⁊ tribus vini ⁊ coquitur: ⁊ hoc eſt verius.
Careos.i.carui.⁊ careos.i.coꝛtices virides nucuꝫ.⁊ careos eſt ſemen ferule ex qua ferula fit galbanum.
Careti.i.bombacis combuſti.
Carex.ē herba q̄ ĩ extremitatibꝰ ē multū ſilĩs ſpago: ⁊ eſt plãta ĩ extremitatibꝰ ſic̃ acus pūgēs. vñ Ouidiꝰ. Et carex paſtu amari. vñ caretū.i.locꝰ vbi naſcit̃ carex.

Carſa.i.ſanguis in oculo.
Carſites.i.nux vomica.
Carguet.i.carui.
Cariadendra.i. nux carea
Caria baſilica.i.auellana.
Cariacos eſt q̄daꝫ ſpecies dactilloꝛum.
Carice.pingues.i.ficus ſicce.Scados.
Caricias eſt vna ex ſpeciebus titimali. Diaſ. Pliꝰ. li°.26.ca.ii.
Caridia.karidia gre.i.nuces.
Carien.i.draco marinus.
Caries.i.puluis ligni coꝛroſi ſeu a putredine: ſeu a vermibꝰ pꝛo quo.l. dobabarech.
Carimbaide.ara.vitl alba
Cariſende vitis nigra.
Carillotica.i.cicatricē ĩducēs.Dia.ca.de calce.
Cariola vel cariotas.i.paſtinaca agreſtis.
Carion.i.ſemē laureole.
Cariota plãta ē cuiꝰ radix ē velut paſtinaca: ſꝫ plus ē odoꝛifera eſui apta: ſed ẜm Theodoꝝ pꝛiſcianū: ſemñ eiꝰ ē careos. qdã dñt ꝙ eſt paſtinaca agreſtis.
Cariote ſemen.i.paſtinace agreſtis ſemen: ⁊ eſt nux vomica.
Carioſus.i.carolatꝰ vl' coꝛruptus putrefactus.
Cariote.i.carui.
Carion.i.dragõtee ſemē.
Caris.Charis.i. Alcharis.
Caris miriſtica vel cariſte miriſtica.i.nux muſcata.
Carioſmas.quid eſt. l. titimallus.
Cariſſuna.i.armoniacū.
Caritamon.i.turbit.
Caritarzed.i.granū alcoꝛſoſ.alcocoſus.
Carmata.i.antrax.
Carme.i.raſure pãni.

Carmeſich.carmeſir.carmezic.i.fructꝰ tamariſci domeſtice ſimilis galle.quermazagi.Carmazegi.Step.Raſis in diuiſ.de medicinis dentium.
Carmeſic.ideſt ſemen tamariſci.
Carmet eſt põdus kirat.6.⁊ alibi reperitur ꝙ eſt aureus vnus ⁊ grana.4.aliquando karmet ſcribitur.

Carmeſonde.i. vitl nigra.
Carmoleõ.i.cardo bñdictꝰ
Carmel.i.cicuta.
Carnabadi vl' carnaxadhi.i.carui.gre.carnauadhi.
Carnanadini.i. cãnapum.
Carnabū.i.carenum.
Carneb.i.ſolatrum.
Carnebū.ꝑ coꝛno aub. qđ eſt caulis.Steph.
Carof.ara.agnus.
Carpinus arboꝛ. Macer.
Carpelimos vocat Oꝛibaſius q multū comedūt ⁊ tenues ſunt ſemp.
Carpiſia.Carpiſion.i.cubebe.Pau.Steph.
Carnub vel carnuli.i.carrubia vl' ſiliqua. fructꝰ.ſ.l. cabarliub.xilocaracta.
Caro qd ē.l.latamie.
Caro tyri ſimiliter.
Caro maria.qd ē.l.adarce
Caroꝛ.i.neſpulum.

Caros.i.cõgelatiões: gre.ſubet. vel caros.i.ſemē iperici. qđ ſtupoꝛē vl'em dic̃ Alexan. Pau.Gal.8.memiri.c.6. Caros.i.ſtupoꝛ.vl' ſubeth.⁊.12.terapen.ca.ꝑmo.Pliniꝰ libꝛo.26.capitulo.12°.ii°.
Carotica.i.ſtupefactiua vel doꝛmitatiua.ſ.narcotica.
Carotides.i.vene ſubtiles valde poſt aures: ⁊ dicuntur capillares: ⁊ ſunt alie vene capillares in epate.
Carpocareos ē coꝛtex nucis regalis: ⁊ nõ fructꝰ nucis ꝑdicte qđ ſemp in antidotis ĩuenitur in antidotario virili. nõ.n.fructꝰ nucū ĩuenit̃ ibi conuenire. Nã dr̃ diacareos qđ eſt rob coꝛticū nucum: qđ docet Alexãder.ca° de ſquinantia: ſed fructus eiuſdem nucis eſt carion.
Carpocancreos.ideſt ſemen ferule.
Carpociſſi vel carpogiſſi.i.fructus vel bacce hedere.
Carpodarſanum.ideſt fructus vel ſemen darſeni.
Carpos carpo.ideſt fructus vel ſemen.
Carpos mirice.i.fructus geneſtre vel ſemen.
Carpelinos.dicit oꝛibaſius cõmen.affoꝛiſmoꝛum illos q multum comedunt ⁊ tenues ſunt ſemper.
Carpinus eſt magna arboꝛ ſatis nota.
Carpiſia vel carpiſion.ideſt cucube.
Carpuſia.i.arboꝛ berberis.l.oxiacantos.
Carſites.gre.ē ſcða ſpēs titimali.Dia.Pli.li.26.c.8.ĩ me.
Carſum.i.abꝛotanum.Gal.6.ſimpli.phar.

Capitulum. CXXXVIII.

Cartamus. ara.gre.gincus vel cincu.lati.vo crocus oꝛtulanꝰ. SERAPION.lib. aggre.ca.de cartamo.auc.Diaſ. Cartamꝰ ē ex eo domeſticus ⁊ ſilueſtris. Domeſticꝰ hꝫ folia lõga aſpera alta ſpinoſa ⁊ diuiſa: ⁊ hꝫ ſtipites lõgos duoꝝ cubitoꝝ ſpinoſos: ⁊ ſuper eos ſunt capitella in magnitudine oliue maioꝛis in q̄bus ē flos croceꝰ ſilĩs croco. hꝫ ſemē albū ſubꝛubeū ⁊ oblongū anguloſuꝫ. ⁊ qđ de ipſo adminiſtrat̃ ad ventrē ſoluendū eſt ſemē ciꝰ ſolū. Et idē auc Gal. vtus ciꝰ eſt q̄ calefacit in ſcðo gra. quãdo adminiſtrat̃ ĩterius. Et idē Sera. cartamꝰ ſilueſtris. ſtipes eiꝰ eſt ſilĩs cartami domeſtici: niſi qꝛ foliū eiꝰ ē lõgius folio cartami ſatis. ⁊ folia eiꝰ naſcūtur in ſūmitate ipſiꝰ. ⁊ hec virga eſt ſine folys ⁊ mulieres vtunt̃ vga eius pꝛo fuſo. ⁊ ſup ſūmitatē vge eſt capilontas ſpinoſa: ⁊ flos croceꝰ. radix eiꝰ eſt ſubtilis in q̄ nulluꝫ ē iuuamētū: vtus eiꝰ eſt q̄ deſiccat ⁊ calefacit temperate.

DIASCORIDES.ca.cincu ẜm trãſlationē noſtrã.i. cartamꝰ folia hꝫ oblõga diuiſa aſpera ⁊ ſpinoſa. tyrſuꝫ hꝫ lõgū ⁊ ſpinoſum in quo ſunt capitella obꝛotūda cuꝫ floꝛe croceo ſemē albū hñs obruffū oblõgū ⁊ anguloſuꝫ: floꝛes eiꝰ mlti ĩ coctura comedūt ðcoctos. ſemē eiꝰ mlti exiccãt.

IO.MESVE.ca.de cartamo. Duoꝝ modoꝝ eſt. domeſticus ⁊ ſilueſtris: ⁊ dixerūt qdã ꝙ nil eſt de ſpēbus cartami ⁊ elõgati ſunt. cartamus de quo hic loqmur ē domeſticus: ⁊ melioꝛ pars plãte ipſiꝰ eſt ſemē: ⁊ poſt illud flos eiꝰ. Et meliꝰ ſemē eiꝰ eſt qđ ē albū plenū planū ⁊ groſſum. cuius medulla ē vnctuoſa pinguis ⁊ coꝛtex tenuis: ⁊ melioꝛ flos eiꝰ eſt q eſt ſicut pili croci. ⁊ ē ca. in ꝑmo. ſic. in ſcðo. ⁊ flos eiꝰ ē minꝰ ca. ⁊ ſilueſtris ē calidioꝛ ⁊ ſic. ⁊ ē in eo vtus lacticinioꝝ remiſſa. Eſt aūt cartamꝰ aperitiuꝰ abſterſiuꝰ cõturbatiuꝰ faciēs nauſeã: ⁊ ĩeſt ei vtus educēdi ꝑ vomitum ⁊ ꝑ ventrē. ⁊ eiꝰ nutrimētū paruū eſt ⁊ malū ⁊ multū nocet ſtõ faciēs faſtidiū: ⁊ eſt tarde ⁊ debilis ſolonis: ⁊ dimittit veſtigia lenitatis in viſceribꝰ. ⁊ emēdat̃ nocumētū ꝑmuꝫ ꝑmiſcēdo ei aliqd aliud ex medicinis ſtomatichis: ſicut aniſuꝫ ꝑpꝛie ⁊ galãga ⁊ macis ⁊ ſilĩa. ⁊ cõfoꝛtat̃ eiꝰ ſolo: ⁊ emēdat̃ nocumētū qđ ĩpꝛimit in ĩteſtinis ꝑmiſcendo ei aliqd ex medicinis acutis. ſic̃ coꝛdumenū ſal panis ꝫinꝫiber ſalgēma ⁊ ſilĩa. AVICENNA.li.2.ca. de cartamo. Cartamꝰ aliꝰ ē domeſticꝰ ⁊ aliꝰ ſilueſtris q ſilueſtrl ca. eſt in.2°.ſic.in.3.⁊ domeſticus ca. in ꝑmo. ſic. in ſcðo. Et ſciēdū ē ꝙ aliꝰ eſt cartamus idus: vt appet in.l. habel.nil.

POSSE.DIASCORIDES. Semñ eiꝰ datū cū mulſa ventrē purgat cacoſtomaticū ē ⁊ dulce multū. ⁊ ipſum

ventrē deponit amigdalis ⁊ nitro mixtū: ⁊ aniſo cū mel/
le cocto accepte ante cenā due vel tres velut nuces ven/
trem mollit: digōnē pſtat: cōfectio eius talis eſt. cinci albi
aſſi ⁊ purgati ciatos. iiij. aniſi. ʒ. i. afronitri. ʒ. i. mellis quod
ſufficit carnes caricū. xxx. hec confectio accepta oīa pdcā
facere nouit. ſuccꝰ ſeminis eiꝰ coagulat lac. Alij cū ſucco
miſcēt mel vel aniſuꝫ vel amigdalas: ⁊ dāt in ptiſana aut
iure pulli. ⁊ faciūt diſſintericis magnum adiutoriū. ʒ. vi.
SERAPION. auc. Diaſ. quādo terunt capilli cartami
ſilueſtris aut flos: ⁊ bibit cū pipere ⁊ vino: cōferūt pūctu
re ſcorpionis. Et qdā putauerunt ꝙ ſiqs percuſſus a ſcor/
pione tenuerit radicē eius in manu ſua nō ſentiet dolorē
eiꝰ. ⁊ qñ ꝓijcit eam tūc ſentiet. Et idem auc. Meſarugie.
flos cartami eſt crocus ortulanꝰ: ⁊ ē ſtipticꝰ ⁊ calidus cuꝫ
tēperamēto q ſi terat cū aceto: ⁊ liniat ſup empetiginem
aufert eā oīno: ⁊ qñ cū eo ⁊ melle linit ſup cula q̄ fit in ore
īfantiū curat ea. Et idē auc. Attabari. In croco ortulano
eſt q̄ntitas ſtipticitatis pauca. Et agreſtis eſt calidior ⁊ ſic.
Et idē auc. Aben Meſuay. Agreſtis qñ terit cū aceto: ⁊ li
nit ſup linguā puerorum expellit culā. SERA. auc. Meſ/
ſeba. Cartamꝰ lac coaglatū diſſoluit ⁊ diſſolutū coagulat
⁊ laxat hūores aduſtos: ⁊ ē meliꝰ ſtō: ⁊ eiꝰ aq̄ laxat hūores
aduſtos: ⁊ ē mala ſtō: ⁊ laxat fl'a. ⁊ ſil'r fac medulla. Et doſ
eiꝰ ē. ʒ. xxx. cū. li. 5. aq̄ ca. ⁊. ʒ. x. penidiarum. ⁊ ſic agreſtis ē cali
dior ⁊ ſiccior dōeſtico plus abſtergēs fl'a viſcoſuꝫ mūdifi
cans ſtōm ⁊ pectꝰ. IO. MES. auc. Pauli. Accidit medul
le eius. ʒ. x. cordumeni. ʒ. i. 5. fac ex eis grana ſicut cicer. da
ʒ. v. ſoluit. n. ſufficiēter. Et dicit etiā. liga ex medula q̄ntita
teꝫ ſufficiētē in pāno: ⁊ ſuſpēde in oximelle qñ coq̄t ⁊ erit
ſolutū. ⁊ ꝓpe ſi fuerit oximel ſqlliticū. Et idē auc. Algaze/
lis. Accipe eius medulle aure. xij. penidie aure. iiij. cordu
meni. zinziberis ana aure. i. aggregent oīa cū melle ⁊ fiāt
forme ſicut nuces. ⁊ da vbi oꝫ vnā vl' duas. Et idem auc.
Ha. coquat medulla eiꝰ in iure galli vl' galline cū ſpēbus:
⁊ ꝓpinet vbi oꝫ. Et dixit ēt fiat ex medullis eiꝰ ⁊ pōderis
tertia ipſiꝰ ex amigdalis. ⁊ ſexta ex penidijs ⁊ aggregent
oīa cū melle. ⁊ decoquant cū ſucco ſqlle. ⁊ fiet hec mirabi
lis iuuamēti ad ea q̄ dicemꝰ. Extrahit. n. ab ea oleū iuua/
mētorum multorum ⁊ eiꝰ opatio eſt ſic olei ō ben. ⁊ olei ō amig
dalis ⁊ ſol'one educit fl'a p vomitū ſil'r ⁊ aquoſitatē: ⁊ va/
let ad egritudinē ex eis ſicut eſt colica: ⁊ cliſterizat. ⁊ va/
let ſil'r ⁊ mūdificat pectꝰ ⁊ pulmonē: ⁊ ꝓpe lohoc pdictū.
⁊ alij modi adminiſtratiōis eiꝰ: ⁊ clarificat vocē. ⁊ ſimil'r
oleū ipſiꝰ: ⁊ vſus eiꝰ in ſpmate augmētuꝫ facit. flos vō eiꝰ
cū aq̄ mellis remouet hicteritiā. Doſis eiꝰ eſt a. ʒ. iij. vſq;
ad aure. v. ⁊ floris eiꝰ a. ʒ. i. vſq; ad aure. ij. AVICEN.
oleū eiꝰ eſt ꝓpinquū oleo vrtice: verūtamē debiliꝰ: ⁊ ē ex
eis que caſeāt lac. ⁊ nutrimētū eiꝰ eſt multe paruitatis: ⁊
mūdificat pectꝰ: ⁊ clarificat vocē: ⁊ eſt malus ſtō. ⁊ caſeat
lac in ſtō: ⁊ cōfert colice. Et ſol'one educit fl'a aduſtū quan
do miſcet cū ficubꝰ aut melle: ⁊ ꝯfert vomitui: ⁊ oleū eiꝰ q
eſt domeſticꝰ ſoluit ventrē: ⁊ qñq; fit ſol'o p ipm ſi ponat
medulla granorum eiꝰ i iure: aut fiāt ex eo ⁊ amigdalis pill'e
ſic ꝙ de eis in potu ſumant aur. iij. ⁊ qñq; ſumunt ō me
dulla eiꝰ ⁊ coſto ⁊ amigdalis amaris tres amuleſet ⁊ ani/
ſi ⁊ nitri cuiuſq; corum aure. vnꝰ. cuꝫ ficubꝰ ſiccis: ⁊ melle: ⁊
recipit de ea nux aut nuces due: ⁊ ſoluēdo aq̄ſitatē: ⁊ qñ/
q; fit ex eo natif aliud: ⁊ eius cōfectio ē vt ſumat cū amig
dalis excorticatis ⁊ aniſo ⁊ melle ōcocto narfen. ⁊ ſumat
de eo ſparſim. ⁊ qñq; bibunt de medulla eiꝰ recēti. xx. ʒ. i/
fuſa in lib. aq̄ calide cū. ʒ. x. penidij albi triti. ⁊ ſol'one edu
cit fl'a. Et ꝯferūt folia ſilueſtris aut fructꝰ eiꝰ: aut amborum
cōmixtorum qñ in potu tribuunt ad pūcturā ſcorpiōis. qdā
āt hoīes dixerūt ꝙ ſi morſus tenuerit i ore ſuo folia ſilue
ſtri ⁊ fructū eiꝰ nō ſentiet dolorē: ⁊ qñ a ſe cā ꝓiecerit redi
(bit dolor.

Cartamu. vel cartamū indū. i. habel nil.

Cartamia. ideſt crocus ortolanus.
Carta. quid eſt. Auicen. Diaſco. ideſt burchdi.
Carta inda. ideſt carta de papiro.
Cartafilago qd ē. l. burchdi. Cartaldus ē ſpēs mirre.
Cartamen. vel drathal. DIASCORIDES. cap. car
tamē. Cartamē ē herba que hꝫ folia ⁊ calamū ſil'ia fru
mēti ⁊ calamꝰ hꝫ nodos in ſūmitate calami eiꝰ eſt gra/
nū ſil'e antora. ⁊ cū cortice ſuo diuiſuꝫ i duo. ⁊ grana. ij.
īuicē victa. H aūt granū adminiſtrat in medicia: ⁊ ē ſic
ordeū i vtute ſua niſi qr i ſapore ſuo ē ſtipticitas. ⁊ vtus
eiꝰ ē fri. friditate pauca ⁊ ſicca. Cartar. i. nepita.
Cartata. i. appetitus comedendi lutum ⁊ ſimilia.
Cartegona. i. Aquifolium. Piniꝰ. li. 27. ca. 8.
Carthena eſt ſpēs orobi. Almāſor in experimentis.
Cartinon. vel carcinon. i. cancer morbus.
Cartim. i. lūbrici terreſtres. Caruuli. i. xilocaracta.
Carui pontici vel carui romani. ideſt dauci.
Carui. qd ē. l. harunci. Carua. i. karua. Steph.
Carua. i. karua. Carulli. i. cardamomū.
Carui agreſte cinimella. piper dinarchos ⁊ cordumeni.
idem. pro quo. l. Cordilion.
Caruption. ē ſpēs q̄dā lacticinij. ⁊ ē q̄rta ſpēs titimalli.
Caruricinum. ideſt ſinopida.
Carurigati. roralis. ideſt de lacubus vel paludibus.
Carrubia. ideſt xiliqua vel ſiliqua. ideſt Caharliub.

¶ Capitulum. CXXXIX.

Caruum. ara. ⁊ ſtanix. gre. melanchiū vl' git melā
chiū. lat. vō nigella. Nigella ē ſemen cu
iuſdā herbe rotūdū ſubnigrū hñs colorē: ſubamarū ſapo
rem: vtutē hꝫ diureticā ex amaritudine diſſolutiuā ꝯſum
ptiuā ex q̄litatibꝰ ſuis. folia eiꝰ ſunt parua minuta ⁊ mol/
lia ſil'ia cotule: ⁊ flos eiꝰ eſt figure ſtelle coloris celeſtis: ⁊
hꝫ in ſūmitatibꝰ capitella ſic papauer: ⁊ in medio ex itrin/
ſeca parte ſunt aliq̄ ordinatim diuidenda ſemina. eſt ca. ⁊
ſic. in tertio. SERAPION. li. aggregato. ca. caruū. i. ni
gella. Eſt plāta parua hñs vgas paruas circiter duos pal
mos aut plus: ⁊ hꝫ folia parua minuta ⁊ mollia ſil'ia folijs
plāte q̄ dr carnabaon. ſiue ranohaon: niſi qr ſunt minora
ſatis: ⁊ in ſūmitate ſunt capitella ſubtilia ſil'ia capitibꝰ pa
pauerís oblōga: ⁊ in medio eiꝰ ſunt parietes ſeparātes ſe/
mina: qd qdem ſemē eſt nigrum acutum boni odoris.
DIASCO. ca. melāchiū ſm trāſlationē noſtrā. Me/
lanchiū herba ē minor folia minuta ⁊ tenera: ⁊ ſemen mi
nutū hñs cuiꝰ frutex lōgus eſt duorum palmorū ⁊ deſup ha
bēs capitellū ſil'e miconio: ſꝫ oblōgū in medio veluti pa/
rietes hñs qbꝰ diſcernunt ſemīa. que ſeīa ſūt nigra ⁊ odo
rata ⁊ viſcida q̄ multi pāni aſpergunt. GALIENVS.
7ꝰ. ſim. phar. ca. melāchiū. i. nigella calefacit ⁊ ſiccat i ʒꝰ.
POSSE. Nigelle farina cū ſucco abſcinthij: emplm fa/
ctum circa vmbilicum: ⁊ pcipue pueris lumbricos necat.
Alijs cōficiat ad ſcabiē cū melle: ⁊ detur p os. vnguētum
ad ſcabiē: pulueris nigelle in multa q̄ntitate fiat decoctio
in forti aceto vſq; ad aliquātulā ſpiſſitudinē: ⁊ tūc addito
oleo fiat ide vnguentum bonū ad ſcabiem ⁊ empetiginē
⁊ lentiginē faciei tollit: farina nigelle confecta cum aceto
tepido īfuſus auribus vermes necat: cōtra ſtranguriā diſ
ſuriā ⁊ iliacā paſſionē detur vinum īfuſionis nigelle p no
ctem: ſed ante coquat. qr nimiū fieret violētum. Conſtat
enim ſi in multa q̄ntitate fuerit occidit. ſi aūt in multa q̄n/
titate habet: pone in ſacello ⁊ fiat decoctio eius in vino ⁊
ol'o ⁊ ſupra renes ⁊ pectꝰ fiat ſaccellatio: ꝯ pdicta valet ſi/
mil'r: ⁊ eſt ſatis experta odorata cōtra catarrū ⁊ corizam:
⁊ hoc hꝫ nigella a ſui ꝯpl'one: vt Gal'. 6. ſim. phar. ca. ō peo
nia. hec iuenies in. l. gliſ kiſide. DIASCOR. Melan
chiū in cataplaſmatibꝰ capitis dolorem mitigat in initio
ſuffuſiones tritū: et naribus īmiſſum medicatur addita

ſtris illirica lētigines ⁊ lepras īpoſitū ⁊ verrucas ſaluber/
rime curat: tumores veteres ⁊ duricies cum aceto ſoluit.
Carbūculos cū vrina curat: ⁊ ad ſanitatē pducit. cū aceto
coctū ⁊ ore retētū dolorem dentiū non amittit. In aq̄ co/
ctū: ⁊ vt cataplaſma in vmblico poſitū lumbricos exclu/
dit puluis ex eo ī lintheo ligatus: ⁊ frequēter odori appli/
catus catarrū cōpeſcit: ⁊ iflationes dolorē facientes. ⁊ qr
calide eſt vtutis: ideo diebꝰ multis potatū mēſtruis īpe/
rat. vrinā ꝓuocat. lac deponit: ⁊ etiam deſiccat nimis: ⁊ le
ptomere eſt. ⁊ iō callos appoſitū tollit: pingues ⁊ gluctino
ſos hūores ⁊ cōſtipatos digerit. cū nitro bibitū diſnoicis
ſingulare pſidiū eſt: ⁊ morſibꝰ venenatis occurrit bibitū
ʒ. i. cū aqua. fumigio ſuo ſerpētes de domibꝰ excludit.
GALIENVS. videt aūt melanchiū ſubtiliū partiuꝫ
exiſtere. ita aūt ⁊ catarros ſanat calidū in pāno ligatū vt
odorent frequēter: at vero ⁊ iuentoſiſſima ē itra corpus
aſſumpta: quo ⁊ manifeſtū eſt qm̄ ſubtiliū partiū ē ⁊ certi
tudinal'r a calidiſſima ſuperata ſuba: ꝓpterea vō ⁊ amara
ē mōſtrabat aūt in q̄rto: ꝙ ad ſūmā ſubtilitatē ⁊ elabora/
tionē ducta ex terreſtri ſuba amara generat q̄litas. Nul/
lū ergo mirabile ē ſi lumbricos iterficere nata eſt nō ſolū
comeſta: ſed in vētre extrorſum appoſita. mōſtratum. n.
fuit qm̄ ⁊ hec natꝰ eſt efficere amarus ſapor. At vō qm̄ le/
pras ⁊ formicas eijcit ⁊ ortogoniiaꝫ iuuat ⁊ mēſtrua ꝓuo/
cat que ꝓpter groſſitiē humorē vel viſcoſitatē ſunt deten
ta. ⁊ vniuerſaliter eis que incidere abſtergere ſiccare ⁊ ca
lefacere indigent vtiliſſimum exiſtit hoc pharmacum.
SERAPION. auc. Diaſ. ca. de nigella. qdā admiſcent
hoc ſemē in maſſa paſte: ⁊ faciūt inde panem: ⁊ qñ fit em
plaſtrū frōti cum eo cōfert ſode. Et quando fit caputpur/
giū cū eo trito ⁊ yreos cōfert aque que deſcēdit ad ocu
lum. Et qñ fit emplm cū eo ⁊ aceto aufert bothor malas
⁊ curat ſcabiē vlceratā: ⁊ reſoluit apata fl'atica antiqua ⁊
melācolica dura: ⁊ terit ⁊ miſcet cū vrina antiqua: ⁊ poni
tur ſup verrucas ⁊ carbūculos: ⁊ aufert eos ⁊ curat. Et qñ
coquit ⁊ terit cum aceto ⁊ ligno pini: ⁊ tenet decoctio eo/
rum in ore aufert dolorem dentiū: ⁊ qñ fit emplm cuꝫ eo
ſup vmblicum puerorum occidit lūbricos: ⁊ qñ terit ⁊ ligat
in petia: ⁊ odorat ſepe reſtringit fluxū corize. ⁊ eſt ca. vtu/
tis: ꝓpterea quādo aſſidue potat diebus pluribꝰ ꝓuocat
vrinā ⁊ mēſtrua: ⁊ deſiccat lac. Et qñ ſumitur in potu. ʒ. i.
cum aqua cōfert morſui rutele: ⁊ qñ fit fumigiū cuꝫ ea. fu
gat venena: ⁊ fit emplm cum ea ſup duricies q̄ fiūt in iun
cturis pedū que dicuntur calli: ⁊ aufert eas. Et qñ ſumit
iterius icidit ⁊ digerit humores viſcoſos ⁊ tenaces. ⁊ ape/
rit opil'ones interius: verūtamen putant qdā ꝙ ſi ſumat
nimis de eo occidat. Et idem auc. Aben Meſuay. ꝓprie/
tas eius eſt que aufert febrē flegmaticā ⁊ melancolicam:
⁊ iterficit aſcarides: ⁊ cōfert morſui rutelle.
Carzdir. i. ſtagnum.
Carzu. i. ſturnelli. l. latamie
Cas. vel caſſum. ara. ideſt
ſtorax.
Caſa beldherire. vl' caſab/
dherire. ideſt calamus
aromaticus.
Caſac. i. ſtagnum.
Caſaf. idē eſt qd ſumenet
duo. ⁊ ſumenet ideꝫ ē qd
obolus.
Caſſamum. panis porcinꝰ.
. i. malum terre ciclamē.
Caſax. i. papauer.
Caſbor. ara. coriādrum.
Caſchas. Caſcaſuꝫ. chax. i.
papauer. Steph.
Caſcubas. i. caſtoreum.
Caſcaſum. i. lierna.

¶ Caplm. CXL.

Caſef. ara. gre. later. lat. vō tegula. SERAPION.
li. aggre. ca. caſef. auc. Dia. Tegule atanor qñ
ſunt bene aduſte: habēt vtutem cauterizatiuam: ⁊ ꝓpter
hāc cām quando miſcet ⁊ linitur cum ea cōfert prurituí
⁊ bothor ⁊ cōfert podagre: ⁊ qñ miſcetur cum cerotis re/
ſoluit apata dura ⁊ ſcrofulas. Et idē auc. Hal'. Tegule la/
terum vtus eſt abſterſiua: ⁊ maxime tegula atanor: et vir
tus eius eſt que abſtergit ⁊ deſiccat: ⁊ ꝓprie illa que eſt ex
atanor q̄ eſt ſiccior alijs: ⁊ ponit ꝓpter hāc cām in vnguē/
tis que dicuntur manfaſtas: et eſt vnguentuꝫ in quod in/
greditur huiuſmodi teſta medicina bona ad vlcera con/
ſolidandum et incarnandum ea.
Caſekſo. i. veſpertilione
Caſſebat. i. coriandrum.
Caſſenū. Caſſemū. keyſin
. i. leuiſticū. haliabas.
Caſerbarū. i. caſſia fiſtula.
Caſeus qd eſt. l. lelem.
Caſſadimure. i. praſſium.
Caſſ. i. galla.
Caſſen. i. medium.
Caſi. Caſſium. i. oſſiuꝫ que
ſunt in pectore.
Caſia. i. limaces.
Caſia vl' caſſia rubea. i. caſſia lignea. vñ ſciēdū ꝙ qñ iue/
nit caſſia ſine determiatiōe dꝫ itelligi caſſia lignea: ſꝫ
qñ iuenit cū ōtermiatōe dꝫ itelligi ō illa caſſia ad quā
cadit ōtermiatio. p caſſia lignea. l. melochaa. Sāpſico
Caſſia fiſtula. i. caſſia ſiringa. pro qua. l. chiarzamber.
Caſſilago. iuſqamꝰ. dens caballinꝰ. idē et eſt bengi. ara.
Caſola. i. ſigillū ſalamonis
Caſoras eſt ſpecies lilij. p
qua. l. lilium.
Caſoir. i. ſtagnum.
Caſtal. ara. caſtanea.
Caſtaltica. i. mūdificatiua
Caſtalticū. i. repreſſorium
vel ſtipticum.
Caſtanea quid ē. l. hullos.
et caſtaneam dicunt ali/
qui greci hermodactilū.
Plinius libro. 15ꝰ. capitu
lo. 23.
Caſtanea indica. ideſt nux
vomica.
Caſtagum. i. papauer.
Caſtarano vl' caſtran. ideſt
betonica.
Caſtoron. idem.
Caſtrangula. i. ſcrofularia.
Caſtrot. i. coriandrum.

¶ Caplm. CXLI.

Caſtoreum lati. gre. caſtor. vl' anfinia. ara. vero
anchiā. vel anguidebelduſtor.
SERAPION. li. aggre. ca. anchian. auc. Diaſ. Anchiā
ideſt anguidebelduſtor. i. teſticuli caſtorei: ⁊ ſunt teſticuli
aīalis: qd gre. dicit caſtor: et eſt aīal qd viuit extra aquaꝫ
et in aqua: ſꝫ in aqua plus qr nutrit ex piſciculis et cācris
et ex his eligēdi ſunt teſticuli gemini pendētes ex vna ra
dice īterius habētes ſicut mel: et ipſi ſunt ſil'es cere in co/
lore ſanguinis coagulati: et qui ſunt in pelliculis ſuis gra/
uis odoris pingues: et qñ ſeparant iueniuntur ibi tunice
multe a qbus facile ſeparant. debēt ergo mūdari ab ipis
pelliculis: et ſic poni in medicinis. Adulterat cum armo/
niaco et gūmi cōfectis cum ſanguine ipſius animalis.
DIASCORI. ca. de caſtoreo ſm trāſlationē noſtraꝫ
Caſtoreū teſticuli ſunt aīalis bine viuentis. nam greci afi
niam vocauerūt. ſepius nāq; aquaticā. ſepe etiā terrenaꝫ
ſuſtinet vitam. Eſt nāq; hoc aīal compactuꝫ vt porcus: et
appellat caſtor. falſo vero opinant aliqui ꝙ perſecutiōe
hominū ſibimet auferat teſtes. nō enim valet eos attin/
gere. verū optimū eſt ponticū: qd ſit iterius cereuꝫ. et ob/
ruffum naturalibꝰ membranulis: et graui odore bromo/
ſum ac remordēs: qd quidā adulterātes adulterant ipm
cum armoniaco vel gūmi cōſparſo ſanguine dicti aīalis.
vnde oportet nos eligere teſtes qui ex vno initio vnitio/
nem ſumpſerūt. eſt. n. ipoſſibile duas veſicas vno mem/
branulo vnitas iueniri. vnde eligendi ſunt illi qui iuncti
ſunt ex vna radice deintus ſil'e cere bromo pleni viſcidi
et fragiles q̄ꝫ citius ſe ſeparātes ab ipſis foliculis. debent
enim purgari et mediū ipſum medicaminibꝰ miſceri. Et
idē Serapio aucto. Hal'. vtus eius eſt que calefacit in. ʒ. et
deſiccat in ſcdo. AVICENNA. lib. ſcdo. cap. de caſto/
reo. Eſt teſticulus aīalis marini et terreni: et ſubmergit
et inuenitur par ſuſpenſum ex radice vna ſicut duo fella
vaccina exiccata: et hꝫ corticē ſubtilem qui quolibꝫ actu
frangit: et ſunt duo teſticuli ſimul adherētes. Et eius q/
dem adulteratio fit ex oppoponaco gūmi confectis cum
oleo et pauco caſtoreo: et deſiccat in veſica: qui aūt labo/
rat accipere hoc mēbrum huius animalis oportet: vt quādo

ſcindit cutim que eſt ſup ipm extrahat humiditatē cū ea
que in ipſo cōtinet̄: ⁊ eſt humiditas ſicut mel: ⁊ exiccet eā
ſimul ſubtiliꝰ. ⁊ fortius eſt omni qđ calefacit ⁊ deſiccat: ⁊
opꝫ ꝙ ſit calīm in fine tertie vſqꝫ ad quartū. ⁊ ſiccū ī ſcđo.
POSSE. Cōtra litargiā. ꝓuocet̄ ſternutatio ex caſtōeo.
nam cerebrū cōfortat ⁊ cōmouet. vel fiat cōfectio eiꝰ cuꝫ
ſucco rute ⁊ modico aceti. ⁊ abraſo occipitio fricet̄: ⁊ ma-
nibus cataplaſmet̄: puluis etiaꝫ eius per nares recipiat̄.
Contra epilenſiā ⁊ alias frigidas paſſiones capitis. detur
caſtoreū in q̄ttitate. ʒ. 5. dent̄ etiā ſcrophuli. ij. vel. iij. cuꝫ
ſucco rute in potu vel vinū decoctiōis eius. Cōtra parali-
ſim lingue. puluis eius ſub lingua ponat̄ donec ꝑ ſe cōſu-
mat̄. Cōtra paliſiꝫ totiꝰ corpis det̄ vinū decoctōis eiꝰ ⁊ ru
te ⁊ ſaluie. Cōtra paliſim virge. fiat fomētū circa pectinē
ex vino decoctiōis eius. Cōtra gomoreā. fiat decoctio eiꝰ
in ſucco agnicaſti addito modico aceto. ⁊ cataplaſmet̄ ſu
per renes virgā ⁊ pectinem. SERAPION. auc. Ha. Ca
ſtoreū ſui caliditate ⁊ ſiccitate reſoluit. ⁊ ideo curat ſpaſ-
mum de replōne. ⁊ cōfert patiētibus tremorē: ⁊ habētibꝰ
ſingultū: ꝓpterea ꝙ euacuat ⁊ purgat neruos ab eo quod
in eis continetur. de re extra naturam. ⁊ quando ſumitur
in potu cum pipere ⁊ aqua mellis ꝓuocat menſtrua: ⁊ ex-
pellit fetū: ⁊ quando ſumit̄ in potu cum aceto confert ha-
bentibꝰ īflationes in īteſtinis ⁊ ſtō ⁊ habentibꝰ torſiones
⁊ ſingultum ꝓpter humorē frigidum ⁊ groſſum aut ven
toſitatē. Et oībus egritudinibꝰ qbus confert bibituꝫ: con
fert etiā inunctum cū oleo veteri. Ad ſubeth ⁊ obliuionē
cum febre. opꝫ admiſceat̄ cum oleo ro. ⁊ fiat linitio ſuper
caput: ⁊ qñ ponitur ſuper prunas: ⁊ ſuffumigat̄ cū eo con-
fert ad hoc. Et dixit ꝙ ipm comparatū opio ⁊ crocus: ⁊ pi
per eſt ꝯrium ei. Et idē Serap. Caſtoreū confert morſibꝰ
venenatoꝝ: ⁊ cōmouet ſternutationē. ⁊ qñ bibunt̄ ex eo
aur̄. iij. cum ſaderug. ꝓuocat mēſtrua: ⁊ expellit fetum et
ſecūdinā: ⁊ datur in potu cum aceto ad īflāmationes ſtōi
⁊ īteſtinoꝝ ⁊ torſiones ⁊ ſingultū: ⁊ ad medicinas morti-
feras: ⁊ miſcet̄ cum oleo ro. ⁊ aceto ⁊ inungit̄ cū eo caput
⁊ attrahit̄ odor per nares. ⁊ cōfert litargie. Et qñ fit fumi-
gium cum eo aut iunctio cōfert tremori ⁊ tetano ⁊ dolo-
ribus neruoꝝ ⁊ iūcturarū. DIASCORIDES. Caſto
reum calefacit ⁊ deſiccat nimiā extenuādi habēs parteꝫ.
Illis aūt q ex plenitudine ſpaſmū patiūtur aut tremoreꝫ
neruoꝝ vtiliſſimū eſt: qbus aūt ſiccitate hoc cōtigerit cō
trarium eſt: datur in mulſa. ʒ. i. aut coclearīū. ad predicta
etiā multū iuuat ſi corpus extrinſecus perungat̄ cū oleo
cicino aut veteri qđ nimis calefieri opus hꝫ ex fricatione
caſtorei cum p̄dicto oleo vtant̄. vitia etiā pulmonis emē
dat. ac cerebri frigidū ⁊ humidū humoreꝫ ſi ſuper carbo-
nes poſitū fumus ipſius aperto ore extrahat̄ curat. litar-
gicis ⁊ cataforeticis que accidit cum febre: meliꝰ eſt cum
oleo ro. capiti ⁊ ceruici adhiberi. q̄ꝫ cuꝫ cicino. longinqua
ēt vitia neruoꝝ: q̄ꝫtūcūqꝫ etiā nimis doloribꝰ affliguntur
eliminat. caſtoreū ſternutamēta ꝓuocat bibitū cum pule
gio. ʒ. ij. mēſtruis imperat. aborſum facit. ſecūdinaꝫ exclu
dit cum vino bibitū. īflationem tollit: tortionibꝰ ⁊ ſubglu
ctionibus medetur. potiones venenatas nō ſinit nocere
litargicis ſingulare preſidium eſt cum aceto ⁊ oleo ro. ca-
piti iunctus cataforeticis cōgruit. hoc naribꝰ iniectū ⁊ fu-
migatū facit tremori ⁊ cōtractionibus ⁊ oībus cauſis ner
uorum bibitū ⁊ vnctū medicat̄: qr v̄tus eſt ei termantica
⁊ recorporatiua mixtū malagmatibꝰ ⁊ acopis paraliticis:
ſeu ſciaticis: ⁊ his ſilibus preſidiū eſt. AVICENNA.
Caſtoreū reſoluit inflationem: ⁊ quādo ex eo illinitur: ca-
lefacit corpus et res gumoſa que ē n medio eiꝰ mordifi-
catiua eſt vehemētis calefactionis cōfert apoſtematibꝰ
frigidis et vlceribus pernicioſis et cōfert neruis et cale-
facit et cōfert tremori et ſpaſmo humido et alcuzet hūi-
do et ſtupori et paraliſi: et cōfert obliuioni et litargie cuꝫ
aceto et oleo ro. et ſubet etiā et ſi ſit cū febre tūc ſi bibat̄
cū melle et pipere cōfert et non nocet: et ſit eius potio co-
cleariū: et reſoluit ſpēs ſode frigide et vētoſe more empla
ſtri ſuperpoſitū et vaporatū: et confert ſurditati frigide:
et neqꝫ eſt aliqd magis iuuatiuꝫ ventoſitati matricis q̄ꝫ
ipſum: cum ex caſtoreo accipit̄ q̄ꝫtum eſt lens vna: et diſ-
ſoluitur in oleo nardino: et diſtillat̄ et attractio per nares
ex fumigatione eius cōfert apoſtematibꝰ pulmonis. ⁊ in-
firmitatibꝰ eius: et bibitur cum aceto ꝓpter ſingultuꝫ: et
facit ſitim: et delet dolorē ventris pungitiuū bibitū cum
aceto: et reſoluit ventoſitatē: et ꝓuocat mēſtrua et extra-
bit ſecūdinā cum bibunt̄ ex eo. ʒ. ij. cū mētaſtro et melle
poſt flobotomiā ſaphene: qm̄ tūc ꝓuocat ſine nocumēto:
et extrahit ſexum. et remouet frigus matricis: et eius vē
toſitatē et frigus teſticuli: et cōuenit morſui venenatorū
paruoꝝ: et eſt tyriaca prefocationi ellebori: et qđ ex eo ē
variū declinās ad nigredinē eſt venenū: et qñqꝫ īterficit
in die vna: et cadit qui ab eo euadit in birſen. eius v̄o be-
zohar eſt acetoſitas citri et acetum de vino. et etiam lac
aſine. Ponitur loco eius quantum ipſum eſt de accoro et
quantum medietas ipſius de pipere.

Caſſula cordis. ideſt vngula caballina. vel radix eius.
Caſuluda. Caſumidar. Caſſuridar. ideſt galanga.
Caſſon. i. cotilidon: vl̄ cimbalaria: vel vmbilicꝰ veneris.
Caſſus. i. cuſſus. Caſſum. ara. cotillidon. Steph.
Cata. gre. ꝑ. ꝯ. ſm. aduerſus vl̄ iuxta. ob. circa. ab. cuꝫ. ad
qđ ſignificat ſm adiuncta ꝑ. k. ſcribi debet.
Catacephalis. gre. i. īclinatio capitis. Alexan.
Catacꝰ. i. ꝯgelatio capitis.
Catades. i. male hitudies.
Cataelticen. i. v̄tus retētiua que vocat̄ cataltica. virtus. Alexan.
Cataf. Criſolocanna. Catafum. i. attriplex. Catafora. Hal.
Catafreſis. ideſt ſanguinis putredo.
Cataforavel cataforetica. paſſio eſt quādo epilēſia vl̄ litargia fiūt a mēbris īferioribꝰ vocat̄ ſil̄r catalenſia. Et ſm oribaſium. cataforetici ſūt illi q ſūt ſomno nimis grauati.
Catafen. ideſt ferrugo ferri quaꝫ fabri ferrarij de fornacibꝰ eijciūt globati
Catafam vl̄ cathach. ideſt atriplex.
Catagenis. i. liber. Hal. de emplaſtris.
Cataif. ideſt carabis. Almanſor trac. 3ꝰ. capitulo. i3ꝰ.
Catalenſia. i. epilēſia vitio extremitatū corporis: vt ma-
nuum et pedū. al̄r Hal. ſup affō. 3. particule ſecūde.
Catalepton. eſt plāta que a Dia. dicitur hermodactilus.
et eſt plāta ſil̄is narciſco differēs ab eo ī flore et in bul-
bo. ꝓ quo. l. ſturagen. hemerocales. hemerocales.
Catalipſim vel catapileos. ideſt cathocus.
Cataloticiū. i. cicatriciū. Catamen. i. puluis.
Cataplaſma. i. lene empl̄m: et eſt malagma. īductio. lib.
Catapodia. vel Catapocia. ideſt (de doctrina gre.
ꝙ modica potetur vel inglutiatur. et eſt pillula.
Catamodicum. Cathamodicum. ideſt iuxta modicum.
vel paulatim. ex greco et latino compoſitum.
Catamineres. eſt ſpecies canne. pro quo. l. haſap.
Catanance ſm Diaſco. folia habet minuta ſimilia coriā
dro et radices tenues: ſicut iuncus et capita. 6. aut. 7. ī
quibus eſt ſemen herbo ſimile: que capita cum ſe ſicca
uerint terre declinantur: et ſunt ſimilia vnguibus an-
cipitrum. Eſt alterum genus catanāce: ſicut mala ma-
lana ſimilē radicem habens. ſed minorē et longam. fo
lia hꝫ ſil̄ia oliue: ſed molliora. ſemē minutum et pertu
ſum ſicut eſt cicer ruffum. ambe v̄o date amorē mulie
rum faciūt. qbꝰ maxime in peſſarijs mulieres vtunt̄.
Catanfiſim. ideſt generatio incarnatio adherentia.
Catapſia herba eſt ſicut ferula habens folia: et eſt ſatis

Wnderbaum

calida cuius acre ⁊ contactu tumeſcit facies ⁊ manus
tangentium ipſam: ⁊ eſt tapſia.
Catapauxa. gre. ſternutatio. Alexan.

Capitulum. CXLII.

Cataputia dicit̄ granū regis. ſpōſa ſolis. eliotro
pia lactis. DIAS. kerua. Lactura
mūdana. Mebeubedhaue. Mehenbetheme. ex ea eſt
maior. ⁊ minor. maior vocat̄ ara. hernia vl̄ chatua: vl̄ cha
dia: vel pētadactilus. gre. v̄o cici. vel cicei vl̄ ſiſamus agre
ſtis vel ſiſelicipriō. lat. v̄o catapucia maior vl̄ cuſtos horti
vl̄ giraſolis. Minor ara. vocat̄ vendana. gre. lecteris vel
arminas. lat. v̄o cataputia minor. Cataputie due ſūt ſpēs:
nam eſt maior ⁊ minor. Maior eſt ſicut arbor ficus lꝫ mi
nor. folia eius ſicut folia platani: ſemina eius ſtāt in arbo-
re ſicut vue. Minor habet haſtā duoꝝ palmoruꝫ ⁊ inanē
folia ſil̄ia amigdalis: ſed lōgiora. ſemen eius in cacumine
virge rotūdum deforis nigrū dcintus album. ſunt. n. am-
be quaſi eiuſdē complexionis ⁊ virtutis: ſunt. n. ca. in ter-
tio: ⁊ hu. in p̄mo. virtutē habent purgādi flegma p̄ncipali
ter: ſecūdario colerā ⁊ melancoliam. SERAPION. li.
aggre. ca. cathua. auc. Diaſ. Cataputia maior: que vocatur
cathua vel cadia. Eſt arbor in magnitudine ficus habēs
folia ſil̄ia dulb. niſi qr ſunt maiora leniora ⁊ nigriora. ſtipi
tes ⁊ rami eius ſunt cōcaui: ſicut ⁊ cāna: ⁊ habet ſemē ve-
lut in ramis aſperum: ⁊ quādo excoriat̄ ſemē eius eſt ſil̄e
kirat: ⁊ ex eo exprimit̄ oleum de kerua. Minor eſt plāta
quā multi computāt īter lacticinioꝝ ſpecies. habꝫ ſtipitē
vnius brachij longitudinē habentem ⁊ cōcauum in groſ-
ſitudine vnius digiti: ⁊ in ſummitate ſtipitis ramoꝝ ſunt
ramuli parui: ⁊ ex folijs quedā ſunt ſuper ſtipitem: ⁊ que-
dam ſuper illos ramulos: ſed folia que ſunt ſuper ſtipiteꝫ
ſunt lōgiora ſimilia folijs amigdale: niſi qr ſunt latiora et
leniora: ſed folia que ſunt ſuper ramulos ſuperiores ſunt
minora folijs ſtipitis. ⁊ ſunt ſimilia folijs ariſtolo. lon. ap-
propinquātia ſimilitudini folioꝝ hedere. ⁊ habet fructū
in ſummitatibꝰ ramulorum triangulatū ⁊ velut rotundū
ſicut grana cappari: ⁊ īter ipſum ſunt ſemina que diuidū-
tur per parietes que ſunt in eo: que ſemina ſunt in magni
tudine orobi: exterius ſubnigrū habentia colorem: ſꝫ qñ
excoriantur ſunt alba: ⁊ habent ſaporem dulcē: ⁊ habent
radicē ſubtilem in qua nullū eſt iuuamētū. Et idem auc.
habix. habet folia longa ſicut digitus per ramos ordina-
ta. ita ꝙ quādo accipiunt̄ ſimilantur piſcibus paruis: ⁊ ꝓ-
pter hoc nomināt armeni ipſum piſces: ⁊ quando vulne-
ratur in aliquo egredit̄ de ſciſſura eius lac. Et idem auct.
Albugerig. mēdane due ſunt ſpēs: ⁊ habet folia ſicut digi
tus: ⁊ laxat ſicut lacticinia: ⁊ eſt in ſapore eius dulcedo. Et
idem auc. Hal. Cataputie minoris v̄tus eſt ſimilis virtuti
omniuꝫ ſpecierum lacticinioꝝ: ⁊ non differt ab eis niſi in
vno: qđ eſt: qr in ſemine eius eſt dulcedo: ⁊ hoc ſemē eſt il
lud qđ habet ꝓprietatem laxādi: ⁊ eſt hec planta tota ple
na ſicut alia lacticinia: ſed v̄tus cataputie maioris eſt ca. ⁊
abſtergit ⁊ reſoluit: ⁊ v̄tus folioꝝ eſt debilior v̄tute grano
rum. oleū vero ex fructu eius calidius eſt ⁊ ſubtilius par
tibus olei cōmunis: ⁊ ꝓpterea eſt diaforeticum.
DIASCORIDES. ſm trāſlationem noſtrā cap. cici
i. cataputia maior. ſemē habet ſimile acinis: frutex eſt illi
arboroſa ſicut ficus: ſed minor. folia habet ſimilia plata-
no. ſed maiora leniora: ⁊ nigriora: et haſtas valloſas cāne
ſimiles. ſemen vt botrū compoſitū: ſed aſperū: quod pur-
gatum ſimile eſt cretonis aīalis: vnde exprimitur oleum
cicinū. Sed cataputia minor haſtā habet in cubiti longi-
tudine: ſed inanē in groſſitudine vnius digiti in qua ē ca-
pitellum rotundū: folia in haſta habet: que ſunt oblonga
ſicut amigdale: ſed oblongiora: ⁊ in ſummo haſte ſicut ari
ſtologia aut hedera oblonga. ſemē eſt in cacumine virge
eius obrotundū ſicut capparis que capita ſunt ſeparata a
ſe. ſemen deforis nigrū: ⁊ eſt ītus album ⁊ guſtu dulce: ra-
dix eius tenuis eſt ⁊ īutilis. omnis vero frutex eius lachri
mo ⁊ ſucco plena eſt ſicut titimallus. Pliniꝰ lib. 27. caº. ii.
poſt p̄ncipiū. Lathiris. GALIENVS. 7. ſimpl̄. phar.
cap. cicei. i. cataputie fructus qui purgat abſterſiuā ⁊ dia-
foreticā habet virtutē. ita autem ⁊ flos: ſed omnino debi
liorem. oleuꝫ vero quod ex fructu eſt calidius eſt ⁊ ſubti-
lius ⁊ diaforeticū. POSSE. Cōtra arteticā ⁊ paraliſim
doſis. ℥. 5. benedicte ſimplicis cuꝫ vino hermodactilato ⁊
parte tertia vncie cataputie datur ad preſeruationē ſani-
tatis fructus cataputie viridis bene mundati ⁊ triti cum
ouo mixti in iuſello ponantur: naꝫ ſine moleſtia purgant.
vel cataputia bene mundata ⁊ trita cuꝫ eſula ponatur in
vino ⁊ detur addito cinamomo. ⁊ alijs ſpeciebus aroma-
ticis. Ad vomitū prouocandū ſi materia fuerit in ore ſto-
maci frigida: ⁊ in ſanis ⁊ in egris cataputia bene trita cuꝫ
oleo cicino conficiatur ſi ſuper os ſtomaci ponatur vomi
tum prouocat. Contra quotidianā de flegmate ſalſo ⁊ ſca
bieꝫ conterantur cataputie multe in quantitate: ⁊ poſtea
in folijs cauliū inuolute ſub cinere ponantur diu vt bene
coquantur. poſtea extracte exprimatur oleū: ⁊ cū neceſſe
fuerit detur patiēti in cibis vel alio mō: ⁊ ita poſſunt mul
ti decipi. Ad ideꝫ fiat claretū hoc modo. cataputie bñ tri-
te cum melle decoquantur: ⁊ cum tali melle ⁊ vino fiat
claretū. Sed notandū ꝙ in. xx. lib. vini ſufficit. lib. i. cata-
putiarū. Cōtra quotidianā ex flegmate ſalſo. ſemina atri-
plicis ⁊ radicis rape ablactentur in aqua feruenti addita
tertia parte. ℥. cataputie detur cū ſucco acetoſo. Ad quoti
dianā de flegmate vitreo precedentibus diuiſiuis buliat
ʒ. i. in vino fortiſſimo. ⁊ addatur tertia pars cataputiaruꝫ
mundatarū a cortice poſt colaturaꝫ cuꝫ oximelle detur.
Contra iliacā paſſionē buliant in aqua radices feniculi ⁊
caſſie lignee: illi aque addatur tertia pars. ʒ. cataputie: ⁊
inijciatur per cliſtere mollificatiuum. SERAPION.
Cataputia maior habet virtutē qua abſtergit ⁊ reſoluit:
⁊ virtus folioꝝ debilior eſt virtute granorum: ſed oleum
eius eſt calidius ⁊ ſubtilius oleo oliuarū: ⁊ propter hoc re
ſoluit plus eo. Ex ſemine eius fit oleū quod non admini-
ſtratur in cibis ſed in lucernis: ⁊ ponitur in vnguentis: et
quando excoriantur ex granis eius. xxx. ⁊ terunt̄ ⁊ bibun
tur purgant colerā ⁊ flegma ⁊ humiditates aquoſas: ⁊ cō
mouent vomitū ⁊ fluxū ventris. ⁊ grana quidē eius ſunt
grana dura. laxant ſtomacuꝫ laxatione forti: ⁊ prouocant
nauſeā ⁊ vomitū: ⁊ quando grana eius teruntur ⁊ fit em-
plaſtrū cum eis mundificant empetiginē. Et quando fit
linitio cuꝫ oleo eius ſolo: aut cuꝫ aceto ſedat apoſtemata
mamillarū. Et tēpus quando debet fieri illud oleum eſt
quando grana cadūt a cortice ſuo: quod oleū confert ſca-
biei ⁊ vlceribus humidis que ſunt in capite ⁊ apoſtemati
bus eoꝝ ⁊ coartationi oris matricis ⁊ cicatricibus fedis
que remanent poſt ſolidationeꝫ clauoꝝ ⁊ dolori aurium
quando miſcetur cū aliquo vnguento fortificāte opera-
tionē eius: ⁊ quandoqꝫ laxat ventrē ⁊ expellit lumbricos
Et idē auc. Bedigoras. ꝓprietas granoꝝ eiꝰ eſt ꝙ diſſol-
uunt ⁊ ſubtiliant: ⁊ fortificant mēbra: ⁊ incidūt ſuperflui-
tatem ⁊ conferunt lepre: ⁊ ſimiliter oleum eorum.
DIASCORIDES. virtus cataputie minoris eſt ca-
tartica. 7. gra. accepta aut nouē ſicut catapodia comeſta:
⁊ ſil̄iter ca. aqua accepta flegma ⁊ colerā deponit. ſuccus
ex eo factus: ſicut de titimallo oīa ſil̄iter facere poteſt fo
lia eius cū gallina aut iuſcello accepta ventrē ſoluūt: ſed
cataputie maioris ſi. xxx. grana. purgata fuerint accepta
colerā ⁊ flegma ventris deponunt. vomitū prouocant gu
ſtu non bono. hec purgatio ſtomacū ledit. cōtritū ⁊ ipoſi-
tū maculas limpidat: folia eius trita cū polenta tumores

oculoꝝ ſpargũt duricies oẽs mãmaꝝ ⁊ tumores ꝯpeſcũt.ignẽ ſacruꝫ ſola extigũt ipa cũ aceto mixta.

Catara.i.ſalſuꝫ: vt i Alexandro de epatica diſinteria de cal'a cauſa. piſces in eucataro mari degentes.i.ſalſo mari.

Catare.i.cataputie.

Cataracta.eſt morb⁹ oculi ⁊ iterpretatur fluxus.qꝛ fit de fluxu humoꝝ.ſ.aq̃ in oculo confirmata ꝓhibens viſum.

Catarrus.i. fluor reumatis vel fluxus.inde catarticus.i. medicina laxatiua faciens fluxũ. Pau.

Catarticũ.katarticũ.i.purgatiuum:quod ventrem ⁊ vulnera ſoluit ⁊ purgat Gal'.in dinamidys.

Catatir.ara.ſiringa.alcatatach:qua medicine i veſicam mittuntur. aliter ſcipho.

Catcus. Gali. murilegus. idem Gal'.

Cataron.i.brancus.

Cataſifiſim. gre. ꝯnaturatio icarnatio adherentia Caſſius felix.

Cataſimbelicon. Alexã.i. ſm accidens.

Cataſtalticũ.gre.repreſſorium.ſtalticum enim ſtipticuꝫ ẽ.Caſſius felix.

Cataſtropha.i.ꝯuerſio ſtomaci quando nõ digerit ſed per ſeceſſuꝫ cib⁹ emittitur ſicut ſumitur.li. de doctrina gre.

Catata.eſt appetit⁹ comedendi diſſimilia.

Catatrapus.i.per rectã lineaꝫ deriuatio.Catatrophius.Oribaſius.

Catatropa.i.fluxus ſtomaci deorſum.

Catatich .i. ypoquiſtidos.

Catemerinas. ideſt typus amphimerin⁹:quotidianus.ſ.Caſſius felix.

Catellica vel cateltica.virtus.i.contentiua.

Catelebũ.i.flos lupuli.

Catelobich.i.comarus.

Catenua . Cathemia .i.altea khitim.

Catenuea eſt ſpecies exiture oculi ſubmerſam hñs ꝓfunditatẽ que eſt vlc⁹ profundum.

Catera.i.ſaliniora vel criſolocanna.

Catetirizim.i.veſice cliſterizatio:ſeu per viam virge medicatio. Pau.c. de ſtranguria.

Cathach.i.atriplex.

Cathſimbelicon.i. ꝯpaſſio

Cathamoditũ.i. paulatim

Cathemea.i.catenuea.

Cathon.i.milium.

Cathica.i.dragantum.

Cathim.eſt ſpacium quod eſt a renibus vſq; ad caudam.

Cathin ẽ oleaſter:⁊ eſt oliua ſilueſtris. Diaſ.ca°.de agrilea.

Cathecus.Cathocos vl'cathocim .i. congelatio capitis:⁊ eſt egritudo facta ex frigida ⁊ ſicca materia: ⁊ eſt quando eger in ea figura q̃ eſt cõphenſus manet immobilis ſiue ſedens ſiue ſtans:vel oculis apertis vl' clauſis ideo ide cathocos vel cathẽmos eos appellabãt veteres. Gal'.4°. interiorum.ca°.ſcd̃o.

Catholica.i.herba allipiados.vnde Diaſco.ca°.de oleo catholicon . Tolle herbe catholice:⁊ ſeqtur in aliquibus exemplis q̃ ⁊ laureola vocatur. ⁊ nõ eſt de ſuo.naꝫ non eſt vera expoſitio. Alippiados eniꝫ eſt canella que ara. mezereon ⁊ lippium dicitur:quam ponit Diaſc. capi.de camelea:ſed laureolaꝫ vocat daſnoides. ⁊ ſimiliter interpretatur catholica.i.perfecta ⁊ catholicon.ideſt perfectuꝫ vt in antidotario Ga.minori ponitur electuariuꝫ catholicon.i.electuariuꝫ perfectũ ⁊ vniuerſale.

Cathme.i.melica.li.de doctrina ara.

Catilafon.qd eſt.l.hermerocalles.

Catilotica.ideſt cicatriceꝫ inducens.

Catilabich ficus lupi ẽ.arbuſtum eſt dictum ſtrangulator patris ſui.Comarus.

Catilabket.i. ſtrangulator canis. ⁊ ſunt due plante de quibus Aui.facit duo capitula:⁊ ſm Diaſ. ſunt due ſpecies aconiti. Cathiladhib.ideſt ſtrangulator lupi.

Catim.ſm Diaſco.capitulo de agrielia. qdaꝫ oleaſtrum vocant.

Catim.chatim.i.renes.

Catinia.de ipſa dictum .ſ. in.l.Cadinia. Plinius li. 24.capi.ṗmo.fit auricalcum ex lapide eroſo quẽ vocant cadiniaꝫ. celebritas eius eſt in achaia: et quondaꝫ in cãpania.nũc in pergamatico agro extrema parte italie. ferũt nunc in germania ꝓuincia repertuꝫ. Stephan⁹ catimia eſt acalimia.

Catin.Cacin.i.annubes.

Catiſcheo.i.tritura eris.

Catocus .i. agripinum comatos. Pau.

Cathoſtomacum. gre. defenſorium ſtõi.Diaſ.

Catolotica ſunt que cicatrices groſſas comedendo equant ⁊ limpidant. Gal'.in dinamidys.

Catones.i.atriplices.

Catoſtaria vel catroſtaria .i.nixa.

Catoſtomacum.i. defenſorium ſtomaci.

Catrami.i.kitaꝫ.Steph̃.

Catropia.i.malignitas paſſionis alicuius.

Catul.vel catulu.ideſt cardamomum.

Catzmazegi.i.fructus thamariſci vel thamariſcus domeſtica.

Cauben.i.caulis.

Caubeꝫ.fit ſic.mice panis i oleo frixe: ⁊ i melle diſpumato poſite parũ percoquuntur : poſtea vero ſuper ſetatiuꝫ ponuntur vt ꝑ foramina mel exeũdo ſeparetur.

Caucon.i.celidonia.

Caucalidos.Caucalon.oriba. Pau. Plinius li. 25°. capi.9.verſus finẽ.Calcala.⁊ lib.22.capi.22.circa medium.

Cautalis.i.cubebe.

Caucalis. eſt vua lupina. Cancalion.Dia.

Caucollidem.ideſt flores lily albi.

Cauculus.i.ſtrignum.

Cauda vulpis quid eſt.l.dipſe⁹.⁊.l.harſiarbay. Plinius.Alepecuros.li.21.c. 17.in principio.

Cauda tremula qd eſt tragulidũtes.

Cauda porcina.eſt paucedanũ.aly miliũ ſolis.

Cauda equina. quid eſt.l. dhenebhachil. hippuris Anabaſis.Diaſ. yposeta. Plinius lib.26.cap.13.in ꝑncipio Auerrois.5.Colliget vocat eam centinodiam.

Cauda pecorina.ideſt milium ſolis.

Caudo eſt confectio fumigy aromatica. baliabas.

Caugane. Tragemata ſũt ſimplicia:⁊ etiaꝫ compoſita condita ſale que comedũtur poſt cibũ ſicut capparis ⁊ oliue.

Caugilen.i.oſtrea.

Cauguamium vl' Cauguamac.i.ſale condita vt oliue ⁊ capparis.

Cauguamich.i.ea que naſcũtur in gula:⁊ prefocãt vt ſquinantia.

Cauguamichi ſunt aliqua quoꝝ quedam condiuntur cum ſale:quedam ſine ſale.

Cauha.Chaua.i.vinum album ⁊ debile.

Cauharus.i.amrudicis.

Cauledon.i.caulis quo vtimur ad edendum.

Caulia.i.braſſica.

Caulis ſtribolus.ideſt ſcrofularia.

Caulidaris.i.ſpẽs pini.

Caulicularis.i. iuſqamus.

Caulis.i. caulis qui comeditur eo ꝙ caule .i. tyrſo magis cõualeſcit. vl' caulis.i.tyrſus caulis.i.vereruꝫ haſta haſtile . virga virilis.Cornelius celſus

Colis.kaulis.gre. Caulos. vel preputium. Paulus. cap.de vlceribus virge. ſi vero ſm caulon interius pudenti vlcus fiat ⁊c̃. ideſt ſm virgã vircleꝫ.ꝑ caulibus.l. Combin.

Caulis erraticus.ideſt caulis agreſtis.

Caulis aque.i.nenufar.

Caulicul⁹ agreſtis vel caulis agreſtis putatur condiſi.Xp̃oforus. vel ſtructium.lꝫ videatur aliter dicere Diaſ.

Caulicul⁹ maritim⁹.Diaſ. diſſimilis ⁊c̃.

Cauma.gre.incendiuꝫ. inde cauſon febris.

Cauponia .i .cellariũ vini.

Caurafl.qd eſt.l.chaurafl.

Caurupeſtias . eſt nomen

lacticiny quod aſſimilatur citrullo.

Caſem.i.bibar.

Cauſigi eſt quoddã genus piſcis.

Cauſon.i. febris icenſiua.

Cauſtica dicuntur incenſiua medicamina adurentia putrefactiua.Demo.

Cauſis.i.incenſio.

Cautalide.i. coatarides: ⁊ eſt ſpecies pini.

Cauteriſm⁹.i.cauterizatio

Cautim. Cauthin. childomon .i. celidonia. kildomon.Diaſ. cauton.i. minor celidonia.

Cautien.i. celidonia mĩor

¶ Caplm. CXLIII.

Carchar. ara.vel chachili. vel caxax. vel caſchafi.gre.animonie.vel miconiũ.lati.ṽo papauer. GALIENVS.7.ſim.phar.ca.micõ .i.papauer vnũ quidẽ eſt ixias.i.fluidũ nominatũ eo ꝙ cito ab eo defluũt ſemina eius:vel qꝛ ab eo cito defluit flos. Aliud vero eſt domeſticũ quod eſt ortenſe:et extollitur. At vero ⁊ alia duo ſunt papauera ſilueſtria. vltra hec. vnũ quidem quaſi depreſſam habẽs codiam. Aliud vero oblongioreꝫ hoc totuꝫ eſt oblõgius ⁊ aridius. huius papaueris opos.i. lacticiniũ defluit:vnde ⁊ qdam nominant id fluidũ. virtus autẽ omniũ papaueruꝫ eſt infrigidatiua: ſed ortenſis quideꝫ quod ⁊ chalachitidam nominant:moderate eſt ſomniferũ ſemen aptũ eſui:propterea quidẽ ⁊ in panib⁹ miſcetur id ⁊ cum melle permiſcentes comedunt.primi vero cuius cito florẽ defluere diximus.ſemen fortius infrigidat: quocirca nequaq; quis eo vtetur.intriſtantur:ſicut eo quod eſt ortenſe:attamẽ ponunt id in cibis qui cũ melle fiunt ⁊ nitro:⁊ in panibus:terty vero dicti ſemen nigrũ exiſtens iam pharmacoſuꝫ eſt ſufficienter ĩfrigidans.q̃rti vero dicti pharmacoſius oĩbus:eſt ⁊ ſm ſemen ⁊ ſm codiam. ⁊ ſm folia:⁊ ſm opium.i.lacticiniũ vehementer infrigidat vſq; ad torporẽ ducens et mordificationẽ: vnde medici eſt vti eo bene miſcendo cũ pharmacis obtondentibus frigiditatis fortitudinẽ:eſt.n. ex quarto ⁊ vltimo infrigidantiũ. SERAPION.li.aggre.ca.caxchax.auct. Diaſ. Papaueris multe ſunt ſpẽs:nã ex eo eſt domeſticũ: ⁊ illud eſt papauer albũ:quod ſeminatur in ortis: cui⁹ capita ſunt oblõga:⁊ ſemen eius eſt albũ: ⁊ ex eo eſt agreſte ⁊ ſunt eius due ſpẽs:vna eſt habens caput depreſſuꝫ: ⁊ ſemen eius eſt nigrũ ſupple:⁊ iſtud vocaẽ papauer rubeum ⁊ alia habet caput longũ:minus tamen altero: ⁊ noĩatur ſeil:⁊ ex eo eſt papauer cõcuſſum:eo ꝙ ſemina eius eo cõcuſſo cito cadunt ſupple:⁊ illud eſt papauer nigruꝫ. Et ex eo eſt almucaran:qꝺ naſcitur iuxta mare in littoribus: et illud eſt papauer cornutuꝫ:quod habet folia alba ſimilia folys plante que diciẽ flomos:ſciſſa tamen ⁊ ſummitates altas ſicut folia papaueris agreſtis ⁊ ſtipitẽ ſimileꝫ illius ſtipiti:⁊ habet florẽ glaucũ:⁊ habet ſemen minutũ in vaginis ſubtilibus ⁊ longis ⁊ curuis ſicut cornua:⁊ ſicut habet fenugrecũ:⁊ propter hãc cauſam nokiratidos:⁊ almicon ⁊ eius expoſitio eſt cornutũ papauer :⁊ ſemẽ quod eſt incluſum in illis vaginis eſt minutũ nigrũ ⁊ aſperũ:naſcitur in locis marinis ⁊ aſperis:⁊ lati.vocaẽ memit:lꝫ falſo: vt patebit infra.in.l.celidonium:⁊ in.l.glaucium . Plini⁹ lib.19°.capitul.8.⁊ lib.20.capitulo.18.19.20.in principio.

GALIENVS.7.ſim.phar.ca.micon chirãtes.i.papauer cornutũ nominatũ eſt qdeꝫ ſic a fructu breuẽ connexionem habenteꝫ ſicut ⁊ fenugreci:⁊ ſimilaẽ cornu bouino:vocatur aũt ab aliqbus papauer marinũ: qm̃ vtplurimum prope mare naſciẽ. virtutẽ aũt habet inciſiuã ⁊ abſterſiuam. Opiũ aũt quod ex ſucco ipſius fit fri.eſt in q̃rto.ſic.in tertio.papauer componiẽ ab aperio ⁊ vento. ide papauer ꝙ vẽto magis aperitur in flore: omnia papauera in figura folioꝝ ꝯueniunt:lꝫ aliqua ex eis ſint minora alys.differũt tamen capitibus ⁊ florib⁹: nam aliqua hñt capita maiora vt papauer albũ.aliqua minora.differũt in floribus:qm̃ papauer albũ habet florẽ albuꝫ:papauer nigrum habet florẽ nigrũ:papauer rubeũ:habet floreꝫ ſubrubeum:papauer cornutũ habet florẽ glaucũ. Itẽ oĩa papauera habent ſemen nigrũ preter papauer album:quod habet ſemen albũ. Sed ſciẽdũ ꝙ gũmi cuiuſlibet ſpeciei papaueris:preterq; papaueris cornuti eſt opiũ. Sed gummi papaueris nigri eſt opiũ nigrũ forte:⁊ plus ĩfrigidat ⁊ deſiccat q; ſemen:⁊ ĩgroſſat quando ſumiẽ de ipſo in parua quantitate ſicut granũ orobi ſedat doloreꝫ ⁊ facit dormire. Eſt.n.opium gũmi papaueris: ⁊ fit in hũc modum. mane priuſq; ſol deſiccauerit roreꝫ qui cadit ſuꝑ plantas fiant ſciſſure in capitib⁹ papaueris ſubtiles cum cultello non ꝓfunde nec tranſfigatur cortex eius: ſed ſuperficies cutis ſolũmodo incidatur.deinde cũ gũmi ſiue lac egreſſuꝫ fuerit a ſciſſuris illis radatur directa ſciſſura: quelibꝫ tamen exprimaẽ abraſione:nec radatur cuꝫ eo cortex papaueris. Accipiaẽ ergo hoc gũmi:⁊ coaduneẽ in coclia: ⁊ qnãdo colligis ab oĩbus papauerib⁹ per ordineꝫ reuertere ad ṗma papauera:⁊ collige quod iterũ aggregatũ inuenies ſuꝑ ſciſſuras ⁊ iterũ.tertio reuertere ⁊ vide ſi adhuc aliqd egreditur. Accipe ergo hoc gũmi:⁊ aggrega in vaſe mũdo tere ſimul bene:⁊ fac ĩde trociſcos ⁊ repone.fit aũt opiũ alio modo. Nam accipiunẽ folia ⁊ capita papaueris ⁊ terunẽ bene.deinde exprimuntur: ⁊ fiũt inde trociſci q reponunẽ:⁊ ṽtus eoꝝ eſt debilior virtute alioꝝ. Sed ſciẽdum ꝙ tres ſunt ſpẽs opy.ſ.tranenſe:tebaicũ:⁊ opiuꝫ miconis:tranenſe diciẽ a loco qui ſic nominaẽ.thebaicuꝫ dicitur illud qꝺ fit de lacte papaueris nigri.⁊ diciẽ thebaicũ qꝛ thebis non fit aliud papauer niſi iſtud. vnde Iſidorus a regibus egipti diciẽ thebaicus:ſed a thebis cadmi diciẽ thebanus:⁊ iſtud eſt fortius narcoticũ: vnde qñ ſimpliciter poniẽ narcoticũ forte:vel opiũ illud debet ĩtelligi:ſed opium miconis eſt illud qꝺ fit de lacte papaueris albi: vl' de ſucco folioꝝ ⁊ capitũ eius:qꝺ papauer gre.vocaẽ miconium. Eſt aũt aliud opiũ quirinatiũ vel cirinatiũ: ⁊ eſt laſar.i.gũmi qꝺ diciẽ aſſa fetida:⁊ non habet illud complexionẽ ⁊ virtutẽ aliarũ ſupradictarũ ſpecierũ opy. ĩmo eſt calide cõplexionis:ſicut ĩuenies in.l.laſar. DIASCO. ca.de opio. Opiũ ſuccus eſt ⁊ lac erratici papaueris:qꝺ ſic colligiẽ capitella acuta ſcalpello ĩciduntur. ita tamen ꝙ nõ ĩtrinſecus ledanẽ:⁊ ſic lac qꝺ emanat digito tegiẽ:⁊ in cotulis reponiẽ ⁊ ſiccatur miconiũ aũt fit cõtritis in vnũ folys ⁊ capitellis albi papaueris:vel fit de lacte eius: verum optimũ eſt opiũ odoris grauis colore ſubruffum.guſtu amariſſimũ:⁊ ꝙ humore cito reſoluiẽ. AVICEN. li°.ſcd̃o.ca.de papauere. Plures ſunt ſpẽs ortulani ⁊ campeſtris:⁊ ſil'r eſt nigrũ:⁊ eſt ſpẽs cornuti qꝺ eſt marinum: ⁊ fructus eius eſt citrinus:⁊ iſta ſpẽs eſt papauer cornutũ ⁊ melius ⁊ ſanius eſt albũ:⁊ opꝫ qdem vt terantur capita cuiuſcũq; ſpeciei recentia:⁊ fiant ex eis trociſci: ⁊ reſeruẽtur ⁊ adminiſtrenẽ.ortulanũ eſt fri.⁊ ſic.in ſcd̃o.⁊ nigrum in tertio:⁊ diciẽ vſq; ad quartũ. Et papauer marinuꝫ cornutũ eſt:cui⁹ frutex ẽ curuatus ſicut cornua thauri ẽ abſterſiuũ ⁊ ĩciſiuũ. ⁊ eſt vehemẽtis abſterſionis. Opiũ ſm Oribaſium ca.de opio.eſt ſuccus papaueris nigri egypty. ⁊ eius qdẽ potio nõ addiẽ ſupra danich duos: qñq; ṽo fit opiũ etiã ex ſemine lactuce agreſtis:⁊ ẽ ſtupefactiuuꝫ debile ſubtile:opiũ ꝑterea aſſatur ſuꝑ laminã ferreã ignitã: ⁊ fit rubeũ:qꝺ ex eo eſt electũ eſt gratius acuti odoris frãgibile facile reſoluiẽ in aqua:⁊ congelaẽ in liquefactiõe ⁊ reſoluiẽ in ſole:⁊ nõ extinguit candelã cũ ex eo inflãmaẽ. citrinũ aũt figẽs aquã aſpexꝫ debilis odoris clari coloris. hoc tale ẽ falſificatũ cũ memithe. Et qñq; adulteraẽ cuꝫ lacte lactuce ſilueſtris:⁊ eſt debilis odoris:⁊ adulteraẽ cũ gũmi:⁊ eſt ſplẽdidũ ⁊ clarũ valde.fri.eſt ⁊ ſic.in quarto.

POSSE. ṽtus papaueris domeſtice dicte ſpẽi eſt que

ĩfrigidat frigiditate forti:⁊ illud papauer eſt qđ plus ĩgre
ditur in medicinis. vñ qñ papauer ſimpl'r ponit: iſtud oʒ
ĩtelligi. vñ valet in medicinis ſemen eiꝰ folia capita ⁊ lac.
v̓tus eiꝰ ē fri. in q̃rto. DIASCORIDES. c. animonis
ſm trãſlationē noſtrã. v̓tus ē oĩbꝰ fri. quoꝝ folia ⁊ capitel
la coacta in aq̃: ⁊ facile fomētata ſomnũ p̃ſtãt. Sil'r elixa
tura eoꝝ bibita facere põt: ⁊ folia eius cataplaſmatibꝰ ad
bibita tumorē tollit. ⁊ ignē ſacrũ extiguũt. multi v̓o terũt
capitella ipſa viridia: ⁊ trociſcos faciũt. ⁊ ſic vtunt̃. Capi
tella ſola in aq̃ elixa mixto melle: ⁊ ĩſpiſſata in coctuariũ
vt electuariuʒ oet̃. facit v̓o ad tuſſim ⁊ reumatiſmũ cilia
cis maxīe ꝓdeſt addito ſucco ypoq̃ſtidos ⁊ acatie. ſemen
v̓o nigri miconis triti cũ vino bibitũ: reumatiſmũ vētris:
⁊ fluxũ mulierũ abſtinet tritũ in aq̃: ⁊ ĩpoſitũ in cataplaſ
matibꝰ ſupra frontē ⁊ tēpora ſomnũ ĩducit. ſemē v̓o eius
tanq̃ʒ herba acceptũ anodinũ eſt ⁊ ſomnũ p̃ſtat: tuſſiʒ mi
tigat: fluxũ vētris abſtinet: ⁊ ſi plus bibituʒ fuerit: litargi
cos facit ⁊ occidit. dolorē capitis cũ oleo ro. medicãdo cõ
peſcit. dolorē auriũ cũ oleo amigdalino aut croco aut mir
ra ĩfuſuʒ curat dolorē oculoꝝ ⁊ tumorē vitello oui medio
⁊ croco mixto ꝯpeſcit. ignē ſacrũ ēt extinguit: vulnera ad
ſanitatē ꝑducit. podagricis cũ lacte mulieris ⁊ croco ſub
uenit. ano ſuppoſitũ colliriũ ex eo ſõnũ facit. SERAP.
li. aggre. Diaſ. Domeſtici papaueris ſemē ĩduc̃ ſõnũ tꝑate
qñ pulueriçat̃ cũ pane aut miſcet̃ cũ melle: ⁊ comedit̃: ſʒ
cõtuſuʒ ſemē eiꝰ ĩfrigidat friditate forti. Et gũmi eiꝰ papa
ueris: ⁊ succꝰ eiꝰ eſt opiũ. Sʒ ſcil. i. liq̃dũ ĩgredit̃ plus ĩ me
dicinis valʒ ſemē eiꝰ folia ⁊ lac ipſiꝰ. Et v̓tꝰ eoꝝ ē q̃ ĩfridat
in q̃rto. Et illa ē v̓tꝰ narcotica ⁊ mortificatiua. Et idē auc.
Hal'. v̓tus domeſtici ⁊ agreſtis ē ĩfrigidatiua: ⁊ ꝓpterea ſi
coq̃nt̃ folia eiꝰ cũ capitibꝰ in aq̃: ⁊ fũdet̃ eiꝰ decoctio ſuꝑ
caput facit dormire: ⁊ qñ terunt̃ eiꝰ folia cõtritiõe forti: ⁊
miſcent̃ cũ ſanicb: ⁊ fit ide empl'm ap̃atibꝰ cal'is: ⁊ eriſipil
le. ⁊ dat̃ ex eo in potu nõ potētibꝰ dormire. Et terunt̃ ca
pita papaueris recentia: ⁊ fiũt trociſci que deſiccantur et
reponuntur ⁊ adminiſtrantur. Et quando coquuntur ca
pita papaueris in aq̃ donec ꝯſumat̃ aque medietas. dein
de admiſcet̃ illi decoctioni mel: ⁊ iterũ coquit̃ donec coa
guletur ⁊ fit ide loboc eſt valde bonũ tuſſi ⁊ ſuꝑfluitatibꝰ
q̃ deſcēdũt ad cãnã pulmonis ⁊ fluxui antiquo mēſtruo
rũ. qñ aũt admiſcemꝰ ei acatiã ⁊ ypoq̃ſtidos fit fortius ad
hoc. Semē v̓o nigri papaueris terit̃ fortiter: ⁊ dat̃ in potu
cũ vino in fluxu vētris: ⁊ in curſu humoꝝ antiquo ex ma
trice. Cauēdũ tñ ē a nimietate vſus eiꝰ ne inducat ſubeth:
aut litargiã: aut ēt mõtē. Et terit̃: ⁊ cũ aq̃ aut cũ aq̃ roſaꝝ
fit empl'ʒ frõti ⁊ tꝑibꝰ ad nimias vigilias: ⁊ ad dolorē capi
tis. Et qñ ſumit̃ de ipſo opio parua q̃ʒtitas: ſic ē granũ oro
bi facit dormire: ⁊ ſedat dolorē ⁊ cõfert tuſſi ⁊ fluxui anti
quo: ⁊ decoctio papaueris albi qñ abluit̃ cũ ea caput fac̃
dormire tꝑate: ⁊ ſi aliq̃s vtit̃ eo nimis ĩducit ſubeth: ⁊ ſi ſu
mat̃ ĩ potu cõfert morbis q̃ fiũt ab hũoribꝰ q̃ deſcēdũt a
cerebro. q2 repellit eos: ⁊ maxīe qñ ſumit̃ cuʒ aq̃ pluuie ⁊
vino. ⁊ qñ ex eo ſumit̃ q̃ʒtitas magna: fac̃ ſubeth: ⁊ poſtea
occidit: ⁊ miſcet̃ cũ mirra ⁊ oleo ro. ⁊ croco: ⁊ diſtillat̃ ĩ au
rē: ⁊ ꝯfert ap̃atibꝰ cal'is oculoꝝ. ⁊ qñ diſſoluit̃ in aceto cõ
fert heriſipille. Et qñ miſcet̃ cũ lacte mulieris ⁊ croco cõ
fert podagre: ⁊ fit ex eo ſuppoſitoriũ paruũ: ⁊ ponit̃ ĩ ano
⁊ facit dormire. Eſt aũt vſus opij in collirijs: vt dicit ideʒ
Sera. Diagoras aũt ꝓhibuit vſuʒ eiꝰ in egritudinibꝰ ocu
loꝝ ⁊ auriũ: qm̃ debilitat ſua friditate mēbra illa. Ande
rados dixit q̃ niſi adulterat̃ ĩducit cecitatē q̃bꝰ ĩtromitte
ret̃: ⁊ dixit q̃ iuuamētũ eiꝰ. ſolũ ē ĩ odorãdo faciēs dormi
re. alij v̓o oĩbꝰ modis vſus eiꝰ ē malus ⁊ ꝑiculoſus valde.
ſʒ hi oēs errauerũt: qm̃ opatio eiꝰ v̓ificat̃ ꝑ experientiã. Et
idē Sera. auc. Hal'. papauer cornutũ laxat vētrē laxatiõe
leui. vnde abſtergit ĩcidit ⁊ diſſoluit ⁊ diminuit. et qñ de

coq̃t̃ in aq̃ vſq̃ʒ ad cõſumptionē medietatis cõfert egritu
dinibꝰ ep̃is: et flos eiꝰ et folia cõferũt multuʒ ap̃atibꝰ ſor
didis: et oʒ q̃ caueat̃ poſtq̃ʒ mũdificata fuerint. q2 abſter
git abſterſiõe forti quouſq̃ʒ diſſoluit et diminuit carnē. et
ipſa q̃dē auferũt eſcaras aduſtas q̃ ſunt in eis: et qñ coq̃t̃
radix huiꝰ plãte cũ aq̃ vſq̃ʒ ad cõſumptionē medietatis:
et dat̃ in potu decoctio eiꝰ cõfert ſciatice et doloribꝰ ep̃is
et cõfert illis q̃ hñt in vrinis ſuis velut telã araneã: quoꝝ
vrina eſt groſſa: et ſemē eius qñ ſumit̃ in potu in q̃ʒtitate
duaꝝ caſuf cũ mellicrato laxat vētrē laxatõe leui: et flos
eiꝰ et folia qñ fit empl'm cũ eis addito oleo auferũt frau
dulentiã vlcerũ: et qñ cũ eis fit cobol oculis aĩaliũ aufe
runt: vlcera que fiũt in cornea que dicunt̃ argamē: et illa
que dicuntur facalia: et q̃dã errãt in hac plãta putãtes q̃
ex ea exprimat̃ ſuccus ex quo fiat ſief memithe et error
cõtingit ꝓpter ſil'itudinē quã hʒ in folijs ſuis cum memi
the. ſʒ ſtipitis ipſiꝰ papaueris lõgitudo ē vniꝰ palmi: ⁊ fo
lia eiꝰ ſunt parua multũ ſil'ia folijs ſtorobion. iuxta folia
eiꝰ ē ſemē albũ. ⁊ v̓ga eiꝰ ⁊ flos ⁊ ſemē aſſimilat̃ v̓ge ⁊ fo
lijs ⁊ ſemini turbith ĩ ſua albedine. ⁊ hʒ radicē ſubtilē na
ſcentē ĩ multis locis: ⁊ colligit̃ ſemē eiꝰ poſtq̃ʒ fuerit bene
maturatũ: ⁊ h̓ fit in eſtate: ⁊ deſiccat̃ ⁊ reponit̃: de q̊ acci
pit̃ põdus. ʒ. ij. ⁊ bibit̃ cũ mellicrato mũdificat ſtõm ꝑ vo
mitũ: ⁊ purgat ⁊ cõfert epilēticis ꝓp̓e ⁊ ſemē eius purgat
fl'a. Et idē auct. Aben Meſuay. Decoctio papaueris albi
qñ lauat̃ cũ ea caput fac̃ dormire dormitiõe tꝑata: ſʒ ſi ali
q̃s vtat̃ ea nimis ĩducit ſubeth. Et ſi ſumat̃ ĩ potu cõfert
tuſſi q̃ fit ab hũo. ca. q̃ deſcēdunt a cerebro. q2 repellit eos
⁊ maxime qñ ſumit̃ cũ aq̃ pluuiali. GALIENVS. 7.
ſim. phar. ca. micon catapucios. radix huiꝰ herbe cocta in
aq̃ vſq̃ʒ ad medietateʒ epaticos iuuat: ⁊ flores ⁊ folia val
de ſordida ⁊ male morigerata vlcera iuuãt. Abſcedere ãt
ab eis oʒ cũ iã fuerint vlcera mũda. ĩtm̃. n. abſtergere na
ta ſunt: vt ipſiꝰ mũde carnis nõ derelinquat̃ q̃d: ꝓpter nã
q̃ʒ fortitudinē ne dũ ſordes: ſʒ ēt eſcaras vlceris auferũt.
AVICEN. Spēs papaueris ſũt ĩfridatiue: ⁊ nõ eſt ĩ
ipſo ꝯglutinatio de q̃ ſit curãdũ. ⁊ illud q̃dē qđ ē nigrũ. ē
ĩgroſſatiuũ exiccatiuũ: ⁊ flos q̃dē cãpeſtris mũdificat vl
cera ĩ oculis aĩaliũ: ⁊ linit̃ ſpēs eiꝰ p̃ter marinũ ſuꝑ heriſi
pillã: ⁊ ex cãpeſtri fit empl'ʒ cũ oleo ſuꝑ vlcera: ⁊ eradicat
ea: ⁊ linit̃ ēt cãpeſtre cũ lacte ſuꝑ podagrã ⁊ cõfert. ⁊ qñ
coq̃t̃ radix eiꝰ ĩ aq̃ donec cõſumat̃ eiꝰ medietas ĩ potu da
tur ſciatice: ⁊ fac̃ ſõnũ: ⁊ ꝓp̓e illud qđ nigrũ ē ⁊ eſt ſtupefa
ctiuũ: ⁊ cũ licinio ſupponit̃ ⁊ fac̃ dormire: ⁊ ꝓhibʒ catarꝝ:
⁊ cũ hñti vigilias fronti ex eo empl'm ſupponit̃ iuuat̃ ide:
⁊ ſil'r qñ embrocat̃ decoctio eiꝰ: ⁊ adminiſtrat̃ illud qđ fri
gidũ ē in dolore oculi vehemēti. ſ. apud neceſſitatē. ſed in
ipſo ē cautela obſeruãda ſic̃ diximus: ⁊ ꝯfert tuſſi calide:
⁊ fluxibꝰ ad pectꝰ: ⁊ ſputo ſanguinis: ⁊ ſumit̃ ex eo loboc
cõferēs tuſſi cal'e valde: ⁊ ꝓp̓e qñ miſcet̃ cũ acatia ⁊ ſucco
barbe hircine. filiꝰ v̓o meſarugie inq̃t. Semē nigri mũdi
ficat pectꝰ. corticũ aũt manifeſtior diſpõ ē q̃ adiuuat ad
ſpuēdũ. ⁊ ĩ toto ſeīe eiꝰ ē mũdificatio. albũ ⁊ nigꝝ qñ mul
tũ terunt̃ ⁊ dant̃ ĩ potu cũ vino nigro ⁊ põtico dñr ſedare
fluxũ antiquũ. ⁊ nã q̃dē eiꝰ nõ ē vacua a v̓tute ſolutiua: et
cũ h̓ reſolutiua reſoluit̃ ĩ aq̃: ⁊ ex decoctõe eiꝰ vehemēti:
qñ fit cliſtere ꝯfert diſſinterie: ⁊ qñ bibit̃ ſemē eiꝰ cũ ſyru
po kirat. iij. lenit nãʒ. ⁊ ſem̃ eiꝰ qđ dõeſticũ ē cũ melle aug
mētat ſꝑma. ⁊ qñ dat̃ de ſpumoſo v'l mario q̃ʒtitas eſchu
te vniꝰ ĩ mellicrato facit vomere: ⁊ ſoluit ſpumoſuʒ fl'a ⁊
hũorē crudũ: folia eiꝰ valēt ad vlcera ſordida: ⁊ corrodũt
carnē additã ꝑꝑ ſuã abſterſioneʒ: ⁊ eradicãt eſcaras: ⁊ ſil'r
flos eiꝰ: ⁊ nõ ē ꝯueniēs vlceribꝰ manifeſtis ꝑꝑ ſuꝑfluitatē
ſue abſterſiõis: ⁊ cũ ex eo fit vomitꝰ bibito ſm q̃ʒtitatem
eſchute ĩ mellicrato iuuant̃ ipſi epilētici: ⁊ oleũ eiꝰ cũ ol'o
ro. ē ꝯueniēs ſode qñ inũgit̃ ex eo caput: tñ ab eo abſtiere

q̃ʒto plus poſſibile ē meliꝰ ē: qñ eiꝰ decoctio ēt diſtillat̃ in
aurē fortis doloris ſedat dolorē eius: ⁊ ꝯfert humiditati
bus ſtomaci. ⁊ quãdo radix decoquit̃ in aqua donec me
dietur aq̃ ꝯfert egritudinibus epatis. ⁊ ille in cuiꝰ vētre ē
hũor groſſus cũ ſemīe ſpumoſi vomat. SERAPION
aucto. Raſ. Opium confert fluxui ventris ⁊ vlceribꝰ in
teſtinoꝝ. doſis eſt ab vno danich vſq̃ʒ ad duos. Et quanti
tas occidens ex eo eſt. ʒ. ij. ⁊ dixit. opiũ ſi detur illis quoꝝ
virtus diſſoluit̃ propter vigilias curat eos: eo q̃ facit dor
mire ⁊ ſic facit reuerti virtutem eoꝝ. Et dicit Halie. in li.
de ingenio ſanitatis q̃ opiũ mandragora ⁊ iuſq̃amus de
ſiccãt vlcera. DIASCORIDES cap. de opio poteſt
aũt opiũ lachrymas reſtrigere collirijs admixtũ ⁊ circũ
linitũ refrigerare ⁊ auriũ dolorem ⁊ totius corporis miti
gare illa. vʒ. rõne q̃ ſomnuʒ facere dr̃. AVICENNA
lib. ſecũdo. cap. de opio. Opiũ eſt narcoticũ ſedatiuuʒ oĩs
doloris: ſiue ſit bibitũ ſiue linitum. ⁊ potio ipſiꝰ ſit quanti
tas lēticule magne ⁊ cõfert ap̃atibus magnis ⁊ p̃cipue ca
lidis ⁊ in ipſo exiccatio vlceꝝ eſt ⁊ permiſcet̃ cum vitello
oui aſſato ⁊ linit̃ ex eo podagra. ⁊ tũc ſedat̃ dolor ⁊ ꝓprie
cuʒ lacte ⁊ facit dormire etiã ſi ſupponat̃ cum licinio aut
abſq̃ʒ licinio. ⁊ ſedat ēt cũ diſtillat̃ tritũ cuʒ oleo ro. in au
rē infirmã cũ mirra ⁊ croco ⁊ ſedat ſodã antiquã ⁊ ſanat̃
ex ea. ⁊ ipm̃ ē ex eis q̃ deſtruũt ſenſuʒ ⁊ ĩtellectũ: ⁊ ſedat
dolorē obtalmie ⁊ ap̃ata eius cũ lacte mulieris. plures ãt
antiquoꝝ fuerunt q̃ nõ fuerunt eo vſi in obtalmia ꝓpter
nocumētum qđ viſui infert. ⁊ ſedat tuſſiʒ ꝯtinuã. ⁊ pluri
mũ ſedat̃ ex eo illa q̃ ex ea clamoſa eſt. ſtomaticos quoq̃ʒ
iuuat: eo q̃ aggregat: ⁊ illud cuʒ ē laſſus ex calore ⁊ hũidi
tate. ⁊ in pluribꝰ diſpõnibus cum bibit̃ ſoluit abſq̃ʒ caſto
reo. deſtruit digeſtioneʒ atq̃ʒ diminuit eã valde ⁊ retinet
ſolutõeʒ. ⁊ ꝯfert diſſinterie ⁊ vlceribꝰ inteſtinoꝝ: ⁊ interfi
cit ꝯgelando virtutes ⁊ extinguēdo calorē innatũ. ⁊ eius
quidē tyriaca eſt caſtoreũ: ⁊ loco eiꝰ ponit̃ triplũ ſeminis.
Juſq̃ami ⁊ duplum eius de ſemine mãdragore.

Caxos. Caxobos. Caxos. Caxros. i. cedria. Cayros idem. Stepha. kirdia. kitrã. katranum.
Caxru. Caxu. Caxui. i. cardamomum. cacule.
Cayſus ē ſpēs ſpũe maris.
Cayt ideſt oleum.
Caytaiton. i. oleũ oliuarũ.
Cazazzegi. Cazima. Cazima. Cazimzegi. i. fructꝰ thamariſci vel thamariſcus domeſtica.
Caze. cazef. i. teſta figuli.
Cazefatiſſunt ſerpētes breues parui qui quandoq̃ʒ occultãtur in arboribus vt proijciant ſe ad illum qui tranſit prope eos.
Cazedir. Cazedirir. Cazir. i. ſtagnuʒ. Cazdir raxis.
Cazola eſt quoddam vas.
Ceabrofagium. i. vſnee.
Cealas ideſt polium.
Cearion ideſt acetoſa.
Cebaiton. Cebeiton. Cebaticon. i. mentaſtrum.
Cebalargicuʒ. i. abrotanũ.
Cebatimum ideſt ſticbados citrinum.
Ceberamum. i. pulegium
Cebeſoys. i. poliũ mõtanũ
Cebian ideſt vſnee.
Cebifugiũ. i. herba ſiluana
Cebodarion. i. aſſara.
Cebofar ideſt taſſus barbaſſus.
Cebotarengi ideſt caſſia.
Cebugaton. i. ſcordeon.
Ceburan ideſt anacardus
Cebuorium. i. kalendula.
Cecabon. Cecabion ideſt canfora.
Cecaſaſis. i. vue demonis.
Cecebraſon. Cecebron ideſt quinq̃ʒ folia.
Cecelia ideſt celidonia.
Cechabre ideſt vernix.
Cecides. Cecidios. cicidos ideſt galla. kiki. kikidos. kikis. Diaſcorides.
Cecilargiuʒ. i. antimoniũ.
Cecodron ideſt ſticbados citrinum.
Cecolalabron ideſt cretani marini.
Cecolides. i. putia. ⁊ ē vna ex ſpeciebꝰ oculi bouis.
Cecratium. i. kirat. ⁊ eſt nomen põderis ⁊ eſt ſiliq̃.
Cecufalion. i. cefalionum.
Cecullum. cecqlibium. i. abrotanum.
Cedebron vel cedegafico ideſt eruca.
Cedegafid ideſt yreos.
Cedera. i. ſuccus niger cuʒ quo falſificatur muſcus ⁊ algallia ⁊ dicũt quidaʒ q̃ ſit gummi glandium: ſʒ falſo: imo eſt gũmi in radicibꝰ xilocaracte inuentum.
Cediballium. Cedifaliuʒ. cedigalliũ. i. palma xp̃i.
Cedodides ideſt arbor cedrus.
Cedridos. dicitur ſemē arboris cedri tuſſim ſedat ſpaſmata ꝓhibet. reuma ſtringit. ſtrãgurijs medetur: mēſtruis impat cuʒ pipere bibitum. ⁊ ſi cum adita ceruina mixtũ fuerit. omnes beſtias arcet. antidotis neceſſarie miſcetur. l. hictan.
Cedorodes. cedrides. i. ſemen arboris cedri. Plinius li. z4. ca. 5. fructꝰ.
Cedodapnes. i. dapnoides
Cedria. kidria. kitran ideſt pix liquida. Plinius libro. z4. capitulo. 5.
Cedrolenten ideſt ſemen cuiuſdam ſpeciei cedri.

Capl'm. CXLIIII.

Cedrus ara. ⁊ lati. ⁊ gre. ſerbin. Serbiuʒ eſt arbor cuiꝰ gũmi eſt gũmi cedri ⁊ ab iſta arbore
emanat pix cedria vel cedrina. ⁊ ē pix liq̃da q̃ ara. vocat̃
hictan. ⁊ ē genꝰ abietis. PLINI. lib. iʒ. ca. 5. d̓ cedro. Eſt
inq̃t cedrus maior ⁊ minor. Minoris duo ſũt gnã. ſ. licea
⁊ fenicea. Differũt. folia nãq̃ʒ derogatũ hñt ſpinoſuʒ oxi
cedros vocat̃ ramoſa ⁊ nitore infeſta. altera odorē p̃ſtat.
fructũ ferũt mirti in magnitudine: dulcē ſaporeʒ hñtem.
Et maioris duo ſunt gnã. vnũ qđ floret ⁊ nõ fert fructuʒ.
Aliud fructifeꝝ nõ floret. ⁊ in eo añcedentē fructũ occu
pat nouus. ſemē eiꝰ cipreſſo ſil'e: ſed qđ cedrolentē vocãt
ex hac reſina laudatiſſima fit. Jtē alibi ĩter arbores q̃bꝰ
pix fit cedrus groſſior: q̃dã putãt q̃ ſit Junipus: lʒ falſo.
DIASCORI. cap. cedrus. Cedrus ē arbor. vñ pix ce
dria fit: cuiꝰ ſemina ſunt ꝑua atq̃ʒ ſpinoſa fructui Junipi
ſil'ia vel mirre. Alia ē maior q̃ ab aliq̃bus cedrus lata ap
pellat̃ fructui cipreſſi ſimilãs: ſʒ puior eſt: que tñ eſt vexa
bilis ſtomaco: atq̃ʒ feruentē hʒ virtutē de q̃ fit cedria. Eſt
aũt cedria ꝓbabilis ⁊ vtilis que eſt ſpiſſa ⁊ limpida ⁊ in
odore fortiſſima in qua cũ digituʒ intinxeris pinguedine
ſua rarius defluit. Hal'. zº. ſim. phar. ca. p̓mo. diſtin. tertie.
POSSE. DIASCO. virtꝰ eſt ei ſiccatiua ⁊ recorpati
ua q̃propter nimietate coloris ſui pellibꝰ inũcta vrit ⁊ ſic
cat: caligīes oculoꝝ detergit: glaucomata ⁊ cicatrices ĩun
cta limpidat cũ aceto miſſa ⁊ ĩfuſa v̓mes auriũ occidit. cũ
yſopi ſucco mixta ſonos auris tollit. miſſa in foramīe den
tiũ vbi dolor eſt eos crepare facit. ⁊ ſi diu ĩ ore retinet̃ do
lorē dentiũ amittit. ex hac ad coitũ veniēs ſi ide veretrũ
vnxeris gēitalia ſtringit intãtũ vt filios facere nõ poſſis
ſq̃nanticoꝝ cãs curat. fauces ſi vnxeris deitus tumores
tollit ⁊ pediculos ⁊ lēdines puncta necat morſibꝰ ſerpētũ
cũ ſale ⁊ dulcore bibita occurrit. ꝑcuſſum leporis mariti
mi ad ſanitatē ꝑducit ſtomaticis vncta medet̃. vulnera
pulmõis optīe curat v̓mes ⁊ aſcarides cliſteri addita oc
cidit. multi v̓o oleũ ex cedria dũ coq̃tur deſuꝑ cuʒ penna
colligunt ſic̃ oleũ picis ⁊ ſcabiei ⁊ pediculis aĩaliũ ꝓdeſt.
vulneribꝰ vtiliter adhibet̃. huius fumus tantuʒ prodeſt
quãtum ⁊ picis dure. Jtē potui data in ciati quãtitate vl
cus fluidũ pulmonis ſanat. fit aũt oleũ ex arbore vt de pi
ce. Eſt aũt oleum nimiũ leptomere: molles carnes abſq̃ʒ
dolore cõſeruans duras autem lõgo tempore ⁊ nigra cor
pora deſiccat. lachrymuʒ v̓o arboris eiuſdē viſcide ⁊ effi
caciter ⁊ cum veſicatiõe refrigerat ⁊ ſtringit. nã mortuo
rum corpora recondita in arbore eadeʒ a tabe defendit.
vnde ⁊ vita mortuorum vocatur.

Cedufilfon ideſt ſilfium.
Ceebron. Ceelbron. i. filix.
Ceelium ideſt ellenium.
Cefa ideſt ebulus. Cepha lapida idem.
Cephal ideſt ſambucus.

Cefalea a kefali quod ē caput. ⁊ ē dolor capitis cronicus ⁊ peſſimus parat⁹ incitari a qualibz cauſa.
Cefalicon eſt quedaz confectio ſic vocata.
Cefalicos.i.poſterior pars capitis.
Cefalargia. kefalargia. li⁰ de doctri.gre.i. dolor capitis. Oribaſis cefalea ē capitis dolor qui multo tempore tenet. Cefalargia vero recens eſt capitis dolor.ex eſtu vino frigore ebrietate aut īdigeſtione: ⁊ cito reſoluit.
Cefalionius quid eſt lege nakala.
Cefelargicos. i. que curat morbos capitis.
Cefereos.cefere⁹. i. iuſgamus.
Cefim.Cefinion. ſimilis ē ferule hñs ſemē album.
Cefolargios ideſt anetuz.
Cefozions.i.dens caballinus. ⁊ eſt iuſquiamus.
Cefugario.i.palma chriſti
Cega.i.mel acticum.
Cegagi.i.quinqz folium.
Cegaot ideſt vſnee.
Cege.Cegi.i.acorus.Galienus.6.ſimpli.pharma.
Cegegi ideſt pollium.
Cegelagion.i.ſerpillum.
Cegebrācos.Cegofrancos ideſt ipoquiſtidos.
Cegigi ideſt affodillus.
Cegilogos ideſt ſtichados
Cegolias ideſt ceterac.
Cegucaron.Cegogarion.i. nux vſualis.
Cegucior.i.polipodium.
Cegurium.i.amomum.
Ceiraſtotium.i.herba que vocatur gauzem ara.ſed in ideomate noſtro vocatur herba ernia.
Ceiſen.i.camepitheos.
Celeterium.i. electerium.
Celatium ideſt celidonia.
Celatice ideſt epatica.
Celea ideſt potio ex ſucco. tritici inebrians. Oribaſius a calefaciēdo dicta ceruiſia.
Celematis.i. clematis vel clematides. ⁊ eſt ſecūda ſpēs trifoly quā Diaſ.deſcribit. Plini.lib.24.ca. .10. ī fine. ⁊ cap.15.in fi.
Celena ideſt cicuta.
Celes. i. ſtrangulus auis. Celtos idem.
Celeſtinus color quid eſt .l.color celeſtinus.
Cellia.i.ceruiſia ſic dicta a calefaciendo.Oribaſius Celea.
Celidoni⁹ lapis quid eſt.l. lapis celidonius.
Celidria ideſt alifon.

Caplm. CXLV.

Celidonia

lati.gre.chilidonion. arabi.vero hauroch. SERAPION lib.agge. cap. hauroch.i.curcuma.radix minoris ſpeciei hui⁹ eſt curcuma.nam ſunt celidonie due ſpecies.maior ⁊ minor.Et dicit aucto.Diaſco.Celidonion maior dicunt quidam ꝙ nominatur hoc nomine;eo ꝙ incipit apparere quando apparent hyrundines ⁊ deſiccatur quando recedūt ⁊ putāt aliqui etiam ꝙ ſic nominatur:quoniam quando excecantur pulli hyrundinum: deferat eis mater in hore hāc herbam ⁊ dat eis in cibum ⁊ reuertit ad eos viſus. Eſt planta hñs haſtam ſubtilē cuius longitudo eſt vnius palmi ⁊ plus ex qua egrediuntur ramuli non duri in quibus ſunt folia ſimilia folys barachion vel botraciō;niſi qr ſunt firmiora ⁊ molliora ⁊ albiora ⁊ color eoꝝ vergit ad colorez celeſtez ⁊ flores habet glaucos ſimiles florib⁹ herbe que dicit herbion ⁊ ſuccū coloris crocei. ⁊ ſapor eius eſt acut⁹ mordicans linguam mordicatione forti cū amaritudine ⁊ fortitudīe odoris. ⁊ radix ei⁹ deſup eſt vnica ſingularis ⁊ deſubtus plures ⁊ hz. ſemen ſimile papaueri dicti ceratices exiſtens in cornicellis ſubtilibus longis.in quib⁹ eſt ipſum ſemen ſimile papaueri.paꝝ tamen maius, ⁊ quod adminiſtrat ex planta eſt ſuccus ⁊ radix eius: ſed minor chilidonion eſt memithe vel memith. ⁊ eſt planta habēs altos ramos graciles quos habet ſuper virgaz ⁊ folia habet ſimilia folys herbe dicte papauer ceratices.i. cornutum: niſi quia ſunt rotundiora ⁊ minora ⁊ propinquiora albedini ⁊ pinguia habentia viſcoſitatem ⁊ mollia. ⁊ habet radicē cū radiculis egredientibus ab ea pluribus minutis ⁊ diſparibus longis annexis adinuicem ſicut ſpice frumenti nō exiſtentis ſuper terram naſcit prope aquas.

PLINIVS lib.25. capi.8.circa medium de celidonia. Minor celidōia eſt memith: ⁊ eſt herba ſimilis in folys ſuis herbe papaueris dicti ceratices:niſi qr ī ea eſt humiditas adherens manui ⁊ eſt propinqua terre ⁊ habet grauez odorē ⁊ multū ſuccū: cui⁹ color ē ſimilis colori croci.

GALIENVS.8.ſimpl.phar.cap.celidonia hec herba quarti gradus eſt calefacientiuz inchoātis maius autem ipſo.celidoniū tertij gradus eſt iā cōpleti in calefaciēdo ⁊ ſiccando. POSSE.GALIENVS abſterſiue fortis eſt ⁊ calide virtutis.quinimo ⁊ ſuccus eius ad augmentationē viſus eſt vtilis:in quib⁹ cernat groſſum quid ſecundum pupillā ⁊ diaforare indigent.vſi vero fuerūt quidā radice ⁊ ad eos qui obſtructionē epatis ⁊ icteritiā patiuntur ī vino albo dantes bibere.ſimiliter aūt maſticata vtilis eſt in doloribus dentiū.parum vero celidoniū acrius exiſtens magna vlcera citiſſime cuti cataplaſmatū ⁊ vngues leproſos eycit.expurgat vero ſuccus ei⁹ p nares ſufficiēter acris exiſtēs. DIASCORI.cap.de celidonia. Succus celidonie maioris melle addito in eramine coctus ſup carbones:oculoꝝ detergit maculas. folia radix ⁊ virga in vmbra eſtate ſiccant ⁊ ſicut crocus componuntur.radix ei⁹ aniſo mixta ⁊ vino albo bibita ictericis opitulat.folia ei⁹ cuz vino vt cataplaſma adhibita maculas detergūt:maſticata dentiū dolorē ꝓhibēt.Celidonie minoris virt⁹ eſt viſcida ſil'is amenoni.īpoſita vulnerat cutiz.ſcabiē detrahit. vngues leproſos excludit.ſucc⁹ ei⁹ radicis melle addito narib⁹ infuſus caput purgat.Eadē dicit Serap.cap.ꝓprio.aucto.Diaſco.lz p alia verba.
Celidonius dr lapis q eſt in ventre pulloꝝ hyrundinum.multi interdum in vno vētre inueniunt aly albi aly nigri aliqd rubedinis habentes.
Celogias ideſt herbena.
Celopraſſos.i.praſſium.
Celon ideſt teſtudo.
Celſa ideſt mora celſi.
Celſus quid eſt.l.Set.

Caplm. XCLVI.

Celtica.

gre.ara.ſimbel romana:latine vero ſpica celtica. DIASCORIDES ca.celtica naſcit in illirico nomen habens apud eos hoc. ⁊ in ſyria naſcitur ⁊ in italia habens fructus ſuper terraz breues ⁊ ſpiſſos.colligitur autez a ciuibus cū radicibus qui faſces faciunt quantū plena manu continere poſſunt. ⁊ ab alys faſces gallice appellantur.hec habet folia oblonga. ⁊ nō lata mellinum florem odorem circa ſe ſuauem continēs. vtilior eſt recēs odore ſuauis radicibus plena vel ſpiſſa. ⁊ non fragilis: que ſi talis fuerit ſimilis in virtute poterit eſſe ſyriace. ⁊ eſt ca. ⁊ ſic. habens naturam ſpice inde. ea debilior ſicca eſt alia nardus.i.celtica mōtana que naſcitur in ſicilia ſimilitudinez habēs in folys ⁊ ramis yringo:ſed ſpica breuior eſt ⁊ ſpinoſas radices mittens duas aut tres odore ſuaues ⁊ nigrioris coloris ſimilis affodilli radicibus. hec nec ſemen nec florez habet: ſed virtus eſt illi ſimilis p̄me. POSSE.DIASCORI. prima eius virtus diuretica eſt ⁊ ꝓdeſt iecoris tumori ⁊ ictericis cuz morbo regio:inflatiōes ſtomaci cum aqua vbi abſinthiū decoctuz eſt diſcutit:ſpleni medetur veſice ⁊ renibus vtilis eſt:ſed ⁊ morſibus venenatis cum vino data opitulat malagmatibus calidis ⁊ vnctiōibus miſcetur.
Celtos.i. aſtragulus auis. Celes idem.
Celubria ideſt ſaturegia.
Celudipion.i. matriſiluia
Celutrion. Celutitrion id eſt ciperus.
Cema ideſt miraſolis.
Cemabran ideſt rubea tinctorum.
Cemac ideſt ſanguinaria.
Cemaſcates.i.fragaria.
Cembrinfat ideſt luyula.
Cemebrō.i.palma chriſti.
Cemediū.Cemedriū. Codium.mocodium.idem.
Cemilation.i.atriplices.
Cemion harmeni. i. ciminum carmenum.

Cemoboletus ideſt laudabiliſſimus ⁊ eſt indeclinabile vtriuſque numeri generis neutri.
Cemobraſis ideſt vſnee.
Cemubat ideſt laudanuz.
Cemutrion ideſt ceterac.
Cenataſab ideſt faba lupi
Cenebraſion ideſt poliuz.
Ceneſis ideſt cinogloſſa.

Caplm. CXLVII.

Cenfarafab.

ara.gre.aſtaros.lati. vero yſopuz humidum. SERAPION lib. aggrega.caplo cenfarafab. ⁊ eſt pinguedo que eſt in lana que fit in hunc modum.Accipe lanam ſuccidam vel mollem ⁊ laua cum aqua calida ⁊ in ſole calido ⁊ exprime totum qd in ea eſt ex forde ⁊ pone fordiciem illā in vaſe habente orificium latum ⁊ proyce ſuper eaz aquam infundens ab alto cum impetu vt ſpumam faciat: deinde agita agitatiōe forti vt multam faciat ſpumam ſupra quam aſperge aquam marinam cuz impetu donec ſpuma ſedetur omnino. ⁊ tūc tolle pinguedinem ſupernatantez ⁊ pone in vaſe terreo. Deinde proyce in vaſe iterum aquam aliam ⁊ agita ſicut feciſti primo. ⁊ proyce ſuper ſpumam eius aquaz marinam. ⁊ dimitte ſedari ſpumam ⁊ collige eam ⁊ facies hoc quotiens ſpumā videris:deinde accipe pinguedinē quam aggregaſti ⁊ malaxa cuz manibus ⁊ ſi aliquam in eis inuenias fordē extrahe ipſam aquam agitando. ⁊ facias hoc totiēs donec videas ipſam albā ⁊ puram pinguedinem ſine admixtione alicuius rei: ⁊ cū hoc feceris pone in vaſe terreo ⁊ ſerua. Plinius lib.29.cap.2.

DIASCORIDES cap.de yſopo humida ſecūdum tranſlationem noſtrā.yſopi cerotum ē quaſi fordes ⁊ ſuccus lanarum ſuccidarum que hoc modo colligitur. lane ſuccide ⁊ fordidiſſime mox detonſe mittunt in vaſe aquā calidam habēte: ⁊ ſic accenditur ignis vt aliquid ferueat: deinde refrigeratur ⁊ quod ſupernatauerit in modū pinguedinis abraditur manu ⁊ vas ſtāneuz abſtergitur: ⁊ ſic ipſum vas repletur pluuiali aqua ⁊ coopertum tenui lintheo ad ſolem biduo ponitur. ⁊ ſic tertio die aqua delimpidatur ⁊ reponitur.Adulteratur cuz pinguedine ⁊ cera: ſed intelligitur ꝙ ſincerum odorem lane ſuccide ſeruat.

POSSE. SERAPION melior ex yſopo humida eſt illud quod eſt molle quando tangitur ſine aſperitate habens odorem lane ſuccide. ⁊ quādo diſſoluitur non apparet ibi aliqua groſſities ſicut in adulterata ⁊ virtus hui⁹ eſt calefactiua mollificatiua vlcerum induratoꝝ ⁊ proprie vlcerū matricis quādo miſcetur cuz melle ⁊ butiro. ⁊ quādo fit ſuppoſitorium cum eo ꝓuocat mēſtrua ⁊ expellit fetum ⁊ ſecundinā. ⁊ quādo miſcetur cum ſepo anatis confert vlceribus ani ⁊ vlceribus virge ⁊ teſticuloruz ⁊ exiſtētibus circa loca illa: ⁊ confert prurituī lacbrymalium oculi: ⁊ groſſiciei palpebraꝝ. ⁊ ponitur in vaſe nouo ſuper leuem ignez ⁊ dimittitur donec finiatur pinguedo eius ⁊ fiat cinis: ⁊ eſt cōueniens cinis in coliryis ⁊ medicinis oculorum. ⁊ cōfert morſibus venenoſis ⁊ fluxui ventris antiquo ⁊ vlcerib⁹ inteſtinoꝝ ⁊ abſindit fluxū menſtruorum ⁊ diſſoluit ſanguinem congelatum in ſtomaco. ⁊ quod ſumitur in potu mundificat vlcera pectoris ⁊ pulmonis: ⁊ quando miſcetur cum butiro ⁊ fit naſcale cuz eo poſt mundificationem matricis ⁊ prohibet impregnationem. ⁊ quando datur in potu mulieribus poſt partiuz facit eas adhibere ad impregnationem.
Cenion ideſt ciminum.
Cenoſiz grece euacuatio. Caſſius felix. capitlo de quartana.
Centanudra ideſt femina caricarum.
Cenſargia ideſt valeriana

Cap. CXLVIII.

Centaurea.

Centinen latie grece anuticen. ara. vero anturion. SERAPION libro aggregato capitulo anturio.aucto. Diaſcori. Centaurea maior habet folia ſimilia nuci regali lōga ⁊ viridia ſicut folia cauliuz in ſummitate gradatim inciſa.habet virgam ſimilem virge acetoſe. cuius longitudo eſt duorum aut trium brachioꝝ habens ramulos plures egrediētes ab vna radice ſuper quos ſunt capitella ſimilia capitibus papaueris nigri recentia tendentia ad lōgitudinem. ⁊ habet florem cuius color eſt ſimilis kalb. ⁊ ſemē ſimile cartamo intra florem eius flos eius eſt ſimilis lane. ⁊ habet radicem grauem:cuius longitudo eſt duoꝝ brachiorum ⁊ eſt plena humiditate ⁊ acuti ſaporis cum ſtipticitate ⁊ pauca dulcedine:cuius color eſt ad rubedinem tendens. ⁊ color ſucci eius eſt ſicut color ſanguinis ⁊ naſcit in terris ſoli expoſitis in mōtibus arboroſis ⁊ in terra pingui. Minor vero centaurea que vocat hanturion ſegeſegnir locis aquoſis naſcit ⁊ eſt ſimilis herbe ypericon aut pulegio montano:habet virgam vnius palmi quadratam:florem rubeum vergentē ad purpureitatē ſimilē flori plante que dicitur hābes ⁊ habet folia parua oblōga ſicut folia rute ⁊ ſemen ſicut granum frumenti. ⁊ habet radicez paruam in qua nullum eſt iuuamentum ⁊ in ſapore eius vicit amaritudo pluſquā aliud. ⁊ eſt in eo ſtipticitas pauca ⁊ virtus eius eſt que deſiccat ſine mordicatione.

DIASCORIDES cap.centaurea ſecūdum tranſlationem noſtraz.Centaurea maior quā multi narcan aut gentianā dicunt ⁊c̄.ſed falſo:quoniaz in.l.gētiana dicit ꝙ ſuccus centauree efficitur ſicut ſuccus gentiane.ergo centaurea non eſt gentiana vt multi dicunt. Similiter Diaſcori. vocat ſemotim capituluz de centaurea a ca.de gentiana.ergo nō ſunt idem.Dicit autem Diaſcori.Cētaurea abundat in licia ⁊ archadia folia habet ſimilia nuci regali viridia ⁊ oblōga ſicut cauliculi ⁊ rotunda ⁊ ſeriati exterius inciſa ſicut tres digiti: ⁊ virgā ſimilem lapatio duoꝝ vel trium cubitoꝝ longā.radix eſt illi multas virgas habens:in quibus capita ſunt ſimilia miconio ⁊ longa cum flore purpuraſtro ⁊ ruffo.ſemē ꝓfert ginco ſimile in ipſis floribus poſitum.radix eſt groſſa ⁊ grauis ⁊ fortis acerrime ſucculenta:qui ſuccus ſtipticus ⁊ viſcidus rubei coloris locis naſcitur pinguioribus ⁊ ſolanis abundans in peloponeſſo ⁊ elida:cuius ſuccus exiccatur ⁊ coquitur ſicut gentiana.Centaurea minor quam multi linoſiam dicunt fortiter deſiccat abſque aliqua mordicatiōe.nominatur etiam ab alys elleboritis ſiue amaratruz vel febrifuga. Naſcitur locis aquoſis ypericoni atqz origano ſimilis virgam habens perlongam anguloſaz. florem purpureum. ffolia minuta ⁊ oblonga ſicut ruta.ſemen ſicut triticuz ⁊ ſic oblonguz.radix eſt ei oblonga ⁊ inutilis guſtu amara.

GALIENVS.7⁰ ſimpli.pharma.capitlo de centaurea.Cētauree magne radix ſicut in guſtu qualitates contrarias habet ita in vtilitate operationis:ſed ſecūduz guſtum acris ſimul ⁊ ſtiptica apparet cum quadam breui dulcedine:ſecundū operationes vero acredo quedaz caliditatis opera oſtendit. Centauree parue radix quidem omnifariā inopatiua eſt: rami vero eius ⁊ maxime frondes qui in eis flores vtiliſſimi.dominat autez in eis amara qualitas modica ſtipticitate participans. ⁊ ꝓpter hanc complexionem fortiter multuz eſt hoc pharmacū abſqz mordicatione: quoniam autem omnia talia vltima ſunt multotiens dcm̄ eſt. ⁊ tunc nihil mirū rememorari tempus eſt vniuerſis que ſecundū partes energias eius pertranſeundo. PLINIVS cap.de centaurea. Alia maior alia minor.ſunt ambe calide ⁊ ſic.cōplexionis in ſecūdo.

POSSE.GALIENVS. Cētaurea magna prouocat menſtrua ⁊ embriones mortuos euellit ⁊ viuos corrūpit ⁊ educit:ſtipticat vo ea q̄ ſunt groſſe partis ⁊ terreſtris frigiditatis in gluctinādo vulnera ⁊ iuuādo eos q ſpuūt ſanguinez.dant aūt ⁊ de ea.ʒ.ij.eis quidē q febriūt cū aqua. eis qui ſunt ſine febre cū vino. ſecūdum autem virtutez

que ex omnibus qualitatibus in ſeſſionibus ⁊ vulſionibus ⁊ diſnie ⁊ antiquatis confert tuſſibus.non enim euacuare ſolum opoꝛtet in his quod eſt pꝛeter naturam: ſed ⁊ roboꝛare ⁊ vigoꝛare que expurgata ſunt ad eundez.igitur vtilis eſt que acerrima quādo nō ſola nec ſincera exiſtat:ſed vel dulcedini alicui permiſcetur. vel nō omnino amaritudini.foꝛtitudinem vero ⁊ violentiam non habebit permixta ei aliqua ſubſtantia eucrata . talis enim eſt que dulcis ad confoꝛtandum autem ⁊ cōgregandum ſtipticitas eſt neceſſaria.Eadem autem radicis ſuccus eius operatur:⁊ quidam pꝛo licio vtuntur hoc pharmaco. Ex centaurea igitur minoꝛi magna vulnera congluctinātur cum cataplaſmātur ipā herba adhuc recenti. ⁊ etiam difficile congluctinabilia vlcera conſolidat eo modo vtentibus. exiccat autem cū ꝯgluctinatiuis ⁊ ſiccatiuis permiſcentur virtutibus.quecunqꝫ enim ⁊ fiſtulas curare nata ſunt:⁊ durities ātiquas mollificat:⁊ male moꝛigerata vlcera ſanat.permiſcetur autem cum ſanantibus reumaticas diſpoſitiones in quibus optima pharmaca ſunt quecunqꝫ deſiccatiua foꝛtiter ſimul cum aliqua ſtipticitate nullam habent moꝛdicationem: decoctionem autem huius herbe immitunt quidam ſciaticis vt educant colerica ⁊ groſſa. ⁊ enim purgat talia. At vero quādo operatum fuerit foꝛtiter ſanguinea euacuās pꝛodeſt magis . ſuccus autem eius ſimiliter exiſtēs virtutis ſiccatiue abſterſiue pꝛedicta operari bene natus eſt:⁊ cum melle vngitur oculis.⁊ menſtrua appoſitus educit ⁊ embꝛiones : dant autē de eo bibere quidam ⁊ paſſis in neruis ſeu mouēte ⁊ deſiccante in reſpectu ſtant ea que emplaſtrata ſunt.at vero carum que iuxta epar obſtructionū eſt optimum pharmacū.bonum aūt eſt ⁊ ſpleni ſclirato extroꝛſuz appoſitū. ⁊ non minus ſi quis bibere voluerit. DIASCORI. Centaurea maioꝛ vires habet cum aliqua exaſperatione relaxantes.vnde totum ventrem purgat. radix aūt eius eſt candens ſicut ignis mollis fragilis cum ſucco ſubruffo ⁊ acri cum magna amaritudine.hec radix cōquaſſationibus vtilis eſt: pleureticis ⁊ diſnoicis maxime pꝛodeſt. tuſſim autem antiquaz compeſcit.aſmaticis emoptoicis ſingulare pꝛeſidium eſt nō febꝛiētibus cum vino.ʒ.ij . de radice eius datur febꝛientibus cum aqua.toꝛtionibus ⁊ cauſis ſtericis ſimiliter data pꝛodeſt.menſtruis imperat aboꝛſum facit in modum colliriȷ ſuppoſita.naz acredine ſua pꝛedictum facit. ⁊ fetum moꝛtuum expellit:⁊ viuum coꝛrumpit ⁊ extrahit.in hoc aūt ꝙ ſtiptica eſt plagas gluctinat.ad reumata iuuat.ſuccus oīa illa facere nouit. maxime vulneribus cicatricem inducit. paracoleſim facit . carnibus inciſis ⁊ in foco poſitis addita memoꝛāt ꝙ carnem in ſe coagulare facit.litiȷ vero exiccant: ⁊ pꝛo litio illam vendunt.Centaurea minoꝛ tunſa ⁊ impoſita viridis vulnera purgat.paracoleſim pꝛeſtat.cicatrices nō vulneribus recentibus ⁊ veteribus inducit.elixatura eius bibita coleram ⁊ humoꝛes pingues deponit.ſciaticis ano ſuppoſita ſanguinem pꝛouocat:⁊ doloꝛem illius mitigat. ſuccus eius melle addito caliginem oculis detergit . Aboꝛſum facit. neruis dolētibus fomento pꝛeſtat auxiliū. Plinius lib.25. cap.6. SERAPION lib.aggrega.capi.de centaurea maioꝛi ⁊ minoꝛi eadē dicit aucto.Diaſco.⁊ Halie.que hic dicta ſunt licet per alia verba.Et idem aucto. Aben Meſuay . Pꝛopꝛietas radicis centauree maioꝛis eſt que laxat flegma viſcoſum ⁊ coleram ſimilez fecibus ⁊ confert ſciatice quando ſumitur in potu aut fit cliſtere cum ea.Et idē aucto.Alcanzi.laxat flegma laxatiōe foꝛti ⁊ aquam citrinā cum foꝛtitudine.Et doſis eius eſt in potione.ʒ.ij.⁊ in cliſteri.ʒ.iiȷ.cum oleo ſiſamino. dicunt pꝛeterea magi.ſi cētaurea pmixta fuerit cum ſanguine vpupe ⁊ melle ⁊ ponatur in lucerna credēt aſtantes ſe maximos foꝛe . Et ſi fuerit hec in nocte in ſereno poſita videbunt vbiqꝫ ſtelle diſcurrere. hec pꝛeterea in cataplaſmate naribus alicuius appoſita fugiet is pꝛe nimio timoꝛe ſine cauſa.hec repperi in margine cuiuſdā Serapionis antiquiſſimi quare hic placuit ea addere.

Centeſis ideſt foꝛamen rotundum.
Centiuerlia ideſt aſara.
Centuſerea idem.
Centonica eſt planta magnitudis abſinthiȷ.Sceha.ſ.⁊ eſt ſpēs abſinthiȷ. Hali.6.ſimpli. phar. cap. de Abꝛotāo in fi. hn̄s folia minuta ſicut polium montanuz ⁊ alba faciēs floꝛes citrinos ad ſimilitudinem folioꝛuz cotule fetide amari ſapoꝛis. virtus eius eſt interficiens v̄mes mirabiliter . aliq ex grecis vocant arboꝛē. xilocaracte centonicā.
Centrias eſt quedam ſpecies ſerpiginis.
Centris.Centrix.i.conſolida minoꝛ vel media .
Centrofagia . i. pulegium.
Centron ideſt punctiōes . Alexānder.
Centrum galli . gallitricū. galli chꝛiſta.i . gerebotanū p quo.l.ſideritis.ſclareta . Alectoꝛolophos. Plini⁹ lib.27.ca.5. in fi.
Centuculus. Plini.lib.14. cap.15.verſus fine.
Centumcaput quid eſt lege aſtaruticon. (cri.
Centū grana ē herba can
Centuz neruia.quid eſt lege arnogloſſa.
Centūnodia. ſanguinaria. pꝛoſerpinata poligonia: geniculata. lingua paſſerina.coꝛrigiola:lentacantu poligonatum.iſſiadā. idem pꝛo:qua.l. harſiarhay.virga paſtoꝛis. Auerroys.5.colliget vocat eaz caudam equinam.
Centuſerea.Centiuerlia.i. aſara.
Ceofolium.i.cerefoliuz.
Ceofoꝛbon.Ceofoꝛbion.i. eufoꝛbium.
Ceon.gre.ſcrotum . Oſeū. Coꝛnelius celſus.
Cepazir eſt ſimilis ſquille. ⁊ pꝛo ea ponitur : ſed debilioꝛ eſt ea.
Cepa canina.i.narciſcus.
Cepe bauoſum.i . narciſc⁹. Din⁹ p̄mo ca.ſup Meſ.
Cepea.Diaſco.ca.cepea. ſimilis eſt andragne: ſ3 nigrioꝛa folia habet. radix eſt illi tenera. POSSE. Diaſco.folia eius cum vino bibita ſtrāguriȷs ⁊ veſice ſcabioſe medent̄ maxime ſi cuz dulcoꝛe radices eius fuerit cocte ⁊ cū radicibus ſperagi.
Cepe azit.vl̄ cepe ſilueſtre .i. cepe canis.vel aratillus.⁊ eſt ſimile ſquille . ē cepe cuius bulbus ē paruus exterius quaſi rubeus: intus vero albus: cuius folia ſunt ſicut folia croci.⁊ dicitur de eo ꝙ ē venenoſuz: ſed qꝛ nullaz efficaciā h3 in medicina auctoꝛes d̄ eo nō loquūt̄
Cepe marinum.i.narciſc⁹. Cepa canina.
Cepe muris.i.ſquilla ppterea : qꝛ interficit mures. ara.hauſil. Auſel. Aſthil.
Cepe ſine eunicis quid eſt lege baſal alzir.
Cepe vſuale.quid eſt.l.baſal. Pli.lib.19.cap.6.
Cepha.i.caput. ide cephalea.i.doloꝛ capit] microphalea .i. caput muſce.a miſus quod eſt muſca ſiue vnū ⁊ cepha quod eſt caput.item a cepha dicitur cephalipida . i . pena vel doloꝛ capitis.
Cephalicon eſt quedā confectio ſic vocata.
Cephalicam ideſt ouū galline.
Cephalargia.i. doloꝛ capitis ⁊ differt a cephalea. naz cephalea eſt capitis doloꝛ qui multo tempoꝛe tenet . cephalargia eſt recens doloꝛ capitis cauſatus eſtu aut vino ⁊c . ⁊ cito reſoluitur.
Cephaloci.i.poꝛrus qui vocatur aratillus.
Cepia ideſt alleluia.
Cepitia ideſt ſcalongia.Ceputia.
Cepizir ideſt pſillium.
Cepioꝛ.Cepoꝛ.i.cartamus
Cepopharſon ideſt menta ſtrum.
Cepugarot.i.gariofilāta.
Cepulgu.i.cephalionus.
Cepuſtoꝛ.i.ceterac.

Capl̄m. CXLIX.

Cera ppoleos gre. ara.mum.lati.vero fex aluearis apum. GALIENVS.8. ſimpl̄c. phar.ca. ppolis.i.ppoleos abſterſiue:eſt non aūt valde foꝛtis virtutis attractiue autem ſufficienter. foꝛtis eſt eniz ſubtilis partis in ſubſtantia.calefacit autem in ſecūdo. iam complete.⁊ in tertio incipiente. DIASCORIDES capitulo de cera. pꝛopoleos vtilis eſt ruffa ⁊ odoꝛata ſicut ſtorax.⁊ mollit nō valde quā manibus ſi volueris duces vt ſtoꝛacem virtus eſt ei calida ⁊ epiſpaſtica.i. adiutoꝛia recoꝛpoꝛatiua ⁊ emollitiua. POSSE . DIASCORI. Infixos coꝛpoꝛi ſtipites eiȷcit.fumigatōe oꝛi apto tuſſib⁹ veteribus medet̄ .zernas emendat.hec in vaſis apum inuenitur vbi apes coꝛpoꝛa fricant.vires habet ſimiles cere:ſed efficacioꝛes.naz calefacit nimis: ⁊ piectoꝛiā ⁊ extenuatoꝛiam habet ſubſtantiam.l.pꝛopoleos.

Ceracoꝛidoi.Ceracleacoꝛidias. i . coniunctiue que ſunt ſupꝛa coꝛneā vel eſt ipſa coꝛnea tunica.
Cerade arcoconda.i.tunica coꝛnea.
Cera.quid eſt.l.vamacha.
Ceras.keras . gre.i.coꝛnu. inde ceraſtes . ſm̄ alios ſtaphilina agreſtis ideſt paſtinaca.
Ceraſes.Ceraſtes.Ceraſt] eſt qdā ſerpēs coꝛnutus.
Ceraſum ſilueſtre . quid ē lege mabalep.
Ceratonia.i. arboꝛ xilocaracte.Ha.6.ſim.phar.
Cerapentica.gre.curatiua p.k.meli⁹.vn̄ cerapēticū negociū.i.liber curōnuz.

Capl̄m. CL.

Ceraſum eſt fructus.Ceraſus eſt arboꝛ.⁊ eſt fructus qui ara. vocatur ceraſie.grece ⁊ latine ceraſa.⁊ aliq vocat̄ ea grana regū. SERAPION. lib.aggre.cap.ceraſie.i.ceraſa.⁊ dicunt ꝙ ſunt grana magna ſimilia pꝛunis ⁊ ſunt in oꝛiente ⁊ eſt granū reguz . Et eſt illud qđ eſt apud nos.Et auctoꝛi.Halie.ſunt ex eis dulcis pontica ⁊ acetoſa ſicut inueniūtur mala granata ⁊ poma ⁊ ipſoꝛum dulcium ceraſoꝝ quecunqꝫ nedum maturata ſunt quedam quidem ſufficiēter pontifica ſunt quedam autem accida ſimilia ſunt moꝛis:ſed in moꝛis quidē nō maturis accida qualitas dominat̄ pontica. In ceraſis vero ſemper. POSSE.SERAPION.dulcia deſcendunt ſtomaco cito ⁊ iuuamentum quod inferunt ſtomaco paucum eſt ⁊ pontica faciunt contrarium eius. Acetoſa vero deſiccant flegmata ⁊ ſuperfluitates ſtomaci plus ꝙ̄ pontica ⁊ cauſa huius eſt:quia in eis eſt res incidens ⁊ conferunt̄ ſtomaco flegmatico ⁊ pleno ſuperfluitatibus. In arboꝛis vero gūmi eſt cōmunis virtus cuz omnibus viſcoſis ⁊ immoꝛdacibus pharmaciȷs pꝛopterea in ea eſt virtus medicinarum inuiſcantium ſine moꝛdicatione . ⁊ ideo conferunt aſperitati canne pulmonis.⁊ eſt in eo virtus ſubtilians. ⁊ ideo conferunt lapidi quando bibūtur.
DIASCORIDES cap.de ceraſis.Ceraſum viride pomum ventrem humectat ⁊ pꝛouocat.aridum ſiccat ⁊ detinet.ſtomaco viride cōtrariuz. ſiccum inquā vtile accipitur.hoc quidam extimant vrinam mouere.a nō paucis auctoꝛibus traditur:ſi mane recētia cum ſuis nucleis deuoꝛata ſūt.aluū tā copioſe fluere vt ex eadē cauſa etiā moꝛbo pedes implicati liberētur . fit ex eis diaceraſeon . quod omnibus eſt notū.Halieno placet nō vnaz in omnibus ceraſeis pomis eſſe virtutem. nam in quibuſdaz auſterus ſapoꝛ ⁊ in quibuſdaz calidus ⁊ quibuſdam dulcis apparet. ⁊ vult auſtera ad hoc valere vt ventrez reſtringant ſtomacum vero cōfirment. acida indicat flegmate abundātibus ſtomacis optima.nā magis ſiccant ⁊ graſſitudinem denſioꝛis humoꝛis incidūt. dulcia ſtomaco aduerſa pꝛonūciāt citius tamē per inteſtina defluere. Hummi quod trūcus illachꝛymat exaſpatas arterias optime lenit:ſi in vino veteri det̄ in ſolutione reſolutū ſimili modo datū faſtidiū ſtomaci nauſeantis auertit.⁊ de facie feditatem palloꝛis excludit cū mero hauſtuz calculos quibus etiā veſice canalis obſtruit̄ in arene puluerē ſoluit.

gūmi ceraſi

Ceraſga ideſt herbena.Ceritia.idem.
Cerbaren.i.galanga.
Ceracia.i.carnub . Carnubium.Stephanus.
Ceratia herba. Plini⁹ lib. 26.cap.8.ante medium.
Ceratium.i. kirat pondus ⁊ ſemen ſilique.
Ceraunia.i.arboꝛ. ſiliquarum. Plini⁹ lib.13.cap.8.
Cereas.i.paſtinaca.
Cerebꝛum. p eo.l . deuna.
Cerefoliū quid eſt. l.apiū.
Cerſe kerſe arabice ideſt coꝛtex arboꝛis.
Ceritia. Ceraſga.i.herbēa
Cerinta herba. Plinius libꝛo.21.capl̄o.13.
Cerner ideſt cribꝛare cernuclare.
Ceroferos.i.dens caballinus ⁊ eſt iuſquiamus.
Cerona.i.affodillus.
Ceroneum.dcm̄ eſt a cera quaz recipit: vel eo ꝙ vt cera ductile ſit.
Ceropica eſt ſoꝛdicies que egreditur de auribus lege vaſachi.
Cerotas vocāt neruos ceruicis ad caput ſuſtētādū appoſitos.Coꝛnelius.
Cerotū dr̄ a cera: qꝛ omne cerotū recipit ceram vel aliqd loco cere . ⁊ ē quodam medium inter vnguentum ⁊ emplaſtrum ſpiſſius vnguēto ⁊ liquidius emplo̅ . ⁊ ſimpliciter pꝛolatuz capitur pꝛo ceroto. Hali . quod fit ex oleo roſa.⁊ cera.Halie.libꝛo p̄mo de ſimplicibus. capitl̄o pꝛimo diſtinctionis ſecunde.
Cerotarium idem.
Cerotum yſopi ideſt yſopi humidum.
Cerſeus.i.tribulus.
Cerſialthebel ideſt chaſialckel.
Cerſimus. i.egritudo que eſt magnitudo virge.
Ceruaria vl̄ ceruicellum: quid eſt lege eleboſcos . elafon aceruo qui grece dicitur elafos.
Ceruda ideſt radix afficis vel ipſum ſemen.
Ceruiſia camum.i.foca.
Ceruix ideſt oſſa colli.
Ceruleus coloꝛ.ſm̄ pliniū grece heluus.fuluus. flauus.kianeos. cianeus . i. azullinus celeſtis. venetus ⁊ maris.
Ceruſa quid eſt.l .affidhegi.pſimithium.⁊ eſt erugo plumbi.
Ceruſt ē ſerpēs coꝛnutus.
Ceruta.i.pulicaris.,⁊ ceruta ē qđdā vnguentū fcm̄ ex cera ⁊ aliȷs rebus.
Ceruis.pꝛo eo.l.latamie.
Ceſas.Ceſaſtis.Ceſtras .i. gladiolus dexeris.
Ceſacum ideſt betonica.
Ceſtrus.i.ſemperuiua.

Capl̄m. CLI.

Ceſmes vel heſmes . vel criſomula arabi . grece microteca vel mela perſica. latine vero coꝛula vel barioca. fructus iſte eſt omnibus notus.
SERAPION lib.aggrega.virtus eoꝛuz eſt fri.⁊ hu. in ſecūdo.nam ppoꝛtionātur perſicis. Et idem aucto.alcanzi.laxant coleram ⁊ generāt humoꝛes groſſos. Et idē aucto. Raſis.Quidā patiebat̄ fumoſitates ab aliquo humoꝛe exiſtente in ſtomaco ſuo.⁊ dedi ſibi aliquibus vicibus de criſomulis recentibus ⁊ ſedatus eſt ille fumus ⁊ ego nō credo ꝙ reperiatur cibus aliquis frigidioꝛ ⁊ magis ſtomaco iuuatiuus calido ꝙ̄ ipſa.⁊ ideo faſtidium tollunt. AVICENNA lib.ſecūdo cap.de criſomolis.melioꝛa ſunt armena.nō eni cito aduenit eis coꝛruptio ⁊ acetoſitas ⁊ cum ſumuntur criſomola opoꝛtet vt accipiatur maſticis ⁊ aniſi equaliter.ʒ.i.vſque ad.ij.cum vino puro: aut vino de paſſis parum ⁊ mellis.ſunt frigi.⁊ hu.in ſecūdo.⁊ oleū nucleoꝝ eoꝛum eſt cali.⁊ ſic.in ſecūdo. eoꝝ humoꝛ eſt facilis putrefactionis : ⁊ eoꝛuz infuſio ſedat ſitiz. ⁊ criſoꝛciola quidem ſunt cōuenientioꝛa ſtomaco ꝙ̄ perſica ⁊ armena nō coꝛrumpunt̄ in ſtomaco.neqꝫ aceſcunt velociter.ex eis vero que expellunt eoꝛum nocumentuz eſt vt pꝛimo ſumatur aniſum ⁊ maſtix cum miua aut vino de paſſis ⁊ cōficiant̄ cum melle puro.oleū nuclei ipſoꝛum etiā confert emoꝛoidibus grauāt criſomola pꝛopter

velocitatem ſue putrefactionis. veꝝ infuſio ſiccoꝝ ꝯfert febribꝰ antiq̄s. IO. MESVE in antidotario ſuo. Oleū de criſomolis ſedat dolorē ani ⁊ emorroidaruꝫ. ⁊ reſoluit tumores vlceꝝ. ⁊ impedimentū lingue ⁊ dolorē auriū.

Ceſmi. ſimilis ē ferule hñs ſemē albū ſimile lēticule.
Ceſoras. i. iuſquiamus.
Ceſta arauna. i. larduꝫ.
Ceſtris. i. gladiolus. ⁊ ceſtris. i. ſemperuiua.
Ceſtron. Ceſtronales. i. betōica. a Dia. Pſitotrifon. dr̄ in fridis locis naſcit̄. hāc romani vectonicā dicūt. Gal. 6. ſim. phar. Ceſtrū herba ē haſtā hñs tenuē lōgā vno cubito q̄dratā folia lōga ⁊ tenuia. ſilr̄a orio obrotūda diuiſa odorata ⁊ maiora ad radicē folia īfinita: ſemen eiꝰ vt ſpica ſil'e timbre ⁊ radices tenues ſunt ſic̄ elleborus folia eiꝰ ſiccant̄ vſui neč'ia. Macer dicit caſtrū. Ste. ceſtro dr̄ eſſe buſtā abezeū. Pli. li. 25. ca. 8. poſt p̄ncipiū.
Ceſtrum ruſtici ideſt tabanus.
Ceſus ideſt ypericon.
Cetarobin ideſt vſnee.
Cetaurus. i. ſiſimbrium.
Ceterac ideſt citrac.
Ceterach eſt herba q̄ in muris hūidis naſcit̄ quā qdaꝫ putant eſſe verā ſcolopendriam lꝫ falſo: qm̄ dicit ꝙ ſimilatur ſcolopēdrie venenoſe. p qua. l. Aplenon.
Cethie. i. kakabre.
Cethrus. i. milium.
Cetibrion. i. agnus caſtus.
Cetidros. i. meliſſa.
Cetifas. i. ſtichados.
Cetkumiere. i. pruna arbor. ⁊ eſt arbor pruni.
Cetos. cetros. i. citrum.
Cetri ideſt folium.
Cetron ideſt milium.
Cetrops. i. īuerſatio palpebre ſupioris. Demoſt.
Cetroſcaria ideſt nixa.
Cetura ideſt timiama.
Ceufud. Ceufund. i. eritiꝰ terrenus. l. iricius. fead.
Ceugadifinꝫ. i. berbena.
Chabat. i. ozimum.
Chabati ideſt malua.
Chabel ideſt vulpis.
Chach ideſt citrullus.

Capitulum. CLII.

Chachille ara. gre. azaꝫ. lati. vō ſoldana vel ſoldanella. SERAPION. lib. aggre. ca. chachille. Chachille eſt herba ſimilis vſnen: niſi q2 eſt maior. ⁊ hoīes quidē comedunt eam cū ficubus ſicut comedunt̄ alia olera. ⁊ folia eius ſimilant̄ folijs naſturtij. ⁊ ipſa eſt amplioris hūiditatis q̄ꝫ cicera ⁊ magis aquoſa. Et idē aucto. habix. Chachille orit̄ in ſterquilinijs. ⁊ ē herba ſimilis vſnen ⁊ nō eſt vſnen. ⁊ in ea eſt aliq̄ caliditas propter ſuam ſalſedinē. ⁊ eius ſalſedo eſt ſalſedinis baurach. ⁊ hꝫ ꝓprietatem laxādi aquā citrinā cū bibit̄ ex ea aqua eius: ⁊ nō opꝫ ꝙ buliat ſuper ignem: q2 amitteret virtutē: ſed detur in potu de eius ſucco ſine ebulitōe ⁊ quātitas q̄ datur de ea ē ab vna tertia. lib. vſque ab duas partes. lib. cum. ʒ. x. zuccari albi aut rubei fortis rubedinis. qđ eſt q2 rubeū cuꝫ lebleb ⁊ cū fumoterre ⁊ cum cathille fortioris virtutis eſt q̄ꝫ albū. Et idē auc. Iſaac benarā. Chachille ē herba ſimilis cicute in opatōe ſua ⁊ eſt ca. ⁊ ſic. cuiꝰ ꝓprietas eſt ꝙ aufert eructuatiōes corruptas ⁊ aq̄ eius purgat aquā citrinā: ⁊ ꝯfert tumoribꝰ ventris ⁊ debilitati epatis ⁊ eſt ꝯueniēs nutrimento: ⁊ hꝫ opatōeꝫ in ſtomaco ꝓpter viſcoſitatē paucā q̄ eſt in ea. Et ideꝫ auc. Aben Meſuay. ꝓprietas eius ē laxare aquā citrinā ſubito. Et doſis eiꝰ ē a quatuor ptibus. lib. vſqꝫ ad. ij. partes abſqꝫ ꝙ buliat. Et idē auc. Raſ. purgat aquā citrinā ⁊ ꝓuocat vrinam.

Chadia vel catua ideſt caputia.
Chaiaſum. i. ſuperiora foramina naſi.
Chali ideſt alcali.
Chalbanum. i. galbanum.
Cham. i. baſilicon. ⁊ cham eſt quoddam flumen in quo inuenitur aſpaltuꝫ.
Chameb ideſt vua.
Chamelea. i. cardus maior. ⁊ eſt camelea.
Chameleuci ideſt ſigilluꝫ ſalamonis.
Chamerops. i. Mithridatia. Pli. li. 25. ca. 6. in p̄nº ⁊ lib. 26. cap. 7. in fine.
Chamirti. i. ebulus.
Chamucalchapar. i. capparus.
Chameleon. i. cameleon.
Chamus. i. fermentum.
Chamebalāos ideſt raffanus aggreſtis.
Chanuchāuidē. i. anuiden
Chanucſebech. i. anetum.
Chananc. i. celidonia.
Char ideſt maus.
Chamokelas. gre. calādrinus auis.

Caplm̄. CLIII.

Chardel. ara. gre. vero ⁊ lati. ſinapis. Sinapis duplex eſt ſpēs. vna eſt cuius ſemina exterius ſunt ſubnigra. interiꝰ vō alba. Alia cuiꝰ ſemina interius ⁊ exteriꝰ ſunt alba. ⁊ hñt vnā virtutē: ſꝫ p̄ma ſpecies eſt acutior ſcđa. ⁊ componit̄ ſinapis a ſemi ⁊ napus. vnde ſinapis. i. ſemi napus: q2 tenet mediū inter ſinapim ⁊ napum. eſt ca. ⁊ ſic. in medio q̄rti gradus. SERAPION. lib. aggre. cap. chardel. aucto. Diaſco. Chardel. i. ſinapis. ⁊ eſt eligēdū qđ nō eſt nimis ſiccū nec extenuatū. ⁊ hꝫ granum groſſuꝫ: ⁊ ſi frangit̄ ē albū interiꝰ ⁊ eſt humidū. nam iſtud tale eſt nouū bonū. Idē auc. Ga. eſt ca. ⁊ ſic. in q̄rto. Pli. li. 20. ca. 22. in p̄ncipio. AVICENNA lib. 2º. cap. de ſinapi. Sinapi ē ca. ⁊ ſic. in. 4. POSSE. SERAP. virtꝰ folioꝝ eſt ca. vlceratiua. ⁊ ꝓpter hoc pungit multuꝫ qñ terit̄ ⁊ miſcet̄ cū radice enule ⁊ dimittitur ſup locum p ſpaciū hore: ⁊ ꝯfert ſciatice vlceroſe ⁊ ſpleni ⁊ linit̄ cū eo ſcabies vlceroſa ⁊ aufert maculas vnguiū. ⁊ ꝯfert qñ radix eius ſuſpēdit̄ in collo hñtium dolorē dentiū. nam ſedat eū. Idē auc. Diaſco. Sinapis virtꝰ eſt ca. ⁊ ſubtiliat. ⁊ attrahit qñ maſticat̄ ⁊ qñ teritur ⁊ miſcet̄ cum aq̄ ⁊ tēperatur cū ydromelle ⁊ fit inde gargariſmus ꝯfert apatibꝰ radicis lingue. ⁊ antiq̄ aſpitati pulmonis facto cū eo gargariſmate: ⁊ qñ fit cū eo empl'm cum rebus ꝯueniētibus ad hoc reſoluit ſcrofulas: ⁊ qñ teritur et applicat̄ naribꝰ cōmouet ſternutatiōeꝫ et cōfert epilēticis excitās eos et mulieri q̄ patitur ſuffocationē matricis. ꝯfert litargic qñ fit empl'm cū eo ſup cap̄. poſtq̄ꝫ feciſti capillos eiꝰ abradi. et qñ admiſcet̄ cū caricis. et ponitur ſup cutim donec rubeat ꝯfert ſiatice et duriciei ſplenis ⁊ ē ꝯueniēs ꝓp̄e doloribꝰ antiq̄s. qñ volumus attrahere aliquē humorē ad exteriora: et quādo fit empl'm cū eo curat alopitiā: et qñ miſcetur cū melle et adipe aut cū cera et oleo diſſoluta mūdificat faciē: ⁊ aufert maculā ſeu liuorē qui fit ſub oculo: et coquit̄ cū aceto et linit̄ cū eo ſcabies vlcerata et empetigo. et quādo teritur groſſe et dat̄ in potu confert febribus piodicis. et ꝯfert grauitati auditus et tinnitui auriū. et quādo teritur et miſcet̄ cū aqua et melle et fit inde collirium confert obſcuritati viſus et pruritui palpebraruꝫ.
AVICENNA. Sinapis incidit flegma et oleuꝫ eius eſt calidiꝰ oleo raffani. et fugiunt ex fumo eius oīmes venenoſi. et illa q̄ ē ſilueſtris generat humorē malū ⁊ in ipa ſunt abſterſio ⁊ reſolutio. Et hoīes quidā comedūt folia eiꝰ et radicē eius elixatā et mundificat faciē et aufert occultationē et veſtigia ſanguinis mortui. Et ſilueſtris ē bonum empl'm ſordiciei et exiccat linguā et cōfert alopitie et reſoluit apoſtemata calida et omne ap̄a antiquū. et ponitur cuꝫ caulibus ſup ſcrofulas et confert ſcabiei et empetigini et cōfert ad dolorē iuncturaꝝ et ſiatice et mūdificat hūiditates q̄ ſunt in capite et fit ex ea empl'm capiti eius q patit̄ litargiā. Et aq̄ eius diſtillat̄ ad oēm doloreꝫ auriū et molaris. et ſimil'r eius oleū et ꝓp̄ie quādo decoquit̄ in ipſa aſſa et eſt ex medicinis aperiētibus colatorij opilatōeꝫ. Et dixerūt quidā ꝙ ſi bibatur a ieiuno intellectuꝫ efficit bonū. Et adminiſtrat̄ in alcohol oculi ad pannū ⁊ aſperitatē ſi teratur et bibat̄ cū aqua mellis aufert aſperitatem antiquā in cannā pulmonis et extenuat ſplenem. et facit ſitim et confert prefocationi matricis et facit deſiderium coitus.

Charmel ideſt cicuta.
Charos. i. ſubet. qđ ſtuporē virilē poſſumus dicere. Alexander cap. de litargia. Paulus ingt fit de eadē mā cū

litargia. differunt aūt. q2 hanc febris p̄cedit. litargiā vero ſequit̄. Gal'. 8. memiri. cap. 6. ⁊ 12. terap̄. cap. p̄mo.

Charis. Caris ideſt alcaris. Alcharis.
Charatin eſt granum paruuꝫ ſimile cardamomo.
Charnub. i. ſiliqua. ꝓ qua lege charliub.
Chaſſacon. i. calaris.
Chas. Scaſſia. i. lactuca. Stephanus.
Charopos vel karopos eſt color qualis velleruꝫ camellorum ſubalbidorū. Theophilus.

Capitulū. CLIIII.

Chaſialchel. ara. gre. orchis vl' afrodiſia vl' papiſmon. lati. vō teſticlus vulpis vl' ſatirion vel leporina. SERAPION. lib. aggre. ca. chaſialkel ſunt eius duo genera. vnū hꝫ radicē ſeu teſticulos albos ⁊ vocat̄ chaſialkel. Aliud vero habet teſticulos rubeos deforis: intus vō albos: ⁊ vocat̄ chaſiaabel. Primū genꝰ ſatirionis vocat̄ teſticulus canis: ⁊ gre. kinoſorchis. ⁊ eſt planta q̄ hꝫ folia extenſa ſup terrā ꝓp̄e ipſam ⁊ ortꝰ eſt ex radice vnius ſtipitis. ⁊ folia eius ſunt ſil'ia folijs oliue: niſi q2 ſunt ſubtiliora eis ⁊ lōgiora ſup terrā extenſa. ⁊ longitudo eiꝰ eſt fere in longitudine vnius palmi. ⁊ florē hꝫ coloris purpurei. radix eiꝰ eſt ſil'is radici bulli: niſi q2 ē tendēs ad longitudinē ⁊ ſubtilitatem. Et eſt duplex ſicut ſunt due oliue in figura. vna inferiꝰ ⁊ alia ſupius. vna plena ⁊ alia vacua rugoſa: ⁊ comedit̄ radix eius elixata ſicut bulbꝰ. ⁊ iſte dr̄ ſatiriō quo oēs cōiter vtūt̄. Et ſubdit. Secundū vō genus ſatirionis hꝫ duas ſpēs. vna eſt q̄ vocat̄ arabice chaſialhabel. ſiue caſialchaleb. i. teſticulus vulpis ⁊ vocat̄ ſil'r catharich ⁊ nominat̄ hoc ī greco trifoliū: q2 plurimū qđ de eo naſcitur eſt hñs tria folia declinātia verſus terrā. ⁊ ſimilant̄ folijs acetoſe maioris aut folijs lylij: niſi q2 ſunt minora eis ⁊ in teſticulo ſuo ē rubedo declinās rubedini ſanguinis: ⁊ hꝫ ſtipitem ſubtilē longitudine vnius brachij: ⁊ hꝫ florē ſimileꝫ floribus lylij albi in figura. ⁊ radix eiꝰ ſimilatur cepe bulbi in figura ⁊ eſt in magnitudine mali exterius rubei coloris interius albi ſicut ouū. ⁊ qđ de ip̄a adminiſtrat̄ eſt radix. Pli. lib. 26. cap. 10. circa p̄ncipiū. GALIENVS. 8. ſim. phar. ca. de teſticulo canis ſm̄ tranſlatōeꝫ arabicam. eſt dulcis radix eius ⁊ virtꝰ eſt eius ca. ⁊ hu. niſi q2 in hūiditate eius eſt inflatio ſupflua ⁊ incitat libidineꝫ. GALIENVS. 8. ſim. phar. cap. ſatirion. ſm̄ tranſlationē grecam. Satirion vel trifolium hu. eſt ⁊ ca. complexionis: quocirca ⁊ guſtantibꝰ ipꝫ videt̄ dulce ⁊ ventoſam humiditatē poſſidet. ⁊ ꝓpterea ꝓuocat ad venerea. hoc aūt ⁊ radix huius efficere nata ē. vt quidā ſcribunt etiam epiſcotomū ſanat cū vino nigro auſtero bibitū. Et idem ſm̄ tranſlatōeꝫ arabicaꝫ de teſticulo canis. radix eius eſt duplex ſimilis radici bulbi. vna plena. ⁊ ſapor illius radicis que eſt plena eſt dulcis multe humiditatis ⁊ ſupfluitatis inflatiue que quādo bibit̄ incitat libidinē. ⁊ alia mollior ſiue vacua que habꝫ complexionē q̄ declinat ad caliditatē ⁊ ſiccitatem. ⁊ eſt in ea humiditas digeſta digeſtiōe completa. ⁊ ideo cōtingit ꝙ cū hoc ꝙ nō incitat coitum facit contrariū ⁊ abſcindit euꝫ ⁊ iſte ambe radices comedunt̄ aſſate ſicut comedit̄ radix bulbi. DIASCORI. ca. orchis ſm̄ tranſlatōeꝫ nr̄am. Orchis. i. ſatirion dicitur de radice eius ꝙ ſi vir comedit partem maiorē eius generat maſculos ⁊ ſi minorē comedit generat feminaꝫ. Et qđ mulieres partium italie dant tritam cum lacte capraꝝ ad incitandū libidinē ⁊ quelibꝫ ipſarum habet operationē contrariam alterius quando bibitur. Naſcit̄ in locis petroſis ⁊ arenoſis. Et idē aucto. Archiſalie. Alia eſt ſpecies quā nominant quidaꝫ ſandachias ꝓpter ſuum iuuamentū magnū. ⁊ eſt herba habēs folia ſimilia folijs porroꝝ: niſi q2 ſunt latiora ⁊ eſt humiditas in ea que adheret manui. habēs haſtam longaꝫ circa longitudinē vnius palmi ⁊ habet florē purpureū. ⁊ radiceꝫ ſimilē teſticulis. GALIENVS. 8. ſim. pharma. capº. orchis quā ⁊ ſerapicidam vocāt ſm̄ tranſlationē grecam in ſapore iſtius ſpeciei: ſupple vltime dicte aucto. Archiſalie eſt ſtipticitas. ⁊ virtꝰ eius eſt ſiccior virtute radicis que dicta eſt prius. ⁊ propter hoc etiā nō ita confert in coitu ſicut predicta ⁊ deſiccat̄ ⁊ eſt adhuc ſiccior. virtus eius eſt etiā que reſoluit apoſtemata inflata quādo ponitur ſuper ea ⁊ mūdificat exituras ſordidas ⁊ curat heriſipillā. ⁊ q̄ꝫdo eſt ſicca curat apoſtemata fraudulēta putrida. ⁊ q2in ipſa eſt ſtipticitas retinet ventrem qñ bibitur.
DIASCORI. Quādo de iſta ſpecie fit emplaſtrum ipſis teſticulis reſoluit apoſtemata flegmatica eorum ⁊ mūdificat vlcera ⁊ formicā ⁊ aperit emoroidas. Et quādo fit emplaſtrum cū ea ſedat apoſtemata ca. ⁊ ſi adminiſtratur ſicca prohibet dilatationem vlceꝝ ⁊ abſcindit putredinē eorum ⁊ curat vlcera fraudulēta que ſunt in ore. Sed ſciendum ꝙ ſatirion eſt cali. ⁊ humi. in primo. Sed eſt alia ſpecies ſatirionis que vocatur herba baſilica gre. ara. digiti citrini vel buzeideꝫ. latine vero palma chriſti: cuius folia ſunt ſimilia p̄me ſpeciei ſatiriōis: ſed graciliora cuꝫ nigris punctis radix eius brāce manus vel palme manus habꝫ ſimilitudinē floris crocei cuꝫ vino vel aqua tritū crocatū efficitur. ORIBASIVS. cap. de palma chriſti. venenis reſiſtit. quā q habuerit a maleficijs ⁊ venenis ſecurus erit. AVICENNA. lib. ſecūdo cap. digiti citrini. eius figura eſt ſicut vola manus cōmixta ex citrinitate ⁊ albedine ⁊ eſt dura in qua eſt parum dulcedinis. ⁊ ex ea eſt citrina cū parua alteratione atqꝫ albedine eſt ca. ⁊ ſic. in ſecūdo. reſoluit ſupfluitates groſſas valde. ⁊ eſt ei ꝓprietas valde mūdificandi cutim: ⁊ cōfert membris neruoſis ⁊ impedimētis ſuis: ⁊ cōfert manie ꝓp̄ie ⁊ loco eiꝰ in iuuamēto manie ponit̄ q̄ꝫtum eſt medietas eiꝰ ex hederagſen cū duabꝰ tertijs ipſius de ſod. i. cipeꝝ.

Chatum. i. incubus.
Chaua. Cauha. i. vinum album ⁊ debile.
Chauchati. i. ſoda fortl cōprehendēs totū caput.
Chaugameth. ſunt ea que ſunt ſalita ⁊ compoſita ⁊ comeduntur poſt cibum ſicut capparis ⁊ oliue.

Capitulum. CLV.

Chauraf ara. gre. ⁊ lati. hyrūdo. SERAPION lib. aggre. cap. chauraf. auct. Gal'. Chauraf multi faciūt cū melle ⁊ liniunt ſquinantiā ⁊ oīa apoſtemata gutturis ⁊ vulue. ⁊ multi ſunt q vtunt̄ hoc cinere ī cohol ad acuendū viſum. ⁊ alij deſiccāt hyrūdines ⁊ terunt ⁊ dāt in potu de puluere illo aureū vnū ad has infirmitates. DIASCORI. ca. de hyrūdinibus. Quando accipit̄ pullus hyrūdinis in augmēto lune ⁊ ſit p̄mus quē habuit mater in nido eiꝰ ⁊ ſcindit̄ inueniunt̄ in ventre eiꝰ duo lapides: vnus quoꝝ eſt vnius coloris: ⁊ aliꝰ hꝫ colores diuerſos. q ſtringant̄ in corio vituli aut cerui antequꝫ tangāt terrā. ⁊ ſuſpēdunt̄ in collo aut in brachio epilentici ⁊ ꝯfert ei ⁊ multi fecerūt hoc ⁊ curati ſunt curatione pfecta. Et qñ hyrundo comedit̄ hꝫ ſaporē ſicut auis q̄ dicit̄ ſofadas. i. facetola. ⁊ fit ex eo cohol ⁊ acuit viſuꝫ. Et qñ comburunt̄ magne hyrūdines ⁊ miſcet̄ cinis eaꝝ cuꝫ melle ⁊ fit inde cohol. caligines oculoꝝ detergit. Hꝫ ēt ſquinātie ꝓdeſt ⁊ vulue. fauciū tumorē cōpeſcit ⁊ ſaliunt̄ ⁊ ſicant̄: ⁊ fit ide puluis. ⁊ accipit̄ . ʒ. i. cū aq̄ ⁊ ꝯfert ſquinātie ⁊ ap̄atibus gutturis ⁊ vulue. ⁊ ſil'r facit cinis pulloꝝ eius qñ adurunt̄. cerebrū eius qñ miſcet̄ cum melle ⁊ fit inde cohol in p̄ncipio deſcenſus aque ad oculum confert.

Chaurum. i. celidonia.
Chautin. i. memithe.
Carchac. qd ē. l. Carchax.
Chebꝫ ē ꝓpriū nomē loci. ⁊ chebꝫ. i. ſcoria. Aui. fex.
Chiſiſtidos. oꝫ dicere herſiſtidos ⁊ ē hypogſtidos.

Capitulū. CLVI.

Cheiri. SERAPION lib. aggre. capi. de cheiri. aucto Diaſco. eſt planta nota habēs diuer

ſitatem in ſpecie ſua a diuerſitate florum cognoſcit᷑.nam quedā bꝫ florem albū:quedā purpureū:⁊ quedaꝫ citrinū ⁊ que bꝫ citrinuꝫ melior eſt ⁊ aptior in medicina: ſed quidaꝫ dicunt ꝙ cheiri ſunt flores ſimiles violaꝝ nō in die: ſed in nocte redolentium:quoꝝ odor eſt odor violaruꝫ ⁊ veꝝ dicunt.Et idem aucto.Hali.Eius floris ſubſtātia eſt ſubtilis aquoſa ⁊ proprie ſicca ex ea.⁊ ſapor eius eſt amarus ⁊ virtꝰ eiꝰ eſt q̄ calefacit ⁊ deſiccat ⁊ abſtergit ⁊ ſubtiliat etiam. POSSE.SERAPION.Subtiliat maculas groſſas que ſunt in oculis:⁊ aqua decoctiōis eius ꝓuocat mēſtrua ⁊ expellit ſecundinā ⁊ fetum mortuū quādo ſedetur in ea:⁊ quando bibit᷑ cum aqua aut alia re corrūpit fetuꝫ: ⁊ curat apoſtemata matricis quando ſupponit᷑ eis ⁊ ꝓprie antiq̄ dura. virtus ſeminis eius eſt ſicut ipſiꝰ. cōfert fiſtulis quādo deſiccat᷑ ⁊ puluerizat᷑ in eis ⁊ ꝯfert omni apoſtemati duro petrificato.⁊ habens coloreꝫ citrinum ad omnia eſt fortior.Cheiri flores ſunt ſimiles viole in odore.quorum alij ſunt albi:alij ſunt glauci in nocte potiſſime redolētes: ⁊ eoꝝ herba alio nomine vocat᷑ herba gallica vel flores cipri . Et alij ſunt coloris purpurei q̄ herba a romanis vocatur conſolida licet incongrue . prime aūt due ſpecies ſcilicet citrina ⁊ alba ſunt ſpecies viole ſecundū Diaſco.vt apparet in.l.feneflig.

Chemoſis Demoſt.eſt vehemens oculoꝝ tumor vt minime claudere valeāt oculos egrotantes adeo vt albe ꝑtes ꝑme tunice ſanguinolēte atqꝫ extantes appareāt pupillā ſuperātes nō al'r q̄ꝫ marina conchilia ſemiclauſa aliquā partem ſui corporis exterius faciant ꝓminere.vn̄ nomē greci eidē paſſioni poſuerūt. nam conchā chemē appellāt ⁊c. Oriba.⁊ ē obtalmia dicta ab Aui. guardenegi.Halie.lib.de anathomia oculorum.

Cheria eſt vlcus cancroſum.Halie.lib.de apatibus.

Cherua ideſt kerua. ⁊ ē catapucia.

Cheſice ideſt orobus.

Cheſim.i.planta ſimilis ferule.ſemen habens albū ſimile lenticule.

Cheſmet.i.antimonium.

Chetis.i.alfefeſis.

Cheudanū ē ſuccus niger ex q̄ falſificat᷑ muſcꝰ.⁊ ē algallia:⁊ dicunt q̄dā ꝙ ſit gūmi glandiū:ſꝫ in radice xilocaracte iuenit᷑.

Caplm. CLVII.

Chiarzamber. ara.grc.⁊ latine.Caſſiafiſtula. SERAPION lib.aggregaca.chiarzamber.Chiarzāber.i.caſſiafiſtula.⁊ ſūt cāne cōcaue.quaꝝ color eſt rubeus ad nigredinem decliuis ⁊ inter ipſas ſunt lamine ex carne nigra ⁊ parietes diuidētes inter eas:⁊ intra laminā ſunt grana ſicut grana xilocaracte:⁊ eiuſdem magnitudinis:ſapor eius eſt dulcis:⁊ color eius eſt inter glaucedinem ⁊ ruborē:⁊ affertur a babilonia ex terra aliemen: ⁊ virtus eius eſt ꝙ ipſa eſt equalis cōplexiōis.⁊ electa ex illa eſt que eſt in cāna ſua interius nigra grauis ⁊ lucida.⁊ qđ de ipſa vtimur plurimū eſt caro.lꝫ ēt cortice aliquādo.Et idem aucto. Aben Meſuay. virtus eius eſt que reſoluit ⁊ extinguit acuitatem ſanguinis. IO.MESVE.Caſſiafiſtula eſt ex medicinis in q̄bꝰ eſt fiducia iuuamentoꝝ.⁊ eſt ſine nocumento carēs acuitate ⁊ mordicatiōe:⁊ omni exceſſu ledente: que pōt exhiberi in omni etate:ita ꝙ pueris ⁊ ꝑgnantibus . cōſtat aūt eius electio in ſex ꝓprietatibus:vt ꝙ eius arundo ſit groſſa plena ſplēdens multi ponderis ⁊ ſit pulpa eius ſplēdēs ⁊ pinguis:⁊ hauſta ex arundine ⁊ ꝯſeruata in vaſis vitreatis eſt equalis cōplexionis ad latus caliditatis declinās: ⁊ eſt hu.in ꝑmo.⁊ ē lenitiua ⁊ reſolutiua clarificatiua ſanguinis ſedatiua eius acuitatis ⁊ colere rubee.nocet debilibus habētibus viſcera lubrica.remouetur ab ea hoc nocumentū in permixtiōe mirabolanoꝝ ⁊ reubarbari ⁊ aq̄ maſticis ⁊ ſpica:⁊ quādoqꝫ neceſſariū eſt ei addere lubricitatē ⁊ ꝓprie in deſiccatiōe viſceꝝ.quare miſcet᷑ ei olim de amigdalis dulcibus ⁊ diuretica faciunt eaꝫ declinare a vias vrine.quare neceſſaria eſt coꝝ permixtio quando opꝫ mēbris ſecūde expulſionis ꝯferre.⁊ ipa eſt de tarde ⁊ debiliter ſolutōem facientibus . ꝓpter quod permiſcēda ſunt cū ea ex rebus hn̄tibus acuitatem ſicut albaſce ⁊ yſopus.⁊.n.vigorāt eius operationē:⁊ magis adhuc ſi cū quibuſdam ex ventreꝫ ſoluentibus miſceatur:⁊ ipſa cū aqua caſei eſt nobilis operationis . Plinius lib.iz.cap.zo.in fi.

POSSE.SERAP.auct.Aben Meſuay.Caſſiafiſtula extinguit acuitateꝫ ſanguinis ⁊ ſedat apoſtemata dura q̄ ſunt ex eo ⁊ reſoluit apata dura que ſunt in gingiuis ⁊ gutture qn̄ fiunt cū ea gargariſmata cū aqua arboris vulpis ⁊ paſſulis ⁊ ꝯfert icteritie ⁊ dolori epatis ⁊ purgat colerā aduſtā ⁊ mollificat ventrē mediocri mollificatōe ⁊ mundificat neruos. IO.MESVE.Caſſiafiſtula mūdificat ſanguinē ⁊ remouet acuitatē eius ⁊ ſedat ſitiꝫ: ⁊ ꝓprie cū ſucco endiuie aut ſaltem depurata ſecundū artem. ⁊ ipſa quidē mundificat ſtomacū ⁊ educit coleraꝫ ⁊ flegma ⁊ illud opatur ſine nocumento ⁊ caret mordicatiōe ⁊ ipſa quidē lenit guttur ⁊ pectus : ⁊ reſoluit apata acuta in eis: ⁊ confert calefactioni renum ſumpta cū diureticis ⁊ infuſione liquoris:⁊ ꝓhibet generatōeꝫ lapidis in eis: ⁊ ꝯfert febribus colericis.Et doſis eius ſm̄ Serap.aucto. Aben Meſuay ē a.ꝫ.vi.vſqꝫ ad.x. AVICENNA li.z.ca.de caſſiafiſt. Caſſiafiſtula eſt eq̄lis in caliditate ⁊ fri.⁊ hu.⁊ ē reſolutiua ⁊ lēitiua ⁊ ꝯfert apatibꝰ calis ⁊ viſceribꝰ ꝓprie ⁊ gutturi qn̄ ex eo fit gargariſmꝰ cū aq̄ ſolatri. ⁊ linit᷑ ſup apata dura ⁊ confert eis.⁊ linitur ex ea podagra ⁊ iuncture doloroſe:quando diſſoluit᷑ manibus in aqua coriandri humidi cuꝫ ſpuma pſillij:⁊ deinde fit ex ea gargariſmus. confert ꝑfocationi,⁊ mundificat epar : ⁊ cōfert icteritie ⁊ dolori epatis: ⁊ eſt lenitiua vētris ⁊ educit colerā aduſtā ⁊ flegma ⁊ reſoluit ſine nocumēto ⁊ abſqꝫ mordicatione adeo ꝙ ipſa eſt ꝯueniēs ꝑgnantibꝰ: ⁊ ſoluit eas . loco eius ponit᷑ medium ipſiꝰ de tereniabin:⁊ triplū ponderis eius de carne paſſulaꝝ. octauuꝫ ponderis ipſius de turbith:⁊ qn̄qꝫ ponit᷑ loco paſſularum liquiritia.

Chias ideſt maſtix.

Chibane eſt ſpecies cardamoni ſubtilior.cardamomo vtimur. ⁊ alio nomine vocatur chimenon.

Chibeſi ideſt malua.

Caplm. CLVIII.

Chibur. ara.vel albuſac.lati. vero ⁊ grece ſulfur. ca.⁊ ſic.in quarto.terra eſt actiōe caloris excocta in eſſentiā ſulfureā cōmutata aquoſis terreſtribus ⁊ igneis tranſeūtibus.Eſt aūt aliud ſulfur viuum qđ tale eſt quale a terra ꝓducit᷑.Aliud eſt extinctū ſiue mortuū qđ artificialiter paratur ⁊ in calamis ferreis fundit᷑.

AVICENNA lib.z.cap.de ſulfure. Eſt omnibus notum ca.⁊ ſic.ad quartū ꝑueniēs ⁊ ſubtiliatiuū ⁊ attractiuum. DIASCORI.cap.ſulfur.Eligendum eſt viuuꝫ ⁊ colore limpidū.⁊ reſplendens ⁊ ꝑlucidū ſine lapide qđ miſſum in focū viridem facit colorē ⁊ pinguē.naſcitur in meloſda ⁊ lippara. POSSE.DIASCORI.Reſoluit ⁊ abſtergit ⁊ reſiſtit venenis maritimis ⁊ alijs ſimilibus eis.qn̄ terit᷑ ⁊ puluerizat᷑ ſuper locū morſure.⁊ conficitur cuꝫ ſputo aut vrina aut cū oleo veteri aut cum melle aut gluctine albotin curat ſcabiē: ⁊ egritudinē in qua eleuat᷑ cutis.⁊ hoc q2 ipſum aufert egritudines abſqꝫ hoc ꝙ impellat materiā ipſoꝝ ad interiora corporis ⁊ educit ſaniē ex pectore.⁊ quādo trāſgluctitur cū ouo ſorbili aut fit fumigium cū eo confert aſmati.Et qn̄ fumigat᷑ mulier cuꝫ eo educit fetū:⁊ miſcet᷑ cū gluctine albotin aut reſina pini ⁊ aceto ꝯfert ſcabiei vlceroſe ⁊ empetigini ⁊ maculis albis q̄ fiunt in vnguibꝰ ⁊ aufert morfeam ⁊ curat elefantiā.⁊ ſil'r cū reſina ⁊ aceto curat puncturā ſcorpiōis . ⁊ qn̄ miſcet᷑ cū nitro ⁊ fricat᷑ inde corpꝰ aufert pruritū:⁊ ſumit᷑ in potu cū aqua aut ouo ſorbili curat hicteritiā:⁊ ē bonuꝫ corice:⁊ quādo puluericatur ſup corpus aufert ſudoreꝫ:⁊ qn̄ linit᷑ ſup podagrā cum nitro ⁊ aq̄ cōfert ei:⁊ cōfert qn̄ fit fumigiū cum eo ſurditati ⁊ obliuioni:⁊ miſcet᷑ cū melle ⁊ vino:⁊ curat attritiones auriū quādo liniunt᷑ cū eo.

AVICENNA.lib.ſcđo.caº. de ſulfure.ca. eſt ⁊ ſic. ad quartū ꝑueniens.eſt ſubtiliatiuū attractiuuꝫ:⁊ eſt ex medicinis ad albaras ꝓprie dum nō tāgit ipꝫ ignis. Et quādo miſcetur cū gūmi albotin eradicat veſtigia que ſunt ī vnguibꝰ:⁊ cū aceto ponit᷑ ſup morfeā:⁊ ponit᷑ ſup aduſtionē ⁊ vlcerationē:⁊ abſtergit empetiginē: ⁊ ꝓprie cū viſco alimbat:⁊ ꝓpe ēt cū aceto.⁊ cū nitro ꝓpter pruritū lauat᷑ ex eo corpus:⁊ ipm eſt cū nitro et aq̄ ſup podagrā linituꝫ conueniens.et ſtringit corriçā ſuffumigatum:et adminiſtratur cum aceto et melle ſup contritionē aurium.

Chicatū.i.fumoſū vt odor piſcis.haly ſecūda tegni. cōmento.33.

Chichamini. ideſt bolꝰ armenus.

Chictanda quid eſt.l. batronig.

Chilus.i.ſuccꝰ diachilon.i. de ſuccis vt ſyrupus diachilō.i.de ſuccis.īde chiſma.i.criſtere:⁊ dr̄ chilus cibus in ſtomaco digeſtus.l.Quili.

Chilū.i.ſuccꝰ ligritie.

Chilos vel chiles.i.verruca ſilīs capitibꝰ clauoꝝ.

Chili.gre.chilos labia vel labium.

Chilidomon.quid eſt.l. celidonia.

Chimoſin.q̄d ē.l.Cimoſis. Chemoſis. Theođ. priſ. Caſſius fe. Demoſth. A. Guardenegi eſt ſpēs cocognidij.Hal'.

Chimolea.i.cimolea.

Chimon.i.manus.

Chimꝰ ē maſſa hūoꝝ fcā ī ꝯpe ex ſucco tracto a ſtō.

Chimera.gre.capra.al'.caput.

Chimerꝰ.gre.i.edus.

Chimenon.i.chibane.

Chimorcia.i.ciminū.

Chimara.ē cardus qui comeditur.

Chimoſis.quid eſt.l. Chemoſis.

Chimūde.ideſt fluxus mēſtruorum.

Chimus.gre.humor.

Chimetra muge.gre. Chimones.Pau.Caſſiꝰ fe.

Chimeda.Chimōaces.chinutea.Caſſius felix:ſunt perniones. lati.dicte roſule a ꝑnitie qm̄ ſūt a frigore hyemis tempore: ⁊ oriūtur in calcaneis ⁊ digitis pedum.

Chinariū.vnguētū in antidotario.a catl'o canis dictum kinarium.

Chinaria.Adractiꝰ. Adractis.Cinara. Carduus .i. cardus qui comeditur. Oriba.

Chinobar.i.cinobar.

Chindes q̄d eſt .l. lapis liberans a venenis.

Chinoſbatin eſt ſcđa ſpēs bathi q̄ vocat᷑ idea.

Chion vocatur vlcus mellinū malū ꝑ foramīa velut mel pus emittēs.

Chirurgia.ideſt manualis inciſio.

Chirtim.ideſt altea. Chitī idem.

Chirates eſt pōdus q̄tuor granoꝝ ordei.

Chirabes.i.ſcrofule.

Chirite.i.ordeum.

Chirim.ideſt porcelliones piſces.

Chiros.grc.i.porcus.

Chirogrillus.vel cirogrillus idē. ſed verius dicit᷑ chirogrillus.⁊ quid eſt.l. cirrigrillon.

Chiros effectinos . i. manuum operatio:vel ornꝰ arbor. vel porcus huius anni.

Chiroma . ideſt armoniacum non purum. ꝑ quo .l.vaſach.

Chironus.i.kirion.

Chiſebeniū.i.roſa regis.

Chitran.q̄d ē.l.hictan.

Chitrouolia.quid eſt.l. batronig.

Chium.i.lentiſcus.

Choa.Choen. ideſt maluꝫ granatum.

Chobzaleorotb.i. ciclamē vel malum terre.

Cochiū.i. vitulus marinꝰ, foca.koki.Cochium.

Chomos.i.cronicus.

Conchia.arab.ſm̄ Albaui dicit᷑ affodillus, et dicit᷑ afras liauras: et alige.

Chonica.chonus. coniçuli cicuta idem.

Chonoſſonobarū magnū. ideſt pinus.

Chomle: ſm̄ Diaſc. vocat᷑ q̄dā ſpēs origani.

Chonus.i.coniça.

Chop.i.ſup calcaneū retro

Chobol.ara.q̄d ē.l. Cobol.

Chortos.gre.fenuꝫ.lib. de doctrina gre.

Chorus.i.vulturnꝰ ventꝰ.

Corona regia.i.pratellū.

Choroſus eſt nomen cuiuſdam lapidis.

Choſore.i.ſpuma maris.

Chos alcalip.ideſt teſticuli vulpis:et eſt ſatirion.

Choſalkeb.i. teſticl'i canis et eſt ſpēs ſatirionis.

Chriconicha . ideſt radix vnguium.

Chrimon.i.cepe.

Chrion.eſt vlcus mellinū malū pus emittēs velut mel ꝑ foraīa parua.Cornel'.cel.

Chriſion. gre. aurum. criſos.kriſis vero.per.k. eſt iudicium.

Chriſimi ſemen.i. rubi: vt in antidotario vl'i.

Chriſma.gre.vnguentum

Chriſocalcos .i.auricalcū.

Chr ſocolla.quid eſt.l. criſocolla.

Chriſitis litos vocatur aureus lap.et aliqn̄ litargirum ſic vocatur.

Chriſolitos.i.criſolitꝰ lapis

Chriſofrl.gr.piſcis aurata.

Chriſonichia vl' riçonichia gre. radix vnguiuꝫ: nam riça.gre.radix.

Chriſura.ē ſemē in antidotario virili in mitridato more rubi exponitur.

Chritas.i.glandula.

Chrite krite.gre.oleum.

Chrites.Dia.dōchion.gre. .i. ꝑuiſſima et purulenta collectio. latino vō noīe vocat᷑ ordeolum in capillis palpebraꝝ.aut paulo ſuperius naſcēs.ferbunculus dicitur et paſten.

Chroma.gre.color.

Chromicti.Steph̄.baſalū ideſt cepe.

Chromion.i.cepe.

Chromonos.i. ānꝰ. ⁊ ē tp̄s mēſurās ſpatiū vniꝰ āni.

Chromicon.i.tēporalia.annualia.īde cronica.

Chronos annus tp̄s. Chronios.inde chronicus diuturnus:tp̄alis tardus.

Chrotoſion . gre . lati . tardus vel antiquꝰ dolor capitis totius.vel timporū ac frontis.

Chulem.ideſt herba capillatia.

Chumbe.ara.birnach.et ē affodillus.

Churcar.ideſt cardamē.l. ſiſimbrium.

Curice.i.affodillus.

Ciamon.Pliꝰ.lib.zi.ca.i5. ideſt culcaſia.colocaſſia.

Cianeus gre.i.color kianꝰ: ⁊ eſt inter viridem et nigrū.Alexā. Theophilus

Cianides.ideſt fauatia vl' fabaria.

Cianū.Hal'.ad paternianū in metallis ingt inuenit᷑ in quibus es cōflatur: et in quibuſdam maris littoribus.

Ciarxamber.ideſt caſſiafiſtula.Serap.

Cias.ideſt miorati o angu li oculi.

Ciatiſcus.i.pars īſtrumētī qua fricantur palpebre ſcabioſe.

Ciatus eſt nomē ponderis mēſurās.ʒ.i.5. Nā vbi in Sera.ca. de pinu habet᷑ ex verbo Diaſc.ʒ.iiij.5.in liº Diaſ. ſm̄ trāſlationeꝫ noſtraꝫ habet᷑ ciati tres. ſm̄ Iſidorū ponderat.ʒ. .xij.Hal'.ʒ.ſimpl'.ꝑbar .c. 3º.diſtin.tertie.

Cibarariū. in antidotario virili vnguētū chinariū a catulo canis dictū ē qđ ſic vocat᷑ gre. per. k.ſcribi debet.

Cibariaticon ē potꝰ q loco vini fit vt ceruiſia et medo: ⁊ huius qui eſt quaſi cibus et potus.

Cibegrafon.i.mētaſtrum.

Ciberiū.Ciberiaꝝ.i. cotilidon.

Cibibi.iuiube.

Cibi gradion.i.cinita.

Cibiſar.i.ſiçamus.

Cibotia.i.cataputia.

Cibologas.i.iuſq̄amus.

Ciboſagria.i.almea.

Ciboſar.i.flammula.

Ciburgi.i.morſus galline.

Ciburium.i.altea.

Cibuſalion.i.ellenium.

Cicara.i.la cenzala.virtus eiꝰ ē q̄ frāgit lapidē.hoc animal cātat vſqꝫ ad crepitum.vt dicitur.

Cicorea
Sponsa solis Lu[illegible]
Solsequium
hundebe ara
Seris
ituba gre
gegecisi

C iceri vel cici .i. cataputia.
Cicerula qd ē.l.lachiri. Dolaka. ꝑli⁹.li°.18.ca.12.ī fi.
C icer cōe qđ eſt.l. Oemps. ꝑli⁹.li.18.ca°.12.in fine.
C icer aretinū.i.cicer nigꝝ
C icer erios .i.cicer rubeū.
C icer erraticū ſꝫ Diaſ. vocaṫ a qbuſdā ſerpillū in ꝓpo ca.lꝫ aliqui dicāt ꝙ ſit cardamomū:ſꝫ falſo.
C icer īperatoris. ideſt tribulus marinus.
C icer peregrinū.i.orobus. pro qua.l.ſerſenne.
C icer ruſticū.i.cocognidiū
C ichini.i.althea. Galie.6°. ſimpl'.pharma.
C ici. Diaſc. Cici aut ſiſam⁹ agreſtis ⁊c̃. eſt pentadactil⁹ cataputia maior kerua.ara. Gal'.ꝑmo memiri.cap.ꝑmo.
C icida. Cicidos. Cicionfatis. Cicis.gre.kikidos.kiki nux.i.galla. Galie.cap. de carne.
C iciſa.i.galla aſiana.
C icion.i.cituta.
C iciri.i.rānus.
C iclamon.i.pentafilon.
C iclamen. Ciclaminos fa chaileſus panis porcin⁹. malū terre.ꝓ q̊.l.buthormarien. Diaſ. caſſamum gre.fachlaminos.
C iclamus.i.elleborus.
C iclamin⁹.kiclaminos. vl' ciclā tenuos.eſt qđā ſpecies ciclaminis.ꝓ quo.l. buthormarien. Diaſcor. ꝑli⁹.li.25.ca.9.añ me⁹.
Ciclātemos ē ſpēs ciclaminis. Diaſ. ꝑli⁹.
C icla.i.turdus auis.
C icla folium.i.polium.
C iclas a ciclos gre.qđ ē rotunduꝫ vel circulus ē piſcis gdaꝫ carnes molles hñs ⁊ hūidas nā digeſtibilis.queꝫ aliq ptiſanam marinā vocāt:vt Alexāder capitulo đ cibis pleureticorum.
C icleas eſt qđdā vinuꝫ facticiuꝫ quo vtunṫ ꝑthi. ꝑli⁹.li°.14.ca.16.
C iclos.i.ſiricon.
C idus vel cicluſus.i. excituꝫ vel reuolo tēporis.
C iconſa auls ara.vocaṫ pelargia:cuius fimus cum aqua datus epilenticos curat.l.fimus.
Cicoria ideſt anagallus ſꝫ aliquos.

℄ Caplm. CLIX.

Cicorea

lati.vel ſpōſa ſolis vel ſoliſſequia.ara.hūdebe.gre.ſeris vel ituba vel geguciſi.

SERAPION.li.aggre.ca.hūdebe.auc. Dia.i.Cicorea ⁊ eſt endiuia.⁊ hꝫ duas ſpēs:naꝫ vna eſt domeſtica ⁊ alia ſilueſtris:domeſtica vocaṫ ſcariola.ſilueſtris vocaṫ taraxacon:⁊ eſt alia ſpēs que vocaṫ cādarel. Sed ſcariole ſunt due ſpēs.vna ſimilaṫ latuce habēs folia lata:⁊ ſcđa hꝫ folia ſtricta:⁊ ē amara:⁊ taraxacon hꝫ folia latiora q̃ꝫ domeſtica:ſed cādarel planta ⁊ ſtipes ſimilaṫ endiuie ſilueſtri. ⁊ iđ diciṫ ꝙ eſt ſilueſtris ſpēs:folia v̓o ei⁹ ⁊ ſtipes ⁊ radix ei⁹ ſubtiliora ſunt endiuie ſilueſtris:⁊ reperiṫ ſuꝑ ramos eius gummi ſil'e maſtici.aliqñ in q̃ꝫtitate fabe. Et eſt alia ſpēs ex cāderel hñs folia veluti īciſa extēſa ſuꝑ terrā ⁊ ſtipites plenos molles:radices hñtes ſubtiles ſūmitates.folia ei⁹ rara ad rubedinē tēdentia plana.naſciṫ plurimū in locis cultis. GALIE.8.ſim.phar.ca.cōdrule ſꝫ trāſlationē grecā.⁊ ſcđo memiri.ca.2. Condrule ſpēs cicoree vl' lactuce eſt:hāc etiā qdā ſeraiſiū cicoreū nomināt: eſt qdē eiuſdē v̓tutis cum illa:niſi qꝛ plus hꝫ ſubamaritudinē in guſtu:ideoq̃ꝫ ſiccior eſt. DIASCORIDES.cap.ſeris ſm trāſlationē noſtrā. Seris.i.cicorea. Eius due ſunt ſpecies. vna agreſtis ⁊ alia hortiua: agreſtis v̓o pigris aut cicorion appellaṫ q̃ lata folia nō habꝫ. Alterū v̓o.ſ.hortiuū duas hꝫ ſpēs.vna hꝫ folia lactuce.alia v̓o amara eſt ⁊ hꝫ folia anguſta:ſed agreſtis eſt vna ſpēs q̃ vocaṫ ſerralia:eo ꝙ tirſuꝫ hꝫ in modū ſerre.⁊ eſt alia ſpēs que latine vocaṫ ſpōſa ſolis vel ſoliſſequia vel ītuba q̃ ē oībus manifeſta.

GALIENVS.8.ſim.phar.ca.ſeris ſm trāſlationem arabicā. Cicoree domeſtice ſapor ē ſtiptic⁹ cū amaritudine:⁊ v̓tus eius eſt q̃ plus īfrigidat q̃ꝫ ſilueſtris:ſꝫ qꝛ in ea ē admixta humiditas extranea multa ablata ē ab ea ſiccitas:ſed in ſapore agreſtis eſt ſtipticitas cuꝫ amaritudine: ſed amaritudo eius eſt fortior q̃ꝫ endiuie:⁊ ei⁹ v̓tus ſilis ē v̓tuti endiuie niſi qꝛ plus eſt v̓tus deſiccatiua in ea. Et idē ſm trāſlationē grecā.ſeris.i.endiuia ſubamaruꝫ eſt olus ⁊ magis ſilueſtris. quaꝓpter putridam .i. amarā nūcupant.gdā v̓o cicoreā nomināt:eſt aūt fri. ⁊ ſic. ꝯplexionis vtraq̃ꝫ ſm ꝑmuꝫ acceſſum.domeſtica v̓o magis īfrigidat ſilueſtri que ex admixtione multe hūiditatis ꝑdit ſiccitatem.ambe v̓o ſtiptica participāt:q̃litate ſicut ⁊ codilia vl' candarel.⁊.n.⁊ ipſa endiuie eſt ſpēs. POSSE:SERA. auc. Diaſ. Endiuie ſpēs agreſtis.ſ.⁊ domeſtica ſunt ſtiptice ⁊ īfrigidatiue ⁊ bone ſtō.qñ.n.coquunṫ ⁊ comeduntur debilitati ſtōi:⁊ fit ex eis emplm ad cardiacā:⁊ cōfert podagre ⁊ ap̄atibus calidis oculoꝝ:⁊ qñ fit emplm cuꝫ ea:⁊ cū radicib⁹ eius cōfert pūcture ſcorpionis. Et qñ cum ea fit emplm cū ſanich cōfert heriſipille:⁊ quādo eius aqua miſceṫ cum ceruſa ⁊ aceto fit īde vnguētum vtile:vbi oꝫ īfrigidare. Et dixi in candarel gūmi eius quādo miſcetur cum mirra:⁊ fit īde naſcale ꝓuocat mēſtrua:⁊ teriṫ herba cum radice:⁊ miſceṫ ⁊ fiunt trociſci: qui qñ diſſoluuntur cum aq̃ ⁊ nitro:⁊ liniṫ cum eis morfea.curat eam ⁊ gūmi eius facit adherere pilos palpebrarū:⁊ qñ in radice eius que eſt recēs īfigitur acus: ⁊ illa humiditas que adheret acui liniṫ ſuper oculū pili palpebre.facit eum adherere:⁊ qñ bibiṫ cum vino cōfert morſui tiri. quādo aqua ei⁹ coquiṫ cum vino ⁊ bibiṫ ſtringit ventrē:⁊ lac eius aufert albedineꝫ oculi:⁊ differūt in ſpecie: qꝛ que habꝫ folia velut corroſa v̓tus ſtipitis ipſi⁹ ⁊ folioꝝ eſt maturatiua:⁊ fac̄ pilos adherere in palpebris. Et idem auc. Alcanzi. Taraxacon cōfert pūcture ſcorpionis.⁊ idem auc. ꝑauli. ⁊ Aben Meſuay:in eſtate aūt amaritudinem habet amplius:et tūc declinat ad calītatē aliquā tēpore eſtiuo . Et idē auc. Almege. Quod vincit in complexione ſua eſt frigiditas ⁊ ſiccitas:⁊ in ea eſt amaritudo.⁊ cuꝫ his ambob⁹ eſt ſtiptica ſtipticitate tēperata.⁊ ideo eſt vna ex medicinis bonis diſtemperātie caliditatis epatis. Et idem auc. Ha. in dietis. Endiuie v̓tus eſt ſicut virtus lactuce:niſi qꝛ nō in oīb⁹ ꝓprietatibus eius eſt ſil'is illi. Et idem auc. Anama. Endiuia eſt fri.⁊ hu. Et paulus eſt fri.⁊ hu.in p̊. DIASCO. Omniū virtus eſt ſtiptica ⁊ euſtomaca ventreꝫ abſtinet cocta cum aceto ⁊ maxime agreſtis:vexatum ſtōm cōfirmat:⁊ eſtuatiōes ſtōaci mitigat.ſola cū polēta poſita cardiacis blandiṫ.in tumore oculoꝝ ſubuenit: folia v̓o eius īpoſita ⁊ cataplaſmata percuſſum ſcorpionis mitigat polentis addita ⁊ impoſita ignē ſacrum cōpeſcit.mixta cuꝫ aceto ⁊ ceruſa oībus reb⁹ calidis opitulaṫ. AVICEN. de viribus cordis ait quod confortat cor.

C icuta qd eſt.l. ſuccaram. herba bñdicta. Alb. ma. li.xx.ca.equ⁹. Diaſ. dicit comos. Auicen . Serap. Macer.
C icutaria:gd ē.l. Heramō.
C idacada.i.almea.
C idagarac.i.elacteriū.
C idaris ei⁹ dicūt eſſe duo gñā:vnuꝫ naſcēs in libia cuius radix ſil'is eſt ſilfy radici: ſꝫ paulo minor et viſcida ⁊ mollis ⁊ ſuccuꝫ nō habens ⁊c̃.
C idear.i.pſillium.
C idegaron.i.marrubium.
C idelium.i.folium.
C idibafal.i.aconitum.
C idiblon.i.cimbalaria.
C idilium.i.cartafilago.
Cidoſium.i.aſpaltum.
C idohabar.i.nenufar.
C idonemel. Diaſ.i.citonia cū melle ꝯdita.g ⁊ malo meli vocat mala.
C idonia.i.citonia. ꝑli⁹.li. 15.ca°.11.l. Cufa.
C idublium.i.fermētum.
Cidufariū.i.cecutia ſcalongia.cepiccia.
C idur.i.cicercula.
C ieblas.i.gariofilata.
C iefig.i.polipodium.
C ienotica.i.alba.
C ieria.i.faba lupi
C ieuolas.i.arnogloſſa.
C ifa.i.apium.
C ifagoron.i.vſnee.
C ifaliones. Cifoliōes.i.cifolions. Cifolio gd ſunt.l. Nakala.

C ifebarat.cifelot.ideſt trifolium.
C ifegat.i.anagallus.
C iſi. Giſi eſt q̃dā cōfectio eſary in antidotario.
C iſiliones ciſilio gd ſūt.l. Nakala. Jumar.ara. eſt germē palme cū nouiter a terra pullulat:quaꝫ comedūt arabes in multis cōfectiōib⁹:⁊ ponūt in cibis.al'r ſtolones.
C iſilium.i.eruca.
C iſo.i.electrum.
C iſobolac.i.mentaſtrum.
C iſolaſac.i.lacca.
C iſorium.i.amomum.
C iſu.i.litargirum.
C iſubulium. Ciſuliū.ideſt cimbalaria.
C iſugalio.i.aſpaltum.
C igam⁹ cigami⁹.i.iringus.
C igabamquim.i. elenum.
C igebiō. Cigeblō.i.almea.
C igenariū.i.barba ſiluana
C igibron. Cigibrium ideſt ceterac.
C igiliū.ideſt ſigillum ſalomonis.
C igis.i.ſerpillum.
C iglablon.ideſt vmbricas veneris.
C ignos. Cignoſi.ideſt cicimos auis.
C igolapiuꝫ.i.eupatorium.
C igrifium.i.nenufar.
C igubrium. Ciguriū.ideſt vua demonis.
C igudemon.i.ariſtologia.
C igufabrium.i.polium.
C ila cilla.i.ſquilla.
C illapium .i. apium riſus.
C iliaca paſſio.ideſt diaria .l.kilia.
C iliaca paſſio ē fluxus ventris vitio ſtōi.naꝫ gre.kiliam ventrē vocāt: vt in paſſionario.⁊ ē kilia fundus ſtōi ꝓprie. Alexā.li° de doctrina gre.kilia altius vterus venter.
C iliamparia. Cilianria.ideſt affodillus.
C iliariū.i.raſura panni.
C ilif. Cilys.i.lateribus.
C imaria.i.lapſana.
C imbalaria Umblic⁹ veneris. Cotilidō.idē. Cimbalarion. Coſguaria. Cibalion. Diaſ.
C imbateium.i.hedera.
C ime.i.orminium.
C imenu.ideſt ſiſeleos carmenum.
C imeos.i.gumma orni.
C imeos elefātis.i. anacardi. Cimetis elefātis.idē.
C imibalios.ideſt balanus repſico.
C imices.lati.ara.alcarad. ⁊ eſt cimex quoddaꝫ animal paruum ſatis fetidum omnibus notum.
DIASCORIDES ca°. Cimices.ſi miſſe fuerint in foraminib⁹ fabarum ⁊ gluctianṫ q̃rtane medenṫ. offocatōibus ſi narib⁹ applicenṫ ferunt auxilium. diſſurie aūt ſi in cauernam nature fracte ⁊ miſſe fuerint ſingularē effectum p̄ſtant.
C imic.i.tūor vndimie. Johānitius de modis apoſtematum.
C iminella.ypericon.
C iminum cum oībus ſuis ſpeciebus.quid eſt.l. Camin.

℄ Caplm. CLX.

Cimolea.

lati.gre.giſcimolia.ara. v̓o thenchimolea:⁊ eſt terra ſarda vel hiſpanie.

DIASCORIDES.ca°.giſcimolea.alia inquit alba.⁊ dēſa:alia purpurea ⁊ quaſi pinguis que ꝓbabilior.valde .n.frigida eſt tactu. PLINIVS.lib.35.ca°.17.de chimolea in creta naſcitur:duo eius genera cādidū:⁊ ad purpuriſſimū īclinans.⁊ ita eſt ⁊ theſſalica ⁊ ſarda.q̃ de ſardinia defertur vtilis eſt:cui⁹ color veſtibus ꝓbatur.candida inutilis:⁊ cetera:q̃dā ſinonima antiq̃ dicūt ꝙ eſt terra alba GERODIVS.v̓o cap°. de cimolea dicit ꝙ eſt terra argētaria:quā ego vidi ſardinie ⁊ rubei coloris īficiēs pānos:ſine q̃ vena argētaria diſſolui nō pōt:⁊ īuenitur in vena predicti argēti:⁊ ex hoc Herodius terrā ipſaꝫ argentariam vocauit. SERAPION.de tumore pedū p̄gnātiū Eſt īngt marmor īuētū ī luto viridi. CORNELIVS celſus ca°.de cimolea. Cimoleā laudat ſubcerulei coloris gdā putauerūt ipſam terrā hiſpanie. Aly dixerūt ſub rota acuendi gladios īuentaꝫ que ex ferro ⁊ ipſo lapide rote cōficiṫ:⁊ q̃ꝫuis nō ſit verꝝ tamē ꝓ ipſa poſſe poni videṫ. PLINIVS.vero limū aquaticū in tumore pedum pro cimolea poniṫ. SERAPI.lib°.aggre.ca. thēchimolea. auc. Diaſ.ſunt eius due ſpēs:vna eſt alba ſolida.alia purpurea velut vnctuoſa que quādo tangiṫ adheret digitis: ⁊ eſt melior alys:⁊ ex ea eſt ſpēs alia que diciṫ lutū hanen cuius color eſt niger:⁊ eſt fortis cōgluctinationis adeo ꝙ ſi applíceṫ in igne adheret ꝓpter viſcoſitatē: ⁊ melior ex ea eſt illa que eſt nigrior lenis tactu: que cito diſſoluiṫ in aqua:⁊ ſic eſt ſil'is chimolee in operationib⁹: niſi qꝛ tingit adeo ꝙ ex ipſa tingūt ligna ⁊ cānas qñ volunt facere nigras. ꝓpterea adminiſtraṫ in cohol ad denigrādū oculū. POSSE.SERAP.auc. Hal'. v̓tus eius ē que reſoluit ⁊ confert aduſtioni ignis:⁊ miſceṫ cum aceto aqua mixto:⁊ ꝓhibet locū veſicari:⁊ abluiṫ hec terra ⁊ recedit pars reſolutiua:⁊ ſi nō abluitur remanet cum ſuis virtutibus. DIASCORIDES.cimolea medeṫ illinita igni ſacro ⁊ vſtiones puſtulare nō ſinit:qꝛ v̓tutis eſt ſtiptice:⁊ etiam ſiccatiue. IO.SERA. capitulo de tumore pedum pregnantium.chimolea valet contra illum.

C imoſi. Cimoſis. ꝑaul.i. magna obtalmia.kemoſis.gardenegi.
C imulanta.i.reſina.
C imurat.i.hedera.

℄ Caplm CLXI.

Cinnabar.

Cimabarios.lati.gre.ſercog.arabi. aſceg . çiguifur. vel çençiſar. Cimabar.i. Cinabarū fit ex ſulfure ⁊ argento viuo:⁊ ē rubei coloris:verū eſt aliud cimabar:qđ ſm Diaſ.effodiṫ ex minera in libia coloris ſanguinei. Unde multi ſanguinē draconis putauerūt:⁊ illud eſt miniū:⁊ eſt coloris rubicundiſſimi:vbi ſciēdū ꝙ eſt qđdaꝫ cinnabruꝫ qđ fit artificialiter ⁊ iſtud nō eſt miniū:⁊ eſt aliud qđ effoditur:⁊ iſtud eſt minium:⁊ ꝓpter hoc dixit Diaſ.ca°.cimabar. Multi putauerunt miniū eſſe:⁊ aly ſanguinem draconis:ſed falluntṫ:qꝛ miniū naſciṫ in hiſpania ex lapide qui miſceṫ arene agiritidi qui ſi tritus fuerit tēpore mutat colorē : ſed odor ſu⁹ in mineris offocat hoiem:vnde hi q in mineris cōuerſantur:veſicā ſibi in faciē ponunt ad liberandos occulos ne minio corrūpanṫ. Cinnabar v̓o in libia efficiṫ color eſt illi ſanguineus:⁊ ideo a multis putatur ſanguis draconis. BVLCASIM.eben aben azarin in li°.qui dr̄ ſeruitor çençifur.i.cinnabarū ſic fit. Accipe argēti viui partes. vi. ⁊ ſulfuris citrini tantūdem. verūtamē ſunt qui ponūt de ſulfure minus . miſce ea ſimul in vaſe vitreato de terra qđ poſſit ſtuſtinere ignem:⁊ īple tertiā partem ex medicina:⁊ duas partes relinque vacuas:deinde cooperi vas cū parapſide vitrata ⁊ luta ſapiēter cum terra ⁊ pilo confectis ſimul.deīde edifica ſibi furnū quadratū:⁊ pone vas in medio eius tali modo ꝙ due partes vaſis que ſunt vacue ſuꝑ medicinā ſint ſeparātes extra furnū:⁊ ſit fundus vaſis diſtās a ſolio fornacis mēſura duarū partiū palmi. deinde accende ignē ſub eo.12.horis: deinde ꝑmitte furnum frigeſcere ⁊ frāge vas.quia inuenies cinabrum. SERAPION.lib.aggre.capitulo aſreg:ſiue aſrangi.i. cinnabrū.fit ex plūbo quādo poniṫ in igne ⁊ īflāmatur ⁊ fit rubeum. Similiter fit ex ceruſa combuſta in hūc modum. Accipitur ⁊ ponitur in concauo vaſe modo ⁊ poniṫ ſuper ignē ⁊ mouetur donec rubeſcat:⁊ fit velut auripigmentum rubeum:⁊ quidam nominant hoc ſandix: et eſt açaron. Idem auc. Hal'.quando comburitur plumbū vel ceruſa mutatur:⁊ fit afrengi:⁊ eſt res ſubtilior eo: ſed nō ita ſedatiua. Idem auc. Alchindi ⁊ accidit bibenti aſreg. ſicut illi qui bibit litargirū.omnes iſte ſunt ſpēs cinnabri. POSSE.DIASCORI. virtus eſt illi ſimilis lapidi ematitis:deinde conſtringit vehementer: ⁊ ideo ſanguinis fluorem abſtinet.combuſtionibus ⁊ puſtulis opitulatur.cerotis additur.vtiliter etiam confectionibus coliriorum miſcetur.

C inabatrum vel ataplaſtrum: terra quedam eſt que ſo

let a piſis afferri.
C innabin.i.cannabum ſil/ uaticuꜭ:⁊ eſt cãna varia.
C innabis.i.atrinca.Cinna lis.idem.
C innabs.i.adrinias.
C inarcria.i.coꝛdis caro.
C innarius.chinariũ. ideſt cardus.
C inamum. Cinamomum quid eſt.l.darſen.
C innaria.i.cinnus auis. lo co cuius ponitur anſer.
C inari.i.acetabulum pon/ dus ſm quoſdam.
C incinalis.i.capillus ve.li. antiquo de ſim.medi.
C incũ.i.cartamus.crocus hoꝛtolanus.Diaſ.
C innation.i.clampuꜭ quo tinctoꝛes vtuntur.
C incoleuconidõ:ideſt affo dillus.
C inde.i.oꝛminium.
C inelebon.Cineleon ideſt oleũ de lentiſco.Pau.
C incinalis . ideſt capillus veneris.
C inica eſt nomẽ ponderis ⁊ eſt acceptabulũ põdus
C inicir.i.viride eris.
C inion.i.alba.
C inis qd eſt.l.mamad.
C innobis.i.cannauaria.

C Caplm. CLXII.

Cinobar. ara.gre.calidaris cochia vel aiꜭ.lati.vo pinus. SERAPION.lib.aggre.cap. cinobar.i.pinus arboꝛ:⁊ eſt maſculus ⁊ femĩa. maſculus nominaṫ aiꜭ vel cinobar:⁊ nõ facit fructuꜭ magnum:ſed de ſudoꝛe extrahiṫ pix:vt pꜭ in.l.teſt:⁊ in ea iuenies eius virtutem:⁊ cum ligno fit lumen.⁊ eſt illud quod vocatur teda vel çappinus:⁊ femina eſt illa que facit fructum magnum:⁊ de ea eſt magna ⁊ parua. Et idem auc.Sal. Minoꝛ eſt in ſapoꝛe ſicut ſapoꝛ maioꝛis:⁊ in ea eſt aliquantulum amaritudinis ⁊ acuitatis:⁊ vtus eſt eius ca.cuꜭ acuitate .Et ideꜭ auc.Aben meſuay:magne ex pineis ſunt ca. in ſcdo.ſic.in pmo:que cum bibuntur cum rob mundificant humoꝛes groſſos ⁊ viſcoſos qui ſunt in renibus ⁊ veſica.Et idẽ auc.Diaſ.Calidaris vel Calicaris eſt fructus. Pinus maioꝛ nominatur cochia:⁊ eſt in camerulis.

POSSE.SERAPION.Pinus maioꝛ confert ſaniei in pectoꝛe ⁊ oĩbus qbus ꝯuenit educi ſaniem a pectoꝛe:⁊ facit expuere ſaniem:⁊ quando funditur in aqua recedit acuitas:⁊ punctio que ſunt in eo:⁊ elongatur a moꝛdicatione:⁊ tunc eſt congluctinus ⁊ medius inter qualitatem ca.⁊ fri.⁊ ĩter ſubſtantiam aqueam ⁊ terram:⁊ ſubſtantia aquea in eo eſt pauca:ſed fructus eius q̃tum ad nutrimẽtum eſt dure digeſtionis:⁊ nutrit coꝛpus nutrimento foꝛti. Idem auc.Diaſ.quãdo comeditur aut bibiṫ cum ſemine cucumeris:⁊ cum rob pꝛouocat vrinã:⁊ confert ardoꝛi renuꜭ ⁊ veſice:⁊ qñ bibiṫ cum ſucco poꝛtulace ſedat moꝛdicationem ſtomaci:⁊ reddit debilibus foꝛtitudinẽ:⁊ cõfert deſtructioni humiditatis.Et quãdo accipitur ex fructu pini:ſicut recens ⁊ teritur ⁊ coquitur cum rob:⁊ accipiunṫ de ipſius decoctione.ʒ.iiij.qualibet die cõfert tuſſi antique ⁊ vlceribus pulmonis. Idem auc.Sal.minoꝛ ex eis nominaṫ calidaris.vtus eſt eius calida ⁊ abſtergit. ſapoꝛ eſt ſtipticus amarus acutus:⁊ cõfert ſputo venienti a pectoꝛe ⁊ pulmone:⁊ eſt ſtiptica ⁊ confert tuſſi ⁊ doloꝛibꝰ pectoꝛis qñ ſumitur ſola aut cum melle.Et idẽ auc.Aben Meſuay.magne ex pinis ſunt calide in ſecũdo. ſicce in pmo.que quando bibuntur cuꜭ rob mũdificant humoꝛes groſſos ⁊ viſcoſos qui ſunt in renibus ⁊ veſica:⁊ cõfert ſaniei eoꝛum ⁊ lapidi. Reſina eius deſiccat ⁊ calefacit:⁊ eſt diafoꝛetica:pꝛo qua.l.hatronig.Et idẽ auc.Sal. Coꝛtex ⁊ folia pini minoꝛis.que eſt nominata calidaris habet in ſe virtutẽ ſtipticam que curat tenaſmoneꜭ quando apponitur ſicut emplaſtrum:⁊ non eſt medicamen melius in ℞: ⁊ quãdo bibitur ſtringit ventrẽ:⁊ eſt cõferens combuſtioni aque buliẽtis:⁊ ſimilr coꝛtex illius ſpẽi que dṙ cochia. ⁊ eſt maſculus conſimilis ei in virtute:niſi qꝛ virtus eſt ei ſubtilioꝛ vtute illius:ſed folia iſtarum arboꝛum que quia ſunt magis humida coꝛtice ipſarum habent in ſe vtutem qua incarnant percuſſiones:ſed pini magne virtus foliorum ⁊ coꝛticis eſt foꝛtis in omnibus iſtis:ſed fumus qui eleuatur a ligno pini cõfert multum fluxui piloꝛuꜭ palpebꝛarum ⁊ coꝛruptioni lachꝛimarum.⁊ curſui lachꝛimarũ ab eo.Coꝛtex arboꝛis pini mĩoꝛis:⁊ coꝛtex cochie:⁊ ẽ arꜭ: omnes ſunt ſtiptice:⁊ conferũt patientibus tenaſmoneꜭ. quando teritur ⁊ pulueriçatur ſupꝛa locum:⁊ quando de ipſis miſcetur cum litargirio ⁊ puluere olibani cõfert vlceribus que apparẽt in coꝛpoꝛe ⁊ combuſtionibus ignis:⁊ quando conficitur cum cera diſſoluta cum oleo mirtino conſolidat vlcera que ſunt in coꝛpoꝛibꝰ delicatis:⁊ quando teritur ⁊ miſcetur cum calcanto ꝓhibet vlcera que dicuntur foꝛmice:ne augeanṫ in coꝛpoꝛe:⁊ fit cum eo fumigium matrici:⁊ expellit fetũ moꝛtuũ ⁊ ſcdinaꜭ. ⁊ quando bibitur ſtringit ventrẽ:⁊ mouet vrinam. Et quando teritur foliũ huius arboꝛis:⁊ fit emplaſtrũ cum eo ſedat apoſtemata dura:⁊ ꝓhibet vlcera humida ne fluat ab eis ſanguis:⁊ quando teritur ⁊ coquitur cum aceto:⁊ fit deinde oꝛis collutio confert doloꝛi dentium. ⁊ quando bibiṫ ex eo alkil pondus cum aqua ⁊ melle cõfert egritudinibus epatis:⁊ ſimiliter facit coꝛtex pini ⁊ folium eius:⁊ quãdo inciditur lignum eius minute:⁊ coquitur in aceto ⁊ tenetur in oꝛe confert doloꝛi dentium:⁊ miſcetur in vnguentis conferentibus laſſitudini:et comburitur ⁊ colligitur fumus eius:⁊ fit inde atramentum:⁊ etiã cobol.ſ. ex oleo eius:⁊ confert caſui palpebꝛarum ⁊ lachꝛimali ſi deo placuerit. GALIENVS.7.ſimpl.phar.capitulo de pinea ſm trãſlationẽ grecã.comi fructus .i.pinea quã ſcrobiliã nominãt.tota quideꜭ viridis habet quid amaritudinis ⁊ acredinis:⁊ pꝛopterea empicis ⁊ alijs quicunqꜭ indigent ea que ſꜭ pulmonẽ ex thoꝛace faciliter extuſſire ⁊ expurgare ydonea eſt.eſibilis vero fructus eius.eſt quidem cibus difficile digeſtibilis ⁊ foꝛtis:eſt aũt ⁊ vt pharmacum ⁊ ad leniendũ aſperitates ydoneũ:⁊ maxime quando in aqua ĩfuſus diſpoſuerit in eo totam quantã habet acredinem.reliquum enim omne immoꝛdaciſſimum fit. in medio eniꜭ cali.⁊ fri.equaliter conſiſtens ex aquoſa ⁊ terreſtri ſubſtantia habet craſim.acroſa autẽ minime participat.Et ideꜭ in libro de cibis capitulo de pinea. magne ex eis euchimi ⁊ croſſe chimi generatiue.⁊ ideo nutriũt coꝛpus nutrimento foꝛti.non tamen bene digeſtibili.

AVICENNA.li.ſcdo.capitulo de pino.virtus coꝛticis maioꝛis foꝛtioꝛ eſt:⁊ coꝛtex eius que noĩatur ſufiric ẽ debilioꝛ. In coꝛtice eius ẽ ſtipticitas plurima:⁊ vermis qui exiſtit in ipſa eſt in virtute cantaridis:coꝛtex eius confert vlceribus coꝛticalibus:⁊ in ipſa eſt virtus conſolidatiua: ⁊ in coꝛtice ipſius eſt de ſtipticitate quod peruenit ad hoc vt ſanet abꝛaſionẽ quando ſuper eam ponitur vt emplaſtrum ⁊ pulueriçatio coꝛticis confert aduſtioni aque calide:⁊ folia eius faciunt adherere vulnera pulueriçata:et coꝛtex eius eſt conueniẽs locis percuſſionis:⁊ conſolidat: ſed folia eius ſunt conuenientioꝛa ad illud:quoniaꜭ ſunt humidioꝛa ⁊ gargariſmus factus ex decoctione eius cuꜭ aceto eſt conueniens quando linitur cum eo os ad doloꝛem dentium:⁊ quando in eo ponitur acetum:⁊ ex eo fit gargariſmus attrahit flegma plurimũ.fumus eius ꝯfert caſui palpebꝛarum ⁊ coꝛruptioni anguli lachꝛimalis.granum eius ꝯfert tuſſi antique coꝛtices folioꝛum eius quãdo bibuntur conferunt doloꝛi epatis:granũ eius retinet menſtrua:⁊ cõfert vlceribus in veſica ⁊ renibus ⁊ coꝛtex eius retinet ventrem:et vermis viridis qui eſt in pomo eſt in natura cantaridis.

C inocefalon. Canis caput antimon.idẽ antirenon.
C inodatos.i.groſſum.
C inodoſços . kinodoſcos. gre.i.caninus appetitus. Alexan.
C inogloſſa minoꝛ.gre.i.almea.l. lingua canis. a cinos qd eſt canis ⁊ gloſſa lingua.Pliniꝰ li.25. cap. 8.circa pncipium.
C inofoꝛiſius eſt egritudo in cute capitis in qua ſũt foꝛamina eminẽtia ſimilia melli.
C inomia.i.pſilliũ.lib. antiquo de ſim.medi.
C inoꝛoco.i.pꝛiapiſmus.
C inos. Oꝛibaſius.eſt egritudo in cute capitis ſimilis acoꝛe:ſed differũt eo qꜭ foꝛamina facit maioꝛa:⁊ qd emanat eſt ſimile melli.Alexã. vero vocat ſyron.Pau.kirion.
C inos.i.ſatirion.kinos ideſt canis.
C inoſbatus qd eſt.l.ſet. ſalach.Canis rubus:ſaccupula.Oxiacantũ. Diaſc. Pliniꝰ.lib.24.caº.14.in pncipio.Ste.Cinouatos .i.rubus canis.
C inoſoꝛkis.i.teſticulus canis:⁊ eſt ſpẽs ſatirionis. Plinius lib.27.capitulo 8º.verſus finem.
C inouaces .i.rubꝰ can inꝰ.
C into.i.anetum.
C innus.i.cignus auis.
C inus.Pau.Chiuꜭ.Schinos Scinus.i. lentiſcus inde oleum cinium. cinno odoꝛe multũ ſimilaṫ ⁊ eſt arboꝛ cuius gummi eſt maſtix.vnde cinꝰ tantum valet quantũ ſinus ſ.pꝛo.c.apud grecos:⁊ dicitur a ſchio ĩſula vbi lentiſcus abũdat in qua fit maſtix ⁊ oleuꜭ eius dicitur kincliuꜭ:ſed ſchinus ſm pliniũ eſt arboꝛ ĩ gallia ferens gallas.
C odion.i.papauer agreſte
C iofragria.i.artetica.
C ioſoꝛus.i.beta.
C iogratus.i.acoꝛus.
C ioma. grec.i. yſophagus ſeu moꝛbꝰ ibidẽ.Pau.
C ionauos.i.pix que ex pinguioꝛibꝰ lignis pini colligitur.nos pix naualis dicere poſſumus.
C ioꝛium.i.ciuoꝛium.⁊ ciorium.i.vngula caballina ⁊ ciuoꝛium etiã vocatur flos fabe egyptiace.licet nõ vere ſed per quandã ſimilitudinem:quoniaꜭ folia huius herbe faciẽs iſtam fabam aſſimilanṫ in figura ciuoꝛio licet nõ in magnitudine quoniã ſunt minoꝛa ſatis.
C ipariſias eſt vna ex ſpeciebꝰ titimalli:quã Diaſ. deſcribit a ſimilitudine folioꝝ pini vel cipꝛeſſi.
C ipariſſus.i.cipꝛeſſus.
C iparus qd eſt.l. ſapurios Ciperũ.Eriſceptrõ. Dia.
C iparus babilonicus qd ẽ .l.galãga.
C ipariſſon.eſt quedã ſpẽs herbene.ſm Diaſ.ca. de gerebotano.
C ipes.i.vultur auis.
C ipiccia. Cipicianos ideſt ſcalungia.
C ipiron.Ciperus.i.gladiolus. Pli.li.21.c.17.vl.18.
C ipobalanos.i.almea.
C ipoꝛthodon.i. balauſtia.
C ipoꝛiſca.i.lapſana.
C ipꝛeſſus ſilueſtris . ideſt iuniperus.
C iperum.Ciparus. eriſceptron.Diaſ. Sachade.l. Juncus.

C Caplm. CLXIII.

Cipꝛeſſus gre.ara.⁊ lati. pliniꝰ caplo de cipꝛeſſo: arboꝛ eſt oĩbus nota que a grecis nomen ſumpſit:eo qꜭ habet in ſummitatibus rotũda ſeminum capita que dicuntur galle cipꝛeſſi. pꝛo qbus.l. ſaſſo.

DIASCORIDES.capitulo de cipꝛeſſo.eſt arboꝛ oĩbus nota.coꝛinum ſemẽ ⁊ folia cum dulcoꝛe bibita cũ mirra modica veſice reumatiſmũ compeſcit diſſurijs medetur.huiꝰ ſemẽ viride vel pira eius bibita emoptoicis medentur.diſſintericis ⁊ ciliacis maxime ꝓdeſt.tuſſi ⁊ oꝛtonoicis pꝛeſtolatur.eius elixatura tantum ꝓdeſt quantuꜭ ſupple ſemen eius quod in aceto coctũ id facere nouit cũ puluere lupini admixtũ enterocellicos ſiccat vt cataplaſma appoſitũ:folia eius ſimilem habẽt virtutem:ramus eius cum ſemine in domo poſitus conopes vel ꝫinꝫalas fugat.hec folia vt cataplaſma adhibita recentia vulnera curãt:in aceto cocta ⁊ ĩfuſa capillos ĩficiũt. polente trita ⁊ admixta ignem ſacrũ compeſcunt. vulneribus medentur.carbunculis opitulanṫ:tumoꝛes oculoꝛuꜭ depꝛimũt. cerotis nobilibus miſcentur.⁊ confoꝛtant ſtomacũ:⁊ ſanguinem ſtringunt. GALIENVS.7.ſim.phar. ca.de cipꝛeſſo ſm trãſlationẽ grecaꜭ.Cipſſi germina ⁊ folia ⁊ bacce que iuuenes ⁊ molles magnoꝛum vulneruꜭ in coꝛpoꝛibus duris ſunt cõgluctinatiue.ex quibus manifeſtum eſt quoniã ſiccatiue ſunt virtutis nõ habentes apparentem acredinem ⁊ caliditatẽ:ſicut ⁊ guſtus teſtatur.apparet.n. in ea modica quidem acredo. plurima auteꜭ amaritudo: ⁊ multo plurima eſt põticitas que in tota planta.tanta vo eſt in eo acredo ⁊ caliditas quanta ducit quidem ponticitatem ad ꝓfundum:nullam ipſa caliditatẽ ⁊ moꝛdicationem in coꝛpoꝛibus.⁊ pꝛopter eas que in ꝓfundo ſunt humiditates ex mollibus ⁊ putredinalibus diſpoſitionibus ĩtriſtãter ſimul ⁊ ĩfallaciter depaſcit eis que calefaciũt ⁊ exiccãt:conſumere quidem humiditates contentas potẽtibus:alias autem attrahentes ſua caliditate ⁊ acredine. ita autem ⁊ ĩteſtinales hernias iuuat:⁊ enim exiccat ⁊ robur pꝛeponit mollibus ꝓpter humiditatem coꝛpoꝛibus: ſeu ſtipticitatẽ ad pꝛofundum tranſeũtem deducta.⁊ per mixta ei caliditate in tantam pꝛoueniẽte menſurã vt deducere quidem poſſit:moꝛdere aũt nondum poſſit. vtuntur autem quidam ea ⁊ carbunculis ⁊ herpetibus alfitis permiſcentes ſeu conſumentes abſqꜭ qꜭ calefaciat humiditates operantes huiuſmodi egritudines:quidaꜭ auteꜭ ⁊ ad heriſipillata vtuntur miſcentes alfitis cum aqua.

POSSE.SERAPION.lib.aggre.capitulo ſaſſo. auc. Sal.quod ex cipꝛeſſo adminiſtratur ſunt folia extremitates ⁊ nuces eius:⁊ in ſapoꝛe eius eſt acuitas ⁊ pũctio parua:⁊ amaritudo ſatis:⁊ punctio eſt foꝛtioꝛ amaritudine: ſed de amaritudine ⁊ acuitate ineſt quãtitas tanta qꜭ facit eam penetrare ad pꝛofundum coꝛpoꝛis ſicut calefactione ⁊ moꝛdicatione.⁊ virtus eius eſt que deſiccat in q̈ non eſt acuitas ⁊ moꝛdicatio apparenter:⁊ quantitas ſue caliditatis eſt quantitas que eſt ſufficiẽs ad penetrãdũ:⁊ eſt calide ⁊ ſicce cõplexionis:⁊ incarnat vlcera ⁊ diſſoluit: ⁊ ĩcarnat vlcera magna que ſunt in coꝛpoꝛibꝰ duris:⁊ aufert de putredine in coꝛpoꝛibus:⁊ expellit eaꜭ manifeſte: ⁊ ſecurat a nocumẽto in fine operationis. ⁊ hoc cum alie medicine que calefaciũt ⁊ deſiccant non pꝛoſunt:quãuis poſſunt deſtruere humiditates alias. Incarnatio vo eius eſt pꝛopꝛie cum eſt humida ⁊ recens:⁊ confert crepature qꝛ deſiccat.Et ex hoc acquiritur membꝛis cõſtrictio pꝛopter deſiccationem humiditatũ que ſunt in eis:⁊ cuꜭ hoc ſtipticitas ſua peruenit vſqꜭ ad ꝓfundum membꝛoꝛũ.qꝛ habet in ſe caliditatem per quaꜭ poꝛtatur illa ſtipticitas: ⁊ ponitur cipꝛeſſus in medicinis foꝛmice ⁊ heriſipille. qꝛ miſcetur cuꜭ oꝛdeo ⁊ aceto cuꜭ aqua mixto.Et idem auc. Diaſc. Et in gũmi quideꜭ eſt punctio:⁊ adminiſtratur in opere medicine ſic alie gũme. Et idẽ auc.Diaſ.Cipꝛeſſus eſt ſtipticus:⁊ ĩfrigidat.Et quãdo bibuntur folia eius trita cum rob ⁊ pauco mirre cõferũt veſicis ad quas currũt ſuperfluitates:⁊ cõferunt diſſurie.Et nux cipꝛeſſi teritur recẽs ⁊ potatur cum vino.cõfert ſputo ſanguinis ⁊ vlceribus ĩteſtinoꝛum ⁊ curſui humiditatũ ad matricẽ ⁊ aſmati et tuſſi.Et decoctio folioꝝ cipꝛeſſi:et ſimiliter nux eius hoc faciũt:et quãdo teritur eiꝰ nux cũ ficubꝰ mollit duricies:⁊ curat polipũ:⁊ qñ teruntṫ cuꜭ aceto:et coqtur et miſcetur cum lupinis aufert albaras vnguium. Et quando fit cum eo emplaſtrum eſt bonuꜭ hernioſis ⁊ crepatis.folia eius operantur ſicut nux eius.Et extimauerũt quidã qꜭ nux cipꝛeſſi expellit cimices quando fit fumigatio aut cum ſummitatibꝰ aut cum folijs.Et nux cipꝛeſſi quando teritur et fit emplaſtrum cum ea cõgluctinat vulnera et abſcindit fluxuꜭ ſanguinis.Et quãdo teritur et miſcetur cum aceto denigrat capillos.Et quãdo fit emplaſtruꜭ cũ ea ſola aut cum ſanich ad heriſipillam ⁊ foꝛmicaꜭ et apoſtemata ca.oculoꝛum cõfert.Et quãdo miſcetur cuꜭ mir

ra et oleo dulci: et ponitur ſuper ſtomacum fortificat ipſ
Et idē auc. Aben Meſuay. Suffumigatio nucum cipreſ
ſi expellit cimices. AVICENNA. libꝛo ſcđo capitulo
de cipꝛeſſo. cal'a eſt in pͥmo. ſicca in ſcđo: ⁊ ꝗdam dicūt qđ
eſt fri. valde. ⁊ ꝗdam indicauerunt ꝙ eſt virtus eius com
poſita: ⁊ caliditas eius eſt ſm ꝗ̄titatem que facit penetra
re ſtipticitatem. ſtipticitas eius ꝓfundatur ⁊ peruenit ad
mēbꝛa: folia ⁊ nux eius ſunt ſtiptica: ⁊ in ipſa eſt reſolutio
⁊ reſoluit hūiditates: ⁊ nux ꝗdez ei⁹ foꝛtioꝛ eſt in omni re
ꝙ̄ folia ipſius: ⁊ in ipſa eſt vis faciendi adherere ſangui
nem. ita ꝙ remouet putredinē quando decoquitur cum
aceto ⁊ lupinis: ⁊ linitur ſup vnguem: ⁊ remouet eius ve
ſtigia: ⁊ eius folia delent moꝛfeaz: folia eius recētia ⁊ nux
ipſius conſolidāt vulnera: que ſunt in mēbꝛis duris cum
fuerint recēter collecta: ⁊ cōferunt foꝛmice ⁊ heriſipille:
⁊ ꝓpꝛie cuz farina oꝛdei: nux ⁊ folia eius bona ſunt collo
cum ex eis fit emplaſtrum cōferūt: ⁊ cum farina oꝛdei ſu
perpoſita heriſipille ⁊ ſimilibus: ⁊ ꝯfoꝛtat neruos: ⁊ extin
guit ramicem moꝛe emplaſtri ſuperpoſita: ⁊ roboꝛāt mol
lificationem. ⁊ ſtringūt etiam. quādo teritur nux cipꝛeſſi
multuz cum ficubus: ⁊ ponitur de eis liciniū in narem ſa
nat carnem additam: ⁊ decoctio eius cum aceto ſedat do
loꝛem dentiū: ⁊ datur ad bibēdum nux eius cum vino ad
ſputū ſanguinis: ⁊ ad difficultatē anhelitus: ⁊ ad tuſſiz an
tiquā: ⁊ ſil'r eius decoctio: ⁊ bibūtur folia eius cū vino: et
conferunt difficultati mingēdi ⁊ curſui ſupfluitatum ad
veſicā: ⁊ cōferunt etiam vlceribus que ſunt in iteſtinis. lo
co eius ponit̄ medietas pōderis ei⁹ de ſarcocolla rubea.

Cipꝛus arboꝛ. Diaſc. Pli⁹. li. iz. ca. z5. ⁊ li. z3. ca. 5. in medio. ⁊ lib. i.
Cipꝛus arbuſtuz eſt: quod folia habet oliue ſimilia ſz viridioꝛa ⁊ paulo groſ ſioꝛa. ⁊ ſemen nigrū ſil'e actis: vnde fit oleū cipꝛi num: ⁊ floꝛem albū ſimi lem vſnee cum odoꝛe bo no: vt Diaſc. capitulo de cipꝛo: ⁊ vocatur ab aliq bus ſcotanuz: ⁊ eſt arbu ſtum alcanne. ſicut inue nies. ſi. l. l. hēne. Dulb. H. .io. memiri. ca. z⁹.
Cipuguarioꝛ. i. vſnee.
Cipuliagar. i. polium.
Cira. i. mādragoꝛa.
Cirachia que dicit̄ a chir: qđ eſt manus. vnde cira chꝛa artetica occupans manū. quidaz dicunt ꝙ dicitur a chiros qđ ē ma nus ſed pͥma melioꝛ. vñ Hali. non vtitur iſto vo cabulo. ſ. ciracbꝛa: ſed vo cat ciracrata arteticā: vt in affoꝛiſ. Eunuchi ⁊ mu lieres non podagrizant: neqꝫ calui fiūt: ⁊ in pluri bus alijs locis. ita dic̄. ve rum eſt ꝙ Hal'. in vno li bꝛoꝛum ſuoꝛuz nominat ciracbꝛaz: ⁊ vtit̄ iſto vo cabulo. ſ. in lib. ad glau conem gauri ponti: quez libꝝ allegat Damaſcen⁹ capitulo de catarro: ⁊ nō eſt ille qui vocat̄ ep'la ad glauconē. ſed eſt alius: ſz Diaſc. vocat ciracbꝛam arteticam manus. vt ap paret in. l. berſcegaſten ⁊ in. l. capparis.
Ciricon teſtarū. Pau. cap. de extenuantibus capil los de cocleis dicit: mul totiēs cadit erroꝛ in no minibus grecis quando in latinum transferūtur ꝓpter hāc litteraz c. que apud nos. c. lr̄a eſt. apud grecos v̄o ſigma.
Cirini gre. poꝛcelliones pi ſces.
Cirarizo. i. lacca.
Cirades gre. ſcrophulas. a chiras qđ ē ſcropha gre. ⁊ chirades hiraſ glādule
Ciragra. a cir quod eſt ma nus artetica manum oc cupans.

¶ Caplm. CLXIIII.

Circea. ſm Diaſ. cap. de circea. Circea naſcit̄ in pe
troſis locis ⁊ ſolanis: folia habet ſtrigno ſi
milia vel lupinis: ⁊ ramulos infinitos. floꝛes nigros ⁊ mi
nutos ⁊ multos: hꝫ virgam centro ſil'em. radices tres vel
quatuoꝛ albas teneras ⁊ odoꝛatas: ⁊ termāticas bipalmi
lōgitudine poꝛrectas. fructus ſiue ſemē eſt ei in folliculis
veluti coꝛniculatis milio ſil'e. POSSE. DIASCOR.
huius radicis. ℈ iiij. quaſſati ⁊ in vinum fuſi cotilas. vi. ⁊
accepti ſtericas purgant. ſemen eius bibitum lac mulie
ribus prouocat.

Cireceon. i. mādragoꝛa ſm Diaſco. de mandragoꝛa Plinius lib. z5. capitulo .ii. poſt pͥncipium. ⁊ libꝛo z7. cap. 8. circa mediū.
Ciriarij eſt acceptabulum pondus.
Ciriceos. i. buccini marini ⁊ eſt ſpēs piſcis.
Cirices vocat Oribaſi⁹ co cleas: ꝗ̄s paulus ſiricas vocat: nos v̄o ſiliquas.
Cirichion. i. cachimia.
Cirridia. i. caro marina.
Cirigilon. Cirrigrillon. id eſt ſpinoſus poꝛc⁹ maior eritio: quē latini vocant Iſtrice.
Cirifolium. vel cerefoliuz eſt ſpecies apij.
Cirrinabareos. i. cinnabar
Cirinenſe. Cirinaicuz a lo co dicitur vel regiōe. vñ gūmi cirinaicū vel opiū cirinaicum. i. gummi la ſar: qđ eſt aſſa fetida que herba optima in locis il lis iuenitur. ſimiliter di citur opium quirinaicuz vel cirinaicum. i. de illa regiōe: ſicut dicim⁹ opiū thebaicuz a regione the bis. quia in ea optimum opium papaueris iueni tur. credo quod quiria ⁊ thebis ſit vna regio. iſtđ vocabuluz ponit̄ a Diaſ. capl'o laſar: et capl'o hel leboꝛus: et propter hoc opium quirinaicum vel cirinaicum eſt gummi la ſar. vnde Hal'. Opium. i. ſuccus vel lachrimū: ſed cirinaicum ꝗdē omniuz eſt calidiſſimum et ſubti lium partium: et propte rea diafoꝛetiſſimum gn immo ⁊ alia calida talia ſunt ſufficiēter ⁊ ſpumo ſa. plurimum enim eoꝛū ex aerea et ignea ſubſtā tia eſt. ſunt aūt plurima opia. radice autem que cūqꝫ vl' germine iciſo qđ fluit ex iciſione: ⁊ groſſū viſcoſum opium eſt. ſpe cialius vero ſm excellē tiam cirinaicum ita no minant.
Ciriongon. i. giraſolis.
Ciriſigia. i. amomum.
Cirithia. i. herbena.
Cirogralion. Chirograllos Erinacius. Iſtricus. ſpi noſus poꝛcus maioꝛ eri cio: qui ⁊ achantochiros dicitur.
Cironſpleton. eſt ſpēs an chuſe ſpinoſum latuz et nigrū hñtis folium.
Cirſolen. gre. ramix teſticu loꝛum. Coꝛnelius cel'.
Cirta epatis. i. gibbus epa tis. Alexan. capitulo de flegmone.
Cirurgia. gre. manuū opē.
Cis vermiculus eſt frumē ta coꝛrodens.
Ciſa. Ciſſa. i. hedera. vel ci ſa. i. pica auis.
Cifantemon. Ciſantemos eſt ꝗdaz ſpēs ciclaminis Plinius lib. z5⁹. ca⁹. 9. cir ca medium.
Ciſeleon. i. oleū hedere.
Ciſeos. i. ſem̄ cariote. Dia. v̄o dicit ꝙ ē hedera. gre. dicta kiſſos. Ab Auicen. cuſſus. Et opociſſa ē gū mi eius.
Ciſia. Ciſſia. Ciſſiodos. id eſt pica auis.
Ciſſiros. i. pumex lapis.
Ciſſomelas vl' melanos. i. hedera nigra.
Ciſos eratrano. Ciſſos eri trano vocat̄ herba ſil'is hedere: ⁊ eſt dicta hede ra ruffa. Pli. li. z4. ca. io.

¶ Caplm. CLXV.

Ciſſos. gre. lati. hedera. et dicitur hedera qm̄ libē
ter a capꝛis editur: ⁊ ideo ſicut patebit ifra
Aliqua ſunt hedere genera que nō habēt cuz ea ſimilitu
dinē niſi qꝛ ſic dicunt̄: vt barba hircina et roſa canina. vñ
hedera dicta eſt eo ꝙ ab arboꝛib⁹ ſecanda adhereat. Alij
dicūt hederaz vocatā eo ꝙ hedis lactis abundantiaz in
eſcaz teneris pꝛebeat: cuius ꝓpꝛie genera ſunt plura. Sꝫ
veri generis hedere ſm Dia. capl'o ciſſos. ſpēs ſūt tres. al
ba nigra et elix. Alba v̄o ſemen affert albuz. Nigra nigrū
aut croceū: quā multi dioniſiam vocāt. elix v̄o nō habꝫ ſe
men: ſed folia minuta anguloſa et groſſa. nigra v̄o vocat̄
dionyſia. a Bacho qui dionyſius vocabat̄ quem potatū
hedera coꝛonatū aliqui fingebāt. ſunt. n. hedere fri. ⁊ ter
re indices. vnde frigiduz ſunt antipharmacū iuebꝛiantis
ſi ꝗs potatus hedera coꝛonat̄: nā coꝛonatus hedera nō in
ebꝛiatur. vnde illo tēpoꝛe non incoꝛonabant̄ hedera niſi
ad ſummū potati vt fugarēt ebꝛietatem. Theodoꝛus pꝛi
ſcianus vocat fructū hedere coꝛimbuz a coꝛono. nas. qđ
eſt verbū actiuum: ⁊ īde deriuatur coꝛelatim: ⁊ eſt pͥmiuz
alicuius certaminis: ⁊ inde venit coꝛimbus. i. hedere fru
ctus. qꝛ īde coꝛonabant̄ antiq. ⁊ potiſſime poete in ſignū
virtuoſe repletionis capitis. vnde Ouidi⁹ Metamoꝛ. 4.
⁊ gradus diſtinguit vele coꝛimb⁹. eſt alia hedera que vo
catur terrena: ⁊ alio nomine vocat̄ cameciſſos: ꝓ quo. l. l.
cameciſſos. eſt aliud genus ciſſos: nō verum ſm Diaſ. ca.
ciſſos: ſed ſic ꝑ quandā ſimilitudinē vocat̄: quā multi vo
cāt ciſtereon. i. roſaz caninam. eſt aliud genus hedere ſm
eundez quā multi antion vocant. alij barbā hircinam. qꝛ
pinguedo eius adheret barbis hircoꝛū: frutex eſt ſimilis
ciſtereon: ſed lōgioꝛa folia habꝫ hec ⁊ ītegra: ⁊ neſcio quā
pinguedinē ſuper folia. v̄tus eſt ei ſtiptica in folijs ſimilis
ſuperioꝛi: ⁊ ex ea colligitur laudanuz. hui⁹. n. hedere folia
hirci capꝛarum libēter manducāt: quā cum depaſcere ce
perint pinguedo illa que ſuꝑ folijs erat barbis ⁊ humeris
hircoꝝ adheret. ⁊ a diligentib⁹ ex ipſis collecta ⁊ in ſe re
dacta laudanū faciunt. Alij v̄o ſuper ramos ipſius funes
trahūt extendentes inter ſe: ⁊ ſi ꝗd ex ipſa pinguedine fu
ni adheſerit colligunt: ⁊ ſic vtuntur tali diſciplina ⁊ mani
bus fricata malaxāt: ⁊ paſtillos ex ipſa faciūt qđ laudanū
vocant: eſt aūt vtile qđ odoꝛe plenum eſt ⁊ viride: ⁊ facile
ad malaxandū: ⁊ pingue nō habens arenam cōmixtam: ⁊
minime fragile ⁊ ſimile reſine: cuius v̄tus eſt ca. ⁊ hu. in fi
ne pͥmi pꝛope z⁹: ſubſtātia eius eſt ſubtilis multū: ⁊ in ſa
poꝛe eius eſt ſtipticitas pauca. Pli⁹. lib. i6. capitulo. 35.

SERAPION. lib. aggre. capl'o. lebleb. i. volubilis mi
noꝛ. plures ſunt eius ſpēs: ⁊ vna earū dicit̄ cuſſus. ⁊ dicit̄
funis pauperū: ⁊ eſt maioꝛ ⁊ agreſtis: ⁊ eſt herba ſil'is mi
noꝛi volubili: niſi qꝛ ipſa eſt durioꝛ ea: ⁊ ſunt eius tres ſpe
cies: quarū vna eſt alba ꝓpter albedinē ſui fructus. ⁊ ſe
cūda eſt nigra: ⁊ nominatur ſic ꝓpter ſui nigredinē: ⁊ ha
bet ſemē nigrum: vel coloꝛis crocei. ⁊ tertia dr̄ elix. ⁊ non
habet fructū ſiue ſemē: ⁊ eſt illa que adheret reb⁹. ⁊ habꝫ
ramos minutos: ⁊ folia minuta viridia anguloſa amara ⁊
groſſa: ⁊ alia ſpēs ex ea eſt que dicit̄ achin: ⁊ eſt herba cu
ius folia ſunt ſicut cuſſus: niſi qꝛ ſunt minoꝛa eis: ⁊ habet
ramos lōgos qui adherēt omni rei cui appꝛopinquant ex
arboꝛibus: ⁊ naſcit̄ in vineis ⁊ triticis ⁊ in campis: ⁊ dicit̄
eſſe ſpēs que dicit̄ achin: ⁊ eſt volubilis minoꝛ: ⁊ ſimilat̄
in folijs cuſſus: niſi qꝛ ſunt minoꝛa eis ⁊ plus rotūda: ⁊ ſu
per ipſa ſunt pili: ⁊ habet ramos minutos longitudinis. v.
aut. vi. palmoꝝ exeuntes ab vna radice: ⁊ ſunt pleni folijs
⁊ folia ſunt ei pontica: ⁊ naſcit̄ iter triticū ⁊ in locis dome
ſticis. Et idem auc. Hal'. Subſtantia cuſſus eſt compoſita
ex duabus ſubſtātijs terreis: quarū vna eſt fri. ⁊ alia cali
da acuta: ⁊ eſt in ea dum eſt recēs ſubſtantia terrea aquo
ſa: que quādo deſiccatur reſoluitur ⁊ remanent due ſube
terree: ⁊ in ſapoꝛe eius eſt ſtipticitas ⁊ acuitas: ⁊ v̄tus eius
ſecunda eſt que reſoluit ⁊ adunat. Et idem Serap. capitu
lo ledent. ideſt laudanum. ⁊ colligitur ex vna ſpē ciſſos: ⁊ ē
arbuſtum qđ ſimilatur ciſtereon: niſi qꝛ folia eius ſunt lō
gioꝛa ⁊ nigrioꝛa: ⁊ habet humiditatē que adheret manui
tangētis eam in vere: ⁊ eſt ſtiptica: ⁊ confert ad omnia ad
que cōfert cuſſus: ⁊ ex hac ſpecie accipitur laudanū: qđ di
ſciplina ſuperioꝛi cōficitur. POSSE. DIASCORI.
Omnis hedera hꝫ virtutē viſcidam ⁊ ſtipticaz. vnde ner
ui citius eam ſentiūt cōtrariam: vnde ex contrarijs cōpo
nitur virtutibus. ſtiptica. n. eſt ⁊ frigi. ⁊ acris. ca. ⁊ aquoſa
participās ſubſtātia: cuius folia viridia in vino cocta ma

gnas plagas cōgluctinant: ⁊ malitioſa cicatrizāt vlcera ex
igne facta. floꝛes eius digitis trib⁹ ſublati ⁊ bibiti diſſinte
ricis medicant̄ ſi bis in die bibere dant̄: folia eius mixta
cum cerotis combuſtionibus maxime ꝓſunt. Item folia
eius cū aceto cocta ⁊ īpoſita ſplenē tumentē attenuāt. ſuc
cus ei⁹ narib⁹ īfuſus purgat caput: ⁊ doloꝛes capitis miti
gat. cum oleo puro decocta doloꝛib⁹ aurium opitulantur.
nigre hedere ſuccus aut ſummitas eius ſi bibit̄ amentes
homīes pꝛeſtat: quinqꝫ grana ſeminis eius cocta cū oleo
ro. in coꝛio maligranati: ⁊ auri dextre infuſa ſiniſtro denti
dolenti medent̄: ⁊ vt cataplaſma impoſita capillos nigre
ſcit. ſil'r ⁊ vlceribus vtilia ſunt. folia eius cum vino cocta
combuſtionibus medicant̄. maculas impoſita emēdant.
ſummitates ipſius bibite vl' ſuppoſite mēſtruis imperat.
poſt purgationē v̄o mulierū. ʒ. i. bibita generare nō ſinit.
cacumina ipſius trita ⁊ melle addito: ⁊ ſuppoſita aboꝛſuz
ꝑſtant. Succus eius narib⁹ īmiſſus putredinē nariuz tol
lit. lachꝛymū eius pediculos occidit ⁊ capillos euellit. ꝗ
bus euulſis impoſitus nō renaſci ſinit: ⁊ in dentē cauum
miſſum doloꝛē tollit ⁊ ipm̄ coꝛrūpit. Succ⁹ radicis ei⁹ cū
aceto bibit⁹ moꝛſib⁹ ſpalangiōis occurrit. PLINIVS.
cap. de hedera. Naſcitur in diuerſis arboꝛib⁹ ⁊ parietib⁹
petris ⁊ terris. huius folia trita diſſintericos remediat et
frumēto mixto ad cōbuſturā ⁊ vulnera cāceroſa ꝓdeſt.

GALIENVS. 7. ſimpl'. phar. ca⁹. ciſſos vel hedera ex
contrarijs componitur virtutibus. habet. n. ꝗd ⁊ ſtiptice
ſubſtantie: quā ꝗdem terreſtrem frigidā monſtrauimus
exiſtere: habet aūt quid ⁊ acris quā oſtendimus calidam
eſſe vt guſtus teſtatur: tertia autem cum his aquoſa ſuba
participat tepida cum viridis eſt. Cum. n. ſiccat̄ hoc ꝗdez
diafoꝛari pꝛimū neceſſe eſt. reliꝗ vero terreſtrem frigidā
⁊ ſtipticā ⁊ calidā que aeris eſt: ſed viridis quidem coctis
frondibus cū vino magnarum plagarū eſt conglutinati
uus. cicatrizat aūt ⁊ eas que ab igne vlcerationes: cū ace
to vero frondes cocte ſpleneticos iuuāt flegmones: vnde
ſanat reumata ⁊ vlcera antiqua ſm aures ⁊ nares. Si ve
ro acrius appareat cuz oleo dulci miſcet̄: gūmi vero eius
ſextupedes īterficit ⁊ capillos deſtruit. calide intantum
exiſtens virtutis vt comburat. Idem Hal'. 7. ſimpl'. phar.
ca. cithacus ſiue ciſtharus: ⁊ ē roſa canina: ſtiptica eſt fru
tex in guſtu: ⁊ in oībus que ſm partez actibus: frondes at
tamen ⁊ germina parua trita in tantū ſiccāt et ſtipticant
vt gluctinent vulnera: floꝛes vero ſuper omnia ſunt ope
ratiuioꝛes: vt ſi cum vino bibant̄ ⁊ diſſinterias ⁊ ventris
imbecillitates ⁊ reumata ⁊ humiditates ſanent. Cum v̄o
cataplaſmantur putridos humoꝛes vlcerū iuuant. eſt. n.
eoꝝ virtus nō generoſe ſiccatiua in ſcđo: ⁊ a commenſu
ratis complete: eſt aūt frigidus ītantum hic frutex vt te
pida participet caliditate. ypoꝗſtidos vero noīata multo
plus ꝙ̄ folia eſt ſtipticioꝛ: ⁊ efficax ſufficiēter pharmacuz
ad oēs fluxibiles paſſiones. puta ſanguinis eductiōes flu
xus muliebꝛes vomitus ⁊ diſſintericas diſpoſitiones. ⁊ ēt
ſi ſolutā aliquam particulā roboꝛare volueris humidita
te abūdātem: quocirca in ſtomaticis epithimatib⁹ ⁊ epa
ticis ꝑmiſcet̄. DIASCORIDES. laudanuz capillis
fluentib⁹ occurrit. mixto vino mirra ⁊ oleo mirtino cica
trices nigras ītegro reddit coloꝛi. oleo ro. mixto doloꝛem
auriū tollit. fumus eius excludit ſecūdinas. duricies ma
tricis diſſoluit. malagmatibus neceſſarie miſcet̄. tuſſien
tibus medicat̄ cum vino mixtuz ventrē ſtringit: eſt ēt illi
v̄tus diuretica. GALIENVS. 7. ſimpli. phar. Cithus
ſiue ciſtus. i. laudanū. eſt aūt ſubtiliū partiū in ſuba ⁊ cali
de v̄tutis ſm pͥmum acceſſum complete: vt ⁊ ſcđm tāgat:
ꝓpterea v̄tus eius eſt que maturat aggregat ⁊ foꝛtificat:
⁊ ſil'r diafoꝛetice eſt v̄tutis ⁊ digeſtiue ⁊ vltra ꝑdicta ha
bet quādam ſtipticitatē bꝛeuē ꝓpter qđ cōfert egritudi

nibus matricis.⁊ fortificat eam.⁊ facit oriri capillos q ca/
dunt:ꝓpterea qꝛ deſtruit qͦd eſt in radicibꝰ coꝝ ex humi
ditatibus coꝝ malis: ⁊ ſtringit ſua ſtipticitate poros per
quos egrediunť pili.fiunt.n.he paſſiones propter prauos
hūores viſcoſos ⁊ groſſos:quos ĩciſiua ⁊ diaforetica phar
maca maxime educūt ⁊ euacuāt:ſubtiliū vͦ partium oꝫ
eſſe vͭtutis ca.⁊ nō multum ſtiptice:non tamē intantū ſub
tilium partiū:⁊ ſiccantiū vt ſiccent ⁊ depaſcant cū humo
ribus preter nām aceruatis ibi naturalē humiditatē que
auget capillos:ita.n.nō alopicias ſanabunt magis q̄ꝫ cal/
uiciem operabuntur:nec non ⁊ laudanum ĩcarnat vlcera
difficilis ꝯſolidationis:⁊ miſceť in medicinis ſedantibus
tuſſim:⁊ quādo bibiť cum vino veteri ventrē ſtringit: et
fit ex eo fumigiū ad expellēdū ſcdinā: ⁊ poniť ĩ naſcalibꝰ
valentibꝰ ꝯ duritiem matricis. PAVLVS.caͦ.de lau
dano.eſt eligendū qͦd eſt pōderoſiꝰ: ⁊ nigruꝫ:⁊ qͦd malaxa
ri pōt:⁊ valet etiā ſic electum cōtra epilenſiā ſi iungatur
ſpina patiētis: ⁊ valet ad frigiditatem matricis ⁊ ſuffoca/
tionem ſi mulier ex eo recipit fumū:⁊ ſup inferiora.valet
etiā cōtra relaxationem dentiū.ſi laudanū ⁊ maſtix con/
ficiantur.⁊ circa gingiuas extra ⁊ intus ponantur.

SERAPION.auc.Dia.caplͦ ledent.vͭtus laudani eſt
ca.mollificatiua aperitiua orificioꝝ venaꝝ quādo miſce
tur cū vino ⁊ mirra:⁊ cum oleo mirtino ſup cicatrices vl
cerum meliorat eas.Et qn̄ mittiť in aurem cum vino qͦd
diciť idromel:aut cum oleo ro.curat dolorē earū:⁊ fit in/
de fumigiū ad expellēdum ſcdinā:⁊ ponitur in cōfectiōe
naſcallium vel collirioꝝ matricū:⁊ cōfert duriciebus ea/
rum.⁊ miſceť in medicinis ſedātibus dolorē:⁊ in medici/
nis tuſſis ⁊ in vnguētis:⁊ qn̄ bibitur cuꝫ vino veteri ſtrin
git vētrē:⁊ ꝓuocat vrinā. AVICEN.laudanū eſt ſub/
tile:⁊ eſt in eo pauca ſtipticitas:⁊ eſt maturatiuū humidi/
tatum groſſarū viſcoſaruꝫ:quas cum eq̄litate reſoluit in
quo eſt vͭtus attractiua:⁊ eſt calefactiuū aperitiuum orifi
cioruꝫ venarū:⁊ ĩgreditur in ſedatione doloris:⁊ facit na
ſci pilos:ĩſpiſſat eos ⁊ ꝓlongat:⁊ conſeruat ꝓpriē cū oleo
mirtino:⁊ cum vino:⁊ nō facit hoc niſi qꝛ ipſum eſt ſubti/
le:⁊ ꝓfundatur:⁊ eſt reſolutiuū:⁊ mūdificat corruptionē
corrodentē carnem:⁊ eſt attractiuū ⁊ attrahit nām bonā
ad pilos:verū tamen nō videtur cōferre caluiciei cum ĩci
pit ⁊ caſui piloꝝ cum apparet cutis:⁊ fluxui capillorum:⁊
non peruenit ad hoc vt ſanet allopitiam: qm̄ nā allopitie
nō reſoluitur niſi virtute que eſt ſup virtutē reſolutionis
eius:⁊ laudanū cōſolidat vlcera dure cōſolidationis: ⁊ di
ſtillatur cum oleo ro.in aurē doloroſam:⁊ ĩgreditur ĩ me/
dicinis ſode ⁊ pulſationis:⁊ confert tuſſi:⁊ reſoluit ap̄ata
matricis ſuppoſitū in peſſario:⁊ attrahit fetum mortuū:⁊
ſcdinā ſuffumigatione facta ex eo in traiectorio:⁊ qn̄ bibi
tur cū vino antiquo ꝯſtringit ventrē:⁊ ꝓuocat vrinam.

¶ Capitulum. CLXVI.

Ciſtos vel ciſtereon.eſt q̄dā ſpēs hedere.⁊ eſt roſa canina vel roſago ad cuius pedem naſcitur
ypogſtidos:vnde qͦd ſit ſpēs hedere patet p Diaſc.caͦ. ciſ
ſos.Cuius due ſunt ſpēs.vna flore albo:alia roſeo.⁊ ē ter/
tia ſpecies:cuius frutex maior folia lōgiora:colore obſcu
ro: odorē iactans:habens quandaꝫ tenacem humiditatē
vt policaria.hanc dicunt laudanum colligere in creta.
PLINIVS.lib.24.cap.10.ciſton greci appellant fruti
cem maiorē thimo.folijs ozimi.duo eiꝰ genera maſculus
⁊ femina.flos maſculi roſaceꝰ:femine albꝰ.hic videť roſa
canina ſub qua naſcitur ypoquiſtidos vbi notandum q̄
Diaſco.vocat illam ſpeciem roſe canine hederam: quam
hirci caprarum libenter edunt.l.Ciſſos.

C iſtereon.i.hedera. Diaſ.
C iſton.i.roſa canina.Pliꝰ.
lib.24.cap.10.
C itan.Ciran ē medicamē
quoddā ad ſplenem.
C ithus.i.laudanum.

C itici.i.rannus.
C itinoruatis.i.caduca ma
li granati.
C itima.i. flos mali grana/
ti domeſtici.
C itinꝰ. DIASCORI.
vero dicit quatinus.
PLINIVS.lib.23.ca.
7. ſic vocať primus par/
tus mali punici.Halie.6.
memiri.capitulo primo.
kitinus dicit.
C ition.i.cicuta.
C itiſon.i.galla aſiana.
C itiſum.i.foliū.Alr. Pliꝰ.
li.13.ca.24.
C iton.i.lac diuiſum a ſero.
C itoniū.qd eſt.l.cuſa.
C itra.i.cimolea.
C itrangulū narantiū.l.po
muꝫ.lati.gre. citromolū
vbi ſciendū q̄ citrangu/
lum eſt:cuiꝰ acetoſitas ⁊
ſemina in vſuꝫ veniunt.
de citrangulo vͦ nunq̄ꝫ
mentionem reppi nec vi
di niſi in quinto.Auicen.
caplͦ de Syrupo alke/
dre ex cōpoſitione ſua:⁊
in Damaſc.ĩ antidotario
vbi facit oleum de citrā/
gulo ⁊ oleū de citrāgulo
rum ſeminibus.
C itraria.vel citrago.i.mel
liſſa.⁊ gre.dͬ mellifilon.
turungen.ara.ab atrogi
qͦd eſt citrum: ⁊ citraria
ab odore citri.
C itrac.qd ē.l.ceterach.
C itron.eſt medicamen ad
ſplenē.Caſſius felix.
C itrina idem.
C itrionia.i.citonia mala.
C itroc.i.citrum.

¶ Caplm. CLXVII.

Citrullus lati.ara.hake. SERA.li.aggre.c.ra hera.auc.Ha.Citrullus frīdior ē cucu
mere ⁊ gnāt chimū viſcoſū:⁊ hūores crudos ĩ venis ⁊ ac
cidūt ex eſu eiꝰ.febres antiq̄ male:neq̄ꝫ ꝓuocat vrinā ſic
melon:⁊ nocet ſtō.q̄re oꝫ q vult vti eis vt vtať amcos niſi
ſtōus eiꝰ ſit valde calꝰus.Et idē auc.habix.aq̄ citruli ⁊ cu/
cumeri ꝯfert ĩflāmatōibꝰ febriū ⁊ ſedat ſitī:⁊ laxat vētrē
laxatiōe bona ſine nocumēto aliq̄:et dꝫ bulliri cū zuccaro
albo:⁊ nō oꝫ q̄ deť hn̄tibꝰ nāꝫ durā ad mouēdū nimis.qꝛ
illa aq̄ nō hꝫ tātā vͭtutē q̄ laxet nāꝫ durā.et ſi ipa faceret
morā ĩ ſtō forſitan ĩduceret laborē ⁊ nocumītū et ĩflōnes.
RABI.MOISES.citrullꝰ cū eiꝰ digō tardať gnāt hūo
res venenoſos. ISAAC.ĩ dietis pticularibꝰ.li.3.ca.de
citrull.ſūt frīdiores et grauiores cucumeribꝰ.frīditas.n.
coꝝ ē ĩ fine tertij.ꝓide groſſū gnānt flā ⁊ neruoſitati ſtōi
magꝰ nocēt cucumeribꝰ.Rurſus pp ſuā duritiē ⁊ frīdita
tē ſūt groſſoꝝ hūoꝝ gnātiui:qͦd certificať qꝛ citrulli in ſtō
morā faciētes venenoſoꝝ cōruptōeꝫ ſubeūt hūoꝝ. citrul
li magꝰ ſtō nocēt.medulla tn̄ coꝝ ꝑfectiorē gnāt chimū.

C itrū.legumē ē q̊ caremꝰ:
vel citrū.i.pomum citri/
num ꝑ quo.l.hatros.
C itula.i.cicer erraticum.
C izomo.i.zeuzomū.eruca
C kirabalios.i.armoniacū.
C kiras.i.glādula.
C kiratica.i.percuſſiua.
C lacora trigdana ē qͦdaꝫ
genus oſtracoꝝ marino
rum magnorum.
C lafintis.eſt pͥma ſpecies
caſſie lignee.
C lalagelaſen.i.caulis.
C las.i.turdus auis.
C laſſa.i.gūma iunipi.
C laſefedia.Clapſedra eſt
ſpēs ſyringe q̄ inijciť me
dicia ĩ veſicā pp ĩpulſio/
nē ĩſtrī ſolidi in concauū
inſtrumentum.
C laſmoſimon.Diaſc.i.al/
mea.Clamaſimon.
C latem.ideſt germē mol
le palme.
C latus.qd eſt.l.Ciatus.
C laui dn̄r ap̄ata ñ magna
de mā ſanguinea vel ꝑ
pte colica q ⁊ furūculi a
q̄buſdā vocātur vel car
bunculi:⁊ dicitur ſilr cla
uus quedā ſpēs verruce.
C lauis.Clauus vocať ex/
tus tunice vuee oculi.l.
elus ꝓtoſis.
C lematis.Dia.policātis.i.
ariſtologia.⁊ ē 3ͣ ſpēs eiꝰ
C lematides.eſt tertia ſpe/
cies trifolij.Diaſ.Pliniꝰ
lib.24.caͦ.15.in fine.
C lendrios.i.galla.
C libit.i.git.
C lice.i.turdi.
C lidonas greci vocāt quā
do agitať aqua in ventre
ſicut in vtre.Alexan.
C liendepon.i.ſuldago.
C limaſtecha.i. litargirum

C limaſmartica idem.
C limaſticos.eſt ſpecies ari
ſtologie.
C limatis.Dafnoides.i.vi
tis alba.Diaſcorides.

¶ Cap. CLXVIII.

Climenum. DIASCORIDES cap. clime num.habet haſtā quadrā ſimilē fa
be viridi.⁊ folia ſimilia arnogloſſe folliculos duos ſuper
virgas ſibi coherētes ſilēs iridi ⁊ polipodio.Plin.lib.25.
cap.7.in pͥncipio. POSSE.DIASCORIDES.Suc
cus eius cū radice ſua emoptoicis ꝓdeſt.ciliacis ſingula/
re p̄ſidiū eſt . fluxū mulieꝝ ſtrīgit.virtus eſt illi ſtiptica ⁊
frigida.naribus ꝓfluentem ſanguinē ſiſtit. folliculi ipſiꝰ
vulneribus impoſiti paracoleſim faciunt.

C limia qd ē.l. cadimia pōfo/
lix.
C limiafelde.i.fuligo.
C linabile.i.mirtinum.

¶ Cap. CLXIX.

Clinopodium klinopodes vel clinopodum. gre.lati.vero vocatur pes cor
uinus. DIASCORI.cap.de clinopodio.Clinopodiū
frutex ē ſarmētoſa duobus palmis aſcēdens de terra.na
ſciť locis ſaxoſis.folia hꝫ ſilīa herpillo:⁊ florem praſſio ſi
milantē.⁊ alio noīe vocať pes coruinꝰ.ꝑ quo.l.coronopo
dion. GALIENVS.7.ſim.phar.caͦ.clinopodū.calē ē
virtutis nōdū cauſtice. eſt aūt ſubtiliū ꝑtiū ſm ſubaꝫ.po
net vtiq̄ꝫ gs.3.gradus in calidi.⁊ ſic.Pli.liͦ.24.ca.15.poſt
mediuꝫ. POSSE.DIASCORI.herba ipſa bibita ⁊
cocta morſibꝰ venenatis occurrit. de alto cadētibꝰ opitu
lať.ſtrāgurijs p̄ſtat effectū mēſtruis impat. aborſuꝫ fac.
potui data acrocordinas multis diebus tollit. vrine diffi
cultati tardiſſimi tēporis medeť. flos eiꝰ lectipedi ſilať.
vn̄ ⁊ nomē ſumpſit. AVICENNA lib.2.cap.de pede
coruino.cōfert ſolutioni antique ⁊ confert colice ⁊ efficit
oppoſitionem hermodactilorum abſq̄ꝫ nocumento.
PAVLVS cap.de pede coruino.medeť dolori iūctu/
raꝝ confortando membrum ⁊ nām reſoluendo.

C lion ideſt pulegium.
C lipealis quid eſt.l. Albil
mera.
C lipſis ideſt defectio vel
anguſtia.
C liſma ideſt cliſtere.
C liſteos eſt ſemē cariote.
C litiriza ideſt liquiritia.
C litenus eſt herba quam
Diaſco.vocat periclime/
cion.⁊ eſt caprefolium.
C lobaſis.i.anagallus.
C logias.i.lāceola. ⁊ ē ſpēs
plantaginis.
C loron vel claron.i.viride
Theophilus.
C nicapeos.i.paucedanuꝫ.
C nicos.i.anticrocum.
C nicus.i.cicer ruſticum.
C oabaꝫ ſunt quedā grana
ſimilia cardamomo ⁊ ē
nux tarch . i . melegeta:
eo q̄ grana eiꝰ ſilanť gra
nis melice.Cobezbagne
C oagulatum.i.rob. Halie.
libro ſecretorum.
C oamos.Coameos. Coa/
reos ideſt folium.
C obhori.Cobori.Cobouri
.i.lapis liberās a venēis.
C obrurulla eſt iuncus nō
acute ſummitatis.
C obezbaca nux tarch id/
eſt melegeta. Auicen.eo
q̄ grana eius ſimilātur
melice granis.
C obzbagac.Cobzbagne.i.
coabam.
C ocamos ideſt ciclamen.
C ocecoreon.i.cicorea.
C ochachemen.i.comoſis.

¶ Cap. CLXX.

Cocam. ara.gre.capnor.lat. fumus. SERAPI. lib.aggre.cap.cocam.auc.Hal.Subſtātia
eiꝰ eſt terrea ſubtilis/⁊ ĩ eo cū hoc ē reſiduū paucū ex igne
⁊ oīs qdeꝫ fumus deſiccat:ſꝫ diuerſificanť ſpēs eiꝰ ſm di/
uerſitatē corpoꝝ a qbꝰ reſoluiť. nā a materia q̄ ē calidior
⁊ acutior generať fumus q eſt ſm nām ipſiꝰ. ⁊ ex materia
q̄ declinat ad dulcedinē q̄ eſt paꝝ mordificatiua genera/
tur fumus ſilīs ei.Et idē auc.Ha.fumꝰ olibani adminiſtra/
tur aliqn̄ cū pluribꝰ medicinis oculoꝝ hn̄tiū ap̄ata calā.
nā mūdificat ea a carne ⁊ adminiſtrať in cohol q̄ fiūt ad
reſtaurandū pilos palpebraꝝ.Et fumus mirre ⁊ terbēti/
ne ſunt lōginqui a nocumēto: ſꝫ fumus ſtoracis ē fortior
iſtis.⁊ fumus picis adhuc fortior: ⁊ fumꝰ alkitran fortior
fumo picis.⁊ medici adminiſtrant illos q ſunt ex fortioribꝰ
ſpēbꝰ in medicatōe palpebraꝝ.qn̄ in his ē egritudo q̄ dͬ
ſilach.⁊ eſt egritudo cū qua cadūt pili cum duricie palpe
braꝝ ⁊ rubore ⁊ medicatōe corroſionis ⁊ pruritus:q̄ ſunt
in lachrymali oculi ⁊ medicatōe oculoꝝ humoris in qui/
bus nō eſt ap̄a . ⁊ adminiſtrātur alie ſpēs que ſunt magis
mollificatiue in alijs egritudinibꝰ:in qbꝰ adminiſtrať fu
mus olibāi:ſꝫ modū colligēdi fumū ĩuenies in.l. ronder.

Silach
egritudo

C ochaſi . Chochia.i.papa/
uer kochia.
C ochilium.i.coccilium.
C ochia.i.pillule cochie . ⁊
cochia eſt ſuffumigatio
quedam ſic nominata.
C ochile herba eſt nomine
ſalabra ſimilis vermicu
lari hn̄s ſaporē acetoſuꝫ
⁊ fit ex ea alkali.
C ochima.i.antepſica criſo
mela qͦd interpretať ma
la aurea vulgari ꝓuīcia/
li diciť amoria ⁊ nos di/
cimus comula .
C ochium. kochiuꝫ eſt qͦ/
dam animal marinū qͦd
vulgo diciť vitulus ma/
rinus piloſum. hn̄s quat
tuor pedes ſimiles pedi/
bus catuli ⁊ parit catu/
los ⁊ exit interdū ad ter/
rā ad paſcua kochi foca.
C ochum eſt terra iuxta lo
cum vbi clauſit Alexan/
der gog ⁊ magog.
C ochiras eſt ſpecies cāne
pro qua.l.haſap.
C occiliuꝫ.i.incubus.
C ocirio idem.
C occimidos.i. lipporitum.
C occimela a coccineo co/
lore dicta eſt ⁊ ſunt apͦd
Diaſco. que a modernis
cozula vocātur. vnde ca
pitulū de coccimelia eſt
caplm ͦd criſomolis ſiue
cozuli:ſed Diaſcori.facit
aliud caplm de prunis.⁊
dicit q̄ cocimella a qui/
buſdā pruna vocanť: nō
tn̄ aſſerit hoc ſm verita/
tem: ſed voce aliquoꝝ:
C oclea pegrina .i.maruza
que cocleas hꝫ.l.halzuꝫ.
C oclea terrena ⁊ marina.
quid eſt.l.halzum.veruꝫ
eſt q̄ ſm Diaſco.Coclea
terrena eſt limacia . Sꝫ
ſcienduꝫ q̄ coclea inter/
duꝫ accipitur ꝓ toto ani
mali aliquādo ꝓ ſola te/
ſta ſm exigentiaꝫ . aliqn̄
ꝓ marina coclea.
C ocleas.Cocles.i. antimo
niū.⁊ cocleas.i.vͥga viriľ.
C oclearíuꝫ.Coclear medi
cine eſt.i 13. granoꝝ. ſed
mellis.248.⁊ ē ſeſtariū.
eſt pondus quattuor au/
reoꝝ.⁊ eſt.3.vi. ⁊ coclea/
riuꝫ eſt ſimiliter ſpatula
cum qua accipitur medi
cina de pixide.
C ocognidiū eſt ſemen plā
te dicte a Diaſcor.came/
lea:⁊ eſt mezereon. vt ſu
pra vbi ponitur de came
lea. vnde qui dicunt co/
gnidium ſemen eſſe lau/
reole nō nouerunt veri/
tateꝫ.ꝑ quo.l.Camelea.
C ocodrillus ē animal qͦd
mouet mandibulam ſu/
periorem: cuꝫ cetera ani
malia moueant mandi/
bulam inferiorem.
C ocodrilla.i . ſerpentaria.
C ocodaſni.Cocodaſinis.i.
bacca lauri.
C occon . Coccus infectiuꝰ
.i.cocus.Diaſco. iſoſion.
faſelon ex ſimilitudiē fa
ſeoli ⁊c̄.
C ocoza ideſt cucurbita.
C ocodaphnis.gre.bacchа
lauri.Paulus.

¶ Cap. CLXXI.

Coccus vel kermes.gre.ara . karmas vel neruas vel hermen.lati.vͦ grana tinctoꝝ.vn̄ tin
giť ſcarlatū.vn̄ dͬ de xp̄o q̄ fuit veſtitꝰ veſte coccinea.i.
ticta cocco.ſ.granis de ſcarlato vocať aūt kermes ⁊ ē fru
tex ſꝫ Diaſ.ca.de cocco ſarmētoſa hn̄s in ipſis virgis bac
culas rotundas ſicut lenticula q̄ colligunť ⁊ conficiunť.
Eſt aūt bonꝰ coccus galleticus ⁊ armenus.⁊ ſecūdus aſia
nus ⁊ licius hiſpanus vero oīuꝫ nouiſſimus eſt virtus eſt
ei ſtiptica. SERAPION lib.aggre.auc.Diaſc.cap.her
men vel karmen.i.grana tinctoꝝ ⁊ eſt arbuſtuꝫ.ſ. qͦd ad/
miniſtrať etiā ad ignē accendēdum ⁊ eſt mediū inter ar/
borem ⁊ herbam : cuius rami ſunt multuꝫ ſubtiles ſuper
quos ſunt grana rotūda ſimilia lenticulis que colligunť

Coccam
Capnor
Fumus

⁊ ponuntur ⁊ reſeruant ⁊ conficiuntur ad tingendū: ⁊ melior ex illa eſt que defertur ex terris que dicunt gallates ⁊ andabaſi ⁊ armenia: ⁊ ſecūda eſt illa de ſyria ⁊ litia: ⁊ deterior omnibus eſt illa que defertur ab hiſpania ⁊ reperitur in arbore parua ſatis ſimili in folijs arbori glandiū in terris calichie. ⁊ in ea multiplicatur animal teſtoſum paruum ſimile limacijs: ⁊ colligunt ipſam mulieres illi⁹ terre cum rore eorum. Et idem auctorit. Halie. Sapor eius eſt ſtipticus cū amaritudine ⁊ virtus ei⁹ deſiccat ſine mordicatiōe ⁊ abſtergit ⁊ incarnat. POSSE.DIASCO. Coccus aceto tritus ⁊ impoſitus vulneribus paracoleſim facit ⁊ neruis inciſis maximum preſidium eſt.

SERAPION auctor. Halie. karmen confert magnis vlceribus neruoꝝ ⁊ alioꝝ membroꝝ: quādo teritur fortiter ⁊ miſcetur cum aceto ⁊ melle ⁊ etiaꝫ decoctionem eorum dant illis qui patiuntur in neruis. PLINIVS libro. 24. capitulo q̄rto de cocco. valet vlceribus magnis ⁊ maxime neruorum vlceribus: ⁊ valet contra tremoreꝫ cordis ⁊ eius debilitatem. hoc aſſerit ſimiliter Damaſcenus in antidotario ſuo in quadam confectione que incipit. confectio alkeſmes.

Coccus gnicus cintum. i. cartamum. Diaſco. i. crocus hortulanus.
Coculis ideſt ſtrignum.
Codia. Codium kodia. i. ſemē papaueris vel limaces. Hal. in lib. de alimētis alr. 7. memiri. cap. p̊.
Codilia eſt ſpēs endiuie.
Codilion. i. cordumeni vel ſemē ſiſeleos. Diaſcori.
Coe ē nomē pōderis. ll. 9. ex concordia. Diaſco. ca°. de terbentina. cum Serapione cap. de reſina.
Coen ideſt herba que vocatur peſtorin.
Coercēs virtus. i. ſtiptica: ⁊ ipſamet repcuſſiua poteſt dici. Diaſco.
Coſeactis. Coſeateos eſt quedam ſpēs titimali.
Coſendix. Coſendiſion. i. ſciatica paſſio.
Cogatan vl' cogmatan eſt ſatietas nauſeatiua.
Cogmas ideſt vſnee.
Cognificiū. i. millefolium.
Cognitio ideſt ſolidatio.
Cobarbagne. Cobꝫbagne ideſt coabam.
Cobim. i. antrax. ⁊ potiſſime naſcitur in membris glandoſe carnis.
Cobiſi. Cobiꝫ. i. cochum.
Cobol duo ſignificat. naꝫ eſt oīs medicia ocularis. ⁊ ē ſil'r antimoniū ppter excellentē virtutē quaꝫ hꝫ in cauſis oculoꝝ.
Coboptalis. i. cimbalaris ⁊ eſt quedam cartillago. componens epiglotim.
Cobot ideſt cot.
Coliuꝫ eſt animal marinū cuius virt⁹ eſt ppinq̄ virtuti animalis caſtorei.
Cola. i. parue puſtule q̄ naſcunt in ore pueroꝝ ⁊ ſūt alcole vel cola. i. extremitas. Ha. 3°. īterioꝝ. ca. 10.
Colla qd eſt. l. glucten. ⁊ cola p morbo eſt opilatio i epate ⁊ ſplene.
Colades gre. inteſtina īde colica libro de doctrina greca. Colidas.
Colas grece fel.
Coli. gre. colera vel fel.
Colagoguꝫ grece. i. colere eductiuum. l. Emac.
Colaſtion gre. kolaſticon ideſt purgatorium.
Colaſtrum. i. coluſtrum.
Colath. i. puſtule in ore.
Colbo ideſt grana ſolis.
Colcacorob. i. ciclamen.
Colcandeſam. i. calcantū.
Colcito quid eſt. l. Coltico.
Colcodeia pſice. i. dator vite. Auicen. p̄ma p̄mi.
Colcotar eſt ſpēs vitreoli. vt appet i. l. Calcitis. ⁊ l. zeg. vide Hal'. lib. ſecretl.
Collectica collectiua. i. gluctīatoria q̄ oīa ſoluta vl' fluxa glutināt ⁊ alligāt. Halie. in dinamidijs.
Colen vel coli grece ideſt fel vel colera.
Colena. i. origanū libro antiquo de ſimpli. medi.
Coleos. i. graculus auis.
Coles vel colis. i. virga virilis a greco caulon. Cornelius celſus.
Colfos. i. ſinus vlceꝝ. Caſſius felix pendigenes. Papias colpus gre. ſin⁹. Halie. ad glauconem colpus inquit q̄ſi ſinus pendens p. k. kolpus.
Colias. Coclea helecumū. Alcuꝫ. ara. limatia. Ste.
Collera paſſio ſiue colliri/ca ē fellis infuſio p ſupi⁹ ⁊ inferius. Alexander.
Colliſies appellat conglutinatio inde pacoleſis. i. ptim ꝯgluctinatio. inde ſarcocolla. i. ad carnem ꝯgluctinandā ⁊ ſarcocollagiū. i. carnis conglucti/nationem faciens.
Coliade ideſt gluctinoſuꝫ flegma.
Coliandrū. i. coriandrum.
Colides. i. inteſtinum exterius inde colica paſſio.
Colidis. i. ficedula auis.
Colligon vulgari appellatione dicit cimbalaria.
Colm. i. planta que dr aſacirat ⁊ eſt planta hñs folia ſil'a mirre ⁊ in medio ſui hꝫ annulū ſil'em oculo ⁊ ſimilat ſempuiue.
Colloquatis. i. excreatis.
Colira ideſt colera.
Colirion ſm Diaſcori. vocatur geſſamia.
Colimo. i. mentaſtrum.
Coliris. i. limatia.
Colirida. i. cruſta panis libro de doctrina gre.
Colliriuꝫ. Saladinus melius ē medicina ocularis forma oblōga q̄ fricat ſuper cotē cuꝫ aliq̄ liquore qñ in oculis poni dꝫ. ⁊ dr ſimil'r ſief. Colliriū ēt in mltis libris d̄ greco trāſlatis vocat ſuppoſitoriū ppter ꝯuenientiā in forma. eſt. n. forma ei⁹ ſicut nucle⁹ dactili: ſꝫ grece p. k. ſcribit. ⁊ pōt eē humidum ⁊ ſiccum. humiduꝫ. ſ. qñ fit cuꝫ lardo ⁊c. ſiccū qñ fit cum ſalgēma.
Collirium alimbar. anteceſſio vocatur.
Colliriū raſategi ideſteris vſti.
Colis vel coles. i. virga virilis a gre. caulon. l. caulis. Corneli⁹ celſus.
Coliſartias. i. fel vrſi.
Coliſtario. i. fel thauri.

℄ Cap. CLXXII.

Coliticon.

ſiue colicon grece latine hermodactilus. DIASCORIDES cap. coliticon. Coliticon ⁊ eſt bulb⁹ agreſtis qui dicit ephemeros qui naſcitur in fine autūni florem habens albū ſimilē in figura flori croci. ⁊ folia affert bulbo ſimilia ⁊ pinguiora. haſtā habet duobus palmis longam ruffam radiceꝫ ſubnigram: que ſi decorticata fuerit alba inuenitur mollis ⁊ dulcis ſucco plena lactei coloris. bulbus ipſe habet in medio inciſuram ex qua egreditur ſtipes vnde flos exit. naſcitur multuꝫ in meſſenia ⁊ in colchis. radix eius accepta offacationem preſtat ſecūduꝫ Diaſco. vt micete: ſed ideo hoc in noticiam protulimus ne pro bulbo comedatur: qꝛ vis ineſt illi veneni: quāuis ſuauis guſtu ſit: ſed qui eum comederit: ſic ei ſubueniendum eſt ſicut comedentibus micetas. vnde ſingulare preſidium huic rei eſt lac bubulinum ſumptum. vnde coliticon eſt ſurumanuꝫ pro ſurumine quod eſt hermodactilus. ⁊ ita videtur eſſe ſecundū Serapio. pro quo lege. l. ſturagen.

Colitidum. i. raffanum.
Colocantū. Calacātū. i. calcātū xalacātū gre. Ste.
Collocaſia. Diaſco. Auicē. i. culcaſia. ara. Culcas. Plinius libro. 21. cap. 15. circa principium.

℄ Cap. CLXXIII.

Colofonia

frixa. pix erica. pix bricia grece. ara. ratiemgi. lati. pix greca. ⁊ reſina fuſa. Diaſco. PLINIVS capitulo de colofonia. pix erica ſic dicta ab erice filio veneris qui victus ab hercule mutatus eſt in montem ſui nominis in quo monte creſcunt arbores quoruꝫ gummi dicitur colofonia inde ericis carpos. i. fructus illius arboris. ⁊ dicitur pix greca: quia d̄ ea in grecia in multa quantitate inuēitur: ſed quo modo fit lege. l. hatinog. PAVLVS. cap. de colofonia. ca. eſt in ſecundo. ſic. in p̄mo. POSSE.PAVLVS ꝯtra diſſinteriā fit ſuffumigatio ex puluere ipſi⁹. Et etiā ꝯtra tenaſmonē ex frida cauſa ex puluere ipſi⁹ ⁊ naſturtij equaliter mixtus fiat aſpſio ſup renes melle cal'o perunctos. Ad pilos de facie remouendos ⁊ faciem dealbandam. Accipe ℥. iij. colofonie. maſticis. ℥. i. modicū armoniaci puriſſimi ⁊ diſſolue in vaſe terreo nouo mūdo: ⁊ ad vltimū tres guttas armoniaci ⁊ miſce ⁊ cola ſuper aquā frigidā ⁊ miſce ⁊ malaxa. cum aūt volueris pilos tollere reſolue paucum ad ignē ⁊ aliquantulū tepefactuꝫ pone ſup faciem p vnā horam vel duas. poſtea remoue: pilos remouet ⁊ faciem depurat: ⁊ ſit locus ſiccatus cū pānis ⁊ paꝝ cū digito madefacto preme vt melius adhereat. pōt illud empl'm decies apponi: ⁊ poteſt ſeruari per duos dies. Contra aſma ex frigida cauſa materia exeunte digeſtiua ⁊ diſſoluta accipiat patiens fumum per os.

Collokintis gre. cucurbita agreſtis. collokis. n. quintis ſecundum gre. colloquintida dicimus.
Colona grece vlcus oculi recens.
Colomeſtin. i. aconitum.
Colon. i. hūor. ſ. colera rubea. ⁊ vl'r p quolibet humore ponit. aliqñ etiam ponit p quodā inteſtino qd̄ eſt vltimū de tribus groſſis in quo fit colica paſſio. ⁊ aliqñ pro ipa colica paſſione.
Colonia eſt quoddam vlcus oculi. Coloma.
Colopendria. i. ſaxifragia.
Coloquintida. Cucurbita alexandrina vel cucurbita deſerti. idem ⁊ eſt pomum vel fructus in trāſmarinis. partibus inuentus. p quo. l. haudeb.
Coloquintida. i. cucurbita vſualis p qua. l. bara.
Coloquintida domeſtica. quid eſt. l. haudeb.

℄ Cap. CLXXIIII.

Coloquintida

agreſtis ſm Diaſc. capl'o de coloquintida agreſti. haſtas ⁊ folia hꝫ ſup terrā ſimiles cucumeri nr̄o que folia inciſa ſunt ⁊ guſtu amara. ſemē ei⁹ rotūdū vt pila: qd̄ colligendū ē cū ī maturitate colorē variauerit. POSSE.DIASCO. virtus eſt in medio ipſius purgatoria obolo vno accepto cum mulſa mixto nitro melle cocto ⁊ mirra in moduꝫ cataputie bene purgat. Ipſe vero pile ſicce tunſe ⁊ mixte et cliſteri adhibite ſciaticis medētur. paraliticis ſimil'r preſtolant. flegma ⁊ coleraꝫ deponūt. menſtruis imperant. aborſum faciunt. doloreꝫ dentiuꝫ tollunt. cacoſtomatice ſunt. colliria exinde fiunt: que ſuppoſita ventrē deponūt. viridis autem ſuccus ſupunctus ſciaticas curat. vires hꝫ humectandi ⁊ infrigidādi abundāter. vnde ſuccus raſure ipſius auriū dolorē que ex inflammatiōe caloris fiunt ſanat cum oleo roſa. inſtillatus. raſura aūt eius febrientibus in ſtomaco poſita minuit febrem.

Color dactili. Color feniceus. qd eſt. l. fenicha.
Color iacītinus. i. color celeſtis. ⁊ eſt ſm auctores color q eſt īter nigredinē ⁊ albedinem quaſi color ſbalbidus. ⁊ iſte color celeſtinus noīatur in. l. ambra ⁊ in. l. bdellium.
Color indus eſt quaſi celeſtis tendēs ad nigredinē
Color punicus. i. color ſubcitrinus inde vocant poma punica. i. ſubcitrina.
Color purulentus. i. color ſanguinis putridi.
Coloſtrū eſt p̄ma poſt ptū denſitas lactis. Plinius libro. xi. cap. 41. ⁊ lib. 28. cap. 9. in principio.
Colpus grece ſinus vlceꝝ vel apoſtematis.
Colpus ideſt ſinus vulneris vel colpus ideſt empetigo. Colfos.
Coltico effemero bulbus agreſtis. Diaſc. ē hermodactili ſpecies venenoſa. Stepha. eſt ſurumanuꝫ pro ſurumē.
Coluber ē ſpecies ſerpētis que dicit ceruuꝫ fugere. leonem interficere.
Colūbaria. Colubria. i. ſerpētaria dragōtea. macer
Colū. i. extramū vel colū ideſt membrum.
Columbapaſtron ideſt pētadactilus.
Columbina. Columbaria. i. herbena piſtereon gerebotanū yerebotanuꝫ.
Columi ideſt colita.
Columu ideſt herba q̄ dicitur muſcellina.
Collus ideſt vrceus bibendi vel nappus.
Coma. Comatos. i. gūmi. ⁊ coma eſt ſtupor vel ſomnus lōgus: vel apata fra cerebri. vel accñs apatis eius. ⁊ come. i. lixiuium.
Comacis ideſt citonia.
Comara ideſt cardus.

℄ Capl'm. CLXXV.

Comarus.

gre. ara. catilabinch. vl' hautāchi. lat. ſtrāgulator pr̄is ſui: vel ficus lupi: vl' ſuborbito. DIASCORIDES. cap. Comarus ⁊ eſt arbor ſil'is cidonie: ſꝫ folia minuta hꝫ ⁊ fruct⁹ cocimelle ſimiles. eſt. n. ſil'e oſſib⁹: quā multi memeglon dicunt. cui ſi maturitas fuerit ruffuꝫ facit colorē: ſꝫ cū edit remanet in ore ſuba quedā ſil'is ei q̄ remanet ex ficubus. vocat. ara. catilabinch. i. īterfector pr̄is ſui: ⁊ ficus lupi: ⁊ eſt arbuſtū qd̄ vocat nr̄o ideomate armoni. fructus eius eſt in ſupficie aſper. ⁊ hꝫ ſaporē mixtū ex dulcedine ⁊ acetoſitate aliqua. STEPHA. cap. comar⁹ cathilabinch. i. catelabū. quidā gombaris dicunt. SERAPION lib. aggre. cap. haruanchieth. i. ficus lupi. arboris hui⁹ folia ſunt ſimilia folijs citonioꝝ: ſed ſunt minora ⁊ fruct⁹ ei⁹ eſt ſimilis prunis in quātitate nō hñs nucleū. ⁊ qñ maturat declinat color ei⁹ ad rubedinē. ⁊ qñ comedit remanet in ore ſuba ſimilis ei q̄ remanet ex ficub⁹. GALIENVS. 7. ſimpli. phar. capi. de comaro. Arbor ⁊ fruct⁹ eius ſunt ſtiptici eſt aūt cacoſtomatica ⁊ caphalargica. memidū vero quidaꝫ nominant. POSSE.DIASCORIDES eſt malus ſtomaco. opilat cito ⁊ inducit ſtuporem.

Comato agreos ideſt ſemen rubee ferule.
Comatra ideſt pirum.

℄ Cap. CLXXVI.

Combin.

vel corumb. arabi. gre. cauben. vel braſſica vel lacana: latine vero caulis.

SERAPION lib. aggre. cap. cōbin. auc. Ha. Cōbin. ex eis ſunt domeſtici in ſuo ſapore nō hñtes amaritudinē ⁊ acuitatē. in ſemine eoꝝ eſt hoc magis manifeſtū. Et caules agreſtes plurimuꝫ naſcunt in locis maritimis vel in alijs locis deſertis: ⁊ ſunt ſimiles domeſticis: niſi qꝛ ſunt albiores eis ⁊ aſpiores: ⁊ ſunt amari ſaporis. Et ideꝫ auct. Hal'. ſapor eoꝝ eſt amarior ſapore domeſticoꝝ ⁊ ſunt calidioris ꝯpl'onis q̄ꝫ ipſi. ⁊ ſunt ſicciores ſicut ⁊ alia vniuerſa fere ſilueſtria: ⁊ nō euacuat qui comedit eos a malicia eoꝝ: qꝛ ſunt remoti a ꝯpl'one hoīs: ⁊ virt⁹ eoꝝ eſt: qꝛ abſtergūt ⁊ reſoluūt pluſq̄ꝫ domeſtici. GALIENVS. 8. ſim. phar. cap. de caulibus ſm tranſlationē grecā. virtus quidē caulis domeſtici p̄ma eſt que deſiccat quando comeditur ⁊ quādo apponit extra. ⁊ nō eſt in ea manifeſta amaritudo nec acuitas. DIASCORIDES capl'o de braſſica. Caules marini ſunt lōgingores a ſimilitudīe domeſticoꝝ. folia ei⁹ ſunt ſimilia folijs ariſtologie ro. ⁊ cruda quidē folia que adherent tyrſo ſunt ruffa parua. ⁊ loc⁹ eoꝝ qui eſt a ſtipite eſt calidior q̄ꝫ locus herbe qui dr tyrſus ⁊ lac: nō multū tñ. GALIENVS. 7. ſim. phar. cap. de caulibus. Sapor caulis marini eſt declinās ſalſedini ⁊ amaritudini. erit vtiq̄ꝫ ad eas que extra corporis vtilitates ad quecunq̄ꝫ huius qualitatis congruunt ydoneus.

AVICENNA lib. ij. cap. de caulibus. Corpus eſt humidius folijs. ⁊ ſilueſtris calidior eſt ⁊ ſiccior. ⁊ ipe caulis domeſticus eſt ca. in primo. ⁊ ſic. in ſecūdo. Et caulis qdē alius ē domeſticus: alius ſilueſtris: ⁊ alius marin⁹. ⁊ ali⁹ eſt caulis aq̄: ſilueſtris v̊o ē amarior ⁊ acutior ⁊ remotior ab hoc vt ſit cibus. POSSE.DIASCORI. Braſſica ideſt caulis ſi in cibo aſſiduat caliginē facit. feminis purgationem excitat. copiaꝫ lactis infundit. ſemicocta ⁊ cruda vētrem reſoluit. bis cocta cōſtringit. partus etiā mortuos expellit. cocta cōtrita ⁊ ſtomaco cum axungia veteri ⁊ oleo roſato ſuperpoſita ardores febrium mitigat. lepras ⁊ ſporas cum alumīe rotūdo ⁊ aceto linita emēdat. ſic ⁊ fluētes capillos retinet. teſtiuꝫ ⁊ genitalium vitijs ⁊

tumoribus vtiliter imponitur ⁊ efficacius ſi fabe trite miſceāt. Stipites eius aridi cōbuſti vim cauſticā pſtāt: quorū cineres ſi qs cū aceto ⁊ lixiuio pſilotris ↄiunxerit detracti capilli: non renaſcent. Semen braſſice ⁊ maxime egyptiace in potu datū lumbricos occidit ⁊ oīa intus aīalia extinguit. Cinis radicis eius iacentē vueā ſubiect⁹ attollit. GALIENVS ſecūdo de cibis. medici qdē ipo vt medicina exiccāte vtunt: ſed ſuccus caulis hꝫ aliquid expurgatiuū. ipm aūt corpus ſm exiccandi rōnem reſtringere magis ꝙ ꝓuocare ad ſeceſſum. qñ qdem egere volumus q ſm ventrē ponimus cū eo oleū cū garo. differt aūt nihil: neqꝫ ſi cū ſallib⁹ pro garo ſumat. volentes aūt exiccare humidū vētris qñ iam mediocriter videt coct⁹ porem aquā effundētes imittimus mox alteri calide: deinde iterum in illa excoquimus multū: ſed tandem cū decoquimus vt teneres fiāt: nō excoctus: quādo grā ſubductionis ſumit: volumus enim nō deponere ꝓprium ipſi⁹ ſuccū in tali opportunitate: ſꝫ ꝙtū poſſibile eſt reſeruare.

SERAPION auc. Hal'. Caulis ↄglutinat apata ⁊ vlcera fraudulēta ⁊ apata indurata q deueniūt ad hoc vt nō poſſint reſolui. ⁊ heriſipillas ⁊ formicā: ⁊ ſemē ei⁹ occidit vīnes qñ bibit: ⁊ tirſi caulium qñ cōburunt virtus eoꝝ eſt deſiccatiua adeo ꝙ ꝑueniunt ad hoc ꝙ hñt virtutem cōburendi ⁊ reſoluūt reſol'one forti: ⁊ ↄferūt dolori laterū antiquo qñ miſcet cū eo adeps antiqua ⁊ adminiſtrat ſm hunc modū cōferunt alijs egritudinib⁹ q ſimilantur huic dolori. caules. n. deſiccāt ſicut lētes. ⁊ ꝓpter hoc inducunt tenebroſitatē viſus. niſi qñ cocti ſunt hūidi vltra tempamentū. caules. n. ſunt deſiccatiui ⁊ ſtringūt: ſed qñ volumus ꝙ leniāt ventrē ponimus eos in almuri ⁊ oleo poſt eoꝝ elixatōeꝫ. Et dixit in libro de dieta ꝙ medici exhibent caules: eo ꝙ ſunt medicina deſiccatiua: eoꝝ tamē hūiditas lenit ventrē aliqua lenificatiōe: ⁊ eoꝝ ſubſtātia ſiccat ⁊ ſtringit. Et idē Serap. auc. Diaſco. qñ caules bulierint bulitōe leui ꝓuocant vrinā ⁊ laxāt ventrē ⁊ ſi bulierint multa bulitōe maxime ſi elixent bis cū aq̄ retinēt ventrē. ⁊ caules q oriūt in eſtate ſunt mali ſtomaco ⁊ acutioris ſaporis ꝙ alij domeſtici. ⁊ caules q naſcunt in babilonia nō comedunt ꝓpter eoꝝ amaritudinē. ⁊ ſi comedūtur ↄferunt obſcuritati viſus ⁊ tremori: ⁊ ſi qs ebrius comederit eos ſedāt ebrietatē: ⁊ ſummitates cauliū ſūt meliores ſtomaco ⁊ magis ꝓuocatiue vrie ꝙ alie eius ptes. ⁊ ſi coquant cū aqua ⁊ ſale ſunt mali ſtomaco ⁊ molliunt ventrē: ⁊ ſuccus eius qñ miſcet cū radice lilij qđ dr yreos ⁊ nitro ⁊ bibit ſoluit ventrē. ⁊ qñ vino miſcet ↄuenit morſui tyri. ⁊ qñ cū farina fenugreci ⁊ aceto fit emplm ↄfert podagre ⁊ dolori iuncturaꝝ ⁊ vlcerib⁹ ſordidis antiquis. Et qñ fit ex ſucco eius naſcale ⁊ farina lolij ꝓuocat menſtrua. ⁊ qñ folia cauliū bñ piſtant ⁊ fit ex eis ſolis empl'z: aut cum ſanich ↄfert apatibus flegmaticis ⁊ heriſipilla ⁊ curat ſcabiē vlceroſam: ⁊ qñ miſcetur cū ſale ignē ſacrū curat ⁊ capillos cadētes ↄtinet: ⁊ qñ comedūt folia caulium cruda cōferunt ſpleneticis ⁊ maſticant ⁊ trāſglutit ſuccus eoꝝ ⁊ reſtaurat vocē amiſſam: qñ bibit decoctio eoꝝ laxat ventrē ⁊ ꝓuocat vrinam ⁊ mēſtrua. ⁊ qñ fit cū ſemine eius naſcale ⁊ retinet ipm mulier poſt impregnatione interficit fetū: ⁊ ſemē cauliū maxime eorū q naſcūtur in babilonia qñ bibit occidit lumbricos: ⁊ ipm qdem īgredit cōpōnē tyriace: ⁊ mūdificat faciē aufert bothor. ⁊ ſummitates recentiū qñ cōburunt cū radicib⁹ ſuis ⁊ miſcet cū cinere ipſoꝝ axungia porcina confert dolori lateris antiquo. Et idē auc. Diaſco. Caules domeſtici cōferūt tuſſi antique ⁊ podagre qñ linitur ſuccus eorum ſup iuncturas ipſas. Et ſi caules dant ad comedenduꝫ pueris faciunt eos citius ambulare. Et quando ſuccus eius coquitur cū vino ⁊ adminiſtratur aliquibus diebus aufert dolorem ſplenis. ⁊ quādo eius cinis miſcetur cuꝫ albumine oui curat combuſtionē ignis ⁊ ſuccus eius aufert pruritū ⁊ ſcabiē. Et qñ miſcet cū vitriolo ⁊ aceto ⁊ linit ſuper baras cōfert eis. Et quādo caules comedunt clarificant vocem ⁊ cōferunt morſui canis rabidi. Et idem auct. Aben Meſuay. Caules deſiccāt linguam ⁊ eoꝝ ꝓprietas eſt ꝙ expellunt humiditates capitis ⁊ alleuiāt linguam grauatam a flegmate. ⁊ ideo clarificant vocem ⁊ ſemen corum deſtruit ſperma quādo mulier facit ſibi ſuppoſitorium.

PAVLVS cap. de caulibus. clarificant vocē ⁊ ſemina caulium alborum cum zuccaro curant gomoream.

AVICENNA decoctio radicis caulis cū aq̄ granatorum eſt bona canabit. ꝑterea caulis eſt groſſi nutrimenti ingroſſans ſanguinē cuꝫ nō diſſoluit: ⁊ inflat vſqꝫ ad partes furcule ⁊ lateris: ⁊ facit doloroſuꝫ corpus: ⁊ nō eſt mutabilis ſicut vētoſus eſt maturatiuus lenificatiuus deſiccatiuus ꝓprie quādo decoquit ⁊ effunditur ab eo aq̄ prima: ⁊ cinis quidē ſtipitū eius eſt fortis exiccatōis. ⁊ hꝫ ꝓprietatem in ſedādo dolorē: ⁊ eius nutrimentū eſt paruū ⁊ humidius nutrimēto lentiū. ⁊ ſanguis qui ex eo generatur eſt malus. Cuꝫ ergo decoquit carne pingui ⁊ gallinis fit bonus paꝝ. Silueſtris ⁊ marinus ⁊ domeſticus maturant flegmones ⁊ duricies. vulnera ↄſolidant ⁊ ꝓhibent ambulatōem fraudulentis. ⁊ ponit cum albumine oui ſuper aduſtionē. cōfert tremori: ⁊ quandoqꝫ ponitur cuꝫ fenugreco ſuper podagraꝫ ⁊ embrocat decoctio eius ſuper dolores iuncturaꝝ. eius decoctio ⁊ ſemē ipſius retardāt ebrietatem: ⁊ cōferunt furfuribus: ⁊ quando cū ſucco ei⁹ fit caputpurgiuꝫ purgat caput. ⁊ ex ꝓprietatibus eius eſt exiccatio lingue ⁊ facit ſomnū. obtenebrat viſum: cū hoc tamen qđ ponitur in alcohol ⁊ fit gargariſmus cuꝫ ſucco eius aut decoctiōe ipſius cum oleo ſiſamino: ⁊ cōfert prefocatiōi. ⁊ comeſtio eius clarificat vocē. eſt malus ſtomaco. ⁊ ſuccus eius cū vino de paſſis ↄfert ſpleni ⁊ ictericie: ⁊ eius cāna eſt tarde digeſtiōis ꝓuocat vrinaꝫ ⁊ mēſtrua. ⁊ eius ſemen cum aqua lupinoꝝ interficit vermes: ⁊ eius flos ꝓuocat menſtrua. Cum ergo ſupponit ipſe ⁊ ſuccus eius cum farina ſceilem aut flos eius interficit fetum. Et quando ſupponit eius ſemē poſt coitū corrumpit ſperma ⁊ cinis radicis eius frāgit lapidē. Et caulis qui eſt marin⁹ declinat ad ſalſedinem ⁊ amaritudinē. ⁊ ꝓpter illud ergo lenit nām ⁊ ſoluit ꝓprie cum carne pingui. ⁊ folia ei⁹ ſunt ꝓprie ſicut folia ariſtologie que ex vna radice oriunt. ei⁹ ſuccus cum vino cōuenit morſibus venenatis ⁊ eſt conferens morſui canis rabioſi: Iſaac in dietis pticularib⁹. capitulo de caulibus. domeſtici duobus modis ſūt. eſtiui ⁊ hyemales. eſtiui vſtionē generant ⁊ coleram nigrā: quod monſtrat eoꝝ acumen: ꝓinde ſunt colatiui ⁊ mundificatiui. hyemales vero nō tanti acuminis ſunt: ſed ius eoruꝫ ventrē humectat ⁊ vrinā ꝓuocat. eorum vero corpus eſt ſiccuꝫ. vnde eſt cōſtipatiuum. quoꝝ vero ius ſoluit ⁊ ſine iure comeſti conſtipant. ideoqꝫ vt ab eoꝝ nocumēto temperent elixentur. ⁊ aqua prima ꝓiecta in alia coquantur ⁊ cum pinguiſſima carne condiantur.

Combrouolla eſt iuncus non acute ſummitatis.
Comena. i. ꝓuatio greſſus.
Comeos ē omne gūmi: ſꝫ potiſſime dr ꝙ eſt gūmi arabicū. Paulus Caſſi⁹.
Comeſtio pro pruritu inuenit in Alexādro pmo li°.
Cometes eſt pma ſpecies titimalli.
Comia comices. Comitio eſt ſpecies titimalli.
Comiciale ideſt gentiana.
Comitial' mōb⁹. i. epilēſia.
Comidionis eſt ſemen paueris albi.
Comidion. gre. eſt qđcūqꝫ gūmi. lib°. de doct. gre.
Comocriates. i. praſſium.
Comos. Diaſ. herba ē duobus cubitꝭ lōga ⁊c̄.
Comoſis eſt vehemēs tumor oculoꝝ vt minime claudere valeāt egrotā-

-tes adeo vt albe ptes prime tunice ſanguinolēte atqꝫ extātes appeant pupillam ſuperantes ⁊ eſt obtalmia.
Compton. i. maluauiſcus.
Conale ſcōtrale. Concale ideſt rapa.
Concilida. Conci. Conche ideſt hermofroditi.
Conada. i. coclea marina.
Conciſius ideſt breuius.
Con. Conſa. Cōni. Conu. i. ſpica fetida ⁊ eſt cicuta.
Coniſa. Conia. Conios. Coniſuꝫ. Conizulli. Coniuꝫ ſuccaranum idem.
Concula. Conchilia ꝑ marinis intelligi debēt. Coclea dicuntur.
Concuſſoſa. i. vmbroſa.
Condari. Condaꝫ. arabi. i. thus conder. Ste. olibanuꝫ. grece lubē arabice.

Cap. CLXXVII.

Condes vel condeſi condiſi condos. ara. gre. ſtrutiū. lati. vero condiſi. vñ a Diaſco. vocat ſtrutiū. ⁊ a macro obſtruciū qđ qdā radiceꝫ ellebori albi putāt. vt Auer. 5°. coll'z: eo ꝙ ſternutamēta mouet vt ipꝫ licet falſo ꝓ quo macer ſternutamētū puluis ꝑ ſe mouet ei⁹ narib⁹ iniect⁹ albo veretro nō ſegnius. i. elleboro. Itē Diaſco. facit ſemotim caplm de elleboro a cōdiſi: nā condiſi vocat ſtrutiū aiens capitulo de ſtrutio lanarij vtunt ad fumigiū lane ꝙ limpidat lanā. Radices ſunt rotūde ⁊ oblonge que ſi bibite fuerint diuretice ſunt, ⁊ calide.

SERAPION libro aggrega. capitulo cōdes auctori. Hal'. Illud qđ ex eo adminiſtrat eſt radix ipſius. virtus ē ca. ⁊ ſic. in 4°. vñ iſta medicina vtunt lauatores lane ad faciendum lanā lenē ⁊ pulchram quando fumigāt ipſaꝫ cū ea. ⁊ eſt nota. radix eius eſt acuta ⁊ in foramina ſua lōga ⁊ rotūda. GALIENVS. 8. ſimpli. phar. capitulo de ſtrucio ſecundū tranſlationē grecam. ſtrucij radice maxime vtimur acri quidem exiſtēte ſecundum guſtum. cali. ⁊ ſic. in 4° fere. POSSE DIASCORIDES. Epaticis tuſſientibus ⁊ ortonoicis medentur: morbo regio vtiliter adhibentur. cum lacte naribus infuſe cum melle coclearium vnū acceptū ventrē mollit. cum panacis ⁊ capparis radicibus accepte ⁊ bibite calculos veſice frangūt ⁊ excludūt. ſcliroſim ſplenis ſpargunt. Strutiuꝫ matrici appoſitum mēſtruis imperat. aborſuꝫ facit. polēta ⁊ aceto poſitū lepras tollit. puſtulas cuꝫ farina ordei impoſitū limpidat. collirijs mixtum caligines oculis detergit. medicaminibus neceſſe miſcet. tritum ſternutamenta ꝓuocat. cum melle tritum ⁊ in naribus miſſum caput purgat. SERAP. de ꝓprietate radicis ei⁹ eſt ſi accipiat ꝙ abſcindit flegma ⁊ melancoliam groſſam. ⁊ reſoluit ventoſitates. GALIENVS. radix eius eſt abſterſiua ⁊ vrinatiua. mouet ſternutatiōes. ſimiliter alijs quecūqꝫ amara ſunt guſtu. ⁊ calide cōplexionis. l. Radicula.

Condidi eſt herba que aſſimilat ſpatule. flores valent duricici iuncturaꝝ. ⁊ qdam ſunt ſimiles violis. quidam ſunt glauci i nocte ⁊ in die lucentes.
Condiloma grece emoroida ceca ſcꝫ tuberoſitas ani ſpſa ſine pede a q̄ nihil ſanguinis emittitur: ſed aliqñ emanat quedā hūiditas ſubtilis. Quādo vero fluit ſanguis vocatur emorois.
Condiſiſſa ideſt ſimula.
Conditum. i. nectar cuius compōnes ſunt diuerſe. Plinius lib. 14. cap. 16.

Cap. CLXXVIII.

Condros apđ grecos duo ſignificat. nā ſignificat groſſuꝫ ⁊ li. de doct. gre. riſuꝫ. vñ rñdēs mihi grecus īterrogāti qd eſſet cōdros dixit furfur farie. Itē ↄdros exponit ꝙ eſt aliq̄ cartillago. ⁊ ſil'r cōdros eſt gn̄s frumenti. De quo Diaſco. Cōdros ſunt eius due ſpēs in vna inuenit vnū granuꝫ. ⁊ in alio duo grana. ⁊ qđlibet ipſoꝝ eſt ſtamerula: ⁊ maioris nutrimenti ꝙ ordeū: boni ſaporis: ⁊ panis q fit ex eo minus eſt nutritiuus ꝙ q fit ex frumēto. ⁊ ſpēs in q̄ repiūt duo grana ē plus nutritiua ꝙ riſum ⁊ magis conſtrictiua vētris ⁊ melior ſtomaco quādo ipſum coquitur cum aceto ⁊ fit linitio cum eo eradicat ſcabiem vlceroſam ⁊ eradicat vngues ſciſſos ⁊ curat fiſtulas que ſunt in lachrymali: ⁊ qñ adminiſtrat in pncipio earū: ⁊ fit ex decoctiōe eius cliſtere: eſt ⁊ vlceribus inteſtinoꝝ iuuatiuuꝫ. GALIENVS libro pmo de alimētis. cap. de condro genus frumenti eſt cōdros ſufficiēter nutritiuū viſcoſum habens chimuꝫ. h̄ vocat in libris de arabico trāſlatis candaruſiū. ⁊ apud Auicē. candaros ⁊ cādaruſio de quo ſupra in. l. cādaros. GALIENVS octauo ſim. phar. cap. cādros. Candros ē qdā optimus cibus ſicut ⁊ triticū: ſꝫ nō ē pñtis negocij de cibo determiare. vt pharmacū vo emplaſtice ē virtutis. cōpl'onis vo ſimilis ē frumēto plus illo viſcoſior ⁊ nutritior ē plus illo ſiccatiuū ꝓpter cōmixtionē ſiccantiū pharmacoꝝ.

Condrion. Plini⁹ ſiue condrile folia habet intubi ⁊c̄. lib. 22. cap. 22.
Condrue. Diaſco. folia habet ⁊ ramos ⁊c̄.
Condurdon herba ſolſticialis. Pli. lib. 26. capi. 5.
Conferua dicta eſt a cōferruminando. Plinius libro. 27. cap. 8. in fine.
Confita' ideſt laudanum.
Conficta vel conficta muſcata. i. fex ſtoracis liqde ⁊ rubee ⁊ vocat ab aliqbus coſumbruꝫ vt apparet in lege melachac.
Congelato eſt qñ aliquis vt dormiēs iacet oculis aptꝭ ⁊ ñ ſentit ⁊ ē ſubeth ſiue catalēſia. ⁊ iſtud vocabulū ponit a Halie. in illo affo. ſecunde particule. Somnus ⁊ vigilia.
Congiuꝫ eſt nomē menſure liqdoꝝ ſꝫ Iſidoꝝ ſex ↄtinens ſeſtertia ⁊ ſeſtercium ↄtinet. ll'. duas. eſt ergo. 12. ll'. ſm ipſum.
Conios gre. cicuta. Diaſc. Auicē. ſucarā. Stepha. konion ſuccaranum.
Coniza. Diaſ. alia ē maior atque odoris grauis ⁊c̄. Pli. lib. 21. ca°. 10. l. policaria. Cunila cunilago.
Conuoluoluꝫ. Pli. lib. 21. capi. 5. ideſt volubilis.
Condros. i. ordeū. Halie 3°. compl'onuꝫ. cap°. 4. ⁊. 8. ſimpli. pharma. eſt far.
Corniū. i. Iuſqamū. Ha. 3°. compl'onuꝫ. cap. 4. in fi.
Conile eſt quedaꝫ ſpecies origani. Diaſcorides.
Conſtitutio. i. ↄpl'o aeris. Halie. 9. terapē. cap. 5.
Coni ſunt fruct⁹ cedri ⁊ ē pinus maſculus ⁊ vocatur ſcerbin vel cedrus ⁊ eſt zappin⁹ vel fruct⁹ pini ſcꝫ pinee ipſe a forma gre. dicte pilide vel pitirides: ſꝫ Dia. a pitui qđ ē pinus. nuclei vo dñr ſtrobilia. alibi repi ꝙ ſūt fructus cipreſſi vt Iſidor⁹. vex in lib. de doctri. gre. dr konos eſt pinea. Ste. conos ſonobaꝝ magnuꝫ. i. pinus. Halie. 7°. memiri. capitulo pmo.
Canicu ideſt cartamus.
Conij ſpma. i. cicute ſemē.
Conueſtio pro pruritu inuenit apud Alexandruꝫ libro primo.
Coniſia. Coniza grece ideſt policaria.
Conopis. i. zinzala ⁊ ē aīal paruum pungēs hoīes ⁊ aīalia: ⁊ ē ſatis tedioſuꝫ.
Conos. i. ciat⁹ ⁊ eſt apprehendens. ʒ. 5. vt in. l. ciatus. Coatos. Serapi. capitulo picis.
Conoce. i. hermofroditus.
Conſolida minor. roſtruꝫ coruinū idem. ſed falſo. nā ↄſolida minor ē ſicut herba que vocat arteticā. l. ſimphitū. ꝓ maiori ⁊ minori ↄſolida rubea. pro qua lege biſtorta.
Contritio ideſt cōpreſſio.
Contritus aſſenſus ideſt impeditus. vnde pulſus contritus. i. debilis vt velox vt in pꝛcipio. paroxiſmorum.
Conuſion. conniſion ideſt vua demonis.
Coptica. i. ſtercus mouentia. Halienus libro de catarticis.
Coptoria grece inciſiua. Alexander.
Cogmella quā latini a colore prunū vocāt. Alij a multitudie enixi fruct⁹ nixā vocāt ⁊c̄. Iſidorus.
Copa roſea. i. marchaſita vel lapis lumis: quoniā

ad hoc valet. ꝓ quo.l. Calcitis.l. piritis lapis.
Copalion idest vmblicus veneris.
Copeꝛon. Copon copton.i. amputatiuum inciſiuuꝫ ⁊ kopton.i. maluauiſcus:
Copros ideſt ſtercus.
Coras ē ſpēs ypicō. Sera.
Coraxos grece commotiones. Alexander.
Coralbū abiectl.i.agaricꝰ.
Corax.i. corvus auis.
Corax coraxi ē ſpēs ypicō.
Corad.i. puſtula oculi.
Corallus qd eſt.l. baſſat.
Coraſceni eſt proprium nomen loci vel regionis in armenia. vnde boluꝫ coraſcenum ideſt boluꝫ armenum.
Coratum. Curat ideſt porrum. Stephanus.
Corat.i. corrodens ⁊ corat eſt planta fontis dicta ſenation. Coratalhaui.i. pupilla oculi. Auicenna.
Coratrai.i. lactuca. Ste.
Coramſim.i. elixatura.
Corafex.i. brancos.
Corades. Alcoratici. Coratri ſunt fruſta ſubtilia inteſtinorum que cum pinguedine exeunt in diſſinteria. Corat citrat.
Corch. Corti.i. hūor croci.
Corcos ideſt fenum.
Chorda ē que dicitur tenātos. Galienus.
Cordapſuꝫ. Caſſius felix.i. yleos. Cornelius celſus.
Cordiator interpretatꝰ aliquando pro ore ſtomaci: ſed ſepius ꝓ corde in de cardiaca pro cardialagra vt in dictis vlibus.

Cap. CLXXIX.

Cordilion gre. lati. vō carui agreſte vel ſiler creticū vl' cordumēi. DIASCORI. cap. cordilion. Cordilion herba eſt que naſcitur in cicilia: eius frutex eſt ſarmentoſa ſemen habens rotūdum ⁊ duplex ſicut ſunt fabe viſciduꝫ ⁊ odoratum. Pliniꝰ lib. 24. cap. 19. ante medium. POSSE. DIASCORI. ſemen eius ſi bibitum fuerit prouocat vrinā ⁊ menſtrua. ſuccus eius virge ⁊ ſeminis tribus obulis bibitus cū dulcore diebus. 10. nefreticis medicantꝰ. radix eius tūſa. ⁊ vt electuarium compoſita toracis cauſas mirifice curat.

Cordurdon herba ſolſtitialis flore rubro. Pliniꝰ libro. 26. cap. 5.
Corıcıꝰ crocus dictꝰ ē melior ceteris. Diaſcori.
Coratrum.i. fermentum. Alyabbas.
Cordila eſt ſpēs endiuie. Galie. capi. endiuie in fi. Pli. 27. cap. 12. poſt p̄ncipiū ꝑſerpiata. Xpoforꝰ.
Corrigiola poligonia ſanguinaria centūnodia virga paſtoris idem.
Corilion.i. giſamia. Diaſ.
Cordumeni idem quod ſupra. Cardamomum carui agreſte.
Corella. Cornella. i. prunꝰ arbor vt in palladio.
Corhida eſt meatus veſice ad virgā. Cornel. celſ.
Coriata ideſt ſtupores.
Coriādrū qd ē.l. dyabora.
Coriandruꝫ putei ideſt capillus veneris.
Coriden ideſt ypericon.
Corimbi caleſis chundy ē cocognidy ſemen: ſed corimbi ſimpl'r ꝑlati ſunt fructꝰ edere vt appet in .l. ciſſos ⁊ ſecūdū quoſdā ſunt annuli vitis.
Corion ſm quoſdam. i. coriandrum. Stephanꝰ eſt queſtara pro caſtor.
Coriti ideſt rapa ruſtica.
Coriſtum ideſt lac ſtatim poſt partum mulſum.
Coriuꝫ aīalis quid eſt lege geldalceb.
Corium herba eſt. 4. ſpēs ypici ſꝫ Sera. ca. de ypericon. Diaſ. rapa ruſtica. Pli. lib. 26. caꝰ 8. vſus fi.
Coriza.i. opil'o nariū vl' influxio ꝺ fluxu a cerebro deſcēdēte ⁊ eſt coriza nomen morbi ⁊ mēbri. ſ. caruncule q̄ ſūt ī extremitatibꝰ neruoꝝ odorabiliū.
Corrigiola minor quid eſt lege harſiarbay.
Cornia ideſt color.
Cornale. Cornum. Cornea .i. cranea arbor. Daſcori. Ste. moran. Aui. murā.
Cornus arbor quid eſt lege cranea moran.
Cornucelluꝫ fructus ideſt cornea.
Cornu quid eſt lege hau.
Cornub ideſt carnubia.
Coroda grece corab ideſt cimex kirannus.
Coroſos.i. commotiones.
Corona ideſt ſaturegia.
Corona bubula.i. pigamū.
Coronis ideſt cornix auis.
Corona regia.i. mellilotuꝫ arabice elchilelmelich.
Corona montis.i. roſmarinus. Aui. tñ nullū capl'm de eo facit. arabi. dicitur alkeligebel grece liuanotis libanotis.
Coronapodion. i. herba q̄ dr̄ pes coruinꝰ. Dia. caꝰ ꝺ pſillio. Pli. lib. 21. cap. 16.
Corrodes. ſunt fruſta ſubtilia que in diſſinteria ꝺ vētre egrediuntur. Alcurat. Alcorat alcorati arabice. Alexander.
Corotum.i. frumentum.
Coroday. Corotrai.i. ligua bouis. Aly.i 2ꝰ practice.
Corrotari ideſt corrodes.
Corſanda.i. cauda equina.
Cort. Corth.i. gūmi arabicū. Sera. caꝰ ꝺ fe. ethica.
Cortex eris.i. bactitū eris.
Corumb. ara. caulis. a greco crambe krābe. Pli. liꝰ. 20. capꝰ 9. in p̄ncipio.
Coru eſt menſura. 30. modiorum. Corus dicitꝰ hebraice cora.
Corruda ideſt ſilueſtre. ⁊ ē aſpagū ſilueſtre qꝺ greci arminiū vocāt. Pli. lib. 19. capi. 8. vltra mediuꝫ.
Coſa pimaton. i. cicute ſemē. Coſima ſpmatō ideꝫ.
Coſefos.i. merulus auis.
Coſen ſunt cupule glādiū. Serapion. coſſen.
Coſſeſſio.i. qñ res adiuuāt partes foraminum.
Coſguaria.i. cimbalaria.
Coſſifos ideſt coſifos.
Coſmice ideſt betonica.
Coſt ē qdā lapis viridis in quo acuūtꝰ inſtr̄a ferrea. ⁊ vocatꝰ cos occularis: qꝛ in eo fricantꝰ ſiet oculoruꝫ. Et dr̄ cos olearia: qꝛ acuūtꝰ in ea inſtr̄a ferrea ⁊ aſpergitur ſuper ipſum oleum. ⁊ ob hoc romani vocant eam olearolam.
Coſt barcoſt ideſt cot.
Coſta bouis ideſt plātago.
Coſtus eſt radix amara ⁊ īuenitꝰ in multis locis coſtus dulcis ſcriptū ī ꝯfectionibꝰ: ſed nec vidi nec audiui ab aliquo vidiſſe: ſꝫ ꝓ coſto.l. hoſta. Et coſtum apud montem peſſulanum dicitur menta.
Coſure. Coſſure ideſt ſpuma maris.

Caplm. CLXXX.

Cot grece ara. alphabar vel alfaſfaſat. Aliſti radhab quod ſignificat hūida vel vireecis. latine vō medica vel pratum. DIASCORIDES. capl'o cot. Cot eſt herba ſimilis trifolio que infra fenum naſcitꝰ folia habet anguſta ⁊ virgulā ſimilem trifolio in qua virgella ſemen eſt vt lenticula. illud ſemen miſcetꝰ pani ꝓ odore qꝺ cum ſalibus elixū in fomento adhibitū calidum eſt hanc herbā equi ⁊ aſini comedunt de qua Auicē. lib. ſcđo. capi. cot. ait. Oleuꝫ cot eſt res magis cōferens tremori eſt ſpecies trifolij lege faſſaſe. Ratha.

Cotadrios ideſt vſnee.
Cotalibes. Cotalides ideſt amomum.
Cotaniſmi ideſt elixatura. Paulus.
Coſmitica. i. decaratiua. Ha. p̄mo memiri. cap. p̄.
Cotheon armenitinū a loco dictum.
Cothia eſt ſpes ſpini.
Cotola. Iſidorus eſt mēſura ponderans ciatos. 6. ⁊ ciatus ſm ipm pōderat .ʒ. 10. ergo pōderat. ʒ. 60.
Cotonia vocant egypti dactilos. Dia. ca. de palma.
Cotana. gre. kidōia citōia.
Cothonas bedias. i. tuſſis humida.
Coticorion.i. intuba agreſtis.
Cotia.i. limacos.
Cotidanclearis.i. vexia.
Cotila ē pondus. ℥. ix. Gal. .12. terapē. cap. vltimo. i. pugillus. ⁊ 3ꝰ regi. acuto. ꝯmen. 44. GALIE. vō. 10. de ingēio ſanitatis videtꝰ dicere ꝙ due ſunt .℥. ix. error ſcriptoris fuit. ⁊ cotilla ē medietas kiſt ſm Aui. hoc ēt videtꝰ dicere Iſidorus. Nam cotilla ſm Iſidoꝝ ē menſura pōderis ciatoꝝ ſex. ⁊ ciatus ſm ipſum ponderat. ℥. i. 5. ſicut apparet in lege ciatus.

Cap. CLXXXI.

Cotilidon. gre. lati. cimbalaria vel vmblicꝰ veneris. DIASCORI. Cotilidō hꝫ folia ſicut acinctabulū obrotūda ⁊ alta ⁊ latenter concaua: ⁊ haſtaꝫ breuē in qua eſt ſemen poſitū. radix ē ei obrotunda vt oliua. Eſt alia cotilidon que folia habet pinguia ⁊ latiora ⁊ ſpiſſa ſicut lingellas. folia q̄ ſunt circa radiceꝫ ſunt ſic̄ oculus picta hꝫ in medio ſicut maior ayſdo: guſtu ſtiptica: haſtā hꝫ tenueꝫ: cuius flos ⁊ ſemē ſimilis ypicon. radix eſt illi maior predicte: cuius virtus ē ſimilis ayſdo. GALIENVS. 7ꝰ ſimpli. ꝑhar. cap. cotilidon. Cotilidō mixte ē virtutis. ſ. humide ſubfrigide ⁊ cuiuſdā obtuſe ſtipticitatis pauce amare. vñ infrigidat ⁊ repercutit: abſtergit ⁊ diaforat. PLINIVS libro. 25. capitl'o vndecimo in medio. Cotilidon herba eſt omnibus nota: cuius natura ex humido frigido ⁊ parum calido refrigeratoria. POSSE. DIASCORI. virtus p̄me ſpeciei eſt ꝙ ſuccus radicis eius ⁊ folioꝝ perunctus aut fomento adhibitus tumorē nature ſꝑgit: ignem ſacrū extinguit. ꝑmones curat. ſcrofis impoſitꝰ eas ſpargit. ſtomaci eſtuatiōeꝫ tollit. radix comeſta cum folijs calculos frangit. vrinā prouocat. hydropicis in oximelle datus ſingulare preſidiuꝫ eſt. multi ad amorem eam colligunt. hec mixtā habet virtutem infrigidandi ⁊ humectādi. habet etiam nō aperte ſtipticaꝫ vim cū amaritudine modica. vñ infrigidat ⁊ reprimit ⁊ ꝓijcit ⁊ digerit. inflāmatōeꝫ ergo flegmonū curat. ⁊ in ſtomaco cauſon hñtibꝰ vtiliſſima ē. cataplaſmata tunſa ⁊ impoſita vulnera q̄ ſunt cum rubore ⁊ roſulas ſanat. ſuccus eius iniectus ad veretri excitatōeꝫ quā greci fimoſim vocāt valet. GALIENVS. Cotilidon curat flegmōes heriſipillatos ⁊ herſipillas flegmonoſas ⁊ maxime ſtomaci ardētis vtilis ⁊ ſufficiēter epiplaſmata. credita aūt ſūt folia cū radice comeſta lapides frāgere ⁊ vrinas mouere. PLINIVS hec tunſa ⁊ impoſita vulnera curat ⁊ reſoluit que ſunt cum rubore. i. roſulas ſanat tunſa ⁊ ſtomaco impoſita ardorem ⁊ inflammationeꝫ ſedat. radix vero eius potata lapides frangit. greci vero dicunt ꝙ leniter ſit humida frigida ⁊ ſtiptica.

Cotilidones. ſunt fetus ligamenta.
Coton ideſt bombax. pro quo.l. gozon.
Cotoneū.i. citoniū.l. cuſa.
Cotona bubala.i. pigamū.
Cototonopedē eſt pes milui. ⁊ eſt pepanus.
Cotula vel cotularia. alia fetida alia nō fetida: fetida eſt planta ſil'is camomille folijs ⁊ flore: q̄ lat. vocatꝰ pucida a gre. ꝑtemon. Eſt alia cotula non fetida q̄ vocatur ara. bichar. ⁊ ſm Auicē. vocatꝰ oculus vacce. gre. vō butalmos.i. oculus bouis: ⁊ iſta eſt q̄ a qbuſdā vocatꝰ cotula mīor: ⁊ ē duplicis ſpēi ſicut īuenies in. l. bichar. Gal'. beatir dicit.
Coturnices q̄daꝫ ſunt magne q̄ ſimilantꝰ colūbis. ⁊ iſte ſunt actagines. i. ꝑdices. l. lamie: q̄dā ſūt ꝑue. ⁊ iſte ſunt q̄ vocātꝰ q̄lee. l. Sagila. Ortix.
Coxablos. Coxalos ideſt almea.
Coxaros.i. millefolium.
Coxendix dicebatur antiquitus ſciatica paſſio ſecundum Plinium.
Coxilide ideſt atriplex ⁊ ē blitus.
Coxioſos.i. ille cui debent hūores ꝑ vrinā purgari.
Cozbeꝫbata ē nux ſercha .i. melechera: eo ꝙ grana. eius ſimilantur melice granis.
Cozula quid eſt.l. ceſmes.
Cozumbrum.i. almea ſm quoſdā: ſed falſo.l. ſugia.
Crama ſiue croma ē vinū herbaꝝ ſiue nectar vt in Alexandro.
Cramina.i. claretum.
Cramu quid eſt.l. cranea.
Crachi.i. ordeum.
Cracula.i. coclea marina.

Cap. CLXXXII.

Cranea vel Cran. gre. lat. cornium vel cornicellū. ⁊ eſt cornea arbor. DIASCORI. cap. cornea. Semen ⁊ fructum habet ſimilem oliue: ſed paulo oblōgius ⁊ viride. Et vocatur gre. carnuu quod cū maturatum fuerit obruſſum habet colorem bonum in ſe habens ſaporem: ſtipticum eſt. ⁊ ideo diſſolutionem vētris ⁊ diſſintericos curat ⁊ cum in dulcore poſitū fuerit manducari poteſt qūo oliue condiuntꝰ cum ſale. frigi. eſt ⁊ ſic. POSSE. DIASCORI. huius folia cuꝫ ligno ſuo in foca miſſa ſudationem reddūt que ilinita ꝫernas optime ſanat. GALIENVS. ſecūdo de cibis. cap. de cibis ſilueſtribus. Cornu vero ⁊ bati ⁊ glādes ⁊ tet fructus ſilueſtres modicū nutricatōis hñt: cachochimi ſunt ⁊ mali ſtomaco ⁊ indelectabiliſſimi: porcoꝝ vero eſca exiſtētes nō domeſticoꝝ: ſed in montibus morantiū. ab ipſis. n. plurimū hñt alimētum. Et idem libro. ſimpli. ꝑhar. capl'o cranea. Cranee arboris fructꝰ ſtipticꝰ eſt ſufficienter eſibilis exñs. quocirca nullū mirabile attrahere fortiter: ⁊ fortiter detinere eū vētrē ſic̄ ⁊ neſpila. folia vō ⁊ germina pontica guſtu ſunt ⁊ ſiccāt fortiter vt ⁊ maxima vulnera conſolidare poſſint. ⁊ maxime duroꝝ corporuꝫ. paruis vero vulneribus vel mollibꝰ corporibꝰ contraria magis ſunt. tendunt. n. hec ſiccatiua plus decente.

Cranu.i. confectio coloris
Craneuꝫ gre. ē teſta vel os capitis inde picranenon .i. Almucati. ſ. pelliculaꝫ q̄ ipm os circūtegens ē ⁊ diſtinguēs a cute in qua aliqñ cōtinetꝰ materia q̄ eſt cauſa doloris peſſimi capitis ⁊ eſt emigranee ſpēs. Caſſius felix.
Crapula gre. i. īmoderata voracitas q̄ſi cruda epula. Diaſco. ca. de croco. vinolētia inquit quā greci crapulam dicunt.
Craſcū.i. crocꝰ. Craſca idē.
Craſeleos.i. ebrietas a cra quod eſt craneū ⁊ ſeleos quod eſt iectigatio.
Craſſa.i. brionia.
Craſſaticū.i. aurei coloris.
Craſmaceras vocāt greci neruos: qbus teſticuli ſuſpēſi ſūt. lat. dñr didimi.
Craſis.i. ꝯpl'o ide eucraſia .i. bona cōpl'o: ⁊ diſcraſia .i. mala ꝯpl'o: ⁊ eucraton .i. bñ ꝯpl'onatū. Gal'. libꝰ. de ſuba virtutū. cap. 3.
Craſſiueniū eſt arbor q̄ vocatꝰ acer vel ſpēs eius.
Craſſula alia maior alia minor ꝺmicularis dcā. ⁊ eſt ſemperuiua minor.
Craton.i. piretrum.
Crauꝫi. Ste. eſt carrubiū qꝺ ē xilocaracta: ſed nō eſt conſonum.
Crategonon. Dia. folia hꝫ tritico ſimilia ⁊c̄. Pliniꝰ lib. 27. capꝰ 8.
Creas. kreas. gre. caro. lib. de doctrina greca.
Cremaſteras vocāt greci neruos qbus teſticuli ſuſpēſi ſunt. Corne. cel.
Creſſeniuis.i. ſtella.
Creta argenti.i. geſſamia.
Creta.i. argilla. terra figuli dicta a creta īſula vbi melior inuenitur ſicut ⁊ oīa medicinalia. Pliniꝰ liꝰ. 25. caꝰ. 8. circa mediū.
Creceſſemius.i. ſenatiōes ꝓ quo.l. herochalchay.
Cretanus marinus qd ē.l. Crithimon. Diaſco. Pli. libro. 26. cap. 8. vltra mediū ſm Saladinū ē luf. Dragōtea ſerpētaria.
Crethmon.i. batis.
Creticū.i. de īſula cretēſi.
Creticus dies.i. iudicatiuꝰ a criſi. gre. creticus.
Cretū.i. cribratū a cerno.
Crichi. crithariū.i. ordeuꝫ.
Criſanticum.i. elapinum. quo pictores vtuntꝰ vel ē lithos lapis.
Crignum eſt panis vel cibus qui fit ex tribus ꝑtibus farine ordei groſſis ⁊ vna parte ſubtili.
Crimia ſūt groſſiores partes tritici mola moliti.
Crimon leucon: ideſt liliū album.
Crimon. Crinon ideſt lilium rubeum.
Crima.i. vnctio.
Crimū. Crinū.i. lilij flos.
Crincon. Critimon. Cretanus. DIASCORI.
Crinon. gre. liliū. Inde criniū vel crininū oleum ⁊ crineleon. krinon. Plin. libꝰ. 21. cap. 5.
Crinos leucos.i. liliū albū
Crinoti.i. liliuꝫ. vnde ſapo fit ⁊ eſt yreos.
Crinoides ideſt ſimilaginee partes.
Crinocraula vel apokinū. gre. lati. braſſica ruſtica.

GALIENVS.6.ſim.pbar.vocāt etiā aliqui lichomorum: qꝛ citiſſime canes occidit ſicut licomoꝝ lupos. eſt etiā delicteriū hominib⁹ ſatis fetida herba q̄propter calida oīno eſt nō debiliter: non tamē proportinabiliter ſicca. ꝓpterea ergo ⁊ cataplaſmata ſufficienter diuretice v̄tutis eſt.

Criō.gre.i.aries. Demoſt.

Crios apud Diaſ.eſt qōdā genus ciceris arietini.s.

Criſantuꝫ qd eſt.l.Elicriſi.

Criſocantes ideſt hedera arborea.

Criſo.i.auriū. Criſon ideꝫ.

Criſitis.i. litargirū rubeū.

Criſilon clematices eſt q̄dam ſpecies trifoly.

Criſantemo.kirānus.i.aureus flos ⁊ ē aurigea.ſanuis mundanus.

Criſantium vinum.criſaticum.i.aureum.

Criſcos.gre.i.aureus.

Criſma.i.vnguentum.

Criſocaltos.i.auricalcum.

Criſago.i.camedreos.

Criſocomon.i.camomilla ⁊ eſt dictū aurea coma.i. bona coma. Aliter. Plinius lib.zi.cap.8.in fi.

Criſocolla eſt arbor nō alta mellinum habens lignum interius: ⁊ eſt illa que vocatur ſcotanum.

Cap. CLXXXIII.

Criſocolla. gre.vel viſcolles. ara.tichar.lati. vo borax vl'auri glucten. SERAPI. lib.aggre.capi.tinchar.i.borax.⁊ eſt ex ſpeciebus ſaliuꝫ.⁊ in ſapore ſuo reperit̄ de ſapore baurach. ⁊ habet cuꝫ hoc paruꝫ amaritudinis ⁊ eſt minerale ⁊ minera eius eſt in ripis maris ⁊ eſt artificiale quod fit cum vrina infantium.

PLINIVS li.33.cap.5.in ꝑncipio. De criſocolla eſt humor in puteis ꝑvenaꝫ aureā defluēs creſcente humore rigoribus hibernis in duriciē pumicis laudatiorē eandeꝫ in aurarys metallis ⁊ ꝑximam in argētarys compertū eſt fieri. Inuenit̄ ⁊ in plumbarys: vilior tamen omnibus his metallis. faciunt aūt aliqui multū in naturalē illam immiſſis in venam aquis leuiter hyeme tota. vſq; in eſtatis mēſem: deinde ſiccatis in iunio ⁊ iulio: ſed vt plene intelligatur nihil aliud criſocolla q̄ꝫ vena in puteis natiua duricie maxime diſtat vnam vocāt ⁊c. Alia criſocolla fit artificialiter. DIASCORIDES capi. viſcallos.i.viſcolla aliud artificiale aliud naturale artificiale fit i hūc modū mortarium fit cū piſtello ſuo in quo alumen liquidum nitrū ⁊ ſal equo pondere cū aceto muniant̄ ſub ſole feruēte donec ſpiſſum fiat ⁊ colorē ceruleū faciat. poſtea figit̄ vt colliriū. Aliqui vero cum vrina infantis maſculi hoc faciūt ⁊ idoneum fit ad aurū gluctinanduꝫ. Et ſimiliter aliud naturale eſt qō fodit̄ in terra. Eligēda vero eſt criſocolla que praſſinuꝫ hꝫ colorem melior eſt armena ſecunda macedonia ⁊ cypria. eligenda eſt ſine lapide ⁊ ſine terra. lauāda vero eſt ſic. mitte in mortario cū aqua criſocollam ⁊ manibus cōfrica fortiter ⁊ cuꝫ reſederit liqua.⁊ iteꝝ mitte aquā confricans hoc faciens q̄ꝫdiu limpida ⁊ mūda exeat ⁊ ſic eyciēs in ſole ſicca ⁊ vtere: quā ſi ꝯburere volueris mitte eā tritam in ſartagine. ⁊ carbonib⁹ impone ⁊ coque. POSSE. DIASCORI. vires habet ſtringētes valde cum magna exaſperatione. eſt ſimiliter illi virtus inciſiua ⁊ conſtrictiua. detergit namq; laceſcēdo ⁊ attenuādo cicatrices ⁊ cutiꝫ: reuma gingiuarū compeſcit. vulnera purgat. carnem ſuperflue vulneribus creſcere nō ſinit. termantica eſt ⁊ ſtiptica ⁊ putredinē faciēs ⁊ morſicoſa vomituꝫ prouocat. plus ſola accepta homicidium facit. colirys miſcetur ad lachrymas facientibus.

SERAPION. tinchar.i.borax.⁊ eſt ex ſpeciebus ſalium.ca.⁊ ſic.complexionis.in.4.° confert corroſioni dentiuꝫ ⁊ occidit vermes qui fiunt in eis ⁊ ſedat pulſationeꝫ eorum.⁊ habet in hoc proprietatem mirabilem ⁊ eſt gluc ſen auri.

Capitulum. CLXXXIIII.

Criſocolla ariſtin que dicitur virga eſt herba ſecundū Diaſco.cap.criſocolla ariſtin. in qua eſt capitelluꝫ ſimile yſopo. radix eſt illi aſpera ⁊ tenuis ſimilis elleboro nigro guſtum habens cypreſſi ſubdulcem ⁊ auſterum naſcitur locis vmbroſis ⁊ ſaxoſis.

POSSE.DIASCORIDES virtus eſt ei termantica ⁊ ſtiptica radix eius peripleimoniacis apta eſt. accipit̄ vero in mulſa cocta. in purgationibus ſtericis maximuꝫ effectum habet.

Capitulum. CLXXXV.

Criſogonium criſantū.amaracum eſt dcm̄ ſemen aureū vel coma aurea.eſt enim criſogoniuꝫ ſm̄ Diaſco.herba cuius virga eſt recta ⁊ alba folia habens anguloſa in circuitu ſicut abrotanuꝫ. ⁊ comam in ſummo ⁊ in giro aeroſaꝫ in qua eſt capitellū obrotundū. radix eius tenuis eſt naſcitur locis aſperis.

POSSE.DIASCORIDES. Coma eius bibita cuꝫ vino diſſurys ⁊ morſib⁹ venenatis ſalutare preſidiuꝫ eſt. ſciaticis ⁊ conquaſſatiōibus medetur. mēſtruis imperat. coagulatum ſanguinem ventris ⁊ veſice ſoluit vino aut oximelle bibita catarrū abſtinet.ʒ.i.cum vino albo appoſita rebus tutas eas a tinea ſeruat.

Criſolaria.i.hedera: cuius ſemen eſt aureū. Plini⁹ libro.24.cap.10.

Criſolocāna eſt grecū corruptū.nā grecus criſolohana dicit: ⁊ eſt dcm̄ aureū olus a bonitate ſua. nā locana dicūt de omni olere ⁊ eſt atriplex. cataf vero eſt arabicum. Plinius lib.27.cap.8.

Criſomon.i. lingua hyrcina.⁊ eſt centūneruia.

Criſomula. Criſonola eſt ſpecies fructus declinās ad colorem aureuꝫ ⁊ noſtro ydeomate corula vl' heracoche. pro quo.l.ceſmes. Plini⁹ lib.15.ca.xi.

Cap. CLXXXVI.

Criſon criſion. Criſomō ſm̄ Diaſco.cap. criſion eſt herba cuius virga eſt mollis ⁊ lōga duob⁹ cubitis triū anguloꝝ ⁊ ſpinoſa ē: eſt cū tyrſulis purpureis atq; ſeneſcentibus circa quos ſunt folia mollia ⁊ ſimilia bugloſſe: ſed aſpiora ⁊ minora ⁊ ſubalbida ⁊ ſpinoſa: que virga in capite ē rotūda ⁊ aſpa: ſup quā capitella ſunt purpurea. in qb⁹ velut canapi ſemē: multi ꝓhibent ꝙ ſi aliqs ex ea herba ſe ligauerit eodē loco vbi fuerit frutex nominans dolorē ſuū ⁊ ligans ibi oēm dolorē tollit.

Criſſon.i.ydrogag⁹ vl' ſcriſſon vel ſenatiō vel herochalchay idem.

Criſoſis grece latine aurata piſcis.

Criſopleuros.gre.i. piſcis dictus ſalpa. ⁊ eſt dictuꝫ auree coſte.

Criſpula dicit̄ herba cancri in vnguento marciaton. ponit̄ in antidotario Hal'.minori. ⁊ eſt herba alba minuta habens folia criſpa virtus eius eſt cal'a ⁊ ſic. medet̄ dolorib⁹ ⁊ egritudib⁹ fridis.

Criſta gallinacea eſt berbene ſpecies Diaſco. capitulo de gerebotano. ⁊ non eſt centruꝫ galli. ſed centrum galline. ⁊ eſt ſecunda ſpecies gerebotani. L. gerebotanum.

Criſtallus quid ē. L. lapis criſtallus.

Criſtallion multi dicunt.i. pſillium. Diaſcori.

Criſtere eſt quoddam inſtrumentum medicoruꝫ omnibus notuꝫ. ⁊ ſecundum aliquos debet dicere cliſtere per. l. a clepopas. quod eſt furor.ris. ⁊ ſtercus. Inde hoc cliſterer ris. vel cliſteriū eſt inſtrumentum qō ſtercus infirmi in vētre induratum facit exire. ſic dictū cliſtere q̄ſi clipans.i. furās ſtercus. vel dicit̄ cliſtere q̄ſi colus ſtercoris: qꝛ per ip̄m colat̄ ſtercus extrinſecus. vel dr̄ cliſtere a cleo cles qō eſt inclinari: qꝛ ſterc⁹ facit iclinari. iſta hn̄tur in catholicō in.l.cli. vl' dr̄ criſtere p.r. ſm̄ quoſdā ⁊ componit̄ a criſi. ⁊ tergo gis. gere. Naꝫ criſis hꝫ tria ſignificare. ſ. auꝝ indicium ⁊ ſecretū. vn̄ ⁊ criſtere cōponitur a criſi quod eſt ſecretuꝫ a tergo īde criſtere.i. ſecreta terſio.

Criſtis ideſt plumbata.

Crite. krite. gre.i. oleum.

Crites.i.chrites. Dochion.

Capitulum. CLXXXVII.

Crithimon. Crithimū. Crithimon gre. vel chrithimū. lat. Cretan⁹. GALIE.7.° ſim.pbar.cap. de cretano. Crithimū ſalſum quodāmō eſt cuꝫ guſtat̄ ſimul cū breui qualitate: quocirca ⁊ v̄tus eius abſterſiua ē ſimul ⁊ exiccatiua. debiliorē aūt ſm̄ vtraſq; amari longitudine. DIASCO.cap. crithimon. Frutex eſt herbe duos ramos hn̄tis in vnius cubiti lōgitudine. naſcit̄ locis ſaxoſis ⁊ maritimis cū folys albis ⁊ pinguib⁹ ſilibus andragne. ſed latiorib⁹ ⁊ oblōgis. florē hꝫ albuꝫ: ⁊ ſemē libanotido ſil'e: magis rotūdū ⁊ odoratū: qō deſiccatur vt triticuꝫ. radices aūt q̄tuor hꝫ digiti groſſitudine: et odoris ſuauiſſimi plenū. Saladinus Cretan⁹ marinus.i. luf dragontea ſerpētaria. POSSE.DIASCO. Folia ⁊ ſemē eius ⁊ radices cocte cū vino ⁊ bibite vrinam ꝓuocāt. hyctericis medicant̄. mēſtruis imperāt. crude ⁊ elixe comedi poſſunt: ⁊ in ſale cōpoſite mādueant̄. folia vna in guſtu ſalmacida ſunt. PAVLVS.cap. de cretano. ca.ē ⁊ ſic. in tertio. herba eſt q̄ in locis maritimis repit̄. v̄tuteꝫ hꝫ valde diureticā ex ſubtili ſub̄a. Cōtra diſſuriā ſtranguriā ⁊ vitiū lapidis: ⁊ iliacā paſſionem. herba ipſa in multa q̄ꝫtitate bulliat in aq̄ ſalſa vino ⁊ oleo: ⁊ i ea ſedeat patiēs vſq; ad vmblicū. Itē ꝯtra iliacā paſſionē ponat̄ i cliſteri.

Crocodilem.i.cameleonta nigra. Pli.lib.27.cap.8.

Crocodillus gre. ⁊ lati. ara. tinſa: ⁊ ē a colore croceo dict⁹ aīal degēs in nilo flumine ſil'e in figura lacerte: niſi qꝛ ſm̄ ſe ē breui⁹. aliqn̄ in terra paſcit̄. vitulū rapit matri ſi repit. portatq; ip̄ꝫ in flumīe. ſolū īter aīalia mādibulā ſupiorē mouet inferiore fixa manēte. ſꝫ ⁊ pſitacus h̄ idē facit. Ab Auic. vocat̄ tinſa. ſecūdo can̄.

Crocoma qd ē.l. oleū ō croco.

Ca. CLXXXVIII

Crocomagna Crocus ꝑmixtus. ē fex olei de croco ſm̄ quoſdā. ſed al'r Diaſ. ⁊ Serap. dicūt. Eſt nāq; ꝯfectio ī ātidotario ſcripta q̄ recipit̄ ī diairūdīe ⁊ ī alys ꝯfectōib⁹: ⁊ ſūt ei diuerſe ꝯpōnes: q̄s dſcribit Sera.ca.ō diairūdie dicēs: ꝙ qn̄ iuenit̄ croc⁹ ꝑmixt⁹ ē itelligēdū de hac ꝯfectiōe. Serap.cap. de croco. Diaſ. ſil'r deſcribit ip̄ꝫ. vt pꝫ in ꝓprio caplō. dicēs. Crocomagna fit ex ꝓcioſis aromatib⁹ crocinis vnguēti. ⁊ eſt q̄ſi gleba lata ⁊ oblōga. cuius ē optimū atq; ꝓbabile: qō croci hꝫ colorē mediocriter mirre referēs qualitatē. Eſt aūt lene ⁊ amarū. dētes atq; linguā vehemēter īficiens: vires quoq; ipſas quas crocus hꝫ repn̄tat. nā hic leuiter ſtrīgit. plures. n. in cōpōne ꝓpter ꝑcy diſtantiā pro crocomagna crocū mittunt. l. iāfaram. Pli.lib.° zi.cap.zo.

Crocus ſimpl'r prolatus qd eſt.l. iāfaram.

Croc⁹ affrican⁹ infectiu⁹. hortolan⁹. hortēſis.i. cartamus.

Crocus orientalis vel romanus. qd eſt.l. iāfaram.

Capitulum. CLXXXVIIII.

Crocus ferri ſic fit ſm̄ Bulcaſim lib.° q dr̄ ſuitor trāſlato a Simōe de Janua. Acc. de limatura ferri q̄ꝫtū vis ⁊ pone in lamina ferrea: ⁊ ſuffla cū folle quouſq; calefiat lamina: ⁊ limaturaꝫ pone in mortario ferreo ita calidā: ⁊ tere bn̄. ⁊ iteꝝ repone in lamia: ⁊ pone ſup ignē ⁊ exuffla. ſcdo donec calefiat vt ꝑus feciſti: et facias ita decies vl' ampli⁹: qꝛ q̄ꝫto plus feceris: tanto meli⁹. qn̄ g ꝯuerſuꝫ fuerit in colore croci ſi adherebit alicui rei color eius nō ſepabit̄. ⁊ iuuamētū eius ē ꝙ qui depilauerit pilū ſupfluū: vl' male gn̄atū ī palpebra: ⁊ poſuerit ſup locū a quo euulſus ē de limatura ſic ꝑparata ſepe ꝓhibebit ortū eius. ⁊ ſunt qdā qui ponūt in vnguētis qn̄ volunt exiccationē eoꝝ fortē: ⁊ ſunt q vtunt̄ ea ſola: ⁊ q ꝓyciunt eā ſup vlcus humidū: cui⁹ ſanatio ē difficilis ⁊ exiccat ip̄ꝫ.

Crom qd eſt.l. habelzelin.

Crodia.i. capita papaueris

Croida.i. humores liqdos educētia. Ha.li.ō catarti.

Cromon.i.cepa.

Cromanos. ideſt pix arboris pini.

Crominon.i.cepa canina.

Cronopos.i.mala citonia.

Crotona.i.ſiſam⁹ agreſtis. ⁊ eſt cataputia maior.

Crotu.i.ſemen.

Crub.i.caulis.

Crunil.i.rubus.

Cruſca.i.puluis.

Cruſca cymolea. ideſt puluis cymolee.

Cruſca ſymolea. ideſt puluis ceruſe.

Cuas. vel cuaſi.i. pruna.

Cuaſab.i. q̄ in flexuris propter ſudorē fiunt.

Cubebe qd ē.l. kubebe. ⁊ ē nomē arabicū: ⁊ ſunt domeſtice ⁊ ſilueſtres.

Cubeizon.i. palma x̄pi.

Cubeze ē ſpēs malue ſilueſtris. ⁊ ē altea. cubezi ara.

Cubigi. Cubugi. ara.i. perdix. algel.

Cublion.i. cimbalaria.

Cubruſaiden.i. pētafilon.

Cubruſic eſt nomen loci.

Cuckamios. Cuclaminos .i. ciclamē. buchormariē

Cuclanaria.i. cimbalaria.

Cuconiones.i. ramunculi virides.

Cuculus. ſtrignū. vua canina. Halic. ad paternian̄. Pli.lib.° 27.cap.8.in fi.

Cuculus.i. vua lupina. Ha. 6.ſim.pbar.

Caplm. CXC.

Cucumeres lat. ara. Cakiar. vbi ſciēdū ꝙ cucumeres ſunt melones īdi ſm̄ quoſdaꝫ. ſꝫ Meſue cap. de cucumere aſinino videt̄ dicere ꝙ ſunt citrulli. Sꝫ aliq dicūt ꝙ cucumeres ſunt fruct⁹ ſicut citrulli oblongi. tn̄ nunq̄ꝫ citrineſcūt: ⁊ hn̄t follas ita diſtīctas ſicut melones: ⁊ cū maturant̄ hn̄t parū dulcedinis: ⁊ ſunt īſipidi: qō ego ꝯcedo. vn̄ cucumeres nō ſunt melones īdi: qꝛ Aui. q̄rto can̄. cap. de cura tertiane pure: ponit melonem indū ⁊ cucumerē. g nō ſunt idē. SERAP. ſic dicit: ſicut apparet in.l. dullaſia. Sil'r cucumeres nō ſunt citrulli: ſic apparet in.l. citrullus. Et ēt Serap. dicit auc. Halie. ꝙ citrullus fridior eſt cucumere. g cucumeres nō ſunt citrulli. ꝓterea ī ꝓdicta.l. Serap. auc. Abix. Aqua cucumeris ⁊ citrulli ꝯfert īflāmatiōi ⁊c. ergo nō ſunt idem. Et Serap. li.° aggre. ca. rachera auc. Hal. Cucumeris ſub̄a eſt groſſa dura digōni: ⁊ gn̄at chimū malū paratuꝫ corruptioni: q̄ꝫuis melon ſit citius corruptibilis. Et v̄tus eius ē que īfridat in ſcdo. ⁊ mollit ventrē. ⁊ ꝓuocat vrinaꝫ: ⁊ qn̄ ſumit̄ cū rob aut cū lacte ꝯfert vlcerib⁹ veſice: ⁊ ſedat inflāmationē ſtōi: ⁊ ſitiꝫ qn̄ comedit̄: ⁊ ſedat ſincopī ex caliditate: ⁊ ꝯfert ei ex ꝓꝓetate quā hꝫ. Et idē auc. Abix. Aq̄ citrulli ꝯfert īflāmatiōi febris: ⁊ ſedat ſitim: ⁊ laxat vētrē laxatiōe bona ſine nocumēto aliquo: ⁊ dꝫ bulliri cū zuccaro albo. Et nō oꝫ ꝙ det̄ hn̄tib⁹ naturā durā nimis ad mouēdū: qꝛ illa nō hꝫ v̄tutē tantā ꝙ laxet naturā durā. Et ſi ipſa fecerit morā in ſtomaco forſitan īducit laborē ⁊ nocumn̄tū ⁊ īflāmatōes. RABI. Moyſes auc. Ha. cucumeres ⁊ pepones ſi cito nō digerant̄ ſunt venena mortifera.

GALIENVS.8.ſim.pbar.cap. ſikinis. videt̄ dicere ꝙ cucumer dicat̄ de pepone ⁊ cucumere iā dicto. nā dicit. ſikinis.i. cucumer eſibilis: q qdē pepon eſt ſubtilioris ſub̄e: qui v̄o nō ē talis groſſioris eſt ſub̄e: ac ēt abſterſiua ⁊ īciſiua ꝑticipat v̄tute. vn̄ diuretica ſunt: ⁊ ſplendidū reddunt corpus: ⁊ maxime ſi ſiccauerit qs ſemē: deinde īcidens et cribrās lenire faciūt: dn̄at̄ etiā in eis ſr̄a ⁊ hu. cōpl'o. non tn̄ fortiter. ſed in ſcdo gra. locat̄. Si v̄o quis ſemē ſiccauerit vel radicem non adhuc humide nature erit. Sed iam ſiccantium in ꝑmo quaſi gradu vel ſcdo īcipiēte. Eſt autē abſterſio in his plus q̄ꝫ in carne fructus.

Cucumer ſaracenus. batecha. anguria. Auerroys 7.° coll'ꝫ. capi.9. circa mediū. Auēzohar. lib.° ꝑ. ca.° 7.l. dullaſia.

Cucumer aſininus. quid ē lege refo.

Cucumer agreſtis. Cucumer erraticus. Cucumer indus.i. cucumer ſilueſtris vn̄ fit elacteriuꝫ. et eſt cucumer aſininus.

Cucurbita.i. cocoza. ⁊ qd ē lege bara.

C ucurbita reptilium.i.feſcera.Meſ.
C ucurbita alexandrina.
Cuburbita deſerti.i.colloquintida.
Cucurbita agreſtis.Cucurbitinus i.brionia.i.colloquintida agreſtis.
C udibion.Cudilion.i.bugloſſa.
C udiblos.i.lingua canis,
C ue.i.rapella.
C uelia.i.valeriana.
C ueſos.i.polium.

Capl'm. CXCI.

Cuſa. ara.lati.vo citonia. GALIENVS.ſcdo de cibis. Mala ipſa nõ ſunt hñtia vnã nãz:qd eſt quia q̃dã ex eis ſũt dulcia.q̃dã põtica.ꝛ q̃dã ſtiptica.ꝛ q̃dã acetoſa.ꝛ q̃dã iſipida:ꝛ in dulcib⁹ eſt ſuba aquoſa tẽperata:ꝛ põtica vincit in eis frm terreũ.ſꝫ in ſtipticis hec ẽ eadẽ ſuba cũ aquoſa ſuba dulci. In acetoſis aũt eſt ſuba frã. Et vtus põticoꝝ et ſtipticoꝝ et acetoſoꝝ eſt vtus q̃ incarnat:et q̃ glutinat vulnera:et prohibet illud qd currit ad apata in pncipio eoꝝ:et fortificat os ſtõi:et ſtõm laxũ:et fluxũ.maxime vo q̃ ſunt ſtipticiora ex eis ꝛ acetoſiora. ſꝫ illud qd vincit ſup nãm iſipidoꝝ eſt aq̃:ꝛ cõpl'o eoꝝ ẽ humidior ꝛ fridior:ꝛ ipa admiſtrant in medicis apatũ in pncipio eoꝝ:ꝛ in augmẽto.ꝛ vl'r in malis eſt hũiditas multa ꝛ ſupfluitas frida.et iõ deſtruit ſuccus eoꝝ ꝛ areſcit. Seruant aũt qñ coquunt cũ melle ꝛ fit idẽ rob.ꝛ ſeruant eodẽ mõ citonia ipſa cũ melle ſicut ſeruant ꝛ ſucci eoꝝ. Citonia maiora vocant ſaturnia et ſunt maioris iuuamenti q̃ alia. Rememorãs g̃ illoꝝ q̃cũqꝫ poma ſtipticant ſcias frm ꝛ terreſtrẽ chimũ hr̃e.quecũqꝫ aũt acetoſa videntur: frm qdẽ:ſed ſubtiliũ partiũ.medie vo cõpl'onis eſſe q̃ dulcia ad calidius declinare vident;ſicut q̃ pfecte apoya.i.ſine qualitate:ꝛ valde aquoſa ad fridius iclinata. vtaris g̃ ipſis frm pdñantium humoꝝ vtutes. Auſteris aũt pomis qdẽ qñ ꝑpter diſcraſiã calidã aut ꝑpter humiditatẽ multã atonus.i.ſine vigore vẽter extiterit. Põticitas aũt qñ ſufficiẽter excreuerit hꝫ.acetoſis vo qñ exiſtimaueris in ipſo groſſuꝫ humorẽ collectũ eẽ nõ valde aliqd frm tãq̃ fridius qdẽ nõ acetoſis:ſed oximeis idiget. Siccãt ambo groſſitiẽ hũoꝝ acetoſa ꝛ oximea. Differũt aũt hec in h q hec qdẽ cuꝫ ifridatiõe.illa vo cũ caliditate opant. palam aũt ex iã dictis ſepe q ſtiptica qdem ſupfluos ſeceſſus reſtrigũt:acetoſa humorẽ qdẽ groſſuꝫ iuenientia in vẽtre diuidunt hunc.ſubducũtqꝫ ſtercus:ꝛ ꝑpter h hũectãt egõnes.purũ aũt iueniẽtia ventrẽ reſtrigũt ipm magis.eſt quidẽ ꝛ aliud quoddã genus chimi nõ in pomis solũ:ſꝫ etiaꝫ in oibus alijs fructibus:qd aquoſuꝫ vocãt ꝛ apoion:minime qdẽ bonũ ſtomaco ſicut ꝛ aqua. Malitia aũt eſt in pomo qdẽ talis his qui ad eſuꝫ ipſius veniũt:aut ꝑpter delectationẽ h agẽtibus:aut ꝑpter ſtipticũ.qñ g̃ neqꝫ delectabilia ſunt comedere:talia neqꝫ robur iponũt vẽtri ſic ſtiptica:neqꝫ ſunt ꝯiuncta roborãtibus, merito ſpernẽda ſunt:ſicut apud nos in aſia in multis locis porcis ipſa ꝑ cimus plataniſtica vocãtes.qm guſtãtibus ſunt aliqual'r ſil'ia teneris folijs platanoꝝ. Cauere aũt oꝫ pulcherrima poma anq̃ ſup arborẽ ſunt matura.idigeſtibilia.n.ſunt ꝛ frida:ꝛ tardi ſeceſſus:ꝛ mali chimi:cuꝫ hoc frm groſſum ineſibil'r chimũ hñt. Quecũqꝫ aũt bñ matura ſeruant ad hyemẽ ꝛ ad ver:qd poſt ipm pficuiſſima fiũt. Sepe eteni ꝛ in egritudinib⁹ in calido cinere aſſata mediocriter aut in aqua ferueñtiſſima bñ decocta.dare aũt opꝫ ipſa poſt cibũ ſtatim:ꝛ qñqꝫ añ.ꝛ cũ pane roboris vẽtris grã:ꝛ ſtomacihis q ſine appetitu ſunt ꝛ tarde digerẽtib⁹ vomitiuiſqꝫ et diaricis.diſſintericis ãt ydonea ad talẽ opportunitatẽ ſunt ꝛ q̃ pontica.mediocritatẽ aũt hñt ſtipticitatis vt dixi ſic pparata deponẽtibus eoꝝ ſtipticitatẽ in tali pparatõe ꝑpter quã ſtipticoꝝ pomoꝝ:aut piroꝝ eſus laxat ventrẽ: qm audiui quoſdã dicẽtes ſubduci ventrẽ ipſis poſt ſtipticãtiũ eſum melius putaui ꝑpter rõnẽ ꝛ experiẽtiã nobis ſepe notã:qm pmo quodã rectore noſtro ꝯtinuo dicente, poſt auſteroꝝ pomoꝝ ꝛ piroꝝ eſum laxari ventrẽ intellexi factũ adduceñſqꝫ experiẽtia diſcuſſionẽ ipſius poſt hãc vtiqꝫ fiducialius in alijs ad eandẽ experiẽtiã veni.volui ꝯdictalẽ fieri mihi virũ ſaltẽ vno die quatenus viderem qñ ꝛ quot offerunt ſtiptica.ꝛ frm pmã mox quõ cõſuetus erat dictari rogaui ipm nihil oino pmutare eoꝝ que frm dietã. Ille aũt poſt balneũ aque nõ multũ phibẽs: deide fenugrecũ ꝛ rafanida:ꝛ quecũqꝫ talia multis ꝯſueta ſunt offerri.aliqd aliud añ illud guſtare.ꝛ ſil'r cũ ipſe comediſſet ſupbibẽs aliqd vini dulcis ꝯñter comedit maluas cũ oleo ꝛ garo modicũ hñtibus vini:ꝛ poſt aliqd piſcis ꝛ porcine carnis ꝛ auis;deide bibẽs ſemel aut ſcdo modicũ intercipiẽs comedebat pira auſtera:ꝛ poſt h pcipiẽtib⁹ nobis ad deambulãdũ cũ parũ deambulaſſet ſubmot⁹ ẽ vẽter ipſius notabil'r. Cõſiderãs g̃ hoc ordinaui cũ amico p ſequẽte die:q ego ipm pcurarẽ frm dietã.pmo.n.poſt balneũ dedi mala ꝛ pira comedere:deide alia deiceps vt cõſueuerat:ꝛ in his ſic factis:nõ aũt notabil'r:ſꝫ neqꝫ mediocriter ſeceſſit eius vẽter. Admiratus eſt g̃ multo qd factũ eſt. Reqſiuitqꝫ a me cãm ipſius.at ego illi rñdi.hec nunc dicẽda. Haro qdẽ dixi cũ his q̃ ſimul cũ ipo ſumebant apto nato ſubducere ventrẽ.ꝛ hoc iaꝫ poperãte ſtipticitate. vltimo ſumpta maxime nõ vigoroſis frm ſtõm cãm fieri ſubductiõis roborãdo ventrẽ:ꝛ pvocãdo ad expellẽduꝫ deorſuꝫ ꝯtẽta in ipſo.magis aũt dixi vtiqꝫ credẽs hoc ſumẽs in ſeqnti die oiuꝫ qdẽ pmo ſtiptica.ſcdo aũt poſt ipa carnes:ꝛ oiuꝫ vltimo q̃ cuꝫ oleo ꝛ garo offerebant neq̃q̃ ingt mouere.vtiqꝫ mox maluas comedẽs cũ oleo ꝛ garo optime dixi iudicaſti.euertũt.n.he ventrẽ ꝛ maxime ipius qd ab oibus iã ꝯſuetũ eſt ſtomacus vocari. Confortãt aũt ꝛ roborãt ſtiptica; ꝑpter qd ꝛ ſi aliqs alius hũor ipm euertat ſicut ꝯtingit aliqb⁹ coleris rubeis amplior aggregata hec facere q̃ guſtauerit ſtiptica mox aggregat deorſuꝫ talẽ humorẽ:deide oñdi ipm quẽdã iuuenẽ qui ante paucos dies ſumpſerat grã purgatiõis ſcamonee ſuccuꝫ. iãqꝫ trãſactis oris qnqꝫ poſt oblationẽ:ꝛ nulla aſſelatione ꝯſecuta anxiari qdẽ dicentẽ ſtõm. Intumeſcere aũt ꝛ grauari ventreꝫ:ꝛ ꝑpter hoc palleſcere ꝛ deficere:ꝛ mihi cõmunicaſſe ſinthomata ipm detinẽtia. Qual'r igit hoiem curauerim audi. Duxi ipm iuuenẽ eiqꝫ pñtaui pñtẽ ꝛ narrantẽ qũo qdẽ ego pceperã comedere aliqd modicuꝫ pomi ſtiptici aut granati:aut piri:ꝛ ille qñ comederat mox alleuiat⁹ fuit a moleſtijs ſegregata mox ab ipo multa mã valde ex vẽtre. Scias igit dixi rectori:ꝛ cui hoc accñs eſt qñqꝫ ſupcomedis ſtiptica ꝑpter debilitatẽ ſtõi ꝛ vẽtris ille ꝛ magis hoc ingt verum dixiſti. Eſt.n.mihi nã talis:qꝛ ſtomacus meus auertit de facili a qbuſcũqꝫ. Cõponit ãt ex ipſis pomis cibariũ mãſiuũ ſtipticitatis opportunũ ad roborationẽ vẽtris debilitati.in ſyria aũt eſt vocatũ melo placẽta.ꝯponũt aũt eduliũ mãſiuũ ſic ꝛ ad romã deferunt plene ipo olle noue. Et cõponit dictũ eduliũ ex melle ꝛ carne pomoꝝ ꝯminuta ꝛ elixa ſimul cũ melle.adhuc aũt ꝛ pipis hꝫ aliqd albi ꝛ ʒinʒiberis.ſꝫ nõ eſt nũc tps doctrine ipſius alibi pfecte dicte. Et flos arboris citonioꝝ dũ eſt hũidus vel ſiccus:eſt ꝯueniẽs ẽpl'is in qbus eſt neceſſaria ſtipticitas. Et qñ bibit cũ vino ꝯfert ſputo ſãguis ꝛ fluxui vẽtris ꝛ mẽſtruoꝝ:et vinuꝫ citonioꝝ ſimplex qd eſt ſine melle ꝯfert et abſcindit fluxũ colericũ et ſitim.et q̃ ex citonijs ſumunt cũ melle ſũt bona vomitui fl'atico. et ꝯfortãt epar:et mucillago granoꝝ eoꝝ cuꝫ ʒuccaro.lenit cãnam pulmonis:et humectat ſiccitatem eius.

AVICEN.lib⁹.z.cap.de citonijs. Qñ abluit cinis ramoꝝ et folioꝝ eius ſunt ſicut tutbia ꝛ rob pomoꝝ ei⁹ aceſcit ꝑpter illud qd eſt in ipo de humiditate aquea frida ꝛ aſſatũ eſt melius et magis ꝯferens, et eius qdẽ aſſatio fit qñcunqꝫ cauat et eyciunt grana eius:ꝛ ponit in ipo mel: et linitur luto eius corpus; et poſtea ponit in cinere. fri. eſt in pmo in fine.et ſic.in pncipio ſecũdi. Et eſt ſtipticum cõfortatiuũ fortiter:et flos eius eſt ſtipticior. et ſil'r oleuꝫ ipſius:et dulce eſt minus ſtipticũ:et ſemẽ eius ẽ lenitiuũ ſine ſtipticitate:ꝛ phibet curſum ſupfluitatũ ad viſcera: et retinet ſudorẽ:ꝛ oleũ eius ꝯfert ſciſſuris frigoris ꝛ formice:et eſt vtile vlceribus ſcabioſis. Et multitudo ei⁹ generat dolorẽ neruoꝝ:ꝛ aſſatũ ponit ſup apata oculi ca.et eius ſuccus ꝯfert dilatatiõi anhelitus ꝛ aſmati: ꝛ phibet ſputũ ſanguis:ꝛ ſemẽ eius ꝯfert aſperitati gutturis:et lenit cãnã pulmonis:ꝛ mucillago eius ẽt humectat ipaꝫ cãnã:ꝛ ꝯfert vomitui ꝛ ebrietati:et ſedat ſitim:et confortat ſtõm recipientẽ ſupfluitatẽ. Syrupus eius et ipſius infuſio:ꝛ qd de eo elixatũ eſt ex ipſo vtunt multi in ſcda menſa ſupra vinũ:ꝛ phibet ebrietatẽ:ꝛ fit ex eo ſyrupus ꝯfortans appetitũ deiectũ valde ꝛ mortuũ:et ꝯfortat ſtõm:et phibet vomitũ flegmaticũ:ꝛ eſt pvocatiuũ:ꝛ iã dictũ eſt q illud eſt p accñs.ꝛ illud qd cũ melle elixatũ eſt.eſt maxime pvocatiuũ.verũtñ qñqꝫ ſoluit ventrẽ ꝛ nõ ſtringit: et gñat colicã ꝛ dolorẽ vẽtris pungitiuũ:ꝛ ꝯfert diſſurie:ꝛ retinet fluxuꝫ mẽſtruoꝝ:ꝛ ꝯfert arſure vrine qñ diſtillat ſuccus eius aut oleũ ipſius in virga.ꝛ ꝯfert oleũ eius renibus ꝛ veſice.ꝛ qñ ſumit poſt cibũ ſoluit:adeo q qñ plurimũ ex eo ſumit extrahit cibũ añ digõnẽ:ꝛ criſterizat decoctio ei⁹ ad eminẽtiã ani ꝛ matricis. RABI.Moyſes. Citonia a pgnantib⁹ comeſta gñat filios hilares:ꝛ comeſtio ipſorum aſſorum poſt cibum generat gaudium.

SERAP. li⁹. aggr.cap.Caſa.auc.Dia. Arbor citoniorũ ꝛ maloꝝ folia ſil'r et flos ꝛ ſũmitates ſunt ſtiptice:ꝛ pprie arboris citoniorũ:ꝛ fructus eius immaturus eſt ſtipticus Mala aũt illa q̃ colligunt in vere gñant colerã citrinã:ꝛ inducũt inflãmationẽ:ꝛ nocẽt neruis:ꝛ iũcturis ꝛ mẽbris que ſunt de gñe neruoꝝ. Sꝫ citonia ſunt bona ſtõ:ꝛ pvocãt vrinã:ꝛ ſi aſſant ſunt meliora hñtibus fluxũ antiquũ ꝛ vlcera iteſtinoꝝ:ꝛ ſputũ ſanguis; ꝛ colericã paſſionẽ:et qñ bibit infuſio citonioꝝ ꝯfert ſtõ:ꝛ iteſtinis ad q̃ decurrũt ſupfluitates:ꝛ qñ ſuccus eoꝝ ſumit ꝯfert aſmati:ꝛ fit ex decoctiõe ipſoꝝ cliſtere ad exitũ ani ꝛ matricis. Et qñ ipſa cõdiunt cũ melle pvocãt vrinã:ꝛ mel cũ quo ꝯdiuntur idẽ facit:qm acgritur ab eis vtus que abſtergit vẽtrẽ: ꝛ illa q̃ coquunt cũ melle ꝯferũt ſtõ:ꝛ hñt ſaporẽ bonuꝫ. verũtñ debilioris ſunt opationis in cõſtringẽdo q̃ illa q̃ nõ coquunt:ꝛ citonia ipſa coquunt:ꝛ ponunt i empl'is ad cõſtringẽdũ ventrẽ:ꝛ ad iflãmatiões ſtõi:ꝛ ad apata cal'a mãmillarũ:ꝛ ad duritiem ſplenis:ꝛ emorroydas:et fit ex eis vinuꝫ qñ terunt:ꝛ fit ex eis ſuccus:et pyciunt deſup ſucco kiſt.i6.mellis vt ꝯſeruet:qꝛ ſi nõ apponeret mel aceſceret.iſtud vinũ ꝯuenit oibus egritudinibus qbus diximus citonia cõferre:et fit ex citonijs oleũ.ꝛ dr̃ citoniorũ: et vtimur eo qñ volumus ventrẽ alicuius ſtipticũ reddere.et oꝫ q eligant citonia q̃ dñr licinia:ꝛ ſunt parua rotũda boni odoris.illa vo que vocant ſaturnion:ꝛ ſunt maiora ſunt minoris iuuamẽti q̃ illa. Et flos citonioꝝ duꝫ eſt ſiccus nõ humidus eſt cõueniẽs in ẽpl'is in qbus ẽ neceſſaria ſtipticitas:ꝛ conuenit apatibus calidis oculoꝝ:ꝛ qñ bibit cũ vino cõfert ſputo ſanguis:ꝛ fluxui vẽtris.ꝛ iteſtinoꝝ:ꝛ ẽt mẽſtruoꝝ. Sꝫ illa q̃ dñr mellomella molliũt vẽtrẽ:et expellũt lumbricos:et ſũt mala ſtõ:et iflatiua ipi⁹. ſed illa q̃ noiant in latino aromata ſunt bona ſtõ:et ſtringũt ventrẽ:et pvocãt vrinã:niſi qꝛ ſunt debilioris vtutis q̃ citonia:ꝛ iſta ſunt illa q̃ vocant atyrotypa. Et ſilueſtria ex eis ſunt ſil'ia malis in vere naſcẽtibus in ſtipticitate.et opꝫ q admiſtrent citonia in egritudinib⁹ in qbus opꝫ ſtipticare anq̃ ad maturationẽ pueniãt. Et idẽ Serap.auc. Humay. Citonia pvocãt vrinã p accñs:ꝛ ſtringũt vẽtrẽ. Et idẽ auc. Aben Meſuay. Põticitas eoꝝ eſt plus põticitate maloꝝ:et q ſugunt ea poſt potũ vini phibẽt fumoſitates vini aſcẽdere ad caput.et non opꝫ q aliqs vtat eis nimis:qꝛ faciũt accelerare deſcẽſuꝫ cibi:añ eius digõnẽ:ꝛ nimius vſus eoꝝ gñat colicã paſſionẽ:et dolorẽ neruorũ. Et rob eoꝝ ſimplex ꝯfert colere que gñat in ſtõ:ꝛ ei⁹ qdẽ miua fortificat ſtõm:ꝛ icoriat eũ:ꝛ abſcindit vomitũ qui accidit ex fl'ate.et vinũ citonioꝝ ſimplex qd eſt ſine melle ꝯfert colere:ꝛ abſcidit fluxũ colericũ et ſitim. ꝛ q̃ ex citonijs ſumunt cũ melle ſunt bona vomitui fl'atico:et calefaciũt ſtõm:et cõdita ex eis incoriãt ſtõm. ꝛ fortificant epar:et mucillago granoꝝ eoꝝ cũ ʒuccaro lenit cãnã pulmõis:et hũectat ſiccitatẽ.

Capl'm. CXCII.

Cugeg. ara.gre.hyalon.ſiue hyaon.lati.vo vitrum. Uitrũ fit ex cinere herbe ſpinoſe naſcẽtis i littore maris.dicunt qdã q ſunt tribuli marini:ſed falſo. imo vocat herba vitri. SERAP.li⁹.aggre.cap⁹.Cugeg. Eſt vitrũ.ꝛ ex eo ẽ lapidoſuꝫ:et qñ incẽdit et miſcet cuꝫ eo lapis magnes coagulat.corpus ſuũ ꝑpter plũbeitateꝫ q̃ eſt in eo. vtus eius ẽ ca.in pmo.ſic.in.ʒ⁹.et igredit i multis cobol.et aufert furfures capitis:et lenificat capillos ꝛ barbã:et qñ terit et bibit cũ vino albo et ſubtili frãgit lapidẽ in veſica. Et idẽ auc. Aben Meſuay. Eſt cal'm ꝛ ſiccũ:et eſt bonũ pulmoni et caſui capilloꝝ. Et vitri ſũt plures colores.nã ex eo ẽ albus fortis albedinis ſic chriſtallus:et eſt melius alijs:et ex eo eſt rubeus:et eſt citrinum et viride et aʒulinũ:et dr̃ q vitrũ eſt lapis ſtultior alijs: ꝛ eſt iter lapides ſic ſtultus iter hoies. nam ipm iclinat ad oẽm tincturã:et ẽ facilis diſſol'onis in igne a quo extum cito petrificat et coagulat. Criſtallus aũt eſt ſpẽs vitri:niſi qꝛ iuenit in minera ſua vbi coagulat:et lege pro ipo.lapis criſtallus. BVLCASIM.li⁹.q dr̃ ſuitor. Uitrũ ſic adurit.terat et põat i crucibulo:et ſufflet fortiter donec adurat.qd ſi bñ adurat itex ſufflet dõec adurat q̃tũ oꝫ.

Cubapſap.i. que in iuncturis vel flexuris iuncturarum propter odorem fiunt.
Cubarion.i.praſſium.

Capl'm. CXCIII.

Cui. ara.gre.ſica.lati. vo ficus. SERAP.lib.aggre. cap.Cui.auc.Ha. Sunt ex eis ſilueſtres et domeſtice et mõtane. Et ex domeſticis q̃dã ſunt recẽtes quedã nõ:ſed ſunt ſicce et recẽtiũ.vtus eſt debilis ꝑpter hoc qd admiſcet eis ex hũiditate:et ſicce ſunt meliores et maxime carnoſe. Et ille in qbus ẽ acuitas et pũctio abſtergũt magis et reſoluũt:et hñt in ſe hũiditatẽ ſubtileꝫ. Et vtus ficuũ eſt ca.in fine pmi gradus.et ſicca in pncipio ſecũdi. Et ſcda eius vtus ẽ que maturat et reſoluit.et alia ẽ q̃ reſoluit apata qñ miſcet cũ farina ordei aut cũ medulla panis frumẽti.et aq̃ in q̃ coquunt ficus decoctõe multa eſt ſil'is melli in vtute ſua:et recẽtes qdẽ et ſicce laxãt vẽtrẽ. Et vtus ſilueſtriũ eſt attractiua et reſolutiua:et ita eſt in domeſticis anq̃ maturent:qm ẽ in eis aliqd lactis ex arbore:et arboris ficuuꝫ domeſticarũ vtus ẽ ca.et ſubtilis: et lac eius:et ſuccus folioꝝ ipſius calefaciũt calefactione forti:et mordicãt et vlcerãt corpus:et apiunt orificia venarũ que ſunt in ano:et euellũt verrucas:et laxãt vẽtreꝫ. Sed in arbore ficuũ ſilueſtriũ eſt de calitate et ſubtilitate tãtũ q ſi coquant cũ carne bouina dura faciũt illã decoqui:et ẽ fortior in oibus pdictis q̃ domeſtica. Sed mõtanarũ ficuũ arboris.ſapor ẽ acutus et pungẽs et abſtergẽs:et qñ fit empl'm cũ ramis eius ſup verrucas q̃ dñr capita clauoꝝ aperit eas:et ita eſt de lacte eius.ſ.qñ fit vnguẽtũ ex eo:et qñ fit medicamẽtũ ex eo:et melle abſtergit maculã oculi groſſã:et eſt cõueniẽs obſcuritati viſus: et deſcẽſui aque ad oculũ q̃ fit ab hũoribus groſſis multũ. Et cineres qdẽ ficuũ glãdiũ et lacticinioꝝ ſunt meliores cineres ad abſtergẽdũ. Et idẽ auc. Dia. Que ex ficub⁹

ſunt recētes: ⁊ mature ſunt male ſtomacho: ⁊ laxant ventrem: ⁊ qñ inducunt fluxū vētris eſt leuis abſterſionis: ⁊ ꝓuocant ſudorē: ⁊ abſcindunt ſitim: ⁊ ſedant caliditateꝫ: ſed ſicce ſunt cibus: ⁊ īducūt ſitim: ⁊ molliunt ventrē: ⁊ nō ſunt ꝯuenientes curſui humoꝝ ad inteſtina ⁊ anum: ⁊ ipſe ſunt ꝯuenientes gutturi ⁊ cāne pulmonis: ⁊ veſice ⁊ renibꝰ ⁊ aſmaticis ⁊ diſcoloratis ꝓpter aliquas egritudines antiquas: ⁊ epilenticis: ⁊ ipſi coquunt̄ cū yſopo: ⁊ bibit̄ earū decoctio: ⁊ purgat pectꝰ a ſupfluitatibus: ⁊ ꝯfert tuſſi antique: ⁊ dolori antiquo pulmonis: ⁊ qñ terunt̄ cuꝫ cartamo laxant ventrē: ⁊ ꝯficiunt̄ cuꝫ nitro ⁊ farina cuꝫ aceto ⁊ ſale: ⁊ fit inde emplm̄ replet vlcera humida que ſunt in capite: ⁊ ꝯfert ſyre: ⁊ liniunt̄ etiam cuꝫ eo ſciſſure palpebrarū ⁊ ꝯferunt. ⁊ qñ coquunt̄ in aqua mellis: ⁊ fit cū illa decoctiōe gargariſma cōfert apatibus gutturis: ⁊ amigdalarū ⁊ ſquinātie. Eſt enim valde vtilis medicina: ⁊ ſunt cōuenientes empliſ. ⁊ qñ coquunt̄ cuꝫ fenugreco in aqua oꝛ. ⁊ fiunt in ea ſeſſiones: ꝯfert duritiebus matricis: ⁊ qñ terunt̄ cuꝫ ruta ⁊ fit inde cliſtere ꝯfert toꝛtionibus. Emplꝫ enim qḋ fit ex eis eſt mollificatiuū ⁊ reſolutiuū. Et quādo fit emplm̄ cū eis ⁊ yreos nitro ⁊ aloe poſtq̄ fuerit decocte ⁊ trite cuꝫ eis maturant apata dura ⁊ clauos ⁊ apata que fiunt in radice auriuꝫ: ⁊ qñ terunt̄ crude ⁊ miſcent̄ cuꝫ calce ⁊ nitro: ⁊ fit inde emplm̄ reſoluit apata dura: et humoꝛes qui fluxerunt a mēbꝛis: ⁊ qñ terunt̄ et miſcent̄ cuꝫ calcanto cōferunt ſciſſuris auriuꝫ. ⁊ qñ coquunt̄ cuꝫ vino ⁊ terunt̄ ⁊ miſcent̄ cū farina oꝛdei ⁊ abſinthio: et fit inde emplm̄ ſup ventrē hydꝛopicoꝝ facit illum detumeſcere: ⁊ qñ terunt̄ ⁊ miſcent̄ in ceroto cōferunt cōbuſtionibus ignis ⁊ excoꝛiationibus calcaneoꝝ. ⁊ qñ coquūtur cum ſinapi: ⁊ ꝓycit̄ decoctio earuꝫ in aurē cōfert tinnitui ipſius ⁊ pꝛuritui eius: ⁊ qñ coquunt̄ cum fenugreco: ⁊ miſcent̄ cum eadem decoctione: ⁊ liniunt̄ ſup empetigineꝫ ⁊ alias maculas que fiunt in cute ꝯfert. Et ficus ſunt difficilis digōnis: ⁊ molliunt ventrē: ⁊ hn̄t v̓tutē mollificādi oēs duritiēs: ⁊ folia arboꝛis cuius fructus eſt niger qñ fit emplm̄ cum eis cōfert moꝛphee. ficus aūt īmature cum melle cōferunt moꝛſibus canis rabidi: ⁊ vlceribus a qbꝰ emanat ſanies ſimilis melli. ⁊ qñ miſcent̄ cū eis folia papaueris extrahunt oſſa fracta. ⁊ qñ miſcet̄ cum eis vinuꝫ reſoluit clauos: ⁊ qñ fit emplm̄ cum eis: ⁊ oꝛobo ⁊ vino cōfert moꝛſui mugali. ſed agreſtis ficus folia qñ fit cum eis emplm̄ ⁊ ſale ⁊ aceto aufert furfures capitis: ⁊ apata que fiunt in cute capitis: ⁊ que dr̄ acoꝛas: ⁊ qñ fricant̄ palpebꝛe cuꝫ folijs ipſis auferunt aſperitates ⁊ pꝛuritum: ⁊ ſcabiē ipoꝝ: ⁊ lac qḋ emanat ex arboꝛe eius qñ linit̄ ſup moꝛſum ſerpentū: ⁊ vermiuꝫ venenoſoꝝ ꝯfert multum: ⁊ cōfert foꝛnice: ⁊ nō ſinit eā dilatari in carne qñ linit̄ ea circūquaq: ⁊ maxime ſi admiſcet̄ ei pinguedo poꝛci. Et quādo ponit̄ in empliſ ꝯuenientibus confert ſcabiei vlceroſe empetigini ⁊ maculis que fiunt ab humoꝛibꝰ ⁊ podagre. Et extrahit̄ ſuccus ex ſummitatibus eius qñ accipiunt̄ in p̄ncipio duꝫ apparēt molles ⁊ plene humiditate: ⁊ anteq̄ incipiāt emittere germina: ⁊ terunt̄: ⁊ exprimit̄ ſuccus ab eis: ⁊ ſiccat̄ ⁊ reponit̄: et facit ea que de lacte diximus: et v̓tus eius eſt que coagulat lac qñ eſt liquidum: ⁊ diſſoluit coagulatuꝫ: et ſummitates eius qñ incipiunt dare lac laxant ventrē. ſilr̄ lac eoꝝ: ⁊ cinis ramoꝝ eius qñ fit lixiuiū cum eo valet diſſinterie facto cuꝫ eo cliſteri. Et qñ lauantur ſepe vlcera cuꝫ eo diſſoluit: ⁊ coꝛrodit duritiēs ipſoꝝ: ⁊ abſtergit cōcauitates eoꝝ. Et qñ infundit̄ ſpongia ⁊ ipa īponit̄ ſup vlcera cancroſa ſanat ea. Et qñ datur in potu illi qui ſumpſit medicinā venenoſam vel potionē cōfert: ⁊ qñ miſcet̄ cum oleo ⁊ linit̄ cum eo coꝛpus ꝓuocat ſudorem. Et hoc idē faciūt alij cineres: ⁊ maxime arboꝛis glādiuꝫ. Sed ficus īmature. ſ. qñ cadunt de arboꝛe ſi fiat ex eis emplm̄ crudis cuꝫ farina frumēti ⁊ nitro cōfert foꝛnice. ⁊ qñ fit emplm̄ cum eis decoctis ſup nodationes neruoꝝ: ⁊ ſup ſcrofulas diſſoluit eas. Et qñ fit ſup moꝛſuraꝫ venenoſam attrahit venenum ad ſuperficiem cutis.

GALIENVS. 8. ſim. phar. cap. ſica. ſm̄ tranſlationeꝫ grecā. Sica. i. ficus. ſicce quidē calide ſunt v̓tute in primo iam cōpleto. vel ſc̄do īcipiēte. hn̄t aūt quid ſubtile in partibus. Ex ambobus igit̄ his ſufficiunt duros tumoꝛes digerere. mox aūt diafoꝛant. Et ipſe quidē ꝓpꝛie per ſe cataplaſmate talis ſunt v̓tutis. oꝫ aūt vbi magis digerere vis triticeā farinā miſcere. Si v̓o diafoꝛare oꝛdeaceaꝫ: panis aūt in medio eoꝝ eſt: ſed que talia methodi que de cōpoſitione pharmacoꝝ ⁊ terapentice ſunt magis pꝛopꝛia. Ad p̄ſens v̓o ſufficit ⁊ hoc noſcere de ficubus. ſicce etiam qñ pinguioꝛes magis digerere. acrioꝛes v̓o in guſtu abſtergere ⁊ diafoꝛare nate ſunt: qḋ v̓o fit multuꝫ eis coctis in aq̄ ſimile eſt nō ea ꝯſiſtētia ſoluꝫ: ſed ⁊ v̓tute mellis. Recentes v̓o comeſte ꝓpter admixtioneꝫ humiditatis imbecillioꝛis v̓tutis ſunt. ventrē tn̄ ſubducunt. ſ. humide ⁊ ſicce. ficulnearū v̓o ſilueſtriuꝫ ficus acris eſt: ⁊ diafoꝛetice v̓tutis. ita aūt ⁊ domeſticaruꝫ ficulnearū. Olinthi. i. ficus parue non mature participant adhuc opos. i. lacticinio ficulnee. Siki. i. ficulnea ca. ⁊ ſubtiliuꝫ partiuꝫ cōplōnis eſt ſicut ⁊ opos eius indicat: ⁊ folioꝛuꝫ ſuccus. foꝛtiter enim alterutruꝫ eoꝝ eſt caliduꝫ: vñ nō moꝛdet ſolum vel abſtergit vehemēter: ſed etiaꝫ vlcerat vel anoſtomizat ⁊ verrucas extrahit. eſt eni purgamētuꝫ. Silueſtris aūt ficulnee palam ita ſunt calide ⁊ ſubtiliuꝫ partiuꝫ cōplōne: vt bouinis carnibus duris ſi miſceantur liquabiles eas faciant.

GALIENVS. ſc̄do de cibis. cap. de ficubus domeſticis. Adſunt aūt ipſis ſm̄ ventrē fluxibiles eſſe ⁊ ꝑtranſire de facili per totuꝫ coꝛpus. ⁊ etiā abſterſiuū habere: ⁊ etiā ſm̄ ꝙ arenoſa quedā multa. nefreticis in eſu ipſarū ſecernunt̄ paucūq dant coꝛpoꝛi nutrimētuꝫ: ⁊ nō foꝛte: ſꝫ ſpōgioſam faciunt carnē ſicut faba; implent quoq ventrem vētoſitate: ⁊ eſſent vtiq ſatis grauātes ſi nō ſecederēt velociter. Unde bn̄ matura ficus venit ꝓpe ad nō totaliter ledere. ꝯſiderat̄ ex hñs iam ſiccis ficubus. nā ficus ſicce virtutē hn̄t ſubtiliatiuā ⁊ inciſiuā: ꝓpter quā ⁊ ventrem ad egeſtionē excitant: ⁊ renes expurgant. epati autē ⁊ ſpleni flegmonantibus nociue. cōmuni rōne oīum dulciuꝫ. virides aūt nō generant ſanguinē valde bonū. abundātibus aūt ipſis ſequit̄ ipſos pediculoꝝ multitudo. ficus quoq ⁊ vue ope quaſi capitales ſunt. Eteni nutriunt magis fructibꝰ oībus hoꝛarijs: ⁊ minime ſunt cacochimi. ⁊ maxime qñ fuerint fructus hi bn̄ maturi. ꝙ aūt multuꝫ nutriant oñdūt cuſtodiētes vineas qui ī duobꝰ mēſibꝰ īpinguant̄. nō tn̄ foꝛtis ⁊ compaſta eſt eis caro generata: ſicut que ex carnibus: ſed laxa ⁊ rara. ꝓpter qḋ celeriter ꝯbitur ceſſante edulio. minus aūt ficubus vue nutriunt: ⁊ maximuꝫ in eis bonuꝫ eſt celeriter ſecedere. pꝛopter qḋ ſi retineātur aliquādo ſatis ledunt nō exeūtibus maturis ficubus. Si eniꝫ nō ſecedant ficus notabilr̄. digerant̄ aūt in vētre bene nō nociuuꝫ dant coꝛpoꝛi alimētuꝫ. vuis aūt neutrum hoꝝ exiſtit: neq cum digerunt̄ bene: neq ſi retineant̄: et ſm̄ eam que ad ventrē ⁊ epar diſtributioneꝫ crudum generant chimum nō facile cōuertibilē in ſanguinem et racemoꝝ qdē ſub̄a cōpoſita eſt ex eo que cōtinet̄ ſm̄ ipſam humiditatē ex qua vinuꝫ fit. Et cuꝫ his adhuc ex acinis: ⁊ ex eo qḋ continet hec extrinſecus ymenodea cute que nihil ſm̄ ſuiipſius ſenſibilr̄ alterata cōſideratur his que in ficubus. ⁊ ideo aliquid q̄ inutile remouēt ipm̄ ſumentes totuꝫ: qḋ intus kenkiamitibus. ꝓpoꝛtionabile eni eſt vtroꝛūq fructuuꝫ ꝙ ſemen penetrans eſt intrāſmutatū.

ALMAN. trac. tertio. ca. de ficubꝰ. Ficus calide ſunt que cū ſunt recentes: ventrē inflant: ⁊ leniunt humoꝛem creantes nō maluꝫ. Sicce v̓o nō multū nutriunt ⁊ calefaciunt. quare multus vſus earū pꝛuritū ⁊ pediculos generāt: ventrē quoq leniunt quando ante cibum ſumunt̄.

AVICEN. liº ſc̄do. cap. de ficubus. Ex ficubus melioꝛ eſt alba: deinde rubea: deinde nigra. ⁊ que vehemēter eſt matura eſt melioꝛ ⁊ ꝓxima ad hoc vt nō noceat: ⁊ ſicca qdeꝫ in ſuis opationibus eſt laudabilis. verūtn̄ ſanguis ex ea gñatus nō eſt bonus. ⁊ ꝓpter hoc facit pediculos: verū ſi ſumat̄ cū nuce eius chimus fit bonus ⁊ cū amigdala: et lenioꝛ oībus eſt alba. illa que eſt humida eſt ca. parūp. ⁊ q̄ eſt humida eſt plurime aqueitatis: ⁊ paruꝫ eſt medicinalis. q̄ v̓o īmatura eſt abſterſiua ad frīditatē parū declinās niſi lac eius. ⁊ que ſicca eſt ca. eſt in p̄mo in fine ipſiꝰ ⁊ ſubtilis: ⁊ que ſicca eſt: ⁊ ꝓpꝛie acris foꝛtis eſt abſterſiōis maturatiua reſolutiua ⁊ carnoſa: eſt plurime maturatōis: ⁊ ī ipſa ſunt gluctinatio inciſio ſubtiliatio: ⁊ ſilueſtris eſt acutioꝛ: ⁊ foꝛtioꝛ in hoc: ⁊ fructus qdē nutribilioꝛ eſt reliquis fructibus: ⁊ que vehemētis eſt maturatiōis ꝓpinqua eſt ad hoc vt nō noceat: ⁊ in ipa eſt inflāmatio: ⁊ expellit ſupfluitates ad cutim: ⁊ facit ſudare. ⁊ ſm̄ ꝙ exiſtimo ſicca. ſimiliter expellit ad exterioꝛa: ⁊ facit ſudare. ⁊ illa qdē que eſt humida velocis nutrimēti: ⁊ penetrationis in ſtō: ⁊ in coꝛpoꝛe. nutrimētū v̓o ficus lꝫ non exiſtat in roboꝛe nutrimēti carnis: ⁊ granoꝝ: tn̄ vehemētioꝛis eſt roboꝛis q̄ nutrimētū oīum fructuū. Yſaac in dietis particularibus ca. de ficubus. Ficus ceteris fructibus laudabilioꝛ ac nutribilioꝛ. humiditatis tn̄ ſue cā groſſos creat humoꝛes. natura eius calida eſt ⁊ ſicca. q̄litates aūt caliditate ⁊ ſiccitate diuerſe ſunt: ⁊ ſꝫ ſuiipſius diuerſitates. Eſt. n. ficus domeſtica ⁊ ſiluatica. Domeſtica etiā in viridē diuidit̄ ⁊ ſiccaꝫ. viridis quoq duplex eſt modus. qm̄ q̄dā eſt pfecte matura ⁊ nō pfecte matura. nō pfecte matura minus ca. ⁊ magis groſſa ꝓpter dn̄atione terreſtris partis. hꝫ tn̄ humiditates latētes: que acuitatē ei p̄ſtāt: ⁊ ſiccitatē in ſecundo. vñ Yppo. Ficus q̄to lōginquioꝛ eſt a maturitate: tanto minus ca. ⁊ magis groſſa. valet hec ſm̄ medicinā cocta ⁊ cataplaſmate facto ſcrofulas glādulaſq diſſoluit. nitro ⁊ aceto cōmixta puſtulis in capite valet mixta cū melle ad moꝛſuꝫ canis: ⁊ puſtulas que viſcoſos hn̄t humoꝛes papaueris agreſtis frondibꝰ mixta. oſſa fracta ex vulneribus ꝓycit. Iteꝫ cera adhibita ⁊ appoſita diſſoluit. Si piſta in vulneribus apponat̄ ſanat pfecte maturata. viridis autē ficus ſicca eſt minus ca. Caloꝛ. n. eius ē in medio p̄mi gradus. humiditas v̓o ⁊ ſiccitas in ipſa tēperata ſunt. Ex triū itaq reruꝫ cōpōne ꝯſiſtit: coꝛticis. vꝫ. ſeminis ⁊ carnis. ſeminis nutrimētū eſt nullū: ⁊ eſt de natura arene vel lapidis. Coꝛtex v̓o ficus vt cutis eſt ꝓpterea duriſſimus ē ad digerēdū. Caro aūt eiꝰ nutribilioꝛ digeſtibilioꝛq exiſtit. Sup hoc Diaſ. Caloꝛē inquit extinguit ſitim aufert: ⁊ ſudorē ꝓuocat. Sicca v̓o eſt ca. in initio ſecūdi. ſic. in medio p̄mi. q̄obrē calefacit: ⁊ ſitim creat: ⁊ in colericos mutatur humoꝛes. ceteris v̓o fructibus nutribilioꝛ: minuſq inflāmationis hꝫ: ſed ſi ſupfluos in ſtomaco humoꝛes īueniat dura fit ad digerendum: ⁊ in coꝛruptioneꝫ mutatur: ⁊ inflāmationē ⁊ ventoſitatē gñat: ⁊ peſſimum ſanguinē. In ſupficie aūt coꝛpoꝛis pediculos creat. Si aūt mundificatis humoꝛibꝰ ſtōus vacuus ab his reperiat̄ bene digerit̄ ⁊ ſanguinē laudabilē facit coꝛpus mundificat a malis humoꝛibus vrinā ꝓuocat: pectuſq purificat: ⁊ pulmonē renes atq veſicā ab humoꝛibus groſſis. nō tn̄ inflāmatiōis ventoſitatiſq libera eſt. Qui v̓o eius nocumēta oīno deuitare vult ieiunus accipiat: ⁊ poſt illā calamētuꝫ manducet: aut ameos aut yſopū piper vel zinziber ⁊ ſilr̄a. Et colericus poſt illo āxizacharam accipiat. qui maioꝛis etiaꝫ nutrimēti cauſa velit accipere: ⁊ vt ſanguinē laudabilioꝛem gñet nuces vel amigdalas mādūcet. Iteꝫ valet ſi cū yſopo coquat̄. pectus. n. ⁊ pulmonē mūdificat: tuſſim diuturnā curat gargariſmate facto. cū apozimate ī cānalibꝰ pulmonis appoſita diſſoluit: ⁊ in lacertis que ſunt in latere lingue: ⁊ cocta cū vino ſi cliſtere fiat valet ad doloꝛem vētris qui ex groſſis eſt humoꝛibus. Rurſus cocta cū oꝛdeo ⁊ fenugreco ⁊ cataplaſmate facto apata diſſoluit. piſtate ac ſinapi cōmixte apozima ad tinnituꝫ auriū valet.

DIASCO. capº de ficubus. Ficus lachꝛyma ſiue ſuccus ficus īſtillatus vexationibus vel pcuſſuris ſerpētum aptiſſimus appꝛobat̄: ⁊ mirmiceis circūlinitus medetur. Empetigines ⁊ lepꝛas ⁊ lachꝛymas effelidas: ⁊ podagraꝫ admixtus cataplaſmatibus curat. nō aūt aliter ſuccus fit q̄ ꝯcuſſis atq expꝛeſſis mollioꝛibus ramis tp̄e quo fecūditate īfuſa grauidi vident̄: ſed nec dum in oculos germinū erūpētes. hic ſuccus in vmbꝛa ſiccandus eſt ⁊ ſic reponēdus. Ex ipſo aūt lac limpidū coagulat̄ ⁊ coagulatū reſoluit̄. Cinis aūt exuſtoꝝ admixtus aque ſuſcepto liquamine diſſintericis iniectiōe medet̄: ⁊ caloſos vlceruꝫ ſinꝰ ſpongijſq ex ipſo madefactis ⁊ appoſitis cancrene medētur. Itē veneno tētatis potui dat̄ cū oleo mixtus ⁊ vnctꝰ ſudoꝛes mouet. hoc ⁊ ceteri p̄ſtant cineres: ſꝫ magis quercinus. caduci aūt fructus crudi medent̄ mirmiceis cataplaſmate īpoſiti cum farina atq nitro. cocti aūt inuerſiones neruoꝝ atq ſcrofas emolliūt: venena etiā ad ſuperficiē coꝛpis euocāt. ficus v̓o mature ſi comeſte fuerit ſpēm ꝯturbāt: ventrē deponūt: feruoꝛē nitriunt: ſitim ꝓhibēt. vñ ficus molles cacoſtomatice ſunt ꝙ ſi ventrē ſoluerint difficile abſtinere poterunt: ſudoꝛeꝫ ꝓuocāt: exantimata cōpeſcunt. Sicce v̓o que carice vocant̄ ſtomacho vtiles ſunt ⁊ termātice ſitim excitāt: reumatiſmo ſtomaci ⁊ ventris ꝯrie ſunt: arterijs gule veſice ⁊ renibus ꝓſunt. cuꝫ aq̄ mulſe decocte ⁊ gargariſmate adhibite arteriaruꝫ ⁊ fauciū tumoꝛē cōpeſcunt. vñ optimū gargariſma eſt ⁊ aſmaticis ꝯfert: ⁊ eis qui ex macronoxia coloꝛē palidū habent epilenticis ⁊ hydꝛopicis ſuccurrūt: cocte cū yſopo ⁊ careno ieiuno potui date thoꝛaci ferūt auxiliū tuſſiētibꝰ antiqꝰ ſubueniūt: ⁊ pulmōis cās tpales opitulant̄ ⁊ r̄mouēt.

Cuidichion. i. pdichion. ⁊ eſt paritaria. Serap. eſt herba ſilis aſcheſafrē: ⁊ cum ea abſtergitur vitrum.

Culabꝛa. i. arnogloſſa.

Capl'm. CXCIIII.

Culb. Cuulb

Cuulbi. vel culibi. vl̓ calibi. ara. gre. calib. Auic. litoſpermō eraclion vel haliſtos vel bathāgliſcos vel aſtoꝛchos. ⁊ eſt dictū lapideū ſemē: q2 eſt ſemē durū vt lapis. Steph. bachala ſcripſit ⁊ calebum. latine v̓o miliū ſolis. SERAP. liº aggre. cap. culb. auc. Diaſ. Culb eſt herba cuius folia ſilantur folijs oliue: niſi q2 ſunt maioꝛa eis et mollioꝛa ⁊ latioꝛa: ⁊ ſunt eis īferioꝛa: declināt verſus terrā: velut ſtent ſupꝛa ipſaꝫ: ⁊ hꝫ virgas eleuatas ſubtiles ſicut ſquinātū: ⁊ ī ſūmitate virge eſt ſil'e ramulo diuiſuꝫ in duas partes in q̄ ſunt folia minuta: ⁊ iuxta qḋlibet foliū eſt ſemen album duruꝫ fere vt lapis rotundū in magnitudine oꝛobi parui. naſcit̄ locis aſperis ⁊ altis. Pli. libꝛo. 27. caplo. ii.

DIASCO. capº lithoſpermon. Eraclion vocat̄ ꝓpter foꝛtitudinē ſeminis. eius folia ſunt ſil'ia folijs oliue. ſꝫ latioꝛa ⁊ oblongioꝛa: ⁊ virgas tenues in groſſitudine iunci lignoſas: ⁊ in ſummo virga diuiſa eſt in qua folia minuta ſunt: vbi ⁊ ſemē rotūdū ⁊ lapidoſum ē ⁊ albū piſe ſil'e. naſcit̄ locis aſpis ⁊ altis. POSSE. DIASCO. Uirtꝰ eiꝰ eſt mictualis: ⁊ ſemē eius bibitū cum vino albo calculos frāgit: ⁊ vrinā ꝓuocat. PLINIVS. capº bathāgliſcos. Eſt ſemen herbe que dr̄ aſtoꝛcos: qḋ ſiqs biberit frangit lapidē: ⁊ ꝓuocat vrinā. PAVLVS. ca. calebi. i. granū ſolis ꝓuocat vrinā ⁊ mēſtrua. ⁊ eſt ca. ⁊ ſic. in tertio. ⁊ vinū decoctionis eius: ⁊ puluis ipſius in cibis ſumptꝰ ſoluit ſtranguriam ⁊ diſſuriam ⁊ iliacam paſſionem.

Culbi.vel culi.i.ſolis grana.

Culcam vel Culcas.eſt herba hñs in ſe ſalſedinez et purgat aquã citrinã. ¶ Caplm. CXCV.

Culcaſia. Culcas.vł collocaſia gre.ara.bulcas.latine vo caſo. PLINIVS.li.zi.cap.i5. circa pn.ð culcaſia.Culcaſia quã aliq ciamõ vocãt:nobiliſſimã hanc in egypto e nilo metunt caule cuz coctus eſt arenoſo in mãdẽdo.thirſo aũt qui intra folia emicat ſpectabili folijs latiſſimis:etiã ſi arbores cõparent ad ſimilitudinez coꝝ que pſonãtia.i.lappago maioꝛ dñr ſm Diaſ. in noſtris partibus vocamus. aque nili ſuis dotibus gaudẽt vt impreſſis colocaſie folijs in variã ſpẽm vaſoꝝ portare gratiſſimuz habeãt ⁊c.hec herba eſt quam Diaſ.vocat fabã egyptiacã:cuius pprietates ⁊ vtutes ſm ipm inuenies in.l.faba egyptiaca.⁊ iſtã fabã egyptiacam vocat Aui.bulcas.de qua caplm facit in ſcðo cañ.Eſt.n.culcaſia ſatis nota in egypto.apud mercatores practicãtes ⁊ in ſyria.⁊ ego ipſã habeo ſalerni in viridario meo ſecus ſpectabilẽ fontez:que culcaſia vulgari noſtro vocat̃ caſo:cuius folia aqs more vaſoꝝ plena egroꝝ ⁊ ꝯualeſcẽtiũ mentez delectãt:necnon eoꝝ animuz excitant ad libidinem.

SERAP.lib.aggre.cap.bulcas.auc.Hal.i.Culcaſia.In ſapore huius plãte eſt acuitas ⁊ mordicatio multa ⁊ ſtipticitas pauca.Et vtus eius eſt ca.in ſcðo.⁊ qñ coquit̃ cõfert ſtomaco.Et idẽ auc.Aben Meſuay.Culcaſia eſt ca.⁊ hu.⁊ auget ſpma:⁊ radix coquit̃:⁊ habet bonũ ſaporẽ:⁊ ẽ bona ſtomaco:⁊ appetitũ puocat ⁊ vrinam.Eſt ca.⁊ hu.⁊ auget in ſpermate.hec herba eſt multũ egyptijs nota:⁊ naſcit̃ iuxta aquas:⁊ hz folia magna ⁊ lata:⁊ radix cocta et comeſta auget corpus. PAVLVS.cap.de culcaſia:eſt herba oĩbus nota:⁊ naſcit̃ iuxta aquas:cuius radix comeſta ⁊ cocta ſtõ eſt vtilis. YSAAC.in dietis particularibus.cap.de culcaſia.Eſt herba plurimũ in egypto naſcẽs aliqꝫtulũ põtica cuz acuitate.vñ mõſtrat̃ ca.⁊ hu.Cuius radix ſi elixet̃ acumen emittit:⁊ viſcoſitas quã pus latẽter habuerat in ea apta fiet. Ideoqꝫ duri groſſiqꝫ nutrimẽti eſt gñatiua.ſed cũ ſui põticitate ſtõm ꝯfortat ⁊ ventrẽ cõſtipat.Si tñ moderate comedat̃ bonuz gñat nutrimẽtũ:valetqꝫ diſſintericis cũ viſcoſitate ⁊ ponticitate quã hz.

AVICEN.li.ſcðo.cap.bulcas.vel Culcaſia. Eſt plãta in qua eſt aſſimilatio de aliſnet.Calã eſt ⁊ ſic.in pmo.⁊ in ipſa eſt ſalſedo cũ ſtipticitate:⁊ partes eius nõ ſunt ſiles:⁊ eſt cũ iflãmatione pauca.fit ex ea gargariſmus cum lacte ipſius ⁊ ſale:⁊ in egypto decoquit̃ cũ eo caro ⁊ frigit̃ cum oleo:⁊ ẽ illis cibus.ſolõne educit aquã citrinã:⁊ pprie ſemẽ eius ⁊ ſuccus ipſius:⁊ minorat̃ ex ea vt debilr puocet vrinã:⁊ gñat ſpma:⁊ expellit colerã ⁊ aquoſitatẽ cũ facilitate:⁊ pot ei fit ab vna tertia li.vſqꝫ ad duas tertias lib.

Culc.ara.baran.i.vẽter.ſ.ſtõus. ¶ Caplm.CXCVI

Culef ara.gre.ytec.latine vo ſalix. SERAP.lib. aggre.cap.culef.i.ſalix.Folia ⁊ flos ⁊ roſa ei hñt in ſapore põticitatẽ.⁊ vtus ſalicis eſt deſiccatiua ſine punctiõe.cortex vo ipſius ſicciores eſt cõplonis ſicut ſunt oẽs ſpẽs corticis.vñ adminiſtrat̃ in gluctinatiõe vlcerũ. Sed flos eius ⁊ roſa adminiſtrant̃ ⁊ admiſcent̃ in oĩbus medicinis ⁊ vnguẽtis deſiccatiuis:⁊ ſunt ex hoĩbus q accipiũt flores ⁊ roſam ⁊ ſuccũ ipſius:⁊ cõponũt ex eis deſiccatiuã medicinã que ꝯfert in multis:qꝛ deſiccat ſine mordicatiõe:⁊ pprie qꝛ in ipa ẽ ſtipticitas pauca:⁊ qñ cõburũtur eius cortices:⁊ ꝯficiunt̃ cũ aceto:adminiſtrant̃ in oĩbus egritudinibus in qbus neceſſaria ẽ deſiccatio ſicut i verrucis:⁊ pprie in rotũdis:⁊ in verrucis ſilibus capitib clauoꝝ:⁊ in verrucis infixis in cute.eradicat.n.eas qñ fit ſup eas linitio:⁊ qñ euellit̃ cortex eius tpe quo emanant flores:⁊ colligit̃ gũmi eius:habet hoc gũmi vtutẽ abſterſiuã ⁊ ſubtiliatiuaz.⁊ ideo adminiſtrat̃ in oĩbus egritudinibus que accidũt pupille:⁊ faciũt impedimẽtũ viſus.Et idẽ auc.Pauli.Uirtus folioꝝ corticũ:⁊ fructus ſalicis:et ſucci eius eſt ſtiptica.⁊ eſt fri.⁊ ſic.in pmo.Et idẽ auc.Bedigor.Qñ bibunt̃ folia eius trita cũ pipe ⁊ vino pauco cõferunt colicis:⁊ qñ ſumit̃ cũ aqua phibet ipregnationez.⁊ fructus eius ꝯfert ſputo ſanguis qñ bibit̃:⁊ cortex eius ſilr facit hoc:⁊ ſuccus folioꝝ ⁊ cortex eius trit cum oleo ro.ſi bullierint in cortice granati ꝯferũt dolori aurium:⁊ eius decoctio adminiſtrat̃ ſup pedes podagricoꝝ:⁊ ꝯfert eis multũ:⁊ mũdificat furfures capitis.⁊ colligit̃ humiditas ab ea defluẽs qñ excoriat̃ a cortice ſuo:qñ icipit apparere flos eius:qm̃ reperit̃ itra corticez hũiditas ꝯgregata que abſtergit oculũ:⁊ aufert tenebroſitatẽ eius:pprietas ſalicis eſt que extrahit ſanguiſugas adherẽtes gutturi:et gluctinat vulnera recẽtia.Et idẽ auc.Aben Meſuay. Folia ſalicis bibita phibẽt impregnationẽ:⁊ ꝯferunt fluxui ſanguis:⁊ lac qð egredit̃ ex eis acuit viſum:⁊ abradit pilos.Et idẽ auc.pauli.In folijs ſalicis ⁊ ſalice nõ dixit Ga. aliud.Pli.li.i6.cap.38. GALIENVS.7.ſim.phar.ca. ytee.Ytee ſiue ſalix.vtet̃ qdẽ aliqs ⁊ folijs ad ſanguinolẽtoꝝ vulnerũ ꝯſolidationẽ:ſz maxie flore eius fere oẽs vtũtur medici ad ꝯfectionẽ ſiccatiui empli.Eſt.n.vis eorum ſuauis ſiccatiua.habet aũt ⁊ quoddã ſtipticitatis. qdã vo ⁊ ſuccũ faciẽtes ex eis imordax ⁊ ſiccatiuũ habz pharmacũ ad multa vtile.nihil.n.magis occurrit viſui qꝫ pharmacũ imordacius ſiccãs parũ:ſed ſtipticãs ſicut in tractatu de cõpõne pharmacoꝝ plenius dicet̃.Cortex etiã hui arboris ſilis eſt tã frondiũ qꝫ floꝝ vtuti pterqꝫ ꝙ eſt ſiccior ſm cõplonẽ:ſed hũc qdã accẽdũt ⁊ vtunt̃ cinere in oĩbus his que violẽter idigent deſiccari:ſicut ſigiles ⁊ chiles.i. mirmiceas auferunt ipm madefaciẽtes acri aceto.qdam vo tẽpore florẽdi incidẽtes corticẽ liquorẽ qdẽ colligunt:⁊ eo vtunt̃ in offuſcãtib pupillis cũ ſit pharmacũ abſterſiuũ ſimul ⁊ ſubtiliatiuũ:cũqꝫ ſit hõ poterit eo aliqs vti ⁊ ad alia multa.

Culeganus.i.galanga.
Culuigen.idem.
Culobria.i.brionia.
Culoidon.i.ſicla vel bleta ſilueſtris.limolion.
Culopartios. Culoſartios .i.mentaſtrum.
Culubrios.i.anetum.
Culules. Culules.i.ſiſimbrium.
Culungen.ara.galãga.chuleianum.Steph.
Culx culicis la zinzala.⁊ ẽ quoddã genus muſce.

¶ Caplm. CXCVII.

Cumechre ara.gre.cumetiran.latine vo pira. SERAP.li.aggre.ca.cumechre.auc.Hal.Suba eius eſt cõpoſita ex ſuba terrea ⁊ aquoſa. Et ſi vis põt alr dici.ꝙ vna.ſ.eius pars eſt frida ⁊ alia tẽperata.Et ſapor piri eſt ſtipticus cuz dulcedine aquoſa.⁊ vtus piroꝝ eſt deſiccatiua:⁊ ꝯgluctinat vulnera ſine aliq medicamine:⁊ qñ comedit̃ fortificat ſtõm ⁊ ſedat ſitim. ſilueſtre vo eſt magis ſtipticuz ⁊ plus incoriat ⁊ corrugat ſtõm.⁊ ideo plus ꝯgluctinat vulnera:⁊ phibet fluxuz humoꝝ.Et idẽ auc.Aben Meſuay.Qñ qðcũqꝫ eoꝝ coquit̃ vel domeſticũ vel ſilueſtre cũ fungis aufert malitiã coꝝ ⁊ maiores ex eis ſunt fortioris vtutis qꝫ parua. parua aũt ſunt nutribiliora qꝫ citonia:⁊ rob piroꝝ abſcĩdit fluxũ colericuz ⁊ icoriat ſtõm:⁊ pira pprie gñant colicã.⁊ oportet ꝙ ſumat̃ poſt ipſum vinum mellis factum cum ſpẽbus.

DIASCO.cap.de piris.Multe ſunt eius ſpẽs:ſed ſtiptice oẽs.vñ ad reumaticas paſſiones cataplaſmatibus adhibita faciũt ⁊ reuma cõpeſcunt.Elixatura eoꝝ ad oĩa pfata iuuãt:⁊ ſi ipſa pira a ieiuno comeſta fuerit abſtinẽt vẽtrẽ.Et piri ſiluatici ſpẽs ſunt q̃ tarde matureſcere poſſunt plus ſtiptice qꝫ ſupradicte:ſz ſilib cauſis pſunt. phibẽt qꝫqꝫ aliq fungos venenũ amittere ſi cuz piris fuerint cocti. AVICEN.li.z.cap.de piris.In ipſis ſunt terreitas ⁊ aquoſitas.⁊ i noſtra qdẽ terra ẽ ſpẽs q̃ dr̃ ſenabrud.⁊ hz magnã capacitatẽ:⁊ ẽ vehemẽtis rotũditatis ⁊ ſubtilis corticis:⁊ boni coloris q̃ſi puiuz:q̃ſi ipm ſit aq̃ zucchari coagulata plurimũ:ſz non ppter ſpiſſitudinẽ ſube boni odoris valde:qð cũ ab arbore ſua cadit ſup terrã deſtruitur.⁊ iſti ſunt in qb nõ ẽ nocumẽtũ de ſpẽb piroꝝ.Pira q̃ noiant̃ ſenia ſunt fri.in p.⁊ ſic.in.z. Serabrud vo ſunt tẽperata hũida:⁊ oẽs ſpẽs eius ſunt ſtiptice itrãtes in emplis retẽtiõis mẽſtruũ:⁊ qñqꝫ abſtergũt parũ:⁊ eoꝝ hũor eſt plurim ⁊ laudabilior hũore pomoꝝ.ſm ꝙ dixit Ruffus.Ea aũt q̃ dicta ſunt ſcenabrud i terra coraſceni abſqꝫ alijs dicta ſunt lenitiua nature ⁊ boni chimi valde ꝯſolidãt vulnera:⁊ pprie ſilueſtria exiccata.⁊ ſunt pparatiua ſtõi:⁊ abſcĩdũt tuſſim:⁊ ſedãt colerã:⁊ ſtrigũt vẽtrẽ.⁊ ppe q̃ ſunt exiccata:⁊ in piris qdem eſt ppetas faciẽdi venire colicã.q̃re opz vt bibat̃ poſt ipſa de ydromelle cũ ſpẽb q̃ ſunt vt pip cinamomũ:⁊ his ſilia.⁊ hoꝝ rob cõfert fluxui vẽtris colerico.Cinis ſpẽi eoꝝ vehemẽtis ſtipticitatis et tarde maturatiõis eſt:⁊ cura fungoꝝ mortificãtiuz:et qñ iſti fungi coquunt̃ cũ piris inorat̃ nocumẽtũ eoꝝ.

Cumecre.Cumeos. Cumemthre.Cumẽtiran. Cumi. Cũmi.i.gũmi.
Cuminum.i.ciminum.
Cunchar.eſt ſpẽs cardi.lege harſas.
Cundos.Cũdes.i. cõdiſi.a Diaſ.vo vocat̃ ſtrutiuz. ⁊ ẽ iducẽs ſternutamẽta ſic elleborus. Et Plini li.i9.ca.3.in fi. vocat ipz radiculã.Paulus vo ait. Cõdiſum eſt radix iteri citrina exterius nigra:et plãta ei aſſimilat̃ plante dicte canaria:⁊ ipſius virtus eſt in radice ſimilis piretro ⁊c.l.condes.
Cuneaſor.i.barba ſiluana.
Cupros ẽ kãna.Steph.voluit dicere cyprus.
Cunilago.Cunila.Pli.lib zo.cap.i5.i6. habet ſpecies ⁊c.Cuniza.
Cupariſſos.Steph.eſt ſerua ⁊ ſerſubiriũ pro ſaro ⁊ ſcerbim.
Curac.i.corrodens.
Curaci.Curati.i.fruſta ſubtilia iteſtinoꝝ exeuntia cũ piguedie i diſſinteria.
Curara.i.mucillago q̃ egredit̃ a tenaſmone ⁊ in fluxu ventris.
Curaf.i.apium.
Curaſie.i. blacce biſantie. Deaablectos.idem.

¶ Caplm. CXCVIII

Curat. ara.latine porrũ. SERAPI.li.aggre.cap. curat.Ex eo eſt domeſticum ⁊ eſt hyſpanicũ ⁊ ẽ ex eo nobati:⁊ ẽ mõtanũ.Et ex eo ẽ porrũ vinee ⁊ porrũ agreſte:⁊ mediũ iter porrũ ⁊ alliũ.Et reperit̃ vtus hui iter vtutẽ porri ⁊ allij:ſic iuenies in.l. tauz. Et ppter hoc eſt magis deſiccatiuũ ⁊ acutũ qꝫ porrũ domeſticũ ⁊c.cuncta agreſtia acriora ſunt domeſticis:⁊ medicie q̃ calefaciunt illa calefactiõe ſunt in fine graduũ.⁊ ob hoc ẽ maluz ſtõ:⁊ eſt acutũ iciſiuũ groſſoꝝ hũoꝝ magis apitiuũ opilatoꝝ organoꝝ:⁊ eius opatio ẽ pluſqꝫ domeſtici:⁊ pp hoc puocat vrinã ⁊ mẽſtrua:⁊ potiſſime qñ retinent̃ ppter humores fridos groſſos:⁊ hz tãtũ ð calefactõe ꝙ vlcerat qñ applicat̃ corpori exterius:⁊ nos iã diximꝰ ꝙ oẽs medicie q̃ calefaciũt illa calefactõe ⁊ vlcerãt ſunt in fine graduũ.

POSSE.DIASCOR.Porrũ domeſticũ icitat libidinẽ:⁊ qñ miſcet̃ cũ melle:⁊ fit ide lohoc ꝯfert dolori pectoris ⁊ vlcerib pulmonis:⁊ qñ comedunt̃ ẽt mũdificãt cãnã pulmonis:⁊ qñ qs aſſuefacit cibũ eius iducit obſcuritatẽ viſus:⁊ ẽ malũ ſtõ.⁊ qñ aq̃ eius miſcet̃ cũ mellicrato ⁊ exhibet̃ ꝯfert morſib venenoſis:⁊ qñ fit emplm cũ porris ipſis ⁊ ponit̃ ſup locũ morſus facit hoc.⁊ qñ miſcetur cũ olibano ⁊ aceto ⁊ lacte ⁊ oleo ro. ⁊ diſtillat̃ in aurẽ ꝯfert dolori eius ⁊ tinitui q fit in ea.⁊ qñ fit emplm cum eis ⁊ ſumach aufert verrucas:⁊ qñ fit emplm cũ eis ⁊ ſale mũdificat vlcera ſordida:⁊ qñ bibit̃ ex ſemine porri et granis mirti añ.z.y.ſil tritis abſcindũt ſputũ ſanguis antiquũ a pectore Et idẽ auc.Ruffi.Porrum puocat menſtrua ⁊ fetus:⁊ aufert eructuatiões acetoſas:⁊ mollit ventrẽ.Et idẽ auc.Judei.Proprietas eius eſt ꝙ deſtruit dentes ⁊ gingiuas.Et idez auc.Aben Meſuay.Nocet veſice ⁊ renibus qñ ſunt in ipſis vlcera:⁊ folia porri de ſeni ꝯferũt matrici a pprietate q̃ eſt in eis:qm̃ ẽ in eis hũiditas q̃ facit lubricare fetuz:⁊ ſemẽ porri qñ fumigat̃ ex eo anus deſiccat fiſtulas q̃ ſunt in eo.Sed porrũ vinee ẽ deterius ſtõ:⁊ eſt calidius:⁊ magis puocat mẽſtrua:⁊ qñ comedit̃ ꝯfert morſui venenoſo. PAVLVS.ca.de porro.Porrũ aduſtũ mixtũ cuz melle ⁊ iunctum curat ragadias ſeu fiſſuras q̃ fiũt in labijs.

Curbur.i.coriandrum.
Curcb.Curt.i.arbor acatie vel gũmi arabicum:qð ẽ eius gũmi.
Curcuma.Curema.eſt radix crocei coloris:⁊ ẽ celidonie minoris:qua pãni tingunt̃:vel rubea tinctoꝝ.Chriſtoforus ð honeſtis ſuper Meſ.
Curelia.i.corrigiola.
Curiati.i.mellilotum.
Curic.Curich.i.iũc ð nilo
Curinaballe.i.antrax.
Curoblaſi.i.napta.
Curogi.i.citrum.
Curioſian.i.ſcordeon.
Curugen.i.meliſſa.
Cuſamon.Cuſamiõ.i. paucedanum.
Cuſbaralbel.i.capillus veneris.
Cuſcute. raſca lini. podagra lini.bruncus draaſc idẽ.p quo.l.Caſuch.grũcus.eſt planta lino ifeſta medicine apta.
Cuſcute romanuz.i.abſinthium.
Cuſoaria.i.almea.
Cuſura.i. ſpẽs luti que dr̃ magra.
Cuſus.Cuſſus.i.hedera.p qua lege ciſſos.
Cuſtos horti.pẽdactilus. giroſolis. Columba paſteon.para.miſtrion idẽ, ⁊ eſt cataputia.
Cuſtu.i.coſtus.
Cute.Cutre.i.eupatoriuz.
Cutim.zifi.p iulmar.i. balauſtia.Steph.gelnaruz granati.
Cutinoroſtas.i.caduc flos mali punici.
Cutis arietis quid eſt lege geldalchech.
Cutrelion.i.antera.
Cutub.Cutubuth.eſt q̃dã ſpẽs melie.l. Abanatib:
Cuturac.i.ſaturegia.
Cuufar.i.abrotanum.
Cuulb.Cuulbi.i.culb.
Cuuliſſon.i.centaurea.
Cyamus.i.faba.
Cybleſios.i.acorus.
Cygaſpe.i.antimonium.
Cymoſis.ſm Oribaſiũ appellat̃:cũ in cornea tunice oculi vł ꝯiunctiua apparuerit carnoſus hũor:⁊ eſt vngula.ſed mihi videt̃ ꝙ ſit obtalmia.qm̃ Gal.4.de accñti ⁊ morbo.ca.6.loquẽs de obtalmia ⁊ vngula ponit chimoſim ⁊ pterigiã ⁊ vngulã:ſicqꝫ chimoſis non videt̃ vngula:ſz obtalmia.
Cynus.i.lentiſcus.
Cyrinaicũ qd ẽ.l. cirinẽſe.
Cyronia.citrionia.mala citonia.idem.

D Litteram greci ſine quadam ſui aſpiratione non pferũt:delta vocãt.verũtñ qñcunqꝫ t.lram n.ſequit̃ illud t.trãſit in ſonuz noſtri.d.quare ſcribunt antixpos ⁊ proferunt andixpos.Arabes aũt habẽt d.vt nos:qð del vocant per qð debeb qð eſt aurum ſcribunt.

Daablectos.i.blacce biſantie.
Daat.ẽ ſemen baucie ſilueſtris.
Daaren.i.cubebe.
Daariſion.i.riſi.
Dab.ẽ qõdã aĩal vt lacerta magna vẽtricoſuz.⁊ lati. vocat̃ ballecola.eſt ſpẽs ſtellionis ara.ſz hyſpanice dr̃ botrax.⁊ guaril.eſt alia ſpẽs eius.ſtercus ei linit̃ ſup pãnuz ⁊ lentigines:⁊ ꝯfert albugini oculi ⁊ deſcẽſui aque ad eũ. Auic.
Dabac.i.viſcus.l.dabalch:

¶ Caplm. CXCIX.

Dabalch ara.vel hele.vel biſos gre.⁊ lat.viſcus. SERAP.li.aggre.cap.dabalch.auc. Diaſ.Melior ex eo ẽ nouus q ſilis eſt in colore ſuo colori

porri. exterius vo eſt ſubruffus ſine aſpitate ⁊ ſine furfureitate. ⁊ fit ex fructu rotūdo puo: q naſcit in arbore glandiū: ⁊ eius folia ſunt ſil' folia arboris buſſi: fruct⁹ q̊ iſte cōtūdit ⁊ abluit: deīde coquit in aq̄. ſunt aūt qdā q maſticādo fructū ipm faciūt viſcuʒ. repit ēt i arbore piroꝝ ⁊ maloꝝ: ⁊ i multis alijs arborib⁹: ⁊ aliqñ i radice arboꝝ aliq̄rū puarū. ⁊ latine vocat hec plāta viſſago. vidi aūt ego in mōte nabaſat hoīes q faciūt ex arbore magna que naſcit apud eos. ⁊ apud ipos vocat tarabella. ⁊ latine vocat capfoliū. Accipiūt qdā ramos ipſius ⁊ excoriāt eos facientes faſciculos: ⁊ īfundūt i aq̄ ⁊ dimittūt ſic aliquo ex mēſib⁹: deīde ꝯtundūt ꝯtuſiōe forti: ⁊ fit īde viſcus bonus: ⁊ v̄tus eius ē ſil'r q̄ ſubtiliat attrahit ⁊ diſſoluit: q2 hʒ v̄tuteʒ reſolutiuā. DIASCO. ca°. viſcus. ſm trāſlationē noſtrā. viſcus in ramulis naſcēs a quodā aīali volatili. ſ. turdella viſcat. nā illud ſi morat in ramulis arboꝝ gluctinat: ⁊ inde naſcunt v̄gule plurime: ⁊ fit viſcus q ſemp viridis iuenit. Eſt aūt optimus q in arbore quercus creſcit: ⁊ q ē mūdus ſubuiridis: ⁊ ſi extēdat non corrūpit: ſʒ vt mēbrana extenuat. GALIENVS. 6. ſim. phar. ca°. de viſco. Suba viſci eſt cōpoſita ex aquoſa ſuba ⁊ aerea: ⁊ de his ambab⁹ eſt in eo multū: ⁊ ex terrea pauca: ⁊ in ſapore eius eſt acuitas pluſq̄ʒ amaritudo: ⁊ v̄tus ei⁹ ē q̄ calefacit: nō tñ cito qñ apponit corpori: ſʒ poſtq̄ʒ facit morā in corpe ſicut facit tapſia: ⁊ nos qdē diximus in his q̄ pceſſerūt ꝙ hec res iuenit in medicis: quarū v̄tus ē q̄ calefacit: cū quarū calefactiōe eſt hūiditas ſupflua idigeſta: v̄tutes habʒ acres: duritics mollire pōt. nā de pfundo extrahit hūorē cum vehemētia ⁊ nō ſubtiles tñ: ſʒ ⁊ pingues digerit: mox qdē nō calefacit: ſed tēpore diuturno impoſitus calefacit vt tapſia.

AVICEN. lib°. z. cap°. de viſco. Eſt notus oībus: ⁊ eius qdē fruct⁹ ſil'is eſt ciceri nigro. nō ſincere rotūdus v̄gulatus frāgibilis: ex quo manus iuiſcant. eius aūt minera ē arbor ferēs glādes ⁊ pira ⁊ mala in qbus ſunt v̄tus aquea ⁊ aerea multiplicate valde: q ex eo bonus ē recēs planus coloris porri iteri⁹. viridis exterius: terit ⁊ lauat: deinde coqtur ⁊ nō calefacit: niſi poſt morā lōgā ſicut gūmi rute agreſtis: ⁊ ē debilior ea in hoc: ⁊ in ipſo qdē eſt humiditas ſupflua idigeſta. ⁊ eſt ca. ⁊ ſic. in tertio: ⁊ eſt reſolutiuus. reſoluit enim humiditates groſſas ex pfundo corporis propter fortitudinē virtutis attractiue ⁊ lenit. ⁊ dixerūt qdā ꝙ nō ineſt ei oppoſitio in humiditatibus niſi tenuibus.

POSSE. SERAP. auc. Diaſ. Qñ viſcus miſcet cū reſina pini maturat apata q̄ fiunt in radice auris ⁊ alia apata: ⁊ qñ miſcet cū olibano curat vlcera antiq̄. ⁊ qñ miſcet cū calce ⁊ cū lapide gagatis aut lapide aſio: ⁊ coqtur cum eis: ⁊ ponit ſup apata fraudulēta: aut ſup duritiē ſplenis curat ⁊ reſoluit apata ⁊ duritics: ⁊ qñ miſcet cuʒ auripigmēto citrino aut ru. ⁊ ponit ſup maculas aufert eas: ⁊ qñ cū calce miſcet ⁊ rob excludit vngues. AVICEN. Viſcus eradicat vngues malas cū ſup eas ponit cū arſenico ⁊ reſoluit apata frida. ⁊ ppe ꝯfortat cū calce: ⁊ lenit vlcera antiq̄: ⁊ vulnera magna: ⁊ lenit iūcturas cum tāta cera q̄ʒtuʒ eſt ipm: ⁊ cū equali pōdere ſui de reſina pini: ⁊ ꝯfert apoſtematibus fridis poſt aures ⁊ mixtus cuʒ gūmi pini: ⁊ cera extenuat ſplenem cum ſuper ipſum ponitur cū aliquibus rebus ipm ꝯfortātibus: ſicut eſt calx ⁊ hꝫ.

Dabath. Albaui. eſt aīal magnuʒ rapax maius leopardo. ⁊ aliqñ leone qd̄ qñq̄ʒ claudicat. ⁊ ideo vocatur claudicās ⁊c̄. ⁊ in de regali diſpōne vocatur papillo. claudus in terra noſtra vulgo dr̄. in ſyria dr̄ tabach tabaceus. ad formam lupi vergit.

Dabeden. eſt nomen cuiuſdam fluminis.

Dabeget. eſt nomen cuiuſdam inſule.

Dabem. Dabendrine. i. ſuccus acetoſus.

Dablan. eſt ſpēs palmarū. Pli. li°. iz. cap°. 4. ante mediuʒ.

Dabre. eſt ſpēs papaueris.

Dacaſioſ. dacalios. i. yreos

Dacāto. i. ſtercus bouinuʒ.

Dacauſticis. i. balauſtia.

Daceſion. i. daucus.

Daciaſis. i. ſiſeleos.

Dacreceſſaan. i. alkikil.

Dacri. Dacrion. gre. lacria. i. gūmi. inde dacrion dēdroles. i. lachrima arboris. ſ. gūmi.

Dactili epatici. i. rube⁹ pinguis vt epar.

Dactilitis. Dactilis. ſʒ diaſco. i. ariſtologia lon.

Dactiloꝝ albaſ bis. i. ſicci.

Dactilus quid eſt lege pothab. rothab.

Dactilus īdus. i. tamarīd⁹.

Dactilos. gre. digit⁹ a quo dactilus fruct⁹ palmarū eo ꝙ ſit ſil'is digito: q̄re ⁊ greci vtrunq̄ʒ dactilos vocāt: q̄ʒuis pprio noīe finikia dactili vocent a colore finikio: ⁊ a dactilo p digito. pētadactilus ⁊ hermodactilus. i. hermetis digitus.

Dadafilion. i. fili⁹ añ p̄reʒ.

Dadarich. i. cantarides.

Dadarus. i. oppoponacuʒ.

Dadi. dicit Auic. ꝙ eſt granū ſil'e ordeo longius et ſtrictius ⁊ ſolidius amarūq̄ʒ. ſcribit aūt dethui i. l. dethui. ſʒ corrupte.

SERAP. li°. aggre. ca°. dadi. Eſt fructus i balda ⁊ eſt granū ſimile ordeo amari ſaporis terit: ⁊ cōficit cū varijs in bada. ⁊ fortificat odores corroborat ad inebriandum.

Dadion vel dadis. i. deda. ⁊ ē lignū oībus notū. pingue reſine vel pini vl' alterius hꝫ. li°. de doctrina greca.

Dadion maſculus. ē id qd̄ gre. vocat androſomon.

Dafarbachali. i. blacce biſantie.

Daferion. i. ferula.

Daferuon. Steph. i. ſamagū. ſamag gūmi.

Daſimidis. i. mucillago.

Dafne. Diaſ. quā mulri alexādrinā aut ydeā ⁊c̄.

Dafnicis. eſt quedam ſpēs caſſie lignee.

Dafnochochi. grece bacca lauri cocodafni.

Daphnoides. Diaſ. aut petalō aut camedafne ⁊c̄. Pli. li°. z5. cap. vltimo.

Daphnis pprie ſunt folia lauri. Platearius.

Dafnites. i. ruſſi.

Dafrie. i. ypogloſſos.

Dafrues. eſt medicamen metallicū: ⁊ eſt defrijs.

Dafnis. i. laurus. īde dafnedeon. Diaſ. Serap. i. laurinum oleum.

Dafrutis. ſm Diaſ. eſt q̄dā ſpēs caſſie lignee.

Dafnide. i. laureola.

Dafulſum. i. piper longuʒ.

Dafruos. i. difrigis. Step.

Daga. eſt mordicatio facta a ſtercore.

Dagabaot. i. aconitum.

Dahag. i. tora.

Dahamete. i. lapis adamaſ

Dahaſion. dahaſiōi. i. rapa

Daicolios gre. latīe digit⁹. nā dactilus eſt vnus ex qnq̄ʒ digitis.

Daidilis. i. ariſtologia lōga

Daidarmata. i. ſcariola habēs ſpinas in dorſo. Aui. Taraxacon.

Dalac. eſt fera ſil'is dorſo.

Daledon. ē nomē cuiuſdaʒ flumīs. dalmedoma idē

Dalidos. i. piſtatia.

Dalimus. i. rapella.

Dalin. Dalim. Auic. i. ſtructio.

Dalmaram. i. aſcebram.

Dalpa. ē arbor dactiloꝝ.

Dalx. i. cortex.

Damala. Damilla. eſt aīal ſil'e capriolo. de han. Damula. Dahan. ara.

Damarach. i. panis.

Damaſiſmon. Camarelcai. i. fiſtula paſtoris. Step.

Damaſomiō. ſiue altiſma.

GALIENVS. ſexto ſim. phar. caplo damaſomiō ſiue altiſma. de hac herba narrat Diaſ. tāq̄ʒ eius radix ſi bibat ſanare diſſurias vētrēq̄ʒ ſtringere et tumores ſedare. Nos tñ hoc nō expti ſumus. palā aūt ꝙ quādaʒ hʒ abſterſiuā v̄tutem.

Damathan. vl' mulco draconis. i. ſāguis draconis.

Damiſligon. i. vſnee.

Damiſeum. i. ellenum.

Damul. i. polium.

Damurion. i. balſamita.

Damurta. i. cubebe.

Danich. Danic. eſt nomen pōderis. 8. granoꝝ ordei ſm aliquos. 6. granoꝝ. ⁊ aliq dicunt ꝙ ē aur. i. alij ꝙ ē pōdus triū granorū ordei: ⁊ verius.

Danici. eſt pondus medietatis trium granoruʒ ordei.

Dapeleon. dapneleon. dapnelion. i. oleum de laureola.

Dapium. i. manipulum.

Dapnides. dapnidos. i. victoriola. ⁊ eſt ſel.

Daptilus. i. dactilus. l. pothab.

Dapte. i. lehorac.

Daptene. i. ypoglo.

Daranus. Dardanus. i. bardanus. l. lappa rob.

Darceſahan. i. ſilfium.

Darchimie. ara. pondus. 6. oboloꝝ. i. kirat. 18. ſ. grana. 72. Sera. Darkimie eſt aureus.

Darfulfel. ara. longuʒ pip.

Dardias cerach. i. fex vini.

Daren: eſt nomē ponderis: ⁊ ponderat nonā parteʒ ℥. ⁊ ſic accipiebat antiqtus: ⁊ eſt. ʒ. i. vt infra patebit i. l. dragma. moderni vo octauuʒ. ℥. pro. ʒ. et pro daren accipiunt.

Darin. i. manipuli.

Darion: eſt quedaʒ tunica minoris inteſtini. l. heliſoides.

Dariſir. i. auena.

Darkimi. i. ʒ. ij.

Dars. ara. i. dens.

Darſanū. ſcripſit Stephanus pro darſeni. ⁊ idem ſunt: ⁊ eſt p̄ma ſpēs cinamomi lege darſen. i. cinamomum groſſum nō electū. Chriſtoforus de honeſtis in aromatico.

Capl'm. CC.

Darſen. vel darſeni. ara. gre. ⁊ latine cinamomuʒ. SERAP. lib. aggre. cap. de cinamomo. dr̄ in lingua perſica arbor ſceni: ⁊ eſt darſen. Cuius ſunt multe ſpēs ⁊ dñat pluribus noībus ⁊ diuerſis ſm diuerſitatem locoꝝ: ſed ex ſpēbus eius: melior ſpēs eſt illa que dr̄ maſſolites: q2 habʒ ſimilitudinē cuʒ caſſialignea: que etiā dr̄ maſſolites: ⁊ melius cinamomum ex ipſa ſpē eſt illud qd̄ eſt nouuʒ nigruʒ cineritiuʒ cuʒ rubore: ⁊ eſt ſubtile lene: ⁊ rami eius ſunt ſpiſſi pleni nodis hñtes odorē bonum: ⁊ melius ex hoc etiā eſt qd̄ cum optimo odore ſuo ē acre ⁊ ſicut odor rute: ⁊ ptinet ad odorem cardamomi: et eſt in eo acuitas. imo mordicatio lingue: ⁊ paꝝ ſalſedinis: ⁊ qñ frāgunt rami eius eleuant pulueres odoriferi: cui⁹ odor ſuperat oīa que ſunt circa ſe: ⁊ de experiētia bonitatis eius eſt ꝙ qñ rami eius euellunt a terra radix ei⁹ euellit facile cum eis. ⁊ melius qdē eſt illud qd̄ replet ſubito fauces ſuo vapore in p̄mis qñ guſtat; ⁊ eſt ſpēs alia cuius odor eſt ſil'is odori caſſie: ⁊ habet bonum odorē: ⁊ coloris ſubruffi: cuius cortex eſt ſil'is cortici caſſielignee: ⁊ tale eſt duruʒ tactui: ⁊ habet radicē groſſam: ⁊ odor eſt ſil'is odori mirti: aut odori caſſie: ⁊ odor eius eſt cuʒ quadā pinguedine: ⁊ eſt minus in bonitate: ⁊ melius ex hoc eſt hñs alba ligna rugoſa. Illud vo qd̄ eſt lene groſſum non eſt alicuius iuuamēti. ⁊ inuenit alia ſpēs cinamomi que dr̄ naſor: ⁊ eſt groſſa planta hñs fortem odorem: ⁊ eſt debilius alio: ⁊ eſt ex planta cinamomi qd̄ noīatur cirūquimoʒ ſiue ʒimarni que habet ſimilitudinē cuʒ cinamomo in apparentia: ſed differentia que eſt in eis eſt pinguedo illius odoris. ſed illud qd̄ dr̄ kerſe eſt ſil'e cinamomo in radice ſua: ⁊ multitudine nodoꝝ: ⁊ eſt cinamomū lignoſuʒ: ⁊ eſt ligna fortia et longa: ⁊ bonitas odoris eius minor eſt q̄ʒ cinamomi. Quidā putāt ꝙ kerſe eſt alia ſpēs a cinamomo que ſit alteri⁹ nature ab eo. DIASCO. ſm trāſlationē noſtrā. caplo de cinamomo. Genera eius multa ſunt. ſed melior eſt oībus: que eſt ſimilis caſſie maſſolites: qui recens fuerit et niger colore: ⁊ qui minus in vino ſoluat ſe. virgulas hñs teneras ⁊ lenes: ⁊ nodis plenas: ⁊ cum odore pleno veluti rute: acer atq̄ʒ mordax guſtu in ſimilitudine naſturtij ſeminis cuʒ quadā ſalſitudine ⁊ feruore: ⁊ parua viſcitudīe cuius haſte cuʒ fregeris emittunt pulueres odore oīa vincētes. has haſtas cuʒ a terra euulſeris radices earūdē ſequunt. hec eſt pbatio optimi cinamomi. Eſt etiā alteruʒ genus cinamomi montanū tactu aſperi⁹. hoc groſſius eſt

⁊ ſubruffum colore. Tertiuʒ genus eſt ſimile caſſie maſſeliotice ſubnigellū colore: tactu lene: ⁊ non multos nodos hñs. Quartū genus eſt colore albo tactu molle ſil'e caſſie in robore groſſum ⁊ fragile: ⁊ radicibus maius. Quintuʒ genus eſt odore ſimile caſſie colore ſubruffuʒ: ⁊ corio caſſie ſimile. haſtā in ſe hñs fortiorē cum radicibus groſſioribus ſimilibus libanotido: ⁊ multas haſtas retinens ſimiles mirte ⁊ caſſie: ſed nō tantuʒ odore plenuʒ. Eligenduʒ eſt aūt cinamomuʒ primi generis colore ſubnigrum ſcabroſum: ⁊ ſemē hñs ſimile piperi: ⁊ lene lignum: cuius radix inutilis eſt. Sextuʒ genus eſt cinamomi qd̄ appellat lotos ⁊ motos: ſed nec v̄tutē nec odorē habet. Septimuʒ genus eſt qd̄ a grecis noīat xilocinamomuʒ. i. lignuʒ cinamomi: radicē hñs maiorē cuʒ haſtis nodoſis ſil'ibus cinamomo ⁊ in odore nō ſuaue. hoc dicunt aliqui melius eē cinamomo. GALIENVS. 7°. ſim. phar. cap°. de cinamomo. Cinamomuʒ ſumme eſt ſubtiliuʒ partiuʒ: nō tñ ſumme ca. ſʒ in tertio. ⁊ deſiccatio eius ē ſicut calefactio ipſi⁹ ppter ſubtilitatē ſube ſue: ſed canella cinamomuʒ eſt q̄ſi cinamomum debile: ⁊ quidam etiam caltion vocant cinamomum. ⁊ quidam ſunt qui noīant cinamomū aʒet.

POSSE. DIASCOR. Virtus aūt oī cinamomo eſt ca. diuretica ⁊ malactica ⁊ leptītica: ⁊ potatum cum aqua ſcdīnas mulieruʒ excludit: ⁊ mēſtrua puocat. melius his rebus opitulat ſi mirre fuerit mixtuʒ venenatis morſib⁹ occurrit: vel veneno potato caligines oculoꝝ detergit: cū melle trituʒ maculas vel lentigines de facie purgat: tuſſim ſedat: catarruʒ mitigat: hydropicis medet: nefreticis vtiliter datur: miſcet etiā cōfectionibus ocularijs ⁊ in oībus vtiliores iueniunt vires hñs ⁊ guſtū acrē extēſa ſtringit: ⁊ in antidotis p̄cioſuʒ eſt. SERAP. auc. Gal. Suba eius eſt ſubtilis: ⁊ virtus eius eſt ca. in tertio: ⁊ non eſt aliqua medicina ca. cuius deſiccatio eſt ſicut deſiccatio eius propter ſubtilitateʒ ſue ſube: ſed illa ſpēs que dr̄ keiſe eſt cinamomum quaſi debile. ⁊ ſunt quidam qui noīant cinamomuʒ ʒor. Et dixit Gal. in libro de cibis ꝙ cinamomuʒ aromatiʒat ſtomacū: ⁊ confert frigiditati eius: ⁊ frigiditati epatis: ⁊ facit euenire ſomnū: ⁊ aperit opilationes: ⁊ prouocat mēſtrua: ⁊ abſtergit obſcuritatem viſus: ⁊ deſiccat humores qui ſunt in capite ⁊ in ſtomaco. Et vſus comeſtionis eius a pprietate cōfert obſcuritati viſus que accidit ab humoribus. Et idem auc. Diaſ. Cinamomū igreditur ꝯfectionem medicinarū odoriferarū bonarū: ⁊ ē maximi iuuamēti: ⁊ terit ⁊ conficit cum vino bono: et fiunt inde trociſci qui deſiccant ⁊ reponunt in vmbra: ⁊ ſic virtus eius diutius ſeruari pōt. AVICEN. li°. z°. cap. de cinamomo. Vltimū eſt in ſubtiliatiōe attractiuū apitiuuʒ rectificans oēm putrefactionē ⁊ oēm v̄tutē corruptam. ⁊ oēm ſanioſitatē humoralem. Et idem in libro de viribus cordis ait: ꝙ confortat cor. Plinius libro. iz. cap. zo.

Capitulum. CCI.

Darſiſahan vel mahat: vel michad: vel kilky. ara. gre. aſpaliuʒ. latine arbor granati ſilueſtris. Darſiſahan' eſt arbor quā Diaſ. vocat aſpalium. SERAP. in ſcdo de trifera dicit ꝙ eſt heteramē. ⁊ ſm quoſdam vocat airac: ⁊ eſt arbor granati ſilueſtris: ⁊ fructus eius vocatur hel. ⁊ eſt arbor ſpinoſa cuius lignū eſt rubeum vel purpureum. ſm Almāſorē habet florem citrinū. in barbaria vocat aldani ingredit in trociſcis andromaci tyriace maioris. cuius loco ponit Auic. fructum alēbut. SERAPI. libro aggre. capitulo mahat. Sunt vene arboris granati ſilueſtris que naſcitur in ſeni vltra mare et in coraſcen: et ſunt vene groſſe albe: colligunt in haʒmen. ⁊ eius mala granata ſunt ſicut mala granata domeſtica in principio ortus eorum: ⁊ color eſt inter rubedinem ⁊ viriditatem: ⁊ itra malū eius ſunt grana rubea ro

tūda in magnitudine ſemis lentiſci: ⁊ dimittūt eā in corti ce ſuo qñ egēt eis extrahūt a cortice mahat. ⁊ eſt ca. ⁊ hu.
DIASCO. caº de aſpalio. ſiue aſpaltos. Naſcit̃ in inſula rodo. cuius ſpēs duplex ē. Eſt. n. vna ſpinoſā fructicem hñs: ⁊ depoſitū cū cortice purpureo vel rubeo ⁊ dēſo: odoris ſūmi ⁊ amari. altera ē alba lignoſa ēt ĩbecillis ſupple. ⁊ iſta ē quā Serap. vocat mahat. POSSE. Aſpaliuʒ auget ſpmā ⁊ corroborat coitū: ⁊ ē bonū podagre qñ teritur ꝯficit̃ cū aceto ⁊ linit̃ ſup ipm: ⁊ ꝯfert ſpaſmo: ⁊ mollit duritiē iūcturaꝝ. DIASCO. Uirtus aūt eius ē ca. ſtiptica: qđ cū vino ſi fuerit elixatū vulneribꝰ oris medet̃: ⁊ putredines quas greci nomas appellāt. ⁊ putredies neceſſe curat. ⁊ valet ꝯ̃ vlcera vētris qñ fit ex eo cliſtere ⁊ bothor naſi: ⁊ expellit fetū qñ fit cū eo naſcale: ⁊ fomēto vulneribus ꝓdeſt. peſſarijs additū muliebria deponit. cuius elixatura ventrē ſtringit: ſanguinē reyciētibus ſubuenit: aq̄ eius bibita inflōnes ⁊ diſſurias compeſcit.

Daſafagi. i. plantago.
Daſaga. i. amiziden.
Daſatigmi. i. acetuʒ acetoſum ſatis.
Daſephur. i. alleluia.
Daſin. i. daſion.
Daſium. i. lauriſtatium.
Daſmudes. i. mucillago.
Daſne. i. laurus.
Daſnes alexādric. i. laureola.

Caplm. CCII.

Daſnoides. gre. ara. ſpēs gare alexādrie vł mezereon. latine v̾o laureola. vbi ſciēdū ꝙ aliqui putāt laureolā nō eē mezereon: quoꝝ errot dignoſcit̃ in. l. camelea. SERAP. liº aggre. caº gara. alexādric. i. laurus alexandric. ⁊ eſt planta hñs folia ſiłia folijs mirti agreſtis: qꝛ ſunt maiora ⁊ molliora ⁊ albiora eis ⁊ hʒ fructū itꝰ folia ĩ magnitudie ciceris coloris rubei ad rubedinē ſanguis tēdentē: ⁊ hʒ ramos lōgitudine duorū palmoꝝ aut plus: ⁊ radices ſiłes radici mirti agreſtis: niſi qꝛ ſunt molliores ⁊ odorifere ad rubedinē tendētes: naſcit̃ in locis mōtuoſis: ⁊ illud qđ de ipa admiſtrat̃ ē radix. Et idē Serap. caº de lauro. vbi tractat etiam de laureola.
GALIENVS. 6. ſim. phar. cap. daſnois alexandric. ſapor eius eſt acutꝰ: ⁊ in ea ē amaritudo: ⁊ v̾tus eius ē q̄ incidit ⁊ abſtergit. Et idē Serap. Et ex gara eſt que dr̃ Camedapne gre. vel daphnides alexādric. ſʒ latine ſigillū ſalomonis. cuiꝰ altitudo ē vnius brachij: ⁊ hʒ v̾gas multas rectas ſubtiles lenes: hʒ folia ſiłia folijs lauri: ſʒ minora ſubtiliora ⁊ leniora: quoꝝ color ē viridis: ⁊ hʒ grana rotunda rubea: q̄ adherēt folijs. rami eiꝰ comedunt̃ dū ſunt recentes: ⁊ v̾tus eius ē ſiłis lauri alexādric ſupradicte. ſʒ ſpēm gare alexādrie q̄ vocat̃ daſnoides. i. laureola. non tangit hic Serap. PLINIVS aūt cap. de Camedapne. i. infima lauro. Dapnis. n. gre. laurus. came. i. ĩfima: ⁊ ē ſecunda ſpēs lauri a Diaſ. poſita in ꝓprio cap. lʒ nō noiet ipſā ſic. q̄ ſm̃ Pliniuʒ ramos ſpargit a radice folio acutiore q̄ʒ mirte molliore cādidiore ⁊ maiore ſcie ītra folia rubeo. nō niſi in mōtuoſis naſcit̃ locis. DIASCO. cap. daſnoides. i. laureola. hʒ v̾gas lōgas duobꝰ cubitis: tenues rectas et lenes: ⁊ folia lauri ſiłia: ſʒ tenuiora ⁊ viridiora: ſemē ĩ medijs folijs hñs. Et idē ſʒ aliā trāſlationē daſnoides. i. laureola cubiti vniꝰ hʒ lōgitudinē: ⁊ v̾gas multas ⁊ nō fragiles: ſʒ mucillaginoſas. folia ſunt illi lauro ſiłia: ſʒ molliora. i. flexibiliora ⁊ duriora ⁊ nō frāgibiliora. guſtu ca. exaſperātia: flores albos hʒ: ſemē v̾o nigrū cū maturū erit. radix eſt illi inutilis: naſcitur locis montuoſis.
POSSE. DIASCO. Daſnoides folia ſicca ⁊ viridia bibita flegma vētris deponūt: vomitū ꝓuocāt: mēſtruis ĩpant: apoflegmatiſmis maſticata p̄ſtāt auxiliū: ſternutamēta ꝓuocāt: ſemis eiꝰ grana. x. bibita ventrē molliūt.
GALIE. Camedapne. i. ſigillū ſalomōis ꝓuocat vrinā ⁊ mēſtrua: ⁊ ꝯfert diſtillatiōi vrine ⁊ mingētibꝰ ſanguinē.
CASSIVS felix. capº Camedapne. eſt diuretica valde folia eius cataplaſmatibꝰ adhibita dolorē capitis tollūt: egōnes ſtōi ĩpoſita cōpeſcūt: ⁊ tortiōes anteriores cuʒ vino bibita potiſſime q̄ ſemia hñt anteriꝰ. poſteriores v̾o q̄ ſunt poſterius medicant̃. ſuccus eius cū vino bibitꝰ menſtruis ĩpat: ꝓuocat vrinā peſſario adhibitꝰ hec oīa facit. mictualis ē v̾tutis cū folijs ſuis ſine floribꝰ ĩcēdioſe ſe laborātes qdā cataplaſmauerūt. Que v̾o dicit Meſue vide ſupra. cap. de camelea.

Daſococta. daſocoita. i. lauri bacca.
Datiſiū. i. amurca olei.
Datriō. i. lachryma. ide datrion dandodes. i. lachryma oculi.
Dauchion. Diaſ. Pli. liº 25. capitulo nono poſt principium.
Daucus gre. i. bautia vł paſtinaca. vñ daucus aliꝰ ē aſininus: aliꝰ domeſticus. qñ ꝑ ſe ponit̃ daucus dʒ ītelligi paſtinaca ſilueſtris. i. daucꝰ aſininꝰ. vt Jo. Serap. caº d̾ tyriaca. ⁊ Hal. zº de edulijs. circa fi. vt pʒ in. l. lezar. lʒ Caſſius felix. capº de empicis dicat: qñ ꝑ ſe ponit̃ ꝙ ē ſemē baucie hortēſis: ⁊ ē daucꝰ ſilueſtris vł aſininus melior cretico: ⁊ dr̃ creticꝰ: qꝛ ĩ creta ĩſula iuētꝰ ē p̄us: ⁊ dr̃ aſininus: qꝛ ē cibꝰ aſinoꝝ. Creticꝰ aūt ē maioris efficacie: ⁊ h̾ ꝓpe terre diſpōnem meliorem. pro quo. l. lezar.
Dauguan. ē mēſura liqdorū ponderās. lib. 33.
Durch ſm̃ alios. ll. 60. Se.
Daumaram. ſceſabram. i. ozimum. Auic.
Daurach. i. pondus.
Dauſir. arab. Deuſir. i. auena. Egilops. Hal.
Daxilon. i. ciprum.
Daximalios. i. vrtica.
Daximiū. i. rubea tinctoꝝ.

Caplm. CCIII.

Dayƀora ara. vel cūbera. gre. corion. vel coriamiū. lat. v̾o coriādrū. DIASCO. c. corion. Coriādrū oibꝰ ē notū. ē fri. tritū: ⁊ in cataplaſmatibꝰ redactū cū polēta ⁊ pane triticeo mixtū ⁊ ĩpoſitū ignē ſacrū extīguit: tumores igneos tollit: melle addito ⁊ vua paſſa ĩpoſitū epimetidas ⁊ tumorē teſtiū ⁊ carbūculos curat: ⁊ collectiōes cōpeſcit: cū faba frixa mixtū ſcrofulis et puſtulis p̄ſtat effectū. ſemē eius bibitū cuʒ dulcore lūbricos extīguit. genitalia. i. ſemia viri decreſcere facit: naʒ ſi multū acceptuʒ fuerit ſemen ſenſus hois hebeteſcit: aut citius ĩfert necē. vñ nō dʒ qſq̄ʒ vſuʒ eiꝰ frequētare: ſuccus eiꝰ aceto mixtꝰ: aut ſpume argēti ceruſe: ⁊ vino oēs puſtulas ⁊ caligines ebuliētes extīguit. hic ſuccus viſcide ē v̾tutis: reſtrīgit ⁊ refrigerat. ⁊ iō ꝓp̄e ad ignē ſacrū facit: ſic ⁊ folia eiꝰ cū ſucco mali granati: ⁊ oleo in potōe ꝑmixtū aīalia ītraneis ꝑmixta ignita ꝑſequit̃. ſemē eiꝰ ex aq̄ potatuʒ ſołonē vētris abſtrīgit. mirū ē qđ xenocrates tradit ſi vnū ſemis granū femina biberit vno die ei mēſtrua ꝯtineri. ſi duo ⁊ totidem iam diebus quot grana ſumpſerit.
SERAPION. liº aggre. caº dayƀora. Suƀa eius ē terrea ſubtilis: ⁊ ē cū h̾ in eo aquoſitas tepide v̾tutis nō paucē q̄ʒtitatis: ⁊ in ſapore eiꝰ ſm̃ plurimū ē amaritudo: ⁊ v̾tꝰ eius q̄ abſtergit ⁊ reſoluit: ⁊ ſumit̃ ⁊ diſtillat̃ in oculum: ⁊ ꝯfert dolori eiꝰ magno cū lacte mulieris: ⁊ fit ēpłm cū eo: ⁊ abſcīdit hūores deſcēdētes ad oculū. Et idē auc. Aben Meſuay. Qñ torreſcit ſemē coriādri ſtrīgit vētrē ⁊ abſcidit fluxū ſanguis q ē ab ĩteriorībꝰ. ⁊ bibunt̃ de eo aure. ij. cū. iij. ʒ. ⁊ dimidia ſucco plātagis ſine eo ꝙ bulliat: ⁊ ſi eſt fluxus ſanguis ab ĩteriorībꝰ mēbris curat̃ ſi ponat̃ ſup locū fluxus. Et idē auc. Abugerig. Coriādrū eſt fridū narcoticuʒ ĩducēs ſincopim ⁊ ſtuporē: ⁊ eſt toxicum: qm̄ odoratuʒ cōgelat: ⁊ ꝓhibet fumoſitates aſcendere ad caput. et ideo cōfert ſode ⁊ ebrietati: ⁊ abſcindit fluxuʒ ſanguis: et ſtringit ventrē. Et idē aucto. Alexādri. Coriandrū ꝓhibʒ fumoſitates aſcēdere ad caput. ⁊ ꝑꝑ h̾ ponit̃ in cibis epilēticoꝝ qñ cauſe epiłie ſunt vapores aſcēdētes ſtōaco. Et idem auc. Acāzi. qñ coriandrū ſiccū ĩfundit̃ in aqua eius cū zuccaro abſcindit virge erectionē: ⁊ deſiccat ſperma. Et idē auc. Raſ. ſi bibant̃. ʒ. iij. de ſucco eius recenti occidit ⁊ abſcidit fluxū ſanguis a naribꝰ qñ odorat̃. Et idē aucto. humay in liº ꝑmutatiōis: ꝙ pillule Hal. ſunt ei ꝯ̃rie.
DIASCO. v̾o ꝯ̃dixit ei cū. ſ. Hal. dixit ꝙ coriādruʒ declinat ad caliditatē: qm̄ manifeſtū eſt ipm eſſe v̾tutis fr̃e: ⁊ ex dicto ſuo qñ ſumit̃ ſuccus eius occidit. Et idē aucto. Abix. Coriandrū recēs eſt mortificatiuū cōgelatiuuʒ: ⁊ ſi homo vtit̃ eo multū vel potu aque eius eſt toxicū. ⁊ ſi ponat̃ aqua eius cū aliqua ex alijs herbis: ⁊ qñ cuʒ aqua eiꝰ liniunt̃ ap̄ata ſanguinea aut colerica ꝯfert ⁊ extīguit eoꝝ ĩflāmationē. GALIENVS. 7. ſim. phar. cap. de coriandro. Uirtus eius p̄ma eſt ca. vñ Diaſ. ĩfrīdatiuā dicit hāc herbā nō recte. cōpoſita aūt eſt ex ꝯ̃rijs v̾tutibus: multuʒ qdē hñs amare ſuƀe que ĩdicat ꝙ ſubtiliuʒ partiū ē ⁊ terreſtris. nō modicuʒ aūt hñs ⁊ aquoſe humiditatis vel tepide ſm̃ v̾tutē. hʒ aūt ſtipticitatē nō modicā in qbus oībꝰ opat̃ qdē varie oīa quecūq̄ʒ Diaſ. ſcripſit: ſed puto ſic exiſtere ſicut ſi mox ſm̃ p̄ncipia plagatis: vel qualr̃cūq̄ʒ percuſſis in aliqua particula tumor liuidus vel niger fieret frida putaret̃ paſſio eſſe ⁊ egere diaforātibus ⁊ calefaciētibus pharmacijs. ſm̃ eundem puto modū ſi trāſcēderit aliqñ calida diſpō ad fridā obliuiſcēdū ē p̄oris. noīanduʒ v̾o alio ſcđo noīe: vel ſi nomē nolueris ꝑmutare: ſʒ facere ſicut qdā qui alia qdē p̄ncipij. alia v̾o declinatiōis ſcribūt auxilia. nō aūt oʒ frīda extimare eſſe declinationis pharmaca. ꝯcedendū. n. eſt heriſipillā noīare ſiqs voluerit hꝰ diſpōnē: nō tñ ca. vocare eā ꝑmittēdū qñ depreſſa eſt ⁊ remiſſa: nequaq̄ʒ q̄ tūc qđ auxiliat̃ ⁊ ĩfrīdatiuū eſſe putemꝰ. ſicut Diaſ. vt coriādrū: qm̄ cataplaſmatū: vt ipſe ait cū pane vel cū alfitis ſanat heriſipillā. certū eſt heriſipillam: q̄ vtiq̄ʒ ĩflāmatiua ē nunq̄ʒ ſanabit cū pane coriādrū: ſʒ ꝑ id qđ ĩfrīdat iā ꝓpterea ⁊ nos in anterioribꝰ ſmonibꝰ qñ cū determinata experiētia ꝓbare cuiuſlibʒ pharmaci v̾tutē poſtulabamus. ſimplicē. n. vt poſſibile ē maxime potionē eligere ꝯſulebamus. plurimi aūt medicoꝝ neq̄ʒ quecūq̄ʒ plurime egritudinū mox a p̄ncipio ĩuadūt compoſita noſcūt. neq̄ʒ qm̄ alia paſſio ē heriſipilla certa. alia v̾o vocat̃ ab oibus nobis iā ꝯſuete ⁊ ab antiqs flegmon. alia aūt in medio q̄ʒ multe. hec qdem ⁊ vt vtiq̄ʒ dicat qs heriſipilla flegmonoſa. hec aūt velut flegmones qdā heriſipillatos ĩuenies aut velut flegmones. aliqñ ⁊ neutrū p̄dñans. At v̾o ⁊ idem aſcoſtis qñ appet ſicut ⁊ heriſipillas: ſicut ⁊ aliꝰ ſcliroſus. vñ de cōpoſitis oībus nō modica hret̃ multitudo. latius v̾o in qbuſdā alijs dictū ē de his ⁊ in libris terapētice methodi dicet̃: ⁊ nūc ē de eis neceſſariū memorari ꝙ certā heriſipillā nunq̄ʒ ſanabit p̄dictū cataplaſma. voco aūt certā qñ a colerica humiditate repleta fuerit particula: qm̄ aūt longe ab ĩfrīdādo ē coriādrū. lʒ tibi ex his q̄ ſcripſit Dia. addiſcere. Scrofulas. n. ait diſſoluere. qm̄ āt nullū ĩfrīdātiū pharmacoꝝ ſufficit diſſoluere ſcrofulas: neq̄ʒ. n. puto Diaſ. putare multa qdē ſcribentē ſcrofularū ſanatiua. oīa v̾o ꝯcordātia ⁊ cała cōplōnibꝰ ⁊ diaforetica opationibꝰ exiſtere. AVICEN. lib. z. cap. de coriādro. Aliud eſt humidū ⁊ aliud ē ſiccū. Et dixit Hal. Uirtꝰ eius eſt cōpoſita. ⁊ qđ in eo dñat̃ eſt terreitas. qñq̄ʒ ⁊ aqueitas tepida: ⁊ in ipſo ē ponticitas parua a ſtipticitate. apud me v̾o aqueitas in ipſo frīda nō tepida oīno: niſi ſit ꝑꝑ ſubaʒ ſubtilē cal. ꝑmixtā ei: cuius ſepatio ab eo fit velox. Et Humay qdē dixit ēt ꝙ Ha. remouit frm̃ a coriādro ꝯ̃dicēdo. Diaſcoridi. Ego aūt dico ꝙ iam teſtificati ſunt friditateʒ eius Ruffus ⁊ archigenes ⁊ alij ab eis frm̃ ē in fine p̄mi vſq̄ʒ ad zᵐ. ſic. in. zº apud filiū viregi in. 3º apud me v̾o ſiccū eſt declinās ad caliditatē paruā. ⁊ forſitā illud ē ꝓpter ſuƀam in ipſo ſubtilē: q̄ reſoluit̃ ⁊ nō remanet cū bibit̃: et ſi nō ꝑꝑ qđ oʒ vt ſit multitudo ſucci eius ĩterficiēs cū ĩfrīdatiōe in ipſo ē ſtipticitas ⁊ ſtupor: ⁊ ſuccus eius cuʒ lacte ſedat oēm fortē pulſationē: ⁊ ꝯfert ap̄atibꝰ cal. cuʒ ceruſa

aceto ⁊ oleo ro. ⁊ cū melle ⁊ oleo ſcore ⁊ veſtigijs ignis ꝑſci: ⁊ cū farina fabaꝝ: aut ſanich: aut farina ciceris ſcrofulis qñ ꝑmiſcet̃ cū eis ſuccus. inqt Hal. cū reſoluit ſcrofulas: qūo q̄ eſt fr̃ʒ: ⁊ poſſibile qdē eſt vt dicat̃ ei ꝓpter ipiꝰ ꝓp̄etatē: ⁊ qm̄ in ipſo eſt ſuƀa ſubtilis ꝓfundās penetrās ⁊ ꝓfundat̃ ⁊ nō ꝓfundat̃ ſuƀa frīda: ſʒ qñ bibit̃ reſoluit̃ całm velociter remanēs frm̃ agēs. Et dixit non ſanat̃ ex heriſipilla: niſi qđ ĩfrīdatū ē: aut ꝑmixtū humori melīco ⁊ fłatico ꝯfert v̾tigini facte a vapore calido aut fłatico: et epiłie facte ex hoc. ⁊ ꝓprietas eius eſt ꝓhibere vaporeʒ a capite: ⁊ ꝓpter hoc ponit̃ in cibo patiētis epilēſiā ex vapore ſtōi: ⁊ inde multitudo eius hūidi ⁊ ſicci ꝑmiſcet ſenſū. ⁊ qđ humidū eſt facit ſomnū: ⁊ ꝓhibet fluxū ſanguis nariū: ⁊ puluerizatio ſicci ⁊ collutio oris ex ſucco hūidi confert alkole: gñat tenebroſitatē viſus: ⁊ ſuccus eius diſtillatus ſedat pulſationē in oculo: ⁊ ꝓprie cū lacte mulieris: ⁊ qñ ex folijs eius fit emplm ꝓhibet curſuʒ materierū ad oculuʒ. ꝯfert tremori cordis calido: ⁊ potant̃ ex eo due. ʒ. cū aqua lingue arietis: ⁊ retinet ſputū ſanguis. Eſt tarde digōnis: ⁊ ꝯfortat ſtōm calefactū: ⁊ qđ de eo torrefactum eſt ꝓhibet vomituʒ: dr̃ ꝙ ipm ſedat eructuationē poſt cibū: ⁊ ſi eſt ita tunc facit id ꝓpterea: qꝛ ꝓhibet vaporem ⁊ motuʒ eius. Cōſtringit ſemen eius torrefactuʒ: ⁊ dr̃ ꝙ ſemen eius cū rob ſołone educit ſerpētes: ⁊ coriādrū qdem cū melle ⁊ oleo ꝯfert ap̄atibꝰ teſticuloꝝ ca. ⁊ qđ de eo humidū eſt: ⁊ qđ ſiccū frāgit v̾tutē coitꝰ: ⁊ erectionē v̾ge deſiccādo ſpmā. Cuʒ ex ſucco eius bibit̃ circiter. ʒ. q̄tuor interficit: qm̄ facit hoīes poſſidere triſtitiā ſincopim: ⁊ non oportet vniuerſaliter vt de eo multum ſumat̃.

Deaſati. Deafaciei. i. roſa ĩ facie. i. puſtule ꝑuiſſime in corꝑe hois tꝑe caloris ⁊ dñr deſudationes.
Debacul. i. aconitum.
Debalium. i. polium.
Debe. i. aurum.
Debē. i. oleū qđ fit de ben: fructu. l. hedanꝰ repſico.
Deble. i. animalia.
Deboliar. i. cimex.
Debotim. Debotin. i. terbētina.
Debulnatiōes. i. linimēta.
Deuſor. i. platanus.
Decaſior. Decaſor. i. auena
Dechan. i. v̾ga paſtoris.
Dechiceſchene. i. farina ordei.
Dechie. Dechich. ara. i. farina. Dechil. idem.
Dechin. i. oē oleuʒ p̄ter oliuarū. Dehen. idem.
Deciſis. i. ſpelta.
Deciſton. i. cotum.
Declin. d̾clios. i. pediculus vulturl. Dede. dedei idē.
Decoctū. Elixatura. Rob vue. Sappa. Triplicatū Dulcor. carenum. idem. Auic. Pau.
Decola. Decolay. i. bothor vel puſtule in ore.
Decoſio. i. pentafilon.
Deda. i. zappinus. Den. idē
Dedablet. i. faba lupi.
Dedalion. i. mentaſtrum.
Dede. Dedei. i. pediculus vulturis.
Dedefon. i. rupis cōcauuʒ.
Derufan. idem.
Dedichiſa. dicit Aui. ꝙ eſt cortex ĩdus ſtipticus in arabico ſcribit̃ darchefe Judeus dicebat ſic vocari mellicam. ara.
Dedogaos. i. auena.
Dedos. Dedoſe. i. macer vł folium.
Deduflon. i. matri ſſiluia.
Deduriſa ĩdus. i. ſtipticus valde.
Deeb. i. auruʒ. Deheb. idē.
Deemptanium. i. peucedanum.
Deen. i. lignum indum. et eſt deda.
Defictum. Defrictum vinū. i. ſapa. Defructum.
Defle. i. oleander plāta venenoſa: q̄ gre. nerion vel neredendion dr̃. ⁊ redodafni.
Defrigis. i. difrigis.
Degalea: eſt arbor cuiꝰ ſuccus ĩgredit̃ in quādā cōfectionē ad ſcabioſa vlcera in antidotario virili. ⁊ latine dr̃ galea: vel regalea. habʒ folia ad modū alexandri. ⁊ naſcitur ĩ locis humidis.
Dego. Degoa. i. lac ex quo extractum eſt butirum.

Degoiſon.i.apium riſus.
Deheb.Deeb.ara.i.auruz.
Dehedi.i.beem.
Deben . Decbin. eſt omne oleũ pter oliuarũ. qꝺ ꝓ/prie ʒait dicitur.
Deiacur.ara.dyacoꝛe.Dya codion. Meſue capͦ. de pleureſi.
Deiberane:ara.i. veſpa.li. de doct.ara.
Deilis.i.ſpecus.
Deilix.i.locꝰ a quo fit trãſi tus de vno loco ad aliuz ⁊ ꝓpe qñ eſt ſub terra.
Deindar ara.eſt ſpẽs ſaui/ne.Abhel.
Deiranie.i.cantarides.

Deiſparia dñr que difficile coꝛrũpũt ĩ cibis. Oꝛiba.
Delethereon.i. letalis cibꝰ vel potus vt fungi vene noſi.Caſſius felix.
Delefiolios.i.vſnee.
Delegẽſiter.i. abꝛotanum.
Delfara.i. vngula aĩaliuz.
Delfis.i.ſecũdina. Galienꝰ particula pꝛima.epiꝺ.cõ/mento pꝛimo.
Delicterie.i. medicine ve/nenoſe.Gal.
Delitron . Delitiron . gre. thanaſia.i.venenum.far macon.
Delifion.i.cimbalaria.

Caplm. CCIIII.

Delion. ara.gre.egelida.vel gẽgilida vel noyda.la tine vo rapa. SERAP.liͦ.aggre.cap.de/liẽ.Ex ea eſt domeſtica ⁊ agreſtis. domeſtica ẽ oibꝰ nota.
Sed agreſtis q̃ latine vocaẽ rapella.eſt plãta hñs ramos multos quoꝝ lõgitudo ẽ vnius bꝛachy. Naſcit locis ſic/cis:⁊ hʒ ſũmitates lenes:folia mollia ⁊ groſſa in modũ di giti pollicis:⁊ amplius parũ ⁊ laxa.Et hʒ ſemẽ paruũ ⁊ ni grũ qꝺ cũ frãgit eſt albũ interiꝰ. DIASCO.cap.rapa.
Fm trãſlationẽ noſtrã.Rapa agreſtis naſcit ĩ locis ſiccis fructũ collectũ faciẽs cubiti hñs lõgitudinẽ ⁊ multas vir gulas:folia hñs lenioꝛa ⁊ groſſa ĩ modũ digiti ⁊ ſatis lata:
ſemẽ eius in folliculis ꝯcluſuʒ ẽ nigrũ ⁊ fragile qꝺ fractũ deintꝰ hʒ albũ coloꝛẽ.miſcet ad albamẽtũ faciei vl totiꝰ coꝛpis ⁊ vultꝰ:farina lupini ⁊ fabe ⁊ ciceris vel oꝛobi ad/mixta.Sed radix rape domeſtice bona ẽ:ſed vẽtrẽ ĩflat:
⁊ ſuccũ coꝛpoꝛi addit venerẽ ſtimulat.Elixatura eius fo/mẽto podagricis ⁊ pnionibꝰ pſidiũ eſt:⁊ ipſa trita ⁊ ĩpoſi/ta hec oĩa facere nouit.excauata ⁊ oleo ro.⁊ cera mixta et in cineribꝰ calefacta pnionibꝰ opitulaẽ . Lima eius elixa ⁊ comeſta diuretica eſt.ſemẽ eius antidotus tyriacis mi/ſceẽ.venenoſis potionibꝰ occurrit.cũ vino datum vel ex mulſa bibituʒ ventrẽ ſtimulat.Radix ĩciſa in partibꝰ ⁊ ĩ aq̈ ſalſa ⁊ aceto cõpoſita digõnẽ ⁊ oꝛeſim facit. Rapã de/mocritꝰ tanq̃ ꝯriã coꝛpoꝛi dãnat.putat.n.ex ea ĩflationẽ ſtõi excitari.Cõtra diocles itẽq; Dionyſius eã neceſſariã extimãt pp eas vtutes q̃ ſubiecte ſunt antidotũ repñtat.
cũ ex oleo ⁊ vino trite ſumunẽ.venerẽ ſtimulant:eo vali/dius ſi oĩ eruca ꝯdianẽ.cocte ⁊ cũ adipe ꝯtuſe oculoꝝ do loꝛi medenẽ feruẽtes ĩpoſite mitigãt pniones . frigus ex pedibꝰ tollũt cuicũq; vitio pedũ maxime trituris ſuccur/rũt:⁊ ſemẽ ex vino vulneribus venenatis illinitũ ꝓdeſt.
Cõtra ſerpẽtis moꝛſuʒ ⁊ toxica daẽ ſemẽ ex vino bibẽdũ:
ſed hoc ſemẽ in rapis põt calm ⁊ ferueẽs videri.ipſe paulo ſolutioꝛes credunẽ.ſʒ q̃ minꝰ poſſident caloꝛis molliendi poteſtatẽ ꝯtinẽt. Item radix ĩflat ⁊ ſemẽ gñat in hoĩe. Et idẽ Serap.Eſt alia ſpẽs parue rape q̃ qñ comedit gñanẽ ĩde ĩflatiões ⁊ nutrimẽtũ eius ẽ minus nutrimẽto alteriꝰ ſpẽi.⁊ qñ bibit ex ſemĩe eius ꝓhibʒ nocumẽtũ medicina rũ moꝛtiferaꝝ:⁊ radix eiꝰ pparaẽ ſicut de rapa diximus ſupple.⁊ illa vocaẽ napus caulen vel napo caulen.

PLINIVS.liͦ.19.cap.5.añ mediũ.⁊ liͦ.20.caͦ.4.⁊ lib.18.
cap.13.de napo. Napus caulẽ vel napo caulẽ ex duobꝰ ole ribus ꝯpoſitũ nomẽ hʒ.qꝛ ſapoꝛe rapa.in radice napo. pp qꝺ diſcernit:q̃ ſane minoꝛ ẽ rapa.vñ napo ad ſilitudinez rape vocatus:qꝛ folys latioꝛ ⁊ radiculis guſtu ſubacrioꝛ.
eſt nois affinitas in vtriſq; indẽ pene cõis:qꝛ vtrũq; ſemẽ in alterũ viciſſim mutaẽ.nã rapa in aliʒo ſolo.vt Emilia/nus ait. Per biẽniũ in napũ.alias vo napus trãſit in rapã.

domeſtica rapa dicta ẽ a rapiẽdo.i.cõpꝛehẽdẽdo terrã oĩ/bus nota eſt.Eſt aũt radix eius amplioꝛ napo ſapoꝛe dul/cioꝛ:⁊ folio tenui.Cuiꝰ radix comeſta ĩflationẽ facit.ex aq̃ vo vbi decocta fuerit podagricis optima ẽ fomẽtatio . ẽt ipſa ꝯtrita ⁊ ĩpoſita idẽ opaẽ.ꝙ ſi excaueẽ ⁊ accipiaẽ oleũ ro.⁊ cere modicũ:⁊ ſic in cinere calo coquaẽ:⁊ vt cerotuʒ fiat ad idẽ valet. ALMAN.cap.de napo.trac.3. Napi aceto ꝯditi fridi exñt:q lʒ inflõnẽ faciãt. coleraʒ tñ extin gũt rubeã.Sed ſciẽdũ ꝙ rapa agreſtis vocaẽ rapolla.cu/ius ſuccus mirabilr herpetibꝰ ⁊ fiſtulis ĩpoſitus medeẽ.
Et ipſa comeſta ſilr.Et ſemẽ eius eſt tyriaca venenis.

GALIENVS.ſcꝺo de cibis.ca.de rapa. Multifoꝛmi ter aũt ⁊ hãc hoĩes pparãt vſq; ad h ꝙ cõponunt eã cum gaaro ⁊ aceto vt hẽant ꝓ vſu ꝑ totũ ãnuʒ.Chimũ aũt red dit in coꝛpoꝛe groſſioꝛẽ cõmẽſurato. pp qꝺ ſi abũdauerit qs in vſu ipſius:⁊ maxime ſi qs deficiẽter in ventre dige/rẽs ipſã ꝯgregabit vocatũ crudũ chimũ:ad ſeceſſuʒ autẽ vẽtris:neq; ꝯriari vtiq;:neq; ꝯferre dicat qs ipſã:⁊ maxi/me qñ decoquiẽ.bñ.n.ĩdiget ipſa ⁊ amplioꝛi decoctione,
ſit aũt optima bis elixata:ſicut dictũ ẽ ꝓus de caulis ppa/ratiõe.ſi aũt crudioꝛ ſumaẽ ĩdigeſtibilis ẽ ⁊ ĩflatiua:⁊ ma la ſtõ.qñq; aũt ⁊ moꝛdicatões opaẽ ſm vẽtrẽ.ꝑ aquã aũt elixatã admiraboꝛ vtiq; ſi minus aliq̃ homogeneaꝝ plã/tarũ nutrit.Et idẽ in.6.de ſim.phar.capͦ.gẽgilidis ſiue ra pa.ipa ⁊ ſem ad libidinẽ ĩcitat ĩflatiui ſpũs gñatiua exñs.

Deloſaria.Deloſarria.i.alinea.
Delticheſche.i.farina oꝛdei.
Delon.i.fructꝰ melõis

Caplm. CCV.

Dem. arabi.gre.emac.latine vero ſanguis. SERAP.liͦ.aggre.caͦ.dem.auc.Gal. San/guis poꝛci eſt calidus hu.ſicut hoĩs:ſʒ ſanguis colũbe ad/miſtraẽ a q̃pluribꝰ medicoꝝ in capite qñ fuerit ſciſſura in craneo.nã ꝓyciunt in loco illo ſanguinẽ colũbe ⁊ diſtil laẽ ſanguis colũbe dũ eſt calidus in oculo.qñ in oculo fi/unt tarfati.⁊ qdã extbunt pẽnã ab ala eius:⁊ exꝓmunt ſã/guinẽ qui ẽ in ea:aut ſcindũt ſub eius ala ⁊ accipiũt ſãgui nẽ q egrediẽ:⁊ ponũt eũ calm.⁊ nõ faciũt h niſi q volunt occidere colũbũ.⁊ qñ loco ſanguis diſtillaẽ in oculũ oleũ ro.facit idẽ:niſi qꝛ oʒ ꝙ diſtillaẽ oleũ ca.nã iuuamẽtũ eiꝰ in h nõ eſt niſi pp actualẽ caliditatẽ cũ tẽperamẽto ⁊ nõ pp aliã vtutẽ:⁊ manifeſtaẽ ẽt hoc:qꝛ oleũ ro.cũ h ꝙ eſt tẽ perate cõplõnis.hʒ ẽt vtutẽ quãdã ſtipticã:⁊ ſanguis cap nus ⁊ hircinus danẽ in potu cũ melle hydropicis. ⁊ qdaʒ aſſant hũc ſanguinẽ ⁊ dant ĩ potu hñtibꝰ fluxũ vẽtris mu cillaginoſuʒ in qbꝰ eſt admixtꝰ ſanguis.⁊ h pp groſſitiem terreã q̃ eſt in eo:⁊ pp ſiccitatẽ q̃ eſt admixta ſue caliditati.Sanguis agni qñ bibiẽ ꝯfert epilẽe. ⁊ ad hec valet ſilr edi:⁊ ꝯfert expuẽtibꝰ ſanguinẽ.vidi opificẽ quẽdã diſcre/tũ ⁊ veracẽ:⁊ bone memoꝛie q dixit mihi ꝙ h exptus fuit in duobꝰ ſpuẽtibus ſanguinẽ dare.ſ. eis de ſanguine illo.
⁊ ꝯtulit eis iuuamẽto magno.⁊ ego credidi dicto eiꝰ ⁊ ex/timaui ꝙ iſti nõ emittebãt ſanguinẽ a pulmone nec a pa/lato:ſʒ potius pp aptionẽ alicuius vene:⁊ ẽ magis iuuati/uus fluxui ſanguis q̃ ſanguis alius.⁊ oʒ ꝙ ſit coagulatꝰ ⁊ ex eo accipiaẽ lib.i.⁊ miſceaẽ cũ aceti foꝛtis.li.i.⁊ bulliãt ſil tribꝰ ebulitõibꝰ aut paꝝ plus:deĩde diuidaẽ ĩ tres par/tes ⁊ deẽ in potu q̃libʒ die ꝑs.i.in ieiuno:⁊ maxĩe qñ fue/rimꝰ diſtãtes a locis vbi ſunt alie medicĩe:⁊ ſãguis hyrci ⁊ vrſi qñ poniẽ ſuꝑ apata calus maturat ea cito:⁊ ſãguis poꝛci ſedat doloꝛẽ:⁊ curat vlcera auriũ:⁊ ſãguis edi ⁊ anſe ris ⁊ anatis ĩgrediunẽ ĩ multis ꝯfectiõibꝰ ⁊ ãtidotis q̃ cõ/ferũt apatibꝰ.ſãguis vo ſerſen.i.cuniculi ⁊ colũbi:⁊ ſi in ci bo accipiaẽ calus.⁊ ſit cũ aliquo iſtoꝝ cohol.ꝯfert apati/bus calis oculi ⁊ ſãguini q ẽ in eo ⁊ obſcuritati viſus.⁊ ſã/guis colũbe.valet obſcuritati viſus:⁊ abſcĩdit fluxuʒ ſan/guinis narium:ꝓpꝛie q fluit a miringis cerebꝛi.Sanguis hyrci capꝛe ⁊ lepoꝛis:et cerui quãdo aſſanẽ ⁊ adminiſtra/

tur qcñq; iſtoꝝ:ꝯfert vlceribꝰ ĩteſtinoꝝ ⁊ fluxui vẽtris an tiquo.⁊ qñ bibitur cum vino cõfert veneno.lepoꝛis vero ſanguis qñ liniẽ empetigo cũ eo.ſ.cũ ſuuʒ retinet coloꝛeʒ curat eã.Sanguis vo canis qñ ſumiẽ in potu curat moꝛ/ſum canis rabidi.ſanguis nemoꝛalis teſtudĩs curat epilẽ ſiã.qñ ſumiẽ in potu ⁊ ſanguis teſtudis marine qñ bibiẽ cũ vino ⁊ cũ coagulo lepoꝛis ⁊ cimino ꝯfert moꝛſibus ve nenatis:⁊ ꝯfert bibẽtibus ranũculas.hoc latius inuenies in.l.latamie.ſed ſanguis thauri qñ fit emplm cũ eo:et ſa/nich mollificat:⁊ reſoluit apata dura.ſãguis rane viridis qñ poniẽ in radicibus capilloꝝ euulſoꝝ nõ ſinit eos rena ſci.ſanguis mẽſtruus qñ cũ eo inuingiẽ virga ĩ hoꝛa coitꝰ ꝓhibet mulierẽ aliã ĩpꝛegnari:⁊ ſi liniunẽ cũ eo podagri/ci curat doloꝛẽ eius cũ habuerit. AVICEN.liͦ.2.capͦ. de ſanguine.Sanguis bubonis ꝯfert aſmati valde.⁊ ſilr caro ipſius.Sanguis hyrci exiccatus frãgit lapidẽ renũ.
Sanguis hyrci camelle ⁊ lepoꝛis frixus cõpetunt nocu/mẽto ſagitte armene qñ bibiẽ cuʒ vino.⁊ ſilr ſanguis ca/nis. CASSIVS.felix.caͦ.de ſanguine . Sanguis hyrci qui per aliquem diem ante vinuʒ biberit . ⁊ petroſelinos vel ſiſeleos montanos comederit ſoluit adamantẽ:⁊ frã/git etiam lapidem in veſica ſicut inuenies in.l.lap.

Demaſilon.i.barba ſiluana.
Dem alchoera.ara.ſanguis draconis.
Dembꝛas.kibꝛos.Omis.Omidhia.gre.piſcis menida. kirãnus.

Caplm. CCVI.

Demalachoem ara. gre. ſindrichis egilos. latine vo ſanguis draconis.
SERAP.li.aggre.capͦ demalachoem.auc.Diaſ.vel ſin drichis egilos.i.ſanguis draconis q fit ex arboꝛe q̃ eodeʒ noĩe nuncupaẽ.⁊ eſt plãta hñs virgas vnius palmi lõgas aut plus ſiles fuſis in qbus filaẽ:ſuꝑ quas ſunt folia ꝑua ſilia folys cozĩãdri:quoꝝ coloꝛ vergit ad rubedinẽ:⁊ hñt viſcoſitatẽ ⁊ odoꝛẽ foꝛtẽ:nõ tñ maluʒ:ſed ꝓpꝛiũ odoꝛem medicinarũ:⁊ in ſũmitatibus ramoꝝ ſunt coꝛone rotũde ⁊ floꝛes albi in pncipio natiuitatis eoꝝ.in fine vo fiũt au/rei:naſciẽ in terra culta.Et idẽ auc.Gal.Sindrichis eſt in plãta iſta res q̃ abſtergit:⁊ eſt in ea hũiditas multa:⁊ ipſa infridat parũ:⁊ cũ hoc eſt in ea parua ſtipticitas: ⁊ ꝓpter hanc cãm ꝓhibet gñationẽ apatuʒ.Et qdã noĩant plantã que dr egilops noĩe huius plãte.⁊ eſt plãta ſilis huic plan te in oĩbus:niſi qꝛ iſta plãta eſt ſuperioꝛ in ſtipticitate ab ipſa.et ꝓpter hanc cãm ꝯfert fluxui ſanguis ⁊ vlceribus inteſtinoꝝ:⁊ fluxui mẽſtruoꝝ ſuperfluo.Et idem auc.Cõ ſtantini.Succus huius plãte eſt ſanguis draconis dictus ⁊ eſt rubeus foꝛtis rubedinis:⁊ ſapoꝛ eius eſt ſtipticus.Et vtus eius eſt que ĩfrig.⁊ deſic.in tertio.vñ ꝯgluctinat vul nera que fiunt a ꝑcuſſione:⁊ ꝯfert fluxui ſanguis ⁊ vlceri bus ĩteſtinoꝝ: ⁊ ĩmoderato mẽſtruoꝝ.Et ideʒ auc.Diaſ.
Iſta planta qñ teriẽ bñ ⁊ poniẽ ſuꝑ vlcera cum ſanguine ſuo ꝯgluctinat ⁊ ꝓhibet apationẽ eoꝝ:⁊ ſindit fluxũ ſan/guinis mẽſtrui:⁊ fit encatiſma ex decoctione eius in qua ſedẽt mulieres:⁊ abſcindit fluxũ humiditatũ antiquarũ matricis:⁊ bibiẽ de decoctiõe eius ad vlcera ĩteſtinoꝛũ:⁊ ꝯfert ĩciſiõibus carnis ⁊ ĩcarnat ea.et qñ fit ſuppoſitoꝛiũ cũ eo ſtringit ventrẽ:⁊ ꝯfoꝛtat ſtõm ĩterius ſumptus ⁊ ex/terius poſitus.Sanguis dra.fri.⁊ ſic.eſt in tertio. Eſt aũt eligẽdus qui ĩterius eſt clarus ſicut miniuʒ. Sophiſticaẽ qñq; cũ puluere miny:⁊ cũ alio ſucco ĩdurato. Cõtra flu/xũ ſanguis e naribus ĩponaẽ puluis ex eo:⁊ fricenẽ nares vt puluis adhereat rupture venaruʒ . fiat etiã ſinapiſma ex eo ⁊ albumine oui:⁊ aqua roſarũ circa frontẽ ⁊ tẽpoꝛa.
Cõtra emoptoicã paſſionẽ vitio ſpũalium teneaẽ puluis eius ⁊ gũmi arabici ꝯfectus ex aqua ro. ĩfuſionis dragãti ⁊ patiẽs poſtea trãſglutiat.Si vo fit vitio nutritiuoꝝ deẽ cũ ſucco plãtaginis. Idẽ fit vſus ꝯtra diſſinteriã ſi fiat vi tio ſupioꝝ.ſi vitio ĩferioꝝ inyciaẽ per cliſtere cum ſucco plantaginis ⁊ aqua oꝛdei.ſuppoſitoꝛiuʒ factuʒ ex eo:⁊ ſuc co ſanguinarie valet contra fluxum matricis.

Demandarcotri.i. ſanguis draconis.
Demelandrum.idem.
Demaſur.i.aaron.
Demẽchame.i.ſanguis co/lumbe.
Demẽbachara .i. ſanguis vacce.
Dememil vl Ademil. Ade memil.i.furunculi vl car bunculi.
Demeſſen.ſunt coꝛtices vi rides qbus acuunẽ fleu botomi.
Demeſt.Auic.Gar.i. arboꝛ lauri.
Demiſaſurion.Demiſurlõ .i.vga paſtoꝛis. Serap.
Demiopaſis. Pau.eſt paſ/ſio qua de lõge videẽ.de ꝓpe nõ niſi difficilr ⁊ an guſte.
Demolion.i.herba iouis.
Demoniaca herba.Demo/niarca. Milimandruz.i. iuſquiamus.
Demoꝛacon.eſt pꝛopꝛium nomen loci.
Demulipax.i.vſnee.
Denaphia calcail.i. cauda vulpis:⁊ eſt herba q̃ alio noĩe centũnodia femina dicitur.
Dende.ẽ ſpẽs reſine.ſilis ẽ ⁊ alia de india:⁊ alia de/ſeni:⁊ dende qñq; vocã/tur cataputie.
Dendeceleon. Coꝛnel.cel. .i.hernia.epipleceelon.
Dendro.i.arboꝛ ꝑ omicrõ. ſed dendron ꝑ.o. mega. vel dendrios: vel den/dre.i.magnũ arbuſtuʒ.i. magna arboꝛ:⁊ eſt arboꝛ faciẽs glãdes.q̃ vocatur quercꝰ ꝓ q̃.i.hullos.
Dendrocolaps. gre. picus auis.
Dendrolibanũ . libanotis. roſmarinus.idem.

Denebelacrab.qd eſt lege eliotropia.
Dens equinus.i. ſulfur.ica plãta iux fluuios naſcẽs
Dendrodes. eſt ſpẽs qnta titimalli eoꝝ q̃ ĩ titimal/lis deſcribunẽ . Diaſ.mir ſinoides. Pli.lib.26.cap. 8.vltra medium.
Denebalchiel.denebalthe hil.i.cauda equina.
Denelachiten.vl alachoin
Deneriden.i.oleũ nardinũ
Dẽneumaticos.i.debilitatẽ
Denia.Diaſ.panax dr qꝺ ẽ eſua.apꝺ Aui.ſcebꝛã.
Denich.eſt granum quod/dam ſimile oꝛdeo.
Denidar.Denider.eſt ſpẽs ſauine vel abelexeris.
Denitapulus.i.qui per diẽ videt ⁊ nocte non.
Demoꝛon.i.vſnee.
Denſa.i. herba cuius folia ſunt ſimilia folys tritici.
Dẽs caballinꝰ vl eqnus.i. caſſilago.⁊ ẽ iuſqamꝰ al/bꝰ.chriſtofoꝛꝰ d hõeſtis.
Dens derbẽdiũ.i. colliriuʒ ablatum de armenia.
Dentaria.i.piretrum.
Dẽtales.antali.Amẽti dul ces.ſunt oſſa ſatis alba:⁊ ſunt ſicut canini dentes. ſed lõgioꝛes ⁊ intus ꝑfo/rati ⁊ inanes oꝛiunẽ ĩ ca/uernis lapidũ exñtiũ ĩ ꝓ fundo maris. frida ſunt ⁊ ſic.vtuteʒ hñt abſterſi/uã ponunẽ ĩ antidotario Gal.in vnguento atrino qꝺ interpꝛetaẽ vnguen/tum de citro.
Dentes molares canis. qd ſunt haphir.
Dentibꝰ muris.i.macule q̃ fiũt in facie:⁊ maxime ĩ/fantiũ pp comeſtionem panis coꝛroſi a muribꝰ.

Caplm. CCVII.

Deob arabice grece ⁊ latine dr auꝝ. SERAP.li/bꝛo aggrega. caplo deob. Oĩbus eſt notum.
limatura eius confert cardiace melancolice ⁊ debilitati coꝛdis:⁊ quando cauterizatur cum eo non facit veſicas cauterizatio eius ⁊ eſt melioꝛis ⁊ velocioꝛis curationis.
Et dixerunt quidam ꝙ quando accipiẽ aureus annulus vel argenteus:⁊ ponitur in igne:⁊ cauterizanẽ cuʒ eo ale columbarum veniunt cito ad domum ſuam ab ea ⁊ non ſeparanẽ Alcanzi. vtrum ſit in annulo aut aliter natura eius eſt talis ſi cauterizeẽ cum eo.Aurum eſt temperatiꝰ omni metallo.vnde valet contra elefantiam cardiacam paſſionẽ ⁊ ſincopim . limatura eiꝰ ꝯ elefantiã data ĩ potu valet depurãdo ſuꝑfluitatẽ humi:⁊ extergendo.põt etiã

dari ꝯ hāc paſſionē cū yeralogodion vł theodoricō in po⁊
tu ī ſeptimana bis vel ſemel.⁊ vlr valet ad ꝓſeruationem
timētibꝰ leprā.auri limatura data cū ſucco boraginis vel
cū puluere oſſis de corde cerui et zuccaro ſincopizātibus
auxiliaꝛ.vł fiat ſyrupꝰ ex ſucco boragīs ⁊ zuccaro:⁊ appo⁊
ſito puluere oſſis de corde cerui:cuꝫ tali ſyrupo deꝛ lima⁊
tura auri.⁊ ſi hūc nō habueris deꝛ cū alio ſyrupo vinū in
quo fuerit limatura auri candēs extincta. Spleneticos
iuuat.cōtra frīditatē ſtōi deꝛ ſilr limatura eius in vino vł
cibo.Ad vſuras magis valet aurū ꝙ̄ cetera metalla.pul⁊
uis caterie auri more coliry vel ſimplr oculis īpoſitꝰ ma⁊
culas oculoꝝ corrodit. Sꝫ ide q̄ſtio ē quomō aurū cōfor
tat:cū nō īcorporeꝛ nec mēbrū nutriat.Ad qꝺ dicendū ꝙ
coꝝ q̄ ꝯfortāt.alia ꝯfortāt mēbra repando ſpūs tm̄ vt aro
matica:alia reſtaurādo mēbra ſic cibꝰ ⁊ potus.Alia ꝯſtri⁊
gēdo ptes laxas ſic ēplm ex maſtice factū.alia alterando
q̄litatē diſtēperatiuā ꝺbilitātē mēbra ſic diacaſtoreū ſtō
debilitato vel diſtēperato ex frīditate apponiꝛ.alia ꝯfor⁊
tāt depurādo ſupfluitatē q̄ cōprimēdo debilitat.ſicut ſūt
medicine laxatiue:⁊ multa alia depurantia ſicut eſt aurū
qꝺ confortat dum aſperitate ſua ſuperflua detergit.

AVICEN.li.z.ca.de auro.Aurū eſt eq̄le ſubtile.lima
tura eius īgrediꝛ in medicis melīe:⁊ melius cauterion:⁊
velocius ſanabile eſt qꝺ fit cū auro.retētio eius in ore re⁊
mouet fetorē eius:⁊ īgrediꝛ limatura eius in medicis alo
pitie ⁊ ſerpiginis liniēdis:⁊ in eis q̄ bibunꝛ.Cōfortat ocu⁊
lū ī alcohol poſitū.Cōfert doloribꝰ cordis ⁊ tremori ipiꝰ:
⁊ malitie aīe:⁊ ei q ſolus loquiꝛ.Et idē de viribꝰ cordis.di
cit ꝙ ꝯfortat cor. BVLCASIM.liꝰ.q dꝛ ſeruitor.Mo
dus limature auri ⁊ argēti qbus vtimur in medicis.Acc.
de bono auro fruſtū ⁊ habeas corā te ꝑapſidē cū aq̄ mun
da dulci:⁊ habeas cotē aſperā mūdā:cuius vnū caput te⁊
neas in manu tua:aliud ſtet in fūdo ꝑapſidis in aq̄: ⁊ tūc
frica aurū in cote ſepe madefaciēdo cotē cum aq̄:qꝛ lima
tura deſcēdet ad fūdū vaſis ſubtilis.fac q̄ tādiu ꝙ limeꝛ
de auro q̄ꝫtū volueris:deīde dimitte ꝑ horā:⁊ ꝓyce aquā
cū facilitate.⁊ ablue ter ⁊ ſicca:⁊ ꝶua. Eodē mō facias de
argēto.⁊ ſunt qui limant cū lima ſubtili ⁊ ſic vtunꛈ.

Depſis.i.declinatio morbi gre.Theoꝺ.priſ.
Deſiſuꝫ.gre.atria.tri.Ste. ſed addit ꝙ eſt polenta.
Depon.i.arbor. Deptō.idē
Deps.i.pulegiū agreſte.
Deptolium.i.vlmus.
Deraplios.i.apium riſus.
Deras.gre.i.pelł vł coriū:
Deraſium.i.gariofilata.
Deremon.i.ſonꝰ in gutture qn̄ moritur homo.
Derep.i.corruptio ſtomaci
Dererigum.deririguꝫ.i.cā tarides.derarie.
Deriden.i.ſpica romana.
Deril.i.almea.
Derima.i.cutis.inde aſtro⁊ dimia.i.piſces degētes ī cōchis ⁊ hn̄t duꝝ coriū.
Derobub.i.bub.bulb.i.mi lium ſolis.
Derolifar.i.mentaſtrum.
Deronicō.qd ē.l. varoniq.

℄ Caplm. CCVIII.

Dermata. gre.latine ſolea calciamentorum. DIAS.caꝰ.dermata. Sūt ſolee q̄ re
māſerūt ꝺ calciamēto veteri rupto. POSSE.vſta putri⁊
da vlcera poſt īflationē trāſacta mirabilr ſanat vł ea vlce
ra que ſine inflatione ſunt.deſiccatiuus eſt eniꝫ cinis ea⁊
rum.vlcera vſta vel ea que vocantur paratrimata vł fur
fures de ſudore excernunt ⁊ ſiccant.l.Heldacheb.

Derufan.i.rupis cōcauuꝫ.
Dedefon idem.
Derumegū.i.darōigi.Ste.
Derunagati.i.eſula.
Des domeſtica.i. dex do⁊ meſtica.
Deſafos.i.ſarcocolla.
Daſarion.i.ſatirion.
Deſatigin.i.acetoſi.
Deſebel.i.vene rubee coo⁊ perientes oculuꝫ.
Deſeful.i.fungus.
Deſem. Deſenem.i.adeps zirbi camelli.
Deſerā.i.cretani marini.
Deſes.Deſiſuꝫ.i.atria gre. ⁊ addiꛈ ꝙ eſt polenta.
Deſidie.i.delectationes.
Deſilac.i.rubedo in palpe⁊ bris cum groſſitudine et aſperitate.
Deſupion.i.barba ircina.
Deſtructū.i.roſtrū corui.⁊ ē qꝺdā additamētuꝫ.
Detei.Dethei.Dethui. De tui.i.granū ſile ordeo lō⁊ giꝰ ⁊ ſtrictiꝰ magis ſolidū ⁊ amarū.in india iueniꛈ.
PLINIVS.ca.dethui ⁊ ē parū declinās ad ca.⁊ ſic.in.zꝰ.⁊ ē ſtipticuꝫ val⁊ de:⁊ ꝯfert doloribꝰ ani:⁊ mollificatōi eiꝰ ſedēdo ī eiꝰ decoctiōe.l.dadi.
Dethel.i.faba lupi.
Dethis.i.lac crudum.
Deti.i.cruda.
Detifar.i.amomum.
Deud quid eſt.l.daud.
Deumofan.i.inana.
Deurā.eſt nomē cuiuſdam aīalis quo caremus.
Deſudatio.i.paſſio q̄ vocaꛈ ſtetrigolico in eſtate ꝑꝑ multū ſudorē.quā almā ſor trac.5.vocat alaſaph.
Deſuplon.idem.
Deuſar.i.auena.
Deuſen.i. herba cuiꝰ folia ſunt ſilia folys tritici:ſꝫ ſunt leniora.⁊ fructꝰ eiꝰ hꝫ velamia duo aut tria ⁊ ſuꝑ ipa ſunt q̄daꝫ ſilia pilis:⁊ qn̄ ſumiꛈ ſuccꝰ et ꝯſeruaꛈ.ē ca.in ꝓ.ſic.i.zꝰ. pro qua.l.ſceile.
Deuteria.i.vinū puccioluꝫ catolorā dicunt macera⁊ tis aq̄ vinaceis.ſꝫ tn̄ iter vina oparia reponūtur. Pli.libꝰ.14.cap.10.
Deteris.i.gladiolus. Diaſ.
Deuia.i.eſula.ſcebrā.Sco⁊ brā.Aui.Dia.que panax deuia dꝛ ⁊c.

℄ Caplm. CCVI.

Dex domeſtica vel hes ara.gre.⁊ lat.mirtꝰ. SERA.liꝰ.ag.cꝰ.de dome
ſtica.⁊ ē de ea fortł v̓iditatis ꝺclinās nigredini.⁊ ꝺ ea alia
ē q̄ ꝺcliat ad rubedinē:⁊ illa q̄ ꝺclinat ad nigredinē ꝯfert
magis ī medicis.⁊ ſilr grana eiꝰ.ꝓꝑe q̄ ex ea ē mōtana.et
ſuba eius ē ꝯpoſita ex v̓tutibꝰ ꝯ̄rys:⁊ illud qꝺ vincit plus
in ea ē ſuba terrea frida:⁊ ē in ea cū hoc res calā ſubtilis.
⁊ ſapor eius ē ſtipticꝰ:⁊ nabach eſt minus ſtipticus ꝙ̄ flos
mirti:⁊ ꝙ̄ ſummitates:⁊ ꝙ̄ fructus. Et v̓tus oīum partiū
eſt plus deſiccatiua ꝙ̄ nabach.⁊ folia ſicca ſunt ī ℞ pluſꝙ̄
hu.qꝛ humidis admiſceꛈ aliqd aquoſitatis.Alācethabon
eſt res q̄ naſciꛈ in ſtipite arboris mirti:⁊ eſt res deſiccati⁊
ua:cuius color ē ſicut color arboris mirti.Et idē auc.Abē
Meſuay.Succus eius ꝯfert dolori pectoris ⁊ pulmonis:
⁊ ſtrīgit fluxū vētris colericū:⁊ ꝯfortat ſtōm:⁊ ē bonus vl
ceribꝰ mēbroꝝ īterioꝝ.fortificat viſcera.retinet fluxum
mēſtruoꝝ:⁊ grana eius cōferūt ſputo ſanguīs a pectore ⁊
pulmone.⁊ cōferūt ſtō ſua pōticitate.⁊ alācethabon valꝫ
ſic mirtꝰ:⁊ fortiꝰ ꝙ̄ folia mirti. DIASCO.cap.de mir⁊
to.fridā in ſe hꝫ v̓tutē ⁊ extenuatoriam ſubaꝫ.calefacit ⁊
fortiter deſiccat.vna ē alba et alia ē nigra. vtraqꝫ tn̄ oībꝰ
eſt nota.folia eoꝝ ⁊ ſemen et cime et ſuccus ſtiptica ſunt.
nigra v̓o plus ſtringit. GALIENVS.7ꝰ.ſim.phar.cap.
de mirto.ſm trāſlationē grecā.Mirtus ex ꝯ̄rys ſubſtan
tys cōponiꛈ.dn̄aꛈ aūt in ea terreſtre ſrm:hꝫ ⁊ qd ſubtilr
ca.vn̄ fortiter ſiccat.Sūt āt folia et pullulatōes ⁊ fructꝰ ⁊
ſuccus nō multū differētes ſm ſtipticitatē in plātis que ī
ſtipite ⁊ ramis eiꝰ fit cumuloſa:quā qdā mirrā denoīant:
inq̄ꝫtū eſt ſiccior ꝑdictis ītātuꝫ ſiccat et ſtipticat vehemē
tius:cōſeruāt aūt eā qdā īcidētes:deīde aſſumētes vino
et trociſcos formātes.ſunt aūt ⁊ ſicca folia ſicciora viridi
bus mixta.eſt.n.aliq̄ hūiditas viridibꝰ.ſuccus aūt nō ex
folys ſolū expmiꛈ:ſꝫ ex fructu.Cōſtipatiua v̓o ſunt oīa ta
lia ex̄ corpus appoſita et interius ſumpta:eo ꝙ nullā hn̄t
mixtā ſubaꝫ purgatiuā.Et idē in libro de cibis. Oleū qꝺ
comediꛈ nullū noui hn̄s tantā ſtipticitatē q̄ꝫta mortella.
merito igiꛈ vt alimēto qdē īpo raro:vt medicina aūt vti⁊
mur cōtinue.efficax qdē eſt ad quecūqꝫ eſt opportunitas
īfridationis et ſtipticitatis.alimētum aūt pauciſſimū hꝫ.

AVICEN.liꝰ.ſcꝺo.capꝰ.ne mirto.In ipſa ē amaritudo
cū pōticitate ⁊ dulcedie ⁊ frīditate ꝑꝑ pōticitatē ſuam:⁊

ipſius buchū ē fortiꝰ:⁊ fiūt ex īpo trociſci cū ſyrupo ſtipti
co:⁊ in ipa qdē ē ſuba terrea ⁊ ſuba ſubtilis pauca:⁊ ipſius
qdē buchū ē ſuꝑ v̓gultū eiꝰ ī colore v̓gulti ipſiꝰ hn̄s formā
plāte manꝰ ⁊ figurā eius:⁊ in oleo ipſius ſunt oīa iuuamē
ta q̄ dn̄r:⁊ ē fortior q̄ ad nigredinē detineat:⁊ ꝓꝑe alkaſ⁊
rea vi rotūda hn̄s folia ꝑcipue mōtana ex̄ totā:⁊ flos eiꝰ
melior ē:⁊ eius qdē ſuccus cum veteraſcit debilitaꛈ:⁊ fit
cortex.iꝺ oꝫ vt ex eo trociſci fiāt.In ipſa eſt caliditas ſub⁊
tilis ⁊ magis dn̄ans:⁊ in ipſa eſt frīditas:et eius qdē ſtipti
citas eſt maior frigiditate eius.Et videtur ꝙ eius frigidi
tas ſit in ipſo:⁊ ſiccitas ipſius in termino ſecundi.

POSSE.SERAP.auc.Aben Meſuay. Succus eius
ꝯfert dolori pectoris ⁊ pulmonis:⁊ ſtrigit fluxū vētris co
lericū:⁊ ꝯfortat ſtōm:⁊ ē bonū vlceribꝰ mēbroꝝ īterioꝝ.
fortificat viſcera.retinet fluxū mēſtruoꝝ:⁊ grana eiꝰ ꝯfe
runt ſputo ſanguinis a pectore ⁊ pulmone et ꝯferunt ſto⁊
macho ſua pōticitate ⁊ manet thabon.valꝫ ſic ⁊ mirtus:⁊
fortius ꝙ̄ folia mirti. DIASCO.Sāguinē excreātibꝰ
daꛈ hn̄.ſtomaticis ꝯueniēs ē.vrinā mouet.ſcorpiōis mor
ſui īpoſita atqꝫ potui data ꝓdeſt.folia eius virētia vt ca⁊
taplaſmata appoſita medenꛈ vlcera fluētia:arida v̓o cō⁊
trita aſpredine diaforeſim faciūt.Itē baccharū viridiuꝫ
ſuccus aptaꛈ ſanguinē ſpuētibꝰ:īpe quoqꝫ comeſte eadeꝫ
faciūt.Ex vino decocta ⁊ in modū cataplaſmatis īpoſita
extrema vulnera ſanat:coctura nigre vīo mixta capillos
ſtrigit:cuꝫ pollina v̓o tritici mixta ⁊ īpoſita tumores ocu⁊
loꝝ cōpeſcit:⁊ egilopis vtilr facit.grana eius ꝯtuſa ⁊ exꝑſ
ſa vinū faciūt qꝺ decoqui expedit ne aceſcat.Et vaſe pica
to ſeruari.facit aūt ꝯ ebrietatē:qꝛ coherētis v̓tutis eſt.Et
ad furfures capitis ⁊ caua vulnera ſi freq̄nter īde lauenꛈ
expedit:⁊ capillis fluētibꝰ ꝓdeſt.fit ēt oleū de folys eius
ꝯtuſſis ⁊ in oleo diu decoctis:qꝺ encatiſmis ꝓdeſt.⁊ arti⁊
culis vł fracturis vtilr īponiꛈ.ſꝫ ⁊ maculas ꝑfricatū emē
dat.Aures pus eyciētes curat ſi tepefactuꝫ īmittaꛈ.folia
trita cū aq̄ ⁊ īpoſita reumatiſmū vulneruꝫ ſanat vel loca
fluētia fluxū vētris emēdat.ignē ſacrū ⁊ tumorē teſtium
cōpeſcit ſicca ⁊ cribellata pānaritys ⁊ verēdis ꝓſūt locis.
Itē folia eius ⁊ medio pipis adiūcto maculis ꝓſunt.

SERAPI.Supradicta ponit de mēte Diaſ.⁊ vltra ad
dit ēt de mēte eiuſdē qn̄ in decoctōe eius fit ſeſſio:cōfert
exitui mr̄icis ⁊ īteſtini īferioris:⁊ fluxui mēſtruoꝝ:⁊ hūi⁊
ditatibꝰ antiqs a mr̄ice manātibꝰ:⁊ abſtergit furfures ca
pitis ⁊ vlcera hu.eius.⁊ retinet fluxū capilloꝝ ⁊ miſceꛈ in
vnguētis q̄ iuuāt ad ℞.⁊ decoctio folioꝝ eius ꝯfert mul⁊
tū ī ſeſſionibꝰ:⁊ ꝯfert relaxatiōi iūcturaꝝ:⁊ qn̄ ipa ꝓyciꛈ
ſuꝑ oſſa fracta q̄ nōdū ſūt ꝯſolidata ipa accelerāt ad cōſo
lidationē:⁊ diſtillata ī aurē a q̄ emanat ſanies ex vlceribꝰ
ꝯfert:⁊ denigrat capillos:⁊ ſuccus folioꝝ eiꝰ ēt facit ℞.et
qn̄ eius folia teruntꛈ ⁊ ꝓyciunꛈ ſuꝑ eis aq̄ ⁊ paꝝ olei onfa
cini aut ro.aut vini:⁊ fit īde ēplm ꝯfert vlceribꝰ hu.⁊ mē⁊
bris ad q̄ fluūt hu.⁊ ꝯfert fluxui antiquo:⁊ formice ⁊ heri
ſipille ⁊ apatibꝰ īteſtinoꝝ ⁊ fiſtulis eoꝝ.Et qn̄ teruntꛈ ſic⁊
ca:⁊ ponunꛈ ſupra pāniritiū iuuāt. Et ponunꛈ ī ſubaſcelł
⁊ iguinibꝰ:⁊ auferūt fetorē eoꝝ:⁊ abſcidūt ſudorē eoꝝ q
hn̄t cardiacā diaforeticā:⁊ ꝯfortāt ipꝫ:⁊ miſcenꛈ cū oleo:
⁊ curāt cōbuſtionē ignis:panaritiū.⁊ exꝑmiꛈ ſuccus folio
rū ipſius ꝓyciēdo ſuꝑ ea vinū vetus aut aquā pluuialē:⁊
poſtea exꝑmunꛈ:⁊ oꝫ vt ille ſuccus fiat dū ſunt recētia.qꝛ
poſtq̄ꝫ deſiccanꛈ debilitaꛈ v̓tus eoꝝ. AVICEN.Mir
tus retinet ſołonē ⁊ ſudorē ⁊ oēm fluxū ſāguīs:oēꝫ fluxuꝫ
ad mēbrū:⁊ qn̄ cū eo fit fricatio ī balneo ꝯfortaꛈ corpꝰ et
deſiccanꛈ hūiditates q̄ ſunt in cute:⁊ embroce qdē deco⁊
ctōis eius cū ſuꝑ oſſa effūdunꛈ velocius fit eoꝝ reſtaura⁊
tio:⁊ qꝺ ex ea vſtū ē loco tutie poniꛈ ad hec vt bonus fiat
odor corpis:⁊ ꝯfert oī fluxui ſāguīs linitū:⁊ loco ēplī ſuꝑ⁊
poſitū ⁊ bibitū.⁊ ſilr eius rob:⁊ rob fructꝰ eius:⁊ ipſiꝰ qdē
nutrimētū ē paꝝ.Et in ſyrupis quidem nō ē q ꝯſtrīgat et
ꝓhibeat dolorē pulmonis ⁊ tuſſiꝫ ꝓter:ſyrupū eius:⁊ eiꝰ
oleū ⁊ ſuccus ⁊ decoctio ipſius ꝯfortāt radices capilloꝝ:
⁊ ꝓhibēt caſuꝫ:⁊ ꝓlōgāt eos:⁊ denigrāt:⁊ ꝓꝑe ipſius ſcia.
Et decoctio ſeminū eius ī butiro:ꝓhibꝫ ſudorē.⁊ rectifi⁊
cat raſurā venaꝝ:⁊ folia eiꝰ ſicca ꝓhibēt fetorē aſcelle ⁊ ī⁊
guinū:⁊ ipſius cinis loco tutie poniꛈ.⁊ ꝯfert panno.ſedat
apata ca.heriſipillā formicā ⁊ bothor ⁊ vlcera.⁊ qꝺ ē ſuꝑ
ābas volas:⁊ aduſtionē ignis cū oleo.Et ſilr eius ſyrupꝰ ⁊
ēplm factū ex folys ipſius cū oleo ⁊ vino.⁊ poſt ipſius cō
mixtionē cū eis.⁊ ſilr eius oleū ⁊ vnguētū ex ipſius oleo
factū.⁊ ſilr ꝯfert ipſius ſuccus ſi ꝓyciaꛈ ſuꝑ panaritiuꝫ:⁊
ſilr cerotū factū ex eo:⁊ cū decoquiꛈ ēt eiꝰ fructꝰ cū vino
⁊ fit ex eo ēplm ſanat.vlcera q̄ fiūt in ambabꝰ volis ma⁊
nuum ⁊ in pedibus ⁊ aduſtionem ignis:⁊ prohibet eos a
veſicatōe.⁊ ſilr eius cinis cū ceroto ēplm factū ex fructi⁊
bus decoctis in vino ē ꝯueniēs mollificatōi iūcturaꝝ re⁊
tinet fluxū ſāguīs ex naribus:⁊ abſtergit furfures:⁊ exic⁊
cat vlcera capitis ⁊ vlcera auris:⁊ ipſius pus cū ex ipſius
aq̄ in ipſaꝫ diſtillaꛈ.Et ꝯfert ipſius ſyrupus mollificatiōi
gingiue:⁊ eius folia cū vino decoquunꛈ:⁊ fit īde ēplm ſe⁊
dās ſodā obtalmiā:⁊ cū ꝺcoquiꛈ cū ordeo ſanat eoꝝ apa⁊
ta:⁊ ipſius cinis īgrediꛈ in medicis vngule.ꝯfortat cor:et
aufert tremorē cordis:⁊ ꝯfert fructꝰ eius tuſſi ꝑꝑ dulcedi
nē ſuā:⁊ retinet vētrē vtētis eo ſi ē ſolutꝰ ſua ſtipticitate:
⁊ ꝯfert fructus ipſius ſputo ſāguīs:⁊ ēt eius rob ſilr cōfor
tat ſtōm ꝓꝑe.Rob eius ⁊ eius ſemīa ꝓhibēt curſuꝫ ſuꝑ⁊
fluitatuꝫ ad ſtōm. ſuccus fructuū eius eſt ꝓuocatiuus:⁊
īpemet ꝯfert ardori vrine ⁊ ardori veſice:⁊ ē bonus ī ꝓhi
bēdo mēſtruoꝝ ꝓuocationē:⁊ eius aq̄ ſtrigit nām ⁊ reti⁊
net ſołonē colericā ⁊ melīcā linita:⁊ ipa cū oleo ſiſamino
expellit ſła ⁊ ſołone emittit ipm:⁊ decoctio fructuū eius
ꝯfert fluxui hūiditatū matricis:⁊ ꝯfert emplō inde facto
emorroydibꝰ:⁊ ꝯfert apati teſticuli:⁊ eius decoctio ꝯfert
morſui rutelle.⁊ ſilr fructus eius cū potaꛈ cuꝫ vino.⁊ ſilr
pūcture ſcorpionis. ℄ Caplm. CCX.

Dexeris gre.lati.gladiolus.vbi ſciēduꝫ ꝙ due ſūt ſpēs gladioli.vna quā iuenies ī.l.glaſpa⁊
tella.⁊ alia q̄ poniꛈ hic illa ꝓuocat ventreꝫ:⁊ iſta ſtringit.

DIASCOR.cap.dexeris.Acorus aut ceſtris hꝫ folia
ſilia yridi.ſꝫ latiora ⁊ acutiora:⁊ haſtā in medio folioꝝ cu
biti vnius lōgā ⁊ groſſā:in cuiꝰ v̓gis ſunt capitella trigona
ſub ipſis:flores hn̄s purpureos ⁊ ī medio feniceū colorē.
ſemē eius ī foliculis ē ſile cucumeris ſemini rotūdū ⁊ ni⁊
grū guſtu viſcidū.Radix eſt illi nodoſa lōga ⁊ ruffa.

PLINIVS.liꝰ.zi.caꝰ.is.de gladiolo. Oēs nouerūt cuꝫ.
dꝛ ꝙ ſit folys ſimilibus tyrſo cubitali.floribꝰ purpureis.

POSSE.DIASCO. Uulnera capitis optime curat.
fracturis medeꛈ.oſſa ꝯfracta excludit:oīa infixa corpori
euocat īpoſita.ſi v̓o ptes tres floꝝ ei addanꛈ ⁊ radicis cē
tauree ptes qnqꝫ:⁊ mel ſufficiēs ⁊ acetū:⁊ vt cataplaſma
īponaꛈ tumores ⁊ durities ſparget.bibitū ꝯquaſſationes
reformat.lateris dolorē tollet.ſtrāgurys ⁊ ſciaticis optīe
opitulaꛈ.radix eius fluxū vētris ſtrigit cū dulcore ⁊ aqua
maritima accepta.ſemē eius diureticū eſt:qꝺ valet obu⁊
lo vno accepto:aut.z.i.cū vino:oīa vt ſupra facere pōt.cū
aceto bibitū:ſplen ſiccat.Itē radix ex vīo potata venena
deſtruit.⁊ mēſtrua ꝓuocat.trita v̓o in modū fomēti īpo⁊
ſita furūculos ⁊ ſpinas de corpe ex̄hit.⁊ oēm duritieꝫ diſ⁊
ſoluit ⁊ euaporat. PLINIVS.Radix eius potata cum
vino ad venenuꝫ proficit.fetum ⁊ menſtrua ꝓuocat. Itē
trita ⁊ impoſita furunculos ⁊ ſpinas ex corpore extrahit.
⁊ omnem duritiem diſſoluit ⁊ euaporat.

Deyſon deyſon.i.almea.
Deyos.i.ſorbe.
Dezifar.i.abrotanum.
Dheeb.i.aurum.
Dheneb.i.cauda.

℄ Caplm. CCXI.

Denebbachil. ara.vl' dhenephacali.gre.hyppuris vel equiſecon.latine vō cauda equina. SERAP.lib°aggre.cap.dhenebbachil. Eſt planta hñs cōcauas virgas:quarū coloꝛ vergit ad rubedinē multā:⁊ ſunt aſpere multū:⁊ plene multis nodis: que virge inuoluunt ſe vicinis arboꝛibus vel alijs circunſtātibus rebus.⁊ hñt folia ſimilia iuncis:⁊ in ſummitate acuta nō dura:⁊ plurima denſa ſm capita ſurſuʒ eleuata. aliqñ egredit̃ a muris in qbus naſcit̃:⁊ declinat inferius ꝓpter multitudinē folioꝝ que ſunt ſicut coma.⁊ videt̃ ſicut cauda pendens in muro.⁊ ꝓpter hoc ſic noiat̃.⁊ nodi eius ſic egrediunt̃ vnus ab alio.⁊ hʒ radicē duram lignoſam:naſcit̃ multum ꝓpe aquas:⁊ in locis humidis.

PLINIVS.li°26.cap.13.in p̄ncipio. Hyppuris a grecis dicta eſt:⁊ eſt dictuʒ eqne ſete ſimilis.grecoꝝ varia circa hec opinio.alia pini folijs ſimilitudinē nigritantē eodem noīe appellant. Alij hyppuriū.alij ephedeon.alij anabaſdin vocāt.tradūtq₃ iuxta arboꝛes naſci.⁊ aliquotiens de pariete depēdet comis vel iūcis nigris vt equoꝝ cauda. geniculatis ramis.folia hʒ acuta in ſūmitate tenera exigua.ſemē rotundū ſil'e coꝛiādro radice lignoſa:⁊ naſcit̃ i arbuſtis maxīe. DIASCO.c.hyppuris ſiue anabaſis. Naſcit̃ locis humidis:⁊ in monumētis:hʒ haſtas ruffas ⁊ aſperas ⁊ nodoſas:que haſte quicqd vicinū hñt alligāt in qbus folia ſunt in ſūmitate acuta tenera ⁊ iunco ſilia:⁊ ſpiſſa ſurſuʒ aſcēdentia.hec etiā aliquotiēs de pariete pēdet comis plena abundantibus:⁊ nigris ſicut caude:radices ſunt ei lignoſe et dure.virtus eſt ei ſtiptica.

GALIENVS.6.ſim.phar.cap.de cauda equina.Uirtus h° plante eſt ſtiptica cuʒ amaritudine pauca.⁊ ꝓpter hoc deſiccat violēter cuʒ moꝛdicatiōe.ē fri.in p̄mo.ſic.in ſcd̄o. PAVLVS.ca°cauda equina.Eſt qdē cauda minoꝛ:que gre.vocat̃ coꝛſanda:hñs ſtipitē ſubruffuʒ:⁊ folia ſupioꝛa minoꝛa. AVICEN.libro ſcd̄o.ca.de cauda eqna.Eſt planta naſcēs in locis cōcauis.⁊ vallib° hñs ſtipites cōcauos ad rubedinē declinantes aſperos duros:nodoſa cum nodis intrātibus:⁊ apud nodos ſunt ſicut folia ſquināti minuta ⁊ ſpiſſa:⁊ adheret arboꝛi cui appropinq̄t: deinde gñant̃ ex ea extremitates plures ſicut cauda eqna:⁊ hʒ radicē durā.ē fri.i p̊.⁊ ſic.in ſcd̄o.eſt ſtiptica:⁊ ꝓpe ſuccus eius eſt vehemētis exiccatiōis ſine moꝛdicatiōe.

POSSE.DIASCO.Succus eius naribus ſanguinē ꝓfluentē abſtinet:diſſintericis cuʒ vino bibita medicat̃: vrinā ꝓuocat:folia eius īpoſita vulneribus recētibus paracoleſim facit:⁊ radix ⁊ herba eius tuſſiētib° ⁊ oꝛtonoicis medicant̃.cōquaſſationibus opitulant̃.dr̃ vō inciſiones veſice ⁊ inteſtinoꝝ ſolidare interocellicis:folia ei° cū aqua p̄ſtāt effectū. GALIENVS.Uulnera maxima gnimo:⁊ cōtra emiſſionē ſanguinis ⁊ fluxuʒ muliebꝛeʒ:⁊ cōtra diſſinterias etiā ⁊ ceteris vētris fluxib°.hec herba pharmacū validū eſt cū aqua vel vino.ſcribūt aūt qdam hanc veſice necnō ſubtiliū inteſtinoꝝ vulnus ſanare.ſuccus aūt eius emoꝛoſagijs que ex naribus ꝯfert:⁊ fluidis paſſionib° vētris cū aliquo vino pōtico bibita:vel cuʒ aq̄ ſi ꝯtingant febꝛiētes. SERAP.auc.Diaſ.qñ folia eius piſtant̃ ⁊ fit cū eis emplaſtrū ꝯgluctinat vlcera recentia. ⁊ ſi ſint nerui īciſi ꝯſolidat eos.⁊ decoctio radicis ⁊ foliorū eius qñ dat̃ in potu confert tuſſi antique ⁊ coartationi anhelitus.⁊ ſi potet̃ trita ⁊ ſicca idem faciunt:⁊ qñ fit emplaſtrū cū eis recētibus confert attritioni lacertoꝛum.

PAVLVS.Cauda eqna minoꝛ curat ⁊ delet antracē ſumpta ⁊ emplāta. AVICEN.Eſt valde iuuatiua ad fluxū ſanguinis.ꝯſolidat vulnera ⁊ vlcera mirabiliter:⁊ ſi in eis ſunt nerui ꝯſolidat etiam.ꝯfert qñ linit̃ aut fit ex ea emplaſtrum inteſtinis.confert etiam apoſtematibus calidis ſtomachi epatis et hydropiſi.

Dhnebachil.Dhnebathil.i.cauda equina.
Dhulabam.Dhulabar.i.ayſdo.
Duſafron.Duſabꝛon.ideſt cicuta.
Dia.gre.quādo eſt vna pars per ſe debet ſcribi ꝑ i.iota.et nō ꝑ y:vt diamargariton ⁊c̄.vñ ꝑ i.iota ſignificat ſyrupū vel electuariū:vel ſignificat p̄poſitionē.ab.de.dis.ꝑiter.ob.ꝓ.ꝓpter.trās.de dia vō qñ ſignificat duo ꝑ i.debʒ ſcribi ſm q latini vtunt̃.ſm veritatē vō dya gre.ſ.ꝑ y.ideʒ eſt qd̄ duo.vñ dyalogos.i.duoꝝ ſmo dialectica vō ꝑ i.iota debet ſcribi.⁊ eſt dictum rōnalis diſciplina.qꝛ lektika ſcribit̃ ꝑ y.vt dicit grecus.vñ dia ꝑ i.electuariū vel ꝯfectio vel ſyrupus vt diamoꝛon.i.ſyrupus de moꝛis ⁊ diacalamētuʒ.i.electuariū de calamento.⁊ diaciminū.i.ꝯfectio de cimino.⁊ multa alia.Silr̃ dia ꝑ i.iota ſignificat de ꝓpoſitio vt trociſ.Dialectri.i.trociſ.de electro.⁊ trociſ.diafiſolidon.i.trociſ.de alkekengi ⁊c̄.ſed illa regula videt̃ habere exceptionem in vno electuario poſito a Hal.in antidotario ſuo:⁊ etiaʒ in Damaſceno qd̄ vocat̃ diacurcuma.⁊ tñ nō ē electuariū de curcuma:qꝛ nō recipit aliqd de curcuma.vbi ſciendū eſt q illud nomen fuit īpoſitū p̄dicto electuario ꝓpter quandā ſimilitudinē quā hʒ ipm in coloꝛe cum curcuma qm̄ recipit crocū:cuius cauſa tingit̃ electuariū tanq₃ ſi recipet curcuma.⁊ ob hoc diacurcuma vocat̃:qꝛ recipit crocuʒ qui tingit coloꝛe curcume.
Diabachanum a baccis lauri dictum.Alexan.
Diabetes gre.Jo.Serap.inquit ē ei° intentio penetratio ex eo q penetrat in ea id qd̄ bibit̃ ⁊ currit ⁊ nō tingit̃ ⁊ noiat̃ dipſacos:⁊ ei° itētio ē ſitire faciēs:qm̄ accidit in ea ſitꝫ vehemēs.Alex̄.a greco diabibax qd̄ ē penetrare
Diabibas:ideſt penetrare.
Diabiſſara.eſt confectio diahyrundinis a biſſara quā recipit:⁊ eſt armel.Alex̄.Oꝛiba.Diachelidon.
Diabiſaſa.i.armel.ſemē rute agreſtis.Hal.9.memiri.c.4.
Diabꝛoſis.i.coꝛroſio vel reſudatio.Alex̄.a greco vroſis bꝛoſis qd̄ eſt edacitas comeſtio.vt qñ ꝑ coꝛroſionē vel comeſtionem venarum fit emoptoica paſſio.
Diacartum.a carta dr̃ herba ſic vocata in.l.burchdi.
Diacareos.dr̃ eo q de ſucco coꝛticū nucū recētiū fit q̄ ſic vocat̃.l.Carpocareos.Alex̄.cap.de ſquinantia.
Diacelidonion.vel diadelidon.i.diahyrundinum.
Diacitoniten catarticum.i.laxatiuum.Alex̄.
Diacliſma.gre.i.oꝛis collutio.Caſſius felix.
Diacodion.dr̃ a codio qd̄ eſt papauer.⁊ ē diapapauer ⁊ ſyrupus de papauere.Diacoꝛe.idem.
Diacreſis.ideſt emplaſtrum faciens criſim.
Diaces gre.reumatica paſſio.quando.ſ.ſanguinis timoꝛ membꝛo ſuperuenit maxime in iuncturis ⁊ in facie.
Diacoꝛaliū.eſt trociſcus ad emoptoicos.Caſſius felix.
Diacomidion a cameos qd̄ eſt gūmi arabicum.
Diacoꝛiaſis.ē cū due pupille ſunt in eodē oculo ꝯſtitute.
Diacopa.i.mediocris ſolutio oſſis capitis.
Diacologntidos.i.yera a collogntida quā recipit.
Diacolumba.i.vertebꝛum.vt in Alexādro de auribus.
Diacume.i.reſina non frixa.
Diacopoꝛegia.i.ſtercus capꝛinum.
Diacopia.i.eliotropia.⁊ eſt ſponſa ſol'.vel ſoliſſequia.
Diacopia.i.ꝯfectio lactis.dicta a bononienſib°.i.copi.
Diacilon.i.ſuccus fenugreci.
Diaciminum.i.electuarium de cimino.
Diacurcuma.quid eſt lege dia.
Diadapniodon.gloꝛion.i.epithima ex lauro viridi.a lauro vel baccis eius.
Diadaſcala.ideſt magiſtralis confectio.Nam didaſcalus grece.ideſt magiſter.
Diadiptamū.a diptamo.emplm̄ eſt.Caſſius felix.

Diaelectri.ſunt trociſ.d̄ karabe:nā electꝝ.i.karabe.
Dialectri.i.trociſci de karabe.Alexā.
Diafaga.i.viſcoſa.Alexā.
Diafomon.i.faba lupi.
Diafoꝛare.i.reſoluere ⁊ cōſumere.ide diafoꝛetica.i.reſolutiua ⁊ cōſūptiua ide diafoꝛeſis.i.reſolutio vel ſudoꝛis pꝛouocatio:⁊ poꝛroꝛuʒ rarificatio.ide ſudoꝛ diafoꝛeticus.i.reſolutiuus qui fit poꝛoꝛum apertione.
Diafricō.dr̃ a lauro vl' baccis ei° q̄ ſic vocatur.
Diafragma.eſt mēbꝛuʒ diſtinguēs ſpiritualia a nutritiuis iterſeptum locamētū.li.de doctrina gre.
Diafinicon vocat̃ vnguentum palme qd̄ diacalcadis dicit̃:naʒ fenis vel finicon grē.palma eſt.⁊ illud vnguentū ponitur in antidotario damaſceni. Et ſunt duo vnguēta ſic vocata:⁊ ſimil'r ponūtur ibi duo empl'a que dicuntur emplaſtra diafinicon ſil'r dia finicon dr̃ el'ium laxatiuū ab eodē poſitū in antidotario ſuo:quod fit de carnib° dactiloꝛuʒ: q affinichia vocant̃:quos multi antiquoꝝ palmulas vocabāt.l.fenichia.
Diafiſalidos.dicunt̃ trociſ.de alkekengi a fiſalidos qd̄ eſt kekengi.
Diafidelicon:ideſt emplaſtrum fidele.
Diafron.i.vlc° vetuſtū.
Diagridiū.Diacridiū.i.ſcamonea p̄parata.Acridiū antiquitus dicebatur ſcamonea.
Diabimabad.i.cataplaſma
Diaiacur.i.diacodion.
Diaiteon.ab itea q̄ eſt gre.ſalix.Caſſius fel'.Oriba.in antidotario vl'i.
Dialima.qd ē.l.dialecanō.
Dialon.i.de ſale.vñ empl'ʒ ſeu cerotū dialō.i.empl'ʒ ſeu cerotū d̄ ſale dictuʒ a ſale qd̄ recipit.nam alos gre.ſal.Caſſi° fel'.Oꝛiba.
Dialipides.dialipon.i.defectio coꝛdis vel ſincopis.
Dialad.ē dialacha a lacca dictū:⁊ ponit̃ in viatico ī p̄ategni:⁊ in antidotario vniuerſali.
Dialecanō.demoſtenes cū lenitiuū fuerit paſſionis: quā greci dialinia vocāt.muſio etiam ea.de pꝛefocatione matricis.
Diadimateos.theodoꝛus pꝛiſcian° ca°.de doloꝛe capitis.eſt tp̄s in quo ē aneſis.i.quies ⁊ īterpolatio.dialima.ītercapedo ītermiſſio.Diacoꝛima.Dialiponta.
Dialipon.ideſt deficiens.l.Dialipides.
Diamarta.i.oleū quo vtebatur marta.
Diamarte eſt q̄dā cōfectio ſic dcā a Sera.⁊ ab Aui.
Diamachir.a mace quē recipit.Diamacis.
Diamellicos.a melle qd̄ recipit.Malagma.nā milli.gre.mel.Caſſi° fe.
Diamilon.cidomion.a citonijs.
Diamilon.a malis que gre.milla dicuntur.
Diamolibdina a plūbo qd̄ molibdo dicitur.
Diamoꝛon a moꝛis.
Diamoꝛoſon.i.electuariuʒ vtilitatū.Saladinus.
Diametrū.i.rectū directū.
Diamoncos.i.ſaxifragia.
Diamoꝛoſi cōbuſtū.i.bleta
Diamas.i.lapis adamas.
Dianifia.i.flos cicoꝛie.
Diantos.folia hʒ os mūdi ſilia:ſed paruioꝛa naſcit̃ ī locis humidis:cui° ꝯpl'o ⁊ v̄tus ſm Pliniū.li°22.ca.21.verſus fi.ē ſicut capilloꝛum ven.pꝛo qua.l.Adiamton.
Diaoſtreo.i.d̄ codeis oſtreoruʒ.Caſſi° fe.Oꝛiba.
Diaphitikin.i.in e latinum vertit̃.Diapetiken.gre.dieta.Coꝛneli° celſus illis tēpoꝛib° ī tres partes medicina diuidit̃.vna ē de dieta.altera de medicamētis:quaʒ farmakeitiken vocāt.tertia q̄ manu medet̃.kirurgia dcā.
Diaplaſmata.gre.vocātur odoꝛifere cōfectiones q̄ ex ſiccis odoꝛib° componuntur.Pli°.li°12.cap.p̊.hediſmata.
Diapſis gre.ſanioſitas vel cum ſanguis excreat̃ vl' exit.Purulentatio.Demoſth.Diapſeſis.
Diapnes.eſt inuoluntaria eductio vrine.
Diapoꝛon.cōfectio ad nauſeam.Alexan.
Diaglon.eſt male ſcriptuʒ:nam dʒ ſcribi diachilon.ideſt cōpoſitio facta cuʒ ſuccis:vel mucillaginib° que ſunt ſicut ſucc°.Naʒ chilus.i.ſuccus:⁊ ſyrup°.
Diarodon damaſceni eſt ſimil'r male ſcriptus.qꝛ rodon.i.roſa:⁊ ipſe ſyrupus nō recipit roſas:ſed dʒ dicere ſyrupus diachilon.qꝛ fit de ſuccis.
Diariſis vel ſiris cuʒ vena crepuerit:⁊ ſanguis inde excreat̃ vel exit.
Diarodon dicit̃ a roſis que rodon vocant̃.qꝛ maioꝛ pars rerū īgredientiū in eo ſunt roſe.
Diaroma.i.electuariuʒ de aromatibus.
Diaria.ideſt ſimplex flux° ventris.
Diarodomel fit de melle ⁊ roſis.vt Alexāder.ca.de faſtidio ſtomaci.
Diaſpermaton.i.de ſeminibus herbarum.
Diaſacon.i.venenoſum.
Diaſcopion.i.ſtercus.
Diaſſrumidis.i.mucillago
Diaſcoles.i.dilatatio.
Diaſcus.i.cuſcute.
Diaſſongos comon.ideſt d̄ ſpongia.
Diaſſongos chemon.ideſt de ſpongia.Caſſi° fe.ſſongos ſpongia.
Diatereon.ab itea grec.qd̄ eſt ſalis.
Diates gre.Caſſius fe.reumatica paſſio:quando.ſ.ſanguinis tumoꝛ mēbꝛo ſupuenit maxime in iuncturis ⁊ in facie.
Diatrō.Diaſron.Diateō.i.vlc°.vetuſtū.Demoſth.
Diateſi.i.diuiſio.
Diatriū.i.ſpaciū triū dieꝝ.
Diatiuitas.i.diarundinū.
Diaui Trociſ.a violis dicti vñ trociſ.Diani.i.d̄ viol'.
Diaxilon.i.ceperū.
Dibial.i.vſnee.
Dibic.i.viſc° quercinus.
Dibiſariſon.i.ellenium.
Dicaplon.i.folium.
Diccea.i.appolinaris.
Diceas.i.aſarus.
Diceſon.i.volubilis.
Dich febꝛis.i.febꝛis ethica

Caplm. CCXII.

Bichanacha. ara.gre. edioſmon.lati.vō mēta Cui° plura ſunt genera.Eſt eniʒ quedā domeſtica ꝓp̄e hoꝛtulana dicta vel cōis vel odoꝛifera.⁊ hec calefacit in tertio:⁊ cōfoꝛtat. Eſt alia ſiluatica q̄ mētaſtrū dr̃:⁊ hʒ maioꝛē v̄tutē calefaciēdi.Eſt alia mēta que lōgioꝛa cautioꝛa ⁊ latioꝛa habʒ folia:⁊ hec mēta romana vel ſaracenica dr̃.hec magis diuretica ē q₃ alie.Eſt alia mēta que dr̃ equatica:⁊ vocat̃ ſiſimbꝛiū vel balſamita.Et eſt alia mēta q̄ dicit̃ mēta nō odoꝛifera ſm Halie.⁊ iſta eſt calamentū. SERAPION.lib.aggre.ca.dichanacha:ſiue dabanacha.Ex ea ē domeſtica ⁊ ſilueſtris ⁊ ramuli domeſtice qñ maturant̃ hñt coloꝛē celeſtem:⁊ ſunt īterius cōcaui:⁊ in ſūmitatib° ramoꝝ ſunt q̄ſi licinia ⁊ viret ⁊ auget̃ eſtate ⁊ hieme:⁊ hʒ odoꝛē bonuʒ. Eſt aūt alia ſpēs mēte ſilueſtris:cui° folia ſunt aſpera ⁊ piloſa paruis pillis maioꝛa folijs ſiſimbꝛij parū:⁊ ī odoꝛe ſuo ē pinguedo:⁊ ē min° iuuatiua in medicina q₃ ſpēs alia.Et dic̄ Ha. q in ſuba ei° eſt plus de ſubtilitate q₃ in alio olere.⁊ ī ſapoꝛe ei° eſt parua caliditas ⁊ pōticitas:⁊ v̄tus ei° eſt ca.in tertio. DIASCORIDES.ca.edioſmon.i.mēta:qdaʒ noīant eā bachanacha q̄ v̄tutē hʒ termāticā ſtipticā ⁊ ſerranticam. GALIENNVS.6.ſim.phar.ca.edioſmuʒ.qdā eā mētā odoꝛiferā noiant.Eſt aūt q̄dā nō odoꝛifera mēta:⁊ calamētū vocāt.acres aūt ſunt guſtantib° vtreq₃ ⁊ cal'e v̄tutis ex q̄rto.debilioꝛ tñ eſt q̄ odoꝛifera calamento ⁊ min° calefactiua.vl'r.n.loquēdo hec qdē q̄ſi agreſtis quedā eſt:illa vō domeſtica:que ꝓpter acqſitā ex hoꝛtēſi cultura hūiditatē ad libidinē moderate icitat.ieſt autem hoc oībus qb° adeſt ſemidigeſta hūiditas ⁊ vētoſa:ꝓpter hui° aūt herbe complexionē qdam circa apoſtemata cuʒ farina oꝛdeacea ſupponūt eam:qd̄ calamentū facere nequit:eo q vehemētius q₃ illa cal.⁊ exicc.hʒ aūt qd ⁊ acerbitatis ⁊ amaritudinis in ſe amaritudine q̄ lumbꝛicos interimit ⁊ acerbitate exiccādo bibita recēs excreationem

ſanguinis ꝓhibet. Eſt aūt ſubtiliū partium: ſicut ⁊ aliqua
alia herba. AVICENNA. li. z. ca. ð mēta. Eſt ca. ⁊ ſic.
in ſcðo. ⁊ in ipſa ē humiditas ſupflua. In ipſa ē v̄tus cale/
factiua ſtiptica ꝓhibēs. ⁊ eſt ſubtilioris ſubē olerum que
comedunt̄. POSSE. Cōtra ſincopim ex debilitate cuꝫ
febre vel ſine fe. ſiue ex medicina vel quacūqꝫ cauſa con
teratur mēta: ⁊ diſtemperet̄ cum aceto: ⁊ fruſtum panis
aſſi in igne ponat̄ cū aceto: ⁊ dimittat̄ tamdiu ꝙ bene hu
mectet̄ ⁊ naribꝰ applicet̄: ⁊ ex inde fricent̄ labia gingiue
⁊ dentes: ⁊ ligetur in tēporibꝰ ſup venas pulſatiles tēpoꝝ
⁊ brachioꝝ: ⁊ patiēs maſticet ⁊ hūiditateꝫ trāſglutiat. ad
matricē mūdificādū. teneritates mēte coquant̄ in vino:
⁊ fiat ex ide ſuppoſitoriū. cōtra colicā paſſionem faſciculi
mēte coquant̄ in vino ⁊ oleo: ⁊ ſup renes ⁊ pectinem cata
plaſmetur. cōtra fetorē oris: ⁊ putredinē gingiuarū ⁊ den/
tium ex decoctiōe eiꝰ cū aceto os abluat̄. Ad appetitū ꝓ/
uocandū cū ipedit̄ ex frigidis humoribꝰ exiſtētibꝰ in ore
ſtōi fiat ſalſamētū ex mēta ⁊ aceto: ⁊ modico cinamomo:
ſeu pipere: ꝯ vomitū factū ex debilitate virtutis contenti
ue: vel ex frigo. ca. fiat decoctio mēte in aqua ſalmacina ⁊
aceto ⁊ ſpōgia itincta. ori ſtōi ſuperponat̄: contra coagula
tionē lactis in mamillis p̄dicti faſciculi mēte i vino ⁊ olō
decocti ⁊ ſupligati mamillas ſoluit. hꝫ. n. ſimilr̄ vim attra
hendi venenū. ⁊ ideo qn̄ dat̄ cū aliqua medicina contra
venenū dat̄ cū ſucco eius: vel cū aq̄ decoctionis eiꝰ. Sed
ſuccus mēte romane vel ſaracenice: vel vinū decoctionis
cum melle mixtū valet cōtra opilōnem ſplenis ſtōi ⁊ epa
tis ⁊ naturaliū viarum ex frigido humore: ⁊ etiā ex calidi
tate ſine fe. Succꝰ aūt eius datus lumbricos occidit. auri
bus iſtillatus vermes necat. decocta herba in vino ⁊ oleō
cataplaſmata ſoluit ſclirofim. i. duritiē apatum ſuperioꝝ.
Mentaſtrū vel mēta ſiluatica: vel agreſtis cū caricis co/
quatur in vino: ⁊ detur patiēti frigidā tuſſim vinuꝫ deco/
ctionis eius: ⁊ puluis eius in cibis datus digōnē cōfortat
fomētum factū ex aq̄ decoctionis eius matricē īfrigida/
tam calefacit. Saccellatio facta ex puluere eiꝰ reuma fri
gidum capitis cōſtringit: ſed pro mēta aq̄tica. l. ſiſimbriū
⁊ ꝓ mēta nō odorifera. l. calamētū. DIASCORID.
Succꝰ mēte bibitus cū aceto ſanguinē reycientibꝰ ſubue
nit: lumbricos extinguit: ventrē ſtimulat: ſubgluctiones
tollit: colerā ⁊ nauſeā cōpeſcit; duobus aut tribus coclea/
rys cum ſucco maligranati acidi accepta ⁊ īpoſita cuꝫ po
lenta apata ſpargit: in fronte īpoſita doloreꝫ capitis miti
gat: tumorē māmaruꝫ ꝓpter coagulationē lactis tollit. ſa
le addito morſibꝰ caninis opitulat̄. ſuccus cum mulſa do
lorem auriū depellit. ante coitū mulieri ſuppoſita iter p̄/
ſtruit genitale. Aſpredinē lingue diſlenit. lac diſcoagulat.
Caſeū a putredine tutū ſeruat cōditūris bene miſcet̄. qꝛ
euſtomaca eſt. labentē animū odoris efficatia recreat. ſtō
nihil cōcupiſcēti faſtidiuꝫ detrahit. in ſorbitione ptiſane
optime ꝓpinat̄: ſanguinē excreātibꝰ aride herbe puluis
tribꝰ digitis apprehēſus: ⁊ cū aq̄ ca. in potione datus oēm
iniuriaꝫ ſtōi detergit eadē res ēt ventris aīalia interficit.
cōtuſa tēporibꝰ illinit̄ in dolore capitis. ſanguinis abūdā/
tiam ſtringit ⁊ nimios vomitꝰ. Ortulana aūt eſt hūidior
⁊ ad libidinē excitandū mediocris. hꝫ aūt qd amaritudi/
nis per quā potata lumbricos occidit. Eſt etiā ſtiptica iō
cum puſca bibita recēs ſputū ſanguinis reprimit. ⁊ lepto
meris eſt pre alys ſuba eius eſt ⁊ agreſtis ediofinus folia
hn̄s aſpera ⁊ maiora: ⁊ in oībus eſt brumoſa ⁊ nō vtilis ho
mini. AVICENNA. cuꝫ fruſta mēte in lacte dimittū
tur nō caſeat̄: ⁊ cū bibit̄ eius ſuccꝰ cū aceto abſcindit flu/
xum ſanguinis ab iteriorībꝰ. fit ex ea cum ſanich emplm̄
ad dubellet: ⁊ ipſa q̄dē nō eſt ſimilis mētaſtro: qm̄ in mē/
taſtro nō eſt pōticitas: ⁊ ſunt in ipſo reſolō ⁊ calefactio: et
exiccatio ſupflua impediēs: ⁊ ex ea fit emplm̄ ad ſodaꝫ: ⁊
ꝓprie cum ſanich ordei: ⁊ fricatꝰ cuꝫ illo aſperitas lingue
remouet̄: ⁊ ſuccus eiꝰ miſcet̄ cū mellicrato ⁊ iſtillat̄ in au
rem doloroſam. ꝓhibet fluxū ſanguinis: ⁊ ſputū eiꝰ: ⁊ coa
gulationē lactis in mamillis more emplaſtri ſuppoſita: ⁊
ſedat earū apoſtemata: ⁊ cōfortat ſtōm ⁊ calefacit ipm̄ ſe
dat ſingultū ⁊ digerit ⁊ ꝓhibet vomitū flegmaticū ⁊ ſan/
guineū: ⁊ cōfert hicteritie: ⁊ ꝓprie ſyrupus ipſius adiuuat
ad coitū ꝓpter iflāmationē que eſt in ipſa: ⁊ humiditateꝫ
hortulanā: que nō ē in mētaſtro: ⁊ opilat vaſa ſpermatis: ⁊
iterficit vermes: ⁊ quando ſupponitur ante horaꝫ coitus
ꝓhibet impregnationē: ⁊ quando bibunt̄ de fruſtis cum
granis granati ſedat colericam paſſionē. Confert morſui
canis rabioſi: ⁊ eſt propria ad illud.

Didalis. Didaliſion. ideſt ciperus.
Didaſcalis. i. magiſter.
Didimus. gre. geminus vl̄ gemellus. libꝰ de doctri/ na gre.
Dicidas. quid eſt. l. lap̄. piri/ tides.
Dieriſis. i. diuiſio.
Dieta gre. vita vel regula. Caſſius felix. capitulo ð quartana.
Dictamiū. i. diptamium
Dietiki. Dietici. ideſt cleri/ ci regulares.
Dixatum. i. aniſum.
Difalon. i. mentaſtrū.
Difaſan. i. bdelium.
Difaſul. i. electuarium.
Difdab. ara. i. rana.

Capl̄m. CCXIII.

Difrigis. vel defrigis. i. frigiꝰ lap̄. SERAPI. lib. aggre. ca. difrigis. auc. Diaſ. ſunt eiꝰ
tres ſpēs. vna naſcit̄ ſolū ex ſuba ⁊ gleba terre: ⁊ naſcitur
ſub petris: ⁊ in aq̄ in illa iſula: que poſtq̄ꝫ detrahit̄ de ſub
aq̄ deſiccat̄ in ſole: ⁊ poſtq̄ꝫ deſiccatus eſt adurit̄ ſup ter/
ram circūpoſitis lignis. Spēs v̄o alia fex eſt eris q̄ colli/
gitur qn̄ purgat̄ es: ⁊ hoc qn̄ refuſum eſt es: ⁊ ꝓycit̄ aqua
ſup ipm̄ donec ifrigidatur ⁊ extrahit̄ ab ere: ⁊ eſt formu/
la in aq̄ proycit̄ ⁊ reperit̄ ſub eo hec ſpēs: ⁊ hꝫ ſtipticitatē
eris in ſapore ſuo. tertia vero ſpēs fit ex marchaſita quan
do pluribꝰ diebus coqtur vt calx: ⁊ fit color eius ſicut co/
lor magre: ⁊ extrahit̄ a fornace ⁊ reponit̄: ⁊ q̄dam putant
ꝙ ſit ſpēs q̄rta ex eo qð eſt ex lapidibꝰ ex q̄bus extrahit̄
es. nam qn̄ iciduntur in crucibulo: in quo conflatur es. ⁊
extrahunt̄ poſtea lapides: reperit̄ ex eo poſtea ſatis. me/
lius aūt ⁊ electius defrigis eſt ille in cuius ſapore reperit̄
ſapor eris: ⁊ ziniar: ⁊ eſt ſtipticū deſiccās fortiter linguam
ſicut alumē. Idē auc. Gal. virtus huius p̄me in ſapore eſt
cōpoſita: nā ibi res ſtiptica: ⁊ res parū calida: ⁊ v̄tus eiꝰ ſe/
cūda icarnat ⁊ cōſolidat bene. tertiū confert vlceribꝰ cor
roſiuis: ⁊ itrat in medicinis vlcerum oris. ſil̄r hic lapis ſo/
lus adminiſtrat̄ aut cum melle: ⁊ cōfert ſpēbus ſquinan/
tie poſtq̄ꝫ remotus eſt: ⁊ ꝓhibitꝰ fluxus humoꝝ qui flue/
bāt ad hoc mēbrū. Et ego cuidā iam dedi ſtatī poſt icíſio/
neꝫ vuule: ⁊ fui vſus eo in ipſa: donec fuit cōſolidata ⁊ cu/
rata: ⁊ confert vlceribus factis in pectine ⁊ ano: ⁊ modus
adminiſtrationis eius ad hec eſt ſicut modus adminiſtra
tionis eius in vlceribꝰ oris. Et hoc qꝛ hec mēbra curātur
cum eiſdē medicinis. l. lap̄. piritides. ⁊ Ponfolix.

Digegi. ara. i. gallina.
Digelicaroc. i. amomum.
Digeſtoria virtus. ideſt di/ geſtiua.
Digiti citrini. i. palma xp̄i. . l. chaſialkel. eſt ſpecies ſatirionis.
Digiti hermetis. i. hermo/ dactili. nā dicunt̄ ab her/ mes ⁊ dactilis qð ē digi/ tus: ſed ſm̄ Auicē. ē flos hermodactili.
Dibmadit. Malagma. Ca taplaſma. i. emplaſtrū le ue mollitiuum.
Diligi. i. digiti citrini.
Dilikaſor. i. cretani.
Diliſſon. i. polium.
Diluſar. Diluſiar. i. rapella
Dilutuꝫ vinū. Pliꝰ. i. aqua tum nō purum. Cornelꝰ cel. ⁊ dilutiꝰ. i. magis aq̄/ tum. ⁊ meratiꝰ. i. puriꝰ.
Dimad. ara. cataplaſma.
Dimaſon. i. anacardus.
Dimag. Dimagi. i. cerebrū.

Dimalos. i. ceterac.
Dimifragia. i. agrimonia.
Dimelea. Dimilia. i. pule/ giū martis: ⁊ ē diptamū.
Dimiſinterion. i. reumati/ ca. diſſinteria: ⁊ eſt inter epar ⁊ ventreꝫ. ⁊ exinde per venas refunduntur ad iteſtina ea q̄ de cibis effundunt̄. ſuccus. n. eo/ rum dū nō permutat̄ in ſanguine refundit̄ in ite ſtinū: ⁊ ſic ſecernit̄ cū co loribus mixtum.
Dinamis. i. v̄tus vel poten tia. īde liber dinamidia/ rum. i. v̄tutum. lib. de do ctrina gre.
Dinamidia. i. experimēta. Gal̄. 6. de īgenio ſanitatl caꝰ. z. circa medium.
Dinaraguadi. dynaruiegt eſt plāta albaꝫe. ⁊ zufere vel zufore.
Dinari. i. diureticos curās. īde Syrupus dinari me ſue.
Dinazrāgina. ē arbor ſil̄is rute. qua caremus.
Diocheri. Diochieri. ideſt polipodium.
Dioſanos. i. gariofilata.
Dionyſia. Diaſc. eſt ſecūda ſpēs hedere ſic dcā a ba/ cho qui dionyſius dicit̄ quē hedera coronatū ali qui fingebant.
Dioſtron gre. medicamen cutē idacēs. Caſſiꝰ felix.
Diozatū. Obiezatuꝫ. i. ani/ ſuꝫ. haliabas in practica.
Dipa. i. elleniū.
Dipeſon. i. lolium.
Diploen. vl̄ diuploen. ideſt duplices teſte capitis. de moſth.
Dipſa gre. i. ſitis. Dipſeō ſi/ tiens. Caſſius felix.
Dipſacos. IO. SERA. vocat diabeticaꝫ paſſio/ nem. i. ſitire faciēs. Iteꝫ paulus de eadē paſſione ſitiunt inqt imoderate. vnde ⁊ dipſacos eſt ap/ pellata.
Dipſas. Dipſades. i. ſerpēs cuiꝰ morſus ſitibunduꝫ facit hoiem vſqꝫ ad mor tem. Steph̄.
Dipſeus. Dipſeon. i. ſitiens

Cap. CCXIIII.

Dipſeus dipſecus gre. ara. pſenda. vl̄ dipſacos ba reſana. vel harſiarbai vel albſacos. lati.
v̄ga paſtoris vel cardo fullonū. Sciēdū ꝙ due ſunt ſpēs
virge paſtoris. ſ. maſculus ⁊ femina. Maſculus eſt quem
Diaſ. ſm̄ trāſlationē noſtrā. ca. dipſeus ſic vocat. ⁊ eſt ſm̄
ipm̄ frutex ſpinoſa virgā hn̄s lōgā ſpinis plenā: folia i cir/
cuitu ſil̄ia lactucis in ſingulis nodis bina hn̄s folia: ⁊ ipſa
oblōga ⁊ ſpinoſa itus. ⁊ deforis ſpinis plena: ⁊ hꝫ etiā con
tracta folia: que pluuiā ⁊ aurā in ſe retinēt. vnde ⁊ nomē
accepit dipſeus. i. ſitiēs in virgis ſuis capita ſurgūt ſingu/
la ſpinoſa ſil̄ia echimo maritimo: ſꝫ oblōgiora que ſiccata
albū faciunt colorem: ⁊ in virga deintus vermes naſcun/
tur. Pliꝰ. liº. z4. ca. iz. ⁊ lib. z7. cap. 9. in p̄ncipio vtrobiqꝫ.
SERAPION. li. aggre. cap. harſiarbay. auc. Diaſc. Eſt
ſpina qua pānos abſtergūt: ⁊ lati. dr̄ virga paſtoris: ⁊ car/
do fullonū: ⁊ eſt ſpēs ſpinarū hn̄s ſtipitē longū ſpinoſuꝫ: ⁊
folia eius ſunt ſil̄ia folys lactuce: ⁊ ſup quēlibet noduꝫ ſti
pitis ſunt duo folia amplectentia ſtipitē lōga ſpinoſa i me
dio eoꝝ iterius ⁊ exterius hn̄t ſil̄itudinē veſicaꝝ aque: ⁊
ſunt ſpinoſa etiā: ⁊ hn̄t iuxta ſtipitē concauitatē in q̄ colli
gitur pluuia ⁊ ros: ⁊ iō nominat̄ dipſeus. i. ſitiēs. ſup quē/
libet ramū eiꝰ eſt capitellū ſimile echimo marino aliquā/
tulum in lōgitudine tendēs ſpinoſum: qð cum deſiccatur
fit albū: ⁊ qn̄ ſcindit̄ reperiunt̄ in medio eius vermiculi
parui: ⁊ iſta eſt v̄ga paſtoris maſculus. Et ideꝫ Sera. ſunt
eius due ſpēs maſculus ⁊ femina: maſculus ē herba q̄ na/
ſcitur omni anno: ⁊ hꝫ ramulos ſeu virgas tenues molles
ſubtiles ⁊ nodoſos: ⁊ dilatat̄ ſup faciē terre ſicut gramen.
⁊ hꝫ folia ſil̄ia folys rute: niſi qꝛ ſunt lōgiora ⁊ molliora: ⁊
hꝫ iuxta vnūquodqꝫ foliū ſemē: ⁊ ꝓpter hoc dr̄ maſculus:
⁊ hꝫ florē rubeū: ſed femina eſt quā Sera. vocat i lingua
perſica herſerianū: ⁊ Diaſ. vocat eā poligonos: ⁊ eſt centū
nodia femina: que ara. vocatur harſiarbay. lati. v̄o cauda
vulpis: ⁊ eſt ſm̄ Sera. hn̄s plantā paruā: ⁊ virgā vnicam
tenerā ſil̄em cāne: ⁊ hꝫ nodos i radice cāne: ⁊ in nodis ipiꝰ
ſunt folia egredi ētia ab ipſa virga ſil̄ia folys pini: ⁊ hꝫ ra/
dicē in qua nullū eſt iuuamētū: naſcitur iuxta aquas.
GALIENVS. 6. ſim. phar. ca. dipſacus. i. v̄ga paſtoris
plurimū qð ē in ipſa eſt frigiditas: ⁊ in ſapore eiꝰ eſt ſtipti/
citas: ⁊ v̄tus eius eſt que ifrigidat ⁊ deſic. in p̄ncipio tertȳ
gra. ⁊ radix huius plāte deſiccat in ſcðo. AVICEN.
lib. ſcðo. cap. de virga paſtoris: eſt maſculus ⁊ femina. ſed
maſculus eſt fortior. in ipſa eſt ſtipticitas: ſed ꝑs aq̄ in ipa
eſt plurima: ⁊ ꝑꝑ multitudinē repulſiōis materierū effu/
ſarū eſtimat̄ ꝙ eſt exiccatiua. POSSE. DIASCOR.
Eſt virga paſtoris maſculus. radix eius deſiccat in ſcðo: ⁊
abſtergit: que cocta in vino: ⁊ tunſa ⁊ ſicut cerotuꝫ ipoſita
vel ſi emplaſtrat̄ cum ea anus curat ſciſſuras ani ⁊ raga/
dias ⁊ fiſtulas ⁊ emoroidas iteriores qð medicamē in pi
xide enea cōſeruādū eſt. clauos corporis mūdat ⁊ formi/
cas. ⁊ vermes q̄ in capite huiꝰ plāte iueniunt̄ in corio ſuo
ligati ⁊ collo ſuſpēſi aut in brachio dnr̄ febrē quartanam
penitus curare: ⁊ medetur mirmiceis ⁊ acrocordinibus.
SERAPION. v̄ga paſtoris femina eſt: cuiꝰ v̄tus reper
cutit ⁊ icarnat ⁊ ꝯfert iflāmationi oris ſtōi qn̄ apponitur
extra ſicut eſt poſtq̄ꝫ trita fuerit: ⁊ eſt cōferēs apati qð dr̄
heriſipilla ⁊ apatibus antiq̄s: ⁊ repercutit: ⁊ ꝓhibet hūo/
res q̄ fluūt ad mēbra: ⁊ eſt ex melioribꝰ medicinis heriſi/
pille qn̄ dilatat̄ ⁊ extendit̄ ambulās de mēbro ad mēbꝝ:
⁊ cōfert vlceribꝰ alys: ⁊ vlceribꝰ manifeſtis ad que hūo/
res fluūt: ⁊ cōgluctinat vulnera recētia cū ſuo ſanguine: ⁊
cōfert vlceribꝰ auris: ⁊ ſi eſt in ea ſanies: deſiccat eā ⁊ ab/
ſcindit fluxū mēſtruoꝝ imoderatū: ⁊ curat vlcera inteſti
norum ⁊ ſputū ſanguinis: ⁊ ſiſtit fluxū eiꝰ vndecūqꝫ fluat
⁊ in oībus his maſculus eſt fortior q̄ꝫ femina: vn̄ hꝫ maſ/
culus v̄tutem ſtipticā frigidaꝫ qn̄ ſumit̄ in potu ex ſucco
eius cōfert ſputo ſanguinis ⁊ fluxui ſanguinis antiquo: et
egritudini q̄ dr̄ colirica: ⁊ diſtillationi vrine. qꝛ prouocat
vrinā ꝓuocatione forti: ⁊ qn̄ ſumit̄ in potu cū vino ꝯfert
morſibꝰ venenoſis: ⁊ qn̄ bibit̄ in febribꝰ periodicis an̄ ac/
ceſſionē paroxiſmi per horā cōfert multū: ⁊ qn̄ fit naſca/
le cum ea mulieri hn̄ti fiſtulā ⁊ vlcera in matrice confert
iuuamētū magnū ⁊ abſcindit fluxū humiditatū antiqua
rum ab ea: ⁊ diſtillat̄ ex ea in aurē: ⁊ cōfert dolori eiꝰ ⁊ ſa/
niei que fluit ab ea: ⁊ qn̄ coq̄t̄ cū vino ⁊ miſcet̄ ei mel: con
fert iuuamētū vlceribꝰ matricis: ⁊ fit emplm̄ cum folys
eius iflāmationi ſtōi: ⁊ ſputo ſanguinis: ⁊ formice ⁊ heriſi
pille ⁊ apatibus calidis ⁊ frigidis in p̄ncipio eoruꝫ. Et qn̄
coquit̄ cū vino: ⁊ terit̄ bene: donec fiat vt cerotū: ⁊ empla
ſtrat̄ cuꝫ ea anus: curat ſciſſuras que ſunt in ano ⁊ emor/
roidas iteriores: ⁊ opꝫ ꝙ hec medicina reponat̄ in pixide
enea: ⁊ curat ſpēm formice que dr̄ pagodes: ⁊ dicūt q̄dam
ꝙ vermes qui reperiunt̄ in capitibꝰ huiꝰ plante qn̄ ligan
tur in corio ſuo: ⁊ ſuſpēdit̄ in collo ⁊ humero hn̄tis quar/
tanam curat eā ſi deus voluerit. AVICENNA. v̄ga
paſtoris ꝓhibet fluxum: ⁊ fit ex ea emplm̄ flegmoni heri
ſipille ⁊ formice: ⁊ eſt valde cōferens apatibꝰ vlceratiuis
⁊ cōſolidat vulnera recētia. ſuccus eius interficit vermes
auris: et exiccat vlcera eiꝰ: eius aq̄ cōfert ſputo ſanguinis
et fit ex ea emplm̄ iflāmationi ſtōi: et ꝓhibet fluxum ſan
guinis matricis: et ſanat vlcera iteſtinorum. Et Diaſ. q̄dē
eſtimauit ꝙ ipſa ꝓuocat vrinā et ſanat illum qui retinet
eam: et non poteſt eam emittere.
Diptamiten ſm̄ Diaſ. herba eſt hn̄s fruticē minorē hn̄s multas haſtas tenues et rotūdas ſil̄es abrotano. in q̄/ bus virgis ſunt folia oblōga ſimilia oliue: et multa ſic̄ amidor: in cuius cacumine eſt caput viſcido hūore ple num: vnde ſi odori fuerit applicatus ſternutamēta ꝓ/ uocat: vnde et nomē ipſiꝰ a grecis accepit ꝙ ſternuta/ tio pontamos dicitur. al̄. tarmos.

Capitulum. CCXV.

Diptamum. lati.gre.batin.vel diptamon.ara.ſandenig.vbi ſciendū ꝙ diptamō pulegiū ſerpillū ⁊ cetera omnia iſta ſunt ſpēs diptami. ⁊ ideo omnes iſte tangunt̄. SERAPION. li.aggre.cap.ſandenig.auc.Diaſ.Eſt triū ſpecierū.vna dicit̄ origanum eradbiotitri folia hñs ſilr̄a yſopi:⁊ capita nō rotūda: ſ; velut diuiſa in ſummitatibꝰ virgarū:⁊ eſt ſemen durum.

GALIENVS.6.ſimpl̄.phar.ca.de diptamo ſm tranſlationem grecā. v̄tus eius eſt ca.deſic.in tertio: ⁊ eſt ſubtiliū partium.Et idē Serap.ex eo eſt aliud qđ dr̄ onithis: cuiꝰ folia ſunt albiora folijs p̄dicti:⁊ eſt magis ſilr̄s yſopo: ⁊ ſemē eius quaſi in coronula pendēs durū:⁊virtus eſt in via v̄tutis ſupradicti:⁊ nō eſt minoris v̄tutis ꝙ̄ ipſum. Et idē auc.Gal̄.v̄tus eiꝰ eſt ſicut v̄tus ꝓprie ſpēi: niſi q2 ē debilior ea.Et ex iſto eſt qđ dr̄ originū azaba.cuiꝰ folia ſunt ſimilia folijs origani:⁊ h; virgas ſubtiles:quaꝝ lōgitudo eſt vniꝰ palmi ⁊ plus:⁊ ſup ipſa eſt corona ſilr̄s corone aneti in qua ſunt flores albi:⁊ h; radices ſubtiles in qbꝰ nō ē iuuamētū:⁊ folia eius ⁊ flores qñ ſumunt̄ cū vino in potu valent morſibꝰ venenoſis.Et idē auc.Gal̄. v̄tus eiꝰ eſt cal̄.⁊ deſic.i.3º. Et idē.Tragoriganū ſm Diaſ.ē plāta breuis ĩ ꝗ̄titate ſua ſilr̄s ſerpillo agreſti: niſi q2 ſūt folia latiora ⁊ fortiora:⁊ reperit̄ ex eo in aliqbus locis hñs ſubtiles ramos :⁊ folia ſubtilia:⁊ qdā noiant eā praſſium:⁊ in aliqbus locis reperit̄ aliud hñs folia maiora ⁊ latiora: ⁊ maiꝰ ſemē.Et ide; auc.Gal̄.in ſapore eiꝰ eſt ſtipticitas ⁊ amborum virtus eſt ca.Et idem.Ex eo qđ dicitur alnā vel alnegen.ideſt pulegium. GALIENVS.6º.ſimpl̄.pharma.capi.de pulegio ſm trāſlationē grecā.glicon ſiue pulegiū hec eſt herba velut acris ⁊ ſubamara.eiꝰ v̄tus calefacit ⁊ ſubtiliat vehemēter. Sufficiēs āt ſignū ꝙ calefacit ē. q2 cataplaſmata calefacit ⁊ ſiqdē ampliꝰ ꝑmanſerit vlcerat: ꝙ v̄o ſubtiliat.q2 hūida viſcoſa ⁊ groſſa: q̄ ex torace ⁊ pulmone facile fac̄ expuere:necnō mēſtrua ꝓuocat.Et ē aliđ qđ dr̄ diptamū ſm Sera.⁊ eſt illud qđ qdā nomināt alnegen:⁊ eſt meſcheranreſir:ſiue meſentremeſir.naſcit̄ multu; in cretenſi īſula:⁊ eſt acuti ſaporis multū: ⁊ eſt ſimilis alnegen:niſi q2 folia eius ſunt maiora ⁊ ſilr̄a folijs plante dicte artidā.⁊ artidan quedā eſt alba ⁊ mollis:⁊ īplent̄ ex ea cultre:ſicut ex lana:⁊ ſup alnam.⁊ cachimini ē res ſilr̄s lane.⁊ nō h; florem nec ſemē.Et idē eſt ex eo qđ dicit̄ caſudiptamū qđ naſcit̄ in pluribus locis:⁊ eſt ſil̄e. diptamo niſi q2 eſt minus eo:⁊ non eſt ita acuti ſaporis:⁊ facit ea q̄ facit diptamū:niſi q2 eſt minoris virtutis:defert̄ aute; ex cretēſi īſula.Eſt et ſpēs alia diptami hñs folia ſilr̄a ſiſimbry:⁊ virgas maiores v̄gis ſiſimbry:et in ſummitatibꝰ eiꝰ ſunt folia ſilr̄a folijs origani agreſtis nigri coloris.et odor eius eſt ſaluie.Et idē.v̄tus p̄me ſpēi eſt calefac. ⁊ deſic. in tertio et īciſiua. vnde ſicut dicit Diaſ. qñ ſumit̄ decoctio eius in potu cōfert morſibꝰ venenoſis:et qñ bibit̄ cū rob ſuccurrit illi qui bibit opium:et qñ bibit̄ cum ſecaniabin ſuccurrit illi qui bibit gipſum:et illi qui bibit venenū: qđ dicit̄ amanaram.i.aconitū:et eſt ſtrāgulator: et qñ bibit̄ cum vino eſt cōueniēs attritioni lacertoꝝ:et reſtaurat capita eoꝝ: ⁊ qñ bibit̄ ex eo cū aq̄ et melle: ꝓuocat mēſtrua et cōfert hydropiſi: et qñ cum eo et melle fit loboc:curat tuſſim:et qñ fricat̄ cū eo corpus:cū decoctione eiꝰ in balneo curat hicteritiā:et ſuccus eiꝰ curat apoſtemata gule et vuule:et quādo miſcet̄ ſuccus eius cū oleo de yreos:et eycit̄ in nares mūdificat caput:et quādo miſcet̄ cū lacte: et diſtillat̄ in aurē ſedat dolorē eius:et quādo ſternit̄ hec plāta in domo fugat aīalia venenoſa.aliud qđ dr̄ onithis h; virtutē vt prima:et valet ad ea ad que valet p̄ma ſpēs Eſt alia ſpēs que dicit̄ origanū azaba qua nō vtimur. Eſt alia ſpēs que dicit̄ tragoriganū habens folia maiora: vt ī p̄ncipio dictū eſt.amboꝝ v̄tus eſt ca. ꝓuocat vrinā: et qñ bibitur decoctio eorum laxat ventrem:et faciunt deſcendere ſuperfluitates colericas:et qñ ſumit̄ in potu cū aceto cōfert ſpleneticis:et qñ ſumit̄ cu; vino cōfert potui venenoſo que dicit̄ alchiſa:et ꝓuocat menſtrua: et adminiſtratur cū melle in loboc ad tuſſim et ad ap̄ata pulmonis et potio eiꝰ ē cōferēs faſtidio et debilitati ſtōi: et eructuationi acetoſe et nauſee:et dat̄ de eo ī potu illis q eructuāt et fit empl̄m cū eo et ſanich ordei:et ſoluit ap̄ata flegmatica:et cōfert hydropiſi:et ex eo qđ dicitur alnam vl̄ alnegen.i.pulegiū quādo ponitur ſupra corpꝰ exteriꝰ generat heriſipillam: et ſi dimittat̄ longo tēpore vlcerat et ꝓuocat menſtrua:et expellit humores groſſos ꝑ exceptionē a pectore et pulmone:et eſt calefactiuū:ſubtiliatiuū:et maturatiuum:qñ ſumit̄ ꝓuocat menſtrua:et expellit ſecundinam et extrahit fetū:et qñ bibit̄ cū vino et ſale et melle expellit ſuperfluitates ſtōi:et confert habenti aſma:et qñ bibit̄ cum aceto aqua mixto ſedat nauſeam et mordicationem ſtōi:et purgat ſupfluitates melancolicas: et qñ bibit̄ cum vino cōfert morſui venenoſoꝝ:et qñ applicat̄ naribꝰ cū aceto excitat ſincopizantē:et qñ deſiccat̄ comburit̄ et adminiſtrat̄ ſtringit gingiuas fluxas: et quando fit empl̄m cum eo ſolo:et aſſiduat̄ donec fiat rubea cutis cōfert podagre:et qñ adminiſtrat̄ cum aceto aufert verrucas que dicunt̄ ancona:et qñ fit empl̄m cum aceto confert ſpleneticis:et qñ fricat̄ corpus cū decoctione eius in balneo ſedat pruritū:et qñ ſedent mulieres in decoctiōe eius cōfert ventoſitatibꝰ matricis et duriciebus:et aſcenſui eius ad ſupiora:et īuenit̄ ex plāta vna ſpēs:cuiꝰ flos ē albus:et dicit̄ maſculus:et alia cuiꝰ flos eſt purpureus:et dicit̄ femina: et ambe nominant̄ ab aliqbus baluam: et nominant̄ ꝓpter ſtercus paſtoꝝ. q2 quādo ipſi comedūt augetur eorum daga.ſpeciei que dicit̄ diptamꝰ virtus eſt ſicut pulegy domeſtici:niſi q2 eſt fortioris v̄tutis.q2 nō ſolum bibitū:ſed ex eo factū naſcale ſeu fumigiu; extrahit fetū mortuū:et extrahit ſagittas de corpe ſtatī de eo accepto cibo. Alie ſpēs diptami valēt ad ea ad q̄ ſupra ſ; minꝰ.

Diptamum.i.leporis auricula.

❡Capitulum. CCXVI.

Dipteris gre.ara.biſbeig.vl̄ biſte.lati. v̄o polipodiū:vel filicica vel filix arbor.pliricon. Diaſ.filicteron.ſarax pteris. SERAP.lib.aggre.ca.biſbeig.auc.Diaſ.Eſt plāta naſcēs in rupibꝰ et in ſaxis et in muris humidis antiqs:et ſup ſtipites:et iuxta radices antiquarū arboꝝ:maxime quercus:cuiꝰ lōgitudo eſt vnius palmi:et eſt ſilr̄s herbe dicte baracos ſuper ip̄m ſunt pili: et eſt alta:ſed nō eſt exaltatio eius ſubtilis:ſicut baracoꝫ: et h; radices ſup quas ſunt pili a qua egrediunt̄ rami: et radix eſt ſilr̄s aīali quatuordecim pedū qđ nominat̄ ſcolaca.i.ſcolopēdria:et groſſitudo eiꝰ eſt ſicut digitus:et color eius īterior ē viridis.ad albedinē decliuis: ⁊ dulcis ſaporis:et eſt illa q̄ cedit in vſum medicine. DIASCO. ca.de polipodio.Naſcit̄ in parietibꝰ humectis:et circa radices arboꝝ vetuſtarum in quercubꝰ. Radices ſunt illi aſpere et illigate ſicut polipus groſſitudinē digiti habentes. Roſa vero deintus viridis et ſubalbida apparet.

PLINIVS.lib.27.caº.9.circa p̄ncipium.driopteris vel dipteris in arboribꝰ naſcit̄ filici ſimilis tenui: folioꝝ ſubdulcium īciſura radice irſuta ⁊c̄.hoc nomē videt̄ compoſitum ex drio qđ eſt quercus:et pteris q̄ eſt filix. driopteris ſcripſit Stephanus:et aliqui dicunt ꝙ vocatur filix maſculus:ſed filicem feminam inuenies in.l.ſarax.

GALIENVS.8.ſim.phar.cap.de polidodio.in ſapore eius eſt dulcedo et ſtipticitas. virtus eiꝰ eſt que deſiccat deſiccatiōe forti ſine mordicatiōe: et ē laxatiua: et h; vim putrefactiuā.vñ et pilos nudat. IO.MESVE.ca. de polipodio.Eſt radix plāte cuiꝰ hortus eſt ſup arbores ⁊ ſup lapides:⁊ vocat eam grecus filicem arboris: ⁊ illud qđ naſcit̄ in lapidibꝰ:humiditatē h; ſuperfluā īdigeſta; faciēs ventoſitatem: ſubuerſionē ⁊ nauſeā: verum meliꝰ ex eo eſt arboreū:⁊ ꝓprie quando naſcit̄ ſup arborem portantē glandes:⁊ qđ eſt cum ꝓprietatibꝰ bonis:⁊ ꝓprie qđ eſt groſſum ſolidū ⁊ nodoſum:⁊ cuius color participat aliqd nigredinis ⁊ rubedinis:ſed parū:⁊ cuiꝰ confractū eſt ſicut color fiſtici.⁊ in quo eſt aliqd ex aromaticitate. Aliud eſt in cuiꝰ ſapore eſt dulcedo cū īſipiditate derelinquēs in guſtu aliqd ex amaritudine vltimo:⁊ qđ eſt recēs. Et idē auc.Diaſ.cal.ē in tertio ſic.in ſcđo.Et idem auc.haly ca. ⁊ ſic.⁊ in ſcđo.reſolutiuū hūiditatū groſſarū ⁊ viſcoſaru; ⁊ exiccatiuū:⁊ abſterſiuū ⁊ ſolutiuū:⁊ eſt ex maxime deſiccantibꝰ ⁊ extenuātibꝰ corpus:⁊ facit ſubuerſione; ⁊ nauſeam:⁊ eſt eiꝰ opatio debilis ⁊ tarda:⁊ tollitur ab eo nocumentū p̄mum adminiſtrādo illud cum aq̄ mellis: ⁊ aqua paſſularū:⁊ aqua ordei.Et idē auc. Humay.Coquit̄ cū iure galloꝝ ⁊ gallinarum:⁊ fit ſolutiuū bonū:⁊ ſilr̄ cū aqua caſei:⁊ fit ſolutiuū conueniens: ⁊ auferūt ei nocumētum 2ꝰ ſi admiſcet̄ ei aliqd de confortantibꝰ ſicut ſunt ſemina redolētia:⁊ ſpēs:ſicut ſunt daucus ꝓprie ⁊ aniſi ⁊ ſemē feniculi:zinziber ⁊ ſilr̄a.decoctionē aūt ſufficiētē ſuſtinet

POSSE.SERAPI.auc.Diaſ.h; v̄tutem ſoluentē.datur v̄o cocta cum iure gallinarū ⁊ oleribꝰ:aut cum piſcibꝰ ⁊ cum mulſa:aut ſicla aut ſimilibꝰ ⁊ melancolia; ⁊ fl̄a deponit cataplaſmatibꝰ adhibita condilomata ani ſoluit: ⁊ qñ deſiccat̄ ⁊ terit̄:⁊ datur in potu cu; mellicrato purgat flegma ⁊ mel̄iam:⁊ quādo fit empl̄m cum eo cōfert attritionibus neruoꝝ ⁊ ſciſſuris digitorum: ⁊ emorroidibꝰ.Et idē auc.Aben Meſuay.ꝓprietas eiꝰ eſt purgare mel̄iam ⁊ fl̄a ſine pūctione ⁊ malitia: ⁊ meliꝰ ex eo eſt citrinu;: cuius ſapor vergit ad punctionē ⁊ graſſitudinē:⁊ dulcedinē: ⁊ groſſitudo eius eſt ſicut digitꝰ:⁊ q vult ip̄m ſumere decoquat in aq̄ ſicle decocte:⁊ poſtea bibat qñ vis ponere in decoctiōe nō o; vt rectifices ip̄m aliter:niſi ꝙ terat̄ ⁊ miſceat̄ cum eis.Doſis eius decocti aut infuſi eſt a.ʒ.y.vſq; ad.v.⁊ ſine decoctione aut ſine infuſione a.ʒ.i. vſq; ad.y. Et idē auc. meſeba.proprietas polipody eſt purgare leniter mel̄iam:⁊ bibit̄ ſimpl̄r cum zuccaro: aut mixtum cu; aliqbus decoctionibꝰ aut cōfectionibꝰ:⁊ igeniati ſunt aliqui medicorū ad illos qui nō poterāt aliquas medicinas accipere ꝓycere ip̄m tritum in aliqbus cibis ipſoꝝ ⁊ purgat leuiter mel̄iam.doſis eius ſimpl̄r cum zuccaro ē.ʒ.y. decocti aūt cum medicinis.ʒ.q̄tuor. IO.MESVE.Solutione educit colerā nigrā cum facilitate: ⁊ groſſum fl̄a ⁊ mucillaginoſum ⁊ materias iuncturarū:⁊ cōfert collice ſm oēm modū adminiſtrationis eius:⁊ duritiei ſplenis:⁊ ⁊ ꝓprie cum epithimo ⁊ ſale ido:⁊ cōfert ad febres melācolicas:⁊ ꝓprie cum aq̄ mellis:⁊ ſanat ſciſſuras q̄ ſunt in manibꝰ.Doſis eiꝰ eſt ab aur̄.y.vſq; ad aur̄.quatuor.

AVICEN.in liº.de viribꝰ cordis dicit ꝙ ꝯfortat cor.

Diralios.ideſt ferula.

Diranagal.i.alaca. ❡Cap. CCXVII.

Dirdan. Diridar.Dirizdar.gre.ara.luzach.lat.v̄o fraſſinꝰ arbor cimicū.Dirdal.ptelea.gre.derdaꝝ.vlmꝰ.Dia.Step. SERAPION.lib.aggre.ca.dirdan.ita nominat̄ gre.in oriēte arabes vocant eam arborem cimicū:⁊ in perſia nomināt eā luzach: et eſt arbor habēs in ramul̄is camerulas in qbus eſt humiditas: que quādo deſiccat̄ generantur ex ea animalia ſimilia cimicibus.Et idē auc.Ha. Sapor eius eſt ſtipticus.v̄tus eſt que infri.⁊ deſic. PAVLVS.ca.de fraſſino.eſt fri.⁊ ſic.i.z.

POSSE.SERAPION.v̄tus eius eſt que ꝯgluctinat dum eſt recēs:⁊ congluctinat vulnera recētia: ⁊ radix eiꝰ ad hec valet.ſimil̄r quando ꝓycitur aqua in qua decoquitur ſuper oſſa:cuius ꝯgluctinatio eſt neceſſaria:ſed cortex eius dum eſt recēs ꝓprie ſi liget̄ ſuper locū vulneris conſolidat ip̄m:⁊ decoctio corticis eius cōſumit flegma: ⁊ qñ cortex eius exiccat̄ curat egritudinē cū q̄ eleuat̄ cutis.

GALIENVS.lib.dinamidiarum.cap.de paſſionibus ſplenis.Corticē fraxini coque in vino ⁊ bibere da.īfallibiliter.n.ſplenē attenuat.nā res ꝓbata eſt:qđ ſi det̄ porcello bibere aliqbus diebus:⁊ īterficiat̄ paruiſſimū īuenies ſplenem. PAVLVS.Cōtra fluxum ventris lienteriā ⁊ diſſinteriam valet fomentū ex aqua pluuiali decoctionis corticum eius.Cōtra vomitum ex debilitate virtutis cōtentiue: cortices eius bulliant ⁊ ſpongia intincta ſuper ſtomacum ponatur.Ex cinere eius ⁊ argento viuo fit optimum vnguentum contra ſcabiem ⁊c̄.

Diridal.i.vlmus. Diris.i.rubus.

Dironici. Dirconici.ſunt radices parue cuiuſdam herbe ſimiliter nominate habentis folia parua vtrinq; rotunda:⁊ flores violaceos:naſcitur in muris ⁊ rupis pro ipſis.l.varonig. ❡Capl̄m. CCXVIII.

Dis. ara.gre.ion.lati.iuncus greca herbaria vocabat iuncū vrola vel brolam:⁊ dicebat oxiurola acuti capitis.cambourola obtuſi capitis. SERAPION. lib.aggre.ca.dis.auc.Diaſ.Eſt herba cuius due ſunt ſpēs: vna ipſarū habet acutas ſummitates:⁊ iſta etiā ſpēs ſimiliter diuidit̄ in duas.q2 ex ea eſt que non habet fructu;.⁊ alia que habet fructū nigrum ⁊ rotundum: ⁊ cāna huius ſpeciei eſt groſſior ꝙ̄ canna alteriꝰ:⁊ eſt tertia ſpēs que habet cannā groſſiorem:adhuc ⁊ magis carnoſam ꝙ̄ ſupradicte due ſpēs.Et huius ſpeciei fructus qui eſt in ſummitatibus eius eſt ſilr̄s fructui iunci ſupradictarum ſpecieꝝ Et idem auc.Gal̄.huius herbe ſunt due ſpēs. vna earum eſt ſubtilior ⁊ durior:⁊ alia groſſior ⁊ mollior: fructus huius ſcđe ſpeciei facit dormire: ſed ſpēs prima eſt ſimiliter duarum ſpecierum:vna quarum nō facit fructum: ⁊ non eſt in ea iuuamentū aliquod in medicina:⁊ alia facit fructum ⁊ facit ſomnu;:niſi q2 eſt debilior ꝙ̄ p̄ma:⁊ iſta ſpēs facit ſodā:et ſubſtantia iſtarum duarū ſpecieru; eſt compoſita ex terrea pauca frigida pauce frigiditatis:⁊ ſubſtātia aquoſa calida pauce caliditatis: et deſiccat et infrigidat:et eſt narcotica:et due ſpēs quando aſſantur in igne: et ſumuntur in potu ſtringūt ventrem:et abſcindūt ſupfluitatem menſtruoꝝ:et deſiccāt quod deſcendit ex hūoribus ad partes īferiores.-P liꝰ.lib.zi.caº.i8.

Diſapoſita.i.difficulter ĩ cicatricem deueniētia.
Diſſapolita.i.diſſiculter.
Diſſ.i.tapſia.
Diſherot.i.quercꝰ.Diaſc.
Diſcrita. Diſcritos gre. ideſt male termīabilia. difficulter.
Diſcola.Diſola.i.difficilia. Caſſius fe.
Diſelon.i.mentaſtrum.
Diſenteria gre. exulceratō inteſtinorum.

❡Cap. CCXIX.

Diſſoa. ara.gre.et lati.rana. SERAPION.lib.aggre.caº.diſſoa.auc.Gal̄.Cinis ranaru; cōbuſtarum abſcindit fluxū ſanguinis quando pulueriʒat̄ ſuper loca:et quando linitur cum eo mixto cum pice humida ſupra allopitia; aufert eam.Et idem auc.Diaſ. Rane que ſunt in paludibus quando coquuntur cum ſale et oleo:et adminiſtrant̄ in cibo ſūt bezoar venenis et lepre: ius earum quando elixantur eſt conueniens apoſtematibus antiqs quando pulueriʒatur ſup ea:et quando comburuntur et pulueriʒatur cinis earum ſuper locu;. vnde fluit ſanguis:abſcindit eum et miſcetur cu; pice humida et linitur inde allopitia et confert.Et quando ſanguis ranarū viridiu; ponit̄ in loco pili palpebre euulſi prohibet ortū eius. Et quando rana coqtur in aqua et aceto: et fit collutio oris cum elixatura illa cōfert dolori dentium.

AVICENNA.lib.ſcđo.cap.de rana.Cinis rane quando ponitur ſuper locum ſanguinis retinet eu;. Et ipſa qñ

decoquitur cum ſale et oleo eſt ſm ꝙ dicitur Bezoar lepre: ⁊ vermiū venenoſoꝝ comeſta: ⁊ eius ius cōfert apatibus chordarū quando ſup eis fundit᷑ ⁊ dicitur ꝙ ex ſucco vel decoctione rane fluuialis coluitur os ad dolorem dētiuꝫ: ⁊ ſedat᷑ quod eſt in ea: ⁊ corpus rane: ⁊ ꝓprie pinguis vel pinguedo ei⁹ eſt ex eis q̄ facilē faciūt dētium eradicationem: ⁊ exiſtimo ꝙ eſt hoc ex petroſa ⁊ non domeſtica. hec.n.ſpēs eſt ex eis que teſtant᷑ medici ⁊ experimentatores cōmunitatis eyicere dentes aīalium quādo ipſam ſumūt in cibo ⁊ paſtu: ⁊ ſi qs comedit ſanguinē eius: aut corpus ipſius apoſtemat᷑ corp⁹ eius: ⁊ fit color ei⁹ plumbeus ⁊ expellit ſpma donec morit᷑: ⁊ dicit᷑ ꝙ quādo coquit᷑ cuꝫ ſale ⁊ oleo: ⁊ comedit᷑ eſt bezoar lepre ⁊ vermib⁹ venenoſis. IO. MESVE. Oleū de ranis cōfert dolori artetico ⁊ podagre caliditate: et inungitur ſuper tēpus in febrib⁹ īflāmationuꝫ: ⁊ facit ſomnū: ⁊ adeps rane viridis que habitat in arborib⁹ ſi liniatur ſup ip̄m frāgit ipſum.

Diſſoro.gre.i. difficile. diſſoros difficil᷑.

Diſfregis. vel defrigis eſt medicina metallica abſterſiua deſiccatiua: ⁊ eſt duoꝝ modoꝝ. vna naturalis foſſa cū metallis q̄ ē ex fracto lapide: vt apparet in.l. Difrigis. ⁊ Pō folix. Alia eſt artificialis cōpoſita ex q̄tuor mineralib⁹: cuius cōfectioneꝫ docet Oribaſi⁹ in cap. de vulnerib⁹ oris.

Diſſinteria. Diſſinteria.ideſt diſſipatio interiorum inteſtinorum.

Diſitis.i.camedreos.

Diſnia. diſpnia.gre.i. difficultas expirādi ex ſiccitate.ide diſnoici.i. habētes diſniam. Orthomia vero ex humiditate ē ſiq dem recto ſcemate prefocantur iacētes egroti. inde orthomici.i. habentes orthomiam.

Diſſoreſia.ideſt diminutio appetitus.

Diſpaſia.eſt valida virtus ſuſtinēdi. Demoſth. Diſpathia.

Diſtepapētos gre.ideſt difficile curabilis. Diſterapentos.

Diſtracta dicuntur que nō leuiter in ventreꝫ corrūpūtur. iſto vocabulo vtitur Hal᷑.lib.dinamidiaꝝ particula p̄ma.

Diſulota.gre.difficulter in cicatricem veniētia. Caſſius felix.

Diſſuria.ideſt malitia vrinationis quādo fit ſepiſſima emiſſio eius cū dolore.

Diſutis. Diſſutis.i. prurit⁹.

Ditolus.i.gariofilata.

Ditros. Ditroſi .i. qđ intro in palma naſcitur.

Diureticus.i.hn̄s vias epatis opilatas ⁊ vrine. ⁊ iđ dicitur medicina diuretica. q̄r curat diureticuꝫ. vnde diuretic⁹ eſt nomē morbi: vt apparet ī.l. haſab. de ſiti licet communiter dicat᷑ diureticū vrinam prouocans. Hali.in dinamidijs.i.aperitiuuꝫ ⁊ dici pōt ex q̊ curat morbum diureticum.

Diuretica ꝯmunia ſūt ſex. Apij. bruſci. feniculi. geneſtre. petroſilli. ſperagi. radices.ſ. ⁊ ſemina. Saladinus.

Docamē.i.yꝓpoleos.

Docan. Doncani. Dochaū .i.fumus ara.

℄ Caplm̄. CCXX.

Dochen.

dochon: vel piuers.ara.gre.geguers vel cecbias.lat.v̄o miliū. SERAPION. lib aggre.ca.dochen.auc.Diaſ. Dochen ſiue dochon.i. milium. Et hꝫ duas ſpēs. vna earū eſt aſperū: ⁊ ē illud quod pōt teri ⁊ a quo auferr᷑ cortex ſicut fit a rizi: qđ ara. vocat᷑ piuers.gre.ieuers vel elime.lat.v̄o panicum. Eſt alia ſpēs fortiſſimi aſperrimi grani. ⁊ nō pōt ab eo auferri cortex: ⁊ vocat᷑ miliū. GALIENVS.7.ſim.phar.cap.de milio. Infrigidat q̄dem in p̊. ſiccat aūt vel ſm tertiū abſolutuꝫ vel ſm ſcđm ītenſum: eſt aūt ⁊ aliqual᷑r ſubtiliū partium modicuꝫ. Ex hac ergo conſiſtentia ⁊ complexione cū comedit᷑ vt cibus omnino paucioris nutrimēti eſt oībus fere corticalibus cibarijs: q̄nimmo ⁊ ventreꝫ ſiccat. Extrorſum vero appoſitū per ſacculos ydonea piria eſt eis q̄ immoderaciter egēt ſiccari. cataplaſmatū aūt etiam ſiccare natū eſt. ſufficiēter tn̄ eſt fragile: ⁊ ꝓpterea īutile fit ei⁹ cataplaſma. GALIENVS.7.ſim.phar.cap.de milio ſm trāſlationem arabicā. Eſt granū ex ſpēbus granoꝝ.ſ.miliuꝫ qđ aſſimilat᷑ in figura ſua ieuers: ⁊ v̄tus eius eſt deſiccatiua: ideo retinet ventrē: ſed quādo ponit᷑ exterius īfrigidat in p̄mo ⁊ deſiccat in fine tertij. vnde modicum dat nutrimētū: ⁊ ſtringit ventrē: ⁊ quādo ponit᷑ extra in ſacellis ſicut cum empl̄ro ex eo cōfert iuuamēto magno cōtra fluxū: ⁊ ꝓuocat vrinam: ⁊ calefactoriū ex eo factū cōfert doloribus pungitiuis ⁊ tortionibus ⁊ alijs doloribus.

GALIENVS.6.ſim.phar.ca.clime ſiue panicū. vocatur aūt ⁊ mellina. Eſt aūt ex leguminibus ſimile milio: tā ſpecie q̄ȝ virtute. pauci vero nutrimēti ⁊ ſiccatiuum: ſtringit.n.eos qui ſm ventrē fluxus: ſicut ⁊ miliū: ſi v̄o ſuperplaſmet᷑ deforis deſiccat ⁊ infrigidat.

Dochines q̄d ſunt. Hali.5°. memiri.ca°.3.

Dochion. Docion.i. ordeū.

Dochon. Docon. Dolin .i. miliū. Albaui. lib. de doctrina ara.

Docromos.i.aſara.

Doctrina q̄d eſt.l.fen.

Doda. Dodra.i.papauer.

Dodera.i.papauer hortēſe

Dodecbateon: eſt quedam planta habens .7. folia ſimilia lactuce radice lutea. Plinius lib.25.capi. 4.° in p̄ncipio.

Dodralion.ideſt barba ſiluana.

Doguaful.i.almea.

Dogum. Dogumi .i. lac ex quo extrahit᷑ butirum.

℄ Caplm̄. CCXXI.

Dohabarech.

vehaſab.ara.gre.ſaprotis. lati. caries ligni corroſi. SERA. lib.aggre.ca.dohabarech.auc.Diaſc.qn̄ fit empl̄m cuꝫ ea mūdificat vlcera corroſiua. GALIE.8.ſim.phar.ca.ſaprotis.caries ligni corroſi ꝓp̄e ligni habētis ſtipticitatē ⁊ v̄tutem abſtergēdi ſic ſicut ſpēs quedā lignoꝝ habentiū ſpinas mūdificat vlcera humida: ⁊ abſtergit ea.

℄ Capitulum. CCXXII.

Dolacha.

Dolica.lati.gre.lakirus.ara.faſilū vel dolikos. GALIENVS.p̄mo de cibis cap.de dolaka.auc. Hyppo. Piſa aūt īflant q̄dem minus: ſecedūt aūt magis: dolaki aūt magis his ſeceſſiui: minus autem inflatiui ⁊ nō nutritiui. ⁊ alibi. Dolaki autem nutriūt non minus piſis: ſine inflatione autem ſunt conſimil᷑r. ad delectationē autem ⁊ ſeceſſum deteriores. Quidam aūt amicorum in Roma cōuerſans dicebat. Dolokas rome in agris hn̄tes figuraꝫ magis oblongā lachiris. Et idem lib. dinamidiarum.ca°.de cancro. Succus dolake cum pinguedine porcina cōmixtus: ⁊ ipſa herba piſtata ⁊ poſita cum ſucco eius cancrum īterficit.

Dolara.i.auena.

Dolion.i.delion.

Doliſon.i.cimbalaria.

Dolin. Dochon. Docon.ideſt milium. Albaui li. de doctrina ara.

Domomarca greci Iuſqamum ⁊ milimadrū dn̄t.

Domātos.i.celidonia.

Donaſon.i.alaca.

Donaum.i.mellilotum.

Donax eſt quedā ſpēs caruí: que non niſi in aquaticis naſcitur. Pli⁹.lib.16°. ca.37. ⁊ li.32.ca.6.in fine.

Dora. Dorati.idē.i.mellica quod videt᷑ per Almāſorem lib.tertio.ca.de granis qui poſt capl̄ꝫ de milio ⁊ panico ſcribit ſmonem de dora: verū apud Sera.ca.de panico exponit᷑ ꝙ ē miliū.al᷑.panicū. IO. SERAPION. ca.de diſſinteria loquēs de ſorbitionib⁹ eis aptis videt᷑ velle ſimil᷑r ꝙ ſit ſpēs milij. Iſta tamē grana ſatis cōueniūt in operatione: q̄re pro quocūq; accipiatur nō eſt periculum. quando tamē expedit vti magl ſtipticis melior eſt melica.

Dorace eſt q̄dā piſciculus venenoſus qui vocatur ſcorpio marinus.

Dorcas. Dorcatis. Dorcax. l.capriolus. Ibex gre.

Dorignū cacabum. eſt ſpecies landri. ſm Diaſ. folia hn̄s ſimilia oliue: ſed paulo lōgiora ⁊ aſpera: ⁊ florē albū: ⁊ ſemē velut orobi. variū in folliculis ſuis quā veteres memorant amorificū: vex frutex eius īterfectiue virtutis eſt.

Dorin.i.milium.

Dorma.i.endiuia.

Dorna.i.auena.

Dornig.q̄d ē.l.varonig.

Doronicum idem. Doronigi.ara.

Doronec. radix eſt ſimilis brāce pulpi: ⁊ apportat᷑ de india: ſed q̄r raro ibi habet᷑ ponit᷑ ꝑ ea v̄nix.

Dortadion.i.valeriana.

Doſiaſos.ideſt yſnee. Doſial.idem.

Doſis.gre.donū.datum .i. datio vel tributio.

Dotium.ideſt filigo vl᷑ germanum.

Dotrifilon.i.pētadactilus.

Doxiamon. Doxiamion.i. amomum.

Doxim. ideſt ſcaurea vel ſcaroda.l. Tracomata.

Dracon.gre.trifon.i.draco

Dracomata.i. aſpitas palpebrarū. Alexā. Oriba. v̄o pinguedinē eaꝝ di.

Dracon marinus. eſt q̄daꝫ piſcis paru⁹ venenoſe pūctionis q in lingua n̄ra vocatur doracena.

Draganū.eſt planta que a Diaſ.cap.dragos. vocat᷑ tragos: naꝫ dicit tragos aut ſcropiō aut draganū naſcit᷑ ī locis maritimis frutex eſt ſup terrā lōgitudinē palmi vnius hn̄s aut amplius. haſta eſt illi ſine folijs in q̄ in ſummo hꝫ azimos minutos ſicut triticū acutuꝫ multum in guſtu ſtipticitat̄.

POSSE. DIASC. Semē eius cū vino bibitum fluxū matricis ⁊ vētris abſtinet: quod ſemē plurimū colligit᷑. tere et fac trociſcos quibus ſiccis vtuntur.

Dragagātū .i. tragagantū. Diaſ. ⁊ Alexan.

Dragantum.i.vitrioluꝫ: vl᷑ calcantum.l.ꝫeg. ⁊ Acantos.ꝫegi.

Dragma.eſt nomē ponderis none ꝑtis.ℨ. ⁊ ſic accipiebat᷑ antiq̄tus: ⁊ illa ē .ʒ. vera. moderni v̄o octauam parteꝫ.ℨ. pro.ʒ. accipiūt: ſed cōmuniter nūc accipit᷑ pro trib⁹ ſcropulis. ⁊ dragma. gre. ſimil᷑r īterpretatur manipulus vel faſciculus vt feni et ſpinarū ⁊ hꝫ. Iteꝫ moneta quedaꝫ obolus ſic exponit᷑ in lib°. de doctrina gre.l. daren. Et dragma apud Demoſth. mediuꝫ capitis vocatur.

Dragona iterpretat᷑ aſperitas palpebraꝝ. inde colliriū dragonaticū: vt ī alexādro de oculis.

Dragontea. Dragontiū. ſerpentina. ſerpētaria colūbrina. viperina. baſilica. aſclepias. luf. cocodrill⁹. idē.l. luf. Step. draction luffrahene. Plinius lib. 24.ca°.16.in p̄ncipio.

Dragos.i.manipulus.

Drane. drarie.i. cātarides.

Dria. Drios.i.quercus.

Drimia.i.acredo vel acuitas. vn̄ drimios icores. vt in q̄rto regiminis acutoꝝ. Ha.i.acutos hūores ⁊ acres. Halie.in dinamidijs. Drimia ſunt acria. que neq̄tiam humoꝝ vl᷑ morboꝝ extinguūt.

Drimiſagia.gre.i. acuta cibaria. Alexan.

Drimior. Drimis.gre.ideſt acer vel acutum pūgitiuum. Hal᷑.6.ſimpl᷑.phar. ca°.de apio.

Drimū.i.pūgitiuum.

Drioballanos gre.i. glans.

Driobetade gre.i.tuſſis humida. Caſſius felix.

Driofagus ſm Diaſc. cap. diſcrerot. eſt ſpēs querc⁹ ⁊ Driſberot.idē.quidam cerrū dixerunt.

Drion. ſm Plinium: ⁊ ſm Diaſc.cap.de ſtrigno: eſt ſtrignum manicon: ⁊ eſt ſpecies ſolatri vltima a Diaſco.poſita.

Driopiſter dicit᷑ polipodiū maxime quod ī quercu naſcitur: vt in li.antiquo de ſimpl᷑.medi. ⁊ Hal᷑.ad paternianum.

Driopiſtri inq̄t ē filix q̄ in arbore creſcit q̄rc⁹: quaꝫ greci noadioi vocāt. ⁊c̄. melius aūt driopteris. ⁊ aliter vocatur filitica vl᷑ polipodium.

Driphonon. Pli⁹.li.27.ca. 9°.poſt p̄ncipium.

Driopteris. Step. driopis ex drio qđ eſt quercus: ⁊ pteris filix. Pli⁹.lib.27. capi.9.circa p̄ncipium .l. dipteris.

Dris.gre. quercus. accipit᷑ īterdū ꝑ fago: ⁊ ꝑ omni arbore glādifera. vt ilice orno pino.

Driſitis.i.camedreos.

Drirupas.i.oliua bone etatis ad cōdiendum.ſ. incipiēte bacca creſcere.gre. petas vocant.

Driuſiria.i.ſumach: ⁊ eſt dictum quercus ſyriacum vel ros ſyriacū.

Drix.i.ſpecies ferularuꝫ: ⁊ eſt tapſia.

Dropax. Dropodiſm⁹.i.ruptorium. ſinapiſmum.

Droſumi.i.ſcoria.

Droſus.i.quercus.

Druppe oliue q̄d ſunt. Plinius.lib.12.cap.28. ⁊ lib. 15°.cap.p̄mo.in fine.

Dubellati. Dubella. dubellet. Dublet.i.apa cū iam collectionē fecerit: ⁊ ē ſaniem faciēs: de quo magis ſperat᷑ ꝙ fiat vlcus: q̄ȝ ꝙ reſoluatur.

Dubene ara.i.muſca.

Duburen.i. ſecundus gradus ethice.

Duburion.i.filago.

Dubuſare.i.aſara.

Duciamfon.i.regalea.

Duchinbelſe.i.balſamum.

Duciomū.i.carpobalſamū

Ductamim.ara.diptamuꝫ a gre.corrupto.

Ducumbelſen .i. balſamū.

Ducuram. Ducuran. ideſt anacardus.

Duelion. ideſt caries ligni corrupti.

Duelli.i.dilatari.

Dueſoſir.i.polium.

Duhum. hebeleſamum .i. opobalſamum. Steph̄.

Dulac.i.dactilus.

Dulla.ara.melo. magnus. viridis.

℄ Cap. CCXXIII.

Dullaſia.

ara.lati.melon īdus. Anguria. batecha Cucumer ſaracenic⁹. SERAPION lib.aggre.ca.dulaſia: ſiue dulaha.i.melon magnus v̄idis: ⁊ ſm raſim eſt fortis humectationis ⁊ extinctionis: ⁊ confert febribus adurentib⁹: ⁊ eſt frigidior alijs ſpēbus melonū: ⁊ tardioris īmutationis in ſtō: ⁊ longinquiora corruptione: ⁊ ꝓpter hoc cōueniens febrientibus ⁊ habētibus colerā in ſtō ſuo ꝓpter ſuā groſſitiē: ⁊ ꝓpter ſuam elōgationē a cōuerſione: ⁊ cōueniens caliditati febrili. q̄r extinguit caliditatē: ⁊ ſedat īflāmationē eius. Et cucumer q̄dē facit opationē ꝓpinquā huic: niſi q̄r plus ꝓuocat vrinam q̄ȝ dullaſia. vbi ſciēdū ꝙ melon magnus eſt melon īdus: qđ per Auicen. patet de cura tertiane pure vbi laudat in tertiana p̄dicta melonē indū: ⁊ ſubdit fortaſſe non nocet melon paru⁹. ergo melon īdus eſt melon magn⁹. Eſt enī melon paru⁹ hn̄s v̄gulatū colorē exteri⁹ eſt alb⁹ ⁊ dulcis ⁊ eſt paru⁹: pro alia ſpecie melonis.l. Rabera.

Dularotim.i.agrifoliū.

℄ Caplm̄. CCXXIIII.

Dulb.

dulbū.l.henne.ciprus ara. vel baccam.grece ſuffire vel platanus arbor.lati.v̄o ſcotanum. ⁊ eſt illa arbor cū qua in hiſpania tingunt᷑ pāni: ⁊ nos vocamus eam barzi: ⁊ eſt platan⁹ arbor: vt pꝫ per cōcordiaꝫ Auicē.ei⁹ cap.cū Diaſ.ca.de platano. ⁊ ꝓfert velut nuces paruas: vt Io. Sera.capi.de dentifricijs. Item in Diaſc, ſm trāſlationē.ara.ca.de platano. Arbitror platanū eſſe dulb. Itē Stephan⁹. Platanus eſt Dulb. SERAPI. li.aggre.ca.dulb.auc. Yſaac. Eſt arbor magna extēſa hn̄s folia magna ſil᷑ia palme manus hoīs ſimilia folijs kerue niſi q̄r ſunt minora: quoꝝ ſapor eſt amar⁹ ponticus: ⁊ cortex ligni eius eſt groſſus rubeus: color v̄o ligni eius quando ſcindit᷑ eſt medius īter glaucedinē ⁊ rubedinē: ⁊ hꝫ florem paruū lenē glauci coloris: in cui⁹ loco qn̄ cadit naſcit᷑ granū aſperū glaucū v̄gens ad luborē puluerulentū in ſuperficie ſicut granū cataputie. hec in hyſpania vocat᷑ palma xp̄i. cū qua ibidē tingunt᷑ panni. ſimil᷑r folia ei⁹ ſimilātur folijs ellebori nigri: vt apparet in.l. Elleborus.

GALIENVS.7.ſim.phar.ca.de platano.Suba ei⁹ eſt fri.⁊ hu.nõ lõge a reb⁹ tẽperate ꝯplõnis. DIASCO. cap.de platano.habet virtutem frigidam ⁊ humidam.

POSSE.GALIENVS.folia ei⁹ recẽtia qñ terunt̄ ⁊ ponunt̄ ſicut emplm̄ ſup apata que fiūt i geniculis ſedat ea ſedatione manifeſta:ſꝫ corticis eius v̄tus eſt que deſiccat:adeo ꝙ cortex ipſa cogtur cum aceto:⁊ confert dolori dentiū:nux v̄o ei⁹ qñ adminiſtrat̄ cū axūgia cõfert apatibus que accendūt a cõbuſtione ignis.Cortex ei⁹ qñ comburit̄ eſt medicina deſiccatiua ⁊ abſterſiua cõfert egritudini cuꝫ qua eleuat̄ cutis:⁊ cinis eius curat vulnera in q̄bus eſt ſordes ⁊ putredo ꝓpter nimiā humiditatẽ exiſtẽtem in ei⁹ loco:⁊ oꝫ ꝙ caueat̄ multū a puluere q ẽ i folijs ei⁹:⁊ in fructu.qꝛ ẽ nociu⁹ valde cãne pulmonis. iō qꝛ deſiccat multū:⁊ iducit aſperitatẽ:⁊ nocet voci ⁊ locutiōi:⁊ ẽt viſui ⁊ auditui ſi cadit i aurib⁹ vl̄ i oculis. DIASC. Emplm̄ cū eis ſedat apata ca.q̄ fiūt in genu. Et qñ cortex ei⁹:⁊ nux ei⁹ cõburunt̄:⁊ fit emplꝫ cū eis:⁊ adipe porcina aut arietina cõfert vlcerib⁹ putridis.ſilr̄ cinis ei⁹ ſolus facit hoc.Et qñ coquunt̄ folia eius recẽtia cū vino:⁊ fit emplaſtrū cū eis ꝓhibet curſum humoꝝ ad oculū:⁊ reſoluit apata ſl̄atica:⁊ qñ cortex cogtur cum aceto:⁊ fit collutio cū eo cõfert dolori dentiū.Et qñ fruct⁹ ei⁹ recẽs bibit̄ cū vino ꝯfert morſib⁹ venenoſis. ⁊ qñ admiſtrat̄ cū axūgia curat cõbuſtionẽ ignis.Et puluis folioꝝ ei⁹ qñ cadit i oculū aut aures nocet ml̄tū.ſiml̄r ⁊ puluis q ẽ ſup fructū ei⁹.

Dulbul.herba eſt que naſcit̄ in mari:⁊ dicit̄ ogaga.

Dulcor apud Diaſ.ẽ muſtū coctū vſq₃ ad tertiā ptẽ ſic ꝙ ꝯſūpta ẽ tm̄ ei⁹ tertia ps:qꝺ ſapa triplicatum dr̄ ⁊ carenū.dr̄ ſilr̄ ⁊ defrictū vinū apud Auic.Dia.ca.de coriandro dicit.cum dulcore.i.paſſo.l.carenum.

Dulkara.ara.caprificus. | Dumul.i.ocra.
Dulufron.i.titimallus. | Dumucugi.i.herba.
Dulutim.i.cimbalaria. | Dum⁹.i.rubus canin⁹.
Dumufon.i.alliū porrinū. | ¶ Cap. CCXXV.

Duna. ara.lati.cerebꝝ. SERAPION.li.aggre.ca.duna.auc.Gal.Cerebꝝ leporis qñ liniuntur cū eo gingiue pueroꝝ tpe ortus dentiuꝫ eoꝝ facit eos facile naſci:⁊ ſine dolore:⁊ hoc eſt notoriū apud oẽs. ⁊ adminiſtratio ei⁹ poſtq̄ꝫ decoqtur nõ hꝫ hoc:⁊ nõ ſoluꝫ cerebruꝫ hꝫ hãc ꝓprietatẽ.imo butirū ⁊ mel:⁊ alia multa hñt v̄tutẽ faciẽdi naſci dẽtes ifantiū:⁊ qñ cerebꝝ leporis comedit̄ cõfert epilẽticis:⁊ qñ aſſat̄ ⁊ comedit̄ cerebrū ei⁹ ꝯfert tremori q accidit poſt egritudinẽ:⁊ comburit̄ caput ei⁹:⁊ ꝯficit̄ cū adipe vrſi curat allopitiā:ſꝫ cerebꝝ galline ſtrigit ſanguinẽ miringaꝝ cerebri:⁊ cerebꝝ anatis ẽ ꝯueniẽs apatib⁹ q̄ fiūt i ano:⁊ cerebra oīum aīaliū valẽt ꝯ ſumentes venenū de cerebro in via cibi.l.latamie.

Duniablos.Dunilabos.ideſt barba ſiluana.

Dunios eſt ſerpens quidam qui habitat in litijs.

Duragi.Durungi quid eſt.l.doronigi.varonig.

Duragi aculem.ideſt auis quedam ſic vocata.

Duram. Duraꝫ.ara.i.turtur auis.duragi.yeman.

Duruſataris.i.res q̄ voluit̄ ſup arborẽ antiquā q̄ fert glãdes:⁊ vocat̄ ara.albarub:⁊ ſirice vua demonis:⁊ eſt lanugo q̄ pẽdet:⁊ iuoluit̄ i magnis arborib⁹ ſicut vua.

Duſafolon.i.ceterac. | Duſatan.i.vſnee.
Duſaruꝫ.Dauſir.Steph. ideſt auena. | Duſpactū.Duſpectuꝫ.i.nocens digeſtioni.

Litterã hñt greci vt nos q̄ ſemper breuis eſt:⁊ cū hoc habent diphtongū:que ex cõpoſitione a.⁊ i.fit:quã e.ſemꝑ ſonare faciunt:habent etiã litterã dictam eta.⁊ e.longuꝫ dicit̄.veꝝ moderni greci ipſam nunq̄ꝫ niſi i.ſonare faciunt.Arabes v̄o he hñt cuꝫ aſpiratione proferentes in imo pectore:q̄ꝫuis vt dcm̄ eſt ſupra eoꝝ a.aliqñ ſonū lr̄e e.ſine aſpiratione recipit.

E ace.i.thimum.

E arſen.i.cinamomū. ¶ Capi. CCXXVI.

Eaſuch. ara.gre.haboraſa.lati.vero cuſcuta. *cap. 39* SERAPION.lib.aggre.ca°.Eaſuch.ẽ res que adheret herbis iuoluens eas ſicut fila:ſed in ſummitatibus habet fructū ſubtilẽ:⁊ ipſa creſcit in arborib⁹:⁊ in ſummitate eius inuoluit̄ ſimul.Reperit̄ de ipſa multum in vineis:⁊ deſtruit multū herbas:⁊ multi vtuntur ad curationẽ tuſſis:⁊ in ipſa eſt amaritudo:⁊ ponitur in vinum ⁊ fortificat ipm̄:⁊ iebriat.Et idem auct.Aben Meſuay.eſt herba que reperit̄ intra linum:⁊ ſuſpenditur ei. in cui⁹ ſapore eſt amaritudo ⁊ ponticitas plus amaritudine.Et virtus eius eſt ca.in p̄mo.ſic.in ſecūdo. Et idẽ auc. Meſarugie eſt fri.⁊ hu.Et idem auc. Alabati eſt compoſita contrarijs virtutibus:⁊ eſt in ea amaritudo ⁊ ſtipticitas.⁊ eſt ca.in primo.ſic.in ſecundo.Et idem auc. Sabor Eben.Ei⁹ calitas aut friditas eſt ſm̄ ꝯplõnẽ arboris cui adheret:qm̄ fit cal̄a ꝑ adherentiã cal̄e arboris:⁊ eſt fri.ꝑ adherentiã fri. POSSE.SERAP.auc.Gal.Abſtergit fortificat ⁊ apit opilatões ep̄is ⁊ renū ⁊ fellis:⁊ mundificat venas ſubtiles ⁊ groſſas ab hūorib⁹ groſſis ⁊ colericis ⁊ fortificat ſtõm ⁊ epar:⁊ cõfert hicteritie facte ab opilatione epatis ⁊ febri:⁊ ꝓprie febri infantium:⁊ purgat colerã.Et idem auc.meſarugie ꝯfert hicteritie ⁊ opilationi epatis ⁊ ſplenis.Et idem auc.Alabati. confert ſtõ ⁊ epati ⁊ eorum opilationibus:⁊ expellit ſuperfluitates neruorū ⁊ venarum:⁊ mollit ventrem:⁊ cõfert febribus:⁊ ꝓprietate ei⁹ eſt expellere ſupfluitates antiq̄s a venis.Et ideꝫ auct.Sabor Eben.ẽ bona ſtõ:⁊ maxime qñ miſcet̄ cū ea aniſum ⁊ ſemina ſimilia. ¶ Cap. CCXXVII.

Ebanus. lati.ara.abnus.ebus.vel ebirus.gre.ebenum. SERAPION.lib.aggre.capitulo Ebus.auc.Diaſco. Eius ſunt due ſpecies .ſ. abſi ⁊ inda. Et abſi eſt lignū nigrum non habens lineationes:ſꝫ in ſoliditate ⁊ ſubtilitate ſua eſt ſimilis cornu quando frangitur habet fractiones ſuas duras ſolidas mordicat linguã ⁊ eſt ſtiptici ſaporis:⁊ quando ponitur ſuper prunas ꝓfert odorem bonum:in indo vero ſunt lineationes albe:⁊ eſt coloris ſubruffi. ⁊ omnes eius ſpecies quando franguntur ſunt dure in fractura. DIASCORIDES.capitulo de Ebano ſm̄ tranſlationem noſtram.ligꝰuꝫ eſt:quod de ethiopia venit colorem vnum habens duplicatum tactu lene ⁊ durum ⁊ guſtu ſtipticuꝫ ⁊ mordax ⁊ carbonib⁹ impoſitum citius inſerpit ignem in cotizulla confricatuꝫ oſtendit ruffum colorem.Eſt alterum de india vario colore:ſed melius eſt ſupradictum.multiligna aſſamina:et atantica vendunt que ſimilia ſunt ebano:ſed inde agnoſcitur quia mollia ſunt ⁊ non grauia:⁊ cum fracte fuerint baſtule eorum ſubruffi coloris apparent:non odoreꝫ nec guſtum taleꝫ habẽt. Eſt autem optimū quod eſt nigrum ⁊ equal̄r lene vires habens in guſtu acres:⁊ aliqual̄r ſubſtipticas:vnde in collirijs miſcet̄. POSSE.GALIE. 6°.ſimpl.pharma.capi.de ebano. virtus eius eſt abſterſiua calefactiua.vnde iſtud lignum eſt ex rebus que ſi confricentur cum aqua reſoluitur in ſuccum:ſicut quidaꝫ lapides:⁊ ſubſtantia eius eſt ſubtilis:⁊ calefacit ⁊ abſtergit ⁊ aufert:quod eſt coram pupilla impediens viſum:⁊ ipm ingreditur in medicinis oculorum conferentibus vlceribus antiquis eorum:⁊ humoribus fluentibus ad eos antiquo curſu. DIASCORIDES.Ebanus vlceribus oculorum vtilitatem facit:virtus eſt ei etiam purgatoria ⁊ ideo caligines oculorum ⁊ reumatiſmum detergit ac prohibet.multi totilas medicinales ex eo faciunt.Aliqui vero trituram ⁊ raſuram eius ⁊ limaturam infundunt in

vino die ac nocte ⁊ poſt terunt.facientes colliria.Alij pro vino aquam mittunt.comburitur etiam in cacabo crudo bene minuto quãdiu cinerem faciat:⁊ lauat̄ vt molibdo qui puluis facit ad ſiccitatem oculorum. (dix.

E bebel.i.ſemen iuniperi.

E bel.i.ſauina. (lyabas.

E benars. i. camelus Da

E bereni ideſt granuꝫ ben haliabas.

E bulus quid eſt.l. kameactis.i.infima actis.

E bur eſt dens elefantis.⁊ inde eburneus aptuꝫ eſt medicinis in multis confectionib⁹ ingrediens. ⁊ ara.vocat̄ aagi.ſicut iuenies in.l.haſir haagi.

E buxmeum.i. oleaſtrum.

E calcidos eſt nomen menſis octobris.hoc vocabulū.ponit Aui.4.° cañ. ca.° de fe.peſtilẽtiali.gre. eſt fuligo pẽdẽs trabibus ⁊ parietib⁹ ex fumo facta.

E chalodes.i.fumoſum.

E charbed. i. ſcarabe⁹ qui iuenit̄ iter pãnos ⁊ inter libros.Platearius.

E chatrion iterpretat̄.ioo.habens poteſtates.

E cheon vocat̄ medicamẽ ad viſuꝫ qꝺ fit ex cinere vipere ⁊ melle.

E bidua grece offis ideſt vipera ſerpens.

E chidrus eſt ſerpẽs in aq̄ degens.Plinius lib.3z.cap.4.in fi.Enydris.

E chinos.i.eriti⁹ aut terrenus aut marinus ꝑ quo .l.Iriccius.

E chinus.i.lentiſcus.⁊ echinus dicit̄ a plinio vocari piſcis(lib.9.capi.z5.⁊ li°.3z.cap. p̄mo)qdã q cuꝫ naui adheſerit ipaꝫ imobilẽ reddit:cuius formã ſm̄ diuerſas opiniones adducit:ſed nõ ẽ eritius. Echin⁹ ſilr̄ ſm̄ libruꝫ antiquuꝫ de ſim. medicina dr̄ ſpia alba. ⁊ puto ſic dici:eo ꝙ capitelluꝫ hꝫ ſil̄e echino marino. Diaſco. Pli.li°z3.ca.8.Erineon.

E chis hᵉ pſeudo anchuſa dr̄ lanuginoſior q̄ꝫ anchuſa ⁊ min⁹ pinguis dẽſioribus folijs ⁊ largiorib⁹ ⁊ tenuiorib⁹. radix in oleuꝫ miſſa nõ fundit ruborẽ ex h̄ ab ancuſa diſcernit̄.Pli.li.zz.ca°.zo.i fi.

E choen ideſt alba.

E chus.i.merulus.

E cindebel.i.ameos.

E cioſactis.i.ebulus.

E cipi radix.i.marrubij ra (dix.

E ckutubue ẽ beſtiola exiſtẽs i ſupficie aque q̄ ſupcã mouet̄ diuerſis motibus ſine ordine ⁊ q̄cūq₃ hora aliqd accidit ei fugit ex eo qꝺ ipſi accidit:deinde appet. ⁊ dr̄ aliter beſtiola nõ qeſcens. ⁊ dr̄ eſſe vulpis ab amatu. veruꝫ tm̄ magis ſimilia nr̄o loco ſunt duo p̄us dicta.

E clie ideſt apoplexia.

E colpitare ẽ medicamẽ i matricẽ mittere. (tis.

E copa ẽ ꝑua ſol̄o offiscapi

E coraſcen.i.vitis alba.

E cotaconis.i.ſtuppe.

E ctaces. PLINIVS herba eſt q̄ i ſicilia tm̄ naſcitur.lib.zi.capl̄o.16.in medio:quã ignoro.

E ctelice melic.i. corõa re (gia.

E ctebo.i.ſcibere.

E ctica febris vel ab ectiſmos qꝺ eſt ꝯſuetudo vel ab ckteko qꝺ eſt tabefactus:ſꝫ potius p̄muꝫ credo:qꝛ tabes ẽ maraſmus ⁊ eſt ectica confirmata.

E ctropion grece demoſtenes ẽ ingt reflex⁹ iferioris palpebre ad exteriora ꝓpendens nec oculū ſolido velamine tegens. Cornelius celſus.

E cus ideſt aquila.

E da lignū ẽ aptū ad icidẽ (dū.

E degarad.i.roſa.

E demul.i.feniculus.

E dera dr̄:qm̄ libenter a capris edit̄. ⁊ iō ſꝫ Diaſ.ſūt ali ciſeos kiſos grece Aſſam.ara.thalibech. Pli. li°.16.ca°.35.q̄ eaꝝ ſpẽs q̄ nõ hñt cū ea ſil̄itudineꝫ:niſi qꝛ dñr edere:qꝛ libẽter hyrci caprarum eas edūt ſicut eſt barba hyrcina.⁊ roſa canina. vt apparet in.l.ciſſos.

E diantos ideſt viola.

E dinorda.i.intuba.

E dinus britanus ideſt gagatis lapis.

E dioſmõ.Edioſmū.Edioſmus.i.mẽta . Edioſimõ. Edioſmos.Diaſco. Ste. Idioſmõ li°. de doc. gre.

E dipnea.i.ſpinacea. (rẽ.

E dipnoa.gre.ſpirãtia odo

E diſemelic.i. corõa regia.

E diſie.i.apoplexia.

E don.i.philomena auis.

E donca ideſt almea.

E dozatia ideſt cicorea.

E dra.i.fortis ſol̄o capitis:

E draſon.i.anacardus.

E ducien.i.marrubium.

E dudinū.i.vipra ſerpens.

E dulcus.i. merulus auis.

E enſentiū.i.ſemẽ oleaſtri.

E erbathen.i.elleborus.

E erabron.i . mentaſtrum.

E ffebeuros.i. hñs ſeptẽ coſtas.⁊ ẽ plãtago:qm̄ i folijs ſuis ſunt ſeptẽ coſte.

E fedra ab alijs marbaſis vocata naſcit̄ ventoſo fere tractu ſcandens arborẽ ⁊ ex ramis ꝓpẽdẽs folio nullo cyrris nūeroſa q ſunt vt iunci geniculati radice pallida ⁊c̄. Plinius lib.z6.capi.7. circa mediū ephedra.

E feltida.i.cruſta. Galie.3.° memiri.capl̄o tertio.

E ffelide vel effelide vari lẽticule.Semiõ.i. macule q̄ fiūt in vultibus mulieruꝫ ex ſole vl̄ aborſu. DIASCORI.ca°.de lothos.⁊ cap.de amigdalis.⁊ ca.de ficub⁹. Caſſi⁹ felix.Corneli⁹ celſus. ¶ Cap. CCXXVIII.

Effemereon eſt apud Diaſ.ca. effemeron.quẽ multi yrim agreſtẽ vocãt. folia ⁊ haſtã ſil̄ia lilio hꝫ:ſꝫ tenera ⁊ flores albos ⁊ minores ⁊ ſemẽ molle.radix ẽ ei groſſa vt digitus.virtus eſt illi ſtiptica ⁊ odoris boni.naſcitur locis vmbroſis ⁊ in ſiluis.

POSSE.DIASCORI.Radix ei⁹ decocta i ore retẽta dolorẽ dẽtiū mitigat. folia v̄o ei⁹ in vino decocta ⁊ cataplaſmatib⁹ impoſita tumores ⁊ duricies ſpargunt.

E ffemon eſt apud Diaſco. qdã bulb⁹ quẽ vocat colticon vl̄ celtico ⁊ eſt ſpẽs hermodactili venenoſa.

E ffialte effialtes. Paulus ideſt incubus.

E ffidabegi qd eſt.l. cardabem.Aliſſedebeg.

E ffilis. PAVLVS ca.° de maculis faciei eſt nomen vnius ipſaꝝ. Galie. lib. de facile acqſibilib⁹.

E ffimera febris q̄ a Ga. in epl̄a ad glauconẽ expõitur ſimplex vnius diei.ſ. naꝫ effimeris gre. vnius diei opatio ẽ qꝺ dianū vl̄ diurnū dicere poſſum⁹. vt effimerõ cibus vnius diei vl̄ aliꝺ tale dianū.ſ. vni⁹ diei.vñ effimerides vocãt ãnalia q̄ dieti ſcribunt̄.i. acta cuiuſq₃ diei affimerios v̄o quottidianus dr̄. ⁊ hec oīa ab imera quod eſt dies veniūt.

E ffiſim.i. explanatio.Gal. tertio interioꝝ.cap.io.

E ffiorões ſunt macule q̄ oriunt̄ in ſupficie corpis Gal̄.li.de facile acqſibilibus.cap.5. ⁊.5. memiri capitulo tertio.

E fflos.gre.zirb⁹. Gal̄.6.de ingenio.cap.4.poſt p̄nᵐ.

E frention.i.friſille.

E gabacl.i.pſilium.

E gagios ideſt verruca.

E garion.i.cimbalaria.

E gelidã.i.tepidã.quaſi nõ gelidã.Cornelius.

E gena.i.locus apud extremitatẽ oculoꝝ.

E georeſmi.Eggi.i.acorus.

E ggi.Oggi.ara.acorus.

E gikeras.i.capricornu.

E gilo.i.populus arbor.

E gilopa ẽ apa iter magnū ãgulū ocl̄i ⁊ naſū. ſ.fiſtula q̄ añq̄ꝫ diſrūpat̄ antilops vocat̄.Ga.li. ꝺ facile acqſibilib⁹:ſꝫ ꝺmoſtenes ãtilops iqt ẽ egilops .ſ. collectio circa anglm̄ maiorẽ ocl̄i.quẽ ſi ꝑꝑ humoreꝫ tenuerit clauſum ꝓpo noīe ãtinops a pluribus vocat̄. ſi autẽ inflatiõe euacuata digitis impreſſa puo recedẽs reuertit̄ egilops a pl̄ib⁹ appellat̄:ſꝫ antinops a vicinitate ocl̄i nomẽ accepit egilops v̄o a ſil̄itudie caprarꝝ q̄ ſꝫ ãgulos ocl̄oꝝ nãles videt̄ hr̄e iflatões

¶ Cap. CCXXIX.

Egilops. gre.vl̄ egilopa.ara. deuſir quſir vl̄ dauſir vl̄ dolara.lat.v̄o auena.ꝺ q̄ Diaſ.duo fac̄ ca.vnū qꝺ icipit. Egilops herba igt eſt q̄ folia ſil̄ia hꝫ triticeis folijs:ſꝫ mollia.⁊ ſupi⁹ capitellū ẽ. ſemis ei⁹ grana ſūt obruffa duo vl̄ tria tunicis veſtita.flos ẽ ei ſic̄ capitellus alb⁹ q cū faria mixt⁹ oẽs tumores curat ⁊ egilopas ⁊ ob hoc nomẽ accepit.Aliud caplm̄ icipit.Auena ſiue vt greci dicunt egilops ⁊c̄,⁊ idẽ dicūt ambo illa capl̄a,error

fuit trāſlatoꝛis. PLINIVS cap. de auena ſiue vt greci egilops. herba ē q̄ creſcit in ſegetib⁹ cū folijs tritico ſimilib⁹ ſimplicib⁹ gdē: ſ; irſutis cū tenui calamo hñti ī ſummitate trib⁹ tegminib⁹ ambitū ex qbus ariſte ſil'es capillis extāt. SERAPION li. aggre. ca° qufir. auc. Diaſco. Quſir ſiue dauſir vel dolara. i. auena ē herba cuius folia ſūt ſil'ia folijs frumēti: niſi q꞉ ſī mollioꝛa ⁊ ī ſūmitate calami ei⁹ eſt ſemē duab⁹ vel trib⁹ tunicis veſtitū a qb⁹ exeūt ariſte ſimiles capillis ī ſubtilitate. POSSE. GALIE. 6° ſim. phar. cap. de egilops. Sapoꝛ eius eſt acutus paꝝ ⁊ acris ⁊ virt⁹ ē diafoꝛetica ſic ꝙ reſoluit apata dura. ⁊ confert fiſtulis q̄ fiūt iuxta ocl'm q̄ egilope vocant̄. Et qñ fit cū ea emplm cū faria curat ſcabiē ⁊ reſoluit apata dura. eſt āt vtrūqꝫ ſtipticitatē hñs. vt ⁊ diarijs q̄ ſm vētrē ꝯferat. Et idē li° pmo de cibis. ca° de auena. eſt cib⁹ ſubiugaliū nō hoīu;: niſi foꝛte alicubi fameſcētes extreme cogātur ex B ſemie panē facere. Extra famē aūt p aquā elixū comedit̄ cū vino dulci aut melle ꝯſil'r tyſe. caliditate āt ſufficiēte pticipat ꝯſil'r illi: q̄uis nō ſil'r illi dux exñs: pp qð alimētū minus exhibet coꝛpi. Et al'r aūt indelectabilis eſt fact⁹ ex ipſo panis: nō tñ retētiu⁹ vētris aut puocatiuus vt prius: ſed in medio ſecūdum hoc oꝛdinatus eſt.
SERAPION. Mollit duricies. ⁊ iō ad egilopas farina eius cataplaſmatibus adhibita ⁊ cōmixta cōgrue fac. Itē eius ſuccus ſeruatus admixtus farine ſextarij in paniculos redigit̄: ⁊ iteꝝ reſoluit̄ aqua in ſucci qualitatem: qñ vſus eius eſt neceſſarius: vires aūt h; leuiter ⁊ efficaciter relaxantes ⁊ ad oēs tumoꝛes facientes.

E gineus. i. caprificus.
E gios. i. fimus caprinus.
E glianchis ideſt augmentatio anguli oculi.
E goceron. ſm Diaſco. vocant quidā farinā fenugreci capit'lo de fenugreco. Et egoceron eſt ſpēs trifolij quod vocat̄ trifolium egoceron. vt apparet in. l. handachucha.
E gregoꝛſis grece. i. vigilia.
E gritudo diuretica eſt opilās vias epatis ⁊ vrine. vnde diureticu;. i. diu in renibus retentum. hoc vocabulu; ponitur in. l. haſabel derire.
E gritudo in qua eleuatur cutis ideſt lepꝛa.
E gritudo mirachia. i. ypocundrij.
E gron eſt fauus ⁊ accedit in cute capitis.
E guſarion. i. fragraria.
E guriō eſt ſpēs citrulli. habens foꝛmam longam.
E guſeif. i. mellilotum.
E habꝛia ideſt almea.
E hafilos. i. millefolium.
E haſuc quid eſt. l. Eaſuch.
E hua. i. trifolium. (ſtre.
E hualidos. i. ſemen gene-
E huarida. i. paucedanum.
E ilbaugue ideſt cardamomum minus.
E lmis ideſt vinum.
E infeſtidos. i. ypogſtidos.

E ira. i. rubea tinctoꝛum.
E irat ideſt roſa.
E itrago ideſt citraria.
E kauma ideſt incendiu;.
E kkalfea ē herba canfoꝛa
E kkauſi. gre. i. ardoꝛ. (ta.
E keletrū ideſt karabe vel ellectuarium.
E kkopis grece ideſt defectus. Eklipſis.
E kilios. i. lilium ſilueſtre.
E klet⁹. i. ellectuariū. Eklipſis. defectus.
E kliſis. Ekpis. i. diſſolutio vel defectus grece.
E kopos. i. vermicularis.
E kptidicos. i. ſaniē faciēs.
E kptuſis. i. ſanies catafreſis. i. ſanguinis putredo.
E kpton. Ekptio gre. ideſt expuo. (ctus.
E kteticuos grece. i. tabefa
E latia eſt excreſcentia in palpebꝛis rotunda albida perſpicua ſimilis lapidi grandineo.
E lacterides ſunt cucumeres agreſtes tam ipe fruct⁹ q̄3 ei⁹ herba. itē elacterides vocant̄ cataputie.
E lacteriū. i. ſucc⁹ cucumeris agreſtis. vnde elacterium in vno exemplari. Diaſcoꝛi. eſt ſuccus cucumeris agreſtis: ſed maturi ſunt eligendi vt ponti poſſint humoꝛe; emittere. qui cucumeres collecti vna nocte ſunt dimittendi ⁊ alia die cribꝛum ſuper vas ponere in quo cucumeres ſupꝛadictos pones ſingulos acu pongens ⁊ panno pꝛeſſi exucantur. ⁊ expꝛeſſi in alio vaſe mittēdi ſunt. ⁊ hūc vocamus elacteriu; virtutes cui⁹ quere i. l. reſo.
E ladin rodinum. i. oleum roſeum.
E laſion ideſt ceruaria. ⁊ ē elafoſ boſcos. (uus.
E laſos. Elaphos gre. i. cer
E laſos vel elaſon boſcos eſt herba quam Diaſco. vocat ceruariam vel ceruicellum. Et Galie. ſexto ſimpli. phar. capitulo elafos boſcos cali. ⁊ ſubtilium partiū eſt virtutis. ⁊ ideo etiā exicatiuū. ſecundū ſecundā abſtātiā. l. Eleboſcos. Plinius libꝛo. zz. capitulo. zz.
E lamep ideſt vua.
E langeranda. i. tereſtria.
E lapmum. i. criſantinum.
E larna ideſt granum.
E laſac ideſt armoniacum.
E latiū. Diaſco. ſic vocat ſemen quoddā qð circa arboꝛe; palmaꝝ naſcit̄ alibi elcterium repitur.
Cap. CCXXX.

Elatinus.

DIASCORI. cap° elatinus h; folia rotūda ⁊ aſpa haſtas tenues ſimilia elixine: ſ; minoꝛa rotunda ⁊ aſpa haſtas tenues duobus palmis lōgas qnqꝫ aut ſex ex vna radice hñs folia plana guſtu ſtiptica naſcit̄ locis cult' ⁊ in agris. PLINIVS li° .z7. ca° 9. Elatin ramulos h; qnqꝫ aut ſex tenues ⁊ oblongos folia q̄ſi piloſa ⁊ ſtiptica. GALIENVS. 6. ſimpli. pharmaco. Elatin mediocriter eſt frigidatiua ⁊ ſtiptica.
POSSE. DIASCORI. folia eius in cataplaſmatib⁹ adhibita polenta reuma oculoꝛum ⁊ tumoꝛē phibet. Elixatura eius bibita diſſintericus mirifice medicatur.
PLINIVS. folia eius in fomēto lachrymas ſtringūt. Elatis. ALEXAN. ca° de paleſi. ⁊ agiro ⁊ elatis acopū. i. mitigamētu; ex agyro mixtū. i. confoꝛtatiuo ⁊ elatis. i. ſtipticis īfrigidatiuis cū tēperamento.

E lbair ideſt oua.
E lbelum elbeolum. i. butirum. Haliabas.
E lbeub ideſt mercurialis. ⁊ aliq dicunt ꝙ eſt ſpēs baucie agreſtis fetentis de qua fit galbanum.
E lbue heilbāc expoſita ab Aui. ꝙ eſt iu; hue: ſed in ara. eſt ſcriptu; chibaue. ⁊ ipm eſt albaue. ⁊ ē ſpecies cardamomi. dicit. n. ibi ꝙ ē ſubtilioꝛ q̄3 cacula qð eſt cardamomu;: ⁊ ſic elbue eſt ſpecies cardamomi ſubtilioꝛ cardamomo vſuali.
E lcalimbat terbentina.
E lchai ideſt ſatirion.
E lcheil ē locus vbi ceruix doꝛſo coniungitur.
E lchidme ideſt paritaria.
E lchil ideſt mellilotum.
E lcuzegi. Alcuzez ara. eſt tetanus.
E lchuchogi ideſt cum aliquis cap̄ impetuoſe vertit retro vel añ cum loquitur ⁊ mouet ipm aut facit crepitum oꝛe quando loquit̄: ⁊ pfert verbum ⁊ neſcit quid dicat: vl' cū loquit̄ ſonu; facit vt nō recoꝛdet̄ vel aliquid facit qð extraneū videt̄. l.
E lezuzi. Elciſmatos vel elciſma gre. PAVLVS cap. de ruptura inguinū. inueni in antiquiſſimo libꝛo alkimie ð greco trāſlato tractura auri q̄ gre. eliciſma dicitur. Ite; in eodem libꝛo alibi eliciſmatis. i. mollibdie. ⁊ qd eſt molibdia. l. in pꝛopꝛia. l. Itē in antiqs ſinōimis inueni eliciſma. i. plūbu; vſtū. PAVLVS. ca° de ſcoꝛia. Scoꝛia argēti vocant greci eliciſma. Plinius lib. 33. cap. 6.
E lcon ideſt oleum.
E lcos ideſt vlcus.
E lcoſpalatū. i. oleū vetus.
E ldidelmelie. i. coꝛōa regl
E lea gre. i. oliua eleō olm.
E leas dracin ideſt gummi oliue. Eleas darchi ide;. Galie. ad patern.
E leboꝛites. i. centūneruia.
E leboꝛitis ideſt cētaurea minoꝛ.
E leboꝛus qd ē. l. Ellebor⁹.
E lebe ideſt fenugreci

Cap. CCXXXI.

Eleboſcos

. ſ. elaſon ceruicellum ⁊ ceruaria. DIASCORI. cap. eleboſcos herba eſt quā alij alafion dicūt: latini vero ceruicellu;. i. ceruariā. virgā h; feniculo ſimilē que virga nodis eſt plena. folia eius duob⁹ digitis ſunt lata ⁊ oblonga ſicut terebinthi aſpa ⁊ fragilia virga ei⁹ ex ſe multos emittit ramulos in quib⁹ capitella ſunt aneto ſil'ia. radix eſt illi duobus digitis lōga ⁊ lata ⁊ alba ⁊ odoꝛata apta eſcis. virga pdicta a multis comedit̄. POSSE. DIASCORI. hanc herbam cū cerui comederint coꝛnua deponere dñr. quare ⁊ ipſa coꝛnua venenis occurrūt. ſemē eius cu; vino bibitū ſerpentum vexationes curat.
E lectuarium ideſt mollis ſoꝛbitio.
E lecoꝛu; ideſt lapis lincis. Diaſcoꝛides.
E lecenium ideſt lilium. Cap. CCXXXII.

Electrum

ſuccinū. kekabꝛe. kakabꝛe. ara. gre. gagates. lat. vero karabe. Et eſt gummi arboꝛis vt gēma. vñ anuli fiunt. vñ electrū ⁊ ſuccinu; karabe ſub eodē ponunt̄: q꞉ electrū eſt karabe ⁊ ſuccinū eſt karabe. vñ habemus ab Alexādro ca. de diſſinteria trociſcos dialectrū. Itē Serui⁹ ſup bucolicon virgilij in egloga paſtoꝛis dicit ꝙ electrum eſt. poſt ſuccinū. Itē Caſſius felix tractatu de trociſcis dicit. Trociſcos de ſuccino ⁊ ē electru; ⁊ deſcribit trociſcos de karabe. Eſt aūt gūmi arboꝛis dicte a Diaſc. agiros ⁊ eſt ſpēs populi arboꝛis. vt p; in illo ca. agiros. verum illud facit cap. de populo diuerſe ſpēi ab illo ſicut ēt Auicen. vt infra in alia lr̄a ſaf. patebit: duo facit capitula de haur qð idē eſt qð agiros: ſed ī ara. eſt haur. que capitula idē ſunt cum his Diaſco. quod aūt Diaſco. dixit agiros Aui. dicit achiroſa coꝛrupte vel achiros vt in arabico: ⁊ dicit ꝙ eſt haur romanū. in alio aute; ca. dicit ꝙ gummi illius arboꝛis q̄ dr̄ haur romanum dr̄ karabe. DIASCORIDES cap. de agiros circa finē. aliqui perhibent huius arboꝛis lachrymu; in rodanum. diſtillatum ⁊ coagulatum ſuccinum facere ideſt karabe. OVIDIVS tñ lib. ſcðo metamoꝛphoſcos in eridanū electꝝ ex populis manare dixit. Sed Plinius lib. 37. ca° ſcðo. ⁊ 3° in pncipio poſt longā impꝛobationē fabularum Oui. ⁊ alioꝝ. Certū ē eni electrū gigni in īſulis ſeptētriōalibus oceani ⁊ a germāis appellari gleſſu; ⁊c̄. Arboꝛ hui⁹ gummi qð eſt karabe gre. vocat̄ agiros: ⁊ eſt populi ſpēs p Diaſco. ara. vero ſm Serap. vocat̄ laurcuma. ſm Aui. vocat̄ haur romanū vel hauru;. lat. qð ſm Arabes ſonat haur. AVICENNA lib. ſecundo de eo duo facit capitula. vnū de haur cui conſonat capl'm de populo arboꝛe. aliud de haur romano: cui conſonat capl'm de agiros: ſed in ara. eſt achiros. qð ēt exponit Diaſco. ꝙ eſt populus arboꝛ. ⁊ Auicē. dicit ꝙ eſt Achiroſa volens dicere agiros: cuius gūmi eſt karabe. ⁊ Diaſco. dicit ꝙ ex arboꝛe ſuccinu; naſcit̄ ſm quoſdā ⁊ in rodanū diſtillat. ⁊ ipm eſt electru; vt oñſum eſt. ſ. in electro ⁊ in karabe. Due ergo videntur eſſe ſpecies hui⁹ arboꝛis vna cali. complexionis alia frigi. ſicut per vtrunqꝫ textū colligit̄ q̄3q̄3 apud Diaſcoꝛi. capl'o de agiros ſit permixtū cu; alio ca. cuius erroꝛ vel a tranſlatoꝛe vel a ſcriptoꝛe pceſſiſſe phibet̄ per teſtimonium Serap. ex dicto Diaſco. in vtroqꝫ ca. Aliud pterea ca. facit Auicē. de hac eadē qð incipit nux romana dr̄ acrufex. ſ. in arabico ⁊ eſt achiros ⁊c̄. Ibidem ſicut de haur. romano. ⁊ erroꝛ ꝯtingit ob ſimilitudinē lr̄aru; huius nominis haur. io. ⁊ leu;. io. q꞉ nō differunt niſi in pūctis. Itē erroꝛ fuit ⁊ ab eodē ta; in ca. de karabe vbi dicit: q꞉ eſt gummi arboꝛis dicte nux romana ⁊ dicit eſſe haur. Ite; erroꝛ inuenitur in quibuſda; ſinonimis agiros inquit eſſe leum romi: ideſt nux gallica: vbi erat ieum debuit eſſe haur.
DIASCORIDES capi. ð agiros. i. pplus arboꝛ quā alij ieum dicunt calefacit foꝛtiter humectat aūt mediocriter ⁊ leptomeris eſt. GALIENVS. 6. ſimp. phar. capitulo de populo. argira ſiue populi floꝛes ca. ſunt virtute ex tertia abſtātia a tēperatis. in ea vero que exiccādo ⁊ humectando differentia breui ab eucratis ⁊ medijs acceſſerunt verſus ſiccius. eſt aūt ſubtiliu; partium magis q̄3 groſſaru;: ſed ⁊ frondes eius ſimiles ſunt floꝛibus: niſi quia p omnia debilioꝛes ⁊ minus efficaces: ⁊ reſina eius eiuſdē virtutis eſt cum floꝛibus. ⁊ adhuc calidioꝛ. Seminū vero ſubtiliū partiū magis nec nō deſiccatiuū magis q̄3 reſina ē floꝛes nō valde nota aliqð cal'm. SERAP. li°. aggrega. capl'o haur. romi. GALIENVS. 6. ſimpl. pharm. haurcuma vl' haur. romi. i. arboꝛ karabe. complexio eius eſt compoſita ex ſubſtātia aquea tepida ⁊ terrea ſubtili. ⁊ pꝛopter hoc accidit ꝙ ſubſtantia eius eſt compoſita ⁊ in roſis huius arboꝛis eſt ſubtilitas pluſquā groſſities. Et virtus eius eſt calida in tertio: ſed deſiccatio ⁊ humectatio non ſunt in ea multu;. verum declinat ad ſiccitatem paululum: ſed gūmi eius eſt karabe virtus ei⁹ eſt ſimilis floꝛi eius: niſi quia eſt calidioꝛ parū ſemen eius ſeu fructus eſt ſubtilioꝛis ſubſtantie q̄3 gummi ⁊ maioꝛis deſiccationis ⁊ eſt hoc plus q̄3 flos eius: niſi quia nō eſt multe caliditatis: ſed floꝛis virtus eſt ſicut roſe eius: niſi quia operatio eius eſt debilioꝛ operatione ipſius. ⁊ dicitur ꝙ gumma haur que naſcit̄ iuxta fluuiū nili congelatur ibi ⁊ eſt illud qð dicit̄ alaptō. ⁊ quidā nominābt ipm arſopodō ⁊ eſt karabe. ⁊ hoc gūmi qñ frangit̄ pcedit ex eo odoꝛ bonus: ⁊ coloꝛ ei⁹ eſt ſicut coloꝛ auri. AVICENNA lib° de virib⁹ coꝛdis: karabe ca. eſt in pmo ſic. in z° aliq volūt ꝙ ſit fri. PAVLVS karabe eſt gūmi arboꝛis haur romi: ⁊ calefacit caliditate tempata cum pauca friditate.
BVLCASIN eben aben azarin lib. q dr̄ ſuitoꝛ. karabe ſic aſſat̄ ⁊ comburit̄. ⁊ op; ꝙ frāgas karabe in fracturis paruis ⁊ aſſa vna vice vel duabus ⁊ ſerua. ſed combuſtio eius ē in hūc modū. Accipe ollā fictilē ⁊ pone karabe intus ⁊ claude os ei⁹ cū luto ⁊ pone in igne vna nocte: deinde extrahe ⁊ tere ⁊ vtere. POSSE. DIASCORI. Coꝛij eius. 3. i. bibita ſciaticis medetur ſtrāgurijs ſubuenit multi dicūt ꝙ bibita cū vrina burdonis generare nō pmittit. folia eius bibita poſt purgatione; menſtruoꝝ ſimili mō cōceptū minime admittit. Itē ſuccus folioꝝ ei⁹ doloꝛi auriū ſubuenit. ſuccus ſeminis eius melle mixtus caligines oculoꝝ detergit. Itē folia eius cum aceto vt cataplaſma adhibita podagricis medētur. reſina vero eius malagmatibus neceſſarie miſcet̄. Semen eius cū aceto bibitū epilēticos curat. gūmi eius quod dicit̄ karabe tritum ⁊ bibitū ſol'ones ventris ꝯſtringit: ⁊ ſtomacū reficit: ⁊ fluoꝛē ſanguinis repꝛimit. AVICENNA. hab; pꝛopꝛietatē ꝯfoꝛtandi coꝛ ⁊ letificādi ⁊ repellēdi cardiacā ⁊ foꝛtificādi ſpūs. SERAPIO. cap. karabe. Karabe ſumit̄ in potu ⁊ pꝛohibet curſu; humiditatū ad ſtōm: ⁊ abſtringit ventrem ⁊ ſtomacū: ⁊ confoꝛtat eum: ⁊ abſcindit fluxū ſanguinis. ⁊ quādo coꝛtex huius arboꝛis inciditur minuti; ⁊ ſeminat̄ in letamīe oꝛiunt̄ ibi toto āno fūgi ad comedendū. PAVLVS karabe ē gūmi arboꝛis haur romi qð quādo bibitur retinet fluxum ventris ⁊ ſtomaci ⁊ ſanguinem vndecūqꝫ fluat. ⁊ putāt quidam ꝙ ſit ſandaraca ⁊ dicunt ꝙ karabe ſodoma huius eſt gummi ⁊ eſt gūmi funeris: eo ꝙ latini ponebant eū ſuper coꝛpoꝛa defunctoꝛu;. Et idem auctoꝛi. Albugerig. Caliditas eius eſt temperata cum pauca frigiditate. ⁊ hab; pꝛopꝛietate; retinendi ſanguinem: ⁊ pꝛopꝛie in tenaſmone. ⁊ confert cardiace: ⁊ ſtringit ventre;. Et idem auctoꝛi. Bedge. karabe ca. eſt ⁊ retinet ſanguinem vndecunqꝫ fluentem. Et ide; auctoꝛitate. Alcanzi ſuſpenditur ſuper apoſtemata. ⁊ confert ⁊ eſt frigidu;. ⁊ confert cardiace. ⁊ ſputo ſanguinis ⁊ fluxui eius a naribus. Et alias virtutes inuenies. in. l.

lapis gagates. Electrū ēt dr̄ aurū cui⁹ q̄nta ps eſt argentū. Plini⁹ lib° 33. ca° .4. verſus finem.

E leſion ſm Diaſ. dr̄ tertia ſpecies ſemperuiue que ayzon dicit̄ vel aiſdon.

E leſas vel caniū eſt ordeū infuſum. ⁊ eſt quidaʒ po tus. ⁊ eſt animal.

E legia eſt ſpēs calami aromatici.

E legne. i. elatin vl' elatin⁹.

E lelica albutimo. i. gummi terebinthi.

E letiſſagus quid eſt lege. Elliſſagus.

E leniū. Elymō ynula ſimpbitum ideſt ellenium. Diaſcori. batum.

E leodin rodeum. i. oleuʒ roſeum.

E leo. i. trabo. īde catellica virt⁹. ſ. ſubtractiua. i. vir tus retētiua q̄ ſtatim ſeq tur poſt appetitiuaʒ: ſed aliatica dicit̄ digeſtiua ⁊ interpretat̄ immutās. ⁊ eleo ſil'r dr̄ oliua. vt apparet in. l. propria.

E leon. i. oleuʒ vel oleū oliuaꝝ. ara. zciatū zaiatuʒ.

E leos paleon. i. oleū vet⁹.

E leodes eſt ſpecies ſaniei ſic dicta: q2 ſimilis oleo .l. hidros.

E leomeli ⁊ aumeli ē oleuʒ dulce ſpiſſuʒ valde ſicut mel ⁊ extrahitur de quadam arbore. l. aumeli.

E leniabin. i. conditum.

E leni. i. tediū vl' triſtitia ō futuro ⁊ facit vigilare.

E lenea ē ſcd̄a ſpēs lauri q̄ dicit̄ ſigillū ſalomonis.

E leps ideſt cicer.

E lepeon. Elepnium. i. mezereon. Elepium.

E lermas. i. auripigmētuʒ.

E leſen. Eleſer ideſt vitis.

E leſiʒ. Eleſmi. Elexeō. Elexim. i. paritaria vago paternia herba. zuzegi ideſt vitri.

E leti. Electi. i. gazati ⁊ eſt eupatorium ghafeti.

E leuātia ideſt inflatio cruris ⁊ pedum.

E leuan. ideſt lalanga.

E leurus. i. gatt⁹. Hal. p̄mo memiri. cap. p̄mo.

E leupropicon. i. cētaurea.

E lezuzi. Eleuzegi ē paſſio qn̄ aliquis impetuoſe caput mouet cū loquit̄ vel qn̄ ſilet aut facit ſtrepitū ore cū loquit̄ repetendo idē verbū improprie vl' cuʒ aliqs loqtur ſecū vt recordet̄. l. Elchuchogi.

E lgil ideſt calx.

E lhanachid. Elhanakid. i. racemus.

E lhul. i. fructus iuniperi.

E lia. Eliambatis eſt ſpēs braſſice ſecūda. Plinius lib. zo. cap. 9. in p̄ncipio.

E lica ideſt ſpelta.

E liciſma ideſt elciſma.

E licomalic. i. mellilotum.

E licon. i. caprioli vitis vel ſummitates. Paulus.

E licinū qd̄ in petris naſcitur ⁊ eſt vſnee. Oribaſi⁹.

℄ Cap. CCXXXIII.

Elicriſi.

PAVLVS. cap. de ſanguine cū vrina ad coagulatum inquit ſanguinem in veſica da apozima arthemiſie bibere ⁊ elicriſi ⁊ conize ⁊c̄.

PLINIVS lib. zi. cap. z5. de elicriſio. Elicriſiuʒ aly criſantū vocant. Ramulos habʒ candidos. folia ſubalbida abrotano ſimilia. ad ſolis repcuſſum auree lucis in orbē veluti corimbis dependētib⁹ qui nūq̄ʒ marceſcit. naſcit̄ in fructice ⁊c̄. ⁊ inter eius virtutes īquit ad ſanguinē concretum ventris ⁊ veſice aſſumi cum mulſa.

E lidrus. i. ſerpēs magnus.

E lidariuʒ putant q̄ ſit electrum ab alys dicitur q̄ vernix que proximā habent virtutem.

℄ Cap. CCXXXIIII.

Eliſſagus

liliſſagus grece. arabi. geliſſagos. Alſamuet. Tuſſilago. Eliſſagos. Sache. latine v̄o ſaluia. SERAPION. li° aggre. cap. geliſſagos. auc. Diaſc. i. ſaluia ⁊ eſt arbuſtū lōgū hn̄s plures ramos ⁊ lignū eius ⁊ folia ſil'ia folys citonioꝝ: niſi q2 ſunt lōgiora ⁊ ſtrictiora ⁊ rugoſa pauca rugoſitate. ſicut eſt rugoſitas pāni poſtq̄ʒ abluitur antequā extendat̄ ⁊ reponatur ⁊ color eius declinat ad albedinem. ⁊ habet odorem bonum. ⁊ habet in ſummitatibus ramorum ſemen ſimile ſemini herbe ſilueſtris que dicit̄ ormē. naſcit̄ aūt in locis aſpis.

DIASCORIDES. Eliſagus. i. ſaluia frutex eſt oblōga ⁊ habens multas virgas quadras ⁊ albas ⁊ folia ſimilia malicidonys: ſed oblōga minora ⁊ aſpa ⁊ albediora ⁊ odorata ſubrugoſa ſemē ſup virgas eſt ſimile ormīo agreſti. naſcitur locis aſperis. PLINIVS lib. z6. cap. 6. Eliſfagus herba eſt exalbida haſta eſt ei vaſta ⁊ quadra folia aliquatenus aſpera. poteſt enim acriter reſtringere.

GALIENVS. 6. ſim. phar. cap. Eliſſagus ꝯpl'o huius herbe ē ca. caliditate manifeſta ⁊ ſufficiēti ⁊ paꝝ ſtiptica.

POSSE. PLINIVS herba ipſa facit ad diſſintericos ⁊ ſuccus foliorum eius capillos generat ⁊ vrinā ꝓuocat.

SERAPION decoctio folioꝝ ⁊ ramoꝝ ipſius quādo bibitur prouocat vrinam ⁊ mēſtrua ⁊ expellit fetū. ⁊ confert morſui venenoſo ſtrigōis marini ⁊ dēigrat capillos. ⁊ confert apoſtematibus: ⁊ abſcindit fluxum ſanguinis: ⁊ mūdificat vlcera fraudulenta: ⁊ cum decoctiōe ramulorum ⁊ folioꝝ ipſius fit ablutio ſedat pruritū genitalium viroꝝ ⁊ mulierum. DIASCORIDES virtus eius eſt diuretica mēſtruis imperat aborſum facit percuſſum ſtrigōis marini mitigat capillos nigreſcit ē ēt termātica. ⁊ ſanguinē fluentē ex vulnerib⁹ ſtringit ſordida vulnera purgat. Elixatura folioꝝ ⁊ virgaꝝ ipſius pruriginē nature cōpeſcit eſt etiā virtutis redarguētis cū acrimonia. vn̄ ad diſſinteriā atq̄ʒ muliebrē fluxum quē greci rigeon vocant facit. ſuccus folioꝝ eius capillos denigrat ⁊ vrinam prouocat. PAVLVS vinuʒ decoctionis eius confert paraliticis bibitū ⁊ cataplaſmatū ſuper partem paraliticanteʒ. Et dicunt magi de ſaluia q̄ ipſa putrefacta ſub fimo generatur auis quedā habens caudā ſerpentinā ⁊ albam merule ſimilis. de cuius cinere ſi ponat̄ in lampade apparet q̄ domus ſit plena ſerpētibus.

E liſon apud Diaſ. eſt ſpēs quedam aconiti q̄ apud Aui. īterfector leopardi vocatur alias lupi.

E liſoriō. i. ſtrāgulator pardi. i. aconitum. Diaſco.

E liga. i. anuli vitis.

E ligma ideſt electruʒ vel inlinctum.

E ligmata. Elimgria ſunt medicine vel potiōes calide. Theodorus capitulo de aſmate.

E liguati. i. mollis ꝯfectio.

E lili caſmoboro. i. gummi zappini.

E lima. i. corūbruʒ. ⁊ elima .i. panicum. Halie.

E limaticuʒ mel ideſt mel acticum. Diaſcori.

E limea. Elimma ilīma. i. vnguentum.

E limben ideſt caſeus.

E lime vel elima. i. panicū.

E limos durkia. i. milium.

E limon ideſt enula.

E limos. Elixim. Elixime ideſt eraclea.

E linx ideſt lumbricus.

E lios gre. ſol: ſed ylios profertur.

E lioſpagus teneritas ramoꝝ ſparagi q̄ in ſūmitatib⁹ naſcunt̄ dictus ab eleos qd̄ ē ſol: q2 ſicut ſol mutat radios ſuos ita ſpagus teneritates ſuas.

E lioſtropos quid eſt lege titimallus. Elioſcopos idem. Diaſcorides.

℄ Cap. CCXXXV.

Eliotropium

yliotropiuʒ hebeneb elacrab. i. cataputia maior: ſʒ ſ'ſo: qn̄ Dia. facit ſemotim capl'ʒ de eliotropia a capl'o ō cataputia maiori quā vocat cici. vn̄ eliotropia gre. eſt dcm̄ ſolis cōuerſiua ab elios quod eſt ſol ⁊ tropos ꝯuerſio. hoc nomē multis plantis attributum eſt: eo q̄ plures flores ſuos ad ſolem cōuertant quidā pentadactilū ſic vocauerunt quidā cicoreaʒ ⁊ aly alias. DIASCORIDES capitulo de eliotropio duo facit capitula. de prima ſic. Eliotropium maius multi ſcorpioron dicūt: eo q̄ flores ſimiles ſunt figure ſcorpy. folia hʒ ozimo ſimilia ⁊ aſperiora ⁊ nigriora. ⁊ haſtas ex vna radice q̄nq̄ʒ aut ſex cum ramulis q̄ʒpluribus ī quib⁹ flores ſunt coloris albi ⁊ ſubpurpurei ⁊ ſubcitrini ſic̄ cauda ſcorpy. Aliud capl'ʒ de eliotropio dic̄. Eliotropium minus naſcit̄ locis cultis ⁊ in pratis ⁊ ſimile ſupradicto ſemen rotundum hʒ pendens. PLINIVS. libro. zz. capi. zi. ⁊ libro. z. capi. 4z. ⁊ libro. iS. capitulo. z7. de eliotropio. nomen accepit q̄ primo ſolſtitio eſtiuo floreat vel q̄ ſolis motibus circumacta cōueniat. vnde a latinis ſolſequia vocatur. naʒ ſole oriēte flores ſuos aperit item recludit cū ſol recubuerit. ip̄a eſt quā latini intubaʒ ac verrucariaʒ vocant ex eo q̄ extinguat verrucas ex aq̄ potata vl' cataplaſmatis vice impoſita v̄rucas abſtergit.

POSSE. DIASCORIDES huius herbe manipulus vnus elixus ⁊ bibitus flegma ⁊ colerā deponit cuʒ vino bibitus ictibus ſcorpionum occurrit. Cataplaſmatib⁹ adhibitus eadem facere poteſt. Multi etiaʒ radicē eius collo ſuſpēdunt contra vim ſcorpionuʒ. ſeminis eius grana quattuor cum vino bibita ante acceſſioneʒ quartanarys maximum remediū eſt. tertianarys vero tria grana vtiliter dant̄. folia eius cataplaſmatibus adhibita tumores ſpargūt. mirmiceas corporis purgāt. clauos corporis limpidant: ſicca vero folia eius impoſita podagricis maximū preſtant effectū. trita ⁊ matrici ſuppoſita mēſtruis imꝑant: aborſuʒ faciunt. Eliotropy minoris herba cū ei⁹ ſemine decocta ⁊ cum nitro ⁊ yſopo ⁊ cardamomo bibita rotūdos ⁊ latos lumbricos excludit. clauos impoſita cuʒ ſale tollit: maxime ſi fuerit elixa ⁊ impoſita.

E liquiſma. i. raſura nauis.

E liſſagnie ideſt lapſana.

E liſmen. Eliſmis. i. paritaria. Elixio. Elixiones.

E liſmū. i. plumbuʒ vſtum.

E litrodani ideſt rubea.

E litis. i. lepida ſm Diaſco. vocat̄ melior ps ſquame eris. Elitis migaxe. i. lepida teneri eraminis. ⁊ eſt ſquama vel ſcoria.

E liticen virtus gre. attractiua. Ha. li° de catarticl.

E liū. i. triticale. Hal. lib° de facile acq̄ſibilib⁹. ca. z8.

E lix apud Diaſ. vocat̄ quedā ſpēs hedere ca° ciſſos que ſeminib⁹ caret folia hn̄s minuta ⁊ anguloſa.

E lixatura pro ſapa accipit̄ apud pauluʒ qn̄ ſine determinatione reperit̄.

E lixfiatuʒ ideſt lenticula.

E lixio. Elixiones. vitrago. vitregena. Echine p̄dicalis paritaria. Eliſmē. Eliſmis idē. l. Tuderi.

E lkabuim. Elkalibac. i. gūmi albotin. ⁊ ē terbētina.

E lkalibakia ideſt auena.

E lkamac. Elkemac ideſt granum.

E lkaſi ideſt vlceratio.

E lkirika. i. radix gladioli vel gladiolus.

E lkiſma. i. raſura nauis.

E lkiſmos grece tractio datio helciſma.

E lkea gre. i. vlcera elkos vlcus. Elkoſis vlceratio.

E lleben ideſt lac.

E llebozites. i. centaurea.

℄ Cap. CCXXXVI.

Elleborus.

Elleborelentum. Elleboron verucaria vel polirizon. grece. ara. cherbachen. lati. vero velatruʒ. SERAPION. lib. aggre. cap. cherbachen. aucto. Diaſco. Due ſunt eius ſpecies albus ⁊ niger: ſed albus eſt planta: cuius folia ſunt ſimilia folys plantaginis ſeu folys plāte dicte bleteagrion. i. ſicle agreſtis: niſi q2 ſunt breuiora eis ⁊ declinantia ad nigredineʒ plus eis: ⁊ verſus rubedinē aliquātulū tendentia. ⁊ habet ſtipitē quattuor digitoꝝ longū rugoſuʒ. ⁊ qn̄ incipit excoriari deſiccat̄ ⁊ putreſcit cito ⁊ apparēt circa ſtipitē velut capilli ſubnigri. hʒ radiculas multas ſubtiles egrediētes ab vna radice paruas oblongas ſimil'r cepe longo. naſcit̄ mōtuoſis locis. ⁊ oportet q̄ fodiat̄ radix ipſius plante ⁊ reponat̄ tp̄e meſſis: ⁊ melior ad colligendū eſt cuius planta extendit̄ ſup terrā extēſione moderata ⁊ eſt albus facile frāgibilis multe carnoſitatis nō hn̄s acutas ſummitates ſicut ſquinantū. ⁊ qn̄ frangit̄ euolat ex eo res ſimilis pulueri ⁊ caro ei⁹ eſt ſubtilis ⁊ nō mordicat linguam mordicatione forti: ſed facit abūdare ſaliuā ad os. Et caueat̄ animietate ſua: q2 ſuffocat. Et melior ex eo eſt ille qui defert̄ ex terra q̄ dr̄ Italia: ſed ille qui eſt ex cadechia ē malus: ⁊ eſt plāta ſimilis ſquināto. ⁊ eſt ſuffocās. Sed elleborus niger eſt plāta hn̄s folia viridia ſimilia folys dulb. ſʒ nigriora: ⁊ eſt in eis aſpitas. ⁊ hʒ virgā breuē et florē albū cum aliquātulo purpureitatis: et eſt ſup ipſaʒ velut racemus in quo eſt ſemē ſimile grāo cartami qd̄ hoīes denachibor. ⁊ denoīant ip̄m ſcamonoides: eo q̄ vtātur ipſo in purgatiōe vētris. et hʒ radiculas multas ſubtiles nigras egrediētes ab vna radice ſimiles radicib⁹ cepe. et quod de ip̄a adminiſtrat̄ ſunt ille radicule. naſcit̄ in locis aſpis ſiccis nemoroſis. Et melior ex eo ē plenus nō cōſumptus nec extenuatus cui⁹ interi⁹ ē ſubtile acuti ſaporis et pungens linguā. DIASCORIDES cap. de elleboro ſm tranſlationē noſtram. Elleborus alb⁹ folia habet ſimilia arnogloſſe aut blete agreſti: ſʒ breuiora et nigriora et modicū obruffa. haſta ē ei lōga duob⁹ palmis et rugoſa et citius ſolet marceſci qn̄ ſiccari incipit. et ſicut capilli multi ex vna radice ꝓcedūt ſicut virgule. naſcit̄ locis montuoſis. radix fodi tp̄e arearum debʒ. vtilis eſt aūt alba et tenſa et fragilis et plena et iūcoſa. quā cum fregeris velut fumū iactat: ⁊ albidior deintus cū guſtu ca. nō valde ſaliuā ꝓuocans. plus accepta hominē ſuffocat. meli⁹ eſt grinaicuʒ et italicū. capadociū his albi⁹ eſt et tenue. Elleborus niger eſt pollirizon aut melāpolion dr̄: q2 melāpus filias ſuas amentes ex eodem curauit a mania. hec herba folia hʒ ſimilia platano viridia: ſed minora vt affodillus: ſʒ diuiſa multis locis: ſed nigriora et aſpa. virga eſt ei breuis et flores albi et purpurei in ſemate botruoſo ſimiles ginco. hec in antiqs tēporib⁹ ſcamonoides dicebat̄: q2 multi ea vtebant̄ in purgatōibus. huius radices tenues ſunt et nigre ſicut cepulle quaꝝ radicū maxime vſus ē naſcit̄ in locis aſpis et ſiccis et agreſtibus. Eligēda vero eſt carne plena. que intra ſe hʒ albū colorē et guſtu viſcidum et calidū. talis vero in parnaſo mōte naſcit̄. GALIENVS 6° ſim. phar. capi. de elleboro. Ellebori ſpēs ponant̄ in 3° gra. ca. et deſic. Eſt aūt ſm guſtuʒ calidior qui niger. ſubamarus aūt alb⁹. AVICENNA lib. z. cap. de elleboro. Ille qui niger eſt: eſt fruſta inciſa et eius acuitas fortior eſt acuitate albi. et illi qui ipſum colligunt preſeruantur ab eius nocumēto comedendo allia ⁊ bibendo vinū. et folia quidē plāte eius ſunt ſimilia folys dulb: ſed ſunt vehementioris nigredinis q̄ʒ ip̄a. et habet crus breue ad purpureitatē declinās: et eius figura eſt ſicut figura racemi. et in ip̄a eſt fructus. et habʒ venas ſubtiles nigras: ex cuiuſcunq̄ʒ quarum radice ſicut duo capita ceparuʒ egrediūtur. et quod de eo adminiſtratur ſunt vene iſte et oriutur in ſiccis locis. melior eſt ille qui eſt medius inter veterem et nouū et groſſum et extenuatum habēs coloreʒ cinericiū et qui eſt velociter frangibilis: et nō ponderoſus in cuius vacuitate eſt quoddam ſimile tele aranee ſaporem habēs acutum et mordicās linguam. Et bonum quidem qd̄ adminiſtratur eſt vt aſſumatur lignū paruuʒ qd̄ eſt apud radicem eius et infundatur parua aqua et excorietur. Et aſſumant̄ cortices illius et exiccētur in vmbra et adminiſtrētur triti et cribellati et potio eius ſunt tres carmet. et melius eſt vt in potu det̄ cum petroſellino et dauco. et quandoq̄ʒ dantur ex eo vſq̄ʒ ad aur̄. ij. cali. eſt et ſic. vſq̄ʒ ad ſecūdū. Eſt ſolutiu⁹ ſubtiliatiuus ⁊ ē fortis abſterſionis adeo q̄ corrodit carnem mortuam: et quando naſcit̄ apud radicem vitis fit eius virtus ſolutiua. Et de proprietatibus quidē ellebori eſt q̄ ipſe ꝑmutat corpus a ſua complexione. et facit quandoq̄ʒ acquirere cōplexionem bonā iuuenilem: et multi ſunt qui album elleboruʒ ſumunt ad vomēdum: et non facit vomere et non ſoluit: ſed facit illud qd̄ facit vomitus et ſolutio: et cōuenientia eius ad viros viragines mulieres et ad fortiores ⁊ adoloſcētes et ad eos q hn̄t carnes teneras ī corpore: et multi

tudo ſanguinis eſt plurima. ⁊ nō eſt conueniens caſtratis neq̧ mollibus. Et ipſe quidē eſt ꝯueniēs in martio: deinde in ſeptembrio. verumtñ opȝ vt ante ipm̄ p̄cedant tres dies penitus in quibus abſtineatur a comeſtione ⁊ potatione groſſorū. ⁊ vt adminiſtrentur ea q̄ gaudere faciūt. ⁊ delectari ⁊ vt euomat ⁊ eyciat poſt cenā duabus vicibꝰ aut tribus: deinde aſſumatur linitus ſup morfeam ⁊c̄.

IO. MESVE. Elleborus eſt arbor algur ⁊ ſunt eiꝰ due ſpēs. nā alius eſt albꝰ alius eſt niger. Niger incolumior ē albo. vñ minatur albꝰ accñtia timoris ⁊ tremoris. Niger vero acquirit ei iuueneſcentiam ⁊ incolumitatē: ⁊ ex eo qđ magis eligit̄ ⁊ ꝓprie eſt cuius ſapor eſt acutus mordicans guſtū. ⁊ hñs ſaporē ſicut aſſarū ꝓprie ⁊ qđ eſt frangibile ⁊ mediū inter ſubtile ⁊ groſſum ⁊ mediū inter recēs ⁊ antiquū ⁊ mediū inter ponderoſum ⁊ leue: immo plus leue q̄ pōderoſum. ⁊ qđ eſt leue carens aſperitate et melior pars ipſius plante eſt radix ipſius ⁊ melior pars radicis ſunt fuſtes ipſiꝰ ⁊ melior pars eorū ſunt cutes ipſorū. Et melius tempus collectionis ipſorum ſunt ver ⁊ eſtas. Albus aūt minoris eſt acuitatis ⁊ mordacitatis ⁊ mordacitas eiꝰ eſt nō apparens ſubito ⁊ ē maioris amaritudinis q̄ niger. In alijs aūt ꝓprietatibꝰ vt niger hȝ: ſed plus antiq̄tate q̄ niger patit̄. Niger eſt ca. ⁊ ſic. i. ȝ. ⁊ eſt ſubtiliatiuus ⁊ ſolutiuus corroſiuus carniū que fiunt in vlceribꝰ. ⁊ dr̄ ꝙ quando naſcitur apud radicē arboris ſunt fructꝰ illius ſolutiui. Albus vero ca. ⁊ ſic. eſt in medio tertij. ⁊ ſimiliter abſterſiuus mordicatiuus multiplicās vomitum ⁊ faciēs ſternutationē cū fortitudine. Albus corporibꝰ noſtri tēporis moleſtus eſt: immo eſt eis ſicut venenū ꝓprie prefocans. Nigri aūt vſq̧ ad tēpora nr̄a virtus eſt tolerabilis lȝ adhuc difficile inq̄t Hypo. Moleſtus elleborus his quorū corpora ſunt ſana. ars autem ⁊ ſollicitudo in rectificando ⁊ improopinādo quandoq̧ cum opȝ facere eiꝰ opationē incolumē. Inquit filius zezar fit cerniabin ſic̄ mel ⁊ ſubmerget̄ in eo tepidū ⁊ ſubtile ⁊ ex folliculis nigri partes cōueniētes circiter. 8. horas ⁊ extrahunt̄ ab eo ⁊ ꝓpinatur terniabin hñs virtutē elebori. ⁊ cū ſimiliter fit de melle paſſularū: ⁊ quandoq̧ ſubmergit̄ in iure gallinarū aut carniū ⁊ fit ſilr̄. Et aliqui perforāt radicē raffani ⁊ intromittunt fuſtū ellebori ⁊ poſt diē auferūt ⁊ ꝓpināt raffanū hñtem virtutē ellebori. Et qñq̧ infunduntur in oximelle ⁊ fit ſimiliter. Et qñq̧ in vino dulci. ⁊ quandoq̧ in cōdito aut in alio ex ſyrupis aut robub. qñq̧ infundūtur in iure gallorū ⁊ carniū ⁊ coquunt̄ in iure. poſtmodū autem kiſt aut ordeum: ⁊ qñq̧ ſorbetur ius ſolum per ſe. Daucus aūt ⁊ piper lon. aniſum petroſelinū ⁊ calamentū yſopus ſicca ⁊ origanum ⁊ aſce ⁊ bonificāt eius operationem. bene autem permiſcetur cū epithimo polipodio ⁊ ſale indo ⁊ ſimilibus. cōfortāt. n. ſeſe. expellunt aūt virtutē vtriuſq̧ a corpore aq̄ mellis. aqua paſſularū. aq̄ ordei ius gallorū ⁊ gallinarū cum oleis nucum ⁊ amigdalarum ⁊ ſimilium. puluerem autem ellebori ſumere nō eſt tutū.

POSSE. Contra vermes auriū conficiat̄ modicū puluerīs eius cū ſucco perſicarie ⁊ in auribus imponat̄: ſtatim exeunt. puluis eius ſuperpoſitus carnē ſupfluā corrodit. contra furfures capitis ⁊ pediculos buliat puluis lupinorū amarorū in aceto poſtmodum colet̄ ⁊ colature admiſceatur puluis ellebori. vngatur caput per diſcriminalia poſtmodū lauet̄. Contra ſcabiē fiat puluis ex eleboro albo bene trito. ℥. i. ⁊ litargiro bene trito. ℥. ij. ⁊ oleum cōe vel nucum in patella bene coquatur ⁊ litargirū bene conficiatur cū aceto ⁊ ponatur in oleo ad vltimum puluis: ⁊ inungatur patiens in balneo. nā valet multū contra litargiam ⁊ epilenſiā ꝓuocat̄ ſternutatio ex puluere naribus immiſſo vel pāno impoſito ad nares. DIASCORI. Elleborus albus flegma ⁊ omnes humores vomitu purgat colliriȷs nobilibus miſcet̄ caliginem oculorum purgat. ſuppoſitū aborſū facit. infantē in vtero occidit. ſternutamēta prouocat. polente mixtus molli ſorices necat. elixus cum carnibus citius eas madidas facit. nam niſi mixtus fuerit polēte aut ſiſamo aut ſucco ptiſane aut ſucco tapſie aut mulſe aut ſucco lenticule aut niſi in pane coquat̄ dari nō pōt: q2 ſic ab antiq̄s īuentū ē. PHILON medicus doctiſſimus ⁊ ꝑfectiſſimus diligentia lōga ⁊ ratione ſcripſit qua diſciplina elleborus det̄. Multi vero in ſucco mulſe mixtū dant: poſtea dātes manducare illis q hoc acceperint q ſunt fortiſſimi corpore. vñ datū diſciplina ſuperiori nullā offocationē facere poteſt. cū aceto mixtus ⁊ colliriū factum ⁊ ano ſuppoſitū nauſeā ꝓhibȝ. Ellebori vero nigri. radix accepta colerā ⁊ flegma ꝑ ventrem purgat. Alij ſcamoneā ⁊ ſal miſcent. ȝ. i. multi cum iuſcellis eā coquunt. multi cū lenticula. nam ſic accepta ventrē purgat. purgatio illa melācolicis epilēticis arceticis ⁊ paliticis medicat̄. ſuppoſita menſtruis impat. aborſum facit: fiſtulas purgat impoſita. ⁊ poſt triduū tollatur ſurdis auribꝰ impoſita reddit auditū. poſt biduū aut triduū eiecta ſcabiē purgat mixta libanotidi cere ⁊ pici liq̄de ⁊ oleo citrino aceto addito ſola vt cataplaſma impoſita maculas oēs corporis tollet. lepras oēs zernaſq̧ limpidat. ſcabies curat ī aceto cocta. ⁊ gargariſmo accepta ſeu adhibita dolorē dentiū mitigat. miſcetur ⁊ ſtipticis medicaminibus. mixta vino. ⁊ polline ordei ⁊ vt cataplaſma adhibita hidropicis preſtat effectū. ⁊ ſi lino fuerit inſerta ⁊ vino merſa vinū catarticū reddet. aqua in qua fuſa fuerit ſi domui aſpergat̄ muſcas ⁊ pulices necat. hoc cū foditur celeriter fodi oportet: q2 tarditate fodiētis viſū ebetat aut dolorem capitis commouet. nam plurimi foſſores eius alleo ſumpto ⁊ vino potato ſecure fodiebant.

GALIENVS. Eleborus vterq̧ tā albus q̄ niger abſterſiue ſilr̄ ⁊ ca. virtutis ſunt. quare ⁊ morfeis ⁊ empetiginibꝰ ⁊ ſcabiebus ⁊ lepris conueniunt: quin etiam fiſtulas mordificāt duabꝰ aut tribus diebꝰ: ſed dentiū doloribus cū aceto ꝯferūt. SERAPION. aucto. Gal̄. virtus eorū eſt q̄ abſtergit ⁊ ꝯfert ſcabiei ēpetigini morfee ⁊ egritudini cū qua eleuat̄ cutis. Et qñ ponit̄ eleborus niger in fiſtula dura aufert duriciē illā in duobꝰ diebus aut tribꝰ. Et qñ fit cū eo collutio oris cū aceto confert dolori dentiū. ⁊ occidūt columbos q̄ñdo intus fundunt̄ fabe aut frumentū in aqua in qua infuſus eſt ⁊ ꝓpinatur eis in cibo.

HYPO. Elleborus niger euacuat meliam ꝑ ſeceſſū ⁊ per vomitū. AVICENNA. Confert linitus ſup morfeam cū aceto. ⁊ ſimiliter ſuper loca in quibꝰ ſunt ſordes. ⁊ ſimiliter ſuper albā morfeā et eradicat verucas et euacuatio q̄ fit cū eo confert albaras. et ſimiliter albꝰ. et linitur niger et albꝰ cū lacte ſup ſcabiē et empetiginē cū aceto. et ad excoriatōeȝ linitus valȝ. et fit cū eo euacuatio et ad fiſtulas duras. ⁊ ꝯfert duricici earū. fiunt ex ea ſicut licinia et īmittunt̄ eis. eradicāt corpora earū et ꝯfert paliſi et doloribus iuncturarū: et euacuatio facta per ipm̄ ē medicamē eorū oīum forte. et quādo decoquit̄ cum aceto et diſtillat̄ in aurē ſedat ſonitū. Et qñ os colluit̄ ex illo aceto ſedat dolorē dentiū: et qñ diſtillatur decoctio eius in aurē debilis auditus cōfortat ipm̄ et confert melancolie q̄ eſt cum aliq̄s ſolus aliena loquit̄. et emigranee antique et egritudinibꝰ capitis epil̄ie et mel̄ie. et cōfortat viſum quādo ponit̄ in alcohol. Et ſoluēdo educit ex toto corpore abſq̧ horribilitate et ex̄hit flegma coleramq̧ et extrahit oēm ſuperfluitatem admixtā ſanguini ita ꝙ ab extremitatibus corporis. et oportet ꝙ fiat velocis ſol̄onis cū ſcamonea et miſceantur ei petroſelinū et daucus. et qñ dat̄ in potu hoc modo infundit̄ in oximelle aut vino dulci: ⁊ dimittit̄ in ipo aliquo ſpacio: deinde coquit̄ vinū illud cū lentibus aut cū ordeo aut gallina ⁊ ad ſorbēdū datur ius eius. Et qñq̧ admiſcetur duobꝰ aureis de eo q̄ntitas triū anoloſat de ſcamonea. Et qñq̧ decoquit̄ cū lentibus ēt quidē dcm̄ eſt in tabulis ꝓprietatū de regimie eiꝰ qđ opȝ fieri in hoc loco etiā. Et ipſe ꝯfert valde apatibus inteſtinorū ⁊ veſice ⁊ ꝓuocat vrinam ⁊ menſtrua. loco nigri ponit̄ medium pondus ipſiꝰ de mezereon. ⁊ due tertie ponderis eiꝰ de agarico. filius aūt meſague dicit ꝙ loco eiꝰ ponit̄ condes. IO. MESVE. dicit albū debere vitari. eſt. n. prefocatiuus. ſuper nigrum aūt debere preſumere cōcordant oēs ⁊ ꝓprie rectificando ſm̄ artem ⁊ legē ⁊ nō cōuenit niſi robuſtis corporibus ⁊ animoſis ⁊ tēpore veris ⁊ ꝓprie datus quidē qñ ⁊ cui ꝯuenit ⁊ qualiter acquirere facit iuueneſcentiā ⁊ incolumitatem ⁊ mores laudabiles ⁊ ꝯpl̄onem bonam. hoc. n. eſt ꝓprietas ſicut Hypo. dicit ⁊ ꝓprie quidē mundificat corpus totum a ſuperfluitatibꝰ materierū corruptarū ⁊ ſolutōe educit cū facilitate coleram ꝑmixtam ⁊ groſſum flegma. ⁊ colerā nigrā cum virtute ⁊ ſine moleſtia: ⁊ mūdificat ſanguinē: ⁊ attrahit a venis ſupfluitates admixtas ſanguini: īmo a toto corpore ⁊ a ꝯcauitatibus mēbrorū ⁊ partibus remotis ⁊ acute ⁊ extrebꝰ ſolēnibus in mūdificando cerebrū ⁊ caput totū ⁊ inſtrā ſenſuū ⁊ neruos ⁊ veſicam. Et confert iuuamētū magnū egritudinibus earū ſicut eſt ſoda ꝓprie ⁊ emigranea mania melancolia vertigo epilēſia paraleſis ⁊ aque que deſcēdit ad oculū: ⁊ confert egritudinibꝰ iuncturarū ⁊ duriciei ⁊ apatibꝰ earū ⁊ ſcrofulis. ⁊ ē ſicut tyriaca ⁊ medicina antonomaſice ad leprā ⁊ ad cancrū ⁊ ſpēs herpetis ⁊ bothor que ſe comedunt. Et ponit̄ quidem. Elleborus niger in alcohol. ⁊ confortat viſum. Et ſi diſtillat̄ acetum decoctionis eius in aurem confert tinitui ⁊ ſibillo ⁊ corroborat auditū. ⁊ colluit̄ os ex aceto decoctionis eius ⁊ corroborat: ⁊ ꝯfert dolori dentium: ⁊ cōfert egritudinibus ſplenis ⁊ febribꝰ longi temporis ⁊ q̄rtane colerice et melācolice: ⁊ egritudinibus difficilis eradicationis: ⁊ prouocat vrinā ⁊ mēſtrua. vſus aūt eius colorē efficit bonū: ⁊ odorē ſimiliter oris: ⁊ remouet egritudines cutis ſicut ⁊ morfea baraſq̧ ſm̄ cōem modū adminiſtratiōis eius ⁊ fricatus cū aceto ſilr̄: ⁊ remouet feditatē cutis ⁊ pannū. Albꝰ aūt fortiter ⁊ difficulter vomere facit cū accidentibus timoris: ⁊ ꝯfricatus ex eo ad egritudines cutis ꝯfert cū virtute: ⁊ curat ſcabiē empetiginē ⁊ lentigines: ⁊ ꝯfert vterq̧ elleborus fiſtule ⁊ vlceribus fraudulentis. Doſis nigri eſt a kirat. 6. vſq̧ ad. ȝ. i. Cōfectio pillularū q̄s deſcripſit halȷ. quarū iuuamentū eſt vltimum ad melācolicas egritudines cancrū leprā ⁊ morfeā nigrā difficilē: quarū hec eſt ꝑmixtio. ℞. ierepigre. ȝ. xij. Ellebori nigri polipodij añ. ȝ. v. agarici lapidis lazuli ſalis indi. colloquitide a. ȝ. iij. doſis. a. ȝ. ij. vſq̧ ad aureos duos ſūt ſane ⁊ expte.

E llebo rus melā. Elleborū mellinum. i. nigrum.

Capitulum. CCXXXVII.

Ellenium. gre. ara. raſin vel ilſaran. lat. v̄o enula campana. SERAPION liꝰ aggre. cap. raſin. auc. Diaſco. i. enula. nomināt eam quidā zinziber. ⁊ hȝ folia ſil̄ia folijs plāte que dr̄ flomos: niſi q2 ſunt aſpiora ⁊ lōgiora eis. ⁊ hȝ ſtipitē magnū. ⁊ folia eiꝰ nō eleuant̄ a terra: ſȝ extendunt̄ ſup faciē terre. ⁊ hȝ radicē magnā boni odoris: cuiꝰ ſapor hȝ acuitatē ⁊ eſt rubei coloris. inuenit̄ aūt plāta que orit̄ ſicut yreos ⁊ ē ſicut ſerpētaria ⁊ naſcit̄ in locis mōtuoſis ⁊ hūidis ⁊ in hortis. Euellit̄ āt radix enule ī tp̄e eſtiuo ⁊ deſiccat̄: ⁊ eſt illud qđ ex ea adminiſtrat̄: ⁊ eſt in babilonia alia ſpecies enule: ⁊ eſt plāta hñs ramulos lōgitudine vniꝰ brachij: qui extendunt̄ ſup terrā ſicut ſerpillū. ⁊ hȝ folia ſimilia folijs lēticule. niſi q2 ſunt longiora ⁊ plurima ſup ramos ipſos. ⁊ habȝ radices paruas citrinas. quarū groſſitudo ē ſicut digitus mediꝰ et inferior ꝑs radicis ē ſubtilior ſupiorī parte eius. ⁊ ſup ipā eſt cortex niger. naſcit̄ vero in locis maritimis. virtus eſt eius cali. ⁊ humi. ⁊ eſt in ea caliditas ſuperflua indigeſta.

DIASCORI. capi. de ellenio ſecūdū trāſlationem nr̄am. Elleniū multi ſimphitum vocāt. alij vero flomū. latini v̄o enulā vocant. folia hȝ flomo ſil̄ia anguſta ⁊ mollia oblōgaq̧ nō creſcētia in altū: ⁊ ſup terrā late diſtēduntur. radix ē illi ingēs odorabilis ⁊ ruffa ⁊ viſcida guſtu nō ſuauis. frutex eſt ſimilis lilyo tirſum habet album in cuius ſummo flos eſt auroſus. montuoſis ⁊ vmbroſis naſcit̄ locis. ⁊ hūidis ⁊ in hortis. Cratebras ēt ꝑhibȝ egyptū hr̄e alterū ellenium: qđ hȝ virgas lōgitudine vnius cubiti ſup terram porrectas herpillo ſimiles. folia vt lēticula: ſed plura ⁊ longiora circa eaſdē virgultas. ⁊ radices ſunt illi minores viridiores in ſoliditate vnius digiti minoris: quarū ſupior ꝑs groſſior ē ad vnū deducta in tenuitate cū corio nigro. naſcit̄ in maritimis ⁊ ī ſicciboribꝰ locis. morſibus venenatis radix eiꝰ bibita medet̄. GALIENVS 6ꝰ ſim. phar. capi. elleniū. ſiue timmaliū. ſiue enula cāpana. hec planta radix maxīe vtilis eſt ad ſtatim in ꝑmo aggreſſu calefaciēdum. ⁊ iđ dōm eſt eam non certitudinaliter cal̄am ⁊ ſiccam: ſicut nigrum piper ⁊ albū: immo ⁊ cū humiditate ſupflua. ⁊ ideo electuarijs q̄ fiunt ad educendum viſcoſos ⁊ groſſos hūores exiſtentes in torace ⁊ pulmone conuenienter miſcet̄. Plinius lib. i9. cap. 5. v̄ſus fi.

POSSE. SERAPION virtus eiꝰ eſt que adiuuat ad excreādū groſſos humores ⁊ viſcoſos a pectore ⁊ pulmone: ⁊ calefacit membra egra egritudine frigida: ſicut ſciatica emigranea. ⁊ ꝯfert fluxibilitati membrorū que fit ab hūiditate. Et qñ bibit̄ decoctio eiꝰ ꝓuocat vrinā ⁊ menſtrua. ⁊ ꝯfert coartationi ani ⁊ attritioni neruorū ⁊ tumoribꝰ ⁊ morſibꝰ venenoſis ꝓpter ſui caliditatē. folia v̄o eiꝰ qñ coquunt̄ cum vino ⁊ fit inde empl̄m cōfert ſciatice. ⁊ qñ radix eius ꝯficit̄ cū rob ē bona ſtomaco. ⁊ q ꝯficiūt eā deſiccāt ꝑus: deīde īfundūt ī aq̄ ⁊ terūt ⁊ ponūt ī rob ⁊ reponūt. HVMAYN. ex v̄bo hyp. Enula aufert irā ⁊ triſtitiā. fortificat os ſtōi. mūdificat pectꝰ. ⁊ ꝓuocat ſupfluitates q̄ ſunt ī venis ꝑ vrinā ⁊ mēſtrua: ⁊ ꝓprie vinū qđ fit cū ea. GALIENVS. Elleniū miſcet̄ cū electuarijs q̄ fiūt ad educēdū viſcoſos ⁊ groſſos hūores exñtes in torace ⁊ pulmōe ⁊ calefaciūt eas ꝑticulas que frigidis ⁊ diuturnis paſſionibus moleſtantur: ſicut ſūt quedā ſciatice ⁊ emigranee ⁊ cōtinue paſſiōes articulorū ꝓpter friditatem. DIASCORI. Elleniū ē virtutis feruentis ⁊ mictualis. radix eiꝰ eſtate foſſa ſiccat̄. aq̄ elixature eiꝰ vrinā ꝓuocat. mēſtruis impat ſol̄one. radix eius cōtuſa addito melle vt el̄iū tuſſiȝ ſedat: ⁊ ortono icos curat: morſibꝰ venenatis occurrit ⁊ medet̄. folia vero eius tōſa ⁊ cataplaſmatibus adhibita ſciaticos ſanāt. Itē folia ex vino cocta ⁊ renibus impoſita coxioſos emēdāt. Multi vero eadē folia ſicca ſale addito ⁊ dulcore ꝓuocāt cibū pro ſtomaci ſalubritate: que quidē cū ſale ſiccanda ſunt: vt ex capparo cibi fieri ſolēt. Succus eius cū ruta tuſſientibꝰ ꝓdeſt. vrinam quoq̧ ⁊ mēſtrua ⁊ partum expellit.

E lluben ideſt caſeus.
E llumie ideſt alcanna.
E lmele ideſt ſal.
E lmelich ideſt mellilotū.
E lmetos ideſt cicer.
E lmia. i. corumbrum.
E lmiraſſati. i. col̄a rubea.
E lmiraſitaſi. i. col̄a nigra.
E lmi. Elmige grece ideſt lumbricus.
E lmnites gre. ideſt lumbrici rotundi.
E lna. i. enula. Macer.
E lnichi ideſt ficus parue ⁊ mature.
E loborothon. i. ipoquiſtidos. ⁊ ab aliquibus dicitur balauſtia. Plin. libꝰ. z6. cap. 8. poſt ꝑncipiū.
E lon ē ſpēs ſambuci ſilueſtris. Plin. lib. z4. caꝰ 8.
E loſiȝ pitaria herba vitri.
E lpis. i. ſcoria argēti. Diaſ.
E lſocium. i. Juſquiamus.

E ltica.gre.Oꝛiba.i.virtus
attractiua.Alexander.
E laiſma.i. tractura argen/
ti vel molibda.
E ltoꝛ ideſt ſuccinum.
E lua ideſt enula.
E lubie ideſt faſeolus.
E lumbꝛe eſt quidaꝫ ſapoꝛ
factus ex ſucco granato/
rũ acetoſoꝝ lacte amig/
dalarum ⁊ zuccaro.
E lumaria ſm Diaſco. vo/
caẗ lati.ſpecies illa ſtrin/
gi q̃ ipnoticus.i.doꝛmita
tiuus dicitur.
E luris eſt febris q̃dã.Hal.
ſup affo.43.pticule 7ᵉ.
E lus.i.tunice oculi exitus
ab vlcere que clauis di/
citur.l.clauis. (na.
E luſſeſtedix.i.barba hirci
E lzimerach.i.balauſtia.
E lſinis vel elſinẽ. Alſinẽ
ideſt paritaria.
E lumos durchia. Ste.eſt
dochon.i.milium.
E ma vel emac interpꝛeta/
tur ſanguis inde emago/
gum quaſi ſanguinẽ edu
cens ab emac qđ eſt ſan/
guis ⁊ gois quod eſt flu/
xus. Et ob hoc dr̃ emo/
rogias vel emoꝛoſagia.⁊
dicitur emathites quod
eſt potẽs.i.ſiſtens ſangui
nem.elmos.n.potens vł
ſiſtẽs dicit̃.inde emado/
ſis.i. ſcđa digõ. ab emac
quod eſt ſanguis ⁊ doſis
quod eſt quãtitas: qꝛ in
ſcđa digõne fit quãtitas
ſanguinis conueniẽs ad
nutritionẽ coꝛpoꝛis. An/
tiodoſis i 3ª.digõ.⁊ emo
thoica paſſio dicitur ab
emac quod eſt ſanguis.
⁊ thois qđ eſt eductio a
pectoꝛe inde emothoica
paſſio.i.paſſio in qua ex/
puitur ſanguis a pecto/
re per os: ſed ab ago agis
cõponit̃ emac. diciturqꝫ
educens ſanguinem.ide
emagogum.i.ducẽs ſan/
guineꝫ vel agens.⁊ illud
vocabulũ ponitur in an/
tidotario Halieni mino/
ri.in quo dicit̃ antidotũ
emagogum.i. adiutoꝛiũ
ſanguineꝫ menſtrualem
educẽs. Et quod educit
flegma dr̃ flegmagoguꝫ
q̃ſi agẽs vel ducẽs fleg/
ma ⁊ colagogum. i.agẽs
vel ducens colerã.⁊ me
lagogum.i.agens vel du

cens melãcoliam.
E macaron.i. ſanguis dra/
conis.
E magogũ qd eſt.l. Emac.
Ha.in li.đ vtutibꝰ nã libꝰ
E maſũ. Coccimella.i.pꝛu/
num.ara.agnes.
E mathiſia.gre.i.ſanguinis
effuſio.
E mathites quãdoqꝫ inue/
nit̃ in mineris ⁊ q̃ꝫdoqꝫ
ſubtilianẗ aliqui in adu/
rendo magnetem. ⁊ qđ
ꝓuenit inde eſt emathi/
tes in operatõibus ſuis.
emathites i mineris in/
uẽtus eſt ſanguineus la/
pis cuius tritura ⁊ cõfri/
catura ſanguinis coloꝛẽ
repꝛeſentat ⁊ que fluxui
cuiuſcunqꝫ ſanguis apta
eſt a quocunqꝫ hoꝛũ no/
mẽ accepiſſe põt.l. lapis
emathites.
E matica ſunt ſm Alexan/
drum cap. de medicinis
ad frigidum ſtomacum
inunctiones ſeu ſalſamẽ
ta in quibus moꝛſelli in/
tinguntur.
E matita ideſt diſſinteria
in q̃ ſolus ſanguis emit/
titur. Paulus.
E mbaſima.i.mulſio.
E mbalmata ideſt fructus
Juniperi.
E mbaſmata.i.ſalſamenta
vł inunctiões. Ematica.
E mblici ⁊ bellirici iter mi
rabolanos non compu/
tantur.⁊ ideo vide: quia
diuerſa facit capitula.
Aui.⁊ Serap.⁊ aly quã/
uis ſimilis operationis
ſint pꝛo quibꝰ.l. halilig.
Amblegi.ara.dñr.
E mbꝛoca ideſt ifuſio quã
nos dicimus fomentuꝫ.
⁊ embꝛocatio ideſt infu/
ſio.ſ. quando ab alto in/
funditur aſpergitur.
E mbꝛobata ideſt exterio/
ra ſarmenti.
E mbꝛotoſcomꝰ ideſt cur/
uatio ſpaſmoſa coꝛpoꝛis
ex parte poſterioꝛi.
E mbuba.i. canalis vel fi/
ſtula vel aliquid ſimile
arundini quo ſugitur aq̃
vel aliud in aure exñs.
E mbut. Embit ideſt ſpina
alba.
E mbuta vtus ideſt attra/
ctiua vel appetitiua.
E media ideſt ſtupoꝛ den/
tium ex eſu ponticoꝛum

ꝓueniens vt comedẽdo
poma. Diaſ.emodia. gre.
E meluche ideſt alachuẽ al
ba.
E mera vel ymera diei. i.
auroꝛa diei.
E mergi eſt quoddã genus
piſcis.
E meruchie.i.anuiden.
E meros notaui gre. ideſt
hoꝛtenſe olus.
E metheſes ideſt vomitus
vel nauſea.
E merocales. Diaſcoꝛi. aut
emerocapleton folia ha/
bet ⁊ haſtam ⁊c̃.
E meruche ideſt Alacuem
Achauem. (ſea.
E meros gre. vomitꝰ nau/
E mſima grece ẽ grauitas
tumida palpebꝛarum.
E mionitis aut ſplenion vo
cauit Diaſc.folia hꝫ ſimi
lia dracontee ⁊c̃.
E muiggion.gre. ſemuncia
E mixeſton.gre. ſemiſexta/
rius.lib. de doctri.gre.
E mpneuſis aſpiratio ſonꝰ
vocis inſpiratio.
E mfraſis.i. enfaſis ⁊ ẽ op/
pilatio ⁊ occluſio poꝛei.
E migeon ideſt ſemi vncia.
E migranea qd eſt.l. Emis
⁊ denunciat curſuꝫ aque
ad oculum in fine aut di/
latationem pupille ⁊ eſt
doloꝛ medie ptis capitis
E mina dicta ẽ: eo ꝙ ſit ſex/
tary medietas. continet
aũt ciatos.9. eſt ſꝫ Jſido
rum menſura liquidoꝛũ
appꝛehendens. lib.i. ſm
Aui.⁊ Sera.grana.ii530.
E mina romana eſt.ʒ.20. ⁊
italica ⁊ egyptiaca. ʒ.26.
ſextarius eſt libꝛe due.
E miomes ideſt mulus qui
eſt ſemi aſinus.
E mis.i.ſemis dicit̃ vel me
dietas ide emigranea. i.
doloꝛ medietatis capi/
tis. ⁊ emitriteꝰ ideſt me/
dia tertiana.
E miſton.i.ſemis ſextariꝰ.
E mitheos.i.ſemideus.
E mitritea eſt febris com/
poſita ex duabus febꝛi/
bus: quarum vna eſt ter
tiana: ab emi quod eſt ſe
mis: ⁊ triteus quod ẽ ter
tiana ymitritea grece.
E mkerſim romanuꝫ ideſt
ſpica celtica.
E modia ideſt emedia ⁊ po
teſt dici ſtupoꝛ cuiuſcun/
que membꝛi.

E mola. Ermola. hideri.i.
harmel auricularis reie/
ctalis oꝛminon.
E moptois grece ideſt ſan/
guinis emiſſio.
E moptoicus grece.i.ſpuẽs
ſanguinem.
E moꝛogia. Emoꝛoſagia.i.
ſanguinis fluxus vel di/
ſcurſus.
E moꝛoida eſt quedaꝫ egri
tudo ani pꝛoueniẽs a flu
xu ſanguinis illius loci.⁊
aliquando inflanẗ vene
emoꝛoidales ſine emiſ/
ſione ſanguinis ⁊ cuꝫ do
loꝛe foꝛtiſſimo. ⁊ dicun/
tur condilomata.
E moꝛoide naſi.i.polippus.
E mplagia grece ideſt para
leſis. Paulus.
E mplaſtrum diaꝫimma.i.
de fermento. Alexãder.
Aben Meſ. Demo.
E mplaſtrũ diamenomis ẽ
qđ de cocleis conficitur.
E mplicuanteſis ideſt ven
toſitas vel inflatio. Em/
pneumatoſis.
E mpſicon gre.animal pſi/
chinia.
E mpetigo lapidis quid eſt
lege lichin.
E mphericon.i.ypericon.
E mphimia.i. grauitas tu/
mida palpebꝛarum.
E mpima eſt ſputum ſanio
ſum inde empicus.alias
collectio ſaniei.
E mplema vel empyma di
cunt greci collectiões ſi/
ue apata occulta atqꝫ vi/
ſui abſcõſa in altioꝛibus
viſcerum partibus nata.
nam greci emcatalipſuꝫ
vocant. Caſſius felix.
E mptiſma. Empiriſma.i.
fomentatio. Alexãder.
E mpnenſis ideſt aſpiratio
ſeu vocis inſpiratio.
E mpnion ideſt fantaſma
vel viſio in ſomno.
E mnos.i.ſemiſomnium.
E mpꝛaticum eſt quoddaꝫ
genus micony. Plinius
libꝛo.20.capitulo.19.
E mpuris. Empurios queꝫ
noſtri ſalſifragaꝫ vocãt.
calcifragã. Plin.lib.27.
caplo.9. naſcitur in mon
tibus maritimis in ſaxo
quod pꝛopinquius mari
fuerit eſt ſalſum.
E mpetron. Diaſcoꝛ.aut ſa/
choides naſcit̃ in mõtuo
ſis ⁊c̃. Pli.lib.27.cap.9.

E mpiotica.gre. dicuntur
que ſaniẽ nutrire valent
Caſſius felix.
E mpyria gre.experientia:
pꝛudẽtia: exercitatio pe/
ritia.pꝛouidentia.
E mquenen.i.vſnee.
E mſcara.i.eſcara.

E mulgentes. puto ꝙ ſint
due vene magne que va
dunt ad renes.
E mugum.i.lignũ aloes.
E macia. Enanton. Diaſc.ẽ
herba habens folia paſti
nace.⁊ eſt cicuta.

¶Ca. CCXXXVIII.

Enantium. ynantiũ.gre.lati.ãfloꝝ: vel flos vi/
tis agreſtis vel flos vitiſſi.⁊ de eis in
uenies ſimilr̃ in littera haarin. DIASCORIDES.
cap.enantiũ.flos eſt vitis agreſtis: q̃ cũ fecerit floꝛeꝫ colli/
gendi ſunt floꝛes ipſi: ⁊ deſiccandi: ⁊ alio noĩe vocaẗ vitis
iſta lãbꝛuſca. floꝛes eiꝰ optime redolẽt ⁊ ſiccanẗ in vmbꝛa
⁊ in teſta reponẽdi ſunt.melius naſcit̃ in ſyria. Pliꝰ. li.12.
ca.29.Oenãthe. POSSE.DIASCORIDES. virtꝰ
ẽ ei ſtiptica.vnde ſi bibitũ fuerit euſtomacũ eſt ⁊ diureti/
cum ventrẽ ſtringit ſanguineꝫ reycientibꝰ ſubuenit: ⁊ bi/
bitum ⁊ ipoſitũ ſtõ fetoꝛẽ oꝛis emẽdat digõnem ſtõi cele/
bꝛat mixtũ oleo ⁊ aceto doloꝛẽ capitis fomẽto tollit. ſic/
cus ⁊ viridis in cataplaſmatibꝰ adhibitꝰ vulnera recẽtia
ſine tumoꝛe ſeruat egilopas in initio. vulneribꝰ oꝛis ⁊ gin
giuarum vtile eſt vulnera veretri ad ſanitatẽ pducit mel
le addito oleo ro.⁊ croco ⁊ mirra peſſarys neceſſarie ad/
hibeẗ fluxui matricis peſſario facto ſtrigit reuma oculis
ſuſpẽdit cataplaſmatibꝰ adhibituꝫ ſtõi egeſtionẽ ſoluit: ⁊
maxime cum polẽta ⁊ vino mixtũ ⁊ ipoſitum. Combuſtũ
vero in teſta cũ carbonibus colliriys bene miſcetur pana
ritia oculoꝛuꝫ ⁊ pterigia purgat melle addito reuma gin/
giuarum ⁊ vulnera curat.

E nnara. Enanarra.i.cardꝰ
E ncatiſima. Encantiſma.i.
ſeſſio in aqua vel balneo
pticulari vſqꝫ ad vmbli/
cum: vel ſuffumigiuꝫ.vñ
katime gre.ſedeo. ide ca
thedra.i.ſedile. Caſſiꝰfe.
E ncafalos. Enkefalos vel
ceruix.i.medulla capitis
E ncaſeos.i.eris aduſtio.
E ncaraſis.i.iciſio vel cara
xatio ſcarificatio.
E ncantis eſt caro ſupflua
i angulo maioꝛi oculi coꝛ
pulẽta. Pau. Demoſthe.
E ncatera.i.ſalſum.
E nchelis.i.anguilla.
E nchema.ideſt emplaſtra
que recẽtibꝰ ⁊ cruentibꝰ
imponunẗ vulneribꝰ: eo
ꝙ ex pinguibus medica/
minibus conſtant. Caſſi/
us felix.
E nchenum .i.frigida coer
cens curatio.
E ncheraiſtos appellãt ꝓ/
pꝛie melicos quoſdam q
videnẗ a qbuſdã maioꝛi/
bus reſpici vtutibꝰ in pꝛe
dicere futura queẽadmo
dum idiuinatoꝛes.
E nchichatiſmo.i.infundo
vel aſpgo. Engmatiſmo
idẽ. Equimatizare.
E nchiſa.i.anchuſa.
E ncholpiſmꝰ.i.iniectio ali

cuiꝰ medicamis i mr̃icẽ.
E ncolpizare .i. medicamẽ
in mr̃iceꝫ inyccere q̃ſi iſi/
nuare.i. ſuccuꝫ imittere
nã colpos.gre.ſinus. En/
colpizo. Caſſius fe.
E ndiſima gre.i.ifuſio in na
ribus. Caſſius fe.
E ndiſtra gre.i.liqda que li
niuntur. Coꝛneł.
E nconia dicit̃ iniectio vel
relaxatio.
E ndehſtuꝫ.i.eduſtũ. Ste.
E ndiathechon.i.vlcꝰ oculi
lõgo tẽpoꝛe tardũ ſuppo
ſitionibus ac linimentis
variatũ: vt aut nũq̃ꝫ in ci
catricẽ veniat aut ꝓpe ſi
nõ reſoluaẗ ad pꝛiſtinaꝫ
veniat magnitudinem.
Demoſth.
E ndima.i.ſeuum.
E ndiuia.q̃dã domeſtica: ⁊
eſt ſcariola domeſtica ſe
ris entibion kitoꝛiõ. vel
cicoꝛea domeſtica: q̃daꝫ
eſt ſilueſtris: ⁊ ẽ cicoꝛea:
vel ſcariola ſilueſtris: et
vocaẗ ſponſa ſolis: vel ſo
lis ſequia.pꝛo qua.l.cico/
rea. Jntuba.ara.hũdebe
taraxacon.troxima.
E neaphilon. Pliniꝰ li.27.
capᵒ.9.
E nedria.i.puſtula ani. Ha.
9ᵒ. memiri.cap.7.

E nema.i.ifuſio que mittit̃
ꝑ cliſtere: vel decoctio q̃
per cliſtere inycit̃ vt ap/
paret ꝑ Aui.quar.pꝛi.ca.
7.circa finẽ.q dicit ꝙ me
lius eſt medico cũ medi/
cina ſuperflue educit: vt
ſit ꝓuiſoꝛ in enematibus
⁊ ipſoꝝ iſtrumẽtis i ene/
matibꝰ.i. decoctionibus
chiſterioꝛum: ⁊ in inſtru/
mentis.i.cliſteribus.
E neoꝛma.i. pẽdẽs malum
Theophilus. commẽto
.10.4.regi.acutoꝝ.
E nergia.i.actio. Hał.4.re/
giminis acutoꝝ. cõmen/
to.23.⁊.10.terapẽtice.caᵒ.
.10.in medio.
E neroꝛima iterpꝛetaẗ pen
dẽs vel claudẽtia vulnꝰ.
E neſton.i.ſenum.
E nfraſis.i.opilatio.ide en/
fraticũ.ideſt opilationeꝫ
ſoluẽs. Hali.tertio tegni.
textu cõmẽti.34.
E nfractica dicunt̃ que fa/
cile coꝛrumpunẗ in cibis

vł enfractica .i. laxatiua
aperitiua: vel vapoꝛãtia
Oꝛiba.
E nfiſena ẽ iflatio facile ce
dens impꝛeſſioni vndiqꝫ
alba differẽs ab ypofreg
mate: eo ꝙ alba oculoꝝ
extãtioꝛa a circulo pupil
le videnẗ ex ſupficie pri/
me tunice: velut ſcabꝛa
exurgens quã nos puſtu
lam dicere poterimus.
Demoſth.
E ngedanuꝫ.anuidẽ.i.ſim/
phitũ.ał.ſilphium.
E ngere.vingire.i.vrtica.
E nhemon. gre. Demoſth.
fr̃i coercẽtis curatio.
E nidi.i.medicia idragoga
E nigenis.i.ſerpẽs. Pau. ẽ
medicina idragoga.
E nimon.i.apocruſticũ me
dicamen. Demoſth.
E nipnion.gre.fantaſma vi
ſio. inſomniuꝫ emipnos
ſemiſomnus.

¶Ca. CCXXXIX.

Eniola. lati. vel aurigea. vel aurigalis: vel reiecia/
lis.gre.vo oꝛminon. DIASCORID.
ca.oꝛminon hꝫ tirſum cubitalem q̃drum: folia vt marru
bium exiſtẽtia floꝛem habet magne figure: cuiꝰ lateralia
folia ſunt ſicut aurea lamina ꝓpendentia cũ ſemine lõgo
aut nigro. Eſt alia agreſtis appellata cum ſemine rotũdo
aut flauo ⁊ acrioꝛi floꝛe albo. POSSE. facit vtrũqꝫ oꝛ/
minon ad oculoꝛũ argemera ſeu leucomata folia prime
ſpecici ſtipes educit a coꝛpoꝛe ⁊ venerẽ mouet ⁊ vnguen/
tis miſceẗ valentibꝰ ad ſcabiẽ empetiginẽ ⁊ lepꝛã: ⁊ igre/
ditur in ſyrupo vrſonis poſito in antidotario Hali.mioꝛi.

E niſcus.i.rubus.
E niſit.i.aniſum.
E niugiũ.i.lignũ aloes.
E nkaraxis.gre.iciſio. cara
xatio.
E nkauſeos.grece aduſtio.
Caſſius fe.
E nkardia.gre. ideſt viſce/
ra vel pꝛecoꝛdia.
E nkel.gre.anguilla.
E nkila. Enkilia.gre.i.inte/
ſtina omnia.
E nochilon.eſt ſpẽs anchu
ſe. Pliniꝰ lib.22.capi.21.
in ꝓncipio.
E nodus.interpꝛetaẗ bene
olẽs.ab eu.qđ eſt bonuꝫ.
E nodis.i.boni odoꝛis.
E nogefales .i. cefalionus.

E non.i.caute.
E nondon.i.ruſiniolꝰ auis.
E nones.i.hederog.
E noꝛiſma.i.caro ſupflua q̃
oꝛitur in vulneribus.
E noſtum.i.ſenum.
E nquimatiſmo. Enchicha
tiſmo.i.ifundo vł aſpgo.
E nreuma. ideſt illud qua/
ſi ſedimen qđ ſtat in me
dio vrine.
E nerinõ.i. capitis purgato
riũ quod per nares iny/
citur. Alexã. a rinon. qđ
eſt naris in rinon.
E nſcotafe.ideſt ſiccaꝫ ma/
tricem habentes.
E ntali.i.dentali.
E ntalon.i.dafnoides.

E ntanicos.i.ferrũ indũ: qđ idanicuꝫ dr̃. Endanicos.gre.
qñcũqꝫ n.lr̃a antecedit.t.illud t.accipit ſonũ.d.gre.
E ntaticũ.i.medicamẽ libidinis coitus ꝓuocatiuum.
E ntera.i.iteſtina.ide lienteria diſſinteria. enderocellicꝰ
E ntereon ſm Diaſco.capitulo de ferula.a multis voca/
tur ferula. Entero.ideſt Enterion.
E ntrocellicꝰ.i.cuiꝰ iteſtina i oxeũ deſcẽdũt: ⁊ ſũt hernioſi
E nthealmos ẽ ſpẽs melle: q̃ hoĩes dicunẗ habere demo/

niuz. Enteatiſtos. Pau.
dicit melicos qui viden/
tur aliqbus maiorib⁹ re/
ſpici vtutibus: ⁊ pdicere
futura queadmodu diui
nãtes.li. de doctria gre.
E ntiſiaſticus ipm melan/
coliam pati͂es.
E nthelachia.idem.
E nthelechia.gre.vel ende
lechia .i. abſoluta perfe/
ctio vel forma.
E nthendiuia.i.endiuia.
E nthimon. gre. piſcl dict⁹
rubeus.
E ntiſiaſticus. ideſt melan
coliam patiens.
E ntiſmos.i.fermẽtatus.
E ntridatũ.i. rubea tincto/
rũ:q̃ vtunt̃ tinctores.
E nucha.i.ameos.Galie.6.
ſimpl.
E nuda.i.tortuca. Ga.ſcdo
memiri.ca.ſcdo.
E nula cãpana. Elna. quid
eſt.l.Elleniũ ſm Diaſco.
Elemũ.Macer.
E nuſtica.i.atriplex.
E nzimos.gre. fermẽtatus
coſmari.i.tyrus ſerpe͂s.
E otagon.i.faba lupi.
E otaſaron.i.pulegium.
E pactis.Diaſ.aut ellebo⁊
frutex eſt maior ⁊c.
E paferes.i.heriſipilla.
E par.qd eſt.l.rebith.
E patica qd eſt.l. azemalſa
ker.ara. Diaſ.licena dic.
E paumaſticus. gre. e ſpe͂s
ſinochi ſemp decreſce͂s.
E pedion.i.cauda equa.
E peticon.ideſt aurigea vl
aurigal.l.ellenium.
E pecticon.i.ſcopa regia.
E phedra.i.efedra.
E phelide.vari.le͂ticule de
fedatio͂es cutis ſũt q̃ ma
xie in facie appent plus
feminis . Cornel. celſus
Semion.
E phidimon.i. febris lõga.
Hyppo.li°. de acre ⁊ aq̃.
E pi.gre.prepoſitio.ſignifi/
cat aduerſum vel aduer
ſus cis.apud.ſupra. citra
ↄtra.ſub.ſup. erga.in.p.
ſm adiuncta.
E pialtes.gre.effialtes in/
cubus.
E pialos.i.febris in qua ca
lor occultat̃:⁊ apparet in
ea frigus.
E picauma.i.vſtura:⁊ e͂ vl/
cus ſordiduz ⁊ rabidum
Pau.oculi.l.botrion.
E picomata eſt cõdenſatio
humoris in oculo.
E pidagũ.i.gipſum.
E pidimia.gre.ſuperadue/
niens.naz epidimon ad/
uena:⁊ videt̃ eſſe genus
ad pãdimon ⁊ peſtile͂tiã.
E piderma.i.ſupficies.Ga.
i4.terapẽtice.cap.i7.
E pidimidea.qd eſt.l. Gal.
li.de ſpmate.ca.4.
E pialtes.dñt gre.nos effi/
caltes in dubio dicim⁹.
E piſora.dicit̃ ab epi qd eſt
ſupra ⁊ fero fers. i. reu/
ma in ſupiorib⁹.ſ.in ocu/
lis.⁊ id epiſora gre .i. ſup
infuſio reumatis deſcen
dentis ad oculos:⁊ e͂ cuz
inflationibus ⁊ dolorib⁹
Pau.Oriba.
E pigaſtruz .i. precordium
Gal.pmo de iteriorihus
cap.pmo.verſus fine͂.
E pigozotũ.i.omentuz vel
cingulum mẽbranuz qd
circũdat latera i quo fit
vã pleureſis.Alexã.
E pikleon.i.zirbus.
E pikrides.i. lactuca agre/
ſtis.lib. de doctrina gre.
E pilatũ dicit̃ medicamen
tum laxatiuuz leue p os
ſumptuz ab epi quod eſt
ſupra ⁊ fero.Alexan.ca°.
de ſplene.
E pilatride.i.ruge in facie.
Epilanetide idem.
E pilata.i.medicine laxati
ue p os ſumpte. ⁊ maxie
leues.
E pile͂ſia.i.morb⁹caducus
eo q cadit patie͂s cuz ea
capit̃ .pedicon a puerl q/
bus facilius ⁊ ſepius ac/
cidit:nã pedia. gre. puer
Comitialis morb⁹ e͂t di/
cebat̃ eo q ſi aliqs hoc
morbo in comitijs forte
caderet age͂dis abſolue/
bant̃ comitia. ⁊ ad aliaz
die͂ transferebant̃ ex au/
gurio.Comitia diceban/
tur cõue͂tus vniuerſi po/
puli kal.Janua. Rome
in campo martio ad ma/
giſtratus creãdos.hic ſa
cer morb⁹ vocabat̃ etiã.
eo q parte͂ corporis poſ/
ſidebat in q̃ aiam habi/
tare dicebãt. Dicit̃ etiaz
lunaticus morbus: eo q
ſm motuz lune cõmoue
ri videt̃ .Alexã.ca.de epi
le͂ſia iqt. Epile͂ſia vocat̃
q2 obtinet ⁊ tenet omne͂
ſenſibilitate͂ captiuã. vo
cant eam alij yeronoſon
.i.ſacrã paſſione͂:eo q ſa
cerdotalis honoris poſſi
deat templũ.i.cerebꝝ in
quo aia habitat. Alij v̍o
heracliã vocãt ppterea
q2 fortis ſit ⁊ non facile
ipſa elidat̃ . ⁊c. hoc mor/
bo dicunt hercule͂ captũ
fuiſſe:⁊ forte ob hoc he/
raclea dicitur.
E pililides.ideſt ampellos
agria.
E pilombis:eſt radix cardi
ſilueſtris.
E piloceon .i.dendecelcon
.i.hernia.
E pilon. ideſt timpanites:
vel aſclites.
E pilontica.i.ſanatiua.
E pilotica.ideſt vuln⁹ car/
ne repletum.
E pilogatio.i.mome͂tum.
⁋ Caplm. CCXL.

Epimedium. ſiue vt latini vinectaz dicũt ſm Diaſ.in pprio cap.haſtã habz nõ maiore͂ hedere ſimile͂ folia.io.aut. iz. care͂s flore ⁊ ſemie radix eſt illi tenera nigra cum odore graui ⁊ guſtu fatuo. naſcit̃ in locis humidis. Plinius libro.z7.capitulo.9°.
POSSE.DIASCORIDES.folia ei⁹ trita cũ oleo:⁊ impoſita mãmas creſcere nõ admittit:folia ei⁹ ⁊ radix cũ vino bibita poſt purgatione͂ menſtruoꝝ.ʒ.v.generare nõ ſinit:ſi.v.aut.vi.diebus bibita fuerit.

E pimedũ.e͂ q̃dã ſpe͂s ſcille q̃ comedit̃ . Pli.li.i9.ca.5.i fi.
E pimelida ſm Diaſ.cap.qd icipit meſpilla:ſicut apparet
in.l.meſpilla.Eſt ingt ⁊ alia q̃ in hiſpania naſcit̃ : quam
multi epimelidã vocãt.ſeme͂ rotũdũ hñs. Gal.ca. plã/
te.hoc aptũ eſt ad comede͂dũ.⁊ eſt ſtipticũ ⁊ tarde ma/
tureſcit ſilis ſorbo.⁊ nos latini vocam⁹ hãc epimelidã
anzarolã. Jſidor⁹ vocat eã pomelido.p qb⁹.l.zaror.
E pinictida eſt egritudo gre.ſic vocata q̃ dicitur ara.ſire.
qd vocabulũ Diaſ. ca.de coriãdro ponit ⁊ arnogloſſa.
PLINIVS.lib.zo.ca.6.in pncipio.Epictide inquit.
puſtule ſunt quaſi nigre que de nocte magis oriuntur.
Cornelius celſus in proprio capitulo.Epinictida puſtu
la eſt peſſima colore ſubliuida vel nigra vel alba cum
vehementi inflammatione: ⁊ cum aperta eſt: apparet
intus vlceroſa muccoſa cum dolore inge͂ti magnitudi
ne͂ fabe nõ excedit:⁊ q2 nocte oritur. ſic a grecis vocat̃.
E pio. vl epiũ apd Dia. vocat̃ vna ſpe͂s ſalicis:⁊ e͂ os mũdi
E pipactis.Eleborine. Plinius lib.z7.capitulo.9.
E pipatis.ideſt ſiſambris.Steph.ſiſambetis.
E pipis.Epiplis.i.omentũ.mẽbranũ.mappa ventris.
E piplate.ideſt abundantiam malorum humorum.
E piplocelon.dendecelon.ideſt hernia.Cornelius cel.
E pton.Diaſco.eſt tertia ſpecies calcanti.
E piploten.ideſt complexio ↄriarum paſſionũ. Demoſt.
cap.de obtalmia. E pipephetoris.i.cõiunctiue.
E piplotiles qñ zirbus deſcendit in burſam teſticuloruz.
E piranis gre.ideſt aſperſio infuſio immiſſio.
E piſemaſias.ideſt acceſſiones febrium.Caſſius felix.
E piſpaſtica.exponitur a Diaſc.capi. ppoleos aductoria.
extractoria.Cornel.cel.Gal.libro de catarticl.
E piſtolatia.ideſt paſtinaca.
E pithimũ qd e͂.l.athemon.Dia. Pli.li. z6.ca.8.añ me⁹.
E pitheſma.gre.ideſt linteoli vel faſcie vel inſtite.
E pithias.ideſt pillule.
E pithatis. ab alijs elleborine vocatur: ⁊ eſt planta que/
dam parua exiguis folijs ⁊c. Plinius.
E pitheſis.ideſt ſuperpoſitio.Demoſthe.
E pithero.Epiteron.i.medicame͂. Pau.ca.de cephalea.
E pithetos.gre.kakurgos.ideſt ſtellio.ypokritum.
E pithima.i.ſuppoſitio empli moll vl aq̃ſi.vel epithima
dñt greci.medicame͂tũ qd ſtõ ⁊ ypocũdrijs ⁊ ve͂tri ſu/
perponitur cũ fuerit pãno intinctum.Caſſius felix.
E pithima tenoticon.i debilitate͂ cõfortãs epis. Alexan.
E pithima enodis.i.ad duriciem ſtomaci.Alexan.
E pitrides.ideſt lactuca agreſtis.

E piſtocomis.i. ſpaſmus q
declinat ad anteriora.
E pizocenta.i.diafragma.
E pizocontarmeron.i. me͂/
brum in iferiorib⁹ infra
coſtas.
E pliſtolatia.i.paſtinaca.
E ppoas. Epops. gre. ideſt
vpupa auis.
E pofares gre.ſecunda de/
tractio ſanguis.Caſſi⁹ fe.
E polimbus .i. radix cardi
ſilueſtris.Alexã.
E ponfilon.i.folium vel ſe/
me͂ tapſi vel lignum.
E poratiua.i.mollitiua.
E pſo.i.eruca.
E pta.i.ſeptem.
E ptafilon eſt plãta ſeptez
folia hñs ſilia pe͂tafilon.
duas hz ſpe͂s : vna hz ra/
dicem tenue͂ ramoſam ⁊
tortuoſam ⁊ ruffaz.folia
aliqualr piloſa.altera hz
radice͂ groſſam:itus ruf/
faz.folia piloſa.flos vtri/
uſq; auroſus.pmã ſpecie͂
tormentillam vocant: ⁊
eſt biſtorta.
E ptapleuron.eſt ei⁹ iterp̃/
tatio ſepte͂ coſtaruz: ⁊ eſt
plantago maior: p qua.l.
arnogloſſa.Diaſ.
E pulentũ medicame͂.i. ci/
catrice͂ induce͂s. Theod.
Priſ.ca°.de ptiſi.
E quiliditas vel equalidas
eſt cum in corpore domi
nat̃ frigiditas ⁊ humidi/
tas equalr vl hũiditas p
ſuperabundantiã.
E quimias.i. paucedanum
E quinitia.i.vincitoxicum.
E quintia . ideſt flos mali
granati.
E quiſeton.qd e͂.l. dheneb/
hachil.hyppuris. Pli.li°.
z6.ca.i3.in pncipio.
E ra.gre. lolium. zinzania.
Plini⁹ li°.i8.cap.i7. ante
medium.
E raclea.hoc nome͂ multis
plãtis attributuz fuit:eo
q multi antiqui herbas
attribuerũt herculi: naz
heraclea ab hercule dr̃
cũ h.debet ſcribi:ſed cõ/
muniter ſcribitur ſine.
DIAS.c.de heraclea.
Eracleam quãdam ſpe͂z
abrotani:quaz feminam
dicit eſſe vocat. Jte͂ pari
tariã a qbuſdã ſic vocari
dicit.ca.Alſme͂. Jte͂ aliã
q̃ ſideritis dr̃. Theodo/
rus priſcian⁹ in li.de ſim
plici medicina. Eraclea
ingt quã alij abrotanuz
dicunt ⁊c. Jtem Eraclea
eſt epilenſia:eo q hercu/
les eam paſſus eſt.
E raclepa. e͂ q̃ lati. ferraria
nigra vocat̃ :⁊ e͂ quã mo/
derni centruz galli:⁊ gal
litricũ ſilueſtre vocant.
E races.i.magnes.
E racon.i.herba ferulatia.
⁊ eſt duoꝝ palmoruz al/
titudine origano ſimilis
florellulis aureis.⁊c.
E radion ſz Diaſ. eſt miliũ
ſol.ca°. litoſpermon.
E rait.i.laurus.
E rambãmata.i.ipoſito͂es.
E racliotica.apud Diaſ. re/
perit̃ vocari prima ſpe͂s
origani coruz q̃s ipe de/
ſcribit.Eracliotica.
E rãtemides: dr̃ ab aliqb⁹
camomilla ſm Diaſ.
E rantemide idem.
E ranthos.i.cicer.
E raptidos.i.cardus.
E ratron eſt ſerpe͂s qdam.
E rbaturum. Artanita.i.ar
themitha:⁊ eſt ciclamen
Conſtantinus.
⁋ Caplm. CCXLI.

Erbum. ara.gre.orbũ hierob.lati.v̍o iudaica. DIASCORIDES.capi.hierob.her/
ba eſt porrecta v̍gultis vltra cubicũ geniculoſis folijs per
iterualla diſtãtib⁹ tãq; quercus icifis ⁊ ſubalbidis vires
hz acres ⁊ mictuales. POSSE.DIASCO. facit capi/
tis ⁊ epatis dolore͂: ⁊ ad ſerpe͂tis morſum ⁊ araneарũ: ⁊ ca/
nis rabidi calculos expellit.hidropicos ſanat vulnera re/
ce͂tia ſuperpoſita curat:facit ⁊ ad eos qui iduratas venas
hñt: ⁊ cibuz reijciũt: ppter parotidas ⁊ ſtrumas collo liga
tur.hictericos ſanat.ʒ.i.ex ſucco folioꝝ ⁊ nardi.ʒ.4. ⁊ pau
lulum mirre ex aq̃ ciaticis trib⁹ potui data.radicez huius
qui ſecum habuerit a ſerpe͂te tutus erit.
E rcinos gre.ara.eliſiſtidoſis.lati.vero herba hircina vl
herba lactis. DIASCORIDES. ca.ercinos.naſci
tur in fluminib⁹ ⁊ circa puteos folia hñs ozimo ſilia: ſz
oblõga ⁊ diuiſa: ⁊ in ſummo haſtas.5.aut.6. lõgas duo/
bus palmis ⁊ flores albos:ſeme͂ eſt ei nigꝝ minutũ du
rũ.folia ei⁹ ſucco ſũt ple/
na. POSSE.DIAS.
ſemis ei⁹.ʒ.ij.melli mix/
tum ⁊ inunctũ caligines
oculoꝝ ⁊ reuma ↄpeſcit.
ſucc⁹ eius aurib⁹ infuſus
dolore͂ aurium mitigat.
maxie afrõitro ⁊ ſulfure
mixtis. PLINIVS.
herba lactis valz ad ipre
gnationem accepta ⁊ fo/
mentata.
E reãginos. ideſt faba hor/
tenſis.
E rebinthos.gre.cicer.
E regmon.i.ſenation.
E remella.i.harmel.
E reos.i.amor ex cupidine
pueni͂es: ⁊ eſt ſpe͂s melã
colie dicta ab ero nobili
eo q nobilib⁹ magis ac/
cidat propter diuitiaꝝ ⁊
ocij affluentiam.
E reſcon. Ereſton.i.ituba:⁊
eſt cicorea vel endiuia.
E reuentis.i.cicer.
E rgãtia.i.vngula caballia
E ria.Erit.i.lana.
E rica.i.olece.
E rice.i.tamaricis.
E ricus.i.colofonia.
E riceas ſilis eruce: ſz mul
to breuior ⁊ acrior.
E ricon.i.carica.
E rici arboris.ide erici car/
pos.i.arboris frutex.
E ricen. DIASCORI.
dicit e͂e libanotidez etiã
in tracia naſcit̃ .cap. d li/
banotide: ⁊ e͂ roſmarin⁹.
E riceon.frutex qdã. Pli⁹.
li.z4.ca.9.in medio.
E ricis carpos.qdaz dñt q
e͂ ſeme͂ arboris ilicis : ſz
Alexãder ca.de cura te/
naſmonis videt̃ dicere:
q ſit athel: ⁊ etiaz apud
Sera.in antiquis ſinoni
mis inuenitur erice.i.ta/
marix. Plinius.
E ricinus.Ericius.vel ma/
rinus vel terren⁹ ambo
ſpinis ſimillimi.
E chinus erinaceus vocat̃
vterq;.l. Echinus. ⁊ iric/
cius.fead.
E rifitiũ herba e͂.Diaſc.
E rifion.liber antiquus de
ſimpl.me. Jtali ingt ru/
tam dicunt naſcit̃ in gal
lia in mõte ſiractis figu/
ram hz apij florez purpu
reum ſimilem naſturtio
ſeptez radicib⁹. totide͂q;
ramulis aſpis:minutiſq;
omni flore͂s te͂pore. ipſa
aũt patula humo ſemen
hz tãq; faba.
E rifion.ſm Diaſ.eſt abſin
thiũ marinũ.Serap.
E rigeron. ideſt cardus be
nedictus.
E rigion.ideſt cardus. pur
pureus. ⁊ Erigion.i.cicer
erraticũ vel ſenation.
⁋ Capi. CCXLII.

Erigion. ſiue erigeron vel ſedũ vl ſenition. vl en tricomon vel ſenation gre. ara. xhuſeaz
achantidã.lati.v̍o cardo benedict⁹. PLINIVS.li°.z5.
cap.ii.v̍ſus fi.ſenition dicit̃ q2 veris te͂pore ſeneſcit: ⁊ dici
tur erigion.q2 egeron gre.dicit̃ ſenex: ⁊ eſt herba theriſſa/
gum ſpe͂: ⁊ cum mollitie cauliculis ſubrubicundis:naſcit̃
in tegulis ⁊ in muris.nome͂ hoc greci dederũt: q2 vere ca
neſcit:caput ei⁹ numeroſa diuidit̃ lanugine qualis eſt ſpi
ne iter diuiſuras exeũte:quare eam callimac⁹ achantida
appellat. Alij v̍o appellãt pappũ. GALIENVS.6.ſim.
phar.cap.de cardone benedicto.Erigeron ſiue cardo. be
nedictus vel ſenation: vl herba bulne virtute͂ hz iflatiuã
⁊ mediocriter diaforeticã. DIASCORIDES. ca.ſe/
dum.i.cardo benedict⁹.eſt herba quaz ſenition vocãt:na
ſcitur in tectis ⁊ in petris.folia hz viridia ⁊ denſa ſilia q̃r
cule: ſz groſſiora ⁊ pinguiora tyrſum ſubruffum capitellũ
in ſummitate tyrſi hñs in modũ viticelle lanuginoſuz vi
res hz ſtringe͂tes ⁊ refrigerãtes: ⁊ eade͂ pſtãtes : que ⁊ plã
tago:folia frigida ſũt. POSSE.DIASCORIDES.
folia eius cũ florib⁹ in cataplaſmatibus cũ vino dulci fa
cta ⁊ ipoſita iflationes teſticulorum tollit: ⁊ ani plagas ſa
nat.ad neruoꝝ inciſiones cuz aceto facit: ⁊ cataplaſmati/
bus ipoſita.ipſa v̍o potui data offocationes facit.
E rimilie.i.ſitis piperi:ſem
quoddã eſt.
E rinacius ſm Pliniũ. eſt
critius terren⁹.porc⁹ v̍o
ſpinoſus dr̃ hiſtricus:
E rineon herba. Pli.li.z3.
ca.8.eſt echinum.
E rion.i.lana.
E riotigio.i.faba.
E riſicon.i.ruta.

E riſipilla. gre.i. ſacer vel acer ignis.apa .ſ. ex colera rubea.
E riſeptron.i.ciperū hiſpanum.vel ſpartos vel berbena vl'triāgulus iūctꝰ: ⁊ eſt iuncus ciperi.Diaſ.
E riſepꝛon.i.ciperus.
E ris.Pau.Pli.lib.24.ca.16.verſus fi.
E ris erugo quid ē.l.aeris erugo.
E ris flos.i.calātum.
E riſiolachariū.i.attipleus
E riſtos.i.maluauiſcus vel althea.
E riſin eſt qđdā ſemē granificū mihi ignotuꝫ.
E riſmon.vel eriſum qd ē l.bedarag.buderegi.Serap.Diaſ.Pliꝰ.li.18.cap.10.⁊ lib.22.ca.25.
E riſiſtidos.i.herba hircia .l.Ercinos.
E ritis. ideſt maſſago: ⁊ eſt maſaltboc.
E ritrias.ideſt terra rubea Paulus.
E ritris.eſt melioꝛ ſpēs ſq̄me eris: ⁊ ē dicta rubea. Diaſco.
E rithinon.grece piſcis dictus rubeus.

℄ Cap. CCXLIII.

Eritrodanum.

vel entradaron.vl'eritron.vl' eritrodanon.gre.ara.faue.vl' eira.lati.vō rubea tinctoꝝ:vbi ſciēdū ꝙ Dia.ca.de rubea dicit ꝙ rubea ſiue vt aliȷ eritrodanū dicūt:⁊ eſt de rubea domeſtica.Aliud caplm iuenit apud Dia.qđ ſic habꝫ.eritrodanū dicūt:⁊ eſt de rubea agreſti. Itē ſm veritatē eritrodanū in alia trāſlatione Diaſ.aut teriton vocāt plurimi. Radix eſt illi iſiciēs.duo ſunt eius genera.vnū agreſte.alterū ſeminatū ſicut rauene italie fuit locis cultis ſeminatū. Nā ⁊ in viȷs ſponte naſcit:haſte ſunt illi lōge ⁊ q̄dre ⁊ aſpere ſicut apparine:ſed foꝛtioꝛes ⁊ longioꝛes folia habētes iter nodos ipſos.folia hꝫ ſicut aſter.i.ſtella in giro poſita ſemē eius rotundum eſt in pmo viride: ⁊ poſtea ruffum:⁊ cū maturauerit nigreſcit:⁊ radix eiꝰ longa tenuis ⁊ ruffa:⁊c.ſed ſm trāſlationē aliam Diaſ. Rubea ſiue vt aliȷ eritrodanū herba eſt oībus nota:ſpēs eius ſūt due vna agreſtis.alia que appellat ſpartos:⁊ eſt domeſtica ramulos hñs tenues:⁊ quaſi nodoſos:folia hꝫ per interualla diſtātia:atq; per ſingulas adunationes veluti ſtellaruꝫ imaginē mittentia:fructus ſiue ſemē ei rotūduꝫ viride:⁊ hinc rubꝛū:aut circa maturitatē nigrū. Radicē hꝫ paruā tenuē puſillā rubicūdā. PLINIVS.li.24.ca.11.in meꝰ erithron quā aliȷ eritrodanū vocāt:nos vō rubeā qua tingūt lane ⁊ pelles ⁊c.grecꝰ vō eritrodanū diē. nā erithꝛos: rubeꝰ:cochinꝰ:feniceꝰ:rubicūdus exponit de Rubea:⁊c.
SERAPION.li.aggre.caplo fane.auc.Diaſ.fane ſiue faue.i.rubea tinctoꝝ:quedā ex ea naſcit:⁊ quedā ex ea ſeminatur:⁊ hꝫ ramos q̄dratos longos groſſos ſil'es ramis herbe que dr abaruꝫ: niſi qꝛ ſunt maioꝛes eis ⁊ durioꝛes. ſup ipſos ſunt folia diuiſa adinuicē egredientia iuxta nodos:⁊ in ſil'itudine ſtellaꝝ ⁊ fructus eſt rotūdus:cuius color in pncipio ſue apparitionis eſt viridis:poſtea vō fit rubeus.Et qñ maturus eſt:fit niger: ⁊ qđ de ipa adminiſtratur ſunt vene ipſiꝰ:⁊ ipſe ſunt ſubtiles longe ⁊ rubee.
GALIENVS.6.ſim.phar.caꝰ eritrodanū.Eſt aūt rubea tinctoꝝ radix acerba ⁊ amara ſꝫ guſtū. vnde ⁊ quod dictū eſt de aliȷs adinuicē ſibi huiuſmodi vtutes cōuenientes in hac radice cōſpicis. PAVLVS.ca.de rubea.ca. ē ⁊ ſic.in 2º. AVERROYS.i colliget.c.de rubea.ē ca. ⁊ ſic.in tertio. POSSE.Eritrodanū vtutē hꝫ mictualē cum aceto.illinita albis maculis medet: vſus ēt eius ad ea ꝓficit:que cetera diuretica ꝓficere dicimꝰ.Sed agreſtis vtus eſt ſm Diaſ.mictualis diuretica:vñ vrinā ⁊ mēſtrua ꝓuocat. GALIENVS.Eritrodanuꝫ ſplenem ⁊ epar expurgat:⁊ vrinas groſſas:⁊ multas. Eſt autē quandoq; ⁊ ſanguinolētas euacuans.quādoq; etiā ꝓuocat mēſtrua:⁊ abſtergit mediocriter quacunq; abſterſione egēt. moꝛfeis quoq; albis cū aceto peruncta cōfert:qdā aūt ꝓpinät eas ſciaticis:nec nō paraliticis cū mollicrato.

E ritron.i.afronitrum.
E rix.ē ſpēs hedere. Diaſc.
E rlurustica.ideſt roſa ſiluatica.
E rmella .Armola. biſara. veſaſa.bermel.
E rmezaſis .i. mercurialis abhermete q ē mercuriꝰ
E rmicar.i.lūbꝛicus.
E rnia vocat tumoꝛ qui in oxeuꝫ apparet.ſ.deſcēſu iteſtinoꝛum intus vel alterius rei.
E ro.i.loliū vl' ʒinʒania.
E roa.reſeda.idem.
E rob.i.minꝰ cicer.
E robuthus agriere .ideſt cicer agreſtis.
E ron.gre.i.adamas lapis.
E rongiū.i. centum capita.
E ros.grec. cupido.i. amoꝛ grauis cura.
E roticos.i. amatoꝛius cupidinarius.
E rpelatos.gre.ignis ſacer ſerpigo ⁊c.ſacer.i.execrabilis.vel heriſipilla flegmonides.ideſt mixta cū ſanguine.
E rpes.eſtiomenꝰ quaſi repens comedēdo:nam erpta reptilia ſerpētia que ſerpūt eſtiomenus.i. comeſtus eſus.
E rpeta ꝓ empetigie.⁊ maxime ꝓ ſerpigine ponit.
E rpillon. Erpillum. gre .i. ſerpillum.
E rpolitricū.i.politricum
E rſabea.i.bōa carnoſitas.
E rton.i.diuiſum.
E rtrāginos.ideſt faba hoꝛtenſis.
E ruca aq̄.i.ſenation.
E ruca qd eſt.l.iergit.Pliꝰ. lib.20.ca.13.in pncipio.
E ruca gerentina: quid eſt .l.bedereg.
E ruca grogona. gre. ereſimon.goꝛognia.Diaſc.
E rugo eiꝰ ſpēs ſunt multe ſꝫ quando ſimpliciter ponitur itelligit. de erugie eris vel auricalci vel cupꝛi:⁊ qd ē.l. aeris erugo.
E rugo cāpane.i.pꝛaſſium
E rugo haid.i.Erugo ferri. l.aerugo ferri.
E rugo vermicularis.quid eſt.l.aeris erugo.
E rundina.i.celidonia.
E ruſtus.i.rubeus.
E ruū.i.oꝛobū.Pliꝰ.liº.22. ca.25.vltra medium.
E s.qd eſt.l.hohas.
E s yſtum.qd ē.l.quam ſupꝛā.Calcuceeaumenon.
E ſapon eſt quedaꝫ ſpēs lactuce agreſtis.Pliniꝰ liº. 20.capi.7º.
E ſbꝛiū.i.ſaluia vel flos eiꝰ ſed falſo.imo eſt ſanſucꝰ vel maioꝛana.
E xcumban.Extabari.Exturban. Eſcabari .i. aromatica frigida.vel ſcandali roſa nenufar ⁊ ſil'ia.
E ſcacados.i.ſtichados.
E ſcabalus.i.cancer cū ducit membꝛum ad inſenſibilitatem.
E ſcara eſt illud quod aduꝛit ex mēbꝛo ꝓpter cauterium vel eſcara .i. cruſtula que ſumitur de ſcabie:vel de vulneribꝰ vel de apoſtematibus vl' puſtulis. CASSIVS fe. ſcara .i. cruſtula.ſkaara. gre.⁊ exkara.
E ſciſio.i.exitus.
E ſcos.i.aquila auis.
E ſotomenos . Eſkotomenos.i.teneb ꝛoſus.
E ſcul.i.mentaſtrum.
E ſcula.i.cibationes.
E ſenthe eſt pōdus.ʒ.ij.
E ſdra. PLINIVS.lib. 26.ca.7.circa medium. ab aliȷs marbaſis vocata naſcit vētoſo fere tractu ſcādēs arboꝛem:⁊ ex ramis perpendens folio nullo tirſis numeroſa: q ſunt vt iunci geniculati radice pallida ⁊c.
E ſie.Eſilma.i.lapidis.
E ſimiriſmum. ideſt mirtꝰ agreſtis.
E ſion.i.ſenation.
E ſiſtides.i.ſuccꝰ plāte que dicit barba hircina: vel qđ eſt verius ſuccus cuiuſdā quaſi fungi naſcentis ad pedē barbe hircie ⁊ vocat ypoqſtidos.
E ſmion.i.menta.
E ſmon.i.eruca.
E ſolium.i.flos ſaluie.
E ſopa cerotis.i.ſudoꝛ ouiū
E ſpaſtica dicit medicina q̄ exprimit.⁊ non retrahit. Oꝛibaſius.
E ſpidagū.i.gipſum. baliabas:ſed eſpedagū plūbi .i.ceruſa.Aſſidegi.
E ſperis.i.citrū.Eſpis ideꝫ.
E ſpilon.i.ſplemon.
E ſſe.i.butirum.
E ſſera.i.ſtiptica multū.
E ſſere.eſt puſtula parua lata:ſic veſice ad aliquātu-

lā tendens rubedinē faciens anguſtiaꝫ.eueniēs ſubito: ⁊ foꝛtaſſe eſt ſanguinea:⁊ ſm plurimum. fit vehemens in nocte ⁊ eius cauſa eſt vapoꝛ calidus eleuatus in coꝛpe ſubito:aut a ſanguine colerico aut fl'ate baurachio
E ſſet.i.pix.
E ſſion. Pliꝰ.latiꝰ eſt apio i aqua naſcēs pinguius nigriuſq; copioſum ſemie ſapoꝛe naſturtiȷ ⁊c.li.22. ca.22.poſt mediū.
E ſterguad.i.anuiden.
E ſterguas .i. herba. otauiden. de q̄ fit aſſa fetida.
E ſtimenos.ideſt vlcꝰ manducans.
E ſtio.gre.i.comedo.
E ſtittia.ideſt ſiccia .i. ventoſa ſichia.

℄ Cap. CCXLIIII.

Eſula.

lati.ara.ſcebꝛan.gre.vō pinas vel peplus. SERAPION.lib.aggre.ca.ſcebꝛan.auct. Diaſ.eſt plāta hñs ſtipitē extēſum in lōgitudine vniꝰ brachiȷ.hñs multos nodos ⁊ ſup ipm ſunt folia parua ſubtilia ⁊ acutaꝝ extremitatū ſimilia foliȷs pini: ⁊ habꝫ floꝛes paruos purpurei coloꝛis:⁊ hꝫ ſemē latū ſimile lēti: ⁊ radicem albā groſſam plenā lacte. ⁊ eſt plāta illa ſil'is queādmodū lacticiniū qđ cipariſſos dicit:reperit aūt hec planta in aliqbus locis magis.Et idē auct.Hal'.⁊ putāt aliq:ꝙ hec ſit ex ſpēbꝰ lacticinioꝝ:eo ꝙ hꝫ lac.ſicut ipa hꝫ ⁊ laxat ſicut ipſa ⁊ vtus eius eſt in ꝓpꝛietatibꝰ ſicut vtus eoꝛum. DIASCORIDES.ca.pinas.ſm trāſlationē noſtrā. Pinas aut ellenia ſil'is eſt cipariſſo ⁊ titimalo.vñ ⁊ in numero titimali ponit:haſtas hꝫ in lōgitudine nodoſas:⁊ folia acuta ⁊ tenuia ſil'ia pini floꝛes longos ⁊ purpureos ſemen latū:ſicut lenticula.radix eſt illi alba ⁊ groſſa lachꝛymo plena. PAVLVS.ca.de eſula.ca. eſt ⁊ ſic.in tertio IO.MESVE.Alſcebꝛan eſt ex ſpēbꝰ lacticinioꝝ: ⁊ ē ſolutiuū ruſticoꝝ:⁊ eſt eius aliud nigrū hñs radices rotundas ⁊ groſſas ſpiſſi coꝛticis ⁊ dēſi pōderoſi.Et aliud ē paruuꝫ hñs radices ſubtiles tenuiū coꝛticū. Electio.magnū eſt malū ſcindēs viſcera.paruū vō eſt illud qđ eligitur.Et melioꝛ ps plāte eius eſt coꝛtex radicis ipſiꝰ: ⁊ lac eius eſt acutius ⁊ foꝛtius. ⁊ melioꝛ radix eius eſt hñs ꝓpꝛietates qnq;.ſ.cuiꝰ coꝛtex eſt ſubtilioꝛ ⁊ lenioꝛ facile frangibilis:⁊ ē hñs de rubedine aliqd: ſicut caſſia ꝓpꝛie ſup quā preterijt medietas anni. Recens vō menſis ſui eſt mala:nigra vō pernitioſa ⁊ oꝛta in locis termaꝝ ſimil'r:⁊ melius tempus collectionis radicis eius eſt pncipium veris: ⁊ lactis eius finis ipſiꝰ.eſt ca. ⁊ ſic.in pnº tertiȷ ⁊ lac eiꝰ eſt calidiꝰ: ⁊ eſt cōpoſitū ex ſuba ignea acuta ⁊ ſubtili: ⁊ ē ſuba terrea ſtiptica:⁊ eſt iciſiuū ſubtiliatiuum ⁊ exiccatiuuꝫ materierum ſubmerſarū liquefactiuū diſruptiuū oꝛificioꝝ venarū. Rectificatio.nocet coꝛdi epati ⁊ ſtō: ⁊ diſrūpit venas ⁊ excoꝛiat viſcera:⁊ derelinqt iflāmationes faciētes cadere in febꝛes:⁊ emendat pmū nocumētū:quod ex eo timetur pmiſcēdo aliq̄ ex medicinis coꝛdialibꝰ ⁊ ſtomaticis ⁊ epaticis cuꝫ eo:⁊ 2ᵐ ⁊ tertiū coꝛrigit acqrendo ei bonitatem cū rebꝰ cōgluctinātibꝰ ⁊ coadunantibꝰ ⁊ confoꝛtātibꝰ ſicut eſt dꝛagātū ⁊ gūmi ⁊ bdelliū:⁊ mucillago pſiliȷ:⁊ ſuccus poꝛtulace ⁊ ſil'ia:⁊ q̄rtū nocumētū tollit pmiſcēdo ei ex rebꝰ ifrigidantibꝰ ⁊ extinguētibꝰ aliqua.ex his facientibus apud me eſt vt infundat in ſucco altararacon aut in ſucco endiuie aut poꝛtulace aut ſolatri ⁊ aceto: ⁊ ſi fuerit acetum decoctionis aut infuſionis citonioꝛū erit meliꝰ.mirra quoq; ſigillat ei bonitates notas. abſinthiū ſil'r ⁊ aloe. Et dixit Judeus ifundat in lacte dulci aut acetoſo:⁊ in eo remoueat lac multotiēs:⁊ exiccet . repꝛimit .n. ſua malitia.Et dixit ruffus.ſi ſolutio per eū ſuperat laborioſa ſedeat in aqua frigida ſolutꝰ.mihi.n.videt verbum icōueniēs.circūdās.n.frigidū icludit ⁊ coadunat vtuteꝫ medicine:⁊ coꝛroboꝛat eaꝫ:nec nō ⁊ materias ⁊ vias ipulſionum repellit:ſicut te ſcire fecimꝰ:ſuccurrēdū ergo tūc ſicut in canone diximus.Cōfectio pillularū cōferentium ad hidropiſim.Accipiunt eius pꝛeparati partes tres mirabolanoꝝ citrinoꝝ partes q̄tuoꝛ:aloes ptes qnq;:cōfice cū ſucco feniculi aut abſinthiȷ:aut endiuie.Et ē doſis earum a.ʒ.i.5.vſq; ad.ij.Et qdā ex lacte eius ⁊ farina oblatas faciunt ⁊ ſoluunt cum eis.Et quidam faciunt cuꝫ aneto ⁊ ʒuccaro ⁊ lacte ipſiꝰ.Et qdā cū carne citonioꝝ ⁊ maſtice ⁊ lacte eiꝰ faciūt ſolutiuū bonū. POSSE.DIAS. .ʒ.ij.radicis eiꝰ accepte colerā ⁊ flegma deponunt:ſuccus eius obolo vno acceptꝰ aut coclеariū vnū oīa ſil'r facere poteſt. SERAPION.quoq; auc.Diaſc.ſi de radice eiꝰ accipiat.ʒ.i.⁊ bibat cū mellicrato laxat ventrē:⁊ pondus duoꝝ onoloſat folioꝝ eius ideꝫ facit:⁊ ſemē eius ſi de eo accipiat laxat coleraꝫ ⁊ flegma:⁊ ſi ſumat ex lacte eiꝰ.ʒ.i. idem facit.Et idē auct.Aben meſuay.Scebꝛan ꝓpꝛietas eſt ſicut meʒereon.ſi aūt qs vult illū accipere pparet ipꝫ ſicut pparat meʒereon:niſi ꝙ loco abſinthiȷ ponant roſe ⁊ dꝛagantum:⁊ bibit ipm cum aqua mellis: aut cum rob: aut cum decoctione mellis aut cū olere Jameno.Et doſ eiꝰ eſt ab vno kirat vſq; ad.ij. PAVLVS.ſcebꝛan.laxat aquā citrinā qñ bibit cū ſanich.Et idē auc.Aben meſuay.laxat mel'iam ⁊ fl'a.Et idē ſm libꝛū quēdaꝫ venenoſoꝛum.id qđ de ipſo occidit eſt pōdus.ʒ.ij. ⁊ abſcindit fluxuꝫ qui accidit ab eo ſedere in aq̄ frigida:⁊ ꝓiȷcere ipſum ſup caput eiꝰ.Et idē auc.Abix.Scebꝛan.eſt ca.in tertio.⁊ ſic.in pncipio ſecūdi.Et eſt in eo cū hoc ſtipticitas ⁊ acuitas.ita ꝙ qñ aliqs ſumit de ipſo in potu iuenit ex eo ſtipticitatē in gutture ſuo:⁊ antiq vtebant eo: ⁊ inuenerunt in opationibꝰ eius nocumentū habentibus complexionem ca. ꝙ ⁊ iducit potāti ſe fe.⁊ cū hoc eſt malū hñtibus emoꝛroidas ani:⁊ iducit fluxū ſanguinis earum.qꝛ vene ille de natura ſua ſunt fluxibiles.cū ergo ſentiūt caliditatē ⁊ ſiccitatē ſcebꝛan:facit eas tumeſcere plus ⁊ fluere:qꝛ ſcebꝛā operat duabus q̄litatibꝰ quas diximus:⁊ etiaꝫ ꝓpter fluxibilitatē: ⁊ ille medicine que laxāt cuꝫ ſtipticitate ⁊ acuitate ſicut ſcebꝛā ⁊ meʒereon faciūt hoc:ſed opatio rerum ſtipticaꝝ que ſtringūt naturam: ſicut ſunt glādes ⁊ caſtanee:⁊ grana paſſularuꝫ:⁊ coꝛtex granati ⁊ ſil'ia iſtis ex medicinis ſtipticis ē opatio ꝯria operationi ſcebꝛan ⁊ meʒereon:q̄re ipſe ſtringūt ventrē:⁊ ſtringūt illas venas: ⁊ abſcindūt fluxū ſanguinis ab eis.Et ſcebꝛan qdē qñ rectificatur iuuamēto magno hꝫ ꝓpꝛietatē laxādi aquā citrinā ⁊ cōfert in colica ⁊ mel'ia:⁊ laxat fl'a groſſum exñs in iuncturis:⁊ meliꝰ ex eo ē cuiꝰ coloꝛ ē rubeꝰ leue hñs coꝛtices ſubtiles:illud aūt qđ nō ē ita:ſꝫ groſſum: ⁊ nō ē rubeū niſi parū qñ vis ipm frāgere:⁊ nō frāgit cito pp ſuā groſſitiē: ⁊ hꝫ i eo qd ſil'e filis ē deteriꝰ: ſꝫ ſcebꝛan qđ ē de pſide dteriꝰ ē aliȷs.⁊ rectificatio eiꝰ ē vt tu recipias ex ipſo q̄ntitatē quā volueris:⁊ ifūdas i lacte ibi dimittēdo die ac nocte:⁊ caue ne plus dimittas.debilitat.n.eiꝰ opatio ad expellenduꝫ chimos groſſos.Et oꝫ vt tu mutes lac in die illa ⁊ nocte bis aut ter.qꝛ ſic expoliat a ſtipticitate ⁊ ſiccitate que eſt in eo.Et ſi vis admiſcere cuꝫ aliȷs medicinis admiſce cū his que ꝯueniūt ſibi ſicut aniſuꝫ maratrū ciminū turbith ⁊ mirabolani.qꝛ ille medicie: ⁊ ſi ſint ſtiptice in ſapore earuꝫ:nō tamē ſunt ita acute ſicut ſcebꝛan.qꝛ in eis eſt cōplexio q̄ iuuat coꝛpus pluſq; ſcebꝛan:⁊ iſte ſubtiliāt ipꝫ ⁊ auferūt acuitatē eiꝰ.Et qñ tu vis cū ipſo curare colicā a ventoſitate groſſa:aut flegmate aut ab opil'one rectifica ipm cū bdelio ſerapino ⁊ armoniaco:⁊ fac cū his pillulas ⁊ pone cū eis parū de ſtercoꝛe lupi:qđ reperit ſup terram albū ſicut ceruſa:aut ſicut lapis albꝰ:⁊ ſi vis ipm extrahere de lacte:⁊ ſiccare infunde ipm poſtea in ſucco endiuie feniculi ⁊ ſolatri clarificato ſtando illic tribꝰ diebꝰ ⁊ tribꝰ noctibꝰ:deinde ſiccent:⁊ fiāt ide trociſci:⁊ pparent cū ſale ido ⁊ turbith:⁊ mirabolanis ⁊ aloe:nā inde eueniet medicia multū iuuatiua. Jn lacte vō ſcebrā nō eſt aliqua bo

nitas.imo nocet ei q accipit ipſum:ꝛ medici viatores occidunt cũ eo multos ꝓpter ignorantiã ipſoꝝ.Et ego queſiui ab aliqb⁹ eoꝝ que erat illa medicina quã dabãt in potu:ꝛ ſciui ꝙ erat ſcebꝛan lac cuꝫ oleo ſiſamino ꝛ laxabant aliquos vſqꝫ ad mortẽ.Et ex eis ſunt aliq qui accipiũt mirabolanos:ꝛ ponũt ipſos in collogntida hũida:ꝛ extrahẽtes eos ab illa ponũt in alia.deinde vnũ mirabolanũ tm̃ dant in potu:ꝛ laxat donec occidat.Et iſte qdẽ medicine ſunt ſicut ignis:q̃re nõ debẽt nominari medicine:ſꝫ venena.Et qdã ex eis ſunt qui dãt in potu karfati:ꝛ eſt in eo ꝺ medicina deſtructiua cõplexionis.ꝛ motiua doloꝛis epis ꝛ opil'onis ipſi⁹ res quã ĩpoſſibile ẽ exiſtimari.Et qdaꝫ in potu dãt de arthanita qua lauaẽ lana:ꝛ eſt ꝓpe malitiam karfatim:ꝛ de althit:ꝛ eſt herba que naſcit̃ ſup flumina.ꝛ lignũ eius eſt rubeuꝫ:ꝛ folia ei⁹ vident̃ purpurea que qñ ĩciduntꝰ egredit̃ lac ex eis:ſicut ex ſcebꝛan:ꝛ doſis ſcebꝛã qñ rectificat̃ ſicut diximus cũ alys medicinis ẽ a danich .i. vſqꝫ ad.y.ƀm ṽtutem. IO.MESVE.Sol'one educit flegma vehemẽter ꝛ aquã citrinaꝫ ꝛ humoꝛes mel'icos: ꝛ mãs a iũcturis:ꝛ cõfert doloꝛi earum:ẽ ex medicinis magnis hidropiſis:veꝝ nocet ſtõ ꝛ epati:ꝛ deſiccat coꝛp⁹ vtẽtis ipſo:ꝛ conſumit ſperma.Et lac ei⁹ facit hoc vehemẽti⁹ ꝛ facit cadere in febꝛes.Doſis coꝛticis radicis ei⁹ eſt a kirat.y.vſqꝫ ad.ʒ.Et ei⁹ lactis a kirat.i.vſqꝫ ad.iy.Sed ſciẽdum ꝙ eſula oꝛit̃ in locis calidis ꝛ ſiccis:cui⁹ magnam copiam vidi ſardinie:ꝛ tuniſi:ꝛ ſimilatur multum herbe dicte lunarie: niſi qꝛ eſula lacteſcit.lunaria vero non. vnde verſus.Eſula lacteſcit:ſine lacte lunaria creſcit.

E taltides.i. fuligo appendẽs trabib⁹ ꝛ parietibus ex fumo fcã.ethaleidos.
E thalcidos kapnu.i. fuligo fumi.
E tercotraria eſt doloꝛ capitis diſpar.puta quãdo in altero tempoꝝ.ſ.dextro vl' ſiniſtro foꝛtioꝛ fuerit.Etherocrania.
E thalodes.i.famoſum.
E thaps.i.calidũ pharmacum.ꝛ ẽ tapſia ƀꝫ ṽitatẽ.
E thea vel ethia gre.mergus auis.
E theroſtamia. Demoſth. eſt alterius oculi ab altero differẽs coloꝛ.
E ther.i.aer.
E thereogeneũ.i.diuerſaꝝ naturarũ ꝛ omogeneũ.i. vnius nature.
E thica febꝛis ab ethiſmos qꝺ eſt cõſuetudo vel ab ectetikos quod eſt tabefactus.
E thida.i.merulus auis.
E thios.i. pſonatia. bardana.Pli⁹.lib.z5.capi.9. in pꝛincipio.
E thion.i.pſonatia.
E thiops.Etiopis.ethiopis radix ꝛ folia ſunt flõmo ſil'ia magna ꝛ multa hirſuta ad radicẽ caulẽ quadrãgulũ ſcabꝛũ ſimilem artio multis concauum alys ſemẽ herbo ſil'e candiduꝫ: radices nũeroſas lõgas plenas molles gluctinoſas guſtũ ſiccantes creſcũtqꝫ vt coꝛnua.pñt videri pterea ĩ ethyopia naſcit̃ ꝛ ĩ ĩdia mõte troadis: ꝛ ĩ meſſina. colligũt̃ autũno:ꝛ ſiccãt̃ ĩ ſole aliquot diebus ne ſentiant eſtũ ꝛc̃.ꝛ eſt bardana. PLINIVS.li⁹.z7.ca. 4⁹ ĩ pncipio.Diaſ.Ethiopis.l.lapa.
E tidum.nomen eſt pondeẽris. PAVLVS.
E tropis. Etropus ẽ paſſio palpebꝛe:aut pp cicatricẽ: aut pp creſcẽtẽ carnẽ cõuerſio.ſ.ĩuerſatio: naꝫ tropos gr. ꝯuerſio.Pau.
E uanadotũ vinum.i.bene nutribile: ab eu qꝺ ẽ bonum ꝛ anadoſis.i.redditio.Alexãder.
E ubafaros.i.leuiſticũ.
E uberberis.i.coſti. Hal'.li. ſecretl.
E ubontio.i.reupontici.
E uchimum.i.bonos cibos generãs: vel euchim⁹.i. bonus hũoꝛ ab eu.qꝺ eſt bonũ ꝛ chim⁹: qꝺ eſt humoꝛ.Caſſius fe.
E uchinus.i.eritius.
E u.eſt aduerbiũ grecuꝫ:ſignificat: bñ : recte: pure. cõponit̃ multimode:ꝛ ſignificat: vt bonus bonũ:nõ aũt pferũt greci vt nos:ſed vt ſit u.conſo.ac ſi aliqs pferat eue vl' eua ablata vltima vocali:ita nanqꝫ retinet vocem cõſonãtis in fine ſyllabe:ꝙ multi ex ipſis pferũt f.vt eſcariſtia a q̃ ĩfraſcripta componunt̃.
E ucinus.i.lappa.
E ucraſia.i.ꝯpl'o bona.
E ucrion.i.bꝛaſſium.
E ucriſta dicunt̃ liqda que illiniunt̃ quale eſt quod fit ad vlcera purgãda ꝛ ĩplẽda.Coꝛnel'.cel'.
E ucrita.i.bene terminabilia.ꝯzium diſcrita.
E udon gre. vena cubiti inferioꝛ que fl'omat̃.ſ.baſilica.Oꝛiba.
E uecticum.i.ſũme ſanũ.
E uelan.qd eſt.l.ſandanig.
E uellere.i.trahere.
E uennus.i.eruca.
E uenum.i.ebenum.
E uentat.i.apit ꝛ reſoluit.
E uers.i.doꝛa.
E uexia.Euexa.gre.i.bona habitudo.
E uſiſtidos. ara.i. ypogſtidos.Auicen.
E uſaricon. i. ypicon. Ste.
E ugomon mieron.i.eruca domeſtica.Hal'.
E uſarcus.i.bene carnoſus Hal'.io.terapẽtice. ca.io⁹ in medio.

Cap. CCXLV.

Euforbium.

lati.euforuion.gre.ara.afarbion.Euforbiũ eſt gũmi notuꝫ: ꝛ videt̃ ſonare apud grecos bonũ foꝛmidari:nã dicũt euforuion ꝛ fouon gre.ẽ timoꝛ ꝛ eu.i.bonũ quaſi bonuꝫ ſit ĩpꝫ timere ꝓpter ſui violentiã. DIASCORIDES.c.de euforbio ƀm trãſlationẽ noſtrã.Arboꝛ eſt ſil'is ferule albe:naſcitur in mauritania ceſariẽſi:q̃ plurimũ lachꝛymũ fac̃ viſcidũ valde:quẽ lachꝛimũ multi colligũt ſic pro viſcitudine.pmo arboꝛi pellẽ veruecinã illigãt: ꝛ ſic de lõge aſtilibus iaculant̃ ĩ radice:ꝛ cũ pcuſſa fuerit radix vnũ flumẽ ſtatim pfluet lachꝛimis:ꝛ cũ coagulat⁹ fuerit ſic eũdem colligũt de pellib⁹ ſubſtratis. Eſt aũt optimũ qꝺ eſt recẽs ſubalbidũ ꝛ gluctinoſum ex lento linguã vehemẽter ſubmoꝛdẽs ꝛ calefaciẽs.Eius genera ſunt duo.vnũ qꝺ colligit̃ ſubſtratis pellib⁹ qꝺ meli⁹ ẽ:alteꝝ qꝺ cadit ĩ terra ꝛc̃.

PLINIVS.li.z5.ca.7.Rex iuba inuenit herbã euforbiã medici ſui tpis noĩe:cui⁹ regis volumẽ extat. inuenit eã in mõte athlãte:ſpectat̃ folys achãtinis.vis ei⁹ tãta ẽ: vt ſucc⁹ ei⁹ e lõginquo recipiat̃.ĩciſo trũco ſuſcipit̃ vẽtriculo edino locato.hũoꝛ lactis videt̃ effluere. SERAP. lib.aggre.ca.Afoꝛbion.auc. Diaſ. Eſt arbuſtũ ſil'e ferulei figura ſua.naſcit̃ in mauritania ceſariẽſi:ꝛ in regiõe tabex eſt plenũ multo gũmi acuto:caueãt ſibi hoĩes ab eo q colligũt ĩpꝫ gũmi pp ſuã nimiã acuitatẽ. ꝛ iõ accipiũt vẽtres aĩaliũ:ꝛ lauãt eos:ꝛ alligãt ſtipiti ipſi⁹ arboꝛis.deinde pũgũt arboꝛis ſtipitẽ a lõge ſtãtes cũ lãcea: effundit̃ nãqꝫ in ventrib⁹ exiẽs a ſtipite multũ copioſum ſubito:ac ſi fũderet̃ ex vaſe aliquo:ita ꝙ aliqñ effundit̃ in terraꝫ ẽt ex eo ſubito pp ĩpetũ ſui exit⁹:ꝛ egrediunt̃ de eo ex arboꝛe due ſpẽs:vna earũ eſt ſil'is ſarcocolle ĩ q̃ꝫtitate oꝛobi: ꝛ ẽ ĩ fruſta:ꝛ alia aſſimilat̃ feci. adulterat̃ aũt cũ ſarcocolla ꝛ gũmi arabico ſibi admixtis.Meli⁹ ex eo ẽ claꝝ acutuꝫ.Experimẽtũ aũt ei⁹ p guſtũ ẽ difficile:qm̃ ĩpm moꝛdicat linguã ſubito cũ violẽtia multa.ꝛ durat moꝛdicatio ei⁹ diu. ꝛ ꝓpter hoc oẽ qꝺ guſtat̃ poſtea ex eo videt̃ bonũ. pmus aũt ad cui⁹ cognitionẽ puenit hec medicina fuit Lineas rex lioy.Et idẽ auc.Hal'.6.ſim.phar.ca.de euforbio. ṽtus ei⁹ ẽ ſubtilis acuta ſic̃ ṽtus aliaꝝ gummarũ ſimilium.

ALMANSOR.trac.3⁹ca.de euforbio.nouũ ẽ calĩus ſatis q̃ꝫ aſa:q̃ꝫuis aſa ſit calidioꝛ oĩ lacte arboꝛis. Doſis a duob⁹ kiſt vſqꝫ ad tres. IO.MESVE.ca.de euforbio.ẽ gũmi excedẽs oĩa gña gũmoꝝ in calefaciẽdo ꝛ ſubtiliando.ẽ.n.ex rubificãtib⁹:ꝛ ẽ ex arboꝛe deſertoꝝ locoꝛum ꝛ hyſpidoꝝ:cui⁹ folia cũ eleuant̃ in pmis ſũt ſicut lanugies deĩde cadũt ꝛ naſcunt̃ folia ſil'ia polio marino.Et meli⁹ ẽ qꝺ ẽ lene frãgibile hñs coloꝛẽ paleareẽ ꝛ clarũ:ꝛ qꝺ ẽ vehementis acredinis ꝛ odoꝛis valde acuti. ꝛ qꝺ eſt recẽs ſup qꝺ iã pteryt ann⁹.Recẽs ṽo ſui ãni eſt ſic̃ venenũ ꝛ ignis: ꝛ ẽ ex gũmis q̃ reſoluunt̃ ĩ oleo: ꝛ ꝓpe qꝺ ẽ recẽs antiquũ foꝛtaſſis nõ diſſoluit̃.ẽ ca. ꝛ ſic.in.4⁹ Et ẽ calidi⁹ ꝛ ſubtili⁹ oĩ eo qꝺ calefacit ex gũmis:ꝛ ẽ ĩ eo ṽtus aduſtionẽ faciẽs ꝛ rubificationẽ:ꝛ eſt penetratiuũ abſterſiuũ:mundificatiuꝫ excoꝛiatiuũ.ꝛ ẽ ex faciẽtib⁹ opationẽ cũ laboꝛe ꝛ ãguſtia vehemẽti pducẽtẽ ad ſincopim:ꝛ ad ſudoꝛẽ frm̃. Eſt inimicũ coꝛdi epi ꝛ ſtõ pp vehemẽtiã ṽtutis ſue. Eſt eniꝫ acutũ vehemẽter ſeoꝛſuꝫ ĩflãmabile:oꝫ g̊ frãgere ṽtuteꝫ ei⁹:ꝛ ꝓpꝛie cũ reb⁹ obtũdẽtib⁹ acumẽ ei⁹: ꝛ extinguẽtib⁹ ĩflãmationẽ:ꝛ aegrẽtib⁹ ei lubꝛicitatẽ: ꝛ opꝫ vt ſit q̃ꝫtitas multa eaꝝ veſtiẽs ꝛ tegẽs ſupficiẽ ei⁹:ꝛ oꝫ vt nõ multũ terat̃.dixit Alcanzi.accipiant̃ fruſta citri:ꝛ ſepeliant̃ grana ei⁹ pus ĩuoluta oleo amigdalino in acetoſitate ipſi⁹.deinde ĩuoluat̃ ĩ paſta:ꝛ decoquat̃.rectificat̃.n.ex arte hac:et remouet̃ acumẽ ei⁹.Modus ali⁹ frãgẽs ṽtutẽ eius: ſicut narrauit hamec.ĩuoluat̃ in oleo amigdalino: deĩde ſepeliat̃ in ſucco ligritie aut terniabin diſſoluta aut in aliquo ex rob ſtipticis:ꝛ ſit eaꝝ q̃ꝫtitas multa.Et fiãt ex eis pillule:ꝛ ꝓpinent̃ vbi opꝫ.Et dixit Humay.ꝓpinet̃ cũ aq̃ mellis:ꝛ aliqbus ſpẽb⁹ aleſangine.maſtix autẽ ꝛ ſpica ſunt ex rectificãtib⁹ q̃cũqꝫ ex acuitatib⁹ medicinarũ timent̃.audaciã ei⁹ expellunt medicine lubꝛificatiue extinctiue ſic̃ aq̃ oꝛdei ꝓpꝛie cũ oleo amigdalino. POSSE.SERA. auc.Diaſ.hoc gũmi qñ fit cobol cũ eo hꝫ ṽtutẽ abſtergẽdi aquaꝫ que eſt in oculo: niſi qꝛ eius moꝛdicatio durat tota die.ꝛ ꝓpter hoc miſcet̃ cũ aliqb⁹ potionib⁹:q̃ fiũt cũ ſpẽbus:ꝛ bibit̃:ꝛ cõfert ſciaticis.Et ĩpm excoꝛiat oſſa in vna die:ꝛ ſeparat ab eis fragmẽta eoꝝ:oꝫ aũt vt pmuniat̃ caro circũſtãs oſſi cũ ceroto aliquo: vel cũ pãnis lineis:ꝛ ĩpꝫ hꝫ ṽtutẽ laxãdi ꝛ calefaciẽdi humoꝛes aquoſos ſicut ſinapis.Et iõ cõfert laxatio ei⁹ hydropicis ꝛ colice: ꝛ alys frigidis egritudinib⁹ ſil'ib⁹ iſtis:ſꝫ ĩpm acuit colerã: ꝛ ĩducit ſitim nimiã:qꝛ deſiccat:oꝫ ãt vt admiſceat̃ ei ſemẽ petroſelini ꝛ aniſi. Et dicũt qdã ꝙ qñ aliqꝺ aĩal remoꝛderit aliquẽ ſcindatur cutis capitis ei⁹:ꝛ ponat̃ in illa ſciſſura ex ℞ gũmi trito: nõ nocet ei venenũ.Et põdus.ʒ.iy.ex eo occidit:qm̃ vulnerat ſtõm ꝛ ĩteſtina.Et idẽ auc.Alcanzi ſtringit oꝛificiũ matricis multũ adeo ꝙ ꝓhibet exire fetũ.Et idẽ auc.Aben meſuay.ꝓpꝛietas ei⁹ eſt laxare fl'a viſcoſuꝫ qꝺ ẽ in lõbis ꝛ ĩteſtinis:niſi qꝛ ĩfert anxietatẽ ꝛ deſiccationem aduſtionẽ ꝛ tenaſmonẽ.Et rectificatio ei⁹ eſt qꝺ non terat̃ multũ:ꝛ miſceat cũ bdelio aut cũ ſucco ligritie aut cũ ſpẽb⁹ aliqb⁹ ſicut eſt ſpica ꝛ cinamomũ ꝛ caſſia lignea: ꝛ liniat̃ cũ oleo ro.ꝛ oleo amigdalino.Et meli⁹ ex eo ẽ clarum nouũ qꝺ trãſierit ab vno ãno vſqꝫ ad tres. Et coloꝛ ei⁹ eſt citrin⁹ calidi odoꝛis amarũ acutũ.Doſis ei⁹ a duobus kirat vſqꝫ ad tres. IO.MESVE.Sol'one educ̃ fl'a viſcoſum ꝛ groſſum a locis pfundis coꝛpoꝛis mũdificãs iũcturarũ vacuitatẽ ab hũoꝛib⁹ groſſis difficilis eradicationis nec ẽ ei res ſil'is ad hec:ꝛ ẽ ex reb⁹ mũdificãtib⁹ neruos:ꝛ ꝯſumẽtib⁹ hũiditates ĩbibitas in eis.diſſoluit̃ ĩ ol'o keiri:ꝛ iungit̃ cũ eo:ꝛ cõfert egritudinib⁹ neruoꝝ frigidis ſicut ẽ paleſis ſtupoꝛ toꝛtura tremoꝛ ꝛ ſpaſmus:ꝛ eſt mirabilis res ad id: ꝛ inungit̃ ſup epar ꝛ ſplenẽ:ꝛ cõfert doloꝛibus eoꝝ frigidis ꝛ vẽtoſis:ꝛ fricat̃ puluis ei⁹ ſup moꝛfeã fricatõe foꝛti:ꝛ delet eã: ꝛ ſumptũ in potu ƀꝫ modos emẽdatiõis ẽ medicina magna doloꝛib⁹ nodoſis q vadũt ꝛ veniũt p iũcturas:ꝛ eſt ex reb⁹ q̃ faciũt ſternutationẽ cũ foꝛtitudine:ꝛ ẽ medicina bona litargie ꝛ obliuioni:et ꝓpe inunctio ex eo cũ oleo de ſpica in occipitio:et eſt ex medicis educentib⁹ aquã citrinã:et dixit Diaſ.Aur.i.ex eo ĩterfic̃. Doƒ ẽ a kirat.i.vſqꝫ ad tres.Cõſeruat̃ aũt q̃driẽnio:recẽs aũt ãni ſui ẽ pnitioſuꝫ:hi q ſumũt ĩpm timeãt frig⁹. Cõſeruatur aũt ne cito ſeneſcat in milio fabis vel lentibus.

E ufroſimum gre.ideſt bugloſſa:et eſt eius expoſitio bone letitie.nam froſis gre.letitia. PLINIVS.lib.z5⁹. cap.8⁹.circa pncipium. Caplm̃. CCXLVI.

Eufragia.

lati.ara.herba adhil. PAVLVS. cap.de eufragia.ẽ herba q̃ ſimilat̃ ĩ ſtipitib⁹ yſopo:niſi qꝛ ſtipites ſui hñt coloꝛẽ violaceũ:et non hñt ramos et folia ſunt in ſtipitib⁹ a medietate ſupius:et ſunt parua ĩciſa ſicut criſta galliculi:et hꝫ floꝛes tẽdentes ad albedinẽ ſatis paruos. POSSE.medet̃ egritudinibus oculoꝛum:et confoꝛtat viſum.

E ugefraſis. Eugefraſios. ideſt vſnee.
E ugenia.gre.ideſt bone generationis.
E uifeſtidis.i.herba hircia
E uiſcus.qd ẽ.l.altea. Ibiſcus. Molochi.ara.chitim.Diaſco.
E uiſtidos.eufiſtides.i.ypogſtidos.ara.Auicen.
E ukimia.i.bona habitudo bene humoꝛata.
E uodeſtera.i.odoꝛifera.
E uolatio.i.aperitio.
E uonia.i.almea.
E uodia gre.hñ odoꝛabilia

Cap. CCXLVII.

Eupatoꝛium.

lati.gre.eupatoꝛion vel volucrũ maius.ara.ṽo gafit. SERAP. li.aggre.ca.gafit.auc.Diaſ.herba ẽ que naſcit̃ oĩ ãno:ꝛ eſt apta ad accẽdẽdũ ignẽ ſicut ſarmẽta:ꝛ hꝫ ṽgã rectã ſubtilem nigrã durã et aſperã hñs in ſũmitate pilos: et lõgitudo ei⁹ eſt fere vni⁹ palmi:ꝛ hꝫ folia diuiſa abinuicẽ circa haſtã:et ſunt ſciſſa ſciſſionib⁹ puis.v.aut.vi.et ĩ ſũmitate ĩciſa ſic̃ ſerra:et ſunt folia ei⁹ ſil'ia folys pentafilon aut folys zedenigi.i.canapis:et coloꝛ eoꝝ ẽ tẽdẽs ad nigredinẽ. et in haſta ei⁹ a medio ſupꝛa ẽ ſemẽ:et ſup ĩpm ſunt pili: ꝛ ẽ decliuis ad ĩferioꝛa pẽdẽs in herbã ĩpaꝫ. DIASCO. ca.de eupatoꝛio.frutex eſt ſarmẽtoſa haſtã hñs rectã et lignoſam tenuẽ nigrã et aſperã in cubiti vni⁹ lõgitudĩe poꝛrectã aut ampli⁹. folia ſunt ei ĩ giro diuiſa ſicut pẽtafilon: aut canapis:cui⁹ folia in capite ĩciſa ſunt vt ſerra ſemen ꝛ media haſta aſperum et ſubtus decliuum eſt ei.

AVICENNA.li.ſcꝺo.cap.de eupatoꝛio.eſt ex herbis aromaticis:et hꝫ folia ſic̃ canapis:et flos ei⁹ ẽ ſicut nenufar.et ẽ illud qꝺ adminiſtrat̃:et ſucc⁹ ei⁹ ẽ ca.in pmo. ſic.ĩ ſcꝺo.Et ſubtiliatiuũ ĩciſiuũ valde abſterſiuum ſine attractione et ſine caliditate manifeſta:et in ipſa eſt ſtipticitas pauca:et põticitas et amaritudo foꝛtis ſicut ẽ amaritudo aloes. PLINIVS.ca⁹.de eupatoꝛio regiã hꝫ. auctoꝛitatem li⁹ z5.ca⁹ 6.caulis lignoſi nigritãtis irſuti cubital' aliquãdo et amplioꝛib⁹ folys p ĩterualla qnqꝫ:vt canapis p margines inciſis nigris plurimoſis q̃ radice ſuperuacua et cetera. IO.MESVE.cap.de eupatoꝛio.Eſt herba lõgitudinis cubiti vni⁹ amaritudinis multe: cui⁹ folia ſunt viridia ſicut folia cẽtauree minoꝛis:ſꝫ ſunt aſpera et ĩciſa et ſtipes ei⁹ eſt ſubtilis:et qñ exiccat̃ citrineſcit et eleuantur ſup eũ floꝛes q ſunt ſicut ſubcitrini lõgitudinis pauce Et ſunt qdã q dixerũt ꝙ eupatoꝛiũ ſit herba pulicuꝫ qua fit viſcoſitas adherẽs.meli⁹ tẽpus collectionis ei⁹ ẽ finis veris:et ſucci eius ſil'r ca.in pmo.ſic.in ſcꝺo. Et eſt cõpoſitum ex ſubſtãtia calida et ſubtili.q̃re eſt ſubtiliatiuũ inciſiuum mũdificatiuũ abſterſiuũ pꝛeſeruatiuum a putredine:et reſolutiuum cõueniens ſine attractione: ꝛ ex partibus terreis: q̃re in ipſo eſt de ſtipticitate aliqd: ꝓpter qꝺ eſt confoꝛtatiuũ et coadunatiuum eſt debilis ſolutionis. Cõfoꝛtat̃ ṽtus ei⁹ cum aq̃ caſei:et modus opationis ſucci eius eſt ſicut diximus de abſinthio. GALIENVS.6. ſimpl'.phar.cap.de eupatoꝛio.et.5.memiri.cap.4.dicitur radix pentafilon. Eſt herba que vocat̃ volucrũ mai⁹: vel agrimonia:cuius ſuba eſt ſubtilis:ſapoꝛ eius eſt ſtipticus. Et ṽtus eius eſt ca.caliditate modica et deſiccat.Sꝫ ſciẽdum ꝙ eupatoꝛiũ ſil'r ƀm Diaſco.vocauerunt qdaꝫ antiq radicẽ agrimonie:eo ꝙ eſt diuretica valde.item ƀm eũdẽ

cap.de marrubio.marrubiũ etiã qdã eupatoriũ vocauerunt qm̃ valet cõtra vitia epatis:⁊ p tãto non eſt veꝝ eupatoriũ:qm̃ Diaſ.facit ſemotim ca.de eupatorio qď icipit eupatoriũ:⁊ ſemotim caplm̃ de marrubio ⁊ agrimonia:⁊ de pulicaria vel herba pulicũ qď icipit coniza. Hoc ſimiliter voluit. Jo.meſue.capitulo de eupatorio cũ dicit q̧ dicũt aliqui q̧ eſt herba pulicum noluit ẜm verũ q̧ ſit illa quã latini vocant pulicariaꝫ Eupatorium. Nam dicit q̧ eupatorium ẜm quoſdã eſt herba pulicum: qm̃ aliq vocabant herbã pulicuꝫ eupatorium ⁊ bene: qm̃ eſt diuretica valde:⁊ valꝫ ꝯ vitia epatis:vt inuenies ſi.l.l. coniza. miror qualiter medici noſtri temporis non aduertentes verba Diaſcoridis. Auicenne. Serapionis. pliny Galieni. ⁊ Damaſceni. credũt herbolary ſaluiã agreſtẽ eupatoriuꝫ dicentib⁹:que nec in ſapore non in odore cuꝫ eo cõuenit. Si aũt in ipſa forſan ṽtutes eupatory inuenerũt:⁊ p eo ponere voluerũt: cuius grã ipm̃ eupatoriũ vocauerũt nõ licebat dicere q̧ idẽ eẽt:qm̃ eupatorium poteſt dici omne id qď valet cõtra vitia epatis.ab eu qď eſt bonuꝫ ⁊ pacor qď eſt epar. vnde eupatoriũ.i.bonũ epati:ſed veꝝ eupatoriũ eſt illud qď antonomaſice eſt bonum epati:ſicut illud qď verũ eſt eupatoriũ. POSSE.DIASCORIDES. ẜꝫ tranſlationẽ noſtrã. Eupatoriũ valet cõtra vitia epatis: ⁊ folia eius ſicca ⁊ axungia porcina veteri addita trita ⁊ impoſita dura vulnera ad cicatricẽ ducũt. Semẽ ṽo eius: ⁊ folia cum vino bibita diſſintericis ⁊ morſibus venenatis occurrũt medicãdo. Eadẽ dicit Serap.cap. pprio de mẽte Diaſ.⁊ addit:⁊ ſunt multi q putãt q̧ illa herba ſit agrimonia ⁊ errant.qꝛ eſt alia ab ea:⁊ nos qdem manifeſtauimus iam de eius eẽ in eo qď diximus de eo. Et idem auc. Gal.in tyriaca cheſar. eupatoriũ aperit opil'ones epatis:⁊ fortificat ipm̃. IO.MESVE. Eupatoriũ ſolutione educit colerã ⁊ flegma facile:⁊ eſt pſeruatiuum a putredine: ⁊ cõfortat ſtomacũ epar ⁊ viſcera:⁊ cõfert dolorib⁹ eoruꝫ: ⁊ eſt medicina ſplenis ⁊ opilationũ omniuꝫ: ⁊ egritudinũ ab ea factarũ:⁊ febribus longi tẽporis mire ſubuenit. Doſis decoctionis eius.potio eſt a.ʒ.iy. vſq3 ad ſex:⁊ pulueris eius a .ʒ.y.ad .iy.loco eius ponit̃ abſinthy ⁊ aſari. añ . mediũ põderis ipſi⁹. AVICEN. Eupatoriũ ẽ bonũ in initio alopitie ⁊ tyrie:⁊ linit̃ cũ adipe veteri ſup vlcera difficilis ꝯſolidationis:⁊ ei⁹ ſucc⁹ cõfert ſcabiei ⁊ pruritui qñ bibit̃ cũ aquã fumiterre ⁊ oximelle:⁊ ſimil'r flos ei⁹ ⁊ ſucc⁹ ipſi⁹ eſt fortior:cõfert dolorib⁹ epatis:⁊ opil'onib⁹ ei⁹:⁊ cõfortat ipm̃:⁊ cõfert duritiei ſplenis ⁊ apatib⁹ epis:⁊ apatib⁹ ſtõi:⁊ ei⁹ herba ⁊ ſucc⁹ cõferũt malitiei forme ⁊ accidẽtib⁹ hydropiſis datũ in potu cũ vino: ⁊ cõfert vlcerib⁹ iteſtinoꝝ. Cõfert fe.cronicis:⁊ antiqs ppríe ſucc⁹ eius:et pprie cũ ſucco abſinthy.loco eius ponit̃ pondus eius de aſaro:⁊ medietas põderis ipſius de abſinthio.

E upectum .i. aptum digeſtioni:⁊ diſpectuꝫ eſt oppoſitum.
E uperiſton. eupotriſten.i. bona inuẽtio gre. Alexã.
E uperori ſtomacciũ ideſt poros aperiens.
E upetron.i.ſene. Steph.
E upocriſton.gre.bona iunctio. ALEXAN.cap. de capillis nigrãdis.
E ureſim.i.malua.
E uretan.i.aaron.
E uretica ṽtus gre.i.rarefactiua. CASSIVS fe.
E uricomon a gre. dicta q̧ vere pmo ſeneſcatur:vnde eam aliq ſenition vocant. latini ṽo vocãt ipaꝫ herbã cardũcellũ benedictum.naſcitur p maceriaſ.l. Erigion.
E urinhena.i.citraria.
E urion tiparon .i.lana ſuccida. eurion. i.lana tiparon.i.ſuccida.
E urizicon.qd ẽ.l.obrizuen
E uſapor.i.ſapor bon⁹.
E uſarchi.i.hñ carnoſi. Ga. li.6. de regimine ſanitatl
E uſidos .i.cimbalaria.
E uſtiſtides .i. ypogſtidos.
E uſopa.i.almea.
E uſtifilo.i. poliũ.
E uſtobzon.i. marrubium.
E uſtomatica.i.bona ſtõ.
E uſtracta dicunt̃ q̃ in vẽtre facile corrumpuntur vt perſica ⁊c̃. Jſto vocabulo vtit̃ Gal.in li.dinamidiarũ particula pma. caplo euſtracta.
E utraptica. gre. facile digeſtibilia. ALEXAN. caº. de diſinteria.
E utimon .i. elleborus niger. Pli.liº.z5.caº.5.i meº.
E uulgimaria.i.ſaponaria.
E uulſac.i.ceterac.
E uulſiua.i.attractiua.
E uzomon.i.bonũ ſalſamẽtum:nã zomon ſalſamẽtum:⁊ eu.i.bonum.
E uzomũ gre.i.eruca. Dia. caº.de ſtrigno.lib.de doctrina gre.
E uzonomia.i. ſalſamentũ eruce.
E xacanton ẜm Diaſ.ca.de litio ẽ arbor de qua fit litiuꝫ:q̃ lati. dr̃ caprifoliũ.
E xafilo. Exalifo.gr.i.linio
E xagiũ.eſt nomẽ põderis ⁊ eſt idẽ qď aureus: ⁊ eſt .6.pars.ʒ.⁊ eſt.ʒ.i.5.ẜꝫ q̧ .ʒ.ẽ nona pars.ʒ. de q̃ fit mẽtio in .l. dragma. nũc vtimur.ʒ. p.8.parte.ʒ.
E xagoras. ideſt in tumore poſitus.
E xantimata. Alexã. ca.de pſidracia ⁊ exãtimatib⁹ exãtimata ẽ in ſũma cute vlceratio vl' eleuatio ſubrubea ⁊ aſpera ſimil'bis puſtulis : q̃ ex vrtica vel ſudore naſcunt̃: hãc Theodorus pſcian⁹ ſcabiẽ vlceroſam maxie faciei eẽ dixit liber de doctrina gre. Aliq dicũt q̧ ſũt puſtule rubee q̃ fiũt in lingua.aliq dicũt qď ẽ puſtula rubea:nã exãtis .i.rubedo:⁊ illď vocabulum inuenies in.l. bedonig: ⁊ in.l.cui. ſed prima expoſitio ẽ melior: ⁊ ipe puſtule noſtro ydeomate vocant̃ virgines. Oribaſi⁹. Joãnes. Alexã.prima particula epidi.ꝯmẽto.iz.in pncipio.
E xarchimata ſunt diſlocationes complete.
E xarcumetra.i.reſilitio oſſis:ſed exacrimata ẽ qďdam vitiũ in capite.
E xcorion medicamẽ. gre. .i.excoriatũ. Caſſius fe.
E xea.i.fruct⁹ ſorbi.
E xenfraticũ.gre. exoppilatiuum enfraxis: ſeu opilationis aperitiuum.
E xerantica ſũt exiccatiua DIASCORIDES. ca.de aloe. ⁊ in pſalterio vbi nos habemus aruit cor meuꝫ. greci habent. exiãthi cardiamu.
E xfloṙonea .i. effloṙones.
E ximach.i.vt exuberat velamẽ ad exteriora ⁊ apoſtemat̃ :⁊ ipinguat̃ ⁊ iſlat ſicut ſutan.
E xipteros.gre. Aliet⁹ auis niſus.
E xirimi.ẽ qďdã ſemẽ granificũ qď ignoro.
E xis.i. habitudo cõſuetudo.ĩde enixia de q̃ ſupra in.l.enexia.
E xiture.i.empetigines.
E xocades.gre.i.emoroide
E xtabari. Exturban.quid eſt.l. Eſcabari.
E xtenuatorium.gre.ideſt reſolutiuum.
E xugẽtes.i.maniẽtes.
E xupera matricalis.i. berbena.
E xuro.gre.i.migo emingo
E zabroc.i.ſatirion.
E zaize. Ezaze.i.litium.
E zarbion.i.lolium.
E zebede.i.diptamus.
E zeberule. Ezelinge. fit ď farina in aqua ⁊ melle:⁊ oleo frixa.
E zedari. Ezeledari .i. ziziber. Aliabas i.zº. prac.
E zebes.i.nom̃ chorde iſtri graue reddentis ſonuꝫ.
E zelhaaſce. Ezereaſcen. Ezeſſeaſſen.i. vitis alba.
E zerihaſen. ara . eſt vitis alba. hezerihaxẽ. Auicẽ. feſire.
E ziar.i.trifoliũ.
E zie.ſũt piſces qdã. Almãſor.io.ca.ſcďo.
E zimarion.i.tapſia.

F Littera.

tã apud arabes:q3 apď grecos a noſtra in nullo differt.ara. fe. dicũt. greci ṽo fi.⁊c̃.

F aba alexãdrina ẜm Jo. Serap.eſt nomẽ põderis oboloꝝ.3. põderãs ſumenet tres:⁊ ſunt grana.36.

Capitulum. CCXLVIII.

Faba

egyptiaca eſt legumẽ nr̃e fabe ſil'e. Sꝫ Ga.liº. ſcďo de alimẽtis.cap. de faba egyptiaca.nõ ẽ lupin⁹ vt putauerũt aliq.nã facit ibidẽ aliud caplm̃ ď lupinis:ſꝫ apud Aui.liº. zº. caº. de faba egyptiaca q̃ ⁊ faba ſirica dr̃.vñ Auic.vocat eã fabã ſiriã:qm̃ de ipſa multũ.naſcit̃ in ſyria:ſed ṽa faba ſyria ẽ faba greca:ſꝫ faba egyptiaca.apud Johãnez Serap.eſt põdus ponderans ſumenet quattuor ẜm arabes.⁊ ſunt oboli. iiy.⁊ ſunt grana.48. DIASCORIDES.caº. de faba egyptiaca.mlti poleticon eã appellãt i egypto.naſcit̃ ⁊ in aſia ⁊ in ſicilia ⁊ i ſtagnis naſcit̃.folia hñs altitudinẽ ⁊ latitudinẽ hñtia florez ferẽs croceũ:q̃ ſi multũ florẽuerit pduntur folia.flos eſt i medio ipſius vbi eſt rotũditas q̃dã vbi ſilique ipe naſcũtur flores ipi cinorſa dñr ea rõne q̃ſſerauolos dñr: qꝛ hec eſt illis ꝯſuetudo ex argilla faciũt ſſeras . ⁊ ibi includunt ipm̃ ſemen . ⁊ ſic ponunt vt naſcat̃. Radix eſt groſſior q̃3 cãne. cocta ⁊ cruda mãducat̃ q̃ ⁊ collocaſia appellat̃:a qbuſdã culcaſia qď idẽ eſt.⁊ iď ad ei⁹ inueſtigatiõez q̃re i.l. culcaſia.ſemẽ eius comedit̃ ſiccũ ⁊ viride.niger color ẽ ⁊ maior q̃3 nr̃a faba. POSSE.AVICENNA. ſi fiat ex ea gargariſmus cũ lacte ⁊ ſale ꝯtra egritudĩes ſpiritualiũ ꝯfert ⁊ ẽ cib⁹ in egypto ⁊ ſol'one educit aquã citrinã.⁊ pprie ſemẽ ei⁹ ⁊ ſuccus ipſi⁹ ⁊ puocat vrinã.⁊ generat ſperma.⁊ expellit colerã ⁊ aquoſitatez eius cum facilitate. Et potus ipſius fit ab.i.tertia libre vſq3 ad duas tertias.

F abafreſa.ideſt faba fracta.

F aba.greca eſt nomẽ ponderis apud Aui.⁊ Serap. ⁊ eſt ſumenet.z. ⁊ ſunt oboli duo ⁊ ſunt grana.z4.naꝫ obulus põderat grana.iz. Faba greca q̃ apud nos vocat̃ ſyriaca.⁊ alio noĩe vocat̃ granũ aneſcẽ fruct⁹ ẽ cuiuſdaꝫ arboris magne ſil'is Junipo:ſed maiuſculus dulcis ſaporis intus hñs nucleuꝫ duꝝ:cui⁹ arbor ẜm Plini.libº. i6.caº.3i.vocat̃ lothos a gre.apď ara.ṽo vocat̃ aneſtẽ. DIASCORI.caº. de agrifolio vocat ipꝫ agrifoliũ vt apparet in.l.agrifolium in cap.lothos vocat ipm̃ lothos. Jſidorus faba ſyriaca dr̃ arbor magna fructũ ferẽs maiorẽ pipere comeſtibilẽ guſtu ſuauẽ.inde ⁊ mella vocatur: ſed noſtro ideomate vocatur ciceraſo. pro quo.l.granum aneſcen.agrifolium.

F aba iuerſa.lati.gre.mẽtaſtrũ ⁊ romani vocant eã fabariã.⁊ eſt herba:cui⁹ folia ſũt ſicut folia alkekẽgi ſtipes ei⁹ lõgitudinis cubiti vni⁹ aut duoꝝ ad plus:ſemẽ eius viride tendẽs ad nigredinẽ magnitudĩs fabe cõis habens quaſi effigiem in medio ſicut faſeolus.

F aba lupia.lati.gre.mariſiliũ. Eſt planta ſimilis elleboro nigro.folia tamen molliora eo.⁊ oĩa diuiſa. Elleborus vero ſementa aliqua habet.⁊ hoc mariſiliũ vocat̃ ſemen eius duꝝ coloris zafrani . aqua decoctionis ei⁹ valet contra roſulas.⁊ dicit̃ q̧ interficit mures.

F aba hortẽſis.i.faba vſualis pro qua.l.hakile.
F abaria ideſt faba inuerſa ſupra vide.
F abarola.i.oniſcus . Gali. 7º.memiri.cap.3º.
F aba ſiliq̃ eſt fructus quidam queꝫ nos vocamus vaginellam.
F aba ſyriaca.i. granũ aneſcem.i . faba greca . l . lothos . Jteraſuꝫ henacuꝫ.
F abutia.i. Onida. Galien. 4º memiri.cap.io.
F acalia.dñr quedã vlcera exñtia in ꝯiũctiua oculi.
F acaleſis. facayleſus.i.buthormarien . Facamios idẽ. Diaſc . Faclaminos.
F acaſibron ideſt cicer imperatoris.
F ace. DIASCOR.caº. face . Frutex ẽ minor locis humidis naſcẽs ſil'is lẽticl'e. folia tenera ⁊ oblõga cũ folliculis ſemen ſil'e lẽticulis in vno folliculo duo aut tria grana habẽs nigra minora lenticula ⁊c̃.
F acedẽa fagedena ẽ ſpẽs cãcri apatis. Cornel.cel.
F acelizãs.i . patiẽs apa in ſuba cerebri; qꝛ corrũpit oẽs virtutes ei⁹. vt Gal'. ſeptia pticula.affoziſmo. ⁊ zº. de interiorib⁹.⁊ pmo de accñti ⁊ morbo.
F acera.i.dragãtũ. (tola.
F acetola ẽ auis q̃dã.l.fece
F achos.facos.grecc.ideſt lenticula.
F acoes herba ideſt agruli ⁊ ſunt ſenationes.
F acollen ideſt polium.
F acſenus.i.arbor marien.
F aculium.i.amomum.
F acus ideſt lenticula. ⁊ facus eſt vna ex maculis faciei. Paulus.
F adenica ideſt fagedenica.phagedenica.
F agas.i.centaurea minor.

Cap. CCLVIII.

Fagaſmon.

DIASCORIDES. Fagaſmõ quã multi apparime dixerũt.ẽ plãta quã vocãt ſanctiõ.⁊ eſt xifion ⁊ eſt gladiolus ſegetalis folia hꝫ iridi ſil'ia:ſed minora ⁊ anguſta ⁊ acuta ſic̃ matheta.⁊ haſtã hꝫ aſperã ⁊ cubitalẽ cuꝫ floribus purpureis radices ſunt illi due puule ⁊ rotũde vnã hñs ſup alterã poſitã ſicut bulbi minores.altera eſt deſubtus tenuis ⁊ ſup groſſior.naſcit̃ locis cultis ſupior maior ẽ ⁊ acrioris ṽtut POSSE.DIASCOR. Cataplaſmatib⁹ adhibita.puſtulas ⁊ tumores corpis tollit medicamĩbus mixta.⁊ ſuppoſita mẽſtruis ipat cũ vĩo bibita venerẽ ſtimulat. Jtẽ cataplaſmati ipoſita cũ vino atq3 thure ſagittas vel ſtirpes educit.ſoluit ẽt inguinũ collectõez.radix ṽo iferior accepta ifantiũ iterocellicos medet̃.ď eo iuẽies. ſil'r.ſi.l.l.liliũ.

F agedẽica. phagedenica. fadenica ideſt vlcera q̃ ſerpunt comedendo. DIASCORI.caº. de dragõtea.⁊ caº. ď allumine.nã fagin.gre . i.comedere.
F agelis.i.raffan⁹.
F agin ideſt comedere.
F agitidie.ſunt vene q̃ ſunt i carnoſitate faciei ⁊ oris iuxta extremitates.
F agon. Fagnon.apud Diaſcoridez dicit̃ ſaluia.que ab eo eliliſſagus dicitur.
F agora.i.ſemen canapis.
F agotide vene ſunt iuxta fauces intra os : q̃ flobotomantur vice venaꝝ q̃ ſub lingua. Alexan.
F agus ideſt centaurea minor. Serapion.
F agus agria.i.lenticula ſiluatica. ⁊ eſt lẽtigo aque.
F aki.fakies ideſt lentes.i. zadens.
F akiamos ideſt almea.
F alcalhaileb.arabice latine vero ſpolium ſerpentis. SERAPION.libº aggre.capº falchalhaileb.aucto. Diaſco. Qñ coquit̃ cũ vino ⁊ diſtillat̃ ex eo in aurẽ cõfert ei multũ. Et qñ colluit̃ os cum vino illo cõfert dolori dentium.⁊ iã admiſcent quidã ipm̃ medicinis oculoruꝫ pprie id qď fuerit ex maſculis.ſimiliter facit dolori dentium ſi buliat cum aceto ⁊ colluat̃ inde os.
F alãgemich.i.ozimũ gariofilatũ.berẽgemiſch. Serapi.
F alangios. Falangion. Falangiamiſchi. Falangitis. DIASCORI.caº. falargios multi ⁊ iſtã leucatemõ dicunt. virgas hꝫ duas aut tres aut plures ⁊ flores albos ſimiles lilio cuꝫ multa diuiſura. ſemẽ eſt illi nigrũ ⁊ groſſuꝫ ſicut lẽticula radicẽ hꝫ tenuez minutã ⁊ viridem poſtq̃3 de terra tracta fuerit alteꝝ colorẽ facit.naſcit̃ locis cultis. POSSE.DIASCORIDES.huius folia ⁊ radices ⁊ ſemẽ ⁊ flores cũ vino bibita ictus ſcorpionis mitigat.morſibus venenatis occurrit.
F alãgiõ.carſon.zoifon.gre.i.muſca venẽoſa.libº. ď doct. (greca.
F alcios ideſt flos ſambuci.
F alcon.gre. falco auis rapax a falcatis ⁊ curuis vnguibus dicta. Erodius.

Caplm̃. CCXLIX.

Falernium

vel falernũ vinũ vocatũ a falerna regiõe italie:q̃ eſt ppe neapoli. Plini⁹ liº.i4.caº.6.vñ Papias. Neapolis oppidũ ppe falernũ vbi optĩa vina naſcũt̃ ⁊c̃. Et tale vinũ vocat̃ ſil'r albanũ. eſt.n.tale vinuꝫ in pnº. ſubdulce ⁊ cũ veterauerit auſteꝝ maxie efficit̃:⁊ vue ſil'r a quibus tale vinũ exprimit̃ accipiũt denominatõez ab illa regiõe.⁊ vocant̃ vue falerne: qꝛ de eis eſt copia in regiõe falerna. DIASCORI.caº.

qꝺ incipit vinum albū.pôt illud vinū ꝺici vinū albanū: ⁊ ꝺicit ꝙ eſt fortiꝰ falerno: ⁊ guſtu ſubdulce in ꝑncipio ventrē ⁊ ſtôm inflans ventrē mollit. Digōnibus eſt inutile. ⁊ oībus neruis ꝯtrariū ⁊ maxime capiti: qꝺ cū inueterauerit auſteꝝ valde efficiť. vñ vinum italū qꝺ falernū ꝺr̄ vtilius eſt maxīe vetus ꝺigeſtibile eſt. pulſuꝫ incitās. vētreꝫ abſtinet: euſtomacū eſt. veſice cōtrarium caliginē oculis inducit. multum bibitū totū corpus ledere poteſt.

F aleris. Diaſcor. virgas hꝫ multas ⁊ radices multas ⁊c̄.
F aleſtrum. i. herba ſancti Johānis. perforata. ypericon.
F alfanuem quid eſt. l. falfel. ℂ Cap. CCL.

Falfel. ara. gre. ⁊ lati. piper. SERAPION libro aggre. cap. Falfel. auc. Diaſco. Eſt arbor naſcēs in regionibꝰ indie. hꝫ ſemē qꝺ ſui ortu eſt lōgū ſil'e faſeolis ⁊ elongať in forma ſua. ⁊ eſt macropip. ⁊ intra ipm̄ grana ꝑua ſimilia gegeuers ꝗ qñ maturanť fit pip. ⁊ hoc qꝛ ſeparať ⁊ fit ſicut racemus in quibus ſunt grana parua ⁊ ſunt grana pipis. Et qñ colligiť ꝑfecte matuꝝ eſt piper nigrū: ſed qñ colligiť añ maturatōeꝫ eſt pip albū. nā color eius eſt albꝰ ⁊ nō recipit ī colore ſuo nigredinē anteꝙꝫ maturať. ⁊ radix huiꝰ arboris eſt ſimilis coſto. Eligendū eſt aūt ex nigro qꝺ eſt nouū ī quo nō eſt res ſil'is furfuri graue ⁊ plenū: ſed albū melius eſt illud qꝺ nō eſt rugoſuꝫ albū ⁊ graue ⁊ longū eſt eligendū illud qꝺ qñ frangiť apparet ꝺēſum hñs grana ꝗ ſunt intra ipm̄ inuicē iuncta ⁊ acuti ſaporis mordicās linguā cū calefactōe. Radix arboris huiꝰ vocať falfanuē. ⁊ eſt ſil'is coſto ꝺeferť ad nos ex terra indie. GALIENVS. s. ſim. phar. cap. pipis. Pipis radix coſto maxime ſꝫ virtutē ſimilať: fructus v̓o eius q quodāmodo germinat eſt pip longū. vñ ⁊ humidius exiſtit maturo. ſignū aūt eſt hūiditatis eius ꝙ faciliter cum imponiť ꝑforať. ⁊ ꝙ nō ꝯfeſtiꝫ mordet: ſed paulatim incipit. ꝑmanet v̓o multū. q vero ꝗſi ꝑmaturus fructus albū pip eſt acrius exñs nigro. id. n. quaſi ſupaſſatū eſt. vtraꝗꝫ aūt ſufficiēter calefaciūt ⁊ ſiccāt. GALIENVS eodē liº ⁊ caº ſꝫ trāſlatōeꝫ arabicā. Sapor pipis ē acutꝰ ⁊ illud qꝺ nō matuꝝ eſt pip albū ē. ⁊ ipm̄ eſt acutius nigro ⁊ magis pungēs linguā. ⁊ hoc eſt qꝛ nigrū ꝓpterea qꝛ maturatur accidit ꝙ nō recipiat aduſtionē ⁊ ꝺeſiccatōeꝫ fortem: qꝛ minuiť acuitas illa ꝗ qdē remanet in albo. iſte tñ ꝺue ſpēs ſunt ꝺeſiccatiue ⁊ calefactiue fortiter. Et fructus qdē eius qñ incipit eē eſt pip lon. ⁊ ꝓpter hoc accedit ꝙ piper longū eſt humidiꝰ alio pipe ⁊ ſignū ſup hoc eſt ꝙ qñ elōgať tp̄s ſup ipm̄ corrodiť ⁊ ꝑforať etiā qñ teriť nō inuenit tritor in ꝑncipio ſue contritōis punctionem multā: ⁊ qñ incipit mordicare nō apparet mordicatio eiꝰ multa anteꝙꝫ guſteť: ꝺeinde remanet mordicatio eius tp̄e non paruo: ſed piper albū eſt melius ſtomaco alijs ꝺuabꝰ ſpeciebus. DIASCORIDES. cap. ꝺe pipere ſm̄ trāſlationē nr̄am. arbor eſt in india naſcēs in latere mōtis caucaſi qꝺ ſoli obuerſum eſt folia hñs in ſimilitudinem Juniperi cuiꝰ ſiluas ſerpentes cuſtodiūt: ſed incole regionis eius cū matuꝝ fuerit incendūt ⁊ ſerpentes fugant igne. ⁊ ex flāma piper rugoſuꝫ efficiť. piperis aūt ꝺiuerſus eſt fructus. nā qui ꝑ̓us naſciť fructus oblōgus ⁊ obrotūdus apparet. ⁊ cū fractum fuerit inueniunť infra illud grana in ſinapis modū: eſt aūt humide nature: qꝺ auteꝫ permatuꝝ non fit: ⁊ albū colligiť piper album ꝺiciť. naſciť etiaꝫ aliud in modū botri ⁊ piper album nominatur: qꝺ nō cociuum: ſed crudū colligiť: ⁊ illud maxime ſui fortitudine ī colliriacas virtutes intrat. ⁊ tyriacis antidotis miſcetur. maturatū vero nigrū fcm̄ piper nigruꝫ ꝺicimus. Eligimꝰ aūt piper longū qꝺ cum frangiť ſtrictiſſime granula ſua ꝯiuncta habꝫ ⁊ coherentia veluti medulla guſtu viſcida mordēs ⁊ calefaciēs. albūꝫ ꝺcm̄ qꝺ ſine rugis ſit calidiſſimum ⁊ graue. nigrū vero pip viſcidius eſt albo. Eligēdū eſt aūt piper integrum ⁊ graue plenū ⁊ nō marcidū piper valet ad educēdū lumbricū latū qui vocať ſolea adminiſtratū vt apparet in. l. hornā. POSSE. SERAPION Radix pipis ꝯfert colice ⁊ ꝺoloribꝰ frigidis. eſt ca. ⁊ ſic. ⁊ eſt bona ventoſitatibꝰ ⁊ alijs ꝺoloribꝰ frigidis. ⁊ eſt ſil'is coſto ſm̄ virtutē. Et pip nigrum acutius eſt albo. ⁊ albuꝫ eſt ꝺebiliꝰ eo: ⁊ virtus pipis eſt calefactiua attractiua cibi ⁊ ꝓuocatiua vrīe. reſolutiua ⁊ abſterſiua obſcuritatis viſus. Et qñ ſumiť in potu aut fit inūctio cū eo aut miſceť in aliquo vnguēto ꝯfert rigoribus febrium ꝑiodicaruꝫ. ⁊ ꝯfert morſibꝰ venenoſis: ⁊ expellit fetū ⁊ potiſſime ſi ipotu ſumať vel aſſidue comedatur. ⁊ qñ fit naſcale cum eo poſt coitū ꝓhibet impregnatōeꝫ. ⁊ hoc ſimiliter facit aſſidue comeſtum. nā iter ꝑ̓ſtat genitale ⁊ adminiſtrať in lohoc. ⁊ ſyrupis q ſunt ꝯueniētes tuſſi ⁊ ꝺoloribꝰ pectoris. ⁊ fit linitio cuꝫ eo ⁊ melle. ⁊ ꝯfert ſquinantie. ⁊ qñ ſumiť in potu maxime cū granis lauri aut folijs eiꝰ ꝯfert tortionibus ventris. Et qñ maſticať cū ſtaphiſagria ⁊ cum paſſulis facit ꝺeſcēdere flegma ex capite. ⁊ ipm̄ ſedat ꝺoloreꝫ. ⁊ ꝯfortat virtutē ꝺigeſtiuā. ⁊ ingrediť in ꝯfectiōibꝰ ſpērū qbus vtunť ſani in cōdimētis ciboꝝ ad ꝓuocandū appetitū. ⁊ qñ miſceť cuꝫ pice reſoluit ſcrofulas. Et qñ miſceť cū nitro abſtergit morfeā. ⁊ nō eſt radix piperis ꝫinꝫiber ſicut putauerunt quidā: imo radix eius eſt ſil'is coſto que qdē calefacit ⁊ mordicat linguā. ⁊ attrahit humiditatem ad os: qñ miſceť cuꝫ aceto: ⁊ linimētuꝫ cū eo reſoluit apā ta ſplenis. ⁊ ſi ſumiť facit idem. Et qñ maſticať cum ſtaphiſagria attrahit flegma. ⁊ eſt multoꝝ iuuamentoꝝ. Et idem aucto. Meſuay. ꝓprietas piperis eſt ꝙ ꝓhibet impregnatōeꝫ. ⁊ maxime quādo ſumiť poſt coituꝫ ⁊ ꝓhibet tortiones ⁊ ventoſitates ꝗ fiunt in ſtomaco ⁊ inteſtinis: ⁊ exiccat flegma viſcoſuꝫ qꝺ aggregať in pectore ⁊ pulmōe ⁊ inteſtinis: ⁊ ꝺigerit cibuꝫ: ⁊ nocet febricitantibꝰ. Et ſi qs vtiť multū pipere ꝓuocat vrinā. ⁊ ſi vtať eo paꝝ ꝓuocat ventrē. ſcamonea ē ꝯ̄ria in hoc. ⁊ facit hoīeꝫ macreſieri ⁊ ꝺſiccat ſpm̄a. Et in pipere albo cū acuitate ſua eſt hūiditas ꝗ auget in ſpm̄ate ⁊ mūdificat epar. vētrē. pulmonē. ⁊ ſtomacū. ⁊ confert morſibus venenoſis. ⁊ calefacit neruos ⁊ muſculos plus omni alia re. PAVLVS. cap. ꝺe pipere. Eſt cali. in 4º ſic. in 2º. vbi ſciēdum ne aliqui erroris materia repleantur propterea: quia in preſenti littera Serapion ⁊ Diaſcor. videntur cum Halie. non modicum ꝺiſcrepare ꝺicētes ꝙ piper nigrū acutius eſt albo. Halie. v̓o ait ꝙ pip albū acutius eſt nigro. ⁊ ꝓpterea ſicut ex verbis Diaſco. bñ intuētibꝰ eſt auide manifeſtū pip albū eſt ꝺuplicis generis. Eſt quoddā pip albū qꝺ fit qñ grana minuta ꝗ fuerunt in pipe lōgo incipiunt ingroſſari ⁊ vnū ab altero incipit ſeparari: ſed nō factus eſt botrus vel racemus. Eſt aliud pip albū qꝺ fit cum illa grana ꝗ fuerūt in ꝑ̓dicto pipe albo ſm̄ ꝺebitā ꝙ̄titatem fuerūt aucta ⁊ intra ſe totaliter ſeparata. ſicut ꝗ ſunt poſita in quodam botro vel racemo. ⁊ ſunt ꝓpinqua maturitati. primū v̓o pip albū: qm̄ ſapit adhuc nām piperis longi: qꝛ ei vicinať. participat adhuc ꝺe eius hūiditate: cuius gr̄a nō eſt multum acutū. piper aliud albuꝫ ꝺe quo ꝺiximus: qꝺ eſt in medio inter maturitatē ⁊ ꝑncipium generatiōis eſt ſatis acutū. quare cū remoueať ⁊ elongeť a pipere lon. nō participat humiditatē eius: ⁊ eſt acutius ſeipſo: cū venit ad maturitatē ꝓpter quā amittit ꝺe eiꝰ acuitate. hoc idē videmus in fructibꝰ acetoſis ꝗ ſunt in medio tp̄e acetoſiores. hoc etiā in ſeminibus eſt videndū. ſ. feniculis. ſinapibus ⁊ cetera. ꝙ ſunt acutiores ⁊ calidiores q ſunt in medio tp̄e ꝙꝫ qui ſunt in extremo. ſic ergo ad ꝓpoſitum. piper nigrum acutius eſt albo: qꝺ eſt in ꝑncipio generationis: qꝛ non habet multam acuitatem ꝓpter humiditatem quā participat vt ꝺictuꝫ eſt. ⁊ hunc reſpectū habuit. Serap. ⁊ Diaſc.

Et piper albū acutius eſt nigro. Piper albuꝫ intellige qꝺ eſt in medio tēpore: qm̄ cum nigreſcit ⁊ maturať amittit ꝺe eius acuitate. ⁊ iſta fuit intentio Hal. cum ꝺixit ꝙ pip albū acutius eſt nigro. Sciēdū inſuper ꝙ in maiori quantitate inueniret ꝺe pipere albo: niſi qꝛ inficiť ꝓpter ignē: ſed illud qꝺ non ꝯtaminatur ab igne remanet albū ⁊ non rugoſuꝫ qꝺ non pōt eſſe niſi modice ꝙ̄titatis: qꝛ modicuꝫ eſt illud quod ab igne impreſſionē non recipit.

F algeſue ideſt oꝫimum.
F aliel. falieli. i. raſſanꝰ. Fulel idem. fulfel ſimiliter.
F olocos. faloſios ideſt meliſſa.
F amacheſt. Famachoſt. i. agnus caſtus, ſemeque ſtum. ſeicratinatum.
F amācheſt. famicheſt. i. piper eunuchorum.
F amacolos. i. fabarola.
ℂ Cap. CCLI.

Famechi. arabice. gre. fanech vel fenic vel lapis ꝺe barchin. latine vero ꝺiciť pumex. SERAPION lib. aggre. capº famechi. i. pumex. ⁊ eſt lapis ꝺe barchin. i. lipari opꝫ ꝙ eligatur ex eo multum foraminoſus ꝺurus ⁊ frangibilis leuis albꝰ in quo non ſunt lapides. Et modus cōbuſtionis eius eſt ꝙ accipiať ex eo quantitas. ⁊ ponať in prunis. ⁊ qñ fuerit ignitus extrahatur ⁊ extinguatur in vino odorifero. ⁊ hoc fiat ter. tertia vice quādo extrahiť ab igne non extinguatur in aliquo: ſed ꝺimittatur in frigidari per ſe. poſtea teratur ⁊ reponatur. DIASCORIDES. capit'lo pumex. Eligendus eſt leuis fragilis albꝰ ⁊ ſine lapide. Cōburitur vero ſic. mitte illum in carbonibꝰ viuis ꝙ̄diu igneſcat. ⁊ poſtea extrahens vino odorato extīgue. 2º id fac ſimili mō. 3º calefactū extrahe ab igne tere ⁊ repone. virtus ē ei ſtiptica termātica ⁊ purgatoria. POSSE. DIASCORIDES. Pumex oculorum cicatrices limpidat: vulnera replet ⁊ conſolidat ⁊ aufert carnē ſuperfluā oculoꝝ. ⁊ qñ teritur ⁊ fricanť ide ꝺentes abſtergit eos ⁊ adminiſtrať ad abradēdos pilos. THEOPHRA. in ꝓꝑ̓o cap. ſi miſceť añdotis ꝺētifricijs ⁊ ſmigmatibꝰ abradit aſpredinem ⁊ leuigat ⁊ ꝯſtringit ⁊ coercet. SERAPION. Pumex habet virtutem ſtipticā. ſtringit. n. gingiuaꝫ ⁊ abſtergit oculū ⁊ aufert maculaꝫ ꝗ eſt in eo. ⁊ replet vlcera ⁊ ꝯſolidat ea. ⁊ aufert carnem ſuperfluam que in eis eſt: ⁊ qñ teritur ⁊ fricanť ꝺentes abſtergit eos. ⁊ ſi mittať in vas vini nō permittit ipm̄ amplius bulire. Et idē auctor. Hal. ingrediť in medicinis que abſtergūt ꝺentes qñ non eſt aduſtū: ſed qñ aduritur fit ſubtilior. nā acquirit ab igne reꝫ aduſtā cal'am ꝗ aufertur ⁊ ſeparatur ab ea: quādo lauať ⁊ clarificat ꝺētes ⁊ abſtergit eos. ⁊ hoc facit ꝓpter ſui aſperitatē. ⁊ facit fortaſſe hoc ꝓpter eius virtutē abſterſiuam. ⁊ ꝓpter hanc cauſaꝫ cornua: quādo aduruntur abſtergunt ꝺentes.

F amilla pupille. i. ſūmitas
F amilos. familios. i. vſnee
F anchea. arabice fatar. i. fungus.
F anaſi. fanax. ara. i. panax. f. pro. p. quo carent ponentes.
F angekeſt. i. agnus caſtus.
F anilion ideſt pſillium.
F ania. fanma. i. peonia.
F anocb. Fanec arabice. i. pumex.
F anos. gre. fax. lucerna apparitio ⁊c̄.
F anſealos ideſt vmbilicꝰ veneris.
F aonia grece peonia. f. pro. p. ponentes.
F ar ē genꝰ mollificationis ꝺe quolibꝫ grano panico ſi rotūdeť ⁊ excorieť: ſed far: qñ ſimpl'r poniť ꝺe farre ſpelte intelligitur. ⁊ ſimiliter aliquando ꝺiciť ꝙ eſt mus arabice.
F arāois. i. vſnee. Piſarak.
F aras. ara. ideſt equus.
ℂ Capl'm. CCLII.

Faraſion fraxion. arabice vel marmacur. grece philoflores. latine vero praſſium. SERAPION libro aggreg. capl'o faraſion. Eſt herba habens ramulos multos egredientes ab vna radice ⁊ ſuper ipſos eſt borra pauca: cuius color eſt albus: ⁊ virge eiꝰ ſunt quadrate. ⁊ folia eius ſunt in longitudine policis obrotunda rugoſa ſeu aſpera ſuper que eſt borra. ⁊ ſemen ⁊ flores eius ſunt ꝺiuiſa per ramos eius. ⁊ ſemen eius rotundū ad aſperitatem tendēs. naſciť in campis ⁊ in edificijs ꝺomorum. DIASCORIDES. capl'o ꝺe marrubio. Frutex eſt ex vna radice multas virgas habēs albas aſperas quadras. ⁊ folia ſimilia ꝺigito maiori ⁊ obrotunda aſpera alba rugoſa ⁊ guſtu amara. ſemen eſt illi obrotundum verticuloſum ⁊ aſperum. naſcitur locis multis. GALIENVS. s. ſimpl. pharma. capl'o ꝺe praſſio. Sapor eius eſt amarus ⁊ virtus eius cali. ⁊ ſic. in ſecūdo. vñ abſtergit ⁊ reſoluit. AVICENNA libro ſecūdo cap. ꝺe praſſio. Eſt herba amari ſaporis. Inquit Oribaſiꝰ non ſunt calefactio eiꝰ ⁊ exiccatio ipſius fortes. Alij autem ꝺixerunt ꝙ eſt ca. in 3º ſic. in 2º. Eſt aperitiuum. abſtergit. liquefac̄. reſoluit. ⁊ icidit. POSSE. SERAPION. aperit opilationes ſplenis ⁊ epatis ⁊ mundificat pulmonem ⁊ pectus per ſcreatum: ⁊ ꝓuocat mēſtrua quādo bibitur. Et quādo ponitur exteriꝰ abſtergit ⁊ reſoluit. ſuccus aūt folioruꝫ eius poſtquā eſt ꝺeſiccatus in ſole reſoluitur cū melle. ⁊ adminiſtratur ad viſum acuendum. ⁊ fit cum eo ſternutatorium ictericis ad mundificādum infectionem coloris: ⁊ adminiſtrať cum medicinis ad ꝺolorem auris antiquum. ⁊ potiſſime cum medicinis aperiētibus inſtrumenta auditus. ⁊ ꝺatur ſuccus eius illis in potu qui ſumpſerunt medicinas mortiferas: veruꝫ nocet renibus ⁊ veſice. Et emplaſtruꝫ cū folijs eius ⁊ melle mundificat vlcera ſordida ⁊ euellit panaritium ⁊ carnem putridā ⁊ ſedat ꝺolores lateris. Et fit emplaſtrū cum marrubio ⁊ ſale. ⁊ cōfert morſui canis rabidi. DIASCORIDES. folia eius ſicca vel ſuccus folioꝝ eius vel ſemen eius elixum ⁊ bibituꝫ cum melle ptiſicis tuſſientibꝰ ⁊ aſmaticis prodeſt. thoraceꝫ purgat maxime iris illirice mixta purgandis vtiliter mulieribꝰ adhibetur: ſecūdinas excludit. ꝺiu patiētibus ſubuenit. veſice ⁊ renibus cōtrarium eſt: melle addito vulnera purgat ⁊ illa ꝺetergit. paſcētia vulnera compeſcit ꝺolorē lateris tollit. ſuccus ſiccatus melle ⁊ vino addito caligines oculoꝝ ꝺetergit. ictericis naribus immiſſus fert auxilia. cū oleo roſa. ſuccus eius auriū ꝺolorē mitigat. AVICENNA. ſuccus eius cōfert ꝺolori auris ātiquo. ⁊ mūdificat: ⁊ aperit meatus auditus. ⁊ remouet antiquū ꝺolorē eiꝰ. ſuccus eius cū melle eſt conueniēs ad acuendū viſum. mūdificat pectus ⁊ pulmoneꝫ ꝑ eductionē ſputi eſt aperitiuū opilationū in epate ⁊ ſplene ⁊ renibꝰ ꝓuocat menſtrua ⁊ mūdificat matricē. fit ex eo empl'm cū ſale ad morſum canis rabioſi.

F archa ideſt cultra ꝗ ponitur in lecto.
F arcal. farchali. i. ciminuꝫ album ⁊ eſt ſiſeleos.
F arfadin. Farfag. farfagi. i. portulaca. Auicen.
F arfala. Farfara farfugiū. i. vngula caballina.
F aringa. i. ſquinātia. Hali. quarto interioꝝ. cap. 3º.
F armacodis ideſt calida medicamina.
F armacon. farmacū interpretať īmutās. inde farmacia quelibet medicīa multū īmutās quocūꝗꝫ mō īmutatōis: ſꝫ nos appropriamus tale vocabulū medicinis laxatiuis. ⁊ farmaciā ꝺicimus. Hal. ſup affo. ꝑ̓mo. ꝑticl'e 4ᵉ.
F arelabron. i. ypogſtidos.
F ares. fareſi ideſt ꝺuliſio.
F arſium ideſt vlcera oris.
F arfugiuꝫ ideſt vngula caballina.
F arfurūgi. ara. haliū. i. ſparagus. helioſparagꝰ. gre. Aui. in 5º caº ꝺe medicis ad ꝺebilitatē coitꝰ. ⁊ ī 2º.
F argarium ideſt cicer imperatoris.
F aricos. i. febris cauſon.
F arigeraſi. farigeras ideſt arbor litij.
F arina ꝺcā ē a farre: eo ꝙ ex ipſo ꝑ̓ fcā fuit. Pli. liº. 18. caº 9. ꝑ quo. l. heuda.
F aringes. gre. i. faucex. farix faux.

F arinx.i. gurgulio vel fa bis vel faris idē. inde venit varigides.i. vene que ſūt ī faucib⁹ ⁊ ſub ligua.
F ariſiricon.i.praſſium.
F arſa ſunt quedaʒ vlcera. Galie.ſup affo. 45.particule ſexte.
F arugium ideſt vngula caballina.
F aſa ideſt diptamus.
F aſſale. Faſtaſa ē ſpecies trifolij ⁊ vocatur fulla.
F aſſana. Faſcanō. idem.i. grana impinguatiua.⁊ ſemē cuiuſlibʒ ſpēi trifolij
F aſcarfix.i. feſireſiʒ vitis alba. Stephanus.
F aſce.i.agrimonia.
F aſcegallicus.i.ſaliunca.
F aſel ideſt piper.
F aſeolus quid ē. l.luchia. Dolaka.
F aſſaſe.ara.melca. Alcatime.Cot. Ratha. Auic.⁊ dr̄ hiſpanice. Alerdela.
F aſiricon.i.fuſiricon.
F aſiſac ideſt ceterac.
F aſianus ē auis faſianos.
F aſili ideſt faſeoli.
F aſſion ideſt pabulina.
F aſſis gallic⁹. i. ſpica celtica ī ātidotario virili ī mitridato minori. ⁊ in oleo nardino.⁊ alijs plib⁹ antidotis ſic vocaṫ: eo ꝙ a gallia ī faſciculis deferṫ.
F aſolaria herba ē ſil'is faſeoloꝝ:ſed folia ſunt vtcūqꝫ miora ⁊ alba vt eliliſfagus ꝯſtringit ſanguinem ſm̄ Plinium. ⁊ ſuccus eius deſpumatus ⁊ bibitus ſtringit emoroidas ⁊ ſupponiṫ cuʒ bombice ſimiliter.
F aſubleon. i. cimbalaria.
F aſuaſa ideſt ſulla.
F aſuricō. Feſſuringin.i.ſiricon. Feſſuricon. Auic.ē medicina ad ſcabiem.
F atar arabice.i.fungus.
F atranon ideſt vſnee.
F auatia faucion ideſt faba inuerſa.
F aucen eſt ſpecies cāfore.
F audengi ideſt boioboʒ.
F audenig ideſt pulegiuʒ.
F audenigi.ara. origanum vel pulegiū qđ magis videtur ex nomie. ſunt tñ ambo eiuſdē generis ſic pʒ per Serap. verū faudehenigi aquaticum vel fluuiale vocant mentaſtrum fautenegum.
F aueblió.i. barbaſiluana.
F aue.ara.rubea. ⁊ dʒ ſillabicari fau.u.vocali. ⁊ nō cum a. Stephan⁹. Faba ſcripſit Serap.
F auech.fauechi.i.pumex.

℄Cap. CCLIII.

Faufel

.i.auellana inda ⁊ eſt ſimillima nuci muſcate: niſi q2 pars vna eſt aliqualiter acutior.⁊ alia ē plana ita ꝙ poſſit ſtare recta ſic calculus q in ludo dr̄ pedes.in ceteris intus ⁊ ex̄ nuci muſcate ſil'is eſt ſine odore ⁊ ſine ſapore.naſciṫ incluſa in q̄dā lanugine ſil'i folliculo ſerici.multotiens defertur īter alias ſpecies maxime cum cinamomo a caſu.⁊ ego vidi ipſum in ſuo folliculo.eſt ſtipticuʒ valde ⁊ equiparaṫ ſandalis in frigiditate. SERAPION li° aggre.ca°.faufel.Eſt arbor faufel.ſic arbor neregil ⁊ emittit cānulas in quibus naſciṫ faufel ſicut dactili.Et iſta arbor nō ē in terris arabū. Et idē auct. Iſaac benarā. Faufel ē auellana indica.⁊ ē fruct⁹ ſil'is nuci muſcate in q̄ātitate ⁊ colore ſuo:⁊ ſunt in ea ruge.⁊ in ſapore ei⁹ eſt parꝫ caliditatis cū pauca amaritudie ⁊ deferṫ ex ſim:⁊ ē frida ⁊ fortiter ſtiptica. POSSE.SERAP. fortificat mēbra ⁊ virt⁹ eius eſt ſic virtus ſandali rubei.⁊ ꝯfert apatibus calidis q̄ qñ nō inueniṫ.poniṫ ꝑ eo ex ſandalo rubeo ⁊ medietas pōderis ex coriādro recēti.Eſt.n. fortiter ſtipticū ⁊ fortificat mēbra.⁊ ē bonū dolorib⁹ dentiū.ꝯfirmat dentes cōmotos ⁊ gingiuas ſua ſtipticitate ⁊ reprimit cal'itatē oculi.qñ fit ex eo cohol aut empl'm.

F auorola vermis quid eſt lege guadai.
F auſerman.i.faſeolus.
F auten fautenegū fluuiale ideſt mentaſtrum.
F auule ſunt vermiculi lati q tacti flectunṫ in pillulas in hūidis habitāt.
F auum mellis quid eſt lege Apomel.
F auus qd ſit. Gal'.li°. de facile acqſibilib⁹.cap.5.
F azileos ideſt cātarides.
F aziza ideſt epithimum.

℄Cap. CCLIIII.

Fead.

arabice.lati.torpigo.⁊ eſt piſcis ſtupefactiu⁹. SERAPION lib.aggre.ca°. fead.aucto. Gal'.hoc aīal eſt marinū.⁊ eſt illud qđ inducit ſtuporē. qñ tangiṫ cum eo caput hñtis ſodam remouet dolorē ſtomaci ſuo tactu. ⁊ ego exꝑtus ſum in his duob⁹ ⁊ non reperi iuuamentū.Et extimaui ꝙ oportebat me tangere caput hñtis ſodam cū piſce ipſo viuente.⁊ ſic conferret ſicut faciunt alie medicine narcotice.⁊ feci ſic cogitaui ⁊ inueni ꝯferre.Et idē auc. Diaſ.qñ ſupponiṫ hñti ſodā antiqꝫ confert.Et qñ fit ſuppoſitoriū cū eo ſtrigit anū egrediētē ex̄. GALIENVS.4°. de accñti ⁊ morbo.ca°. 8.dicit ꝙ inducit ſtuporē infrigidando ſpiritum.

F ebal.ara.taurus ⁊ thaur dicitur.
F ebiſon ideſt ſpargula.
F ebelzeragi. i. arbor licij.
F ebrifagia. Febrifuga fel terre ideſt cētaurea maior ⁊ minor.
F eburegi.feburē.i.gariofilata ⁊ ē herba ſic vocata.
F ecabrō.i.muſcata maior
F ecabrion. Fecabackim: ideſt ſquinantum.
F ecaium.i.epar aīalium.
F ecetola eſt q̄dā auis pua ſatis ſapida quam noīat, Diaſco.in.l.chauraf.
F eda ideſt fex vini vel aceti que cocta reponitur. PAVLVS.caplo de aſmate:fedis que eſt fex vini combuſta.
F ecula eſt vua pinguis cocta vſqꝫ ad craſſitudineʒ mellis ac refrigerata. Theodo. Priſ.
F edhe.ara. eſt argentum.

℄Caplm. CCLV.

Feeſera.

Fee.ara.vel feſir gre.ampeleos leuki vl' ampeleos leuce. lati.viticella vl' vitis alba.Sʒ ſciēdū ꝙ Ga.vbiqꝫ dic vitē albā vl' nigrā brioniā. ⁊ Diaſ.ſil'r ſʒ trāſla.ara.ſʒ Gal.6.ſim.phar.ca°.ampeleos. melana dr̄ ꝙ vitis nigra ꝓprie dr̄ brionia.hoc ſil'r appet in.l.haariʒ. SERAPION lib.aggre.ca°. feſera. Herba eſt q̄ hʒ folia ⁊ capriolos in ſimilitudinē vitis cōis:niſi q2 ſunt aſpiora ⁊ rami ⁊ caprioli adherēt implicātes ſe qbuſcunqꝫ approximant ex arboribus alijs ⁊ ſuſpendunṫ eis cum capriolis ſuis.⁊ hʒ fructum ſimilem racemo rubeo. DIASCORIDES.ca°. Ampeleos. Ampeleos leuce .i.briōia ſiue vt latini vitis alba.haſtas ⁊ folia hʒ ſil'ia viti nr̄e:ſʒ aſpa ⁊ minora capreoli ſil'es ſūt iplicātes ſe.ſemē ipſi vue ſil'e ē vt butruoſuʒ rax fuluū. GALIENVS 6°.ſim.phar.ca°.āpeleos. Ampeleos leuki.i.vitis alba quā qdā ⁊ brioniā ⁊ pſilotrū vocāt.in ſūmitate ei⁹ eſt ſtipticitas ⁊ amaritudo pauca ⁊ acuitas ⁊ ipe comedūṫ ī pn°. ſue natiuitatis ſm ꝯſuetudinē ⁊ in tpe veris:q2 ſunt iuuātes ſtōm.ꝑpter eoꝝ ſtipticitatē.ſubamarā aūt ⁊ leuiter acrē habēt ſtipticitatem. Plinius lib.23.cap.2.poſt principiū. POSSE.DIASCORI.Caprioli in vino elixi ⁊ comeſti vētrē ⁊ vrinā mouēt.virtus ē folijs ⁊ haſtis ipſi⁹ ⁊ radici viſcida.vñ vulnerib⁹ chironis ipoſita medicaṫ cācros. ⁊ fagedenica vulnera ad ſanitateʒ ꝑducit.tibijs vulnera tollit ſale addito ⁊ ī cataplaſmatib⁹ adhibita ⁊ cōpoſita. Radix ei⁹ colorē corporis reddit bonū. rugas vultib⁹ diſtendit:lētigines purgat:magnis cicatricib⁹ colorē ꝓpriū reddit:liuores ⁊ panaritia emēdat cū vīo in cataplaſmatib⁹ adhibita: duricies ſpgit.apata curat:oſſa corpi infixa eijcit. medicamīb⁹ ſtipticis nec̄ie miſceṫ.epilēticis.ʒ.i.bibita āno toto ꝑſtolaṫ: ſil'i mō accepta apoplexie.⁊ ſtomaticis ſingulare ꝑſidiū eſt.maxie.ʒ.ij. accepte ſingulis cauſis ſil'r ꝯuenit.morſib⁹ venenatis occurrit.aborſuʒ facit. plus vo accepta maniā facit.ſecūdinas deponit.vrinā ꝓuocat.melle addito vt electuariū datū diſnoicis ⁊ offocationib⁹ ꝑſtolaṫ.tuſſim dolorē capitis ⁊ lateris cōpeſcit de alto cadentib⁹ ⁊ cōquaſſatiōib⁹ maximū remediū ē.obulo.i.cū aceto bibita ſplenē deſiccat diebus.30. accepta cū caricis cataplaſmata oīa ſil'r facere poteſt.cocta in aqua ⁊ fomēto adhibita ſtericas purgat.infantes non coagulatos deponit verno tpe herba ipſa exiccaṫ:cuius ſucc⁹ cuʒ mulſa bibitus omnia ſil'r facere nouit:⁊ flegma deponit. ſemē vero ei⁹ tritū ⁊ perunctū ſcabiē ⁊ leproſos curat.lac mulieribus ꝓuocat.ſuccus eius cum ſucco ptiſane id mulieribus preſtat.ſuccus bacharum eius lac vberib⁹ ſiccis reddit.Cime ei⁹ vrinā mouent mediocriter. Radix autē ꝑiectoriā ⁊ extenuatoriā virtuteʒ hʒ ⁊ deſiccat mediocriter.⁊ iō ſpleneʒ reſoluit ⁊ ſcliroſim poſita extrinſecus aut ſuppoſita cū ficub⁹ leprā ⁊ ſcabiē ſanat.daṫ ēt in cibo pro ſplene.⁊ ꝑ vrinā ſplen digeriṫ.hec herba tā laudabilis eſt vt in tiriacis potiōib⁹ mittaṫ.miſceṫ ⁊ pulchrificijs medicaminib⁹ cū oleo decocta donec areſcat detrahit ipopias ſub oculis aut in palpebris.⁊ ipterigia ⁊ ī podice ꝯſtituta coheret.folia ei⁹ excalandi cā.⁊ detrahēdi eſcaraʒ cū ſalibus adhibenṫ.Cōiter aūt radix cutē fricabilē ⁊ extenſaʒ fac̄.medeṫ aūt effelidas lētigines ⁊ maculas nigras cum orobo atqꝫ terachia ⁊ fenugreci ſemine. Itē ſi tecū eā portaueris oīa mala a te effugient. GALIENVS vitis alba vrinā mediocriter ꝓuocat. Radix vo abſterſiuā q̄ꝫdā ⁊ ſiccatiuā ſubtiliū partiuʒ hʒ virtutē nec nō mediociter calidā:propter quā ſplenes attenuat:ſcliratos ſanat.exteri⁹ appoſita cū ficub⁹ ſcabiē ⁊ lepraʒ ſanat.botruoſus aūt fructus ī polipirijs ē vtilis. SERAPION.auc. Raſis. virtus eius eſt q̄ calefacit mediocriter ⁊ abſtergit ⁊ ſubtiliat ⁊ diſſoluit duriciē ſplenis. qñ ſupponiṫ empl'm ex ea cū ficub⁹.Et curat ſcabiē ⁊ egritudinē cuʒ q̄ eleuaṫ cutis: ſʒ fructu ei⁹ vtunṫ coriaminarij.naʒ cū eis abradunṫ pili corioꝝ. Et virt⁹ folioꝝ ⁊ fruct⁹ ⁊ radicis eſt ca. ⁊ acuta.⁊ iō qñ fit empl'm cū eis ⁊ ſale ꝯfert vlcerib⁹ que dñr granita.⁊ illis q̄ dñr fagedenica curat fiſſuras labioꝝ. Radix eius mixta cū orobo ⁊ fenugreco:qñ cuʒ eis abluiṫ cutis mūdificat ⁊ abſtergit eā ⁊ aufert pānuʒ. ⁊ veſtigia nigra ⁊ bothor ⁊ cicatrices vlceꝝ.Et ꝯficiṫ cuʒ oleo donec fiat ſic cera ⁊ ſedat dolorē ⁊ fiſtulā ani.⁊ qñ fit empl'm cuʒ ei⁹ rob reſoluit.apata in quib⁹ eſt aggregata ſanies ⁊ reſtaurat oſſa fracta.Et qñ miſceṫ cū oleo donec diſſoluaṫ ꝯuenit ad hoc.⁊ expellit liuorē q fit ſub oculo. Et qñ ex eo fit empl'ʒ cū vino ſedat panaritiū ⁊ reſoluit apata ⁊ apit ea. Et empl'm fcm̄ cū ea ex̄hit oſſa ⁊ ingrediṫ in ꝯfectionib⁹ vnguentoꝝ corrodētiū carnē. Et potaṫ de ea.ʒ.i.ad epilēſiam ⁊ ꝯuenit apoplexie ſic adminiſtrata ⁊ opilatiōi.⁊ qñ bibunṫ ex ea.ʒ.ij.ꝯfert morſib⁹ tiri.⁊ occidit fetum ⁊ accidit ſi nimis ſumaṫ de ea ꝑmixtio rōnis.⁊ qñ mulier ſubijcit eā ſibi expellit fetū ⁊ ſecundinaʒ. Et qñ bibiṫ ꝓuocat vrinā.⁊ fit cū ea mixto melle lohoc coartatiōi anhelitus ⁊ hñtib⁹ dolorē lateris.⁊ qñ bibiṫ de ipſo cū aceto.30.diebus pondus.ʒ.ij.ſoluit duriciem ſplenis.Et fit cū ea emplaſtrū cū ficub⁹ ſuꝑ duriciē ſplenis.⁊ ꝯfert ⁊ decoquiṫ ⁊ fit ſeſſio in decoctōe ipſi⁹ mulierib⁹ ⁊ mundificat mr̄iceʒ ⁊ expellit fetū.Et ſuccus radicis eius exprimiṫ tpe veris ⁊ bibiṫ cū vino vel mellicrato ad ea q̄ diximus. ⁊ purgat flegma ⁊ fructus eius cōfert ſcabiei quando fit inunctio cum eo.Et quādo extrahiṫ ſuccus a ſtipitib⁹ eius.et accipitur cum frumento cocto prouocat lac.

F eferon ideſt matriſſiluia
F eferion feſeus.i.guete.
F efudegi ē ꝯfectio ō melle ſic penidie ⁊ in lingua noſtra vocatur ſiſani.
F efulac.i.alaca maris.
F egemaſtron. Fegeſtron ideſt epatica.
F egere ideſt ruta.
F egeron ideſt vſnee.
F egoloſon. Fegoloſio ideſt arbor litij.
F egos.gre. i. fagus arbor.
F eigel ideſt pigamum.
F eilneragi ideſt litium.
F eiſeſelem ideſt dans digeſtionem.
F ekaſus ideſt polium.
F ekibron ideſt almea.
F ekin.i.gluctinū. Galie.2. de ſim.medi. capi.ꝑmo. diſtinctionis tertie.
F elabran.i.os mundi.
F elafaf.i.agnus caſtus.

F elaſon ideſt hypericon.

℄Capitulum. CCLVI.

Felch

vel fedhe.ara.grece fida.latine argentum. SERAPION libro aggregato.capitulo felch.i.argentum.infrigidat et deſiccat.ſcoria eſt ſtercus argenti et eſt bona ſcabiei et prurituí et vlceribus. et propter hoc ingrediṫ in vnguētis que ꝯglutināt vlcera et cōſolidāt ea.vñ ipſa ſcoria ē deſiccatiua. AVICENNA de viribus cordis.ait ꝙ confortat cor.

F elda. Fedhe.i.argentum.
F elleauum.i.allanum.
F elleium.i.aſarus.

℄Cap. CCLVII.

Feleg.

SERAPION lib.aggre.ca°. feleg.aſſimilaṫ grano ſinapis. et ingreditur ī vnguentis odoriferis ē ca.et ſic.ī.2. POSSE. Reſoluit et apit opillatiōes.Et idē auc. Iſaac aperit opillatiōes capitis fortificat cerebrū. ⁊ eſt in figura ſua ſicut granū ſinapis:ſʒ mai⁹ et hʒ ligna parua ſicut noch.et melius ex eo eſt maius et fortioris odoris et graui⁹ et deteri⁹ eſt leue nigrum.

F elema. Felemechi.i.calamentum fluuiale.
F elememiki. felemenichi .i. ozimum gariofilatuʒ.
F eleméuſch beremenuch femenuch. error a ſil'itudine quaʒ hʒ.f. lr̄a apud arabes ad lr̄am.b.
F elengemich eſt gen⁹ qđdam baſiliconis.
F elicteron.gre. felix pteri pteridis dipteris. Diaſc. Serap.ſarcos ſarax.ara. cazuhralhic.
F el terre.febrifuga.cētaurea minor.ſm Meſue ē collogntida. Saladinus
F emequeſtuʒ famāqueſt ideſt agnus caſtus. Seicarmacum.
F elenreng.i.geneſtra.
F elemeki. Serap.eſt kalamentum fluuiale. i.nepitella.
F elēia ideſt felemenuſch.
Galienus.
F elleza.i.herba paraleſig.
F elfelū.fulfel ideſt piper, Stephanus.
F elicon ideſt folium.
F elicula.i.polipodium.
F elichinū ſm quoſdaʒ eſt portulaca agreſtl habēs lac.ſed falſo: ſʒ quid eſt .l.filichinum. Dipteris. Polipodiū. Driopteris. Quercus.
F elifelciti.i.agnus caſtus.
F eliſelam idem.
F eligearagi.i.arbor litij.
F elix vini.i.fex vini antiq.
F elmea ideſt peonia.
F elucarāgi.felzchargi.felcharagi.⁊ ē arbuſtuʒ. vñ fit litiū.⁊ latine vocatur caprifolium.grece aūt litios lithios.l.hadah.
F el quid eſt.l.mararac.
F el.Bel.Sel.qd eſt.l.bel.

℄Cap. CCLVIII.

Femezeg.

arabice lati.ſtagnū. SERAPION libro aggre.capitulo femezeg.i. ſtānū frigi.et ſic.defertur ex fitaſare ſiue viſabar effoditur ex mineris terre et inuenitur in fruſta. ingreditur in operationibus alchimie et in medicinis oculorum:et quādo teritur et bibitur confert puncture ſcorpionis.

F emilon. Femilion ideſt daucus.
F eminice ideſt palma.
F emon ideſt dactilus vel palma.
F emuſac ideſt vſnee.
F emulon ideſt atriplex.
F emur ideſt epar.
F en eſt materia locutiōis: ⁊ eſt cōior q̄ꝫ ſumma: q2 eam continet:⁊ ſumma cōmunior eſt doctrina. ⁊ doctrina q̄ꝫ cap.
F enarium ideſt polium.
F eden ideſt cor.

℄Cap. CCLIX.

Feneflig

vel fenefigi. arabice grece leucis. latine viola. Sciendu3 ꝙ tria ſunt genera violarum. vt Diaſco.dicit capitulo leucis. Sed tamē Serapion lib.aggrega. caplo feneflig.nō loquiṫ niſi de vno .ſ.viola purpurea:quoniā vſus ei⁹ conuenit magis medicinis: ſed alia duo genera ſūt ſpecies cheiri:ſicut apparet in.l.cheiri. SERAPION. libro aggreg.capitulo feneflig.i.viola ē herba: cuius folia ſunt minora folijs cuſſus et nigriora:et nō elongantur multuʒ ab eis in figura ſua. et hʒ ſtipitem egredientem ab vna radice, et eſt ſuper eū

pilus.⁊ in ſumitatib⁹ eius eſt flos boni odoris coloris purpurei.naſcit̃ locis vmbroſis ⁊ aſpis. GALIENVS 6° ſimpli.pbar.cap. de viola. Folioꝝ hui⁹ herbe ſuba frida ⁊ aqlioſa.virtus coꝝ infrigidat paꝝ. Plini⁹ lib.21.capi.6. DIASCORI. Leucis.i.viola oib⁹ eſt nota.eſt.n.ī floribus hñs diſtantiā:qꝛ mellinū albū ⁊ purpureuʒ florem oñdit. IO.MESVE cap.de violis ſunt medicīa temperata cōueniens.⁊ fit per eas male qualitatis ꝑmutatio:⁊ nature ſolutio.melioꝛ ē quecunqꝫ ex ꝑinis:qm̄ nō inuenit eā caloꝛ reſoluēs virtutē aut pluuia diſſipans.fri.⁊ hu. in ꝑncipio.Et q̄ ſicca eſt minus eſt humi.⁊ minus frig. eſt.n. in recente hūiditas ſuperflua ſupgrediens caliditatē ei⁹: a qua eſt ꝑfectio ⁊ ſpēs.cū aūt exiccatur ⁊ reſoluit̃ hūidū ſupficiale ipſius manifeſtat̃ amaritudo ei⁹ q̄ eſt ꝓpter caliditatē q̄ fuerat ſepulta.⁊ eſt tūc ca.plus ⁊ minus hu. eſt eni in recente hūiditas ſuperflua: ꝓpter qđ que recens ē ſolutōe per ventrē educit lābificando: q̄ vero ſicca ē educit diſſoluēdo.⁊ ipa quidē eſt īfrigidatiua narcotica ſedatiua doloꝝ calīoꝝ ⁊ extinctiua īflamationū lenitiua ⁊ ſolutiua.Eſt ex debiliter ſoluentib⁹ ⁊ vigorant̃ cuʒ aliys laxatiuis.Et ꝓpter hoc quidā addūt q̄ntitati coꝝ medicatem ex turbith ⁊ faciunt trociſcos ⁊ vigorant cū hoc operationem eaꝝ. Et quidā addunt ſcamoneā.⁊ ipſa quidē ⁊ oleū eaꝝ ingredit̃ in emendatōeʒ medicinaꝝ acutarū. ſuccus aūt ipſaꝝ.⁊ ſyrupus ex eis ſoluit leniendo:⁊ viole ſicce educunt diſſoluēdo.Et ipſe quidē condiunt̃ cuʒ zuccaro ⁊ melle:ſed cū melle ſunt maioris abſterſionis ⁊ minoris alteratiōis.⁊ cū zuccaro cōtrariuʒ faciunt.⁊ ſcito ꝙ nō ſuſtinet de decoctōe aliqd q̄ fit ſupfluitas ⁊ ſucc⁹ eaꝝ ſimiliter.⁊ corroborat̃ acetum cū infuſione eaꝝ ⁊ fit mirabile febrib⁹ multe inflāmatiōis.⁊ eſt melius oleuʒ eaꝝ fundamentū cuius eſt oleū onfancinū aut amigdalinuʒ. POSSE.GALIENVS. ipſa herba taʒ ꝑ ſe q̄ʒ cū alfitis ſuppoſita remediū calidis ꝑſtat flegmonibus ſuppoſita aut in orificio ventris inciſioneʒ patiētis aut in oculis. SERAPION virtus eius eſt q̄ lenificat ⁊ ſedat aꝑata ca.qñ ponit̃ ſup ea ſola aut cū farina ordei.⁊ ꝯfert inflammationi q̄ fuerit in ore ſtomaci ⁊ in oculo.Sʒ flos ei⁹ cuʒ hoc ꝙ ſedat inflāmationem oris ſtomaci hʒ proprietateʒ relaxādi coleram.Et fit emplaſtrum cū folys tantū hui⁹ herbe aut cuʒ ſanich.⁊ infrigidat ⁊ confert aꝑatibus calidis oculoꝝ ⁊ exitui ani.Et dicit̃ ꝙ flos eius a ꝓprietate q̄ eſt in eo quando bibit̃ cum aqua ꝯfert ſquinātie ⁊ epilenſie q̄ accidit pueris.⁊ eſt illa q̄ vulgariter dr̃ mater puerorum.Et idē aucto. Aben Meſuay. De proprietate ei⁹ laxat colerā a ſtomaco ⁊ inteſtinis. ⁊ ꝯfert inflāmatiōi que eſt in eis ⁊ ſode ⁊ ſquinātie que accidit infantib⁹:qñ ſumitur cū aqua ca.Et quādo aliquis vult de ea exhibere ī potu ad laxandum ventrem exhibeat ab.ʒ.iiy. vſqꝫ ad.vy. DIASCORIDES flos purpure⁹ ſedat inflāmationem oris ſtomaci ⁊ oculorum.⁊ aqua huius floris.cōfert ſquinantie laxat coleram a ſtomaco ⁊ inteſtinis. ⁊ cōfert inflāmationi que eſt in eis. folia eius ſunt ſicut folia cuſſus:ſed minora ⁊ rotuda:ſed mellinus color medicine neceſſarius eſt.qui ſuccus elixatus ⁊ fomento adhibitus tumores ſtericos curat menſtruis imperat.cerotis mixtus ragadias ani ad ſanitatem perducit. melli additus puſtulas ⁊ inflationes tollit.ſemē eius cum vino bibitum.ʒ.y. aut ſuppoſitum menſtruis imperat.aborſum facit. radix eius cataplaſmatibus adhibita cum aceto ſplenē ſiccat. podagricis medicat̃. Sed viola alba proiectorie eſt virtutis ⁊ extenuatorie:ſed flos plus.decoctio autem herbe menſtrua prouocat:ſi poſt partū non ſequat̃ fetum mortuum extrahit:⁊ viuū corrumpit ⁊ educit. matricis inflāmationeʒ ſanat. fomento ſi tam fortis eſt mulier. ſi nō in peſſario poſita omnia ſimilr̃ facit. IOAN. MESVE. Solutione educit coleram.⁊ alterat eius exceſſum ⁊ viole cōferunt inflāmationibus omnibus:⁊ ſedant ſodaʒ factā a calore vehemēti:⁊ ſunt ſomnifere: ⁊ faciunt corizaʒ ⁊ leniunt pectus ⁊ guttur.⁊ conferunt vuce ⁊ ſquinantie. Et iuuamētum coꝝ magnuʒ eſt apoſtematibus pectoris ⁊ pleureſi: ⁊ ſedant ſitim.⁊ conferunt ſicce opilationi epatis:⁊ apoſtemati eius ⁊ calide ictericie. ⁊ ſunt iuuamenti magni in febribus inflāmatiōis ⁊ ſiti per eas.Doſis. Potio earum eſt ab.ʒ.iiy.vſqꝫ ad.viy.⁊ ſucci eaꝝ ab.ʒ.i. vſqꝫ ad.y.⁊ ſyrupi earum ab.ʒ.iy.vſque ad.iiy. ⁊ conditi earū ab.ʒ.i. vſque ad.iy.

F engafos.i.fungus.

F engaliō. Fengarion grece ideſt anas.

F engos.fengoſi.grece.i.lumen ſplendor. lux luna.

F enic ideſt lapis vulcani. ⁊ eſt pumex.

F enice ideſt palma vel dactilus.

F eniceus color ideſt rubeus ſanguineus ꝑ quo lege fenicha.

F enichia grece latine dactili Iſidorus. vnde greci palmā fenicem dicūt eo qđ diu duret ex nomine auis illi⁹ fenicis que multis annis viuere ꝓhibetur ⁊c̃. ſed in libro de doctri.gre. ſcribitur fenichion dactilus:ideſt feniceus color ideſt color dactili.⁊ ab hoc vocat̃ diafinicon.⁊ diafichiō ⁊ oxifenicea.vbi ſciendum ꝙ color dactili ē color tendens ad rubeum. vt apparet ī.l.anagallus. Naʒ dicit Diaſcori. ꝙ ipſius ſunt due ſpecies. vna habet colorem celeſtem ⁊ alia habet coloreʒ dactili. Serap. vero dicit ꝙ vna eius ſpecies habʒ celeſtem colorem ⁊ alia rubeuʒ.ſic ꝙ vbi dicit Diaſcorides coloreʒ dactili. Serapion dicit coloreʒ rubeuʒ. ⁊ hoc ſimilr̃ apparet in.l.barſiabai.

Cap. CCLX.

Feniculus.

latine gre.maratron. arabice bazienis vel baienegi vel hakaſinech.

SERAPION lib.aggre.cap.bazienis auc. Hal.i.feniculus.⁊ ē ex eo domeſticus ⁊ agreſtis. domeſticus oibus eſt notus:cui⁹ virtus ꝑma eſt q̄ calefacit in tertio ⁊ deſiccat in ꝑmo. ſcđa ſubtiliat. tertia gn̄at lac. Et agreſtis dr̃ maritimus vel mōtanus.radix ei⁹ ⁊ ſemen ſunt fortioris deſiccatōis q̄ʒ radix ⁊ ſemen domeſtici:qm̄ in domeſtico eſt paꝝ ſtipticitatis. GALIENVS.7.ſim.pbar. caplo de maratro.calefacit quidē fortiter vt ex 3° iaʒ poſſit gradu exiſtere.ſiccat aūt nō ſimiliter:ſed ſm̄ ꝑmum.⁊ ꝓpterea lactis generatiuū eſt.⁊ non generaret ſi ſiccaret fortiter.ſuffoſis aūt auxiliat̃ ſm̄ candē rationē.Eſt vero ⁊ ali⁹ feniculus ſilueſtris quē vocat ꝓpter magnitudinē equinum feniculuʒ: cuius radix ⁊ ſemen ſiccioris eſt virtutis alio q apud nos eſt.Et mihi videt̃ exinde ꝙ ea q̄ ſm̄ ventrem ſiſtat ⁊c̃.Et idem 6° ſim.pbar. cap. ypomaratrū vocat feniculū iſtum ſilueſtrem ypomaratruʒ vel feniculū erraticuʒ vel caballinū ſiue equinū. Plini⁹ lib.20.ca° 23. DIASCORIDES ait ꝙ calefacit manifeſte ⁊ deſiccat mediocriter. POSSE.GALIENVS. Feniculus generat lac in mām̄illis ſuffoſiōes curat. ⁊ eſt diureticus ⁊ mēſtruoꝝ eductiuus.⁊ feniculus ſilueſtris ſiſtit ea que ſm̄ ventrem.⁊.n.adeſt ſtipticitas maxima. ⁊ huiuſmodi igit̃ non ſolum radix:ſed multo magis ſemen catrio ſimiliter exiſtit.Et poteſt etiam lapides frangere ⁊ ictericos ſanare menſtrua prouocare ⁊ vrinas mouere. Alius vero equinus feniculus eſt:cuius ſemen rotundum eſt ſemini coriandri ſimile. ſimile etiam in virtute ſemini alterius equini feniculi.debilius tamen. AVICENNA libro ſecundo capitulo de feniculo. Feniculus hortulan⁹ cali. eſt in ſecundo. aperit opilationes.acuit viſum:⁊ proprie gumma eius. ⁊ confert in initio aque ⁊ apud eius deſcenſum.Et democritus quidem extimauit ꝙ venenoſi vermes paſcunt̃ feniculi recentis ſemen vt eorum viſus ꝯfortetur.Et vipere ⁊ ſerpentes fricant oculos ſuos cum egrediunt̃ de cauernis poſt hyemē ſuper ipſum vt illuminent̃ oculi.qđ humidū eſt lac exuberare facit ⁊ ꝓprie hortulanū.⁊ qñ bibit̃ cum aqua frigida ꝯfert nauſee ⁊ inflāmatiōi ſtōi. Et eius digeſtio eſt tarda: ⁊ ei⁹ nutrimētū eſt malū. ꝓuocat vrinā:⁊ menſtrua.⁊ ſilueſter ꝓprie frangit lapidē in terreno quidē ⁊ fluuiali eſt iuuamētuʒ ad renes ⁊ veſicā.⁊ ꝓprie ꝯfert ſilueſter diſtillatōi vrine:⁊ mūdificat fetas.Et qñ comedit̃ radix cum ſemine ſuo ſtringit.⁊ ꝯfert febrib⁹ antiqs:⁊ dat̃ in potu cum aqua fri. ⁊ cōfert nauſee ⁊ febrib⁹ ⁊ inflāmatōi ſtōi ex eis.confert ei⁹ decoctio cū vino morſui vermiū venenoſoꝝ ⁊ cuʒ aqua. Et terit̃ eius radix.⁊ ponit̃ ſup morſuʒ canis rabioſi ⁊ cōfert. DIASCORIDES feniculus lac mām̄illis gn̄āt.comeſtus vrinā ⁊ mēſtrua educit.⁊ cataplaſmatib⁹ adhibitus cū ptiſana comeſtus id facit.elixatura eius bibita neftreticis ⁊ veſice dolori medet̃.vrinā ꝓuocat.morſib⁹ venenatis cū vino occurrit.mēſtruis impat egris nauſeam tollit cū aqua bibitus feruorē ſtomaci extinguit. Radix eius cū melle cocta morſus caninos ad ſanitateʒ ꝑducit. Succus folioꝝ ⁊ virgaꝝ ei⁹ in ſole ſiccatus ꝯfectionib⁹ oculoꝝ miſcet̃:⁊ caligines oculoꝝ detergit.Semē ei⁹ viride expſſuʒ ſuccū dimittit vt ſupra vtile. In hyberia ſuccū eius ꝓ lachrymo vendūt. Iſte.n.lachrymus.i.ſuccus oib⁹ cauſis oculoꝝ opitulat̃. Radicis vō ſucc⁹ ydoneus ē ad multa:maxie tñ ad vitia oculoꝝ facit.leniter.n.calefacit ⁊ mollit.calidā vim feniculi:nō tñ ſimpliceʒ: ſed qđ ei etiā auſteritas mixta ſit guſtus oñdit. Et multa ꝑterea ꝑ quā vel ſoluēdi vel extenuādi ēt ſiccandi exprimit poteſtatē.traditū eſt in libris ſerpentes annuā ſenectutē feniculi deguſtatiōe deponere:⁊ oculoꝝ caligines ſuccū eius excludere.vñ intelligi datū eſt eaſdē virtutib⁹ ⁊ corporibus hūanis vtiles eſſe:ſicut poſtea expimenta docuerūt. Succus g̊ cū melle attico mixtus vetuſtiſſimā caligineʒ diſcutit aurib⁹ purulentis idem ſuccus infundit̃ ⁊ vmiculos qui in eiſdem naſcunt̃ interficit. Radix in ptiſana cocta laxat renū denſitatem hydropicis potata ex vino ſuccurrit.veretro laborantib⁹ ex vino cocto fomentuʒ vtile ſubmiſtrat. ipſa cū oleo trita eidē cauſe medet̃. tumores ⁊ que cita ⁊ repētina indignatiōe cōmota ſunt.folia eius aceto trita diſſoluūt.aduerſus ictus ſcorpionū ⁊ ſerpētuʒ optimū ſemen ex mero ſumptū ſimili modo tempatum venerē ſtimulat.vrinā eyciet.pulmōis ⁊ iecoris iniurias abycit. abundantiā lactis puerperis ꝑſtat.ſtomacū diſſolutum abſtringit.cū aqua nauſeā ſedat.nec eſt illud ꝑiculum ēt ſi in febre ſumat̃.vulnera canini dentis melle illitū purgat ⁊ ſanat. Feniculus agreſtis maior eſt ꝑdicto ⁊ ſemine ⁊ fructice. ſemen vō ſimile cathrio. hʒ ⁊ radiceʒ odoratā.hic feniculus ali⁹ eſt a paucedano: quātuis multi paucedanū agreſtē feniculū vocent. Nā Diaſc.diuerſum facit caplm̄ de paucedano ⁊ feniculo agreſti:cui⁹ elixatura vrinā ꝓuocat:⁊ appoſita illud facere pōt.ſemē ei⁹ ⁊ radix abſtinent ventrē. morſib⁹ venenatis occurrūt. calculos frāgūt.ictericis ſubueniūt.Eſt ali⁹ feniculus agreſtis ruſticus q dr̃ a Diaſco.cap.ypomaratron. Ypomaratron vel maratron agrion radicē hʒ candidā ⁊ ſemen vt cathiros vrinā mouens:ac lapides in veſica frangēs.pōt ēt arcuatū morbum deducere ⁊ a ſerpentib⁹ vexatos mederi. folioꝝ aūt ei⁹ decoctio data potui illud efficit qđ feniculus vſualis. Poſtea ſubdit. Tradit̃ etiā aliud feniculi genus minorib⁹ folys ⁊ anguſtis ⁊ veluti lōgis ⁊ imbecillibus:cū virtute:ſed folia ſimilia hʒ mirto circa que annuli ſunt lōgi.radix eius remordētis atqꝫ redarguentis virtutis eſt ⁊ cetera.hic text⁹ in Diaſco.nr̃o deficit.

F eniculus algul vel porcin⁹.i.paucedanū. Platearius,

F eniculus romanus ideſt aniſum.

F eniculus caballinus vel equinus erraticus montanus maritimus ſilueſtris quid ſunt.l.feniculus.

F enix.Diaſco.aut rium aut anquinopa dicunt ⁊c̃.

F onuchia.i.folium.

Caplm. CCLXI.

Fenugrecum.

lat.ara. halba hulbe vl̃ alcula. gre.vō buceron aut buthō vel tilis.

Fenugrecū eſt ꝑmo calm̄ ſubam hʒ gluctinoſaʒ. virtutē hʒ maturandi ⁊ relaxādi. AVICENNA lib° 2° caplo de fenugreco.ca.eſt in fine ꝑmi.ſic.in ꝑmo.⁊ nō euacuat̃ ex hūiditate extnea.ei⁹ virtus eſt digeſtiua ⁊ lenitiua ⁊ illud ꝓpterea ꝙ in ipſo aggregat̃ de caliditate cū viſcoſitate.⁊ eius viſcoſitas ꝓhibet nocumentū caliditatis. ⁊ eius caliditas operat̃ cuʒ facilitate ⁊ eius humor eſt malus licet nō ſit paucus. DIASCORIDES caplo buceron.quod ſonat bouis cornu.egocerō vero capricornu. nam ſemina fenugreci corniculis ſimilibus cornib⁹ ſunt virtus eius eſt malactica. GALIENVS.8.ſim.pbar. cap.tylis.ca.eſt in ſcđo.ſic.in ꝑmo. Plinius lib.24.ca° 19. vltra mediū. SERAPION.lib.aggre.caplo halba.ca. eſt in ſecūdo.ſic.in primo. POSSE. Ad maturandum ⁊ rūpendū apoſtemata exteri⁹ farina fenugreci cū vitello oui conficiat̃ ⁊ ſuperponat̃ herba ipſa cū vino ⁊ oleo macerata per.15. dies ꝑoptime decoquat̃ ⁊ coletur ⁊ colature addita cera ⁊ farina fenugreci fiat vnguentū ⁊ eſt optimum ad apoſtemata maturandū. Ad apoſtema ſpiritualiū maturāduʒ farina fenugreci in ſacello ponat̃. ad apoſtemata ſtōi ⁊ inteſtinoꝝ ex farina fenugreci ⁊ aq̄ ꝑdicta fiant pultes ⁊ ſuperponant̃. DIASCORIDES. Fenugrecum cataplaſmatibus adhibitū cum mulſa tumores intraneoꝝ ⁊ foris poſitum ſpargēdo compeſcit. nitro ⁊ aceto adhibitum ⁊ ſuppoſitū ſplenem tenueſcere facit. ſuccus eius tumores ⁊ ꝯſtrictiōes matricis fomēto adhibitus curat capillos capitis ab īmundicys limpidos ſeruat ſuccus ei⁹ ſepo anſerino addito ⁊ peſſario ſuppoſitus duricies malaxādo loca ſtiptica relaxat. fenugrecuʒ aūt ca.eſt.⁊ non nimiuʒ.ſiccum aūt mediocriter. ⁊ propterea ignitas inflammationes exacerbat. vnde ad oēm tumorem ⁊ rigorem idoneuʒ eſt. GALIENVS fenugrecū feruēter inflammatiōes exacerbat.minus vero calidos. ⁊ q̄cunqꝫ ſcliroſi ſunt diaforādo curat. SERAPION. auctor. Aben Meſuay.fenugrecum comeſtum meliorat fetorē ſtercoris ⁊ ſudoris. caput ledit. ſtomacū cōuertit ⁊ nauſeat. AVICENNA.eius oleum qđ fit cum mirto confert capillis ⁊ veſtigys vlceꝝ. ⁊ ꝯfert fiſſuris frigidis propter mucillaginoſitatē ſuam ꝓprie cuʒ oleo roſa. ⁊ ingreditur in medicinis pāni:⁊ facit colorem bonum ⁊ alterat odorē oris ⁊ remouet odorem corporis ⁊ ſudoris:⁊ reſoluit aꝑata flegmatica ⁊ dura.Et eius faria valet ad aꝑata ca.apparētia ⁊ occulta cū non ſunt inflāmata: ſed ſunt declinātia ad duriciē quandaʒ:⁊ lenit adublet ⁊ maturat ea.Et cōfert cum oleo roſa.aduſtioni ignis mūdat furfures ablutione capitis facta ex eo:⁊ facit ſodam ꝓprie cuʒ comedit̃ cum muri.q̄ʒuis ſit cū almuri minus nociuū ſtomaco.⁊ decoctio eius ſanat aſafati. clarificat vocē.⁊ pulmonē lenit ⁊ pectus ⁊ guttur:⁊ ſedat tuſſim ⁊ diſniā proprie.quādo coquitur cum melle aut dactilis aut ficubus. ⁊ melius eſt vt coniungat̃ cum dactilis carnoſis. ⁊ ſumatur ſuccus amboꝝ ⁊ miſceat̃ cū melle plurimo ⁊ ſup prunas tempate calefiat.⁊ ſumat̃ ante cibū tempore lōgo.cū nitro factum emplaſtrū ex eo cōfert ſpleni.Et eius decoctio cū aceto cōfert debilitati ſtomaci.⁊ ꝓprie qđ ex ipſo recēs eſt.⁊ eius electuariū facit nauſeā:ſed acetuʒ ⁊ muri expellunt nocumētuʒ comeſtionis eius.fit encatiſma ex decoctione eius ad apoſtemata matricis ⁊ dolorē eius ⁊ coartationē ipſius: ⁊ ei⁹ decoctio cū aceto conuenit vlce-

ſimus diuerſorum animalium
diuerſis morbis remedium

ribus inteſtinorum.⁊ ſilr recēs cum aceto qñ comedit̃ ⁊ decoctio eius cū aq̄ cali.eſt bona tenaſmoni ⁊ ſoloni ⁊ eiꝰ oleū eſt bonū apoſtematibus ani ⁊ ad tenaſmonem ⁊ ad dolorē vētris pungitiuū ꝓprie cū almuri añ cibū ⁊ nō mouet ad expellēdū fecē:niſi ꝓpter ſuā acrimoniā ⁊ proprie cum melle nō plurimo vt nō mordicet fortiter.⁊ eius decoctio cū melle facit deſcēdere humiditates groſſas ab inteſtinis ⁊ ꝓuocat vrinā ⁊ mēſtrua.Et ſupponit̃ cū adipe anatis.⁊ cōfert duriciei matricis ⁊ facit generationē mr̃icis facilē:cuius generatio eſt difficilis ꝓpter deſiccationē:⁊ ē bonū hñtibus emoroidas. Et facit fetere vrinā ⁊ ſudorē ⁊ nō ē ſicut lupini ī difficultate ſui exitus.

F enus ideſt almea.
F enutio.i.pellis partica.
F eraboco.i.ariſtologia.
F erago.i.agrimonia. Ferraria minor idem.
F erraria nigra.i.centrum galli vel gallitricum ſilueſtre eraclepa.
F erraria minor.i.agrimonia.Diaſc. Ferreria herculana.
F erra hercularia apð Diaſcoridē vocatur vna ex ſpeciebus herbene vt apparet per Diaſcori. de gerebotano.
F erax ideſt palma.
F erens.gre.diafragma.liº de doct.gre.frens.
F eregemis . ferengemich .i.ozimum gariofilatū.
F eretria duas habet ſpēs. nam eſt alba ⁊ cinerea.q̄ ꝓferunt̃ in medicina probantur mollitie.⁊ ſi aere perducat̃ violaceū reddit colorem ⁊c̄. ⁊ eſt ſpēs terre vel luti a Diaſcori. gericias dicta gieritrias. Pliniꝰ lib.35.cap.16.

℄Cap. CCLXII.

Fermentum. lati.gre.zemi vel zima vel ſpſuz ara. chamir. DIASCORI. cap.zemi virtus eius eſt extenuatoria: mediocriter calefacit:propter quod ſine mordicationis moleſtia extrahit de ꝓfundo hūores ⁊ digerit ⁊ euētat. SERAPION. lib.aggre.cap.de fermento.ſapor eius eſt acetoſus ⁊ virtꝰ eius eſt pauce caliditatis:ſed eſt compoſitū ex virtutibꝰ contrarijs.nam vna eſt fri.ꝓpter acetoſitatem que eſt in eo:⁊ alia calida a calore eius naturali qui eſt a caliditate. ⁊ farina que ſunt in eo.⁊ alia calida a calore putrefaciēte.

GALIENVS.6.ſim.phar.ca.zima.Zima.i.fermētū ſubtiliū partiū eſt mediocriter calida.propter hoc ĝ īmoleſta ſine mordicatione attrahit profundius humores ⁊ diaforat. mixta autē eſt hec ex contrarijs virtutibus ſicut ⁊ alia multa.nā ab acetoſitate frigiditate participat ⁊ a putrefactione caliditate.⁊ adhuc eius que ex ſale ⁊ farina ſecundum naturam.

F erula ſilueſtris quid eſt.l.Tapſia ⁊ mezabaran.
F erularis.i.tapſia.

℄Cap. CCLXIII.

Ferula latine grece marchiti vel enterion.Pliniꝰ libro. 13.capi.22. DIASCORIDES. capitulo de ferula quā multi enterionē vocant. vbi ſciendum ꝙ multe ſunt ſpēs ferule.⁊ iſtaꝝ diuerſarum ſpecierum ſunt diuerſe gūme.ſ.ſerapinum armoniacum galbanū oppoponacū.aſafetida.⁊ preter iſtas ſpecies eſt vſualis ferula nullum habēs gummi de quo ſit curādum : cuius ſemē eſt careos ſiue canereos.vnde dicit̃ ferula a medulis.non nulli vocant eam ſic a feriendo : qꝛ hac pueri ⁊ puelle vapulare ſolēt. vñ ſunt alique ſpecies ferule q̄ nō ſimilant̃ in folijs.⁊ tamen dicuntur ferule:quoniā faciūt ſtipitē aptum ad feriendum ſicut eſt ſilfiū quod habꝫ folia ſicut apiū: ſed maiora vt apparet in.l.laſar. ⁊ ſicut eſt panax.vnde fit oppoponacum vt apparet in.l.ienſir.

POSSE.DIASCORIDES vſualis ferula viridis emoptoicis ⁊ ciliacis maximū preſtat effectū . morbibus venenatis potata cum vino occurrit.tunſa ⁊ impoſita fluxum ſanguinis vulneꝝ ſtringit.ſemen eius bibitū tortionibus medicat̃.ſemē eius cū oleo tritū ⁊ punctū ſudorē cōmouet. virge eius comeſte dolorē capitis mouēt cōpoſite ī ſale comedi pñt. GALIENVS Emoptoicis ⁊ ciliacis cōpetit.

F errugð. caccaferri ſcoria ferri.erugo.carafen.eiuſdem virtutis ſunt.⁊ ſunt id quod fabri ferrarij de fornacibꝰ eyciunt globatum. ⁊ ſimiliter eſt illud quod inuenitur in alueo fabri. vnde ipſa ferraria aqua dicit̃ ⁊ ponit̃ qñq̄ꝫ pro chimolea terra illa q̄ ibi inuenit̃.l.haid. ⁊ erugo. ⁊ iuenies hoc ꝯplete.
F erunulus.i. tumor faciei vel intra nares.
F errum quid eſt.l.haid.
F erꝝ indum.i . iudaicum.
F erux aut rum aut anquinopa. DIASCORI. capi. ferux eſt herba habens folia ordei ſimilia: ſed minora ⁊ anguſta.ſpicam ſimilem raſtro . haſtas habꝫ ſex digitis longas ſpicas ferens.7 . aut .8.naſcitur locis cultis.
F eruzegi.ara. ſtagnū metallum.
F eſireſim.arabi..feſireſet. charinſeude rānus vitis nigra viticella volubilis: eo ꝙ inflectit̃ circūſtantibꝰ arbuſtis ⁊ macerijs ⁊ ſepibus.l.Ampelos.
F eſareſim feſire.i.vitis alba ⁊ ē viticella.l.feeſera.
F eſaraſcin feſeraſcin feſſireſin feſeriſtin.i.brionia.
F eſcireſcēda.i. vitis nigra .l.haarim.
F eſe.i.agrimonia.
F eſelēhe repio ꝙ eſt ptiſana apud Aliabatem.
F eſera feſereſin quid ē lege feeſera.
F eſeſelē feſſeſdem.i.dans digeſtionem.
F eſcfis ideſt animal.
F eſeſis feſſeſis.i. cimex rubea tenera que eſt vt alcorat . ſm Aui.ſuo caplo eſt v̄mis lecti.l. Alcorat. feſefiſis.Jgil.
F eſgis.i. animal quoddā quod ignoro.
F eſiche eſt genus tuberū. Almāſor.tract.3º. caº. 18º.
F eſire quid eſt . l . feeſera. Ampelos leuce. ara. hazaraſem.Carimboade.
F eſtucha quid eſt lege piſtachiem.
F eſudegi ideſt ꝯfectio de melle.ſicut penidie ⁊ lingua noſtra vocat̃ ſciſani.
F etalogos . i.ariſtologia.⁊ dicit̃ ab ariſton quod eſt vtile.
F etiſan ideſt vſnee.
F etirabon.i.cimbalaria.
F etirac.i. interpretatiōes.
F etridem eſt quidam ſapor ſic vocatus.
F eud.i.os ſtomaci . Gal.3. ꝓnoſtico.cōmento.39.
F ex aluearis apū quid eſt .l.Cera propoleos.
F ex olei quid eſt lege crocomagna.
F ex vini qd eſt.l . haarim.
F exa ideſt lolium.
F exabron fidalidon ideſt ceterac.
F ianten.i.incubus. (liū.
F ialbros fialpros. i. peſilium.
F ibapeꝝ.i.ſulfur viuū.
F ibia fibria.i.pēnula vt fibra pulmonis.
F ica ideſt plantago.
F icamos fitamos.i.febris ſextana ſeptana . ⁊ ſimilia q̄ a quibuſdā vocant̃ febres reuolubiles.
F icamoſi.i. epar aialium.
F icara ideſt pediculus.
F icatum.i.epar.Diaſcor.
F ilcarian vocant nulmorbiam q̄ ⁊ ſcrophularia ⁊ vrtica mortua dicit̃ : eo ꝙ folia vrtice ſimilia hꝫ: nō tamen vrentia.
F icatella.Tripolion.Trifoliū marinū.Turbitella idē.Soldana.Plini. li.26.cap.7.circa mediū.
F icauaria. i . vrtica mōtana.
F icus quid eſt.l.cui.
F icus maritima . Diaſcor. vna eſt lata ⁊ vna longa ⁊ obruſſa. criſpa vero naſcit̃ in creta ſup terrā boni floris ⁊ nō putreſcēs.
F idicula.i.polipodiū. Plinius lib.26.cap. 8.añ medium filicula felicula.
F icus fatua ficus faraōis quid ſunt.l.cui.Sicomorus grece Jumaim.ara.
F icus lupi quid ē lege Comerus.
F icus ꝓ morbo vocant̃ duricies vlceroſe habētes in ſe grana ſicut grana ficuum vel ficus pro morbo dicit̃ aſperitas palpebrarum.l.verruca. Tracoma.

F ida.fidda.i. argentum.
F idalidon.i.ceterac.
F exabron.idem.
F idelegati. ē ſpēs ſaporis.
F idebegi.i.eupatorium.
F idela.i.argētum viuum.
F iden.vel fideri.i. pānꝰ vl̄ aliqd aliud q̄ opilat̃ os vaſis vt ꝑ ipm nō poſſit exire vinū vl̄ aq̄ ꝑcipue ſi fuerit ibi ſāguiſuga.
F igalios.i.ameos.
F igalū marinū.i. terra ſigillata.
F iganiolō.i.cicer īꝑatoris
F igecula . figelba. eſt apa factū de colera nāli.⁊ dr̄ a figoſis.
F igedera.figetra.i.apa calidum corruptum ⁊ denigratum qð fetet.
F il.ara.i.elephas.
F ila vitis.i. caprioli vitis.
F ilago qd eſt.l.burchdi.
F ilallidos.i.citraria.
F ilaniata.i. īfl̄ones turgētes.vt Diaſ.caplo de arbore pini.
F ilancon.i.medicamētū.
F ilātropon.Filoantropos .i.lappago.liº.de doc.gre. Diaſ.Aparine.
F ilātropos . Filātropus.i. lappa īuerſa.Pli.lib.24 caplo.19.
F ilaticon.i.amās deum.
F ilateriū.i.cuſtodia.
F ilbar.i.mater.
F ilektene dñr puſtule q̄dā liuide aut pallide aut nigre:aut q̄ aliū colorē a corporis colore mutāt: vñ exulcerata caro apparet:⁊ fiunt ex frigore vel ex igne vel ex medicamine.Cornelius celſus.
F iles qd eſt.l.ſarax.
F ilex idem.
F ilex q̄rcinus.i.polipodiū
F ilfel.i.piper.
F ilichiniū.i. polipodiū dictū a filice.nā ē ſpēs filicis:vt appꝫ ſi.l.dipteris ⁊ latine dr̄ filicicha.
F ilicolinti alanos.i. ſcopa granaria:
F ilicteron.i.filex ⁊ nos filicē dicimꝰ ꝓ q̄.l.dipteris. filix in antidotario exponit̃ ꝙ ē capparis:⁊ ē aliō q̄ꝫ filex.ſicut apparet ī.l. dipteris.
F ilictides.i.veſice.
F ilie noctis.i.apa molle īflatiuū.Haly.ſcða tegni. cōmēto.31.
F ilios.i.cortex.
F ilire. Diaſ. folia ſtiptica ſunt ⁊ ſilia oleādri ⁊c̄.
F ilix alia maſculus alia femina q̄ in toto maior eſt maſculo.ara.dicit̃ ſarax. gre.pteris.Diaſ.dipteris felicteron.Pli.li.27.c.9.

℄Caplm. CCLXIIII.

Filipendula. fiſalidos.patriſciria.viſcago. philātropos idē.Gal. ſcðo memiri. caplo ſcðo.vbi ſciēdū ꝙ hoc nomē viſcago aliqñ ponit̃ ꝓ q̄dā herba q̄ eſt viſcago arboris:de q̄ fit viſcus:ſicut apparet in.l.dabalch.aliqñ ponit̃ pro filipēdula:⁊ eſt herba q̄ ī vltramarinis ꝑtibus repit̃:⁊ in apulia ⁊ ī mōtuoſis locis ⁊ calidis. Radix eius cōpetit medicīe:⁊ ī fine autūni colligit̃.⁊ ꝑ.x.ānos ſeruat̃:⁊ eſt herba hñs folia petroſellino ſimilia:ſed eleuata ⁊ nō in terram expāſa:in cuius radice ſunt q̄ſi nodi adherētes.v̄tutē hñt diureticam:ex ſubtili ſuba:⁊ ex qualitatibus ſuis.calida eſt ⁊ ſicca in tertio.

POSSE.Cōtra lapidē ſtrāguriā ⁊ diſſuriā ⁊ iliacā paſſionem valet ꝑcipue electuariū factū ex duabus partibꝰ pulueris filipēdule ⁊ tribꝰ ſaxifragie.Cōtra iliacā paſſionē fiat cliſtere ex puluere eiꝰ aq̄ ſalſa ⁊ oleo ⁊ melle. det̃ etiam benedicta acuata ex puluere cū vino pulueris eiꝰ. Cōtra dolorē ſtōi ex fri.cā vel vētoſitate det̃ puluis eius cū puluere feniculi.Cōtra ſtranguriā diſſuriā ⁊ iliacā paſſionē ex nutritiuoꝝ vitio ponat̃ puluis eius ī magna q̄ꝫtitate in ſacculo:⁊ fiat decoctio eius in vino ⁊ oleo:⁊ ſuꝑ locum dolentem ponat̃.Contra frigidū aſma detur puluis eius cum puluere gentiane in cibis ⁊ potibus . Cōtra epilenſiam valet puluis eius in cibis.

F ilix arborum.i.polipodium. Saladinus.
F illis.i.capparis.

℄Caplm. CCLXV.

Filius ante patrem latine ara.tarif.gre.gariofilon. PLINIVS.Herba eſt faciēs florē ſicut butalmos:cuius ſtipites faciunt ramulos plurimos:ſed ramus poſt natus excedit lōgitudie añ natū:⁊ ab hoc filius añ patrē vocat̃:⁊ vocat̃ ſilr oculus xp̄i.

AVICEN.in ſcðo dicit ꝙ eſt plāta que naſcit̃ in vere et flos eius eſt ſimilis croco hortulano.

POSSE.AVICEN.Decoctio eius cū effundit̃ ⁊ aſꝑgitur ſuper morſum vipere ſedat dolorem eius.

PLINIVS.Succus eius vel puluis curat fiſtulā.

F illo.i.agrimonia.
F illo indico.i.pipinella.
F ilomenus.i. ozimum gariofilatum.
F illon.i.folium cuiuſdam herbe vl̄ arboris. fila.folia gre.
F ilomion.ē q̄dā opiata.⁊ īterp̄tat̃ amās hoīem.
F iloniū.i. nouꝰ amicꝰ.⁊ eſt ꝯfectio q̄dā ſic vocata.
F ilonus.i.chorda ſeu piſtatoria lupi.
F ilofloꝛes.i.praſſiū. Diaſ.
F iloluntres.filolutruntes gre.i.amatores balneoꝝ Caſſius felix.
F illopede . philogatos.i. marrubium.
F ilotidis.ē ſpēs papauerꝭ. vt Diaſ.caº. de miconio.
F iloxenos.i.hoſpitalis.
F iltrū.i.pānꝰ lane īcōtextꝰ
F illu.i.folium.
F illubon.i.geneſtra.
F ilomon.i.v̄baſcum.
F imata.Diaſcor. caplo de arbore pini.inflōnes turgētes quas greci fimata vocāt ⁊c̄.liº.de doct.gre.
F ima pānus faciei. puſtula. Corneliꝰ cel. fima.tuberculū. Hyppo.3. epið. particula.textu cōmenti 34.⁊.7.epið.pticula. textu cōmēti.28.Gal.9. memiri.caplo.7.
F imoſis gre.excitatio veretri.Corn.ſi glans.i. caput v̄ge ita cōtecta eſt vt nudari nō poſſit:qð vitiū gre.fimoſim appellāt ⁊c̄

℄Caplm. CCLXVI.

Fimus latine.ara.v̄o zebul. DIASCO.cap.de fimo.Fimus hircinus cū aceto vt cataplaſma adhibitus maculas nigras emēdat:naſcētes clauos corporis tollit:ignē ſacrū īpoſitū curat.Cū cera ⁊ olo mixtus cōbuſtionibus medet̃. Apri fimus ſiccus tunſus ⁊ bibitus cū vino vl̄ aqua reijciētibꝰ ſanguinē ſingulare ꝓſidiū ē. dolores lateris ſolitos ⁊ veteres cū aceto curat. ꝯtuſiones ⁊ fracta oſſa ꝯfirmat laxatiōibus ꝓdeſt:maxime ſi cū oleo ro.⁊ cera miſceat̃. Aſininus ⁊ caballinꝰ crudus ⁊ cōbuſtus ſanguinē abſtinet ꝓfluentē ex vulneribꝰ addito aceto.Fimꝰ aſini ex armēto herba nutriti aridus vel ſiccus cū vino potui datus ꝑcuſſuris ſcorpiōis ſubuenit.Et fimus aſini comedētis fenū datū cū vino confert podagre vl̄ pūcture ſcorpionū:⁊ iuuamēto magno. Fimꝰ colūbinus calidior oībus:⁊ cauſticus eſt tritus cū aceto ⁊ īpoſitus ſcrofas curat.carbūculos rūpit:melle mixto ⁊ ſemine lini:⁊ oleo vt cataplaſma adhibitus cōbuſtionibus medicat̃:oīa vtiliter curat:maxime colicos ſi bibat̃.bibētibus micetas ⁊ fungos venenatos ꝓſidiū eſt:illud meliꝰ faciēs ſi bibat̃ cū vino ⁊ aceto. Fimꝰ pelargie auis quā latini ciconiā dicūt:cū aqua potui datꝰ epilēticos curat. Fimus vulturis fumigiū eius ſecūdinas deponit. Fimꝰ ſoricis tritus cū aceto allopitias emendat. cum rore marino tunſus ⁊ bibitus cū vino calculos excludit:tritus ⁊ ī vmblico poſitus īfantiū vel in podice ventrē deponit.hoc latius īuenies in.l.mus. Fimus caninus diebus canicularibus collectꝰ ſiccus ⁊ bibitus vētrē abſtinet cū vino ⁊ aq̄. Albus v̄o fimus eiuſdē amato morbo medet̃. Fimus humanus ſi mulieri īponat̃ tumorē nō admittit:pacoleſim facit adhibitus gratū vultū ⁊ niueū facit.ſiccū v̄o cū melle ſquināticos curat.Cocodrilli terreni fimus collectus ⁊ ſiccus vt affronitrū facit adhibitus: gratū vultū ⁊ niueū facit:maxime ſi albus ⁊ leuis fuerit. Multi v̄o adulterāt illū ſic:terunt oridia ⁊ cōponunt ſicut fimum ſilr. Alij v̄o chimoleā ⁊ amilū in ſe miſcēt ⁊ colorizant illum:dehinc ſuꝑ tabulas vt vermiculos faciunt:⁊ ſic vendunt. Fimus bubuli paſcētis recens impoſitus tumores vulnerū col

fimus diuerſorũ animaliũ diuerſis morbis remediũ ;

lit: ⁊ ſciatice paſſioni cõuenit quem fimum impone in folijs: ⁊ calefactū carbonibus vulneribus impone. ſilr ſili diſciplina cum aceto ſciaticis ꝓdeſt. In cataplaſmatibus impoſitũ durities ⁊ ſcrofas purgat: puſtulas ſoluit: ⁊ maximū beneficiũ p̄ſtat. Bouis maſculi fimus ſtericis mulierũ fumigatus ꝓpēdentibus ꝯfert. Fimus ipſe zinzalas fugat ⁊ excludit. Fimus caprarū ſilueſtriũ cū vino bibitus ciato vno tribus diebus hytericos ſanat: cū folio et ſpica nardi bibit' mẽſtruis imperat. ſiccus tritus cũ thure maſculo et lintheolo illigatus ⁊ ſuppoſitus menſtrua deponit: reliquos fluxus ſanguis cū aceto impoſitus abſtinet. combuſtus ⁊ tritus cũ aceto ⁊ oximelle allopitias emendat. axungie mixtus podagricis medet̃. Cum vino aut aceto coctus morſibus venenatis occurrit: vlceribus que greci herpetas vocant: ⁊ paraotidis cõuenit: ſciaticis ſingulare p̄ſidiū eſt. ſicco fimo fac ex eodē fimo aduſto cauteriū: ⁊ ſi dextera pars doluerit in dextra parte cauterium: ſi in ſiniſtra: in ſiniſtra pone: ⁊ tãdiu in ſcapula dimitte cauteriū q̃diu in coſſis ſentias effectũ: dum vrit̃ ſcapula hec cõbuſtio appellat̃ aranica. Fimus gallinarū cum aceto ſiue vino potu datus colicis medet̃ ſiue ex comeſtis fungis vexatis. Caprinus fimus acris ⁊ diaforeticus eſt in v̄tute. ſcliroſim igit̃ hñtibus vt duritiē lapidis ⁊ tumores expellit. Et nõ tã ad ſplenis duritiē facit q̃ ad alia mẽbra. Ego enim vſus ſum hoc fimo cũ ordei farina ⁊ puſca vice cataplaſmatis in diuturno tumore genuum cuiuſdã: ⁊ miratus ſum quomõ ſub tãta celeritate ſanat' eſt. ita. n. acris eſt vt mulierib' ⁊ pueris ⁊ viris molles et albas carnes hñtib' aut eunuchis nõ adhibeat̃. v̄tus v̄o fimi capñi leptomeris eſt ⁊ ex maxima parte extenuatoria admiſſa acredĩe. ⁊ ideo ad allopitias facit ⁊ ad oĩa medicamina que ꝓyciunt: qualia ſunt que lepras empetigines ſcabies ⁊ his ſimilia que ꝓyciēdo purgãt. Fimus camellinus alb' tritus cū melle ĩpoſit' tumores reprimit. ⁊ vulnera d̄licata ꝑmũdat. Fim' bouinus deſiccatiuã habet v̄tutē: ⁊ ex parte extractoriã. iuuat. n. ad apū ⁊ grauonū ⁊ ſcarabeoꝝ et veſparum morſum. Et qñ fit fumigiũ cũ eo fugat cimices. Et coquit̃ cū vino ⁊ bibit̃ ⁊ ꝯfert lepre ⁊ hydropiſi. Et qñ bibit̃ cum rebus aromaticis expellit fetū: ⁊ ꝓuocat mẽſtrua. Et qñ terit̃ ſiccus ⁊ miſcetur cũ olibano: ⁊ fit inde naſcale ꝯfert curſui antiquo ex matrice. Et qñ miſcet̃ cū aceto ꝯfert fluxui ſanguis vñcũq̃ fluat: ⁊ curat allopitiã cū aceto cõmixtus. Et qñ ex eo fit empl'm cū ſepo antiquo ꝯfert podagre. Stercus arietis qñ fit empl'm cū eo ⁊ aceto mixto curat ſciaticã ⁊ cõuenit verrucis. SERAP. libro aggre. cap° zebel. auc. Hal. Oē ſtercus ē calidũ reſolutiuũ attractiuũ. ſ; ſ̃; plus ⁊ minus: ⁊ maxime ſterc' aĩalis comedētis oſſa: ⁊ ſignū eſt ꝙ curat ſquinãtias ⁊ apata gutturis: ⁊ miſcet̃ cum melle ad diſſinteriã: ⁊ ad vlcera antiqua ⁊ miſcet̃ cū lacte in quo ſunt extincti lapides aut ferrũ candens: ⁊ dat̃ in potu aut fit cliſtere cū eo ⁊ miſcet̃ cũ medicinis reſolutiuis appoſitũ: ⁊ ꝯfert iuuamẽto magno. Stercus ĩfantiũ comedentiũ panē ⁊ carnes gallinarũ curat ſquinantiã: ꝯuenit et ei iuuamēto mirabili qñ miſcet̃ cum melle ⁊ linit̃ cum eo guttur ⁊ palatũ aut dat̃ in potu. Stercus lupi cõfert dolori colico qñ ſumit̃ in potu aut ſuſpēdit̃ ſup infirmū in loco doloris. o; ꝙ eligat̃ ex eo album qđ eſt repertũ ſupra ſpinas: aut ſuper plantã aliã. Et dixerunt qdã ꝙ oportet vt liget̃ in corio lupi ⁊ ſuſpendat̃ collo patiētis colicã cū filo lane que remãſerit ex aĩali qđ comedit lupus. ſedat enim dolorē ⁊ p̄ſeruat ab eo anteq̃ accidat: verũtamen oportet ꝙ ante ligationem in collo purget̃ corpus ⁊ adhibeat̃ cura ꝯueniēs: donec ſimus ſecuri ꝙ nõ veniet: deinde auferat̃: ⁊ ego dedi in potu tēpore quietis ⁊ non ſupuenit dolor. Stercus caprarū eſt calidũ reſolutiuum confert apatibus fraudulētis ſicut apata genu ⁊ doloribus iũcturarū: ⁊ ſcie qñ miſcet̃ cum farina ordei: ⁊ cõficit̃ cū aceto: ⁊ ponit̃ ſupra locū maxime in corporib' duris ſolidis ſicut ſunt corpora ruſticoꝝ. Et adminiſtrat̃ ĩ duritie ſplenis ⁊ hydropiſi. Et qñ adurit̃ curat allopitiã ⁊ ſcabiem ⁊ vlcera mala ⁊ miſcet̃ ĩ empl'is reſolutiuis: ſicut qđ fit ad apoſtema auris ⁊ teſticuloꝝ: ⁊ ꝯfert morſui vipere ⁊ alijs venenoſis: ⁊ curat ſumpt' in potu hytericos: ⁊ ſedat fluxum mẽſtruoꝝ. Stercus v̄o boum collectũ in vere ē magis mollificatiuū. Nã v̄tus eius qñ comedunt herbã eſt mollificatiua multũ: ſed qñ comedunt fenū eſt v̄tus ei' exiccatiua ⁊ reſolutiua: ⁊ eſt cũ hoc in eo v̄tus attractiua cõfert pũcture apũ et veſparũ ⁊ zambor. Et qñ emplaſtratur cū eo vēter hydropici cõfert iuuamēto magno reſoluens aquã eius ⁊ attenuans ventrē. Et qñ conficit̃ cum aceto ⁊ linit̃ cū eo cõfert cõbuſtioni ignis. nã cõſolidat excoriationē eius: ⁊ maxime qñ miſcet̃ cū oleo ro. ⁊ cera ⁊ ponit̃ ſupra locū. Stercus columbarũ volantiũ cū ſinapi ⁊ naſturtio ſuppoſitũ ſup mēbra frida p̄cipue in antiquis egritudinibus ſicut podagra. emigranea ſoda ſcothomia dolor laterũ ⁊ ſpatularũ cõfert: ⁊ cõuenit doloribus ventris ⁊ iuncturarũ. confert enim illis deſiccando. Stercus gallinarum eſt minus calidū q̃ columbarum. ⁊ adminiſtrat̃ ad ſuffocationē que fit ex fungis quando miſcet̃ cū aqua ⁊ aceto ⁊ datur in potu. iuuat enī iuuamēto magno. nã facit vomere ⁊ cõfert qñ bibit̃ in dolore colice. Stercus muris cõuenit allopitie ⁊ laxat ventrē. Stercus ſtellionis curat empetiginē ⁊ lentigines faciei ⁊ aufert morfeã. Stercus zezir comedētis rizum abſtergit empetiginē abſterſione forti. Stercus vaccarum calefactū valet cõtra dolorē podagre. Et ſtercus ꝓprie boũ qñ fit fumigiū cū eo fugat cimices: ⁊ qñ coquit̃ cum vino ⁊ bibit̃ cõuenit lepre ⁊ hydropiſi. Stercus caprarum comedentiũ herbã qñ ponit̃ recens cum humiditate ſua ſup apoſtemata ca. curat ea: ⁊ inuoluit̃ in folijs. ⁊ calefit ĩ cinere ca. deinde auferunt̃ folia ⁊ ſtercus ponit̃ ſup apata: ⁊ illo modo ſilr ꝯfert ſciatice iuuamĩto manifeſto: ⁊ qñ miſcet̃ cum aceto reſoluit ſcrofulas ⁊ apata dura. Stercus caprarū p̄cipue ſilueſtriū qñ bibit̃ cum vino cõfert hytericis. Et qñ bibit̃ cum rebus aromaticis expellit fetum: ⁊ ꝓuocat mẽſtrua: ⁊ qñ terit̃ ſiccum ⁊ miſcet̃ cũ olibano: ⁊ fit inde naſcale cõfert curſui antiquo ex matrice. Et qñ miſcet̃ cū aceto ꝯfert fluxui ſanguinis vndecũq̃ fluat: ⁊ curat allopitiã qñ miſcet̃ cũ aceto. Et qñ fit ex eo empl'm cū ſepo antiquo ꝯfert podagre. Et qñ coquit̃ cũ aceto ⁊ vino: ⁊ ponit̃ ſup morſus venenoſos ⁊ formicas ⁊ ſup apata auris ꝯfert. Et qñ cauterizatur cum eo confert ſciatice. Et modus cauterizãdi eſt cõmunis cum eo: q̄ accipit̃ lana ĩbibita in oleo ⁊ ĩponunt̃ fruſta ſtercoris inflãmata: ⁊ ponunt̃ ſic ſubito in loco medio inter policē ⁊ idicem: ⁊ tenet̃ tãdiu donec ſentiat̃ impſſio in ſcia. nã ſtatī ſedat̃ dolor: ⁊ noĩat̃ hec cauterizatio aranica. Sterc' arietis qñ fit empl'm cũ eo ⁊ aceto mixto curat ſciaticã: ⁊ conuenit verrucis qñ miſcet̃ cū cera diſſoluta cum oleo ro. curat cõbuſtionē ignis. Stercus apri qñ deſiccat̃ ⁊ bibit̃ cū aqua ꝯfert ſpuētibus ſanguinē a pectore: ⁊ aufert dolorē lateris antiquũ. Stercus aſini ⁊ equi cõbuſtũ ⁊ mixtū cū aceto abſcindit fluxū ſanguinis. Et ſtercus aſini comedētis fenũ quãdo dat̃ cum vino ⁊ bibit̃ cõuenit podagre ⁊ pũcture ſcorpionis iuuamento magno. Stercus colũbarũ ē calidius oĩb'. ⁊ ideo qñ miſcet̃ cũ farina ordei ⁊ aceto reſoluit ſcrofulas: ⁊ frãgit apoſtemata matura. et poſitus ſup dolorē fridū curat. Et qñ terit̃ cum oleo curat combuſtionē ignis: ⁊ cū melle mixtum ⁊ ſemine lini aufert variolas: Et ſtercus gallinarũ etiam facit hoc: niſi q̄ eſt debilioris opationis: ⁊ eſt conueniens illi ꝓprie qui ſumpſit fungos mortiferos: ⁊ hñti colicã qñ ſumit̃ cū vino ⁊ aceto. Stercus aũt aquile qñ bibit̃ cū vino ⁊ aqua ꝯfert epilenſie. Stercus muriũ qñ diſſoluit̃ cũ aceto: ⁊ linit̃ ſup allopitiam. facit naſci capillos. Et qñ ſumit̃ in potu cũ olibano ⁊ aqua mellis facit mingi lapidē: ⁊ qñ fit cũ eo ſuppoſitoriũ infantibus ꝓuocat ventrē eoꝝ. Stercus alchadee qñ fit empl'm cū eo ſua caliditate ꝓhibet heriſipillã: ⁊ apata ꝯgluctinat. et dr̃ ꝙ qñ deſiccatur ⁊ miſcet̃ cum melle: ⁊ fit cū eo linitio cõfert ſquinantie. Stercus ſtellionis clarificat ⁊ mundificat multũ: melius autē ad hoc eſt album valde: ⁊ cito frãgibile ⁊ leue: ſicut amilum qđ qñ miſcet̃ cum aliquo liquore cito diſſoluit̃. qđ etiam cū frãgit̃ odorat̃ ex eo acetoſitas ſimilis acetoſitati frumēti. qdã aũt adulterant ipſum cum ſtercore turturis comedentis rizum. nam illud ſtercus eſt ei ſimile.

Capitulum. CCLXVII.

Finel. ara. vel fugel. vel haſſagel. gre. raffanus. vel ſcandix. latine v̄o radix. ⁊ eſt herba ſ̃m Serapio. libro aggre. capl'o finel. quã nos radicē vocamus: eo ꝙ totum deorſum mittit̃: ⁊ illa vocat̃ raffanus domeſticus. Eſt alius agreſtis ſ̃m eundē qui fortior eſt domeſtico: quē romani vocãt aromarachon: ⁊ ab aliquibus vocatur radix cutica. habet folia ſimilia folijs raffani domeſtici. i. radicis. Et habet radicē ſubtilē mollē longã ⁊ tenerã: ⁊ ſapor eius eſt acutus: ⁊ ille vocat̃ a nobis raffanus cum decipiamur. q̄ raffanus domeſticus eſt radix. ſed qđ nos vocamus raffanū eſt raffanus agreſtis. Eſt alius raffan' agreſtis hñs folia ſimilia lapſane: ⁊ habet radicē mollem ſubtilē longã tenerã: ⁊ ſapor eius eſt acutus: cuius folia ⁊ rami coquunt̃ ⁊ comedunt̃: ⁊ cõueniũt ſtomaco. ⁊ iſta ſpecies gre. vocat̃ ſcandix. lati. rapeſta. GALIENVS. 8. ſim. phar. ca° de raffano. v̄tus ei' calida eſt in. 3° ⁊ ĩ ſecũdo deſiccat: cuius ſemē eſt fortius oĩb' partib' plante: ⁊ agreſtis qdē fortior eſt domeſtico: cuius v̄tus ē ſubtiliatiua et calefactiua fortiter. DIASCO. capl'o de raffano. Raffanū greci nos radicē vocamus: eo ꝙ tota deorſū mittitur: cũ reliqua olera in ſurſum magis proſiliant.

GALIENVS. 8. ſim. phar. capl'o ſcãdix. Scãdix ſilueſtris eſt olus amarũ: vt ſit in ſiccãdo ⁊ calefaciēdo q̄ſi ſecundi gradus intenſe. POSSE. DIASCO. Radicis ſemine macerato quiſq̃ ſuas manus ĩfecerit ſerpētes impune tractabit: ſiqdē ex ipſi' radice etiã vt ebur albeſcat efficit̃. in cibo quoq̃ venenis reſiſtit. nã cõtra venena nuces lupini cedrucei ⁊ apiũ proſunt cõtra futura nõ contra accepta: vñ apud veteres ante alias epulas hec ſolebant mẽſis apponere. Radix eius a ieiuno comeſta vel potata magnũ eſt ſanitatis adiutoriũ: ⁊ tutamētū corporis: ſed inflationē facit ⁊ ructus fetidos. ſemē eius vrinā mouet ventrē malaxat: decocta. n. ⁊ in cibo ſumpta ptiſicis prodeſt: ⁊ a thorace flegmata purgat: cum oximelle accepta vomitū mouet. ideo melle mixta putredines curat: liuores tollit: ⁊ vim fungi venenoſi cõpeſcit. Radix in aceto ⁊ melle cocta ſi gargarizet̃ ſquinãticos curat. Semen v̄o ei' cũ aceto datũ ſplenē minuit: hydropicis ⁊ ſpleneticis in modũ cataplaſmatis apponit̃. Capillos allopitie iniuria raptos cū melle trita reſtituit: eiuſdem ſuccus grauedinem auriū inſtillatus emēdat: folia eius cõtuſa ⁊ ĩpoſita articulis dolētibus ꝓſunt. Semine raffani cũ melle trito ⁊ ſumpto ſuſpiriũ mitigat̃: tuſſis arcet̃: ſola cū ſalibus ſumpta vētris animalia extinguit: ventrē ſtimulat: vrinã cõmouet: puerperis copiam lactis acquirit. Raffanus comeſtos vētrē ĩflat. euſtomacus eſt. ructuationē facit. diureticus eſt. v̄tus eſt ei ca. ventrē mollit: poſt cibũ ſumpta digeſtionē facit: cocta ⁊ elixa tuſſiētib' ⁊ pituitis ſtomaci medet̃. Contra tirias ſuccus eius adhibet̃. ſolus põt tenuitate ſubtili ad oĩa corporis liniamēta penetrare. Egypti reges qbus erat ſtudiũ ſcrutari corpora mortuorũ: et cauſas valitudinū oculata fide recognoſcere: in ipſo corde naſci eiuſmodi v̄tutē ꝓdierũt. Coriũ eius in oximelle infuſū ſanitatē p̄ſtat. cataplaſmate adhibitū cū melle paſcētia vulnera curat: liuorē impoſita tollit. venenatis morſibus medet̃: allopitias emēdat: lētigines purgat: micetas hñtibus occurrit: bibita mẽſtruis impat. Ex ſemīe eius oleũ fit vt de ſemine lini. Semē eius bibitũ diureticū eſt: vomitū ꝓuocat: ſplenē tenueſcere facit: maxime cū aceto bibitũ aut cataplaſmatũ cancris adiutoriũ eſt. elixū cū melle gargariſmo ſquinãticis opitulat̃: mixtũ cibis ⁊ ceteris ō ſtomaco ructũ excitat. v̄tus raffani agreſtis: quē latini rapeſtã vocant: eſt viſcida diuretica ⁊ ca. et ideo in cibo ſumpta copioſam effundit vrinã: ĩcitat etiā mẽſtrua feminarũ. ſtomaco vtilis eſt. ex aceto data pituitas gluctinoſas cū melle ſumpta diſſoluit: lumbricos latos excludit. Radix aduſta ⁊ in puluerē verſa ad ſiccandũ ⁊ purgãdũ vulneribus imponit̃. Quidã ſuccum eius dant cũ vino cõtra venena. eadē vis in ſemine eſt ſi cum melle ſumat̃ nobis expertū eſt armoraciã in ptiſana ſorbitionē diſcoctã thoracis vitia ſanare. GALIENVS. Urinatiuus v̄o eſt ſufficiēter ⁊ viſcerũ deobſtructiuus ex p̄dictis qualitatibus ꝯſiſtens raffani agreſtis ſpēs q̄ vocatur rapeſta valet ad educēdũ colerã adminiſtrata: vt apparet in. l. hurnã. SERAP. auc. Diaſ. Raffanus qñ comedit̃ gñat ventoſitatē habet bonũ ſaporē: ⁊ nõ eſt bon' ſtomaco. facit eructuare. ꝓuocat vrinã: ⁊ qñ comedit̃ poſt cibū: mollit ventrē: ⁊ iuuat cibos ad deſcendēdũ: ⁊ qñ comedit̃ ante cibū expellit cibū ad ſupiora: ⁊ nõ ſinit eū deſcēdere ad fundũ ſtomaci. ꝓpter hãc cã: qñ comedit̃ ante cibū facit vomere: ⁊ ipſe ſubtiliat ſenſus. Et ſi coq̃tur ⁊ ſumat̃ confert tuſſi antique ex hu. groſſis aggregatis in pectore. Et cortex raffani qñ approximat̃ cũ ſquingibin eſt magis ꝓuocatiu' vomitus: ⁊ eſt ꝯueniens ad hydropiſim. Et qñ fit empl'm cũ eo aufert liuorē qui fit ſub oculo: ⁊ cõfert morſui tyri. Et qñ miſcet̃ cũ farina lolij facit naſci pilos in allopitia: ⁊ abſtergit bothor. Et qñ comedit̃ cõfert ſtrãgulationi fungoꝝ: ⁊ ꝓuocat menſtrua. Semen v̄o raffani bibitũ cum aceto facit vomere: ⁊ ꝓuocat vrinã: ⁊ aufert duritiē ⁊ tumorē ſplenis. Et qñ ſumitur ĩ potu ꝯfert morſui animalis qđ dr̃ caraſcis. Et qñ fit ēpl'; cū eo ⁊ aceto aufert vlcera que dñr ancoria ablatiõe forti: ⁊ cõuenit ſtomaco. Sed raffanus agreſtis quē romani vocant armorachion: habet folia ſimilia folijs domeſtici ⁊ habet radicē longã mollē: ⁊ ſapor eius eſt ad acuitatem declinãs: cuius folia ⁊ radix ſi coquant̃ ⁊ comedant̃ ꝯueniunt ſtomaco. Et eius v̄tus eſt calida inflatiua: ⁊ ꝓuocat vrinã ⁊ mẽſtrua: ⁊ qñ ſumit̃ cū melle incidit hu. groſſos ⁊ viſcoſos in pectore. Et radix eius cõburit̃ ⁊ pulueriʒat̃ ſup vlcera hu. ⁊ mũdificat ⁊ deſiccat illa: ⁊ putãt aliqui ꝙ exprimat̃ ſuccus eius ⁊ detur in potu cũ vino: ⁊ cõueniat medicinis mortiferis: ⁊ ſemen eius etiam facit hoc. Nos aũt experti ſumus multotiens de hac planta: ꝙ qñ coquitur multũ cũ kiſt ordei donec diſſoluat̃ in decoctiõe ⁊ detur in potu habet magnã efficaciã in egritudinib' pectoris antiquis que fiunt ab hu. groſſis. Et idem auc. Ruffi. Raffanus cõfert flegmati: ⁊ ꝓuocat vomitũ: ⁊ eſt malus capiti: ⁊ oculis: dentibus: ⁊ palato: ⁊ corrũpit cibũ: ⁊ eſt cõueniēs oĩbus egritudinibus mulierũ: ⁊ generat vētoſitates in ſupioribus partibus vētris. Et illud auc. humay ꝓpter ſuã malitiã eſt velocis putrefactiõis ſue ſube. Et idē auc. Raſis. Dixit mihi qdã amicus meus qui expertus ē hoc ⁊ inuenit verũ. diſtillauit. n. aquã raffani ſup ſcorpionē: ⁊ inuenit ipm ſtatim ĩmobilē: deinde cõtinuo ĩflatus eſt ⁊ crepuit ꝑ mediū. Et raffanus cõfert feb. quartanis: ⁊ rigoribus feb. ꝑiodicarũ: ⁊ doloribus vētris. Et qñ ꝓpi

Raphanus

naꝛ ſemen eius cum melle. Et ſiqs pungaꝛ a ſcorpione:et poſt comederit raffanũ nõ ſentit dolorez eius. Et ipſe delet cicatrices que remanẽt:⁊ facit naſci capillos in allopitia. Et ſi aſſueſcat qs illo cuius capilli cadunt confert ei. Et qñ bibiꝛ ſemen eius curat dolorẽ epatis. Et ipſe auget pediculos in corpore. Aqua raffani.i. ſuccus ſi bibaꝛ expellit aquã hydropicoꝝ. Et idem auc. Alcanzi.auget ĩ deſiderio coitus ⁊ ſpermate. Et idem auc. Aben Meſuay. Si comedaꝛ cũ ſquingebin facit nauſeaz. Et ſi comedaꝛ amplius ex eo facit vomere:⁊ corrũpit cibũ in ſtomaco:⁊ ſignũ in hoc eſt eructuatio eius. Et folia eius ꝯferunt hyceteritie doloribus epatis ⁊ opilationibus eiuſdem.

F inodoblen.i.praſium.
F inodol.i.frigus.
F inichion finikios.i.dactilus.finikes dactili ⁊ finikes ẽt palme.
F iniconindi.i.tamarindi.
F inifir eſt genus portulace. Firfir. Almanſor tractatu.3°.cap°.is.
F inigmon.gre.i. rubificatio que fit a ſinapiſmo. Caſſius felix. Paulus.
F inixin.finix.i.palma.
F inix.grece arbor ipſa palme. Iſido.a fenice auc.l. fenichia.
F iram. Alfiram. Galium. Ebenaos.arab. baruſet. grece.galeos. Muſtella. Stephanus.
F iſalida.fiſalidos. Alexã. .i.alkekengi.ſpẽs ſolatri. Serap. Auic.
F iſa. fiſoma.gre. tumor.i. ventoſitas.fiſma flatus.
F iſſalidos.veſikago. veſicaria.veſicago.patriſion .i.ferula kekẽgi. cacabũ.
F iſſelle ſolis.i.athomi. fauille ſolis.
F iſſen.i.qñ frangitur craneum ⁊ infrigidatur velamen ⁊ apoſtematur.
F iſima.i.flatus.
F iſionta.i.tumor.
F iſis.i.natura.
F iſoides.i.fiſticus.
F iſodes.i.inflõnes que ab ĩdignatiõe fiunt. Oriba.
F iſtic°.piſtacea.idẽ fruct° eſt teſtaz hñs ⁊ nucleum vt auellana:lz minor. ꝑ quo.l.piſtatia.
F iſtula.i.ſtipites albi piloſi ſimiles poly:⁊ piloſiores vt cotum.l.burchdi.
F iſtula naſi.i.polipus.
F iſtula paſtorl.i. almea alcima. AVIC.lib°.z.capitulo ð fiſtula paſtoris. Uirtus eius eſt abſterſiua: reſoluit apata fixa ⁊ grauia in viſceribus.confert lapidi renũ ⁊ frãgit ipm. decoctio eius ⁊ radix ipſius ꝯfert vlcerib° inteſtinoꝝ. Alias ṽtutes inuenies in.l. Almea.
F iſulabiat.i.piper album.
F iſuleſbech.i.piper nigrũ
F icableos.i.allelnia.
F itamos.i.vſnee.
F iteuma. Diaſ.folia habz ſimilia ſtructio ⁊c̃.
F itria. gre. Demo.qð ſm veteres lemon dcĩ eſt: cuz angulo lachrymalis oculi corroſo vel diminuto quoquo mõ foramen nãle:qð ibi eſt patefit vltra nãm:quare ſequitur fluor lachrymarum aſſiduus.
F iticis.i.corroſio anguli lachrymalis:per quã foramẽ quod ibi eſt patefit.
F itrios idem.
F itomos.i.vpupa auis.
F iton gre.i.planta vel virgultum.
F itonum.i.maloꝝ ſpũum
F lagelſue.i.ozimum.
F lamula.hoc nomen multis plantis attribuiꝛ. potius tñ ſpẽi cuiuſdã plante q̃ ſerpit ſup ſepes:cui° flores ſunt ĩ globo ſicut capilli albi:ĩ quorũ capillorũ radice ſunt ſemina adurẽtia guſtuz fortiter ſimul collecta ĩ racemũ. hãc greca herbaria ꝓmilokadi vocabat qdaz vitem albam dicunt.rami oẽs flexibiles longi tenaces ad ligandos ruſticoruz faſces apti vt funes. flãmula ſimilis eſt ei niſi eſſet breuior ⁊ in ſilueſtribus magis oriꝛ ⁊ per terrã extendiꝛ. ſm Saladinũ eſt pes coruinus.
F legmagogum.gre.i.flegmatis eductiuum.
F legmon.gñalr oẽ apoſtema maxime calĩn ꝓprie ṽo ex ſãguie. Ga.li°.ð mala ꝯne diuerſa.ca°.4.
F legomenos gre.ardens. inde flegomona oculoꝝ .i.inflõ palpebrarũ reſiſtens cuz rubore tẽſione ⁊ dolore vt apiri non valeant oculi.
F licon.i.polion.
F liktis.gre. puſtula.li°.de doctrina greca.
F linea.eſt idem qð fel me mirki:vl' febememiſchi ⁊ eſt ozimũ gariofilatũ.
F lios cappareos.i.cappari cortex.
F lobarium.i.ambra.

℄ Caplm. CCLXVIII.

Flommos

vl' floſmus.gre.ara.buſuri.latine ṽo tapſus barbaſſus. SERAP.caplõ flommos. Duo ſunt eius genera maſculus ⁊ femina. maſculus eſt alb°:femina nigra. Maſculus habet folia oblonga ⁊ anguſta:haſtã tenuem:⁊ ſemen tenue:femina ṽo habet folia cauliculo ſimilia:ſed aſperiora ⁊ latiora:⁊ haſtam longam cubito vno.albam ⁊ aſperaz:flores virides ⁊ albos:⁊ ſemen nigrum. Radix eſt illi dura policis groſſitudinem habens:naſciꝛ in cãpis. Eſt alia flommos agreſtis virgas habens longas in ſe ⁊ arboroſas:⁊ folia ſaluie ſimilia circa virgas ſuas: flores ſuos habet auroſos aut mellinos ſicut praſſy:ſed folia ſunt illi aſpera circa terrã ⁊ obrotunda. Eſt alteruz genus flommos qð lignitis dꝛ: aut trialis:vl' folia hñs tria aut quatuor aut plura:piguia aſpera ⁊ groſſa:quibus multi in lucernis vtuntur.

GALIENVS.s.ſim.pharmaco.capitulo flommos. Quedam eſt folys alba:quedaz ṽo nigra ⁊ alba.alia qdẽ eſt maſculus:cuius folia ſunt ſtrictiora.alia ṽo femina cuius folia ſunt maiora. Et vltra has ẽ alia flommos agria .i.barbaſſus ſilueſtris nũcupata auriferis eſt floribus:radix põtica exñs guſtu. PLINIVS.caplõ flommon.fri. ⁊ ſic.cõplõnis eſt:quarũ altera eſt maſculus albiorib° folys atq3 anguſtioribus. Altera femĩa folys latiorib° atq3 nigris. Eſt aliud genus qð latini herbaz lucernalẽ vocãt: ab eo ꝙ ex ea lucem faciunt:vñ ⁊ lucibros eam vocãt:eo ꝙ lucem ꝑbeat vmbris. POSSE.DIASCO. Radices omnis generis ſunt ſtiptice:fluxum ventris vni modus ipſaruz datus cum vino ſtringit. Elixatura caruz bibita conquaſſationes ⁊ dolores laterum tollit:tuſſim mitigat dolorem dentium gargariſmo adhibita compeſcit. Flommos ṽo que florem habet auroſuz capillos inficit. folia eius cocta in aqua ⁊ vt cataplaſma ĩpoſita durities ⁊ tumores oculoruz ſoluent.maligna vulnera melle ⁊ vino addito ad ſanitatem perducunt:aceto ṽo mixto vulneribus recentibus ſingulare preſidium eſt:punctum ſcorpionis mitigat. Agreſtis flommos folia combuſtioni opitulanꝛ.folia eius que dꝛ femina cum caricis cõpoſita memoratis cãcris putredinẽ nõ admittit. GALIENVS. Radix eius fluxibiles paſſiones iuuat.gargarizant autẽ eam in ore quidam ad dentium dolorem. folia ṽo diaforetice ſunt virtutis:flores eius capillos purificant.oĩum enim folia ſiccatiue ⁊ moderate:abſterſiue ſunt ṽtutis.

PLINIVS. Fomentatio facta ex vino decoctionis ei° valet cõtra emorroydas. Ad idem valet ſi anus ex eo tergaꝛ:poſt aſſellationẽ.valet etiam ad tenaſmonẽ enkatiſma ex aqua decoctionis:⁊ cõtra fluxum ventris.

F lon.i.purum. Flommum.i.enula. Diaſ.
F lora eſt medicamen excoriatiuũ cutis:qð fit ceruſa cũ oleo trita:⁊ cera modica coquaꝛ in vaſe cupreo:⁊ vtere vt cataplaſma. vnde volum° celeriter coriũ educere. GALIENVS.in libro dinamidiarum.
F loridos.flotidos.i.pes columbinus.
F los interpretatur lux.
F los eris fit ex ere fuſo a fornace tranſlato. id quod ſpõte inde cadit eſt flos eris.illud vero quod vi excutitur dicitur erugo eris:⁊ potiſſime hec fiunt cum aqua refrigeratur. Iſta manifeſtius inuenies in.l. hobas. Plinius libro.34.capitulo.ii.in principio.

F laura.i. planta leonis:et eſt ſpẽs hãdacoche.l. trifolium.
F lebs.gre.vena.lib°.de doctrina greca.
F lebotomia.i. vene ĩciſio a fles qð eſt vena ⁊ tome qð eſt inciſio vl' ſectio.
F los ſalis quid ẽ lege Aloſantus.ſantos.
F los ſyriacus.i. flos maluauiſci vel malue.
F los traci.i.cartami vl' albucy.i.ante crocum:vel flos gnici.
F los vitis agreſtis:quid ẽ lege enantium.
F lox.gre.flãma.
F obis.i.timor.
F obiſos.fobiſios.i.alcãna
F ocha:vel fuchach.arabi. furca. Elephas. Canium ſicera.eſt potus fact° ex ordeo ⁊ alys rebus calis vt zinziber:⁊ ſimilia que ponunꝛ in vaſis terreis paruis bene obturatis ⁊ cum aperiunꝛ ſalit in altum:⁊ vocatur ceruiſia: vel eſt piſcis qui dꝛ vitulus marinus hñs pedes vt catulus:piloſus vt capra:parit filios vt cetera quadrupedia.paſciꝛ herba terra ⁊ mari.dꝛ arab. kike.kikion.libro de doctrina greca.
F ocides. Focitides.i.gariofilata.
F ocilia ſunt duo oſſa ex qbus ꝯiũctis in longitudinẽ cõponiꝛ aſeid.
F oden.i.os ſtomaci. Gal.libro.3.de criſi.ca°.vltimo
F obobros.i.braſſica.
F obolia quid eſt.l. Alzuni
F obolion.i.muſa.
F olcos.folcus.i.macer.
F olebrus.i.mellilotum.
F oliodes.i.apium riſus.foliodeſis.
F oliteris.folitis.i.pirgias. Diaſcorides.
F olium qd eſt.l.ſedis.
F olia narium.i.extremitates narium. Gal.4.interiorum.caplõ.4.

℄ Caplm. CCLXIX.

Folium agreſte.

ſm Diaſ.habet duas ſpẽs. maſculuz.ſ.⁊ feminã.femina ṽo ſaxoſis naſciꝛ locis ſicut brio.ſed viridiora folia habet ſicut oliua:⁊ virgam tenerã ⁊ breuem radicem tenuẽ ⁊ florem albuz.ſemẽ eſt illi album ⁊ minutuz ſicut miconio. Maſculus ṽo oĩa vt ſupra ſimilia habz preter ſemẽ. Semẽ eius ſimile eſt orui ⁊ oliue florenti et botruoſum veris tẽpore florens.dꝛ ṽo arſenogonoſos:qr quiſquis eũ biberit maſculos generabit. Thilogomos ṽo dꝛ:qr qcũq3 feminam biberit ⁊ feminas generabit.hec omnia Cratebras peritiſſimus medicus ſcripſit mihi.⁊ maxime hiſtoria iſta placuit nobis.

F olia celſi.i.rubi.
F ollo.i.lana.
F omẽtatio eſt qñ ex decoctione aliquarũ herbaꝝ mẽbruz fumigaꝛ ⁊ eadẽ fouetur.
F omos.i.vſnee.
F on.i.ozimum.qdã dicũt ꝙ ẽ cameleõta nigra.
F on.foni.gre.i. fonus vel vox.
F oniſalbon.i.epatica foricalis idem.
F ontixa.i.cameleonta.
F onos.i.timor ide ydrofonia:vel ydrofonitia.i. timor aque ab ydros qð ẽ aqua:⁊ fonos qð ẽ timor
F ouos idem.
F orbion.i. euforbium.
F oricalis.i.epatica. Fonifalbon idem.
F orimũ.i.alumẽ humidũ. Gal.6.memiri.caplõ ꝑ.
F ormica ẽ puſtula parua que egrediꝛ ⁊ fortaſſe vlcerat:⁊ fortaſſe reſoluiꝛ: ⁊ color eius declinat ad citrinitatem:⁊ fit ex colera rubea:⁊ eſt vt granuz mily.
F ormicalis.i.almuſtagi.
F orobros.i.litium.
F oroſimos.eſt ſecũda ſpẽs ethice.
F oroſion.i.cimbalaria.
F os.gre.lux.ſplẽdor iubar
F oſula.i.almea.
F oſſula:eſt vlcus oculi tenui rotũditate formatũ: qð etiam botrion diciꝛ. Demo.
F oſure:vl' foſire.i.vitis alba.
F ouos.gre.i.fonos.formido.timor.
F oydes. Foydeſis. foydeſios:eſt dolor qui cauſaꝛ ex eſtu vl' ſolis calore.
F ragaria.i. herba ferens fraga. Ouidi° metamor. mõtanaq3 fraga legebãt
F raximus qd eſt.l.dirdan
F rẽgemeſkin pro ferengemiſch.i.ozimũ. Haliab.
F reniticos gre.freneticus
F renitis.freneſis. ipſa rabies.hoc nomen non eſt morbi:ſed ipſius accñtis nã morbus eſt apã.
F rãgedẽ qd eſt.l.lemnias.
F ricti.i.reſina frixa.
F rictidis. Frikodis gre.i. rigores.horrores.
F rigia ſunt ſuperfluitates que in oculis oriuntur.
F rigias.i.maratrum.
F rigius lapis quid eſt.l.lapis frigius.
F rike grece.rigor. horror. Gal.ii.terap.caplõ.zo.
F rixa.i.colofonia.
F roneſis.gre.diſcretio prudentia ſapientia.
F roſin.i.letitia.
F ruct° horary.i.eſtiuales.
F ructus iuniperi quid eſt. lege habilhalach.
F rudon.i.laurus vel bace eius.
F rumẽtũ qd eſt.l. heuda.
F thinoides.i.ptiſicus gre.
F thir.i.pediculus gre.
F this.tabo.i.ptiſis. Fthiſis.gre. tabes. diptoton. macies.
F thongos.i.ſonus. gre.latine ptongus.
F thyroſpriõ.gre.gurgulio

℄ Caplm. CCLXX.

Fu.

arabi.gre.lichinis.latine ṽo marcinella. valeriana.herba gatte.herba benedicta amantilla genicularis antilla.ſiſtar.valentina ſerpillum maius.

SERAPI.libro aggre.caplõ fu.auc. Diaſ. Eſt ſpica ſilueſtris hñs folia ſimilia folys herbe que dꝛ gre. ipoſellinum vel yſopellinuz:⁊ habet ſtipitem longitudine vnius brachy aut amplius:cuius color declinat ad purpureitatem:⁊ eſt interius cõcauus ⁊ nodoſus hñs florẽ in figura ſimilẽ narciſo:niſi qr eſt minor eo:ſed in albedie eſt ſicut ille:⁊ eſt in eo paruz purpurei coloris. Et illud qð eſt inferius eſt groſſius q̃3 qð ẽ ſuperius ſicut ſpica frumẽti. Radix eius ſubruffa in modũ paruuli digiti:⁊ ingrediunꝛ ab inferioribus eius come inuolute ſicut ſquinantum:⁊ elleborus niger ⁊ ſunt inuicẽ adherentes:quarũ color vergit ad albedinem:⁊ habet odorem bonum:⁊ eſt aliquantulũ in ea de odore nardi cũ pauca pinguedine.⁊ quod de ipſa adminiſtratur eſt radix eius cum comis ſuis.

GALIENVS.s.ſim.phar.caplõ fu. Aromatica quodãmodo eſt huius herba nardo ſimilis ſm virtutem: ſed ad plurimuz deficiens. Et in radice ipſius plante eſt aromaticitas:⁊ ṽtus eius aſſimilaꝛ ṽtuti ſpice nardi:⁊ eſt calida in ſcðo.ſicca in fine eius. DIASCO.ca° fu. Multi nardũ agreſtẽ appellant.naſciꝛ in ponto.folia habet ſimilia elleboro:vel ipoſellĩo:ſiue apio ſiluatico.haſta ẽ illi lenis ⁊ mollis:ſubpurpurea ⁊ nodoſa:creſcẽs de terra cubito vno aut amplius:flores ſimiles habet narciſco in figura:niſi qr eſt minor eo:ſed ſimilis in albedie:radix ẽ illi in robore digiti minoris ſimilis iunco aut elleboro nigro ruffa:cũ odore grato:ex qua alie excreſcũt parue ĩplicate ſicut elleborus niger. PLINIVS.caplõ fu. Genus eſt herbe odorate:in põto naſciꝛ:per ĩterualla nodos habens flores albos minores q̃3 narciſcus:que habet folia ſimilia apy ſiluatici:tirſum ruffum mollẽ cauuz ac lenẽ. radix eius ſubruffa in moduz puſilli digiti:ex qua alie excreſcunt minores implicate:vnde eſt equalis virtutis ſpice:ſed plus prouocat vrinam:⁊ eſt calida in tertio.ſicca in principio ſecundi.eſt feruentis virtutis ⁊ mictualis.

PAVLVS.caplõ fu. Ca.⁊ ſic.in ſcðo eſt. Radix eius in medicina ponitur:virtutem habet diureticam.

POSSE.GALIENVS. Fu prouocat vrinam.

DIASCO. Fu feruẽtis eſt virtutis ⁊ mictualis:cuius elixatura facit ad lateris dolorem: mẽſtrua incitat:antidotis miſceꝛ. PAVLVS. Contra ſtranguriam ⁊ diſſuriam detur vinum decoctionis eius:herba etiaz decocta ⁊ ſuppoſita vrinam prouocat:ad digeſtionem confortandum ⁊ dolorem ſtomaci ex frigida cauſa:detur vinũ de-

ctiõis eius: ⁊ ſemis feniculi vel maſticis cũ ſucco alicuius herbe diuretice. cõtra vitiũ pectoris detˀ vinũ decoctionis eius. ⁊ gũmi arabici: ad ſupfluitatẽ matricis deſiccandum fiat fomentũ ex aqua decoctionis vł ſuppoſitoriũ ex bombice intincta in confectiõe facta ex puluere eius: ⁊ oleo muſcellino vel cõmuni. contra opilationẽ ſplenis ⁊ epatis ex frigida cauſa detur vinum decoctionis eius.

Fuca eſt ſicut puluis: ⁊ inuenitur ſub lapide aſij: et ẽ flos eius.
Fucala. fuchaba. i. potˀ q̃ fit de ordeo ⁊ aqua. fucadion grec. l. focha.
Fucata veſtis. i. rubea veſtis.
Fuchabiloſus. i. ciclamen
Fuchos. fucos. fuculion. i. lenticula aque. Steph. thabeleban.
Fucianũ. fucina. i. peucedanum.
Fucidion. i. mellilotum.
Fucumblen. i. vſnee.
Fucus eſt ſpẽs herbe: de q̃ lana tingitˀ rubea: ide fucata veſtis. i. veſtis ſic tĩcta rubea.
Fuſalum. i. fauſel. Steph.
Fuſoſac. Fuſoſacion. ideſt polium.
Fuſuls. ideſt ſulful.
Fuſur eſt genˀ portulace.
Fuſus. i. ſpẽs volubilis.
Fugeblan. i. cimbalaria.
Fugel. fugeli. fugil. i. raffanus. ara. fugellum radix eius. Haliab.
Fugia. i. fuligo. Fugile idẽ
Fugille: ſunt apata de gñe apatiũ glanduloſorum.
Fulcinum eſt herba ſaponaria.
Fulel. i. faliel. falieli. et eſt raffanus. Fulfel idem.
Fulful. fructus ẽ ſilis glãdi in ṽtute durus: ⁊ ponticus in ſapore.
Fulfulume. i. radix pipis.
Fulume idẽ. Cõſtãtinˀ.
Fulfumia. i. radix piperis: ⁊ eſt lignum eius.
Fulfu. fulfulabrach. i. pip album.
Fulcon quid eſt. lege Sadegum. Stephanus.
Fulfel. ara. piper. Serap.
Fulfulelbeth. i. pip nigrũ.
Fulfuben. Fulfulmion. i. ozimum montanum.
Fulgeilen. i. ziniar.
Fulbeil. i. memitbe.
Fulica: ẽ q̃dã auis nigra: q̃ ꝯtinue degit in aquis.
Fuligo: dˀ eo q̃ ex fumo fit ⁊ muro adheret ꝑ ꝯtinuam effumationem.

Fulmos: eſt herba que dˀ teſticulus ſacerdotis.
Fullones: ſunt illi q̃ lauãt ⁊ reconciant pãnos ⁊ potiſſime de lana. naz lana vocatˀ fullo: ⁊ ꝓpter hoc ſaponaria vocatˀ herba fullonũ: q̃ ex ea lauãt et abſtergunt pãnos fullones. borith. burith ſimiliter dipſacus ſiue ṽga paſtoris vocatˀ cardo fullonũ: q̃ fullones vtuntˀ eo pannos reconciando.
Fult quid eſt. l. futa.
Fulume. Fulfulume. i. radix piperis.
Fuluus. i. albus.
Fuluum. i. ſubruffum.
Fumaria. Diaſ. eſt herba grece dicta capnos. Oxidertes.
Fumaria. Fumarion. i. fumuſterre.
Fumatrios. i. os mundi.
Fumomon. Fumon. i. iuſquiamus niger. Serap.
Fumoſac. i. cetarac.
Fumoſon. i. caprifolium.
Fumus quid eſt. l. Cochã.
Fumus terre q̃d ẽ. l. ſteng.
Funacaleſus. Funaleſus gens eſt artanate: ⁊ ẽ ſpecies buthormarien.
Funifich. i. amomum.
Funugus. dˀ q̃ multotiẽs comedẽtes mortui ſunt fatar. ⁊ ara. vocatˀ acar. l. Acar. gre. micete. Pli. liᵒ. i9. caplo. 3. in principio.
Fungus abietis. i. agaricˀ.
Fungus veſpnicus. i. terra tuberi. ⁊ vocatˀ arab. hamech veſceniˀ. l. hameb.
Funoblaron. i. blacce biſãtia.
Funoſis. Funoſios. i. ſatiriaſis.
Furaſon. i. apium riſus.
Furbuculus. i. aĩal ſimile aranee q̃d vocatˀ venatrix muſcarum. l. murechion amdebuit.
Furbulcultitis idem.
Furbum. i. fuſcum.
Furca fit de ordeo: ⁊ ẽ cervuiſa per c. Furobaa idez. foca. Diaſco.
Furfur tritici q̃d eſt. l. Cantabrum.

Furfuriſca. ptiriaſis. gre. i. furfur capitis. Alex. Cantabrities.
Furibron. i. mentaſtrum.
Furios. Furioſufõ. i. ãtrax
Furogigi. Furogi. arabi. i. gallus.
Furoglodos. i. acorus.
Furſti. i. pinus.
Furſus: ẽ caro addita ĩ ore matricis q̃ ꝓlongatur in eſtate ⁊ breuiatˀ ĩ hyeme
Furunculus. i. carbũculus malus feruens tumor.

Fuſaſalũ. Fuſaliũ. i. fauſel
Fuſalidos. i. alkekengi.
Fuſel ẽ plãta q̃ ſimilatˀ nucimuſcate q̃ caremus.
Fuſerachon. i. matriſſiluia
Fuſi. i. faba.
Fuſiriciõ. fuſiriciũ. i. altea
Fuſiricon. Fuſuricõ. i. medicamẽ ad ſcabiẽ: ⁊ ẽ faſiricon vel alfaſiricon.
Fuſol. fuſolium. i. ruber.
Fuſtic. i. feſtuca.
Fuſtoc idem.
Fuſir quid eſt. l. cãtabrũ.
Fuſuricon. i. alfaſiricon

¶ Capitulum. CCLXXI.

Futa. ara. vel fult: vel hals: vel halca. gre. benge: vł tragus vel zeia: vel ellica. latine ṽo dˀ ſpelta.
SERAP. libro aggre. caplo fult. Ipſa ẽ ſicut ordei granũ. Sũt eius due ſpẽs: in vna iueniuntur duo grana: ⁊ in alia vnũ. ⁊ quodlibet granũ in cortice ſuo: ⁊ ipm q̃dẽ minus nutrit q̃ ordeũ: ⁊ eſt boni ſaporis. panis enĩ qui ex eo fit minus nutrit q̃ panis tritici vel ordei. Et idem aucto. Diaſ. caplo tragus. Figura eius eſt figura grani q̃d dˀ cãdaruſiũ: ⁊ eſt minoris nutrimẽti: q̃ multũ habet de furfure: ⁊ nõ eſt facilis digõnis: ⁊ mollit ventrẽ. Et idez auc. Pau. tragˀ ẽ ſpelta ⁊ eſt ex ſpẽbˀ granoꝝ: mala ſtõ: ⁊ lenit vẽtrẽ. Et idẽ auc. Yſaac. eſt fri. ⁊ hu. viſcoſa. GALIE. ꝑ de edulijs. capᵒ. zeia. auc. Diaſ. Zeia duplex: hec q̃dẽ ẽ ſimplex: ⁊ vocatˀ kirmõ. hec aũt dikolikos vocatˀ: ĩ duobˀ q̃dẽ inuolucris cõiugatum hñs ſemen. minus autẽ nutritiua frumẽtis. eſt enĩ ꝓfundarũ radicũ: ⁊ multoꝝ calamorũ: fructus aũt leuiſſimus ⁊ affectatus ab oĩbus aĩalibˀ. Eſt aũt ſimile frumẽtis in fridis regionibˀ cultũ. fit aũt magis nutritiua ſi cũ ordeo aptaq̃ ſtomaco farina facta ex eo ⁊ frumẽto fiunt pultes. eſt aũt ſatis nutritiuũ ⁊ facile elaborabile: magis aũt ſubcitatiuũ ventris. Et idem. 6. ſim. phar. caplo zeia. Mediã quodãmodo ṽtutem hꝫ inter frumẽta ⁊ ordea. Et ideo innoteſcat tibi per ea.
POSSE. SERAP. Mollit nãm: ⁊ gñat inflationes: ⁊ rugitus: ⁊ eſt bona viſcoſitatibus pulmonis ⁊ pectoris et forti tuſſi. nam fiunt ex ea lohoc: ⁊ pultes: ⁊ prouocat vrinam: ⁊ mundificat renes: ⁊ veſicas.
Fux. i. fex antiqua.
Fuxal. i. crocomagna.
Fuxa. i. lunaria.

G **Litteram** vtuntˀ greci cũ oĩbus vocalibˀ ſicut nos ⁊ gãma vocãt. hoc tñ ĩtereſt q̃ quãdo duo g. in eadẽ dictiõe ſibi iuxta ſcribuntˀ: primũ aſſumit ſonũ lr̃e n. nam ſcribunt aggelos ⁊ ꝓferunt angelos. ſimilr̃ ſi g. añcedit k. eundẽ n. aſſumit ſonum. Arabes ṽo hñt lr̃am gim in quã multe dictiões deſinũt vt xeitarag: q̃bus multi addunt i. dicẽtes xeitaragi. Aliam lr̃am hñt dictã gaiz. que ſi finalis venit ſine i. ſcribenda eſt vt dimag.
Gabiragarab. ſm Paulũ in ꝓprio caplo eſt planta ſimilis neſpilo acuti odoris. quã multi dicũt eſſe ſpẽm cinamomi: cuius odore inſaniunt hoĩes ad coitũ furiẽtes: ⁊ mulieres ſui odore querentes coitũ clamãt vt gatte. Complutus particula. zz. Rabi Moyſi.
Gabiragubeira. i. neſpilla. meſpilla. Steph.
Gaci. i. gichia. l. giſchia.
Gaſaſul. i. grana ſolis.
Gaſati. gaſatin. ideſt eupatorium.
Gaſeata idem. Gaſid. ſimiliter. Gaſit.
Gaſecol. gaſeſol. i. blacce biſantia.

Gaſit. Gaſete. i. policaria: vel coniza: ſed falſo. imo eſt eupatorium. Diaſcor.
Gaſir. i. ſempuiua. Saladinus.
Gagada. i. centaurea.
Gagail. i. aiſdo.
Gagarab. i. antimonium.
Gagates eſt lapis niger. lege lapis gagates.
Gagif. i. vſnee.
Gagila. qualea. gre. i. aquila. graculus. coturnix. ortix.
Gagimon. i. ypericon.
Gahaen. i. ſciſſura attritio. Haly ſcda tegni. cõmẽto 3z. ⁊ tertia tegni. ꝯmẽ. 73

¶ Caplm. CCLXXII.

Gabaleb. ara. gre. labar. vel ſtraciotis vel facus q̃ ĩ calmatibˀ. latine lẽticula aque vel lẽtigo aque. SERAP. liᵒ. aggre. capᵒ. gabaleb. Gabaleb. i. lẽticula aque ex ea eſt marina: ⁊ ex ea eſt aque dulcis. ſed illa que eſt aque dulcis eſt illa que repitˀ ſup aquas erecta: hñs corticẽ viridẽ: ⁊ eſt rotũda ſicut lẽticula ſimilis ẽ ei in figura ſua: ⁊ repitˀ in lapidibˀ ſup aquaz erecta natans ſup faciẽ aque. GALIENVS. 8. ſim. phar. caplo ſtraciotis. Straciotis ſiue ſtractoris qui q̃dẽ eſt aquoſus. humidus ⁊ fridus ṽtute eſt. q̃ ṽo terreſtris habet q̃d ſtipticitatis. Et idẽ eodẽ libro caplo facus. hu. ⁊ fri. eſt in ſcdo. ſꝫ vtrũq̃. PAVLVS. caplo ſtraciotis. Herba eſt q̃ naſcitur in ſupficie aque ſine radice cũ folijs ſilibˀ ſempuiue. Eſt autem virtutis redarguentis ac remordentis.
DIASCO. caplo de lẽticula aque. Colorẽ viridez hꝫ: ṽtus eſt ei frida. POSSE. GALIENVS. Habet q̃d ſtipticitatis ꝓpter q̃d vulnera põt ꝯſolidare: ⁊ vlceribˀ ẽ vtilis. q̃dã aũt ea ⁊ ad emoroſogias vtuntˀ ⁊ ad fiſtulas.
PAVLVS. Potui data valet ad fluorẽ ſanguis ex renibus: ⁊ cũ aceto cõtrita atq̃ vt cataplaſma adhibita.
DIASCO. Oẽs tumores ſpargit: ignẽ ſacrũ extinguit: podagricis neceſſe miſcetˀ medicamibˀ ſola: ⁊ cũ polenta aponitˀ ĩfantibus: ⁊ enterocellicis ꝑſtat effectum.
Gaira. Gire. i. colla. gluctẽ. Stephanus.
Gaiſdo. Guaſido. i. herba fullonũ vel ſaponaria q̃ oſatis grece dˀ. l. borich. burith. Macer.
Gala. i. lac. Galacidem.
Galab. i. almes indum.
Galac. Galak. gre. lac. inde mugalac ⁊ oxigalac. i. lac acetoſum.
Galacon ẽ q̃dã genˀ eris.
Galla q̃d eſt. l. baſs. Diaſ. eſt ſemen dendrios: cuius vnum genus dicitur onfacitis ⁊c̃.
Galla cipreſſi q̃d ẽ. l. ſaſſo.
Galla ozida lapſana. arab. haff. i. galla aſiana q̃ fertur ab aſia regione: ⁊ vocatˀ ſilr̃ onfacidos ccidos alapſalis. ⁊ eſt fructˀ quercˀ: ꝑ quo. l. baſs.
Galaktidos. lithos. l. lacteus lapis.
Galãga cipus babilonicˀ. idem. q̃dã dicũt q̃ ẽ frutex. l. gulicugen.
Galas. i. vulpis.
Galatera. Galaktera. i. lactens porcellus.
Galatides. i. titimallus.
Galatina gre. dˀ. q̃m eſt q̃ſi lactei coloris: ⁊ ẽ ſapor q̃dã. ſm alios papilio.
Galbanũ kenech. ara. ⁊ bezard. ꝓpter ꝓprietatem quã hꝫ cõtra venena. eſt ſuccus vel lachrymũ cuiuſdaz ſpẽi ferule: q̃ gre. dˀ narticos: ⁊ eſt ſemen eius careos. l. bene albegi. Diaſ. Pli. liᵒ. iz. caᵒ z6.
Galbene. i. nux vomica.
Galca. i. cefalea.
Galcis. i. vulpis.
Galea. i. regalea. l. degalea

¶ Caplm. CCLXXIII.

Galeobeſis Galapſis: vel galeobdelon. DIASCO. capᵒ. galeobeſia. Galeobeſia frutex eſt paruˀ cui virga eſt ⁊ folia ſilia vrtice. ſed folia tenuiora: que digito ꝯfricata grauẽ odorẽ hñt: ⁊ habet flores minutos ⁊ purpureos: naſcitˀ circa hortos: et in vijs: ⁊ ſup oĩa tecta tegulata. Pli. libᵒ. z7. capitulo. 9.
POSSE. DIASCOR. Folia ⁊ haſte cuiˀ durities ſoluunt: ⁊ cãcros mãmarũ. ſcrofas ⁊ potidas ſpargũt. puſtulis medicantˀ vt cataplaſma ĩpoſita: q̃d bis in die abijciatˀ ⁊ tepidũ iterũ ĩponitˀ admixto aceto. Elixatura eiˀ fomento adhibita paſcẽtia vulnera abſtinet: ⁊ putredines limpidat: tumores ⁊ cãcros ſpargit addito ſale.
Galledragam quid eſt. Pli. libro. z7. caplo. io.
Galli dicitur cattus vel murilegus. Galienus.
Galeon. i. herba lactis. l. galion. Gal. 6. ſim. phar.
Galeos. Galli. gre. i. muſtella: ⁊ eſt equocũ ad terrenaz et ad piſcẽ. Galium. Ebenaos. Steph. Alfirã haruſet.
Galerica. i. kalãdria auis. Alauda: eo q̃ galleata videatˀ. Plinius libro. ii. caplo. 37. in principio.
Galgaſama. i. caro panniculoſa annexa palato ſub vuca pendens cooperiens caput canne.
Galgia. i. tinca.
Galli. Galeos. i. muſtella.
Gallia. Algallia ẽ medicina cõpoſita ex pluribˀ ſpẽbˀ aromaticis: ⁊ hꝫ plures ſpẽs ſm diuerſitatẽ cõpõnis eius: q̃m dˀ gallia muſcata: q̃m in ea ĩgreditˀ plus de muſco q̃ in alijs ſpẽbus. Et dˀ gallia ſebellie: q̃m cõponitˀ ex aromatibus: ⁊ q̃buſdã laxatiuis: nã ſebellia idẽ q̃d q̃dã medicamẽ cõpoſitũ ex aromatibus ⁊ q̃buſdã laxatiuis. Et eſt gallia allefangie. i. gallia aromatica: quoniã eius ꝯfectio in fine aromatizatˀ cũ rebus odoriferis. oẽs ꝑdictas ſpẽs ĩuenies ĩ antidotario damaſceni. Et gallia metallina. Almanſor tractatu. 7. capitulo. 8. Et eſt etiã gallia ventriũ vt apparet in. l. ſuch. Et ẽ gallia corij: vt apparet ibidez. Et eſt gallia regalis que ponitˀ in antidotario Auic. ⁊ illa vocatˀ ſilr̃ gallia magna. vnde quando in receptis ponitur gallia ſimplr̃ intelligitur gallia muſcata. pro qua. l. ſuch.
Galichia. i. caſſia lignea.
Galliciten. i. titimallus.
Gallideox aronie. i. florũ cironie.
Gallina gallus ⁊ pullus eorum quid ſunt. l. gigeg.
Galliofis. Galliopſis. i. arſenicũ. Sermachũ rub. zarnech. Stephanus.
Galipſi. i. raffanus.
Gallitricon. i. pollitricon.
Gallitricũ. Challitricon. galli criſta. gallitricõ ſilueſtre. i. cẽtrũ galli. boſomo. ſclarea. Diaſco. dicit Gallitricũ. i. capillus ṽ. Pli. Alectoroſcopos. liᵒ. z7. caplo. 5. in fine.
Gallitricus. Gallierus. i. ſãguinaria: eo q̃ naribˀ impoſita ſanguinẽ ſuauiter fluere facit. naſcitˀ circa vias ⁊ ſaxoſis locis: hꝫ in ſummitate velut pedes galli.
Gallitrina. i. lactentia.
Galizafil. i. cibariũ ex lentibus.

¶ Caplm. CCLXXIIII.

Galion Gallerion. DIASCORIDES. Dictũ eſt ſic eo q̃ lac coagulat: folia habet ⁊ haſtam ſimilem apine: ſed erectam. naſcitur in campis.
POSSE. DIASCOR. Flos eius ꝯſtrictiue ṽtutis ẽ deniq̃ cõbuſtionibˀ ĩpoſitis opitulatˀ. fluxũ ſanguis abſtinet: miſcetˀ ⁊ cerotis olei roſei: ⁊ in ſole ponitˀ q̃diu albũ fit: ⁊ pro acopo in vſũ trãſit. radix ṽo eius accepta vẽtrẽ ſtimulat. naſcitur in campis ⁊ pratis.
Galum. i. menta.
Gallus cuſpicus. i. fortis.
Gallus gallinaceus. i. capo ſm quoſdaz lꝫ falſo: q̃m gallus gallinaceus ĩtelligitˀ gallus galline: ⁊ potiſſime fortis ⁊ ãtiquus. ⁊ hoc cõfirmatˀ in codice in titulo de parricidis. l. ꝑma. eiˀ ṽtutes ĩuenies in. l. gigeg.
Gallus matricis. i. mola matricis.
Gallus ſilueſtris. i. faſianˀ ⁊ eſt ſiccioris ꝯplõnis q̃ ille qui nutritˀ ĩ domibˀ.
Ganolon. Ganolor. i. bibar bichar butalmos.
Gangrena gre. i. cãcrena.
Ganões. i. apa gule ⁊ vuce

¶ Caplm. CCLXXV.

Gara Gar. arab. gre. dafnos. latine laurus. SERAP. libro aggreg. caplo gara. vel gar. auc. Diaſcõ. Ex eo eſt hñs ſtricta folia: ⁊ ex eo eſt hñs latiora: ⁊ eſt maſculus: ⁊ calefaciũt deſiccãt calefactõe ⁊ de

Gara
laurus
dapnos

ſiccatiõe forti.⁊ granũ eius ẽ fortius. DIASCO.cap°. de lauro. Alia eſt latioꝝ folioꝝ:alia tenuioꝝꝫ:ſed vtreq; feruẽtis ṽtutis ſunt atq; recorporatiue:quarum elixatura calida eſt. GALIENVS.6.ſim.phar.caplõ daſne. tam folia q̃ꝫ fructus ſiccãt ⁊ calefaciũt vehementer.plus tñ fructus q̃ꝫ folia.Cortex ṽo radicis minus qdem acer ⁊ calidus:magis aũt amarus:⁊ qd ſtipticitatis habet.

IVVENALIS.laurus eſt arbor cui⁹ folijs victores coronant̃:vñ lauro ꝑpter victoriã coronatus dr̃ laureat⁹: ⁊ corona qua ꝑpter ṽginitatez mulieres coronant̃ vocat̃ laureola. POSSE.DIASCOR.Elixatura eius ſi in ſtaſio miſſa fuerit ⁊ deſuꝑ ſedeat veſice ⁊ matricis dolorẽ cõpeſcit:huius folia viridia ſtiptica:que tunſa ⁊ cataplaſmatib⁹ adbibita veſparuz ⁊ apuz ꝑcuſſuz ꝓhibent:et oẽs tumores ſpargunt:⁊ ſi ſinapi aut polente miſceant̃:et viridia folia bibita nauſeã ꝓuocãt:ſtomacũ ſubuertunt. huius bacca plus cali.eſt q̃ꝫ folia:⁊ habet ṽtutẽ fortiorez: que tunſa ⁊ electuarij more melle collecta tuſſiẽtes ptiſicos orthonoicos ⁊ thoracis reumatiſmũ ſanitati r̃ſtituit. cũ vino bibita ictib⁹ ſcorpionũ occurrit:maculas nigras detergit.ſuccus eius auriũ ſurditatẽ manere nõ ſinit:⁊ incõgruos ſonos cũ vino ⁊ oleo ro.adbibita compeſcit.Aco pis ⁊ vnctionibus calidis notabil'r miſcet̃:coriuz eiuſdez arboris trituz ⁊ bibituz calculos frãgit:aborſuz excludit: epaticis obolis tribus cũ vino bibituz ꝓ̃ſtat effectuz.ſuccus ṽo radicis eius minus eſt acer:⁊ tñ eſt amarus:⁊ magis ſtipticus:ꝑpter qd lapides veſice rũpit.oĩs aũt arbor vires hꝫ acriter relaxãtes ⁊ calefaciẽtes ⁊ euaporantes.

GALIENVS.Laurus lapides frãgit:⁊ epaticis confert:bibitus cum vino odorifero in pondere triuz obulorum ſiue quatuor danich.

Gara alexandrie quid eſt .i.dafnoides.
Garab vel algarab.i.fiſtula lachrymalis. Galie.6.ſim.caplõ de auena.
Garabab.Garbe.i.ſalix vñ ligant̃ arbores.Garabin gozan.Auic.
Garabit.i.radix rubee.
Garbe eſt ſpẽs ſalicis.
Gardarig.gardẽgi.i.cũ caro rubea intus in palpebra inferiori creſcit:⁊ videt̃ ſicut roſa rubea.
Garde eſt q̃dã auis ſic vocata.
Gareſol.i.vpupa auis.
Gargareon.i.vulua.
Garicon ara.i.agaricus.
Garien.i.pecoro.
Gariobiũ.Gariopiũ.i.herba que vocat̃ teſticulus ſacerdotis.
Gariofilata agreſtis.i.baccara.
Gargalia.i. pars gutturis ⁊ cãne pulmonis. Alex.

Caplm. CCLXXVI

Gariofilata

ẽ herba bñdicta.lati. gre.lapaguz. ALBER.MA.libro.zz.caplõ equus. Et ẽ herba ſimilis agrimonie:cuius radix odorez habꝫ gariofilatũ dicta a quibuſdã.ſanamũda.Et enãtia pes leporis ⁊ oculus leporis.ca.eſt ⁊ ſic.in ſecundo.

POSSE.Herba ipſa trita ⁊ ſuccus eius fiſtulis iniect⁹ ſanat ipſas:ſil'r operat̃ ore captus.ad mẽſtrua ꝓuocanda fiat fomẽtuz ex aqua decoctiõis eius.cõtra colicã ⁊ ad digeſtionem confortãdũ detur vinuz decoctionis eius.

GALIENVS.6.ſim.phar.caplõ lapagum.Siccatiue ṽtutis eſt:vt que ſcḿ ventrẽ reumata ſufficiẽter ſiſtat.

Gathen.i.exiguũ.Gal.z.tegni.textu cõmen.7.de teſticulis.
Gariofilatum eſt quedam confectio ſic vocata que fit ex gariofolis.
Gariofilon eſt herba dicta filius ante patrem.
Gariofil⁹ qd ẽ.l.barmuſel
Gari fluminis.ſtincus.
Garon.i.piretrum.
Garumfel.i.gariofilus.
Gearamon.Diaſ.Oxifilõ.peumonia.cicutaria.herba eſt ⁊c̃.l.Geramon.
Garus muri obſomogarũ. Almirogaruz ab alos qd eſt ſal vulgariter dr̃ almuria:qd eſt q̃ſi ſalſum garum. Et modus fiẽdi eſt iſte.Ponunt̃ piſciculi parui in aliquo vaſe hñte orificiũ inferius latũ ⁊ ſuꝑius ſtrictum:⁊ fit veluti lectus hoꝝ piſcicuȩloꝝ vel more lecti ſternunt̃ in vaſe.poſtea ſupponit̃ ſal:⁊ ſupponit̃ predictus ordo piſciculoꝝ:⁊ ſic fit donec ſit vas plenuz:⁊ tunc ꝑmittitur ĩmorari ꝑ aliquod tẽpus.tandẽ explorato ſapore ⁊ grato inuẽto extrahit̃.garuz vel garus põt dici q̃libet ſalmuria ſapida:vt habet̃ in.l.cõbim.ṽtutes aũt eius inuenies in.l.muri.Pli.li°.zi.cap°7.in fi.⁊.8.in ꝑ̃ncipio.

Gaſame.i.guſane.
Gaſeata.i.eupatorium.
Gaſefati.i.cefalio.
Gaſmeni.i.folium nil.
Gazel. Gazelus eſt qddaꝫ aĩal vltra mare vñ naſcitur muſcus:vt apparet i .l.miſch.
Gealidos . Geapolidos .i. ſulfurata.
Geaucia .i. ſuccus celidonie.
Gebara.Gebarã.i.floſega molendini.
Gebaraflos .i. abrotanuz.
Gecebilon.i.vſnee.
Gecafras.i.fragaria.
Gecazum ara.rana.ſꝫ apd Aui.⁊ Sera.difdaba dr̃.
Gecedros.i.muſcata.
Gecreticũ.gre.ĩterꝑ̃tat̃ terra:de gecreticuz.i.terra q̃ affert̃ de ĩſula crete.
Gede.i.pulegium.
Gedeguil.Adeguil ſunt q̃daꝫ vene que dñr meſeraice que ſunt inter epar ⁊ inteſtina.
Gedegũ.i.via vel canalis.
Geduar.ara.zedoaria.
Geffaſe. Gefriſe.i.ſpongia marina.Sfengi.ara.ſpõgia.imitando grecuz.
Gefueſit.i. ſcariola. Geguciſi.l. haarim . Gegueis. Gegucis.
Geguericet.i.ſemen.
Geguers quid ẽ.l. Geoers. Serap.
Gehenech vl' algehenech ſunt due vene que ſunt in labio ĩferiori:que flomant̃ .Almãſ.7.cap°.zi.
Gelapedi.i.ſulfur.
Gelatina piſciũ eſt quãdo piſces coquunt̃ in aceto: ⁊ poſtea ꝯgelat̃ acetũ cũ quo coquunt̃:⁊ eodẽ mõ fit cum carnibus.
Gelbenec eſt vna ſpẽs ellebori.⁊ apud quoſdaꝫ eſt nux vomica.
Gelblea.i.volubilis.
Geldei. Geld.ara.i.pellis: vel cutis.
Geleales .i. gagatenis vel gagada.
Gelfe.gelfei.i.durities palpebrarum.
Geld.i.coriũ.Gelth.idem.
Gelda.i.collogntida. Caſſius felix.
Geldalatiche.i.coriũ vet⁹.
Galebalatiche idem.
Geluari.i.Juliar. Balauſtia.Haliabas.

Caplm. CCLXXVII.

Geldalceb.

arab.latine cutis.vel coriuz arietis. SERAPION.libro aggre.caplõ geldalcheb.aucto.Gal.Quãdo accipitur coriuz arietis recens ſicut excoriatur aries:⁊ ponit̃ ſuꝑ locum ꝑcuſſionis confert adeo q curat ꝑcuſſionis leſionem in die vna ⁊ nocte q: maturat:⁊ reſoluit loca ꝑcuſſa que ſunt repleta ſanguine. POSSE.SERAPION.caplõ celbele.Coriuz lupi valet cõtra colicã.hoc apparet ſil'r in.l.fimus.

DIASCORIDES.caplõ ſolee.Solee ſotulariuz vetuſtoꝝ quãdo comburunt̃ ⁊ cinis earũ pulueriʒatur ſuꝑ combuſtionẽ ignis:⁊ ſuꝑ apoſtemationẽ que fit in pedibus a ſtrictura calciamẽtoꝝ ꝯuenit:qñ pulueriʒatur ſuꝑ excoriationẽ que fit in coxis deſiccat ⁊ ꝯſolidat ea:⁊ ſcorpiones fugiũt fumigiũ eius:⁊ alia venenoſa.l. Dermata.

Geleniabin.i.roſe condite ſiue cum ʒuccaro:⁊ eſt ʒuccarum roſatum.ſiue cum melle:⁊ eſt mel ro.ſed falſo.nã geleniabin vel geliabin eſt mel ro.ſed ſeleniabin.ʒuccarum ro.geliabin ſirupus roſarum.
Gelela vel gelona.i.colloquintida.
Gelios.Helioſus.i.gentiana.
Geliffagos.i.ſaluia:pro qua.l.elifagos.
Gelnan.i.balauſtia.
Geloſac.ideſt polium.
Geloc.Helunza. Heloum. .i.glanum auellane.ſ. nucelle maioris.
Gelt.i.corium.
Geltbalatiche.i.coriũ vet⁹
Geluc.i.cornu ſerpẽtis.
Gelude.i.corium ſerpẽtis.
Gelutran.i.vſnee.
Gema.i.gna.⁊ gẽma ẽ q̃dã confectio: ⁊ interpretat̃ experta.
Gẽma pelitis:eſt gen⁹ crete vel terre vt aſpaltum colore nigro.
Gemanum.i.cotula.
Gemata.i.ꝯfectiões liqde quas mulieres faciũt ad liniendum faciem.
Gembut.Alkarnub.nabatium.xilocaracta.i.ſpina alba.Jembut.
Geme.i.dolor colli.
Gemealoia.i.ſemen.
Genealoya idem.
Gemerac.i.flos eris.
Gemiale.i.oleũ metropiũ.
Gemolaib.i.agnus caſtus
Gemoti.i.fermentum.
Gemotilus.i.mercurialis.
Gemul.i.lunaria.
Gemulac.i.alaca.
Gemus.ara.bubalus. lib°. de doct.ara.
Genaba.ara.i.ala.
Genabar.i.cinnab arum.
Genar.i.mulier.
Genealoya.i.ſemen.
Genella.i.cucurbita alexãdrina.
Generare.i.parere.hoc vocabuluz ponitur in.l.buthormariem.
Gendebeduſter.Gendebedaſton.ara.i. caſtoreum. Stephanus.

Caplm. CCLXXVIII.

Geneſtra vel

bul. filex.latine grece ſpartus: vel ſpargamum.arabice ṽo mahrabinch. ALBERTVS.MAGNVS.libro.zz. capitulo equi.Mirica. Cuius due ſunt ſpecies. vna que dicitur geniſta:que ſcḿ quoſdam eſt Mirica. Alij dicunt q eſt ſpecies mirice:cuius rami ſunt anguloſi:⁊ folia triãgulata ſunt:ſemen vt ceraſum ruffum:paruum tamẽ:alia vero eſt que ſcḿ Diaſcoridem capitulo de ſparto. dicitur ſpartus:⁊ illa eſt vera geneſtra vt dixit mihi herbaria greca. De qua Plinius libro.z4. capitulo.9. Geniſta inquit vinculi vſum preſtat.flores apibus gratiſſimi. Dubito an hec ſit quam greci auctores ſparton vocant:cum ex ea lina piſcaria apud eos fieri docuerunt:ſemẽ eius quod eodem nomine appellauerunt:in folliculis faſeolorum modo naſcentium purgat ellebori vice. Plinius libro.19.capitulo primo. circa medium. GALIENVS.octauo ſimplici pharma.capitulo ſpargamum.Spargamum vel ſpartum.ideſt geneſtra:que vineas apud nos ligat.

DIASCORIDES.capitulo ſpartus. Frutex eſt oĩbus not⁹:ſemen eius affertur in folliculis ſicut faſeolus. Et infra ſemen aliud minutum eſt ſicut lenticula florem mellinum habens ſicut lentium. IOAN.MESVE. capitulo de geneſtra.⁊ vocatur capiſtrum auri arborum ⁊ eſt arbor montana ſuper eius ſtipitem eleuatur:denſitas fuſtium multe rotunditatis:⁊ dum plicantur non patiuntur fracturas:vnde ligantur ex eis arbores:⁊ producunt flores ſimiles figure lunari:citrinitatis multe:⁊ proferunt folliculos ſcḿ ſemitam orobi habentes ſemina diſtincta ſicut lentes. Jnquit Diaſcorides:calida eſt ⁊ ſicca in ſecundo:⁊ ſemẽ eius eſt calidius:⁊ in flore eius ⁊ ſtipite eſt humiditas ſuperflua cum virtute inciſiua: quare multiplicat vomitum:⁊ ſunt omnes partes eius conturbatiue:inciſiue:ſubtiliatiue:⁊ prouocatiue. Rectificatio. Nocet ſtomacho ⁊ cordi.⁊ dixit filagrius cum melle ro. tollitur eius nocumentum.⁊ ſimiliter cum roſis ⁊ maſtice.ſemen autem eius propinandum eſt cum aqua mellis roſarum.aniſuz autem ⁊ ſemen feniculi ⁊ dauci ⁊ ſimilia auferunt nocumentum ipſius:flos autem eius decoctionem mediocriter ſuſtinet.ſemen vero eius plus.

PAVLVS.capitulo de geneſtra.Eſt alia que vocatur geneſtra frigida ⁊ ſicca ſimilis geneſtre ſuperiori:ſed minor eſt:⁊ habet ſtipites minores ⁊ anguſtiores:⁊ albuz florem facit. POSSE.DIASCORIDES.Semen geneſtre ⁊ flos bibitus cum mulſa humores vomitib⁹ purgat. GALIENVS. Fructus ſparti ⁊ baculorum ſuccus laxatiue non debiliter eſt virtutis.

IOANNES MESVE.Per vomitum ⁊ per ventrem educit flegma: et cum fortitudine vehementi materias que ſunt in iuncturis:⁊ mundificat renes ab omnibus ſuperfluitatibus:⁊ prouocat vrinam fortiter:⁊ frangit lapidem in renibus et veſica:et non permittit materias figi in eis:neq; lapidem denſari: et quando flores eius contriti propinantur cum melle ro.aut cum ouo ſorbili reſoluunt ſcrofulas:et oximel ex eis aut ſeminis ipſius ſoluit apoſtemata ſplenis: ⁊ ſi frequentatur vomitus cum eis conuenit ſciatice ⁊ podagre:⁊ dolori renum. Doſis eius eſt ⁊ proprie florum a.ʒ.ij.vſq; ad quinq;.ſeminum eius a .ʒ.ij.vſq; ad tres vel quattuor. DIASCORIDES. Semen eius et flos bibitus cum mulſa humores vomitibus purgat. PAVLVS. Uirtutez habet conſtringẽdi. Ad fluxum menſtruorum valet fomentum ex aqua decoctionis eius.ſuppoſitorium etiam ex puluere eius:⁊ ſucco plantaginis.valet etiam contra diſſinteriam predictum fomentum.

Capitulum. CCLXXIX.

Geneſtrella

ſimilis eſt geneſtre. ſed minor. habet ſtipites minutos et anguſtiores:⁊ florem album facit.geneſtra vero croceum.

GALIENVS.ſexto ſimplici. pharmacorum.capitula de geneſtrella. Aſpaltus ſcḿ guſtum acer ſimul et ſtipticus eſt.poſtea ex diſſimilibus videlicet partibus conſtat. partibus quidem ſuis acribus calefaciens. Alteris vero ſcilicet auſteris infrigidans:quare ſecundũ vtraſq; infrigidat ⁊ deſiccat.Et ideo putrefactionibus ⁊ reumatibus vtilis eſt.

Genix.gre.Jſidorus.Sextarius.ll.ij.eſt qui bis aſſumptus dr̃ bilibris. Aſſumpt⁹ quater fit greco nomine genix.
Genetia.i.liber quidaꝫ ſic vocatus.
Genicularis.i.linchitis. Diaſcorides.
Geniculata.i. centũnodia poligonia ꝓſerpinata ſãguinaria idem:⁊ eſt alia ſpẽs ſanguĩarie differẽs ab illa.l.harſiarbay. virga paſtoris.
Genumen.i.ſemen vl' ſuccus.
Geniotiſis.ideſt mercurialis.
Genitalenter.i.aborſus.
Genitra.i.gũmi rute montane.
Geniture.i.carnes ſupflue que naſcunt̃ in concauitatibus ⁊ opilant.
Genlida.i.rapa.
Genoſcon.i.vſnee.
Genotium . ideſt marrubium.
Genſeechim . ideſt domeſticum.
Genſeit.i.opoponax.

Caplm. CCLXXX.

Gentiana

latine grece narcan.arabice ſentiana. DIASCORIDES.capitulo de gentiana. Dicitur inuenta eſſe ab imperatore Jllirico: eiuſdem gentis:vnde et nomen accepit: cuius folia que circa radices ſunt nucis odorem habent: et ſunt ſimilia plantagini.ſed paulo ſubruffiora et in ſummo diuiſa vel inciſa in ſpeciem ſerre immediate habens haſtaꝫ:que haſta lenis eſt et vacua digiti habens ſimilitudinem longior duobus cubitis nodoſa: circa quos nodos folia naſcuntur.Semen eſt ei circa folia in pomulis latis ⁊ lenibus:⁊ non inutile ſicut affodilli.radicem habet ſicut ariſtologie longe ſolidam ⁊ amaram:ſed nigriorem ⁊ fragiliorem:naſcitur locis altis ⁊ humectis ⁊ vmbroſis.

PLINIVS.caplõ de gentiana. Hãc iuenit gẽtius illiricoꝝ rex:que vbiq; naſcẽs in illirico:tñ ꝓ̃ſtantiſſima folio fraſſini:ſꝫ magnitudine lactuce caule tenero policis groſ

ſitudine cauo:⁊ inani ex īteruallis foliato.triuꝫ aliqñ cubitoꝝ:radice lenta ſubnigra ſine odore aquoſa mōtibus ſubalpinis plurima vſus in radice ⁊ ſucco ⁊c.

SERAP.libro aggre.caplo ſentiana.auc.Diaſ.⁊ eſt baſalax ſiue baſilica:⁊ eſt plāta hñs folia que ſunt iuxta radicē ſimilia folijs nucū vel plātaginis:⁊ color eoꝝ trahit ad rubedineꝫ ſanguis:⁊ a medietate eius ſupius vſqꝫ ad ſūmitatē inciſione minuta ſicut ſerra ⁊ habet haſtā cōcauā īterius:⁊ lenē in groſſitudine vnius digiti:⁊ longitudinis brachij:⁊ habꝫ nodos ad ſe inuicē diſtinctos:in qbus naſcunt̄ folia:⁊ habet ſemē velut in pomulis latis lenib⁹ ſicut ſemē plāte que dr̄ ſachilio:ſed habet radicē longam ſimilē radici ariſtologie lon.groſſā amarā ad nigredinē declinantē:⁊ frāgibilē:naſcit̄ in mōtibus excelſis ⁊ locis vmbroſis ⁊ humidis. PAVLVS.caplo de gentiana.cal'a eſt ⁊ ſic.in tertio. POSSE.GALIENVS.6.ſim.phar.caplo de gētiana.Id qd de ipſa adminiſtrat̄ ē radix cuius ſapor eſt amarus in fine amaritudis:⁊ vtus eius eſt magna in mūdificatiōe ⁊ abſterſione ⁊ apiendo opilationē.eſt.n.calefactiua ⁊ ſtiptica.Et idē eodē libro ⁊ cap°.ſm trāſlationē grecā.Radix eius efficax eſt vbi oportet ſubtiliare aliqd abſtergere ⁊ deopilare:nec eſt mirū ſi h̄ pōt amara violēter exñs. SERAPION.Ego nō vidi medicinā meliorē in morſibus canis rabidi:qñ dat̄ de ea q̄libet die.ʒ.i.trita cribellata cū.ʒ.i.mirre ⁊ cū.ʒ.ij.pulueris cancroꝝ fluuialium aduſtoꝝ in pncipio egritudis anteq̄ꝫ timeant aquā.Et hec qdē planta ꝯria eſt venenis mortiferis:⁊ aufert nocumentum eorum cum auxilio dei.

DIASCO.Gētiana eſt acris ⁊ calefactoria:⁊ relaxās acrimonia ⁊ amaritudine ſua:partū expellēs:⁊ ſerpentes fugās.Radici eius vtus eſt cal'a ⁊ ſtiptica:que radix.ʒ.ij.cuꝫ pipere ruta ⁊ vino accepta morſibus venenatis occurrit:ſucci eius.ʒ.i.accepta doloribus laterū ⁊ ꝯquaſſationib⁹ vtil'r pdeſt.ſtomaticis ⁊ epaticis cū aqua bibita maxime pdeſt:ſicut colliriū ſuppoſita radix facit aborſuꝫ.vulnerib⁹ ipoſita medet̄:ſuccus eius ſicut liciniū inunct⁹ tumorē oculoꝝ cōpeſcit:maculas corpis tollit.Radix vo infuſa in aq̄ dieb⁹ qnqꝫ ⁊ poſtea cocta q̄diu vtuteꝫ ex ea dimittat ꝯfricat̄ ⁊ ſic deliquat̄.poſtea aq̄ ipſa recoq̄t̄ q̄diu mellis ſpiſſitudinē faciat:⁊ reponit̄ in vaſe fictili ad vſuꝫ.

Geodus.Giodus.i.humor terreus a gi qd eſt terra: Alexan.

Geoers vel geguers.dicebat iudeus ꝙ ſit milium panicū ⁊ ſcaiola q̄ eſt grani oblongi vtrinqꝫ acutorū capitū quo aucupes i partib⁹ noſtris auiculas ſuas nutriunt.Apud Serap.eſt milium.

Geofilon.i.mentaſtrum.

Geos.i.robilee.l.mes.

Gepelbacar.Geptealbatā.i.aſpaltum.

Gepion.i.aaron.

Geps.Gepſem.Gepſin.i.lapis gipſi luminoſis: pui⁹ cuius ſubtilitas augmētatur cum aduritur.

Gepteroya.i.pix.

Gera.i.ſacra.vl' diuina.pigra.amara.

Gerad.i.grillus.

Geram.i.cinis.

Geramiō.i.herba muſcata

Caplm. CCLXXXI.

Geramon. DIASCO.caplo geramon.i.cicutaria ſiue oxifilon ſiue vt latini pimonia:herba eſt folia hñs ſimilia amomi diuiſa ⁊ oblōga et eſt radix illi rotūda ⁊ dulcis:que comeſta aut cū vino bibita.ʒ.i.īflatōes matricis ſoluit.ſiue vētoſitates ⁊ īflationes.Eſt alia ſpēs huius herbe virgas hñs tenues ⁊ pulueratis duobus palmis a terra aſcēdentes:⁊ folia malue ſimilia:⁊ in ſummitate virgarū caput eſt ſicut cicoree:hec medicine apta nō eſt.Pli.libro.26.caplo.ii.ante mediuꝫ.

Geramum.i.terra.

Geramos.Geranos.grece.i.grus.inde empl'ꝫ geraniū qd cuꝫ grue fit.

Gerapiū.i.ſulfur viuum.

Geraps.i.piſtereon.

Gerauera.i.floſca molendini.

Geratina qd eſt.l.hedereꝫ

Gerazum.i.rana.

Caplm. CCLXXXII.

Gerebotanium Jerebotanuꝫ.vel periſtereon grece:arabice vero albea latine vero herbena vel ſacra herba. Sciendum ꝙ prima ſpecies gerebotani eſt centrum galli:⁊ eſt ſupina.ſecūda ſpēs gerebotani eſt herbena que dr̄ gallinacea:⁊ eſt recta:⁊ ideo vocat̄ orthos.vt apparet in.l.orthomia.⁊ h̄ Diaſ.dicit caplo de gerebotano.⁊ pma ſpēs gerebotani a qbuſdā vocat̄ piſterion.⁊ illa eſt centrū galli.⁊ ideo in lr̄a p.facit ſemotim caplm ab illo qd īcipit gerebotanū:quia aliud īcipit piſterion.vñ dicit gerebotanū.ideo nomē accepit tale:qm̄ ſacerdotes eā purificatiōib⁹ adhibere ꝯſueuerūt. PLINIVS.li°.25.ca°.9.⁊ li°.22.ca°.2.in fi.iunior.cap°.de gerebotano.⁊ iō a grecis hoc nomē accepit:qr ē remediū purgatiōis hoīuꝫ ⁊ purificatiōib⁹ ſacerdotū agētibus pbat̄.vnde ⁊ eā pōtifices ſagiuma vel ſagiumen appellabāt q̄ſi ſancimen.hac iouis ara verit̄.domus purgatur luſtraturqꝫ:hāc pagāi ad hoſtes ferre ſolebāt tuti.h̄ ⁊ herbena:qr pura.⁊ ideo pagani in ſacrificijs ea vtebant̄.

DIASCO.caplo de gerebotano.quā multi piſterion aut herbenā dicunt.ſpēs habet duas.vna eſt ſupina:alia recta.prima vocat̄ ſidericis curetis ⁊ alchea:⁊ cipiſſis.Et Aſclepius in libro memorat.Et Pythagoras eriſteptron noiat.latine dr̄ licinia q̄ſi luſtrago:vel vertipediū vel cētrū galli.Scda quā erectā diximus: vocat̄ etiaꝫ trigomōbumon:vel gerebotanū hercularia.latine criſta gallinacea vel herbena.vtreqꝫ folia ſubalbida:⁊ veluti inciſa habēt folia drio:ſed anguſtiora:⁊ vgas in cubiti longitudie ⁊ amplius:⁊ anguloſa:⁊ radices tenues ⁊ longas.

PLINIVS.Junior.caplo de cētrūgallo.Quoddā ē domeſticū eſui aptū maiorib⁹ folijs oblongis ⁊ rugoſis flore albo ſerit̄ in hortis.Silueſtre minoris plāte: folijs partitis ⁊ rugoſis:ſemīe nigro:qd multi ītegrū in oculis ponentes ipos clarificare dicūt ob hāc ſcareā vocāt ⁊ eraclcā ⁊ ferariā nigrā. GALIENVS.8.ſim.phar.cap°.piſteriō.noiat̄ ſic ex eo ꝙ colūbe ꝯuerſant̄ in eo.vtutē hꝫ ſiccatiuā vt ꝯſolidet vulnera. POSSE.DIASCO.Radix herbene ⁊ folia cū vino bibita ⁊ cataplaſmatib⁹ adhibita hyctericis medēt̄:⁊ morſib⁹ venenatis occurrūt.folioꝝ ei⁹.ʒ.i.cū vino impoſita p dies q̄tuor:⁊ gargariſmo ipſa folia adhibita vulnera oris ⁊ putredinē tollūt.Elixatura ei⁹ ſi in ꝯuiuio aſpſa fuerit hilaritatē pſtat.dat̄ vo tertianarijs cū folijs trib⁹:⁊ radicib⁹ trib⁹:q̄rtanarijs vo q̄tuor numero folijs ⁊ radicib⁹.tota herba vulnera gluctinat:⁊ alienatiōes ſtrīgit:⁊ ad oīa venena potui data optime facit.hec aūt herba īde nomē accepit ꝙ ſacerdotes eā purificatiōibus adhibere ꝯſueuerūt.In paſſionario habet̄ ꝙ ſi medicus viſitādo īfirmū ipſā in manu portauerit egroto īſciēte:⁊ dicet egroto qual'r ſtas:ſi eger dicet hñ ſanabit̄.Et ſi dicet male morietur. PAVLVS. Aqua decoctiōis ei⁹ matricē mūdificat optime:⁊ mēſtrua puocat:ſemē eius cuꝫ ſucco feniculi in oculis impoſitū ipſos mūdificat.

Gereſtreos.i.terra rubea:⁊ eſt bolus armenus.

Gergir.Euzomiū.ara.Gergirū.i.eruca vl' ozimū.Step.

Gergues.i.ſemina ſinapis.

Gericon.i.betonica.

Geris.i.incubus.

Germādrea gre.i.camedreos.⁊ eſt q̄rcula mior.Macer

Caplm. CCLXXXIII.

Germanum latine:vel ſiligo.gre.tifa.vl' ſith⁹.arabi.filigohip. GALIE.p de edulijs.cap°.tifa.auc.Dioclis ⁊ meneſithei ait ꝙ poſt frumētuꝫ ⁊ ordeum:melius quidē tifa.i.ſiligo.Et enim ſufficienter nutrit:⁊ cum multo labore digeritur.panem autē aſſidue ex eis comedens.nullus vtiqꝫ ex inconſuetorum huic edulio ſanus erit:neqꝫ oīno ſi modicū eſt ei graue et indigeſtibile:ſemē etiā huius tiſe habet qdē exterius lenam.i.corticē:⁊ a qbuſdā vocat̄ paruū frumētuꝫ:⁊ equos hāc qdē inocue comedere.vti aūt frumēto nō ſine nocumēto:nō iprobabil'r aūt vtiqꝫ qdā noīant paruū frumētū tiſā ⁊ colore ⁊ ſpiſſitudīe ⁊ cal'itate vtutis aſſimilataꝫ ipſi. Et idem.6.ſim.phar.cap°.ſithus.Sith⁹ ſiue ſiligo acrior ē credo nō paruꝫ ⁊ cacochimia:cuꝫ tñ ex putrefactiōe fiēs.eſt aūt inflatiua:⁊ hec qdē habet acre calidūqꝫ.plurimū vo ſm aquoſum acre. SERAP.libro aggre.caplo ſiligo:vel hals.auc.Diaſ.ſunt eius due ſpēs:in vna īueniuntur duo grana:⁊ in alia vnuꝫ:⁊ quodlibꝫ granū in cortice ſuo:⁊ illud plus nutrit q̄ꝫ ordeuꝫ:⁊ eſt boni ſaporis:panis vo qui fit ex eo minus nutrit q̄ꝫ panis tritici.Et idem auc.Gal.Suba huius grani eſt media inter ſubam tritici:⁊ ordei q̄tum ad cibuꝫ:⁊ ſm medicinā etiā.Et ex hoc pōt ſciri opatio eius per illud qd diximus de tritico ⁊ ordeo.

Germen.i.ſemen.

Germina.i.effectus.

Germon.i.ſinum.

Geſoboni.i.plantago.

Gerontica.i. cronica ſenilia.Caſſius felix.

Geronicei.i.ſenationes.

Gerſa ē quoddaꝫ qd fit de plumbo ⁊ aceto:⁊ vocat̄ gerſa vel ceruſa que vocat̄ gerſa ſerpētarie:que pōt fieri ex ſerpentaria minori ⁊ maiori:ex radice.ſ.per ablutionē.vide Platearium:ſicut īuenies in.l.aaron.⁊ illa ingreditur in vnguento citrino: qd ponit̄ in antidotario Gal.minori.

Geruſan.i.lolium.

Geruſerlon.i.rannus.

Geſaffeb.Gereſtreos.i.terra aſtra:⁊ īterptat̄ rubea ⁊ eſt bolus armenus.

Capitulum. CCLXXXIIII.

Geſſamia ſm Diaſ.eſt terra a ge:qd eſt terra:et ſamos qd eſt inſula quedā.inde geſſamia terra que aufert̄ a ſamos inſula.Eligēda eſt que ē alba ⁊ leuis lingue adherēs ⁊ ſpargens ſe ſup cartā ⁊ fragilis.qualis eſt quā multi colirion dicunt.Duo ſunt genera eius:vnuꝫ qd dictuꝫ eſt.alteruꝫ qd dr̄ Aſterplatodes:qd eſt laminoſuꝫ. PLINIVS.libro.35.caplo de geſſamia.Terra ē nālis apud greciā quā optimā iudicam⁹:q̄ eſt leniſſima ⁊ cādidiſſima frig.⁊ ſic. POSSE.DIAS.Ambo genera vtutis ſunt ſtiptice.Comburunt̄ aūt ⁊ lauant̄:ſicut terra que dr̄ eratrias:ſanguineꝫ reijciētib⁹ cū aq̄ bibita:⁊ magis ībrili:ſubueniūt vētriculoſis ⁊ diſſintericis.fluxū mulierū ſtringūt:cū balauſtia date:cū aqua trite et puncte tumores tibiarū ⁊ teſtiū cōpeſcunt:oleo roſarum mixte ſudores phibēt.oīb⁹ venenis accepte cuꝫ vino occurrunt.

Genſafalū.i.ſulfur viuuꝫ.

Geſaſteria.i.creta.

Geſſaſterios.i.geſſamia.

Geſſe.i.qñ oculi poſt dormitionē apiri nō pñt.

Geſſecāna ē lapis quo aurifices vtunt̄ ad aurū lipidāduꝫ.Eligēdus eſt lucidus grauis:vtus eſt illi frigida ſtiptica.ſtomaco acceptus medicatur.reuma oculis abſtinet.vulneribus cum lacte infuſus opitulatur.

Geſentera.i.iſculi qui dr̄r lumbrici terre.inteſtina terre.Caſ.fe.Geſenteria

Geſichim.i.gariofilata.

Geſimum.i.roſa.

Geſt loco ei⁹ ponit̄ cortex vel pellicula que eſt īter corticē ⁊ fructū glandis vel caſtanee:⁊ eſt quidā fruct⁹ quo caremus hñs figurā pinealē in eius capite ſunt ſicut due ſpine ⁊ ſimilat̄ amigdalis.fri.⁊ ſic.ꝯſtrigit oēm fluxuꝫ ⁊ potiſſime ſanguis.

Gethe.Gethel.i.pulegiuꝫ.

Gethefarin.i.marrubiuꝫ.

Gethir.i.eruce.

Getiſmeten nuces ſunt cuiuſdam arboris equales fere in longitudine q̄ faciūt dormir̄ vſqꝫ ad mortem:⁊ naſcuntur ſibilie.

Geiſir.Geuſir.i.opoponax aliq dicūt ꝙ eſt ſerapinū ⁊ eſt verius.Jauſir.

Geuꝫ.ara.i.nux.

Geuzalguar.Geuzinofil.i.caſtaneola.

Geuzēdi.i.nux indica magna.eſt in duplici cortice:in vno filtroſo:⁊ alio duriſſimo:quo quidam pocula faciunt.

Gethim herba.Pli.li°.26.caplo.7.in medio.

Geuzkaue.i.nux muſcata.

Geuzmeltil.i.nux venenoſa que eſt frigidiſſima.

Geuzmeten.i.plāta nucis q̄ plantat̄.nā guez.i.nux methen.i.arbor.

Gezablon.i.andacucha.

Gezamur.i.rampnus.

Gezar.arabi.i.baucia.oīa hec q̄ a gim lr̄a arabica incipiunt.melius p i.ꝯſonans ſcribuntur.

Cap. CCLXXXV.

Gezear. ſm Diaſ.ſunt eius tres ſpēs.vna ſpēs eſt cuius folia ſunt minora folijs feniculi:⁊ ē in eius forma:⁊ eſt eius crus vſqꝫ ad quātitatē palmi:⁊ ꝙ eſt ſupius eſt citrinū:⁊ habet ſūmitatē ſicut habet corianduꝫ ⁊ anetuꝫ:⁊ habet fructuꝫ albuꝫ acutuꝫ boni odoris ⁊ maſticatiōis:⁊ naſcit̄ in locis ſpacioſis ſolitarijs ⁊ lapidoſis.Et eſt alia hortulana que ſimilat̄ herbe apij romani acuta:⁊ eſt aduſtiua boni odoris.Et eſt alia cuius folia ſunt ſicut folia coriādri:⁊ capitella ſicut anetū:⁊ habet ſicut capita nucis plena ſemine que ſunt ſicut cinamonuꝫ in forma ⁊ acuitate ſua.ca.in fine ſecundi.hu.in ſcdo.ꝯferunt folia eius trita vlceribus corroſiuis.

Gezebros.i.muſcata.

Gi.i.gieriterias.⁊ Gi.i.terra nidi hyrūdis ⁊c.l.Gy

Gia.Gi.gre.i.terra.

Giampelicis.i.creta nigra vt aſpaltū.DIASCO.cap°.giampelitis.Eſt genus crete vel terre nigri coloris vt aſpaltuꝫ.illaꝫ vo optimā dicimus eſſe que eſt nigerrima ⁊ ſplēdida ac leuis ⁊ humore attracta:reſoluit̄ citius:vires habet ſtrīgētes.nā calamos īficit.⁊ iō i oculoꝝ blefora mittitur.

Gibolon.i.tapſia.

Giboſis īterptat̄ incuruatio vnguium.vñ Gal.Giboſis vnguium ptiſis eſt ſignum.

Giboſilon.i.filipendula.

Gibum.ara.i.caſeus.

Gibuzar.i.antrax.

Gicca.i.iacea.

Giceron.Gicion.gre.i.lutū cenū.Gicceon.Diaſco.

Gicual.i.muſca viridis.

Gicuale.i.cicada.

Giculotides.i.zenzala.

Gideus dactilus dr̄ a quibuſdā peonia ſm Diaſ.

Capitulum. CCLXXXVI.

Gieriterias Giſeritrias.ſm Diaſ.eſt ſpēs terre vel luti:que eſt alia alba:alia cineritia ſiue aerei coloris ⁊ maioris glebe:ſed pbabilior accipit̄ cinerea mollis ⁊ leuis:⁊ erugineas hñs vitas.Pli.lib.35.cap°.16.vritur aūt hoc modo.conciſa gradatim in ciceris magnitudinē in vas fictile mittit̄:tenuiſſimi corporis atqꝫ tenuiter e lateribus pforata.tunc eius oculo pus obſtruſo circūdato carbonibus incēdit̄ adhibito motu donec aereus ſiue cinereus color videat̄.poſtea vo ſic lauatur.trita in aqua ſinit̄ reſidere:⁊ tunc leuiter liquor effundit̄:⁊ ſedimē reſidens ſub ſole ſiccat̄:⁊ ita rurſus teritur:⁊ ad veſperam ſupmittit̄ aqua:⁊ cooperculo tegitur:dehinc veniente die aqua liquat̄ atqꝫ in ſole ſedimina in rotulas colligunt̄ ⁊ ſiccantur.habēt enim virtutem coherētem valde:⁊ efficaciorem q̄ꝫ geſſamia:deniqꝫ vulnera cōgluctinando medentur.Eſt aūt optima gieriterias que ē ſine ſablone ⁊ ſine lapillis.

Gifi vel gifico:⁊ gifico hermij antiquū antidotū a gi qd eſt terra:⁊ ab hermete ph̄o: eo ꝙ ſub terra ī ypogeis.i.in ſpeluncis vel ſubterraneis locis certa conſtellatiōe cum muſicis inſtrumentis loco purgato: multis alijs ſolēnitatibus adhibitis conficiebatur.dr̄ etiam cyfi.quifi.Diaſ.Alex̄.Caſſius felix.⁊ in antidotario vl'i.

Gifa vel gifi.eſt ſuffumigationis genus quod inter medicamenta inuenies:de cuius fumo trociſci idiotri ficcantur.Plinius.

94

Gigarta.i.arilla ſiue ſemina vue paſſe. PAVLVS.capitulo de duritia matricis. Aliqñ pro toto acino capiť.

Gigarapon.i.rupis concauum.

Gigaſol.i.affodillus. ¶Cap.CCLXXXVII.

Gigeg ara.latine gallina vel gallus.hic loquimur de gallo ſed pro gallina.lege.l.latamie.

SERAP.libro aggre.caplo gigeg ſiue gigegi.Uirt⁹ei⁹ decocte eſt q̄ rectificat:⁊ ſi eſt decocta forti decoctione laxat ventrem.Idem auc.Raſ. Galli viui qñ ſcinduntur p medium:⁊ ponunť calidi ſup morſum animalis venenoſi ɔferunt.⁊ oportet ꝙ remoueať vnus ſepe poſt aliū.Et cerebrum eius cuꝫ vino bibituꝫ ad hec valet:⁊ abſcindit fluxuꝫ ſanguinis miringaruꝫ cerebri. Et qñ decolať gallus ⁊ euiſcerať ⁊ accipiť pellicula ſtomaci eius interior:⁊ deſiccať:⁊ teritur:⁊ datur de ea in potu cum vino cōuenit habēti dolorem in ſtomaco ſuo.Et ius pulloꝝ gallinaruꝫ acceptum ɔuenit ad rectificanduꝫ cōplonem corporum egrotantiuꝫ:⁊ maxime habentiuꝫ inflationē in ſtomaco. ſed ius galli decrepiti adminiſtrať ad laxanduꝫ ventreꝫ. Et oportet vt extrahas interiora eius:⁊ lauenť:⁊ repleať vēter eius ſale:⁊ coquas in.zo.partibus aque donec redeat ad ſextā ⁊ bibať.quidam v̄o coquunt cū eo caules marinos vel cartamuꝫ vel polipodiuꝫ. laxat enim humores groſſos viſcoſos:⁊ eſt ɔueniēs febribus antiqs periodicis ⁊ rigoribus eorum:⁊ tremoribus iuncturarum.

DIASCO.caplo de gallo.Quidā coquunt cuꝫ eo cauliculuꝫ agreſtem aut iuncum aut polipodiuꝫ aut herbaꝫ mercurial aut ſemen cardi:hoc iuſceluꝫ deponit hūores crudos:⁊ nigrā coleraꝫ.vtilis eſt rigoribus febriū.tipicis egritudinibus . tremoribus.inflationib⁹.ſtomaticis.⁊ aſmaticis. ⁊ arteticis ſingulare preſidium eſt.

IOAN.MESVE.caplo de gallo . Ex gallis melior eſt qui nōdū calcauit.ꝺcrepiti aūt carnes male ſunt.acgrūt enim nitroſitatem ⁊ ſalſuginem ⁊ nō cōpetunt in re ciborū:ſed potius in re medicīe:⁊ ꝑprie ius coꝝ. Et ē illud qꝺ hic cōſiderauimus:melior gallus ad hunc vſum eſt:ſicut dixit Gal.qui eſt ruffus antiquus.imo quanto antiquior tanto melior:⁊ qui eſt velox ad motuꝫ ⁊ ardens ad coitū ⁊ fortis ad dimicanduꝫ in quo ſit mediocritas in pinguedine ⁊ macie.Et ius galli antiqui calidū eſt ꝑpter nitroſitatē ⁊ ſalſuginē:⁊ lauatiuuꝫ abſterſiuum aperitiuuꝫ:⁊ exterminatiuuꝫ ventoſitatuꝫ:ꝑuocatiuuꝫ ⁊ ſolutiuuꝫ nature.Operatio iuris galloꝝ ſm ꝙ docuit Gal.eſt in hūc moduꝫ.oportet vt cibeť gallus.vt dixit Alcangi.furfure melle ⁊ ſale pauco:⁊ fatigeť:poſt illud fatigatione ducēte ad laſſitudinē.Et dixit etiam Alcangi.melius eſt vt fatigeť dimicando:deinde abſcindať caput ipſius:⁊ euiſcereť:et ſaliať ſale:aut ſale gemma ⁊ decoquať in aqua ſufficienti cum facilitate ad ɔſumptionē duarum partium aque.Et ſunt quidā qui ponunt in decoctione eius alia ſm intētiones diuerſas:⁊ miſceť decoctioni eius turbith:aut cartamus:⁊ ſolone educit flegma.cum polipodio v̄o educit melancoliā:⁊ ſilr cuꝫ epithimo ⁊ ſemine dauci ⁊ aneti excludit ⁊ carminat ventoſitates:⁊ coctuꝫ cuꝫ ſale gēma ⁊ dauco ⁊ aneto ⁊ polipodio ɔfert dolori ſtomaci ⁊ colice ⁊ iliace:⁊ dolori renali:⁊ ɔfert doloribus iuncturarū. Et valet ſilr ad idē coctū cū cartamo aneto ⁊ ſalegēma:⁊ ɔfert aſmaticis cū alaſce ⁊ yſopo.Doſ.potio ipſi⁹ eſt circiter lib.ij

AVICEN.lib°ſcdo.caplo gallina ⁊ gallus . Ius galloruꝫ antiquorū ꝑprietatē habet quam dicemus.Modus v̄o quem Gal.narrat in decoctione eorū eſt vt decolletur poſtq̄ꝫ cibanť ⁊ nutriunť:⁊ fatiganť faciēdo eos currere vt cadant:⁊ decollenť:deinde extrahať qꝺ in ventribus eoꝝ eſt:⁊ ipleanť ventres eoꝝ ſale:⁊ ſumanť : ⁊ coquanť cū.zo.cotilis mēſure aque vſq̄ꝫ quo ꝑueniāt ad tres cotillas:⁊ bibať totū i loco vno. RVFFVS.Galloꝝ melior eſt ille qui nō calcat adhuc:⁊ gallinarū q̄ nōdū parit oua. antiqui v̄o ſunt mali.Adeps pulloꝝ calidior eſt adipe gallinaruꝫ magnaruꝫ.Teſticuli gallorū laudabiles ſunt velocis digōnis.Ius galloꝝ predictum conuenit tremori ⁊ dolori iuncturaruꝫ.ſed oportet vt coquať cuꝫ polipodio ⁊ aneto ⁊ ſale in.zo.cotilis aq̄ donec remaneant tres aut quatuor.Caro gallinaruꝫ que ſunt pulle i itellectuꝫ augmentuꝫ efficit.Cerebruꝫ gallinaruꝫ ꝑhibet fluxum ſanguinis narium accidentē ex velaminib⁹ cerebri.Ius galloꝝ ꝑdictū ɔuenit aſmati.Caro gallinarū clarificat vocē. Ius galli vetuſtiſſimi cuꝫ aneto ⁊ cartamo ɔuenit oībus illis.Et iſſedebeg galloꝝ ſanat inflationem ſtomaci.Ius galloꝝ conuenit dolori ſtomaci ex ventoſitate.Ius galli veteris cum polipodio ⁊ aneto conuenit colice valde.Caro gallinarū que pulle ſunt augmentat ſperma. Et ius ꝑdictū cuꝫ polipodio ſoluit melancoliaꝫ:⁊ cū cartamo ſoluit flegma:qñq̄ꝫ v̄o decoquitur cuꝫ medicinis ſtipticis:et ad diſſinteriā:⁊ cum lacte ad vlcera veſice.Galline ſciſſe aut gallus ponunť ſup locū leſuꝫ a vermibus venenoſis: ⁊ permutanť quacunq̄ꝫ hora : ⁊ prohibent nocumentum venenoſorum:⁊ venenis bibitis etiam ſorbetur eorū decoctio cum aneto ⁊ ſale ⁊ euomitur.

Gidium.i.cerefolium.

Gigin tamareinciron ſunt ſpēs dactilorum.

Gigion.i.ſeitaragi.

Gigos.Gigoſi.i.pſilium.

Gigoteis.i.creta argenti.

Gigrocis.i. creta argēti:vl creta arſa.

Gitin.i.melātiū vl nigella.

Gy vel gi.i.terra nidi hirūdinis:que ſm Diaſco.eſt cōſtrictiue virtutis.medeť deniq̄ꝫ vitia tumentuꝫ faucium:⁊ gleboſas adunationes pelliculi ſiue mammarū ſiccando.

Gi.qua pictores vtuntur. Diaſ.ſumiť ex vitriariorū caminis.ſiue fornacibus:eſt aūt quaſi fauilla adherēs in fornacib⁹ ⁊c̄.

Gilbana.i.pſilium.

Gilbebeneb: vel Gilea.l. colloquintida.

Gilbenech.ara.vel Gilbenez.i.ſemen turbith ſm quoſdam:dicūt qdā ꝙ ē quedā herba que multū ſimilať opationi elleborí:⁊ eſt herba ſimilis papiro:⁊ datur de ea.ʒ.i.paralitico ⁊ ſanatur.Alij dicunt ꝙ eſt nux vomica. qr eſt medicina acuta vomitiua.

Gilbonec.gilonec.i.nux vomica.

Gilen.gre.iuleb.ara. ⁊ ē ſyrup⁹ ex aq̄ ſola ⁊ zuccaro

Gilenet.i. medicina acuta vomitiua.

Gilbenet idem.

Gilibanum.i.iuniperus.

Gilibon.i.vſnee.

Gilum.bora.

¶Ca.CCLXXXVIII

Gimelea ſm Diaſ.caplo de gimelea. Eſt terra colore ſpodij cinereo dura aluminoſa atq̄ꝫ ſiccans linguā:que cōfricata ⁊ tanq̄ꝫ odorata pumicis facit ſonuꝫ:habet enim quoddā in ſe recorporatiue v̄tutis. medeť deniq̄ꝫ lepras:⁊ maculas ⁊ corpori:colorē bonum facit:⁊ capillos tenuat:ſed eligenda eſt recēs ⁊ mollis ſolubilis:⁊ tritura facilis nec lapidoſa:qꝺ quidem eſt oīum terrarum probamentum.

Gimon.Gingion.i.lapſana:lepidū.ſceietaragi.Diaſ.

Gimolea.i.chimolea.Ste.quimolie dixit. Diaſcorides alia eſt alba ⁊c̄.

Gimnaſion.ginaſion gre.eſt exercitiū:vel ip̄e locus exercitantium vbi fiebat antiquitus ludus paleſtre vl aliquod aliud certamen vt diſputatiōes.li°.de doct.gre.

Gina.Ginga.Ginda.i.iuſquiamus.

Gindoſperma.Ginoſperma.i.vrtice ſemen.

Ginenos.Gineſis.i.ſcordeon.

Gineticum gre.i.colum matricis.Paulus.

Ginetia.i.paſſio mulierum.Gal.libro proprio.

Gingaria.ideſt ſaponaria.

Gingidium.ideſt cerefolium.

Gignidiū.i.fumuſterre.Theo.priſ.Igidiū.Pli.li°.zo.c.5.

Gingiue.Gincine.i.iuiube.zincine.

Gipiti.Gipti.ideſt git.

Gips.gre.i. vultur auis.Gypſgipos.Gal.

¶Capitulum. CCLXXXVII.

Gipſum lat.ara.gipſen.vel ilgetin. DIASCO. caplo de gypſo.Gypſuꝫ genus eſt lapidis ſimilis nitro:cuius eſt optimū qꝺ habet venas latas. Gipſum v̄o non coctuꝫ deſiccatiuuꝫ ⁊ ſtipticuꝫ ⁊ parū plauſticuꝫ ⁊ collectiuū. POSSE.DIASCOR.Fluxum ſanguinis ⁊ ſudorē abſtinet.bibituꝫ offocat hominē. vſtū v̄o leptomeris eſt:⁊ parū deſiccat:⁊ reprimit cū puſca trituꝫ in viribus:eſt etiā vt geſſamia.ſed amplius ſtipticās ⁊ refrigerans fortiter.vñ illinitum fronti ſanguinis curſum ſtringit.potatuꝫ v̄o diſſintericis ⁊ ciliacis:⁊ omni profluo reſiſtit:flos eius facit ad ea que iſtātius cōſtringere volumus. SERAP.libro aggre.caplo gipſen.Uirtus eius ē deſiccatiua.Et idem auc.Gal.non adminiſtrať niſi exterius:⁊ v̄tus eius eſt que deſiccat ⁊ cōgluctinat ⁊ opilat: et hoc ideo qr ip̄m facit aggregationem partium cito ⁊ conuenit fluxui ſanguinis qñ miſceť cum medicinis ſiccis:qr ip̄m eſt duruꝫ ſicut lapis.⁊ ideo oportet vt miſceatur cuꝫ albumine oui:⁊ fit multum ſtipticum qñ miſceť cuꝫ puluere molēdini qui aggregať qñ euolat ex farina frumenti ſup muros molēdini ⁊ pilis leporis.⁊ qñ aduriť ꝺ viſcoſitate ſua:⁊ augeť ſubtilitas ſua ⁊ ſua denſio:⁊ fit ſtipticū. ⁊ maxime qñ conficitur cum aqua ⁊ aceto.

Gipſum plauſtrum.i.terra gluctinoſa:⁊ eſt quedam ſpecies terre que eſt lucida:⁊ dicitur ſpeculum.

Giptifiloniū.i. carcafilago

Gipum.i.gentiana.

Gir.i.calx.

Girad.Guirad.arab.i.locuſta.

Giramia.i.granū regum.

Girapiro.i.ſulfur.

Giraſolem.i.cataputia.

Girba.gre.i. mortariuꝫ. vl pila piſtatoria.Caſſius felix in pluribus locis.

Girbeſis.i.anagallus.

Gire gaire.guire.arab.glucten:vel colla. Steph.giren:guerin.

Gireos.i.flos viole.

Girebſobolon.i. grana ſol.

Girgata.i.ſemen vel arilli vuarum.

Girgit.ara.i.eruca. libro ꝺ doct.greca.

Giri.Alfita. Giris.i. ſubtiliſſima farina.i. pollina. puluis molendini. Pau. Steph.

Griſitim.i.bolus armenus vel Alfita.Pau. caplo ꝺ obtalmia.

Girin.tamarachyon.Alſabracam:ſunt ſpēs dactilorum.Serap.

Giro.gre.i.lapis calamar.i. in antidotario vl̄i.

Giros.girus.i.circulus.

Girones eſt ſpēs rane.Girinos.li°.de doct.gre.

Girontea.i.ſenation.

Giroptea.i.almea.

Girſue.i.quoddā genus tuberum ⁊ fungorum.

Girumbet.i.zedoaria.

Giſakimatis.i.lutū lune: ⁊ eſt lutum ſamium.

Giſampelit.l.gre. Diaſ.ē genus crete vel terre nigri coloris ⁊c̄.⁊ eſt dicta terra vl lutū vitis. Auic.

Giſamia.i.geſſamia.

Giſapa.Giſcita.i.terra.

Giſaſteras.giſaſteros.i.creta argenti:⁊ eſt geſſamia ſtella terre.lutum ſtelle.

Giſbenet.i.medicina acuta vomitiua.

Gilenet idem.

¶Ca.CCLXXXVIII

Giſchia ſm Diaſ.gleba eſt munda ⁊ alba ⁊ lata et nō valde cādida:que deferť aliquotiens in patellis rotundis ſiue quadratis:hec efficaciter ſtrīgit cutem ⁊ extendit.⁊ ipſam ſplendidā facit.eſt terra vel lutum inſule chie in qua maſtix naſciť.ab Auic.dr lutū terre maſticis.Plinius libro.35.caplo.16.

Giſſefon.ideſt geſſamia.

Giſelimatis.anſelumula.tambamari.ſpuma lune.lutuꝫ lune.Stephanus.

Giſſelimuſiam.i.terra lune vel lutum lune.

Giſeritheras.gleba eſt rubicunda.illa vero eſt optima q̄ ſablonem ⁊ lapillos non habet.

Giſinterios.Gal.i.lumbrici terreſtres terre inteſtina.

Giſentera caranatis.i.ambre inteſtinum.Steph.

¶Caplm. CCLXXXIX.

Giſqua. ſm Diaſ.caplo giſqua.terra eſt ſumpta ex fornacib⁹ vitriatoꝝ qua pictores vtunť:⁊ eſt v̄tutis vrētis acerrime ⁊ coherētis admixta cū ceroto ⁊ oleo roſarū vulnera īueterata tꝑe vl obtuſa ɔcicatrizat. multi ēt ſuccū eius fracturis aptiſſimū ꝑbauerūt ob acrimoniā.eſt aūt q̄ſi fauilla adherens in fornacibus.

Git ⁊ nigella eiuſdē gñis ſunt:differūt parum in forma ⁊ v̄tute: multuꝫ in odore.Pli.libro.zo.ca°.i7.añ mediū.

Git agrimolatū vl melāchiū vel melāchie:vtrūq̄ꝫ ē nomē equiuocū ad ciminū ethyopicuꝫ:⁊ ad nigellā.ē aūt git nomē īdeclinabile:qñq̄ꝫ tñ declinať hic git hui⁹ gitis.ſed ciminū ethyopicū Diaſ.vocat gitter.dicens gitter eſt qꝺ ex ſegetibus creſcit.⁊ latine vocať git:⁊ ē herba que in ſegetibus reperiť:hñs ſemē nigrū ⁊ minutū: ⁊ illud eſt agrimolatū:qꝺ cuꝫ frumēto reperiť:hñs ſemē nigrū ⁊ minutū:⁊ illud in medicina efficaciā nō hꝫ. Eſt aliud git melāchiū qꝺ latine vocať nigella:cui⁹ figuram ⁊ proprietatem inuenies in.l.caruum.

Githia.i.guiſchia.

Giuale.ara.cicada.lib°.de doct.arab.

Glabies.i.tinea.a denudatiōe dicta.naꝫ glabar eſt pilus nudat⁹ raſus calu⁹

Glaber.i.caluus.

Gladiolus qd ē.l. dexeris glaſpatella.Platearius. Acorus.

Gladiolus ſegetalis : qd ē .l.fagaſmon.xifion.

Glarea.i.gūmi.cuꝫ autem ſimplr poniť gūmi arabicum intelligitur.

Glandis eſt fructus quercus:vel ip̄a arbor. pro arbore.l.hullos:⁊ ꝑ fructu .l.ſaſſo.hafs.

Giuntas.gre.v̄tigo.Caſ.fe.

Glaſgon.l.glauciū. Step.

Glateriū.i.elacteriuꝫ.Gal.

Glanus vel glanis.i. Silurus piſcis.

Gladius piſcis.i.xiphia.

Giulben.ara. piſa legumēmes.

¶Caplm. CCXC.

Glaſpatella vel affrodiſia vel venerea vel piper apiū.gre.acorus.lati. vl ſpatella vl gladiolus.ara.v̄o laeg.vel bulhegi vl naeg vel bugoc.vel zueg.Acorus ca.eſt ⁊ ſic.in ſcꝺo.qui ſilr gladiolus vocať. qui nō tātuꝫ in aquoſis locis:ſed etiā ſiccis ⁊ marinis creſcit.eſt alia ſpēs gladioli quā inuenies in.l.dexeris.

Acorus

SERAP.lib°.aggre.cap°.laeg.latine noīať ſpatella vel gladiolus.folia eius ſunt ſilia folijs iris:niſi qr ſunt ſubtiliora ⁊ latiora ad albedinē declinātia:⁊ ſūmitas ipſoꝝ eſt rigida ⁊ acuta ad ſilitudinē gladij:⁊ hꝫ floreꝫ crocei coloris:⁊ radices nō hꝫ multuꝫ diſſimiles a radice iris:niſi qr ſunt multū adherētes adīuicē:⁊ nō ſunt recte:ſed tortuoſe ⁊ hñtes nodos ⁊ geniculatas:⁊ color earuꝫ exterior eſt trahēs ad rubedinē:⁊ habet acutū ſaporē:⁊ habet ſemen plenū denſuꝫ:odoris placabilis.Et melior ex eo eſt radix illa que eſt alba:⁊ nō tortuoſa plena.bonum hñs odorē:q̄ ferť ꝺ regiōe kilkis ē hꝫ.Pli.li°.z7.c.ii.i me°. GALIE. .6.ſim.ꝑhar.ca°.de acoro.qꝺ de ipſo admīſtrať ē radix ei⁹. ſuba eius ſubtilis eſt:⁊ ſapor eius acutus cum pauca amaritudine:⁊ odor eius nō eſt malus:cuius v̄tus eſt ca.⁊ ſic. in ſcꝺo. DIASCO.caplo de acoro.Acorus vl venerea vel affrodiſia vel piper apiuꝫ:herba eſt folia hñs ſimilia iri lata oblōga ex albida ⁊ in ſummū dēſa ⁊ acuta q̄ſi gladius:florē auroſuꝫ:radicē diſſimileꝫ:obtortā geniculatā: ⁊ nodoſam exterius ad rubedinē declinantē:guſtū acrē: ⁊ aliquatenus odoratam.ſemen v̄o habet planum ⁊ ſpiſſum ⁊ integrum:⁊ ipſum odoris ſuauis.poteſt ꝙ ⁊ meu:ſꝫ in omnibus eſt efficacior:⁊ magis calefacit.

POSSE. Contra vitium ſplenis ⁊ epatis accipiat̃ lib. i. acori aliquãtulum triti ⁊ maceret̃ per tres dies in aceto: ⁊ poſtea coquat̃ ad mediuꝫ aceti: ⁊ colet̃: ⁊ colature addatur mel. ⁊ iteruꝫ ad cõſumptionem aceti coquatur. iſtud aũt oximel detur quottidie in mane patienti cum decoctione acori. Ad idem lib. 5. ſucci apij ⁊ pulueris eius. ℥. 5. ⁊ aceti lib. 5. ⁊ olei. ℥. i. ſerapini. ℥. ij. ⁊ pulueris armoniaci. ℥. ij. ⁊ ſimul pmitte per noctem ⁊ mane coque vſqꝫ ad medium: deinde appone pulueꝛem ipſius acori: ⁊ ex tali vnguẽto ſplenem ⁊ epar malaxando manibus inunge. Et ſi vis facere cerotuꝫ adde decoctioni ceraꝫ ⁊ ex tali ceroto vnge. vinuꝫ etiam decoctionis eius valet ad idem: ſꝫ nõ detur febꝛicitanti. Cõtra hycteritiam coquat̃ radix acori in aqua: ⁊ colet̃ ⁊ ĩ colatura coquant̃ cicera rubea: ⁊ detur ius patienti. ſummuꝫ remedium eſt ſi fuerit ſine feb. Balneuꝫ eius ad idem valet. cõtra pannuꝫ oculoꝝ ſucc⁹ acori ⁊ feniculi ⁊ aniſi ponant̃ in vaſe eneo: ⁊ ſoli exponatur vt humiditas cõſumat̃: poſtea apponat̃ puluis aloes. Et ponant̃ ad ignem ⁊ coletur per pannuꝫ: ⁊ colatura ponatur in vaſe eneo: ⁊ cuꝫ opus fuerit cuꝫ pena in oculo ponat̃. folia eius per pauimẽtuꝫ ſparſa mire aerem actualr infrigidant. dr̃ ꝙ ſiquis habet acorũ ſuper ſe: nunq̃ꝫ põt incurrere fluxũ ſanguis vl̃ ſpaſmũ. GALIENVS. Acorus ꝓuocat vrinas: ⁊ ſplenibus ſcliratis ꝯfert: ⁊ abſtergit ⁊ ſubtiliat groſſitiẽ coꝛtice melioꝛ eſt eius ſuccus.

DIASCO. Succus radicis eius claritatẽ oculoꝝ preſtat mirifice: que radix ca. ⁊ ſic. eſt v̓tutis nimiuꝫ ⁊ leptomeris ſcliroſim iuuans ſplenis: ⁊ mouẽs vrinam potato ſucco: aqua v̓o in qua decocta fuerit diuretica eſt. vtilis ẽt eſt pleureticis ⁊ toꝛacis paſſiõibus ⁊ epatis: ⁊ terminoſis ⁊ coꝛruptelis: ſpleneticis vtilioꝛ eſt: ⁊ ſtrãguriofis q vrinã faciunt cũ doloꝛe: ⁊ ad moꝛſuꝫ ſerpẽtis efficax eſt. ad mulierũ mẽſtrua per fomẽtuꝫ vtilis eſt: miſcet̃ etiam antidotis ⁊ tyriacis. ad duritiem vrine ex radice eius cuꝫ aqua decocta ad tertiã dabis bibere per triduuꝫ: ⁊ vrinã mirifice deducit: ⁊ ſtranguriã ſanat. Ne apes examinent ⁊ fugiant herbã ipſam in vaſe apum ſuſpẽde ⁊ a vento nunq̃ꝫ ſeducent̃: hec herba raro inuenit̃: nec eam ſcire quis poterit: niſi cuꝫ floſculũ emiſerit. naſcit̃ locis cultis ⁊ hoꝛtis ⁊ aratis. lege eam menſe auguſti. nam vix inuenitur ſine floꝛe: quia per floꝛem agnoſcitur.

Glaucion. ideſt viola.

Glaucios ritis. Glaucius rizi. i. celidonia.

Glaucia. in vero. Diaſ. eſt ſuccus herbe ⁊c̃.

Capitulum. CCXCI.

Glaucium ideſt memithe. DIASCO. caplo memithe. Memithe vel glauciũ eſt ſucc⁹ herbe eiuſdẽ noĩs folia hñtis papaueri ſimilia: hec folia calido cinere cooperiunt̃ ⁊ ſic ſuccuꝫ emittunt. Alij herbã in ollam mittunt ⁊ circũliniunt creta: ⁊ in furnum feruentẽ mittunt: ⁊ ſic folijs maceratis ſuccũ exprimunt ⁊ ſiccatuꝫ in ſole in paſtillos redigunt. eius eſt optimũ qd̓ eſt crocei coloꝛis intus ⁊ guſtu amarũ: ⁊ odoꝛe graui. miſcet̃ ocularibus medicinis ⁊c̃. Et idem ſm aliã trãſlationem. Glauciũ ſuccus eſt herbe naſcẽtis in ſyria in geràpoli. folia habet ſimilia miconio ceraticis: ſed pinguioꝛa: et ſup terraꝫ ſpanſa: odoꝛẽ habet graue: guſtu amaro: ſuccũ multum habet croci ſimilem: folia eius ciues in cacabis mittunt ⁊ in cibarijs coquunt: que cuꝫ coxerint exuccant ⁊ glauciuꝫ faciunt. PLINIVS. li. 27. ca. 10. in ꝑncipio. de glaucio. In ſyria ⁊ perſia naſcit̃ hũilis herba folijs dẽſis fere papaueris: minoꝛibus tñ ſoꝛdidioꝛibus que odoris tetri: guſtus amari cum cõſtrictione ⁊ ſtipticitate: ⁊ gũmi habet crocei coloꝛis. Multi v̓o errauerunt in hac herba: quidã putauerunt ꝙ eſſet celidonia: quidã putauerũt ꝙ eſſet papauer coꝛnutum. ⁊ ſic vocat̃ apud Auic. Et ego vidi meo tẽpoꝛe multos in hoc errare. ⁊ multi errauerũt tẽpoꝛe Diaſ. Nam Diaſ. caplo de meconce ratides. dicit ꝙ multi falſo putauerunt glaucium ibi fieri ꝑpter ſilitudinem folioꝝ. ꝙ aũt glaucium ſit memithe vel ſief eius apparet multis teſtimonijs. nã vbi ponunt Alexander et alij greci glauciuꝫ. AVICEN. ⁊ alij ponunt ſief memithe. ꝑterea apud Serap. quicqd dicit d̓ memithe. aucto. Diaſ. non eſt aliud niſi qd̓ dr̃ apud Diaſco. caplo de glaucio. inuenit̃ etiam oleum nouũ glaucinuꝫ nõ ab hoc glaucio: qꝛ nihil recipit glaucij: cuius ꝯfectionẽ etiam ĩueni in antiquo antidotario ſic vocataꝫ: ⁊ ſine glaucio: ⁊ eſt oĩno caliduꝫ. Quod aũt ſm veritatẽ glauciuꝫ ſit memithe. lege. l. celidõia. ⁊. l. caſchas ⁊. l. memithe. GALIENVS. 6. ſim. phar. caplo glaucium. ſtipticat cum quadam delectatione. infrigidat tñ manifeſte ita vt ſanet qdeꝫ ſepius heriſipillata: ⁊ eſt in cõpõne ꝯpoſita ex aquoſa ⁊ terreſtri ſubſtantia vtriſqꝫ frigidis: nõ tamen extreme: ſed ad modum aque fontanine. l. Othonia.

Glaucoma. i. egritudo oculi incurabilis. ſm veteres idẽ eſt qd̓ ipochimia. ſed apud poſterioꝛes nõ ſunt idẽ. nã glaucomia eſt oĩno ĩcurabilis. ipochimia v̓o nõ oĩs: ⁊ ẽ aq̃ in oculo ⁊ imaginatio. glaucoma v̓o egritudo ĩ qua d̓bilitat̃ acus vidẽdi ꝑpter nimiã glaucedinẽ oculoꝝ.

Glaucomata. ideſt albugines oculoꝛum.

Glauconium ideſt pulegium.

Glaucoſis. i. glaucitas in oculis vel alicubi: ⁊ eſt oculoꝛũ ſubalbedo que accidit vuee tunice: ſicut apparet in ſenioꝝ oculis. glauci nãqꝫ dicũtur oculi qui vulgo varij dicuntur. glaucoma v̓o egritudo inde vocatur: interdũ tamen vnum pꝛo alio reperitur.

Glaucus piſcis eſt coloꝛis ſubalbidi. greci enĩ glauciuꝫ album dicunt. Iſido. kirã. Alexan.

Glauquion. i. glaucion.

Glaus. glaux gre. i. noctua.

Glaus. Pli. antiquitus eugulactum vocãt citiſo ⁊ lenticule folijs ſil̓e auerſa cãdidioꝛa rami in terrã ſerpunt quini ſeni ve admodũ tenues: ⁊ radice floſculi purpurei exeunt. ĩuenit̃ iuxta mare.

Gleucon. Gleucos grece. i. muſtum.

Gli. i. balſamum.

Glia. glikei. glicea. i. dulcia.

Gliã. Glicũ. Glicon. Glien. Glikeon. i. dulce. dulcoꝛ.

Gliaricia. Glicia. Glicoricia. Glicoꝛiza. Squitia. Adipſa. Dia. Gliquiritia. i. liquiritia. ⁊ eſt dulcis radix. naꝫ glicon dulcis, riza. radix.

Glicea. Gal. in dinamidijs. i. amara p ꝯtriuꝫ. dulcia. ſ. que aliqñ purgãt ⁊ interdum acres humoꝛes indulcant.

Gliclaconum. Glitiaconõ. i. abꝛotanum. Diaſ.

Glicaſmos. gre. dulcedo.

Glicida. Gligida. glikiſide Gliſcida. Glitia: eſt pꝛopꝛium nomen confectionis: vt in Alexandro de cardiaca paſſione: ⁊ ĩterpꝛetat̃ dulce per antifraſim. ⁊ in antidotario vl̃i.

Glicis. Glitis. i. rapa.

Gliconilon. i. malomellũ. libꝛo de doc. gre.

Glicus. i. ſapa dulcoꝛ.

Glis. Diaſco. aut quitis folia habet lenticule ſimilia: cuius folia infima alba ſunt ⁊c̃.

Gliciſidem. Gliſſicide. Gligidis. Glicidis. Gliſſitid̓. Glikiſcid̓. i. peonia. Theodo. Priſ. Alex̃. Pau. kiram.

Glicitis. i. terra tenax.

Glicolanium: aliqui dicũt ꝙ eſt caſſiafiſtula. aliqui ꝙ eſt canna mellis. aliq calamus aromatic⁹. Glicokalamum.

Glicon. i. muſtum.

Glicon. i. ſuccus liquiritie. ⁊ eſt aliud q̃ꝫ gliconium. Pau.

Gliconus. i. pulegium.

Gliconium. ideſt mentaſtrum. alij dicunt ꝙ eſt camomilla. alij ꝙ eſt calamentum mõtanũ: vel fluuiale vl̃ cãpeſtre. alij pulegiũ: ⁊ h̓ cõcedo. nec mirãdũ ſi ĩter iſtos ẽ diſcoꝛdia: qm̃ oĩa iſta quaſi vnã virtutem habent.

Glicoxio gre. dulcacidũ. muzum. inde oxiglicon.

Gliboſtoma. ideſt dulce ſtomaco.

Glimonium. i. pulegium regale.

Glini. gre. koꝛi. i. pupilla. l. platicoꝛiaſis.

Glio. i. ſoꝛdicies balnei. Diaſcoꝛ.

Glix. i. terra tenax. vl̃ glis. i. lappa. vel glis. eſt aĩal muri ſil̓e. Vñ v̓ſus. Glis aĩal. glis terra tẽax. glis lappa vocat̃. Et illd̓ aĩal moꝛat̃ in radice napelli vt apparet in. l. napellus.

Gliſis. Gliſcis. Oꝛibaſi⁹. i. radix peonie. Pli. glyciſide. lib. 25. cap. 4.

Gliſſomargo. i. terra cãdida: ⁊ eſt creta fullonum. mixta pingui terra.

Glitaſmos. i. dulcedo.

Glitis. i. poligonia.

Globaraton. i. valeriana.

Globaſis. i. cimbalaria.

Glomo eſt inſtr̃m rotũdũ ligneũ qd̓ retinet̃ in oꝛe vt teneat os apertum.

Gloſa. i. interpꝛetatio.

Gloſſa. i. lingua. inde cinogloſa. i. lingua canis: ⁊ arnogloſſa. i. lingua agni: ⁊ eſt plantago. bugloſſa. i. lingua bouis: ⁊ ypogloſſa. i. lĩgua equi vl̃ bubali.

Glubie. i. faſeolus.

Capl̓m. CCXCII.

Gluten gre. ara. xire. lat. gũmi vl̃ colla. Colla alia ẽ ex inteſtinis piſciũ. ⁊ dr̃ gre. ixiocolla ictiocolla. alia ex coꝛijs q̃drupedũ: ⁊ hec vocat̃ taurocolla. apd̓ Diaſ. ⁊ vtrũqꝫ eſt gluten lignarioꝝ. Et eſt aliud gluten qd̓ dr̃ ſarcocolla: eo ꝙ carnes gluctinat. ⁊ eſt ixillocolla: eo ꝙ lignũ gluctinat. vñ iticolla ⁊ taurocolla põt vocari ixillocolla. Itẽ aliud eſt glucten auri qd̓ dr̃ criſocolla ⁊ eſt duorũ modoꝝ. Nã aliud eſt auri fabꝛoꝝ ⁊ ẽ nãle qd̓ foditur ⁊ vocat̃ boꝛax lati. gre. viſcollos vel criſocolla. ⁊ ara. tinchar. aliud ẽ artificiale qd̓ fit cũ vrina ĩfantiũ. ⁊ de vtroqꝫ loquũt̃ Aui. ⁊ Diaſ. vñ de auri glutine nãli ⁊ artificiali cõplete inuenies in. l. criſocolla. Et eſt aliud glucten auri qd̓ eſt pictoꝝ: ⁊ eſt amoniacuꝫ. vt Auic. caplo id quo aurum adheret. Sꝫ ſciẽdũ ꝙ qñ ponit̃ gluctẽ abſqꝫ determĩatione doꝫ ĩtelligi maſtix: qm̃ excedit in bonitate oĩa gluctina: vt appet in. l. meſcehe. auc. Serap. GALIEN. 7. ſim. phar. ca. colla. Colla emplaſtice. Eſt ⁊ ſtiptice v̓tutis qbuſcũqꝫ cataplaſmet̃ pticulis. DIASCO. ca. taurocolla. Eligẽda eſt lĩpida ⁊ mũda ⁊ lucida. nigra v̓o inutilis eſt.

POSSE. DIASCOR. Taurocolla cuꝫ aceto ſoluta zernas lĩpidat: ⁊ mũdat lepꝛas: ĩpoſita vſtionib⁹ puſtulas ebulire nõ pmittit: cũ aq̃ tepida ſoluta ⁊ ſupuncta diuerſas res ĩ ſe coherere fac̃. vulnera melle ⁊ aceto ſoluta ſtrĩgit. ſed iticolla bona eſt q̃ in ponto fit alba ⁊ groſſa ⁊ nõ ptuſata. citius ſe ſoluẽs empl̓is cephalicis neceſſe pmiſcetur: ſꝫ criſo colla miſcet̃ cũ ꝯfectiõib⁹ q̃ multũ lĩpidãt.

Gluten. albotin. Alimbat. i. terbentina.

Gnafalon. Diaſ. cui⁹ folijs multi ꝓ comẽto vtunt̃: qꝛ alba ſſ̃ ⁊ mollia. Pli. ſi puluerulẽta. i. meſpila a gobar qd̓ eſt puluis.

Gnecoꝛon. gre. cunilago.

Gnaril. i. ſtincus.

Gnicus. Cincũ. Diaſ. i. cartam⁹ vl̃ croc⁹ hoꝛtulan⁹.

Gnidi coco. i. mezereon vl̃ cocognidiũ. Pau. Alex̃.

Gnidiũ. i. atriplex. Alex̃.

Gnoſis. i. ſciẽtia. cognitio. intelligentia.

Gnomis narkſis. gre. i. ſtupoꝛ mentis.

Gnoſtica. i. ſenſibilia. inde pꝛonoſtica.

Gobara. Gobeira. ara. qua

Goſia. Golic. i. gen⁹ tubeꝝ.

Goſic idem.

Goſifir. i. vua demonis.

Gogeſtion. Goguſton. i. almea.

Gogil. i. vſnee.

Gogillodox. i. radix vnde fiunt ſcope: ⁊ ſunt in modum palme.

Gogũ. i. eductiuũ vel purgatiuum.

Gobolidon. i. blacce biſantia.

Golefados. i. ſpargula.

Golema. Golena. i. oꝛiganum.

Goleſtrũ. i. alexandrum.

Golibilos. golioblos. i. platanus.

Golic. Goſia. Goſie. i. gen⁹ tuberũ. Almãſoꝛ tractatu. 3. cap. 18.

Goma. i. angulus.

Gomalios. Gulafion. i. rupis cõcauuꝫ. l. kaccabuꝫ.

Gomar. i. comarus.

Gomaris. i. ꝯfectionib⁹ liq dis: quas mulieres faciunt ex qb⁹ liniunt faciẽ.

Gomoꝛea. qd eſt. l. gomos. Gonoꝛia a goni qd̓ eſt ſemẽ: ⁊ rois fluxus.

Gomoꝛ qd eſt. l. Iſidoꝛum de ſextario.

Gomos. i. ſemẽ vel genus. inde gomoꝛea. i. fluxus ſemis gomogois ĩterp̃tatur fluxus a gomos qd̓ ẽ genus: et gois qd̓ ẽ flux⁹ q̃ſi fluxus hũani gñis.

Gon. i. colla. Steph.

Gonalidas. Gongolidas. i. rapas.

Gonficis. i. ſtoꝛax.

Gongilides. Gongiliꝫ. i. rape. gongilon. goggilion.

Golidi leſſum. leſt. Step. Pau.

Goꝛonab. i. mellilotum.

Gõgiros. gre. ꝯgrus piſcis.

Goni. gre. ſemẽ: ĩde gomoꝛrea ſemĩs fluxus ĩuoluntarius.

Gonia. gre. angulus. ĩde oꝛtogonium trigonium.

Goꝛab. Goꝛo. ara. i. coꝛuus.

Goꝛas. i. ameos.

Goꝛaſia. i. ceraſa.

Goꝛgone. i. garzone vel infans.

Capl̓m. CCXCIII.

Goꝛon. arab. gre. coꝛon vel cotũ. latine v̓o cotũ vel bombax. SERAPI. li. aggre. cap. goꝛõ. Dixerũt qdã medici de kelbe ꝙ cotuꝫ naſcit̃ inter eos in arboꝛib⁹ que ſunt ſicut arboꝛes antipſicoꝝ ⁊ durãt ãnis 20. ⁊ eſt ex eo qd̓ oĩ anno ſeminat̃. Et idẽ auc. Aben Meſuay. Melius eſt ex eo nouũ ⁊ qd̓ eſt plãtatũ anno ſuo.

POSSE. SERAP. Succus folioꝝ eius ꝯuenit fluxui vẽtris qui accidit ĩfantibus: ⁊ ſemẽ eius ꝯuenit tuſſi: ⁊ eſt bonũ pectoꝛi: ⁊ eſt ca. ⁊ hu. ⁊ oleũ eius ꝯfert lẽtiginib⁹ faciei ⁊ puſtulis calidis q̃ fiunt in facie: ⁊ facit augmẽtuꝫ in ſpermate. DIASCO. cap. coꝛon. Medulla ſemis ei⁹ calefactoꝛia eſt: mollificat pectus: ⁊ ꝓdeſt ad tuſſim. ſuccus v̓o folioꝝ eius potatus fluxum ventris infantium ſiſtit: ⁊ eſt ca. ⁊ hu. ꝯnis.

Goſalac. Goſaliac. i. cataputia.

Goſamon. i. geſſamia.

Goſſie. Goſie. i. genus tuberum. Almanſoꝛ.

Goſia. Golie idem.

Goſſos. i. gloſſa.

Goxgin. i. ſemen vnde gomoꝛea. i. fluxus ſemis.

Graco. i. hircus.

Graculus. Gagilla. oꝛtix. Coturnix. quagla. Qualea. li. de doc. greca. ſiko fagus. ficedula. graguillus.

Gratiadei herba eſt perſicaria minoꝛ.

Gracus. i. crocus hoꝛtẽſis.

Gradium. i. cocognidium.

Graffagia. i. ſcriptura inde melãgraphicũ. i. nigrum ſcriptũ: ⁊ aliqñ ponit̃ pꝛo pipere nigro.

Grafones. i. veſpa. illud vocabulũ ponit̃ i. l. fimus.

Graidon gre. i. lambꝛuſca.

Grãma ẽ vinũ cõdituꝫ cuꝫ ſpẽb⁹ velut nectar. alex.

Gramas ſũt lippitudies q̃ fiũt ĩ obtalmia. Demo.

Grami eſt ſpẽs fruct⁹ queꝫ ignoꝛo.

Gramen qd eſt. l. agroſtis. Pli. li. 24. c. 19. añ me[m].

Gramiſbachi. i. nux vomica.

Grana qd ſunt. l. harmel. ⁊ grana ẽt vocant̃ pillule.

Grana amonia. granamia. i. ſaxifragia.

Grana altugar. i. ſemia vrtice.

Grana mitabel vl̃ granoꝝ almahaleab vl̃ grana nere. i. grana ceraſi ſilueſtris. l. maaleb.

Grana kikil vl̃ kilkil. i. grana granati ſilueſtris. Serapion.

Grana punica. i. mala granata.

Grana paradiſi quid ſunt. l. nux ſartha.

Grana ſenſen. i. grana ſiſani: que noſtro idiomate vocantur ioꝛiolene.

Grana ſolis vel granũ calaſi: vel caleti: vel calebi vel miliũ ſolis vl̃ cauda poꝛcina: qd eſt. l. culb. lithoſpmon. Dia. Steph.

Grana zeilen.i. fructus tremule arboris vel piper ethyopū.l. habel zelin.
Granaria.i.tapſus.
Granatum domeſticū qd eſt lege hurnaz.
Granatum ſilueſtre qd eſt lege darſiſaban.
Graniar fit ſicut nectar.
Granias.i.cornalia.
Granū acetoſuz qd̄ affert̄ ex coraſceni.i.fragula.
Granuz albeibel eſt ſemē granati ſilueſtris.
Granū alcelin vocatur ab Auicē.⁊ Serap. piper nigruz:⁊ ſunt grana parua dulcia delectabilis ſaporis:ſubcitrini coloris: q̄ afferunt̄ a tunici:et barbaria augmentant ſperma.lege habel zelin.
Granuz alkadar.i. granuz viride.
Granum alkaikil.i. ſemen granati ſilueſtris.

Capitulum. CCXCIIII.

Granum aneſcen.eſt fructus cuiuſdam arboris magne que lothos vocat̄.a Plinio lib. 16.cap. 31.⁊ libro.13.cap.17.in p̄ncipio.in ꝓprio caplo.et a Diaſco.q̄uis Diaſco.vocet ip̄m in alio caplo agrifolium. ⁊ eſt ſm Pli.granum ſimile iunipero.ſed maiuſculuz habens interius nucleum duruz cuz ſua medulla. tectū carne pauca:dulcis saporis:nigruz cū maturauerit:quē multi fabā grecam ⁊ ſyriacā dicunt. ISIDORVS.cap.de faba greca.Syriaca faba dr̄ arbor magna fructū ferens maiorē pipere comeſtibili.guſtu ſuauē.vn̄ ⁊ mella vocat̄. ⁊ latine ciceraſo.lege faba greca ⁊ agrifolium.

Granuz aſutaen.eſt quoddam ſemen albū paruū vt pip arboris ſilueſtris: ſm quātitatē brachy habētis folia parum alba: nō tn̄ vehemētis albedinis:⁊ eſt ca.hn̄s parū humiditatis:⁊ eſt īpinguatiuum: auget ſperma:et excitat coitum.
Granū ben quid eſt.l.balanus repſico. Diaſ.a quo oleum balaninum.
Granū culcul vl̄ cucul qd eſt.l.habel ⁊ lochachiū.
Granū dulce qd ē.l. athel.
Granū capit.l.i.ſtafixagria
Granum frumenti quid ē lege heuda.
Granū indū. Granū nil.i. cartamū idū:⁊ ē aliud a noſtro.l.habel nil.
Granum iuniperi quid eſt lege habilhalach.
Granū calefi caleti. calehi .i.culb.miliū ſolis.
Granū azelim.i.pip nigrū. Serap.ſūt radicule parue dulces dlectabilis ſaporis ſubcitrini coloris: que afferunt̄ a tunici:et barbaria augmētat ſperma.l.habel zelin.
Grana zelē.i.granū azelim
Grana quatuor.i.ſemē endiuie lactuce plātaginis portulace.
Grebre.i.grana cataputie Dynus ſup Meſ.ca.p.
Gremiale oleū. expēſaruz ⁊ onfancinum. idē.fit ex oliuis īmaturis q̄ colligunt̄ in gremio caduce añ alias ex quo oleo deberent cōfici oīa olea frida vt roſ.viol. ⁊ ſilīa.
Granū īdici qd eſt.l.nileg.
Granū nigrū melanthiuz. .i.nigella.ara.xeimen.
Granū nil.i. cartamus indus:⁊ ē aliud a noſtro.l. habel nil.⁊ eſt ſemen indici quo pāni tingunt̄.
Granū regis Mehēbethe me.i.ceraſuz id̄ ſic dictū: qm̄ arabes hn̄t de eo in copia.ſic videt̄ exponere Serapi. vt apparet in.l. ceraſuz. Sed Ioan.meſue.caplo de kerua.expo nit ꝙ granū regis ē magnū ⁊ paruū:ſz magnum eſt kerua:et vocat̄ abelmeluch. et eſt cataputia maior.Et eſt alia cataputia minor.⁊ eſt granū regis puū.Auic.ca.fael.
Granū ſponſi.i.cubebe.
Granū tinctor̄ a Diaſcor. vocat̄ coccus.ſz arabice karmes.l.coccus.
Granū viride. eſt fructus arboris terebīthi : vnde terbentina colligit̄ q̄ vocat̄ albotin.aliqui dicūt ꝙ eſt lētiſcus qui ſilr̄ dr̄ terebinthus.aliq dicunt ꝙ eſt aniſum . aliq dicūt ꝙ eſt alſicam: qd̄ īuenit̄ apd̄ nurſiā. ſz p̄ma expō eſt melior.l.boatim.
Granū vue qd ē.l.baarim.

Graphia.i. ſcriptura inde melagraphicum.i.nigrū ſcriptum.
Graſſula maior .i. herba craſſula:⁊ eſt alia minor que vermicularis dr̄: et ſempuiua minor.
Gratecon .i. fructus buſſi arboris. Pli.
Grathauſim . ideſt confectio quedam.
Graueon. Graneon. gre.i. craneum.os vel teſta capitis. Alex.
Gremale.i.emplm̄.
Greſſa.i.vernix:⁊ ē ſandaros.
Gri.i.balſamum.
Griacelem.i.pip ethyopū.
Gripeos.Griposis.i.vnguium incuruatio.⁊ ē ſignū ptiſis.curuus.grippos.
Griſolocāna.i.atriplex.
Griſon .i.aurum.
Grongus piſcis oīb notꝰ.
Groſſi ſunt fructꝰ p̄me nationis q ſunt velut flores aliorū.vt ficus prime.
Grubum.i.herbum.
Grūcus lini.i. cuſcute.podagra lini.
Guada .i. conchilium vel oſtracum.vel Guada eſt herba facta ſic̄ cinogloſa q̄ orit̄ in loco pingui:d̄ cuiꝰ ſucco tingit̄ blauetū

Capitulum. CCXCV.

Guaday vel fabucia gre.ara.harna vel gaday:vl̄ haura.Auic.dicit oſtracū.latine v̄o ꝓcelliones.⁊ ſunt vermiculi in humidis locis degētes ⁊ ī ſtercore multor̄ pedū qui tacti in pillulas cōplicant̄:regnicole vocāt eos fabarolas. SERAP.libro aggre.ca.barna ⁊ eſt vermiculus vaſor̄ aque ⁊ ciſternarū:⁊ eſt vermiculus paruus qui qn̄ tāgit̄ reuoluit̄ in ſeip̄m:⁊ eſt viridis coloris.Et idē auc.Gal. Uidi multos ex medicis qui vtunt̄ eo oī anno in dolorē auriū quacūq3 de cā cōtingat.Et propter hoc videt̄ mihi ꝙ aliqn̄ curent eos:⁊ aliqn̄ noceant. DIASCO.cap.guaday.Sunt vermiculi puſilli qui reperiunt̄ ſub vaſis aquarū ⁊ ciſternis qui qn̄ tāgunt̄ reflectunt̄ ⁊ fiunt rotundi. POSSE.SERAP.auc.Diaſco. Qn̄ ſumit̄ de eis in potu cū vino cōuenit ſtrangurie ⁊ hyctericie:⁊ qn̄ terunt̄ cum melle ⁊ linit̄ cum eis ꝯfert ſquinantie ⁊ relaxationi vulue:⁊ quando teruntur cum oleo ro.⁊ bulliunt in cortice granati ⁊ diſtillatur ex hac medicina in aurem conuenit dolori eius.

Guadebnegi eſt ſp̄ēs obtalmie.
Guaden ſunt q̄dā vene ſpatulares:⁊ ē vena q̄ tēdit̄ ſup ſpatulaz ex qua orit̄ cefalica.
Guaril.ara.i.ſtellio.
Guard.ara.roſa.
Gaiſdo. Guaſido.i. oſatis. Macer.oſatis a grecis ē vulgo guaſido vocata.
Guata eſt ꝓpriū noīs loci.
Gualdel guiſti.i. hypogſtidos.
Guardenegi.ara.chimoſis gre.
Guaraſcen.Guarſen.i. turtur vel palūbꝰ ſilueſter. turtur.yman.li. de doct. arabica.
Guariſcen . ē genꝰ colūbe.
Guardalbias Guarū.i. bubulcus caninus.
Guabredengi . Guardengi .i.obtalmia.Guardenegi chimoſis.

Caplm̄.CCXCVI.

Guas ara.gre.v̄o ⁊ lati.pruna. IOAN.MESVE caplo de prunis. Alia ſunt alba:alia nigra . et ex eis quedā ſunt muza que ſunt ad alterādū magis.q̄dā dulcia que ſunt ad ſoluēdū ventrē magis:⁊ oīa alterāt:et ſolonē faciunt;plus tn̄ ⁊ minus.Damaſcena v̄o ⁊ armena in oībus illis ſunt fortiora:⁊ humida q̄dē plus faciunt illud q̄z ſicca:⁊ ſicca minus corrumpunt̄ in ſtomaco q̄z humida:ſunt enim humida ad corruptionē ⁊ putrefactiōez cōuertibilia.dulcia ſunt inter ca.⁊ fri. declinant tn̄ ad latus frigiditatis.⁊ ſunt hu.in ſcd̄o. Muza v̄o frida ſunt in p̄ncipio ſecundi.Et alia quidem ſunt lauatiua refrigeratiua ⁊ lenitiua. Rectius cum quo miſcent̄ ⁊ addit earum opationi ſunt tamarindi:⁊ ꝓprie ſm modos īfuſionis notos:⁊ caſſiafiſtula ⁊ tereniabin ⁊ viole condite ⁊ ſimilia. Et fit cū aqua earū ſyrupus iuuamēti noti. Et ex carnibꝰ earum fit electuariuz bonuz.Armeni quoq3 arborē prunorum ꝑforat ſubtilem in longitudine palme ex duabus vel tribꝰ partibꝰ:⁊ ītermittunt fruſta ſcamonee: ⁊ ſigillāt luto:⁊ ſūt fructꝰ illiꝰ arboris ſolutiui ſufficiēter:⁊ faciūt ſophiſticatiōes alias ī arboribꝰ alys. POSSE.IO.MES. Solutione educunt colerā:⁊ dant̄ in egritudinibus colericis: ⁊ alterant malitiam earum: ⁊ ſoluunt malitiam ex qua fiūt: nocēt tamen ſtō ⁊ ſunt pauci nutrimenti. Doſis aq̄ eor̄ potio eſt circiter.li.i.cū zuccaro. DIASCOR. ca. de prunis. Recēs vētrē ſoluit ſtō ꝯtrariū iudicat̄: ſed omne hoc īcōmodū celeriꝰ digeſtionē finit.ſicca nō tantā maliciā prebēt.q̄daz ſicca cocta aluū ſtringere exiſtimāt. qd̄ Gal.nō īmerito falſum eſſe contendit.Quis.n.neſciat ex paſſo diſcocta vel mulſa ſolonē ventris opari:maxieq3 perficeret:ſi decoctū ip̄z cui ſuccus admixtꝰ eſt ſorbetur. facit tn̄ ipſe ſuas differētias diuerſi generis in prunis: vt ſiriaca tantū putet minus aluum mouere:eo ꝙ ſint ſtipticiora.hiſpana v̄o plus ſoluere ꝙ ſint dulciora ex oībꝰ prunis que maiora ⁊ lata ſunt. Idē quoq3 tenera ⁊ digeſtiōis faciliora:⁊ vētrē molliēdo accōmoda preſumit.minoribꝰ oīa ieſſe cōtraria. Et eſt agreſte prunū auſterioris fortioriſq3 v̄tutis. hoc ſiccū etiā diſſintericos certū eſt adiuuare.Gūmi huius arboris potatum calculos frāgit cū aceto tritū ac illinitū faciei lichinas optime curat ⁊ purgat.aq̄ ī qua folia pruni cocta ſūt gingiuas ⁊ vueā:⁊ ſilīa os colluēdo defendit.Sed in vino decocta vehemētiꝰ pſunt. Radices itemq3 cortex eandez ſtipticam habent poteſtatem que in folys eſt conſtituta. SERAPION.hec eadem dicit que ſunt dicta ſm Diaſco.

Guaſman.Guaſmeū .i. folium nu.ſ.idici.Guaſmia Guaſme ara.⁊ ē planta q̄ eleuat̄ ſup ſtipitem circa vniꝰ cubiti menſurā:ī cuius extremitatibus ſunt ramuſculi ſicut flores coriandri qui ſiccant̄ ⁊ terunt̄:⁊ miſcent̄ cū alkāna.⁊ tingunt vt alkāna. per ſe v̄o colore citrino. ⁊ ide tingunt̄ cani.
Guaſem eſt illud qd̄ appet in p̄ncipio morfee vel lepre in loco vbi oritur.
Guaſſemabra.Guate qd ē .l.tarax.
Guaſſemabras.Guaſtemabras.Guaufes ē ſtellio.
Guatigi.i.vulnus quod fit perforando.
Guauſac.i.galbanum.
Gubera.Gubeira.i. meſpila.l.zaror.Gobeira.
Gutta.i.affodillus.
Gucaras eſt quedam pars corporis.
Gucenis gaboruz.ideſt tamarindi.
Guta miconis.i.gummi papaueris. ⁊ ē guactaa. aly xicorallam vocāt. Paulus eſt ip̄m opium.
Auedegi ſunt vene guides
Alguidegi.in collo flebotomantur.
Guecitar̄.Guers.i. lapis q iuenit̄ in felle bouis.
Guedeguil.i.meſeraice.G. ſup p̄ ꝓnoſticor̄ cōm.2.
Gueſgues.i.quādo hō loq̄tur ſolus ſine cauſa.
Gueſmes.i.triſtitia ſine cā
Gueſmetuz.i. nuces cuiuſdam arboris eq̄les fere in longitudine q̄ vſq3 ad mortē dormire faciūt.
Guezitatū.i.pūctio.
Guiaſtemabras.guaſſemābras.i.ſtellio.
Guidelarus.i.caſtoreū.
Guidem.Guilben.ideſt piſa legumen.
Guides.i.guedegi.
Guidium.i. cocognidium.
Guilub.i.muſtricꝰ lapidis.
Guintas.i.vertigo.
Guintiſe vel ofei.i.gummi hedere.
Guire arſamac.i.viſcus piſcis.⁊ eſilicoa piſcis.
Guiti.i.coſti.
Gulac.Gualzi.i.ſoldana.
Gulafion.Gemalios .i. rupis cōcauū.l.kaccabum.
Gulben. Guilben.ideſt piſa legumen.

Cap. CCXCVII.

Gulungen. ara.lati.galāga.ca.eſt ⁊ ſic. in tertio. aly dicūt galāgam eē arborē.aly fructuz. DIASCORIDES.aūt dicit ꝙ ſit radix que reperit̄ circa pedez arboris in perſia:qd̄ pz ex eo ꝙ hz iteriꝰ radicē quandā:⁊ etiā terra adheret ei.pōt aūt ſeruari per duos āños. Eſt aūt eligēda ſubruffa:⁊ in ſua manerie pōderoſa:⁊ etiā acutū hn̄s saporē que alba eſt ⁊ lenis multū ⁊ fere nullū hz saporē:⁊ que eſt forata ⁊ facile in puluerez ſoluit̄ abycienda eſt:v̄tutē hz cōfortādi ex aromaticitate ⁊ diſſoluēdi ⁊ cōſumēdi ex q̄litatibꝰ.ſolet aūt ſophiſticari ex admixtione iunci hn̄tis radicez tortuoſam ex admixtione biſtorte.dignoſcit̄ aūt q2 iunci radix īſipidū vel ſalſum hz saporē.biſtorta ponticū.galanga v̄o aromaticum ⁊ acutū.Aly ſophiſticāt hoc modo.pulueriza̅t optimū galanga.⁊ piper cōficiūt cum aceto:⁊ īponunt radici iunci ꝑ noctē:⁊ efficit̄ acuti saporis:ſed dignoſcit̄ q2 īterius īſipidi saporis ē.Galāga v̄o acuti. SERA.li.aggre.ca.galūgē.galūgē.i.galāga ē vena ī groſſitudīe caſſie lignee:⁊ cortex eius eſt rubeꝰ īterius puluerulentus defert̄ ex ſiri.eſt ca.⁊ ſic.in.3. POSSE.ad digeſtionē cōfortādā: ⁊ dolorē ſtōi ex frigi.cauſa vel vētoſitate . det̄ vinū decoctiōis eiꝰ. ad cerebrū confortandū naribꝰ applicet̄ .cōtra cardiacaz paſſionē ⁊ ſincopim det̄ puluis eius cū ſucco plantaginis. cōtra fetorē oris.accipe galangā:⁊ coque in vino:⁊ poſtea det̄ patiēti ad modū ſirupi quolibet mane:⁊ remouet fetorē oris. SERAPION.eſt faciēs odorem bonū:⁊ conuenit flegmaticis ⁊ humiditati que generat̄ in ſtō.⁊ facit digeri cibū ꝓpter ſuā calefactionē:⁊ ꝓpter ſuā diſſolutionem in flegmate: ⁊ cōuenit colice:⁊ facit odorē oris bonū ⁊ calefacit renes:⁊ cōmouet ſperma.Et qn̄ fruſtū ex ea tenetur in ore facit eructuationē magnā:vnde cōuenit ſtō: ⁊ digerit cibū antique materie:⁊ cōuenit frigiditati renū Et idē auc.Aben Meſuay.eſt ca.⁊ ſic.in.3.⁊ eſt cōueniēs habēti colicā ex ventoſitate:nam frāgit oēm ventoſitatē ⁊ cōuenit habenti eructuationes acetoſas.

Gumera.eſt quoddā epithima qd̄ fit ad faciē colorādaz. Iſtud vocabulū ponitur ab Alman.in tractatu.5.
Gummi.ſimplr̄ ꝓlatū debet ītelligi gummi arabicum.
Gumi albotin.i.terbētina.
Gumma zabara. Aliab. 8.
Gummi alcumbar.i.arboris thuris.

Ca. CCXCVIII.

Gummi arabicū.vel babilonie:vel ſaracenicum. lati.ara.vero ſanigliarabi. SERAPI. lib.aggre.cap.ſanigliarabi.Eſt gūmi qd̄ reperit̄ ſup arborem acatie ſicut alie gūme:que arbor nominat̄ angailen: ⁊ meliꝰ ex eo eſt qd̄ ex hac arbore ſil̄e vermiculis in figura ſua:⁊ color eiꝰ eſt ſicut vitrū clarū:⁊ nō habz lignū: 2ꝰ v̄o poſt ip̄m eſt albū:ſed illud qd̄ eſt ſimile ſordiciei raſine pini eſt malū:eſt fri.⁊ ſic. Plinius lib.13.capitulo.11. POSSE.SERAPION.auc.Gal.vna eſt v̄tus eiꝰ que deſiccat:⁊ alia v̄tus eiꝰ eſt q̄ cōgluctinat ⁊ aufert aſperitatem:⁊ frāgit v̄tutes medicinarū acutarū:⁊ lenit aſperitatem pectoris:⁊ ſtringit ventrē:et fortificat īteſtina: ⁊ meliorat oſſa fracta qn̄ fit emplm̄ cū eo:⁊ cōuenit malignitati vlcerū pulmonis.Et auc. Habix dicit ꝙ eſt hu. parum: ⁊ retinet ventrē qn̄ nimis fluit ⁊ cōgluctinat īteſtinum in quo eſt tenaſmon:⁊ cōſolidat oſſa fracta qn̄ fit emplm̄ cū eo:et ſedat tuſſim qn̄ retinet̄ in ore ⁊ tranſglutit̄ qd̄ inde ſoluit̄:aut ſi miſcet̄ aliq̄bus medicinis cōferentibꝰ ad tuſſim ⁊ vlceribꝰ pulmonis quādo bibitur ex eo cōuenit obtalmie ⁊ rectificat medicinas laxatiuas qn̄ miſcetur cuz eis:⁊ ꝓhibet acuitatē earum ⁊ frangit vomitū qui prouenit ab eis.Et quātitas doſis eius ad tuſſim:⁊ ad retinēdū ventrē eſt aureus.i.Et quādo miſcetur cum alys medicinis eſt aur̄.5. BVLCASIM.Eben azarin li.qui dicit̄ ſeruitor.Forma aſſandi gummi arabicū eſt ſicut omnes alias gummas.qui vult aſſare oportet vt frangat illud in fruſta ad magnitudinē orobi.deinde accipiat patelā.⁊ calefaciat eam:⁊ auferat ab igne:⁊ ponat ſuper eaz gummi arabicū:⁊ miſceat bene ſine ītermiſſione donec albeſcat.

Et ſi nõ albeſcit p̄ma vi‑ce iteruꝫ calefiat patella vt p̄us donec fiat albuꝫ: ⁊ eodẽ modo fit ex alÿs gummis.
Gummi aſimar.i.amigdalarũ:licet amigdala.ara. diciturleum.
Gummi cedri. gre. kidria. ara.kitran cedria.
Gummi arboris gariofilorum eſt ſimile in virtute gummi albotin:vt appa ret in.l.barmufel.
Gumi ſemibari.i.pini.
Gummi ceraſie quid eſt .l. ceraſum.
Gummi cirinaicuꝫ.i.gũmi laxar:⁊ eſt aſſa fetida.
Gummi dragãtũ.eſt gũmi cuiuſdaꝫ arboris:que dicitur aſcudeb. pro quo.l. acantos.
Gũmi de linu. qd ẽ.l.ſiccã‑(ma.
Gummiliel meletũ.i. gummi amigdalarum.
Gũmi medicine.i.ex amigdala.
Gũmi oliuaꝝ qd ẽ.l.Cabit
Gũmi prunorum: quid eſt .l.Huas.
Gũmi vitis qd ẽ.l.haarim.
Gunzen.gabarum.i.tamarindi.Aliab.
Gurgulos.Hurgurikinoſ.i. ĩfirmitas gutturis. nam gurguros gre. gurgulio.
Gurlumon.i. mentaſtrum
Gurũ.Hiruꝫ.Hiri.i. puluis molẽdini.u.p.y.
Guſane. ẽ qõdã genꝰ fũgorũ: qõ exiccatuꝫ coartat̃ ſicut cartilago.
Guſia.Huſma.i.gumera.
Gutta miconis.qd ẽ.l.gutta miconis.
Guufulon.i.barba ſiluana
Guulub.i.muſcꝰ arboris.
Guululub.Huuri .i. kiſt.y.
Guzema. ẽ flos herbe que affert̃ ꝺ barbaria quo ſaracene vtunt̃ in aq̃s balneorũ:⁊ eſt odorifera ſatis.hãc herbaꝫ tunc ei vidi abundanter.l.Abes:⁊ puluis bugie.
Guzia.Huzian. ideſt conſolida minor.
Guzafilon. ideſt cataputia minor.

H Que eſt aſpiratõis nota:nec greci nec arabes hñt:aliq̃s tamẽ litteras hñt in ſeipſas aſpiratiõeꝫ hñtes:nã arabes vnã litteram habent quaꝫ ha vocãt:cuiꝰ aſpiratio eſt vt nos per.h.aſpiratas dictiones proferimus: habẽt ⁊ aliã quã cha vocãt:cuiꝰ aſpiratio eſt cũ quadã raſcatiõe:ac ſi q̃s vellet excreare cũ voce Item hñt aliam quã vocãt hayn:cuiꝰ aſpiratio eſt in gutture:ac ſi hõ haberet nauſeã:duarum p̄maꝝ ſonos variãt per oẽs vocales cum additione notarũ:⁊ per primuꝫ ſcribitur hameme.i.amomũ.per ſcðam chaſchas.i.papauer. per tertiã harhar.i.iuniperus.⁊ hauge.
Haabor albies.i.cipſſus arbor.albes harbor.albaẽ.idẽ.
Haacon. Haalcena.i.limacina. Haage.i.ebur.
Haalebi. Haalebin.ideſt ſolatrum.

¶ Capitulum. CCXCIX.

Haarim. vel harin.ara.gre.Ampeleos.lati.ꝟo vitis. SERAP.li.aggre.ca. harin. Ex ea eſt domeſtica ⁊ ſilueſtris alba ⁊ nigra.domeſtica eſt vitis vini:⁊ ſilueſtris eſt q̃ gre. vocatur ampeleos agria. haſtas hꝫ longas ⁊ lignoſas ⁊ aſpas: folia ei ſtrigno hortiuo ſiſ̃ia: ſed latiora ⁊ minora.florẽ hꝫ ſicut capilli: ſed ſemẽ habet vt botrus:qõ cum maturauerit ruffum facit colorẽ.obrotundũ.Alia ſpẽs eſt que vocat̃ lambruſca:vel vituſir:cuiꝰ flos vocat̃ ynantus:vel ynantiũ:vel anteflores:⁊ eſt maſculus:de qua ĩuenies in.l. Enãtiũ. ⁊ eſt plãta in qua ſunt grana parua ſiſ̃ia botris vue paruis:⁊ qñ ſunt matura:color eoꝝ eſt rubeꝰ: ⁊ figura ſui grani ẽ rotũda: ⁊ racemi ſui botri reſeruant̃ in ſũmitate eiꝰ: ⁊ gre. vocãt amboloſagine.Eſt alia ſpẽs vitis que dicit̃ vitis alba: ⁊ eſt feſera pro qua.l.feſera. Eſt alia ſpẽs que lati. dicit̃ vitis nigra:⁊ alio noĩe dicit̃ cucurbita vel brionia dicit̃ gre. ampeleos melana:vel ambulos melana.ara.feſire ſtenta.⁊ eſt plãta ꝭꝫ Diaſ.que hꝫ folia ſiſ̃ia folÿs plante:que dicit̃ hedera: niſi qꝛ dilatant̃ plus ad ſimilitudineꝫ folioꝝ herbe que dicit̃ ſemitas:⁊ rami eius ſiſ̃r:niſi qꝛ folia iſtius ⁊ rami eiꝰ ſunt maiores:⁊ ipſa circũuoluitur amplectẽs plãtas alias quibus approximat ⁊ ſuſpẽdit̃ eis cum ſuis capriolis: ⁊ habꝫ fructũ ſimilẽ racemis vue vitis albe:viridẽ in ſui principio.⁊ nigrũ cum maturat̃:quẽ cum fregeris buxeum reddit colorẽ:⁊ radix eius eſt magna ⁊ nigra exteriꝰ vꝉ buxea ⁊ iterius ſubalbida. Caprioli huius comedunt̃: ⁊ habent diureticã ꝟtutem.p̄liꝰ.liº.ꝫ3.caº.ꝫº. GALIENVS.6. ſim.phar.ca.ampeleos melana. ſiue vitis nigra vocatur hec ꝓprie brionia.i.lupillus:vel ſilueſtris cucurbita.

POSSE.vinum vitis albe domeſtice.ꝭm Galꝰ.6.ſimpꝉ. phar.eſt caliduꝫ in ſcðo. Et vetus ex eo eſt in tertio.Eius muſtũ eſt in p̄mo. Et manifeſtat̃ vnũquodq; in primo.et per manifeſtationẽ caliditatis ĩuente in eo. ſed de vua inuenies.in.l.cui. Uitis domeſtice ſuccꝰ ꝭm Sera. ⁊ potiſſime folioꝝ eius ꝯuenit habẽtibus vlcera in ĩteſtinis.ſunt fri.⁊ ſtiptice:⁊ q expuũt ſanguinẽ:⁊ qui conquerunt̃ de ardore ſtomaci:⁊ pregnãtibus habentibꝰ appetitum corruptum.Et caprioli eius qñ infunduntur in aqua:⁊ bibit̃ faciũt hoc.Et lachrimus huius vitis eſt ſiſ̃is gũmi:qui coagulat̃ ſuper palmites:qui potatus cũ vino expellit lapidẽ. Et linit̃ cum eo empetigo:⁊ curat eã:⁊ ſcabiẽ vlceroſaꝫ ſimiſ̃r ⁊ nõ vlceroſam:⁊ oꝫ ꝙ anteq̃ꝫ linias cuꝫ eo ꝙ linies mẽbrum cum nitro ⁊ oleo aſſidue:⁊ abradas pilos. Cinis acinoꝝ aut vinacie qñ emplaſtrat̃ cum aceto curat anuꝫ qñ ab eo euulſe ſunt emorroide:⁊ curat cõcuſſiões neruorum:⁊ cõfert morſui tyri:⁊ qñ fit cũ eis emplꝉm cum oleo ro.ruta ⁊ aceto cõfert ap̄atibꝰ calidis que fiunt in ſplene. Succꝰ.n.agreſtis.i.vue nõ mature:oꝫ vt exprimatur anteq̃ꝫ abſcondat̃ ſtella canis: ⁊ ponat̃ in ſole vaſe eneo rubeo cooperto cũ pãno:⁊ dimittat̃ in ſole donec coaguleт̃: ⁊ de nocte ponat̃ vas ſub tecto.qꝛ ros ꝓhibet coagulationes cuiuſlibet ſucci. Et melior ex eo eſt ille qui eſt citrinꝰ declinãs ad rubedineꝫ:⁊ eſt frãgibilis ⁊ ſtipticus forti ſtipticitate:⁊ mordicat linguã. Et ſunt q decoquunt ſucuꝫ iſtũ:⁊ cõficiũt decoquẽdo:⁊ cõuenit coctus cũ melle ⁊ vino dulci neruis q ſũt in lateribꝰ gule ⁊ palati:⁊ ipſi vuule: ⁊ gingiuis fluxis q̃bus abundãt humores:⁊ auribꝰ a q̃bus egredit̃ ſanies:⁊ cum aceto conuenit fiſtulis:⁊ vlceribus frauduletis:⁊ fit cliſtere cũ eo ad vlcera inteſtinoꝝ: ⁊ ad curſum humiditatũ antiquarũ ex matrice:⁊ potat̃ ꝓ ſputo ſanguinis.Sed vinũ de vua acerba fit in hũc modum. Accipe de vuis que nõ ſunt cõplete mature:ſed ſunt muꝫe:⁊ ponant̃ in ſole tribus diebꝰ aut quatuor donec fiant extenuate:⁊ exprimat̃ ab eis vinũ:⁊ reponat̃.Et ꝟtus huius vini eſt ſtiptica:⁊ corroborat ſtõm ⁊ cõuenit illis q nõ poſſunt digerere:⁊ cõuenit ſtõ relaxato:⁊ pregnãtibꝰ ⁊ habentibꝰ colicam cum qua euomitur ſtercus.Et valet egritudinibus epidimialibꝰ.⁊ oꝫ ꝙ illud vinũ dimittatur veteraſcere pluribꝰ ãnis.qꝛ niſi hoc fiat nõ eſt aptum ad potandũ.Sed ꝟtus paſſularũ eſt que maturat ⁊ reſoluit reſolutione tẽperata:⁊ paſſule extenuant:ſtiptice ſunt frigidiores alÿs.Et dulces ſunt calidiores ⁊ humidiores ⁊ ſtiptice fortificant ſtomacum:⁊ retinet ventrem.Et dulces ſunt medie in hoc: ⁊ ſedant mordicationem que contingit in ore ſtõi:ſed quãtitas nutrimẽti in paſſulis dulcibus carnoſis eſt amplior:⁊ paſſule dulces carnoſe ſunt maioris nutrimẽti q̃ꝫ vue:⁊ minoris abſterſiõis:⁊ lenitionis q̃ꝫ ficus ſicce:veꝝ ſunt ꝯueniẽtiores q̃ꝫ ficus: ⁊ ſic dicit Serap.auc.Galꝰ.⁊ dixit in almiamir.in paſſulis forſan eſt res q̃ laxat ꝓpter ſuã aggregationẽ:⁊ hoc eſt q̃re poſuimꝰ eas maioris nutrimẽti epati.volo dicere ꝙ ꝓpter eaꝝ aggregationẽ:qm̃ eſt in eis ſtipticitas quãta neceſſaria eſt epati egrotãti:⁊ eſt cũ hoc in eis ꝙ maturãt humores crudos ĩdigeſtos:⁊ equãt humores malos.Et tẽperant eoꝝ complexiones.Et ſunt in natura ſua tarde ad recipiẽdum putrefactionẽ:⁊ in totã earũ ſubã ſunt ſimiles epati. Alkeſmes ſunt paſſule ſine granis q̃ nominant̃ aferiſis: ⁊ ſunt multũ dulces:⁊ ſunt ceteris meliores. GALIENVS. 6º.ſim.phar.ca.de vua paſſa aſtaſis ẽ digeſtiua:ſimul ⁊ ſtiptice ⁊ diaforetice lẽte ꝑticipat ꝟtutis. DIASCOR. Albe paſſule ſunt plus ſtiptice:⁊ carnes paſſulaꝝ quando extrahunt̃ ab eis grana:⁊ qñ comedunt̃ cõueniũt canne pulmonis:⁊ cõferũt tuſſi renibus:⁊ veſice:⁊ qñ paſſule comedunt̃ ſole cum nucleis cõferunt vlceribꝰ ĩteſtinorum: Et quãdo caro paſſularũ miſcet̃ cum farina ⁊ gegneiſi .i. ſcariola ⁊ ouis: ⁊ modico melle: ⁊ comedit̃ admixto modico pipere expellit flegma ꝑ os:⁊ qñ miſcet̃ cũ farina fabarum:⁊ cimino:⁊ fit ide emplꝉm cõuenit ap̄atibꝰ calidis ĩteſtinoꝝ:⁊ qñ paſſule piſtate miſcent̃ cum ruta: ⁊ fit ide emplꝉm delet:qõ apparet in cute.ex clauis ⁊ vlceribꝰ fraudulẽt] .ſ.cãcro.qñ fit ex eis emplꝫ cũ oppoponaco cõuenit podagre:⁊ qñ ponit̃ ſuꝑ vngues eradicat eos.Et meliores ex eis ſunt keſmes ſine granis:⁊ poſt eas ſũt pingues ſubtilis corticis:⁊ parui grani. GALIENVS.6.ſim.phar. cap.girgata.grana vue.gre.dicta ĩdigeſtibilia ſunt ſubſtãtia eius eſt groſſa terrea ꝓut ⁊ guſtu declaratur: qꝛ ſapor eius eſt acerbus vel põticus.ꝟtus eiꝰ fri.in p̄mo.ſic. in ſecũdo:⁊ ſtipticat ⁊ cõſtringit:⁊ cõuenit oi fluxui ventris iuuamẽto magno. SERAP.vinacia vuaꝝ reponit̃ ⁊ ſeruat̃:⁊ fit emplꝉm ex ea cum ſale ap̄atibꝰ calidis:⁊ ap̄atibꝰ mamillaꝝ.Et qñ fit cliſtere cũ decoctione eiꝰ cõuenit vlceribꝰ ĩteſtinoꝝ:⁊ fluxui antiquo:⁊ fluxui humido matricis qñ ex ea fit ſeſſio mulieribꝰ: ⁊ fiũt cliſteria matricũ cũ ea.Et idẽ auc. Dia.vinum nocet neruis ⁊ ſenſibꝰ:ſed ip̄m eſt delectabilis ſaporis.⁊ iõ opꝫ cauere de eo ſi aliud mẽbrum eſt egrũ.Sed ſi parũ ſumat̃ de eo in diſpoſitiõe ſanitatis:⁊ mixtũ aqua nõ nocet.Et qõ de eo eſt vetus multum albũ ſubtile ꝓuocat vrinã:niſi qꝛ facit doloreꝫ capitis:⁊ qñ bibit̃ ex eo ſatis nocet ſtõ. Nouũ ꝟo generat ĩflãmationẽ: ⁊ eſt difficilis digeſtionis: ⁊ ĩducit ſomnia mala ⁊ ꝓuocat vrinã ⁊ laxat ventrẽ:⁊ mediocriter ĩter nouum ⁊ vetus eſt ſine malitÿs eoꝝ: quapropter opꝫ vt eligatur potus eius pre alÿs ſanis ⁊ egris.Et vinũ albũ ⁊ ſubtile ẽ bonũ ſtomaco:⁊ cõuenit vſus eiꝰ magis in ſanitate ⁊ egritudine:⁊ eſt ꝓpinquiꝰ ad molliendũ ventrẽ: q̃ꝫ rubeum ⁊ nigrũ:⁊ vinũ nigrũ eſt groſſum tarde digõnis: ⁊ iebriat ⁊ ingroſſat carnem:⁊ conuenit fluxui ſanguinis ventris.Et vinum rubeum eſt medium inter virtutes illorum.Et vinum nigrũ groſſuꝫ eſt malũ ſtõ: ⁊ ĩflatiuum: niſi qꝛ auget carnẽ ſicut groſſum.dulce ꝟo eſt groſſum:⁊ eſt tarde digeſtionis:⁊ ĩflat ſtõm: laxat ventrẽ ſicut muſtum.niſi qꝛ virtus eius eſt debilior:⁊ cõuenit veſice ⁊ renibꝰ: ⁊ conuenit apoſtematibꝰ in viſceribꝰ qñ infundit̃ lana nõ lota in ip̄o ⁊ ſuperponit̃.Et qñ ponit̃ ſuꝑ vlcera frauduleta: ⁊ ſuper pruriginoſa vlcera:⁊ ſunt vlcera ad que fluunt humores cõuenit eis.vinũ ꝟo ſtipticũ eſt magis ꝓuocatiuũ vrine:⁊ facit ſodã: ⁊ iebriat:ponticũ ꝟo eſt magis cõueniẽs cibo:⁊ ſtringit ventrẽ:⁊ nocumẽtũ neruorum: ⁊ ꝓuocatio vrine ſunt in eo minus:⁊ quãdo vinũ bibit̃ cum oleo: prouocat vomitũ:⁊ cõuenit lacti coagulato in ſtõ ⁊ ardori renum ⁊ veſice ⁊ vlceribꝰ que ſunt in eis.Et quãdo bibit̃ quãtitas cõueniẽs vini iuuat illos q̃bus datũ eſt in potu venenum fri.vt coriandrũ ⁊ opium:⁊ oẽs medicine que ĩterficiunt ꝓpter frigiditatẽ earum: ⁊ cõuenit morſibꝰ venenoſis: ⁊ illis qui ſudãt multũ:⁊ maxime albuꝫ vetus boni odoris: quãdo potat̃. GALIENVS. tertio de ꝯplonibꝰ. capi. q̃rto.vinum valitudinẽ tribuit citiſſimã.Et idẽ.8.ſimpꝉ. phar.ca.de vino.vinũ ex ſcðo gradu eſt calefactiuũ:qõ ꝟo ſufficiẽter eſt antiquũ ex tertio:ſicut muſtũ nominatum eſt p̄mi gradus: ꝓportionabiliter aũt caliditatibꝰ ſunt eiꝰ ſiccitates. RABI.MOYES.nõ eſt melior res potatõe vini ad ꝟtutis debilitatẽ. SERAPION. Fex vini opꝫ ꝙ adminiſtret̃ illa que eſt ex vino veteri.Et opꝫ ꝙ cõburatur ſicut cõburitur ſpuma maris poſtq̃ꝫ deſiccat̃ deſiccatione forti:⁊ q̃dam ponũt eam in vaſe terreo nouo:⁊ accendunt ſub ea ignẽ fortẽ:⁊ dimittũt donec ĩflãmet̃: ⁊ oꝫ ꝙ ſcias ſignum bone aduſtionis eius:⁊ eſt quãdo ĩmutatur color eius ad albedinẽ:⁊ ad acreitatẽ:⁊ qñ applicatur lingue ĩflãmat eam fortiter ꝓpter fortitudinẽ aduſtiõis. Eodẽ modo comburit̃ fex aceti.Et fex aduſta hꝫ ꝟtutem cõburẽdi multuꝫ forti aduſtione:⁊ abſtergit ⁊ aufert carnem ſuperfluã vlcerũ:⁊ eſt ſtiptica ⁊ ca.⁊ exiccat:⁊ opꝫ ꝙ ipſa adminiſtret̃ cũ eſt noua.ꝟtus eius reſoluit̃ cito: ⁊ ꝓpterea opꝫ ꝙ nõ dimittat̃ extra vas:et ſeruet̃ bene cooꝑta et obturato vaſe.Et ipſa q̃dem aduritur ſicut tutia. Et qñ fit emplꝉm cum ea ſub vmblico:et ſuper pectinẽ abſcĩdit mẽſtrua:et reſoluit ap̄ata mamillarum.Sed fex aduſta qñ miſcet̃ cum reſina pini: et liniunt̃ deinde capilli: ⁊ dimittunt̃ ſic vna nocte rubificat eos.Et ipſa q̃deꝫ ponit̃ in medicinis oculoruꝫ ſicut tucia:et abſtergit et valet obſcuritati viſus. PAVLVS.cap.de tartaro.Tartarum vini qõ ĩuenit̃ in vegete eſt ca.et ſic. in tertio: qõ de vino puriori eſt meliꝰ eſt.litargirũ infundat̃ in aceto ꝑ noctem mane reſoluat̃. ad idẽ.ex eo ⁊ oleo nucis fit cõmixtio ſuꝑ igneꝫ et tartaro in multa q̃ꝫtitate addito mox ab igne deponat̃ hoc vnguentũ:valet ad ſcabiẽ et ſerpigineꝫ:puluis eius in cibis ſumptus pinguedinem extenuat conſumendo puluis in quantitate.ʒ.5.vel.ʒ.iÿ.cum melle roſarum: vel cũ oleo educit.v.vel.vi.vicibꝰ.puluere maſticis addito.pro aceto.l.L.thal.de vino aũt multa vide apud Auicẽ. tertia p̄mi:et apud yſaac de dietis particularibus.virtus alterius ſpẽi que dicit̃ vitis nigra ꝭm Diaſ. Caprioli eius comedunt̃ et habẽt diureticã ꝟtutem.ſplenẽ ſiccant epilenticis cataplaſmatibꝰ adhibita luxationibꝰ medent̃.Et ꝟtus vitis agreſtis:eſt ꝙ radix eius elixa in aqua: et bibita mixta vino maritimo numero ciatoꝝ duoruꝫ accepta hidropicos purgat.Et oẽs maculas corpis tollit. Caprioli ipſius in ſale componunt̃:et flos eius in puluereꝫ redactus cum vini ciatis duobus ſumptus facit ad ſtrãguriã. Radix eiꝰ data vt ſupra tuſſiꝫ ſedat. Et ad õfectionẽ ſtõi radicis puluis multũ valꝫ. vires hꝫ ſtõ vires repſentãtes

Hababes.eſt proprium nomen loci.
Hab.ara.eſt granuꝫ cuiuſcunq; arboris. inde ĩfraſcripta.
Hab demeſt.i.granuꝫ lauri:qõ etiam habalgar dr̃
Habalaruſa.i.cubebe.
Habaon.i.morbillus.
Habaras.i.haberas.
Habebelarus.i.iuiube.
Habedleſen . ideſt carpobalſamum.
Habeel.i.Iuniperꝰ vꝉ fructus eius.
Habey.i.praſſium.
Habel.i.grauum cucul. SERAPION. libro aggre.ca.eſt et hu.ĩ ſcðo. et auget ſperma: et ꝓp̄e qñ miſcet̃ cuꝫ ſiſamo. et qd eſt.l.lochachium.
Habellien.i.piper albũ.
Habeleras.i.ſtafiſagria.
Habelmeluch.i.cataputia vel granum regis.multi arabes vocant ita ceraſum.quia hñt de ipſo inopiam: et ſimiſ̃r vocant ſemẽ mendana.
Habalharar.i.granũ iuniperi.

¶ Ca. CCC.

Habel nil. ara.i.granũ ĩdi:et eſt cartamum ĩduꝫ SERAPION.lib.aggre. plãta eiꝰ eſt ſiſ̃is plãte lubleb adherẽs arboribꝰ duobus brachÿs vel tribus:et hꝫ ramos et folia viridia: et in ramo cuiuſlibet folÿ ẽ flos coloris purpurei ſimilis pẽnis in figura ſua:et quãdo cadit flos eius emittit ſemẽ in vaginis in q̃bus ſunt tria grana minora granis ſtafiſagrie in tribꝰ partibus diuiſa:et illa grana ſunt illud qõ de ea adminiſtrat̃ in medicinis laxatiuis:laxat enim flegma: et mundificat ip̄m:et doſis eius eſt a quatuor kirat vſq; ad.8.et eſt ca.⁊

Vitis
Uua
harim
haarim

fic.in pmo:⁊ miſcetur cum medicinis:⁊ facit morā in īte-
ſtinis:⁊ quādo accipit ſolū non laxat eodem die:niſi poſt
14.horas:⁊ doſis ei⁹ eſt cum alijs medicinis:ſed ſimplex
nunꝗ̄ vidi dare:niſi admiſceat ei ſcamonea q̄ vincit ipm
ad expellendū flegma ⁊ colerā. IO.MESVE.ca.de car
tamo.dicit ꝙ qdā dicūt ꝙ eſt vna ex ſpēb⁹ cartami:⁊ hoc
dixit qm̄ eſt cartamū indū: lꝫ ſit aliud a cartamo noſtro.
Habelras.i.granum capitis.ſtaphiſagria ita dicta ꝑpter
excellentem virtutem quam habet in caputpurgijs.

Capitulum. CCCI.

Habel zelin. ara.vl' grana ezelen. lati.piper ni-
gruꝫ. SERAPION.lib.aggre.
cap.habel.zelin.i.granū zelin.⁊ eſt piper ethiopuꝫ vel ni-
grorum:⁊ eſt granū pingue in magnitudine ciceris:⁊ eſt citri
num exterius:albū īterius:⁊ hꝫ ſaporem bonuꝫ defertur
ex terris barbarie.Et illud qd̄ nominat in barbaria crom
eſt ſil'e faſeolis in forma ſua: niſi qꝛ grana ei⁹: ⁊ cortex ei⁹
ſunt minora faſeolis. habēt nigrū colorem ⁊ acutū ſaporē
ſicut piper:⁊ defert ſimil'r a terris nigrorum:⁊ ſunt ca.in ter
tio.hu.in primo:⁊ conferunt dolori dentium.augent eniꝫ
in ſpermate:⁊ faciunt bonum odorem oris.

Capitulum. CCCII.

Haberas. ara.vel nūbafas.gre pediculicida.lati.
ſtafiſagria.vel pedicularia: vel granuꝫ
capitis:vel paſſula mōtana:vel roſa regis. SERAPI.
lib.aggre.cap.haberas ſiue habeltas auc.Diaſ. eſt planta
hñs folia ſil'ia folijs vitis agreſtis īciſa: ſicut folia malue
agreſtis:⁊ hꝫ ramos longos nigros:⁊ flores ſil'es floribus
plāte:que dicit baratis:ſed minores ⁊ coloris quaſi cele-
ſtis:⁊ hꝫ ſemina in vaginis viridib⁹:ſicut cicer habēs tres
angulos aſperos:cuius color eſt ad rubedinē ⁊ nigredinē
declīuis:ſed iterius eſt albus:et ſapor eius eſt acutus.
GALIENVS.6.ſim.phar.cap.ſtaphixagria.eſt acuta
fortiter multū:⁊ v̄tus eius eſt ca. adurēs: ⁊ attrahit: ⁊ ab-
ſtergit abſterſione forti. DIASCORIDES.ca.ſtafi-
xagria:naſcitur vmbroſis locis hñs folia ſimilia viti agre
ſti diuiſa tanꝗ̄ malua agreſtis:⁊ haſtas lōgas ⁊ erectas: ⁊
nigras:ſemē eſt ei ſil'e Yſati:⁊ florē ſimil'r hꝫ:qd̄ ſemen in
folliculis viridiorib⁹ obtentū trium angulorum:⁊ eſt nigrū
ſed īterius albū cū guſtu viſcido acri ⁊ calido. AVER.
qnto colliget.capi.de ſtafixagria.eſt ca.⁊ ſic.in tertio.
AVICENNA.lib.ſcd̄o.ca.de ſtafixagria.eſt ca.⁊ ſic.
in tertio. POSSE.GALIENVS.facit deſcendere a
capite quādo maſticat aut fit gargariſma cum ea flegma
multū:⁊ cōuenit egritudinibus cum qbus eleuat cutis:⁊
cōuenit ad pruritū:participat aūt aduſtiue cuiuſdā v̄tut'.
DIASCORIDES.grana eius.i5.accepta cuꝫ mulſa
flegmata pinguia vomitib⁹ excludit.verū hi qui mulſam
acceperint aſſidue bibāt ⁊ deambulēt:qꝛ offocationes ci-
tius preſtat:⁊ gulaꝫ exaſperat: trita ⁊ bibita pediculos ne
cat. AVERROYS.qñ maſticat trahit flegma:⁊ ſucc⁹
ſuus mūdificat caput per nares: ⁊ electuariuꝫ eius valet
ad morbum caducum:⁊ morfeā:⁊ mēſtrua educit.
Habes eſt vna ex ſpeciebus malue.
Habetoriti.i.grana citri.

Caplm. CCCIII.

Habezel. .i.aſinus. AVICENNA.lib.ſcd̄o.ca.
de aſino.Cinis carnis aſini ⁊ epatis eius
cū oleo valet ſuppoſitus fiſſuris frigoris.Cinis epatis aſi
ni cum oleo ſuper ſcrofulas valet ⁊ ſanat leprā. Contacti
ex ſiccitate ſedeāt in iure carnis eius:⁊ caro eius etiaꝫ eſt
inuatiua.epar eius aſſatū: ⁊ a ieiuno comeſtum conuenit
epilēſie:⁊ ſimil'r eius vngula aduſta:⁊ ſit eius potio omni
die duo coclearia:dicit ꝙ eius vrina cōuenit dolori renū:
⁊ vrina ſilueſtris aſini frāgit lapidē in veſica ſm̄ ꝙ dixit
Gal'. SERAP.lib.aggre.capitulo lolen.ex lacte aliorum
animaliuꝫ fit caſeus preterꝗ̄ ex lacte aſine. qꝛ eſt ſubtile
nō habens groſſitiem. ALMANSOR.lib.tertio.ca.
de lacte.Aſininuꝫ lac omni lacte ſubtilius eſt.qd̄ pulmo-
ne patientib⁹ dandū eſt.hoc etiam poſt muliebre lac ſm̄
Gal'.7.terapentice ethicis laudatum.
Habbalarhar.i.granū Iuniperi. Habiam.i.pulegiū.
Habbaſir.i.granū viride:⁊ eſt fructus terebinthi.

Capitulum. CCCIIII.

Habilhalach. ara.gre.arceotides.lati. granuꝫ
iuniperi.vl' Iunipus. SERA.
lib.aggre.cap.habilhalach.Eſt vna ex ſpēbus cipreſſi ma
ſculi.Et oēs ſunt quattuor ſpecies.⁊ ſunt Iuniper⁹ ⁊ habel
ideſt ſabina:⁊ zerbin ⁊ gara.i. Iuniperus que nominatur
arconas:eſt ex ea alia magna:alia parua:⁊ hꝫ fructū quē-
dam:cuius fruct⁹ eſt magnus ſicut nabach:⁊ in.l.habel di
cit zaror.Et quedā cuius fructus eſt paruus ſicut faba: ni
ſi qꝛ ipſe ē rotūdus totus. GALIENVS.6.ſim.phar.
capitulo de Iunipero:virtus arboris eius eſt ca.⁊ ſicca in
tertio:ſed caliditas ipſius fructus eſt ſm̄ hoc.ſed ſiccitas
eius eſt in pncipio tertij.Et idē Sera.Sauina eſt illa que
dicit brachos:ſiue braceos:⁊ nō habet fructum:⁊ nos iaꝫ
de ea diximus ſuperi⁹ in littera habel. ſed zerbin eſt illa
que dicit padras:⁊ habet fructū ſimilem fructui cipreſſi:
niſi qꝛ eſt minor eo ſatis.Et eſt ex zerbin parua ſpinoſa:et
habet fructū ſimilem fructui iuniperi: cuius magnitudo
eſt ſicut granū mirti:ſed eſt rotunduꝫ:⁊ ſermo de ipſo ve-
niet poſt in capitulo de alkitran:⁊ virtus zerbin ē ca.⁊ ſic.
in tertio:ſed gara eſt ſpēs parua reſpectu zerbin. memo-
ria eius venit in.l.gara.Archeutos ſiue Arconos .i. Iuni-
perus magna ⁊ parua ambe calefaciūt ⁊ ſubtiliant ⁊ pro-
uocāt vrinam:⁊ qñ fit fumigatio cuꝫ eis expellit veneno-
ſa reptilia:⁊ habet fructus:cuius quidaꝫ reperitur in ma-
gnitudine auellane:⁊ qdam in magnitudine fabe.niſi qꝛ
eſt rotūdus:⁊ habet odorem bonum:⁊ eſt dulcis habens
in ſe aliquantulū amaritudinis. DIASCORIDES.
ca.de Iunipero.Arbor eſt alia parua alia magna: ſꝫ vtre-
qꝫ acrioris ſunt virtutis atqꝫ mictualis ⁊ inſenſibilis.
AVERROYS.5⁰.colliget.ca. de Iunipero. Que vo-
catur Abel.ca.eſt ⁊ ſic.in tertio. PAVLVS.ca.de ver-
nice.gūmi iſti⁹ arboris ē v̄nix. POSSE.DIASCOR.
Prunis impoſite fumigio ſerpētes fugāt. fructus eius io
cundus eſt ⁊ odoris ſūmi ſi in ore detinetur: ⁊ euſtomac⁹
eſt et thoraci vtilis eſt.tuſſim ſedat veterē ⁊ inflāmatio-
nes ſedat.tortionibus bibita ſubuenit. ꝯtra venena pſtat
auxilium.diureticum eſt illi adiutorium.ſpaſmatibus et
reumatibus ꝓdeſt.offocationes ſtericas tollit. Appellat
autem a grecis arceotides:ſuccus ei⁹ medetur vipera ve
xatis.Item ſuccus eius exuſtus atqꝫ cuꝫ aqua illinitus le
pram deſpuit.elimatio autem ligni eius potui data īter-
ficit.lachrimus eius potui datus tuſſim veterē atqꝫ paro
tidas ſanat. AVER.Abel prouocat vrinam ⁊ mēſtrua
plus oī alia re:donec facit mingere ſanguinē:⁊ facit abor
ſum:et extrahit fetū mortuum.pro iſta ſpē.l.l.abbel.

Habilig.i.mirabolani.
Habix.ē proprium nomen
loci.
Haboaniſa.quid eſt.l.kea-
di.headi.
Habobol.i.vſnee.
Habonifa.i.cicuta.
Habrad . eſt quedam ſpe-
cies dactili.
Habras.i.ſtafixagria.
Habriſen .i. li. fuoli.l. ſera.
haeir.
Hacabdes.i.peonia.
Hacalia.Steph̄. ē calebū:
pro calib vel culb.
Hacatos.i.cimbalaria.
Hacatula.i.mādragora.
Hacemalſachi.i.epatica.
Hachib.ara.calcancus.
Hacrab.ara.ſcorpio.

Caplm. CCCV.

Hacub alcaroeg.ara.gre.ſalum.lati.ſpina lata.
SERAPION.libro aggre.herba ē quā
nominant homines orientis ſpinam latam habens folia
ſimilia albe cameleonte. Et elixat hec planta in pncipio
ſui ortus:⁊ comedit cum oleo ⁊ ſale:⁊ lachrimus qui egre
ditur de radice ipſius ſi bibatur ex eo. ʒ.i. cuꝫ mellicrato
prouocat vomitum. Hacuſa.i.mādragora.
Hacharcharach.ara.piretrum.Archaba. harcharehaba
Steph̄.

Caplm. CCCVI.

Hadadh. ara.gre.liceos.lati.ꝯo litiū. SERAP.
libro aggre.litium habet tres ſpēs. vna
earum eſt indica:⁊ alia fit ex herba que dicit zeriach.ſiue
xerzab.tertia eſt arabica quā nominant hadadh. Et ideꝫ
auc.Diaſco.litium accipit ex arbore ſpinoſa:que habet ra
mos longitudine duorum brachioruꝫ aut amplius.Et fo
lia ſunt ſimilia folijs arboris buſſi rara. Et habet fructuꝫ
ſimilem piperi:⁊ eſt niger amari ſaporis lenis tactu:⁊ cor-
tex ligni eſt glaucus ſimilis litio diſſoluto:⁊ habꝫ radices
multas ꝓcedentes a latere ligni eius.naſcit locis agreſti
bus :⁊ extrahitur ſuccus eius in hunc moduꝫ.teruntur fo
lia:ſicut ſunt cum tota arbore:aut ponuntur in aqua:⁊ di-
mittuntur pluribus diebus:⁊ coquuntur ⁊ exprimuntur:
⁊ ſuccus ponitur ad coquendum ſuper igneꝫ donec igroſ-
ſetur ſicut mel.⁊ fit ſimilis ex ſucco fructus eius quando
exprimit ⁊ ponitur in ſole; ⁊ melius ex eo eſt illud quod
accenditur igne:⁊ quando extinguitur facit ſpumam cu-
ius color eſt ſanguinis:⁊ exterius eſt nigrum:⁊ iterius eſt
ſicut crocus:⁊ nō eſt pingue:⁊ eſt in eo ſtipticitas cū ama-
ritudine.Et ex illo melius eſt indum:⁊ fortioris operatio
nis.Adulteratur autem litium cum amurca olei cum ad-
miſcetur in coctura eius:⁊ cum ſucco abſinthij:⁊ felle bo-
uino.Et oportet ꝙ colligatur ex eo quod natat ſimile ſpō
gie:⁊ reponitur ad opus medicinarum oculi: ⁊ reſiduum
eius ponitur in alijs medicinis. Et dicitur ꝙ indicum fa-
cit arbor que dicitur lithios:⁊ hec arbor eſt de ſpeciebus
ſpine habens ramos erectos longitudine trium brachio-
rum aut amplius procedentes ex radice:⁊ ſunt groſſiores
ramis rubi.Et euellitur ab eis cortex facile: ⁊ color ei⁹ ap
paret ſicut color ſanguinis:⁊ folia eius ſunt ſimilia folijs
oliue:⁊ ex illa arbore accipitur litium.ſ.ab illa que eſt ſpi-
noſa ex illa .Et eſt apud nos medicina quaſi humida ⁊ li-
quida:⁊ ſubſtātia eius eſt compoſita ex virtute ſubtili ca.
⁊ terrea fri.⁊ in ſapore eius eſt ſtipticitas:niſi qꝛ eſt pauca
Alia ſecunda ſpēs eſt que fit ex arbore litios:ſiue exacan
tum appellata folia quercus ſimilia atqꝫ ſpinoſa generās
Naſcitur in dumoſis locis:cuius folia ⁊ radix in vnū con
iunguntur:⁊ in aqua dulci coquunt vſqꝫ ad groſſitiem.fit
⁊ melius ex ſucco granorum expreſſo:⁊ in ſole coagulato.
Eligēdū eſt ītus colore ruffo:⁊ deforis nigro. GALIE.
lib.dinamidiarum cap.de litio.fit ſecunda ſpecies litij in
hunc modum. prunellas de caprifolio collige in mēſe ſe-
ptembris:⁊ ipſas tere per linteum extorquēs ſuccuꝫ eius
⁊ ad ſoleꝫ ſiccabis. In litia vero venditur ſuccus centau-
ree ꝓ litio:vt appet in.l.cētaurea.lꝫ falſo. PLINIVS.
lib.iz.capi.7.⁊ lib.z4.capi.14.de litio.ſuccus eſt arboris
vel arbuſculi puſille ⁊ ſpinoſe folia vt quercus habentis
cum punctis ſpinoſis:cuius ſemen maturū vt granum re
gis apparet: de cuius ſeminis ſucco fit aliquando litiuꝫ ⁊
verius.latine hec arbor vocatur caprifolium.veruꝫ opti-
muꝫ litium eſt qd̄ eſt indicum:qd̄ extrinſecus nigricat in-
tus vero ſubruffum ſicut alce guſtu amarū.⁊ ſecunda ſpe
cies fit ex arbore que dicit lithios. ⁊ hec arbor eſt de ſpe-
ciebus ſpine:⁊ habet ramos rectos lōgitudine triuꝫ cubi-
torum aut brachiorum aut amplius procedentes ex radi
ce:⁊ ſunt groſſiores ramis rubi: ⁊ euellit ab eis cortex fa-
cile:⁊ color ei⁹ ſunt ſil'ia folijs oliue. GALIENVS.7⁰.
ſim.phar.capi.litium vel pixacantū:ſpinoſa eſt arbor de
qua ſit vocatum litium.eſt autem ſiccatiue virtutis ex di
uerſis compoſituꝫ.vna quidem ſubtili parte diaforetica
⁊ calida.altera autem terreſtri frigida que habet ſtiptici-
tatem.Sed hec quidem qualitas pauca omnifariam in-
eſt huic pharmaco:ſed diaforeſin ⁊ exiccationeꝫ non pau
cam:ſed ſm̄ acceſſum. in caliditate vero intermedia ali-
qualiter locatum eſt ⁊ cōmenſuratum:ꝑpter quod et ad
diuerſas paſſiones vtuntur hoc pharmaco in quibuſdam
vt congregatiuum.Et ideo ciliacis ⁊ diſſintericis ⁊ fluxui
muliebri afferētes. hoc ergo litium in cilicia ⁊ capadocia
plurimum fit.Aliud vero.ſ.indianum fortius operat ad
omnia.Et eodem lib.ſm̄ tranſlationem arabicaꝫ.ſubſtā-
tia litij eſt compoſita ex virtute ſubtili ca. ⁊ terrea fri. Et
in ſapore eius eſt ſtipticitas:niſi qꝛ eſt pauca multuꝫ:⁊ de-
ſiccat in ſcd̄o: ſed etiā fri.⁊ ca.eſt quaſi in cōplexione me-
dia equali.Et virtus eius eſt que reſoluit.⁊ abſtergit reſo
lutione ⁊ abſterſione curatiua:⁊ congregat ⁊ reſtringit.
POSSE.GALIENVS. Hoc pharmaco ad ypopiaꝫ
vtuntur : ⁊ ad flegmones qui in ano ⁊ ore ⁊ vlcerationes
⁊ herpetes ⁊ putredīes:⁊ male morigerata vlcera ⁊ aures
pus fluentes ⁊ paronichia ⁊ vngues leproſos.Et ideꝫ ſm̄
tranſlationeꝫ arabicam. virtus eius eſt que remouet qd̄
in pupilla ex eo qd̄ obſcurat viſum:⁊ conuenit fluxui ven
tris:⁊ habentibus vlcera in inteſtinis: ⁊ habentibus flu-
xum menſtruorum:⁊ ponitur in medicinis pāni qui fit in fa
cie:⁊ in medicinis vlcerum ⁊ apoſtematū: que ſunt in ore
⁊ in ano:⁊ formice:⁊ conuenit vlceribus fraudulētis:⁊ pu
tredinibus vlcerum:⁊ putredini auriuꝫ ⁊ tenaſmoni ⁊ pa
naritio:⁊ fortificat capillos. SERAPION.auc.Diaſc.
virtus litij eſt ſtiptica:⁊ abſtergit ⁊ curat obſcuritatem vi
ſus et ſcabiē ⁊ pruritum oculorum:⁊ abſcindit curſum hu
miditatum ad oculum venientium curſu antiquo:et apo
ſtematibus gutturis:et quando linitur cuꝫ eo palatū con
uenit apoſtematibus gutturis:⁊ quando linitur cuꝫ eo cō
uenit gingiuis et vlceribus putridis et ragadijs ani et te-
naſmoni.et qñ bibitur:et fit cū eo cliſtere ſanat fluxū vē-
tris antiquū ⁊ vlcera īteſtinorum:⁊ bibit de ipſo cū aq̄ vſqꝫ
ad ſanguinis fluxū: vl' ſputū ſanguinis cū tuſſi:et datur in
potu morſui canis rabioſi.quādo fiūt ex eo pillule:et dan
tur:et rubificat capillos: et curat panaritium ⁊ formicā ⁊
vlcera fraudulenta:et qñ fit cum eo naſcale cōuenit flu-
xui antiquo humiditatum a matrice.Et dicit ingeneites.
quando coquitur cum ramis eius in aceto conuenit apo-
ſtematibus ſplenis et icteritie:et prouocat mēſtrua:et qñ
bibitur ex fructu eius laxat flegma:et cōuenit contra me
dicinas venenoſas.Et idem Sera.auc. Raſis.felicacha-
rag.virtus eſt compoſita ex contrarijs. Nam habet vir-
tutem extenuatoriam digeſtoriam ca.et fri.et modice ſti
pticam habens vim:et ideo diaforeſim facit proijciens et
purgans:⁊ facit ad ypopiam herpetas:et ad epatis vlcera
et ad parotidas et putrida vlcera:et conuenit vlceribus
oris et ani.
Hadham.ara.oſſa.
Hadeds.ara.lēs lēticula.
Hadid.ara.ferrum.
Hae.ideſt arbor dragāti.ꝑ
qua.l.achantos.

Cap. CCCVII.

Haeir. haeris ſiue haieſe ara.lati.vermis ſirici.
SERAPION.lib.aggre.capi.haeir. quā-
do vermiculus texit ſetam ſuper ſe:et facit coopertur am
et dimittit donec perforat illā telam egreditur īde deue
nit ad hoc Abriſcen et ken. et quando dimittitur in ſole
donec morit vermis deuenit inde ſeta.et eſt ca.et ſic.cuꝫ
temperamento. POSSE. Eſt bona cordi:et confortat
ſubſtantiam et totalitatem eius et clarificat ſanguinem
et propter hoc ponitur in medicinis cordis: ⁊ precipue in
diamuſco.Et quidam comburunt eam: vt poſſit facilius
teri:et melius puluerizari propter deſiccationem: et qui-
buſdam nō videtur hoc faciendum ne amittat virtutem
ſuam:ſed faciunt eam incidi ſubtiliter:et terunt eam cuꝫ

margaritis ⁊ karabe ⁊ corallo proprie: ⁊ ſic teritur facile.
⁊ qdam ſunt qui extrahunt ab ea virtutē. AVICEN.
de viribus cordis. dicit ꝙ ſeta ꝯfortat cor. BVLCA.
Eben Aben Azarin libro qui dicitur ſeruitor. forma com
burendi ſetam que adminiſtrat̄ in electuarijs hec eſt. Ac
cipe ſetam nouā que caret tinctura: ⁊ pone ipſam in olla
noua: ⁊ pone ollam ſuper ignem: ⁊ fac ſub ea ignem leuē
vel pone eam in furno panis: ⁊ non oportet vt aduratur:
ſed ſolum aſſetur ita ꝙ poſſit teri.
Haer. i. indicus. Haberis. ara. ſericum.

Capitulum. CCCVIII.

Haerinia. haerima. haerma. lati. piperella. SERAPION. libro aggre. eſt in fi
gura ſicut piperis minoris figura: niſi qꝛ eſt in colore ſuo
citrina. Et ſunt in ea due virtutes contrarie: ſicut frigi. et
cali. Et idem auc. Aben Meſuay. haerima eſt granū par
uum minus pipere: ⁊ eſt in eo citrinitas pauca: ⁊ eſt odori
ferum: cuius odor eſt ſicut odor ligni aloes. eſt cali. ⁊ hu
mi. ⁊ eſt in eo abſterſio.
Haſaſes. haſaſus. ideſt coniza.

Capitulum. CCCIX.

Haff. hafs. hafas. ara. gre. cicidos alapſa vel la
pſana. lati. vō galla. SERAPION.
lib. aggre. auc. Diaſ. eſt ex ea que accipit̄ ex arbore ſua re
cens īmatura parua rotunda nodoſa non perforata ⁊ gra
uis: ⁊ eſt alia que eſt leuis perforata: ſed prima medicinis
eſt cōuenientior. Idē auc. Hal. virides ex gallis ſunt acer
be plurimum qđ eſt in eis ſubſtantia terrea: et ſapor earū
eſt ſtipticus multum: virtus earum eſt fri. in ſecūdo: ⁊ ſic.
in tertio. PLINIVS. lib. 13. cap. 21. lib. 16. ca. 8. li. 24. ca.
4°. galle fructus in ſyria et egypto copioſius exiſtit.
POSSE. DIASCORIDES. Omnes ſpecies galla
rum ſunt ſtiptice fortiter: que quādo teruntur ⁊ pulueri
zantur ſuper carnem ſuperfluam delent eam: ⁊ cōferunt
ad vlcera corroſiua: ⁊ ꝓhibent humiditatē que currit ad
gingiuas: ⁊ conferunt alcole: ⁊ quando accipitur id quod
eſt intra gallam: ⁊ ponitur in corruſuram dentis ſedat do
lorem eius: ⁊ quando comburuntur ſuper prunas: ⁊ extin
guūtur in aceto ⁊ ſale ſtringunt fluxum ſanguinis: ⁊ deco
ctio gallarum quando fit ſeſſio in ea confert exitui matri
cis: et curſui humiditatum antiquo et exitui ani: et quan
do infunduntur in aceto aut aqua nigrificant capillos: ⁊
quando puluerizantur ⁊ dantur in potu in aqua aut vino
conferunt humiditatibus vlcerum inteſtinorum et flu
xui antiquo: ⁊ ſunt conuenientes in cibis eorum: ⁊ ſimili
ter quādo coquitur cibus eorum in aqua in qua bulierint
Et vniuerſaliter qdem adminiſtrande ſunt ad ſtiptican
dum retinendum ⁊ deſiccandum: ⁊ īfrigidant ſatis. Et di
cit Sera. auc. Hal. ꝙ virtus earum ſecunda eſt que repcu
tit ꝓhibet ⁊ aggregat: ⁊ tertia virtus fortificat mēbra flu
xa debilia: ⁊ ꝓhibet omnes egritudines que fiunt ex hu
morum diſſolutione ⁊ eorum fluxus ꝓhibet.

Capitulum. CCCX.

Hafir. ara. lati. pes. vl' tibia. SERAPION. li. ag
gre. auc. Hal. hafir. i. hes. ſcef. ara. i. vngula. ze
ron. ara. i. augmentationes que fiunt in cruribus aīalium
maiorū vt equorum. veb. ara. i. molares dentes. quidam
adurunt vngulam caprarum: ⁊ conficiunt cinerem eius
cum aceto forti: ⁊ linitur in allopitia ⁊ conuenit. Et qdā
accipiunt vngulam aſini: ⁊ adurunt ⁊ curant cū ea epilen
ſiam magnā. Et idem cinis reſoluit ſcrofulas quādo con
ficitur cū oleo: ⁊ quādo fit puluis ex ea eſt deſiccatiuus:
⁊ curat vlcera que fiunt in manibus ⁊ pedibus ꝓpter fri
gus: augmētationes que fiunt in crurib⁹ ⁊ iūcturis equo
rum: quando teruntur ⁊ dantur in potu cum aceto curāt
epilēſiam. Et vngule caprarum qn̄ aduruntur ⁊ miſcent̄
cū aceto: ⁊ fit inde linitio ſuper allopitiam curat eā. Sed
limatura dentis elefantis eſt ſtiptica. quando fit emplm
cum ea curat panaritiū. Sed mollares dētes canis rabio
ſi q momordit hoīem ſi accipiant̄ ex eis: ⁊ ligent̄ in corio:
⁊ ſuſpēdant̄ in brachio ꝓhibēt a morſu canis rabidi.

Hafranon. i. filipendula.
Hagefida. i. galla.
Hagel. ara. perdix. li. de do ctrina gre.
Hager. i. lapis. inde hager ſhedhig. i. lapis adamas
Hager marchaſita. ideſt lapis marchaſita.
Hagetotida. i. cameleōta.
Hagnites. i. magnes.
Habac. i. indicum.
Habadeb. i. ſpodium.
Habalebi. i. ſolatrum.
Habe. i. arbor draganti. et eſt acantos.
Habelibet. habeliblet. ideſt ariſtologia.

Cap. CCCXI.

Haid. ara. vel heſa. lati. ferrum. vbi ſciendū ꝙ fer
rum ferrugo ⁊ ſquama ferri eiuſdem ſunt vir
tutis ⁊ operatiōis: ſed ferrugo ca. eſt ⁊ ſic. in ſecūdo. Sed
attendendum ꝙ aliud eſt ferrugo: ⁊ aliud ſquama ferri.
ſquama ferri eſt illud qđ latum ⁊ tenue euolat per pcuſ
ſionem: ſed ferrugo eſt illud: qđ per decoctionē liquefit ⁊
ſeparat̄ a ferro: habet autem virtutem deſiccandi ⁊ exte
nuandi. POSSE. ad extenuationē ſplenis valet vinum
in quo ferrum candens extinctum fuerit. multum enim
ſubtile eſt. Contra opilationē epatis ⁊ ſplenis ex longo tē
pore detur patienti puluis ſubtiliſſimus ferruginis quā
titatis. ℈. quinq; cū vino calido. vomitum etiā in multa
quantitate ꝓuocat: ⁊ etiam ducit vſq; ad mortem: vnde
cum ipſo in potu debet dari aqua in qua lapis magnes to
ta nocte iacuerit: ⁊ puluis cū aq̄ cocta det̄. reprimit. n. vio
lentiā ei⁹. ⁊ ſiſtit vomitū reſtātē. DIASCORIDES.
cōtra emorroidas puluis ferruginis: ⁊ ſquame ferri ſubti
lis efficitur cum ſucco tapſi barbaſſi: ⁊ bombace intincta
ſi ſupponat ſibi patiēs optimum eſt. Contra tenaſmonē
ex cauſa ca. ſquama vel ferrugo optime calefiat: vt cādēs
ſit. poſtea aſpergatur aceto: ⁊ recipiat patiens fumū per
īferiora. SERAPION. lib. aggre. capi. haid. Ferrugo
ferri eſt ſtiptica: ꝙ quando fit cum ea naſcale abſtringit
fluxum antiquū matricis. Et quādo bibitur ꝓhibet īpre
gnationem: ⁊ linit̄ cum ea ⁊ aceto ſuper heriſipillam ⁊ bo
thor: ⁊ aufert eā. cōfert pannaritio ⁊ vngule oculi ⁊ aſpe
ritati palpebrarum ⁊ emorroidib⁹: ⁊ reſtringit gingiuam.
Et quando linit̄ cū ea ſuper podagrā confert. ⁊ facit ori
ri capillos in allopitia. Et aqua in qua extinguit̄ ferrum
candēs aut vinum cōfert fluxui ventris ⁊ vlceribus inte
ſtinorum: ⁊ duriciei. et tumori ſplenis ⁊ colice paſſioni et
fluxui qui fit a ſtomaco. Nam corroborat ſtomacū rela
xatum ⁊ debilitatum: ⁊ maxime a colera: ſed ſcoria ferri:
⁊ hactitura ferri habet virtutē ſimilē eruginis eius: niſi
qꝛ eſt debilior ea. et quādo datur in potu cum ſquingibin
reſiſtit veneno plāte que dicitur aconitum. Et idem auc.
Ga. omnis ſcoria deſiccat deſiccatione forti: niſi qꝛ ſcoria
ferri eſt debilior alijs: et quando teris eam cum aceto: et
percoquis: fit medicamen qđ deſiccat ſaniem antiquam
que fluit ab aure. Et quādo extinguit̄ ferrū candēs in aq̄
fit aqua illa ſiccatiua: ꝓpter hoc cōuenit groſſitiei ſplenis
Et extinguitur in vino: ⁊ cōuenit vinum illud hidropiſi: ⁊
diſinterie ⁊ colerice paſſioni ⁊ dolori ſtomaci. Et idē auc.
Raſis. Iam vō cognouimus per experientiā ꝙ conuenit
fluxui vrine et mēſtruorū: et conuenit egreſſioni ani. ⁊ di
ſtillationi vrine quādo diſtillatur īſenſibiliter: ⁊ auget li
bidinem. BVLCASIM. eben azarin. lib. qui dicit̄ ſer
uitor. Modus purgādi limaturam ferri eſt iſte. oportet
ꝙ eligatur limatura ferri pura cū qua non ſit admixtio
alicuius ſicut eris aut plumbi aut vitri: ſi. n. daret̄ in po
tu alicui occideret. ponat̄ ergo de ea quantum vis in va
ſe mundo: ⁊ ꝓijciatur ſuper ea paucum aceti: et ponat̄ ſub

ſextario mūdo: et ponatur iterum ſuper ipm̄. ſ. ſextarium
coriū aliqđ: et dimittatur ad minus. 7. diebus: ⁊ poſt ex
trahe. qꝛ inuenies colorē eius ſicut ziniar. deinde deſicca
eam: ⁊ tere. Et ſunt qui abluunt eam cū aqua dulci ⁊ ace
to: ⁊ colant pannū: ⁊ dimittunt ſub ſereno quouſq; putre
ſcat. deinde abluūt eam cū aqua dulci ⁊ reponūt. Et vtus
ei⁹ eſt ꝙ ꝯuenit illis quorū color ē faciei croce⁹: ⁊ facit ipin
guare corp⁹. Modus aſſandi ſcoriā. eſt iſte. terat̄ tritura
groſſa: ⁊ ponat̄ in aceto vel rob: ⁊ poſt extrahatur ab eo: ⁊
exiccet̄ ⁊ aſſetur ſup prunas: ⁊ reponat̄. Modus abluen
di ſcoriā ferri. eſt iſte. oportet ꝙ abluatur anteq̄ aſſetur:
⁊ poſt etiam abluatur ſicut diximus in tucia.
Haieth. hanxi. hanixi. i. ſerpēs. AVI. li. de doctria ara.
Hailtith. ara. aſa. gre. laſar. Hain. ara. oculus ⁊ frons.

Capitulum. CCCXII.

Hairof. ara. gre. ſcalones. lati. pinaria. SERAP.
lib. aggre. capi. hairof. eſt ⁊ ex ſpecieb⁹ pi
nearum: folia eius ſunt ſimilia cameleonte albe: niſi quia
ſunt nigriora: ⁊ habet virgā longam. folijs plenā: ⁊ ſuper
ipſam eſt capitellū ſpinoſum: ⁊ habet radicem nigram ⁊
groſſam: ⁊ eſt qđ de ipſa planta adminiſtrat̄. GALIE.
vtus eius eſt que calefacit in ſcđo. in vltimo eius: ⁊ in pn̄
cipio tertij. ⁊ deſiccat in tertio: planta illa comedit̄ recens
ſicut ſperagus. POSSE. GALIENVS. ꝓuocat vri
nam multam fetidā quando coquitur in vino: ⁊ bibitur
illud vinum. Et aufert ꝓpter hoc fetorē aſſelarum: ⁊ to
tius corporis: ⁊ opatio in hoc eſt a tota ſubſtantia: ⁊ quan
do coquitur radix: ⁊ bibitur confert ſicut ſperagus.
Hakas. quid eſt. l. hkas. Hakkaraba. i. piretrum.

Capitulum. CCCXIII.

Hachille. ara. gre. tyamus. lati. faba. GALIE.
7°. ſim. phar. cap. de faba. Tyam⁹. i. faba
ſm̄ vtrāq; ꝓpe mediā ꝯplonē: ⁊ in exiccando ⁊ infri. par
ticipat autem quadā parumper abſterſiua virtute. caro
eius eſt ſicut ⁊ cortex ſtipticus. Et ꝓpterea qdā medico
rum fabam totā coquētes cum oxicrato diſintericis ⁊ ci
liacis vomitiuis dederunt. Eſt autem vt cibus qdē ſem
per ⁊ īflatiuus: ⁊ vix digeſtibilis: expuitionibus tamē que
ex thorace ⁊ pulmone idoneus: vt farmacum vero extrin
ſecus appoſitū intriſtanter ſiccat: in podagricis nāq; vſi
ſumus multotiens ea per aquam coquētes. deinde miſcē
tes adipem porcinam. In cōcuſſionibus vero ⁊ vlcerib⁹:
que ſm̄ neruos per oximel farinam appoſuimus. In his
vero qui iam flegmonant ex plaga cum alphis ⁊ teſticulo
rum ⁊ mām̄illarum eſt bonum cataplaſma. amant enim
he particule moderate infrigidari cū flegmonant. Et ma
xime quādo ex lacte in eis caſeato mamille flegmonant.
Etenim ⁊ lac extinguitur ab huiuſmodi cataplaſmate: ſi
cut ⁊ infantium pecten cum cataplaſmatur farina fabarū
vſq; multum manet abſq; pube. Et idem lib. de cibis. ca.
de fabis. virides aūt comeſte anteq̄ maturētur ⁊ exiccē
tur habent commune omnium fructuum: quouſq; ante
maturationē offerimus alimentum humidius dātes cor
pori. Et propter hoc magis ſuperfluitatum non ſm̄ inte
ſtina ſolum: ſed ſm̄ totū habitum. merito igitur qui tales
nutriunt quidē minus. ſecedunt aūt magis. inde non ſo
lum crudas comedunt virides fabas multi hominū: ſed
etiam cum carnibus porcinis ⁊ caprinis ⁊ arietinis: ſicut
alia olera. SERAPION. lib. aggre. ca. hakille. Sapor
corticis eius eſt ſtipticus: infrigidat temperate: ⁊ deſiccat
deſiccatione ſine nocumento. abſtergit: ⁊ conuenit fluxui
ventris: ⁊ vlceribus inteſtinorum ⁊ vomitui. Et quando
coquuntur cum aqua: ⁊ miſcent̄ cum axungia porci con
ferunt podagre. Et quādo coquuntur cum aceto ⁊ melle
⁊ ponuntur ſuper vlcera que fiunt in neruis cōferunt. Et
quando accipitur emplaſtrum ex farina eius cum ſanich
ordei conuenit membris habentibus apoſtemata ꝓpter
percuſſionem: ⁊ eſt emplaſtrū iuuatiuū teſticulis ⁊ mā
millis: ⁊ potiſſime pubeſcentiū cū farina fabarum pro
hibet ab eo lōgo tempore ortū pilorum in eo: ⁊ ſm̄ cibū
eſt magis inflatiua q̄ aliquis alius cibus. ⁊ tardioris dige
ſtionis. DIASCORIDES. cap. de faba. Faba noſtra
ſumpta inflationes preſtat. indigeſtibilis eſt. tuſſi mede
tur: ⁊ accepta diſinterijs ⁊ ſolutioni vētris ſingulare pre
ſidium eſt. vomitibus eſt vtilis: cui ſi aqua in coctura fue
rit mutata inflationem ſtomaco non facit viridis come
ſta ventrem inflat: ⁊ cacoſtomatica eſt. farina fabe cata
plaſmatibus adhibita cū polenta tumoribus percuſſure
occurrit. id ſola facere nouit. tumorē mammarum ſimi
li modo curat. lac mamillis nimis ꝓfluens īpoſita vt ca
taplaſma ſtringit. mixto melle ⁊ farina fenugreci paroti
dibus prodeſt. liuores corporis detergit. cū roſa ⁊ thure
maſculo: ⁊ albumine oui mixto dolores oculorū ⁊ glau
comata curat: vino mixto ſuffuſiones ⁊ percuſſiones ocu
lorum compeſcit. dentibus cōquaſſata: ⁊ fronti impoſita
tumores teſtium ſpargit. infantibus ſi impoſita fuerit te
ſtes ꝓpendere non ſinit. Coriū eius coctū ⁊ cataplaſmati
īpoſitū maculas albas emēdat. in balneis fricatiōe adhi
bita capillos tenueſcere facit. polenta ⁊ ſtipterea fuſti et
oleo veteri mixta ⁊ impoſita vt cataplaſma ſcrofis opitu
latur. lanam ſic īficiet. fluxū ſanguinis vulnerū ſtringit
puluere ipſo ſolo aſperſo. Faba media eſt inter ca. ⁊ frigi.
diſtemperantiā aliquid participans proiectorie virtutis
⁊ ſtiptice: quare exterius poſita ſine moleſtia deſiccat. po
dagricis igitur ⁊ arteticis aqua cocta admixta adipe ouis
recenti aut anſerina mitigat dolorē neruorū: aut cōtra
ctionem: ⁊ vlcerationes cum oximelle fabe farina cocta ⁊
ſuperpoſita: vt cataplaſma ſanat. Nā ⁊ ad teſticulos ⁊ ma
millas eſt optimū cataplaſma: amant. n. loca hec medio
criter īfrigidari ſi ſint inflammata maxime qn̄ de lactis
coagulatione patiunt̄ īflāmationē. RABI. MOY. ca.
de faba corrūpit mentē. YSAAC. in dietis particula
ribus. particula pria. cap. de fabis. Fabe in natura ſua fri.
in ſiccitate diuerſe ſunt. Comedūtur ſicce ⁊ perfecte ſuis
tēporibus. Comeduntur enī virides nec dū meſſionis
ſue cōpleto tēpore. virides frigi. ſunt ⁊ hu. in primo. nutri
mentū eorū nimis generat hūores crudos ⁊ groſſos. in
flatiue ventoſitatē faciunt in ſuperioribus ventris: pro
pter qđ ſtō valde nociue ſunt: ſicce vero ſuiſq; tēporibus
perfecte frigi. ſunt ⁊ ſic. in prio. non illaudabilem ſangui
nē creant. ordeo magis nutriunt accidentaliter non na
turaliter duabus de cauſis: vna ꝓpter ſue ſubſtantie groſ
ſitiem ⁊ tarditatem ſolutionis ex mēbris. ſubtilitate ve
ro ſubſtantie ordei: et diſſolutione ex mēbris cita. vñ mi
nus nutrit. ſecunda propter ſue ventoſitatis multitudinē
⁊ groſſitiē eius. vnde carnē inflat ⁊ dilatat ⁊ operatur in
ea id quod frumentū in farina: propter hoc in ſuperiori
bus ventris ventoſitatē plurimā groſſā generat: ⁊ in
flatiuā: ex qua fumus incipit aſcendere cerebro nocens:
⁊ ſomnia multa corrupta inducit. Cū igitur naturaliter
hoc habeāt fabe non eis aliquo coctionis modo poſſunt
auferri. vnde Gali. fabe ſi nimiū coquantur inflationem
⁊ ventoſitatē ſuā: ſicut ordeo auferre nequimus: minue
re tamen poſſumus. Experimento autē probatur in eis
qui fabis vtentes aſſidue īdigeſtionem patiuntur: ⁊ in ſa
niſſimis fit idem. Item Gal. fabe ſuper cibū inflamma
tionem faciunt: et dure ſunt digeri ſm̄ medicinam adiu
uant humorē: vt excreet̄ de pectore: et de pulmone: qm̄
colamentū eſt in eis. et ideo non morant̄ in ſtomaco: ſic̄
alij groſſi cibi. manifeſtat hoc colamentū: et mundifica
tio: qꝛ cutim exterius mundificari cernimus cū earū fa
rina abluitur: idcirco ad lentigines valet. qui igitur cutē

ſui corporis mundificare voluerit ex fabarum farina la/uare aſſueſcit. Apoſtemati in mamillis vel teſticulis ap/poſita cataplaſmate facto diſſoluit. oīa aūt que diximus earū inſunt medulle tantūmodo. Cortici autē nihil eſt. Eſt.n. ſtipticus ⁊ colamentū nullū habens. vnde aliquan/do fabas cū cortice coquimꝰ in aceto: damuſqꝫ diariā pa/tientibus: ꝓpter defectum cōceptiue v̾tutis in inteſtinis Electio. magna enim alba non vetus diuerſis coquit̄ mo/dis: vnde ⁊ diuerſe ſunt in eius corpore actiones: ſunt nā/qꝫ cocte aqua. ſunt aſſate igne: aqua cocte laudabiliores ſunt: quia aqua plurimū aufert ventoſitatis ⁊ groſſitiei. maxime ſi eiecta priori altera coniungatur. hec quoqꝫ co/ctio duobus modis fit. aliquādo cum cortice: ⁊ dure ſunt ad digerendū ⁊ īflatiue. ſtipticitas enim corticis egeſtio/nem prohibet ventris. mora eius diuturna in ventre: ne/ceſſe eſt vt inflationem generet. ſine cortice cocte minus ſunt īflatiue. cito digeruntur: ⁊ ſi ſecundū ius fiat calefa/ctiuis rebꝰ appoſitis: ſicut pipere: zinzibere: et oleo amig/dalino perfecta eſt medicina ad coitus operationē: ſunt qui eis veſcuntur elixis aliquando cum cortice: aliquan/do ſine eo: ⁊ de his ſupra que diximus videamus. Come/ſta enim aliquando cum menta origano cimino ⁊ ſimili/bus ſuā ventoſitatem et inflationem minuunt. Aſſate minus habent inflationis: et ad digerendum ſunt duriſſi/me: verum tamen ſi in aquam infundantur poſt aſſatio/nem: et cum cimino menta et origano comedantur. par/tem amittunt. DIASCORIDES. fabe inquit noue veteribus magis ſtomaco nociue. fabe mixte farine fenu greci cataplaſmate facto apoſtemati retro auriculas va/lent: et ad liuorem ſimiliter ſub oculis cū roſa mixte thu/re: ouiqꝫ albumine ad exiccationem valent oculorum ca/taplaſmate facto. Maſticate etiam et in temporibus ap/poſite humores a capite ad oculos deſcendētes reſiſtūt. cum vino cocte ſi cataplaſma fiat teſticulo: apoſtema ca/lidum diſſoluit: farina earum puerorum apoſtema ingui/nibus extinguit. loci in quibus pili ſunt naſcituri ſuper/poſite ſubtilem ac defectum pilum faciunt. Sciſſe vero in duas cataplaſmate ſuper canis morſibus de facto ſan/guinem ſtringunt. mamillis lactis propter coagulatio/nem induratis appoſite diſſoluunt: et lactis inhibent exi/tum. Si autem cum alumine et oleo veteri miſceas: ſcro/fulas diſſoluunt.

Hal.i.acetū. halcal idem.
Halachil.i.lapis corneolꝰ.
Halafekē ara.ē cameleōte
Halbezard. ideſt lapis li/berans: vt tyriaca.
Halcamar.i.lapis lune.
Hallezamclarel. ideſt la/pis lazuli.
Halandali. colognꝯtida.
Halanchach.i.ſquilla.
Halanum.i.ſparagus.
Halazarata.i.piretrum.
Halbet eſt ſpēs rubi.
Halcuen.i.cotula.
Halcal. vel hal.i.acetū.
Halcabat.i.terbētina.
Halchabat.i.terbētīa.ara.
Halelcalmibit. ideſt gum/mi fiſtici.
Halehep.i.caliſir.
Halek.i.ſanguiſuga.lib.de doctrina ara.
Hales eſt vna ex ſpeciebꝰ malue.
Halfagel.i.raffanus.
Halfengi.i.lapis ſpōgie.
Halfechiſa.i. lapis pōtificl
Halhas.i.es vſtum.
Halib.ara.i.mulſum. li.de doctrina ara.
Halibim. Halibien.i.plāta que vocat̄ alibiem. ⁊ eſt yringiū. Auicen. duo fac̄ capitula. vnū attraciſus. aliud aſtaraticos.
Halieldras.i.ſtafixagria.
Halbubub. halbubul. ha/lubub.i.mercurialis.
Halliendi.i.lapis iudaicus
Halyam. halin. Aluatim.i. pulegium.

Ca. CCCXIIII.

Halileg. halilig.ara.gre.⁊ lat. mirabolani. vbi ſciē/dum ꝙ ſm̄ Meſue Mirabolanorū ſpe/cies ſunt quinqꝫ: ⁊ ſunt fructus arboꝝ in idia exiſtentiū: ⁊ non eiuſdē manerici ſunt omnes: ſed diuerſoꝝ effectuū ⁊ diuerſarū formarum. vnde verſus. Mirabolanoꝝ ſpe/cies ſunt qnqꝫ bonorum. Citrinus kebulus belliricus em/blicus indus. Quidā dicūt ꝙ ſunt omnes ab eadē arbo/re ꝓducti. ita ꝙ citrini ſunt de primo germine. nigri ⁊ idi ſunt in quibus peruenit completio ⁊ maturatio: ⁊ dixerūt ꝙ arbor eorū eſt de his ferētibus: ⁊ ꝙ citrini ſunt de pri/mo germine: ⁊ niger ſimiliter. kebulus germen 2ꝰ tulit: ſed falſo: imo producūtur a diuerſis arboribꝰ: ⁊ illud eſt quod creditur: ſꝫ aliqui volūt ꝙ emblici ⁊ bellirici nō nu/merētur īter mirabolanos: quoniā Auicē. ⁊ Sera. de eis diuerſa faciūt capitula. Nā Sera. libro aggre. facit capi/tulū de emblicis ⁊ belliricis: quod īcipit anileg. ⁊ facit ca/pitulū de alȷs tribus per ſe de quo dicit halilig.i. mira/bolani: cuiꝰ tres ſunt ſpecies: kebuli: citrini: ⁊ nigri: ⁊ ſunt illi qui nominantur indi ⁊ ſeni ⁊ kebuli. Item auc. Aben Meſuay meliores ex eis ſunt quoꝝ color eſt citrinus ap/proximās viriditati. graues pleni ſine rugis: ⁊ dicit auct. Yſaac. ſunt fri. in p̄mo. ſic. in ſcd̄o. nigri. fri. ⁊ ſic. in primo. Mirabolani indi vel nigri: ⁊ de ſeni ſunt ſimil'r ex ſpecie/bus habentibus corticē ſubtilē nigrū. Et cortex eoꝝ ver/git ad citrinitatem: ⁊ ſunt ſimiles oliuis in forma ſua. Et iuuamentū eoꝝ eſt minus aliarū ſpecierū mirabolanoꝝ. Et idē auc. Aben Meſuay. Mirabolani ſeni ſunt ex ſpe/ciebus oliuarū: qui quando condiunt̄ corroborant ſtoma/cum: ⁊ īcoriant eum incoriatione pauca: ⁊ nō eſt in eis iu/uamentū quantū in kebulis. Et ex kebulis qdam ſunt ci/trini quidā nigri: ⁊ nigredo que eſt in eis eſt propter am/pliorē morā quā fecerunt in arbore ſua: ⁊ ſunt pinguio/res ⁊ carnoſiores citrinis in colore: qꝛ ipſi fecerūt matura/tionē ampliorem: ⁊ illi qui colliguntur ante ſunt citrini: ⁊ quādo ſumunt̄ triti inducunt laborē in ſtomaco: quoniā natura laborat multum circa ipſam: ſed quādo infundit̄ aut decoquitur: extrahitur virtus eius: ⁊ ꝓycit̄ eius ſub/ſtantia: ⁊ eſt leuior nature: ⁊ deſcēdit velocius a ſtomaco. ⁊ ille. 3. ſpecies mirabolanorū miſcent̄ cum tamarindis: quoniā tamarindi extinguūt calorem: ⁊ abſcindunt nau/ſeam: ⁊ ſedant vomitū: ⁊ extinguūt calorē febrilē: niſi qꝛ nocent tuſſientibus propter acetoſitatem que eſt in eis. AVICENNA. de viribꝰ cordis ait. Mirabolani ſunt frigi. ⁊ ſic. IO. MESVE. mirabolani ſunt de medicinis benedictis. non.n. debilitant cū ſolutione ſua. imo cōfor/tant ſtomacū ꝓprie: ⁊ viſcera preparant ⁊ coadiuuāt par/tes eorū: ⁊ confortant cor ⁊ epar: ⁊ corpus totū: nō enim niſi ad vnum videntur nociui. acquiritur.n. diſpoſitis ad hoc opilatio: ⁊ ꝓprie paratis cadere in ipſa: ſed ſunt de ꝑ/fecte rectificātibus medicinas que habēt acuitatē: ⁊ pur/gant diſſoluendo. magnifice enim adinuenit qui eos: ⁊ ꝓ/prie citrinos cum ſamonea miſcuit. reprimit.n. eā ꝓpter obuiationē ſubſtantiarū: ⁊ qualitatū adinuicem: ⁊ eam in ſoluēdo iuuant. Citrinos in quinqꝫ ꝓprietatibus lauda/uerunt ſapientes in colore. ſ. vt ſint citrini multe citrinita/tis declinātes ad viriditatē. ⁊ vt ſint in pondere graues ⁊ denſi: ⁊ in fracturis ſuis īueniatur ſicut gūmoſitas: ⁊ ſint groſſi. Et vt cortex eoꝝ ſit denſus ſpiſſius complectēs oſſa parua. Et laudauerunt kebulos in quatuor proprietati/bus: vt ſint groſſi: ⁊ quāto groſſiores tāto meliores: ⁊ ſint ſubnigri declinātes ad rubedinē: ⁊ ſint graues in pōdere cite ſubmerſionis in aqua: ⁊ ſint habētes ſpiſſitudinē cor/ticum ſuoꝝ. Nigros quoqꝫ īdos in qnqꝫ ꝓprietatibus lau/dauerūt vt ſit nigri ⁊ cōfracti habētes denſitatē ſubſtan/tie: ⁊ ſint groſſi ⁊ graues ⁊ carentes oſſibus: quāto autem ab his elōgantur ꝓprietatibꝰ tanto a bonitate ſunt remo/te: oēs frig. ꝯpl'onis ſunt in primo. ſic. in ſcd̄o. Et ſunt exic/catiui conſumptiui ſuperfluitatum putridarum prepa/ratiui et coadunatiui partium in quibus accidit laxitas ⁊

mollificatio. tria ſunt in eis ꝓpter que in ipſis cadit recti/ficatio. faciūt.n. cadere in opilationes: ⁊ proprie paratos: ⁊ qꝛ facile adherent villis ſtomaci ⁊ partibus inteſtinoꝝ: ⁊ qꝛ dimittunt corrugationes in ipſis. ⁊ nos emendamus quod timet̄ de eo qd̄ diximus primo prohibentes peni/tus exhibitionē eoꝝ ipſis ⁊ omnibus paratis cadere in opilationes. in non paratis miſcenda ſunt ea cū ipſis que opilationem fieri ꝓhibent ſicut aliq̄ ex diureticis notis. ⁊ infuſio eoꝝ in aq̄ caſei remouet hoc nocumentum ab ipſis. ⁊ ſuccus fumi terre ſil'r. Et ſimiliter Abſinthiū aga/ricus reubarbaꝝ ſpica ⁊ ſimilia. Et emendamus qd̄ pōt peruenire ex eo qd̄ diximus in ſecundo ⁊ tertio miſcēdo cū eis que remouēt ab ipſis adherētie intēſionē ⁊ acqui/runt eis lenitatem: ſicut ſi fricentur cum oleo amigdala/rum dulciū aut roſaꝝ aut violaꝝ aut ſiſamino: aut ſaltē conterant̄ cum eis amigdale dulces. paſſule quoqꝫ ⁊ mel earum lenificant eos ⁊ confortāt operationē eoꝝ: ⁊ ſunt ꝓprie iuuatiui cum eis. ſimiliter acquirit eis caſſiafiſtula viole condite tereniabin tamarindi ⁊ ſimilia. Quidā di/xerunt ꝙ non eſt bona permixtio eorum cū medicina lu/brificatiua ⁊ lenitiua: qm̄ operationes eorum in id ipſū non cōcurrunt. ⁊ ego non video illud: immo remouet̄ ab eis per ipſā adherētia ⁊ corrugatio: ⁊ acquirit̄ ſolutio fa/cilis. Et ſcito ꝙ decoctio acquirit eis vehemētiorem ope/rationē q̄ ſola infuſio: ⁊ infuſio minus facit eos eſſe opi/latiuos q̄ coctio. ⁊ aſſatio minorat de ſolutōe faciēs ipos conſtipantes plus: ⁊ adhuc magis combuſtio. Et contriti quidē plus ſoluunt ⁊ plus dimittunt veſtigia conſtipatio/nis in vȷs. Infuſi vero minus faciūt illa. ⁊ infuſio quidē eorum competit: quando ſolū queritur ſolutio. Et eorū contritorum exhibitio: quādo querit̄ conſtipationis im/preſſio: ⁊ quanto magis conterunt̄ melius celebrabitur illud. Et kebuli quidem conditi minoris ſunt ſolutiōis ⁊ maioris confortatiōis membroꝝ nutricationis. ⁊ nō con/diti faciunt contrarium. Modus condiendi kebulos eſt iſte. Accipe ex eis hūidis ſi haberi poſſunt vel humecta/tis ſm̄ artem qua humectari poſſunt quantitatem quā volueris. ⁊ cum ſtilo punge eos vndiqꝫ ⁊ decoque eos in aqua cum facilitate vſqꝫ dum ſufficiat. poſt hoc dimitte eos per diem vnum ſuper tabulam ⁊ exprime aquam eo/rū ⁊ ſubmerge eos in aqua mellis per dies duos. dimitte tunc ⁊ coque eos lento igne: ⁊ poſtq̄ cocti fuerint recōde eos in vaſe vitreo: ⁊ da poſt. 6. menſes. Ars autē auxiliat̄ in humectando eos. infundant̄ in aqua plurima ⁊ expo/nant̄ radȷs ſolis per dies octo: deīde accipe vas magnū ſicut doliū: vel ſaltem fiat fouea in terra in loco humido vbi inter multā harenā humidā diſiunctim ſepeliant̄ ſe/pe ac ſepe aquā deſuper infundēdo. ⁊ innouādo harenā de tertio in tertiū diē vſqꝫ dū tumeſcant ⁊ humectentur. hic erit modus hūectatiōis eoꝝ. POSSE. SERAPI. virtus citrinorū eſt ꝙ fortificant oculos ⁊ prohibēt cur/ſum humorum ad ipſos ⁊ conferūt ſebel: ⁊ confortāt ſto/macū: ⁊ incoriant ipſum: ⁊ conferūt melancolie ⁊ cardia/ce. ⁊ clarificant colorē. virtus kebuloꝝ eſt ꝙ conferunt ano ⁊ emoroidibus ⁊ īcoriant ſtomacū: ⁊ confortant eū: ⁊ digerunt cibū. deſiccant humiditatē. leniunt naturā conferunt ventoſitati emoroidarum: ⁊ conferunt melan/colicis: maxime quando cū eis admiſcētur ſpecies corro/borant ſenſū ⁊ memoriā: ⁊ conferūt lepre ⁊ colice: ⁊ con/ferunt emoroidibꝰ antiquis: ⁊ ſedant ſodā ⁊ hydropiſim. ⁊ inducunt nauſeam ⁊ vomitū. Sed ſeni ⁊ indi vel nigri habent corticē ſubtilem nigrum ⁊ cortex eoꝝ vergit ad citrinitatē qui quando condiunt̄ corroborant ſtomacū. ⁊ incoriant eū incoriatione pauca ⁊ nō eſt in eis iuuamē/tum quantū in kebulis. IOAN. MESVE. Mirabola/ni ſunt ex rebus q̄ faciunt vtentes ſe iuueneſcere. ⁊ acqui/runt eis colorem bonū ⁊ bonitatē odoris oris ⁊ ſudoris ⁊ generant gaudium ⁊ confortant cor ⁊ epar ⁊ ſtomacū: ⁊ conferūt tremori cordis: ⁊ mundificant ſtomacū: ⁊ con/ferūt emoroidibus: ⁊ extinguūt inflāmationē colere: ſed citrinoꝝ operatio in hoc eſt precellēs. ipſi.n. ſolutōe edu/cunt eā: ⁊ conferunt habentibus cōplexiones calidas: ⁊ eoꝝ fricatio cum aqua agreſte. ⁊ cū aqua roſaꝝ aut ſucco feniculi abſtergit oculū: ⁊ aufert ſupercalefactionē eius. ⁊ facto inde alcohol. ſtringit lachrymas. ⁊ ꝯuenit mollifi/cationi oculoꝝ: ⁊ cōferunt tertiane et febribus colericis. Et contrite cū maſtice ſanant vlcera et deſiccāt ea. kebu/li quoqꝫ ſolutōe educunt flegma: et addunt in rōne: ⁊ cla/rificant viſum: et ꝓprie conditi: et mūdificant ſtomacū: et confortāt ipm̄: et cōferūt hydropiſi. et fe. antiquis. Ni/gri aūt vel indi ſolutiōe educunt melancoliā et colerā aduſtā. et conferunt melancolie et tremori et clarificāt viſum et colorē et conferūt lepre et triſticie et quartane. Doſis. potio citrinoꝝ tritoꝝ ē a. ʒ. ij. vſqꝫ ad. v. et infuſoꝝ a. ʒ. v. vſqꝫ ad. ʒ. x. Et potio kebulorū tritoꝝ a. ʒ. iij. vſqꝫ ad quattuor. et infuſorū a. ʒ. vij. vſqꝫ ad. x. et indoꝝ eſt ſic̄ kebuloꝝ. BVLCASIN. Eben Aben azarin. libꝰ. g. dicit̄ ſeruitor. modus aſſandi mirabolanos. opꝫ ꝙ imbi/bas eos in aq̄ citonioꝝ: aut in ſucco agreſte: aut in aceto/ſitate citri: aut in aq̄ vbi cocte ſunt lentes: aut vbi coctū eſt lapatium acutū: deinde deſicca eos bene et madefac in oleo roſaꝝ vel oleo de lentiſco aut oleo maſticino aut cū butiro aut oleo oliue: deinde aſſa ſuper patellam fer/reā vel terreā: quam cū primo calefeciſti et abſtuliſti ab igne: caue ne adurat̄ et deſtruatur virtus eoꝝ. Similiter aſſantur ſemina que adminiſtrant̄ in medicinis fluxus. Et modus aſſationis eoꝝ eſt iſte. Accipe patellā ferreā aut eneam aut terreā aut lebetē cū lato orificio. et cale/fac bene: deinde aufer ab igne et ſtatim ſuperpone ſemi/na dū ipſa eſt calida anteq̄ infrigidet̄ et cōmiſce ea ſem/per donec videas aſſatōē eoꝝ completā ad voluntatē tuā. Et ſi non fuerit cōpleta vice vna pone iteꝝ et fac vt p̄us et ſcias ꝙ nō oportet oīa ſemina equaliter aſſare: qꝛ ſunt quedā que habent multā viſcoſitatē que debēt am/plius aſſari ſicut pſilliū: ⁊ caue ne comburantur.

Halim.i.pulegium.
Halimō.i.cretanꝰ. Pli. liꝰ. xx. capꝰ. xx. añ mediū.
Halimach.i.pimpinella.
Halion. quid eſt.l. Naliop Serapion.
Haliū. ara. ſpagus. heliū. gre. Pau. helio. Alexan. nō eſt dr̄ia apud arabes inter. a. l'ram ⁊. e.
Halkaſmeth. i. feniculus.
Hlmeſes lapis in quo acui/tur. ſ. cos.
Halmetani.i.lapis veſice.
Halrebegi.i. lapis molarl.
Halſcix alzuzegi. ara. her/ba vitri. nā haſcix herba zuzegi vitrū. ⁊ gre. ꝑdi/chiados ⁊ perdiculi. ⁊ ē paritaria.
Hals.i.ſilligo vel ſpelta.l. germanum. ⁊ futa.
Halſia.i.abrotanum.
Halterma.i.galbanum.
Haltalep: ideſt viriditas inuenta ſuper aquam.l. viriditas.
Haltich ideſt aſa.
Halum ideſt aniſum.

Cap. CCCXIII.

Halzum. ara. gre. fobolia vel coclea. lati. limacia vel maruecia. coclea ex ea eſt terrēa et marina et ſunt de genere oſtracoꝝ. SERAPION liꝰ. aggre. Ex limacȷs qn̄ terunt̄ cū cortice ſuo ē virtus exic/catiua fortis et adminiſtrat̄ in cura apatum difficilis re/ſolutiōis que fiūt in cruribꝰ a conquaſſatiōe vel ictu: et exiccāt ea. Et qn̄ limacie adurunt̄ cū cortice ſuo deſiccāt fortiter. Et eſt in eis calefactio ꝓpter aduſtionē. Et quā/do accipiunt̄ ex eaꝝ cinere. quattuor ꝑtes et ex gallis vi/ridibꝰ due et piperis vna et terunt̄ oīa fit medicina cōfe/rens vlceribus inteſtinoꝝ et veſice: quādo ſunt putrida iuuamento maximo. Et opꝫ ꝙ terat̄ hec medicina forti/

ter ⁊ pulueriʒetur ſuper cibos eoꝝ. Et detur ex ea ſimiliter in potu cum vino ⁊ aqua. Et caro limaciaruꝫ ⁊ teſtarum eaꝝ cõuenit vlceribus ⁊ morſui canis rabidi. Et caro limaciaꝝ agreſtium: quãdo teritur in mortario fit medicina que exiccat membra omnia in quibus eſt humiditas multa. ⁊ ꝓpter hanc cauſam ↄuenit hydropiſi: ſed humiditas limaciaꝝ quãdo accipit̃ ſola ſine carnibus. ⁊ miſcetur cũ olibano aut mirra aut calce aut cuꝫ aliquo iſtorum aut cum omnibus: ⁊ terunt̃ ſimul donec incorporentur: ⁊ fiant ſicut mel fit hec medicina tenax glutinoſa q̃ exiccat apoſtemata mucillaginoſa que ſub auribus ſunt exiccatione forti ⁊ exiccat ⁊ coercet humores qui fluunt ad oculos: quando ponunt̃ ſuper tempora. Modus aũt accipiendi aquã limaciarum eſt ꝙ quãdo perforat̃ caro ipſaꝝ cũ ſtilo ferreo ⁊ ſint limacie recẽtes. accipit̃ namq; humiditas ab eis ⁊ colligit̃ in vaſe. DIASCORI. ca° de limacys. Coclee vel limacie terrene ſunt bone ſtomaco: laxant vẽtreꝫ: ſed ille que ſunt in fluminibus ſunt pinguiores illis que adherẽt arborum paruaꝝ ramis que dicuntur ſalmi vel ſalmuci ſiue ſalſitem laxant ventrem: ⁊ ꝓuocant vomitũ. Et quando ipſaꝝ teſte comburũtur calefaciunt adurunt ⁊ abſtergunt ſcabiem ⁊ morfeã. ⁊ aduruntur limacie cum carnibus ſuis ſicut ſunt ⁊ fit inde cohol abſtergens cicatricẽ cornee oculi ⁊ curant vlcera oculi. ⁊ valent cõtra empetiginem. ⁊ fit emplaſtrũ ex eis crudis ſicut ſunt ſuper tumoreꝫ hydropicorum: ⁊ minuit eũ nec ſeparantur de loco donec diminuant humiditatem eius: ⁊ ſedant apoſtemata podagre. Et quando fit emplaſtrum cũ eis extrahit infixa corpori ⁊ fragmenta oſſium: ⁊ teruntur ⁊ fit naſcale cum eis ⁊ ꝓuocat mẽſtrua. Et fit emplaſtruꝫ vulneribus ⁊ ꝓprie neruoꝝ cum eis piſtatis cũ carne ſua ⁊ maxime addito thure ⁊ mirra adinuicem mixtis ⁊ cõglutinat ea: ⁊ caro eaꝝ curat vlcera. ⁊ terit̃ ⁊ miſcet̃ cũ aceto. ⁊ ſtringit ſanguinem nariũ: ⁊ elixant̃ carnes limaciaꝝ recentiuꝫ ⁊ comedunt̃: ⁊ ſedant dolorẽ ſtomaci. ⁊ terunt̃ ſicut exeunt de teſtis ſuis. ⁊ bibunt̃ ex ei⁹ cum vino ⁊ conferunt colice ⁊ dolori veſice. Et qñ accipitur de viſcoſitate que eſt ſup carnẽ agreſtiũ cum ſummitate acus: ⁊ ponit̃ ſup piluꝫ palpebre ei⁹: cuius ortus non eſt rect⁹ ſicut decet ↄglutinat eũ ⁊ rectificat decẽter. pñt hec oĩa limacie marine facere: ſed minorẽ hñt virtuteꝫ.

Haman. arabi. crobeker: ideſt columbus.

Hamanoib: ideſt raſa.

Hambar. hambair. arabice ideſt ambra.

℄ Capitulum. CCCXIIII.

Hamdebut. handebuh. ara. latine. tela aranee. SERAPION. libro aggre. cap. Handebut. aucto. Galie. Tela aranee quãdo ſuperponitur vulneribus que fiũt extra corpus non ſinit ea apoſtemari. Et idem auctori. Diaſcori. quãdo miſcetur cum aliquo vnguento ⁊ extenditur ſuper petiam ⁊ ligatur ſuper tempora ⁊ ſuper pulſus brachiorum curat feb. tertianaꝫ. Et quãdo ponitur ſuper locum vnde fluit ſanguis ſtringit eum ſtatim. ⁊ quãdo ponitur ſuper vlcera non profunda prohibet ea apoſtemari. ⁊ ex tela aranee eſt quedã ſpecies que eſt alba ⁊ dura: que ꝑm ꝙ dicũt quidã: ſi reſtringatur in corio ⁊ ſuſpendat̃ ſuper adiutorium quartanary aufert eam. DIASCORIDES. capitulo de tela aranee. Omnibus eſt nota. vires habet conſtringentes admixta quibuſdã vnguentis temporibus impoſita feb. curat. ſanguinem defluentẽ retinet. ſuperpoſita vulneri nõ cauo prohibet fieri ſaniẽ. ſine tumore vulnera ſanat. cuꝫ oleo cocta dolorem auriuꝫ mitigat. Aranea trita ⁊ impoſita ⁊ in plagella ⁊ fronti impoſita temporibus tetanicas paſſiones ꝓhibet. Album opus aranee corio ligatũ ⁊ collo ſuſpenſum quartanas tollit, vt dicit Almanſor. caplo de Aranea. Aranee opuſculum abſtergit ⁊ curat ſerpiginem. ⁊ ꝓpter hoc ponit̃ in quodam vnguento ad ſerpiginem qđ ponitur in antidotario Galieni minori.

Hameacti. kameactis. ara. ideſt ebulus.

℄ Capitulum. CCCXV.

Hameb. ara. vel hupue phathabalep. gre. ſtrignũ vel cuculus vel morella. latine vero ſolatrum vel vua vulpis. SERAPION libro aggre. cap° Hameb. aucto. Diaſco. Sunt eius quattuor ſpecies. vna comeditur: alie vero nõ: ſed illa que comeditur eſt domeſtica: ⁊ eſt herba nõ magna habens plurimos ramos. ⁊ folia nigra ſimilia folys hedarog. i. oʒimi: ſed maiora ⁊ latiora. ⁊ habet ſemen rotũdum: cuius color eſt viridis ⁊ niger: ſed quando maturatur fit rubeus: ⁊ quãdo frangitur inuẽitur in eo multa humiditas: ⁊ granula que ſunt ſemina eius. Item aucto. Galie. eſt frigi. in ſecũdo. ⁊ nõ eſt humida: ſed ẽ media inter medicinas que humectant ⁊ que deſiccant. ⁊ ipſum eſt compoſitũ ex virtutibus cõtrarys .ſ. humida ⁊ ſicca. ⁊ hoc q2 in eo ſunt due ſubſtantie. ſ. terrea ⁊ aquoſa. Eſt aliud ſolatruꝫ qđ dicitur kekengi: quod habꝫ folia ſilĩa folys ꝑmi: niſi q2 ſũt latiora eis: ⁊ rami ei⁹ quãdo elongant̃ declinant verſus terrã. ⁊ hꝫ fructum in chiſti rotundũ ſimilem veſice ⁊ eſt fructus eius granum rubicundũ ſimile vue quem quidaꝫ kikilium vocant. Et idem. Eſt alia ſpecies ſolatri faciens ſomnum. ⁊ eſt plãta habens ramos multos ⁊ ſpiſſos egredientes ab ea. ⁊ ſunt difficiles ad frangendũ: ⁊ ſunt pleni folys: in quib⁹ eſt humiditas que adheret manui. ⁊ aſſimilat̃ folys citonioꝝ. ⁊ flos eius eſt rubeus ſicut ſanguis non magnus: cuius ſemen eſt croceum. ⁊ habꝫ radicẽ non magnam multuꝫ: cuius cortex eſt rubei coloris. ⁊ naſcitur in locis aſperis ⁊ petroſis. GALIENVS. s. ſimpli. phar. caplo de ſtrigno. Uirtus ſolatri ſomniferi eſt ꝙ eſt fri. in tertio. ⁊ facit dormire. ⁊ habet proprietateꝫ ſimilẽ opy: niſi q2 eſt debilior eo. Et idẽ Serap. eſt alia ſpecies ſolatri que dicit̃ ſolatrũ maniale: ⁊ eſt illud qđ dicitur furiale: eo ꝙ facit furioſitatem ſeu maniam: ⁊ eſt plãta habẽs folia ſimilia folys eruce: niſi quia ſunt minora eis. ⁊ ſpinoſa que dicit̃ caradis. ⁊ habet virgas lõgas egrediẽtes ab eius radice. io. aut. iz. Et longitudo eius eſt duoꝝ brachiorum. ⁊ in ſummitatibus eorũ ſunt capitella ſicut pili ad modũ arboris dulb. ⁊ ſunt minora oliuis et altiora et flos eius ẽ niger. et poſt floreꝫ emittit velut racemum. io. vel. iz. grana habentẽ. Et grana ſunt rotunda mollia nigra in mollicie vue ſimilia granis cuſſus. et habet radices groſſas albas concauas. quoruꝫ longitudo eſt vnius brachy. et naſcitur locis montuoſis. et inter arbores dulb. Plinius libro. zi. ca°. zi. in ꝑncipio. POSSE. SERAPION. Quando fit emplaſtrum cũ folys ſolatri. et ſuccaran cõuenit formice et herſipille. Et quãdo teruntur contritione forti: et miſcentur cum ſale et fit emplaſtrũ cum eis curat ſcabiem vlceroſaꝫ et pruritũ eius. Et cõuenit dolori capitis ⁊ inflãmationi ſtomaci. Et quando terũtur fortiter cum ſale: et fit emplaſtrum cũ eis reſoluunt̃ apoſtemata que fiunt in radice auris. Et quãdo ſuccus eius miſcetur cum ceruſa et litargiro et oleo roſarum: ⁊ mutat̃ hora poſt horam conuenit apoſtematib⁹ calidis que fiunt in cerebro et capite infantiũ. Et miſcetur ſuccus eius ſief: qđ ſumitur ad curſum humiditatũ currentiũ ad oculum loco aque et loco albuginis. Et quando diſtillat̃ in aurem conuenit dolori eius. et fit naſcale cum eo. et cõuenit curſui humiditatuꝫ matricis. GALIENVS. libro ſecũdo de cibis capi. de ſolatro. Holex nullũ noui habẽs tantã ſtipticitatẽ quantaꝫ morella. ergo merito vt alimẽto qđẽ ipſo raro: vt medicina aũt ↄtinue vtimur. efficax eſt. n. ad q̃cũq; opꝫ infrigidare et ſtipticare. Alimentum aũt pauciſſimum habꝫ.

SERAPION. kekengi qđ quidam nominãt kakabũ. fructus eius ꝓuocat vrinam. Et ideo admiſcetur iſte fructus in multis medicinis que ↄferunt epati veſice ⁊ renibus. ⁊ hec herba adminiſtrat̃ in medicinis ⁊ nõ comedit̃ ⁊ fructus hic mũdificat icteritiam per ꝓuocatõeꝫ vrine. Et idẽ auc. Habix. Alkekengi. ẽ aliud montanũ aliud ſilueſtre: ⁊ eſt albũ: ⁊ ẽ ſimile in forma ſupiori. Et ↄuenit ſuccus eius bibitus apatibus taꝫ intrinſecus q̃ꝫ extrinſecus: ⁊ qñ linit̃ ſuper apata extrinſeca conuenit eis. Et granuꝫ eius quando bibit̃ cõuenit vlcerib⁹ renũ ⁊ veſice. Et granum eius eſt fortius domeſtico. Et idem Serap. virt⁹ ſolatri ſomniferi ẽ facere dormire. Et qñ accipit̃ de cortice radicis eius aureus. i. ⁊ bibit̃ cum vino facit dormire. Et ſemẽ eius ꝓuocat vrinaꝫ. ⁊ ideo adminiſtrat̃ in hydropiſi ⁊ bibit̃ de cortice radicis eius. ʒ. i. ⁊ facit dormire leuiori ſomno q̃ꝫ gummi papaueris. ⁊ ſuccus eius ꝓuocat vrinam ꝓuocatõe forti. ⁊ dant̃ hydropico ex ſemine ei⁹ grana. iz. ⁊ curat̃: ſed ſi plus dent̃ inducunt maniam vex cui accidit hoc ſi biberit mellicratum curat̃. Et cortex ei⁹ ingredit̃ in medicinis narcoticis. Et qñ coquitur in vino ⁊ decoctio eius tenet̃ in ore ſanat doloreꝫ dentiũ. ⁊ quãdo admiſcet̃ ſuccus radicis eius cũ melle acuit viſuꝫ. Et idẽ Serap. virtus ſolatri manialis ẽ ꝙ quando bibit̃ ex radice eius. ʒ. i. inducit ſomnia nõ recta: ſed aliena. ⁊ qñ bibũtur ex eo. ʒ. y. inducunt furorẽ ⁊ velut ebrietatẽ tribus vl̃ quattuor diebus: ⁊ qñ bibunt̃. ʒ. iiy. faciunt hoc ideꝫ ⁊ eũ occidunt. ⁊ cura eius ẽ mellicratũ: qñ bibit̃ ex eo quantitas plurima ⁊ euomatur: ⁊ fiat hoc ſepe. Et idem auctor. Meſealach. ſolatrum moniale eſt fri. ⁊ ſic. in tertio. ⁊ eſt plus ſtipticũ q̃ꝫ omnis alia herba. extinguit calorẽ igneũ: ⁊ fructus ei⁹ generat ſemper permixtionem ſenſus. ideo opꝫ cauere ab eis. GALIENVS. Cortex radicis eius fri. ẽ in fine terty ⁊ ſic. in ſecũdo. ꝓpe fineꝫ eius. vnde curat vlcera. Alie vero ſpecies nõ ſunt alicuius iuuamẽti recepte interius: imo ſiquis biberit ex eo aur̃. quattuor: moritur inde. ⁊ ſi bibatur minus inducit inſaniã: ſed vnus aure. aliquando non nocet. Sed ſciendũ ꝙ vbi iſta tranſlatio dicit aureus. in greca tranſlatione dicitur. ʒ. i.

℄ Capitulum. CCCXVI.

Hamech. ara. gre. kamaket vel kamachet. lat. ꝟo tuberi. ⁊ ẽ fungus quidam. Et qdaꝫ vocant ipm fungũ veſcenium. Plinius lib. i9. cap. z. in fine. SERAPION li° aggre. cap. Hamech. aucto. Diaſco. Eſt radix rotunda nõ hñs folia nec tyrſuꝫ. color eius ẽ rubeus. ⁊ repit̃ in vere ⁊ comedit̃ crudus ⁊ coctus. Et ideꝫ aucto. Gal. ſuba eius eſt terrea multum. admiſcet̃ ei paꝝ ſubſtantie ſubtilis. Et dicit Gal. in libro de chimis. kameket generat groſſum humorẽ: ⁊ non ẽ multũ mali chimi. Et dixit in lib° venenoꝝ ꝙ generat ſtranguriã ⁊ colicaꝫ: ſimiliter faciunt fungi. ⁊ melius eoꝝ eſt illud qđ reperit̃ in arena habens paucam aquã. AVICENNA libro ſecundo. cap. tubera. ſunt ex ſuba terrea plus ⁊ aquea minus ⁊ in ipſis ẽ acreitas ⁊ ſubtilitas pauca meliora eoruꝫ ſunt harenoſa illa in quib⁹ non eſt odor malus. ⁊ q̃ ex eis ſunt ſicca deteriora ſũt hũidis. ſunt groſſa valde ⁊ gnãnt humorẽ groſſum melãcolicũ: ⁊ ſunt dure digõnis. ⁊ tyriaca eoꝝ eſt vinũ puꝝ ⁊ ſpẽs ↄdiẽtes. ALMANSOR. tractatu 3°. capi. de tuberibus. Tubera. fri. ſunt ⁊ groſſa flegma quoq; generant crudũ. que autem ex eis ruboreꝫ hñt mala exiſtunt: quoꝝ multa comeſtio colicaꝫ generat nec etiam abſq; calidis ſunt edenda condimentis.

Hameien. hameme. arab. ideſt amomum.

Hamepitas. i. ypericon.

Hameſes ideſt lapis i quo acuitur ferrum.

Hamibum. i. amilum.

Hamil. hamilil ideſt mille folium.

Han ideſt mel.

℄ Cap. CCCXVII.

Hanabroch. ara. lat. vpupa auis. SERAPI. lib. aggre. cap. Hanabroch. aucto. Galie. huiuſmodi auis hꝫ coronã que fit ſuper caput eius ex plumis eius: ⁊ qñ bibitur ex iure ipſius ⁊ bibitur ex cibo eius multum conuenit dolori colico. Almãſor. tracta. tertio. cap. de auibus. caro alaude que pileata dicit̃ ventrem ſtringit cuius ius ventrem fluere facit.

℄ Capitulum. CCCXVIII.

Handachuca vel chua vel cuf. ara. gre. lothos vel ʒharat vl̃ lotus. lati. ꝟo trifoliũ vel quedã ſpẽs trifoly. de q̃ dicit Diaſco. cap. de trifolio. ⁊ hꝫ odorem aſpalti. SERAPION. lib. aggre. cap° Handachucha. nominat eam Diaſco. lothos. i. trifoliuꝫ. Et eſt ʒart ſiue garch. ⁊ chua ⁊ ẽ duaꝝ ſpecierum. ſ. domeſtica ⁊ ſilueſtris. Silueſtris quidẽ hꝫ ſtipitẽ longitudinis duorum cubitoꝝ vel brachiorum ⁊ plus paꝝ ⁊ naſcũtur ab eo ramuli multi ⁊ quodlibet. habꝫ folium in extremo quod aſſimilat̃ handachuche que oritur in paludibus. ⁊ dicitur trifoliũ. ⁊ habet ſemẽ ſimile fenugreco niſi ꝙ eſt minus ſatis. Sed ſciẽduꝫ ꝙ illa vocatur a quibuſdã herba flaura vel herba maura: ſed Diaſcor. vocat ipſum trifolium maius domeſtica que naſcit̃ in hortis. ⁊ eſt quedã alia que naſcit̃ ſuper aquas ⁊ maxime in babylonia: quãdo fluuius nilus irrigat terrã. ⁊ eſt herba habens crus ſimile cruri fabaꝝ ⁊ eſt ſemen albũ ſimile fagi in capitib⁹. ⁊ dicunt ꝙ extenditur quando oritur ſol ⁊ apparet ſuper aquam. Et quãdo occidit reſtringit ſe ⁊ ſubmergit̃ in aq̃. Et capita eius ſimilant̃ capitibus papaueꝝ magnoruꝫ: ⁊ in capitibus eſt ſemẽ ſimile giguers ⁊ ſcariole ⁊ exiccant ipſuꝫ in babylonia: ⁊ faciunt inde panem. ⁊ habet radicẽ ſimilem citonio que comedit̃ cocta ⁊ cruda. ⁊ ſapor decocte ſimilatur ſapori vitelli ouorum ⁊ vocat̃ handa ⁊ heuche. ⁊ Auicẽ. in ſecũdo dicit ꝙ de eius ſeminib⁹ fit panis. DIASCORIDES. cap. de trifolio. Duo ſunt genera eius. ſ. maius ⁊ minus. maius habet tres ſpecies. vna appellat̃ trifolium vel trigenon ponfillon: qđ latini trifoliũ odoratum dicunt vel ſulfuratũ. ſecunda trifolon vel exalbida vel oxitrifolon: dicit̃ latine trifoliũ acutũ vel alleluia. Tertia dicitur trifolon dematices ſiue partemon. ⁊ eſt trifolium porcinũ vel equinum. Maius gre. vocat̃ trifolium egoceron vel lothos. ara. handachucha. latine trifoliũ leporinũ vel herba flaura vel herba maura: cui⁹ frutex eſt longus cubitis duob⁹: virgas tenues habẽs in circuitu duo folia in extremo in ſimilitudinẽ folioruꝫ lupini ⁊ nigra: ⁊ ſingulis virgis tria folia per ſingulas nationes habens: coma eius in initio folioꝝ odorem rute reddit: qui cuꝫ creuerit aſpalto in odore ſimilis ẽ: flos eſt illi paruus ⁊ purpure⁹ ex quo ſemen profert velut latuꝫ ⁊ in figura corniculatũ. radix eſt illi oblonga ⁊ fortis virtutis ⁊ acerrime ⁊ diuretice. Plin. lib. zi. cap. 9. ⁊ lib. z6. cap. 7. Tripolium. POSSE. SERAPION. auctor. Albugerig. Andachucha ſilueſtris. ↄuenit ſtomaco frido ⁊ groſſe vẽtoſitati. ⁊ aq̃ eius abſtringit vẽtrẽ. ⁊ valet colice paſſioni ſi ponat̃ ſup morſuꝫ ſcorpiõis dolorẽ ſedat. Et ſi ponit̃ ſup mẽbrũ in quo ẽ mordicatio aĩaliũ nõ inducit dolorẽ. ⁊ ſemen ei⁹ eſt fortius folio ⁊ eſt bona dolori teſticuloruꝫ ⁊ ꝑncipio hydropiſis ⁊ dolori mr̃icis. DIASCORI. Trifoliũ maius vel lothos virtutis diuretice ⁊ acerrime eſt. ſemen ei⁹ ⁊ folia cum aqua bibita pleureticis ⁊ diſſurys ⁊ epilenticis ⁊ hydropicis in initio ſingulare ꝑſidiuꝫ eſt. ſtericis cauſis opitulat̃. mẽſtruis imperat. omnia predicta ſeminis ipſius. ʒ. quattuor et folioruꝫ. ʒ. iiy. curant. folia ipſi⁹ cum oximelle accepta morſibus venenatis occurrunt. feb. vt dicitur tertianis: tria folia aut tria grana ſeminis eius cum vino bibita medicant̃.

Handal. ara. colloquintida. hanſalũ. Ste. l. handeb.

Handebal.i.tela aranee.
Handebelaſamũ vel hendebeliſimuꝫ.ideſt xilobalſamum.Aliabbas.
Haneb vel hanel arabice ideſt iuiube.
Hanerie ideſt vene q̃ ſunt in labyꝭ.
Haniſa.ara.lati.ventriculus. SERAPION li°. aggre.cap°.Haniſa.auct. Diaſco.ventriculus galline antiq̃ eſt medicina maturatiua. Et pellicula interioꝛ vẽtriculi galli ſiccata ⁊ ꝓpinata in potu ↄuẽit egritudini oꝛis ſtoma.l.gigeg.
Hanix.ara.ſerpens. Auicẽna.haieth.
Hanis.henis.ara.cicer.
Hanſel.ara.i.ſquilla.
Hanub.hanul.ara.i.yrcus
Hanudab.i.abꝛotanum.
Hanudim ideſt acoꝛus.
Hapagratos ideſt vſnee.
Hapapir ideſt papirus.
Hapar ideſt capparus.

℄Cap. CCCXIX.

Har. ara.lati.anas. SERAPION.libꝛo aggrega.capitulo har.Omnibus ẽ nota. vnde ei⁹ adeps ſedat doloꝛem ſedatõe magna: ⁊ ipa eſt melioꝛ omnibus adipibus. Nam non inueni adipem ſubtilioꝛem nec magis mollificatiuaꝫ nec magis reſolutiuam. ea propter qꝛ caro eius eſt ca.multuꝫ. habet ſimiliter multam humiditatem.⁊ ideo eſt grauis digeſtionis:ſed clarificat coloꝛeꝫ ⁊ vocẽ:impinguat ⁊ auget ſpma. vñ ipſa caro eſt calidioꝛ ⁊ groſſioꝛ oĩbus alyꝭ carnib⁹ auiũ. AVICENNA libꝛo ſecũdo capitulo Anas. Eſt calidioꝛ omnibus auibus domeſticis.dicunt quidam ipſa calefacit infrigidatũ ⁊ facit calefactum poſſidere febꝛem.eius pinguedo eſt maxima in ſedando doloꝛẽ ⁊ ſedando moꝛdicationeꝫ in ꝓfundo coꝛpoꝛis.Et eſt melioꝛ pinguedinibus auiuꝫ. ⁊ eius caro frangit ventoſitates.⁊ ipſius ſtomacus eſt plurimi nutrimenti.Eius pinguedo clarificat coloꝛẽ:⁊ eius caro impinguat:⁊ clarificat vocẽ.eius caro tardatur in ſtomaco: ⁊ eſt grauis ⁊ pꝛopꝛie caro anſeris:ſed leuius quod eſt in ipſa ⁊ melius ſunt ale.Cum autem caro digeritur harum auium eſt nutribilioꝛ omnibus carnibus auium. augmẽtum efficit in coitu ⁊ multiplicat ſperma.
Hara.i.cucurbita.⁊ hara.i.iuniperus.
Harabatra.harathaur.i.ſtercus bouis.

℄Capitulum. CCCXX.

Harach. ara.latine ſudoꝛ. SERAPION.libꝛo aggre.aucto.Gali.in ſudoꝛe hominis eſt ſalſedo ⁊ amaritudo pauca:maxime quãdo admiſceť cũ puluere illius loci vbi luctant homines.⁊ accipitur ⁊ linitur ſuper tumoꝛes qui fiunt in coꝛpoꝛe pꝛeter naturam ⁊ reſoluit omnes:⁊ in illo puluere ſolo eſt virtus reſolutiua ⁊ ſtiptica:quãdo ponitur ergo iſte ſudoꝛ cum illo puluere ſuper apata mãmillarum reſoluit ea ⁊ extinguit inflammationẽ earum.Et linitur cum eo dubulet. ⁊ conuenit ⁊ ego ſum vſus in apoſtematibus lumboꝛum ⁊ ſedata fuerũt apoſtemata ⁊ reſoluta:⁊ eger fuit curatus.Sed quãdo apoſtemata que curanť cuꝫ iſto medicamine ſunt ſicca ⁊ dura opꝫ ꝙ mollificentur cũ oleo de alchãna aut roſarum:quãdo miſceť cum hoc oleo cõuenit coagulationi lactis in mãmilla ⁊ reſoluit ea.⁊ in hunc modum opoꝛtet ꝙ vtať eo in oĩbus apatibus. Sudoꝛ equi qñ calefit cuꝫ aceto conuenit epilẽſie.Et ſi adminiſtrať in moꝛſibus venenoſis conuenit ⁊ ad hoc valet ſudoꝛ ouium.
Harafaras ideſt ſterc⁹ caballinum.
Haragaraen ideſt ſtercus pecoꝛinum.
Harahamẽ ideſt ſterc⁹ columbinum.
Harabas.i.ſtafixagria.
Haraheꝛmar.i.ſterc⁹ aſini
Haraltil.i.ſtercus caninũ.
Harmiẽ.i.ſterc⁹ capꝛinuꝫ.
Harba ẽ quedã auis q̃ vocabať harba:cuius virtutes iuenies in.l.latamie. ⁊ in.l.ſumach.Aui.ẽ animal venenoſum faciens oua venenoſa.

℄Cap. CCCXXI.

Harbalim eſt quedã herba ſimilis ſcolopẽdrie ſemẽ eius eſt angulatũ ſicut lancea ⁊ eſt domeſtica ⁊ ſilueſtris.domeſtice caliditas ẽ pauca. ſilueſtris cali.eſt in ſecũdo.⁊ eſt cõſolidatiua.Eius folia ſicca in potu ſumpta vel cum aceto ſuper ſplenem poſita ſanãt ſplenem. Auicẽ.lib.ſecũdo.cap.de harbalim.
Harbatini.ſm Diaſco.ẽ lonchitis.Argaſtus.ara.
Harboꝛ albes.harboꝛ albaeꝫ.harboꝛ albies.i. cipꝛeſſus.
Harcoman.hartemum.Subomõ. ſpelta. Ste. Albaui.
Harcharcharraba.i.piretrũ.Aliab.harcathacha. (Aui.
Harchaſite ideſt lapis marchaſita.

℄Capitulum. CCCXXII.

Hard. ara.gre.rodon.lat.roſa. SERAPION li°. aggre.cap.hard.auc.Galie.octauo ſim.ꝑhar. cap.de roſa.ſubſtantia eius ẽ cõpoſita ex ſubſtãtia aquoſa cali.cuꝫ duabus alyꝭ qualitatibus ꝑmixta. ſtiptica.ſ.⁊ amara:cuius ſtipticitas eſt in quantitate tali: qꝛ coꝛpoꝛa hñtia virtutem fluxã non poſſunt diſſoluere virtutẽ ei⁹. Et ſemen eius ẽ magis ſtipticum q̃ꝫ roſa. Et idem. Roſa cum ſtipticitate q̃ eſt in ea ẽ ei dulcedo ⁊ ſimilitudo acuitatis vel moꝛdicatiõis pauce.⁊ conuenit apatib⁹ ca.in pꝛincipio eoꝛuꝫ.Et opꝫ ꝙ recipiať recens ex ea ⁊ abſcindanť ſummitates eius albe cum foꝛpicibus ⁊ reſeruenť ꝓ medicaminibus oculoꝝ.Sed oleum roſarum eſt in natura ſua medium inter nãm roſe ⁊ olei ⁊ eſt medicina cuꝫ qua curanť apata ſanguinis in augmẽto ipſoꝛum. Et in eo eſt virtus penetrandi ad pꝛofundũ coꝛpoꝛis ⁊ humectat coꝛpoꝛa ſicca.⁊ conquaſſať cum aceto ⁊ inungiť caput cũ eo. ⁊ cõuenit doloꝛi capitis facto ex caliditate ſolis: ⁊ quãdo roſe ſiccanť opoꝛtet ꝙ deſiccenť in vmbꝛa ⁊ cõmoueanť aſſidue. ⁊ aqua roſaꝝ eſt frigidioꝛ complexiõe tempata: non tamẽ multum. ⁊ ipſa quidẽ eſt ſubtilis multũ:cuius ſignum eſt ꝙ roſa deſiccatur cito.ideo qꝛ in ea non eſt aliqua viſcoſitas:qꝛ odoꝛ eius vincit.⁊ ꝓpterea feſtinat ⁊ replet vias odoꝛatus. Itẽ auctoꝛi.Diaſco.Eſt enim roſa frigida deſiccatiua ⁊ ex ea eſt plus ſtiptica ſicca q̃ꝫ recens. ⁊ ſuccus roſarum:quãdo coquiť cum vino conuenit doloꝛi capitis ⁊ oculoꝛum ⁊ aurium.⁊ conuenit gingiuis: quãdo ex eo fit collutio.⁊ coquunť folia eius ſine ſtipitibus ⁊ nõ expꝛimuntur.⁊ fit emplaſtrum cum eis heriſipille.Et ſemen quod eſt in medio roſarum: quãdo pulueriꝫatur ſuper gingiuas ad quas fluunt humoꝛes cõuenit multum: ſed caput roſe qñ bulierit in aqua ⁊ bibiť abſcindit fluxũ ventris ⁊ ſputũ ſanguinis.Et ideꝫ aucto. Hacham.aqua roſa.ꝓhibet fluxũ ad oculum.⁊ conuenit ſincopi: quãdo bibiť ex ea auſtus aliquis.Et ideꝫ auctoꝛ. Humay. Roſa foꝛtificat membꝛa intrinſeca. Et ſtipticitas ei⁹ penetrat pꝛopter amaritudinem que eſt in ea.Et idẽ auctoꝛ.Aben Meſuay.Odoꝛatio roſe cõuenit colericis ⁊ calidis.⁊ habentibus doloꝛem capitis a colera.⁊ pꝛohibet fumoſitates colericas acutas.⁊ cõuenit doloꝛi acuto ⁊ mouet ſternutationem habenti cerebꝛũ ca. Et quando conficiť cuꝫ melle aut cum ꝫuccaro abſtergit quod eſt in ſtomaco ex humoꝛibus flegmaticis.Et idẽ auctoꝛ. Raſis expꝛtus eſt quidã ex amicis meis qui accepit ex folyꝭ roſaruꝫ recentibus ⁊ ꝫuccaro ⁊ fecerunt eũ aſſelare deceꝫ vicib⁹. ⁊ hoc facit ſuccus eius. veꝝ ſicca non eſt laxatiua. ⁊ hoc ſignificať ex eo ꝙ virtus eius ẽ amara ꝙ abſtergit. Et quando roſa deſiccať fit ſtiptica:qꝛ ſeparatur ab ea amaritudo. ⁊ ſiccitas qdẽ in roſa eſt pauca:qꝛ ipa eſt cõpoſita ex ſtipticitate ⁊ amaritudie. vñ abſcindit libidinẽ ⁊ laxat laxatione foꝛti. IO.MESVE.cap.de roſa. Roſa ẽ ex medicis hñdictis in q̃ eſt virtus ↄfoꝛtatõis ⁊ ſolõnis ⁊ male q̃litatis permutatiõis.Et ẽ ex ea rubea ⁊ alba. ⁊ de vtriſqꝫ eſt multoꝛũ folioꝛum denſoꝝ ⁊ criſpoꝛum ⁊ alia paucoꝛum ⁊ planoꝛum.⁊ melioꝛ eſt rubea vere rubedinis paucoꝛuꝫ folioꝝ ⁊ planoꝝ. ⁊ ex albis eſt melioꝛ habẽs ſimiliter. Et melioꝛ ſuccoꝛuꝫ eſt ille:cuius mater eſt roſa cõpleta. ſicca vero melioꝛ eſt in qua nondũ cecidit completio. eſt frigi. in pꝛimo.ſic.in ſecũdo.diuerſarum aũt naturaꝝ ſubſtantie compoſuerunt roſam inter quos põt cadere ſeparatio diſtinguens.componiť.n.ex partibus terreis ⁊ aqueis mediocribus dantibus ei ſtipticitateꝫ ⁊ ſubſtãtiam. ⁊ ex partibus aereis pꝛopter quas eſt in ea de dulcedine aliquid: ⁊ aromaticitas;⁊ ex partibus igneis ſubtilibus a quibus conſiſtit perfectio ⁊ ſpecies dãtibus ei amaritudinẽ:pꝛopter qꝺ in abſciſione amaritudinis ipſius q̃ remoueť pꝛopter ſolam exiccationẽ eius non reſoluiť ſpecies. in abſciſione rubedinis non eſt plus roſa q̃ꝫ homo moꝛtuus.amaritudo aũt in ea que recens eſt plus eſt ſtipticitate ipſius. Et pꝛima eius opatio eſt pꝛopter amaritudinẽ ſuam: pꝛopter qꝺ roſa recens ⁊ pꝛopꝛie ſuccus ſoluit.cum aũt reſoluitur caliditas dans ei amaritudinẽ ꝓpter exiccationeꝫ eius nominať ſubſtãtia ei⁹ ſtiptica faciẽs cõſtipatõeꝫ.Eſt aũt ſuccus eius ca.fere.ad pꝛimum pꝛopter excluſionem ei⁹ a re terreſtri ⁊ fri. POSSE IOAN.MESVE.Eſt aũt roſa reſolutiua exiſtens extinctiua inflãmationũ: cõfoꝛtatiua membꝛoꝝ: coadunatiua partiuꝫ:⁊ cõſtrictiua: ⁊ ſemẽ eius in hoc eſt foꝛtius.⁊ ſimiliter pili eius qui ſunt in medio ipſius ⁊ ſuccus eius eſt reſoluẽs. Et ſicca quidẽ magis frigida ⁊ ſtiptica.⁊ que nõ eſt compoſita frigidioꝛ ⁊ ſtipticioꝛ.⁊ alba in frigiditate ⁊ ſtipticitate plus ẽ q̃ꝫ ru. non eſt in ea malitia:ſed eſt ex debiliter ſoluẽtibus: vigorat tamẽ operationẽ eius aq̃ caſei. Si.n.ſucci roſ.℥.i.miſceatur cũ aqua caſei ⁊ pauca ſpica eſt ſolutiuũ ↄueniens. Et ſimiliter infuſio.℥.6.folioꝝ roſarum in aqua caſei cuꝫ pauco melle ſoluit ſine moleſtia.Et ſyrup⁹ factus ex ſucco eius eſt leuis ſolutionis. Et ſimiliter ponitur oleum eius in emendatõe medicinarum acutarum ſicut eſt ſcamonea ⁊ ſimilia. Roſe aũt condite cuꝫ melle abſtergunt ⁊ mundificant ⁊ confoꝛtãt: ⁊ ↄdite cum ꝫuccaro minoꝛis ſunt abſterſionis ⁊ maioꝛis cõfoꝛtationis ⁊ ſtipticitatis:⁊ aqua eaꝝ que fit per infuſionẽ mundificat confoꝛtat abſtergit ⁊ reſoluit.Ea que fit per ſublimationem eſt multe confoꝛtatiõis neqꝫ eſt reſolutiua ꝓpter reſolutionẽ ſubtilis caliditatis eius in decoctiõe ipſius.per albas vero nõ fit ſolutio aliqua de qua ſit curandũ.Et eſt in eis de ſtipticitate plus q̃ꝫ in rub. neqꝫ adhuc ſunt ſimiles eis in cõfoꝛtatione.⁊ ſcito ꝙ roſe nõ ſuſtinent de coctõe aliquid oĩno pꝛopꝛie recẽtes.ſoluiť.n.ab eis virtus ſigillans abſterſionem eius ⁊ ſolutionẽ.⁊ declarať virtus ei⁹ ſtiptica faciẽs conſtrictionem. ſuccus vero eius ſuſtinet de coctiõe aliquid mediocriter:⁊ acquirit ei ſubtilitateꝫ ⁊ bonitatẽ abſterſionis.oleũ quoqꝫ factum ex roſis nõdum completis eſt maioꝛis infrigidationis ⁊ ſtipticitatis:cuius meli⁹ fundamentũ eſt oleum oliuaꝝ mediarum in maturitate aut ſiſaminum.Acetum autem infuſionis eius eſt medicina bona omniũ inflationum ⁊ eſt diuiſiuum ſolutione cõfoꝛtatiuum.Succus eius ex aqua infuſiõis recentum completarum ſolutiõe educit coleram. mũdificat ſanguineꝫ ab ea ⁊ venas ⁊ articulos.⁊ cõuenit icteritie ⁊ aperit opilatiões epatis ⁊ ſtomaci ⁊ mundificat ⁊ cõfoꝛtat ea. ⁊ confoꝛtat coꝛ.⁊ conuenit tremoꝛi eius:⁊ educit materiaꝫ cauſantem eũ.⁊ feb.colericis. Roſa vero ⁊ oleũ eius ⁊ aqua ipſius facta per ſublimationem cõfoꝛtat coꝛ ſtomacum ⁊ epar:⁊ coadunat partes laxas membꝛoꝝ: ⁊ ↄfoꝛtat retentionem:⁊ ſedat doloꝛes calidos mira ſedatõe:⁊ extinguit ⁊ ꝑmutat malitias inflãmationum perimit ⁊ ſedat eas.⁊ ſunt ex medicinis faciẽtib⁹ doꝛmire: faciunt tñ coꝛiꝫaꝫ ⁊ ſternutatiõeꝫ:⁊ obſunt catarris:⁊ ſtringunt guttur:⁊ ↄfoꝛtãt ea: ⁊ auferũt crapulas.Doſis. potio ſucci roſaꝝ eſt ab ℥.i.vſqꝫ ad.y.cum ꝫuccaro.⁊ potio ſyrupi ex ſucco earum eſt ab.℥.y.vſque ad. v. AVICENNA.ꝺ viribus coꝛdis dicit ꝙ confoꝛtat coꝛ.
Hardeluꝫ ideſt anuidem. Silphiuꝫ. Stephanus.
Harhar.ara.iuniperus.
Harenes ideſt herba.
Hares maneries ideſt cibi frigidi.
Hareſana.ara.i. dipſacos.
Hari vel hara.i.iunipꝰs.
Harim quid eſt.l. haarim.
Harmel.i.cicuta ꝑ q̃.l.ſuccaraꝫ.⁊ vocať armel ꝑ a. qñ eſt ſpẽs rute vt ſupꝛa in.l.a. ⁊ qñ ſtat ꝓ cicuta ſcribiť per h vt hic.
Harica.i.ameos.quidaꝫ dicunt ꝙ eſt carui.
Harmene ideſt baſiliſcus.
Harmeni.i. lapis armen⁹.

℄Cap. CCCXXIII.

Harmuſel. arabice grece ⁊ latine gariofilus. SERAPION.lib.aggre. Eſt fructus ⁊ lignũ eius adminiſtrať ſicut deferť ex terris indie cũ fructu ſuo.Et ſunt eis capitella habentia dentes. ⁊ melioꝛes ſunt quoꝛum coloꝛ vergit aliquãtulũ ad ruboꝛem: ⁊ habent bonitatem multaꝫ maxime illi qui colliguntur ex arboꝛe ſua cum digitis ſingulariter vnus poſt vnum. DIASCORIDES fructus ⁊ lignũ ei⁹ adminiſtrať ſicut deferť ex terris ĩdie cũ ligno ſuo.⁊ ſunt in eis hñtia capitella dẽtes:⁊ melioꝛes ſunt quoꝝ coloꝛ vergit aliquãtulũ ad ruboꝛẽ:⁊ hñt bonitatẽ multã: maxime illi qui colliguntť ex arboꝛe ſua. AVICENNA.lib.2°.cap.ſafar. Gariofilus eſt ſicut ſambucus:ſed ẽ nigrioꝛ ⁊ qui ẽ maſculus eſt ſicut nucleus oliue:ſꝫ lõgioꝛ ⁊ vehementius niger. ⁊ eſt fructus arboꝛis in ĩſula indie ⁊ glucten ipſius exiſtit in virtute gluctinis albotin.ille qui eſt melioꝛ eſt ſimilis nucleo ſicco.ſuauis ⁊ acuti odoꝛis. cali.⁊ ſic.in tertio. POSSE.SERAPION.auc. Hachim ingrediť in medicinis q̃ acuũt viſum remouet nãqꝫ obſcuritatẽ viſus ⁊ cõfert ſebel.Et glucten gariofi. eſt ſile gluctini albotin. Idẽ aucto. Raſis. gariofili cõferunt ſtomaco ⁊ epati cõfoꝛtãt coꝛ ⁊ ſtringũt ventrẽ ⁊ digerũt cibũ.Et auct. Iſaac qñ bibiť ex gariofi.ʒ.v.cũ lacte in ieiunio coꝛroboꝛat potentiã coitus. AVICENNA coꝛpoꝛis odoꝛem bonũ efficit abſtergit viſum. ⁊ conuenit panno ⁊ confoꝛtat ſtomacũ ⁊ epar ⁊ remouet vomitũ ⁊ nauſeam.
Harna ideſt poꝛcelliones. vermiculi.ſ.qui moꝛantur ſub vaſis aquaryꝭ. ⁊ ſunt parui lati qui tacti inflectuntur ⁊ fiunt vt pillula.

℄Cap. CCCXXIIII.

Harnech. ara.gre.lepnia.arſenicũ.lat. vero auripigmẽtũ.ca.eſt et ſic.in 4°.de vena terre fit.ſunt ei⁹ due ſpẽs.ſ.rubeũ et citrinũ. Citrinũ cõpetit medicine. SERAPION lib.aggre.cap. Harnech.auc. Diaſco.Sũt ei⁹ due ſpẽs.ſ.rubeũ ⁊ citrinũ: et ſunt eiuſdẽ minere.meli⁹ aũt ex eo ẽ illud qꝺ eſt laminoſum hñs coloꝛẽ ſilem auro et lamine eius ſeparanť facile et ſunt cõpoſite vna ſuꝑ aliam nõ hñtes admixtã terraꝫ vel aliud. rubeũ aũt eſt eligendum. illud qꝺ ẽ valde rubeuꝫ et cito frangibile et mundũ ſile cinabꝛio:odoꝛ cuius eſt ſicut ſulfuris.eſt cali.aduſtiuũ. DIASCORIDES.cap.de arſenico. Naſciť in helleſpõto vbi et ſandaraca. veꝝ et optimuꝫ ẽ latioꝛes laminas hñs:et aureum coloꝛẽ: et ſepabiles venas a ſe vt ſeparari videanť:munduꝫ ſine ſoꝛdicie. tale in helleſponto naſcitur.eius grana ſunt duo: vnũ eſt equale ſupꝛa.et aliud fuſcũ in coloꝛe ſandarace:et ex ponto et capadocia venit. Iſtud vero aſſatur ſic.pone in teſta noua et carbonibus igneis ſuperpone: et frequẽter agita quandiu igneſcat et mutet coloꝛẽ et cũ friguerit repone. Quidã dicunt ꝙ ex auripigmẽto ꝑ quandã ſublimatiõeꝫ fit reſagal.et hoc idem iterum ſublimatur et fit ex eo foꝛte ruptoꝛiũ. AVICENNA lib.2.ca°.de arſenico. Aliꝺ eſt albũ:aliud ẽ citrinũ:et aliud ẽ rubicundũ. meli⁹ ex rubeo ẽ rubeũ imbibituꝫ rubedine qꝺ eſt aptum teri et ſuo odoꝛe ſimilatur ſulfuri. Et melius ex citrino eſt quod eſt

arſenicũ

pulueriʒabile armenũ aureuʒ ⁊ laminoſum ſubtile quaſi
ipſum eſſet tale citrinum eſt ca. in tertio. ſiccum in ſecun-
do oĩa ſunt putrefactiua mordicatiua qð ex eo rubeũ eſt
melius eſt q̃ʒ alcacadicon. POSSE. contra aſma ex hu-
mida cauſa ponat̃ auripigmẽtũ ſuper prunas ⁊ capite in-
clinato patiens recipiat fumuʒ per embotũ. item. ʒ. i. au-
ripigmenti cũ ouo ſorbili ſumpta ad tuſſim valet. Ex cal-
ce viua ⁊ auripigmento fit pſillotruʒ ſic. Accipe. ʒ. iiij. cal
cis viue ⁊ reſolue in aq̃ ⁊ buliat. poſtea adde quartaʒ par
tem. ʒ. auripigmenti. ⁊ coque. ſignũ decoctõis eius eſt qñ
penna immiſſa ⁊ ſtatim extracta leuiter manibꝰ depilat̃.
Si vis remouere pilos opʒ te eſſe in loco calĩo. cõtra ſerpi
ginem ⁊ empetiginem. Accipe duas partes ſaponis ſpata
renti ⁊ tertiaʒ auripigmenti ⁊ diſtempa ⁊ fac vnguentuʒ
⁊ vnge: ſed ꝑus ablue partem illã cũ aqua. ⁊ poſt vnctõeʒ
ſimiliter: qꝛ ſi diu remaneret corroderet tam bonã q̃ʒ ma
lam carneʒ. ter vel quater ita abluas ⁊ vngas. Item ſi ra
dicitus pilos exhere volueris inunge ex ſucco iuſquiami
⁊ auripigmenti ante eq̃liter ſimul confectis ⁊ nunq̃ʒ am-
plius renaſcent̃. Ad vngues reparãdos. Accipe ſerapinũ
⁊ puluerẽ auripigmẽti ⁊ miſce cũ oleo ⁊ inde fiat emplĩm
⁊ pone ſuꝑ vnguem ſine dubio cadet. DIASCORI.
virtus auripigmenti eſt ſtiptica ⁊ calaſtica cuʒ ignea vi. ⁊
calaſtica cũ calce viua mixtum ⁊ corpori illinitum pilos
tollit. hec mixtura mioſpone a grecis. ⁊ lat. dicit̃ achillea.
vires habʒ arſenicũ vt ignis adurere. põt ⁊ alienationes
ↄſumere. AVICENNA. Cũ gũma pini ẽ ↄueniẽs al-
lopitie. fit ex eo emplĩm cũ adipe ſuꝑ vulnera. cũ adipe ⁊
oleo ↄuenit ſcabiei ⁊ ſabafati hũide ⁊ putredini ⁊ abſter-
git ⁊ adurit cuteʒ ⁊ ꝑmiſcet̃ cũ mira ad pediculos ⁊ veſti
gia ſanguis: ⁊ cuʒ pice veſtigijs vnguis: ⁊ q̃ñq̃ʒ admĩſtrat̃
cum oleo ad pediculos. Cerotũ factum ex eo ↄuenit ⁊ ꝑ-
prie ex rubeo herpeti heſtiomeno in ore ⁊ aure ⁊ vlceribꝰ
eoꝝ dat̃ ad potandũ ſuflatis cũ ydromelle: ⁊ aſſumit̃ cuʒ
grano pini ad tuſſim antiq̃ʒ ⁊ ſputo ſaniei ⁊ ſanguinis. Et
q̃ñq̃ʒ ponitur in pillulis que ſunt ad aſma: ⁊ miſcetur cuʒ
oleo roſaꝝ ad bothor ⁊ emorroydas in ano. Quod ex eo
ſublimatum eſt interficit. Et album ex eo interficit.

Harnoch. arabice grus. libro de doctri. ara.
Haron. qd ẽ. l. Aaron. Plinius. i9. cap. 5. in fine. ⁊ libro. z4. cap. i6. ĩ ꝑncipio.
Haronati ẽ egritudo in q̃ homo ſemper ridet. Raſis libro diuiſ.
Harocos. haros. i. ſaricon.
Harodoſi ideſt euforbiuʒ.
Harps ideſt apium.
Hars ideſt adeps.
Harſas. Harxof. Cunchar eſt ſpecies cardi. libro de doctrina arabica.
Harſia. quid ẽ. l. hacrinia.

Cap. CCCXXV.

Harſiarbay vel pſoidami. ara. gre. ꝑſerpinata vel poligonia vel porcinatia vel
ſanguinaria vel multigonia. lati. vero centumnodia vel
corrigiola minor vel lingua paſſerina vel geniculata.
SERAPION. lib. aggre. capitĩo Harſiarbay. auctor.
Diaſc. in lingua perſica dr̃ perſoidami. Eſt. n. centũnodia
maſculus ⁊ femina. maſculus eſt herba que naſcit̃ omni
anno. hec habʒ ramos ſeu virgas rectas molles ſubtiles
nodoſas ⁊ diſtendit̃ ſuper faciem terre ſicut gramẽ. ⁊ fo-
lia hʒ ſimilia folijs rute: niſi qꝛ ſunt mollia ⁊ lõgiora. ⁊ hʒ
iuxta vnumquodq̃ʒ folium ſemẽ. ⁊ propter hoc dicit̃ ma-
ſculus. ⁊ habet florẽ album ⁊ rubeuʒ: ſed femina hʒ plan-
tam paruam ⁊ virgã vnicam tam teneram ſimilem can-
ne. ⁊ hʒ nodos ſimiles nodis qui ſunt in radice canne ⁊ in
nodis ipſis ſunt folia egrediẽtia ab ipſa virga ſilĩa folijs
pini. ⁊ hʒ radicẽ in q̃ nullũ eſt iuuamẽtũ. Naſcit̃ iux̃ aq̃s.
hec lati. vocat̃ cauda vulpis q̃ eſt virga paſtoris femina.
ſicut apparet in. l. dipſcus. GALIENVS. 7° ſimpliciũ
phar. cap. de poligonia. Et eſt centũnodia. habet quidem
quid ſtipticitatis. dominat̃ vero in eo aquoſa humiditas
vt ſit in ſecũdo gradu in infrigidãtibus farmacijs vel in
tertio. ꝭm ꝑncipium. DIASCORIDES. cap. poligo-
nos. i. centũnodia maſculus herba. ⁊ habens virgulas te
neras ⁊ molles ⁊ multas nodoſas ⁊ ſpanſas ſuꝑ terraʒ ſi-
cut agreſtis. vñ policarpos dicta eſt. folia habet rute ſimi
lia: ſed oblõga ⁊ mollia ⁊ ſemen in folijs ſingulis. vnde ⁊
maſculus eſt dicta. flos eſt illi albus aut feniceus. eſt fri.
⁊ ſtiptica. Poligonos ṽo femina frutex eſt vnus virgam
hñs cãnoſam mollem ſpiſſam ⁊ nodoſam. in quibus no-
dis folia ſunt pini ſimilia. Radix eſt illi inutilis. Naſcit̃
locis humidis. eſt ſtiptica. ⁊ lati. vocatur cauda vulpis.
POSSE. GALIENVS. iuuat itaq̃ʒ exuſtos ſtomaco
exteriꝰ applicata ſic heriſipilata: ⁊ calidos flegmões ſeu
etiam talia exiſtẽtia repcutit reumata. ⁊ exinde vero ſic-
catiuum exiſtere: propter qð herpetum bonuʒ eſt farma-
cum ⁊ vlceꝝ ⁊ aliorum: euidentiſſimũ vero flegmonoſo-
rum reumatoꝝ. Et autem ⁊ ſanguinoſoꝝ vulneꝝ conſo-
lidatiuum. iuuat vero ⁊ vlcera que in auribus: ⁊ ſi pus in
eis ſufficiens fuerit id ſiccat. ꝑpter eaſdeʒ vero virtutes
⁊ fluxum muliebrem ſiſtit et diſinteriã et ſanguinis edu
ctiones: et quẽcunq̃ʒ immoderatũ aliunde cauſatuʒ. Ait
autem Diaſco. et vrinas ꝓuocare id ſtranguriantibus da
tum: nõ tamen diſtinguit diligenter diſpoſitioneʒ in qua
opʒ dare. Eſt aũt ad omnia predicta maſculus fortior fe-
mina. DIASCORIDES. Succus eiꝰ bibitus emo-
ptoicis medicatur. ventris abſtinet reumatiſmũ. colicis
et ſtrangurioſis opitulatur. vrinam prouocat. morſibꝰ ve
nenatis cum vino bibitus medicatur. Cum vino coctus:
et melle vulnera noua curat. peryodicis fe. ante vnaʒ ho
ram acceptus maxime prodeſt. ſuppoſitũ fluxum mulie-
ris ſtringit. dolorem auriũ cõpeſcit. ſanguinẽ reijcientibꝰ
ſubuenit. herpetes curat et fiſtulas. ignẽ ſacrũ extinguit.
tumores et duricies impoſitũ ſpargit. recẽtibꝰ vulneribꝰ
maxime prodeſt. Poligonos femina omnia ſimiliter vt
alia facere põt: q̃ʒuis virtutẽ minorem habeat.

Hartariũ. i. poliũ mõtanũ.
Hartas ideſt cardus.
Hartatũ dicitur anguſtus. ⁊ eſt ſemen triangulatũ ⁊ eſt vt lancea. ⁊ folia eiꝰ ſunt magna lata ſimilia folijs ſcolopendrie.
Harua haura. porcelliões. Suadai.
Haruch. hauroch. i. curcuma. Stephanus.
Haruſet. ara. muſtella. ſiran. libro de doctri. ara.

Cap. CCCXXVI.

Haruncij. ara. vel karu nacari. gre. et lati. carui. GALIENVS. 7. ſim. phar. capꝰ de
carui. in ſapore eiꝰ eſt acuitas tẽperata. ca. et ſic. in 3° et iõ
expellit vẽtoſitates et eſt diureticũ non ſolũ ſemẽ eius: ſʒ
etiã planta. SERAPION. lib. aggre. capĩo Haruncij.
aucto. Aben Meſuay. Eſt groſſius q̃ʒ ciminuʒ et expellit
aſcarides ex ventre: ⁊ corroborat ſtõm: et abſtringit ven
trẽ minus q̃ʒ ciminũ. Et idẽ auc. Raſ ↄuenit cardiace.

Haſabel derire ideſt calamus aromaticus.
Haſaherbay haſabelray. i. virga paſtoris. Stepha.
Haſal ideſt cepe.
Haſalafur ideſt ſquilla.
Haſalakir. haſalazir. i. cepe ſine tunicis.
Haſan ẽ medicĩa armena. ꝭm Aui. eſt fortior euforbio: ⁊ cuʒ eius potio augmentatur ſuper. ʒ. iterficit. ca. eſt ⁊ ſic. in tertio.

Cap. CCCXXVII.

Haſap. ara. gre. calamos. lati. calamus vel cãna ꝑ-
ſidis. et eſt illa eadem que eſt in hiſpania.
SERAPION. libro aggre. aucto. Diaſcor. Cannarum
quedam eſt que nominat̃ haſtos: et eſt illa que nõ eſt ite
rius inanis ex qua fiũt haſte ſagittaꝝ. et eſt que nomina-
tur bublas. et eſt femĩa. Et alia eſt q̃ vocat̃ ſiringias et ẽ
cannoſa longos habens nodos apta ſcriptoribus. Et alia
groſſa inanis naſcens ꝑpe aquas. ⁊ nominatur tineas. ⁊
a quibuſdã dicit̃ chocuas ⁊ quidam nominant eaʒ caca-
mineres. ⁊ eſt illa q̃ naſcit̃ in paludibus volo dicere ꝙ ra
dix eius eſt inter radices iuncoꝝ ⁊ eſt ad ſoliditatẽ tẽdẽs
cuius color eſt fere albus. DIASCORIDES cap. de
cãna. ſpẽs eius ſunt quattuor. vna dr̃ haſtos ex qua fiunt
ſagitte. altera aũt femina dr̃. vñ fiunt ligule ad calamos.
tertia ſpecies eſt noĩe ſiringias robore ſolido ⁊ duro. ⁊ no
dis ſpiſſis quibus ſcriptores vtunt̃. ⁊ eſt quartũ genus ca
lami qð carax appellat̃: ⁊ a pluribus ciprió qð genus ma-
xime in irriguis locis naſcitur ⁊ fructuoſis: ⁊ illa eſt cãna
vſualis noſtra. Eſt alia cãna agreſtis que gre. dicit̃ calor.
que eſt ſpecies graminis ſicut apparet in. l. agreſtis. quaʒ
ſi aĩalia comedunt cito infert mortẽ: maxime illa que in
vijs babylonie naſcit̃ ⁊ in ꝑnaſo. haſtas hʒ multas. folia
ſunt illi hedere ſimilia. flos albꝰ ⁊ odoratus ſemen hʒ mi
nutum ⁊ bonum ⁊ radices. v. aut. vi. albas lõgas ⁊ dulces
groſſitudine vnius digiti. POSSE. GALIENVS. 6.
ſim. phar. cap. calami frigmitis ⁊ eſt vſualis calamus. ra-
diceʒ cũ bulbis dicunt euellere ſpicula ⁊ ſtimulos fundi-
tus. aliqui ↄſcripſerũt q̃ſi attractiua ei inexñte virtute: ta
men non ſumus nos experti. quantũ vero cõiecturandũ
eſt abſterſiue particeps virtutis eſt non pauce nequaq̃ʒ
acris. folia ṽo viridia mediocriter infrigidant. ipſa. n. par
ticipant potẽtia abſterſiua. Radix quoq̃ʒ eiꝰ aduſta ſub-
tilium partium ſatis ⁊ diaforetice virtutis fit hñs quid ⁊
abſterſiuũ ⁊ calefac̃ ⁊ ſiccat ĩ tertio. ⁊ deſiccat pluſq̃ʒ cale
facit. cauẽdũ ẽ aũt a ſuo anchili. nã in auribꝰ intrãs offen
dit auditũ vt fere faciat ſurditatẽ. DIASCORI. Ra
dix canne vſualis cataplaſmatibus adhibita cum bulbis
infixa corꝑi eijcit. aceto mixta dolores ſciaticos mitigat.
eius folia viridia cataplaſmatibus adhibita. ignẽ ſacruʒ
cõpeſcunt ⁊ duricies ſoluunt omnes. Coriũ eius aduſtuʒ
⁊ aceto tritũ alopitias capitis emendat. flos aũt canne ſi
in aures miſſus fuerit auditũ tollit. tantũ poteſt quantũ
⁊ cipria canna. Canna agreſtis elixa in vino melle addito
⁊ mirre dimidia parte ⁊ piperis ⁊ libanotidi. tertia parte.
hoc medicamẽ oculoꝝ caligines tollit. qð medicamen in
piſſida enea reponi dʒ. Elixatura radicis eiꝰ tantũ poteſt
quantũ ⁊ radix. ſemẽ eius diureticũ eſt. nauſeã prouocat
ventrẽ ſtringit. naſcit̃ in ſicilia: quã ciues ipſi quilinia vo
cant q̃ ſi viridis comeſta fuerit a bobus aꝑantur.

Capitulum. CCCXXVIII.

Haſas. ara. gre. molibdo. ſiue molibdinos. lati. plũ-
bum. vbi ſciendũ ꝙ plumbũ ex eadeʒ vena
extrahit̃ a qua argentũ. cum vena terit̃ ⁊ lauatur vt ſuba
terrea ab ea moueat̃. ⁊ qð munduʒ eſt ĩcineratio ponit̃ ⁊
actione ignis liquat̃: quod ſupernatat vt ſpuma eſt litar-
girꝝ: quo inde ablato cum inſtrumẽto remouente ſputuʒ
quod buliendo ſuperſtitit eſt plumbum: quod artificia-
liter cineratio delaborato in terrã fluit: tamẽ quouſq̃ʒ ci-
neratio remanet qð eſt puꝝ argentũ ponderoſius plũbo
in fundo reſidet. Nã multotiẽs hoc vidi ſardinie in villa
eccleſie vbi ꝑdicta vena ↄtinue iuenit̃. SERAPION
libro aggre. cap. Haſas. auc. Sal. Suba eius eſt compoſi-
ta ex ſubſtãtia aerea ⁊ ſubſtantia humida que fuit coagu
lata ꝑpter frigiditatẽ ⁊ non eſt in ea ſubſtãtia terrea niſi
modica. Et virtus eiꝰ eſt fri. ⁊ hu. ⁊ ſignũ ꝙ in ea eſt ſuba
aerea eſt: quando infrigidat̃ raritas ⁊ mollities ſui corpo
ris. creſcit. n. in q̃ʒtitate ⁊ pondere qñ morat̃ interiꝰ in lo-
cis frigidis ⁊ hu. Et qñ accipit̃ mortarium ⁊ piſtellum ex
eo ⁊ ponitur in eo oleuʒ ro. aut mirtinũ aut citonioꝝ. ⁊ te-
rit̃ in fortitudine fricationis: ⁊ vteris hoc oleo in medica
mine apoſtematũ calidoꝝ q̃ fiunt in virga pectine ⁊ ano:
⁊ in vlceribus: aut in medicamine emoroidaꝝ. ⁊ cõuenit
aꝑatibus mamillaꝝ: ⁊ eſt medicamẽ conferens multuʒ.
Et ꝭm hoc adminiſtrat̃ ad oẽm mãm que deſcẽdit ad pe

des ⁊ ad iuncturas aut ad partes alias vt ad aꝑata cali. ⁊
mala. ⁊ ſi adminiſtras hãc medicinam in aꝑatibus in qui
bus eſt cancer facit operatõeʒ mirabilẽ: ⁊ qñ fit ex plum-
bo lamina. ⁊ ligat̃ ſtricta in pectine prohibet pollutioneʒ
in ſomnijs: ⁊ infrigidat maxime. Et ſi ligat̃ ſuper cõtritio
nem neruoꝝ aut ſupra nodationes eorum diſſoluit cito
⁊ curat. ⁊ qñ plumbuʒ terit̃ ⁊ linitur ſupra puncturã ſcor-
pionis marini ↄuenit. Et ſunt qdã qui ponũt cũ fractura
vel lotura plumbi: quaʒ inuenies in. l. lotura: medicinaʒ
que dicit̃ molibdinos ⁊ replet vlcera ꝓfunda. ⁊ cõuenit
fluxui ſanguinis: qñ miſcetur cum oleo. ⁊ conuenit vlceri
bus ani ⁊ emoroidibus a quibus fluit ſanguis: ⁊ vlceribꝰ
difficilis conſolidationis ⁊ corroſiõis: ⁊ vniuerſaliter vir-
tus eius eſt virtus tucie. adurit̃ aũt plumbũ in hunc mo-
dum in olla noua pulueriʒat̃ parum ſulfuris: deinde po-
nantur ſuper eũ lamine alique ⁊ deſuper pulueriʒat̃ pa-
rum ſulfuris. ⁊ fit ita donec ſit plena olla: deinde accendi
tur ſub olla ignis. Et qñ plumbũ fuerit inflãmatum mo-
uetur cũ ferro quouſq̃ʒ fiat ſicut cinis. ⁊ nõ apparet ibi ali
quid de ſubſtantia plumbi: deinde aufert̃ ab igne. ⁊ opor
tet ꝙ ille qui calefacit hoc obturet nares ſuas: qꝛ fumus
eſt valde nociuus. Abluit̃ aũt plumbũ aduſtũ in hũc mo
dũ. habeas mortariũ ⁊ piſtellũ ex plũbo: ⁊ ꝓijce aquã mo
dicã ⁊ miſce fricãdo bene cũ piſtello illo. donec aq̃ fiat ni
gra ⁊ ſpiſſa: deinde cola ipm ꝑ pannũ lineuʒ ⁊ facias dua-
bus vicibus aut pluribus ſi opʒ. ⁊ poſt hoc dimitte reſide
re in fundo: ⁊ proijce aquã aliam: ⁊ ablue ſicut lauatur cli
mia: ⁊ fac hoc donec non appareat in aqua nigredo. ⁊ fac
inde trociſcos ⁊ ſerua ð iſta lamina ⁊ eius virtutes latius
inuenies in. l. lotura. Et ſcoria plumbi melior eſt illa que
eſt ſimilis colori ſulfuris citrini grauis difficile frangibi-
lis ⁊ non habens admixtum plumbum citrina clara ſimi
lis in claritate ſua vitro. Et virtus eius eſt ſimilis virtu-
ti plumbi vſti: niſi quia eſt plus ſtiptica.

Haſſatreraray: ideſt ſal armoniacum.

Capitulum. CCCXXIX.

Haſcaba. haſcala vl̃ haſach. ara. gre. Abeſſech. vl̃
tribulus. lat. ṽo tribulus vel cicer impa
toris. SERAPION lib. aggr. caꝰ haſchaba. auc. Diaſc.
Haſcaba. i. tribulus. cuius due ſunt ſpẽs. ꝑma agreſtis na
ſcens in ſterquilinijs: ⁊ iuxta flumina: ⁊ in littoribꝰ: cuius
folia ſũt ſimilia folijs portulace: niſi qꝛ ſunt minora. ⁊ ha-
bet ramos longos ſuper terrã expanſos. ⁊ ꝑpe folia ſunt
ſpine dure. ſecũda vero ſpecies. naſcit̃ in fluminibus cu-
ius rami eleuant̃ ſuper aquã. ⁊ habʒ ſpinas occultas. ⁊ fo
lia lata: ⁊ ramulos longos: in quibꝰ ſunt folia: ⁊ hʒ ſtipitẽ
cuius pars ſuꝑior eſt groſſior inferiori. ⁊ eſt ĩ ea res adhe-
rẽs ei ſubtilis ſicut capilli ſpine aggregate vel aculeo ſpi-
ne. ⁊ ſemẽ eius durꝝ ſicut ſemẽ alterius ſpeciei. ſubſtantia
eius eſt compoſita ex ſubſtantia humida pauce frigidita
tis: ⁊ ſubſtãtia ſicca non pauce ſiccitatis ꝭm ſuam frigidi-
tatem. ⁊ illud qð vincit in ſilueſtri eſt ſubſtantia terrea: ⁊
quod vincit in alia eſt ſubſtãtia aquoſa. Et agreſtis ſapor
eſt ſtipticus. Eſt alia ſpecies que naſcit̃ in regione bada-
has que dicitur ſandarx: que dat̃ ab incolis illius patrie
animalibus ꝓ cibo. dũ eſt humida herba ipſius. Et ex ſe-
mine eius faciũt paneʒ. Nam ipm eſt dulce ⁊ nutrit. ⁊ ſic
vtuntur eo loco panis tritici. GALIENVS. 8. ſimpli.
phar. cap. de tribulo. Eſt ex humida ſubſtãtia moderate
frigida: ⁊ ſicca non moderate exiſtit. dñatur aũt in terre-
ſtri qdẽ terreũ fri. ⁊ ſtip. in aq̃tili ṽo aquoſitas. ⁊ ꝑpterea
vtraq̃ʒ ad flegmonũ: ⁊ oĩno ad oẽs influxiones cõpetunt.
terreſtres ṽo tribuli ſubtiliũ partiuʒ exñtes. fructus lapi
des q in renibꝰ frangit bibitus. DIASCORIDES.
cap. de tribulo. Eius genera ſunt duo. ſiccus ⁊ humidus.
ſiccus vero folia hʒ ſimilia andragne nõ tenera: ſed dura

baſte ſunt illi lõge ⁊ tenere porrecte ſuper terrã in quibꝰ ſpine naſcunẽ. Naſcit̃ locis fluuialibus ⁊ deſertis humidus vero in fluminibꝰ naſcit̃: cuius coma ſup aquã extendit̃. folia ſupnatant. ſpinas võ celat in aq̃. folia latiora habet ⁊ lõgos ramos. haſta võ initio in ſummo groſſa ẽ: deinde ad radicẽ tenuis hñs in ſe tenues ſpinas ſicut ſpica. ⁊ ſemẽ eſt duruз ambobus. virtus eſt illi ſtiptica deſiccatiua. Plinius libro. zi. capitulo. i6. ⁊ libro. z z. capitulo. i o.
POSSE. GALIENVS. Fructus eiꝰ frangũt lapides in renibꝰ. DIASCORIDES. Tribuli faciunt ad inflãmatões. ⁊ ad ea que ſup occurrunt. ſunt ſtipticis deſic. leptomeris etiaз omnes tumores ſpargit faucibus ⁊ gingiuis impoſiti opitulãtur. melle addito nappas. i. oris putredines tollunt. ſuccus eoꝝ nobilibus colirijs miſcet̃. ſemen eoꝝ calculos frãgit ⁊ excludit. terreni võ ſemen. ʒ. i. bibitũ ⁊ impoſitũ morſibus venenatis occurrit. dato veneno contrarium eſt vim eius vincendo. Elixatura eius ſparſa pulices necat. In flumine tracie in ſtrimonia palude de herba eius eq herbant̃ ſemen eius: qr dulce eſt cu ſtomachum eſt pro tritico de ipſo panis fit vſui aptus.
SERAPION prohibet apoſtemata ca. ne ꝯfirment̃. ⁊ confert omnibus membris ad que fluũt humores: ſed ſemen tribuli agreſtis quando bibitur frangit lapidẽ renum ⁊ ambe eius ſpecies infri. ⁊ ſtip. ⁊ fit emplm̃ cuз eis apoſtematibus ca. ⁊ miſcetur cum melle ⁊ curat alcolam ⁊ putredines que fiũt in ore ⁊ doloreз gingiuaꝝ. Et exprimitur ſuccus ab eo ⁊ adminiſtrat̃ in oculis ⁊ ſemen eius eſt humidũ conuenit lapidi renũ ⁊ veſice. Et quãdo. ʒ. ij. bibuntur de prima ſpecie ipſius ⁊ fit emplaſtruз cum ea cõuenit morſui tyri. Et quãdo bibit̃ cũ vino conuenit medicinis mortiferis. Et quando decoctio eius rorat̃ ſup loca vbi abundãt pulices occidit eas. ille vero qui naſcitur ⁊ dicitur ſandax in regione badacas dat̃ ab incolis illius p̃rie animalibus ꝓ cibo dum eſt humida. herba ipſiꝰ ⁊ ex ſemine eiꝰ faciunt panẽ. Nam ipm̃ eſt dulce ⁊ nutrit ⁊ ſic vtunt̃ eo loco panis tritici. Sandax eſt bonus dolori veſice ⁊ ſtrangurie ⁊ augmentũ magnũ facit in ſpmate.

Haſcalech vel alleſſech. i. herba ſpãſa ſup terrã hñs plurimos ramuſculos faciẽs cicera ſpinoſa. ⁊ ẽ haſaba.

Haſce. Aſce. Axe. i. tymus. ¶ Cap. CCCXXX.

Haſdane. arabi. grece andrane. latine portulaca. SERAPION lib. aggre. Aliqui vocant eã herbam ſtultam vel piperellaз. ⁊ eſt herba portulaca que oĩbus eſt nota. GALIENVS. 7. ſimpl. phar. capitl̃o de portulaca. ſubſtãtia eius eſt aquoſa ⁊ in ſapore eius eſt ſtipticitas pauca. infrig. in tertio. ⁊ humi. in ſcdõ.
DIASCORIDES. cap. andragne ſiue vt aliqui portulaca eſt omnibus nota habẽs frigi. virtuteз atq̃ redarguentẽ vt ſtrignum ⁊ yſdem cõueniens cauſis: ſed p̃ſtantius. POSSE. SERAPION ꝯuenit habẽtibus inflãmationẽ ⁊ incẽſionem ⁊ cauſoneз in orificio ſtomaci. ⁊ in omnibus ypocundrijs ⁊ curat ſtuporeз dentium: eo q̃ lenit ⁊ aufert aſperitatẽ que ẽ in eis ex acidoꝝ ſapidoꝝ preſentia ꝓpter humiditatem viſcoſam q̃ eſt in ea: ſed ⁊ ſuccus eius ſimiliter nõ ſolũ exterius appoſitus: ſed ⁊ bibitꝰ refrigerat. ⁊ hoc quidẽ ipſi herbe accidit ⁊ ſi tota comedatur ⁊ conuenit vlceribꝰ inteſtinoꝝ leniens ipſa: quãdo ſumitur in cibo: eo vero q̃ ſtipticat eſt cibꝰ ydoneus ⁊ cõuenit fluxui matricis immoderate: ⁊ ſuccus eius fortior eſt in hoc ⁊ ĩfrigidat: quãdo ex ea fit emplm̃. ⁊ herba ip̃a q̃ñ comeditur facit hoc. Et idẽ aucto. Ruffi. debilitat viſuз ⁊ deſtruit euз ⁊ infrigi. corpus: ⁊ ꝓhibet vomitũ: ⁊ aufert libidinẽ. DIASCORIDES portulaca maſticata vl̃ comeſta cum exigaro fluorẽ ſanguinis prohibet ⁊ viſcide ſtringit ꝓprie cõmaſticata vel comeſta dentium offenſaз que de immaturis pomis fit quã greci emodiam vocant ſanat. In ardore ſtomaci portulaca cũ aceto comeſta mire iuuat. tũſa ⁊ cũ mollito ordeo mixta ⁊ quaſi malagma pãno inducta ⁊ ſtomaco impoſita mire febres tollit. frig. eſt nimis ⁊ hu. abundanter. modicũ auſtera. ⁊ ideo reprimit ⁊ maxime colerã tranſmutans eaз ⁊ alienans in ſuã qualitatẽ nimium infrigidando: ꝓpter qd̃ cauſon febriẽtibus plus omnibus iuuat. in ſtomaco poſita vel in totis ypocũdrijs ſtuporem etiã dẽtium ſanat maſticata. Et nõ ſoluз extrinſecus poſita: ſed potata infrigidat. ſuccus eiꝰ ſimiliter agit: ⁊ qr ſtiptica eſt diſintericis in cibo ſumpto iuuat. Et ad fluxum ſanguinis mulieꝝ ⁊ ſanguinẽ reyciẽtibus ſuccus eius mirre facit: quia viſcide ſtringit.
RABI. MOYSES portulaca curat appetitũ luti. ⁊ valet ꝯtra ligationẽ dentiuз. AVICENNA libꝰ. z. capꝰ. de portulaca. Succus portulace eſt magis vtilis opationis. frig. eſt in tertio. humi. in fine ſecũdi. in ea eſt ſtipticitas. ꝓhibet fluxum ſanguinis ⁊ fluxus antiquos: ⁊ ipſius nutrimẽtũ eſt paruũ illaudabile ⁊ eſt reſiſtẽs calore valde. ⁊ fricant̃ verruce ⁊ eradicat eas proprietate ſua non qualitate. fit ex ea emplm̃ in ap̃atibus calidis in quibꝰ timetur putrefactio ⁊ heriſipilla. cõuenit bothor in capite abluto ex ea cõmixta cũ vino: ⁊ delet ſtuporẽ dentiũ. propterea qr lenit aſperitatẽ: ⁊ ſedat ſodam calidã pulſatiuã. cõfert obtalmie ⁊ ingredit̃ in alcohol. Et minus vſus eiꝰ facit accidere pãnum in oculo. eius ſuccus ꝓhibet ſputuз ſanguinis ꝓpter virtutẽ ſuam ponticã. cõfert inflãmationi ſtomaci bibita ⁊ more emplaſtri ſuperpoſita: ⁊ ꝯuenit epati inflãmato. ⁊ prohibet vomituз colericũ ⁊ debilitat appetitum. ⁊ fit ex ea cliſtere diſinterie inteſtinoꝝ ⁊ ſolutioni colerice. ⁊ conuenit doloribus renũ ⁊ veſice ⁊ vlceribus: ⁊ abſcindit plurimũ deſiderium coitus. Et extimauit filius meſarugie q̃ augmentũ facit in coitu. ⁊ videtur q̃ ſit illud in cõplexione ca. ⁊ ſic. ⁊ ipſa retinet fluxũ menſtruoruз: ⁊ conuenit vlceribus matricis. ⁊ conuenit aqua eius emoroidibus ſanguineis. ⁊ eius ſuccus extrahit aſcarides. ⁊ ſi aſſet̃ portulaca ⁊ comedatur abſcindit ſolutionem ⁊ conuenit feb. antiquis.

Haſeb arabice neruus.
Haſech. arab. haxech. i. tribulus marinus. Almanſor. tractu tertio.
Haſekti. ara. cameleonta.
Haſel. arabi. mel. Stepha. Aſelium.
Haſek. i. yſopus humida.
Haſſur. ara. crocꝰ hortulanus quo ſyricum tingit̃. Auicen. Aſſur.
Haſialaraby. ara. virga paſtoris. haſaelrai. Ste.
Haſkam. i. omne qd̃ ẽ amarum multum. ⁊ quidã dicunt q̃ eſt collogntida.
Haſrem. ara. agreſta vua acerba. Stepha. helſerẽ.
Haſſer. Bezertaſaз. Daliabbas eſt vitis alba.
Hauſuꝝ. hauxer. hauſarũ. Aſſuꝝ. Auicẽ. l. hauxer.
Hataban ideſt folium.
Hataſir. i. cepe muris.
Hatib ideſt armel.
Hatinae. i. hermodactilus
Hatoris ideſt acorus.
Hatoſis ideſt ceterac.
Haſtor. ara. auicule parue.
Hatalecel ideſt portulaca. Stephanus.
¶ Cap. CCCXXXI.

Hatronig. hating. ara. gre. titrãolia. lat. reſina vl̃ raſa vl̃ glucten arboris grani viridis. vbi ſciendũ q̃ reſina poteſt appellari omne gũmi q̃ſi reſuma a reſudo reſudas inde apparet hoc vocabulum ad deſignandũ gũmi cappini: quando ſimpliciter inuenitur iſtud gũmi noſtro idiomate vocatur raſa: ſed quãdo ponitur cũ determinatione dicit gũmi illius plãte ad quaз fit determinatio vt reſina pictuina. i. pini vel reſina timiamatis vel reſina pruni. vñ Diaſcori. reſina pictuina quaз nos abialẽ dicimus ⁊c̃. SERAPION libro aggre. cap. hatronig ſiue hatin. auctori. Diaſcor. i. reſina. ⁊ ſunt eius ſpecies diuerſe ſm̃ diuerſitates arboris a quibus colligitur. Nam quedã colligit̃ ex pinu: quedã non ex pinu: ſed ex arboribus alijs. ſed illa que eſt ex pinu maſculo que dicitur comꝰ. ⁊ hec eſt colofonia que fit quã do frigit̃ vt poſſit teri: ⁊ fit abietis que eſt in liquida ſubſtantia ⁊ frixa in patella: vt poſſit redigi in puluereз: ⁊ etiam vocat̃ reſina erudita vel carponata: ⁊ eſt colofonia. pro quo. l. Colofonia. Et quãdo nõ frigitur eſt illa reſina que vocat̃ raſa: ſic̃ apparet in. l. teſt. Ubi ſciendũ q̃ quãdo ponitur reſina pini ſimpl̃r debet ĩtelligi raſa: ſed quãdo ponit̃ cum alia determinatione debet ĩtelligi de illa reſina ad quã determinatio illa cadit. Eſt ⁊ alia reſina que colligit̃ ex pinu q̃ dicitur chiranolia: ⁊ eſt arbor cuius fructus ſunt grana magna: ⁊ eſt alia cuius pinus dicit̃ citharanda. ⁊ eſt arbor iachuc: ⁊ facit fructum paruoꝝ granorum. ⁊ de ea quedam eſt que fit in pinu per ſe abſq̃ artificio: ſicut illa que fit in arbore maſticis: ⁊ quedã fit ex artificio ĩcidendo arboreз melior aũt omnium ſpecieruз eſt illa: que eſt boni odoris clari coloris: nõ multum exiſtẽs arida: nec multuз humida ſimilis mirre: facilis fricationis. Ideз auc. Hal̃. Et oẽs iſte reſine ſunt calefactiue ⁊ diſſolutiue ⁊ mũdificatiue. ⁊ de eis q̃daз habẽt ſubtilitatẽ paucã: ⁊ quedam ampliorẽ: ⁊ quedaз habent ſtipticitatem: quedam vero nõ. ⁊ melior omnibus ſpeciebus gluctinis eſt glucten romanum: ⁊ eſt maſtix: ſed ceterarum ſpecieruз gluctinis melius eſt glucten albotin: ⁊ eſt terbẽtina: ⁊ in iſto nõ eſt ſtipticitas manifeſta: ſicut in maſtice: ⁊ eſt in eo cum hoc amaritudo: et ꝓpter hanc cauſam diſſoluit pluſq̃ maſtix: ⁊ eſt in eo res que abſtergit adeo q̃ curat ſcabiem: ⁊ ipm̃ quidem attrahit ab interioribus plus alijs ſpeciebꝰ gluctinis. ⁊ eſt ſubtilius alijs: ſed glucten qd̃ eſt de ſpecie pini que dicitur cophi: ⁊ illud qd̃ eſt ex pinu que dicit̃ chitranolia: ⁊ eſt pinus magna ſunt acutiora q̃ glucten albotin: veruntamen nõ reſoluunt neq̃ attrahunt plus ipſo. ⁊ glucten pini magne habet plus de hac ꝓprietate q̃ glucten pini que dicit̃ cophi. ⁊ glucten pini parue: ⁊ glucten arboris: que dicit̃ alacri in gluctine albotin cum hoc eſt aliqua mollificatio: et poſtea in mollificatione eſt maſtix: ſed glucten cipreſſi habet puncturã ⁊ acuitatem. ⁊ glucten qd̃ dicitur kaches eſt ſimile gluctini albotin. Et dixit ĩ almemir: gũmi pini que dicitur ſachilis eſt ſudor arboris pini que facit fructũ magnum: ⁊ eſt fortius ſudoribus omnibus arborũ in calefactione: queãdmodum ſudor arboris albotin eſt minus calidus ⁊ minus deſiccatiuus q̃ ſudor aliarũ arborum: ⁊ ſudor pini que facit grana parua eſt minus q̃ ſudor magne in deſiccatione ⁊ calefactione plurimũ. Et ideз auc. Diaſ. Reſina arboris grani viridis: ⁊ eſt terbẽtina defertur ex terris arabũ: ⁊ ex terris alijs etiam: ſed eſt illa que defert̃ ex terris alkeades. cuius color eſt albus ſimilis colori vitri declinãs colori celeſti habens bonum odorẽ: inferens odorẽ arboris ſue. eſt auteз melior omnibus reſinis: poſt ipſam vero maſtix: et poſt ipſam eſt iachut: ⁊ eſt ex arbore ceamdicaris: poſt ipſam eſt reſina arboris: dicte alacti: et poſt ipſam in bonitate eſt reſina cophi: et eſt aret: et reſina pini: et omnis reſina arze: ⁊ omnes iſte reſine ſunt calefactiue diſſolutiue ⁊ mundificatiue: ⁊ ſunt cõferentes tuſſi ⁊ vlceribus pulmonis: ⁊ ſputo ſanguinis: ⁊ terbẽtina cũ hoc mũdificat pectus. Et quando fit cũ ea ſola lohoc: aut cum melle ꝓuocat vrinam ⁊ mollificat ventrem: ⁊ cõuenit ad faciendum abradere pilos palpebraꝝ que pũgunt oculos: ⁊ quando miſcet̃ ziniar ⁊ calcantuз conuenit ſcabiei vlceroſe: ⁊ auribus a quibus fluũt humiditates: ⁊ meliores quidem iſtarũ reſinarum omniũ ſunt ille que ſunt ſplẽdentes: ⁊ ex gummi vel reſina iachut: ⁊ eſt reſina locaman. melior eſt illa que eſt humida: ⁊ defert̃ ex partibus gallie. ⁊ reſina pini ⁊ cipſſi ſunt debiliores q̃ reſina iachut et reſina alacti. et non habent virtutes quas habent iſte: q̃uis adminiſtrentur loco earum. Sed maſticis v̾tus ꝓpinqua eſt virtuti terbentine. Coquuntur omnes iſte reſine in hunc modũ. Reſina ponitur in vaſe capiente quadruplum eius qd̃ fit ex ere: ⁊ ponuntur in eo reſine lib. ix. ⁊ aque pluuialis lib. xviij. ⁊ coquuntur bene ſup prunas: ⁊ mouetur ſemper cum continuatione: ⁊ coquunt̃ donec deſiccetur fortiter: ⁊ fiat facile frãgibilis: ita q̃ frangatur cum digitis. deinde reponatur in vaſe fictili. fit eniз alba ſic preparata ⁊ cocta. oportet aũt q̃ coletur reſina in hũc modum: illa. vз. que eſt humida ponatur ſuper prunas: et quando ĩceperit coagulari adde ſub ea prunas multas: ⁊ coquatur tribus diebus ⁊ noctibus. donec fiat talis ſicut diximus ſupra ⁊ repone ⁊ ſerua. illa vero que ex his fuerit ſicca: ſufficit q̃ decoquatur die vna tota a mane vſq̃ ad noctem. ⁊ iſte q̃dem reſine ſic decocte cõueniunt in confectionibus vnguentoꝝ odoriferorum: ⁊ in vnguentis que reſoluunt laxitudinem. faciunt nãq̃ ea odorifera: ⁊ meliꝰ colorata. Colligitur fumus ex iſtis ſicut colligitur fumus olibani: ⁊ eſt conueniẽs in cohol: ⁊ fiũt ad pilos palpebrarum: ⁊ corroſionẽ lachrimalis oculi: ⁊ ꝯuenit prurituі palpebraruз ⁊ lachrimis: ⁊ fit ex eo encauſtrũ ad ſcribendũ. Et idem auc. Albugeri. Reſina confert ad exituras duras. Et quando pulueriзatur ſuper vlcera que fiunt in cute capitis cum balauſtia curat ea. Similiter aũt ⁊ alia vlcera que fiũt in corpore. Pliꝰ. lib. i4. ca. zo. ⁊ li. i6. cap. iz. ⁊ lib. z4. ca. 6. GALIENVS. 7. ſim. phar. cap. de reſina. oẽs ſpecies gluctinis calefaciũt ⁊ deſic. DIASCOR. cap. de reſina. lachrimũ eſt arboris. oĩs aũt deſiccat ⁊ cal̃. ⁊ diaforetica eſt. alia q̃dem plus. ⁊ alia quideз minus. merito ergo precedit omnes reſina que ex ſcino que maſtix noĩatur: qr magis ſtiptica: vñ ſtõm ventrẽ ⁊ epar. defectũ corroborat: et ad inflationes eoꝝ iuuat abſq̃ moleſtia: et aliquãtulũ acredinis hз. et iõ leptomeris eſt. preterea terbẽtina p̃cellit. Nã eſt diaforetica pluſq̃ maſtix. ita vt ꝓuciat ⁊ ſcabies ſanat: et ꝓfundas plagas et vulnera magis repleat et purget. ¶ Capitulum. CCCXXXVI.

Hatros. vel turgi ſiue obtargi. ara. gre. citrum vel pomum aque: vel milia. lati. vero citrum. SERAPION. lib. aggre. cap. hatros. Citri non vna eſt nã: ſed caro eius eſt illud qd̃ eſt in medio corticis: ⁊ acetoſitas eius generat humores groſſos frigidos: ſed cor eius et eſt acetoſitas eius. ſ. in qua eſt ſemen eſt acetoſi ſaporis ⁊ infrigi. ⁊ deſic. in ſecundo: ⁊ ſemẽ eius eſt amari ſaporis: et eſt exiccatiuũ in ſcdõ: et diaforeticuз. folium eſt v̾tutis exic. et reſol̃. DIASCORIDES. Citrum habet ſemẽ ſimile ſemini pirorum. GALIENVS. 7ꝰ. ſimpl̃. phar. ca. de citro. milia indica. i. citrum huius fructus ab omnibus nominatur citrum: in ſemine quideз acida qualitas: et ſiccatiua dominatur: vt ſit frig. et ſic. in ſecundo. in cortice vero ſiccatiua participat complexione: non modicaз tamen habens acedinem: quocirca et ſiccat hic cortex in tertio. non tamen eſt frigidus: ſed vel cõmoderate vel infra. Caro vero eius groſſarum partiũ: et eſt flegmatica et fri. ipſa itaq̃ comeditur ſicut et cortex eius eſibilis eſt et humidum quid habet et acidum: de quo prius locutus fui: et quidem in eo ĩuenitur quod vere eſt ſemen. amarum auteз. et eſt palam: quoniam diaforetice et ſiccatiue virtutis in ſecũdo accedẽs a commoderatis: et folia ſunt exiccatiue et diaforetice virtutis. Et idem eodeз libro et capitulo ſm̃ tranſlationem ara. batrox. i. citrum. et eſt pomum aque. cortex eius non eſt frigidus. immo eſt aut eq̃lis cõplexionis: aut minus equalis paruз. et exiccat quantum eſt de virtute et complexione ſua exiccatione habente acuitatẽ non paucam: et eſt in ſcdõ ſemen ſiccuз in ſcdõ gradu. folium eſt eiuſdẽ virtutis exiccatiue ⁊ reſolutiue.
DIASCORIDES. capi. de citro. non in partibus oĩbus vis eſt vna et eadẽ. Nam medula eius vbi eſt ſemẽ

acidā poteſtatē:ac per hoc ſtipticam ī eſſe manifeſtū eſt.
AVICENNA.lib.ſcdo.ca.de citro. Omnibus eſt notum oleū factum ex eo:⁊ ex corticibꝰ eius eſt forte ⁊ factū ex flore ipſius eſt debilius omni alio.Cortex eiꝰ eſt cal'.in p̄mo.ſic.in fine ſecūdi:⁊ eius caro eſt ca.in p̄mo ⁊ hu.in ſecūdo.qdam aūt dixerūt ꝙ eſt fri.⁊ hu.in ſcdo. et eius frigiditas magis eſt:⁊ ipſiꝰ acetoſitas fri.eſt ⁊ ſic.in tertio: et eius ſemē ca.in p̄mo.ſic.in ſecūdo. Cortex eius eſt temperatus in caliditate.⁊ eſt cal'.in p̄mo.ſic.in ſecundo. ſemen eius eſt ca.cum forti ſiccitate.pulpa eius frigi.⁊ humi.
POSSE.SERAPION.ſemen eius quādo bibit̄ cuꝫ vino habet poteſtatē ꝯtra medicinas mortiferas: ⁊ laxat vētrē:⁊ quādo ex decoctione.ſ.corticis eius: aut ex ſucco eius fit collutio oris:facit oris odorē bonū:⁊ cōuenit eius acetoſitas pregnantibꝰ quādo habēt deſideriū preter naturam qđ contingit eis ꝓpter īpregnationē.Et dr̄ ꝙ quādo citrū ponitur in pannis.ſ.cortex eius p̄ſeruat eos a corruptione.Et idem auc.Aben Meſuay.cortex eius ꝓprie facit bonū odorem:⁊ extinguit calorem ſtomaci ſupfluuꝫ ⁊ acetoſitas quādo linitio fit ex ea cōuenit empetigini: et aufert eam: ⁊ decoctio eiꝰ cōuenit cardiace:⁊ facit appetitum cibi.⁊ īcidit colerā:⁊ abſcindit fluxū ventris ⁊ vomitum.⁊ extinguit caloreꝫ epatis:⁊ de ꝓprietate eius eſt auferre triſtitiā:⁊ ꝓprie rob eius:ſed ipm nocet pulmoni et neruis ſua acetoſitate:⁊ grana ſua ſunt de numero medicinarū conferentiū venenis quando ex eis ſumit̄ aure.i.cum aq̄ tepida:⁊ ponit̄ ſup locum morſus.⁊ molliunt vētrem. DIASCORIDES.Citruꝫ pregnantibus faſtidio laborantibus eſui datum ſtomacū a nauſea mundat. tritū:⁊ in potione vini datum medetur querelis iecoris:⁊ aqua tritū ⁊ inſparſum humidis vulneribꝰ adhibetur: et permonibus ex ea ſingulare preſidiū eſt.cortici auſterior natura cōceſſa:que quantū valeat etiam de ipſo odore teſtatur modice ſumptus:aut potioni calide datus immenſe beneficiū nature digeſtionis opat̄. AVICENNA. caro eius inflat:⁊ folia eius ſedāt īflationē:⁊ eius flos eſt ſubtilior:et eius acetoſitas eſt ſtiptica frangēs colerā rubeam.Et eius ſemē ⁊ cortex ſunt reſolutiua: ⁊ cum ponit̄ eius cortex in pānis ꝓhibet tineas:⁊ eius odor rectificat corruptionē aeris ⁊ peſtilentiā ⁊ acetoſitas eius abſtergit colerā rubeam:⁊ aufert pannū.qđ eſt ex cortice eius aduſtum bonū eſt in albaras linitū: ⁊ decoctio eiꝰ efficit odorem oris bonū.⁊ eſt īpinguatiua corporis. Et cortex eius recentis in ore odorē efficit bonum:⁊ eius decoctio ſimiliter cum retinetur in ore:⁊ acetoſitas eius valet empetigini illinita.eius oleū valet mollificationi neruoꝝ:⁊ nō fiat niſi ex cortice eius:⁊ cōuenit paraliſi.Et ipſius acetoſitas eſt mala neruis.cōfert torture oris cum fit coliriū ex acetoſitate eius:⁊ remouet hicteritiā oculi.Eiꝰ acetoſitas ſedat tremorē cordis ca.Et nutritum eſt bonum gutturi et pulmoni:ſed eius acetoſitas eſt mala pectori: et medulla citri cum aceto ſi ponat̄ ex ea medietas aſtariati īterficit ſanguiſugas trāſgluctitas:⁊ educit eas.caro ipſius eſt mala ſtomaco īflatiua tarde digeſtionis:quare oportet vt comedat̄ cum almuri.Et ſimil'r nutrita cū melle eſt ſanior ⁊ magis recipiēs digeſtionē niſi ſit plurima.⁊ eiuſdē quidem folia cōfortant ſtōm ⁊ viſcera: ⁊ poſtea flos ipſius: ⁊ cortex eius ponit̄ in cibarijs ſicut ſemina que pro condimēto ponuntur ꝓpter ſui duritiē:⁊ ipſius decoctio ſedat vomitū colericum:⁊ facit appetitū:⁊ oportet quidē ne citrum comedat̄ ſingulariter ꝙ miſceat̄ oleo ante ſe ⁊ poſt ſe.Eius caro facit vtentē ſe poſſidere colicā ⁊ ipſiꝰ acetoſitas retinet vētrē.⁊ cōfert ſol'oni colerice:⁊ eius ſemen cōuenit emoroidibus:⁊ in eius ſemine eſt v̄tus ſolutiua: et ſuccus acetoſitatis eius ſedat īfirmitatē ſciaticam mulierum:ſeminis eius pondus.ʒ.ij.cum vino ⁊ chilem:⁊ aqua calīa illinitū reſiſtit venenis omnibus:⁊ ꝓprie ſcorpionis bibitū aut linitum:⁊ eius cortex eſt vicinus illis: ⁊ ſuccus acetoſitatis cōuenit morſui vipere bibitus: ⁊ cortex eius pro emplaſtro ſuppoſitus eſt vicinus illi. Et idem de viribus cordis ait: ꝙ cortex eiꝰ confortat cor:⁊ eſt tyriaca cōtra venena:⁊ ad hoc valet acetoſitas eius ſimiliter.
PAVLVS.capi.de citro.Cortex eius digeſtionē confortat:⁊ valet contra cardiacaꝫ: media ſubſtātia eius male digeritur:ſed interior. ideſt acetoſa competit vſui medicine.appetitum confortat:⁊ valet contra fe. peſtiferas: ſemina eius ſunt diuretica. RABI.MOYSES.Ubi loquitur de citro.dicit ꝙ cortices citri valent contra egritudines ſtomaci : et expellunt malitiam inteſtini ieiuni ⁊ acetoſitas eius confortat ſpiritus. AVERROYS. capi.de citro.Cortex eius habet manifeſtum iuuamentū ſtomaco ⁊ epati.Medulla citri curat cōbuſtiones ignis: ⁊ excoriationē ex itinere:et ex omni re calefaciente:et potiſſime ex ſole et pſilotro:et curat mirabiliter ramicē puerorum et potiſſime ſi ex ea fit vnguentuꝫ illo modo. Accipe medullā citri:ſubtil'r īciſam:et buliat in axūgia porci recēti:et poſtea coletur per petiam:et iterum reponat̄ ad ignem:et in fine miſceat̄ maſtix olibanum et cera alba:et erit optimū vnguentū citrinum.Aliqui conficiunt ipſuꝫ cum citro et axungia tm̄: ſed eſt minus bonum: et poſtq̄ colatū eſt:nō reponitur iterum ad ignē.fit ſimil'r alio modo vnguentū de citro ſm ꝙ īuenies in antidotario minori Ha.qđ ibi interpretat̄ vnguentū citrinū. Sed attēdenduꝫ ꝙ qñ aliqđ vnguentū vel emplm̄ fit ex citro:dꝫ fieri ex citro bene maturo.Nam ſm ꝙ dicit Auicen.diacitrū ⁊ que fiūt ex citro debēt fieri ſole exiſtente in capricorno .i.a medio decembris vſq; ad medium Januarij.

Hatuc.i.lignū aloes. Haturion qd eſt.i.cētaurea.
Hatunox.i.celidonia.

¶Ca. CCCXXXVII.

Hau.ara.lati.cornu. SERAPION.lib.aggr.auc. Hal'. plurimuꝫ quod adminiſtratur ex cornu ē ceruinum et caprinum.Nam adurūtur et adminiſtrant̄.
POSSE.SERAPION.aduruntur et adminiſtrant̄ ad reſtringendum gingiuā:et cōfirmandū dentes et cornu cerui quādo adurit̄ et abluit̄ curat vlcera īteſtinoruꝫ ⁊ fluxū ſanguinis: ⁊ fluxum vētris:et qñ bibitur curat hictericiam:et doſis eius eſt coclearia duo:et iā adminiſtratur aduſtū et ablutū in ſief:et ad hec faciūt:et ad deſiccāduꝫ humores qui veniūt ad oculū.Et idē auc. Pauli.cornu cerui et caput aduſtū abſtergit dētes fortiter et curat gingiuā:et ſedat dolorē gingiue īflate qñ aduritur:donec albeſcit:et cōfert ſputo ſanguinis et hicteritie aduſtum ⁊ ablutū.et cōfert diſinterie.Et idē auc.Diaſ. qñ cornu cerui adurit̄ et lauat̄ et bibunt̄ ex eo aur.ij.cū dragantō cōfert ſputo ſanguinis et vlceribus īteſtinoꝝ et fluxui ventris antiquo et hicteritie et dolori veſice:et cōfert curſui humiditatū antiquo ex matrice qñ bibit̄ cuꝫ aliq̄ medicina cōueniēte ad ħ.Et īciditur cornu in fruſta: et ponit̄ in olla terrea:et lutat̄ caput eius:et dimittit̄ in furno donec albeſcat.lauatur aūt poſtmoduꝫ cum clima:et ſic conuenit oculo ad quē currūt humiditates:⁊ vlceribus q̄ ſunt in eo:et quādo fricant̄ cuꝫ ipſo dentes abſtergit eos a ſordibus:et fit fumigiū cum cornu crudo:et fugat aīalia venenoſa:et quādo coquit̄ cum aceto:et colluitur os cū decoctione cōfert dolori dentiū: ⁊ limatura eius qñ dat̄ in potu cum vino excludit lumbricos.

Haud.haudem.i.lignum aloes.Steph.

¶Capitulum. CCCXXXVIIII.

Haudeb.ſiue hādbel.ara.gre.colloquintida.lati.vero cucurbita alexandrina vel cucurbita deſerti. SERAPION.lib.aggre.capi. haudeb.eſt plāta que emittit ramos et folia extenſa ſup terrā ſimilia folijs ⁊ ramis cucumeris domeſtici:⁊ habet fructum ſup terrā rotūdum ſimilē pile mediocris magnitudinis: ⁊ folia eius ſunt habētia ſciſſuras ⁊ amara: fructus vero eius colligēdus eſt quādo color eius mutat̄ ad citrinū. Et idē auc. Habix.coloquintida eſt melon agreſtis. ⁊ colligit̄ ea que eſt viridis cum īcipit cōdēſari roſa ſua. aut qñ ipſa hꝫ aliqd viriditatis:qm̄ modicuꝫ ex ipſa occidit: ⁊ ꝓprie illa que reperit̄ ſola in arbore ſua occidit potanteꝫ ſe ſine dubio:qm̄ quādo datur ex pulpa eius facit tortiones fortes ⁊ facit euomere vomitu forti:⁊ īducit tenaſmonē ⁊ anxietatē animi: ⁊ coartationē anhelitus ⁊ frequētiam eius:et ſincopim:⁊ ſudorem frigidum:⁊ fortaſſe īterficit ſicut dixi.debet ergo colligi cū eſt maturus in mēſe ſeptēbris:⁊ ē ca.in tertio.ſic.ī ſcdo. DIASC.ca.de collogntida.Collogntida.i.cucurbita agreſtis:quā multi ſiciam amaram vocāt haſtas ⁊ folia habet ſup terrā ſimiles cucumeri noſtro:q̄ folia īciſa ſunt ⁊ guſtu amara:fructus eius rotūdus vt pila q colligēdus ē in maturitate cū colorē variauerit.
IO.MES.c.đ collogntida.Collogntida quā pſes vocāt cucurbitā deſerti q̄ naſcit̄ in plāta:quā ēt fel terre vocāt: eo ꝙ in toto ambitu ortꝰ eiꝰ īterficit herbas:⁊ eſt q̄ſi venenū eis. vñ vocāt eā arabes neceꝫ plātaꝝ.Et eiꝰ folia ſunt ampla piloſa:⁊ extendunt̄ rami eius ſup faciē terre: ſicut extendit̄ cucurbita in terra ſup quā iacet.duoruꝫ eſt modoꝝ.maſculus ⁊ femina:⁊ ex eis maſculus eſt ſup quē naſcit̄ ſicut lanugo :⁊ eſt grauis cum duritie ⁊ aſperitate attinēs nigredini. Et laudat̄ ex eis femina:⁊ ꝓprie habens ꝓprietates bonas: vt ſit collogntida groſſa :⁊ quāto groſſior ⁊ leuior: tāto melior.⁊ ſit alba laxa:leuis ⁊ ꝯplete maturitatis:cuiꝰ pars īterior eſt pulpoſa laxa ⁊ alba ⁊ leuis.⁊ vehemētis albedinis.verū que nō eſt cōpleta in maturitate mala eſt:cōtriſtat.n.ſuſcipiētem illā ⁊ ventoſitatē cū difficultate facit: ⁊ ſoluit ſuperabundanter: ⁊ ſolutōe educit ſanguinem:⁊ fortaſſe interficit.Et cum ſigillat̄ ex toto germine plāte:vt naſcat̄ collogntida vna eſt illa ꝑnicioſa ⁊ mala.īmo eſt venenū.Et cum in tota regione nō eſt niſi plāta eius vna per ſe naſcēs eſt mala.Et que naſcit̄ in terris fortibus ⁊ puluerulentis:aut iuxta loca reptilium:aut in locis termarū coloquintidas facit minores:⁊ ſunt ſimiliter male:q̄ aūt naſcit̄ in terris laxis et arenoſis ⁊ liberis eſt illa que eligit̄.Et cum extrahit̄ pulpa eius: ipſa debilitat eam.tēpus aūt collectionis eius eſt autumnus: ⁊ ꝓpe duꝫ iam citrineſcit.⁊ remouet̄ ab ea viriditas.ca.eſt ⁊ ſic. complexionis in tertio:⁊ eſt cōpoſita ex partibus igneis ⁊ terreis aduſtis:⁊ ē ſolutiua attractiua ſupfluitatū a remotis multū:⁊ ē reſolutiua īciſiua abſterſiua. Quatuor ſunt que debēt corrigi in ipſa.Nocet eniꝫ cordi ſtomaco ⁊ epati:⁊ eſt cōturbatiua ſubuerſiua viſcerū faciēs operatiōes difficiles:⁊ aperit orificia venarum apertione ſanguineꝫ manare faciēte:⁊ operat̄ id vehementius q̄ꝫ aloes:⁊ excoriat vias. Emendat̄ aūt p̄mum ⁊ 2m nocumētuꝫ ex ea miſcēdo ei ex medicinis cordialibꝰ ⁊ ſtomaticis ⁊ epaticis q̄ meliorare poſſunt cōditionē eius ſicut addit̄ ei maſtix ꝓprie ⁊ gallia ⁊ ſimilia. Et emendat̄ tertiū ⁊ quartuꝫ nocumentū eius cum rebus acquirentibus ei viſcoſitatē ⁊ glutinoſitatē ⁊ remouētibus ab ea ſeroſitatē:⁊ cito eā lubricare facientibus ſicut eſt dragantū ꝓprie bdeliuꝫ ⁊ gūmi maſtix ⁊ ſilia.Et dicit Hal'.fiunt aūt ex ea ⁊ laudano partes ſumēdo equales poſt fricationē eius cum oleo roſaꝝ pillule:⁊ ſunt bone et ſane ad ea que oportet. Modus rectificationis eius ſm ꝙ narrauit Filius Sera.īfundatur pulpa eius in aqua mellis.⁊ proprie decoctionis mirre: ⁊ exiccetur poſt illud ⁊ terat̄ vltima contritione:et adminiſtretur cū aqua mellis predicta. Modus rectificationis eius ex īuentione noſtra:incidatur in minutiſſimas partes cum īciſorio:⁊ īuoluatur ſubtili inuolutione cum glu

tine dragāti aut bdelij:⁊ exiccetur ⁊ cōteratur poſt illud vltima contritione:⁊ fiunt trociſ. cum pauco maſtice reſoluto in oleo roſaruꝫ vel laudano:vel cum aqua mellis. hec.n.ars facit illā ſine moleſtia. Et ſcias ꝙ đ decoctione rem completā ſuſtinet.Et dixit filius zezar:nō oportet vt multum terat̄.vltima.n.puluerizatio excoriat vias ⁊ venas.⁊ dicit filiꝰ Sera.opꝫ vt perueniat̄ ad vltimuꝫ puluerizationis eius. aliter.n.vlceraret viſcera. Et mihi videt̄ ꝙ vltime puluerizate frāgitur virtus a permixtiōe adiūctoruꝫ ei:⁊ pertrāſit loca viſcerū abſq; īpreſſione nocumētorum in ipſis.Et forte in ea in qua nō exquiſite fit illud. pars tamen ſenſata adherens in villis ⁊ inuolutionibus eoꝝ apoſtemat ⁊ vlcerat.expelluntur autem nocumenta ipſius a corpore accipiēdo aquā paſſularum:cum oleo de amigdalis vel oleo nucū aut aq̄ mellis cū oleis p̄dictis.
POSSE.SERAPION.auc.Hal'.ſapor eſt amarꝰ fortiter:⁊ quādo ſumit̄ nō facit operationē malam neq; periculoſam: qm̄ velociter egredit̄. Et quando ponit̄ in cliſteribꝰ ꝯuenit ſciatice ⁊ paraliſi ⁊ colice: ⁊ laxat flegma ⁊ humores crudos:⁊ quādoq; ſanguinē. Et quādo fit cum ea naſcale occidit fetum:⁊ ꝓuocat menſtrua.Et quando ipſa cauat̄ ⁊ extrahuntur īteriora eius . deinde īuoluitur circa ipſam lutū:⁊ ponitur in ipſa acetū ⁊ calefit ſup ignē: ⁊ fit cum aceto oris collutio:aufert dolorem dentiū: ⁊ fit ſuppoſitoriū cum pulpa eius:⁊ laxat ventrē.Et duꝫ color eius eſt viridis:⁊ ipſa eſt recēs:⁊ extrahitur ſuccus eius:⁊ fricat̄ ſup ſciaticā ē iuuatiua valde. DIASCORID. virtus eſt ipſi purgatoria obulo.i.accepto cuꝫ mulſa mixto nitro ⁊ mirra ⁊ melle cocto in modum cataputie bene purgat.ipſe vero pile ſicce tūſe ⁊ mixte ⁊ cliſteri adhibite ſciaticis medicant̄.paraliticis ſil'r preſtolantur. flegma ⁊ colerā deponunt.mēſtruis imperant:aborſum faciūt:dolorem dentiū tollunt. Colliria exinde fiūt: que ſuppoſita ventrē deponūt:viridis aūt ſuccus ſuperunctus ſciaticos curat. IOAN.MESVE.Solutiōe educit flegma ⁊ humores viſcoſos attrahēs ipſos a ꝓfunditate membroruꝫ. Et dicit humay. ſolutōe etiā educit coleraꝫ citrinā:⁊ eius operatio extendit̄ ad neruoꝝ iuncturas.Et dicit Diaſco. nō efficit operationes in materijs que ſunt in vijs de quibus ſit curandū: et in materijs que ſunt in ꝓfundis locis diſtantibus.Et eius poſſe magnū eſt in mūdificatione cerebri vel neruoꝝ lacertorum pulmonis ⁊ pectoris. Et eſt medicina magna egritudinuꝫ eoꝝ:ſicut eſt dolor capitis antiqui:⁊ dolor cranei ⁊ emigranea difficilis ⁊ epilēſia:et apoplexia.Et cōuenit egritudinibus neruoꝝ omnibus: ⁊ vertigini et deſcenſui aque ad oculos:et eſt res magni iuuamēti ad aſma et antiquā tuſſim:et ad dilatationē anhelitus:et eſt eius opatio virtuoſa ad dolorē iuncturaruꝫ:⁊ podagrā frigidā et ſciaticam ꝓprie ſm omnē modū adminiſtrationis eius:et in cliſteribus et collirijs : et cōfert colice flegmatice et īflatiue iuuamētū vltimū et hydropiſi.Et ſi ex eo cū aceto forti fricet̄ morfea:ſanat eam: et ſimil'r leprā et elephantiā:et ſi euacuet̄ qđ eſt in teſta eiꝰ: et ipleat̄ oleo et buliat in cinere:et iungantur capilli denigrat eos:et tardat canitiē:et ꝓhibet caſum eoꝝ:et ſi diſtilletur de ea in aurē:ſanat dolorē eius:et cōuenit ſonitui in ea.Et ſi īpleatur aceto forti:et colluat̄ ex eo os poſt bulitionē ipſiꝰ ſanat dolorē dētis.doſis eſt a kirat ſex vſq; ad decem.hi aūt qui ſumūt eam timeāt frigus et eſtum.

Hauedn.hauden.i.lignuꝫ aloes.Steph.
Hauec.i.lapaciū acutū.
Haukeb.ara.i.aquila.
Haulech.i.alac.
Hauleich.ara.i.rubus.
Hau libien.i.iringium.
Haunich ſūt limaces que ſunt in herbis in littore maris.
Haurelch.ara.gluten.alac Alacum.Steph.

¶Ca. CCCXXXIX.

Haurifel. ara.vel haulachach.gre.ſala.lati. vero ſquilla vł cepe muris.Eſt herba habẽs
folia ſatis maiora lilio:⁊ ex eius cepe magno: qđ ē in eius
radice fit acetũ ſquilliticum. Et latini vocãt cepe muris:
quoniam iterficit mores. SERAPION. lib.aggre.ca.
haurifel ſiue hapſel.i.ſquilla.auct.Gal. calefacit fortiter.
Et melius eſt ꝙ accipiaṫ cepe ſquille:⁊ aſſetur vel coqua
tur:⁊ poſtea adminiſtreṫ.ꝙ ſi fiet hoc: minueṫ fortitudo:
⁊ acuitas ſue virtutis.Et idẽ auc.Diaſ.habet virtutẽ acu/
tam:⁊ quãdo aſſatur:⁊ ſumiṫ habꝫ multa ⁊ maxima iuua
mẽta.Si ergo volumus eam aſſare opꝫ ꝙ iuoluaṫ in pa/
ſta vel in luto:⁊ ponaṫ in furno aut ſepeliaṫ in prunis do/
nec coquaṫ paſta:vel lutũ.deinde extrahaṫ ⁊ cõſideretur
an ſit bene cocta:ꝙ nõ inuoluaṫ alia vice in paſta vel lu/
to vt ꝑus. Nã ſi nõ aſſareṫ bene noceret accipienti ipſam:
⁊ lederet mẽbra iteriora.aſſatur autem alio modo:nã po
nitur in olla:⁊ cooperitur paſta vel luto:⁊ ponitur in ata/
nor donec coquaṫ bene:⁊ oportet quãdo ſquilla fuerit be
ne decocta ꝙ accipiaṫ eius iteriꝰ:⁊ abyciatur cortex eius
exterior:⁊ ſunt qdã abycientes corticẽ eius ⁊ mediculuꝫ:
⁊ accipiũt illud qđ eſt iter vtrunqꝫ.Et qdam icidũt eaꝫ in
fruſta:⁊ ponũt eam in aquã:⁊ mutant ſepe aquã eius do/
nec vident ꝙ nõ remanet in ea amaritudo. Et qdam ici/
dunt in fruſta:⁊ iſerũt in filo lineo:⁊ ſeparant fruſta a fru
ſto:ne ſe coniungant ⁊ deſiccant in ſole:⁊ illud qđ eſt inci/
ſum ex ea poniṫ in aceto ⁊ vino ⁊ oleo:ſed illud qđ ē in eiꝰ
medio coqṫ in oleo.⁊ diſſoluiṫ in ea reſina pini:⁊ valet ad
multa.Sed aceti ſquillitici ſm Sera.operatio eſt in hũc
modũ.Accipiaṫ ſquilla alba:⁊ bene purgeṫ ⁊ icidatur in
fruſta:⁊ iſeranṫ fruſta illa in filo lineo:⁊ ſit iter vtrũqꝫ fru
ſtum diſtãtia:ne ſe tãgant ⁊ deſiccenṫ in vmbra .40.die/
bus.poſtea ſumaṫ ex ea quãtitas vnius manipuli:⁊ pona
tur in vaſe:⁊ proyciantur ſuꝑ eam.iz.kiſt aceti fortiſſimi.
⁊ ponaṫ in ſole quadraginta diebus.ſit autem vas cooper
tum ⁊ obturatũ bene:poſt vero tẽpus extrahatur ſquilla
ab aceto:⁊ exprimaṫ:⁊ abyciatur acetũ:⁊ reponaṫ.qdam
accipiũt ex ſquilla vnum manes:⁊ ꝓyciunt ſuper eã aceti
.v.kiſt.qdam vero accipiũt ſquillam:⁊ mundant eam.⁊
nõ deſiccãt eam.Et qdam preparant ꝓycientes ſuꝑ vnũ
mannes ex ea acetũ:⁊ dimittũt ſex mẽſibus:⁊ illud acetũ
ſquilliticũ in hunc modũ factũ eſt magis iciſiuũ humoꝝ
groſſorum q̃ȝ aliqđ aliud acetũ vtilliꝰ ad multa.Mo/
dus faciendi vinum ſquilliticũ ſm eundẽ eſt iſte.Accipia
tur ſquilla:ſicut dixi ſupra:⁊ deſiccetur in ſole:⁊ acipiatur
ex ea quantitas vnius mannes:⁊ teraṫ ⁊ cribreṫ cum cri/
bro tenui:⁊ ligeṫ cũ pãno lini raro:⁊ ponaṫ pannus in .zo.
kiſt.vini dulcis noui.ſ.muſti:⁊ dimittatur ſic ĩtus tribus
menſibus.deinde coleṫ vinum:⁊ pone in alio vaſe.et ſer/
uetur poſtq̃ȝ obturatũ eſt caput vaſis bene.Et fit ex ſquil
la humida in hunc modum:accipiaṫ ex ea cruda recenti:
ſicut eſt:⁊ accipiaṫ ex ea duplũ eius qđ acciperet ex ſicca:
⁊ ꝓyciaṫ ſuꝑ ipſam muſtũ:⁊ ponatur in ſole.40.diebus:⁊
coletur et reponaṫ.Et hoc tale quãto fuerit antiquius tã
to melius.Etiã fit vinum ſquilliticũ alio modo. Nã acci/
pitur ſquilla:⁊ mundatur ⁊ iciditur:⁊ accipiunṫ ex ea mã
nes tres:⁊ ꝓycitur ſuper ea de bono muſto amphora.i.et
dimittiṫ ſex menſibus:poſtea colaṫ ⁊ reponitur in vaſe.
IOAN.MESVE.capi.de ſquilla.Squille ſicut dicit
Gal.iuuamẽtum eſt duplex.ſolõne.n.educit materias:et
parat ad ſoluendũ.Et melior eſt habẽs parẽ: ſola enĩ ſm
Gal.eſt venenoſa:⁊ adhuc melior eſt:que ſaporem habet
compoſitũ ex dulcedine ⁊ acredine acuitate ⁊ amaritudi
ne.Et que habet ſplendorẽ in laminis ſuis:⁊ que naſciṫ in
locis liberis.orta enim in locis termarum:aut orta ſingu/
laris eſt mala.ca.eſt ⁊ ſic.in tertio.Eſt enĩ cõpoſita ex par/
tibus igneis in ſuperficie dantibus ei acuitatis vehemen
tiam:⁊ ex partibus terreis aduſtis dantibus ei amaritu/
dinẽ:⁊ ex partibus aeris mediocribus dantibus ei de dul
cedine aliqd.Eſt.n.iciſiua vlceratiua aduſtiua reſolutiua
materieruꝫ:attractiua ad exteriora ſubtiliatiua partium
groſſarũ ⁊ viſcoſarũ adherẽtium cõſeruatiua a putredie
Rectificatio.aſſatio acquirit ei facilitateꝫ in ſoluendo:et
preparatio ipſius cuꝫ aceto põt materias groſſas adherẽ
tes ⁊ ſubmerſas facile expellere.Modus preparationis
eius in elixatione eſt.Accipiũtur lamine ipſius ⁊ ſepara/
tim inuoluuntur in paſta:⁊ ſepelitur in cinere calido:⁊ co/
quiṫ ſufficiẽter:⁊ extrahiṫ ex paſta:⁊ adminiſtraṫ vbi oꝫ.
Modus aũt aſſationis ipſius.ponaṫ in vaſe luteo vitrea
to ſtricti orificy:⁊ ſigilleṫ ligatione forti cum pgameno:⁊
dimittatur diebus quadraginta:⁊ ꝓprie diebus maioris
eſtus:⁊ moueaṫ vas:⁊ mutetur viciſſim omni hora.ita ꝙ
equalr̃ in ſingulis partibꝰ calefiat. deinde extrahaṫ ſquil
la:⁊ adminiſtretur vbi oportet: et quãdoqꝫ miſceṫ ei poſt
aſſationeꝫ tantũdem farine orobi q̃ȝtum ipſa eſt: et fiunt
ĩde trociſ.et ſeruanṫ vbi oportet.Modus aũt operatiõis
aceti ſquillitici ſm ꝙ Ga. narrauit.accipiatur ex laminis
eius:et ꝓprie que ſunt ĩter corticẽ et cor ipſius quantitas
quã volueris: et cõſue ſeparatim cum filo:et dimitte ſic/
cari in vmbra per.40.dies.poſt hoc cõminue ipſas in fru
ſta.et pone ad omneꝫ lib.eius aceti boni et albi lib.ſex. et
pone in vaſe vitreo ſtricti orificy:et ſtringe caput eius: et
dimitte in ſole per alios.40. dies:et poſt illud cola et ad/
miniſtretur vbi oportet:et ſi neceſſitas vrgeret feſtinare:
ſepeliaṫ vas in cinere calido vel arena ca.cum ſucceſſiõe
nõ repẽte:ſed ꝓprie ĩter horã et horaꝫ. Et dixit Paulus.
lamine eiꝰ ponanṫ ſicut ſunt in aceto a ꝑncipio veris vſqꝫ
ad finẽ eſtatis in vaſe vitreo ſigillato expoſito ſoli:et poſt
illud adminiſtreṫ vbi oportet.et ſcire debes ꝙ ſquilla de
decoctione ſuſtinet rem mediocrẽ. AVICENNA.li.
ſcđo de ſquilla. Eſt cepe muris: cuiꝰ folia ſunt ſicut folia
lily:et habet oleũ ad nigredinem declinans:eſt ca.et ſic.i
ſecundo.⁊ eſt inciſiuum:et in ipſo viſcoſitas aduſtiua eſt.
POSSE.SERAPION. illud qđ eſt in medio ſquille
coquiṫ in oleo:et diſſoluiṫ in ea reſina pini: et ponitur in
ſciſſuris que fiũt in pedibus ꝓpter frigus:et curat eas:et
coquitur cũ aceto:et fit ex ea emplm̃ ad morſum tyri. Et
adminiſtraṫ ſquilla aſſata in pluribus confectionibus: et
in illis in qbus ingrediuntur ſpẽs aromatice:et datur ex
ea in potu quãdo volumus ꝓuocare vrinã:et in hydropi
ſi:et daṫ illi qui cõqueritur de ſtomaco:et cui cibus natat
in eo:et nõ digeritur:et datur ad tortiones ventris: et ad
tuſſim antiquã:et ad aſma:et ad extrahendũ ſanieꝫ a pe/
ctore:et pectus mũdificat a groſſis humoribus: et ſufficit
ex ea põdus triũ onoloſach:et admixto melle cocto et fa/
cto ĩde lohoc. comediṫ et cõuenit ad oĩa que diximus: et
purgat optime ventrẽ a chimis groſſis viſcoſis.opꝫ tamẽ
cauere ab ea illos qbus vlcera vel excoriationes ſeu vul
nera in mẽbris ĩtrinſecis ſunt:et qñ aſſantur et liniuntur
cũ ea verruce que dicunṫ acdas et ocdas:et claui et ſciſſu
re que fiũt ꝓpter frigus cõuenit eis: ſed ſemẽ eius qñ te/
ritur et poniṫ in ficu ſicca:aut admiſceṫ cũ melle et come
ditur mollit ventrẽ:et qñ ſquilla ſuſpẽdiṫ ĩtegra ſuper li/
mẽ hoſty domus ꝓhibet aĩalia venenoſa:et nociua a do/
mo illa.Sed aceti ſquillitici qñ fit collutio oris cuꝫ eo re/
ſtringit gingiuas laxas:et ꝯfirmat dentes cõmotos:et au
fert putredinẽ et fetorẽ oris:et quãdo ſumiṫ in potu ĩdu/
rat tracheã artariã:et ĩgroſſat eam:et auget carnẽ eius:et
clarificat vocẽ:et fortificat eam:et adminiſtraṫ ad debi/
litatẽ ſtomaci:et ad malitiam digõnis et opiłonis eius:et
ad meliam et apoplexiã et epilẽſiã:et frãgit lapideꝫ veſi/
ce:et cõuenit ſuffocationibus matricis et apatibꝰ ſplenis
et ad ſciaticã:et fortificat cor debile:⁊ reſtituit ei ſanitatẽ
et meliorat colorem et acuit viſum:et ꝓycitur in aurem:
et conuenit grauitati auditus. Et vłiter eſt conueniens
omnibus egritudinibus corporis preterq̃ȝ vlceribus in/
trinſecis:et oportet ꝙ deṫ in potu in ieiunio:⁊ detur ꝑmo
parũ ex eo.deinde augeaṫ in doſi eius paulatim donec ꝑ/
ueniat ad duos conos. ⁊ qdaꝫ tribuũt duos conos ⁊ plus
vinũ ſquilliticũ cõuenit malitie digeſtionis ⁊ ructuationi
cibi ⁊ flegmati groſſo qđ eſt in ſtomaco ⁊ ĩteſtinis: ⁊ dolo/
ri ſplenis:⁊ ſciatice:⁊ cõmotioni cerebri:⁊ malis habitudi
nibus que preparãt ad hydropiſim: ⁊ cõuenit hidropiſi ⁊
hicteritie ⁊ ſtrãgurie:⁊ corroſionibꝰ ⁊ ĩflationibus ⁊ para
liſi ⁊ opilationibus ⁊ rigoribꝰ febriũ antiquaꝝ ⁊ attritiõi
lacertoꝝ: ⁊ dolori laterũ:⁊ ꝓuocat mẽſtrua ⁊ nocumẽtuꝫ
qđ ĩfert neruis eſt modicũ:⁊ eſt cõtrariũ venenis.fit autẽ
ſquilla humida ſic.accipiṫ ex ea recẽti cruda q̃ȝtũ vis:du/
plum tamen ad hoc qđ acciperetur ex ſicca:⁊ infundatur
ſicut ĩfundiṫ rapa:⁊ fundaṫ ſuꝑ ipm̃ muſtũ: ⁊ ponaṫ in ſo
le q̃draginta diebus:⁊ coleṫ:⁊ colatura reponaṫ. hoc aũt
q̃ȝto fuerit antiquius tãto meliꝰ: fit etiã vinũ ſquilliticuꝫ
hoc modo.Accipiṫ ſquilla:⁊ mũdaṫ ⁊ incidiṫ:⁊ accipiṫ ex
ea vſqꝫ ad tres mannes:⁊ proycitur ſuper ipſam ex bono
muſto Italie amphora vna:⁊ dimittiṫ ſex mẽſibus: ⁊ po/
ſtea colatur ⁊ reponiṫ in vaſe:⁊ ꝯfert hoc vinũ ad ea que
ſupradicta ſunt:⁊ meliꝰ vinũ ſquilliticũ eſt illud qđ eſt an
tiquuꝫ:⁊ oportet ꝙ caueatur potus eius.⁊ in febribꝰ:⁊ qñ
in mẽbris interioribus ſunt vlcera. IO.MESVE.So/
lutione educit humores groſſos viſcoſos:⁊ dixit cum hoc
etiã educit colerã nigrã:⁊ cũ hoc iuuamẽtũ eſt magnũ ad
egritudines capitis:ſicut eſt cephalea ⁊ epilenſia:⁊ ꝓprie
ſm oẽm modũ adminiſtrationis eius.⁊ vtigo ⁊ ſcotomia.
Et oximel eius ponit materias viſcoſas facile ad expellẽ
dum:⁊ ſubtiliat chimoꝝ groſſitudinẽ.Et ipſa quideꝫ ſm
oẽm modum adminiſtrationis eius cõuenit iuuamento
magno egritudinibꝰ iuncturarũ:⁊ eſt medicina bona pul
monis ⁊ pectoris:⁊ egritudinũ in eis.Et ꝓprie electuariũ
ex ſucco eius ⁊ melle ſumptũ lãbẽdo clarificat voceꝫ:⁊ ſi
militer oximel eius ⁊ acetũ ipſius eſt ex medicinis bonis
ſpleni ⁊ groſſitiei eius: ⁊ eſt ex rebꝰ preſeruãtibus corpus
a putrefactione :⁊ ſeruãtibus ipm̃ in ſanitate ſua: ⁊ acgrit
eius vſus maciẽ corpori:⁊ cõſeruat in iuuẽtute. Et acetuꝫ
eius deſiccat:⁊ cõfirmat gingiuam laxã:⁊ putridã: ⁊ con/
firmat dentes motos collutio ex ea.Et ſimilr̃ potus eius
eſt medicina magna fetori oris faciẽs ipm̃ odoriferum: ⁊
aufert dolorẽ ſtomaci: ⁊ adiuuat ad digõnẽ. Et vſus eius
ſm oẽm modũ adminiſtrationis eius cõfortat corpus cui
accidit laxitudo et mollificatio:⁊ colorẽ efficit bonũ. Do/
ſis.potio aceti eius eſt a.ʒ.v.vſqꝫ ad.iz.Et oximel eius ab
aur.ſex.vſqꝫ ad.℥.Et trocl. eius a.ʒ.y.vſqꝫ ad.iiy. AVI.
oleũ eius cõfectũ cum melle poniṫ ſuper allopitiã ⁊ ſerpi
ginẽ.Eius acetũ exaſpergat guttur:⁊ iducat carnẽ ipſius:
⁊ eſt bonũ aſmati ⁊ oreſmoni:⁊ tuſſi antique.

Hauroch.haruch.ara.i.ce/lidõia.ał.curcuma.Ste.
Haur romi. vel aurũ. qd ē.l.Electrũ.Auicen.
Hauruc.i.curcuma.
Hauſab.qd eſt.l.ſeitarg.
Hauſel ara.aſchil.i.ſquilla Auicen.
Hauſegi.hauſigi.alaulaich ideſt rubus qui facit mo ra vel rãnus.

Cap. CCCXL.

Hauſer. hauxer vel hauſor. AVICENNA.li.
ſcđo capituluꝫ facit qđ ſcribiṫ hauſurum:
ſed in ara.eſt hauſer.et hauſor eſt lacticiniũ qđdam: ⁊ nõ
eſt taſſus:vt qdam dicunt:vel ſpẽs eius ſub cuius vmbra
periclitantur dormiẽtes: vt Diaſc.dicit. Nam hauſor eſt
lacticinium:⁊ taſſus eſt arbor magna et vmbrifica.
SERAPI.lib.aggre.cap.hauſor. Hauſor eſt plãta hñs
lata folia:et naſciṫ in vno tẽpore anni. Et habet cõcauuꝫ
qđ egrediṫ ab oculis ramoꝝ ſuoꝝ.et a locis floꝝ eius. Et
colligũt ab eo homines rem cõueniẽteꝫ: et ſucco eius eſt
amaritudo:⁊ egrediunṫ ab ea mala.ſicut teſticuli camelo
rum.Et ab illis pomis egrediṫ quedã res adurens: ita ꝙ
nõ põt fieri cauterium cum re meliori. Et implenṫ ex ea
culcitre:⁊ puluinaria:et nominaṫ etiam arbor eius cohe/
rea:et qñ iciduntur folia hauſor emittit tunc lac qđ colli/
gitur in mẽſe mady:et ponunṫ in eo coria: et nõ remanet
pilus in eis:et vnũ vas ipleṫ ex duabus ipreſſionibus: et
lignum hauſor eſt leue groſſum rectum pulchrũ ⁊c. Aliꝰ
hauſor eſt vna ex ſpeciebus titimalli.
Hauſir.ideſt oppoponacum.

Capitulum. CCCXLI.

Hauſis. hauſigi.auſegũ.vł huſc.ſiue haſig.ara. gr.
et lati.rãnus.Steph. SERAPION.li.
aggre.cap.hauſis.Eſt plãta que naſcitur in vallibꝰ:⁊ ſunt
eius tres ſpẽs.vna habet ſtipitẽ rectuꝫ ſpinoſum:ſicut ar/
bor que dicitur alchiſialich in ramis et ſpinis eius:⁊ folia
eius ſunt oblõga habentia humiditatẽ viſcoſam q̃ adhe/
ret manui.ſecũda eſt fortis alba plus q̃ȝ ipſa.tertia habet
minora folia q̃ȝ ipſa ⁊ latiora:et declinat paruꝫ rubori: et
rami eius ſunt lõgi.longitudo eius eſt brachy vnius: et ē
ſpiſſior alys:et eſt debilior.ſpina võ eius eſt acutior et fru
ctus eiꝰ eſt latus ſubtilis: ⁊ eſt velut in vaginis:ſicut her/
ba que diciṫ ſachidalion.Et idẽ auc.Gal. qđ adminiſtraṫ
ex rãno ſunt folia eius dum ſunt recẽtia infri. et deſiccat
in ſcđo. DIASCORIDES.cap.de rãno.Fructus eſt
qui circa hortos naſciṫ.huius virge ſunt longe et ſpinoſe.
folia habꝫ pinguiſſima longa et leuia. Eſt etiam alia ran/
nus colorẽ habẽs ſubalbidũ:et tertia habens colorẽ ſub/
ruffum:et virgulas lõgas cubitis quinqꝫ ⁊ plus.he ſpino/
ſe ſunt minime virtutis.eius ſemẽ latũ eſt et tenue: et in
folle recluſum ſicut affodilli. POSSE.DIASCOR.
omniũ ſpecierũ rãni folia cataplaſmatibꝰ adhibita igneꝫ
ſacrũ corporis ꝓhibent. SERAPION.curat formicã
et heriſipillã tempore caliditatis.vnde quãdo fit empla/
ſtrum cum folys eius curat heriſipillam et formicã.et di
cunt aliqui ꝙ quãdo rami eius ſuſpen dunṫ in hoſtys e
feneſtris ceſſat operatio arboris eorum.

Hauterion.haturion.ideſt centaurea.
Hazad.i.galbanum.
Haze.zuffere.Addinariar idem.Auicen.
Haxe.ara. thimus. haaxe. Alforua.axe.mater epi thimi.Dia.Sera.Mef.
Hayneb.ara.vua.
Hayneb.althalcheb.arab. vua vulpis: et ē ſolatrũ.
Haiet.ara.ſerpẽs. Auicẽ.

Ca. CCCXLII.

Hazarachona. ara.vel beſtercaton.gre.piper
ſilium.lati.pſiliũ. SERAP.
auc.Diaſ.hazarachona eſt herba habens folia piloſa vir
gas longas menſura vnius palmi:et tota herba piloſa.Et
exitus ramuloꝝ eorum eſt a medio virge: et ſunt in ipſa
capitella duo vel tria rotunda: in quibus eſt ſemẽ ſiłe pu/
licibus nigrũ et durum: et eſt illud qđ ex eo adminiſtraṫ.
GALIENVS.8º.ſimpł.phar.cap.de pſilio circa fineꝫ
ſemen eius maxime vtile eſt frigidum in ſcđo.ex comple
xione vero que eſt ſm ſiccationẽ:et humectationem me/
dium eſt quoddã et moderatũ. DIASCORIDES.
cap.de pſilio. Piperſiliũ aut quinofolion:quem ſiculi di/
cunt criſtallũ aut ſquinnomella:folia habꝫ cornopodion
ſimilia et aſpera virgam habet duobus palmis longam:
cuiꝰ frutex piloſus ſpinoſa eſt. coma eius a medietate in
cipit virge:in qua capitella duo aut tria ſunt conſtricta in
qbus ſemen eſt pulicibus ſimile duruꝫ et nigrum:naſciṫ
in campis. AVICENNA.li.ſecũdo.ca.de pſilio. Pſi/
lium qdeꝫ eſt duoꝝ modoꝝ.hiemale et eſtiuum: et potio
cuiuſlibet eoꝝ ſit pondus.ʒ.y.melius eſt illud qđ eſt ma/
gis groſſum qđ ſubmergiṫ in aq̃ fri.et eſt hu.in.zº. PLI.

lib.25.ca.9.in fi.de pſilio.herba eſt ſimilis ambre faciens ſemina ſicut linū:ſed minora ⁊ ſubnigra quaſi tendentia ad purpureitatē:quorum ſemen eſt melius qḋ ſubmergi tur in aqua. dicta eſt herba ſic:eo ꝙ ſemē ſimile pulici ha beat.⁊ ideo iſta herba ſic dicitur īfra a quibuſdam pulica ris:eo ꝙ ſemen factum eſt ad ſimilitudineꝫ pulicis.vnde pſillos.i.pulex. IO.MES.ca.de pſilio.Pſiliū eſt de alte rantibꝰ cōplexionē ⁊ ſolutionē facientibus:⁊ eius ſolō fit ꝓprie lambificando.Cuius aliud eſt albū.aliud ſubnigꝝ aliud ad purpureitatē declinās.Melius eſt qḋ eſt cōple tum ⁊ groſſuꝫ:⁊ eſt grauius:⁊ ſubmergit̄ in aqua cōpoſitū ex duabꝰ ſubſtātiꝭ que ſeparari poſſunt:iter quas eſt cor tex ſeparatus.eſt.n.duplex in eo ſuba.ſ.medularis iterior ⁊ eſt in ea ſuba expāſa ſupra corticē ipſius.ſubſtātia autē iterior medularis ca.eſt ⁊ ſic.in q̄rto:⁊ eſt acuta vehemē ter īciſiua rubificatiua ⁊ vlceratiua:⁊ eſt de genere vene ni:ſubſtātia aūt eius exterior ſupra corticē eſt ex multum īfrigidātibꝰ.Et dixit Ruffus:eſt fri.⁊ hu.in tertio:⁊ exceſ ſit.Et dixit Diaſco. in ſcḋo:⁊ eſt verꝰ. Jngt.n. Hyppo.in epidimiꝭ:nō.n.eleuat̄ res fri.iuncta cū hu.ſupra 2m gra dū.Et dixit.Gal.hu.res nō trāſgredit̄ metaꝫ:vſqꝫ ad quā pōt extēdi regimē hoīs: ꝓpter qḋ nō īuenimꝰ humidū eē cām doloꝝ inq̄ꝫtū humidū:ſed inquātū pōt eē cuꝫ mate ria q̄ quātitate ſua mouet̄ ad ſolōnē cōtinuitatis.Qḋ ex eo cōquaſſatū eſt cū aq̄ fontiū fri.⁊ fit mucillaginoſum:⁊ ꝓpē ſic eſt:⁊ ꝓpē cū oleo violarū aut ſyrupo violaꝝ ſoluit vētrē:qḋ aūt ex eo frixū eſt:⁊ cōquaſſatur cū oleo roſaruꝫ eſt medicina fluxus ventris ⁊ diſſinterie.Cōtritum autē nullo modo potui ꝓpinādū eſt.occultat.n.cōtritio ſubſtā tiam eius medularem vlceratiuam et excoriatiuam.

POSSE.SERAPION.auc.Diaſ.hꝫ virtutē īfrigida tiuā qn̄ fit emplm̄ cum eo.⁊ oleo roſ.⁊ aceto ⁊ aq̄:⁊ cōue nit doloribꝰ iuncturarū:⁊ apoſtematibꝰ que fiunt in radi ce auris:⁊ cōcuſſioni neruoꝝ.Et quādo fit emplm̄ ad ra micem pueroꝝ:⁊ ad eminētiā vmblici īfantiuꝫ curat eos ⁊ cōuenit ad ſodā cum oleo ro.⁊ pauca aqua ⁊ aceto:⁊ qn̄ oportet ex eo fieri emplm̄.accipiat̄ de eo quātitas aliq̄:⁊ terat̄ ⁊ īfundat̄ in aqua:⁊ quādo inſpiſſata fuerit.aq̄ ipſa nō extendat̄ ⁊ fiat emplm̄:qm̄ ipm̄ īfrigidat īfrigidatio ne forti:⁊ ſtringit ⁊ aufert lachrimas oculorum:⁊ cōuenit obtalmie ca.⁊ dolori capitis qn̄ īfundit̄ in aqua linita pē na fronti apponit̄:⁊ quādo aqua eius bibit̄ cum zuccaro extinguit feruorē acutarū feb.⁊ ſitim:⁊ ſoluit ventreꝫ.Et idem auc.Aben Meſuay ſedat dolores pungitiuos ven tris:⁊ lenit aſpitatē vlceꝝ ⁊ īteſtinoruꝫ:⁊ abſcindit tenaſ mon.⁊ cōuenit dolori capitis calō.⁊ ſuccꝰ folioꝝ eius ē ex medicinis laxatiuis propter frigidatem ⁊ hu. que ſunt in eo:⁊ cura nocumēti eius eſt cū medicinis ca.⁊ ſic. Et ideꝫ auc.habix.ſemen pſilij eſt ſicut coriandrū hu.quādo dat̄ ex eo parū ſedat īflāmationē colere:⁊ ebulitionē ſanguīs ca.⁊ aduſtionē fe.acutarū ca.Et ſi dat̄ in potu de mucilla gine eius cōuenit habētibus hirſen.⁊ ſedat ſitim eorum magnā ⁊ laxat q̄dem ventrē.Et ſi dat̄ in potu crudū ⁊ aſ ſatū ſtringit ventrē. Simil̄r etiā faciūt ſemina marrubij ⁊ grana mirti:⁊ ſemē portulace:⁊ ſemē ozimi. laxāt enim cruda ⁊ ſtringūt aſſata.Et quātitas eius que dat̄ de pſil lio eſt.ʒ.ij.īfuſo in aqua donec egrediat̄ mucillago eius:⁊ bibat̄ cū zuccaro albo.aut cum Juleb.⁊ folia pſilij quan do emplaſtrant̄ ſuper apoſtemata in ꝑncipio aperitionis eoꝝ refrigerāt ea.⁊ ſi potet̄ ex eo parum cōuenit egritu dinibus que fiūt a ſanguine:⁊ nimis ex eo acceptū īducit ſincopim in ore ſtomaci:⁊ fortaſſe occidit qm̄ nimium ex eo eſt venenū.Et cura eius eſt vt detur in potu mel buli tum cum aqua calida:⁊ aqua aneti ſicci. IO.MESVE. Pſillium cōquaſſatū cum aq̄ frigida ſicut diximus ſolu tione educit colerā ⁊ cōuenit fe.īflāmationuꝫ ⁊ ſiti vehe mēti ca.⁊ ſedat īflāmationē ſpiritualiū:⁊ lenit pectus. Et cōquaſſatū ſicut diximus cōuenit fluxui colirico ⁊ diſſin terie ⁊ fluxui mēſtruali:⁊ ꝓprie poſt potū ſcamonee ⁊ me dicinarū acutarum.Doſis eius eſt a.ʒ.i.vſqꝫ ad.iij.timeat aūt ipm̄ habēs debilitateꝫ viſcerum. AVICENNA. quod ex eo frixū inuolutum in oleo roſato ſtipticuꝫ eſt:⁊ ſedat dolorē more emplaſtri ſuperpoſituꝫ cum aceto.ad miniſtratur etiā conquaſſatū cum aceto ſuper apoſtema ta cal̄.⁊ formicā ⁊ heriſipillā:⁊ ꝓpē que ſunt ſub aure:⁊ ſu per flegmatica fit ex eo emplm̄ tenſioni neruoꝝ ⁊ ipſoꝝ ſpaſmo:⁊ podagre:⁊ doloribus iuncturarū ca. cū aceto et oleo roſato cōuenit ſiti vehementi colerice.eius qḋ ex eo frixū eſt pōdus.ʒ.ij.⁊ inuolutum in oleo roſato ſtringit et cōuenit diſſinterie:⁊ ꝓprie īfantium:⁊ qḋ ex ipſo mucilla ginoſum eſt:⁊ ipſa mucillago ipſiꝰ cum oleo violarum ſol uunt ſi bibat̄:⁊ tūc ſedabit īflāmationē fe.acutarum.

Hazaraſcen.i.raffanus.
Hazechir.i.oppoponacū.
Hazetel.i.pforata.
Hazezalſachir.ara.ē epati ca que ſup lapides madi dos orit̄.Diaſ.licena.
Hazienis.i.feniculus.
Hazipor.i.pētafilon.
Hazir.i.porcus.

¶ Ca. CCCXLIII.

Headi. vel keadi.ara.⁊ ē abeſanida. SERAPI. lib.aggre.cap.headi.eſt herba q̄ naſcitur in terris arabū in partibꝰ hamē:⁊ eſt illa qua aromatizatur oleū qḋ dicit̄ oleum keadi. ⁊ narrauit mihi ille qui vidit ꝙ eſt vna ex palmis hn̄s latitudineꝫ:⁊ qn̄ egrediunt̄ gra mina eius abſcindūt illa gramina anteq̄ꝫ aperiant̄:⁊ ap paret in flore eius odor bonꝰ:⁊ artifex cornatiliū rectifi cat colores ſuos ne ſint liuida cum capite keadi:⁊ ipm̄ eſt groſſum ⁊ habet veſicam ⁊ mollitiem.

Heagi.ara.culex.
Hearfelus.ē ſpecies lactu ce aſini.
Hebacul vel hebal. ideſt amilum.
Hebagile. ideſt cardamo mum minus.
Hebel.i.ſauina.
Hebelecen.i.amomum.
Hebeleon .i. grana padiſi.
Heben.i.lapis lacteus.
Heberand.i.bace lauri.
Hec.i.mirra.
Hecalbron. Hecaſibat.id eſt terbētina. hekaſibat ſimiliter.
Heccato.i.attriplex.
Hechigon.i.hetigonon.
Hecuropion.hectropion.i. euerſio palpebre īferio ris ad exteriora.q̄ fit a ſe nectutis debilitate. aut paraleſi aut anguli maio ris rupto iterius augmē to conſtituto:aut īportu na partiū īciſura: aut ex terꝰ cicatrice cōſtituta.
Hed.i.lignū aloes.
Hedem.i.poliū mōtanum
Hederageſen.hederſen.id eſt vitis alba.
Hedicorion. hediſcorion. Adrumilon.bipēnis.An droſaron.pellecinus.he diſaaron. Elicinus. ydu ſarum Steph. Adeſum agreſte.Theoḋ.huiꝰ fru ctus ſemen colorē ruffū habet ex vtraqꝫ ꝑte acu tum quēadmodū bipen nis: quas greci pellecas vocāt: amarum quoqꝫ ⁊ ſtipticum.
Hedioſmum.i.mēta.
Hediſmata gre.i.ſtigmata ſunt vnguenta odorife ra. PLINIVS.li.12.ca. ꝑmo ante medium.
Hedrumon.hedrimon. id eſt iulep. SERAP.in 7.cap.ꝑmo.
Heibace.i. cardamomum maius.
Heifiſtides. ara.i. ypogſti dos.poſt grecum.
Heil.heilbace.i. cardamo mum minus.vel ſpecies eius. SERAPION.
Heiſhelem. heiabalalem, belabes.ideſt ſemperui ua.helelealeꝫ.
Heiregi.i. turbith.
Hetron vel heyrō.ē regio ī q̄ antonomaſice dactili abūdāt ⁊ oriunt̄.ī ea me liores ⁊ pinguiores.⁊ dul ciores oībꝰ aliꝭ aliaꝝ re gionū:⁊ ſūt mediocris fi gure nō longi: neqꝫ mul tum parui pingues ſatis ⁊ dulciſſimi: et meliores ex eis ſūt citrini ⁊ rubei vt apparet in l.pothab.illud vocabulū ponit̄ in antido tario meſue in electuario de dactilis. ⁊ etiā ī lohoc de pino:⁊ etiā in q̄nto Auicenne in electuario diafinicon: ⁊ ꝙ heiron ſit regio.patet per Auicen.

Hekabrido.hekarium.ideſt marrubium.

Hekaſbat.becaſibat.hecalbron.ideſt terbentina.

Hel. ara.lati.mel. SERAPION. lib.aggre.aucto. Gal̄.calef.⁊ deſic.in ſcḋo: vn̄ abſtergit qn̄ coqui tur ⁊ maturat fit pauce acuitatis.⁊ pauce abſterſiōis:⁊ iō adminiſtrat̄ ad īcarnādū fiſtulas ⁊ vlcera ꝓfunda.Mel v̉o amarū: ⁊ eſt cōpoſitū ex v̉tutibus cōtrarijs.ſicut ſi cō poneres mel cū abſinthio.Et mel bonū eſt qḋ eſt dulce: ī quo eſt acuitas aliquātula in guſtu:⁊ habet odorē bonū:⁊ color eius vergit ad rubedinē:neqꝫ eſt nimis liq̄duꝫ: ⁊ qn̄ miſeris in eum digitū adheret digito:⁊ venit cuꝫ eo.V̉tus q̄dem mellis eſt abſterſiua aperitiua orificioꝝ venarum: ⁊ reſoluit humiditates. ⁊ iō qn̄ ponit̄ in vlceribꝰ fraudu lentis ꝓfundis cōuenit eis multū:⁊ quādo coquit̄ ⁊ poni tur ſuꝑ ſciſſuras cutis cōſolidat eas. Et quādo coquit̄ cū aneto humido:⁊ linit̄ cum eo empetigo curat eam.Et qn̄ miſcet̄ cū ſale trito:⁊ diſtillat̄ in aurē ſedat tinnitū:⁊ ſi li nitur cum eo caput occidit pediculos:⁊ lēdines: ⁊ qn̄ īdu mentuꝫ alicuius eſt breue nimis ſi eſt ex lana:⁊ irrorauerit illud cū aqua:deinde lineatur cū melle elongat̄:⁊ mel abſtergit tenebroſitatē viſus qn̄ fit collirium cum eo.14. diebus ꝯtinuis:⁊ fiūt cū eo gargariſmata:⁊ conferūt apo ſtematibus gutturis ⁊ fauciū:⁊ ſquinātie: ⁊ ſi liniunt̄ cuꝫ eo gingiue pueroꝝ tēpore ortus dētiū facit eos facile na ſci:⁊ ſine dolore:⁊ ſi accipiat̄ vel bibat̄ prouocat vrinas:⁊ conuenit tuſſi: ⁊ qn̄ bibit̄ cum oleo roſato cōuenit morſi bus venenoſis:⁊ illis qui potauerūt opiuꝫ: ⁊ qn̄ fit lohoc cū eo ⁊ bibit̄ cōuenit illis qui comederūt fūgos mortife ros:⁊ cōfert morſui canis rabidi:⁊ qn̄ ſpuma ab eo nō eſt ablata facit tuſſim:⁊ laxat ventrē:q̄re neceſſe eſt vt nō ad miniſtretur anteq̄ꝫ auferat̄ ſpuma eius.Et melius q̄dem mel eſt veris:deinde eſtatis.Mel v̉o hyemale eſt maluꝫ q̄r eſt ſpiſſum groſſum:⁊ nō hꝫ ſupradictas v̉tutes:ſꝫ mel quod eſt in ſyria eſt amari ſaporis:⁊ hoc ideo q̄r apes illiꝰ regionis comedūt abſinthiū:⁊ hoc tale ē bonū ad abſter gendū empetiginē ⁊ liuores qui apparent in facie:⁊ alias ſordes cutis:que ab humoribus ſuꝑfluis generant̄:īueni tur quoddā mel in terra dadie bentichi:qui comederit il lud īcurrit īſaniam mētis cuꝫ ſudore plurimo. exiſtimat̄ hec v̉tus ꝯtrahi flore reddidomi.i.oleandri: ⁊ ſi comedit poſt ipm̄ rutaꝫ ⁊ piſces ſalitos:⁊ bibat oximel cōueniēter euadit:ſed opꝫ ꝙ comedat hec vice poſt vicē: deinde vo mat:⁊ hoc q̄dē mel eſt acutū adeo ꝙ qn̄ odorat̄ cōmouet ſternutationē.Miſcet̄ aūt hoc mel cum coſto:⁊ linit̄ em petigo:⁊ curat eam:⁊ miſcet̄ cum ſale:⁊ curat liuores ⁊ do lores qui fiunt a ꝑcuſſiōe. GALIENVS.7.ſim.phar. cap.de melle.Mel ca.⁊ ſic.in ſecūdo.eſt aūt ſimplicis:vt eſt dicere maxime virtutis ⁊ complexionis de abſterſiue nobis noīate cōſuete exiſtēs ſpecie pharmacoꝝ. coctum aūt minus fit acre ⁊ abſterſiuū:vnde ad conſolidationes eo vtuntur.ſi v̉o aliqḋ mel eſt amarū:ſicut ꝙ in ſardona palam eſt:qm̄ mixte eſt v̉tutis:ac ſi aliq̄d admiſceret̄ ab ſinthij.Sed ſciēdum ꝙ plures ſpēs ſunt mellis. vna mel vſuale:quod diuerſificat̄ ſm̄ differētias ſupradictas.Eſt alia ſpecies mellis: quod vocat̄ mel atheniēnſe.⁊ eſt mel veſparū in locis ſubterraneis factū.Et eſt ideꝫ qḋ mel pa ſtinatū vel granatū:vt in alexādro:⁊ eſt mel granoſuꝫ: vt Oribaſiꝰ.Eſt alia ſpēs que dicit̄ mel atticum.i.mel veſpa rum ſm̄ quoſdā:ſed falſo:qm̄ Diaſ.ca.de melle dicit.mel ſuccus eſt roris celeſtis:cuiꝰ genera ſunt duo. vnuꝫ qḋ cu piliones colligūt apes que ſunt oblonge.aliud qḋ ſub ter ra īuenit̄ vel acticū limaticū.Et ēt ibleon.ſed ibleon me

lius ex eo eſt bonū qḋ eſt dulce odoratū ruffum:⁊ nō val de liq̄dū.⁊ cū miſeris digitū citius aſcēdit.Sed ſcienduꝫ ꝙ mel acticū dicit̄ ab actica regione:vt mel thimū dicit̄ a regione thima. vnde regio actica eſt regio in qua abun dāt ipſe apes:⁊ ipm̄ mel:ſic ꝙ mercatores vtētes ī regiōe actica aliqn̄ emūt illud qḋ apportat̄ de aliꝭ regionibꝰ in regiōe actica.Et illud qḋ apportat̄ de regiōe thima.vnde Pli.li.21.ca.10.in ꝑncipio inq̄t.mellis actici ſūma laus to to orbe eſtimat̄ trāſlatuꝫ ī actica:ſꝫ thimū magis laudat̄: q̄re ī aliq̄bꝰ antiq̄s antidotis mel acticū.mel thiennū ex ponit̄.Et mellis alia ſpēs dr̄ lubue:vel alubue:⁊ ē aq̄ q̄ ac cipit̄ cū īcidit̄ cortex arboris lubue.⁊ illud mel ē ſtorax li q̄da:vt ap̄pet in.l.lubue.Melachac.Eſt aliud dictū mel anacardinū:⁊ ē ſuccoſitas q̄ ē in ipſis anacardis. Et aliud dr̄ mel cāne qḋ fit de cānis dulcibꝰ:⁊ ſuccꝰ eaꝝ nō coagu lat̄ ꝑꝑ nimiā pinguedinē eiꝰ. AVICEN.dic̄ ꝑma fen. 4.ca.de hora cibatiōis febricitātiū ꝙ mel cāne ē zuccaꝝ ⁊ hoc ſil̄r īuenies in.l.zuccarū.Nā īuenies ꝙ ē zuccarum qḋ ꝑꝑ ſui pinguedinē nō īdurat̄.hoc ſil̄r vult Gal̄.7.ſim. phar.dicēs zuccarū q̄dē vocatuꝫ qḋ ex media ⁊ felici ara bia portat̄.Coagulat̄ q̄dē vt q̄dā aiūt in cānis.eſt aūt ⁊ il lud mellis ſpēs:minꝰ aūt ex eo illud qḋ a nobis dulce.v̉tu te aūt ſil̄s ē ei inq̄ꝫtū abſtergit:⁊ ſiccat ⁊ diaforat:⁊ ſimil̄r mel cāne qḋ ē reſiduuꝫ zuccari qn̄ decoq̄tur: vel ipſemet ſuccꝰ.Et aliud dr̄ mel rubꝝ:⁊ ē idē qḋ ſupra.Aliud vocat̄ mel ſtoracis:⁊ ē mel lubue:vt ſupra.Aliud dr̄ mel acanuꝫ ⁊ īterpretat̄ mel ſine fumo:⁊ ē mel caſſiafiſtulatū:⁊ ē pul pa caſſiefiſtule:⁊ eſt mel mirtinū:qḋ fit ex duabꝰ partibꝰ mellis:⁊ vna ſucci mirti:vt ap̄pet in antidotario Gal̄. mi nori in cōfectione que īcipit cōfectio mellis mirtini.

Helabes. helaalalem. he raalkelem.i.ſempuiua.
Helba.hulb.i.fenugrecuꝫ.
Helbalugne.helbaugne.i. cardamomū minus.
Helbebani. i. grana dicta ben.
Helbedi.helbeeli. hebebe li.i.fex vini albi.Aliab.
Helbelalu.i.aniſum.
Helbelnili.Albelnil.i.gra num nil.Aliab.
Helbet eſt ſpēs rubi.
Helcalimbat. helkacabo tom. helcalimbat.i. ter bētina. Gal̄.liꝰ ſecretoꝝ
Helcima .i. ſcoria argēti.l. Elciſma. PLINIVS. lib.33.ca.6. poſt mediuꝫ.
Hele.i.viſcus.
Helemilin.helenelin ideſt galanga.
Helenia.helenū.i.enula.
Heleniū.q̄d eſt.Pliꝰ.li. 21. cap.21. in medio.⁊ ca. 10. in fine.
Helfa.ara.agyraton.Ste.
Helicen .i. ſpēs ſalicis bre uioris ſtature.Pliꝰ.li.16. cap.38.in medio.
Helifoides.gre.i.tunice q̄ bus veſtiuntur nerui te ſticulorum:⁊ vene ⁊ arta rie que cuꝫ eis deſcēdūt ⁊ ē alba neruoſa ſine ſan guine ſuꝑ eā valētior tu nica.Aliā q̄ in īteriori ve hemēter vna parte inhe ret driadrion vocant ⁊c. Cornelius.
Helien.i.altiſſimus.
Helilegū.i.mirabolanum. Eliligi.ideſt mirabolani Steph.
Heliochriſo.q̄d ē. Pliꝰ. li. 21.ca.11.⁊.25.
Heliſine.Pliꝰ.li.21.ca.16.i. arbor maſticis.
Helix.eſt tertia ſpēs hede re.Pliꝰ.li.16.ca.35.⁊.38.
Helixine.q̄d eſt. Pli.li.22. ca.17.helxine.i.ꝑditio.
Helos.eſt quoddam vlcus oculi.
Heltitum.heltice.Altit id eſt aſa.Steph.
Helterbutinū.helkacabo tem.i.terbentina.
Heltif.eſt planta cuius gū mi eſt aſſa fetida.
Heltirumbalti. ideſt aſſa fetida.
Helufion.heluſion.i. mar rubium.
Helutos.i.furūculus aīal.
Hemadam.i.folia arboris vnde fit aſſa fetida.
Hemama.i.amomū. Ste.
Hamazeateregi.i. acetoſi tas citri.Aliab.
Hemdedris eſt ſerpens al bus maſculus.

Hemdelip.i.ſolatrium.
Hemeraſſem.i. vitis alba. aliqui dicũt ꝙ ē raffanꝰ.
Hemeꝛocales. aut catalepton.vel bulbus ematicus.Diaſ.Pliꝰ.li.zi.cap. zi.Stepħ.ymerocales:⁊ eſt ſpẽs ſuſani pro ſuſen. quod eſt lilium.l.hermerocales.

Hemeſt.i.laurus.
Hembams.i.cicer.
Hemia.i.alcãna.hena ſilr̃.
Hemodia.i.ſtupoꝛ dentiũ. Gal'.5ºmemiri.cap.4.
Hendachochum.i. Andacocha.Stepħ.
Henea.i.frumentum.

¶Ca. CCCXLV.

Hene albegi.vel azad.ara.vel alterma gre. maratetos.lat. galbanũ.Ca.eſt in tertio.hu.in pꝛimo Eſt gũmi cuiuſdã plante ſimilis ferule:attractiuuz:diſſolutiuũ:cõſumptiuũ:lenitiuũ:maturatiuũ:⁊ relaxatiuum. SERAPION.lib.aggre.cap.hene albegi.auc.Diaſco. Eſt gũmi plãte cuiuſdã ſimilis ferule in figura ſua: ⁊ melius ex eo eſt illud qđ eſt mũdũ ſimile olibano:aut armoniaco adherẽs manui nõ habens aliqd ligni: nec ſeminis. eius planta ⁊ lignũ habẽt graueˉ odoꝛeˉ:⁊ nõ ſunt nimis ſicca. adulteraſ cum reſina pini:que admiſceſ cuz fabis fractis ⁊ armoniaco. GALIE.s.ſim.phar.c.galbanũ.Galbanũ opos eſt ferularis plãte mollitiue:⁊ diafoꝛetice virtutis.ca.in tertio ĩcipiẽte vel in ſcđo cõpleto. ſic. v̊o in ſecũdo ĩcipiente. DIASCORIDES.capi.de galbano. lachꝛimũ eſt cuiuſdã herbe ſimilis ferule que in nicomedio naſciſ:⁊ ſiria:cuius eſt optimũ qđ eſt mũdiſſimũ ſimile armoniaco ⁊ thuri in coloꝛe grana hñs vt faba. Adulteraſ aũt reſina ⁊ faba diuiſa:⁊ gutta armoniaci.Et idem Serap̃.auc.Dia.ca.eſt igneũ epiſpaticuz ⁊ diafoꝛeticum. Cõtra aſma frigidũ dentur.ℨ.iỹ.cũ ouo ſoꝛbili. vel cum aqua oꝛdei.Cõtra litargiã ponaſ ſub carbonibꝰ⁊ recipiat patiẽs fumũ.Cõtra ſuffocationẽ matricis idẽ fiat per embotum ponaſ ĩferius.cõtra ſplenis duriciẽ ponaſ in aceto per tres dies ⁊ noctes:⁊ poſtmodũ fiat decoctio.deide coleſ in mũdo vaſe:⁊ addita cera oleo ⁊ picula fiat emplaſtrum ſuperãte galbano:vel cerotũ ſuperãte cera:vel vnguentũ ſuperãte oleo.ſed melius ſi fiat emplaſtruz ita ꝙ accedat ad cerotũ.Ad mẽſtrua ꝓuocãda ⁊ fetũ moꝛtuũ ⁊ ſcđinã educenduz fiat naſcale ex eo extincto in oleo. Ad apata maturandũ ⁊ rumpenduz ſuperponaſ. Ad lumbꝛicos occidendos denſ pillule ex galbano ĩtincto in melle. DIASCORIDES.Galbanũ impoſitũ naribꝰ fumigio:⁊ ſuppoſituz mẽſtruis imperat.aboꝛſum facit.aceto ⁊ nitro mixtũ lentigines tollit:vt granũ fabe gluctitum tuſſim medeſ.diſnoicis ⁊ aſmaticis opitulaſ.de alto cadentium cõquaſſationibus ſubuenit.cum vino ⁊ mirra bibitum venenis occurrit.ĩfantes in vtero moꝛtuos acceptũ excludit.Impoſitũ doloꝛẽ lateris mitigat:toꝛtiones ſpargit.epilenticis vtiliter adhibeſ.citiꝰ ſterica odoꝛi adhibitus curat.fumigio ſerpẽtes excludit.oleo mixtũ ⁊ perunctum vim ſerpẽtũ nõ admittit.oleo ſpõdilino mixtuz:⁊ a ſerpẽtibus comeſtũ yſdem ĩfert necem.doloꝛem dentiũ ĩpoſitũ tollit.acceptũ vel in capite virge cataplaſmatum iter vrine pꝛeſtitat:potionibus neceſſe miſceſ.ſi cũ amigdalis amaris ⁊ cuz aqua aut cum ſucco rute: aut miconio mixtũ:⁊ eri vſto aut felli additũ:ſed illud qđ poniſ in medicinis debet ſic mũdari.mitte illud in aqua cal'.⁊ cum ſe ſoluerit illud qđ reſidet vtile eſt.qđ v̊o ſupernatat inutile:vel ſic meliꝰ mundabis.liga galbanuz in lintheolo:⁊ in vrceolo fictili ſuſpẽde:queˉ vrceoluz in aqua buliente pone.qꝛ cum caloꝛeˉ ſenſerit per lintheolũ liqueſcit:⁊ ſic liq̃tum cõfectionibꝰ:⁊ antidotis miſceſ. SERAPION. auc.Diaſ.quãdo fit naſcale cuz eo aut ſuffumigiũ ꝓuocat mẽſtrua:⁊ expellit fetum:⁊ qñ fit emplm̃ ex eo cuz aceto ⁊ nitro aufert bothoꝛ lactea:⁊ accipiſ ex eo ſicut granũ fabe ad tuſſim aſma:⁊ coartationez anhelitus:⁊ ad attritiones lacertoꝝ:⁊ qñ ſumiſ in potu.ſic̃ diximꝰ expellit fetũ moꝛtuũ:⁊ ſi fiat cũ eo emplm̃ doloꝛi lacertoꝝ ꝯfert ⁊ furũculis:⁊ qñ odoꝛaſ excitat epilẽticos:⁊ mulieres patientes ſuffocatõez matricis:⁊ opil'oneˉ in cerebꝛo hñtes: ⁊ qñ fit fumigiũ cũ eo expellit aĩalia venenoſa:⁊ ſi inungaſ qs cũ eo p̃ſeruat ip̃z a moꝛſibus venenoſoꝝ. Et qñ miſcetur cũ medicĩa q̃ dr̃ ſanchidalion ⁊ ol'o:⁊ appꝛopinquat aĩalibus venenoſis occidit ea:⁊ apponiſ dẽti doloꝛoſo:aut coꝛroſo:⁊ cõfert:⁊ dixerũt qdã ꝙ qñ p̃ſumiſ in potu eius curat ſtranguriã.qñ vis ipm̃ dare in potu:diſſolue ipm̃ cum amigdalis amaris:aut cũ vino ⁊ aqua:aut cũ mellicrato.

¶Capitulum. CCCXLVI.

Henne ara.gre.cipꝛꝰ.lat.alchãna:⁊ a qbuſdã vocaſ ſcotanũ ĩcõgrue:⁊ eſt arbuſtũ.vñ fit oleũ cipꝛinũ:⁊ ē illud qđ de alchãna:vt appet p ꝯcoꝛdiã Auicẽ.⁊ Diaſ.in vtriſq; capl'is.puluere folioꝝ vtimur. SERA. li.aggre.ca.hẽne.flos alcãna ē ſil'is floꝛibꝰ mirti.niſi qꝛ ē ĩ racemis:⁊ ē albꝰ declinãs ad glaucedineˉ acuti odoꝛis.Et idẽ auc.Diaſ.eſt arbuſtũ hñs folia ſupꝛa ramos ſuos ſilia folÿs oliue:niſi qꝛ ſunt latioꝛa ⁊ mollioꝛa et viridioꝛa. hꝫ floꝛeˉ albũ ſimileˉ vſnee boni odoꝛis:ſemeˉ nigrũ ſil'e actis: ⁊ quo vtimur ſunt folia ⁊ ſũmitates eiꝰ. GALIENVS 7.ſim.phar.ca.de cipꝛo.huiꝰ arboꝛis folia ⁊ extremitates ad vtilitateˉ puenerũt:ſuba eiꝰ eſt ꝯpoſita ex acuta calidi. cũ tẽperamẽto ⁊ ſuba terrea fri.ſicca.Et ſapoꝛ eiꝰ ē ſtipticus deſiccat ſine moꝛdicatione repercutit ⁊ diſſoluit.

PAVLVS.ca.de alchãna.eſt.fri.in p̃mo.ſic.in pꝛincipio ſecũdi. POSSE.SERAPION.auc.Diaſ.v̊tus folioꝝ eius ē ſtiptica.⁊ iõ qñ maſticanſ curãt alcolã: ⁊ ĩfundiſ decoctio eius ſup cõbuſtioneˉ ignis:⁊ qñ teritur ⁊ ĩfunditur in aqua aſtaratios: ⁊ liniunſ inde capilli fiũt rubei: ⁊ vnguẽta que fiunt ex ea molliunt neruos:⁊ facit in vulneribꝰ illud qđ facit ſanguis dꝛaconis. GALIENVS. ꝓhibet dilatationeˉ pupille ⁊ combuſtionem ignis qñ coquitur in aqua: ꝓycitur aqua illa ſup locum cõbuſtionis ⁊ ipſa adminiſtraſ in medicinis heriſipille: ⁊ cõuenit vlceribus.ſ.alcole:que fiunt in oꝛe pueroꝛum.

Heneſmone.gre.kneſmon .i.pꝛurigo.Caſſius fe.lib. de doctrina gre.
Henidridis eſt ſerpẽs maſculus albus.Pliniꝰ lib. 30.cap.z.in p̃ncipio.
Henier pũger.ideſt vrtica. Stepħ.
Henis.hanis.ara.cicer.
Henta ara.boꝛ.i. frumẽtũ.
Heraalbelem.herabahm. heraalalep.i. ſempuiua.
Heraclia.i. epilẽſia.i. feraria nigra.l.Eraclea.
Heraclion.qd ē. Pli.li.zo. ca.i7.⁊ li.z5.cap.4º.
Herafel.i.lactuca aſini.
Herba ficaria.Millemoꝛbia. Milmoꝛbia. Miſmoꝛbia. ſcrofularia. caſtrãgula. vrtica moꝛtua: eo ꝙ folia vrtice ſil'ia hꝫ: non tameˉ vrentia.
Herba adhil vl' Adhip.ideſt eufragia.
Herba.alguſi.i.ellebꝛus. MESVE.
Herba apoſtematuz. ideſt aſpergula.

Herba arcetica.quid eſt.l. Arcetica.
Herba auris muris.i.auricula muris.
Herba baccara .i. aſſarus.
Herba bali.i.vſnen.
Herba barba alguſ.i. ellebꝛus.
Herba baſilica quid eſt.l. chaſialkel.
Herba benedicta.quid eſt .l.fu vel gariofilata. ALBERTVS.MA. lib.zz.ca.equus.
Herba bulne.i.cardo benedictus.l.Erigion.
Herba cancri.i.criſpula hꝫ folia mĩuta ⁊ alba vt abſinthium.
Herba candelabꝛalis.i. lichinida.
Herba canoſola.i.poliũ.
Herba capillacea.i.thimꝰ.
Herba capillaris.Adiãtuz Pollitricũ. capillus veneris ideˉ:qm̃ omnes iſte herbe valẽt ad augmentum capilloꝝ.⁊ ideo quelibet ipſarũ vocaſ capillaris.⁊ hoc ſcḿ Diaſcori. licet diuerſificentur ſecundum figuram.
Herba caricalis ideſt vua lupina.
Herba catholica ideſt mezereon vel alimpiados. laureola.
Herba daneta ideſt galea vel regalea.

Herba egyptia.i. dipſcus.
Herba emina qd eſt.l. guzema.Abes.buzẽma.
Herba emphimeria.i.centumnodia.
Herba faciens viduas .i. mezereon.
Herba falies.i.flos ſambuci.
Herba feraria.i.v̊minata.

¶Cap. CCCXLVII.

Herba fetida.eſt herba ſubtilibꝰ folÿs ſimilis herbe que diciſ abꝛotanuz plena ſeminibus ſimilantibus ſeminibꝰ lumbꝛicoꝝ ſapoꝛ eiꝰ vergit ad amaritudineˉ nociuã grauis odoꝛis.⁊ ſapoꝛ eiꝰ eſt amarus cuz aliq̃li ſalſedine ⁊ ſtipticitate pauca.⁊ ē calidioꝛ abſinthio ⁊ debilioꝛ abꝛotano.⁊ ē mala ſtomaco. ⁊ claudit oꝛificia venaꝝ mr̃icis: ſic ꝙ cataplaſmata ſup ventreˉ cal'a ꝯſtringit ſanguineˉ exeunteˉ poſt partũ ⁊ tpe menſtruandi.

Herba gãda. ALMA. libº. zz. caº. eq v̊ſus fineˉ.
Herba flaura.plãta vl' bꝛã ca leonis.i. trifoliũ maiꝰ ⁊ eſt ſpẽs andachuche. ⁊ a nobis vocatur herba maura.l. handachucha.
Herba fluminis ideſt lenticula aque.
Herba fugee. falſo ſic nominaſ:qm̃ nõ ē herba:ſꝫ quid eſt.l.darſiſahan.
Herba fulonũ.i.ſaponaria q̃ abſtergit ⁊ mũdat foꝛtiter vt ſapo.l.hoꝛith.
Herba gatte. Ualeriana idem.l.fu.
Herba gratiadei eſt perſicaria minoꝛ.

¶Cap. CCCXLVIII.

Herba graſſula.eſt herba de qua inuenitur maioꝛ ⁊ minoꝛ.⁊ minoꝛ eſt vermicularis pꝛo qua .l.l.v̊micularis. Maioꝛ eſt herba habens folia tenera ⁊ pinguia in quoꝝ ſuperficie eſt hoꝛra.⁊ valet contra ignis arſuras.ſuccus eius curat ramicen pueroꝝ. ſi accipiãtur folia graſſule.⁊ cime oliuaꝝ ⁊ teranſ ſubtiliter cũ aſſungia poꝛcina recẽti ⁊ exprimaſ per petiã ⁊ buliat cũ modico vino albo quibꝰ admiſceaſ maſtix ⁊ olibanũ. ⁊ poſtea vngaſ. Plinius lib.z5.cap.xi.circa medium.

Herba guzen qd ē.l. Abes guzema.
Herba herculis ideſt herba iouis.
Herba hyrcina quid ē lege ercinos.
Herba iamana.i.coſtus.
Herba iouis ideſt ſemperuiua minoꝛ.
Herba iudaica ideſt herbum.Auicenna.
Herba laetis.i. vrtica vel herba hircina.l.ercinos.
Herba lepoꝛina.i. ſatirion
Herba lilialis quid eſt lege algaſcen.
Herba lucernaria.i. flommos.
Herba lucis.i.celidonia.
Herba lumĩaria.i.yppiris.
Herba luparia eſt cuiꝰ puluis interficit lupos lege aconitum.
Herba marie.i.athanaſia.
Herba maura ideſt herba flaura.
Herba meliſſa ideſt citraria ⁊ eſt hedarungie.
Herba micaria. quid eſt.l. Spõdiliõ.Sacũdulion.
Herba mularum. quid eſt lege Ratha.
Herba nari.i.herba vſnen
Herba naucaſiũ ideſt herba inuerſa.
Herba paraleſis eſt cuius folia floꝛere ĩcipiũt tpe hyemis q̃ ſe extendunt in terra q̃ſi alba ⁊ criſpa vt aliſſagus floꝛeˉ albuz ꝓfert ca.eſt ⁊ ſic.doloꝛibus medeſ. Herba ſancti Petri pꝛimula veris.
Herba pigmentaria ideſt citraria.
Herba periſterea.i.columba.l.periſtereon.
Herba podagris ideſt epithimum.
Herba polidragnus.i. netalim vl' perithimum.
Herba oculoꝝ qd ē. l.rata
Herba puerilis quid eſt.l. hiacinthus hiaquintus.
Herba pulicaria quid eſt lege policaria.
Herba que oꝛitur in lapidibus faciens labere pedes quid eſt.l.aynech.
Herba rapiens vitam ideſt mezereon.
Herba ruſtica.i.roſa ſiluatica.
Herba ſacra.i.berbena.
Herba rabioſa verucaria lege Elitropium.
Herba Sãcte Marie eſt herba ad albedinez tendens rugoſis folÿs ſicut herba q̃ dr̃ flommos ⁊ ĩgrediſ in vnguẽto marciaton qđ poniſ in antidotario Gal'.minoꝛi.medeſ frigi.doloꝛibus.⁊ eſt cali.⁊ ſic. complexionis.
Herba ſci Joãnis. Ipicõ. ꝑfoꝛata. ſcopa regia ideˉ.
Herba ſci Petri.l. Empetrũ.i.paleſis.p̃mula v̊is.
Herba ſeriaca.i.malua.
Herba ſcelerata.i. apiuz riſus lege botrachium.
Herba ſcripta.i.lingua ceruina ſcolopendria.
Herba ſtulta.i. poꝛtulaca.
Herba tetrabic.i. iudaica.
Herba toꝛnicy.i. lupinus.
Herba tremola ideſt toꝛmentilla.
Herba tunuſy quid eſt lege varſiſahan.

¶Cap. CCCXLIX.

Herbaturum vel herbaturis.ara. gre. peucedanuz.lati.cauda poꝛcina. Bugenis. Buyenis. Artanita feniculus poꝛcinꝰ vel agreſtis. SERAPION.lib.aggre.cap.herbatutis.auc. Diaſco. Eſt planta hñs folia ſimilia plãte tapſie.⁊ habet velut capillos adherentes ꝓpe radiceˉ ⁊ ſtipites ſimiles plãte maratri.⁊ habet floꝛem citrinũ.radix eius eſt de foꝛis nigra de intus alba grauis odoꝛis groſſa plẽa humiditate. Naſciſ in montibus ⁊ vmbꝛoſis locis ⁊ arboꝛibus obũbꝛantibus. Radix quideˉ eius ſcindiſ cum cultello dum eſt recẽs ⁊ extrahiſ humiditas que eſt in ea.⁊ poniſ in vmbꝛa: qꝛ virtus eiꝰ debilitaſ a ſole.⁊ quãdo colligiſ humiditas accidit eis qui eam colligunt ſoda ⁊ obſcuritas viſus:niſi ponaſ in naribus ſuis oleum roſaꝝ:⁊ fundat ex eo ſup caput ſuum:quando vero extracta fuerit humiditas a radice illa.poſtea non remanet in eo aliquod iuuamentũ.extrahiſ humiditas etiam a ſtipite eius ſicut extrahiſ ſuccus radicis mandragoꝛe:ſed virtus eiꝰ eſt debilioꝛ virtute humiditatis que extrahiſ ex radice. Nã virtus eiꝰ velociter reſoluiſ. Repitur autem gũmoſitas adherens radici ſimilis olibano.⁊ melioꝛ ex iſto ſucco huiꝰ plante eſt ille q defertſ a terra:q̃ dr̃ ſardinia ⁊ ex terra que dr̃ ſarmabachi.⁊ eſt grauis odoꝛis ⁊ ĩ coloꝛe ſuo ē rubedo ⁊ moꝛdicat linguã quando guſtaſ.⁊ melioꝛ radix eſt noua nõ coꝛroſa dura puri odoꝛis. GALIENVS.s.ſim.phar.cap. de peucedano. Plurimuz qđ adminiſtraſ ex hac planta eſt radix pꝛopꝛie.⁊ etiã adminiſtraſ lachꝛymus:⁊ ſuccus eius. ⁊ omniũ virtus eſt vna:niſi qꝛ lachꝛymus eſt foꝛtioris v̊tutis:⁊ calefacit foꝛtiter.vnde reſoluit ſubtiliat ⁊ incidit. Plinius libꝛo.z5.cap.9.ante mediũ. ⁊ v̊ſus finem.

POSSE.SERAPION.aucto. Diaſco. Lachꝛymus eius mixtus oleo roſaꝝ ⁊ aceto capiti fomento adhibitꝰ litargicis ⁊ freneticis medeſ.ſtomaticis ⁊ epilenticis plurimũ pꝛodeſt doloꝛeˉ capitis mitigat. ſciaticis cõtractis ⁊ paraliticis maximũ pꝛeſidiũ eſt. oẽs neruoꝝ cauſas cuz oleo ⁊ aceto perunctus componet.oꝛi matricis fumigio applicatus offocationes ſtericas ſoluit.ſomnũ plurimuz doꝛmientibus ꝓhibet fumigatione ſua domi ſerpentes excludit.oleo roſato admixtꝰ doloꝛeˉ auriũ tollit. iniectũ foꝛamini dentis doloꝛeˉ non admittit.tuſſiẽtibus opitulatur ouo ſoꝛbili additus ⁊ acceptus.diſnoicis ⁊ toꝛtiõibus p̃ſtat effectum. ventreˉ lenit.ſpleneˉ attenuat. doloꝛez ſtomaci compeſcit.doloꝛeˉ veſice ⁊ renũ bibitus ꝓhibet.matrici ſalutaris eſt.pꝛeſtando euſtomatica.radix eius ⁊ elixatura eius oĩa ſil'r iſtis facere poteſt.fomento adhibita vulnera curat.radix eiꝰ ſicca ⁊ impoſita id facit. oſſa fracta excludit.vulneribꝰ antiqs cicatrices ducit cerotis neceſſe miſceſ ſil'r ⁊ malagmatibꝰ termanticis. Radix eligenda eſt odoꝛe ſuauis foꝛtis ⁊ nõ vetus. lachꝛymus eiꝰ

confectiōibus miſceri.poteſt maxime ſi amigdalis amaris rute ⁊ aneto ⁊ pani calido triticeo admixt⁹ fuerit.⁊ ſic dari pōt. Jtem radix ei⁹ vulnera antiqua expurgat ⁊ icarnat ⁊ incēſa viperas ⁊ ſerpētes fugat. GALIENVS. Peucedanū confert egritudinib⁹ neruoꝝ ⁊ egritudinib⁹ que accidūt pectori ⁊ pulmoni ab humoꝛibus groſſis viſcoſis.que ſumit̄ in potu cū vino:⁊ fit fumigium cuꝫ eo ⁊ attrahit odoꝛādo eger fumū eius ⁊ facit idem.Et quādo ex eo ponit̄ in coꝛroſionibus dentiū ſedat doloꝛē eoꝝ ſtatim:qm̄ ſubtilium partiū eſt.⁊ curat doloꝛem ſplenis incidendo ⁊ ſubtiliādo groſſos humoꝛes. Radicis vero calefactio eſt minoꝛ ⁊ deſiccatio ei⁹ eſt foꝛtis.ipſa nāq̧ calefacit in p̄n⁹ tertꝫ gradus. Et abſtergit ⁊ incarnat.⁊ pōt adminiſtrari in omnibus ſupꝛadictis.Et quādo ponit̄ ex eo ſuper os:cui⁹ coꝛticem volumus expellere expellit eū cito ⁊ incarnat ipſum.⁊ conuenit multuꝫ vlceribus fraudulentis malis:quādo deſiccat̄ ⁊ teritur ⁊ puluerizat̄ ſuper ea:eo q̧ mundificat replet carnem ⁊ conſolidat.

Herba venerea ideſt acorus.Diaſcoꝛides.
Herba vēti maioꝛ ſcatūcellū.i.paritaria:ſed herba venti mīoꝛ ē ꝯſolida minoꝛ ⁊ eſt hn̄s ſpicā paruā in ſūmitate eius ſicut ſticados arabicū:⁊ differt ī figura paꝝ ab artetica.
Herba veſical̄.i.alkekēgi.
Herba vitri.vitriola.Per diciados pdiciō.Alſineꝫ herba vrceolaris.i.paritaria:ſꝫ ſciendū q̧ herba vitri dr̄:qm̄ abſtergit vitrū.⁊ hec ē paritaria: vel qm̄ ē materia vitri.⁊ ſic eſt herba.vn̄ fit vitrū p qua.l.Cugeg.Pli.li⁹.zz.cap.i7.⁊.lib.z7.cap.4.
Herba vnguis lepꝛoſa id eſt apium riſus.
Herba vſnen gd ē.l.vſnen
Herbila ē legumen herbilia.
Herbilū.i.ſerpilū.
Herbion ideſt cheiri.
Herbū ſiue vt alij oꝛobū.naſcit̄ vt lēticula.ſeritur etiā:cui⁹ aliud ē paliduꝫ aliud ſubruffum ⁊ aliud albū. PLINIVS.herbū naſcit̄ in pluribus locis ī modū lēticule.aliđ .n.eſt paliduꝫ aliud ruffuꝫ ⁊c̄.⁊ ē legumē qđ vocat̄ piſuꝫ p q̄.l.ſerſenie.
Hercariō.i.ypicon. Aliab. in ſecundo pꝛactice.
Hercul eſt locuſta magni coꝛpoꝛis qn̄ habet alas.
Herclaten.i.eſtiomenus.
Hercos eſt quedam paſſio amoꝛis.
Herſe ideſt kerſe.
Herſum raſadū. Hoꝛſ naſturciū.Stephanus.
Heriza.Oꝛiza.grc.i.riſi.
Hermar ideſt aſinus.
Hermelum. Hermel.i.armel.Stephanus.

℄Cap. CCCL.

Hermerocales eſt planta vt bulbus ematicus qui manducatur fruct⁹ eius eſt ſicut narciſcus differens ab eo in floꝛe tantum.

DIASCORI.ca⁹ hermerocales. Hermarocales aut cataleptē velut bulbus ematicus folia hꝫ ⁊ haſtā ſil'em lilio in initio cum inceperit aperire floꝛes lilij oſtēdit tres vel quattuoꝛ: ſed poſtquam floꝛuerit viridem facit coloꝛem bonuꝫ ⁊ odoꝛatum.radix eius in magnitudine ſimilis eſt bulbo:ſed paulo maioꝛ.Plinius libꝛo.zi.caplo.zi.

POSSE.DIASCORIDES.hec ſi bibita fuerit humoꝛē ſoꝛdidū mr̄icis excludit menſtruis impat.folia ei⁹ cataplaſmatibus adhibita cōbuſtionibus medicantur.

Hermes.i.azer. Hermic.i.xiloaloes.
Hermionium ideſt Aſplenion.Plinius.
Hernia.i.quando per rupturam ſiphac inteſtina deſcendunt in oſeum.

℄Capitulum. CCCLI.

Hermich eſt ſimilis piperi:niſi qꝛ appꝛopinquat citrinitati.⁊ eſt boni odoꝛis ſimilis xiloaloes ⁊ affertur de regione ſclauoꝛum.complexio eius eſt equalis.confoꝛtat ſtomacum ⁊ digeſtionem.

Hermodactilus gd eſt.l.ſturagen.digit⁹ hermetis.Diaſcoꝛides.Coltico aut tyriaca hermetis.
Hermodima.Alexan.eſt antidotum dcīſi aſcendens.

℄Capitulum. CCCLII.

Herochalchay. vel ſaxabꝛaꝫ.ara.gre.camelea vel ſenition vel hirigontis.lati.ſenation vel apiū aque vel naſturciū aquaticum ſiue cardamus agreſtis. SERAPION.lib.aggre.cap. Herochalchay.Eſt planta que naſcit̄ in aquis.habꝫ ſtipitem rectū ⁊ ramos.⁊ eſt tota planta pinguis. ⁊ habꝫ folia ſimilia folijs apij dicti hypoſelinum: niſi qꝛ ſunt minoꝛa eis.⁊ habet odoꝛem bonū quando maſticat̄.⁊ eſt ca.⁊ ſic. ⁊ cōuenit calefactis:quādo roꝛatur ſuper ipſam aqua fri. aut aqua roſaꝝ.⁊ quidā dicunt q̧ eſt fri.ex eo: qꝛ non nocet habentibus ſirſen.Et ideꝫ aucto. Jſaac habenarā.eſt cali.in pꝛi.ſic.in ſecūdo.Et idem aucto.Halie.virtus eius eſt calefaciēs. DIASCORIDES.cap.ſenation.i.naſturcium aquaticum.naſcit̄ in aqua fructicem habēs pinguē ramulos longos.⁊ folia minuta ſimilia hypoſellino: niſi qꝛ ſunt minoꝛa eo: q̄ maſticata odoꝛē ſuauiſſimū hꝫ.

POSSE.SERAPION.auctoꝛ.Jſaac haben aran ſemen eius ſtringit ventrē qui fluit ꝑpter caliditatē quando bibitur ex eo aur̄.i.cū aqua frigi.aut ſucco citonioꝛuꝫ. ⁊ ipſum confoꝛtat membꝛa. DIASCORIDES.Semen ei⁹ crudū comeſtū calculos excludit.vrinaꝫ ꝓuocat menſtruis imperat diſintericis ꝓdeſt. Catebꝛas ſapiens huic ꝓhibet teſtimoniū dicens q̧ cocti in aqua ſoluunt.⁊ cū carnib⁹ ſpiritualia mūdificant fomentū ex aq̄ ſalſa ⁊ oleo decoctōis ei⁹ valꝫ ad doloꝛē iliacū ſtrāguriā ⁊ diſſuriā.ī vīo đcocti ⁊ cataplaſmati ad idē valēt diuretica ſūt.

Herouacten ideſt verminata vel vermicularis.
Herpeſeſtiomen⁹.i.vlcus ſerpēdo māducās circū ſe.nā herpe.gre.ſerpere eſtij voꝛat comedit.
Herpetas antiq ſerpiginē dicebant.Caſſius fe.araneas inquit quas greci a ſerpēdo herpetas dicūt: nos aūt ſil'r ſerpiginem a ſerpendo ⁊c̄.⁊ ifra.Eſt ⁊ aliud gen⁹ herpet} q̄s greci centrias vocant.ſi quidem in ſuperficie cutis puſtulas minutas milio ſil'es oſtēdit: quas latini vulgo cineas vinas vocant ⁊c̄.
Herpetica ideſt que faſtidium auferunt.
Herpillū.i.ſerpillū:tamen aliquādo ponitur ꝑ poligonia:vt in Alexā.de doloꝛe.cap.ex cauſa calida.
Herſiſtidos.i.ypogſtidos.
Herua.i.pentadactilus.
Heſa.Heſſa.Heſſamen.i.thimus haaxe.Stepha.
Heſbeſſe ideſt macis.
Heſden.i.lignum aloes.
Heſedeen idem.
Heſſendeg.i.arboꝛ in q̄ naſcitur ſerapinum.
Heſerem.Aſrem.i.agreſta ſuccus vue acerbe.Ste.
Herſerudaꝝ.Caulamalū.Caſurudar.i.galanga.
Heſſeta.heſeca.i.tribulus.haſech.Stephanus.
Heſian.Heſiſaā ideſt peucedanum.
Heſniſi.i.tres q̄rte vni⁹.ꝫ.
Heſublen.i.cimbalaria.
Heſufraes.i.cartafilago.
Heſum.i.abꝛotanum.
Hetercatura.Stepha.eſt pſiliū:puto coꝛruptū:nā haſara catuma vocat̄.
Hetigonon.i.ſcoꝛpion.Nā ſcoꝛpiōes propter tactū radicis eius moꝛiuntur.⁊ eſt ſpecies aconiti.
Heuche.i.trifolium qđ oꝛitur in paludibus.⁊ ē ſpecies handachoche.

℄Cap. CCCLIII.

Heuda. ara.gre.piron.lati.frumentū.vbi ſciēdum q̧ ex eo fit farina q̄ ara.vocat̄ dechich.⁊ fit ex ea ſimula q̄ ara.vocatur ſinichamiſco.⁊ a romanis ſiinichinites.⁊ fit ex eo furfur quod ara.vocatur nocale. ⁊ fit ex eo amilium quod arabi.vocatur viſice.⁊ fit ex eo panis qui ara.vocatur ehobos ⁊ damarach.⁊ fit ex eo fermentum quod ara.vocatur chamib.gre.ꝫem vel ꝫima.

GALIENVS.s.ſimpli.phar.cap.de tritico. Pirus.i. triticū vt cibus ſit qualis virtutis non eſt pꝛeſentis opis

vti.vt farmacum vero extrinſecus poſitum ex pꝛimo eſt gra.calefactīn.at vero neq̧ ſiccare neq̧ hūectare euidēter natū eſt.hꝫ aūt gd viſcoſum ⁊ obſtructiuum.qđ vero ex eo ꝯſtituit̄ amilū fridius ⁊ ſiccatiuius ex eo ē.cataplaſma aūt qđ fit ex eo magis diafoꝛetice ē virtutis q̄ꝫ quod ex tritico.virtutis.n.attractiue ⁊ diafoꝛetice eoꝝ que in ꝓfundo ē fermētuꝫ.Et ideꝫ in lib.de cibis.cap.de tritico q̧ equi qn̄ eū comedunt nō effugiunt a nocumēto quod infert eis: ⁊ eſt vtiliſſimū ſimpliciter omnibus gētibus: ⁊ ex eo eſt maxīe nutritiuū qđ eſt maxime ſpiſſum ⁊ commenſuratū cum ſubſtantia dura ita vt vix a dentibus dinidat̄.contrariū eius modicū exhibet nutrimētum.optimū aūt qđ grauius ⁊ ſpiſſius ⁊ coloꝛe rubicūdius intuſq̧ ſpiſſius ⁊ extra.⁊ fit ex eius furfurea farina panis qui nominat̄ pitirei.i.furfurei.paucitatem nutritionis hn̄s ⁊ faciens multam ſuperfluitatē:⁊ ꝑpter hoc ſecedunt ꝑ ventrem de facili.vn̄ qꝛ abſterſiuā virtutē participat furfur merito ſegregatio eoꝛum fit velox inteſtinis pꝛouocatis ad egeſtionē.eſt.n.ca.⁊ ſic.temperate.Contrariū.n.de pane qui fit ex farīa pura que arabice vocat̄ ſinchimiſtos:⁊ a romanis ſilichinites: ⁊ a nobis ſimula.egeſtio aūt oīuꝫ panum tardiſſima.eſt.n.egeſtio eoꝝ ſufficienter viſcoſa ita vt ad plurimum veniat nō diſtincta.i.ſeparata:quod pꝛopꝛiū eſt viſcoſi coꝛpoꝛis.Merito ergo iſti quidē ⁊ fermento amplioꝛi indigent ⁊ impaſtatōe.furfureis autem ſufficit ⁊ fermentum modicū ⁊ impaſtatio debilis ⁊ tempus paucū.ſic aūt aſſatione ipſa pꝛolixioꝛi quideꝫ qui puri.bꝛeuioꝛi aūt qui furfurei indigent.inter puriſſimos āt ⁊ furfuriſſimos na pauca eſt latitudo in magis ⁊ minus. quibuſdam quidem puris:quibuſdā aūt ſoꝛdidis nomiatis.Eſt aūt ⁊ ſpēs panū media:qui antopiri vel popiri appellant̄ vel opopiri.Antiquioꝛes aūt medicoꝝ vocabāt ipſos ſincomiſtos:ſed a quibus furfur totum nō ſeparat̄ vocat̄ ſinkimiſtos:⁊ a romāis ſilichītes.qui aūt deiceps ipſoꝝ ſemidalites.eſt aūt panis pꝛimus ſilichinites.i.puriſſimus.cōiter aūt ſemidalites:⁊ tertius qui melius ſincomiſtus vel oppopirus.poſtea eſt quartus qui ſoꝛdidoꝝ exiſtens extraneus:q furfure⁹:qui vtiq̧ ⁊ minus nutritiuus:⁊ magis alijs ſecedit ſm̄ ventrē.eſt.n.furfur minus calīn ⁊ plus ſiccum comparatum ad medullum frumenti.Optimi aūt panes ꝑ digeſtione ſunt qui ſunt maxime fermentati hn̄tes plurimuꝫ ſalis.⁊ q aſſationē habuerūt cōmenſurato igne ⁊ in clibano non paruo:⁊ azimi nō indigeſtibiles.amplioꝛ quideꝫ ignis ⁊ mox in p̄ma applicatione exterioꝛē ſuperficieꝫ adurens obſtrachiꝫat.i.indurat:⁊ accidit ſm̄ hoc paruū fieri panem crudum quidem ⁊ imperfectum quid intus habentē.ſuperarſum autem ⁊ ſiccum ⁊ obſtrakealeꝫ qđ extra.minoꝛ aūt cōmenſurato igne nō perficit bene paneꝫ:ſed crudioꝛem derelinquit ⁊ maxime qđ intra totū. Quicūq̧ aūt in igne cōmēſurato per totū ſui ipſi regulariter aſſati fuerūt iſti ⁊ digeruntur ſm̄ ventrē optime. ⁊ ad ꝯn̄tes operationes quecūq̧ poſt digeſtioneꝫ ſunt idoneiſſimi fiunt.de alijs vero cibis qui ex farina pꝛeparant̄ triticea tempus vtiq̧ eſt dicere:qui quideꝫ ergo apud antiquos nominant̄ tagenie apud nos qui ſm̄ aſiam agaratē.i.patellares.⁊ ſunt ceppole.pꝛeparant.n.per oleuꝫ ſolū.immitit̄ aūt oleū in patella ſuppoſito igne ſine fumo.infundit̄ aūt ipſi calefacto farina tritici multa aque ꝑmixta.celeriter igit̄ cocta oleo ꝯſiſtit ſil'r tenero caſeo vaſcalis coagulato.tunc aūt vertunt pꝛeparantes ipſam eam quidem que ſupius ſupficiē elaboꝛantes ſubtus vt ꝯfoꝛmem patelle. ſufficiēter aūt coctuꝫ qđ ſubtus erat pꝛius ad ſupius reducēs vt ſuperficiei tenuis ſit.Et cū iā qđ ſubtus compingat̄ vertunt rurſum ipꝫ bis vtiq̧ ⁊ ter quouſq̧ vtiq̧ totū ipſis videat̄ coctū regulariter. Eſt autem vtiq̧ ⁊ aliud placentule genus que ſuper tabula pꝛeparatur.Eſt autem duplex ſpecies tabularum placentulaꝝ.vna que vocat̄ riſcemata.⁊ iſte ſunt que in igne in furno coquuntur.⁊ alie que vocant̄ lagane.iſte.n. ⁊ oīa que ab eis deſcendūt:deterioꝛes ſūt illis q̄ riſcemata vocant̄,vnde tam tagenie vel patellares q̄ꝫ riſcemata ⁊ lagane ⁊ que ab eis deſcendūt ſunt groſſoꝝ chimoꝛuꝫ ⁊ crudoꝝ generatiue.⁊ ventris conſtrictiue:ꝑpter qđ aliq ipſis adiungunt mel.ſunt aūt ⁊ qui marinos ſales.ſunt āt placēte tabulares vl' riſſemata ⁊ lagane deterioꝛes.Sūt eniꝫ groſſi chimi gnātiue ⁊ tardi deſcenſus: augmētatiue ſplenis ⁊ epatis ⁊ obſtructiue ventris ⁊ lapiduꝫ in renib⁹ generatiue. ⁊ ſufficiēter nutritiue ſi bene digerunt̄ bene in ſanguinem cōuertunt̄.cum aūt in melle p̄parant̄ ſiūt mixte virtutis tanq̄ꝫ vtiq̧ melle ipſo habente ſubtilē chimum.⁊ quibuſcūq̧ applicatuꝫ fuerit omnia ſubtiliante. Merito ergo quecunq̧ mel in pꝛeparatione accipiunt.⁊ decoctionē habent ꝑlixioꝛem ⁊ minus tardi ſunt deſcenſus ⁊ chimū generant mixtū ex ſubtili ⁊ groſſo.epati aūt ⁊ renibus ⁊ ſpleni ſanis quidē melioꝛa illis que ſine melle aptata ſunt.p̄ncipium aūt obſtructōis habentibus aut flegmoniꝫantibus aut obduraſcētibus.i.patiētibus apoſtema dux nihil minus illis: ſed ⁊ aliq̄ꝫdo magis nocius ⁊ valde.maxime omnia quoꝝ viſcoſa ſatis eſt farina elixa:niſi ex ea panis in clibano coquat̄.Sed ſi digerat̄ magnam hꝫ virtutem frumentū ſi ſit coctum ⁊ nutriens foꝛtiter coꝛpus.Et robur maximū exhibēs eſt vtentib⁹ ipſo. fit ſimiliter ex frumento amidum de quo inuenies in.l. amilium.nec nō ex eo fit fermentū qđ ſcies in.l.fermentuꝫ. AVERROYS in ſuo colliget. Panis groſſus velocioꝛ ad digerendū:q̄ꝫuis alijs plus nutrit:⁊ non eſt tāte ſiccitatis ſicut groſſus:quāuis ipe groſſus cito digeratur. Et panis qui conficitur cum multa aqua eſt ſpongioſus: ſed azimus panis eſt groſſus ⁊ viſcoſus.⁊ ideo non eſt bonus.ſimiliter ille qui nimis eſt fermentatus non eſt bonus: qꝛ tranſmutatur cito ad humoꝛes putridos pꝛopter caloꝛem extraneum generatum in eo.

Heueri.i.farina oꝛdei. Aliabbas.cap.de fe.ethica.
Heufrichion.i.ypericon.
Heyron ideſt heiron.
Hezabudal.Hezam.Hezaza.Hezeiza.i.litium.Hezaꝫ.Heſſa.Hadbahab.Aliabbas.
Hezaron ideſt vſnee.
Hezeraſien.Hezerihaxeꝫ ideſt vitis alba.
Hiberida.Yberida.i.naſturcium agreſte. Jberidos.Plinius lib.z5.cap. octauo ante medium.
Hibiſcus ideſt Altea.
Hibur.Hiburis.i.ſulfur.
Hibuſar.i.mellilotum.

℄Cap. CCCLIIII.

Hictan. hican.ara.gre.alkitran.lati.vero oleuꝫ de ſcerbin.⁊ eſt pix liquida que ideomate noſtro vocat̄ pecula. SERAPION.lib.aggr.cap.hictan. aucto.Diaſco.Hictan.i.alkitran.⁊ eſt oleū quod egredit̄ de ſcerbin.Et ſcerbin due ſunt ſpēs vna caꝝ ē arboꝛ magna ⁊ eſt genus abietis.⁊ eſt ex ea alkitran habēs fructū ſimilem fructui cipꝛeſſi:niſi qꝛ eſt minoꝛ eo multum:⁊ ſecunda eſt arboꝛ ſpinoſa habēs ſimilitudinē cum arboꝛe. Juniperi ⁊ magnitudo fructus eius eſt ſicut magnitudo grani mirti.Meli⁹ aūt alkitrā eſt illud qđ eſt ſpiſſum clarum hn̄s odoꝛē foꝛtem cū hoꝛribilitate:⁊ quando intingitur in eo digitus nō cito defluit ex digito ꝑpter ſuam ſpiſſitudinē:⁊ qn̄ ſtilla eius cadit in loco remanet collecta ⁊ nō expandit̄.Et idē auc.Hal'.ſpecieꝝ ſcerbin cōplexio eſt ca.⁊ ſic.in ꝫ⁹.ſed oleū qđ extrahit̄ ex arboꝛe ſua ſubſtātia eſt ſubtilis.⁊ eſt cal.⁊ ſic.in q̄to.Sed plus calefacit q̄ꝫ ſiccet.lignū ſcerbin nominat̄ ligṅuꝫ moꝛtuoꝝ: qꝛ conſeruat coꝛpoꝛa moꝛtua a putrefactiōe.vn̄de deſiccat ⁊ cuſtodit coꝛpoꝛa moꝛtuoꝝ ⁊ deſtruit quod eſt ibi de humiditate.

POSSE.SERAPION.Cuſtodit coꝛpoꝛa moꝛtuoꝝ

⁊ oleum eius occidit pediculos lēdines lumbricos ⁊ vermes qui ſunt in auribꝰ. Et quando cum eo fit naſcale corrumpit fetū ⁊ excludit mortuū: ⁊ quando linitur virga in hora coitus deſtruit conceptum: ⁊ ꝓpter hoc eſt ex veríoribus medicinis ⁊ fortioribꝰ ad prohibendum impregnationem: adeo ꝙ accidit ei qui vtit̄ eo vt fiat omnino ſterilis: etiā quādo diſtillatur ex eo in dentē corroſum ſedat dolorē: ⁊ frangit dentē. ⁊ aufert liuorem qui fit ſub oculo Alkitram. ⁊ eſt illud qđ eſt compoſitū ex eo qđ colligitur in lana quādo ſuper ipſum ſuſpenditur ⁊ decoquit̄. ⁊ ſubtilius alkitram ⁊ minus acutum ⁊ reſiduum qđ remanet eſt alkitran: ⁊ eſt illud quod de eo eſt ſpiſſum ⁊ groſſum. ⁊ eſt ſicut illud qđ remanet ex ſpiſſitudine olei. ⁊ ideo alkitram ꝓpter ſui groſſitiem mordicat ⁊ aperit: ⁊ ꝓpter hoc alkitrāz curat apoſtemata ⁊ eſt pix liqda. Sed grani ſcerbin virtus eſt tempata: adeo ꝙ poteſt comedi: niſi qꝛ facit ſodam ⁊ mordicat ſtomacū. Et idē aucto. Diaſco. Alkitram eſt qđ corrodit ⁊ īcidit corpora viuentiū: ⁊ cōſeruat corpora mortuoꝝ. ⁊ ſi fiat feretrum in quo reponat̄ corpus ex ligno ſcerbin ſeruat corpus defuncti a putrefactione: ⁊ ꝓpter hoc nominant ipſum quidā vitam mortuoꝝ. ⁊ alkitran adurit plātas: ⁊ coria ꝓpter neceſſitatē ſue caliditatis ⁊ deſiccatōis: ⁊ abſtergit maculas oculi. quando bibitur cum rob ⁊ ſale pauco: conuenit morſui ſerpentis. ⁊ quando linitur ſuper elefantiam conuenit. ⁊ fit cliſtere cum eo ⁊ occidit lumbricos paruos. l. cedrus.

Hicolitis melano. i. hedera nigra.
Hidoris ideſt cauda equina herba.
Hidros. Cornelius cel. eſt ſpēs ſaniei tenuis ſubalbidi coloris ex malo vlcere exiens. maxime vbi neruo leſo inflammatio ſecuta eſt ⁊c̄.
Hiera. i. herbena. libro de ſimplici medicina.
Hieratia eſt ſpecies lactuce. Pliniꝰ lib. 20. cap. 7.
Hierob. Diaſc. virga ē porrecta in virgultis ⁊c̄.
Hieſirin eſt nomen aggregans penetratōez ⁊ ſanationē ꝯſeruans almuſargi: ⁊ faciēs naſci id qđ ꝓcedit ō vuea tunica dicitur almuſaragi: ⁊ quādo multa ē dr̄ muraiſmati.
Hilbane. heilbane. i. cardamomuz minus. Plinius libro. 12. caplō. 13. (tia.
Hiobothor. i. blacce biſantia.
Hiontos quid eſt. l. ionos.
Hioſar. i. laſſanum.
Hipaterā dicunt greci epaticam. Paulus capitulo de diſſinteria.
Hiphear quid eſt. Pliniꝰ libro. 16. cap. 31. in ꝑncipio. ⁊ caº 45. ⁊ lib. 24. ca. 4.
Hipecon. Diaſco. naſcit̄ in tritico. ⁊ locis cultis folia hꝫ rute ſimilia haſtaꝫ hꝫ minorē ⁊c̄. Pliniꝰ lib. 27. cap. xi. in principio.
Hipichriſtō. colliriū aptū ad vngendū. Caſſius fe.
Hipicon qd ē. l. Infarion. Plin. liº 26. caº 8. v̄ſus fi.
Hypociſtos Orobation. Plinius libro. 26. caplō octauo poſt principium.
Hypogloſſa. Plin. lib. 27. caplō. xi. in principio.
Hypopeſton. Plinius lib. 27. cap. 10. in fine.
Hyporis grece. Anabaſis. cauda equina. hypuris. Diaſcorides.
Hypoſtumata grece ſuffuſiōes ſanguīs ex āncedēti percuſſione facte. ara. tarfati taraxis. Demoſt. Caſſius felix.
Hypoquiſtidos. quid eſt. l. ypoquiſtidos. Ciſſos.
Hyſtera. i. ſecundina. Gal: ꝑma particula epidimi. cōmen. ꝑmo. Gal. lib. de ſpermate. cap. 2. in. fi. hiſtera. i. matrix.
Hiu. i. flos. ⁊ hiu. gre. viola albaion. Caſſius felix.
Hiucip̄rum. i. flos cipri.
Hiulo. i. margarita.
Hiuſgamus. i. ſimphōiaca.
Hixurat. i. mellilotum.
Hixuriam. i. ceterac.
Hixus ideſt viſcus.

Cap. CCCLV.

Hkas. ara. gre. tragma. lat. lactuca. ⁊ ſunt eius tres ſpecies. vna dicitur lactuca agreſtis: quam greci ſaralliam vocant: cuius tirſus in modū ſecūde eſt. ⁊ eſt ſpēs ſcariole ſicut apparet in. l. cicorea. Alia ſpecies dr̄ lactuca aſini. pro qua. l. lactuca aſini. Alia dicitur lactuca domeſtica que omnibus eſt nota de qua hic loquimur.

GALIENVS. 6. ſim. phar. cap. de lactuca. Infrigidat ⁊ humectat ſicut aqua nō extrance: ſed ſicut aqua ſtagnorum vel lacunarum vel fontanaꝝ. ⁊ ipſa eſt que generat ſanguinēz bonum. lactuca agreſtis eſt ſimilis domeſtice: niſi quia ſtipitem habet maiorem: ⁊ folia eius ſunt albiora ⁊ ſubtiliora ⁊ aſperiora. ⁊ ſapor eiꝰ eſt amarus: ⁊ ē in virtute ſua ſimilis papaueri nigro. Plinius lib. 20. capi. 7. in principio. POSSE. GALIENVS. calidis flegmonibus congruit necnō paruis heriſipillationibus: nō tamē potens eſt maioribus ſufficere. Eſt aūt ex cibis ſedantibꝰ ſitim. Semē vero bibitū contra gomoreaꝫ. i. effuſionem ſpmatis cohibet. vnde ⁊ ſomniātibus dat̄ ſicut etiam ſemen agreſtis lactuce. liquorē citius colligit: caliginē mundat: necnon inſuꝑ vltionibꝰ apta eſt ſubiuncta cū lacte femineo. Et idē ſecūdo de cibis. cap. de lactuca. noſce autē opꝫ ex omnibus oleribus pauciſſimū ⁊ chacochimuꝫ ſanguinem generari. comedunt aūt ipam vt ad multuꝫ quidam crudam. quando aūt extiterit circa productionem ſeminis eſtatis tēpore preelixatā in aqua dulci offerūt cū oleo ⁊ garo ⁊ aceto: aut cū aliquo ſalſamētoꝝ: ⁊ maxime quecūqꝫ eoꝝ que cum caſeo preparantur. vtunt̄ aūt ipſa. ⁊ anteqꝫ in ſtipitem impetuauerit ꝑ aquā elixantes. ſicut ⁊ ego nunc incepi ex quo dentes habeo praue. ſciēs. n. aliquis amicoꝝ in conſuetudine quidē mihi ex multo tempore olus hoc: laboroſam aūt nunc habens maſticationē induxit decoctionē. vtebar aūt lactucis in iuuētute quidem calefaciēte mihi continue ſuꝑiori ventre infrigidationis gratia. Cum aūt ad ꝑfectam veni etatē remedium mihi erat ſolū olus hoc vigilie. econtra quidem cuꝫ iuuenis eraꝫ ſtudebam circa ſomnū. Cōſuetus. n. vigilare voluntarie in iuuentute. ſimulqꝫ ⁊ ꝓuectoꝝ etate lente vigilans inuoluntarie grauabar. ⁊ mihi ſolū farmacū vigiliarum erat de ſero comeſta lactuca que hu. ⁊ fri. habet ſucuꝫ nō tn̄ cachochimus eſt. ꝓpter hoc ergo neqꝫ nō digeritur alijs oleribus ſimilr̄: neqꝫ retinet egeſtionē neqꝫ ꝓuocat. ⁊ hec merito ipſi accidūt nō habenti auſteꝝ aliqd neqꝫ ponticū a quibus diſponit̄: vt ad omne venter ſicut ⁊ a ſalſis ⁊ a pungitiuis totaliter abſterſiuū aliquid habētibus ꝓuocat̄ ad egeſtionē: quoꝝ ipſoꝝ neqꝫ aliqd ineſt lactuce. SERAPION libro aggre. cap. Hkas lactuca domeſtica cōuenit apoſtematibus ca. ⁊ heriſipile. ⁊ ſemē eius quando bibit̄ abſcindit diſtillationem humiditatis ſpermatis. ⁊ cōuenit pollutiōi que fit in ſomno. Et idem aucto. Gal. in libro de cibis. lactuca generat ſanguinē bonum in fine bonitatis. ⁊ ego quidē comedebaꝫ lactucas: quando eraꝫ iuuenis: qꝛ in ſtomaco meo generabat̄ colera. ⁊ ſic infrigidabā ipm. ⁊ nūc etiaꝫ poſtqꝫ ſenui comedo eas lixas. ideo qꝛ non reperio aliquā herbam cū qua poſſem curare vigilias ſicut cū ipſa. humor vero qui generatur ex ea eſt fri. ⁊ hu. neqꝫ ex ea accidit nocumētū ſicut ex alijs oleribus: ⁊ nō ſtringit ventrē nec laxat: qꝛ non habꝫ ſtipticitateꝫ neqꝫ ſalſedinē neqꝫ acuitatē. Idē quoqꝫ auc. Diaſco. lactuca domeſtica ē bona ſtomaco ⁊ infridat ventrem. ⁊ facit dormire ⁊ ꝓuocat lac: ⁊ quādo ipſa decoquitur eſt magis iuuatiua: ⁊ quando comedit̄ ſic̄ euellit̄ ſine ablutiōe conuenit illis qui conquerunt̄ de ſtomaco ſuo. ⁊ aſſiduus vſus comeſtionis eaꝝ obtenebrat viſum: ⁊ qn̄ fit emplaſtrum cū ea conuenit apoſtematibꝰ ca. ⁊ heriſipille: dūmodo nō ſit vehemētis inflāmatiōis. Sed ſemē eius bibit̄. ⁊ valet cōtra fluxum ventris ⁊ extinguit libidinem ⁊ pollutionē ſeminis in ſomnijs. Et quando lactuca emiſerit ſtipiteꝫ ſuum. tunc efficit̄ virtus ſucci ⁊ lactis ipſiꝰ ſimilis virtuti lactuce agreſtis ⁊ papaueris nigri. Et idē aucto. Ruffi. Lactuca qdē curat egritudines q̄ fiūt ab ebrietate qn̄ ſumit̄. Sed ipſa nocet inteſtinis ⁊ lenit ventrem: ⁊ abſcindit libidinē: ⁊ facit dormire. Iteꝫ quādo coquit̄ cum oleo ſiſamino: ⁊ comedit̄ expellit hictericiam. Et eſt medicina bona opilationibus narium ⁊ corize quando comedit̄ in ieiunio cocta cuꝫ oleo. ſinapiuꝫ: ⁊ lac lactuce domeſtice cum emittit ſtipitē abſtergit vulnera que fiunt in tunica cornea. lac vero lactuce agreſtis poſitū in fronte inducit ſomnum: ⁊ quando fit collirium cum eo ⁊ lacte iuuencule conuenit vlceri cornee ⁊ placat dolorē capitis ⁊ ꝓuocat mēſtrua ⁊ curat morſum rutelle ⁊ ſcorpionis. AVICENNA. lib. 2. capi. de lactuca. Illa que eſt ſilueſtris eſt ſimilis in virtute papaueris nigri. Et idē aucto. Gal. non eſt in frigiditate eius que domeſtica vel hortulana eſt applicatio ad vltimum.

Hlebron. i. cimbalaria.
Hlebus. i. lapis lacteus.
Hlenia. i. enula campana.
Hoafronac. i. ceterac.
Hoas. ara. i. hobas.
Hochoen. i. Achauē. Achauem. vchuem.

Cap. CCCLVI.

Hoc. ara. gre. morae. lat. mora celſi. SERAPION libro aggre. cap. hoc. Retinet ventrem: ⁊ quando deſiccat̄ retinet ventrē fortiter. ⁊ cōuenit vlceribꝰ inteſtinoꝝ ⁊ fluxui ⁊ oībus egritudinibꝰ que fiunt ex fluxibus humoꝝ. ⁊ admiſcent̄ poſtqꝫ terunt̄ cū cibis ſicut ſumach. ⁊ qui vult ex eis ſumere in potu pōt cum aqua ⁊ vino: ſed arboris eius virtus eſt virtus compoſita ex virtute retētiua ⁊ relaxatiua. ⁊ plus qđ eſt in cortice huiꝰ arboris eſt virtꝰ laxatiua cū amaritudine pauca quouſqꝫ occidat aſcarides: ⁊ ſūt lūbrici cucurbitini: ſꝫ in folijs arboris ⁊ ſūmitatibꝰ eſt temperamentū medium illaꝝ duaꝝ operationum ſimul. Et mora mātura quādo inueniūt ſtomacum puꝝ ſi comedunt̄ ante cibū egrediunt̄ a ſtomaco cito ⁊ preparare faciunt exitū alioꝝ ciboꝝ: quādo vero comedunt̄ poſt cibū vel in ſtomaco ſunt humores cito accelerant ad corruptionē: ⁊ corruptio eoꝝ eſt multū nociua. Sed acerba quando deſiccant̄ ſunt bona medicina ⁊ iuuatiua vlceribus inteſtinoꝝ ⁊ fluxui antiquo: ⁊ mora qn̄ deſcendunt anteqꝫ corrumpant̄ non inferunt nocumētū niſi de eis ante comeſtionē nimis ſumat̄. Et ideꝫ auctori. Gal. ex eis ſunt matura ⁊ maturi ſaporis: ⁊ ſapor eoꝝ eſt dulcis ſtipticus. virtus eoꝝ mollit ventrem: ⁊ nutrimentum paucū corpori preſtāt: ⁊ facile corrumpunt̄. non corrupta humectant penitus. infrigidāt aūt non penitus niſi frigida ſumant̄: ⁊ pauciſſimū corpori dant nutrimētuꝫ conſimile peponibus: nō tamē nocumentū aliquod adeo ipſis neqꝫ maluꝫ ſtomaco vt in illis. Acetoſa aūt ex eis ⁊ nō matura. aliqui ipſa expurgātes ab arbore ⁊ exiccātes reponunt medicinā futurā ipſis bonā ad diſinterie ⁊ diarie cronice curationē ⁊ egritudinum fauciuꝫ ⁊ ſtipticant ventrē. GALIENVS. 7. ſim. phar. capi. morae. i. celſi fructus maturus ſubducit ventrē: non maturus vero deſiccatus conſtipatiuū ſufficienter fit pharmacū. vnde ad diſinterias conuenit diſpoſitiones ⁊ ciliacas. ⁊ alias quecūqꝫ ſunt fluxibiles. incidit̄ aūt ⁊ eſcis permiſcetur ſicut fructus ſumach. vel ſi quis voluerit per aquam vel vinū bibat̄. ꝙ aūt ſuccus maturoꝝ ad diſtomatica. i. oris farmaca vtilis exiſtat ꝓpter coexiſtentem et ſtipticitatē nemo ignorat. ⁊ ad alia etiam multa eorū ſm partem quecunqꝫ moderata indigent ſtipticitate cōuenit. immaturi vero fructus pōtica acidaqꝫ participāt virtute: ⁊ tota arbor in omnibꝰ eius partibꝰ mixtā quandā virtuteꝫ videtur habere ex detentiua ⁊ purgatiua cōpoſita. Preualet aūt in cortice quidē radicis purgatiua virtus cū quadaꝫ amaritudine. vnde amplos lumbricos interficit. in alijs vero partibus detentiua. in folijs vero ⁊ pululatōibꝰ media vtraqꝫ eſt complexio. AVICENNA. lib. 2. ca. de moro. Eiꝰ due ſunt ſpēs. vna eaꝝ eſt alfirſedu: qđ eſt dulce: ⁊ currit ſm ſemitam ficus in maturatione: ſed eſt deterioris nutrimēti ⁊ minoris ⁊ ſiccioris: ⁊ magis deſtruens ſanguinē: ⁊ deterius ſtomaco. Reliquas vero ficus diſpoſitiōes habet. eſt tn̄ inferius eo. amaꝝ aūt qđ nominatur moꝝ de ſceni ſit nūc illud de quo plurimū loquamur. qđ ergo immatuꝝ eſt cū exiccat̄ ſtat loco ſumach. dulce eſt ca. ⁊ hu. ⁊ acetoſum. ⁊ de ſceni eſt ad ſiccitateꝫ decliue. in ipſo eſt ſtipticitas ⁊ infrigidatio. ⁊ ſuccus mori eſt ſtipticꝰ ⁊ ꝓprie quando decoquit̄ in vaſe eneo. ⁊ ꝓhibet fluxum materieꝝ ad membra. ⁊ qđ īmatuꝝ eſt ꝓprie eſt ſicut ſumach: quādo coquunt̄ folia eius ⁊ folia vitis ⁊ folia ficus nigre cū aqua pluuie denigrat capillos. acetoſum remouet apoſtemata oris ⁊ gutturis. Et folia eius ſunt vltima ad ſquinantiā ⁊ prefocationē. Quod acetoſuꝫ eſt confert vlceribus fraudulētis ipſius ſuccus. Rob eius acetoſuꝫ eſt conferens hothor oris. ⁊ decoctio radicis eius mollificatiōi dentiū: ⁊ collutio oris ex ſucco folioꝝ acetoſi. ⁊ decoctio radicis eiꝰ eſt bona denti doloroſo. Moꝝ malum eſt ſtomaco corrumpit̄ ꝓprie in eo alfirſedu: ⁊ qn̄ non corrumpit̄ alfirſedu in ſtomaco velociter nō nocet. ⁊ opꝫ quidem vt comedant̄ oēs ſpecies eius ante cibū. ⁊ recipiant̄ in ſtomaco in quo nō ſit corruptio. illud vero de ſceni nō nocet ſtomaco colerico: ⁊ nō eſt in ipſo de mala cōuenientia ſtomaco qđ eſt in alfirſedu: quāuis ſit in eo malicia: ⁊ nō fit nauſea ex ipō. ⁊ nutrimentū eius eſt paruuꝫ: ⁊ facit appetitū cibi: ⁊ facit ipm lubricum: ⁊ extrahit ipm velociter. ⁊ omnino deſcēſus eiꝰ de facto fit velociter: ſed eius deſcēſus ex inteſtinis eſt tardus. Morum qđ ſallituꝫ eſt ⁊ exiccatū retinet ventrē vehemēter. ⁊ ꝯuenit diſinterie: ⁊ lachryma quidē mori ſoluit. Et in cortice eius ſunt mūdificatio ⁊ ſolutio. ⁊ ſolutio eius eſt plurima. ⁊ in moro quidem dulci eſt velocitas deſcenſionis: aut ꝓpter ſuam humiditateꝫ aut ꝓpter acredinē ei admixtā. Inquit Archigenes. eſt tarde digeſtiōis: ⁊ eſt ꝓuocatiuuꝫ. exiſtimo aūt acetoſum eſſe: ⁊ cum hoc ꝙ eſt in ipſo de natura ſolutiua ꝓhibet quandoqꝫ ſolutionē antiquā ⁊ vlcera inteſtinoꝝ ⁊ ꝓprie quod exiccatū eſt. ⁊ omnibus quidē ſpeciebꝰ mori eſt ꝓuocatio vrine. ⁊ moꝝ de ſceni quāuis velociter a ſtomaco egrediat̄: ipm tamen eſt in inteſtinis tardū. Cortex arboris mori eſt tyriaca iuſquiami: ⁊ quādo bibit̄ de ſucco folioꝝ eius. ℥. i. ⁊ ſemis conuenit morſui rutelle ⁊ lenit naturā lubricitate ſua ⁊ inflatione ſua.

Hocot maghait. hochot maghait. i. cotula fetida.
Hod. hodo. hodon ideſt lignum aloes.

Capitulum. CCCLVII.

Hobas. ara. gre. calcos. lati. es. SERAPION. lib. aggre. cap. Hobas. faciunt ex ere vaſa ad comedendū ⁊ bibendū ⁊ nocet eis multuꝫ: ⁊ maxime illis q aſſueuerunt hoc diu. Naꝫ pati ſunt tales incurere elefantiā cancrū ⁊ dolorē epatis ⁊ ſplenis ⁊ maliciā complexionis maxime comedētes in eis res acres ⁊ bibētes in illis vina dulcia: ⁊ quādo comedunt cibuꝫ qui ſtetit in eis die vna et nocte eſt peius multū. Et quando ponitur vas eneū ſuꝑ piſces aſſatos calidos fiūt venenū mortiferum. Sed qđ adurit̄ ex ere qđdā aduritur cū ſulfure et ſale et alumine cum his oībus aut cū aliquibus eoꝝ. ſimiliter artificialiter colat̄ et fit auricalcū vt apparet in. l. Cadimia. DIASCORIDES. caº de es. Aes vſtū quod alij calcucecaumenon ſiue calcoſcaumenon vocāt fit in hunc modum. Claui erei vel lamina eris ponunt̄ ordinate in olla terrea cruda: deīde pulueriſat̄ ſuper eos ſulfur qđ nō tetigit aq̄ et ſalis q̄tītas poſtqꝫ vtrūqꝫ tritū fuerit ita ꝙ vnū ſolariuꝫ fiat de clauis. et aliud de puluere ſalis et ſulfuris. et iteruꝫ aliud ex clauis et aliud ex puluere. et

ſic fiat quouſq; plena fuerit olla. poſtea coopitur orificiū olle cū argilla. ⁊ ponit̃ in fornace figuli ⁊ dimittit̃ ibi donec olla coquat̃: deinde exhibit̃ ⁊ ſunt quidā qui nō ponūt niſi es ſolū neq; iſtud pōt aduri niſi in pluribus diebꝰ. Et propter hoc ponūt ipm̄ totiens in fornace donec adurit̃. Quidā vō ſunt qui admiſcent ſulfur ⁊ alumen ſimul ⁊ terunt cuꝫ aceto. ⁊ ſic ex his liniūt clauos ſeu laminas. ⁊ ponunt in olla ⁊ faciūt ſicut diximus. Et melius es vſtū eſt qd̄ defert̃ ex inſula cipri. lauat̃ es vſtum vt tricia. Et ideꝫ auc. Gal. eris vſti ſapor ē ſtipticus: ⁊ virtus eius eſt acuta. ⁊ ſcoria eris ⁊ ſtercꝰ eris eſt res q̄ aggregat̃ in aggregationibus partiū eris: ⁊ qn̄ conflat̃ ⁊ rorat̃ ſuper ipm̄ aqua vt coagulet̃: coadunant̃ nāq; partes eris. ⁊ fit aqua illa rubea. ⁊ tūc eſt ibi flos natās ſup es ſilis ſali. Et idē Diaſco. melior ex eo eſt ille qui cito frangit̃ dum terit̃ ⁊ eſt multuꝫ ſiccus. ⁊ eſt in figura ſua ſimilis gegers. ⁊ eſt minor eo in granis ſuis. ⁊ eſt multū grauis ⁊ meliꝰ in claritate non habēs aliquid de limatura eris admixtum cum aqua ⁊c.

SERAPION. Flos eris fit in hunc modū quando liqueſcit es in locis metalloꝝ. ⁊ extrahit̃ inde cadimia. ⁊ ē in locis aliquantulū terre incenſe de ſubtꝰ in fundo ⁊ purificat̃ es ⁊ dimittūt̃ currere ĩ loco vbi colat̃. tūc illi q̄ purificāt illum ꝓiciunt ſup ipm̄ aq̄ dulcē donec coagulet̃ ⁊ faciūt hoc donec ĩfrigidet̃. cuꝫ aqua clara. ⁊ ex hoc ergo qd̄ accidit ei ex aggregatōe partium eius inuicem fit hec ſuba. ⁊ flos eris eſt ſtipticꝰ: ⁊ diminuit carnē ſi ſupaſpgatur ⁊ reſoluit apata ⁊ abſtergit viſuꝫ cū mordicatiōe multa. ⁊ qn̄ ſumit̃ in potu ex eo quatuor onoloſach laxat chimum groſſum. ⁊ diſſoluit ⁊ deſtruit carnē ſupfluā in ano. ⁊ naribus. ⁊ laxat ventrē: in ſpelūcis vero in quibꝰ es foditur inuenit̃ es vſtū nigrū ⁊ eſt cipri ⁊ eſt melius ⁊ groſſius. ⁊ noīatur aſtras. Et fit bactitura eris alba. ⁊ eſt ſubtilis ⁊ debilis virtutis: ⁊ nos nō habemus hāc ſpēm bacticture ꝓ bona: ſed eligimus illā q̄ eſt clara groſſa in cuiꝰ colore eſt rubedo. ⁊ qn̄ rorat̃ ſuper ipꝫ acetū fit ziniar. ⁊ ipa quideꝫ eſt ſtiptica ſubtiliat ⁊ ꝓhibet vlcera. Eris vſti virtus ē ſtiptica ⁊ exaramātica leptintica caſtaltica vulnera ducit ad ſe ⁊ purgat: ſupflue carnes vulneribꝰ creſcere nō ꝑmittit. polipū corrodit. paſcētia vulnera abſtiet. cū mulſa bibitū vomitū abſtinet: aut cuꝫ melle. vt eliūm faciet idem. pōdere ēt ſuo fluxū vētris: ⁊ vrinā mouet potui datuꝫ. eſt aūt in ṽtute ſil'e acatie: ſꝫ tn̄ fortiꝰ. ſiccat. n. ⁊ redarguit ⁊ detergit. eſt āt es vſtū bonū ruffuꝫ qd̄ cū fricaueris cinabari facit colorē. nigrū aūt inutile ē ⁊ nimis cōbuſtū. Sꝫ erugo eris: ⁊ erugo ṽmiculoſa qd eſt. l. eris erugo.

Hoaſin. i. pimpinela.
Holabe. Dolare ideſt bedeguar.
Holaſtium. i. centonica.
Holbe. Dole. hulbe. arabi. ideſt fenugrecum.
Holcus. i. Ariſtida. Pli. li.° 27. cap. 10. verſus finem.
Holdean. i. tamariſcus.
Holiſatrum. hypoſellinuꝫ. ypoſelimō. horeoſelinū. Pliniꝰ lib. 19. cap. 8. vltra medium ſyrimion. Oluxatrum.
Holocodon. i. roſa agreſtis
Holocodonom. i. ceterac.
Holoconati. i. yſopus.
Holofragia. i. cannauaria.
Holoſan ideſt ciperus.
Holoſtheon quid ē. Pliniꝰ lib. 27. cap. 10. in fine.
Holoxidera. i. ſpatula fetida alias ferrea. Theod. Priſcianus.
Holus bn̄dictuꝫ. i. portulaca. holus fatuū. Serapi.
Holus iamenuꝫ. i. atriplex vel blitus.
Holus iudaicū. i. barba hircina. quidā dicunt ꝙ eſt altea: ſed prima melior.
Holus fatuum. Bakleba nica. ara. portulaca. olus benedictum.
Homogeneū. i. eiuſdeꝫ nature.
Homoruſia eſt quedā confectio ſic vocata in antidotario. Galie. minori.
Homotes. i. motus eq̄lis. ⁊ ſic vocatur vna ex ſpeciebus febris ſanguis q̄ eq̄liter mouetur ſemper.

Capitulum. CCCLVIII.

Horach. ara. lati. calx. SERAPION lib. aggre. aucto. Diaſco. Eſt de ea que fit ex conchilys marinis. ⁊ quedā fit ex lapide: ⁊ quedā fit ex marmore: qn̄ comburit̃ in igne donec fiat albū ⁊ intus ⁊ extra fit calx: ſed melior eſt illa que fit ex marmore. Et idē auctor. Gal. calx adurit̃ aduſtione forti donec faciat eſcarā durā aduſtam: ſed illa q̄ eſt viua poſtq̄ extinguit̃ facit aduſtionem cū eſt nouiter extincta: ſꝫ poſt tres vel duos dies minuit̃ virtus eiꝰ. ⁊ qn̄ abluit̃ ceſſat hec opatio ab ea: ⁊ mordicatio eius remanet in aq̄. ⁊ calx fit deſiccatiua ſine mordicatione: ⁊ qn̄ lauatur multū non hꝫ mordicatōeꝫ oīno. Et calx eſt ex ſpēbus cineris: ⁊ ſubtilior q̄ꝫ cinis lignoruꝫ. ⁊ hoc accidit ꝓpter nimietatē ignis q̄ eſt neceſſaria aduſtioni lapidis pluſq̄ꝫ lignoꝝ anteq̄ꝫ fiat cinis. ⁊ eſt in ea ps ignea in q̄ꝫtitate multa: ſed qn̄ lauat̃ pluries fit ſine mordicatione. ⁊ ſi lauatur cum aqua marina deuenit ꝙ reſoluit fortiter. Et ē inflatiua: mordicatiua: aduſtiua: cauterizatiua: ſed ſi miſcet̃ cum axūgia aut oleo fit maturatiua. ⁊ opꝫ ꝙ ſit noua viua quā nō tetigit aqua. ⁊ ē fortior q̄ꝫ illa que tetigit. PAVLVS. caplo de arſenico. fit ex calce et arſenico pſilotrum ad pilos remouēduꝫ vt apparet in. l. harnech. BVLCASIN Eben Azarin li. q vocat̃ ſeruitor. fit calx in partibꝰ noſtris plurimū ex lapidibus notis in mineris eoꝝ. ⁊ ſunt ex hoībus qui faciūt eam ex petra albi marmoris. Et fit ex corticibꝰ ouoꝝ. ⁊ poſt illaꝫ melior eſt q̄ fit ex marmore. Sed modus faciendi calceꝫ ex corticibus ouoꝝ eſt: ꝙ accipiat̃ de corticibus ouorum q̄ꝫtitas. ⁊ ponatur in olla noua ⁊ ponat̃ in fornace figuli: deinde detege illaꝫ. ⁊ ſi videris ꝙ ſit ſicut calx bene eſt ſi non remitte iteꝝ in fornace. ⁊ tādiu ſic facies ꝙ fiant albe admodū calcis albiſſime. ⁊ ſi furnus figuli non temperatus fuerit accēdas ignē ſub eis ⁊ ſuffla cum fole donec fiāt ſicut dixi. Et per hunc modū opꝫ ꝙ fiat ex marmore ⁊ lapidibꝰ alys quādo intentio nō eſt niſi vt incendantur ⁊ adurant̃ donec fiat calx ⁊ fiat alba. Modus abluendi calcem que neceſſaria ē combuſturis. Accipe de calce viua id qd̄ eſt de ea albū ⁊ mundū. ⁊ tere ⁊ cribra: ⁊ pone in parapſide munda et ꝓyce ſup eam de aqua dulci q̄ꝫtitatem qua cooperiat̃ et dimitte per horā. et poſt miſce et dimitte donec deſcendat ad fundū vaſis: et ꝓyce aquaꝫ: et fac ita. 7. vicibꝰ vel. 10. et poſt hoc proyce aquā deſuper et repone: q2 cōuenit ad alcharami et veſicis et combuſtionibus ignis diſſoluta in aqua vel oleo roſato.

Horchis qd ē. Plin. li.° 26. cap. 10. circa p̄ncipium.
Hordileſcen ideſt xilobalſamum.
Horemos ideſt cefalio.
Horeſmō. i. malitia anhelitus cū ſonitu gutturis.
Horf. arabi. i. naſturcium. Orſum. Stephanus.
Horioſelinū qd ē. Plin. li.° 19. cap. 8. circa p̄ncipium.
Hormeos. i. ficꝰ agreſtis.
Horodorum. i. orobum.
Horozuc. i. liquiritia.
Hoſamatis. hoſmatis. i. q̄rta pars libre. Galienꝰ in ſecretis.

Cap. CCCLIX.

Hoſta. ara. gre. et lati. coſtus. SERAPION lib. aggre. cap. hoſta. Ex eo eſt ex terris arabū. ⁊ eſt albus leuis boni odoris. Et ex eo eſt ex terris indie: et eſt groſſus niger leuis ſicut ferula. et eſt ex eo tertia ſpēs que ex terris ſyrie eſt: cuiꝰ color eſt ſicut color ligni buſi. eius odor eſt ſtipticus. Melior aūt oībus eſt arabicus. et poſt ipm̄ indus: ⁊ poſt eū ſyrus. et melior ex arabico ē nouus plenus durus cū ſoliditate. et ſiccus pforatus mordicans linguā cū ſtipticitate. et aliq̄li amaritudine. Adulterat̃ aūt cuꝫ radice enule ſicca: qn̄ admiſcet̃ et maxie enule q̄ eſt ex terris dictis cumaharta: ſꝫ cognitio eiꝰ eſt facilis. nā enula nō mordicat linguā ſicut coſtus nec odor eiꝰ eſt adeo fortis exuberās ſic̃ odor coſti. GALIENVS ſeptimo ſimpl. phar. cap. de coſto. Sapor eius eſt amarus paꝝ multū fortis acutus. Eſt calidum multū quouſq; vlceret. verum in eo eſt humiditas ſuperflua inflatiua.

DIASCORIDES ca.° coſtus. Utilis ē arabicus. Eſt aūt eligēdus albus leuis cū odore plurimo. ſecūdus ē indicus qui groſſior ē niger ⁊ leuis vt ferula. tertiꝰ eſt ſyriacus pōdere grauis ⁊ coloris buxei cū odore ſtiptico vtilis eſt ⁊ recēs albꝰ ⁊ plenꝰ. ⁊ ex toto durus ⁊ ſiccus ſine aliq̄li pertuſura cū ſtiptico ⁊ mordaci ſapore. habet quidē aliq̄ꝫ amaritudinem ⁊ plus acredinē ca. participans qualitate vt extrahat. PAVLVS cap. de coſto. Eſt ca. ⁊ ſic. in 3°.

AVICENNA lib. 2. cap. de coſto. Eius tres ſunt ſpecies. vna eaꝝ eſt arabica ⁊ eſt albꝰ leuis ⁊ aromaticus. Et ſecūda eſt inda qui ē niger leuis: ⁊ ille amarus eſt. Et tertia ſpēs grauis odoris qui nominat̃ gariofilatus. Bonus aūt coſtus falſificat̃ cū radicibus enule duris. ⁊ ꝓpterea nō mordicat linguā: neq; hꝫ odorē fortē. Melior ē ille q eſt albus recēs plenus nō corroſus neq; fetidi odoris neq; mordicans vel ledens linguā: deīde indus niger leuis ⁊ niger aſemius. ⁊ melior ē marinꝰ ſubtiles hn̄s cortices. eſt ca. in 3.° ſic. in 2.° in ipſo ē qualitas amara: ⁊ acris valde ⁊ ca. adeo ꝙ vlceret. POSSE. SERAPION. auctor. Gal. Coſtus ꝯuenit rigoribꝰ febrium: qn̄ linitur cum eo. ⁊ oleo corpus. ⁊ cōuenit ſciatice ⁊ paraleticis ⁊ omnibus in quibus calefacere opꝫ aliquaꝫ corporis particulā vel de ꝓfundo ad ſuperficiē attrahere aliquē humorem. ꝓpter eandē aūt cauſam ꝓuocat menſtrua ⁊ vrinā. ⁊ cōfert ad contritionem lacertorum ⁊ ad dolorē lateris: ⁊ interficit aſcarides ꝓpter amaritudinē. Et qn̄ linit̃ cū aqua ⁊ melle ſuper empetiginē mūdificat eā. ⁊ adiuuat ad libidinē: qm̄ eſt in eo de hūiditate inflatiua ⁊ ventoſa: qn̄ ſumit̃ in potu cū vino. DIASCORIDES. Coſtus cū oleo tritus: ⁊ corpori perunctus cum rebus ſtipticis ſubuenit. Si aūt ante acceſſionē ſic vngat̃ rigorem in periodica feb. ⁊ quartanā amputat: ac ēt paraliticis ⁊ ſciaticis vel quibus aliqd̄ mēbrū calefieri opus eſt vnctus extrahet humorē de ꝓfundo. in potione vero q2 virtus eſt ei cali. diuretica mēſtrua ꝓuocat peſſarys adiunctus idē dolorē matricis mitigat morſibꝰ venenatis bibitus. ʒ. y. opitulat̃ cū vino ⁊ abſcinthio: doloreꝫ ſtomaci ⁊ inflationem. ⁊ oīa eius vitia compeſcit. vētrē ſtimulat cū vino datus. lumbricos latos deponit cū aqua potatus. oleo mixtꝰ ⁊ fricationi adhibitus torpentē frigore calefac̃. eadē vnctōe ⁊ paraliticos curat. reumata ⁊ ſpaſmata ⁊ dolorē lateꝝ ſanat. cuꝫ aqua mulſa tritus ad efialas facit. melli mixtꝰ maculas ĩ facie natas detergit. malagmatibꝰ ⁊ antidotis neceſſe miſcet̃. Adulterat̃ aūt cōmixtus cū enule maioribꝰ radicibus: ſꝫ facile intelligit̃ cū nec odorē coſti habeat nec ſaporē mordacem. Nā coſtus vires hꝫ acres ſtringētes ⁊ calefacientes. AVICENNA. conuenit omni membro qd̄ indiget calefactiōe aut ex ꝓfundo abſtergit pānū cutis linitꝰ cum aqua ⁊ melle. in ipſo eſt vlceratio. ⁊ ille qui eſt amarus exiccat vlcera humida. ⁊ ꝯuenit mollificatiōi neruoruꝫ ⁊ attritiōi lacertoꝝ. ⁊ eſt bonus ſciatice. Et empl'm ex eo ꝯuenit litargie: ⁊ doloribꝰ pectoris. ⁊ ꝓuocat mēſtrua bibitus ⁊ ſuffumigatꝰ in traiectorio: ⁊ interficit fetū: ⁊ ꝓuocat vrinā: ⁊ extrahit aſcarides ⁊ vermes: ⁊ dat vires ad coitū. ⁊ ipſe ſupponit̃ ad dolores m̄ricis. ⁊ ꝯuenit dolori m̄ricis frig. bibitus. ⁊ ſedendo in decoctione eius mouet nām̄: ⁊ qn̄ bibit̃ cū vino: ⁊ ipſe non dat vires ad coitū: niſi ꝓpter humiditatē ſupfluā inflatiuā q̄ eſt in ipſo. Et conuenit rigori linitus cū oleo. ⁊ ꝯuenit morſibꝰ omnibus. ſ. morſui vipe: ⁊ alys morſibꝰ quādo bibit̃ cū vino aut abſinthio. loco eiꝰ ponit̃ piretri medietas ponderis ipſius.

Huabron. i. roſa aſinoruꝫ.
Huagei ideſt acorus.
Huagere ideſt vince.
Hucaala. Hucalia. huchala. i. furfur. hucha. Ste.
Hudal. i. blaccebiſantia.
Hudulſac ideſt ceterac.
Hudud ideſt auis que clamat in nocte.
Hueg ideſt acorus. quidaꝫ dicūt ꝙ eſt calamus aromaticus: ſed prima melior. huegi oegi.
Huegri. i. calamꝰ aromaticus.
Hui ideſt flos examinis. ⁊ eſt ſambach.
Huimene ideſt amomum.
Huimeſach ideſt polium.

Cap. CCCLX.

Huiure vel varik flatum vel ſarich. arabice grece ygnidalis. Alcalifex. latine vero vrtica.

SERAPION lib. aggre. cap. Huiure. aucto. Diaſcori. Sūt eius due ſpēs. vna eaꝝ ē aſperior ⁊ nigrior hn̄s folia latiora. ⁊ hꝫ ſemē ſil'e ſemini cannabis: niſi ꝙ ē minus eo. Alia vō hꝫ folia minora: nō aſpera ſicut p̄ma. idem aucto. Gal. ſuba vtriuſq; eſt ſubtiliſſima. ⁊ ꝓpterea mordicat qd̄ inuenit in mēbris poſtq̄ꝫ non hꝫ de caliditate tantū ꝙ faciat hoc. ⁊ calefaciūt calefactione non multa: ⁊ deſiccant ſine mordicatiōe. ⁊ eſt ca. ⁊ ſic. in 3.° merito quideꝫ igit̃ vt alimento nullus vtat̃ ſine eo ꝙ maxima capiat̃ fame. vtilis aūt eſt vt medicina ſubductiua ventris. Pliniꝰ lib. 21. cap. 15. ⁊ lib. 22. cap. 13. GALIENVS lib. de cibis. cap. de vrtica. ⁊. 6. ſim. phar. cap. Alcalifex ſiue vrtica. huiꝰ etiā herbe tam fructus q̄ꝫ folia ipſa maxime admittantur ad opus medicine. diaforetice ē virtutis vt puſtulas ⁊ parotidas ſanet. hꝫ aūt ⁊ vētoſitatis aliquid: quapropter impetus libidinis excitat. ⁊ maxime quādo cum ſapa bibit̃ ſemen eius. Quod aūt non vehemēter calefacit fit ſatis āt ſubtiliū partium ſic educēs groſſoꝝ humoꝝ ⁊ viſcoſoruꝫ qui in torace ⁊ pulmone teſtat̃. ⁊ in hoc ꝙ patiunt̃ particule corporis quas ꝯtingit. Illa vō ventoſitas cuius participare dr̃: naſcit̃ dum ipſa digerit̃. Non. n. eſt actu vētoſa: ſed potentia vētrē laxat moderate. ⁊ hoc ſolūmodo ꝙ mundificat ⁊ cōmouet nō eo ꝙ purget. mordicat. n. ſubtilitate partiū: nō tamē adeo caliditatis participat vt iam mordicet. DIASCORIDES. ca.° Alcalifex ſiue ignida: ⁊ eſt vrtica. Eiꝰ altera eſt maior altera minor. q̄ ⁊ vſualis ē: ⁊ ſimplex cū tenui ſemine ac folys nimis aſpis. alter agreſtis cū denſioribꝰ atq; latioribꝰ nigrioribuſq; folys.

AVICENNA lib. 2. cap. de vrtica. Color ſeminis eiꝰ eſt ſimilis ſemini porri: ſed tn̄ eſt minus ⁊ ſubtiliꝰ: et non eſt in eiꝰ lōgitudine. et mordicat qd̄ ei obuiat ita ꝙ etiaꝫ inteſtina. vrtica et ſemē eiꝰ ſunt ca. in prin. terty. et ſic. in ſcd̄o. ſed ſemē eſt minoris ſiccitatis q̄ꝫ ipſa. Eſt attractiua vlceratiua reſolutiua cū virtute aduſtiua. Et ſunt quidā qui dicunt calefactionem eius non eſſe fortem. et in ipſa quideꝫ eſt virtus aperitiua. et in ipō eſt abſterſio fortis.

POSSE. DIASCORIDES. Cataplaſmatibꝰ ipoſita corporis fricatiōe atq; rubore dolorē atq; pruritum facit. deniq; recorporatiue virtutis ſūt ſil'r linoſis atq; ſimilibus duritiebus. medet̃ etiā eis qui ab animalibꝰ venenatis fuerūt vexati. Item cocta atq; cōtrita emollit ventrē. Semē aūt eius ventrē mouet. folia et ſemē diaforetica ſunt et leptomera abundāter ſine calefactiōe nimia ſanant ſtigmata et ciraculas et ragades et ex torace et pulmone educit hūores pingues et gluctinoſos. hꝫ aūt aliqd in ſe ventoſitatis ad luxuriā ꝓmouendā et excitandaꝫ libidinē maxime: qn̄ cum ſapa bibit̃. Alcalifex calefactoria ē que potata cū vino regiū morbuꝫ emendat. ſemē eiꝰ in antidotis miſſum colericis ꝓdeſt. Item tritū cū melle et in modum electuary datum tuſſim veterem ex frigore ꝯceptam emēdat. ex calore ſuo oēs tumores diſſoluit.

SERAPION. auct. Gal. Reſoluit multū. ⁊ eſt cū hoc ei virtꝰ inflatiua. et ꝓpter hāc cām̄ mouet coituꝫ. et delet exituras et apata que fiūt poſt aures et facit exiccari humores viſcoſos a pectore et pulmōe: qn̄ bibit̃ et curat vlcera corroſiua. et omne cui cōuenit exiccatio: et qn̄ bibit̃

de ſemine eius cum rob excitat appetitum coitus ⁊ ſoluit ventrez tempate: ꝓpterea qꝛ abſtergit ⁊ cõmouet. ⁊ folia ambaꝝ ſpecieꝝ. qñ terunt̃ cum ſale. ⁊ fit inde emplm̃ curat morſuz canis ⁊ vlcera fraudulenta ⁊ carnoſa ⁊ vlcera ſordida. ⁊ tortiões neruoꝝ ⁊ exituras ⁊ apata q̃ fiunt poſt aures. Et fit cũ eis cerotum cũ cera ad duriciem ſplenis. Et qñ terunt̃ ex folijs eius. ⁊ ponunt̃ in naribus abſcindit fluxũ ſanguinis: ⁊ qñ terit̃ ex eis ⁊ conficitur cuz mirra. ⁊ fit inde naſcale ꝓuocat menſtrua ⁊ ponũtur folia ei⁹ ſuper matricẽ egreſſam. ⁊ eam reuocat intus. Et ſemẽ ei⁹ qñ bibitur cum rob excitat appetitũ coitus ⁊ aperit orificium matricis. ⁊ terit̃ ⁊ conficit̃ cum melle ⁊ comeditur. ⁊ ꝯuenit aſmati que nõ ſinit hoĩez iacere. ⁊ pleureſi ⁊ expellit ſupfluitates a pectore. Et decoctio folioꝝ eius: qñ coquunt̃ cuz pauco mirre ꝓuocat menſtrua. Et qñ folia ipſa coquunt̃ cum limacijs molliũt ventrẽ ⁊ ꝓuocãt vrinam: ⁊ qñ folia ipſa coquunt̃ cũ ordeo expellunt ſupfluitates a pectore: ⁊ qñ fiunt gargariſmata cum ſuccis eius curat apata vulue. Et idem aucto. Raſ. oleũ vrtice ẽ magis laxatiuũ q̃ȝ oleum cartami. ſ. qñ tu comparas virtutẽ laxatiuam vrtice virtuti laxatiue cartami. Et idem auct. Aben Meſuay. mouet coitũ qñ comedit̃ cum cepis. ⁊ vitellis ouoꝝ: ⁊ qñ terit̃ ſemen eius. ⁊ ponit̃ ſuper cancrum ꝯuenit. ⁊ de proprietate eius eſt ꝙ laxat flegma viſcoſuz. ⁊ qñ excoriat̃ ſemen vrtice ⁊ terit̃ ⁊ miſcetur cuz melle. ⁊ ſumitur laxat fortiter. ⁊ opz tamẽ ꝙ nõ tangat linguam. ⁊ caput meri ne adurat ea. Et doſis eſt a. 20. granis vſq; ad. 30. Et idẽ aucto. Iſaac ſoluit humorẽ viſcoſum ⁊ ꝓuocat vrinam. ⁊ conuenit dolori renũ ⁊ iuuat coituz. ⁊ maxime ſi comedatur cuz cepis ⁊ vitellis ouoꝝ: ⁊ quando bibitur cum ſemine cannabi. conuenit ſpleni ⁊ dolori lateris.

AVICENNA. Emplaſtrum eius cũ raffano diſrumpit dubellet. ⁊ cõuenit duriciebus: ⁊ cõuenit ſemẽ ei⁹ cancro in emplaſtro. ⁊ ſimiliter eius cinis cũ ſale cõuenit vlceribus que accidũt a morſura canis. ⁊ vlcerib⁹ malignis ⁊ cancro. Emplaſtrum eius cũ ſale conuenit torſioni neruoꝝ. ⁊ folia ei⁹ contrita abſcindũt fluxũ ſanguinis ex naribus. ⁊ ſemen eius cõuenit ſtricture nariũ ⁊ aperit opilationes colatoꝝ fortiter. ⁊ ex ſemine ei⁹ facto emplaſtro fit dentiuz eradicatio facilis. Et ex eo emplaſtrũ cõuenit apoſtematibus que fiũt poſt aures. ⁊ ẽ abſterſiuuz qñ bibit̃ cũ aqua ordei ⁊ mundificat pectus. ⁊ cum decoquuntur folia ei⁹ in aqua ordei educũt humores groſſos q ſunt in pectore eius ſemẽ eſt fortius ⁊ ipm̃ remouet aſma. ⁊ frigidam pleureſiz. excitat coitũ p̃cipue ſemen eius cũ vino ⁊ apit orificiũ matricis: qñ matrix recipit ſperma. ⁊ ſimiliter ſi comedat̃ cum cepis ⁊ ouis: ⁊ quãdo ſupponit̃ cũ mirra ꝓuocat menſtrua ⁊ aperit matricem. Et ſimil'r ſi bibatur decoctio eius cũ mirra. Et folia ei⁹ recentia reducunt matricẽ exeuntẽ loco emplaſtri poſita. ⁊ ſoluendo educit flegma ⁊ humorẽ crudũ ſua abſterſione non cuz virtute ſolutiua que ſit in ipſa. Et oleũ eius plus ſoluit flegma q̃ȝ oleum cartami. ⁊ decoctio folioꝝ eius cũ obſtracis lenit ventrem. Et ſi vis vt ipſa facilius ſoluat: accipe medullã ſeminis eius ⁊ cõtere ipſaz cũ ſanich. ⁊ ꝓijce eã cum vino ⁊ bibe eaz. ⁊ opz vt poſt eius hauſtum bibatur aliquid ex oleo roſaꝝ ne adurat guttur bibẽtis. ⁊ quandoq; fiunt ex ipſis collíria cum melle. ⁊ ſupponuntur ⁊ ſoluunt.

Hulas hulaſis. i. grana ſol.
Hulbe. arab. fenugrecum.
Hulcas faba egyptiaca.
Culcaſia idem.
Hulecb. i. caprifolium.
Huleicb. ara. i. rubus.
Huleton ideſt vſnee.
Huligen. Huligẽ. i. galãga.
Hulliquod ideſt ſalix.
Hulon. Huloſac ideſt apiũ riſus.

Cap. CCCLXI.

Hullos. ara. lati. arbor glãdis. SERAPION li⁹ aggre. cap. Hullos. auctori. Galie. Sapor omniũ partium huius arboris eſt ſtipticus ⁊ maxime corticis medij inter exteriorẽ corticẽ ⁊ lignum. Et ſimiliter pellicula q̃ eſt inter fructũ ⁊ corticẽ ſuum. Et nominatur geſt ⁊ abulos. ⁊ fruct⁹ quidẽ infrigidat paꝝ. ⁊ poſſibile ꝙ ſit in hoc ſicut medicine tepide primi gradus ⁊ deſiccat.

DIASCORIDES cap. de arbore glandium. Arbor glandis totaliter ẽ ſtiptica. ⁊ pellicula q̃ eſt inter corticez exteriorẽ. ⁊ lignũ eſt magis ſtiptica. Et ſil'r pellicula q̃ eſt inter fructũ ⁊ corticẽ. POSSE. SERAPION. aucto. Galie. curat nimiũ fluxũ ſanguinis menſtruoꝝ. ⁊ ſputum ſanguinis. ⁊ cõuenit vlceribus inteſtinorum ⁊ fluxui ventris: ⁊ quando coquitur cortex interior cũ cortice fructus ⁊ folium eius cõgluctinat plagas recẽtes: quãdo apponit̃ ⁊ maxime folia duaꝝ ſpecieꝝ glandium que ſunt magis ſtiptica. Et idẽ. Et ego qdẽ congluctinaui vulnus in quodam quod factũ fuit cũ enſe cum folio glandis poſtq̃ȝ triui in petra: ⁊ poſui ſuper vulnus in circuitu eius. ⁊ ſil'iter fructus eius ẽ ſimilis virtutis. ⁊ aliquãdo adminiſtrat̃ in apoſtematibus calidis in p̃ncipio coꝝ ⁊ in augmento. Et idem aucto. Diaſco. Dat̃ ex decoctione ligni eius habẽtibus fluxum antiquũ. ⁊ habẽtibus vlcera inteſtinoꝝ. ⁊ habentibus ſputũ ſanguinis ⁊ fit cum eis naſcale mulierib⁹ habẽtibus curſum mſ̃icis: ⁊ glãdes ſimiliter faciũt illud. Et ipſi quidẽ multiplicant vrinã ⁊ incidũt dolorẽ capitis ⁊ inflant ventrẽ. ⁊ cõferunt ſpeciebus venenoſoꝝ ⁊ decoctio radicis eius quãdo bibitur cũ lacte vaccino: confert medicine mortifere: que dicit̃ toxicũ. ⁊ quando fit emplaſtrũ cum glandib⁹ ſedat apoſtemata calida. ⁊ quando fit emplaſtrũ cum eis: ⁊ axungia porci ſalita: confert apoſtematib⁹ duris ⁊ vlceribus fraudulẽtis. ⁊ foliũ ſpecieꝝ arboris glandiũ omniũ: quãdo teritur cõfert apoſtematib⁹ flegmaticis: ⁊ fortificat mẽbra debilia: ſed illa que dicit̃ ſanchalac: ⁊ quidam nominãt eam caſtaneã ⁊ euſtebuloc eſt ſtiptica ſimil'r ⁊ operatio eius eſt ſimilis opatiõi glandium. ⁊ maxime cortex interior caſtanee ꝯfert illi qui bibit medicinã mortiferam que dicit̃ apimazan.

Humac. ara. humaſum. i. acetoſa. lapatium. Stepha.

Capitulum. CCCLXII.

Humad. ara. gre. oxilapatiuz. latine vero acetoſa. Sciendũ ꝙ acetoſa apud Auicen. libro ſecũdo ꝓprio capitulo idem eſt quod lapatium. Et apud Diaſco. in ꝓprio caplõ: qḋ patet: ſi legantur vtriuſq; capitula. Et per Serap. caplõ de acetoſa verũ hoc nomẽ acetoſa cõuenit ꝓprie illi ſpeciei lapatij qḋ eſt acetoſi ſaporis que dr̃ fuiſſe cognita ab Auicẽ. cum dixit: ⁊ nõ eſt in ſilueſtri ſicut dicunt acetoſitas: q̃ſi dicat quã bene noui. vnde Auicẽ. caplõ de acetoſa vocat lapaciũ acutũ acetoſam dicẽs. Acetoſa alia domeſtica alia ſilueſtris. ſilueſtris dicitur ſicla ſilueſtris. vñ vera acetoſa eſt domeſticũ lapatiũ in quo ẽ acetoſitas: qm̃ acetoſa ſilueſtris vel lapatiũ agreſte nõ eſt acetoſuz. Et iõ dicit Aui. ꝙ nõ eſt ĩ ſilueſtri ſicut dicunt acetoſitas: ĩmo forſitan eſt in quadã ex ea acetoſitas: qꝛ ĩ acetoſa domeſtica q̃ lapatiũ domeſticũ eſt. eſt acetoſitas. ⁊ ſubdit ꝙ lapatiuz ſilueſtre vel acetoſa ſilueſtris eſt fortior ĩ omni re ⁊ acutior. DIASCORIDES q̃tuor dicit eſſe ſpẽs lapatij. vt apparet in. l. lapatiũ de qb⁹ eſt vna quã vocat oxilapatiũ. i. acetoſum lapatiũ et ẽ acetoſa. q̃ eſt duplex: maior ⁊ minor: maior eſt oxi lapatiũ. minor hꝫ folia minuta cũ ſtipite paruo ſeminibus pleno. cõueniunt in virtutib⁹: ſed maior efficacius operatur. Iſta vocabula inuenies etiã per aggregatorez nicaſi. ſed ſciendum ꝙ minor acetoſa eſt quã moderni vocãt acetoſellã.

SERAP. lib. aggre. ca. humad. auc. Diaſco. Humad. i. acetoſa quedã ei⁹ ſpẽs naſcit̃ in paludibus et locis aquoſis. et folia ei⁹ ſunt dura. et hꝫ ſũmitates acutas. et eſt alia regalis quã Gal. dic̃ inſipidã in ſapore: lata hñs folia ſilia folijs ſicle ⁊ diſſimilia a ſupradicta. Et alia eſt ſpẽs que ẽ ſilueſtris hñs folia pulchra ſimilia folijs plãtaginis: ⁊ eſt quarta eius ſpẽs que eſt mõtana ſimilis lapatio ſilueſtri ſupradicto ſtipitẽ hñs durũ: ⁊ eſt nõ magna hñs ſemina: ⁊ ſil'r ſtipes eius habet ramulos multos. Et idẽ auc. Gal. lapatiũ eſt duaꝝ ſpẽruz: vna eaꝝ eſt inſipida in ſapore ſuo: ⁊ v̓tus eius eſt ſicut v̓tus ſicle: ⁊ iſta eſt illa ſpẽs que dr̃ regalis hñs folia ſimilia ſicle. Eſt alia ſpẽs lapatij qḋ nõ eſt inſipidũ ſed acetoſum. cuius folia ſunt dura ⁊ ſũmitates acute: ⁊ illa eſt vera acetoſa: cuius ſemen habet in ſapore ſuo ſtipticitatem manifeſtam adeo ꝙ curat vlcera inteſtinoꝝ: ⁊ fluxũ vẽtris. v̓tus ſemis lapatij regalis eſt debilior hac. Et dr̃ in libro de dieta ꝙ lapatiũ inſipidũ põt dici ꝙ eſt ſicla agreſtis hñs v̓tutẽ ſicle domeſtice vel hortẽſis. Et ꝓpter hoc Gal. in libro de cibis caplõ de lapatio ait ſilueſtrẽ eſſe bletam ipſam: cõſimilis exñs nõ guſtu ſolũ: ſed v̓tute hortẽſi blete. ꝓpter hoc ergo ego neq; indigeo ſermone aliquo de eo cũ p̃dixerim de bleta. oĩa aũt q̃ cõueniunt lapatij acetoſi nomẽ ĩſinuat eius qualitatẽ ⁊ virtutẽ: lapatiũ qdẽ ergo nõ vtiq; quis crudũ comedit ſicut neq; bletã. acetoſum aũt lapatiũ comedũt crudũ p̃gnantes mulieres aliqñ: ⁊ aliqui pueroꝝ ⁊ viri: ⁊ talis vocatur acetoſa. PAVLVS. caplõ de acetoſa. eſt fri. ⁊ ſic. in ſecũdo. ⁊ ſemẽ eius fri. in p̃mo. ſic. in ſcḋo. AVICEN. li⁹ ſcḋo. caplõ de acetoſa. Alia domeſtica alia ſilueſtris: ⁊ nõ eſt in ſilueſtri ſicut dicũt acetoſitas. forſan eſt in quadaz ex ea acetoſitas: ⁊ ſilueſtris eſt fortior in omni re: fri. ⁊ ſic. in ſcḋo: ⁊ eius ſemẽ fri. in p̃mo: ſic. in ſcḋo. In ipſa eſt ſtipticitas ⁊ ĩ ĩſipida ex ea ẽ reſolutio parua: ⁊ acetoſa ẽ magis ſtiptica: ⁊ illa que nõ eſt vehemẽtis rubedĩs plus nutrit: ⁊ hec qdẽ eſt ſimilis endiuie: ⁊ oĩs ſupat colerã. ⁊ eius humor eſt laudabilis. ſed ne aliquis ꝓpter diuerſitatẽ ſcripturaꝝ vario decipiat̃ errore de acetoſa. Sciẽduz ꝙ illa. l. de acetoſa in aggregationib⁹ Serapiõis iuenit̃ duplex: qꝛ iuenit̃ ſicut ſtat in p̃ſenti caplõ: ⁊ inuenit̃ ſic. humad. i. acetoſa. cuius quatuor ſunt ſpẽs. Et etiã dicit auc. Gal. ꝙ acetoſa eſt duplex. ſ. inſipida ⁊ acetoſa: que ſcḋa lr̃a ẽ corrupta rõne ⁊ auc̃tatib⁹. ratio ſumit̃ ex ꝓprietate vocabuli. ſ. acetoſa: qm̃ quelibet ſpẽs acetoſe debet eẽ acetoſa cum nulla illarũ ſpẽruz niſi vna ſit acetoſa. Auc̃tate qm̃ ſpẽs acetoſe quas illa. l. ponit ſunt ſpẽs lapatij. vt Diaſ. cap⁹ de lapatio: qui ponit illas ꝓprie ſpẽs eius aiens ꝙ illarũ vna vocat̃ oxilapatiũ. i. acetoſuz lapatiuz. ergo non ſunt ſpẽs acetoſe: ſed lapatij: de qb⁹ vna tm̃ eſt acetoſa: ⁊ illa vocat̃ acetoſa. ꝓpterea Gal. nõ dicit. acetoſa eſt duplex ſicut lr̃a corrupta dicit. Sed dicit in libro de edulijs ꝙ lapatiũ eſt duplex. vnũ inſipidũ qḋ eſt bleta ſilueſtris: ⁊ aliud acetoſum: ⁊ illa eſt acetoſa. ſicut patet in p̃ſenti caplõ. ergo acetoſa eſt vna ex ſpẽbus lapatij: ⁊ nõ ex ſpẽbus acetoſe cuz ſm̃ p̃dictos vna tm̃ ſpẽs lapatij inuenit̃ acetoſa. preterea Auic. illudẽs illis q ponũt plures ſpẽs acetoſe: dicit ſicut patet in p̃ſenti caplõ. Acetoſa eſt duplex. ſ. domeſtica: ⁊ illa eſt lapatiũ domeſticum quod eſt acetoſum: ⁊ alia ſilueſtris: ⁊ illḋ ẽ lapatiũ ſilueſtre qḋ nõ ẽ acetoſũ. Et iõ ſubdit ꝙ nõ eſt acetoſitas in ſilueſtri: qm̃ dicit lꝫ aliqui ponãt diuerſas ſpẽs acetoſe: tñ nõ eſt niſi vna ſpẽs. ſ. domeſtica: q̃ eſt lapatiuz domeſticuz vel acetoſum: qm̃ in alio lapatio ſilueſtri nõ ẽ acetoſitas. ſed lr̃a p̃ſentis capituli ẽ optima.

POSSE. SERAPION. auc. Diaſ. folia acetoſe qñ comedunt̃ ſtringũt ventrẽ. ⁊ ſemẽ acetoſe habet ſtipticitatẽ manifeſtã. ſemẽ eius etiã bibitũ cũ aqua ⁊ vino. ſimil'r flos eius ꝯferunt vlceratiõi iteſtinoꝝ: ⁊ fluxui antiquo: ⁊ pũcture ſcorpiõis. ⁊ qñ bibit eũ aliqs: ⁊ poſtea pungatur a ſcorpiõe nõ nocet ei pũctura: ⁊ qñ ex radice ipſius ſpẽi cocta cũ aceto fit emplm̃ curat ſcabiẽ vlceroſam: ⁊ empetiginẽ: ⁊ excoriationẽ que accidit in radicibus vnguiũ: ⁊ oꝫ ꝙ anteq̃ȝ fiat illuḋ ꝙ fiat linitio cuz nitro ⁊ aceto ſup locũ in ſole ⁊ ſuſpẽdit̃ radix eius ſup illũ qui habet ſcrofulas: ⁊ ꝯuenit: ⁊ qñ fit naſcale cũ acetoſa abſcindit fluxum antiquũ matricis. Et ſemẽ acuti lapatij coctũ cũ vino cõuenit dolori dentiũ: ⁊ frãgit lapidẽ: ⁊ curat hycteritiam: ⁊ ꝓuocat mẽſtrua: ⁊ cõuenit puncture ſcorpionis: ⁊ qñ ipſa coquit̃ cuz vino: ⁊ fit cũ ea emplm̃ ſcrofulis reſoluit eas. Et lapatiuz qdẽ maius qḋ dr̃ regale: eſt eiuſdem virtutis.

AVICEN. Radix eius cuz aceto cõuenit ſcabiei vlceroſe ⁊ excoriationi vnguis: ⁊ qñ coquit̃ cũ vino conuenit emplm̃ eius albaras ⁊ empetigini: ex ea fit empl'z ſcrofulis: ita ꝙ dr̃ ꝙ ſi radix eius ſuſpẽdat̃ in collo habẽtis ſcrofulas iuuat̃ ea: ⁊ eius decoctio cuz aqua ca. cõuenit pruritui. ⁊ ſil'r ipſamet in balneo eſt vltima. Colluitur os cum ſucco eius in vino. ⁊ cõuenit apatib⁹ que ſunt ſub aurib⁹. Cõfert hycteritie nigre cuz vino ⁊ ſedat nauſeaz: ⁊ comedit̃ ꝓpter deſideriuz luti. ipſa ⁊ ſemẽ eius ſtringũt: ⁊ proprie eius que magna eſt. Et dr̃ ꝙ in eius folijs eſt lẽnitas quedã: ⁊ in ſemine ipſius eſt ꝯſtrictio. ⁊ dixerunt qdã ꝙ ĩ ſemine acetoſe non frixo eſt lubricitas ⁊ lenificatio: ⁊ radix eius trita cõuenit fluxui vẽtris: ⁊ frãgit lapidẽ in renibus: qñ bibit̃ cum vino: ⁊ viſcoſitas que eſt in ipſa conuenit raſure inteſtinoꝝ que accidit ex ſiccitate ſupflua. ipſa enĩ cũ iuuamẽto qḋ cõuenit raſure: lubricat ⁊ cõuenit pũcture ſcorpionis: ⁊ ꝓprie ſilueſtris: ⁊ ſi adminiſtret̃ ſemẽ eius ante puncturã ſcorpionis nõ nocebit eius pũctura. Et idem de viribus cordis dicit ꝙ confortat cor.

Humayn. i. Iohãnitius.
Humariam. i. yreos.
Humatũ. i. terra ſigillata.
Hũbehigi. i. lapis ſmerill⁹.
Hũmema. i. amomũ. Humec. Humeme idem.
Humemati. Humenati. i. lintea lõga q̃ deferũt ſaraceni in ſuis capitibus.
Humida. Alfaſſaſa. Rodhab. Idem. Serap.
Humilgen. i. galanga.
Hunacon. i. ozimum.
Hunayn. Hunaym. i. bitumen iudaicum.
Hundebe. cicorion. arabi. vndeba. i. ſcariola. ituba endiuia.
Hune. i. acorus.
Huneſum. henis. henoſiuz. i. cinis: ⁊ huneſium. i. ceterac. Stephanus.
Hupuphatalep. i. ſolatruz.
Hupuper. hupupero. i. cartafilago.
Hupurã. i. filius añ patrẽ.
Hutamus. i. cicer.

Caplm̃. CCCLXIII.

Hurnam ara. gre. maluz punicũ. lati. v̓o granatũ. SERAPION. libro aggre. ca⁹ hurnã. Sunt ex eis acetoſa ⁊ dulcia: ⁊ v̓tus cuiuſcũq; illoruz eſt ſm̃ illũ ſaporẽ: ⁊ ſapor ipſius granati totius: ⁊ granorũ ipſoꝝ eſt plus ſtipticus q̃ȝ ſapor ſucci eius: ⁊ pluris deſiccationis. Cortex v̓o eius in hoc eſt fortior grano ipſius. et corpus granati qḋ cadit ab arbore eſt plus in hoc q̃ȝ cortex. Et idem auc. Diaſ. oĩa granata ſunt boni chimi: ⁊ bona ſtomaco: pauci tñ nutrimenti: ⁊ dulcia qdẽ ſunt melioris ſaporis: niſi qꝛ inferunt caliditatẽ ſtomaco: q̃uis non multã ĩflãmationẽ: ⁊ ideo nõ ſũt multũ ꝯueniẽtia febricitãtibus: ⁊ acetoſa cõferunt ſtomaco inflãmato. vñ Diaſ. ſm̃ trãſlationẽ grecã. dulcis ſuccus ꝯpeſcit ſtomaci ardorem. eſt etiam diureticus ſtipticus anoſtomaticus in vino etiã mediã v̓tutem habet: duruz qdẽ ex granis granati acidi ſole ſiccatuz ⁊ puluis factũ ⁊ in cibis mixtum ſtomaci ⁊ vẽtris cõpeſcit fluxuz. infuſuz quoq; in aqua ⁊ potu datũ emoptoicis ⁊ diſſintericis medet̃: ⁊ fomẽto adhibitũ: cuius ſuccus expreſſus ⁊ coctus admixto melle vulnera oris ⁊ nature ꝓcurat: pterigia paſcẽtia vulnera ⁊ recentia ad ſanitatẽ p̃ducit: dolorẽ auriũ tollit: flos coꝝ eqtina vel quitinos dr̃: ⁊ ipſe ſtipticus eſt. ſuccus eorum caſtalticus eſt ⁊ pacoleticus. ⁊ vulneribus tantum põt facere q̃ȝtum ⁊ malum granatum decoctuz. gingiuarũ ⁊ dentiuz reuma cõpeſcit: cataplaſmatibus mixtus enterocel-

ſicos dr̃ curare. Coriuʒ mali granati tantam habet vtutẽ q̃tam equina. elixatura radicis huius arboris bibita lũbricos latos occidit: flores eius ſunt ꝯſtrictui: ⁊ exiccãtur vt ipoquiſtidos ⁊ ſilĩq poſſunt. ſuccus mali granati recẽs ⁊ maturus manducaẽ: ⁊ dulcedine ſua ventrẽ ſtringit: et ſtomacũ erigit ſine corio: magis tñ ſtringit ſubacidaſtrus ⁊ ei⁹ flos cithinama dr̃: ⁊ vehemẽtiſſime ſtipticus eſt: vñ ⁊ diſſintericos ſanat: ⁊ vulnera recẽtia gluctinat. idem facit cortex ipſius. GALIENVS. 8. ſim. phar. caplõ de malo granato. Omni ſtiptica participat qualitate: non tñ dñante in oĩbus. quedã enĩ eoꝝ ſunt acida quedã dulcia pluſq̃ auſtera. Et iuuamẽtũ vniuſcuiuſq̃ eorum ſꝫ pdominantẽ neceſſe eſt fieri qualitatẽ. dictũ eſt aũt in quarto horũ librorũ de dulci ſapore ⁊ auſtero. vnde ex illis eſt tibi ſillogizare. ſunt aũt girgata ſucco ſtipticiora ⁊ ſicciora: his võ adhuc cortices qui vocanẽ ſidia ſimilis vtutis ſunt. Et idem in libro de cibis dicit ꝙ granatũ alimentuʒ quidẽ corpori exhibet oĩno modicum: quare nunq̃ ipſis vt alimento vtamur: ſed in pharmaci parte ſolum.

AVICEN. libro ſcõo. caplõ de granato. Illud qð eſt dulce eſt fri. ad primuʒ ⁊ hu. in ipſo. Acetoſuʒ eſt fri. ⁊ ſic. in ſcõo: reprimit colerã: ⁊ ꝓhibet curſum ſupfluitatuʒ ad viſcera: ⁊ ꝓprie vinuʒ eius: ⁊ in oĩbus ſuis ſpẽbus vſq̃ ad acetoſum eſt abſterſio cũ ſtipticitate. Grana granati cum melle liniunẽ ad vlcera fraudulẽta: ⁊ eius capita ꝑcipue ad vulnera aduſta: ⁊ balauſtie quidẽ vulnera cum caliditate ſua coercere faciunt: ⁊ dulce quideʒ lenificat. muzũ võ eſt magis iuuatiuum ſtomacho q̃ poma ⁊ citonia: ſed eius granuʒ eſt maluʒ: ⁊ qð de partibus eius magis ſtipticum eſt capita ſunt ⁊ grana eius ſtiptica ſunt: ſiue ſint grana dulcis aut nõ dulcis. grana granati cuʒ melle ꝯferunt dolori auris. Et ſunt iuuamẽtum interiori nariũ: ⁊ conferunt grana granati contrita ⁊ cõpoſita cum melle alcole linita: ⁊ ſi granata dulcia coquanẽ cum vino deinde terãtur ſicut ſunt: ⁊ fiat ex eis emplm̃ auri ꝯuenit apati eius: ⁊ iuuamẽtum granati ⁊ rob acetoſi ꝓprie cõuenit colere. ſuccus acetoſi vngule. acetoſuʒ exaſperat pectus: ⁊ dulce lenit ipm̃: ⁊ cõfortant pect⁹: ⁊ qñ danẽ in potu grana granatoꝝ cum aqua pluuiali valent ad ſputuʒ ſanguis: ⁊ ipʒ totuʒ ꝯfert tremori cordis: ⁊ abſtergit os ſtomaci. Grana tũ muzũ cõuenit iflãmationi ſtomaci: ⁊ dulce eſt conueniẽs ſtomaco ꝓpter illud qð eſt in ipſo de ſtipticitate ſubtili. Et acetoſum nocet ſtomaco: ⁊ cuʒ hoc grana granati ſunt mala ſtomaco: ⁊ eius ſanich eſt cõueniens deſiderio ꝑgnantiuʒ. ⁊ ſilr̃ rob eius ꝓprie acetoſi: ⁊ vt ſugat febriẽs de eo poſt cibum ꝓpter ſitim: qꝛ ꝓhibet eleuationem vaporũ: eſt melius q̃ vt ꝑmittat ipm̃: ⁊ ſubleueẽ materia ab inferioribus. acetoſuʒ eſt plurime ꝓuocans vrinã q̃ dulce: ⁊ ambo ſunt ꝓuocatiua: ⁊ grana granati cuʒ melle cõueniunt vulneribus ani: ⁊ qð acetoſuʒ eſt nocet ſtomaco ⁊ iteſtinis: ⁊ eius ſanich cõuenit ſolõni colerice: ⁊ confortat ſtomacũ: ⁊ cortex radicis granati cum vino extrahit vermes ⁊ aſcarides: ⁊ aſſumiẽ cum ſua diſpõne aut ſumitur eius decoctio. granatuʒ muzũ cõuenit fe. acutis ⁊ inflãmationi ſtõi: ſed dulce multotiẽs nocet acutas hñtib⁹ fe. Et idem de viribus cordis ait: ꝙ confortat ſpũs ẽpis ⁊ potiſſime granatuʒ dulce. RABI. MOYSES. allegando Galie. granatuʒ ꝓprietatem habet miraculoſaʒ: qꝛ nõ facit cibuʒ corrumpi in ſtomaco: ⁊ acetoſuʒ coquinatum cuʒ cibo nõ facit cibuʒ in ſtomaco corrũpi. Radices granati acetoſi valent cõtra vermes vel lumbricos qui vocanẽ cinguluʒ vel ſolea in hunc modũ adminiſtrate. Recipe radicuʒ minutarum granati acetoſi ⁊ radicũ rapeſte añ. M. i. magnuʒ. piſtenẽ extractis prius tñ fuſtibus exiſtẽtibus in ꝑdictis radicibus: ⁊ bulliant poſtea cũ media quarta vini greci vel alterius vini optimi albi vſq̃ ad cõſumptionẽ medietatis vini: ⁊ in fine ponaẽ. ℥. ſ. piperis nigri triti: ⁊ coleẽ per pãnuʒ ⁊ ꝓpineẽ actu ca. patiẽti in medietate noctis: ⁊ poſt eius aſſumptionẽ non dormiat. Doſis eius ſunt ciati tres: ſed die ꝑcedẽti comedat ſemel: et ĩ ipſo die comedat hora qua ꝯſueuerunt comedere purgati. Signa hñtis in vẽtre ꝑdictos vermes ſunt iſta. qm̃ cũ egeſtione emittunẽ ſemina ſimilia ſemĩbus cucurbite: et ĩfirmus patiẽ dolorẽ ventris: ⁊ potiſſime ieiuno ſtomaco ⁊ eſt macilentus ⁊ mali coloris. BVLCASIM. Eben. Azarin libro qui dr̃ ſeruitor. Granata dulcia ⁊ acria expſſa cuʒ carne ſua ĩteriori purgant colerã: ⁊ ꝯfortant ſtomacuʒ ſua ſtipticitate. Et doſis aque eorũ eſt lib. 5. cum. ℥. x. zuccari boni. Et Serap. auc. Aben Meſuay. Quãdo acetoſum ſumiẽ cõfert fluxui ſtomacali qui accidit a colera: ⁊ ſincopi que accidit ab eadeʒ. ⁊ ꝓuocat vrinã. ⁊ cuʒ ſubtilitate ſue acetoſitatis cõfert vngule oculi qñ fit colliriuʒ cuʒ eo. Et de ꝓprietate granati eſt ꝙ aqua eius cõfert inflãmationi que eſt in epate ꝓpter nimiuʒ potũ vini: ⁊ maxime amari: ⁊ acetoſuʒ ex eo ⁊ rob granati qñ ſumiẽ cum lactucis cõfert colere ⁊ flegmati: ⁊ ĩcoriat ſtomacũ: ⁊ ſtrigit ventrem: ⁊ ꝓuocat appetituʒ cibi: ⁊ cõfert ꝑgnantib⁹: ⁊ ſanich granatorũ reprimit impetũ colere: ⁊ incoriat ſtomacuʒ: ⁊ ꝓuocat appetitũ ſua acetoſitate: ſuccus aũt granatoꝝ ſimplex eſt bonus ſtomacoꝝ in flãmationi: ⁊ febribus: ⁊ vomitui: ⁊ fluxui ventris ⁊ epati cal. ⁊ ꝑgnantibus. Et quando exprimitur dulce ⁊ acetoſum ex eo cuʒ carnoſitate interiori laxat coleram. ⁊ fortificat ſtomacum ſua ponticitate. Et doſis eius eſt lib. 5. cum. ℥. x. zuccari.

Hyuſiamus. Hyuſquiam⁹ .i. ſimphoniaca vel iuſgamus.

Hyacintus. i. vacinia. viola purpurea.

Hyacot. i. lapis hyacinthinus.

Hyalado. i. vitreũ flegma.

Hyalon. hyalen. i. vitruʒ i. de empiala febris ab epi qð ẽ ſupra. qꝛ vitreus humor in exteriorib⁹ partibus corporis eſt ĩ hac fe. vñ dr̃ epiale humor mutatus in flegma. ⁊ hialodo vitreum flegma. inde epiala. i. humor vitreus mutatus in flegma.

Hybirnadepicem. i. gigirnaria.

Hyctos. i. pluuia.

Hydor. i. aqua.

Hynon. i. vinũ. inde hynomel. i. vini confectio.

Hypantaſis. i. expoſitio ad ſolem. Johannitius.

Hyonchos. Pli. eſt duorũ generũ vtroq̃ caule albus ⁊ niger lactuce ſimiles ambo niſi eſſent ſpinoſi caule cubitali anguloſo intus cauo: ſed q fractus copioſo lacte manat ⁊c̃.

Hyoſiris quid eſt. Pli. lib⁹ 27. caplõ. 10. vſus finem.

Hypericon pforata. herba ſancti Joãnis idem.

Hypogeũ. gre. ſubterraneum occultum vt ſpelunca ab ypo qð eſt ſub ⁊ ge. terra.

Hypomelides. ſunt quedã poma ſorbis ſimilia quibus caremus.

Hyponotica. hypotinca. i. ſoporifica. Galie. in dinamidys.

Hypoſellinũ. gre. ſmirniõ. Pli. li⁹ 19. c⁹ 8. vltra meᵐ.

Hypuris. i. cauda equina. herba Acut.

Hyrculus quid eſt. Pli. li⁹ 12. ca⁹ 12. in fine.

Hyrdon. ara. eſt ſtellio vel ſpẽs eius. Albaui.

Hyris quid eſt. l. yris illirica. libum.

Hyſatis. i. rubea tinctorũ. Theod. priſcianus.

Hyſoperide faſilinũ ſemẽ vtutẽ habet mixtã. eſt. n. amarum ⁊ auſterũ ⁊c̃. Theo. priſ. libro de ſim. medicina.

Hyſophirõ. i. phaſeliõ: qm̃ folium qð aniſo ſimile ẽ in phaſeoli pãpinos torqueẽ capitella ſunt in ſũmo capite tenuia plena ſemĩs melanty ⁊c̃. Pli. melanchion eſt nigella. li⁹ 20. ca⁹ 17. añ medium.

Hyſum. i. euiſcus.

Hyſurpede. i. faſeolus.

Hyur. i. liquor vel humor.

Hyppia. i. tanacetũ agreſte. ALBER. MA. libro. 22. ca⁹ de ſcabie vel lepra canum.

I Habent greci duo vel tria: ſm modernos. nã i. quã ita vocãt ſonare faciũt i. antiqui võ ſm ꝙ Priſ. teſtaẽ e. longũ ſonare faciebant. ꝓpterea ipſam eta vocãt: ⁊ trãſlatores latini ĩ e. latinuʒ ſemꝑ mutabãt. ꝑ hãc ſcribiẽ ilios qð ẽ ſol. Eliotropia ⁊ ſilĩa. Aliud i. vocãt iota cui ſemꝑ ſupſcribũtur duo puncta ſic. qñ in diphtongo nõ cadit. Aliud dr̃ y. ypſilon: qð eſt dcm̃ i. tenue: qꝛ voce tenui ꝓfertur: cui ẽt duo puncta ſupſcribunẽ ſic. nos y. grecũ vocamus: hñt tres diphtongos que ſemꝑ i. ſonãt: vna cõponiẽ ab e. ⁊ iota. cuius hec eſt figura ei. Alia ab o. ⁊ iota ſic oi. tertia ab y. ⁊ iota: cuius hec ẽ figura yi. Hoc ſciẽdũ eſt ꝙ nũq̃ y. ꝑ ꝯſonãte apud grecos accipiẽ: nec ẽt apud arabes. nã arabes vnũ i. ſolũ hñt: q̃uis vt ſupradictũ ẽ: alr̃ iterdũ ſonat i. ⁊ e. ⁊ o. additis notis.

Iaaples. i. cerefolium.

Iaariton. Jaaton. i. cimbalaria.

Iabroa. Jabrob. Jabroc. Jabroch. i. mandragora. Jabroc. Meſue in antidotario. oleuʒ de pomis Jabroch. i. oleum de pomis mandragore.

Iacaut eſt maſculus pini. Serap. caplõ picis.

Iacintus. Diaſ. herba ẽ q̃ florẽ purpureũ habꝫ ⁊c̃. l. Jagntus. margabare. ⁊ eſt ẽt gẽma quedaʒ Jacintus dicta.

Iacot. ara. lapis iacintus.

Iabade. ara. Jabada. i. polium. Stephanus.

Ialiat. i. bdelium.

Ialin. i. vitrum.

Ialion. i. ypericon.

Iamarion. iamaron. i. portulaca agreſtis.

Iamen ẽ ꝓuĩcia Jameni. vel Aliamen.

Iamen. Jameni. Jameti. eſt herba q̃ vocaẽ ꝓuenca vel herba tremula.

¶ Capl'z. CCCLXIIII.

Jamfaram. ara. gre. ⁊ lati. croc⁹. SERAP. li⁹ aggre. caplõ. iamfaram. auc. Diaſ. Ille qui fortior ẽ in medicina ẽ nouus pulchri coloris: cuius crinis vgit ad albedinẽ lõgus nõ fragilis plenus: q qñ fricaẽ ⁊ tãgit manũ cito acuti odoris ẽ. GALIENVS. octauo ſim. phar. caplõ de croco. Suba eius ẽ terrea fri. ſed qð vincit ſuꝑ eã eſt cõplõ ca. ⁊ in ſapore eius eſt ſtipticitas pauca. Calef. i ſecũdo: ſiccat ĩ ꝑmo: vñ maturat ⁊ digerit aliquali maturatione: ⁊ qð adiuuat ad hoc ẽ ſtipticitas parua que repiẽ ĩ eo: ⁊ ẽ ex medicĩs cõgluctinatiuis ⁊ digeſtiuis: ⁊ nos diximus ꝙ medicine ꝯgluctinatiue ⁊ digeſtiue: ſunt calide nõ fortiter cum pauca ſtipticitate.

DIASCO. caplõ de croco. Utilis eſt medicine vſui: ſꝫ melior eſt crocus coritius q fuerit recẽs: ⁊ odoris boni: et colore vtilis: ⁊ modice ſubalbidus ⁊ oblongus non fragilis: ſed plenus: cuius tactu ĩficitur manus: ⁊ q nõ hꝫ odorem acutuʒ q iſta nõ habuerit ſigna vetus eſt aut ĩfuſus: Scõs eſt qui ex mõte olimpo: ⁊ litia: ⁊ ex cẽtorino q ex locis ſicilie deferẽ: ſed hi oẽs ꝑter coritiuʒ laxe vtutis ſunt: q̃uis ſucco abũdent: quã maxime ĩficere neceſſe eſt. iueniẽ aũt in Italia qui ẽt facit ad leuia medicamenta. Coritius aũt adulteraẽ admixto croco magnete vl' ſpuma argẽti: vel molipdena cũ põdere. AVICEN. lib⁹ ſcõo. capitulo de croco. Melior ẽ recẽs boni coloris ſubtilis odoris: ſuꝑ cuius pilos eſt parũ albedĩs nõ plurimuʒ. Crocus ſanus nõ velociter tingẽs nõ iuiſcaẽ neq̃ frãgiẽ. ca. eſt in ſecũdo. ſic. in ꝑmo: eſt ſtipticus reſolutiuus digeſtiuus ꝓpter illud qð ĩ eo ẽ de ſtipticitate: ⁊ gluctinatiuus: et eius caliditas eſt fortior ſtipticitate ipſius: ⁊ ei⁹ oleuʒ ẽ calm̃.

POSSE. SERAPION. auc. Raſis. fuit mulier q̃daʒ que laborauit aliq̃bus diebus in partu: ⁊ dedi ſibi in potu ℥. iiij. croci ⁊ peperit ſtatim: ⁊ expertus fui hoc ſemꝑ: et ſemꝑ fuit ita poſtea: ⁊ crocus inebriat fortiter. Et qñ poniẽ ĩ vino letificat adeo donec faciat ĩſaniã excellẽti letitia: ⁊ digerit cibuʒ: ⁊ ꝯfortat ſtomacũ ſua ponticitate: ⁊ fortificat epar: ⁊ non laudaẽ cerebro. aufert appetitũ cibi: ⁊ ꝓuocat vrinã: ⁊ meliorat colorẽ. DIASCORIDES. Uirtus croci eſt digeſtibilis malagmatica ſtiptica: ⁊ diuretica: et cuʒ dulcore bibitus digõnem ꝑſtat: reuma oculoꝝ inunctus ⁊ ſupunctus cõpeſcit mixtus lacti mulieris potionibus ẽt ĩtraneoꝝ facit: cataplaſmatibus neceſſe miſcetur: matrici ⁊ ano ẽ vtilis: ventrẽ ſtimulat: tumores ſedat: dolorem auriũ mitigat. aliqui dicũt eius bibitas. ℥. iiij. venenoſas eſſe: ⁊ vt facilius teraẽ debet in ſole poni: ⁊ cũ ſiccauerit remoueẽ: ⁊ poniẽ in vmbra: ⁊ ſi ſol pro tẽpore nõ eſt in teſta euʒ calefac. Radix eius cum paſſo potui ſumpta vrinã mouet. Eſt enĩ vtutis mictualis atq̃ minus redarguẽtis: quapropter lachrymis fluẽtibus ab oculis vel auribus: ⁊ ſilĩbus fluoribus cuʒ lacte cõuenit: miſceẽ etiam collirys ⁊ auricularibus medicamĩbus vel in ore cõſtitutis ſilĩbus cauſis. eſt etiã ꝓhibẽs vinolentie vexationeʒ: quã greci crapulã vocant: guſtu linguã ſubmordet: ⁊ ſaliuã diu multũq̃ ĩficit. Calefacit aũt nimis ⁊ deſiccat mediocriter. Et ideo ad digerẽdũ aliquẽ habet ſenſuʒ ⁊ modice ſtipticũ mitigans oẽm dolorẽ collirys vel antidotis mixtuʒ. hec eadẽ dicit Serap. de mẽte Diaſ. licet per alia vba. Et idem Serap. Fit medicina que dr̃ crocomagna cuʒ oleo facto ex croco qñ teruntẽ ſpẽs aromatice: ⁊ fiunt ĩde trociſci: ⁊ melius ex eo eſt hñs odorẽ bonũ: ⁊ eſt in eo de mirra tẽperate: ⁊ eſt graue ſubnigruʒ hñs in ſe lignuʒ: ⁊ qñ diſſoluiẽ eſt color eius ſimilis colori croci multuʒ: ⁊ eſt leue: ⁊ eſt in eo amaritudo: ⁊ tingit dẽtes ⁊ linguã fortiter. Et illud qð ferẽ de ſyria eſt ſicut dixi. Abſtergit obſcuritatem viſus: ⁊ ꝓuocat vrinã: calefacit ⁊ maturat: ⁊ ipm̃ aſſimilaẽ croco aſſimilatione pauca: qꝛ in eo eſt de vtute eius. Et idem auc. Humayn in de tyriaca. Aqua croci ꝓuocat vrinaʒ calefacit ⁊ maturat: ⁊ crocus facit accelerationẽ partus: ⁊ corroborat multuʒ animuʒ: ⁊ de ꝓprietate eius eſt ꝙ diminuit appetituʒ cibi: ⁊ replet cerebrũ: ⁊ obtenebrat viſuʒ ⁊ ſenſus. ⁊ aufert acetoſitatẽ que eſt ꝓpter appetituʒ in ſtomaco: ⁊ illam ꝑcipue que facit appetituʒ. Et idem auc. Cõſtantini. Proprietas croci eſt ꝙ letificat adeo ꝙ occidit nimietas eius: ⁊ q̃titas ipſius ad hoc ſufficiẽs eſt. ℥. iiij. AVICEN. Potus eius colorẽ efficit bonũ: reſoluit apata: ⁊ liniẽ ex ea heriſipilla: facit ſodã: ⁊ ipẽ nocet capiti: ⁊ bibiẽ cum rob ad ebrietatem: ⁊ eſt faciens ſomnũ: ⁊ obtenebrat ſenſus. ⁊ ꝯfert apati calido in aure. Abſtergit viſuʒ ⁊ ꝓhibet fluxũ ad ipm̃: ⁊ valet ad pãnuʒ. ⁊ fit ex eo alcohol ad varietatẽ acq̃ſitã in egritudibus: cõfortat cor: eſt letificatiuus: odorat ipm̃ pleureticus ⁊ freneticus vt dormiat: ⁊ ꝓprie eius oleuʒ: ⁊ facit anhelitum facilẽ: ⁊ ꝯfortat inſtrã anhelitus: ipſe quoq̃ facit nauſeã: ⁊ dicit appetituʒ: ꝓpterea ꝙ oppoſitus eſt acetoſitati q̃ ẽ in ſtomaco: ſed ipſe ꝯfortat ſtomacuʒ ꝓpter illud qð eſt ĩ ipſo de caliditate ⁊ ꝑparatione ⁊ ſtipticitate: ⁊ dixerũt q̃dam ꝙ crocus eſt bonus ſpleni: excitat coitum: ⁊ ꝓuocat vrinã: ⁊ ꝯfert duritiei matricis: ⁊ eius ꝯſtructioni: ⁊ vlceribus fraudulẽtis: ĩ ipſa tñ admiſtraẽ cũ fauo aut cuʒ medulla cuʒ duplo ipſius de allio. quidã dixerũt ꝙ ipʒ in potu dederũt ad ꝓlixum partuʒ: ⁊ factus eſt partus ſtatim. ⁊ dr̃ ꝙ aurei. iiij. de ipſo ĩterficiunt letificãdo. loco eius poniẽ de coſto equale pondus ipſius: ⁊ de ſpica quartũ ponderis eius: ⁊ pondus ipſius de corticibus caſſie lignee. Et idem quarta primi. caplõ ſcõo: ait ꝙ ducit medicinas ad cor. Et idem de viribus cordis ait ꝙ cõfortat cor.

RABI. MOY. caplõ de croco: ait ꝙ auget appetitum coitus. YSAAC in viatico. caplõ de emigranea: ait ꝙ fit emplm̃ ex croco gũmi arabico euforbio: ⁊ mirra equaliter diſtẽperatis cũ albumine oui contra emigraneam.

PAVLVS.caplõ de podagra.Recipe crocuȝ cuȝ vitello ouorum ⁊ oleum ro.⁊ aquam ro.⁊ miſceat̃:⁊ cũ penna vngatur locus podagre ex eo actu frigido.

I amia.Jaſis.Theratapia curatio medicamẽtũ.
I amſemiu.i.ſambucus.
I amus.ara.i.bubalus.
I anairin.ianiar.i.coſtus.
I ana.i.fantaſma.ſatira.
I ancipac.i.enula.
I anerd.ſuffrig.Janerdi.i. ad impinguandum.
I ancidon.i.cimbalaria.
I aneto.i.faſſaſa.
I anion.i.opoponax.iantir idem.
I antiflas.i.flos vue vitis agreſtis.
I antifilon.i.filiꝰante prẽȝ
I antin.Jantũ.gingizerd .i.tapſia.Jantum.Janumi idem.Serap.Gal.

℄ Cap. CCCLXV.

Jaquintus

eſt nomẽ equocũ ad lapidẽ floreȝ ⁊ herbã que ſic dr̃:⁊ eſt herba ſm Dia. hñs florẽ purpureuȝ:⁊ radicẽ ſimilẽ bulbo:⁊ vocat̃ aliter herba pucrilis.traxit aũt nomẽ a puero quodã nobili qui in ſalicibus ĩter purpureos flores repertus eſt ĩterfectus deditq; nomẽ herbe puer funeris caſu. GALIENVS. octauo ſim.phar.caplõ iaquintus.Radix bulbo vniformis exñs gradus eſt pmi qdẽ.in ſiccãdo aũt ſecũdi in ĩfrigidãdo iam cõplete aut tertio ĩcipiẽte ĩpubes:itaq; credita eſt cuſtodire ĩfantes in vino cataplaſmata: fructus vͦo eius remiſſe abſtergit ⁊ ſtipticat:⁊ ꝓpterea dat̃ diureticis cũ vino ſiccãs qdẽ in tertio.caliditatis vͦo ⁊ frigiditatis ĩ medio conſiſtens.

I arrad.i.faſſaſa.
I ar flumĩs eſt plãta ſĩlis nenufaro ſubmerſa ĩ aq̃ ex qua parũ apparet ſtiptica:⁊ frida ꝯueniẽs vl ceribꝰ fraudulẽtis ⁊ prurito. Pau.in ꝓprio capͦ.
I aried.i.ſemen faſſaſe.⁊ ẽ faſſaſa.Aſonanti.
I arin.i.erugo campane vl̃ viride eris.
I arius.i.flos roriſmarini.
I arſamos.i.xilobalſamuȝ
I artamon.i.polium.
I aruspes vituli qd eſt.l. Aaron.Barba aron ſerpẽtaria minor dragõtea minor.
I arxalion.i.bdelium.
I aſas.i.homo ſtans oculis apertis nõ mouẽs eos.
I aſcas idem.
I aſiminus.i.ieſimini.
I aſir.Jaſiri.i.ſemẽ iunci.
I aſis.gr.akeſis.i.ſanitas. curatio medicamentuȝ. therapeſis.
I aſpis gẽma lapis pcioſus multas habet ſpẽs.
I atemon.hebunegũ.i.camomilla.Hebonigi.
I atis.i.dragantum.
I ati.i.medicia vel ſanitas
I atrema.Jatrena.gre.id eſt medicina in his oĩbꝰ a medicina venientibus i.vocalis eſt.
I atria.grece curatio.i.medela medicina.
I atricos.gre.i.medicĩalis
I atros medicꝰ pollidariꝰ.
I atrum.i.adarca.Gal.de ſim.phar.
I atut.ara.pinꝰ maſculus.
I auſemin.Jeuſemin.i.zãbach ſambucus.
I auſur.ara.opoponax.
I axiron.Jauſir.Jauſiri. Stephanus.
I bbos.yuos gre.i.gilbus. giboroſus.ibos.
I beleuche.i.cardamomũ minus.
I beridos herba xeitaragi ara.Pau.lepidũ agricardamũ ſceitaragi.gre.ſarcoſagi.i.carnẽ comedẽs eo ꝙ radix eius fiſtulas comedendo curat.
I binueris.i.animal qͦd vocatur bellula.
I biſcus.euiſcus.i.altea. Caſſius felix.
I bleon ẽ ſpẽs mellis.Dia.
I cardium.Jcardũ.i.inferior pars vel pediculum cuiuſlibet rei.
I cor.gre.i.humor.ycores humores.ycroides.i.humoroſe.
I cteritia dicta ab aue ictcris crocea colore.Pli.liͦ. 30.caͦ.3.vltra mediũ.hic regius morbus ⁊ arcuatus dr̃ ab arcu ꝓpter colorũ varietatẽ ⁊ a colore auri auriginẽ vocant.liͦ. de doct.gre.ikteros geranoſos alfus aureus.
I ctericos gre.icteridos.
I ctica quid eſt.l.ietua.
I cticos.ictis.ictrios grẽ.i. piſcis.
I ctidion.gre.piſciculus.
I ctidon.id ẽ cornea tũica oculorum.Theophilus.
I ctinos.gre.i.miluꝰ auis.
I ctiocol la quid eſt.l. glucten.Diaſ.
I cuſir vel ienſir ideſt opoponax.
I dam.ara.i.pulmentum.
I daros.idarios.gre.ideſt aq̃ticus.ydaſmus hũor ydropicorum.
I dea.Dia.folia hȝ oximirſino ſimilia ⁊c̃.
I den.quid eſt.l.ſumach.
I dens.i.mẽta.idiſmõ.idẽ.
I dios ideſt gladiolus.
I doma.Jdema.gre.ideſt tumor vl̃ inflatio. Jdoima.
I dor.gre.ideſt aqua.inde ydropiſis.
I dria boatx.i.aquax vas.
I dromel.quid eſt.l.mellicratum.
I dropiſſa.i.pix liquida.
I dros.gre.ſudor.ydroſis ſudatio.lib.de doct.gre.
I droſelinũ.i.apium aque.
I duum.i.trifula.Gal.lib. de euchimia.
I eaſidon.ideſt vmblicus veneris.
I ealion.i.matriſſilua.
I ean.ſ.epatica.
I ebacion.iebarõ.i.barba iouis.
I ebaſion.i.melon indus.
I ebaſoli ideſt litium.
I eberne.zebrene.Ste.i. mandragora.zabroba.
I chneumon.Plinius lib. vndecimo.capitulo.xi.

℄ Cap. CCCLXVI.

Jeblech.

arabice grece.cuſſus.latine volubilis. IO.MESVE.caplõ de volubili.Eius plures ſunt ſpẽs vna dr̃ funis arbox:cuiꝰ flos eſt albꝰ.⁊ ẽ ſicut tuba.⁊ hȝ lac.⁊ vocat̃ volubilis magna.Alia eſt cuiꝰ rami repunt ſup terraȝ ⁊ ſup ramos plantax q̃ folia ⁊ flores hȝ minores.⁊ dr̃ volubilis parua.Alia eſt habẽs folia ſubalbida lanuginoſa.⁊ hȝ lac.Alia eſt hñs folia aſpa ſic̃ ſunt folia citruli:cuiꝰ flos eſt ſicut ampulle adherentes ⁊ vocat̃ lupullus.Alia eſt cuius radix eſt ſicut feſcireſin ⁊ magis groſſa:ĩmo eſt groſſitudo eiꝰ in modum cucurbite maioris.Et eius ſtipes eleuat̃ ſuper radicẽ ſuam circiter cubitos duos.⁊ folia eiꝰ ſunt ſtricta parua in modũ ſagitte alate q̃ ex leui cauſa fluunt.⁊ hȝ lac.⁊ vocat̃ dominus lacticinorum.Et ex ea fit ſcamonea.l.ſcamonea.Melior duax ſpeciex pmax eſt magna hñs folia in moduȝ ſagitte alate.melior eſt q̃ orit̃ in locis temperatis remotis ab exceſſu.ingt Diaſco.magna eſt eq̃lis.declinat tñ ad cal.⁊ eſt ſic.in ſcdͦo reſolutiua maturatiua apitiua abſterſiua ⁊ ſolutiua.lanuginoſa vero calid.eſt in exceſſu vlceratiua ⁊ ĩciſiua.Sagitalis vͦo ca.⁊ ſic.in ſecũdo dixit Gal.in principio tertij.lac vͦo eius ĩ fine tertij.⁊ ẽ acris vlceratiua.⁊ eiꝰ acrimonia nõ eſt in vehemẽtia lacticinij maioris.⁊ eſt in q̃libet eius pte plãte acuitas ⁊ ſeroſitas:ſed plus in lacte ipſius.⁊ eſt in ea abſterſio ⁊ reſolutio.⁊ iſta eſt ſcamonea. lupullus vͦo eſt eq̃lis ad frigiditatẽ declinãs.⁊ dr̃ ꝙ eſt in pncipio pmi:⁊ eſt verius.eſt aũt ſedatiuus dolox calidorũ extinctiuus ĩflãmationuȝ ⁊ lenitiuꝰ.Rectificatio.magna aperit orificia venax:ꝓpter qͦd miſcẽduȝ eſt aliquid ei ex draganto ⁊ maſtice ⁊ rectius qͦd vigorat operationem eius eſt aqua caſei cum ſpica ⁊ maſtice.Ex ſagittali auteȝ nõ ꝓpinant ad ſoluendũ niſi coagulũ eius.⁊ eſt ſcamõea. lanuginoſa vͦo prorſus vitanda.ſolutione eniȝ educit ſanguinẽ ⁊ eſt venenũ. POSSE.lanugĩoſa educit excoriãdo.lupullus vero aſpa educit de colera citrina rem aliq̃ȝ ⁊ mũdificat ſanguinẽ ab ea:⁊ clarificat ipm:⁊ ſedat inflãmationẽ eius:⁊ affert ei iuuamẽtum magnũ:infuſio ipſiꝰ in aqua caſei.⁊ ſyrupus eius remouet hycteritiã ⁊ aquaȝ. pax vtunt̃ adminiſtratione eius medici noſtri temporis cum ſit medicina bona.Et ipſa quidẽ ⁊ ſuccus eius cum ſanich ordei ſedat dolorẽ capitis calidis.⁊ cõuenit calefactioni ſtomaci ⁊ epatis ⁊ ſyrupus eius conuenit febribus coliricis ⁊ ſanguineis.Magna vero ſolutione educit coleram aduſtam cum facilitate ⁊ apit opilationem epatis ⁊ meſeraicarum ⁊ conuenit hicteritie cum ſucco apij ⁊ endiuie aut cũ aqua caſei ⁊ ꝯuenit apoſtemati epatis cal̃.extrinſeco ⁊ proprie cũ ſauich.oleo roſato ⁊ aceto ⁊ ſedat ſodã antiquã ⁊ ꝓprie cuȝ oleo roſato.⁊ camomille:⁊ ſuccus eius eſt ex eis que ſanãt vlcera in aure ⁊ eſt ex medicinis pectoris ⁊ pulmonis mundificãs ea a ſupfluitatibus.⁊ cõuenit aſmati valde ⁊ cõuenit fe.longi tpis ⁊ ꝓprie fe.opilationũ ⁊ eis quax materia ẽ colera citrina.ex radice vero ſagittalis fit ẽplm̃ cũ oleo ro.aut cãomille ⁊ ſedat ſodã fridã ãtiquã ⁊ curat emigraneã.doſis potio magne ĩ dͦcoctiõe ẽ circiter.ʒ.iij.lupl̃i vͦo ĩfuſiõis ĩ aq̃ caſei potio ẽ.li.i.

I ecur.i.epar.
I egar.iegari.i.baucia vel daucus agreſtis.
I ehmenari.iehercenari.i. balauſtia.
I eiunũ inteſtinũ eſt ſm aſtõ.ſ.poſt duodenũ ſic dictũ eo ꝙ ſp vacuũ ĩueĩt̃.
I elanebin.ielaniabin.ideſt mel roxatum.
I elben.Julben.i.ſpelta. Albaui.
I elbub.i.Alulbub.baucia agreſtis vl̃ mercurialis. Albulbub.

℄ Caplȝ.CCCLXVII.

Jeleſſem.

vel yeſſe.ara.gre.⁊ lat.balſamus.Sciẽdũ ꝙ balſamus dicitur arbor balſami Balſamum vero dicit̃ oleũ vel gũmi qͦd melius eſt dicere.Nam nõ eſt oleũ vere qͦd ꝓbat̃ multis exẽplis prĩo eo ꝙ videmꝰ adherere labijs vulnerũ ⁊ facile de pãno eo infecto lauat̃.ſil̃r Diaſ.dicit ꝙ in aq̃ iniectũ petit fundum. poſtmodũ diſſoluit̃ ⁊ totã aquã albaȝ facit ⁊ ꝓpterea vocat ipm lachrymũ.⁊ gre.dicit̃ opobalſamũ.nã eſt lachrymus velut lac.⁊ ſil̃r opifico vocat̃ lac ficulnee ab ipo Dia. ⁊ opiũ qͦd eſt lac ſil̃r dr̃ ab opos.hec oĩa oleo nõ cõueniũt vñ lignũ eiꝰ dr̃ xilobalſamũ.⁊ gre.iarſamos aut beleſſeȝ ⁊ fructus vocat̃ carpobalſamũ qr cariſſimũ eſt vel a carpes qͦd eſt fructus.Multis modis ſophiſticat̃ qdã vẽdũt terbentinã ꝓ opobalſamo qdã admiſcẽt pax balſami terbẽtie ⁊ ita hȝ odorẽ balſami ⁊ ſĩlitudinẽ.Alij accipiũt ſuccũ lemõcelli vel foliox citri ⁊ admiſcet̃ terbẽtine addito croco orientali.Alij admiſcẽt oleũ nardinũ terbẽtine.qdã dicũt ꝙ ſic cognoſcit̃ qr ſi ponat̃ in ſtili ferrei pũcto accẽdit̃ ⁊ ardet ⁊ ſil̃r ẽt terbẽtina. DIASCO.dicit ꝙ coagulat lac ⁊ ipm deſcẽdit ad fundũ.Alij dicũt ꝙ pannus ſubtiliſſimus opobalſamo madefactus ⁊ ablutus ſi ĩ nulla pte remanet ĩfectus purũ eſt opobalſamũ.ſȝ ſm veritatẽ eſt ſic eligẽdũ purũ opobalſamũ.qr ẽ citrinũ ⁊ multuȝ clax.diſcernit̃ aũt ſophiſticatũ ſic ſi cũ ſtillo ponat̃ ſuauiter in ſupiori pte aque ibi remanet ſi in fundo ſil̃r.⁊ eſt ẽt alia ꝓbatio poſita aq̃ in aliquo vaſe in illa aq̃ ponat̃ opobalſamũ poſtea moueat̃ cuȝ aliquo ligno ſi ſit ſophiſticatũ vel terbẽtinatũ turbat̃.ſi ſit purũ nõ turbat̃.Alia probatio.Ablue manus tuas poptĩe poſtea pone aquã mũdiſſimã in vaſe argenteo vl̃ alio vaſe.poſtea pone opobalſamũ in pãno mũdiſſimo ſubtili põderato tñ priꝰ balſamo. poſtea ablue in vaſe illo qͦd eſt pux ad vnã ptẽ cõgregabitur velut argẽtũ viuũ ⁊ ſi aliqd gumi ibi nõ fuerit pãnus nõ inficit̃.ſȝ eſt eiꝰ põderis cuius pus fuit.Alia ꝓbatio.põderat pus opobalſamũ põderabit in triplo vel duplo põdere plus q̃ȝ terbẽtina ⁊ cõſtat eẽ ſophiſticatũ.dicũt ẽt aliqui ꝙ ſi ponat̃ in vola manus penetrat volã.qͦd falſuȝ ẽ. ſȝ ſi ponat̃ parũ in palato cerebrũ ita calefacit ꝙ vr̃ ſuccẽdi.ẽ diſſolutiuũ cõſeruatiuũ ⁊ attractiuũ. SERA.lib. aggre.ca.ieleſſem.magnitudo arboris eius ẽ ſicut magnitudo arboris grani viridis ⁊ ſicut arboris bocates.⁊ hȝ folia ſĩlia folijs rute niſi qa ſunt albiora ⁊ eſt in regione iudee verſus occidẽtẽ ⁊ diuerſificat̃ in lõgitudine ⁊ breuitate gracilitate ⁊ groſſitudine.⁊ ẽ qddã ſubtile ſimile capillis qͦd inuenit̃ in arbore balſami ⁊ noiat̃ balſciton qr ẽ viride.lignũ vero eius dicit̃ xilobalſamũ ⁊ ſemẽ carpobalſamũ ⁊ gũmi eius vel oleuȝ lac vel ſuccus eius opobalſamuȝ.Colligit̃ aũt opobalſamũ in diebꝰ canicularibꝰ.Nã vulnerant̃ rami ⁊ ſtipites huius arboris in pluribꝰ locis cũ inſtrõ ferreo qͦd egredit̃ ab eis eſt parũ.ſũma enĩ eius qͦd colligit̃ ex eo oĩ anno eſt a.40.vſq; ad.50.rotulos ⁊ vẽdit̃ in loco vbi naſcit̃ ꝓ põdere duplo ex auro.Meliꝰ aũt ex eo eſt nouũ fortis odoris nihil habẽt acetoſi.ca.⁊ dͦſic. in tertio. DIASCO.cap.de balſamo.Arbor eſt ſĩlis lity.⁊ in eodẽ ſtatu aut piracãton folia hȝ ſĩlia rute ſȝ paulo albiora ⁊ ſp viridia exñtia flores nõ caducos hñs naſcitur ſolũ in ĩdia curtibus vel locis humidis ẽ arbor.n.tenera ⁊ aſpa oblõga ſtipitẽ hñs ſĩlem viti.arbor dicit̃ balſamus lignũ xilobalſamũ ſemẽ carpobalſamũ.lac vero vel ſuccus balſamũ.hic vero fructus optimus eſt q eſt recẽs atq; vehemẽs odore ſincerus ſerenus leuis mordẽs atq; mediocriter linguã redarguẽs.Adulterat̃ ãt ciprino oleo aut lentiſcino aut balſamino ſiue mirtio vel melle mixto qͦd leuiter ꝓbat̃ qr aq̃ in qua dũ miſſuȝ fuerit oleũ ſupnatãs balſamũ fundũ petẽs eſt balſamũ purũ veſtẽ nõ maculat ſupaſpſum cuius tãta vis eẽ dr̃ vt ſi ſol incãduerit ĩ manu teneri nõ poſſit.preterea arbor minus ẽ cal.⁊ ſicca. extenuãs ſubtilior aũt eſt succꝰ ⁊ calidus.ſemẽ ſĩlis eſt virtutis opobalſamũ qͦd appellat̃ lachrymũ eſt arboris que eſt ſimilis malo granato vel litio ramoſo ramis tenuibus ⁊ exalbidis in ĩdia tm̃modo creſcit.Aliq tñ dicũt ⁊ in iudea naſci.fructũ hȝ q̃ſi obrotundũ cõtra mediũ q̃ſi vẽtro ſuȝ ad capita vtraq; deductũ rubicũdũ valde grauẽ ⁊ plenũ ⁊ ſi frãgit̃ ſĩle melli eſt ⁊ ſi maſticat̃ ſĩle eſt piperi mordẽs ⁊ ſuauiter redolẽs qͦd carpobalſamũ dr̃.huius aũt arboris lachrymũ colligit̃ diebus canicularibꝰ.ſm alios vero autũni tpe.incidit̃ aũt trũcus huius arboris ꝑ loca ⁊ ramuli ipſius ⁊ ſic ſupponunt̃ vaſa q̃ lachrymũ fluens recipiãt.cuius eſt optimũ recẽs ſincerũ exalbidũ odore acutũ ⁊ nõ accidaſtrũ leniter linguã ſubmordẽs ſequẽs ẽ colore ſubruffuȝ ⁊ q̃ſi gluctinoſũ.tertiũ ẽ tenuiũ partiũ valde ⁊ ꝑlucidũ.oẽ aũt balſamũ qͦd vetuſtatẽ recipit fit rubeum refinatũ.⁊ ſiccũ.Qͦd aũt optimũ eſt ſincerũ eſt quod ꝙ in aq̃ mũda ſtillatũ nõ ꝓtinus diffundit̃ ſȝ magis deſſidet ⁊ poſtmodũ totã aquã albidã facit:⁊ lacti admixtum illud in caſeũ ſtringit vt coagulũ.qͦd enĩ ſincerũ nõ eſt in ſũmo aq̃ diffundit̃ ⁊ ſupnatat.⁊ vt oleũ q̃ſi ſtillã oſtẽdit. Nã vires hȝ aliquatenꝰ acriores que viſcide ⁊ calefacere ⁊ relaxare efficaciter poſſũt ſic.ĩ ſecũdo.Eſt aũt leptomeris.Eſt aũt eligẽdũ nõ vetꝰ.ſȝ odore fortius nõ ſubacidũ. ſȝ guſtu ſuaui ⁊ mordax ⁊ ſtipticũ.ſed diuerſimode adulterat̃.ꝓbatio eius talis eſt.pãno lineo inſtillat̃ q pannus poſtq̃ȝ lauat̃ facile exit ⁊ nullã facit maculã.Naȝ ſi adulteratũ fuerit hec ꝓbatio minime inueniri poteſt.Jtẽ mũdũ lac caprinũ coagulat.Et ſi ml̃to tpe ſeruatũ fuerit exterminabit̃ ſm dicta aliquox. GALI.ſexto ſim.phar. capitulo de balſamo.parua plãta eſt minor duobus cubitis oritur ꝓpe egyptũ ĩ terra ali ab egiptijs qdeȝ nũc vocata ylũpi q̃ ab antiqs vocabat̃ ylimpolis.Et enĩ ſic ſe habebat egypti cõditio tpe autũnali dolabant̃ ferro inferiores ptes huius plãte ⁊ emanabat ꝑ eas liquor quẽ penitꝰ eſt videre ſimilẽ oleo qͦd ⁊ balſanelmini nũcupat̃.qͦd aũt ex liquore colligebat̃ recõditũ in vaſis reſidebat ⁊ q quidẽ ſupnatabat erat albus ⁊ ſubtiliũ partiũ nec nõ ⁊ vtiliſſimũ ⁊ auro precioſius.mediũ vero ſubcitrinũ ⁊ ꝑ oĩa diminutũ a ſupnatante.quidã aũt experiunt̃ B in eo ꝙ propter ipſuȝ cãdet ferrũ vnctũ ⁊ in igne poſitũ.hoc aũt canforeleo ⁊ oleo de canfora ⁊ alijs ineſt.Alij vero in hoc ꝙ ſupernatat ſed nõ ſubſidet ſed hec etiam ineſt alijs oleagineis ſubſtãtijs.Jn quo aũt vtrunq; occurrit.ſ.vt ferruȝ cãdeſcat ꝑ ipſuȝ.⁊ aqua reſideat eſt impmixtum.Adhuc quoq; ſciendũ eſt ꝙ recens ſupnatat aque ⁊ tunc ſumit̃ ipſius expientia per pãnuȝ infuſum ⁊ ſuſpenſum deſcen

dit enim totū nequaq̄ȝ tingēs ip̄m.ſȝ ſolū odoꝛē illius referens.balſamus deſic.ꝛ cale. ſȝ tertiȝ gradus ſubſtātiā. Eſt aūt ſubtiliū partiū tanq̄ȝ aromatiȝans ꝛ ipſi⁹ vere liquoꝛ magis ſubtiliū partiū eſt q̄ȝ ſemē ip̄m.foliū aūt non tantū eſt ca.inquātū opinanť aliq ex partiū ſubtilitate decepti.fruct⁹ āt ſimilis ē q̄dē ſm genus virtutis deficit āt multum in partiū ſubtilitate. PLINIVS.capit.de balſamo.Arboꝛ in iudea iter termīos.zo.iugerū erat.poſtea aūt cū romani eadē regione potiti ſūt a latiſſimis collib⁹ ꝑpagata ē ſtirps eius ſimilis viti folia ſimilia rute ſed albidioꝛa ſemp̄q̄ȝ virētia.lignū eius xilobalſamū diciť.fructus ſiue ſemen carpobalſamū.lac ſiue ſuccus opobalſamū eo q̄ lignū ei⁹ ferreis vngulis ꝑcuſſū ꝑ cauernas guttatim diſtillat.Cuius gutta adulteratur ad mixto ciprino oleo vel melle. ſȝ ſincerū ꝓbať a melle ſi lac coagulauerit.ab oleo ſi īſtillatū aque aut mixtū nō facile fuerit reſolutū.ꝑterea ſi veſte puro balſamo tacta ꝛ lota non fuerit maculata ſincez eſt.Adulteratū q̄dē neq̄ȝ lac coagulat ꝛ vt oleū aque ſupnatat ꝛ veſtē maculat. Balſamū autē ſi purū fuerit tantā vim hȝ vt ſi ſol incanduerit ſuſtineri in manu nō poſſit. AVICEN.libro z⁹.cap. de balſamo. Eſt arboꝛ egiptia naſcēs in loco q dr̄ oculus ſolis tātū cuius folia ꝛ odoꝛ rute ſimilanť ſȝ tn̄ ipſa declinat ad albedinē ꝛ ei⁹ ſtatura ē ſic̄ arboꝛis viſci.ꝛ ei⁹ q̄dē oleū ē meli⁹ ſemine ipſi⁹:ꝛ ſemen foꝛtius ligno ipſi⁹ ī oīb⁹ modis. ei⁹ vero oleū ſumať ita.īcidať cū ferro poſt oꝛtū aſcerabe ꝛ aggregeť qđ de inciſionib⁹ reſudat cū cotto ꝛ neq̄ȝ ꝑtranſit in āno qđ eſt a 5o.vſq̄ȝ ad.6o.lib.Experiētia olei ipſius eſt cōgelatio lactis ſtatim cū ſup ipȝ diſtillať.Et ꝑmixtio eius cū aq̄ ꝛ inſpiſſatio ipſi⁹ ꝛ ꝯſeruatio ſue ſolidatis ī aq̄ ꝛ ablutio eius a toto ꝛ ſubtilitas odoꝛis ei⁹.Adulterať āt cū oleo de pino ꝛ oleo de maſtice ꝛ cera diſſolutis in oleo de alchanna.ꝛ qđ ex eo meli⁹ eſt:eſt recēs.groſſū aūt ꝛ vetus nō hȝ virtutē eius.lignū eſt ca.ꝛ ſic.in ſecūdo.ſemen ipſi⁹ calidius eo paꝝ ꝛ oleū ei⁹ eſt calidius vtriſq̄ȝ ꝛ eſt in pꝛincipio tertiȝ ꝛ nō ē in ipſo de calefactiōe qđ extimant.

POSSE.Opobalſami.℈.i.datū cū vino ſupfluitates matricis mūdificat fetū moꝛtuū educit ꝛ menſtrua ꝓuocat. bōbice intincta ꝛ ſuppoſita ꝯuenit ad diſſuriā ꝛ ſtranguriā ꝛ lapidē veſice.ſi ēt fuerit opilatio ex frigido hūoꝛe deť cū vino. vel virga pꝛius madefacta ex aq̄ calida erecta īflata inyciať cū oleo muſcelino vel nardino.cōtra doloꝛem iliacū vel ſtomachi frigidū deť opobalſamuȝ modicū cū vino tepido.Cōtra oēs paſſiōes capitis ex frigiditate deť cū appꝛopꝛiato aliquo paſſioni ꝯueniēte.Contra cicatrices remouendas madefiat cera cū opobalſamo ꝛ ponať ſupra cicatrices ꝑ.io.dies qꝛ cū cera pōt tādiu ſeruari ꝛ ſic ꝑ.4o.dies fiet ſi fuerit neceſſe.Cōtra q̄rtanaȝ ꝛ quottidianā facta pꝛius purgatiōe deť cū vino. Cōtra tinitū aurium ex hūiditate paꝝ inſtilleť.Cōtra doloꝛē dētiū ex ꝑte dolēti aliquātuluȝ in aurem diſtilleť.Coꝛpoꝛa moꝛtuoꝝ incoꝛrupta ꝯſeruat qꝛ quātuȝ diſſoluit tātū cōſumit. SERAPION.auc.Halie.Opiū balſami eſt bonuȝ ꝛ ſubſtātia eius ē ſubtilis.ca.ꝛ ſic.in ſecūdo balſamū quoq̄ȝ ē ſubtilioꝛis virtutis q̄ȝ arboꝛ granū vero ei⁹ ē maioꝛis ſubtilitatis q̄ȝ oleū.Idē auc.Diaſ.balſamū abſtergit tenebꝛoſitatē viſus ꝛ aufert frigiditateȝ matricis qn̄ fit naſcale cū eo cera ꝛ oleo ꝛ expellit ſecūdinā ꝛ fetum ꝛ qn̄ fit inunctio cū eo ꝓhibet rigoꝛem ꝛ mūdificat vlcera ſoꝛdida.ꝛ qn̄ bibiť ꝓuocat vꝛinā ꝛ eſt bonū aſmati.Et qn̄ bibiť cū lacte eſt bonū illi q bibit toxicuȝ ꝛ quē momoꝛdit aliqđ aīal venenoſuȝ ꝛ foꝛtius qđ eſt in balſamo ē oleum eius.ꝛ poſt ip̄m granū deinde lignuȝ.grana vero eius qn̄ bibunť cōferunt pleureſi ꝛ apoſtemati cali.in pulmone ꝛ tuſſi ꝛ epilenſie ꝛ opilationib⁹ ꝛ anhelosis ꝛ nō potētibus anhelare, valet ī ſtranguria ꝛ lignū eius ꝯfert doloꝛi matricis quando fit ſeſſio in decoctione eoꝛum.

AVICENNA.balſamū apit opilatiōes ꝛ ꝯuenit vlceribus groſſis mundificat vlcera ꝛ ꝓpꝛie cuȝ yreos ꝛ extrabit fracturas oſſiuȝ.Cōfert ſciatice bibituȝ.ꝛ bibiť ei⁹ decoctio ꝑꝑ ſpaſmuȝ ꝯfert vlceribus capitis ꝛ mūdificat caput ip̄m ꝛ cōuenit epilēſie ꝛ vertigini abſtergit pannū ip̄m ꝛ eius oleuȝ lignū ꝛ ſemen cōferunt doloꝛi vtroꝛūq̄ȝ lateꝝ ꝛ cōuenit aſmati groſſo ꝛ ſtricture anhelitus ꝛ doloꝛi pulmonis.ꝛ ꝯuenit ſemē eius peripleumonie frigide ꝛ tuſſi ꝛ ſil'r ipſius oleuȝ ꝛ ad ſūmuȝ ē iuuamētuȝ viſcerū q̄ ſūt ſupꝛa mirach.cōfert debilitati digeſtiōis ꝛ ipſi⁹ malitiā decoctionis diſſoluit ꝛ mundificat ſtomachuȝ ꝛ confoꝛtat epar ꝛ cōfert doloꝛi pungitiuo ꝛ cōuenit doloꝛibus matricis ꝛ exiccat humiditates ei⁹ vapoꝛatuȝ ꝛ bibitum ꝯuenit frigoꝛi ipſius ꝛ extrahit embꝛionē ꝛ ſecundinaȝ ꝛ ꝯuenit cuȝ ex eo fit ſuffumigatio oībus doloꝛibus matricis ꝛ ipſius decoctio aperit os matricis.Et cerotuȝ ex ipſo cuȝ oleo roſato ꝛ cera ꝯuenit frigoꝛi matricis ꝛ ē iuuamētum difficultati vꝛine.Et oleuȝ aufert rigoꝛes reſiſtit venenis ꝛ cōuenit moꝛſui vipe ꝛ eius oleum ꝯuenit iuſquiamo cuȝ bibiť cum lacte ꝛ venenoſis ꝛ ꝓpꝛie ſcoꝛpionib⁹.

I elet elcayn.i.ypogſtidos: vel barba hyrcia.ex quo fit imo ex fungo q ī radice eius oꝛitur.
I elnarum. Julinar.i. balauſtia.
I elſe.i.duricies palpebꝛaruȝ qua quando vis palpebꝛa non eleuatur.
I emac.i.cuſcute.
I emacion. Jemariō: ideſt vinee.
I emarion. Jemeri.i. flos mali granati ſilueſtris.
I emficaria. Jemfitiaria. Jemicaria.i. yerapigra.
I emeris.ſunt Ellectuaria multe amaritudinis.
I enaflos.i.polium.
I enaitom. Jenaiton.i.fili⁹ ante patrem.
I enari.i.balauſtia.
I eneta ſūt Ellectuaria boni ſapoꝛis ſiue ſolutiua ſiue non.
I enar.i.pꝛaſſium.
I eniban.i.cimbalaria.

℄ Cap. CCCLXVIII.

Jenſis ara.vel henſir.grc.panax: Eraclea.lat.opoponax. SERAPION.libꝛo aggre.capitulo Jēſir.au.Diaſ. Planta in oꝛtis ꝛ pomeriis iueniť ꝛ eſt plāta habēs folia aſpera ſic̄ ficus nō magna ꝛ ſpāſa ſuper terrā veridia rotunda ꝛ diuiſa ī q̄nq̄ȝ ꝑtes ſil'ia folijs fic⁹ in ſua ſil'itudine ꝛ ſtipes eius ē lōgus ſil'is ſtipiti galbani. albus ſup quē pili albi ſil'es pulueri albo ī cuius circuitu ſunt folia parua ꝛ ī ſumitate eius ſunt capitella ſil'ia capitellis aneti in q̄bus ſunt floꝛes croceuȝ coloꝛē habētes ꝛ hn̄tes odoꝛē bonuȝ.ꝛ hȝ ſemē odoꝛifeꝝ ꝛ radices multas egrediētes ab vna radice grauis odoꝛis ſolida ſup quam eſt coꝛtex groſſus amari ſapoꝛis qđ aūt ex ſemine huius plāte eſt melius ē illud qđ eſt ſup ſtipitē. Nā illud qđ reperitur ſup herbā nō eſt tāte bonitatis.ꝛ ex radicibus ei⁹ melioꝛ ē illa q̄ eſt alba ſicca q̄ nō eſt rugoſa pūgēs linguā qn̄ guſtať ꝛ odoꝛatur.ꝛ colligiť gummi album ab illa qđ oppoponax dr̄ in hunc moduȝ.fodiť terra circa radicem ei⁹ in eſtiuo tp̄e ꝛ externunť folia in fouea iuxta radiceȝ deinde vulnerať radix ꝛ ſtipes eius donec appareat coꝛ eius.ꝛ tunc emānat lachꝛimus currēs ſuper folia ꝛ qn̄ deſiccať accipitur ꝛ reponiť ꝛ coloꝛ gumi eius ē albus.ſȝ qn̄ deſiccať fit coloꝛ eius exterioꝛ croceus ꝛ melius opoponax eſt amaꝝ interius albuȝ ꝛ exterius croceuȝ.adherēs manui facile frangibile qđ cito diſſolviť grauē hn̄s odoꝛem ꝛ pinguē.illud vero qđ eſt nigrū eſt maluȝ.ſimiliter ꝛ molle. Nā tale eſt adulteratuȝ:ſed cognoſcitur. Nā qn̄ ponitur in aqua ꝛ fricatur digitis diſſoluitur cito ſi eſt bonum ꝛ fit ſicut vnguentum aliud vero non facit hoc.

GALIENVS.octauo ſim.phar.cap.de oppoponaco. Panax eraclius vel Eraclea.ex hoc fit oppoponacum radicibus ei⁹ ꝛ germinib⁹ abſciſſis.Eſt autē oppoponax calefaciens ꝛ molliēs ꝛ diafoꝛans poniť in calefaciēdo q̄dē in tertio in.ſiccādo āt ex ſecundo.Coꝛtex vero radicis ſiccatiuum ſil'ꝛ calefactiuuȝ eſt farmacuȝ ſȝ minus q̄ȝ opos ac ēt hȝ q̄d abſterſiuum.quocirca vtimur eo ad nuda oſſa ꝛ male moꝛigerata vlcera.ſufficiēter ergo oīa talia carnoſat abſtergēdo ſil'ꝛ deſiccādo ꝛ nō valde foꝛtiter calefaciēdo q̄bus oibus indicat q̄ dȝ carnoſare vt ī libꝛis terapētice methodi mōſtrauimus.fructus vero ei⁹ ca. exiſtens mēſtruoꝝ ductiuuȝ farmacū.aſſueuerunt auteȝ neſcio qualiter nō panacos ſȝ panacum noīare hāc herbaȝ.

PLINIVS.capitulo de oppoponaco.Eſt ſuccus panacis ꝛ cuiuſdā ſp̄ēi ferule cui ī ſtipite ſimilať. ꝛ dr̄ ab opos qđ eſt ſuccus ꝛ panax panacis qđ ē nomē illius ſp̄ēi ferule ꝛ cui⁹ ſtipites ferule ſimilanť coloꝛis palearis ꝛ eleuātur ſup euȝ floꝛes odoꝛis boni coloꝛis aurei ꝛ ſunt ſm ſemitā floꝛis aneti ꝛ faciunt cultoꝛes eius īciſuras ꝑuas inter radicē ꝛ eleuationē doꝛſi eius circiter palmuȝ mediū ꝛ egrediť humiditas aurea q̄ coagulatur ꝛ ē oppoponax.

DIASCO.cap.de oppoponaco.ſuccus eſt herbe q̄ panax dr̄ cuius ſtipes ſil'is eſt in multis ferule ꝛ naſciť locis aſperis ꝛ lapidoſis.Colligiť aūt ipſe ſuccus calidíter medijs eſtibus,terra q̄ eſt circa radicē cauatur deinde folia ipſius ſternunť in girū.ꝛ ſic ipſa radix in oblongū ꝛ in girum incidiť ꝛ ſic qđ decidit in folia ſiccať ꝛ mirre accipit coloꝛē.Eſt aūt oppoponax coloꝛē croceuȝ habēs defoꝛis deintus albū ꝛ guſtu amarum odoꝛis grauis leuis piguis fragilis ꝛ citius ſe ſeparans. Niger vero ꝛ mollis inutilis eſt qui adulterať armoniaco ꝛ cera q pꝛobať ſi digitis cū aqua fricaueris. Nā ſi integer fuerit vt lac ſoluiť.ſi nō vt viſcus fiet.ē calidus malactic⁹ leptīticus. AVICEN. lib.ſecūdo cap.de oppoponaco.eſt arboꝛ que nō eleuať a terra. ꝛ ſimilanť ipſius folia folijs ficus ꝛ ſunt vehementis viriditatis rubea inciſas habētia ꝑtes rotunda ꝛ eius crus ē ſicut cucumeris ſup qđ ſunt pili pulueruleṅti. ꝛ ei⁹ folia ſunt parua valde ſup cuius extremitatē eſt coꝛona ſimilis coꝛone aneti.ꝛ eius flos ē citrinus ꝛ folia floꝛis ſūt boni odoꝛis ꝛ vene ipſius ſunt plurime.ramificātur a radice vna groſſum habētes coꝛticē ꝛ interius ē odoꝛis grauitas.Eius aūt gumma extrahiť cū inciſione ſue radicis in pꝛimis cū crus apparet.ꝛ qn̄ fricatur ē eius inciſio ſm coloꝛē croceuȝ.q̄ aūt huic ſp̄ēi ſil'r numerať de ſp̄ēbus oppoponacis.ſȝ crus ad minus eleuať cubito vno deīde ramificatur ſicut folia feniculi ſȝ eſt debilius q̄dē in radice eius melius ē illud qđ eſt albū moꝛdicans linguā in quo nō eſt ꝯtractio boni odoꝛis.ꝛ ex fructu eius melius ē illđ qđ eſt ſupꝛa crus ꝛ terminū mediuȝ ꝛ ex gumi ei⁹ melius eſt illud qđ eſt valde amaꝝ ꝛ intrinſecus albū ꝛ extrinſecus croceū frangibile quod diſſoluitur in aqua. Nigrum vero leue ē adulteratū cū armoniaco.ca.eſt ꝛ ſic.ī tertio.

POSSE.SERA.auc.Halieni. Radix eius ē medicīa que deſic.ꝛ cal.ꝛ in hoc ē melioꝛ q̄ȝ ip̄m oppoponax.Coꝛtici aūt eius ineſt virtus abſterſiua ꝛ valet contra oſſa denudata:ꝛ nos q̄dē vtimur in medicinis vlceꝝ fraudulentoꝝ qꝛ generāt iſte medicine carnes foꝛtiter.ꝛ hec medicina abſtergit ꝛ deſiccat ꝛ nō calefacit foꝛtiter. ꝛ his pꝛopꝛietatibus egent medicine q̄ debēt generare carnē. Sȝ lac huius plāte eſt oppoponax.deſic.ꝛ cal.in tertio ꝛ mollificat ꝛ reſoluit ꝛ h̄ facit qđ eſt nouuȝ qꝛ nō pōt eſſe pingue ꝛ mollificatiuuȝ niſi illud qđ eſt nouum.Et h̄ ꝯtingit de bdellio armoniaco ꝛ galbano.ꝛ dixit ī epiſtola ad glauconem qn̄ memoꝛauit ei de apoſtemate duro qđ erat in puero.ꝛ miſcui ī medicinis illius de oppoponaco illđ qđ erat magis nouū.nam non pōt eē pingue ꝛ mollificatiuū ex eo niſi nouum.Et auc.Diaſ.qn̄ datur de eo in potu cuȝ mellicrato aut cū vino cōfert rigoꝛibus fe.ꝑiodicaꝝ conuſſionibus neruoꝝ doloꝛibus lateꝝ tuſſi diſtillatiōi vꝛine ꝛ ſcabiei veſice. Et ſi adminiſtratur diſſolutū cuȝ melle pꝛouocat menſtrua ꝛ coꝛrūpit fetum ꝛ reſoluit inflationes matricis ꝛ duricies eius:ꝛ qn̄ ponitur cū melle ſuper ſciam cōfert doloꝛi eius ꝛ ingrediť ꝯfectiones medicinarum oleoꝝ ꝛ vnguētoꝛuȝ q̄ fiunt ad podagrā ꝛ in medicinis ſode.ꝛ qn̄ poniť ſup apoſtemata que dicunť carbunculi aperit ea ꝛ maxime cū paſſulis ꝛ qn̄ fit emplaſtrū cū eo ꝛ oleo cōfert podagre.ꝛ qn̄ fit collirium cū eo acuit viſum.ꝛ qn̄ ponitur in coꝛroſionibus dentiū ſedat doloꝛes eoꝝ.ꝛ qn̄ miſcetur cum tantūdem picis fit emplaſtrū cōueniens ꝛ iuuamentū multum moꝛſui canis rabidi. Radix vero plāte huius qn̄ abꝛaditur ꝛ ſupponiť mulieri expellit fetū ꝛ ſanat vlcera antiqua ꝛ qn̄ teriť cū melle ꝛ fit emplaſtrū cum ea veſtit carne oſſa denudata. Semē ei⁹ qn̄ datur in potu cū abſinthio ꝓuocat mēſtrua ꝛ qn̄ dať in potu cū ariſtol'.lon.eſt ꝯueniēs moꝛſibus venenoſis ꝛ qn̄ bibiť cuȝ vino cōuenit ſuffocatiōibus matricis.Et idē auc.Aben Meſuay cōuenit ad ea ad q̄ iuuat armoniacū. Et doſis ē a.ȝ.ſ.vſq̄ȝ ad aure.i.ꝛ ꝯuēit neruis ꝛ ꝯuēit vlcerib⁹ qn̄ miſceť vnguētis ꝛ laxat vētrē qn̄ miſceť cū alijs medicinis ꝛ cōuenit colice frigide ꝛ expellit vētoſitates groſſas a coꝛꝑe ꝛ extrahit hūoꝛes crudos ꝛ reſoluit doloꝛem iuncturaꝝ. AVICENNA. Eſt aūt reſolutiuum ventoſitatū lenificatiuuȝ abſterſiuū lenificat duricies ꝛ hothoꝛ.eius radix eſt ad medicandū oſſa nuda.cuȝ melle eſt cōueniens vlceribus antiq̄s ꝛ igni perſico.ꝛ quod ſup ip̄m eſt etiaȝ vulneribus ꝛ hothoꝛ ꝛ ad ſummuȝ oēs ꝑtes eius cōferunt vlceribus fraudulentis ꝛ bibiť cuȝ aqua ꝛ alcaratim ꝛ cū vino ꝑꝑ cōtractionē lacertoꝝ ex ꝑcuſſiōe. q̄dā vero dixerunt q̄ ipȝ eſt malū neruis ꝛ videtur q̄ ſit malum neruis ſanis ſiue humectatis ꝛ eſt cōferens ſciatice ꝛ bibiť ad ipſam ſuccus eius ꝛ remouet laſſitudineȝ ꝛ cōuenit doloꝛi iuncturaꝝ oīuȝ ꝛ podagre moꝛe emplaſtri ſuperpoſitū.Confert coꝛroſioni dentiū cuȝ eo impletur ꝛ ſedat doloꝛes eoꝝ ꝛ cōuenit ſode epil'ie ꝛ matri infantiuȝ acuit viſum ꝛ fit ex eo colliriū.ex folijs eius fit emplaſtꝝ ſup doloꝛes lateris ꝛ oppoponacum cōuenit doloꝛi vtrorumq̄ȝ lateꝝ ꝛ tuſſi cū ſunt frigidi.eius ſuccus cōuenit duritiei ſplenis moꝛe emplaſtri ſuppoſitū ꝛ bibitum cū aceto.ponunť enim ex eo decem aurei in duob⁹ vꝛceolis muſti ꝛ clarificať poſt duos menſes ꝛ cōuenit ſpleni valde ꝛ multuȝ h̄ cōuenit hidropiſi lenit duriciē matricis ꝛ cōuenit guttationi vꝛine ꝛ auellana vna ex eo bibiť cum aq̄ calida ad ꝓuocandū vꝛinaȝ ꝛ menſtrua ꝛ iuuat matricē frigidam ꝛ eius fructus abundare facit menſtrua ꝛ pꝛopꝛie cū abſinthio ꝛ interficit fetum ꝛ pꝛopꝛia radix eius. ipſa nāq̄ȝ facit aboꝛſū ſuppoſita ꝛ bibita ꝛ cōuenit pꝛefocatiōi matricis ꝛ exterminat ventoſitatē ꝛ duriciē eius ꝛ cōuenit colice ꝛ ſoluendo educit crudū humoꝛem. ꝛ conuenit pꝛuritui veſice ſi bibiť cuȝ aqua cartami ad rigoꝛē ꝛ feb. periodicas.ex eo cū pice fit emplaſtrū bonum moꝛſui canis rabidi cū ariſtologia ad puncturas bibitum eſt tyriaca.ꝛ ſimiliter eius ſuccus.loco eius ponuntur ficus.ꝛ extimo q̄ armoniacum eſt ei pꝛopinquum.

I entū. Jantū.i.tapſia.ara.
I era.i.ſacra inde yera pigra.i.ſacra amara. yerapikra gre.
I erabotanum.Dia.quam multi piſterion ꝛc̄.
I erad.ara.i.locuſta.lib.de doct^a.ara.
I eraficaria.i. Jerapigra. Aliab.
I erificatia.i.yerapigra.
I erain. Jerainon.i.cretanus marinus.
I erame. Jeramia.i.radix artemiſie.
I erā. Jeranā.i.criſta galli.
I erania.i.arthemiſia.
I erax.i.aſtur vl' ancipiter.
I erax gre.aſtur vel accipiter.kirānus lib.de doct^a gre.i.vocali nō ꝯſonāte.
I erdhe.ara. panis ualde mollis.
I erebotana.i.ſacra.ꝛ ē cen

truz galli.herbena. ⁊ ſcri bitur p.g.l. gerebotanū. Jerabotani. votani.gre. ſegmen.i.ſacratimen.ro mane q2 in expiandis tē plis ⁊ ſacrificys ⁊ in adiu rationibus cōfederatio num hac herba vtebanť Titus liuius in primo.

Caplm CCCLXIX.

Jergit Jergir. Jerir.ara.gre. euzonium.lat. eruca. Eius due ſūt ſpecies: domeſtica ⁊ ſilueſtris. ⁊ ambe ſunt oībus note. ca.eſt ⁊ hu.ī ƀo. domeſtica mino ris efficacie q̄ʒ ſilueſtris vſui medicine cōpetūt ſemina ſi cut folia. PLINI.lib.z.ca.iz.ī pn°.de eruca. Miſceť in ɔdimētis in qb⁹ carnes ⁊ piſces ītinguńť tāta ſuauitas ei ineſt vt greci euzonomia appellauerūt ⁊c̄.euzomū voca ri reperi in quāpluribus locis. SERAPION.li.aggre ga.cap.iergit. Sunt ei⁹ due ſpecies domeſtica ⁊ ſilueſtris omnibus note. POSSE. Habet virtutē cōſumendi ad incitandū coitum ad ſtranguriā ⁊ diſſuriam ⁊ paraleſim valet decocta cum carnibus. Contra predicta. puluis ſe minis eius cum cepe decoquatur ⁊ detur. herba ipſa de cocta in vino ⁊ renibus cataplaſmata libidinē excitat. pe ctini impoſita vrinam prouocat. puluis ſeminis eius cuz melle ⁊ vino conficitur qui cataplaſmatus renibus libi dinem incitat. GALIENVS.li.de cibis.eſt ca.⁊ hu.in z.⁊ ipſa quidem generat ſperma ⁊ ventoſitatez ⁊ ideo fa cit erectionem virge. ⁊ calefacit potēter hoc olus. vt neqʒ ſolū comedere ipſum ſit facile ſi non mixtum cum folys lactuce. ſed ⁊ ſperma generare creditűz eſt ⁊ impetus ad coitum excitat doloratiuum autem capitis eſt ⁊ magis ſi quis ipſum ſolum comedat. Sed idem in.6.de ſim.medi cina cap.de agnocaſto dicit ꝙ eſt cali.⁊ ſic. Nam dicit ꝙ agnus caſtus non eſt generatiuus ſpiritus vaporoſi ſicut eruca. Sed propriuz eſt eruce habere vim in caliditate ⁊ ſic. non tamen agnocaſto ſimilis eſt. paulo nāqʒ deficit in ambobus. Nam ca.quidē ⁊ ſic.eſt eruca. differt tamen in permixtiōe qualitatis ⁊ virtutis. SERAPION.auc. Habix. dicitur eruca quaſi vrtica ꝙ ignite ſit virtutis ⁊ in cibo ſepe ſumpta veneris incendiuz moueat. cui due ſunt ſpecies vna vſualis alia agreſtis que acris eſt virtu tis. vtreqʒ autez veneris commouet vſum. Et idē Sera. auc. Hali. eruca generat ſpma ⁊ excitat libidinem ⁊ gene rat viſcoſitatem. Et ideo facit erectionez virge. ⁊ ſi come ditur ſola inducit dolorez capitis quare oportet vt come datur cum ea lactuca endiuia vel portulaca ⁊ ipſa prouo cat vrinam ⁊ laxat ventrem ⁊ confortat digeſtionez ⁊ ſil ueſtris ē fortior q̄ʒ domeſtica. Et idē auc. Aben Meſuay. ſuccus eruce recens quādo adminiſtratur cuz felle boui no laxat ventrem ⁊ confortat digeſtionem ⁊ linitur cum eis ſupra cicatrices vlcerum ⁊ delet eas ⁊ quando admi ſcetur cum melle ſuccus eius aut ſemen eius confert len tiginibus. DIASCO.cap.de eruca. Multum come ſta ventrem ſtimulat. Semen eius omnia illa facere po teſt. Nam diureticum eſt ⁊ calefactoriuz carnes ſeruare a putredine poteſt lacti aut aceto mixtum ⁊ trociſcis ide factis eruce agreſtis ſemine multi pro ſinapi vtunť. virt⁹ eſt ei diuretica ⁊ viſcidior. vtraqʒ tamē vt aiunt veteres commouet actus venereos.

I erit.i.folium.
I erniſeſum.i.lupina.
I erobalni.i.iudaica.
I erobulbū.i.bulbus agre ſtis.
I erodoche.i.panis valde mollis.
I eſamul. Jeſamuli.i. fili pendula.
I eſar.i.vua vulpis.
I eſcar.vel Jeſtar.i.cū ho mo ſtat oculis apertis ⁊ non mouet eos.
I eſſe. Jeſſe.i.ieleſſem.
I eſuminum.i.viola alba. Hal.quarto memiri ca pitulo quinto.

Caplm. CCCLXX.

Jeſemin ara.⁊ zambach gre.lencoia.la. ſambac⁹. SERAPION li.aggre.capi.ieſemin. Eſt planta habens album florem ⁊ quedam citrinum ⁊ eſt minus ca.⁊ ſic.q̄ʒ album. ⁊ ſimiliter eſt minus in ope ratione ſua. ⁊ citrinus reperitur in babilonia. Eſt autem ex eo alia ſpecies cuius flos celeſtis eſt coloris. Et idem auc. Aben Meſuay. eſt ca.in principio.z.

GALIENVS. ſexto ſim.phar. capitulo de ieſami no. Ambach herbe quam ieſemin vocant. Semen maxi me vtile eſt cali.⁊ deſic. nec non ſubtilium partium. Eſt autem guſtantibus ſubamarum ⁊ acre. ⁊ palam quoniaz diureticum eſt ⁊ diaforeticum. erit autez cali.⁊ ſic. in ter tio intenſe. Etiam hic dicit in ſexto huius. Et ſubdit in.7. lenconya.i.ieſeminum. tota quidem frutex abſterſiue eſt virtutis ⁊ ſubtilium partium magis autez participant ea flores ⁊ horum ſicciores magis viridibus.

AVICENNA. ponit tres ſpecies. Alba citrina ⁊ purpurea. Et ē alius ſambacus agreſtis de quo.l. veſum.

POSSE. SERAPION. folia eius humi. non ſicca. quando ponuntur ſuper empetiginem ⁊ pānum expellūt eos ⁊ reſoluunt omnem ſuperfluitatem ⁊ conuenit habē tibus catarrum ⁊ inducit dolorez capitis illis qui ſunt ca lide complexionis. ⁊ oleum eius eſt iuuatiuum in hyeme ⁊ ſi habens calidam complexionem odoret nimium de ipſo timendum eſt ne faciat fluxuz ſanguinis ex naribus eius. Et idem auctoritate Aben Meſuay. confert humi ditatibus ⁊ flegmati ſalſo ⁊ ſenibus frigide complexiōis ⁊ confert doloribus qui fiunt ex flegmate viſcoſo.

I eſerac.i.vſnee.
I eta.i.bleta.
I etablon.i.praſſium.
I etalion.i.perforata.
I etan.i.armoniacum.
I etaſan. Jeteſani.i. filius ante patrem.
I etarac.i. Jetua.
I eterac.eſt nomē genera le omnium ſeptez ſpecie rum titimalli.
I etcam.eſt ſpecies lactici ny famoſi ⁊ mortiferi.
I elidion.i.piſciculus.
I etua.eſt nomen genera le oīum ſpecierum titi mali quas Diaſcori.de ſcribit quamuis Johan nes Serapi.ſeptimo ca pitulo de laxatiuis ſim. dicat ꝙ eſt ſpecies me zercon.
I eum.ara.i.nux.
I eum alkei. Jeum ſilke.i. nux vomica.
I eumbaue. Jeumbace.i. nux muſcata.
I eumcaligeue.i.auellana
I eumethel.i.nux methel.
I eumal.i.praſſium.
I euers. Jeubuers. Jeugu ers: geguers. eſt gen⁹ ad milium panicum ⁊ ſcaio lā que omnia vnius vir tutis eſſe videntur.
I euſir. Jauſir.ara. oppo ponax.
I euzbenden. Nux hendē Auicē. Ex albaui ē Era. barbarica dicta ſtercus columbe in baldach. ⁊ ē de his que cōferunt cor rupto appetitui.
I ezafon.i.cimbalaria.
I ezala.i.ſoldanella.
I ezar.i.baucia vl' daucus agreſtis. Jezarum paſti nace.l.lezar. Alfaneria.
I ffidabegi.quid eſt.l.Car dabem.
I ffius.i.tapſia.
I fon. Jffon.i. cameleonta nigra. Dia.
I gens.i.ſubub.
I getim.i.gipſum.
I gia.gre.eſt quedam con fectio in antidotario vi rili ⁊ eſt dictum ſanitas vel ſalus. valitudo inco lumitas per.y.
I gidion. Hiugidion.i.fu mus terre. PAVLVS.cap.de ſa nie.oculi quam ypopiaz vocat igidium poſuit. Et Aui.eodem cap.allegās paulum ⁊ eandē ſcribēs medicinaz vbi Paulus Jgidium. ipſe fumū ter re poſuit.
I gil vermis lecti fetēs.i.ci mex lecti rubea.ſ.alcōat feſefiſis ara.buchuch.
I gnida. Aſcalife.i. vrtica. grece gnidion.
I gnis falſen: vel falſeneſi ati.i.ignis ſacer ⁊ ſūt pl'a genera me que eſt medi um hominem ambians qui zoſter dicitur ⁊ ene cat ſi circūcixerit. Et cin gulū vocāt. Plinius lib? z6.caplo.xi.in fine.
I gnis pſic⁹.idē. Et ē puſtu la corroſiua adurens. fa ciēs accidere eſcarā: vel ſūt puſtule parue rubee. igneā pūctōez īferentes
I gnotica ſunt illa q̄ faciūt ſomnum vel ſoporem.
I graſſia gre.hūor. p.y. hu mectatio.
I gron grece ſudor. p.y. me lius.
I gros.i.lipidus pur⁹ pcla rus liqdus madidus hu mect⁹ hūidus viridis. ro ſidus. p.y. meli⁹ inde gro collirium. Caſſi.fe.
I groſtilimum.i.ſudor.
I hauſir. Jhauſis. id ē opo ponax.
I lex arbor: ideſt lecina.
I llafeos.i. bardana que ⁊ lappa maior dr̄ hoc voca bulū ponit' ī antidotario virili in mitridato.
I ligas.i.pes leōis vel brā cha leonis herba.ſ.
I liō.i.iteſtinū lōgi⁹ alys: ⁊ ē tertiū ſupior gracilıuz īuolutū multis reuolōni b⁹ ī quo fit illiaca paſſio. q̄ grece dr̄ illiodes cū illi dis. ⁊ ab hoc dn̄r ſalſitie cauponum ƀm grāmati cos.
I lios: ideſt ſol.
I llitimos: ideſt drimos.
I lkakadis.i.calcantum.
I ſaron: ideſt enula.
I mair: ideſt ſicomorus.
I mar: ideſt cerfolium.
I mbemō. gre. medicamē qō ex lachrymo oleaz ī maritimis arabie naſcē tiū fit. Plin.li.iz.cap.i8.
I mbres: ideſt pluuie.
I mbrilis.i.pluuialis aqua ab imbre dicta.
I mbromida: idē ſordida. Alex. ca° ō diſinteria ait vlcera imbromidanť.i. ſordidantur.
I mera.i. dies. inde mera criſeos: ideſt dies cretica
I molopes gre.i.cicatrices molops cicatrix.
I mmoſcen. Jmorpone. i. pſilotrū qō ɔficiť ex arſe nico ⁊ calce viua. Alchil leia dr̄. Jmmoſpone gre.
I mperiale.i.ozimum.
I mpetigo gre. lichenas la ti. zēnas naſcunť ex meli co hūore rotundo ſcema te ī ſupficie cuti cuz īgēti pruritu ⁊ aſpitate ⁊c̄. Cū īpetigo ipſa ſerpe cute. i. ābulare cepit dr̄ ƀpigo.
I mpice ſemen.i. betonice ſemen.
I maſalepidos.i.gipſum.
I nātū.i.flos lābruſce ⁊ eſt flos vitis agreſt' ab yros qō ē vinuz ⁊ anthos flos quaſi flos vini. Enantū. Hali. 8.memiri.caplo.z.

Caplm. CCCLXXI.

Jncenſaria. herba eſt facta ſicut arnogloſſa: ſʒ aſpera ⁊ ſuper terram ſpanſa cuius odor eſt ſicut thuris hn̄s in coſtis aliqualem piloſitatez ⁊ albedinē ſicut enula. POSSE. deſiccat hūiditatē pecto ris confortat neruos ⁊ valz ad corizam.

I nulli.i.villi fila.s. carniū vel neruorum.
I ncuba ſoliſſega. cicorea. ſponſa ſolis idem.
I ncub⁹ ⁊ vocať ſtrangula tio ⁊ albidelen arabi. ⁊ al chatū.i.egritudo in q̄ hō ſentit vt ī ſōnū egrediať fantaſma graue ſup ſe ca dēs vis ei⁹ ⁊ motus ⁊ for taſſe prefocať pp poroz opilatiōes: ⁊ cum ab ipſo ſepať ſubito excitat euz.
I ndanicuz ferrum.i.indū ab india dictum.
I ndebideſter.i.caſtoreuz.
I ndi mirabolani.i.nigri.
I ncoadiū.i.interior ps ſeu meditulium cuiuſqʒ rei Theo. Priſ.ca° de īfixis corpori ⁊ de oculis.
I ndiamen. Jndiē eſt illud qō ī aere apparet vt ſtel la candens ⁊ quidam di cunt ꝙ eſt cometa.
I ndicū qd ē.l.nileg. Diaſc. duas hʒ ſpēs nos cōiter dicim⁹ ſuccū herbe dicte ara. nil quo pāni tīgunť.
I ndiſtimbre: ideſt cum hō comedit ⁊ nō ledit eum.
I nditis: ideſt Jnantum.
I ndargirios: ideſt argētū viuum
I nebuchos: ideſt ceruſa.
I nedeō. ineleō ē ɔpō ex vi no ⁊ oleo. li. de doct. gre.

Capi. CCCLXXII.

Jnfarion. ara.gre. hypericon. hiumi. vel atricum lap. vero hypericon vel ſcopa regia.

SERAPIO. lib.aggre.caplo. Jnfaricon. ſunt quidaz q nominant Kamepitheos propter ſimilitudinem quaz hʒ ſecum in odore reſine pini. Naz piteos.i.pinus. ⁊ eſt arbu ſtuz qō eſt ydoneum ad accendendum ignem ſicut ligna ⁊ habet folia ſimilia ruthe. ⁊ lōgitudo eius eſt circiter pal mum: ⁊ color eius eſt vergens ad rubedinem ⁊ habet flo rem ſubtilez album ſimilem flori chitri ⁊ ſemē eius eſt in cortice longū ⁊ rotundū ⁊ magnitudo ſemis eſt in quanti tate ſemis ordei cū odore reſine pini. Naſciť in locis aſpe ris ⁊ domeſticis ⁊ admīſtrať ſicut eſt: ita ꝙ nō ſumus con tenti ſemie ſolo. Pli.li.z6.ca.8.vſus ſi. GALIENVS. oct.ſim.phar.ca.ypericum.ca. ⁊ ſic. ſubtiliuz partiū exn̄s.

DIASCORI. caplo ypericuz eſt herba colore ſubruf fa folia ſimilia ruthe habens florem tenuez flori viole ſi milem ⁊ ſemen nigruz in forma ordei odori reſine. vires habet acriter ſtringentes ⁊ nuctuales. PAVLVS.ca pitulo de ypericon.ca.eſt ⁊ ſic. in.z. POSSE GALIE. Menſtrua ⁊ vrinas prouocat. Oportet aūt totuz ad hoc aſſumere: ⁊ non ſolū ſemen; ſed etiam fructum: ſed cuz fo lys applicatum viride fit ad cicatricem ducere poteſt oīa vlcera q̄ aduſtione facta ſunt ignis. ſiccū vo ſi appoſueris ſanabis ⁊ laſſa ⁊ putrida vlcera. Quidā vero ⁊ ſciaticis bi bere id dant pulueriзatū ⁊ ſiccatū: ⁊ quādo fit naſcale cū eo prouocat menſtrua. Et quando bibitur puocat vrinaz ⁊ ſi bibitur ex ſemine eius cum vino curat quartanam: et quando bibitur eodez modo. 40. diebus continuis curat ſciaticam: ⁊ quando fit emplaſtrum cuz folys eius ⁊ ſemi ne curat combuſtionem ignis. DIASCORI. Yperi cum potatum vrinam prouocat: ⁊ ventrem ſtringit. Jtez folia ⁊ ſuccus eius medentur diſinterie ⁊ ſanguinis effu ſioni ramicem etiā curat herba fomento impoſita ⁊ com buſta ſanat. hec cauda caballīa dicitur ab aliquibus ⁊ de ſiccatiua eſt fortiter ſine mordicatione. ad plagas autem magnas cataplaſmatibus impoſita vtilis eſt ⁊ gluctinat neruos inciſos. facit ⁊ ad eos qui ſanguinez vomunt ⁊ ad fluxum ſanguinis mulierum ⁊ ad diſintericos ⁊ diariaz ⁊ ad omne reuma ventris fortiſſimum adiutoriū eſt ſi ipſa herba cum aqua aut cum vino bibatur. ſuccus autez eius ad fluxum ſanguinis narium ⁊ fluxum ventris cum vino auſtero potu datur febrientibus cū aqua. PAVLVS. vrinam prouocat epar ⁊ renes mundificat femorum do lores curat vulnera deſiccat venenum ſuperat. cataplaſ matibus celeriter vulnera ſanat. L. Otonia.

I nguimbar.i.lutum arme num.
I nguiaria ƀʒ Pli.li.z6.ca. 9°. ē herba dcā artemon ꝓhibēs dolorē inguinū: ēt in manu retēta inguia lis etiam dr̄ Aſterion.
I ngulia eſt quoddam con ditum ſic nominatum.
I nguriale naſcitur ītra pe tras ⁊ loca aſpa. hec her ba nocte tāqʒ ſtella in ce lo lucet adeo vt eā vidē tes ignorātes putāt fan taſma ſe videre. a paſtori bus maxie vr̄.l. Aſteriō.
I niuba īgiba ara.i. ɔdituz aliqō vt īrigi mirabolāī ⁊ cetera que cōdiuntur.
I nmuſir eſt quedam ſpe cies calamenti.
I noſeros.i.vniferus.
I poleon.i.compoſitum ex vino ⁊ oleo.
I nomel.i.ɔpoſitū ex vīo ⁊ melle.li.de doctri.greca.
I nia grece fibre.
I nontes. i.iontos Theoō. Priſcianus.
I nontes.i.vinum qō fit ex fructu vitis agreſtis.
I nomel. Onomeli. i.mul ſuz ab inos gre.qō ē vinū apud grecos ſcribiť p oi. diphtōgū: ſʒ pferūt.i.nō oi. Caſſi. fe. Jnomelites. Halie.ad glauconez: ⁊ ad panfilum in tyriaca.
I nops. Jnopos.i.q̄ſi nigz Theophilus.
I noris: ideſt eriſis.
I nos gre.ideſt vinum.
I ngmatizare. Alexā. Ori baſius: ideſt infundere li nire. inycere.
I ntractus. ideſt mire miti

gatiuum.
I nrimō.optarmicū.i.ſter/
nutatoriū iſtr̄z ꝛ ↄponit
a rimos qḋ ē naris. Ori/
baſius.Obtarmicum.
I nſana herba.i. iuſgamus
I nſtimbre: ideſt appetit⁹.
I nſtita:ideſt funda: vel q/
uis laqueus cū poſſꝫ mē/
bra ligari.
I nterfector patris ſui gd
eſt.l.ſathimō. comarus.
I nternaſcen gd eſt. l. hec.
I ntrocellic⁹.i.ētroccellic⁹
I ntilierich.i.vene q̄ ſunt i
labys.
I nteriō.gre. collogntida.
I ntiforax.intoforos. ideſt
ſimilat.
I ntrago:ideſt paritaria.
I ntuba.Stepha. hūdebe.
ara.i.icuba.l. eliotropiū.
creſeon.Endiuia.
I ntuba kicorion hedeba.
Ste.Plinius.li.zo.ca.8.
in principio.
I nula cāpana eſt ſpēs elle
ny ꝛ vocat̄ panax chirōia
I nus litbus.i.tartarum.
I obolos.gre.venenoſus.
I ocboor. gre. violace⁹ ab
io quod eſt viola.
I oa:ideſt ranus.
I oan idem.
I oalep.Joriſā.i .cibalaria
I oalka quid eſt.l.vſnen.
I obarda iobardat. poliuꝫ
minus.
I obaricon.centonica.
I ocialion.iociner: ideſt vl
iecur.
I odar.i.cortex ſiſami.
I odari.iodaris.i. arſenicū
I obada.i.poliū mōtanuꝫ.
I obalba quid eſt.l. vſnen.
I obas.iobaſi.i.vſnee.
I oma.ꝛ ios.gre. ideſt rubi
go eris.
I omar.iomarlon . i.radix
palme ſilueſtris.Dia.ion
.i. iūcus vel ſpēs ei⁹ hñs
folia ſicut bedera.lib.de
doctrina gre.
I on.i.viola ꝛ ñ dꝫ legi ion.
ita ꝙ i. ↄponat̄ cū o.vt di
cat̄ io: ſꝫ dicat̄ ion beneſ
fegum.Stepha.
I onos biōtos iontos. ſunt
puſtule rubee ꝛ iterdū al
be que i facie ꝛ naſo iuue
nū naſcunt̄ ꝛ maxime bi
bulox. Galie.5⁰ memiri.
caplo.3.in pncipio.
I ozelaf:ideſt bedera.
I ozer. Jozeri:ideſt ioum.
I ozim. Jozin.i.cucurbita.

I oziſā. Joaleb.i .cibalaria
I os.gre.pl'a fig⁹.nā ios ē ve
nenū.lib.de doc. gre. Jos
tofarmachō venenū vir⁹
Jos iderum rubigo ferri.
Jos kalku rubigo eris.
Pau.Ste. Jos calcu.i. vi/
ride eris ziniar.
I othor:ideſt violaceū.a ion
quod eſt viola.
I ouis macer barba.i. ſemp
uiua minor: ſꝫ falſo: qm̄ nō
ē ſempuiua minor. ſic̄ i lr̄a
graſſula apparet: imo eſt
ſticbados citrinum.
I ouis flos plāta ſine odore
I oumgma. Jeumalchei.i.
nux vomica.Stepha.
I ouzbaue. Joūbacce.i. nux
muſcata. (Ste.
I ouzmatellū. nux methel.
I ouzquina: vel zoualket.i.
nux vomica.
I pax:ideſt viſcum.
I picō. Herba pforata.Atri
cuꝫ.l. Infaricon herba ſci
ioānis. Scopa regia. dia.
I pia. Jppia.id ē mōſus gal/
line: ꝛ eſt maior ꝛ minor.
Uñ vſus. Jpia gallie ma/
ior ē minor ippia morſus:
p qua. l. Anagallus.
I pnotica. gre. q̄ ſompnum
vel ſoporē faciūt. Gal.ad
paternianum.
I ppofaes.Diaſco.aut ippo/
fies. Unde in oriente res
limpidane ꝛc̄.
I ppofnes. herba eſt quam
ignoro: ſꝫ ipſam deſcribat
Diaſcori.i. cardus vel lap
pa.Galienus.
I ppofeſces ē herba ſilr mi/
hi ignota.Diaſcorides.
I pogloſſos.i. lingua eq her
ba.l.ypogloſſos.Dia. Pli.
li.z7.caplo.xi.in pn̄.
I poma.gre. Oeſtruꝫ. Aſil/
lus. (agreſtl.
I pomaratrum .i. feniculus
I pomeron eſt ſemen man/
dragore.
I pomoratio. ideſt fenicu/
lus equinus: vel agreſtis
maratrō.agrion. maior ē
ipſo feniculo ſemie ꝛ fru/
ctice radicē hꝫ odoratā ꝛ
ſemen vt acrios.Diaſc.
I popia. i .liuor collect⁹ ſub
oculo vel palpebra.
I popias. i. ſanies collecta i
cornea oculi. Pau.h⁹ egri
tudo onicha dr̄. i. vngula:
nō tn̄ illa vngula q̄ naſcit̄
in lachrymali oculi ꝛ p cō
iunctiuā extendit̄ vſq; ad

corneā iterdū coopien̄s
pupillā: ſꝫ ē ſanies q̄ ſub
ipſa cornea apparet i co/
lore vngule. Demoſt. yp
popios ofralmos dr̄ cuꝫ
ipo ocl'o inerit ſanies pu
rulenta iter pmaꝫ ꝛ ſecū
dam tunicaꝫ aut in pme
groſſitudie tunice. Et ali
bi. yppopia. id ē liuor ſub
oculo vl' ipſis palpebris.
Oriba. Theod. Priſ. di/
cunt ꝙ ē tumor gdaꝫ in
angulo iteriori oculi . ab
ypopizo qḋ ē obſtruo eo
ꝙ obſtruatur viſus.
I ppopotanos . i. piſcis flu/
uialis. lege caballus ma/
rinus ꝛ Jpothanos.
I pogſtidos gd ē. l. hypog/
ſtidos. Eufiſtidos.
I poricon: ideſt Jpericon.
I pporis.Diaſcor. hyporis.
Anabaſis cauda equina
hypuris.
I ppos. grece equus.
I poſarca ē ſpēs idropiſis.
I pposces. gre. Steph. ē ſpi
na tictox: ſꝫ nō ē cardus
I poſtaſis grece ſubſtātia
ypoſtaſis. li. de doct. gre.
I poſeda. Jpoſeta. i. cauda
equina herba.
I poſelinum. Smirnion. i.
apium agreſte. Ste. Dia.
I potanos. i. equus fluuia/
lis. ꝛ ē aial q̄drupes ma/
ius cocodrillo in nilo de/
gens ꝛ i terra exiens: qḋ
dicūt pſagio nili cremen
tum oñdere. exit eni flu/
uiū plenus aq̄: eā quoq;
naribus eycit e loco vſq;
ad quem fluuy augmen/
tuꝫ peruenire dꝫ . Jſido.
I ps vermiculus eſt vites
perodens.
I pura. Jppuris. Acut. cau
da equina idem.
I ppuris gre. icendula pir/
ſuris lampuris noctilu/
ca foſſoros.
I ranotitis: ideſt dormire
facientibus cantilena.
I rbea: ideſt talpa.
I rbocha. Jerbocha. arab.
talpa.
I rcina quid eſt. l . ercinos.
I rea: ideſt ſalix.
I refoliū. i . ſalicis folium.
I reos: ideſt iris ſpēs lily.
I reos quid eſt. l. yreos.
I riana: ideſt lambruſca.
¶ Cap. CCCLXXIII.

Jriccius. lati.arabi.ceufud.ſead. gre. chinos vel chinus. SERAPIO. lib. aggrega. ca/ plo ceufud. aucto. Gali. quando comburitur quodcunq; eorum. ſ. marinus ꝛ terreſtris fit cinis eox abſterſiuus re ſolutiuus ꝛ deſtruit carnem ſuperfluam ꝛ generat carnē in vulneribus: ſꝫ virtus carnis ericy terreni eſt que deſic cat ꝛ reſoluit fortiter: ꝛ quando deſiccatur ꝛ bibitur. cōue nit leproſis ꝛ habentibus complexioneꝫ malā corruptaꝫ ꝛ conferunt ſpaſmo ꝛ egritudibus renum ꝛ hydropiſi car noſe. Et idem aucto. Diaſcor. Ericcius marinus: marinus mollit ventrem ꝛ prouocat vrinam ꝛ eſt boni ſaporis: ꝛ ci nis eius aduſti ingreditur in medicinis contra ſcabiem ꝛ mundificat vlcera ſordida: ꝛ diminuit carnem ſuperfluā: ſed cinis terreni: quando miſcetur cum pice humida ꝛ li/ nitur curat alopiciam. Carnes vero eius deſiccant ꝛ com buſte cum ſecaniabim accepte ſedant dolorē renū ꝛ con/ ferunt hydropiſi carnoſe paraliſi ꝛ elefantie: ꝛ in pncipio hydropiſis abſcindunt fluxum humox ad viſcera ꝛ deſic cant eos. epar vero ipſius ꝛ ſanguis: quādo deſiccat̄ ꝛ dat̄ in potu conuenit ad omnia q̄bus caro eius.

I rrigeron. Erigeron. Ste.
Adrion. Diaſc. haſta ē cū
cubito longa ꝛc̄.
I rimar: ideſt balauſtia.
I rimō. Jrinō. gre. i. Jnrio/
mon. Jnrinon.
I rrig⁹. Cardopāis. Sera.
eſt vna ſpēs de cētūcapi/
ta. Auic̄. Atraciſus. Hali
biū. Dia. Jrringi aut irri
gion aut nux agreſtis ꝛc̄.
Pli. li. zz. ca⁹. 7. ꝛ. 8. Ste.
Jrruggiō p irrigiō. u. p.
y. nicald, Galien. Abſtra
kis ſeneldeneb.
I rringus quid eſt. l. Aſta/
ruticon.
I rinō. gre. itinon. i. capitis
purgatoriū. Alexā. Jnri/
non. Oriba.
I rion. Eriſimon. gre. i. eri/
ſmon lege bedereg. velli
on dicūt galli. Plini⁹. li⁹.
zz. caplo. z5.
I riſe. Jris. illirica. i. yreos.
Dia. Ste. eſt ſuſanū glau
cum p ſuſen qḋ eſt liliuꝫ
arabi. irſe.

I riſchia. ideſt ſcia.
I riliochc. ideſt talpa.
I rſitia. ideſt aſpera.
I rundo. quid ē. l. chauraf.
ſanguiſuga bdella ara.
I ruſalepidis. ideſt gipſuꝫ.
I s gre. p diptbōguꝫ ē ouis
que ꝛ puaton dicitur.
I ſaceſis. ideſt cicer.
I ſatis. i. aluta. alupiſion vl'
piſon q̄ tictores vtunt̄ fo
lia ſilia plātagini: ꝛ ē her
ba q̄ tingit̄ blauctū: ꝛ dr̄
blauū. Dia. naſcit̄ vbiq;
i cāpis vl' ortl ꝛ locis cul
tis Maceroſat] Guaſid.
I ſbeth. ideſt pfunditates
I ſcades. iſcahas. iſcades.
iſcas. iſchas. iſchiti. i. fic⁹
ſicce. Carice. Gal'. lib. ali/
mentorum. Pau.
I ſcara. i. matrix mulierū.
I ſcia. vel iſchia. gre. i. ſcia.
Paulus ō duricia renū.
I ſchiades. iſciades. iſchia/
ſis. i. ſciatica. inde iſchia/
ticos ſciaticus.
I ſchimiti. ideſt ſepatio ve
niens cuꝫ conſtrictione.
I ſchion. i. vertebrum ſcia.
I ſchis. iſciō. i. vigēs. i. ſan⁹
vegetus. Naꝫ iſchis vali
tudo fortitudo ſanitas.
I ſcias. ideſt ſalix.
I ſciti. i. carice. ꝛ lat. dicunt̄
carizi. herba eſt cuius fo
lia ſunt cū pūctis aculeis
I ſcliris. ideſt apoſtema la
pidatuꝫ vel melācolicū.
I ſculi quid eſt. l. cartami.
I ſeleo. i. platociminum.
I ſfedebeg. Aliſfedebeg. i.
cardabem. Effidebeg.
I ſfiercitis. gre. lib ātiquus
hꝫ folia miūta lanugioſa
ex vna radice multos ra
mos emittit per terrā fu
ſos florē croceum hutal/
mos ſilēꝫ odoreꝫ mēte ſi
digitis ↄterat̄ ꝛc̄. hāc pe/
culiariter laudat ad hy/
droforbiā ꝛ conceptum.
I ſion gd ē. l. cameleōbāte
I ſionum. ideſt ozimum.
I ſmel. planta ē aromatica
ſilis cinamomo. Fꝫ Aui.
de virib⁹ cordis cui⁹ fo/
lia ſūt pl'a egrediētia ab
vna radice facta ſic̄ folia
ſpinachie ꝛ cōfortat cor.
I ſmirius. ideſt mirrha.
I ſophag⁹. Jſmon gd eſt. l.
Ga. ſup ↄmē. affo. z7. pti
cle 3⁹. i. via cibi ad ſtōuꝫ:
ꝛ dr̄ a fagi qḋ ē cōedere.
I ſopi cerotum. i. ſuccus la/
ne ouium.
I ſopri agri. i. viridis.
I ſopurus. Jſopuron. Ste.
alkos gre. i. piſa legumē.
Julbanum.
I ſopus gd ē. l. cenſarafab.
I ſop⁹ ortēſis gd ē. l. alaſce.
I ſos. ideſt viſcus.
I ſſemū. i. pbatū ꝛ exptū.
I ſſiada. ideſt centūnodia.
I ſteos. ideſt muſcus.
I ſtericepius. ideſt ſuffoca
tio matricis.
I ſtericepnix apud muſio/
nē dr̄ pfocatio mr̄icis ſte
ripopnix. nam apopnixe
gre. eſt prefocare.
I ſtias filagia. i. ſtaſifragie
granum.
I ſtigar. iſtirgar. iſtrigar. i.
ſalſa q̄ fit ex anuidē aq̄ ꝛ
ſale eſt ſicca i fine terty
I ſtidas. ideſt veſticula vel
matrix.
I ſtis cardo. l. lētiſci coma.
I ſtitis. ideſt faſſis vnde i/
fantes faſſiantur.
I ſtiterea nigra. i. alumen
ſciſſum.
I ſtrignum. i. ſolatrum.
I ſtros gre. aſſillas. taban⁹
oeſtruꝫ. oeſtros. Jpoma.
I ſtro. gre. i. furioſus inſa/
nus. inde iſtrio.
I tea. gre. i. ſalix arbor cuꝫ
diaſteon. i. empl'm cuꝫ ſa
lice factum.
I tas. ideſt viſcum.
I ter genitale. i. abortus.
I thaida. i. polium minus.
I tifaricon. ideſt infaricon
I traminibus. i. veſtibus.
I tria gre. atria. ara. Pau.
ſūt tri. facti ex paſta lōgi
ſubtiles ꝛ exiles vt fila.
I tuſemum. i. ſambucus.
I ual. iualal. i. bdelium.
I ualion: ideſt ceterac.
I uas: ideſt ſcordeon.
I ubal. iubali. ideſt poliuꝫ.
I ubalion: ideſt ypericon.
I ubedem: ideſt iudalegi.
I ubedi. iudebegi iubedu
ē cib⁹ arabi. fact⁹ ex rizo
lacte ꝛ piguedie ml'ta re
ſoluta ex carnibus ſuſpē
ſis ſuper vas.
I u. biſſillabū ſepe inuenit̄
p ios ꝛ ē rubigo: ſꝫ qñ po
nit̄ ſine determiatiōe dꝫ
intelligi p eris rubigine.
I udac. i. polium maius.
I udaica quid eſt. l. erbuꝫ.
I udalegi. iudebegi. ē cib⁹
q fit de micis pue placen
te ſuper q̄s fundit̄ pigue
do que a carne aſſata de
fluit quibus quandoque
herbe cocte miſcentur.
I udebet. eſt cib⁹ q vocat̄
nu. ꝛ ſunt mice pāis ſup
q̄s fundit̄ piguedo pullo
rū columbax cū aſſant̄.
I udebimite. idem.
I uelſe. i. duricies palpe/
bre: quando vt eleuatur.
I ueſcen. i. alaca maris.
I uiera: ideſt perſicaria.
I uiuba ſiluſ̄ris: ideſt fida
ꝛ eſt nabuc ſidra.
I ular. iulmar eſt germen
palme ſilueſtris.
I ulbeꝫ. iulben ē piſa legu/
men. iulbere. libro de do
ctrina arabica.
I ulep. i. ſyr⁹ ſimplex ex ſo/
la aq̄ ꝛ zuccaro gre. Jule
ui. Serap. Auerro. 7. col
liget. caplo 9⁰.
I ulianar arabi. balauſtia.
Aliabbas geluari.
I uliulem arabi. ſiſamum
Auicenna Semſem.
I ulua. Stepha. pro iulo et
eſt margarita.
I uma: ideſt iuncus.
I umaim. i. ficus fatua fic⁹
faraōis ſiccomor. (ſtis
I umaliō. i. portulaca agre
I umar. ara. ciſſilio palme
. ſ. germē ſiluſ̄ris qḋ i ortu
ſuo dum eſt adhuc recēs
ꝛ molle comeditur.
I umei. iumē. iumes. i. ſico
mori fruct⁹ ꝛ ſunt ficus
fatue. Jumē Almanſor.
tractatu 3⁰ caplo. zo.
I umi. iumy: ideſt vſnee.
I uminizū. i. frumentuꝫ al'
fermentum Aliabbas.
I unadabaauſter. iūdabe/
uſter. iundabeuſtari. iun
debeduſtor. iunedebu/
ſtor. i. caſtoreum. Bedu/
ſter gende beduſter.
I undeal: ideſt alcanna.
I uncia: ideſt ciperum.
I uncus gd eſt. l. Diaſ. Pli.
lib⁹. zi. caplo. i8. Diaſcori.
ſquinum vocat.
I unipus gd ē. l. bab ilba/
lach arkeutos gre. Arre/
otides barbar.
I unis. i. vacca iuuenis.
I uns: ideſt dragontea.
I uraſel iuraſeli. i. pſilotrū.
I urga: ideſt criſocolla.
I us. i. erugo: vel flos eris:
ſed flo: imo eſt iuſcolles.
I uſab. iuſabi. i. amomum.
I uſcolles gd eſt. l. criſocol
la. Diaſco. Auicē, id quo
aurum adheret. (ria.
I uſicap. iuſicapi. i. cibala/
I uſitab. iuſtiab. id ē gario/
filata.
I uſof: ideſt ficus lupi.
I uſoip. i. armoniacum.
I uſgamus gd eſt. l. beng.
Diaſcori. calicularis fru/
tex eſt minor ꝛc̄.
I uſtitiū. i. victus public⁹.
I uſuan: ideſt politum.
I uſulp: ideſt pſilium.
I uuilia. eſt quoddaꝫ con/
ditum ſic vocatum.
I x vmiclus vitra cōrodēs
I xiſon ixos gre. i. viſc⁹. li⁹.
de doctrina greca.
I xioton. Diaſc. multi cala
meantam vocauere taꝫ
albā q̄ꝫ nigram.

K **Lia** ciuſdē po/teſtatl eſt apud grecos vt apō nos preter: quādo ante/cedit ei gama quod mu/tat ipꝫ. g. i ſonū lr̄e. n. ara bes vo duplex hn̄t vnuꝫ dicūt kef aliud kaf.

K aalab. kaalabil. iuſgam⁹
K aapion: ideſt vſnee.
K aalmes: ideſt keſmes.
K abaotil: ideſt granuꝫ nil.
K abar. ara. ideſt kaparrus
b. pro. p. littera.
K abas. l. tictura rubea fa/
cta ex lacca.
K abelion: ideſt hypericon
K abelmelmetheld. i. auel/
K abelar. i. ſiſam⁹. (lana.
K acabum: ideſt cacabum.
K accabuꝫ: qḋdā eſt rupis
kaccabū. faciens florem
rubeū qḋ in medicis nul
lius ē efficacie. Eſt aliud
kaccabū qḋ orit̄ in plani
tie ꝛ in locis pinguibus ꝛ
eſt ſpēs ſtrigni. i. ſtrignū.
Et ſilr aliō kaccabuꝫ qḋ
vocat̄ kaccabuꝫ veneris
p q̄. l. Nenufar. Calaris
K aceſſia kacheſſia dꝫ dice
re ꝛ nō kaceſſia: ꝛ ē mala
habitudo que pcedit hy/
dropiſim.
K achiros. i. ſemen ferule.
K acif: ideſt fungus.
K aci fial: ideſt enula.
K acule. ara. i. cardamomū
K acur. kacuri. i. ozimum.
K adalf. kadalfi. i. cicepus.
K adar: ideſt pumex.
K adea: ideſt volubilis.
K adiaſtof. i. pſilotrum.
K adil: ideſt litium.
K adimia. gd ē. l. Cadimia.
Pli. lib. 34. cap⁹. io. Gali.

Kadimia. katinia. Calamina lapis calaminaris: tucia calaminaris ⁊ ē ipa tucia cruda: ⁊ qd eſt.l.cadimia. Diaſ. pomfolix. ⁊ eſt ſm Azaraui.i.28. lapis q̄ es tigiꝭ ⁊ ī auricalcuꝫ v̄ti tur i q̄ opatōe fumꝰ q eleuatꝰ pietibꝰ fornacis heret. ⁊ ē adeo leuis vt a flatu euolet: qȯ v̄o ex eodeꝫ fumo grauius groſſiuſq; pietibus eiꝰ adherere nō valꝫ deſcēdit ad īferiora fornacis. ⁊ dr̄ a Diaſ. ſpodiū ad Auicē. ſuccudus.

Kadus. cados. gre. ſitula.i. vas. modiolū. emicadiū. medietas cados. libr. de doctrina gre.

Kaduſtir. kaduſtiri.i. poliū

Kaeri. ideſt lacca.

Kaermes.i. grana tictoꝝ.

Kafanior.i. anzarata.

Kafas. kafafi.i. epatica.

Kafiar ferēdi nafra. ara. napta. gre.i. aſpaltum iudaicū. kafrariendi.

Kaffor. ara. canfora.

Kafforiaſin.i. ſcordeon.

Kafri. kafril.i. palma.l. nakala.

Kafur. ideſt canfora.

Kafurach. ideſt bdellium.

Kafuray. ideſt ceterac.

Kagechrion. ē ſpecies aromaticorum.

Kahair ē ſpēs cucumeris.

Kahaleb.i. lenticula aque.

Kahas almodica.i. herba ſiꝉis aneto hūido ⁊ folia eiꝰ ſūt ſic̄ malua ⁊ poma eiꝰ pua ⁊ īuoluiꝭ ſuper arborem ſicut volubilis.

Kairamō ē lachrymꝰ arboris mirte ſiꝉis guſtu brumoſo: ħ maxie timiamatibus admiſceꝭ mirra ⁊ ſtorace iūctis vt gratius fumiget.

Kaiſum. ara. abrotanum.

Kabifar. ara. ſpēs cucumeris multuꝫ lōgi. kate alia ſpēs. Aui. ⁊ fucos alia ſpecies. lib. de doctri. arabi.

Kakabi. ideſt aiſdo.

Kakabre. eſt vna ex ſpeciebꝰ vernicis. ⁊ ē ſubruffa.

Kakal. ideſt cardamomū.

Kakaſan. ideſt praſſium.

Kakenus. ara. agnus.

Kakēgi. ē ſcđa ſpēs ſtrigni.

Kakeub. ideſt kaccabum.

Kachexia cacexia.i. mala habitudo. gre. q̄ ꝯſueuit antecedere hydropiſim.

Kakie.i. flores ſimiles violis. ⁊ ſunt cheiri.

Kakille. kakillei cuulā herba fcā ſicut vſnen ſalſi ſaporis. ⁊ eſt purgatiua aq̄ citrine. foliū eiꝰ ſiꝉe folio naſturcy. ⁊ oriꝭ ī ſterqlis

Kakilem. ideſt abrotanuꝫ.

Kakomimō. kakokimos.i. gre. malus hūor laborās

Kakol.i. cardamomum.

Kakrios. gre. cardamomū. li. de doctri. gre. Thedo. ꝓriſ. di. qȯ ē ſemē ferule

Kakſen. ideſt bibar.

Kal. ara. ideſt acetum.

Kalamita carta. kalāniche.i. calamētū. kalaminte.

Kalāmos. gre. calamꝰ. canna harundo.

Kalāgi.i. cibꝰ qui fit ex pulmōe corde ⁊ epate īciſis minutū cū oleo mixtl i q̄ poſt remotōem ꝑdictoꝝ poniꝭ parum aceti oua ⁊ crocus.

Kalatabas.i. platanꝰ arbor

Kalb. ideſt cor.

Kalb. arabi. cor.

Kaldaru. ideſt cadimia.

Kalēdula. qd ē.l. karānos.

Kalep. kalepi.i. creſanus.

Kali ē plāta ī littoribꝰ maris. naſcēs ſiꝉis v̄micula ri pīguis ⁊ ſalſa q̄ ꝯbuſta cinis eiꝰ ꝯglobaꝭ ī maſſa q̄ nr̄o ideomate vocaꝭ ſedra: ex q̄ fit vitꝝ. ſal v̄o q ī eiꝰ decoctōe: qñ fit vitrū emanat ē ſal alkali: ⁊ dicunt arabes ꝙ kali eſt ſpēs vſnē. Ra. v̄o ī li. diuiſionū. caꝰ. ȯ dolore dētiū kali īquit ē alumē affur.

Kaliominos. gre.i. noctua glanx.

Kalip. kalib. kulb. ara.i. milium ſolis. Serapio.

Kalis. ideſt bonum.

Kalitricuꝫ.i. herba ſanguinaria: vel pedes pulli lege gallitricus.

Kalofari. ideſt arſenicum.

Kaltat. ideſt ferula.

Kam. ideſt ciperus.

Kamac. ideſt bdellium.

Kamadrios. ara. kamedrios. camedreos. p. ch. melius a kame qȯ ē īfimuꝫ.

Kamech. ara. tubera.

Kamelos. gre. camelus.

Kaminos. gre. caminus.

Kamſa. ara. vermiculus.

Kamum. ara. ciminum.

Kamafur. kamafuri. ideſt bedeguar.

Kambe. ideſt ſ enation.

Kambel qd eſt.l. kanabel.

Kambria. ideſt braſſica.

Kameab. kamehali. arab.i. triticum.

Cap. CCCLXXIIII.

Kameactis. ara. ⁊ iacta. gre. meatiō. la. Ebulus. Sciēdū ꝙ actl ē ſambucꝰ. Cameactis dr̄ ebulus: ⁊ ſūt plāte oibꝰ note. vñ v̄ſus. Sābucus eſt actis: ſꝫ ebulus ē cameactis. SERAPIO. li. aggre. capꝰ cameacti. due ſūt ſpēs q̄rū vna gre. dr̄ actis.i latio ſambucus. ⁊ 2ª noiaꝭ i greco kameatis. ⁊ eiꝰ ītētio ē terrenꝰ actis ī latio dr̄ ebulus. v̄tꝰ eiꝰ ē veſica. ⁊ icarnat ⁊ reſoluit tēpate. PLINIVS. li. 24. ca. 8. ī meꝰ cameati. due ſūt ſpēs. vna ſiꝉaꝭ arboribꝰ hñtibꝰ ramos ſiꝉes cānis rotūdis: quoꝝ color ē ad albedinē. ⁊ ſūt lōga ⁊ ſunt ī eis q̄tuor folia aut quinq; porrecta ſup ramos quoſlꝫ ⁊ ſiꝉia folys nucis miora cū eis hñtia grauē odorē ⁊ ī ſumitatibꝰ ramoꝝ ſunt flores albi ⁊ grana ſiꝉia grāis vitibꝰ vel lētiſci: quoꝝ color decliat ad purpureitatē cū nigredie ⁊ ſūt velut ī racemis ⁊ habēt multā hūiditatē hñtē odoreꝫ lini: ⁊ iſta dñr actis. Alia v̄o dcā kameatis ē mior. pꝰ hꝫ racemos magis ꝑtinentes herbe q̄dratos ī qbꝰ ſunt mꝉti nodi ⁊ folia īuicē diſtātia. ⁊ ſinguꝉ nodis ſiꝉia folys amigȯ. ī ſūmitatibꝰ: niſi qr hñt vēas ⁊ ſunt lōgiora eis hñtia grauē odoreꝫ. ⁊ ī ſūmitatibꝰ ramorū ſunt capitella ſiꝉia coronis ſupradicte ſpēi ⁊ ſemē ⁊ flos ſiꝉr. ⁊ habꝫ ramos longos groſſitudineꝫ digiti habentes. GALIENVS. Actis ſiue ſambucꝰ q̄ magna olidē ⁊ arborea necnō herbalis magis quā qdē ⁊ camezeō.i. ebulū vocāt. ambe exiccatiue v̄tutis ſunt ſolidatiue ⁊ mediocriter diaforetice. DIASCORI. capꝰ actis. duo ſunt gña vnū arboroſuꝫ ē haſtas hñs cānoſas rotundas ⁊ erectas. folia hꝫ q̄tuor aut qnq; ī haſtl ſiꝉia nuci regali ⁊ oblōga cū graui odore. flores ſunt eis albi in capitibꝰ haſtaꝝ. ſemen v̄o ſiꝉe hꝫ terebitho ſubnigellū purpureuꝫ ⁊ ī modū botri ꝯpoſitū multū ſuccuꝫ hñs. Alteꝝ genus eſt qȯ kameactis dr̄ a multis v̄o appellaꝭ ocioſacti ⁊ lati. ebulus: ſꝫ breuior eſt ⁊ herboſas haſtas hꝫ q̄dras ⁊ nodoſas: ⁊ folia ī ſingulis nodis ſiꝉia amigdale: ſꝫ venenoſa ⁊ oblōga cū odore graui ī haſtis capitella ſūt ſiꝉia ſupradictis ⁊ ſemē ⁊ flos. Radix eiꝰ groſſitudinē digiti ē hñs ⁊ lōga eſt. POSSE. Contra arteticā ⁊ podagrā ⁊ ciragraꝫ detꝭ ſuccꝰ radicis eiꝰ vel curionū eiꝰ ⁊ valꝫ ꝯ leucoflegmatiā. ꝯ tumorē extremitatū fiat fomentū ex aq̄ ſalſa decoctōis radicis ⁊ curionū eiꝰ totiuſq; herbe. balneū fcm̄ ex aq̄ decoctōis valet ꝯ arteticā ⁊ leucoflegmatiaꝫ. ſuccus cameactis ⁊ potiſſime radicis eius acceptꝰ ad quātitatem. ʒ. y. curat laxādo leucoflegmatiā. hoc opaꝭ ſiꝉr cliſtere ī quo mixtū ē de ſucco eiꝰ. DIASCORI. Uirtꝰ ē kameacti ſtiptica q̄ accepta hūorē aquoſuꝫ vētris deponit cacoſtomatica ē folia ipſiꝰ elixa ⁊ ſumpta ſic̄ olus vētrē mollūt ⁊ maxie colerā deponūt. haſte illius tenere elixe ⁊ comeſte oia ſiꝉr facere pñt. Radix ipſa elixa hydropicis eximiū remediuꝫ ē. Morſibus vipe impoſita ⁊ bibita occurrit. cocta in aq̄ ⁊ fomēto adhibita duricies matricis ſoluit. ſemē eiꝰ cū vio bibituꝫ oia ſiꝉr facere nouit. Cū oleo iunctuꝫ capillos nigrefac̄. folia eiꝰ viridia tumores ſpargūt. polēta mixta ꝯbuſtiōibus īpoſita ꝑſtolāꝭ morſibꝰ caninis īpoſita medenꝭ vulneribꝰ pacoleſiꝫ faciūt. ſinꝰ vulneꝝ ad ſanitatē ꝑducunt. Hydropicis ⁊ ſurdis fomto adhibita ꝑſtolanꝭ. ſupfluos ſonos auriū ī auribꝰ īfuſum ꝯpeſcit. ſiꝉr ⁊ v̄mes occidit. ſcabiē ⁊ prurigies tepidū fomto adhibitū ꝓhibꝫ. morſibꝰ venēatis occurrit. acceptū ſanguinē ⁊ lac coagulatū ſoluit. ſic. ⁊ ſāguiſugas bibitū occidit tuſſiꝫ antiquā ꝯpeſcit: ſꝫ recētē auget ortomicis calꝉm prodeſt. Reuma gule gargariſmo ꝓhibꝫ ſq̄nāticis ſingꝉarē ꝑſtat effcm̄. vuule pēdēti ſubuēit. dolorē dentiū tentū in ore mitigat. Actis dr̄ ſambucꝰ. Kameactis ebulus deſiccatiue v̄tutl ſūt ⁊ gluctīatorie ⁊ diaforetice teneꝝ ebuli cū folys tritū ⁊ cū vio potui datū calculoſis ꝓdeſt: radix eiꝰ in aq̄ cocta ad tertiaꝫ: ⁊ bibita ſpleneticos mire iuuat.

Kamec.i. ꝯfectio que fit de gallia.

Kamedapnes quid eſt.l. camedaſnes.

Kamefe. kamfe. ara.i. pentafilon. kamſeorach.

Kamefit. kamezir.i. fructꝰ tamariſci.

Kameleos.i. kamelus.

Kamereos. gre. lati. q̄rcus: qñ hꝫ folia ſiꝉia quercꝰ ⁊ amara: ⁊ alio noie vocatur kamedreos.

Kamfor.i. kamfora.

Kamich.i. vſnee.

Kamir. ara.i. fermētum.

Kamirac.i. lac.

Kanabis. gre. canabs.

Kandelos. liꝰ de doct. gre. ē papilio beſtia quadrupes venatilis. Interduꝫ papiō claudus dr̄. haliab

Cap. CCCLXXV.

Kanabel ſementina. ara. gre. albaſan. lati. ſemen lūbricoꝝ. SERAP. libro aggre. capꝰ kanabel. Similaꝭ arene: ⁊ aſcēdit ſup ipm̄ glaucedo: ⁊ eſt in ſuba eius ſtipticitas fortis. expellit aſcarides. Et idem auc. Almanſoris. kanabel eſt ca. ⁊ expellit aſcarides: ⁊ cadit ſup terrā albā: ⁊ nō ſeminaꝭ: ⁊ eſt vna de rebus que cadūt de celo. Et idē auc. Aluiſmen. kambel ē res in qua eſt glaucedo ſolidanꝭ cū ea olle qñ frangunꝭ. ⁊ dr̄ ꝙ reperiꝭ ſup terrā in coraſceni poſtq̄ pluit: ⁊ colligiꝭ tūc: ⁊ qñ bibitur trituꝫ expellit lumbricos ⁊ aſcarides: ⁊ laxat ventrē. AVICEN. liꝰ 2. caꝰ kambel. ca. eſt in. 3ꝰ ⁊ ſemen arenoſuꝫ qȯ coopit rubedo que ē minor rubedie lapidis in felle bouis reperti: ⁊ in ipſo eſt ſtipticitas vehemēs. īterficit vermes ⁊ aſcarides: ⁊ expellit eos.

Kanabit. arab.i. caulis vel ſpēs eius.

Kanabre ē. 3ª ſpēs braſſice.

Kanea.i. periculum.

Kanengi.i. gūmi pini.

Kaneſim.i. matriſſiluia.

Kanfos. ara. ſcarabeus.

Kanich. arab. ſtrangulator planta.l. aconitum.

Kanil.i. ciperus.

Kantarzet eſt cardus vel ſpecies eius.

Kanthi. ofralmu. gre. anguli oculorum.

Kanturion. ara. centaurea. kibir maior ſegir minor vel ſeguir.

Kanut. kanuti. kāutir.i. kēdana.

Kapar.i. capparus.

Kapara ē q̄dā plāta ſpinoſa quā Diaſ. deſcribit. Cinobatos. caprion. kapar. Theoȯ. ꝓriſ.

Kapparis eſt plāta vel frutex ſpinoſa ſpāſa ſup terrā ſpinis vncis plena ſic̄ rubus folia ſiꝉia citonio fructuꝫ ſimilē oliue q ſi apiaꝭ emittit florē albū. ſi v̄o ceciderit de planta ſua appet lōgus vt balanus: ⁊ tūc ſi apiaꝭ īueniūtur ī eo grana minuta ſic̄ grana balauſtie purpurea radices hꝫ magnas ⁊ mꝉtas lignoſas: naſciꝭ locis aridis ⁊ viſcidis et in muris ⁊c̄. ara. dr̄ kabar.

Kaparus qd eſt.l. capparꝰ.

Kapiſicon.i. rom. quā latini caput velſa vocāt. ē et lapatium acutum.

Kapnos gre. fumus. inde capnoſus.i. fumoſus.

Kapocarcos.i. carpobalſamum.

Kapōnos. gre. altile. capo,

Kapros. gr. caper.

Kapoliac. kapoliaſis.i. barne

Karab eſt ſpēs aconiti.

Karabe quid eſt.l. electrū. kakabre.

Karabintꝰ. karabitꝰ.i. ápa velamis cerebri calꝉm.

Karaba. ara.i. cucurbita.

Karaka.i. kerua.

Kara. ara. ſtercus.

Karā eſt ꝓpriū nomē loci.

Karambri.i. braſſica.

Cap. CCCLXXVI.

Karamos vel kalēdula. PLINIVS. capꝉo kalēdula. Eſt herba cuiꝰ ſtipes plurios hꝫ ramos: folia eius ſunt ſiꝉia folys conize maioris: ſꝫ anguſtiora ⁊ pinguiora cū aliq̄li viſcoſitate: ⁊ odore graui velut coniza. flos eius auroſus ſiꝉis aurigali ⁊ butalmos: ſemina eiꝰ q̄plurima ordinatim poſita in capitello quodā hñtia formā corniculoꝝ: ⁊ ipa ſemia ſunt piloſa aliquaꝉr. eſt caꝉa ⁊ ſicca. POSSE. Habet vim ſtrigēdi ꝯfortandi ⁊ deſiccādi. ꝯtra dolorē dētiū puluis eiꝰ ſi īuoluaꝭ in bōbice ⁊ dētibꝰ applicetꝭ ſtatim dolor ceſſat. ſiꝉr naribꝰ ītromiſſa vermē q eſt in dēte occidit. ꝯ roſulas pedum valet fomētū ex ea fcm̄.

Karanea.i. arbor cornus.

Karaſia. ara. keraſia. grece habelmeluch.i. granum regum.

Karaſis.i. opium.

Karata.i. karubie ſemē vel xiliq̄ ⁊ ē genꝰ pōderl granoꝝ. 3. ordei. ſꝫ alios. 4.

Karatidas.i. memit. ⁊ karatidas.i. papauer cornutū

Karathin. iſculi. giſenteria.i. lūbrici terreſtres: inteſtina terre.

Karabāos.i. cācer marinꝰ.

Karbeth. karbech. ara.i. ellehorus.

Karda.i. cicer erraticum.

Kardamomū indum. ara. cacula.

Kardamen. kardamum.i. cordumeni.i. carui agreſte: ⁊ kardamuꝫ ē naſturtium.

Kardel. ara.i. ſinapis.

Kardia. gre. cor. īde cardiaca paſſio.ſ. cordis. kardiakenoſos.

Kardiognos. grece cordis morſus.

Karea gre. nux.ſ. arbor: ſed kariōc fructus: karia v̄o nuces. karion.

Kareo.i. ſemen ferule.

Karf. arab. teſta figuli ſm Auic. karmed tegula. liꝰ de doct. gre.

Karfati.i. cinamomum.

Karfi. karff: ara. apium.

Karfifir.i. apy ſemen.

Karfos. ara. veſptilio.

Karhet.i. tortelle.

Karia. karidia. kariō.i. nucis regalis fructꝰ. karia baſilica.

Kariada. grece piſcis ſcilla dictus.

Kariana. karion baſillicon.i. perſica. Theoȯ. ꝓriſ.

Karides. gre. cācri piſces.

Karim. ara. vitis.

Kariofilos. gre. gariofilus.

Karion pōticon.i. nux auelana.

Kariſmon eſt ápa qȯdam. Serap. capꝉo picis.

Karkinos gre. cancer marinus piſcis ſiue fluuialis: ⁊ cancer morbus dictus aꝉr carcinoma.

Karkit. ara. polipus piſcis. talentare.

Karma.i. carui.

Karme.i. karmet.

Karmen, karmeꝫ.i. grana tinctorum. Coccus infectiuus. Diaſ.

Karmene.i. ſerpēs nō īterficiēs morſu tm̄: imo viſu ⁊ auditu ſiue ſibillo.

Karmezith. karnezir.i. fructus tamariſci. Auic.

Karmufel. karumfel.i. gariofilus.

Karnabati. karnauadi. ideſt carui.

Karnub. karubia. cabarlium. xiliqua idem. Carnubia. xilocaracta.

Karol.i. apium riſus.

Karon. Auicen. eſt lignum indum.i. mugat. almigat indum.

Karpo karpos. gre.i. ſemē: vel fructus.

Karpobalſamuꝫ.i. fructus balſami.

Karſich.i. ſemē tamariſci.

Kartā. arab. gnicus.i. cartamus: crocus hortulanus cincus.

Kartetica.i. lecoflegmatia

Kartomi.i. arbor karabe.

Karu. ara. cornu.

Karuia. ara. carui.

Karumfel. ara. gariofilus.

Karxof. ara. cardo fullonū

Kaſab. ara. cāna arundo.

Kaſab deherite. arab. calamus aromaticus.

Kaſbor. ara. coriandrum.

Kaſſia alia lignea alia fiſtula.l. Chiarzamber.

Kaſſiteros. gre. ſtagnum.

Kaſtana. gre. caſtanea.

Kaſtaran. ara. betonica. gr. keſtron. zeſtron. Macer

Kaſtoros. gre. fiber. caſtor ponticus canis.

Kaſum. ara. abrotanum.

Kaſurudar. arab. galanga. Auic.

Kata. gre. gatta. ⁊ kata greca ꝑpō ſignificat p. ꝯ. ſꝫ.

Katarticuꝫ.i. purgatiuum.

Katachriſmon. gre. illiſio ſeu inſpſio aq̄rū. Demo. īde katachriſtos illinitꝰ perfuſus.

Katine. ara.i. melica. liꝰ de doctrina arabica.

Kataf. arabi. atriplex. ſarmech. ⁊ kataf. ara. yrūdo

Katagenis. gre. granati per ſingula grana.

Katagmaoſteō. gre. fractura oſſium.

Kaudal.i. agrifolium.

Kaudati. kaudarꝫ.i. granū fenugreci.

Kauken. arab. ſalachafe. teſtudo.

Kachita 6 genus ligni aloes apud Sera. 197 Kameactis
Ebulus actis
meatio

Kataplaſma.gre. ẽplm̃.li° de doct.greca.

Kataputia.katapodia.i.pillula: a greco katapneo qđ eſt tranſglutio.

Kataputia alia maior vt pẽtadactilus:alia minor vt lacticiniũ magnuʒ grece dictuʒ lacteris. arabi.ṽomendana. ſic dr̃ vtraqꝫ: eo q̃ grana earũ trãſuorent̃ vt pillule.

Katarrus gre.fluor reumatis.libro de doct.gre.

Katharticuʒ.gre.purgatoriuʒ:ſed katartiki.grece confectio.

Katacaſtalon.gre.diſtillatio a capite cum grauitate eius.Cornel.cel.

Katatir.ara.ſiringa.q̃ medicine ſeu liquores:aliq in ṽgã imittunt̃.Serap.

Kate.ara.cucumer.Auicẽ. kate albemiar.ara.cucumer aſininus.

Katilabich.ara.iterfector patris ſui:ꝛ eſt arbuſtuʒ cui⁹ fruct⁹ comedit̃ ꝛ dr̃ ficus lupi.Comar⁹.Diaſ. comeſtus multũ iebriat. ꝛ dr̃ armoyn.gomarem. xamare.

Katiladib.ara. eſt interfector lupi.katil alkelb interfector canis:planta q̃ apud Diaſ.dr̃ aconitum duas hñs ſpẽs.Auic.

Kauken.ara.teſtudo.li° de doct.ara.Aui.ſalabhafe.

Kaulos.gre.veretꝝ.Pau. ꝛ caulis eſt ṽga plãte cuiuſlibet ſm Plinium.

Kauma.gre.calor incẽdiũ.

Kauſon. febris eſtuatiua: incenſiua.

Kauterizo gre.incendo.

Kauthin.chatin.cacin.i.annulus.

Kenne ideſt bezehar ſiue berzat. Enax.i. lapidiario ſuo.eſt qdã lapis multũ carus regibus qui gñat̃ in oculis ceruoꝝ:in oriẽte q cuʒ ſerpẽtes comedũt deponẽtes ſeniuʒ vt fortiores fiant itrãt flumen vbi morant̃ imerſi vſqꝫ ad caput tãdiu quouſqꝫ ſentiãt ṽtutẽ veneni ſeparatã.iterea lachrymã emittũt:q̃ coagulata in oculis iterdũ vſqꝫ ad magnitudinẽ nucis deſiccat̃ donec cadat cũ de flumie exierũt ꝛ ſic iuenit̃. ꝛ hec dr̃ venenorum tyriaca.

Kefalagal.kefalalgia.i. cefalargia.ꝛ ẽ dolor capit̃.

Kefal.kefali.gre.i.caput.

Kefaloconida. gre.i. lens capitis.

Keſſati idi.i.coſtũ dulce.

Kefe.keffe.i.cinamomum

Kefo.kefoi. kefoil.i.cucu/

Kaxuch.ara.cuſcuta.

Kayſum.i.pumex.arabice abrotanum.

Kazbor.ara.coriandrũ. Al cazbor albir coriandruʒ putei.ꝛ ẽ capillus vir.

Kazdir.ara.ſtagnũ. libro ð doc.ara.Auic.feruzegi.

Kazef.ara.teſta figuli.karf khax.karmed.tegula.

Kbeadi qd eſt.l.Headi.

Kear.i.citrullus. (fiſtula

Kearſearſeambar.i.caſſia/

Keba.keban.i.bdelium.

Kebalon.i.tapſia.

Kebeuzeerfenʒ eſt genus quoddam fungorum.

Kebeum.i. quoddã genus tuberũ adunatũ in magnitudie teſticuli.kebeũ reſeceũ.kebengi.

Kebekẽgi.ara.botrachion .i.portulaca hñs lac.

Kebikẽgi.ara.Diaſ.i.apiuʒ riſus:vel raninũ cũ ſuis ſpeciebus.

Kebikerigi.l.lupinus ſilueſtris.

Kebũ.kebid.ara.i.epar.

Kecanei.i.kekane.

Kechelab.i.marrubium.

Kechengi.i.kekengi.

Kedebelenbi.i.arſenicum

Kedria.gre.kedrea.kitran ara.i.cedria.reſina cedri Alkitran.

Kedros.gre.i.cedr⁹ arbor.

Kedus. kedusi.i.ceterac.

Keduſtrus.i.aurius.

Kefalos ichthis.gre.cephalus piſcis mugil.

Keiri.ara.eſt plãta triũ ſpẽruʒ:vna hʒ flores albos. altera purpureos. alia citrinos ſiue aureos q hñt odorẽ violarũ.plus tñ in nocte.a dia dr̃ leucis. lege cheiri.

Ca.CCCLXXVII.

mer aſininus.

Kebal.i.amomum.

Keiba.keikenk.i.gummi.

Keicãbe. keizangen.i. lingua bouis.

Keiber.i.lapis qui eſt ſicut cancer.

Keiken.Diaſ. Cancanuʒ.i. kankamon:ꝛ eſt lacca.et

keiken.i. lachrym⁹ arboris ſil̃is mirre guſtu bromoſo.ħ maxime timiamatib⁹ admiſcet̃ mirra ꝛ ſtorace admixtis: vt gratius fumiget:ꝛ eſt gũmi horribilis ſaporis.

Keilus.i.ꝑmixtuʒ vel permixton.

Keiſim.ara.i.leuiſticũ vl̃ ſiſeleos cãpeſtre vl̃ keiſim cãpeſtre:ꝛ eſt herba ſil̃is ferule hñs ſemẽ albũ ſimile lẽticule.l. Zalaſpiũ

Keiſmi.i.abrotanum.

Kekane eſt quoddaʒ gen⁹ cataputie:cui⁹ folia ſunt ſimilia folijs ſtrigni.

Kekelãgi.i.ꝯfectio inda.

Kekẽgi ẽ ſcða ſpẽs ſtrigni vel ſolatri ꝓferẽs granũ rubicũdũ ſil̃e ceraſo i veſica icluſuʒ citrina in colore:quare a multis veſicaria dr̃.Diaſ.cacabũ vocat fiſalides ꝛ veſicago. Pli.li°.zi.ca°.ʒi.l. hameb

Kekiken.Boeboengi.i. biboengi.

Kekil.i.mellilotum.

Kelagie.i. cib⁹ q fit ex pulmone ꝛc̃.l.kalangie.

Kelangon.i.acetoſa.

Kelar.i.folium.

Kelb.ara.canis.

Kele. kili. kelel.gr.kilitl.i. hernia.keletos.hernios.

Kelengi.i.ꝯfectio inda.

Kelielucer.Lucalit.i.mellilotum.

Kelilech.i.abrotanum.

Kelmes.i.kermes.

Kemac.i.ciperum.

Kemac.i.altamuga.

Keme.i.galbanũ.l.bene al begi.

Kemedekt ẽ ſpẽſ camõille

Kemeliõ.i.ſpẽs demeſt nigra mortifera:ꝛ ẽ laureola.

Kemes.i.grana tinctoruʒ. Meſue de medicinis laxatiuis.l.lapis ſtellatus.

Kemeſir.alieuſir.i.opoponax.

Kemie.i.kemat.nã iſtud ſignificat in plurali qđ illud in ſingulari.

Kemos.i.pſilotrum.

Kemoſis.gre.kemoſiſi. eſt vehemẽs tumor oculoꝝ ꝛc̃.l.chemoſis.chimoſis.

Kemul.kemuli.i.antera.

Kemumabiat.i.ciminum.

Kenamides. kenkamides .i.grana vuarum.

Kenkamides. gre.i. grana q̃ itra ficus ſunt.Hal.i.libro de cibis.ca°.de vuis.

Kẽnan.kennat.i.kerua.

Kenebar.i.balſamita.

Kenech.albedi.arab.i.galbanũ.bezard q̃nqꝫ dcm̃.

Keniuury.Dia.i.keneuuri herba ẽ.Almãſor.tractatu.3.ca°.is.

Kẽkeret.ara.i. gũma.acorſoſ:qđ ẽ ſpẽs cardi. barſas.Cunchar.

Kenoli.kẽoliõ.i.valeriana

Kenon.i.almugat.

Keposar.keposari.i. ſigillũ ſalomonis herba.

Kepſen ẽ ſpẽs picis. Sera. caplo picis.

Kepſos.gre.i.auis merul⁹, al̃s mergus glaucus.

Kera.gre.cera.ꝛ kera.i.tunica cornea oculi:q̃ ꝛ keratoydes dr̃ a keras qđ eſt cornu.

Keras.gre.i.cornu.

Keraſea.gre.i.ceraſea ꝑ arbore:ſʒ ꝑ fructu.keraſiõ

Kerates ẽ põdus ſumptuʒ a ſemie xilocaracte. ꝛ ſʒ Auic.ꝛ Jo.Serap. ẽ pondus ponderans grana q̃tuor ordei.

Kerati. keratia.i. ſiliq̃:qđ arabes vocãt harnob.keratiõ.xilocaracta. carrubia:pro arbore: pro fructu carnub.

Keratos.elafy.i.cornu ceruinum.

Kerbes.i.mirabolani.

Kerbet.i.elleborus.

Kercetas.i.papauer miconis.

Kereal.i.vſnen.

Kerſe.ara. kiſerech.i.cortex cuiuſqꝫ arboris.

Kerſe.aromaticũ.i. cortex colorẽ hñs purpureuʒ:ꝛ ſaporem gariofoli abſqꝫ dulcedie cinamomi: q̃ꝫuis dulcius ſit q̃ꝫ gariofilus:ꝛ aliqui ponunt pro eo cinamomum.

Kerff.vel karff.ara. apiũ.

Kerομeli.gre.fauus mellis.i.mel cum ſua cera fabrica apum.

Keros.gre.cera.

Kemezideychi.Serap.eſt ſpẽs camomille.

Kerua pẽtadactilus.cataputia maior.ſponſa ſolis Cici ſiſamus agreſtis ſiſelim caprion. crocoma. Diaſcorides.

Kerum.i.menſis.

Kerui idem.

Kerkeme.i.curcuma.

Kerkeſche.i.cubebe. Se.

Kermes.i. coccus vel tinctura facta cum lacca.lege ace.

Kermet.i.fex.kitran.ꝛ kermet eſt nomẽ ponderis ſex kirat.Auic.

Kerphadarſini.i.citrum.

Kernich.i.oximel gariofilatum.

Kerſenay.i.hyrcina.

Kerſenie.kerſanne.arab.i. orobus.keſu.

Kerua qd eſt.l.cataputia.

Kerudenen. kerundenen. eſt qđdã granũ quo caremus ꝓuocãs vrinã ꝛ mẽſtrua.Auic.ꝛ ſoluit colerã:ꝛ calefacit vuluam.

Keſabor.i.arſenicum.

Keſikegi idem.

Keſcen.i.qđdã genus fungi ꝛ tuberum adunatum ad modum teſticuli.

Keſe.keſte.i.herbus.

Keſearite.ara.i. horripilatio.libro de doct.ara.

Keſen.keſſẽ.i.cortices glãdium.

Keſſe.i.cinamomum.

Keſibe ſunt fuſtes nigredini attinentes radicibus rubee ſimiles.

Keſikegi.i.arſenicum.

Keſabor idem.

Keſmes.i. paſſule ſine nucleis.l.haarim.

Keſo.i.cimbalaria.

Keſt.ara.vocat̃ cib⁹ q fit ð ſimula ordei ꝛ lacte aceſoſo butiro exſcto: et fit ad magnitudinẽ magnarũ pillularum.

Keſtio.i.vecetonica.

Keſtreus.gre.piſcis cefal⁹ mugilus.

Keſtri.i.piſcis mugilus.

Keſtros. Helmige.gre.i.lũbricus ventris.

Keſum.keſimi.i.abrotanũ

Keſumen.i.℈.i.ꝛ grana.v.

Ketana eſt quoddã genus cataputie:cuius folia ſũt ſimilia folijs ſtrigni.

Kethavl̃ariſa.i.cataputia

Ketos.gre.piſcis. kete plurale eſt eiuſdem.

Keuſen.i.biar.

Kez.i.fulloli.l.ſeta.

Kezaf.i.titimallus vel ana bulla.

Kezai. kezair.i.pipinella.

Kezed. kezef.keded.ara.

.i.arbor draganti.

Kbas.ara.i.lactuca.l.bkas

Kbaxkbax.Caſcaſum.ara. papauer.Stephanus.

Kbitim.ara.alchea.

Kbobus.ara.panis.

Kbulungen.ara. galanga.

Kbunte.ara.affodillus.

Kiachus.i.ciatus.

Kiamos.grece faba.que faua dicitur.

Kianeos fulu⁹.heluus.venetus.flauus ẽ q̃dã ſpẽs coloris.l. ciane⁹ cerule⁹.

Kiantis.i.faba.

Kiar.i.citrullus.

Kiar.arab.vel kaiar cucumer vel citrullus.

Kiare.i.dragantum.

Kiarſarabar.kiarxamber .i.caſſiafiſtula.

Kiatos.gre.ciathus.

Kibar.kibari.i.acetoſa.

Kibaſuf.i.epatica.

Kibil.kibili.i.ſtichados.

Kibrit.ara.i.ſulfur.

Kibros quid eſt.l.omis.

Kic.i.galbanum.

Kich.i.pulmo.Se.ca.45z

Kica.kicta.i.malus appetitus q ꝯtigit mulierib⁹ ꝓgnãtibus comedentib⁹ lutum vel pontica.

Kiclaminũ.i. malũ terre.

Kicle.gre.turdi.

Kicli.gre.turdus piſcis.

Kicorion.Steph.endeba. intuba.endiuia.

Kida.gre.i.turtur auis.

Kidalo.kidaloi.i.ypericon

Kidia.i.cimbalaria.

Kidol. ſpargula.

Kidomon.i.artetica herba

Kidonia.gre.i. citonia coctana.

Kidra.kidria.i.cedria.ꝛ eſt gummi cedri.

Kiem.kien eſt locus qdã.

Kieth.i.galbanum.

Kifeos.i.ramich. Hal.lib° de facil̃.acqui.

Kiga.i.cordumeni.

Kigal.kigali.i.matriſſiluia

Kigili.i.kibil.ꝛ ſunt inſtrã greſſus vt coſſa crus pes ꝛ omnia talia.

Kikabal.kikabali.i.palma chriſti.

Kikabaut.i.ſatirion.

Kike.ara.kikion.foca.vitulus marin⁹.li°.ð doc.gre.

Kikiban.i.brionia.

Kikide.i.dragantum.

Kikidos.gre.kikidon.i. cicidos.ꝛ eſt galla. Pau.libro de doc.gre.kikis.

Kikikenb.i.bibonegi.

Kikil. kilkil.ara. Sera.i. grana granatorum ſilueſtrium.

Kikire.i.dragantum.

Kilamia. kildiʒ. kimia.i. cadimia.

Kila.gre.glãs. Hal.libro ð euchimia.

Kilaru.kildaru.ara.i.fillix ſarax.

Kilbu.i.canis.

Kilduar.i.cedar.

Kildolion.a kelidon qđ ẽ yrundo.Kiludonion.kildolioni.kiloliol.i.celidonia.

Kilex.i.ſalix de oriente.

Kilia.kiliã.gre. aluus.i.vẽter vel fundus ſtõi vter⁹ ide kiliaca paſſio.fluxus vẽtris diaria.nos ciliacã dicimus.

Kilil.i.mirabolani citrini. vel corona regia.

Kilimalchus. kilile.i.mellilotum.

Kilimi.kilimia.i.cadimia.

Kilio.i.ſpargus.

Kilit idem.

Kilke.i.ordeũ excoriatum fricatuʒ ꝛ coctuʒ cũ multa aqua. ꝛ dr̃ ptiſana ordeacea:ꝛ eſt far ordei ꝑfecte coctum.

Kilotitas.i.alta vulnera: Halienus.

Kilus.gre.chilus.i. ſuccus

Kima.i.cardus.

Kimaloc.kimaloch.i.abrotanum.

Kimar.i.ziniar.

Kimia.i.cadimia. kilamia idem.kildim.

Kimiadon.i.balſamita.

Kimia lepra.i.fabe farina.

Kiminion.gre.ciminum.

Kimobor.i.pulex.

Kimoides ſũt fruſta ſubtilia vel grana parua.

Kimolea.Simolea.i.cimolea. Serap.eſt marmor inuẽtũ in luto viridi.

Kimoſarch.i. ſcordeon.

Kimoſis.kemoſis idem.lege chemoſis.

Kina.i.galbanum.

Kinabar.gre.cinabrium. Steph.kinabari. zeraſarum.zengifur.

Kinamomum.gre.i. cinamomum.

Kinara.gre.cardus vl̃ carduus.

Kinarion.kinarium.i.cantulus canis.

Kincus .i. lotincu. crocus hortenſis.Hal.

Kindikion. kinikion ẽ herba q̃ ſimilat̃ aſſe fetide ꝛ cũ ea abſtergitur vitrũ.

Kineki.gre.angina .i. ſquinantia.

Kineliom.kinelion.i.amomum.

Kinikon priſmon gre.tortura oris a ꝯtione nervoꝝ.Cornelius cel.

Kinkil.i.roſmarinus.illud vocabulum ponit̃ in antidotario Damaſceni.6. qui incipit. Zuccarum Alkikil vel alkinkil: ꝛ ẽ poſt.6.qui icipit. Zuccarum bugo.

Kinkus iter plantas ſpinoſas comeſtibiles a Hal. numeratur.

Kinodentes.gre.i.canini dẽtes.

Kinodoſeos.gr. ciodoſeos .i.canin⁹ appetit⁹. Alex̃.

Kinogloſſa.gre.cinogloſſa canis lingua.

Kinoida.i. vuula.Ha.6.memiri.caplo.3.

Kinomia.gre.i.muſca canina venenoſa.

Kinopotano.kinopotanos .i.canis fluuialis:ꝛ eſt caſtoreũ fiber põtic⁹ canis

Kinoz.gre.q̃dã cicera pua nigra.Hal.de alimentis.

Kinoſbaton. kinoſbatus. Hal.i.cinoſbatus. al̃ capparis.Diaſ.kinoſuata.kinos grece canis.

Kinos.Ste.eſt herba portulace ſimilis.

Kinup.i.praſſium.

Kinuſol.i.apium riſus.

Kios.i.aries.

Kipar. kipari.i.epatica.

Kipariſſos gre.i.cypreſſus vel ſemen eius.

Kiperon. kiperion.i.laureola.

Kiperum.i.ciperum.

Kipſus.kipſuſi. kippus.i. ſterc⁹ qđ eſt fimus.

Kiquidos.cicidos.i. galla. Stephanus.

Kirada gre.i.durities.

DIASCORI. caplo de adianto.

Kirades.i.ſcrofa.

Kirat.kirates.kirau. karates.ẽ põdus.4. granorũ ordei.xilocaracta.Auer. 7.collʒ.c.9.circa mediũ.

Kiramenon.i.napta.

Kircin.i.mentaſtrum.

Kirſe.kirſerdarſini.i.cinā momum.
Kiri ē flos qui redolet vt gariofilus:ꝛ eſt cheiri.
Kirchelimir.i. cucumer agreſtis.
Kirrion eſt ſpēs tinee capitis q̄ facit foramina manātia saniē ſimilē melli. apđ Gal'.eſt ſpēs cicerū. differt autem ab acoris magnitudie foraminuꝫ. PAVLVS.caplo de acoris ꝛ kirys.
Kirios.i.frigus.
Kirtis epatis.i. gibbi epatis.Gal.i.terap.cap°19.
Kiri.gre. inſtite parue linteoli.
Kirki eſt quoddā os ex oībus oſſib⁹ tibie equi.Herodius de cura equoꝛuꝫ.
Kirtas.ara.i.carta.ꝛ kirtas ſunt ſexteriola texta ex burdhi.
Kirte.gre.i.varices.
Kirutes.Stepha.eſt lana margaritalis.
Kirukes gre.dicunt latine colores: qbus tinguntur pāni: vel murices piſces: ſanguine quorum tingit purpura.
Kirul.i.ſerpilum.
Kirim.i.cartafilago:
Kiſa.i.grana ſolis, et kiſſa. gre.auis pica.
Kiſal.i.gentiana.
Kiſapon.i.ſaponaria.
Kiſarfaſaliſta .i. caſſia lignea.
Kiſch eſt cibus qui fit ex ſimula frumēti aliquādo ordei macerati in lacte acetoſo quo faciūt pillulas maiores ciceribus: et deſiccant ꝛ cōſeruāt has coquunt cum carnib⁹ vl' pinguedine elixantes: et eſt cibus infrigidatiuus. in Almanſore iubet dari diabeticis.ꝛ dr etiā kiſch ipſa ſimula farine vel ordei cum lacte acetoſo. cocta lege tarcanon.
Kiſcos.i.agnus caſtus.
Kiſe.i.cib⁹ qui fit de ſimula ordei.
Kiſſerion gre.i.pumex.
Kiſmes.'kiſmen.i.paſſule ſine nucleis.
Kiſmos.kiſſos.gre.i.hedera.
Kiſobram.i.cicuta.
Kiſſokokilion.gre.i. bacca hedere.

Kiſt eſt nomen menſure. IOAN. SERAP.li°7°.de cōfectione electuary ō citonys auctate Ga. que ex ea eſt romana eſt lib.i.5.Item Auic.caplo de ſciatica.
Kiſtis vrithar.gre.veſica. kiſtis vrine.
Kitinus.i.citinus.Galie.6. memiri.caplo primo.
Kiſt.i.eſt cotille due.i.℥.18. naꝫ cotila eſt.℥.9.ꝛ libro de doc.ara.kiſt.i.cadus. aliter Galienus q̄rto de accidenti ꝛ morbo.caplo 7.in medio.
Kit.ara. murilegus catus.
Kita.i.vſnee.
Kitelimir.i.cucumer agreſtis.
Kithum.'kitum eſt genus arboris que facit gūmi q̄ corpora inungunt ne putrefiant:ꝛ vocatur arbor mortuorum.
Kitira.ara.i. dragantum:ꝛ kitira.i.cithara.
Kitiſucus.i.folia diaforetica.
Kitramon.i. cretanus romanus.
Kitran. Auic.xerbim.ara. kidria.kedria.i.alkitran. cedria ē gūmi cedri.
Kitria.gre.i.citrum arbor.
Kitrinos.gre.i. color citrinus.
Kiudion. kiudioni.i. ſemē minoris mezereon.vl' cocognidy.
Klidhmēia gre.kladeuma .i.purgamen ſarmētoꝝ.
Klimas.klimax.gre.i. gradatio.a quo quedam cōfectiones.
Klimia.Cadimia.alkimia, Auic.eſt fumus ſeu fuligo adherens ſupioribus fornacis in purificatiōe cuiuſcꝫ metalli.ſcoria vō eſt fex deſcendens ad inferiora.
Klinopodhes.gre. lactipedes.i.clinopodion.
Kloxos.gre.ſingultus.pulſus viſcerum ſuſpirium. libro de doct.greca.
Knidi.gre. vrtica.eo ꝙ tacta pruritum facit.
Kniſmos.gre.pruritus.
Koba.i.auellana indica: et eſt fructus qui vocatur fauſel.
Kobal.kobali.i.epatica.
Kobaſtron.i.ſpodium.

Kobus.khobus.arab.i.panis.
Kobus bacce. chobus bagne.i.nux ſarch.que vulgo melecheta dr.
Kocaſton.i.vga paſtoris.
Kochi.kochium eſt qōdaꝫ animal marinuꝫ:qō vulgo dr vitulus marinus: hn̄s pedes.4.ſimiles pedibus catuli.ꝛ parit catulos:ꝛ exit ad terraꝫ iterdū ad paſcua.ꝛ ē piloſus. ALBERTVS. lib° p° de aīalibus.caplo.3.
Kochia.kodia.i.papauer.
Kochimillum. 'kochimilon.i.prunum.chochimelum.
Kochinos coccus. cochin⁹ ſanguineus color rubicūdus.
Kochlidion.gre.murex coclea maris acuta.
Kochlie.gre.coclee.cōche.
Kocroſan.i.vſnee.
Koda.i.fragaria.
Kodalf.'kodalfi.i. ſponſa ſolis.
Kodia.kochia.gre.i. papauer.inde diacodion.
Kodiāthos.i.nenufar.
Kodie.i.conche coclee.
Kodil.i.muſcata.
Kobobran.i.tucia.
Kobol.i.puluis oculoꝝ.
Kobol.Alkohol. kaor.ara. omnis medicina ocularis.ita ꝙ antimoniū apđ eos propter excellētē virtutem quā habet ad oculos cohol vocant: q̄uis proprio nomie artinach vocetur.
Kobolab.i.oculus xp̄i.
Koial.i.corallus.
Koit.i.pupilla oculi.
Kokema.i.crocomagna.
Kokium.kike.ara.vitulus marinus.gre.foca.
Kokon. kokkos. gre.i. ſumach tinctoꝝ.i. coccus. grana tinctorum.
Kolaniſcos. 'kollaniſcos. gre.i.racemus.
Kolla.gre.glucten.
Kollaſthon. Kolaſticon. gre.i.purgatorium.Calaſticum.
Kolefia.i.trifolium.
Kolēbas. Kolēbras. koliba.gre.oleaginea.i. oliue columbares.
Kollirion.gre.i.colliriuꝫ.
Kolibon. granum coctum .i.frumentum.

Kollitrac.i.ceterac.
Kolofonia. reſina cocta.i. reſina frixa vel compoſita:ꝛ eſt pix greca.
Kolon eſt inteſtinū penultimum.kollon gre.
Kolpos.gre.ſinus.ſinuatio inde encolpiſmus medicamen qō in ſinum matricis inycitur.
Kolub.i. medicamen matricis.
Kolus.kolos.i.anus.
Koma.i.calx viua.
Komal.komafi.i.almea.
Komaliob.i.culcaſia.
Komaros. gre. comaruꝫ
Komas.i.paſcentia vulnera. GALIENVS.
Komaſion.komaſon.i.vmblicus veneris.
Komeos.i. gūmi arabicū.
Komertes.i.puluis.
Komidan.i.alcanna.
Komidaſcalū.i. iuniperus
Komidion.i.gūmi cuiuſcꝫ arboris.li°.de doc.gre.
Komon.i.cicuta que dr comos.Galienus.
Konalif.i.meliſſa.
Kondaſion.ſtafili.gre. racemus vue.
Konder.ara.i. olibanuꝫ.luben.
Kondes.ara.i.condiſi.
Kondiſal.i.balſamita.
Konditos.gre.i. vinum cū ſpēbus cōditum.nectar.
Kones.i.biſtorta.
Koparion idem.
Konia.gre.koniartos. leucaſia. albeſtos.i. calx viua.
Konion.herba venenoſa ꝛ mortifera.conios.lib°.de doct.gre.eſt cicuta.
Koniroros.gre.puluis.
Konis.gre. Tefra.i.cinis.
Konos.gre.i.pinea. ſtrobilos nucleus eius.
Konopeū.i.optoriuꝫ lecti.
Konoſi.konops.grece.i.culex.inde conopion conopeum opertorium lecti vel tricliny ꝓ culicibus.
Kopar.i.viſcus.
Koppar.i.herba fullonuꝫ.
Koparion.i.biſtorta.
Kones idem.
Kopos. kopros. koproſi.i. ſtercus caprinuꝫ vel qōcuncꝫ
Koprion.gre.ſtercus letamen.purgamentum.
Kopto.grece. cedo incido ſcindo.

Korabion.i.almea.
Korat.i.ſenation.
Korat.Corat ara.plāta fontis ſenation.
Koratos.coru⁹.korax. coruus vetulus magis.
Kordumen.kordumeni id eſt carui agreſte. koſſeni idem.Dia.cardamomū.
Korica.ē fluxus reumatis ad nares.
Korion.gre.i.coriandrū.
Kori.gre.pupilla oculi. ide platicoriaſiſ dilatatio pupille.
Korkomahama.ara.croco magna.
Korlobar.i.cimbalaria.
Koron.i.corium.
Korone gre.cornix.
Koronis.i.coni.
Korul.i.ſiſeleos.
Koſtos.gre.coſtus.
Kotilidones.gre.ſunt ligamenta fetus.
Krambi.gre. braſica caul' cirocacia.
Krana.gre. cornus arbor. kranion. fructus cornu.
Kreas. caro creata. ſarcos carnes.
Krepuli.gre. krepali. ideſt crapula.
Kretal.i.mumia.

Krikinū.i.cartamum.
Krimon.gre.krinon.i.liliū
Krinoides diſſolutōes mēbroꝝ minute que in ypoſtaſi vrine interdum apparent.
Kryos.gre.frigus.p.y.ꝛ krios.gre.aries verucx.
Kriſimaniera. cretici dies iudiciales determiatiui
Kriſis gre.examen .i. iudicium.diſcuſſio.
Kriſolocāna.i.atriplex.
Kriſtallos.gre.criſtallus.
Kriſtalodis. gre. glatialis. glatie plenus.
Kritana gre.kritama.ideſt cretanus marinus.
Kritarion.i. ordeol⁹ oculi.
Krite.kriti.gre .i. ordeum. kritinus ordeaceus.
Kritharion.gre. ordeolus. qui in palpebris naſcit.
Krocos.gre.crocus.
Krocodes.croceus.
Krocodillos. crocodrillus
Kromion.krōmion.gre.id eſt cepe.
Kuactil.i.blaccebiſantia.
Kual.i.nitrum.
Kuat.i.roſa.
Kubaſion kubaſon.i.poliū

℄Ca. CCCLXXVIII.

Kubebe. ideſt damirta vel borongi ara. lati. cubebe.Steph.cartiſion.Cautal'.Gal'. SERAPION.lib.aggre.cap.kubebe.Eſt plāta habēs folia mirte domeſtice: niſi qꝛ ſunt latiora eis:ꝛ ſumitates eorum ſunt acute ſicut ſummitates lancee:ꝛ habꝫ fructū rotundum aliquātulū depreſſum ꝛ latū īter folia eius repertū: qui quādo maturat vergit ad rubedinē: īter ipſum eſt granū trianguluꝫ:ꝛ hꝫ ramulos ſimiles ramis plante dicte latos egrediētes ab vna radice ſicut agreſtis difficile frangibiles longos circiter brachium vnum plenos folys ꝛ fructus eius ponticus declinās ad amaritudinem:ꝛ color eius declinat ad rubedinē.Et idem poſtq̄ꝫ cōgregaui ſermonē Diaſ.ꝛ Gal'.ſuper oēm herbā īueni ꝙ Gal'. nō memorauit mirtū agreſtē.Et Diaſc.nō memorauit cubebas:ꝛ vidi ꝙ deſcriptio Gal'.ſuper kubebas eſt deſcriptio Diaſ.ſup mirtū agreſtem. PLINIVS.cap.de cubebis. Ex eis ſunt domeſtice ꝛ ſilueſtres.ſunt.n.fruct⁹ cuiuſdaꝫ arboris in partibus indie naſcētis:ꝛ ſunt triū generuꝫ ſilueſtres que ſunt minores:ꝛ ſunt ſaporis acuti ſicut piper: ꝛ ſunt graues ītus plene breuis ſtipitis.ſunt etiaꝫ alys ſuperioribus ſilueſtres maiores pōderoſe ſil'r ꝛ plene amari ſaporis ſuperiorib⁹ meliores ſunt alie domeſtice omnibus p̄dictis laudabiliores īterius inanes leuis ponderis: longi ſtipitis modice amaritudinis in ſummitate habentes planitiē aliquā:ꝛ vbi coniungitur ſtipiti cōcauitas eſt quedā.cum maſticat fumoſitas quedaꝫ euaporabilis ad cerebrū aſcendit.cum ſimpl'r ponit iſta ītelligitur.virtus eſt in folys ꝛ ſemine cali.ſunt ꝛ ſic.temperate. POSSE SERAPION.Semē eius bibitū vrinā prouocat: menſtruis imperat: calculos veſice frangit: hictericis ꝛ cephalargicis medicat. Radix eius cum viridis eſt a multis ꝓ ſperago comeditur que amara eſt ꝛ diuretica.Et idē auc. Ga.eſt medicina ſimilis ſu in ſapore ſuo ꝛ v̄tute: niſi qꝛ eſt ſubtilior multū.ideo fit aperitiua opilationuꝫ que ſunt in corpore toto:ꝛ ꝓuocat vrinam: ꝛ mūdificat renes a lapide qui generatur in eis:ꝛ eſt bona gutturi ꝛ ſtrigit ventrē PAVLVS.capitulo de Cubeba.valet contra frigidū reuma:ꝛ confortat cerebrum.

Kubece.ara.i.malua.
Kubulas.i.cicorea.
Kuch.vel khauc.ara.pſica
Kuflhaſir.azarton.i. amurca olei. Gal'.6.ſim.phar.
Kufonil.i.praſſium.
Kuforad.i.pſilotrum.
Kufordarſin.i. cinamomū vel ſpecies eius.
Kuhul.kuhulb. ideſt antimonium.
Kuhulūgen.i.galanga.
Kuil.i.ſene.
Kuit.i.nitrum.
Kuith.i.gummi.
Kuitabel.i.bdelium.
Kulas.kulhaſ.kulkaſi.ara. ideſt culcaſia.
Kulbruchelbir.i.pollitricū
Kuleba.i.ciperus.
Kulef.ara.i.ſalix.ꝛ garab ē ſpecies eius.
Kulepiū.i.mētaſtrum.
Kulk.kulb. kolb.Serap .i. milium ſolis.
Kulu.i.vſnee.
Kulumar.i.gariofilata.
Kumar.kumari.ideſt cotula fetida.
Kumarch.i.ozimum.
Kumeran.i.arſenicum.
Kumeteri.i.polium.
Kumetre.ara.i.pira.
Kunte.i.affodillus.

Kunteliom.kūtelion.ideſt kalendula.
Kuraha.ara.rogel.i.pes.
Kuran.i.pix liquida.
Kurat.kurrat.ara.i. porrū.
Kuration.i.vſnee.
Kurbeth.ara.elleborus.
Kurnaba.ara.vlcus.
Kurt.i.gūmi arabicum.
Kurtas.i.carte.
Kuſali.i.fili⁹ ante patrē.
Kuſamū.kurſamum.ara.i. mahab.mehab. Mehebum.Steph.kiſiamū.
Kuſt.ara.i.coſtus.
Kutubut.i.color ſanguinis putrefacti i facie:ꝛ ē ſpecies melācolice dicte cutubut.qꝛ eam habens fugit abſcꝫ ordine.ꝛ ei⁹ inceſſio eſt diuerſa.ꝛ kutubut ſil'r eſt beſtiola ſtās in ſuperficie aque que ſuper eam mouet diuerſis motibus ſine ordine ꝛ q̄cuncꝫ hora aliqd accidit ei fugit ex eo qō ipſi accidit.deinde apparet: ꝛ dicitur beſtiola nō qeſcēs: ꝛ dicit vulpis.Alabamatu.verūtamen magis ſimilia ſunt duo p̄us dicta
Kyda.i.yrcina.

L Littera. tā apud grecos q̄ꝫ apđ arabes eodē mō ſe habet ſicut apud nos.
Laas.ideſt ſene.
Laafacon.i.mellilotum.
Laamā.i.ſtercus columbinum.
Laapar.ideſt praſſium.
Laban.i.olibanum.
Labanotl.qd ē.l.policaria.
Labar.ideſt lētigo que naſcitur iuxta aquas. folia habet rotūda:ꝛ floſelluꝫ exalbidū.eſt acris ꝛ diuretica.l.habaleb.Diaſ.
Labdion gre.ſm Demoſt. eſt ferramentum ſubtile quo aufertur aliqd oculo infixum.
Labea: eſt ſpēs titimalli.
Labe gre.labi.Demoſth.i. manica cultelli vel ſcalpelli.
Label.i.ziniar.
Labeſerech.i.bdellium:
Lablab.lableb.i.lebleb.
Labrax. laurax.gre. eſt piſcis lupus variolus. ara. ſaboth.
Labruꝫ veneris.i.cocognidium. qdam dicūt ꝙ eſt dipſacos.
Labruſen.i.ypicon.
Labula ſpēs ē titimalloꝝ.
Lac.qd eſt.l.lelen.
Lacca.qd eſt.l.aec. ē gūmi rubicūduꝫ quo tincture fiunt. arbor eius ē in arabia ſimilis arbori mirre. Auicen.keiken dicit ara. vocatur lech.
Lac fiſticule termini .i. ſemen croci hortulani.
Lac papaueris.i.opium.
Lacabatabaco.i.borax.
Lacara.i.acetoſum.

Lacerana.i.olera.

Laceri.herba ē hñs folia. ſīc anagallus quā ignoro

Lacertola aque .i. ſtincus.

Lacertus. AVICEN. eius natura vicina ē ſtellionis: ſed eſt melior eo. eius ſtercus acuit viſum ⁊ conuenit prurigini ⁊ albugini oculorum.

Laceſcēs virtus. Diaſc. eſt quaʒ greci dñt mictricē.

Lachana. gre. dicūtur oīa olera. lachanan olus. vide criſolocāna.

Lachiri. gre. lati. cicercula. GALIENVS. lachiri cōſimile v̄tute qdē eſt faſeolis. vtuntur autem his plurimi q̄ ſm veram aſiam ruſtici. virtutē quidem ſimilē habēt faſeol': groſſiorē qdē ſubſtantiā: ⁊ ꝓpter hoc ſunt magis illis nutritiue. l. Dolaka.

Lachitis. lacitl. i. cataputia

Lacora. lacoria. i. acorus.

Laccar. i. dactili. in antidotario vniuerſali.

Lactel. i. mel.

Lacterides. lacteris. nomē eſt cataputie minoris: et ſeminis eius qñ ſimpliciter ponit̄ pro ſeīe ītelligitur: ⁊ qd eſt. l. Cataputia ara. mehubedane. meubethene mēdana. Sera. Auicen. granum regum. Diaſ. lactuca.

Lacterl. Camelea. Panax deuia. Scebran. peplos.

Lacticinium. i. oīs planta hñs lac acutū: ⁊ eſt ſolutiuuʒ. ara. ietua. de qbꝰ titimallus ꝑncipalior ē: cuiꝰ ſpēs ſm Diaſco. ⁊ Pliniū ſunt. 7. de quibus infra. alie v̄o plāte habētes lac acutū ſunt multe vt ⁊ plāta ſcamonee q̄ eſt ſpēs volubilis. ⁊ portulaca agreſtis: ⁊ turbith: ⁊ volubilis minor.

℄ Ca. CCCLXXIX.

Lactuca

aſini vel muſcellina: qđ idē eſt lati. gre. anchuſa. ara. abugliſſe vel ſinarem: vel ſincareʒ. DIASCORIDES. ca. de anchuſa. Eius genera tria: quarū vna folia habet lactuce ſil'ia: ſed acuta piloſa ⁊ aſpera: nigra ⁊ ſpinoſa. Radix ē ei digiti hñs groſſiciem: ⁊ coloris ſanguinei in eſtate potiſſime īficiens digitos: naſcit̄ locis cultis folia plurima habēs in giro ſuper terrā ſpanſa. lege eam mēſe februarij. Radix eius redarguit ⁊ ſtipticat. POSSE. cōbuſtionibꝰ medet̄ cera ⁊ ol'o addito: vulnera renū optime curat. ignē ſacrū cum polenta extinguit. maculas corporis ⁊ lepras cuʒ aceto īpoſita mūdat. ſuppoſita mēſtruis imperat aborſum facit. Elixatura eius ſtericis mulierū recte adhibet̄. freneticis ⁊ ſpleneticis opitulat̄. febrientibus cum mulſa dat̄. nō febrientibus cū vino. folia ventrē ſtringūt cū vino bibita: ipſaq; herba decoctiōe arcuatū morbū ſanat. Iteʒ in oleo decocta cum cera vſtionibꝰ ⁊ vlceribꝰ difficulter cicatriżantibus apponit̄. Eſt alia anchuſa: quā multi Alchidion dñt: ſupradicta paruior eſt: q2 folia minora hʒ ⁊ aſperiora ſuperiore: virgas ſil'es: vt ſupra ſup q̄s florē purpureū aut feniceum ꝓfert. radices ruffas hʒ ⁊ oblōgas. Naſcit̄ locis arenoſis. v̄tus ē radici ⁊ folijs eiꝰ vna. Pliꝰ. li. zz. ca. i9. ⁊. zo. POSSE. morſibꝰ venenatis occurrit: ſed manducata ⁊ bibita: ⁊ colligata vim venenoruʒ nō admittit: eiꝰ folia ſi maſticata cōſpueris ſerpētē occides. Eſt alterū genꝰ ſil'e ſupradicte: ſed minꝰ. ſemē hʒ colorē feniceū. POSSE. iſtud ſil'r maſticatū ⁊ cōſputū celeriꝰ ſerpētibus īfert morteʒ. Radix ipſiꝰ cū cardamomo ⁊ yſopo bibita modo oxifabi vnius lumbricos latos occidit. GALIENVS. 6. ſim. phar. ca. anchuſa. Anchuſe v̄e nō eiuſdē oēs ſunt virtutis. Nā ea qdē que anomachia. appellat̄ ſtipticantē ſil'r ⁊ ſubamarā hʒ radicē ſufficiētē qdē corpi cōdēſare ac mediocriter ſubtiliare: ⁊ abſtergere ⁊ lauare colicos ⁊ ſubtiles hūores. dictū eſt aūt in ꝑoribꝰ: q2 pontica qualitas admixta amare nata eſt hoc facere. POSSE. valet ad hictericiā. ſpleneticis ⁊ freneticis vtilis eſt. Eſt aūt ſufficiēs īfrigidare. cataplaſmata quoq; cū farina ordeacea heriſipillatis cōferre. Abſtergit aūt nō ſolū bibita: ſed deforis appoſita: q̄obrem morfeas ⁊ lepras ſanat cuʒ aceto. Radicis qdem opera ſunt hec: ⁊ v̄tutes opationuʒ he qdem dicte ſunt: frōdes vero plāte debiliores radice ſunt: nō tñ excludunt̄ ab actu ſtipticādi ⁊ ſiccādi. vñ ⁊ diariā ſanare cū vino bibite: ea etiā que appellat̄ anchuſa heriſipilantibus cōuenit: ſil'r ⁊ radicē hʒ ſtipticiorē anomachi: eius vero que anothali: ⁊ alcibiadon vocat̄: v̄tus qdeʒ eſt farmacoſis: ⁊ mox igit̄ ⁊ plus hʒ acredinis: q̄ʒ ad guſtū ⁊ ſerpentibus ⁊ morſis ſufficit: cōpetit cataplaſmati appoſita ⁊ comeſta. Reliq̄ v̄o que quarta eſt ⁊ parua: ⁊ fere īnoīata q̄dē ſimilis eſt altibidion. amarior aūt ⁊ farmacoſior: q̄propter ⁊ ad latos lumbricos idonea in multitudine oxifabi: cū yſopo ⁊ naſturtio bibitur. AVICENNA facit quatuor capitula. ſ. Abugiliſe. ſimar hearfelus.

Lactuca domeſtica. qd eſt .l. hkas.

Lactuca maria. i. titimallꝰ Cornelius cel'.

Lacuna. i. terra ſigillata.

Ladaer. i. bdellium.

Ladanum. i. laudanū. ara. ſcrobo. ab herba vñ colligitur ladā dicta. Pliꝰ. lib. iz. cap. i8.

Ladarf. i. ypoquiſtidos.

Ladarhaſach. i. iuſquiamꝰ

Ladil. Ladili. i. trifoliuʒ.

Ladion. i. ocl'us bouis. Raſis. 4.° affori. in fine.

Ladri. i. variole.

Laeg. laegi. i. gladius.

Laegifor. i. zedoaria.

Lafri. qd eſt. l. nakala.

Lagana. qd eſt. l. heuda.

Lagaos. gre. i. lepus.

Lagazaʒ. i. alexandrū.

Lagia. i. leporina.

Lagiafir. i. piretrum.

Lagiaſich. i. piper album.

Lagine eſt ſpēs corrigiole. Pliꝰ. li. z4. ca. i5. in fi.

Lagooptalmia. hanc habētes ſunt qui cōducta palpebra ſuperiori oculum regere minime poſſunt. Demoſt. fit ſepe cicatricis ꝯtractu ſic dicta a ſil'itudine leporum qui etiā dormiūt patētibꝰ oculis.

Lagogetos. gre. aſpalax. i. talpa.

Lagoceros. Diaſ. i. trifoliū leporinum.

Lagopos. gre. Steph. Dia. ideſt pes leporinus. ī pratis oritur ⁊ locis cultis: ⁊ vbi oliue abūdāt habet folia puſilla triāgularis forme per oēs ramulos vtrinq; ab ambobus lateribꝰ cōtiguata per totā humilē plantulaʒ expanſam ſup faciē terre ī multis locis naſcit̄.

Lagos. Lagoos. Lagaos. gre. i. lepus. Lagus idē.

Laguſton. i. ſcordeon.

Laguſtu. i. ciperum.

Lahab. ara. ſaluia. Buſach Auicē. duo hic fac̄ capl'a

Lahabū. hali. ē mucillago cuiuſcūq; rei vt pſilij: ſeminis lini: fenugreci ⁊c̄. ara. lababe.

Lahadrol. i. cicuta.

Lahana. lahanon. vocant̄. gre. oīa olera.

Laieralmanaci. Laieralmanaç. qd eſt. l. laieralmarien.

Laiet. altais. ara. herba hircina.

Lakana. ideſt lapſa. Sa. ca. de caule.

℄ Ca. CCCLXXX.

Laieralmarien.

alkelilgebel. i. corona montana. ara. gre. libanotida. lati. roſmarinus. SERAPION. lib. aggre. ca. laieralmarien. eſt arbor marie: ⁊ ē alpinal fac. ⁊ ē xacola: ⁊ dicit auc. Diaſ. Spēs libanotis ſunt tres. vna earū hʒ ſemen qđ nominat̄ fachi: ⁊ hʒ folia ſil'ia folijs maratri: niſi q2 ſunt latiora parū groſſiora: ⁊ extēdit̄ ſup terraʒ circulariter hñs bonū odorē: ⁊ lōgitudo ſtipitis eiꝰ eſt brachij vniꝰ ⁊ plus ⁊ hʒ multos ramulos: ſup quoꝝ ſūmitates ſunt capitella: in qbus eſt ſemē albū ſil'e ſemini plāte ſpōdilion noiate. mūdū anguloſum acuti ſaporis. in cuiꝰ odore eſt ſil'e odori reſine pini: ⁊ qñ maſticat̄ mordicat linguā. Radix vero eius eſt alba multū: cuiꝰ odor eſt ſicut thuris. Et eſt ſpēs alia ſil'is ſupradicte: niſi q2 ſemē eius eſt latū nigrū ſil'e ſemini plāte ſpōdilion boni odoris: ſed mordicat linguam ⁊ hʒ radicē exteriꝰ nigrā: īterius vero albā. eſt ſpēs alia ſimilis ſupradicte: niſi q2 ipſa nō hʒ ſtipitē: nec ſemē nec florem: ⁊ naſcit̄ libanotis locis petroſis ⁊ agreſtibꝰ. Pliniꝰ li. z4. ca. ii. vltra mediū. POSSE. SERAPION. auc. Gal'. v̄tus oīum ſpecieꝝ eſt ſil'is ex hoc q2 reſoluit mollificat abſtergit ⁊ īcidit: ⁊ ſuccꝰ herbe qñ miſcet̄ cū melle curat obſcuritatē viſus: que fit ab humiditate groſſa: ſʒ ſpecies illa que hʒ capitella: quā Romani Roſmarinuʒ vocāt: qñ dat̄ in potu cōfert hicterico. Idē auc. Diaſ. Emplaſtrū ex folijs cuiuſq; ſpeciei cōfert fluxui ſanguinis emorroidarū: ⁊ ſedat apata ca. ani: ⁊ extenuat emoroidas egredientes: ⁊ maturat ſcrofulas: ⁊ apata difficilis maturationis: qñ radix eius adminiſtrat̄ ſicca cū melle mixta mundificat. Et qñ ſumit̄ in potu cū vino cōfert tortionibꝰ ventris: ⁊ cōuenit morſibꝰ venenoſis. ꝓuocat vrinam ⁊ menſtrua: ⁊ qñ fit empl'm cū ea humida ſoluit apata flegmatica: ⁊ qñ exprimit̄ ſuccus radicis eius ⁊ aliarū partiū eius ⁊ miſcet̄ cū melle: ⁊ fit īde coliriū acuit viſum: ⁊ ſemē eiꝰ qñ ſumit̄ in potu facit oīa hec: ⁊ qñ ſumit̄ in potu cū pipere ⁊ vino cōfert epilēſie ⁊ doloribꝰ pectoris antiqs. ⁊ hictericis: ⁊ qñ miſcet̄ cum aceto forti curat morfeā. ingredit̄ aūt ſemē eius in ſyrupis: verū ſemen illius qđ dicit̄ fachi nō eſt adminiſtrandū in potionibꝰ que ſunt ad cancruʒ: ⁊ qñ miſcet̄ cū oleo: ⁊ linit̄ īde corpus ꝓuocat ſudoreʒ: ⁊ ſic cōfert hydropiſi: ⁊ terit̄ ⁊ miſcet̄ cū farina lolij ⁊ aceto: et fit empl'm cōferēs attritioni lacertoꝝ ⁊ podagre. Sʒ libanotis quā romani vocāt Roſmarinū: ⁊ ē plāta quā multi ponūt ī coronis: hʒ v̄gas multas nō groſſas flexibiles humidas ſup quas ſunt folia multa denſa: ſubtilia lōga: ⁊ hʒ virtutē calefactiuā ⁊ deſiccatiuā multū: ⁊ admiſcet̄ rebꝰ qbus abluit̄ caput ⁊ puluerizat̄ de ea ſup caput. ⁊ dimittitur ſic tribus diebꝰ: ⁊ poſtea abluit̄ ⁊ cōuenit oculis qbus currūt humiditates: ⁊ cōfert hicteritie. Et idē auct. Aben Meſuay eſt ca. ⁊ ſic. in tertio. ⁊ ꝯfert corize frigide ⁊ alcohol cuʒ eo ⁊ melle cōfert aque deſcēdenti ad oculum.

Lalaf. lalafa. ideſt trifoliū dragore femininum. Conſtantinus.

Lalaſor. ideſt arſenicum.

Lama. PLINIVS. li. iz. ca. i8. in ꝑncipio.

Lamam vocāt arborē ſpinoſaʒ in īdia: ⁊ in arabia naſcētē in q̄ fit maſtix.

Lamil. lamili. ideſt vſnee.

Lamuli. ideſt iuniperus.

Lambruſca. i. vitl agreſtis .l. Enantium.

Lana aliqñ capit̄ ꝓ auripigmēto. Gal'. ad paterñ.

Lana ſucida. i. non lota. bona eſt de collo non mollis ⁊ femorum ⁊ bene lota. pro qua. l. tauf.

Lanadachis. i. fructus mā

Lanā ideſt auripigmētuʒ.

Lanaria ideſt ſtructiuum: vel cōdes. Dia. paliurus eo q2 ex eo lana lauatur.

Lanceolata. ideſt plātago minor. Macer.

Landeabellafeſin. lanea belafeſin. i. xilobalſamū

Landrus qd eſt. l. nerion.

Landume. ideſt ſempuiua

Lanfea ideſt ſcordeon.

Lanu ideſt cartafilago.

Lanzeden. i. icuʒhenden.

Lampas alchutrub. qd eſt Auicen. ſecundo cañ.

Lampiris gre. nocticula incendula.

℄ Ca. CCCLXXXI.

Lappa.

ideſt mēta ſm quoſdā: ſed falſo. Nā lappa maior eſt bardana: et eſt alia lappa minor que habet folia obrotūda vt atriplex. de q̄ Diaſ. ſanction aut fagaſinon. vel Aparine: ⁊ eſt dicta inuerſa que hʒ caudam īgentē per terrā diſperſam. hec herba a grecis philātropos vocat̄: eo q2 veſtibꝰ hominū adhereret ob aſpitatem ſui: naſcit̄ iuxta muros: ⁊ eſt bardana. PLINIVS. lib. zi. ca. i7. de lappa. Eſt duplex que adhereſcit q2 in ipſa flos naſcit̄ nō euidēs: ſed occultus ītus ⁊ ītra ſe ſeīa velut aīalia que ītra ſe pariūt. PAVLVS. cap. lappa. Eſt duplex. ex ea eſt maior ⁊ minor. maior vocat̄ bardanus. lati. ⁊ gre. ethiopis: ⁊ eſt maſculus carēs ſemine. minor vocat̄ bardana: ⁊ eſt femina faciēs lapas ⁊ femina adherētia pānis: ⁊ vocat̄ lappa inuerſa. GALIENVS. 6. ſimpl'. phar. cap. de lappa. Ariſtrū ſiue pſonatia vel lappa: qđ quidam perſepidā vocant: folia eius ſunt cucurbite ſimilia: niſi q̄tenus ſunt duriora ⁊ minora. diaforeticum eſt ⁊ ſiccatiuū habet autem ⁊ quid ſtipticitatis mediocris: idcirco ⁊ folia eius veterum vulnerum ſunt ſanatiua.

Lapaciolum. ideſt lapa acutum: ⁊ eſt ſpēs lapatij.

℄ Capitulum. CCCLXXXII.

Lapatium.

lati. vel pratella. gre. Lapaton. Auicen. Acetoſa ozigma. lapaton hemaſon. Step. ⁊ eſt aliud q̄ʒ lapagos: cuiꝰ due ſunt ſpēs: acutū. ſ. ⁊ rotūdū qđ ſic dr̄: q2 rotūda hʒ folia: ⁊ acutū acuta. cuʒ ſimpl'r ponit̄. pro rotūdo ītelligit̄ apud nos ꝓprie dicitur acetoſa quedā ſpēs lapatij: que maxime in nemoribꝰ īuenitur. differt ab alijs ſpeciebus lapatij: ſolū q2 folioꝝ īferiora qbus virgis adherēt duas barbulas vtrinq; habent ſicut iarus: ⁊ q2 acetoſi ſaporis ē valde. DIASCORI. cap. de lapacio. ponit q̄tuor eius genera vel ſpēs: vnū qđ māducat̄: ⁊ eſt illud qđ vocat̄ īſipidū. alteruʒ qđ dr̄ oxilapaciū: ⁊ acetoſum lapatiuʒ: ⁊ illa ē herba que vocatur acetoſa que in locis humidis naſcit̄. ⁊ in ſummitate eius ſunt folia acuta ⁊ dura: veruʒ meliꝰ eſt qđ in hortis naſcit̄. Eſt aliud agreſte ⁊ minus bonū ſimile plātagini: ſup terram ſpanſum ⁊ molle. Eſt aliud qđ multi zadam dicūt folia ſimilia lapatio agreſti habēs ⁊ virgā minorem. ſemen ei eſt acutū ⁊ ruffum ſiue ſubnigrū ⁊ triangulatū ⁊ viſcidū ſup virgā habēs ſemē: ⁊ lati. dicit̄ lapaciū acutū. Macer. Pli. lib. zo. cap. zi. in fine. POSSE. valet cōtra ſcabiem empetiginē ⁊ ſerpiginē. ſi accipiat̄ ſuccus eius ⁊ oleuʒ nucis ⁊ pix liqda: ⁊ ſimul buliant ⁊ colet̄: ⁊ colature addat̄ puluis tartari ⁊ ſulphuris: ⁊ fiat vnguentū ad apoſtemata maturandū lapatiū acutū tritū: ⁊ in oleo decoctū: ⁊ cuʒ axūgia ſuperponant̄. cōtra ſplenis duritiē ſuccus lapatij acuti cū ſtorace liqda armoniaco ⁊ aceto cōficiat̄ ⁊ dimittat̄ tribꝰ diebus: poſtea fiat decoctio ⁊ colet̄: ⁊ colature addat̄ cera ⁊ oleū: ⁊ fiat vnguentū. Aqua vel vinū decoctionis eiꝰ ſoluit opilationē ſplenis vel epatis. Contra ſcrofulas nouellas fiat empl'm ex lapacio acuto ⁊ axūgia ſimul cōtritis. Criſpelle facte ex lapatio acuto valēt aſmaticis ex frigida cauſa. GALIENVS. 6. ſimp. phar. cap. de lapatio Eſt modice diaforeticū. Acutū vero lapatiū mixta ſimul cū diaforetica ⁊ repercuſſiua participat quadā qualitate. ſemē vero eius hʒ qđ ſtipticuʒ manifeſte vt diſinterias ⁊ diarias ſanet: ⁊ maxime id qđ eſt acutū. Equinū aūt lapatiuʒ in nemoribꝰ quidē generat̄ vtplurimū aūt eſt eiuſdē qdem cū ꝑdictis: debilioris vero virtutis. DIASCO. lapatium ventrem mollit crudum tonſum ⁊ cataplaſmatibus adhibitum cum oleo roſ. durities ſpargit.

Lapadione. ideſt lapago.

Lappago purpurea eſt aliud q̄ʒ lapatiū: ⁊ vocat̄ perſonatia: ⁊ eſt herba habēs folia magna: quā Diaſ. vocat apparme: quā greci philoantropon vocāt. vnde Dia. facit vnū capl'm de apparme. i. lappagine: ⁊ aliud de lapatio Nā primū ſcribit̄ per binū. pp. ⁊ aliud ſcribit̄ per vnuʒ p. ⁊ iſtius quatuor ſunt genera. Intra que eſt herba dicta acetoſa: vt apparet in. l. lapatium: ⁊ quid eſt lappago. l. apparme. Plinius lib. z6. capi. io.

Lappa inuerſa. quid eſt. l. lappa.

Lapara. gre. abdomen pinguedo.

Lapatos. gre. glis lappa.

Lapatū. i. filix.

℄ Capitulum. CCCLXXXIII.

Lapis

abeſton. ſm Alber. eſt coloris ferrei qui ſm Pliniū in arabia inuenitur. vel in archadie montibus. lib. 37. cap. io. POSSE. Albertus. virtus mirabilis eius in tēplis deoꝝ eſt manifeſta: eo q2 ſemel accēſus vix aut nunq̄ʒ poterit extingui eo q2 naturam habet animalis: quod ſalamandra vocatur cuʒ modico humidi

vnctuoſi pinguis inſeparabilis.

¶ Capitulum. CCCLXXXIIII.

Lapis abſinthus.ſm Albertū.eſt de genere gēmarum coloris vitri rubeis vꝫgulis. POSSE. huius v̄tus fertur eē ſicut lapis abeſcarius lꝫ ſatis remiſſior.naꝫ accenſus ꝑmanet calidus per dies .7. vel ampliꝰ ꝓpter eandē cauſam que dicta eſt de lapide abeſcario. lapidis etiā huius v̄tus eſt in ꝓuocādo ⁊ augmētādo fluxū ſanguinis:vt experimentatores aſſerunt.

Lapis achates.qd eſt.l.Pliniū.li.37.ca.io.in ṗncipio.

¶ Capitulum. CCCLXXXV.

Lapis adamas.lat.ara.hager ſubedhig. SERA. li.aggre.ca.hager.ſubedhig.Eſt mes fluminis in quo eſt lapis de mes:⁊ eſt flumē ad qđ nūꝗ̄ iuit aliquis niſi Alexāder:⁊ eſt in finibꝰ coraſcemi:⁊ color eiꝰ approximat colori ſalis armoniaci:⁊ eſt fri. ⁊ ſic.in q̄rto. Et idē auc.Diaſ.Eſt lapis quo vtunť aurifices ponētes in ſale ad ſculpendos lapides.Enax in lapidario ſuo.Eſt lapis adamas duriſſimus quadratus ſemꝑ taxillˀ ſimilis parū criſtallo obſcurior:coloris tñ liuidi fulgētis adeo ſolidus vt nec igne nec aliq̄ re frāgať moleſcat ⁊ ſoluať.ſoluiť tñ ⁊ moleſcit ſanguine ⁊ carne yrci.ṗcipue ſi yrcus ante aliquādiu biberit vinū:vel comederit ſiſeleos mōtanū vel petroſelinū.qr talis yrci ſanguis etiā ad frāgendū lapidē in veſica valet. ſoluiť etiā lapis ille a plumbo:⁊ nō trahit ferrum:eo ꝙ nō fit ꝓprius locus generationis eius in minera ferrea:vt qdā mēdoſi dixerūt.maior autem quantitas eſt iuenta ad magnitudinē auellane. Naſciť auteꝫ in arabia ⁊ in cipro: ſed ciprium eſt magis molle ⁊ obſcurū. ⁊ hic lapis qñ magneti ſupponiť ligat magnetē:⁊ nō ꝑmittit eum ferruꝫ trahere. Maior aūt v̄tus eius eſt in auro argēto ⁊ calibe.vnde lacerto ſiniſtro alligatus valet contra hoſtes ⁊ īſaniam.⁊ īdomitas beſtias: ⁊ cōtra iurgia:et rixas:⁊ venena:⁊ īcurſiōes fantaſmatū:⁊ īcuborū:⁊ ſuccuboruꝫ. hūc aūt lapidē qdā magnetē vocauerunt:⁊ qdam eundē ferrū attrahere mētiunť. POSSE.SERAPI. iſte lapis hꝫ duas v̄tutes que raro aggreganť in alio lapide.vna earū eſt ꝙ nō cōiungiť alicui lapidi q nō frangať ꝓpter hoc cooptanť fragmēta eius in ſummitatibꝰ ferri aſperſi ad perforandū:⁊ ꝑforanť cuꝫ eo lapides alij ſicut ſmaraldus tabarꝫet ꝫaphirus ⁊ alie gēme.Alia v̄tus ē ꝙ ſi accipiať granulū vnum ex fragmētis eius: ⁊ gluctineť in ſūmitate ferri cū gluctine romano:⁊ ītromittať in veſica per foramē virge frāgit lapidē. hꝫ ſilˀr aliā ꝓprietateꝫ qr nihil frāgit lapidē hūc niſi plumbū. Nam ipm rūpit et cōterit.Et idē auc.Diaſ.eſt lapis quo vtunť aurifices ponētes in ſtillis ad ſculpēdos lapides:⁊ cōfert gingiue fluxe ⁊ purificat dētes.Et idem auc.Hal.abſtergit fortiter:⁊ ſignū huius eſt ꝙ aurifices vtunť in hoc qđ idiget abſterſione:⁊ nos iā expti ſumus ꝙ mūdificat dentes ⁊ abſtergit:⁊ eſt calidus:⁊ ꝓpter hoc admiſceť in medicinis ꝯburentibꝰ:⁊ in aliqbꝰ deſiccatiuis q̄ curāt gingiuas fluxas.

Lapis agapis.i.lapis indaicus.dť colore ſilˀis pelli leonis

¶ Capitulum. CCCLXXXVI.

Lapis Agates ſiue agapis ſm Diaſ.in ꝓprio capitulo hꝫ maximā v̄tutē.ſ.qui colorē hꝫ ſimilem pelli leonis. Iſaac beniamin. Agathes āt lapis niger eſt albis venulis in quodā modo ſpeciei lapidis albeſten: ⁊ īueniť alius modus eiuſdē ſpēi qui ſilˀis eſt corallo.⁊ tertium genus plurimū ſui in creta inſula naſciť:qđ hꝫ in nigro venas croceas.eſt quartū genus īdicū ⁊ variū:q̄ſi ſanguine ſit aſperſum. POSSE.DIASCORIDES.valet ad morſum ſcorpionis:alligatus vlˀ illinitus cū aq̄ ſtatim tollit dolorē.tritus ⁊ vulneri aſperſus:vel in potione cū vino datus viperarū ſanat morſus.portatus facūdum ſuadentē amabilē ⁊ gratum portantē facit. Yſaac beniamin.primū qdē genus aptuꝫ eſt ad regū formas quē lapidibus inſculpunť:⁊ plurimi lapides habēt capita regum īſculpta:⁊ cum iacēt ad caput dormiētis fertur oſtēdere multa ſimulacra ſomnioꝝ:tertiū aūt genus qđ creticum eſt facit vt adiuuet vincere pericula:⁊ viribꝰ cōuenit cordis.gratum ⁊ placentē facit vt dicit Enax.⁊ coloris facit hoīem boni ⁊ facundū:⁊ iuuat eum cōtra aduerſa.genus aūt indicū viſum fouet:⁊ valet cōtra ſitim ⁊ venenū. Cū autem accendiť odoriferum eſt valde.

¶ Capitulum CCCLXXXVII.

Lapis allabaſtrides.ſm Diaſ.in ꝓprio capi.eſt ſatis manifeſtus.naſciť in alabaſtria egypti ⁊ ſyrie damaſco.Pliꝰ.li.37.ca.io. POSSE.DIASCO. eſt ſatis laxatiuꝰ:⁊ mollit deniq꞉ duricies ⁊ ſtomaci dolorem ceroto admixtus. ¶ Ca. CCCLXXXVIII.

Lapis allectorius ſm Diaſ. in ꝓprio capi.inueniť in ventribꝰ galloꝝ gallinaceoꝝ criſtallo ſimilis vel aque limpide.⁊ ait Albertus.ꝙ iſte lapis eſt nitens criſtallo obſcuro ſimilis.extrahiť aūt ex ventriculo galli gallinacei poſtq̄ꝫ caſtrať vltra quartū annū.⁊ qdam dicūt ꝙ poſt nonū extrahiť.⁊ eſt melior de gallo decrepito.maxima aūt huiꝰ q̄ꝫtitas eſt īuenta ad quātitatē fabe. Pliꝰ.lib.37.cap.io. POSSE.DIASCORIDES.qui ſecū habuerit iuictus erit:vt a multis ꝓbatū eſt.nam gladiator habēs euꝫ in ore inuictus permanet:⁊ ſine ſiti ſimiliter:⁊ reges eum habētes fortiter bellabūt:⁊ expulſi a regno nō ſolū ꝓpriā dominationē: verū etiā alienā receperunt:mulieribꝰ ꝓderit portatus que volunt placere viro. Nam ꝓbos ⁊ ſpecioſos reddit portantes ſe.

Lapis alefekiſa.i.lapis pontificis.Auicen.

Lapis alkali.ara.aſeli.Auicen.

¶ Capitulum. CCCLXXXIX.

Lapis amandinus ſm Albertuꝫ.eſt gemma coloris varij.venenū omne extinguēs aut reprimēs:⁊ vincere facit aduerſarios:⁊ plenam interpretationem ſomniorum facit intelligi.

¶ Capitulum. CCCXC.

Lapis ametiſtus ſm Alber.eſt gēma multū communis ⁊ nota coloris purpurei:⁊ tranſparētis aliquātuluꝫ obſcuri īueniunť in iſta ſpē multe dr̄ntie ſed qnq꞉ ſunt magis note propter dr̄ias obſcuritatis oēs acceptas.naſciť melior in hac ſpē in īdia.eſt auteꝫ melior ad ſculpendū.eo ꝙ alius eſt minꝰ durus. POSSE.operatur cōtra ebrietatē.facit hoīem vigilē. malas reprimit cogitationes:⁊ bonū in ſcibilibus cōfert itellectum.

¶ Capitulum. CCCXCI.

Lapis andromada ſm Alber.eſt lapis coloris argentei:⁊ ſm plurimū in mari rubro naſciť. eſt aūt quadratus ⁊ durus ſicut adamas. POSSE.valet contra furorē ⁊ facilis animi cogitationē ⁊ triſtitiaꝫ: ⁊ grauitatem.pro quo.l.lapis quadratus.

¶ Capitulum. CCCXCII.

Lapis aquile.lati.arab.hager athamach vel echites. SERAPION.lib. aggre.cap. hager athamac.lapis eſt īdus qui cū agitatur audiť intra ipſuꝫ lapis alius:⁊ minera eius eſt in mōtibꝰ idie īter chimoas. ⁊ ſarandi iuxta littora oceani:⁊ vocať a grecis alleuians partum:⁊ hec ꝓprietas eſt īuenta in hoc lapide aquile. Et idē auc. Raſis . Athamach ē medicina īdie: ⁊ eſt lapis ſimilis caſtanee:niſi qr hꝫ colorē vellereū:⁊ qñ agitas ipm audiť ītra ipm lapillus:⁊ qñ frāgis euꝫ egrediť ille lapillus:⁊ eſt ſicut auellana vergēs ad albedinē.Et idē Raſis libro de ꝓprietatibꝰ dixit ꝙ eſt lapis ſilˀis ouo:⁊ hꝫ ītra ſe lapillū.Alber.in lapidario ſuo.echites lapis gēmarū optima eſt coloris punicei:⁊ vocať a qbuſdam aquileus: ⁊ ab alijs erodialis:eo ꝙ aquile hūc ducūt ad nidum ſuū iuxta oua ſua collocantes eundē ſicut grus īter duo oua que facit collocat.hoc.n.expti ad ſenſuꝫ in colonia vbi grues fetus fecerūt multis ānis in quodā cito.īueniť aūt echites ſm plurimū iuxta littora oceani vbi eſt optimū genꝰ echideoꝝ que ſunt heredes auiuꝫ.diciť aūt ꝙ ī ipſa perſia aliquādo iueniunť.Eſt aūt modus eius ꝙ in ſe continet aliū lapidē qui in ipſo ſonat quando manu mouetur. POSSE. SERAPION. Hic lapis aquile dť.nam cū aquila vult parere oua ſua defert hūc lapideꝫ maſculus a partibus īdie:⁊ ſupponit eū aquile:⁊ facit eaꝫ parere facile:⁊ alleuiat eius dolorē:⁊ hoc idē facit mulieribus ⁊ oībus animalibꝰ qñ poniť ſub eis in hora partus. Et idem auc. Raſis.qñ poniť in pecia:⁊ ſuſpendiť mulieri ī coſſa qñ debet parere facit accelerare partum cum facilitate: ⁊ ſum expertus hoc:⁊ inueni ſic eē ⁊ oēs cōcordant ī hoc ꝙ alleuiat partuꝫ qñ alligať coſſe:⁊ iuuat qñ poniť loco peonie īueniť ad curādū.iſte lapis īueniť apud nos.⁊ q̄ꝫ plures:⁊ verificaui de eo multotiēs experientiā.Enax in lapidario.ca.de lapide aqle ait.ꝙ ſuſpēſus in ſiniſtro brachio cōuenit ꝑgnantibꝰ:⁊ cōciliat amorē: diuitias auget vbi ferť:⁊ imꝑgnātibꝰ īpedit aborſum:⁊ periculū parturitionis mitigat:ꝓhibet caſuꝫ caducoꝝ.ſilˀr ſi de adminiſtratione veneni aliqs ſuſpectus ſit in cibo illo ꝓhibet ne poſſit ab eo degluctiri cibꝰ ille.ſi lapis ſubtrahatur mox deglutiet. ALBER.fertur autē ꝙ ſuſpenſus in ſiniſtro brachio conuenit pregnātibus:⁊ conciliat amoreꝫ: ⁊ diuitias auget vbi fertur ⁊ impregnātibus īpedit aborſuꝫ: ⁊ periculū parturitionis mitigat:⁊ ꝓhibet caſum caducoꝝ ſilˀr:⁊ qđ his mirabilius eſt tradūt caldei:ꝙ ſi de adminiſtratione veneni ⁊c̄.vt ſupra:querūt aūt aquile hūc lapidem:⁊ īponūt nido ſuo:⁊ grues īter oua ſua:ſed in vno anno ponūt vnū:⁊ in alio aliū.dicūt aūt qdam ꝙ faciunt ad mitigādū calorē ouoꝝ:vel corporis aquile:ne oua nimis calefiāt:⁊ hoc eſt ꝓbabile.qdam aūt dicūt aliqd cōferre ad eoꝝ formationē aut viuificationē:ꝙ aūt dicūt quidaꝫ ꝙ lapis ab alijs auibus ouis interponať ne oua franganť falſum eſt.qr citiꝰ ad lapidē q̄ꝫ ad ſeipſa colliſa frangunť. Aiunt aūt aliq ꝙ ſi aliqs ſuſpectꝰ de veneno ⁊c̄.vt ſupra.

Lapis archadi.ideſt lapis gagates.

Lapis archadie.eſt lapis qui cū accendiť nō extinguiť.

¶ Capitulum. CCCXCIII.

Lapis armenus ſm Pliniū lib.35.cap.6.in fine eſt dictus ⁊ nominatus a regione illa ⁊ eſt liuidus ⁊ ſubalbidus:cuius melior eſt habens colorē mediū īter viridē obſcurū terreū ⁊ idum:⁊ hꝫ macularū diſtinctiones virides ⁊ nigras. AVICENNA. lib. ſcđo. Eſt aliquātulum aꝫulini coloris:nō tñ in colore aꝫuli:⁊ nō eſt in eius ſoliditate:ſed eſt in eo arenoſitas quedā:⁊ quādo q꞉ vtunť eo tictores ⁊ pictores loco aꝫuli: ⁊ ē lenis tactu ⁊ diaphanus. IOAN.MESVE.lapis armenus inquit Alexāder a verificatoribꝰ eſt inuentus habere prerogatiuam in educēdo colerā nigrā:cuiꝰ operatio īcolumior eſt elleboro nigro:⁊ v̄tuoſior lapide laꝫuli.Melior ē hñs colorē mediū inter viridē obſcurū ⁊ terreū:⁊ indū:⁊ hꝫ macularuꝫ diſtinctiones virides ⁊ nigras:⁊ qui nō eſt in termino lapidis.īmo facile diſſolubilis: puluerizabilis: ⁊ q eſt lenis tactu carēs aſperitate calide cōplexionis ī ṗncipio ſcđi.⁊ ſic.in ipſo :⁊ eſt reſolutiuus abſterſiuus:⁊ eſt ex cōturbantibꝰ ⁊ ſubuertētibus ſtōm:⁊ educit per vomitū ⁊ ventrē:⁊ nocet ſtō generās ſubuerſionē:⁊ faciēs ſolˀonē cū anguſtia.Et dixit Alexāder.nō lotus ſoluit ꝑ vomitū ⁊ ventrē cū labore.lotus aūt ſoluit per ventrē ſine moleſtia.Ars aūt in lauando ipm eſt hec.terať cum facilitate in vaſe lapideo.deinde fundať ſuꝑ ipm aq̄ dulcis:⁊ lauetur ſic terēdo:fiat illud trigeſies ſemꝑ innouādo aquā: ⁊ adhuc decies ⁊ lauetur cum aqua roſaꝝ.Et dixit Alchindus laueť cum bugloſſa poſt depurationē eius.acgriť.n. ei ꝓprietas mirabilis ex hoc ad egritudies melācolicas. POSSE. AVICENNA.ſoluēdo educit melācoliā. pluſq꞉ lapis laꝫuli:⁊ ꝓpter ipſum dimittiť.Elleborus niger.IO.MESVE.Educit colerā nigrā cū virtute:⁊ mūdificat cerebrū ex ea: ⁊ valēt ad egritudies eius melˀicas ſicut mania: vertigo dolor capitis ⁊ epilēſia:⁊ ad egritudines timoris ⁊ ſuſpitiōis:⁊ ad leprā:⁊ ad egritudies ſplenis ⁊ cancrū morfeā:⁊ fe.melˀicas.Doſis.non loti potio ē a.ꝫ.5.vſq꞉ ad.i.5.ꝫ.⁊ loti potio ē.a.ꝫ.i.vſq꞉ ad.ij.

¶ Capitulum. CCCXCIIII.

Lapis aſius.lati.ara.hager aſios. Auicenna. SERAPION.lib.aggre. ca. hager aſios. auc.Diaſ.ē lapis q inueniť in Alexādria: ⁊ flos eius lapidis noiať ſuca:⁊ ē quoddā apparens ſuꝑ ſubam eiꝰ ſimile pulueri molēdini:⁊ reperiť etiā ſub eo:⁊ circa eum: ⁊ ē lapis albus:⁊ oꝫ ꝙ eligať ex eo ille q eſt albus lenis ſilˀis pumici ſubtilis cito frāgibilis.in quo ſunt vene occulte: ⁊ ſuꝑ quē ē flos vt ſal rubeū:⁊ ē hic lapis ſiccus ſilˀis ſpongie:⁊ generať ſuꝑ euꝫ farina:ex qua quedā ē alba quedaꝫ rubea ſilˀis pumici declinās ad croceitatē.Et quando applicať lingue mordicat parum. Et idē auc.Hal. nominať hic lapis noīe acqſito a loco.i.aſia.⁊ nō ē oīno durus ſicut lapis:ſed ſimilatur in colore ſuo ⁊ ſubſtantia ſua lapidibꝰ qui reperiuntur in lauellis balnei:⁊ eſt tener ⁊ frangitur cito:⁊ ſuꝑ ipm eſt ſilˀe pulueri reperti ſuꝑ parietes molēdini:⁊ hec medicia noīatur flos lapidis aſios:⁊ ē ſubtilis ꝓpter ſuaꝫ ſubtilitatē diſſoluit carnē ſine mordicatione. Et idē auc.Diaſ.v̄tus huius lapidis ⁊ floris eius eſt ꝙ curat vlcera ꝓfunda que ſunt difficilis ſanatōis qñ ē ſiccus ⁊ aufert carnē ſuꝑfluā que fit in eis que eſt ſilˀis fungi: ⁊ curat vlcera fraudulēta:⁊ replet ea carne:⁊ mūdificat ea ⁊ qñ admiſceť cū melle ⁊ aceto cōuenit vlceribus fraudulentis: ⁊ non ſinit ea augeri in corpore:⁊ quādo admiſceť cuꝫ farina fabaꝝ:⁊ fit inde emplˀm podagre cōuenit multum:⁊ etiā duritiei ſplenis:⁊ qñ cū eo fit lohoc cum melle ꝯuenit vlceribus pulmonis:⁊ cū poniť ex ħ lapide ſuper ſcabello:ſuꝑ quod tenēt podagrici ſꝑ pedes:dicitur cōferre eis:⁊ quando puluis eius aſpergitur ſuper corpora pinguia in balneo loco nitri extenuat ea:⁊ q vult abluere lapidem hunc aut florem eius abluat:ſicut lauatur climia.Pliꝰ.li.36.ca.17. ¶ Capitulū. CCCXCV.

Lapis berillus ſm Diaſ.ꝓprio cap.luciḋiſſimus ē ⁊ clarus ſilˀis oleo. ALBER.in lapidario ſuo.in ꝓprio cap.eſt coloris pallidi lucidi trāſparentis.vt limphe:⁊ qñ voluitur ī eo videť moueri aq̄.ſm plurimū aūt eius generatio ē in īdia:ſicut ⁊ multarū aliarū gēmarum:ſunt aūt multa genera ⁊ modi in ſpē lapidis iſtiꝰ.ſed meliorē ferūt q magis pallet:⁊ plures hꝫ guttas q̄ videntur in ipſo manere. POSSE. DIASCORIDES. ſculpiť in eo locuſta marina ⁊ ſub pedibꝰ eius cornicula: ⁊ ſub gēma poniť herba ſauina modico auro īcluſa geſtat amorē ꝯiugi ⁊ maiorē oīum facit.ṗterea ad oculorū vitia facit:⁊ ad oēm valitudinē ſi aquā in q̄ miſſus fuerit potui dederis . ructus ſuſpirioſos et epatis dolorem curat.

ALBER. fertur aūt habere opera multū cōtra piculla hoſtiū:⁊ cōtra lites ⁊ reddere īuictū: ⁊ in moribꝰ diciť efficere:⁊ ingeniū bonuꝫ dare.medicoꝝ qdam dicunt ꝙ valet contra pigritiam ſuſpiria ructuatiōes:⁊ contra oculos humidos.Exꝑtum eſt autē ꝙ quando rotundatur ⁊ oculo ſolis apponitur qđ aduriť:⁊ igneꝫ accendit. dicunt aūt ꝙ coniugium conciliat inter virum ⁊ vxorem.

Lapis berꝫath.i.lapis keme.l.bene albegi.

¶ Capitulum. CCCXCVI.

Lapis bezaar. lati. vel lapis liberās a venenis.ara. hager bezaar. eſt tyriaca oīum venenorum

SER A.lib.aggre.cap.hager bezaar.ē nomē perſicū ⁊ ē dictū expellēs nocumētū.⁊ hoc nomē cadit ſup duo.vnū ſup oēm medicinā ꝯuenientē alicui veneno eo ꝙ reſiſtit ṽtuti eiꝰ ⁊ expoliat nocumentū eius ꝓp ꝓ̄pietatē q̄ ē i eo. ⁊ 2m qd cadit ſup lapidē notū q ꝯuenit oibꝰ venenis calidis ⁊ frigidis cū tota ſba ſua ⁊ reſiſtit ei bibitꝰ aut ſuſpenſus ſup patiētē.putāt aliq hūc lapidē eē q gnāt in oculis ceruoꝝ i oriēte q cū ſpentes cōedūt vt ōponētes ſenium fortiores fiāt itrāt flumē ibiq3 morant̃ imerſi vſq3 ad caput tādiu q̊uſq3 ſentiūt veneni ṽtutē ſupatā.iterea lachrimā emittūt q̄ coagulata i ocl'is iterdū vſq3 ad magnitudinē nucis deſiccat̃ donec cadit cū flumē exierit:⁊ ſic iuēit̃ Coloris huius lapidis ſunt multi. Nam ex eo eſt citrinus velut puluerulentꝰ ⁊ machachi ſiue māibati ⁊ ille q pticipat ṽiditate ⁊ ille q pticipat albedie. Melior ṽo oibꝰ ē citrinꝰ ⁊ poſt ipꝫ puluerulētus.⁊ i h' differt exceraſcen cuꝫ bezaar.⁊ expoſitio eiꝰ ē ꝯtra venenū ⁊ minera eius ē i terra ſyrie ⁊ idie ⁊ i terris oriētis ⁊ mlti lapides ſilant̃ ei q n̄ hñt ſuā ꝓprietatē neq3 approximāt ei i opatiōibꝰ aliqbꝰ ⁊ qdā ē q dicit̃ cobobori ⁊ marian ⁊ ē lapis i quo nullus errat ſꝫ multi errāt i alio q dr̃ chindos ⁊ ē lapis multe bonitatis mollis tactu. Et idē auc. Raſ. Bezaar ē lapis citrinus mollis nō hñs ſaporē.vñ lapis ē ṽgens ad citrinitatē ⁊ albedinē hñs colorē vini ⁊ eſt leuis ſplendēs ſicut lumen. POS.SER A. Lapis bezaar ꝯuenit venenis. Et qñ bibit̃ ex eo pōdus.xij.granoꝝ ordei aut fit linimentū cū eo ſup locū morſus liberat naturaꝫ a morte ⁊ expellit venenū p ſudorē ⁊ qñ ponit̃ lapis i annulo ⁊ ponit̃ in ore ipſius q ſumpſit venenū ⁊ ſugit id aliquātulū ꝯuenit ei. qñ tangit̃ cū illo aculeꝰ ſcorpiōis ꝓhibet ab eo poſtmōꝫ potētiā pungēdi.⁊ ſi terit̃ de eo pōdus duorū granoꝝ ordei diſſoluit̃ i aqua ⁊ ſi ponit̃ i ore ſerpētis ſuffocat eū ſtatiꝫ ⁊ occidit. Idē auc. Raſis.⁊ ego vidi i ipſo ſufficientiaꝫ ad auferendū nocumentū:⁊ erat lapis ille queꝫ vidi vergēs ad citrinitatē ⁊ ad albedinē hñs colorē vini ⁊ cū hoc erat leuis ſplēdens ſicut lumē. Et iā vidi in eodē ſufficiētiā illā quā nō vidi i alia medicīa ſimplici.imo ēt qd non vidi i tyriacis cōpoſitī. Idē aucto. Habamed.ꝯuenit veneno ſcorpiōis ⁊ qñ portat̃ i anulo ⁊ ſculpit̃ in eo ymago ſcorpiōis luna exiſtēte in ſcorpiōe ⁊ aſpiciēte aſcendēs deinde ſigilla cū eo olibanū luna exiſtēte i ſcorpiōe qd tritū exhibe patienti ad potandū ⁊ euadet. Et igt auc. Abdallaanarach.vidi lapidē bezaarfilij amamari cuſtoditoris legis dei ⁊ ē veꝝ ꝙ ipſe emit hūc lapidē ⁊ dedit pro p̄cio ipſius palatium cordube in principio guerre.

Lapis bolusarmenicꝰ.i.lapisrequiuay.

Capitulum. CCCXCVII.

Lapis borax.ſꝫ alber.a q̊dā genere buffonis. nomiat̃ qd ipꝫ i capite portat.⁊ ē duoꝝ geneꝝ vnū albū aliquantulū fuſcū.⁊ alteꝝ ſi viuo adhuc palpitante buffone extrahit̃ i medio hēt oculū ceruleū ⁊ temporibꝰ noſtris extractꝰ fuit vnꝰ de buffone paruus viridis.aliquos ēt vidimꝰ buffones habentes depictos in ſe q ō h' genere dicebant̃.vulgariter aūt cropodine dicit̃. POSSE.ABERTVS. ſordes purgant iteſtioꝝ ⁊ ſuperfluitates.

Capitulum. CCCXCVIII.

Lapis calcedoniꝰ ſꝫ albertū ē pallidus ⁊ fuſcꝰ aliq̄tulū obſcurꝰ.hic ſi pforat̃ ⁊ collo ſuſpendatur dr̃ valere ꝯ fantaſticas illuſiones ex mel'ia ortas etiam facit vincere cauſas ⁊ virtutes corporis cōſeruat. ⁊ hoc vltimum expertum eſt multum.

Lapis calaminaris.i.climia.l.ponfollix cadimia.

Capitulum. CCCXCIX.

Lapis Calcfarios ſiue cacafanos ſecunduꝫ albertuꝫ eſt niger.virtus eius eſt vocem clarificare ⁊ raucedinem mederi.

Capitulum. CCCC.

Lapis Carbūcl'us q gre.antrax dr̃ hic nō nālis rubinꝰ vocat̃ ſꝫ albtū lapis placidiſſimꝰ rubicundiſſimus ⁊ ſolidiſſimꝰ habēs ſe ad alios lapides ſicut aurū ad cetera metalla ⁊ qñ vere ē bonꝰ lucet i tenebris ſicut carbo ⁊ talē iaꝫ vidi ego qñ tñ iam bonꝰ ⁊ verus ē emicat in tenebris ſupfuſa aqua clara ⁊ limpida i vaſe vitreo mūdo polito.q aūt neutro mō lucet hic nō hēt nobilitatē pfectā ſm autē plurimū ſui inuenit̃ i libia.⁊ lꝫ habeat differētias plurimas vt ait Enax q dicūt eū habere xi.ſpēs oēs tñ dicunt̃ eſſe cal'.⁊ ſic.ſm plus ⁊ minus. POSSE.ALBERTVS.hic ſolus oiuꝫ aliorum lapidū ṽtutes habere dicit̃ ſpecialis tamē eiꝰ effectꝰ eſt venenum fugare.

Capitulum. CCCCI.

Lapis Celidonius ſm Diaſ.i ꝓ̄prioca.iuenit̃ i ventribꝰ yrundinū cuiꝰ genera ſunt duo niger ⁊ ruffus q colligunt̃ captis pullis yrundinū ⁊ ſciſſis eorum ventribꝰ iueniunt̃. Alber. Ruffus iuolutus lineo vel corio vitulio ⁊ ſub ſiniſtra aſſella geſtatꝰ dr̃ valere ꝯ iſaniā ⁊ ātiquos langores lūaticā paſſionē ⁊ epilepſiā eodē mō portatus. Enax aūt dicit ꝙ facundū gratū ⁊ placentē reddit geſtantē ſe.niger aūt vt Joſeph dicit ꝯtra nociuos humores febres ⁊ iras operat̃.⁊ lotꝰ aq̄ ſanat oculos ⁊ ad fineꝫ iceptū pducit negotiū ⁊ ſi iuoluit̃ folijs herbe celidonie dicit̃ obfuſcare viſuꝫ. Sunt aūt hi lapides parui valde ⁊ tales iā vidimꝰ p ſocios noſtros ō ſtomacho yrūdinū extractos de mēſe auguſti.tūc.n.extracti magis valere dicunt̃ vt frequēter āt duo ſimul i vna yrūdine inueniuntur. POSSE.DIA. Ruffus qdē ſanat lūaticos ⁊ languidos ⁊ iſanos i pāno mūdo ligatꝰ ⁊ i ſiniſtro brachio egroti circūligatꝰ.ꝑterea facit gratiſſimos.portātes ſe facūdos amabiles ⁊ ydoneos. Niger ſil'r geſtatus optimū finē iponit ad oēs iras regū ⁊ dominoꝝ ydoneus eſt Naꝫ q cuꝫ habuerit oibus placebit ⁊ ad arbitriuꝫ ſuum cūcta pducet. Sꝫ cui dolēt ocl'i terit̃ cuꝫ aqua ⁊ iungunt̃ ⁊ ſanabunt̃. Sed cū tollunt̃ lapides cauendum ne pater aut mater prope ſit qr meliorē effectū habebūt.niger aūt i pāno lineo croco tincta miſſus tertianas quartanas ⁊ quottidianas cōpeſcit aduerſus omnē humorē aptus eſt excellēter ⁊ cōtra iras ⁊ minas.⁊ lotus aq̄ ſanat oculoruꝫ dolores ⁊ ad finē iceptū ducit negociū. Sꝫ ſi voluat̃ i folijs celidonie offuſcat viſuꝫ. Sūt āt lapides parui valde.

Capitulum. CCCCII.

Lapis celonites ſm alber.ē purpurei coloris ⁊ varij dicit̃ in corde teſtudinis iueniri qr q̄daꝫ ſunt maxie teſtudies habētes domos q̄ ſunt vt vere margarite ⁊ nitētes. POSSE. dicit̃ ꝙ diuinatorē facit eū q geſtat ſub ligua hāc āt ṽtutē nō dicit̃ habere niſi qñ luna eſt primo accenſa ⁊ creſcens ⁊ monoydes vltima decreſcens ⁊ dicitur hic lapis ab igne non corrumpi.

Lapis cogalites.ideſtlapis aquile.

Lapis cogolites dicitur ſecundum albertum eſſe in quātitate ⁊ colore ſimilis oſſis oliue ⁊ alio nomine vocatur lapis iudaicus.

Lapis corallus ſecundum Diaſ.proprio capitulo maximas habet virtutes.l.baſſat.

Capitulum. CCCCIII.

Lapis Conchilij.hoc vocabulum ponitur in quodam Electuario Aui.quod eſt contra vitium lapidis ⁊ quidam dicunt ꝙ eſt coclea marina que dicitur Conchilium.vt apparet in.l.Oſtracorum ⁊ quidaꝫ dicunt ꝙ eſt Coclea limatiarum. ſecundum veritatem lapis Cochilij eſt Coclea porfire marine. ⁊ eſt Cochilium marinum purpureum quod inuenies ſi.l. Oſtracorum.

Capitulum. CCCCIIII.

Lapis Corantiças vel Coratiū ſm Albertū eſt lapis criſtallo ſimilis ifecto colore ceruleo q dicit̃ cadere aliqñ de nube cū tonitruo ⁊ iuenit̃ in grania ⁊ hyſpania ſꝫ hiſpanus ē cādens vt ignis. POSSE. Prouocat dulces ſomnos ⁊ ad p̄lia ⁊ cauſas vincēdas ⁊ ꝯtra periculū tonitrui dicit̃ operari.hoc ſimiliter ait Enax.

Capitulum. CCCCV.

Lapis Corneliꝰ.lat.ara.hager albathetb ſiue ſalachil.SER APIO.lib.aggre.ca.hager albathetb. Sunt eius multe ſpēs ⁊ multe minere.defert̃ eni ex terris iameni ⁊ ex maritimis romanoruꝫ.⁊ melior ex eis eſt q eſt plus trahēs ad rubedinē. Eſt aūt ex cornelio ſpecies alia ſil'is in colore ſuo aque q̄ diſtillat a carnibus ſalſis i quo ſunt linee albe ifixe. Albertus i ſuo lapidario lapis eſt coloris carnei hoc eſt ru.obſcuri ſicut carnis lotura.hic apud renū fluuiū iuenit̃ frequentiſſime ⁊ ē valde rub.colorē hēns fere ſicut miniū ⁊ quando polit̃ multum nitet. POSSE. Exptū eſt ꝙ ſtringit ſanguinē ⁊ p̄cipue mēſtruoꝝ ⁊ emoroydaꝝ. fert̃ etiam iras mitigare. SER A.qñ ōfertur i anulo reprimit iracundiā. ⁊ cāꝫ litis ante iudicē ⁊ rep̄mit fluxuꝫ ſanguis vñcuq3 exeat ⁊ ꝓprie ſanguinis mēſtrui.⁊ quādo fit ex eo dentifriciū abſtergit ſordes dentiū ⁊ dealbat eos ⁊ facit eos pulchros.

Capitulum. CCCCVI.

Lapis cos.gre.ara.hager almaſē. ſiue amēſen.lat. lapis q̄ acuit̃ ferruꝫ vel olearola. SER A. lib.aggr.cap.hager almenſeꝫ. ē lapis quo acuit̃ ferrum POSSE.fricatio almenſem que accipit̃ ex lapide qui dr̃ yſachſen. ꝓhibet augmentari mamillas puellaꝝ ante tēpus ⁊ teſticulos pueroꝝ qr infrigidat. Et idē auc. Diaſ. qñ acuit̃ ſup ipſuꝫ ferrū aliqd ⁊ linit̃ qd aggredit̃ ſup allopitiā facit in ea naſci pilos ⁊ liniunt̃ cū eo mamille puellarū ⁊ teſticuli pueroꝝ ⁊ ꝓhibet eos augeri.⁊ conuenit ſpatibus amboꝝ eoꝝ. Et qñ ſumit̃ in potu cū aceto conuenit dolori ſplenis ⁊ epilepſie. Et fricatio eiꝰ ꝯuenit allopitie.vbi ſciēdū ꝙ iſte lapis vocat̃ ſil'r cos ocularia.qr in ea fricant̃ ſief.oculoꝝ vel cos olearia.qr cū acuunt̃ i ea iſtrumēta ferrea aſpgit̃ ſup ipſa oleū pro hoc.l.Coſt.

Capitulum. CCCCVII.

Lapis Criſolitus ſm Diaſ.in ꝓprio cap. lucidiſſimus eſt ⁊ ſil'is auro. Alber.ē in colore hñs tenuē ṽiditatē lucidā in q̄ ad oculū ſol' micat vt ſtella aurea ⁊ nō ē rarus.dicit̃ autē venire de ethiopia. POSSE. dicit̃ ꝙ ſpūalia cōfortat ꝓp qd tritus aſmaticis dat̃.fert̃ etiā ꝙ pforatus ⁊ ſetis aſini in foramē repletꝰ ac ſiniſtro brachio alligatus fugat tumores mel'icos peſſimos ⁊ hoc dicit̃ i phiſicis.ligatus in auro etiaꝫ poſitꝰ ⁊ geſtatꝰ fugat fantaſmata: ⁊ dicūt qdā ipꝫ ſtultitiā pellere ⁊ ſapientiaꝫ adducere. DIA.hic applicatꝰ raſure auri filateriū eſt ⁊ tutamē aduerſus nocturnos timores.ptuſus ⁊ traiectus cū ſetis aſini ⁊ in brachio ſiniſtro ligatꝰ oia dmonia vicit.

Capitulum. CCCCVIII.

Lapis Criſopaſſios.ſm albertū gēma eſt ab ethiopia veniēs.dicit̃ lucer̃ i tenebris ⁊ euaneſcere lumie ſupueniēte ita ꝙ colorē nō retinet quē hēt i obſcuro ⁊ fit i ipſo ſꝫ diuerſitatē lumis ⁊ tenebraꝝ reciprocatio coloꝝ velut in quercu putrefacta ⁊ noctiluca. ⁊ de oibꝰ his in lib. de aīa dedimꝰ rōneꝫ pfectā.⁊ vide.

Capitulum. CCCCIX.

Lapis Criſopaſſus. ſm albertū eſt lapis q ab india venit ⁊ raro iuenit̃.ꝓp qd ⁊ carior extimat̃ i colore ēt eſt q̄ſi ſit ex ſucco porri vel praſſij coagulato habens aūt auri guttas ꝓp qd ⁊ tale:nomē accepit qr criſſo aurū ſonat i greco praſſiū.i.ṽide viriditate porri.vñ ṽſus Marubij folia ſunt praſſia.praſſiaq3 porri. POSSE. virtes habet lapides praſſij ēt ad oēs cordis paſſiones efficax reperitur.

Capitulum. CCCCX.

Lapis Criſtallus ſm albertū eſt lapis qui aliquādo fit ex frigore:aliquādo aūt ex niue ſicut ſepe expti fuimus ⁊ in germania vbi multi inueniuntur. vterq3 aūt modus generatiōis facilis ex ſupioribus erat manifeſtus. POSSE. Hic frigidus collo ſolis oppoſitꝰ ignē eycit ſi calidus ſit hoc pficere poteſt. huiꝰ rō poſita eſt in lib.de ꝓ̄petatibꝰ elementoꝝ ⁊ plantaꝝ. dicit̃ etiaꝫ ſitiꝫ reſtringere ſub lingua poſitꝰ:⁊ exptū eſt ꝙ tritus cuꝫ melle mixtus acceptus a mulieribꝰ replet vbera lacte.

Lapis.dahagreg.quid eſt.l.lapis ſmaraldus.

Lapis.de barchin.quid eſt.l.famecbi.

Lapis delatus de regiōe macedonie.i.lapis iudaicus.

Capitulum. CCCCXI.

Lapis demonis ſm alber.eſt quidā lapis bicolor vt arcus demonis q yris vocatur.eſt āt demon dictus qd gre.itellectū vel ſtellā claram ſtillantem ſonat. POSSE. dicitur conferre febricitantibus venenoſa pellere ⁊ tutum ⁊ victorem reddere.

Capitulum. CCCCXII.

Lapis diadochos ſꝫ Alber.ē lapis pallidus. dicit̃ aliquantulū berillo ſil'is. POSSE. dicitur fantaſmata intantū excitare ꝙ magi maxime hoc vtunt̃ tamen applicatus defuncto vires amittit quia mortem odire perhibetur.horum autem ratio haberi poteſt in libris magorum hoc eſt hermetis tebit bencorat ⁊ ptholomei de quibus non eſt preſentis intentionis.

Capitulū. CCCCXIII.

Lapis Dioniſia.ſm alber. eſt niger guttatus rubeis guttis. POSSE. expirat vinum ⁊ odore ipſius vini fugatur ebrietas.qd mirabile apparet. cauſa autem eſt ꝙ vinum non odore ſed vapore opilando iducit ebrietatuꝫ. lapidis autem huius odor ſimpliciter aperitiuus eſt ⁊ expulſiuus vaporum.

Lapis diſſolutiuus.ideſt lapis iudaicus.

Lapis diſcaltis.ideſt ſcoria eris.

Lapis difriges quid eſt.l.Difrigis ⁊ lapis piritides.

Capitulum. CCCCXIIII.

Lapis draconites.ſm Albertū eſt lapis a Capite draconis extractus ⁊ fertur ab oriente vbi ſunt dracōes magni. virtus eius efficax ſicut lapidis qui vocat̃ borax qñ de dracone extrahit̃ adhuc viuo palpitāte.iſidiant̃ aūt draconibꝰ dormientibꝰ ⁊ ſubito ſciſſo capite draconis adhuc palpitāte euellūt lapidē.aie.n.actus multa cōfert.his etiaꝫ ſupfluitatibus q̄ generant̃ in aialibꝰ ⁊ mortis corruptio alterat ea qñ naturali morte corruptis hūoribꝰ moriunt̃ quādo mortua vel corrupta occiſa iacuerut. Ego autē in ptibus alamanie in ſueuia.vidi lapidē ſup quē ꝯuenerāt pluſq3.2° ſerpentes inter mōtes in quodam prato ⁊ cuꝫ trāſitū faceret ide dñs terre milites euaginatis gladijs ſciderūt ſerpentes in multas ptes iciſus ⁊ ſub capite ſerpentis iuentus eſt lapis niger formatus vt pyramis abſciſſa nō plucidus i circuitu coloris palidi.pulcherrimuꝫ habens deſcriptū ſerpentem.⁊ hūc lapidē ab vxore eiuſdē nobilis mihi preſentatū cuꝫ capite eiuſdē ſerpentis. POSSE. dicitur venena fugare que fiunt a morſibus animalium venenatorum victores.dicitur etiam efficere.

Lapis.echites.ideſt lapis aquile.

Capitulum. CCCCXV.

Lapis Eliotropia.ſm Albertū.eſt lapis viridis fere ſmeraldo ſil'is aſperſus ſāguineis guttis hunc elitropiam vocant nigromantici ⁊ gēma babilonie POSSE. ſi lapis iſte vngetur ſucco herbe eiuſdem nominis ⁊ in vas aque plenum imiſſus facit ſanguineuꝫ ſolem videri ſicut ſi pateretur eclipſim, cuius cauſa eſt qr

totã aquã ebulire facit in nebula que ĩſpiſſando aerẽ impedit ſolẽ videri ſicut qñ ẽ cũ rubore in ſpiſſa nube. poſtmoꝫ aũt dĩſcẽdit rorãdo illa nebula ſicꝫ p guttas pluuie. dicitur aũt ad hoc ꝙ q̃dã carmie ſacrat⁹ ſit. ꝛ gbuſdaꝫ caracterib⁹ mixt⁹. ꝛ ſicut arreptícij pſentes ſr̃ diuinãdo q̃dã pdicũt. pp qð tẽploꝝ põtifices illo lapide vtebanṫ maxie i feſtis ydoloꝝ. dr̃ ãt reddere hoieꝫ bone fame ꝛ large vite. ꝛ ad fluxũ ſanguis ꝛ venena valere. dr̃ aũt ꝙ vnct⁹ herba ſui nois vt pdiximus fallit viſuꝫ ita vt hoiem prohibeat videri iuenit aũt pluries in ethiopia cypro ꝛ india.

Capitulum. CCCCXVI.

Lapis Emathites lati. ſanguineus eo ꝙ fricatura eius ſanguineũ reddit colorẽ: vel qꝛ oĩ fluxui ſanguis competit. gre. lithos ematitos. ara. ſedeneg. SERA. lib. aggr. ca. ſedeneg. auc. Dia. lapis ẽ ſanguine⁹ ei⁹ color ẽ ſiſ̃is colori ſãguis aut ferrugis ꝛ melior ẽ ille g cito frãgiṫ cõpatiõe alicui⁹ lapidis g nõ ẽ ſedeneg. ſꝫ ſpẽs ei⁹ ꝛ g ẽ dur⁹ min⁹ coloris ferrugis eq̃liũ ptiũ mundus a ſordib⁹ hñs venas cũ q̃ pictores lipidãt auꝝ ꝛ argẽtum. Adulteraṫ ãt cũ lapide ſciſſo ſꝫ diſcerniṫ qꝛ lapis ſciſſus ſepaṫ i venas rectas ſꝫ nõ ẽ lapis ſciſſus g qñ fricaṫ ſup cotẽ egrediṫ ex fricatiõe ei⁹ color bon⁹ ſꝫ ſedeneg. ẽ magis tincta rubore. Et idẽ auc. Hal. ſedeneg. qñ fricaṫ ſup cotẽ diſſoluiṫ ꝛ ſapor ei⁹ ẽ ſtiptic⁹ ꝛ vt⁹ eius ẽ dĩſiccatiua ꝛ ĩfrigidat i quãtitate i q̃ ẽ ſtiptic⁹. POSSE. SERA. cõuenit aſpitati oculi ꝛ palpebraꝝ: ſꝫ qñ aſpitas fuerit cum apate caṫ. hꝫ fricari cũ albuie oui aut dcoctiõe fenugreci. ꝛ qñ fricaṫ ſup cotẽ ꝯuenit ſputo ſanguis iuuamẽto maxio ꝛ ꝯuenit oĩb⁹ vlcerib⁹ qñ liniunṫ cũ eo. Puluis ſbtiliſſim⁹ pulueriꝫaṫ i vlcerib⁹ ꝛ aufert carnẽ ſupfluã ꝛ ꝯſolidat vlcera oculi ꝛ curat. ꝛ qñ fricaṫ cũ aq̃ i cote ſicut dixim⁹ ꝛ daṫ in potu ſtringit mẽſtrua. Et qñ bibiṫ cũ vio antiq̃ ſtringit ventrẽ. ꝛ fluxũ veſice. Puluis exptus ꝯ imoderatũ fluxũ. ꝛ potiſſime poſt purgationẽ fluxus. ℞. lapidis emathitis. ℈. i. karabe coralli rubei pſilij aſſati oſſis de corde cerui añ. ℈. i. Electuarij athanaſie. ʒ. i. diſtempe retur cum ſucco plantaginis.

Lapis epiſtichon. ideſt lapis turchſys.

Capitulum. CCCCXVII

Lapis epiſthites. ſꝫ alber. ẽ lapis i mari nat⁹ rutilans ꝛ rubicũdus naſciṫ i corintho. POS. incantatiõib⁹ ꝛ phiſicis ligaturis dr̃ valere ꝛ ꝙ geſtatus tutũ hoiem ſuat ꝛ cõpeſcit a ſeditiõib⁹ ꝛ cõpeſcere ẽt dr̃ locuſtas grãdines tẽpeſtate volucres nebulas a fructibus terre. Exptũ aũt ẽ ꝙ oppoſit⁹ oculo ſolis ignẽ ꝛ radios ignis emittit. diciṫ aũt ꝙ hic lapis ſi i aq̃ feruẽte pycitur ceſſat ebulitio ei⁹ ꝛ poſt modicũ frigeſcit. cã ãt huius alia cẽ nõ poſſet niſi p certo qꝛ frigidiſſim⁹ ẽ ꝛ mot⁹ a calore buliẽtis aque frigiditas ſue ꝯplexiõis agere icipit.

Lapis. eracleus. ideſt lapis magnes.

Lapis. errati⁹. ẽ lapis marchaſita ſic dict⁹ qa ex eo tigiṫ

Lapis eratides. ideſt lapis galactides.

Capitulum. CCCCXVIII.

Lapis etydros ſꝫ alber. ẽ ſiſ̃is i colore criſtallo qui ppetuis guttis diſtillat: ꝛ tñ lapis nõ minoraṫ nec corrũpiṫ. cã in hoc pfecto ẽ qꝛ ex ſubſtãtia lapidis gutte ille nequaq̃ꝫ diſtilãt. ſꝫ pp nimiã frigiditatẽ aerem ſe tangentem ꝯtinue mutat in aquaꝫ ſicut faciũt lapides duri ꝛ politi poſt reſolutionẽ frigoris. hoc ſiſ̃r ait Enax.

Capitulum. CCCCXIX

Lapis exacolitus ſm alber. eſt lapis varius diſſolutiuus vt dicunt piti medicoꝝ. vino permixtus ꝛ potat⁹ valet contra colicam ꝛ yliacam.

Capitulum. CCCCXX.

Lapis Exacõtalitus ſm alber. eſt. 60. colorib⁹ diſtinctũ parue quãtitatis valde g frequẽti⁹ in libia iueniṫ ꝛ apud trogoditas ꝛ moueṫ ſepius. pp hoc oculos hominis dicitur efficere tremulos.

Capitulum. CCCCXXI.

Lapis Exebenos ſꝫ Diaſ. in pprio cap. albus eſt ꝛ ſpecioſus quo ſolẽt aurifices aurũ limpidare. Curat ſtomatichos potatus cũ paſſo ꝛ aq̃ ſiſ̃r amẽtes ſanat potatus ad venereas voluptates mirifice facit bibitus qꝛ non patitur diu eos fatigari ſoluit etiã veſicam dolentem. Nam portatus partum ſine egritudine cõſeruat ꝛ velocitatem parturientis facit circũligat⁹ femori.

Lapis. ſalcanos. ideſt arſenicum.

Lapis fenic. quid eſt. l. famechi.

Lapis filatiuus. eſt eadem gemma que criſolitum ꝛ eiuſdem virtutis ſecundum gemmarios.

Lapis ſocarius. ideſt lapis piritis.

Lapis ferugei. ara. feruzegi. i. lapis topacius albani.

Capitulum. CCCCXXII.

Lapis flogmus ſecundum Plinium in egypto iuenitur auroſum ꝛ flammeum habet coloreꝫ Illinitus fronti ſomnium inducit.

Capitulum. CCCCXXIII.

Lapis frigius ſm Diaſ. tres hꝫ ſpẽs vna metallica q̃ in cypro naſciṫ ꝛ ð pfundo lacu aſcẽdit que eſt terroſa. ꝛ poſt hoc ſole ſiccaṫ: poſtea vo poniṫ i medio ꝛ circuiṫ ſarmẽto ꝛ cõburiṫ vñ difriges dict⁹ ẽ qꝛ i ſole ſiccaṫ ꝛ ſarmẽto vt appet i. l. difrigis. altera ſpẽs ẽ feces eximinis ſic̃ ſiſ̃r feces eraminis ſic ꝛ hoc colligiṫ guſtũ habẽs eri vſtũ ſiſ̃eꝫ. tertia ſpẽs ꝯficiṫ ſic. lapis g dr̃ piritides colligiṫ ꝛ i fornace cõponiṫ ꝛ vt calx cõburiṫ quãdiu colorẽ ſanguineũ faciat ꝛ collect⁹ reponiṫ. vtiſ̃ eſt vo g guſtu ſtipticus ẽ eris vſti habẽs ſaporẽ ꝛ linguã forti⁹ ſiccans velut alumẽ. vñ ſi cõburaṫ p difriges vendiṫ. Eſt ſtipticus ſerantic⁹ purgatori⁹ lipidatori⁹ caſtaltic⁹ ꝛ i moduꝫ niuis refrigeratorius. SERA. libro agg. ſunt eius tres ſpẽs. vna i cipro naſciṫ ſolũ. ꝛ ei⁹ ſbſtãtia ex gleba terrea naſciṫ ſub petris ꝛ i aq̃: ꝛ in illa iſula q̃ poſtq̃ꝫ extrahiṫ de ſub aqua deſiccaṫ in ſole. ꝛ poſtq̃ꝫ aduriṫ deſiccaṫ ſuper terrã circũpoſitis lignis. Species vo alia eſt fex eris que colligiṫ qñ purgaṫ es. ꝛ hoc qñ refuſuꝫ ẽ es ꝛ pycitur aqua ſup ipꝫ donec ifrigidaṫ ꝛ extrahiṫ hoti. ꝛ ẽ formula in q̃ pyciṫ ꝛ repitur ſub eo hec ſpẽs ꝛ hꝫ ſtipticitatẽ eris i ſapore ſuo. tertia vo ſpẽs fit ex marchaſita qñ plurib⁹ diebus cogtur ſicut cogtur calx ꝛ qñ fit color eius ſicut color magre ꝛ extrahiṫ a fornace ꝛ repõiṫ: ꝛ gdã putãt ꝙ ſit ſpẽs quarta ex eo q̃ ẽ ex lapidib⁹ ex gb⁹ trahiṫ es. Nam qñ icidunṫ i cruſibulo. i q̃ iſlatur es extrahũtur poſt lapides repitur ex eo poſtea ſatis. Meli⁹ ãt ꝛ electi⁹ ẽ ille in cui⁹ ſapore repiṫ ſapor eris ꝛ ziniar ꝛ ẽ ſtipticũ dĩſiccãs linguã fortiter ſic̃ alumẽ. ẽ ſtiptic⁹ ꝛ caſ̃. paꝝ. POS. DIA. Creſcẽtes ſupflue carnes vulnerib⁹ equat. citatricẽ duc̃ fluores vlceꝝ cohibet vulnera maligna ꝛ paſcẽtia curat apata ſpgit cera ꝛ reſina addita oia ſiſ̃r facere poteſt. Et idẽ auc. Haſ̃. Incarnat ꝯſolidat ꝛ cõfert vlcerib⁹ corroſiuis ꝛ ꝯuenit ſpẽb⁹ ſgnantie ꝛ vlcerib⁹ oris poſtq̃ꝫ ablut⁹ eſt. ꝛ phibet curſus hũoꝝ veniẽtiũ ad aliquod mẽbrum ꝛ ego iã admiſtraui ipſuꝫ poſt iciſionẽ vunle ſtati ꝛ vſus ſui ipſa vſq̃ꝫ ad cõſolidationẽ ꝛ curationẽ: ꝛ conuenit vlcerib⁹ q̃ fiunt i pectine ꝛ ano. Et idem Sera. ego reperi ex ea multũ i ſpelunca que eſt extra ciuitatẽ cordube.

Capitulum. CCCCXXIIII.

Lapis gagacromeon ſꝫ alber. eſt lapis diuerſi coloris ſic̃ pelſ̃ caprioli. victores reddit ſe geſtãtes. Exptũ ãt dicũt cẽ ab alchite pricipe quodã g quotiens hunc lapideꝫ ſecuꝫ hẽbat ſemp vicebat i terra ꝛ in mari. quotiens autem caruit fertur hoſtib⁹ ſuccubuiſſe.

Capitulum. CCCCXXV.

Lapis. gagates. ſm Diaſ. inueniṫ in licia circa ripã fluminis g gãges appellaṫ coloris nigri ꝛ ẽ alius palidus ꝛ q̃ſi lucidus vſ̃ palidus mediocriter leuis valde vt ſolus ſup aquã natãs iter alios lapides inueniṫ. cuius eſt melior g facile exarſerit igne ꝛ odorẽ aſpalti habẽs medicinẽ aptus ꝛ ſm Pliniũ. optimus eſt g ad lucernã accẽdiṫ. Enax in lapidario ſuo gagates ꝛ karabe quem gdã dicũt lapidẽ de genere gẽmaꝝ. Ego tñ reputo ipſum eſſe gũmi agiros ꝛ inueniṫ in libia ꝛ britãnia. iuxta littus maris ꝛ abundãter inueniṫ in mari qð attingit aglonarẽ partẽ theotonie. ꝛ in anglia frequẽter inueniṫ. ꝛ eſt duplicis coloris nigrũ. ſ. ꝛ croceũ ꝛ eſt plucidũ ꝛ glaucuꝫ ꝛ declinas ad pallidũ eſt iunctũ cũ citrino colore. Cõfricatũ aũt trahit paleas ꝛ icẽſum ardet ſic̃ th⁹. POS. DIASCO. ẽ diaforeticus venena excludit emplaſtris podagricis miſcetur. ardet accenſus in aqua ꝛ oleo extinguiṫ ſoluꝫ. aqua ſolutus dẽtes mobiles ꝯfirmat ꝛ rigores precordioꝝ ꝛ doloꝝ euerſiões facit icẽſus ſerpẽtes fugat. epilẽticos pdyt. incendiṫ ꝛ in aq̃ mittiṫ ꝛ p triduũ de eadeꝫ aqua daṫ parturiẽti ꝛ liberaṫ. demonijs ꝛ oĩb⁹ maleficijs reſiſtit virginitatẽ deprehẽdit fictilia ex eo vaſa ſcripta nõ deleṅṫ. mulierib⁹ ſi deſint menſtrua hũc lapideꝫ tere ꝛ pone ſup carbones ardẽtes vt iterũ euaporet cirũtecta pãnis ꝛ purgabiṫ ſine noxia a dolore. Sed ſciẽdũ ꝙ Diaſ. hũc lapidẽ vocat quoniã apparet vt lapis ꝛ ideo dicit eſt vt gẽma vnde anuli fiũt. ſꝫ in littera agiros dicit ꝙ eſt lachrymuꝫ agiros. i. populi arboris. Enax ꝯuenit hydropicis ꝛ fluuidis ꝛ cõfirmat dentes vt aiunt. de expertis autẽ eſt ꝙ lotus aqua pfumigationib⁹ inferius ſuppoſitus puocat mẽſtrua. fertur etiã ꝙ fugat ſerpẽtes ꝛ valet cõtra ventris ꝛ ſtomachi ſubuerſionẽ ꝛ ꝯtra fantaſmata melancolica que quidam demones vocant. Aiunt aũt de exptis ꝙ ſi colatura ꝛ lotura eius cũ raſura deṫ virgini bibere ꝙ retinebit eã ꝛ nõ minget. ſi autẽ nõ eſt virgo ſtatim mingit. ꝛ ſic dicũt pbari an aliq̃ ſit vgo. dicũt etiã valde valere ꝯ laborẽ pturiẽtis. Si vis ſcire latius generationẽ iſti⁹ lapidis. l. Electrũ.

Lapis galãctides. i. lapis lacteus.

Capitulum. CCCCXXVI.

Lapis galactides. ſꝫ Dia. colore ẽ cinere⁹ lacte⁹ guſtu dulcis g tritus lacteũ colorẽ emittit. Alber. ẽ ſiſ̃is cineri ꝛ ſm plurimũ inueſtiṫ in nilo ꝛ acheloo flumine. hic tritus dat ſaporẽ lactis ꝛ ſuccum ꝛ in ore clauſus turbat mentẽ diciṫ etiã in de ligaturis phiſicis ꝙ ligatus in collo replet vbera lacte. ꝛ alligatus femori mulieris facit partus faciles. Aiunt etiã paſtores egiptij ꝙ ſi veſpere ꝯtuſus cũ ſale mixta aqua oues circũſperganṫ replẽtur vbera eaꝝ lacte ꝛ fugaṫ ab eis ſcabies ꝛ generaliter diciṫ ꝯtra ſcabiẽ valere. DIA. hic poſt balneũ ieiuno datus cũ muſa vel aqua lactis copiam miniſtrat. vel ex ouis grauidate lana filo facto ꝛ ptuſſato lapide circa collũ ligatur. letheus diciṫ qꝛ precedẽtia mala i obliuionẽ adducit ꝛ gratioſum reddit reſiſtit iniurie ꝛ faſino doloreꝫ liberat dentiũ circũligatus. ꝙ ſi mulieri difficulter parturiẽti filo facto de lana ouis fecũde ligat⁹ fuerit circa femur dextrũ ꝯtinuo pariet ſine dolore. quia obliuiſci facit. diciṫ ẽt ꝙ tenax eſt. nã in iudicio litigãtes vincere facit.

Capitulum. CCCCXXVII.

Lapis garatidẽ ſꝫ Alber. eſt nigri coloris. pbaṫ ãt veritas hui⁹ lapidis ſic ſi geſtans lapidẽ totũ corpus ſuũ vngat melle muſcis ꝛ veſpis exponiṫ. ꝛ ſi intactus manet ab eis lapis eſt verus ꝛ ſi deponit lapidẽ muſce ꝛ veſpe ſup mel cadũt ꝛ fugunt. POS. aiunt ꝙ in ore portatus facit bene iudicare opiniones ꝛ cogitatiões. fertur ẽt ꝙ geſtãtẽ gratioſum reddit hoib⁹. ita ſiſ̃r ait Enax.

Lapis getolidus. i. lapis aquile.

Capitulum. CCCCXXVIII.

Lapis giazaa. lat. ara. hager. aliazaa. SERA. lib. aggre. Eius ſunt multe ſpecies. eſt lapis g deferṫ ex iamẽ ꝛ ex terris ſyri. ꝛ melior eſt ille g deferṫ ex iamẽ. ꝛ eſt lapis in quo ſunt colores multi diuerſi vt albedo nigredo ꝛ alij ꝛ nũq̃ꝫ eſt coloris ſinceri ꝛ nõ eſt viſum hoibus de Jamen nec de regionibus coꝝ ꝙ aliqs portauerit ſecũ aut ponat in domo ſua hũc lapidẽ qn viderit in ſomnijs mirabilia. ꝛ cũ hoc facit portãtẽ ſe eſſe litigioſum inter hoies ꝛ qñ ſuſpendiṫ ſup ĩfantes auget bauas eoꝝ ꝛ ſi fiat vas ad comedẽdũ intus vſ̃ bibẽdũ gcũq̃ꝫ comederit vel biberit in eo nõ poteſt dormire. ꝛ quãdo pulueriꝫaṫ ꝛ aſpergitur iacinctus cuꝫ puluere ipſius meliorat colorem eius multũ. Et eſt lapis durior inter omnes lapides.

Capitulum. CCCCXXIX.

Lapis glatides. PLI. velut cinereus ẽ guſtu dulcis latẽter hũectat ꝛ leuiter cõſtringit ꝛ ideo facit ad lachrymas oculorum.

Capitulum. CCCCXXX.

Lapis granatus ſm ꝯſtãtinũ ꝛ Alber. eſt de genere carbũculi. eſt aũt rubeus ꝛ perlucidus in colore ſiſ̃is balauſtijs. eſt aũt rubeus aliquãtuluꝫ obſcurior carbũculo ꝛ cũ ſubyciṫ ei in ſigillis niger color tũc magis rutilat. ꝛ in hoc genere inueniṫ gdã modus g intra rubore ſparſus hꝫ viole colorẽ ppter hoc genus violarũ diciṫ ꝛ precioſior eſt alijs granatis. POS. diciṫ letificare cor. ꝛ pellere triſticiã. ꝛ eſt caſ̃. ꝛ ſic. ꝛ quod gdam dicunt hunc eſſe de genere iacincti eſt falſuꝫ. inuenitur. n. lapis hic ſm plurimos in ethiopia ꝛ aliquotiens intra tyrum iuxta arenas maris.

Capitulum. CCCCXXXI.

Lapis. griſolitus ſm Alber. eſt gẽma coloris aurei in horis matutinis viſu pulcherrimus eſt: in alijs aũt horis diſſimilis. ab igne aũt corrũpiṫ ꝛ fugaṫ ꝛ vt gdã dicũt iflãmaṫ ꝛ iõ timere ignẽ dr̃. dicũt aũt alij eſſe aliud gen⁹ iſtius lapidis g eſt lapis ignobilis ſube. ꝛ ẽ marchaſita aurea. q̃ mediũ qðdã ẽ iter metalla ꝛ lapides diciṫ aũt tertiũ genus iſtius lapidis eſſe coloris medij inter ceruleũ ꝛ rubeũ. Curat ſcabiẽ ꝛ vlcera. ꝛ in manu geſtatus calorem febris mitigare dicitur.

Capitulum. CCCCXXXII.

Lapis. Jacinct⁹ lat. ara. hager Jacictos. SERA. lib. agg. Sunt eius tres ſpẽs. vna eſt coloris rubei. ſa citrini. tertia cabali. ꝛ coloris antimonij ꝛ rube⁹ eſt melior alijs ꝛ qñ incẽdiṫ ſup eũ ignis rubeſcit multuꝫ. Citrinus vo põt ſtare ſup ignẽ min⁹: ſꝫ cabali nõ põt ſtare ſup ignẽ qn deſtruaṫ ſtati. Alber. Jacinctoꝝ duo ſunt gña aquaticus. ſ. ꝛ ſaphirin⁹ aquaticus eſt flauus albeſcẽs ac ſi paruũ aq̃ deſup flauo pſpicuo erũpat ꝛ ſuperare ꝯtẽdat ꝛ hoc eſt vilior. ꝛ iuenit in illo genere ru. aqueſcẽs in quo ẽt ſuperat pueitas aque. Saphirin⁹ aũt eſt flauus valde plucidus q̃ſi nihil hñs aqueitatſ ꝛ hoc ẽ melior ꝛ iõ hꝫ tria noĩa. dr̃. n. aliqs iacinctus ſaphirin⁹ ꝛ i ethiopia ſm plurimũ ſui reperiṫ. ꝛ dicũt gdã aq̃ticũ eſſe qð eſt aquaticũ ceruleuꝫ. Eſt aũt gñaſ̃r duriſſim⁹ vt ſe vix ſculpi pmittat. POS. Alber. de exptis eſt ꝙ eſt frigidus ꝛ ꝯfortat corpora ſicut omne frigidũ qð ſtringit virtutẽ corpoꝝ intus. In de ligaturis phicis diciṫ ꝙ collo ſuſpẽſus vel digito portatus tutũ reddit peregrinũ ꝛ gratũ hoſpitibus ꝛ valet contra peſtiferas regiones. ꝛ exptũ eſt ꝙ ſomnuꝫ prouocat propter ſuã frigidam cõplexionẽ. Saphirinus aũt ſpãliter hoc habere dicitur ꝙ eſt contra toxicum. aiunt etiam ꝙ confert diuitias ꝛ naturale ingenium bonum reddit. ꝛ leticiam. SERAPIO. qui portauerit ſecũ ipſum añ ſigillationẽ factã cũ eo fit tutus a fulgore ita ꝙ nõ cadit ſup eũ. virtus hec eſt multũ diuulgata iter hoies. AVICENNA de virib⁹ cordis ait ꝙ confortat cor.

Iaspis

¶ Capitulum. CCCCXXXIII.

Lapis Jaſpidis ſm Alber.eſt lapis multoꝝ colorū ⁊ hꝫ ſpēs.x.melior tñ ē viridis trāſparēs ha/
bēs in ſe venas rubeas.dꝫ aūt in argēto ꝓprie ligari.hic in
multis ptibꝰ inuenit̄. POSSE.Expītū eſt ꝯ ſanguinē ⁊
fluxū mēſtruoꝝ.Aiūt aūt ꝙ tegat ꝯceptū ⁊ iuuat ptū ⁊ ꝙ
geſtātē ſe a luxuria ꝓhibet.magicis ēt legit̄ ꝙ ſi incantet̄
portātē reddit gratū potētē ⁊ tutū.⁊ fugat febrē ⁊ hydro/
piſim. ¶ Cap. CCCCXXXIIII.

Lapis. Jena.ſꝫ Alber.eſt a beſtia q̄ Jena vocat̄ ſic dictꝰ eo ꝙ oculi eius in lapidē vertunt̄ tota
liter.Aiunt autem Enax ⁊ aaien ꝙ poſitus ſub lingua con
fert diuinando dicere futura.
Lapis inuētus in oculis ceruoꝝ.i.lapis gagacromeon.

¶ Capitulum. CCCCXXXV.

Lapis Jſcultos.ſm Alber.⁊ Jſidoꝝ ē croco ſilis in vltimis hiſpanoꝝ ptibꝰ frequētiꝰ inuenit̄ iu/
xta gades herculis ⁊ ſcd̄o ⁊ tertio.climatibꝰ iuxta hiſpaniā
illā quā modo hiſpaniā vocamus.Eſt autē lapis ꝓpter viſ
coſitatē in eo arefactā filabilis.ſi de eo fiat veſtis nō com
burit̄:ſꝫ ex igne purgat̄ ⁊ nitet.⁊ forte illud eſt qđ gēnā vo
cāt ſalamādre:qꝛ hec lanugo que inde colligit̄ eſt ſicut la/
nugo lapidis hūidi.quare aūt nō cremat̄ in metheoroꝝ ē
expeditū.huiꝰ ſpēm quādā dicūt eſſe quēdā lapidē quē q/
dā vocāt carbūculū albū. POSSE imitat̄ carbūculū i
hoc ꝙ fantaſmatibꝰ ⁊ pſagis reſiſtit.valet ꝯ dolorē oculo
rū ex humida cā ⁊ redactꝰ i pulueré ſanat ſcabiem.

¶ Capitulum. CCCCXXXVI.

Lapis Judaicus lat. ara. hager alieudi. SERA/ PIO lib.aggre.ē ſilis lapidi habex.⁊ ē in pa/
leſtina in oriēte ⁊ in figura ſua ſilis glādi albꝰ bone figure
hñs multas lineas angulatas in lōgitudine ꝓtēdētes ⁊ no
minant̄ ſūmitates lacerate. Et eſt lapis q diſſoluit̄ in aq̄
⁊ nō hꝫ saporē.Et idē auc.Hal.ille lapis ē in paleſtina i ter
ris ſen.hꝫ colorē albū vel purulētū ⁊ eſt pulchre figure.nā
ſūt ibi linee ſpondoſe.⁊ dicit̄ lapis iudaicus:qꝛ iuenit̄ i ter
ris iudeoꝝ.Alber.dicit de mente Jſidori ꝙ iſte lapis ē al/
bus ad modū glādis in quātitate ſcripturis qbuſdā iſertꝰ
quas greci gramas vocāt. POSSE.SERA.auc.Halie.
medici vtunt̄ eo in habētibꝰ lapidē in veſica.nā fricāt eū
ſuꝑ cotē ⁊ dāt in potu fricaturā illaꝫ cū.ʒ.quatuor.aq̄ cal̄.
Et ego ſum expītus hec in habētibꝰ lapidē in veſica ⁊ non
inueni magnū iuuamentū:ſed in lapide qui generat̄ in re
nibus eſt multū fortis opatiōis. DIASCORIDES.
qñ accipit̄ ex eo in quātitate ciceris ⁊ fricat̄ in cote cū aq̄
ſicut fief ⁊ ſumit̄ in potu quātitas duoꝝ onoloſach ex eo
cū aqua cal.ꝯuenit ſtrāgurie ⁊ lapidi renuꝫ ⁊ veſice ⁊ pro/
pter hāc cauſam noīant ipſum diſſolutiuū lapidis. Et idē.
aucto.aben Meſuay.debilitat appetitū ⁊ frangit lapideꝫ
renum ⁊ abſcindit fluxum emoroidarum.

¶ Capitulum. CCCCXXXVII.

Lapis. kacabrates ſm Alber.eſt lapis ſimilis cri/ ſtallo.qui eloquentiam dat honorem ⁊ gra/
tiam ⁊ valet contra hydropiſim.

¶ Capitulum. CCCCXXXVIII.

Lapis kamā.ſm Alber.eſt frequēter albꝰ i toto vl̄ in pte.varius eſt in colore ⁊ frequētiſſime in/
uenit̄ īmixtus onixinio virtuſqꝫ eius fert̄ ex imaginibꝰ ⁊
ſcripturis que inuenitur in ipſo ⁊ ex ſigillis.
Lapis keme.quid eſt.l.bene albegi.
Lapis kenne.quid eſt.l.kenne.

¶ Capitulum. CCCCXXXIX.

Lapis lacteus ſm Aui.libro.z.cū fricat̄ aq̄ ⁊ eſt la/ pis galatides egredit̄ ex eo qđdaꝫ ſicut lac.⁊
hic qđē lapis eſt ciner ei coloris dulcis ſaporis. POSSE
terit̄ cū aqua ⁊ ſeruatur quod reſoluit̄ ex ea in pixide plū
bi ⁊ ꝯuenit initio apoſtematū ⁊ fit ex eius fricatione alco/
hol ⁊ ꝓhibet curſum ſuperfluitatum ad oculum ⁊ vlcera
in ipſo accidentia.
Lapis ligia.eſt ſimilis oſſibus elephantis eſt fuſci coloris
⁊ quaſi ſubruffus.

lapis lazuli: lasur

¶ Capitulum. CCCCXL.

Lapis lazuli.lat.ara.hager.alzenard.ſiue alzanard. eſt duoruꝫ modoꝝ vnus durus ferro non ce/
dens celeſtini coloris qui eſt laudabilis mūdus a marmo
re albo ⁊ a marchaſita alius eſt fragilis minus pulchri co/
loris veluti terra azurrina qui citra mare naſcitur cū azu/
rio citramarino nec hꝫ in ſe marchaſitā ⁊ hic eſt ineptꝰ me
dicie. SERAPIO lib.aggre.oportet ꝙ eligat̄ ex eo cu/
ius eſt color celeſtis multū cū corpuſculis aureis ⁊ lenis ē
ſine aſpitate ⁊ ſine admixtione alterius lapidis ⁊ q nō frā
git̄ facile ⁊ cuiꝰ fruſta ſunt magna. IO.MESVE ca.de
lapide lazuli.lapis Jactulus vel ſtellatꝰ ē de genere mari/
norum habens maculas ex auro ⁊ eſt eius alius albꝰ ⁊ di/
citur lapis marchaſita ⁊ alius indus clarus celeſtis ⁊ dici
tur lazuli ⁊ quādoqꝫ minera fert vtrūqꝫ ſimul . Et melior
eſt cuius color eſt viridior in colore azuli ⁊ hꝫ maculas au
reas.⁊ mixtus cū marchaſita eſt nō bonus ⁊ non macula/
tus ⁊ ſimiliter lenis.ca.eſt in ſecundo ſic.in tertio.Et dixit
humay in vtroqꝫ eſſe in tertio. POSSE.SERA. vir/
tus eius eſt ſimilis gluctini auri:niſi quia eſt debilior eo ⁊
facit naſci pilos in palpebris.⁊ idem aucto.Halie.eſt in eo
ſtipticitas cum acuitate pauca deſiccat ⁊ infrigidat etiam
palpebras que depilantur propter aliquos humores acu/
tos:⁊ remanent ꝙ in eis non augentur pili nec multipli/
cantur ⁊ ſunt ſubtiles ⁊ debiles ⁊ hoc quia lapis lazuli in
his locis deſtruit humiditatem ipſorum humorum ⁊ im/
mutat ſuperfluitatem ad complexionem ſuam radicaleꝫ
cum qua fit generatio pilorum palpebraruꝫ.Et oportet ꝙ
ad hoc teratur multuꝫ ⁊ adminiſtretur in puluere. Et idē
auc.linacoy in libro lapidum quando ſuſpenditur ad col/
luꝫ infantis remouet ab eis timores ⁊ facit yrtos capilos
Et ſi teritur cum aceto ⁊ linitur ſuper morfeaꝫ ⁊ albaras
curat.Et idem auc.Alcanzi.eſt aduſtiuus putrefactiuus.
⁊ ideo aufert verrucas ⁊ quando ſumitur iterius laxat hu
morem melancolicum ⁊ mundificat ſanguineꝫ ab humo/
ribus groſſis.Doſis eius eſt a quatuor kirat vſqꝫ ad.ʒ.i.qñ
miſcetur cum alys medicinis laxatiuis . ⁊ conuenit plus
dolori renum.⁊ aſmati.⁊ quando ſumitur in potu aut fit
naſcale cum eo prouocat menſtrua ⁊ potus eius commo/
uet nauſeam ⁊ vomituꝫ:ſed ablutio eius remouet hoc ab
eo. AVICEN.de viribus cordis dicit ꝙ confortat cor.
IOAN.MESVE.eſt in eo acuitas non euacuata a ſti/
pticitate ⁊ ē ex parte acuitatis eiꝰ aduſtiuus vlceratiuus
putrefactiuus abſterſiuus ⁊ inciſiuus ⁊ in non loto eſt pro
prietas abradendi pilos lotus autem prolongat ⁊ confor/
tat eos ⁊ generat pilos in palpebris.Sunt in eo nocumen
ta que diximus in lapide armeno ⁊ expedit tollere nocu/
menta eius ſimiliter cum ablutione ſicut diximus.de tri/
turatione autem ſuſtinet pluſqꝫ lapis armenicus.Quidaꝫ
autem ex ſapientibus poſuerunt ipſum poſt eius ablutio/
nem in confectionibus leticie ⁊ proprie.ʒ.viy.ex eo ad.l̄ī.
i.ex confectione ⁊ dabant cū ſucco bugloſſe depurato ⁊ vi
no ſubtili antiquo ⁊ eſt medicamē ſolēne ad egritudines
melancolicas.dilatat enim animam ⁊ facit in ea mineraꝫ
gaudy.¶ Cōfectio lapidis lazuli ex īuētōe noſtra.Accipe
ex ſeta tincta in keſmes ſicut lib.i.⁊ ſubmerge eā in ſucco
pomoꝝ dulciū ⁊ aqua ro.ana lib.5.⁊ dimitte die vno dein
de fac modicū bullire dū aq̄ rubeat deinde extrahe ab ea
ſetā ⁊ pone zuchari tabarzet.ʒ.cl.coque vſqꝫ dum ſpiſſitu/
dinē mellis habeat ⁊ remoue ab igne ⁊ ꝓyce in eo calido
ambre crude fruſtatim inciſe.ʒ.vi,⁊ dimitte liquefieri in

eo deinde proyce ſuper ipſum puluerē harum ſpecierum.
Accipe ligni aloes crudi ⁊ darſeni ana.ʒ.iiy.lapidis lazu/
li abluti ⁊ ꝑparati.ʒ. xy. margaritaꝝ.ʒ.y.auri boni.ʒ.i.mu
ſci.ʒ.vniꝰ tertiā.ꝯfice cū ꝑdictis hoc eſt maximi iuuamēti
ad pulſuꝫ cordis ſincopiꝫ alguefgue ⁊ triſticiā ſine cā. Et ē
ex rebꝰ ꝯfortātibꝰ aīaꝫ mirabiliter.lapis lazuli ſolutōe edu
cit melīcā ⁊ hūores aduſtos ⁊ mūdificat venas ⁊ ſāguinē
ab eis.Et nō lotus educit ꝑ vomitū ⁊ ꝑ vētrē hūores groſ
ſos melīcos ⁊ ꝯuenit ad egritudīes cordis ⁊ cerebri ſic̄ epi
lēſia mania ⁊ melīa quaꝝ mā eſt hūor melīcus : ⁊ cōuenit
iuuamētū ſublime egritudinibus timoris tremori cordis
ſincopi ⁊ ꝯfortat cor.⁊ aufert nocumētū eiꝰ ⁊ dilatat aiam
⁊ mūdificat pectꝰ ⁊ pulmonē ⁊ ꝯuenit aſmati ⁊ humoribꝰ
groſſis ⁊ egritudinibꝰ ſplenis ⁊ eſt ex rebꝰ ꝯſeruātibꝰ iuuē
tutē ⁊ beatificātibꝰ vitā.⁊ ꝑſeruat a lepra.Et ſuppoſitꝰ edu
cit mēſtrua.Et dat̄ patiētibꝰ fe.melīcas ⁊ curat eas.⁊ con
fert viſus eiꝰ ad emoroidas. doſis eius ē a.ʒ.i.vſqꝫ ad.ʒ.i.5.
Lapis letheus . ideſt lapis galactides.
Lapis liberans a venenis quid eſt.l.lapis bezaar.
Lapis ligurius quid eſt.l.lapis lincis.
Lapis lincurius idem.
Lapis lignites Aliab.ē gagates. ¶ Cap.CCCCXLI.

Lapis lincis Enax fit de vrina lupi ceruary micta ⁊ in montibꝰ coagulata q in domo ſeruatus
generat optimos fungos ſupra ſe quolibet anno.valet cō/
tra dolorem ſtomachi hyctericiam ⁊ fluxum ventris.

¶ Capitulum. CCCCXLII.

Lapis lippatis ſm Alber.eſt lapis q frequentius in libia inuenit̄.Cuius virtus fert̄ mirabilis eē.
oīs eni beſtia a venatoribus ⁊ canibus infeſtata currit ad
eū ⁊ ipſum intuet̄ quaſi patronū ⁊ vt aiunt canes ⁊ vena/
tores nō poſſunt nocere beſtie gladio q̄ꝫdiu lapidē hūc hꝫ
preſentē.hoc idē ꝯfirmat̄ per atabari in lapidario ſuo.
Lapis litarmenum:ideſt lapis lazuli.
Lapis luminis. ideſt lapis pirides.
Lapis lune.quid eſt.l.affroſolinuꝫ.Albaui ſpecularis ſpu/
ma lune:inuenit̄ de nocte in regiōe arabū in augmēto
ne valꝫ epilēticis.Plinius li.37.ca.io.ſelenitos.

¶ Capitulum. CCCCXLIII.

Lapis magnes lat.ara.hager.abnantes. SERA. lib.agr. cap.hager abnātes ſiue almagritos
minera huiꝰ lapidis eſt in mar ītimis ꝓpe terras īdie ⁊ qñ
naues appropinquāt mōti minere ipſiꝰ nō remanet in eis
aliqđ ferrū qđ non egrediat̄ a naui ⁊ volet ſicut auis vſqꝫ
ad montē ⁊ nō eſt aliqs clauus īfixus taliter ꝙ poſſit euel
lign euellat̄ ⁊ ſaliat vſqꝫ ad illū montē.⁊ propter hoc na/
ues illarum partiuꝫ non clauantur cū clauis ferreis:ſꝫ cū
clauis ligneis.nā ſi forent clauate clauis ferreis qñ appro
pinquarent illi monti dilaniarentur tote . Melior ex iſto
lapide eſt ille qui attrahit ferrum fortiter.⁊ color eius eſt
vergens ad coloreꝫ celeſtē non multum grauis ponderis
DIASCO.lapis magnes gignit̄ atqꝫ inuenit̄ circa lit/
tus oceani apud trogoditas ⁊ in india ab inuentore ſic vo/
catus. eſt aūt colore ferrugineus. ALBER.eſt ferrugi
nei coloris qui ſꝫ Pliniū inuenitur in mari indico in quo
intantum abundare dicitur ꝙ periculoſe in eo cum naui/
bus que ferreos clauos habent nauigetur.inuenitur etiā
in tragonitidis regionibꝰ.⁊ ego vidi ⁊ repi in partibꝰ theo/
tonie in prouincia que francia orientalis dicitur vnuꝫ ma
gne quātitatis ⁊ maxime efficacie.⁊ fuit valde niger. ac ſi
eēt ferrū erugioſuꝫ ⁊ cōbuſtū cū pice. POSSE.SERA.
qñ dat̄ in potu ex eo laxat ventrē cuꝫ mellicrato ⁊ potiſſi/
me humores groſſos.⁊ quidā ſunt q adurūt iſtū lapideꝫ ⁊
vtuntur ſicut ſubeith.i.adamas.Et ideꝫ aucto. Hal.eſt bo
nus illis q tranſglutiunt acū vel aliud ferrū ⁊ ēt illi q ha/
bet fluxū ventris eo ꝙ ſumpſit ſcoriā ferri;⁊ dicitur de eo
ꝙ ſi accipias eum ⁊ ponas ipſum in vaſe terreo ⁊ liniat̄ ca
put vaſis cum creta poſtqꝫ poſueris ſuper lapideꝫ calcem
viuam quā nō tetigit aqua donec repleatur vas calce ⁊ ac
cendas magnum ignem ſub vaſe donec ingrediatur per
orificium vaſis.deinde ponatur vas in fornace figuli ⁊ di
mitte ibi donec lutatio eius coquatur ⁊ fiat teſta deinde
extrahe lapidē a vaſe ⁊ dimitte infrigidari ⁊ pone iterum
in vaſe nouo ⁊ pone in fornace ſcđo.⁊ fac vt prius ter aut
quater.quādo vero extraxeris vice quarta dimitte ipſum
lapidem.vbi non tangatur a vento vel aqua vel rore vel
ab humiditate aliqua donec infrigidet̄ deinde frange ipꝫ
in fruſtra minuta ſic ꝙ ſit vnūqđqꝫ fruſtum.ʒ.x.aut plus
aut minus ex.ʒ.greco rū.quādo ergo volueris operationē
cum eo facere pone iuxta lapidem pondus eius ex ſulfu/
re.deinde rora ſuper eum aquam ⁊ egredietur ex eo ignis
magnus aſcendens circa menſuram brachy vnius fortiſ/
ſimus qui non tanget aliquid quod non comburat.⁊ quā/
do lapides magnetis non ita preparantur vt dixi: ſed cru/
dus ſicut eſt madefit cuꝫ ſucco allei aut cepe ab attractio
ne ferri prohibetur.ſed ſi vis ꝙ reuertatur ad virtutē ſuā
īfunde ipſuꝫ vna die in ſanguine yrcino ⁊ fiet virtus eius
ſicut prius.⁊ accipitur fruſtum magnum iſtius lapidis qđ
eſt ex bono ⁊ electo ⁊ approximatur clauature alicuius ⁊
aperit eam cito. Nam lapis iſte attrahit ad ſe ferrum . ⁊
quando aliquis vulneratur cum ferro venenato ⁊ teritur
iſte lapis ⁊ miſceatur cum aliquibus vnguentis ⁊ datur
de puluere ipſiꝰ in potu illi qui eſt vulneratus facit ab eo
venenum vel toxicum exire per ſeceſſuꝫ ⁊ ſi puluerizetur
ſuꝑ vulnus venenatū curat idē. DIASCO.magnes ha
bet virtutes veluti ſpeciem in trahendo ferrum.hunc la/
pidem quidam probandi amoris cauſa vxoris ſuppoſue/
runt capiti dormientis vxore latente.⁊ ſiquidem erat ca/
ſta ab altero viro ſic accedebat ad proprium virum volu/
ptabunda ſomno amplexans eum quaſi inde pulſa per ali
quem.ꝙ ſi cum altero viro coierat in euꝫ tāqꝫ in alicuius
odoris fetidiſſimi lapidem emittebat vt de lecto caderet
mulier.concordiam quoqꝫ ſecum habet.nam multas mu
lieres propter rixas digreſſas a maritis coegit reuerti ſi/
cut ⁊ maritos mulieribus gratioſos obſequentes ⁊ iocun/
di ſermonis facit portantes ſecum.fures autem cum vo/
luerint precioſa diripere intrant domum ⁊ intra quattuor
angulos domus carbones ardentes ponunt ⁊ ſubmittunt
lapidem minutim inciſum ⁊ ſic tranſuertunt mentem ⁊
oculos eorum qui adſunt vt timore fugiant putantes rue/
re domum. vires habet purgatorias:⁊ ideo hydropicis cū
mulſa datur.ʒ.5.groſſitudinem deducit. ⁊ omnes humo/
res qui per ventrem miniſtrat. tritus ⁊ ſuperaſperſus cō/
buſta ſanat. ENAX i magicl.h̄ lapis fantaſias mirabili
ter commouet.⁊ precipue cum conſequitur conſecratio/
neꝫ ⁊ caracteres ſicut in magicis docetur.perhibetur etiā
cuꝫ mulſa acceptum hydropiſim curare.⁊ eſt alia ſpecies
magnetis cuius virtus eſt attrahere carnem hoīs. AL/
BER. attrahit ferrū mirabiliter ita vt virtus eius tranſ/
mutet ferrum ſic vt illud ferrum etiā aliud trahat.⁊ mul
te acus ad ſe inuicem ſuſpenſe ſic videntur. vnctus auteꝫ
alleo non trahit. ⁊ paruus adamas magnuꝫ ligat magne/
tem.inuentus autem eſt temporibus noſtris magnes qui
ab vno angulo traxit ferrum ⁊ ab alio fugauit.⁊ hunc ari/
ſto.ponit a genere magnetl.narrauit quoqꝫ mihi vnus de
ſocyis noſtris curioſus experimētator qui vidit federicū
imperatorem habere magnetem qui non traxit ferrum.
ſed econtrario ferrum traxit lapideꝫ.Et ariſto.dixit ꝙ eſt
aliud genus magnetis quod trahit carnes hominis.in ma
gicis autem traditur ꝙ fantaſias commouet mirabiliter
precipue ſi conſecratus ꝯſecratione ⁊ caractere fuerit qđ
in magicis docetur.fertur etiam hunc cū mulſa ſumptuꝫ

hydropiſim curare.aiunt ēt qdā hunc capiti mulieris ſuppoſitū ſtatim eam incitare ad amplexuz mariti ſi caſta eſt ipſa dormiēte.Si aūt eſt adultera pre nimio timore ⁊ tremore fantaſmatū dicit̄ cadere de lecto mariti. dicit̄ etiaz ꝙ fures in domū intrantes poſitis carbonibꝰ in quatuor angulis domus lapidē hunc contritū ſuperaſpgunt. ⁊ tūc dormiētes in domo ita fantaſmatibꝰ terrent̄ ꝙ fugientes edes relinquant.⁊ tunc rapiūt quicquid volunt.

¶ Capitulum. CCCCXLIIII.

Lapis magneſia quē qdā magnoſiā dicunt. ſm Albertuz.eſt niger.⁊ ipo freqnter vtūt̄ vitreary.diſtillat ⁊ fluit i magno ⁊ forti igne.⁊ ñ alr.⁊ tūc imixtus nitro ad purpureitatē ducē vitri ſubam.H idez atabari dicē in lapidario ſuo. ¶ Cap. CCCCXLV.

Lapis Mādaſida vel marchiſita.ſm Alber.ē hñs multas ſpēs colorꝝ:qr colorē accipit cuiuſlibet metalli.⁊ dr̄ marchaſita argētea ⁊ aurea.⁊ ſic de alys metallis.metalluz tamen qđ colorat cum non diſtillat ab ipſo:ſed euaporatur in igne ⁊ relinquit̄ cinis ſubtilis.⁊ hic lapis notus eſt apud alchimicos.⁊ in multis locis inuenitur.hoc ſimiliter Enax dicit in lapidario ſuo.

Lapis Marchaſita.qd eſt.l.Mādaſia.⁊.l.piritides.Calcitis. ¶ Capitulum. CCCCXLVI.

Lapis Margarite.lati.ara.hager.allulo ſiue alba margarita vel pno ē q̄ in oſtreis reperit̄. alie ſūt pforate alie nō pforate.pforate ſunt artificioſe facte.⁊ nō nālr:ſed nō perforate que nāles ſunt meliores perforatis.⁊ iō qñ in medicinis ponunt̄ nō perforate intelligunt̄: ſꝫ ſunt alique obſcure ad citrinitatē tendētes nō pforate que perforatis equipollēt.⁊ ideo eligende ſunt clare ⁊ albe.q̄ vero obſcura.⁊ q̄ſi albida eſt nō eſt ponēda i medicinis.SERAPION.libr.aggre.cap.hager albalo. auctor. Raſis margarite deferunt̄ a maritimis.⁊ ſūt frig.⁊ ſic.in ſecundo.Et idez aucto.Iſaac.Ex eis ſunt groſſiores ⁊ parue:ſed groſſiores ex eis ſunt meliores paruis. ⁊ clare meliores obſcuris ⁊ equalis ſuperficiei meliores anguloſis. ALBERTVS.Lapis eſt in oſtreis inuentus. melior aūt ex india venit.multi aūt de britānico mari qđ nūc anglicū dicit̄ ⁊ verſus flandriā ⁊ theotoniā inueniunt̄.ita ꝙ ego in ore meo decem in mēſa inueni. Iuuenes aūt concule hñt meliores.coloris autē ſunt ac ſi parua lux penetraret in multū albū.⁊ ideo nitentes:cū tñ ſint albe.fert̄ propter tonitrua q̄ſi abortiēdo eas oſtrea euomūt. ⁊ in fluminibus inueniunt̄ in meſella.⁊ in qbuſdā gallie fluuys inter arenas. POSSE.Alber.experte ſunt in confortatione ſpirituū.⁊ ꝯtra cardiacā ⁊ ſincopim.valēt ēt ꝯ fluxum ſanguinis lienteriā ⁊ diariam.⁊ ſunt ꝯfortatiue. Reparāt .n.ſpiritus ſubtiles vt quidam dicunt:ſed falſo:imo membra eaꝝ aſperitate a ſuperfluis abſtergunt ⁊ ea quaſi conſtringunt ⁊ coartando ad vnum ducunt.⁊ ita confortant. SERAPION.Margarite ſunt deſiccatiue humiditatum conueniunt debilitati cordis ⁊ ſunt conuenientes in cobol.⁊ ſunt fri.⁊ ſic.in ſecūdo.Et idē aucto.atabari conferunt obſcuritati viſus ⁊ albedini oculi ⁊ ſordiciebus eius. ⁊ retinēt mēſtrua.abſtergūt dētes ⁊ deſiccant hūiditates. Et idē auct.Iſaac.ꝯferunt cardiace tremori cordis ⁊ accidentibus melācolicis ex malitia humorꝝ. Et hoc ideo:qr clarificāt ſanguinē cordis:quādo eſt ingroſſatus in corde ⁊ deſiccāt hūiditatez q̄ eſt in oculo. ꝓpterea qr fortificant neruos oculorꝝ:⁊ qñ diſſoluunt̄ margarite ⁊ linit̄ cum eo haras aufert eā poſtq̄ꝫ linit̄ ſtatim. AVICENNA de viribus cordis dicit ꝙ confortant cor.

¶ Capitulum. CCCCXLVII.

Lapis medus.ſm Diaſco.in ꝓprio cap.eſt niger q tritus emittit croceū colorem. ALBER. Lapis medus vel medo dr̄:qr a regiōe medoruz fert̄.vbi plures inueniunt̄.Sunt aūt huius ſpēs due.vnus niger ⁊ alter viridis. POSSE.dicūt valere contra veterem podagram oculorꝝ cecitatē ⁊ freneticā paſſionem etiaz refouere dicit̄ feſſos ⁊ debiles.fertur etiaz ꝙ fragmenta nigri ſi in aqua cali.miſſa fuerint.⁊ ſiqs in aqua illa lauerit incurrit mēbrorꝝ excoriationē ⁊ ſi ex ea biberit ꝑibit vomēdo. DIASCORIDES.Eſt aūt duplicis potētie.ſ.bone ⁊ male.nā tritus in cote medicinali cum lacte muliebri que ſemel creauit p̄mo partu puerꝝ:⁊ inunctus albugines curat oculorꝝ:⁊ oēm illorꝝ dolorem.etiā ſi deſperatus fuerit. medet̄ podagricos eodē modo cuꝫ lacte ouis q̄ ſemel genuit maſculū ſanat renes anhelitus.⁊ interiores partes corporis hoc medicamē ꝑparatū habeas i vaſe vitreo vel argēteo.⁊ ꝑfice ieiunus.ad vindictā quoqꝫ ſupra cotem ⁊ da cui vis ⁊ lauet faciez ⁊ exiccabit̄.Siqs aūt ex eo biberit pulmonē vomet.oportet ergo bibēti paululuz dare vt nō ſatiet̄.inuentus eſt autem iuxta fluuium faſin.

¶ Capitulum. CCCCXLVIII.

Lapis. Melochites quē qdā melonithē dicūt ſm Alber.ē arabicꝰ groſſe viriditatl:ſꝫ nō tranſlucidus ſic̄ ſmaraldus.⁊ eſt mollis.fertur ꝙ cuſtodiat geſtātē ſe a nociuis caſibꝰ.⁊ ſup cunabula infantiuz.hoc ſilr Enax. ¶ Capitulum. CCCCXLIX.

Lapis mēphites.ſꝫ Alber.a ciuitate egypti q̄ menfis vocat̄ q dr̄ vt ignis calere v̄tute qdez nō actu.hic tritus ⁊ in aq̄ mixtꝰ i potu det̄ vrēdis vl̄ ſecādis: qr iducit iſenſibilitatē ne ſentiat cruciādus.H idez Enax.

Lapis militaris ideſt lapis piritis.

Lapis moralis.ſm Auicen.oibus ē notus ⁊ eſt ſtipticus.

Lapis molibdides. gre.plumbi vel plūbeus:quia habet virtutem ſcorie plumbi.

Lapis morocchus.ſm Pliniū iuenit̄ in egypto.⁊ ē palidus.

Lapis moroptos.Diaſco.quē multi galaxia ⁊c̄.

¶ Capitulum. CCCCL.

Lapis nigrorꝝ.ſm Auicen.lib.2. Eſt lapis q defert̄ ex nigris declinās ad citrinitatem fricatur ⁊ egredit̄ ex eo fricatio mordicās linguā ſimilis lacti.mundificat pānū oculi cū nō eſt cū apate ⁊ obtalmia.⁊ conuenit veſtigys vlcerꝝ in eo ⁊ eradicat vngulam.

¶ Capitulum. CCCCLI.

Lapis niſe.Alber.dicūt aliq hunc eſſe de genere lapidū.⁊ inuenit̄ in capite buffonis.⁊ ſunt duo gnā.vnus ſubalbidus ſic̄ ſi lac itrauerit in ſanguinē ⁊ vincit eū.⁊ iō ſanguinis obſcuras vias in eo dicūt apparere.⁊ alius eſt niger:⁊ aliqñ pingit̄ in eo buffo.ſparſis pedibꝰ ante ⁊ poſt.dicunt etiam ꝙ ſi ambo ſimul includantur preſente veneno eos adurere manū tāgētis.ꝓbationē aūt lapidis eſſe dicūt ꝙ exhibitus buffoni viuo buffo eleuat̄ cōtra eū ⁊ tāgit ore ſi ꝓōt.dicit̄ etiam ꝙ preſente veneno varius efficit̄ q ſubalbidus eſt.hoc ſimiliter Enax.

¶ Capitulum. CCCCLII.

Lapis obtalmiꝰ.ſꝫ Alber.ab obtalmia ē dictꝰ:cuius color nō noiat̄ forte.iō qr ē multorꝝ colorū.valere dr̄ geſtanti ꝯ oēs malos morbos oculorꝝ. viſus āt circūſtātiū dr̄ obcecare.⁊ iō ēt patronus vocat̄. geſtantes.n.eū quaſi inuiſibiles reddit.hoc ſimiliter Enax.

¶ Capitulum. CCCCLIII.

Lapis. Onix.ſm Alber. gēma perhibet̄ nigri coloris.inuenit̄ melius genus eſſe nigruz albis venis varlatum.venit autem de india ⁊ arabia. Inuenit̄ autem quinqꝫ diuerſitatū propter varietatem venaruz ⁊ colorum.ferunt ſi ſardius ſit preſens ligatur onix. ⁊ etiaz ſuſpendit̄ a nocumento.hec aūt omnia ſi habet profecto ideo habet:qr hꝫ virtutes mouēdi melācoliā precipue in capite.ex motu eniꝫ illius cū vapore oīa iſta ꝓcedunt. dicunt aūt quidā onix onichinuz eē:qđ veriſile eſt.vel ꝙ ſit alia ſpēs eius:ſed colore nō eſt niger:niſi aliqñ: ſed colorē hꝫ vt vnguis hūanus:ſed i onichinis nr̄is iueniunt̄ multi colores albi nigri ⁊ rubicūdi:qui tñ oēs in ſubam q̄ꝫdā fricant̄ q̄ ſimilitudinez exprimit vnguis hois.aiunt ēt ꝙ ex lachryma arboris q̄ onica dr̄ indurata in lapidez gnātur. ⁊ dicūt hanc cām eſſe ꝙ odoriferus eſt i igne. hāc ēt cām inquiūt eſſe ꝙ frequētius alys depictus imaginibꝰ mirabilibꝰ iuenit̄:qr lachryma a p̄ncipio mollis facile formabilis pingit̄ ⁊ picturā retinet:qñ in lapidē idurata coagulat̄.hūc lapidē dicūt inſenſibilr̄ itrare in oculū. ⁊ hoc eſſe mirabile.⁊ ego vidi ſaphirꝝ intrare in oculū.⁊ lapidē galli ⁊ quēdā aliū:cuius nomē ignoraui ſine oculi leſione. politus.n.⁊ tenuis nō ledit oculū niſi tāgat aciē ſeu pupillam oculi ſenſibilē ⁊ foramē vuee.aiunt ꝙ collo vel digito ſuſpēſus excitat triſtitiā ⁊ timores ⁊ in ſōno fantaſias terribiles: ⁊ multiplicare fert̄ lites ⁊ triſticias.dr̄ ꝙ auget ſaliuam pueris. ¶ Capitulum. CCCCLIIII.

Lapis orfanus.ſm Alber.eſt ille q eſt in corona romani imꝑatoris.nō vnq̄ꝫ alibi viſus eſt propter qđ orfanus vocat̄.eſt aūt in colore q̄ſi vinoſus ſubtilem hñs vinoſitatē.⁊ hic eſt ſicut ſi candidū nimis micās penetraret in rubeū clarum vinoſum.⁊ fit ſuperatus ab ipo.eſt aūt lapis perlucidus.⁊ tradit̄ ꝙ aliqñ in nocte fulſit: ſed nūc tēpore noſtro nō micat in tenebris. fertur aūt ꝙ honori conuenit regali.hoc Enax.

¶ Capitulum. CCCCLV.

Lapis orites.ſꝫ Alber.hꝫ tres ſpēs. quarꝝ vna eſt nigra ⁊ rotūda.alia viridis maculā hñs albam.tertia cuiꝰ pars.altera ē aſpa:altera plana.⁊ eſt color eius q̄ſi ferri lamia : ⁊ talis ēt eſt diſpoſitio corporis eius de quo fert̄ ꝙ vnctus oleo ro.⁊ geſtatꝰ ꝑſeruat ab aduerſis caſibꝰ. ⁊ dr̄ valere morbis peſtiferis ⁊ reptiliuz morſibus. dr̄ etiā in phyſicis ligam̄tis ꝙ appēſus mulieri ꝓhibꝫ ipſam impregnari.⁊ ſi pregnans eſt aborſum facit.

¶ Capitulum. CCCCLVI.

Lapis palagius.ſm Alber.eſt gēma coloris rubei lucide valde nec̄e ⁊ ſube tranſparentis.⁊ dr̄ eē femia carbūculi.⁊ virtutes eiuſdē remiſſas hꝫ ſic̄ femina ad marē ſe hꝫ.⁊ dicūt quidaꝫ ꝙ eſt domus eius.⁊ ideo palatiuz carbūculi vocat̄.generat̄ frequēter carbūculus in lapide iſto.⁊ iā viſum eſt hoc ꝙ in lapide vno exterior pars fuit palagiꝰ: ⁊ iterior carbūculus : ꝓpter qđ hꝫ genꝰ lapidum dicit̄ eſſe de genere carbunculi.

¶ Capitulum. CCCCLVII.

Lapis pantherus. ſm Alber. eſt multos hñs colores ⁊ in vno corpore lapidis nigrū. vꝫ. viridē ⁊ rubeuz ⁊ alios multos.iuenit̄ aūt palidus purpureus ⁊ roſeus.Fert̄ aūt fuſcos efficere viſus.inuenit̄ aūt ſꝫ plurimum in india.debet geſtās reſpicere ad ipſum in mane oriente ſole ⁊ fit efficax ⁊ virtuoſus.tot autez virtutes dicitur habere quot colores habet.hoc Enax.

¶ Capitulum. CCCCLVIII.

Lapis peanithes. ſm Alber.ē lapis granatꝰ de michedon. ⁊ ē femi. ſexus.certo tēpore dr̄ concipe ⁊ parere cōſilem lapidē: ⁊ valere aiunt p̄gnātibus.

¶ Capitulum. CCCCLIX.

Lapis pirithe vl̄ pidoniꝰ. ſm Alber.eſt colore fulgens vt ignis.dr̄ valere cōtra arteticā mirabiliter ⁊ refert̄ de illo lapide ꝙ ſi fortiꝰ ſtringatur manu manū aduret.ergo vult leuiter ⁊ pauide tangi.⁊ ego ipm expertus ſum ſepius.dicit̄ aūt de genere iſto alia ſpecies eſſe criſolito ſimilis:niſi quia maioris viriditatis exiſtit.

¶ Capitulum. CCCCLX.

Lapis piritides.gre.ara.hage ral marchaſita. lati. caparoſea. SERAPION lib.aggre. ē lapis ex quo ex̄hit̄ es.⁊ opꝫ ꝙ eligat̄ ex illis quorꝝ color eſt ſimilis eri : ⁊ qñ ponit̄ in igne ſaliunt ex eo ſintille facile. Comburit̄ in hunc modū. melle linitū pone in ignē leuē. ⁊ euenta donec fiat rubeꝰ:deīde extrahe ab igne. Quidā ponunt eū in ignē magnū ex prunis : deinde liniūt melle. ⁊ iterꝝ ponūt in ignē donec oēs partes eius ſint equaliter cōbuſte:qr fortaſſe p̄mo adurit̄ extra ⁊ nō interiꝰ:deinde exufflat̄ cinis ab eo ⁊ reponit̄. ⁊ ſi indiget̄ ablutio lauaeam ſicut lauat̄ cadimia. DIASCORIDES.cap.lapis piritides.i.marchaſita.ex quo eramē fit. eligēdus eſt colorē hñs eraminis qui in foco miſſus frangit̄. Cōburit̄ vero ſic.melle vnctus in viuis carbōibus mittit̄.⁊ flabellat̄ q̄ꝫdiu colorē ruffum faciat.Aly vero in multis carbonibus igneis coctū:⁊ ſecūdo melle vnctum reuocāt igni q̄ꝫdiu ſe fregerit. poſtea eximunt illū ⁊ lauant ſicut cadimiā ⁊ reponunt. POSSE.SERAPION. Eſt vrens ⁊ abſterſiuꝰ vlcerꝝ:⁊ abſtergit obſcuritatez viſus:⁊ reſoluit ⁊ maturat apata dura : ⁊ qñ reſoluitur ⁊ miſcet̄ cum reſina pini:reſoluit ſanguinē congelatū : ⁊ aufert carnez ſupfluam cū pauca calefactiōe ⁊ ſtipticitate.⁊ quidam nominant hunc lapidē poſtquā aduritur dicidas vl̄ difriges. Et idē aucto.Halie.hic lapis eſt vnus de lapidibꝰ habentibꝰ virtutē fortē:⁊ nos admīſtramus euꝫ cū reſolutiuis: ⁊ miſcemus cū eo lapidē ſocharos. ⁊ reſoluimus ſepe cuꝫ hoc vnguēto humiditatē multā que eſt ꝯgregata in cōcauitatibus ⁊ cauernis muſculorꝝ:⁊ quādo adminiſtrat̄ hic lapis.opꝫ ꝙ multum terat̄ ⁊ reſoluit humiditatem corruptam que eſt ſub cute.⁊ iō quādo terit̄ vltima contritiōe ⁊ conficit̄ cuꝫ aceto abſtergit baras morfeā ⁊ lentigines faciei.⁊ habꝫ virtutem magnam in abſtergendo oculū. ⁊ confortat ſubſtātiam eius ⁊ acuit viſum. ⁊ ideo nominat̄ in terris ꝑſie lapis luminaris ⁊ facit capillos tenues ⁊ criſpos. DIASCORIDES virtꝰ ē illi termātica ⁊ aſmictica caligines oculis purgat duricieb̄ꝰ diaforeſiꝫ ⁊ digōnē facit addita reſina carnes perequat. lapis ipſe cōbuſtꝰ a multis difriges dr̄. ⁊ eſt ſpēs vitrioli ſicut apparet in. l. zeg.qui nō cōbuſtꝰ ſi puluerizet̄ ⁊ diſtēperet̄ vel miſceat̄ cū vino ⁊ gallis tritis eſt optimū encauſtrū ad ſcribēdū.

¶ Capitulum. CCCCLXI.

Lapis piritis. PLINIVS lib.36.ca.19. duriſſimꝰ eſt q.⁊ ſi ferro ꝑcutiatur ſintillas emittit. ⁊ ignē. CASSIVS felix.lapis piritis.i.focaria quo ꝑ alliſionē calibis vel alteriꝰ rei dure ignis euolat. Sꝫ Hali.in epl̄a ad glauconez exponit lapis piritis.i. lapis militaris. qđ qdā itelligūt de lapide lato ſuper quē ſolēt ignez ꝯferre. POSSE.PLINIVS.vires habet in ſimilitudinez cadimie. facit proprie ad oculorum claritatem.

¶ Capitulum. CCCCLXII.

Lapis praſſius.ſm Alber.eſt lapis q ē mater ⁊ palatiū ſmaraldi.eſt aūt hñs viriditatez coloris ſicut praſſiū. Inuenit̄ aūt aliqñ cū rubeis guttis:⁊ aliquādo cū albis.Eſt alia ſpēs iſtius lapidis q inuenit̄ cum guttis aureis.⁊ vocat̄ criſopaſſus ⁊ rarius inuenit̄.⁊ ideo carior exiſtit. ꝑ quo.l.lapis criſopaſſus. Exptum eſt autē ꝙ confortat viſum ⁊ quaſdā Iaſpidis.⁊ quaſdam ſmaraldi habent operationes.hoc etiam Enax.

Lapis preparatorius cory.i.pumex.l.famechi.

¶ Capitulum. CCCCLXIII.

Lapis quadratus ſecūduz Plinium in egypto inuenitur.⁊ in ethiopia ⁊ exalbidus eſt.habet vires ſtringentes.vnde necare dicitur conceptum.

¶ Capitulum. CCCCLXIIII.

Lapis quandros.ſecundum Albertuz.aliquando inuenitur in cerebro vulturis. virtus eius fertur eſſe contra quoſlibꝫ nociuos caſus : ⁊ replet mamillas lacte.hoc idem Enax.

¶ Capitulum. CCCCLXV.

Lapis. Quirin. ſm Alber. inuēitur in nido vpupe aliq̄ñ que tota ē auis preſtigioſa. ⁊ auguria-lis vt dicunt magi ⁊ augures. Eſt autem proditor ſecretorum ⁊ fantaſias promouens ſi ponatur ſupra pectus dormientis. hoc quoq; Enax.

L apis tagnay ⁊ olchatis ſm Alber. ē idē ꝙ bolus armenicꝰ. Eſt āt lapis ſubrubeꝰ: cuiꝰ virtꝰ expta ē ꝯſtrictiua ventris ⁊ p̄cipue ſanguīs diſſinterie ⁊ mēſtruoꝝ. p q̄.l. canarmeū.

Capitulum. CCCCLXVI.

Lapis rubeus minus q̄z iacītus q ara. vocat̄ bager albigedi. SERAP. liꝰ aggr. ca. bager albugedi ſiue albuzedi. Jacinti rubedo ē magis placabil' hoībus: eo ꝙ nō ſit ī eo obſcuritas aliq̄ minera āt hꝰ lapidis eſt ī terris oriētis: ⁊ q̄ñ defert̄ a minera ſua ē obſcurus: ſz q̄ñ excoriat eū aurifex detergit̄ bonitas eius. ⁊ apparet ⁊ clarificat̄. POSSE. SERAPION. ſi qs ligauerit non videbit portās in nocte ſomnia mala neq; timoroſa. ⁊ ſi ille q aſpexerit in ſole tantū ꝙ viſus eiꝰ eſt debilitatus terſerit cū eo oculos ſuos ꝯuenit ei: q̄ñ ille lapis fricatur ad capillos capitis attrabit feſtucas ſicͭ magnes ferrum.

Capitulum. CCCCLXVII.

Lapis ſamiꝰ. ſm Alber. dictus ē a ſamo inſula in q̄ iuenit̄. hoc āt lapide polit̄ auꝝ. fert̄ aūt ꝙ portatꝰ v̄tiginē ſedat ⁊ mentē ſolidat. hr̄e āt h̄ vitiū dr̄ ꝙ alligatus ī coſſa pturiētis īpediat ptū. hoc ſilr̄ Atabari.

Capitulum. CCCCLXVIII.

Lapis ſaphirus ſiue ſirites. ſm Alber. ſz plurimū eius venit ab oriēte ⁊ india. Jnuenit̄ ⁊ ī ypidomio apud podiū ꝓuincie regiōe ⁊ ciuitate; ſz nō ē adeo p̄cioſus vt ꝑ oīa ſit ſimilis oriētali. eſt aūt colore pſpicuus ſicut celū ſerenatū: ſz vincit in eo flauus color. ⁊ iō melior qui eſt non ſatis plucidus. optimus aūt q hz nubes obſcuras ad rubedinē declinātes. inuenit̄ ēt bonꝰ q albidas hz nubeculas ſilr̄ ſuba ſua ſit ſicut nubes fuſca tranſparens aliq̄ztulū. POSSE. Ego vidi ꝙ antraces duos fugauit. aiunt ēt hūc lapidē hoīez caſtū reddere ⁊ interiorē ardorē refrigerare. ſudorē reſtringere, dolorē curare frōtis ⁊ lingue. vidi ego vnū in annulo portare ⁊ ſordes ex oculis purgare: ſz añ vult poni in aq̄ frigi. ⁊ poſt ſilr̄. ꝙ aūt dicūt ꝙ amittit virtutē ⁊ colorē poſtq̄z andracē curauit falſum eſt. dicunt ēt ꝙ corpora vegetat ⁊ paces ꝯciliat piuz ⁊ deuotū ad deū efficit: ⁊ animū in bonis firmat. hic etiā ſyrtites a quibuſdā vocat̄: eo ꝙ in littore ſyrtium inueniat̄.

Capitulum. CCCCLXIX.

Lapis ſarcophagꝰ. ſz albis. deuorat cadauera mortuoꝝ. gre. n. ſarcos ſonat caro fagos āt comedere. antiq tñ aliq de h̄ lapide ꝑus fecerūt archā mortuorū: eo ꝙ ī ſpacio. 30. dieꝝ cadauera ꝯſumunt̄. ob h̄ āt nr̄a monumēta lapidea ſarcophagi ſūt vocata. h̄ ēt atabari.

Capitulum. CCCCLXX.

Lapis ſarda vel ſardo. ſm Alber. ſic ſe hz ad tabulas ligni ſicͭ magnes ad ferꝝ: imo adheret. ita fortiter tabulis nauium in mari vt a tabulis euelli nō poſſit niſi abſcindat̄ cuz ipſo ea pars tabule cui adheret. eſt aūt in colore praſſius. i. virens. hoc quoq; Enax.

Capitulum. CCCCLXXI.

Lapis ſardius. ſm Alber. ab antiq̄ſſimo īter p̄cioſos lapides memoratus eſt. hn̄s ruborem ſpiſſuz cum ſuba peruia ſicut ſi peruietas imaginet̄ in rubea terra. Et ſm hanc diuerſitatē inuenit̄ quinq; modis. ita ꝙ aliqs nihil habet de peruietate. iz. forte ille matrix eſt alioꝝ: ⁊ domus in qua generantur. in ſardis aūt ciuitate repertus eſſe dicit̄: ⁊ ſic vocatur. Aiunt hūc lapidē acuendere animū ad gaudium ⁊ acuere ingenia. ⁊ per virtutes cōtrarias ligare onichium. hoc etiam Enax.

Capitulum. CCCCLXXII.

Lapis ſardonis quem quidā ſardonicem vocant. ſm Alber. eſt ꝯpoſitus ex duobꝰ: ſardio. vz. ⁊ onice. Eſt ergo rubeꝰ ⁊ hic color eminet ex ſardio. eſt ēt albus ⁊ niger ⁊ colorem vnguis ꝓferens ex onice. laudabilior aūt eſt qui hos colores hz magis diſtinctos. Jnuenitur aūt quinq; modis aut pluribus ꝑpter diuerſam coloꝝ mixtionē ⁊ frequētius inuenit̄ in india ⁊ arabia. fert̄ luxuriā expellere ⁊ caſtū reddere ⁊ pudicū. eſt tamē maxima huiꝰ virtus in hoc ꝙ cū onichius nociuus ſit hic nocere nō pōt ſardum in ſubſtātia habens admixtum.

Capitulum. CCCCLXXIII.

Lapis ſelenite. ſm Alber. de eo varia referunt̄. dicunt. n. q̄dā euz naſci in quodā genere teſtudinis indico ⁊ eſſe variū: dicuntq; hunc eſſe virentez ⁊ in pſide partibꝰ frequētius īueniri ſiue in arabia. vt inquit. Plinius. dicūt aūt hunc creſcere luna creſcente ⁊ decreſcere luna decreſcēte. geſtatus aūt fert̄ cōferre p̄ſcientiā quandā futuroꝝ ſi ſub lingua portet̄ precipue p̄ma luna. ⁊ decima exñte. dicunt etiā ꝙ mane p̄ma luna tñ habet virtutem in p̄ma hora. decima aūt exiſtente luna in decima hora. ⁊ modus diuinatiōis eſt ꝙ cū ponit̄ ſub lingua. ⁊ cogitat̄ de aliquo negotio vtrū fieri deceat aut non. ⁊ ſi fieri deceat corde tenet̄ ⁊ infigit̄. ita ꝙ auelli nō poſſit. ⁊ ſi fieri nō deceat ſtatim cor deſiſtit ab ipſo. fert̄ etiā ꝙ curat lāguētes ptiſicos ⁊ debiles. h̄ ēt ait Jſaac beniamū.

L apis ſenadeg ideſt lapis ematites.

L apis ſidericis ideſt ſcoria ferri.

Capitulum. CCCCLXXIIII.

Lapis ſirius. ſm Alber. a ſiria dictus vt inquit Jſidorus: q integer natat ⁊ cōminutꝰ fluctuat: cuius cauſa eſt: q2 integer poris aerem cōtinet qui euaneſcit a puluere cōminuti lapidis. hoc etiam Enax.

Capitulum. CCCCLXXV.

Lapis ſiſtos. Enax ē fuſci coloris ⁊ ſubruffi oblongos areſtas ſiue pinulas: nō hn̄s erectas vt alumen ſciſſum. vires habet fortiter conſtringentes.

Capitulum. CCCCLXXVI.

Lapis ſmaraldus. lati. vel lapis ſtellatus. gre. Demiſcus. ara. feruzegi. ē pulchre ⁊ auide viriditatis. imo color eius ē viridiſſimus trāſlucens. ita ꝙ vicinū aerez ſua videt̄ tingere viriditate figura ſua melior eſt planities: q2 tunc vna pars nō coumbrat aliaz. melior eſt qui non vmbra nec lumine variat̄. SERAPION. fri. eſt ⁊ ſic. Et aucto. Raſ. in libro mineraꝝ genero ſmaraldi vel tabarzet eſt ſicut genero iacoth. ⁊ viriditas corporis eiꝰ naſcit̄ a virtute minere. iſte ſmaraldus defert̄ a terris nigroꝝ. ⁊ lapis tabarzet eſt ſimilis ei: niſi q2 nō eſt diafanus ſicut ſmaraldus. Eſt alius lapis q vocat̄ dabagreg. ⁊ eſt ſilis tabarzet. Et idē. ſūt duo lapides ſiles quoruz vnꝰ nominat̄ tabarzet ⁊ amorad. ⁊ alius ſmaraldus: ⁊ ſunt vnius fere ſpeciei. ⁊ eſt vterq; lapis qui ꝯgelatur in mineris auri in terris garbi. ⁊ eſt fortiter viridis ſplēdēs. ⁊ ille qui eſt viridior eſt melior. ⁊ magis diafanus melior eſt obruffo. ALBERTVS eſt p̄cioſior multi alijs lapidibꝰ ⁊ nō rarus. Et color eiꝰ eſt viridiſſimus trāſlucēs. ita ꝙ vicinū aerē ſua viriditate figurare videat̄. ⁊ melior eſt planities ſupficiei: q2 tūc vna pars nō obumbrat aliā. melior tñ eſt qui nec lumine nec vmbra variat̄ huiꝰ planitiei ⁊ coloꝝ varietatē dicūt eſſe diuerſitates. iz. ita ꝙ aliquando fel nigrū per modū virgulaꝝ admixtū habet. hi ſunt a locis ſcotici britanici ⁊ hiliaci. ⁊ q in venis ei naſcuntur. ⁊ maculoſi quidā ⁊ quidā calcedonici: eo ꝙ admixtū habēt cum illo lapide. meliores aūt ſunt ſcotici. ⁊ ferunt quidam ꝙ illi de nigris griffonū afferuntur: qui lapidem hunc cuz crudelitate magna cuſtodiunt. dixit eniz vnus de grecia veniēs viridicus ⁊ curioſus experimentator ꝙ hic lapis. naſcit̄ in rupibus q̄ ſunt ſub aq̄ maris. ⁊ ibi inuenit̄. rōnale ēt eſt ꝙ in venis eris in pſpicuo quidē ad eris ſubam nō veniens naſcit̄: eo ꝙ rubiginis eris hz viriditatez. POSSE. SERAPION. q̄ñ feruzegi ſumit̄ in potu ꝯuenit venenis mortiferis ⁊ morſibꝰ venenoſis ⁊ punctiōibꝰ hn̄tium aculeū. qui ḡ dederit in potu de limatura eius pondus. 8. granoꝝ ordei illi q ſumpſit venenuz anq̄z fecerit impreſſionē liberat eū a morte ⁊ nō cadent capilli eiꝰ neq; excoriabit̄ ⁊ eſt ſua euaſio. ⁊ ille q aſſiduat aſpicere ipm p̄ſeruat ſuū viſum a nocumētis. ⁊ ꝯſeruat eū incolumen. ⁊ q defert ipm in anulo p̄ſeruat eū ab epilētia: q̄ñ ducit eū in digito anteq̄z ſupueniat. ⁊ ꝑpter hanc cām docemus reges ꝙ ſuſpēdant eos in collo filioꝝ: q̄ñ naſcunt̄ ſtatiz ne ſupueniat eis epilētia. Et idē auc. Raſ. tabarzet vel feruzegi cōuenit leproſis: q̄ñ ſumit̄ in potu limatura eiꝰ. ⁊ ſi cadat aſpectꝰ tyri ſup lapidē ſmaraldi diſſoluūtur oculi eiꝰ ⁊ liq̄ſcunt. DIASCORI. Smaraldus portatus auget ſubam hn̄s pſuaſionē in omni negotio. corpore ⁊ ſermōe caſtos latos facit. ſubuenit ⁊ in tēpeſtatibꝰ. ſculpit̄ in eo ſcarabeus. ⁊ ptundit̄ aurea fibula. ALBER: Exptū eſt nr̄is tēporibꝰ ꝙ hic lapis ſi vere viridis ⁊ bonꝰ eſt retinet coytū: ꝑpter qd̄ rex vngarie. qui nr̄is regnabat tēporibꝰ eū in digito in hora coitꝰ cuz vxore ſua habebat: in coitu in tres ptes diuiſus eſt. ⁊ iō ꝓbabile eſt qd̄ dicit̄ ꝙ hic lapis geſtātē ſe ad caſtitatē inclinat. vn̄ auget opes ⁊ icantatꝰ dat v̄ba pſuaſoria. ⁊ ꝙ collo ſuſpēſus curat emitriteū: ⁊ caducos morbos. exptū āt ē ꝙ viſuz debilē ꝯfortat: ⁊ oculos cōſeruat: ⁊ bonā facit memoriā: ⁊ tēpeſtatez auertit. Et valet diuinātibꝰ: ꝑpter qd̄ querit̄ a magis.

Capitulum. CCCCLXXVII.

Lapis ſpecularis. lapis lune. Affroſelinū ſz Alber. eſt lapis ad modū vitri pſpicuꝰ. dr̄ aūt in hyſpanoꝝ vrbe ſegūdia p̄mitus iuētus eē. ego aūt vidi illuz abūdantiꝰ inueniri. ita ꝙ currus inde onerant̄ ī diuerſis ptibꝰ theotonie. ⁊ vidi ēt ī gallia īueniri cū gipſo: q2 eſt gipſi extremitas q̄dā. effuſus aūt ſcindit̄ in q̄ſlibet ptes tenues. ⁊ fiūt īde feneſtre ſicͭ de vitro: niſi q2 loco plūbi opz pōere lignū. Sūt āt tres ſpēs eiuſdē. vna videlz lucida ſicut vitrū. alia nigra penitꝰ ſicͭ attramentū. tertia citrina q̄ vocat̄ auripigmentū vl' arſenicū qd̄ clariꝰ ē ⁊ nobilius. ꝙ āt certū ē ꝙ ſpeculū eſt lapis iſte ⁊ idolū obiecti cōporis ſicͭ ſpeculū ꝯcauū in viſuz repn̄tat. ⁊ naſcit̄ in orincho. hunc cū aliqs tenet in manu dextra ꝯ ſolez radios emittit ⁊ ignē euomit vt videns miret̄. nam q eū portāt circa ſiniſtrū brachiū oēs turbas cōtemnit. hoc locuſte ⁊ grādines a fructibꝰ remouent̄ ⁊ ardorē vētris ōferueſcere fac̄.

L apis ſpongie. quid eſt lege affegi albach.

Capitulum. CCCCLXXVIII.

Lapis ſtellatꝰ. enax ē de genere marmoꝝ hn̄s maculas ex auro. ⁊ eiꝰ ē aliꝰ albꝰ q dr̄ lapis marchaſita. Alius indus clarꝰ celeſtis. ⁊ vocat̄ lapis lazuli. ⁊ q̄ñq; minera fert vtrūq; ſimul. ⁊ q̄ñq; eſt alius coloris viridis. ⁊ vocat̄ lapis criſopaſſus. Meſue cap. Criſopaſſus.

Capitulum. CCCCLXXIX.

Lapis ſuccinos ſm Alber. ē crocei coloris quē gre. electiō vocāt. iuenit̄. n. trāſlucēs ſicut vitrū vocabuluz hz a mā: q2 a ſucco vel gūma arboris naſcit̄: q̄ pinꝰ vocat̄. ambra vocat̄ vulgariter. Cōfricatꝰ āt trahit folia ⁊ paleas. ⁊ fila ſicͭ magnes ferꝝ dr̄ āt ꝙ ꝯfert portātibꝰ ſe caſtitatē. de exptis āt ē ꝙ fugat ſerpētes. p̄gnātibꝰ aūt valere dr̄ ad facilē parturitōez. hoc ſimilr̄ Enax.

L apis ſumbedig. ara. eſt lapis ſmerillus q̄ polliunt̄ lapides.

L apis tabarzet. quid ē. l. lapis ſmaraldus.

Capitulum. CCCCLXXX.

Lapis topacion. ſm Alber. ſic vocatꝰ eſt a loco ſue p̄me iuentōis q̄ fert̄ vocari topaſis inſula. ⁊ q2 auri ſilitudinē ꝓtēdit. ſunt āt due ſpēs in hoc gn̄e lapidis. quaꝝ vna ē ſilis ī oībꝰ auro. ⁊ ē p̄cioſior. alia ē croceū magis tenēs colorē q̄z auri. ⁊ hec vtilior ē. Exptuz eſt nr̄o tpe ꝙ aq̄ buliēte ſi imittat̄ ita ſicͭ defert̄ facit ꝙ ſtatiz manus īmiſſa extrahit̄ ſine leſiōe. ⁊ h̄ fecit pariſiꝰ vnꝰ de nr̄is focijs. dicūt ēt ꝙ valz ꝯtra emoptoicā ⁊ lupatiā paſſionē.

Capitulum. CCCCLXXXI.

Lapis trachius. Enax eſt niger. naſcit̄ in ponto amne qui eſt ī egypto. hz vires ſicut gagates. ⁊ dicit̄ accendi paꝝ ab aqua: ſed extinguitur ab oleo.

Capitulum. CCCCLXXXII.

Lapis turchoys. ſz Alber. ē flaui coloris nitidi candētis. ac ſi lac penetrauerit in flauū colorē. ⁊ reſultet ꝑ ipm ad ſupficiē. eſt āt nō pſpicuus neq; rarus dicūt āt ꝙ viſum ꝯſeruat ⁊ a nociuis caſibꝰ defendit portantē ſe.

Caplm̄. CCCCLXXXIII.

Lapis veſice. AVICENNA lib. ſecundo dixerunt quidā ꝙ frangit lapidē renum. ⁊ veſice: ſed Galienus dixit ꝙ nihil horum eſt.

L apis virites ideſt lapis piritis.

L apis vlcam ideſt pumex. l. famechi.

L apis ydras. i. lapis ex noſtris aquis generatus.

Capitulum. CCCCLXXXIIII.

Lapis yris. ſm Alber. criſtallo ſimilis ē. ⁊ vt freq̄ntius exagonꝰ. dicit aūt Enax ꝙ de arabia venit. ⁊ ī mari rubro naſcit̄. Nos aūt iuenimus maximā copiā hoꝝ lapidū in mōtibꝰ germanie q ſunt inter renū fluuiū ⁊ treuerentē ciuitatē. ⁊ diuerſe q̄ntitatis. oēs ſunt exagoni. in alijs aūt lapidibꝰ cū nāliter ſint rotundi exagoni efficiunt̄ ſicut foramia apuz in medio poſita exagōa efficiunt̄ cū illa q̄ ſunt in extremis ſunt rotūda. eſt aūt ſicciſſimus qd̄ ſua indicat ſubtilitas maxia. fit āt ex aqueo ſucco q euadit de mā lapidis qui generat̄ in luto rubeo. ⁊ q2 hoc aqueū vehemēter ſicco apprehēſum ē ſiccus ⁊ durꝰ eſt lapis valde. cū āt ſub tecto ſoli eius pars īmittit̄. ⁊ ps eius in vmbra tenet̄ ꝓycit reflectendo pulcherrimos colores yridis ſup oppoſitū parietem vel ſup aliqd̄ corpus: ꝑpter qd̄ yris vocat̄: cuius cauſa ſuperiꝰ eſt aſſignata. aliquid aūt ſimile huic naſcit̄ in gipſo qd̄ ē perſpicuuz in extremis ⁊ ſciſſibile valde. ⁊ vtūt̄ eo ꝑ vitro q̄dā in vitris.

L apis. zabarged. zmarad. ara. ſmaragdus.

L apis ziazaa. quid eſt. l. giazaa.

Capitulum. CCCCLXXXV.

Lapis ziguites. Enax eſt coloris vitrei geſtatꝰ collo valet contra noctilopam. ⁊ cōſtringit ſanguinem ⁊ depellit mentis alienationem.

Capitulum. CCCCLXXXVI.

Lapſana. eſt q̄dā herba aſſimilata rapeſte q̄ gre. vocat̄ lepidū vel giniuē, q̄ ſm Diaſco. capꝰ de lapſana. Eſt herba virtutē hn̄s viſcidam ſciaticis medet̄ ſpleneticis opitulat̄ lepras mūdat. Radix eiꝰ collo ſuſpenſa dolorē dentiū tollit. GALIENVS. 7. ſim. pharma. capꝰ de lapſana comeſta cacochima eſt cataplaſmata vero abſterſiuū quid hz diaforeticuz. Plinius. lib. 19. cap. 8. ⁊ libro. 20. cap. 9. in medio.

L aramon. i. bdellium.

L aran. i. apium riſus.

L arapia. i. matricaria.

L ardia ſepar. i. fex vini.

L arghia. quid eſt. l. legia. Almāſor tractatu tertio.

L arinx gre. faux. laringes fauces.

L arion interpretat̄ fluere ide collirion ē q̄libet medicina q̄ vtimur ī ſolida ſuba q̄ cōmouet fluxum vt ſuppoſitoria ⁊ ſimilia vn̄ appropriatū ē hoc vocabulū ad ſignandū tñ illud qd̄ ponit̄ in oculis.

L arix ē ſpēs pini. Plinius libro. 16. cap. xi. in medio.

L aroplation. i. vſnee.

L aros grece gauio. fulex. gauia. gaucꝰ. fulica auis.

L aroſa. i. mandragora.

L aroſades ideſt ſerpilluꝫ.
L aſa.i.abalmeas amel de fumigia littus eſt.
L aſſa ideſt aſſa fetida.⁊ ē ſilfium.
L aſagion ideſt almea.
L aſanelchelbe ideſt ligua canis.
L aſar.gre.aſa.opos grinatiū.Diaſco.eſt lachrym⁹ ſilfij.Plin.lib.22.ca.° 23.
L aſine qd eſt.Plin.lib.21. capi.17.⁊ lib.22.capi.22. in medio.
L aſerion.i.amomum.
L aſerpitiuꝫ.Diaſco.i.aſſa fetida.Plinius libro.19.cap.3.poſt principium.
L aſuar ideſt flores amigdalarum.
L aſuarch.laſuarchi ideſt aaron.
L atabaco ideſt borax.
L atarus ideſt oſtrea.

¶ Capitulum. CCCCLXXXVII.

Latamie. ara.lati.caro. SERAPION libro aggre.cap.latamie.auc.Hal.Latamie alfabax.i.caro tyri calefac̃ ⁊ deſic. fortiter:maxīe quādo fuerit cōdita cum oleo ſale aneto porris ⁊ aqua quantitate neceſſaria:eſt vt videtur virtus mirabilis proueniens vſqꝫ ad cutim corporis expellēs inde ſupfluitates q̄ ſunt in corpore.⁊ ꝓpter hāc cauſam generan̄t in cute illorum qui comedūt has carnes:in quoꝝ corporibus ſunt humores mali:res ab humoribus illis generate exeūtes cutim ſimiles ſquamis.⁊ hoc fit a ꝓprietate ipſarum.nā carnes iſte adherēt humiditatibus ⁊ adducūt eas ad cutiꝫ.⁊ maxime qđ ex eis eſt groſſum terreū:ex quibus generat̄ ſcabies ⁊ egritudo cuꝫ qua eleuat̄ cutis.⁊ iaꝫ verificauit experiētia ꝙ tyrus:quando ponit̄ in vino ⁊ bibunt ex eo leproſi ingroſſat̄ cutis eoꝝ tota:deinde cadit ſicut cadunt teſte animaliū obſtracorum:⁊ remanet eis poſt hoc caro mollis ſicut caro q̄ remanet in obſtracis ⁊ cancris:quando cadūt teſte eoꝝ:⁊ quādo bibūt leproſi ex tyriaca que fit cū carnibus tyri cum aſſiduatione ⁊ linit̄ corpus eorū cum ea conuenit eis valde.Et idem auctori.Diaſco.Caro tyri cocta ⁊ comeſta acuit viſum.⁊ ꝓhibet ſcrofulas augmētari.⁊ opꝫ ꝙ excoriet̄ ⁊ auferatur eius caput ⁊ cauda:quidā aūt volunt ꝙ abſcindatur de extremitatibus ipſi⁹ quantitas certa:ſed errauerūt.reſiduū vero lauatur cuꝫ oleo ruta ſale ⁊ aceto.⁊ dicunt quidā ꝙ q comedunt iſtas carnes generantur multi pediculi:ſed non eſt verū:⁊ qui vtunt̄ his carnibus augetur eorū vita.Et idē cap.herbe.aucto.Halie.Caro herbe habet virtutem attractiuā.que quando terit̄ ⁊ fit emplaſtrum cuꝫ ea extrahit infixa corpori.Et idem eodē cap.aucto.Diaſco.quando comeditur caro herbe recens eſt gluctinatiua mollificatiua ventris mundificat pulmoneꝫ ⁊ acuit vocem:⁊ quādo fit emplaſtrum cū carne ipſius ſalſa veteri attrahit infixa corpori.⁊ aqua carniū ipſius ſalſarum qui ſedent in ea habentes vlcera inteſtinoꝝ in ꝑncipio egritudinis eſt ei cōueniens ⁊ fit cliſtere cū eo ⁊ curat ſciaticā. AVERROYS primo colligꝫ.cap.de carnib⁹.melior caro ex volatilibus eſt caro galline iuuenis ſane pinguiſqꝫ.⁊ hꝫ mirabilē ꝓprietatem in temperādo complexionē.⁊ ꝓpterea brodiū ſuum eſt optima medicina leproſis:qꝛ cerebrū eius augmentat ſubſtātiā noſtri corporis ⁊ acuit ingeniū.ex ambulatiuis poſt ipſas eſt caro edi:⁊ poſt caro arietū.Sꝫ Halie.videt̄ ꝙ carnes vituloꝝ ſunt meliores carnib⁹ arietis.⁊ Auicē.dicit melior carniuꝫ eſt porcina.⁊ ſentit ꝙ illa caro eſt naturalior hominibus q̄ꝫ alia caro animaliū ambulantiuꝫ.⁊ multi vitupant carnes agnoꝝ ꝓpterea quia dominatur multa humiditas ſup eas. RASIS.Carnes agnoꝝ ſūt plus bonitate carnium hedoꝝ ⁊ ex volatilib⁹ ⁊ laudabilibus ſunt carnes perdicū:ſed declinant parum ad frigiditatē ⁊ ſicci.⁊ ſunt ſicut gallina deſerti.⁊ habent ꝓprietatē ſtringendi ventrem aſſe ⁊ elixe.Sed turtures ſunt ſimiliter bone:ſed declinant plus ad caliditatē ⁊ habēt mirabilem ꝓprietatē in acuendo ingeniū.Columbe ſunt cali.⁊ ſic.groſſioris ſubſtantie q̄ꝫ turtures:⁊ pulli eorum habent humiditatē ſuperfluā.⁊ hoc ſignificat grauitas motuuꝫ ipſaꝝ:ſicut ſignificat calor eoꝝ actu alis ⁊ velocitas digeſtionis eoꝝ in ſtomacis ſup ipſoꝝ caloreꝫ.⁊ ꝓpterea q volunt abſtergere margaritas ⁊ clarificare dant comedere eis:⁊ incōtinenti debent occidi:⁊ extrahūtur clarificate.⁊ ſi cito nō interficerent̄ multū diminuerētur quantitates margaritaꝝ.⁊ caro veteris palūbi maſculi mirabilem hꝫ virtutē in epilentia ⁊ paraliticis.⁊ carnes turdorum ⁊ in lingua arabica alcamari ſunt ſicciores ꝑdictis ⁊ groſſioris ſubſtātie.Paſſeres aūt oēs ca.⁊ ſic.in fine caliditatis ſunt.Coturnices que ſimilant̄ colūbis ⁊ ſunt ꝑdices magne ſunt temperate aliquantuluꝫ declinantes ad calorem.⁊ ſunt ſubtilis ſubſtantie generantes bonos humores.⁊ ſunt bone cōualeſcētibus.⁊ ſturnelli qui dicunt̄ carzu.ſunt cali.⁊ ſic.⁊ graues ad digerendū pro quibus.l.duna.⁊ groſſe ſunt nature. RABI MOYSES.cap.de carnib⁹ volatiliū.aucto.Halie.Carnes volatiliū in corporibus calidis generāt multā colerā.⁊ omnia cerebra ſunt mala ſtomaco.Sed teſticuli galloꝝ ſunt boni.⁊ id quod oritur ex animalibus ſilueſtrib⁹ eſt melius q̄ꝫ ex domeſticis.⁊ animalia vetera euitanda ſunt ⁊ vicina partui:⁊ brodia gallinaꝝ elixataꝝ adaptāt cōplexioneꝫ et impinguāt corpora et pulli columbaꝝ inducunt dolorē capitis.Turtures cōfirmāt ſenſum galline et galli laxāt ventrē.pauones diſſoluunt colicā.Coturnices ſunt bone ſanis ⁊ vētri:frāgunt lapidē et ducunt vrinā et generant ſpaſmū.Carnes edine fere ꝑueniunt oēs alias carnes.Carnes capreoline corroborāt ſpiritus et relaxāt virtutē que occidit.et valēt cōtra ſincopim.teſticuli galloꝝ ſunt boni:qꝛ iuuāt defectos et multum nutriunt et augent ſperma.Jugulāda ſunt aīalia de ſero cum carnes debēt comedi de mane tempore hyemis:ſed eſtate in aurora quas comedūt poſt ſolis ortū.ſenes et decrepti ſunt cibādi cum aīali occiſo ꝑ diē et noctē:iuuenes ⁊ fortes recenti.Capita maſculoruꝫ auiū valent ad coitū. AVICENNA lib.2.cap.de carnibus.Bona eſt caro ouina que cū caliditate eſt ſubtilis et iuuenum caprarū et tauroꝝ:et carnes illoꝝ qui de eis ſunt parui magis ſunt ſuſceptibiles digeſtiōis et ſubtilioris nutrimēti.et edina quidē eſt minoꝝ ſupfluitatum q̄ꝫ arietina.Caro lactātis lacte laudabili ē bona.lacte v̄o nō laudabili eſt mala.et caro decrepti que eſt ex ouibus eſt mala.et ſimiliter extenuati eſt mala.et caro nigri eſt leuior et ſuauior.et ſil̄r caro maſculi et rubea diuiſa ex animalib⁹ plurime pinguedinis et alba ſunt leuiores.et varia eſt minoris nutrimenti:et natat in ſtomaco.melior caro et digeſtibilior eſt illa q̄ eſt circa os.et dextera quideꝫ melior et leuior eſt q̄ꝫ ſiniſtra.et que eſt in medio lacertorum mundior eſt carne neruoꝝ.caro aūt laxa ſupra quaꝫ nō eſt neruus eſt fortaſſe ſuauis:et proprie que eſt ꝓpter generationē lactis ſicut caro mām̄ille.et mām̄ille quidē nutrimentū eſt bonum:ꝙ ſi in ea eſt lac eſt groſſum.teſticuloꝝ vero caro ē melior alijs et volucrū quidē caro melior eſt adurach et gallinaꝝ et ſubtilioꝝ eaꝝ.omnis preterea aīalis ſicce complexionis caro parui ē melior:ſicut caro edi.ipſa.n.eſt bona.caprina vero nō eſt bona multū.et eius humor fortaſſe eſt malus valde.hyrcina vero caro eſt mala abſolute:et caro lupoꝝ mala:et omnes volucres magne aquaꝝ male.et habentes colla lōga:et pauo et miluus et palumbes dure plurima generatio eſt melācolica:⁊ paſſeres omnes ſūt mali.melior caro ex ſilueſtribus eſt gazel:deīde porci ſilueſtris.nā eſt velocioris digeſtionis q̄ꝫ domeſtica et plurimi nutrimēti.caro auis oīno ſiccior eſt carne q̄drupedis.Et caro vaccina ſiccior eſt caprina:ſed caprina eſt ſiccior et difficilioris digōnis carne ouina.Et caro veteꝝ ē vehemētioris calefactōis.⁊ groſſi nutrimēti.tēporis vero caro eſt ca.⁊ ſic.ꝑ q̄.l.arnabē.Carnes magnaꝝ auiū ſunt groſſe.Anatis v̄o ⁊ aq̄ticaꝝ ē vehementis humiditatis ⁊ ē ꝓpinqua in h̄ carni ouine.ꝑ q̄.l.har.Caro vaccina plurimi ē nutrim̄ti groſſa melancolica generās egritudīes melicas ⁊ qđ meli⁹ eſt caro vitullorū.porcelloꝝ v̄o paru ē nutrimēti ꝑꝑ fortitudinē ſue reſolutionis ⁊ vehemētiā ſue humiditatis.⁊ caro anatis ē ꝑl̄imi nutrimēti:nō tñ exiſtit in bonitate gallinaꝝ ⁊ ſil̄iuꝫ.Caro vipere cōfert lepre.Caro erītij ē humectatiua ⁊ cōuenit lepre ⁊ hydropiſi ⁊ dolori renū.Caro rane cōuenit puncture vermiuꝫ venenoſoꝝ.Cinis carnis aſini ſm Auic.⁊ epatis eius cū oleo ſuppoſitus valet cōtra ſciſſuras frigoris ⁊ delet ſcrofulas ſanat leprā.cōtracti ex ſiccitate ſedēt in iure carnis eius.Epar eius aſſatū ieiuno comeſtū cōuenit epilepſie. DIAS.ca.de teſtudie.teſtudis terrene abſcinde caput ⁊ pedes ⁊ reliqua coque ī caldario quouſqꝫ poſſunt oſſa a carne ſepari:⁊ ſic ptiſico oſſib⁹ ītrāeis abiectis carnē conde cuꝫ pipere cinamomo ſpica butiro aut oleo aut pinguedine vrſina ⁊ da ad mād̄ucādū neſciēti infirmo ⁊ poſt coopi illū vt ſedet nimis ⁊ de aq̄ vbi caro cocta eſt fomenta eū ⁊ ſanabit̄.Nā ꝓbata res ē ad oēm dolorē dētiū.Itē ſāguis leproſos curat iunct⁹ ⁊ crura iunctōe capillos educunt plurimos ⁊ coclea eius īcenſa eadē facit ⁊ arſuraꝫ de foco ſanat fel ei⁹ cū melle ſine fumo mixtū caliginē nimis tollit ⁊ cataractas vēturas deſtruet. AVICEN.lib.2°.caplo de teſtudine.Caro teſtudis conuenit epilepſie ⁊ fel ei⁹ valet ad alcola ⁊ diſtillat̄ in nares epilepticoꝝ.Et ideꝫ capitulo de ouis.Oua teſtudis ſilueſtris dicunt̄ conferre epilepſie. SERA.libro aggre.auc.Halieī ſanguis nemoralis teſtudis curat epilepſiaꝫ qñ ſumit̄ in potu ⁊ ſanguis teſtudis marine qñ bibit̄ cū vino ⁊ cū coagulo leporis ⁊ cimino ꝯuenit morſib⁹ venenoſis ⁊ ꝯuenit bibētib⁹ ranūculas.de v̄tute epatis quorūdā aīaliū lege Rebith.⁊ de virtute cerebri.l.duna.⁊ de v̄tute pulmonis.l.kich.⁊ de v̄tute renū ſthule. GALIENVS.lib.3°.dinamidiaruꝫ ca.de generātib⁹ ſupfluitates dicit ꝙ iſta generant ſupfluitates multas.paſſeres anſeres piſces ꝑter petrinos viſcera oīa iteriora ſpinalis medulla cerebꝝ aues de ſtagnis ⁊ paludibus porcelli.ouiū caro.⁊ oīum nouoꝝ aīalium ⁊ gete viuentiū ceruicalia aīalium caude.⁊ caro agreſtiū aīaliū.Et idē eodē libro de his q̄ multū nutriunt.multum nutriētia ſunt hec porcelloꝝ domeſticoꝝ carnes oīb⁹ cibis ſunt magis nutritiue ⁊ bouine ⁊ cerebella ⁊ teſticuli ſpinalis medulla ⁊ alie medulle ale anſeꝝ ⁊ magis pulloꝝ ⁊ oīuꝫ auiū Et idē eodē libro ca.de his que paꝝ nutriūt.paꝝ nutrientia ſunt extrema aīaliū matrix vēter iteſtina caude aures pinguedo axungia.Et idē eodē libro ca.de generātib⁹ humorem melicuꝫ.ſunt carnes bouine caprine ⁊ magis hyrcine ouie leporine ⁊ porcoꝝ agreſtiū.Et idē eodē libro ca.de cibis Cachochimis.Cachochimi cibi ſunt ouina caro ⁊ caprina.hyrcina vero peſſima deīde arietina.oīb⁹ aūt his caſtratoꝝ carnes meliores:ſenioꝝ v̄o peſſime.leporina v̄o caro ſanguis pinguioris ē generatiua.cachochima aūt cuꝫ eſt ceruina.Et idē eodē lib.ca.de euchimis.euchima ſunt porcoꝝ pedes ⁊ alia extrema quadrupedum cacochima ⁊ agreſtiū aīalium carnes magis ſunt euchime q̄ꝫ domeſticoꝝ.Et idē eodē libro capitulo de eupectis.i.de his q̄ bene digerūtur.bñ digeſtibilia ſūt hec.oē genus volatiliū auiū plus ē digeſtibile q̄ꝫ pedeſtriū.⁊ maxīe ꝑdix actagines columbi ⁊ faſiani galline ale anſerū ⁊ magis pulloꝝ gallinaceorum ⁊ vl̄r oīum iunioruꝫ ⁊ bene nutritoꝝ ale peſſime ſunt gracilioꝝ ⁊ ſeniorū pulloꝝ teſticuli nimis bene digeſtibiles.Carnes porcoꝝ ad digeſtiones min⁹ vtiles adoloſcentib⁹ magis Juuenes.Reliq vero q ſunt ꝑfectoꝝ adoloſcentes meliores vnde vituli meliores ſunt ad digeſtionem q̄ꝫ perfecti boues ⁊ edi q̄ꝫ capre ⁊ vl̄r creſcentiū caro digeſtibilior eſt q̄ꝫ ſenior ⁊ eoꝝ q̄ in ſiccis locis degunt digeſtibiliores q̄ꝫ q̄ in alijs.Et idem eodē lib.ca.de diſpectis.i.difficile digeſtibilib⁹.difficile digeſtibilia ſunt bouia caro caprina ceruina.peſſima aūt ad digerēdū ē yrcoꝝ caro deinde arietina ita tauroꝝ ⁊ ſenioꝝ aīalium peſſima ⁊ ſeniorū dura ⁊ ſicca ꝓpter h̄ idigeſtibiles hꝫ carnes.venter īteſtīa matrix cor epar pulmo aures caude renes cerebrū medulla ⁊ ꝑfectoꝝ aīalium ceſtes ⁊ caro vetuſte turturis ⁊ anatis.īdigeſtibilior aūt ⁊ durior ē caro pauonis grauis ⁊ cignoꝝ.veteres aūt oīum auiū īdigeſtibiles ꝑꝑ duritieꝫ ſubſtantie.flō.n.laudāt ſtructōis vētrē ⁊ euchus.i.meruli iſte tñ vēter.ſ.meruli cōmēdat̄ in antidotario minori Halie.in cōfectione dicta Eſdra. AVICENNA.lib.2°.ca.đ epatib⁹ aut humor generatus ab epatibus ē groſſus ⁊ ſanius ex eo ē anatis pinguis ⁊ gallinaꝝ pinguium.

L atara.lataraib.i.acetoſū.
L ateraliſip.i.peonia.
L athiron li.de doc^a.gre.i.cicercula ſed ſꝫ Hal.in lib.de cibis eſt vitia.
L athiris vel laturis.Dia.lacteris.Ste.ebelqui.Pli.lib.27.ca.ii.
L athura plāta apud Diaſ.ē lateris vl̄ ei ſil̄is.
L atia.i.lupina vl̄ caro vl̄ gc gd fit īdenoīatū nomē ē.
L atices.i.aqua.

CA. CCCCLXXXII.

Latiua ſm Dia.tyrſulū hꝫ oblongū vaſtitate digiti cauū in ſūmo q̄ſi ramulū diffuſuꝫ ⁊ folia oblonga fructū in ſūmitate ramoꝝ habēs triāgulū ⁊ ſubrotundū in modū caparis in quo tria grana cōtinent̄ ſub mēbranula q̄ ītra corticē ē. POSSE.grana eius ſeptē vl̄ nouē potata vētrē viſcide purgāt ꝙ ſi aq̄ frigida ſupbibatur colerā ru.⁊ flegma deponunt.

L atriculū.i.Juſgamus.
L atridos.i.cucuma cū qua reponit̄ aqua.
L atrition.i.epatica.
L atu fit cū aq̄ cum cogtur cortex herberi.
L aturie.i.terra ſigillata.
Laualchios.i.antimonium
Lauabelet.i.oçimum.
Lauādula gd ē.l.ꝑmula v̄is
Laucū.i.loboc.in regali diſpoſitione.
Laucrud.i.lapis laçulus.
Laucanar.i.flos amigdale.
Lauda ē qđdā os qđ ī poſteriori ꝑte capitis ē factū ſicut lauda littera greca inuerſa.⁊ eſt ſic.
Laudume Laudime.i.ſemperuiua.

¶ CAP. CCCCLXXXIII.

Lauet ara.gre.⁊ lat.Amigdala. SERAPIO.lib.aggre.ca.lauet ſiue laū.Sunt ex eis.dulces ⁊ amare. GALIENVS.6.ſim.phar.ca.proprio.dulces amigdale ī eis ē amaritudo eaꝝ occl̄ta q̄ ñ appet ſenſu:qꝛ vicit ī eis dulcedo.veꝝ qñ veteraſcūt appet māifeſte v̄tus eaꝝ tēꝑata ē cū caliditate ꝑualet.n.ī ipſis abſterſiua ⁊ ſbtiliatiua ſuba ꝑꝑ quā expurgat viſcera ⁊ pulmonē ⁊ toraceꝫ expuitōes opant̄ humorū.palā.n.ē ꝙ valēt ad ſubductionem vētris ſunt vtiles ⁊ alimētū corpori dant modicū q̄dā aūt ipſaꝝ habēt ꝑualētē īciſiuā groſſoꝝ ⁊ viſcoſoꝝ humorē virtutē vt neqꝫ comedi poſſint amaritudīe ex oleagina ⁊ pingui ꝑticipiāt q̄litate ſicut ⁊ nuces vñ ex his q̄ ex pulmōe ⁊ expuitionib⁹ ſaniei ⁊ groſſoꝝ humorū ⁊ viſcoſorū ſūt vtiliſſime quarū ſubſtātia ē ſubtilis ⁊ v̄t⁹ eaꝝ eſt calida gūmi arboris amigdale ē cal.⁊ ſtipticū. DIASCO.ca.đ amigdalis arbor amigdalaꝝ dulciū ē debilioris operatiōis q̄ꝫ arbor amaraꝝ ⁊ amare ſunt ſubtiliatiue ⁊ ꝓuocatiue vrine. SERAPIO.auc.Archigenis dulces amigdale ſunt cali.⁊ hu.in ꝑmo.Et idē auc.Meſuay qñ comedunt̄ cū cortice ſuo ſtringūt gingiuas ⁊ ſedāt qđ accidit in ore ꝑꝑ ſuā pōticitatē.⁊ qñ comedūt̄ cū çucharo deſcēdūt cito a ſtō.⁊ qñ ſicce torrefiūt ſūt ꝯueniētiores ſtō ⁊ augēt ſperma ſicut auellana ⁊ fiſtici:⁊ qñ comedunt̄ cōferūt doloribus oris.Idē auc.Albugerig.gumi eaꝝ admiſtrat̄ ſicut gūmi arabicū ⁊ prunoꝝ.Idē auc.Hali.amaraꝝ virt⁹ ē qꝛ abſtergūt lētigines ⁊ iuuāt ad extrahendum humores

Amigdala

groſſos viſcoſos ⁊ aperiūt apertiōe mirabili ⁊ curāt dolo/
res qui ſūt ſub coſtis ⁊ in ſplene ⁊ in renib⁹ ⁊ cōſimiles eo/
rū ⁊ virt⁹ totius arboris ē ſicut illa vtus: ⁊ iō accipit̄ de ra/
dice ipſius arboris ⁊ cogtur ſuper lentigines ⁊ aufert eas
DIASCORIDES.cap. de amigdal. Arbor amigda/
le dulcis ē debilioris operationis ſatis q̄₃ amararū arbor:
⁊ amare ſunt ſubtiliatiue ⁊ ꝓuocatiue vrine. ⁊ amigdale
amare radix qñ terit̄ ⁊ cogtur mundificat maculas faciei
q̄ dicunt̄ effelide. ſilr qñ fit ex amigdalis amaris empla/
ſtrum idē faciunt ⁊ qñ fit naſcale cū eis ꝓuocat mēſtrua
⁊ miſcet̄ cū eis acetū ⁊ oleū ro. ⁊ fit emplaſtrū in fronte ⁊
ↄuenit ſode ⁊ miſcet̄ cū melle ⁊ ↄuenit vlcerib⁹ fraudulē/
tis ⁊ formice ⁊ morſui canis ⁊ qñ comedunt̄ dulces ſedāt
dolorē molliunt ventrē ⁊ ꝓuocāt ſomnū ⁊ vrinā ⁊ admini
ſtrant̄ cū mēta ⁊ ↄferūt habēti dolorē renū ⁊ apoſtemata
pulmonis ⁊ qñ adminiſtrat̄ cū rob curat ſtranguriā ⁊ frā/
git lapidē. ⁊ qñ comedit̄ de eis quātū eſt nux vna cū mel/
le ⁊ lacte cōuenit dolori epatis tuſſi ⁊ inflōni teſticuloꝝ ⁊
inflāmationi iteſtini nominati colō ⁊ qñ comedunt̄ gnq₃
amigdale dulces a ieiuno ꝓhibēt ebrietatē₃ ⁊ qñ vulpes
comedūt amigdalas amaras cū aliquo cibo moriunt̄: gū/
mi amigdale arboris ē ſtipticū ⁊ calidū: ⁊ qñ bibit̄ ↄuenit
ſputo ſanguinis ⁊ qñ miſcet̄ cū aceto ⁊ linit̄ ide empetigo
q̄ eſt in cute curat eā. ⁊ qñ bibit̄ cū vino mixto aqua cōue
nit tuſſi antique ⁊ qñ bibitur cū rob ↄuēit hab ēti lapidē.
oleū earū cōuenit dolori matricis ſuffocationi eius ſode
pulſationi auriū tinnitui earū ſibillo egritudinib⁹ renum
ſtrāgurie lapidi ⁊ apatibus ſplenis ⁊ aufert maculas faci/
ei ⁊ lentigines. ⁊ qñ miſcetur cū melle ligritia cera ſoluta ⁊
oleo ro. cōuenit obſcuritati viſus ⁊ mūdificat furfures ca/
pitis. Rabi moyſes. dulces amigdale prouocant ſomnum
tēperatum: ⁊ cognatum cu₃ eis humectat vētrē ⁊ ſunt lau
dabiles ⁊ ſaluant ſubſtantiam cerebri.

Lauoſen .i. vſnee.
Laucurma .i. electrum.
Laurax gre. v. cōſonāte vel labrax piſcis lupus dict⁹ variolus ſaboth.
Laureſum. lauſeſum. i. milium. bali.
Lauromelis. gre. iſtr₃ cirurgicū. ſ. gaciſcon. gre.
Lauria. i. mellilotum.
Laurus gd ē. l. gara.
Laureola. i. laurus alexandrie. l. daſnoides ñ h₃ lac: nec ſemē ei⁹ ē cocognidiū nec ē meçereon.
Lauriſdatiū. i. cāedapnes.
Lauç. lauçe. lauçamar. i. amigdala.
Lauçud. ara. açurinū. vl' lapis laçuli. Auic.
Laçumar. laçumari. i. cappa roſa.
Laçurd. i. lapis laçuli.
Lea lean. i. eſula vl' gen⁹ titimali ⁊ ē vna ex ſpēb⁹ titimali. ſed prima expoſitio eſt melior.
Leb. i. lelen.
Lebeledi. i. corrigiola.
Leben. i. lelet.
Lebleb. lebelabū. i. volubilis. STEPHANVS.
Lebom. lebomin. i. capſia.

Caplm. CCCCLXXXIIII.

Leborat ara. gre. antimō aut circeō. lat. Mandragora Ste. Judenū. luſaba. Aui. Joborobaba. Jabroth. lat. Dia. morion. SERAPIO. libro aggre. auc. Diaſ. Mādragora ⁊ fruct⁹ eius dicit̄ loſach. Idē
auc. Yſaac ⁊ ē ſebēg. ⁊ ē archileta. Et auc. Diaſ. ait. ſunt ei⁹
due ſpēs maſculus ⁊ femia ⁊ femie color ē niger ⁊ noiatur
lādachis ſiue bādachis aut lactuca. Nā in folijs eius ē ſi/
militudo cū folijs lactuce ⁊ ſunt pinguia grauis odoris ⁊
extendunt̄ ſup faciē terre in medio folioꝝ eius ē ſil'e me/
ſpili ⁊ ē loſach ⁊ ē citrini coloris habēs odorē bonū ⁊ itra
ip₃ ſunt grana ſilia granis piroꝝ ⁊ h₃ radices magnas me
diocriter duas vel tres adherētes iuicē exterius nigras ⁊
interius albas ſup quas ē cortex groſſus. Et hec ſpēs man
dragore nō h₃ ſtipitē. ſ₃ maſculus ē albus ⁊ nominat̄ anti
mon. hab₃ folia magna lata alba ſimilia folijs ſicle ⁊ mol/
lia. ⁊ poma eius ſunt in duplo maiora pomis ſpēi ſupradi/
cte quoꝝ color ē ſilis colori croci habēti bonū odorē cum
grauedine aliq̄. ⁊ paſtores aliqñ comedūt ea ⁊ icidunt eis
ſubeth. Radix vero eius eſt ſilis ſpēi prime niſi q₂ eſt al/
ba ⁊ illa ſpecies ſilr nō h₃ ſtipitē. AVICENNA. lib. ſe
cundo. gdā dicūt ꝙ radix maſculi facta ē ad modū figure
hoīs. GALIENVS. ſeptimo ſim. phar. ē frigida in ter/
tio ⁊ eſt in ea cū hoc caliditas pauca. ſed in pomis eius eſt
humiditas ⁊ ꝑꝑ hāc cām faciunt ſubet. ⁊ cortex eius radi/
cis eſt frigidus multū ⁊ cum hoc deſiccat. ſed aliud qđ eſt
in radice eſt debilius virtute. Et idem Sera. eſt alia ſpēs
plante quā gdā dicunt huius herbe ſpēm eſſe ⁊ nominant
eam marbus. ⁊ naſcitur in locis vmbroſis ⁊ habet folia le
borah albi niſi q₂ ſunt minora: ⁊ habent virgā longā duo/
bus palmis cuius color eſt albus ⁊ folia eius ſunt lōga cir
ca palmum alba ⁊ ſunt prope radicē eius. Radix vero ei⁹
eſt alba mollis lōga plus palmo ⁊ groſſa ſicut polex ⁊ dici
tur ꝙ qñ ex iſta radice exhibetur alicui in potu vel in ci/
bo cum pane incidit ſumens eā in ſubeth. ⁊ ideo vtunt̄ ci
rurgici qñ volunt mēbrum incidere. Et idē auc. Diaſ. vtus
prime ſpēi eſt ꝙ ſi coquatur radix in vino donec minuat̄
tertia pars ⁊ colетur ⁊ reponatur ⁊ accipiat̄ ex ea quanti/
tas. ȝ. i. ⁊ adminiſtratur ad vigilias nimias ⁊ ad ſedandos
dolores. ⁊ quādo fuerit neceſſe icidere aut cauteriçare ali/
qđ mēbru₃ ⁊ volumus ꝙ nō ſentiatur detur ei in potu pri
us. Et ſi bibant̄ duo onoloſat ex ſucco radicis cū mellicra
to faciunt euomere flegma ⁊ colerā ſicut. Elleborus. ſed
ſi accipiatur plus occidit. Et cortex radicis igredit̄ in me
dicinis oculoꝝ ⁊ in naſcalib⁹ ⁊ qñ accipit̄ ex eo medi⁹ ono/
loſat ⁊ ſupponit̄ ꝓuocat menſtrua ⁊ extrahit fetū. ⁊ qñ po
nitur in ano ſicut ſuppoſitū facit dormire. Et qñ radix ei⁹
elixatur cū ebore. 6. horis mollificat eū ⁊ facit ipſu₃ habi/
lem ad faciendū quācūq₃ figura₃ volueris. Et qñ fit em/
plaſtrū cū folijs eius recentib⁹ cū ſauich ē cōueniens apo/
ſtematibus ca. oculorū ⁊ apoſtematib⁹ ſupuenientib⁹ vul
nerib⁹ ⁊ vlcerib⁹ ⁊ reſoluit apoſtemata dura ⁊ ſcrophulas
⁊ exituras. ⁊ qñ fricat̄ cu₃ eo empetigo ⁊ baras ⁊ ſilia eis
ſex dieb⁹ aufert ea ſine vlceratiōe loci ⁊ cōferunt attritio/
nibus q̄ fiunt in itinere. Radix vero eius qñ teritur forti/
ter ⁊ fit emplaſtrū cū ea ⁊ aceto curat heriſipilla₃. Et qñ
miſcetur cū oleo ⁊ melle ē bona morſui venenoſo. ⁊ qñ mi
ſcetur cū ſauic ſedat cyragras ⁊ dolorē iuncturaꝝ ⁊ alios
oēs dolores. fit aūt vinū cū cortice eius radicis in hūc mo
dum. Abſq₃ decoctione. Accipiat̄ de vino dulci amphora
.i. ⁊ ꝓijciant̄ tres magne radices in ea ⁊ det̄ in potu quan
titas triū onoloſat illi quē neceſſe ē icidere aut cauteriça/
re ⁊ nō ſentiet cauteriçationē aut iciſionē ꝑꝑ ſubet qđ con
tingit ei. ⁊ qñ ſumit̄ de ea nimis facit appoplexiā ſuccus
pomorū eius qñ ſumit̄ in potu mūdificat matricē. qñ ad/
miſcetur ei ſulfur ⁊ fit inde naſcale abſcindit fluxū matri
cis: Colligit̄ āt lachrimus huius plāte qñ pforat̄ radix ei⁹
⁊ colligitur qđ emanat ex lachrymo in vaſe vitreato. ver
ſuccus eius fortior eſt lachrimo ⁊ nō ē in oī pte radicis tm̄
de humiditate ꝙ qñ vulnerat̄ emittat lachrimū qđ gde₃
expientia ſciri pōt. Alia ſpēs q̄ nominat̄ marb⁹ adminiſtra/
tur a cirurgicis qñ volūt mēbꝝ aliqđ incidere. ⁊ qñ bibit̄
ſolatrū qđ dicit̄ ſuffocās: ē ei tyriaca. Et idē auc. Raſis. di
xit mihi gdā ex antiqs babilonie ꝙ q̄da₃ puella comedit
gnq₃ poma mādragore ⁊ cecidit ſincopiçata. Et toto effe/
cta eſt rubicunda ⁊ gdā ſupueniēs effudit ſup caput eius
aquā niuis donec ſurrexit. Et ego vidi hoīes q ſumpſerūt
de radice eius cā ipinguādi ⁊ accidit eis ſicut accidere ſo/
let hoibus igredientib⁹ balneum ⁊ bibentib⁹ poſt exitum
vinum multum. nam factus fuit vultus eorū nimis rubi/
cundus ⁊ tumidus. Et idem auc. Dia. Radicem mandra
gore multi dant ad amorem.

Lecara. lacca.
Lecataid. i. lapis. laçuli.
Lechachaiu₃. i. lochachiū.
Lechariō. i. cardo hñdict⁹.
Lechina pōt ſtare ꝑ arbore magna ſic vocata ⁊ pt ſtare ꝑ lilio. Dia. lecia Sera.
Lecinos. lecinoſi. i. vſnee.
Lecodapndes. i. pforata.
Lecodion. i. cotilidon.
Lecopolgubrū. l. ſaluia.
Ledion folia h₃ yridis ſimilia ſatiue caulē tripedalē ⁊ in eo florē grādē purpureum rotundū ſemīe minuto radicē ſemipedale₃ i ſaxis opacis. naſcēs. Pli.
Ledon gd ē. Pli. lib. 26. ca. 8. poſt pncipium.
Ledamo ledamon. i. ſiluiū.
Ledan. i. polium.
Ledeblet. i. amomū.
Ledēt ledē ara. i. laudanū.
Lederionat. i. cerefolium.
Left ara. rapa. ſalgen.
Leffa. i. luf. Ste.
Leban ara. caro.
Leirus. i. amigdala. Hal.

Caplm. CCCCLXXXV.

Lectura ſm Pliniū tirſum h₃ oblōgū ad modu₃ digiti cauū in ſūmitate gerit fructū in ſū
mitate ramorū triangulū ⁊ ſubrotūdū in modū cappari s
in q̄ tria grana ↄtinent̄ ſub vmbranulo q itra corticē ē ex
gbus grana. 7. aut. 8. potata vētrē viſcide purgāt ꝙ ſi aq̄
fri. ſupbibat̄ colerā ru. ⁊ flegma deponit.

Legbia. legia. lar gbia. i. eſula vl' laureola eſt genus titimali. almanſor tract. 3°.
Lehamon. i. biſtorta.
Lehigelat. Ste. ypoquiſtidos leithealtais ⁊ ē dictu barba hyrcina.
Lelembacū Ste. capparis.
Lehelleng. leheng. lehleng gd eſt. l. lobeleng.
Lelar. bdellium.
Lelard. lelardi. i. cipus.

Caplm. CCCCLXXXVI.

Lelen ara. gre. ⁊ lat. lac. Rubē. ſiue iubō. i. caſeus çeben. i. butirum. mantiga ſiue manteſia. i. ſerū
SERAPIO. li. aggre. ca. lelen. auc. Halie. Melius lac
eſt ſanū nāle nō hñs ifectionē alicui⁹ alteri⁹ humoris. aut
ſup qđ nō vincit aliq̄ ⁊ ē clarū in quo nō ē turbulētia aliq̄
neq₃ acuitas neq₃ ſalſedo imo ē i eo dulcedo pauca ⁊ odor
eius ē bon⁹. ⁊ lac gdē qđ eſt h⁹ eſt illud qđ generat̄ ex ſan/
guine ſano ſepato ab oī malicia ⁊ ſani⁹ lac ē mulieris ⁊ ma
xime cui⁹ corp⁹ eſt ſanū nō antique: ſed iuuenis pulchre tē
perate cōplexionis cui⁹ nutrimentū ē bonū generatiuum
bonorū humorū ⁊ poſt ē lac aīalium quoꝝ nā nō ē elonga
ta a nā hoīum ſed eſt ꝓpe nām hoīs ⁊ odor carniū ſignifi
cat ſup bonitatē lactis ⁊ ſanguis eius. Nā ſunt q̄dā aīalia
quoꝝ carnes ſunt fetide ſicut carnes canis lupi leonis Ca
melli ⁊ vrſi ⁊ q̄dam carnes ſunt boni odoris ſicut carnes
porcoꝝ pecudū capraꝝ bouū equaꝝ ⁊ aſinaꝝ ⁊ damulaꝝ
ac eoꝝ q̄ currūt curſu iſtoꝝ quoꝝ carnes comedūt q̄₃plu/
res hoīu₃. nā nāq₃ eoꝝ eſt ꝓpinqua nāe hoīs ⁊ ꝑꝑ hac cā₃
adminiſtrat̄ lac caprarū ⁊ alioꝝ aīalium vt bouū ⁊ ſiliu₃
⁊ fit caſeus ex eis pter q̄₃ ex lacte aſine ꝓpterea q₂ ē aquo/
ſu₃ ſubtile nō hñs groſſitudinē. lac vero vaccaꝝ ē groſſu₃
⁊ lac capraꝝ ē mediū inter vtrūq₃ ⁊ lac quide₃ eſt velocis
alterationis qñ tangit̄ a caliditate aeris. ⁊ ꝑꝑ hāc cā₃ pre/
cipitur ꝙ ſugat̄ ex māmilla ne alteret ip₃ aer. POSSE.
SERAPIO. lac eſt ↄpoſitū ex trib⁹ ſubſtantijs. ſ. caſeata
butiroſa ⁊ aquoſa ⁊ qñ tu cognoueris has ſubſtātias ⁊ ſe/
paras vnā ab alia cā medicatiōis iuenies ꝙ vnaq̄q₃ ipaꝝ
h₃ operationē ꝓpriā in via medicine ꝑꝑ victoriā pingue/
dinis. ſup lac vaccaꝝ accipit̄ ex eo recocta. butirū vero ac/
cipitur ex lacte capraꝝ vaccaꝝ ⁊ ouiū. ſed caſeus ē lac coa
gulatū. ⁊ ſic. caſeus nō eſt lac niſi cū recipit coagulatione₃
⁊ caſeitatem. Nā illud lac coagulat̄ ſup qđ vincit groſſiti/
es. tale gdem ē facilis coagulationis ⁊ ſepat̄ facile qñ fit
caſeus ex ſubſtātia butiroſa in lacte vaccaꝝ eſt plus. ⁊ qñ
coagulat̄ aufert̄ ab eo butirū ⁊ fit caſeus pinguis. ⁊ qñ ca/
ſeus veteraſcit generat colerā ⁊ h̄ ſignificat ſapor ⁊ odor
eius. Rabi moyſes. ca. de lacte. lac porcinū ē magis cōfor
me poſt lac muliebre ⁊ lac corrūpit malitiā maloꝝ humo
rū. lac aſininū ē humidius oī lacte ⁊ mioris groſſitiei. ⁊ lac
vaccinū eſt pinguius. ⁊ lac caprinū ē mediū. vnde lac nō ē
conueniens capiti nec lateribus aptis ad ventoſitatem.
IOANNES. MESVE. ca. de aq̄ lactis ē mā ifuſionu₃
⁊ eſt apta ꝑ ſe medicina bona carens oī nocumēto ⁊ meli/
or eſt ſumpta ex lacte iuuenum capraꝝ nigrarū ⁊ boni pa/
ſtus ⁊ recenter fetarū ⁊ poſt illā in bonitate eſt q̄ ſumitur
ex ouib⁹ ⁊ laudat̄ in ſe ↄſiderata ſi recēs ſit boni odoris et
boni ſaporis ꝓprij nō extranei in qua nulla cecidit corru/
ptio. eſt ca. complexionis ⁊ ſic. in pmo vſq₃ ad ſcō₃. Idem.
SERAPIO. auc. Halie. ⁊ lac cōuenit catarro acuto ⁊ mū
dificat mēbra a chimis malis ꝑꝑ ſuā abſterſione₃. ⁊ adhe
ret mēbris ⁊ ꝓhibet ab eis acuitatem humorū ne pueni/
at ad eū ⁊ ſedat mordicationē mēbroꝝ humoꝝ. ⁊ ꝑꝑ hāc
cām cōuenit habētib⁹ vlcera in pectore ⁊ pulmōe ⁊ cōue/
nit obtalmie q̄ fit ꝑꝑ catarros acutos ⁊ fit cliſtere cum eo
ad vlcera in matrice ⁊ cōuenit vlcerib⁹ ani q̄ fiunt ex hu/
moribus acutis ⁊ ꝑꝑ hāc cām cōuenit emoroidib⁹ ⁊ vlce/
ribus iteſtinoꝝ ⁊ in oī vlcere ad qđ fluunt humores mor/
dicatiui ⁊ datur in potu illis q ſumpſerūt medicinas mor
tiferas ſicut ſunt cantarides ⁊ ſil'ia. Sed lac acetoſum ad/
miniſtraui in plagis ruſticoꝝ ⁊ cōglutinaui eas cū eo ⁊ po
nebam ſup vulnus aliqua ex folijs plantagīs ⁊ curabant̄
⁊ cliſtere ex aqua lauat vlcera ſanguinoſa ⁊ curat ea ſine
mordicatiōe. ⁊ lac in q̄ ē caſeitas ⁊ potiſſime qñ in eo extin
guūtur lapides igniti aut ferrū curat fluxū ventris ⁊ ab/
ſcindit fluxū hūoꝝ ſanguinolētorū ⁊ viſcoſoꝝ. Et idē Se/
ra. in eodē ca. de caſeo. ⁊ cōſueui ipm adminiſtrare cū de/
coctione cruris porci ſalſi facta cōfectione vnguētoſa ſup
dolorē iuncturaꝝ cū duritie ⁊ ſciſſus fuit locus ꝑ ſe ⁊ exi/
uit ab eo virulētia ⁊ aquoſitas multa ⁊ alleuiatus fuit do/
lor. ſed caſeus recens ē ↄtrarie virtutis a caſeo veteri. ⁊ iā
poſui eū ſup vulnera putrida cū folijs acetoſe ⁊ curaui ea
⁊ butirum ē cali. ⁊ hu. in pmo reſoluit ⁊ maturat ⁊ ꝑꝑ hec
admiſtrat̄ in apoſtematib⁹ q̄ ſunt in aure qñ volum⁹ mol/
lificare ⁊ maturare cito ⁊ adminiſtrat̄ in vlcerib⁹ gingiua
rū ⁊ liniunt̄ inde dentes ifantiū vt cito oriant̄ dentes ⁊ ſi/
ne dolore. ⁊ cōfert alijs apatibus oris ⁊ cōuenit iuuamen/
tum magnū ſpuentib⁹ ſanguinē ⁊ habētib⁹ pleureſi₃ ⁊ apo
ſtemata in pulmōe. ALMANSORIS. tractatu 3° ca.
de lacte lac recens multū tēperamēto exiſtit vicinū licet
frigiditati ⁊ hu. paruꝫ approximet vnde corpus hume/
ctat ⁊ ipinguat eius tñ cōuerſio ē velox quapꝑ acute febri
entibus. vel qb⁹ dolor capitis ex humore acciderit. coleri
ricis quoq₃ qb⁹ frigide ex cōſuetudine accidunt egritudi/
nes nullo modo ē tribuendum. DIASCO. ca. de lacte.
Omne lac generat bonū chimū ⁊ ē multi nutrimēti ⁊ mol
lit ventrē ⁊ cōuenit ſtō ⁊ lac gde₃ veris ē aquoſius eſtiuo
⁊ lac aīalis paſcētis herbas recētes ē magis mollitiuū vē/
tris q̄₃ paſcētis herbas ſiccas. ⁊ lac caprinū ē min⁹ mollifi/
catiuū q̄₃ aliorū aīalium qm̄ capre vtplīmū comedūt her/
bas ſtipticas ⁊ folia arborū. ⁊ ꝑꝑ hāc eſt bonum ſtō. Sed
lac ouis ē ſpiſſum dulce. ⁊ pingue nō ē adeo bonū ſtō ſicut
caprinū ſed lac vaccaꝝ aſinaꝝ ⁊ equaꝝ ſunt magis laxati
ua q̄₃ aliorū aīalium. ⁊ oē lac qñ cogtur ſtringit vētrem. ⁊
maxime qñ exiccat̄ aqua eius cū lapidib⁹ calefactis. ⁊ cō/
uenit vlcerib⁹ iteſtinoꝝ ⁊ iterioꝝ mēbroꝝ ⁊ ꝓprie illis q̄
fiunt in gutture ⁊ canna pulmōis renib⁹ iteſtinis ⁊ veſica
⁊ qñ abluitur os cū lacte cōuenit vlcerib⁹ eius ⁊ gargariſ/
mata cū eo cōferūt vlcerib⁹ palati. ſed nouiter mulſum ē
bonum bibentib⁹ medicinas mortiferas ⁊ i illis q ſumpſe
runt cātarides ⁊ lac vaccinū ē ad hoc melius oī alio lacte
⁊ lac aſine ꝓprie qñ colluit̄ os cū eo cōfortat gingiuas ⁊
dentes. lac vero vaccinum ⁊ caprinum ⁊ ouium qñ vnū/
qđq₃ coquitur cum lapide littoris cōuenit fluxui ventris
⁊ vlceribus inteſtinorū ⁊ tenaſmoni. ⁊ qñ fit cliſtere cum

eo ſolo aut cũ aq̃ ordei aut cũ decoctione gũmi qđ dicitur caudare ſiue bandã ſedat mordicationes inteſtinoꝝ .⁊ fit cliſtere cũ eo vlceribus matricis.oẽ ꝑterea lac qñ ſugit̃ ex mãmilla ipſa ẽ magis iuuatiuuꝫ ⁊ velocius nutritiuũ neqꝫ ita corrũpitur ⁊ lac mulieris dulcius ẽ ⁊ nutribiliꝰ oĩ lacte ⁊ cõuenit vlceribꝰ pulmonis ⁊ ponit̃ in eo olibanũ tritum ⁊ diſſoluit̃ in oculo in quo ẽ vngula aut vlcus ⁊ cõuenit et qñ miſcet̃ cũ eo ſuccus papaueris cera ⁊ oleũ ⁊ linit̃ cum eo ſuꝑ podagrã cõuenit ⁊ oẽ lac ẽ malũ ſplẽi ⁊ epati egrotanti ⁊ ſode ⁊ epilepſie ⁊ ſcotomie ⁊ egritudinibꝰ neruorũ ⁊ febribꝰ.Et lac canis ꝑmi partus qñ ponit̃ ſuꝑ pilos palpebre abſcindit eos.⁊ ſumptuꝫ in potu eſt medicamẽ medicinis mortiferis ⁊ expellit fetũ mortuũ.ſꝫ caſeus recẽs ſine ſale qñ comedit̃ ẽ nutritiuus ⁊ bonus ſtõ ⁊ boni ſaporis ⁊ facilis penetrationis ad mẽbra auget carnẽ ⁊ impinguat ⁊ mollit ventrẽ tẽperate. ſed ſalitus recens facit totum oppoſitũ coꝝ q̃ dicta ſunt.ſed qñ cogtur aut aſſatur ſtringit ventrem.⁊ qñ fit emplaſtrũ ex eo recenti ſuꝑ oculum cõuenit apatibus calidis ⁊ liuori q fit ſub oculo. caſeus vetus ſtringit vẽtrẽ.Caſeus q fit ex lacte eq̃ꝝ ẽ multũ pinguis ⁊ nutrit multũ ⁊ ẽ ſilis in nutrimẽto caſeo vaccio ⁊ qñ butirũ miſcet̃ cũ melle ⁊ liniunt̃ cũ eo gingiuie pueri facit naſci dentes ſine dolore ⁊ cito ⁊ cõuenit mordicationi gingiuaꝝ q̃ accidit illo tẽpore ⁊ butirũ impiguat corpus ⁊ generat carneꝫ in vulneribꝰ.Rabi moyſes de lacte lac generat putrefactioneꝫ ĩ dentibꝰ ⁊ lac porcinũ ẽ magis cõforme poſt lac muliebre.⁊ lac corrũpit malitiã maloruꝫ hũoꝝ.lac aſininũ ẽ hũidiꝰ oĩ lacte ⁊ mĩoris groſſitiei. ⁊ lac vaccinũ ẽ pinguiꝰ ⁊ lac caprinũ ẽ mediũ.vñ lac nõ ẽ ꝯueniens capiti nec lateribꝰ aptis ad vẽtoſitatẽ IOANNES. MESVE.de aq̃ lactis.ẽ ſubtiliatiua laxatiua abſterſiua ꝑꝑ nitroſitatẽ ſuã.⁊ ſolutio eius ẽ ſine mordicatione ⁊ opilationum apitiua ẽ debilis ſolutionis niſi miſceat̃ cum ea qđ vigoret opationẽ.vigorata.n.cũ lupillo ⁊ floribꝰ eiꝰ mũdificat ſanguinẽ mirabolani.quoqꝫ reubarbaꝝ ſuccus ro. ⁊ violaꝝ tamarindi ⁊ caſſiafiſtula ⁊ flos fumittere ⁊ ſemẽ eius addunt opationi eius ⁊ ſoluunt colerã ru.⁊ humores aduſtos ⁊ vigorat̃ cum kebulis ⁊ yſopo haſce ⁊ agarico ⁊ educit colerã ⁊ flegma cuꝫ mirabolanis indis epithimo ⁊ polipodio ſolutiõe melancoliã educit ⁊ humores aduſtos ⁊ cũ aſſaro ⁊ yreos ſoluit̃ colera citrina ⁊ nõ pretermutat̃ qn cadat in potionibꝰ eius ſpica qm̃ magnificat opationeꝫ eius ⁊ taraſacõ ⁊ endiuia cuſcute lingua arietis volubilis ſpica reubarbaꝝ abſinthiũ eupatorium aſſarũ fumittere apiũ feniculus amigdale amare ſemina quatuor ſcolopẽdria ⁊ alia diuretica nota addunt ei ad opilationũ aptionem ⁊ datur qñqꝫ extracto ab eo butiro qñ oꝫ cãm lenitatis a mẽbris expulſionũ abſcindere ⁊ dat̃ nõ extracto butiro qñ lenitatẽ in eis acqrere.oꝫ ſolutione educit colerã ⁊ humiditates aduſtas cum facilitate ⁊ cõfert manietati ⁊ melãcolie ⁊ opilationibꝰ oĩbus ⁊ morbis opilationũ ſicut idropiſi groſſitiei ſplenis ⁊ ẽ medicĩa bona ĩfectionũ cutis ⁊ ſꝫ.coleri carũ ⁊ lepre cuius mã ẽ colera aduſta aut hũor ſalſus aut colera ⁊ ꝯuenit oĩbus egritudinibꝰ quaruꝫ mã eſt colera ⁊ humor aduſtus aut ſalſus ſicut ẽ ſerpigo empetigo ⁊ ſcabies ſicca lepra ⁊ ſilia.Doſis eius eſt ab .ʒ.vi. vſqꝫ ad.vij.ʒ.

Lelen alchimeta.i.lac aſinenã alchimeta.i.aſina.
Lelenchabuꝫ.i.capparus.
Lelemb.i.loleng.
Lelenil.i.afronitrion.
Leleſach.i.apiũ riſus.
Leligami.leligan.i.ameos.
Leliſabron.i.eſula.
Leliſſagus.gre.leliſſacos.i. ſaluia.
Lẽma demoſthenes lẽma ingt vocãt greci grana ꝑua ſicca ac dura in oculis apparẽtia q̃s gramia etiã vocant ⁊c̃.fiũt ex lippitudine deſiccata ⁊ lẽma.i. cortex.Gal.ca.đ lẽtibus.
Lemac.lemach.i.cibalaria
Lemi lib.de doctrina gre.ẽ lippitudo pictuita grama limi.
Lemima.i.cortex. lena idẽ.
Lemina.i.auripigmentum ſciſſum.
Lemiac.lemiachi.i.capſia.
Lemuban.i.epatica.
Lemuſablon.i.altea.
Lemuſe.i.ſilach.
Lẽnias.i.terra ſigillaᵃ.Dia. Ste.linia frãgeſtẽ mulieris.Pli.fragidem.lib.35. ca.6.in ꝑncipio.
Lemonion.i.limonion.
Lenias gd ẽ.l.fitria.
Lena.lemina.i.cortex.
Lẽna lẽnas.len ias grec.i. punctura oculi vl' pictuita.Demo.Caſ.fe.
Lẽnaſon.i.gariofilata.
Lenicus.lẽnicus.i.tenta.
Lenoçãr.i.opium.
Lẽs legumẽ.faki.nimicula gd eſt.l.çadens.
Lẽticule.vari ephelide.ſũt defedatiões cutis q̃ maxime in facie apparẽt plus feminis.Cor.cel.Semiõ.
Lenticula ſimpliciter prolata idem.
Lenticula aq̃.lentigo gd ẽ. .l.gabaleb.puſillis folijs ẽ ⁊ obrotundis.Dia.
Lenticus gd ẽ.l.botim hꝫ mltas ſpẽs vniꝰ ẽ maſtix gũmi ĩ iſula chio.
Lentopodiõ gd ẽ.l.buthor marien.Dia.
Lençemeiç.fit cũ amigdale parũ trite cũ melle diſpumato ponũt̃ ⁊ coquũtur ex qbꝰ ꝑue pillule iformant̃ ⁊ ſic comeduntur.
Leon gre.leo leena vt nos.
Lentopetalon.gd ẽ.Pli.li. 26.ca.8.⁊ li.27.ca.ii.gre. leonis pes.
Leo terre.i.meçereon.
Leon gd ẽ.vbi notãdum ꝙ qñ aliqđ nomẽ deſinit in leon ſonat oleũ illius rei q̃ deſinit in leon ſecũduꝫ ꝓprium vocabulũ vt nardeleon.i.oleũ nardinum ſambucileon.i.oleum de ſambuco.lineleon.i.oleũ de lino amigdaleõ.i.oleũ de amigdalis.
Leoçeneçi.i.lençemeiç.Almanſor.trac.3.ca.i3.
Lepis gre.ſquama a quo lepida.lepidos.Caſſ.fe.eſt ſpecies ſcabiei.corticoſa ſquamas in ſe oſtendens gre.dictas lepidas.vñ nomen a gre.lepra accepit.
Lepidos ſideritis Alman.ẽ ſquama ferri.naꝫ ſideron gre.ferrum.
Lepida gre.i.porrigo.ſ.vitium ĩ capite furfuribꝰ ſil'e.
Lepariosi.lapariosos.i.vmbilicus veneris.
Lepetocareõ.lepioliatrõ leptokatres.i.auellana.
Leppidion.i.lapſana.
Lepidia.lepidion.lepis.i.lepidum.
Lemalion.i.vſnee.

Capl'm. CCCCLXXXVII.

Lepidos .i.ſquama ſeu batitura metalloꝝ ara.tubel q̃ ſm plurimũ hac rõe colligit̃. maſſa eris ꝯpreſſa ⁊ in igne calefacta ⁊ in aceto vel lotio extincta ſuꝑ incudẽ tundit̃ ex qua lamule decidunt̃.has igitur colligimus ⁊ reſeruamus. DIASCORIDES.ca.de lepida bona eſt q̃ ⁊ patia dicit̃. POSSE. eſt ſtiptica vulnera paſcentia abſtinet.cicatriceꝫ ducit bibita cum mulſa humores ventris deponit.Multi.n. in farinam miſcent eaꝫ ⁊ ꝑ cataplaſmate dant miſcet̃ ⁊ cõfectionibꝰ colirioꝝ qr reuma abſtinet ⁊ ſiccat aſpredinem palpebraꝝ diſlenit lauatur ſicut caldimia.

Lepidos calco.chalcu.ideſt ferrugo ferri.vl' eris ſeu ſquama eris.
Lepidos ſtomaticos.i.ferrugo de açuro.
Lepidos torrotray.i.ſcoria ferri vel auri.
Lepidum lapſanum.gd eſt.l.lapſana.

Capl'm. CCCCLXXXVIII.

Lepidum ẽ genꝰ eruce. DIASCORIDES. multi gingion appellãt ara.ſceitaragi. Ste.lepidion ſitaragũ herba eſt oĩbus nota.in ſale ⁊ in lacte cõponitur folia eius virtutem habẽt viſcidam ⁊ vulneraticam ſciaticis medetur. Apij radice addita.⁊ horis quatuor impoſita vulnera faciunt ſpleneticis opitulãtur lepras mundant.Radix eius collo ſuſpenſa doloreꝫ dentibus tollit. GALIENVS.ſeptimo ſim.phar.ca.de lepidum.eſt genus eruce ex quarto gradu calefacis.ſimile naſturtio ſꝫ odorem guſtũ ⁊ virtutẽ exiſtens:minus vero eo ſiccatiuum ⁊ eſt ſetaragi.

Lepnati.i.aliqua pars cordis.

Capl'm. CCCCLXXXVIIII.

Lepnia vel lepnias vel lennia. illud vocabulũ ponitur in antidotario virili in ꝯfectiõe athanaſie ⁊ exponit̃ cõiter ꝙ ẽ arſenicũ.ſed falſo:qm̃ ẽ apitiuũ ⁊ mordicatiuũ.ĩmo ſciendũ ꝙ lepnia vel lepnias vel lẽnia eſt oĩs terra multũ deſiccatiua ⁊ cõſtrictiua.⁊ vna diſcernitur ab alia ꝓpe determinationẽ ⁊ ꝑꝑ ħ lepnia vel lẽnia vel lepnias ſm Diaſ.eſt terra fragilis ex clauica ſordida. vbi miſcet̃ ſanguis caprinꝰ.Multi iſta collecta faciũt trociſcos ⁊ capre ſigillo exprimũt ⁊ vẽdũt hec lepnia rubrica dicit̃.⁊ ẽ lepnia alia q̃ ſinopida dicit̃ ꝑ q̃.l.meçgreh.q̃ naſcitur in ſpeluncis capadocie. ⁊ poſt eleuationẽ ad ſinopiã fert̃ ⁊ ẽ ſũme denſa grauis iecoroſa viui coloris florida et fulua ⁊ cũ reſoluit̃ fuluior apparet ⁊ ẽ lepnia fabrilis q̃ nõ ita vſibus medicine conuenit.ſꝫ dr̃ fabrilis qm̃ fabri ꝓijciunt ipſam in igne ad ipſaꝫ coadunãdũ vt fortius ardeat:q̃ lat.vocat̃ ſoldola ⁊ ẽ lepnia arſenicũ.i.auripigmẽtũ q̃ iuenitur ĩ ſinonimis antidotarij vilis.eſt ſil'r lepnia fragidos ⁊ ẽ terra ſigillata.Sed attendendum quando lepnia ſcribitur ſine determinatiõe dꝫ ĩtelligi illa q̃ ẽ ſtrictior ⁊ vtuoſior hꝫ ẽ lepnia fragidos. POSSE.DIASCO.Eſt cõtra venena potẽs qr ſtiptica.miſcet̃ deniqꝫ vulneribꝰ atqꝫ cicatriçationibꝰ empl'ata cũ vino bibita ⁊ accepta venena vomitibꝰ ꝓuocat.ꝯ oẽs venenoſa maritimas incurſiones occurrit antidotis miſcet̃.hãc vtiliter portãt ĩcantatores. lepnia ſanguinẽ ſpuentibꝰ ẽt dat̃ ſeu veneni potu vexatis.

Lepon driſteroth.i.caſtanee.Diaſ.
Leporina herba.i.ſatirion.
Leporis puto ꝙ ſit qđdam inſtr̃m qđ fit ꝑ naribus.
Lepra dr̃ a lepis ſquãmoſa ſcabies vl' a leporia gre.i. erũpna.
Leptafilos.i.folioꝝ exiliuꝫ vl' ſubtiliuꝫ.Dia.ẽ vna ex ſpẽbꝰ arthemiſie.
Lepton gre.macrũ minutũ tenue ſubtile ꝑuum.Pli. lib.25.ca.6.in fi.
Leptomere dr̃ id qđ ẽ ſubtilis ſbe cuiꝰ ꝯtrarium eſt pachimere.Diaſ.
Leptopireſia gre.mĩute febres.
Lepticos ĩterpretat̃ captio inde epilepſia.i.ſuperioꝝ captio vl' leſio vl' analenſia.cathelenſia.
Leptintica vtus.i.extenuatiua.ſubtiliatiua.
Leptofilõ.ſꝫ Pliniũ li.26. ca.8.in medio dr̃.7.ſpẽs titimali q̃ dẽdodes.i.arborea dicitur.
Leptolaban.leptolachanõ .i.oluſculum.
Leptopirrexia.i.ſubtiles febres.
Leptos ĩterpretat̃ minutũ penetratiuũ vñ leptocarion.i.nux minuta.ſ.arbor auellana.⁊ leptoritia.i.diminutio ignis.Naꝫ pir.i. ignis ⁊ non ſtiptice leptomeris.i.ſubtilis ſube extenuatiuꝰ inde leptintica.i. ſubtiliatiua extenuatiua. vñ Plinius lepton.i.centaurea minor.Gal.li.5.de regimine ſanitatis.
Lepus gd ẽ.l.Arnaben.
Lepus marinꝰ ẽ aĩal obſtractũ lutoſum declinãs ad rubedinẽ aliquãtulũ ĩtra ꝑtes cuiꝰ ſunt q̃dã ſil'ia folijs aluſnẽ ⁊ aliq dicũt ꝙ ẽ piſcis ſic vocatus.
Leſabron.i.polium.
Leſa euaret.i.lapis laçulus
Leſar.i.almea.
Leteman.i.ypogſtidos.
Lethelteа.Ste.ẽ caractiuꝫ ⁊ ypoquiſtidos.
Lethici.i.lacca in antidotario vniuerſali.
Lethes.i.obliuio ide lethargia.i.obliuiõis labor.erge .i.labor.ſꝫ ergõ opꝰ.inde faregõ.i.ex̃ opꝰ vel ociuꝫ.
Letura gd eſt.l.lectura.
Leucãte ramuli ſunt nũqꝫ pauciores duobꝰ ĩn diuerſa tẽdẽtes flos candidus lilio rubro ſil'is ſeie nigro lato ad lenticule dimidie figurã multo tenuis radice herbacea.colore,
Leuce gd ẽ.Pli.li.27.ca.ii. ĩ fi.Dia.duo ſt̃ eiꝰ gña ⁊c̃.
Leucoma gre.albugo.
Leucãtemõ.i.partemõ vel ſpẽs camomille.Gal'.
Leucargilio gre.alba.argilla.Pli.li.17.ca.7.in ꝑnciꝰ
Leucon gd ẽ Pliꝰ.li.16.ca. 40.in principio.
Leucographis.i.moroxus. Dia.Gal'.Pau.Pli.li.27. ca.ii.in fine.
Leucos.i.albũ ĩde leucopiper.i.albũ piper.leucotes albedo.
Leucum ideꝫ.⁊ eſt adiectiuum neutri generis.
Leucoflegmatica ẽ ſpecies ydropiſis facta a flãte.
Leucodemõ quid eſt.l.butormarien.
Leuchancha.Diaſ.i.hedeguar.Pli.lib.22.cap.16.
Leucãtãtum.i.cẽtũnodia
Leuchis.ideſt albaras.
Leucis.leucoin.leucugio.i. viola alba.Diaſc.duo facit capitula.
Leucantimos.i.camomilla Dia.vel ſpecies eius.
Leucomata.i.albule oculorum.ſeu albe cicatrices ⁊ dure ĩ cornea poſt vlcera Alex.ſcirodes cicatrices .i.duras.Demo.
Leucopiꝑ gre.i.albũ piper.
Leuema.i.lilium.
Leueuapis.i.origanum.
Leughi.i.faſeoli.
Leuiſticũ.liuiſticuꝫ.gd eſt .l.cardamꝰ liguſticꝰ.Diaſ.
Leuiſticum ſilueſtre.quid eſt.l.thalaſpium.
Leuoſarch leuoſarchi.ideſt ypericon.
Leuoi.i.populus arbor.l. agyros.
Leum leuçũ fericum.ideſt amigdala.Ste.

Capl'm. CCCCXC.

Lezar .i.daucus vl' bautia.vbi ſciẽdũ ꝙ daucꝰ aliꝰ ẽ aſininꝰ aliꝰ domeſticꝰ.vñ qñ ſimpl'r ponitur daucus ĩtelligit̃ paſtinaca ſilueſtris.i.daucꝰ aſininꝰ vt Jo. Sera.ca.de tyriaca lꝫ caſſiꝰ felix ca.de empicis dicat ꝙ eſt ſemẽ bautie ortẽſis.Sꝫ ſciẽdũ ꝙ ex dauco aſinino vel ſilueſtri melior ẽ creticus ⁊ maioris efficacie q̃ꝫ nõ creticus. ſꝫ bautia ẽ paſtinaca domeſtica.vt ĩ fie patebit. DIAS. daucꝰ aſinoꝝ hꝫ ſpẽs tres.vna hñs folia ſil'ia fẽiculo ſꝫ minora ⁊ tenera ⁊ virgã duarũ palmaꝝ in q̃ vga ẽ caput ſil'e coriãdro florẽ hñs albũ in quo ẽ ſemẽ q̃ſi piloſuꝫ ĩ magnitudine milij minutũ ⁊ aſꝑuꝫ guſtu viſcidũ ⁊ odoratũ.Radix ẽ illi vniꝰ digiti groſſitudinẽ hñs lõgam duobꝰ palmis naſcit̃ locis aſꝑis ⁊ ſolanis.2ᵐ genꝰ dauci aſinini ẽ ſil'e apio agreſti odoratũ viſcidũ ⁊ cal'm.ſꝫ meliꝰ ẽ creticũ.Eſt ⁊ tertiũ genꝰ dauci aſinorũ folia hñs ſil'ia coriãdro ⁊ florẽ albũ cuiꝰ capitellũ ẽ ſil'e aneto.qđ ſemẽ hꝫ oblõgũ ⁊ graue ſicut ciminũ agreſte. PLINIVS.li.19.ca.5.vltra meᵐ.⁊ li.25. ca.9.poſt ꝑnᵐ ca.de dauco.aſininus folia hꝫ ſil'ia feniculo tyrſos bipalmos quo melior ẽ creticꝰ.hꝫ.n.radiculã oblõgã ⁊ haſtã lõgã circiter palmuꝫ vnũ in q̃ ſũmũ floſculũ vl' floſcellũ iuẽit̃ purpureũ. SERAPIO.li.aggre.ca.daucus aſinoꝝ hꝫ tres ſpẽs.vna hꝫ folia ſil'ia folijs maratri niſi qr ſunt minora ⁊ mollia ⁊ hꝫ haſtã lõgã circa palmũ binũ ⁊ capitellũ ſil'e capitellis coriãdri ⁊ hꝫ florẽ albũ ĩ quo ẽ ſemẽ aſꝑum ⁊ q̃ſi piloſuꝫ minutũ.qñ maſticat̃ acuti saporis ⁊ boni odoris ⁊ hꝫ radicẽ groſſitudĩs pollicis habentẽ lõgitudinẽ circa palmũ.naſcit̃ in locis ſiccis ⁊ aſꝑis ⁊ ſoli expoſitis.Et ſecũda eiꝰ ſpẽs ẽ ſil'is apio agreſti hñs odorẽ aromaticũ acutũ ſaporẽ pũgẽs linguã ſꝫ melior ẽ creticus.tertia vo ſpẽs eiꝰ hꝫ folia ſil'ia coriãdro ⁊ florẽ albuꝫ ⁊ ſemẽ in capitello ⁊ ẽ ſil'e capitello aneti.⁊ capitellum ſil'at̃ capitello baucie domeſtice in ſua figura ⁊ ẽ plenũ ſeie oblongo ſil'i cimino agreſti ⁊ ẽ acutuꝫ.Et idẽ Sera.ca.leçar. Eſt ex ea domeſtica ⁊ ſilueſtris domeſtica gdẽ ẽ nota ſilueſtris hꝫ folia ſil'ia domeſtice niſi qr ſũt latiora eis ⁊ ẽ in eo flos albꝰ ⁊ in medio ipſiꝰ floris ẽ ſil'e fungo cuiꝰ color eſt purpureꝰ ⁊ hꝫ radicẽ in lõgitudĩe ⁊ groſſitudĩe digiti ⁊ domeſtica hꝫ radicẽ in lõgitudĩe vniꝰ palmi boni odoris q̃ comedit̃. POSSE.SERAPIO.auc.Gal. Agreſtis calefacit abſtergit ⁊ ꝓuocat vrinã ⁊ mẽſtrua.tota herba facit ħ.maxie vo ſemẽ ⁊ radix.ſꝫ qñ ex folijs eius fit empl'ꝫ ſuꝑ

vlcera q̄ icipiūt coꝛꝛodi ꝯuenit.ſemen ſilueſtris qñ bibit illud mulier aut facit ſibi naſcale cū eo ꝓuocat menſtrua. ⁊ qñ bibit̄ ēt ꝯuenit ſtrāgurie ſterilitati ⁊ pleureſi ⁊ moꝛſib⁹ venēoſis. ⁊ dicūt qdaꝫ ꝙ ex ea ē maſculus ⁊ femia. maſcul⁹ hꝫ ſemē oblōgū femia rotūdū q̄ femia qñ bibit̄ ꝯuenit ipꝛegnatiōi ⁊ radix ei⁹ ꝓuocat vrinā ⁊ excitat coitū foꝛtiter ⁊ qñ fit naſcale cū ea expellit fetū: domeſtica v̓o ꝯueniētioꝛ i cibo. GALIENVS. ſexto ſim. ꝑbar. ca. de daucoquē qdā ſtafolinū noīant agreſtis qdē min⁹ ē cōeſtibil̄ domeſtico violēt⁹ tñ in oīb⁹. domeſtic⁹ āt cōeſtibilis qdeꝫ debilioꝛ āt acris. nō ē tñ ⁊ tm̄ calefactiue v̓tutis ⁊ ꝑꝑ ſubtilitatē. Radix āt cū eis q̄ ſūt dicta hꝫ aliqd vētoſitatis ⁊ libidinoſitatis. ſemē v̓o domeſtice hꝫ qdē ⁊ ipm̄ qd excitatiuū ad coitū. agreſtis v̓o ſemē pēit⁹ qdē nō iflatiuū. ⁊ iō diureticū ⁊ mēſtruoꝝ cōmotiuū. herba ei⁹ ē ſufficiēter diaforeticū farmacū exteri⁹ poſitū ē tñ debilioꝛ in oīb⁹ reſpectu ſeiuꝫ ꝑꝑ admixtionē aq̄ſe hūiditatis. ē ⁊ ipſa calida ſꝫ cōplexionē. Et idē. 8. ſim. ꝑbar. ca. ſtafilinū. i. paſtinaca domeſtica qdē debilioꝛ. ſilueſtris v̓o foꝛtioꝛ eſt ad oīa. vrinas āt mouet ⁊ mēſtrua ꝓuocat ⁊ tota qdē herba maxie v̓o ſemē ⁊ radix: hꝫ aūt ⁊ qd abſterſiuū in ſe. quocirca ⁊ fagedenoſa vlceꝝ qdē cuꝫ folys vidib⁹ ⁊ melle cataplaſmāt aut mundificāt. Et idē in li. de cibis ca. de paſtinaca. Radices haꝝ domeſticaꝝ comedunt̄. Alimētū qdē min⁹ rapis hñtes. calefaciūt āt i medio ſcdi ⁊ humectāt in ꝑmo ⁊ aliqd aromaticāt. idigeſtibilitas qdē igit̄ ſilr ipſis ineſt ⁊ alys radicib⁹. vrinatiue āt ſunt ⁊ ſi abūdat aliqs ipaꝝ vſu mali chimi generant̄. Quidā āt ſilueſtrē paſtinachā vocāt daucū ſilueſtre magis vrinatiuū quidem exñteꝫ magis āt medicialē iā ⁊ multa decoctiōe idigētē. ſi debeat qs cōedere ipſum.

Leçaoꝛd ara. lapis laçuli et etiam ipſum açurium.
Libanon. gre. thus olibanū ara. liben.
Licanis ſtiphanica folia hꝫ longa anguſta lanuginoſa ſubalbida caulē cū ramis lanuginoſis in ſūmo capite cauliculos eq̄bus flos violace⁹ ꝑminet ⁊c̄. liber antiquus hiſtoriatus.
Lia liā dicunt̄ lenitiua q̄ lēiunt aſpitateꝫ. Gal̄. ad paternianū ⁊ in dinamidys.
Liamus. i. faba.
Liban⁹. libanotidis. ē arboꝛ ducens gūmi qd̄ dr̄ olibanū ē plāta naſcēs in creta Theofraſtus dicit ericeꝫ eē libanotidam in tracia naſcentē guſtu amarā folia hñs ſilia roꝛimario ſꝫ aſpioꝛa ⁊ albioꝛa. Ste. libanotidos ē marua. Sera. arboꝛ marie. Auic. bucoꝛmarien. ſꝫ bucoꝛ per h ē ciclamē ⁊ liban⁹ ſilr eſt mōs qdaꝫ q vocat̄ libanimōs. ⁊ ē mōs in q̄ plimuꝫ oꝛit̄ de libano. vñ iſti⁹ plāte. 3. ſunt ſpēs ſꝫ. Dia. ca. libanotides. cui⁹ vilioꝛ eſt roſmarin⁹ q̄ vtimur ad calefaciēdū furnos. Pli. lib. 20. cap. 16.
Libanotida. i. roſmarin⁹ vl̄ paritaria.
Libano māe libanos māna. i. puluis thuris.
Libanofilō. i. coꝛtex thuris.
Libanotus gre. i. thus. Gal̄. 4. memiri.
Libar. i. cotula.
Libarmarenos. i. thus maſculum.
Libatina libanotida. i. paritaria. Dia. l. alſinen.
Libaçena. i. eraclea.
Libelil. i. vſnee.
Libleb. i. mercurialis.
Liblemon. i. matriſſilua.
Libidron. i. yrcina.
Libꝛa mna mnas pondo. i. pondus. 12. ℥.
Licedone caſſi. fe. i. moꝛfea nigra ⁊ aſpa crinoſa q̄ ex melia fit.
Licena. i. bꝛiō. Dia. epatica. Sera. Pli. li. 26. ca. 4.
Licenaria. i. ariſtologia.
Liceꝑaſſon. i. ꝑaſſium.
Lichenes volatica caſſi. fe. li. de doc⁹ gre. i. empetigines. çenias lat.
Lichinida. i. candelabꝛalis herba.

℄ Capl̄m. CCCCXCI.

Lichin. i. lim⁹ de petra ⁊ ē muſcus lapidis GAL. 7. ſim. ꝑbar. ca. lichin q in petris. i. empetigo petraꝝ ē qdē velut bꝛion qd̄dā de gñe v̓o idē noīabit̄ plātarū. noīat̄ āt ſic vt vr̄ eo ꝙ empetigies curat. ē āt abſterſiue ſil̄ ⁊ moderate ⁊ ifrigidatiue v̓tutis ſiccatiue v̓o ſꝫ vtrāqꝫ abſterſiuitatē. n. ⁊ ſiccitatē a petra hꝫ ifridationē v̓o ab aq̄itatē in hūidis. n. ⁊ fetidis petris naſcit̄. qd̄ āt ex talib⁹ ſubſtātys ꝯpoſitū ē iflegmonoſū exiſtet̄ nullū mirabile ē ſi v̓o emoꝛoſagias ſiſtit vt Dia. ait nō hēo dicere.

Lichinos gre. lupinus.
Lichin ypō. i. impetigo eq̄ ꝝ vel callus. Gal.
Lichirid⁹. i. cucumer amar⁹
Lici. i. ſpēs mirre.
Licinū ē maneries terre q̄ comeditur.
Liciū qd ē. l. hadhadh. Pli. li. 12. ca. 7. ⁊ li. 24. ca. 14.
Licoctanū. i. herba luparia.
Licoctheron. Dia. ē ſtrāgulatoꝛ lupi. a licos qd̄ ē lupus naſcit̄ multū in italia in montib⁹ iuſtinis ⁊c̄. eſt ſpēs aconiti.
Licātropia. gre. Pau. ē ſpēs melie qua occupati nocte exiliunt ꝑ oia lupos imitātes ⁊ vſqꝫ ad dieꝫ circa monumēta moꝛant̄ ē melancolia lupina a licos qd̄ eſt lupus.
Licapſos qd eſt. Pli. li. 27 cap. 11.
Licho gre. lambo. Et licho vl̄ liko. i. panthera belua.
Licos gre. lupus likos likama lupa.
Licō gre. agnus caſtus.
Licodēdiō. i. coꝛallus. ⁊ ē dicere a lapide arboꝛ.
Licon. licō. i. pullegium.
Lidemō. i. barba ſiluana.
Leen alcuar. i. ligua bouis.
Lidep. i. matriſſilua.
Liembali. i. abſinthium.
Liembiri. i. acetū vl̄ fex ei⁹
Liēbꝛi libēberi. lilēberi liebali. liembeçi. i. poꝛrū vel maratrū Aliab. ſm̄ alios abſinthium. vl̄ citony vl̄ cucurbite.
Liembꝛe. i. oliua.
Lien. i. iteſtinū ieiunū. ⁊ liē. i. ſplen. Plinius.
Lienalis ꝑiclemeneos. i. matriſſilua.
Liencoli. i. ꝑiclimiuꝫ.
Lienteri. qd ē. l. hebemen.
Lieri. i. blitis.
Lierna. i. caſcaſum.
Lienteria. gre. fluxus ventris i q̄ emittit̄ cib⁹ idigeſtus ſicut ſumit̄.
Lienteriodes. lientericus.
Ligula mēſura. i. coclear. ⁊ acetabulum.
Lignodes. i. acre vel acutū.
Lignū. vel lignū ſcriptuꝫ. i. ſiliqua.
Lignū aloes. qd eſt. l. Aloa.
Lignū aloes ſilueſtre qd ē. l. xiloaloes ſilueſtre.
Lignū arabicū. indū vel timum. i. lignū aloes.
Lignum moꝛtuoꝝ qd eſt. l. bictan.
Lignū nodoſuꝫ. i. meu.
Lignū optimum. i. lignum. aloes.
Liguris lapis ē ſic vocatus.
Ligurus. i. lapis ceruarius.
Ligus. i. agnus caſtus.
Ligamēta qd ſr̄. l. tenātos.
Lignis quā i coꝛōa ꝯponūt flos ē illi ſil̄is leucodio. ſꝫ purpure⁹ Dia. Gal̄. 7. ſim. ꝑbar. lignis.
Lignitis ⁊ trialis. Diaſ. ē 4ª ſpēs taſſi barbaſſi. l. flobotomos.
Liguis. i. euaporatio terreſtris. Gal̄. 8. terap̄ᶜᶜ c. 5. i fi.
Ligoꝛis. ē febꝛis q̄daꝫ. Gal̄. ſup affo. 43. ꝑticule 7ᵉ.
Ligurū. Dia. i. vria lincis. ⁊ lapis ex ea generatus dr̄ Elecorum.
Libūbacū. i. epithimū. Ste.

℄ Capl̄ꝫ. CCCCXCII.

Liguſtici ſm̄. Diaſ. multū naſcit̄ in liguria ꝓuincia vñ ⁊ nomē accepit naſcit̄ ⁊ in mōte vicino alpibus. ſꝫ ciues panacē illū vocāt. iō qꝛ radix eius alba ē ⁊ odoꝛata ſil̄is panaci cui virt⁹ vna ē cū panacis virtute. naſcit̄ locis altis aſꝑis ⁊ vmbꝛoſis. virgā hꝫ lōgaꝫ nodoſam ſil̄em aneto in q̄ v̓ga folia ſunt ſil̄ia melliloto. ſed mollioꝛa odoꝛata q̄ folia in cucumere tenuiſſima ſunt ⁊ diuiſa. in virge ſūmitate caput ē vmbꝛaculoſum. vbi ſemen oſtēdit qd̄ ſemē nigrū ē ⁊ oblōgū ſicut feniculi guſtu viſcidū arōaticū ⁊ odoꝛatū. POSSE. DIASCORIDES. ē mictual̄. Radix ei⁹ alba ē ſil̄is panaci eracleōtico ⁊ odoꝛata virt⁹ ē radici ⁊ ſemini ei⁹ cal̄a ⁊ peptica doloꝛib⁹ oīb⁹ itraneoꝝ occurrit. iflationē ſtōi ſoluit ictib⁹ venenatis opitulat̄ vrinā ꝓuocat menſtruis impat ſi bibat̄. antidotis q̄ colicis ꝓſunt admiſcet̄. radix ei⁹ tunſa ⁊ ſuppoſita idē pꝛeſtat. radix ei⁹ ⁊ ſemē oxipoꝛys neceſſe miſcet̄. cōfectionib⁹ ēt digeſtibilib⁹ vtiliter adhibet̄ qꝛ euſtomaca ē. vñ multi ciues ipſi⁹ ꝓuincie eo ꝑ pipe vtunt̄ cōditurīs miſcentes. ⁊ multi ſemē ſiſelei ⁊ feniculi addūt illi. Quidā dicunt ꝙ eſt leuiſticum. ſed falſo.

Liguſticus. i. leuiſtic⁹. a liguria regiōe dict⁹. Dia. panace.
Liguſtrū qdā exponūt ꝙ ē volubilis maioꝛ que ꝑ ſepes. ⁊ macerias ſꝑit. Aly v̓o capꝑfoliuꝫ dicūt. qcqd ſit floꝛes hꝫ albos. v̓gili⁹ i bucolic. Alba liguſtra cadūt. vacinia nigra (legūt.
Lilebē. i. memithe Aliab.
Lilialis qd ē. l. alguaſcen. cui⁹ radix yreos dr̄.
Liligi. i. ſuccus herbe. que ara. dr̄ nil. ⁊ eſt indicus. Aly endiuia aly radix mali granati.
Lilimbar. lilimbace. i. amigdale amare. Conſtantinus.
Lilingalio. lilingaliem. i. paſtinaca.
Liliſſagus elilifagus. i. ſaluia eliſſacos. liliſſacon.

℄ Capitulum. CCCCXCIII.

Liliū latine ara. anſea. vel alſtoſcā. gre. licina vel kiriō: crinō krinon. SERAPIO. lib. aggre. ca. anſea. i. liliū. ē. n. cal. ⁊ ſic. ꝯpl̄onis i 2°. ex eo ē dōeſticū ⁊ ſilueſtre. ſꝫ ſilueſtris ſunt ſpēs ⁊ noīat̄ vna aſermetiꝫ. i. celeſte ⁊ ē albū qd̄ ē notū ⁊ vocat̄ liliū aeçet. i. yreos. et idē auc. Gal̄. flos ei⁹ ē ꝯpoſit⁹ ex terrea ſub̄a ſubtili ⁊ ꝑꝑ illud acq̄ſiuit malum ſapoꝛem. ⁊ ex ſub̄a aquoſa tēꝑata: ⁊ iō deſiccat tēperate. ⁊ abſtergit. ſꝫ celeſtis folia ſunt ſil̄ia folys alteri⁹ niſi qꝛ ſunt latioꝛa ⁊ magis viſcoſa. ⁊ hꝫ ſtipitē ſup quē eſt flos hñs coloꝛes diuerſos ⁊ eſt alb⁹ citrin⁹ purpure⁹ ⁊ celeſtis ꝑꝑ diuerſitatē iſtoꝝ coloꝛū noīat̄ yris. i. arcus celeſtis ⁊ hꝫ radices nodoſas ⁊ odoꝛē bonū. ſub̄a ei⁹ ē ſubtilis. calefacit ſubtiliat mundificat ⁊ maturat. Sꝫ alia ſpecies lily agreſtis q̄ dr̄ yreos ē herba hñs folia ⁊ virgas ſil̄ia folys ⁊ v̓gis yris ⁊ hꝫ floꝛē croceū vl̄ albū amar̄ ſapoꝛis paꝝ ⁊ ſemen molle radicē vnā in groſſitudie digiti boni odoꝛis naſcitur ſub arboꝛib⁹ ⁊ locis vmbꝛoſis. Eſt alia ſpēs lily ſm̄ Pliniū vt appet in. l. xifion. q̄ ſic vocat̄ ⁊ ē gladiolus ſegetalis cui⁹ folia ſunt ſil̄ia folys q̄ dr̄ yreos niſi qꝛ ſūt bꝛeuioꝛa ⁊ ſtrictioꝛa ⁊ habētia ſūmitates acutas ⁊ ſtipitē vni⁹ bꝛachy lōgū aſꝑuꝫ plenū in cui⁹ ſūmitate flos ē duplicatus diuiſus adiuicē cui⁹ coloꝛ ē purpureus ⁊ ſꝫ ſemē rotūdū ⁊ hꝫ duas radices: vna q̄ꝝ ē poſita ſup aliā ⁊ ſunt ꝑue rotunde ſicut duo cepe. iferioꝛ extenuata ſuꝑioꝛ v̓o pinguis. naſcit̄ locis occultis. ꝓ alia ſpē. l. ſagaſmō. Eſt alia ſpēs lily agreſtis q̄ dr̄ caſoꝛas vl̄ gladiolus ⁊ gre. vocat̄ dixeris ē hñs folia ſil̄ia folys yreos niſi qꝛ ſunt latioꝛa eis ⁊ ſūmitates ſubtiles hꝫ virgā q̄ egredit̄ ex medio folioꝝ ei⁹ ex longitudie vni⁹ bꝛachy. ⁊ ē groſſa multū ⁊ hꝫ vagias habētes tres angulos. ⁊ ſup vaginā ē coloꝛis purpurei ⁊ i medio ē rubeus ⁊ hꝫ ſemē cucumeris nigrū acuti ſapoꝛis ⁊ hꝫ radices multas habētes nodos lōgos rubeos ⁊ illa ſpēs dr̄ gladiol⁹ ſic̄ habes i. l. dexeris. Eſt alia ſpēs lily agreſtis q̄ dr̄ ſapa ⁊ eſt hñs folia ſil̄ia folys illi⁹ ſpēi q̄ dr̄ caſoꝛas niſi qꝛ ſunt ſubtilioꝛa ⁊ magis iclinata ⁊ lōgioꝛa ⁊ hñt ſtipitē ⁊ ramos i q̄ꝝ ſūmitatib⁹ ſunt q̄dā folia q̄ oꝛiunt̄ in eis rotūda ſicut pillule in qb⁹ ē ſemē ei⁹. Pli. li. 21. ca. 5. DIASCORIDES. ca. de lilio. hec ē lecina quā multi in coꝛonā ponūt ⁊ ē oīb⁹ notū cui⁹ floꝛes albi ſunt ſatis. Eſt aliud gen⁹ lily qd̄ vocatur yris illirica folia hꝫ ſilfio ſil̄ia vl̄ gladiolo ſꝫ maioꝛa et vaſtioꝛa floꝛes hꝫ ſuꝑioꝛes iclīatos ſibi iuicē diuerſis coloꝛib⁹. i. albo mellino purpureo aut venenatis. Radices ſunt ſibi dure ⁊ curue ⁊ odoꝛe bono plene. he radices colligende ſunt ⁊ filo iſerēde ⁊ ſic in vmbꝛa pēdētes ſiccande ſunt dura ⁊ bꝛeuis coloꝛis ruffi odoꝛis boni. eligēda eſt in guſtu calidioꝛ q̄ cū tundit̄ ſternutamēta ꝓducit. eſt auteꝫ ca. nāe ⁊ leptniace. Eſt aliud gen⁹ lily qd̄ gre. vocat̄ xifiō. ⁊ aliud qd̄ vocatur dixeris qd̄ inuenies in pꝛopꝛys litteris.

POSSE. GALIENVS. 7. ſim. ꝑbar. ca. de lilio. Flos lily domeſtici cōplexiōe mixt⁹ ē ſubtiliū ꝑtiū quādam ex terreſtri ſub̄a. vñ hꝫ ⁊ eā q̄ in guſtu amaritudinē: ⁊ ex q̄dā aquoſa eucrata vñ oleū qd̄ ex eo ē pigmentū. imoꝛdacis ⁊ diafoꝛetice ⁊ mollitiue ē v̓tutis. ex qb⁹ ⁊ duricieb⁹ q̄ in matribus aptiſſimū ē. radix aūt ⁊ folia ꝑ ſe trita ſiccāt̄ abſtergunt ⁊ diafoꝛāt moderate. SERAPIO. cōuenit cōbuſtioni ignis qñ aſſat̄ ⁊ terit̄ cū oleo ro. ⁊ ponit̄ ſup locū cōbuſtiōis ⁊ dimittit̄ donec curet̄ qñ ꝯbuſtiōes egēt medicina q̄ deſiccat ⁊ abſtergit tēperate. ⁊ ē bonū ad icarnādū oīa vlcera. ⁊ mollit duricies mr̄icis ⁊ ꝓuocat menſtrua ⁊ oleū reſoluit ſine moꝛdicatōe ⁊ mollificat. ⁊ iō ꝯuenit duriciei mr̄icis folia ei⁹ icarnāt ⁊ abſtergūt debili⁹ q̄ꝫ radix. ⁊ qñ coquūt̄ ⁊ ponūt̄ ſup cōbuſtiōe ignis aut ſupꝛa qd̄cūqꝫ vuln⁹ faciūt icarnari vlcerationē eoꝝ. ⁊ ſunt qdā q ifūdūt floꝛes ei⁹ in aceto. ⁊ eis vtunt̄ ad icarnādū vulnera. ⁊ contundit̄ flos ei⁹ ⁊ exꝑmit̄ ſuccus ei⁹ ⁊ cogt̄ in aceto ⁊ melle ita ꝙ ex ſucco fit qnqes pluſq̄ꝫ acetū ⁊ mel. ⁊ ē medicia cōueniens ad oē qd̄ eget exiccatiōe ſine moꝛdicatione ſicut ſunt vulnera magna ⁊ ꝑpꝛie q̄ fiunt in capitib⁹ muſculoꝝ ⁊ ad vlcera oīa q̄ ſunt difficilis icarnationis. Sꝫ alterius ſpēi lily q̄ dr̄ yris. ⁊ ē liliū agreſte. ſꝫ eūdē auc. Gal̄. ſub̄a ē ſubtilis ⁊ mūdificat ⁊ maturat. ⁊ cōuenit ſpēb⁹ tuſſis ⁊ fac̄ aſcēdere ſcreatū a pectoꝛe ⁊ curat toꝛtiōes vētris ⁊ vlcera ſoꝛdida. ⁊ qñ bibit̄ cū melle ⁊ aq̄ ca. laxat vētrē. Eſt alteri⁹ ſpēi lily agreſtis q̄ dr̄ yreos. ſm̄ eūdē auc. Gal̄. radix ē non rotūda ſꝫ lata hñs digiti groſſitudinē odoꝛis boni. ⁊ ſapoꝛ ei⁹ ē ſtiptic⁹ v̓tus ei⁹ reſolutiua ⁊ ꝯuenit doloꝛib⁹ dētiuꝫ qñ fit ablutio oꝛis cū decoctiōe ei⁹. ⁊ qñ coquunt̄ folia ei⁹ cuꝫ vino ⁊ fit inde empl̄m apatib⁹ exiture mr̄icis quoꝝ humiditas nōdū ꝑuenit ad ſaniē reſoluit ea cui⁹ v̓tutes lati⁹ iuenies in. l. yreos. Et alteri⁹ ſpēi lily q̄ dr̄ caſoꝛas ſm̄ eundeꝫ auc. Gal̄. Radix hꝫ ſub̄am ſubtilē ⁊ ē deſiccatiua ⁊ reſolutiua. Semē v̓o ei⁹ hꝫ eādē ꝓꝑietatē. verū foꝛtioꝛ ē in radice. v̓tus v̓o ſemīs ē ꝓuocatiua vrine ⁊ curat duriciē ſplēis Idē auc. Dia. Radix ꝯuenit vulnerib⁹ q̄ fiunt in capite ⁊ fracture ei⁹. ⁊ qñ miſcet̄ ei 3ª ꝑs pōderis ei⁹ de floꝛe eius ⁊ de cētaurea 5ª ꝑs ei⁹ ⁊ mellis paꝝ. ⁊ ide fit empl̄ꝫ ſedat doloꝛē ⁊ extrahit oſſa fracta ⁊ oia ifixa carni ex ſpinis ⁊ ſagittis ⁊ ſil̄ib⁹: ⁊ quādo fit emplaſtrū cuꝫ eo curat apoſtemata calida. ⁊ qñ bibitur conuenit cōtritionib⁹ lacertoꝝ doloꝛi lapidis ſtrāgurie ⁊ ſciatice. Et qñ bibit̄ cū vino ꝯfert moꝛſibus venenoſis ⁊ ꝓuocat mēſtrua. Et qñ bibit̄ ex ſemie illi⁹ pōdere triuꝫ anoloſach ꝓuocat vrinā foꝛtiter. Et qñ bibit̄ cum aceto reſoluit apata ſplenis. DIASCORI. Floꝛes lily domeſtici pñt emollire duricies neruoꝝ. ſola ei⁹ cocta ⁊ ipoſita ad ꝯbuſta ꝑficiūt loca. vexatōes ſerpentū curat ſuccus ei⁹ melli mixt⁹ ac decoct⁹ in vaſculo nouo vlcera medet̄. Itē radix ei⁹ cocta atqꝫ cū oleo trita ignis vſtionib⁹ cōuenit. mollit matricē mēſtrualē purgationeꝫ adducit. ſemē ei⁹ in potu datū mēſtrua ꝓuocat ꝑtū deycit ⁊ ad ſerpētis moꝛſuꝫ facit. lily floꝛes leptomeres ſūt oleū ex floꝛib⁹ ipſi⁹ diafoꝛeticū ē ⁊ ſiñ aliq̄ moꝛdicatōe malacticū ē vtile ad oēm duriciē mr̄icis. i cōfectiōib⁹ vero ꝓ oleo ſicionio mittit̄. Radix ei⁹ ⁊ folia ꝑ ſe ipſa trita deſiccāt humoꝛes ⁊ ꝑyciūt mediocriter ⁊ digerūt ⁊ vſturas ſanant. Radix v̓o ei⁹ cocta ſub pꝛunis ⁊ trita cuꝫ oleo ro. ⁊ ipoſita vſqꝫ ad cicatrices ſāitati vſturas ꝑduc̄ ē ēt oīb⁹ vulnerib⁹ ad cicatriçādū optimū medicamē. vētrē laxat menſtrua ꝓuocat. folia ei⁹ ante cocta in aq̄ ⁊ poſt trita ⁊ ipoſita non ſolū vſturis ⁊ vulnerib⁹: ſꝫ ēt in vlcerib⁹ cicatrices facit. ſucc⁹ v̓o folioꝝ ei⁹ cū aceto ⁊ melle coct⁹ ita ꝙ qnqꝫ partes ſint ſucci ⁊ aceti due ꝓbatū ē medicamē vbi nimis deſiccari op⁹ ē ⁊ in magnis vulnerib⁹ maxie capitis ⁊ muſculorū ⁊ q̄cūqꝫ ſunt ifra ꝑ lōgū tēp⁹ ⁊ vix ad citrinitatē venientia. Itē Sera. auc. Diaſ. Iris ilyrica q̄ eſt alia ſpēs lily facit

ad tuſſim vulnera curat ſanies ĩtraneoꝝ facile ꝓducit et purgat colerã ⁊ cũ mulſa.ʒ.ſeptẽ data ſomnũ inuitat.tortiones cũ vino potata ſedat beſtiaꝝ venenis occurrit.ſpleneticis ꝯtractis frigora ⁊ orripilatiões febriũ cũ vino data medeť mẽſtrua ꝓuocat elixatura eiꝰ ad duricies mr̃icis fomẽto ꝓdeſt ⁊ r̃ſoluit ſciaticos ꝑ cliſtere curat.fiſtulas ⁊ ẽt empetigies curat.tũſa ⁊ cũ melle collirico facto purgat ⁊ replet ⁊ cicatrices ĩduc.collirio facto ⁊ peſſarij more iniectiõi ſcdinas educit mulieꝝ fac ẽt ad duricies veteres cocta ⁊ cataplaſmatibꝰ ĩpoſita.puluis ẽt eiꝰ cũ melle vulneribus ⁊ vbi oſſa nuda fuerũt ĩpoſita replet dolores capitis cũ oleo ro.⁊ aceto vt cataplaſma capiti ĩpoſita tollit lẽtigigines ⁊ papulas q̃ i facie naſcunť cũ ell'o albo miſſo ⁊ melle cataplaſmatibꝰ ĩpoſitũ purgat peſſarijs malagmatibus ⁊ acopis miſceť i oĩbꝰ calaſticis vtil'ẽ. AVICENNA. de viribꝰ cordis ait ꝙ confortat cor.

Liliũ celeſte.i.yris illirica.

Liliũ liguſtrũ .i. flos volubilis maioris ſepes aſcendentis.

Lima fragis.i.auripigm̃tũ.

Lima maria.i.rima maria.

Limacia qd ẽ.l.halçum.

Limeſar.limeſari .i.vſnen.

Limeri fʒ ꝓli . herba eſt q̃ ſagitte venenantur.

Limilac.i.alac.

Liminiũ .i.pãnicium.

Limioſios.i,centaurea.

Limiſiar.i.afronitrum.

Limocoſtida .i. linoſtoſis.

Limodis ẽ febris q̃dã. Ha. ſup affo.43.ꝑticule.7ᵉ.

℄ Capl'ʒ. CCCCXCIIII.

Limolion ẽ herba ſicut bleta ſilueſtris. DIA. tirſuʒ hʒ lilio ſil'eʒ ⁊ folia blete ſil'ia ſemẽ pl'imũ rubꝝ redarguẽtis ſiue ſtiptice v̄tutl. GALI. .8.ſim.phar.fructũ hʒ auſteꝝ cũ vĩo ipʒ dãt ciliacis ⁊ ſanguinẽ ſpuẽtibꝰ.iuuat aũt ad fluxũ muliebrẽ.ꝓli.li.zo.ca. .8.⁊ lib.25.cap.9. ℄ Capitulum. CCCCXCV.

Limon. fructꝰ pulcher odoratꝰ plenꝰ ſucco acetoſo valde apta ſalſamẽtis ⁊ ipſe ẽt cõediť ſale ꝯditꝰ nuſq̄ȝ memini me de ipſo legiſſe apd̾ auctorẽ auctẽticũ niſi apd̾ Aui.i.4.d̾ cura fe.acutaꝝ i gñali vbi iubet dari aquã acetoſitatis limõis ñ ſaliti. ℄ Cap. CCCCXCVI.

Limoncelion oĩbꝰ ẽ notũ cuiꝰ odor ꝯfortat cor ⁊ eiꝰ acetoſitas ẽ fri.⁊ ſic.⁊ valet ſyrupꝰ ex eo factus cõtra feb, peſtilentiales.

Limeum herba.qd ẽ. ꝓli. lib.27.ca.ii.

Limpina frageris .i. lẽpnias. Ste.

Limpha.i.aq̃ ĩde limphatꝰ .i.aqueꝰ.q timet aquam.

Limphaticꝰ.i.ydrofonitus idroforbicus.ab idro qd̾ ẽ aq̃.⁊ fouos timor.

Limpitudo ẽ ſupfluitas q̃ exit ab oculo.

Lipidatoria.i.mũdificatia.

Limura.i.calx viua.

Limus.i.panirũ . Limꝰ ſil'r poniť ꝑ fructu ⁊ ẽ limõ.

Limꝰ aq̃ticꝰ.i.limꝰ q iueniť ſup aq̃s ꝑ chimolea in tumore pedũ a ꝓli .poniť. li.26.ca.ii.in ꝑ̃ncipio.

Limꝰ lapidis qd ẽ.l.lichim.

Limos.ꝑ i.iotã ẽ fames.ſed ꝑ y.ẽ peſtilentia.lues peſtis media,

℄ Capl'ʒ. CCCCXCVII.

Linaria ẽ herba ſil'is eſule vl' lino ꝑꝑ qd̾ linaria vocať ⁊ eſt linũ agreſte ⁊ differt ab eſula qm̃ eſula lacteſcit.linaria ñ.vñ v̄ſus. Eſula lacteſcit ſiñ lacte linaria creſcit. Succꝰ eiꝰ valʒ ꝯ heriſipillas iunctꝰ ⁊ cũ ſucco pĩpinelle mixtꝰ.⁊ ipſa ſola valet ad cãcrũ trita ⁊ impoſita ad hoc ſil'r ſuccus eius.

Linchinis . Linchidis ſm Dia.ẽ genicularis vl' balſaria. ⁊ ẽ valeriana.l. fu.

Linchiti ſemẽ poniť in ꝯfectione mitridati ĩ antidotario virili ⁊ ẽ ſemẽ viole.

Lineon lineleon.i .oleuʒ de ſemine lini.

Lineſia. Linneſia. Dia.i.cẽtaurea maior lineſia.

Lingias.i.petra. Linlas id̾. Lingua arietl. Lingua agnina.i.arnogloſa.plantago.

Lingua aſini ẽ plãta hñs folia rugoſa ⁊ ñ magna hñs radiculas odoris ligno ciꝑ̃ſſi fragãtia.

Lingua auis qd ẽ.l. liſenalhaſafir.

℄ Capl'm. CCCCXCVIII.

Lingua bouis lat.vl' bugloſa ara.ſcdẽ alchaur.gre. aleptofilõ ſiluris bugo. SERA.li.ag.ca. lẽdenalchaur.auc.Dia.ſiue liſenalthaur.ẽ plãta q̃ ſil'atur herbe dc̃e caromas ⁊ hʒ folia v̄ſus terrã aſꝑa ⁊ nigͣ:⁊ ſil'ať ĩ figura ſua ligue bouis. PLI.ca.de alepetofilõ:ẽ herba lata hñs folia.⁊ cãna eiꝰ ẽ plana.rami canne eiꝰ ſunt ſic pedes locuſtaꝝ.⁊ color eiꝰ ex viridi ⁊ citrino ꝯpoſitꝰ. POS. SERAP.auc. Alcãçi.ẽ frida.⁊ qñ flos eiꝰ cõburiť ꝯuenit fluxibilitati dẽtiũ ⁊ gigiuaꝝ ⁊ ad alcola ꝓꝑe q̃ accĩt in ore pueroꝝ ⁊ oĩbꝰ ĩfirmitatibꝰ q̃ fiũt in ore ꝯuenit cardiace q̃ fit a colera.⁊ qñ aliqs vult eã ſumere.ſumat cũ oleo armeno. GALIENVS.7.ſim.phar.ca.de bugloſſa .vtꝰ ẽ eiꝰ cal'a paꝝ ⁊ hu.⁊ ꝯuenit tuſſiẽtibꝰ ex aſꝑitate cãne pulmõis ⁊ cocta cũ mellicrato aut ꝓiecta in vino ĩducit leticiaʒ. Et idẽ eo.li.⁊ cap.ſʒ trãſlationẽ grecã.bugloſuʒ hu.⁊ ca.ẽ cõplexiõis.vñ ĩ vĩo potata letitie cãtiua crediť eẽ .ꝯuenit ãt ⁊ eis q ꝑꝑ aſꝑitatem gutturis tuſſiunt in mellicrato cocta. AVICENNA.de viribꝰ cordis dicit ꝙ confortat cor.

Lingua bubuli. Lingua equi.i.betonica.

℄ Capitulum. CCCCXCIX.

Ligua canis.lat.gre.cinogloſſa a cĩos qd̾ eſt canis ⁊ gloſſos ligua ẽ ſil'is arnogloſſe niſi qꝛ ſť ei coſte appẽtes i folijs eiꝰ ſʒ ſũt leuia ſatis ⁊ ẽ i eis borra apparens. Medeť vlceribꝰ oris ⁊ alijs vlceribꝰ fraudulent.s.ẽ fri.⁊ ſic.⁊ curat alcolã.balneũ d̾coctõis eiꝰ curat gomoreã.

Lingua hircia ẽ plãta ſil'is bugloſſe:niſi qꝛ folia ſtrictiora hʒ ⁊ pũctata albis macul'i radice ſpinulaꝝ.

Lingua ceruia .i. ſcolopendria.l.ſecolofedeon.

Lingua paſſerina.i. cẽtũnodia vel poligonia.ſed lingua paſſeris dr̃ ara.liſenalhafaſir.⁊ ẽ plãta q̃ creſcit ſup terrã ad lõgitudinẽ vniꝰ cubiti hʒ folia viridia ſicut naſturtiũ virgas ſubtiles ⁊ nigras citrini coloris naſciť in ſegetibꝰ in oriẽte hʒ flores citrinos ⁊ albos ⁊ vagias ꝑuas ⁊ in q̃libʒ ẽ granuʒ ꝑuũ minꝰ grano melõis.

Linilualchoal . i.perna.

Lini ſemen quid eſt.l.bararichichene .

Linlas. Lingias.i.petra .

Linomotis. Linos . Linotes agria. Linoçatis.i. linum.

Linoſtrofon.i. marrubiuʒ.

Linos gre.linum.

℄ Capitulum. CCCCC.

Linoſtoſis gre.vel linoçotis aut partemon ara. alileh.lat.v̄o mercurialis. DIAS. cap.linoſtoſis.folia habet oçimo ſimilia haſtas ſicut eliſine.⁊ ramulos breuiores ⁊ inanes cum furcis plurimis ac denſis femina vero eſt maior que etiam appellatur cheligion ſemen habens quaſi acinos ⁊ q̄ȝplurimos.maſcu.vero minor atq̄ȝ rotunda ſemina eius habens ⁊ velut binis teſticulis paruis exordio natiuitatis ornata capitella minuta habens circa folium ſicut epithimum ⁊ ſemen rotũdum. ꝓli.lib.25.ca. 5.in principio. AVEROIS.li.col. capi.de mercuriali.eſt cali. ⁊ ſic .in principio. POSSE. DIASCORIDES.vtriuſq̄ȝ fructus elixus ⁊ comeſtꝰ ventrem mollit. Elixatura eius accepta humores aquoſos purgat.dicitur vero ꝙ folia femĩe trita ⁊ v̄etro pũcta ſimiliter bibita femĩas generare facit.⁊ folijs maſculi ſili diſciplina factuʒ maſculos gñare facit. Et idem ca. de capone. Capo coctus mercuriali ⁊ iuſcellum eius acceptum deponit humores crudos ⁊ nigram coleram vtilis eſt temporalibus febribus ⁊ typicis egritudinibus tremoribus ⁊ inflationibus ſtomachi aſmaticis ⁊ arcteti .ſingulare preſidium eſt. GALIENVS.7.ſim.phar.ca.linoſoſtida.i. mercu.vtuntur omnes qdem ea ad ventris ſubductiões ſolum.at vero ſi temperans quis voluerit cataplaſmare eam iuueniet diaforetice ſufficienter virtutis .

Linublet.i. hypericon.

Lios vel leios.gre.lupus.

Lyppiria melius Auic^a Ca^o de q̃rto fen pͥma

Limuſarch.i.affodillus.

Lipariа:eſt febris quedã.

Liparidũ.i.liq̄dũ.⁊ eſt alumẽ lipidũ. q̄dã tñ dicunt ꝙ alumẽ liparidũ dr̃ qm̃ de leparis inſula fertur.

Lippi ferri.i ãtidotario v̄ili i trociſ. ſplenediõ:⁊ eſt ſq̃ma ferri que lepidos dr̃.

Lippitudo.i. ſupfluitas q̃ i oculis abundat:a qua dicuntur lippi.

Lipomẽos:gre.deficiens.i. deſinens.

Liporgeõ.liporogeon.i.argilla.glis terra tenax.

Liptomia.lippotomia.i. defectio cordis vel aĩ ſincopis. Caſ.fe.

Lipurial.lipurialos.i.leporina.

Lipit.i.rapa.

Lippũ.i.iunci radix.

Liquamema.i.amarus .

℄ Capl'm. CCCCCI.

Liquiritia lat.gre.glicoriçaſlis. SERA.li. ag. .c.ſlis.au c.Diaſc.Eſt arbuſtũ habens ramos longos duobꝰ brachijs hʒ folia ſil'ia folijs arboris maſticis:⁊ ſup folia eſt hũiditas q̃ adheret mãui: ⁊ flos eiꝰ ſil'is flori herbe dicte brachiõ ⁊ ẽ purpurei coloris: ⁊ ſemẽ eius ẽ i magnitudine ſemĩs arboris dc̃e kalatabas. verũ ẽ aſperiꝰ eo.⁊ hʒ radices lõgas ĩ colore ſuo ſil'es ligno ꝙ nominať i oriẽte buſſũ:aut ſic radix gẽtiane ⁊ eſt i eo ſtipticitas cũ dulcedĩe:⁊ exprimiť ĩde ſuccus. DIAS.ca.glicoriça:⁊ eſt q̃ naſciť i capadocia :aut i pũto frutex hñs v̄gas lõgas duoꝝ cubitoꝝ i qbꝰ folia ſũt ſpiſſa ⁊ ſil'ia lẽtiſco: ſed pinguia ⁊ gluctinoſa florẽ ꝓfert iacincto ſil'eʒ ſemẽ hʒ ſil'e platani aſperũ qd̾ ſemẽ eſt latura ſed ruffum:⁊ oblongum ſunt illi radices buſſei coloris ⁊ longe ſicut gentiane ꝯſtricte ⁊ dulces que exicantur vt litium . PLINIVS.li.zz. ca.9.de ligritia.glicoriça herba ẽ q̃ naſciť i cãpis guſtu dulcis ⁊ dulcedĩe abũdãte de q̃ ſuccus ex̄hiť ⁊ medicoꝝ vſui ſeruať. Caſſiꝰ felix ca.glocoriça.gre.ex eo dc̃a ꝙ dulcẽ radicẽ hʒ.glicũ.n.gre.dulce dr̃. GALIE.7.ſim.phar.maiꝰ iuuamẽtũ qd̾ i ligritia ẽ:i ſucco radicl eiꝰ ⁊ ſb̃a eiꝰ:ẽ ꝓpinq̃ ſb̃e nr̃i corpis ⁊ valde ſil'is ei.ſapor eiꝰ radicis ẽ dulcis cũ ſtipticitate pauca.virtꝰ eiꝰ fridior ꝯpl'one hoĩs ⁊ ẽ tepide cal'itatis:⁊ id̾ ẽ ꝓꝑe ꝯpl'onẽ eq̃lẽ:⁊ ẽ hu.tẽꝑate. Theodo. ꝑ̃ſcianꝰ. Eſt eligẽda nõ ml'tũ groſſa nec nimis tenuis q̃ i terra crocea fit q̃ ẽt cũ frãgiť leuis ẽ ⁊ ĩteriꝰ ſubalbida. ſed nigra vl' viridis abijciẽda ẽ.ſuccꝰ eiꝰ fortiorl efficacie ẽ q efficiť ſic. cũ viridis ẽ radix ꝯcutiť bñ ⁊ ĩ aq̃ decoq̄ť fere vſq̄ȝ ad cõſũptionẽ.poſtea exꝑ̃miť ⁊ deſiccať i ſole ⁊ i rotũda corpuſcula ſʒ formã vaſculoꝝ formať. Alij ſophiſticãt h̃ mõ. faciũt puluerẽ ligricie:⁊ coquũt i aq̃ ⁊ addũt mel ⁊ faciũt vt dixi. POSSE.DIASCO.vires hʒ relaxãtes cũ dulcedine ex hũiditate. vñ ⁊ ſitiʒ ſedat ⁊ renuʒ ⁊ veſice:mitigat dolorẽ ⁊ ꝓuocat vrinã ⁊ mẽſtrua ⁊ oẽm tũorẽ tũſa ⁊ ipoſita placat.ſuccꝰ ipſe aſꝑedinẽ arteriaꝝ diſlenit.⁊ nõ ſolum tracheã artariã ſanat.ſʒ ẽt ſcabioſaʒ veſicã: q ſuccꝰ diu ſub ligua retẽtꝰ glutiri dʒ: qꝛ eſtuationẽ ſtõi tollit:⁊ tũorẽ ſtõi ac epatis. Radix veſice ⁊ r̃nũ vulneratões curat bibita cũ dolore ſiti ꝓhibet vulneribꝰ vtil' eſt.radices ĩꝑe maſticate ſũt ſtomatice elixatura radicis oĩa iſta facere nouit.ĩꝑa radix i puluere redacta ⁊ ipoſita ꝑtrigia detergit.GALIE. gliça aſꝑitates nata ẽ remouere nõ ſolũ i artaſia ſʒ i ſcabioſa veſica ꝑꝑ mediocritatẽ ꝯpl'onis. Theo.priſ.valet ꝯ oĩa vitia pectoris decoctio eiꝰ i aq̃ ⁊ pleureſi ⁊ ꝑipleumõia aq̃ decoctiõis eius valet ꝯ tuſſim. Ad idẽ valet el'm factuʒ ex ſucco ligritie ⁊ melle.liquiritia maſticata ⁊ ſub lingua retenta ſitim ⁊ aſperitatem ſtomachi ⁊ gutturis mitigat .

Lirion iterꝑ̃tať fluere: ide colliriũ q̃libet medicia q̃ vtimur i liq̄da ſub̃a: vl' q̃ fluxũ mouet vt ſuppoſitoria ⁊ ſil'ia . neſcio tñ vñ apieť h̃ vocabulũ ad d̾ſiḡndũ tãtũ qd̾ põiť i ocul'.

Liſſa.i.arbor cuiꝰ folia ſunt ſil'ia folijs citonioꝝ ⁊ hẽt ſuccũ ſimilem galle.

Liſariab.i. gariofilata.

Liſematide . gre. liſoma.i. cantarides.

Liſen.ara.i.ligua.iñ liſen althaico.i.ligua bouis. vel thauri albamel arietl ⁊c̃,

Capl'm. CCCCCII.

Liſenanalhaſafir ara.gre.liẽula iafir. lat.ligua auis. SERA.li.ag. Eſt arbor ſil'is dirdar:niſi qꝛ foliũ eiꝰ eſt longum ſil'e folio amigdali.⁊ fructꝰ eiꝰ q dr̃ lingua auis ſunt racemi ⁊ palmites q diuidũť ĩ cheranub ſil'es folijs oliuaꝝ:niſi qꝛ ſũt minora ſatis ⁊ ĩtra quãlibʒ cherarnub ẽ medulla ſil'is lingue auis exteriꝰ rubea ⁊ ĩteriꝰ alba declinãs paululuʒ ad citrinitatẽ ſapor eiꝰ ẽ acutꝰ mordicatiuꝰ cũ pauca amaritudine: ⁊ q ponit eiꝰ virtutẽ ca.ĩ fine ſcd̾i nõ elõgať ã veritate:⁊ cõueniẽs eſt dicere ꝙ cũ cal'itate ſit humiditas; qꝛ nõ appet mordicatio eius poſtq̄ȝ bñ maſticať. Et ſciendũ ꝙ ẽ alia ligua auis q̃ eſt debilitãs ſtõm ⁊ ꝓuocãs vẽtrẽ ⁊ ẽ corigiola maior:⁊ iſta nõ ẽ illa de q̃ loquutꝰ eſt Sera.nã idẽ Sera . i caͦ.de augẽtibꝰ ĩ coitu dicit ꝙ lingua eiꝰ eſt lingua paſſerũ. Itẽ idẽ dicit i 7ͦ i ꝯfectiõe pillulaꝝ idaꝝ ꝙ ſil'ať pellicule vel corticule q̃ ẽ i medio bacce lauri. AVICEN.caͦ. de augẽtibꝰ i coitu iter medullas ꝯputat.nõ ẽ q̊ quam ponit Sera.⁊ Aui.herba:ſed ẽ ꝑ̃ma ſpẽs ꝑ Serap. deſcripta:vñ qñ poniť ſimpl'r ꝑ̃ma dʒ itelligi. POSSE SERA.auc. Aben meſuai:ꝯuẽit dolori lateris:⁊ ꝓuocat vrinã: auget ĩ ſpermate ⁊ corroborat libidinẽ. Et idẽ auc. Damaſ.ꝯuenit cardiace. Et idẽ auc. Bedegoras , auget ſpma. Et idẽ auc. Raſ.ꝓhibet cardiacã ⁊ auget ſpma. Et idẽ auc. Yſaac. ẽ ca.⁊ hu.ĩ ꝑ̃nͦ:⁊ delectabilis:⁊ de ꝓprietate eiꝰ eſt cõfortare libidinẽ ⁊ auget ſperma:⁊ hʒ virtutẽ hũectãdi comeſta cũ carnibꝰ vel alijs valet ſil'r cõtra ſiccitatẽ pectoris.

Leſanabaur.i.borago.

Liſenerchemel.i.plãtago.

Liſcos gre . diſſolutiuum .

ꝓau.cͦ.de freneſi.his iq̄t ⁊ de lini ſeĩe.⁊ oẽs liſcos.

℄ Capl'm. CCCCCIII.

Liſimachiõ. ſm Diaſ. haſtas hʒ maiores fruticoſas:circa q̃ꝝ nodos folia minuta hʒ ſalici ſil'ia florẽ purpureũ aut auroſuʒ naſciť locis hũectis. ꝓli.li.25.c.7. POSSE. DIAS. Succꝰ hꝰ herbe ſtipticus ẽ ſanguinẽ reijciẽtibꝰ maxĩe ꝓdeſt diſcĩtericis potui datꝰ ⁊ ſuppoſitꝰ ſubuenit.fluxũ mr̃icis mulieris abſtinet ſuppoſitꝰ;naribꝰ ꝓfluentẽ frõti illinitꝰ ſtatim ſtringit . vulneribꝰ retẽtibꝰ paracoleſim facit.herba fumigatõe adhibita vim veneni lõgiꝰ arcet ⁊ ſorices occidit. GALIE. 7.ſim.phar.ꝑ̃dñantẽ hʒ ſtipticã q̃litatem:ꝑꝑ quã ⁊ plagas ꝯſolidat ⁊ emoroſagias q̃ ex naribꝰ ſiſtit empl'm. ⁊ aliaruʒ ẽt emoroſagiaꝝ idoneũ eſt pharmacũ ipſũ: ⁊ ẽt ſuccus eiꝰ adhuc magis ⁊ bibitus diſſinterias ⁊ ſanguinis eductiões ⁊ fluxum muliebrem ſiſtit.

Liſis.gre.i.diſſolutio.inde paraleſis.

℄ Capl'm. CCCCCIIII.

Liſſiuia. lati.gre.coma. DIASCORIDES. inter cauſtica mittitur.⁊ eſt ad vſum medicine efficaciſſima ex cinere q̃rcus nõ ſolum ꝓficiẽs hoĩbus ſed pecoribus q̃ tenſione pulmonis vexanť.⁊ qbꝰ venenata res aliq̃ obſiſtit:bibita.n. ſtatim ſalutẽ affert: vtilis eſt ẽt i humectãtibus ⁊ in fiſtula ⁊ ad difficilia vulnera ſanãda ⁊ colloſa ⁊ longi temporis ſordida q̃ nullã medicorum per longũ tempus ſenſerunt virtutẽ quotidie lauanda ſunt ⁊ ſic ſanãda apto medicamine:qꝛ virtus liſſiuie nõ ſanat:ſed vulnera ad ſanitatẽ diſponit. Cinis ex ſarmẽtis ſtipticus eſt ⁊ ano ⁊ in recente vulnere ⁊ in profluo poſitꝰ ſanguinem ſanat.cinis ex ſarmentis oliue acerrimus eſt . ⁊ ex nucleo puro acrior eſt. ⁊ hec liſſiuia vulnerum cancoromata oĩa aufert.⁊ ex hac liſſiuia ſordida vulnera lauanda ſunt. Caprifici cinis acer eſt.ſed braſſice omnibus ſuperioribus acrior eſt. Cinis Caprifici corticis prurigino ſas ⁊ ſordidas empetigines aceto acri prelotas ſepius ſuperpoſitus ſine dubio curat. GALIENVS. ſeptimo ſimplici.pharmacorum.capitulo Coma.ideſt liſſiuum illud quod eſt quaſi lotio cineris:ita nominatur.abſterſiue

ãt ē ⁊ ſiccatiuiſſime virtutis oīuz: ⁊ qđ ex cinere ficulnee ⁊ titimali fere iā putrefactiue ē vtutis q̄ ql'ſit i 5°.li°.pſtrāſini.

Liſmia.i.auis cardella.
Liſumatomi.i.boerago.
Lit.i.rapa.
Litaglucbicbi.ē ſpēs mirre
Litargia.gre.i.obliuio.
Litargio.i.ſtupoꝛ.
Litargas ſubete ē ſubet cuz ſomno.
Litargirū.i.ſpuma argēti. ⁊ eſt nomen ꝯpoſitū a litos qđ eſt ſpuma vel lapis: et argiros qđ eſt argētuz: ꝓ quo.l.marecbet.Dia.gal'.9.ſimpli.pbar.
Litarmenū.i.lapis laçuli.
Litemus.ẜm Pli.i. ſtercus muris.
Litenas.i. empetigines.
Litera.i.verruce.
Litbos afroſelina.Ste. ſpuma lune.afroſelinum.
Liticus.Dia.berba genicularis bellaria.floꝛē bēt ſilē viole: ſed paulo fuluioꝛem ⁊c̄.
Litbodēdron.gre.coꝛallus. Diaſ.a litbos qđ eſt lapis .i.lapidea arboꝛ.
Litbiaſi.calculatio: iterpretat̄ lapidatio a litbos qđ eſt lapis: īde litbopotrid⁹ .i.lapis rotūd⁹. vel litbiaſis.i.viciuz lapidis: vel litbiaſis.i.calculatus: ⁊ eſt egritudo mala.ſ. a lapide i renib⁹ vel veſica exiſtente. Caſſi⁹ felix. Jngt Gal'. litbiuitas calculoſos vocant.
Litbicolla.eſt gen⁹ colle qđ inuenies in.l.gluctē.Ste. Aberacbeliatā: Albucbaſis in.28.
Litbimū vel altbimū. gd ē .l.locbacbiuz ḡnū culcul.
Litbodemō: eſt lapis demonis qui dr̄ gagates.
Litbos.i.lapis.
Litbos ematbides.i. lapis ſanguieus.nā ema ſāguis ⁊ dr̄: vel q2 ei⁹ fricatura ſuper cotē coloꝛē ſanguieuz reddit: vel ꝙ ad oēz fluo-rē ſanguis remediū pſtet.
Litbogonia.gre. cōſuetudo lapidē generādi i renibus vel veſica.Demo.
Litbos galatitis.i.lapis lacteus.Ste.beçeberi.
Litbos pites.gre.ſilex lapis .ſ.q̊ ignis accēdit.Stbe. marcbaſita.
Litboſiſtō.i.lapis aluminis nā ſiſton xiſtō.gre.alumē
Lito mātinū.i.gēma q̄ i nocte lucens eſt.
Litia.i.valeriana.
Litis.i.folia diuretica oīa.
Litiū: gd eſt.l. badbadb.
Litoſpermon.i. lapideū ſemē eo ꝙ eſt dux vt lapis: ⁊ ſunt grana ſolis.l. culb. Diaſ.litboſpmon. eraclion ⁊c̄.Pli.li.27.ca.ii.
Litoſpermonaſis.i.grana ſolis.
Litoꝛon.i.aconitum.
Litomeris.i.ſubtilis ſube.
Litocopꝛos.i.ſtercus lupi.
Litoſtiſtis.i.ſaxifragia.
Litron.i. vitrum.
Litridas vel litridium: gre. rubea tictoꝝ eritrodanū.
Litropotib⁹.i.lapis rotūd⁹.
Litri.i.blitī. Almāſoꝛ.trac. 3°.ca°.18.
Litritos.i.cucumer agreſtis
Litreatin.i.vſnee.
Litrūbar. Litrūbari.i.cimbalaria.
Liuiſticum: eſt çufara caſemum. Ste.
Lixādra: gd eſt.l.muçadar.
Lixiuia: gd eſt.l. liſſiuia.
Lixofilon.i. cartafilago.
Lixoperitū.i.medicamē infrigidatiuum.
Loba.i.folliculus teca cōtinens ſemina leguminuz. Gal'.ca.dolik.
Lobarflua.i.bardana.
Lobarda eſt ſpecies calami aromatici.
Lobia.i.faſellū: ⁊ eſt faſſius gallicus.
Lobiracb.i. anabula.

Caplm. CCCCCV.

Locbacbiū.

ara.gre.licbimū.vl'babel.vl' alitbimū.lat.ḡnū culcul.alcbimū. SER. li.aggre.foliū ei⁹ ē ſil'e folio albena. ⁊ eſt berba q̄ bz venas i groſſitudie pollicis ⁊ idicis longas. ⁊ ſūt coſte ꝓpe terraz. ſicut ſcel: ⁊ ſūt i eis nodi: ⁊ naſcunt̄ i vnoq̄z nodo folia ſil'ia folys balſami: ⁊ eſt albū mai⁹: ⁊ i ſūmitate ei⁹ naſcunt̄ flores i vere ⁊ i p̄ncipys meſſiū: quoꝝ coloꝛ eſt coloꝛ violarū niſi q2 ſūt maioꝛes eis. ⁊ qn̄ flos bz fructū magnū in quātitate ciceris plenū dulcis ſapoꝛis.lat. vocat̄ granū culcul: ⁊ berba ei⁹ iuenit̄ i locis vmbꝛoſis: ⁊ iuxta radices arboꝛuz magnaꝝ ⁊ i locis bumectis: ⁊ tp̄s collectiōis eius eſt ī tpe meſſis: virtus ē ca. ⁊ bu.i 2°. POSSE. SERA. Monet coitū ⁊ auget ſperma ⁊ erectionē virge: ⁊ ꝓpꝛie qn̄ cōficit̄ cū melle vel miſcet̄ cū ſiſamo: ⁊ q vtit̄ eo nimis icurrit colicā paſſionē: ⁊ idē aucto.meſarugie qn̄ bibit̄ poſt ipſuz vinū facit ſodā ⁊ ꝓꝑe qn̄ toꝛreſcit. Caplz.CCCCCVI.

Locbalcbada.

ara.gre. ⁊ lat. medulla oſſiuz. DIASCO.cap.ð medulla. Ois medulla recēs ſine ſale mollitiue atq3 virtutis mirifice eſt.iueterata v̊o ſine ſale recoꝛpoꝛatiue efficit̄ ⁊ laxādo. veꝝ de oīb⁹ medullis melioꝛ eſt ceruina. 2ª vitulina. tertia taurina.4ª capꝛina.5ª berbecina. veꝝ medulle autūno colligende ſunt: q2 religs tpib⁹ mixte ſunt ſanguini: ⁊ in eo tpe oſſa fragilia ſunt: ⁊ nūc demū medullas eximere d̄bes cū tu ipſe oſſe fracto eas exemeris. Multe.n.i iſtis fiunt i poſt vere. virt⁹ eſt oībus cal. ⁊ malactica laxatoꝛia ⁊ plerotica vulnerū: medulla ceruina ꝑuncta oīum beſtiaꝝ venena expellit.ꝯficis aūt eā ex ſeuo: ⁊ reponis ſil'r ſupioꝛibus adipib⁹: medulla oīs leuiter mollire ⁊ laxare durities ⁊ tumoꝛes pōt: recēs āt coloꝛat̄ emollita ſupfuſa aq̄ ⁊ lintbeolo expꝛeſſa: ⁊ iteꝝ ſili diſciplina lota purgat̄ donec aq̄ purioꝛ fiat.tūc duplici vaſculo reſoluta eliquat̄ detracta ſoꝛde ſeu purgamētis: ⁊ rurſus moꝛtario finit̄ coagulari: ſeruatur āt in vaſculo terreo nouo ad vſum malacticā virtutem bn̄s: ⁊ ſclirodes coꝛpis relaxās. AVICEN.li. 2.c. de medullis.ex medullis ꝯueniētioꝛ eſt medulla vitulorū ⁊ cerui.deide tbauri: poſtea capꝛaꝝ: deide ouiū ⁊ medulla qdē bircoꝝ ⁊ tbauroꝝ ꝓꝑe nō caſtratoꝝ eſt magis ſicca ⁊ medulla extremitatū eſt magis pinguis: ⁊ medulla eſt calefactiua lenitiua abſterſiua multi nutrimēti ſi digeratur ⁊ eſt bona duricieb⁹ ⁊ lapidoſitati illa q̄ eſt ſic̄ ceruoꝛū ⁊ vituloꝝ nō ſicut medulla bircoꝝ: illoꝝ.n.medulla eſt ca. et ſic. Medulla ꝯturbat ſtōm ⁊ delet appetitū: ⁊ oz ꝙ comedat̄ cū pipe ⁊ ſemib⁹: ⁊ ipſa ſuppoſita cōuenit duritici matricis: ⁊ fugat vermes venenoſos.

Locivalion. Locualiū.i.pētafilum.
Lofaber.i.nenufar.
Lofac.i. fruct⁹ mādragoꝛe.
Lofaſar.i.aſſa fetida.
Logoar.i.berbena.
Logoç. Logoçi.i. acoꝛus.
Lobelibet.i.volubilis.
Lobenas.i. canfoꝛa.
Loelēg.i.roſule. ⁊ ſunt qdaz tumoꝛes nodoſi ſuſpecti q vocant̄ roſule. Jſtō vocabulū ponit̄ i antidotario Damaſ.c.de oleo citrino: ⁊ de oleo citrāguloꝛū.
Lobau.i.amomum.
Loleng.i.betonica.
Loletareb.i. arſenicum.
Loliban: Lolibani.i.affodillus.
Lolium qd eſt.l. vecia: ſceilem: ſcirim.Dia.
Loma eſt ſecūda ſpecies vl cerū coꝛnee oculi. ſed loꝛa eſt aqua i vinacia macerata.
Lomalarius.i.vlcus in coꝛnea oculi ſ3 paꝝ ꝓfundū.
Lomētū.i.farina fabarum.

Caplm. CCCCCVII.

Loncbitis

ẜm Diaſ.ē ſpēs gladioli bn̄s folia poꝛro ſil'ia ſed latioꝛa ⁊ ruffa.multas bn̄s ſup ſe radices virgas ſpāſas ſup terrā: ⁊ ramos decliues ſuper terrā i qb⁹ ſunt floꝛes ſil'es pellicino: ſed foꝛma eoꝝ eſt vt gete: ⁊ albū bz i medio ſic̄ roſtrū ⁊ labꝛū iſanū: ⁊ ſic̄ lingua eſt ſemē ei⁹ latie ſil'e ⁊ trigonū ⁊ longū: vn̄ ⁊ locbintbis appellatū eſt. Radix eſt ei ſil'is dauco naſcit̄ locis aſpis ⁊ ſic. PLINI.li.25.ca°.9°.loncbitis.folia bz rubicūda ſemē nigrū ſil'e comedoꝝ q̊ꝝ oꝛa patēt: ⁊ oblōgū i ſil'itudinē lāceaꝝ radicē vt daucus. Radix ei⁹ cū vino bibita vꝛinā ꝓuocat. Jtē Diaſ. ⁊ Aui.barbatū.Eſt ⁊ ẜm gen⁹ lōcbitis folia bn̄s ſicut ſcolo: ſed aſpera. POSSE.folia ei⁹ impoſita vulnerib⁹ tumoꝛē nō admittūt bibita cū aceto ſplenē ſiccāt. GALIE.ſep.ſim.pbar.Ei⁹ qdē ſemē triāgulū bz ſil'e lācee ẜm figurā. Radix qdē ſil'is eſt aliq̄l'r paſtinace: ⁊ ꝓpterea vrinariū eſt pbarmacuz: eius vero qui ſil'is eſt ſcolopēdrie folia viridia qdē ad cōſoliditatē vulnerum ſunt idonea.ſicca v̊o ꝑ oximel bibita ſplenes ſcliridos ſanat.

Lonicis.i.mentaſtrum.
Loraſcium.idem.
Lopinas.i. auripigmentuz. ſed lepnias fragidos.i.terra ſigillata. qdaz tn̄ exponūt ꝙ ſit auripigmētū: l3 nō vere ſicut apparet i.l. lepnia.
Loposermatis. Loptoſpermatis.ſemē ē q̄ſi ſpma .i. ſemē berbe q̄ frāgit lapidē ⁊ eſt granum ſolis.
Loꝛa.i.aq̄ i vinaceis macerata.Pli.li.14.c.io. vinuz qđ dicitur pucciolum.
Loꝛaſciū.lōtis.i. mētaſtrū.
Loꝛaſen.i.pulegium.
Lotbometra. lotbos. lotus eſt ſpēs trifoly. Dia. Pli. li.22.ca. 2i.
Lotium.i.vrina .Dia.
Loton.i.faria fēugreci Dia.
Lotos eſt arboꝛ mella vel agrifoliū.l.faba greca . et granū aneſcen. Dia. quaz calligary roſuz vocāt. ⁊c̄. Pli.li.13.ca.17. ⁊.18. ⁊ lib. 16.ca.2i.

Caplm. CCCCCVIII.

Lotura

plūbi ẜm Diaſ. Accipe moꝛtariū plūbeuz ⁊ piſtellū plūbeū ⁊ mitte aquā ⁊ tere q̄3diu nigreſcit ⁊ poſt liq̄ ꝑ linteolū ⁊ refūde ⁊ adde aquā ꝙ poſſit meli⁹ liq̄ri: B fac q̄3diu ſufficiat: ⁊ poſtea dimitte reſidere i moꝛtario plūbū ⁊ tere lauādo ſic̄ lauat̄ cadimia q̄3diu aq̄ limpida ſit. Aly v̊o ꝯbuſtū plūbū terūt ⁊ lauāt diſciplina ſupioꝛi. Multi v̊o limaturā plūbi terūt ⁊ lauāt diſciplina ſupioꝛi. POSSE.DIAS. Eſt fri.ſtiptica.parapalaſtica.malactica.alta vulnera replēs.reuma oculoꝝ abſtinēs ſupflue carnes creſcētes vulnerib⁹ depaſcit: fluxū ſanguis vulneꝝ bn̄ ſtringit ani vulnera ⁊ ꝯdilomata cū oleo roſa. medicat̄: vulnerib⁹ cicatricē iducit: tātā efficaciā bz q̄3tā ⁊ ſpodiū vel tutia: q2 ſcariotica ē.oīa iſta iuenies i.l. balas.

Lubē.lubē Cōder.ara.tbus .i.olibanū.gre. libanon.
Lubia. Lubit. Lubie.ara.i. faſeoli.
Lubieta. Lubꝛie.i.almes.
Lublet.i.lupullus.
Lebue.ara. eſt arboꝛ cuius gūmi ē ſtoꝛax. arboꝛ ſigie eſt ſeniari ſpecies.
Lucapſas.i.ſeniar.Ste.i. lactuca aſini.
Lucar.i.arſenicum.
Lucaridis.eſt lapis egipti⁹: q̊ fullōes vtūt̄ ad dealbationē pānoꝝ: q i aq̄ velociter ſoluit̄: ⁊ eſt ſatis ſtipticus. AVICEN. 2°. can̄. ⁊ ē i coloꝛe lapidis boraē.lubꝛicus vt ſapo ſ3 durioꝛ.
Lucatb.albedeneb.ē boꝛax quo aurum adberet.
Lucefaſon.i.mentaſtrum.
Lucbabat. barbarica ē qđdā qđ eſt ſicut bermodactilus ⁊ oꝛitur in affrica: ⁊ eſt tapſus barbaſſus.

Caplm. CCCCCIX.

Lucbia

ara. vel lēgibi.lat.faſeolus. SERA. lib. aggre.ca.lucbia ſiue lubia.auc.Diaſ. folia bz ſil'ia folys plāte q̄ dr̄ cuſſus.niſi q2 ſūt mollioꝛa. ⁊ rami ei⁹ ſūt ſubtilioꝛes ſil'es filis adberētes berbis qb⁹ approximāt ⁊ elōgāt̄ multū donec ſit vmbꝛaculū ſub eis. ⁊ bz vaginas ſubtiles ſil'es vaginis fenugreci: niſi q2 ſūt lōgioꝛes eis ⁊ pinguioꝛes: ⁊ iteri⁹ vident̄ q̄ſi vary diuerſi coloꝛis: q2 q̄dā trabūt ad albedinē q̄dā ad rubedinez. ⁊ comedit̄ bic fruct⁹ elixus ſic̄ comedunt̄ ſpagi.eſt ca. ⁊ bu. p̄. POSSE. SERA. ḡnant mlt'ā vētoſitatē. ꝓuocāt mēſtrua: iflāt: generāt būoꝛes flāticos groſſos.ſūt mali ſtō: ⁊ rubei ſūt groſſioꝛes ⁊ qn̄ ſumūt̄ cū ſinapi ⁊ comedūt̄: ſinapis ꝓbib3 maliciā eoꝝ: ⁊ albi qdē ſūt multū būidi: ⁊ ſt̄ ḡues digōni. ⁊ ciminū iuuat ad digōnē eoꝝ: ⁊ comedere eos cal'os cū almurioleo ⁊ cimino: ⁊ ſi comedat̄ coꝛtex eoꝝ exterioꝛ: ⁊ bibit̄ poſt eos vinū paꝝ groſſū. ⁊ ꝑpati cū aceto ſūt difficilis digōnis ꝑꝑ ſiccitatē aceti. ⁊ de ꝓꝑetate eoꝝ eſt ꝓuocare mēſtrua: ⁊ maxie rubei ex eis: ⁊ ipſi ſūt boni pectoꝛi ⁊ pulmōi ⁊ faciunt ſōnia mala. AVEROIS.li.colliget.ca.de faſeolis.lēgibi faſeoli d̄clināt ad ca. ⁊ bu. ⁊ ipiguāt coꝛp⁹ ⁊ ꝓuocāt vrinā ⁊ ſāguinē menſtruū ⁊ laxāt ventrē ⁊ ꝓpꝛie rubei. iducūt ſomnia mala ⁊ faciūt vertiginem.

Lucifalidon.i.ſponſa ſolis.
Lucoiolon.i.viola alba.
Luconay.i.alumen.
Luctribos.lucubꝛos.i.taſſus barbaſſus. berba lucernalis v̊baſcus flōmos Dia.eo ꝙ ſit apta ad luia accendenda.
Lucublet.i.pſillium.

Caplm. CCCCCX.

Luf.

dꝛagōtea: belda: ſarcdarecon vel aſclepias. ara. gre.dꝛagōtiū.lat.ſerpētaria: vel viperina vel collū dꝛaconis. DIAS.ca.de dꝛagōtea ſiue vt aly aſclepas folia bz aarō ſil'ia: ſed pl'a ⁊ mioꝛa.cui⁹ virga vl' ba ſta duobus cubitis ē lōga: ⁊ ipſa varia ſil'is ſerpēti.liuoꝛes.i.maculas purpureas bn̄s ſolidas vt digit⁹ i q̄ ſemē ē ſil'e botruo p̊ coloꝛis viridis.poſt maturitatē v̊o coloꝛ eſt ei ſil'is croco ⁊ eſt guſtu moꝛdax: radix ei⁹ bulbi: bz rotūditatē ſil'ez aaron cū coꝛio tenui naſcit̄ vmbꝛoſis locis ⁊ oꝛtis. SERA. li.aggre.ca.luf.i.dꝛagōtea. ⁊ eſt maioꝛ ⁊ mioꝛ. vbi ſciēdū ꝙ maioꝛ eſt q̄ vocat̄ ſerpētaria. ⁊ illa bn̄s folia criſpa q̄ pōit̄ bic.ſed mioꝛ eſt illa q̄ vocat̄ aarō: ⁊ eſt illa bn̄s folia plana ꝓ q̄.l.aaron. GALIE.6.ſim.pbar.c.ð ẜpētaria.ſuba radicis eius ſubtilioꝛ ē ſuba radicis aarō. ⁊ i ſapoꝛe ei⁹ ē acuitas ⁊ amaritudo ⁊ ſtipticitas pauca ⁊ eſt ca . ⁊ ſic.in pꝛinci. IOAN.ME. ca.de luf.eſt plāta q̄ dr̄ coludra cōis ⁊ eſt ex ea alia plāta bn̄s folia plana ⁊ alia criſpa: ⁊ radix plane eſt exteri⁹ ad nigredinē tendens.iteri⁹ v̊o ē alba.criſpa v̊o exteri⁹ cineritia.iteri⁹ alba ad citrinitatē declinās: ⁊ ſuper vtriuſq3 radicē eleuāt̄ ſtipites bn̄tes maculas i modū ſerpentis. Melioꝛ ꝑs totius plāte eſt radix. ⁊ melioꝛ radix ē groſſa ⁊ ꝯpleta oꝛta i locis liberis. ⁊ meli⁹ tp̄s collectionis ei⁹ eſt ver ⁊ p̄ncipiū eſtatis: ⁊ criſpa calidioꝛ ē plana.plana ca.eſt i p̄n.criſpa i.2°. GALIE.dixit. plana ca.ē i p̄n.ſcdi criſpa i fi. ⁊ virt⁹ eſt: ⁊ in vtraq3 eſt cal'itas ⁊ acuitas q̄ſi poſita i ſupficie cū ſuba terrea ē vicēs plus. ⁊ vtraq3 ē abſterſiua iciſiua penetratiua apitiua ſubtiliatiua būoꝝ groſſorū ⁊ viſcoſoꝝ adberētiū.criſpa āt ad bec oīa eſt foꝛtioꝛ.nocet vtraq3 acuitate ſua ſtō ⁊ epati debili faciens reumatiçationē ⁊ moꝛdicationē: ⁊ reumatiçat ad ſtōm mās a mēbꝛis vicinis. coꝛrigit̄ p̄mū nocumētū ſi ꝓpinet̄ cū rob aut melle paſſulaꝝ aut ſpēbus alefāgie. ⁊ 2ᵐ nocumētū coꝛrigit̄ ꝑmiſcendo ei aliqd ex medicis ſtomaticis ſtipticis ſic̄ eſt maſtix ⁊ citonia: ⁊ ꝓpinare trociſcos diarodō poſt eius exbibitionē tollit nocumētū ipſi⁹. POSSE. DIAS.ſemē ei⁹ expꝛeſſū v̊tutē bz i ſucco.nā addito ſibi oleo doloꝛē auriū ꝯpeſcit lane iunct⁹ i narib⁹ addit⁹ polippos maxie curat: ⁊ cancros optime ſanat.ſemis eius.30.grana cū puſca bibita caligines oculoꝝ emēdat: floꝛes eius cū ceperit matureſcere ſi a muliere p̄gnāte fuerūt oꝛdinati aboꝛſū faciunt virt⁹ eſt radicis ei⁹ cal'a. vn̄ oꝛtbonoicis moꝛe ellectuary accepta medicat̄ tuſſientib⁹ ⁊ catarrū bn̄tib⁹ maximuz p̄ſtat effectū.toꝛacis tumoꝛes curat nō reuerſuros maxie ſi aſſa aut cocta accepta fuerit ſicca tūſa ⁊ i pulnerē ducta melle addito oīa ſil'r facere p̄t diuretica ē vētrez ſtimulat cū vīo bibita. vulnera ſoꝛdida fagedēica cū bꝛionia alba ⁊ melle purgat cicatrices curare facit. ex q̄ colliria ad puſtulas nec̄e fiūt.aboꝛſū facit ipoſita. dr̄ ꝙ ſi qs ex ea radice ſe tinxerit tut⁹ ab icurſu ſerpētū ſeruat̄.aceto mixta macl'as limpidat.folia ei⁹ recētib⁹ vulnerib⁹ nec̄arie adbibent̄.elixatura ei⁹ adbibita ꝑnionib⁹ maximū p̄ſidiū ē. ſucc⁹ radicis eius caligines ⁊ glaucomata ⁊ pterigia detergit. radix ipſa d̄cocta ⁊ comeſta ꝓdeſt. Jn iſulis qbuſdā oꝛiētis melle addito comedit̄ . ē.n. feruētis ⁊ recoꝛpatiue v̊tutis quā greci mētaſincreticā vocāt. Jtē ex ipſa colliria cum melle confecta atq3 foꝛmata fiſtulis aptant̄.facit ēt ad d̄tractionem tardātis vrine cū melle linita polippos ⁊ cāceromata conſumit.odoꝛ radicis atq3 berbe ꝯceptionē vteri mox fracturā coꝛrumpet.ſeminis eius grana.30.illud efficiunt acrioꝛ eſt que Aarō amarioꝛ ⁊ calidioꝛ: ⁊ eſt extenuatoꝛia plus in ſe: ⁊ bz vim aliquam ſtipticaz cum parua acredine

vel amaritudīe. Radix āt plus opatiua. purgat.n. viſcera ⁊ extenuat pingues ⁊ glutioſos hūores: ⁊ ad vulnera malicioſa optimū medicamē ē: qꝛ purgat ⁊ emēdat fortiter cū aceto trita ⁊ linita alfos tollit. folia vō ei⁹ vulnera ⁊ plagas recētes exercēt. GALIENVS. mūdificat ⁊ apit opilatiōes epatis ⁊ ſplenis ⁊ renū: qꝛ ſubtiliat hūores groſſos ⁊ viſcoſos: ⁊ ꝯuenit multuꝫ vulnerib⁹ malis ⁊ abſtergit ea ⁊ mūdificat fortiter. ⁊ virt⁹ folioꝝ ei⁹ eadē: ⁊ ſeminū ei⁹ ē fortior folijs ⁊ radice: ⁊ iō curat cācroſa apata q̄ fiūt i narib⁹ q̄ noiant̄ multoꝝ pedū. ⁊ ē polip⁹: ⁊ ſuccus luſ mundificat maculā oculi q̄ fit ab vlcere: ⁊ liniūt cū ea qdā caſeū recentē exteri⁹: qꝛ cuſtodit eū ⁊ ꝓhibet a putrefactiōe. Et idem eodē li. ca°. dragōtiū. ſiue ſerpētaria. hꝫ qdē aliqd ſilē aarō tā i folijs q̄ꝫ i radice: ſed acri⁹ ē eo ⁊ amari⁹. iō magis calefactiuū ⁊ magl ſubtiliū ꝑtiū: hꝫ āt leuē ſtipticitatē quādā q̄ ꝯcurrēte cū ꝑdictl duab⁹ q̄litatib⁹ acri ⁊ amara efficaciſſimū fit pharmacū. Radix tñ expurgat viſcera oīa ſubtiliādo groſſos ⁊ viſcoſos humores malos. aſſūpta vō vlcerū eſt optimū pharmacū. expurgat.n. ⁊ mūdificat fortiter tā cetera q̄ mundificatiōe indigēt q̄ꝫ morfeas cū aceto. folia vō virtutē ꝯſilem hñtia tā vlcerib⁹ q̄ꝫ vulnerib⁹ leſum neruū hñtib⁹ ꝯueniūt. quātū qdē min⁹ ſūt ſicca tāto magl ſolidāt. Nā ſicciora acrioris virtutis ſūt q̄ꝫ ꝯueniat vlceribus. credit̄ āt ⁊ caſeū hūidū ⁊ putreſcibilē cōſeruare exterius ei appoſita ꝑꝑ ſiccitatē ꝯplōnis. fruct⁹ āt violētior eſt ne dū folijs ſꝫ ⁊ radice. q̄re cācros ⁊ polipos exterminare credit̄. ſed ⁊ ſuccus ei⁹ q̄ ſūt i oculis expurgat. Et idē i li. de cibis. ca. de dragōtea. ⁊ hui⁹ radicē decoquētes bis aut ter vt deponat qō medicinale comedere aliqñ dam⁹ ⁊ radicē. Aaron qñ fortiori īdiget vtute q̄ ſm̄ pect⁹ ⁊ pulmonē cōtinēt̄ viſcoſa ⁊ groſſa. IOANNES MESVE. ſolōe educ̄ flā ſubtile ⁊ groſſū ⁊ mundificat ⁊ ꝯfortat renes ⁊ ꝓuocat vrinā excitat coitū: ⁊ eſt ex reb⁹ mūdificātib⁹ pectus ⁊ pulmonē: ⁊ ꝯfert eis ſuꝑ qb⁹ timet̄ freq̄ntia anhelit⁹ vel aſmaticis ꝑꝑ exuberātiā humoꝝ viſcoſoꝝ i eis ⁊ ꝓpē loboc ex eius ſucco cū melle ⁊ rob. qñq̄ꝫ ēt admiſtrat̄ cū ouis ⁊ valet ſilr. ⁊ dixit Democrit⁹. iuuamētū vtriuſq̄ꝫ ſpēi eius magnū eſt emoroidaꝝ dolorib⁹ ⁊ vētoſitatib⁹ eorū ſm̄ omnē modū admiſtratōis ipſi⁹ ⁊ ſumptū ⁊ emplātū. ⁊ nos exꝑti ſum⁹ ſuꝑ humore crudo q eſt i ſtō ⁊ renib⁹. Et dixit Hal. reſoluit duricies ⁊ apata dura ſplenis ⁊ alioꝝ mēbroꝝ. ⁊ cōuenit vlcerib⁹ fraudulētis ⁊ fiſtulis. ⁊ cōſumit additiones carniū i narib⁹: ⁊ ꝓhibꝫ fieri i eis corroſionē ⁊ cācrū. Succus āt ei⁹ diſtillatur i aure cū melle ⁊ ꝯuenit tīnitui ⁊ ſurditati ⁊ dolori auriū: ⁊ abſtergit ipſi⁹ ſordicies ⁊ excitat vlcera eius. vtraq̄ꝫ eius ſpēs eſt ex reb⁹ mūdificātib⁹ faciē: ⁊ auferunt feditatē cutis: ⁊ delēt pānū ⁊ lentigies ⁊ morfeā ꝓprie cū melle ⁊ ſtercore capraꝝ ſuꝑ podagrā ⁊ ꝯcuſſionem neruoꝝ: ⁊ ꝯuenit eoꝝ dolorib⁹ ⁊ ſuppoſitio fcā ex eo educit menſtrua ⁊ facit aborſuꝫ ⁊ dicitur ꝙ fugat ſerpentes ⁊ vermes venenoſos.

Lufaba. lufabar. ara. ideſt mādragora. Jabroab.

Lula. i. margarita.

Lumbrici terreni. quid ſūt .l. taratiꝫ.

Lumbricus lōgus ⁊ lat⁹. i. vermis q orit̄ i inteſtinis hoium: ⁊ vocat̄ ſolea vel cingulum.

Lumbrieb. ideſt aaron.

Lulatiꝫ. Lulatin. i. indicū.

Lulep eſt ſpecies volubilis que dicitur lupullus.

Luliam. Lulian. i. vſnee.

Lulientia. ſūt ſpēs limaciarum. Ciliciaria. Pau.

Lulifar. i. balauſtia.

Lulo. ara. margarita.

Lumbealmur. i. ſtorax liqda. Hal. z°. ō ſimpli. međ. ca°. primo. diſtin. 3ᶜ.

Lulme. Lulmei. ideſt arbor ſtoracis liquide.

Lulolion. i. aſpaltum.

Luloſar. i. nenufar.

Lumi. i. limocellum.

Luminapia. i. tapſus barbaſſus.

Lunaparim. i. aſpaltum.

Lunaſap. i. amomum.

Lunaticus. i. epilenticus.

Luparia. ē herba īterficiēs lupos: ⁊ potiſſime puluis factus ex ea. ⁊ quidā falſo dicūt ꝙ eſt radicula ſiue elleborus niger: imo ē herba q̄ aliter vocat̄ ſtrāgulator adip. ⁊ ē aconitū.

Lupis gre. miluus auis.

Lupus piſcis. gre. turna. lutius.

Lupillus. i. vitis nigra.

Lupinus ſemē notū. multi fabā egiptiacā dixerunt: ſed falſo. pro pondere co vtētes. apud Joānē Serapionē in. 7. c°. de ꝓbōne tiriace ē pōderās aur̄. i. ⁊ 5. ſed nr̄i lupini ñ ſūt tāti ponderis. l. tarmus.

Lupinus regalis: vel ſilueſtris. quid eſt. l. tarmus.

Lupullus. qd ē. l. Jeblech. eſt ſpecies volubilis hñs folia ſilia folijs vitis aſꝑrima. flos ei⁹ eſt ſicut ampulle adherētes ſil ⁊ ipſa plāta ſerpit i ſepib⁹. a gallis ⁊ theotonicis. hūil dr̄ cui⁹ florē i medōe ponūt.

Lupus eſt qōdā aīal oibus notū: ei⁹ ſtercus ⁊ corium hñt ꝓprietatē ꝯ colicam ſicut inuenies in. l. ſim⁹.

Luteanis. luteaniſon. i. cimbalaria.

Luthe⁹ color. i. color geneſtre ⁊ vitelli ouorum.

Luti alecta. i. terra ſigillata

Luti almes. i. almea.

Lutifarion. i. ſatureia.

Lutum albur. i. purum.

Lutū aneſubrū eſt q̄dā confectio ſic nominata.

Lutum aneſibuzior eſt lutum armenum.

Lutū chimolea. vel lutū diuinum. i. chimolea. gimolea bolus armenus.

Lutū armenuꝫ qd eſt. l. canarmenum.

Lutum comeden. eſt lutuꝫ qō dr̄ çuboçad. i. ad comedendū. SERAPION eſt ſemen albū habēs ſaporem māne.

Luterum. quid eſt. l. mola.

Lutron. gre. balneuꝫ. lauacrum. ablutio.

Lutum aucto. Serapi. ſm̄ Diaſ. facit oculos nigros puerorum.

Lutum lune. i. lutū ſamiū.

Lutum magra. i. terra ſinopida. ⁊ terra ē rubea carpētariorum.

Lutū ſigillatū. Auicē. i. terra ſigillata. Diaſc. lēnias frigius: ⁊ eſt rubea.

Lutū abſolute. Dia. gicenō ideſt cenum.

Lutuꝫ terre maſticis. i. giſchia. Dia. qꝛ in īſula chio ſolum maſtix oritur.

Lutum vitis. ideſt giſampelos. Diaſco.

Caplm. CCCCCXI.

Lutū ſamiū. giſſamia qdā dicūt ꝙ ē bolus armenus ſed Aui. li. z. dic̄ lutū ſamiū. i. talk. vl ſtella terre. qō ideꝫ ē. Jnqt Hal. nos vtimur ex h̄ qō noiatur ſtella. Ego aūt dico ꝙ hoib⁹ videt̄ ꝙ illō eſt talk. veꝝ de talk. diximꝰ ꝙ īuenit̄ in īſula cypri. ⁊ dixit idē Hal. p̊ ⁊ 4° de ſimpli. medic̄. ca°. z°. lutū ſamiuꝫ eē ſicut lutū ſigillatū ī retentione ſanguis: ⁊ ī reb⁹ alijs eſt pluris notabilitatis q̄ꝫ ſigillatū ⁊ eſt viſcoſū tenax glutinatiuū nō indigens ablutiōe. POSSE. ꝓhibet apata ca. in īceptiōe ⁊ cōuenit aduſtioni ignis: ⁊ ꝯfert in principio podagre linitū ⁊ ꝯuenit fluxui ſanguis a matrice ⁊ cum egeſtione.

Luularim. i. indicum.

Luxatio. i. membrorum cōquaſſatio.

Luyſar. luyſari. i. antimōiū

Luyula. quid eſt. l. alelluya bachaelh.

Luçacadeneb: capiſtrū auri. ara. ſ. id q̄ auꝝ adheret

Luçacadeneb. i. capiſtrum auri.

Luçach. Luçachs. i. arbor fraſſinus.

Lymos per. y. eſt peſtilētia: ſꝫ limos ꝑ i iota ē fames. ita ſe hēt apud grecos et arabes ſicut apō nos niſi ꝙ apud grecos eſt liquida.

M Littera.

Maafilon. ideſt peucedanum.

Caplm. CCCCCXII.

Maleb. maalech. ara. exponit̄ in li. Raſ. de lapide. qui nominat̄ i ligua hiſpanica arçeuo. ⁊ ego q̄ſiui ab hiſpanis qd eēt arçeuo ⁊ oñdert̄ mihi agrifoliū. veꝝ arabs dixit mihi ꝙ eſt arbor quā nō hēm⁹ i partib⁹ nr̄is. Agrifoliū vō dicebat vocari trachacharab. Ste. mehelehū. inqt vocat̄ gre. kiſamū. ſꝫ trabamalhaui mahaleb ē medulla fruct⁹ ceraſi domeſtici vel ſilueſtris: ⁊ eſt i veritate medulla ceraſi ſilueſtris cuiuſdā: q̄ mulieres arabū vtunt̄ i oleo quo vngūt capillos ſuos. ⁊ alio nomine vocat̄ nere: ⁊ eſt arbor ceraſi ſilueſtris. SERAP. li. aggre. c°. mahaleb. auc. Dia. eſt arbuſtū qō ſilat̄ arbori alcamie i magnitudine ſua hñs folia ſilia folijs oliue: niſi qꝛ ſt̄ fortiora ⁊ latiora eis: ⁊ hꝫ fructū ſilem fructui maſticis nigrū: i cui⁹ ſapore ē dulcedo: ⁊ ē fruct⁹ ei⁹ aliqñ ſicut i racemis: ⁊ naſcit̄ i locis agreſtib⁹: ⁊ folia eius ſūt ſtiptica. POSSE. SERAPIO. Folia eius ꝯferunt vlcerib⁹ oris qñ maſticāt̄: ⁊ fit cū eis collutio. ⁊ qñ bibit̄ decoctio granoꝝ eius ꝓuocat vrinā ⁊ dicunt alij ⁊ mēſtrua. Et dixit Hal. in lib. 9. tractatuū. ſūt qdā q putāt eſſe carpobalſamū. ⁊ iā diximꝰ de eo i ca°. balſami. Et idē auct. Aben me. eſt cali. ⁊ mollificat ⁊ ꝯuenit dolori yliorꝫ. ⁊ qñ bibit̄ ꝯuenit nauſee: ⁊ eſt vna ex medicinis q̄ excutiūt ſuꝑfluitates a corꝑe q̄ īpinguāt ipm̄: ⁊ expellit lūbricos ⁊ aſcarides ⁊ cōuenit podagre: ⁊ frāgit lapidē. Et idē auct. Albaſari eſt ca. ī z°. ſic. ī ꝑn°. frāgit lapidē i renib⁹ ⁊ veſica: ⁊ ꝓuocat mēſtrua: ⁊ ſedat dolores. ōfert̄ ab andragē ⁊ abuahiū. ⁊ meli⁹ ex eo ē illud qō ſilat̄ margaritis minorib⁹: ⁊ hꝫ bonū odorē. Et idē auc. Yſaac benarā. almahaleb. ſt̄ ex eo albū ⁊ nigrū ⁊ viride. ⁊ albū hꝫ ꝑua ḡna: ita ꝙ mai⁹ ex eis eſt ſic̄ cicerula: ⁊ ē ī iſula. ⁊ min⁹ ex eo ē illō de hiſpania. meli⁹ ex eo ē alb⁹ ⁊ mūdus ⁊ purioris odoris. deteri⁹ vō ex eis eſt nigrū: ⁊ admiſtrat̄ medulla ei⁹ cū cortice: ⁊ cortex ei⁹ eſt niger ⁊ exteri⁹ ⁊ iteri⁹ alb⁹: deferūt̄ a mōte leluā: ⁊ de drogebel ⁊ de nachāt arbores grādes. ⁊ colligit̄ i ſeptēbri: ⁊ illō qō de ipſa vtimur eſt granū. ⁊ cortex ei⁹ eſt ca. ī. z°. ſic. in p̊. frāgit lapidem renum ⁊ veſice. ⁊ idē auc. Raſis. mahaleb eſt ca. ⁊ mollificat ventrem.

Mabachematio. i. ſucc⁹ cauliculi agreſtis.

Mabathematicon idem.

Mabata. ſi inuenit̄ male eſt ſcriptuꝫ. nā debet dicere nabata. ⁊ qd ē. l. nabata.

Maboth. mabroth radix eſt ſilis anuiden. ſꝫ debilior.

Mabrahinch. i. geneſtra.

Macaros. i. mararos.

Macedonicū. olixatrū. yposelinū eſt ſpecies apij.

Machalū. i. bdellium. Ste.

Maciana. mala quedā ſunt Diaſ. l. mala matiana.

Macronoxia gre. lōga egritudo: makronoxia.

Macer. i. cortex mali punici

Macerij amomū. Macerian idem.

Macharo. i. meçereon.

Machi. i. colirium.

Machir. Macis. quid eſt. l. ſiſtoſe.

Macroſia. i. egritudo lōga.

Macropiper. i. longū piꝑ. nā macros. i. longū. l. falfel.

Macton. i. cataplaſmata fenugreci.

Madac. madachi. i. bdelliū.

Madilien idem.

Madafon. i. apium riſus.

Madiera. i. naſturtium.

Madion. Mageſur. i. vſnee

Magidas. i. rotulas placentulas. Hal.

Magit. i. cibaria de lacte.

Magnes. i. lapis calamliarl

Magnetin. ē ſpecies marchaſite.

Magnifia. i. aqua.

Magmata. i. feces vnguētorum. Pli. li. 13. c. z.

Magniflos eſt herba dicta filius ante patrem.

Magra quid eſt. l. meçgreb. gre. ſinopida. terra rubea q̄ carpētarij ligna ſignāt.

Magrafon. i. pentafilon.

Magron. i. polium.

Maguagua. i. marrubium.

Maguderis. ſm̄ Pliniuꝫ. i. caulis. Laſerpij. ſ. ſtipes ſilfij. li. 19. c. 3.

Magur. maguri. i. ātimōiū.

Mahalech. i. maaleb.

Mahamode. ara. i. ſcamōea lib. de doc ͣ. ara.

Maharoth. Auic. i. radix ſiluij. vel anuiden ara.

Mahat. qd eſt. l. darſiſabaꝫ.

Maiomo. maimo grec. i. ſimia. li. ō doc ͣ. gre. pithici.

Maiorana ſanſucus quidaꝫ amaricū dixerūt ara. meçeni⁹ vocat̄ pro q̄. l. mercenius.

Maiſabon. i. afronitrum.

Maiſach. Maiſachi. ideſt berberi.

Malagma. Dia. mellilothos caſ. fe. in antidotario. malagma poliarchion. i. plurium principatuuꝫ. ſ. emplaſtrum. Alex.

Malagma. cataplaſma diadit. emplm̄ mollitiuū vl leue idē. Cor. cel. lib. de doc ͣ. gre. Hal. io. memir̄. cap°. z°.

Mala apia. que Pau. cōmēdat ſunt mala predulcia: cuius teſtis ſū. nā puſij ⁊ rome vidi ⁊ comedi.

Mala aurea. i. coçula vl criſomila: vel barchocha.

Malabatrū eſt foliū indum ⁊ illud qō Aui. noiat folium ⁊ ipm̄ nō eſt illud folium quo nunc vtunt̄. nā Diaſ. malabatrū inqt putauerunt multi eſſe nardi indici foliū: ſed fallūt̄ ⁊c̄. Pli. li. iz. c. z7. Malabatrū arbor in ſyria folio cōuoluto arido colore ⁊ infra laudatius ex india venit in paludib⁹ vbi gigni credunt lenticule mō odorat⁹ ꝓ quo. l. ſedis.

Malacoru. i. dragōtea.

Malachita que oēm duriciem emolliunt ⁊ ſoluunt. Hal. in dinamidijs.

Malacticū. i. mollitiuuꝫ ſaniem faciens.

Malacticon. i. relaxatiuum.

Malachi. molochia. i. malua. chibeçi cubeçi. Ste. Paulus.

Malachium. i. nigella.

Mala citonia. qd ſūt. l. cuffa

Malachia. i. molles piſces. vocabulum eſt Hali. ī dinami. cap. de generātib⁹ groſſū humorē. ⁊ cap°. de generātibus crudos humores vt pulpi ſpie vligines calamare ⁊c̄. Alber. de aīalibus. lib. i. cap. 3°.

Malachin. i. bdellium.

Mala ḡnata. qd ſūt. l. burnā

Malalipue. i. ſtorax.

Caplm. CCCCCXIII.

Mala matiana. exponit yſido. ꝙ a loco dicunt̄. qdaꝫ vō nō exponūt ſilria: vulgari tamen hiſpāico ēt domeſtica oīa matiana dicuntur. DIASCO. matiana cū adhuc īmatura ſtiptica ſunt ⁊c̄. in alio tñ ca°. exponit ꝙ ſunt eſtiua. Apud Sera. vō ex verbo Diā. hētur ꝙ colliguntur in vere. ⁊ Aui. in hoc concordare videt̄. nā dicit ꝙ nocent neruis ꝓprie vernalia ſicut dicit Diaſ. ⁊ in de viribus cordis dic̄ ꝙ ꝯfortat cor.

Caplꝫ. CCCCCXIIII.

Malamuſch. ara. gre. narfeſtica. vſnee vel lanugo. ⁊ inueſtit arbores granatorum. Aſnee. ara. eſt albi coloris ⁊ boni odoris. SERAP. ca. malamuſch. aucto. Yſaac Benaraꝫ. ⁊ eſt malū granatū parū apertū ſicut roſa: ⁊ colore ſuo intra albedinē ⁊ rubedinem ⁊ citrinitatē: ⁊ in medio ſui hꝫ florē cuius color ē ſicut color eiuſdem. ſapor eius eſt pōticus: ⁊ eſt odorifex: et eſt frigidū in prin°. ſic. in z°. ⁊ idem auc. Hal. muſcus malorum granatoꝝ. i. lanugo. ꝓprietas eius eſt attēuare ⁊ ſubtiliare. ⁊ loco eius poteſt poni pōdus eius de cimīo carmeno. ⁊ tertia pars pōderis de coſto: ⁊ hꝫ virtutem ſicut nardus: eſt ca. ⁊ ſic. in z°. flos eius arboris dicitur narfeſtica. ⁊ grece balauſtion. ⁊ eſt frigidus: ⁊ conuenit ſtomaco ⁊ epati calido. l. aynech.

Mala punica. i. mala ḡnata.

Mala probaratrū. i. folia vl ſuccus feniculi.

Mala ſtoraca. Mala ſtorica. i. ariſtologia rotunda.

Malum ſtoracum. idem.

Malakiſagria. i. malua agreſtis.

Malaſſat. i. mollit.

Malatina apud Pau. ca. de egritudinib⁹ nariū. confectio trociſcorum condiſi duorum.

Malauicum. grece. mollitiuum. inde.

Malaxare. i. ſaniē generare vel mollificare: vl ſoluere tractare.

Malaxatiua. i. mollitiua.

Malealiend. ſ. bdellium.

Maleltima. i. cucumeres ſilueſtres.

Malandruꝫ. qd eſt. Pli. lib. z6. c. 7. Hal. c. granati.

Malicoriū. i. cōtex mali granati. Pli. li. z3. c. 7°.

Malfacton. lipothomia. defectus ſincopis. Halic. ad glauconē. c. 3. diſtin. 3ᶜ.

¶ Caplm. CCCCCXV.

Malk ara.lat.ſal. SERA.li.aggre.ca°malk. auct. Diaſ.ſũt eius due ſpẽs.vna q̃ ex minera:⁊ alia ex mari. Ex minera ẽ fortior ⁊ ẽ andaran. ⁊ melior ex eo ẽ nõ habẽs lapidem clari coloris:cui⁹partes ſũt eq̃les. ⁊ ex marino melior eſt alb⁹eq̃lium ptiũ:⁊ ẽt repit̃ i locis aq̃rũ ſtãtiũ. Idẽ auc.Gal.ſal qd̃ generat̃ i ſtagnis marinis ſilat̃ marino:⁊ iſte ſal fit i maritimis.nã qñ decreſcit aq̃ vel ꝫ bitur i tpib⁹eſtatis coagulat̃ a calore ſolis adurẽte: qd̃ eſt i margib⁹aque.⁊ fit ſal:⁊ h̃ fit plimũ eo ꝙ aggreget̃ i loco illo ex aquis ſordidis q̃ ſunt multuꝫ cal̃e.⁊ ꝓpterea q2 eũa tio aque maris fit i loco arto:ſuba ei⁹ eſt groſſa: ⁊ ſapor ei⁹ ſtipticus ſalſus.ſal vero q eſt ex minera ẽ groſſioris ſube ⁊ fortioris ſtipticitatis. ⁊ eſt ca.⁊ ſic.in 3°.Sal ſodome eſt ſal q generat̃ i mari mortuo vbi eſt aq̃ amara i q̃ ſi ꝓyciãt̃ piſces moriunt̃:⁊ vocat̃ ſic a noĩe montiũ q ſunt ꝓpe illõ mare.Sal q effodit̃ a mineris eſt min⁹calid⁹⁊ minus ſubtilis alys.Pli.li.3i.c.7.Cõburit̃ ſal ſm hunc modũ. pone ſal in olla noua ⁊ cooperi illã ne ſalſedo egrediat̃ ab olla: ꝑꝑ calorẽ ignis:⁊ ſepeli ollaꝫ in prunis:⁊ dimitte ibi donec adurat̃ ⁊ crepet.deide aufer ab igne ⁊ potes diſcernere diuerſitatẽ ſalis a ſuo ſapore:q2 ille q ꝑticipat amaritudĩe reſoluit.ſed q eſt ſalſus ſolũ cum reſol̃one ſua ⁊ ſtipticat ⁊ ſtringit.⁊ ſal qñ adurit̃ eſt maioris reſol̃onis ⁊ minoris ſtipticitatis:⁊ flos ſalis eſt ſubtilior q̃ꝫ ſal aduſtus: ⁊ ſapor eius ẽ acutus ⁊ reſoluit fortiter.⁊ flos ei⁹eſt ſpuma q̃ ẽ ſupra ſal. ſed puluis ſalis ſil̃atur mltũ ſpume ſalis.⁊ poſ̃e eſt ꝙ ſubtiliaret ⁊ reſolueret plus q̃ꝫ ſal. ⁊ aggregaret qd̃ remaneret ⁊ ſuba ex corꝑe ſicut ſal.⁊ ſi tu capis piſces viuentes ⁊ ꝓycis i mari moriunt̃ ſtatim.g̃ debes ſcire ꝙ accidit ꝑꝑ amaritudinẽ q̃ eſt i eo inimica aĩalib⁹omnibus ⁊ plantis.

POSSE.SERA.Prohibet putrefactionẽ humiditatum:⁊ ſal maris qñ extendit̃ ſuꝑ coriũ ⁊ ponit̃ ſuꝑ ſpleneꝫ reſoluit duritiẽ eius. DIASCORIDES. Sal ſtipticum ẽ ⁊ abſtergit mũdificat ⁊ reſoluit ⁊ aufert carneꝫ ſuꝑfluã ab vlcerib⁹:⁊ cauteriçat ⁊ ꝓhibet vlcera fraudulẽta: ⁊ ingredit̃ i ꝯfectionib⁹medicinaꝝ ſcabiei: ⁊ aufert carnẽ ſuꝑfluã que creſcit in oculo ⁊ liquefacit vngulã que fit in eo. Et ingredit̃ in cliſteribus:⁊ eſt bonũ a͡patibus hydropicorũ:⁊ qñ miſcet̃ cum oleo ⁊ aceto ſedat pruritũ quãdo vngit̃ iuxta ignẽ donec ſudet. Et idẽ facit in ſcabie vlcerata ⁊ nõ vlcerata:⁊ lepra ⁊ empetigine.⁊ qñ miſcet̃ cũ melle ⁊ aceto ⁊ oleo:⁊ linit̃ cõuenit ſquinãtie.⁊ cum oleo ſolo ꝯuenit a͡patibus vulue ⁊ duaꝝ amigdalaꝝ ⁊ curſui humiditatũ ad gigiuas:⁊ fit ex eo empl̃ꝫ cũ ſauich ordei ⁊ coſto ⁊ melle ad pruritũ ⁊ ad fluxibilitateꝫ gingiuaꝝ ⁊ ad vlcera corroſiua.⁊ fit empl̃m cum eo:⁊ ſemĩe lini ad puncturã ſcorpionis.⁊ cum origano yſopo melle ad morſũ vipere. ⁊ cum pice alkitrã:aut cum melle ad morſũ aĩalis qd̃ dr̃ ceraſtes:⁊ eſt ſerpẽs cornut⁹:⁊ qñ fit empl̃m cuꝫ eo melle et oleo reſoluit furunculos.⁊ qñ miſcet̃ cũ origano ⁊ fermẽto maturat a͡pata flãtica teſticuloꝝ:⁊ conuenit morſui rane exiſtentis i flumĩe babilonie.⁊ qñ teritur ⁊ ligatur i pe tia lini ⁊ ſubmergit̃ in aceto forti:⁊ miſcet̃ cum iſto:⁊ ponitur ſuper morſurã aĩalis venenoſi conuenit. Et qñ miſcet̃ cum melle conuenit ſanguini mortuo qui eſt ſub oculo: et ꝯuenit nocumẽto opy ⁊ fungoꝝ pernicioſoꝝ. Et qñ miſcetur cum farina ⁊ melle ꝯuenit ꝯtuſioni neruoruꝫ: ⁊ attractioni lacertorũ:⁊ ponitur ſuper ꝯbuſtionẽ ignis ⁊ non ſinit locum veſicari.⁊ ponit̃ in hunc modũ ſuper podagraꝫ ⁊ ꝯuenit ⁊ fit empl̃m cum eo:⁊ linitur cum yſopo:⁊ ꝓhibet heriſipilã:⁊ formicã augeri in corꝑe:⁊ qñ miſcetur cũ oleo ꝓuocat ſudorẽ:⁊ qñ ſumit̃ i potu cum vino ⁊ aq̃ laxat ventrem:verũtamẽ eſt malum ſtomacho.

Malmerum.i.ciperus.
Malomagica.i.ſebeſten.
Mal̃ſagria.i.malua agreſtis
Malta eſt genus cementi.
vt in palladio.
Malum malanuꝫ vel bonũ malanum.i.antrat.
Malua cum ſuis ſpeciebus quid eſt.l. Althea. Pli⁹. li.20.c.2i.in prin°.
Eſt aliud gen⁹malue qd̃ vocat̃ malua femina vl̃ malua teratica:⁊ iſta eſt pes columbinus.
Maluauiſcus qd ẽ.l.althea macer dic̃ malua agreſtis
Malomeli.cidonomel quõ fit. DIAS.STE.malomeli nuba vel iniuba.

¶ Caplm. CCCCCXVI.

Malum lat.gre.milia. Malum eſt omnibus notũ Rabi moyſes.cap°de malo. Malũ odore ſuo corroborat cor ⁊ cerebrum:⁊ iuuat ptiſicis ⁊ melancolicis.ſed comeſtio eius peior eſt omniũ comeſtione fructuum generat ventoſitatem.ſ.quam generat in ſecunda ⁊ tertia digeſtione ita vt ſit dictum a ſapientibus ꝙ generat ptiſim ⁊ ethicam eo ꝙ huiuſmodi ventoſitates inflãt arterias ⁊ venas. AVEROIS. quinto colliget.aucto. Auenço. SERAPIO.caplõ de malo. Ex his quedam ſunt dulcia:quedam pontica.quedam ſtiptica:quedã acetoſa:⁊ quedam inſipida aquoſa.in dulcibus eſt ſubſtantia aquoſa temperate ſubſtantie.⁊ in ponticis qd̃ vincit ſuper ea eſt temperamentum frigidum terreum.ſed ſtipticis eſt hec eadem ſubſtantia cum ſubſtãtia aquoſa que in dulcibus ⁊ in acetoſis eſt ſubſtãtia aquea frigida. GALIE. ſeptimo ſimplici.pharma.caplõ milea.ideſt pomaria.⁊ eſt arbor mali non quelibet eſt vnius nature ſicut neq3 fructus. Nam pomorum alia ſũt dulcia:alia auſtera: alia pontica: alia acida. alia non totaliter exoluta ⁊ aquoſa: ⁊ predominatur aquoſitas in his vt ſit complexio eoruꝫ humidior ⁊ frigidior.terreſtre vero frigidum dominatur i ponticis.indigeſtum vero in auſteris hoc ⁊ aqueum frigidum ſicut in dulcibus.eucratum denominatur. iſta auteꝫ folia ſucci ⁊ cortices eius arboris adinuicẽ differunt. vnde herbis vti cum auſteris quidem ⁊ acidis vulnera con ſolidat. ⁊ flegmonũ que ſunt in generatione repercutere id qd̃ influit ⁊ ſtomacum exſolubilem ⁊ ventrem corroborat cuꝫ aquoſioribus vero mordaces flegmones incipiẽtes:⁊ eos qui ſunt in augumento remittere.quoniam autem multa omnibus pomis humiditas infertur:palam eſt ⁊ ex eo ꝙ nullus eorum ſuccus perdurat:ſed aceſcunt ⁊ corrumpũtur omnia.ſolum enim citoniorum que vtiq3 propter predominãtem ſtipticitatẽ minus ſũt humida alys quorum ſuccus coctus cum melle durare poteſt.ipſa autem per ſe neq3 ita eſt durabilis.

Malum terre.i. ciclamen.l. buthormariẽ. panis porcinus. Ariſtolochia rotũda. Ciclamus. kiklamos Pli.li.25.c.8.
Malus aſſiria quid eſt. Pli. lib.12.c.3.

¶ Caplꝫ. CCCCCXVII.

Mamad ara.gre.tefea.lat.cinis. SERAPIO. ca°mamad.aucto.Gal̃.ſunt in eo qualitates contrarie eo ꝙ eſt ibi ꝑs terrea.⁊ ꝑs velut fumoſa.⁊ illa eſt ſubtilis:⁊ qñ miſcet̃ aq̃ recedit cũ ea ⁊ remanet parſ terrea q̃ eſt debilior:⁊ virtus cineris diuerſificat̃ ſꝫ diuerſitatẽ lignoꝝ ex quibus fit.nã operatio cieris ficus domeſtice ⁊ ſilueſtris eſt ꝙ adurunt̃ rami eius:⁊ colligit̃ cinis i aqua ⁊ dimittit̃ ibi aliquot horis ⁊ colat̃. deinde ponitur adhuc alius cinis ⁊ fit h̃ ſepe. GALIE.octa.ſim.phar. ca.tefra.i.cinis combuſtorũ lignorũ ꝯpoſit⁹exiſtens ex cõtrarys ſubſtãtys ⁊ qualitatibus.hẽt enim in ſe quidẽ terreſtre.hoc autẽ quaſi viſcoſum vel lignoſum vel qualitercunq3 voluerit quis nomĩare.he ergo partes ſubtiles partibus groſſis ſunt commixte.⁊ dum infunduntur in aqua cum tranſcolat̃ cinis ſubtiles trãſeunt cum lixiuio calidã virtutem deponentes:qd̃ vero relinquitur terreſtre debile ⁊ mordax fit.nõ ãt oĩs cinis eandẽ certitudinaliter hẽt complexionẽ:ſed ſm cõbuſte materie differẽtiã ꝑmutat̃. DIAS.ṽo neſcio q̃l̃r ſtipticã ipm ait hr̃e virtutẽ:⁊ nimirum ficulneatica ab oĩ tali qualitate exẽpta eſt: qm̃ ⁊ ipſa arbor nõ ſicut glãs quercus ⁊ comarus pirus ficus edera: ⁊ q̃cũq3 alia cal̃a que ſtipticã oſtẽdũt q̃litatẽ.q̃dã.n. i nl̃la earũ parte ipſã oſtendũt:ſed eſt plenũ totũ forti acri ⁊ calida.q g̃ ex põticis lignis cinis ſtipticitatem nõ paucã hꝫ. ⁊ ego ꝑ eum detinere emoroſagias noui. ficulnee ṽo cinere nũq3 ad h̃ vtat̃ q8.hꝫ.n.multũ acre ⁊ cauſticũ cũ abſterſiuo ꝑmixtũ:⁊ ſꝫ vtrãq3 differt ab eo q ex lignis glãdis qm̃ qd̃ viſcoſũ i eo multo eſt acri⁹:⁊ qd̃ q̃ſi terreſtre.i illis qdẽ ſubſtipticũ aliq̃l̃r eſt in hoc abſterſiuũ ſicut titimaloruꝫ. eſt ãt ⁊ citan⁹.i.calx nõ extincta.ſpẽs qdẽ cineris ſubtilior extrĩs partib⁹cinere lignoꝝ inquãtũ lapides diligẽti⁹aſſari indigẽt vt fiat cinis. Actũ hꝫ ⁊ qd̃ eſt q̃ſi exuſtiua multuꝫ. ⁊ ꝓpterea loca ſiccatiuũ imordaciter fit farmacũ:⁊ magis ſi bis aut ter lauet̃.diaforetica ãt fit ſi diligenter ſufficienter i mari lauet̃.dicet̃ ãt de ea qñ de metallis a nobis ſermo fiet. POSSE.SERAPIO.ꝯuenit vſus ei⁹ad vlcera fraudulẽta ⁊ comedit carnẽ q̃ creſcit i vlcerib⁹: ⁊ adminiſtrat̃ i aliqb⁹hidropicis:q2 ifundit̃ ſpõgia i ipſa:⁊ ponit̃ ſuꝑ tumorẽ:⁊ fit ide cliſtere ad vlcera iteſtinoꝝ ⁊ ad fluxũ antiquũ:⁊ dat̃ de ea.ʒ.5.cum pauco oleo ad coagulationeꝫ ſanguinis ⁊ ad tuſſim:⁊ ꝯuenit dolori neruoꝝ ⁊ ꝑaliſi:⁊ bibit cum ille cui datũ eſt i potu venenũ.⁊ ille quẽ momordit rutella.faciunt ãt ad hoc oẽs alie ſpẽs cinerũ:⁊ proprie cineris arboris glãdiũ:⁊ ſunt oẽs ſtiptice. Bulcaſim. Eben Aben açarin.libro dicto ſeruitor. Modus faciẽdi cinereꝫ ex ramulis arborũ radicib⁹⁊ folys. Accipe ramulos nouiter amputatos habẽtes adhuc de ſua humiditate:⁊ abſterge hñ eos a terra:⁊ laua ẽt cum aq̃ donec nihil remaneat i eis ex terra vel ex aliqua putredine.deide imple ex eis ollam magnã quãtũ oꝫ ⁊ claude eã cuꝫ coopertorio ꝑforato vt fumus coꝝ ide egrediat̃.deinde pone in furno pãnis a ſero vſq3 mane ⁊ extrahe ollã:q2 videbis ramulos exctos ſicut carbones.tũc g̊oꝫ ꝙ teras eos hñ:⁊ ponas i olla minori pria:⁊ pone iteꝝ i furno ⁊ facias h̃ ſepe.i.donec iuenias cinerem albũ bonũ lenẽ tactu quem ſerua neceſſitati.

Mamica.ẽ gũmi q̊ carem⁹.bin.
Mãmilla canis.i.ſebeſtẽ.vñ ṽſus. Sebeſten mãmilla canis fere ꝑſica lingua.
Mãmilla oĩum aĩalium ſm Aui.lib.2.eſt fri. ⁊ ſic. ꝑꝑ neruos plĩmos q ſunt in ipſa:nutrimẽtũ mãmille plene lacte qñ digerit̃ ꝓpinquũ ẽ nutrimẽto carnis.⁊ illa eſt melior in q̃ ẽ lac:qm̃ velociter facit ipꝫ deſcendere.
Mamirra.i. mãnam.
Mamodelion. mamodelioniſi.i. melantium.
Mamodes.i.maniaci.
Mamuda.i. ſcamonea.
Mamudaſion.mamudaſon .i.cimbalaria.
Mãna.i.oĩs res cadẽs ſuper lapidẽ aut arborem: ⁊ fit dulcis:⁊ coagulatur ſicut mel ⁊ exiccat̃ ſicut gũmi queãdmodũ terniabin.l. Men.xiracoſt.çucharuꝫ haoxor.eſt de ſpẽb⁹ eius.
Mãna ꝯdari.mãnis.manietis.i.mãna thuris. Ste.
Mãna ꝯfecta.qd ẽ.l. terniabin. Mãna granata idẽ.
Mãna thuris. mãnis gre.i. thus minutũ:valde iſtud vocabulũ ponit̃ i viatico ca.de ruptura ⁊ diſiũctõe circa finẽ:⁊ põit̃ i.l.rõdẽ. vñ mãna thuris ſepe in libris antiq̃s iuẽit̃: ⁊ ẽ apõ Aui.minutũ thus ⁊ apud alios auctores arabes ẽ puluis ipſius thuris .ẽ.n. medicina ꝯueniẽtior vbi plus deſiccare oꝫ ipõ thure:eo ꝙ hꝫ i ſe admixtuꝫ ex cortice ipſi⁹ arboris q̃ ẽ ſiccior vt ait Gal̃.12. d̃ i ge.ſani.iuxta principium ꝑticl̃e.⁊.4.°memiri.c.4. PLINIVS. micas a thure ꝯcuſſo emiſſas vocamus mãna thuris. lib. 12.ca. 15.
Manacolliçãe dr̃ empl̃ꝫ cuius pulueres diſtempãt̃ ⁊ icorporãt̃ cũ aliquo liquore abſq3 igne.
Mãcitan.i. herba capicoria quam ignoro.
Mãdi.i.curuatura brachy.
Mãdile.i.tobalia.

Mãdoſehõ.mãdroſimon. ẽ ſpecies yperici.
Mãdragora.qd ẽ.l.leborat. Antiminõ. Bulboquinõ. Circeon. Dia.
Mãnes.i.mãnupulus.
Mania.i.inſania. Caſ. fe.
Manicõ.eſt 4.ͣſpẽs ſtrigni. eo ꝙ maniã inferat ſic dicta Dia.
Manietis .i. magnes. lapis. Pau.
Maniodes gre.iſan⁹mãiac⁹
Mãſuemẽ. gre. maſticationes. Caſ.fe.
Mãtidã.eſt plãta ſil̃is ſmilacis repẽs ꝑ arbores geniculata.
Maniſan.i. vlnee.
Maniſies eſt vna de ſpẽbus ſtrigni.
Maniſlui.i.cortex q i olibano inuenitur.
Mãnis manietis .i. olibanũ minutum.
Mantefia.i.ſerum.
Mãthethabon.eſt res nata i ſtipite arboris mirti.l. dex domeſtica.
Manthus.i.thus minutuꝫ.
Mantuar.i.alchãna.
Manuſer.i.pſilotrum.
Maracũ.i.ꝑthemõ. Dia.
Marab⁹ẽ ſpẽs mãdragore.
Marachbes.i.fel veruecis.
Marachare.i.fel gruis.
Maractis.i.fel vrſi.
Maractũ.i.dragontea.
Maram.i.emplaſtrum.

¶ CA.CCCCCXVIII.

Mararac aralat fel ⁊ amaritudo. SERA.auc. Diaſ.virtus i oĩ felle termãtica ẽ ⁊ viſcida:ſed aliqb⁹min⁹ẽ.magna tñ virt⁹eſt maritinni ſcorpy ⁊ calionũ piſcis ⁊ heluini golagie ꝑdicũ pauonis capõis albi ⁊ caprioli oĩum iſtoꝝ fella vnã hñt virtutẽ i ſe: faciũt deniq3 ad oculoꝝ ſuffuſiões caliginẽ ⁊ aſpredinẽ palpebraꝝ diſleniũt.herbecinũ ⁊ hyrcinũ porciͫ ⁊ vrſinũ illa oĩa ſũmã hñt virtutẽ poſt taurinũ.oĩum hoꝝ virtutes ſũt tales. lanis adhibita ⁊ vmbilico ipoſita iſantiũ ventrẽ ſoluũt maxime ſi ano iponãt̃. Taurinũ ṽo melle mixto ſquinaticos curat. vulnera ⁊ cicatrices ad ſanitatẽ ꝑducit. mixtũ lacti auriũ dolores mitigat plus mixto lacte mulieꝝ. Caprinuꝫ fel adhibendũ ẽ cuꝫ ſucco porri fiſtulis hñ adhibet̃ medicamib⁹termãticis.i.vulnera ſanãtib⁹.nã ſine tumore vulnera ſeruat atq3 tyriacis admiſcetur vulnera mala curat melle iuncto dolorẽ teſtiũ ⁊ veretri ſuſpẽdit̃ leproſis ⁊ tyriacis:⁊ q furfures hñt i capite nitro admixto optime ꝯuenit. Berbecinũ ⁊ vrſinũ illud facere põt: vrſinum vt el̃m datũ epilenticis medet̃.golagie ṽo ſquinãticis ⁊ vulneribus ſordidis iſantiũ preſidiũ eſt.i aure iſuſum epilenticis fert opẽ. Capre noctilopes inũctũ tollit.hyrcinũ ṽo inunctũ groſſitiẽ palpebraꝝ tollit ⁊ ſtrumãticis conuenit.fella deniq3 maiorib⁹aptãda ſunt paſſionib⁹.nã lepras ⁊ cantabricẽ cum nitro ⁊ cimolea medet̃.ꝯuenit ẽt nebulis ⁊ ſuffuſiõib⁹ incipientib⁹oculorum ⁊ argematis ⁊ tertematis. Teſtudinis ṽo ſquinãtes ⁊ oris vlceratões q̃s greci aptaſ vocãt:⁊ putredies i ore emergẽtes curat. GALIENVS lib.dinamidaꝝ.fel thaurinũ infãtiũ lumbricos necat.

Mararos. ẽ radix plãte: vñ emanat aſſa fetida.
Maraſmus.i.tabes ⁊ ẽ ethica ꝯfirmata tertie ſpẽi: ẽ abſũptio ſubal̃ hũiditat̃.
Marathron. Dia. frutex eſt oĩbus nota ⁊c̃.nõ eſt feniculus ſed aliud.
Maratrũ.i.fenicul⁹. macer. meſ̃.c.de marchaſita calcitis lapis ſtellata.
Marchãgir.i.fel porci.
Marchaſita . capporoſa lapis luminis.i. lapis pirides.
Marchade.i.opium.
Marcora.i.marrubium.
Marchaſtrie . i . lapis marchaſita.
Marciaton ẽ q̃ddã vngͫ.
Mardarſugi.i. litargirium.

¶ Caplm CCCCCXIX.

Marechet ara.gre.⁊ lat.litargiriũ. SERAPIO auc.dia.qd̃dã ex eo fit ex vẽa plũbea. ita ꝙ iflãmat̃ donec fiat ſic̃ ignis ⁊ diſſoluit̃ dõec adurat̃: ⁊ poſtea coagulat̃:⁊ ex eo ẽ qd̃ fit ex argẽto: ⁊ ex plũbo qñ fiũt ex eo lamine:⁊ adurit̃ ꝑs ei⁹:⁊ de eo eſt:cui⁹color ẽ rubeus ſplẽdẽs:⁊ eſt aureũ:⁊ ẽ meli⁹alys:⁊ ex eo ẽ purpurei coloris:⁊ ẽ argẽtũ. Eſt ali⁹modus faciẽdi litargiriũ quẽ in

Marechet litargirium Silbschaum

iuuentute mea vidi ſardinie fieri vbi argentũ ⁊ plũbũ ſilr colabantur ⁊ eſt verioꝛ modus.l.baſas. POS.SERA. auctoꝛe alchançi.litargirium dealbatuʒ eſt magis iuuatiuum ad auferendum veſtigia variolarũ q̃ʒ non album:⁊ aufert fetoꝛem ſubaſſellarum:⁊ pꝛohibet ſudoꝛẽ.⁊ ſi bibatur ex eo ſtringit ventrem ⁊ vrinam: ⁊ pꝛefocat: ⁊ occidit. PAVLVS.cõtra ſcabiẽ de flegmate ſalſo vl colera.valet cõtra diſſinteriã fridam vitio ĩteſtinoꝝ:fiat ex eo puluis q traÿciaꝛ cũ cliſtere cũ oleo ro.⁊ aq̃ oꝛdei ꝯ vlcerationem virge:diſtemperet̃ cũ oleo ro.⁊ inungant̃. Naʒ vlcerationẽ ꝯſolidat ꝯ feruoꝛẽ heriſipile cõficiaꝛ puluis litargirÿ ⁊ ceruſe cũ aqua ro.⁊ circumungaꝛ.litargiriũ qð ſpuma auri eſt puluericet̃ ſubtiliſſime ⁊ abluaꝛ cũ aqua roſ. donec aqua nõ ĩficiatur ex puluere:iſte puluis ĩ modũ collirÿ cum aq̃ ro.valet ad faciem depurandã:⁊ pãnũ ſuperfluũ remouendũ quẽ habẽt mulieres poſt partũ axungia gallinacea vel anſerina liquefiat addito puluere litargirÿ ⁊ oleo ro.fiat vnguentũ ⁊ vtaꝛ. Bulcaſin Aben Açarin li. dicto ſeruitoꝛ.litargiriuʒ ſic dealbaꝛ. Accipe litargiri auri partez.i.⁊ tere bene:⁊ pone ſup ipm̃ de ſale cõi partes.ÿ.⁊ pone deſup quãtitatẽ aque qua cooperiaꝛ ⁊ ſuperet circiter q̃tuoꝛ digitos:⁊ dimitte ĩ vaſe ſeptẽ dieb⁹:⁊ miſce quaq; die bis:⁊ poſt ſeptẽ dies pÿce aquã ⁊ pone aliã aquaʒ:⁊ muta aquã illã quotidie vſq; in finẽ decẽ dierũ:q2 aq̃ dulcificabit: ⁊ litargirium dealbabit̃ ſicut ceruſa:⁊ fac trociſcos:⁊ ſerua:⁊ vtere:⁊ ſunt q accipiũt litargirÿ quãtitatem lib.i.⁊ miſcet̃ cũ tantũdẽ ſalis:⁊ ponũt ſup ipſum aquaʒ:⁊ terũt in ſole:⁊ mutãt aquã illam vna vice poſt aliã donec albeſcat. Comburit̃ litargiriũ ſic. Accipe litargiriũ ⁊ frange fruſtatim ad quãtitatẽ nucis:⁊ pone ſup pꝛunas ⁊ ſufflа cum folle fabꝛoꝝ donec fiat ſicut ignis.deide extrahe ab igne ⁊ ſine ĩfrigidari.⁊ qñ extrahũt ipm̃ ab igne extraunt ĩ aceto ⁊ vino.⁊ iteꝝ ponunt in igne:⁊ ſic faciũt tertio: ⁊ etiam pluries extinguẽdo ſicut pꝛius.

Margarita.qd ẽ.l.lapis margarita. Margarites gre.
Marga.gre.magra terra rubra.Pli.li.17.ca.6.
Maria capnuſa.i.buthoꝛmarien.
Mariam.quid eſt.l.Beçaur ⁊ lapis liberãs a venẽis.
Maripſia.i.almuri.
Maris.i.meliſſa.
Mariſon.i.iuncus.
Marlu.i.centrum galli.
Marmaron.gre.marmoꝛ.
Marmacur. Marmacoꝛ.i.marubium vel marubiaſtrum vl maioꝛana. Chriſtophoꝛ⁹ ſup Meſ.c.ſuffuſ ligni aloes.
Marmeus idem.
Marmacõ. Marmacoꝛa.i.meliſſa.bedarũgie.turũgen.Sera.Ste.marmaçium.
Marmoꝛatia.eſt ſpecies raffani. Armoꝛatia.Pli⁹.li.19.c.5.
Marmoꝛo.Herodius ĩ libꝛo equoꝝ vocant.ingt hanc paſſionẽ empici ſicut qñ ĩ pedibus equoꝝ iuxta vngulã vbi dꝛ coꝛona:deſcẽdunt humoꝛes coꝛrupti ⁊ equus hyeme laboꝛat eundo ꝑ lutũ ⁊ eſtate per puluerem.
Marõ.Ste.eſt marmachuçum.
Marolosach.marolaſachia.i.pulegium.
Marſipion. Marſipũ gre. ſaculus caſ.fe.li.de doc.ª greca.
Marſilia. Marſiliũ.i.faba lupina.ſilis ẽ ellꝰ nigro.
Marſolites. Marſoliteſi.i.caſſia lignea.
Martech.ara.merdaſengi.i.litargirium.
Martalepꝛa.i.timiama.
Martitus.i.ferula.
Marthegon.qd eſt vide.
Marcoꝛella.valeriana.fu; herba gatte.idem.
Maruçe.i.limatie in antidotario vniuerſali.
Maru.i.marmacur.ꝺ; Aui. in ꝑꝑo ca.lʒ ꝺ; Stepha. eſt marubium.veꝝ eſt ꝙ aui.loquẽs de pꝛaſſio vꝛ dicere ꝙ ſit pꝛaſſiũ.cã ãt huius potuit eẽ q2 binomium inuenit̃.nam ĩ lr̃a m.ſcriptũ eſt maru.⁊ lr̃a p.ſcripſit pꝛaſſium.

¶CAP. CCCCCXX.

Marua iantaſia Stagn.Dia.ꝺm Sera.co.c. eſt planta ſilis pꝛaſſio:niſi q2 ẽ lõgioꝛ eo:q̃ hʒ folia ꝑua mlr̃a dura ⁊ aſpera bonũ odoꝛeʒ habẽtia dulcia ſuper que ſunt pili parui:⁊ hʒ virgas mlr̃as egredientes ab vna radice ⁊ albioꝛes virgis pꝛaſſÿ: naſcit̃ in locis montuoſis ⁊ aſperis. Et idẽ auc. Hal.ſapoꝛ eius eſt acutus pũgitiu⁹.amarus cal.in 2º. POS.SERA.abſtergit ĩcidit ꝑuocat mẽſtrua:occidit fetũ:⁊ expellit ſecũdinã. hʒ virtutẽ calefactiuã acutã.⁊ iõ qñ bibit̃ decoctio folioꝝ eius cum vino ꝑuocat menſtrua:facit aboꝛſum:⁊ expellit ſecundinam.

Marrubiũ.pꝛaſſiũ ideʒ.ſed pꝛaſſium eſt coloꝛis viridis ſilis poꝛri.vñ verſus. Marrubia folia ſũt pꝛaſſia:pꝛaſſaq; poꝛri. Diaſc. eupatoꝛiũ.Pli.li.20.c.22
Marueçia.qd eſt.l.halçum.
Marula ĩ antidotario virili ĩ ꝯfectiõe ad repꝛimẽdã libidineʒ exponit̃ qð eſt ſcariola.
Marullia.i.lactuca.

CAP. CCCCCXXI.

Marrubiaſtrũ vel marrubiũ nigruʒ vel ſilueſtre.marrubiũ lat.gre.bublocte ara.marmacur. DIAS. Bublocte ſilis eſt marrubio:niſi q2 folia eius nõ ſunt rotunda ſed piloſa ſilia folÿs ignide magne vel acalifex idẽ virgas nigras q̃dras hẽt ⁊ aſperas ex vna radice vergellas multas pꝛoferẽs. POS.DIAS.facit ad ſerpentiũ moꝛſus:⁊ ad ſuſpirioſos. Item ſtrumas diſſoluit ⁊ menſtrua ꝑuocat:decoctio eius ĩ aqua cum grano ſolis ⁊ modica liquiritia ſtõ bene ꝯuenit. folia eius addito ſale in cataplaſmatibus compoſita moꝛſus caninos mitigãt.in cinere calido miſſa ⁊ marcida facta cõdilomata ſoluunt vulnera ſoꝛdida melle addito purgãt.

Marçamus eſt herba ſilis yſopo:⁊ eſt ſerpillum.
Marçãgiet.i.ſanſucus.
Maſacabmagna.i.manna.
Maſſuʒ ꝑ meſ.Ste.⁊ abbi pꝛo ſpinachio.
Maſſicuma.i.coloꝛ cuʒ quo alkeãt vaſa terrea.⁊ ĩ lingua nr̃a vocat̃ petanum. In collirio almãſoꝛis qð facit ad albuginẽ oculorum vel potius.GAL.ĩ ſecretis.vñ ipm̃ extraxit exponũt qdã ꝙ eſt aqua vaſoꝛũ vitri.quidã ꝙ eſt vitrũ nõ ꝑfecte coctũ.⁊ ẽ mã quedã qua vitrũ fit.⁊ vocat̃ vulgo maſſa cocto.nã in pluribꝰ collirÿs libꝛoꝝ ãtiquoꝝ ad albuginẽ reperit̃ vitrũ ingredi.ſed mihi vꝛ ꝺm veritatem ꝙ ſit ideʒ qð maſſacumia.
Maſal.ara.eſt cib⁹ q fit ex lacte acetoſo ⁊ farina oꝛdei infrigidatiuus.vel ipſum lac acetoſũ:vt apð almãſoꝛem.ca.de diabete.
Maſalchoe.idem.
Maſſatis.i.flos lãbꝛuſce qui ynãtũ dꝛ.Pli⁹.li.12.c.29.
Maſſatũ.i.lapis qui inuenit̃ in felle bouis.
Maſcalden.i.matrix.
Maſcus.i.antofolus.
Maſera.i.peonia.
Maſericõ.eſt gen⁹ titimali.
Maſeruc.i.apium riſus.
Maſolites.i.caſſia lignea.
Maſmacoꝛa.maſmochoꝛa.i.ariſtologia lon.l.amitiſſima.
Maſtranaſir.i.pulegium.
Maſtichecha.maſtiteca.i.maſtix alba.
Maſtix.qd eſt.l.meſcebe.ẽ gũmi cuiuſdã ſpeciei lentiſci.
Maſul.maſuli.i.affodillus.
Mataroſis vel mulfoſis.i.defluxio piloꝛum palpebꝛe.Pau.
Mataia.mataiai.i.foꝛfices.
Mater infantiũ.i.epilia.
Mater ſanguinis quid eſt.l.amuriſma.
Mater ſiluarum quid eſt.l.Capꝛifolium.
Mathid.i.lac vaccinuʒ de q̊ extractũ eſt butyrum.
Matia.i.lenticula.
Matir.i.pulegium.
Matobac.matobaci.i.ypoquiſtidos.
Matrabic.i.radix ſilis antiden.
Matricaria quid eſt.l.artemiſia.
Matriſanimũlla.i.ſerpillũ.

¶Caplm CCCCCXXII.

Matriſſiluia lat.gre.ſplemon ſplenon vel ſplenaria vl linealis vel piclimenos. alÿ capꝛfoliũ herba eſt cui⁹ folia ſũt ex altero lateꝝ ſubalbida:⁊ ex altero viridia ſe adherẽs ⁊ ĩuoluẽs ſepi⁹:c⁹ fruct⁹ ẽ magnitudis cubebaꝝ ĩ ꝑn̄º viridis:⁊ cũ maturauerit citrini coloꝛis tẽdẽtis ad rubedinẽ poſiti oꝛdiarie ⁊ ꝯcluſi ĩ duob⁹ folÿs ſimul cõiũctis exiſtẽtib⁹ ĩ capitib⁹ ſtipitũ iuxta eum. DIASCORIDES.ca.piclimenos.frutex eſt ſimplex in circuitu folia habẽs alba:⁊ ſimilia hedere:⁊ circa ipſa folia virge ſunt tenues in qbus eſt ſemẽ hedere ſimile qð ſemẽ folÿs adheret durũue cũ vt leuet̃. Radix ẽ illi groſſa:naſcit̃ locis cultis ⁊ in hoꝛtis:⁊ ĩter roſas:⁊ interclusis locis:⁊ coheret ſibi vicinis fructibus vel circũuoluitur. GALIENVS.8º ſim.phar ca.piclimenos.vtilis ẽ fruct⁹:⁊ folia icisiue ſimul ⁊ calefactiue exiſtẽtis vtutis. POSSE.DIASCORIDES.ſemẽ ei⁹ collectũ:⁊ in vmbꝛa ſiccatũ:⁊ cũ vino bibitũ dieb⁹ q̃draginta ſplenẽ ſicut vꝛinã ſanguineaʒ.ſexta die ꝑuocat oꝛthonoicis:⁊ ſubglutinẽtib⁹ medet̃ diu:parturiẽtib⁹ ſubuenit.ſilis virt⁹ ẽ folÿs ipi⁹.37.dieb⁹ bibita genitalia ſeia hoĩs ꝑuat olꝰ mixta ⁊ puncta frigoꝛa ꝑiodica excludit. GALIENVS. ita eſt vrinatiua vt vꝛinã ſanguineaʒ opet̃ bibita vſq; plimũ in ꝑncipio vero vꝛinatiua ſoluʒ eſt.extroꝛſuʒ vero cũ oleo vnctũ calefacit.iuuat aũt ſpleneticos ⁊ diſſintericos. menſura vͦ potatiõis eſt dꝛagos vnus cũ vino.ſiccat aũt ſperma:⁊ quidã aiunt ſi plurimuʒ bibat̃ oĩfariã ingeneratiui fiunt.bibunt aũt quidã ⁊ terminũ dierũ in hui⁹ potu ſicut Diaſco.facit ſeptẽ ⁊ triginta dies repiri ab eo ponũt Ita aũt ⁊ vꝛinas ſanguineas fieri vt a quarta dierum.

Matrobales.i.maniaci.
Matrũ.ara.arbuſtuʒ.liº de doctrina ara.
Mathuch.Exponit Io.Sera.in ſeptimo capitulo de ſuffuſ.ad impinguãdum: qð eſt ſarcocolla.ſed ĩfra ĩ alio ſuffuſ.dic ꝙ ẽ ſanic.
Matuiſa. Matuiſuc.i.cymbalaria.
Matureſia.i.amantilla.
Maurella vocatur a multis ſolatruʒ:⁊ eſt ſtrignuʒ: vt macer eſt herba quã greci ſtrignũ dixerunt.latini maurellã vocãt.l.hameb
Maureſis. Amauroſis.i.cataracta oculi.Oꝛiba.
Mauʒ.ara.muſa.fruct⁹ ſuauiſſimus eſui ĩ ſyria abũdans.
Mauſacha.Paulus ad diſſolutũ ſtomachũ ⁊ ĩbecillẽ. Aloe mauſacha.maſtix. quid ſunt nõdũ ſciuimus ĩtellexi ꝙ ĩ ſyria abũdat.
Maxatruʒ.i.foliuʒ.
Maxhꝛamet. Maxliratruʒ.i.folia allÿ.
Maxibꝛatũ.i.paucedanum: vel cauda poꝛcina.
Maxtix quid ẽ.l.Meſcebe.
Maçarũ.i.meçereon.Ste.
Maçachari.i.ſandaluʒ citri. Aben.meſue.
Maçaa.i.panis oꝛdeace⁹ furfureus.⁊ qdã dicũt ꝙ eſt ſuccus ptiſane.qdã dicũt verius ꝙ eſt panis fact⁹ ex faria oꝛdei maſſata cũ vino dulci.⁊ quidã dicũt ꝙ eſt offa.li.de doc.ª gre.
Me.ara.aqua.
Mea.i.ſtoꝛax.
Meadhaiſe:qd eſt.l.ſeni.
Mealchia.i.molles piſces.l. Malachia.
Meaſir.i.menthaſtrũ.
Mebeceregi.vocabulũ Auicẽ.eſt:ſed neſcio quid ſit.
Mebeneh.vel Mebanth⁹.i.caſcaſia vel caſcaſum.
Mebethego.i.vinũ coctũ.
Mebetbil.mebetili.i.gariofilata.
Meca.i.ſtoꝛax gũmi.
Mechuch.i.ꝺcacolla ꝺʒ alios ſauich.
Mechara.i.lachꝛymale oculi.inde almechi.i.lachꝛymales.Plini⁹li.27.ca.12. in meº
Mechõceratides.i.papauer coꝛnutum.Pardalion.

¶Caplm. CCCCCXXIII.

Meconafrodis Eraclia.ꝺm Dia.haſtam hʒ duoꝝ palmoꝝ longã ⁊ folia minuta ſtructio ſimilia:⁊ ſemen albũ:⁊ oĩs ipſa herba alba eſt:ſed radix tenuis.ſemẽ ei⁹ colligit̃ in eſtate qñ mai⁹ eſt ⁊ ſiccuʒ reponit̃ qð cũ oxifalo vno mulſce acceptũ vomitu ſtomachũ purgat q̃ expurgatio epilẽticos medicat̃.

Meconceratides. Mecõiũ.i.papauer. PLINIVS. lib.ſecũdo.capitulo.19.dicit.ꝙ ẽ ſuccus capitis ⁊ folioꝛũ eius. Diaſcoꝛides.
Meconiafradis.i.eraclea.
Meconides.i.lactuca plena lacte:eo ꝙ papaueris habet naturã. Plinius lib. capi.19.tulo.8.circa ꝑncipium.
Mecopium.i.galbanuʒ.
Medad. Medadi.ara.i.encauſtrũ ſcriptoꝝ:⁊ maxime ſeracenicũ qð Diaſc. atramẽtum vocat.
Medafilon.i.mille folium.
Medeos.i.perſicum.
Medes. Medeſi.i.afronitꝝ
Medhaiſe.neſcio qd ẽ. Sera.tñ facit capitulũ.

¶Ca.CCCCCXXIIII.

Medica apud Dia.eſt quã Aui.vocat cot. Alfaſfat. codhab.Ste.Cotaba. Aliſtiſcot ⁊ alfati:⁊ eſt viridis ⁊ virens:⁊ hic dicit ꝙ eſt cibus aĩaliuʒ oĩum:⁊ apud Sera.vocat̃ hadebab. DIASCORIDES.medica ſilis eſt trifolio qð inter fenuʒ naſcit̃.folia habet anguſta ⁊ virgella ſilem trifolio in qua vergella ſemen eſt vt lenticula.hanc aſini comedũt:multi ſemẽ pani miſcẽt pꝛo odoꝛe ⁊ ſalib⁹ ⁊c̃.ISIDO.vero medicã inter leguminã ſcripſit. PALLADI.lib.de agricul.medica ingt que ſemel ſerit̃ q̃ttuoꝛ annis ꝑmanet:ita ꝙ q̃ter ⁊ ſepties poſſit per annũ recidi agrum ſtercoꝛat aĩalia reficit:curat egrota macra. PLINIVS.li.18.c.16.medica dicit̃ vt a medis inuẽta per bella perſaꝝ que Darius intulit.ꝙ tanta eius dos: vt ex vno ſatu amplius q̃ʒ 300.annis duret. ſilis eſt trifolio caulis ⁊ folÿs que geniculata.qcqd in caule adſurgit folia cõtrahunt̃.⁊.l.Cot.

Medicen.ideſt herba fetida.
Medicina inda.ſunt quidaʒ trociſci facti:ex cynamõ ſpica gariof.calamo aromatico ſandalo citrino:ligno aloes: ambꝛa.⁊ dꝛ medicina inda:q2 mulieres indie illa medicina vtunt̃ ĩ balneis:qñ illa medicia ĩ aq̃ ro.diſſoluit̃.
Medina eſt ciuitas iuxta baldach:in q̃ abũdat vena medẽ a qua ſumit nomen.

¶Caplm. CCCCCXXV.

Medion ſiue baſilicon encaticũ.Plini⁹lib.27.ca.12.in ꝑnº DIASCORIDES.ca.medion. Naſcit̃ locis aſpis ⁊ vmbꝛoſis:folia habens ſoꝛdi ſimilia:⁊ haſtã lõgã tribus cubitis:floꝛes purpureos maioꝛes ⁊ obꝛotũdos ſemẽ minutũ ſimile grano: radices longas duobus palmis. Eſt aũt virtutis redarguẽtis ſicca trita ⁊ cũ melle moꝛe ellectuarÿ data multꝭ dieb⁹ fluxũ mulieris ſuſpẽdit.ſemẽ vͦ eius bibitũ cũ vino mẽſtruis ĩpatnÿs. Auic.l.meçabarã.

Medafers.i.polipodium.
Medoat.i.liquoꝛ.
Medoꝛs.i.nigella.
Meduben.meduen.i.trociſc⁹ fact⁹ ex herba fetida.
Medulla.quid eſt.l.lochalchada.
Meeſcara.qd ẽ.l.ſandanig.
Meeſi.meeſt.i.vſnee
Mega.i.magnũ.inde megategni.
Megar. Megati.i.cibalaria
Megailem.Suchaba.çuchaba.Secha. Achantis arabica.i.ſpina arabica.
Mebenbethеme.i.catapucia maioꝛ vl mi.ſ.granũ
Meberael.i.vſnee. (regis.
Mebeçcheregi.ara.mebeiçarag.eſt vnũ de lactici
Meibutegi.i.carenũ muſtũ coctum.
Meiçahara.i.meçabarã.
Meiſce.mes.robilia.
Meibe ĩ regali diſpõne Aliabbatꝭ ẽ ſappa.Sera.
Mekatrameſit.ideſt carui agreſte.
Mekÿ.i.bdellium de meca. melk idem.
Mel qd eſt.l.hel. Meli idẽ.
Melan.gre.nigrũ. Ste.eſt medade.ſ.attramentum ſcriptoꝛum.
Melãcolia.gre.colera nigra a melã:qð ẽ nigrũ.a coli.fel.vel ipſa colera.
Melanfilos.i.nigrũ folium. Dia. Acantos.

Mel academieſe. Mel albuc. mel acticū. mel anacardi. mel canne. mel puruꝫ. mel roꝛis. mel ſtoꝛacis quid ſunt. l. bel.

Mela. eſt faba ſyriaca. gre. i. nigrū: vel viſualia poma.

grece loton. Iſidorus. eſt arboꝛ magna ⁊c̄.

Mella arboꝛ. i. agrifoliū.

Melacha apud Oꝛibaſion ē potus ex malis. que autē inquit ex dulcibus malis melacha fit.

¶ Caplm CCCCCXXVI.

Melachac

ara. gre. ſigia. lat. ſtoꝛax. SERAP. li. aggre. c. melachac. auc. Diaſco. Eiꝰ ſpecies ſunt tres. ſ. liquida ſic. ⁊ kearmitaꝝ. vñ arboꝛ ſtoꝛacis magna que vocat̄ lubue lignū ſil'e ligno ſaio: folia eiꝰ ſunt ſil'ia folijs ſeilē. i. lilij. habet fructū albū magnū maioꝛē q̄ȝ auellana ſimilē pꝛunis albis: duos habētē coꝛtices: quoꝝ exterioꝛ comedit̄: ⁊ eſt in eo amaritudo iterius eſt nucleꝰ pinguis ſicut nux. ⁊ expͥmit̄ ab eo oleū: ⁊ coꝛtex huiꝰ fructꝰ eſt ſtoꝛax ſicca: ⁊ gūmi huiꝰ arboꝛis lubue eſt ſtoꝛax kearmitaꝝ: ⁊ lat. vocatur kalamita. i. bona gutta. a caloꝛ qꝺ eſt bonū ⁊ mihos qꝺ eſt gutta: ide ſtoꝛax calamita. i. bona gutta. ⁊ alio noīe vocat̄ ſigia: ⁊ eſt gūmi albū foꝛtis albedis: ⁊ vocat̄ gūmi illud lubue kearmitaꝝ: ⁊ melioꝛ ſpēs oīuꝫ eſt illud gūmi lubue. Et melioꝛ eſt ſtoꝛace: ſicca eſt rubea q̄ ſimilat̄ maci: ⁊ deterioꝛ ex ea ē illa que eſt arida nigra. ſuba vero ſtoꝛacis ſicce q̄ nō habet oleū admiſtrat̄ in ſuffumigatiōibꝰ: ⁊ iſtā romani vocāt ꝯfictā vel coçubꝛuꝫ. Et ē oleum qꝺ īgredit̄ in vnguētis balneoꝝ. Et melioꝛ illaꝝ ſpēꝝ lubue muſcatū: ⁊ eſt gūmi albū albedie mixta rubedini ⁊ poſtea eſt ſicca q̄ clarificat̄ nō habens oleū: ⁊ eſt ſpiſſa rubea ⁊ deterioꝛ ex ea ē lenis nigra. Et lubue muſcatū ē lubue kearmitarū: ⁊ eſt notū apud xp̄ianos: ⁊ eſt ſtoꝛax kearmitarū. i. ſtoꝛax calamita ⁊ rubea gūmoſa. ſuba vero ſtoꝛacis ſicce q̄ nō hꝫ oleū vtūtur xp̄iani in eoꝝ eccl'ijs ⁊ ſuffumigatiōibus: ⁊ vocāt eā ꝯfictā vel coçubꝛuꝫ: ⁊ deterioꝛ ex ea eſt nigra ſil'is ſerrature ligni: Et idē auc. Diaſ. ſtoꝛax ligda eſt pinguedo mirrhe recētis: vt apparet in. le. mirrha. ⁊ extrahit̄ a mirrha: q2 terūt eā cū aqua pauca: ⁊ pmūt cum coꝛnu: ⁊ eſt boni odoꝛis: ⁊ īgredit̄ in ꝯfectiōibꝰ ⁊ ſola etiaꝫ ſine aliqua admixtione olei: ⁊ parum ex ea eſt multe vtutis ⁊ calefacit: ⁊ calefactio eiꝰ eſt ſil'is calefactiōi mirrhe ⁊ ol'oꝝ calidoꝝ ⁊ ſiccoꝝ: ⁊ ſtoꝛax ligda vocat̄ meth: ⁊ meth exponit̄ ex gūmi arboꝛis q̄ ſil'at̄ arboꝛibꝰ citonioꝝ qꝺ gūmi eſt mirrha. l. mirrha. Sꝫ ſtoꝛax kearmitaꝝ eſt lacrimū arboꝛis eiuſdē noīs: cuius v'ge intra cāniculas oꝛtuꝫ ex ſe emittūt ſcobē ſil'eꝫ ſerte q̄ cauernate lachꝛimū pfluūt eiꝰ diſtillatū in terrā veniēs eſt illa aūt q̄ pcedens virgis inheſerit cū ſiccata mūda ē ⁊ ſatis alba dehic flaua fit ſolis cā ⁊ muſcoſa: ⁊ melioꝛ ex ea eſt pinguis rubea ſil'is reſine pini: ⁊ ſunt in ea fruſta alba: ⁊ remanet in ea odoꝛ bonꝰ lōgo tpe. Et qñ frangit̄ emanat ab ea humiditas q̄ eſt ſicut mel; ſed illa que eſt nigra ⁊ ſicut furfur eſt mala. Etiā inenitur in ea gūmi ſil'e gūmi arabico coloꝛis clari: cuiꝰ odoꝛ eſt ſicut odoꝛ mirrhe: ⁊ parū qdeꝫ īuenit̄ de hoc gūmi. Et adulterat̄ ſtoꝛax cū ſerratura ligni putrefacti cōmixti cū melle ⁊ reſiduo mirrhe ⁊ ſuba yreos puluerīçata: ⁊ alijs rebus. ſ. cera ⁊ adipe: ſed illa que nō eſt adulterata hꝫ odoꝛē acutū. GALIENVS. 8. ſimp. phar. ⁊. z. ſimp. phar. c. i. diſtin 3. ſtoꝛax eſt ca. ⁊ mollificat ⁊ maturat. dixit in. 5. epidimiaꝝ. ꝙ eſt vna ex rebꝰ moꝛtiferis ſicut iuſqamꝰ ⁊ mādragoꝛa. Et idē eodē libꝛo capitu. ſtoꝛax: calefacit: mollificat ⁊ digerit. vñ lꝫ Auic. lib. z. c. de ſtoꝛace dicat aliter moduꝫ factiōis ſtoꝛacis. Serapiōi tñ credēdū eſt: q2 magl expertus. vñ dicit Auic. ꝙ ſtoꝛax humida alia eſt q̄ extrahit̄ per ſeipſuꝫ gūma: ⁊ eſt ſtoꝛax calamita. ⁊ alia eſt q̄ extrahitur cū decoctiōe. p ſe aūt extracta eſt citrina. ſed q̄ p decoctionē extrahit̄ eſt nigra: ⁊ eſt ſtoꝛax ligda: ⁊ fex huiꝰ ē ſtorax ſicca: ⁊ eſt cōficta vel coçubꝛū. Pliniꝰ lib. iz. c. z6. per ſus finem. AVERROYS. qnto colliget. capl'o de ſtorace. ſtoꝛax calamita ca. i z°. ſic. i p. POSSE. GALIE. curat tuſſim coꝛiçam bꝛancos ⁊ raucedinē: ⁊ ꝓuocat menſtrua quādo bibit̄: ⁊ qñ ſupponit̄ matrici: ⁊ fumꝰ eiꝰ eſt ſimilis fumo olibani. SERAPIO. auc. dia. eſt ca. mollificatiua maturatiua ꝯuenit tuſſi catarro coꝛriçe ⁊ raucedini: ⁊ qñ bibit̄ ⁊ fit ex ea naſcale: ꝯuenit coartatiōi mr̄icl: et ꝓuocat mēſtrua. Et qñ deglutit̄ cū pauco gūmi albotim mollit vētrē leuiter: ⁊ miſcet̄ cū aliq̄bus vnguētis reſolutiuis: ⁊ etiā oleis que reſoluunt laſſitudinē: ⁊ adminiſtrat̄ aſſata ⁊ toꝛrefacta ⁊ aduſta. Et colligit̄ fumꝰ eiꝰ ſicut fumꝰ olibani. Et idē auc. Albugeri. ꝯuenit doloꝛi pectoꝛis ⁊ pulmonis: ⁊ delet coꝛiçaꝫ: ⁊ retinet vētrē ⁊ aromatiçat ſtomacum: ⁊ cōuenit vētoſitatibꝰ groſſis ⁊ nodatiōibꝰ mēbꝛoꝝ. Et qñ bibit̄ aut linit̄ exteriꝰ: ⁊ cōuenit vlceribꝰ ſcabioſis humidis. Et idē auc. Atabari. fumus ſtoꝛacis eſt bonꝰ catarro multū: ⁊ eſt ſtoꝛax ca. ⁊ ſic. ⁊ ſtringit vētrē.

Melachion. AVICEN. in qnto. in cōfectione mitridati exponit̄ ꝙ eſt opiuꝫ: ſed nō eſt ydonea expoſitio. Nam infra in eadem cōfectione ponit opiuꝫ. ſꝫ ſꝫ veritatē ē nigella. melantium.

Melachia. i. ſpinacia.

Mela egyptia. i. melecheta.

Melagoguꝫ. i. medicina educens mel'iaꝫ. l. Emac.

Melampion. i. dꝛagātuꝫ.

Melāpodis. eſt genꝰ elleboꝛi. Pli. lib. z5. ca. 5.

Melāphidos. i. ſpina cuius gūmi eſt dꝛagātū.

Melachion. meladion. i. opium nigelle.

Melan vel melano. i. nigrū.

Melāgiçum. ideſt mollficatiuum vel ſaniē faciens.

Melangina. i. mollificatiua.

Melādrus. i. ſoꝛbus.

Melanos grafini. i. attramētum.

Melanos glanficū. i. encauſtrum.

Melāgraficū. i. graffagia.

Melangrafficon. Melaratraphi. Alexander. capitulo de cura emigranee eſt encauſtrū ſcriptoꝝ. Melangraphi.

Melanthochiroma. gre. attramētū pellium.

Melāchochitoma eſt attramentuꝫ pellium.

Melanopiper. i. nigrū piper.

Melanitrapicon. i. piper nigrum.

Mellanie. i. çucharum.

Melāteridas. i. fugia de furno vitri.

¶ Caplm. CCCCCXXVII.

Melanterion.

ideſt clauoꝝ veterū ferreoꝛuꝫ raſura. aliqui dicūt ꝙ ē fugia d ferro. ſed Diaſcoꝛides capl'o de melēteria dicit. ꝙ inuenitur ⁊ ſuper eramē ipſum coagulat̄. inuenitur ⁊ fuſilis in cilicia ⁊ multis locis. bona vero eſt que inuenit̄ coloꝛe ſulfuris viui: ⁊ que eſt leuis ⁊ equalis ⁊ mūda que tacta digitis humoꝛē nigrū eycit: ſed aliquādo vnū pꝛo alio ponit̄. Cōglutinat plagas magnas ⁊ tenuitatē: etiā muſculoꝝ ſanat habet etiā pꝛectoꝛiā aliquā virtutem in ſe. eſt ſpecies vitrioli. SERAPIO. maltiria. Stepha. melatria eſt zaꝛi ſpecies ſire dicta.

Melantiſon. Melanchiron ideſt hycteritia nigra.

Melantium. grana ſehebet ideſt git. Dia. Ste. melachiū ē ſunzū. Elſeudi ſeu niꝫ. ara.

Melati. melectula. i. ſal qꝺ māducatur.

Melata. Oꝛiba. eſt potus ex malis.

Melaos. i. perſicus arboꝛ.

Melaſpmon. Plinius libꝛo zo. ca. i7. ideſt nigꝝ ſemē ⁊ eſt nigella. git.

Melcanaſti. i. nigrū ſal.

Mela. Melas ē arboꝛ q̄daꝫ pomifera. DIA. melee folia ⁊ cime amarā poſſident qualitatē.

Meleas. i. perſica.

Melech. ara. i. ſal.

Melelota. eſt herba cuius ſemen ⁊ flos dicit̄ coꝛona regia lat. pꝛatelluꝫ. l. mellotum.

Meleltima. ideſt cucumeri aſinini vel ſilueſtris.

Melezeberegi. ē arboꝛ ſicut arboꝛ ſcebꝛā. verūtñ lōgioꝛ: i cꝰ coloꝛe ē cinereitas.

Melegete qd ē. l. cobꝫbague

Melha. ara. Dia. Alimꝰ. Halienus. Almalbe.

Melbra. eſt ſicut ramꝰ ⁊ folia eius ſunt ſicut folia oliue latioꝛa: ⁊ comedunt̄ ſicut olera medet̄ doloribꝰ ventris pungitiuis: ⁊ in eo ē ſtipticitas ⁊ ſalſedo. AVICENNA. etiā dicit ꝙ a Diaſ. dicit̄ almus

Melicoꝛia. i. papauer.

Melidane. i. plūbū vſtum.

Meliche eſt cibꝰ de babilonia: ⁊ quidam dicunt ꝙ ē cibus lactis qui lat. vocatur iuncata.

Meli gre. mel.

Melicerte ⁊ acoromate. grece ſūt tunice ſiue mēbꝛanule palpebꝛis oꝛte pꝛōpto ac ſupfluo hūoꝛe plene aliq̄ mellino. Demo.

Melitria. gre. ſpēs ſaniei. l. hydros.

Meligeria. ideſt fauos vlcꝰ. Diaſcoꝛides.

Mellica. quid eſt. l. doꝛa. katine. ara. melea. melia vl' melaa. PAVLVS. c. de onoꝛeſia. i. faſtidio q̄ inquit acoma ventris melia eſt velut aliquid de lacte. Et ē qꝺ fit ex ſpuma lactis ⁊ vino acerbo aliquātuluꝫ acetoſi ſapoꝛis quo ianuenſes vtunt̄: ⁊ vocant melaa vulgariter mire appetitum pꝛouocans: ⁊ faſtidiū auferens.

Mellictera. i. ſanies groſſa glutinoſa ſubalbida melliq̄ȝ albo ſimilis.

Melilēnias aſpꝛos. i. terra ſigillata maxime alba. naꝫ aſpꝛos gre. eſt album.

Mellikrides eſt qꝺdaꝫ apoſtema qꝺ cuꝫ frāgitur ab eo exit aliquid vt mel.

Mellicratum. i. mel ⁊ aqua. differt ab ydromelle qꝺ plus habet aque quaſi ſit aqua mellita. Nam Dia. capl'o de mellicrato dic̄. ꝙ poteſt eſſe coctū ⁊ non coctuꝫ. nō coctū idem eſt qꝺ aqua mellis vel ydromel. ſꝫ mellicratū coctuꝫ ideꝫ eſt qꝺ mulſa: ſed qñ debet expiri mulier ſi ſit pꝛegnās cum mellicrato debet eſſe mellicratū nō coctū. vnde mellicratum cōficit̄ ſic ſm Dia. mitte vnā pteꝫ mellis. aque celeſtl partes duas, ambas mixtas diuitius ponas in ſole vel in eadē menſura cum aqua fontanina miſcetur: ⁊ aliquādo coquūtur aliquādo nō. fit aliter ſimiliter ſm Damaſce. ⁊ ſꝫ alios. l. Apomel. ⁊ illa clarius inuenies. id autē qꝺ fit ex vino ⁊ melle dicit̄ gre. Inomel. lat. mulſuꝫ a craſis qꝺ eſt mixtio.

Mellifolion. melliſophilos. melliſofillū. i. apis amoꝛ. eo ꝙ apes eam diligant. DIA. MACER. ⁊ ē ciria vel meliſſa. l. bedarūgie. Apiaſtrū. Pli. li. zi. c. 9. ara. bederençegim. bederaniu. bederābinam.

Mellilotū videt̄ nomē ꝯpoſitum a mel ⁊ lothos qꝺ eſt trifoliū. Nam ipſum ſine dubio videt̄ eē ſpēs trifolij: ⁊ eius flos ē mellini coloꝛis. DIA. duas ſpēs aſſerit. vna cuius flos crocei eſt coloꝛis boni odoꝛis. alia que magis fenugreco eſt ſimilis. ſed Pliniꝰ lib. zi. c. 9. cū de coꝛonis loquit̄. mellilotuꝫ qꝺ ſertulā capanā vocāt. eſt eni in cāpania Italie laudabiliſſima a grecis ī ſūmo mox calcida ⁊ creti ca. vbiq̄ȝ v'o aſperis ⁊ ſilueſtribꝰ nata: coꝛonas ex ea antiquitus factas iudicio eſt nomen ſertula qꝺ occupauit eius odoꝛ croco vicinus eſt: ⁊ flos ipſe maxie placꝫ folijs bꝛeuiſſimis atq̄ȝ pīguiſſimis ⁊c̄. videt̄ ꝙ ſertula vocata ē a ſerto q̄ coꝛonabant̄ antiqui. ⁊ in arabico alkelelmelich vocat̄ qꝺ ē coꝛona regia. l. Alilelmelike.

Melmela. i. nixa.

Melimon. i. fraxinus.

Melipodion. i. plūbeum.

Melis gre. melem inſtrm cirurgicoꝛuꝫ. ſ. tenta vel taſta ad tētandū cauernas vlceꝝ ab vno capite in latitudinē ab alio ī acumē deſinēs: vt apud Demo. Lauromel vero habens vno capite concauū quo aliquid liquoꝛis in oculū mitti poſſit abſq̄ȝ oculi tactu. pyronamellis v'o eſt hñs obtuſiꝰ groſſiuſq̄ȝ caput cui adherere groſſioꝛa medicamia valeāt ⁊c̄. radiū vocant moderni.

Mellicratū

Meliſſa. quid eſt. l. bedarungie. gre. apis.

Melk. Mekli. ideſt bdeliuꝫ de meca.

¶ Caplm. CCCCCXXVIII.

Melochaa

ara. vl' milochia. gre. lat. caſſia lignea. SERAPIO. auc. Dia. ſūt eiꝰ multe ſpēs: ⁊ naſcunt̄ in terris arabū vbi naſcunt̄ ſpecies: alie aromatice: hꝫ ſtipiteꝫ groſſuꝫ: ⁊ coꝛticē folia eius ſūt ſimilia folijs yreos nigra purpurea: ⁊ hꝫ odoꝛē ſil'em odoꝛi roſe: ⁊ hec ſpēs ē pͥma in bonitate: ⁊ ſcđa poſt hāc in bonitate eſt illa cuius coloꝛ eſt ſicut coloꝛ coꝛali: ⁊ ē ſubtilis: leuis: lōga: groſſi calami: ⁊ plerumoꝛdicās linguā cū ſtipticitate ⁊ acuitate pauca: bonū habēs odoꝛē: participantē aliquid odoꝛis vini. he due ſpēs ſunt vtiles in medicia. alie v'o nō ſunt admiſtrāde. ⁊ ego volui eas rememoꝛari vt nō adminiſtrent̄ ſed abyciant̄: ⁊ eſt de eis quedā nigra habēs odorem malū: ⁊ coꝛticē ſubtilē. ⁊ reperit̄ res quedā ſil'is caſſie lignee: ⁊ nō eſt caſſia lignea. ⁊ cognoſcit̄ per ſapoꝛē: qm̄ nō eſt acuti ſapoꝛis: nec odoꝛifera: ⁊ coꝛtex eius eſt adherēs ligno. ⁊ repitur ſil'r quedā habēs calamū latū: leuē: molleꝫ: aſperū tactu: ⁊ eſt minus mala q̄ȝ nūc dicta: ſed peioꝛ oibꝰ illa ē cuius coloꝛ eſt albus ⁊ odoꝛ ſimilis odoꝛi poꝛri non habens calamū groſſuꝫ ſed ſubtilē. Pliniꝰ de hac. lib. iz. ca. zo. ī fi. GALIENVS. 7. ſim. pharmac. ca. de caſſia. Subſtantia caſſie ligne eſt multuꝫ ſubtilis: ⁊ ſapoꝛ eius ē acutus cum ſtipticitate pauca eſt calida ⁊ ſicca in tertio. POSSE. GALIENVS. reſoluit incidit foꝛtificat mēbꝛa: ⁊ pꝛouocat menſtrua retenta cauſa groſſoꝛum humoꝛum ⁊ viſcoſoꝝ. SERAPIO. hꝫ virtutē ppinquā cinamomo. ca. ⁊ ſic. ꝓuocat vrinā ⁊ ſtipticat leuiter admiſtrat̄ cū medicinis acuētibus viſum: ⁊ qñ miſcet̄ cū melle ⁊ linitur humiditas lactea que apparet in facie aufert eā ⁊ ꝓuocat mēſtrua: ⁊ cōuenit veneno tyri qñ ſumit̄ in potu: ⁊ apoſtematibus calidis intrinſecis qñ bibit̄: ⁊ doloꝛi renū facto fomēto cuꝫ ea ⁊ dilationi matricis. qñ fit encatiſma. i. fumigiū cū decoctione eius: ⁊ ponit̄ loco cynamomi in cōfectionibus duplicato pōdere ex ea. Et idē auc. meſaac foꝛtificat ſtomachū ⁊ epar: ⁊ expellit fetū cuꝫ foꝛtitudine. AVICENNA. de viribus coꝛdis dicit. ꝙ ꝯfoꝛtat coꝛ.

Melonamihi. Melon indus. Melon ſaracenus. quid ſunt. l. dullaſia. Anguria. Auēçoar. li. i. ca. 7.

Melones. altakil. i. illi q habent longū collum vt cucurbita.

Melonoſi. i. ſerpilliū.

Melon quid eſt. l. Rabera.

Melon agreſtis. i. colloquintida.

Melonchia. i. maluauiſcus. l. altea.

Melotida. gre. i. lana ſuccida ſoꝛdida a melotl q̄ ſūt pelles ouiuꝫ euulſe. vide Platearium.

Melocoꝛceus. Alexāder. c. de gomera. eſt radix plāte dicte teſticulus canis: habēs duas radices: quarum vna incitat: alia repͥmit coitum.

Meloflos. eſt arboꝛ a q̄ emanat armoniacū ſꝫ Iſido.

Melomelli. i. citomelli: ⁊ ſic cōficit̄. Citonia incide: ⁊ ſemen eoꝝ eyce: ⁊ īfunde in melle: vt bene cooperiant̄ melle ⁊ dimitte vnū annū. DIASCORI. vel ſunt ipſa mala citōia.

¶ Caplm. CCCCCXXIX.

Melongena

ara. gre. melongia: vel melongea. lat. melōgiana. SERAPIO. li. aggre. c. melōgia. fructus ſunt oblongi medij intra rubedinem ⁊ nigredinē: ⁊ inueniuntur ex eis citrine ⁊ albe. Et ideꝫ auc. filij meſague. eſt ca. ⁊ ſic. in ſecūdo generat melācoliā ⁊ opilationes epatis ⁊ ſplenis: ⁊ generat ſodā ⁊ emoꝛroydas. verū ſi ex capitibus eius in vmbꝛa ſiccatis ⁊ contritis fiat epithima: cōuenit emoꝛroydibus: ⁊ cum ipſa in oleo coquitur ſoluit: ſed in aceto ſtringit. ⁊ ideo nō habet pportionē ad ſtringendū vel ſoluendū. Rabi moyſes. valet cōtra nauſeam ⁊ vomitū: ⁊ ex cibis eſt peioꝛ.

Meloplacēta.i.placenta fcā de pomis.l.cuſa. ⁊ Galie. caplo de citonijs.
Melognū.ideſt oleū. Paulus caplo de paraliſi.
Meloſſia.i.medula ceruina.
Meluchia.ideſt malua Stephanus molochia.
Meluguat.eſt qōdā lignū in india inuētū pūctatiz nodi decliue ad nigredinez parūper.aure⁹.i.cū mellicrato accept⁹ cōuenit attritioni lacertoꝝ.Auic.li.z.c.melguab.
Meluke.i.pediculus vulturis.
Melul.i.mēſis octobris.
Melupne.i.ſtorax liquida.
Meminile.ideſt pediculus vulturis.
Mēmion.i.ſiſimbrion.
Memiren.i.lignū ſicut nodi declinās ad nigredinē in q̄ eſt reflexio paꝝ.l.meu.
Memirenuz.ara.ideſt celidonia minor.
Memireſim.i.celidonia.
Memitan. Momitē.i.memithe. ⁊ eſt plāta frigide nāe: ex cuius ſucco fiunt ſief memithe q vocant in libris de greco tranſlatis glutiū in quo ⁊ apud Dia.c.de glautio.eſt ingt ſucc⁹ herbe eiuſdē nois.eſt.n.herba ſimillima paueri cornuto: vt Diaſ. caplo de memichen karatides p memithe vtunt.

Caplm. CCCCCXXX.

Men vel maſachamaga.ara.⁊ lat.Manna.Manna vt ait Auic.eſt ros cadēs ſup lapidē ⁊ plātas: ⁊ hz plures ſpēs:⁊ denoīata eſt tereniabin ⁊ ſiracoſt ⁊ çuccarum haoſer eſt de ſpēb⁹ eius: ⁊ diuerſificat ſm diuerſitatez reꝝ ſup q̄s cadit recipiēs ab eis diuerſitates ⁊ ꝟtutes apud nos vidi duas ſpēs. vna q̄rū eſt granuloſa nō cōiuncta granulis.alia ꝯglobata q̄ artificio magis videt ſophiſticata ex çucaro cocto: ⁊ folijs ſene quoꝝ fruſtula imixta vident ſaporē q ſene oſtēdit. SERAPIO. abſtergit lauat ē ca.in p̄mo tēperata humiditate ⁊ ſic.Et idē auc. Raſis.dixit qdā māna cadit ſup arborē dictā tamariſcus: ſic mel:⁊ qñ facit morā ſup plātā illā albeſcit:ſz qñ ibi nō moratur ſz colligit cito cū folio eſt viridis. Melior ex ea cuius color eſt clarus ꝓpinquās albedini:⁊ hz parū ruboris. PLINIVS.māna eſt ois ros cadēs ſup lapidez aut arborez:⁊ fit dulcis:⁊ coagulatur ſicut mel:⁊ exiccatur ſicut gummi queādmodum tereniabin de quo.l.tereniabin. POSSE.SERAPIO.auc. Raſis.q̄ de ipſo cadit ſup arborē tamariſci.eſt bona tuſſi ⁊ aſperitati pectoris colligit eā Raſis ⁊ dixit ꝙ cadit ſup arborē tamariſci ſic mel. Et idē auc. Abix.eſt ca.in fine p̄mi ſicca ꝓpinquās caliditati ꝯfert relaxatiōi ſtomachi: ⁊ abſtrigit vētrē: ⁊ cōuenit aque citrine qñ bibit de ea:⁊ emplaſtrat vēter ⁊ igredit i medicinis apoſtematū:⁊ exiccat catarrū qñ fit caputpurgiū:qñ mūdificat cerebꝝ:⁊ expellit ab eo vētoſitatē groſſam:⁊ fortificat medicinas qñ cū eis miſcet in potionib⁹ ⁊ caputpurgijs:⁊ delet apata flegmatica:⁊ miſcet i ꝯfectionib⁹ ꝓpter excellēs iuuamentū qd eſt in ea.

Menabrum.i.folium.
Menach.Menathus.i.flos vl ſemē meu vl ipa radix
Menconafrodis eraclia qd eſt.l.Meconafrodis eraclia.
Menen.i.celidonia.
Meneſig.meneſigi.i.alla.
Menis. eſt piſcis marin⁹ ſic vocatus.a qbuſdā vocat menora. Januenſibus.s. Ste.radiū dicit.
Meniſus.ſuccus eſt fructus cuiuſdā qui vocat nil.
Menode. Paulus.ca.de cephalea. ſi dolor ingt fiat cuz pulſu ſignificat flegmonez mēbroꝝ menode corpis.ſi vero cū grauedine inter venas plenitudinem iter venas ꝯtētam.
Menomedi. Menomini.i.maniaci.Theod.priſ.
Menficū.ideſt impedimentum remouens.vel a mēphis ciuitate egypti.
Menſtruū dicit a mēſe.
Menſis.i.lothos per cōcordiam.Dia.cum Auic.
Mendana.meubethne.meubdhana.eſt de maiorib⁹ lacticinijs ſm quoſdā catapucia maior. Lacteris.lacterides.Serapio.ē fructus amarus. Albaui.eſt duaꝝ ſpēꝝ.vna habet folia lōga vt digitus:ſemē in nucleis ſimilib⁹ nucleis bōbacis ſz maioribus eis:⁊ in quolibet nucleo ſunt tria grana nigra.

Caplm. CCCCCXXXI.

Mentha lat.gre.edioſmon.arab.nachama. vel dichanacha.herba eſt cui⁹ plura ſunt genera.eſt.n.quedā domeſtica q̄ ꝓp̄e hortulana dicit:vel cōis.vel odorifera.⁊ hec calefacit ⁊ ꝯfortat.Eſt ⁊ alia ſiluatica q̄ mētaſtꝝ dr:⁊ maiorē hz ꝟtutē i calefaciēdo.Eſt alia mētha que lōgiora ⁊ acutiora hz folia.⁊ hec mentha romana vel ſarracenica dicit:hec magis diuretica eſt q̄ȝ alie. Et ē alia mētha dicta aquatica: ⁊ vocat ſiſimbriū vel balſamita.eſt alia nō odorifera:⁊ illa ē calamētū. SERAPIO. ca.dichanacha.ex ea ē domeſtica ⁊ ſilueſtris.⁊ ramuli domeſtice qñ maſticant:hz colorē celeſtē: ⁊ ſūt īteri⁹ cōcaui: ⁊ i ſūmitatib⁹ ramuloꝝ:ſūt q̄ſi licinia:⁊ viret:⁊ auget eſtate ⁊ hyeme: ⁊ hz odorez bonū.Et idē auc.Dia.qdā noiant eā menthā:⁊ eſt dichanacha ſiue nabanabal: ⁊ eſt nota:et hz vim calefactiuā ſtipticā ⁊ deſiccatiuā.eſt alia ſpēs mēthe ſilueſtris: cui⁹ folia ſunt aſpera piloſa maiora folijs ſiſimbrij:⁊ in odore ſuo eſt pinguedo:⁊ eſt min⁹ iuuatiua in medicina q̄ȝ ſpēs alia. Idē auc.Gal.in ſuba ei⁹ ē plus ſubtilitatis q̄ȝ in alio olere:⁊ in ſapore eius eſt parua caliditas ⁊ pōticitas:⁊ eſt ca.in ſcdo. DIASCORI.ca. de edioſmon.ꝟtutē hz termāticā ſtipticā ⁊ ſanticā. PAVLVS. eſt ca.⁊ ſic.in tertio.eſt.n.domeſtica ⁊ agreſtis.⁊ alia dicta mētha hortulana vel ſarracenica:ſz domeſtica magl vſui medicine cōpetit q̄ȝ viridis:⁊ exiccata eſt magne efficacie eſt cōſūptiua diſſolutiua ex ꝓprijs q̄litatib⁹:⁊ cōfortando ſua aromatice. POSSE.DIASCORIDES.ſuccus eius bibit⁹ cū aceto ſanguinē reijciētibus ſubuenit lūbricos extinguit vētrē ſtimulat:ſubgluctionē tollit: colerā ⁊ nauſeā cōpeſcit duob⁹ aut trib⁹ coclearijs cuz ſucco mali granati acidi accepta ⁊ impoſita cū polēta apata ſpargit i fronte ipoſita dolorez capitis mitigat: tumorē mamaruz tollit.ſale addito morſibus caninis opitulat: ſuccus eius cū mulſa dolorē auriū depellit:ante coitū mulieri ſuppoſitus iter p̄ſtruit genitale:aſpredinez lingue diſlenit:lac coagulat caſeū a putredine tutū ſeruat:cōdituris bene miſcetur:q2 euſtomachus eſt labentē animū odoris efficacia recreat.ſtomacho nihil ꝯcupiſcēti faſtidiū detrahit in ſorbitionē ptiſane optime ꝓpinat:ſanguinē excreantib⁹ aride herbe puluis trib⁹ digitis apprehēſus:⁊ cū aqua calida potione dat⁹ omnē iniuriā ſtomachi detergit.eadē res etiaz ventris aīalia interficit:cōtuſa tēporibus illinit in dolore capitis:ſanguinis abundātiā ſtrigit ⁊ nimios vomit⁹: hortulana aūt humidior ē ⁊ ad libidinē excitādā mediocris. habet aūt aliquid amaritudinis p quā potata lumbricos occidit.eſt etiā ſtiptica:⁊ ideo cū puſca bibita recēs ſputū ſanguinis rep̄mit:⁊ leptomeris ē plus alijs ſubſtantia ei⁹. GALIENVS. ſeptimo ſimp. phar.ca.edioſmuz. qdā menthā odoriferā vocāt.Eſt aūt quedā nō odorifera quā ⁊ calamētū vocāt.acres aūt ſunt guſtantibus vtraq̄ȝ ē ca. virtutis in tertio quaſi:debilior tn̄ eſt que odorifera calamento:⁊ minus calefactiua.vlr aūt loquēdo hec quidem quaſi agreſtis eſt.illa vero domeſtica que ꝓpter acq̄ſitaȝ ex hortēſi cultura humiditatē ad libidinē moderate cōcitat. Ineſt aūt hoc eē oibus qbus adeſt ſemidigeſta humiditas ⁊ ventoſa. ꝓpter huius aūt herbe cōplexionē qdam ⁊ circa apoſtemata cū farina ordei ſupponūt eaz qd calamentū facere nequit: eo ꝙ vehemēti⁹ q̄ȝ illud calef. ⁊ exiccat.habet aūt quid acerbitatis ⁊ amaritudinis in ſe quo lūbricos interimit.acerbitate vero exiccādo bibita recēs excreationē ſanguinis ꝓhibet.eſt aūt ſm ſubſtātiā ſubtilium partiū ſicut ⁊ aliqua alia herba. Cōtra fetorem oris ⁊ putredinē gingiuarū ⁊ dentiū ex decoctione eius cū aceto os abluat:ad appetitū ꝓuocandū cū impedit ex frigidis humoribus exiſtentibus in ore ſtomachi fiat ſalſamētuz ex menta aceto ⁊ modico cinamomo ſeu pipe. Contra vomitū factū ex debilitate virtutis ꝯtētiue:vel ex frigida cā fiat decoctio mente in aqua ſalmacina ⁊ aceto ⁊ ſpōgia intincta ori ſtomachi ſupponat ꝯtra ſincopim ex debilitate cū fe.vel ſine fe. ſiue ex medicina vel quacūq̄ȝ cā cōteratur mēta ⁊ diſtēperet cum aceto ⁊ fruſtuz panis aſſi in igne ponatur in aceto illo:⁊ dimittatur tandiu ꝙ bene humectet ⁊ naribus applicet:⁊ exinde fricētur labia gingiue ⁊ dētes:⁊ liget in temporib⁹ ſup venas pulſatiles temporum ⁊ brachioꝝ:⁊ patiēs maſticet ⁊ humiditatē trāſglutiat. Ad matricē mūdificādā teneritates mente coquantur in vino ⁊ oleo:⁊ ſuper renes ⁊ pectinē cataplaſmet. Cōtra coagulationē lactis ⁊ mamillis p̄dicti faſciculi mente in vino ⁊ oleo decocti ⁊ ſupligati mamillis ſoluit. hz ſilr viz attrahēdi venenū:⁊ qñ datur cū aliq̄ medicina ꝯtra venenum det cū ſucco eius. Sed ſuccus mēthe romane vel ſeraſenice vel vinū decoctionis cū melle mixtū valet cōtra opilationē ſplenis ſtomachi: epatis ⁊ nāliū viaꝝ ex frigi. hu.⁊ etiā ex ca.ſine febre.ſuccus etiā datus lūbricos occidit.aurib⁹ inſtillat⁹ vermes necat. decocta herba in vino ⁊ oleo ⁊ cataplaſmata ſoluit ſcliroſim ⁊ duritiē apoſtematum ſupioꝝ.mēthaſtruz vel mētha ſaluatica vel agreſtis cū caricis decoquat in vino ⁊ det patiēti frigidā tuſſiz. vinum decoctiōis ⁊ puluis eius in cibis dat⁹ digeſtionē confortat fomētū factū ex aqua decoctiōis eius matricē infrigidatā calefacit.ſaccellatio facta calefacit: ⁊ ſaccellatio ex puluere eius reuma frigidū capitis ſtringit.

Menta aq̄tica. Mēta hortulana.mētaſtrū.mentaſtꝝ hortulanū quid ſūt.l.mēta. Pli.li.zo.c.i4.in p̄n⁹.
Meoculeſi. meoculos.i. papauer agreſte.
Meotan.i.barba hyrcina.
Mera.i.aurora olei.
Merabace.i.pann⁹ de lana.
Meralen.i.ligna ſparagi.
Meram.ideſt cornea arbor. Stephanus.

Caplm. CCCCCXXXII.

Mercenius ara.gre.eſbriuz vel amatrū vl amaricum.lat.maiorana: vel ſanſucus. GALIENVS.8.ſimp.phar.c.de ſanſuco.ſubtiliū partiū eſt ⁊ diaforeticū.ſic.⁊ ca.in.3. SERAPIO.c.merzenius.auc.Dia.herba eſt habēs ꝟgas extēſas ſup faciē terre in ſuo ortu:⁊ hz folia p̄ua rotūda ſup q̄ eſt borra fere ſimilis folijs calamēti habētis folia ſubtilia:⁊ hz odorē bonuz. Idē auc.Gal.cale.⁊ deſic.in tertio.reſoluit ⁊ ſubtiliat POSSE.SERAPIO.auc.Aben Meſuay.qñ linitur cuz ſucco ei⁹ ſup liuores ſanguis mortui aufert eas. ⁊ propter hāc cām apponētes vētoſas vngunt locū poſt vētoſationē cū eo vt nō appareāt cicatrices ſcarificationis: ⁊ qñ fit caputpurgiū cū eo cōuenit dolori capitis:maxime melancolicis ⁊ vētoſitati cerebri: ⁊ apit opilatiōes que ſūt in eo:⁊ ꝓpter hāc cām ꝯfert epilētie ⁊ paraleſi in qua declinat homo caput ſuū ad poſteriora ⁊ alteri paraleſi ⁊ torture oris ⁊ emigranee.attrahit.n.humiditates malas a cerebro ⁊ ꝯuenit multū.⁊ fit oleū cū ea: ⁊ ꝯuenit ad oīa ſupradicta.⁊ qñ terit maiorana ſicca ⁊ cōficit cuz melle ⁊ linit ſup liuorē qui fit ſub oculo aufert ipſuz. ⁊ exp̄mit ſuccus ex ea duz eſt recēs:⁊ fit caputpurgiū cū eo:⁊ mūdificat cerebrū:⁊ ꝯuenit egritudinib⁹ eius frigidis ⁊ melācolicis: ⁊ qñ ibibit i eo cottū aut lana ⁊ ponit i aurē aperit opilationes eius.ſilr facit oleū ei⁹:⁊ fit cū eo naſcale:⁊ aperit orificium matricis:⁊ cōfert ſuffocationi eius ⁊ calefacit matricez.vñ Raſis ꝓpter aromaticitatē ſuā ⁊ caliditatē ⁊ ſubtilitatē:ꝯuenit oibus egritudinib⁹ frigidis:⁊ cōfortat cerebrum ⁊ oia mēbra. PLINIVS.lib.zi.c.zz.ca.de maiorana.vires hz acres ⁊ calefactorias ad oēm duritiē vel rigorez valde idoneā.medet etiā cataplaſmatib⁹ ipoſita ſiue potui data ſcorpione vexatos ⁊ īteſtinoꝝ tormēto vel difficultate mictus laborantes.elixatura eius hydropicis medet. vrinā ꝓuocat ⁊ tortiōibus vtilis ē:ſuccus ei⁹ melle addito liuores detergit:ſcorpionū ictus cū aceto ⁊ ſale cōpeſcit:luctatiōib⁹ bñ adhibet. Cerotis quoq̄ȝ tumores oēs corpis ⁊ oculoꝝ cataplaſmatib⁹ adhibita ſpargit:maxime cuz polenta impoſita. Itez appoſita ſolite purgationis materiā prouocat in feminis.malagmatibus ⁊ acopis miſcetur bene.

Mercurialis. quid eſt.l.linoſtoſis.linozoſtis.gre. parthenius. hermipozana. Plini⁹ li.z5.ca.5. in p̄n⁹.
Merdaſengi. ara. martech. ideſt litargirium.
Merdaſengi.i. plumbi vſti. Gal.lib.ſecretoꝝ.
Merua.libanotidos. Ste.
Meropiū.i.oleuz amigdalinum.Diaſco.
Mereſenū.i. electuariū vel medicia laxatiua. Aliab.
Mergangū.i.maiorana.
Mergen. merſeiſen.i. radix arboris coralli. Baſed.li. de doct.ara.
Meringe capitis.i.de pānicu lus capitis.
Merion.ideſt mandragora.
Mermerā.i.celidonia.
Merſulez.ideſt ligna ſparagi.Auic.
Mes.i. robilie vel faſeolus ſz Gal.i.reg.auc. ꝯmē.i8.
Meſabrū.meſabarū.i.opiū. Aliabbas.
Meſak. meſalia. vocat res acuta vel ſubtilis in ambabus extremitatib⁹ ⁊ in medio groſſa.
Meſacruz.i.papauer.Aliab.
Meſacra.i.pira.Aliab.
Meſoctera.meſarana.i. mirra.Aliab.in.z. practice. ⁊ nullū horum nominū eſt grecū vel arabicū.
Meſatrameſir: maſchatrameſir.i.pulegiū ceruinū.
Meſcatrameſir.i. diptam⁹. Gal.6. ſimp. phar. Saladinus.
Meſcatur. Meſir. ideſt ſtipites ſimiles aſcecheſebram:⁊ eis vtuntur indi ad accendendum ignez.

Caplm. CCCCCXXXIII. mastix

Meſcebe. Meſceca.ara.gre.ſcin⁹ vel archias. latine maſtix.⁊ eſt gūmi arborl ſcini vl lētiſci:q2 lētiſcus gre.vocat ſcin⁹: ſicut inuenies in.l.botim. DIA.ca.de maſtice.quedā emanat ab arbore q̄ ſcinus dicit. ⁊ quedaz ex ea eſt alba.q̄dā ſubuiridis: ſed melior ex ea ē cuius color eſt alb⁹:plucidū hñs granū graue ſicciſſimū ⁊ cito frāgibile:habēs bonū odorē.⁊ ē de ea q̄dā nigra ⁊ q̄dā citrina. GALIENVS.7.ſimp.phar.ca. de maſtice alba:⁊ eſt illa que dicit gluctē romanū: ⁊ eſt ꝯpoſita ex virtutib⁹ diuerſis.ſ.ſtiptica mollificatiua.ca.⁊ ſic.i.z⁹. vnde mollificat ⁊ reſoluit:⁊ id ſtōi epatis ⁊ vētris flegmonibus ꝯpetit:ſz nigra eſt q̄ dicit capiti vel egiptiaca: ⁊ ē maioris deſiccatiōis q̄ȝ alba:⁊ ſtipticitas eſt in eo minor. ⁊ id eſt ꝯueniēs vbi oz reſoluere ampli⁹.⁊ ꝓpter hoc multū cōuenit apatib⁹ duris q̄ fiūt in exteriorib⁹ corpis:ſz oleū maſticis eſt ſilr ꝟtuti maſticis. SERA.ca.maſtechе.eſt primus iter oīa gluctina in bonitate.arbor ei⁹ eſt ꝯpoſita ex ſuba aquea ⁊ terrea frigida:nō mltū: ⁊ in ſapore oiuz partiū hui⁹ arboris:dico radicis:fruct⁹ ⁊ corticis ē ſtipticitas pauca. infri.⁊ calef.mediocriter temperate.⁊ deſic.in fine ſecūdi vſq̄ȝ ad p̄ncipium tertij. Plinius.lib.iz. capitulo.8. POSSE.SERA.in ea ē de ſtipticitate q̄ ꝯfert debilitati epatis ſtōi ⁊ iteſtinoꝝ ⁊ apatib⁹ in eis exñtib⁹:⁊ nō habz acuitatē aliquā.eſt ⁊ multū ſubtilis:⁊ fit emplaſtrū cū folijs maſticis dū ſunt recētia:⁊ eſt in eis virtus manifeſta: ⁊ id qñ bibunt folia aut cū alijs medicinis ad vlcera inteſtinoꝝ:⁊ ad fluxū vētris cōferūt multū: ⁊ ꝯferūt ſpuētib⁹ ſanguinē ⁊ fluxui mēſtruoꝝ ⁊ ani:⁊ nō eſt in eo diuerſitas a ſucco ypoquiſtidos. Et idem auc.Dia.tota hec arbor eſt ſtiptica: ⁊ virtus folioꝝ corticis ⁊ radicis eſt equalis: ⁊ decoquit cortex eius ⁊ cortex radicis ⁊ folia decoctione plurima:⁊ qñ fuerit cocta colat ab eis aqua que iteruz coquitur vſq̄ȝ ad mellis ſpiſſitudinez: ⁊ conuenit ſputo ſangui

nis decoctio illa bibita ⁊ fluxui vētris ⁊ vlceribꝰ inteſtino-
rū: ⁊ fluxu matricis ⁊ ani: ⁊ vl'r gdē ponit̃ p acatia ⁊ ypog-
ſtidos: ⁊ ponit̃ illa decoctio loco ſucci foliorū: ⁊ qñ pycit̃
decoctio illa ſup vlcera pfūda: ⁊ ſup oſſa fracta reſtaurat
carnē in vlceribus: ⁊ reſtaurat oſſa: ⁊ ſtringit mēbra laxa:
⁊ abſcindit humiditates antiq̄s a mr̄ice: ⁊ phibet vlcera
corroſiua ne dilatent̃ in corpe: ⁊ puocat vrinā: ⁊ qñ fit col
lutio oris cū ea ſtrigit dētes ꝯmotos: ⁊ ex ramis huiꝰ arbo
ris fit olm̄ qḋ ē bonū vbi ꝯuenit ſtipticitas. Et idē auc. hu
may3. reſoluit apata ſtōi ⁊ ꝯuenit tuſſi: ⁊ nō ē pauce attra-
ctiōis flegmatis qñ maſticat̃: ⁊ pp hoc miſcet̃ cū aloe vt
ꝑparet ipſu3 ⁊ attrahat cū eo flegma a capite.

Meſca. eſt ſpēs fluxꝰ ſangui
nis narium. l. Ronder.
Meſci. i. mediū: īde venit mi
ſerace ⁊ meſereon ieiunū
inteſtinum.
Meſabiar. i. marrubium.
Meſen. ideſt medium.
Meſcigith. i. cortices nucū.
haly. 3. tegni. ꝯmēto. i5o.
Meſenterium. Alex. de reu-
matica diſinteria ſonat ḡ
medium iteſtinu3 quod
vocat̃ ieiunū. nam meſe
gre. mediū. ſcterion inte-
ſtinum.
Meſericon. i. genꝰ titimali.
Meſeraice. Meſinterion. i.
meſeraica q̄ eſt iter epar
⁊ ſtomachum.
Meſif. ideſt aqua lactis.
Meſin. i. lothos.
Meſir. ideſt ſandanig.
Meſmes. i. criſomilla.
Meſpilū. ē ſpēs 3aror q̄ ara.
dr̃ gubera. 3arur. Ste.
Meſt. i. lac acetoſu3 coagula
tum.
Meſus. Meſſus. i. liquor
acetoſus.
Meſtos gre. plenus: diſtētꝰ:
corpulentus: repletus.
Metacheli. ideſt mutali. gd
eſt. l. Alfachi.
Metacarpriū. i. pectē manꝰ.
Metacatafora. metacapho-
ra. ideſt epilenticus cū ē
in paroxiſmo.
Metacēſis. i. deriuaꝰ hūorū.
Metafrenon. ideſt poſterio
ra dorſi. Caſſius felix ca.
de tuſſi: ⁊ in pſalterio gre
co vbi noſtrū h3 poſterio
ra dorſi ipu3 h3 metafre-
non: ⁊ eſt pars poſterior
pectoris vbi terminant̃
duodeci3 ſpondilia.
Metalon. i. metallū: cuiꝰ ali
ud minerale. ⁊ illa ſūt. 7.
genera. ſ. aurū: argētum:
plūbu3: ſtannū: es: argen-
tum viuū: ⁊ ferrum: ⁊ illa
ſunt metallica corpora. ⁊
oīum iſtorum materia ē
argentū viuū ⁊ ſulphur:
phus. 4. metheororū. Eſt
aliud metallū qḋ fit arti
ficialiter ex mixtione ali
quo ſupradictorū metal-
lorū: ⁊ de iſto ſunt campa-
ne ⁊ alia vaſa: vt aurical-
cum.
Metaphora. i. ſimilitudo.
Metas meretica. i. feruētia.
Metaſincretica. gre. ſunt tē
periē corpis nālē tēperā
tia: recorporātia: cōfirmā
tia: recupatiua: recorpati
ua. Caſ. fe. Diaſco. Oriba.
Demo. Hal. i dinamidys
Metaſincretica ſunt cō-
firmatoria q̄ perſanant.
Meth. ideſt ſtorax.
Metacaphora. interp̄tatur
trāſdelatus vt epilenticꝰ
dum eſt in actione.
Methodus. i. regula vel do-
ctrina. ide methodicus. i.
doctrinalis. i. regularis.
Methomamia. ideſt p̄foca-
tio matricis: qm̄ eſt qua-
ſi eiꝰ mania. Caſ. fe. The-
odo. Priſcia. ſtorica. ſpin-
ga dicit.
Methon. i. papauer.
Methoſmetica. ideſt diafo-
retica calida.
Metrameſia. ideſt pulegiū
ceruinum.
Metron. gre. ideſt matrix: q̄
⁊ iſtera dicitur.
Metron afrodis. i. eraclea.
Metroticū. i. inſtrumētum
quo medicina in matricē
inycitur. Caſſius felix. c.
de precadente matrice.
Metroenticon.

Caplm̄. CCCCCXXXIIII.

Meu herba eſt ſil'is feniculo. Mion. Ste. Auic. mu. ſed radix eiꝰ ē tortuoſa: ⁊ vocat̃ ſil'r ſiſterſimo-
di ⁊ aramanticū. ⁊ lat. vocat̃ anetū agreſte: ⁊ nō eſt peuce-
danū: qm̄ dia. facit aliud caplm̄ de meu: ⁊ aliud de peuce-
dano. vñ diċ. Meu qḋ athamāticū dicit̃. naſcit̃ in mace-
donia ⁊ in hiſpania. tyrſo atq3 folys aniſo ⁊ aneto ſilibus
aſcēdens de terra vſq3 ad cubitos duos: radicibꝰ ſparſis ⁊
teneris curuis ⁊ longis: odore ſuauibus ⁊ guſtu ca. ⁊ liguā
mordētes. PLINI. lib. 20. c. 23. in p̄n. cap. de meu. radi-
cula eſt herbe aſpa. tenuis: ⁊ oblōga: ſua v̄tute olens. ca. ⁊
ſic. in ſcḋo. POSSE. DIA. lib. antiquo de ſimplici me-
dicina: ſiſtrā dicit. vires eiꝰ h3 radix relaxātes. vñ trita ⁊
elixata in aqua dat̃ in potiōe vtiliter ad renū dolorē: ⁊ ad
veſice cauſas vrinā puocat: ſtōi iflatiōes ⁊ tortiōes intra-
neorū mitigat: ⁊ ſtericas h̄ eſt dolores matricis curat: arti
riaſim mitigat: toracis reumatiſmo cū melle vt electuari
um datū pdeſt mēſtrua etiā p fomētū puocat: ſtrāgurias
ifantiū vt cataplaſma ipoſitū ſup pectinē reſoluit: ex quo
ſi plus bibitū fuerit capitis dolorē cōmouet.

Meuāthos. i. ſemen meu.
Meubethne. meudana. i. ca-
tapucia mior. meubdha-
na. lacteris lacterides.
Meubetaria. i. cataputia.
Meubethne. i. ḡnū regum.
Maumarin. i. opium.
Meureu. i. maiorana.

Caplm̄. CCCCCXXXV.

Mezabaran . i. tapſia. gdā dicunt ꝙ eſt mezere-
on. aliq ꝙ eſt elacteriū. ſm̄ Sera.
cap. mezabaran. eſt plāta repta in india: cuius cortex exte
rior h3 iuuamētū in medicina in doloribus iūcturarū: ⁊ ē
in folys huiꝰ plante illud qḋ diximꝰ in arbore agre. ⁊ hec
qñ ponit̃ in fluminibus inebriat piſces: ⁊ melior ex eo ē il-
la que h3 ſubtilē corticē: ⁊ in ſapore eius eſt acuitas parua
⁊ doſis eius ſimplicis cū çuccaro eſt aur̃. i.

Meçaurū. eſt ius. i. cibus li-
quidus in regali diſpoſi-
tione.
Meçenella. i. camomilla.
Meçereon. gd eſt. l. amalaa:
⁊ eſt lacticiniū habēs fo-
lia ſil'ia oliue. Dia. Auicē.
Sera. Elipiū. Alipiados:
dicit̃. Pli. li. 24. c. i5. Di-
nus. c. i. ſuper Meſue eſt
laureola.
Meçeurima. i. meçereon.

Caplm̄. CCCCCXXXVI.

Mezgreb ara. gre. lepnis. lat. magra. vel mogra. SERAPIO. auc. Dia. queda3 ex ea
defert̃ ex terris ſinos ⁊ melior ex ea eſt grauis denſa: cuiꝰ
color nō eſt diuerſus: ⁊ ē ſicut color epatis: aut ſanguis nō
habēs lapidē: ⁊ qñ ponit̃ in aqua diſſoluit̃ facile ⁊ creſcit.
Illa v̄o magra qua vtunt̃ carpētary eſt ex debilioribꝰ ope
rationibꝰ q̄3 illa que defert̃ ex ſinos ⁊ ex babilonia: ⁊ me-
lior que facile terit̃. Colligit̃ v̄o in capadocia in ſpeluncis
diſtillās ⁊ affert̃ venalis in ſinopidā ciuitatē: vñ ⁊ nomen
accepit. Et idē auc. Hal. in ſapore ipſius eſt ſtipticitas. vñ
virtus eius eſt deſiccatiua. Et qñ ſorbet̃ cū vino: ouo: aut
fit cliſtere cū ea ſtringit vētrē: vñ h3 virtutē ſtipticā ⁊ de-
ſiccatiuā ⁊ gluctinatiuā: ⁊ qñ miſcetur in empl'is ꝯſolidat
vulnera recētia: ⁊ ingredit̃ in ꝯfectiōibꝰ trociſcorū deſicca
tiuorū ⁊ ꝯſtrictiuorū vētrꝭ: ⁊ qñ ſorbet̃ in ouo ſorbili: aut fit
cliſtere cū ea ſtringit vētrē ⁊ ppinat̃ in potu i dolore epa
tis: ⁊ dat̃ in ouo ad ſputū ſanguis ⁊ venenū. PAVL. c.
de mogra ſinopida eſt fortior bolo romano ⁊ luto ſigilla-
to. ⁊ iō ingredit̃ in ꝯfectiōibus vnguentorū: ⁊ occidit ver-
mes in ventre. Bulcaſim. Eben. Açarin. li. dicto ſeruitor.
cōburit̃ mogra ſicut bolus armenus.

Mia. gre. i. muſca. ſed mia.
ara. eſt ſtorax. ⁊ mia ſil'r
ē muſculus ſpecialis. al'.
ſpinalis. Mias dc̄s gre.
Miach. i. ſtorax. miaba. idē.
Miacanta. i. ſpergula.
Miacantus. Pau. Oriba. i.
ſparagus agreſtis.
Miafile. i. ſtorax calamita.
Miagros. PLI. lib. 27. c.
i2. eſt herba feculēta cu3
folys ſil'ibus rubee cū ſe
mie oleoſo ex q̊ fit oleū.
Miaba. miach. i. ſtorax.
Miamir. i. tractatuū. ide lib.
miamir. i. ḋ. io. tractatibꝰ.
Miaſur. l. abrotanū.
Mib. ideſt lac.
Mibac. miba murꝭ. ē cicuta.
Micantus. i. ſparagus.
Micete gre. michetes. i. fun-
gus malus pnitioſus. Di.

Caplm̄. CCCCCXXXVII.

Michad. SERAPIO. ſunt vene arboris gra-
nati ſilueſtris q̄ naſcit̃ in ſeni vltra mare
⁊ in coraſcē: ⁊ ſūt vene groſſe albe colligunt̃ in albacumi-
ne: ⁊ eorū mala granata ſunt ſic̄ granata domeſtica in p̄nci
pio eorū ortus: ⁊ color eorū ē iter rubedinē ⁊ viriditatē: ⁊ i-
tra malū eius ſunt grana rubea rotūda in magnitudie ſe-
minis lētiſci ⁊ dimittūt ea in cortice ſuo. Et qñ egent eis
extrahūt a cortice. ⁊ eſt ca. ⁊ hu. in ſcḋo: auget in ſpmate: ⁊
corroborat coitū: ⁊ eſt bonꝰ podagre qñ terit̃ ⁊ ꝯficit̃ cum
aceto ⁊ linit̃ ſupra ipſu3: ⁊ cōuenit ſpaſmo: ⁊ mollit duriti-
es iuncturarum.

Micharia. herba ē ſm̄ Dia.
lat. dicitur ſpondilium.
Micheſol. i. apiū riſus.
Michete. ſunt homines ve-
loces. lat. dicti curſory.
Micidatia herba eſt a Pli-
nio deſcripta: quā ignoro
mitridatia. Plinius lib.
25. caplo. 6. in p̄ncipio.
Miclata. eſt cibus factus ex
pane a3imo cū oleo. Aui.
p̄mo cañ. fen. 4ª. c. ii.
Miconiū. i. papauer: ⁊ eſt al-
bum ⁊ rubeū. qñ ſimpli-
citer ponit̃ albū intelligi
tur. nā i. gre. h3 ſonū e. vl'
i. meconiū micon gre.
Micros. i. paruū: inde micro
tegni. microcoſmus.
Microſia. gre. ideſt puitas
pulſus. Caſ. fe.
Microtera. ideſt co3ula vel
criſomola.
Micaria herba. Dia. Alate-
ris ſpōdilion. Auicēna. ſa
cundulion.
Mictica. v̄tus. gre. laceſcēs.
Dia. c. de cētaurea maio.
Micnas. gre. mina.
Mica. i. miua. haly. i9. antiḋ.
Muſcos. gre. muſculus.
Midas. vermiculus fabam
corrodens.
Midian. i. cimbaliria.
Midriaſis. i. dilatatio pupil
le. ⁊ eſt maior q̄3 platico-
riaſ. Paulus. Diaſco.
Mielos. gre. medulla.
Mielon elafui. ideſt medul-
la coruina.
Miemix. i. criſomola.
Mier. ideſt capra.
Mieſuf. i. poliū mōtanum.
Miſagarach. ideſt coquina-
tum ſine carne.
Miſunſer. Miſunſeri. i. pu-
legium.
Miſunti. ideſt folium.
Migari. Migra. quid eſt. l.
titimallus.
Mibanch. i. ſparagi.
Mikete. Michetes. Mice-
te. ideſt fungus malus p-
nitioſus. Diaſco.
Milacinū. ideſt ciminū.
Milita. multa gre. multos.
Dia. eſt ſinopida. rubrica
pontica. terra rubea car
pentariorū. ara. mag. dr̃.
Mila. Milla. gre. mili. ideſt
mala milea. arbor. Mi-
lon fructus pomū. s.
Milagrafico. ideſt attramē-
tum pictorum.
Milāgina. i. ſine igne mace-
tur.
Milax. que ⁊ nichofōus no-
minatur: ſil'is ē edere te-
nuioribus folys. duo eiꝰ
genera dicunt̃. alterū co
mantibus acinorū corni-
bus. alterū culta amara.
nullius effectus. Pliniꝰ
lib. 24. c. io. in fine.
Milea. i. arbor mile vl' malū
Millefoliu3. gd eſt. l. minofi
los. Mirofilon. Dia. ſup-
cilium veneris. Plinius
lib. 24. caplo. i6.
Mileſion. i. ſpēs altiony.
Mileos gre. i. fraxinꝰ arbor.
Mili. i. milia. mala.
Milia īdica. i. pomū citri.
Milia pſica. i. perſicu3.
Millemorbia: vel milmor-
bia herba ficaria ſcrofu-
laria. Miſmorbia caſtrā
gula vrtica mortua. eo ꝙ
folia vrtice ſimilia hab3:
non tamen vrentia.
Miliaria. herba ē a Plinio
dicta. miliū necās. libro
22. cap. 25. ppe finem.
Miliares. i. ſerpētes quoru3
color ppter citrinitatem
eſt quaſi color mily.
Milicum. ideſt ſinopida.
Miliduris. ē mola mr̄icꝭ. nā
grece milos mola voca-
tur. Paulus.
Milimandru3. Iſidorus li.
de doct. gre. i. iuſgamus.
Militꝭ lithos. i. molarꝭ lapis
Militru3. i. ſynapis.
Militen. i. vinū de citonys.
Milium quid eſt. l. dochen.
Miliū ſolis. i. cauda pecoris
vl' grana ſolis. l. Culb. ſe-
men eius eſt album ⁊ du
rum vt lapis.
Milmon. Milion gre. ideſt
fraxinus.
Miloplacentiū. i. miloplacē
ta. ē cōfectio de citonys.
Paulus.
Milops. ideſt medulla.
Milos gre. mola. īde milon
. i. molēdinū. inde amilu3
quia ſine mola fit.
Milotida. eſt tenta cirurgi-
corum. melotida gre. ſpa
tomeles. s. radius.
Milto. i. ſanguis. inde milto
draconis. i. ſanguis draco
nis. hoc vocabulū ponit̃
i antidotario virili. ideſt
pauli apl'i dcō antedoto.
Milto grato. i. ſanguis hyr-
cinus.
Mimiae. mimiaer. ideſt fa-
ſeolus.
Mimbe3igi. ara. ſtafiſagria.
Mimiar. ideſt ſiſeleos.
Minide. gre. menide. meno
ras ſūt piſciculi quidam.
Paulus.
Mina. ē pōdus. li. i. ⁊ q̄rte. ſ3
ſ3 alios ē pōdꝰ. 3. cētū vt
Pli. li. 2i. c. vlt. in fi. mna.
gre. emina. mnas. Papi.
Minabalanus. ideſt balla-
nus repſico.
Minchi. ideſt bruca: ⁊ eſt ta-
mariſcus agreſtis.
Minci. mīthi. ideſt nepita.
Minera. ideſt celidonia.
Minhe. Minhei. i. mentha.
Miniū. eſt color ſcriptorū. l.
Cinabar. Halienꝰ. 6. ſim.
phar. Armeoniū.

Caplm̄. CCCCCXXXVIII.

Minofilos gre lat. millefoliū. DIA. naſcit̃ in paludeſtribus locis: tyrſu3 h3 ex vna
radice mollē ⁊ ſubruffu3 ⁊ q̄ſi manibꝰ limatū: ⁊ folia ſil'ia
feniculo. PLI. lib. 24. ca. i6. Minofoliū: noſtri milſefoli
um vocāt. caulis eſt tener ſil'is feniculo plurimiſq3 folys
vnde ⁊ nomē accepit. Naſcit̃ in paluſtribus herba3 ipſa3
naſcentem tenuē a lateribus capillanicis folys eximi ⁊c̄.
POSSE. DIASCORI. vulnera glutināt in ſeie tu-
morē cuſtodiūt in dētiū dolorē. cū butyro iponunt̃ in mo-
dum emplaſtri cōtra vrine difficultatē. bibit̃ cu3 aceto: ⁊
valet cōtra calculū. GALIENVS. 7. ſimp. phar. ſicca-
tiue eſt v̄tutis intm̄ ꝙ cōſolidat vulnera.

Minon. i. nux. ide diaminon
ideſt cōfectio de nuce.
Minuſel. ideſt praſſium.
Minutarb. i. pſilotrum.
Minutū thus. ideſt manna
thuris. mānis.
Miocephala. i. videns mu-
ſcas añ ocl'os. l. ptoſis.
Miolas. ideſt fiala.
Miomas. miota. eſt herba
mihi ignota. vt in Alexā.
Mion. Ste. ideſt meu.
Miopie dicunt̃ qui ſunt p-
pe vidētes que de longe
non vident. Paulus.
Miopone. mioponei. ideſt
pſilotrum.
Mioſeays. i. auricula muris
Mioſos. gre. buffo. i. glis vel
rana terreſtris venenoſa
rubeta.
Mioſota. mioſotis quid eſt.
Pli. li. 27. c. i2. i p̄n. Dia.
Mir. i. morſus galline. Alb.
mag. li. 22. ca. equus.
Mirabolanos. Cor. cel. da-
ctilos vocāt multi: ⁊ feni
cobalanos dixerūt. Pli.
lib. i2. c. 23. ⁊ li. 23. c. 6.
Mirizo. gre. redoleo. a mira
ideſt odorifera redolen-
tia miriſticū: odoriferū.
Miripſia. i. ſalſa. hali. 3. teg.
ꝯmēto. ii9. in fine.

Caplm̄. CCCCCXXXIX.

Mirra lat. ara. hec. gre. ſmirna: vl' achātꝰ. SERA. ca. hec. auc. Diaſ. li. i3. c. 2i. eſt gūmi arboris
naſcētis in terris arabū ſil'is arbori dicte gre. ſpina babilo
nica. nā fiunt ſciſſure in ligno arboris vñ egredit̃ gūmi qḋ
emanat cadēs ſup ſextoria q̄ ſternunt̃ ſub arbore: ⁊ q̄dam
p ſe coagulat̃ ſup ſtipitē: ⁊ eſt de ipſa res dicta bacatiſcus:
ſiue bathanaſias: ⁊ groſſa ē a q̄ egredit̃ meth. i. ſtorax lig-
da qñ exp̄mit̃. ſicut appet in. l. melabac: ⁊ dicit̃ mirra ſta-
cten. ⁊ eſt de ea q̄ dr̃ ani3en3iue ai3em: ⁊ eſt pinguis multū
⁊ arbor eiꝰ ē in terra dicta ptinia: ⁊ ē piguis: ⁊ qñ exp̄mitur
ſuccꝰ eiꝰ egredit̃ velut ſtorax multū ⁊ melior mirra ē illa
q̄ dr̃ iarhalud ⁊ cāchi: ⁊ noiat̃ ſic ex terris vñ defert̃: ⁊ co-
lor eiꝰ ē ad v̄iditatē tēdēs: pūgēs liguā clari coloris: ⁊ ex ea
ē q̄ dr̃ liti: ⁊ eſt litaglutbichi; ⁊ eſt mollis tactu ſic̄ bdelium

in odore ſuo eſt pīguedo: ⁊ arbor eius eſt in locis ſoli expo-
ſitis ex ea eſt que dicit̄ poaclis: ⁊ ē aſpa multū nigra: ⁊ ap-
paret in ea veſtigiū ignis: ⁊ deterior eſt illa q̄ dr̄ argaſin: ⁊
eſt leuis nō pinguis: acuti ſaporis ſilis gūmi arabico in for-
titudine ⁊ v̄tute: ⁊ ex mirra eſt q̄ dr̄ crumu ſiue amini: ⁊ ē
mala: ⁊ fiūt qdā trociſci ex ſubijs mirre. ⁊ ſi mirra pinguis
fuerit trociſci q ex ea fiūt hn̄t bonū odorē ⁊ pinguē: ⁊ ſi nō
fuerit pinguis qd̄ fit ex ſuba eiꝰ nō hʒ bonū odorē neqʒ pī-
guē: ⁊ hʒ virtutē debilē. ꝓpter qd̄ admiſcet̄ ei oleuʒ qn̄ ex
eo fiūt trociſci. Adulterat̄ mirra qn̄ miſcet̄ ei gūmi qd̄ in-
fuſuʒ fuerit in aq̄ mirre ⁊ melior ex mirra eſt noua: leuis:
mūda: q̄ qn̄ tangit̄ ē aliquātulū aſpa ⁊ arida: ⁊ cito frāgibi-
lis: ⁊ qn̄ frāgit̄ remanet i eiꝰ fractura res alba: ⁊ figura eiꝰ
ē ſic̄ figura vnguiū: ⁊ q̄ ē in fruſta nō pua: ⁊ color eiꝰ ē vni-
formis; nō diuerſus in exteriorib9 eiꝰ: ſʒ iteriꝰ ē trahēs ad
rubedinē paꝝ cū lineis ſubalbidis ſicut diximꝰ: odor eiꝰ ē
delectabilis; amara catarri ſedatiua. ſed illa q̄ ē grauis cu-
ius color eſt ſicut color picis nō eſt alicuiꝰ vtilitatis. Sed
mirra q̄ eſt ex terra dicta labotero abſcindit̄ ex radice ar-
boris que ē in terris illis. eligit̄ .n. ex ea illud qd̄ eſt ſimile
mirre in odore: ⁊ eſt calefac. mollific. ⁊ reſol. ⁊ ingredit̄ in
ꝯfectiōibꝰ vnguētoꝝ. Pli. li. 12. c. 16. ⁊ 17. GALIE. octa.
ſimp. phar. in ſapore eius eſt amaritudis quātitas: nō pau-
ca ca. ⁊ ſic. in ſcd̄o. POSSE. SERAPIO. auic. Albuge-
rich. ꝯuenit ad aquā citrinaʒ qn̄ ex ea ſumit̄ i potu: aut fit
empl'ʒ cū ea ſuper vētrē: ⁊ qn̄ fit caputpurgiū cū vno da-
nich ex ea mūdificat cerebrū: ⁊ aufert ab eo ventoſitates
groſſas: ⁊ icoriat gingiuas: ⁊ ꝯfirmat dētes: ⁊ eſt bona coli-
ce qn̄ fit linitio cū ea. GALIENVS. Abſtergit tēpera-
te ⁊ glutinat fragmēta oſſiū capitis ⁊ occidit lūbricos ⁊ fe-
tuʒ expellēs eos: ⁊ igredit̄ in ꝯfectiōibꝰ collirioꝝ q̄ fiunt
ad vlcera oculi ⁊ ad maculas q̄ fiunt in eo: ⁊ in medicis q̄
bibunt̄ ad tuſſiʒ antiquā ⁊ ad aſma. Nā ipa nō exaſpat cā-
nā pulmonis: ⁊ hoc qꝛ nō calefacit neqʒ deſiccat fortiter: ⁊
ſine ſupfluitate ſue amaritudis ⁊ ſue abſterſiōis. Eſt alia
mirra que trahitur a radice arboris huiꝰ: ⁊ calefacit mol-
lificat ⁊ reſoluit.

Mirra lepita. i. mirre cime.
Mirra trochiten. i. rotunda.
nā trochos. i. rotundum.
Miracata. i. ſal fit a li. ſalumi
Mirach. ideſt aggregatio cu-
tis que eſt ſup ventrem.
Miracopium. i. calidum.
Mirra. gre. i. odorifera vel
redolētia. vnguēta mirra
. i. odorifera: inde miraco-
piuʒ odoriferuʒ mitigati-
uum. Alexāder. c. de vn-
ctionibꝰ ad frigiditatem
ſtomachi.
Mirabolani a Pli. vocant̄
grana ben. alibi tn̄ de mi-
rabolanis loquit̄ ⁊ dic̄ ꝙ
ſi colligant̄ anteqʒ matu-
reſcāt nullū ligneū intus
hn̄t. l. halilig. ⁊ Amleg.
Miragenat. ē qdā ſpēs cibi.
Miraſolis. i. catapucia.
Mirdane. ara. ideſt mezere-
on. Sera.
Mirica. ideſt geneſtra. hye-
remie. 17. c. filex. hul. Al-
ber. ma. lib. 22. c. equi. lib.
de doctria gre. mirre ge-
niſtra q̄ etiā ſptos dr̄: cu-
ius rami ⁊ ſtipites ⁊ folia
rugoſa ⁊ anguloſa ſūt. fe-
re grana rotunda rubea
paulo minora ceraſis cuius
radix eſt ſilis reubarba-
ro etiā in virtute.
Miricen. Diaſco. Pli. li. 24.
c. 9. i. tamariſcus.
Mirifilon. Mirifilon. ideſt
mille foliū. Dia.
Mirige capitis. ideſt panni-
culi capitis. Pli. li. 24. ca-
pitulo. 16.
Miris. DIA. mirra dr̄ fo-
lijs ⁊ haſtis ſilis conio eſt
radix oblōga: ⁊ mollis: et
odorata apta ad edendū.
Miriſe gre. ideſt vngere.
Miriſmata. gre. ideſt odora-
menta timiamata.
Miriſtica. i. redolētia odori-
fera. inde karea miriſtica
ideſt nux odorifera: ⁊ eſt
nux muſcata.
Mirinіceas. i. veruca in cu-
te. quidaʒ dicūt ⁊ melius
ꝙ eſt puſtula parua dicta
formica.
Mirmicolenia. ideſt lac for-
micarum.
Mirmimita. i. arena que fer-
tur de mecha que cū fri-
catur ſup manuʒ in ea in-
trat ⁊ nō apparet. ⁊ ide fit
etiā vnguētū quod dicit̄
manuum penetrabile.
Mirmis. i. formica inde mir-
midōes vel mirmicelon
. i. oleum formicarū.
Miſnaſtacten. ē qd̄ ex mir-
ra humida exp̄mit̄. Diaſ.
cap. de mirra: ſed ſmirna
melius ſcribitur.
Miropola. i. vnguētarius.
Mironitis. eſt herba nobis
ignota vt in Alexādro.
Mirros. i. fumus.
Miroſodes eſt ſpecies. 6. titi-
malli.
Mirſine. mirſime gre. ideſt
mirre folia.
Mirſmi. i. mirta.
Mirticen. vl' cariſticen. i. 2ª.
ſpēs titimalli: a qua orit̄
fructus qui dicit̄ nux vo-
mica. ſed mirtitē vinū po-
nit. Pli. li. 14. ca. 16.
Mirtꝰ ſilueſtris. i. cubebe.
Mirul. ideſt ʒiman.
Miron. gre. vnguētum.
Miriofilos. i. millefoliuʒ ſu-
perciliō veneris. Diaſco.
Pli. lib. 24. c. 16. in fine.
Miſaluis. i. acualis: ⁊ ſic di-
citur ad ſimilitudinē acꝰ
que eſt curuata in medio
exiſtens groſſior: ⁊ in dua-
bus extremitatibꝰ tenui-
or qua in terra ſarraceno-
rū vtūt̄ fuſelloꝝ ſutores
Miſceton ſm alexādrū. ca.
de tuſſi. vocat̄ q̄dam ꝯfe-
ctio ad tuſſim frigidā.
Mis gre. mus.
Miſmiſa. mixmix. Steph. i.
criſomola.
Miſterion dicit̄ q̄dā ꝯfectio
Aliab. ad tuſſim.

¶ Cap. CCCCCXL.

MISCH ara. gre. abonoſa ſiue abonifa. latine muſcꝰ.
SERAPIO. dixit habomhaſen ex verbo
Abulhuaſiʒ. almaſcadi. in lib. auri mineraꝝ ⁊ margarita-
rum terre in qbꝰ ſūt gazelle muſci: ⁊ ſūt regiōes tūbaſſi: ⁊
ſeni ſūt terre cōfines. veꝝ muſcus regiōis tūbaſi eſt meli-
or muſco ſeni duabꝰ de cauſis. vna qꝛ gazelle de tūbaſi co-
medūt ſpicā nardi ⁊ alias ſpēs odoriferas. gazelle vero
de ſeni comedūt alias herbas ab iſtis quas diximꝰ odori-
feras tm̄. ē etiā alia cā. ꝙ hoīes ð tūbaſi nō extrahūt mu-
ſcū a folliculis: ⁊ nō adulterāt ipſuʒ. p̄terea illi de ſeni ab-
ſcindūt folliculos tpibꝰ humidis ⁊ turbidis: ⁊ in aere non
cōueniēti. ⁊ ſi hoīes de ſeni nō hn̄t res cū qbus adulterēt.
reponūt eū in vaſis vitreis ⁊ obturāt hn̄: ⁊ mittūt eū i ter-
ras ſarracenoꝝ in pſida ⁊ in alijs regiōibꝰ babilonie: ac ſi
ipſe ſit de tūbaſi. Melior aūt muſcus ⁊ magis redolēs eſt
ille q abſcindit̄ a gazella poſtqʒ eſt hn̄ maturꝰ in ea: ⁊ non
differūt gazelle iſte ab alijs in figura ⁊ colore ⁊ corpibus:
cognoſcunt̄ tn̄ in dentibꝰ caninis eaꝝ: qꝛ q̄libet ex iſtis hʒ
duos caninos dētes egrediētes ab ore ipſiꝰ ſic̄ ab ore por-
coꝝ egrediunt̄. ⁊ ſūt dētes iſti valde albi ⁊ recti lōgitudi-
nem vniꝰ palmi hn̄tes aut plus. venatores qui ſūt terris
chelech ⁊ ſeni extēdūt funes ⁊ laqueos ⁊ capiūt eas. Ali-
quādo v̄o ſagittāt eas ⁊ abſcindūt ab eis foliculū: ⁊ ligant
eos imaturos: qꝛ tūc eſt in odore ſuo horribilitas. ſuſpen-
dunt ḡ eos relinquētes aliquo tpe donec maturent̄: ⁊ re-
cedat fetor eoꝝ: ⁊ mūdet̄ in aere: ⁊ aufert̄ ab eis muſcus
bonꝰ: ⁊ hoc ꝯtingit fructibꝰ arboꝝ qn̄ colligunt̄ ab arbori-
bus ſuis anteqʒ matureſcāt. verū melior muſcus eſt ille q
maturat̄ i folliculo ſuo: ⁊ ē ꝯpletꝰ in maturitate i folliculo
ipſo anteqʒ abſcidat̄ ab aīali. deide abſcidit̄ poſt ꝯplemē-
tū. ⁊ ꝓpter h̄ cū natura expellit curſuʒ ſanguis ad follicu-
lum illuʒ vel chiſtin ⁊ complet̄ eſſe ſanguis in eo nocet illi
aīali; ⁊ tunc venit ad ſaxa vel ad aliquē lapidē calefactuʒ
a ſole: ⁊ fricat ſe multū cū delectatiōe magna donec lenia-
tur cutis in illo loco ⁊ emanet quod continet̄ ſup lapides
quēadmodū emanat ab epate aliquo quādo aperit̄: ⁊ ſen-
tit tunc illud aīal in exitu eius delectationē magnā qn̄ eſt
euacuata chiſtis tota ab eo qd̄ in eo cōtinet̄: tunc incarna-
tur ⁊ cōſolidat̄: ⁊ iterū poſtea colligitur in loco illo curſus
ſanguinis ſic̄ p̄mo. egrediūtur ḡ hoīes de thebeth qui no-
uerūt loca vbi paſcūt gazelle; ⁊ ꝯueniētes ad ſaxa illa ⁊ la-
pides inueniūt ſanguinē illū qui deſiccatus eſt ſup lapidē
⁊ ſaxa ⁊ colligūt eū. ⁊ qn̄ digeſſit euʒ natura in ſuo aīali ⁊
deſiccauit eū ſol ⁊ preparauit euʒ in aere eſt melior oībus
ſpeciebus muſci ⁊ electior. Colligūt ergo eū: ⁊ ponūt in fol-
liculis quos habēt ex gazellis quas ipſi venati ſunt ⁊ ſer-
uant apud ſe. ⁊ hꝯ eſt ille muſcus quo vtunt̄ reges: ⁊ q do-
nat̄ pro dono magno: ⁊ quē vendūt mercatores illius re-
gionis pro meliori: ⁊ in thebet ſunt multe ciuitates. veruʒ
totus muſcus qui colligit̄ in partibus illis defert̄ ad illaʒ
ciuitatē que ꝓpe denoīat̄ noīe totius regiōis. thebeth. ca.
eſt ⁊ ſic. in ſcd̄o. aliqui dicunt ꝙ eſt ca. in ſcd̄o. ſic. in tertio.
POSSE. SERAPIO. auic. Aben. Meſ. fortificat cor
⁊ omnia interiora mēbra qn̄ bibit̄ aut ponitur exterius in
emplaſtris: ⁊ abſtergit albuginē ſubtilē: ⁊ d̄ſiccat eius hu-
miditatē: ⁊ calefacit cerebrū ⁊ deſiccat qn̄ fiūt ſternutati-
ones cū eo: ⁊ corroborat cerebꝝ. vn̄ corroborat membra
ſua aromaticitate: ⁊ cōfert ſodē antique que eſt ab humi-
ditatibus; ⁊ corroborat cerebꝝ: ⁊ ſi accipiat̄ de eo paꝝ: ⁊
reſoluat̄ cū oleo de kerua ⁊ liniat̄ cū eo v̄ga iuuat ad coy-
tuʒ: ⁊ eſt in eo humiditas quedā p quā excitat coitū. Auic.
de viribus cordis dicit. ꝙ confortat cor.

¶ Capl'm. CCCCCXLI.

MISEOS eſt genus mirre qua caremus. Aliq dicūt
ꝙ eſt flos eris; qd̄ cū fregeris dcintus ſtel-
le auree apparēt. eſt vitriolū rubeū. miſi. Ste. ҫagū rubeū
p ҫegi. DIA. Slebula eſt auroſa fulgēs ⁊ fragilis inter
metalla inuenit̄ vt calcites in cypro inſula: cuiꝰ fragmina
imutant̄ in modū ſablōis. illud vero eſt optimū qd̄ aureo
ſplēdet colore ⁊ leuigatū molle eſt ſm tactū: ⁊ aliud palli-
dum ⁊ leue: qui cū tactus fuerit cito denigrat̄. ſuperat. n.
colchotar effectu.

Miſi eſt genus tuberū. Pli.
li. 19. ca. 3. in p̄ncipio.
Miſoxos. i. rana terreſtris
venenoſa rubea.
Miſteri comeda. miſterice-
nita. i. ſuffocatio matricl.
Miteragū. i. peſſariū inſtrm̄
velut cliſtere quo imittū-
tur liquores in matriceʒ.
Paulus capitulo de mu-
liebri fluxu. mitreticum.
Mitridatia. i. micidatia.
Mitridatuʒ. ꝯfectio magna
eſt omnibus nota.
Miua. i. ſuccus citoniorum
coctus cū vino vt ſapa: ⁊
fit cū ſpeciebus ⁊ ſine.
Miuberigi. Mibezigi ara.
ideſt ſtax: fragia.
Miutergiū. mintenegi. i. ma-
la perſica. Miubezeigi.
Miximar arabi. i. fiſtula pa-
ſtoris.
Mixmix. mixmiſa. Steph. i.
criſomola. miſmiſi. vrico-
co. bricoco. p̄coqua ante-
perſica. ⁊ ſunt hn̄tia pilo-
ſam cuteʒ ſicut pſica.
Mixo. gre. i. ſatirion. Alex. c.
de gomorrea.
Mixader. muʒadir. muſadi.
Almuſati. i. ſal armōiacū.
Mixmax. ara. fiſtula. ҫama-
ra.
Moabenes. ideſt lapa. Ste.
Aparine.
Mocaſinteriorū interpreta-
tur morbus declinās ⁊ ſa-
nans.
Mocediuʒ. mocedon. ideſt
ſemen papaueris albi.
Moceliuʒ. i. polium.
Mochaalhudu. mochiabal-
hadi medulla oſſiū. ara.
Mochenagria. molochena-
gria. i. paſtiaca ſilueſtris.
Plinius lib. 20. c. 4. i. fi.
Mochiromilon. Caſ. fe. ma-
nualis mola qua terūtur
medicinalia
Mochil. ara. bdeliū. aliud iu-
daicum. aliud de mecha:
quod arabicuʒ dicitur.
Modiplion. modiplionuʒ. i.
apium riſus.
Modiū ē pōdus. 40. li. ⁊. 4.
Mogara. Mogarata. i. ſalſa-
menta ex aceto ⁊ ſale.
Mogara. mogra. arab. i. ma-
gra. Almagra. eſt ſinopi-
da architectorum qua li-
neas ſignant.
Mogiron. Plinius. herba ſi-
milis bete folijs minuti-
oribus tn̄ hirſutioribuſqʒ
paululū ſuperueniētibꝰ.
Caſtor. hanc aliter nomi-
nat tenui folio velut eq-
nis ſetis: tirſo lōgo ⁊ leui
in aquoſis naſcens.
Mola vel moli. i. armel. ſm
Pli. eſt quedā alia plāta
cuius radix rotunda eſt:
nigraqʒ multuʒ terre ca-
piens. Naʒ vt dixerūt ali-
qui cāpaniſi aliquot die-
bus effoſſa inter difficul-
tates ſaxeas. 30. pedes lō-
ga inuenta eſt. ac ne ſiqui-
dem ſolida ſed abrupta.
folia eius ſille ſimilia: flo-
reʒ cuius greci luteruʒ di-
cunt. Sed homerus can-
diduʒ ſcripſit. naſcitur in
fenitia: cilicia: archadia. ⁊
in Italia.
Molatinagria. Molothia.
molochia. i. malua. Mo-
luchia idem.
Molcorie. i. papauer agreſte

¶ Capl'm. CCCCCXLII.

MOLIBDENA. i. plūbū vſtū: ⁊ ſtercꝰ plūbi. ſʒ Diaſ.
dicit. ꝙ eſt q̄ſi ſtercus auri vel argē-
ti. Eſt aūt vtilior que colorē ſpume argēti habuerit ⁊ luci-
da ⁊ ruffa in tritura. in coctura in oleo coccineū facit colo-
rem. fodit̄ ⁊ in ſebaſtia: ⁊ in corintho: ſʒ melior ē q̄ ſigna vt
ſupra habuerit. PLINI. lib. 34. ca. 18. in medio. ⁊ lib. 25.
ca. 11. ante meᵐ. ē ſtercus auri ⁊ argēti que ab officinis au-
rificū colligit̄ que optima eſt nō lapidoſa ſʒ fragilis ⁊ ſplē-
dida. DIA. virtus eſt ei vt ſpume argēti aut ſcorie plū-
bi: loturā ⁊ cōbuſturā ſimilē ſinopide hʒ. miſcet̄ vero em-
plaſtris pinguibꝰ ⁊ ſarioticis ⁊ cicatricē ducētibus. purga-
torijs autē medicaminibus nō miſcetur.

Moly. harmel. Diaſcorides.
armola. i. mola. ſpēs rute.
Syry dicūt vaſaſa. muli.
Armelū. Ste. moli. folia
habet rute agreſtis ſimi-
lia ⁊ latiora: ⁊ ſuper terrā
ſpanſa: flores croceos ha-
bet colore lacticinio: ſed
nō tale q̄le in virgā hʒ te-
nuem ⁊ longitudine cubi-
torum q̄ttuor: ſuper quas
v̄gas habet capita vt ali-
uʒ. radix eſt illi minor ⁊
bulbo ſimilis. Pliniꝰ. li.
25. ca. 4. in p̄ncipio.
Molibdi. molibdos. molipi-
diuʒ. Caſſius felix in anti-
dotario. diamolibi. i. de
plūbo. inde molibdinos
ideſt plumbeū.
Mollificatio corporis. i. de-
bilitas in qua homo ſtat:
ita vt nō loquatur; nec be-
ne ſentiat.
Molo. malum. i. millefoliū.
Pliniꝰ lib. 26. ca. 7.
Molochea arborea. Molo-
chiſagria. ideſt altea mo-
lochis grece. Diaſco.
Molocoria. i. papauer.
Molochia albacharuʒ. ideſt
atriplex.
Moloſagia. i. altea agreſtis.
Molongiana. i. melongiana
Molonſi. i. ſerpillum.
Moluſar. moluſari. i. artemi-
ſia.
Mologlonos. eſt ſpecies ar-
temiſie. Diaſco. Theod̄.
Priſc. li. de ſimplici me-
dicina.
Mollicies. i. apoſtema fleg-
maticū. Galienus lib. de
malitia cōplexiōis. ca. i.
Molena barbaſcus flōmos
v̄baſcum. Taxus barbaſ-
ſus. herba luiaris vel lu-
cernal' ſeu v̄datia vt galli-
ci. ab Auic. buſum. arab.
buſiri: cuius ſm Dia. tria
ſunt gnā. mas femina ⁊
Atrial'. Plinius libro. 25.
cap. 9. in medio.
Momordica quid eſt. l. mil-
lemorbia.
Monados. i. ceterac.
Monimeron. ideſt medicia
cum duritie ⁊ acredine.
Moniſari. monodos. i. arte-
miſia.
Monomachia. i. duellum. a
monos qd̄ eſt vnū ⁊ ma-
thos qd̄ eſt pugna q̄ſi pu-
gna vnius ad vnuʒ: inde
etiā thimachia. i. neruo-
ruʒ pugna: ⁊ ſithemachia
. i. pugna anime. ſithe enī
aīa. Item a monos: qd̄ ē
vnū dicit̄ fe. monoydes
ideſt vnius diei ⁊ coliriū
mono. ⁊ multa ſimilia vt
in Alexan.
Monopagia in paſſionario
garipōti: ſi vna parte capi-
tis in acutuʒ dolor venit
monopagiam gre. dicunt
ſi oculus ſimul cū media
parte capitis dolet emi-
graneam.
Monoramenon. i. vniꝰ diei.
mor. i. mura. mur idem.
Monodes gre. vniꝰ diei. Al.
c. de cephalea. monoime-
ron idem.
Mora celſi qd eſt. l. ſet. Mo-
ra de ſeni. i. mora rubi. l.

ſulach.

Moraſiū.muraſion.i.ciper⁹

Morbus arcuat⁹.i.morbus regius:ꝛ eſt hicteritia ab arcu celeſti ſic dictus: ꝛ a regulo alacrito croceo.

Morbus lunaticus.i.epilenſia.morbus in quo eleuatur cutis.i.lepra.

Morbus ſacer.i. heriſipilla.

Morella ſolatrū vua lupina ſtrignū quid ē.l.hamech. mautella.ara.vua vlp̄is.

Morgellina qd eſt.l.anagallus. Morgellina agreſtl ideſt celidonia:

Morgnapelli.qd eſt.l.napellus.moricellū.i.celſum.

Morion.ē ſpēs mādragore. ſʒ pli.li.25.c.ii. circa p̄nm. ſemē madra. qđ gdā arſen.alij morion.alij hypomaratō. Morion.gre.ſʒ Dia.vocāt galli meliſſaʒ.

Moripſia.morriſia.i.almuri

Moro.i.caro puſtuloſa addita in oculo ꝛ eſt iuerſatio palpebre. Caſ.ſe. mēbranuʒ ſeu tunica apatis.

Moroba.i.nutritū vel cōdituʒ.nutritū.n.ꝛ cōditū dicit apud antiquos. vnde Auic.dicit. acorus nutritus ꝛ nō nutrit⁹.i.cōdit⁹

ꝛ non conditus.

Morſus galline vocat a quibuſdaʒ anagallus ꝙ ꝑpia vocat. gdā margellinaʒ vocāt. vnde morgellina nō dʒ dici morſus gallie ſed morbus galline.

Morudam.i.ciperus.

Mor vel mur ara.mirra.

Moſos qd ē.l.Almoſos.

Moſone mipſane:moſpone. vmeſpone.i. pſilotrium.

Motaria.ſunt linteola que nubib⁹ apponuntur. alſ vulneribus.

Motarob.i.auena. mualep. mualedi.i.afronitrum.

Mu.ara.meu.

Muaniga.i.rhete cerebri.

Muakes.vdaba.codya.Cypeliadis.Ste. eſt vermiculus dictus porcellio.

Muca.mucla.i.pars que de oculo videtur.

Mucatuʒ.i.fungus.

Muchar.i.muſchalch

Mucheita.i.ſebeſten.

Muchachaen.i.pondus.

Muchatil.Ste.fagituʒ.fungus.ara.fatar.

Muchidē.i. ſtipticus ſapor. Halie.lib.i.de ſimpli.medicia.c.penultimo.

Cap. CCCCCXLI.

Mucilago eſt illud globatū qđ extrahit a quibuſdam reb⁹ mucilaginoſis ꝑ artificiū. ꝛ modus extractiōis mucillagīs eſt ille ſʒ Bulcaſin. Aben Açarin.lib.dicto ſeruitor.Accipe de bono pſillio vel de q̄cunqʒ re a qua mucillago dʒ extrahi:ꝛ mūda ipſuʒ a terra ꝛ pone ſuper ipſuʒ de aqua ca.lib.4.ad vnāquāqʒ.li. pſilij aūt plus ſm ꝙ tu volueris pingueʒ eſſe mucillagineʒ vel ſubtilē ꝛ dimitte per noctē: ꝛ de mane calefacias parū ſuper ignē:deinde ꝓice eā in marſupio facto ex tela lini forti noua ꝛ groſſa:ꝛ ſtringe os marſupij cuʒ ligamento fortiter:ne aliqd ex pſilio lubricet extra. deinde ſuſpēde ipſuʒ ſupra orificiū olle vitreate:ꝛ ꝑcute marſupiū ab oī pte ei⁹ cū virga lignea vel ferrea ſubtili:ꝛ qđ egredit de mucillagine trahe mulgēdo ad īferiora cū virga donec deſcendat mucillago in ollā:ꝛ fac illud donec nihil egrediat a marſupio:deinde diſſolue os ei⁹ ꝛ liga iterū magis inferi⁹ a loco p̄ori:ꝛ ꝑcute iterū cū virga quouſqʒ egrediat tota mucillago,nā pſiliū egrediet totū ſiccū ex marſupio cū iſto artificio:ꝛ ſm hāc diſciplinā fiūt oēs alie mucillagines.Sunt aūt q ponūt ſuꝑ ſemia aquā calidā ꝛ miſcēt bñ:ꝛ ꝑmūt donec egrediat tota mucillago:ſʒ p̄m⁹ modus eſt melior.

Muche.muchie.i.muca.

Mucula oculi.ideſt anterior pars oculi.

Mucla. oculi ē interior ps ciūs aeri patens.muca.

Muduan muduani.ideſt ſinonum.

Mudulion.i.bdelium.

Mugilis. kefalos. ichthis gre.cefalus piſcis.

Mugatb.Mugag.Muzat

Auic. redarguit dicētes, ꝙ ē radix gnati ſilueſtrl: ꝛ videt ignoraſſe qd eēt ego reperi in antiquis ſinonimis exponētib⁹ vocabula greca.ꝙ eſt radix granati ſilueſtris.

Mugalac.i.lac acetoſum.

Mugali.i.draco marin⁹ apđ Dia.c.de allio. Auic. eodem.c.eſt aial.venenoſū

puſillū:muri ſilr. hoc nominat Auic. 4. canonuʒ. fen.6.c. de morſu illius.

Mubali. Mubalib.ideſt affodillus.

Mubaſem.i. infuſio aque Hal.3.reg.acu.ꝯmē. 46.

Mula.ideſt emula.

Mulachalch. eſt aq̄ valde turbida ex qua mulieres liniūt ſe vt redoleāt. Et ideo dicit mulacalch. q̄ſi qđ eſt infectuʒ ꝛ turbidatū.ꝛ fit ſʒ hūc modū. in aqua ro. ponit muſc⁹: gario.cāfo.ꝛ alia odorifera multa:ꝛ fit cū iſtis aq̄ valde turbida: ꝛ ſm hoc vocat aqua ro.de muccaro.cui⁹ deſcriptionē pōit Joā. meſ. in antidotario ſuo.§. incipiēte. operatio infuſiōis ro.ꝛ aliqñ ſyropiçat iſta aqua:ꝛ eſt optimus ſyrupus alteratiu⁹ꝛ lubrificatiuus.

Mulachia.i.malua ortuа.

Muib.i.ſcotanum.

Mulgali.i.algaſech.

Mulſa qd ē.l. mellicratum.

Mulſac.ideſt iunctura cōnexa continua.

Multa. miltus.i. ſynopiduʒ carpētariorum.Dia.

Muli.i.moli.Ste.

Multipeda.centipeda.milipeda vermis terre eſt:piloſus: multis pedibus annuati repēs tactu ſe ꝯtrahens. Oniſcon gre.dicit. Alij tilon. Paulus.

Mum.i.cera.ſm Auic.verū cerā arabici vocant exſamaba:xamacha.ꝛ mum: vt apparet per Sera. eſt ſordities quedā domorū apū quā Auic. vocat mū nigrū.ꝛ gre.vocat propolis vel cera ꝓpoleos ē calidi⁹cera: ꝛ fortiter attractiuū.l.propoleos. ꝛ cera propoleos.

Caplm. CCCCCXXXII.

Mumia eſt illud qđ iuenit in ſepulchris balſamatorꝫ in quibus humor mortui cū aloe ꝛ mirra reſoluit:qbus ipſa corpa cōdiebant: ꝛ ſimilat pici marine.ſolebāt antiqtus corpa balſamo mirra ꝛ aloe cōdiri ꝛ adhuc fit apđ paganos ꝛ ſarracenos circa babiloniā vbi eſt copia balſami. SERAPIO.cap.mumie ſepultorꝫ: ꝛ eſt aloe balſamū ꝛ mirra:ꝛ qđ miſcet ei ex humorib⁹ corporis humani.Et idē auc.dia.in terris q̄ dicunt acolonie. deſcēdit nāqʒ ex mōtibus qui dicunt flumia cū aqs.eycit cū aqua fluminis in ripis:ꝛ eſt coagulata:ꝛ fit ſicut cera: ꝛ hʒ odorē picis ꝛ aſpalati mixti ſimul. POSSE. idē auc. Raſis.ex noie quorūdā medicorꝫ eſt bona ſode flegmatice frigide ſine mā ꝛ emigranee:ꝛ paliſi torture oris epilenſie ꝛ ſcotomie:ꝛ facimus caputpurgiū cū vno grano ex ea cū aqua maiorane:ꝛ cōuenit dolorib⁹ auriū: qñ diſſoluitur ex ea granū in oleo ſambacino ꝛ diſtillat in aure. et cōfert dolori gutturis qñ diſſoluit ex ea vnū kirat cū aq̄ i qua decocta eſt ſatureia:ꝛ cōuenit tuſſi cū aqua iuiubarū: aut cū aqua ordei ꝛ ſebeſten:ꝛ dat in potu ex ea ieiuno tribus diebus:ꝛ cōfert cardiace.kirat.i.cū aqua mēthe: ꝛ cōfert vētoſitati iteſtinorꝫ qñ accipit kirat.i.cū aq̄ cimini ꝛ carui:aut cū aqua ameos ꝛ caſui ꝛ ꝑcuſſiōi qñ ſumit vnū kirat cū duob⁹ danich ex bolo armenico.ꝛ.i.danich.croci cū aqua ſolatri:aut caſſie fiſtule.ꝛ dat ad ſingultū granuʒ .i.ex ea cū decoctiōe ſeminū apij ꝛ carui:ꝛ miſcet cū oleo đ ben:ꝛ fit caputpurgiū cū eis ad ſquinātiā pōdus vni⁹ kirat cū ſqngebin ꝛ dolorē ſplenis pōdus.i.kirat cū aq̄ carui ꝛ ad venena duo grana cū decoctiōe tribulorꝫ marinorꝫ ꝛ folijs anuidem:ꝛ pūcturā ſcorpiōis pōdus vni⁹ kirat cuʒ vino puro:ꝛ ponit in loco pūcture cū butyro ꝛ ꝯuenit fracture ꝛ cōquaſſatiōib⁹ que fiūt in iterioribus corpis ꝛ exterioribus:ꝛ cōſtrictiōis pulmonis:ꝛ eſt ꝓpe tēperamētū: niſi qꝛ hʒ ꝓꝓetatē in ſedādo dolores qui ſunt in fracturis qñ ſumit in potu ꝛ linit cū ea:ꝛ fit cū ea cliſtere: ꝛ cōuenit vlceribus veſice ꝛ virge.Et idē auct. Raſis. gdā emittebat ſanguinē ꝛ nō poterat reſtrigi ꝑ aliq̄ medicinā vſquequo datū eſt ſibi de mumia pōdus gra.iij.cū vino ꝛ reſtrictus eſt ſtatim: ꝛ qñ fit cū ea ſuppoſitoriuʒ diſſolutū cum oleo de ſambach cōuenit nō potētibus retinere vrinam.

PAVLVS.cap.de mumia.ca.eſt ꝛ ſic.in.3.teſte cōſtātino:lʒ gdā dicūt.ꝙ ſit fri. ꝛ ſic. cōſtringit. AVICEN. de viribus cordis.ca.eſt in fine tertij. ſic.in p̄mo: ꝛ habet ꝓꝓetatē ꝯfortādi cor.

Mur vel Mor.ideſt mirra.

Mura alenui.i.alemu. ꝛ eſt ſpēs argille de qua fiūt vaſa.

Muraba.i.cōditū aliqđ ſicut roſe:viole: mirabol. ꝛ ceteri fructus cōditi. vnde aliqñ inuenit ſic vocatū mel roſa.

Muradaſcon.ſic inuenit.2.cañ.Au.ſed in arabico murdaſeſan ſcribit.quid ſit neſcio. Haliab.vero in ſecūdo practice mandaſefrum inter herbas deſcribit.

Muraba.ideſt ſuchaa.

Muram.eſt cornu arbiſtum.ideſt cornea.latine dicit cornale fructus.ſ.qui cōmuniter vocatur cornea.

Mureſi.ideſt antimonium.

Murex.i.cochiliū marinū:cui⁹ ſanguine fit tictura purpurea. Hali. Murilegus.i.cattus.Hal.

Caplm. CCCCCXLIII.

Muri idē eſt qđ garus vulgariter dicit almuria vel ſalmuria qđ eſt q̄ſi ſalſuʒ garū:ꝛ modus faciēdi eſt iſte.fit garus de piſciculis paruis hoc mō.ponunt piſciculi parui in aliquo vaſe inferi⁹ habēte orificiū latū ſuperi⁹ ſtrictū ꝛ anguſtū:ꝛ fit lectus hꝫ piſciculorꝫ vel more lecti ſternunt in vaſe:poſtea ſupponit ſal:ꝛ ordo qdam lapillorꝫ minutorꝫ. Itē fit alius lectus piſciculorꝫ ꝛ ſupaſpergitur ſal:ꝛ ſupponit p̄dictus ordo lapillorꝫ: ꝛ ſic fit donec vas plenū ſit:tūc ꝑmittit morari ꝑ aliquot tēpus tādē explorato ſapore ꝛ inuēto garo extrahūt garū. vel garus pōt dici ſalmonia ſapida vt ap̄pet in.l.cōbin.Sʒ ſciēdū ꝙ garus vel muri vel almuri q̄ idē ſūt liquor eſt ſalſus quo mlti ꝑ ſalimēto vtunt:ꝛ eſt duorꝫ modorꝫ.vnū qđ fit ex piſciculis ſalitis:ꝛ aliud qđ fit ex farina ordei:ꝛ ſale facto in pane:cui⁹ cōfectio ſimplr iuenit in.28.açaraui:ꝛ eſt aptuʒ in enematib⁹ cliſteriorꝫ. SERAPIO.ca.muri.eſt illud qđ fit ex piſcib⁹ ſalſis vel carne ſalſa ꝙ qñ ꝓijcit ſuꝑ vlcera fraudulēta ꝓhibet eorꝫ dilatationē.ꝛ idē auc.Hal.adminiſtrat in vlcerib⁹ fraudulētis putridis:ꝛ apponit in cliſteribus q admiſtrant i vlcerib⁹ iteſtinorꝫ:ꝛ ad ſciaticā:ꝛ ad diſſinteriā.Et idē auc.Abē meſ.Almuri fit ex faria ordei. ꝛ eſt ca.in p̄mo.ſic.in.2.ſed illud qđ fit ex piſcib⁹ eſt calidius ꝛ ſiccius:mollificat vētrē ꝛ incidit flegma:ꝛ ꝯfert dolori ſciatico.ꝛ qñ fit cliſtere cū eo.Et idē auc.meſa.hʒ ſtipticitatē ꝛ mūdificatōeʒ: ꝛ iđ fit cū eo cohol i egritudie iedri.i. variolis:vt nō egrediant in facie: ꝛ poſtq̄ egrediunt diſſoluūt eas.ꝛ eſt ca.in.2. Et idē Sera.eodē li.c.ras. dicit ꝙ curat vlcera fraudulēta putrida que ſūt in ore. Bulcaſis Eben Azari lib.dicto.ſeruitor.muri purgat flegma viſcoſum:ꝛ icidit ipſuʒ ꝛ iuuat incola qñ miſcetur in cliſtere cū alijs medicinis ꝯueniētib⁹ cōpoſitis:ꝛ ſumūt in cibo ꝑ dolore ſcie q fit a flegmate:ꝛ eſt ſubtili⁹ q̄ ſal ꝛ q̄ ſalnitri:ꝛ q̄ aqua piſciū ſalitorꝫ veterꝫ:ꝛ v̄tus eorꝫ eſt debilior virtute eius ꝛ opatio eius eſt in hūc modū.accipe farine ordei partes duas:ſalis ptē.i. cōfice cū aqua ꝛ fac focacias azimas: ꝛ pone in furno:ꝛ dimitte ibi donec ꝯburant int⁹ ꝛ extra: deide extrahe ꝛ diuide vnāquāqʒ partē eaꝝ in tres aut quattuor partes:ꝛ pone in olla magna mūda ꝛ coopi aqua ꝛ pone cū eo de cifilonibus palmarꝫ plenā manū: ꝛ pone ollaʒ in furno panis a p̄ncipio noctis vſqʒ mane: ꝛ ſūt q coquūt panē cū aqua ſuꝑ ignē ꝛ coquūt vſqʒ ad ꝯſūptionē medietatis aque ꝛ colāt: ꝛ ponūt in aqua ex melle ſm volūtateʒ eorꝫ ad frāgēdū ſalſedinē eius ꝛ cōſeruant ħ: ꝛ caplo muri ꝛ almuri ſunt opatiōes alie lōge ab iſtis quas diximꝰ: q̄ ſūt ydonee comeſtiōib⁹ regū: ꝛ nō oʒ eas memorari i ħ loco mō:qꝛ ſufficit nūc de mō iſto q̄tū ad necītatē medicie.

Muricus.gre.muriki.i.tamariſcus. Ste.tarfa.ara.

Murim.ideſt auena.

Murion.i.auricula muris:vt in Alexandro de podagra.

Murtur.ideſt vermis.

Muruban.ideſt ſaxifragia.

Caplm. CCCCCXLIIII.

Mus oibus eſt notus. AVICENNA. lib.2.ſanguis eius eradicat verrucas: ꝛ ſtercus eius cōfert ſuꝑ allopitiā:ꝛ ꝓꝓe linitū cuʒ cepe: ꝛ ꝓꝓe illud qđ eſt aduſtū:ꝛ exiccat ꝛ aſſat mus ꝛ dat ad comedēdū infanti ꝛ abſcindit fluxū ſaliue ab ore eius:ꝛ ſi bibat ſtercus muris cū thure ꝛ aqua mellis frangit lapidē: ꝛ ſi ſupponatur colliriū ſoluit vētrē pueri:ꝛ qñ coquit cū aqua: ꝛ ſedet in ea qui difficultateʒ patitur vrine cōuenit ei:ꝛ qñ mus ſcinditur ꝛ ponit ſuꝑ puncturā ſcorpiōis ſanat ipſaʒ. DIA. cap.fimus.ſtercus muris tritū ꝛ vmbilico infantium impoſituʒ ventrem exponit.

Muſa ē fruct⁹ qdā ī quo peccauit p̄m⁹ parens.l.maaleb.

Muſagurat. ideſt cibarium vel ſapor qui fit ſine carne ꝛ multis ſpeciebus.

Muſaragi.ideſt quādo cooperitur pupilla nimis.

Muſtar ara.muſtum.gre.muſtos.

Muſtellarū duo ſūt gña.vnū qđ ē mai⁹ ictides gre.vocāt.

Caplm. CCCCCXLV.

Muſcata herba eſt ex ſe expādens in terrā odorē habēs muſci.ꝛ inuenit maior ꝛ minor: ꝛ ē ſilis agrimonie:niſi qꝛ ē minor ea.ē alia mior muſcata q̄ eſt minor ſupiori:cōuenit cardiace ꝛ debilitati cordis.

Muſceleon. Moſeleon.ideſt oleuʒ muſcellinuʒ.

Muſcellina.eſt herba facta ſicut bugloſſa:cui⁹ radix ē rubei coloris exteri⁹ in ſupficie.in ſicilia liniunt ex ea genemulierū.ꝛ alio noīe vocatur lactuca aſini.

Muſus.ideſt apiū riſus.

Muſcus equiuocū eſt ad lanuginē que eſt in epatica que veſtit lapides maris:ꝛ vocat muſc⁹ maris vel lapides torrentis:ꝛ eſt muſcus aque q facit labere pedes. ꝛ ſilr eſt equocū ad lanuginē que veſtit arbores.pro illo qui ē lanugo.l.malamuſch.aynech.ꝛ ꝑ muſco odorifero.l. Miſch.Eſt alius muſcus dictus muſcus regis:ꝛ eſt baſilicon cuʒ folijs paruis.l.Medion.

Mutagakil.eſt nomen regis.

Mutagenat.ideſt cibus qui fit in aliquo vaſe cuʒ lacte ſeminū cōmuniū.iure galline ꝛ vitellis ouorꝫ cū çuccaro ꝛ ſpeciebus factis ex cinamomo:ſpica:cubebis:calamo aromatico ꝛ carui ꝛ coquitur in igne appoſita ſuꝑ vas teſta calida.

Mutali. Muthathalin. quid eſt.l. Alfachi. Muſadi.Almuſati.Mixader.

Muçadir.in lib.alchimie ſepe inuenit.ꝛ apud Halyabbatem muçadius:ꝛ almuçadi in.c.debilitatis viſus eſt ſal armoniacus.ꝓprie aūt apud arabes muſcadē vocatur a quo multi latini laxadrā vocāt corrupte.lixadram.

Muzagara.ideſt ſapor acetoſus.

Muzum. Muzium.proprie dicitur id cuius ſapor ē ꝯpoſitus ex dulci ꝛ acetoſo.ara.muʒ.

Sequitur de littera. N.

N Littera apud grecos eſt liquida alr eodē modo ea vtuntur ſicut nos.

Naam.ideſt ſtrutio auis.

Naamar. Nachama.i.mentha. Nacha. Nabamaba. Nabanaba.

Caplm. CCCCCLXVI.

Nabach eſt fructus ſʒ Auic.arboris dicte aſadar. ſiue ſaydar que apud Dia.vocat agrifolium.verꝫ apud Sera.eſt aliud nabach.ſ.cortex arboris a Dia.dicte naſtatimon. ꝛ dicit Sera.ca.nabach. ꝙ affert de india:ꝛ eſt in colore ſimilis croco; ꝛ ſunt ſicut cortices

mori boni odoris calidi: ⁊ fiūt cū eo ſuffumigatiões: ⁊ ponit in ꝯfectióibꝰ vngtoꝝ: ⁊ ī alijs ꝯfectióibꝰ calefactorijs: ⁊ hꝫ vtutē calami aromatici. Et idē auc. Hal. ē ca. in. 3. ⁊ eſt ex ſpēbꝰ īdie: ⁊ qñ fit ſuffumigatio cū ea valet corruptioni matricis: ⁊ ꝯfert ſuffocatiōi eiꝰ qñ ē ſiccū. In tacuino ſcribit. ꝙ nabach ꝯpat neſpilis: ⁊ çaroꝛ qḋ ē magis odoriferū neſpillis. ⁊ ita ſilitudo ē in vtute qñ fructꝰ agrifolij eſt ſtipticus ꝯfortās ſtóm. ⁊ ſilr ꝯparat neſpilla ⁊ çaroꝛ.

Nabale. i. apis.
Nabat. ara. eſt dictum planta. Nabar.
Nabati. eſt qḋ fit in ſeptētrionali parte. ⁊ Nabati eſt regio. vñ qñ reperit ī aliqua medicina intelligendū eſt de oriētali a nabathea regione oriētis que iacet inter iudeam ⁊ arabiam. PLI. lib. 5. ca. ii. ⁊ lib. 6. ca. 28. ⁊. 29. in fi. ⁊ li. 12. c. 18. ⁊. 21. Nabathei ſt qui ſunt ex arabia cū terminis ſyrie. Oui. lib. meta. Eurus ad europā nabatheaqꝫ regna receſſit.
Nabs. i. acorus.
Nabet. Nabeti. i. candi. dinus ſuper Meſ. c. i.
Nabit. i. potꝰ quidaꝫ q fit ex dactilis ⁊ ficubus ſiccis. coctis in aq̄ vel quocūqꝫ fructu dulci.
Nachala. Nachle. ara. ideſt palma.
Nacham. eſt qḋdā aíal.
Nachama. Naamar. i. mēta

Caplm. CCCCCXLVII.

Nachana ara. gre. ⁊ lat. ameos. SERA. cap. nachana ſiue nanochach. auc. Dia. qdā nominat ipm pomū antomatiō. i. ciminū ethiopiū vex nā cimini ethiopij ē alia a nā ameos. ē notū ē nāqꝫ ſem̄ fere ſile cimīo ethiopio: niſi qꝛ ē minꝰ eo multū ⁊ albiꝰ ⁊ duriꝰ: ⁊ in ſuo ſapore ē de ſilitudie ſaporis origani: ⁊ illud qḋ ē eligēduꝫ ex eo ē illud qḋ ē recēs ⁊ mūdū. Et idē auc. Hal. magl iuuatiuū qḋ ē ex eo ē ſemē eiꝰ: ⁊ ī ſapore eiꝰ eſt amaritudo pauca ⁊ acuitas ⁊ vtꝰ eiꝰ ē calꝫ ⁊ ſic. in. 3. Et idē auct. Abē. meſ. dixit. ꝙ ꝓuocat vrinā: ⁊ ſemē ē bonū fe. anti. ⁊ qñ eiꝰ decoctio ponit ſupra pūcturā ſcorpiōis aufert dolorē: ⁊ ē bonū friditati ſtōi ⁊ epatl: ⁊ aufert opilationē: ⁊ ſedat nauſeam: ⁊ deſiccat hu. ſtōi: ⁊ eſt bonū humiditati que eſt in pectore: ⁊ mūdificat vias renū ⁊ veſice: ⁊ ex̄hit lapideꝫ ex eis poſtq̄ꝫ fuerit factꝰ. ⁊ qñ fit linimentū cuꝫ eo abſtergit morfeā ⁊ baras: ⁊ maxime cū medicis q̄ ſūt ad hoc.

Nachue. Nacue. i. manta.
Nachueanſi. i. vſnee.
Nabus. i. ſiſimbrum.
Nadius bothormarien. i. ciclamen.
Naduſo. i. alumen.
Nacg. Nacgi. ideſt acorus.
Naeſul. ideſt abrotanū.
Nafara. i. ignis grecus.
Naffara. Nafra. Naſta. i. napta. ara. nafth. petroleuꝫ ſeu aſpaltum.
Nagaſmon. ideſt peonia.
Nagafur. ideſt altea.
Nabalea. Alchali. Apis. lib. de doctrina ara.
Naban. ara. ſtrutio auis magna que volare nō poteſt gre. ſtrucocamalon dicitur: vt in kirānida.
Nahamaba. Naamar. Nachama. ideſt menta. Nahanaba. arabice. Nachaſcḋo Aliab.

Caplm. CCCCCXLVIII.

Nakala ara. lat. palma. SERA. cap. nakala. ſiue nachla. diuidit diuiſiōibꝰ multis. nā ſūt rami eiꝰ. ſuccꝰ ramoꝝ ipoꝝ ciffilōes eiꝰ ⁊ ſūmitates ipiꝰ ſine cacumīe ⁊ cortex cacumis eiꝰ eſt kfri: ⁊ recēs ex eo imaturū qḋ ē ſicut agreſta vue eſt balach. Idē auc. Hal. ſuba ſucci ramoꝝ affilonū ⁊ ſūmitatis eſt ꝯpoſita ex ſuba aquoſa tepida ⁊ terrea frida. ſꝫ corticis ſūmitatis ſuba ē in ſeipſa ſiccior: ⁊ nō eſt ī eo humiditas aliq̄: ⁊ ſapor totiꝰ arboris ē ſtipticꝰ: vtus eiꝰ ē deſiccatiua: ⁊ cōfert vlceribꝰ putridis: ⁊ ſtrigit iūcturas: ⁊ ꝯfert corruptiōi corpis ⁊ oris ſtōi applicata exteriꝰ: aut in potu ſūpta: ſꝫ ſedumatimas. i. nucleus ſiue os dactili qñqꝫ ꝯburit in olla ſic altere medicie: ⁊ cū ex̄ctꝰ fuerit ab igne extinguit in vino: ⁊ poſtea abluit ⁊ ponit loco tutie ī collirijs q̄ ponunt ī oculo: ⁊ ſi nō ꝯburunt ꝑma vice ꝯburātur iteꝝ: ⁊ vtꝰ eoꝝ ē ſtiptica ꝯglutinatiua qñ miſcet cū lardo ꝯuenit vlceribꝰ q̄ fiūt in oculo ⁊ extra oculi ⁊ caſui palpebraꝝ ⁊ icarnat vlcera. Et idē auct. Abē meſ. vtꝰ ciffilonū ē fra in fi. ꝑmi gr. ⁊ ſic. i medio eiuſdē: cōfert acuitati ſanguis ⁊ colere: ⁊ ſtrigit vētrē: ⁊ nutrit nutrimēto pauco: ⁊ curat dolorē ſtōi. Et idē auc. Raſ. ciffilio ſedat fluxū ſang. ⁊ tarde deſcēdit a ſtōi fūdo: ⁊ ad eiꝰ deſcenſuꝫ iuuat gigiber ꝯditū: ⁊ fac ea q̄ fac kfri. i. ſūmitas ramorū palme vl cortex ſūmitatū eoꝝ. GALI. 8. ſimp. phar. ca. finix. arbor. i. palma ſtiptica pticipat vtute in oibꝰ eius ptibꝰ. Ramoꝝ igit ſuccꝰ auſter ē aquoſa ſuba tepida ⁊ terreſtri fra ꝯſiſtēs. ſilr aūt huiꝰ nāe ē: ⁊ vocat cenogefales. i. cifiloniꝰ eſibilis exñs. fructꝰ vo eiꝰ ⁊ maxie dulcis nō pauca pticipat calitate. eſibilis aūt exñs ad multū pueit vſuꝫ: nō ſolū extrinſecꝰ appoſitꝰ vbi ꝯfortare qd ſiccare ꝯgregare deſare: ⁊ ꝯſtringere idigemꝰ: ſꝫ aſſūptꝰ vt cibꝰ ſimul cuꝫ alijs ⁊ ipſe p ſe: qḋ vo vocat alacer germē exñs molle palme tādē cū cenofegalo hꝫ vtutē: qḋ vo eſt velut retia eius ſtipticā vtutē poſſidet. ſiccat aūt plus p̄dictis ceu ⁊ ꝯſiſtentia ſube ſicciꝰ eis exñs ⁊ minime pticipās humiditate. vñ multi in putredinalibꝰ vlceribꝰ eo vtunt: ⁊ in farmacijs colligētibꝰ laxis articuloꝝ ⁊ epaticis: ⁊ ſtōicis vtutibꝰ extrinſecus. Eſt aūt radix huiꝰ plāte ſiccatiue imordaciter virtutis hñs qḋ ⁊ ipa ſtipticitatl. Rabi moy. ca. de palma. cor palme auget ſpma ⁊ iuuat ad coytū. AVER. in ſuo colliget. oīs ptes dactili ſtipticitatē hꝫ manifeſtā: ſꝫ fructꝰ eius cū eſt maturus aliquā hꝫ ſtipticitatē. Cortices vo arboris p̄dicte maiorē hñt ſtipticitatē aliqbus ptibus ipſiꝰ. pro fructu eius. l. pothab.

Nakeal. Nakcali. ideſt almea.
Nakre. arabice. ideſt cornicula.
Nalas nalaſi. ideſt antimonium.
Nalbas. ideſt. vſtum.

Caplm. CCCCCXLIX.

Nalion vel alion. ara. gre. ⁊ lat. ſpgus vel aſpergus. SERAPIO. ca. nalion. auc. Hal. vtꝰ eius ꝑma eſt q̄ d̄ſiccat: ſꝫ nō hꝫ friditatē neqꝫ caliditatē abſtergit apit opilationē epatis ⁊ renū ꝓpe ſemē ⁊ radix: ⁊ curat dolorē dētiū: qꝛ ſiccat ſine calefactione ⁊ infractione. Et idē auc. Dia. qñ elixat vna ebulitiōe ⁊ comedit mollit vētrē: ⁊ ꝓuocat vrinā: ⁊ qñ coquit radix eiꝰ ⁊ bibit decoctio eius ꝯfert ſtrāgurie ⁊ hicteritie ⁊ ſciatice: ⁊ qñ coquit ī vino ꝯfert decoctio eius morſui rutelle. ⁊ qñ ex decoctione eiꝰ fit collutio oris ꝯfert dolori dētiū: ⁊ ſemē eiꝰ qñ bibit fac opatiōes radicis. ⁊ dr ꝙ elixatura eiꝰ occidit canes. ⁊ dicūt aliq: ꝙ qñ cornua arietū ſepeliunt in terra naſcunt ſpgi. Et idē auc. Abē me. ꝓpetas eiꝰ ē remouere dolorē lūborū q fit a flegmate ⁊ vētoſitate ⁊ dolorē colice qꝛ mollit vētrē. ⁊ ſi hō vtit eo multū facit nauſeā. GALIE. 2. de cibis. c. de aſpgo ait. ꝙ ſūt diuretici modicū hñtes nutrimēti: ⁊ nō bñ digerunt. Et idē. 6. ſimp. phar. c. aſpgus. ē abſterſiue virtutis: nō tñ calefacit manifeſte neqꝫ infrigidat. ⁊ iō tam renū q̄ꝫ epatis deopilatiuus eſt ⁊ magis radices ⁊ ſemina q̄ꝫ herba gn ēt ſanat doloreꝫ dentiū: qm̄ ſine calefactiōe deſiccat quoꝝ egent maxime dentes.

Nana. ideſt mentha.
Nanaſar. ideſt abrotanum.
Nanaſmon. ideſt colofonia.
Nanem. Nanen. ideſt cimbalaria.
Napaçur. ideſt ſiſimbrium.
Nanachue. dicit Ste. Ameos.

Caplm. CCCCCL.

Napellus eſt herba ſicut elleborus niger: cuiꝰ radix eſt ordinata ad modū rhetis: eſt anthonomaſice herba venenoſa ⁊ ē ꝑma ps acōiti. AVI. lib. 2. ē venenū pnitioſuꝫ: ⁊ ē ī ſūmo ca. ⁊ ſic. delet albaras ſiniſtū: ⁊ ꝯfert lepre. vñ ē venenū deſtruēs bibētē ſe. Maior vo ipſiꝰ potio ē medietas. 3. vniꝰ ⁊ hec iterficit ⁊ ſilr minus. ex eo coturnices cibant ⁊ nō moriunt ex oibꝰ ꝯfectionibꝰ diamuſcus ei reſidit. Et eſt aliꝰ qui vocat napellus moyſis: ⁊ vult dicere napellus: ⁊ eſt qḋdā aíal ſile muri qḋ morat in radice napelli naſcēs cū napello: ⁊ que ei appropinquat nō creſcit arbor: ⁊ eſt tyriaca napelli: ⁊ ē maior eo ⁊ in eo ſunt oīa iuuamenta napelli.

Napeos. Napion. i. ſynapis vl ſemen eius. Paulus. c. de cephalea.
Napeuꝫ. Napia ideꝫ. Napo Napon. Naponti. Napti. Napus.
Napus vel napias caul eſt q̄dā ſpēs rape. l. delion.
Napi. i. ſynapi.
Napta. i. petroleū qḋ vocat ſtercus demonis.
Napo vel napis qd eſt. Pli. lib. 20. c 4. in p̄n. ⁊ lib. 19. ca. 5. ante meᵐ.
Nar. ara. i. ignis.
Naragil. Nargil. i. nux indica magna.
Narbiſos. Narchiſos. i. narciſcus narciſſus: ⁊ inducit tremorē manuū: tenenti eū diu. Ste. ob frigꝰ. Dia. multi ſic vocant centauream maioreꝫ.
Narcha piſcis ē. teſte Alex. ſtuporifice nāe: qui mediante limo vl calamo reddit manū piſcatoris iſenſibileꝫ. inde narcoticū oē ſtupefactiuū.
Narchoſis. Narchodes. i. ſtupor ſegnis ſtupidus.
Narchotica. obdormitātia. i. ſtupefactiua. Carotica.
Narciſcus qd ē. l. baſal. alzit Bulbus ematicus. Diaſ. Stepha. Narges. Pliniꝰ lib. 21. ca. iij.
Nardus agreſtis. i. aſſaruꝫ. Nardus ruſticꝰ idē Diaſ.
Nardus cretica. i. ſaliunca.
Nardus celtica. Nardus romana quid ſūt. l. ſimibel. Saliunca.
Nardus ſchaciū vel ſcachios eſt ſpica indica dcā ſpica nardi. Diaſc. Nardiladra. Aliab. Pli. li. 12. c. 12. Nardus ſilr qñ ſimpliciter ponit ſpica indica vel ſpica nardi intelligit. l. ſinibel. ara. neridem grece nardon.
Nardileon. Nardinū. ideſt oleum de ſpica nardi.
Narengenebin. Machalū. i. genꝰ bdelij. Aliab. in. 2. practice. c. de fluxu.
Narfeſtica quid eſt. l. malamuſch.
Narion. i. vſnee.
Narkdes extaſeos. i. ſtupidus. ſegnis. Caſ. fe. lib. de doctrina gre.
Narkon. eſt piſcis ſtupefaciēs. ⁊ eſt torpedo. Alex.
Naron. i. auena.
Narti. i. torpedo.
Naru. ideſt apiuꝫ.
Naraige. i. pinee. Ste.
Nardileū. gre. olꝫ nardinū.
Narges. Nargeſuꝫ. ara. narciſcus. Ste.
Narthi. i. ferula. Halienus.
Narātium quid eſt. l. Citrāgulum pomum.
Naſabor. i. lutū comedēdū.
Naſale. iniectoriū naſi.
Naſaꝝ. Naſar. i. aſarum.
Naſca eſt fungus arboris: ⁊ accipit d̄noiationē ab arbore in q̄ orit vt naſca nucis: vel naſca pomi.
Naſcale. ē qḋ matrici imponit ſile ſuppoſitorio. peſariuꝫ vo ſimile cliſteri. q̄ꝫ tis p naſcali peſſariū ī libris antiqs ſepe iueniat.
Naſir. Naſari. i. rubeus.
Naſor eſt ſpēs cinamomi.
Naſorep. i. cimbalaria.
Naſbatron. Ste. aiūt eē talum: ⁊ dicit embricon.

Caplm. CCCCCLI.

Naſtatimon hāc vocauit Ser. Nabach. DIA. eſt qdē cortex īdicus odoris boni: ⁊ ſilis lanule ſine corticibꝰ. ē. n. viſcide calefaciēs. miſcet deniqꝫ timiamatibꝰ: ⁊ in antidotis ⁊ acopis mittit ex calefactorijs: q̄pp medet ſilr vt calamꝰ aromaticus ⁊ vaporationi ſupponit tarda ſtrictura matricis laborantibus.

Naſturtium quid eſt. l. cardamus.
Naſturtiū aq̄ticū vel babilonicū qd ē. l. berocalchal.
Naſturtiū ſilueſtre qd ē. l. leuiſticū. hiberida. pli. li. 25. c. 8.
Naſturtium oriētale ⁊ textoꝝ. quid ſunt. l. cardamus.
Naſuo. ideſt polium montanum.
Naſur. ideſt abrotanum.
Natan. Natron. Nataron. i. vitrum. ara. Ste.
Natanacha. Nana. Naamar. Nachama. i. mentha.

Caplm. CCCCCLII.

Natarab. ara. lat. ſcorpio. eſt aíal venenoſuꝫ oibꝰ notū. GALIENVS. qñ terit ⁊ ponitur ſup locū morſure ipſiꝰ ꝯfert. ⁊ ſilr qñ aſſat ⁊ comedit. ⁊ ꝯfert ēt ꝑm qḋ diximꝰ morſui vipe: ⁊ ꝯfert cinis eiꝰ ꝯbuſti lapidi renū: ⁊ veſice. ALMAN. trac. 8. c. his q̄ fugāt venenoſa. ſi ſuffumiget domꝰ ex ſcorpiōe oēs alij fugiēt. ſilr ſi fumiget domꝰ ſulfure ⁊ vngula aſini ⁊ galbani fugabunt ſcorpiōes. olꝫ. n. ī foramibꝰ eoꝝ ſi fuſuꝫ fuerit nō ide vlteriꝰ exibūt imo fugient. Et idē de pūctura ſcorpionū ē bibere pōdus aurei. cū aq̄ aut vino ex radici. cologn. ſiccl. aut vniꝰ aurei pōdus ex medicamie de aſſa cū vna. 3. vini ⁊ locū q eſt ſupra pūcturā ſtringere: ⁊ ex oleo de ben ⁊ aq̄ ca. embrocare: ⁊ ſambacio in quo caſtoreū ⁊ euforb. cōfricata fuerint inūgere: atqꝫ cuꝫ eo locū fortiſſime fricare. Tyriaca q̄ valde ꝓficit. ℞. radicū cappar. abſin. nabati. ariſtolo. gētiane. añ. ꝯfice cuꝫ melle. doſis huiꝰ in potu. 3. iiij. Itē ꝯfert tyriaca dyateſſeron: vl vinū vetꝰ: ⁊ allia ei ad comedēdū tribuere: atqꝫ ⁊ eis loco empli ſuppone. locū q̄qꝫ aſſidue cū igne calefaciat. ſi aūt feb. ſupueniat ſequēti die flōma: ⁊ aquā ordei ei tribue: ⁊ cuſtodi ne acutā egritudinē icurrat. oēs p̄terea abſtineāt ab apij comeſtione vbi ſcorpionuꝫ multitudo fuerit. DIASCORI. Scorpio mōtanꝰ qñ terit crudus: ⁊ ponit ſup pūcturā ſuā curat. aſſatꝰ ⁊ comeſtꝰ idē facit: ſꝫ ſcorpiōes marini qñ comedunt ⁊ bibit ius eoꝝ laxāt colerā ⁊ ꝯferūt aq̄ deſcēdēti ad oculuꝫ: ⁊ obſcuritati viſus. AVICEN. lib. 2. c. de ſcorpione. Oleū ſcorpionū ꝯfert doloribꝰ auriū valde.

Nathanacha quid eſt. i. dichanaca.
Nathicos. natis. i. ferula.
Natis eſt ꝯfectio quecunqꝫ facta ad formā bucis.
Natiſen. natiſi. idem.
Natienibi. i. colofonia.
Natra. i. poſterior ps oculi.
Natris. i. hircina. PLI. lib. 27. c. 12. circa p̄nᵐ. Natris herba ē: cuiꝰ foliū euulſū hirci virus redolet.
Natrodiſia. i. rubus.
Nauchana. i. nachana.
Naufirdus. ē qdā morbus qui orit in infantibꝰ quo difficulter ⁊ cū ſonitu p nares inſpirant ⁊ reſpirant.
Nauroſalcheſe. i. naſturtiū.
Nautia. nauſta. DIA. eſt cotula olearl. i. cos q̄ acuitur acies ferri.
Nautia gre. nauſia.
Nealis. ideſt amomū.
Neales. i. noue ſaliture. Halienus. ca. lentium.
Necara idem.
Nebefer. i. hipoquiſtidos.
Nebeflach. i. pimpinella.
Nebetar. i. hyrcina.
Nebid. Nebidh. Nebidi. i. vitrum.
Nebothi. l. candi. hali. 3. tegni. cōmēto. 15.
Necara. nealis. i. amomum.
Necerton. i. folium.
Necreſis ē genus mortificatiuū alicꝰ ptl mēbri. Dia.
Necrenifie. i. ſemē peonie.
Nectar. i. claretum de vino melle vel çuccaro ⁊ ſpeciebus conditum.
Nectariū. i. abrotanuꝫ.
Nectarides qnid eſt. Plinius lib. 14. ca. 16.
Neda. i. regali diſpōne hali. eſt ꝯfectio q̄dā aromatica ad fumigādū q̄ cōſueuit deferri ad nos trociſcata in forᵃ q̄drāgulata oblōga. dcā nedo nedu.
Nedibus. i. neticus.
Nediran. i. auricula muris.
Nefel. gre. nephili. i. nubis.
Nefele. Nephele. gre. i. nubes.
Nefelin eſt morbꝰ ꝓhibēs ortū capilloꝝ.
Nefelon. nefelon. eſt qḋdā vlcus oculi. Halienꝰ li. de facile acquiſibilibus.
Nefoſar. ideſt peonia.
Nefre. ideſt thit.
Nefreſis. i. paſſio renuꝫ.
Nefro vel nefri gre. i. renes.
Nefrochathar. ideſt renibꝰ apta ꝯfectio.
Nefreugi. i. amilum.
Nefricos. gre. nefreticus.
Nefron. gre. ren.

Negataf. Negrataf. Negra taſi. ideſt ſilueſtris.
Negebroch. i. cimbalaria.
Negefar. i. opiuʒ.
Negen ⁊ chela. i. graren.
Negifar. i. ypoquiſtidos.
Negil. Negili. Negen. ideſt gramē. theil ara.
Nemea interꝑtaᷓ comeſtio ⁊ eſt grauius vitiū q̄ꝫ corroſio.
Nemamema. Neman. Nemana. ara. expoſuit trāſlator. Auicēne. ꝙ ē ſiſimbriū: ⁊ in hoc etiā errauit Cōſtātinus. veritas autē ē ꝙ ipſuʒ ē ſerpillū. vñ. c. de Nemā. AVICEN. 9. ca. de ſerpil. apud Diaſ. idē dicunt. ꝙ etiā Sera. apparet. ⁊ p Stepha. etiā in ſinonymis. nemanū. i. ſerpillū. Iteʒ alibi de ſerpillo. ſerpillū. i. nemane.
Nemanu. nemeri. i. çiçiber.
Nembes. Nemebreſe. ideſt ſorbilia.
Nemeireriʒ. nemertin. ideſt vulpicula. Nemereſin. Hal. libro ſecretl.
Nemen. ara. i. ſiſimbriū. Al. ſerpilluʒ.
Nemama. i. nemen. Ste.
Nemica. Nemita. i. ameg.
Nemicha. Nēiche. i. ameos
Nenuca. Nenucha. ⁊c̄. ifra.
Nemis. i. lenticula.
Nentu. i. coctus.
Nenuca. Nenucha. Nenuchia. i. ameos. Nenuche. Manachue. Auic.
Nemicha. ſupra.

Capl'm. CCCCCLIII.

Nenufar. Ninufar lat. ara. ſilofar nymphea gre. Anilofar. a nymphis (que dicebantur dee fontiuʒ) q2 in aquis naſciᷓ. Sciendū ꝙ nenufar ē duplicis generis. vnū aquaticuʒ. aliud terrenū. aquaticū eſt nenuphar vel nymphea aquatica: vel cacabus veneris: vl' papauer paluſtre: vel aliga paluſtris habens flores albos ſimiles lilio habētes in medio velut crocū. terrena ē que vocatur vngula caballina faciēs flores croceos vel tuſſilago: vel camelcucē gre. ⁊ ara. vocaᷓ phatanū: vel pharfugium: naſciᷓ iuxta fluuiū. SERAPIO. ca. ſilofar. eſt plāta naſcens in paludib9 nō currētib9 hʒ folia ſimilia folys plante dicte pinorin: niſi q2 ſunt minora eis ⁊ longa parū: cuius quedā partes apparēt ſub aqua: ⁊ quedā ſup aquaʒ: ⁊ in oībus ſunt folia multa; ⁊ habet ramos in vna radice egrediētes: ⁊ habet flores albos ſimiles lilio cū palliditate pauca habēs in medio velut crocū: ⁊ quando ꝓducunt flores eius apparēt capita ſimilia malis: aut capitibus papaueris nigri in qbus ſemē eſt nigrū: amarū: viſcoſuʒ: ⁊ hʒ ſtipitē lenē: nō groſſuʒ: nigrū ſimile herbe dicte pinorin: ⁊ habet radicē magnā albā vel aſperā habētē nodos: ⁊ aliq̄ ex eis habet radicē nigrā. Et ideʒ auc. Hal'. virtus radicis ⁊ ſeminis hui9 plāte eſt que deſiccat ſine mordicatione: ⁊ ſtringit ventrē. flos eius eſt frigidū ⁊ hu. Et idē auc. Albaſari ē fri. in. 2. hu. in. 3. DIASCORIDES. ca. nenufar. i. nymphea. naſciᷓ in aquis ſtātibus vel locis cultis ⁊ aq̊ſis: folia habēs ſimilia cicorio: ſed minora ⁊ oblōga altum ſuper aquā ꝓferēs caput multa capita in aqua habens ex vna radice. flos eſt illi albus ſil'is lilio cū pauco pallore: ſemen habēs in medio croceū: ſed cū floruerit caput rotundum efficiᷓ ſicut mala maciana: aut capita micony nigri ī quo ſemē inueniᷓ latuʒ ⁊ ſpiſſuʒ: in guſtu argiloſuʒ. haſta eius leuis nō groſſa ⁊ nigra ſimilis cicoreo: radix eſt illi nigra ⁊ aſpera ⁊ nodoſa que in autūno ſiccaᷓ. Plini9 lib. 25. ca. 7. POSSE. SERAPIO. auc. Hal'. radix ei9: ⁊ ſemē ſtringūt ventrē. Et idē auc. Albaſari. flos eius aufert vigilias euenietes a caliditate. Et idē auc. Raſ. inducit ſōnuʒ eſt fri. ⁊ ſedat dolorē: ⁊ oleū eius eſt fortius oleo violato. DIASCORIDES. Radix eius ſicca bibita cū vino ciliacis medeᷓ ſplenem ſiccat: cataplaſmatib9 adhibita: ⁊ ſtomacho ipoſita: dolorē cōpeſcit: bibita veſice dolorē mitigat; maculas corporis detergit. Alopitias emendat pice addita oīa ſil'r facere poteſt: multū in ſōnis vidētib9 bibita prodeſt. tumoreʒ teſtiuʒ tollit. ſemen eius aſſidue bibitum id facere nouit. potui data atqꝫ illinita corporibus ſimiliter habet virtutes. Iteʒ radix eius ⁊ ſemen deſiccant ſine mordicatione. ⁊ ideo reuma ventris reꝑmit: ſemē vero eius potui datuʒ reprimit ſeminis fluxuʒ ſi plus a ratione fluat: que albaʒ radiceʒ habet fortior eſt: ⁊ bibitur cū vino nigro. nam ſtiptice participat ⁊ aliquid proiectorie virtutis: ita vt aluuʒ ſanet infuſa: ⁊ allopitiaʒ cum pice liquida curat. AVICENNA. de viribus cordis ait. ꝙ confortat cor. GALIENVS. ſexto ſimp. pharmacoꝝ. capitulo de tuſſilagine. bilbiuʒ ſiue tuſſilago: ⁊ eſt vngula caballina vel nenufar terrenū: vel farſana. nominaᷓ autē tuſſilago: eo ꝙ tuſſibus ⁊ orthonoicis cōferens creditur. ſi quis ſumens folia ſicca vel radiceʒ ſup prunas fumigans inſpiret conſurgenteʒ fumuʒ. Eſt auteʒ mediocriter acre: quia ⁊ rumpere ſine dolore creditur vniuerſa apoſtemata que in torace. viridia vero folia ⁊ flores flegmoneʒ patientia membra cuʒ difficultate digeſtionis exterius cataplaſmata iuuāt ꝓpter amiſſionē aquoſe humiditatis: cuius omnia viridia ⁊ tenera hec quideʒ magis: illa vero minus participāt. ſicca vero folia lily acrioris ſunt virtutis: vt cōpetant flegmoneʒ patiētibus. AVICENNA. li. ſc̄do. ſyrupus eius lenit ventrē: ⁊ cōfert febri eſtatis: ⁊ eſt vehemētis extinctionis.
Nepit. nepita. nepithefendēis. i. calamētū. Nepitella gre. Calamentū. eſt autē quedā nepita mōtana quā nepitā cattinā dicūt eo ꝙ odore ⁊ tactu miro modo cattos ad coitum incitat.
Nephilis gre. nubes. Theophilus.
Nere. ideſt arbor ceraſi ſilueſtris: de cuius cortice ſophiſticaᷓ caſſia lignea. i. maaleb. Et cōmētuʒ Nicolai ſup eſdra in fine.

Capl'm. CCCCCLIIII.

Neregil arab. ieumedi. lat. nux indica. ⁊ ē nux magna. SERAPIO. Eſt plāta inſule que eſt in mari arni. ⁊ in ꝑtibus inſulaꝝ ming. Et dicitur ꝙ eſt palma de mocchol: ⁊ iſte iſule nominātur dabget: ⁊ ab eis deferunᷓ dabib. ⁊ eſt neregil. vltima vero iſtaruʒ inſularuʒ eſt ſaradib açaran. Et idē auctoritate Halieni. in li. de cibis. nux indica eſt ca. in ſecūdo. hu. in ꝑmo. Et ideʒ Serapio. ſignuʒ hūiditatis eius eſt ꝙ cito corrūpiᷓ: ⁊ ipſa eſt groſſe ⁊ grauis ſubſtātie: niſi q2 ipſa nō ē mali chimi oportet ꝙ caueaᷓ ab ea que nō eſt recēs: ⁊ bona que eſt multe albedis in carne ſua: ⁊ ī q̄ ē aq̄ dulcis bona; ⁊ illa aq̄ q̄ eſt intra ipſaʒ eſt ſignū ſue recētie: ⁊ dʒ excoriari illud quod eſt albuʒ ex ea exiſtens exterius: q2 iſte cortex eſt durus grauis ſtomacho: lōginquus a digeſtione. ⁊ ſi aliunde digeriᷓ nō inuenit corpus in eo aliud: niſi ꝙ nutrimētū modicuʒ: ⁊ ipſa quidē nux comediᷓ cū çuccaro tabarçet: aut cū penidys albis: ⁊ ꝓꝑe ab eis qui ſunt calefacti. flegmatici vero cuʒ pauco melle ⁊ colerici nō vtantur ea: ⁊ ſumāt eā flegmatici in ieiunio: ⁊ expectēt donec deſcēdat a ſtomacho ⁊ poſt comedāt: ⁊ qñ ipſa veteraſcit expellit aſcarides ſua ꝓprietate: ⁊ oleū eius vetuſtū ꝯfert vētoſitatibus lūboꝝ: ⁊ doloribus genuū: ⁊ emorroydib9 q̄ fiūt a flegmate qñ bibitur: ⁊ qñ liniᷓ exteri9 maxie admiſceᷓ cū oleo nucleorum perſicoꝝ qñ adminiſtraᷓ de vnoquoqꝫ illoꝝ. 3. i. aut aur. i. Oleū vo eius que noua eſt ꝯfert flegmaticis: ⁊ ē melioris chimi q̄ꝫ butyrū vaccinū vel ouinū: q2 nō pungit ſtomacū ſicut facit butyꝝ vaccinuʒ vel ouinū nec mollificat eum. Oleū vero eius cōfert veſice. IOANNES. MESVE. oleū eius cōfert dolori neruoꝝ ⁊ lenit pectus; ⁊ pulmonē clarificat vocē: ⁊ ipiguat: ⁊ addit in ſꝑmate. AVICE. lib. ſc̄do. dicit. ꝙ augmentat coitū: ⁊ cū antiquaᷓ comeſta aſcarides ⁊ vermes necat.
Neremiſk. Neremuſch. i. ſemē roſe aſini. Auic.
Nereon. ideſt affodillus.
Nereon. ideſt rododaphni.

Neremuſca. nereſmich. nereſmik. i. roſa aſini: flos eius ⁊ cortices ſimilanᷓ maci: ſed minus rubeus: ⁊ eſt aromaticus declinans ad caliditateʒ: ⁊ habet parū pōticitatis ⁊ appropinquat in virtute neriden. Auic.
Neridam. ideſt auricula muris.
Neriden. neriden hortēſis. i. ſpica romana vl' celtica. Aui.

Capl'm. CCCCCLV.

Nerion gre. aut neredendron: aut rododafnes. Nereo ara. adelpha. lat. oleāder vel landrum. DIASCORIDES. cap. nereon. frutex eſt oibus nota. folia habet ſil'ia amigdalis: ſʒ maiora ⁊ pinguiora: ⁊ floreʒ rodo ſil'eʒ: ſemen etiā patēs ſicut cornui veluti lanam: deintus habēs ſil'em iacinto. Radix eſt illi oblōga ⁊ anguſta: guſtu ſalſa: naſciᷓ locis aq̄ſis ⁊ maritis. AVICEN. li. 2. Oleāder alia ē ſilueſtris ⁊ alia ē fluuialis. ſilueſtris hʒ folia portulace ſil'ia: ſʒ ſūt ſtrictiora: ⁊ ei9 tyrſi ſūt lōgi expāſi ſup terrā: ⁊ apud folia ſūt ſpine: ⁊ naſciᷓ i deſertis domibus. fluuialis autē oriᷓ in ripis fluuioꝝ: cuius tyrſi a terra eleuanᷓ: ⁊ ſpine eius ſūt occulte: ⁊ folia eius ſunt ſicut ſalicis ⁊ folia amigdali: ⁊ eſt ſaporis valde amari. ſupior cutis eius: ⁊ flos eius eſt ſicut roſa rubea bon9 valde: ⁊ ſuper ipſuʒ egrediᷓ qōdā ſil'e pilis: ⁊ ei9 fruct9 eſt durus plenus aſpero: ⁊ intus eſt res ſicut lana. eſt ca. in. 3°. ſic. in. 2°. Plini9 lib. 24. ca. ii. poſt ꝑn^m. POSSE. DIASCORI. virtus eſt illi mortifera. Nā comeſta ab aīalibus mortē ifert. ſed homini remediū ē ſalutis: maxime cū vino ⁊ ruta bibita morſib9 venenatis occurrit; pecora minuta ſi odore ei9 tacta fuerint moriunᷓ. AVICENNA. iterficit pulices ⁊ vermes terrenos: ſuccus folioꝝ eius valet ſcabiei ⁊ excoriationi: ⁊ confert dolori dorſi antiquo more emplaſtri: ⁊ flos eius facit ſternutationē: ⁊ ē venenū hoīb9 ⁊ beſtys. verū cōfert cū bibiᷓ cū vino decoctio cū ruta ⁊ potaᷓ ⁊ liberat a venenis vermiū venenoſoꝝ. ego tñ dico ꝙ hoc ē timoroſuʒ; ⁊ ipſa ⁊ eius flos eſt venenuʒ hominibus ⁊ beſtys ⁊ canibus. verūtamē cōfert quādo bibiᷓ cum vino decoctio cū ruta ſm ꝙ dicit Hal'. 8. ſimp. phar. c. rododaſnes. i. landrū vel nerion nota ē oibus: frutex cataplaſmata diaforetice v̄tutis ē: intra corp9 vero ſūpta ꝑnitioſa eſt: nō ſolū hoībus: ſed plurib9 beſtiaꝝ. ſm ꝯplexionē terty ē gradus calef. incipiētis. ꝑmi vo ſiccatiuū.
Nermis. i. roſa canina.
Nerodendron. i. nerion.
Neroſarch. Neoſc9. i. bellū ꝑrie in glādulūſis locis: ⁊ noiaᷓ naſcētia cutis.
Neſeſem. i. v̄ga paſtoris.
Neſa. Neſſa. i. amidion.
Neſar. i. filipendula.
Neſen. i. arbor tremula.
Neſcē. i. faba greca. lothos. Agrifolium.
Neſſefrogū. Neſſen. Neſſeſcertigi. Neſeſor. i. amillū. neſeſtiuʒ. Ste. ꝑ nixe.
Neſeon. i. centaurea maior.
Neſerin. Albaui. Neſein. i. roſa ſilueſtris alba hñs arboreʒ ſpinoſam vt domeſtica.
Neſim. Neſireʒ. Neſrin albam. i. roſa ſeni.
Neſpilluʒ. quid eſt. i. ʒaror.
Netabron. i. mādragora.
Nethaliʒ. Nethalimi. i. epithimum.
Neticus. i. apoſtema ex genere apatū accidentiū in carnibus mollibus ⁊ ꝑ...
Netiuca. i. ameg.
Neubatl. i. ferula ſiluatica.
Neuſares. i. antimonium.
Neufaſor. Neufaſori. ideſt artemiſia.
Neuus. i. porrus carneus.
Neulifac. i. amomum.
Neuron gre. i. neruus. neura nerui.
Neʒem9. Neʒemuſi. ideſt maiorana.
Neʒeʒaroe. i. ʒaror.
Niafor. ideſt bdelium.
Niata. Niati. i. aqua.
Nicabrius. Nicabri eſt paſſio qua patiens in die nō videt ſed in nocte.
Nibi diarodon. Pau. c. de maculis faciei.
Nice. niche. nicte. i. amidū.
Nichim. i. laudius.
Nichia. i. vnguis.
Nichather. gre. Alexā. c. de emigranea.
Niciflos. i. vectonica.
Nicteris. gre. i. veſpertilio.
Nicophatos quid eſt. i. roraſtrum.
Nicties. i. nix.
Nictilopa. Noctilopa. gre. ideſt vt euaneſcat viſus in nocte: ⁊ videat in die: ⁊ debiliteᷓ in fine diei. ſ. poſt ſolis occaſuʒ Demo. Emeropa.
Nicticorax. gre. noctua.
Nictegreton. Pli. li. 21. c. ii.
Nideſim. Nideſiʒ. i. almea.
Nidens. i. viridis.
Nidiſſo. Nidiſaf. ideſt mellilotum.
Nidius. i. lādꝝ. nidrus idē.
Nidullaꝝ. i. aſſaꝝ.
Nidus yrūdinū qd ē. i. gy.
Niggado. Nigrado. Nigrato. i. paritaria.
Nigella. qd eſt. i. caruum.
Nigē. nigeni. i. radix coralli.
Nigith. nigit. i. indicus.
Nigra vena: purpurea. media. cōis. platea. matrix. idem.
Nigri eſt nomen ſerpentis cuiuſdaʒ.
Nigrungeromi. Nigrūgeron. i. albū ſicut vitrū.
Nigumer. i. ſiſeleos.
Nigina. Plinius. lib. 27. c. 12. circa ꝑncipium.
Nil. i. idicū ⁊ eſt ſuccus plāte ſil'is volubili cuius ſemen itra laxatiua poniᷓ.

Capl'm. CCCCCLVI.

Nileg. ara. gre. neſme vel chaer. vel adlen. lat. indicus. SERAPIO. caplo Nileg. auc. Diaſc. eſt de iꝑo domeſticus ⁊ ſilueſtris. Domeſticus eſt ille quo tinctores vtūtur: cuius foliuʒ eſt ſimile folio plantaginis niſi q2 eſt magis viſcoſum ⁊ fortioris nigredinis: ⁊ habet ſtipitem longitudinis brachy vnius. Sed agreſtis ſimilatur domeſtico: niſi q2 foliū eius eſt maius ſimile folio lactuce: ⁊ habet ramulos longos plures gracilles cum multis ramuſculis: quoruʒ color tendit ad rubedineʒ: ⁊ in ſūmitatibus ramoruʒ ſunt vaginule multe ſimiles linguis: ⁊ eſt in eis ſemen: ⁊ habet floreʒ paruuʒ ſubtilem. Et ideʒ auct. Halieni. domeſticus eſt ille quo vtunᷓ tinctores: ſapor ei9 ē amar9 ſtipticus: ⁊ d̄ſiccat fortiter ſine acumie. Et idem auc. Aloeſme. eſt arbuſtū puluerulentū: eleuaturqꝫ cuʒ ſtipite ſuo lōgitudine vnius brachy: ⁊ habet germina ramoꝝ in ſūmitate ſua eſt flos coriādri ⁊ ſiccaᷓ ⁊ teritur: ⁊ poniᷓ cum alchāna. Dicunt quidā ꝙ adhlem eſt arbor nil ⁊ chatis ⁊ neſme ſunt idē. Et idē auc. yſaac benaraʒ. alchat ⁊ neſme ſunt idē: ⁊ eſt halbac. ⁊ eſt plāta habēs foliū longum pluſq̄ꝫ folium ſalicis: ⁊ ſimilatur folio faſeoli coloris quaſi aurei: ſed maius eſt: ⁊ eſt caliduʒ ⁊ ſiccuʒ ⁊ ſtipticum. POSSE. SERAPIO. auctoritate Halieni incarnat reſoluit conglutinat vlcera que ſūt in corporibus duris. etiam ſi fuerit in capitib9 muſculoꝝ: ⁊ abſcindit fluxuʒ ſanguinis ⁊ diſſoluit ⁊ minuit apoſtemata mollia: ⁊ cōfert vlceribus putridis ⁊ corroſiuus. Idem auctoritate Diaſco. emplaſtrum cum folys eius confert apoſtematibus ⁊ vlceribus. Nam in ꝑncipio ipſoruʒ conglutinat ea ſua caliditate ⁊ abſcindit fluxuʒ ſanguinis: ⁊ curat formicam ⁊ heriſipillam: ⁊ agreſtis fortioris eſt virtutis: ⁊ confert ſpleneticis quando bibitur: ⁊ fit emplaſtrum cum eo ⁊ iuuat pluſq̄ꝫ primus. cap. 47. Vide Dios. li. 2. ca. 180
Nileos. i. indicū. ⁊ Nileos ē quedā radix que multū ſil'atur galange: cui9 plantam ab auctorib9 nō iueni figuratā: ſʒ ē ſpēs iūci.
Nileus. i. oleū mellinuʒ cū vini tertia parte.
Nilofar. ara. i. nenufar.
Nilon. diarodon. i. roſa viridis purgata.
Nima. herba eſt ſm Plini. li. 27. c. 12. Nigina. trib9 folys longis intubateis. i. ſil'ibus intubo.
Nime. i. vſne.
Nimphea. i. nenuphar. Ego vidi in ſtaguis ipſuʒ duplici flore albo. ſ. ⁊ croceo ſeu citrino quē luteū vocat Plini9: ⁊ ipſa ē magis odorifera q̄ꝫ alba.
Nimicula qd ē. i. ʒadens.
Ninifi. Ninifiſi. gre. i. muſtella q̄ ēt gallis diciᷓ.
Ninifon. vl' monfon. apud Dia. eſt filex.
Niniſar. i. cibalaria.
Nipifal. nipifali. i. aſpaltuʒ.

Nipis.i.arboꝛ ſoꝛbe.
Niſa.i.ſebeſten.
Niſa vl' Niſar.i.miſeos. Niſu idem.
Niſapo.i.lutū comedēdum:
Niſulf. Niſur.i.almea.
Nitboſecbis Nitboſetbis.i. venter meruli.
Nitiflos.i.flos aneti.
Nitiſulfir.i.acatia.
Nitre.i.folium.
Nitroflos.i.afronitrum.
Nitruz quid eſt.l.baurach.
Nitu.i.bedeguar.
Nitufal.i.arſenicuz.
Nix eſt aqua cōgelata. ē mala ſenibus: ⁊ eis in quibus generant̄ hūoꝛes fri. Aui.
Nixa grece ſebeſten.
Nixe ara.amilum.
Nixar.i.ceraſuz matiarum.
Noachaſachaman. eſt q̄daz herba naſcens in cāpo piloſa ⁊ dura qua caremus.
Noaes. Noas ara.i.es. gre. kalcos.
Noak vocant' greci coſtas molles inferioꝛes. Coꝛnelius cel.
Nocale. Nochale. Nokale .i.furfur.ara.
Nocha. Nochia.i. flōmoskia.
Nochiſar. Nochiſari.i.pulegium.
Nocticoꝛa. Nocticoꝛax.i.bubones aues.
Noctilopa.i. Nictilopa.
Nodach.i.pl'ueres ⁊ vnguēta.
Nodalfar.i.apiū riſus.
Nodar.i.antimonium.
Noi.ara.i.nucleus dactili.
Nois. Noiſi.gre.i. ratio vel intellectus.mens.
Nomas eſt vlcus oculi putruoſuz cōtētuz ex tumore ⁊ ſoꝛdibus.quidā dicūt ꝙ ſunt comeſtiones cancroſe. Demo. Pli. nomas gre. vocāt mala coꝛpoꝛis que ſerpunt.
Nome.i.ſatirion.
Nomerac. Nomerati. ideſt almea.
Noꝛen.i.ſumach. Gal'.ca. de carne.
Noꝛa.ara.i.calx.
Noꝛaliſoꝛ.i.yronia.
Noꝛaſar.i.muſcata.
Noſadar. Noſcader.i.ſal armoniacum.
Noſſalef.i.muſtellina.
Notos.gre.doꝛſum.
Noticos mileos.grece.i.ſpinalis medulla. Caſ.fe.
Noualaſar.i.ſticados.
Nouinaticam.i.rubeum.
Nouiſarac.i.pſilium.
Nubaſtis.i.ſtafiſagria.
Nubaſuf.i.centaurea.
Nuber.i.vſnee.
Nuca.ara.i.ſpinalis medulla poſterioꝛ pars capitis.
Nucaria.i.nux muſcata.
Nuceſar. Nuceſarch.i. nux ſarcha.
Nucleus quādo ſimpliciter ponitur pro nucleo pini intelligitur quidā dicunt ꝓ nucleo oliue: ſed in ſecundo can. Aui. de nucleo dactili intellexit.
Nucrati.i.locus vbi collum craneo iungitur.
Nuda.i.mutha.
Nudalep. Nudalepi.i. ſtic'.
Nudeac liquoꝛ eſt.
Nudocalip.i.os mundi.
Nudolf.i.ceterach.
Nugaſar.i.antimonium.
Nugaſelienſi. Nugaſelitus. quid eſt.l. Elitis.

℄Cap. CCCCCLVII.

Numir. ara. vel meſtratir. miſeri.gre. ſerpilluz vel herpillum.lat. ſerpillū. SERAPIO.ca. numir auc. Diaſcoꝛides eſt de eo domeſticum ⁊ ſilueſtre: ſed domeſticuz eſt planta inclinata ſuper faciem terre iacens: ⁊ quod de ea tangit terram infigit in terra radices: ⁊ habet folia ⁊ ramos ſimilia folijs ⁊ ramis oꝛigani: niſi qꝛ ſunt albioꝛes: ⁊ in odoꝛe ſuo eſt aliquātuluz ex odoꝛe maioꝛane: ⁊ vtunt̄ ea multi i cibis: ⁊ nominat̄ eā multi arclas ⁊ aclanen. ſed ſilueſtre ex eo noiatur ragis qꝺ nō inclinat̄ ſicut aliud ſup terrā i oꝛtu ſuo mōſtrat erectū: ⁊ hꝫ ramos ſuos ſubtiles lignoſos adeo ꝙ poſſumus facere ex eis licina ad lumē accendēdū: ⁊ ramuli ſunt lōgi circa palmuz pleni folijs rute ſimilibꝰ: niſi qꝛ ſūt ſtrictioꝛa lōgioꝛa ⁊ durioꝛa folijs rute: ⁊ floꝛes acuti ſapoꝛis ⁊ odoꝛis boni ꝑ ſingulos ramos diſtictos: cuius coloꝛ eſt in ſūmitate eiꝰ purpureus: ⁊ hꝫ radices in q̄bus nō eſt iuuamentū. Naſcit̄ in rupibus ⁊ in locis lapidoſis: ⁊ eſt foꝛtius ⁊ calidius domeſtico: ⁊ admiſcet̄ in medicinis. Et eſt alia ſpēs agreſtis vel ſilueſtris: ⁊ eſt ſiſſabarion. naſcit̄ in locis hītabilibꝰ ⁊ domeſticis: ⁊ eſt ſimilis menthe: niſi qꝛ ſunt ei folia latioꝛa q̄ꝫ menthe ⁊ melioꝛē odoꝛē habētia. Et idē auc. Gal'. Subſtātia eiꝰ eſt ſubtilis calida. ⁊ ſic. in.3. Pli. ca. de ſerpillo q̄n̄qꝫ ſumit̄ pro poligonia: vt in Alexādro de doloꝛe capitis. ex cauſa calida. Et dicit̄ ſerpillū: qꝛ ſup terrā ſerpit. ⁊ eſt aliꝺ ſilueſtre: aliud domeſticū. Domeſticū ramos diffundit ſuper terrā. ſilueſtre i lōgū creſcit ⁊ altū. DIASCORI. ca. de ſerpillo ſiue vt latini cicer erratica herba eſt humilis ⁊ ſuper terrā repens cum folijs atqꝫ ramis oꝛigano ſimilibus albidioꝛibꝰ tn̄ ſanſuſuci odoꝛē fingentibus: ⁊ eius ſpecies ſunt due. vna hoꝛtualis ſiue vſualis que in campis lapidoſis creſcit. alia agreſtis que nō per terrā ſerpit: ſꝫ recte atqꝫ ſtipitis poſitiōe erigit̄ cū ramulis tenuibꝰ atqꝫ oꝛientibus in lōgitudine bipalmis: cū folijs paruis: rute ſilibꝰ: ſed anguſtioꝛibꝰ ⁊ longioꝛibus: cuius haſta ſil'is eſt ſarmēto: floꝛē odoꝛis ſuauis habēs in oībus virgis ꝯſtitutū: ⁊ in ſūmitate purpureū: ⁊ linguā remoꝛdentē: ⁊ guſtu viſcidū: radix eius inutilis eſt. Naſcit̄ locis ſaxoſis. eſt autē vehementioꝛ ⁊ calidioꝛ ea que eſt vſualis: q̄ iō accepit nomen herpillū qꝺ greci. herpete repere dicūt: qꝛ ambulat. Nam fructꝰ huiꝰ pl'ꝫ ambulat fructificādo. AVICENNA. lib. ſcꝺo. ca. meſcatrameſir ſiue meſcarraſir ē: cuiꝰ ſtipites ſunt ſil'es aſcebeſabrā ſicco. Ex quo nō aſſumit̄ in ꝑncipio cibi ſapoꝛ plurimꝰ neqꝫ odoꝛ: deinde ſuccedūt amaritudo ⁊ acuitas: ⁊ eſt diuerſarū ſpēruꝫ: ⁊ vna eſt debilioꝛ alia. eſt ca. ⁊ ſic. ꝑueniēs ad terrā. POSSE. SERAPIO. auc. Dia. qn̄ ſumit̄ in potu ꝓuocat menſtrua ⁊ vrinā: ⁊ confert toꝛtionibus vētris ⁊ attritionibꝰ muſculoꝝ: ⁊ ſūmitatum eoꝝ: ⁊ apatibus epatis calidis. ⁊ eſt bonuz ꝯtra nocumēta venenoꝝ quādo bibit̄ ⁊ fit empl'm cū eo ſup moꝛſuz: ⁊ qn̄ coquit̄ cū aceto ⁊ admiſcet̄ ei oleū ro. ⁊ ꝓijcit̄ ſup caput ſedat ſodā: ⁊ eſt ꝯueniens ꝓp̄e litargie ⁊ carabito: ⁊ qn̄ ſumitur in potu ex eo cuꝫ aceto. ʒ.iij. ſedat vomituz ſanguis. ⁊ idē auc. Galieni ſemē eius eſt ſil'r calefactiuū. ⁊ iō quidaꝫ exhibēt illud in potu habētibꝰ ſincopiꝫ ⁊ toꝛtiōes in vino. Et idē auc. Diaſ. hꝫ vim calefactiuaꝫ qn̄ ſemen eius bibit̄ cuꝫ vino: ⁊ cōfert diſtillationi vrine ⁊ lapidi: ⁊ toꝛtionibus ventris ⁊ ſincopi ⁊ fiat empl'm cū eo ad puncturā apuꝫ: ⁊ quādo ſumit̄ in potu ſedat vomitū. Et ideꝫ auc. Meſuay. Aperit opilatiōes viarū: ⁊ habet virtutē cōfoꝛtādi multū in punctura. DIASCORIDES. virtutē hꝫ cōſtrictiuam ſiue redarguētē mēſtruis iperat vrinā ꝓuocat bibitum toꝛtiōes ⁊ ꝯquaſſatiōes vtiliter curat tumoꝛē epatis cōpeſcit moꝛſibus venenatis occurrit bibitū ⁊ impoſituꝫ id ꝑſtat doloꝛē capitis cū aceto coctū oleo ro. addito cōpeſcit: maxime litargicis ⁊ freneticis adhibitꝰ ꝓdeſt nauſeā ꝓuocat. Itē emoptoicis mederi dicit̄. ʒ.iij. cū aceto datis.

GALIENVS. ſexto ſim. phar. ca. de ſerpillo. nomināt ipſum multi ſuſabar. ſapoꝛ eius eſt foꝛtiter acutus. eſt calidis ſubtilitatis: reſolutis ⁊ ꝓuocat vrinam ⁊ menſtrua.

AVICENNA. quādo paſcūt eū pecudes facit emulgere ſanguineꝫ: ⁊ excuſat a calamēto: imo foꝛtius i eo plurimū: ⁊ extrahit humiditates viſcoſas a pectoꝛe ⁊ pulmone. Syrupus eius confert cōturbationi: ⁊ nauſee ꝓuocat mēſtrua foꝛtiter ⁊ vrinam.

Nuſcadar. Nuxader.i.nuſadoꝛ. Ste.

℄Cap. CCCCCLVIII.

Nuſadoꝛ ara.gre. vulſadar. lat. vero ſal armoniacus. SERAPIO. eſt albus ⁊ rubeꝰ: ⁊ extrahit̄ ex lapidibꝰ claris duris: ⁊ eſt ſalſus moꝛdicatiuꝰ multū defert̄ ex coꝛaſceni: ⁊ ſunt eiꝰ coloꝛes multi. Nā ex eo niger puluerulētus: ⁊ albus: clarus ſicut criſtallus: ⁊ eſt melioꝛ. ⁊ eſt ille qui igredit̄ in medicinis. eſt ca. ⁊ ſic. in q̄rto. eſt abſterſiuus humoꝝ groſſoꝝ: ⁊ lauat ⁊ cōfert caſui vuule ⁊ ſqnātie: ⁊ diminuit albedinē oculi ſeu pānū eius. Piniꝰ lib.3i. ca.7. poſt p̄nᵐ.

Nutharer.ara. caries ligni coꝛroſi.
Nutida.i.amigdala.
Nutifar. Nutifari.i. cimbalaria.
Nuttūſcenus. i.ſtella terre.
Nuttuſar.i.antimonium.
Nutum.ideſt motum.
Nux agreſtis. ideſt yringꝰ.
Nux alexādrina. Nux perſica. Nux vſualis idem.
Nuxader.ara.ſal armoniacus.
Nuxare.ara.ſerratura que cadit a ligno qn̄ ſecatur.

Capl'ꝫ. CCCCCLIX.

Nux auellana. lat.ara.ſeum agileū. oībus eſt nota. GALIE. ſeptimo. ſim. phar. ca. de nucibus. eſt āt ⁊ aliud genus cariarū ⁊ nucum paruarū que vtiqꝫ ⁊ pōtice nuncupātur āplioꝛi participātes terreſtri ſubſtātia quocirca ⁊ magis auſtera cum guſtatur ipſa plāta ⁊ fructus ⁊ coꝛtex apparet. in alijs vero ſil'is exiſtit magne nuci que vocatur ab aliq̄bus baſilica. nuncupatur āt ⁊ hec parua nux a pluribus leptocarium.

POS. DIA. Auellane in cibo ſūpte doloꝛē capitis icutiunt ſtomacū inflatione diſcēdunt coꝛpi ſano pinguedinem cōſeruant ſicce i vaſe figuli cōſtitute diſtillationibꝰ mitigādis vtiliter offerūtur trite ex aqua mulſa potateqꝫ vetuſtiſſime tuſſis moleſtiā ſedant. Alij tritas cum paſſo bibendas dederunt ad pulmonis ⁊ iecoꝛis vitia ſananda. Multi tritas cum pipere miſcuerunt cum vino ꝓpinantes cōtra catarrum ⁊ toꝛmenta ventris ⁊ vrine diſtillantis anguſtias valere ſenſerunt: cū aſſungia vel adipe vrſina contrite ⁊ allopicijs linite capillis dāna reſtituunt. dicunt aliq coꝛia eius cum oleo trita oculos gattineos iuncta efficere ⁊ capillos: hāc multi leptocariam vocāt cacoſtomatica eſt que ſi aſſata fuerit ⁊ cum pipere bibita cataron matureſcere facit ⁊ tota combuſta ⁊ aſſungie mixta. vt ſuperius ſcriptum ē facit. IO. ME. cap. de oleis. Oleū eius valet contra doloꝛeꝫ arteticū ⁊ neruoꝝ. AVICE. libꝛo ſcꝺo. Auellana nutribilioꝛ eſt nuce qm̄ eſt magis ſolida ⁊ minus vnctuoſa ⁊ tardioꝛis digeſtionis decliuis eſt ad caliditatem quandam ⁊ ſiccitatem paruaꝫ. generatur ex ea colera ⁊ i ipſa eſt ſtipticitas maioꝛ q̄ꝫ i nuce: ⁊ in ipſa iflatio ⁊ generat ventoſitatem in ventre iferioꝛe ⁊ quod ex ea aduſtū eſt tingit capillos facit ſodā ⁊ aſſatur ⁊ comeditur cum pauco pipere ⁊ maturat coꝛizam. Ipo. inquit. auellana in cerebꝛo facit augmētū. extimauerūt quidā ꝙ ipſa illinita ſup verticē pueroꝝ varios habentiuz oculos delet varietatē comedit̄ cū aqua mellis: ⁊ cōfert tuſſi antique ⁊ adiuuat ad ſpuēdū. eſt tarde digeſtionis ⁊ excitat vomitū. ⁊ ē tardioꝛis digeſtiōis q̄ꝫ nux. eiꝰ coꝛtex eſt ſtipticus ⁊ cōſtrīgit ventrem. ⁊ cōfert venenis ⁊ moꝛſibus ⁊ ꝓprie cum ficubus ⁊ ruta ⁊ pūcture ſcoꝛpionis.

Nux carea baſilica. Nux pontica nux parua.i. Auella.
Nux cipꝛeſſi. oībus eſt nota: fit ex ea ꝺꝫ Aui. ēpl'ꝫ ruptur̄.
Nux egiptia.i.nux ſarta. que eſt magna hn̄s ſemia ītus in caſibꝰ oꝛdiatis ſic̄ ē oꝛdiatio ſeminū i pomo nigelle ⁊ ſemina eiꝰ: vocātur grana paradiſi vl' meliketa vel mela egyptia. ſunt illa ſemina odoꝛifera ⁊ nimiū acuta moꝛdicantia linguam vt piper.
Nux cardiſmiriſtica. Nux miriſtica. Nux itiſcuta: ē nux muſcata. nam miriſticum gre. odoꝛiferum. lat.
Nux gallica. Nux romana. quid eſt.l.electrum.
Nux edē. Nux hedē. nux kedē. quid eſt.l. Ieuꝫhendem.
Nux indica. quid eſt.l.neregile
Nux ſtegra eſt pondus ponderās ſuminet.i4.

℄Capitulum. CCCCCLX.

Nux methel lati.ara.ieum methel. SERA. ta. ieum methel. vachie bonalbacharich. idē ſunt ⁊ ſunt nux methel. ⁊ eſt fructus ſimilis nuci vomice ⁊ ſemen eiꝰ eſt ſimile ſemini mādragoꝛe ⁊ coꝛtex eius eſt aſper. ⁊ ſapoꝛ eius eſt delectabilis ⁊ vnctuoſus. ē fri. i q̄rto. ⁊ granū eius ſil'atur grano citri. POS. ſi detur de ea i potu kirat.i. cum vino iebꝛiat foꝛtiter: ſed ſi detur duo aurei ſtatim occidit. ⁊ idem aucto. Raſis. Ieum methel. ē narcotica ⁊ foꝛtaſſe occidit opilat ⁊ facit euomere. ⁊ ſi detur de ea quātitas. ʒ.ij. inebꝛiat foꝛtiter: ⁊ opꝫ ꝙ ſumens eā ſumat butirum calidū ⁊ ponātur extremitates eius i aq̄ calida ⁊ fiat ꝙ euomat ſatis ⁊ curetur ſicut ille q ſumpſit mādragoꝛā. Aui. li.ij. facit ſubet ⁊ ē mala cerebꝛo ⁊ pōdus danich.i. ex ea iebꝛiat. ē inimica coꝛdi. ʒ.i. ex ea ē venenū dicij ſue. ℄Capl'm. CCCCCLXI.

Nux muſcata nux miriſtica lat. ara. Ieuꝫbaue SERAP. Affert̄ de idia. ⁊ auc. Iſaac. melioꝛes ſunt ex eis rubee pīgues graues ⁊ ōterioꝛes nigre leues ⁊ ſicce. ca. ſunt ⁊ ſic. POS. ſtringit vētrē ⁊ aromatizat ſtōacū ⁊ odoꝛeꝫ eius facit bonum. aufert ſuꝑfluitates a ſtomaco digerit cibum ⁊ expellit ventoſitateꝫ ⁊ coꝛroboꝛat ſtomacum ⁊ epar ⁊ cōfert lētigini faciei ⁊ ſerpigni ⁊ extenuat ſplenem ⁊ mollit apoſtemata dura epatl ⁊ natura eius eſt ſicut gariofiloꝛum. eſt ca. ⁊ ſic. i ſcꝺo bōa ē ſtomaco ⁊ epati frigi. confert debilitati eoꝛum.

Nux romana apud Aui. eſt haur. romi. erroꝛe trāſlatoꝛis.
Nux tarch.i.cobꝫbague
Nux tamariſci vel tamararicis ē fructꝰ tamariſci. AVI. vocat ipſum Alkairme. ʒok. vel keinerʒik ē equalis in caliditate aut eſt i ꝑncipio ꝑmi abſcindit fluxum ſanguinis ⁊ collutio oꝛis ex eo ⁊ aceto remouet doloꝛē dētium. Plinius li.i3. ca.3i.

℄Capitulum. CCCCCLXII

Nux vomica ē fructꝰ ſcꝺe ſpēi titimali carſiceti per Diaſco. ſm̄ quoſdam vocatur caſtanea indica. SERA. ca. Ieū alkei. auct. habix fac̄ vomere foꝛtiter coloꝛ eius eſt inter glaucedinem et albedinem ⁊ eſt maioꝛ auellana parū ⁊ ſunt in ea nodi. POS. quādo accipitur de coꝛtice eiꝰ ⁊ teritur ⁊ cribꝛatur ⁊ accipitur de ipſo. ʒ.ij. cuꝫ duobus aureis aniſi triti aut ſemine feniculi ⁊ conficitur cum melle ſufficienti ⁊ bibitur cum aqua ca. mouet vomitum ⁊ expellit ſuperfluitates colericas ⁊ flegmaticas. ℄Capl'm. CCCCCLXIII

Nux vſualis lati.ara. Ieum alexādrie gre. carca baſilica. vel karia. ⁊ eſt nux vſualis qua cōiter vtimur ad edendum. Sciendꝰ ꝙ nucis multa ſunt genera: ſed quādo ſimpliciter ponitur ꝓ vſuali intelligitur. POS. DIA. Nux ſi māducata fuerit cacoſtomatica indigeſtibilis coleram nutrit doloꝛē capitis cōmouet tuſſientibus ꝯtraria eſt a ieiunis comeſta nauſeaꝫ ꝓuocat venenis ꝯ̄ria eſt comeſta. Sumpta cum caricis lumbꝛicos latos excludit cataplaſmatibꝰ adhibita tumoꝛes māmarum compeſcit: luxationibus cum melle ⁊ ruta bene adhibetur cum cepulla melle ⁊ ſale moꝛſum hoīs et canis ad ſanitatem perducit tunſa cum coꝛio ⁊ in vmbilico poſita toꝛſionibus medetur. eius coꝛiū combuſtuꝫ tritum cum oleo ⁊ vino capillos infantibus inunctū bonos reddet alopitias limpidat vel emendat menſtrua ſuſpendit ſi caro ipſius combuſta cum aqua bibita fuerit: veteres autem nuces carnes earum cataplaſmatibus adhibite cācros ⁊ carbunculos tollunt: egilopas limpidant et ſi caro maſticata impoſita fuerit. fit etiam ex ipſa oleum ſi tunſa ⁊ expꝛeſſa fuerit. virides autem nuces cacoſtomatice ſunt que ſi oleo mixte fuerint eius acroꝛeꝫ temperat ⁊ liuoꝛes coꝛpoꝛis tollunt. Arboꝛ nucaria habꝫ in folijs ꝭ vel cinis ſtipitum. nucis autem viridis coꝛtex tunſa et pꝛeſſa ⁊ ſucco qui eijcitur cocto cum melle: vt ſolet fieri ꝺ moꝛis ad oꝛis vitia bonum eſt. ⁊ vocatur diacarcon. Iteꝫ coꝛtex nucis ſiccata ⁊ vſta leptomeris ⁊ deſiccatiua ſine moꝛdicatione fit medicina. GALIE. ſeptimo ſim. phar. ca. caria. vel carea. habetur quidem quid i pullulationis ⁊ frondibus ſtipticū euidens plurimū āt in nucis coꝛtice

recenti ⁊ ſicco.eo aũt vtuntur ꝓpterea ⁊ tinctores.nõ aũt exꝓ̇mentes eos:⁊ ſuccum ſilr̃ ſucco mororum ⁊ ruborum coquẽtes cũ melle ſtomatico vtũtur farmaco ⁊ ẽt ad alia vniuerſa i qbus ſunt congrui predicti ſucci.Nũc vͦ ipſius aliud qdem ẽ eſibile aliud oleaginoſum ⁊ ſubtiliũ ꝑtium quocirca ⁊ ſucci fit faciliter ⁊ magis quidez fit tale q̃ꝫtũcũqꝫ repoſitum diu manet:oleũ nãqꝫ exꝓ̇mere ẽ poſſibile ex eo antiquato.Nux aũt diaforetica ſufficiẽter fit.vnde quidẽ cũ ea cancrenas carbunculos ⁊ egilopas ſanãt.Quidam ãt ad neruos vulneratos vtuntur ea.Recens ãt dũ eſt hꝫ quid ⁊ ſtiptice qualitatis:que vͦ incõplete ſunt adhuc ⁊ nõdum ſicca ſilr̃ ⁊ alijs fructibus quicũqꝫ ſunt viri des plena eſt humiditate ſemidigeſta.Cortex aũt eiꝰ ſiccus vſtus ſubtilium partiũ fit exiccatiuum ⁊ imordax farmacum.Eſt aũt ⁊ aliud genus cariarum.i.nucum ꝑuarũ q̃ vtiqꝫ ⁊ põtice nũcupantur ⁊ ſũt auellane.l.nuce auellana.AVICENA lib.ſcd̃o cap.de nuce.ca.ẽ in tertio ſicca in ꝑ̇ncipio ſcd̃i ⁊ in ipſa ẽ humiditas que debetur cum antiq̃tur:⁊ ifixa ẽ nuci ſtipticitas plurima ⁊ folia ⁊ cortex ipſius oĩa ſunt ꝯſtringentia fluxum ſanguinis.Et eiꝰ cortex aduſtus ẽ deſiccatiuus ſine mordicatione.Oleum vͦ vetuſte ẽ ſicut oleum vetus ⁊ abſterſio antiq̃ ẽ fortl.Ex recẽtibus fit empl̃ꝫ ſuꝑ veſtigia ꝑcuſſionis maſticata.medulla eius ponif̃ ſuper apoſtema melĩcum ⁊ vlceroſum ⁊ ꝯfert eius gũma vlceribus calidis ſparſa ſuꝑ ea.⁊ in ẽplaſtris cũ melle ⁊ ruta ꝯfert torſioni neruorũ facit ſedam et diſtillatur ſuccus foliorꝫ tepidus i aurẽ:⁊ ꝯfert ſaniei eiꝰ.Dicit alcaus ꝙ ipſa grauat linguã ⁊ ẽ faciẽs bothor in aure:eiꝰ oleũ ꝯfert herpetieſtiomeno herſipille ⁊ fiſtulis in partibꝰ oculi:ſuccꝰ corticis eius ⁊ rob eius ꝓhibent prefocatiõem ⁊ nocent tuſſi.⁊ oleum antiquaꝝ facit venire dolorem gutturis:⁊ ex oĩbus quidem ſpẽbus nucum dicit alcaus fieri emplaſtrũ mamille apoſtemoſe ⁊ ꝓ̇pe ex regali.magna ẽ difficilis digeſtionis ⁊ mala ſtomaco ſed nutrita ⁊ recens ẽ melior ſtomaco ⁊ minoris nocumẽti.⁊ illud qd̃ frãgitur a duobꝰ corticibꝰ ſuis:⁊ nux qdem nutrita cũ melle ꝯfert ſtomaco frigido.Dico aũt ꝙ nux non ẽ conueniens niſi ſtomaco frigido tm̃ facit bothor.⁊ ſedat dolorẽ vẽtris ꝑũgitiuũ ⁊ retinet ꝑ̃cipue frixa:⁊ eius cortex retiet fluxũ ſanguĩs mẽſtrui ⁊ q̃ nutrita ẽ ꝯfert renibus frigidis valde ⁊ cinis corticis eius ꝓhibet menſtrua bibitus cum vino ⁊ ſuppoſitꝰ ⁊ qñ comedif̃ nutrita ſoluit.multus vero ſuccus eius educit vermes paruos ⁊ aſcarides ⁊ eſt ex eis que cõferunt orbo:⁊ cũ ficubꝰ ⁊ ruta ẽ medicamen oĩbus venenis ⁊ ex ea cũ cepe ⁊ ſale fit emplm̃ ſuꝑ morſum cãis rabidi ⁊ reliquorũ.RABI moyſes.ſi multũ ex eis cõedatur gñatur retentio verborũ:⁊ ideo nõ daf̃ pueris.⁊ citius digerif̃ nuticulis.AVERROIS in ſuo colliget cap.de nuce.ca.⁊ ſic.ſunt q̃ multũ comeſte faciunt ꝑaleſim ligue ꝓuocant vomitum ⁊ laxant ventrem ⁊ comeſte cuꝫ caricis obſtant veneno:bone ſunt tempore magis frigoris.

O Greci Duplex habent vnũ ꝑuum qd̃ ſemꝑ corripif̃.aliud magnũ qd̃ ſemꝑ ꝓducitur.Arabes vero .o. nec u hñt.ſed hẽnt vnam lr̃am quã oao vocãt que habet mediũ ſonũ iter.o.⁊.u.
Oa grece.oua.oon.ouum ⁊ etiaꝫ augon vel auogon.

O abelcata.i.cucurbita.
O ac.ideſt ſalamandra.
O acion.ideſt filipendula.
O amen.ideſt ſiſimbriuꝫ.
O amfaxion.ideſt gramẽ.
O aſaragu.i.vͣga paſtoris.
O aſatar.ideſt origanuꝫ.
O balſimon.i.gũmi edere

O bemon.ideſt aſarum.
O biſmaticꝰ.i.aſmaticus.
O bnoxiam.i.ꝯiunctum.
O bolus ẽ põdus triũ kirat.
⁊ kirat põderat quattuor grana ordei.ḡ obolus põderat.iz.grana ordei.Jtẽ obolus ponderat danic b .i.⁊.5.vñ i ca.d̃ lauro apd̃ Ser.ex vͦbo Hali.vbi dr̃ ꝙ denf̃ d̃ cortice eius danich q̃tuor ex vͦbo Diaſc.hr̃ kirat cũ ſilr̃ apud aui.eodẽ vͦbo.⁊ in antiq̃ tranſlatione Dia.hr̃ tres oboli.qñcũqꝫ iuenitur apud Auic.Onoloſat intelligẽdũ ẽ obolus ⁊ onos ẽ idẽ Jtem pratica caſſij oboli duo faciunt.℈.i.
O bredi.i.os calcanei.ſubtꝰ
O bertica obreptica.i.q̃ faſtidium tollunt.Halienꝰ in dinamidijs.
O bripilo.ideſt frigus.
O brizum.exponit beatus Gregoriꝰ i.z4.moraliuꝫ rude aurũ.Alij exponũt pro auro purgatiſſimo q̃ſi curizon.ideſt radius.
O bſimogarꝰ.i.obſomogarũ oxomagarũ.vl̃ muri almuri.almurogaꝝ garꝰ
O bſonitũ.i.caro ſilueſtris.⁊ Obſonium.i.ſalſamentum vel ſapor i quo intinguntur carnes vel piſces vel pãis ⁊c̃.Jtez Pliniꝰ.

Obſona ſunt queqꝫ cibaria q̃ cũ pane eduntur.
O bſtraca ẽ quilibet piſcis degens i cocleis ⁊ de iſto genere ſũt ſimiliter limaces.l.Oſtracorum.
O bſtraca d̃merca.ideſt obſtarcus marinus.
O btalgia.i.dolor auriũ
O btalmia ẽ aꝑ̃a oculi dcm̃ ab ob qd̃ ẽ ꝯ ⁊ talmõ qd̃ ẽ ocl̃s q̃ſi ꝯ oclꝫ d̃mõſt.
O btarmita.i.ſternutatoria vel ꝓuocatiua vel ſternutamenta.
O btuſio viſus.i.obſcuritas
O ca.i.ocalib.⁊ ẽ herba paluſtris que ẽ i fluminibꝰ.
O cca.i.herba quedaꝫ que naſcitur i mari aliter dicta.ogga.
O cab.ideſt ſal armoniacũ.
O cha.ideſt citrina.
O chimontoes folia habet ozimo ſilĩa ⁊ rãos yreos cũ laminis ſeibus plenis ⁊ ẽ melãchum apud Diaſcoridez.i.nigella.
O crea ocra.i.ſubcitrinum.

Ca. CCCCCLXIIII.

Ocea eſt gleba terre ſm̃ Diaſ.mellinum hñs colorem ⁊ ſine lapide frangibilis qua vtuntur pictores ẽ vera talis actica cõburitur ⁊ lauatur ſicut cadimia vͦtus ẽ ei ſtiptica tumoribꝰ ⁊ puſtulis medicaf̃ alta vulnera replet.⁊ ſupexcreſcẽtes carnes cq̃t cerotis maxime addita duricies ſoluet.

Capitulum. CCCCCLXV.

Ocimum .i.baſilicon.ſꝫ falſo imo ẽ herba ſꝫ Dia ſilĩs oximo haſtas duas hñs que hẽnt folliculos ſilẽs inſgamo ⁊ ſemẽ nigꝝ ſilẽ melãtio.POS. cũ vino bibita morſus venenatos compeſcit.ſciaticis cuꝫ mirta ⁊ pipere maxĩe prodeſt.Radix ẽ tenuis ⁊ inutilis.

O cciput.ideſt occipitiuꝫ.
O citis.ideſt affodillus.
O codam.i.oculus bouis.
O codiamen.i.arſenicum.
O codis.ideſt ſerũ de lacte.
O cca.quid eſt.l.ocia.aliter .i4.terrapẽtice ca.i7.circa ꝑ̇ncipium ⁊ medium.
O cra.i.radix lappacij acuti.Hal̃.libro de ictericia.
O crea.quid ẽ.l.ocia.
O ctobriſcũ.quid ẽ.l.omotridon.
O crodis.ideſt auris.obdodon idem.
O cron.i.rubeũ inde trociſci idiocri ab ydea qd̃ eſt forma ⁊ ocron qd̃ eſt rubeuꝫ quia formati trociſci ſunt rubei.
O culus aranee.i.tela aranee rotũda.Jſtud vocabuluꝫ ponitur in antidotario.Hal.minori in vnguẽto ad ſerpiginem.
O culus bouis.vel vacce.apud Aui.⁊ Sera.vocatur bibar.grece.vero butalmon.⁊ apud Diaſco.ẽ cotula.l.bichar.
O culus conſulis.eſt herba dicta filij ante patrem.vel oculus chriſti.
O culus lucidus.i.litium.
O culꝰ ſpatule eſt quoddã additamentum.
O dac.ideſt ſalamandra.
O daſica.ideſt ſoldana.
O dapidelia.i.cartofilago.
O daſimon.ſunt mordicationes vl̃ pruritꝰ.Oriba.
O deberia.i.arbor tremula
O delium.i.narciſcus.
O dis grece.ideſt deus
O doneos dentes.
O dico.ideſt ebulus.
O dinerta.Odontotrima.
O ideſt dẽtifrigium.caſ.fc.

O dioſmon.i.menta.
O dodon.Ocrodis.Ochis.ideſt auris.othis.
O donchitis.herba ẽ ſic vocata a Plinio.li.z7.capi.iz.poſt ꝑ̇ncipium.
O doplas ideſt altea.
O dorbion.ideſt ruſſignolus auis.
O dremos.i.napta.
O droforbia.i.odoforbia.
O dromas.i.icenſaria.

O egiara.vl̃ hueg.ẽ acorus qm̃ dictio arabica deſinẽs in gi.non ꝓfert illud .i.nã talia vocabula deſinunt in lr̃am dictaꝫ gim.⁊ ipſi hẽnt aliã dictã gaiꝫ que hꝫ alium ſonum ⁊ in fine dictionis ⁊ vbiqꝫ.
O enãthe.Pli.li.zi.ca.z4.
O es.i.corpus ſene.Raſ.li.ſcd̃o afforiſmorum

Cap. CCCCCLXVI.

Oemps arab.grece erob.lat.cicer. SERAPIO auctoritate Hali.Ex eis ſunt alba et nigra Et eſt alia ſpecies dicta kerſene:⁊ ſunt rubea ⁊ cicera ſimilantur orobo:et nigrum nominatur teres:eſt calida cum humiditate pauca:ſed folia cicerum agreſtium ſunt ſimilia folijs domeſticorum:verum grana eorum diuerſa ſũt ab illis:⁊ conferunt ad ea que conferũt domeſtica.ſapor eorum eſt amarior:et ſunt calidiora ſicciora ⁊ fortiora domeſticis in omnibus. POSSE GALIENVS.octauo ſimpli.pharma.capitulo de cicere.legumẽ eſt inflatuꝫ faciens ventrem lactis ⁊ ſpermatis generatiuum ⁊ prouocat menſtrua magis diureticum renes mundificat decoctio eius:⁊ aperit opilationes epatis frangit lapidem renum et abſtergit ſcabiem ⁊ empetiginem ⁊ reſoluit apoſtemata que fiunt in aure:⁊ apoſtemata teſticulorum:et curat exituras malas quando adminiſtratur cum melle.Et idem ſexto ſimp.pharma.ca.erob.ideſt cicer agreſte ꝑ omnia calidius eſt domeſtico.ca.ſ.⁊ deſiccatiuum inquãtum actius. DIASCORIDES.Cicer dõeſticũ mollit ventrem ⁊ prouocat vrinam ⁊ menſtrua:⁊ iuuat partũ ⁊ generat lac:ſed eſt inflatiuum et eſt aliud cicer dictum cicer peregrinuꝫ ⁊ eſt orobũ quod cataplaſmatibus adhibitum tumores teſtium formicas zernas cancros ⁊ ſcabies malignas melle mixto ſaluberrime curat.⁊ eſt aliud genus cicerum dictum crios ⁊ eſt rubeum ſimilem habꝫ virtutem ſuperiori:quorum elixatura cum libanotide accepta hydropicis ⁊ hictericis medicatur veſice vulnerate contraria ſũt ⁊ renibus inutilia:cuius vͦtus ẽ epiſpatica ⁊ ca.ex media parte cum ꝑte amaritudinis propter quod ⁊ ſplẽ ⁊ renes ⁊ epar purgat ſcabies ⁊ parotidas ⁊ vulnera mala cum melle ſanat:eſt aliud genus cicerum dictũ aretinum ⁊ eſt nigrum hoc omni cicere plus dureticum dicitur:cuius decoctio bibita lapides i renibus frangit.ẽ alterum genus ciceris agreſtis folia habens ſimilia ſuperioribus odoris viſcidi ſemine ſimile.ſed tanta ẽ illi efficacia ẽ quãta ſuꝑioribꝰ. GALI.ſexto ſim.phar.ca.erob.i.cicer agreſte.ꝑ omnia validius ẽ domeſtico.ca.ſ.⁊ deſiccatiuũ inq̃ꝫtum acrius ⁊ amarius. AVICEN.album ca.eſt ⁊ ſic.i ꝑ̇mo.nigrum eſt fortius.ambo ſunt iflatiua lenitiua ⁊ i ipſo ẽ iciſio:⁊ nutrimẽtuꝫ quod prebet ẽ fortius nutrimento fabarum ⁊ magis ſoliduꝫ ⁊ neqꝫ ẽ i figuris ſuis qd̃ magis ipſo nutriat pulmonem:⁊ quod ex ipſo ẽ humidũ plus ẽ generatiuũ ſuperlatiuum q̃ꝫ quod ex eo ſiccum eſt abſtergat lẽtigines ⁊ colorẽ efficit bonum linituꝫ ⁊ comeſtum confert apoſtematibus ca.⁊ duris ⁊ reliquis apoſtematibus que ſunt ex eis in glandulis eius oleum confert empetigni ⁊ ipſius farina vlceribus fraudulentis ⁊ cãcroſis ⁊ prurituí:⁊ confert dolori dorſi:⁊ confert bothor hũido i capite:⁊ cõfert eius infuſio dolori molarium:⁊ ꝯfert apoſtematibus gingiue calidis ⁊ duris ⁊ apoſtematibus que ſunt ſub auribus.Et cicer clarificat vocem ⁊ nutrit pulmonem melius q̃ꝫ res aliqua:et ꝓpter hoc fiunt ex eo ſorbitões.ſ.ex faria cicerum:eius d̃coctio vtilis hydropicis ⁊ hyctericis.⁊ proprie quod eſt vt herbum ⁊ nigrũ opilationes epatis ⁊ ſplenis aperit.⁊ oportet vt cicer non comedatur i ꝑ̇nͦ.cibi neqꝫ i fine ipſius.imo i medio eius.decoctio nigri frãgit lapidẽ i renibꝰ ⁊ veſica:⁊ cũ oleo amigdalino raffano ⁊ apio:⁊ totũ qd̃ ex ipſo ẽ attrahit fetum ⁊ ẽ malũ vlceribꝰ veſice.⁊ vehemẽter addit i coitu.⁊ ꝑꝑ hoc nurtit maſculĩa aĩalia ⁊ camellos:⁊ eius ifuſio facit erigere mẽbrũ fortiter qñ bibif̃ a ieiuno:⁊ coctũ lenit naturã ⁊ aperit opilationes renũ ⁊ ꝓ̇pe nigrum:⁊ quod ẽ vt herbũ:⁊ dixerunt qdam ꝙ qñ ifunditur i aceto:⁊ aliquis ex eo comedit ieiunus ⁊ moratur ſuper ipſum ꝑ mediuꝫ diem iterficit vermes. HYPOCRAS.dixit ꝙ in cicere ſunt due ſubſtantie que ſeparantur cum decoctione aquaruꝫ.vna eſt ſalſa ⁊ lenit naturam:⁊ altera eſt dulcis et prouocat vrinam:et dulcedo eſt inflatiua et excitat coitum.

O ffei.gre.opociſci.i.gũmi edere in añdotario vl̃i in ꝯfectiõe mitridatis.
O ffidion.ſꝫ Pli.eſt piſciculus ſcombro ſilĩs.lib.3z.cap.5.verſus finem.
O faricon.i.gramen.
O ffia gre.i.anguilla.
O ffiena ſunt molles tumores Alexã.ca.de idrope.
O ffionicos gre.i.lacerta.
O ffiaſis.i.tyria.ſic dcã ab offios quod ẽ ſerpens qꝛ ſerpentinas ſquamas in ſuperficie cutis repreſentat ⁊ hꝫ cortices quoſdaꝫ latos.vnde ab Alexãdro cap.primo.
O ffiaſis appellatur a Sera.tyra a tyro ſerpẽte qd̃ ideꝫ ẽ.vñ offiaſis vel tyria.ideſt furfuris capitis Et differunt ab allopitia ſic:qꝛ allopitia magis eſt in profũdo circa radices capillorũ:⁊ facit excoriationes in profundo.
O ffis grece.ideſt ſerpens.anguis.
O ffitis eſt ſpecies marmoris coloris ſerpentis.
O ffocatio ſterea.i.ſuffocatio matricis.
O ffoſab.i.almea.
O ffranima.i.mellica.
O ffranticũ.i.emfraticum.
O ffrennem.Offreniſi.i.brion.
O ffri.i.gummi edere.
O ffries gre.i.ſupercilia.
O fehis.grece.viſus.Oftalmos occulus.Oftalmi oculi.
O fealmia.gre.aꝑ̃a coniunctiue oculi.
O ga.i.alaganica.
O gi Oggi.ideſt acorus.
O gramina.ideſt gramen.
O gigantum.i.opoponax.

O gri.i.cicer.
O habatam ideſt cucuraita
O hamaram herba ẽ ſatis ſtiptica hñs vͦtutẽ zaror.
O imara ideſt ſugella.
O imis ideſt vnum.
O ipagianos.Offoſab.ideſt almea.
O iris.Paulus ca.de emptoica paſſiõe multo ingt exñte fluxu dirim et manã aceto ſupponamus.
O is grece ouis pecus.que ⁊ probaton dicitur.
O kimon grece.ozimuꝫ baſilicon.Halienus.
O l.ideſt vmbra.Ste.
O izatum.Oizezatuꝫ.ideſt aniſum.Stephanus.
O larien.ideſt git.
O lba.ideſt fenugrecum.
O lbabech.ideſt cinis.
O lbedias.i.oleum.
O lea eſt pondus.ʒ.i.minꝰ ʒͣ.⁊ olea.i.oliua arbor
O lcaib ideſt ſilex.
O lcherua.i.pẽtadactilus.
O lchei.ideſt roſmarinus.
O lcis.ideſt ſpelta.
O lea Olemala ideſt oliua.
O leander rododendron.i.ideſt landrum:l.nerion.Rododaphni.Diaſcori.
O leaſter.olea ſilueſtrl ora.zambugi.grece.Agirelea Grielea.
O len.Oleni.gre.i.lacertꝰ.
O leum.quãdo ſimpliciter ponitur de oliuis debet itelligi.l.Cabit aiton.
O leum album.eſt oleum multotiens lotum.
O leum alupitiũ.i.d̃ vulpe.
O leuꝫ attricum ideſt oleũ d̃ citromel̃.i.d̃ citrãgul̃.
O leum balaninũ.i.de ben.
O leũ cabrinũ.i.ex cancris.
O leũ catholicum.i.de laureola.

Oleum cicinū.i.de catapu tia maiori.vel de ſiſamo ſilueſtri.Ga.pmo memi ri.cap.pmo.
Oleū cilinū.i.ō fenugreco.
Oleum ciminum.i. oleum kadiberadi.
Oleum ciprinum.i.de cipri no.i.de alchana.Hali. io. memiri. cap.ſcdō.
Oleuz citrinū.i. de citro.
Oleum cōmune.i.lucerna rum.l.Cabitaiton.
Oleū de alchanna.i.oleuz ciprinum.
Oleū de croco fit ex croco mirra coꝛdicinenis ꝛ ca lamo aromatico ƀz Meſue cꝰ fex vocaſ trocoma
Oleū de baſſe.ē oleum ſe recinū:illud oleum poni tur ī antidotario dama ſceni: ꝛ quia eſt compoſi tū ex oleo de baſſe et ex oleo ſerecino.ideo voca tur oleum de baſſe ꝛ ole um ſerecinum.
Oleum de keiri fit ex keiri
Oleuz de kemeſt.ideſt lau rinum.
Oleū de kerua.i.de catapu tia que ab aliquibus di citur palma chriſti.
Oleum de ſtorace quid eſt l.melachac.
Oleum dulce.i.cū ſale.
Oleū expenſaꝝ.i.oleū on fancinum qō fit ō oliuis immaturis . ꝛ tale oleuz dr̄ ēt oleum gremiale.eo ꝙ ī gremio oliue colligi tur ante maturitatem :ꝛ vocaſ oleum expenſarū qm̄ ſubuenit expēſis ad nām cōficiendaz qm̄ col ligitur ante tempus ꝛ ex eo oleum conficitur.
Oleū ſuſinū.i. liliaceum.
Oleū glaucinum .ideſt de paſtinaca.
Oleum glion.ideſt ex liq̊re balneorum.
Oleū gremiale.i.de oliuis.
Oleū indū.i.ō nuce idica.
Oleū iuſgami ſic fit ꝯtere ſemen iuſgami ꝛ pone in folys mecete inter cine res calidos ꝛ coq̄ poſtea manibus expme ꝛ illud eſt valde bonum.
Oleū keadi.i.beadi ciminū
Oleuz leuci.i.oleum albū. leutos gre.albuz.ꝛ tale ē oleū antiquū qm̄ oleum quanto antiquis tanto al bius:ꝛ ſic ponitur in vn guento agrippa.Gal.
Oleaſter.olea ſilueſtri ara bi.zābugi.gre.Agreelea Grielea.
Oleū lineleon.i. ō ſeīe lini.
Oleū mantinuz.i.de flori bus vuaꝝ vl' ō lābruſca.
Oleū melinū.i.de citonys
Oleū miliacium.vel mirſi nū.i.mirtinū.
Oleuz mitropion . i.amig dalarum.
Oleū muſcellinum dupl'r pōt itelligi.vl' muſellinū qō ī ſui receptiōe recipit muſcū:vel qō fit de ben qō ara.vocatur muſellia ꝛ tale ſil'r oleum balani num dicitur.
Oleū muſcinū.i.de muſcis
Oleuz necidium.i.de ſemi ne vrtice.
Oleū neridē .i. nardinum.
Oleum onfancinū.i.de oli uis īmaturis ſcm̄.
Oleum petreolum quid ē .l.barſalendi.
Oleum pecelinum .ideſt ō reſina pituina.
Oleum ſabinum vel ſalinū ideſt ſitionum.
Oleuz ſambuceleon. ideſt de ſambuco.
Oleum ſanſucinum.ideſt ō maiorana.
Oleū ſcininū.i.lentiſcinuz.
Oleum ſerecinum quid ē .l.baciri.
Oleū ſicinū.i.liliaceum.
Oleuz ſinlinum.i.napta.l. braſalendi: ꝛ napta.
Olenū ſitionū ē quod fit ō cucumeribus agreſtibꝰ. Gal.ad glauco.ca.4. ī fi. .i . de citonys diſtinctio. ſcōe tractatu ſcōo.
Oleum ſitionum.i.ſalinuz vel ſabinum.
Oleum ſpondileon.ideſt ō laureola.
Oleum ſuſinū.i.de lilio.
Oleum vulturinon . ideſt cocognidio.
Oleum zirungen.i.de ber modactilis.
Olgagea.i.ameos.
Olia.i.aſma.
Olibanū libāthus.ƀ liba nū.i.thus.hec libanus .i. arbor.ƀ libanus dr̄ mōs vbi oriſ ꝛ qd ē.l.ronder.
Olibarda.i.eupatorium.
Olibrum.i.maiorana.
Olichatos Oliothos.i.cap ficus vel ficus agreſtis. libro de doc.gre.
Olimpiados ē nomē cuiuſ dam loci.
Olinchi.i.ficus parue non mature.
Olira .Ollira gre. i. ſiligo. Ador farina. Pli.lib.zz. cap.z5.circa pn.
Oliſira.Oloſicledera.gre. .i.ſpatula fetida . Caſ.fe.
Oliua qd ē.l.Chairaiton.
Oliua ethiopia . i.oleaſter.
Oliue colūbares.i.oliue ſa le condite.Auic.Diaſ.
Oliuella qd ē.l. Camelea.
Olocriſos.helicriſos. Pli. li.zi.ca.ii.vel.z5.
Olixatrū. Oreoſelinum.i. apiū macedonicū . Diaſ. Plinīꝰ.Olixatrū qō ypo ſelinū vocant.li.i9 . ca.8. verſus finē.Sed ꝯrium videtur a Gal.
Oloſtion.Dia.herba ē mi nuta ꝛc̄.
Omfaciū.i.ſuccꝰ vl' liquor amarꝰ ꝛ factꝰ ō oliua amara ꝛ īſpiſſatꝰ vl' ō vua amara. ſʒ ƀz Ga.ī li.dinamidiaꝝ. Pli. li.iz.ca.z8. ꝛ Ga.ad glauconē.c.6.tractatu pmo. ſic fit. acinis vue agreſtī expſſis carnes ipſaꝝ ꝛ nucleos ī ſole ſiccatos tūde: ꝛ fac pl'uerē ꝛ erit omfaciū.qdā dicūt ꝙ ē qdā ſuccꝰ īſpiſſatꝰ ꝛ recōditꝰ ī paſtillo q fit ex olea vl' fructu vitis immaturo.expmitur.n.olea anteq̄ꝫ matu ra ſit. ꝛ ſuccꝰ ide fcūs īſpiſſaſ ꝛ recōdiſ . Diaſ.al'r.
Omfacū.ƀz Gal.li.dinamidiaꝝ vue nō mature ſucci par tes.y.mell'.i.ī vaſe duplici coq̄s dōec dēſior iṗe liquor
Omfacū mellitū ƀz Gal.li.dinamidiaꝝ ſic fit.Ac cipe botros mūdos ñ maturos nec acerbos ꝛ repōe in vmbra vt poſſint ſue hūiditatis aliq̄ꝫtulū dponere:de inde expme ꝛ mitte ō iṗo ſucco ptes.iy .mell'. diſpūati ptē.i. ꝛ mitte ī vaſe fictili ꝛ gipſeo cū calāo pforato ꝛ ſu ſpēde ad ſolē diebꝰ.xl. valz ad vētres reumatizātes ad faſtidiū ꝛ ſtōaci debilitatem.corpora cōfirmat que ſin copim patiuntur.Diaſ. (fiat.
Onifakan.Omfakiō.i.om faciū nō p.n.vt multi.
Onifalos gre.i . vmblicus.
Omfaratos.gre.i.lambruſ ca vel vua agreſtis.
Omfacileō.i.oleū ōfacinū
Omion.gre.ſil'e inde omo genis.i.ſil'is gñis. ꝛ omo tenꝰ ſinochꝰ ſil'is tēoris.
Omotribū oleuz. i.ex acer bis oliuis ꝯſtructū Om fancinum.
Omi vl' omi.gre.i.ſil' omoi. li.de doctrīa gre.Omion
Omiſiria.ideſt audacia.
Omiomeruz.i . conſimile.
Omirac.i.lactuca.
Omis ꝛ omidhia.grece pi ſcis ƀm kiram memida. dēhras kibros.
Omnimorbia.i.poliū eo ꝙ multis morbis cōgruat.
Omogeneū.i.vnius nature vel ſil'is nāe.
Olo.i.cotum.
Ololigus.i.luocaſis.auis.
Oloſach qd ē.l.Onoloſac.
Oliubet.i.ſal.
Oluſac.i.capſia.
Olus coxilides . Olus ia menū .i. ſachiliemene.
Olus iudaicum.i.maluaui ſcus vel althea.
Olus aque. i.ſenatiōes vel creſſones . Dinꝰ ca . prio ſup Meſue.pip que.
Olus acrū.i.hipoſilinuz
Omaros.i.ſorbitio.
Omanſiſin.gre.i.farina or dei li.de cirugia.
Omaſum vētriculus.i .vē ter centipell'. ſtomacus aīalium ruminātium.
Omentū.i.pellicula inuol uens īmediate inteſtina.
Omertiū.i.collegium.
Ometam.i.zirbus.
Ometra.i.macca.
Omei.i.vmis rotūdus. īuētus ſub ydrys. Pau. de aſmate. Omoy q ſub ydrys inueniuntur frige in vaſe fictili.
Omopotras . Omoplatis. .i.ſpatuſa armus.Omo plata ſpatille.
Omornenſis .ideſt dilata tio pupille.
Omos gre.i.humerus.
Omoteras.i.rapas.
Omotion.i.caſtanea.
Omagron. Diaſ.aut onati ſana aut onotoſam ꝛc̄.
Ona.i.teſticulus.
Onager.Onagros.ideſt ſil ueſtris aſinus.
Onaciū.i.vinacium.
Onaticos que non poſſunt coagulari.
Ondacocta.i. naſturcium.
Onfaria.ideſt incenſaria.
Onichos vl' Onix.i.vngl'a.

Onificium . eſt puluis q fit de acinis vuarū acidarū īmaturaꝝ expreſſis tritī ꝛ ſiccatis.ide dicitur me lonificium: quod hēt ad mixtiōem hꝰ pulueris qō fit de floribus ſtipticarū herbarum vel arborum vt orni bruerie ꝛ ſimiliū.
Onicum.Diaſc.folia habet oblonga ꝛ cetera.
Onichion.Demo . ē ſanies purulenta in inferiori pu pille porrecta : vt vnguis videantur ſcema.ꝛc̄.
Onidos lignū. Pau.cap.de diſinteria.
Onirogonos.gre. fluxꝰ ſeīs in ſomnis.Alexan.
Oniſcūte.gre. porcelliones vniculi.Caſ.fe.Ga. tertio memiri.capi.pmo ꝛ ſepti mo memiri.cap.tertio.
Onites.ideſt origanum aſi ninum.Hali.
Onithis. ē ſpēs diptami ƀz diaſ.ē ſpēs origani.fa .
Onixi.onix.gre . vnguis vel blacebiſantia.Oriba.
Onitas.ideſt diagridum.
Omokoiron.i.ſil'a ordeo.
Onnopira.i. ſil'a frumēto.
Onocis.i.tumor. vt in fine Tegni.
Onoloſat. vel Onoloſach: vel Onoſac.vel Onoles ſūt nomina ponderis et ē obolus.

Capitulum. CCCCCLXVII.

Onomia Onomis quā multi onomida appellaue rūt.DIASCO.nomidana flonitin vir ge ſūt duoꝝ palmorum nodoſe folia ſunt illi minuta ſicut lenticule aut rute aut anchuſe ſubaſpera ꝛ piguia ꝛ ſpiſſa. hanc multi in ſale cōponunt ꝛ comedunt ſuauiſſime. vge predicte ſpinas acutiſſimas habent albe ſunt ꝛ calide. POSSE.Corīū radicis earū cum vino bibitū vrinaz p uocat lapidē veſice excludit vulneribus ſordidis medica tur cū aceto cocta ꝛ ore retenta dolorē dentium phibet. GALIENVS.octauo ſim.phar.ca.Ononis. Radicez hʒ calefactiuā in tertio.cortex vō eiꝰ maxīe eſt vtilis par ticipās abſterſiuitate ꝛ īciſiōe.vnde nō tm̄ eſt abſterſiua: ſed lapidū fractiua:eadē autē virtute ꝛ eſcaras cito ſiſtit. vtuntur aūt ea ꝛ ad dentiū dolorē coquētes in oxicrato ꝛ ꝛ gargarizātes. Pliꝰ.li.z7.ca.io.poſt pncipium.

Onobroſi.Diaſ.folia hʒ lē ticule ſimilia ꝛc̄.
Onobroche. Pli.libro.z4 capitulo.i6.in fine.
Onoſacti.gre.ſābuchꝰ aſi ni.Diaſ.ebulus ſic diciſ capitulo de acti.
Onotriſis.kirā.i.aſini cau da ꝛ aſini malua ꝛ ē althea
Onos grece.ideſt aſinus.
Onoticū.i.cenfluum.
Ontos quid ē.l.effelide.
Omaticus.i.ſambacus.
Ootagis. i.papirus.
Opaclia. Opagios . i. auri cula muris.herba.ſ.
Opanclima.i.luyula.
Opericen qd eſt. Pli.libro z4.ca.i4.in fi.
Opoſilon.Diaſ.vex ſil'em efficaciā hʒ cū ſilfio ꝛc̄.
Ophus.i.capparis.
Opifico.i.lac ficulnee.
Opinis.i.panis non fermē tatus ſcōm alios panis non mūdus a furfure.l. heuda. Pli.li.zz.cap.z5. in medio.
Opiū.i.ſuccꝰ vl' lachrimuz ſed opiū papaueris qd ē .l.chaxchax.vex qn̄ ſim pl'r ponitur de opio pa paueris ītelligitur.
Opiū idicum. ḡuis odoris
Opiū grinaicuz vel grina cū vel cirinaicū ē aſſa et laxat vt Alexan.ca.ō cu ris dētiū.circa pnm Dēo ſtenes opy curinaici.i. la xaris.
Opiū oxicratū .i.dragātū
Opiſtonos . opiſthonicos opiſtonicꝰ extenſio doſi retro in poſteriora: vt ſe flecti neq̄at: ſpaſmus.ſ. Paulus.
Opiſtoteros.gre.poſterior
Opix gre.i.capillꝰ ventris.
Opnoxiachātū.i.dragātū.
Opobalſamuz.i .balſamū lachrimus.
Opo vel opos gre.i.ſuccus vel lachrimꝰ vel lac.
Opocapaꝝ.i.lachrimū q̄ſi gūmi arboris cuiuſdā q̄ naſcitur ī egypto.
Opode medicie.i.medicie q̄ de ſuccis fiunt vt opiū
Opomaſticus ideſt motus diminutionis.
Opomeriū.i.de octo rebꝰ.
Opomirſine.i.ſuccꝰ mirte.
Opopira.i. ſuccus ignitus.
Oppoponax qd ē.l. Jenſis
Opoquiſtidos.i.ſuccus vl' ſuccus gummi edere.
Opoſifium.i.aſſa fetida .
Opos grinacium.eſt aſſa q̄ ꝛ laſar gre.dicitur. Alex. Demoſtenes.
Opis citrinaici.opocirem.
Opoſſico ideſt ſuccus cap fici.ideſt ficus agreſtis.ſ. lac.Diaſcori.
Opotiſſi ideſt gūmi edere.
Opotiſſimali.ideſt lac titi malli.
Opſiſſomi.opſis pſomi.i.ſu perficies panis cruſta.
Opſo vel opſon.ideſt ſalſa mentum.pulmentum.
Opſis grece facies aſpectꝰ vultus.
Opſonia grece ſalſamenta cibi obſonia.
Optalmia.i.obtalmia.
Optima valeriana.i.fu.
Optomerium.ideſt ō octo rebus.
Optos gre.aſſus.i.aſſatus.
Oraca bozot . ideſt grana quercus.
Oraca cadebel .ideſt folia neſpilli.
Orades.i.folia mirti.
Oracallus.i.ſerpentaria.
Oracaloget.i.nux.
Oracaleſen.i.ſiſamum.
Oraſis grece viſus. Orata viſibilia ꝛ cetera.
Oracalcias.i.folia pruni.
Oralcatron.i.folia cirti.
Oracalamaſtice.i.ſiſimbꝝ
Oracaltūden.i.oſſa.
Oraca ſotoal.i.folia cipſſi.
Oraca ſolem.i.lilium.
Oracatafara.ideſt folia ta mariſci.
Oracatur.i.folia celſi .
Orachiſſes.i.tamariſcus.
Oraalmeſiron.i.enula.
Oracſi.i.pomum.
Oractaldel.ideſt collogn tida.
Oractapper.ideſt cappara amara.
Oraſer.i.viſus.
Orale.Oraſis ideſt ſtamīa ſirica quo cribellantur ſubtiliſſimi pulueres vt in Almanſore captiulo ō fe .quottidiana. ꝛ vocaſ ſic ara.quia conſueuerāt nobiliores mulieres ora velare.
Orbicularis.i.ciclamen.
Orchis grece. i . teſticulus Orchi .
Orcades grece . i. oliue eo ꝙ teſticulis ſimilantur. nam grece teſticulus or chis dicitur : Jſidorus.
Orchis.ideſt ſatiron ꝛ vo catur teſticulus vulpis. Serapio.
Orchiſkinos.i.teſticulꝰ ca nis ꝛ ē ſpecies ſatirionis Diaſc. Plinius libro.z6. capitulo.io.
Orcos ideſt aqua lactis.

Capitulum. CCCCCLXVIII.

Ordeum lat.ara.habact ſiue habaer gre . trabia. GALIENVS ſeptimo ſimp.pharma coꝝ.capi.de ordeo thrachi.ideſt ordeuz primi gradus eſt in ſiccando ꝛ infrigidādo.habet autem quid abſterſiuuz non paucum autem breui quodam ſiccius q̄ꝫ farina faba ruz:talia vero omnia ſimilia ſunt ī his que vtuntur extrī ſecus:cum vero comeditur ſuperat fabam :qm̄ inflatiōez deponit in faba vero qualitercunq̄ꝫ coquatur permanet inflatiua:groſſiorum enim eſt partiuz q̄ꝫ ordeū ꝛ ppterea nutribilior ē:qm̄ autem modicum a mediocritate abſceſ ſerunt:ppterea ſunt in multo vſu :hꝰ enim farmaca mul tis alys permiſcentur ceu materie quedam: ꝛ ppterea ce ra ꝛ oleum non paucis cōmiſcentur farmacis.Alfita autē multa ordeo ipſo ſūt ſiccatiuiora criminum ita nominaſ qō ex groſſa parte farine ordei ꝛ zea que ex parte farine ſubtilis:eſt autem nutribilius quidem alfita difficilius ve ro digeſtibile. vocatur autem que ex eo ſorbitior plus ꝛ ē que a zea ſiſtitiuus quieſcibiliter ventris. ꝛ dicitur ī libro de cibis.fit ex ordeo panis qui quādo eſt furfureus voca tur maza. SERAPIO. cap.hʒ īfri. ꝛ deſic.ī p ꝛ deſiꝛca tio eius ē āplior paꝝ deſiccatione fabaꝝ qn̄ applicaſ exte rius. verū ordeum coctum ē melius fabis ī hoc ꝙ ipʒ non inflat.Et fabe qn̄ coquūtur generant inflationem qm̄ in ſuba illius ppter hoc ſunt magis nutribiles q̄ꝫ ordeum ꝛ ipſa ambo declinans parum a temperamēto.ſed ſauic or dei ē magis deſiccatiuum q̄ꝫ ipſum ordeum.

POSSE. SER A. auc. Dia. aq̄ ordei ē innatia ad repri-medū caliditatē hūiditatū calidarum: ⁊ ꝯfert aſpitati cāne pulmonis ⁊ vlceribꝰ eiꝰ ⁊ cū ſeīe feniculi ꝓuocat vrinā ⁊ ē abſterſiue ⁊ maturat apata calida: ⁊ qñ miſcetur cū ſeīe lini ⁊ fenugreco ⁊ ruta ꝯfert tumoribꝰ teſticulorum: ⁊ qñ adminiſtratur cū mirto ⁊ vino ⁊ piris ſilueſtribus ⁊ fructu rubi ⁊ cortice granati ſtrīgit vētrem: ⁊ qñ fit empl̄m cuz eo cū citonys ⁊ aceto ꝯfert apatibus calidis que accidūt podagricis. Et qñ miſcetur cū aceto forti ⁊ ponitur ſup ſcabiem vlceroſam maturat eā ⁊ farina ordei ſtringit vētrē ⁊ ſedat dolorem apoſtematum calidorum.

Ordeolum. crite. eſt puſtula in palpebris.
O regmos. ideſt faba fracea. vel freſſa.
O regmon dicimus nos ſonitum ſpiritualium qui fit anhelando maxime ī peripleumonia ⁊ aſmate ⁊ morientibus.
O relex. ideſt oliua.
O remum ideſt pulegium.
O reoſelinum qd eſt. l. Apium. Pli. li. 9. ca. 8. in pn̄cipio Dia. Ste.
O reptica dicūtur gre. que faſtidium ciborum auferūt. Hal. ad paternianū.
O reſis. ideſt appetitus inde anoreſia ab a qꝺ eſt ſine ⁊ oreſis quaſi ſine appetitu. i. faſtidium ſed interponit̄ n. cā eufonie.
O rfos. Orfus. grece. piſcis acerra oriba. kira.
O rganū. Organon grece īſtrumentum inde membra organica. i. inſtr̄alia.
O rica. Orix. ē genus leguminis nobis ignotum.
O ricū. i. eris cathimia.
O ricū vel Orinū. i. crocus
O ridium. i. ſemperuiua.
O riganū quid eſt. l. diptamuz. Pli. zo. ca. i7. ī pn̄°.
O riganum eradhitiṫiki. i. pulegium.
O riganum fluuiale. ideſt mentaſtrum.
O rigana zaba. quid eſt. l. ſandecus.
O rimum. ideſt vernix.
O riminon. ideſt enula.
O riminis. Orimion. ideſt vrtica orminis.
O rininum ideſt fomentū fabe vel cuiuſcunqꝫ ſeīs.
O rintogalle. Dia. herba ē ⁊c. Pli. li. zi. cap. i7. circa principium.
O ribate. Dia. quam multi cinomorion dicunt: aut leonta. cipri aūt tiſinum ⁊c. iter legūina naſci ſolꝫ ⁊ ea prefocare. Pli. Oroblaten. li. zz. ca. z5. in fi.

O rioſelinū. i. apiū mōtanū
O rioma. ideſt aurum.
O rios. i. arbor glandium.
O rion. i. ſtella. ⁊ orion. i. finis vel meta. terminus inde orizon. i. finitor.
O riſmus. i. ſimula ꝺ ordeo
O ritus. ideſt duricies in vulnere.
O rithi. ideſt arteria.
O rium. ideſt cefalea.
O riza gre. i. riſi. Oroſa idē Pli. li. i8. ca. 7. vltra medium.
O rnichia. i. gallinacea.
O rminon: ſiue emola: vel auricularis aut reiectal̄ hꝫ tyrſum cubitalem. quadrū folia vt marubium extātia. ſic̄ ſūt lamie aurtū pēdentes cū ſemine nigro ac v̄go. Itē alia agreſtis dcā cū ſeīe rotūdo ac flauo acriori ⁊c. ab Aui. dr̄ tuderi. Dia. Pli. li. zz. ca. z5. v̄ſus finem.
O rminis ſm aliq̄s ſemen rape ſm alios enula neutrum credo.
O rnis grece galline.
O rnu. ideſt orobus.
O rneon. gre. aluis. Ales ornea aues.
O rnus ē arbor glandifera quericui ſil̄is ſterilis ſꝫ papiam. vnde q̄tuor ſūt arbores glādifere. quercus ylex ornus ⁊ alia. vñ ſunt grana tinctorum.
O rnix ideſt perdix.
O roblaten. i. oribate.
O robotron. i. hypoquiſtidos. Pli. li. z6. cap. 8.
O robū. Orodbrū. i. herbū vl̄ piſa legumē ſerſemie. l. Dems. Orobos grece Eruū. Pli. li. zz. cap. z5. vltra medium.
O rocboma. i. ſuſpirium.
O rocteus. Orouernacum ideſt ribes.
O rodes. Oroides. i. humores feroſi ⁊ aq̄ſi. ab oros quod eſt ſerum lactis.
O rodis. i. roſa canina.

O rodomis lentiſca. i. latra
O ronaruatū ē ribeſuz pro ribes.
O roſa. Oriza. i. riſum ſpecies leguminis.
O ros oron. i. aqua lactis Ste. Theodo.
O roxis. i. liquiritia.
O ripida. i. ciuitas.
O rary. i. eſtiuales vel qui ſeruant horis.
O rrodis. i. colatura colere rubee ſicut lactis.
O rror. ideſt horripilatio.
O rthocanomenꝰ. i. lectus aſmaticis aptus in quo potiꝰ ſedere q̄ iacere videāt̄. Muſſio cap. de pfocatiōe matricis orthocathemena ingt ſedat. ⁊ ē dcm̄ recte ſedēs ab orthon qꝺ ē rectū ⁊ cathe quod eſt ſedere.
Orthodoſos. i. recte glorioſus ſeu docens recte.
O rthomia. Orthogomia i. difficilis reſpiratō. ſ. aſma. vt appet ſi. l. ſiſeleos qm̄ Hal. 7. memiri. cap. 3°. in pn̄. ſm vnā tranſlatiōem dic̄ aſma ſm aliā dic̄ orthomia: ⁊ dr̄ orthomia ab orthos qꝺ eſt rectū ſiue qr cogūt̄ ſedere recte nō potētes iacere: ſeu qr eq̄liter mouētur ſupiora pectoris ⁊ īferiora inſpirādo cū ſit ꝯriuz ſanis hoībꝰ qbus nō mouent̄ niſi īferiora: ſeu qr recte dicūt̄ laborare inſpiratione ⁊ expiratione qm̄ ī ambabus laborant ⁊ quocūqꝫ illorum triū modorū dicat̄ orthomia eſt valde laborioſa. Itez ab orthos qꝺ ē rectū dr̄ periſteron orthos. i. herbena recta que quomodo ſit recta. l. gerebatanuz.
O rthopōticos gre. i. talpa.
O rthos. ideſt blitus.
O rthragoriſcus. ideſt aper vel porcus piſcis.
O rthus. ideſt coxilides. vl̄ blitus: ⁊ or.
O rthus orchos. i. rectus.
O rthot. ideſt ſomnus.
O rtigis. Ortix. Quaglia. i. coturnix. Qualea. gagilla libro de doctrina greca. graculus.
O rti. i. priapiſcum.
O rtiuita. i. ſatirion.
O ruza. ideſt vrtica. Sthe.
O s. ideſt acorus.
O s de corde cerui.
O s mundi qd eſt. l. pirgitis. Epio.
O s vētris. i. ſtomacꝰ. Hal. 8. terrapētice. ca. 5.
O s ſepie. quid eſt. l.
O ſſalis quid eſt. l.
O ſanco. ideſt os ī parte poſteriori coram aluum.
O ſatis. Iſatl. Haiſdo. Macer. ideſt herba fullonuz Huaſido.
O ſaraga. i. virga paſtoris.
O ſarat ideſt origanum.
O ſaricon. ideſt gramen.
O ſciata ſalcutre. i. cortex radicis celſi.
O ſcido ideſt vlcus oris.
O ſec ideſt armoniacum.
O ſeum vocamus burſam teſticl̄orum a greco oſcheō
O ſicare. ideſt aloris.
O ſien ideſt opium.
O ſilobalſamum. Ste. pro xilobalſamo.
O ſilokaracta. Ste. p kairiem. pro chiarſamber. ⁊ eſt caſſiafiſtula.
O ſino. i. egritudo ī facie.
Capl̄z. CCCCCLX.

Oſiris virgā

hꝫ nigram tenuem ⁊ ſarmētoſā ſed minꝰ fragilem q̄ circa folia hꝫ ſicut linū ⁊ nigra ī initio ⁊ cuz maturauerit ruffa fit. DIACORI. hec herba cocta in aqua ⁊ bibita hictericis opitulatur. Pli. libro. z7. capi. iz. poſt pn̄cipium.

O ſilium eſt os coram aliū in parte anteriori.
O ſnac. ideſt flos orni.
O ſoa achichir. i. radi ſquinanti.
O ſobatia. i. pes coruinus.
O ſoac. i. argentum viuuz.
O ſoloſin. i. radix enule.
O ſolaluf. i. ſerpentaria.
O ſolalchaſab ideſt radix canne. (peonie.
O ſolallolaica. ideſt radix
O ſolapheonia. ideſt radix

O ſolalcufania. ideſt radix amigdale amare.
O ſollode ideſt radix cigi.
O ſoratium. i. vſnee.
O ſpiron grece legumen.
O ſteab. i. bolū armenum.
O ſtec. i. armoniacum.
O ſtracodermata oſtraka. i. piſces habētes duraz carnes. Alex. teſtoſa animalia.
O ſta. gre. oſſa. oſteon. os.
Cap. CCCCCLXI.

Oſtracorum

. i. ꝯchiliorū q̄dā ſūt magna q̄daz parua. magna dicūtur ara. barcora. parua dicūt̄ ara. ſedes. SERAPIO. auc. Hal. Oſtracoruz ex mari magnorum dicūt̄ barcora nō vius ſum corpibꝰ corum niſi pus ꝯburerē ea ꝓpterea qr ſūt teſtea dura multuz: ſꝫ qñ adurūt̄ fit v̄tus eorum deſiccās fortiter. POSSE. Conferūt apatibꝰ frauduletis ⁊ porfita marina ē ꝯchiliuz marinū purpureū. DIASC. hꝫ vim deſiccatiuā mundificatiuā ⁊ abſterſiuā: vñ abſtergit dētes ⁊ dimīuit carnē ſupfluam ⁊ mūdificat renes ⁊ vlcera ⁊ ꝯſolidat ea. ⁊ qñ teſte eiꝰ replēt̄ ſale ⁊ ponūt̄ ī vaſe terreo ⁊ adurūt̄: deinde terūtur ⁊ ponūt̄ abſtergūt dētes ⁊ ꝯferūt ꝯbuſtioni ignis qñ pulueriȝāt̄ ſup locū: ⁊ oꝫ vt dimittat̄ ħ medicamē in loco donec p ſe cadat. Nā qñ locꝰ cōſolidatus ē cadit p ſe: ⁊ qñ ꝯchule purpuree coquūt̄ cū oleo: ⁊ fit linitio cū eo retinꝫ capillos cadētes ⁊ fac oriri capillos ī loco. ⁊ vngule ipſorū ſūt coopcula qbꝰ tegunt̄ ī foramīe ſuo ſil̄es vngulis q̄ deferūt̄ ex idia: ⁊ q̄ ex babilonia: ⁊ que ex iameni meliores oībꝰ ſūt v̄gentes ad albedinē ⁊ ſunt odorifere q̄rum odor trahit aliq̄ꝫtulū ad odorē caſtorei qñ ſumit̄ cū aceto ī potu attenuāt ſplenē: ⁊ qñ fumigāt̄ cū eis mulieres hñtes ſuffocatiōem m̄ricis ꝯfert eis ⁊ ille fumus excludit ſecūdinaz ⁊ qñ fumigatur epilēticꝰ excitat eū. Sꝫ ſcides ē ꝯchiliuz paruū. vñ coclee pue ſicce qñ adurūt̄ cinis ē multuz adurens ita ꝙ ſi miſcueris cuz alkitran ⁊ vnges cū eo locum pilorum palpebrarum poſtq̄ꝫ fuerint euulſi ꝓhibent ortū eorum ⁊ qñ terūtur ſine aduſtione ⁊ ponūtur ſupra mēbrū infirmū ⁊ debilitatum ꝯferūt: ⁊ dixerūt qdā hoc ſe fuiſſe expertos. Et idē auc. Hal. hoīes oriētales noiant eā talſim et ē vna ex ſpeciebꝰ cōchiliorum habētiū paruā teſtā quādo ſūt recentes ⁊ comeduntur molliunt vētrem ⁊ maxime ius earum. ſꝫ antiqua vetus ex cocleis valet ad palpebras qñ ꝯburit̄ ⁊ miſcet̄ cū alkitra ⁊ terūt̄ bñ ſil̄ ⁊ ponit̄ ex ħ medicamīe ī palpebra nō ſinit renaſci pilos pūgūt oculum. ⁊ ſpēs coclearum dcā hame ⁊ aliarum puarum ſpērum laxant ventrem qñ coquūtur cum pauca aqua ⁊ bibit̄ ius illud.

O ſtrea piſcis. i. piſcis ꝺgēs in ꝯcha. Diaſ. oſtree purpurifice. vñ purpura tigit̄ Coclee ſunt.
O ſtrutiū. i. ſtrutiū Diaſco. macer ⁊ ē concliſir
O ſtrui planta ē ſm Diaſc. nobis ignota. Pli. lib. i3. ca. zi. in fi.
O ta Otarion. Otion. i. auris. Otbis idē: inde potida iuxta aurē flegman.
O tofac. Otolofac. i. nudū.
O talgia gre. i. dolor auris.
O thiaſis. i. morbus auris.
O thinim. i. praſſiū. Piliniꝰ li. zo. ca. i7. circa pn̄ciᵐ
O this. ideſt auris.
O thiſac. ideſt filipendula.
O thode. i. ſerum lactis.
O thonia. Otonion. Diaſc. i. celidōia maior. Theodo. Otiba grece. filōagrion. i. ignis agreſtis.
Octicen gre. i. medicia auricularis. Caſ. fe.
Otiō ripa gre. i. aurl ſordes
O tonia. i. celidonia maior. ſed falſo. īmo ſm Diaſc. ē perforata: vl̄ Ipericon. vl̄ herba ſci Ioannis. folia hꝫ eruce ſil̄ia: ſed pertuſata ⁊ fragilia ⁊ florez croceuz ⁊ latū. PLINI. li. z7. ca. iz. poſt pn̄cipiū. Doctonia ī ſyria naſcit̄ ſil̄iſ eruce pfōate crebro folys flore croci quaz qdaz aiones vocauerūt. l. Infaricō ⁊ Hlauciū Ha.
O tucis. Otuciſi. quid eſt. l. ſandanig.
O tuſer. ideſt vſnee.
O ua apala grece: ideſt mollia. tenera.
O ua raticon. i. oua piſcis. ſalita nr̄o ydeomate dcā oua nataracbi. vñ Paulus cap. de dētibꝰ ⁊ gingiuis ſāguinē manātibus. ouaraticon ī olla ꝯburēs
O uum quid eſt. l. baadh.
O uze. ara. auſer. li. ꝺ doctrina ara. ſi vze dicl̄ idez ē.
O xabelio. Oxabeliō. i. roſa
O xalinū. ē quedā ꝯfectio.
O xalirnū. Diaſc. i. acetum cū ſale: ⁊ melle. Caſ. ſe.
O xalidos. i. herba acetoſa Oriba.

O xi. acutuz. oxos acetum.
Oxideritis. a Diaſc. dicitur capnos.
O xi vel oxis. i. acutum vl̄ acetū: cū p acuto: inde dicit̄ oxidorcas. i. videns acute: ⁊ oxiporiū. i. acute penetrās poros. cuz pro aceto. inde dr̄ oximel. et oxigalac. i. lac acetoſum: ⁊ oxiſēitia. i. acetoſus dactilus. q eſt tamarindus q ſic dr̄ ſm Damaſ. ⁊ ſūt fructꝰ palme ſilueſtris ī die ſm eūdē q ſicut dic̄ naſcitur ī forma dactili: cortex abycit̄ ⁊ medulla q̄ ē nigra ⁊ acetoſa ad nos affertur. l. fenichia ⁊ tamarindi.
O zialmon. acetum ⁊ ſal.
O xia. i. ſpelta. gre. vt li. de alimentis Hali.
Oxiachantos. qd eſt. l. amiberberis. Dia. Cioſbatꝰ
O xicatron. ideſt puſca.
O xicātum. Oxillocantuz. i. berberi.
O xicratum gre. ē dcm̄ acetoſum vinū verum ipſum ē acetum aq̄ mixtū. Nam vbi paulus ca. de vlceribꝰ aurium hēt oxicratū. AVICEN. eodem loco hꝫ acetū aq̄ mixtum ſil̄r ī oībꝰ libris Arabicl̄ vbi hr̄ acetū aq̄ mixtuz ī grecis hr̄ oxicratum. l. puſca.
O xicola. ideſt tauricolla.
O oxicada. Oxicadia. i. acetoſum.
Oxicantos grece. DIASCO. arbor eſt nimiū ſpinoſa fructū hñs ſil̄ez mirte: ſꝫ paulo maiorez rubeū iteriꝰ ⁊ granatū. Et ē dcm̄ acuta ſpina. et ē arbor ferēs berberos: vt pꝫ p ꝯcordiā Diaſco. in eo. ca. cū Aui. ca. amiberberis. Stepha. Oxicantos vel berberos. qdā carpuſiam vocant.
O xichātos. ſꝫ Diaſ. vocatur a qbuſdā cinos.
O xidorcas. i. acute vidēs.
O xidericū. Oxidortium. i. fomentum acuens viſum. Caſ. fe.
O xifilon. Oxitrifilon. oxilida. i. acetoſum foliū: et ē 3ᵃ ſpēs trifoly. lege bachaclh. ⁊ Oxifilon. ideſt cicuta. vel cicutatā. Diaſco. oxifilon. i. acutorum foliorū geranion.
O xifabū latini ſcribūt. ſꝫ greci oxoraſos ſiue oxonoſos. Oribaſius. ē ponderis vl̄ menſure nomē Papias. ē pondus. ʒ. i. ⁊ ʒ. vi. Aly vocāt ipſū accitabulum. Iſidorus.
O xifabus. i. caſuf.
O xifemkla. Oxifenicia. i. tamarindus.
O xigalac. i. lac acetoſum.
O xigaron. Oxigarum. Oximogarum. i. garum ⁊ acetum.
O xiglicon. ara. muzū ideſt dulce ⁊ acidum ſumit̄ ab oxos qꝺ ē acidum ⁊ glicon dulce. Pau.
O xilapatiū. i. acetoſum lapatium ⁊ ē acetoſa.
O xilocaſſia. i. caſſia lignea
O xileō. i. acetū ⁊ oleū cōe.
O xilicitromili ſucci. ideſt ſuccus citranguli.
O ximaliū. ideſt ceruſa.
O ximel gre. ara. ſgngibin. i. ſirupꝰ ex aceto ⁊ melle oximelli.
O ximiſſine. i. bruſcꝰ. l. acorus. Pli. li. z5. ca. ii. ī medio. ⁊ li. z3. ca. vltimo ꝑpe finem.
O ximola. Oxiſquim. i. iūcus acute ſūmitatis.
O ximirius. i. ſcopa regia.
O xios. i. planta folis. i. trifoliū. Pli. li. z7. ca. iz. añ medium folia terna hꝫ.
Oxiporiū. i. catarticuz melancoliam ⁊ flegma: ⁊ ē dictum acute poros penetrans.
O xiquin. ideſt iuncus acute ſumitatis. Pau.
O xirodimon. oxirodiū. i. acetū cuz oleo ro. caſ. fe.
O xiremia. i. acetoſa. eructuatio.
O xireū. i. forte acetum.
O xirocroceum. i. empl̄m. compoſitum ex aceto. ⁊ croco.
O xiurola. i. iuncus obtuſe ſūmitatis.
O xyzachara. p. y. grece. i: acetum cum zuchharo. ab oxos quod ē acetuz:
O xogarꝰ grece. garus acetoſus.
O xomogaruz. ideſt ſapor acetoſus ⁊ ſalſus.
O xos Oxis. i. acetum.
Oya. ideſt ſorba. Hali. capitulo de meſpilis.
Ozanoros. ozanorſi. ideſt ſquinantum.

Ozardus.ideſt trifoliuꝫ.
Ozene.i.polipi vlcerati.Halie.tertio memiri.ca.3°.
Ozenitides.qd eſt.Plini⁹ li.iz.ca.iz.
Ozimie gre.i.vlcera fetentia inter nares ab ozon.qđ ē fetens.Caſ.fe.Alex.
Ozeuſich.Ozemich.ideſt bedeguard.
Ozi.ideſt acorus.
Ozimū.i.baſilicuꝫ.vł flos luſ.ſm Platearium eſt ſemen baſiliconis.
Ozimū cū oib⁹ ſuis ſpēbus qd ē.lege.beſengemich.
Ozimū ſtabat ⁊ montanū quid eſt.l.idem.
Ozimū fluuiale.i.melliſſa.
Ozirno.i.quoddā granificum ſemē nobis ignotū.
Ozon.ideſt fetens.
Ozonab.l.vitellum oui.

PLittera apō grecos qñ ſequitur.m.tūc illō.p.trāſit ī ſonū nrī.b.vnde ſcribunt ampelos ⁊ legunt ambelos:arabes vō oīo hac littera carēt:ſꝫ ꝓ ea ponunt aliqñ.b.vt berchichiados ꝓ pdichiados q̄ eſt paritaria.aliqñ ponūt.f.vt fraſſion ꝓ praſſion.
Pachides beleferon.Dēoſtenes ē palpebraꝝ corpulentia et graſſitudo q̄ exteriores ptes vidētur extēſe interiores vō carnoſe atq̧ ſanguinolente vertende palpebre difficultatē faciens.ſꝫ venit ex ocło ꝓcidente.aut ex longa lippitudine.
Paguros dicunt greci cancros marinos.
Palami gre.palma man⁹.
Palmipiſſa.gre.dr̄ pix liquida bis cocta.Plinius.
Paliurus dr̄ ac⁹ palearis.Oriba.Diaſ.vocari dic̄ lanariā ab aliqbus eo ꝙ pleriq̧ ex ea lanā lauāt ⁊c̄.Plini⁹ li.i3.ca.i9.⁊ li.z4.ca.i3.
Palmulas.demo.q̄s greci patecas vocant.i.dactilos palmarum preſſos.
Pachimeris grece.i.groſſe ſube.nam pachos grece groſſitudo ſpiſſitudo dēſitas.
Patia patias.i.lepida vel ſquama ex acutl ciprnis et eſt lepida.
Patiana.ideſt patella.
Pagella.ideſt corium vł petia lata vbi pōit̄ emplꝫ.
Pala.palla.i.buſſus arbor.
Palamigra.i.palma man⁹
Palami piſcis.i.lo palamodo.⁊ ē piſcis ō gñe ſcombroꝝ vel ei ſilis.
Palargos.i.ciconia.Hał
Palea camelleorum.i.ſquinantum.
Paleſtra ē certamen cum brachys.
Paleſtina.ē ꝓprium nomē loci.
Paleon.ideſt ventus.
Palion.Paliurus ē herba lanaria vel cicer domeſticū ſꝫ alios.Strution ſtrutiuꝫ.Condes.
Palma ē arbor dactili ⁊ eſt domeſtica.l.nakala.
Palma ſilueſtris vel agreſtis indie.eſt cuius fructus tamarīdus.l.chaſi.
Palmarū thebaicarum poma.ideſt dactili.
Palma chriſti ē ſpēs ſatirionis hñtis radices qnq̧ ꝯiūctas vt digiti manus .l.chaſi.vł radices duas ſilēs duab⁹ manib⁹ ī radice iunctis.Auic.digiti citrini.
Palmifirich.Palmuſarich
Palmoſa.i.ſaltuoſa.
Palmos.ideſt ſaltus membrorū.Palmus idem.
Palmoſarch.palmoſaro.i.nenufar.
Pampini.ideſt paliur⁹ herba lanaria.cicer doēſticuꝫ.Condes.Stration.
Panax multas ſpēs habꝫ.Diaſ.panax eraclea.vñ oppoponax colligit̄ ⁊c̄.
Panax chironia quā latini inulam cāpanā ⁊c̄.Diaſ.
Panax Aſclepy:młti dicūt ꝙ h̄ origan⁹ agreſtis ſit aut cotila ⁊c̄.Diaſco.
Panax deuia.hāc puto eē eſulā.vñ.Eſula lacteſcit ſine lacte linaria creſcit ab auic.dr̄ ſcebrā.h̄ Diaſco.ī cap.de liguſtico panace ligures liguſticū vocant eo ꝙ radix ei⁹ alba ē ⁊ odorata ſilis panaci Et panaces apud quoſdam dicitur origanum.
Panace ideſt ſiluium.
Panadracia.panodracia.i.ariſtologia.
Panaco friza.i.ferula agreſtis.
Panagos.ē ferule gen⁹ vñ emanat oppoponacū.
Panaritiū.i.apa puuꝫ acutiſſimū qđ fit ī ſummitatib⁹ digitorū.a para ꝙ ē tuxia ⁊ nichia.i.vnguis.
Pādimon.ſm Oribaſiū ē quādo cōis egritudo in plurib⁹ hoīb⁹ concurrit ſic̄ eſt peſtilentia.
Panduruſticuꝫ.i.herba capillacea naſcens ī muris iuxta aquā quaꝫ ignoro.
Pāfilicon.i.centūnodia.
Pādecta.i.totū dcm̄:cui nihil deeſt.a pan ꝙ ē totū ⁊ decta.i.dcm̄.a dico dicis:vel dr̄ a pādo q̄r ī ea omnia manifeſtantur.
Pācratiū ē herba ſilis ſtille.Aui.cepe azir di̅.Diaſco.a q̄buſdā ītubū dr̄.
Panax chirōa.i.enula.Plinius lib.iz.ca.z7.⁊ libro z5.cap.4.
Panax deuia.ē ſpēs titiali.
Panax aſclepy.ſm Diaſ.ē herba quā ignoro.
Panax feraclea planta eſt vñ fit opoponax.l.ienſis
Panis acalif.i.qui nō fit de grano tritici.
Panis alexādrin⁹ vł rubicūdus.i.recoctus ⁊ rubeſcens vel biſcoctus.
Panis alcurit.vel farmi vł porcinus.malum terre ciclamē caſſanum ideꝫ .l.buthormarīen.
Panis cuculi.i.alleluya ⁊ ē acetoſi ſaporis.l.bachaelb.trina habēs folia et vnūquodq̧ foliū hꝫ diuiſuram in ſe.
Panis opirus vel opopir⁹ .i.medocriter ſe hñs iter purum ⁊ ſurſuraceum.l.heuda.
Panis pictere⁹ vł ſemidalites ⁊ ſilikinites ſincamiſcas ⁊ ſincomiſcos quid ſunt lege euda.
Panis porcin⁹.Ciclamen.malū terre.Caſſanū idē.
Panthagathe.gre.pulegiū tā maſ.q̄ꝫ femina.Diaſ.
Panter.gre.panthera.
Panicald.i.Jrrugion.irig⁹
Pannicū quid eſt.l.dochē.
Panode.i.bonū malanuꝫ.
Panos ē q̄dā arbor glādifera.l.ſpagnos ⁊ vide an ſit vſnee.Pli.li.i6.ca.9.
Panuda.ideſt panaritium.
Panude.ideſt mollea.
Pantagone.ideſt pulegiū.
Papauerum.i.papauer cornuthum.
Papauer cuꝫ ſuis ſpēb⁹ qd eſt.l.caxchax.vnde qñ ſimpłr ponitur albū ītelligitur.
Papauer cordofoſum.i.ſpinoſum:efficit opatiōem titimali laxādo ventreꝫ ⁊ eſt eſula.
Papauer paluſtre.ideſt nenufar.Diaſco.
Papiar.ideſt almea
Papilla.ideſt veſica.
Papilla oculi.i.apiuꝫ aque
Papirella.i.portulaca.
Papirus.papillus.qd eſt.l.burchdi.papiros ara.chagadh.ſcirp⁹.bibula.
Papiū.Erigeron.Sedum ſeneciō.xhuſea.Achātida.cardus bñdictus Jſidorus erigonos ſic a grecis dr̄ ꝙ vere prio ſeneſcat ongeron grece.Stephan⁹.Jrigeron ē adriō
Papule ſūt grana minuta vel puſtule albe q̄ naſcūtur in facie alr̄ dicuntur furunculi.iſtud vocabulum ponitur in.l.lilium circa finē ⁊ in.l.barachichene.
Paracopium.i.debilitatio ſpiritus.
Paracuſeſim.i.aperitio.
Paracolectica.i.conuiſcatoria cicatricum.
Paracholeſis.gre.i.gluctiatio partium.
Paracopis pafreneſis.i.iſania diſipientia.
Paracopin.Parafroſion.i.deſipientia.
Paracefalicos.ideſt poſterior pars capitis.
Paracenteſis gre.paracenteſeos genitiui caſus ē pforatio q̄ fit in oculis ad deponēdū aquā illaꝫ cōgelatā quā catharactam dicūt:vt Demoſtenes pprio cap.⁊ etiā ſicut dicitur pforatio que fit ī vētre hydropicoꝝ ad aquā educendaꝫ:vt Theodo.Priſcian⁹.ca.de hydropiſi:paracenteriū dr̄ ferramētū quo perforatur oculus in cataracta ⁊ vēter hydropicoꝝ ad extrahendū ide aquam.
Parachiſis gre.eſt diffuſio humoꝝ per totū corpus vt caſſius felix.capitulo de hydropiſi.

Para gre.lat.pp:ſitio ſignificat ab.abs.apō.de trās itra.ſup.iuxta.ſecus.prope.proxime.poſt.pre.preter.citra vltra extra.
Parabola dr̄ gre.paranoli ſignificat vt ꝓuerbiuꝫ ſimilitudo:imago forma:figura rei.nō erubeſcant ergo medici a parabola:parabolani dici cū ceteris nō medicis q̄ꝫ q̄ꝫ litteratiſſimis ſubtilia arduaq̧ niſi ī parabolis dare ītelligi non poſſint.
Paratice.Plini⁹ ē herba ſeptē caulibus veluti roſe capita ſuſtinens.
Paraſtnāchis ⁊ paraſgnantis qd ē.l.ſināchis.
Parafroſion.i.deſipientia lib.de doc.gre.
Paraſiſim.gre.ꝑter naturam contra naturam.
Paradalion.ideſt miconion agreſte.
Paradoges.i.clauis corporis.⁊ paragodes eſt ſpēs egritudinis dcā formica
Paragoric⁹.i.mitigatiuus.a paragorizo.rizas.ideſt mitigo gas.vel mulceo mulces.Hał.ī diamidys
Paraliſis.i.diſſolutio ⁊ laxatio mēbrorum.
Paralios.qd eſt.l.xentia.ē tertia ſpēs titimali.Dia.
Paramiſtriō.i.pētadactil⁹.
Paranichia aliqñ paranichidi dr̄ gre.panaritium vt Theodo.pſci.Diaſco.naſcitur in lapidibus ⁊c̄.
Paraplagia.Menoplagia idē.⁊ ē dolor capitl ex ſincera frigiditate ⁊ potiſſime in vna eius parte.
Paraplātica.i.cōpactiua vł gluctinatiua.
Parapligia.i.pticularis reſolutio.Appoplexia.Ha.4.regi.acut.ꝯmēto.z4
Paraſtol ideſt bdelium.
Paratella.parella.ideſt lapatium.Macer.
Pardalianches.i.aconitū Plini⁹ li.zo.cap.6.circa medium.
Pardaliō.i.meconcheratides:⁊ ē papauer cōnutū
Pardalis.i.pdus.i.leopardus.lib.de doctria gre.
Parēplaſticū.pareplaſtrū ideſt paꝝ collectiuū.paColeticum.Diaſ.
Parenchima.i.diſcraſia ꝓprie ſbe epatis.Ha.8.memiri.ca.ii.
Pargios.Pargus.ſūt ſumitates ſpargi q̄ comedūt̄.
Paringra.i.ꝑter humiduꝫ.Hał.ca.de carne.
Pariſchimia.ideſt tuſſicłe.
Pariſſima.i.reſolutio.
Parikie.i.iuxta Jſophagū.
Paritaria vitriola.herba vitri.herba venti maior herba mini.idē Diaſco..l.alſmē.pdikiados gre.pthemō.Sideritis.eraclea berdichies pdiculi.
Paritinias vel pariſmias.ideſt amigdalas q̄ in faucibus apparent.tōſillas Oriba.Hali.li.de facile acquiſibilibus.
Parno.ideſt plātago.
Paronichia.i.apium riſus.
Paromaſtica feb.i.que ꝓcedit diminuendo.
Parafreneſis.i.iux̄ freneſiꝫ
Parepoma gre.accidentia
Parigro oui.i.hūidū oui.
Parine.Dia.plāta ſaction.
Pariſon.gre.praſion.marrubiū.Pli.li.zo.cap.zz.ante medium.
Parorion.gre.veruex.
Paroxiotes gre.īcitatus īflammatus.
Patehemon.Dia.leucanthemon aut maracū ⁊c̄.Anic.dicit Achauem vł vchuen.Ste.Pli.li.zz.ca.i7.⁊c̄.
Partenis parthemis.i.arthemiſia.Pli.li.z5.ca.7.
Partenudi.i.mercurial̄ ſꝫ alios achauem.
Paros.i.ſturnus auis.Ha.lib.de facile acq̄ſibilib⁹.
Parotides gre.apata poſt aures ab ota ꝙ eſt auris.ſ.ſcrofule cōmotio īcitamentū inflō.ꝓuocamentum acumē li.ō doctrina gre.
Paroxiſm⁹.i.exacerbatio inde paroxiſmaticū.i.vexatiuū exacerbatiuū.vt in alex.de freneſi.
Parſum.ideſt ſtupa.
Partemia.Partemon.i.herba vitri.ſm Diaſco.mercurialis.Pli.li.z5.ca.5.in ꝑncipio.
Parthemion.partenita.i.archemiſia.
Partenotides.i.mercurialis
Paruinalium.i.granatuꝫ.
Paruites.ideſt lapis marchaſita.
Paſaron.ideſt vſnee.
Paſſarella.primula veris herba paraleſis.idem.
Paſſen.paſten.ideſt ordeum.l.chrites.
Paſſeres.poſſunt dici oēs aues minute.
Paſſime.i.tortelle panis azimi biſcote.ō ſen.i.de terra Jeruſalem qm̄ ibi arabes impaſtant ea cū aqua maſticis.
Paſtillum.i.flos lupulli
Paſtinaca domeſtica ⁊ ſilueſtris qd ē lege Jezar.ara.alfaneria lezar.
Paſſula montana.ideſt ſtafixagria.
Paſſum.Jſidor⁹ dr̄ a patiēdo:q̄r vua paſſa eſt in ſiccando in clibano poſita.lege barim.
Paſſuma.i.alcana.
Paſtus colūbaꝝ ⁊ cameleorū.ē herba hñs granuꝫ ſicut mirti ⁊ ei ꝓximuꝫ.quā paſcūt camelli ⁊ nō nocet eis:ſed ē venenuꝫ vermibus.Auicēna.
Patanū.i.vngula caballīa
Pateriſom.pateriſon.i.filipendula.
Pateſarch.i.polium.
Patias.ideſt lepida.pacia.idē patias elicis a Diaſ.dicitur ex lepida melior ſquama.
Pation ⁊ ſcolopon mathetion vel ſcolophon gre.ſm demo.vocat̄ inſtr̄m cyrugie ad faciendū hypopatiſmū ad fluxum lachrimarum.i.iciſionem.
Paticos.Patiros vł pateros.i.pſſos.dactilos vocāt greci hūidos ac tribules pīgues.a patitirō qđ eſt prelū vel calcatoriuꝫ.patomiki.Ste.i.cōdiſi cōdeſuꝫ.
Patonac.i.bdellium.patonach idem.
Pacticū.i.digeſtiuuū.Hał.io.terapētice.cap.io.circa ꝑncipium.
Pecalon.i.rubea tinctoꝝ.
Pecela.i.vlmus arbor.
Peccalafion.ideſt vſnee.
Pecelafion.idem.
Pecenocontica.i.pix ſicca
Pecia.ideſt fruſtum.
Peciatos.ideſt brionia.
Pecis.ide ſt folium.
Pecolibrat.i.vſnee.
Pecolibrati idem.
Pectala:ideſt ſquama.
Pectaloides.ſūt cortices citri excorticati.
Pecten.i.ps man⁹ q̄ ē iter raſetam ⁊ digitos.
Pecula quid eſt.l.hictam.
Pecus.i.aīal mōſtruoſum qđ gñat̄ ī vtero mulieꝝ quod ſalernitane mulieras vocant feram.
Pedecolar.pedeto.ideſt cultra q̄ coopit ī lecto.
Pederos grece.flos albus Pli.li.zz.ca.zz.añ me[m]
Pederota.i.acantos:⁊ eſt ſpina cui⁹ gūmi eſt dragantum.Acantrios melanfilos.Dia.
Pedhia.ideſt puer.
Pedicon gre.vocat̄ epilenſia a pedion ſeu pedariō qđ ē puer eo ꝙ puer frequēter accidit.Alexā.ꝓ prio ca°.ꝯtingit aūt hec paſſio ifātibus:ꝑꝑ qđ pedicō aliq eā vocauerūt.
Pedicularia.i.ſtaſifragia.pedicularis.idem:pediculicida.
Pediculus elephātis acardi.platearius
Pediculus vulturis eſt ſic̄ paruus pediculus.aut puus altadan.l.altadan.
Peflin.peplion.i.portulaca.Plinius li.zo.cap.zo circa principium.
Peflinax.i.pol ion.
Peflinaxus.ideſt agriclea.
Pegar.ideſt vſnee.
Pegma.i.frixorium.vt in Alexan.
Pegmata.vł pigmata idē.pigmenta.
Pelakanos gre.i.pellican⁹
Pelagomos.i.cicorea.
Pelargos Pelargia.i.auis ciconia.Pelargus.ideꝫ lib.de doctrina gre.
Pelemonion.planta ē ſm Dia.ī nr̄is ptib⁹ ignota.
Pelecinos ē herba ſꝫ Dia.que ignoratur.
Pelichimon.i.plumbe⁹ color vt in theophilo.
Pelicicon.i.culcaſia.

Cap. CCCCCLXX.

Pellicinus ſm Diaſco.herba ē naſcēs ī triticea ſegete.⁊ ordeacea cū laminis ſiue fibris ſeie plenis amaris flauis bacis ſilibus:naſcitur cum plurimis ⁊ tenuibus ramis folia hꝫ puſilla et granula in

folliculis trina ſubruffa ⁊ amara valde que nr̃o ideoma/te vocat̃ luparia lupiaria vel faba lupi. POSSE. Dicit̃ ↄceptū necare ⁊ mēſtrua ꝓuocare. hec herbꝰ noiat̃ ab Alexādro. GALIE. 6° ſim. pharmac. cap. ydiaſmō. ſiue pellicinus: cuiꝰ fructicis ſemen rubicūdi coloꝛis ē. amarū āt ⁊ ſubacerbū appet. vñ bibitum expurgat opilationes i viſceribus. Idē enī faciunt rami totius fructicis.

Pelliconia omnimoꝛbia.
Pellis idem .l. geldalcheb.
Pelidion. ideſt ſilex arboꝛ.
Pellioma. i. ſanguis moꝛtuus. Halienus li. de facile acquiſibilibus.
Pelium. i. poꝛtulaca maria habens lac.
Pelmate ſunt calli qui ī pedibus naſcuntur.
Pema. i. placenta. Pau. ca. de catarro liba popa. Pakus guſtamina.
Pemagrates. i. celidonia.
Penaſarch. i. cimbalaria.
Pennatoſis. ideſt vētoſitas
Pendigo. i. colopꝰ vulnerꝭ.
Penemenō. i. matriſſiluia.
Penfiligon. qd ē .l. pōfiligō
Penicellus. ideſt ſpongia.
Penidie fiūt ex çucharo .l. çuccharum.
Pentabraſſica. ideſt braſſica ſilueſtris.
Pentadactilus. gre. i. qnq̧ digitoꝝ. ⁊ ē planta quaꝫ gdā cataputiā maioꝛeꝫ vocant ⁊ cuſtos oꝛti. ⁊ ab ħ papus q quondā deus oꝛtoꝝ dicebat̃: ⁊ ſolſequa eo ꝙ ſoleꝫ vergēdo aſpicere videat̃. ⁊ ob hoc eliotropia .l. Cici.
Pētafilen. i. agnꝰ caſtus.
Pentafily. Pentafilon. i. qnq̧ foliū. Diaſ. pētapetes. pentaſton. pentadactilon. pſeudoſelinuꝫ ⁊c̃. Pli. li. 25. cap. 9. pꝰ pnᵐ.
Pentalon. i. laureola. Diaſ.
Pentea. pentica. petrea. i. caulis ſilueſtris. braſica Pli. li. 20. cap. 9. i medio
Penterebon. ideſt peonia.
Peonar. ideſt bardana.
Peonaſar. Peonaſari. ideſt oculus bouis.
Peonia qd ē .l. pinriſer. Roſa aſini. Colliget.
Pepana. ideſt digeſta.
Pepanſis ideſt digeſtio.
Pepanus. i. pulmonaria.
Peperi. gre. i. pipata piper.

Cap. CCCCCLXXI.

Peplops ſeu peplū vide ſupra pticula epid. textu ↄmēti. 35. ſm quoſdā eſt equocū ad illud mulieꝝ: ⁊ ad manutergiū: ⁊ ad quoddā genꝰ cardui in cuiꝰ ſūmitate naſcūt̃ quaſi folia ſubtilia que cū q̊libet īpulſu venti volāt per aera. ſed falſo: qm̄ peplos ſꝫ Diaſ. ī ꝓpꝛio ca. ē frutex plena lachꝛimo albo folia minuta hñs ſicut ruta: ſꝫ latioꝛa. vex ois frutex obrotunda ē ⁊ i terrā ſpanſa ſub qbꝰ folijs ſemen ē minꝰ ⁊ rotundū: ⁊ breuiꝰ miconio albo. nā multū ſemen hꝫ. Radix eius inutilis ē. Naſcitur v̊o i oꝛtis ⁊ intra vites ⁊ a parte areaꝝ colligit̃ ⁊ in vmbꝛa ſiccatur. ita vt aſſidue moueat̃. GALIE. in li. dinamidiaꝝ ait ꝙ eſt eſula. ⁊ hoc vr̃ dicere in li. ſeptimo de ſim. phar. Nā dicit. peplus gdā autē micon. i. papauer ſpinoſum dicūt: ⁊ hic fructiculus opiū hꝫ ſil'em titimallo. Et in alijs purgādo ſil'r illi. ſ. eſula. POSSE. DIASC. Elixatura ſeis eius accepta flegma deponit ⁊ iuſſellis miſcet̃ ⁊ ventrem ſoluit. Alij in ſale componunt.

Pepones grece. ideſt melones albi.
Pepepeſin. Pepeſis. ideſt digeſtio. ⁊ ponitur hoc nomen ſimpliciter pꝛo pꝛima digōne. inde pectica digō. i. recta digeſtio: ſed ſecūda digeſtio dicit̃ emadoſis. 3ª v̊o anadoſis.
Pepiros grece maturus digeſtus.
Pepikiſmos. ↄdenſus.
Pepon. Ste. honchan.
Peptica virtus. i. digeſtiua v̄tus. ⁊ peptica ſūt vel dicunt̃ ēt digōnem facientia ſeu digōnē iuuantia.
Perdalichilum. i. aconitū. Perdiculi helxine.
Perdicalis. perdiciades. ꝑdicuꝫ. ꝑdition. paritaria vitrago: Diaſ. Pli. li. 20. ca. 17. ⁊ li. 22. ca. 17.
Perdices ſunt ꝑdices magne cū pedibus magnis .i. letanie ⁊ coturnices.
Perfoꝛata herba ſci Joannis. ypericon iſaricō idē
Perebemon. Perebenion .i. matriſſiluia.
Pergrima gre. Oꝛiba. eſt hitudo qm̄ qs repletꝰ ſanguine v̄tute nō caret. ſꝫ flebotomia eget.
Perfrigmētū. ideſt toſtuꝫ vel aſſatum. Alexā.
Periſtima. i. partes gutturis. Hal. 6. memiri. ca. p̊.
Peri. i. circū vel de. qm̄ pꝛo circū īde ꝑiodus. i. circulatio. qm̄ ꝑ de. īde ꝑicon noxeonoſmaton. i. d̄ acutis egritudinibꝰ: ⁊ ꝑicon kaſeos medicoꝝ. i. de ſecretis coꝝ: ⁊ ꝑiphiſicon dinamon. i. de nālibꝰ virtutibꝰ. ⁊ peri. gre. iuxta erga circiter deſuꝑ et ꝑ.
Periboꝛeum. ideſt pecten.
Perichimenō. ꝑiclimenos perdimenum ꝑdimenō. ꝑdimium. i. matriſſiluia caprifolium. Splenion. ſplenaria. lienalis. Diaſ.
Picarpum. i. bulbus. Pli. lib. 25. ca. 9. vltra meᵐ.
Periſſon. grece plus abundantius.
Perticiſſimos ꝑitiqſmos periciciſimū. ꝑiciciſſimos. .i. cirugie modus ad labꝛias abſcidēdas. pau.
Periclamenon. i. pellicula tegēs os capitꝭ. Almucati. Hal. li. de anathomia oculoꝛum.
Pericraneon. eſt mēbꝛana que oſſa capitis circunuoluit deſuper ſuppoſita oſſibus capitꝭ. caſ. fe. Demoſte.
Peridexeos. i. ambidexter vel equimanus.
Pericium. i. crocus.
Perigliſton grece. i. limoſitas dentium.
Penrigumena. i. cā ↄiūcta vel manifeſta. Alex.
Periodus. circuitus ambitus. i. periodos circuntiolutio circūflexio. Hal. p̊ de diebus creticis. ca. ii. ante medium.
Periplicis. i. de repletione
Peripleumonia gre. i. periplemonia apoſtema pulmonis.
Periſon. Drion ſm Diaſcoꝛideꝫ ē quarta ſpecies ſtrigini. ſm alios marrubium. Pli. 21. ca. 31.
Periſoſarkia. Sarkiarum .i. ſuperfluum carnis crementum.
Periſtereon. Diaſ. i. columbaria vel herbena.
Piſterna. i. columbaria.
Peritineon. ē locus inter anū ⁊ pudēda: ⁊ ēt ſifac. Hal. ii. terrapetice ca. 16. vltra mediū ſm Coꝛnecel. Abdomen. ꝑitoneon. epipolū ⁊ omentum. mappa vētris mēbꝛana
Perno. i. roſula que oꝛitur i extremitatibꝰ pedū ꝑꝑ frigus ſm ꝙ d̄r in. l. delien. qdam dicūt ꝙ non ē ſic. qm̄ Diaſc. ca. cotilidon. dic̃ ipſam herbam valere pernionibꝰ ⁊ roſulis. ergo nō ſunt ideꝫ. ſed p̄ma expō ē bōa. qm̄ ibi Diaſc. permones et roſulas ideſt permones que ſunt roſule. excoꝛiationes muge ſciſſure manuū ⁊ pedū ⁊ calcāeoꝝ.
Permonaria oibus ē nota naſcitur i locis humidis ſicut epatica hñs figurā ſicut piper longum valꝫ ſicut epatica.
Perna quid eſt lapis margarita.
Perniones vel roſule ſunt excoꝛiationes q̄ fiunt in nimio frigoꝛe i calcaneis q̄ muge vulgariter dicūtur: muge fiūt ēt i digitis pedū ⁊ manuum ⁊ dicūt̃ a pernitie: vt qdā volunt. Apud Auic. ⁊ in viatico ſciſure vocātur.
Pernitiones. i. chimethla.
Peronac. i. bardana.
Perſa. i. maioꝛana ſāſucus
Perſapudam. i. lappa.
Perſica qd ſunt. l. kanedi. triū gñeꝝ apō auctoꝛes inuenio duracia. armenia ⁊ ꝑcoqua que microteia. gre. dicunt̃. ara. mixaix: lat. añꝑſica. Plini. li. 15. ca. 12.
Perſicaria. eo ꝙ folia ſil'ia ꝑſicis hꝫ iuxta aquaꝫ naſcitur: duas hꝫ ſpēs: vna ī medio folio maculam fuſcaꝫ hꝫ. alia caret macula ⁊ illa aduſtiua ē valde: quidam ꝑiꝑ aque ꝑutauerunt.
Perſicaria minoꝛ eſt herba gratiadei.
Perſonatia in antidotario viri ī ↄfectiōe mitridati mioꝛis exponit̃ ī antiqs ſinonomis ꝙ eſt lappa maioꝛ vel bardana. dronega. perſolita. Pli. lib. 25. ca. 9. añ medium.
Perplexū d̄r qm̄ hō ē inter duo ⁊ neſcit quod illoꝛum magis eligat.
Pertbemumū. i. paritaria.
Pes. quid ē .l. baſir.
Pes alacona. i. pes coꝛui.

Ca. CCCCCLXXII.

Pes colūbinus Eſt triplicis gñis. Eſt vnum qđ vocat̃ amomū lat. et gre. ſꝫ ara. amenie. lege amomū. Eſt aliud genꝰ hñs folia rotūda ⁊ ꝑua diuiſa magnis ⁊ ꝑuis īciſuris ſtipites ſubtiles et breues coloꝛis ſubrubei hñtes nodos raros ī qbus ſūt duplicia folia. 3. vel. 4. vel. 5. coniuncta ī medio quoꝛū eſt ſic̃ acus. AVERO. 5°. colliget. fri. ē ī pꝛi. ſiccum ī ſcđo. Eſt aliud genus dictū anagiros de quo Halie. 6. ſim. phar. frutex ē fetidus ⁊ acris diafoꝛeticꝰ ⁊ calefactiuꝰ. attamē viridia folia. ꝑꝑ humiditatis admixtiōeꝫ minus acria ⁊ depſſiua diafoꝛetica ſunt: ſicca v̊o īciſiue ⁊ ſiccatiue valde v̄tutis. ſil'is aūt quodāmodo nāe eſt ⁊ coꝛtex ipſius radicis. ſemen vero magis ē ſubtiliū ꝑtiū. ſed ēt ē ⁊ vomitiuum.

Pes coꝛuinus: quidem aſſerūt eē vnum ex lacticinijs folia eiꝰ ſūt ſil'ia folijs pſilij. Dia. ca. de pſillio. gre. coꝛnopodion vocāt .l. Clinopodion. ⁊ qnq̧ foliū. Saladinus. Pes coꝛuinus ideſt flammula. Elapſium. elapflum.
Pes gallinaceꝰ. ē plāta quā Diaſ. Daſpiū vocat. Pli. li. 25. ca. ii. añ mediū vero capnos. qdaꝫ dicūt ꝙ ē policaria.
Pes lepoꝛis apud q̊ſdā vocāt̃ gariofilata ⁊ ſanamunda.
Pes locuſte. ideſt olus iamenum.
Pes milui. herba ē vcā pepanꝰ folia hꝫ diuiſa ſatꝭ ⁊ ſbalbida cū floꝛe ⁊ capitello oblōgo ſic̃ cauda aialis .l. ſinonū
Pes pulli. ſm Macrum vocatur poꝛtulaca.
Pes vituli. Jarus barba aaron: ſerpentaria minoꝛ vl'dragontea minoꝛ. idē ſm q̊ſdā. ſed Hal. 6°. ſim. phar. capi. amum. dic̃. amū ſiue pes vituli ħ ⁊ multo minꝰ ē aaron ⁊ habet radicem magnam ad moduꝫ oliue. eſt āt multo actiuꝰ illa: ⁊ aliter dicitur ciclamen.
Pes equi. ideſt vngula caballina. Alber. mag. 22. li. ca. eq.
Peſalacoſta. ideſt pes coꝛui.
Peſſariū matricis qđ ano cliſtere vel ſuppoſitoꝛiū. ſil'r naſcale vl'peſſus. Pau. ca. d̄ retētiōe mēſtruoꝝ. peſſus eſt lana carpinaria rotunda foꝛmam digiti accipiens quo continentur medicamina.
Petagilion. ideſt balanoꝛum glandes mirabolani.
Petala. ideſt palmites. Petalon. ideſt bꝛatheos.
Petamum eſt quedam cum qua alkelantur vel inuitreantur vaſa: ⁊ fit ex plūbo et limatura eris ⁊ lapide focali ⁊ vocat̃ ab aliquibꝰ maſſacuma vl'aq̄ vitri vel aqua vaſoꝛū: qꝛ ex ipſa īuitreāt̃ viridi īuitreatōe vaſa terrea
Peticon. i. epilia. Petina. i. volatilia.
Peton. ideſt vſnee.
Petroleſi quid eſt .l. bꝛafalendi.
Pectaſitis. Diaſco. virga ē longioꝛ ⁊ cetera.
Petina grece. volatilia. volucres.

Ca. CCCCCLXXIII.

Petroſelinū .i. apiū petre. quoddā ē domeſticū. q̊ddā ſilueſtre qđ vocat̃ macedonicū vl'ſinonū .l. apiū: ſꝫ dōeſticū oibꝰ ē notū cꝰ v̄tꝰ ē diuretica ſatis mēſtruis īperat īflatōes tollit ſtomaci ⁊ colli calefaciēdo ⁊ ſiccādo toꝛtionibꝰ ſubuenit. ⁊ ex eo fit competēs ſalſamētū. vñ digōnem ↄfoꝛtat ⁊ ventoſitatē excludit. ⁊ valꝫ ad oia ad q̄ ſilueſtre. GALIE. 8. ſim. phar. ca. petroſellinū. ſemē eius ē maxie vtile exhibit̃ ab herba ⁊ ſil'r radicibꝰ ſil'is debilioꝛis v̊o v̄tutis. ē āt ſic̃ i guſtu acre cū amaritudie: ita ⁊ ī oꝑationibꝰ ſil'e cū i edēdo. ⁊ ꝑpterea mēſtrua ꝓuocat copioſe. Eſt autem ⁊ ventoſitatum ōſtructiuuꝫ calidū ⁊ ſiccū in tertio.

Peucedanum. quid eſt .l. herbatutis.
Peucina. i. reſina ex peuce fcā. i. abiete vel ſpē pini ſꝫ Dia. peukites pitin ce aut pediculo. li. 19. ca. tertio circa p̄ncipium.
Peucis. Dia. Picea. i. abies ⁊ eſt ſpecies pini.
Peudac. i. ſiſeles.
Pezite grece genꝰ fungoꝛū ſꝫ Pli. naſcens ſine radi
Phaegedenas. fagedenica .i. vlcera que ſerpunt comedendo.
Phel. ideſt fabel.
Phaleris. Pli. li. 27. ca. 12. verſus finem.
Philon d̄r herba a grecꝭ ſaxoſis mōtibꝰ naſcēs feīa magis herbacei coloꝛis caule tenui radice ꝑua ſeīe rotūdo papaueri ſimile. hec ſui ſexus facit ꝑtus: maſ. āt a feīa tātuꝫ differens ꝙ ē incipiente oliua. Pli. lib. 27. capitulo. 12.
Pheſera. i. vitis alba.
Pigethla. i. papule. Hal.
Pheludē. Pheluden: pheludenim. Phezphe reze gi. i. qm̄ mel tādiu coquit̃ vt ſuꝑ marmoꝛ inūctū ꝑiectū ⁊ dimiſſum poſtea ī fruſta īciditur ⁊ comeditur. lat. vocat̃ ſiſamū.
Phēice. i. palma vl'dactilꝰ.
Pheronlaria. i. herbena.
Pheſich. ē genus tuberuꝫ.
Phibit. i. rapax.
Philiran. i. flos vel coꝛtex mali granati.
Philiſtokia. ē ſpēs ariſtologie.
Pialidan. i. vſnee.
Piaſter. qd ē .l. achadreos.
Piaſus. i. almea.
Picama. i. pigamia.
Picata vaſa dicūt̃ linita pice in quibꝰ greca vina reponuntur.
Picelcon. i. oleum de pice Hal. p̄mo memiri. ca. 4.
Picenariū. i. iſtrumentum in quo colatur pix.
Piceum. i. coagulum.
Picidi. ē confectio quedā.
Piconia. i. pecula.
Picotropon. i. vetonica. Ceſtron. Pli. li. 25. cap. 8. pꝰ pꝛincipium.
Pictona a Diaſc. dicitur ſa ſpecies calcanti.
Picris. pigris. Pli. li. 22. capi. 22. in p̄ncipio.
Picoꝛni. i. ciboꝛium.
Picoſābꝛon. i. palma xp̄i.
Picoſanuel. i. pipinella.
Picra. picros amaꝝ dicuntur gre. amara. nos vero coꝛrupte pigra.
Picumach. i. cimbalaria.
Picimachi. idem.
Picus. i. triticum.
Picuſar. i. flos ſalicis.
Picuſari idem.
Piericon vel piecratis. ſm Diaſ. de calcitis eſt cōfectio q̄ fit ex duabꝰ ꝑtibꝰ calcitis ⁊ vna cadimie.
Pieſmatos. grece exp̄ſſio. Caſſiꝰ felix ca. d̄ pꝛuritu.
Pigania. picāia. piganica. apud alexandrū capi. de pleureſi. ſunt cerotaria quecunq̧ pice fiunt.
Pigano. agrion. ideſt ruta agreſtis.
Piganō. i. ruta. nos dicimꝰ piganum.
Pigamericon. i. rute radix.
Pigētaria. i. balanꝰ repſico.
Pigmentaria idem.
Pigmētū. i. medicamē vel vnguētū. Hal'. ad glauconē cap. ii. diſtictōis q̄rte
Pigineos. ideſt hutumen.
Pigmecomō. Pli. li. 26. capi. 8. añ mediū herba ſoluēs vētrem eruce folijs craſſioꝛibus acrioꝛibus. radice tenui aurei coloris terrā olēte caule quadrangulo floꝛe oꝫimi inuenitur ī ſaxoſis locis.
Pignotica v̄tus exponitur ſomnifera. ſed puto coꝛruptum. Naꝫ iponotica ſunt ſomnifera.
Pigra. gali. ī dinamidijs. i. amara: que amaritudie ſua moꝛbos ⁊ humoꝛes expellunt.
Pigmena. i. añcedēs. Ha. ii. terrapentice ca. 9. ī fi.
Pilima. i. filtrū. Hal. 8. terrapentice ca. 5°.
Pilos gre. lati. argilla. terra vidua. argilos dicta.
Piloſella. eſt herba habēs folia ſatꝭ alba ⁊ piloſa ſicut cartafilago fri. ⁊ ſic.
Piluar. ideſt afronitruꝫ.
Pillula a rotūditate dcā. ſ. ꝑua pila ī aliqbꝰ antiqs libꝛis cataputia ꝑ pillula inuenitur.
Pillule caucani vel caucanie apud halyabatē ſunt copinaſter. i. pinus ſilueſtris mire altitudinis et a medio ramoſa ſicut pinus ī vertice copioſioꝛ eſt q̄ dat reſinā. gignitur ⁊ in planis. Pli. li. 16. ca. .ii. ante medium.
Piluna. ideſt liuoꝛ.
Pilunita. i. calefactōes vl' lana moll'cū oleo īfuſa.
Pimpinella ē herba mltū ſil'is ſaxifragie. vñ v̄ſus. Pimpinella pilos. ſaxi

fragia non hꝫ vllos.
Pina gre. piſcis in quo mar garite generantur. inter dũ ꝓ ipſa margarita dr̃.
Pinaria quid ẽ.l. baiſos.
Pinaſtellũ. i. peucedanũ.
Pinax quid ẽ.l. eſula.
Pincellũ dr̃ a forma pini.i. acute ſũmitatis: ꝛ ẽ iſtr̃ꝫ ad aliqd abſtergẽdũ ab oculis precipue factum ex re molli ſicut quo pi ctores pigũt. GALI. vero ad glauconẽ expo nit ſpongioſam. ſilr̃ ꝛ De moſtenes.

Pinguedo. qd ẽ.l. querum vxoban.
Pinolus. ideſt cardo.
Pinorus idem.
Pinope. i. praſium.
Pinorde. ideſt roſata.
Pinis arbor ẽ ab acumine folioꝝ dcã. pinum. n. acu tum antiq dicebant. gre ce aliaꝫ pinũ. aliã peucẽ vocant. quã nos piceam dicimus eo ꝙ ↄ̃ſudet pi cem.l. cinobar.
Pinus inda. i. iuniperus.
Pinus infima. ideſt came pithis.

ℂ Capitulum. CCCCCLXXXIIII.

Pinufer. vel pionia arabice. grece. penterebõ. vl̃ pentaborã: vl̃ pernia vel glikifide. lati. vero peonia. Roſa aſini colliget. SERA. lib. aggre. ca. peonia auc. Diaſ. i. peonia: ꝛ ẽ arbor c⁹ due ſũt ſpẽs: maſcu lus. ſ. ꝛ femina: ꝛ maſculi folia ſunt ſilr̃ia folijs nucis. ꝛ ra dix ei⁹ ẽ groſſa ſicut digitus ꝛ lõga vt palm⁹ color ẽ ei⁹ al bus: femĩe vero folia ſunt ſilr̃ia folijs ſmirnon. ꝛ ſummita tes ramoꝝ eius ſunt ſicut camerule: ꝛ apparent in eis gra na rubea ſicut ſanguis: pua ſilr̃ia granis granati. ꝛ iter illa grana ſũt ſeĩa nigra ſeu purpurea: ꝛ radix ipſi⁹ eſt ramoſa ꝛ radices eius ſũt ſil̃es glãdib⁹. 7° vl̃ 8° ſil̃es radicib⁹ affo dilloꝝ. Idẽ auc. Gal. ſuba eius ẽ ſubtilis ꝛ ſapor ei⁹ ẽ ſtipti cus pua cũ dulcedĩe: ꝛ quãdiu maſticatur appet ĩ ea acui tas ꝛ mordicatio ꝛ amaritudo pauca calefacit paꝝ ꝛ dſic cat fortiter. AVICEN. li. 2°. alia peonia ẽ femina: alia maſculus. Maſculus hꝫ radices albas groſſas vt digituꝫ ſtipticũ hñs guſtũ. femĩa hꝫ radices ĩ plurimas partes di uiſas ꝛ ramos. ẽ ca. ꝛ ſic. vehemẽter: ꝛ ĩ ipa ſunt exiccatio ꝛ ſtipticitas cũ reſolutione aptione ꝛ ſubtiliatiõe icĩſione ꝛ abſterſione: ꝛ qñ maſticatur vna hora appet poſt eã ipa acuitas ad ſtipticitatem declinãs. Pli. li. 25. ca. 4. in pñ°. POSSE. SERA. auc. Gal. abſtergit fortificat ꝛ ꝓuocat vrinã ꝛ mũdificat epar ꝛ renes qñ ſunt ĩ eis opilationes. ꝛ qñ ſuſpendiť ſuper pueros epilẽticos curat eos. Et qñ co quitur ĩ vino aliquo ſtiptico ſtringit vẽtrẽ. Et idẽ auctori. Diaſco. qñ bibiť de radice ei⁹ quantitas amigdale a mu lierib⁹ que nõ bñ purgãtur ĩ partu mũdificat eas ꝑ men ſtrua: ꝛ qñ bibiť cũ vino ↄfert dolori vẽtris hicteritie do lori veſice ꝛ renũ. ꝛ qñ coqtur cũ vino ꝛ bibitur ſtrigit vẽ trem. Et qñ bibitur ex granis eius rubeis grana. 10. vl̃. 12. cũ vino ſtiptico ↄferunt fluxui mr̃icis. Et cõeditur ſilr̃ cõ fert dolori ſtomaci ꝛ pũctionib⁹ eius ꝛ dať ad comedẽdũ ꝛ ĩ potu pueris: ꝛ cõfert multũ iceptioni gñatiõis lapidis ĩ eis: ꝛ qñ bibũtur ex grãis ei⁹ nigris. 15. cũ mellicrato aut cũ vĩo cõferũt ſuffocationi mr̃icis ꝛ dolori eius ꝛ confert incubo. Et idem auc. Abraã filij Salamonis. qñ ex arbo bore pionie fit ſuffũigatio curat epilẽticos. Et qñ ſuſpẽdi tur ſup eos ꝓhibet ipſos ab epilenſia: ſed ꝛ fruct⁹ ei⁹ cele niabin iuuat valde. Radix ei⁹ mñſtrua mouet cũ amigda la ẽ mulſa potata purgat epar ꝛ renes: qꝛ ꝛ ſtiptica ẽ reu ma ventris ſtrigit cũ vino auſtero cocta ꝛ potata. ipſa ra dix deſiccatiua ẽ valde. vt appẽſa collo pueri epilentici cũ ſanet. AVICEN. abſtergit veſtigia nigra in cute. con fert podagre ꝛ epilẽſie ab eo ĩ q̃ ẽ ſuſpenſa: ꝛ iam quidem experta ẽ ei⁹ appenſio: ꝛ ĩuenta ẽ ꝓhibere epilepſiã q̃ꝫdiu remanet. ꝛ cũ eius ablatione cõpertum eſt redire epilepſi am ꝛ videmus qdam ingt ſuffumigatio fcã cũ ſemĩe eius ↄfert demoniacis ꝛ epilenticis ꝛ ſanat eos. Et ſilr̃ ſi ſuma tur fructus eius ꝛ bibať cũ melle ro. confert vehementer

Ego aũt dico ꝙ hec ẽ forſitan ſpẽs peonie romane. nã illa que ex india fertur ad nos nõ hꝫ magnum effectũ in ħ ca ſu. ꝛ bibũtur de ſemĩe eius. 15. grana cuꝫ mellicrato ꝛ vĩo ꝛ ĩcubo valet. Retinet nãm qñ decoqtur cum ſirupis põ ticis ꝛ ꝓhibet mãs effuſas ad ſtomacum ꝛ ſemen eius cõ fortat ſtomacum ꝛ ſedat dolorem ei⁹ ꝛ mordicatiõeꝫ ipſi us ꝛ confert radix ei⁹ hictericie ꝛ apit opillatiões epatis. Et qñ bibitur cũ vino ꝛ ꝓuocatis prouocat menſtrua. Et potus eius ꝓuocat vrinam. Et qñ ſumuntur de ſemĩe ei⁹ grana qndecim cum vino aut mellicrato confert ꝑfoca tioni matricis: ꝛ ſi bibãtur duodecim grana cũ vino abſci dunt fluxum ſanguĩs. ꝛ qñ ĩ potu datur fetis de radice ei⁹ q̃ꝫtitas amigdale mundificat eas a ſuperfluitatibus ꝑtus ꝓuocatione educendo ſuperfluitates: ꝛ confert de radice eius quantitas auellane dolori renum ꝛ veſice. Et deco ctio cum vino ſtringit vẽtreꝫ ꝛ ꝓuocat. GALIE. ſexto ſim. phar. ca. de pionia ſiue glikiſide. quã ꝛ pentateraꝫ vo cant radicem ſtipticantem habet cuꝫ quadã dulcedine. amplius autẽ maſticata longo tempore apparet ĩ ea acu men cuꝫ pauca amaritudĩe ꝛ cũ acredĩe. ꝓpterea igitur ꝛ menſtrũa mouet ꝛ vrinam quãdo bibitur ẽ illa ĩ q̃ꝫtitate vnius amigdale cum mellicrato: terere vero opꝫ ꝛ pertra ctare ipſam. ꝛ ita emplaſtrata purgat opilatum epar ꝛ re nes: ſed hoc qdem iquantuꝫ acris ꝛ amara facere nata ẽ: inquantũ vero ꝛ aliqd ſtipticitatis hꝫ ſi qdem que ſm vẽ trem fluxus habentes ſm v̈itatẽ ſiſtere apta ẽ cũ vino ſti ptico potata: ꝛ ẽ multum deſiccatia. ꝛ ꝓpter hoc ſperam⁹ ꝙ qñ ligatur ĩ aliqua re ꝛ ſuſpenditur ad collum infantis epileptici ꝙ ſanetur veritas eſt de hoc. Et ego qdem pue ruꝫ vidi octo menſibus nequaquã occupatum ex q̊ porta re cepit radicem. vt aũt decidit quoquomõ a collo quod erat applicatũ ſtatiꝫ fuit epilẽticus. Alias iteꝝ ſalubriter ſe hẽbat: viſuꝫ autẽ fuit mihi vt iteruꝫ auferret eaꝫ cã ex perientie: ꝛ ita facientibus ꝙ iteruꝫ fuit occupat⁹: magnã ꝛ recentem partem radicis appendimus collo eius: dein de perfecte ſanatus ẽ puer: nec fuit vlterius occupat⁹. ra tionabile ẽ ergo vt alique ꝑtes radicis affluentes: deinde attracte ꝑ anhelitũ ſanarẽt ita patiẽtia loca aut ipſo aere mutato ꝛ alterato a radice: ſic enĩ yrinus liquor ↄfert fle gmonem patienti ꝛ torefactum malachium. i. nigella ma nifeſte catarros ꝛ corizas deſiccat ſiqs illud ligans ĩ pan no raro attrahit frequenter per nares caliditatẽ q̃ ex eo. Et ſilr̃ ſi accipiatur filum lane ꝛ precipue reperte in con chilijs marinis. ſ. purpureis ꝛ tingatur grana: deinde iuol uatur iſtud filum ĩ collo vipere ꝛ ſtrĩgatur donec ſtrangu letur vipera cum eo. deinde filum iuoluatur circa colluꝫ habentis ſquinantiam aut aliud quodcũqꝫ apa ĩ gutture vel ĩ collo videbis ex hoc magnum mirabile iſtius fili. Peoniam vero ſciendum ſubtilium partium et ſiccatiuã non tamen iſigniter calidaꝫ ſed vt commẽſurataꝫ vl̃ pau lo q̊dãmodo. AVICEN. de viribus cordis diċ ꝙ ↄfor tat cor. PAV. dicit ꝙ eſt calida ꝛ ſicca in ſecundo.

Pionia idem ꝙ ſupra.
Pionitides idem.
Pionax. i. abrotanum.
Piolope. gre. praſſios mar rubium. li. de doctria gre.
Piopſum. gre. ſaniẽ ducẽs. Caſ. fe.
Pios. gre. elkos pus ſanies
Piperaque. Creſſones. i. ſe nation. Dinus cap. pmo. ſuper Meſue.
Piperapium vel piper apũ Dia. dicitur acor⁹. Din⁹.
Piperaſtrum quid eſt lege hydropiper.
Piper ſimpliciter poſitum eſt piper quo oẽs vtun tur. l. falſel.
Piper albũ qd eſt. l. falſel.
Piper donarchos. i. ypicon.
Piper erraticum ſm Diaſ. vocatur lati. ſerpillum. Dinus.
Piper ethiopum. i. enigruꝫ. l. habelzelin.
Piper agriõſi. i. collogntida
Piper leucos. i. piꝑ album.
Piper nigrorum quid eſt. l. habelzelin.
Piper longuꝫ. qd ẽ. l. falſel.
Piper macros idem.
Piper pſilium. i. pſilium.
Piper montanum quid eſt. l. ydropiper.
Pipacan. i. tilia arbor.
Piperitin. Pli. li. 19. ca. vlt. ĩ me. ꝛ li. 20. c. 17. in pñ.
Pipella. ideſt ſemen vl̃ fru ctus ligni aloes.
Piperculum. i. herpillum.
Piperella. i. agni caſti ſe men. ſm alios piperculũ. l. baermia. barſia.
Piple. ideſt eſula.
Piplo. idem.
Piploſan. ideſt almea.
Pipiones ſunt pulli colum barũ. ꝛ eſt nomen mono topeion. i. formatũ a pro prio ſono animalis.
Pira. vel pirum. quid ſunt. l. cumechre.
Pira porcina. i. ſilueſtria.
Piraſter. qd ẽ. l. athadiros.
Pir grece ignis. pira rogus. piretos febris. Pyrican tis combuſtus. Gal.
Piratri. vel cacule. i. ſterc⁹ capnum. Gal.

Cap. CCCCCLXXV.

Piretrum lat. gre. dentanos. ara. ẽo achiraraba ſiue acharcharaba. Piretron. Ste. barchãcathara. SERAPIO ca. achiraba. auc. Diaſco. ẽ planta: cuius folia ſunt ſilr̃ia folijs dauci agreſtis aut ma ratri ꝛ ſtipites ſilr̃: ꝛ ſuper ſtipitem ẽ corona ſilr̃is corone aneti ꝛ hꝫ radicẽ in groſſitudine digiti. AVICENNA li. 2°. plurimũ qđ de hac planta adminiſtratur ẽ radix ei⁹ melius ẽ illud qđ ẽ acutũ mordicatiuũ lingue ꝛ magnitu do ei⁹ ẽ ſcđm quãtitatẽ digiti. POSSEDIA. pũgit lin guam fortiter ꝛ attrahit flegma. Et iđ qñ coqtur cũ aceto confert dolori dentium. Et quãdo maſticatur attrahit fle gma. Et quando teritur ꝛ miſcetur cum oleo ꝛ inungitur ꝓuocat ſudorem ꝛ confert membris ſuper que vincit fri gus ꝛ conſeruat corpus a nimio frigore aeris ne noceat ei ꝛ amiſſione ſenſus ꝛ motus ꝛ eſt eius iuuamentuꝫ magnũ ꝛ confert paraliſi ꝛ rigoribus febriuꝫ. GALIE. octauo ſim. phar. cap. de piretto. Eſt adurens ꝛ pungit linguã for titer ꝛ attrahit flegma ꝛ ſedat dolorem dentium qui fit a frigiditate. Et confert rigori feb. qñ fit inũctio cum eo diſ ſoluto ĩ oleo ante aduentum paroxiſmi ꝛ confert illi q hꝫ ſtuporeꝫ ĩ membris aut relaxationẽ. AVICEN. Pire trum qdam extimauerunt eſſe frigidũ ſed nõ ẽ immo ca lidum ꝛ ſic. ĩ tertio maſticatum extrahit flegma: ꝛ ẽ adu ſtiuum. et ꝓuocat ſudorem cum ex eo cũ oleo abſtergẽdo inungitur corpus. fricatio fcã ex eo ꝛ decoctione ipſius: et olea eius confert mollificationi neruoruꝫ antique ꝛ ſtu pori eorum ꝛ ꝓhibet gñationem alcuzeꝫ. ab eo ĩ quo gene ratur alcuzeç. vehementer aperit opilationes colatorij: ꝛ conſtrictiõem narium. Et eius decoctio confert dolori dentium frigido. Et eius acetum confirmat dẽtes motos Et quando fricatur cum eo corpus ante paroxiſmũ rigo ris cũ oleo ↄfert rigori facto cum fe. ꝛ abſqꝫ fe. PAV. eſt calidum ꝛ ſiccum ĩ tertio. maſticatuꝫ attrahit flegma per os: ꝛ remouet dolorem ꝛ ſtuporẽ dentiuꝫ AVER. quinto colliget. eſt ca. in quarto.

Pirenamedis quã vaculã dicere poterim⁹ ꝛc̃. Demoſte.

ℂ Capitulum. CCCCCLXXVII.

Pirgitis. Pirgiar folicis. Peplum. vel Eperio grece. latine vero os mũdi: ꝛ eſt herba facta vt filex ex vno latere piloſa. Diaſc. folia habet lapa tio ſimilia. ſed oblongiora ꝛ viridiora ſex vl̃ ſepteꝫ: ꝛ foris erecta ꝛ lenia ab intus habens plurima ſicut vſnee. Naſci tur ĩ Paradiſo ꝛ in ortis cum guſtu aſpero ꝛ ſtiptico ꝛ nec ſemẽ nec virgam habens folia eius morſib⁹ venenatis oc currũt bibita cũ vino ꝛ ipoſita diſintericis ꝛ ciliacis ꝓſũt.

Piria. Pirria. gre. i. calefa ctoriũ. fomentuꝫ ſiccuꝫ. Gal. 12. terrapentice capi tulo vltimo.
Pires. grece. troglites. ideſt paſſeris genus.
Piriaſe. ideſt fomẽtare eua porare.
Piriaſis. ideſt fomentatio. euaporatio.

Pirinũ alias catinum. ideſt raſura panni.
Piriſterion. i. periſterion.
Piretes lithos. i. marchaſi ta lapis aptus ad accedẽ dum. ignem.
Pirilampis ꝛ lampiris gre ce cicendula incendula nocticula. li. de doctrina gre. Pirſuris.
Piron agreſte Diaſc. multi ſic celidoniam minorem vocant.
Pirinum. i. os oliue. Gal. 6°. memiri. ca. 2.
Piropos Pirodes. i. igne⁹.
Piroſus. Piroſis. i. incẽdiũ
Pirotl. Pirotus. i. iflamat⁹
Pirotica. i. medicĩa aduſtĩa
Pirros gre. i. rubicũdus.
Piron. Piros. Pirus. i. triti cũ frumẽtũ. ſitos. Ga. 8. ſim. far.
Pironia. i. celidonia minor.
Pirſuris. i. noctilopa.
Piruſabõ. Piruſabor. ideſt amilum.
Piſa gre. i. pix.
Piſarak. ideſt vſnee farano is idem.
Piſſapitar piſſaſphaltos. i. pix mixta cuꝫ bitumine
Piſſaxera. i. pix dura vl̃ ſic. Pli. 24. ca. 7°. in medio et li. 35. ca. 15.
Piſcelon. i. oleũ factum ex pice liquida vel cedra. Pli. li. 24. ca. 15.
Piſces akedradu. Aui. ca. 5 ẽ cura cancri ſunt piſces parui.
Piſces aradradach. ideſt petroſilinum.
Piſcis quid ẽ. l. ſanich.
Piſcis ſtupefaciens. quid ẽ. l. ſcad.
Piſſiduma. i. concauitates oſſium ancharum q̃ ver tebra dicuntur.
Piſoac. piſoach. i. cibalaria.
Piſpatica. i. eductoria.
Piſiſtides. i. laureola.
Piſtita. i. digeſtionem faciẽ tia. Gal. i dinamidijs.

ℂ Capitulum CCCCCLXXVI.

Piſtacia gre. ara. piſtoch. ſiue fuſtech. ſiue fiſtach lat. fiſtica. SERAPIO. cap. piſtoch. ſunt fructus qui veniunt de damaſco. Dia. capit. piſtatie q̃ in ſyria naſcũtur ſilr̃ia ſtrobilib⁹ ſunt. Euſtomatica ſunt cũ vino bibita morſibus venenatꝭ occurrũt Auſtera ꝛ ſtipti ca ſũt. ideoqꝫ ẽt acõmoda creduntur toraci ꝛ pulmonis ꝛ iecoris vitia purgare. SERAPIO. fiſtice ſuba eſt ſub tilis ꝛ ſapor eius eſt fere ad amaritudinem dclinans. eſt ca. ꝛ ſic. ꝛ ãplioris calitatis q̃ꝫ nux ꝛ auellana. GALIE. lib. de cibis. Piſtacia naſcuntur apud Alexandriam ĩ egy pto: multo autem plura ĩ boreali ſirie: alimentum qdem pauciſſimum habentia. vtilia ſunt ad epatis corroborati onem ſimul ꝛ purgationem inſertorum humorum ſꝫ me atus ipſius. participent enim ſubamara ꝛ ſtiptica qualita te aromatizante. Scimus autem ꝛ alia multa epati vtilia ſicut in negocio ſimplicium mediciarum oſtenſum eſt. ſtomaco autem neqꝫ profectum neqꝫ nocumentum nota bile ex ipſis habeo teſtari. ſicut neqꝫ reſtrictiui ventris neqꝫ ſubductiui. Et idem octa. ſim. phar. ca. piſtaciũ. ideſt fiſtica in ſiria multum naſcitur planta hec: fructus auteꝫ eius ſubtilium partium eſt ſubamarum quid ꝛ aromati zans habens. deobſtruit igitur ꝛ mundificat maxime q dem ea que ſcđm epar ꝛ toracẽ ꝛ pulmonẽ. AVICEN. ẽ virtutibus cordis dicit ꝙ confortãt cor. AVERO. quinto colliget dicit ꝙ confortãt ſtomachum ꝛ epar a to ta ſubſtantia. RABI Moyſes ſũt meliores omnibus fructibus corroborant ſtomacum ꝛ epar: ſunt calide ꝛ ſic ce temperate.

Piſtes ideſt feniculus.
Peſtera. i. columbaria.
Piſteron. ideſt columbaria vel herbena.
Piſtoribus. i. comeſtionib⁹ de paſta.
Piſum. Julben. Julbẽ. ſer ſemia herbum: eſt ſpeci es orobi. l. Oemps. GA LIENVS. libro de ci bis. pila conſimile aliqd fabis ſm totam ſubſtan tiam habentia comeſta qꝫ ſm eoſdẽ modos cuꝫ ipſis ĩ duobus his variã tur: qꝛ iflatiua conſimil̃r fabis nõ ſũt: ꝛ qꝛ abſterſi uaꝫ v̈tutẽ nõ hñt ꝑꝑ hoc tardioris digõnis ſꝫ vir tutẽ ſunt fabis. l. dolaka.

P itea.ideſt coagulum.
P itekos grece. ideſt ſimia. maymo.
P itelibron .ideſt auena.
P iterak.ideſt piretrum.
P iterigon.ideſt filix.
P ithias ē ſpecies titimalli. Diaſcorides.
P ithira.pithiras.ideſt fur furas.
P itinaſer.pithiriaſis . ideſt furfur capitis.
P itinum.ideſt netalim vl' epithimum.
P itiron gre . pithiron ideſt furfur.
P itis gre.pinus pitinus ali quando reperiř inde re ſina pituina. Iſidor⁹ pe tides:petides i ramis vo cant fructus pini reptos ꝛ ſunt pinee.l.Con. Cino bar.
P itui.ideſt pinus.
P ituides.i. balan⁹ repſico.
P ituina reſina quā nos abi etalem dicim⁹.Diaſco.
P ituiſſa. PLINI.ad ſimi litudinem folioꝝ pini.li. z4.ca.6.
P ituitas ē viſcoſus humor in ore conglomeratus.
P iturcgium.i.ypericon.
P ix gd ē.l.reſ. Pixari gre. Pli.li.16.ca.iz.i3.ꝛ li.z4 capitulo gnto ꝛ ſeptio.
P ix gre.gd eſt.l.colofonia. pix romana idē.Sera.
P ix ligda.pecula . quid eſt .l.hictan.
P ix maria gd ē.l .policaria
P ix brucia gd ē. Pli.li .14. cap.zo.in medio.
Pixis ꝛ pyxides a greco pi xos qđ eſt buxus ex quo meliores fiunt.
P ixacion.grece eſt puſtula paulo durior ſbalba acu ta ex qua ip̄z quod expri mitur humidum eſt Cor nelius cel.
Placenta.i.focatia a placeo .l.heuda.
P latia vel platos. i.latum.
P ladroſin gre .i .paſſio ſto matica.ſm reumatiſm⁹ Caſ.fe.
Plāta gummi dragāti.gd ē .l.acantos.
P lanta leonis. Herba flau ra.herba maura hȝ odo rem aſpalti ꝛ ē ſpēs trifo lij.l.herba flaura. Diaſc. ſm arabes eſt ſpecies an dachuche.
P lāta noctis.i.naſcentia et ſunt pruritus aſperitas. ꝛ hothor pue q̄ accidunt in frigore ei q eſt paſſus deſudatiōem cutis ꝛ op pillatiōem poroꝝ:ꝛ bo nitatem digeſtionis.
P lanta quid ē.l .rencua.
P lantifillos eſt tertia ſpe cies titimalli.
P lantago gd ē.l.arnogloſa
P lantago aquatica.quid ē l.barba ſiluana.
P lantos.ideſt papinus.
Plantanos.i.dulb.Adulbi um.Ste.ꝛ Plantanos ē ſpēs caſſie lignee . Diaſc.
P latanus.ē herba ſic elle borus niger : vl' ſicut ca taputia ſicut appet in lr̄a Elleborus ꝛ cataputia.ꝛ ē ali⁹platanus arbor p q̊ lege dulb.
P lātaniſtica.ſūt cibi aq̊ſi i ſiadi ſicut ſūt cime plata ni.l.cuſa.
Platāi pile.dicūř fruct⁹pla tani et ſūt bace ſic̄ oliue
P liſtolokia.ē q̄rta ſpēs ari ſtologie. Pli.lib.zo.cap. 4.i fi.ꝛ li.z5.ca.9 . i fine.
P lati grece latium.
P latea.i. vēa nigra:vl' ma trix . cōis media purpu rea.
P lateos.i . arſenicum lege platociminum.
P laticoriaſis . Platicori as.ideſt dilatatō pupille Midriaſi A platis qđ ē latū.cori vo pupilla.Caſ. fe.Demoſte.
P latociminū ē dcm̄ latum ciminū.ꝛ ē pſilium mon tanū vel ſiſeleos vl' ſiler mōtanū.platos eniȝ ē la tum ꝛ ciminum . Naȝ di citur ciminū ruſticoruȝ. Itē a platos dr̄ arſenicū plateos.i.qđ i latas lami nas diuidi pōt et homi plata.i.latū os.
P latofilos.i7.ſpēs titima li.Diaſco.
Platoſelmon gre.i.aplaſtꝝ ꝛ eſt latum apium.
P laſma . ideſt forma:inde cataplaſma.
P lectoria ē repletio hūorū oīuȝ intra vaſa.ca. cochi mia ē repletio vni⁹ ꝛ po tiſſime extra.
P lectoric⁹ . Plectoricos.i. plenus vel repletus.
P legi.vl'pligi.gre.i. plaga. vulnus.plege.plage vul nera.
P legmos.Ste.i. lenticula amara.
P leton.gre.plethon.i . ple nus.Caſ.fe.
P leura grece.ideſt latere i de pleureticus.
P leuros gre.i.lat⁹ vl' coſta Pleure coſte latera.
P lexim.gre.Demo.animi. turbationem turborem.
P licina.i.vecia ꝛ eſt ſemen
P litine.ideſt tilia arbor.
P lūbata.ē quoddā vnguē tū quo vtūtur mulieres ad mundificādā faciem ex ſepo argento viuo ce ruſa ꝛ plūbo factum.
P lūbū quid ē.l.baſas.
P lūbū vſtū gd eſt.l. molib dena. Pli.li.z5.cap.ii.an te medium.
P neu gre.ſpiro.pneo flo .
P neuma ſpūs vētus: ſpira men.flat⁹:anhelit⁹ : alit⁹
P neumateſis pneumatoſ ideſt vētoſitas ſpūs.Ha. ad glauconē tractatu p̊. de feb. Itē Alex.đ antid. ad frigidū ſtomacū . Itē Oribaſi⁹ ca.đ pnoſticis.
P neumon.i.pulmo.ide pe ripneumōia qđ nos corru pte piplomoniā dicim⁹.
P neuſis. i. ſpiramen.pneu ſe:ſpirare: flare anelare.
P odagra gr̄e. dcā a podos quod eſt pes inde poda gros podagricus .podes pedes.
Podagra.poderota.i.pede rota vocař cuſcute eo ꝙ ſerpendo necat linum .
P olēta vbicūq; in antiqua trāſlatiōe.Diaſ. inueniř apđ Sera .codē loco hř ſanich.
Poliarciraton.i.medicamē ꝯpoſitū ex plurib⁹ prici palibus ſpeciebus
P oliarchion. ideſt pluriuȝ princeps.
P olemonia . Polimonia. Alij fileteriā a certamie regum inuentā. Pli. lib. z5.ca.6.Diaſ.Hali.

Ca.CCCCCLXXVII.

Policaria lati.grece.coniȝa.coniſia.arabi.gafit. DIAS.ca.đ coriȝa.alia ē maior at ꝙ odore grauior:alia pua ꝛ odore iocūda.iter has alia eſt media ḡuioris odoris:q̄ꝝ pria appellata ē coniȝa lata ſiue vanitis vl' vt latini armētal'. Itē z⁹ vocař ēt labanotl ſiue vt latini pix maria: vl' ſiriſcaris. Media appellař ēt coni ȝa ceſaleos ſiue vt latini thim⁹ mior . Maior āt ꝛ minor coniȝa hn̄t folia ſil'ia oliue:ſȝ aſpa ꝛ piguia ꝛ viſcoſa:mino ris v̊o folia odorata ſūt maioris grauis odoris q̄ ēt i fruti ce maior ē v̊ga maioris ē lōgitudis cubitl duob⁹.mior v̊o vni⁹ pedis lōgitudie porrecta ē florē fragilē mellinū hn̄s colorē ꝛ amarū ſaporē:ꝛ cū floruit velut capillos facit ra dix ē illi iutilis. GALIE.7⁹ſim.phar.ca.coniȝa taȝ ma ior q̄ȝ mior ſil'is ſūt ꝯplexiōis ꝛ v̊tutl i guſtu gdē acres et amare appentes calefaciūt valde apte:fructuoſa ē plāta. Eſt āt ꝛ z⁹ ſpēs policarie i hūidiorib⁹ locl naſcens fetidior ābab⁹ ꝛ debilior:ſȝ due prie dicte ca.ſūt.ꝛ ſic.i z°. POS SE.DIA.Dis fruct⁹ ei⁹ cū folijs ſuis fumigio adhibita. ꝛ ſuppoſita venēa lōgi⁹arcet aq̄ ei⁹ ſpāſa pulices necat.fo lia ipi⁹ i cataplaſmatib⁹ adhibita morſus venēatos miti gat:vulnerib⁹ ꝛ puſtul' medicāř flores ei⁹:ꝛ folia cū vino bibita mēſtruis iperāt aborſū faciūt. vrinā puocāt tortio nib⁹ ſbueniūt hictericl hn̄ adhibēř:cū aceto bibita epilēti cis p̄ſtāt effcm̄:elixatura v̊o eoꝝ fomēto adhibita cās ma tricis ꝯponet:ſucc⁹ei⁹ ſuppoſit⁹ aborſū fac̄:oleo mixta ꝛ p uncta tuta corpa ꝯ frigora ſuat:mior v̊o ipoſita ꝛ cataplaſ matib⁹adhibita dolorem capitl mitigat:media v̊o coniȝa haſtā groſſā hȝ leuia folia.ꝛ paulo maiora:maior v̊o nō pi guia:nec maiora hȝ folia ſȝ grauē iactātia odorē guſtū ſu auē ꝛ iutilē oīb⁹:vipas ꝛ ſpētes fugat ꝛ vulue vitia reme diat:maior ꝛ mior coniȝa calefac̄ ꝛ đſiccat.decocta igř in oleo ad piodos febriū ꝛ typos ꝛ malicioſos rigores perū cta fac̄ flos cū folijs i vio potat⁹ fet⁹ ex̄hit ꝛ vehementer mēſtrua purgat. GALIE .ſi qs folia cū mollib⁹ramuſ cul' appoſuerit alicui pticl'e ſiue đcoquēs oleo vtař ea . vř āt rigoꝝ q ſȝ piodū alleuiatiuū h⁹ oleū:flores āt eoꝝ ſil'is v̊tutis ſūt q̊ circa gdē ꝛ hoc cū folijs terētes oleo ppināt gr̄a mouēdi mēſtrua violēter ꝛ educendi embriones.

P olicarpos. Poligonia. ideſt multifructus. Diaſcorides.
P oliconias. Diaſc. folia habet ſimilia eruȝonio.ideſt eru ce ꝛ eſt herba quā ignoro.
P olicriſton.ideſt valde bonum.
P olilifon.ideſt multoruȝ foliorum :ꝛ ſic vocatur a Diaſc. prima ſpecies trifolij quā latini odoratū trifoliū dicūt.
P oligalon haſtā hȝ lōgā duob⁹ palmis folia lēticule ſimi lia guſtu ſtiptica q̄ bibita lac mulierib⁹fac̄ creſceř Dia.
P oliganon.herba eſt quam ignoro. (Poligon.
P oligonos.i.fecūdum vel multi ſeminis. vel multorum geniculoꝝ vel angulorum. Naȝ.goni.i.genu p ypſilon.
P oligonia a goni qđ ē genu.nam multigeniculatā ꝛ cētū nodiā vocāt.ſeu a goni qđ ē ſemē. Nā Diaſ.policarpos vocari dicit:qđ magis ē credēdū.hec ſanguinaria ꝛ cor rigiola a multis vocař:ꝛ ē quā v̊gaȝ paſtoris arabes vo cant vt pȝ p ꝯcordiā.DIASCO.ca.đ poligonos.Aui. ꝛ Sera.ca.de v̊ga paſtoris.Et idē Diaſ. Poligonos ma ſculus herba ē v̊gas hn̄s teneras moles ꝛ multū nodo ſas ꝛ expāſas ſup terrā ſicut agroſtis.folia hȝ rute ſil'ia ſȝ oblōga ꝛ molliora:ꝛ ſemen i folijs ſingulis. vn̄ ꝛ maſ culus dcā eſt. flos ē illi albus ꝛ feniceus.
P oligonos v̊o femia frutex ē vnā v̊gā hn̄s mollē ꝛ cāno ſam ſpiſſā ꝛ nodoſam i gb⁹ nodis folia ſūt pini ſil'ia. ra dix ē illi iutilis naſciř locl humidis ꝛc̄ . PLINIVS.li. z7.ca.iz.poſt p̄n^m poligonū greci vocant.quā nos ſan guinariā.nō attolliř a folijs terra.rure ſemē graminis q plura gn̄a poligoni faciūt hunc marē intelligi nolunt appellantq; a multitudie ſeis : aut denſitate fructicis. Alij poligonon a frequētia geniculoꝝ.Stepha.in ſino nimis . poligonos.i.v̊ga paſtoris.u. p i.ſcripſit vt aſſue uit:ꝛ in kirānida poligonos.i.corrigiola multigōia. Alij v̊o camerȝillom dicūt.
P olignemon.Diaſco.frutex eſt ſarmentoſa ꝛ cetera.
P olimas.ideſt boliſmus.
P olimigmaton. i . medica men ex plurib⁹ mixtum. PAVLVS.ca . de hy dropiſi:ꝛ ē dcm̄ plurime mixture:nā migma gre ce mixtura.
P oliminon alſine . Diaſco. ideſt paritaria.
P olina. Polines.i .ſubtilis farina cuiuſcūq; grani.
P olion Diaſ.Sera.i .poliū arabice cabade.
P oliomela.ieraclea.
P oliomenon.i.paritaria.
P olipis ē multipes . polip⁹ piſcis:ꝛ ē pulpus piſcis.
Polippus ē tumor p̄ter na turā q in naribus fit ſil'is ſm ſubaȝ polipodos car ni.i.carni illi⁹ piſcis q dř polipus ꝛ latine vocatur pulpas.
P olipodiū arabice biſbigi. dictū ad ſil'itudinem fra gelloꝝ polipi piſcis i emi nentijs q̄ ſūt i ip̄is fragel lis ſeu pedib⁹ ſi pedes di ci pōt. Nam a radicibus polipodij ſūt ſil'es eminē tie. vn̄ polipodiū q̄ſi poli pi pes.l.dipteris.Diaſco. Hypo.filichinū. Pli.lib. z6.ca.8.an̄ medium.
P oliricon gre. i.multarum radicū q̄re filix ſic voca tur a Diaſ.ca.de dipterl. ꝛ ſic ēt ſm Pliniū li . z5. ca.5.vocař elleborus ni ger a qbuſdā:ꝛ ſm alios ē vna ſpēs ariſtologie p̄ ter duas notas.ſm alios ē dipteris.l .elleborus.
Polirizona. PLINIVS. lib.z5.ca.9.p⁹mediū her ba ē hn̄s folia ſil'ia mirř ꝛ radices multas.
P oliſāthemum.i.botrochi on.ꝛ ē dcm̄ plurimorum floꝝ. Plinī⁹ li.z7. ca.iz. poſt p̄ncipium.
P oliſis.poluſis.gd ē.l.vlc⁹
P olitricon Adiantū galli tricon. Dia. ē dcm̄ ml'ta rū comaꝝ.nā gre.trix co ma dř.ꝛ ē herba c⁹folia i vno ſubtili ſtipite ordia tim poſita ſunt rotunda ſicut folia capilli venerl oriř in locis humectis c⁹ ꝯplexio ꝛ virtus ſm Pli niū ē ſicut capillus vene ris.li.z5.ca.9.vltra me^m.
P olicum.ideſt pua ſtarna.
P olitrophia.i.multū nutri entia.oligotrophia cꝯ.i. parum nutrientia. oriba ſius a polis qđ ē ml'tū vl' plurimum.
P olium. quid eſt.l.bakade Pli.li.zi.ca.7.in fine.
P olium marinū.ideſt bar ba iouis.l.bakade.
P olomonion . i. celidonia.
P olominon.i.mentaſtruȝ.
P olus.i.dolor qui fertur i membro propter laborē
P oluſarch.ideſt afronituȝ
P oma de ſeni.ideſt de hie ruſalem ꝛ ſunt pruna da maſcena.
P omum quando ſimplici ter ponitur eſt malum.l. maluȝ. ſed quando poni tur cum determinatiōe eſt illud ad quod trahiř per determinationeȝ vt pomum citrinum . ideſt citrum.pomum arantie ideſt citrangulum ꝛc̄.
P omum aque.i.citrinū.
P omum athomatiū . ideſt ciminum ethiopium.
P omuȝ arantie.ideſt citri angulum vel citromilū.
P omū citrinum.i .citrum.
P omum cithonium . quid eſt.l.cuſa.
P omum paradiſi. quid eſt .l.malum.
Pomū terre.quid ē.l .butar marien.
P omelia pomelites gd ē.l. ydromel. Hali.
P omelido gd ē.l.ȝaror.
P omelarſich.ideſt auena.
P omerac.i.agrifolium.
P omfoligos . Pomfolix . gd ē.l. Abaiſir .ꝛ pōfolix
P omiliones.ideſt nani.
P oma grece potus potio. pomata v̊o potiones.

℄ Capitulum. CCCCCLXXVIII.

Ponfolix. ſcribit grecus : ſed ponfolix profert. ſic vocatur eo ꝙ ſunt ampuloſa. Naȝ ponfolix grece eſt ampulla. Ponfolingues ampulle et eſt ponfolix ſiue ponfolingos tutia vera leuiſſima volatilis ꝛ alba quam Auicenna laudat vide capitulum de ponfo lix apud Diaſcorideȝ cuȝ capitulo de tucia.apud Auicen. ꝛ Serapio. que ideȝ ſunt;et eſt fuligo que eleuatur adhe rens tecto fornacis quando extinguitur es et fit aurical cum quod vocatur apud Diaſcori. in antiqua tranſlatio ne es vſtum.et eſt ex ſubſtantia eris ꝛ lapidis calamina ris qui dicitur climia ara.et cadimia grece quo lapide tin gitur es : ſublimatur enim vi ignis et quod ſubtilius leui uſq; eſt tecto fornacis adheret ꝛ vocatur ponfolix et ara. tutia.quod autem ex eo fumo eleuato groſſius eſt nō po tens eleuari intantum ꝙ adhereat tecto propter grauita tem ſui et denſitatem deſcendit ad inferiora fornacis vel adheret parietibus et vocatur a Diaſcoride ſpodium.fit etiam ſine ere ſola ſublimatione ipſius lapidis . Eſt alia ſpecies tutie que alexādrina vocatur ſimilis corticib⁹ar borum intus lenis extra botruoſa grauis facta vbi mul tum fit auricalchi ex eleuatione ipſius fauille circa fornu las terreas que ob hoc fornacibus ſuſpēduntur adherēs denſatur que quidem fit ex fumo cuiuſdam lapidis pro baturq; quia artifices auricalchi ex illa bonum aurichal chum faciūt eo modo fit ſicut ex calamiari lapide.DIA SCORIDES ꝛ Plinius conueniunt in modo genera tionis ponfolix.PLINIVS. libro trigeſimoquarto capi pitulo deciotertio in principio de his ꝛ de alijs que in hoc opere generantur in erarijs inquit inueniuntur que vo cant ponfoligon ꝛ ſpodion differentia ꝙ ponfolix lotura paratur ſpodios illota eſt . Aliqui quod eſt candidum le uiſſimumq; ponfoligon dixerunt : et eſſe eris ꝛ cadamie fauillam : ſpodion nigriorem ponderoſioremq; eſſe dera ſum parietibus fornacium mixtus ſint illis aliquando et carbonibus hec aceto perfuſa odorem eris parat et ſi tangatur lingua ſaporem habet horridum conuenitq; oculorum medicaminibus quibuſcunq; vitijs occurrens et ad omnia ad que ſpodium.hoc ſolum diſtat ꝙ huius elatior vis eſt.additur et in emplaſtris quibus lenis que riř refrigeratio et ſiccatio . vtilior ad omnia que vīo lota eſt ſpodios cipria optima eſt:fit autem liqueſcentibus ca dimia ꝛ erario lapide que leuiſſime efflatur ꝛ ocius euo

ponfolix grus
Ampulla
Tucia
es ustu
climia
cadimia
Spodiu
polypodium
filicula
polyricon
filix
polytrophia
olotrophia

latq; ex fornacibus ⁊ tectib⁹ adhereſcit a fuligine diſtans candore. Qđ vō minus cādidum ex ea immature fornacis argumentum eſt. hoc quidam pomfoligon vocant: qđ vō rubicundius ex his inuenitur acutiorem viꝫ habēs exulcerat adeo: vt cum lauatur ſi oculos attingat excecat. Eſt et mellini coloris ſpodios ī quo plurimū eris intelligiẜ. ſed quodcunq; genus lauando fit vtilius. fit inquit: ⁊ in argēti fornacib⁹ ſpodiū qđ vocāt laurioni: vtiliſſima autē oculis confirmatur que fit in artarijs ⁊c. has puto quas cadimias argenti ⁊ auri vocat Auic. de qbus ſupra. Item auri ſpodion vocant cinerem fici vel caprifici vel foliorū mirti cum tenerrimis ramorū partibus vel oleaſtri vel citonij mali vel lentiſci. Item ex moris imatur[?]. ideſt cādidis in ſole arefactus vel ⁊ buxi choma: aut rubi: aut terebinthi vel oenantis: thaurini quoq; gluctinis aut lintheorum cinerem ſil'r pollere iuentum eſt. vruntur oia crudo fictili in fornacibus donec figulina percoquatur: ⁊ iteruꝫ in erarijs officinis ⁊ ſmegma fit iam liquato ere ⁊ percocta additur carbonibus paulatimq; accenſis. ac repēte vehemētiori flatu expuiẜ eris pala quedam ſolum quo excipiatur ſtratum eē debet. maxilli ab ea diſcernitur aqua in hiſdē officinis diſfrigen vocant greci ab eo ꝙ bis torreat: cuius origo triplex. fieri eni dr̄ ex lapide pirite cremato in caminis donec excoquatur ī rubricam: fit ⁊ in cipro ex luto cuiuſdam ſpec⁹ arefacto prius mox paulatim circūdati ſarmentis. tertio mō fit in fornacibus eris fece ſubſidēte. differētia ē ꝙ es ipm ī catinis defluit ſcoria extra fornaces. flos ſupernatat diſfriges remanet. Quidā tradūt globos lapidis ī fornacibus qui coquūtur ferruntinari circa hec es feruere: ipm vero nō percoqtur niſi tranſlatum in alia fornace. ⁊ eſſe modū quendā materie. Quidā id materie qui perexcocto ſuperſit diſfregia vocant ⁊ cetera. habetur ex his ꝙ pōfolix ⁊ ſpodion ſunt idē qđ tutia. Itē Alexander facit collirium ad debilitatem viſus ſenum ex ponfoligo non lota balſamo vino ⁊ melle cui ſimile ſcribit Aui. in quo loco ponfolix ſcribit tutiaꝫ. Itē Stephanus i ſinonomis pōfolix. i. tutia. l. abaiſir.

P oniſa. i. auena.
P ontica. Stephanus bordacha ⁊ ē auellana et alibi curua pontica ſcribit.
P ontic⁹ ſapor quid ē. l. auſtera.

Capitulum. CCCCCLXXIX.

Populus arbor duas ſpēs habet. vnde Diaſcor. duo facit capitula. vnū ſic incipit. Populus quā leuce dicūt ⁊ cetera. Aliud ſic. igiros. i. popul⁹ arbor quā alij leuce vocant ⁊ cetera. in fine capituli. perhibēt ingt aliq arboris eius lachrymū in rodanuꝫ diſtillatū ſuccinuꝫ facere. i. karabe ⁊c. AVICEN. ſil'r duo fac̄ capitula vnū qđ incipit. haur. romanum volens dicere agiros. vt Diaſco. dicit. aliud a kiroſa. vt ſupra in haur. PLI. li. 16. capi. 24. tria genera populi facit alba nigra ⁊ que libica vocat nūma folio ac nigerrima. alba folio bicolor ſuperne candidans: iferiori pte viridi. hinc nigra que inuenta circinate rotunditatis. folia ſunt vetuſtiora in angulos exeunt econtrario edere anguloſa rotundantur.

P oraſtol. i. bdelliuꝫ. Paraſtol. idem
P orcaſtrus. i. porc⁹ caſtus.
P orcelliones qd ſunt. l. guada. harua. Dia.
P orcus eſt aīal ſatis notuꝫ cui⁹ carnes ſm Hali. ſunt ſatis ſil'es ī colore ⁊ ſapore carnibus humāis ⁊ pedes eius conferūt cōualeſcētibus. ſunt eni frigidi ⁊ humi. ſicut inuenies ī. l. latamie.
P orch. Porechi. i. affodill⁹.
P ori. ſunt foramina tam cutis q̄ꝫ oium mēbrorū minuta vix vel minime viſui apparētia. dicūtur tamē ⁊ ipſa patentia foramina pori. vt auriū a paulo capitulo de egritudinib⁹ aurium ⁊ oia alia largo modo ſumpta. pori ēt dicuntur tuberoſe duricies iuncturarū arteticoruꝫ que ⁊ lapidationes dicunẜ vt Pau. ca° đ artetica ⁊ podagra. Herodius ēt porū in egs vocat quod ſuperoſſum vulgo dicitur.
P origo. gre. lepida morb⁹.
P ori vrtides ideſt vene vrtides.
P orne. i. plantago.
P orpilis. i. propoleos.
P oroſarch. i. perforata.
P orfira marina. quid eſt. l. Oſtracoꝝ. Sadeſū. ſtc. limacia vl' purpura gre.
P orta. i. vena que oritur a parte concaua epatis ⁊ ē vena que oritur ī gibbo epatis.
P ortallaca. i. portula.
P ortamos. i. ſternutatō.
P ortulaca qd eſt. l. haſdane. bachalachancha ara. gre. andragni.
P ortulaca marina habens lac. quid eſt. l. alfarſagi.
P orus ſarcodes. dr̄ ligamētum a natura fcīn vl' creatū ad ꝯnectenda capita fractorū oſſium: ⁊ eſt ei⁹ expoſitio duricies carnea. Nā ſarchos gre. caro ſil'r. ⁊ kireas kreas
P orrū. p herba. l. Curat. p morbo. l. veruca.
P oſtarimi. Poſarum. Oribaſius ſic iquit vocat hypocras cū vna egritudo in aliā tranſmutatur: vt cum ex litargia fit freneſis ⁊ econtra.
P oſces. Poſes. Poſtas grece. i. ordeolū oculoꝝ. Ha. 4° memiri. ca. 5°.
P oſer. gre. pot⁹ potio. bibitio. poſis. gre.
P oſtdactili. ſunt dactili humidiſſimi q cū nō ſtatim comedūtur diſſoluunẜ ⁊ fiunt quaſi mel.
P oſtrigmenū. i. fluxus đ renibus vt ī alexandro.
P otameos gre. fluuialis.
P otamos gre. i. fluuius.
P oteiſis. i. çinçania.
P otentilla amātilla. fu. valeriana. idem.
P oteon. gre. i. ſuppoſitoriū.
P otamograton. Dia. folia hꝫ bete ſil'ia ⁊c.

Caplm CCCCCLXXX.

Pothab. ara. lat. dactili. SERA. libro aggre. capitulo pothab. auc. Raſ. calefaciunt et generant ſanguinem groſſum ⁊ conuertuntur cito ad coleram ⁊ ſunt mali illis quorum complexio eſt ca. ⁊ epar cali. ⁊ cui cito euenit ſola ſquinantia hothorculla ⁊ opilatio in epate ⁊ ſplene ⁊ deteriores ex eis ſunt magni ⁊ dulciores: ⁊ non ſunt aliquo modo conuenientes illis qui ſūt ca. complexionis: illi autēꝫ q non ſunt ca. complexionis ⁊ nō ſunt debilis neceſſe impinguantur ex eis: ⁊ dactili qui vocātur hairon vel heyren ſunt meliores omnibus quoruꝫ color eſt citrinus ⁊ rubeus vt appet ī. l. heiron. GALIE. ī ſcđo de edulijs capitulo de fructu palmaruꝫ. qdaꝫ ex dactilis ſicciores ſunt ⁊ ſtipticantes: vt egiptij. qdam autēꝫ molles ⁊ humidi ⁊ dulces ſicut q vocantur heyron vl' kanochi. optimi aūt iſti naſcuntur ſm paleſtinam ſiue in Jerico. Intermedij aūt amborū dictorum generū ſunt oēs alij dactili. ſunt autem indigeſtibiles ⁊ grauatiui capitis. Nam oēs dactili idigeſtibiles ſunt ⁊ capitis leſiui ampliores comeſti. qui autem ab iſtis diſtribuitur ī corpore chimus groſſus ſemper ē: habet autem aliqd viſcoſum quando dactilus fuerit vnctuoſus quādo autē tali chimo dulcedo admiſcetur celerrime qdeꝫ ab ipſo epar obſtruitur. leditur autē ⁊ flegmonizans ⁊ turgeſcens ſumme ab edulio ipſoꝝ. conuenienter autē ⁊ epar ⁊ ſplen opilantur ⁊ leduntur. multo autem magis ledunt virides dactili ad oīa paulo ampliores comeſti. palam. igitur ꝙ calidioreꝫ hēnt chimum qui dulces. frigidiorē autem qui ſtiptici ſed iflāmatione nocent ⁊ iplent virides dactili ſicut ficus: eandē enim pportionem habent ficus virides ad ſiccas quā virides dactili ad alios. In non valde vero calidis locis nō maturantur perfecte dactili vt ad reponendū fiāt vtiles ⁊ ppter hoc cocti. virides comedere ipos crudiſq; humoribus replentur ⁊ rigoribus difficulter calefactibilib⁹ capiuntur ⁊ ſm epar opilationes habent pro arbore ei⁹. l. nakale. Rabi moyſes. dactili generāt dolorē capitis opilāt epar apoſtemant caput ⁊ emorroydas creāt: de oſſe ei⁹. l. Nakala. Auerroys. 5° colliget. dactilanum. i. arbor dactili cum fructu ⁊ floribus omnes partes ipſius ſtipticitatem magnā habent: ſed fructus eius cum eſt maturus aliquā habet ſtipticitatē. Cortices vero arboris pdicti maiorem habent ſtipticitatē alijs partibus ipſius.

P otiliō. i. vinū onfancinū: ⁊ ē de vuis ñ hñ matur[?].
P otireton ſpēs ſpine. Hali.
P otireton. Diaſcor. aut frinideo aut emera ⁊c.
P ragma res negociū pragmaſiſis rerum natura.
P ractikos. pratic⁹ venalis emptici⁹ ꝯductici⁹ exact⁹
P ramos. i. ylex ſil'is q̄rcui.
P raſſine. ideſt flos cipri.
P raton. gre. agens faciens operans. (Dia.
P raſter. i. dipſas ſerpens
P raſſina col'a dcā a colore foliorum porri. Caſſi. fe.
P raſſon. gre. poꝝ praſſon kartō poꝝ ſectiuū praſſon kſaloten poꝝ capita
P raſſa. gre. porri. (tū.
P raſſis. i. operatio. ide practica. i. operatiua.
P raſſimi vide. i. flos eris.
P raſſin⁹ color. i. vidiſſim⁹.
P raſſiū. i. marrubiū. p q̄. l. faraſiō. Eſt aliud praſſiū qđ dr̄ nigrū vel ſilueſtre vl' marrubiaſtrū vl' marrubiū nigrum. p q̄. l. marrubiaſtrū. Pli. li. 20. cap. 22. poſt pncipium.
P raſmon. i. creta viridis.
P raſſū. i. ſucci porri viridi
P ratum: ideſt cot. (tas.
P recochia. i. fructus q vocantur corula.
P recoq pſica ſūt aṁpſica ⁊ ſunt corula. gre. precoq̄. ara. mixmix brecoqua.
P recordia. PLI. li. 30. ca. 3° poſt pnᵐ. exta hois ob iferiorē viſceꝝ ptē ſeparanẜ mēbrana q̄ pcordia appellant: qr a corde pretenditur.
P refrigmenū. Alexāder đ potōibus ⁊ aṁdotis adepto ſine aut prefrigmeni. i. praſſati frixi.
P reiris. Preicteris. i. ſilex
P reluna. i. q̄daꝫ ſuperfluitas piloſa. ſicut apparet in folijs os mundi.
P raſſia: ideſt arthemiſia.
P reterauditio. i. qñ aures audiunt aliud q̄ꝫ debēt.
P reteruiſio. i. quādo viſus videt aliud q̄ꝫ debet.
P riapiſmus. eſt qñ mēbrū virile augeẜ ſꝫ tres dimenſiones ⁊ papiſmus ē ſpecies ſatirionis.
P riapiſton: ideſt ſatirion.
P rimula veris paſſerella. herba paraliſis ideꝫ. Eſt alia pmula vis q̄ alio noīe vocaẜ lauādula cui⁹ flores ſūt ſic̄ camomille. ca. ⁊ ſic. ī ſi. ſcđi. cōfortat matricē. ⁊ pma ſpēs ē verior primula veris.
P rinos. Prin⁹. Diaſ. i. ylex arbor ſpecies quercus.
P riſina. i. iflegmatio cōporis vel iflatio ⁊ ē yppoſarca vel yporiſmos.
P rionitos ē medicia ad lapidem. Paulus.
P rofites gre. prima tunica oculi. l. pterigia.
P roſarches. quid eſt. l. pterigion.
P roſopida. qd ē. l. arction.
P rouinca herba dicta a quibuſdam frinica.
P robaton. puaton. i. ouis.
P rocatartica cā. i. pmitiua q̄. s. ab extrīſecus venit a pro qđ eſt pcul. ⁊ catarō qđ eſt fluor q̄ſi de procul fluens.
P roceterac. i. pes colūbin⁹
P rocon. maldacō. i. bdeliū Pli. li. 12. ca. 9.
P rofilecterō. dr̄ cā pſeruatiua a p qđ ē pcul ⁊ philecteron qđ ē cuſtodire: quia procul cuſtoditiua.
P rofluuium. i. fluxus ſanguinis menſtrui.
P rofic⁹. i. ficus ſilueſtris.
P rofiliaticō. Profilaticon. i. cuſtoditiuū pſeruatiṅ.
P rogeuma. i. cib⁹ aṅ prandium ſumptus lenitiuus ſolutiuus.
P robis. i. ſputum. ide omothois. i. ſanguineū ſputū.
P robiſalidos. i. alkekengi.
P rolce: ideſt vlmus.
P rolicocitoron. i. aconitū.
P rontuarium: ideſt cellarium vel cella.
P ronoſticos. preuiſio precognitio. i. pronoſtic⁹. nāgnoſtica. i. ſenſibilia.
P roniſtoſus. Demoſtenes ē ingt pminētia oculi cadētis ex paraliſi ꝯtingēs flenti ex magno dolore proptoſis.

Caplm. CCCCCLXXX.

Propoleos . i. ceropica: ſed falſo. nā ppoleos ē ſm quoſdā illud mellatuꝫ qđ pus ab apibus poniẜ ⁊ nō fauū. Aliquādo iueniẜ in folijs ſilicis vel apij ⁊ dr̄ cera virgo. aliqui dicunt ꝙ eſt pma fabrica apum ſine melle: ſed Diaſco. dicit: ꝙ cera ppoleos ē cera iuenta in vaſe apum vbi apes corpus fricant. hoc eſt ſine melle. Alij dicūt ppoleos. i. mū. ⁊ eſt fex aluearis apuꝫ vbi apes pijciunt ſuas ſuperfluitates ⁊ eſt calidior ipſa cera magne virtutis in attrahendo a profundo corporis. vide caplm de cera propoleos apud Diaſc. cū caplo de mū. apud Sera. i. cera. Stephan⁹ ppoleos ſordes vaſoꝝ apū. AVICENNA. vocat ipſaꝫ mū. Serap̄. ſedium. l. Cera propoleos.

P ropoma. gre. Alexā. cap° de epilēſia. oꝫ ingt ex aq̄ cal'a accipe ppoma q̄le ē abſinthiatū aut cōdituꝫ. Itē īfra ppoma raro ſūt accipiēda pter abſinthiatū ⁊ vinū bonū. Itē capi. de hydropiſi. de vino eorum vbi ponit confectionem. ppoma. gre. potio.
P roſerpinata poligonia. i. cētūnodia. Pli. li. 27. ca° 12. verſus ſi. Corrigiola. Chriſtoforus.
P roſenectica cā. i. ꝯiuncta vt ī Alex. đ dolore capit[?]
P roſimin. i. fermentum.
P roſopus: ideſt bardan⁹.
P roſilaticō. i. pſeruatiuuꝫ. pfilaticō ideꝫ. i. cuſtoditiuū. Alexan. capitl'o de cura epilenſie.
P roſitalmia vl' piſotalmia vel ptalmia. gre. ſcabroſitas oculoꝝ. Alexā. cap. de collirijs ad viſum. ppoſitalmia cyrotalmia.
P roſtotāos ē ſpaſmus qñ in pore ꝛedūẜ pte corpis vt ſe flecti neq̄ant. Pau.
P rothea: ideſt nympha.
P rothiotoſis ſiue pthoſis eſt oculoruꝫ ex nimio tumore pueniens caſus vt etiam vix palpebre attingant ipſaꝫ: vt ī Oribaſio.
P rothoſis. gre. Pau. eſt ruptio rogede tunice oculi. i. vuee ex cōeſtiōe vl' ruptura cornee. Caſ. fe. Demoſt. Elus. Stafiloma. Theodo. Priſcia.
P rotena. qd ē. l. abrotanū.
P rotorobō. i. peōia. Diaſc.
P rotopas. gre. dr̄ qđdā vinū creticū qđ fit ex vuis ī vite paſſatis poſtea expreſſis ⁊ eſt dulce vocaẜ triptos. (vrie.
P rouocatiuū. i. eductiuuꝫ
P roygumena: ideſt antecedens cauſa ⁊ corporea.
P runa: ideſt ignis pſicus.
P runa. quid eſt. l. guas.
P ſaromos. gre. arena.
P ſamiſmis: ideſt ſepultura in arena. Paulus.
P ſauſis grece tactus pſao tango.
P ſeudodiptamū. qd ē Plinius. lib°. 25. caplo. 8. circa medium.
P ſeudoſelinum. Diaſco. i. pentafilon.
P ſcudobumō. qd ē Plini. lib. 24. caplo. 16. circa fi. Diaſcorides.
P ſigia. i. ſtorax liquida.
P ſix grece nuca.
P ſairos: ideſt duros.
P ſaros: ideſt ſturnus auis
P ſcobos. gre. ideſt frigus. Pſcithos idem.
P ſichi. gre. pſiche. i. anima Pſegma. i. flos eris.
P ſichij. Pſinichij. i. ceruſa
P ſicotifron: ideſt vectōica
P ſidia: ideſt flos mali granati vel cortex.
P ſidratia ſiue exantima. Alexā. ſūt puſtule parue eminētes in cute capitis plene humiditate. aliqñ vō ſidratia ſcribiẜ. Ha. li. đ facile acqſibilib⁹. ca. 5°.
P ſidraciō. Demoſt. ē ingt peſſima extātia alta eruptiōe ē ꝯſcripta cū rubore ſepe ī albis ptib⁹ pme tunice oculi conſtituta ⁊ magis angulis vicina alta eruptiōe vel diuiſura pcuſſa aut iciſura effecta
P ſilitis: ideſt policaria.
P ſilliuꝫ quid eſt. l. bazarachona ſemen camphore eo ꝙ ſerueẜ in ipſo. Chriſtophorus de honeſtis.
P ſillium montanum. Pſiler mōtanū. ſiſeleos idē.
P ſilla. i. pulex. inde pſiliuꝫ dictum: eo ꝙ ſemen eius pulicib⁹ ſimilaẜ. Demoſtenes. cap. de obtalmia.

Theodorus Priſcianus ⁊ alij plures antiq ipſam herbā pulicariā dicebāt. DIASCORI. vocat ipſaꝫ pſillion.l.azaracho na grofalion criſtaliō ſi culi dicunt aut quinome lam ⁊c̄.

P ſillos.i.pulex. Galienus. caplō de auripigmento.

P ſilotruꝫ. eſt quoddā vnguentum depilatorium lati. dictum cauteriuꝫ.l.

barnech. ⁊ pſilotrum ſimiliter dicitur vit] alba vt apparet in.l.feſera.

P ſimichiā. pſimichuꝫ.i.ceruſa plumbi pſimithion.

P ſomion. Pſomos. gre. i. bucella panis.

P ſora.i.ſcabies vel aſperitas cutis cū pruritu ⁊ ſq̄mis. Plini. impetiginē ⁊ ſcabiē quā pſoraꝫ ⁊ lichenas vocant ⁊c̄.

P ſoas.gre.lūbꝰ. pſoa lūbi.

Capitulum. CCCCCLXXXI.

Pſori eſt quedā ſpecies vitrioli quā Auicē. pſuriaꝫ vocat. Demoſtenes pſoricū qđ nos ſcabrum dicimus. Cornelius celſus per ſe nulla medicina eſt q̄ pſoricuꝫ nominet: ſed calcitidis aliqđ cum dimidio cadimie plus ⁊ aceto ſimul ↄterit id qđ in vas fictile additū ⁊ ↄtectū ficulneis folijs ſub terra reponit. ſublatum poſt dies. zo. rurſus terit ⁊ ſic appellat ⁊c̄. Sera. DIASCORI. pſori quā multi putauerūt melanteriā eſſe: ſed falſuꝫ eſt: qꝛ ſuū genus habꝫ hoc ⁊ illa ſuū bromū habet pſori plenū vt nauſeā ꝓuocet. iuenitur in egypto libia hiſpania cipro ⁊ multis alijs locis. Melior eſt egyptius quē cuꝫ fregeris niger eſt deintus ⁊ multas habēs ꝑtuſſuras ⁊ eſt piguis. POSSE DIASCORI. ē ſtiptica guſtu ⁊ odore brumoſo plenus eſt ⁊ contrarius ſtomaco. Et eſt alterum genus qđ ſicut miſeos habet colorē: ſed inutile eſt virtutem ⁊ cōbuſturā ſimilē miſeos habet. Iniectus foramini dentis compeſcit dolorē. agitatos dētes ↄfortat. ſciaticos medicat ſi vino mixtus criſteri adhibeat. maculas vulneribus tollit cū aqua superunctus. capillos nigros facit. Dia illa metallica in coctura virtutē hñt ⁊ maxime aceto i coctura ⁊ nitro fece vini calce ⁊ ceter] qbꝰ vtꝰ addit i coctōe.

P ſorias. Pſoriaſis. apđ alexādrū eſt ſcabies veſice.

P ſorotalmia ē pruritꝰ oculoꝝ cū ꝑuo rubore ⁊ leui vlceratiōe palpebraꝝ ſine vllo lachrymarū fluore. PAVLVS. ē inqt pruritꝰ palpebre ſcabies ſalſis hūoribꝰ fcā Demo.

P ſurotiſon: ideſt vectōica.

P tarmita. ptarmicus. gre. ideſt ſternutamenta.

P tarmos. ptarmikos. Demoſte.i.ſternutatio. ptarmicon.

P tela ptella derdaruꝫ.i. vlmus arbor dirdar. arbor cimicum Auicenna.

P terea. Pteridis ptereos .i.filex. Alexā. Sercaſuꝫ apteron qđ ē ala. Ste. ſarachs. Sera. folia eiꝰ velut ale expanduntur.

P terigiō.i. vngula oculi vł digiti. Demoſ. mēbrāula carnoſa atqꝫ neruoſa albula vel rubra altero ex angulo orta ſupioribꝰ ꝑtibus initiū ſumēs ſenſum ꝓgrediēs ⁊ nūc adherēs pͨ tunice quā greci ꝓfies dicūt nūc ſupnatās quaꝫ proſarcho vocāt vſqꝫ ad circulum pupille aut ad ipſaꝫ pupillā donec impediat viſuꝫ ſepe ex vlcere añcedēti ſumit exordiuꝫ vocat aūt ptergion a ſilitudine pēnarum ⁊ eſt aliquando malignuꝫ quod greci chachoetes vocant cū turbato oculo pungentes dolōes icefferit. Paulus ē ſupficies carnis coopiens ꝑtē vngule digiti ex panaritio vel alia cā.

P terion.i.polipodium.

P toma.gre. corpꝰ cadauer ſoma prope corpus.

P toſis. gre. ſpēs trichiaſis .i.iequalitas piloꝝ palpebrarū laxamento aut palpebra dimiſſa.

P tideon. Ptyelō. gre.i.ſputū inde emoptoica paſſio ab emo qđ ē ſanguis ⁊ ptideon qđ ē ſputū ptielon.

P tiloſos ptiloſis. PAV. eſt groſſitudo palpebraꝝ putrida rubea qbus accidit plerūqꝫ ⁊ pilorum defluxus.

P timoderas: ideſt tumor.

P tiriacū Raſ i añdotario virili i ↄfectōe mitridati minoris. exponitur ꝙ eſt filix: ſed ſi ſic eſt ptereos debet ſcribi.

P tiriaſis ſcabrū vel cantabricū acaraidē idē ⁊ ſunt furfures capitis: vt Diaſ. capͦ de ficu ⁊ de felle ſm alios ē morbus pediculoſus: vt Quintus ſerenus. capitulo ſexto.

P tiropien. Ptiropolen: id eſt abies picea.

P tiſane. gre. dñr q̄ ꝓpe fieri ſolēt i pila: nos aūt cōiter ptiſanā vocamꝰ cibuꝫ ex ptiſanis ordeaceis factum: ab hac ptiſana dicitur maſſa ptiſanaria chilus. ſ. cibꝰ in ſtō iā digeſtꝰ: eo ꝙ ptiſane ſimilis ſit.

P tiſas gre. ſpuēs. ptiſis ſputa ipſa ſputamina.

P tiſma gre. ſputū ⁊ ſaliua.

P tiſis fthiſis gre. tabes. i. ariditas macies tabo.

P ucia. quid eſt.l.puſca.

P ucida: ideſt cotula fetida

P ulegiuꝫ. Puleum. Puleiū vlicon. Blicon. Diaſc. pātagathen bledio ꝙ ſūt volātiū aīaliuꝫ flores ſui tpis paſcua ⁊c̄. Plini. lib. zo. ca. i4. qđdā ē mart] ⁊ eſt diptamū: qđdā ē regale ⁊ dr̄ gliconium ⁊ eſt illud vſuale ⁊ eſt aliud cer ceruinū ⁊ ē ſerapullū. vñ qñ ſimpłr ponit regale itelligit.l.diptamuꝫ: ſꝫ pulegiū agreſte ſm quoſdā eſt nepita.l.calamītū: ſed falſo: imo pulegium agreſte ē illud qđ iuenies i.l. diptamum ſm veritatē.

P uliarbaſis.i.amomum.

P ulicaris: ideſt pſillium.

P ulicarpos: ideſt muſcata.

P ulmētum. i. ius cibale vt amigdalarum ptiſana.

P ulmo. quid eſt.l.kich.

P ulmōaria herba eſt ſatis minuta folia mollia habēs ⁊ q̄ſi formā pulmōis in locis humidis naſcēs quā qdā pepanū vocant.

P uluis. bugie.i. puluis đ radice arboris berberi.

P uluis cameli eſt quidam puluis albus qui remouetur a dorſo cameli: qñ tergitur ſatis ſiccatiuus ad ſcabiem.

P umex. quid ē, l. famechi.

P upex vocatur lapis corꝫ ſperatio vocat fenic ⁊ lapis vulcani. lati. pumex.

P upilla oculi apud Auicē. eſt Senatiō: ſꝫ apud arabes vocatur planta fontis. ſcilicet corabalbani: quod eſt equiuocum ad pupillam oculi ⁊ plantaꝫ fontis. Aliud quoqꝫ capitulum facit Auicenna de hac planta ſub hoc nomine ſumimodo vel ſuiraꝫ ⁊ vult forte dicere: vt diaſcorides ſenation: ⁊ dicit ibi ꝙ eſt eruca aque.

P urach: ideſt pſilotrum:

P urgatoria: ideſt abſterſiua ⁊ mundificatiua.

P urpura maritima: id ē cotula marina.

P urgurea: ideſt lappago.l. Aproparme.

P urulentus. Puruulētus. eſt color ſanguinis putrefacti.

P uſſaigra: ideſt pix liqda.

P uſca ſepe ſic reperitur in antiquis litteris: ⁊ eſt id quod fit per appoſitionē aque in vinacia extracto muſto. verum vbi apud Diaſcorid. in veteri tranſlatōe habet puſca apud Serapio. ex verbo Diaſcoridis ⁊ apud Auicennam in eiſdem locis ſemper habet acetuꝫ ⁊ aqua mixtum: quod grece oxicraton vocatur. Itē Alexander. caplō de androſia ex ea diſtemperantia dieta inquit eſt ordinanda que infrigidando iuuare poſſit ⁊ maxime illa que aceto cōficiuntur vt puſca pomi data. Queſiui tamē a grecis quo modo vocatur predictus potus ex lotura vinaciaruꝫ factus. reſponderunt puſca vel pucia: quāuis etiā alijs vocetur nominibus .l. Carenum.

P uſcita. Puſica Puſita: id eſt pulegium.

P uſtoch.i.fiſtici. Serapio.

P uſtohar.i.marrubium.

P uſtoſar: ideſt vſnee.

P utinada. gre. ſpēs napi.

P yria.i.coagulū. Ha.6.ſim. phar. Ioānes de ſcō amādo in ꝓlogo dicit pyria.i. balneum igneum cuꝫ aliquis ſedet ſuper lapides calidos.

Sequitur de littera. Q.

Caplm. CCCCCLXXXII.

Q litteram nec greci nec arabes habent Stephanus tamen tranſlator regalis diſpoſitionis multa vocabula que per kef vel caf ſcribuntur apud arabes per q. ſcripſit: ⁊ quedam greca que per chi ſcribuntur x. littera ſcri pſ erunt.

Q uactus: ideſt coagulum.

Q uadrās ē nomē pōderis. ʒ.ij. ⁊ ē q̄rta pars. ʒ. vniꝰ.

Q uadrātal.i.amphora.

Q uadrimediū.i.ↄfectio ex q̄tuor ſpēbꝰ ⁊ ē ātidotuꝫ.

Q ualanca.i.iuſquiamus.

Q ualea. qđ ē.l. Coturnices

Q ualunces: ideſt lac.

Q uama queꝫ kamech. i. tubera. Stephanus.

Q uameos: ideſt ſcilla.

Q uaſſa: ideſt aqua.

Q uatila: ideſt lactuca.

Q uattuor grana.i.ſeīa. Endiuie. Lactuce. Plantaginis. Portulace.

Q uatuor ſemīa frida. ſunt ſemīa cōia.ſ.lactuce portulace plātagis endiuie.

Q uebonomelet Quelenec in practica haliabbatis i ↄfectiōe eſdre quā azaer vocat eo loco apud Aui. eſt almelichi ⁊ i pātegni eſt epar pulli equi: ſed in añdotario virili ꝓ ſplen. pulli eq habet. Stepha.

Q uebrituꝫ kebrit.i.ſulfure

Q uebeli hiſpanici: ideſt antimonium.

Q ueberi. Queri. Stepha. ideſt cheiri. keiri.

Quecaranū.i.cicuta ſucarā

Quemia. ara. xanam. grece chauan.

Q uenetis: ideſt fenicis.

Q uenium. Quemū.i.ciminum. Stephanus.

Q uenogloſſa.i. arnagloſſa.

Q uernus: ideſt quercus.

Q uercꝰ ſiriacuꝫ.i. ſumach.

Q uercus. eſt lignum glandiferum.l. hullos.

Q uerceolla. Quercula maior: ideſt camedreos.

Q uercula minor.i. camepitheos infima pinus.

Q uercor: ideſt lingua.

Q uerquera: id ē febris acuta vel acra.

Q uerich: ideſt ſulfur.

Q uemaregi.i. fructꝰ tamariſci vel tamariſcꝰ domeſtica cuiꝰ fructꝰ ē ſic̄ galla

Q ueruna: ideſt acuta.

Q uerſenem: ideſt orobus.

Q uerzimazagi ſiue querinazagi.i. fructus tamariſci. Stephanꝰ carmezich carmazago.

Q uerraſſum: ideſt apium.

Q uernebuꝫ. carnibū. Ste. pro carnub xiliqua xilocaracta carubia.

Q ueraſſum kerf querferū ideſt apium

Capitulum. CCCCCLXXXIII.

Queruꝫ vxoboan. arab. lat. pinguedo vel adeps. SERAPIO. lib. aggre. cap. q̄rū vxoboam. aucto. Hał. qñ eſt aīal humidum generat in eo pinguedo ſicut porcus: qñ eſt ſiccū generat in eo adeps ſicut thaurus capra ⁊ aīalia q̄ habēt cornua. DIASCORI. caplō de aſſungia. virtus eſt omnibus adipibꝰ ca. thauria malaſtica ⁊ ſtiptica eſt ſicut ⁊ bubalina ⁊ vitulia ⁊ magis caprina paſcuaꝝ cauſa. vnde diſintericis cliſterijs miſcet cum polēta ⁊ furfure coctis ⁊ ſucco ptiſane. ⁊ ſic huic cauſe addit per cliſtere. vnde qbꝰ mordicatiōes ſunt ano aut inteſtino colon inijcitur caprina adeps: qꝛ facile dempſat. mitigat. n. mordicatiōes diſintericis vel tenaſmon patientibus. qbus aūt in profundo mordicationes fiūt ex tenui humore adeps anſerina aut pullina inijcit. Omnes ergo adipes virtutis ſunt ca. porcina ca. eſt. thaurina calidior ⁊ diaforetica. iuſcellū caprine adipis ptiſicis opitulat. bibētibus cantarides ſubuenit hyrcinū ſepū ſolutiuū eſt ſi cū ſanguine ouino ſolutū fuerit ⁊ lanis ſuccidis impoſitū podagricis opitulat maxie ſi crocū acceperit. Berbecinum ſimile porcino habet virtutes ſtericas vt ani cauſas vtiliter curet, combuſturis fert opeꝫ. porcius vero vetus ⁊ ſalitus ca. eſt ⁊ malacticus q ſi cū vino lotus fuerit pleureticis vtilis eſt ⁊ matrici ⁊ ignis combuſtionibus mixtus cū cinere aut cū calce tumorem ſoluit ⁊ vulnera ad ſanitatē perducit. Aſininꝰ adeps dr̄ nigras cicatrices concolorare. Anſerinꝰ ſiue gallinaceus ſumme eſt mirificus ob dulcedinem pinguedinis mulieꝝ cauſis vtiliter adhibet rimulas labioꝝ curat ⁊ totiꝰ vultus frigore factas rimas optime ſanat ⁊ auriū dolores. vrſinus dr̄ capillis preſtare icrementū alopitias emēdare piuones curare. vulpinꝰ auriuꝫ dolorem tollit. leoninus dr̄ venenis eſſe cōtrarius. Ceruino adipe homo perūctus beſtias omnes expellit ⁊ eſt repcuſſibilis odoris cauſa que ſerpentes perſeqtur. Adeps piſciū fluuialiū melle mixto ⁊ in ſole ſolutus caligines oculoꝝ detergit: viperinus vero ſuffuſiones oculoꝝ obtuſiones ⁊ caligines mixta cedria tāti ponderis ⁊ melle actico ⁊ oleo veteri curat alarum pilos inunctus. naſci non ſunt. Omnis ergo adeps ſine ſale recens malaxat atqꝫ idurat pinguedinis cauſa obtūdit ⁊ venena eiuſdēqꝫ iuſcellū nō ſolum his qui cantarides biberunt iuuat. veruꝫ etiam ad quodlibet venenū: vetus aūt vel ſalitus vel quibuſlibet aromatibus conditus recorporatiue virtutis eſt: ſꝫ ſpecialiter ꝓ animalibus ſeu paſcuis alius alio magis ac minus laxatiuus ſiue mitificus iuenit. Omnes tamen duricies mollire poteſt. Adeps aūt leoninus omnibꝰ quadrupedibus calidior ⁊ minus extenuatorius eſt. vetus aūt factus adeps a ſeipſo fit calidior ⁊ leptomeris ⁊ diaforeticꝰ vere.

Q ueſbara. caſbor: ideſt coriandrum. Stephanus.

Q ueſcum: ideſt kiſch.

Q ueſten: ideſt paritaria.

Q ueſuſi kaſutb.i. coriādrū

Q uetire chitire: ideſt oragantum.

Q uiamos. i. ſquilla ⁊ quiamos ideſt faba.

Q uianeo: ideſt ventus.

Q uiaſos. herba eſt ſꝫ Diaſcori. quam ignoro.

Q uiaſces.i.paritaria. Diaſcorides. capitulo alſine.

Q uianos eſt vena terre ſꝫ Diaſcori. que nōcopa roſea dr̄ naſcens in cipro in fabrica metallica ⁊ i ſpeluncis littoreis. eligēduꝫ eſt limpidum colorem ⁊ ſmaraldinum habens.

Q uianos color dicunt lati. ſꝫ gre. kianos ⁊ eſt color intra nigrum ⁊ viridem. libro de doctrina greca.

Q uiaſtis ſm Pli. eſt vlcus in angulo oculi perpetiꝫ humorem emanans.

Q uiactio dicit Plinius vocari quandam ſpecieꝫ folij quod creticuꝫ dicitur.

Quiatiſtruꝫ eſt nomen ferramentoruꝫ ocularibus morbis aptorum. Quiaciſtromeli. Demoſte.

Q uibar: ideſt caſtoreum.

Q uictomi: ideſt pulegium.

Q uibar: ideſt ſcilla.

Q uidago: ideſt daucus.

Q uidros: ideſt far.

Q uigonus: ideſt papauer.

Q uili gre. ſuccus ide diaglon qcqd de ſuccis fit ſiue emplaſtrum ſiue ſirupus. veruꝫ per chi meliꝰ ſcribitur. dicitur etiā zomos: ⁊ aſiſperma.

Q uilionifacum: ideſt oleū ſicionium.

Q uilius: ideſt coagulum.

Q uimatezare.i. fomētare.

Q uinocarpi. Quinocarpꝰ. ideſt nuclei pini.

Q uinoſaliū. Quinomella: ideſt pſilluꝫ ſm Diaſco. Quinomelon idem.

Q uinodorododapni: ideſt roſa canina.

Q uinoſbatus.i. cinoſbatꝰ.

Q uinacizata: ideſt infuſa.

Q uinarius: ideſt quīqꝫ ſextaria. Iſidorus.

Q uinanchis chinanchis.i. ſpaſmus.l. Sinanchis.

Q uinqꝫneruia. quid eſt. l. arnogloſſa lāceolata plātago minor.

Q uincos ſpaſmus. Demo. eſt inqt ꝑ interualla ꝑuiſſimi oculi raptus freq̄ntatus ſumma celeritate nos deniqꝫ caninū raptū dicere poterimus.

Capitulum. CCCCCLXXXIIII.

Quinquefolium lat. gre. pētafilon. DIA. caplō pentafilon aut pētaptes aut pentaſcon pſeudo ſelinū habet haſtas ſemie plenas ⁊ longas duobus palmis in quibus ſemen eſt folia hꝫ

ediosmo ſimilia ⁊ in qnqꝫ partibus diuiſa ſingula folia in ſingulis haſtis florẽ viridẽ habent naſcit̃ locis humidis ⁊ in vijs radix eſt ei ruffa ⁊ oblonga. PLINIVS.li.25.ca. 9°.poſt pn^m. Pentafilon qnqꝫ foliũ a numero folioꝝ dicta lat. herba adeo mũda vt purificationi in tẽplis adhiberi a gẽtibus ſolita eſſet. POSSE. Elixatura eius decocta ad tertiã dolorẽ dentium mitigat ore retẽta ⁊ quaſi gargariſmo adhibita putredinẽ oris tollit aſpredinez arteriaꝝ diſlenit ventrẽ ſtringit diſintericis neceſſe adhibet̃. Arteticis ⁊ ſciaticis preſtat effectũ. Elixatura cum aceto in cataplaſmatibus adhibita herpetas curat ſcrofas ſpargit duritics ⁊ tumores medendo ſoluit ignez ſacrum extinguit apoſtemata ⁊ panaritia impoſita ad ſanitatẽ perducit cõdilomata ſoluit ſcabiem tollit ſuccus radicis eius accept⁹ cauſas epaticas ⁊ pulmonis cõponit potionib⁹ venenatis occurrit. folia ei⁹ cũ ydromelle aut vino bibita addito pipe q̃rtanarijs remediũ eſt ſi tñ q̃tuor folia biberit. tertianarij vo 3ª cũ aq̃ ſola. effimerãs vo vnũ. epilẽticis vo accepta trigĩta dieb⁹ p̃ſtat effcm̃. ſucc⁹ vo folioꝝ ei⁹ hyctericis maximũ preſidiũ ciatis trib⁹ acceptis vulneribus ⁊ fiſtulis p̃ſtat ſanitatẽ. iterocellicis remediũ eſt bibita ⁊ ĩ cataplaſmatib⁹ pfluentẽ abſtĩet ſanguinẽ tẽplis honori additur. ⁊ domib⁹ poſita expiamentũ ẽ. radix eius eſt cal. non abũdãter ⁊ nimis acris. ⁊ iõ vtiliſſima eſt ad vẽtris fluxũ ⁊ dentiũ dolorẽ. GALIENVS.8.ſim.phar. Pẽtafilõ herbe radix ſiccat qdẽ fortiter nimiuz vo ẽ acris pp qd in multis vtilis ẽ ſicut ⁊ oĩa alia q̃cũqꝫ ſubtiliũ ptiũ ẽt ſiccãt abſqꝫ mordicatõe. eſt aũt radix ſiccatiua in 3°. minime vo caliditate manifeſta participat. AVICENNA.lib.2. Pẽtafilon noĩat̃ qnqꝫ foliũ ⁊ ẽ fortis exiccatõis ſine acuitate ⁊ aduſtiõe ⁊ mordicatiõe fit ex eo empl̃m ad fluxũ ⁊ ſedat ip̃z. ⁊ fit ex eo empl̃m ⁊ ſedat dubellet ⁊ ſcrophulas ⁊ durities flegmaticas. decoctio radicis ei⁹ valet ad vlcera deãbulãtia: ⁊ qd de eo decoctũ eſt cũ aceto ꝯfert heriſipillis panaritijs ſcabiei dolorib⁹ iuncturaꝝ ⁊ ſciatice: ⁊ cõfert ramici bibit⁹ ⁊ more empl̃i ſuppoſitus ⁊ valz ad alcola ⁊ folia ei⁹ cũ vino valẽt ad epilẽſiã accepta ⁊ bibita decez dieb⁹. ſucc⁹ radicis ei⁹ valz ad dolorẽ epatis ⁊ pulmonis ⁊ hyctericiã cũ bibit̃ p aliquos dies. Radix ei⁹ ꝯfert ſolidatõi ⁊ vlcerib⁹ ĩteſtinoꝝ ⁊ emorroydib⁹. Et ſil̃r decoctio radicis ei⁹. folia ei⁹ cũ vĩo ꝯferũt q̃rtane quotidiane. ſuccus radicis eius eſt medicina pernicioſa.

Quipero: ideſt radix iunci.
Quiquilinia: ideſt ligricia.
Quirinaicum. laſar. opos. aſa. eſt nomẽ loci vt thebaicũ. vnde dicitur opiũ quirinaicum ⁊ thebaicũ ſecundum diuerſa loca.
Quirinos: ideſt hypoquiſtidos vel balauſtia: p hypoquiſtidos ponit eũ diaſcorides in ciſſos. pro balauſtia ponit euz Diaſcorides in burnam.
Quirita: ideſt teſta caballi marini.
Quiricus: ideſt ſemen lini.
Quiroaddolabin: ideſt roſa canina.
Quiribcefalea. i. canis caput.
Quirion trianguli: ideſt radix iunci.
Quire: ideſt herba canabi.
Quirina: ideſt aſa.
Quiſqualie ſtibuli ⁊ tayſſi idez que omnia ſunt purgamenta tritici.
Quiquilima in cicilia dicit̃ quedam ſpecies gramis ẽm Diaſ. capl̃o agreſtis.
Quitiſos. Diaſcori. frutex eſt albas virgas hñs ⁊c̃. virgilius florẽtẽ citiſuz.
Quitram p kitrã. Stepha.
Quiſcini agreſte ietabicha ⁊ eſt paritaria.
Queſtis. ẽm Plinium eſt vlcus ĩ angulo perpetuo humorem emanans.
Quiſumũ ſebuz. Aliabbas .i. abrotanũ. ara. kaiſum.
Quitino ſunt flores granatorum caduci.
Quitiſuz. i. hypoquiſtidos.
Quodros: ideſt far.
Quoquinella: ideſt pruna.
Quoroto: ideſt cucumer.
Quuſir. vel cauſir: vel dolara: ideſt auena.

Sequitur de littera R.

R A. Stepha. pro reu. alicubi ſcripſit.
Racanto: ideſt aſperagus.
Racardus: ideſt cardamomum.
Racemus eſt pars vue.
Rachaben: ideſt ficus pharaonis.
Racheili oleum: ideſt roſaceum. Aliabbas.
Radices communes ſunt quinqꝫ. Apij bruſci feniculi petroſelini ſparagi. Chriſtoforus de honeſtis.
Radiantum: ideſt iuſquiamus.
Radati: ideſt torpigo piſcis.
Radicula. Radicul condes ſtrutiũ. li. 19. ca. 3. ĩ fi. i. cõdiſi. ⁊ ponitur in antidotario virili in potione ad ſcrophulas. PLINIVS. inquit radicula vocatur in lauandis lanis ſuccum habet mirum quantum conferens mollitieqꝫ naſcitur ſatiua vbiqꝫ: ſed ſponte precipue in aſia ſyriaqꝫ ſaxoſis locis ⁊ aſperis caule ferulaceo tenui ⁊ ipſo cibis ĩdigenarum expetito: ⁊ in vnguentis quicquid ſit cum decoquitur folio oliue ſtrutiz greci vocãt. flores eſtate grata aſpectu verũ ſine odore ſpinoſa ⁊ caule lanuginoſo ſemen nullum radix magna que cum conciditur ad quem dictũ eſt vſum. hec eſt condiſi. l. Condes ⁊ ſtrutium.

Radioluz: ideſt polipodiũ.
Radiolus: ideſt yreos.
Radius vocatur inſtrumẽtum cirugicoruz ſtilus ⁊ id quo medicine in oculis ponuntur tenta. s.
Radix ſimpliciter pro raffano domeſtico accipiũt romani hodie: ⁊ ſic etiaz greci accipiũt ſi ſine adiũcto inuenitur.
Radix cotica vel cutica. i. raffan⁹ qui hodie ſic vocatur: lz incongrue: qꝛ radix cutica ñ ẽ raffan⁹: qꝛ vere raffanus ẽ radix vt ĩmediate dcm̃ ẽ ĩ radice.
Radix ayſirien: vel aſſirex ideſt radix peonie.
Radix pipis. qd ẽ. l. falfel.
Radix pontica. i. liquiritia
Radix toretum. i. lactuce.
Raeleb: ideſt muſcus.
Raffanus. quid eſt. l. finel.
Raffan⁹ agreſtis. DIA. Raffanos agreſtis iuncos duos ſiue tres ſpargit in terra rubentes folia ruthe ſimilia radices cepe: ſed ampliora quez quidam raffanum ſilueſtrem vocant intus habz medullam candidaz extra cortices nigros naſcitur in montibus ⁊ locis aſperis aliquando ⁊ vmbroſis purgat inferius ⁊ ſuperius quidam dicunt ꝙ raffanus agreſtis ẽ appos. i. appios. Pli. lib. 19. capl̃o. 5°. circa medium.
Raffanus gallicus. i. radix quã nos radicẽ vocam⁹ q̃ ẽ vere raffanus. l. finel
Raſialb. Raſialbi: ideſt folium.
Raſis: ideſt acus inde raſidothichi acuariũ ferruz.
Raga: ideſt ceruſa.
Ragadie dicuntur ſciſſure accidẽtes in ano vl' pedibus multi ardoris.
Ragalter: ideſt cicuta.
Ragalus: ideſt gallus auis
Rageal: ideſt citrangulus.
Ragefar: ideſt vſnee.
Ragep: ideſt pſilotrum.
Ragichor: ideſt pollium.
Ragis. eſt ſpecies ſerpilli.
Ragodan. Ragodazi: id ẽ apium riſus.
Ragoidei: ideſt vſnee.
Rague. ara. zebet. i. ſpuma.
Ragunto: ideſt aſperagus.
Ragurius. i. granum ſolis.
Raguſacos: ideſt oleuz petroleum.
Raguſer. ideſt arſenicum.
Rabadar. ideſt torpigo piſcis. torpedo. terpedo ſtupefaciens.
Rabaialbame. id ẽ fumus terre.
Rabeleb: ideſt muſcas.

Capitulum. CCCCCLXXXV.

Rabera. ara. gre. ſichirnis. lat. melon. GALIE. 8°. ſimpl. phar. capl̃o ſichirnis. Melonis maturi ſubſtantia eſt groſſa. frig. ⁊ hu. in 2°. vnde v̇tus melonis maturi eſt abſterſiua. prouocat vrinam ⁊ mũdificat cutem. pprie ſemen eius: quãdo ſiccatur teritur ⁊ cribrat̃ ⁊ adminiſtratur in lauaturis corporis. dominatur autem in eo frida ⁊ hu. cõplexio ĩ 2°. radix eius ⁊ ſemẽ eius: quando ſiccant̃ nõ adhuc humida ſunt in p̃mo gradu ſiccitatis aut in p̃n°. ſecũdi. ⁊ ĩ eis eſt plus de abſterſione quando ſiccant̃ q̃ ĩ carne ei⁹ ⁊ q̃ ĩ carne cucumeris. SERAPIO. lib. aggre. quãdo fit empl̃m cum eo ſedat ap̃ata oculoruz. Et cortex eius quãdo ponit̃ ſuper caput ĩfantis ſedat apoſtemata calida facta in eius cerebro. ⁊ ponitur ſuper frontem illius ad cuius oculos currunt humiditates. ⁊ prohibent eas ⁊ tota carnoſitas ⁊ ſemen quando ſiccatur ad ſolem. ⁊ conficitur cum farina ordei vel cum amido ⁊ ſiccatur bene mundificat cutim mulierum quãdo lauant cuz eo facies ſuas ⁊ reddit eas ſplendidas: ſed radix melonis quando ſiccatur ⁊ ſumitur de ea in potu. 3. i. cuz ydromelle prouocat vomitum: ⁊ quando accipitur poſt cibum in hunc modum facit vomere ſine labore: ⁊ quando fit emplaſtrum cum ea curat vlcera dicta faui.

Raialbamen. rainalbamẽ: ideſt fumus terre.
Raib. reib. i. lac acetoſũ: vt ĩ almãſore. ca. d diabete.
Raileion. chachille eſt herba ſimilis portulace hñs lac ⁊ eſt de genere lacticiniorum laxatiua ſatis. aliter dicta ſoldanella.
Rakanto. Diaſcori. aſperagus. aſpratilis quã multi racãto aut mion vocant.
Ralebar: ideſt pulegium.
Ralefac: ideſt abrotanum.
Ralẽbatuz. Aliabbas. i. coriandrum. alibi p mirto. alibi pro oleo amigdalarum dulcium.
Ramad. arabi. ideſt cinis.
Ramale: ideſt raſine pini vel pix que ex pinguioribus ligia pini colligitur.
Ramẽta: ideſt aliquid proiectum purgamentum.
Rames: ideſt locus ſub anchis: ⁊ propter hoc vocatur quedam egritudo ramex: ⁊ eſt excoriatio que fit in coxis ſiue ſub anchis pueroruz. hoc vocabulũ ponit̃ ĩ hazarachõa
Rameta. ẽ quedã ꝯfectio.

Capitulum. CCCCCLXXXVI.

Ramich. ara. ⁊ lat. gre. vo. rimich. SERAPIO. lib. aggre. Ramich. ⁊ gallia confectiões ſunt. vñ ramich accipit̃ ex multis ſpẽbus aliquãdo accipitur ex dactilis ĩmaturis: ⁊ aliquãdo de corticib⁹ granatorũ ⁊ ex herbis aſperis. ⁊ omnes ſpẽs ſunt fri. ⁊ ſic. ⁊ de ipſo eſt ſuch. i. gallia: ⁊ qñ fit ex eo gallia miſcent̃ cuz eo ſpẽs et muſcus ⁊ ẽm ꝙ admiſcet̃ ei ex ſpẽb⁹ ⁊ muſco erit amplior vel minor caliditas eius: ⁊ erit tunc medicina compoſita ex ſtipticitate ⁊ caliditate quã acq̃ſiuit a muſco ⁊ ſpẽb⁹. l. ſuch. Et idẽ Serap̃. aucto. Iſaac. Ramich. fit ex gallis ⁊ ẽ fri. in fine ſcdi. ſtrigit ppter friditatẽ ⁊ ex Ramich fit gallia qñ miſcet̃ ei ex muſco ⁊ ſpeciebus calidis ſicut patet ĩ gallia. Et modus preparatiõis ramich ẽm eundẽ eſt iſte. Accipe gallaꝝ. libr. 10. tere ſubtiliter: deide accipe ex paſſulis. lib. ij. ⁊ buliant in aqua fortiter ⁊ debent poni ſuper vnãquãqꝫ menſurã paſſulaꝝ due menſure ⁊ media aque ⁊ poſtq̃ bulierint cola eas ⁊ exp̃me ⁊ proyce ſubſtantiam paſſulaꝝ: deide accipe ex melle apud. lib. ij. ⁊ miſce cũ decoctione paſſulaꝝ ⁊ proyce in omnibus. 10. lib. eius mixture. lib. i. olei keadi: qd ſi nõ habes pone loco eius oleũ ſiſaminũ ⁊ fac bulire ſimul fortiter ⁊ moue ſemp donec ſcias ꝙ ſit bene coctum: ⁊ caue ꝙ ſi minuet̃ aqua paſſulaꝝ pone in ea de aqua ne adurat̃ medicĩa: deide accidit de roſ. cinamõ. gariofil'. ⁊ ex folio caſſie vel ex ligno eius ſi nõ habes folium ⁊ tere bene oĩa ⁊ pone ſuper. 10. lib. gallie lib. i. mixture iſtaꝝ ſpecieꝝ: deide miſce totũ cũ decoctione aq̃ paſſulaꝝ ⁊ mellis ĩ olla vbi eſt ⁊ coque ſuauiter cũ diſcretione ⁊ moue ſemper. Et qñ finiuerit decoctio eius extende ſuper ſextarium in ſole quando deſiccatum fuerit fac trociſcos ⁊ extende eos ſuper cribrum in ſole donec ſiccetur bene ⁊ ſerua ⁊ vtere. Collector eſt alius modus confectionis ramich quo hodie vtimur cõiter ⁊ eſt iſte. Accipe

ſucci herbe acetoſe vel ſucci citonioꝝ. ℥. xvi. ⁊ buliant bulitõe vna cum. ℥. i. folioꝝ roſaꝝ: ⁊ cum. ℥. ij. granoꝝ mirti ⁊ poſtea coletur ⁊ in colatura miſceãtur gallarum recentiũ humidarum tritarum vltima contritione. ℥. v. coquãtur adhuc: deinde puluerizentur folioruz roſarum. ℥. i. ſandali albi boni. ℥. i. ⁊ q̃rtuz. gũmi aſſi. ℥. 5. carnis ſumach ⁊ ſpodij. añ. 3. v. ſucci agreſte. 3. vij. ſucci granoꝝ mirtilloruz tritoꝝ vltima contritõe. 3. iiij. ligni aloes gariof. macis nucis muſc. ana. 3. iiij. ĩuoluantur oĩa ſimul ⁊ extende in ſcutella lapidea donec ſiccent̃ ⁊ poſtea puluerizentur ſubtiliter ⁊ cum aureo. i. cãphore ⁊ aq̃ roſ. fiãt trociſci ad põdus. 3. i.
Ranũculus. PLINIVS. li. 25. ca. vlt. v̇ſus fi. Ranũculuz vocamus quã greci botrachion. genera ei⁹ q̃tuor.
Rana. quid eſt. l. diſſoa.
Ranabroch: ideſt tribulus marinus.
Ranaſach: ideſt pulegium.
Rancoridea. rancoridez. i. burſa teſticulorum.
Raneſeri. Raneſir. i. fructus tamariſci.
Ranula vocatur augmentatio carnea ſub lingua: ⁊ ranunculus cuz grauedine ⁊ fluore ſaliuarum quaſi in radice lingue vt alia lingua videat̃ oriri.
Rannus quidaz dicunt ꝙ eſt ſpina alba: ſed falſo: quoniam Diaſco. dicit ꝙ rannus eſt frutex naſcẽs circa ortos cui⁹ v̇ge ſunt longe ⁊ ſpĩoſe folia habz pĩguiſſima lõga ⁊ leuia. l. hauſis. hauſigi. Stephanus ramnos auſegũ ramnus. Plin. lib. 24. ca. 14°.
Rapa. i. alippa alipta aliptl
Rapa. qd eſt. l. delion. grece gongilion. ara. ſelien. ſcelgem.
Rapa caulis. l. deliõ. Iſaac
Rapa agreſtl. DIASC. locis naſcitur ſiccis fructicem collectum faciẽs .l. delion.
Rapa ruſtica. ẽm Diaſcor. eſt quedam ſpecies ypericon. l. Corium.
Rapacillus. Iſaac de dietis de ipſa loquitur.
Rapaſtellus. rapella: ideſt rapolla: ⁊ eſt rapa ſilueſtris. l. delion.
Rapeſarch. rapeſarchi: id eſt cimbalaria.
Rapeſta. quid eſt. l. finel.
Rapiſarchia. i. abrotanuz.
Rapiſtruz. armoratia. Diaſcorides. i. raffanus agreſtis. Plinius libro. 19. capitulo. 5°. circa medium.
Rapofarſin. rapofarſini. i. ciclamen.
Rapolla. rapella: ideſt rapaſtellus.
Rapũ ſilueſtre. PLINI. lib°. 20. cap. 3. ĩ fi. in aruis maxime naſcitur fructicoſuz ſemie candido duplo maiore q̃ papaueris
Rarameos. i. pulegium.
Raraſarch: ideſt arbor faciens berberos.
Rarates. rarateſi. i. ſiliqua
Raregi: ideſt colofonia.
Rarezir. i. fruct⁹ tamariſci.
Raricõ. PAVLVS. capitulo de dentibus. raricon in ollam comburẽs.
Ras. arabice latine caput. SERAPIO. auctori. Diaſcori. quidaz adurũt caput leporis ⁊ curãt cũ eo alopitiaz. piſciculi parui caput quando adurit̃ ⁊ puluerizatur ſuper ſciſſuras ani curat eas ⁊ muri qui fit ĩ eis quando fit emplaſtrum cum eo curat vlcera fraudulẽta putrida in ore.
Raſa. quid eſt. l. batronig.
Raſacum. in pratica haliabbatis exponit̃ p gummi ſemibari: ideſt pini raſchum.
Raſacoltana: ideſt capitellum ſaponis.
Raſadafa: idez ẽ quod de vẽtre fit que a ſancto Iacobo aſportantur poſtq̃ extrahitur cortex fricando oblate fuerunt ſimilantur margaritis.
Raſſafritim: ideſt auis.
Raſamũ. i. enula ĩ ſcdo pratice Halyabbatis iuenies ⁊ alibi raſeni raſin.
Raſangi: ideſt es vſtum.
Raſapa eſt ſuccus fructuũ ad ſpiſſitudinem decoctus. l. ſapa.
Raſſaſaf: ideſt ſalix.
Raſatiriõ: ideſt teſticulus vulpis.
Raſca lini. i. podagra lini.
Raſcel. raſel. i. corallus.
Raſelbageli. i. perdix auis.

R aſer:ideſt plumbum.

R aſenigi. Raziēigi. Raſſa negum.i.feniculus. Stephanus. Racienigi.

R aſas.arabi.plumbum.

R aſga:ideſt patella.

R aſgi: id ē quod trahit ad rotunditatem.

R aſian: ideſt maratrū rauſen.idem.

R aſin: ideſt pendactilus: vel enula.

R aſmicon eſt ſpecies apy ſilueſtris.

R aſara clauorum veterū. quid eſt.l. Melanteriū.

R aſura eris eſt quod abraditur ab ere.

R aſus:ideſt ſtagnum.

R ata albani: vel ratha. eſt īquit ſpecies trifoly duʒ eſt recens ſic vocatur: ſʒ ſicca dr̄ faſſaſa:⁊ cadhab ⁊ ī hyſpania dr̄ herba oculoꝝ oritur in ortis ⁊ in pratis.ī pncipio ortus ei⁹ eſt vt trifoliuʒ.poſtea fit gracilius eo: ⁊ hʒ flores vt lenticule tortuoſe.

R atec.rathec:ideſt git.

R athereſen.i. polipodiuʒ.

R atiēigi.i.7.IO.SERA. in vnguento Aſeleniamini ⁊ eſt vnguentum apoſtolorum: ⁊ in alys multis locis exponitur ꝙ eſt colofonia. Item Auicen. in ſecūdo ſimiliter. verū Idem Ioā. Serap.cap⁹. de paraliſi dic̄ ꝙ ē gummi granorum viridiuʒ ⁊ hoc eſt terbentina. Item caplo de aſmate. Accipe īquit granorum pinearū ſup quas ē ratienigi multum. ſm veritatem hoc nomen cadit ſuper oēm reſinam grecum īmitando. Naʒ retin gre.reſina vt ī libro de doctr.greca.

R ation. PAVLVS.capitulo de aſmate. Aligs potū aut cibi raticon hydromilon ⁊c̄.

R au:ideſt anetum.

R auabel.raubel.i.kambel

R aud.raut. rauet. raund. ara.i.reubarbarum.

R auecſeni.i. reubarbaruʒ de partibus ſeni.l.ſeni.

R ued.raund. a reu.grece. aliud barbaruʒ aliud ſeni qꝺ naſcitur in īdia ſm Abē meſuay. Aliud turchium. Aliud ponticum a ponto.ſic a regionibus dicitur.l. reubarbarum.

R auſen.raſian. i.maratrū.

R axeta. raſecta.ara.eſt ꝑs manus.

R azic.razich: ideſt lac acetoſum.

R azienigi.i.feniculus.

R eac:ideſt algulenati.

R eactis.i.petroſellinum.

R ealgar fit ex ſulfure calce viua ⁊ auripigmento. ydeomate noſtro dr̄ ſoricoria interficit ſorices et oīa animalia. puluis ei⁹ eſt mortificatiuus fiſtule ⁊ vermium equorum ⁊ eſt corrodens omnem malam carnem.

R ean:ideſt mirta.

R eban ſalamonica. Auicēna ſecundo canon.

R ealti peſſibaſi:ideſt feniculus.

R eas.apud Diaſ. ē ſecūda ſpecies papaueris.

R ebiche. i. cicade marine.

R ebiſe.i.genus locuſte.

R ebikengi:ideſt lupinus.

R ebicheg. i. apiuʒ raninū. Galie.6⁹. ſimpli.phar.

Capitulum. CCCCCLXXXVII.

Rebith. ara.lat.epar. SERAPIO.aucto.Galie. epar canis rabidi quando ſumitur in cibo curat morſum canis rabidi. Et idem aucto. Diaſco. Epar aſini quando comedit̄ in ieiunio confert epilenticis. Epar hyrci ſi comeditur ab epilentico facit eum cadere. Epar porci maſculi deſiccatum ⁊ in potu ſumptuʒ confert morſibus venenoſis. Epar canis rabidi ſecundū ꝙ dicitur adminiſtratum aſſatum ⁊ comeſtum ab eo queʒ momordit canis rabidus ꝓhibet euʒ a timore aque. DIASCO. capitulo ficatus. ficatus caprinus carbonibus impoſitus ſudorem quaſi aque emittit que collecta oculis infuſa nictilopas ſanitati reſtituet. Sed dum elixatū fuerit ab his qui epilentica paſſione tenentur ſi comedatur ſimileʒ parat effectuʒ. ficatus capre combuſtus ⁊ puluere aſperſus ſanguinem fluentem reprimit contritū cum aceto ſanguinem abundantem de naribus concludit ventrē ſtringit. ficatus burdonis combuſtus ⁊ cum oleo mirtino capiti illinitus capillos fluentes ſiſtit ⁊ eos creſcere facit. ficatus vulturis coctus cū ſanguīe ipſius trit⁹ ⁊ per dies.8. potatus caducis ꝓdeſt. ꝓ epatibus ī via cibi.l.latamie.

R ec:ideſt ſuccus de quo fit acatia.

R echabinū in practica. Alyab.in caplo de febribus continuis exponit̄ ꝙ eſt machalū quod eſt bdellium:⁊ in capitulo de ꝯſtipatōe ventris ⁊ fluxu in feb. ſcribit̄ narenīebī varenichim ⁊ alibi vermenebum pro eodem nateniebum.

R ecal:ideſt vſnee.

R echoma. PLINIVS.lib⁹.27⁹.caplo.12.affert̄ de his que ſupra pontū ſunt eadē coſto niſtro ſimilis minor ⁊ ruffior. Paulo ſine odore calefaciēs guſtū ⁊ abſtergēs. eadē trita vini colorē reddit ac ad crocum īclinanteʒ:⁊ eſt reuponticū ſm Iacobum de dondis aggregatoreʒ.

R ecoab:ideſt galbanum.

R ecorporatiua medicīa ē īſpiſſatiua q̄ carnē ⁊ cuteʒ denſat ꝯfortatqʒ mēbrū ⁊ temperat ꝯplōnē que gre.metaſſincretica dr̄ recuperatiua confirmatiua. Oribaſius.

R edarguēs vtus ē ſtiptica reꝑcutiēs. DIASCORI. capitulo de arbore pini.

R eddidendi:ideſt oleandri.

R edhab. ē ſpecies trifoly. Redidomar:ideſt berberi.

R edidomū.i. morula vel ſemē eius eſt redidomū ⁊ mora rubi.

Caplm. CCCCCLXXXVIII.

Refo. ara.lat.cucumer aſininus vel agreſtis.eſt cal. ⁊ ſic.in tertio fit ex ſucco eius fructus elacteriuʒ quod ſatis laxat per inferiora ⁊ ſuperiora ⁊ per duos annos in multa efficacia ſeruatur purgat ꝑncipaliter flegma.ſecundario coleram. Contra arteticam podagram et cyragram ⁊ yliacam paſſionem datur. Ad menſtrua prouocanda puluis elactery conficitur cū oleo muſcelino vel communi ⁊ licinius bambacus intinctus ſupponatur. Ad apoſtemata fri.maturāda elactery.ʒ.v.cum farina ordei conficiantur cum vitello oui ⁊ ſuperponatur. Item valet contra calida apoſtemata. Ad apoſtemata rumpendū fit optimū ruptorium ex elacterio ⁊ terbentina. Ad vermes aurium conficiatur. Elacterium in quantitate. 5.granorū cum modico aceto ⁊ tepidum infundatur. Ad omnem dolorem ſtomaci frigidum inungatur ex confectione elactery cere ⁊ aceti. Ad lentigines faciei ⁊ omnem ſuperfluitatem eius remouendaʒ. Accipe ceruſaʒ ⁊ camphorā ⁊ elacterium in quantitate illorum duorum conficiantur cuʒ aceto in modum vnguenti in mortario plumbeo ⁊ piſtello plumbeo ⁊ ponatur ī vaſe vitreo per dies.12.poſtea iterum in eodem mortario ⁊ piſtello moueatur addito aceto ⁊ iungat̄ facies ⁊ omnem pānuʒ abſterget ⁊ lentigines. SERAPION.aucto.Diaſcori. planta eius eſt diuerſa in fructu eius:quoniam ipſe eſt minor ſatis cucumere domeſtico ⁊ eſt in figura ſua ſimilis glādi longe ⁊ folia eius ſimilia folys citrulli:ſed radix eius eſt alba. Naſcitur in rupibus ⁊ campis:⁊ quod de ea adminiſtratur eſt ſuccus fructus eius ſubſtātia eius ē ſubtilis ⁊ ſapor eius eſt amarus.cali.⁊ ſicca. in ſecūdo. Doſis eius eſt a kirat.y.vſqʒ ad .iy. GALIENVS.8.ſim.phar.ca⁹.ſiky agry.i. cucumeris ſilueſtris ſuccum eius fructus elacterium nominant.

R egalea.quid eſt.l.degalea.

R egebertederien. Stephanus eſt inquit radix tinctorū ⁊ dicitur curcuma.grece vocatur chelidonion:ſʒ re vera quid eſt.l.curcuma carthamum.

R egeniſori:ideſt ſalſamentum.

R egillus eſt auis paruiſſima omnibus nota nullius effectus ad opera medicine.

R eguis morbus antiquitus vocabatur hycteritia. Caſſi⁹ felix. PLINIVS.⁊ Oribaſius in commento afforiſmoꝝ hypocratis h̄ ⁊ aurigo ab aureo colore ⁊ arcuat⁹ morbus ſilr̄ dr̄ ab arcu ſyderis in celo apparentis.

R egulus.eſt ſerpens īterficiēs ſuo ſibillo ⁊ ſuo viſu

R eguſarp:ideſt polium.

R eib.raib. i.lac acetoſum.

R eiben. reibēi: ideſt lapis qui eſt ſicut cancer.

R elābach. relambachi. i. mirtus.relubach. Ste.

R elaxatio membrorūʒ: id eſt paraliſis.

R eliniſteo: ideſt barba capillacea.

R elis.i.aqua que ſuper lac acetoſum eleuatur.

R embi: ideſt habēs crura retorta verſus extra.

R emiar.remiari. i.cimbalaria.

R en.quid eſt.l.rhule.

R enifaſea:ideſt regalea.

R eniſar:ideſt vſne.

R enitētes:ideſt tractui reſiſtentes.

R epulaſur: ideſt arſenicū.

R eſeies.reſemes. reſe meſi:ideſt paſſule.

R eſereſin.reſin:ideſt pētadactilus:⁊ reſin:ideſt ſanguis draconis.

R eſimti. quid eſt. l.ruthe.

R eſina.quid ē. l. batronig.

R eſina frixa.i .colofonia.

R eſinacabe.i.cāui agreſte.

R eſina pituīa.i.pini ⁊ abialis.nam pitius gre.eſt pinus. Diaſcorides.

R ehiban.ara. mirtus.lib⁹. de doctrina ara.

R eiectialis emola orminō armel ermolar auricularis tuderi.l.orminō. Pli. lib.22.cap.5.verſus finē.

R eia.i.ſpelta. Galienus.

R eſeda.quid eſt. Plin.lib. 27.capitulo.12⁹.in fine.

R eſis oculoꝝ.expōit Oribaſius ꝙ eſt ruptura illorum.vnde reſis.gre.eruptio res rheſis.

R etiʒ.retin.i.reſina. Paulus caplo aſmatis rhetin retine. Iſidorus.

R eu.reud. Rheu. raund. arabi.ideſt radix.

Capitulum. CCCCCLXXXIX.

Reubarbarum. lat.ara.raued:vel raud.vnde dicitur reubarbaꝝ a reu quod eſt radix ⁊ barbarum regione vbi oritur. Oritur et in india ⁊ trāſmarinis partibus: ⁊ eſt alliud dictū reuponticum a ponto inſula: vel quia ponticum habet ſaporem. Reubarbarum ſecundum quoſdam radix eſt cuiuſdam arboris.reperitur quaſi quedam tuberoſitas ī radice ei⁹ eſt ca.⁊ ſic.in ſecūdo. IOANNES MESVE. Reubarbarum quoddam oritur in india ⁊ vocatur rauedſeni. ⁊ ē melius:⁊ quoddam oritur ī barbaria ⁊ eſt laudabili⁹ poſt illud:⁊ quoddam oritur in turchia.⁊ eſt minus laudabile illis.⁊ laudatur magis ex eis quod eſt ſubnigruʒ declinās ad ruffedinem ⁊ quod graue eſt cum raritate ſua ⁊ in quo in confracturis inuenitur diſgregatio ex ruffo ⁊ glauco ⁊ quod eſt crocee tincture ⁊ quod eſt recēs cognoſcitur qꝺ non eſt adulteratum quoniam eſt rarum ⁊ minoris ſtipticitatis ⁊ eſt crocee tincture. Adulteratum vero habet cōtrarium horum ⁊ varietatem quam habere debet in confracturis amiſit immo ſubnigreſcit in eis:⁊ eſt ca.⁊ ſic.ī 2⁹. Cōuenerūt aūt in ꝑmixtione ei⁹ aqueitas ⁊ terreitas dantes ei ſtipticitatē ſubē.acreitas dās ei raritatē ſubē ⁊ eſt ī eo igneitas ꝑficiēs:q̄ propter actōeʒ eius ⁊ terreitatē ipſius facit eſſe ipſum amarum. verum terreitas eſt ſecundū profunduʒ eius ⁊ igneitas eſt in ſuperficie. quapropter īfuſio ſeparat inter eius ſubſtātias. ⁊ completio operatōis ſolutionis ⁊ apertionis opilationum per ipſum eſt per dominium caliditatis in ſuperficie eius. ⁊ conſecutio contractionis per ipſuʒ eſt a ſubſtātia ſua terrea ſtiptica. Nō eſt in eo nocumentum apparens. datur in omni tempore ⁊ in omni etate ita ꝙ etiam pueris ⁊ pregnantibus datur. ⁊ ē de elegantioribus ⁊ melioribus medicinis aque lactis ⁊ proprie quod ſumptuʒ eſt ex capris que magnificat operationem eius ſimiliter manificatur infuſio eius in aqua endiuie ⁊ apy prius bulitum ⁊ colatum vel in aqua plantaginis ⁊ non pretermittatur quin cadat in ſocietate eius ſpica. Eſt enim propry iuuamēti cum ipſo neqʒ pretermittas additionem modici vini.albi odoriferi clari in īfuſionibus eius ⁊ proprie quando in emendatione opilationū propinatur: ⁊ eius quidem infuſio competit quando ſoluʒ queritur abſterſio ſolutio ⁊ opilationū apertio: ⁊ ipſi⁹ contriti exhibitio quando queritur vt poſt illam in viſceribus veſtigia contractionis remaneant: verum ex eo qꝺ aſſum eſt vehementius facit illud ⁊ adhuc vehementius ex aduſto: ⁊ quod ex eo purius eſt ſuſtinet quod oportet ⁊ meretur de contritione. In raro autem ⁊ laxo contritio vehemens reſoluit virtutem: decoctio etiam ſimiliter reſoluit q̄liſcunqʒ ſit. POSSE.IOAN. MESVE. Educit ſolutiōe eius coleram ⁊ flegma.maior eius proprietas eſt mūdificare epar ⁊ ſtomacū ⁊ conferre doloribus pungitiuis eoꝝ ⁊ viſcerum ⁊ clarificare ſanguinem ⁊ auferre opilationes ⁊ morbos:quoruʒ mater eſt opilatio ſicut hydropiſim hycteritiaʒ groſſitiem ſplenis ⁊ febres opilationum ⁊ ſimilia:⁊ ex parte ſubſtantie ſue proprietas eſt conferre ſputo ſanguinis ⁊ emanationi eius vndecunqʒ ſit et caſui ⁊ percuſſioni ⁊ ſanare rupturas intrinſecas ⁊ extrinſecas ⁊ proprie eius.ʒ.i.mumie grana .y .rubee tinctorum grana.xv.cū vino ſtiptico:⁊ confert inunctio olei eius contuſionibus ⁊ contritionibus lacertoruʒ ⁊ doloribus eoꝝ. ⁊ ipſum quideʒ eſt medicina ſingultus ⁊ eſt medicina bona diſinterie ⁊ proprie quod ex eo eſt aſſum ⁊ bibitum cū ſucco plantaginis ⁊ pauco vino ſtiptico:⁊ cōfert feb.periodicis.⁊ fe.opilationuʒ ⁊ fe.antiquis. Doſis. Potio eius infuſionis a.y.5.vſqʒ ad.10.⁊ contriti a.ʒ.i.vſqʒ ad.ʒ. iiy. Et ipſum conſeruatur per annos quattuor ⁊ ꝯſeruat̄ a corruptione ⁊ putrefactione ſi ſuperliniant̄ ei cera ⁊ terbentina liq̄facte aut cera ſola aut ſi ſepeliat̄ in melle taberzet aut in pſillio aut milio.conſeruatur.n.tūc tempore extenſo.

R euma.gre.ē actus qꝺ eſt fluxus vel curſus a reuſis gre.

R euma arabice rizi.

Capitulum. CCCCCXC.

Reuponticum .i.barba ſiriſta ⁊ eſt radix pontica multuʒ ſimilis reubarbaro interius habet venulas diſtīctas vt reubarbarum:ſed non tingit vt reubarbarum ⁊ dicitur reuponticum: eo ꝙ in ponto inſula reperitur:vel quia ponticuʒ habet ſaporē ⁊ reu tantuʒ eſt dicere quantuʒ radix. DIASCORI. capitulo de reupōtico. Naſcitur in boſtoro ⁊ ſic ad greciā venit cuius folia magna ſunt ſimilia folys ſimphiti. Radix eſt aliquatenus vaſta ⁊ nigra haſta ſimilis centauree: ſed breuior eſt fragilis ⁊ leuis in pondere ſine odore ⁊ guſtu amara leuiter ſtringens ⁊ ſi maſticetur fit gluctinoſa ⁊ crocei coloris. POSSE DIASCORIDES. vires hʒ efficaciter ſtringentes.⁊ ideo vino q̄ſi in fomēto impoſita inflationes deſiccat vulnera glutinat ⁊ ſanguis abundantiā reprimit.habet in ſe magnam ſubſtantiam temperandi:quia tenet in ſe terreni frigoris ⁊ caloris parteʒ ⁊ leptomeris eſt.ad aſmata ergo reumatica ⁊ orthogonia iuuat potata liuores ⁊ empetigines ſanat cum aceto illinita ⁊ potata.emptoicis ⁊ diſintericis prodeſt: ſʒ bona eſt que non eſt pertuſata in guſtu mucillaginoſa modicū ſubmordax.bibita inflāmationem ſtomaci tollit ⁊ dolorem ⁊ laxitudinem.ſpleneticis ⁊ epaticis bibita prodeſt. conquaſſationeʒ corporis reficit. de alto cadentibus ſubuenit:nefreticis ⁊ tortionibus toracis ⁊ hypocundry ſalutare eſt. ſtericas ⁊ ſciaticas cauſas compeſcit.ſanguineʒ reycientibus vtiliter adhibet̄.ciliacis ⁊ diſſintericis frigoribus typicis ſingulare preſidium eſt morſibus venenatis occurrit.aſmaticis prodeſt ſubglutientibus vtiliter adhibetur ſimiliter vt agaricus datur ī omnibus cauſis zernas limpidat ⁊ liuores cum aceto impoſita.ſimiliter cum aqua liuores omnes tollit virtus eſt ei termantica ⁊ paulo ſtiptica. PAVLVS.capitulo de reupontico.ca. eſt ⁊ ſic.i ſecundo. virtutem habʒ mundificandi confortandi ex ponticitate ſua:⁊ diureticaʒ ex qualitatibus. aqua decoctōis

eius ſoluit opilationem ſplẽis ⁊ epatis ex fri. cauſa: cerotuz ex puluere eiꝰ ⁊ oleo roſa. ⁊ cera valet contra debilitatem ſtomaci. puluis eiꝰ lumbricos occidit. Pliniꝰ libro. vigeſimoſeptimo. capitulo duodecimo verſus finem.

R exis. gre. eruptio ruptura.

R hecoma .i. reuponticum Plinius libro vigeſimoſeptimo capitulo verſus finem.

R hiptica. gre. Riptica purgatiua abſterſiua. Galie.

R himida grece rima rimides ruge rime.

R hin grece naris naſus inde erinon caputpurgiuz quod per nares inycit. nam rino nares: ⁊ habet etiaz rinoceron animal.

R hipiros. grece. Caſſius felix. ripus ſordidus tertiane nothe.

R hipos grece ſordicies.

R hitini ritinigi r̃ſina. Stephanus.

R hoiton apud Pliniuz vinum malorum granatorum.

R hochia grece eruca herba.

R hombos grece rumbus piſcis romuos dicunt.

R hiſelium. quid eſt. Plinius libro vigeſimoquinto capitulo. io. in p̃ncipio.

R huſen. Plinius libro vigeſimoquarto. capitulo vndecimo ante mediuz.

R huſti ⁊ ſentix idem naſcitur vbiqꝫ in campis ⁊ ſepibus.

R hoos virſodeſpicu: ideſt grana tinctorum. Paulus.

R hopi grece dumus.

℄ Caplm. CCCCCXCI.

Rhule. ara. lat. ren. SERAPION. aucto. Galie. Renes ſani ſunt ex piſcibus illis qui ſtici dicuntur. Et quidam deferuntur ex babilonia ⁊ quidam ex india: ⁊ ex eis ſunt qui generantur in mari cozum ⁊ ex eis reperiũtur in regione lodie ⁊ ſunt ſpecies ſtellionis aquatici ⁊ ipſi quidem deſiccantur in tempore autumni.

DIASCORIDES. ſtincus animal eſt in india repertum quadrupes ſimile lacerte: niſi quia cauda non eſt rotunda: ſed lateraliter preſſa vti piſcibꝰ natatui apta: ⁊ multo maius ⁊ longius ⁊ ventoſius aptum ad venereos actꝰ: ſed ĩ noſtris partibus habemus eque paruulos ſicut ſunt lacerte nouiter orte ⁊ in aqua ſunt degentes. POSSE. SERAPION. quando ſumitur in potu ex eo quod eſt iuxta renes ſtinci incitat fortiter libidinem: ⁊ hec medicina ingreditur in confectionibus ad excitandum deſiderium coitus. Et idem auctoritate Alcanzi. ſi bibitur ex renibus ipſis ſolum facit erectionem nimiam virge adeo ꝙ oportet fieri medicinam extinguentem ipſum. eſt cali. complexionis ⁊ auget ſperma ⁊ libidinez: ⁊ melior ex hoc piſce eſt ille qui eſt maior ⁊ pinguior. DIASCORI. faciunt ad venereos vſus ſi caro eius vno ciato potetur. nam ſi plus ſumatur neruos ledit. PAVLVS. capitulo de ſtinco. calida eſt ⁊ ſicca. in tertio.

R ia: ideſt malum granatum. Galie. rhiada. l. enacantis.

R iada grece paſſio in angulis oculoruz: vt Alexander capitulo de egritudinibus oculoruz ⁊ eſt ſecundum Paulum diminutio carnis. Demoſtenes. Rias inquit eſt cõtinuus lachryme fluor debilitate partium aut ex leſo angulo vel immodica cyrugie vexatione. Itez alibi quibuſcunque paſſionibus lachrymoſi oculi fiunt riade ſunt a veteribus nuncupate quod nos dicere poſſumus fluide.

R hiada apud Cornelium ſcribitur rhiſada.

R iben naſcitur in monte libani: ⁊ eſt herba frigidiſſima.

℄ Capitulum. CCCCCXCII.

Ribes quidam dicunt ꝙ eſt acetoſa ⁊ quidam dicunt ꝙ eſt coccus: ſed falſo: quoniaz non eſt acetoſa: quoniaz Meſue facit ſemotim capituluz de rob de ribes a caplo de rob de acetoſa, ſimiliter caplo de rob ribes ait ꝙ valet ſicut rob de acetoſa. Itẽ non eſt coccus: quoniam coccus eſt calida ⁊ ſic. ſed ribes frigida ⁊ ſicca. Albaui eſt planta ſtipitem habens rubeum ad viriditatẽ decliuem tenerum cuius ſapor eſt dulcis acetoſitati mixtus. folia rotunda viridia nigra cuius granum portatur de coraſcẽi acidi ſaporis: de quo fit rob. ⁊ cetera. Nos autem loco eius ſuccum acetoſe que eſt lapatium agreſte ponere poſſumus. SERAPIO. auctorita. Iſaac benarã. Ribes eſt planta hñs capreolos recentes rubeos ad viriditatez declinantes: ⁊ habet folia magna lata rotunda viridia: ⁊ habet grana: quorum ſapor eſt dulcis cum acetoſitate ⁊ ipſa eſt frigida ⁊ ſicca. in ſecundo ⁊ ſignuz ſuper hoc eſt acetoſitas eius ⁊ ſtipticitas ⁊ ex hoc contingit ꝙ infrigidat ſtomacuz. ⁊ aliqui dicunt ꝙ eſt frigida ⁊ ſicca. in tertio. Naſcitur autem planta iſta in montibus ſyrie frigidis niuoſis. POSSE. SERAPION. ipſa abſcindit ſitim ⁊ confert ſpeciebus habaon: ideſt morbilli ⁊ abſcindit ſitim cali. et retinet fluxum ⁊ conuenit ſpeciebus bothor que fiunt in corpore ſicut variole: ⁊ ſimilia ⁊ prouocat appetitum et incoriat ſtomachum ſua frigiditate et abſcindit ſitim a colera et fluxum ventris et vomitum ⁊ rob eius confert cardiace ⁊ vomitui ⁊ fluxui colerico et prouocat cibi appetitum: ⁊ in rob eius eſt dulcedo ⁊ acetoſitas. Et idem aucto. Raſis. Ribes eſt frigi. ⁊ ſicca. ſtringit ventrem; extinguit coleram ⁊ acuitatem ſanguinis et non ſtupefacit dentes. Et idem auctori. Aben Meſuay. frigida eſt ⁊ ſicca. in ſecũdo. ⁊ rob eius eſt ſicut rob acetoſitatis citri ⁊ agreſte in virtute ⁊ eſt bona emorroydibus ⁊ ebrietati ⁊ putant aliq medicorum ꝙ etiam ſit illa que nominatur acetoſa ⁊ lapatiuz. Et putauerunt aliqui ꝙ ſit granum acetoſum quod affertur ex coraſceni: lꝫ omnes decipiantur.

R ibus. Rhibꝰ apud Diaſ. ẽ de ſtatuis ⁊ de paleſtra to. i. de loco vbi fiebat ludus paleſtre: ⁊ ẽ qd̃ apud Auicẽ. vocatur ſordities in caplo de ſorditie: vbi de his ⁊ d̃ alys loquitur grecus vero rypos dicit.

R iech. arabi. pulmo.

R ien rienis: ideſt ren.

R igelle: ideſt portulace.

R igeon. i. fluxꝰ mẽſtruus.

R igos. rhigos. gre. i. rigor. rigon. frigens rigens.

R igoſafal: ideſt polium.

R igoſarch. i. centumnodia

R ilofar. Rilofari. quid eſt lege nenufar.

R iloſatur. i. hypogſtidos.

R ima maria. allearica. pes aſini idez. ⁊ eſt herba cuius folia ſunt rotũda habentia odorem allij que trita ⁊ impoſita ſanat noli me tangere.

R imar. Rinar. i. limatura PAVLVS. caꝰ de cicatricibus ⁊ albugie oculi. rimar cornu ceruini. Nã rimon grece lima.

R imech: ideſt arimech.

R imeida: id ẽ rima. Rimimides: ideſt ruge rime.

R ingo. Rhincho. grece roſtrũ ſcribitur ringos ⁊ pfertur rinchos.

R inomelis. Rhiomellis. gre. ferreum inſtrumentum aſperi capitis vt lima q̃ aſpitas palpebrarꝫ eraditur. Demoſtenes.

R inon. Rhion. i. limatura apud Paulum. caplo de aſmate inquit fagi et primi efficacior rinon.

R ipariſſimi. Riparuſiz. i. bdellium.

R iparon: ideſt ſucida.

R ibus. Ripinos vel ripus ſordidus. ripos. ſordities

R iptica. rhiptica. gre. purgatiua abſterſiua aperitiua: vt Galienus. libro 6º. de ingenio ſanitatis. capitulo quarto ⁊ octauo. ripticon catarticum. ⁊ 3ª tegni. commento. i z 6º. ⁊. 135.

R ipuli orobi quid ſunt lege Demps.

R ipus: ideſt corpus.

R ipuſirac. ideſt portulaca.

R iptum ſiluaticum: ideſt ambroſia.

R is: ideſt cedrus arbor. q̃dam dicunt ꝙ eſt cipreſſus: ſed falſo.

R iſarch. Riſarchi: ideſt aſfodillus.

Riſari. i. pecten.

Riſſati. i. peime.

Riſi. Rizi. quid ſunt. l. arz.

Riſſidus. i. climia.

Riſimar. i. lactuca aſini.

Riſipella gre. heriſipilla. rhiſipella.

Riſis Rhiſis gre. fluxꝰ. vel reuma. libro de doctrina greca.

Riſiſſibeos. i. antuidem romanum.

Riſtritin. i. ſumach.

Riſtum vnuz. i. cotille due.

Riſufar. Riſufari. i. almea.

Ritidoſos. Rhitidoſos. Demoſtenes eſt rugoſa ſiue folliculoſa pupille paſſio

Ritiga Rhitida. gre. ruga. Ritige. ruge. Rhitide.

Ritimum. i. hñs ritimum.

Rixis. gre. eruptio. diarixis vene. ſciſſio.

Riza Rhiza. i. radix. ide gli coriza. i. dulcis radix q̃nã nos corrupte liquiritiam dicimus.

Riza panace. i. peucedanũ.

Rizi. Riſi. eſt granum panificiũ cuius due ſũt ſpecies. eſt eniz vnũ rubeuz. aliud albũ. ſed ad nos nõ afferẽ niſi decorticatuz ⁊ vtriuſqꝫ medulla ẽ. l. arz.

Rizencia. Caſſius felix ĩ antidotario ſũt radices durẽ q̃ in vlceribus apoſtematũ iam euacuatorum remanẽt.

Rizonichia. i. radix vnguiũ.

Roa. Rhoa. gre. vhardẽ. i. roſa. Ste.

Roab. ara. dactili qui ⁊ thamara vocãtur. ⁊ alys pluribus modis ſm̃ diuerſitatem ſpecierum earum ex parte maturitatis formarum ⁊ regionum.

Roan. i. ſalamonica que ſimilis ẽ nr̃e ⁊ ẽ marmor.

Roariati. i. egritudo in qua homo ſemper ridet.

Rob. eſt vinum vel muſtũ coctum ad conſumptionẽ duarum partium vel quilibet ſuccus ſic coctꝰ ita ꝙ remaneat. tertia ps vt Auic. quarto cañ. fen. prima. capitulo de cura ſinochi. vbi ponit modum faciendi rob iuiubarũ. l. carenum. ſed quãdo rob ſimpliciter ponit̃ debet ĩtelligi de muſto. ⁊ rob eſt ſucus cuiuſqꝫ fructus coctus ad ſpiſſitudinem vt ſeruari poſſit. Galie. lib. de ſecretis.

Robach. i. feracia placenta pãis valde tẽuis. rochac,

Robali eris. i. ſquama eris.

Robalkaradi. i. vinũ coctũ. Robi. idẽ.

Robiche. i. cicade.

Robiloet. herba eſt portulace ſimilis ſed cum frangitur emittit lac. ⁊ eſt laxatiua valde.

Robilie. robolie. apð Yſaac in dictis eſt legumen qð aui. vocat meiſe vl' mes. verum apud raſim in almãſore aliud eſt robolie ⁊ alið mes. l. mes. oemps

Roboſar. Roboſar. i. amomum.

Roboſus. i. liquiritia.

Robub. i. ſuccus inſpiſſatus per ſe ipſum.

Robulſari. i. gentiana.

Roceſac. roceſari. i. atriplex

Roceua. i. cuz aliquis ridet ſine cauſa.

Rocua. Rocuab. idem.

Rocbac. Rochat. ara. i. robach. focatia placẽta. panis valde tenuis.

Rochbe. ara. genu.

Rocuafilon. i. pentafilon.

Rodakinon. i. fructus pſici.

Rodanche. Rhodhanthe. gre. i. flos roſe.

Rodaprenum. i. landrus.

Rodatiua. Rhodakia. gre. . i. perſica. arbor. rhodakinon. fructus.

Rodefiar. i. carpobalſamũ.

Rodomelli. Rodemellion . i. roſe ⁊ mel. cum folys. ſ. ꝯſerua roſ. de melle. Saladinus.

Rodbaba. i. Rotabea.

℄ Capitulum. CCCCCXCIII.

Rodia Rodiadi. Rodiatiza. ſm̃ Diaſ. proprio cap. Radix. eſt naſcẽs ĩ macedonia ſimilis coſto ſꝫ paulo lenior ⁊ nõ eq̃lis que digitis fricata roſe lõgius iactat odorẽ. ⁊ ideo vocat̃ rodia: q̃r rodon roſa dicit̃: cũ oleo nardino cephalargicis maximũ remediuz ẽ. capiti fomento adhibita ⁊ fronti illinita ⁊ tp̃ibus maximũ preſidiũ eſt. GALIENVS octa. phar. capitulo rodiatiza. ẽ radix in macedonia naſcẽs ſubtilis p̃tis eſt ⁊ diaforetice v̉tutis in calefaciẽdo vt in ſcð̃o gra. in fine vel tertio incipiente.

Rodidomũ. Rodidoniũ. i. morula rubi vl' ſemẽ eiꝰ.

Rodinuz. Rodoleon. Rodoleum. i. oleũ roxatum.

Rodiꝰ. i. cortex mali ĝnati.

Rodo eſt inſula quedam.

Rododaphni. in lib. de doctrina greca eſt roſa gre. lorãdruz. i. roſea laurus. nã eſt nomẽ compoſituz ex rodon quod eſt roſa ⁊ daphnis quod eſt laurus ab Auic. vocat̃ oleander a diaſco. Nereon. PLINIVS lib. 24. ca. ii. poſt principiuz Rododendros. Nomen q̃dem apud nos inuenit̃ latinũ rododaſnem. Stephanꝰ Rododafni. l. nerion.

Rodẽdium. i. mercurialis.

Rodochantus. i. flos roſe.

Rodokma. i. pſicus arbor.

Rodora. Rhodora. Pli. li. 24. cap. i9. circa p̃cipiũ.

Rodomel. i. mel roſatum.

Rodon. Rhodon gre. i. roſa. rodinos. roſeus.

Rodoleon. oleũ ro. rodoſtoma. aqua ro. rodomeli. roſaceum mel.

Rodõ agria. ideſt roſa agreſtis alba.

Rodonſion. i. oleum roſatum ⁊ acetum.

Rodonoxiron. i. roſa ſicca.

Rodoſcon. Rodoſconia. i. aqua roſata.

Rodozacara. i. zucharuz roſatum.

Rogal. i. polium.

Rogel. ara. i. pes.

Rogelion. i. almea.

Rogia gre. Rhogima. ideſt ſciſſura ſuperficialis cranei quam nos rimulã dicimus. Pau.

Roginos Rhoginos. Pau. cap. ð p̃ipneumõia. ideſt oregmon.

Rogoſon. Rogoſoni. ideſt arſenicum.

Roi. Rhoi gre. ideſt decurſus vel fluxus.

Rois. gre. infra.

Roidea. Rhoidea. i. arbor mali granati. ⁊ roidion. i. pomum granatum.

Raiton. i. auellana indica. ⁊ eſt fauſel.

Roka. i. eruca.

Rokial. i. amomum.

Rokiaſcos. i. centaurea.

Romec. i. lapatium acutuz.

Romen in confectione mitridati in antidotario virili exponitur raffanus.

Romera. i. corona regis.

Romilia. i. camomilla.

Romiſar. i. anetum.

Romei. Rhomerz. i. raffanus. Chriſtoforus.

℄ Capitulum. CCCCCXCIIII.

Ronder arabi. gre. ⁊ lati. Olibanum vel thus. tus. SERAPION auc. Diaſ. eſt gummi ex canchi ſiue kathec ⁊ ſunt eius ſpẽs quattuor. vna eſt melior ⁊ eſt ex terra indie: cuius color ẽ ſmaraldinus ⁊ ſicut color melongie. ⁊ colligit̃ in cochys ⁊ figura eius eſt rotũda. ⁊ fractura eius eſt anguloſa ⁊ ponũt illud hoĩes in olla terrea ⁊ agitant ollam tãdiu donec figura eius rotundatur. ⁊ poſt tẽpus fit rubeuz. ⁊ zᵐ eſt ex terris arabum ⁊ eſt zᵐ in bonitate: ⁊ melius ex eo eſt maſculum: ⁊ eſt illud quod eſt rotundũ albuz ⁊ non facile frangibile. ⁊ qñ frangit̃ quod eſt interius eius eſt tenax ⁊ qñ fit fumigatio cum eo cõburitur cito. Et tertium eſt in bonitate ſicut arabicũ ⁊ eſt habens fruſtra minora q̃ꝫ ipſum ⁊ declinat plus ad colorem acori. Et quartum eſt colore albo ⁊ qñ frãgitur vergit color eius ad colorem maſticis. Idem auctori. Gal. ſapor olibani eſt ſtipticus multum verum albũ ex eo non hꝫ ſtipticitatem manifeſtã. ca. in ſecundo. ſic. in primo. vnde eſt ſtipticum. Pli. lib. i z. cap. i4. i5. DIASCO. cap. de olibano. thus vel olibanũ lachrymus eſt arboris gre. dicte libanus. quod autẽ de arabia defert̃ candiduz eſt: quod vero de india ruffũ. ſed vtrũqꝫ maſculuz eſt. Eſt tertium genus minutũ valde ⁊ ruffuz qð manna thuris dr̃. Eſt ergo optimũ thus maſculũ dictũ ſubruffum rotundũ ⁊ pingue naturaliter leue ⁊ frangibile ⁊ qð ab igne cito incenditur odorẽ ſuauez copioſe emittens. GALIENVS. 7. ſim. phar. cap. de thure. libanũ ca. eſt ĩ ſecũdo. ſic. in primo. hꝫ autem quid ſtipticans parum. minime vero manifeſta eſt ſtipticitas in albo. cortex autẽ eius ſtipticam virtutez manifeſte poſſidet. quocirca ſiccat generoſe vt in ſecundo.

POSSE SERAPION.auc.Diaſc.abſtergit obſcuritatem viſus replet vlcera profunda ⁊ incarnat ea ⁊ conſolidat vlcera recentia cũ ſuo ſanguine.⁊ qñ bibitur confert ſputo ſanguinis ⁊ abſcindit fluxum menſtruorum ⁊ cuiuſcũq; ſanguinis vndecũq; fluat ⁊ ſanguinis qui fluit a cerebro.dicti meſcha.⁊ eſt ſpecies fluxus ſanguinis narium ⁊ probibet vlcera frauduleñta que fiunt in ano ⁊ in alijs mẽbris qñ miſcetur cum lacte ⁊ fit inde liciniũ ⁊ adminiſtratur.⁊ quando miſcetur aceto ⁊ oleo ⁊ fit linimentũ in principio formice aufert eam ⁊ empetiginem ⁊ miſcetur cum adipe anſeris ⁊ porci ⁊ curat vlcera ab aduſtione ignis ⁊ ſciſſuras pedũ factas a frigore.⁊ quando miſcetur pice curat concuſſionem auriũ ⁊ quando miſcetur cũ vino dulci.⁊ diſtillatur in aurẽ confert dolori eius quando miſceť cũ chimolea ⁊ oleo ro.⁊ liniunť cuꝫ eo apoſtemata ca.mamillarum que fiunt poſt partuꝫ confert eis ⁊ ipſum admiſcetur cũ medicinis conferentibus pulmoni ⁊ emplaſtris reſoluentibus apoſtemata interiora ⁊ qñ bibitur cõfert ſputo ſanguinis ⁊ diſſoluit flegma aufert triſtitiã ⁊ auget memoriaꝫ. Et qñ bibunt de eo ſani parum meliorat eos. ſed ſi nimis cum vino biberint inducit maniam ⁊ amplius cũ vino occidit.⁊ comburitur olibanuꝫ qñ accipitur fruſtuꝫ ex eo ⁊ inciditur ⁊ inflammatur ⁊ ponitur in teſta ſubtili ⁊ comburitur.⁊ quando comburis eum oportet vt cooperias cum aliquo alio vaſe qꝛ facit cum hoc ꝙ non incineratur.Cortex libani facit fumum boni odoris ⁊ ſubſtãtia eius eſt groſſior ſubſtantia olibani ⁊ ſapor eius eſt ſtipticus manifeſte.⁊ deſiccat fortiter vſq; i fine tertij ⁊ nõ ſũt in eo acuitas ⁊ mordicatio manifeſte ⁊ confortat ⁊ abſcindit fluxum ſanguinis per ſputum ⁊ corroborat ſtomachũ laxatum ⁊ confortat ⁊ conuenit fluxui ſanguinis vẽtris ⁊ vlceribus inteſtinorũ.Et olibanum ſimiliter facit hoc iuuamentum niſi quia cortex eius in hoc eſt fortior propter virtutem ſue ſtipticitatis.valet enim cortex fluxui humiditatum matricis antiquarum quãdo fiunt naſcalia cum eo ⁊ confert ad abſtergendum maculas ⁊ cicatrices ⁊ cõfert lippitudini.fumus olibani ita colligiť.Accipe de olibano cum forficibus paruis ⁊ incide ⁊ inflamma in lucerna ⁊ pone ipſum in vaſe ex terra noua vitreato.deinde cooperi cum vaſe eneo habente orificium mundum bene ⁊ purgatum ⁊ interpone labijs vaſorum ab vno latere aut duobus lapillum groſſitudinis quattuor digitorꝫ vt poſſis aſpicere olibanum ⁊ videre ſi comburitur ⁊ ſi flamma eius attingit vſq; ad orificium vaſis.fit etiam inde introitus per quem intromittere poſſis fruſtum aliud olibani anteq̃ȝ extinguať primum complete ⁊ facias hoc quouſq; habeas ex fumo quantũ vis.Et tu quidẽ lini coopto rium eneuꝫ exterius cõtinue ex ſpongia madefacta in aq̃ frigida qꝛ quãdo facies hoc non calefiet fortiter ⁊ coadunabitur fumus vnus ſuper aliuꝫ:ſi vero non faceres hoc cõuerteretur fumus qui abſcindit ad coopertorium inferius ⁊ miſceretur cũ cineribus inferioribus olibani.Incẽde ergo ex olibano quantũ volueris ⁊ collige fumuꝫ eius ſm diſciplinã quam monſtraui tibi.Cineres autem collige per ſe ⁊ pone ſemotim. Et idem auc.Hal.fumus olibani eſt calidior ⁊ ſiccior olibano quouſq; reponatur in tertio.abſtergit replet ⁊ mundificat vlcera oculi queãdmodum fumus mirre ⁊ ſtoracis.Et ideꝫ auc.Diaſ.fumus olibani ſedat ap̃ata oculi ⁊ abſcindit curſum humiditatũ ad ipſum ⁊ mundificat vlcera eius ⁊ generat carnem in vlceribus ipſius dictis chilomata.⁊ ſedat ap̃ata facta i eo que dicuntur kankri.fumus autem mirre ⁊ ſtoracis eodẽ modo colligitur ⁊ valet vt ſupra.Et ideꝫ auc.Aben Meſuay olibanum deſtruit flegma ⁊ aufert triſtitiam confert cordi ⁊ auget in memoria. AVICENNA de viribus cordis dicit ꝙ confortat cor.

Roneſac.i.ypoquiſtidos.

Roſas Rhoras. PAV. cap.de dolore capitis comedat iquit roſas. ideſt mala granata.

Roraſtrũ eſt ſimilax apud Diaſcori. ⁊ apud kiranidam. zimilax vocatur. PLINIVS.lib.24. cap. 10.prope fi. iquit ſimilax quam nicophotos cognominamus.

Roſa.quid eſt.l.bard.

Roſa agreſtis.i.roſa cania.

Roſa aſinorum.i. flos peonie.Colliget.

Roſa canina ẽ planta i cui⁹ radice naſciť q̃ſi fungus ex quo fit ypoquiſtidos q fungus dř ara. tararib ⁊ plãta vocať barba hyrcina.⁊ eſt alia ſpecies roſe canine dicta roſago.l. Ciſtos.

Roſaceũ.i. oleum roſatuꝫ.

Roſa gariofilata.quid eſt.l. bard.

Roſago.planta ẽ poſita i antidotario virili in potiõe ad ſcrofulas ⁊ eſt ſpecies roſe canine.l.ciſtos.

Roſaidicos ſiue reſſidicos. PAVLVS.ca.de amiſſione memorie. admiſcẽtes ingt infrigidãtia ⁊ ſiccãtia vt roſaidicos ⁊ mirſine. puto ꝙ ſit ſumach.

Roſa marina.quid eſt.l.laieralmarien.

Roſa perſica.i.rubea.qꝛ ſi a perſia habuerunt ortuꝫ.

Roſa regis.i.flos. ſtaphiſagrie.chiſebeniuꝫ. Sachilie buncena.Sabatiſcelneman.

Roſaros.i.ſturnus auis.

Rora ſeni.i.veſum.

Roſata. ideſt antidotariuꝫ ex roſis.

Roſa viee.i.flos ſpine albe,

Roſa zamen.i.flos maluauiſci.

Roſiliab.i.amidum.

Roſilo.roſilio.i.ariſtologia

Roſmarinus.quid ẽ.l.layeralmariẽ.vapor vľ fumigiũ marie.arbor marie.

Roſo.roſoi.i.mala granata

Ros ſyriacus expoſuerũt qdaꝫ ꝙ ẽ flos orni.⁊ nõ dicunt qd eſt ornus. ſꝫ ros ſyriacus ẽ ſumachi. vide ꝙ vbicũq; i libris de greco trãſlatis habetur ros ſyriacus i arabicis eiſdẽ locis ⁊ capitulis habetur ſumach.Nã apud Diaſ.i cap.de origano vbi ẽ ros ſyriacus in Sera.eodem loco ex v̄bo Diaſco.habetur ſumach. Iteꝫ in cap. de moris vbi diciť ſicca ⁊ trita ponũtur i loco roris ſiriaci in Sera.eſt ſumach. Itẽ inueniť ſyrupus de fructibus.in ſeptimo Iohãnis Sera.cui ſimilis inueniť apud Plinium ⁊ Diaſch. ⁊ vbi ille habet ſumachi. iſti hẽnt ros ſiriacus.

Roſtodor.i.bedeguar.

Roſtrũ coruinuꝫ.herba eſt quã plures dicũt ꝯſolide ſpecieꝫ ſed falſo ſicut apparet in.l.ſimphitum.immo eſt herba vtcũq; piloſa hñs q̃ſi odorẽ boraginis ⁊ virtutem conſolidatiuam.

Capitulum. CCCCCXCV.

Roſtrum porcinum.herba eſt lõgitudinis vnius digiti ⁊ eiuſdem lateris ſpandens ſe ſuper terram amplectens eam cuius folia ex vtroq; latere ſunt inciſa iciſuris magnis ⁊ i eius medio leuať ſtipes paruus in quo ſtipite fit q̃daꝫ lanugo rotũda ſicut pila ſič facit herba ſenicion q̃ cuꝫ tangiť diſſoluiť ꝯfert opilatis.

Roſula.quid eſt.l.chimetla.

Roſum.i.almea.

Rotab.ara.tamar.i.dactilus.

Capitulum. CCCCCXCVI.

Rotabea vel rodhaba. SERAPION.lib.aggre.qñ eſt humiduꝫ ⁊ recens dř alfaxfa. qñ eſt ſicca dř akes ⁊ eſt ſpecies legumis ſic nominata.Et idẽ auc.Diaſ.qñ naſcitur primo ſimilis ẽ andachuche naſcenti in pratis;ſed quando eſt completa habet folia ſubtiliora q̃ȝ folia ipſius ⁊ habet ramos ſimiles andacuche.⁊ ſunt ei ſemina in magnitudine lentis tortuoſa ſicut cornua.aliquando deſiccatur ⁊ adminiſtratur cum alijs rebus ⁊ preparatur cum ſale.Et idem auct.Halic.ſapor huius grani eſt ſtipticus ſicut ſapor lentis,eſt ca,temperate

⁊ exiccatio eius eſt amplior exiccatione lentis ⁊ comediť ſicut lens.Et idẽ auc.Yſaac benarã.Naſcitur ſuper aq̃s ⁊ nõ ſiccatur i eſtate neq; hyeme.Et ideo noiatur humida ⁊ quod de ea admiſtrať ẽ ſemen eius ⁊ folia ⁊ ẽ ca. ⁊ hu. ⁊ eſt in eo inflãmatio ⁊ ideo auget ſperma ⁊ incitat coytũ ⁊ auget iuuamentũ medicinarum que faciunt ad hoc.⁊ ſemen eius ingrediť in pluribus confectionibus fortibus ⁊ qñ fit emplaſtruꝫ cũ folijs eius cõfert membris que indigent ſedatione doloris eorꝫ ⁊ eſt cõueniens cibo aialium.

Rozaꝫ.Rozazi.Ruzaꝫ.i. ceruſa.

Rozatab.i.litargirum.

Ruan.i.marmor.

Ruaſnim eſt ſpecies miconis.Plinius libro.

Rubea conſolida.ideſt biſtorta.

Rubea tinctoruꝫ vel Rubia.quid eſt.l. eritrodanum.Rubrica.Dia.

Ruben.eſt radix quedam de barbaria. Et Rubẽ .i.caſeus.

Rubeuꝫ.i. acatia.i.ſuccus prunellarum immaturarum.Herodius.

Rubicar.Rubrica.i.ſinopida.l.lepnia.mezgreh.

Rubidus panis.i. recoct⁹ ⁊ rubefactus.

Rubie. Rubien. ara.i. os ſepie.vel ſepia. Hal.lib. ſecretorꝫ.i cobol viſus.

Rubien.ideſt cibus conueniens ⁊ ſapidus ⁊ eſt caſeus recens.

Rubine.i.ſipia abluta.

Rubſus.i.liquiritia.

Rubſuſi ideſt herba dicta rubea.

Rubus qd eſt.l.ſulach.rozagua.Plini.lib.16.cap. 38.in fi.⁊ lib.24.cap.13.

Rubus caninus, quid eſt l.ſet.ſulach.

Ruca.eſt eruca.

Rugge. Rubea tinctorũ. ideſt Rubſuſi.

Rugeſar.Rugeſari.i.cimbalaria.

Ruman. vel Rumani.i. malum granatum inde romania.i.cibus qui inde fit.Romã.idẽ.ara.ſ.

Rume.i.malũ granatum.

Rumes.i. lapatiuꝫ acutũ.

Rumeſarch.i. pipinella.

Rimegi.i.lapis ſimilis cãcro.qdã dicũt ꝙ ẽ cãcer in lapidem conuerſus.

Ruptorꝫ dropax. deſicatorium medicam̃.

Rupis concauum.Homalios. Hulafion. quid ẽ.l. kaccabum.Calaris.

Ruſſacerui.i. ſemen genitale.

Ruſatum. Ruſauigi.ideſt es vſtum.

Ruſeritrias. ruſeritro. ruſeritru.i. ſumach. Res ſiriacus. Ru.

Ruſcitro. Ruſeritrias.i. ros ſiriacus.

Ruſme.i.tri. facta ex azima paſta.

Ruſmi. Rhuſmẽ. ideſt cepe agreſte.

Ruſne.i.zirũbeth.⁊ eſt ſpecies zedoarie .berungi, zurũb.pes locuſte. Alſeigzeneo.

Ruſuen.i.triti de paſta.

Capitulum. CCCCCXCVII.

Ruta lat. ⁊ gre.ara. vero radeb vel aſelep. SERAPION.auc.Diaſco.Radeb.i.ruta ⁊ ẽ de ea domeſtica ⁊ ſilueſtris.ſꝫ ſilueſtris ẽ magis ca. q̃ȝ domeſtica ⁊ magis acuta:q̃ non eſt bona eſcis.ſed domeſtica ⁊ maxime illa que oritur circa arborẽ ficus vel circa cucumeres eſt ꝯueniens cibus.Eſt aliud genus rute ſilueſtris naſcens in macedonia ⁊ in galitia aſie quã moly ciues appellant.alij armolaꝫ.frutex eſt vna radice virgas multas habẽs folia latiora pluſq̃ȝ domeſtica.ſed mollia ⁊ odorem grauẽ habentia ⁊ florẽ albuꝫ ⁊ capita maiora q̃ȝ domeſtica ⁊ in tribus ptibus diuiſa. huius ſemen obruffuꝫ ⁊ trigonum guſtu amarꝫ eſt.hec in antiquo tp̃e colligitur cui addito melle vino felle caponis croco ⁊ ſucco maratri caliginеꝫ oculis detergit. POSSE.GALIE.7.ſim.pbar.capitu.moli.quidã rutam ſilueſtrem nominant quidam autem armolam.eſt ſubtilis ca.in quarto.vnde ⁊ icidit groſſos humores ⁊ diaforat ⁊ ad vrinationeꝫ prouocat.Et idẽ oct.ſim.pbar.cap.pigamuꝫ ideſt ruta ſilueſtris ca. ⁊ ſic.in quarto:domeſtica vero in tertio.eſt autẽ non ſolum acris guſtu ſed etiam amara quo icidere ⁊ diaforare habet groſſos ⁊ viſcoſos humores.propter eandẽ autem virtutem.⁊ per vrinas euacuat. quinimmo ⁊ ſubtiliuꝫ partiũ eſt ⁊ vẽtoſitatis deſtructiua ⁊ idcirco ad ſputationes conuenit ⁊ animoſitates que ad venerea pertinẽt. ⁊ diaforat ⁊ ſiccat moderate.eſt enim de fortiter deſiccantibus farmacis.

SERAPION.auc.Diaſ.ruta eſt de rebus magis conferentibus inflammationibus ⁊ vẽtoſitatibus.Et ipſa extinguit libidinem coitus.vnde domeſtica ⁊ ſilueſtris ſunt ambe calefactiue aduſtiue prouocatiue vrine ⁊ menſtruorum.Et quando comeditur ruta aut bibitur ſtringit ventrem:⁊ quando ſumitur in potu ex ſemine cuiuſcũq; quãtitas vnius caluf cum vino eſt medicamen cõferens multum medicinis mortiferis.Et quando comeduntur folia eius ſola aut cum ficubus ſiccis ⁊ nucibus auferunt nocumenta medicinarum mortiferarum ⁊ eſt vltima medicina contra malitiam venenorꝫ.Et quando comeditur ⁊ bibitur ruta ſemper abſcindit ſperma.⁊ quãdo coquitur cũ aneto ſicco ⁊ ſumitur ſedat tortiones.⁊ quãdo adminiſtratur in hunc moduꝫ confert dolori lateris ⁊ pectoris aſmati tuſſi ⁊ apoſtemati pulmonis ſciatice dolori iuncturaruꝫ ⁊ rigoribus.Et quando coquitur in oleo ⁊ ponitur i cliſteribus confert inflammationi matricis ⁊ inflammationibus ⁊ doloribus recti inteſtini.Et quando teritur ⁊ conficitur cum melle ⁊ linitur ſupra collum matricis cõfert dolori eius ⁊ ſuffocationi eius.Et quando coquitur in oleo ⁊ bibitur occidit ⁊ expellit lumbricos.⁊ conficitur cuꝫ melle ⁊ fit emplaſtrum dolori iuncturarum ⁊ dolori ex ꝯcuſſione.⁊ fit emplaſtrum cum ea ⁊ ficubus hydropiſi carnoſe.Et qñ coquitur cum vino vſq; ad conſumptionem medietatis vini ⁊ bibitur cõfert ſpeciei humide hydropiſis. Et qñ comeditur ſola ſicut eſt aut ſalita acuit viſuꝫ.Et qñ fit emplaſtrum cuꝫ ea cum ſanich ſuper oculum ſedat dolorem eius.Et qñ teritur ⁊ miſcetur cuꝫ aceto ⁊ oleo ro.⁊ fit linitio cum eo ſedat dolorem capitis.⁊ quando itromittitur in naribus ipſa aut ſuccus eius abſcindit fluxuꝫ ſanguinis ab eis.Et quãdo miſcetur cum nitro ⁊ fricatur ĩde morfea alba aufert eam.Et quãdo fit emplaſtrum cuꝫ ea melle ⁊ albumine ſuper empetiginem confert ei.Et quando ſucus rute calefit in cortice granati ⁊ diſtillatur in aurem cõfert dolori eius.⁊ miſcetur cũ ſucco feniculi ⁊ melle ⁊ fit colirium cum eo ⁊ confert dolori viſus.Et quando miſceť cuꝫ aceto ⁊ oleo ro.⁊ conficitur cũ ceruſa ⁊ fit linimentuꝫ cum eo cõfert heriſipille ⁊ formice ⁊ vlceribus capitis humidis.Et ruta quãdo maſticatur poſt comeſtionẽ ceparum ⁊ aleorum aufert fetorem eorum. Rutaꝫ veneniis reſiſtere muſtelle docent que quando cũ ſerpentibus dimicature ſunt cibo eius armanť.Docuit etiam rex ponticus qui cuꝫ fratris ſui timeret inſidias rute folia cũ duabus nucibus ⁊ totidẽ caricis admixto ſale ieiunus acceperat.Agreſtis ſi ſumatur nimis de ipſa occidit.⁊ quãdo ipſa colligitur maxime cum inceperit apparere flos:ſi carneꝫ tetigerit vlcerat ⁊ facit inflare cuꝫ pruritu. quare oportet qui vult eam colligere ꝙ vngat manus ⁊ faciem cuꝫ oleo ro.Et extimauerunt quidam ꝙ ſi ſuccus eius aſpergatur ſuper pullos gallinarum non comedit eos miluus.Et putant quidam ꝙ illa que naſcitur in macedonia prope fluuium dictum archimõ quando comeditur occidit. ⁊ loca in quibus naſcitur ſunt loca ſerpentuꝫ plena. Sed ſemen eius quando bibitur confert doloribus intrinſecis.⁊ ipm̃ ingreditur in confectionibus medicinaruꝫ ⁊ eſt iuuatiuũ. Et idem auc. Ruffi. Ruta domeſtica eſt medicina maxima iuuatiua inteſtinis interioribus ⁊ confert viſui ⁊ gummi eius.eſt ca.in fine tertij.ſic.in tertio curat vlcera oculi quando puluerizatur ſuper ea. ⁊ confert ſcrofulis que fiunt in gutture.⁊ ſubaſcellis,

Rutela.eſt genus aranee ⁊ dicitur tarantula.
Ruteſichar.ideſt naſturcium.
Rutib.eſt quod facit ſtare ſicut ſtat homo cū erat tenens faciem ſuam ⁊ ventrem ſuper terram.
Rutinar.ideſt abrotanum.

Sequitur de Littera.S.

S Litteram habent greci vt nos. arabes vō habēt duo. vnū dictum ſin. Aliud ſar.q̄ ſimilez ſonū habent:ſz habēt aliud:ꝙ cuz quadā aſpiratione pronunciant:quod ſhar vel dſar. vocant.habent ⁊ aliā litteram que ſonat vt ſc:apud nos:quam ſcin noiant:per primam ſcribunt ſumach ꝑ ſecundam ſandalus:per tertiam ſharo.vel dſaro.quod eſt lentiſcus.ꝑ quartā ſceitaragi.

Sabina.i.ſauina.Plini.lib.24.cap.ii.verſus fi.
Sabr vel ſaber.ara.aloes.Sabare Aliab.Ste.Sabarum.
Sab.i.ara.lib.de doctrina ara.
Sabanon.gre.ſabanū indumentuz.ſabana indumēta.Oriba.eſt pannus aſꝑ abſterſoriū.ſ.quo homines vtunt̃ in balneis vel etiā quodlibet linteū ad hoc deputatum.
Sabazen.i.nabac.
Sabagit.i.cibariū cuz iure vel ſalſamēta liquida in quibus tingitur aliqd vt caro vel aliud.
Sabanum.i.panniculi qui ſunt intra granū granati.vel bombicinus pannus
Sabar.Sabor.i.aloe.Saber.idem.Sabr.Sabarum.Ste.
Sabaſa.i.cocule que a ſancto Jacobo apportantur poſtq̄ꝫ exterior cortex fricando ablatus fuerit ⁊ ſimilantur margarite.
Sabat.i.ſalſa facta cū aceto
Sabates.eſt nomē gaudij.
Sabauri.i.ſubtilis.
Sabdenegum.Sabdenegi.i.ematites.Ste.
Sabeb.i.ruta.
Sabel.vel ſebel.i.caro rubea creſcens ſuper oculorum albedinez ex venis contexta ad modum ruthis ⁊ palpebra inuerſat̃ ⁊ fit rubea ⁊ aſpera.
Saberemi.Sabran.i.eſula
Sabibōilchimi.i.bona ſucoſitas āteq̄ꝫ ſāguis fiat.
Sabara.ſabare.ꝑ ſarb.Aliab.ſabr.i.Aloes.ara.
Saberemi.⁊ ſaberemū.pro ſebrā.eſula.Ste.ſeberemum titimalum.

Capitulum. CCCCCXCVIII.

Sabon ideſt formicariū.lat.ſapo.qui fit ex forti lixiuio ⁊ quacūq̄ꝫ pinguedine.cuius multe ſunt ſpecies.Eſt enim ſpatarenticus ſic dictus eo ꝙ incidit vt ſpata:⁊ iſte vocat̃ iudaicus quo iudei lauant ſericum.⁊ eſt alius gallicus.⁊ alius muſcatus ⁊ alius mollis ⁊ niger ⁊ vocatur ſpatarenticus. SERAPION auc.Pauli.abſtergit ⁊ putrificat ⁊ eſt ca.⁊ vlcerat corpora ⁊ eſt fortis in hoc ⁊ eſt bonū ad maturanduz apata dura ⁊ ad tolleduz ſaniē ⁊ ad mollificanduz apata dura. Et idē auc.Raſ.eſt ca.⁊ vlcerat corpus ⁊ eſt fortis in hac operatione.

Sabonion.i.ſpelta.
Sabot.eſt nomen cuiuſdaz piſcis.⁊ eſt ſpinola.Lauracbi.Labrax.i.variolꝰ ſimilis cephaleo.aliter Lauratius.
Sacach.eſt roſa rubea vehementer.
Sacamine.i.mora celſi.
Sacandulion.eſt portulaca ſilueſtris laxatiua ⁊ lacticinioſa.
Saccara.Saccaron.ē mel in arundinibus collectū candidum.dentibus fragile ad auellane magnitudinem.⁊ eſt zucharuz alter.zaccara.Pli.lib.12.cap.8.Saccaron.
Saceatum.i.vinum ex fece ſaccis expreſſum.
Sacer ignis.i.ignis pſicus.

Capitulum. CCCCCXCIX.

Sachabenz Sachabenegi.ara.gre.⁊ lat.ſerapinum. SERAPION caplo.ſachabēg.ſiue ſachabenigi.auc.Diaſc.eſt gummi cuiuſdaz plante ſilis galbano in figura ſua ⁊ ē vna ex ſpēbus ferule ſicut apparet in.l.ferula.Melius āt ex eo ē clarꝫ exteriꝰ rubeū ⁊ interius albū odor eiꝰ eſt īter odorē aſſe ⁊ odorē galbāi.

POSSE.SERA.auc.Diaſc.ꝯfert dolori pectoris ⁊ attritioni lacertoꝝ ⁊ tuſſi antique ⁊ aufert ſupfluitates groſſas q̄ ſunt in pulmone ⁊ curat epilēticos ⁊ ſpaſmū cū facit declinare caput ad poſteriora ⁊ valet dolori ſplenis ⁊ paraliſi ⁊ illi q amiſit ſenſuz ⁊ motū alicuiꝰ mēbri cā frigiditatis q̄ accidit neruis ⁊ cuſtodit corpus a frigore maxime vō a frigore febriuz ꝑyodicaꝝ ⁊ fit cū eo inunctio in doloribus magnis ⁊ cōfert.Et qn̄ bibit̃ cuz ydromelle prouocat mēſtrua ⁊ īterficit fetū.Et qn̄ bibit̃ cū vino ꝯfert morſibus venenatis.⁊ qn̄ odorat̃ ꝯfert ſuffocatiōi matricis.⁊ qn̄ linit̃ cuz aceto ſup cicātrices attenuat eas ⁊ ipſz abſtergit veſtigia vlceꝝ oculoꝝ ⁊ ꝯfert obſcuritati viſus ⁊ aque deſcendēti ad oculū ⁊ ꝓhibet eaz ⁊ diſſoluitur ſicut aqua cū amigdalis amaris aut ruta aut pane calido ⁊ ſic adminiſtrat̃ ad ea q̄ diximus.⁊ eſt contrariū venenis mortiferis ⁊ aliqn̄ terit̃ cuz aceto ⁊ linit̃ ſup ordeolū ⁊ aufert ipm ⁊ confert colice ⁊ qn̄ ſumit̃ in potu aut fit cum eo cliſtere purgat flegma groſſuz qđ eſt in iuncturis ⁊ mollit ventrē cōpetenter ⁊ ꝯfert emoroidibus qn̄ ſumit̃ ſimplex aut cōpoſitū.⁊ eſt ꝯueniens medicinis laxatiuis acutis ⁊ expellit ventoſitates groſſas ⁊ diſſoluit lapidē.⁊ cōfert rigoribꝰ febriū auget ſperma ⁊ eſt bonū epati ⁊ purgat aquā citrinam ⁊ cōfert puncturis ſcorpionis ⁊ vētoſitatibus inteſtinoꝝ ⁊ coſtarū ⁊ purgat flegma viſcoſuz.doſis eius ſimplicis eſt a.ʒ.i.vſq̄ꝫ ad aureuz.i.infuſi aliq̄ decoctione aut in aq̄ rute aut aqua mellis aut fenugreci ⁊ ſi admiſcet̃ cum alijs medicinis infrigidat̃:⁊ ſic doſis eius eſt a.ʒ.5.vſq̄ꝫ ad .ʒ.i.Et melius ē illud cuiꝰ color declinat ad rubedinez ⁊ ē claꝝ habēs odorē bonuz ⁊ acutū ſaporez ⁊ ꝯfert doloribꝰ emoroidaꝝ qn̄ bibitur ſimplex aut cōpoſituz ⁊ ē ꝯueniēs adminiſtrari cū medicinis laxatiuis ⁊ ꝓhibet difficultatē aut grauedinē earuz ſup naturam ⁊ reſoluit ventoſitates groſſas q̄ generant̃ in corꝑe. GALIE.oct.ſim.phar.Serapinū.Opos eſt cal.⁊ ſubtiliū partium ſilr alijs opis.hz aūt ⁊ qđ abſterſiuuz quo ⁊ cicatrices q̄ in oculis expurgat ⁊ ſubtiliat.quimmo ſuffuſionibꝰ ꝑꝑ groſſitiē humorū fiētibus bonū eſt pharmacuz.Ipſa vō planta ex q̄ fit ferule ſimilis exiſtens debilis ⁊ inutilis eſt.noīatur aūt principalius illa ſerapinū.opus eniz eius ab vtentibus noīatur ita ſicut ⁊ alia multa ꝑꝑ defectuz vocabuli noīamus abuſiue melius erit ipſnz nō ſerapinum ſed opus ſerapini dicere.

PAVLVS ca.eſt ⁊ ſic.in tertio ⁊ ipſum diſſolutuz in ſuco rute frangit lapidē ⁊ facit vrinare.⁊ fit colliriū cōtra pannum oculorum ⁊ confert obſcuritati viſus ⁊ aque deſcendenti ad oculum cuius receptio eſt hoc.℞.ſerapini .ʒ.i.diſſoluatur in.℥.i.ſucci celidonie zuchari.ʒ.ij.⁊ diſtilletur cum lacte mulieris.an̄.i.equaliter.

Sachabachabemenō.ideſt flos papaueris.
Sachabic.eſt flos papaueris albi.
Sachaik.alnecta.i.flores papaueris ruffi.⁊ eſt ſimiliter panniculus accidēs oculo ex inflammatione venarum eius apparentium in ſuperficie cōiunctiue ⁊ cornee.
Sacharch.i.papauer nigrū cuius flos ē rubeꝰ totus.
Sachaſi.i.filix.
Sachaſules.i.apa cerebri.
Sacheifaciroſa.i.ſpica.
Sachidaliō.Sachilie.Sachilio.ſacilio.i.affodillꝰ.
Sachilichūcena.Sachiliebūcena chiſcheniū.ſabathiſcelnemā.i.roſa regis.

Caplm. CCCCCC.

Sachiliemenie ara.gre.blitoci vel bliton vel olus Jamenuz.vel olus coxilides.lat.vero beta agreſtis vel blitis. SERAPION.capitulo ſachiliemenie ſiue ſachalaismena auct.Galie.i.olus Jamenum omnibus eſt notum.fri.⁊ hu.in ſecundo.

POSSE SERAPION.auc.Diaſco.herba ipſa comedit̃ ⁊ mollit ventrē.⁊ non ē in ea oīno virtus medicinalis.⁊ habet in ſe aqueitatem multaz pluſq̄ꝫ omnia alia olera.Et quando fit emplaſtrū cum ea ſup apoſtemata ca.confert ⁊ ſedat ſitim ⁊ tuſſim que fiunt a caliditate.Et ipſuz pauci ē nutrimenti qn̄ comedit̃ ⁊ tarde penetrationis.Et idē auc.Yſaac qn̄ fit emplaſtrū cuz radice ipſius cōfert vlceribus dictis faui a qbus emanat humiditas ſilis melli.Et idē auc.habix.eſt fri.⁊ hu.in ſecūdo.humiditas eius ē amplior q̄ꝫ lactuce ⁊ cucurbite.⁊ ſubſtātia eius eſt aquoſa nō habens in ſe groſſitiez:qr cito deſcēdit ⁊ mollit vētrē.⁊ ideo modice reddit̃ nutrimētuz ex ipſo.Et exprimitur ſuccus folioꝝ ⁊ miſcetur cū oleo ro.⁊ cōfert dolori capitis accidenti a calore ſolis.Et qn̄ coquit̃ herba ipſa ⁊ proijcit̃ ſup ipſam oleū amigdalaꝝ ⁊ ſuccus maloꝝ granatoꝝ dulcium cōfert tuſſi ſicce que eſt cū caliditate ⁊ aſperitate pectoris. DIASCO.blitis.fri.eſt ⁊ hu.nimis relaxat.comeſtus ventrē mollit.euſtomachus ē ⁊ indigeſtibilis humidi corporis:medicaminibus non facit.natura eius ſine acrimonia viſa eſt ventrē vſq̄ꝫ ad coleraz plerūq̄ꝫ conturbat.Et idē auc.hypo.precipit ad ſiſtenda nimia menſtrua feminaꝝ in cibo dari.clauos.i.porros pedū impoſito eo liniri ⁊ cōprimi credunt.ſuccus eius ex vino datus vtiliter ſcorpionū venenis reſiſtit qbus etiā putant ipſum crituz ⁊ impoſitum plagis mederi.

Sacholamos.ſacholomos.i.ſtelimas.l.Cardus ſilueſtris.lat.herba micaria.folia habet ⁊c̄.Plinius lib.12.caplo.27.
Sacholochadea.eſt nomē cuiuſdam vermis.14.habentis pedes.
Sachubi ſandaricon.Saculon ſandericon.ideſt ſcolopendria.
Satietas nauſeatiua.i.Cogatan.Cogmatan.
Saclinabiam.Saclinopus.i.abrotanum.
Saclinotus.i.pulegium.
Saccon.ideſt pma ſpecies calcanti.
Sacra herba.i.herbena.
Sacudeum.i.alliū agreſte.
Sacūdulion.eſt portulaca ſilueſtris laxatiua valde
Sacupalea.quid eſt.l.Cinoſbatus.
Sadaf.Sadef.Sadefum.ara.i.coclea marina.gre.porfira.
Sadage.Sadeg.Sadegi.ara.i.folium induz.ideſt malabatrum.
Sadar.i.agrifolium cuius fructus dicitur nabach.Auicē.⁊ a dia.dr̃ agrifolium.Almāſor ſidre.agrifolium.
Sadeb.ara.ruta Sedabū.Ste.Seedeb.

Cap. CCCCCCI.

Sadaram Saduriam.Saderuā.Saderudum. SERAPION.ca.ſadarā ⁊ ē dictum in lingua perſica Nigrum cadaka ⁊ eſt res nigra cū q̄ tingunt̃ ligna in chaamam.⁊ eſt herba vel ſuccus magne nigredinis ingrediens in medicinis odoriferis ⁊ zebara.⁊ ē algalia.habens odorē bonum ⁊ ingredit̃ in medicinis ad multa huiuſmodi.frigi.⁊ ſic.in tertio.Et idem.auc.Aben Meſuay.eſt fri.⁊ ſic.in tertio.⁊ ſtipticū prohibet fluxum ſanguinis ⁊ confert caſui capillorum.

Sadenegū.pro ſcehedenigi.i.canabs.Aliab.
Sadenegi.Sadenegum.i.ematites.Aliab.
Sadenig.i.pulegium.
Saderna.i.ſadaraz.⁊ ſaderna.i.nigrum.
Sades.qđ eſt.l.Oſtracoꝝ.
Saduriar.Sadurief.ideſt amomum.
Sadurum.i.ſcotomia.
Sadibeodis.i.foliū nucis.
Saffaf.Saff.ara.i.ſalix.
Safan.i.album.
Safar.i.gariofilus.
Safara.i.abrotanum.
Safarum.i.oleum in quo ē infuſum ferrum.
Safas.eſt illud quaſi ſtannum quod remanet quādo efficitur ceruſa.⁊ eius ſubtile eſt ceruſa.virtutes eius.l.in affideos.

Saffaſa.quid eſt.l.Rata.
Safati.i.puſtule facieꝝ.
Safena.eſt vena ſub cauilla pedis.
Safer.i.ſubet.
Saferetrum.Saferemum.i.baſilicon.
Sagaos.i.nigrum.
Sagapinum.ideſt Serapinum.Dia.
Sagariō.Saguaſara.ideſt abrotanum.Sagnaſora.Berengeſif ſm alios arthemiſia gerebotanum.
Sagi.i.pannicum.
Sagimen.Sagmen.i.herbena.ſacra herba.
Saginatus.i.pinguis.
Saginō.Sagonu.Sagmō.i.agnus caſtus.
Sagittalis.qđ ē.l.Jeblech.
Sagofilon.i.millefolium.
Saguar.ſaguari.i.alumen.
Sagrum.i.ſcabies capitis.Auēzoar lib.i.cap.i.
Sagzenea.Socrugē.Socrute eſt confectio opiata.Auicē.⁊ Sera.
Saba.eſt ſpēs conſolide.
Sabade.ara.ciperū.iucha.i.ſapurios.
Sabafa.i.morbillus.
Sabafad.Sabafati.Sabalide.Sabaphat.ſʒ Auic.eſt de ſumma bothor vlceratorū ⁊ dicit ſabaphati incipiēs eſt bothor ꝑuexieleus diuiſe medicatione locorum deinde vlcerat̃ vlceribus cruſtoſis.⁊ ſunt ad rubedinem decliues.⁊ qn̄ mittūt virus noīatur ſeregi ſabaſan.Aliqui dicūt ꝙ ſabapha ſunt macule rubee ī facie cū puſtulis paruis.
Sabar.i.capillus vl̄ crinis.
Sabane.ara.eſt ſalſamētū ex piſciculis ſalitis nucibus aliquibus ſpeciebus ⁊ oleo.
Sabarhelgebaꝝ.i.herſaſarum.capillus ve.
Sabuc.i.anhelitus magnꝰ frequens.Gal.primo regi.acut.textu commenti.36.i.ſecūdās.Saladinꝰ.

Cap. CCCCCCII.

Sabanc Sabater.ara.gre.tymbra.lat.ſaturegia Timbra. SERAPION.auct.Diaſco.Sabanc ſiue ſabater eſt planta omnibus nota naſcitur locis ſaxoſis ⁊ aſperis.⁊ eſt ſimilis thimo niſi quia folia eius ſunt maiora ⁊ molliora ⁊ habet ſpicam plenam floribus quarum color tendit ad citrinitatem ⁊ viriditatem.Et virtus eius eſt ſicut virtus thimi ⁊ adminiſtratur ſicut thimus.⁊ eſt ca.⁊ ſic.in tertio.⁊ ponitur in cibis ⁊ quedaz ex eis ſumitur in ortis ⁊ eſt debilioris operationis q̄ꝫ alia ⁊ ipſa eſt magis cōueniens in cibis quoniam acuitas eius eſt magis remiſſa. POSSE SERAPION.eſt calefactiua multū deſic.reſolu.⁊ prouocat vrinā ⁊ mēſtrua ⁊ expellit fetum ⁊ facit excreare ſuperfluitates a pectore.Et idem aucto.Aben Meſuay.eſt ca.⁊ ſic.in tertio ⁊ magis agreſtis ⁊ proprietas eius eſt expellere ſuperfluitates ſtomachi ⁊ prouocat menſtrua ⁊ acuit viſum.debilitatuz ab humiditate.⁊ ideo comeditur in hoc caſu cuz raffano ⁊ hederaos ⁊ confert dolori ſciatice quando fit emplaſtrū cuz ea cum frumēto trito ⁊ agreſtis fortior eſt domeſtica.

Sabanicus.eſt genus cibarij ⁊ eſt compoſta.
Sabara ſubezi vel ſubezia.i.vigilatio dormitatiua.
Sabati.i.album.
Sabati ſcelneman.ideſt roſa regis.
Sabic.eſt iterfector patris ſui.⁊ eſt ſatiron.
Sabik.ideſt roſa rubea vehementer.
Sabater.ara.gre.timuri.ſatureia.a ſatyris dcā.timbra.tibri.
Sair.i.ordeum.xair.Ste.
Sal.quid ē.l.malk.ara.melech gre.alas.pli.li.31.c.7
Sal.alkali.vel alkal.fit in hunc modum.Accipe de herba kali aliter dicta vſnen.⁊ fac in terra foueaz magnam ⁊ imple foueaz ex herba illa dum eſt recens ⁊ accende ignem in ea ⁊ quando erit illa herba combuſta pone de altera ſuper eam ⁊ fac ita dōec fouea erit plena ex illa herba bene combuſta ⁊ dimitte extigui ignē ⁊ infrigidari cinerem deinde detege ſub cinere fouee quia tu īuenies ſalem nigrum petrificatuz vel coagulatum in magno globo in fūdo fouee.

S al anderene.i.ſal alexandrinuꝫ vel lucidum ⁊ eſt ſal nitrum.
S al armoniacuꝫ dicit̃ qꝛ in armenia reperit̃ quod dicunt quidã ex herba fieri lꝫ falſo.⁊ qd eſt ⁊ quomodo fit.l.nuſadoꝛ. Sal defoſſum. Sal ſaparitium.
S al arſenicum.i.arſenicum ſublimatum.
S al alebꝛocb.ſal alebꝛotb .i.ſal alchimiſtarum.
S al panis. Sal. capadotiũ. ſal.maſſe.ideſt ſal vſuale.
S al coſtuꝫ. Sal gẽma. Sal metallinus.ſal tabarzet. idem.illud vocabuluꝫ ponit Auice.tertio cañ.capitulo.de cura retẽtiõis vꝛine.⁊ dicit̃ ſal gemma qꝛ claꝝ eſt vt gemma ⁊ ẽ vena terre ⁊ eſt ca.⁊ ſic.⁊ habet effectũ ſalis armõiaci fit ex eo ſuppoſitoꝛiũ.
S al induꝫ eſt in coloꝛe ſalis ⁊ dulcedĩe mellis.vt Auicẽ.quarto cañ.fen pꝛima de aſperitate lingue ⁊ eſt zuchariũ qꝺ iuenitur coagulatum ſup cannã mellis in india ſic̃ ſal.loco eiꝰ ponunt̃ candi.l.zucharũ.
S al lucidum.i.ſal nitrum.
S al minerale eſt ſpẽs ſalis reperti in mineris montium cuius virtus eſt ſatis coꝛroſiua ⁊ deſiccatiua.l. malk.
S al nafricus eſt ſal nigruꝫ. Sal cũ naphta inuenit̃.
S al nitrum ⁊ baurach.i.afronitrum ⁊ quoddaꝫ eſt naturale ⁊ quoddã artificiale.l.baurach.
S al ſacerdotale.ponitur in antedotario virili.
S al ſodome.qd eſt.l.malk.
S altaculũ debet dici coculum ⁊ eſt cõbuſtũ.l.malk.
S al trageſicum.illud nõ habemus vt in alexandro.
S alaliſtes.i.lapis.
S al maſſe.i.ſal panis.cõis. vſualis.
S al gẽma.cappadociꝰ ideꝫ.
S alamãdra.gre.ſemebꝛas. ſpecies ſtellionis.
S al indus.niger eſt.
S alabbaſe. Salabaſe kauken.ara.teſtudo.
S algen.ara.gongilion.gre. Scelgem. Selien.
S alchalbaiel.ara.ſpoliũ ſerpentis.
S alutaris herba.i.ſolatruꝫ.

Cap. CCCCCCIII.

Salamõica eſt herba ſꝫm Auicen.inuenta in montibꝰ hyſpanie ſimilis aneto humido ⁊ folia eiꝰ ſunt ſicut malua ⁊ poma eius ſunt parua ⁊ inuoluit̃ ſup arboꝛem ſicut volubilis. vulgus enĩ extimat qꝫ ex eo fit ſal armoniacum eſt reſolu.⁊ exic.ꝯfert poſita cum aceto ſup heriſipillã ⁊ linitur ſup apoſtemata flegmatica ⁊ ſuper vlcera ambulatiua ⁊ linitur ſup podagrã ⁊ confert ei.ſupponitur cũ oleo roſato ad doloꝛem matricis ⁊ linitur ſuper moꝛdicationeꝫ ſcoꝛpionis.
S alchꝛubaret.i.ſpoliuꝫ ſerpentis.
S alchaicheinemẽ.i.ſachik.
S ale.i.auena.
S aleghea. Salethea.i. caſſialignea.
S alen. Salem.i.ſãguis dꝛaconis.
S aler.i.aloes.
S aleremi.i.eſula.
S aliola.i.centaurea.
S alis equina.i.cauda equa.
S aliunca:ideſt ſpica romana genus herbe que radiculas ⁊ folia ſubꝛuffa habet ⁊ floꝛes ſimiles violę plurimos q̃ a terra refoſſa in modũ ſcopularuꝫ cõſtringit̃. Hal.cap.caluicola.6.ſim.phar. Naſcit̃ aũt in lapidoſis locis ſũmis ⁊ in noꝛica regione.illa optima q̃ odoꝛifera ⁊ ſine ſablone ⁊ recens plurimos ramos ⁊ radices habens põt quantum ſpica celtica quãuis infirmioꝛ ſit. Johẽs de ſãcto amãdo in Aurea DIASCO. quidã mentientes dicunt ipſam eſſe ſpicam celticã ⁊ pꝛo ea ipſam vendunt. Plinius lib.zi.cap.7.verſus ſi.
S alix.quid.l.culef.
S almacina.i.ſalſa.
S almẽtana.i.platociminũ.
S almoꝛan.i.piretrum.
S almitria.quid eſt.l. garꝰ.
S aloca.i.caſſialignea.
S aloꝛbia. quid eſt.l. achachille.
S alpinga. Alex.i.tubã.i.fiſtula qua ſugitur aliquid exiſtens in aure. Salpinx gre.tuba Salpiges tube.
S alpetiſum eſt fuligo nata in coctis balneoꝛum.
S alſal.ara.i.argilla vel creta nota.
S alina. Pau.foꝛtis opationis eſt famelici hoĩs ⁊ Jeiuni ⁊ pꝛopꝛie cuiꝰ cõplo eſt calida ad empetiginẽ ⁊ confert palpitatiõi palpebꝛe ⁊ albugini ⁊ interficit venena omnia.
S alſugerum. Salſogarum .i.almuri.
S alu.i.paſtinaca.
S aluatella.i. ſceylen. ⁊ eſt vena inter anulareꝫ ⁊ auricularem digitũ in doꝛſo manus ⁊ eſt ramus vene communis.
S aluede.i.rubeus.
S aluia rõana. Saluia vſualis.quid ſunt.l. Eliſſagus. Tuſſilago.
S aluſtran.i.bdellium.
S aliuncula.i.centaurea.
S amach.ara.piſcis.
S amonie. Sabamode.ara. ſcamonee.
S amag.ara.gũmi arabicũ.
S amanech.ara.coꝛnix.
S ania qd eſt. Pli.lib.35.ca. 16.l.giſamia.
S amurdũne.ara. Sera.ca. de pſeruatione a lapide ẽ inquit arboꝛ granoſuꝫ aſſonanti.⁊c̃ ante medium.
S amur.⁊ ſegeb.eſt animal ĩ quo fit muſcus.
S ampſicos gre.caſſia. herba odoꝛifera ſil̃is coſto.
S ambac. Sambacus quid eſt.l. ieſemin. Jeuſemin. vel eius ſemen.
S ambacus agreſtis quid ẽ .l.veſum.
S ambucus.i.actis. Pli.lib. z4.cap.8.
S amada.i.ſimia.
S amatalarabi.i.gummi.
S amedar.i.embotum.
S anabar.eſt ſpecies pini.
S anamunda. auantia.i.gariofilata.
S anarion. Sannon.i.affodilus.
S anamen.i.abꝛotanum.
S ancer.i.ferrum.
S anchanachi.i.quidã fructus arboꝛis ſidre.
S anchidalion quid eſt.l.ſachidalion.
S anction. quid eſt.l.fagaſmon.xifion. Dia.paric.
S andachias.i.teſticulꝰ vulpis herba.

Cap. CCCCCCIIII.

Sandal Sandel.ara.gre.⁊ lat. ſandalũ. mazabari. SERAPION.defert̃ ex ſyri ⁊ ẽ albuꝫ ⁊ ruffum ⁊ citrinũ.eſt fri.in tertio.ſic.in ſecundo.⁊ melius ex ſandalo eſt citrinum pingue.poſt citrinũ rubeuꝫ ⁊ eſt magꝭ ſiccũ citrio ⁊ poſt ipꝫ albũ. Et idẽ auc. Albugerig.album eſt fri.⁊ ſic.in tertio ſed citrinum ⁊ ru.ſunt fri.in tertio ſic.in ſecundo. POSSE.SERAPION.auc. Aben Meſuay confert dolori ſtomachi ⁊ epatis ex colera ru.⁊ rubeum eſt frigidius albo ⁊ citrino ⁊ eſt magis iuuatiuũ. Nam ipſum pꝛohibet fluxum humoꝛum ad membꝛa ⁊ eſt ſicut faufel in frigiditate ⁊ ſic. ⁊ foꝛtificat gingiuas ⁊ ſtomachum ⁊ cõfert cardiace cum fe.quando linitur cuꝫ eis ſuper coꝛ. Et idem auc. Yſaac benaraꝫ. conueniũt calefactis ⁊ conferunt debilitati ſtomachi ⁊ cardiace colirice quãdo teruntur ⁊ miſcentur cuꝫ aqua roſata ⁊ applicatur exterius.⁊ quãdo conficiuntur cum aqua roſata ⁊ pauca canfoꝛa ⁊ liniuntur inde tẽpoꝛa cõfert ſode calide.⁊ quando miſcetur cum vna quantitate ſandali albi media quantitas ſarcocolle ⁊ conficitur cum albumine oui ⁊ ponitur ſuper tempoꝛa confert ſode colerice ⁊ pꝛohibet deſcenſuꝫ catarri ad oculum. ⁊ linitur cũ eo in balneo ⁊ pꝛohibet ardoꝛem pſilotri.⁊ ſandalũ ru. eſt frigidius albo. ⁊ quando miſcetur cum ſucco ſolatri aut ſemperuiue aut poꝛtulace aut lenticule aque cõfert podagre ca.⁊ apoſtematibus.⁊ pꝛohibet humoꝛes ab illis membꝛis.⁊ melius ex ſandalo eſt citrinũ pingue ⁊ poſt citrinũ rubeum ⁊ eſt magis ſiccũ citrino poſtea albũ. Et idẽ auc. Albugerig.albũ ẽ frigidũ ĩ tertio teritur ⁊ reſoluitur cũ aqua ro.⁊ in catarris ca.ponitur in fronte ⁊ in ſtomachis calidis ⁊ infrigidat ea ⁊ ꝯfert fe.ca.⁊ birſen.⁊ ſtomachi debilitati.ſꝫ citrini ⁊ ru.ſunt fri. in tertio ſic.in ſecũdo non habẽtes ſtipticitatẽ neqꝫ ponticitatẽ roſarum,⁊ quãdo diſſoluuntur in aqua ro.ꝯ ponunt̃ ſupꝛa ſtomachum conferunt fe.acutis.⁊ debilitati ſtomachi ⁊ ſode calide.⁊ idem auc. Atabari. Rubeum eſt frigidius albo ⁊ liniuntur cum eo apoſtemata ca.
S andaraca. Sãdarachia.quid eſt.l.ſandaros.
S andare ſuoti.i. timiama fuſile.
S andaracha apud Dia.ꝑ auripigmento rubeo capitur.

Cap. CCCCCCV.

Sandaros vel baratin vl' greſſa vel ſandaraca: ara. Sandeuſi. Ste.ẽ duaꝝ ſpecierũ gre.giũ.lat.vernix. SERAPION eſt gummi ca. ⁊ ſic. in ſecũdo.⁊ idẽ aucto. Abix.ca.ẽ ⁊ ſic.ſꝫ caliditas eſt pauca.eſt.n.ſimile karabe.ſꝫ nõ ita duꝝ ⁊ in eo paꝝ eſt amaritudinis ⁊ affert̃ a terris chꝛiſtianoꝝ. PAVLVS ca. de vernice ẽ gũmi cuiuſdã arboꝛis q̃ in chꝛiſtianoꝝ partibus naſcit̃ dicte iunipus vnde ab ea tp̃e eſtiuo q̃dam gumoſitas egredit̃ q̃ actione caloꝛis exſiccat̃ ⁊ indurat̃ que cũ colligit̃ eſt albi coloꝛis ⁊ cũ antiquat̃ eſt ſubcitrini ⁊ cũ plus antiquat̃ eſt ſubꝛuffi coloꝛis q̃cũqꝫ ſit dũmodo ſit lucida ⁊ clara eligẽda ẽ.⁊ dr̃ etiã vernix quoddã qꝺ cõficit̃ ex oleo ſeminis lini ⁊ vernice ⁊ inde illiniunt̃ vel conſolidant̃ coloꝛes picturaꝝ hꝫ aũt vernix virtutẽ congluctinãdi ex viſcoſitate ſua ⁊ clarificandi ⁊ ꝯſeruãdi qꝺ ſatis patet. Nã pictoꝛes ſupꝛa alios coloꝛes ponũt vt luceſcant ⁊ alios coloꝛes ꝯſeruet. POSSE.valet contra fluxũ ſanguinis ex naribus ſi puluis eiꝰ ꝯfectus cũ albumĩe oui tẽpoꝛibus ⁊ fronti ſupponat̃ cõtra vomitũ colericũ fiat ex puluere eiꝰ emplaſtrũ ⁊ olibano ⁊ albumine oui ⁊ ſtomacho ſuperponat̃.idẽ fiat etiã ꝯtra diſinteriaꝫ addito aceto ⁊ ſuperponat̃ pectini.puluis etiã eius in ouo ſoꝛbili datus valet ꝯtra vomitũ colericũ ⁊ diſſinteriã. valet etiam puluis contra interioꝛem ⁊ exterioꝛem ſolutionem.

SERAPION.cõfert catarro qñ fit fumigatio cũ ea ⁊ deſiccat vlcera ⁊ abſcindit ſanguinẽ menſtruuꝫ.⁊ idem auc. Bedigoꝛas.de ꝓꝓꝛietate eius eſt ꝯferre catarro ⁊ deſiccat fiſtulas.⁊ eſt ca.⁊ ſic.in ſecũdo euellit ſupfluitates flãticas q̃ ſunt in ſtomacho ⁊ inteſtinis ⁊ occidit lumbꝛicos ⁊ aſcarides ⁊ ꝯfert fluxibilitati neruoꝛũ a frigiditate ⁊ humiditate ⁊ repl̃one.⁊ idẽ auc. Abix.qñ fit fumigatio cũ eo cõfert catarro capitis.⁊ qñ pulueriꝫat̃ ſuper vlcera deſiccat ea. Et idẽ auc. Atabari.eſt ſil̃is karabe in virtute ⁊ cõfert fumigatio eius coꝛiꝫe ⁊ deſiccat fiſtulas ⁊ cõfert ſputo ſanguinis ⁊ emoꝛoidibus ⁊ ẽ gũmi ⁊ citrini coloꝛis ſimile karabe ſed nõ ita duꝝ ⁊ eſt ĩ eo paꝝ amaritudinis. ⁊ qñ fit cũ eo fumigatio cõfert fiſtulis ⁊ qñ accipit̃ ex ſandaraca ⁊ oleo ro.⁊ linit̃ cũ eo ꝯfert ſciſſuris in mẽbꝛis manibus ⁊ pedibus ⁊ ſi nõ inuenis pone locũ eiꝰ pondus tertie partis plus pondere ipſiꝰ de karabe qꝺ dixit Hal. eſſe gũmi haur romane. Ubi ſciẽdũ qꝫ illud vocabulũ ſandaraca aliter intelligit̃ in libꝛis arabũ ⁊ aliter ĩ libꝛis grecoruꝫ. Nã arabes pꝛo ſandaraca intelligũt vernicẽ ſꝫ greci intelligũt lapidẽ quendã rubeũ ignei coloꝛis vnde Plinius ſandaraca affert̃ a ponto capadocia ⁊ ſicilia ⁊ ẽ lapis ignei coloꝛis. DIASCO.ca.de ſandaraca in eiſdem locis naſcit̃ vbi auripigmentũ.hoc idẽ dicit Diaſ.ca.de arſenico ⁊ dicit qꝫ eligẽda eſt ſandaraca q̃ eſt coloꝛe ruffa valde ⁊ faciliter teritur ⁊ crepula mũda coloꝛẽ habẽs cinnabari ⁊ odoꝛẽ ſulfuris virtus ẽ ei ſimilis arſenico. vnde eſt cauſtice ṽtutis ⁊ diafoꝛetice ⁊ ſtiptice reſine mixta allopitias curat cũ pice vngues lepꝛoſos excludit oꝛis vulnera ⁊ nariũ curat oẽs puſtulas cũ oleo mixta purgat pedicl̃os occidit.puſtulas cũ adipe mixta mũdat condilomata ani cõpeſcit empicis cũ melle ⁊ vino vtiliter dat̃ fumigio tuſſim ꝓhibet maxime reſine mixta fumꝰ oꝛe acceptus vocem limpidat. cũ melle accepta ſicut electuariuꝫ aſmaticis medicat̃ ſiue voci obtuſe cũ reſina vt catapucia accepta. Yſaac in viatico ſimiliter. Similiter Hal.in antidotario minoꝛi capi.ꝺ medicamĩe ad polipũ narium.
S anguiſuga. yrudo. gre. bdella.ara.halech.
S andarax.eſt ſpẽs tribuli. ⁊ ſandarax.ẽ regio q̃dã.
S andarax ẽ herba de qua tingitur blauus coloꝛ.
S andicũ in libꝛo dinamidiaꝝ Hal.eſt cõfectio al faſiricon ſicut patet.ſi.l. ſiricon ſed qñ non ponit̃ pꝛo ꝯfectiõe ẽ raffanꝰ.ſicut inueni ĩ dinamidys.
S andix. Sanduco. Dia.i. rapeſta. Ste.eſt ſateguꝫ agreſte. Hal.ca.ꝺ ceruſa.
S andicos vel ſandix.ẽ terra rubea.foda.vel auripigmentũ vſtum. Plinius lib.35.cap.6.⁊ lib.zz. cap.zz.in media. Dia.
S andonicũ.herba lumbꝛicoꝝ ſpecies ẽ abſinthy. ara. Sceha. Dia.
S anguis mundanus.i.criſantemõ.gre.aureꝰ flos. kirã.⁊ vt calix in medio floꝛis velut foꝛmice nigre paruas alas hñtes.
S andras.eſt regio quedã.
S ane.i.tumoꝛes qui cito fiunt ⁊ cito recedunt.
S anfugir. quid eſt.l.dem.
S anguis. quid eſt.l. dem. ema.gre.
S anguis dꝛacõis qd eſt.l. Demalacohem.
S anguinaria.quid eſt.l.haſiarbay. Poligonia. Pli. li.27. cap.iz.poſt pꝛinᵐ.

Cap. CCCCCCVI.

Sanguiſuga eſt vermis oĩbꝰ notus. ſꝫ ex his debet eligi ſꝫm Aui. pꝛimo cañ. fen.quarta in q̃bus nõ eſt venenoſitas.ab eis.n.cauendũ eſt q̃ ſunt ex genere venenoſoꝝ magna habẽtia capita et quoꝝ coloꝛes ſunt antimoniales ⁊ nigri aut virides aut q̃ ſunt ymaginẽ habẽtes ⁊ ſup quas exiſtunt fila coloꝛe azuli.⁊ q̃ ſunt diuerſoꝝ coloꝛũ in oĩbus eniꝫ iſtis exiſtit venenoſitas ⁊ ꝑueniũt ex eis apoſtemata ⁊ ſincopis ⁊ ſanguinis fluxus ⁊ fe.⁊ laxitas ⁊ vlcera mala. eas quoqꝫ nõ accipias ex aquis malis ĩ q̃bus eſt limus niger ⁊ cenoſus ⁊ ſtatim turbantur ⁊ fetent.ſed illas elige que in aquis bonis colligũtur in quibus moꝛantur rane ſitqꝫ coloꝛ earum ſimilis rei ſuper quam exiſtit viriditas ⁊ tendantur ſuper eis fila duo coloꝛẽ arſenici habentia ⁊ ruffe rotunde coloris epatis.⁊ ille que ſimilãtur parue locuſte ⁊ que caude muris ſimiles exiſtunt ⁊ minute parua habentes capita oẽs iſte eligende ſunt.⁊ nullas magis eligas q̃ꝫ habentes ventres rubeos ⁊ doꝛſum viride ⁊ pꝛecipue ſi ex aquis fiunt currẽtibus.⁊ ipſe quidem anteq̃ꝫ ponantur per diem vnum quaſi ſunt colligende ⁊ conſtrictione facienduꝫ eſt vt euomant donec qꝫ in earũ exiſtit vẽtribus egrediatur ſi hoc fieri poteſt.⁊ ipſis parum ſanguinis agni vel alterius rei pꝛoyciatur vt inde nutriantur anteq̃ꝫ ponant̃ deinde ſumantur ⁊ eaꝝ viſcoſitas ⁊ ſoꝛdicies cuꝫ aliquo qꝺ ſit vt ſpongia mundetur.locus pꝛeterea vbi ſunt ponẽde cum baurach lauetur ⁊ fricatione rubificetur poſtea cuꝫ voluntas apponẽdi ſanguiſſugas fuerit in aquam pꝛoyciantur dulcẽ vt emundentur.deinde apponãtur.ex eo autem quod eas efficit volũtarias ad ſe ſuſpendendum eſt vt locus luto liniatur aut ſanguine.cunqꝫ fuerint plene ⁊ eas ꝓycere volueris pulueriꝫa paꝝ ſalis ſup eas aut cineris ſete cõbuſte aut lini aut ſpongie combuſte aut lane cõbuſte ⁊ cadent.⁊ melius eſt vt poſtq̃ꝫ cadunt locus ventoſa ſugatur ⁊ ex ſanguine loci parumper accipiat̃ vt moꝛſure ipſarum malitia remoueatur.qꝫ ſi ſanguis non reſtringatur galle combuſte aut calx aut cinis aut tegula cõbuſta ⁊ ſubtiliter pulueriꝫata ſuperponatur. aut relique ex his q̃ ſanguinẽ cõſtringunt.pꝛeterea appoſitio ſanguiſſugarum egritudinibus competit intercutaneis ſicut ſunt ſahaf.⁊c̃.⁊ ſcias qꝫ extractio ſanguinis a ſãguiſſugis facta pꝛofundioꝛ eſt ea que fit cum ventoſis.
S anbic.kiſch. Sauich alfitis polenta.i.triticum coctum cum multa aqua.⁊ eſt omne granum a coꝛtice ſeparatum ⁊ trituratum. Dinus ſuper Meſ.cañ.z. de fluxu ex farmaco.

¶ Cap. CCCCCCVII.

Sanich ara. lat. piſcis. AVICENNA libro .2°. ca. de piſcibus. meliores ſunt nō magni valde ⁊ non habentes carnē duram neq̧ ſiccā ⁊ in q̄bus non eſt pinguedo multa neq̧ mucillago. i q̄bus nō eſt malus ſapor neq̧ odor. ⁊ quoꝝ ſapor eſt ſuauis ſunt ꝯuenientes. ⁊ q̄ ſunt pingues nō ſuꝑfluā habentes pinguedinem neq̧ groſſam neq̧ vt ſepum. ⁊ illi q̄bus nō cito aduenit fetor ⁊ illi q̄ ſunt minores ⁊ eligit̄ ex piſcibus durā carnem habētibus ille q̄ eſt minor. ⁊ ex habētibus mollem carnez maior. ⁊ de illis q̄ habent fluxā carnem ſalitus melior recēti. in locis aūt in q̄bus morant̄ electio q̄ morātur in locis petroſis meliores ſunt. deinde in arenoſis ⁊ eligunt̄ in aq̄s dulcibus currētibus in q̄bus non ſunt ſordes ⁊ nō ſunt limoſe neq̧ lacunales neq̧ cāpeſtres ⁊ nō ſunt de lacunis paruis que flumina nō bibunt ⁊ in q̄bus non ſunt fontes. ⁊ piſces q̄dez marini ſūt laudabiliores ⁊ ſubtiliores ⁊ melior ſpēs ē illoꝝ q̄ nō ſūt niſi i mari ⁊ pelagini ⁊ q̄ morant̄ i aq̄s mltaꝝ agitationū q2 vehemētiori idigēt exercitio q̧̄ habitātes i aq̄s ſtantib⁹ ⁊ q̄ morant̄ in aq̄s diſcoꝑtis flatui vētoꝝ ſuꝑ ſe ſunt meliores illis q̄ ſunt econtrario. ⁊ piſces quidē marini ſunt optimi potiſſime cū ipſoꝝ habitatio ē in littoribus petroſis ⁊ arenoſis ⁊ pelagini ⁊ plurimi exercitij. ſm aūt cibuz illi q̄ cibantur herbis bonis ⁊ radicib⁹ plantaruz ſunt meliores eis q̄ comedunt ſordes que projciunt̄ ad loca in ciuitatibus infuſionū. ⁊ radices herbarum aut plantaꝝ malaruz q̧̄uis ſint in vltimo boni ſaporis. Modus aūt melior in quo piſces comedūtur eſt illorum q̄ ſunt aſſati ſuper teſtā: frixi vero ſunt ꝯueniētes habentibus fortē ſtomachuz. ⁊ aſſati q̄dem ſunt nutribiliores ⁊ tardioris digeſtionis ⁊ elixati ſunt ecōtrario. ⁊ melior eoꝝ decoctio eſt vt decoquat̄ aqua donec ferueat. deinde projciant̄ in ea. Saliti aūt illi ſunt meliores q̄ ſunt recentes ⁊ qui ſunt conditi cū aceto ⁊ cuz rebus cōdientibus cibaria: ⁊ aque q̄dem in q̄bus elixant̄ hi piſces ſūt vehementis mūdificationis ⁊ ponunt̄ in cliſterijs. Omnis piſcis eſt fri. ⁊ hu. veꝝ quidā piſces ſunt calidiores ꝑ compoſitionē ad complexionē aliorum piſciū. ⁊ ſaliti q̄dē ſūt ca. ⁊ ſic. ⁊ quāto plus antiquātur tanto plus illa cōplexio augmentat̄ ⁊ aqua eoꝝ ſimilis eſt almuri. vnde qui ſunt recentes generant flegma viſcoſum ⁊ mollificāt neruos ⁊ non ſunt cōuenientes niſi ſtomacho calido valde. aqua piſcium ſalitorū cliſterizata confert dolori anche valde.

GALIENVS. in affori. illo. eoꝝ qui nutriunt. ait. piſces petroſi ⁊ de aqua clara ſubtiles chimos ſunt generātes ⁊ velociter nutriunt ſ3 diſſoluunt̄ cito. ⁊ in libro dinamidiaꝝ ca. de generantib⁹ ſuꝑfluitates ſunt piſces fluuiales ſtagnei ⁊ in limoſa aqua degētes ⁊ de mari oēs pelagici ⁊ coclee qui hu. melicum generant ⁊ de eis ſunt q̄dam qui multū nutriūt vt molachia oīa. ſ. pulpi ſipie vligines ⁊ ſimilia. ⁊ idē in eodez libro ca. de his q̄ multū nutriunt ⁊ paꝝ. Et eodē libro ca. de euchimis ⁊ cacochimis piſces euchimi ſunt mediocriter oēs ſquamoſi preter eos qui i paludibus ⁊ ſtagnis ⁊ fluuijs limoſis ⁊ turbidis degunt odore vero ⁊ ſapore cognoſcendi ſunt piſces. ⁊. n. grauiter olentes ⁊ inſuaues ⁊ nauſeam cōcitantes ſunt quicūq̧ degunt in aq̄ putrida ⁊ mala. ſimiliter ſunt cachochimi dracones marini delfini gallicorani carnu orſij ſcorſij. grongi glaci trachuri mureneſramgi ⁊ oīa alia pelagia cacochimia. ⁊ idem eodē libro ca. de diſpectis. i. dure digeſtibilibus vt oſtrea pagure cancri corani pulpi ſepie ⁊ vligines ⁊ oīa dicta molachia. SERAPION. ca. ſanich. aqua piſcium ſalitorū confert vlceribus putridis ſicut almuri ſimiliter dolori ⁊ vlceribus inteſtinoruz qn̄ cum ea fit cliſtere ⁊ hoc ideo q2 attrahit humores q̄ ſunt in ſcia ⁊ lauat inteſtina ⁊ deſiccat vlcera i eis ⁊ illa que medici plus vtūtur eſt aqua anguille ſalſe ⁊ piſciū ſalſoruz. Caro piſcis balane dicte keſam cōfert adminiſtrata morſui tyri. Rabi moyſes ca. de piſcibus. Petroſi generant bonū ſanguinē. Meſue ca. de aſmate oua turchi conferūt aſmati ⁊ opilationi pectoris ⁊ pulmonis. eſt alius piſcis ſm Auic. ⁊ Sara. remouēs dolorē capitis pro quo. l. f. ad. AVICEN. Draco marinus ſi ſcindatur ⁊ ponat̄ ſupra morſum ſuum confert. de Cancro. l. ſartan.

S anithi. i. fricatio gigiuaꝝ haly. 3ª. tegni. ꝯ^to. 147.
S antonicuz. i. abſinthium gallicum. Gal.
S anſucus maiorana ꝑſa. ara. merzem⁹. Dia. Amaracus. Plini⁹ lib. 21. cap. ii. in principio.
S anterna eſt criſocolla artificial̄. Plinius lib. 34. cap. 12. circa principium.
S antonicū ſilur̄e. i. ſtichados. Dinus capitulo primo ſuper meſ.
S anmagentoram. i. gummi abietis.
S āſifragia. eſt herba ſimilis pimpinelle non differens niſi i piloſitate quā habet pimpinella ſanſifragria nō. PAV. ca. eſt ⁊ ſic. i tertio valet cōtra ſtranguriam ⁊ vitiū lapidis ⁊ dolorē iliacuz.
S antion. i. gladiolus.
S apa eſt muſtū coctuz ad conſumptionē triuz partium. l. Carenū ⁊ dulcor triplicatum.
S apaon. i. lunaria.
S apea. i. ſpongia.
S apeac. i. bdellium.
S aphea erea. i. tabl̄a erea.
S aphene vene ſunt in talone ⁊ ſunt interiores et exteriores.
S apfiros. gre. ſapfirus gēma.
S aphiros. Sephiros: ideſt apoſtema duruz cui nō aſſociatur ſenſus.
S apirus. i. brionia.
S apo. quid eſt. l. ſabon.
S aponaria herba fullonū idem. l. borith.
S aponarij gutta. i. capitellum.
S aporias. i. filipendula.
S aportis. i. caries lignoꝝ.
S aponiſtica herba arthanita. Ciclamon.

Cap. CCCCCCVIII.

Sapurios vel ſabade. ara. gre. eriſceptrō lat. cipus. SERAPION. auc. Diaſ. ca. ſabade. i. ciperus. habet folia ſimilia folijs porri niſi q2 ſunt longiora eis ⁊ ſubtiliora ⁊ duriora ⁊ h3 ſtipitē longitudiē vnius brachij ⁊ plus ſed nō recte in eo eſt tortuoſitas ⁊ ē quadratus ſimilis ſtipiti ſquinānti ⁊ infra ſummitates ſūt folia parua ⁊ ſemen ⁊ radix is eſt ſimilis oliue. Et quedā ex eis eſt longa quedā rotunda ⁊ eſt nigra. Naſcitur in locis domeſticis ⁊ aquoſis ⁊ in pratis ⁊ in locis paludoſis. Eſt alia ſpēs ciperi in india q̄ eſt ſimilis zucharo in ſapore ⁊ qn̄ naſcitur eius color eſt ſicut croceus ⁊ qn̄ fricatur ſuꝑ cutem corporis facit pilos ſtatim cadere. melior autez ex cipo eſt ille qui eſt plenus grauis ⁊ groſſus durus difficile frangibilis habens odorē bonum cum pauco acumine. ⁊ quod adminiſtrat̄ ex cipero eſt radix ipſius ⁊ odor ei⁹ eſt bonus ⁊ in ſapore eius eſt acuitas cū pauca ſtipticitate ⁊ calefacit ⁊ deſiccat ſine mordicatione. Et idez auc. Abenmeſuay eſt ca. ⁊ ſic. in ſecundo facit augumentū in ſenſu ⁊ cōfortat ſtomachū ⁊ meliorat colorē ⁊ eſt bonus emoroidibus ⁊ efficit oris odorē bonum ⁊ qn̄ bibitur cū oleo lētiſci calefacit renes ⁊ confert frigiditati veſice ⁊ diſtillationi vrine ⁊ addit in ſanguinem calefaciēdo ipſum q2 timetur ne vtens fiat leproſus. GALIENVS. ſeptimo ſim. phar. Ciperi vtiles maxime ſunt radices calefacientes. ⁊ ſiccantes ſine mordicatione vnde vlcera q̄ propter humiditatē multaz ſunt difficile cicatrizabilia mirabiliter iuuat. habet aūt quid ſtipticū ⁊ propterea eſt vlceribus in ore ydoneus. at vero ⁊ inciſiuā quandaz virtutez h3. attendendū enim eſt q2 lapiditatem patientibus conuenit ⁊ menſtrua ⁊ vrinas mouet. DIASCO. capi. Cipus ſiue vt alij eriſceptron folia h3 ſimilia porro ſed oblonga ⁊ tenera ⁊ aſcendit de terra cubito. i. ⁊. 5. haſtaz habens anguloſam ſil̄em iunco q̄ haſta in capite ſemē generat. radices ſub terra h3 rotundas ⁊ oblongas ſicut oliua nigra q̄ multe ⁊ ꝯiuncte naſcunt̄ colore nigro ⁊ odore ſuaui ſubamaro guſtu. Naſcit̄ in locis aquoſis ⁊ i pratis ⁊ paludib⁹. in his radicib⁹ ea nobilior ē que grauior ⁊ durior ⁊ groſſior fuerit ⁊ nō frāgibilior ſ3 aſꝑior ⁊ odore plenior vi ſcitudinem odoris hn̄s talia ſigna h3 ciliēſis aut ſyriatica. aut de iſdis. i. cicladibus vires h3 calefaciendi ⁊ deſiccādi abſq̧ mordicatiōe. vn̄ multū īfuſa vlcera difficulter cicatriçabilia mirabiliter curat. h3 ēt aliq̄d ſtipticū i ſe ⁊ ē diuretica ⁊ h3 ꝯminuēdi viz ꝑ quā lapides i renib⁹ generatos ꝯminuit vrinā ⁊ mēſtrua ꝓuocat. addit̄ ⁊ malagmatib⁹ calidis ⁊ ꝯfectionib⁹ oleoꝝ: dicit̄ ēt in india ciperū naſci ſil̄e çucharo ⁊ cū maſticat̄ colorē croceū facit. ⁊ ℞ ſi capill̄ traiectū fuerit cadūt. acopis mixtū ꝑfocatiōib⁹ medet̄ coctū ſeſſionib⁹ facit. AVICEENA. de viribus cordis dicit ꝙ confortat cor.

S ara. i. epilepſia.
S arabā. i. xair. ordeū. Ste.
S arcalia. i. ſcariola lactuca agreſtis. eo ꝙ dorſum velut ſerram habeat.
S arathame. i. ſuba cuiuſq̧ viſceris. Hal̄. ſcdo complexionum. ca. 3.

¶ Capitulum. CCCCCCIX.

Saraex. ſaras. ſarax. ara. gre. driopiſtri vl̄ pteris lat. filex. filix. kildaru. Sarcos. Siraes. SER. auc. Dia. ē herba naſcens in montib⁹ ⁊ locis petroſis nō habens ſtipitē neq̧ florē neq̧ fructū ⁊ h3 folia q̄ expandunt̄ ſicut ale ⁊ odorē nō bonū. radix eius ē nigra deforis longa a qua multe oriūt̄ radicule ⁊ in ſapore eius ē ſtipticitas ⁊ maius iuuamētū eius ē in radice ipſi⁹. ſapor ei⁹ ē amarus paꝝ habēs ſtipticitatis. ⁊ iſte ē filex maſculus. v̓tus eius ē exiccans fortiter ſine mordicatione ⁊ lauat ⁊ cōfortat vētrē ⁊ iterficit vermes cucurbitinos. ⁊ ponit̄ de eo aure. 4. cū mellicrato ⁊ iterficit fetū ⁊ expellit mortuū ⁊ ē alia ſpecies ſaraex habēs folia ſil̄ia ſupradicte niſi q2 h3 plures ramos ⁊ folia eius ſunt altiora ⁊ remotiora a ſtipite ⁊ h3 radices lōgas rubeas cū pauca nigrediē ⁊ q̄dā ex eis habent colorē rubeū ſicut ſanguis: ⁊ iſta ē filex femīa. ⁊ radix eius qn̄ miſcet̄ cū melle ⁊ fit lohoc expellit lumbricos longos ⁊ qn̄ datur mulierib⁹ ꝓhibet ipregnationē ⁊ pregnāti facit abortum. Et qn̄ deſiccat̄ ⁊ terit̄ ⁊ cribrat̄ ⁊ ponit̄ de puluere eius in fiſtulis humidis quaꝝ ſanatio eſt difficilis curat eas: ⁊ folia eius tenera recētia elixata ⁊ comeſta laxant vētrez v̓tus eius ē ſicut ſaraex ſupradicte. GALIENVS. 8. ſim. phar. ca. pteris. i. filex in radice q̄dē h3 virtutē. iterficit. n. lumbricos amplos ſi q̄tuor dragmaꝝ pōdus de ea in mellicrato q̄s aſſumat. ſm aūt eundē modū embriones viuos corrūpit: mōtuos v̓o extrahit. ⁊ nullū mixꝫ: ē. n. amara ſtipticitate ꝑticipans fortiter ſiccatiua: nō tn̄ ē mordax ſil̄ez vero huic ⁊ thilipteris filex femīa noīata virtutē h3. cū dicit in eodem capitulo filices ſtiptice exiſtētes q̄litate nō immerito diarias ⁊ diſinterias iuuāt bibite.

S aran. i. ſcaran.
S andarus. eſt nomē cuiuſdam inſule.
S aragie. i. ſtelle.
S erapinū q̄d ē. l. ſachabez.
S arauſieb. i. oximel compoſitum.
S araçab. i. alas habētes.
S araſis. i. torax vel oſſa pectoris.
S arcadi. i. ciperum.
S arcia. i. ſuꝑflua caro.
S archion ⁊ Sarx gre. caro ſarkinos carnalis carne⁹ ſarkes carnes.
S arcocolla. gre. carnoſitas īter tunicas teſticuloꝝ orta. cor. cel.

¶ Capitulum. CCCCCCX.

Sarcocolla gre. ançaros ara. lati. vero ançaruta. gre. ē dcū carnis gluctē. SERA. ca. āçarot. auc. Dia. ē gūmi arbori ſpioſe naſcētis i terra paras q̄ ſimilat̄ olibāo: ⁊ ſūt ꝑua fruſta ⁊ color ei⁹ ē ſubruffus ⁊ amari ſaporis ⁊ melior ex ea ē q̄ cito frāgit̄ ⁊ deſiccat ſine mordicatione ⁊ in ſapore eius ē amaritudo ⁊ ē ca. ⁊ ſic. in p̄mo gluctinat abſtergit maturat reſoluit icarnat ⁊ aperit apata ꝑcuſſiōis. GALIENVS. octauo ſim. phar. ca. ſarcocolla. ē lacrima arboris ex perſia mixtā habēs virtutem ex emplaſtica quadā ſubſtātia ⁊ modicuz ſtiptica. vn̄ imordaciter ſiccat ⁊ ꝓpterea vulnera pōt ꝯſolidare. Pli. li. 13. ca. ii. circa p̄nci^m ⁊ li. 24. ca. 14. v̓ſus fi. SERAPIO. auc. Dia. h3 virtutē cōglutinatiuā vulnerū ⁊ abſcindit humiditates q̄ veniunt ad oculū ⁊ corrodit carnē corruptaz i vlcerib⁹: ⁊ h3 virtutē i obtalmia cū ponitur ⁊ ꝓprietas ei⁹ eſt expellere lippitudīes ab oculis plus alijs medicis maxime qn̄ adminiſtratur cum amilo ⁊ çucharo albo. ⁊ idem auc. Atabari reſtaurat fracturā ⁊ icarnat vlcera ⁊ mundificat vlcera cū melle ⁊ qn̄ miſcetur cum albumine oui aut cum lacte ⁊ deſiccat̄: ⁊ poſtea teritur ⁊ cribrat̄ ⁊ in puluere adminiſtrat̄ cōfert obtalmie ⁊ purgat flegma viſcoſuz ⁊ doſis eius ē qn̄ miſcetur cū alijs medicinis in decoctiōe a. 3. 5. vſq̧ ad. i. ⁊ ipſa nō ponatur ſola ꝓpter malitiam eius magnā. ⁊ idē auc. Abix. ſarcocolla ē acuta multuz ꝑforatiua comedit carnes vlcerū ⁊ h3 in cura obtalmie ꝓprietatem magnā ⁊ virtutē magnā ⁊ potentē ⁊ aufert lippitudinem oculoꝝ qn̄ habent obtalmiā q̄ꝺ q̄dem nō facit ita aliqua medicina ⁊ maxime qn̄ miſcetur cuz amilo ⁊ çucharo albo ⁊ potio eius ad laxandū ventrē h3 ꝓprietatem iuuādi oculū ⁊ ventrē ⁊ ꝓprie ad purgādū flegma groſſum q̄ꝺ eſt aggregatū in iuncturis ⁊ iteſtinis ⁊ in ſcia ⁊ in geniculis expellit ipm̄ cū fortitudine ⁊ cū aliquātulo calore: ⁊ iuuat medicinas alias ad exeundū ex corpore ⁊ fortaſſe vulnerabit oculū ⁊ iteſtina ⁊ excoriabit ea ⁊ id cū tenaſmone ꝓpter ſuā acuitatē: ⁊ ſi ipſa datur in potu alicui ſola aut cum aliqua medicina ⁊ fuerit ille etatis cōplete iducit ei caluicium ⁊ facit cadere capillos oēs de capite ſuo ⁊ ſi fuerit iuuenis fit i hoc mora. ⁊ ſi fuerit ſenex facit illud citi⁹. ⁊ melior ex ea eſt illa q̄ teritur facile q̄ eſt albidior ⁊ in maioribus fruſtis. ⁊ qn̄ fit cū oleo de nucibus q2 oleū nucis frangit acuitatē eius. ⁊ ꝓpter hoc nō habet ipſa facere id q̄ꝺ diximus in corroſiōe ꝓpterea q2 oleuz ꝓhibet eā adherere ⁊ caliditas nucis frangit plurimū acuitatis q̄ eſt in ea. S3 ſi preparas eā cū oleo amigdalarū pone de eo dupluz aut triplum ponderis de ipſo oleo ſi vis ipſam ponere in aliq̄bus pillulis. Sed ſi volueris ipſaz adhibere ſolā ſine aliq̄ admixtiōe alteri⁹ medicīe pōe plus pōdere ei⁹ ꝺ oleo. ⁊ pone de oleo de kerua q̧̄titatē q̄ poſſit diſſolui ſolū: ⁊ poſtea miſce cū alijs medicis ⁊ cū oleo ꝺ kerua ſenib⁹ erit ꝯuēiētior iuuēib⁹ āt nō ē cōuēiēs cū eo. q2 calor nāe iuuētutis n̄ fert calorem olei de kerua ⁊ quātitas doſis eius ſimplicis poſtq̧̄ preparat̄ ſicut dixim⁹ ē pōdus aurei. i. vſq̧ ad. 3. iij. ⁊ quartam: ⁊ meliores medicine ꝯuenientes in admixtione eius ſunt ſerapinum mirabolani turbit. Alce armoniacum bdellium iudaicum ſe. apij ⁊ ameos ⁊ ſil̄ia horum ex medicinis. PAVLVS. ca. de ſarcocolla ca. ⁊ ſic. in tertio. Emplaſtrū factū ex ea ⁊ albumine oui ſuper tempora valet ad fluxū ſanguinis a naribus puluis eius cum aqua roſata conficiatur ⁊ ſoli exiccetur ⁊ iterum cum aq̄ roſata ponatur in oculo q2 maculaz cōſumit ⁊ oculum clarificat contra tenaſmonem fumus eius ꝑ inferiora receptus emboto impoſito valet. Bulcaſim li. dicto ſeruitor forma nutriendi ſarcocollam in lacte. Accipe de ſarcocolla bona alba groſſa ⁊ pone in vaſe vitreo amplioris orificij ⁊ mulge ſuper eam lac aſine in quātitate pauca ne ifundatur in eo ⁊ liquefiat ſ3 remaneat ſic. ⁊ pone ſubito in ſole vt cito deſiccetur. ⁊ quādo erit ſicca o3 vt iterum mulgeas ſm quātitatem quam dixi ⁊ ſemper caueas ne cooperias eam lacte ne aceſcat lac anteq̧̄ deſiccetur ⁊ deſtruatur: ⁊ fac ita q̄ter vel quinquies ⁊ cū hoc feceris ſicca bene ⁊ cōſerua ⁊ ſi nō habes aſine paratum fac cum lacte mulieris.

S arcofagus quid ē .l.lapis ſarcofagus. Jberidos.
S arcomia ideſt carnoſitas naribus orta velut polipus paꝝ ab eo differens ·Pau.
S arcon qd eſt .l.cinnabar.
S arcos.i.caro.
S ardamon .i. naſturtium.
S are.i.pillule.
S arre.Sarrei.i. qͦdaꝫ genus apatis.
S arfar.auis eſt.
S arith.i.vrtica.
S aricō.i.ſticbados citrinū .l.Srāgi in raſi. Sera.
S armech. Sarmachuꝫ.i. triplex cathaf.Ste.
S arion.i. abrotanum.
S armon.qd ē.l.kaſpar.
S arogen.i. hermodactilus
S arſar.ara.ferrum.
S arſari.i.pleureſis.
S arſax.i.ſalix.
S arpias.i. orchis ſpēs ſatirionis.Dia.
S ardinos lichos gre.ſardinus lapis.
S ardinus vl' ſardinos etiā herba eſt.
S ariffa qd ē.·Pli.li.iꝫ.capi.zꝫ.in fi.
S aro.ara.ſocol.i.cipreſſus.

℄ Capl'ꝫ. CCCCCCXI.

Sartan ara.lat.cancer nabari fluuialis habaeri marinus SERAPIO.auc.Hal'.Aqua cineris eius deſiccat ſicut cineris aliorū obſtracoꝝ cōbuſtorū q̄ diximus ⁊ in ꝓprietate totius ſupraſcripte ipſiꝰ eſt ꝙ cōfert iuuamento magno morſui canis rabidi oꝫ ꝙ accipiaẗ ex olibano pars vna ex gentiana ptes quinqꝫ ex cinere cācrorum cōbuſtorū quantū eſt ſūma illoꝝ ⁊ aduſtio ipſorū ſm ꝙ adurebat eos.Aſtahaidon experimētator ē ꝙ accipiebat cancros certo tempore ⁊ ponebat eos adhuc viuētes in olla ex ere rubeo ⁊ adurebat eos donec fiebant cineres: poſtea terebat eos leuiter faciebat hoc tēpore eſtatis qñ ſol erat in ſigno leonis ⁊ luna iam habuerat.18. noctes. dabat ergo medicinā hanc illi queꝫ momorderat canis rabidus.40.diebꝰ ⁊ dabat ei coclear.i.magnū cū aqua.ſed ſi eger nō erat curatus a pͥncipio ſed tranſiuerant ſuper ipſo multi dies ꝓyciebat ex hac medicina ſup aquā ad quātitatem duoꝝ coclearioꝝ ⁊ dabat in potu ⁊ ſup locum morſure debet poni vnguētū qͦ fit ex pice dicta hortia gre.ſiue abrocul:⁊ ē illud in quo igrediẗ oppoponax ⁊ acetum ⁊ quātitas q̄ poniẗ in ea de pice.ē.lib.i.⁊ aceti kiſt.i.⁊ eſt kiſt ytalie ⁊ ſit acetū forte ⁊ de oppoponaco.ʒ.iij.⁊ Hal'.laudat multū hanc medicinā ⁊ dixit ꝙ nūq̄ꝫ vidit aliquē mori cū hac medicina.⁊ dixit ꝙ hec egritudo ē ſicca multum ⁊ ꝑꝑ hoc timet aquē ⁊ dixit ꝙ cancri fluuiales ſūt iuuatiui i h̄. marini vero nō ꝑꝑ ſalſedinem q̄ eſt in eis ex mari.Cancer vero marinus ē mollis multū ⁊ nō ē teſta eius ſicut teſta conchiliū alioꝝ nec ita petroſa ⁊ in cancro marino eſt abſterſio.ſil'r ⁊ in teſtis oīum obſtracoꝝ ⁊ ſil'r eſt in eis deſiccatio.ſed ſubtilitas ſupraſcripte eſt īuenta in eis pluſq̄ꝫ oībus alijs ſpēbus obſtracoruꝫ ⁊ propter hoc adminiſtranẗ aduſti in curatione morfee ⁊ empetiginis ⁊ lentiginibꝰ faciei ⁊ quādo additur ei ſal minuit vngulā oculi ⁊ nō aduſti triti abſtergūt dētes ⁊ deſicant vlcera. DIASCORI. fluuiales ex cancris qñ aduruntẗ accipiẗ ex cinere ipſoruꝫ pondus aur.iij.cū gentiane aure.i.ſ.⁊ bibiẗ cuꝫ vino tribꝰ diebꝰ ⁊ ꝯfert iuuamento magno morſui canis rabidi.⁊ qñ miſcetur cū melle cōfert ſciſſuris pedū ⁊ bibunẗ cuꝫ lacte aſine ⁊ ꝯfert morſibus venenoſis ⁊ morſibꝰ rutele ⁊ puncturis ſcorpionis ⁊ qñ coquitur ⁊ comediẗ caro eius confert vlceribꝰ pulmonis ⁊ illis q ſumpſerunt leporeꝫ marinum.⁊ qñ teritur cancer cuꝫ hederog.⁊ miſceẗ bene ⁊ approximaẗ ſcorpioni occidit eū.Cācri vͦ marini faciūt eaſdeꝫ opationes niſi q2 ſunt debiliores. AVICENNA. li.ſecūdo cancer fluialis ꝯfert extenuitatis valde.

S aſifarirosa .i. ſpica.
S aſin.i.enula.

℄ Capitulum. CCCCCCXII.

Saſſo ara.lat.galla cipreſſi. ſed de cipreſſo.l. cipſſus. SERAPIO.auc.Halie.qͦ ex cipreſſo adminiſtratur ſunt folia extremitates ⁊ nuces eius ⁊ in ſapore eius acuitas ⁊ punctio parua ⁊ amaritudo ⁊ ſatis punctio eſt fortior amaritudine ſed de amaritudine ⁊ acuitate ieſt quantitas tāta ꝙ facit eā penetrare ad ꝓfunduꝫ corporis ſine calefactione ⁊ mordicatione ⁊ ē exiccatiua ſine acuitate ⁊ mordicatione apparenti.ſꝫ quātitas ſue acuitatis ē tanta ꝙ ē ſufficiens ad penetrandum.⁊ eſt ca.⁊ ſic.

S aſonech.i.apium.
S ata .i. ſticados arabicus.
S atahar.i. epithimum.
S aten .ara.aial marinū ſicut cancer marinus.
S atereguꝫ .ſahatergu.ſceitergi.i.fumuſterre .Ste.
S atāgitaꝫ.i.ſtorax.liquida Hal'.ꝓ de ſim .međ.cap. pͦꝰ diſtinc.3ͨ.
S ateguꝫ agreſte ara. Sandix gre.Ste.
S ataredo.ſateçedū:ſatçeredū .i. galbanum.Ste.
S athe.ara.eliſſacos ſaliua.
S atorahi.i.origanum.
S ataragi.i.capſia.
S atarbi.i.chimum.
S ater.i. napus.
S atiriaſis in quo differat a priapiſmo lege .·Pau.
S atil ē medicina quedam.
S atira.i.fantaſma vl' iana.
S atirion.qd ē.l.chaſialkel.
S atoracon.i.ſcorpio.
S atos.ē qͦdā aial.
S atra.i.atramētū nigrū dictum encauſtrum.
S atraben.i.ſiler.
S atraciati.i. medietas ſextarij ſm Aui.quarto can. fen.prima.ca.de cura.febrium in generali.vbi loqtur.de aqua ordei ⁊ ponit tale vocabulū exēplariter q̄ſi dicat ꝙ ſūt .zo. ſatraciati.i.zo.partes.
Satrapam.i. atriplex.
S atre.i.origanum.
S atrites.i. vene tortuoſe.
S atudeū.i.allium agreſte.
S atuli ſundiricon .i. ſcolopendria.
S aturegia.qd ē.l. ſabanc a ſatiris dicta eo ꝙ pronuꝫ in venerē ſe vtēte faciat vt ſatiri ſunt petulci.
S aturina.i.vmbra.
S auf vel ſuf ara. lana.
S auina qd eſt.l. Abes Abhel.·Pli.li.z4.ca.ii .verſus fi.
S auma.i.agnus caſtus.
S abuc.i.anhelitus magnꝰ frequēs.Hal'.p regi.acut. textu ꝯmēti.36.
Saufe.vl' ſeufe.ara . ſpōgia Auic. Aſſungi.
S auich .ſadich :ara .kiſch. polenta alfitis . Alfiton. ſanich.
S aura.gre.lacertus çauar.
S axabraꝫ.i. herochalchay
S axifragia. quid eſt.l. ſanſifragia.
Saçenea.i.fecūdās ⁊ generatōeꝫ faciēs. Saladinꝰ.
S ebeſthis.gre.ſueſthis extinctus.ide aſbeſtis calx nō extincta.
S cabies vlceroſa.ſꝫ Dia.ē lepra ſq̄moſa a lepis qͦ eſt ſquama.

℄ Capl'ꝫ CCCCCCXIII.

Scabioſa lat.gre.ſtibes ſiue ſtibeos. DIASC. ca.ſtibes herba ē cuiꝰ ſemē ſtiptice ē virtutis ⁊ ſiccatiue ſatis:⁊ idcirco eius decoctio diſintericis inyciẗ ⁊ de auribꝰ plus emanans ſanat īſtillata ⁊ ī magnis vulneribus ⁊ cruentis gluctinatoria ē id vtilius agēs ſi cū vīo nigro ⁊ auſtero ⁊ ſtiptico coquatur.deſiccat.n.fortiter oīa que contra naturam ſunt humida: folia aūt eius viridia trita ⁊ cataplaſmatibus appoſita in ano emoroidas reprimunt ⁊ ex percuſſione in oculis ſinteſim factam ſuperpoſita iuuant. Jtem folia eius adhibita ſuffuſiones oculis detergunt ſanguinē vulneri īpoſita ſiccāt. PAVLVS. eſt ca.⁊ ſic.in ſecundo valet contra ſcabiem ⁊ alopitiam et ſuccus eius lumbricos necat fumus vini decoctionis eiꝰ valet contra emoroidas.Contra condilomata dicta attrita fiat emplaſtrum deſuper ex ipſa herba fumo prius recepto dicitur ꝙ ſanctus vrbanus ad petitionem cuiuſdam ſororis ſue anhelantis ſuper ſcabioſe virtutes quoniam ipſe continue vtebatur miſit ſibi infraſcriptos verſus.vrbanus pro ſe neſcit pretium ſcabioſe. Nam purgat pectus qͦ comprimit egra ſenectus.lenit pulmonem purgat laterum regionem. Apoſtema frangit.ſi locum bibita tangit tribꝰ vncta foris antracē liberat horis.Scabrum.i. ptiria. DIASCORIDES.caplͦ de ficu ⁊ ptiria ideꝫ qͦ furfura capitis ⁊ capitulo de felle lege pſori.

S cada.i.carica. Scados .i. carice.
S caſium.i. conea.
S caſion.gre. ſuperior pars teſte capitis . Demo.
S caſolium.i.daucus.
S calabotas.i.cātarides.
S cali.i.ciperus.
S calim.i.cardo.Hal'.lib.de facile acqſibilibꝰ cap. 14.
S cabar.ſabar.i.capillus.xaabar.ordeum.
S chabaich.xabaich ara.papauer rub.Dia.Amionis ē calidū vnde errāt ponētes in populeon.
S cabair.xabair.ara.ordeū.
S cager.xager.ara.arbor.

℄ Capitulum. CCCCCCXIIII.

Scalongia gre.lat.cepulla. GALIENVS.ſecundo de cibis. ſunt ſcalongie ex genere bulbi.comediẗ.n.ipſoꝝ radix ſine folijs. habet auteꝫ in ſe ipſa amaraꝫ ⁊ auſteram virtutem notabiliter ꝑ quam ſtomachū reſolutū excitat aliq̄liter appetitui nō cōtrariatur neqꝫ expuere aliq d indigentibus ex pectore ⁊ pulmōe ⁊ qdem ſubſtātiam corporis groſſiorem ⁊ viſcoſiorem habens amaritudo eius cōtra agit groſſitiei ſiccare viſcoſa ⁊ groſſa apta nata ſicut ī his q̄ de medicinis dicta ſunt. propter quod ſi bis decocte fuerit nutritiue ſunt magis. contrariatur autem iam expuere idigentibꝰ tanq̄ꝫ vtiqꝫ depoſito toto amaro.Comedere autē ipſas melius tunc cū aceto ſil' oleo ⁊ garo.⁊.n.delectabiliores ſunt ⁊ minus iflatiue ⁊ magis nutritiue ſubtiliores ad digerēdum. abundantes autem ſm eſum ipſoꝝ qdam manifeſte ſenſerūt ⁊ ſperma plus habentes ꝓmptiores facti ad venerea.preparant aūt ⁊ hos homines multiformiter.nō enim ſolū elixos ꝑ aquā ſed ⁊ vaſa ex ipſis valde preparata cōponunt poſt frixurāqꝫ alij offerūt . multi autem aſſantes ſuper lar.multaꝫ decoctionem nō ſuſtinent.cōtenti ſunt autem valde modica aut neqꝫ oīo predecoquunt gaudentes ipſoꝝ amaro ⁊ auſtero ſapore ſeruato.ꝓuocat.n.ipſos magis ad eſum ſed inflationem ⁊ tortionem inferunt nō digeſti. Ex his qdē itaqꝫ q ſic comeduntur nō boni chimi alimentum fit.Ex his autem q amplius decoquuntur aut bis vt dictum eſt groſſior qdem chimus:melior aūt quātum ad digeſtionē ⁊ nutritiuus fit.Calefaciunt aūt manifeſte ⁊ aliqd aromatiçās inſinuant.⁊ vrinatiue ſunt.

S camanice.i. ſuccus papaueris.
S camomalue .i. cataputia.

℄ Capl'ꝫ. CCCCCCXV.

Scamonia ara.gre.diagridiuꝫ. lat. vͦ ſcamonea. SERAPIO.auc.Dia.Eſt planta habens ramulos multos egredientes ab vna radice longitudinis quatuor brachioruꝫ ſup quos ē viſcoſitas adherens manui ⁊ parū horre ⁊ habet folia ſil'r piloſa ⁊ ſimilia folijs plante lebleb agreſtis aut folijs cuſſus ideſt edere niſi q2 ſunt molliora folijs cuſſus ⁊ habent tres angulos ⁊ flores albos rotundos cōcauos ſimiles in figura ſua cartal.i .thube habens grauem odorem ⁊ radicem habet groſſaꝫ ſicut polex albam grauis odoris plenā lacte ⁊ colligitur ſꝫ hūc modum. Nam vulneratur virga ⁊ radix eius fiunt fouee iuxta vulnus ⁊ humiditas emanans a vulnere colligitur in foueis illis que poſtea colligiẗ in cocleis. Quidam vero fodiunt circa radicem ⁊ ſternunt ibi folia tūc ⁊ vulnerata radice qͦ de humiditate egrediẗ ſuper ſubiecta folia colligunt poſtea ſic dimittunt donec illa humiditas deſiccata fuerit quaꝫ reponunt ⁊ melior ex illa humiditate q̄ eſt ſcamonea eſt clara leuis ſil'is in corpore ſuo gluctino qͦ fit ex corijs bouum habens gibboſitatem ⁊ eſt ſpongioſa ⁊ ē illa q̄ defertur ex locis muſie ⁊ ex terris aſie eſt hꝰ.⁊ ille q vult eligere ſcamoniam ⁊ colligere ipſam oꝫ ꝙ nō ſit cōtentus vtrum albeſcat aut nō quādo tangitur cū lingua q2 idem contingit qñ ipſa eſt adulterata cū lacte titimali verumtn̄ diſcernunt quando nō eſt admixtum eo ꝙ nō adurit nec mordicat liguam fortiter. Nam hoc accidit quādo eſt ſibi mixtum lac titimali.⁊ deterior ſpecierū ſcamonee eſt illa que defertur ex ſeni ⁊ ē paleſtina q2 iſte ſpecies ambe ſunt male adulterate cū titimali lacte ⁊ farina ordei ⁊ eſt ca.⁊ ſic .in tertio.Sunt aūt q accipiunt ex radice plante ſcamonee ⁊ coquunt eam ⁊ dant elixaturaꝫ in potu vt purget. cū ſumitur radix plante ſcamonee ⁊ coquitur cum aceto ⁊ teritur fortiter ⁊ cōficitur cum farina ordei ⁊ fit emplaſtruꝫ iuuatiuum ſciatice.Et quādo lana īuoluitur in ſucco radicis eius ⁊ ſubycitur pregnanti facit aborſum ⁊ quādo miſcetur cū melle ⁊ oleo ⁊ lininiūtur cuꝫ ea exiture ſoluit eas ⁊ quādo coquitur cum aceto ⁊ linitur ſcabies vlcerata excoriat eam ⁊ qñ miſcetur cū oleo ro.⁊ linitur caput cum eā cōfert ſode antique.Et ideꝫ auc.Hal'.ca. eſt ⁊ ſic.ī tertio ⁊ ē calidior pipere.Et idē auc.·Pau.Abſtergit cutē ⁊ meliorat colorem ⁊ mundificat baras ⁊ aufert dolorem capitis antiquum quādo adminſtratur cū oleo ro.⁊ aceto: ⁊ īfundiẗ ſuper caput:⁊ melior ex ea ē vergens ad colorem celeſtem quādo frangiẗ:⁊ eſt ī fricatione ſua ſicut coclea fracta.⁊ illa q̄ colligitur ī mōtibꝰ kem.eſt hꝰ.⁊ mala ē cuius color vergit ad nigredinē ⁊ figura eius eſt rotūda ⁊ alterius coloris ab illa.⁊ modus rectificationis pͥme ſpeciei q̄ eſt bona ē ꝙ accipiatur citonium ⁊ abſcindatur de capite eius rotula ⁊ fodiatur mediū eius:⁊ ītromittatur ibi ſcamonea .deinde ponatur coopertoriū qͦ fuit abſciſum:⁊ firmetur demum īuoluatur ſup ipſum paſta:⁊ ponatur in furno nō multum calido:⁊ dimittatur donec deſicceẗ.⁊ doſis eius ita preparate ſit ab vno danich vſqꝫ ad duos.Et ſcias ꝙ ſcamonea nō mutatur neqꝫ minuiẗ acuitas eius circa ſpaciū.30 .vſqꝫ ad quadraginta annos niſi illa q̄ ē preparata ſicut diximꝰ nam illa quādo trāſierit longum tempus ſup ipſam amittit virtutem ſuam ⁊ propter hoc oportet ꝙ prepares eam quando volueris eam adminiſtrare ⁊ quando ſumiẗ plus ea quantitate quam diximus fortaſſe inducit anxietatem langorem ſudorem frigidum ſincopim ⁊ fluxū donec moritur: ⁊ doſis eius ꝯueniēs eſt a.6. granis ordei vſqꝫ ad.zo. ⁊ de proprietate eius eſt ꝙ expellit coleram ⁊ humores viſcoſos ⁊ attrahit ſuꝑfluitates malas a corpe.⁊ multi ex his q ſunt ca.complexionis poſtq̄ꝫ ſuſceperunt eam incurrunt fe.acutas.⁊ ab ea cauere hominibus melius ē niſi magna neceſſitas incūbat:⁊ tunc accipiat ſm formam ⁊ quantitatem dictam.Et idem auc. Aben Meſuai.laxat fortiter vētrem ⁊ nocet ſtomacho ⁊ epati ⁊ diminuit appetitum cibi ⁊ inducit anxietateꝫ ⁊ nauſeam.⁊ rectificatio eius ē ꝙ admiſcetur ei amilū daucus ſemen apij ⁊ radix piperis ⁊ admiſcere cū oleo amigdalino eſt bonum ⁊ nō debet multuꝫ teri ne adhereat ſtomacho vt noceat ei ⁊ oportet ꝙ nō bibatur ſimpliciter ⁊ ſumatur cuꝫ magna cautela.⁊ ſit doſis eius ab.i.kirat vſqꝫ ad.iij.·Pli.lib.z6.cap.8.ante medium. IOANNES.MESVE.Scamonea eſt ſolutiuum magnuꝫ.Et dixit Democritus ꝙ eſt diſſolutiuū antonomaſice:⁊ ꝙ ē genus ſolutiuoꝝ:⁊ generaliꝰ ſup oīa ſolutiua. Fit aūt ex ſucco cuiuſdā ſpēi volubilis:cuiꝰ folia ſunt in modū ſagitte alate. Naſciẗ aūt in antiochia:armenia ⁊ coraſceni in partibꝰ arabie ⁊ turchie ⁊ plurimū naſcitur in terra noſtra ⁊ ē mala.Et credo ꝙ diſpoſitio loci ⁊ modus culture ⁊ ars in faciendo auxiliatur vt ſit bona aut mala. Modi aūt operationis eius ſunt q̄tuor. primus eſt vt accipiatur radix eius poſtq̄ꝫ euellitur a terra ⁊ fiant inciſiones in eo qͦ apparet ſup terram ⁊ inuenitur qͦ egreditur poſt dieꝫ ⁊ diem eſt res ſicut gūmi ⁊ dimittitur exiccari ⁊ conſeruatur.Secūdus eſt.extirpātur poſt illud totaliter radices ⁊ inciduntur ⁊ colligitur lac eorū fluens ⁊ decoquitur cum facilitate ⁊ exiccatur ſoli ⁊ fiunt inde forme ⁊ ſigillantur. ⁊ huius ſcamonee color eſt ſubalbidus aut varius. Tertiꝰ eſt.teruntur adhuc radices illius ⁊ extrahitur ſuccus et fit ſicut diximus de decoctione ⁊ alijs ⁊ ſigillāt alio ſigillo

Scamonea
diagridion

nunc aũt fides ſigillorum perijt: ⁊ hec ſcamonea eſt groſſa nigra ⁊ ponderoſa. Quartus eſt. terunt flores eius ⁊ ſtipites ⁊ extrahitur ab eis ſuccus ⁊ fit ſilr: ⁊ hec. ē ſcamonea nigra attinens viriditati ⁊ ē grauis odoris. Electio melior ē anthiocena: ⁊ armena eſt poſt hanc. que vero fit in ptibus noſtris ⁊ in coraſceni ē mala prorſus: ⁊ melior adhuc ē que ē prime forme ⁊ q̃ eſt ſecunde ē poſt primā: ⁊ alie ſunt male ⁊ deterior viridis. Adhuc aũt q laudauerunt ſcamoneam in qnq3 pprietatibus laudauerũt eā p̃ma ē vt ſit in colore clara ſicut gũmi ⁊ pprie ſpecies eius prima aut ſubalbida aut varia. ſecunda vt ſi tāgatur cõfractũ eius cum aq̃ vel ſaliua fiat ſicut loc. tertia. vt ſit tenera facilitatis mlte ad frangēdum ⁊ puluericādum. quarta vt ſit ponderis leuis. quinta vt ſit odoris pprij boni non grauis. Remota vero ab his pprietatibus nõ eſt bona. Cõſeruatur aũt p annos. .zo. ſed quāto antiquior tanto debilior ca. eſt in tertio. ſic. in primo. ⁊ ē in ra. de acuitate minus q̃3 in planta ſua. ⁊ credo q ars in faciēdo ipſam frangit ex acuitate eius aliquid ⁊ in ipſa ē amaritudo. ⁊ ipſa qdem eſt abſterſiua inciſiua ⁊ reſolutiua cum attractione multa cuius attractio extēdit vſq3 ad multum remota. Rectificatio .qnq3 ſunt ei familiaria que in corpore magnitudinem nocumentorũ imprimunt. eſt enim in ea ventoſitas mordicatiua ⁊ faciem in ſtomacho ſubuerſionem ⁊ nauſeam ⁊ eſtuationē laborioſam. ſm q ineſt ei caliditas ⁊ acuitas habilis inflāmari ⁊ ppter hoc facit cadere in fe. ⁊ ſitim ⁊ pprie quādo inuenitur patientis preparatio. tertium quonia3 fit per ipſam attractio vehemens ⁊ vehemens dilatatio orificiorũ venarum: q2 facit cadere in imoderatum fluxum. quartũ eſt in eo ſeroſitas operans ad excoriationem viſcerũ: q2 generat dolores acutos pungitiuos ⁊ facit cadere in diſinteriam ⁊ tenaſmon. quintum eſt pprietas ⁊ operatio ſua quibus fit impreſſio nocumenti in membra q̃ ſunt minere virtutum ſicut cor: epar: ſtomachus ⁊ ſimilia. Auxiliādum igitur eſt his cum rebus pprietate ⁊ virtute nocumenta auferentibus ſicut verbi gratia obuiamus ei qd̃ primo dixi adiuuādo ⁊ reſoluatur vapor eius turbidus ⁊ inflatiuus faciens ſubuerſionem ⁊ laborem ⁊ ad hoc auxiliatur nobis decoctio ĩ pomo. digerit. n. maturat reſoluit ⁊ excludit vapores eius ⁊ aufert ſeroſitatem eius. ⁊ miſceantur in decoctione illius que ventoſitatē reſoluunt ⁊ carminant ⁊ adiuuāt ad illud ſicut daucus pprie galanga ſemen feniculi ⁊ apij ⁊ ſimilia. ⁊ dico q decoctio eius generalior ē preparatio eius auferens plura ex nocumētis q̃ diximus. Et obuiamus ei qd̃ diximus in ſecundo miſcendo in decoctiõe eius aliqd virtute refrigeratiuũ ⁊ operādo vt frāgatur acumen eius ⁊ inflāmatio. ⁊ ad hoc auxiliatur nobis decoctio eius cum his q̃ extinguũt ⁊ leniunt ſicut eſt mucillago pſilij aq̃ eius carnes prunorũ ſuccus ro. aqua violarũ ⁊ viole recentes ⁊ inuoluere ipſam ante coctionem eius in oleo ro. aut violato auferunt hoc nocumentum ab ea. ⁊ ſuccus citoniorum muçorum ⁊ ſumach ⁊ ſpodium faciũt ſilr. Et obuiamus ei qd̃ diximus in tertio miſcendo ei in decoctione que adiuuant virtutes mēbrorum ⁊ auxiliantur in aggregatione et corroboratione partium laxarũ ⁊ ad hoc auxiliātur nobis maxime res ſtipticitatem habentes ⁊ oĩa que auferunt ſuperfluitatem acuimus eius ⁊ remouent ſubtilitatem ⁊ virtutem penetratiõis ipſius ſicut eſt maſtix citonia ⁊ ſuccus eorum. ſunt enim rectificatiuum bonu3. Mirabolani quoq3 citrini ſunt mirabiles in hac operatiõe ⁊ aloe ſimiliter. Et obuiamus ei qd̃ diximus in quarto miſcendo res aggregātes duas intentiones prima ē acquirere facilem egreſſum ⁊ hoc cum rebus expellentibus cito audaciam eius ⁊ facientibus eam deſcendere ⁊ ad hoc auxiliatur nobis adminiſtratio eius cum rebus lubricātibus ſicut eſt mucillago pſilij ⁊ carnes prunorum. Et ſciuiſti q cõpreſſiua ſicut citõia ⁊ maxime ſumpta poſt medicinā ⁊ pprie poſtq̃3 cepit educere feſtinare faciunt eius egreſſionem. Et ſciuiſti q aqua calida poſt medicinam trāſmutat audaciam ipſius ⁊ debilitat virtutem eius. Et dixit ruffus. eis qui ſumpſerunt ſcamoneam de melioribus rebus ad expellendum audacia3 eius eſt vt poſt quatuor vel qnq3 horas poſtq̃3 ſumpſerunt eam pſilium conquaſſatum cũ aqua tepida aut oleo ro. ſumant et poſt horas duas eis infuſionem mirabolanorum tribue. ſic enim nõ timentur nocumēta eius. Secunda eſt reprimere eius virtutem acutam ⁊ ſeroſitatem ⁊ hoc facimus cũ auxilio rerum humidarũ ⁊ vnctuoſarũ ſicut eſt dragantu3 ⁊ oleũ roſatũ ⁊ amigdalarũ. Et obuiam⁹ ei qd̃ diximus in quinto qd̃ eſt theſaurus totius operationis: ⁊ illud eſt acquirere ei bonitatē cũ medicinis membra ⁊ virtutes cõfortātib⁹. Et ad hoc auxiliantur nobis medicine cordiales frigide ⁊ medicine ſtomatice. Et auxiliantur nobis ars ⁊ modus preparationis ſicut iā diximus. Modus rectificationis eius eſt ſm q narrauit ruffus decoquere ſcamonea3 ĩ citonio poſt iuolutionem eius ⁊ reuolutionem fere p die3 in oleo roſato aut violato amig. ⁊ poſt illud terat facili ter ⁊ voluatur ⁊ reuoluatur in ſcutella vitrea vſq3 du3 ſiccetur cũ infuſione mirabolanorum citrinoru3 facta in ſucco citonioru3 tunc fiant ex eo trociſc. quātitate quarte. ʒ. i. ⁊ ſit doſis trociſcus. i. ſolutione eni3 educit abſq3 moleſtia. Modus alius ſm eũdem ſatis bonus. decoquitur ſcamonea cum priori doctrina adiungēdo ei mirabolanos citrinos ad quātitate3 tertie partis ipſius. deinde accipe ſemē aniſi feniculi dauci. añ. ʒ. ij. decoque cũ ſucco citoniorum faciliter ⁊ cola ⁊ vtere deſiccatione ⁊ inuolutione ſicut hic primo diximus. Inquit ruffus. ſit tua addere minuere ⁊ mutare ſm q exigit diſpoſitio. Inquit Gal. miſcui ſcamoneā cu3 ſextuplo ipſius māne ⁊ triplo eius ſucci roſati poſt bonitatem coctionis eius in pomo ⁊ iueni ex modis preparationis eius hunc modũ ſatis laudabilē emendantem plura ex nocumentis q̃ timentur p ipſam ⁊ aliquando miſcui cum eis ſextuplum gluctinis pſilij ⁊ feci inde bolum: ⁊ aliquando miſcui medicinas cordiales: aliquando alia ſicut res exigebat. Inquit hamech. Accipe duplum eius floru3 vio. ⁊ medium ponderis ipſius liquiritie ⁊ inuolue in oleo roſato ⁊ fac trociſc. ʒ. i. ⁊ ſit eorum doſis vnus. Inquit humay diſſoluat cũ oleo violato aut amigdalis ⁊ pauco maſticis ⁊ p diem ⁊ diem agitetur in ſole cu3 adminiſtratione olei paulati3. poſt hoc agitetur p diem ⁊ diem cũ aqua ro. in qua fuerit diſſolutũ bdelliu3 ⁊ exiccetur ⁊ decoquat in citonio. ⁊ poſt hoc cũ tertia parte mirabolanorum citrinoru3 fiant trociſci ⁊ ſit doſis. ʒ. ſ. Inquit Paulus çinçiber ⁊ pip lon. ⁊ aniſum admixta decoctioni ipſius ⁊ pprie in pomo acetoſo aut pontico remouet nocumenta ipſius. Modus rectificationis ipſius ex iuentione noſtra decoquātur fruſta eius inter amigdalas tritas multas poſt preparatiõem eorũ intra folia ſepeliendo ea in cinere calido ⁊ poſt diem abiectis amigdalis diſſoluatur in aqua citoniorum acetoſorum in qua bulierit ſpica ⁊ aniſum ⁊ ex ſpecieb⁹ ⁊ ſeminibus redolentib⁹ ⁊ deſiccetur: deinde cu3 pauco maſticis ⁊ bdellij decoquatur in pomo citonio iuoluto in maſſa: deinde fiāt trociſ. ʒ. i. ⁊ ſit doſis. i. operatur. n. ſine nocumēto. Modus alius p̃parationis p̃dicte. miſceat quātũ ipſa eſt de ſumac. ⁊ q̃rta pte ei⁹ d̃ ſpodio ⁊ fiat in trociſ. ſicut priores. ſũt. n. vltimi ⁊ diſſoluat ſcamonea cũ octuplo eius miue ⁊ pauco ſpice ⁊ poſt iuolutiõi eius in oleo roſ. aut amigda. ⁊ decoquat cu3 facilitate. emendatur enim a ſua malitia. Et ſciuiſti q aloe frangit malicias eius ⁊ mirabolani magnificant eam. Et decoctio eius in ſucco portulace aut aqua ſeminis ipſi⁹ auferũt plura ex nocumētis eius ⁊ medicie cordiales aut ſtomatice ca. aut fri. ſm q res exigit frangunt malitiā ei⁹ ⁊ o3 q decoctio eius fiat cũ facilitate. Impetuoſitas enim

in coctione addit in malitia3 eius. ⁊ iſta qdem ſicut ſciuiſti de trituratione modicũ ſuſtinet. quapropter in trituratõe ipſius nõ multum iſiſtatur. ex rebus autē facilem faciētibus ⁊ veloce3 egreſſum eius a corpore ſunt citonia quādo in cõfectionibus ⁊ electuarijs ſimul miſcētur: ⁊ ſilr mirabolani. ipſi eni3 ſunt de cito eam deponentibus. ⁊ ſilr ſi ſupra eam poſt ſpacium bibatur. ⁊ ſciuiſti q aq̃ calida expellit malitiā eius. Solutione educit colerā cum facilitate ⁊ attrahit eam a ſanguine ⁊ venis vehementer ⁊ eius operatio eſt ſicut operatio furioſi. ⁊ ipſa eſt inimica cordi ſtomacho epati ⁊ iteſtinis: ⁊ ē ex facientib⁹ nauſeam ⁊ conturbationem in viſceribus ⁊ ex ſubuertentib⁹ ea. ⁊ facit ſitim et debilitat appetitũ cibi ⁊ ex ea. mirra. oleo ⁊ ſucco agreſte ⁊ pauco opio. fiunt trociſ. cũ vino pontico ⁊ pprie aurei. i. et fit linimentũ ex vno eorum ſupra frontem ⁊ tempora cõprimendo ⁊ pprie cũ vitellis oui ⁊ aceto forti ⁊ ſanat ſodam antiquam ⁊ frigidam ⁊ pprie emigraneam difficilem. et ſi ponatur ſupra dentē remouetur dolor eius. ⁊ corroſio et ſi ſuper ſcrofulas põatur ⁊ pprie cũ ſucco apij ⁊ dauci delet eas. ⁊ ſi fit linimentũ ex vno eorum cum ſucco ſiſimbrij ⁊ aceto: ſed loco apij ponitur caſtoreum ⁊ linitur in poſteriori parte capitis ⁊ eſt magnum iuuamentũ ad ſubet ⁊ litargiam. ⁊ quādo ſcamonea ſupponitur cũ lana educit menſtrua ⁊ facit aborſum. ⁊ ipſa qde3 curat morſus ſcorpionis pprie deſuper linita cũ ſucco mente aut cũ vino. vitet āt eius acceptionem q ca. ⁊ ſic. nature eſt: aut patus cadere in fe. hi aũt q ſumunt ipſam timeant eſtus ⁊ frigus ⁊ abhorreāt fruct⁹ ⁊ pprie frigidos ⁊ aquam veri frigoris ⁊ ſomnum plixum ſup eam ⁊ excitantia ſuperbiam animi. Cõſeruat aũt ſcamonea p annos. iz. doſis eius ē a granis. v. vſq3. ad. iz.

S cana. i. enema.
S candaliciũ qd eſt. l. leuiſticum Claſpium. Diaſ. pes gallinaceus.
S canis. i. aniſum.
S canus. i. ficus.
S capodia. i. ſaluia.
S caros gre. ſcarus picis.
S carotica gre. i. mortifica. Demo.
S catũcelli. i. vmbilici. veneris. Nicolaus in populeõ vnguento.
S candicon. Gal. li. de alimētis dicit ſimile cerefolio. Gal. li. ictericie. i. endiuia.
S candix. Tragopogõ. Dia. Pli. li. zi. cap. iſ in medio.
S cangibin. ſgngibin. ara. ſecaniabi3. oximel ſirupus acetoſus. ſiue cũ melle ſiue cũ çucharo.
S car. i. capillus.
S cara. eſcara. ſkara. i. cruſtula. ⁊ Scara. i. canis maior
S carabeus. qd eſt. l. beneguariden.
S caredalſa. i. ſaluia.
S cariola qd ē. l. Cicorea.
S carlea. i. centrum galli.
S caron. i. vitriolum.
S catharos. i. ſcarabeus.
S catiroſa. i. lacerta.
S caſcaſum. p ſchaſcas. i. papauere. Ste.
S caſſia. i. chas lactuca. Ste.
S catuncella. vel ſcatuncelli. i. vmbilic⁹ veneris. Cimbalaria.
S ceam. ara. adeps.
S cehair vel xabair. ara. ordeum.
S ceb. ara. alumen.
S cebet. ara. anetum.
S cecacul. qd ē. l. aſtarauticõ
S cebedenigi. ara. ē ſemē canapis. error. in auic.
S ceheterigi. ara. fum⁹ terre
S ceilem. i. ſirim. loliũ. Dia.
S ceara. i. magna ſtella.
S cea. ⁊ Scea armeniu3 qd ſunt. l. aſcukodos. Siliu3 Aliab. ſandonicu3 herba lũbricorum. ſpēs abſinthij.
S cear. i. adeps porcinus.
S cebra3. xebrā. Dia. i. eſula panax.
S cebel. i. ruta.
S cedene. i. chetabre.
S cedenigi. Scednie. ara. i. ematites. Scedenegũ. lapis ſanguineus.
S cedie. i. pinguedo inteſtinorum.
S ceet. i. anetum.
S ceen. i. ſanguis draconis ⁊ eſt ſuccus rube⁹ notus ſ3 quoſdā eſt gũmi lege Alachoen.
S cef. i. vngula. l. haſir.
S ceha. romanum. Scelich. romanum. i. abſinthium.
S cileki. i. ſtorax. liqda.
S ceilen. eſt vena q̃ eſt intra auricularem ⁊ annulare3 in dorſo manus dicta ſaluatella: ⁊ eſt ramus vene nigre dicte mſix. i. platee.
S ceitarag. i. fum⁹ terre.
S ceitaragi. i. ptiſis.
S cel. i. vene rubee. ſup oculos.
S cema. gre. ſchima. forma. i. figura. habit⁹. ide. Scematiçare. gre. figurare.
S cemas. i. manus.
S cen. i. lacerte rubee.
S cenſen. i. ſiſamum.
S cenſe. i. ſol.
S ceptaras. i. capſia. Scetaram.
S cerbin. ara. eſt arbor. alkitrā. ⁊ ē cedrus. apud. Dia.
S ceridatis. i. ſanguis draconis.
S ceraſif. i. hypocundrium.
S cetaram. i. tapſia. Sceptaras.
S cetagi. ſuoti. i. nigella.
S cetaçirach. i. veſpertilio.
S cheius. denigi. i. ſemen canapis.
S chela ienne. i. vene rubee ſuper oculos.
S ceilem. ara. çinçania. loliũ Auic.
S cehemenigi. Auic. eſt iura ſabram.
S ceiaret. qd ē Auic. ſo cañ.
S celerata. apium riſus. botrachion.
S celgen. ara. napo.
S cemõ. gre. retinēs. ſanguinem. Caſ. fe.
S cerchan. i. filix.
S ceuiũ. Stecuuiu3. ara. nigella. Ste. ſunicu3.
S chiballa. gre. ſkiballa. ſũt ſtercora dura rotũda.
S chinos gre. iuncus. Diaſ. ſgnus. ē ciperus gre. vrolla. brolla.
S chiroſis. i. apoſtema. melancolicum. ſine dolore.
S chirus. i. apoſtema qd̃ ducit ad corruptionē mēbri ⁊ eſt durum.
S ciantunaram. i. coloquintida agreſtis.
S ciboſub. i. alumen.
S cilla gre. ſkilla. i. ſqlla Pli. li. iꝯ. ca. ſ. verſus fi.
S ciniar. Scimarē. Auicē. i. lactuca aſini. Simar. Seniar. ara. xiniar homera.
S cinifes. i. ſinifes.
S cini. i. pira porcina ⁊ ſunt ſilueſtria.
S cinus. ſcin. i. lentiſcus. l. botin. inde oleũ ſcininum. ⁊ maſtix eſt gũmi eius.
S cinus vlcerũ. i. empetigo.
S cindaminũ. i. agrifolium.
S ciroſis. ſcirodes. i. durities. gre. ſkiliria. ſciromimũ. ſcliros ſkliros. gre. ſciros feſiros. cliros. ſcliros.
S cirum. i. folium aque vel flos aque.
S ciracoſt. eſt ſpecies māne. Auicen.
S ciſſe ideſt alumen. iameni Pau.
S ciſſima. apud Plin. arbor quedam ſolidi ligni. ſ3 ſiſſima ſiſamum dicit.
S ciſſodes. Pau. eſt queda3 ſpecies melancolie dicte hypocondriaca.
S ciſti. i. ſemen. meu.
S ciarea. i. centrũgalli.
S cia gre. Iſchia ſciatica iſchiaſis.
S cicidis. i. cucumer aſinin⁹ inde oleum ſicionium ex eius radice factu3 gre. ſikiacrion.
S ciccionia yera. i. diacoloquintidos.
S cili. i. ſiſeleos. Cor. cel.
S cipia. i. ſepia piſcis.
S ciſtõ. i. ſerũ. vel lac coctũ cũ lapidibus fluuialibus Alexan.
S cirembiegi. Sirembiegi. i. emblici in lacte cõditi.
S cirp⁹. Pli. li. i6. c. 38. iſidorus. ſine nodo ſirpũ dicit
S ciron. ē paſſio ſimilis acoris. Alexan.
S cirooptalmia. ⁊ ſclirotalmia ſunt duricies palpebrarum ⁊ duricies mot⁹ oculi. Pau. Demo.
S ciroſarchi. gre. ſũt duras carnes habentes nõ molles ⁊ delicatas. Oriba.
S cob. i. mutatiões colorum.
S cobes ferri. i. ſcoria ferri. q2 ſcobes. i. ſcoria.
S colis. i. vermis.
S colimbris. i. yringi.
S colapa eſt lignu3 qd̃libet vel feſtuca. quale in pede vel alibi infigitur.
S colimas. Scolim⁹. Scolimora. Scoliſora. i. cardi ſilueſtris. ⁊ ē ſcolopia ſpecies Dia. Scolimos. Pli. li. zo. z3. ⁊ li. zi. c. i6. ⁊ li. zz ca. zz.
S colopendria. i. lingua ceruia. l. ſecalafedõ. Eſt alia ſcolopēdria venenoſa ha

Imo ſcra aut abſinthium ſcrip... aut potius abrotonum Vide que in Avi. ... ſtorchas

bẽs folia ſicut ceterac. ſi‐
cut apparet in.l.aplenon.
Et eſt alia ſcolopendria q̄
nõ eſt herba. ſed vermis
quidã vt appet in.l.dipte
ris.Pli.li.zo.ca.zz.ĩ meᵒ.
S copus.i.ſigna.Gal'. 8. ſim.
pbar.in pncipio.
S cordo.Scordum.i.alium
.l.taum.Dia.
S cordion. Scordio . Scor‐
dium.i.aliũ agreſte.
S cordapraſſum.i.alliũ ꝯpo
ſituz ex allio ⁊ porro.l.ta‐
um.Dia.
S cordomarus.l.ſtedeclare
⁊ eſt extẽſio brachiorum
⁊ totius corporis.
S cordarũ.i.aſſa mũda. aliq
dicũt ꝙ eſt allium.
S cordi.i.ſorbus.
S coria chebeth.ẽ fex cuiuſ‐
cunq; metalli in partẽ in‐

fimam fornacis deſcẽdẽs
Pliniᵒ lib.33.capi.4. poſt
principium.
S coria argẽti qd eſt.l.felch.
S coria eris qd eſt.l. hobas.
S coria ferri.i.ſquama ferri
quaz fabri ferrary de for‐
nacibus eyciunt globatiz
.l.erugo ferri.dicitur etiã
cacaferri.
S copa regia herba ſancti io‐
annis. Perforata idem.l.
in faricon.
S corpio qd ẽ.l.natarab.
S corpio marinus eſt quidã
piſcis punctionis veneno
ſe notus degẽs ĩ mari qđ
noſtro ideomaie vocatur
ſtracena.
S corpion planta quid eſt.l.
dragantum.
S corpiorõ.i.eliotropiõ Dia.
Cap. CCCCCCXVI.

Scorpiodes herba eſt ſm Dia.folia ⁊ ſemen ha‐ bens ſimilia caude ſcorpionis q̄ ca‐ taplaſmatibus adhibita percuſſuz ſcorpy mitigat ⁊ vene‐ nis obſiſtit.Gal'.8.ſim.pbar.ca.eſt in.3.ſic.in.z. Pli.lib. zi. cap. i5.⁊ li.zz.cap.i5.

S cotrenſis.i.ſcotrini.
S colimbᵒ epolimbus.i.car‐
dus agreſtis:Pau.Gal'.li.
alimentis.Scolimõ.Pli.
li.zo.ca.z3.i fi.⁊ li.zz.ca.
zz.vltra medium.
S colopon.machaon.qd eſt
.l.pation.
S copa regia habet radicez
tenuem.⁊ oblongam vir‐
gulas ſublõgas.pre folys
⁊ folia ex interuallo ſimi‐
lia lactuce ſed fixiora ⁊ la
nuginoſa.⁊ fortiora . Pli.
li.zi.ca.6.⁊ lib.z5.ca.5.an‐
te medium.
S codoftalmia . i. debilitas
vidẽdi longinqua.
S cordolaſax .i.aſſa fetida.
S corion.Dia.herba eſt vir‐

gas emittens quadrangu
lares ⁊c̄.
S coton ideſt oleuz. Oriba.
Cor.cel.
S cotolidos .Scotolicus .i.
vmbilicus veneris.
S cotanuz quid eſt.l. ciprus
dulb henne.
S cotoſis vel ſcotomia.i.ſu‐
bita tenebroſitas viſus ñ
durabilis a gre.ſcotus qđ
eſt tenebra.
S cotomates.i.ferrum.
S crofa .Struma .i.iuncta:
ĩde ſcrofula apoſtema qđ
nõ oritur ſolum.naz ſicut
ſcrofa raro facit vnum fe
tum ſic illud apoſtema ra
ro oritur ſolum.
Cap. CCCCCCXVII.

Scrofula

Scrofularia caſtrangula.ſtrãgularia idem mil‐ morbia. PAVLVS. Herba eſt habens folia tenuia ⁊ flectibilia que cũ flectuntur vt fran gantur ſtrident.Et propterea a multis dicitur caulis ſtri‐ dolus:⁊ radices ſunt ei ſatis ſubtiles in qbus adherent ra dices rotunde ſicut auellane mundate ⁊ albe mittentes lac que dicitur ſcrofulis medica.

Scrofularia
Strangularia
Milmorbia

S cropilia quid ſunt.l.coni.
⁊ ſunt nuclei pinee : inde
diaſtrobiliõ.i.de nucleis.
pinearum.
S cropulus eſt pondus gra
norum.zo.grana quater
qnq; ſcropuli ꝑ pondere
ſumme. ⁊ eſt tertia pars
dragme.
S cuca.i.ſuchaa.
S cupio.i.ſtagnum.

Scrupulus

S cupio ferrameo . i . petra
argenti .
S cura.i.lacerta.
S curagen.i.ſturagen.
S curria.i.ablatio vrinatio‐
nis. Caſ.fe.
S cutotenegũ:Ste.Aloſan‐
thos.i.flos ſalis.
S cuterã.i.fumuſterre.
S ea:Scea ideſt ſtichados
arabicum.

S ealdeᵒalnabati ideſt her‐
ba croci ortulani.
S ebaſta.i.ſulfurata.
S ebel.Sebuz.Sceb.i.alu‐
men xeb.Ste.
S ebelia vl' ſeben.eſt quedã
medicina inda.
S eberig ideſt fructus man
dragore.
S ebetum xebet.i. anetum
Ste.

Capitulum. CCCCCCXVIII.

Sebeſtẽ lat.gre.mabalomagiata.ara.faulis ſebeſtẽ ⁊ in lingua perſica vocatur mamilla canis. vnde verſus.Sebeſten mamilla canis fert perſica lingua. SERAPIO.cap.faulis.ſebeſten aboaufe.ſunt nomina iſtius.arboris.⁊ mochiata.fructificãtis fructus dulces no minant eos gentes faulis ſebeſten.Et idez auc.Yſaac ebẽ‐ araz . mochiata eſt roth.in arabia ⁊ eſt arbuſtum altum ſu per terram ſicut haſta.habet corticem cuius color vergit ad rubedinem ⁊ ramos quorum cortex vergit ad viridita‐ tem.et habet folia magna rotunda et habet racemos quo rum ſapor eſt dulcis ⁊ vua eius eſt magnitudinis nucicu‐ le que poſtea glauceſcit cum maturatur et habet interius viſcoſitatem albam et granum qđ eſt ſicut granum oliue hic fructex colligitur ⁊ exiccatur donec ſit paſſus ⁊ ẽ illud quo vtimur in medicina ⁊ eſt medicamen medium in cõ‐ plexione ſua in caliditate ⁊ frigiditate. laxat ventrem fe‐ bricantium.confert tuſſi calide ⁊ ſicce.lenit pectus ⁊ ſedat catarrum calidum ſtipticum propter eius humiditatem ⁊ confert ardori vrine que fit propter mordicationem cole‐ re in veſica ⁊ in renibus ⁊ expellit vͤmes ĩteſtinoꝝ q; adhe rent ei propter dulcedinem ſuam.

S eca.Sceha.Secha.i.iſopus.Secha.Ste.i.ſuchaba.
S ecabiniti. ſecahabenigi.i. ſerapinum.
S ecacul.i .yringi. Sera.al'r.
S ecaniabim.ſecangibin.i.oximel:ſquingibin .ſirupus ace‐
toſus cum melle vel çucharo.
S ecantum ara.ſtincus.
S ecci:ſeccum ſeci.ſuch :idem: Ste .
S eccariũ:xabaich.i.papauer rub.Animon:gre.Ste. Diaſ.
S ecla:ſicla:ara.ſechil:gre.ſeuclon.
S ecara.i.canis maior:ſcara idem.
S ecati ſecatiqui:ideſt agrimonia.Ste.

Capitulum. CCCCCCXIX.

Sechedenichi arabice.grece canabis.latine ve ro.Canapis. SERAPIO.au ctoritate Diaſcoridis eſt planta que ſeminatur ⁊ facit ſe‐ men ⁊ habet ſimilia folys agni caſti.grauis odoris ⁊ habet haſtam ⁊ ramos longos interius vacuos.Et idem auctori tate Aben Meſuay.eſt calida ⁊ ſicca in ſecundo .⁊ de pro‐ prietate eius deſiccat humiditates in auribus quando di‐ ſtillatur in eis ex oleo eius.Et vſus eiᵒ nimius facit ſodaz.

S echeſebren ideſt mirtus.
S echil:eſt arbor ex genere ſpinarũ cuius folia ſimilantur
folys ſpine albe:lignũ eniz durum imputreſcibile ⁊ di‐
citur ꝙ eſt incombuſtibile quo antiquitus fiebant alta
ria in qbus vt non ꝯburerentur ꝑpterea in eis accẽde‐
batur ignis ad ſacrificiũ faciẽdum.
S edabum:ara.ſadeb ideſt ruta:Ste.ſeedeb.
S edhe ideſt vçufur:cinabrium: açengifur.

Capitulum. CCCCCCXX.

Secolafedeon vel alutribe .ara.lati.ſcolopen‐ dria. SERAPIO.auc. Diaſ. nominatur hoc nomine propter ſimilitudinem cuiuſdam vermis dicti ſcolofendeia: ⁊ eius interpretatio eſt .i4. pe‐ dum.habet multa folia egredientia ab vna radice.⁊ naſciť in petris ⁊ muris edificiorum:⁊ nõ habet ſtipitem neq; flo rẽ neq; ſemen:⁊ folia eiᵒ ſunt de ſubtus maculata ſicut fo‐ lia polipody.⁊ pars eius inferior eſt quaſi rubea ⁊ pars ſu‐ perior eſt viridis. GALIENVS.6.ſim.pbar. ſubſtãtia

eius eſt ſubtilis.ca.in primo ſic.in ſecundo.ĩcidit ⁊ reſoluit duriciem ſplenis.Et idem eodẽ libro:⁊ cap.ſm tranſlatio nem grecam.ymitices ſiue ſcolopendria ſtipticitate cum amaritudine participat.quapropter confert ſpleni bibita cum aceto. SERAPIO.Quando herba ipſa coquitur ⁊ bibitur.40.diebus reſoluit ⁊ extenuat ſplenez.ſimiliter autem faciunt folia ipſa ſi terant ⁊ fiat cum eis emplaſtrũ ſuper ſplenem .quando teruntur ⁊ miſcentur cum vino cõ ferunt diſtillatiõi vrine ⁊ ſingultui ⁊ hictericie ⁊ frãgit la‐ pidem veſice quando bibitur.Et putant quidã ꝙ ipſa ꝓhi bet impregnationem quando ſuſpenditur ſuper mulierez ſola aut cũ ſplene mule. Auer.5. colliget.ẽ tẽpata ĩ ca.⁊ ſic.

S ecrãrac.i.lac.vl' vria veſp‐
tilionis.
S edar.ideſt agrifolium vel
arbor cicoraſi.
S edaneg.i.lapis ematites.
S edenach idem.
S edaſa.i.qđ fit õ coloceis q̄
apportãtur de ſancto Ja‐
cobo.poſtq; exterior cor‐
tex fricando ablatus fue
rit ⁊ ſimilanť margarite.
S edenegi.i.ſemen canapis.

vl' fumus terre in trociſ.
de terra ſigillata.ſup me‐
ſue xpoforus.
S edenigi . Sedine ſunt q‐
dam lapides ſic nomina‐
ti vt ſupra ematites.
S edia.i. caſſia.
S ediman .i. vrina.dicitur a
ſedeo ſedes eo ꝙ in fun‐
do ſedet.
S edina vedina.i.apoſtema
molle .

Capitulum. CCCCCCXXI.

Sedis arabi.gre . malabratum . latine vero folium. SERAPIO.auc.Dia. Herba naſcẽs in in‐ dia in locis hu.⁊ paludoſis carens radice colliguntur hec folia in aqua ſupernatantia.Eſt autem optimum qđ eſt le‐ ue ⁊ albidum ⁊ nigroſum nardi referens odorem ſine vl‐ la ſalſedine ac diu multumq; reſeruans.hanc herbam cuz indi colligunt inſerunt filo lineo ⁊ ſiccant eſtate .aliq etiã illos ramos colligunt.⁊ ſic ſeruant.⁊ quando terra cuz oĩ‐ bus herbis eſtate vi caloris areſcit niſi foco herbe aride fuerint puſte alio ãno nullam generant herbam.Eſt ãt fo‐ lium integri odoris cum ſuauitate ſtipticum ⁊ diu cũ diu‐ turno odore virtutem habet ſpice nardi q; ſimiliter ẽ diu‐ reticum tumoribus oculorũ elixum in vino fomento adhi betur.puluerem eius in aqua fricatum oculis ſuperunge folium maſticatuz diutius odorem retinet: qđ in veſtimẽ tis poſitum cum fuerit tineolas nõ permittit:⁊ veſtibᵒ odo rem gratum reddit. Multi putauerunt folium eſſe cardi indici foliuz : ſed falluntur. Pli.lib.iz.ca.z7.Et idem auc. Gal.virtus eſt ei ſimilis ſpice .veruz eſt fortioris operatio nis. Paulus calida eſt in ſecundo .ſic.in tertio.

S editi.i.folium.
S edum etiã eſt ſpecies ſem
peruiue apud Pliᵐ . Eri‐
geron. Plin. li.z5.cap .ii .
verſus finem.
S edon.Sedum.i.cardo be
nedictus.
S edum.Sericium.i. ſeniſi‐
on.Dia.cardo benedictᵒ.
S edium.qd eſt .l. ꝑpoleos.
S edum turnas.ideſt nucle
us dactili.
S edum trinas.quid ẽ.l.na‐
kala.
S eedeb.ſadeb:ſedebum .i.
ruta.Stepha.
S eedenigre.i. ſedenigri.
S eegi combuſtum.i .genus
venenoſum.
S eedes.i.polium.

S eelen.i.agrimonia.
S eemeniga . eſt quoddam
genᵒ eſule dicte eſula cã‐
peſtris .
S eene.i.ſal de piſcibus .
S ehegenegi.ara.canabs vl'
ſemẽ eiᵒ ſcehegenegi . xe
hegenegi.
S efra.i.cameleonta.⁊ Se‐
fra ara.eſt colera.
S egeb ⁊ ſamur eſt animal
in quo fit muſcus.
S ekebinegi .i. abrotanum.
S efiros.i. apoſtema duruz
cui non aſſociatur ſenſus
neq; dolor ⁊ eſt melanco
licum dictum ſcliros.
S ehebingi ſekebinegi ideſt
abrotanum. Almãſor tra
ctatu tertio.

S ehedengi.i.lac ordei.
S ehemẽgin.i.ſebran.
S ehexabram.qd eſt.l. ſire‐
xabram.
S eid.i.duarum arundinuz
intra adiutoriũ ⁊ manuz.
S eiehiet hec eſt aranea ha‐
bens plures pedes ⁊ lon‐
gos.
S eil.quid eſt.l.caxchax.
S eilen.i. folium indum.
S eiſec.i.mandragora.
S eiſegurab.i.abrotanum.
S eitaragi.ara.ſceitaragi.le‐
pidum.Tapſia geum ela
ramil.ſ.nux viduaꝝ.alba
ni.⁊ eſt herba naſcens in
ſepulchris ⁊ parietibᵒ ve‐
tuſtis ⁊ locis in qbus non
cadit nix.⁊ iugiter inueni
tur recens.ſed in eſtate ẽ
coloris rubei.⁊ folia eius
ſunt vt naſturty.aduenie
te v̄o frigore quedam fo‐
lia ſiccantur ⁊ quedaz re‐
manent penes radicez.in
eſtate vero reuireſcũt ⁊c̄.
Pau. lepidum yberidos
agri cardamũ .i. naſturci
um agreſte ⁊c̄.
S eicarmacum ſemequeſtũ
.i.agnᵒ caſtus.ſamãqueſt.
S eieregi.i.lac ordei vl' ami
lum ordei. Jo.in 7ᵒ.
S eiſamin.i.heil heilbace.⁊
eſt ſpẽs cardamõi.Sera.
S eium eſt ſpecies apy.Gal'.
li.de alimentis.
S eiſacon.i.ſiſax. Aui. Dia.
S eitarag. ſcehetherigi ara.
.i.fumus terre.
S ekelibet.i. darſiſchan.
S kefembubati.i.herba cro
ci ortulani.
S el qd eſt.l.helphel.
S eldchiuegi.i. oppopõacũ.
S elekuſia.i.ſpuma lune . et
eſt talk.
S elmiſia.idem.
S eley.i. lolium naſcens .in
ſegete .
S elelien.idem .
S eleniabin. vel Heleniabĩ.
ideeſt.çucharum roſatũ.
S elet.ideſt bleta.
S elgen ideſt napus.
S elia ideſt caſſia.
S elichi ideſt oçimum latũ.
S elinium.quid eſt.l. apiuz.
S elinum. quid eſt.l .idem.
S eliru ſperma.i.apy ſemẽ.
S elinum equinuz ideſt ma
cedonicum.l.apium.
S elion ideſt apium.
S elios ideſt iectigatio.

S elocha.i.caſſialignea.
S eliuites vel afroſelinuz.i.
ſpuma argenti.Gal'.
S elche.ara.ſelica.ideſt caſ‐
ſia lignea.
S eliacia eſt ſpecies braſice.
Pli.li.zo.ca.9.in pncipio.
S elini gre.lima. a quo ſeli‐
niaçete.i.lunaticus epile‐
pticus.
S eliniam omenos idez ⁊ ſe
liniacos ⁊ ſeliniaſmos.i .
morbus.
S elk.ara.ſicla.
S emenũ.çebedũ.ara. buti‐
ruz. Ste. ſ; voluit dicere
ſemen ⁊ çubd.S.
S emidalis.⁊ ſemidali .gre.
ſimilago tritici.
S emidas: gre. teſtudies in
aquis dulcibus viuentes
Plinius.
S emion vari lẽticule ephe‐
lide ſunt defedatiões cu‐
tis maxime ĩ facie mulie‐
rum.Cor.cel.
S emen cãphore.i. pſillium
eo ꝙ ſeruet in ipſo.
S emabras aira eſt coquare
us.ſalamãdra.Gal'.Plin.
li.io.ca.67.Iſidorus.
S em.i.pili porcini.
S emathis.i.lentiginoſa.
S ẽbellia eſt medicina inda
appoſita ex aromatibᵒ et
laxatiuis qbuſdã.l.gallia.
S emen bulbi .i.ſemen cepe
domeſtici .
S emẽ baſiliconis.i. oçimũ.
Platearius.
S emen lini quid eſt.l.bara‐
richichene.
S emen quid eſt.i.almech.
baſara. heſer.
S emen lumbricoruz .quid
eſt.l.kanabel.
S emẽ ſule.i.artetice ſed fal
ſo ſed alterius herbe dul
ciſſime et placide equis;
qua herbantur equicala‐
brie.
S emericon.Semerion .i.ſe
men apy campeſtris.i.ſil‐
ueſtris vel ipſa herba.
S emidaleos.i. ſirico.
S emina cõmunia ſunt qua‐
tuor ſemina frigida maio
ra habẽtia cõmunez ope‐
rationem.ſ.ſemina melo‐
nis citruli cucumeris : et
cucurbite ⁊ peponũ .Chri
ſtoforus.
Semia minora frigida.qua‐
tuor ſunt ſemia cõmunia
.ſ.lactuce portulace plan‐

taginis ⁊ endiuie vel ſca-
riole.
S emicupium .i. tina.
S emin .i. dentifricium. ⁊
ſemi .ara. pinguedo.
S emiſſe .i. medietas.
S embelliũ p ſumbel .i. ſpica. Stepha.

Capitulum. CCCCCCXXII.

Semiſſem arabi. gre. ſiſaminuz lat. vero ſiſamus vel iozi olena. Semiſem. Julule. Dia. Elleborus eo ꝙ miſcetur pro elleboro albo in purgationibus. SERAPIO. auc. Galie. ineſt ſubſtantia vnctuoſa quãtitate nõ pauca ⁊ mollificat ⁊ oleũ ei⁹. ſimiliter ⁊ aqua in qua coquitur ſiſamus habet eandem virtutez. Dia. malum eſt ſtomacho ⁊ comeſtum oris fetorem facit. Et idez ſm tranſlationem arabicam. quando fit emplaſtrum cum eo mollit durities neruorũ ⁊ curat conquaſſationes aurium ⁊ apoſtemata cali. in eis et confert combuſtioni ignis ⁊ dolori colico ⁊ morſui animalis dicti carates. ⁊ quãdo miſcetur cum oleo ro. ſedat dolorem capitis a calore ſolis. Et planta ſiſami quãdo coquitur cum vino facit hanc eandez operationẽ ⁊ confert proprie apoſtemati oculi ⁊ pulſationi eius. Pli. li. 18. ca. 10. in medio. SERAPIO. auc. Abẽmeſuay. Oleum ſiſaminum eſt malũ ſtomacho ⁊ deſtruit eum ⁊ iuuamentum eius eſt illis qui habent melancoliam et ſciſſuras in extremitatibus. Nam hi multum iuuantur ex cibo eius rugas cutis extendit ⁊ mollit eas ⁊ conſolidat ſciſſuras factas propter deſiccationem a melancolia ⁊ dicunt ꝙ ſiſamus eſt ca. in ſecundo. humi. in primo. ⁊ prouocat vomitum quando torrefit ⁊ rectificatur ⁊ melioratur. GALIENVS. in lib. de cibis. Siſamum cito ſtomacũ euertit ⁊ tarde digeritur ⁊ alimentum dat corpori vnctuoſum. Raby mo. ſiſamus corrumpit cerebrum ⁊ nucaz ⁊ replet caput fumoſitatibus ⁊ facit ſudorem fetentez ⁊ in mulierib⁹ ventrẽ auget ⁊ ipſuz generat herniã. AVERO. quinto colli. eſt ca. in primo. vel in prin. ſi. hu. in 3.

S emores. eſt quoddam genus piſcis.
S emorion ideſt bleta.
S emon herbe. Iſchemon. Pli. li. 25. ca. 8. circa pncipiuz.
S emurion eſt ſpecies Apy. ſmirnion. Auic.
S emarum. gre. ogreſſiſſa: Anchuſa ara. Stepha.
S emina calida abſolute ſunt quinq; .ſ. ameos aniſi carui cimini fenicli. Chriſtoforus d honeſt. Hal. 9. memiri. capitu. 5. ponit daucum ſiſeleos.
S empebeliaſtum ideſt afronitrum.
S emperuiua. quid eſt. l. Sucutum herba. graſſula. Aiçon Diaſcori. ſide. S enadus quid eſt. l. cardel.
S enabs ideſt lentiginoſa. S enapiones. i. ſenationes.
S enades. i. lapis ematites. S enaſia ideſt confectio.
S enation. ideſt naſturtium aquaticum. l. herocalchay pupilla oculi. Dia. eriſion.
S en eſt proprium nomen loci.
S enkeſebubari. Sera. eſt arbor croci ortenſis. ſ. cartami.
S encubax. Senobar. ideſt pinus. Ste.
S endenigi. Scendenigi: Sendanegum. arabi. emathites lapis. Stepha.
S enertica. eſt cauſa antecedẽs morbi intra corpus. Alex. cap. de cephalea. S enedeneb. i. irrugiõ. l. iringus.

Capitulum. CCCCCCXXIII.

Sene ara. des gre. ⁊ lat. de arabia defert pl⁹ laudat de mecha. SERAPIO. Sene qñ deſiccatur reponit ⁊ ipſuz habet vaginas oblõgas in qb⁹ ſunt ſeia ordinate diſtincta ⁊ ille vagine a vento cadunt ⁊ paſtores colligunt eas. POSSE. SERAPIO. auc. Abix. eſt cal. ⁊ ſicca: tamen pauce caliditatis ⁊ ſiccitatis eius eſt prope caliditatem ipſius ⁊ habet virtutẽ magnaz quando peruenit ad ſtomachum purgandi melancoliam ⁊ coleram ⁊ cõfortat ſubſtantiam cordis quando miſcentur cum eo medicine quas dixi iuuare ſicut viola ⁊ potio decoctionis plus cõfert ꝙ ipſum tritum. Doſis eius ſicci ⁊ triti eſt. ʒ. i. ⁊ in decoctione eſt. ʒ. v. Et idem auc. Raſis. Sene ⁊ fumus terre purgant humores aduſtos et confert ſcabiei et prurítui. IOANNES MESVE. Sene eſt folliculus plante quaz vocant perſe alçemet ⁊ inuenitur ex eo domeſticum ⁊ ſilueſtre. Et melior pars plante eſt folliculus. deinde folia ⁊ melior folliculus ẽ cui⁹ color decliat ad viriditatẽ ⁊ ſubnigredinẽ quãdã ⁊ i quo ẽ de amaritudĩe res modica ⁊ ſtipticitate ⁊ qui eſt magis completus ⁊ in quo ſunt ſemina ampla compreſſa. ſubalbidus autem non eſt bonus ⁊ incomplet⁹. Similiter ⁊ folia meliora ſunt viridia ſubalbida vero ⁊ tenuia non ſunt bona. ⁊ antiquum ex eo eſt ſine ſpiritu. ⁊ ſtipites eius ſunt inutiles. Eſt cali. in princi. ſcdi. ſic. in pri. ⁊ folia ſunt in prio. ca. ⁊ eſt abſterſiuum mundificatiuũ conuenienter ⁊ reſolutiuũ. debilis eſt ⁊ tarde ſolonis ⁊ debilitat ſtomachum confortatur cuz rebus acutis ſicut çinçiber. ⁊ ſalgẽma ⁊ medicine cordiales ⁊ ſtomatice cum eo felicitant opus eius. Et Galie. cum iure gallorum aut carnium ſoluit ſine moleſtia. ⁊ ſi infundatur in aqua caſei cuz ſpica. deinde coquatur parum eſt medicamen bonum ſolutione educit cum facilitate melancoliam ⁊ coleram aduſtam ⁊ mundificat cerebrum cor ⁊ epar ⁊ ſplenem ⁊ membra ſenſuum ⁊ pulmonem ⁊ confert egritudinibus eorum ⁊ aperit opilationes viſcerum ⁊ conſeruat vtentez ipſo in iuuentute ⁊ generat gaudium. cauſam autem triſticie amputat. ⁊ ponuntur folia eius in lauacris ad caput ⁊ proprie cum camomilla confortat cerebrum ⁊ neruos ⁊ ſecunduz omnem modum adminiſtrationis eius addit in viſuz corroborat auditum ⁊ eſt medicina bona febrium melancolicarum ⁊ antiquarum. Doſis eius infuſi potio eſt ad aure. .iij. vſq; ad. ʒ. vnam.

S eneſcio. Seniſion. ideſt cardus benedictus ⁊ dicitur ſeultion quia ſeneſcit ⁊ caneſcit tempore veris caput eius .l. erigion. Dia. creſionem dicit.
S eni eſt proprium nomen loci vltra mare in india. l. Medayſe. halilig. ⁊ brafalendi.
S enex. Sentix. Hal. ideſt rubus. batus.
S entar. Seterig. i. pes columbinus quo tingitur cera.
S entix. ideſt rubus vl' quilibet fructus ſpinoſus. l. rannus Hal. tractatu 2°. ad glauco. ca. 6. diſtin. p°.
S entices idem. S ençen. ideſt napus.
S eoſe. i. ſpõgia marina. S eoregi. i. oleum ſiſaminum.
S epedãne. i. cicer arbox. S eperos. i. bace lauri.
S epia gre. ſipia piſcis Dia.
S epſis gre. putredo.
S epſa medicinas greci vocant que exedunt ⁊ nõ erodũt.
S eptica vtus ideſt putredinem inducens. Dia.
S eptemere. i. ſerapinũ. S eptepincee idem.
S epticum. ideſt redarguens.
S equebenegũ. i. Scecbabenigi: ⁊ eſt ſerapinum. Ste.
S era afadiçarabaçen. i. agnus caſtus.
S erantica. ideſt deſiccatiua. Dia.
S eraſiſi. i. torax vel oſſa pectoris.
S erben. i. cedrus. S eres. ideſt lac acetoſum.
S eren. i. lac ordei. S ereteregi idem.
S eregeis. i. herba. ⁊ Seregeis perſice dicitur kildarium.
S eretis. i. ſiſamum. ⁊ ydeomate noſtro dicitur ioziolena.
S ereram ideſt tapſia.
S erecinũ idẽ ẽ qd ceretinũ.
S erenç. ideſt ſcariola.
S erapinũ qd ẽ. l. ſacbabenç.
S erigueth. ideſt partes.
S ericũ. Sericos gre. i. ſeta.
S eris ẽ ſpẽs ſcariole. ⁊ ẽ ci- corea. Seridos ſeri⁹ gre. endiuia. Dia. pigris. Pli. li. 2. ca. 8. in fi. ⁊ li. 21. ca. 15. poſt pnci^m. Intubus.
S erigene. i. cãna mellis.
S erib. i. ſilueſtris.
S ericõ ẽ fex plũbi poſt exi- tũ ceruſe ⁊ ẽ ceruſa vſta ⁊ ẽ rubea dz dicere ſuricon. l. ſuricon.
S eriones. i. pedicelli.
S erpellium. quid eſt. l. numir.
S erpillum quid eſt. l. idem. Herpiliũ. Diaſco. piper erraticum. Plinius lib. 20. capitulo. 22. vltra medium.
S erpillum maius. ideſt valeriana.
S erpentaria. Serpentina quid ſunt. lege aaron ⁊ luf. dracontea. Colubrina. Viperina. Baſilica iarus.
S erpens ventris. ideſt lumbricus latus ⁊ longus ſcdm Auicennam. 2. canon. capitulo de caparro.
S erpido. ideſt rubor cutis cum puſtulis.
S erpigo. ideſt indurata empetigo. eo ꝙ ſerpit. nam ſerpẽs ideſt ambulans. S erpis quid eſt. l. latamie.
S erapida. Diaſco. eſt ſecunda ſpecies ſatirionis.
S erratura dicitur caries ligni corroſi.
S ercaſum. arabi. Pteris. ideſt filix. Sarchos. Sarxhis. Sarax. kildura.
S ereſũ. Ste. dicit affodilluz.
S ericos. grece ſericum.
S erinacum. Ste. pro ſcernich. ideſt arſenicum.
S eritis. ideſt ſideritis. herba ſanguis dracõis. Sera. Dia.
S ermachũ. Sarmech. Sermaci. ideſt atriplex. Ste.
S erne. pro Saro. Ste. ſcripſit ⁊ eſt cipreſſus.
S ernioſis. Theod. Priſ. Sernioſos dicimus oculos impetigines habentes ⁊ aſperitatis vitio laborantes.
S eremblach. quid eſt. l. Meſ. capitulo de emblicis.
S erpentes viſcerum. ideſt ſolea. ⁊ ſerpentes dicunt lumbrici inteſtinorum a conſtantino. S erſar. i. ferrum.
S erſemi. Orobus. Piſum. quid eſt. l. Oemps.
S ertegi. i. oleũ ſiſaminũ.

Capitulum. CCCCCCXXIIII.

Sercula. Pli. lib. 21. ca. 9. in medio. DIASCO. Herba eſt humilis odore ſuaui ⁊ colore exalbida floſcellũ habens ſubruffum. illa vero melior eſt que eſt vaſta ⁊ non nimis exalbida ⁊ recens vires habet leniter relaxantes: ⁊ ideo tumorẽ oculoruz ſedat locis debilitatis ⁊ neruoſis ex aq̃ multa cocta ⁊ fomẽtata facit.

S erum. i. butyrũ coctum. S eruz armenũ. i. abſinthiũ.
S eruracula. ideſt ſpecies braſice criſpe.
S eſabrifalan grece. ideſt mirtus.
S eſalaucham. ideſt apium ſilueſtre.
S eſien. ideſt ſanguis draconis.
S eſurem. ideſt abſinthium.
S eſamoides albus. Diaſ. haſtas habet duobus palmis.
S eſelis. ideſt ſiſeleos. Plinius lib. 20. cap. 5. in medio.

Capitulum. CCCCCCXXV.

Set. ara. gre. chinoſbatus vel ſaccupalea. latine vero rubus caninus. SERAPIO. eſt maior ſatis rubo alio. Nam ſimilatur imagine ſua arborib⁹. folia ei⁹ ſunt latiora folijs mirti ⁊ in ramis eius ſunt ſpine albe: et habet florem album: ⁊ fructus eius eſt oblongus ſimilis nucleo oliue: qui quando maturatur fit rubeus. et habet interius ſimile lane: qui quando deſiccatur ⁊ auffertur qd interius eſt ⁊ coquitur cum vino ⁊ bibitur: ſtringit ventrem ⁊ nocet decoctio fructus eius canne pulmonis. ⁊ ſtringit fluxum menſtruorum: ⁊ radix eius eſt calidior ipſo: de qua ſi fiat emplaſtrum extrahit ſpinas ⁊ alia infixa corpori. Et quando fit emplaſtrũ ex folijs eius recẽtibus prohibet apoſtemata. Et idem aucto. Hal. fructus huius plante eſt ſtipticus fortiter: ſed folia eius habent ſtipticitatem paucam: ⁊ oportet ꝙ teneatur ab eo qd intra fructum eſt bombitio ſimile q2 nocet multum canne pulmonis: vnde vocatur cinoſbatus a cino qd eſt canis ⁊ bat⁹ qd eſt rubus. l. ſulach.

S et. ideſt lacca. S eta quid eſt. l. baeir.
S etabit. ideſt ſemina papaueris.
S etaragi quid eſt. l. lepidum.
S etaragi indi: ideſt tapſia. Chriſtoforus de honeſtis.
S eteromata eſt apoſtema qd cuz frangitur exit ab eo aliquid ad modum pinguedinis.
S etati. ſetei. ideſt apoplexia.
S etatis vel naten. ideſt ſpica celtica.
S ethe colerice. ſunt ſimiles empetigini.
S eteſiſe. ideſt ruta agreſtis.
S etei. ideſt apoplexia. S etati. idem.
S eten. ſunt ſalſe de piſcibus que fiunt ex egypto.
S eterig. ideſt ſentar. S etica. ideſt emigranea.
S euaſia. ideſt vnguentum: vt ſeuaſia diapſimition: ideſt vnguentum de ceruſa.
S euthlo. Seuthr. ideſt beta. Seuthlon. ſicla. bleta.
S extarius eſt pondus lib. ij. 5. ſm Auic. ʒ. vi. ⁊ ſemis. alibi lib. ij. vt vini. olei vero lib. i. ſed mellis lib. iij. Iſidorus ſextarius lib. ij. eſt qui bis aſſumptus dicitur bilibris ſz Papiaz ẽ ſexta pars. ℥. 5. ℈. iiij. ſi. ℥. eſt. ʒ. viij.
S extex nextex. ideſt ſal gemma.
S eytrayrem. ſunt duo animalia. S fanum. ideſt pinus.
S fagius. ideſt mirca. ſm alios oleandrum.
S fakelliçete. grece immoderatus dolor capitis.
S falangion. gre. arabice rutella. eſt ſpecies aranei. Plini⁹ libro. 29. capitulo quarto vltra medium.
S falangoſis eſt inflexio pilorum palpebraruz ad interiora inſtar pedum Sfalangy. ideſt aranei.
S fera. grece ſpera.
S frabilla. Sfragil. ideſt mala citonia.
S fenoria. Sfaneribe. ara. i. paſtinaca domeſtica: cui⁹ radicis exterior pars nigra eſt: interior ſubcitrina.
S finichia. ſfinichiõ. i. dactili. S guſera. i. abrotanum.
S fleticos. i. pes colũbin⁹. S boboç. ideſt altea.
S fongos. i. ſpongia. S iagon. grece maxilla.
S fragra. i. ſfragaria. S ia. ideſt ſenationes.
S frades. i. ficus ſicce. S iaſſum. i. ſicſ. Ste.
S fragius. ideſt ſaluia S iakion. gre. rub⁹ batos.
S iagros. gre. ſus ſilueſtris aper. Siagris apri.
S iax. gre. rumbus piſcis. S iames. i. ſemen intube.
S iathen. ideſt reuolutio palpebrarum.
S ibagat. ideſt ſalſamentum liquidum quodcũq;.
S ibare eſt demonium mixtum cum ſirſen. ita vt cum homo hẽt ſirſen. alienet ppter demoniũ agitãtẽ mania. ſ.
S ibias birbias. i. loca q̃ ſunt in extremitatibus coxarum vbi ſunt glandule vbi vertebrum coniungitur ſcie.
S ibie. ara. ſipie. h. pro. p. quo caret ponunt.
S ibar. vel ſarb. ideſt aloes. Halienus.
S icaminon. gre. morum. ⁊ Sicaminõ. Sarcoma. ideſt polipus narium maxime quando moro ſimilatur.
S icade. gre. ficus in ano facte ex emorroidib⁹ pminẽtib⁹ qñ putreſcũt. vt habetur in practica Hal. ſili Almãſori.
S icia amara. cucurbita amara. colloquintida. ſ. Diaſco.
S icia ventoſa. cuffa cucurbita cirurgicorum.
S icida. ſicidis. Sici. ſicui. i. cucumer aſininus. Pau.
S icio ager. ideſt elacterio.
S iclus eſt ſtactus pondus obol. 20. vel. ſol. ii. ⁊ ſemis. per k. ſcribitur ſiklos ſiclos.
S icui agry. ideſt cucumer agreſtis. Sica. ideſt ficus.
S icamina. Sicomordus. eſt genus grani lz Diaſ. ca. d celſo ait ꝙ multi dicũt ꝙ eſt fructus celſi: non tñ affirmat: qm̃ mos eius vt apparet in. l. Oxicantum. eſt nominare ſm opinionem aliorum ſed non affirmare.
S icaminon. i. ſicomorus. Sicamios arbor p. k. melius.
S icaras. ideſt ſiſimbrium.
S icharos. idem.
S icen. Sichem. Dia. i. caputfice. l. caprifice. Campſice.
S icera. ideſt vinum de pomis.

Sene, — fumus terre
purgat adustos humores
scabiei et pruritu

S icben armenicuʒ vel ſic-cen. abrotanum agreſte.
S ichia. i. ventoſa. Hal. ii. te-rapen. ca. 17. 18.
S ichias quid eſt. l. xencua. titimallus.
S icharos. i. ſiſimbrium.
S icaras idem.
S icas: ideſt ſticados. liber antiquus de ſim. medi[a].
S icodea. i. eminētia barbe. Halic. 5. memiri. cap. 3.
S icafen. i. carbūculus. Ha-li. ſecūda tegni. ꝯmēto. 31.
S icamia. grece mora.

S icomorus. i. ficus fatua: fi-cus pharaōis. Diaſ. Pli. lib. 13. ca. 7. Sicomorus.
S icoſis eſt carnis creatio plīma rubra in partib[9] in-feriori palpebre adeo vt foriſecus verſum faciat propendere. Demo.
S icida. ideſt brionia.
S icides agria. ideſt cucūer agreſtis.
S icla. Siclō. i. beta bleta.
S ikia. gre. cucurbita.
S ideratū. i. penatum.

℄ Cap. CCCCCCXXVI.

Sideritis aut eraclia gre. ⁊ pria ſpēs ei[9] lat. ſcario-la agreſtis vocat cētrū galli. i. gerebota-nū. DIAS. q̄ folia hʒ praſſio ſil'ia. ſed oblonga ſicut eliſ-fagus. aut ynos ſed minora ⁊ aſpera. haſtaʒ habet quadrā: longā duobus palmis: virgas lōgiores ⁊ ſuaues in guſtu ⁊ ſtipticas in quib[9] virgis capita ſunt obrotunda ſicut vrti-celli ⁊ ſicut praſij ⁊ in ipſis capitibus ſemē ē nigrum. naſci-tur ſub petra: ⁊ eſt herbena prima ſpecies gerebotani. Eſt alia ſideritis haſtas habens duobus cubitis longas ⁊ te-neras: ⁊ folia in ipſis haſtis ſimilia periſteridi; ſed diuiſa i circuitu plurimum naſcentia: ſed viſu tenuia ⁊ oblonga. In cacumine vero haſte capitellum habet rotundum et aſperum in quo ſemen eſt ſimile bete obrotundum ⁊ du-rum. ⁊ huic virtus eſt termātica ⁊ ſimilis supradicte. Pli-nius libro. 25. caplo. 5. poſt principium. Eſt ⁊ 3[m] genus ſi-deritis qđ catebras eracleaʒ dixit: naſcitur i parietibus ſi-cut vitis folia habens minuta ⁊ tenera ⁊ multa ex vna ra-dice naſcentia ſimilia coriandro cui[9] haſte lōge ſunt duo-bus palmis ⁊ molles ⁊ albidiores flores habet fenicinos ⁊ guſtu mucillaginoſa trita ⁊ impoſita vulneribus recen-tibus paracoleſim preſtat. eſt herba ſanguinis draconis. Diaſ. ſideritis etiam paritaria dicitur: ⁊ ſonat grece ferra-ria. nam ſideros eſt ferrum.

S ideriçonta. i. ferraria.
S idia. i. flos granati.
S idion. gre. malogranatuʒ.
S idiguuta aqua. ſidirunta ideſt ferrea. Oriba.
S idiron. gre. ferrum.
S ikia. gre. cucurbita.
S idonia. gre. cidonia mala
S idratia. i. pſidracia.
S iclos. gre. ſputum ſaliua. ptielon.
S idra. i. iuiuba ſilueſtris.
S idrichis egilops. ideſt ar-bor ſanguis draconis.
S idurum. ideſt ſcotomia.
S idus marinum. piſcis.
S ief eſt medicina ocularis ſolida oblonga. Saladi.
S iefmemite. hoc modo fit. ſuccus memite i ſole ſic-catur: ⁊ ex eo formantur pillule vel magdaleones parui ſicut nucleus dacti-li ⁊ poteſt fieri ex alijs re-bus ſief. vñ ſief. ideſt me-dicina ocularis formata oblonga que fricatur ſu-per cotem cum aliquo li-q̊re cuʒ in oculis poni de-bet. eſt enim forma eius ſicut nucleus dactili.
S ieron. i. farina ſolij.
S ies. gre. porci. ſues. ſis por-cus.
S ifac. quid eſt. l. pitoncon.
S igia. ideſt ſtorax liquida. gre. ſtactis.
S ifakethec. i. tunice.
S iofion eſt ſpecies lilij. i. lilium.
S iſula eſt herba i vltrama-rinis partibus qua care-mus.
S igeti: ideſt ſtorax liquida. ſm alios ſtorax calamita
S igillim laice. i. terra ſigil-lata.
S igillum Salomonis. qd eſt. l. daſnoides.
S igillum ſācte marie. ideſt ſeracul.
S igniles. ideſt verruce ro-tunde.
S ika. ideſt ficulnea.

S ikallides. gre. ficedule.
S ikaminon. gre. morum.
S ikas. grec. ficus. Pau. ſi-kas dicunt leſiones vlce-roſas rotūdas: ſubduras: rubeas vtplurimum i ca-pite ⁊c̄.
S ikas. gre. ficus in plurali. Sikon ſingl'e ſiki ⁊ ſikia arbor.
S ikion. cucumer. Halienus ſikius.
S ikofagus. grece. ficedula. graguillus graculus. ga-gilla q̄lea. ortix coturnix.
S ila eſt apoſtema qđ mul-tum augetur. ſ. in princi[o] ⁊ eſt glandula.
S ilac: ideſt corroſio cuʒ ru-bedine ⁊ aſperitate cum pruritu i palpebris. Me-ſue capitulo de caſu pilo-rum palpebrarum. vel ē inuerſatio palpebrarum ⁊ quaſi ſcabies in cooper-torio oculi: ⁊ grece dici-tur amaſcenis vel lemu-ſce groſſities i palpebris: ⁊ eſt difficultas clauden-di oculum cum ſunt aper-te ⁊ aperiendi cum ſunt clauſe.
S illa pro ſakilla vel ſquilla non bene.
S ilaus quid eſt. Plini. lib. 26. cap. 8. in fi.
S ilbahec. ara. anguilla.
S ilemi. xeilem. loliū. Ste.
S illenon. Diaſco. frutex eſt ſpinoſa ⁊c̄.
S ilfer. ideſt ſilfium. Silfe-ra. Diaſco. Ste. barbellū virga oſpectum dicitur. ſemen maguderis. Pli. lib. 19. cap[o]. 3. in medio. l. laſerpitium.
S ilelicipri quid eſt. l. cata-putia.
S ilelicipzion. l. idem.
S ilem. herba eſt naſcens i-ter frumentum cum eſt tempus pluuioſum ⁊ eſt gramen.
S ileniabin: ideſt çucharuʒ roſatum vel mel roſatū.
S iler creticum. quid eſt. l. cardilion.
S iler montanum. i. ſiſeleos Diaſco. gre. maſtix.
S ilfer ſilfiū. ideſt laſar vel eius radix ⁊ eſt genus fe-rule: cuius gūmi eſt aſſa fetida. l. anuiden. Diaſc.
S iligo. bladuʒ. Olira. ideſt germanum ex quo alicu-bi fit panis. Plinius lib. 18. cap. 8. 10.

S illium latine. grece piper ſilium. lege haçarachons
S illibū. Plinius li. 22. cap. 22. poſt medium.
S ili. ideſt ſiler vel ſiſeleos Cornel'. cel'. Plinius. lib. 20. ca. 5. ſeſel'. dicit.
S iliqua. xiliqua. ſm Plin. omnis vagina omnium leguminum. ⁊ ſiliqua eti-am eſt pondus chirath. ſ. grana quatuor.
S iliquaſtrum. ideſt piperi-tis. Plini. lib. 19. cap. vlt. ⁊ lib. 20. cap. 17. in princi[o].
S ilorum. ideſt muria piſci-um ſalſorum. Oriba.
S illium montanum. ideſt ſiler montanum.
S iliqua. Xiliqua. Carubia quid ē. l. Cabarliub. Car-nub. Aliembuth.
S ilomata. l. cortex celſij.
S ilofer. l. nenufar.
S ilotruʒ. quid eſt. l. benda.
S ilſi. ideſt ſemper putrefa-ciens.
S ilueſtre omealoſis: ideſt naſturtium album.
S iluaſtacon eſt ſpecies la-ctuce. Plinius. li. 20. ca. 7. in principio.
S ilicula. ideſt fenugrecum Telis.
S ilurus piſcis: ideſt Hlan[9] Hlanis.
S infioma. grece conglutia-tio: inde ſinfitos complā-tatus conglutinatus ide nomen herbe ſimphitū.
S ima concauitas eſt epa-tis amplexans ſtomacū. ſed eius gibbus dicitur gedeola vt i libro vrina-rum. Yſaac.
S imach. ideſt ſepatio eue-niens cum caro ſuper os tenditur ſm partem.
S imacha. ideſt apoſtema-ta parua caliditatem ha-bentia que multum cito in ſaniem conuertuntur: vt carbunculi.
S imata. idem.
S imar. Abugiliſe. ideſt la-ctuca aſini. l. anchuſa. De arſelus.
S imaren. idem.
S imeanus: ideſt viſcus q̄r-cinus.
S imenia. ſunt oſſa que ſunt ſuper ſpondiles dorſi ſi-cut ſpine.

℄ Caplm. CCCCCCXXVII.

Simibel. vel ſolob. ara. lati. ſpica. SERAPIO. cap. ſimibel. ſiue ſumbel. ideſt ſpica. eius tres ſunt ſpecies. Nam quedam eſt nardi ⁊ eſt inda. ⁊ alia romana. ⁊ alia celtica. ⁊ eſt alia montana. ſʒ ſpica nardi na-ſcit̄ i monte hamā ſiue haneā i india. ⁊ melior ex ea eſt re-cens leuis pinguis rubea ⁊ boni odoris ⁊ i ea ē pax odoris cipſſi ſine folijs cui[9] ſpica eſt parua. ⁊ qñ maſticatur rema-net odor eius in ore diu: ⁊ naſcitur in monte ſyrie. ſpica ſy-ria. ⁊ ſunt i ea omnia dicta in indica: ⁊ naſcitur prope igneʒ qui eſt in monte ſpica debilior q̄ʒ indica: q: indica propter humiditatem locorum ortus eius eſt longior ea maioris ſpice. ⁊ ortus ſpicarum eſt ex vna radice: ⁊ come ſpice ſunt in ea plures ſibi inuicem adherentes pinguis odoris: ⁊ for-taſſe venditur a quibuſdam ſpica poſtq̄ʒ madefacta eſt in aqua. ⁊ ſignum in hoc eſt albedo ⁊ extenuatio eius q: non eſt in ea terra. Et idem aucto. Halic. ſubſtantia ſpice nardi vel indie eſt compoſita ex tribus ſubſtantijs. vna earum ē virtus ſtiptica: ⁊ ſecunda calida acuta non nimis. tertia de-clinat parum ad amaritudinem. cali. in primo. ſic. in ſecun-do. in fi. eiuſ. Spica romana eſt ſpica celtica ⁊ naſcitur i ſy-ria ⁊ eſt planta parua habens folia longa cuius color ver-git ad rubedinem: ⁊ flos eius eſt citrinus. ⁊ melior ex ea ē recens boni odoris multarum radicum non facile frangi-bilis: ⁊ qđ de ipſa adminiſtratur eſt radix eius ⁊ ſtipites ſo-lum quia in eis eſt bonitas odoris eius ⁊ iuuamentuʒ ipſi-us: ⁊ ipſa euellitur cum radicibus eius ⁊ fiunt ex ea faſci-culi plene manus. GALIENVS. octauo ſimpli. phar-maco. cap. nardus celtica. ſimilis aliqualiter eſt ſm genus in virtute predicte: minus vero ſtipticat: virtus eſt calidi-or ea in ſecūda ⁊ tertia: ⁊ eſt debilioris virtutis q̄ʒ illa in oī-bus niſi in prouocatione vrine. GALIENVS. eo. lib. ⁊ cap[o]. ſm tranſlationem arabicam montana multuʒ: naſci-tur in terris cicilie: ⁊ folia eius ſunt ſicut folia herbe karſa-hane: ⁊ ramuli eius ſunt ſicut ramuli ipſius: niſi quia ſunt minores: ⁊ ipſa nō eſt groſſa: nec ita ſpinoſa: habet duas ra-dices aut plures nigras boni odoris ſimilis affodillo: niſi quia ſunt minores ⁊ ſubtiliores multum: ⁊ non habet ſtipi-tem nec fruſtuʒ nec florem ⁊ eſt debilior omnibus ſpecie-bus ſpice. GALIENVS. octauo ſimpli. pharma. ca. de nardo. ſtochis ideſt nardus: ſpica. cali. in tertio. ſic. in ſecū-do. Conſiſtit autē ex ſtiptica ſufficienter virtute ⁊ acri ſub-amara: ex talibus autem compoſita virtutibus ad epar et ſtomacum rationabiliter cōpetit bibita ⁊ extrinſecus ap-poſita vrinas mouet ⁊ mordicationem ſtomachi ſanat: ⁊ que ſm ventrem reumata ſiccat: ⁊ adhuc cum his ea que ſm caput ⁊ toracem. fortior vero eſt indiana vocata poſt hoc exiſtens ſyriaca que vocatur hypacuſſa. SERAPI. abſtergit fortificat confert epati ori ſtomachi quādo bibi-tur ⁊ ponitur extra: prouocat vrinam ⁊ curat mordicatio-nem oris ſtomachi ⁊ deſiccat humores aduenientes ei et inteſtinis: ⁊ confert humoribus qui generantur in capite ⁊ pectore: ⁊ fortior ſpecierum ſpice in hoc eſt indica ⁊ eſt for-tioris nigredinis q̄ʒ ſceni. Et idem auctori. Diaſcor. virtus nardi eſt cali. ⁊ ſic. ⁊ prouocat vrinam: ⁊ propter hoc quan-do bibitur ſtringit ventrem. ⁊ quando fit cum ea naſcale ſtringit menſtrua ⁊ deſiccat humiditates currētes ad col-lum matricis. Et quando bibitur cum aqua frigida ſedat ſincopim ⁊ confert cardiace ⁊ inflāmationibus epatis et hicteritie ⁊ egritudinibus renum: ⁊ quando decoquitur ī aqua ⁊ ſedet in ea mulier confert apoſtematibus cali. ma-tricis: ⁊ confert caſui capillorum ⁊ palpebrarum propter eius ſtipticitatem: ⁊ facit eos renaſci ⁊ conuenit medicine. Spica romana ideſt celtica virtus eius eſt ſicut virt[9] nar-di ſyrie: niſi quia prouocat plus vrinam: ⁊ confert magis ſtomaco quando bibitur cum decoctione abſinthij ⁊ con-fert apoſtematibus calidis epatis ⁊ hicteritie ⁊ inflationi ſtomachi: ⁊ quando bibitur cum vino confert apoſtema-tibus ſplenis ⁊ dolori ventris veſice ⁊ renum ⁊ inflāma-tioni ſtomachi ⁊ morſibus venenoſorum animalium: ⁊ in-greditur in confectionibus oculorum. ſpice mōtane radix confert omnibus quibus confert ſpica celtica. Et ideʒ au-ctori. Aben Meſuay. retinet menſtrua ſuperflua ſumpta in potu a proprietate. PLINI. libr. 12. capitulo de ſpica. quedam vocatur ſpica nardi: quedam ſpica celtica: ⁊ que-dam eſt celtica montuoſa. ſpica nardi calida in primo. ſic. in ſecundo. vnde a ſimilitudine cognominata eſt. ſimilis eſt enim ſpice frumenti ⁊ velut ariſtas plurimas habet in modum capillorum tota collecta ⁊ denſa velut faſciculus paruiſſimus naſcitur in india. ex vna radice parua ſine fo-lijs. dicitur tamen ⁊ ſyrica: non quia in ſyria naſcitur ⁊ le-gitur. ſed quia montes indie in quibus abundanter inue-nitur ſyrie partem ſpectant. verum illa eſt optima que eſt odorifera ⁊ colore ſubruffa: guſtu ſubamara recens ⁊ leuis non vaſta: habet vires ſtipticas ⁊ calefactorias. Spica cel-tica naſcitur in illirico hocnomen habens apud eoſ. hec in ſyria naſcitur: ⁊ in italia frutices habens ſuper terram bre-ues ⁊ ſpiſſos. colligitur autem a ciuibus cuʒ radicib[9]: ſimi-literq̄ʒ faſces faciunt que plena manu continentur: ⁊ ideo ab alijs faſces gallice appellantur. hec habet folia oblon-ga ⁊ non lata florem mellinum odorem circa ſe ſuum con-tinens eſt ⁊ ſimilis virtutis ſpice ſyriace. Eſt alia ſpica cel-tica montuoſa que a plurimis parthis appellatur. hec na-ſcitur in cicilia ſimilis folijs ⁊ ramis iringo. ſʒ ſpica breui-or eſt ⁊ ſpinoſas radices mittens duas aut tres odore ſua-ues ⁊ nigriores colore ſimiles affodilli radicibus. hec nec floreʒ nec ſemen habet. ſed virtus eſt illi ſimilis celtice ſu-periori. Sed quidam mentientes dicunt celticam ſaliun-cam ⁊ pro eo ponunt ſed falſo. l. ſaliunca.

S infiti gre. ꝯſolida maior.
S imphoniaca. iuſquiam[9]. caſſilago. dens caballin[9]. Canicularis. Calicularis Diaſcorides.
S imiſis. i. draganti.
S imiſum. i. git.
S imitix. i. ceruſa.
S imilla ſic fit. frumentum fractū i fruſtra vel molli-tum groſſe i qua diuerſas ſubſtātias diuidit̄ per cri-bra extrahit̄ furfur ⁊ fa-rina ſubtiliſſima q̄ polli-na dr̄: poſtea remanet ſi-mila que diuiditur ī groſ-ſum ſubtileʒ ⁊ mediocrē de pollina fit panis papa-lis de ſubtiliori ſimila fit ēt panis. de reſiduis dua-bus fiunt pultes ⁊ alia ci-baria vt kiſk. l. Tarcanō.

Caplm. CCCCCCXXVIII.

Simphitum. gre. vel anagallicū arabi. picteri-on. latine conſolida. ⁊ proprie ra-dix eius. Platearius. GALIENVS. 8. ſim. phar. cap. ſimphitū petroſū ex cōtrarijs ꝯſtat virtutib[9]. hʒ. n. qd ab-ſterſiuū quod ꝯtētū i torace ⁊ pulmōe pus expurgare na-tum ē. hʒ āt qd ⁊ cōgregatiuū quo ad ſanguis eductiones iuuat. ⁊ continet vltra hoc humiditatē quādā calidā nō i-moderate pp quā ⁊ dulce appet guſtātibus ⁊ delectabile odoratū. Inſiticuloſū āt eſt cum maſticatur ⁊ aſperitates que i arteria ſanat. ſecundū mixtionē vero que ex oīb[9] pre-dictis virtutib[9] ſil' ⁊ diaforare ſufficiens eſt ⁊ colligere et cōſtringere corpus: ⁊ ppterea īteſtinabilib[9] hernijs appo-nit̄ ⁊ ad euulſionē ⁊ ſciſſiōes cuʒ oximelle bibit̄. quicunq̄ʒ vero ad diſſinteriā ⁊ fluxū rubeū coquētes ī vino dant vt ſiccāte ⁊ ꝯgregāte vtūt̄: ⁊ quicūq̄ʒ ad frenetica vt purgan-te ⁊ madēte. ſimphitū aliud magnū ſil'e ē v̄tuti p̄dicti n̄ tm̄ guſtu dulce neq̄ʒ odoriferum olfantib[9] apparet: ſed ſcđm hoc abſcedit a predicto. ſecūdū vero q̄ viſcoſitatē quādā ⁊ mordacitatē hʒ quodāmodo ſil'r exiſtit. vtuntur autē eo in omnibus quibuſcūq̄ʒ ⁊ prius dicto. DIASCORI-ca. de ſimphito. ideſt ꝯſolida: ⁊ eſt maior ⁊ minor. minoris

folia ſunt ita pinguia: ⁊ eſt vere minoꝛ: naſcit̃ locis aſperis virgas habētes ſiľes ozigano tenues: ⁊ capita ſicut thimū virge lignoſe odoꝛate ⁊ dulces in guſtu: ⁊ radix eſt illi longa ⁊ obꝛuſſa: ⁊ groſſitudinē digiti hñs. Eſt aliud ſimphitū quod pictenū vocāt: haſtā hñt aſperā ⁊ longā duob⁹ cubitis anguloſā. ab intus inanis eſt ī qua ſunt folia aſpera anguſta ⁊ oblōga ſicut bugloſſa: hēt etiā ipſa haſta angulos in quibus folia naſcuntur floꝛes ſunt illi mellini: ſemē hꝫ ſuper haſtā ſicut flommos haſta ⁊ fructex habent pulueri ſiľe qð cū carni applicatū fuerit pꝛuriginē facit. Radix ē ei nigra que cū fracta fuerit alba appꝫt ⁊ mucillagioſa. et iſta eſt ꝯſolida maioꝛ: cui⁹ radix trita ⁊ bibita emoptoicis medet̃: ꝯq̄ſſatiōes reficit: tumoꝛes ſpargit. cū folijs cataplaſmatib⁹ adhibita oīa ſiľr facere pōt. vulnerib⁹ paracoleſim fac̃. carnes īciſas fruſtis ī cacabo miſſas ī ſe glutīare facit. Cōſolida minoꝛ elixa ī mulſa pulmonē purgat reijcientibus ſanguinē: ⁊ freneticis cū aq̄ medet̃. Radix cū vino cocta ⁊ bibita fluxū mulieris ſtringit. diſcintericis opitulat̃ cū oximelle data. ꝯq̄ſſatiōes ⁊ doloꝛes lateris ſaluberrime curat. maſticata amputat ſitiꝫ aſpꝛedinē faucium mitigat vulneri recēti paracoleſim facit enterocellicos bibita ⁊ cataplaſmatib⁹ adhibita optīe curat carnes celeri⁹ glutinare facit. Sūt. n. ambe ille ſpēs ꝯſolide eiuſdē virtutis. Cōſolida ſm Pli. auc. vel opiniōe multoꝝ diuino miraculo curat ⁊ rūpit antracē inter duos lapides trita. Eſt alia conſolida dicta rubea pꝛo qua. l. biſtoꝛta.

S imponiata. i. iuſgamus.

S imphaſma. coꝛrupte ſinapiſma: eſt puluis deſiccatiuus ⁊ reſolutiuus quo aſpergit̃ vel fricat̃ coꝛp⁹

S imptoma. grec. caſus: lapſus: ruina: piculū: vitiū.

S inapiſmū. i. empľm de ſinapi: rubificatiuū: ⁊ veſicatiuū: dꝛopax aľr dictū.

S inarmoſis. grec. conſolidatio.

S inciput: pars capitis āterioꝛ pꝛoꝛa.

S inkiſis: ara. tarfa. Pau. ē macula ſanguinis in coniunctiua.

S inchoꝛ. ara. ſtincus.

S incopis: gre. conciſio amputatio.

S increticum medicamen. gre. qð occultā collectionē rumpit. Caſ. fe.

S inon. Ste. eſt coꝛath. Senation. planta fontis.

S inapū quid eſt chardel.

S inapis gd eſt. l. ideꝫ. Pli. li. zo. ca. zz. in pꝛin.

S inantis. i. pꝛefocatio antiquiſſima inde ſinātia vel ſquinātia. l. acuta pꝛefocatio. Pau.

S incar. i. buxus.

S incum. i. bdellium.

S indir. ideſt cucūer domeſticum.

S indeſmos gre. ſunt nerui oſſibus coniuncti. Alexā.

S ini: eſt genus aranee.

S iniſes eſt quedaꝫ muſca parua quaſi effugiens viſionē habens aculeū acutum moꝛdens ⁊ aliter dr̃ culex culicis: ⁊ idiomate noſtro dr̃ çençala. vñ declinatur hoc ſiniſes genitiuo huius ſiniſes īdeclinabile.

S inigmatia. i. ſtoꝛax.

S inimata. i. calidos humoꝛes purgātia.

S inirnis. i. gūmi iuniperi.

S inis. i. nigella.

S initu. i. ceruſa.

S inocus ex ſanguine putrido. i. concluſus. Sinocha febꝛis ex ſanguine nō putrido.

S inechis. gre. febꝛl ſinechiſe continuare.

S ineticha. dea: colliria vel medicamina que tenuare valent.

S iſiſis palpebꝛaꝝ. Demo. eſt eaꝝ conglutinatio nō naturalis.

S ingultus gre. Jloxos. ligmos: lix. ara. alſoach.

S iniſer. ara. beil.

℄ Ca. CCCCCCXXIX.

Sinonū petroſelinū agreſte. gdā dicūt q̄ eſt herba dicta pes milui: gdā q̄ eſt alexādrum: ſed falſo. nā neutꝝ iſtoꝝ eſt. veꝝ qm̄ nō eſt pes milui q̄ vocat̃ pepan⁹: qꝛ pes milui hꝫ folia ſatis maioꝛa ⁊ piguioꝛa ⁊ floꝛes ſatis a floꝛib⁹ ſinoni differētes: qm̄ pes milui facit floꝛes multos ⁊ albos ſiľ ꝯiūctos ī capite ſtipitis appētes ſic̃ cauda gatte: ⁊ ei⁹ herba ſic̃ valeriana. ſed ſiononū recte floreſcit ſic̃ petroſellinū vſuale. z° facit folia ſꝫ maioꝛa. Non ē ſiľr alexādrū qð facit ſemina nigra rugoſa vtcūqꝫ curua ⁊ magna ſic̃ git. ſꝫ ſinonū ſm Diaſ. ⁊ Pli. facit ſemīa ſic̃ apiū ⁊ ameos. vñ ſm ṽitatē ſinonū ē petroſellinū macedōicū: qm̄ Diaſ. dicit ſinoni ſemē ē miutū ſiľe apio ſed oblōgū et nigrū. guſtu ca. diureticū valde ⁊c̃. Et dr̃ ſinonū qꝛ naſcit̃ ī ſyria ꝓuincia regiōis macedōie. DIAS. c°. ð petroſellio. qð naſcit̃ ī macedōia ī criptis ⁊ ſpelūcis ſemē eſt minutū ſiľe apio vel ameos odoꝛatū viſcidū ⁊ aromaticū ⁊ diureticū valde mēſtruis īperat īflatiōes colli ⁊ ſtōi ꝯpeſcit calefaciendo ⁊ ſiccādo nimis toꝛtiōib⁹ ſubuenit doloꝛē laterū mitigat freneticis ⁊ veſice doloꝛi ſubuenit ꝓuocat vrinā abūdāter maxīe cū vino datū diureticis antidotis miſcet̃. PLINI. c°. de petroſellino macedōico cui⁹ ſemen ð ſiria affert̃: vel ſemē ē mīutū ſiľe apio diureticū valde naſcit̃ circa petras: ſemē ⁊ folia ſiľia apio. ſemē ei⁹ odoꝛatum diureticū valde. vñ petroſellinū vocat̃ qm̄ multotiēs ī petris naſcit̃: qð mľti petrapiū dicere ꝯſueuerūt: qꝛ idē ſunt ſinonū ⁊ petroſellinū macedonicū: qð lat. dr̃ petroſellinū agreſte. l. petroſellinū. multi ſinono macedonico carentes vtuntur alexādro: quoniā ſunt eiuſdem virtutis.

S inopida gd ē. l. meçgreb. lepnia.

S inopedion. magra ara.

S inopis. i. rubicundus.

S inſen. i. ſenſen.

S intoma. i. accidens.

S intalar: ideſt beil.

S inter: ideſt rubus.

S inteſim. i. palpebꝛe coartatio vel conglutinatio īnaturalis.

S inteſis: ideſt atrofia: ⁊ eſt qñ nutrimentū nō digeritur neqꝫ ꝯuertitur ī ſubſtātiā mēbꝛoꝛuꝫ: inde ſintheticus extenuat⁹: extenuatio pꝛeter nām.

S intheſis. i. ethica ſenectutis que fit ex frigiditate ⁊ ſiccitate.

S inteticus idem.

S inten oculi. i. alintiſac.

S inū. i. vinū paſſarum.

S iomphona: quid eſt. Pli. li. z6. c. 7. vltra medium.

S ion. i. Jabes. Alij auri viridem dicūt. naſcit̃ locis aquoſis: folia eius olixatro ſiľia. minoꝛa tñ ⁊ guſtu aromatica. Dia. gdaꝫ ſerpillū dicūt alij herpillum ſiſimbꝛiū. Cardaminem. Pli. lib. zz. c. zz. vltra medium.

S ipatus oꝛiba. in paluſtribus oꝛitur ⁊c̃.

S iphac eſt pars pāniculus qui eſt ſupꝛa ventrē poſt cutem compꝛehendēs īteſtina: calefaciens ea ſua ſpiſſitudine ⁊ vnctuoſitate ⁊ cōpꝛehēdit lacertos.

S ipui. ideſt apium.

S iperos. Dia. dulcoꝛ muſtū coctum.

S ipis agrion. Dia. ē thlapſium: Talipſos Tlapſiuꝫ. Scandalion. pes gallinaceus.

S iquis oꝛdei. i. puluis fact⁹ de oꝛdeo trito ⁊ cocto cū multa aqua ⁊ poſt toꝛrefacto.

S ir eſt medicina inda.

S ir. Sirs. i. cerebꝛum.

S ira. i. ceraſia.

S irach. i. gūmi oliuarum.

S iracoſt. i. māna vel ſuccus fructuuꝫ. Din⁹. c. z. ſuper meſue.

S iragi. i. lucerna vel candela ardens. ara.

S iraos. i. filix. Sera.

S irites eſt lapis in veſica lupi repertus. Pli. li. ii. c. 37. verſus finem.

S iricon de plumbo. i. cinis plumbi vel aduſtū eius.

S irim. Dia. ſeileꝫ. i. lolium. Pli. li. zi. c. zo. ī medio.

S iringa. gre. ſirinx. cāna calam⁹ fiſtula ⁊ iſtr̄m qð in virga mittit̃: q̄ aliqð ligdū ī ipſā inijcit̃ ⁊ ſiringa ēt dicitur fiſtula vlcus ꝓfundum ⁊c̃.

S iringias. i. caſſia fiſt. Diaſ. pꝛo caſſia lignea. ſ.

S ireblen. i. beta.

S iregia. i. oleum ſiſaminū.

S irebem: eſt emblicus qui ſic nominatur cum in lacte infunditur. Raſ.

S irengi. aſareng. Auic. i. miniū açarcon. ex ceruſa fit ruſſi coloꝛis ꝑ decotionē.

S irengi. i. lac coctum.

S iringi. idem.

S iria: ideſt oliua: ⁊ ſiria eſt genus grani.

S iriaſis. Herodi. in lib. de curis equoꝝ ē qñ reuma in pect⁹ equi decidit. Pli. li. zz. ca. zi. circa mediuꝫ.

S iricantica. i. aaron.

S iricū romanū. i. ſiricū vel ſeta romana.

S irigios eſt quedā ſpēs canne. l. haſap.

S iringios: ideſt qui audiūt quaſi fiſtulas.

S iriōes ſunt vermiculi qui oꝛiuntur in dentibus.

S iriſcaris quid eſt. l. policaris. ⁊ eſt media ſcða ſpēs eius. l. coniça. Dia.

S irrixis gre. ruptio apͣtis.

S irſati. i. caro mollis veniens in īteriori ꝑte palpebꝛe a q̄ nō ceſſat fluere ſāguis rube⁹ niger ⁊ ṽidis.

S irongotomū gre. Demo. ē ferramētum ocularibus moꝛbis aptum.

S irotalmia. Oꝛiba. eſt ſcabies oculoꝛum.

S irup⁹ ara. ſirab. gre. potio.

S ircum. i. vinum coctuꝫ. i. epſima vľ decoctio ficuum. Haľ. 7. memiri. c. i. et . iz. terap. c. vlti.

S irſemiati eſt egritudo cōpoſita ex ſirſen ca. ⁊ frigi. qm̄ eſt apͣa factū ex duobus humoꝛibus ꝯpoſitis ſiľ. ſ. ex flāte ⁊ colera.

S irſen. i. freneſis: ⁊ eſt apͣa cerebꝛi: a ſen qð eſt apͣa: ⁊ ſir qð eſt cerebꝛuꝫ. Hali. ſcða tegni. ꝯmēto. zi.

S irſir. i. ſemꝑ putrefaciēs.

S irupus arelea. i. de piris.

S irupus diaquilon: dꝫ dicere diachilon. i. de ſuccis: vt apparet in. l. chilus. et diaquilon.

S irupus iuiubinus fit de iuiubis liquiritia ⁊ reb⁹ maturantib⁹ pectus. vide in viatico.

S iſaleos. i. filipendula.

S iſamus gd eſt. l. ſemiſſeꝫ. Pli. li. i8. ca. io. in medio.

S iſamus agreſtis. ciprion. i. cataputia. Siſelei. Crotoma. Cici. pentadactilus. Diaſcoꝛides.

S iſamos. i. confectio ð melle ſiľis penidijs. Diaſc. fit ex decoctiōe mellis cum albugine ouoꝛum īmiſſis ſpeciebus.

S iſamum. idem.

S iſamia oſſa a ſiſamo qð ē granū minutū de quo fit oleū ſiſaminū: ⁊ ſūt oſſa q̄ ītra oſſa digitoꝛū exiſtūt.

S iſameleō. i. oleū de ſiſamo

S iſamberis. idem.

S iſaliquoꝛū. i. liquiritia.

S iſapaſmare. i. linire.

S iſarij. i. lolium.

S iſat: ideſt buxus.

S iſax. Dia. Aui. Siſarō qð eſt lignū viſus.

S is. gre. poꝛcus. ſus. vľ vermiculus veſtes coꝛrodēs

S iſtoles. i. contractio.

℄ Capľm. CCCCCCXXX.

Siſeleos arabi. vel aſchegellos. gre. ſiſeli. lat. ſiler mōtanū. platociminū. Pli. li. zo. c. 5. ī medio. SERAPIO. aucto. Diaſco. folia habet ſimilia foliculis feniculi: niſi quia habet lōgioꝛa ⁊ groſſioꝛa: ⁊ habet haſtā longā ī cuius ſūmitate eſt coꝛona in q̄ eſt ſemē lōgū ⁊ latū hñs angulos ⁊ groſſuꝫ acuti ſapoꝛis foꝛtis odoꝛis ⁊ eſt illud qð eſt ī vſu ⁊ admiſtrat̃ in cibis: ⁊ hꝫ radicē lōgaꝫ boni odoꝛis. GALIENVS. 8. ſim. phar. radix ⁊ ſemen eius plāte hꝫ caliditatē tātā q̄ ꝓuocat vrinā foꝛtiter cū quo eſt virtus ſubtilis qua confert aſmati ⁊ epilepſie. Et idem eodē libꝛo ⁊ capitulo ſm tranſlationem grecaꝫ. Siſeleos radix quidē ⁊ fructus calefactiuū eſt intantum vt ſufficiēter vrinatiuū ſit pharmacū. Eſt autem ex ſubtilibus partibus vt ad epilepſias ⁊ oꝛthomias competat. Joānes de ſancto amando ī aurea. SERAPIO. aucto. Diaſ. Uirtus radicis eius ⁊ ſeminis eſt calefactiua. ⁊ ſi ſumit̃ ex eis in potu ꝓuocat vrinam: ⁊ conferunt coartationi anhelitus in qua opoꝛtet hominē erigi ⁊ aſmati ⁊ ſuffocationi matricis: ⁊ pꝛouocat menſtrua. ⁊ expellunt fetū: ⁊ conferunt epilepſie ⁊ oībus doloꝛibus interioꝛum membꝛoꝝ: ⁊ qñ ſumitur de aliquo illoꝛum: aut ex vtroqꝫ cū vino in potu ꝯfert tuſſi antique ⁊ debilitati digeſtionis ⁊ toꝛtionibus vētris ⁊ debilitati epatis. ⁊ qñ ſumitur ex ea cū vino ⁊ pipere ꝓſeruat ⁊ defendit hominem a frigoꝛe aeris. ⁊ pꝛopter hoc ꝯfert itinerātib⁹ ī hyeme: ⁊ quādo boues ⁊ alia aīalia comedūt de hac plāta ī tꝑe coit⁹ eoꝝ ꝯfert eis ſtatiꝫ ad īpꝛegnādum. Et idem aucto. Aben Me. eſt ca. ⁊ ſic. in fi. ſecundi. īcidit ⁊ diſſoluit humoꝛes viſcoſos ⁊ congelatos: ⁊ pꝛopter hoc aperit vias omnes ⁊ cannales opilationis: ⁊ pꝛouocat vrinam ⁊ menſtrua: ⁊ confert aſmati ⁊ omnibus egritudinibus flegmaticis.

S iſnabar. ara. ſion. qꝛ herba eſt humida ſicut ſion. Diaſco. herpillum.

S iſnabarion. gre.

S iſnabar. Siſnabariō. ara. ſiſimbꝛium.

S iſeleos cāpeſtris: ideſt leuiſticum keiſum.

S iſelicipꝛion gd eſt. l. cataputia.

S iſeos: ideſt aſſa fetida.

S iſſeri. i. criſſones.

S iſelū creticum. coꝛdilion. Diaſcoꝛides.

S iſeli. Diaſ. eſt ethiopicum ⁊ peloponēſe ⁊c̃. Pli. lib. zo. ca. 5. ante medium.

S iſer. Pli. li. ii. c. i6. li. i9. ca. 5. verſus fi. ⁊ li. zo. c. 5. ante medium.

S iſima: ideſt ſiſamū. Plin. li. i8. ca. io. in medio.

S iſimin. ſeſamin. Siſſintabar: ideſt heil. Sera.

S iſocephalas. Oꝛiba. i. cōmotio cerebꝛi ex percuſſione aut caſu.

S iſtole: gre. conſtrictio ſeu paſſio: cui⁹ ꝯꝛiū ē diaſtole

℄ Ca. CCCCCCXXXI.

Siſimbꝛium . i. abſinthium ponticū ⁊ eſt centonica ſicut apparet in. l. abſinthiū. ſed ſiſimbꝛium vocatur menta aquatica. ⁊ alio nomīe dicitur balſamita. vnde ſiſimbꝛiū lat. ara. culudes. grec. cardaninō. DIASCORIDES. ca. ſiſimbꝛion. dr̃ cardaminon eo q̄ cardamo agreſti folia hꝫ ſimilia cū folia ei⁹ rotūda naſcāt̃ ſicut folia cardami agreſtis. cum creuerint ſcindūt ſe ſic̃ eruca. virt⁹ eſt ei ca. diuretica: crudū ⁊ coctū. lentigīes vultib⁹ tollit ⁊ maculas emēdat ſi vna nocte impoſitū fuerit ⁊ alia die locus abluat̃. Pli. li. zo. ca. zz. ṽſus fi. PAVLVS. ca. de ſiſimbꝛio. ca. ē ⁊ ſic. ī tertio. Aliud eſt domeſticum: aliud ſilueſtre. ſed domeſticum nobis eſt ī vſu: qð omnibus eſt notum: virtutem habet diureticam diſſoluendi ⁊ conſumendi. Contra vitium pectoꝛis fiant pultes ex farina oꝛdei ⁊ aqua appoſito puluere eius ⁊ dentur patienti. Contra frigidum reuma folia eius in teſta calefacta ſine liquoꝛe ⁊ in ſacculo poſita capiti ſuperponatur. Ualet vinum decoctionis eius contra doloꝛeꝫ ſtomachi ⁊ inteſtinoꝛum ex frigida cauſa. ⁊ opilationem epatis ⁊ ſplenis ⁊ vrinalium viarum herba ipſa decocta in vino ⁊ cataplaſmata. Soluit etiam ſtranguriam ⁊ diſſuriam. valet etiam contra iliacum doloꝛem ⁊ contra doloꝛem factum ex ventoſitate. menſtrua educit: conceptum iuuat: matricem mundificat fomentatio ſi fiat ex eo. teneroſitates eius in oleo muſcellino: vel ſaltem cōmuni decocte et ſuperpoſite idem operantur.

S iſimū. i. elenelin.

S iſtrius: ideſt doꝛonici.

S iſnabar. Siſnabarion. i. ſiſimbꝛium.

S iſo: ideſt tacha. ⁊ ſiſo eſt auis. Raſ.

S iſofigius. i. auis merula.

S iſtar: ideſt fu. amātilla potentilla.

S iſter. ſiſtra. i. anetū agreſte: ideſt meu.

S iſton gre. alumē ſciſſum. Sciptera.

S iſton: ideſt diuiſū: vt ī alexandro de lacte. inde diſcinteria. Siſton gre. raſum. xiſton.

S iſti. i. alumē ſciſſū. ⁊ ſiſti. i. arſenicū: qꝛ ſciſſile ē. Ale.

Cap. CCCCCCXXXII.

Siſtoſe vel biſheſe vel heſcehelle. ara. grec. galifer. ſiue taliſſac ſiue machil: ⁊ in oꝛiēte dr̃ Adaes vel adache. lat. vero macis. SERAPI. Siſtoſe. i. macis. ⁊ eſt coꝛtex nucis muſcate que eſt ſuper coꝛticem groſſum. Et melioꝛ ex eo eſt ille qui eſt coloꝛis fuſci: ⁊ deterioꝛ eſt niger: ⁊ in coꝛtice duro groſſo nucis muſcate non eſt aliquod iuuamentū. ſed fructus eius eſt vtilis medicine ⁊ noīatur ī oꝛiente adaes, dicūt aliqui q̄ eſt nucis ⁊ ē coꝛtex

Synochus
dicit
Synocha

q apparaꝛ de regione q̃ nõ eſt grecoꝝ ⁊ coloꝛ eiꝰ eſt flauꝰ.
DIASCO.ca.machil: ſiue machir.i.macis coꝛiũ eſt ligni venientis de barbarico coloꝛis ruffi cũ roboꝛe ſolido cui virtꝰ eſt ſtiptica ⁊ remoꝛdẽs q̃ꝫ maxie in guſtu tunſa et bibita emoptoicis diſcintericis ⁊ ciliacis ſingularem preſtat effectũ. Collectoꝛ huiꝰ tpis macis eſt coꝛtex nucis muſcate q adheret ipſi circũquaq̧: vt põt videri in barbulis auellanarum ⁊ caſtanearũ: ⁊ multotiens vidi tunſi ſic eẽ. lꝫ dicat Diaſ. Machir.i.macis eſſe coꝛiũ ligni. erroꝛ tranſlatoꝛis eſt: qꝛ dꝫ dicere coꝛium fructus: vt ſuperius patet.
GALIE.7.ſimpli.phar.capꝰ de mace. Haliſtar ſiue taliſſar.i. macis coꝛtex eſt qui poꝛtaꝛ de india guſtu quideꝫ ſtipticus ſufficiẽter cũ breui quadã aromaticitate. cũ aũt odoraꝛ eſt ſil'is pluribꝰ aromatibus indianis: ⁊ ſuba eius ẽ compoſita ſub ſubſtãtys ꝯrys: ⁊ plurimũ qđ eſt in ea ſuba eſt ſubtilis ca. ⁊ odoꝛ eius eſt bonus ſicut odoꝛ aliaꝝ ſpẽꝝ aromaticaꝝ que aſportanꝛ ab india: ſapoꝛ eius eſt ſtipticꝰ multũ cum aliquãtulo aromaticitatis ⁊ deſiccat in tertio: ſed ca. ⁊ fri. nõ eſt operatio manifeſta: cõfert fluxui vẽtris ⁊ vlceribꝰ inteſtinoꝝ: ⁊ bibiꝛ i emoptoica ⁊ in fluxibus humoꝛũ ad vẽtrẽ. Aui. de viribꝰ coꝛdis. ait q ꝯfoꝛtat coꝛ.

S itacuſt: ideſt ſiracoſt.
S itarabegi.i.butyrũ ꝯditũ cum melle ⁊ lacte. Hal'.li. ſecreto.
S itarem.i.lactuca aſini.
S ithemachia.i.monomachia.
S itl ſcadis.i.cucumer agreſtis.
S itaregũ p ſeitaregi. Ste. lepidum eſt ⁊c̃.
S itos gre.adoꝛ.triticũ: bladum. Cõdros: Sitõ: Seges: Sition: Sirodẽ: Demo. ſic vocãt greci frumẽtoſum cibum.
S iteuma: Siteuſis gre. ſagina pinguedo.
S itukalami.gre. ſtipula.
S iu ideſt cuſcute.
S cium. Ste. ſceba.
S kinos.i.lentiſcus.
S kiranis.i.durus.
S krapes.gre.ſinifex. culicũ genus.
S kin. Sinchoꝛ. kin.i. ſtincus animal.
S kelibꝰ.ara.eſt darſiſaban. Diaſco. aſpaltum dicit.
S keli.gre.crura.
S kibala.gre. ſtercoꝛa dura rotunda.
S killa gre. ſpolia ob id radix illa ſic vocatur eo q multa ſpolia habeat.
S kiroſis gre. nimia duricia ſine ſenſu ⁊ doloꝛe aliter Hal'.i4.terapen.caꝰ 6.
S kiliria. duricia.
S kilax grec. catulus canis paruus.
S killokeromion gre. caninum cepe.

S kirus.i.durus. ⁊ eſt. ꝓprie ap̃a duruꝫ. vel poteſt pulſus durus ſic vocari.
S coꝛpios.gre.ſcoꝛpius.
S kotia ſckotos grec̃. tenebra.i.ſcotomia.i.tenebratio ſcotomatiki ſcotomatici.
S krofa gre. poꝛca.
S kolikion.gre.vermiculus
S kombꝛos.grec.ſcombꝛus piſcis.
S koꝛdeon. allium.
S megma qd eſt.l. põfolix.
S migmata grece vnguẽta. ⁊ ẽm oꝛibaſiũ ſũt pulueres qbꝰ dẽtes fricantur ⁊ coꝛpus.
S migo.gre.miſceo.
S mirmon.i. ſcolopendria.
S mirra.i. ſmirta.
S milacelẽ eſt ſpẽs volubil' Diaſ. folia hꝫ edere mollia ⁊c̃.
S milax.i.Smirnas. Diaſc. Pli.li.16.caꝰ ii. in fi. ⁊.c.36 lib.24.cap.10.in fi. kirã. çmilax dicit ⁊ roꝛaſtrum ⁊antophoꝛos.
S minita gre. aluearia apũ.
S minos. examen apum.
S miris gre. lapis aſperrimꝰ quo aly parãꝛ lapides.
S mirna gre. mirta ſmirtꝰ.
S mirnion. Auic. ſemurion. Diaſ. Pli.li.27.ca. vlti. in pñꝰ ⁊ li.19.ca.8. verſus fi. Alex. eſt ſpecies apy. Hali. de alimentis.
S mirna. baſilicon idem.
S mirna.i.abſterſiua.
S mitica.idem.
Ca. CCCCCCXXXIII.

Smirnas DIAS.ca. ſmirnas ſiue ſmilas. herba ẽ ſil'r mꝛiſſiluia hñs folia aſpera peridimiõ ſil'ia. cuiꝰ virge ſex aut ſeptẽ ſũt ſicut bati iplicãtes ſe vicinis arboꝛibꝰ aut ſaxis. ſemẽ hꝫ ſil'e vuis q qñ maturauerit nigrũ coloꝛẽ facit cũ guſtu ſubmoꝛdaci cui radix eſt dura ⁊ groſſa: ⁊ naſciꝛ locis aq̊ſis ⁊ aſperis: ſemẽ eiꝰ ⁊ folia venẽis occurrũt. nã ſi añ accipiãꝛ venena ñ ſinũt nocere. Dꝛ ãt q ſi ab iſãte accepta fuerint venẽa nõ ſinũt nocere.

S mirnix.i.vermix.
S modes.i.ſicomoꝛi fructꝰ.
S oacus eſt arboꝛ magna q̃ oꝛiꝛ i egipto quã ignoꝛo.
S oauis.i.aniſum.
S obolis.i. ſpica.
S obꝛan.i.eſula.
S ocrite. ſocrugene: eſt confectio ſagçenea. Auicen. Sera. idem.
S ocũ gre.i.ſuc. Hallia.i pratica. gre. ſimil Almãꝛ.
S ocus.i.circulus ani. Coꝛnel'. cel'.
S od.i.ciperum.
S oda.i.doloꝛ vl' leſio capitl
S ofocas.i. facedola auis.
S ogos.i.congelatio.
S olata ſunt apoſtemata.
S olatrũ qd ẽ.l. hameb. ſtrignũ: maurella: vua lupia gre. ſolaria.
S olbet. eſt vna ex ſpeciebꝰ titimalli.
S oldalla qd eſt.l. chachille Raitelon. Pli.li.26.c.7. Tripolion.
S oldola quid eſt.l.lepnia.
S oldago.i. iris illirica vel eius flos.
S olidũ eſt põdus. ꝫ.iiy.5. vnde verſus. Si ſoliduꝫ queris tres dragmas dimidiabis.
S olia. ideſt cot.
S olum calciamentoꝝ: qd ẽ .l. dermata. geldacheb.
S oliuerſia.i. ciclaminus.
S olmontana.i. ſiſeleos.
S olſequia.i. eliotopia.l. cicoꝛea. aly intuba.

S olſtitium ẽ decimatertia die iuny.
S oltira. ideſt ſalutatrix.
S olea piſcis ẽ. ⁊ qdaꝫ vmis longus ſatis multoꝝ cubitoꝝ in ventre hoĩs naſcens q noĩaꝛ lũbꝛicus, lat. quẽ Hal'.i li. de tyriaca.c.2. dicit. ⁊ maximum ẽt ⁊ amplũ lumbꝛicũ generatũ totũ cibũ aſſũptũ depaſcẽtẽ: ⁊ pp hoc macerãtẽ totũ coꝛpus mirabiliter educit ab inteſtinis tyriaca. ſ. hec ſil'r noĩatur in.l. Camelcombãte. auç. Hal'. ⁊ Damaſce. ca. meçereõ. noĩant ipſos ſerpẽteſ viſceꝝ. ⁊ aliter dꝛ cigulũ. pꝛo cura ipſius.l. hurnaꝫ.
S olanum.gre. crixo. Strignon. Coꝛnel'. cel'.
S olaris herba.gre. heliotropium. Coꝛnel'. cel'.
S on. Pau. inter medicinas ad lapidem. Son comeſtum ⁊ bibitum.
Sonãti. Aſenati. ara. ſamydurne. Sera.
S oncos. Dia. ſpẽs eius ſunt due ⁊c̃.l. bugloſſon.
S omphos. qd eſt. Pli.li.20 caꝰ 3ꝰ in pꝛincipio.
S onera.i.coclea quã defcrũt pegrini a ſcõ Jacobo.
S onoba. ſonobar. ara. ideſt pinea.
S oob.i.mutatio coloꝛl a ſole vel a vento in facie.
S oꝛa.i.herba dẽ q̃ fit alkali.
S oꝛba.gre. ſurca.

Caplm. CCCCCCXXXIIII.

Sorbes arboꝛ ẽ ferẽs ſoꝛbas. SERA.ca. ſoꝛba reſtrigit vẽtrẽ foꝛtiter. GALIE.2ꝰ de alimẽtis. Soꝛba ⁊ neſpila ſtipticãt qdẽ ambo: multo ãt magis ſoꝛbis neſpila pp h̃ iflueti vẽtri magis ꝯferẽs eduliũ ẽ ⁊ palã qñ taliũ oĩum comedere paꝝ ꝯuenit nõ vt ficuuꝫ aut vuaꝝ copioſe. neq̧.n. vt alimẽto ſꝫ vt medicis ipis idigemꝰ magis. GALIE.8.ſim.phar.ca. de ſoꝛbis. ydria.i. ſoꝛba oĩbꝰ cognita ẽ terreſtrẽ ſubaꝫ dñantẽ poſſidet ⁊ modico ſubtili pticipat ⁊ mixto. Et dicit eodẽ lib. ca. qđ. icipit Nys.i. arboꝛ ſoꝛbe cuiꝰ fructꝰ a multis vocaꝛ oya cũ .y. lr̃a ſtiptica pticipat q̃litate: ſed multũ debilioꝛi neſpilꝰ q̃circa ⁊ dulce ẽ cũ comediꝛ ⁊ minꝰ neſpilo eſt vẽtris cõſtipatiuꝰ.
S oꝛdicies parietis balnei ⁊ alioꝛum. quid eſt.l. vaſachi.
S oꝛdicies ſemicupy balnei quid eſt.l. aſathartur.
S orepi. ideſt ariſtol'. lon.
S oꝛes. ideſt lac acetoſum ⁊ coagulatum ſine ſale.
S oꝛcos combuſta. Paulus. cap. de pterigys vngularum pedum ⁊ manuum.

Caplm. CCCCCCXXXV.

Soricis ſpecies ſunt due ẽm Diaſc. vna agreſtis ⁊ ſpinoſa. altera apta eſt ad comedendũ ramulos anguloſos habens ⁊ ruffos ⁊ inanes ab itus ⁊ folia rara ⁊ ſciſſa: eſt ſtiptica nõ multũ. vñ ſtõi eſtuationeꝫ ⁊ tumoꝛẽ compeſcit cataplaſmatibus adhibita ſuccus eiꝰ glutitus moꝛſum ſtõi tollit: lac mulieribus ꝓuocat: tumoꝛes ani ⁊ matricis ſpargit: folia eius ⁊ radix cataplaſmatibus adhibita pcuſſuras ſtomachi mitigant.

S oꝛongenethent.i. fumus terre.
S oꝛonigẽ.i. hermodactili.
S oꝛtalimon.i. ambꝛoſia.
S oſa.i.herba dẽ q̃ fit alkali.
S oſati: ara. pleureſis.
S otralimon.i.ſemperuiua. Aiçon. Diaſ.
S otira.i.ſaluatrix quedam opiata confectio eſt.
S ota.i.iunci radix.
S other: Sotir gre.i. ſaluatoꝛ ide ſotira confectio.
S othera.i.ſalſus.
S oucaria.i. realgar.
S ourençanũ: Sourençagũ Ste.i.ſurungen: hermodactilus.
S pagnos: ara. vſnee. Pli.li. 12.c.24. ⁊ li.24.c.5. circa medium.l. bꝛion.
S pagos ẽ ſpẽs picis admodũ candida. Pli.li.14.c. 20. circa pñcipium.
S pacul.i.ceniſa.
S pagnum.i.ſaluia.
S palten.i.palma.
S palangion: Sphalãgiõ.i. aranee gre. rutella.
S parſim.i.p interualla.
S paratella qd eſt.l. glaſpatella.
S paragus qd ẽ.l. Naliop.
S parcos.i.rubea.
S pargula qd eſt.l.aſpgula.

S pargamum: Sparhẽnon ſpartus: ſpaſtõ.i. geneſtra inde ſpartaria vt in paladio regio illa ſpartis.
S partus: Spartos gre. geneſtra vel geniſta. Diaſ. ⁊ ẽm alios rubea.
S parganion.i.radix pentafilon. Pli.li.25.c.9. pꝰ pñm
S ptaragi.i.auſab. GALI. virtus ſapoꝛ ⁊ odoꝛ eiꝰ ſꝛ ſil'ia virtuti ſapoꝛi ⁊ odoꝛi naſturty: niſi qꝛ eſt minus dẽſiccatiuũ ipſo: ⁊ cal'. in q̃rto. ẽ eni eius ꝯfectio facilis ⁊ nõ dura: ⁊ iueniꝛ nigra ⁊ rubea: ambo ſunt iterficientes: ⁊ iſta nõ iueniꝛ in regionibus nr̃is: iõ nomen eius ignoratur.
S paſma gre. dꝛ puluis conſolidatiuus qui vulneribus recentibus aſpergũt
S paſmos: gre. ſpaſmus.
S paſmata.i. toꝛtiones.
S patana qd eſt.l. dexeris. ⁊ gladiolus ẽm Hal'.i experimentis. eſt acoꝛus.
S patella.i.acoꝛus.
S patomele eſt inſtrumẽtũ cirurgicoꝝ quo imittunꝛ medicine i vulneribus ⁊ oculis raſpatoꝛium ſcõm alios ſpatomelis ſpatumilo.

Caplm. CCCCCCXXXVI.

Spatl'a. fetida herba ẽ ſil'is yreos. gladiolo vel xifiõ: niſi qꝛ fetet. PAVLVS.ca. dẽ ſpatula fetida. ſuccus eiꝰ eradicat moꝛfeã albam: ſi fiat vnguentum ex puluere eius ⁊ puluere ſtafiſagrie flammule ⁊ hermodactili ⁊ de attramẽto combuſto i olla rudi cum aceto ⁊ axungia poꝛcina vetuſta: ⁊ inungatur ter in die ⁊ coopiatur cum folio caulis vel plãtaginis.

S pecies condientes.i. ſpecies odoꝛifere.
S pecillũ.i.taſta ſeu tenta q̃ tentanꝛ vulnera ⁊ fiſtule ⁊ eſt inſtr̃m ereum vel argenteũ ad inueſtigãdum toꝛtuoſitates viarum vlcerum.
S pecular.i.lapis lune: affroſelinuꝫ ẽm alios talk: vel gipſum.
S peculare claſtrũ.i. gipſũ.
S pedate.i.ceruſa.
S pedilion.i.ſiſimbꝛiũ.

S pelmõ.i.ceterac.l.aplenõ
S pelta. qd ẽ.l. futa. ⁊ eſt genus frumẽti dicti aliter. candaruſiũ. alica.
S pma cete: qd eſt.l.ambꝛa.
S perma gre. ſpoꝛos goni. ſemen cuiuſq̧ rei tã aĩalis q̃ꝫ plante.
S peton. Pli.i ſegetibus naſciꝛ folys rute nã eius cadem cuꝫ papauere ⁊c̃.
S peritidis.i.cipꝛeſſus ferẽſ ſperia.i.nuces. Hal'. p memiri. caꝰ pꝛimo.

S perſum.i.fermentum.
S perule coloquintidarum .i. poma colloquintide q̃ ſunt rotunda vt ſpera.
S phoides.i. ſpelta.
S pica aleip. Spica aromatica: Spica inda: Spica ſatich. Spica nardi: Spica ſitiaca: qd ſꝛ.l. ſimibel
S pica oculi: ara. ſebel: ⁊ ſũt vene rubee minute oꝛte in ꝯiunctiua ptenſe ſuper coꝛneã quouſq̧ viſuꝫ impediunt.
S pica celtica: quid eſt.l. celtica: ⁊ ſimibel.
S pica aſclira: Spica neridẽ .i. romana.
S pica lata: quid eſt.l. hacub altaroeg.
S pica fetida.i.cicuta.
S pica montana quid eſt.l. celtica ⁊ ſimibel: ⁊ ẽ quaꝫ cõiter vocabant celticaꝫ: ſed falſo.
S pica ſilueſtris.i. fu.
S pina alba dꝛ echimuꝫ ẽm librũ antiquũ de ſimplici medicina. ⁊ puto ſic dici eo q capitellũ ſil'e hẽt ericio marino q vulgariter vocaꝛ lingua marina ecino marino: ⁊ iſta ẽ que a Diaſ. vocaꝛ acantiſleuce ſic eã deſcribẽs: ⁊ ẽ hedeguar.l. hemedaro. ⁊ eſt plãta ſil'is cameleõte albe.l. achantis leuce.
S pina arabica.i. ſuchaba. Spina egiptia: Spina iudaica.
S pina babilonica. qd eſt.l. hec.
S pina lata quid eſt.l. hacubalcaroeg.
S pina dicta cinoſbatus vel ſaccupalea vel rubus caninus: quid eſt.l.ſet.
S pina egiptiaca.i.achantis arabica: ſuchaba amgailẽ: ⁊ ſic eſt arboꝛ gummi arab. Pli.li.13.c.9. in fine.
S pinaſtellũ.i.peucedanuꝫ. li. de ſimpli. medicina.
S pliniũ. Pau. caꝰ de ꝓtoſi oculi ſpongiaꝫ infundes aut ſplinium.
S podoides gre. hyrcus. lꝫ aliter vocetur.
Ca. CCCCCCXXXVII.

Spinachia lat. gre. aſpenach. SERA. caꝰ aſpenach. ſunt fri. ⁊ hu. i fine pꝛimi leniũt ventrem ⁊ ꝯferunt doloꝛi pectoꝛis ⁊ pulmõis q fiunt a colera ⁊ ſanguine. Nutrimentũ coꝝ eſt melius nutrimento atriplicis: ⁊ operatio coꝝ pꝛope operationẽ eius: ⁊ ſunt lenificatiua: ⁊ ipſius nutrimẽtũ melius eſt nutrimẽto criſolocãne: ⁊ in ipſis virtus eſt abſterſiua vel lauatiua: ⁊ vicũt coleram: ⁊ foꝛtaſſe reſtringũt ſtercus a iure coꝝ: ergo auferantur a iure ſuo: ⁊ ſi comedanꝛ ꝯferũt anhelitui ⁊ pectoꝛi ⁊ pulmoni ca. ⁊ doloꝛibus doꝛſi conſanguineis.

S pince quid eſt.l. ſimenia.
S plẽdelion eſt plãta ſil'is ſcolopẽdrie. ſ. lingue ceruine i v rtute ⁊ figura niſi qꝛ folia habet longioꝛa ⁊ ſtrictioꝛa.
S plen gre. lien. lat. ſpleneticos ſpleneticus ſplenodes ſimiliter.
S plenidiũ eſt ꝯfectio q̃dã ad ſplenẽ dicta gemma.
S plenion.i.teucris ẽꝫ Dia. piclimenos: ceterach: aſplenon.
S plenos ſiue ſcolopẽdros i petris humidis oꝛiꝛ nec floꝛẽ nec caulẽ nec ſemẽ hẽt folia eius in ſupficie viridia ſunt ſubtus ruffa ⁊ lanuginoſa.
S plenaria: ideſt aplenon.
S plui: ideſt gariofili.
S podes gre. auis.
S podion: ideſt cinis auri.
S podiõ qd ẽ.l. abaiſir. Põfolix tutia. Plateariꝰ. qdã vocãt eruginẽ eris ⁊ ios.
S podius. Diaſ. ẽ ſpẽs tutie dicte ſuccudus ab Aui.
S poliuꝫ ſerpentis quid eſt .l. falcalhaileb.
S pomiuꝫ.i. cinis aq̃ maceratꝰ. Sponiũ i foꝛnacibꝰ ſubſterniꝛ cum affinatur aurum ⁊ argentum.
S pondilion. Sacundulið. ideſt laureola.
S põdilion: ideſt oſtrea.
S põdiliũ retiũ.i. locus cathan: ideſt locus exterioꝛ i directo cuius ſũt renes.
S pongos: Spõgia marina quid eſt.l. affegi albach.
S pondogos.i.lanugo que i roſa ſiluatica naſci ſolet.
S põdilos.gre. ſpondilis.
S põgia. Diaſc. duo ſũt eius gña ⁊c̃. Pli.li.9.c.45. ſpõgos. ⁊ li.31.c. vlt. grecꝰ vocat ſpoggos. ara. võ ſſegi.
S poricõ.gre. Caſ. fe. eſt nomen medicĩe ad ſcabieꝫ.

Spongo eſt fuligo illa q̄ fuit ſpōſiligos anteq̄ʒ caderet: ⁊ quid ſit ponſiligos .l.abaiſir.
S ponſa ſolis.i.cicorea.
S poros.gre.ſemen.
S pora.i.vlcus fraudulētū.
S puma argēti. Dia.i.litargirū. Pli.li.33.cap.6.
S puma maris.qd eſt.l. çebus albac.alcioniuʒ.
S puma nitri.qd eſt.l. baurach. affronitruʒ. gre.
S puma ſalis.qd eſt.l malk
S pumos.i.ſtringulus auis
S puriū vinū.i.aquatuʒ q̄ſi non purum.
S putū qd eſt.l. buſach.
S quama ferri. quid eſt.l. erugo ferri.
S quama cuiuſlibet metalli.ara.dicit̄ tubel.gre.lepidos.
S quigibilis.i.vinū ſquilliticum.hoc vocabulū ponitur i.l.cuſa.⁊ in.l. haid.
S quilla.qd eſt.l. haurifel. arab.cepe.muris. Anſel. Aui.aſchil.
S quinātia.qd eſt.l. ſinātis
S quinū ſquinātuʒ qd eſt.l. adcher.
S quingibin.i. ſirup⁹ acetoſus ſimplex:ex melle aceto ⁊ aqua. Auerois.2°. colliget.cap.p̊.
S quingibin.ara.ſirup⁹ acetoſus vl' mellin⁹: oximel .ſ.ſiue çucharus ⁊ dr̄ ſcangibin.
S quiria vel ſquitia.i. liquiritia.
S ſel.i.hel.
S ſemi.i.hieruſalem.
S quin⁹.i.iunc⁹. Dia. ſquini duo ſūt gn̄a.vnū ⁊c̄. Aui. miſcuit capituluʒ hoc cū ca°.de ſquinanto decept⁹ ſimilitudine nominū.
S tachis gre.ſpica ariſta.

¶ Caplm̄. CCCCCCXXXVIII.

Stachis. Stadis ſm̄ Hal'.8.ſim.phar. ſilis ē porro frutex acris guſtu amarus i tertio ca. quo circa calefaciēs nō mouet ſolū mēſtrua ſed ⁊ embrionum necatiuū eſt farmacum: ⁊ extrahit ſecundinas cōuenienter. Pli.li.24.ca.15.vltra medium.

S tacter.Stactis : Siga et gutta idem.i.ſtorax liquida.Diaſ.Cornel'.cel'.Pli. li.12.ca.16.lʒ ſtactis.i. gutta p antonomaſiaʒ dicat̄ gutta arboris mirre.
S tafili. gre.vua.ſtafilos racemus.
S taphilipertū.gre. Pau. ō vuula eſt inſtrʒ ad vuulā ſubleuandā ⁊c̄.
S taphilodendron. quid eſt Pli.li.16.ca.17.
S tantē.Caſ.fe.eſt capitellū .ſ.aqua prima ſaponary.
S tater eſt nomē ponderis ſolidi vni⁹.℈.v.⁊ ſiliq̄x .6.alibi ſemuncia.aur̄.iÿ. ſolidi.iÿ.
S tafiſagria .i. branca vrſina. Hal'.
S tatia. Stactis. Statim.i. gutta mirre.
S tacteuali.i.lixiuia.
S tacti gre.cinis.
S tactiones.i.balſamita.
S taderea.i. ſemē centrum galli.
S tadiori.herba eſt naſcēs i ſuperficie aque ſine radice cum folys ſilib⁹ ſemp uiue.l.gabaleb.
S taer.i.adeps porcina.
S tafilon.i.quinq̄ʒ folium.
S tafilinū.gre.ceras.i.paſtinaca.l.Daucus. Pli. lib. 19.ca.5.vltra medium.
S tafilomata.i.vene corroſio.l. protheſis.
S tafiſagria.quid eſt.l.haberas.Cor.cel. Lambruſca vua tamima.
S taguires.i.gutta.ide ſtrāguiria.i.guatalis mictio. .ſ.qn̄ guttatim mingitur.
S tagnū quid eſt.l.femeçeg ara.aſebū raſas.
S tagie.i.aſtelle.
S tak.i.gūmi oliue.quidam dicūt q̄ eſt genus heracl ſʒ p̄ma expoſitio melior.
S talticū.i.carnē creſcenteʒ equās.Hal'.i dinamidye.
S taltica.i. defrigenteria vl' ſtrictiua ſtiptica.Alexan. Caſ.fe.gre.
S tolticotora.i.ꝯprehēſiua.
S tamicles.i.oēs lapides.
S tāgularia:Strāgularia.i. ſcrofularia.
S tarne.ſūt pdices parue.
S tachos.grece. ſpica nardi nardoſtachios. idem.

Caplm̄. CCCCCCXXXIX.

Staquin. DIASCO.frutex ē ſimilis praſſio folia habens multa oblonga dura aſpera odorata ⁊ alba: ⁊ virgas multas ex vna radice albidiores praſſio. Naſcitur locis montuoſis.virtus eſt ei termātica ⁊ viſcida.elixatura folior ei⁹ menſtruis imperat cuʒ vino bibita ſecundinas excludit.a Sera.dr̄ marua iātuſa.

S tateram: quidā exponūt mirrā quidā armōiacū.
S tatus:ſtratus.i.lectus.
S taurofi.i.lacerta viridis.
S tear.gre. pinguedo. ideſt adeps ſtoas idem. Alex.
S tea.ſterea. gre .i. matrix. Sterea ēt dicunt̄ corpulenta ⁊ ſolida. Caſ.fe.
S teatemata .i.tumores vl' indurata apoſtemata in ſe pinguedinem vel adipem habentes.
S teb.i.alumen.
S tebinech.i. ſerapinum.
S tectio.i.pes colūbinus.
S tefania iterp̄tat̄ vincēs.
S teſiſla . Steſrigia .i . ruta agreſtis.
S tella domini.i.ſigilluʒ ſalomonis.
S tellaria quid ē.l.aſterion.
S tella terre.i. talk. eſt vna ex ſpēbus luti ſilis gipſo. niſi q̄ eſt vltime diafanicatis: ⁊ ſepōnis in lamias ꝑtenues: ſi ꝯburant̄ perdit diafanitateʒ ⁊ vertit̄ in colorem argenti.
S tellio. ideſt lacerta facetana.ſed ſm̄ quoſdaʒ eſt lacerta viridis.
S teganoſis.gre. ꝯſolidatio dr̄ ſiccatio.

Caplm̄. CCCCCCXL.

Steng. ara.vel ſeterig.ſterig.gre.capnos lat.fumuſ terre. SERA.auct.Diaſ.herba eſt ſimiliſ paſtinace agreſti;niſi q̄ magis eſt minuta ea: ⁊ amarior: et hʒ radicem cuius color vergit ad albedinē. ⁊ auct.Hal'.ſapor eius eſt amarus ⁊ ſtipticus eſt ca.⁊ ſic.in 2°. PLINI. ca°.de fumoterre.i.fumaria: ⁊ dicitur fumus terre: q̄ naſcitur ⁊ remittitur a terra in magna quātitate vt fum⁹: q̄ naſcit̄ a quadaʒ groſſa fumoſitate a terra reſoluta ⁊ circa ſuperficiem terre adherente: et ſic ex actione caliditatis generatur.dʒ.n.viridis poni in medicinis: ⁊ eſt ex eo alius cuius flos eſt ſubalbidus cineritius: ⁊ alius cuius flos eſt pallens violaceus ⁊ iſte eſt melior. DIASC.ca.capnos que lat.fumaria dr̄ naſcitur in ſegete ordeacea ſilis coriandro vel corio herbe ſed mollis alba ⁊ cineroſa ⁊ multuʒ florem habens ⁊ purpureū: ſuccus ei⁹ viſcidus eſt: caligieſ oculis detergit lachrymas puocat: vn̄ ⁊ nomē accepit: herba ipſa comeſta vel bibita plimā colerā p vrinā puocat.

S terra:ideſt neruorū qualitas.
S terione:ideſt galla.
S terios.i.particum.
S terica paſſio .i. corruptio matricis.
S terphina.i. vinacium.
S tercus quid eſt.l.fimus.
S tercus argēti:ita eſt ex argento ſicut ſtercus eris.
S tercus demonis .i. napta vel petroleum.
S tercus eris qd ē.i.hohas.
S tercus paſſex.i.vſnem.
S tibeos.ſcabioſa.
S tibeas:lapis eſt fulgens i ſe ⁊ ſplendens in metallis inuenitur colore ſimilis plumbo.virtutem ſimilē habet molibdis vel calcecaumenon. Diaſco. Herba eſt cui⁹ ſemen ⁊c̄. Pli.li.22.ca.11.in prin°.
S teomata.i. tamares in ſe pinguedinem vel adipeʒ habentes. Alex.
S tereoma.i. firmamentū.
S teriſos.gre.ſterilis.
S tetokirti.gre.ſtruma gibbus.
S tetos.gre. pectus.
S tilis aliuron.i.faria fenu greci. Hal'.
S tignoſis gre. conſtrictio. Hal'.ad glauconem.
S tilbon.gre.ſtiluon.coruſcus:clarus: ſplendidus: lucens.
S tilb⁹ſtibeus.gre. antimonium.Diaſ. formoſus eſt Pau.ſtimeos. Pli. li.33. ca°.6.poſt prin^m^.
S timeos:ideſt ſtilb⁹. Alex. Paulus.
S ticados:citrinuʒ vel arabicum quid eſt. l. Aſcukados.
S ticos.i.ethica.
S ticadulus.i. barba iouis.
S tiegligi.i.emblici conditi cum lacte.
S tigar.i. ſtingar.
S tigmata .i. figuras notas ſcilʒ maculas cicatrices. Caſ.fe.
S tignū.i.eruca generatiua

Stimar.i.napus.
Stimeo.eſt genus quoddā terre.
Stimeos.i.calcecaumenō. vel antimoniuʒ. Hal.4. memiri.cap.5.
Stimegi.i.caputpurgia.
Stincus animal.quid eſt.l. Rhule.ara. ſinchor.kin.
Stict⁹ arbor qd ē.l.botim.
Stingar fit ex radice cheiſim ⁊ aceto ⁊ qdā dicunt q̄ fit ex radice anuiden ⁊ aceto ⁊ ſale. ⁊ vocatur ſticar.
Stipa.i.canna.
Stipiō.⁊ ſtipa.gre. ſtuppa. vt lini.
Stipticus gre.i.auſterus ⁊ conſtrictiuus vl' deſiccatiuus.vel ponticus.coercens.ſtringens partes relaxatas. Hal.in dinamidys.Stiptica ſunt refrigeratoria: que oēm calorem ⁊ laſſitudinem mitigāt.⁊ 3°.memiri.cap.3.
Stiptea.Stiptāſitis.i.alumen.Dia.
Stipteriaſiſtis.i.alumē ſciſſum.
Stiracos. ſtirates.gre.i.ſtorax.Stirax.idem.
Stiria.i.gutta.
Stitillarum.i.ſcabies in coopertura oculi.
Steae.Stoaſ.i.adeps.i.ſtoatema.i.ap̄a multum humorē ꝯtinēs ad iſtar adipis vulgariter dr̄ lupina.
Stoethas. qd ē. Pli.li.27. cap.12.in fi.
Stomātatos corticū. ideſt ſquama eris. Pau.Cor. cel. Pli.lib.34. cap.11.circa principium.
Stomaticō.gre.medicamē oris. Dia.capit. de moro celſi.
Stodie.i.pinguedo inteſtinorum.
Stoma gre.os.inde ſtomacus.i.os ventris.
Stophillidos.i. reſina pini vel cortex.
Storachia. Storak.ē gummi oliue.illud vocabulū ponitur in viatico.ca. de dentibus putridis.
Storax. qd ē.l. melachac. ara. Miba. Satāgitam. lūbralmur. Hal.
Storax rubea .i. ſtorax liquida.
Stragulus.i.aſtragul⁹ auis
Strangularia quid ē.l.ſcrofularia.
Strāguiria. gre. ſtrāguria. eſt cōſtrictio vrine cum guttatim mingitur.
Stratiotes q in aqs naſcit̄. Dia.herba ē ⁊c̄. Pli.lib. 24.cap.18. eſt dicta gre. militans eo q̄ forte terram nō tangat vt miles in equo.
Stragolos. Dia.frutex eſt minor ⁊c̄.
Stragal⁹.Aſtragalos.ideſt talus.
Stroton.i.laudanuʒ nabatheū. Plinius lib.12.cap. 18.poſt principium.

¶ Ca.CCCCCCXLI.

Strangulator adip vl' leopardi ⁊ canis Dia.i.luparia ⁊ nō adminiſtrat̄ intus neq̄ʒ extra. dr̄ q̄ ſi appropinquatur ſcorpioni cōgelat eum ⁊ eſt ſpecies aconiti. vnde aconitum herba luparia ſtrāgulator adip vel leopardi idē.vbi ſciendū q̄ oīs herba venenoſa pōt dici aconitū pp partū ⁊c̄. l.Aconituʒ.⁊ luparia.

Stratus.i.lectus.
Stripis.i.vua paſſa.Halie.
Stricium.i.ſtipticum.
Stricinū.Stritiʒ.i.ſtrutiū.
Strignū. quid ē.l. hameb. Solatruʒ.Dia. Pli.li.21. cap.31.in prin°.
Strobilia. Hal.7.mem.ca. primo.i.pinea.
Strobilia.pepſomena.i.nuclei pinearū ⁊ ſtrobilion eſt oleum ex eis.
Strobilos.ideſt cortex reſine pini.
Stroffi.gre.conuerſio.
Strofos.i. tortiōes uētris. obuolutiones inteſtinorum gratiliū. Herodius. Theodo. Priſ.Caſ.fe.
Strongilomia.gre.inciſure rotunde.Caſ.fe.
Strongili.gre.rapa.a rotūditate dicta.
Strōgilia.citonia pua odorifera dicuntur a Diaſ.
Struma.i. emoroida iſlata vel ceca nihil ſanguinis emittens.⁊ ſm̄ Pliniuʒ eſt ſcrofula.⁊ gibboſitas ⁊ elefantia.
Structia poma .i. pontica Hal.6.de regimine ſanitatis.in fi.
Struthion.gre.paſſer.
Struthiō botami.i.ſtrutiō herba, Cauliculus agreſtis.Chriſtoforus.
Strutocameleos. gre.ſtrutio auis deformis.ara.nabam.
Structus.i. ſquinātū. Hal. 8.memiri.cap.13.
Strutin.qd ē.l. Radicula.
Strutiō.Strutiuʒ. lanara. condes.paliurus pampinus. Palion.idē.l. Condes.Dia. Pli.lib.24.ca. 11.in me. Macer. Oſtrutium.l. Radicula.
Stupion.i.paſer auis.
Stupor.ē qn̄ homo dormit ſtupidus ita q̄ cū magna difficultate excitatur.

¶ Cap. CCCCCCXLII.

Sturagen vel ſurumen.ara.gre.achimeron coliricon.lat. vero hermodactilus.

SERAPION.auc.Diaſ.ſturagē.ſiue ſuragē.i.hermodactilus.eſt herba floreſcens in fine autūni ⁊ eſt eius flos albus ſimilis in figura ſua flori croci.deinde emittit folia ſimilia folys bulbi in qbus eſt humiditas adherens manui ⁊ habet ſtipitem in longitudine vnius palmi porrectū cuius color eſt albus declinans ad nigredinē ⁊ hʒ radiceʒ cuius color eſt niger ad rubedinē declinans ſʒ qn̄ auferi cortex apparet radix interius alba ſaporis dulcis mollis ⁊ plena humiditate que gre. vocatur colliticon. Eſt aūt radix ipſa rotunda ſimilis cepe bulbi ⁊ radix ipſa hʒ in medio ſui ſciſſuram ex q̄ egredit̄ ſtipes ſup quē eſt flos multum naſcit̄ in loco dicto charin: ⁊ in terris dictis guagua ⁊ hec radix ⁊ alia ſi comedit̄ occidit ſtrangulando ſicut fungi. Eſt āt comedētibus remediū lac bouinum. DIAS. cap. de achimeron dicit q̄ eſt liliuʒ ſilueſtre ⁊ ē iterficiēs.

SERAPION aucto.Halie.eſt alia q̄ eſt alba intus ⁊ extra ⁊ iſta eſt melior ⁊ hʒ virtutē laxatiuaʒ. Et ſilr̄ aqua i qua bulierit. verū eſt malus ſtomacho ⁊ confert dolorib⁹ iuncturax ⁊ podagre. Exhibendus eſt habētibus iuncturas molles ⁊ nimis humidas. Ideʒ auc.meſarugie. albus eſt bonus ſed rubeus occidit: non q̄ nimis frigidus: ita q̄ narcotizet: q̄ ſi hoc eſſet nō eſſet laxatiuus. Abē meſuay. rubeus occidit.ſed albus deſiccat vlcera antiq̄ ⁊ confert variolis. Habix ⁊ melior ex eo eſt q eſt exterius ⁊ iterius albus ⁊ qn̄ frangit̄ eſt fractio eius facilis ⁊ nō dura. niger vero ⁊ rubeus ſunt ambo interficientes. IO.MES.hermodactilus eſt radix herbe montane ⁊ eius alius longus ſicut digitus ⁊ alius rotundus.ſed melior ē rotūdus. ⁊ ei⁹ alius albus alius rubeus alius niger.ſed melior ex his eſt albus intus ⁊ extra vera albedine.⁊ q eſt groſſus ⁊ duricie mediocris. aly autē mali ſūt. PAV.cap.de hermodactilis.cal.ſunt ⁊ ſic.in principio ſecūdi.herba eſt ⁊ circa radices eius tuberoſitates īueniunt̄ que colligi debēt ⁊ vſui reſeruari in eſtate.p annum vnū ſeruari poſſunt. ſunt aūt eligendi albi ſolidi.hʒ aūt virtutem diſſolutiuam cōſumptiuam attractiuā.purgant principaliter flegma.cōtra arteticam podagrā cyragraʒ yliacam paſſionē ⁊ morbos ex flegmate nō exiſtente fe.valet benedicta acuta ex hermodactilis. Ieralogodion teodoricon ⁊ anacardina. Contra ſciaticaʒ podagram cyragram ſuccus feniculi cum melle decoquat̄ ⁊ cum tali melle dentur.ʒ.y. hermodactiloruʒ ⁊.ʒ.i.ſeminis feniculi ⁊ fiat electuarium quod more benedicte pōt ſummi. Et nota q̄ in doſi debēt poni.℈.y.vl' iÿ.hermodactili. Contra yliacā paſſionē fiat decoctio mellis addita aqua ne exuratur ⁊ ne mel exeat ⁊ ex illo melle additis.ʒ.y.hermodactili ⁊ cinamomi detur. puluis hermodactili ſuperfluam carnē corrodit puluis eius cōficiatur cū ſapone gallico ⁊ liciniuʒ intinctū fiſtulis imponat̄. etiam puluis eius cretico cōficiat̄ cuʒ aliqua medicina cerebrum cōfortante ⁊ ſtuellū de bombace intinctū narib⁹ immittitur cerebrum confortat ⁊ polipum corrodit.

IOAN.MES.Solutiōe educit flegma groſſum a iuncturis proprie ⁊ eſt medicina magna artetice ⁊ podagre ſumptus ⁊ cataplaſmatus ⁊ proprie cū farina ordei ⁊ vitel

lis ouoꝛū aut mica panis pinguis ⁊ vitellis oui ⁊ vſus ei⁹ impinguat coꝛpus ⁊ augmētū efficit in ſpermate ⁊ eſt medicina bona vulneribus. abſtringit enim ſoꝛdes coꝝ ⁊ cōſumit carnes putridas in eis. Doſis eius ē ab .i. aureo vſqꝫ ad .ij. conſeruatur per annos tres.

Suadum. ſabade .i. cipus. Aliab.
Suabic .i. pultes de granato mundato ⁊ fracto.
Sual .i. ſulla.
Suanum .i. electrum.
Suarturi .i. ſemperuiua.
Suaſben .i. ſponſa ſolis.
Subaltartaꝝ .i. cōpoſitaꝝ.
Subeb .i. radix que eſt vt ignis ſtans ī aere ⁊ apparens vt ſtella candens.
Subedigi .i. ſmeregi: cum quo alij lapides pfoꝛant.
Subel .i. ſpica.
Subet .i. qn̄ homo grauiter doꝛmit cuꝫ oculis aptis: ara. ſomnus ſupfluus p̄ter naturā in longitudīe ⁊ pꝛofunditate.
Subglutio .i. ſingult⁹. Dia. eſt cōfectio ex qua fit gallia. vel ipſa gallia.
Subeth .i. lapis adamas. ⁊ ſubeth .i. piſcis.
Subethachari. Subethſachari .i. doꝛmitio vigilantium. ſ. qn̄ ſubeticus ſtat oculis apertis ⁊ nō videt qꝛ doꝛmit ſtupidus. eo ꝙ cā eius eſt apa cerebri cōpoſitū ex flāte ⁊ col'a. ſed hoc gre. cathocos ⁊ Agrippina comatos dicitur.
Subꝛeptici poꝛri .i. vꝛiales.
Succabegi. eſt quoddaꝫ genus pulmenti acetoſi qđ fit ex carne cocta cuꝫ aq̄ cui miſcet̄ acetū ⁊ croc⁹.
Sucagena. eſt quoddā electuarium coꝛdis confoꝛtatiuuꝫ quod noīatur in viatico. cap. de cardiaca.

Ca. CCCCCCXLIII.

Suc. Such. ara. gre. ſocum. ⁊ lat. gallia muſcata. SERAPION. qn̄ accipitur ramich ⁊ adiungitur el muſcus cum alijs ſpeciebus fit optima gallia. l. Ramich. ⁊ lꝫ ſm̄ alios plures ſint modi confectionis gallie ille tn̄ ad vomitus ꝯſtrictionē qui accidit pp humiditatem eſt efficacioꝛ. Et idē auc. Aben Meſuay. eſt ſtiptica. nā cōſtringit vomitū ex humiditate. Et idē aucto. Ra. eſt cali. ⁊ ſicca. in ſecūdo ⁊ eſt compoſita ex virtutibus cōtrarijs ſcilicet ſtipticitate ⁊ caliditate que acgritur a muſco ⁊ ſpeciebus. Et idē Sera. cōfert vomitui ⁊ nauſee que accidit pp humiditatem ⁊ retinet ventrē ⁊ confoꝛtat ſtomachuꝫ ⁊ epar. ⁊ ſunt eius ſpecies quattuoꝛ ſcilicet gallia muſcata. gallia ventriū. gallia coꝛij ⁊ gallia aque. Et operatio gallie muſcate eſt ꝙ accipias de melioꝛi ramich ⁊ tere ⁊ cribꝛa cū cribꝛo pili mediocri in raritate ⁊ ſpiſſitudine ⁊ confice malaxando bene ⁊ miſce cū eo parum olei de keiri vl' ſiſamini ⁊ oleū de cheiri ē melius. ⁊ dimitte ſic nocte vna ī vaſe ſuo. ⁊ mane accipe de muſco melioꝛi ⁊ tere ⁊ cribꝛa ⁊ accipe quantū vis ex eo ⁊ miſce etiā cum ramich trito ⁊ poſtea malaxa manibus bene ſicut malaxaret̄ paſta ⁊ in foꝛma trociſ. ex eo in foꝛma oſſium dactiloꝝ aut maioꝛes ſi vis ⁊ vnge manū tuam ſp cum aliquo oleo ne adhereat manibus ⁊ dimitte ſup cribꝛum de pilo duobus vel trib⁹ diebus donec reſtringat̄. poſt hoc perfoꝛa eas cum perfoꝛatoꝛio ferreo ⁊ fige in eis filum ex cannapo quod non ſit ſubtile neqꝫ nimis groſſum ⁊ pone intra vnūquemqꝫ trociſcum fruſtū ligni ne ſe cōtangant ⁊ ſuſpende eos donec ſuperuenerit eis eſtas ⁊ vtere. Et gallia quāto magis moratur ⁊ veteraſcit eſt magis odoꝛifera ⁊ foꝛtioꝛis virtutis ⁊ melioꝛis operationis. Et iſta eſt melioꝛ alijs ſpeciebus q̄ aliqn̄ opoꝛtet vti ⁊ miſcētur ei ſpecies cū muſco ⁊ ſm̄ coꝝ admixtionē erit amplioꝛ caliditas pꝛopter hec omiſi narrare alios modos lꝫ plures inueniant̄ ⁊ ſm̄ Meſue ⁊ Galie. vnde gallia coꝛioꝝ ⁊ que fit cuꝫ coꝛijs marſupioꝛuꝫ in qbus ſit muſcus ⁊ gallia illa fit qn̄ ponunt̄ marſupia illa ī aqua cuꝫ qua pꝛeparatur ⁊ conficitur ramich. Et gallia vētrium eſt qn̄ incidunt̄ minutiſſime ventres marſupioꝛuꝫ pꝛedictoꝛum ⁊ ponuntur cum ramich.

Sucandum .i. tucia.
Sucaminum .i. apꝛoficus.

Capitulum. CCCCCCXLIIII.

Succaram ara. gre. coniſa vel tenela vel coniū. lat. vero cicuta. Almarrad. ara. zuccaram. PAVLVS cap. de cicuta eſt planta cuius ſemen frigiditate ſua eſt interimens. ſed vino puro ⁊ calido eius nocumento ſubuenit̄. SERAPION auc. Diaſco. ē plāta habens ſtipitem cōcauum in quo ſunt multi nodi ſicut nodi feniculi ⁊ eſt multū maioꝛ feniculo ⁊ hꝫ folia ſimilia folijs ferule habentia grauē odoꝛem ⁊ ſup ſtipitem eius ē coꝛona in qua ſunt floꝛes albi ⁊ eſt ſemen ſimile aniſo. niſi qꝛ eſt albius ⁊ habet radicē non multū infixam terre que eſt frigida valde ⁊ hec radix occidit frigiditate ſua. ſꝫ ſi bibatur vinū purum calidū remediat̄ nocumento eius. ⁊ accipitur coꝛona huius plante cū toto ſemine anteqꝫ deſiccetur ⁊ teritur ⁊ expꝛimit̄ ſuccus ⁊ ſiccatur in ſole ⁊ adminiſtratur in collirijs que fiunt ad ſedandos doloꝛes oculoꝝ ⁊ eſt optimū hoc: ⁊ qn̄ fit emplaſtrum cum eo ſedat caliditatem heriſipilā ⁊ foꝛmicam. Et qn̄ teritur hec planta cuꝫ ſuo ſemine aut cum folijs ⁊ fit emplaſtrū cum ea ſuper teſticulos abſcindit pollutionem et gomoꝛꝛeam. ⁊ ſi fiat emplaſtrū cū ea ſuper virgā pꝛohibet erectioneꝫ. Et quando emplaſtrant̄ cum ea mamille mulieꝝ pꝛohibet ab eis lac. Et qn̄ ponitur ſuper teſticulos pueroꝝ non ſinit eos augeri. Et qn̄ ponitur ſuper mamillas puellaruꝫ non permittit eas magnificari. Melioꝛ aūt ex hac planta eſt illa que naſcitur in crete inſula ⁊ in chios ⁊ in atica. GALIE. oct. ſim. phar. cap. conium: ideſt cicuta quoniā ſumme eſt frigida oēs ſciunt. PLINIVS lib. zi. cap. io. Coniſa .i. cicuta que oībus nota eſt cuius folia vipas ⁊ ſerpētes effugāt eſt frigida moꝛtaliter.

Sucarō. ē qđdā gen⁹ piſcis.
Sucaba. Suchaa. quid eſt .l. cameleōhante. zuchaha. Achantis arab. Megailem. Secha.
Suchaleꝛethe .i. gallia magna vel regalis. poſita in antidotario Auic.
Suchar ara. gre. zazar. lat. zucharum.
Succutum .i. ſimphitū. Cōſolida maioꝛ. anagallicū.
Suchel: ideſt ſtella magni capitis.
Suchos fit quādo mouet̄ aliquis in vnum locum.
Succinū. Electrū .i. karabe.
Succinus eſt aial quoddaꝫ ⁊ eſt mus contrarius napello deſtruēs operationē ei⁹ cū comedit̄ ex ipo.
Sucocarſus: ideſt ſiccum.
Sucrudiū .i. alliū agreſte.
Suctinaciū vinū .i. fulliuꝫ.
Suctuſus .i. ſuccus.
Suctutrion. ideſt teſticuli muris.
Sucurion. ideꝫ.
Succudus. Xuccud⁹. ara. .i. reſidentia tucie. Spodius. Succulus. ſſodius gre. l. pōfolix.
Sucucebim: ideſt ſemperuiua. Sucuturi. Sucuti.
Suculugi: ideſt cib⁹ ex aceto ⁊ croco.
Succus liquiritie qualiter fit. l. liquiritia.
Sudion .i. paſcer auis.
Sudoꝛ. qđ eſt. l. barach.
Sudur vel ſutter .i. zuchaꝝ
Suel: ideſt ſtella.
Suen. eſt herba vnius palmi vel paruꝫ plus ſapoꝛē habens ſalſum cum acetoſitate: vel ſimilat̄ vermiculari: ⁊ vtūtur ea tinctoꝛes in abluendo.
Sues: ideſt poꝛcos.
Suf. vel ſauf. ara. lana.
Suffe. zuffe. zuffoꝛe .i. yſop⁹
Sufinum .i. lilium. vel eius flos vel oleum.
Suffio .i. tibappirum quod eſt ſulphur viuum.
Suffrago. Oꝛi. cap. de podagra. ſuffragines dicuntur curuature poplituꝫ eo ꝙ ſubtus franguntur: ideſt curuentur vt papias.
Suffuf. Suffuſet .i. pulueres qui ſumuntur per ſe.
Suffuries hemul .i. yris.
Suffuſio: ideſt cataracta.
Sugia: ideſt coꝛumbꝛum.
Sulla. ideſt artetica vel ſꝫ quoſdam eſt herba dulciſſima ⁊ placida equis q̄ calabꝛes ipinguāt equos
Sulac. ē egritudo cum qua cadunt pili palpebꝛe cuꝫ duritie. l. ſocham.

Suic. ideſt ſauich. Steph.
Sukalbagi. Sera. eſt mubahi. Alſerech. Alſarax. filix.
Sulfuracha. ideſt dens equinus. Pau.
Sulch. ara. ſilligo.

Capitulum. CCCCCCXLV.

Sulach Suleich. ara. gre. batus. lat. vero rubus. SERAPION ca. ſulac. ſiue ſuleith. auc. Galie .i. rubus oībus eſt notus. folia eius ⁊ ſummitates recentes ſunt cōpoſita ex ſubſtantia terrea frigida ⁊ aquea tepida ⁊ ſapoꝛ eius eſt ſtipticus in frigi. ⁊ deſic. ꝯgluctinat ⁊ decoctio eius tingit capillos. GALIENVS. 6. ſim. phar. cap. batus vel rubus folia qdem ⁊ cime nec nō flos ⁊ fructus ſtiptica participant q̄litate manifeſte in hac tn̄ adinuicem differunt. Naꝫ folia quidē ⁊ pꝛeſertim mollia ⁊ noua plurimum participantia aquoſitate modicuꝫ ſunt ſtiptica ſecundū eam rationem ⁊ ſummitates. vnde maſticata curant alcola ⁊ cetera q̄ in oꝛe vlcera ſanāt ⁊ alia vulnera conſolidare poteſt. eſt .n. complexio coꝛū ex terreſtri frigida ſubſtātia ⁊ aquoſa tepida: fructus vero qn̄ fit maturus particeps eſt moderate caliditatis ſapoꝛis cū ſit vt oſtendimus dulcis. quare pꝛopter hoc nec non pp moderatam ſtipticitatem comeſtibilis nō eſt moleſtus. Jmmaturus aūt a frigida terreſtri ſuperatur ſubſtātia. ⁊ ideo ſtipticus eſt ⁊ ſiccatiuus foꝛtiter ⁊ vterqꝫ deſiccatur: ⁊ reponitur deſiccatiuioꝛ exiſtēs recente. ſed ⁊ flos eiuſdē eſt virtutis cum fructu ad diſinterias ventris quoqꝫ fluxus nec non ad ſputum ſanguinis ydoneum farmacū. Radix aūt cum eo ꝙ ſtipticat ⁊ non pauce ſubtiliū partiuꝫ ſubſtātia participat q̄obꝛem ⁊ lapides in renib⁹ frangit. SERA. auc. Diaſ. Curat alcola ⁊ vlcera oꝛis qn̄ maſticatur ⁊ curat alia vulnera ⁊ decoctio eius tingit capillos. ſed ſapoꝛ eius fructus eſt dulcis ⁊ cal. ⁊ hu. Jmmaturus eſt frigidus terreus ⁊ ſapoꝛ eius eſt ponticus ⁊ deſiccat foꝛtiter. ſed floꝛis eius virtus eſt ſicut fructus: ⁊ confert vlceribus inteſtinorum ⁊ fluxui ventris ⁊ debilitati inteſtinoꝛum ⁊ ani ſꝫ radicis eius eſt ſubſtantia ſubtilis ⁊ ſapoꝛ eius eſt ſtipticus ⁊ ideo frangit lapidē renum ⁊ quando fit emplaſtrum cum folijs eius curat vlcera hu. capitis. Sꝫ rubus canis q gre. dicitur chinoſbatus nocet decoctio eius fructus cāne pulmonis ⁊ ſtringit fluxum menſtruoꝝ ⁊ radix eius eſt calidioꝛ ipſo de qua ſi fiat emplaſtrū extrahit ſpinas ⁊ alia infixa coꝛpoꝛi. ⁊ qn̄ fit emplaſtrum cum folijs ſuis recētibus pꝛohibet apoſtemata. Et idem auc. Gal. fructus huius plāte eſt ſtipticus foꝛtiter. Et folia eius habent ſtipticitatem paucam ⁊ opoꝛtet ꝙ caueatur ab eo quod intra fructū eſt ſimile bombicino qꝛ nocet multuꝫ cāne pulmonis. l. Set. Diaſ. cap. Batus. eſt ſtipticus ſeranticus elixatura eius capillos inficit ventrem abſtinet fluxum matricis mulierū ſtringit moꝛſibus venenatis occurrit tutas gingiuas a putredine ſeruat. tumoꝛes oꝛis cōpeſcit maxime ſi folia eius cum aceto maſticata fuerint herpetes mundāt acoꝛas capitis purgant tumoꝛes oculoꝝ ⁊ condilomata ſoluit emoroidibus ſubuēit ſuppoſita ſtomaticis impoſita medicat̄ cardiacis opitulatur. ſuccus huius herbe ⁊ aſſaruꝫ ſale ſiccatus omnia facere nouit ſuccus eius ſeminis maturi omnibus cauſis oꝛis vtiliter adhibetur. ventrem abſtinet comeſtus ſed non maturus flos eius cuꝫ vino bibitus ciliacis ⁊ diſſintericis pꝛodeſt. flos eius albus eſt ⁊ caniculari oꝛtu vigens ipſe quoqꝫ potui datus cū vino humoꝛis fluorem cohibet. illinitus cum melle oculoꝝ lippitudinē medet̄ atqꝫ igni ſacro. huius ergo folia floꝛes ⁊ moꝛa leuiter ſtringunt vnde ad vueam ⁊ fauces ꝓpꝛie videntur facere q̄uis omne pꝛofluum ydonee ſtringant. folia eius ⁊ cime maſticata alcola ⁊ alia vlcera curant in oꝛe ⁊ plagas gluctinant moꝛa eius matura habent in ſe mediocrem caloꝛem immatura vero ſunt frigida ⁊ terreſtreꝫ retinent in ſe ſubſtantiaꝫ: vnde nimis deſiccant. Jtem puluis ex eo factus ſicut ⁊ de floꝛe eius plus deſiccat recētioꝛibus. facit nāqꝫ ad diſſintericos ⁊ ad omne reuma ventris ⁊ ad defectionem ſanguinē expuentibus. hic puluis datus vtiliſſimum medicamen eſt. Radix autē eius ſtiptica ⁊ leptomeris eſt ⁊ ideo nefreticis data lapides rumpit. Species bati ſunt due. vna cōis iam dicta omnibus nota. Altera que appellatur ydea ſiue cinoſbatus que eſt ruboſitatis maioꝛis ſupꝛadicte ⁊ eſt cōſtrictiua. eius namqꝫ germina mollia ſiue tyrſi contuſa ⁊ expꝛeſſa ſuccum dimittunt qui ſub ſole relictus coquit̄ vſqꝫ ad groſſitiem mellis ⁊ datur ad ea q̄ ſupꝛa. ſuccus eius cū vino ⁊ melle ſupꝛapoſitus ſuperioꝛib⁹ pꝛodeſt. moꝛa cū vino ſumpta ſapientiam nutrit vt ab antiquis dicitur. leges eam menſe Junij ⁊ Julij. cuꝫ melle ⁊ pane contrita apoſtemata mirifice rumpit. l. Set.

Sulatum: ideſt quaſi ſcabies in coopertura oculi.
Sulbem: ideſt ſene.
Suleich: ideſt ſulach.
Sulen. ē medicīa romana.
Sulēti. Sulemilet. ſunt oſſa ex quibus cōponuntur digiti. Sulemet. idem.
Sulfur. quid eſt. l. chibur.
Sulfurata eſt ſpecies trifolij habens odoꝛem ſulfuris. l. handachuca.
Sulien. eſt ſpecies apis.
Sulmiti: ideſt cecitas viſus de nocte.
Sumabin .i. māna ꝯfecta.
Summa. quid eſt. l. fen.
Sumach: ideſt macer.
Sumā. ara. Sememā: ideſt coturnix. Albaui.
Sum. vel ſom. ara. toxicuꝫ gre. vero. Pau. cap. de paraleſi. aliqn̄ ꝑ cliſtere miſcet̄ ſtiptica. vt elixaturā cētauree ⁊ ſū. ⁊ rubi. ⁊c̄.

Ca. CCCCCCXLVI.

Sumach Sumazia. lati. ara. adiutoꝛ. vl' barſo gre. riſkitin. SERAPION auc. Diaſc. eſt planta naſcens in locis ſaxoſis habēs folia longa ⁊ ramos alios ⁊ fructum in racemis quoꝛum coloꝛ vergit ad rubedinem ſanguinis: ⁊ grana ſunt in racemis in magnitudine granoꝛum lentiſci ⁊ aliquantulum lata ⁊ iuuamentū eius eſt in coꝛtice granoꝛum. Et ideꝫ auc. Gal. melius quod eſt in tota arboꝛe eſt coꝛtex grani eius ⁊ ſuccus eius quando exiſtit in eo ſapoꝛ ſtipticus ifrig. in ſecūdo. ⁊ deſic. ī tertio. GALIENVS octa. ſim. phar. cap. riſkitin .i. ſumach fructicoſa plātaꝝ ſtipticat. ⁊ ſiccat. vnde ⁊ cerdōes ad ſtipticandum ⁊ ſiccandum coꝛia vtuntur hac planta ⁊ ꝓpterea nominatur viſo de perſica .i. coꝛioꝛum aptatiua. Melius autē fructus eius maxime ⁊ ſuccus ad vtilitatē ſufficientes auferre exiſtentes qualitates. Concoꝛdat auteꝫ ⁊ totus qui ſm̄ partem vſus ſenſui ⁊ ſm̄ guſtum erit. igitur ⁊ hoc farmacum ſic. in tertio. in frig. in ſecundo.

Sumachia: ideſt ſapoꝛ factus ex ſumach.
Sūbedighi. ara. lapis ſmerillus aſper quo alij lapides ſculpunt.
Sumbul. Sūbel. ara. ideſt ſpica nardi.
Sumechucha: ideſt ſpine ſpondilis.
Sumekeit ſunt quidam piſces pui ceu mel marinū
Sumen .i. omentuꝫ vel zirbus ⁊ eſt locus ſupꝛa pectinem vel pinguedo pectinis vel pecten. vel bōbilicus ara. Auicen. capi. de ydropiſi. Et nouiter oꝛti mingunt ex ſumine anteqꝫ ligent̄. Et ſumē .i. aqua cineris. Gal. 4. ſim. phar. capitulo. 5.
Sumenet .i. obolus.
Sumerie .i. paſtinaca.
Sumic .i. nigella.
Sumibon. eſt quedam ſpecies apij ⁊ eſt maius domeſtico habēs crus cōcauuꝫ ad albedinē decliue.
Sumirion .i. apiū ſilueſtre.
Sumuſe .i. marrubium.
Suniū: ideſt ſqnantuꝫ. Dia. naſcit̄ in partib⁹ libie ⁊c̄. Et ſuniū apud Auicē. eſt Coꝛat. Albaui. gre. eſt ſenation. l. pupilla oculi.
Sunizū: ideſt ſcuniꝫ. ſ. nigella. Ste.
Suboꝛbitum. Suboꝛbitū. quid eſt. l. Comarus.
Supercilium veneris: ideſt ambꝛoſia vel millefoliū. Dia. Pli. lib. z4. cap. i6.

Supergeminē eſt generale nomen accendentis.
Superſpaſma:ideſt conglutinatorium.
Supoferreo.i.plumbum.
Supra aſſa quid eſt.l.haſir.
Suppurare.i.maturare ſaniē ſeu pus facere.
Surabem:ideſt teſta.
Suraab:ideſt rubea.
Suraba:ideſt ſuchaa.
Surra eſt groſſa carnoſitas tibie.muſculꝰ poſterioꝛ.ſ.
Surabez.Surabieti.i.raſanata.nomen cibarij.
Suramiō.Suraſiron:ideſt apiū campeſtre ⁊ eſt apium perſicum.i.agreſte.
Surca gre.ſoꝛba.
Surie.aſurie.vitreolū rub. zegi.pſoꝛ.idem.
Suricon.ē fex plumbi poſt exitum ceruſe ⁊ eſt ceruſa vſta ⁊ eſt rubea veruz ꝙ Meſue facit aliā cōfectionē ſuricon.l.ſericon.
Surcinuz.i.caulis agreſtis.
Surūgen.ara.zurūgē.i.hermodatillus.Raſ.
Surumanuz.Surumen.i.hermodactilus venenoſus quod vocat Diaſco. Colircon.
Sus.ara.liquiritia.ide rob ſus.i.ſuccus eius.
Suſanuz ara.ꝑ ſuſen.Ste. ponit.i.liliū.inde oleum ſuſinuum.i.oleū de lilio.
Suſanna.Suſen.ara.ideſt lilium a gre.ſuſinum.
Suſati.i.caro mollis eueniens in interioꝛi parte palpebꝛe a q̄ non ceſſat fluere ſanguis niger viridis.
Suſem.Suſanū.i.freneſis
Suſter.i.ſcotanum.
Suſti:ideſt piper.
Suſuber:ideſt ſerpillum.
Suthucam.i.ſemperuiua.
Suticion:ideſt ſatirion.
Sutubegi.i.acetoſuz ⁊ groſ

ſum.Sikius.i.cucumer. Hal.8.ſim.phar.
Suumen.i.ſinonum.ypotheton.Suppoſitoꝛium aliqñ collirium dr.Pau.
Sequitur de Littera.T.

T Littera apō grecos eſt duplex.vnuz dcm̄ Tau.aliud cum aſpiratione dictū thita:⁊ eſt vt apud nos.th.Arab. has eaſdē litteras habēt vnam dictā.ta.aliā.the. ſed aliā habent dictā tda ⁊ hñt ſonuz hunc.per pꝛimam ſcribunt taraxacō. per ꝭam thaum.ꝑ tertiā tdelef.quod eſt vngula.
Tabbanis.i.graffones.
Tabarzet.i.albuz quod fit in illa regiōe ſic nominata.l.ſmaraldus.
Tabaſir.ara.tabaiſir.ideſt ſpodium.
Tabaſtrē.nomē eſt regiōis
Tabeim:ideſt ebulus.
Taberzeta:ideſt ſmiraldꝰ.
Tabeſcen.locus quidā eſt.
Tabet:ideſt coſtus.
Tabos.i.maraſmus.⁊ ē tertia ſpēs ethice.i.ethica ſenectutis vel confirmata.
Taburos:ideſt lipparia.
Tacedenſte:ideſt piretruz.
Tachemera.puto ꝙ ē quidam muſculus coxe.
Tachie:ideſt ebulus.
Tachir:ideſt papauer.
Tacola qd eſt.l.laieralmanam.Tacula.idem.
Tactarum.i.capiſtrū auri.
Tacucellum:ideſt vmblicus veneris.
Tabalga.hali.eſt gētiana.
Tabaleb.arabi.vulpes.l. Thaleb.

Cla.CCCCCCXLVII

Tadſia vel tapſia taſia gre.ara.iantin.lat.vero ferula ſilueſtris.Haly.Bechur.ara.Taſſia. Pli.lib.i3.capitu.zz. SERAPION auc.Dia.Tapſia eſt iantin ſiue iantum ⁊ eſt planta habens ſtipitem ſimilem ferule ⁊ habet folia ſimilia folijs maratri ⁊ ramos ſubtiles in quoꝛum ſummitatibus ſunt coꝛone ſimiles corone aneti ⁊ habet floꝛem album ad citrinitatem declinātem ⁊ ſemen latum ſimile ſemini plante dicte caricas niſi quia eſt minus eo ⁊ habet radicem albam groſſam multorum coꝛticū acuti ſapoꝛis ex qua herba colligitur lachꝛymus in hunc modum.foditur terra circa ipſam ⁊ abſcinditur coꝛtex eius ⁊ cooperit̄ fouea vt mane lachꝛymus mūdus inueniatur.Nā ſequenti die humiditas illa coadunata iuxta radicem colligitur ⁊ reponitur virtus eius eſt calida foꝛtiter cum humiditate.Tapſia ꝭm Diaſ.dicta ē eo ꝙ pꝛimo in tapſo inſula inuenta eſt.frutex eſt ſimilis ferule folia ſimilia maratro habēs ⁊ haſtas tenues in quibus ſingula capitella ſunt ſicut anetum.flos eſt illi mellinus ⁊ ſemen latum ſimile ferule ſed minus radix eſt illi alba ⁊ groſſa ⁊ coꝛium groſſum habens ⁊ viſcida in odoꝛe q̄ exuccatur ſic.foſſam in terra libera fac radicē in vno loco cauſas que cauta ferro tangatur ⁊ ſectiones ille cum humoꝛē miſerint lachꝛyma incauatur illa colligatur quam illa die colliges.Radix etiam cum coꝛio ſuo in pila conditur ⁊ in vaſe fictili ſiccatur.⁊ ſuccus qui expꝛimitur in ſole ponit̄. multi vero ⁊ radices ⁊ folia exuccant.ſed talis ſuccus inutilis eſt.eo vero tempoꝛe quo colliges ſuccum noli contra ventum ſtare quoniam tumefaceret faciem ⁊ manus:qḋ ſi cauere volueris cerotis ſtipticis faciem ⁊ manum ante inunge virtus eſt ei catarica ⁊ ca.Coꝛium radicis ipſius ⁊ ſuccus ⁊ lachꝛymus in mulſa accepta ſuperius ⁊ inferius humoꝛem purgat.Radicis vero quattuoꝛ oboli accipiuntur ⁊ cum aniſi.ℨ.iij.dantur.ſucci vero eius duo oboli accipiuntur.Ex lachꝛymo vnus obolus accipitur.Nam plus acceptus infert necē.purgatio hec doloꝛez lateris mitigat aſmaticis medetur.Auxiliatur etiam his qui putridū ſputum habent.eſt autem danda potio eſcis admixta aut coꝯcturis.eſt enim metaſſincretica.Radix eius ⁊ lachꝛymus tantā habent caliditatem vt nullam habeāt comparationem.vnde capiti ſuperunctus ſuccus eius allopitias emēdat liuoꝛes detergit.ſuccus eius addito libanotida ⁊ cera equali pondere omnia poteſt facere in quolibet loco poſitus amplius q̄ȝ duabus hoꝛis eſſe nō debet ſed ante ⁊ poſt loca ea aqua fouenda ſunt lentigines mundat.lepꝛas limpidat puſtulas purgat maxime ſulfure mixto.veteres doloꝛes lateris aut pulmōis curat arteticis ⁊ podagricis maximum fert auxiliū ⁊ trahit de pꝛofundo humoꝛes violēter.⁊ ſic diafoꝛeſim facit. GALIENVS ſexto ſim. phar.cap.de tapſia ſiue ferula ſilueſtris acris virtutis ē ⁊ vehementer calefactiue cū humiditate.attrahit ergo funditus violenter.ipſa etiam attracta cōſumit.operatur autez hec multo tempoꝛe eo ꝙ abundanter plena eſt ſuperflua humiditate pꝛopter quam ⁊ cito coꝛrumpitur.Yſaac in viatico.capitulo de moꝛfea.vnguentum moꝛfee omnis coloꝛis.℞.tapſie cōdiſi ſinapis ſeminis nigelle radicis piretri rubee añ.ʒ.i.coſti colloquintide elleboꝛi nigri radicis capparoꝛum rute alluminis ſtafixagrie nitri añ.℈.5. euforbij ſcamonee ſalis armoniaci ſandarace.ana.grana i4.hoꝛum puluerem tempera cum aceto ⁊ inungat̄.

Taſa:ideſt tamariſcus.
Taſaris.i.pediculꝰ vulturis
Taſeada eſt duplex.vna alba alia viridis alba fit ex ſola aqua ⁊ carne.viridis ex aqua carne ⁊ alijs.
Taffert:ideſt taffati.
Tagadeū.Tagander:ideſt piretrum.
Tagātes.i.arthemiſia.vel ſpecies eius.
Tagedis.ſūt ſpecies que cibis pꝛo condimento admiſcentur.
Tagip.Taram.Taguid.i. auis habens in palato dētes.quidam dicunt ꝙ eſt vultur.
Tagonus.i.pediculus vulturis.
Taguro.Taguid.ideſt Taram.Tagip.

Talabeb.Tabeleb:ideſt lēticula aque.
Taio:ideſt aſinus.
Takui:ideſt romanus.
Tabeleb.Talabeb.Auicē. ideſt gabaleb.muſcꝰ aq̄.
Tabal.vel theal.ara.ſplen.
Tair ara.auis.
Talapis.eſt ſpecies naſturcij foꝛtiter laxatiua.l.Talipſos.Tlapſium.
Talaſa mell.gre.apō Dia.ē aqua mell ſalſa.A talaſa quod eſt mare ⁊ melle. Plinius libꝛo.3i.capitulo.6.verſus fi.
Talaſis gre.vel thlaſis.cōquaſſatio oſſis.Pau.in cirugia capitis.
Talaſo:ideſt herba faſeoli.
Talefarum.Talixfar.
Talaſſafir.Talaſſir.Taliſafar.taliſtear:ideſt nux muſcata vl arboꝛ macis eſt coꝛtex ſimilis macis maioꝛis quātitatis.⁊ duriorís ſubſtātie ⁊ minoꝛis odoꝛis.
Talaſſa.i.guadus herba cū qua tingitur blauetum.
Talaſmomel.i.mel cuz aq̄.
Talaſſis.i.aqua marina.
Talbe eſt quoddam medicamē indū ſatis ſtipticū.
Talea.Tallia gre.palma.i. caput palme.
Talaza gre.Demo.eſt ingt intus in palpebꝛa.vel extra extantia rotūda ac lucida ſimilis lapidi grandineo ⁊c̄.
Talebum ſcripſit Ste.pꝛo ſolatro.
Tallion gre.eſt ramus arboꝛis.
Talipſos gre.Dia.eſt ſpecies naſturcij agreſtis.l. Tlapſiū.Pli.lib.z7.cap. vltimo circa medium.
Talles:ideſt gallia.
Talim.i.ſtruzo maſculus.
Talippeos.i.ſemē acre virtutis qḋ intrinſecus apa in potione datum rūpit quo caremus ꝭm Diaſ.
Taliunac:ideſt amidum.
Talk.i.ſtella terre.⁊ ſūt ſcaloſe lucide terree coloꝛis nitri inueniunt̄ in inſula cipꝛi ⁊ vocatur lutum ſamium ⁊ tallus ara.ſtella ſemus gre.ſamia.giſtereos gre.terra aſtrea.Dia. l.giſamia.
Talmon:ideſt oculus inde butalmos ⁊ obtalmia. Talmos.idem.
Talon interp̄tatur ramus. inde diatalon.i.de ramis ⁊ talea vt in palladio.
Talpi herba ē folia habēs in magnitudie digiti tyrſum habet ſubalbiduz latum tenuē ⁊ longū ſimilem cartamo q̄ caremꝰ.
Talus.i.cauilla.
Tamar.ſūt oēs dactili immaturi vel palma dactili.
Tam vel tem.i.lutū.boluz armenū.Ste.Tami.
Tamnion gre.virgultum.

Cap.CCCCCCXLVIII.

Tamarindi ara.a tamar.quod eſt dactilus.ara. ⁊ lat.i.dactili indi.gre.vero oxifenicia.i.acetoſi dactili ⁊ ſunt dactili ſilueſtres. SERAPI. naſcitur multum ex eis in ceſarea ⁊ in terris namē.⁊ folia eius ſunt ſicut folia ſalicis.defertur ex terris indie ⁊ ē fructus coloꝛis rubei ⁊ habet medullam plurimam pluſq̄ȝ xilocaracta crocei coloꝛis ad nigredinem tendens ⁊ habet melleitatem ⁊ eſt illud quod ex fructu adminiſtrat̄ poſtq̄ȝ egrediuntur grana eius ⁊ melioꝛes tamarindi ſūt noui recentes non aridi ſapoꝛis acerrimi.ſunt fri.⁊ ſic.in tertio.laxat coleram ⁊ repꝛimit acuitatem eius ⁊ abſcindit vomitum ⁊ aufert pꝛuritum.⁊ doſis aque eoꝛum poſtq̄ȝ decoquuntur eſt li.5.⁊ auferunt ſitim.Et idem auc.Meſaa.eſt fri.in tertio.mollit ventrem ⁊ eſt ſicut pꝛuna niſi quia eſt ſubtilioꝛ ⁊ minoꝛis humiditatis. PAVLVS capitulo de tamarindo.eſt frig.⁊ ſic.in ſecundo.Auicen.de viribus coꝛdis ꝙ confoꝛtat coꝛ ait.

Tamariſcus agreſtis quid eſt.l.caſa.
Tamariſcus domeſtica.qd eſt.l.Athel.Murice.Carmezith.Tarſa.ara.
Tamariſcꝰ maſculus:ideſt cipꝛeſſus.
Tamarix:ideſt bꝛuca erecta.⁊ eſt tamariſcus.
Tamub.i.xilocaracta.
Tamnos:ideſt frutex.Thānos etiam mirica eſt.i.geneſta.
Tannus.qd eſt.l.feſireſim.
Tāquimolie:ideſt gimolea chimolea.Ste.
Tantades.Coꝛ.cel.ſunt cōſille indurate.
Tanaceti.Tanageta.Tanaſia.qd eſt.l.arthemiſia ⁊ abꝛotanum.
Tanagar:ideſt lactarolus ⁊ eſt ſcrofularia.
Tanagat:ideſt eſula.
Tanagin:ideſt titimallus.
Tanam.i.bonū malanum.
Tanaſgi:ideſt pondus vnius tertie.
Tanebila naſcas:ideſt ſcoria eris.
Tantes:ideſt arthemiſia.
Tanum:ideſt puluis coꝛticis quercus.
Taos.taon.gre.⁊ ara.ideſt pauones.
Tapſia.quid eſt.l.Tadſia ⁊ mezabarā.⁊ tapſia apud Pau.eſt rubea tinctoꝛū.
Tapſilis.cibus ē qui fit ex lentibus.

Cap. CCCCCCXLIX.

Tapſus ꝭm Diaſco. Arboꝛ eſt ſimilis palme folijs ⁊ altitudie.naſcitur in italia ⁊ in cāpania ⁊ in hyſpania. In italia vero eius ſemine galline impinguātur. vnde ſi homo guſtauerit ſolutionez ventris patit̄. tapſus vero qui naſcitur in calabꝛia tantā vim habet vt quiſq̄ȝ ſub ea doꝛmierit aut ſederit ſtatim ꝑiculuz ſuſtineat vite.nā ibi ſe necant tranſeuntes viam.
Tapſus barbaſſus.quid eſt .l.flōmos.
Taroꝫaro lentiſcus.
Tara.i.grana viridia habens ⁊ dura.
Tarachiſa.i.piſces ſaliti vl oua piſcium ſalita.
Tarad.i.radix rubee.
Taraſa.⁊ Tarſe.i.Tamariſcus.Ste.
Taram:ideſt auis in palato habens dentes.
Taralme:ideſt feniculus.
Taragi eſt auis minuta.
Taraſis.Oꝛibaſius.i.conturbatio de fumo.Demo.eſt ruboꝛ i albis oculi ⁊c̄.Oꝛi.
Taras.Tarax.i.ſurditas ē autem guacte cū pars intriſeca ſamach creata ſit in qua non conſiſtit concauitas intrinſeca que ē ſicut vuea ꝯpꝛehendens aerem q audit voces ſub vndoſitate.tarax vō guacte ſunt vt non ꝑ eas nocumentum ſequatur pꝛiuationis ſenſus.⁊ guacte eſt ſicut deſtructio communicans ſoliditati ⁊ nō fit illic concauitas.ſȝ neruis non aufert virtutem ſenſus.tarax eſt ſicut diminutio abſq̄ȝ diſtructione aut ꝭm conuerſionez in ſignatione dubella ⁊ ē apoſtema.
Tarathit.ara.Tarichiti.eſt fungus naſcens in radice roſe canie.ſiue ꝭȝ Aui. barbe hircine.cuius ſuccus exiccatus eſt ypoquiſtidos.Ste.leteltea.

Cap. CCCCCCL.

Taratin ara.lat.Iſculi.vl lūbꝛici terre. SERA. auc.Hal.ſunt vermes qui inueniunt̄ quādo foditur terra vel aratur.⁊ quando ipſi teruntur ac ponuntur ſuper neruos inciſos conferunt iuuamēto magno ſubito ⁊ manifeſto.Et quādo datur in potu cum rob ē medicina pꝛouocans vꝛinam.Et idē auc.Diaſ.quando foꝛtiter conteruntur ⁊ ponuntur ſuper neruos inciſos conglutinant eos ⁊ non opoꝛtet ꝙ vulnus diſſoluatur niſi poſt tres dies ⁊ quādo coquuntur in oleo ⁊ diſtillatur de eo ſuper aurem dolentem ſedat doloꝛem eius.quādo teruntur foꝛtiter ⁊ bibitur ex eis cum rob pꝛouocant vꝛinam ⁊ frāgunt lapidem ⁊ curant hyctericiam.
Taraxa.Taraxacon.Taraxaten.i.cicoꝛea vel endiuia.ſilueſtris gre.troxima.Taraſequi tarſequi.Ste.
Tarcen.Tarcon:ideſt ſaturegia.
Tarenus.ponderat grana.zo.
Tarſa Tarmezit.ara.ideſt tamariſcus.
Tarfalti.Tarfati:ideſt puncta rubea que poſt optalmiaz in oculo remanent.
Tarifilon:ideſt filius ante patrem.
Tarcanon:ideſt kiſk.kiſch.
Tarcon.eſt herba piretri.
Tarimetā gre.pulticulam ex farina ſoꝛbilem.Demo.capitulo de obtalmia.

Capitulum. CCCCCCLI.

Tarmus Termes.ara.vel tarmos.lat.lupinus. SERA.auc.Diaſ.Sūt ex lupinis qdaz dicti regales ⁊ ſunt ſilueſtres quoꝝ folia ſūt albidioꝛa domeſticis ⁊ quidam ſunt domeſtici qui comedunt̄ poſt eoꝛum elixationem ⁊ infunduntur in aqua pluribus diebus donec recedat amaritudo ⁊ generant humoꝛes groſſos.
GALIENVS ſexto ſim.phar.capitulo.Tarmus.i. lupinus comeditur quidem decoctus ⁊ multis diebꝰ deponens amaritudinem in aqua fitq̄ȝ cibus groſſoꝛum hu

morum ⁊ pharmacum vero hic talis ex emplaſticis eſt q̄ non habet amaritudinē ⁊ eſt abſterſiuus ⁊ diaforeticus. necat etiam lumbricos ſuperplaſmatus vel ſiquis ipſuꝫ bibat cũ melle vel bibat cũ oxizachara ſiue etiã ipſius decoctio nata ē lumbricos educere. immo ⁊ ſuperfuſa deforis conuenit morfeis ſcabiei cancrenis ⁊ malignis vlceribus. hoc quidē abſtergēdo illa: vero ꝯſumendo: ſine mordicatione deſiccando expurgat ⁊ aperit opilationes epatis ⁊ ſplenis ſi bibatur cũ ruta ⁊ pipere attrahit tam menſtrua q̄ꝫ embriones cum mirra ⁊ melle impoſitus. Eſt aũt ⁊ ipſius farina immordaciter diaforetica. nõ enim liuida ſolum ſed ſcrofulas ⁊ ſimata dura ſanat. tunc enim oportet eos in aceto comedere vel oximelle vel oxizachara iuxta complexiones patientiũ nec non paſſionis differentiã cogitantes illud quod oportet. non eſt autem preſentis negocij diſtinguere talia. diaforat enĩ ⁊ liuida ⁊ cetera oĩa q̄ prius dicta ſunt decoctio. ipſa etiaꝫ farina nata eſt facere.

Tarmus agrios vel lupinus ſilueſtris amarior ⁊ validior in omnibus domeſtico eſt ei ſimilis exiſtens ſꝫ genus. Et idem ſm tranſlationē ara. deſiccat ſine mordicatione abſtergit reſoluit mũdificat ⁊ aperit ⁊ occidit lumbricos qñ fit emplaſtrum exterius. ⁊ quando comeduntur cũ melle aut bibuntur cum vino admixta aqua ⁊ farina lupinoruꝫ reſoluunt ſine mordicatione ⁊ curant liuores ⁊ apoſtemata ⁊ ſcrofulas quando coquuntur cũ aceto ⁊ melle. ⁊ quando fit emplaſtrum cũ eis ſciatice confert: ⁊ confert empetigini ⁊ vlceribus capitis ſcabiei bothor ⁊ vlceribus fraudulentis. Et quando bibitur cũ ruta ⁊ pipere aperit opilationes epatis ⁊ ſplenis ⁊ prouocat menſtrua. ⁊ naſcale ex eis cũ melle ⁊ mirra expellit fetum: ⁊ farina eorum facit hoc. lupinus ſilueſtris vel regalis valet ad ea q̄ dicta ſũt.

Tarſum: ideſt bleta. Hal. in lib. de Alimentis.

Tarſus gre. margines palpebrarum. Demo.

Tartarum Tartar. ara. quid eſt. l. baarin.

Tarugilos: ideſt plantago.

Taſcatas lamaideꝫ: ideſt teſta ſubtilis qua aurifices vtũtur in purgando aurum.

Taſeron: ideſt quattuor res. Teſſara.

Taſſus barbaſſus. quid eſt. l. flõmos. Dia. Auicen. buſuri. Plinius libro. 26. cap. 6. ara. Buſir.

Tatimeo: ideſt ebulus.

Taubalum: ideſt tubel. Ste.

Capitulum. CCCCCCLII.

Tauf ara. lat. lana. SERAPION. auc. Hal. lana ſuccida confert attritioni ⁊ conquaſſationi mēbrorum ⁊ neruorum ⁊ quando fricatur corpus cum ea ſordes que eſt in ea confert ad penetrandũ. Sed lana lota ē conferens in hoc ꝙ eſt ipſa materia recipiendi omnem rē humidam ⁊ omnem liquorem quando in eo infunditur ⁊ quãdo aduritur fit virtus eius ca. cuꝫ ſubtilitate quouſq; ipſa aufert carnem ſuperfluã ab vlceribus ⁊ ponitur ſimiliter in emplaſtris deſiccatiuis. ⁊ modus aduſtionis eſt ꝙ ponatur in vaſe nouo ⁊ cooperiatur coopertorio perforato multis foraminibus ⁊ ſic aduratur. Idem auc. Diaſco. quando infunditur in aceto ⁊ oleo ro. confert ſode ⁊ dolori ſtomachi ⁊ alioꝝ membroꝝ. ſꝫ aduſta hꝫ virtutē calefactiuam aduſtiuam ſtipticam ⁊ cauterizatiuã ⁊ aufert carnem ſuperfluam ab vlceribus ⁊ incarnat ⁊ conſolidat ea.

Tauguelbel: ideſt omnes ſpecies que in cibarijs ponunt̃ vt piper cinamomum ⁊c̃.

Tauis: ideſt terra barbarorum habens ſiccitatem.

Taum: ideſt exitura facta in carnibus laxis vt ſubaſcellis. ⁊ poſt aures ⁊ inguinibus ⁊ eſt ex greco corrupto.

Capitulum. CCCCCCLIII.

Taum ara. gre. ſcordum ſiue ſcordeon lat. allium. SERAPION auc. Diaſco. eſt ex eo domeſticum ⁊ agreſte ⁊ eſt quoddã ex eo quod reperitur in babilonia. quod nõ eſt diuiſum in dentibus ⁊ vocatur porrinum. Idem auc. Halie. domeſticum eſt ca. ⁊ ſic. in tertio ſꝫ agreſtis ſapor eſt compoſitus. nã in eo eſt amaritudo acuitas ſtipticitas ⁊ pũctio acuitas eius ſimilis ē acuitati allij domeſtici ⁊ iſtud eſt ſcordeon ⁊ eſt fortius domeſtico. Eſt aliud quod vocatur porrinum ⁊ virtus eius eſt ſicut allij ⁊ porri ⁊ eſt habens folia ſimilia folijs porri niſi quia ſunt ſtrictiora ⁊ habet ſtipitē longitudine vnius brachij ⁊ plus ſuper quem eſt flos albus ⁊ virtus eius ē ſicut allij domeſtici niſi quia eſt plus calefactiuum. Et idem aucto. Yſaac benaram. Allium porrinuꝫ eſt planta ſicut planta porri vltramarini ⁊ in ſapore ſuo eſt ſimile allio ⁊ porro. ⁊ propter hoc virtus eius eſt compoſita ex virtute amborum ⁊ facit ea que faciunt porrum ⁊ allium niſi quia operatio eius eſt debilior operatione ipſoꝝ ⁊ coquitur ⁊ fit dulcius ⁊ comeditur. deinde ſicut porrum domeſticũ. hanc ſpeciem allij inuenies in. l. curat h. Et idem aucto. Ruffi. Alliuꝫ domeſticum calefacit ⁊ incidit humores groſſos ⁊ viſcoſos nocet viſui quia adurit tunicas oculorum ⁊ eorum humiditates ⁊ conturbat viſum. ⁊ eſt nociuuꝫ auribus capiti pulmoni ⁊ renibus ⁊ ſi eſt in aliquo loco in corpore dolor excitat ipſum. ⁊ mouet ⁊ generat ventoſitates ⁊ vomituꝫ. recens eſt melius ad prouocandũ vrinam mollit ventrē expellit lumbricos. ⁊ coſte allij quando comeduntur crude expellunt lumbricos ⁊ conferunt ſtrangurie ⁊ difficultati vrine. Raby moyſes capitulo de allio. ſcordeon ⁊ allium agreſte eſt ca. ⁊ ſic. in q̄rto. Eſt aũt apitiuũ ⁊ abſterſiuũ cõſolidat vlcera fraudulenta ⁊ eſt bonũ attritiõi lacertoꝝ.

Taur: ideſt thaurus.

Tauri: ideſt ſcarabei terreſtres. Pli. lib. 30. capit. 3. poſt principium.

Tauros gre. taurus Iuuencus. ⁊ Tauros dr̃ oſcũ. ſ. burſa teſticulorũ. Pau.

Taurion: ideſt celidonia.

Taurocollen. quid ē. l. glutten. Diaſco.

Taxobolus. i. arthemiſia.

Taxus arbor. Dia. eſt ſimilis palme ⁊c̃. Pli. lib. 16. cap. ii. in fi.

Teangi: ideſt auis.

Teaſi. gre. ſulphur. Teaſinos ſulphureus.

Tebal. eſt genus fiſtule.

Tebemualſe: ideſt ſquinantium. Tebenmata. ideꝫ.

Tectus: ideſt cicercula.

Tedanus: ideſt flos calcis.

Teda eſt lignuꝫ pingue vel pini vel abietis quo ruſtici pro candelis vtuntur. antiqui nuptias ſine horuꝫ lumīe nõ celebrabãt

Teſigie Teſiſie. l. gũmi rute agreſtis. Terficie. Alientuꝫ. Hal. pri° de ſimpl̃ med. cap. 2°. diſtĩ. tertie.

Teſiſic: ideſt tamariſcus.

Teſra gre. konis. i. cinis.

Tegula. quid eſt. l. caſef.

Teganiſtos. tiganiſtos gre. frixus. tiganon: frixoriũ.

Teilon ara. buffo.

Teilule ara. verruce que ⁊ burache.

Teli gre. tili. i. fenugrecuꝫ.

Telophin. quid eſt. Pli. li. 27. cap. vltimo poſt p̃n^m.

Teleſion. Dia. quod multi aizõ agreſte aut hriõ ⁊c̃.

Telegonõ herba. Plinius lib. 25. cap. 9. circa mediũ

Telgetron. Dia. folia habꝫ ſimilia coriandro ⁊c̃.

Telil ara. in cirugia albucaſin ē puſtula ĩ palpebris veniens ſimilis verruce aliqñ ſicca: aliqñ hũida.

Telu ara. eſt ſpecies vlceris. Hal. in ſecretis medicine ad ſcabiem.

Tenica. quid eſt. Pli. libro 21. cap. 16. in medio.

Tenia piſcis. Pau. capitulo de artetica.

Ten ara. lutum.

Teil. eſt quoddaꝫ genus piſcis. ⁊ Teil ara. gramen. Agroſtis Theiluꝫ. Ste.

Teiugi: ideſt auis minuta.

Tela aranea. quid ē. l. hamdebut.

Telas: ideſt vulnus.

Telea. i. ſatureia. ⁊ Telea. i. vlmus. ſꝫ falſo. immo eſt arbor dicta tela.

Telis. i. fenugrecũ. ſilicula.

Telſendis: ideſt piretrum.

Telub: ideſt tinea.

Telul: ideſt fiſtula.

Temalcũoleo. i. chimolea.

Tembul. Temp. eſt foliuꝫ ideſt tenup. ara. Auicen.

Tenãtos gre. ē chorda que in capitibus muſculoruꝫ aggregatur ex neruis q̈bus ipſe muſculus contexitur. ligamēta vero dicunt̃ quibus oſſa colligãtur inuicem. ſenſu hec carent. illa abundant. Hal. lib. de euchimia.

Tenapiũ. i. ſinapis alba.

Teneaſemon: ideſt argilla.

Tenitrius: ideſt minutuꝫ.

Tenim ara. draco.

Tenontas: ideſt nerui ceruicis gre. Demo.

Tenſtulus: ideſt ſerpens.

Tenta: ideſt ſtuellum. pinna. Cor. cel.

Tenup. quid eſt. l. canſice. Tenubueli. Ste. eſt ſpecies arboris pini. Auicē.

Teorica: ideſt vrtica.

Tephiſie: ideſt gummi rute agreſtis.

Tepeſtriſi. Ste. i. ſermaci. Sermacum. Sarmech. Atriplex vel ſpecies ei⁹.

Tepmiptides. i. quiaſticon vlcus in angulo oculo ꝓpeti humorem emanax. Plinius libro. cap.

Tepor: ideſt torpor.

Terra egyptiaca. Alexan. cap. emigranea.

Terra alchichi. i. creta. que inuenitur ſub terra.

Terra armeni. terra rubea ideſt lutum armenum.

Terra aſtra. idem.

Terra figuli. Terra mũda ideſt cretica ⁊ ſatis ſtiptica. ſ. argilla vel creta.

Terra lune. i. lutum lune.

Terra nidi yrũdinis. quid eſt. l. gi.

Terra rubea. i. fungus veſenichus. l. hamech.

Terra ſigillata. quid eſt. l. Teumacem. lepnia.

Terra ſtelle. i. talk. Hal. primo de ſimpl̃. med. ca. 12. l. lutum ſamium.

Terazit. Teracthit. Teratich. i. fungus qui naſcit̃ ĩ pede roſe canine vl̃ barbe hyrcine cuius ſuccus expreſſus ⁊ ſiccatus vocatur hypogſtidos. l. barba hyrcina.

Terabic. i. herba iudaica.

Terapentica. i. curatiua.

Terbentina. eſt gummi arboris dicte terebinthus. ⁊ ipſa vocatur ab Auicē. glucten albotin. ſed aliq legunt albotim. ſed falſo ⁊ eſt zapmus. l. botim.

Terebinthus qd ē. l. botiꝫ.

Terrebabi. i. mãna ꝯfecta.

Terapeuma. g̃. remedium.

Terapia gre. curatio. medicamē. medela. remediũ. terapeuo. curo. medicor. Hal. 6. memiri. cap. p̃mo.

Teredo gre. teredones. teridones groſſi vermes q in lignis generant̃. teredon. ipſe vermis.

Cap. CCCCCCLIIII.

Tereniabim ara. Man. quidã dicunt ꝙ ē manna. ſed falſo. immo ē vt mel albuꝫ habens ſaporem manne. SERAPION. Tereniabin. i. mel ro. vnde eſt ros cadens de celo ⁊ aſſimilat̃ melli granuloſo ⁊ aggregato groſſis graniculis ⁊ eſt nominatũ mel roris ⁊ plurimum cadit ſuper arbores que ſunt in terra coraſceni ⁊ in oriente que arbores habent folia ⁊ ſpinas virides ⁊ flores rubeos ⁊ non faciunt fructũ. ⁊ cadit in caſtella ſuper ſummitates palmaꝝ. ⁊ virtus eius ē equalis mollificatiua ventris. ⁊ eſt humectatiua pectoris ⁊ cõuenit calidis naturaliter ⁊ proprie quãdo ſoluitur in aqua iuiubarum ⁊ prunorum ⁊ eſt ex eo melius album ⁊ nouum ⁊ doſis eius eſt ab aur̃. 10. vſq; ad. 20. Et ideꝫ auc. Abix. Sedat inflammationem febrium calidaruꝫ ⁊ aufert ſitim ⁊ mollit ventrem mediocriter ⁊ educit coleram faciliter. ⁊ melius ex eo eſt album nouum.

Terentellum. i. trapanum.

Teretate. i. pix liquida.

Terf: ideſt pix. Sera.

Teretix gre. acada. Tettix

Tergia. Dia. vlcera ſunt in modum faui.

Terma. lupinaria gre. lupini. Pau. Ste. termeſum.

Tergio. ideſt filex. Teriatis idem.

Tergia gre. lat. frigolico.

Terica: ideſt tribuli.

Teriopomon. i. betonica.

Terid. i. mice panis ſuꝑ q̄s funditur ius aliquod.

Terfie. Terficie. Terfigie. Teſiſie. ideſt gummi rute agreſtis.

Terigia. Terugia oculi. pterigia. ideſt vngula oculi. Dia. Pau. aliter ſuffuſiones tenues.

Teridone. i. ꝑforationes ac ſi fierent cum terebello.

Termuagria. i. lupinus.

Termoſormos: ideſt lupinus agreſtis.

Termenabit. eſt potus qui fit ex dactilis ⁊ ficubus ſiccis ad ſpiſſitudinē redactus ſicut mel ſalis calore: ⁊ hoc fit in locis calidis. nam terme. ideſt locus calidus. Nabit vero dicitur potus predictus qui fit in locis calidis ⁊ illud eſt quod dicitur mãna confecta.

Terme. Termos ſoterrandus. i. omnes ſpecies calide. vel terme: ideſt locus calidus. inde termantica ideſt calida diſſolutiua.

Termantica. i. calefaciēdo diſſolutoria. Halienus in dinamidijs.

Terminum: ideſt vrtica.

Terdigo vel torpigo piſcis quid eſt. l. fead.

Terũge. i. citratũ ⁊ gre. vocatur ſpẽs q̄daꝫ ozimi.

Teſabuc. i. cuꝫ vnus pes offendit alium.

Teſalago. tuſſilago. i. ſaluia lib. antiquo. de ſim. med̃.

Teſapiũ. i. ſinapis ſemen.

Teſſara. gre. q̄ttuor ĩde tyriaca diateſſeron quia fit de quattuor rebus. Taſeron idem.

Capitulum. CCCCCCLV.

Teſt ara. vel affef ſiue terf. lat. pix. Sciendum ꝙ pix fit ex arbore ligni aryn ⁊ eſt arbor ſcerbin vl̃ deda ⁊ eſt cedrus. vel pinus maſculus cuius fructus dicunt̃ coni. eſt ex ea hu. ⁊ ſic. SERA. auc. Diaſ. ⁊ hu. Colligitur ex arboribus ligni arin ideſt maſculi pini ⁊ profert fructũ paruum ⁊ ex eo fit lumen vt apparet in. l. Cinobar. Et melior ex ea eſt alba leuis ſplendens ⁊ munda. GALIE. octa. ſim. phar. Pix que q̄dem ſic. ⁊ cali. in tertio a commēſuratis ⁊ plus ſiccare nata ē q̄ꝫ calefacere. que liquida ecõtrario calefacit pluſq̄ꝫ ſiccet habet ac quid ſubtilium partium quo aſmaticos ⁊ empicos iuuat. ⁊ habet quidē quid digeſtiuum ⁊ diaforeticum ſicut ⁊ ſerin guſtum ſubamarum quid ⁊ acre. ita aũt ⁊ leproſos vngues educunt mixte cum cera ⁊ empetigines curant. digerunt autem duros ⁊ indigeſtos humores omnes quãdo ponuntur in cataplaſmatibus fortior vero ad omnia talia eſt liquida. dura vero pix ad hec quidem peior eſt. ad conſolidationem auteꝫ vulnerum magis ydonea. palam ergo ex his eſt quoniam quid copioſum humiditatis calide commixtum eſt pici liquide. Piſeleum. i. oleum picis fit ex pice humida quãdo coquitur ⁊ eſt quedam ex ea ſimilis viſco ſua viſcoſitate ⁊ nominatur viſcoſa. Eſt alia ex toto ſicca. ⁊ melior eſt illa que eſt pura tenax ⁊ odorifera ſimilis reſine pini. Sapor huius eſt acutus ⁊ fere amarus. eſt cal̃. in tertio ⁊ deſiccatio eſt pluſq̄ꝫ calefactio ipſius.

Teſtaticula: ideſt politricum.

Capitulum. CCCCCCLVI.

Teſticulus omnis cuiuſcũq; animalis ſit non habet bonitateꝫ nutrimenti manifeſtã niſi teſticulus gallorum impinguatorum. ipſe nãq; eſt boni nutrimenti plurimum ⁊ omnis ſpecies teſticuli proprie qui ſunt difficilis digeſtionis quando digeruntur nutriũt plurimum. ⁊ plurimum ipſorum eſt difficilis digeſtionis ⁊ plurimi nutrimenti. ⁊ proprie qui ſunt de animalib⁹ magnis groſſe carnis. Auicē. libro. 2. cap. de teſticulis.

Teſticulus canis leporis ⁊ vulpis. quid ſunt. l. chaſialkel. ſunt ſpẽs ſatirionis. Dia. Orchi quã cinoſorchi dicũt ⁊c̃.

Capitulum. CCCCCCLVII.

Teſticulus ſacerdotis vel zemac. herba eſt ſuꝑ terram expanſa cuius folia ſunt pinguia ⁊ rotũda. flos eius croceus radix eius ē teſticulis paruis plena. ⁊ albis qui comeſti valent contra vitium emoroidarum.

Teſtudo eſt quoddam animal paruum cuꝫ teſta dura ſa-

tis hoꝛribile ad videndū
pꝛo quo.l.latamie.
Teſtulus:ideſt ſerpens.
Tetamatin:ideſt manna.
Tetamonon:ideſt ros.
Tetanon.i.teſabuc.⁊ Teta
non:ideſt galbanum.
Tetanica.Betonica. veto/
nica.Dia.Plinius.
Tettix.teretix gre.atada.
Tetragiō pōdus vnciaꝝ.3.
gre.libella.pua libꝛa qua
drans.ſ.
Tetonicon.Dia.folia habꝫ
ſimilia edere.6.⁊c̄.
Tetraſpoda gre. quadru/
pedia.
Tetanum:ideſt flos calcis
vel muri. ſm alios calx.
vel gipſum.
Tetrimmenos gre.tritus.

Tetanus.i. ſpaſmus tenēs
totum.Pau.Coꝛ.cel.tita
nos.cū eq̄liter ad vtrāqꝫ
partem tendunt vnde ſe
ipſos flectere nequeunt.
Tetis.i.caro gingiuarum.
Tetoniueos.i.pentafilon.
Tetras Tetra gre. q̄ttuoꝛ
inde tetraceus. ideſt fe/
bꝛis q̄rtana vnguentū te
trafarmacum.
Tetregenſis:ideſt enula.
Teucis grece.loligo herba
amara.i.gummi pini.
Tetraith.herba iudaica.ſu
pꝛaſanans.idem.
Tetracuron gre.cucumer.
Tetraizꝰ gre.molaris dens
q̄tuoꝛ radicibus herens.
Caſſius fe.
Cap. CCCCCCLVIII.

Teugibel ara.lat.zinziber. SERAPION auc.
Diaſco.Eſt arbuſtū quod reperitur in
terris arabum ⁊ homines illius terre vtuntur folijs eius
in multis rebus ſicut vtimur ruta in cibis ⁊ potibus ⁊ de
coctionibus ⁊ alijs: ⁊ radices eius ſūt parue ſicut radices
ciperi quarum coloꝛ verſus albedinem declinat ⁊ ſunt ſi/
cut inutilitate: ⁊ in ſapoꝛe earum eſt delectabilitas ⁊ ſimi
litudo ſapoꝛis piperis ⁊ habent bonum odoꝛem ⁊ opoꝛtet
ꝙ eligantur ille que non ſunt perfoꝛate ⁊ quidaꝫ ſunt qui
condiunt zinziber cum melle ⁊ quidam cum rob ⁊ quidā
cum aqua ⁊ ſale ⁊ hoc ne putreſcat ⁊ ſic ponunt in terreis
vaſculis vt depoꝛtetur ad partes romanoꝛum ⁊ eſt conue
niens in cibis ⁊ comeditur cū piſcibus ⁊ ſale. GALIE.
ſexto ſim.phar.radix huius plante defertur ad nos ab in/
dia ⁊ eſt illud in quo eſt iuuamentum.⁊ vittus eius eſt ca/
lefactiua foꝛtiter cum humiditate. pꝛopter hoc accidit ei
ꝙ coꝛroditur ⁊ putreſcit cito quoniaꝫ in eo eſt humiditas
ſuperflua. PAVLVS zinziber.eſt ca. in tertio humi.
in pꝛimo.vinum decoctionis eius ficuum ſiccarum ⁊ paſ/
ſularum valet ad frigidam tuſſim ⁊ ſpiritualium frigidi/
tatem.ſi etiam puluis eius in ficubus ponatur ⁊ ſic cōeda
tur.puluis eius in cibis confectus ⁊ exhibitus ſincopizan
tibus confert.per biennium ſeruatur. ⁊ eſt domeſticum ⁊
ſilueſtre.domeſticum eſt quod karopos coloꝛe:ſapoꝛe ve
hementi acuto ſolide ſubſtantie.domeſticum vero ſubal
bidum acutum habet ſapoꝛem ſed non adeo vehementē
nec ſubſtantiam adeo ſolidam vnde cum franguntur par
tes ſibi coherent quibuſdam ramuſculis.Jn ſilueſtri ve/
ro raro vel nunq̄ꝫ ſic inuenitur.
Teucris vel Teucrion.Plinius libꝛo.25.capitulo.5. an/
te medium.Diaſco.
Teuthlon.Pau.capitulo de ſatiriaſi.

¶ Capitulum. CCCCCCLIX.

Teumacem vel humatum vel terimathin.ara.
gre.lemnia.fragidos.lat.terra ſigil
lata. SERAPION auct.Diaſco.capitulo. Teumacē.
ideſt terra ſigillata.⁊ eſt ſigillum marinum ⁊ eſt ſigillum
layce ⁊ eſt vna ex terris almayum ⁊ multi ex lutis illi ſimi
lantur ⁊ coloꝛ eius eſt ſimilis mogre.ſed diſcernitur ab ea
quia quando tangitur digitis nō adheret eis ſicut mogra.
⁊ eſt viſcoſa parum ⁊ in iſta ſigilla fiunt. ⁊ almaytin ⁊ co/
loꝛ omnium illoꝛum eſt rubeus ſed illa que eſt vera ex eis
foditur ex terra fundoſa vbi nō eſt arboꝛ neqꝫ herba neqꝫ
lapis. Accipitur igitur ex minera illa ſua ⁊ īfunditur in aq̄
donec diſſoluitur ⁊ ſpiſſatur ⁊ agitatur foꝛtiter: deinde di
mittitur donec reſideat ⁊ tūc abijcitur ab ea aqua que ſu/
pernatat cum facilitate:⁊ poſtea colligitur quod eſt pin/
gue ⁊ viſcoſum:⁊ abijcitur quod eſt lapidoſuꝫ in fundo va
ſis. Deinde ponitur illud pingue ad ſiccandum donec fit
ſicut cera mollis: ⁊ ſic diuiditur ī fruſta parua ex quibus
fiunt trociſci ⁊ ſigillantur qui deſiccantur in vmbꝛa do/
nec recedat aquoſitas ⁊ completur deſiccatio. Et idem
auct.Galieni.Jn ſubſtantia eius eſt acreitas ⁊ eſt in ea pa/
rum ſtipticitatis deſiccat ſine moꝛdicatione ⁊ curat vlce/
ra fraudulenta etiam ſi fuerint ſoꝛdida.Et quando confi/
citur cum aceto foꝛti vt fiat ſicut lutum ⁊ ponitur ſup vul
nera recentia gluctinat ea.⁊ curat vlcera antiqua.⁊ diſſol
ue ipſum cum quocunqꝫ videbitur magis competere ne/
ceſſitati ſicut cum aceto aqua mixto aut ſecaniabin aut vi
no aut mellicrato ⁊ conuenit iuuamento manifeſto habē
tibus vlcera in inteſtinis anteq̄ꝫ fiant putrida facto cliſte
ri cum ea aut data in potione.⁊ fiat cum ea cliſtere poſtq̄ꝫ
pꝛeceſſerit cliſtere cum aqua mellis.⁊ poſtea cum aqua ſa
lis :deinde cum ſucco plantaginis: ⁊ detur in potu cuꝫ ace
to foꝛtiter mixto aque ⁊ conuenit moꝛſui tiri ⁊ alioꝛuꝫ ani
malium venenoſoꝛum ⁊ canis rabidi quando bibitur cuꝫ
vino limphato ⁊ quando linitur ſuper locum moꝛſus cuꝫ
aceto.⁊ ſimiliter opoꝛtet ꝙ liniantur omnes moꝛſus ani/
malium venenoſoꝛum deinde ponatur ſuper vulnus fo/
lium aliquod quod ſit reſiſtens putrefactioni illius. ⁊ ex
melioꝛibus eſt folium allei agreſtis.⁊ poſt folium centau
ree minoꝛis.⁊ poſt folium pꝛaſſij: ⁊ medicamen quod ſu/
mitur ex luto ſigillato ⁊ grano Juniperi:in quo admiſce/
tur ex bolo armeno quantitas parua quando bibitur ex
eo ab eo qui timet potionem venenoſam pꝛohibet nocu/
mentum eius ab eo.⁊ ſumunt eum in potu illi qui iā ſum/
pſerunt medicinam venenoſam dum ipſa adhuc eſt in ſto
macho ſuo.pꝛouocat enim vomitum ⁊ expellit nocumen/
tum ab eo ⁊ liberat eum a moꝛte. Ego fui expertus in il/
lis qui biberunt cantarides ⁊ lepoꝛem marinum.nam de/
di eis in potu de hac medicina ⁊ feci eos vomere ſtatim ⁊
euaſerunt neqꝫ paſſi ſunt aliquod accidens malum ex ve/
neno ipſoꝛum. DIASCO. capitulo de terra ſigillata.
lemnia fragidos terra eſt ex clauica ſoꝛdida ⁊c̄.Et ideꝫ ſꝫ
tranſlationem arabicam.quando ſumitur in potu reſiſtit
medicinis moꝛtiferis ⁊ omnibus venenis foꝛti contrarie
tate.Et quando bibit quis ex eo ⁊ poſt ſumpſerit in potu
medicinam moꝛtiferam facit eam egredi per vomitum ⁊
non nocet ei.Et eſt conueniens moꝛſibus ⁊ puncturis ve/
nenoſoꝛum animalium ⁊ ingreditur in cōfectionibus plu
rium medicinarum compoſitarum. SERAPION
auct.Alcanzi.eſt bona ſi pulueriꝫetur ex ea os vnde fluit
ſanguis.ſtringit enim eum ſtatim ⁊ non eſt medicina que
abſcindit fluxus ſanguinis ſicut iſta. Et idem auct. Pau.
quando ponitur ſuper aduſtionem ignis non ſinit locū ve
ſicari ⁊ datur ex ea in potu poſt caſum in quo continetur
leſio interioꝛum membꝛoꝛum ⁊ liniuntur cuꝫ ea membꝛa
poſt percuſſionem ⁊ caſum ⁊ attritionem ⁊ pꝛohibet ea ab
apoſtemate ⁊ ſi fuerit ſolutio continuitatis conſolidat. ⁊ ē
de melioꝛibus medicinis contra venena. PAVLVS
capitulo de terra ſigillata cali. ⁊ ſicca. Auicen.de viribus
coꝛdis.terra ſigillata temperate complexionis eſt in cali.
⁊ frig.confoꝛmis humane complexioni niſi quia eius ſic/
citas maioꝛ eſt humiditate.habet autem virtutem mira/
bilem confoꝛtandi coꝛ.
Teutria:ideſt camedreos.
Teutrion.ideſt polium montanum.vel eritrodanum.
Thaer:ideſt indicus.
Thaguebil.ideſt ſpecies que cibis miſcentur pꝛo ſapoꝛe
vt piper ⁊c̄.

¶ Capitulum. CCCCCCLX.

Thal. vel halcal ara.gre.oxi. vel oxos lati. acetum
GALIENVS.8.ſim.phar.cap.oxos. i.ace
tuꝫ in pꝛmo lib.monſtratū eſt mixte ſubē exiſtere.ſ. calide
⁊ fride ambabus ſubtilibus partibus.ſuperat vero calidi
tatē friditas.ſiccatiuū vero ſufficienter ē hoc pharmacuꝫ
vt ſit tertij gradus iā cōpleti qn̄ eſt foꝛte. SERAPIO.
aucto.Hal.ſuba eius eſt ſubtilis cōpoſita ex cal. ⁊ frig.niſi
qꝛ friditas ē amplioꝛ in eo q̄ꝫ cal.⁊ deſic.in tertio pꝛope fi/
neꝫ qn̄ fuerit antiquū ⁊ ē nociuū neruis. Jdē aucto. Diaſ.
acetū īfrig.⁊ ſtipticat ⁊ ē bonū ſtomaco ⁊ pꝛouocat appeti
tū ⁊ abſcidit ſanguinēa quocunqꝫ mēbꝛo fluat ſi bibatur
aut fiat ſeſſio ī eo: ⁊ coqtur cū cibis ⁊ conuenit curſibꝰ ſup/
fluitatū ad ventrē ⁊ qn̄ ifundit̄ in eo lana nō lota aut ſpō/
gia curat apoſtemata in pꝛncipio ipſoꝝ ⁊ reſtrigit matricē
egreſſaꝫ aut anū exeuntē ⁊ ſtringit gingiuā ſanguinolētā
⁊ confert vlceribus fraudulētis heriſipille foꝛmice ⁊ ſca/
biei vlceroſe empetigini emoꝛroydibꝰ ⁊ panaritio ⁊ ablu/
untur cū eo vlcera fraudulenta. Et quando miſcetur cuꝫ
pauco furfuris ⁊ ponitur tepidū ſuper podagrā conuenit.
Et quando coquit̄ cū melle ⁊ linitur cū eo liuoꝛ ſub oculo
aufert eū.Et quādo īfundit̄ ſpongia in aceto que pꝰus fuit
īfuſa in oleo ro.⁊ apponit̄ fronti conuenit ſode a caloꝛe ſo
lis:⁊ fumus eius conuenit grauitati auditus ⁊ tinnitui au
riū.Et qn̄ diſtillat̄ in aurē occidit vermes ī ea: ⁊ qn̄ bibit̄
calidū confert accipientibus medicinas venenoſas: ⁊ qn̄
bibit̄ cū ſale obuiat nocumēto toxici: ⁊ qn̄ bibit̄ eradicat
ſanguiſugas q̄ adheſerūt gutturi.⁊ ꝯuenit tuſſi antiq̄ ⁊ qn̄
bibit̄ cal'm conuenit aſmati:⁊ qn̄ fit gargariſmus cum eo
abſcīdit curſus humoꝝ veniētiū ad guttur ⁊ cōfert ſqnā/
tie:⁊ caſui vuule: ⁊ collutio oꝛis cū eo cal'o cōuenit doloꝛi
dentium. PAVLVS.fricatio eius cum ſale circa vo
las manuum ⁊ pedum valet cōtra freneſim ⁊ litargiaꝫ.
Thalaſmo eſt quedam confectio.
Thalaſſo melli:ideſt aqua marina ⁊ mel.
Thalapeos vincetoxicum.
Thalibech ara.edera. ¶ Cap. CCCCCCLXI.

Thalaſpium vel thalapis vel ſcandillatiū gre.
⁊ la.leuiſticū ſilueſtre vl' nauſtur
tiū ſilueſtre vel pes gallie. DIASCORI.Naſcit̄ ī tu/
mulis ⁊ ī vijs ⁊ ſup tegulas.herba ē minuta folia hn̄s an/
guſta duobꝰ digitis lōga ⁊ ī ſūmo diſa ⁊ piguia virgā ī me/
dio pferēs duoꝝ palmoꝝ cū paucis ramulis in q̄bus fert
ſemē latū ſil'e cartamo ⁊ obꝛotundū ⁊ veluti ꝯquaſſatuꝫ.
vn̄ ⁊ nomē ſūpſit floꝛē hꝫ ſubalbidū v̄tus ē ei termantica
potiſſime ſemen eiꝰ.potui datū ī acceptabuli q̄ꝫtitate p ſu
perioꝛa ⁊ inferioꝛa purgationē facit vehemēter ſciaticos
p cliſtere adhibitū medet̄.bibitū menſtruis īperat aboꝛ/
ſuꝫ facit. GALIENVS.6.ſim.phar.Eſt aūt talapis le/
uiſticū ſilueſtre vel ſcandilatū cuius ſemen acris virtutis
eſt qua apata rūpit ⁊ per anū impoſitū ſciaticis conuenit.
Eſt aūt ⁊ alteꝝ purgatiuuꝫ colericoꝛum ſubtus ⁊ ſuper bi
bitum in oxifabi multitudine lege Cardamus.
Thalaſteos.i.gladiolus. Thalatos.i.poligonos.
Thaltikos grece nutribilis.
Thallon grece virens viridis.

¶ Capitulum. CCCCCCLXII.

Thaleb. ara.lat.vero vulpis. SERAPIO. auc.
Galie.Oleū in quo decoquit̄ vulpis ꝯue/
nit multuꝫ iuncturaꝝ doloꝛibꝰ ⁊ multi medicoꝝ ponunt
ea viuentē in vaſe cū oleo ad coquēdū: ⁊ q̄dā ponunt eaꝫ
moꝛtuā.nā qn̄ doloꝛ ē pꝛopter humoꝛē groſſuꝫ viſcoſuꝫ ⁊
adherentē ⁊ exn̄tē ī pꝛofundo mēbꝛi nō pōt eum trahere
medicīa totuꝫ pꝛopter ſui multitudinē aut pꝛopter groſſi/
tiē ſubſtātie ſue ⁊ viſcoſitatē aut ꝑpter friditatē ipſius ni
miā aut ꝑpter ventoſitatē inflatiuaꝫ que generat̄ ab eis.
Jn veritate dico ꝙ illi q̄ operant̄ cū vulpibus ad hoc ipſi
faciebāt cū eis balnea in q̄bus egrū ponebāt ⁊ iacebat ibi
adeo ꝙ oleū coopiebat coꝛpꝰ egri totū ⁊ iubebāt īfirmo
ꝙ ſtaret ibi multū ⁊ faceret moꝛā longā ibi.Contingebat
ergo ex hoc ꝙ oleū illud reſoluebat id qꝺ erat in iūcturis
ex apate humoꝝ in loco ⁊ nō faciebant hoc ſolū:imo eua
cuabāt ab eo qꝺ erat in toto coꝛpoꝛe ſuo ex ſupfluis hūo/
ribus: quāuis ī coꝛpoꝛe habētis doloꝛē iuncturaꝝ eſſet re
pletio magna:nō ergo ē mirꝝ ſi hoc medicamē cōuenit ei ī
hunc modū.nā hūoꝛes nō deſcendūt ad iuncturas eoꝛuꝫ:
īmo euacuātur per reſolutōeꝫ ex loco vbi ſunt.Et illi qui
ſunt ī iūcturis reſoluunt̄ ēt. PAVLVS pulmo vulpis
deſiccatus ⁊ potatus pōdus.ʒ.i.multū ꝯuenit aſmati : ſed
Auicē.dicit ꝙ hoc medicamē valet coꝛpoꝛe purgato.
Thameb:ideſt vua.l.vitis.
Thamiſſana quid eſt lege
laieralmarien.
Thamnos:ideſt mirica ge/
neſta.
Thanegi.Stephanus ē fu/
mus ligni ritinis:ideſt li/
gni colofonie.
Thaom arabice allium.
Thaos:ideſt pauo.
Tharchemeter eſt quidaꝫ
muſculus coxe.
Tharcon. Tharona : ideſt
granum lentiſci.
Thanatos gre. moꝛs inde
athanaſia immoꝛtalis.
Cap. CCCCCCLXIII.

Tharo. ē quedā her/
ba que ī ter/
ra hyeroſolimitana plan
tatur in oꝛtis.⁊ tunc eius
acuitas ac ſuperflua cali
ditas auferuntur. vn̄ ad
comedendum bene ſapi
da redditur cuius grana
carpobalſamo ſunt ſimi/
lia cum quibus balſamū
quandoqꝫ falſificat̄. Eſt
enim ligmuꝫ balſami eiꝰ
ligno ſimile atqꝫ oleum
oleo. Alman. tractatu 3º.
Tharubil.i.Thaguebil.
Thaum arabice grece ſcoꝛ
deon latine.Alleum.
Thaus:ideſt pultes.
Theacia.Theata: id ē ble/
ta alba ⁊ nigra.
Thebeth eſt compoſitum
nomen loci.
Thegemata. i. dulces fru/
ctus duros habētes coꝛ/
tices vel teſtas.
Theil. herba eſt ſatis con/
foꝛtans ſtomachum qua
caremus.
Thei locus quidam eſt.
Theitrius:ideſt minutum.
Thelofon.i.thelophin.
Thenchi cimolea quid eſt
lege chimolea.
Theobolus : ideſt muſcus
naſcens in lapidibus lo/
coꝛum humidoꝛum.

Theodoꝛicon anacardinū
a Theodo.auctoꝛe dcm̄
eſt antidotum.
Theoneſtruꝫ: ideſt quinqꝫ
folia.
Theoniſſis.i.arthemiſia.
Theoꝛomata eſt quidā tu/
moꝛ in quo continet̄ ali/
quid ad modum roꝛis.
Theotis:ideſt loligo.
Thephiſie:ideſt gummi ru
the montane.
Thermus:ideſt lupinus.
Thermꝰ agrios.Thermo/
ſitonos.i.lupinꝰ agreſtis.
Therima.Therimon : id ē
lupini.
Thetricanꝰ.i. flos parietis.
Theu:ideſt gramen.
Theulis eſt quoddam ge/
nus piſcis.
Theoꝛema. Noticia. No/
to.Scientia ideꝫ. Galie.
libꝛo de partibus medi/
catiue artis.
Theoꝛitis grece inſpectoꝛ
contemplatoꝛ. Theoꝛiti
ki inſpectura. Theoꝛiti/
kos cōtēplatiuus. Theo
retica contemplatiua.
Theonarca quid ē. Pliniꝰ
lib.25.capi.9.an̄ mediuꝫ.
Thithion grece mām̄illa.
Thimos ē ſpēs verruce.le/
ge Acrocoꝛdines.
Thimoſis.Demoſt.ē extā/
tia rubꝛa atqꝫ aſpa ⁊c̄.ve
hementer oculū pūgēs.
Thimon.Coꝛnel. cel.ſuper
coꝛpꝰ q̄ſi verrucula emi/
net ad cutem ⁊c̄.
Thimen apud Auicanna ē
planta foꝛtiter laxatiua:
ſed in ara.eſt thimum.
Thion.i.ſulfur. Stephanꝰ
theaſi thionapirō ſulfur
viuū thibapirum.Thio/
deos furfureus.
Thiriaſiꝫ gre.pediculi pal/
pebꝛarum.Coꝛneliꝰ cel.
Thia .i.ſulfur.Tiaſſi.Tia/
ſin idem.
Thianapiron:id ē ſulfur ui

daicum ⁊ ē ſulfur viuū.

Thicar eſt ſpecies vitri qđ conſumit argentum ⁊ diſſoluit admixtum ei.

Tilicteris eſt vna ex ſpeciebus filicis.

Thimus quid ē lege baſce. Stephanus beſſa charabuma. Diaſco. Plinius li libꝛo.21.cap.10.⁊.21.

Thioſapiros: ideſt ſulfur ſine igne.

Thirbū.i. omētū vel zirbꝰ.

Thit: ideſt gramen.

Thitum quid ē lege. Altea.

Thobos.i.panis.l.beuda.

Thomicon.i.confoꝛtatiuū.

Thontrēis: ideſt lamētationibus.

Thoaretiuʒ. Plinius folia coꝛiandri habet pinguioꝛa ⁊c̄.

Thoꝛa eſt menſura.30.modioꝛum.

Thoꝛach.i. panis biſcoctus

Thridax: ideſt lactuca.

Thubeleris: ideſt bactituꝛa eris.

Thuctanecis: ideſt pulegiū

Thumini. Thumuin: ideſt thimus.

Thumū.i. herba capillacia

Thurcbal quid eſt lege carrumen.

Thus quid eſt.l. Ronder.

Tiaſſi. Tiaſin. Thia: ideſt ſulfur.

Thias: ideſt minoꝛatio āguli oculi.

Tibapparū.i.cibus ignis. l. thion: ideſt ſulfur viuum quaſi cibapirum.

Tiberiuſfolia: ideſt camedrea. Tiberiſpolia.

Tibialis eſt ſpecies calami aromatici.

Tibir: ideſt roſmarinus.

Tibirianticum.i.nec nimis leue nec nimis foꝛte.

Tibꝛum: ideſt omentuʒ vel recticulum.

Tibur.i. vulua lege vulua.

Ticapſi. Tlapſen. Plinius libꝛo.27.capitulo vltimo circa medium.

Ticedillo: ideſt herba paſſerina quam ignoꝛo.

Tidax agria: ideſt lactuca agreſtis.

Tifa grece: ideſt ſiligo.

Tife. Diaſcoꝛides. Acteliʒ. Plini. Typhe. lib.18.caº.10.circa medium.

Tifitas. Pli. ſic vocāt qdāʒ quandam ranaruʒ ſpēm.

Tiflanciſtruʒ gre. vncinus cecus quo palpebꝛe ſubleuantur.

Tiflos grece cecus.

Tigus: ideſt barba iouis.

Tibulch: ideſt triplicatum: ⁊ eſt quidam potus.

Til: ideſt gramen.

Tille ſappa: ideſt vinum coctum vel muſtum.

Tilmi. Tilni. Tilineos: id ē fenugrecuʒ. Tilinū albe.

Tillos eſt calloſa ⁊ grandis cicatrix. Dura caro callo ſitas callum: vt in Alexādro de oculis.

Tilaticis ⁊ peritis ⁊ vritis. Diaſcoꝛides. eſt quedam ſpecies ſpice celtice.

Tileos. Tilia grece tili fenugrecum inde oleum tilinum.i.de fenugreco.

Tiligonꝰ. Teligonꝰ. Diaſc. eſt ſpēs folii femina.s.

Tilitaro grece linteolū qđ carminatur ad vlcera implenda. Galie. ad glauc.

Tiloſis grece peioꝛ aſpitas palpebꝛaꝝ.l.tracoma: ſʒ Alexander grandes cicatrices tilos vocat.

Timalō ē vna ſpēs papaueris.l. Mechō. Pli.liº.20.cap.20.⁊ lib.25.cap.7.

Timea. Paulus eſt ſpēs verucaruʒ.l. Acrocoꝛdines.

Timonia ē vna ſpecies animonis.

Timatigigi.i. quinqʒ folia.

Timben: ideſt timum.

Timbꝛa. Timbꝛe. Serap. .i.ſatureia. Dia.gre.timuri. Pli.lib.19.ca.8.⁊ li.20. ca.22.ara. Sabatar.

Timelea aut camelea. i.camedreos. Sema. Ste. Diaſc. multi iſtā cocognidion dixerunt. Pliniꝰ liº. 13.capitulo.21.in pncipio.

Timeas eſt ſpecies cāne lege haſap.

Timgos: ideſt hyrcus.

Timiama eſt oīs ꝯfectio odoꝛifera ad fumigādū facta. ſʒ alios ē quoddā lachꝛymū qđ vocat̄ cancamon qđ cum coagulat̄ ē granuloſuʒ: ⁊ ſunt grana parua leuia albiſſima q̄ſi thus albuʒ appet: ſʒ albiꝰ ē ⁊ leue ⁊ magis minutuʒ qđ emanat ab arboꝛe ſili lecine i magnitudie ⁊ foliis cū volucrat̄ cuiꝰ fructus ſic̄ oliua vel granuʒ laurica carens nucleo nigri coloꝛis cuiꝰ fructꝰ exp mit̄ ⁊ ſuccꝰ eius coagulatus dr̄ timiama: ſed illud eſt purius quod a trunco arboꝛis emanat percuſſo fit ex eo fumigiuʒ bonū: ſed nos communiter vocamus timiamis. coꝛum coꝛūbꝛū ꝯfictā. l. Coꝛumbꝛū. cancamon ⁊ ē fex ſtoracis liquida. Xp̄oforus de honeſtis.

Timi comarinuʒ.i. cime timi: vt i antidotario i confectione ieralogodion.

Timinon.i.ſcolopendria.

Timolea qd eſt.l. Cimolea.

Timolas. i. veſpertiliones.

Timopſalmo quedam confectio eſt katartika grece Diaſcoꝛi.9.thimofacta.

Timus quid eſt lege baſce.

Tincar: ideſt capiſtruʒ auri .l. Criſocolla. Boꝛax.

Tin arabice ficus.

Tinci: ideſt pinus.

Tinea ē nomen equocum ad vermen ⁊ ad ſcabiem capitis.

Tinea coꝛrodit pannos ⁊ tinea caput. hec pcipue vlceroſa eſt, lege alopitia.

Tinea haboꝛafa.i. cuſcuta.

Tino: ideſt liquoꝛ.

Tinſa arabi. Timſa.i.cocodrillus aīal. Tiſma ideʒ.

Tinturus: ideſt aſperitas.

Tineſmos grece tenaſmus tenaſmon.

Tinni grece tunus piſcis.

Tipica paſſio: ideſt interpolata.

Tire: ideſt glucten.

Tireus. Tirefs gre. vpupa.

Tiria pictura: ideſt furfures capitis lege offiaſis.

Tiriacha afoꝛoch. i. a moꝛte liberans.

Tiriaca alfarach.i.maioꝛ.

Tiriaca diateſſeron: ideſt ō quatuoꝛ rebus. l. teſſera.

Tiriagia: id ē vngula oculi.

Tirus eſt quidam ſerpens.

Tirogala gre. ſerum lactis.

Tiros tiron grece caſeus.

Tiſelium. Plinius. Rhiſelium libꝛo.25. capitl̄o.10. in pꝛincipio.

Tiſanna: ideſt aqua oꝛdei vel fariola.

Tiſapium: ideſt ſinapis albus.

Tiſis grece macies ſqualoꝛ

Titaneos grece. Titanus: .i.calx viua egipſo. Paulus. Theodo. Priſcianꝰ. Galienus.

Titaſin.i.medulla cerui.

Tithe grece mammille tithion mamilla vber.

Capitulum. CCCCCCLXIIII.

Titimallus.

lati. arabi. xencua. SERAPIO. auctoꝛitate Diaſcoꝛidis. Sunt eiꝰ ſeptem ſpecies quarum vna dicitur ara. baraſmas. grece vero caritias vel comites vel comos ⁊ eſt maſculus hñs virgas quarum longitudo eſt plus vno bꝛachio in quarū coloꝛe eſt rubedo plena lacte albo acuto ⁊ folia ſuper virgas ipſas ſimilia foliis oliue: niſi quia ſunt longioꝛa ⁊ ſtrictioꝛa ⁊ radix eius eſt groſſa aſpera ⁊ in ſummitatibus illarum virgarum ſunt come ſimiles iunco. ⁊ in ſummitatibus illarum comaruʒ ſunt capitella ſimilia capitellis illius ſpeciei que dicitur noalis ⁊ in iſtis capitellis eſt ſemē. eſt laxatiua: ⁊ iſta eſt camelea. Eſt alia ſpecies dicta ara. ⁊ gre. Carſites ⁊ eſt femina ⁊ ē ſimilis plante dicte didomodas ⁊ habet folia ſimilia foliis mirti: niſi quia ſunt maioꝛa ⁊ ſtrictioꝛa ⁊ durioꝛa ⁊ ſunt fetidi odoꝛis et habet acutas ſūmitates ſicut ſpinas ⁊ habet virgas egredientes ab vna radice longas circiter palmum vnuʒ et habet ſemen quod pꝛofert omni anno ſimile nuci ⁊ iſta nux dicitur vomica ⁊ moꝛdicat linguaʒ foꝛtiter ⁊ naſcitur locis aſperis. virtus autem iſtius eſt ſimilis virtuti pꝛime: niſi quia cōmouet citius vomituʒ q̄ʒ pꝛima: ⁊ iſta eſt femina ⁊ eſt iſta ſpecies laureole. Eſt ſpecies alia dicta arabi. ⁊ grec. paralios ⁊ eius expoſitio eſt pꝛopꝛie ⁊ maxime illud quod nominant homines migath. ⁊ canſomias. naſcitur in marinis locis ⁊ habet ramos.5.aut.6.vel.7.ex vna radice quoꝛum longitudo eſt circa palmum vnum rectos: quoꝛum coloꝛ tendit ad rubedineʒ exeunteʒ ab vna radice in quibus ſunt folia parua ⁊ ſtricta ⁊ oblonga ſimilia foliis lini in ſummitate ramoꝛum ſunt capitella amigdalata rotunda in quibus eſt ſemen oꝛobo ſimile coloꝛis varii: ⁊ ſunt ibi floꝛes: quoꝝ coloꝛ eſt albus ⁊ ē tota plāta lacte plena: ⁊ iſta vocatur lati. eſula. Eſt ſpecies alia ara. dicta elioſtropos gre. elioſcopos hʒ folia ſimilia poꝛtulace: niſi qꝛ ſunt ſubtilioꝛa ⁊ rotundioꝛa ⁊ quattuoꝛ habet ramulos aut. 5. egrediētes ab vna radice. longitudo quoꝝ eſt circiter palmū vnū ſubtiles ⁊ rotūdos rubeos ⁊ plenos multo lacte: ⁊ habet in ſummitatibꝰ ramoꝝ coꝛonā ſimilē coꝛone aneti in qua ē flos ⁊ ſemen ē ei circa folia que ad curſum ſolis conuertitur cū eius reuolutione: ⁊ propterea dicitur elioſtropos ⁊ eius expoſitio eſt aſpiciens ſolem naſcit̄ i ciuitatibus plurimuʒ ⁊ in cauernis iuxta muros ⁊ iſte cōiter vocatur a latinis titimallus paruus. vnde dr̄ titimallus a titan qđ eſt ſol ⁊ mallos qđ dr̄ coma: quia titimallus vertit ſuas comas ad ſoleʒ. Eſt alia ſpecies dicta ciparifias habʒ virgas fere vniꝰ palmi lōgas aut plus quaꝝ coloꝛ ē rubeꝰ in qbus oꝛiunt̄ folia ſimilia foliis pini que dr̄ calicaris: niſi qꝛ ſunt mollioꝛa ſubtilioꝛa ⁊ minoꝛa ⁊ vl̄r ſunt ſil̄ia eis in pnº ſui oꝛtus: ⁊ ppterea ſic noīat̄ hec planta ⁊ ē plena lacte naſcitur in locis lapidoſis ⁊ ſiccis: v̄tus eius ē ſimilis virtuti aliaꝝ. Eſt alia ſpecies naſcens ītra lapides ⁊ dicit̄ dendrodes. hʒ multos ramos ⁊ coloꝛ ramoꝝ ē rubeus et ſuper ſummitates ramoꝝ ſunt folia mirti ſimilia ſubtilioꝛa ⁊ longioꝛa paꝝ ⁊ hʒ ſemen ſimile ſemini illius ſpeciei q̄ dr̄ caritias ⁊ modus operatiōis ⁊ virtutis eius ⁊ foꝛma repoſitionis eius eſt ſicut dictaruʒ ſpecieꝝ. Eſt alia ſpecies dicta platafilos habens folia ſimilia foliis plāte que dicitur flommos ⁊ radix eius ⁊ flos ⁊ lac laxat aquoſum humoꝛē: ⁊ quādo terit̄ ⁊ pꝛoiicitur in flumine vel ſtagno occidit piſces. Et etiaʒ ſpecies ſupꝛadictoꝝ lacticinioꝛuʒ faciunt hec. Eſt alia ſpēs lacticinii dicta pithias ſimilis ſpēi dicte cipariſſas que pōt reponi cū ſupꝛadictis. 7. ſpeciebꝰ titimalli: ⁊ pꝛopter hoc poſuerunt illā inter ſpēs titimalli habet virgas longitudie vnius bꝛachii ſimiles virgis lentiſci: niſi qꝛ ſunt longioꝛes ⁊ plene nodis ⁊ folia habet ſil̄r ſtricta ⁊ acuta i ſūmitate ſimilia foliis pini: ⁊ pꝛopter hoc ſic nominatur ⁊ hʒ floꝛes magnos ad longitudinem tendentes: quoꝛuʒ coloꝛ eſt purpureus ⁊ habet ſemen depꝛeſſum ſimile lenti ⁊ habet radicem magnā albā ⁊ groſſaʒ in qua eſt multum lac. GALIENVS.s.ſim. phar. capl̄o de titimallo. virtus omnium illaꝝ ſpecierum lacticinioꝝ eſt cal. ⁊ ſic. in quarto virtus titimalli eſt laxatiua flegmatis ⁊ colere ⁊ pꝛouocat vrinā. GALIENVS eodem libꝛo ⁊ capitulo ſecundū tranſlationem gre. omnes qdem habent acrem ⁊ ca. virtutem pꝛedominantem. inuenitur auteʒ i eis ⁊ amaritudo foꝛtiſſima. ergo omnium ē opos ⁊ frondes. participat vero ⁊ radix pꝛedictis v̄tutibus: ſʒ nō equaliter. ipſa autem cocta cū aceto dentiū doloꝛes ⁊ maxime qcunqʒ coꝛroſis ipſis fiūt curat: opos vero foꝛtioꝛes habet v̄tutes ad foꝛamen dentiuʒ ⁊ alias partes coꝛpoꝛis mox vlcerat extrīſecus emplaſtrata. ē eni ex quarto gra. ca. que cauſticoꝝ diximus eē: ita aūt ⁊ pilos aufert vnctꝰ opos: qꝛ vero foꝛtis eſt miſcetur oleo: ⁊ ſi multotiens hoc fiat tandem radices pilloꝝ perimit ⁊ muduʒ eis fit coꝛpꝰ ſm aūt eādē v̄tuteʒ accocoꝛodines ⁊ foꝛmicas pterigia ⁊ etylos tollit. Abſtergit empetigies ⁊ ſcabies pꝛopter amaritudinē ⁊ fagedenica ⁊ vlcera carbūculoſa ⁊ cācroſa: qm̄ calefacit foꝛtiter ⁊ abſtergit iuuare nata eſt ſi qs in tēpoꝛe ⁊ menſura eo vtatur. At vero ⁊ fiſtularum tylos eadeʒ v̄tute curamus. Hec omnia operātur omnes opi titimalloꝛum ſm genus ſil̄r. debilius vero folia ⁊ fructus operari nata ſunt. qbus ad piſces q in ſtationariis aqs vti aſſueuerunt. citiſſime enim ab eis inebꝛiati ⁊ ſemimoꝛtui facti ad ſuperficiem feruntur aque. cum autem ſint ſepteʒ ſpecies titimalli foꝛtioꝛ eſt qui caritias nominatur quem ⁊ maſculini qdā nominant: ⁊ q in lapidibus naſcitur dictꝰ dendrodes. conſequenter autem q barbaſſo ſimilat̄ et ciparifias: deide paralias: deide aūt elioſtrophos: ſm pꝛopoꝛtōeʒ vero pꝛedicte eoꝛum virtutis eſt cinis ⁊ lixiuium quod ab eis. Plinius libꝛo.26.capitulo.8.in medio.

Tlapſiū. Diaſ. duo facit capitl̄a. vnuʒ talipſos. Aliđ tlapſiuʒ ſiue vt alii ſipis agriō: ſiue vt latini ſcandalion. i. pes galliaceus naſcit̄ ⁊c̄. Ste. ē oꝛſum.i. naſturciuʒ babilonicum Pau. Cratebas ē alterū genꝰ qđ ſinapi pſicuʒ dr̄. lit er antiquus de ſimpl. medi. Plinius libꝛo. 27º capl̄o vlti. circa mediuʒ.

Tlaſe grece frangere conquaſſare.

Tobaltin. i. rubi īmaturi.

Tobꝛicon .i. hypoqſtidos.

Trachit idem.

Tocandeſtre: ideſt piretꝝ.

Tocandeſte ſecundum aliquos eſt piretrum.

Tocomos: ideſt ferrum.

Toffa: ideſt mela.

Tofi eſt quidam tumoꝛ in quo cōtinetur ad modū lapidis.

Tofus lapis ē lenis ⁊ ſpongioſus ſatis abſterſiuus.

Toginaton.i. ſatietas nauſeatiua. Totima. Totia.

Tomentum. Diaſcoꝛides. ideſt ſtuppa.

Tomias grece veruex.

Tomos. Tomi.i.īciſio vel diuiſio inde anotomia.i. recta diuiſio ⁊ atomos.

Tonſilas vocat Oꝛibaſius amigdalas que i faucibꝰ apparent ipſaſqʒ eaſdem vocat pitimias. PAV. ait. Pariſinias foꝛte coꝛrupta ſcriptura.

Tonus: ideſt vigoꝛ. Galie. 9º memiri. capl̄o 3º ⁊.12º. terapentice. capl̄o pmo.

Tonetica. Tonoctica. Alexāder.i. ꝯfoꝛtatiua coꝛroboꝛatiua. Caſſius felix.

Topus quid eſt.l. Tropus.

Topacios: grece topacius gemma.

Topica grece localia. Caſſius felix topos locus.

Toꝛax: ideſt pectus.

Toꝛbolos.i. coꝛtex ſambuci terranei.

Toꝛecos: ideſt lactuca.

Toꝛefactum.i.ſemiuſtum.

Toꝛmētalis: ideſt ſatirion.

Toꝛmentum planta cuius virtutes. Diaſcoꝛi. deſcribit: ſed non foꝛmam.

Toꝛmos: ideſt lupinus.

Toꝛmentilla quid eſt.l.biſtoꝛta. Eptafilon. Conſolida rubea potentilla.

Toꝛnaſolis.i. pendactilus.

Toꝛobos: ideſt aqua lactuce vel lactis.

Toꝛongi vel curon arabice citrum.

Toꝛpigo quid eſt lege ſead

Toꝛpoꝛ ē ꝯgelatio vel ſtupoꝛ.

Toꝛſius.i.antrax.

Toꝛtella quid ē.l. bedereg

Toꝛtelle de ſeni. quid ſunt lege paſſime.

Toꝛtuca. i. teſtudo enuda. Gal̄. 2º memir. capl̄o 2º.

Toſica ſunt venenoſa ex qbus medicamīa fiūt. Galienꝰ in dinamidiis.

Tot: ideſt cot lege faſſaſe.

Totraceos: ideſt quartana feb. periodica.

Toxea: ideſt aſſungia.

Toxon grece yris celeſtis arcus.

Toxicum quid eſt. l. vireʒ.

Tracus. Tragus.i.ſpelta.

Trachia. Trachea grece.i. aſpa. Trachis aſp. Trachites aſperitas rigoꝛ rigiditas. Galie. in dinamidiis. Trachea ſunt aſpera que ſuffocata loca vlcerant.

Trachea artaria. Oꝛibaſiꝰ .i. pncipalis arteria quaʒ ruſtici gargalionē dicūt.

Tracion: ideſt frutex dictꝰ tramenticus.

Trachimata: id ē aſperitas oculoꝛum.

Trachillos grece collum.

Trachiotis: id ē balſamita.

Trachit: id ē hypoqſtidos. Toꝛbicon idem.

Trachites bleſſarō. Demoſte. ē aſperitas palpebꝛarum in iterioꝛibus ⁊c̄.

Tracomanes. Plinius tricomanes lib.27.caº. vlt.

Tracoma gre. aſpitas palpebꝛaꝝ. Pau. q̄ cū aucta fuerit ⁊ quaſi tunicas habens ficus dicitur perſeuerans vero tiloſis.

Tracon quid eſt. Pliniꝰ libꝛo.13.capl̄o.21.

Traben: ideſt vua.

Tracus dicunt que ſunt ex farris groſſa. Oꝛibaſius.

Trafia: ideſt grana ſolis.

Tragebulidos: ideſt tragulidunces.

Tragagantũ vocatur radix arboꝛis dꝛaganti.i.Acantos. Diaſcoꝛides.Plinius libꝛo.13°.capitulo.21.
Trageantes ſunt illi qui vtuntur tragematibus.
Tragemata.Tragimata gre.eſcaria.Alexã. ſunt fructus dulces hñtes duros nucleos vt nuces vel duras teſtas vt amigdale vel qcqd poſt cenam comedit̃ gratia delectationis:que eſt ad bibere: vt Galienus de cibis.capitulo de ſemine canabi et arabice vocatur caug anac.
Traganeon.Tragiũ naſcit̃ in creta iſula maritimis iuniperi ſimilis ⁊ ſemen ⁊ folia ⁊ ramis ſuccus eius lacteꝰ. Pli.lib.27.cap.vlti.Tragion.Attragonis.Trageon.
Trages.Trageos:ideſt tertia ſpecies ſpongie.
Tragiȝ tracoloritan:quid eſt lege ſandanig.
Tragos:ideſt iuncus marinus.Diaſco.vel hircus.Pliniꝰ libꝛo.27.capitulo vltimo.Galienꝰ libꝛo de alimentis.
Tragakanta.i.hyrci ſpina. Galienus in lib.de alimentis.
Tragano grece calloſum cartillago.
Tragerifion grece capꝛiolus tragerifos capra.
Tragion.Pliniꝰ libꝰ.13.cap.21.Diaſco.Tragion altera folia habet ſimilia ſcolopendrie ⁊ radix eſt illi alba ⁊ tenuis ſimilis radici agreſti ⁊c̃.

Capitulum. CCCCCCLXIIII.

Tragos. Tragere ꝭm Diaſco.capꝰ.tragos aut ſcoꝛpion naſcit̃ locis maritimis frutex eſt ſuper terrã longitudineȝ palmi vniꝰ hñs aut amplius.haſta eſt illi ſine folijs in aqua in ſummo hȝ velut acinas minutas ſicut triticũ acutũ multũ i guſtu ſtipticitas: ſemen eiꝰ cũ vino bibitũ fluxũ matricis ⁊ vẽtris abſtinet qȯ ſemẽ plurimũ colligũt de terra ⁊ faciunt trociſcos.
Tragopone.Diaſco.quã multi conũ vocant.herba eſt ⁊c̃.
Tragoꝛinus vel tragoꝛiganus. Diaſcoꝛides frutex eſt ⁊c̃. Plinius libꝛo.20.capitulo.17.circa pꝛincipium.
Tragus vel tracus:ideſt ſpelta.
Tragopogon:ideſt herba hyrcina.nam tragos grece hyrcus pogon barba vel iunctum.Galienus.
Traulus gre.ẽ q deficit i ꝓferendo r.elemẽtũ.Balbꝰ aũt ſeu bleſus ẽ q frãgit.ſ.

Cap. CCCCCCLXV.

Traguliduntes. ara.gre.ſafurion.lat.cauda tremula. PLINIVS ȯ ſafurion ẽ auis de genere paruaꝝ minoꝛ omnibus auibꝰ excepta aite reiaco ⁊ coloꝛ eiꝰ inter viridẽ ⁊ citrinũ ⁊ cineritiũ ⁊ ſuper alas eiꝰ ſunt pẽne auree: ⁊ ſuper caudaȝ eius ſunt pũcta alba ⁊ plurimuȝ apparet i hyeme apud piſcinas ⁊ parietes:⁊ ipſius volatus nõ ẽ fixus: imo volat paꝝ ⁊ cadit ⁊ garit ſemper ⁊ mouet caudam. ⁊ hec ẽ auis ſpine expellit lapidẽ de renibꝰ ⁊ veſica cũ potẽtia.
Trabit.i.ſemen endiuie.
Trauenatica.i.ſanguinem ex vulnere ſtringentia.
Trauma gre.vulnꝰ.Traumata vulnera inde.
Traumaticũ medicamẽ ẽ ſanans vulnera ⁊ tramatica grece vulneratiua. DIASCORI.capitulo de felle capꝛino.
Traxia:ideſt ſcariola.
Tremẽcola.i.herba tremula.
Tremiſeuc.i.paliticꝰ.
Triamẽti.i.petroſellinum.
Triaſelaicuȝ:ideſt glucten thaurinum.
Trianguluȝ vel triangularia.i.ſigilluȝ ſalamonis.
Triallis eſt qȯdam genus taſſibarbaſſi ſatis cõbuſtibile.i.flõmos:quia eſt quarta ſpecies eius.
Triytria.i.cibꝰ factꝰ de paſta aȝima ſicut fila lõga. ara.atria arabice.Aſceth grece triuoli.
Tribulus qd ẽ.i.haſchaba. Dia.Pliniꝰ liꝰ.21.cap.16.
Tribuca:ideſt lacertides.
Tribiſcus ẽ ſpecies cameleeeſt de ſpeciebus lacticiniorum: non tamen titimallorum deſcriptoꝝ a Diaſ. multũ aũt lac hȝ qdã hãc dicũt alipiados.
Trichachis.Theof a trachate accipitruȝ genere nomen accepit.Plinius libꝛo.25.caplo 6°.in fine.
Triches.grece capilli trichos trix.
Trichiaſis.Demoſt.eſt inclinatio ad iferius palpebꝛe pilloꝝ naturaliuȝ.
Trichocola grece medicia faciẽs adherere pilos in palpebꝛis.Paulus.
Trichimanes.i.pollitricũ.
Trichitis.i.alumẽ ſciſſum.
Tricodum: ideſt neſpilum: eo ꝙ tria oſſa habeat.
Tricoꝛelium vel triſcas: id eſt herba capillacia.
Tricon omelli:ideſt mel cũ citonijs.
Tridax tridakina gre.i.lactuca.Gal.li.de alimẽtis.
Tridi agrea: ideſt lactuca agreſtis.
Tridacna ẽ ſpecies oſtrearum magnarum ter moꝛdenda.Plinius libꝛo.32. capitulo.4°.circa mediũ.
Trifera grece delicata.
Trifeon:ideſt iuuenile ſiue delicatum inde trifera ⁊ collirium triferon.
Trifolium.Trifilon arabi. ideſt trifolium.i.Handacuca ara.tarafilon grece.
Trifollon trifilium trifillũ ideſt ſatirion.
Trifolion:ideſt tripolion.
Trifago maioꝛ.Triſogus: ideſt camedreos.
Trifula.i.Jduum.Galienꝰ libꝛo de euchimia.
Trifolium marinum: ideſt tripolium.Plinius libꝛo 26.cap.7.circa medium.
Trigon grece turtur.
Trigonion bunion.Diaſcorides eſt ſecunda ſpecies herbene.i.gerebotanuȝ.
Trigonius piſcis marinus: cuiꝰ pũctura aculei venenoſa ẽ paſtinaca.Coꝛ.cel.
Trimineũ: ideſt trimeſtre. Diaſco.i.triuȝ menſium.
Tripanion grece trepanuȝ.
Trigama.Trigana:ideſt lactuca.
Trigomum.trignum quid eſt lege ȝaroꝛ.
Trigeno eſt ſpecies trifolij
Trigla grece: ideſt mulus piſcis.
Trigo rubeo.i.dꝛagantuȝ.
Trigonia:ideſt piriſtrion.
Trigon grece: ideſt turtur.
Trigias grece tartarum trigia fex amurca ⁊ fex oĩs.
Trigotrigonus: ideſt lupinus marinus.
Trigã.i.trociſci facti de tribus i antidotario Alexãdri de diſſinteria: ⁊ quicquid de tribus rebus efficitur poteſt dici trigoni.
Trillus:ideſt tribulus.Tribolus idem.
Trimba:ideſt ſatureia.
Trimata.i.excoꝛiationes.
Trimagne. Triſego: ideſt quercula maioꝛ.
Trioce:ideſt tubere.
Trionites:ideſt betonica.
Triplicaton rob ſaba: ideſt cuius.tertia pars remanſit in decoctione.
Triptos:ideſt vinum creticum. Diaſcoꝛi.i.ꝓtopas.
Triſpermõ cataplaſma ex tribus ſeminibus.Paul.
Triuiolus grece tribulus. Stephanꝰ ẽ eſquiũ ara.i. chachabum haſcech.
Trixa: ideſt capillus vene.
Trips eſt vermiculus ligna coꝛrodens.
Trogologon qd ẽ.Pli.libꝰ 27.cap.vlt. vltra mediũ.
Troxima quid ẽ.i.trofima
Truxalis grece grillus.

Cap. CCCCCCLXVI.

Tripoliõ. Tripofilon. Tariaconion.Triconiõ.Tricomoꝛi. DIASCOR. Naſcit̃ i littoꝛibꝰ maritimis folia hȝ apio ſiĩa et groſſa.haſtã lõgaȝ duobꝰ palmis i capite diſam florẽ dꝛ mutare ter i die.nã mane coloꝛẽ albũ facit ⁊ alijs hoꝛis eũ mutat media die purpureuȝ ⁊ ſero feniceuȝ ẽ calidiſſima cũ vĩo bibita.ʒ.ij. humoꝛes aquoſos ventris deponit vrinã ꝓuocat acceptis venenis occurrit ẽ turbith. Serap.Plinius lib.26°. capitulo ſeptimo.
Triſafice:ideſt gladiolus.
Triſonetum.i.camomilla.
Triſalacium: ideſt vinum rubeum.
Triton piſcis.i.chelidonia.
Triticuȝ quid eſt.i.heuda.
Tritus eſt genus ſpongie.
Trix:ideſt feda.
Triȝoaga:ideſt camedreos
Trabaltin: ideſt moꝛa rubi immatura.
Trocoma: ideſt aſpitas.
Troco grece rota inde trociſcus:ideſt rotula vel aliquid ſimile rotundum.
Trocilli:ideſt lactuca.
Trocilli ſperma:ideſt lactuce ſemen.

Trociſcus grece a trochos:ideſt rotunda confectio.
Trociſci ſtelle antiqui medici nominauerunt eos aluirola canee.huiuſmodi non permittunt vitam recedere.
Trochos:ideſt oſſa neſpili vel rota vel rotundum.
Trofima.Trofimia troximel.Troxima.Intuba.Taraxacon eſt ſpecies endiuie ſilueſtris habẽs ſpinas i doꝛſo.ſ.ſcariola arabice daid armata.Auicenna.
Trofas grc.Alimentũ.Trofi.Cibus.Epulũ victualium. Eſca.Trofia.Alimenta inde atrofia.i.ſine alimento.
Troglitis.Troglites.Troglitidis eſt paſſer i foꝛaminibꝰ domoꝝ ⁊ paſſereȝ vocant omnẽ auiculam paruam.
Trog.i.foꝛamen domus grece. Trogo grece comedo.
Tropicos grece tropicus conuerſus.

Capitulum. CCCCCCLXVII.

Trogoꝛinus ſiue tragoꝛiganꝰ ꝭm Diaſcoꝛ.frutex eſt ſimilis ſerpillo agreſti: ſed latioꝛibꝰ folijs ⁊ gluctioſa vehementer atq; virtute poti. Eſt ⁊ alteꝝ genꝰ minoꝛa habens folia ⁊ ſemen qȯ marrubiũ ab aliqbꝰ dꝛ folia ſunt illi ſimilia ſanſuco.eſt cal.⁊ diuretica ventreȝ mollit elixatura eius bibita coleraȝ deponit ſpleneticis cũ aceto bibita medicat̃ menſtruis impat melle addito vt electuariuȝ ꝑiplemoniacis vtiliter adhibetur.putredinem ſtomaci tollit faſtidio medetur nauſeantibus ſubuenit polenta mixta tumoꝛem ſpargit.
Trombos:ideſt ſanguis coagulatus.
Tronetaria:ideſt periſtereon.
Troniti arboꝛ eſt nobis ignota cuius coꝛtex fructus ⁊ folia in ſe aliquid ſtipticum habent ⁊ calefaciunt nimis ⁊ deſiccant.Diaſcoꝛides.
Tropas:ideſt conuerſio vel ſuccus platearius.
Tropus:ideſt modus:ſed topus ideſt locus; ide topica remedia ideſt localia.liber topicoꝛum ⁊c̃.
Tuffi:ideſt tubera.
Trumbus glomer: ideſt globus ide trumboſus ſanguis: ideſt globoſus glomeroſus.
Tubel.i.batitura ſeu ſquama metalloꝝ cadẽs ab incude
Tubelanachas.i.ſquama eris. gre.lepidos.
Tubera ſunt fungi ſub terra moꝛantes rotũdi ad modũ pile.i.hamech.Plinius lib.19.caplo.2°.in fine.
Tuber terre.i.ciclamen.Pli.lib.25.cap.9.ante medium.
Tubeꝛoſitas radix rotunda.

Capitulum. CCCCCCLXVIII.

Tuchia. ara.gre.⁊ lat.tucia. SERAPIO.Ex ea eſt quedã iuenta in mineris: ⁊ ex ea q̃daȝ fit in foꝛnacibꝰ in qbus citrinat̃ es ⁊ colligit̃ ⁊ reponit̃ ſicut climia.i.Cadimia:⁊ pomfolix.Sed illiꝰ que fit in mineris ſunt tres ſpecies.nã ex ea eſt alba ⁊ viridis ⁊ citrina imbibita ruboꝛe ⁊ minere tucie indie ſunt in littoꝛibꝰ maris pꝛope regionem idie: ⁊ melioꝛ haꝝ ẽ alba que cuȝ aſpicit̃ videt̃ ꝙ habeat ſupꝛa ſe ſalẽ:⁊ poſt ipſaȝ ẽ citrina:ſed i viridi eſt aſperitas ⁊ eſt perfoꝛata ⁊ defertur ex maritimis ſin.⁊ alba eſt ſubtilioꝛ omnium ſpecieruȝ tucie:⁊ viridis eſt groſſioꝛ eſt ſcilicet illa que cum foꝛaminibus eſt. DIASCORIDES.capitulo de tucia.ſunt eius due ſpecies vna eſt leuis.alba alia eſt minus leuis ea.generatur aũt tucia quando accipit̃ climia ⁊ pulueriȝat̃ ſuper es in ſui citrinitate ⁊ apponit̃ in ipm clima vt fiat claꝝ citrinũ.eleuat̃ q̃ ex climia fumus ⁊ adheret ꝑietibꝰ ⁊ ẽ tucia:⁊ tucia qdẽ nõ ẽ ſolũ pꝛopter tincturã eris:ſed eſt abſq; hoc ꝙ põt fieri ex climia abſq; citrinitate eris.melioꝛ ex ea ꝭȝ Seraꝑ.ẽ q̃ fit in cipꝛo q̃ qñ roꝛat̃ aceto emittit odoꝛẽ eris cuius coloꝛ ẽ ſimilis coloꝛi reſine ⁊ ſapoꝛ ſimilis ſapoꝛi luti:⁊ qñ ponit̃ ſuper pꝛunas aggregant̃ partes eius ⁊ fit coloꝛ eiꝰ ſimilis coloꝛi eris:⁊ qñ tangit̃ nõ habet aſperitateȝ ⁊ ẽ lenis.opoꝛtet eni ꝙ iueniant̃ hec oĩa i ea.alr̃ aũt nõ eſt bona.lauat̃ aũt tucia in hũc moduȝ.accipit̃ ſicca vel cum aqua mixta ⁊ ponitur in petia lini nõ rara ⁊ ponitur in aq̃ pluuiali ⁊ mouetur petia in aqua ⁊ quod eſt ex tucia bona electa ſubtilius egreditur de petia in aqua ⁊ id quod eſt ĩ ea ex ſoꝛde ⁊ groſſum remanet in pecia ⁊ poſt hoc dimitte reſidere:deinde pꝛoijce aquam cũ tucia in vaſe alio mundo:⁊ quod remanet in fundo ex graui arenoſo abijce ⁊ dimitte aquã clarificari ⁊ pꝛoijce eam cũ facilitate ⁊ iteruȝ ĩfunde ſuper tuciã aquam aliã ⁊ agita ⁊ fac vt pꝛius ⁊ hoc tãdiu vt nihil arenoſi remaneat ⁊ aqua ſupſtãs remãeat clara.Et cũ hec feceris pꝛoijce aquã ⁊ ſicca tutiã: ⁊ qdam ſunt q diſſoluũt tuciam in aqua donec fiat ſicut mel ⁊ ponunt eã in pecia ⁊ ſuſpendit̃ pecia ſuper vas ⁊ colat̃ ex ea qȯ põt ⁊ reſtringunt peciam reſtrictione pauca vt ampliꝰ egrediat̃ ⁊ pꝛoijciunt ſuper ipſam aquam multam ⁊ mouent:⁊ quod natat in ſuperficie aque colligunt cuȝ lana ⁊ iſtud quod natat eſt pinguedo.ponunt eam in vaſe nouo mũdo: deinde cõmouet reſiduum leuiter ⁊ pꝛoijciunt in vas aliud ⁊ qȯ remanet in fundo ex areneſo abijciunt.faciunt hoc ſepe ⁊ donec nihil arene remaneat. Lauat̃ aũt tucia cũ vino ſimiliter ⁊ illa eſt plus ſtiptica q̃ȝ que lauat̃ cuȝ aqua.Eſt ſtiptica ifrigidatiua replet vlcera carne conglutinat deſiccatiua eſt parum.Et qui vult aſſare tuciaȝ terat eã foꝛtiter ⁊ conficiat cũ aqua ⁊ faciat trociſcos ⁊ ponat eos ſuper teſtã ⁊ ponat ſuꝑ pꝛunas ⁊ voluat trociſcos aſſidue donec deſiccent̃ ⁊ fiant rubei.Et ſcias ꝙ accipitur tucia etiam ex auro ⁊ argento ⁊ plumbo:⁊ illa que accipit̃ ex plumbo eſt ſecũda in bonitate ab illa que fit in cipꝛo dicta ſuperius.Aliquando aũt egemus tucia ⁊ non poſſumꝰ inuenire:ſed nos ſcimus medicinas equiualentes in bonitate ⁊ ſimiles virtuti eiꝰ:quas volumus hic docere ⁊ modum earũ ⁊ qualiter fiant. Accipe ex folijs cũ granis mirti recentibꝰ ſicut ſunt ⁊ pone in vaſe terreo crudo ⁊ cooperi vas coopertoꝛio habente multa foꝛamina ⁊ pone in foꝛnace figuli ⁊ quando decocta fuerit terra vaſis ⁊ facta teſta aufer qȯ eſt in ea ⁊ pone in vaſe alio crudo et pone iterum in foꝛnace ſicut pꝛius et ſine coqui et extrahe cuȝ coctum fuerit vas et extrahe qȯ eſt in eo et laua cinerem illum ſicut lauat̃ tucia et vtere:fit aũt hoc idem ex folijs et ſummitatibus oliuaꝝ eadem diſciplina et maxime ſilueſtrium:et fit ex citonijs poſtq̃ȝ incidunt̃ per fruſta et abijciunt̃ ſemina et ex galla et ex moꝛis celſi albis ĩmaturis ⁊ deſiccatis i ſole ⁊ ex ſummitatibꝰ arboꝛis maſticis: ⁊ qdã accipiũt folia ficꝰ ⁊ deſiccant in ſole et faciũt vt diximus. Tucia abluta ẽ plus deſiccatiua omni medicia et igredit̃ in ſief cũ qbus curant̃ egritudies oculoꝝ et eſt vna de melioꝛibꝰ medicis cum quibus curantur vlcera ani virge et pectinis et deſiccat humiditates que veniunt ad oculuȝ et pꝛohibet eas venire et ingredi tunicas eius.
Tuchib: ideſt quãdo facit ſtare ſicut ſtat homo cuȝ oꝛat tenens faciem ſuaȝ et ventrẽ ſuper terram.
Tuctamenis: ideſt diptamum ſpecies pulegij lege.Aldatamin.
Tuden.eſt herba habẽs folia ſimilia folijs cipꝛeſſi quam ignoꝛo.
Tuderi.eſt herba naſcens in tectis et parietibus et vocatur elixio; ſed Auic. dicit ꝙ eſt herba ſimilis praſſio ſatis reſolutiua ⁊ mollitiua. Diaſcoꝛides oꝛminon.
Tuciugi:ideſt faſianus.
Tufa:ideſt mala.
Tufah ara.tofah.poma.ſ. mala.Stepha.tufabuȝ.
Tiu:ideſt ficus.
Tuice:ideſt pinus.
Tulilup.Tulup.i.oga.herba naſcens in flumine.
Tulolie:ideſt verucalis.
Tululie.idem.
Tulueſius.i.exiccatio.
Tuluxus.idem.
Tumabaꝝ.i.cinabarum.
Tumbel:ideſt tembul.ſ.folium quo vtimur.
Tumbalum: ideſt Tubel. Stephanus.
Tumbaſi.eſt regio quedã.
Tumſillas: ideſt tonſillas.

Tumoꝛ neĉe.i.emoꝛroyda iſlata vel ceca ꝙ nihil ſanguis
Turbiſcon.i.oliuella ſpẽs laureole laxatiua. (emittit.
Turbiſcus:ideſt laureola.
Turiones:ideſt teneritates ſummitatum arboꝛuz vel ar
buſtoꝛum vt vitium ⁊ ſimilium.Caſſius felix.
Turdilli:ideſt herbe paſſerine ſecundum aliquos.
Turna grece lupus piſcis qui ⁊ ludus.
Turſie:ideſt armoniacum.Auicenna.
Turungẽ ara.citraria meliſſa aut oʒimũ citracũ qḋ habz
odoꝛẽ citri. ❡Caplm. CCCCCCLXIX.

Turbit. ara.lat.⁊ gre.caritamion. SERAPIO.
aucto.Diaſco.eſt planta naſcens in littoꝛe
maris in locis ſcilicet quos mare cooperit quãdo creſcit:
quando vero eſt tranquillum non tangit ea. non enim na
ſcitur intra aquam nec multuz longe ab ea ⁊ niſi quando
mare turbatur ⁊ creſcit nõ tangit eã habz folia ſimilia fo/
lijs plante dicte araſatis: niſi quia ſunt groſſioꝛa eis ⁊ ha/
bet ſtipitem duobus palmis longũ diuiſuz in ſummitate.
Et quidam dicunt ꝙ flos eius mutat coloꝛez ſuum ter in
die:quia in mane eſt albus in meridie declinãs ad purpu/
reum coloꝛẽ in veſperis vero fit rubeus. Radix vero eiꝰ
eſt odoꝛifera alba que quãdo maſticaẗ calefacit linguaz.
Et idẽ auctoꝛi. Galie.tranſlatione Albatarich.⁊ naſciẗ in
littoꝛibus ⁊ arenis.eſt cali.⁊ ſicca.laxat ⁊ mundificat ven/
trem . Melius ex eo eſt illud quod cũ euellitur radix eiꝰ
a terra aufertur coꝛtex eius ſtatiz ⁊ abijcitur groſſum qḋ
eſt intus:⁊ ex coꝛticibus eius melioꝛ eſt ille qui eſt vt cala
mus gũmoſus ⁊ albus.Et quando volumus ipſuz frange
re cito frangitur:⁊ nõ accipiatur illud turbit quod eſt toꝛ/
tuoſum.Turbit eſt cali.⁊ ſic.in tertio.Et idẽ auctoꝛ.Aben
Meſuay. Melioꝛ eſt ille qui eſt ſubtilis ligni ⁊ ꝓprietas
eius eſt laxare viſcoſum flegma:verum ipſuz dimittit de/
bilitatem in ſtomaco pꝛopter abhominationem ſui ſapo/
ris. Rectificatio eius eſt conficere ipſum cũ oleo amigda
larum dul.Doſis eius eſt a.ʒ.i.vſqʒ ad.ij.⁊ opoꝛtet ꝙ adhi
beatur potanti cuſtodia magna ⁊ non exhibeatur ſoluz: ⁊
ipſum quidez eſt bonum humoꝛibus ſciatice ⁊ educit eos
⁊ laxat humoꝛes groſſos.Et idem auctoꝛi. Abix.Melius
ex eo eſt albũ ⁊ quod in figura eſt ſicut calamus argenteꝰ
⁊ pulpa calami eſt ſubtilis ⁊ cito frangiẗ non exiſtens groſ
ſum neqʒ graue;⁊ quando teritur eſt contritio eius facilis
⁊ eſt album quando eſt trituz.illud vero quod non eſt ta/
le nõ eſt alicuius bonitatis:⁊ turbit quãdo tranſierit mul/
tum ſuper ipſuz fiunt in eis vermes ſicut in alijs lignis et
debilitatur in virtute ſua:⁊ ſignuz eius ſuper hoc eſt ꝙ ap
parent in eo foꝛamina ac ſi eſſet foꝛatũ acu . ⁊ turbit qdez
laxat flegma leuiter.Et rectificatio eius eſt ꝙ frices coꝛti
cem eius donec peruenias ad albũ eius ⁊ poſtea tere ipm
⁊ cribꝛa ipſum per cribꝛum tenue:⁊ ſi ponis ipſuz in medi/
cinis laxatiuis ſicut in pillulis ⁊ decoctionibus cribꝛa ipz
per cribꝛum ſtrictũ ne ſit ei aliqua groſſities ne adhereat
villis ſtomaci: ⁊ conuenientioꝛ modus rectificationis eiꝰ
eſt ꝙ conficiatur cum oleo amigdalaruz amarum poſtq̃
fuerit trituratum ⁊ cribꝛatum: ⁊ ſi vis exhibere ipſum ha
bentibus flegma viſcoſuz tenax tere ſubtiliter ⁊ cribꝛa vt
ipſuz non adhereat ſtomaco ⁊ expellat ipſuz flegma. Pli/
nius libꝰ.z6.capꝰ.7.Tripolion. PAVLVS.eſt ca.⁊ ſic.i
tertio. IOAN.MESVE. Turbit eſt radix cuiuſdã her
be cuius folia ſunt ſimilia folijs ferule minoꝛis ⁊ eſt ex ha
bentibus lac ⁊ ex eo ſilueſtre ⁊ domeſticum ⁊ magnum ⁊
paruum ⁊ adhuc ex eo aliud albuz aliud citrinum ⁊ aliud
nigrum.Electio qḋ in locis naſcitur ſiccioꝛibus ⁊ gummo
ſus pꝛopter ſpiſſitudinez lactis eius;contrariũ vero econ/
tra declinat a pꝛopꝛietatibus bonis que ſunt. 7.ſecunduz
ꝙ ſapientes ſcripſerunt.ſ.vt ſit album vacuum arundino
ſum gummoſum;⁊ ſit coꝛtex eius cineritius ⁊ planus:⁊ ſit
recens.⁊ facile frangibile.citrinũ vero malum eſt:⁊ nigrũ
peius:groſſum eſt nõ bonum ⁊ ſubtile tenue ſimiliter.Eſt
enim debile ⁊ antiquum malum ⁊ quod eſt criſpi coꝛticis
⁊ habens interius cuz frangitur ſicut neruos eſt ſilueſtre
malum.Et qḋ non eſt gummoſum eſt debilius ⁊ ventris
conturbatiuum: ⁊ tua intereſt vt cognoſcas adulteratum
ex eo qḋ fit cum ſuperlinitione in extremitatibus eius ex
gũmi diſſolutiõe . Et cognoſcitur:eo ꝙ in fracturis ipſius
eſt ſine eo.Et nimis recens eſt conturbatiuum ⁊ ſubuerſi/
tiuum viſcerum. Antiquũ vero debile mediocritatẽ tamẽ
habens.eſt enĩ quod eligitur.ca.in tertio : ⁊ eſt reſolutiuũ
attractiuum mediocriter generans ventoſitatem ſubuer
ſionem ⁊ nauſeã:⁊ acquiritur ex vſu eius exiccatio in coꝛ/
poꝛe.euacuat enim humiditates ſubtiles. Tria ſunt coꝛri
gibilia in ipſo.Eſt enĩ debilis operationis ⁊ tarde : ⁊ nocet
ſtomacho faciens ſubuerſionẽ ⁊ nauſeam:⁊ acquirit vſus
eius coꝛpoꝛi exiccationẽ nauſeaz ⁊ eſtuationem. Rectifi/
catoꝛes vero eius in pꝛimis abꝛadi iuſſerunt coꝛticez eius
donec appareat album ipſius:⁊ coꝛrigunt de eo qḋ dictuz
eſt pꝛimo adminiſtrando aliquid virtutis acute vigoꝛãs
ipſuz in operando ⁊ ex rebus ipſum maxime confoꝛtanti/
bus eſt ʒuccaruz.ipſum enim ſigillat ei pꝛopꝛietatez mira
bilem vt educat humoꝛem groſſum viſcoſum etiam a re/
motis cum facilitate:ita ꝙ etiã a iuncturis ⁊ anchis ⁊ a lo
cis pꝛofundis ⁊ diſtantibus:per ſe vero non facit illud:im
mo educit de flegmate quod ſubtile: ⁊ reliquit groſſuz: et
hoc tarde operatur.Et coꝛrigunt qḋ ſecundo dictũ eſt ad/
miſcendo ei ex medicinis ſtomaticis ⁊ redolentibus ⁊ ſe/
dantibus agitatiõem in eo ſicut eſt maſtix ⁊ gallia aroma
tica pꝛopꝛie ſicut ʒinʒiber ⁊ piper lon.⁊ ſimilia.Et emẽda/
tur qḋ vltimo de eo dictum eſt,ſicut dixit Alcanʒi : vt mi/
ſceatur oculum amigdalarum aut cõiungatur cum amig/
dalis aut cuz ʒuccaro.Et dixit ruffus.Adminiſtratio ipſiꝰ
cum ſtipticis remouet hoc nocumentuz ab eo. Et dixit in
deus. Ipſum cũ confectione de citonijs aut rob ipſius cũ
medio ponderis eius ex ʒiʒibere ⁊ duplo ponderis ipſius
de amigdalis eſt ſolutiuum bonuz. Inquit hamech.fiunt
trociſ. ex eo ⁊ duplo ponderis eius floꝝ vio.⁊ medio pon/
deris eius ex ʒuccaro ⁊ fit reſolutiuũ ſine moleſtia. Et di/
xit Johãnitius. Accipe dactiloꝝ infuſoꝝ in aceto die ⁊ no
cte partes.ioo.penidiarum partes.5o.amigdalaruz purga
tarum partes.3o.turbit partes.35.ſcamonee partes.iz.ʒin
ʒiber piperis lon.folioꝝ ruthe ſiccoꝝ.ana. ptes quattuoꝛ
eoꝛum fiat permixtio bona ⁊ confice cum melle diſpuma
to.eſt eniz medicina mirabilis. Inquit filius ʒeʒar. medi/
camen de turbit qḋ elegi i egritudinibus in quibus vſus
eius eſt neceſſarius. ℞. Turbit partes.io. ʒinʒiber partes
.v.ʒuccari partes.zo.⁊ quandoqʒ additur maſticis.ʒ.ij.⁊
quandoqʒ alia ſecundũ intentiones alias.Et dixit iterum
infundatur turbit in ſucco cucumeris aſinini die ac nocte
poſtq̃ raſus fuerit eius coꝛtex ⁊ exiccetur . Eſt enim vlti/
mum ad egritudines iuncturaꝝ . Turbit autem de tritu/
ratione ⁊ contritione ſuſtinet mediocriter. Nocumentuz
autez eius expellit aqua mellis ca.⁊ aqua ſimiliter ʒucca/
ri ru.cum oleo amigdalarum. Turbit confoꝛtatũ ſolutio/
ne educit hũoꝛes flegmaticos groſſos ⁊ viſcoſos a remo/
tis ⁊ pꝛopꝛie a iuncturis ⁊ ipſum quidem mundificat ſto/
macũ ⁊ expellit ſuperfluitates ab eo adherentes in villis
eius ⁊ mũdificat pectus a flegmate groſſo putrido ⁊ edu/
cit a iuncturis ⁊ locis neruoſis ⁊ anchis humoꝛes groſſos
viſcoſos ⁊ valet ad doloꝛez iũcturaꝝ ⁊ eiꝰ vſus pꝛeſeruat
a lepꝛa ⁊ ab iſectionibꝰ flegmaticis ſicut eſt moꝛfea ⁊ ba/
ras et ẽ medicĩa fe.flegmaticaꝝ bona. hi aũt q ſumũt ipz
timeant auſtruz et abhoꝛreant piſces.Doſis eius contriti
eſt a.ʒ.i.vſqʒ ad.ij.et eiꝰ decoctõis a.ʒ.ij.vſqʒ ad.iij.
Tureſule eſt quoddam genus piſcium.

Turges:ideſt ſoꝛdes.
Turgonus:ideſt turtur.
Turgaron . eſt ſpecies dra/
conum marinoꝛum.
Turinus:ideſt lupinus.
Turriones : ideſt extremi/
tates vel capꝛeoli.
Turmiſios . i. exitura que
rumpitur.
Turſie : ideſt armoniacuz.
Tus.Thus qd ẽ.l. Rõder
Pliniꝰ li.izꝰ.caplo.14.15.
Tuſuch ara.nomẽ põderis
granoꝝ duoꝛuz ⁊ ſemis.
Raſis libꝰ diuiſ.capꝰ de
ſonitu ⁊ tinnitu.
Tuſſus vel lebleb arabice
latine volubilis.
Tuſcaria : ideſt albutium.
affodillus.
Tuſſilago. Cameleuce:id ẽ
vngula caballina eſt ſpe
cies taſſi barbaſſi.
Tuſſis clamoſa: ideſt cani/
na:⁊ eſt tuſſis cum qua ẽ
ſpecies oꝛthomie.
Tut ara.moꝛum celſi.Ste
phanus tutum.
Tut:ideſt gerſa: ⁊ ẽ ceruſa.
Tutametus. Tuttera:id ẽ
pulegium.
Tycanus:ideſt calx.
Tyelon: ideſt rubicunduz.
inde ſputũ tielon. (ca.
Tyflites gre.talpa:eo ꝙ ce
Tyflites grece cecula ſer/
pens cecus ceſeia.
Tyfomẽos grece fumigãs
Tyfon grece draco.
Tyganon. Teganon grece
frixoꝛium.
Tygmatia. Demoſte. ſunt
linteola que vulneribus
imponuntur.
Typos figura ſilitudo foꝛ/
ma foꝛmula.
Tyrbum.i.ʒirbũ tegens vi
ſcera ⁊ circundans ea.
Tylis . Tylus : ideſt fenu/
grecum.Galienus.
Tymbꝛa:ideſt ſaturegia.
Tyriaca.Eſt quoddam farmacum.Galie.omnibus notũ
valens ad plura: vt Galienꝰ in libꝛo de tyriaca que non
competit ſecunduz eundem habentibus calidiſſimam
complexionem neqʒ diebus canicularibus neqʒ cõuer/
ſantibus in terra calida neqʒ infantibus . Cõſtantinus
in pantegni ait ꝙ non conuenit in materia colerica vel
ſana. AVICENNA dicit ꝙ competit febꝛ.flegma
ticis ⁊ melancolicis poſt digeſtionem. SERAPIO.
ait ꝙ competit feb.venenoſis. GALIENVS.in liꝰ
de tyriaca ait ꝙ competit feb.peſtilentiali . Eſt tyriaca
ſm Auicen.de coꝛdialibus calidis in fine ſecundi.
Tyriaſis ſunt ſquame reſolute a capite ſiles furfuribꝰ.
Tyuſanire:ideſt ſulfur ſine igne.
❡Sequitur de littera: V.

V Littere vocalis figuraz greci nõ
habent: ſed faciunt eam
ex oy.dipthongo interduz tamen iungũt
ambas:⁊ hanc figuram faciunt . Arabes
vero vt iam dictũ eſt:nec o.nec u.habẽt:
ſed vnam litteram medium ſonum iter
o.⁊ u. habentem quam oao . vocant per hanc ſcribunt
oard.quod eſt roſa,⁊ oaril quod eſt ſtellio verum tran/
ſlatoꝛes aſſueuerunt eius ſonuz velle expꝛimere per g.
⁊ ſcribunt guard ⁊ guaril.
Vaccinium hyſginum.i.viola purpurea hyacinthus.
Vaccina ẽ genꝰ floꝝ crocei coloꝛis ⁊ ẽ oculus vacce.l.bu/
Vadaha.i.vmblicꝰ ⁊ ſunt belliculi marini. (traccon.
Vaginella quid eſt.l.Caharliub xilocaracta.carnub.
Vahanab.i.mẽta. Vakchi gre. bacca cuiuſlʒ arboꝛis.
Valanon grece glans.
Valde bona alia alba alia nigra folia fere vt oluxatrum
radice groſſa gummoſa ⁊ odoꝛifera.
Valentina fu.Amantilla: ideſt ſerpillum maius ⁊ eſt va/
leriana potentilla.
Valeriana amãtilla doꝛdacion potẽtilla nancilla fu. idẽ.
❡Caplm. CCCCCCLXX.

Vamacha. ara.lat.cera. SERAPIO.auctoꝛi.
Diaſco.melioꝛ ex ea ẽ groſſa munda
a ſoꝛde in cuiꝰ odoꝛe eſt odoꝛ mellis ⁊ eſt in coloꝛe eiꝰ paꝝ
rubedinis ⁊ illa q̃ eſt alba ꝑ cocturã ⁊ pinguis ẽ poſt ipſaz.
GALIENVS.7.ſim.phar.cera ẽ media iter res cale/
faciẽtes ⁊ ifrigi.⁊ exic.⁊ hu.niſi qꝛ eſt cũ hoc groſſa res pa/
ruz viſcoſa;⁊ ideo nõ ſolũ deſiccat.veꝝ etiã humectat per
accñs poſtq̃ per ſuã viſcoſitatẽ ꝓhibet reſolutionem . Et
idem eodem libꝛo ⁊ capitulo ſm trãſlationem grecaz. Ce
ra in medio equaliter ẽ cal.ifrigi.hu.⁊ ſic. habet aũt quid
groſſaꝝ partiũ ⁊ emplaſticũ;ꝓpter qḋ nõ ſolũ ſiccat : ſʒ ẽt
ſm accñs humectare foꝛtaſſis vtiqʒ videbiẗ ꝓhibẽs tran/
ſlatões.vñ ⁊ mã ẽ aliquoꝝ pharmacoꝝ calefacientium ⁊
ifrigi.ipſa aũt ſm ipſaz de digeſtiuis vtiqʒ erit debilibꝰ nõ
itra coꝛpꝰ ſumpta:ſed extriſecus appoſita.habz.n. qd pau
cum diafoꝛetice ⁊ cale vtutis q̃ plurimũ participat mel.
SERAPIO.auctoꝛ.Albugerig. Mollificat groſſities
apatũ ⁊ ↄuenit aſperitati pectoꝛis:qñ poniẗ ſuper ipſuz cũ
oleo violato ⁊ mollificat neruos ⁊ vlcera ⁊ maturat ⁊ re/
ſoluit debilr:⁊ nõ eſt de medicis q̃ ingrediunẗ i coꝛpoꝛe:ſʒ
de illis q̃ apponunẗ extra ⁊ ẽ mã oium emploꝝ calefaciẽ/
tiũ ⁊ ifrig.Et idẽ aucto.Diaſc. Eſt mollificatiua replẽs vl/
cera mediocriter: ⁊ foꝛmanẗ ex ea grana i modũ granoꝛũ
geguers ⁊ bibunẗ ex eis decẽ grana ad vlcera iteſtinoꝝ ⁊
ꝓhibet coagulatõez lactis in mãmillis lactantiũ:⁊ qñ po/
niẗ ſuper neruoꝝ aſperitatẽ mollificat ⁊ lenit ipſaz: ſʒ mũ
vſus.i.ꝓpoleos ⁊ ẽ ſupfluitas ⁊ ſoꝛdes quã apes ꝓijciunt
ex domicilia ſua ⁊ repiẗ in aluearijs. DIASCORI.ſʒ
trãſlationem grecã.Cera vtilis eſt ruffa piguis ⁊ odoꝛata
hñs odoꝛẽ mellis mũda: vt eſt pontica ⁊ cretica.alba cera
⁊ pinguis ſm hʒ vtutẽ.Exalbare ſic cerã debes. Cerã al/
bã incide minutis partibꝰ ⁊ mitte in cacabo nouo ⁊ miſſa
aq̃ maria ipone foco ⁊ cũ ſe ſoluerit ſpge deſup nitrũ tritũ
⁊ poſtq̃ bis aut ter bulierit depõe eã. Cũ vo ſpiſſauerit le/
ua de cacabo ⁊ purga ſoꝛdiciẽ ſi fuerit. ⁊ zꝰ id facias:⁊ cuz
bulierit mitte ibi fundũ cacabi fracti aut illud ſic rotũdũ
aq̃ aſpſuz ⁊ deſup cere qḋ fuerit vel heſerit pone i ſole aq̃
pfuſuz.nã ⁊ lino iſertũ albũ fac coloꝛẽ.qſqs ãt ſalſaz plus
miſerit plus albã cerã facit ⁊ vno ſup herbã poniẗ.vtus ẽ
oi cere termãtica ⁊ plerotica. miſceẗ ãt ſuccꝰ ⁊ pultibꝰ pp
diſentericos ↄfectis adiũcto aliq̃ mellis quo decoctio fiat
comeſtibilis.in modũ pille tria grana accepta coagulatũ
lac mãmis ſoluẽt.vires hʒ ois cera releuare duritics mol
liter.eſt.n.media iter.ca.fri.hu.⁊ ſic. vñ mã ẽ alioꝝ medi/
camentoꝝ:qꝛ ex ea conſtruunẗ epithimata ⁊ alia.
Vanitis.qd eſt.l. policaria
Vappa: ideſt vinũ vile de/
bilitatum euentatuz: qḋ
perdidit vigoꝛem cuius
vis euapoꝛauit.
Vapirum.Auicenna. Bur
di arabi.ideſt papirus.
Vapoꝛium idem.vnde ale
xandrina carta fit.
Vara indi:ideſt folium.
Varax:ideſt egrotatio.
Vard:ideſt roſa.
Varete : ideſt vene groſſe.
Varices:ideſt vene toꝛtuo/
ſe.in cruribus vel alibi.
Varicoꝛia:ideſt quãdo de/
bilitaẗ opatio auditus.
Vardelbeb. Stephanus ẽ
quegenuz . Botrachion:
ideſt apium raninum.
Vari lẽticule ephelide de/
fedatiões cutis ſunt que
maxime i facie apparẽt.
plus feminis. Coꝛnelius
celſus. Semion.
Vatrachi kãpite gre. agra/
dule rane parue q̃ i cam/
pis degunt.
❡Capitulum. CCCCCCLXXI.

Varonig ara.gre.⁊.lat.doꝛonicũ. SERAPIO.
dicͣ ꝙ vene albe iteriꝰ exteriꝰ vo ad citri cf. 325.
nitatẽ tẽdẽs:⁊ ſunt fruſta i groſſitudie ramoꝝ ſeitaragi ⁊ i
magnitudie policis ad plus ⁊ ſunt aliquantulũ dure ⁊ gra
ues ⁊ deferunẗ ex ſyria.Et doꝛonicuz ex ſyria eſt illud qḋ
magis adminiſtratur.eſt cal.⁊ ſic.in ʒꝰ cõfert doloꝛibus a
ventoſitatibus groſſis ⁊ flegmaticis ⁊ pꝛopꝛie vẽtoſitati/
bus matricis ⁊ confert moꝛſibus vnenoſoꝛuz:⁊ puncturis
eaꝝ bibitum ⁊ facto emplaſtro cum eo ⁊ ficubus ⁊ intrat
in confectionibus magnis . Aben Meſuay.eſt cali.⁊ ſic.⁊

conuenit ventoſitatibus matricis ꝛ confortat coꝛ ꝛ cōfert ſuo tremoꝛi caſacan. AVICENNA. ō viribus coꝛdis dicit ꝙ confoꝛtat coꝛ.

℄ Capitulum. CCCCCCLXXII.

Vaſac. ara.gre.aſios.lat.armōiacū. SERAPIO. aucto. Diaſco. eſt gūmi plāte ſilueſtris ſimilis plāte galbani ī figura ſua. Et naſcit̄ in terra dicta argemonis ꝛ eſt in partibus codi. hec herba gre. dr̄ aſios cuius radix vulneratur ꝛ lachꝛymus egreditur q colligit̄ ꝛ ſeruatur: ſed aliquādo de ipſo cadit ſuper terrā: quare admiſcetur cū eo terra ꝛ lapilli ꝛ alie ſoꝛdes; ſed melius ex eo ē hn̄s odoꝛem bonuꝫ in quo non ſunt lapides nec ligna tendens ad albedinē cuius fractōes ſunt ſimiles fructus olibani ꝛ eſt puꝝ ſine ſoꝛde: ꝛ odoꝛ eius vergit ad odoꝛeꝫ caſtoꝛei: ꝛ ſapoꝛ eius eſt amarus: ꝛ habet in ſe pinguedineꝫ ꝛ ſplendoꝛem cū ſoliditate ꝛ illud quod eſt huiuſmodi. dicitur carniſſima: ſed illud quod continet terram ꝛ lapillos nominatur chironia: ꝛ defertur de terra dicta monacon ꝛ eſt fructus plāte ſimilis plante galbani in ſimilitudine ſua ꝛ naſcitur ibi. GALIENVS. 6. ſim. phar. caplo Armoniacuꝫ. liquoꝛ eſt cuiuſdā ferule. hec mollificatiue virtutis eſt excelēter vt eos qui circa articulos poꝛros diſſoluat ꝛ ſplenes ſkliratos ſanat ꝛ ſcrofulas cōſumit ꝛ calefacit ꝛ deſiccat. SERAPIO. aucto. Aben Meſuay. Pꝛoprietas eius eſt conferre ſciatice ꝛ podagre a doloꝛib⁹ iuncturarū factis a flegmate viſcoſo qn̄ dat̄ ex eo aur. vnus. poſtq̄ꝫ reſolutum fuerit in decoctiōe ꝛ ipſum bibitur ſimplex ꝛ mixtum cū alijs medicis. PAVLVS. valꝫ contra tuſſiꝫ antiq̄ꝫ ꝛ humidā ꝛ aſma ex groſſo ꝛ viſcoſo flegmate in gutture. pillule armoniaci accipiuntur in ouo ſoꝛbili: vel diſtemperantur in melle ꝛ dentur: vel fiunt pillule ex eo ꝛ melle. dentur tamē ꝑus pectoꝛe mollificato cū dialtea ꝛ alijs. Contra ſcrofulas in pꝛīcipio. Accipe armoniacum ſal gemma nitrum ſuccum marrubij ceram ꝛ reſolue armoniacū in aceto ꝛ dimitte per vnam nocteꝫ ꝛ in mane reſolue cū cera additis pulueribus coſti ꝛ abſinthij ꝛ facias vnguentum. Ad menſtrua pꝛouocāda ex ſolo armoniaco fiat ſuppoſitoꝛium vel ex eo fiat fomentuꝫ ꝛ poſtea ex aſa ꝛ galbano fiat ſuppoſitoꝛiū. Contra lumbꝛicos detur armoniacum cum ſucco abſinthij ꝛ reſolue ipſuꝫ in aceto ꝛ fiat emplaſtruꝫ vmblico. vt dentes cadant. Accipe armoniacum ꝛ ſuccuꝫ iuſquiami ꝛ inunge dentes ꝛ cadent. AVERROYS. 5°. colligꝫ. ca. eſt ī 3°. ſic. in ꝑmo.

℄ Capitulum. CCCCCCLXXII.

Vaſachi .i. ſoꝛdicies parietis balnei. SERAP. aucto. Gal. eſt ca. lenit diſſoluit facit naſci carnes ꝛ eſt ꝯueniens ſciſſuris ani ꝛ emoꝛroydibus quando ponitur ſuper eas. Et qđ de ſoꝛdicie colligitur ex coꝛpoꝛibus exercitantium calefacit ꝛ reſoluit exituras dure ſolutionis ꝛ eſt conueniens vlceribus renum ꝛ illa que colligitur ex coꝛpoꝛibus luctantium confert nodis in matrice quando ponitur ſuper eos ꝛ confert ſciatice poſita loco vnguēti. ꝛ ſoꝛdicies reperta in vaſis in quibus oleū aduritur reſoluit multū ꝛ lenit. Et dixit. in ſoꝛdicie que eſt ī coꝛpoꝛibus luctantiū ſm̄ ꝙ in ea eſt de puluere diuerſificat̄ ab alia. Et ſoꝛdes quideꝫ vniuerſaliter reſoluit apoſtemata indigeſta ꝛ conuenit apoſtematibus calidis māmillaꝝ ꝛ hoc quoniam extinguit inflationē earum ꝛ pꝛohibꝫ curſum humoꝛum ad ipſa ꝛ reſoluit qđ iam fluxū eſt ad ipſa: quoniam ipſa eſt compoſita ex puluere oleo ꝛ ſoꝛdicie coꝛpoꝛis hominis. Sed ſoꝛdes vaſoꝛuꝫ recipit acuitates a vaſe eris. ꝛ ſimiliter ē acutioꝛ. Et ſoꝛdicies auris confert panaritio. Pꝛo ſoꝛdicie ſemicupij. l. Aſatbartar.

V aſcus: ideſt remiſſus.

V atrachos. grece rana vatrachi rane.

V atrachium: ideſt apium riſus. l. botrachion.

V atreas: ideſt ſauina.

V atus. Sulac vatos rubus. gre. vel moꝛa ſiluatica. l. batus.

V chuen; ideſt achauē. Stephanus acauanum.

V can. eſt illud quo vitreantur vaſa.

V eb: ideſt dentes molares.

℄ Capitulum. CCCCCCLXXIII.

Vebet. lat. vero anetum. SERAPIO. omnibus notuꝫ eſt. cal. in fine tertij deſic. in pꝛincipio ſecundi. GALIENVS. 6. ſimpl. phar. calefacit quidē adeo ſemper vt ſecundi gradus ipſum intenſuꝫ putandū vel tertij remiſſi: in ſiccitate vero ſecūdi gradus eſt ichoātis: vel pꝛimi intēſi. merito ergo coctū in oleo diafoꝛeticū ꝛ imoleſtum factiuūq̄ꝫ ſomni ꝛ digeſtiuum crudoꝛuꝫ nec non indigeſtoꝝ humoꝝ exiſtit. appꝛopinquat vtiq̄ꝫ oleuꝫ quod ex eo aperitiuis digeſtiuis pharmacis dictis: niſi qꝛ Paulo calidius illis ꝛ ſubtiliū partiū eſt. ꝛ ideo diafoꝛeticum. vſtū vero tertij fit gradus. calefacit ꝛ ſic. ꝛ ideo mollibus vulneribus appoſitū pꝛeſtat opera ꝛ pꝛeſertiꝫ in eis que in pudendis. humidius aūt ꝛ minus ca. videre eſt ad hec ꝛ euchimum quaſi digeſtibilius eſt ꝛ ſomni factiuum plus ſicco minus diafoꝛeticū. Et idē Serap. auctoꝛ. Aben Meſuay. anetū eſt ca. īducit ſomnū ꝛ oleū eius eſt bonuꝫ ventoſitatibus ꝛ ſemen eius in puluere poſituꝫ in polētis multiplicat lac quando accipitur ſolum minuit ſperma ꝛ debilitat viſuꝫ. maxime nimius ei⁹ vſus. PAVLVS. decoctio eius valet ſtranguriofis ꝛ diſſurijs data. potiſſime ſyrupus factus ex decoctione ei⁹ ꝛ ꝫuccaro ꝛ cataplaſmata ex eo facta cū coquitur in oleo ꝛ vino contra doloꝛeꝫ matricis ꝛ ſecūdinā ꝛ menſtrua educit ꝛ conuenit ei⁹ decoctio doloꝛi pectoꝛis ex frigiditate: ꝛ ad emoꝛroydas puluereꝫ vrtice ꝛ puluereꝫ aneti confice cū melle ꝛ emoꝛroydas inūge ſi fluant emoꝛroyde tantū fac puluerem ex aneto ꝛ ſeminib⁹ vrticaꝝ ꝛ appone. hic puluis multū conſtringit. ſi aūt nō fluerent: ſed extra apparuerit diſtēpera puluerē aneti cū melle ꝛ albumīe oui ꝛ appone. valet etiā contra ficus ſi ſit intra anuꝫ facto ſuppoſitoꝛio. Item decoctio aneti ꝛ maſticis valet contra vomitū ꝛ ſingultum ex frigiditate naribus appoſitū vel maſticatuꝫ vel comeſtuꝫ ſtomachū ꝛ cerebꝛuꝫ confoꝛtat. Raby Moyſes. valet contra ſingultum ex repletione.

℄ Capitulum. CCCCCCLXXIIII.

Veccia. lat. gre. yſofracius ara. lachinis ſiue lechurios. lolium. Sceileꝫ. Sirim. Diaſcoꝛides. GALIENVS. ꝑmo de cibis. figura hoꝝ ſeminuꝫ nō ē rotūda ſicut fabe: ſed ſublata magis ſimilis lentib⁹. repo nunt aūt agricole: ꝛ hoc cū ipſis folliculis ſil'r cū totis plātis gratia alimenti bꝛutoꝝ animalium. in fame aūt vidi ꝛ ex his quoſdā comedentes ꝛ maxime adhuc viridib⁹ exiſtentib⁹ ſicut cicera ꝛ fabas comedūt conſueta ſunt autē non idelectabilia ſolū: ſed indigeſtibilia ꝛ ſiſtitiua vētris neq̄ꝫ boni chimi generatiua apta ad ſanguis groſſi melancolici generationē ſicut lēticula. Sed illi qdē multū multa bona adſunt. huic aūt nullū illoꝝ bonoꝝ ineſt.

V eclon. i. ſaluia.

℄ Cap. CCCCCCLXXV.

Vectiticō. DIASCORI. herba ē hn̄s folia ſilia hedere. v. aut. vij. ſed Paulo maioꝛa ſparſa circa terrā deſup alba anguloſa ꝛ viridia cum ml'tis virgis duoꝝ palmoꝝ. flos ē illi viridis. ī verno maxime naſcit̄. haſta ipſi⁹ tenuis ē: ita vt vix poſſit videri et inutil'. aquoſis naſcit̄ locis. folia ei⁹ melli addita ignē ſacꝝ extiguit tumoꝛib⁹ oīb⁹ medent̄. ſicca fumigatio ei⁹ oīa ēt ſil'r facere nouit. moꝛtuos in vtero īfantes excludit. ciato vio cū mulſa bibito. radicē ei⁹ ſiccā pone ſup carbones de vite arminea aut de oliua ꝛ coopi: ꝛ ei⁹ qđ ē ſubtile de emboto infirmus teneat in oꝛe ꝛ fumuꝫ recipiat ꝛ poſtea vinum armineum modicum glutiat.

Capitulum. CCCCCCLXXVI.

Vela DIASCO. ē folia habēs mioꝛa q̄ꝫ eruca ſed nō diſſimilia floꝛē violaceū ſemē ē ei ī follicul' oblōgū oꝛdīe ſtipatū ꝑut naſturcij guſtū calefaciēs ꝛ ſbmōdax. vñ ad tuſſiꝫ veterē ꝛ ad f'giū moꝛbū cū melle fac̄ ſub lingua

Velatri genera ſunt duo. ſcilicet ellebori.

Velderetrich. ideſt cicada.

Vemeriatum. ideſt vulpis femina parua in fouea.

Vena terre. qd ē. l. quianos

Vena. i. radix plantarū vel vena coꝛpoꝛis.

Venarū ſiccarum indaruꝫ ideſt almeus.

Vena baſilica vel vena appellaris. i. epatl q̄ ē q̄ ſubiūgit̄ ꝛ ē radix cefalice ꝛ nigre. vel dicit̄ baſilica a baſis quod eſt radix.

Vena cephalica. i. capitl q̄ ē īter policē ꝛ idicē. īuenit̄ ſil'r ī ſilueſtri aſcid. Auic.

Vena cōis nigra purpurea media ꝛ matrix venarū. Platea. idē ꝛ dr̄ cōis qm̄ componitur ex aſſellari ꝛ humerali. Almanſoꝛ.

Vene arboꝛis granati ſilueſtris quid ſunt. l. michad.

Vene citrine. i. curcuma.

Vene cōtrite. i. lūbꝛici terreſtres.

Vene farigides. ideſt vena

Vene guidegi. ſunt due vene ī gula ī ambab⁹ partibus dicte Oꝛiginales.

Vena lepoꝛis ē ī extremitate naſi ꝛ pꝫ digito ꝑmēdo

Vene mulgentes. ſunt inter epar ꝛ renes.

Vena ſunis bꝛachij ē q̄ vēit a bꝛachio ad manus.

Vena ſceilē vēa ſaluatella eſt inter digitum paruuꝫ ꝛ ānularem.

Vena ſafena ē illa q̄ floāt̄ ſb cauilla ītriſeca pedis.

Vena ſciatica eſt ſub cauilla pedis extrinſeca.

Vena vritides ſunt inter renes ꝛ veſicam.

Venago eſt ſuccus ex taſſo arboꝛe expꝛeſſus.

Venerca. i. ꝯcula q̄ ōfert̄ a ꝑegrinis a ſācto Iacobo.

Venerica. venerea. Diaſ. ideſt acorus.

Venetus coloꝛ. qd eſt. l. Ceruleus. kianeos.

Vent⁹ alteguiā. i. ſcrofula. hali. Fategni. ꝯmēto. 3i.

℄ Capitulū. CCCCCCLXXVII.

Venter aīaliū difficil' digeſtiōis ꝛ hoꝛridi ſapoꝛis parui nutrimēti ꝛ mali chimi generatiuus ꝛ ſimilat̄ viſcerib⁹: pluris ē tn̄ nutrimenti q̄ꝫ pulmo. ſed ventres auiuꝫ qn̄ digerunt̄ ſūt melioꝛis nutrimēti ꝛ maxīe gallinaꝝ. AVIC. libꝛo ſecundo. capitulo venter.

Vēter apꝛi. i. millefolium.

Ventriculus quid eſt. l.

Vennū. ideſt ſerpillum.

Vepꝛes ōclinat̄ tm̄ ī pl'ali nūero ꝛ ē oīs ſpīa ſꝫ potiſſime ē hat⁹. vñ dr̄ ī geneſi. Cōuerſus Abꝛaā vidit arietē poſt tergū īter vepꝛes herētē coꝛnib⁹. ꝛc̄.

Veraiklatuꝫ verchabs lacum. ideſt vrtica.

Verach. i. ſanguis dꝛaconis

Verbaſcū. verbena. i. gerebotanuꝫ. Pli. li. zz. ca. z°. capit̄ ēt a Pli° pꝛo taſſo barbaſſo. li. z6. ca°. 6.

Verigines. ideſt pſidratie vel exantimata.

Vermicl'arl. graſſula mioꝛ ſēꝑuiua mioꝛ ideꝫ. l. heia halalem. herba graſſula. heiſhelē. aiꝫō mioꝛ. Dia.

Vermis. i. fauarola vel poꝛcellio. l. Huarday.

Vermis iſcul⁹ qd ē. l. tarati

Vermis ſete. qd ē. l. haeir.

℄ Capitulum. CCCCCCLXXVIII.

Vermis grane ſꝫ Aui. li. z°. ē vmis tictoꝝ cui⁹ virtus ē ſic vt⁹ ceruſe vñ ſbtilioꝛ ē ꝛ magis vadēs ī ꝓfūdo. qdā dixerūt ꝙ colligit̄ hic vmicul⁹ ex rebus pluꝛib⁹ ita ꝙ colligit̄ ex arboꝛib⁹ glādes ferentibus vermiculus grane recēs īfrigidatiu⁹ ē. ꝛ ē ī ipo ſiccitas q̄ꝫtitatē habēs ꝛ ē purpure⁹ ꝛ ōſiccat ſin̄ mōdicatiōe. Et idē auc. Gal. qdā dicūt ꝙ ī ipſo ē ſtipticitas tēꝑata. ꝯuenit vulnerib⁹ neruoꝝ trit⁹ cū vino aut aceto cū melle.

Veratrum ē eleboꝛus. macer. Plinius.

Verbena berbena gerebotanū ꝑiſterion. idē vmina tia gre.

Verdacia. i. taſſus barbaſſ⁹

Vetonica. lib antiqu⁹. hꝫ radices aliquaten⁹ ad digiti groſſitudinē ꝛ longas ramulos q̄dratos folia q̄ſi q̄rc⁹ ſuauiter olētia floꝛē purpureū ſemē circa ramulos ī circuitu ī modū ſpe nigꝝ. naſcit̄ ī ꝑratl ꝛ mōtibus. Pli. li. z5. ca. 8. poſt pꝛincipium.

Vertanū. i. Eliotropia. verrucaria.

Vernix qd ē. l. ſandaros. ꝛ Gal. 6. memiri ca. ꝑ. que a multis coꝛrupte ſandaraca dr̄. due ſūt ſpēs vernicis vna minutl glebis albidioꝛ. Alia maioꝛib⁹ fruſtis latis ad coloꝛē pallidū tēdēs quā hodie fere omnes ꝑ karabe ponūt ꝛ fallunt̄. nā karabe nō ſic facile ī oleo feruēti diſſoluit̄ vt hic. multi. n. pictoꝛes carētes ꝑma ſpē hāc ꝑparāt cū oleo lini ad picturas ꝑficiendas. qđ de karabe fieri nō poſſet.

Veronig. i. doꝛonicum.

Veronoſon. i. ſacra paſſi.

Vertipedium. i. verbena.

Vertex. i. ſal gēma.

Vertebꝛū eſt os rotūdū anche dictū a vtēdo qꝛ vertitur in oſſe concauo.

Veruca dr̄ q̄dā duricies habēs in ſe grana ſic̄ grana fic⁹: ꝛ hꝫ tres ſpēs. nā aut ē eiuſdē groſſitiei ī capite ꝛ in pede: ꝛ dr̄ verruca. i. poꝛrus: vl' ī pede ſubtilis ꝛ ī capite groſſa ꝛ dr̄ clauus. ꝛ Acrocoꝛdines ſūt ſpecies eius.

Verrucaria. i. coꝛiādrū. ag^e. i. eliotropium.

Verꝫiticon. i. auis turdus vel piſcis dictus turdus.

Veſſicago. i. alkekengi.

Veſme. i. indicus.

Veſmox. i. criſomula.

Veſſaſa. Moli. Mola. i. armel. Banſace. ꝛ eſt ſpēs rute agreſtis.

℄ Capitulum. CCCCCCLXXIX.

Veſpertiliō. lat. ara. ſteraꝫirach. AVI. Unguētū veſꝑtilionis ꝓhibet māmillas puellaꝝ a magnificatiōe. ꝛ ꝓhibet oꝛtū piloꝝ ſꝫ ꝙ dr̄: ꝛ nō ē veꝝ. Cerebꝛū ei⁹ cū melle ꝯuēit ꝑn° aq̄ deſcēdētis in oculū. ꝛ ei⁹ cinis acuit viſū ꝛ ꝯuenit vngule ꝛ albugini.

℄ Capitulum. CCCCCCLXXX.

Veſum gre. ara. neiſum. lat. roſaſeni vel ſambacus agreſtl. SER A. auc. Yſaac. Eſt arbuſtuꝫ ſil'e arboꝛi roſaꝝ habēs floꝛem albū ꝛ dicūt ꝙ eſt roſa ſeni ꝛ eſt ſicut narciſcus ꝛ eſt oleū eius bonū pleureſi ꝛ eſt in virtute ſua ſil'is ieuſemini niſi qꝛ eſt min⁹ ca. ꝛ ſic. in eo. Et idē auc. Aben Meſuay. Narciſcus ꝛ ē oleū eius bonū pleureſi melācolice ꝛ ꝯuenit doloꝛib⁹ mr̄icis. Et idē auc. Raſis. vidi quoſdam qui dabant ex folijs eius a. ʒ. ij. vſq̄ꝫ ad iij. ꝛ faciebant aſſelare multum.

Veta. ideſt plantago.

Vetuſilla. ideſt rubi cime.

℄ Capitulum. CCCCCCLXXXI.

Vethuen. AVI. li. ſcđo. Eſt plāta habēs virgas minutas ſuꝑ quas ſūt floꝛes albi. habētes folia ſil'ia floꝛib⁹ maro acuti ſapoꝛis ꝛ odoꝛis ꝛ ē ca. in 3. ſic. in. z. ꝛ eſt ex ea alia citrina alia alba. eſt digeſtiua apetitiua opilationum: ꝛ in rubea eſt ſtipticitas ꝛ ꝓuocat ſudoꝛē. Et eius oleū inūctū aperit oꝛificia venaꝝ ꝛ reſoluit aꝑata ī ſtomacho ꝛ ſanguinē ꝯgelatū in ipſo ꝛ ꝯuenit aꝑatib⁹ frigidis: ꝯuenit fiſtulis ꝛ vlcerib⁹ neruoꝝ cū in decoctiōe ei⁹ īfūdit̄ ſpōgia ꝛ ponit̄ ſuꝑ egros ꝛ facit ſubet ꝛ odorat̄ hūiditas ei⁹ ꝛ facit doꝛmire ꝯuenit aſmati cuꝫ bibitur ſicca ſicut bibit̄ epithimuꝫ ꝛ ꝓuocat foꝛtit̄ ꝛ reſoluit ſanguinē ꝯgelatū ī veſica. ꝛ cū aq̄ mell' frāgit lapidē ꝛ aꝑit opilationes matricis ꝛ ſoluit mel'iam ꝛ ſl'a ſicut epthimū. qn̄ bibit̄ ſicca cū oximelle ꝛ iꝑa in ꝑtib⁹ nr̄is caremus.

Vhamite. i. affodillus.

Vhaeb. i. acetum.

Vhaundidi. i. lignū aloes.

Victoꝛial'. i. pōd⁹. ʒ. i. ꝛ. ℈. i.

Vidume. i. apoſtema molle vt lutum paludis.

Vgifur. Vꝫifur. i. cinabaꝝ.

Vgi. ꝛ vgū. Ste. i. acoꝛus.

Vinatia qd eſt. l. barim.

Vincas vinca qd eſt. l. Camedaphne. Plini. li. z4. ca. i5. ꝛ li. zi. ca. z.

Vichelos. vichilos. gre. tuſſis. bichelos. bichi. vñ pil

lule bichichie.i.ad tuſſiʒ.

Vilitionis ſemē.i. ameos. Caſ.fe.

Vicitoxicū herba ē multū iuxta ellī̄m nigrū inuēta: cui⁹ ſtipes ē violace⁹ longitudinis palmi vni⁹ vel duoꝝ folia vt folia pſici valēs ꝯtra toxicuʒ ingredit̄ i tyriaca diateſſerō.⁊ in diapraſſio Nicolai in antidotario Galie.l.antifarmacum.

Vineta quid eſt. Epimedium.

Vinfacion.i.flos vitis.

Vinifacion.i.flos vitri.

Vinodes ſūt ſicomori fructus.l.ſicomorus.

Vinopia.i.affodillus.

Vinrem.i.iuiuba.

Vinuʒ omfancinum. ideſt non maturum. Dia.fit ex vuis ſemimaturis.vel ex puſca per decoctioneʒ vſq̄ ad tertiam ⁊ hoc dicitur potilion.

Vinuʒ criſſum.ideſt aurei coloris.

Vinū creticū fit ex vuis in vite paſſatꝭ poſtea expreſſis ⁊ eſt dulce.⁊ dicit̄ triptos ⁊ ꝓtopas.

Vinum quid eſt.l.harim. haarim.

Vinum amſeneū. ideſt vinum album.

Vinum amineum.quid eſt .l.amineum.

Vinū albanum. quid eſt.l. ſalernum.

Vinuʒ autimum.ideſt ſine rubore.

Vinū carneum.l.vinuʒ coctū ad ꝯſūptioneʒ tertie partis.l.Carenum ⁊ dulcor.

Vinum cio.ideſt vinuʒ auſterum.

Vinum de paſſis eſt cum paſſule ponūtur in aqua calī̄a ⁊ exprimūtur ⁊ eſt vinū paſſulaꝝ.

Vinuʒ defrictum quid eſt .l.dulcor

Vinum falernum quid eſt .l.falernum.

Vinum gazetū a regione.

Vinum induʒ ⁊ ſapinum a locis dicitur.

Vinum italum.qd eſt.l. falernum.

Vinuʒ merratum.i.forte ⁊ purum.

Vinū murratū. vel mirratum ideſt acidum.

Vinū mellicite.i. muſtum mixtū cū melle. Melāterea. Calciteos. Calcitis. Calcadis.

Vini patici.i.paſſi.

Vinū piracium.i. factū cuʒ vino ⁊ piris ⁊ ſic fieri poteſt de multis alijs.

Vinū palmitum.i.de dactilis immaturis.

Vinuʒ pauciferum.i.ſuſtinens paucam aquam vt Gal.6.terapen.

Vinū ſqlliticū.vinū ſtillitū.cōpoſitū.ſ.cuʒ ſquilla .l.Aurifel.

Vinum ydromel.i. vinum mellicite.

Viola quid.ē.l.feneflig.

Viola ʒabathi. ideſt Jeſemini Saladinus.

Viola alba.i. Jeſeminum: Gal.4.memiri.ca.5.

Viola vltramarina quid ē l.cheiri.

Viperina.dragōtea.i.ſerpētaria.aliq dicūt q̄ ē ſimphitica.ſʒ p̄ma melior.naſcit̄ iuxta ſegetes aut flumina mollibus folijs guſtu aſpero.

Vira qd ē.l.Enantium.

ℭ Capitulum. CCCCCCLXXXII.

Virem ſm Sera.ſūt ſpēs.ſ.abſi.⁊ indū qḋ appellat̄ arabicū ⁊ ē rubei coloris.⁊ eſt idē qḋ curcuma.radix ei⁹ affert̄ ex terris i hyeme ⁊ hʒ grana ſicut keſmes ⁊ melius ex eo ē rubeū habēs pauca grana ⁊ aliud eſt qḋ adheret manui ⁊ hʒ colorē viole.⁊ exterius ē rubeū cuius toxicū ē multū.⁊ toxicū qdē ē res pauca minuta mollis adherēs manui qn̄ tāgit vagina ei⁹ ⁊ ipſuʒ qdē linit̄ ſuꝑ morfeā ⁊ ꝯfert ei. MESVE.ē ca.⁊ ſic.in p̄ncipio tertij q̄ ſi linitur ad morfeam confert.

Viretruʒ.i.virens virgula.

Virga paſtoris qd ē.l.dipſeus. poligonia. ſanguinaria.Corrigiola. Centinodia.geniculata. ꝓſerpinata policarpos.

Virga ſacerdotis.i.vincitoxicum.

Virginalis. i. mercurialis.

Virgultum.ideſt virga pullulans.

Viride eris.ara. gre, ios.i. ʒinīar.l.aeris erugo. non flos eius.

Viridos.i.lac quod eſt vrine ſimile.

Viriditas inuēta ſup aquā q̄ ara.vocat̄ haltalep ⁊ in lingua hiſpanica mulſas ſm Auerro.colliget.ē ca. ⁊ hu.in ſecundo.

Virtus celtica.i.attractiua vel contentiua.

Virtus.i.venenum.

Viſalon.i.tegula lateris.

Viſce.i.amilum.

Viſcus quid eſt.l. dabalch. Diaſco. Pli.lib.16.capit. 45.verſus finem. ⁊ libro 24.ca.4.

Viſdum.i.iuſgamus.

Viſſidū.viſcidū. gre.i. acutū ⁊ forte. mordicatiuuʒ pungens linguam.

Vitacha.quid eſt.l.harim. haarim.

Vitex.i.agnus caſtus. Pli. li.24. capitu.9. poſt principium.

Vitis quid eſt.l.harim.haarim.

Vitis alba qd ē.l.harim filipendula feſera. brionia feſire.

Vitis nigra.quid ē.l.hariʒ. Pli.li.23.ca.ſcḋo.poſt p̄ncipium.

Vitis canis. ideſt ſaxifragia.

Viticella quid ē.l.feſera.

Vitligo. Cornelius cel. pſone nullum periculum affert inde ex ſe feda eſt ⁊ ex malo ſolo habitu fit. cuius ſpecies ſunt tres. Alphos vocatur Alphos vbi color albus eſt fere ſubaſper ⁊ nō continuus ⁊ quedaʒ quaſi gutte diſperſe eſſe vident̄ ⁊ latius ⁊ cum quibuſdam intermiſſionibus ſerpit. melas colore ab hac differt quia niger eſt ⁊ vmbre ſimilis cetera ſūt. leuce hʒ quoddam ſimile alphos ⁊ magis alba eſt ⁊ altius deſcendit in ea q̄ʒ alibi pili ſunt ⁊ lanugini ſimiles. omnia hec ſerpunt ſed in alijs celerius ⁊ in alijs tardius.

Vitlimē.i.ſulphur iudaicū.

Vitrago. vitri herba. Dia. i.paritaria. vitriola idem Alſine. Oriba.

Vitriapolion.i.bugloſſa.

Vitriolū qd eſt.l. ʒeg. ʒegi. Calcantum. dragantum. Colcotar.

Vitrion.i.eupatorium.

Vitrū quid eſt.l.cugeg.

Vla ē inueterata albugo vt in Alexandro de oculis. Et vla.gre.mādibule.

Vlcus ſordidum.ideſt vulnera ſordida.

Vle.gre.cicatrix liuor. vel vli.vlcus.

Vlichonos. gre. bliconos ideſt pulegium.

Vlicton vulicton.grece.bliton.

Vlpitium.gre.genus Allei ſecunduʒ Plinium libro 19. capiſulo. 6. vltra medium.

Vliandruʒ eſt cuius flores dicuntur rododaſni ⁊ eſt landrus.

Vlicon. vlichonos. grece.i. pulegium. vliconos.

Vligo.ideſt terre hūor vel limus.

Vlixatrum.ideſt petroſelini ſpecies.l.petroſelinuʒ.

Vlmos vel boliſmus vl' fames vaccina.

ℭ Capitulum. CCCCCCLXXXIII.

Vlmus lat.ara.armabum gre. petela vel prolee ſiue pteloe. GALIE.8.ſim.phar.ca. Prolee.i.vlmus.folijs conſolidamus quādoq̄ʒ recens vulnus contuſiq̄ʒ ſtiptica ſimul ⁊ abſterſiua virtus cōſeruatur in eis. Cortex vero eius adhuc magꝭ eſt ſubamarus ⁊ ſtipticus vnde ⁊ lepram ſanat cum aceto ⁊ dum viridis exiſtit ⁊ recens ſi ſuperligata inuoluatur vlceribus conſolidare ea poterit.⁊ radices etiam eiuſdem virtutis ſunt.⁊ cū eius decoctione fomentant omnes fracturas poroſitatiōe egētes. PAV.eius folia ſtiptica ſunt que bulita in aqua curant excoriationeʒ capitis ſi inde lauetur. Radix eius eſt ſtiptica congluctinatiua ⁊ conſolidatiua nimis.

Vlpicum.i.lapago.

Vlua.i.alga maris.

Vlular.ideſt laurus vl' bacce lauri.

Vmbilici marini ſunt lapilli fri. ⁊ ſic. i littore maris reperti abſterſiui ex aſperitate ſua vmbilico conformes vt in vnguēto citrino Nicolai.

Vmblicus veneris quid ē l.Cotilidon.Cimbalaria. Platearius Sarcocoluʒ ſcatūculi.

Vmicialis.i.verbena.

Vncia eſt pondus dragmarum.8.ſed antiquitus faciebant.ʒ.ex dragmis nouem.

Vnctio.i.ſpina.

Vndimia.i.apoſtema molle flegmaticum.

Vnfanlidos.i.glās q̄ vtuntur Coriarij. Pau.

Vngelle ſūt vngule aromatice ⁊ blactebiſantie.

Vngila.i.ſcamonea.

Vnguella.farfara.ideſt vngula caballina.l. Nenufar pro ea. dardana duarum ſpecierum eſt.

Vngula caprarū ⁊ aſini qd ſunt.l.baſir.

Vnguentum tetrafarmacum.i.vnguentum baſilicon vel regale. Sera.

Vnguentum alben.i.oleuʒ de hen.

Vniones.i.margarite.

Voimia.i.apoſtema molle

Voluos.gre.bulbus.

Volnitus.i.ſtercus bubalinum.Galie.

Vonuix.gre.bombax.

Votani.gre.herba.

Voxile.gre.v̄tebrū. Caſ.fe.

Volitis.gre.boletus.

Volangiſtrū. quid ē. l.Anciſtrum.

Volimis.i.oliua.

Volimum. ideſt vola manus.

Volubilis.qd ē.l. Jeblech. lebleb.⁊ poteſt dici de oi planta ſe arbori circūuoluenti. Plinius li.21.ca.5.

Volucrum nauis.i. concha maior.

Vomiadas.ideſt cime ⁊ folia herbarum cuʒ ſunt tenera ⁊ comeduntur.

Vomix qd ē.l. hanabroch.

Vpupa auis. gre. epeps. ⁊ tereus.

Vron vriſis.

Vra.gre.cauda.vl' vrina.l. celeſte.

Vrargiros. ideſt argentuʒ viuum.

Vrach.i.ſulach.

Vrbias.i.loca i extremitatibus coxarum vbi ſunt glandule vbi vertebrum iungitur ſcie.

Vrbie. ideſt loca circa inguina.

Vrina quid eſt.l.haul.

Vrola. gre. ⁊ ſqui. iuncus. inde oxiurola.

Vrino mingo vriticos: vrinal.

Vraniſcos. gre. pallatum.

Vriteras venas vocāt greci illas per quas vrina a renibus ad veſicaʒ deſcēdit. Cor.cel.

Vromi.vl' bromi.gre. Auena.

Vroſis gre. broſis.i. corrodens olera.

Vrtica maura.i.herba ſicaria.vel ſcrofularia.i.milmorbia.ſm alios caſtrāgula.

Vrs eſt raſura cuiuſdaʒ arboris declinans ad colorem croci tinctura eius ⁊ portatur de Jamen.

Vrtica qd ē.l.huiure. Dia. Acalifex. Jgrida.

Vrtica mortua.i.marrubium.vel Archa angelica.

Vrticus. i. porus vrinalis.

Vruſuiram.i.riſu.

Vſaro.i.empetigo.

Vſcoſa.i.aduſta.

Vſnee eſt lanugo que in antiquis arboribus inuenitur ⁊ eſt terreſte ⁊ marinum.l.Aynech.⁊ Malamuſch Aſnee. ara. Cani vetule. Vſnen. ara. gre. antifilos.lat. ſalſola.herba eſt cuius folia. ſunt ſimilia vermiculari vel lēticule habens ſalſum ſaporem ex qua fit ſal. Et alia ſpecies vſnen eſt herba habens folia ſimilia portulace ſed minora. Et vſben eſt puluis abſterſiuus quo ſaraceni mundificant ſibi manus.

Vs.gre.ʒotion auris.

Vſia.gre.ſubſtantia.

ℭ Capitulum. CCCCCCLXXXIIII.

Vſuen. ara.lat. Stercus paſſeruʒ vel baron. gre.antifilos. AVICEN. Eſt plurium ſpecierū ſubtilior earum eſt alba.ſed viridis ex eis eſt calidior. ⁊ ē abſterſiua mūdificatiua apitiua pondus.ʒ.5.reſoluit difficultatē vrine.⁊ pōdus.ʒ.v.obijcit ꝑtū viuū ⁊ mortuuʒ ⁊ a ʒ.5.vſq̄ʒ ad.ʒ.ꝓuocat mēſtrua,⁊.ʒ.iij.ſoluēdo educūt aquoſitatē ydropicoꝝ.ʒ.x.ſūt venenū mortifeꝝ.⁊ ex eius ſuffumigatiōe effugiūt venenoſa ꝑua. SERAPIO. ca.vſuē ē herba kali cui⁹ ſpēs ſūt ml'te ⁊ oēs ſūt ex amoch.⁊ vſuen ē haron ⁊ ē id q̊ lauāt̄ pāni ⁊ idē auc. Albuzit alharabi ait nō vidi haron albius neq̄ʒ purius illo qḋ naſcit̄ in terra armenia.ſʒ aliud ē ſupra ipʒ in bonitate qḋ noiat̄ iobalkanſarin ⁊ arbor ei⁹ eſt magna adeo q̄ forſitan poſſit ſtari ſub vmbra ei⁹ ⁊ hʒ ſubtiles ſūmitates ⁊ hʒ lignū albius ⁊ ē de albātib⁹ pānos ⁊ ē alumen affor.⁊ ē illud quo lauant̄ pāni ⁊ liquefit cū ea lacca donec poſſit cū ea pōgi ⁊ accipit̄ ex arbore karus ſicut accipit̄ ſal alkali ad ꝑficiēdā tincturā. Et idē auc. Meſarugie ē ca.adurēs ⁊ caliditas ei⁹ ē in tertio Alcanʒi expellit aꝑata ⁊ aīalia venenoſa facta fumigatiōe cū ea ⁊ ſi bibūt̄ a muliere.ʒ.v.eijcit fetum viuuʒ ſiue mortuuʒ. Et ſi bibat̄ ex eo a.ʒ.5. vſq̄ʒ ad.i. ꝓuocat vrinā ⁊ menſtrua. Et ſi det̄ ydropico.ʒ.iij.ꝯfert ei:ſʒ pōd⁹.ʒ.x.iterficit. ⁊ iuuamētū ei⁹ ē ſicut ſalis niſi q2 acuti⁹ ē eo.⁊ adminiſtratur in medicis ꝯferentibus morfee ⁊ ſcabici ⁊ deſtruit carnem ſuperfluam in vlceribus.

Vtbuen.planta e inter nos reperta.

Vtromi.i.auena.

Vua.quid eſt.l.harim.

Vua canina.i. ſtrignuʒ vel ſolatrum.

Vua demonis quid eſt.l. duniſataris.

Vutiron.gre.butyrum.

ℭ Capitulum. CCCCCCLXXXV.

Vua lupina.i. ſtafiſagria ſm quoſdā Auerrois dicit q̄ eſt ſolatrū. MESVE. dicit q̄ ē herba dicta botrifelcrus. PLINIVS. li.22. ca.22.⁊ li.26.ca.5.15.dicit caucalis herba eſt omnibus nota quam gre. ſtrignum ſiue vuā lupinā vocāt.naſcit̄ in ortis vires habēs refrigerātes ⁊ ꝯſtringētes. Gal.ad glauconē.ca.4.diſtin.3.

Vua necea.i.rubea.

Vua paſſana montana. i. ſtafiſagria.

Vua vulpis.ara.i. ſtrignuʒ vel ſolatruʒ. ſed gre. vua lupina.

Vuaton.i.capara.

Vulgago vultiga. Macer. ideſt baccara vel aſara baccara.

Vulnera paſcentia vel ſordida.i.puſtule.

Vulinos.gre. boliſmus fames fortis.

Vulua. Alga paluſtrꝭ moll'. ab vligine dicta naſcitur circa paludes ſtātes ⁊ ſtagna que vliginoſa dicūt̄.

Vuiron.gre.bubon.vel inguen.ſ.aꝑa inguinis.

Vua aminea.i.alba.

Vua timinia.i. vua agreſtꝭ lambruſca.

Vulnerum almotan. ideſt detegentium.

Vulpis quid eſt. l. thalep.

Vulpis alabanuatu quid ē l.kukuber.

Vulua.herba eſt circa fontes ⁊ ſtagnum naſcēs ex qua vulua. i. algamollis eſt ⁊ ipſa dicitur vulua.

Vxmech.i.hernia.

Vʒidarog.i.ozimum commune.l.herēgemiſch.

Vʒifar.teſte Auicen. fit de ſulphure viuo ꝑ combuſtionē ex īde pōt eligi ſulfur viuū ⁊ multū ſimilat̄ ſinopide. niſi q2 eſt dur⁹.

Vʒifur. vʒufar. vʒufur.i.cinabar.

Vʒufur.ʒengifur.⁊ eſt cinabrium.

ℭ Sequitur de littera.x.

X **Litterā** habēt greci vt nos:arabes vero ea carent.

Xabar.ara.capilli.

Xabich.ara. papauer rub.

Xabar.i.ordeum. Xabair. ara. Ste. Sabir.

Xauan.grece.ara.quemia. chauan.

Xanim. xanimi. xanium.i. nigella.

Xanſifraga. i. ſaxum frangens.eſt herba ſicut pimpinella carens pilis quibus differt ab ipſa. vnde pimpinella pilos ſaxifragia non habet villos.

Xantala.i.anagallus.

Xanticum.i.crocus.

Xantos.i.rubeum.

Xātus.flauus fuluus.ideſt flos rubeus. xāta colī̄a.i. flaua.Caſ.fe.

X ager.Saler.ara.arbor.
X autiuꝫ.fagaſmon gladiolus idem.Theod.Priſ.
X anch.ara.fagus arbor.
X aumi.ara.nigella melantium.gre.
X alacantas.grece.calcantum.Ste.
X alcatis.gre.calcitl.Colcotar.ara.Ste.
X amemilon.ideſt.Camomilla.Ste.
X ābūegū.i.bebonigi.Ste.
X amelea.gre.camelea.mazarion.ara.Ste.
X achaich.i.ſachaich.flos papaueris albi.Ste.
X elidoniō chelidonion:ragabet tederien.⁊ ē radix tinctoruꝫ carcamuꝫ curcuma.Ste.
X ebet.ara.i.anetum.
X ebran.i.eſula.
X eiteragi.i.capſia.
X encua.qd ē.l.titimallus
X ercula.i.cornix auis.
X eileꝫ.ara.ꝫinꝫania.loliū.
X eroptalmia.gre.genꝰ aride lippitudinis.Caſ.fe.
X erobeche.gre.arida tuſſis.Caſ.fe.
X ero colliriū.gre.aridion collirium.
X erofagia.Xirofagia.abſtinētia ciboꝝ hūidorū.vel dieta ſicca.
X eros.gre.ſiccus aridus.
X eſti gre.ſextariū mēſura
X eſtion.gre.cadus.
X igia.gre.ſtorax liquida.
X ilocarti.gre.carta cōbuſta.Pau.Cātaxirion.
X ilocalla.gre.colla ad ligna glutināda.
X ilochocha.gre.eſt pōdꝰ.
X ilopede.gre.neruus.
X imidion.Oximidion.eſt acetoſa.
X iſton.gre.xeſtrō.Seſtrō.Cadus.Pau.
X ia.i.ſenation.
X iphia piſcis.i.gladius.
X icreon.i.porcina caro.
X ifion.qd eſt.l.fagaſmon.Dia.gladiolus ſagittalis folia hꝫ iridi ſilia ⁊c.Plinius li.25.ca.9.verſus fi.
X iſſo.i.acetū.xoſo idem.
X ilia.i.caſſia.
X iliq̄ carubia.keratiū.idē l.Cabarliub ⁊ aliqñ ē pōdus kirat.i.⁊ ſiliq̄ ēt ē q̄ꝫtū ponderat ſemē eius.ſ.grana quatuor.
X iloaloa vel aloes.ideſt lignum aloes.

X iloaloes ſilueſtre.ē radix plante dicte ſparogallia.
X ilocinamum.gre.Dia.eſt viſu ſimile cinamomo ſꝫ groſſius ⁊ longius ⁊c.
X ilobalſamū.xilouālſamō.i.lignum balſami.
X ilocaſſia.i.caſſia lignea.
X iloceratū.i.ſiliqua.
X iloceracta.ēt ē pōdus.i.vaginella.l.Cabarliub.⁊ eius ſemē dicit kirat.
X ilocauros.i.calcantuꝫ.
X ilodarſamū.vel xilocinnamomū.qd ē.l.darſen.
X ilomarto.i.cortex celſi.
X ilomita.i.lignum mirre.
X ilon.gre.fuſtis.i.lignum.ide oia ſupradicta.
X imaco.i.cortex celſi.
X iracoſt.ara.i.māna.
X ican.i.aſenablum.
X iraſia ⁊ xirotes.xeraſia.i.duricies ariditas ſiccitas
X iraſceth.i.rob de ſuccis fructuū ſolubiliū ⁊ ē ſilr egritudo miracbia.i.ypocundriorum.
X iria.i.vnguenta.⁊ xiria.i.gladiolus.
X iriſkaticon.i.ſapa.
X iro.i.porcus.
X iron.i.ſuccus.
X iros.gre.nouacula.i.raſoriuꝫ.inde xirion.i.raſum inde yos vel yu xirion.i.erugo raſa.
X imbriū.i.balſamita.
X iſum.i.acetū xoſo idē.
X orontos.i.branchos.
X oſacia.i.almea.
X riptū.xarubia.
X onch.ara ſpina.que ⁊ ꝫebeat dicitur.
X oloabrabab.apud Auic.eſt mādragora.
C Seqtur de littera.Y.q̄ greca lr̄a ē ⁊ dicit.ypſilō.
Y Alodes yelodes.i.vitreos.Nam yelos ē vitrū.
Y berida apud Plinium li.25.ca.8.añ.meᵐ dicit naſturtiū agreſte qḋ iuxta vias naſcit.
Y acinctꝰ ychintos.l.yreos.
Y agntus.qd ē.i.iagntus.
Y baie.eſt q̄dā ſpēs dactili
Y biſcus.qd ē.l.Altea.
Y bos.gre.gibbus.iuos.
Y cores.i.humores.Galie.8.memir.caº.7.
Y corion.i.endiuia.
Y cteris.ideſt ictericus ⁊ eſt etiam auis.
Y dantidas.ideſt veſicule in matrice.

Y dam.ara.pulmentum.
Y daros.gre.aquaticus.
Y daſmos.gre.humor.hidropicorum.
Y dateros.aquoſus.
Y datis.gre.demoſt.eſt augmētū naturalis pinguedis inter cartillaginē ⁊c.
Y datidos grece.ydatides lapis.

C Capitulum. CCCCCCXCVII.

Ydea ſm Diaſco.folia hꝫ ſimilia mirte vel oximirſine adherētes velut pampini.⁊c.Plinius li.27.ca.ij.in principio.Que anuli longi ſūt radix eius remordētis ſiue redarguētis virtutis ē ſanguinis fluorē ſiue quēlibet fluxū ſtringit.vbi ſciendū ꝙ Diaſc.de idea facit duo capitula.vnū qḋ incipit.ydeo per Y.⁊ eſt illud quod ponitur hic.Et aliḋ quod incipit hatus.⁊ vna de ſpeciebus eiꝰ eſt ydea per.i.tota.l.ſulach. GALIE.ſexto ſim.phar.ydee radix ⁊ guſtātibꝰ qdē eſt acra emorogias ⁊ fluxū vētris nec non diſſinterias ⁊ fluxum muliebrem quotquot talia ſanans bibita ⁊ deforis appoſita.Demo.Gal.14.terapentice caº.5.in fi.

Y datomiktos inos gre.vinū ſpuriū aqua mixtū.
Y datodes.gre.aquaticus pluuial.
Y drus rubus.quid ē.Plinius.li.24.ca.14.
Y drokephalos.gre.hñtes aquaꝫ in capite.Alexan.Cor.cel.
Y drocelici.gre.ydrokilis q aquā habent circa teſticulos in oſcum.
Y dema vindimia.i.apoſtema flegmaticū.
Y diomata idem.
Y dericus.i.aſcuticus.
Y diaſimum.i.Pelicinus.
Y dioſin.Ydioſmō.i.mēta.
Y diſcus.i.maluauiſcus.
Y dna.grece.⁊ Tubera.vl ſorba.
Y dolum eſt quando aliqd non exiſtit vt apparet ſꝫ ymaginationem.
Y dor.ydro.ydros.i.aqua.
Y dragogum.eſt medicina purgans aquam hidropicorum.
Y dre.i.pultes.
Y dra.i.ſerpens.
Y dria.ē vas aque.⁊ Ydria.i.ſorba.⁊ Ydria eſt ſecūda ſpēs lauri.l.gara.hoſtrum.⁊ ydria.i.Tri.Alexan.ytria.
Y dro.Ydrogiros.i.argentum viuum.
Y drocomi.i.vermis.
Y dron.i.viridis.
Y dropiſſa.i.pix liquida.

C Capitulum. CCCCCCXCVI.

Ydros gre.ara.ſgngibil.lat.aqua.hypocras.in libro de aere ⁊ aqua.Aqua q̄ in altis locis ſiue pululanter exurgit monticillis aquarum optima ⁊ ſaluberrima ſaporita.talis vero multa vini permixtione indigens eſt hyeme calida eſtate vero frigida ſimiliter quoqꝫ ille q̄ profundiuſculo exurgunt fonte quarum etiam melior ea que ab ortu ſolis ⁊ maxime eſtiuo tempore occurrit alba perſpicua atqꝫ proculdubio eſt odorifera.que vero lenta eſt ⁊ grauis putrefactiua.oportet auteꝫ te eſſe attentū circa virtutes aquarum vtpote que diuerſe in ſapore ⁊ pondere ſunt.de hac enim qui biberint eorum ventres calidi ac turgidi fiūt corpora macra cubiti ſpatule tenues ſimiliter facies q̄ꝫ maxime carnis ad ſpleneꝫ confluere cogitur vnde malus ſanguis procreatur.illaꝫ non bibentes multa ſuperabundant comeſtione eſuries illis perſeuerat atq̄ꝫ creſcit ⁊ ſitis ſimiliter ſuperiora ventrium ⁊ media inflantur quapropter catarticis fortibus illis vtendum eſt hac egritudine hyeme ⁊ eſtate continenter accidit illis aqua citrina ⁊ intereūt.eſtate vero diſſinteria lienteria longa et quartana laborant qui morbi naturam ꝑuertunt et mutant ⁊ in aquam cadunt citrinam ⁊ pereūt iuuenes illorum pulmonis dolore alij ſi quoqꝫ paſſionibus eorum mētes ꝑturbantibus affligunt ſenes acuta fe.⁊ ardēti ex vētriū ɔſtrictiōe accidēte vexant mulieribꝰ apoſtemata de genere albi flegmatis innaſcunt neqꝫ cōcipiūt vel parturiunt niſi cum magna difficultate atqꝫ moleſtia corpora eorum magna ⁊ groſſa quanto plus in longitudinem protendunt tāto graciliora fiūt.menſtrua v̄o iuxta qḋ opꝫ fluūt.pueri hernia viri cauſone cruriūqꝫ vulneribꝰ infeſtātur.ſꝫ que hoꝝ nature ſunt his vitā ipoſſibile ē extēdi.ſꝫ itē peſtina ſenecta ꝑcipiunt.mulieres v̄o grauide vident.cū v̄o tp̄a partus adueniūt vteri fetus inanes tumore relaxātur.cuiuſmodi paſſione detēta matrix quecūqꝫ aque citrine coadunatiōe intumuerit laborat.ad hāc itaqꝫ quā predi ximus aquā ꝑtinēs eſt.Et ea que a calida terra ſurgit aut frigido metallo vl ere ſiue argēto vel auro ſiue ſulphure aut alumine.Aq̄ pluuiales leues ⁊ ſaporite ac luciſſime ſunt nā ſol qḋ ſubtilius atqꝫ leuius in attrahēdo aſſumit.Aque pluuiales cito putrent malūqꝫ exhalāt odoreꝫ.quia eniꝫ ex multis ɔgregate ſūt aq̄s ideo leuius alijs putreſcere ſolēt ac mutari.Aqua niualis vel glacialis oīs mala eſt poſtq̄ꝫ ſemel fuerit ɔgelata nūq̄ꝫ in priſtinā ɔuertet naturā quicqd eſt ſaporitū ⁊ leue.⁊ clarū fuerit aut purū id totū gelu adueniēte receſſit qḋ v̄o turbidū remāſit.Et ſic poteris ꝓbare.ſi.n.aquā in vaſe ad menſurā poſitā ſub gelu ɔgelari dimiſeris cūqꝫ cōgelata fuerit in ſole vel in quolibet calido liquefactā remoueas eadē menſura multo minus inuenies eſſe.ſimiliter aūt de gelu ⁊ niue.oīs aqua de niue.⁊ ſimilibus peior eſt omni aqua.Aqua frigida debet dari digeſta materia ⁊ virtute forti. AVICEN.primo cañ.fen.p̄ma.doctrina tertia.ca.quarto Auic.quarto cañ.cap.de cura fe.in generali.aqua frigida iuuat in digerēdo.Itē aqua frigida digerit hūorē colliricū.item aqua nō nutrit.itē eodē libro.Aqua calida citius ɔgelatur q̄ꝫ frigida.Iteꝫ primo cañ.fen.ſ̄a.doctrina ſ̄a.ſumma prima.cap.tertio.Aqua frigida nō debet dari ſi eſt humor crudus ⁊ groſſus.Itē ca.16.Sine aqua nō poteſt eſſe cōplemētū rei nutritꝫ.Itē aqua currēs ⁊ diſcooperta ē melior aquaꝝ.Iteꝫ melior eſt aqua que ſuplutū vadit q̄ꝫ que ſup petras.Iteꝫ libro quarto.Aqua que magis longat a ſuo principio tanto melior eſt.itē aqua que eſt eſtate calida hieme frigida eſt melior.itē aqua cocta eſt minoris inflationis ⁊ velocioris deſcenſionis.itē aqua pluuialis ⁊ ſpecialiter in eſtate collecta ⁊ cum ſunt tonitrua eſt inter meliores aquas.iteꝫ aqua pluuialis impedit pectus ⁊ voceꝫ.item aque puteorum ſunt deteriores.item quedā aque generant flegma ⁊ quedam coleraꝫ.iteꝫ aqua paludū nocet ſpleneticis ⁊ hydropicis.item aque non currentes quomodocūqꝫ fuerit nocent ſtomacho.item aqua ca.corrumpit digeſtionem.⁊ non tollit ſitim ilico.item aqua multum ca.iuuat in colica ⁊ ſplenis ventoſitate.item aqua non nutrit.iteꝫ primo can.fen tertia doctrina ſecunda capi.octauo aqua multuꝫ ca.conſtringit cutim.iteꝫ primo can.fen.ſecunda.ca.16.doctrine ſecunde.Terree aque ſplenem reſoluunt ⁊ non coire volentes adiuuant ⁊ aeree corruptioni complexionis vtiles exiſtūt. GALIE.6.terapētice.ca.ſecūdo.aq̄ tepida.facit nauſeam.item octauo terap.ca.ſecundo.aqua frigida nocet defectis.item aqua tepida mollit corpus hūectat ⁊ delectat.item natans immoderate in aqua allumi noſa conſtringit cutim ⁊ tranſpirationes intus conſtringit.⁊ ſi ſunt fumoſe generat febrem.item.8.terap.ca.tertio ſi timeas dare frig.aquā corporibus colericis propter inconſuetudinem ſuadeo ꝙ non debeas dare.item ſecundo de acci.⁊ mor.cap.primo multi in frigida aqua balneati mortui ſunt anteq̄ꝫ domum venirent.item eodeꝫ libro cap.tertio.aqua fri.conueniens eſt coliricis.tempore ſanitatis ⁊ tempore egritudinis ⁊ hoc ſi fuerint cōſueti.corpori inconſueto nequaq̄ꝫ dare niſi prius venerit ad ſanitatē.DIASCO.aquarum omniuꝫ natura fri.eſt ⁊ hu.aqua de lapide emanans leuior ⁊ lipidior eſt ventrem ⁊ vrinaꝫ procurat.aqua de paludibus agriloſis emanans grauior eſt.aqua cocta ſalutem corporis operatur ⁊ multum medetur.⁊ q̄r in omnibus infirmitatibus aqua eſt neceſſaria inter omnes aquas.pluuialis optima eſt ⁊ leuis ⁊ dulcis ⁊ facile digeritur.cito eniꝫ calefit ⁊ cito īfrigidatur de fontanis aqua eligitur illa que ad ſolis ortum tendit ⁊ meridiem ⁊ de montibus caluis exit.hec enim propinquat pluuiali.que vero contra occidentem currunt ⁊ ſeptentrionē peſſime ſunt.aque petram in veſica ⁊ renibus creant ⁊ mulierem ſterilem faciunt ⁊ corpori torporem ⁊ rigorem nimium menſtrua ſtringunt imbibentes egritudini ſudorem prorumpere vel fluxuꝫ ventris vel nauſeaꝫ. DIA.ca.de aqua marina virtutem habet viſcidam ⁊ termanticam ⁊ cacoſtomaticam ventrem turbat flegma deponit.colera vero facta ⁊ fomento adhibita apoſtemata de alto educit ⁊ matureſcit durities ſpargit omnibus diaforeſim preſtat neruorum cauſas componit permonibus non vulneratis opitulatur cataplaſmatibus neceſſarie miſcetur malagmatibus ⁊ medicaminibus nobilibus additur diaforeticis q̄ꝫ maxime īpetiginibus adhibetur tepida laterum tortionibus accepta preſtolatur.ꝫernas ſcabies ⁊ prurigines fomēto adhibita tollit lendīes capitis purgat tumorem māmarum compeſcit ⁊ ſimiliter adhibita liuores corporis emendat morſibus venenatis occurrit frigoribus opitulatur ſpalangionuꝫ ⁊ ſcorpionuꝫ ictus vel aſpidum non admittit calida adhibita corpus extenuatuꝫ reficit lauacris vtiliter adhibetur.que lauacra hydropicis ⁊ cephalargicis ⁊ ſurdis opitulātur:ſi ſeruata fuerit aqua marina.bromum non colliget.multi vero coquunt aquaꝫ marinam ⁊ ſic reponunt ad purgationem dantes ſolam ⁊ cum pauca puſca ⁊ cum muſcho ⁊ cuꝫ oximelle ⁊ poſt purgationem datur iuſcellum galline aut piſciuꝫ ⁊ temperat viſcitudinem eius.inuenitur aqua ſulphurea alluminoſa ferrea que habent virtuteꝫ eorū a quibus recipiunt denominationes quas virtutes inuenies in proprijs litteris.

Y droleum.gre.mixtura q̄ fit ex aqua ⁊ oleo interdum roſaceo interdum ex aqua roſa.
Y droſoma.Ydroforbia.quid eſt.l.fauos.
Y droforbia.i.aque timor.Caſ.fe.linfaticus.
Y drogarum.Drogarus.i.aqua ⁊ garus.
Y.dromel.Apomel.i.aqua ⁊ mel.i.mellitum.
Y dromelon eſt potus quidam factus ex citonijs ⁊ aqua celeſti.
Y dromellitum.ideſt Electuarium de melle roſato factum ſecunduꝫ Alexandrum ca.de faſtidio ſtomachi.
Y dromelum fit ex aqua ⁊ malis macianis.
Y droſelinum.ideſt apium aque.
Y dropitia.gre.ydrops.
Y duſarum.quid eſt.l.hedicorion.

C Capitulum. CCCCCCXCVIII.

Ydropiper.i.piper montanum vel piperaſtrū vel piper aque. DIASCOR.capitulo ydropiper.naſcitur locis humidis cuius virga eſt nodoſa in qbꝰ nodis naſcunt folia que nodos intra ſe ⁊ gradus habent.huius folia mentaſtro ſimilia ſunt:ſed maiora ⁊ molliora ⁊ albidiora guſtu acerrima ſicut piper ſed non talis odoris cuius ſemen in ipſis virgis minutum exiſtit ⁊ ſpiſſum ſicut botrus.ſemen eius cum folijs cataplaſmatibus adhibita duricies ⁊ tumores ſpargit ⁊ liuores limpidat.ſiccum ⁊ tritum pro pipere miſceri poteſt.radix eius inutilis eſt.herba cuꝫ ſemine cataplaſmate facto ⁊ impoſita ypopias tollit ⁊ duros humores ſpargit ruborem facit corpori. GALIE.octauo ſim.phar.ca.ydropiper.vocatum quidem eſt ſic a locis in quibus naſcitur.⁊ ab eo quem ſecundum guſtum ad ſimilitudinem que ad piper.eſt autem calidum ſed non quantum piper.quinimmo viridis hec herba cum fructu cataplaſmata ypopias ⁊ ſcliratoꝝ humores aperit.⁊ diaforat.

Y drozodino. Ydrozoſati.i. aqua roſata.
Y drozphalos.i. humiditates capitis.
Y ecteritia. eſt mozbus ab aue icteris dicta.
Y ectiris.i.ciminum et biopum.ꝛ eſt git.
Y ella.i.carbo.
Y elion.yelios.gre. vitrum
Y ema. ideſt lapis ex oculis geni.
Y emena ideſt membrana mappa velamen pellicula.Hal. ad glauconem.5. ca°.4.tractatu ſecūdo diſtinct.ſecunde.
Y emā.ara.turtur.
Y emene. gre. membrane. Hal.ad glauconem.
Y ena.i.belluſa.
Y enech.ara.coagulu3.Anfee.Auicē.
Y enta.ē beſtiola queda3.
Y end.i.iudaica.
Y eronoſon.gre.i.epilia.
Y erbaba.ara.talpa.
Y eroliſonthes vinum.i.vinū antiquū ſeu ſeneſcēs. Alex.ca.de vino ydropicorum.
Y eiana.i.braſſica.
Y es.gre.ſues.porci.
Y etos.gre.imber pluuia.
Y etua.ara.titimallus.
Y fear.i.viſcus. Plinius li. z4.ca°.4.ꝛ li.16.ca.45. verſus fi.
Y finia.i.ſipia.
Y gemonica virtus.i.principalis virtus anime que regit ꝛ ordinat.
Y gienon ſan°. ygienis valde ſanus.
Y gilaſi radix ideſt liquiritia haliab.
Y gran.ē qōda3 gen°medicaminis ocularl. Demo.
Y graſia.gre.hūoꝛ hūiditas
Y gron.gre.ſudoꝛ.
Y gropiſſos bitumen ſonat pix humida vel liquida
Y grane.gre.liquare diſſoluere.
Y grantis humectatus.
Y gros. viridis virens limpidus purus ꝑclarus liquidus madidus roſid° humidus humectus.
Y grotl liquoꝛ humiditas.
Y grotonon.gre.lentū.
Y gia.i.vrtica.
Y gia.grece.ſanitas. valitudo. Incolumitas greca ē quedā ꝯfectio poſita i antidotario Hal.valēs ꝯ cō

motionem dentiu3 ſi ſuperponatur.
Y labee.i.cacolla maioꝛ.
Y lion eſt aurum rubeum.
Y liſchi ē egritudo ex amore.
Y lia.ſūt inteſtina gracilia reuoluta multis reuolutionibus inde yliaca paſſio que fit in eis.
Y liūpiq3.ypolis.i.balſamū
Y le.gr3.materia ſilua. vnde ilikos ſilueſtris.
Y lodes.gre.opacu3 nemoroſum.ſilueſtre.
Y lus. Pau.ē rotūdus tūoꝛ albus ſil'is ꝛc̄.
Y macolemata.gre. ſūt ſtrictoꝛia q̄ fronti adglutinātur ex thure ꝛ polline ꝛ albugine oui.Demo.
Y matices.i.ſcolopēdria.
Y monedea. ideſt pelliculoſa ſubſtantia.
Y mnaſion ē empl'm qōdā mollificatiuū.Alex.
Y mon.i. aſpagus. Dia. Et ymon eſt poſterioꝛ pars capitis.Alex.
Y nāciū.Ynāti.gd ē.l.Enātiū.Hal.8. meimir ca°8.
Y ndus.i.celeſtis niger.
Y nomel.i.vinū ꝛ mel.
Y nos.i.vinum.
Y noſbatos.i.cappara.
Y noticus.ypnoticus. i.doꝛmitatiuus.
Y nontos.i.baruli qui oꝛiūtur in facie.
Y ontos.gre.baruli.i.tumores duri ꝛ ſpiſſi q i cute faciei naſcunt̄.Oꝛiba.
Y on.Dia.folia minoꝛa habet ab edera nigrioꝛa ꝛc̄.
Y os.gre.venenū toxicū.
Y oſtriamō.gre. Juſqamū Milimādrū.Caniculari herba inſana demoniaria.
Y pagiſſi.i.gūmi edere.
Y pericū. Ypericon perfoꝛata.faleſtx.Scopa regia. herba ſcti Joānis hiumi atricun idē.l. Infaricon. Dia.ypicon.aut androſemō.aut coꝛion aut camepitos ꝛc̄.
Y penſtereon.i.herbena.
Y pithimum.i.capillacia.
Y poſaſes. i. flegmagogu3.
Y pātaſis.gre. obuiaton.occurſus.ypantheſis.
Y pear.yphear.ē ſpēs viſci. Plinius li.16.ca°.45.ꝛ li. z4.ca°.4.
Y peros. Pau.fit aliqū per

yperoam eūo ꝛ ꝑpter ſanguiſugam de gutture.
Y perkatarſis immoderata purgatio. ypakataxo

menos ſuppurgatus.
Y pezoco.ypozoco. Paul.ē mēbrana pleura vl' pars

℄Capitulum. CCCCCCLXXXIX.

Ypogloſſos .i.lingua equi vel mirra agreſtis. DIASC.frutex ē mirte agreſtis ſil'is folia habens minuta ꝛ comā ſpinoſa3 que folia in ſūmitate ſunt ſicut lingua cu3 ramulis minoꝛibus circa eadē folia hanc perhibent multi collo ligata3 doloꝛem capitis colle malagmatibus miſcetur.

Y pnoticus.i.doꝛmitatiu°.
Y pomaratron.Dia.i.feniculus ruſticus. Maratron agrion.Diaſco.
Y popias.ypopia.gre.Thebodo. Priſ. Demo. Dia. .i.liuoꝛes ſub oculis.Ha. lib.centauree.ꝛ lib.de fa

cile acquiſibilibus.
Y pia gre. moꝛſus galline. Anagallus.
Y pnos.gre.ſomn°. ypnoo. doꝛmio.ypnoſa ſopoꝛat° ypnotica doꝛmitatiua.
Y pocapniſcus trociſc°. ſuffumigatoꝛi°.Caſ.fe.

℄Capl'm. CCCCCCXC.

Ypoquiſtidos .i.ſucc° eius qō oꝛitur ad pede3 roſe canine vel barbe hyrcine. l.ciſſos Tarathit. DIAS.ſtrigit.n.vehemētiſſime. vñ vētri ꝑ fluuiū ꝛ ſāguis abūdātiā reꝑmit ſine moꝛa.ſ'āt due ſpēs ei°.vna ē flaua.i.ſbruffa ꝛ alia alba q̄s gre.ypogſtidos vocāt:eo ꝙ i radice herbe dicte naſcit̄ vt appet i.l.ciſſos c°ſucc°exꝑmit̄ ꝛ reponit̄. valet ad eadē ad q̄ litiū ꝛ acatia. Pau.fri.ē ꝛ ſic.i 3°. Pli.li.z6.ca°8.poſt pn^m.

Y pociſi.Oꝛiba.ca°d ſignis pnoſticis egritudinū.
Y po.gre.a.ab.in.ſub.ob.
Y pochimia.gre.aq̄ i oculo ſeu ymaginatio ipa3 ꝑcedēs ſuffuſio.Coꝛ.cel.
Y pocōdriō.gre.ypocōdriū
Y pochoꝛtis.gre.egeſtiōes.
Y podremata.gre. ſubcutanea.
Y pogſtos.i.ſaluia.
Y poſeta.i.cauda eqna.
Y poſellinū.gd eſt.l. Apiū. ꝛ eſt apium eqnu3. Apiū agreſte.Olixatru3.Diaſ. Plini°.li. z7. ca. vltimo in principio.
Y poſagma.eſt paſſio i qua rubet coꝛnea oculi ꝛ vocabulo nr̄o dr̄ pedatella.
Y poſtaſis eſt ſedimē vrine dictū ab ipos qō eſt ſub ꝛ ſto ſtas.i.ſubtus ſtans.
Y poſtaſis.i.fex.gre.ſuba.
Y poſragma. gre. Demo. ē ſanguinis congeſtio ſub prime tunice ꝛc̄.
Y pogeon:gre.antrū.ſpelūca ſubterraneus locus, giſſico hermon.

Y poglotia .i. pillule hichichie. Pau.
Y pokifos.gre.vncinus.
Y pokrites.gre.ſtellio.ephitetes.katergos.
Y polapatrū. Dia.genus ē lapaty maioꝛis naſcens in aqua.
Y pomata. Pau.ca.de amauroſi oculoꝛum.
Y poplomon. gd ē. l. Moriō. Plini°.li.z5.ca.y.circa principium.
Y pos.gre.equus.
Y poſeta.gre.ypuris. Anabaſis.Cauda eqna.
Y potheton.colliriū.ſuppoſitoꝛiū.Caſ.fe.i.
Y pothemata.gre. ſuppoſitoꝛia.
Y pothima.gd ē.l.glaucōia
Y potiſſis.i.hūoꝛes ifluētes
Y pothanos. Ypotam°.gd eſt. l. caballus marinus.
Y ppuris. Acut. Anabaſis. cauda eqna idē.ypoꝛis.
Y poſeta.gre.ypurus.
Y ptris gre.iglis aia.
Y pitigos gre.mediaſtinus
Y rcina gd eſt.l.Ercinos.

℄Capitulum. CCCCCCXCI.

Yreos ē herba faciēs floꝛē albū vt liliū.ꝛ ē in frōdibus ſil'is yri ſ3 differūt in floꝛib°. vñ verſus. yris purpureū gerit floꝛē yreos albū.Gladiolus croceū.ſ3 ſpatula fetida nullū.vnde ille herbe ſūt ſil'es i folys differūt tñ i floꝛib°.nā yris h3 floꝛē purpureū habētē gradationes diuerſas i purpureitate ſicut h3 arcus celi.l.liliū. Eſt ali°cui°flos ē alb°ꝛ iſte ē yreos ꝛ ille debilioꝛ ē ſupioꝛi i oī

re ꝛ melioꝛ ex eis ē cui°radix ē alba rotūda pticipās de rubedine ſ3 aliqd groſſa dura ꝛ ſpiſſa i q̄ ē aromaticitas ſic̄ odor viole ꝑprie ꝛ cuius ſapoꝛ ē acris moꝛdicatiuus pp acrimoniā ipſi° habēs nodos. breues ꝛ collectos:melioꝛ pars plāte ē radix poſt illā floꝛes ꝛ meli° tēpus collectionis radicū ipſius ē ꝑncipiū veris.PAV.ca.yreos.ca. eſt in ſecūdo.ſic.in tertio valet ꝯtra duriciē neruoꝝ ex ſlate tuſſi3 placat.ſcreatū facilē facit groſſos hūoꝛes pectoꝛis attenuat cū aceto potat° ſpleneticis ꝛ habētib° ſpaſmu3 ꝑd eſt.rigoꝛē fe.ꝛ doloꝛē vulue mitigat ꝛ aufert cu3 vino potatū menſtrua ꝑuocat.peſſariū inde factū.ſecundina3 ꝛ fetū moꝛtuum expellit ſtomaco nocet.cum aqua ca.bibitum doloꝛem ventris placat.elixatum ꝛ piſtatum vulnera dolentia curat coctum cum aqua roſ. mixtum vulnera ꝛ puſtulas mundificat:ꝛ bonam ex eis carnem generat.ꝛ valet contra putredinē dentiū ꝛ gingiuaru3.

Y riana.i.lambruſca.
Y ris.i.gladiol° Hal.8.terapentice.cap.4.
Y riſceptron. Pli.Syriſceptrum.lib.z4.cap.13.
Y rigerō.yrigeroncos. gre. .i.ſenatōes vl'cardo bñdictus. yrigion Macer.
Y rigion vl'yringus quid ē l. Aſcarūticō. Pli. li.zz. cap.8.in principio.
Y rys illirica.DIASCO folia h3 yreos ſil'ia. drñt tñ i floꝛib°.vñ floꝛes h3 purpureos cu3 diuerſis coloꝛib°.ſ.albo mellino purpuero.l.liliū. Pli.li.13 (ca.p°.
Y roncos.i.brācos.
Y rūda.yrūdia .i.algarda
Y rundo quid ē.l. (ione. chauraſ.ꝛ ſanguiſſuga.
Y ſop°gd ē.l.balaſce.yſopō gre.penl'tia ꝑducta. dia.
Y ſop°hūida.gd ē.l.cēfarafab. Dia.Eſopus ygri.
Y ſop°oꝛtēſis.i.yſop°herba
Y s gre. chiros.ſus poꝛcus.
Y ſchiromias .i. parotidas duras.Oꝛiba.

Y ſquiamū.i.iuſqamum.
Y ſteos.ideſt muſcus.
Y ſter.i.taban° factus ſicut muſca mag^a ꝛ yſtera gre. locus muliebꝛis matrix.
Y ſteropin°.ideſt matricis prefocatio.
Y ſtic°:Eſtrice.ideſt poꝛc°. ſpinoſus.
Y tea gre.ſalix. Caſ.fe. ide dyaiton emplaſtrum cū folys ſalicis.
Y tria.i.tri q de paſta fiunt ml'tū macerata ꝛ tracta
Y u.ideſt viride eris.
Y ua lat.gre. alkolilis.ara. 3iniam. PAV.herba ē ſatis miūta ad albedinē tendēs medet̄ doloꝛib° ꝛ egritudinibus iunctu rarum. l. camepitheos.
Y udaica.ideſt erbum.
Y um.i.iuſquiamum.
Y umu.ideſt ſcamonea.
Y xionum.i. ozimum.
Y xion.quid eſt.l. Camele ombante.
Y ris agreſtl.dia.efemeriō
Y tnō.truffe de coaſi. gal.

℄Seqt̄ de lr̄a.3.q̄ pariter ſe h3 apō grecos arabes ꝛ lati.

Zabalegum ideſt maſtix. Haliab.
Zabarged. ara.ſmaragdus gemma.3amoꝛad 3inarad.
Z'aair.ideſt auripigmentum.
Zaaragi 3abaragi.Auic.ideſt litargirum.
Zabrali ideſt caſcata.
Zabathi. ideſt ieſemini. Saladinus.
Zabacra ara.ſabi.eſt planta vnde fit aloes.
Zaccara.i. pſiliū 3acharō. 3accarie idē ſ3 Hali. i li. dinamidiaꝝ ca.ō paſſionib° pectoꝛis i cōfectōe triaſādali quā fac̄ cōtra doloꝛē capitl ex cali.ꝛ ꝯ ycteriaā ꝛ ꝯtra oē3 caloꝛē intraneū.ſil'r ponit̄ in viatico cap.de ydropiſi i trociſ.de lacca valentib° ad epatis ꝛ ſplēis paſſione3 ex caliditate. ſil'r ponit̄ in antidotario Nicolai in cōfectione triaſādali ꝛ trociſ.de lacca.
Zagi. 3agum. 3egi. idem Stephanus.
Zaibat.ara. 3auth. a3och ideſt argentum viuu3.
Zaitum ara.3eitum oliua
Zalieni.ideſt diptamus,
Zacchar gre. ſuchar ara. 3ucharum latine.
Zamaruene. ideſt bolus Haliabas.

℄Capitulum. CCCCCCXCII.

Zadens ara.gre.faki latīc lens vl' micola.SERA. auc.Dia.melioꝛes ex lentib° ſunt ille que veloci°maturant̄.ꝛ qñ ifundunt̄ i aqua ad mollificandū nō nigreſcūt.GALIE.octauo ſimp.pharma.cap.faki.i. lentes ſtipticāt nō foꝛtiter i medio vero calidita. ꝛ frigidita.ꝯſiſtūt.ſiccāt aūt i ſecūdo ip3 qdē coꝛp° ſiſtit ventrē decoctio aūt ꝑuocat.q̊ circa effundit̄ ꝑoꝛ aqua qñ retentionis gratia ſumit̄.GALIE.eodē li.ꝛ cap. ſ3 trāſlationē ara.ſapoꝛ eaꝝ ſtiptic° ē paꝝ.ē media iter cali. ꝛ fri.in ſcōo ſtrigit ventrē qñ coquit̄ bis ꝛ ꝑycit̄ aqua ꝑma.ꝛ aq̄ in qua coquunt̄ laxat ventrē. Hyppo.ſexto epidimiaꝝ ē tēpata i cali.ꝛ fri.ꝛ decliat ad caloꝛē parūꝑ.ſignū huius ē ꝙ nō apparet ꝑ eā qñ comedit̄ ꝛ qñ moꝛat̄ i ſtōaco aut qñ dſcēdit a vētre ifrigidatio coꝛpoꝛis ꝛ ē cōpoſitū ex ſbſtātia qua ſtringit vētrē qñ coquit̄ bis ꝛ ꝑycit̄ aqua ꝑma Idē auc.Diaſ.qñ comedit̄ ex eo aſſidue facit obſcuritatē viſus ꝛ ē dure digeſtiōis mala ſtomacho.ꝛ accidūt ex eſu ei° ſomnia mala.ꝛ ē mala neruis ꝛ pulmōi. Et idem auc. Meſarugie excoꝛticate ex his ſunt fri.groſſe ſtrigūt vētrē ꝛ vrinā ꝛ igroſſant ſāguinē i venis ꝛ nō ſinūt eū currere ꝛ ſunt frigidioꝛes q̄3 mes.i.robille.Et idem auc. Aben Meſuay lens ipſa ē frigida ꝛ ſicc.i ꝑīo.ꝛ coꝛtex eius eſt ca.ſic.in pꝛicipio.ō cui° ꝑprietate ē minuere vrinā ꝛ mēſtrua propter eius ſanguinis ingroſſationem.

Zafaran 3eafarā.i.crocu3 oꝛientale.crochos gre.
Zabarali.ideſt caſcata.
Zabarac.3abarat. ē plāta cui° vna ſpēs h3 folia ſicut lēticula.ꝛ ē alia ſil'is camephiteos quibus caremus Dia. antillos.
Zair.i.doloꝛ extēſiu° ꝛ abraſiuus i iteſtino recto.
Zait ara. 3abit. 3aiatimū. ideſt oleū ō oliuis. Ser.
Zaiur.i. auripigmentum
Zanet idem
Zambaca. vl'raya dōeſtica.i.ſambuc° vñ oleū fit
Zamboꝛ.ara.volatile anuloſu3 aculeatū. vt veſpa. volans cū murmure.
Zābugi oleaſter.oliua ſilueſtris ifructifera Agrilea.Diaſ.
Zambana eſt herba vñ fit aloes.Saladinus.
Zābach.i.ſābucū l'ieſemī.
Zametad. ara. 3marad. i. ſmaraldus.
Zamoꝛat idem.
Zarbazet idem.
Zanabanen.i.hedera.
Zanda.eſt 4^a. ſpecies lapacy.Dia.
Zanarbu.ideſt carui.
Zanet.ideſt auripigmētū.

Zaiton.ara.oliua.Sera.
Zaiur idem.
Zapin° deda. Pinus maſculus arboꝛ grāi viridis idē.l. botin.
Zara.ideſt ariſtologia.
Zarunt vl' ma3ianchoꝛa.i. ariſtologia longa.
Zara medua.i.bulb° ematic° vl'vomic° ꝛ ē narciſc°
Zaraminerua. cepe a3ir.
Zarba3ed.i. ſmaraldus.
Zametad idem
Zamarot idem,
Zardec.i.crocus oꝛtenſis.
Zarin .i. auripigmentum.
Zaroic idem
Zarmena amara.ideſt auripigmentum rubeum.
Zarnab ſunt folia arboꝛis magne nō facientis fructū ſimilis ſalici habēs odoꝛem vt odoꝛ citri. ALHAVI eſt planta parua.
Zarūegi.i.doꝛonigi Aliab.
Zarnech. galiopſis ſermachu3 rub.ideſt arſenicū arſinago.
Zarnabū.i.roſmarinus.
Zarneb.i.folia ſalicl toꝛētl
Zaro.ideſt lentiſcus.
Zarole.ideſt ſoꝛbe.
Zarum idem.

℄Capitulum. CCCCCCXCIII.

Zaroꝛ ara.vel 3aroꝛa.gre.trionum.trigonu3 vel tricoctū lat.meſpilū vel an3arola 3aurur.a3arola.3arurum eſt qdā fructus ſil'iſpiro in figura ꝛ paruus in ſicilia oꝛitur. SERA. cap.3aroꝛ aucto.Diaſ.Eſt arboꝛ ſpinoſa cuius vna pars vocat̄ meſpilū ꝛ h3 fructū paruū ſimilē malis paruis bonu3 ad comedendu3 eſt ſtipticus.

bonus ſtomacho cū comedit retinet ventrē ⁊ tarde maturatur. GALIE. li. ſcđo de cibis. fructꝰ eius ē ſtipticus fortiter ⁊ in folijs ⁊ in ſummitatibus eſt ſtipticitas ⁊ frig. palam quoniam taliū oīum paꝝ comedit. cōuenit. nō vt ficuū aut vuaꝝ copioſe. neqꝫ enim vt alimēto ſed vt medicis ipſis idigēmꝰ magis. GALIE. ſeptio ſimp. pharmaco. cap. meſpillū qdaꝫ tricoctū noīant eo ꝙ tria hꝫ oſſula oīa intra ſe. ſemē aūt ē quodlibꝫ eoꝝ huiꝰ arboris ſicut que pomis īueniunt ſunt arboris pomi ⁊ acinis vitis ⁊ mikole ficus. ſtipticus aūt ē ſufficiēter fructꝰ huius arboris ⁊ vix eſibilis ⁊ retentiuus ſufficiēter eſt vētris in germinibꝰ eius ⁊ ī folijs ſtiptica qualitas eſt non pauca.

SERA. Eſt alia ſpēs zaror ī regionibꝰ hiſpanie quaꝫ multi vocāt epimelidā vel pomelido cuiꝰ fructꝰ ē bonꝰ eſui ⁊ vnūquodqꝫ pomū eius hꝫ tria oſſa rotūda: ⁊ iō nominat trigonū ⁊ ſilr ē vt ſupior ſtipticꝰ ⁊ hāc ſpeciē latini vocāt zarolā. Iſidorus. Polimedo ſorbe fructui ſilis mediocris arbor ī flore candido dicta pomelido ꝙ dulcedini ſit eius fructus ⁊ acuto ſapori mixtus. DIASCO. cap. de meſpilo. ſemē hꝫ rotundū fructū minutū matiano ſimile tria oſſa habēs vñ tricoctū dicit ſtipticū ē eu ſtomacū ventrē abſtiet ⁊ tarde matureſcit. ALMAN. tractatu tertio fri. ſunt ⁊ ſicca ventrē ſtringūt ⁊ vomituꝫ abſtinēt. Et alia ſpecies naſcitur in hiſpania quam multi epimelidam vocant ſemen rotundū habens ⁊ trigonum vnde tricoctū dicitur hoc bonū ē ad edendum ſtipticum ⁊ ſtomacho aptum ⁊ iſta eſt azarola.

Zarſac. ideſt berberi.
Zarton. ideſt oliua.
Zauco. ideſt argentū viuū
Zaucule idem.
Zauda. i. crocū orientale.
Zauen. ideſt lolium
Zaub. ideſt argentum.
Zauſior. i. oppoponacum.
Zeari. ideſt ſpelta.
Zebara eſt quedam medicina odorifera.
Zeber zebel chara. ara. i. ſtercus vel fimus.
Zebon zebd. i. butirum.
Zeebri. ideſt oleum.
Zebet albabar. ara. ſpuma maris.
Zea ideſt ſpelta. Gal. nono memiri capi. quarto.
Zebeat. ara. xionch. ſpīa ē.

℄ Capitulum. CCCCCCXCIIII

Zebus albach. ſiue zebethababar. ara. gre. alcioniuꝫ vel aloſacne vel aroſachie vel aloſāche lati. ſpuma maris. Pli. libro. 32. cap. 5. in pnci. SERA. auc. Diaſco. ſunt eiꝰ quinqꝫ ſpecies vna eaꝝ ē ſolida ⁊ grauis habens odorē piſciū putridoꝝ ⁊ ſimilitudo eius eſt ſicut ſpongia marina ⁊ reperit multū in litore maris. Secunde vero ſpeciei figura ē longior illa. ⁊ ē leuis pōdere hñs multa foramina ⁊ ē ſilis vngule oculi leuis ſicut ſpongia ⁊ odor eius eſt ſilis lēticule marine. Tertia ē ſimilis roſe ⁊ color eiꝰ vergit ad rubedinē ⁊ purpureitatē. Sed quarta eſt ſilis lane ſuccide leuis ponderis ſicut ſpecies ſcđa Quinta vero eſt in ſuperficie leuis iterius vero aſpera ſimilis fungo ⁊ hꝫ odorē. Et idē auc. Hal. omniū ſpecieruꝫ ſpume maris ſubſtantia ē ſubtilis reſoluit ⁊ abſtergit verū vna hꝫ bōitatē plus alia ⁊ alia ē minor ī his vtutibꝰ ⁊ in ſubtilitate ſubſtantie ⁊ pp hoc ſunt diuerſe. Et virtus quidē duaꝝ ſpecieꝝ primaꝝ ē cōueniens empetigini ſcabiei ⁊ morfee. ⁊ mundificat faciē. Tertia ē ſubtilior omnibus ſpeciebꝰ ⁊ ideo qñ adurit ⁊ miſcet cū vino rubeo ſubtili ⁊ linitur alopitia curat eaꝫ. ⁊ quarta ē ſimilis huic virtute niſi qr ē debilior ea quantitate non pauca. Et quīta hꝫ in ſapore ſuo ponticitatē ⁊ acuitatē. ⁊ virtus eius eſt calidior ſpeciebus alijs ⁊ que adurit pilos ⁊ excoriat cutī Et idē auc. Diaſ. due prie ſpecies ſunt bone ī lotiuis mulieꝝ qr mundificat cuteꝫ earuꝫ ⁊ conferūt ſilr ad auferēdum bothor lactea empetiginē lentiginē baras ſcabiem vlceratā morfeā ⁊ maculas que fiunt in facie ⁊ ī alijs partibus corporis ⁊ ſilia horū. ſed ſpecies tertia cōuenit ſtrāgurie ⁊ lapidis veſice dolori renū. hidropiſi ⁊ dolori ſplenis. ſed qñ miſcet cū vino ⁊ linitur in alopitia curat eam. ſed alie due ſpēs ſtipticāt ⁊ abſtergunt. ⁊ mundificāt ⁊ ppter hoc abſtergunt dentes. ſed quādo miſcent cum ſale abradūt pilos. ſed ſi qs vult aliquā iſtaꝝ ſpecieꝝ oportet ꝙ ponat illā in aliqua olla noua cruda ⁊ cooperiat eaꝫ luto ⁊ ponat in fornace ⁊ dimittat ollaꝫ donec coquat olla. deiñ extrahat ⁊ reponat ⁊ lauet ſic climia. ſꝫ ſpuma alia ē dicta adarchi ipſa cōgelat ſic ſal ſup cānas ⁊ ſup iuncos ⁊ ſuper alias herbas ⁊ reperitur adherens cānis ⁊ herbis ī locis humidis lutoſis ⁊ ſalſis. ⁊ color eius eſt ſimilis colori floris lapidis aſios aut floris ſpume maris. ⁊ hꝫ multa foramina ſicut ſpōgia. Et idem auc. Hal. calefacit multū ⁊ abſtergit fortiter ⁊ cōuenit egritudinibus ī qbus oportet calefacere qñ ponit extra corpus. ſꝫ interiꝰ nō eſt cōueniēs pp ſui naturā ⁊ fortitudinē nimiaꝫ. Et idem auc. Diaſco. Eſt bona ſcabiei vlceroſe bothor lacteis empetigini ⁊ ſilibꝰ. ⁊ vniuerſalr ē ca. ⁊ imutāt cōplexionē malā mēbroꝝ ad bonā ⁊ ſedant dolorē ⁊ ſciaticā. Almā. tractatu. 3. cap. Spuma maris. plures hēt ſpecies q̄ oēs ca. ⁊ ſic. ſcabiei morfee ⁊ alopitie auxiliat. Bulcaſim li. dicto ſeruitor. Modus cōbuſtiōis ſpume maris. pōe eā ī olla terrea ⁊ cooperi ⁊ lua cū argilla ⁊ pone ī furno q̊uſqꝫ aduratur deiñ accipe ⁊ repōe Et qdā ponūt ſup prunas ⁊ cōburūt exufflando. ſed ablutio eius eſt ſicut ablutio tucie.

Zedef. ara. conchilium.

℄ Capitulum. CCCCCCXCV.

Zedcara eſt quedā herba ſimilis ariſtologie minori. ⁊ ī ſua virtute ⁊ melior ē illa que cum napello creſcit. ⁊ ē tyriaca napelli ⁊ omniū venenoꝝ ⁊ ponitur triplum ponderis girumbet loco eius.

Zecteno. ideſt oliua.

℄ Capitulum. CCCCCCXCVI.

Zedoaria lat. gre. zerūbet. zeduar. ara. Radix ē cuiuſdā herbe in trāſmarinis partibꝰ inuente ca. ē ⁊ viſcida. vñ lūbricos occidit rutū facit ⁊ ſtomacho aptū cuiꝰ dolorē antiquū ieiune ſumptū maſticatiōe tollit. PAV. ca. ē i. 3. ſic. ī ſecūdo. Radix ē cuiuſdā herbe q̄ p decē ānos ſuat. vinū decoctiōis eius ꝯtra tuſſim frigi. fac. ⁊ cōtra dolorē ſtomachi ⁊ inteſtinoꝝ ex vētoſitate vel frigiditate. ſuppoſitoriū factū ex ea ⁊ trifera magna matricē calefacit ⁊ mūdificat. ſalſamentuꝫ ex eo factū rozemario pāe aſſo ⁊ aceto apetitū icitat. SERA. cap. zerūbet. i. zedoaria. ⁊ ſunt radices rotūde ſiles ī ſapore ⁊ colore ziziberi ⁊ affert ꝺ ſceni. Aben Meſuay. ē ca. ⁊ ſic. ī 2ꝰ. ipinguat ꝯuenienter ⁊ aufert vētoſitates odoreꝫ allij cepe ⁊ vini a ppetate. Et dixit Bedigoras ꝯfert morſui venenoſoruꝫ. AVICEN. de viribus cordis. eſt calida ⁊ ſic. in tertio. ⁊ confortat cor.

Zeduā eſt planta de manerie volubilis. ſpecies zurumbeth.
Zeduarzimū. i. fermentum.
Zemi idem.
Zeduce. ideſt nucelis
Zedeuagi. ideſt canapis.
Zefere. ideſt ruta.
Zefirus. i. fauoniꝰ ventus.
Zefr. ara. pix.

℄ Capitulum. CCCCCCXCVII.

Zeg ara. vl chachira gre. calcitis vel colcotar. vl zegi calcadis. lat. vitriolū. SERA. cap. zeg. auc. Hal. vidi in mineris. tres venas extēſas vnā ſup aliā p longū ſpaciū ⁊ vena iferior erat zeg nigrū ⁊ vocat marcheſita ⁊ ſecūda q̄ erat ſupra eā ē colcotar vel calcit] ⁊ terra que erat ſupior eſt zeg vide ⁊ ē vitriolū vel calcātū. ⁊ hec q̄ eſt zeg nigrū ꝯuertit ⁊ fit colcotar zeg vide. i. vitriolū. Eſt aliud zeg rubeū qꝺ hic nō ponit p quo lege atramentum. ⁊ oēs tres ſpēs diuerſificant adiuicē in ſubtilitate ⁊ groſſitudine qm ex eo groſſius ē zeg nigrū ⁊ ſubtilius ē zeg viride ⁊ colcotar ē mediū iter hec duo ⁊ virtꝰ iſtoꝝ omniū

Vitriolū

ē aduſtiua ꝯburēs carnē ⁊ faciēs eſcarā durā ⁊ ē ſtiptica ⁊ zeg. qdē viride ⁊ colcotar diſſoluit ⁊ liq̄fit qñ ponit ſup ignē ſꝫ zeg nigrū ñ diſſoluit neqꝫ liq̄fit qr coagulatio eiꝰ ē petrificata fortis. zeg vero viride ē maturatiuū a calore ſuo naturali maturatiōe ampliori q̄ꝫ colcotar. Idē auct. Diaſ. zeg aliud ē babilonicū ⁊ aliud ciprenſe. ⁊ babilonicū ē meliꝰ durū: qꝺ cuꝫ frangit hꝫ iteriꝰ maculas albas ⁊ vtus eiꝰ ē ſicut calcitis ⁊ cōburit ſic ipꝫ ſꝫ ciprēſe hꝫ colorē aureū vſus colorē eris frangibile. venoſum ſic alumē interius habēs maculas ſplēdidas ſimiles ſtellis ⁊ meliꝰ ex eo eſt recēs mundū frāgibile. illud āt qꝺ defert ex babilonia ē meliꝰ ⁊ ē fortiꝰ ī oībus q̄ꝫ ciprenſe pter q̄ꝫ ī medicinis oculoꝝ nā in h ē debilius ciprenſe ⁊ hꝫ vtutē ſtipticā. ſꝫ hitrias putāt aliq ꝙ ſunt ſpecies zeg. ⁊ ē illud quod aggregat ſup capita mineraꝝ eris ſic ſal. Et ex eo ē quod generat ſup mineras qꝺ dicit maltia quod iuenit ī mineris vbi fodit es ⁊ aliquādo ſup ipꝫ es repit ⁊ cōplo eiꝰ eſt terrea. Et ex eo eſt quod repit ī mineris ī terra dicta falchia. ⁊ ī alijs pluribꝰ ⁊ meliꝰ ex eo ē cuiꝰ color eſt ſic ſulfuris ⁊ ē lene eq̄liū ptiū munduꝫ ⁊ qñ tangit digitis fit nigrū ⁊ eiꝰ vtus ē aduſtiua ſimil vtuti zeg. Et idē auc. Diaſ. vitriolū vl calcantū ē ſtipticū ꝯſtrictiuū aduſtiuū ⁊ qñ ſumit ex eo ī potu. 3. i. cū ydromelle expellit lūbricos ⁊ aſcarides ⁊ qñ ſumit ī potu aufert nocumētū fūgoꝝ faciēs euomere ⁊ ponit ex eiꝰ pluere ī naribꝰ ⁊ ꝯſtrigit ſāguinē fluēteꝫ ab eis ⁊ qñ ponit ex eo ī naribꝰ diſtillato ī aq̄ mūdificat caput. ⁊ puluis eiꝰ mūdificat vlcera ī naribꝰ ⁊ auribꝰ ⁊ ſedat dolores auris ⁊ occidit vermes ī eis. PAV. cap. de vitriolo cal. ē ⁊ ſic. i. 4. Bulcaſiꝫ li. dicto ſuitor. Forma ꝯbuſtiōis calcāti hec ē. Accipe calcātū ⁊ pōe ſup teſtā nouā ⁊ teſtā pōe ſb prunas ⁊ vre ⁊ ſit q̄ꝫtitas ꝯbuſtiōis eiꝰ ſi fuerit calcātū nō mlte hūiditatl qñ nō apparebūt ampule. ⁊ erit ꝺſiccatū fortiter. ⁊ ſi fuerit āplioris hūiditatis oꝫ ꝙ dimittat ſup prunas q̊uſqꝫ mutet color eiꝰ ⁊ qñ mutabit color ītra ſe. ⁊ vtet ad ſimilitudinē mogre oꝫ ꝙ auferas ab igne ⁊ purges. ⁊ ſūt q ponūt ſup prunas ⁊ miſcēt donec declinat ad citrinitatem aut ponunt ſup teſtam ⁊ ponunt ſup prunas ⁊ miſcent donec mutat color eius.

Zegi. ideſt calcitis.
Zegibel. ideſt zinziber.
Zegreſte. i. berberi.
Zeheret h alchas. ara. flos eris.
Zeide ara. augm̄tatiōes q̄ fiūt in crurib ꝰ equorum ⁊ ſimilium animalium.
Zeitumū zaitumū. i. oleuꝫ oliuaꝝ. Stephanus.
Zeia. i. ſpelta vel lolium.
Zeialderū. zeiteedirum. i. oleum lentiſcinum.
Zeias. ideſt ſpelta.
Zeiden ē medicia idie ex ligno ido ⁊ eſt vtus eiꝰ ſimilis virtuti behem.
Zeite. ideſt oleum.
Zeite edire. zeialderum. i. oleum lentiſcinum.
Zeite erait. i. oleū laurinū.
Zelbedababar. i. ſpūa ma.
Zelē. habelcelio. pip ethiopū. piper nigroꝝ idem.
Zeliabin. geleniabin ideſt ſyrupus roſatus.
Zeliꝫ qd ē. l. granū azelim habel zelim.
Zemaꝝ. i. frumētū Ste.
Zema gre. i. ſuccꝰ ⁊ ē ius ꝙ nos dicimꝰ zēuma.
Zemenecton zeminerū. i. puatio greſſꝰ zāmetū idē
Zemi. i. fermētū. zima idē
Zemor zenor. ideſt rubor placidus.
Zēphiros. i. aq̄a duruꝫ cui nō aſſociat ſēſꝰ nꝫ dolor
Zenegio. qd ē. l. Ruſne.
Zēfara. i. yſopus humida.
Zēfur zēzur. i. vua lupina.
Zengibil ara. zinziber.
Zeniafaꝝ zēzifur zēgifur ara. i. ciabꝝ zinabꝝ Se.
Zeotha. i. nux muſcata.
Zeo. zeo. i. ferueo. iñ zema zima vel zoma. i. feruefcens. iñ apozima. i. ꝺferuens. ſ. decoctio nō ſyrupata.
Zenotica. i. purgatiua. Ga. libro de catarticis.
Zerboin eſt ſpēs cipreſſi.
Zercaſen. ideſt raffanus
Zerechara. ideſt. pruna.
Zerecarū. i. ſandalum.
Zereābadi zerēbadū. i. zurumbeth. Stepha.
Zereſch amiberberis aſeieſch zeriſch zereſci zereſcū zerega. berberis idē.
Zereuari. i. aq̄ caſei. Aliab.
Zerione ara acinatiū vue ſcilicet rapacium.
Zerezari zerekari. i. vga paſtoris vel plantago.
Zerzur ara. ſturnus auis.
Zercactis alcamapſi. i. ſemen apij.
Zeriat ē herba vñ fit litiū.
Zerna. i. empetigo. h vocabulum ponit i. l. cranea. glucten. aynec. lichena Caſ. fe. Pli.
Zerocelkie. i. berſieri.
Zeron ſunt augmentationes vel ſopioſa ī cruribꝰ animaliū. l. baſir. zeide.
Zerūbet. i. zedoaria.
Zeſt. ideſt teſt.
Zet. ideſt oleum.
Zeugite eſt ſpecies calami aromatici.
Zeulia. ideſt centumnodia vel poligonia.
Zhode. ideſt ciperi.
Zia gre. odorifera. ⁊ zia. i. ſenationes.
Zibarbegi zirabē zibrabegi. i. cibariū ex carne cocta ⁊ ouis ſimul cōmixtl vel taſca mixta cū ouis.
Zibil zibib ara. i. paſſule.
Zicama. ideſt lolium.
Zia Dia. eius duo gñā ſūt vnuꝫ monokokkum. qꝺ vnū granuꝫ hꝫ ſꝫ dikokkuꝫ qꝺ duo grana hꝫ ſibi ꝯiūcta apta ē vo eſcis iñ panis factꝰ minorē ab ordeo hꝫ vtutē ⁊ a tritico.
Zibatū. i. argētū viuū St.
Zigia ſigia ſtorax liquida idē. Et zigia ēt ē ſpēs aceris arboris. l. acer.
Zima zimi gre. fermētū zimatis fermētatꝰ iñ azima azimꝰ. i. ſine fermēto
Zimia. i. vndimia aq̄a flegmaticum.
Zipulle fritelle. criſpelle panis frixus in oleo.
Zir. ara. alabaſtrum.
Zicibil. ideſt zinziber.
Zicifal. plāta ē ī vltramarinis partibꝰ ⁊ etiā ī mōtibꝰ ſclauonis imo ē iuiuba ziꝫifa zinzifa dicta a Pli. li. 15. ca. 14. ī pncipio ⁊ lib. 17. cap. 10. in fine.
Zicifur. i. cinoſbatus.
Zingi zigi zigin. i. forfice.
Zima zemi. i. fermentum.
Zimber. i. roſmarinus.
Zimibar. i. trifolium.
Zimilas idem.
Zimlas idem.
Zimaria. i. viride vt erugo eris.
Zicuria zumana idem.
Zingig ē ppuꝫ nomen loci.
Zingit idem.
Zinat. i. argentum viuum.
Zinziber. ideſt galla.
Zincuria. i. viride vt erugo eris.
Zumaria idem.
Zumana idem.
Zinzifa agreſtis. i. rubea q̄ hꝫ fructus intus piloſos lege Sulabic.
Ziniam. ideſt yua vl lactuca aſini.
Ziniar ara. erugo eris. i. viride eris.
Zinilar. quid ē. l. rozaſtrū.
Zinirna. ideſt mirra.

℄ Capitulum. CCCCCCXCVIII.

Zinirmon zinirnō ſcđꝫ Dia. naſcit ī mōte anamō virgas hꝫ ſimiles apio ⁊ ramos plurimos ⁊ folia ſimilia ei lata ſup terrā ſpanſa fortiora ⁊ pinguiora ⁊ odorata cū viciſſitudie color eſt illi mellinus ⁊ ſunt ei capitella aneto ſimilia ⁊ ſemē obrotundū ſimile cauliculo nigrū viſcidū ⁊ mirre habēs odorē radix eiꝰ viſcida ē odorata ⁊ moll ſuccū plrimū habēs ⁊ fauces mordēs. Coriū ē illi a foris nigrū itus viride aut ſubalbidū naſcit locis aſpis ⁊ hūectis. virtꝰ ē radici eiꝰ ⁊ ſemini. ⁊ herbe calide eius folia ī ſale cōponunt ventrē ſtringūt radix eius venenis occurrit tuſſietibꝰ ⁊ orthonoicis vrinā puocat folia eius cataplaſmatibus adhibita tumores ⁊ duricies ſpargunt. Radix eius omnia ſimiliter facere poteſt ſemen eius vrinaꝫ prouocat nefreticis ⁊ ſplenetícis ⁊ dolori veſice maximū preſidium eſt. menſtruis imperat ſecundinas exponit ſciaticis vtilis eſt bibitum inflationeꝫ ſtomachi ſpargit ſudorem prouocat ⁊ ructuationem pſtat. maxime hidropicis ſubuenit.

Zinziber. qd ē. l. teugibel. ziggiber gre. zinzibil. ara. Dia.

℄ Capitulum. CCCCCCXCVIIII

Zinziber caninũ vel aquaticũ.i.olus qđ interficit canes.cuius folia ſunt ſicͭ folia ſalicũ ſed magis citrina eis ⁊ habent virgulta rubea habẽtia ſapores zinziberis.nec ẽ pſicaria vt qdã dixit exponẽs Auic.

Zion. ideſt vita vel ſemperuiua.
Zipparis.ideſt galla.
Ziraben.i.zibarbegi.
Zirbus ẽ piguedo vel panniculus coopiẽs iteſtina.
Zireoſkire.i.cibꝰ ꝺ berberi
Zirimeon.i.hermodactili.
Zirionti.i.ariſtologia.
Zirius.ideſt mirta.
Zirmidia.ideſt herba ocli ⁊ eſt luyula.

❡Capitulum. CCCCCCC.

Zirnabũ eſt arbor magna nõ fructificãs ĩ mõte libano de ſceni cuius virgulta ſunt parua rotunde figure habens paruam groſſitiez calami cũ quo ſcribitur nigra ad citrinitatẽ declinantia que non habẽt multũ ſaporem neqꝫ odorem.⁊ modicum quod habent de odore eſt odor citri.eſt ⁊ eius virtus nucis muſcate ⁊ eſt ſubtilior parumper.

❡Capitulum. CCCCCCCI.

Zirũb ſiue zirũbet.ara.gre. circũquinem vel cauch SERA.cap.zirumb.ẽ ex ſpẽbꝰ odoriferis ⁊ ꝓpter hoc admiſceẽ in confectionibꝰ aromaticis. Et idez auc. Galieni eſt cali.⁊ ſic.prope tertiũ gradũ ⁊ ẽ in virtute ſua ſimile caſſie lignee.⁊ cubebe.Et idẽ auc.Cõſodomy.ſi nõ habes cinamomũ pro eo pone zirumb.Et idẽ auc. Pauli ſicut dicit Gal.nec plus nec minus vna littera q̃re ſignatur ꝙ ab eo tranſtulit.Et idẽ auc.Yſaac ebenaraz.Eſt arbor magna naſcens ĩ monte lubue.i.in oriente.nullũ faciens fructũ habẽs folia lõga quoꝝ color ẽ iter viriditatez ⁊ citrinitatẽ ſimilia folijs ſalicis ⁊ ita ẽ color ramoruz ⁊ hꝫ odorẽ ſicut odor citri ⁊ ẽ ca.⁊ ſic. ⁊ ſtiptica reſoluit ⁊ ſtringit ventrẽ. Et idẽ auc.Meſarugie.Uirtus eius ẽ ſicut virtus nucis muſ.verũtñ ẽ ſubtilior ea.⁊ qñ fit ſternutatoriũ cũ eo ⁊ oleo viola.cõuenit dolori capitis frigido ⁊ humido.⁊ ꝯuenit ſtomacho epati ꝓpter ſuã aromaticitatẽ.

Zirũgnã ẽ cãna ſilis cinamomo.⁊ eſt zirumb.
Zirungen.i.hermodactili vltramarini.
Zirungen.zurungen. Surungen.
Zizarã merua.Ste.eſt bulbos ematicos.bulbꝰ vomicus.Cepe azir.
Zizaniõ gre.zizania loliũ.
Zizife.gre.iuiube zizifõ.⁊ pro arbore.zinzifea.
Zmar zmarech ara.zamarã.fiſtula.zmar alrabi fiſtula paſtoris aliquando mizamar dicunt.
Zmilax.i.roraſtrũ.Pli.milax.li.24.ca.10.ꝓpe fi. de carne.
Zoan.zoci.ideſt animalia.
Zodiaca.ideſt animalis.
Zogi forpices.
Zoia.gre.zoa zo.viuo.i. vita.zon viuẽs ide zodiaca ⁊ zodiacꝰ iuramẽtũ. Juſcelluz.zomion.brodium Gal.li. de alimentis.ca.
Zomon.gre. zomos. gre.i. ius vl' ſalſamentũ liq̃mẽ
Zomus.ideſt fermentũ.
Zonamon. i. ſemperuiua.
Zoohod.ideſt ciperi.
Zopiſſa zoiſſa. Dia. apozima.Pli.li.24.ca.7° circa mediuz.Stepha.
Zor ẽ ſꝫ ſpẽs ſpilli. Dia.
Zorag.ara.lauda auis.
Zotica ṽtus.i. aĩalis. Gal. ſuper ꝯmẽto pulſuum
Zubel.zubd ara.i. butiruz crudũ.zazubd.
Zucchare.quid ẽ.l.ſuccarã
Zuan.albaui.ẽ zizania lolium xeilen.
Zuriderdar.i.viole ſꝫ alia batẽ.ſꝫ alios abſinthiuz ⁊ aliter Citonia.
Zurucus zunicuz.ideſt cuniculus.Galie.
Zuros.i.ſuchaba.Ste.
Zurũb.qd ẽ.l.Ruſne.

❡Capitulum. CCCCCCCII.

Zucharũ SERA. auc.Gal.prima eius virtus eſt ſic.ſecunda abſtergit ⁊ reſoluit.⁊ dixit ꝺ inge.ſani.ꝙ ingreditur in medicinis aperientibꝰ oppillationes ⁊ abſtergentibus ⁊ mundificantibus vias ⁊ ẽ longinquũ a nocumento ſtomachi ⁊ ab eo quod facit ſitim ſicut mel ⁊ efficiẽ per expſſionẽ cãnaꝝ ⁊ ſuccus eius coagulatus vocaẽ zucharũ.Et idẽ auc. Diaſ. Eſt ſil'r zuchaꝝ ex ſpẽbus mellis.⁊ diciẽ mel cãne.Et ẽ aliud zucharũ ita pigue ꝙ nõ iduraẽ ſꝫ remanet liquidũ ad modũ mellis ⁊ cũ plus moraẽ dureſcit cuius ſubſtãtia coagulaẽ ſup cãnas in india ⁊ arabia ⁊ cũ plus moraẽ dureſcit cuius ſubſtantia idurata ſimilaẽ ſubſtantie ſalis.⁊ frangiẽ ſub dẽtibus ſicut ſal ⁊ vocaẽ ſal indũ.Et qñ reſoluiẽ ⁊ bibiẽ ſoluit ventrẽ ⁊ ẽ bonũ ſtomacho ꝯfert dolori veſice ⁊ renũ ⁊ abſtergit obſcuritatẽ viſus.Jdẽ auc. Aben Meſuay.ẽ ca.in ꝑncipio ſi.hu.in medio primi.⁊ tale zuchaꝝ ſic coagulatũ ſup cãnã eſt quod afferẽ de egem. ſm fruſta ſilia ſali.⁊ ẽ etiaz zuchaꝝ tabarzed.i.de regione illa in qua fit zucharũ albũ puꝝ ⁊ bñ coctũ:quod nõ mollificatur ſicut ſal meni.⁊ ſimiliter zucharũ aluſar ſm Aui. lib.2.⁊ ẽ recadẽs ſup alaſaz ⁊ ſunt ſicut fruſta ſalis ⁊ in ipſo ẽ põticitas ⁊ amaritudo cũ abſterſiõe ⁊ reſolutiõe acuit viſum ⁊ confert renibꝰ ⁊ veſice.⁊ ẽ aliud zuchaꝝ amaꝝ quod colligitur ĩ planta hauſer. PAVLVS.cap.de zucharo.eſt ca.⁊ hu.in ꝑici.nutrit ĩfrigidat ⁊ relaxat.Cõtra dolorem oculoꝝ diſtẽpereẽ zuchaꝝ cũ lacte mulieris ⁊ diſtilletur in oclo:probatũ ẽ.Et idẽ Sera.Penidie ſunt cali.⁊ hu.in pri.molliũt ventrẽ ⁊ ſunt groſſiores zucharo. AVICE. lib.2.zuchaꝝ ẽ vehemẽtioris lenificatiõis ⁊ ſedat inflationem.⁊ cum oleo amigdalino conuenit colice.

Zuccozaria . zuczocaria.i. flos agni caſti.
Zuffe.Suffe.ara.zuffore ẽ plãta habẽs folia ſilia rute ⁊ ẽ yſopꝰ ratab hũida yobes ſicca.Ste.zufa.
Zuffeſeſe.zuffarizeſ.zufei gebꝰ.ideſt iuiube.
Zufeniferad . ideſt radix mandragore.Sera.
Zuferia ideſt alacha.
Zufoara ideſt leuiſticum
Zufara ideſt leuiſticũ.St
Zufere albaze haze. Aze addinariar. dinaraguadi idem Auic.
Zukem ara .catarrus . ad pectus proprie.
Zumi zima camir.i. fermẽtum.Stepha.
Zuria ara.alga.
Zurũgen.i. ſurungen. hermodactilus.
Zuges ara.zuezegi.i.vitrũ
Zugi ẽ acumẽ lãcee ⁊ põiẽ pro ſagitta hñte acumen
Zukermen ideſt coriza
Zulbe ideſt cicercula.
Zuleluge.zuleuie.hꝫ fit de farina aq̃ ⁊ melle ſimul cõmixtis ⁊ ĩ oleo frixis. Almanſor trac.3.ca.13. zukenge.
Zumana.i.viride vt erugo eris zimaria.zincuria.
Zũdebeduſter. i. caſtoreũ
Zozur ideſt poligonia.
Zurũbet.i.zedoaria cuius herba ẽ ſilis cipero ſed maior ⁊ minꝰ odorifera Aui.diuerſa faẽ capl'a lꝫ ſit eiuſdẽ generis zurugen zirũgẽ ſurũgen idẽ.
Zurus. ideſt paliurum
Zuzem ideſt vitrum
ꝯoncar. i.virga paſtoris.
ꝯdos.ꝯdro eſt ordeũ romanuz cui nõ eſt cortex.
ꝯdiſi.quid eſt.l.condes.

❡Opus pandetarũ medicĩe ordiatũ ſm lr̃as alphabeti ita vt facillime ⁊ q̃ꝫprimũ repiaẽ quicqd ĩeſt:ꝑ eximiũ artiũ ⁊ medicĩe Doctorẽ Magiſtrũ Georgiũ de ferrarys de Monteferrato qui nuperrime addidit ſinonyma ſuccincte que deerãt Symonis Januẽſis locis ꝓprys cũ quotatiõibus auctoritatuz Pliny.Gal.⁊ aliorum doctorum.

❡Jmpreſſum Uenetys mãdato ⁊ expẽſis Nobilis Uiri Dñi Octauiani Scoti Ciuis Modoetienſis.quinto Jdus Martias.1498. Per Bonetum Locatellum Bergomenſem.

a
❡Opus pãdectaꝝ
❡Opus Pãdectaꝝ
ipſa herba ⁊ elixa
fert tuſſi ⁊ vlceribus
b
gallinacea ⁊ ceruſa
reſiſtit veneno
Alfegianti Alefangiũ
Alboſor ideſt
c
ſtrua ⁊ reſoluit
dicuntur felfeoles
profert q̃ ⁊ maſculꝰ
vulneratio cum
d
tibus. Alij vocant
ideſt crocus ortulanꝰ
ſiue ficus terre
Atrogonis.Trageon
e
mordicatiuũ ſalſuz
⁊ flos qui apparet
ſummitatibus
ſtione propterea
f
vero pro cardumeni
latur virtuti folioꝝ
pus quapropter
frutex eſt ipſius
g
minuta ⁊ ẽ auellana
yris illirica lẽtigines
calida cuius aere
lacticinij quod
h
in potu cum aqua
l.Nakala.
nos qꝺ eſt canis
hedera coronatum
i
Crite.krite.gre.
qñcunqꝫ cauatur
creantes nõ maluz
⁊ hꝫ magnam
k
Diaelectri.ſunt
Dimalos ideſt
⁊ ſuper lapides:
ſcorpio marinus.
l
Empiotica gre.
Epiſtocomis.i.
lam tendens
mentis acredinis
m
Fida.fidda.i.
ſumpſit fungos
Flaura.i.planta
Gafit.Gafete.i.
n
norum perforat
trefactionem:⁊ in
ſimilia albe
ſextario mundo:
o
ex arboribus alijs.
folijs ⁊ ramis
⁊ meliorat colorẽ
vt apparet in.l.
p
folijs ſicle ⁊
Hyppia.ideſt
⁊ meſeraicarum
leſaciens ⁊ molliẽs
q
Korabion.i.almea
rem:⁊ naſcitur
ta oua ſua
Lapis coranticas
r
nutrimenti tẽporis
Lecara lacca
pidum eſt genus
colicis proſunt
s
❡Capitulum.
Melegere qd eſt
to os abluatur
❡Capitulum.
t
Nutbarer.ara.
Odioſmon.i.
Onificium.eſt
Oſtracorum.i.
v
epar apoſtemant
❡Sequitur de
⁊ adminiſtratur
Regulus.eſt
x
hens anguloſam
qꝺ furfura capitis
in coctione addit
eius eſt ſubtilis
y
Stimar.i.napus
Suic.i.ſauich.
ſafar.taliſtear.i.
Temalcũoleo
z
❡Capitulum.
formes vt in
ra corum magna.

Finis.

20/11/92
552323
B I J 144

H 15202